ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵՐԱՑԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

3748
64

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك ۷ ربیع‌الاول ۳۰۰ و ٤ کانون اول
۹۸ تاریخلی و ۸۷۲ نومرولی رخصتنامه‌سیله نشر اولنمشدر
ومصارف آمریقان پیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنه‌رق طبع اولنمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1888

ՅՈՒՆԴԱՍԵՆՏԱԼ ԳՐԱԴ.
ՍԿԱՂՏՄԻՈՅ

Ց Ե Ն Կ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԳԻՐՔ	Գլուխ	Երես
Ծննդոց	առ 50	ի 1
Ելից	„ 40	„ 61
Ղեւտացւոց	„ 27	„ 111
Թուոց	„ 36	„ 148
Երկրորդ Օրինաց	„ 34	„ 198
Յեսուայ	„ 24	„ 242
Դատաւորաց	„ 21	„ 272
Հռութայ	„ 4	„ 302
Ա. Թագաւորաց	„ 31	„ 306
Բ. Թագաւորաց	„ 24	„ 346
Գ. Թագաւորաց	„ 22	„ 380
Դ. Թագաւորաց	„ 25	„ 419
Ա. Մնացորդաց	„ 29	„ 456
Բ. Մնացորդաց	„ 36	„ 492
Եզրասայ	„ 10	„ 535
Նեեմեայ	„ 13	„ 547
Եսթերայ	„ 10	„ 564
Յոբայ	„ 42	„ 574
Սաղմոսաց	„ 150	„ 609
Առակաց	„ 31	„ 695
Ժողովողի	„ 12	„ 725
Երգ Երգոց	„ 8	„ 735

ՄԵՐՈՒԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ		
Եսայեայ	„ 66	„ 740
Երեմիայ	„ 52	„ 801
Ողբ Երեմիայ	„ 5	„ 871
Եզեկիէլի	„ 48	„ 877
Դանիէլի	„ 12	„ 939
Ովսեայ	„ 14	„ 959
Յովէլեայ	„ 3	„ 968
Ամովսայ	„ 9	„ 972
Աբդիու	„ 1	„ 979
Յովնանու	„ 4	„ 980
Միքիայ	„ 7	„ 984
Նաւումայ	„ 3	„ 986
Ամբակումայ	„ 3	„ 990
Սոփոնիայ	„ 3	„ 993
Ագէայ	„ 2	„ 995
Զաքարիայ	„ 14	„ 997
Մաղաքիայ	„ 4	„ 1008

ԱՒԵՏԱՐԱՆ	Գլուխ	Երես
Ըստ Մատթէոսի	առ 28	ի 5
Ըստ Մարկոսի	„ 16	„ 44
Ըստ Ղուկասու	„ 24	„ 69
Ըստ Յովհաննու	„ 21	„ 111
Գործք Առաքելոց	„ 28	„ 143

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՅՆ		
Առ Հռովմայեցիս	„ 16	„ 184
Ա. Կորնթացիս Ը	„ 16	„ 201
Ա. Կորնթացիս Ժ	„ 13	„ 217
Առ Գաղատացիս	„ 6	„ 228
Առ Եփեսացիս	„ 6	„ 234
Առ Փիլիպպեցիս	„ 4	„ 239
Առ Կողոսացիս	„ 4	„ 243
Ա. Թեսաղոնիկեցիս Ե	„ 5	„ 247
Ա. Թեսաղոնիկեցիս Ժ	„ 3	„ 251
Ա. Տիմոթէոս Ը	„ 6	„ 253
Ա. Տիմոթէոս Ժ	„ 4	„ 257
Ա. Տիտոս	„ 3	„ 261
Առ Փիլիմոն	„ 1	„ 263
Առ Եբրայեցիս	„ 13	„ 264

ԹՈՒՂԹ		
Յակոբու Ընդհանրական	„ 5	„ 276
Պետրոսի Ա. Ընդհանրական	„ 5	„ 280
Պետրոսի Ժ. Ընդհանրական	„ 3	„ 285
Յովհաննու Ա. Ընդհանրական	„ 5	„ 288
Յովհաննու Ժ	„ 1	„ 292
Յովհաննու Գ	„ 1	„ 293
Յուդայի Ընդհանրական	„ 1	„ 293
Յայտնութիւն Յովհաննու	„ 22	„ 295

ARMEN. 4th Ed.

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Սկիզբէն Աստուած երկինքն ու
2 երկիրը ստեղծեց: Ու երկիր-
րը անձև ու պարապ էր. և ան-
դունդին վրայ խաւար կար. և
Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ
3 կը շարժէր: Ու Աստուած ըսաւ,
4 Լոյս ըլլայ. ու լոյս եղաւ: Ու
Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի
5 է. ու Աստուած լոյսը խաւարէն
զատեց: Ու Աստուած լոյսին ա-
նունը Յորեկ, ու խաւարին ա-
նունը Գիշեր դրաւ. և իրիկուն ու
առաւօտ ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ:
6 Ու Աստուած ըսաւ, Ջուր-
րուն մէջտեղը հաստատութիւն ըլ-
լայ, որ ջուրերը ջուրերէն զատէ:
7 Ու Աստուած հաստատութիւնը
ըրաւ, ու հաստատութեանը տակ
եղած ջուրերը՝ հաստատութեանը
վրայ եղած ջուրերէն զատեց. ու
8 այնպէս եղաւ: Ու Աստուած հաս-
տատութիւնը՝ Երկինք կոչեց. և
իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ երկրորդ
օրը եղաւ:
9 Ու Աստուած ըսաւ, Երկինքին
տակը եղած ջուրերը մէկտեղ ժող-
վուին, ու ցամաքը երեւնայ. և
10 այնպէս եղաւ: Ու Աստուած ցա-
մաքին անունը Երկիր դրաւ, ու
ջուրերուն ժողովքը Ծովեր կոչեց.
և Աստուած տեսաւ որ բարի են:
11 Ու ըսաւ Աստուած, Երկիրը կա-
նանչ խոտ բուսցընէ, սերմ տուող
խոտ, և իր տեսակին պէս պտուղ
տուող պտղաբեր ծառ, որ իր մէջը
իր սերմը ունենայ երկրի վրայ. ու
12 այնպէս եղաւ: Ու երկիրը կանանչ
խոտ, իր տեսակին պէս սերմ
տուող խոտ, և իր տեսակին պէս
սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ հա-
նեց. ու Աստուած տեսաւ որ բարի
13 են: Ու իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով
երրորդ օրը եղաւ:
14 Ու ըսաւ Աստուած, Երկինքի հաս-
տատութեանը մէջ լուսաւորներ ըլ-
լան, որ ցորեկը գիշերէն զատեն. և
նշաններու ու առիթներու և օրե-
րու ու տարիներու համար ըլլան.
15 Ու երկինքի հաստատութեանը մէջ
լուսաւորներու համար ըլլան, որ
երկրի վրայ լոյս տան. ու այնպէս
16 եղաւ: Ու Աստուած երկու մեծ
լուսաւորները ըրաւ. մեծ լուսաւորը
ցորեկին իշխելու համար, ու պզտիկ
լուսաւորը գիշերին իշխելու համար.
աստղերն ալ ըրաւ:
17 Ու Աստուած երկինքի հաստատութեանը մէջ դրաւ
զանոնք, որ երկրի վրայ լոյս տան,
18 Ու ցորեկին ու գիշերին իշխեն, և
լոյսը խաւարէն զատեն. ու Աս-
տուած տեսաւ որ բարի են:
19 Ու իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ չոր-
րորդ օրը եղաւ:
20 Ու ըսաւ Աստուած, Ջուրերը
կենդանութեան շունչ ունեցող շատ
սողուններ հանեն. և թռչուններ
երկրի վրայ՝ երկինքի հաստատու-
թեանը երեսը թռչին:
21 Ու Աս-
տուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը,
և ամէն սողացող շնչաւոր կենդանին՝
որ ջուրերը առատ հանեցին անոնց
տեսակին պէս, ու ամէն թեւաւոր
թռչունը իր տեսակին պէս. և Աս-
տուած տեսաւ որ բարի են:
22 Ու
Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսելով,
Աճեցէք ու շատցէք, և ծովերուն
մէջ եղած ջուրերը լեցուցէք. թռչ-
չուններն ալ երկրի վրայ շատնան:
23 Ու իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝
հինգերորդ օրը եղաւ:

24 Եւ ըսաւ Աստուած , Երկիրը թող հանէ ընչաւոր կենդանի իր տեսակին պէս , անասուններ , սողուններ ու երկրի գազաններ՝ իրենց տեսակին պէս . և այնպէս եղաւ :
25 Ու Աստուած՝ երկրի գազանները իրենց տեսակին պէս , և ընտանի անասուններըը իրենց տեսակին պէս , ու գետնի ամէն սողուններըը իրենց տեսակին պէս ըրաւ . և Աստուած տեսաւ որ բարի են :
26 Եւ ըսաւ Աստուած , Մեր պատկերին ու մեր նմանութեանը պէս մարդ ընենք , և ծովու ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և անասուններուն , ու բոլոր երկրին , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններուն թող իշխէ :
27 Եւ Աստուած իր պատկերովը ստեղծեց մարդը , Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց զանիկայ , արու և էգ ստեղծեց զանոնք :
28 Ու Աստուած օրհնեց զանոնք , և Աստուած անոնց ըսաւ , Աճեցէք ու շատցէք , ու երկիրը լեցուցէք , և անոր տիրեցէք . ու ծովու ձուկերուն , ու երկինքի թռչուններուն , և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն իշխեցէք :
29 Եւ ըսաւ Աստուած , Ահա ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ ունեցող խոտը , ու ամէն ծառը՝ որուն մէջ սերմ տուող ծառի պտուղ կայ . ձեզի կերակուր պիտի ըլլայ :
30 Ու երկրի բոլոր գազաններուն , ու երկինքի բոլոր թռչուններուն , և երկրի վրայ կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր սողուններուն՝ ամէն կանանչ խոտը կերակուրի համար տուի . ու այնպէս եղաւ :
31 Եւ Աստուած իր ամէն ըրածը տեսաւ , և ահա շատ բարի էր : Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով վեցերորդ օրը եղաւ :

ԳԼ . Բ

1 Ու կատարուեցաւ երկինքն ու երկիրը և անոնց ամէն զարդերը :
2 Եւ Աստուած իր ըրած գործքերը եօթներորդ օրը լմընցուց , ու եօթներորդ օրը հանգստացաւ իր ըրած բոլոր գործքերէն :
3 Եւ օրհնեց Աստուած եօթներորդ օրը , ու սրբեց զանիկայ . ինչու որ անոր մէջ հանգստացաւ իր ամէն գործքերէն՝ որ Աստուած ստեղծեց ու ըրաւ :
4 Այսոնք են երկնից ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած ատենը , այն օրը որ Տէր Աստուած երկիրն ու երկինքը ըրաւ ,
5 Ու դաշտին բոլոր բոյսերը՝ դեռ երկրի վրայ չեղած , և դաշտին բոլոր խոտը՝ դեռ չբուսած . ինչու որ Տէր Աստուած երկրի վրայ տակաւին անձրեւ բերած չէր , ու գետինը գործելու մարդ չկար .
6 Հապա երկրէն շոգի կ'ելլէր , ու գետնի բոլոր երեսը կը ջրէր :
7 Եւ Տէր Աստուած գետնի հողէն շինեց մարդը , և անոր ռունգը կենդանութեան շունչ փչեց , ու մարդը կենդանի հոգի եղաւ :
8 Եւ Տէր Աստուած արեւելքին կողմը Եդեմի մէջ պարտէզ տնկեց , ու իր շինած մարդը հոն դրաւ :
9 Եւ Տէր Աստուած գետնէն տեսնելու հաճելի և ուտելու աղէկ ամէն ծառը , ու պարտէզին մէջտեղը կենաց ծառը , և բարին ու չարը գիտնալուն ծառն ալ բուսցուց :
10 Եւ պարտէզը ջրելու համար Եդեմէն գետ մը կ'ելլէր , ու անկէ չորս գլուխ կը բաժնուէր :
11 Անուն առաջինը Փիսոն է . ասիկայ Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պտըտի , ուր որ ոսկի կայ .
12 Եւ այն երկրին ոսկին ազնիւ է . սուտակ ու եղինգնաքար կայ հոն :
13 Ու երկրորդ գետին անունը Գեհոն է . ասիկայ Քուշի բոլոր երկիրը կը պտըտի :
14 Ու երրորդ գետին անունը Տիգրիս է . ասիկայ Ասորեստանի արեւելեան կողմը կ'երթայ : Եւ չորրորդ գետը Եփրատ է :
15 Եւ Տէր Աստուած առաւ մարդը , ու Եդեմի պարտէզին մէջը դրաւ , որ զանիկայ գործէ ու պահէ :
16 Եւ Տէր Աստուած պատուիրեց մարդուն՝ ըսելով , Պարտէզին ամէն ծառէն համաձայնակ կեր .
17 Այլ բարիի ու

ջաբի գիտութեան ծառէն մի՛ ու-
տեր . քանզի անկէ կերած օրդ ան-
շուշտ պիտի մեռնիս :
18 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ , Աղէկ
չէ որ Ադամ մինակ ըլլայ . անոր
օգնական մը ընեմ իրեն յարմար :
19 Եւ Տէր Աստուած դաշտին բոլոր
գազաններըը ու երկինքին բոլոր
թռչուններըը հողէն շինեց , և Ադա-
մին առջևը բերաւ , որ տեսնէ թէ
անոնց ինչ անուն կը դնէ . և
Ադամ ինչ անուն որ դրաւ շնչա-
ւոր կենդանիի , ան եղաւ անոր ա-
20 նունը : Եւ Ադամ բոլոր անասուն-
ներուն , ու երկինքի թռչուննե-
րուն , և դաշտի բոլոր գազաններուն
անուններ դրաւ . բայց Ադամին՝
իրեն յարմար օգնական մը չգտնուե-
21 ցաւ : Եւ Տէր Աստուած խորունկ
քուն մը բերաւ Ադամին վրայ . ու
անիկայ քնացաւ . և անոր կողին
ոսկորներէն մէկը առաւ , ու անոր
22 տեղը միս լեցուց . Եւ Տէր Աստուած
Ադամէն առած կողին ոսկորը կնիկ
շինեց , ու զանիկայ Ադամին բե-
23 րաւ : Եւ Ադամ ըսաւ , Հիմա
ասիկայ ոսկորէս ոսկոր , ու մար-
միններէս մարմին է . ասիկայ Կնիկ
կոչուի . քանզի Իր էրիկէն առնուե-
24 ցաւ : Ասոր համար էրիկը պիտի
ձգէ իր հայրը ու իր մայրը , և իր
կնկանը պիտի յարի . ու մէկ մար-
25 մին պիտի ըլլան : Եւ Ադամ ու
իր կնիկը երկուքն ալ մերկ էին ,
ու չէին ամչնար :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Եւ Տէր Աստուծոյ ըրած դաշտի
բոլոր գազաններէն աւելի խո-
րամանկ էր օձը . ու կնկանը ըսաւ ,
Իրաւ Աստուած ըսաւ թէ Պար-
տէզին ամէն ծառէն պիտի չուտէք :
2 Եւ կնիկը օձին ըսաւ , Պարտէզին
ծառերուն պտուղէն կ'ուտենք .
3 Բայց պարտէզին մէջտեղը եղած
ծառին պտուղէն՝ Աստուած ըսաւ ,
Անկէ մի՛ ուտէք , և անոր մի՛
4 դպչիք , որ չմեռնիք : Եւ օձը
կնկանը ըսաւ , Չէ թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք . Վասնզի Աստուած
գիտէ թէ ան օրը որ անկէ ուտէք ,
աչքերնիդ պիտի բացուի , և աս-
տուածներու պէս պիտի ըլլաք՝ բա-
րին ու չարը գիտնալով :
6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծառը
աղէկ էր կերակուրի համար , և
հաճելի աչքերուն , ու փափաքելի
խաստուն ընելու համար , առաւ
անոր պտուղէն ու կերաւ , և իրեն
հետ իր էրկանն ալ տուաւ , և
անիկայ կերաւ : 7 Ու անոնց երկու-
քին աչքերը բացուեցան , ու մերկ
ըլլալնին գիտցան . և թզենիի տերև-
ներ կարեցին ու իրենց ծածկոցներ
ըրին : 8 Եւ օրուան զով ատենը
պարտէզին մէջ պտըտող Տէր Աս-
տուծոյ ձայնը լսեցին . և Ադամ ու
իր կնիկը Տէր Աստուծոյ երեսէն
պարտէզին ծառերուն մէջը պահուե-
ցան : 9 Եւ Տէր Աստուած Ադամը
կանչեց ու ըսաւ անոր , Ո՞ւր ես :
10 Եւ անիկայ ըսաւ , Պարտէզին մէջ
քու ձայնդ լսեցի , ու վախցայ ,
ինչու որ մերկ էի , ու պահուեցայ :
11 Եւ Աստուած ըսաւ , Ո՞վ պատմեց
քեզի քու մերկ ըլլալդ . արդեօք
կերաւ ան ծառէն՝ որուն համար
քեզի պատուիրեցի որ անկէ չուտես :
12 Եւ Ադամ ըսաւ , Ան կնիկը որ
ինծի հետ ընկեր տուիր , ան ինծի
տուաւ ծառէն , ու ես կերայ : 13 Եւ
Տէր Աստուած ըսաւ կնկանը , Ինչ
է ասդ քու ըրածդ . և կնիկը ըսաւ ,
Օձը խաբեց , ու ես կերայ :
14 Եւ Տէր Աստուած օձին ըսաւ ,
Որ ընելուդ համար՝ ամէն անասուն-
ներէն և դաշտին ամէն գազաննե-
րէն անիծեալ ըլլաս . փորիդ վրայ
քալես , ու կենացդ բոլոր օրերը
հող ուտես : 15 Եւ քու կնկին ու կըն-
կանը մէջտեղը , և քու սերունդիդ
ու անոր սերունդին մէջտեղը՝ թշ-
նամութիւն պիտի դնեմ . ան քու
գլուխդ պիտի ջախջախէ , և դուն
անոր գարշապարը պիտի խայթես :
16 Եւ կնկանը ըսաւ , Ծու յղու-
թեանդ ցաւերը խիստ պիտի շատ-
ցընեմ . ցաւով պատկ ծնանիս ,
ու էրկանդ ձեռքդեն ըլլաս , ու
անիկայ քու վրադ իշխէ : 17 Եւ
Ադամին ըսաւ , Որովհետև դուն
քու կնկանդ խօսքը մտիկ ըրիր , և

ան ծառէն կերայր , որուն համար պատուիրեցի քեզի ըսելով , Ըսուտես անկէ , երկիրը քու պատճառով անիծեալ ըլլայ . կենացդ բոլոր օրերուն մէջ նեղութիւնով ուտես անկէ . 18 Փուշ ու տատասկ բուսցընէ քեզի , և դաշտին խոտը ուտես : 19 Երեսիդ քրտինքովը ուտես հացդ , մինչև դառնալդ , որ անկէ առնուեցար . քանզի հող ես դուն , ու հողին պիտի դառնաս :

20 Եւ Ադամ իր կնկանը անունը Եւայ դրաւ . ինչու որ ամէն կենդանութիւն ունեցողներուն մայրը 21 անիկայ էր : Եւ Տէր Աստուած Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ հանդերձներ շինեց , ու անոնց հագուց : 22 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ , Ահա Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալու . և հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկննցընէ , ու կենաց ծառէն ալ առնէ , և ուտէ 23 ու յաւիտեան ապրի . Աստի Տէր Աստուած Ադեմի պարտէզէն դուրս ըրաւ զանիկայ , որ երկիրը գործէ , 24 ուսկից որ առնուեցաւ : Այսպէս վռնտեց Ադամը . ու Ադեմի պարտէզին արեւելեան կողմէն քերովբէները , ու ամէն կողմ դարձող բոցոտղէն սուրը դրաւ , կենաց ծառին ճամբան պահելու համար :

ԻԼ. Դ

1 Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւայ կնիկը , ու ան յղացաւ , ու Կայէնը ծնաւ , և ըսաւ , Արդ ստացայ 2 Տէրոջմէն : Եւ դարձեալ անոր Հաբէլ եղբայրը ծնաւ . և Հաբէլ ոչխարներու հովիւ եղաւ , բայց 3 Կայէն երկիրը կը գործէր : Ու եղաւ որ ժամանակ մը եղաւ՝ Կայէն երկրի պտուղէն Տէրոջը ընծայ 4 բերաւ : Եւ Հաբէլ ինքն ալ իր ոչխարներուն առջինեկներէն , ու անոնց պարարտներէն բերաւ . և Տէրը Հաբէլին ու անոր ընծային 5 նայեցաւ . Բայց Կայէնին ու անոր ընծային չնայեցաւ . ուստի Կայէն խիստ բարկացաւ , ու երեսը կախեց : 6 Եւ Տէրը Կայէնին ըսաւ ,

Ինչո՞ւ բարկացար , ու ինչո՞ւ երեսդ 7 կախեցիր . Եթէ որ աղէկ ընես , ընդունելի չըլլար . և թէ որ աղէկ չընես մեղքը դրանը քով պառկած է . և անիկայ քեզի պիտի ձգտի , ու դուն անոր պիտի իշխես :

8 Եւ Կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ խօսեցաւ . ու եղաւ որ երբ անոնք դաշտն էին , Կայէն իր Հաբէլ եղբօրը վրայ ելաւ , ու սպաննեց զանիկայ : 9 Եւ Տէրը Կայինին ըսաւ , Ո՞ւր է քու եղբայրդ Հաբէլ : Եւ անիկայ ըսաւ , Չեմ գիտեր . միթէ ես իմ եղբօրս պահապանն եմ : 10 Եւ Տէրը ըսաւ , Ինչ ըրիր . քու եղբօրդ արիւնին ձայնը գետնէն ինծի կը բողոքէ : 11 Եւ հիմա դուն անիծեալ ես երկրէն , որ իր բերանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու ձեռքէդ ընդունելու : 12 Երբ որ երկիրը գործես , այսուհետեւ իր արդիւնքը չտայ քեզի . երկրի մէջ աստանդական ու թափառական ըլլաս : 13 Եւ Կայէն ըսաւ Տէրոջը , Իմ մեղքս թողութիւն գտնելու չափէն աւելի մեծ է : 14 Ահա զիս այսօր երկրիս երեսէն վռնտեցիր , ու ես քու երեսէդ պիտի պահուիմ , ու երկրի մէջ աստանդական ու թափառական պիտի ըլլամ . և պիտի ըլլայ որ՝ ով որ զիս գտնէ , զիս պիտի մեռցընէ : 15 Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Ուրեմն ով որ Կայէնը սպաննէ , անկէ եօթնապատիկ վրէժ առնուի : Եւ Տէրը նշան մը դրաւ Կայէնին , որ զանիկայ գտնող մէկը չմեռցընէ զանիկայ :

16 Եւ Կայէն Տէրոջը առջևէն ելաւ , ու Ենովքի արեւելեան կողմը Նայիդ երկիրը բնակեցաւ : 17 Եւ Կայէն իր կնիկը գիտցաւ , ու անիկայ յղացաւ , ու Ենովքը ծնաւ . և քաղաք մը կը շինէր ան ատենը , ու քաղաքին անունը իր որդւոյն անունովը Ենովք դրաւ : 18 Ու Ենովք ծնաւ Գայիրադը , և Գայիրադ ծնաւ Մայիէլը , ու Մայիէլ ծնաւ Մաթուսայէլը , և Մաթուսայէլ ծնաւ Լամէքը : 19 Եւ Լամէք իրեն երկու

կու կնիկ առաւ. մէկուն անունը Ադդա, ու միւսին անունը Սէլլա
20 էր: Եւ Ադդա ծնաւ Յաբէլը, որ վրանաբնակներուն ու հովիտնե-
21 րուն հայրն էր: Ու անոր եղբօրը անունը Յուբալ էր, որ բոլոր քնա-
րահարներուն ու սրնգահարներուն
22 հայրն էր: Եւ Սէլլա ալ ծնաւ Թուբէլկայէնը, որ պղնձէ ու եր-
կաթէ ամէն գործիք կը շինէր. և Թուբէլկայինին քոյրը Նաամա էր:
23 Եւ Լամէք իր կնիկներուն՝ Ադդային ու Սէլլային ըսաւ, Ձայնս
լսեցէք՝ ով Լամէքի կնիկները, ականջ դրէք իմ խօսքիս. ինչու
որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի վէրք, ու երիտասարդ մը՝ ինծի հա-
24 րուածք ընելով: Թէ որ Կայէնին համար եօթնապատիկ վրէժ առնուի, Լամէքին համար ալ եօթանասունեւեօթը անգամ:
25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը գիտցաւ, ու անիկայ որդի մը ծնաւ, և անոր անունը Սէթ դրաւ. քանզի ըսաւ, Աստուած ինծի Ա-
բէլին մեղցուցած Հաբէլին տեղը
26 ուրիշ սերունդ մը տուաւ: Եւ Սէթ ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը՝ Ենովս դրաւ. ան ատենը սկսուեցաւ Տէրոջը անունը կան-
չել:

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Այս է Ադամին ազգաբանութեան գիրքը: Ան օրը որ Աստուած մարդը ստեղծեց, Աստուծոյ պատ-
2 կերովը ըրաւ զանիկայ. Արու և էգ ստեղծեց զանոնք, և օրհնեց զա-
նոնք, ու անոնց ստեղծուած օրը անոնց անունը Ադամ դրաւ:
3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ, և իր նմանութեամբը՝ իր պատկերին պէս որդի ծնաւ, և
4 անոր անունը Սէթ դրաւ: Եւ Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տարի եղաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ:
5 Եւ Ադամին կենացը բոլոր օրերը ինը հարիւր երեսուն տարի եղաւ. ու մեռաւ:
6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ենովսը:
7 Եւ Սէթ՝ Ենովսը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր եօթը տարի ապրե-
ցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
8 ծնաւ: Եւ Սէթին բոլոր օրերը ինը հարիւր տասներկու տարի և-
ղաւ. ու մեռաւ:
9 Ու Ենովս հինգտասը տարի ապ-
10 րեցաւ, և Կայնանը ծնաւ: Ու Ենովս՝ Կայնանը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տասնուհինգ տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
11 ծնաւ: Ու Ենովսին բոլոր օրերը ինը հարիւր հինգ տարի եղաւ. ու մեռաւ:
12 Եւ Կայնան եօթանասուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Մաղաղիէլը:
13 Եւ Կայնան՝ Մաղաղիէլը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
ներ ծնաւ: Եւ Կայնանին բոլոր
14 օրերը ինը հարիւր տասը տարի եղաւ. ու մեռաւ:
15 Եւ Մաղաղիէլ վաթսունուհինգ տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Յա-
16 րեդը: Եւ Մաղաղիէլ՝ Յարեդը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ, և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ծնաւ: Եւ Մա-
17 ղաղիէլին բոլոր օրերը ութը հարիւր ինհնսունուհինգ տարի եղաւ. ու մեռաւ:
18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ
19 Ենովքը: Եւ Յարեդ՝ Ենովքը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տա-
րի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ: Եւ Յարեդին բո-
լոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի եղաւ. ու մեռաւ:
21 Ու Ենովք վաթսունուհինգ տա-
րի ապրեցաւ, և ծնաւ Մաթուսա-
22 ղան: Ու Ենովք՝ Մաթուսաղան ծնանելէն ետքը՝ իրեք հարիւր տա-
րի Աստուծոյ հետ քալեց, և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ծնաւ: Ու Ե-
23 նովքին բոլոր օրերը իրեք հարիւր
24 վաթսունուհինգ տարի եղաւ: Ու Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց, և չէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած առաւ զանիկայ:

ստեղծելուն գլխաց , ու իր սրտին
մէջ տրտմեցաւ . 7 Ու Տէրը ըսաւ ,
Երկրին վրայէն ջնջելով մարդը՝ որ
ստեղծեցի , մարդէն մինչև անաս-
ունները , և սողունները , ու եր-
կինքին թռչունները . ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը գղջամ :
Բայց Նոյ Տէրոջը առջևը շնորհք 8
գտաւ :

Ա՛ս է Նոյի պատմութիւնը . Նոյ 9
իր դարուն Հարդոյը մէջ արդար ու
կատարեալ մարդ մըն էր . Նոյ Աս-
տուծոյ հետ քալեց : 10 Ու Նոյ ծնաւ
իրեք որդի , Սէմը՝ Քամը ու Յա-
բեթը : 11 Ու երկիրը Աստուծոյ
առջևը ապականեցաւ , ու երկիրը
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ : 12 Ու
Աստուած երկրի վրայ նայեցաւ , և
ահա ապականած էր . ինչու որ
երկրի վրայ ամէն մարմին իր ճամ-
բան ապականեր էր : 13 Ու Աս-
տուած ըսաւ Նոյին , Բոլոր մար-
մինին վերջը հասած է իմ առջևս .
ինչու որ երկիրը անոնց միջոցով
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ . և
ահա ես զանոնք երկրին հետ պիտի
աւերեմ : 14 Արդ դուն քեզի խոհա-
բեր փայտէ տապան մը շինէ . տա-
պանին մէջ խորշեր շինէ , և զանի-
կայ ներսէն ու դուրսէն ձիւթով
ծեփէ : 15 Ու ասս ձևով շինես անի-
կայ . տապանին երկայնութիւնը
իրեք հարիւր կանգուն , լայնու-
թիւնը հիսուն կանգուն , և բարձ-
րութիւնը երեսուն կանգուն ըլլայ :
Տապանին լուսամուտ շինես , ու 16
զանիկայ մէկ կանգունի չափով
վերընդրնես վերէն , և տապանին
դուռը դէպ կողմէն դնես . նիրքնա-
տունով , միջնատունով ու վերնա-
տունով շինես անիկայ : 17 Ու ես
ահա երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի
բերեմ , երկինքին տակը կենդանու-
թեան շունչ ունեցող բոլոր մար-
մինը կորսընդրնելու համար . երկ-
րի վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի :
Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի 18
հաստատեմ , ու տապանը պիտի
մտնես , դուն ու քու որդիքդ , և
կնիկդ ու որդւոցդ կնիկները քու
հետդ : 19 Ու ամէն անասուններէն՝

25 Ու Մաթուսաղայ հարիւր ութ-
սունուեօթը տարի ապրեցաւ , ու
26 ծնաւ Լամէքը : Ու Մաթուսա-
ղայ Լամէքը ծնանելէն ետքը՝ եօ-
թը հարիւր ութսունուերկու տարի
ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկ-
27 ներ ծնաւ : Ու Մաթուսաղային
բոլոր օրերը ինը հարիւր վեթ-
սունուինը տարի եղաւ . ու մե-
ռաւ :

28 Ու Լամէք հարիւր ութսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ , ու որդի
29 մը ծնաւ . Ու անոր անունը Նոյ
դրաւ՝ ըսելով , Ա՛սիկայ մեզ պիտի
հանգստացընէ մեր գործքերէն ու
մեր ձեռքերուն աշխատութենէն՝ որ
Տէրոջը անիծած երկրին պատճա-
30 ռաւը է։ Ու Լամէք Նոյը
ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր ին-
սունուհինգ տարի ապրեցաւ , և
31 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ : Ու
Լամէքին բոլոր օրերը եօթը հա-
րիւր եօթանասունուեօթը տարի
եղաւ . ու մեռաւ :

32 Ու Նոյ հինգ հարիւր տարեկան
եղաւ . և Նոյ ծնաւ Սէմը , Քամը
ու Յաբեթը :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը Զ

1 Ու եղաւ որ երբ մարդիկ երկրի
վրայ շատնալ սկսեցին , ու իրենց
2 աղջիկները ծնան , Աստուծոյ որդիքը
մարդոց աղջիկներուն գեղեցիկ ըլ-
լալը տեսնելով՝ ամէն իրենց ընտ-
րածներէն իրենց կիներ կ՚առնէ-
3 ին : Ու Տէրը ըսաւ , Իմ՝ հոգիս
միշտ մարդու վրայ պիտի չմնայ .
վասն զի անիկայ մարմին է . բայց
անոր օրերը հարիւր քսան տարի
4 ըլլայ : Ան օրերը երկրի մէջ հսկա-
ներ կային . և անկէ ետքն ալ երբոր
Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկնե-
րուն կը մտնէին , որոնք անոնց
ըսկինէր կը ծնանէին , ասոնք՝ ի
վաղուց հետէ զօրաւոր ու անուանի
5 մարդիկ էին : Ու Տէրը երբոր
տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը
երկրի վրայ կը շատնար , և անոնց
սրտին խորհուրդներուն բոլոր գա-
ղափարները միայն չար էին ամէն
6 օր , Տէրը երկրի վրայ մարդը

ամէն մարմինէն՝ ամէնէն երկերկու
հատ տապանը բերես , որ քեզի
հետ ողջ մնան . արու և էգ ըլլան
20 անոնք : Թռչուններէն իրենց տե-
սակին պէս , և ընտանի անասուններէն
իրենց տեսակին պէս , երկրի բոլոր
սողուններէն իրենց տեսակին պէս ,
ամէնէն երկերկու հատ քեզի պիտի
21 գան՝ ողջ մնալու համար : Եւ
դուն առ քեզի ամէն ուտելիքներէն՝
որ կ'ուտուին , ու քովդ ժողվէ , որ
22 քեզի ու անոնց ուտելիք ըլլայ : Եւ
ըրաւ Նոյ Աստուծոյ իրեն բոլորը
պատուիրածին պէս , այնպէս ըրաւ :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ Տէրը ըսաւ Նոյին , Ելուն քու
բոլոր տունովդ տապանը մտիր .
ինչու որ ատ դարուս մարդոցը մէջ
քեզ իմ առջեւս արդար տեսայ :
2 Ամէն մաքուր անասուններէն քեզի
եօթնեակներ հատ առնես՝ արու և
էգ . իսկ անմաքուր անասուններէն
3 երկերկու հատ՝ արու և էգ : Երկ-
նքի թռչուններէն ալ եօթնեակներ
հատ առնէ՝ արու և էգ , բոլոր երկ-
րի վրայ անոնց սերունդը ողջ պահելու
4 համար : Ինչու որ եօթը օրէն
ետքը՝ երկրի վրայ քառասուն օր ու
քառասուն գիշեր անձրեւ պիտի բե-
րեմ , և ամէն էակը՝ որ ըրի , երկ-
5 րին վրայէն պիտի ջնջեմ : Եւ Նոյ՝
Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին
6 պէս ըրաւ : Եւ ջրհեղեղը երկրի
վրայ եղած ատենը՝ Նոյ վեց հարիւր
7 տարեկան էր : Եւ Նոյ ու իր որ-
դիքը , և իր կնիկը ու իր որդւոցը
կիներները իր հետը՝ ջրհեղեղին ջու-
րերուն պատճառաւ տապանը
8 մտան : Մաքուր անասուններէն ,
ու անմաքուր անասուններէն , և
թռչուններէն , ու երկրի վրայ
9 ամէն սողացողներէն՝ զոյգ զոյգ
արու և էգ տապանին մէջ Նոյին
գացին , ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր : Եւ եղաւ որ
եօթը օրէն ետքը՝ ջրհեղեղին ջու-
11 րերը երկրի վրայ եկան : Նոյին
կենացը վեց հարիւրերորդ տարին՝
երկրորդ ամիսը՝ ամսուն տասնու-
եօթներորդ օրը՝ նոյն օրը մեծ ան-
դունդին բոլոր աղբիւրները ճեղ-
քուեցան , ու երկնից պատուհան-
12 ները բացուեցան . Եւ երկրի վրայ
քառասուն օր ու քառասուն գիշեր
անձրեւ եկաւ : Ա՛ինչ նոյն օրը՝ Նոյ
13 , և Նոյին որդիները՝ Եմ ու
Ւաւամ և Յաբեթ , և Նոյին կնիկը ,
ու անոր որդւոցը իրենք կնիկները
անոնց հետ տապանը մտան . Եւ
14 նոնք , ու բոլոր գազաններըը իրենց
տեսակին պէս , և բոլոր ընտանի
անասուններըը իրենց տեսակին պէս ,
ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
սողունները իրենց տեսակին պէս , և
բոլոր թռչուններըը իրենց տեսակին
պէս , ամէն տեսակ թեւաւոր թռչ-
չուն , կենդանութեան շունչ ունե-
15 ցող ամէն մարմինէն երկերկու հատ
16 Նոյին քով տապանը մտան : Եւ
պատոնը մտնողներըը արու և էգ մտան
ամէն մարմինէն , ինչպէս որ Աս-
տուած անոր պատուիրեր էր . և
Տէրը անոր ետեւէն պատոնը գոցեց :
17 Եւ երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ
եղաւ . և ջուրերը շատցան , ու
տապանը վերցուցին , և անիկայ
երկրէն բարձրացաւ : Եւ ջուրերը
18 զօրացան , ու խիստ շատցան երկրի
վրայ . ու տապանը ջուրերուն երես-
19 սին վրայ կը պտըտէր : Եւ ջու-
րերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրա-
ցան , ու բոլոր երկինքին տակը եղող
ամէն բարձր լեռներըը ծածկուեցան :
20 Ջուրերը տասնուհինգ կանգուն
վեր բարձրացան , և լեռներըը ծած-
կուեցան : Եւ երկրի վրայ շարժող
21 ամէն մարմին՝ թէ թռչուն , թէ
անասուն , թէ գազան , և թէ երկ-
րի վրայ սողացող ամէն սողուն , և
ամէն մարդ մեռաւ : Չամաքի վը-
22 րայ եղող ամէնը՝ որ ռնգացը
մէջ կենդանութեան շունչ ունէր ,
ամէնն ալ մեռաւ : Եւ երկրի երե-
23 սին վրայ եղող ամէն էակը ջնջուե-
ցաւ , մարդէն մինչև անասունը ,
սողունէն մինչև երկինքի թռչունը .
անոնք երկրէն ջնջուեցան . ու միայնակ
Նոյ մնաց՝ և իրեն հետ տապանին
մէջ եղողները : Եւ ջուրերը երկ-
24 րի վրայ հարիւր հիսուն օր բարձրա-
ցած մնացին :

ԳԼ. Ը.

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր գազաններն ու բոլոր անասուններն. և Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ, ու ջուրերը նուազեցան: 2 Նաև անդունդին աղբիւրները ու երկինքին պատուհանները գոցուեցան, և երկինքէն անձրեւը կտրեցաւ: 3 Եւ երթալով ջուրերը երկրին վրայէն կը քաշուէին, ու հարիւր յիսուն օրէն ետքը 4 ջուրերը քիչցան: Եւ եօթներորդ ամիսը՝ ամսուն տասնուեօթներորդ օրը՝ տապանը Արարատ լեռներուն 5 վրայ նստաւ: Եւ ջուրերը երթալով կը քիչնային մինչև տասներորդ ամիսը. և տասներորդ ամսուն առաջին օրը լեռներուն գլուխները երեւցան:

6 Եւ եղաւ որ քառասուն օրէն ետքը, Նոյ իր շինած տապանին 7 պատուհանը բացաւ. Եւ ագռաւը արձակեց, որ ելաւ ու անդին ասդին կը պտըտէր՝ մինչև երկրին վրայէն 8 ջուրերուն ցամքիլը: Աղաւնին ալ քովէն արձակեց, որ տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն ջուրերը քիչ- 9 ցած են. Այլ աղաւնին իր ոտքին թաթը դնելու տեղ չգտաւ, ու դէպ 'ի անոր՝ տապանը դարձաւ. ինչու որ բոլոր երկրին երեսը ջուրեր կային. ան ատենը իր ձեռքը երկրընդուզ ու առաւ զանիկայ, և իր քովը տապանին մէջ 10 բերաւ: Եւ եօթը օր ալ սպասեց, և նորէն աղաւնին տապանէն արձա- 11 կեց: Եւ իրիկուան դէմ աղաւնին անոր եկաւ, և ահա իր բերանը ձիթենիի նոր փրցուած տերեւ մը կար. ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը 12 երկրին վրայէն քիչցած են: Եւ եօթը օր ալ սպասեց, ու նորէն աղաւնին արձակեց, որ ալ անոր չդարձաւ:

13 Եւ եղաւ որ Նոյին վեց հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը՝ ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան. և Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա երկրին երեսը 14 ցամքեր էր: Եւ երկրորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուեօթներորդ օրը երկիրը չորցաւ:

15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին, 16 ու ըսաւ, Տապանէն դուրս ելիր դուն՝ դուն ու քու կնիկդ և քու որդիքդ և քու որդւոցդ կիներն քեզի հետ: 17 Ամէն հետդ եղող կենդանին ամէն մարմինէն՝ թէ թռչուններն, թէ անասուններն, և թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններն քու հետդ հանէ, որ երկրի վրայ բազմանան ու երկրի վրայ աճին ու շատնան: 18 Եւ Նոյ ու իր որդիքը և իր կնիկը ու իր որդւոցը կիներն իր հետը ելան. 19 Ամէն անասուն, ամէն սողուն ու ամէն թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժողները իրենց տեսակին պէս տապանէն ելան:

20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը, ու ամէն մաքուր անասունէն և ամէն մաքուր թռչունէն առաւ, ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մատուց: 21 Եւ Տէրը անուշ հոտը հոտուըտաց, և Տէրը իր սրտին մէջ ըսաւ, Ալ ասկէ ետև մարդուն համար նորէն երկիրը պիտի չանիծեմ, բանզի մարդուն սրտին խորհուրդը իր մանկութենէն չար է, ու ալ նորէն պիտի ջարդեմ ամէն կենդանի մարմինը, ինչպէս որ ըրի: 22 Մինչև որ երկիրը կը մնայ, սերմ ու հունձք, ցուրտ ու տաքութիւն, ամառ ու ձմեռ, և ցորեկ ու գիշեր պիտի չդադարին:

ԳԼ. Թ.

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը՝ ու անոր որդիները, և ըսաւ անոնց, Աճեցէք ու շատցէք, ու երկիրը լեցուցէք. 2 Եւ ձեր վախը ու երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն վրայ, ու երկինքի բոլոր թռչուններուն վրայ պիտի ըլլայ. անոնք երկրի վրայ բոլոր շարժողներուն հետ, ու ծովու բոլոր ձուկերուն հետ ձեր ձեռքը տրուած են: 3 Ամէն շարժուն կենդանին ձեզի կերակուր ըլլայ. ամենը ձեզի բան-

4 ջարի պէս տուի : Նայեց միսը ողջութիւնովը՝ այսինքն անոր արիւ-
5 նովը չուտէք : Եւ անշուշտ ձեր կենացը համար՝ արիւններդ պիտի խնդրեմ . ամէն գազանին ձեռքէն ու մարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ ան . մարդուն կեանքը եղբօրը
6 ձեռքէն պիտի խնդրեմ : Ո՛վ որ մարդու արիւն թափէ , իր արիւնն ալ մարդէ պիտի թափուի . ինչու որ Աստուած իր պատկերին պէս
7 ստեղծեց մարդը : Եւ դուք աճեցէք ու շատցէք , երկրի վրայ բազմացէք ու անոր մէջ շատցէք :
8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու անոր որդւոցը անոր հետ՝ ըսե-
9 լով , Եւ ես ահա ձեզի հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ իմ
10 ուխտս պիտի հաստատեմ : Եւ ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին հետ , թէ թռչունին , թէ անասունին , և թէ ձեզի հետ եղող երկրի ամէն գազանին հետ , տապանէն ելլածներուն ամենուն հետ , ու երկրի բոլոր անասուննե-
11 րուն հետ : Եւ ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , որ մէյմըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղին ջուրերէն չկորսուի . ան ալ նորէն ջրհեղեղ ըլլայ երկիրը աւերելու
12 համար : Եւ ըսաւ Աստուած , Իմ ու ձեր մէջը , և ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջը՝ յաւիտենական դարերու համար
13 ըրած ուխտիս նշանը աս է . Իմ աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ , և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջտեղը եղած ուխտին նշանը :
14 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ , աղեղը ամպին
15 մէջ պիտի տեսնուի . Եւ իմ ու ձեր մէջտեղը , ու ամէն մարմինէն ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջտեղը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ . և մէյմըն ալ ամէն մարմինը կորսընդնելու համար՝ ջուրերը
16 հեղեղ պիտի չըլլան : Եւ աղեղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր պիտի նայիմ , որ յաւուժոյ՝ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասունին մէջ-
17 տեղը եղած յաւիտենական ուխտը յիշեմ : Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ , Ա՛յս է ան ուխտին նշանը՝ որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինին մէջ-
18 տեղը : Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տա- պանէն ելան , Սէմ , Քամ ու Յաբեթ էին . և Քամ Քանանու
19 հայրն էր . Այս իրենքը Նոյի որդիքն էին , և ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցան :
20 Եւ Նոյ սկսաւ երկիրը դործել , ու այգի տնկեց . Եւ գինիէն խմեց ,
21 ու գինովցաւ , և իր վրանին մէջը
22 մերկացաւ : Եւ Քանանու հայրը Քամ՝ իր հօրը մերկութիւնը տե- սաւ , ու դուրս ելլելո իր երկու եղբայրներուն պատմեց : Եւ Սէմ
23 ու Յաբեթ հանդերձ առին , և իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դը- րին , ու ետ ետ երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին . և իրենց երեսը ետնուն դարձած ըլ- լալով՝ իրենց հօրը մերկութիւնը
24 չտեսան : Եւ Նոյ իր գինիէն ար- թիննալով՝ իր պզտիկ որդւոյն իրեն
25 ըրածը իմացաւ . Եւ ըսաւ , Նո- ծեմ ըլլայ Քանան . ծառաներու ծառայ ըլլայ իր եղբայրներուն :
26 Եւ նաև ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ Սեմին Տէր Աստուածը , և Քանան անոր
27 ծառան ըլլայ : Աստուած թող ընդարձակէ Յաբեթը , ու Սեմին վրաններուն բնակի , և Քանան անոր ծառան ըլլայ :
28 Եւ Նոյ ջրհեղեղէն ետքը՝ երկը
29 հարիւր յիսուն տարի ապրեցաւ . Եւ Նոյին բոլոր օրերը ինը հարիւր յի- սուն տարի եղաւ . ու մեռաւ :

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Եւ Նոյի որդւոցը՝ Սեմին , Քամին ու Յաբեթին ծնունդները ասոնք են . ու ջրհեղեղէն ետքը անոնց որ- դիներ ծնան :
2 Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր , Մա-
3 գոգ , Մադայ , Յաւան , Թոբէլ , Մոսոք ու Թիրաս էին : Եւ Գոմե-
4 րին որդիքը՝ Աքքանաս , Իփհաթ ու Թորգոմա էին : Եւ Յաւանին

որդիքը՝ Հղէսայ, Թաբախ, Աի-
ամայիք ու Մոդացիք էին: Ազգայ
5 կղզիները իրենց երկիրներովը՝ ամէն
մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ
իրենց առհմերովը ասոնցմէ բաժնուե-
ցան:
6 Ու Քամին որդիքը՝ Քուշ,
Մնասրեմ, Փուտ ու Քանան էին:
7 Ու Քուշին որդիքը՝ Սաբա, Հեւիլա,
Սաբաթա, Ռեգմա ու Սաբաթա-
քա էին: Ու Ռեգմային որդիքը՝
8 Սաբա ու Դեդան էին: Ու Քուշ
ծնաւ Նեբրովթը. ասիկայ սկսաւ
9 երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ: Նա-
կայ Տէրոջը առջեւը զօրաւոր որսորդ
մըն էր. անոր համար կ՚ըսուի,
Տէրոջը առջեւը Նեբրովթին պէս
10 զօրաւոր որսորդ: Ու իր թագա-
ւորութեանը սկիզբը Բաբէլն ու
Ուրը ու Աքադ ու Քաղանէ էր
11 Սենաար երկրին մէջ: Ան երկրէն
Ասորեստան գնաց, ու Նինուէն,
ու Հոբովթ քաղաքը ու Քաղան
12 շինեց. Նինուէին ու Քաղային
մէջտեղը Ռէսէնն ալ շինեց. ասիկայ
13 մեծ քաղաք մըն էր: Ու Մնաս-
րեմ ծնաւ Լուդացիները, Նա-
մացիները, Լաբացիները, Նեփ-
14 թուքացիները, Պաթրուսացինե-
րը, ու Քասղուքացիները, (ուս-
կից որ Փղշտացիք ելան,) ու Կափ-
15 թորացիները: Ու Քանան
ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը, նաև
16 Քետը, Եբրուսացին, Ամորհացին,
17 Գերգեսացին, Խեւացին, Արուկե-
18 ցին, Սինեացին, Արուադացին,
Սամարացին և Համաթացին. ու
ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարած-
19 ուեցան: Ու Քանանացւոց սահ-
մանը՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով
մինչեւ Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր,
և Ադմա ու Սեբոյիմ, մինչեւ
20 Լասա է: Քամին որդիքը՝ իրենց
առհմերովը, իրենց լեզուներովը,
իրենց երկիրներուն ու ազգերուն
մէջ ասոնք են:
21 Ու Եբերին մեծ եղբօրը Սե-
մին ալ որ Եբերին բոլոր որդւոցը
22 հայրն էր, որդիներ ծնան: Սեմին
որդիքը՝ Հեղամ, Ասուր, Արփաք-
23 սադ, Լուդ ու Արամ էին: Ու
Արամին որդիքը՝ Հուս, Հուլ,
Գաթեր ու Մաշ էին: Ու Ար- 24
փաքսադ ծնաւ Սաղան, և Սաղայ
ծնաւ Եբերը: Ու Եբերին երկու 25
որդի ծնաւ. մէկուն անունը Փա-
ղէկ էր. քանզի երկիրը անոր օրերը
բաժնուեցաւ. և անոր եղբօրը ա-
նունը Յեկտան էր: Ու Յեկտան 26
ծնաւ Հղմովդադը, Սաղափը, Ա-
սարմաթը, Յարաքը, Ադորամը, 27
Ուզալը, Դիկղան, Գերաղը, Ա- 28
բիմեէլը, Սաբան, Ոփիրը, Հեւի- 29
լան ու Յոբաբը. ամէն ասոնք
Յեկտանին որդիքն էին: Ու 30
ասոնց բնակութիւնը եղաւ Մէսայէն
մինչեւ Սոփեր՝ արեւելեան լեռը:
Սեմին որդիքը՝ իրենց առհմերովը, 31
իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրնե-
րուն մէջ իրենց ազգերովը ասոնք
են: Նոյի որդւոցը առհմերը՝ ի- 32
րենց ծնունդներուն ու ազգերուն
համեմատ ասոնք են. և ջրհեղեղէն
ետքը ազգերը ասոնցմէ տարածուե-
ցան երկրի վրայ:

ԺԱ. ԺԱ

Ու բոլոր երկրին լեզուն մէկ՝ ու 1
խօսուածքը մէկ էր: Ու եղաւ 2
որ երբ արեւելքէն կը չուէին, Սե-
նաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան,
ու հոն բնակեցան: Ու իրարու 3
ըսին, Դէկէք աղիւսներ շինենք, ու
զանոնք կրակով եփենք: Ու
աղիւսները անոնց քարի տեղ եղան,
ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ:
Ու ըսին, Դէկէք մեզի քաղաք մը 4
ու աշտարակ մը շինենք, որ անոր
գլուխը մինչեւ երկինքը հասնի, և
մեզի անուն ստանանք, որ չըլլայ թէ
բոլոր երկրի վրայ ցրուինք: Ու 5
Տէրը՝ մարդոց որդիներուն շինած
քաղաքն ու աշտարակը տեսնելու
իջաւ: Ու Տէրը ըսաւ, Ահա 6
ասոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու
ամենուն լեզուն մէկ է. և ասիկայ
շինելու սկսեցին. ու հիմա ինչ որ
շինել կը խորհին, անոնցմէ պիտի
չարգիլուի: Դէկէք իջնենք, և 7
անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ
ամէն մէկը իր ընկերին լեզուն
չհասկըննայ: Ու Տէրը անկէ 8

բոլոր երկրին երեսը գրուեց զանոնք ։ ու քաղաքը շինելէն դադրեցան ։ Անոր համար անոր անունը Բաբիլոն կոչուեցաւ , ինչու որ Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառնակեց . և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը գրուեց զանոնք ։

Սեմին ծնունդները ասոնք են . Սեմ հարիւր տարեկան էր երբոր ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու տարի ետքը ։ Ու Սեմ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Արփաքսադ երսունհինգ տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Սաղան ։ Ու Արփաքսադ՝ Սաղան ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրիք տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Սաղայ երսուն տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Հեբերը ։ Ու Սաղ՝ Հեբերը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրիք տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Հեբեր երսունչորս տարի ապրեցաւ , և ծնաւ Փաղէկը ։ Ու Հեբեր՝ Փաղէկը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր երսուն տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Փաղէկ երսուն տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Ռագաւը ։ Ու Փաղէկ՝ Ռագաւը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր ինը տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Ռագաւ երսունհինգ տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Սերուգը ։ Ու Ռագաւ՝ Սերուգը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Սերուգ երսուն տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Նաքորը ։ Ու Սերուգ՝ Նաքորը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Նաքոր քսանուհինգ տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Թարան ։ Ու Նաքոր՝ Թարան ծնանելէն ետքը՝ հարիւր տասնուհինգ տարի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։ Ու Թարայ եօթանասուն տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Աբրամը՝ Նաքորը և Հարանը ։

Ասոնք Թարային ծնունդներն են . Թարայ ծնաւ Աբրամը , Նաքորը ու Հարանը . և Հարան ծնաւ Ղովտը ։ Ու Հարան մեռաւ իր հօրը Թարային առջեւը՝ իր ծննդեան երկրին՝ Քաղդեացւոց Ուր քաղաքին մէջ ։ Ու Աբրամ ու Նաքորը իրենց կիներ առին . Աբրամին կնոջը անունը Սարայ էր , և Նաքորին կնոջը անունը Մեղքա՝ Հարանին աղջիկը , որ Հարան Մեղքային ու Իսկային հայրն էր ։ Ու Սարայ ամուլ էր , զաւակ չէր ծնաներ ։ Ու Թարայ իր որդին Աբրամը՝ ու իր թոռը Հարանին որդին Ղովտը՝ և իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր հարսը Սարան առաւ , ու անոնց հետ Քաղդեացւոց Ուր քաղաքէն ելաւ դէպ ի Քանանու երկիրը երթալու համար . ու եկան մինչև Խառան , և հոն բնակեցան ։ Ու Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան . և Թարայ Խառանին մէջ մեռաւ ։

ԳԼՈՒԽ ԺԲ

Ու Տէրը ըսաւ Աբրամին , Ելո՛ւ երկրէդ , և քու ազգականներէդ , ու քու հօրդ տունէն գնա՛ ան երկիրը՝ որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ . Ու քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ , ու քեզ պիտի օրհնեմ , և քու անունդ պիտի մեծցընեմ . ու դուն օրհնեալ պիտի ըլլաս ։ Ու քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ , ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ . ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին ։ Ու Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը անոր ըսեր էր . Ղովտն ալ անոր հետը գնաց . ու Աբրամ եօթանասունհինգ տարեկան էր երբոր Խառանէն ելաւ ։ Ու Աբրամ իր կնիկը Սարան , ու իր եղբօրորդին Ղովտը , և իրենց բոլոր ստացուածքը , և Խառանին մէջ իրենց ստացած հոգիները առնելով , ելան որ Քանանու երկիրը երթան . և Քանանու երկիրը եկան ։ Ու Աբրամ անցաւ երկրէն մինչև Սիւքեմին

տեղը՝ մինչև Մօրէի կաղնին անցաւ. և ան ատենը Քանանացիները
7 կային ան երկրին մէջ: Եւ Տէրը երեւցաւ Աբրամին ու ըսաւ, Քու
սերունդիդ պիտի տամ ես երկիրը:
Եւ հոն սեղան շինեց Տէրոջը որ
8 իրեն երեւցաւ: Եւ անկէ դէպ 'ի
Բեթէլին արեւելեան կողմը եղող
լեռը չուեց, ու իր վրանը բացաւ, Բեթէլը արեւմտեան կողմը՝
ու Հային արեւելեան կողմը. հոն Տէրոջը սեղան շինեց, ու Տէրոջը անունը կանչեց:
9 Եւ Աբրամ միշտ դէպ 'ի հարաւ կը
չուէր:
10 Ու ան երկրին մէջ սով եղաւ. և
Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար. ինչու որ ան
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր: Ու
եղաւ որ երբ Եգիպտոս մտնելու
մօտեցաւ, իր կնոջը Սարայիին ըսաւ, Ահա գիտեմ որ դուն գե-
12 ղեցիկ տեսքով կնիկ մըն ես. Եւ
պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք քեզ տեսնեն, պիտի ըսեն. Այիկայ
անոր կնիկն է. ու զիս պիտի մեռցընեն, բայց քեզ ողջ թողուն.
13 Հընդրկ երէ ըսէ թէ դուն իմ
քոյրս ես. որպէս զի քու պատճառովդ ինձի աղէկ ըլլայ, ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի: Եւ
եղաւ որ երբ Աբրամ Եգիպտոս
մտաւ, Եգիպտացիք տեսան կնի-
15 կը, որ շատ գեղեցիկ էր: Փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան, ու
գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առջեւը. և կնիկը Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ: Եւ անոր համար
Աբրամին բարիք ըրաւ. ու անիկայ ոչխարներ, ու արջառներ, և էշեր,
ու ծառաներ, և աղախիններ, ու
17 էգ էշեր և ուղտեր ունեցաւ: Եւ
Տէրը մեծ հարուածներով զարկաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրա-
18 մին կնոջը Սարայիին համար: Եւ
Փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու
ըսաւ, Ա՛ի ի՞նչ է որ ինծի ըրիր. ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ ասի-
19 կայ քու կնիկդ է. Ինչո՞ւ համար՝
Ասիկայ քոյրս է ըսիր. և ինձ ծառ
որ անիկայ ինծի կնիկ պիտի առ-

նէի, բայց հիմա ահա կնիկդ՝ առ ու
գնա: Եւ Փարաւոն իր մարդոցը 20
պատուիրեց անոր համար. ու զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլորը
ստացուածքովը խրկեցին:

ԺԳ. ԺԴ

Եւ Աբրամ իր կնիկովը ու իր բո- 1
լորը ունեցածներովը Եգիպտոսէն
դէպ 'ի Քանանա՝ հարաւակողմը ե-
լաւ, ու Ղովտն ալ իր հետը: Եւ 2
Աբրամ շատ հարուստ էր անասուն-
ներով, արծաթով ու ոսկիով: Եւ 3
իր ուղիէն իջևաններովը գնաց հարաւային կողմէն մինչև Բեթէլ,
ան տեղը՝ ուր էր առաջ իր վրանը,
Բեթէլին ու Հայիին մէջտեղը. Ան 4
սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ շիներ
էր. և Աբրամ հոն Տէրոջը անունը կանչեց:
Եւ Աբրամին հետ գացող 5
Ղովտն ալ ոչխարներ, ու արջառներ, ու վրաններ ունէր: Եւ 6
ան երկիրը բաւական չէր անոնց՝
որ միասին բնակին. ինչու որ
անոնց ստացուածքը շատ ըլլալով՝
չէին կրնար միասին բնակիլ:
Եւ Աբրամին անասուններուն հո- 7
վիւներուն ու Ղովտին անասուններուն հովիւներուն մէջտեղը վէճ
կար. և ան ատենը Քանանացիները ու Փերեզացիները կը բնակէին ան երկրին մէջ: Եւ Աբ- 8
րամ ըսաւ Ղովտին, Ա՛ղաչեմ քեզի, իմ ու քու մէջտեղդ և իմ
հովիւներուս ու քու հովիւներուդ
մէջտեղը վէճ չըլլայ. ինչու որ մենք
եղբայր ենք. Երկիրը քու 9
առջեւդ չէ՞. Կ'աղաչեմ զատուէ
ինծմէ. Թէ որ դուն ձախ կողմը
երթաս, ես աջ կողմը կ'երթամ,
և թէ որ աջ կողմը երթաս, ես
ձախ կողմը կ'երթամ: Եւ Ղովտ 10
իր աչքերը վեր վերցուց, ու Յորդանանու ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ
ամէն տեղ ջրուած էր, Տէրը Սոդոմը ու Գոմորը կորսընցընելէն
առաջ մինչև Սեգովը Տէրոջը
դրախտին պէս՝ Եգիպտոսի երկրին
պէս էր: Եւ Ղովտ Յորդա- 11
նանու բոլոր կողմը ընտրեց իրեն,

ու Լոտ դէպ՝ի արեւելք չուեց .
12 և իրարմէ զատուեցան . Աբրամ
Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ .
Լոտն ալ դաշտի քաղաքներուն
մէջ բնակեցաւ , ու իր վրանը Սո-
13 դոմի քով բացաւ : Եւ Սոդոմի
մարդիկը խիստ չար ու մեղաւոր
էին Տէրոջը առջեւը :
14 Եւ Տէրը Աբրամին ըսաւ՝
Լոտ անկէ զատուելէն ետքը .
Քիմա աչքերդ վեր վերցուր , ու
քու եղած տեղէդ դէպ՝ի հիւսիս
ու հարաւ , և դէպ՝ի արեւելք ու
15 արեւմուտք նայէ . Ինչու որ ատ
բոլոր երկիրը՝ որ կը տեսնես , քեզի
ու քու սերունդիդ պիտի տամ
16 յաւիտեան : Եւ քու սերունդդ
երկրի փոշիին պէս անհա-
պիտի ընեմ . անանկ որ՝ եթէ մէկը երկրի
փոշին կրնայ համրել , քու սե-
17 րունդդ ալ համրուի : Ելլէ ,
ատ երկիրը պտըտէ անոր երկայ-
նութեանը ու լայնութեանը հա-
մեմատ . քանզի անիկայ քեզի պի-
18 տի տամ : Եւ Աբրամ վերցուց
իր վրանը , ու եկաւ և բնակեցաւ
Մամբրէի կաղնիներուն մէջ , որ
Քեբրոնին մէջն է , և հոն սեղան
շինեց Տէրոջը :

ԺԴ. ԺԻ

1 Ու եղաւ որ՝ Ամրափաղ
թագաւորին , Եղլասարի Ա-
րիովք թագաւորին , Եղամի Քո-
դողագոմոր թագաւորին , և Կոյի-
մի Թադգադ թագաւորին ժամա-
2 նակները , Բոնք Սոդոմի Բարա
թագաւորին հետ , և Գոմորի Բար-
սա թագաւորին հետ , Դմայի Սե-
նաբ թագաւորին հետ , և Սեբոյի-
մի Սեմեբոր թագաւորին հետ , ու
Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) թա-
3 գաւորին հետ պատերազմեցան : Ա-
նոնց ամէնը ժողովուեցան Սիդդիմ
4 ձորին մէջ , որ է Ղրի ծովը : Տաս-
ուերկու տարի Քոդողագոմորին
ծառայութիւն բրին , ու երեքտա-
սաներորդ տարին ապստամբ եղան :
5 Եւ չորեքտասաներորդ տարին Քո-
դողագոմոր ու իր հետը եղող թա-
գաւորները եկան , ու Աստարովթ

կառնայիմի մէջ եղող Ռափայիները ,
ու Համի մէջ Զուզիները ,
և Շաւէ Կարիաթեմի մէջ
Էմիմիները , Եւ Քոռհացիները ի- 6
րենց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչև
անապատին քովը եղող Էլփառանը
զարկին : Եւ դարձան , ու եկան 7
Ենմասեփաթ՝ այսինքն Կադէս . և
Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը , ու
Ասասանթամարի մէջ բնակող Ամո-
հացիներն ալ զարկին : Եւ Սոդո- 8
մին թագաւորը , ու Գոմորին թա-
գաւորը , և Ադմային թագաւորը ,
ու Սեբոյիմին թագաւորը , և Բա-
ղային (այսինքն Սեգովրին) թագա-
ւորը ելլելով , Սիդդիմ ձորին մէջ
անոնց հետ պատերազմելու շարուե-
ցան , Էլամին Քոդողագո- 9
մոր թագաւորին հետ , և Գոյիմի
Թադգադ թագաւորին հետ , ու
Սենաարի Ամրափաղ թագաւորին
հետ , և Եղլասարի Արիովք թա-
գաւորին հետ , չորս թագա-
ւորը հինգին հետ : Եւ Սիդ- 10
դիմ ձորը նաւթի հորերով լեցուն
էր . և Սոդոմին ու Գոմորին թա-
գաւորները փախան , և հոն ինկան .
ու մնացածները լեռը փախան :
Եւ անոնք Սոդոմին ու Գոմորին 11
ամէն բարիքը , ու անոնց բոլոր
պաշարները առին ու գացին : Եւ 12
Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին եղ-
բօրորդին Լոտը՝ ու անոր բոլոր
բարիքը առին ու գացին :
Եւ փախստական մը եկաւ , ու 13
ատ բանը Եբրայեցի Աբրամին
պատմեց . և անիկայ Եսքողին ու
Ներին եղբօրը Ամորհացի Մամբրէ-
ին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր .
ինչու որ ասոնք Աբրամին հետ դաշ-
նակից էին : Եւ Աբրամ երբոր իր եղ- 14
բօրը գերի առնուիլը լսեց , իր տանը
մէջ ծնած՝ իրեք հարիւր տասնուու-
թը կրթուած ծառաները հանեց ,
ու անոնց ետեւէն հնկաւ մինչև Դան :
Եւ ինքը ու իր ծառաները գիշերով 15
գունդ գունդ անոնց վրայ յարձակե-
ցան , ու զարկին անոնք . և քշեցին
անոնք մինչև Քոբա , որ Դա-
մասկոսի հիւսիսային կողմն է :
Եւ բոլոր բարիքը ետ բերաւ . 16

և իր եղբայրը Ղոման ալ , ու անոր բարիքը , և հնիկները , ու ժողովուրդն ալ եւս բերաւ :

17 Ու ինքը՝ Աոդոդագոմորը ու անոր հետ եղող թագաւորները զարնելէն ու գառնալէն ետքը , Սոդոմի թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու ելաւ դէպ ի Հաւէ ձորը՝
18 (այսինքն թագաւորի ձորը) : Ու Մաղկի թագաւորը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց . ու անիկայ Նարթրեալ Աստուծոյ քահանան էր :
19 Ու օրհնեց զանիկայ , ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ երկնից ու երկրի տէրը եղող Նարթրեալ
20 Աստուածմէն : Ու օրհնեալ ըլլայ Նարթրեալ Աստուածը՝ որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց : Ու անիկայ ամէնէն տասանորդ տուաւ անոր :
21 Ու Սոդոմի թագաւորը ըսաւ Աբրամին , Մարդիկը ինծի տուր ,
22 ու բարիքը դուն քեզի առ : Ու Աբրամ ըսաւ Սոդոմի թագաւորին , Երկնից ու երկրի տէրը եղող Նարթրեալ Տէր Աստուծոյ վերցուցի
23 իմ ձեռքս , Որ դերձանէն մինչև կօշիկին կապը բան մը չառնեմ ինչ որ քուկդ է , որ չըլլայ թէ Աբրամը ես հարստացուցի ըսես .
24 Ասոց ի տղաքներուն կերածէն , ու ինծի հետ եկող մարդոցը՝ այսինքն Աներին , ու Եսքողին , ու Մամբրէին բաժիններէն . թող անոնք իրենց բաժինը առնեն :

ԻԵ. ԳԼ

1 Այս բաներէն ետքը՝ տեսիլքի մէջ Տէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ , ըսելով , Մի վախնար՝ ով Աբրամ , ես քեզի վահան եմ , ու քու վարձքդ խիստ շատ պիտի ըլլայ :
2 Ու Աբրամ ըսաւ , Ով Տէր Աստուած՝ ինծի ի՞նչ պիտի տաս , քանի որ առանց զաւակի կը մնամ , և իմ տանս տիրոջը ասՙ
3 Դամասկացի Եղիազարն է : Եւ ըսաւ Աբրամ , Որովհետև ինծի սերունդ չտուիր , ահա իմ տանս ծառան ինծի ժառանգ կ՚ըլլայ :
4 Ու ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով . Անիկայ քեզի ժառանգ պիտի չըլլայ . բայց ան պիտի ըլլայ քու ժառանգդ՝ որ քու մէջքէդ պիտի ելլէ :
5 Ու դուրս հանեց զանիկայ , ու ըսաւ , Հիմա դէպ ի երկինքը նայէ , ու աստղերը համրէ , թէ որ զանոնք համրելու կարող ես . և ըսաւ անոր , Ասանկ պիտի ըլլայ սերունդդ :
6 Ու անիկայ Տէրոջը հաւատաց , որ անոր արդարութիւն ընդունեցաւ :
7 Ու ըսաւ անոր , Ես եմ Տէրը՝ որ քեզ Ուրէացւոց Ուր հանեցի՝ որ երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու համար :
8 Ու անիկայ ըսաւ , Ով Տէր Աստուած՝ ինչպէս գիտնամ թէ ես անիկայ պիտի ժառանգեմ :
9 Ու ըսաւ անոր , Ինծի իրեք տարեկան երինջ մը , ու իրեք տարեկան այծ մը , և իրեք տարեկան խոյ մը , ու տատրակ մը , և աղաւնիի ձագ մը առ :
10 Ու անիկայ բոլոր ասոնք առաւ անոր , ու մտնոց մէջտեղէն կտրեց , և ամէն մէկ կտորը իր մասին հետ դիմացէ դիմաց դրաւ . բայց թռչուններուը չկտրեց :
11 Ու երբոր դիւրուն վրայ գիշատիչ թռչունները իջան , Աբրամ վռնտեց զանոնք :
12 Ու երբոր արևը մարը կը մտնէր , Աբրամին վրայ խորունկ քուն մը իջաւ , և ահա անոր վրայ մեծ մթութեան սոսկում մը իննակաւ :
13 Ու Տէրը ըսաւ Աբրամին , Ատոր գիտցիր որ քու սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլան , և ծառայութիւն պիտի ընեն . ու հարիւր տարի պիտի չարչարեն զանոնք :
14 Բայց ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , ես պիտի դատեմ . և անկէ ետքը շատ ստացուածքով պիտի ելլեն :
15 Ու դուն խաղաղութեամբ քու հայրերուդ պիտի երթաս . աղեկ մը ծերացած պիտի թաղուիս :
16 Ու անոնք չորրորդ դարուն մէջ հոս պիտի դառնան . ինչու որ Ամորհացւոց անօրէնութիւնը դեռ լեցուած չէ :
17 Ու եղաւ որ երբ արևը մարը մտաւ ,

ու խաւար եղաւ, ահա մխած վնոց
մը ու վառած ջահ մը ան կտոր-
18 ներուն միջտեղէն անցաւ։ Ին
նոյն օրը Տէրը Աբրամին հետ
ուխտ մը ըրաւ՝ ըսելով, Քու
սերունդիդ տուի աս երկիրը՝ Ե-
գիպտոսի գետէն մինչև մեծ գետը՝
19 Ա յֆրատ գետը. Կենեցի-
ները, և Կենեզացիները, ու Կեդ-
20 մոնացիները, Ե Քետացիները,
ու Փերեզացիները, և Ռափային-
21 ները, Ե Ամորհացիները, ու
Քանանացիները, և Կերգեսացի-
ները ու Յեբուսացիները։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ե Աբրամին կնիկը Սարայ չէր
ծնաներ անոր. ու մէկ Եգիպ-
տացի աղախին մը ունէր, որուն
2 անունը Հագար էր։ Ե Սարայ
ըսաւ Աբրամին, Ահա Հիմա Տէրը
արգիլեց զիս ծնանելէն. ուրեմն
աղախինիս մտիր, գուցէ անկէ զա-
ւակ ստանամ։ Ե Աբրամ Սա-
3 րային խօսքը մտիկ ըրաւ։ Ե
Աբրամին կնիկը Սարայ իր Եգիպ-
տացի աղախինը Հագարը առաւ,
Աբրամ Քանանու երկրին մէջ տա-
սը տարի բնակելէն ետքը, և զա-
4 նիկայ իր էրկանը Աբրամին տուաւ՝
անոր կնիկ ըլլալու։ Ին ալ մտաւ
Հագարին, որ յղացաւ. և երբ իր
յղի ըլլալը իմացաւ, իր տիկինը իր
5 աչքին առջևը անարգուեցաւ։ Ե
Սարայ ըսաւ Աբրամին, Ինծի եղած
անիրաւութիւնը քու վրադ ըլլայ.
ես իմ աղախինս գիրկդ տուի, ու
անիկայ երբոր իմացաւ իր յղի ը-
լալը, ես անոր աչքին առջևը ա-
նարգուեցայ. Տէրը իմ ու քու մէջ-
6 տեղդ դատաստան ընէ։ Ե Աբ-
րամ ըսաւ Սարայիին, Ահա աղա-
խինդ քու ձեռքդ է, քու աչքերուդ
հաճոյ երևցածին պէս ըրէ անոր.
ու երբոր Սարայ նեղեց զանիկայ,
անոր երեսէն փախաւ Հագար։
7 Ե Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զա-
նիկայ անապատին մէջ ջուրի աղ-
բիւրի մը քով՝ Սուրի ճանապարհին
8 մէջ եղած աղբիւրին քովը. Ե
ըսաւ, Ով Սարայիին աղախինը
Հագար, ո՞ւրկից կու գաս, և
ո՞ւր կ'երթաս։ Ե անիկայ ըսաւ,
Իմ Սարայ տիկինիս երեսէն կը
փախչիմ։ Ե Տէրոջը հրեշտակը 9
ըսաւ անոր, Դարձիր քու տիկի-
նիդ, ու անոր ձեռքին տակը ճա-
նչնալ եղիր։ Ե Տէրոջը հրեշ- 10
տակը ըսաւ անոր, Քու սերունդդ
խիստ պիտի շատցընեմ, անանկ որ
շատութենէն չհամրուի։ Ե Տէ- 11
րոջը հրեշտակը ըսաւ անոր, Ահա
դուն յղի ես, ու որդի պիտի ծնա-
նիս, և անոր անունը Իսմայէլ դնես.
ինչու որ Տէրը քու տառապանքդ
լսեց. Ե անիկայ վայրենի մարդ 12
մը պիտի ըլլայ. անոր ձեռքը ա-
մենուն վրայ, ու ամենուն ձեռքն
ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ. և
անիկայ իր բոլոր եղբայրներուն առ-
ջևը պիտի բնակի։ Ե անիկայ 13
իր հետը խօսող Տէրոջը անունը
կանչեց, ըսելով, Դուն իմ տեսիլքիս
դէմ Էլ-Հայ Աստուածն ես. քանզի
ըսաւ, Արդեօք ես ալ հոս իմ
տեսիլքէս ետքը։ Ինոր համար ան 14
ջրհորին անունը Լահայրոյի ջրհոր
դրաւ. ահա անիկայ Կադեսին ու
Բարադին միջտեղն է։ Ե Հագար 15
որդի մը ծնաւ Աբրամին.
և Աբրամ Հագարին իրեն ծնած
որդուին անունը Իսմայէլ դրաւ։
Ե Աբրամ ութսունուվեց տարե- 16
կան էր, երբոր Հագար Իսմայէլը
ծնաւ Աբրամին։

ԳԼ. ԺԷ.

Ե երբ Աբրամ իննսունութը 1
տարեկան էր, Տէրը Աբրամին
երևցաւ, ու ըսաւ անոր, Ես եմ
Ամենակարող Աստուածը. իմ առ-
ջևս քալէ, ու կատարեալ եղիր։
Ե իմ ու քու միջտեղդ իմ ուխտս 2
պիտի դնեմ, ու խիստ պիտի
շատցընեմ քեզ. Ե Աբրամ իր 3
երեսին վրայ ինկաւ, ու Աստուած
անոր հետ խօսեցաւ ըսելով, Ահա 4
իմ ուխտս քեզի հետ է, և ազգե-
րու բազմութեան հայր պիտի ըլ-
լաս. Ու այսուհետև քու անունդ 5
Աբրամ չըսուի, հապա քու անունդ
Աբրահամ ըլլայ. ինչու որ քեզ

ազգերու բազմութեան հայր ըլլի։
6 Եւ քեզ խիստ պիտի աճեցընեմ,
ու քեզ ազգեր պիտի ընեմ. ու
քեզմէ թագաւորներ պիտի ելլեն։
7 Եւ իմ ու քու միջտեղդ՝ ու քեզմէ
ետքը քու սերունդիդ միջտեղը
իրենց ազգերուն մէջ իմ ուխտս
պիտի հաստատեմ յաւիտենական
ուխտ մը, որ քեզի՝ ու քեզմէ
ետքը քու սերունդիդ Աստուած
8 ըլլամ։ Եւ պիտի տամ քեզի՝ ու
քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւի-
տենական ժառանգութեան համար
ան երկիրը՝ ուր որ պանդուխտ
եղար, բոլոր Քանանու երկիրը.
ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին,
Ուստի դուն՝ ու քեզմէ ետքը քու
սերունդդ իրենց ազգերուն մէջ
10 պահէք իմ ուխտս։ Այս է իմ ու
ձեր միջտեղը, և քեզմէ ետքը քու
սերունդիդ միջտեղը Եղած իմ
ուխտս՝ որ պիտի պահէք. ձեզմէ
11 ամէն արուն թլփատուի. Ձեր
անթլփատութեան մարմինը թլփա-
տէք, ու ասիկայ իմ ու ձեր միջ-
տեղը Եղած ուխտին նշանը ըլլայ։
12 Եւ ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ-
օրեան արու զաւակներդ՝ կամ տու-
նը ծնածը, կամ քու սերունդէդ
չեղող բոլոր օտարականներէն ըս-
տակով ծախու առնուածը՝ թլփա-
13 տուի։ Տու տունդ ծնածը, և ըս-
տակովդ ծախու առնուածը ան-
շուշտ պիտի թլփատուի. և իմ
ուխտս ձեր մարմինին մէջ յաւիտե-
14 նական ուխտ մը ըլլայ։ Եւ ան-
թլփատ արուն՝ որուն անթլփատու-
թեան մարմինը թլփատուած չէ,
ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի
կորսուի. անիկայ իմ ուխտս անար-
գած է։
15 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին,
Տու կնոջդ Սարայի անունը Սարայ
մի՛ կանչեր, հապա անոր անունը
16 Սարրա ըլլայ։ Ու զանիկայ պիտի
օրհնեմ, նաև անկէ որդի մը պիտի
տամ քեզի. ու պիտի օրհնեմ
զանիկայ, ու ազգերու մայր պիտի
ըլլայ. ժողովուրդներու թագաւոր-
17 ներ պիտի ելլեն անկէ։ Եւ Աբրա-

համ երեսի վրայ ինկաւ, ու
խնդաց, և իր սրտին մէջ ըսաւ,
Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ
պիտի ըլլայ արդեօք. և Սարրա՝
որ իննսուն տարեկան է, պիտի
18 ծնանի՞։ Եւ Աբրահամ ըսաւ
Աստուծոյ, Օհ՛ղ Իսմայէլը ապրի
քու առջեւդ։
19 Եւ Աստուած ըսաւ, Այո՛ քու կնիկդ Սարրա որդի
պիտի ծնանի քեզի, ու անոր
անունը Իսահակ պիտի դնես.
և անոր հետ, ու անկէ ետքը անոր
սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի
հաստատեմ յաւիտենական ուխտ
20 մը։ Եւ Իսմայէլին համար ալ
լսեցի քեզի. ահա օրհնեցի զանիկայ,
ու պիտի աճեցընեմ զանիկայ,
ու խիստ պիտի շատցընեմ. տասն-
եւերկու իշխան պիտի
ծնանի, և մեծ ազգ մը պիտի
21 ընեմ անիկայ։ Բայց զուլ տարի
ան ատենս՝ Սարրային քեզի ծը-
նանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս
պիտի հաստատեմ։
22 Եւ անոր հետ խօսիլը լմընցուց,
ու Աստուած Աբրահամին քովէն
վեր ելաւ։
23 Եւ առաւ Աբրահամ
իր որդին Իսմայէլը, ու բոլոր իր
տունը ծնածները, և բոլոր ըս-
տակովը ծախու առնուածները՝ Աբ-
րահամին ընտանեացը մէջ գըտ-
նուած ամէն արուն, ու նոյն օրը
անոնց անթլփատութեան մար-
մինը թլփատեց, ինչպէս որ Աս-
տուած անոր ըսեր էր։
24 Եւ Աբ-
րահամ իննսունեւնին տարեկան
էր՝ երբ որ իր անթլփատութեան
մարմինը թլփատուեցաւ։
25 Եւ իր
որդին Իսմայէլ տասներեք տա-
րեկան էր՝ երբոր իր անթլփատու-
թեան մարմինը թլփատուեցաւ։
Նոյն օրը թլփատուեցաւ Աբրա-
26 համ, ու իր որդին Իսմայէլը։
27 Եւ իր տանը բոլոր մարդիկը՝ թէ
իր տունը ծնած և թէ օտարական-
ներէն ստակով ծախու առնուած՝
իրեն հետ թլփատուեցան։

ԻԸ. ԺԴ.

1 Եւ Տէրը երեւցաւ անոր Մամ-
բրէի կաղնիներուն մէջը։ Ու

անիկայ օրուան տաք ատեանը վը-
2 բանին դուռը նստեր էր , Լո իր
աչքերը վերցուց ու նայեցաւ , և
ահա իրեք մարդիկ կայներ էին
իրեն մօտ . ու երբոր տեսաւ զա-
նոնք՝ վրանին դիմաւ վազեց զանոնք
դիմաւորելու , ու մինչև գետինը
խոնարհութիւն ըրաւ ,
3 Լո ըսաւ , Տէր իմ՝ հիմա թէ որ
շնորհք գտայ քու առջեւդ , կ'աղա-
չեմ քեզմէ քու ծառայիդ բնա-
4 կարանէն մի՛ անցնիր . Կ'առնուիմ
ձեզի քիչ մը ջուր բերուի , ու ոտ-
քերնիդ լուացէք , ու ծառին տակը
5 հանգստացէք . Լո պատառ մը
հաց բերեմ , ու սրտերնիդ զօ-
րացուցէք , ետքը անցէք . քանզի
ասոր համար ձեր ծառային քովը
եկաք : Լո անոնք ըսին , Ինչպէս
6 որ ըսիր , անանկ ըրէ : Լո Աբրա-
համ արտորալով դէպ 'ի վրանը՝
Սարրային գնաց , ու ըսաւ , Շո-
տով իրեք դրիւ բարակ ալիւր շաղէ ,
7 ու չօթէլը չինէ : Լո Աբրահամ
վազեց արջառներուն , ու մատղաշ
և աղէկ որթի մը առաւ , ու պա-
տանիի մը տուաւ . ան ալ շու-
8 տով պատրաստեց զանիկայ : Լո
կոդի՝ ու կաթ՝ ու իր պատրաս-
տած որթիը առաւ , և անոնց
առջևը դրաւ . ու ինքը ծառին
տակը անոնց քովը կայնեցաւ , ու
9 անոնք կերան : Լո ըսին իրեն ,
Ո՞ւր է քու Սարրա կնիկդ . ու
ինքը ըսաւ , Ահա վրանին մէջն
10 է : Լո Տէրը ըսաւ , Պահ տա-
րի անշուշտ քեզի պիտի դառնամ ,
և ահա քու կնիկդ Սարրա որդի
մը պիտի ունենայ . և Սարրա
մտիկ կ'ընէր վրանին դրանը մէջ՝
11 որ անոր ետևն էր : Լո Աբրահամ
ու Սարրա ծերացած էին ու օրեր-
նին անցուցած . և Սարրային
պակսած էր կանանց օրէնքին մէջ
12 ըլլալը : Լո Սարրա իր մտքին
մէջ խնդաց՝ ըսելով , Ես պառաւ-
լէս ետքը զուարճութիւն պիտի
ունենամ , տէրս ալ ծերացած ըլ-
13 լելով : Լո Տէրը ըսաւ Աբրա-
համին , Սարրա ինչո՞ւ խնդաց՝ ը-
սելով , Միթէ ես պառուցընէ
պիտի ծնանի՞մ , որ պառաւեր եմ .
14 Տէրոջը առջևը գժուարին բան
կա՞յ արդեօք . տահմանուած ժամա-
նակին՝ գալ տարի քեզի պիտի
դառնամ , ու Սարրա որդի մը
15 պիտի ունենայ : Լո Սարրա
ուրացաւ ու ըսաւ , Չխնդացի .
ինչու որ վախցաւ : Լո Անիկայ
ըսաւ , Չէ , խնդացիր :
16 Լո մարդիկը եղան անկէ , ու
երեսնին դէպ 'ի Սոդոմ շուռկընին .
և Աբրահամ զանոնք յուղարկելու
համար հետերնին գնաց : Լո Տէ-
17 րը ըսաւ , Միթէ Աբրահամէն
պահո՞մ ինչ որ ընելու եմ . Որով-
18 հետև Աբրահամ անշուշտ մեծ ու
զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ , ու
երկրի բոլոր ազգերը անով պիտի
օրհնուին : Վանզի գիտեմ զանի-
19 կայ , որ իր որդւոցը՝ ու իրմէ ետ-
քը իր տանը պիտի պատուիրէ , և
անոնք արդարութիւն ու իրաւունք
ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան
պիտի պահեն . որպէս զի Տէրը
Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ
խօսեցաւ : Լո Տէրը ըսաւ , Ո-
20 րովհետև Սոդոմին ու Գոմորին ա-
ղաղակը շատցաւ , և անոնց մեղքը
խիստ ծանրացաւ , Հիմա պիտի
21 իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին
ինծի եկած աղաղակի՞ն պէս ըրին .
և թէ որ չէ , գիտնամ : Լո ան
22 մարդիկը անկէ եղան , ու դէպ 'ի
Սոդոմ գացին . և Աբրահամ տա-
կաւին Տէրոջը առջևը կայներ էր :
Լո Աբրահամ մօտեցաւ ու ը-
23 սաւ , Արդեօք ամբարշտին հետ
արդարն ալ պիտի կոտրընցընես .
Գուցէ ան քաղաքին մէջը հիսուն
24 արդար ըլլան . արդեօք անոր մէջը
եղած հիսուն արդարին համար
չխնայելով պիտի կոտրընցընե՞ս ան
տեղը . Չնա՛ լեցի քեզ ասանկ բան
25 ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ
մեռցընես , ու արդարը ամբարշտի
պէս ըլլայ . քա՛ լեցի քեզ . միթէ
բոլոր երկրին Դատաւորը արդա-
րութիւն պիտի չընե՞ : Լո Տէրը
26 ըսաւ , Թէ որ Սոդոմին մէջ հի-
սուն արդար գտնեմ քաղաքին մէ-
ջը , անոնց համար բոլոր տեղը պի-

մայիք՝ երիտասարդներէն մինչև ծե-
րերը՝ ամէն կողմէն բոլորը ժողո-
վուրդը տունը պատեցին : Ու 5
Լովտը կանչեցին՝ ու անոր ըսին ,
Որե՞ւ են ան մարդիկը՝ որ այս գիշեր
քեզի եկան . անոնք դուրս հանէ
մեզի , ու գիտնանք անոնք : Ու 6
Լովտ դուրս ելաւ անոնց
քովը , ու իր ետևէն դուռը գոցեց ,
ու ըսաւ , Ա՛ղբայրնե՛րս՝ կ՚աղաչեմ 7
ձեզի չարութիւն մի ընէք : Ահա 8
հիմա երկու աղջիկ ունիմ , որ էրիկ
մարդ չէն գիտեր , անոնք հիմա
ձեզի դուրս հանեմ , ու ձեր աչքին
առջևը աղէկ եղածը ըրէ՛ք անոնց .
բայց միայն այս մարդոցը բան մը
մի ընէք . քանզի անոր համար իմ
յարկիս շուքին տակը մնան : Ու 9
անոնք ըսին , Մէկդի կեցիր . ու
ըսին ալ , Այսիկայ պանդխտութեան
եկաւ , ու դատաստան ընել կ՚ու-
զէ . հիմա քեզի անոնցմէ գէշ կ՚ը-
նենք : Ու սաստիկ բռնադատե-
ցին մարդը՝ ոյնիսկ Լովտը , ու
դուռը կոտրելու մօտեցան : Բայց 10
ան մարդիկը ձեռքերնին երկընա-
յուցին , ու Լովտը տանը մէջ
քովնին առին , ու դուռը գո-
ցեցին . Ու տանը դուռը կայնած 11
մարդիկը կուրութեամբ զարկին
պզտիկէն մինչև մեծը . անանկ որ
դուռը գտնելէն թուլցան :

Ու մարդիկը ըսին Լովտին , 12
Հոս ուրիշ ո՞վ ունիս . փեսաներդ
ու որդիներդ և աղջիկներդ , ու
քաղաքին մէջ ինչ որ ունիս սա
տեղէն հանէ . Ինչու որ մենք 13
սա տեղը պիտի կորսընցընենք .
քանզի անոնց աղաղակը Տէրոջը
առջևը մեծ եղաւ . ու Տէրը մեզ
խրկեց անիկայ կորսընցընելու : Ու 14
Լովտ ելաւ , ու իր աղջիկներուն
առնող փեսաներուն խօսեցաւ , ու
ըսաւ , Ելէ՛ք ու սա տեղէն գա-
ցէ՛ք , ինչու որ Տէրը պիտի կոր-
սընցընէ սա քաղաքը . բայց իր
փեսաներուն ծաղր ընող մը երե-
ցաւ :

Ու առտու եղածին պէս՝ հրեշ- 15
տակները արտօրցուցին Լովտը՝
ըսելով , Ելէ՛ր՝ կնիկդ ու հոս

27 տի խնայեմ : Ու Աբրահամ պա-
տահան տուաւ ու ըսաւ , Ահա
հիմա՝ ես որ հող ու մոխիր եմ ,
28 Տէրոջը հետ խօսելու սկսայի . Գու-
ցէ հինգին պակաս ըլլայ , ան հինգին համար բոլոր
քաղաքը պիտի կորսընցընե՞ս : Ու
Ան ըսաւ , Եթէ որ հոն քառասու-
նուհինգ գտնեմ , չեմ կորսընցը-
29 ներ : Ու դարձեալ խօսեցաւ անոր
ու ըսաւ , Գուցէ հոն քառասուն
գտնուի : Ու Ան ըսաւ , Քառա-
30 սունին համար ալ չեմ ըներ : Ու
Ան ըսաւ , Ահ , Տէրը չբարկա-
նայ , ու խօսիմ . Գուցէ հոն եր-
սուն գտնուի : Ու Տէրը ըսաւ ,
Եթէ որ հոն երսուն գտնեմ , չեմ
31 ըներ : Ու Ան ըսաւ , Ահա հի-
մա Տէրոջը հետ խօսելու սկսայի .
Գուցէ հոն քսան գտնուի : Ու
Ան ըսաւ , Քսանին համար ալ
32 չեմ կորսընցըներ : Ու Ան ըսաւ ,
Ահ , Տէրը չբարկանայ , ու մինակ
սա անգամ խօսիմ . Գուցէ հոն
տասը գտնուի : Ու Ան ըսաւ , Ա-
նանին համար ալ չեմ կոր-
33 սընցըներ : Ու Տէրը Աբրահա-
մին հետ խօսիլը լմընցուցածին պէս
գնաց . Աբրահամ ալ իր տեղը
դարձաւ :

ԺԹ. ԳԼՈՒԽ

1 Ու ան երկու հրեշտակները իրի-
կուան դէմ Սոդոմ եկան . ու
Լովտ Սոդոմին դուռը նստեր էր .
և Լովտ տեսնելով զանոնք դիմա-
ւորելու ելաւ , ու իր երեսը մինչև
գետինը ծռելով խոնարհութիւն ը-
2 րաւ . Ու ըսաւ , Ահէ իմ տէրերս
կ՚աղաչեմ , ձեր ծառային տունը
դարձէ՛ք , և գիշերը հո՛ն կեցէ՛ք ,
ու ոտքերնիդ լուացէ՛ք . ու առ-
տուընց կանուխ ելէ՛ք ու ձեր ճամ-
բան գացէ՛ք : Ու անոնք ըսին ,
Չէ՛ , գիշերը փողոցը կը կենանք :
3 Ու շատ բռնադատեց զանոնք , ու
ծնոր դարձան , և անոր տունը
մտան . ու անոնց խնճոյք ըրաւ ,
և բաղարջ եփեց , ու կերան :
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ՝
քաղաքին մարդիկը՝ ոյնիսկ Սոդո-

գտնուած երկու աղջիկդ առ , որ քաղաքին անօրէնութեանը մէջ
16 չկորսուիս : Եւ երբոր անիկայ կը անտնար , ան մարդիկը բռնեցին անոր ձեռքէն՝ ու անոր կընկերանը ձեռքէն՝ և անոր աղջիկներուն ձեռքերէն՝ Տէրոջը անոր ողորմելովը , ու հանեցին անիկայ , և քաղաքին դուրսի դին դրին :
17 Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս հանեցին , ըսաւ , Ազատ ազատէ՛ հոգիիդ համար փախիր . ետիդ մի նայիր , և բոլոր դաշտին մէջ մի կայնիր . լեռը փախիր , չըլլայ
18 որ կորսուիս : Եւ Ղովտ ըսաւ անոնց , Ո՛հ Տէր իմ ընդհակ ըրէ .
19 Ահա հիմա ծառադ քու առջեդ շնորհք գտաւ , ու իմ կեանքս ազատելով ինծի մեծ երախտիք ըրիր . և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ , չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի՝ ու
20 մեռնիմ : Ահա այս քաղաքը՝ որ հոն փախչելու մօտ է , ու ան պզտիկ է . շնորհք ըրէ՝ հոն փախչիմ , (չէ՞ որ անիկայ պզտիկ է ,) և
21 իմ անձս ողջ մնայ : Ու ըսաւ անոր , Ահա այս բանին մէջն ալ քու աղաչանքդ ընդունեցի , որ այս քաղաքը չկորսընցնեմ որուն համար խօսեցար :
22 Շո՛ւտ ըրէ հոն փախիր . քանզի դուն մինչև որ հոն չհասնիս , ես բան մը չեմ կրնար ընել . անոր համար ան քաղաքին անունը Սեգովր դրաւ :
23 Երբ երկրի վրայ կը ծագէր , երբ
24 որ Ղովտ Սեգովր մտաւ : Ան առտնը Տէրը Սոդոմին ու Գոմորին վրայ ծծումբ ու կրակ տեղաց
25 Տէրոջը կողմանէ՝ երկինքէն , Եւ ան քաղաքները , ու բոլոր դաշտը , և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչները ու երկրի վրայ բուսածը կորընծուց :
26 Ու եւսէն անոր կնիկը էրքին նայեցաւ , ու աղի արձան եղաւ :
27 Եւ Աբրահամ առտուանց կանուխ երթալով՝ Տէրոջը առջեւը կայ-
28 նած տեղը էրաւ . Եւ Սոդոմին ու Գոմորին ու բոլոր դաշտի երկրին վրայ նայելով՝ տեսաւ որ ահա ան երկրէն ծուխ մուխի պէս մուխ կ'ելլէր :

Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստուած 29
ան դաշտին քաղաքները կը կորընծուցնէր , Աստուած Աբրահամը միտքը բերաւ , ու երբոր Ղովտին բնակած քաղաքները կը կորընծուցնէր , ան կործանումին միջտեղէն Ղովտը հանեց :

Եւ Ղովտ Սեգովրէն ելաւ ու 30
լեռը բնակեցաւ , և իր երկու աղջիկները իր հետը . ինչու որ Սեգովրին մէջ բնակելու կը վախնար . ու մէկ այրի մը մէջ բնակեցաւ՝ ինքը ու իր երկու աղջիկները :
Եւ մեծ աղջիկը պզտիկին ըսաւ , 31
Ահա հայրը ծեր է , ու երկրին մէջ մէկը չկայ՝ որ ամէն երկրին սովորութեանը պէս մեզի մտնէ : Եկո՛ւր 32
մեր հօրը գինի խմցընենք , ու իր հետը պառկինք , ու մեր հօրմէն սերունդ պահենք : Եւ ան գիշերը 33
իրենց հօրը գինի խմցուցին , ու մեծ աղջիկը մտաւ , ու իր հօրը հետ պառկեցաւ . և Ղովտ չիմացաւ անոր պառկիլը ու ելլելը : Ու 34
եղաւ որ հետեւեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին ըսաւ , Ահա երէկ գիշեր հօրս հետ պառկեցայ . այս գիշեր ալ անոր գինի խմցընենք , և մտիր ու իր հետը պառկէ , ու մեր հօրմէն սերունդ պահենք : Եւ ան գիշեր 35
ալ իրենց հօրը գինի խմցուցին , և պզտիկ աղջիկը ելաւ , ու անոր հետ պառկեցաւ . և Ղովտ չիմացաւ անոր պառկիլն ու ելլելը : Այս- 36
պէս Ղովտին երկու աղջիկները իրենց հօրմէն յղի մնացին : Եւ 37
մեծը որդի մը ծնաւ , ու անոր անունը Մովաբ դրաւ . ասիկայ Մովաբացւոց հայրն է մինչև այսօր :
Եւ պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ , ու 38
անոր անունը Ենամմի դրաւ . ասիկայ Ամմոնացւոց հայրն է մինչև այսօր :

ԳԼ. Ի

Եւ Աբրահամ անկէ դէպ՝ ի հա- 1
րաւային երկիրը չուեց . և Կադեսին ու Սուրին մէջտեղը բնակեցաւ , ու Վերաբայի մէջ պանդխտութիւն եղաւ : Եւ Աբրահամ իր 2
կնոջը Սարրային համար՝ Ասիկայ

իմ քոյրս է ըսաւ . և Վերաբային Թագաւորը Աբիմելէք՝ Խոպէ խըրկնց , ու առաւ Սարրան :

3 Եայց Աստուած եկաւ Աբիմելէքին գիշերը երազի մէջ ու ըսաւ անոր , Ահա առ կնկանը համար՝ որ դուն առիր , պիտի մեռնիս . ինչու
4 որ անիկայ էրիկ ունի : Եայց Աբիմելէք անոր մօտեցած չէր . և ըսաւ , Տէր՝ արդար ազգ ալ պիտի մեռցնե՞ս :
5 Ինքը ինծի՝ Անիկայ իմ քոյրս է ըսաւ . և ա՛ս ալ՝ Անիկայ իմ եղբայրս է ըսաւ . ես ա՛ս բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով
6 ըրի : Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազի մէջ , Ես ալ գիտցայ որ ա՛ս բանը ուղիղ սրտով ըրիր , Նաև քեզ ինծի դէմ մեղք գործելէն ես պահեցի . անոր համար քեզ չթողուցի որ անոր մօտենաս :
7 Եայց հիմա կնիկը իր էրկանը դարձուր . քանզի անիկայ մարգարէ է , և քեզի համար աղօթք թող ընէ՝ որ ապրիս . և թէ որ դուն անդարձ ալ չտաս , գիտցիր որ անշուշտ պիտի մեռնիս , դուն և ամէն քուկիններդ :
8 Ուստի առտուանդ կանուխ ելաւ Աբիմելէք , ու կանչեց իր բոլոր ծառաները , և բոլոր ա՛ս բանները անոնց պատմեց . ու մարդիկը շատ վախցան :
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահամը , ու ըսաւ անոր , Ինչի՞ համար ըրիր . ու ես քեզի՞ նեղ յանցանք ըրի , որ իմ վրաս ու թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր . չգործուելու գործեր
10 գործեցիր ինծի : Եւ Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին . Ինչո՞ւ տեսար
11 որ ա՛ս բանը ըրիր : Եւ Աբրահամ ըսաւ . Ես կարծեցի որ իրաւցընէ աս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ , ու կնկանս համար զիս կը մեռցընեն :
12 Եւ տակաւին իրաւցընէ իմ քոյրս է , հօրս աղջիկն է , բայց մօրս աղջիկը չըլլալով՝ իմ կնիկս եղաւ :
13 Ու երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան հաններ , ըսի անոր , Ինծի ընելու շնորհքդ աս ըլլայ . ուր որ երթալու ըլլանք , հոն ինծի համար ըսես թէ Իմ եղբայրս է : Եւ Աբիմելէք ոչխարներ ու 14
արջառներ , և ծառաներ ու աղախիններ առաւ , և Աբրահամին տուաւ . անոր կնիկը Սարրան ալ անոր ետ տուաւ : Եւ Աբիմելէք 15
ըսաւ , Ահա իմ երկիրս քու առջեդ է . ուր որ կ'ուզես՝ բնակէ : Եւ 16
Սարրային ըսաւ , Ահա եղբօրդ հազար կտոր արծաթ տուի . ահա ան քեզի աչքերու ծածկոց ըլլայ , բոլոր քեզի հետ եղողներուն առջեւ և ամէնուն : Այսպէս ան-
նիկայ յանդիմանուեցաւ : Եւ Աբ- 17
րահամ աղօթք ըրաւ Աստուծոյ . և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը , ու անոր կնիկը և անոր աղախինները , ու կը ծնանէին . Վասնզի 18
Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Աբիմելէքին ընտանեացը բոլոր արգանդները գլխովին գոցեր էր :

ԻԱ.

Եւ Տէրը իր ըսածին պէս Սար- 1
րային այցելութիւն ըրաւ . և իր զրուցածին պէս ըրաւ Տէրը Սարրային . Եւ Սարրա յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ Աբրահամին իր ծերութեան ատեանը , ան նոյն ժամանակին՝ որ Աստուած ըսեր էր անոր :
Եւ Աբրահամ իրեն ծնած՝ այսինքն 3
Սարրայէն իրեն ծնած իր որդուն անունը Իսահակ դրաւ : Եւ Աբ- 4
րահամ թլփատեց իր որդին Իսահակը՝ երբոր ութօրեան եղաւ , ինչպէս որ Աստուած իրեն պատուիրեր էր : Եւ Աբրահամ հարիւր 5
տարեկան էր , երբոր իր որդին Իսահակ ծնաւ իրեն : Եւ Սարրա 6
ըսաւ , Աստուած ինծի խնդութիւն տուաւ . ամէն լսողը ինծի հետ պիտի խընդայ : Ետև ըսաւ , Աբրահամին 7
ո՞վ կ'ըսեր , որ Սարրան աղաքներ պիտի սնուցանէ . քանզի իր ծերութեան ատեանը իրեն որդի ծնայ :
Եւ տղան մեծցաւ , ու կաթէն 8
կտրուեցաւ . և Աբրահամ մեծ հիւրասիրութիւն ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը :
Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպ- 9
տացի Հագարին որդին՝ որն որ

Հագար Աբրահամին ծնաւ , ծաղը
10 կ'ընէ , Ըսաւ Աբրահամին , Վը-
ռընտէ՛ աս աղախինը ու անոր
որդին . ինչու որ աս աղախինին
որդին իմ որդուոյս Իսահակին հետ
11 ժառանգ պիտի չըլլայ : Ու աս
բանը Աբրահամին շատ դժուար
երեցաւ՝ իր որդուոյն պատճառաւը :
12 Ու Աստուած ըսաւ Աբրահամին ,
Տղուն համար , ու աղախինիդ
համար՝ ատ բանը թող քեզի
դժուար չերեւնայ . Սարրային քեզի
ըսած բոլոր խօսքը մտի՛կ ըրէ .
քանզի Իսահակով քեզի սերունդ
13 պիտի կոչուի : Ու աղախինին որ-
դին ալ ազգ մը պիտի ընեմ .
ինչու որ անիկայ քու սերունդդ է :
14 Ու Աբրահամ առտուանց կանուխ
երաւ , և հաց ու տիկ մը ջուր
առաւ , ու Հագարին տուաւ՝
անոր ուսին վրայ դնելով , և տղան
ալ փոխ , ու խրկեց անիկայ .
և գնաց անիկայ ու Ներսաբէէի
անապատին մէջ անդին ատին կը
15 պտըտէր : Ու տիկին ջուրը հա-
տաւ , ու մացառներուն մէկուն
տակը ձգեց տղան : Ու նետընկէցի
16 մը չափ հեռու գնաց , ու դիմացը
նստաւ . ինչու որ ըսաւ , Տղուն
մեռնիլը չտեսնեմ . և դիմացը նըս-
տելով իր ձայնը վերցուց ու լացաւ :
17 Ու Աստուած տղուն ձայնը լսեց .
ու Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն
կանչեց Հագարը , ու անոր ըսաւ ,
Հագար , քեզի ինչ եղաւ . մի՛
վախնար , ինչու որ Աստուած լսեց
տղուն ձայնը՝ անոր եղած տեղէն :
18 Ելլէ՛ր , տղան վերցո՛ւր , ու ձեռ-
քովդ օգնէ անոր . ինչու որ մեծ
19 ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ : Ու
Աստուած Հագարին աչքերը բա-
ցաւ , ու ջրհոր մը տեսաւ . և գնաց
ու տիկը ջրով լեցուց , ու տղուն
20 խմցուց : Ու Աստուած տղուն հետ
էր , որ մեծցաւ , ու անապատը
բնակեցաւ , և աղեղնաւոր եղաւ :
21 Ու փառանի անապատին մէջ բնա-
կեցաւ . և մայրը անոր կնիկ մը
առաւ Եգիպտոսի երկրէն :
22 Ու եղաւ որ ան առենը Աբիմե-
ղէք և իր սպարապետը Փիքոլ
խօսեցան Աբրահամին ըսելով ,
Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի
մէջ ինչ որ դործես . Ու հիմա 23
հոս ինծի երդո՛ւմ ըրէ Աստուծով ,
որ ինծի , ու իմ զաւակիս , և իմ
սերունդիս հետ նենդութեամբ պի-
տի չվարուիս . հապա իմ քեզի
ըրած բարութիւնիս պէս պիտի ընես
ինծի , ու աս երկրին՝ որուն մէջ
բնակիր ես : Ու Աբրահամ ըսաւ , 24
Ես երդում կ'ընեմ : Ու Աբրա- 25
համ յանդիմանեց Աբիմելէքը ջրհո-
րի մը համար՝ որն որ Աբիմե-
լէքին ծառաները բռնութեամբ
առած էին : Ու Աբիմելէք ըսաւ , 26
Ո՛ր բանը ով ընելը չեմ գիտեր .
և դուն ալ չիմացուցիր ինծի , ու
ես ալ լսած չեի , բայց միայն
այսօր : Ու Աբրահամ ոչխարներ 27
ու արջառներ առաւ , ու Աբիմե-
լէքին տուաւ , ու երկուքին ալ
ուխտ ըրին : Ու Աբրահամ ոչխար- 28
ներէն եօթը հատ էգ գառներ զատ
դրաւ : Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբ- 29
րահամին , Ինչ պէտք ըլան ատ
եօթը էգ գառինքը՝ որ դուն զատ
դրիր : Ու անիկայ ըսաւ , Ա՛ 30
եօթը էգ գառինքը իմ ձեռքէս
առնես , որ անոնք ինծի վկայու-
թիւն ըլլան՝ թէ աս հորը ես փորեր
եմ : Անոր համար ան տեղին 31
անունը Ներսաբէէ կոչեց . ինչու
որ երկուքին ալ հոն երդում ը-
րին : Ու Ներսաբէէի մէջ ուխտ 32
ըրին . ան առենը ելաւ Աբիմելէք
ու անոր սպարապետը Փիքոլ , և
Փղշտացւոց երկիրը դարձան :
Ու Աբրահամ ծառեր տնկեց 33
Ներսաբէէի մէջ . ու հոն յաւիտե-
նական Աստուծոյ՝ Եհովային անունը
կանչեց : Ու Աբրահամ շատ օրեր 34
պանդխտութիւն ըրաւ Փղշտացւոց
երկրին մէջ :

ԳԼ. ԻԸ

Ու եղաւ որ ատ բաներէն ետքը 1
Աստուած փորձեց Աբրահամը ,
ու ըսաւ անոր , Ա՛վ Աբրահամ .
և անիկայ ըսաւ , Ահա ես հոս եմ :
Ու անիկայ ըսաւ , Հիմա քու սի- 2
րած միակածին որդիդ Իսահակը

քովէն եկաւ , ու Վհետին որդիներուն
4 բուն հետ խօսեցաւ , ըսելով , Ես
ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ
եմ . ձեր մէջը ինծի գերեզմանի
տեղացուածք տուէք , որ իմ երեսիս
5 առջևէն մեռելս թաղեմ : Ես Վհե-
տին որդիները պատասխան տուին
6 Աբրահամին , ու անոր ըսին , Տէր
իմ մեծիկ ըրէ մեզի , դուն մեր
մէջը իշխան Աստուծոյ ես . մեր
ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը
թաղէ քու մեռելդ . քու մեռելդ
թաղելու համար՝ մեզմէ մէկը չենա-
կեր իր գերեզմանը քեզի տալու :
7 Ես Աբրահամ եկաւ , ու խոնարհու-
թիւն ըրաւ ան երկրին ժողովուր-
8 դին՝ Վհետին որդիներուն . Ես ա-
նոնց զրուցեց՝ ըսելով , Թէ որ կը
հաճիք՝ որ ես իմ երեսիս առջևէն
մեռելս թաղեմ , ինծի մեծիկ ըրէք ,
և ինծի համար Սահառին որդուոյն
9 Եփրոնին հետ խօսեցէք , Որ իր
արտին ծայրը եղած Մաքփելայի
այրը ինծի տայ . անիկայ ձեր մէջը
ինծի գերեզմանի տեղացուածք ըլլա-
10 լու համար լման դնով տայ : Ու
Եփրոն՝ Վհետին որդուոյը մէջ կը
նստէր : Ես Վհետացի Եփրոնը
պատասխան տուաւ Աբրահամին՝
հերիւր իր քաղաքին դուռը մտնող
բոլոր Վհետին որդիներուը կը լսէին ,
11 ու ըսաւ , Ո՛չ , տէր իմ , ինծի
մեծիկ ըրէ . արտը քեզի կու տամ ,
և հոն եղած այրն ալ քեզի կու
տամ . իմ ժողովուրդիս որդուոյը
առջևը ան քեզի տուի . թաղէ քու
12 մեռելդ : Ես Աբրահամ ան երկ-
րին ժողովուրդին առջևը խոնար-
13 հութիւն ըրաւ , Ու Եփրոնին խօ-
սեցաւ , հերիւր ան երկրին ժողո-
վուրդը կը լսէին , ու ըսաւ , Խայց
թէ որ ան ինծի ալիւր տաս , կ'աղա-
չեմ քեզի՝ ինծի մեծիկ ըրէ . ես ար-
տին ստակը տամ . առ ինծմէ , ու
14 ես իմ մեռելս հոն թաղեմ : Ու
Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրա-
15 համին ու անոր ըսաւ , Տէր իմ լսէ
ինծի . գետինը չորս հարիւր սիկղ
արծաթի կ'արժէ . իմ ու քու մէջ-
տեղ ան ի՞նչ է . ուրեմն թաղէ
16 քու մեռելդ : Ես Աբրահամ Եփ-
րոնին մեծիկ ըրաւ . ու Աբրահամ
կշռեց արծաթը , — տասը — Եփ-
րոնին , ինչպէս որ անիկայ Վհետին
որդուոյը առջևը խօսեր էր , չորս հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճա-
ռականներուն մէջ անցած ըլով :
17 Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մաքփելա-
յին մէջ Մամբրէին դիմացն է , ար-
տը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր բո-
լորտիքի սահմաններուն մէջ եղած
18 արտին մէջի բոլոր ծառերը՝ Աբրա-
համին ստացուածք ըլլալու համար
հաստատուեցաւ , անոր քաղաքին
դռնէն մտնող բոլոր Վհետին որդու-
19 ցը առջևը : Ես անկէ ետքը Աբ-
րահամ իր կնիկը Սարրան թաղեց
Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփե-
լայի արտին այրին մէջը՝ որ է Վհե-
20 բոն Վհանանու երկրին մէջ : Ես
արտը ու հոն եղած այրը Վհետին
որդիներէն Աբրահամին գերեզմանի
ստացուածք ըլլալու համար հաստա-
տուեցաւ :

ԳԼ. ԻԴ

Ես Աբրահամ օրերը անցուցած ու 1
ծերացած էր . ու Տէրը ամէն
բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը : Ես 2
Աբրահամ ըսաւ իր տանը երէց ծա-
ռային՝ որ իր բոլոր ունեցածին վե-
րակացուն էր , Կ'աղաչեմ քեզի
ձեռքդ իմ երանքիս տակը դիր . Ես 3
քեզ կ'երդմնցընեմ Տէրոջմով , որ
երկինքին Աստուածը ու երկրին Աս-
տուածն է , որ իմ որդուոյս կնիկ
չառնես Վհանանացւոց աղջիկներէն ,
որոնց մէջը որ ես կը բնակիմ . Հա- 4
պա իմ երկիրս ու իմ ազգականնե-
րուս երթաս , ու իմ որդուոյս Իսա-
հակին անկէ կնիկ առնես : Ես 5
ծառան ըսաւ անոր , Գուցէ կնիկը
իմ հետևէս սա երկիրը գալ չուզէ .
կ'ըլլա՞յ որ քու որդիդ ան երկիրը
դարձընեմ ուսկից որ դուն եկար :
Ես Աբրահամ ըսաւ անոր , Զգու- 6
շացիր որ իմ որդիս հոն չդարձընես :
Երկնից Տէր Աստուածը՝ որ զիս իմ 7
հօրս տունէն , ու իմ ծնած երկրէս
հանեց , և որ խօսեցաւ ինծի , ու
երդում ըրաւ ինծի , ըսելով , Ես
երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ ,

անիկայ իր հրեշտակը քու առջեդ պիտի խրկէ , ու դուն անկէ իմ որ-
8 դուդ կնիկ պիտի առնես : Եւ թէ որ կնիկը քու եաեդդ գալ չուզէ , սա իմ երդումէս դուն անպարտ կ'ըլլաս . միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես : Եւ ծառան իր տիրոջը Աբրահամին երանացը տակը դրաւ իր ձեռքը , ու սա բանին հա-
10 մար երդում ըրաւ անոր : Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն տասը ուղտ առաւ ու գնաց . քանզի իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր ձեռքն էր . և ելաւ ու դէպ 'ի Միջագետ Նաքովրին քաղաքը գնաց :
11 Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան դէմ՝ կնիկներուն ջուր քաշելու ելած
12 ատենը . Եւ ըսաւ . Ով Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը , կ'աղաչեմ քեզի յաջողէ ինծի այսօր , և իմ տիրոջս Աբրահամին բարերա-
13 րութիւն ըրէ . Ահա ես ջուրի աղբիւրին քովը կը կայնիմ . և աս քաղաքիս բնակչացը աղջիկները ջուր
14 հանելու կ'ելլեն : Եւ ըլլայ թէ երբոր աղջկանն ըսեմ , Շնորհք ըրէ սափորդ իջեցուր որ խմեմ . ու անիկայ ըսէ թէ Խմէ՛ , ու քու ուղտերուդ ալ խմցընեմ , անիկայ ըլլայ քու Իսահակ ծառայիդ համար սահմանածդ . և ասով գիտնամ որ իմ տիրոջս բարերարութիւն ըրիր :
15 Եւ եղաւ որ տակաւին իր խօսքը չլմընցուցած , ահա Աբրահամին եղբօրը Նաքովրին կնոջը Մեղքային որդւոյն Իսթուէլին ծնած Ռեբեկան ելաւ , իր ուսին վրայ սափո-
16 րը ունենալով : Եւ աղջիկը խիստ դեղեցիկ տեսքով կոյս մըն էր , ու եր-իկ մարդ մը վրանիկայ գիտցած չէր . և անիկայ իջաւ աղբիւրը , ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար : Եւ ծառան զանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու ըսաւ , Շնորհք ըրէ՛ քու սափորդէն ինծի քիչ մը ջուր խմցուր :
18 Եւ անիկայ ըսաւ , Խմէ՛ տէր իմ . ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց , և խմցուց անոր : Եւ երբոր անոր խմցուց լմընցուց , ըսաւ , Ուղտերուդ ալ ջուր քաշեմ , մինչև
20 որ ամէնքը խմեն : Եւ շուտով սափորը աւազանին մէջը պարպեց , ու նորէն հորը վազեց ջուր քաշելու , և անոր բոլոր ուղտերուն համար ջուր
21 քաշեց : Եւ մարդը զարմանալով անոր վրայ՝ լուռ կը մնար , մինաւ-
22 լով թէ արդեօք Տէրը անոր ճամբան յաջողեց , թէ չէ : Եւ երբոր ուղտերը խմելը լմընցուցին , մարդը կէս սիկղ ոսկիէ օղակ մը , և անոր ձեռքերուն համար տասը սիկղ ոսկիէ
23 երկու ապարանջան հանեց , ու անոր ըսաւ , Դուն որո՞ւն աղջիկն ես , կ'աղաչեմ ըսէ ինծի . քու հօրդ տունը մեզի համար գիշերը կենալու տեղ կա՞յ :
24 Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Ես Մեղքային որդւոյն Իսթուէլին աղջիկն եմ , որն որ Մէլքա Նաքովրին ծնաւ :
25 Դեռ ըսաւ անոր , Մենք շատ յարդ ու ճարակ ունինք , և գիշերը կենալու տեղ ալ : Եւ մարդը խոնարհեցաւ ,
26 ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ .
27 Եւ ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ իմ տիրոջս Աբրահամին Տէր Աստուածը , որ իմ տէրս իր ողորմութենէն ու իր ճշմարտութենէն չզրկեց . քանի որ ես ճամբուն մէջն էի , Տէրը զիս իմ տիրոջս եղբայրներուն տունը առաջնորդեց :
28 Եւ աղջիկը վազեց , ու սա բաները իր մօրը տունը պատմեց :
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մը ունէր Լաբան անունով . ու Լաբան դուրս վազեց դէպ 'ի աղբիւրը մարդուն քովը . Ինչու որ տեսնելով օղակը ,
30 և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապարանջանները , ու լսելով իր քրոջը Ռեբեկային խօսքերը , որ կ'ըսէր թէ Այն մարդը սասանկ խօսեցաւ ինծի , մարդուն եկաւ . և ահա անիկայ ուղտերուն քովը աղբիւրին մօտ կայներ էր . Եւ ըսաւ անոր ,
31 Եկուր՛ ով Տէրոջը օրհնեալը , ինչու դուրսը կայներ ես . քանզի տունը պատրաստեցի , և ուղտերուն համար տեղ մը :
32 Եւ մարդը տունը եկաւ . ու ուղտերը քակեց , և ուղտերուն յարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը ու անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը լուալու ջուր տուաւ :
33 Եւ անոր առ-

ջևը կերակուր դրուեցաւ . բայց
անիկայ ըսաւ , Մինչև որ իմ խօս-
քերս չզրուցեմ , չեմ ուտեր . և
34 Լաբան ըսաւ , Զրուցէ : Ու
անիկայ ըսաւ , Ես Աբրահամին
35 ծառան եմ . Տէրը մեծապէս
օրհնեց իմ տէրս , ու մեծ մարդ մը
եղաւ . և անոր հօտեր , ու արջառ-
ներ , և արծաթ , ու ոսկի , և
ծառաներ , ու աղախիններ , և ուղ-
36 տեր ու էշեր տուաւ : Ու իմ տի-
րոջս կնիկը Սարրան իր պառուա-
թեան առենը որդի մը ծնաւ իմ
տիրոջս , որ բոլորը իր ունեցածը
37 անոր տուաւ : Ու իմ տէրս ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Ազ-
ջայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես
Քանանացւոց աղջիկներէն , որոնց
38 երկիրը որ ես կը բնակիմ . Հապա
իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմիս
երթաս , ու իմ որդւոյս կնիկ առնես :
39 Ու ես իմ տիրոջս ըսի , Գուցէ
40 կնիկը իմ ետևէս չգայ : Ու անիկայ
ինծի ըսաւ , Տէրը՝ որուն առջևը ես
կը քալեմ , իր հրեշտակը քեզի հետ
պիտի խրկէ , ու քու ճամբադ պիտի
յաջողէ , և իմ որդւոյս՝ իմ ազգա-
տոհմէս ու իմ հօրս տունէն կնիկ
41 պիտի առնես : Իսկ դուն անոնք
իմ երդումէս անպարտ պիտի ըլլաս ,
երբոր իմ ազգատոհմիս երթալով ,
քեզի չտան , ան ատենը իմ եր-
42 դումէս անպարտ պիտի ըլլաս : Ու
աղբիւրը եկայ այսօր , ու ըսի , Ով
Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Ա-
տուածը , թէ որ հիմա աս իմ եր-
թալու ճամբաս գուն կը յաջողես ,
43 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քովը կը
կայնիմ . և ըլլայ որ աղջիկը ջո-
քաշելու գայ , և ես անոր ըսեմ թէ՝
Շնորհք ըրէ , ինծի քու սափորէդ
44 քիչ մը ջուր խմցուր , Ու անիկայ
ինծի՝ Դուն ալ խմէ՝ և ուղտերուդ
համար ալ ջոր քաշեմ ըսէ , թող
անիկայ ըլլայ Տէրոջը սահմանած կը-
նիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար :
45 Ու իմ սրտիս մէջը տակաւին խօսքը
չվերցնցուցած , ահա Ռեբեկան կ'ել-
լէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով . և աղբիւրը իջաւ , ու
ջոր քաշեց . և ըսի անոր , Շնորհք
ըրէ ինծի ջուր խմցուր : Ու անիկայ 46
շուտով սափորը իր ուսէն վար ա-
ռաւ , ու ըսաւ , Խմէ , և ուղ-
տերուդ ալ խմցընեմ . ուստի ես
խմեցի , ու ուղտերուն ալ խմցուց :
Ու հարցուցի անոր ու ըսի , Դուն 47
որո՞ւն աղջիկն ես . և անիկայ ըսաւ ,
Անդբայի Նաթովրին ծնած որդւոյն
Մաքուէլին աղջիկն եմ . ան ատենը
օղակը անոր քիթը , ու ապարանջան-
ները անոր ձեռքերուն վրայ դրի : Ու 48
խոնարհեցայ , ու Տէրոջը երկրպա-
գութիւն ըրի , և իմ տիրոջս Աբ-
րահամին Տէր Աստուածը օրհնեցի ,
որ իմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը իր որ-
դիին առնելու համար՝ զիս ուղիղ
ճամբան առաջնորդեց : Ու հիմա 49
թէ որ իմ տիրոջս շնորհք ու ճշմար-
տութիւն պիտի ընէք , ինծի պատ-
մեցէք . և թէ չէ՝ նորէն ինծի
ըսէք , որ ես ալ կողմ կամ ձախ
կողմը դառնամ : Ուստի Լաբան 50
ու Մաթուէլ պատասխան տուին ու
ըսին , Այս բանը Տէրոջմէն է . մենք
քեզի գէշ կամ աղէկ չենք կրնար
ըսել : Ահա Ռեբեկան քու առջեդ 51
է , առ ու գնա . և Տէրոջը բա-
սածին պէս թող քու տիրոջդ որ-
դւոյն կնիկ ըլլայ : Ու եղաւ որ 52
երբոր Աբրահամին ծառան անոնց
խօսքերը լսեց , մինչև գետինը խո-
նարհելով երկրպագութիւն ըրաւ
Տէրոջը : Ու ծառան արծաթեղէն 53
զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր և հան-
դերձներ հանեց , ու Ռեբեկային
տուաւ . և անոր եղբօրը ու մօրը
պատուական ընծաներ տուաւ : Ու 54
կերան ու խմեցին՝ ինքը ու իր հետը
եղող մարդիկը , ու գիշերը հան-
ցուցին . և առտուանը հլան , ու
ինքը ըսաւ , Ինձ իմ տիրոջս խրր-
կեցէք : Ու աղջկանը եղբայրը ու 55
մայրը ըսին , Թող աղջիկը քանի
մը օր՝ գոնէ տասը օր մեր քովը կե-
նայ , ա՛ետքը երթայ : Ու ինքը 56
բաւ անոնց , Ինձ մի՛ արգիլէք ,
ընդու որ Տէրը իմ ճամբաս յաջողեց-
թող տուէք զիս՝ որ տիրոջս եր-
թամ : Ու անոնք ըսին , Աղջիկը 57
կանչենք ու անոր բերանը փնտռ-
ենք : Ու կանչեցին Ռեբեկան , 58

ու ըսին անոր , Այս մարդուն հետ կ'երթաս . և անիկայ կ'երթայ
59 ըսաւ : Ու իրենց քոյրը Ռեբեկան ու անոր դայեակը , և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը խրկեցին :
60 Ու օրհնեցին Ռեբեկան , ու ըսին անոր , Դուն մեր քոյրն ես . հազարաւոր բիւրերու մայր ըլլաս , և քու սերունդդ իր թշնամիներուն քաղաքները ժառանգէ :
61 Ու Ռեբեկա ու իր աղախինները ելան և ուղտերը հեծան , ու ան մարդուն ետևէն գացին : Ու ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց :
62 Ու Իսահակ Լահայրոյի ջրհորէն դարձած կու գար . ինչու որ անիկայ
63 հարաւային երկիրը կը բնակէր : Ու Իսահակ իրիկուան դէմ դաշտը ելեր էր մտածութիւն ընելու . ու իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա
64 ուղտեր կու գային : Ու Ռեբեկա իր աչքերը վերցուց , ու երբոր Իսահակը տեսաւ , ուղտէն վար իջաւ .
65 Ու ըսաւ ծառային , Այդ մարդը որ մեզի մէջ դէպ ի մեզի եկող դաշտին մէջ կ'երթայ է . և ծառան ըսաւ , Իմ տէրս է . ու ինքը քողը առաւ ու ծածկուեցաւ :
66 Ու ծառան իր բոլոր բրած բաները պատմեց Իսահակին :
67 Ու Իսահակ զանիկայ իր մօրը Սարբային վրանը տարաւ , ու առաւ Ռեբեկան , որ իր կնիկը եղաւ . և ինքը սիրեց զանիկայ : Ու Իսահակ մխիթարուեցաւ իր մօրը վրայով :

ԻԵ

1 Ու Աբրահամ նորէն կնիկ մը առաւ , ու անոր անունը Քետուրա
2 էր : Ու անիկայ Զեմրանը , ու Յեկսանը , և Մադանը , ու Մադիանը , և Յեսբոկը ու Սուէն
3 ծնաւ անոր : Ու Յեկսան ծնաւ Սաբան ու Դեդանը . և Դեդանին որդիքը Ասուրիմ , ու Լատուսիմ և
4 Լեովմիմ էին : Ու Մադիանին որդիքը՝ Գեփա , ու Եփեր , և Ենոխ , ու Աբիդա և Եղդաղա էին . ասոնք ամէնը Քետուրային որդիներն էին :
5 Ու Աբրահամ իր բոլոր ունեցածը Իսահակին տուաւ . Իսկ Աբրահամին հարճերուն որդւոցը Աբրահամ պարգևներ տուաւ , և իր կենդանութեանը ատենը՝ զանոնք իր որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ ի արևելք՝ արևելեան երկիրը խրկեց :
6
7 Ու Աբրահամին կեանցը տարիները որ ինքը ապրեցաւ , հարիւր եօթանասունհինգ տարի էր : Ու Աբրահամ աղէկ ծերութեամբ ծերացած ու իր օրերը լեցուած՝ ամանդեց իր հոգին , ու մեռաւ , և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ : Ու իր որդիքը՝ Իսահակ ու Իսմայէլ թաղեցին զանիկայ Մաքփելայի այրին մէջը , որ Եփեռոնին որդւոյն Սոհառին արտին մէջ Մամբրէին դիմացն է .
8
9
10 Որ ան արտը Աբրահամ՝ Քետին որդիներէն ծախու առած էր . հոն թաղուեցաւ Աբրահամ , և իր կնիկը Սարրան :
11 Ու եղաւ որ Աբրահամի մեռնելէն ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը . և Իսահակ Լահայրոյի ջրհորին քովը բնակեցաւ :
12 Ու ասոնք են Աբրահամի որդւոյն Իսմայէլին ծնունդները , որ զանիկայ Սարրային Եգիպտացի աղախինը Ագար ծնաւ Աբրահամին :
13 Ու Իսմայէլին որդւոցը անունները ասոնք են՝ իրենց անուններովը ու իրենց ծնունդներովը . Իսմայէլին անդրանիկը Նաբէոթ , ետքը Կեդար , Ադբեէլ , Մաբսամ , Մասմա , Դումա , Մասսէ ,
14 Յադադ , Թեմա , Եթուր , Նափիս ու Կեդմա : Ասոնք են Իսմայէլին որդիքը . և իրենց վրաններովը ու իրենց դեղերովը իրենց ազգերուն համեմատ տասներկու իշխաններ էին : Ու Իսմայէլին կեանցը
15
16
17 օրերը հարիւր երեսունեօթը տարի եղան . և իր հոգին աւանդելով՝ մեռաւ , ու իր ժողովուրդին խառնուեցաւ : Ու Իսմայէլացիք բը-
18 նակեցան Եւիլայէն մինչև Սուր , որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորեստան երթալու ճամբուն վրայ է .

բոլոր իր ղեղայրներուն առջեւը բը-
նակեցաւ։
19 Ի. Աբրահամին որդւոյն Իսահա-
կին ծնունդները ասոնք են. Աբրա-
20 համ ծնաւ Իսահակ։ Ի. Իսա-
հակ քառասուն տարեկան էր, երբոր
Պիջադանէն Ասորի Նախթուելին աղ-
ջիկը՝ Ասորի Լաբանին քոյրը Ռե-
բեկան իրեն կնիկ առաւ։ Ի. Ի-
21 սահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը
համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճա-
ռաւ. և Տէրը անոր աղաչանքը
ընդունեց, ու անոր կնիկը Ռեբե-
22 կան յղացաւ։ Ի. տղաքները անոր
արգանդին մէջը կը կռուէին, ու
ըսաւ, Թէ որ այսպէս է, ինչո՞ւ
եղաւ ինծի ասիկայ. և Տէրոջը
23 հարցընելու գնաց։ Ու Տէրը
ըսաւ անոր, Երկու ազգ կան ար-
գանդիդ մէջը, և քու որովայնէդ
երկու ժողովուրդ պիտի զատուի.
ու ժողովուրդին մէկը մէկալէն զօ-
րաւոր պիտի ըլլայ, և մեծը պիտի
24 ծառայէ պզտիկին։ Ու երբոր ա-
նոր ծնանելու օրերը լեցունցան,
ահա երկուորեակ էին անոր արգան-
25 դին մէջը։ Ի. առջինը ելաւ կար-
մրագոյն, բոլորը մազոտ վերարկուի պէս էր. ու անոր ա-
26 նունը Եսաւ դրին։ Ի. անկէ
ետքը անոր եղբայրը ելաւ, ու ա-
նոր ձեռքը Եսաւին գարշապարէն
բռնած էր, և անոր անունը Յակոբ
դրին. ու անոնց ծնած ատենը Ի-
սահակ վաթսուն տարեկան էր։
27 Ի. մանկուանքը մեծցան. ու Եսաւ
դաշտի մարդ՝ վարպետ որսորդ ե-
ղաւ. իսկ Յակոբ հանդարտ բար-
քով մարդ էր ու վրաններու մէջ կը
28 բնակէր։ Ի. Իսահակ կը սիրէր
Եսաւը, ինչու որ անոր որսէն կ'ու-
տէր. բայց Ռեբեկան Յակոբը կը
սիրէր։
29 Օր մը երբոր Յակոբ ապուր կ'ե-
փէր, Եսաւ դաշտէն եկաւ և ան-
30 ընդունակ կը մնար. Ու Եսաւ
Յակոբին ըսաւ, Շնորհք ըրէ
ատ չկակաճանէն տուր որ ուտեմ,
քանզի կը մաշիմ. անոր համար
անոր անունը Եդոմ կոչուեցաւ։
31 Ի. Յակոբ ըսաւ, Նախէ ինծի
այսօր քու անդրանկութեանդ ի-
րաւունքը։ Ու Եսաւ ըսաւ, 32
Ահա մեռնելու կը մօտենամ, և
անդրանկութենէն ինծի ի՞նչ օգուտ
կայ։ Ի. Յակոբ ըսաւ, Այսօր 33
ինծի երդում ըրէ. և անիկայ եր-
դում ըրաւ անոր, ու իր անդրան-
կութեան իրաւունքը ծախեց Յա-
կոբին։ Ես ատենը Յակոբ հաց ու 34
ոսպէ ապուր տուաւ Եսաւին. և
անիկայ կերաւ ու խմեց, ու ելաւ
գնաց. այսպէս Եսաւ իր անդրան-
կութիւնը անարգեց։

ԳԼ. Ի.Զ

Ու երկրին մէջ սով եղաւ, առջի 1
սովէն զատ՝ որ Աբրահամին օրե-
րը եղեր էր. և Իսահակ Գերարա
գնաց՝ Փղշտացւոց Աբիմելէք թա-
գաւորին։ Ի. Տէրը երեւցաւ ա- 2
նոր ու ըսաւ, Դիպաւոս մի իջներ,
բնակէ ան երկրին մէջ որն որ քեզի
պիտի ըսեմ. Պանդուխտ եղիր աս 3
երկրին մէջ, ու ես քեզի հետ պի-
տի ըլլամ, և քեզ պիտի օրհնեմ.
ինչու որ բոլոր աս երկիրներըդ քեզի
ու քու սերունդիդ պիտի տամ,
ու քու հօրդ Աբրահամին երդած
երդումս պիտի հաստատեմ. Ի. 4
քու սերունդդ երկինքի աստղերուն
չափ պիտի շատցընեմ, և բոլոր աս
երկիրները քու սերունդիդ պիտի
տամ. ու երկրի բոլոր ազգերը քու
սերունդովդ պիտի օրհնուին. Ինչու 5
որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ
դրաւ, և իմ հրամաններս ու պա-
տուիրանքներս, իմ կանոններս
ու օրէնքներս պահեց։
Ի. Իսահակ բնակեցաւ Գերա- 6
րայի մէջ։ Ու ան տեղին մար- 7
դիկը հարցուցին անոր իր կնկանը
համար. և անիկայ ըսաւ, Իմ
քոյրս է. քանզի Իմ կնիկս Է ըսե-
լու վախցաւ. Չըլլայ որ՝ ըսե-
ւս տեղի մարդիկը զիս մեռցընեն
Ռեբեկային համար. ինչու որ անի-
կայ տեսքով գեղեցիկ էր։ Ու 8
եղաւ որ երբ հոն շատ ատեն կե-
ցաւ, Փղշտացւոց թագաւորը Ա-
բիմելէք պատուհանէն նայեցաւ ու
տեսաւ, և ահա Իսահակ իր կնո-

կանը Աբրահամին հետ կը խաղար։
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու
ըսաւ , Ահա իրաւցընէ անիկայ քու
կինդ է . և ինչպէս Անիկայ իմ
քոյրս է ըսիր . ու Իսահակ ըսաւ
անոր , Վասնզի ըսի թէ Ընըլլայ
որ անոր պատճառովը մեռնիմ ։
10 Եւ Աբիմելէք ըսաւ , Ինչ է ասա
քու մեզի ըրածդ . քիչ մնաց որ
ժողովուրդէն մէկը քու կնկանդ
հետ պառկէր , ու մեր վրայ յանցանք
11 պիտի բերէիր ։ Եւ Աբիմելէք իր
բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ը-
սելով , Ով որ ասոր մարդուն կամ
անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , ան-
շուշտ պիտի սպանուի ։
12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցա-
նեց , ու ան տարին հարիւրապատիկ
ցորեն գտաւ . և Տէրը օրհնեց զա-
13 նիկայ ։ Ու մարդը բարձրացաւ , ու
երթալով մեծցաւ . անանկ որ խիստ
14 մեծ եղաւ ։ Եւ ունեցաւ ոչխար-
ներ , ու արջառներ , և շատ ծա-
ռաներ . ու Փղշտացիք նախանձեցան
15 անոր ։ Եւ իր հօրը Աբրահամին
օրերը իր հօրը ծառաներուն փորած
բոլոր ջրհորները Փղշտացիք գոց-
ցին , ու հողով լեցուցին զանոնք ։
16 Եւ Աբիմելէք ըսաւ Իսահակին ,
Գնա մեզմէ . ինչու որ մեզմէ շատ
17 աւելի զօրաւոր եղար ։ Եւ Իսահակ
գնաց անկից ու իր վրաններըը Գե-
րարայի ձորին մէջ բացաւ , ու հոն
բնակեցաւ ։
18 Եւ Իսահակ նորէն փորեց այն ջրը-
հորները , որոնք իր հօրը Աբրահամին
օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին
մեռնելէն ետքը Փղշտացիք գոցեր
էին , և իր հօրը դրած անուններուն
19 պէս անոնց անուններ դրաւ ։ Ու
Իսահակին ծառաները ան ձորին
մէջը փորեցին , ու հոն վազուն ջուրի
20 հոր գտան ։ Եւ Գերարայի հո-
վիւները Իսահակին հովիւներուն
հետ կռուեցան՝ ըսելով , Ջուրը
մերն է . անոր համար ան հորին
անունը Էսէք դրաւ . ինչու որ անոր
21 հետ կռուեցան ։ Եւ ուրիշ հոր մը
փորեցին . ու անոր համար ալ կռ-
ուեցան . և անոր անունը Սիտնա
22 դրաւ ։ Ու անկից եղաւ , և ուրիշ
հոր մը փորեց . և անոր համար չը-
կռուեցան . և անոր անունը Ռո-
բովթ դրաւ՝ ըսելով , Վասնզի հիմա
Տէրը մեզ ընդարձակեց , ու երկրի
մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք ։
23 Եւ անկից Բերսաբէէ ելաւ ։
24 Եւ Տէրը գիշերը երեւցաւ անոր
ու ըսաւ , Ես քու հօրդ Աբրահամին
Աստուածն եմ . մի վախնար , ինչու
որ ես քու հետդ եմ , և իմ ծառայիս
Աբրահամին համար քեզ պիտի օրհ-
նեմ , ու քու սերունդդ պիտի շատ-
ցընեմ ։ Եւ հոն սեղան մը շինեց ,
25 ու Տէրոջը անունը կանչեց , և հոն
իր վրանը բացաւ . ու Իսահակին
ծառաները հոն մէկ փորելու ան տեղ ։
26 Եւ Աբիմելէք , ու իր բարեկամը
Աքոզաթ , ու իր սպարապետը Փի-
քոլ՝ Գերարայէն անոր գացին ։ Եւ
27 Իսահակ ըսաւ անոնց , Ինչ պատ-
ճառաւ ինծի եկաք . որովհետև դուք
ատեցիք , ու ձեզմէ վռնտեցիք ։
28 Եւ անոնք ըսին , Աստուծմէ տեսանք
որ Տէրը քեզի հետ է , ու ըսինք ,
Հիմա մեր մէջը՝ մեր ու քու
մէջտեղ երդում մը ըլլայ , և
քեզի հետ ուխտ ընենք , Որ մեզի
29 գէշութիւն չընես , ինչպէս որ մենք
քեզի բան մը չդպրինք , միայն թէ
քեզի աղէկութիւն ըրինք , ու քեզ
խաղաղութեամբ յետ արկեցինք ։
Դուն հիմա Տէրոջը օրհնեալն ես ։
30 Եւ ինքը անոնց խնջոյք ըրաւ . ու
31 անոնք կերան ու խմեցին ։ Եւ ա-
ռտուընց կանուխ եղան , ու իրարու
երդում ըրին . և Իսահակ յետ գար-
կեց զանոնք , ու անոնք խաղաղու-
թեամբ իրմէն գացին ։ Ու եղաւ որ
32 նոյն օրը Իսահակին ծառաները ե-
կան , և անոր պատմեցին իրենց փո-
րած հորին համար , ու անոր ըսին ,
Ջուր գտանք ։ Եւ ինքը անոր
33 անունը Սաբէէ դրաւ . անոր համար
մինչև այսօր ան քաղաքին անունը
Բերսաբէէ է ։
34 Ու Եսաւ քառասուն տարեկան էր՝
երբոր իրեն կինիկ առաւ Ուէսեսցի
Ուէերիին աղջիկը Յուդիթը , ու
Ուէսեսցի Եղլոնին աղջիկը Բասեմա-
թը ։ Եւ ասոնք Իսահակին ու Ռե-
35 բեկային սրտի ցաւ եղան ։

ԾՆ. ԻԵ

1 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ ծերացաւ, ու իր աչքերը տեսնելու զօրութիւնէն տկարացան, իր մեծ որդին Եսաւը կանչեց, ու ըսաւ անոր, Որդեակ իմ. և անիկայ
2 ըսաւ, Ահա՛ հոս եմ: Եւ Իսահակ ըսաւ, Ահա ես ծերացեր եմ, ա-
3 մէնեւին օրը չեմ գիտեր. Եւ հիմա վէնքերդ՝ կապարճդ ու աղեղնա՛, և դաշտը ելլէր ու ինծի որս
4 մը որսա. Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ ըրէ, ու ինծի բեր որ ուտեմ, որպէս զի ամէնեւին առաջ իմ հոգիս քեզ օրհնէ:
5 Եւ Ռեբեկա լսեց՝ երբոր Իսահակ իր որդւոյն Եսաւին կը գլուցէր. ու Եսաւ դաշտը գնաց որս մը որսալու և բերելու:
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին գլուցէց՝ ըսելով, Ահա ես լսեցի երբոր քու հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին
7 խօսեցաւ ու ըսաւ, Ինծի որս բեր, ու ինծի համար խորտիկներ ըրէ, որ ուտեմ, ու ամէնեւին առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջեւը օրհնեմ: Եւ հիմա՛ որդեակ իմ՝ ինչ որ ես քեզի պատուիրեմ, իմ խօսքս մտի՛ր ըրէ.
9 Հիմա դէպ՚ի հօտը գնա, ու անկից ինծի երկու աղէկ ուլ բեր այծերէն, և զանոնք քու հօրդ համար խո-
10 րհիկներ ընեմ իր սիրածին պէս. Եւ հօրդ տար որ ուտէ, որպէս զի իր
11 ամէնեւին առաջ քեզ օրհնէ: Եւ Յակոբ ըսաւ իր մօրը Ռեբեկային, Ահա իմ եղբայրս Եսաւ մազոտ մարդ
12 մըն է, ու ես լեռկ մարդ մըն եմ. Գուցէ հայրս զիս չօշափէ, ու ես իր աչքին խաբողի մը պէս ե-
13 րեւնամ, և իմ վրաս անէծք բերեմ, ու չէ՛ թէ օրհնութիւն: Եւ իր մայրը ըսաւ անոր, Որդեակ իմ՝ քեզի ինծա՛ն անէծքը իմ վրաս ըլլայ՝
միայն թէ դուն իմ խօսքս մտի՛ր
14 ըրէ, ու գնա՛ ինծի բեր ըսածս: Եւ անիկայ գնաց, ու առաւ և իր մօրը բերաւ. ու մայրը անոր հօրը սիրա-
15 ծին պէս խորտիկներ ըրաւ: Եւ Ռեբեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին ամենահանդերձները առաւ՝ որոնք տանը
մէջ իր քովն էին, ու իր պզտիկ որդւոյն Յակոբին հագցուց: Եւ այ- 16
ծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքերուն ու անոր լեռկ պարանոցին վրայ դրաւ. Եւ իր ըրած խորտիկները 17
ու հացը իր որդւոյն Յակոբին ձեռքը տուաւ: Եւ անիկայ իր հօրը 18
եկաւ, ու ըսաւ, Հա՛յր իմ. և անիկայ ըսաւ, Ահա՛ հոս եմ. ո՞վ ես դուն՝ որդեակ իմ: Եւ Յակոբ 19
իր հօրը ըսաւ, Ես քու անդրանիկ որդիդ Եսաւն եմ. ինծի ըսածիդ պէս ըրի. ելլէ՛ր, նըստի՛, և իմ որսէս կե՛ր՝ որ քու հոգիդ զիս օրհնէ: Եւ Իսահակ ըսաւ իր որ- 20
դւոյն, Ինչպէս այդչափ շուտով գտար՝ որդեակ իմ. ու անիկայ ըսաւ, Փառքի Տէրը քու Աստուածդ իմ առջեւս բերաւ: Եւ Իսահակ ը- 21
սաւ Յակոբին, Մօտ եկուր որ քեզ շօշափեմ, որդեակ իմ, թէ արդեօք դուն իմ որդիս Եսաւն ես, թէ չէ: Եւ Յակոբ իր հօրը 22
Իսահակին մօտեցաւ, որ շօշափեց զանիկայ, ու ըսաւ, Ձայնը Յակոբին ձայնն է, բայց ձեռքերը Եսաւին ձեռքերն է: Ու չճանչ- 23
ցաւ զանիկայ, ինչու որ անոր ձեռքերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն պէս մազոտ էին. և օրհնեց զանիկայ.
Եւ ըսաւ, Դո՞ւն ես իմ որդիս Եսաւը. և անիկայ ըսաւ, Ես եմ: 24
Եւ ինքը ըսաւ, Մօտ բեր ինծի, 25
ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ, որ իմ հոգիս քեզ օրհնէ. և մօտեցուց անոր, ու կերաւ. և գինի բերաւ անոր, ու խմեց: Եւ անոր հայրը Իսա- 26
հակ ըսաւ անոր, Ո՛հ մօտեցիր, ու զիս համբուրէ՛, որդեակ իմ: Եւ անիկայ մօտեցաւ ու համբու- 27
րեց զանիկայ. և անոր հանդերձին հոտը հոտուըռուց, ու օրհնեց զանիկայ ու ըսաւ, Ահա իմ որդւոյս հոտը Տէրոջը օրհնած արտին հոտին պէս է: Աստուած տայ քեզի 28
երկինքի ցօղէն, ու երկրի պարարտութենէն, և ցորենի ու գինիի առատութիւն. Ազգ ժողովուրդներ 29
քեզի ծառայեն, և ազգեր քեզի խոնարհութիւն ընեն. քու եղբայրներուդ տէրը եղիր, և քու մօրդ

որդիքը քեզի խոնարհութիւն ընեն. քեզ անիծողը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ օրհնողը՝ օրհնեալ։

30 Ու եղաւ որ երբ Յակոբ դադարեցաւ Իսահակ հայրը Յակոբը օրհնելէն, ու Յակոբ թէ՛ իր հօրը Իսահակին առջեւէն ելեր էր, անոր եղբայրը
31 Եսաւ որսէն եկաւ։ Ու անիկայ ալ խորտիկներ ըրաւ, ու իր հօրը բերաւ, և իր հօրը ըսաւ. Ոտ՛ս իմ հայրս ելլէ, ու իր որդւոյն որսէն ուտէ, որ քու հոգիդ ինծի օրհնէ։
32 Ու անոր հայրը Իսահակ ըսաւ անոր. Ո՞ւն ես. և անիկայ ըսաւ. Ես քու որդիդ քու անդրանիկդ
33 Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ շատ սարսափեցաւ ու ըսաւ, Ո՞ւր որսը բռնող ու ինծի բերողը ո՞վ էր, որ ես քու գալէդ առաջ ամենէն կերայ, և օրհնեցի զանիկայ. ալ անշուշտ
34 անիկայ օրհնեալ պիտի ըլլայ։ Երբոր Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց, խիստ մեծ ու դառն աղաղակով լացաւ, և իր հօրը ըսաւ, Ա՛ռ ինծ
35 ալ օրհնէ՛ ո՛վ հայր իմ։ Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛ւր եղբայրդ եկաւ նենգութեամբ՝ ու քու օրհնութիւնդ ա-
36 ռաւ։ Ու ինքը ըսաւ, Անոր անունը Յակոբ կոչուելուն համա՞ր է որ ասիկա երկու անգամ իս խաբեց. իմ անդրանկութեան իրաւունքս առաւ, և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ առաւ։ Դարձեալ ըսաւ, Ինծի համար օրհնու-
37 թիւն մը չթողուցի՞ր։ Ու Իսահակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ Եսաւին, Ահա զանիկայ քեզի տէր ըրի, և անոր բոլոր եղբայրները իրեն ծառաներ ըլլալու տուի, ու զանիկայ ցորենով ու գինիով հաստատեցի. ալ հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ
38 որդեակ իմ։ Ու Եսաւ իր հօրը ըսաւ, Ա՛վ հայր իմ՝ քու օրհնութիւնդ միայն մի՞ն է. իս ալ օրհնէ՛ ո՛վ հայր իմ. ու Եսաւ
39 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ։ Ու իր հայրը Իսահակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Ահա քու բնակութիւնդ երկրի պարարտութենէն, ու վերէն՝ երկինքի ցօղէն
40 ըլլայ. Ու քու սրովդ պիտի ապրիս, ու եղբօրդ ծառայութիւն ընես. և ըլլայ որ ատեն մոլորած աւետիս՝ անոր լուծը քու պարանոյդ կոտրես։

41 Ու Եսաւ ատեց Յակոբը անոր օրհնութեանը համար՝ որով իր հայրը օրհնեց զանիկայ. ու Եսաւ իր սրտին մէջ ըսաւ, Իմ հօրս սուգին օրերը մօտ են, ան ատենը իմ եղբայրս Յակոբը կը մեռցընեմ։ Ու
42 Ռեբեկային պատմուեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսաւին խօսքերը. ու իր պզտիկ որդին Յակոբը կանչել տուաւ, ու ըսաւ անոր, Ահա քու եղբայրդ Եսաւ քեզ մեռցընել խորհելով քու
43 վրայովդ ինքզինքը կը մխիթարէ։ Ու հիմա, որդեակ իմ իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու ելլէր դէպ՚ի Խառան իմ Լաբան եղբօրս փախիր.
44 Ու անոր քովը տաւն մը կեցիր, մինչև եղբօրդ բարկութեանը անցնիլը. Մինչև որ եղբօրդ բարկու-
45 թիւնը քեզմէ անցնի, ու քու անոր ըրածդ մոռնայ. ետքը քեզ անկից բերել կու տամ. Ինչո՞ւ ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ զրկուիմ։

46 Ու Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին, Հեթացին աղջիկներուն պատճառաւը հոգիէս զզուեր եմ. թէ որ Յակոբ ասիկա երկրին աղջիկներէն՝ ասոնց պէս հեթացի աղջիկներէն կնիկ առնէ, ալ ա՛ս կեանքս ի՞նչ պէտք է ինծի։

ԻԸ.

1 Ու Իսահակ կանչեց Յակոբը, ու օրհնեց անիկայ, և անոր պատուիրեց ու ըսաւ, Հանանու աղջիկներէն կնիկ չառնես։
2 Ելլէ՛ դէպ՚ի Պիջագետ քու մօրդ հօրը Բաթուելին տունը գնա, և անկից քու մօրդ եղբօրը Լաբանին աղջիկներէն
3 քեզի կնիկ առ. Ու Ամենակարող Աստուածը քեզ օրհնէ, ու քեզ աճեցընէ, և քեզ շատցընէ. ու շատ ժողովուրդներու հայր ըլլաս.
4 Ու քեզի Աբրահամին օրհնութիւնը տայ, քեզի ու քեզի հետ քու սերունդիդ. որպէս զի ժառանգես քու պանդխտացած երկիրդ՝ որն որ Աստուած Աբրահամին տուաւ։
5 Ու Իսահակ խրկեց Յակոբը, և անիկայ

գնաց դէպ՚ի Միջագետ՝ Լաբանի Բաթուէլի որդւոյն Լաբանին, որ Հակոբին ու Լեային մօրը Ասորեկային եղբայրն էր։

6 Եւ Լեաւ տեսնելով որ Եահակ օրհնեց Հակոբը, ու խրկեց զանիկայ դէպ՚ի Միջագետ՝ անկից իրեն կնիկ առնելու համար, և որ զանիկայ օրհնած առնելը պատուիրեց անոր՝ ըսելով, Չառնուիր աղջիկներէն քեզի կնիկ Քանանու։ 7 Եւ որ Հակոբ հնազանդեցաւ իր հօրը ու իր մօրը, ու Միջագետ գնաց։ 8 Տակաւ Լեաւ տեսնելով որ Քանանու աղջիկները իր հօրը Եահակին 9 հաճելի չեն, Իսմայէլին գնաց, և իր առջի կնիկներէն՝ զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իսմայէլին աղջիկը Նաբէոթին քոյրը Մահլէթը իրեն կնիկ առաւ։

10 Եւ Հակոբ Բերսաբէէն ելաւ 11 ու դէպ՚ի Խառան գնաց։ Եւ տեղ մը հասաւ, ու գիշերը հոն մնաց, 12 քանզի արեւը մարը մտած էր։ և ան տեղի քարերէն առաւ, ու իր գլխուն տակը դրաւ, և ան տեղը պառկեցաւ։ Եւ երազ մը տեսաւ, և ահա սանդուխ մը երկրի վրայ դրուած էր, որուն գլուխը երկինքը կը հասնէր, և ահա Հրեշտակները անկից կ՚ելլէին ու կ՚իջնէին։ 13 Եւ ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ, Ես եմ Եհովան՝ քու հօրդ Աբրահամին Աստուածը, ու Եահակին Աստուածը. ան երկիրը՝ որուն վրայ դուն կը պառկիս, քեզի ու քու 14 սերունդիդ պիտի տամ։ Եւ քու սերունդդ երկրի աւազին չափ ըլլայ պիտի ըլլայ, ու դէպ՚ի արեւմուտք ու արեւելք, և դէպ՚ի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարածուի. ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով ու քու սե- 15 րունդովդ պիտի օրհնուին։ Եւ ահա ես քեզի հետ եմ, ու ամէն տեղ որ երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ, ու քեզ ան երկիրը պիտի դարձնեմ. քանզի մինչև որ իմ քեզի ըրածս չընեմ, քեզ պիտի չթողում։ 16 Եւ Հակոբ արթնցաւ իր քունէն ու ըսաւ, Իրաւցընէ Տէրը ան տեղ է եղեր, ու ես չգիտցայ։ 17 Եւ վախցաւ ու ըսաւ, Ո՛նչ ահաւոր է ան տեղը. ասկէ ուրիշ բան չէ՝ բայց միայն Աստուծոյ տունը, ու ասկէ երկինքին դուռը։ 18 Եւ Հակոբ առտուընդ կանուխ ելաւ, ու իր գլխուն տակը դրած քարը առաւ, և զանիկայ արձան կանգնեցուց, ու անոր գլուխը եղ թափեց. 19 Եւ ան տեղին անունը Բեթէլ դրաւ. բայց առաջ ան քաղաքին անունը Լուզ էր։ 20 Եւ Հակոբ ուխտ ըրաւ ու ըսաւ, Թէ որ Աստուած ինծի հետ ըլլայ, ու ասկէ երթալուս ճամբուս մէջը զիս պահէ, և ինծի ուտելու հաց ու հագնելու հանդերձ տայ, 21 Եւ իմ հօրս տունը խաղաղութեամբ դառնամ, Տէրը ինծի Աստուած ըլլայ. 22 Եւ ասկէ քարը՝ որ ես արձան կանգնեցի, Աստուծոյ տունը ըլլայ. և ան ամէնէն՝ որ ինծի տաս, քեզի տասանորդ տամ։

ԿԱ. ԲԹԻ

1 Եւ Հակոբ ճամբայ ելաւ, ու արեւելեան ժողովրդոց երկիրը եկաւ։ 2 Եւ նայեցաւ, ու ահա դաշտին մէջ հոր մը կար, և ահա հոն անոր քովը ոչխարներու իրեք հօտ պառկեր էր. ինչու որ ան հորէն կը խմցընէին հօտերը. ու հորին բերանը մեծ քար մը կար. 3 Եւ բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին. ու հովիւները հորին բերնէն քարը մէկդի կը գլորցընէին, ու հօտերը կը խմցընէին, և քարը նորէն իր տեղը հորին բերանը կը դնէին։ 4 Եւ Հակոբ ըսաւ անոնց, Ով եղբայրներս՝ ո՞ւսկից էք դուք. և անոնք ըսին, Մենք Խառանէն ենք։ 5 Եւ ըսաւ անոնց, Նաբովրին որդին Լաբանը կը ճանչնա՞ք. և անոնք ըսին, Կը ճանչնանք։ 6 Եւ ըսաւ անոնց, Ողջ առո՞ղջ է. և անոնք ըսին, Ողջ է, և ահա անոր Բաքել աղջիկը ոչխարներուն հետ կու գայ։ 7 Եւ անիկայ ըսաւ, Ահա տակաւին իրիկուն ըլլալու շատ ատեն կայ, և հօտերուն ժողվուելու աւանդը չէ. ոչխարները խմցուցէք,

8 ու գացէք աւաժեցէ՛ք : Եւ անոնք
ըսին , Անկ չենք կրնար , մինչև որ
բոլորը հօտերը մէկտեղ չժողվուին .
ու երբոր հորին բերնի քարը մէկդի
գլորըցնեն , ան ատենը ոչխարները
9 կը խմցընենք : Եւ երբոր տակա-
ւին անոնց հետ կը խօսէր , Ռաքէլ
իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ .
ինչու որ անիկայ էր անոնց հովիւը :
10 Ու եղաւ որ երբ Յակոբ իր մօրեղ-
բօրը Լաբանին Ռաքէլ աղջիկը ,
ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխար-
ները տեսաւ , ան ատենը Յակոբ մո-
տեցաւ , և քարը հորին բերնէն
գլորեց , ու իր մօրեղբօրը Լաբա-
11 նին ոչխարները խմցուց : Եւ Յա-
կոբ համբուրեց Ռաքէլը , ու ձայնը
12 վերցընելով լացաւ : Եւ Յակոբ
պատմեց Ռաքէլին թէ ինքը անոր
հօրը ազգականը՝ ու Ռեբեկայի որ-
դին է . ան ալ վազեց ու իր հօրը
13 պատմեց : Ու երբոր Լաբան իր
քրոջը որդւոյն Յակոբին վրայով
լսեց , զանիկայ դիմաւորելու վազեց ,
և գրկեց ու համբուրեց զանիկայ ,
ու իր տունը տարաւ . և անիկայ
պատմեց Լաբանին՝ բոլոր այս բանե-
14 րը : Եւ Լաբան ըսաւ անոր ,
Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու մար-
մինս ես . և անոր հետ լման ամիս
մը կեցաւ :
15 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին ,
Քանի իմ եղբայրս ըլլալուդ համար
ինծի ձրի՞ պիտի ծառայես . ըսէ
16 ինծի՛ ինչ ըլլայ քու վարձքդ : Եւ
Լաբան երկու աղջիկ ունէր . մեծին
անունը Լիա՝ ու պզտիկին անունը
17 Ռաքէլ էր : Եւ Լիային աչքերը
տկար էին՝ բայց Ռաքէլ դէմքով ու
18 տեսքով գեղեցիկ էր : Եւ Յակոբ
սիրեց Ռաքէլը , ու ըսաւ , Քու
պզտիկ աղջկանդ Ռաքէլին համար
եօթը տարի քեզի կը ծառայեմ :
19 Եւ Լաբան ըսաւ , Անիկայ քեզի
տալը ուրիշ մարդու մը տալէն ա-
20 ղէկ է . բնակէ ինծի հետ : Եւ
Յակոբ Ռաքէլին համար եօթը տա-
րի ծառայեց . ու զանիկայ սիրե-
լուն պատճառաւը իրեն քանի մը
օրի չափ երևցաւ :
21 Եւ Յակոբ ըսաւ Լաբանին , Իմ
կնիկս տուր . ինչու որ օրերս լե-
ցուած են , որ ես անոր մտնեմ : Եւ 22
Լաբան ան տեղին բոլորը մարդիկը
ժողվեց , ու խնջոյք ըրաւ : Եւ 23
եղաւ որ իրիկունը իր Լիա աղջիկը
առաւ , և անոր բերաւ . ու անիկայ
անոր մտաւ : Եւ Լաբան իր ա- 24
ղախինը Զեղփան իր աղջկանը Լի-
այի աղախին տուաւ : Եւ երբոր 25
առտու եղաւ , ահա անիկայ Լիան
էր . ու Յակոբ Լաբանին ըսաւ ,
Ի՞նչ է ասիքս ինծի ըրածդ . ես քե-
զի Ռաքէլին համար չծառայեցի՞ .
ուստի ինչո՞ւ զիս խաբեցիր : Եւ 26
Լաբան ըսաւ , Այր երկրին մէջ ա-
նանկ բան չըլլար , պզտիկը մեծէն ա-
ռաջ տալ : Լմընցուրասոր հարսնե- 27
ղէն շաբաթը , և ինծի եօթը տարի
ալ ծառայելուդ համար՝ ան ալ քե-
զի տամ : Եւ Յակոբ անանկ ըրաւ , 28
ու Լիային շաբաթը լմընցուց . և
Լաբան իր Ռաքէլ աղջիկը անոր
կնիկ ընծա- տուաւ : Եւ Լաբան 29
իր Բազղա աղախինը՝ իր աղջկանը
Ռաքէլին աղախին տուաւ : Եւ 30
Յակոբ Ռաքէլին ալ մտաւ , ու
Ռաքէլը Լիայէն աւելի սիրեց . և
Լաբանին եօթը տարի ալ ծառայեց :
Եւ Տէրը երբոր Լիային ատելի 31
ըլլալը տեսաւ , անոր արգանդը բա-
ցաւ . բայց Ռաքէլ ամուլ էր : Եւ 32
Լիա յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ ,
և անոր անունը Ռուբէն դրաւ .
քանզի ըսաւ , Տէրը իմ տառապան-
քիս նայելուն համար , ասկէ ետև
էրկիս զիս պիտի սիրէ : Եւ նորէն 33
յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ , ու ը-
սաւ , Որովհետև Տէրը իմ ատելի
ըլլալս լսեց , անոր համար ինծի ասս
որդին ալ տուաւ . ու անոր անունը
Շմաւոն դրաւ : Եւ դարձեալ 34
յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ , ու
ըսաւ , Հիմա ասանկ անգամին էրկիս
ինծի հետ պիտի միաւորի . քանզի
իրեք որդի ծնայ իրեն . անոր համար
անոր անունը Ղեւի դրաւ : Եւ 35
մէյմըն ալ յղացաւ , ու որդի մը
ծնաւ , և ըսաւ , Այս անգամ պիտի
գոհանամ Տէրոջմէն . անոր համար
անոր անունը Յուդա դրաւ . ու
դադրեցաւ ծնանելէն :

ԾՆ. Լ.

1 Եւ երբ Ռաքէլ տեսաւ որ ինքը Յակոբին զաւակներ չծնաւ, Ռաքէլ իր քրոջը նախանձելեաւ, ու Յակոբին ըսաւ, Ինծի զաւակներ տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ: 2 Եւ Յակոբին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Ռաքելին դէմ, ու ըսաւ, Միթէ ես Աստուծոյ տե՞ղն եմ, որ արգանդի պտուղը քեզմէ արգիլեց: 3 Եւ անիկայ ըսաւ, Ահա իմ աղախին Բաղդա՝ անոր մտիր. ու անիկայ իմ ծունկերուս վրայ ծնանի, և ես ալ անկէ որդիներ ստանամ: 4 Ու իր Բաղդա աղախինը անոր կնիկ ըլլալու տուաւ, և Յակոբ անոր մտաւ: 5 Ու Բաղդա յղացաւ, ու 6 Յակոբին որդի մը ծնաւ: Եւ Ռաքէլ ըսաւ, Աստուած ինծի դատաստան ըրաւ, ու իմ ձայնս ալ լսեց, և ինծի որդի մը տուաւ. անոր համար անոր անունը Դան դրաւ: 7 Եւ Ռաքելին աղախինը Բաղդա դարձեալ յղացաւ, ու Յակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ: 8 Եւ Ռաքէլ ըսաւ, իմ քրոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւններով մարտնչեցայ, և յաղթեցի. ու անոր անունը Նեփթաղիմ դրաւ:

9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դադարեցաւ, իր աղախինը Զելփան առաւ, ու Յակոբին կնիկ ըլլալու տուաւ զանիկայ: 10 Եւ Լիային աղախինը Զելփա՝ Յակոբին 11 որդի մը ծնաւ: Եւ Լիա ըսաւ, Խաղաց յաջողեցաւ. ու անոր անունը Գադ դրաւ: 12 Եւ Լիային աղախինը Զելփա՝ երկրորդ որդի 13 մը ծնաւ Յակոբին: Եւ Լիան ըսաւ, Երանելի եմ ես. ինչու որ աղջիկները ինծի երանի պիտի ըսեն. ու անոր անունը Ասեր դրաւ:

14 Եւ Ռուբէն գնաց ցորենի հնձոց օրերը, ու արտին մէջ մանրագորներ գտաւ, ու իր մօրը Լիային բերաւ. ու Ռաքէլ ըսաւ Լիային, Կ'աղաչեմ տուր ինծի որդւոյդ մանրագորներէն: 15 Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Իմ էրիկս առնելդ քի՞չ եկաւ որ իմ որդւոյս մանրագորներն ալ պիտի առնես. և Ռաքէլ ըսաւ, Ասոր քու որդւոյդ մանրագորներուն համար աս գիշեր քեզի հետ պառկի: 16 Եւ իրիկունը երբոր Յակոբ դաշտէն կու գար, Լիա զանիկայ դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ, Ինծի պիտի մտնես. քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ իմ որդւոյս մանրագորներովը. և ան գիշերը անոր հետ պառկեցաւ: 17 Եւ Աստուած լսեց Լիային. ու յղացաւ, ու Յակոբին հինգերորդ որդի ծնաւ: 18 Եւ Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի վարձք տուաւ, որովհետև աղախինս իմ էրկանս տուի. և անոր անունը Իսաքար դրաւ: 19 Եւ Լիա նորէն յղացաւ, ու Յակոբին վեցերորդ որդի ծնաւ: 20 Եւ Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի բարի պարգեւ մը պարգեւեց. աս անգամին էրիկս ինծի հետ պիտի բնակի, ինչու որ իրեն վեց որդի ծնայ. ու անոր անունը Զաբուղոն դրաւ: 21 Եւ անկէ ետև աղջիկ մը ծնաւ, ու անոր անունը Դինա դրաւ:

22 Եւ Աստուած յիշեց Ռաքէլը, ու Աստուած լսեց անոր, և անոր արգանդը բացաւ. 23 Ու յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ. և ըսաւ, Աստուած իմ նախատինքս վերցուց. 24 Եւ անոր անունը Յովսէփ դրաւ, ու ըսաւ, Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցնէ:

25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքէլ Յովսէփը ծնաւ, Յակոբ ըսաւ Լաբանին, Արձակէ տուր զիս որ իմ տեղս ու իմ երկիրս երթամ. 26 Իմ կնիկներս ու աղաքներս՝ որոնց համար քեզի ծառայեցի, տուր ինծի որ երթամ. ինչու որ քեզի ըրած ծառայութիւնս դուն գիտես: 27 Եւ Լաբան ըսաւ անոր, Թէ որ քու առջեւդ շնորհք գտայ՝ կ'աղաչեմ քեզի, ւիջիր. հմանք փորձով գիտցայ որ Տէրը քեզի համար իս օրհնեց: 28 Եւ ըսաւ, Ինծի վարձդ ինծի խմացուր, ու պիտի վճարեմ: 29 Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Դուն գիտես որ ես ինչպէս ծառայեցի քեզի, ու քու անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս. 30 Ինչու որ իմ գալէս առաջ քիչ էր

քու ունեցածդ , և խիստ շատցաւ ,
ու Տէրը քեզ օրհնեց իմ գալովս .
և հիմա ես ալ իմ տանս համար
31 ի՞րը պիտի աշխատիմ : Ու անիկայ
բսաւ , Ինչի՞ ի՞նչ տամ : Յա՛կոբ
բսաւ , Ինծի բան մը մի՛ տար . թէ
որ աս բանը ինծի ընես , նորէն քու
հօտերդ կ'արածեմ , ու կը պա-
32 հեմ . Այսօր քու բոլոր հօտերուդ
մէջէն անցնիմ , անկից ամէն պիսակ
ու խայտախարիւս ոչխարը , և ամէն
սեւ ոչխարը , ու խայտախարիւս և
պիսակ այծերը վատեմ , ու իմ
33 վարձքս անոնք ըլլան : Ու ասկէ ետև
իմ արդարութիւնս քու առջեդ պի-
տի յայտնուի , երբոր իմ վարձքիս
հոգ տանիս . իմ քովս գտնուած ամէն
պիսակ ու խայտախարիւս չեղած այծ ,
34 ու սեւ չեղած ոչխար գողցուած ոե-
35 պուի : Ու Լաբան բսաւ , Լաւ-
ղ քու բսածիդ պէս ըլլայ : Ու ան օրը
զատեց բոլորախայտ ու խայտախա-
րիւ նոխազները , և բոլոր պիսակ
ու խայտախարիւ էգ այծերը , Լ ա-
մէն ճերմակ ունեցողը , ու բոլոր սեւ
ոչխարները , և իր որդիներուն ձեռ-
36 քը տուաւ . Ու իր ու Յակոբին
մէջտեղ իրիք օրուան ճամբայի միջոց
գրաւ . և Յակոբ Լաբանին մնա-
ցած հօտերը կ'արածէր :
37 Ու Յակոբ իրեն դալար կազա-
մախի և նուշի ու սոսիի գաւազան-
ներ առաւ , և անոնց կեղևները տեղ
տեղ հանեց , անանկ որ գաւազաննե-
րուն մէջը եղած ճերմակը կ'երեւնար :
38 Ու իր կեղևած գաւազանները ջուր
խմցընելու աւազաններուն մէջը
դրաւ , որ երբ հօտերը ջուր խմելու
գան , ան գաւազանները ոչխարնե-
րուն առջեւը ըլլան , և անոնք խմե-
39 լու եկած աւուրնին տաքնան : Ու
ոչխարները գաւազաններուն առջեւը
տաքնալով բոլորախայտ , պիսակ և
խայտախարիւ գառներ կը ծնանէին :
40 Ու Յակոբ կը զատէր գառները ,
ու հօտերուն երեսը Լաբանին հօտե-
րուն մէջ եղած բոլորախայտ ու ա-
մէն սեւ ոչխարներուն կը դարձընէր .
և իր հօտերը զատ դրաւ , ու զա-
նոնք Լաբանին հօտերուն քովը
41 չդրաւ : Ու երբոր զօրաւոր ոչ-
խարները կը տաքնային , Յակոբ
ան գաւազանները ոչխարներուն աչ-
քին առջեւը՝ աւազաններուն մէջը կը
դնէր , որ գաւազաններուն առջեւը
տաքնան : Բայց տկար ոչխարնե- 42
րուն չէր դներ . այսպէս տկարները
Լաբանինը՝ ու զօրաւորները Յակո-
բինը կ'ըլլային : Ու մարդը խիստ 43
հարստացաւ , ու շատ հօտեր , և
աղախիններ , ու ծառաներ , և ուղ-
տեր ու էշեր ունեցաւ :

ԳԼ. Լ

Ու լսեց Լաբանին որդւոցը զրու- 1
յցածները , որ կ'ըսէին , Յակոբ
մեր հօրը բոլոր ունեցածը առաւ ,
ու բոլոր աս փառքը մեր հօրը ստա-
ցուածքէն ստացաւ : Ու Յակոբ 2
Լաբանին երեսը տեսաւ , և ահա
իրեն՝ երէկուան ու մէկալ օրուան
պէս չէր : Ու Տէրը ըսաւ Յակո- 3
բին , Դարձի՛ հայրերուդ երկիրը , ու
քու ազգականներուդ դարձիր , ու
ես քեզի հետ պիտի ըլլամ :
Ու Յակոբ հղիք խրկեց , ու Ռա- 4
քէլը և Լիան դաշտը իր հօտերուն
քովը կանչել տուաւ . Ու բսաւ ա- 5
նոնց , Ես ձեր հօրը երեսը կը տես-
նեմ , որ ինծի՝ երէկուան ու մէկալ
օրուան պէս չէ . բայց իմ հօրս
Աստուածը ինծի հետ եղաւ . Ու 6
դուք գիտէք որ ես իմ բոլոր զօրու-
թեամբս ձեր հօրը ծառայեցի . Իսկ 7
ձեր հայրը իս խաբեց , ու իմ վարձքս
տասը անգամ փոխեց . բայց Աս-
տուած չթողուց զանիկայ որ ինծի
վնաս մը ընէ : Եթէ ան ալ թէ որ ա- 8
նիկայ այսպէս ըսէր , Պիսակները
պիսակները ըլլան , ան ատենը բոլոր
ոչխարները պիսակ կը ծնանէին . և
թէ որ այսպէս ըսէր , Պիսակները
բոլորախայտները ըլլան , ան ատենը
բոլոր ոչխարները բոլորախայտ կը
ծնանէին : Ուստի Աստուած ձեր 9
հօրը հօտերը առաւ , ու ինծի տուա-
ւ : Ու եղաւ որ հօտերուն ջերմա- 10
ցած ատենը , աչքերս վերցուցի , ու
երազի մէջ տեսայ , և ահա հօտե-
րուն հետ զուգաւորող նոխազները
ու խոյերը՝ ամէնն ալ խայտախա-
րիւ , պիսակ ու դորշախայտ էին :

11 Ու Յաւուծոյ հրեշտակը ըսաւ ինծի երազի մէջ , Ով Յակոբ . ու ես
12 ըսի , Ահա հոս եմ : Ու ըսաւ , Խնդրեմ աչքերդ վէր վերցուր , ու հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազները նայէ . ամէնքը խայտախաբիւ , պիսակ ու գորշախայտ են . ինչու որ Լաբանին բոլորը քեզի ըրածնները տեսայ : Ես եմ Աստուածը Բեթէլին Աստուածը , որ հոն արձան օծեցիր , և հոն ինծի ուխտ ըրիր . հիմա ելլէր գնա այս երկրէն , ու քու ծննդեանդ երկիրը դարձիր :
14 Ու Ռաքէլ ու Լիա պատասխան տուին ու ըսին անոր , Ճակատին մեր հօրը տուներ մեզի համար բաժին ու ժառանգութիւն կա՞յ :
15 Անոնք օտարականներ չհնգուցա՞նք անոր . քանզի մեզ ծախեց , ու մեր
16 տակն ալ բոլորովին կերաւ . Ետչու որ բոլոր հարստութիւնը՝ որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց , մերն է ու մեր զաւակներունը . և հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ըսաւ , ըրէ :
17 Ուստի Յակոբ ելաւ , ու իր որդիները ու կիներները ուղտերուն վրայ
18 հեծցուց . Ու իր բոլոր անասուններըը , ու իր բոլոր ստացուածքը՝ որ ինքը ստացաւ , իր ստացած անասուններըը որոնք Միջագետին մէջ ստացաւ , Ջամբայ Հանելց Վանասնու երկիրը դէպ՝ի իր Հայհակ հօրը երթալու : Ու Լաբան իր խաչինքը ասրախտաւը ընելու գացեր էր . ու Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը գողցաւ : Ու Յակոբ Ասորի Լաբանէն գաղտուկ փախաւ . ինչու որ իր
21 փախչելը չգիտցուց անոր : Այսպէս անիկայ իր բոլոր ունեցածովը փախաւ , ու ելաւ ու Տէտէն անցաւ , և իր երեսը դէպ՝ի Գաղաադ լեռը շինկց :
22 Ու երրորդ օրը Յակոբին փախ-
23 չելը Լաբանին պատմուեցաւ : Ու անիկայ իր եղբայրներըը հետը առնելով , անոր ետևէն եօթը օրուան ճամբայ գնաց , ու անոր հասաւ
24 Գաղաադ լեռը . Ու Աստուած գիշերուան երազի մէջ Ասորի Լաբանին եկաւ , ու ըսաւ անոր , Զգոյշ կեցիր որ Յակոբին աղէկ կամ գէշ չդրուցես : Ուստի Լաբան հասաւ Յա- 25
կոբին . և Յակոբ իր վրանը լեռը կանգներ էր . ու Լաբան իր եղբայրներուն հետ Գաղաադ լեռը իջաւ :
Ու Լաբան ըսաւ Յակոբին , 26
Ինչ է սա դու ըրածդ որ ինծմէ գաղտուկ փախար , և իմ աղջիկներս սրով առնուած գերիներու պէս վարեցիր : Ինչո՞ւ փախչելդ գաղտուկ 27
պահեցիր , և ինծմէ փախար , ու ինծի չիմացուցիր , որ ես քեզ ուրախութեամբ ու երգերով , թմբուկներով ու քնարներով խրկէի :
Ու չթողուցիր գիս որ իմ որդիներս 28
ու աղջիկներս համբուրէի . հիմա սա բանը անմտութեամբ ըրիր :
Չկրնի չարիք ընելու զօրութիւն ու- 29
նիմ ձեռքս մէջը . բայց ձեր հօրը Աստուածը երէկ գիշեր ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով , Զգոյշ կեցիր որ Յակոբին աղէկ կամ գէշ չդրուցես : Ու հիմա՝ Թեպէևաև քու 30
հօրդ տանը շատ փափաքելուդ համար գացիր , բայց ինչո՞ւ իմ աստուածներս գողցար :
Ու Յակոր 31
պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լաբանին , Վասնզի երկնչեցայ որ գուն ինձմէ առնես . Բայց քու 32
աստուածներդ որուն քովը որ գըտնես , թող անիկայ չապրի . մեր եղբայրներուն առջևը քննէ ինչ , թէ որ իմ քովս քու մէկ բանդ գտնես՝ առ . քանզի Յակոր չէր գիտեր որ Ռաքէլ գողցեր էր զանոնք :
Ու Լաբան Յակոբին 33
վրանը ու Լիային վրանը և երկու աղախիններուն վրանը մտաւ , բայց չգտաւ . ետքը Լիային վրանէն ելաւ , ու Ռաքէլին վրանը մտաւ :
Ու Ռաքէլ առաւ կուռքերը , ու 34
զանոնք ուղտի պատատին մէջը դրաւ , ու վրան նստաւ . և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց , բայց չգտաւ : Ու անիկայ իր հօրը ըսաւ , 35
Իմ տիրոջս աչքերուն դանք չելնես , որ քու առջևդ չեմ կրնար ոտք ելլել . ինչու որ կանանց ա-

վրուխթեանը մէջն եմ : Ես-
պէս փնտռեց , բայց կուռքերը չը-
գտաւ :

36 Ու Յակոբ բարկացաւ ու Լա-
բանին հետ կռիւ վիճեր . և Յակոբ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լա-
բանին , Ո՞նչ է իմ յանցանքս ,
ի՞նչ է իմ մեղքս , որ տարուե-
37 թիւնով հետևէս ինկար : Որովհե-
տև իմ բոլոր կարասիքս խառնե-
ցիր , քու տանդ ամէն կարասիքէն
ինչ որ գտար , հոս իմ եղբայրնե-
րուս ու քու եղբայրներուդ առջեւ
դիր , որ երկուքնուս մէջտեղը դա-
38 տաստան կորնեն : Լման քսան
տարի է որ քեզի հետ եմ . ոչխար-
ներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին . և
39 քու հօտիդ խոյերը չկերայ . Կո-
ղանէրէն փատաստուածը չբերի քե-
զի . վնասը ես կը քաշէի . ցորեկը
գողցուածը ու գիշերը գողցուածը
40 իմ ձեռքէս կը պահանջէիր : Այս-
պէս էի . ցորեկը տաքը՝ ու գիշերը
ցուրտը կը մաշէը զիս , և աչքերս
41 քունը կը փախչէր : Այսպէս եղայ
քսան տարի քու տանդ մէջ . քու
երկու աղջիկներուդ համար տասն-
ուչորս տարի ծառայեցի քեզի , և
հօտերուդ համար վեց տարի ծոռա-
յեցի , և իմ վարձքս տասը անգամ
42 փոխեցիր : Թէ որ իմ հօրս Աս-
տուածը , Աբրահամին Աստուածը
և Իսահակին Երկիւղը ինծի հետ
չըլլար , իրաւցընէ զիս հիմա դատարկ
կը խրկէիր . Աստուած իմ տառա-
պանքս ու իմ ձեռքիս աշխատու-
թիւնը տեսաւ , ու երէկ գիշեր ե-
ղյանդիմանեց :

43 Ու Լաբան պատասխան տուաւ ,
ու ըսաւ Յակոբին , Ես աղջիկները
իմ աղջիկներս են , և աս որդիները
իմ որդիներս են , և աս հօտերը իմ
հօտերս են , և ամէնը որ կը տես-
նես , իմս են . և ինչ ընեմ այսօր
աս իմ աղջիկներուս կամ իրենց
44 ծնած զաւակներուն : Ուստի հիմա
եկո՛ւր , ես ու դուն ուխտ ընենք ,
որ իմ ու քու մէջտեղ վկայու-
45 թեան համար ըլլայ : Ու Յակոբ
քար մը առաւ , ու արձան կանգնեց
46 զանիկայ : Ու Յակոբ իր եղբայր-

ներուն ըսաւ , Քարեր ժողվեցէք .
և անոնք քարեր առին՝ ու դէզ մը
ըրին , և հոն դէզին վրայ հաց կե-
րան : Ու Լաբան անոր անունը՝ 47
Եգեկար սահատութա դրաւ , բայց
Յակոբ անոր անունը Գաղաատ
դրաւ : Ու Լաբան ըսաւ , Այս 48
դէզը իմ ու քու մէջտեղ վկայ մըն
է այսօր . անոր համար անոր անու-
նը Գաղաատ ըսուեցաւ . Ու Մաս- 49
փա ալ ըսուեցաւ . քանզի ըսաւ ,
Անիք իրարմէ զատուած ատեննիս ,
իմ ու քու մէջտեղ Տէրը դիտէ :
Թէ որ իմ աղջիկներս վշտացընես , 50
և կամ թէ որ իմ աղջիկներուս
վրայ ուրիշ կիներ առնես , հե-
տերնիս մէկը չկայ . ահա՛ իմ ու
քու մէջտեղ վկայ՝ Աստուած է :
Ու Լաբան ըսաւ Յակոբին , Ահա՛ 51
աս դէզը , և ահա՛ իմ ու քու մէջ-
տեղ իմ կանգնած արձանս . Այս 52
դէզը վկայ՝ ու աս արձանը վկայ է ,
որ աս դէզէն չանցնիմ քեզի գալո՛ւ ,
և դուն աս դէզէն ու աս արձանէն
չանցնիս ինծի գալո՛ւ , չարիք ընելու
համար : Աբրահամին Աստուածը , 53
և Նաթովրին աստուածը , անոնց
հայրերուն աստուածը մեր մէջը դա-
տաւոր ըլլան : Ու Յակոբ իր հօ-
րը Իսահակին Երկիւղովը երդում
ըրաւ :

Ու Յակոբ զոհեր մատուց լեռա- 54
նը վրայ , ու իր եղբայրները հաց
ուտելու հրաւիրեց . և հաց կերան ,
ու գիշերը լեռը մնացին : Ու Լա- 55
բան առտուընց կանուխ ելաւ , ու
իր որդիները ու իր աղջիկները
համբուրեց ու օրհնեց զանոնք . և
Լաբան գնաց , ու իր տեղը դար-
ձաւ :

ԳԼ. Լ

Ու Յակոբ իր ճամբան գնաց , ու 1
Աստուծոյ հրեշտակները անոր
պատահեցան : Ու Յակոբ երբոր 2
տեսաւ զանոնք , ըսաւ , Այս Աստու-
ծոյ բանակն է . և ան տեղին անունը
Մանայիմ դրաւ :

Ու Յակոբ իր առջեւէն պատգա- 3
մաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին
դէպ՝ ի Սէիր երկիրը՝ Եդովմի դա-

4 ւառը . Եւ պատուիրեց անոնց՝ ը-
սելով , Իմ տիրոջս Եսաւին ասանկ
ըսէք , Ես ծառադ Յակոբը ա-
սանկ կ՚ըսէ , Լաբանին քովը պան-
դխտութիւն ըրի , ու մինչև հիմա
5 ուշացայ . Եւ ունիմ արջառներ ու
էշեր , հօտեր ու ծառաներ և աղա-
խիններ . և խրկեցի իմ տիրոջս
իմացընելու , որ քու առջևդ շնորհք
6 գտնեմ : Եւ պատգամաւորները
դարձան Յակոբին ու ըսին , Քու
եղբօրդ Եսաւին գացինք , ու անի-
կայ ալ ընդառ հարիւր մարդով քեզ
դիմաւորելու կու գայ :
7 Եւ Յակոբ խիստ վախցաւ ու
խռովեցաւ . և իր հետը եղած ժողո-
վուրդը ու հօտերը և արջառնե-
րը և ուղտերը երկու խումբի
8 բաժնեց , Ու ըսաւ , Թէ որ Եսաւ
մէկ խումբին հասնի , ու ան զար-
նելու ըլլայ , մէկալ խումբը կ՚ա-
9 զատի : Եւ Յակոբ ըսաւ , Ով
իմ հօրս Աբրահամին Աստուածը ,
ու իմ հօրս Իսահակին Աստուածը ,
Քո՛վ Տէր՝ որ ըսիր ինծի , Քու եր-
կիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր ,
10 ու քեզի բարիք ընեմ . Չըժանի
չեմ ան ամէն ողորմութիւններուն և
ամէն հաւատարմութեանը , որ դուն
քու ծառայիդ յուսդուցիր . ինչու որ
իմ գաւազանովս անցայ աս Յորդա-
նանէն , և հիմա երկու խումբի տէր
11 եղայ : Կ՚աղաչեմ քեզի , ազատէ
գիս իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն .
ինչու որ ես անկէ կը վախնամ , որ
չըլլայ թէ գայ ու զարնէ զիս , ա-
մայրը տղաքներովը : Եւ դուն ըսիր
Թէ Ընշուշտ քեզի բարիք պիտի
ընեմ , ու քու սերունդդ ծովի ա-
ւազին չափ պիտի ընեմ , որ շա-
տութենէն չհամրուիր :
13 Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ . ու իր
ձեռքը գտնուածէն իր եղբօրը Ե-
սաւին համար ընծաներ պատրաս-
14 տեց , Երկու հարիւր այծ և քսան
նոխազ , երկու հարիւր էգ ոչխար և
15 քսան խոյ , Երեսուն ծիծ տուող
ուղտ իրենց ձագերովը , քառասուն
կով ու տասը ցուլ , քսան էգ էշ
16 և տասը աւանակ : Եւ ամէն մէկ
հօտը զատ զատ իր ծառաներուն
ձեռքը յանձնեց , ու ըսաւ իր ծա-
ռաներուն , Առջևս անցէք , ու հօ-
տերը իրարմէ քիչ մը հեռու թողու-
ցէք : Եւ առջևէն գացողին պա- 17
տուիրեց ըսելով , Երբոր իմ եղ-
բայրս Եսաւ քեզի պատահի , ու
քեզի հարցընէ , ըսելով Թէ Որուն
որդւն ես , և ո՞ւր կ՚երթաս , և ա-
ռջևդ եղածները որո՞ւն են . Ան 18
ատենը ըսէ որ Քու ծառայիդ Յա-
կոբինն է . իմ տիրոջս Եսաւին
խրկած ընծան է . և ահա ինքն ալ
ետևնիս է : Եւ այսպէս երկրոր- 19
դին , ու երրորդին , և հօտերուն
ետևէն բոլոր գացողներուն պատուի-
րեց ըսելով , Ձեր խօսքին պէս զրու-
ցեցէք Եսաւին՝ երբոր զինքը գտնէք .
Եւ ահա քու ծառադ Յակոբն ալ 20
ետևնիս է՝ ըսէք . քանզի ըսաւ ,
Առջևէս գացող ընծաներով անոր
երեսը կը հանդարտեցնեմ , և անկէ
ետքը անոր երեսը կը տեսնեմ .
գուցէ գիս ընդունի : Այսպէս ըն- 21
ծաները անոր առջևէն գացին . և
ինքը ան գիշերը հան ճամբու բանակին
մէջ : Եւ ան գիշերը ելաւ , ու իր 22
երկու կիներըը , և իր երկու ա-
ղախիններըը , ու իր տասնումէկ որ-
դիները առաւ , և Յաբոկին անց-
քէն անցաւ : Եւ առաւ զանոնք , 23
ու վտակէն անցուց , և իր ըն-
ծան անցուց :
Եւ Յակոբ մինակ մնաց , ու 24
մարդ մը կռուեցաւ անոր հետ
մինչև արշալոյս . Եւ երբ տեսաւ 25
որ իր ուժը անոր չհասաւ , անոր
զատին ամրակիլին դպաւ , և անոր
հետ գաւեճմարտած ատենը՝ Յակոբին
զատին ամրակիլը խախտեցաւ : Եւ 26
անիկայ ըսաւ , Թողլ տուր իս ,
ինչու որ արշալոյսը երևցաւ . և
Յակոբ ըսաւ , Չեմ թողուր քեզ՝
մինչև որ իս չօրհնես : Եւ անիկայ 27
ըսաւ անոր , Ո՞նչ է անունդ . ան
ալ ըսաւ , Յակոբ է : Եւ անիկայ 28
ըսաւ , Էլ մէկմէն ալ քու անունդ
Յակոբ չըսուի , հապա Իսրայէլ
ըսուի . ինչու որ Աստուծոյ հետ ու
մարդոց հետ մարտնչեցար , և յաղ-
թեցիր : Եւ Յակոբ հարցուց ու 29
ըսաւ , Հընդրէք ըրէ՛ անունդ ըսէ

քեզի թէ որ հիմա քու առջեդ ընդունէք գտայ, իմ ձեռքս ընծաս ընդունէք. 11
ինչու որ քու երեսդ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս տեսայ, և ինծի հաճե-
յար։ Հիմա երբ 12
քեզի բե- 11
րուած ընծաս առ. քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինծի, և քանզի ես ամէն
բան ունիմ. և սաստկեց անոր, ու
առ ալ ընդունեց։ Ու անիկայ ըսաւ, 12
Երթանք երթանք. ու ես քու առջեդ
կ'երթամ։ Բայց Յակոբ ըսաւ անոր, 13
Իմ տէրս գիտէ որ զաւակները մատղաշ են, ու հետս եղած հօտերը
ու արջառները ձագերով են. և թէ
որ մէկ օր մը բռնութեամբ վարեն
զանոնք, բոլոր հօտերը պիտի մեռ-
նին։ Թող 14
Ուրեմն թող իմ տէրս իր
ծառային առջեը անցնի. ու ես կա-
մայ կամայ առջես եղած անասուն-
ներուն ոտքովը ու տղաքներուն
ոտքովը կ'երթամ, մինչև որ
իմ տիրոջս Սէիր հասնիմ։ Ու 15
Եսաւ ըսաւ, Երդ իմ հետս եղող
ժողովուրդէն քու քովդ ձգեմ.
և անիկայ ըսաւ, Ինչ պէտք է.
Թող իմ տիրոջս առջեը ընդունիմ։ Այսպէս Եսաւ ան օրը իր 16
ճամբան դարձաւ դէպ ի Սէիր։

Ու Յակոբ Սոկքովթ չուեց, ու 17
իրեն տուն մը շինեց, և իր հօտե-
րուն փարախներ շինեց. անոր հա-
մար ան տեղին անունը Սոկքովթ
ըսուեցաւ։

Ու Յակոբ Միջագետէն դարձած 18
ատենը՝ Սիքեմացւոց Սաղէմ քա-
ղաքը եկաւ, որ Քանանու երկրին
մէջն է, և քաղաքին առջեն բա-
նակեցաւ։ Ու իր վրանը կանգնած 19
արտին կալուածքը Սիքեմին հօրը
Եմմորին որդիներէն ծախու առաւ
հարիւր կտոր ոսկով։ Ու հոն 20
սեղան մը շինեց, ու անունը Էլ-
էլոհէ Իսրայէլ դրաւ։

ԳԼ. Լ

Ու Լիայէն Յակոբին ծնած աղջիկը 1
Դինա՝ ան երկրին աղջիկները
տեսնելու ելաւ։ Ու ան երկրին 2
իշխանը Խեւացի Եմմորին որդին
Սիքեմ տեսաւ զանիկայ, և առաւ
ու պառկեցաւ անոր հետ, ու պղծեց

3 զանիկայ : Եւ անոր հոգին Յակոբին Դինա աղջկանը յարեցաւ . ու սիրեց աղջիկը , և աղջկան քաղցրութեամբ խօսեցաւ : 4 Եւ Սիւքեմ իր հօրը Եմովրին զրուցեց ըսելով , 5 Այս աղջիկը ինձի կնիկ առ : Եւ Յակոբ լսեց որ անիկայ իր Դինա աղջիկը պղծեց . բայց իր որդիները իր հօտերուն հետ դաշտն էին . ու մինչև անոնց գալը Յակոբ լուռ կեցաւ :

6 Եւ Սիւքեմին հայրը Եմովր դնաց Յակոբին , որ անոր հետ խօսի : 7 Եւ Յակոբին որդիները լսածնուն պէս՝ դաշտէն եկան . և մարդիկը դժուարացան , ու խիստ բարկացան . քանզի որ Յակոբին աղջկանը հետ պառկելով՝ Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ըրաւ , որ ասանկ ըլլալու 8 չէր : Ու Եմովր խօսեցաւ անոնց հետ ըսելով , Իմ Սիւքեմ որդուս հոգին ձեր աղջկանը սիրահարեցաւ . կ'աղաչեմ ձեզի , զանիկայ անոր 9 կնութեան տուէք . Եւ մեզի հետ խնամութիւն ըրէք . ձեր աղջիկները մեզի տուէք , ու մեր աղջիկները ձե- 10 զի առէք . Եւ մեզի հետ բնակեցէք , ու աս երկիրը ձեր առջևը պիտի ըլլայ . անոր մէջ բնակեցէք ու առուտուր ըրէք , և անոր մէջ կա- 11 լուածքնէր ստացէք . Ու Սիւքեմ ըսաւ աղջկանը հօրը ու անոր եղբայրներուն , Թող ձեր առջևը շնորհք գտնեմ , և ինչ որ ինձի 12 ըսէք , կու տամ : Խնդրեցէք ինձմէ խիստ շատ օժիտ ու ընծայ , ու ինձի ըսածնուդ պէս պիտի տամ . միայն թէ աղջիկը ինձի տուէք՝ կնիկ ըլլա- 13 լու համար : Եւ Յակոբին որդիքը խաբէութեամբ պատասխան տուին Սիւքեմին ու անոր հօրը Եմովրին , ու ըսին , (քանզի անիկայ իրենց 14 Դինա քոյրը պղծեց ,) Եւ ըսին անոնց , Մենք աս բանը չենք կրնար ընել , որ մեր քոյրը անթլփատ մարդու մը տանք . ինչու որ աս մեզի 15 ամօթ բան մըն է . Այլ միայն ասով կը հաձինք ձեզի , թէ որ ձեզմէ ամէն արուն թլփատուելով՝ մե- 16 զի պէս ըլլաք , Ան ատենը մեր աղջիկները ձեզի կու տանք , և ձեր աղջիկները մեզի կ'առնենք , ու ձեզի հետ կը բնակինք , ու ձեզի հետ մէկ ժողովուրդ կ'ըլլանք : Այլ թէ որ 17 մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփատուիք , ան ատենը մենք մեր աղջիկը կ'առնենք ու կ'երթանք : Եւ անոնց խօսքը 18 հաձելի եղաւ Եմովրին , ու Եմովրի որդւոյն Սիւքեմին : Եւ ան պա- 19 տանին աս բանը ընելու չուշցաւ . քանզի Յակոբին աղջկանը զմայլած էր . և իր հօրը տանը մէջ եղողներուն ամենէն պատուականն էր անիկայ :

Ու Եմովր և անոր որդին Սիւքեմ 20 իրենց քաղաքին դուռը եկան , ու իրենց քաղաքին մարդոցը հետ խօսեցան ըսելով , Այս մարդիկը խա- 21 ղաղութեամբ կը վարուին մեզի հետ . ուստի թող երկրին մէջ բնակին , ու անոր մէջ առուտուր ընեն . ինչու որ ահա երկիրը ընդարձակ է անոնց առջևը . Եկէ՛ , անոնց աղջիկները մեզի կնիկներ առնենք , և մեր աղջիկները անոնց տանք : Այլ ան 22 մարդիկը մեզի հետ բնակելու , մէկ ժողովուրդ ըլլալու համար միայն աս բանով կը հաձին մեզի , որ անոնց թլփատուելուն պէս մեր ամէն արուն թլփատուի : Անոնց հօտերը , ու ա- 23 նոնց ստացուածքը , և ամէն անասուններնը մերը չըլլա՞ն . միայն թէ մենք անոնց հաձինք , որ մեզի հետ բնակին : Ու Եմովրին և անոր 24 որդւոյն Սիւքեմին մտիկ ըրին ան ամէնը՝ որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ'ելլէին . և ամէն արու որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ'ելլէր , թլփատուեցաւ :

Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր ա- 25 նոնք ցաւին մէջն էին , Յակոբին երկու որդիքը Շմաւոն ու Ղեւի՝ Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ , և համարձակ քաղաքը մտան , ու սպաննեցին ամէն արուն . Ու Եմովրը և անոր որդին Սիւքեմ 26 սուրի բերնէ անցուցին . և Սիւքեմին տունէն առին Դինան , ու դուրս ելան : Եւ Յակոբին որդիքը սպան- 27 նուածներուն վրայ եկան , ու քաղաքը կողոպտեցին , իրենց քոյրը պղծելնուն համար . Անոնց հօտերը , 28

ու անոնց արջառները, ու էշերը, և քաղաքին մէջ եղածը, ու դաշտին
29 մէջ եղածը առին. Ու անոնց բո-
լոր ստացուածքը ու անոնց բոլորը
տղաքներըը ու կիներըը գերի առին,
և տուներուն մէջ բոլորը գտնուածը
30 կողոպտեցին: Ու Յակոր ըսաւ
Հ՚մաւոնին ու Ղևիին, Ինձ աս
երկիրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու
Փերեզացւոց մէջը առելի ընելով՝
գէս փորձանքի մէջ ձգեցիք. և ինծի
հետ քիչ մարդիկ ըլլալով՝ անոնք
իմ վրաս պիտի հաւաքուին, ու գէս
պիտի զարնեն, և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսունք: Ու անոնք ըսին,
Ասպա մեր քոյրը բոզի պէս գործա-
ծել պէ՞տք էր անոր:

ԻԼ. ԼՆ

1 Ու Աստուած ըսաւ Յակոբին, Ա-
լիր՝ վեր դէպ՚ի Բեթէլ գնա,
ու հոն բնակէ, և հոն սեղան մը շինէ
Աստուծոյ՝ որ քեզի երեւցաւ, քու
եղբօրդ Եսաւին երեսէն փախած
2 առենդ: Ու Յակոբ իր ընտանիքին
ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն ը-
սաւ. Ձեր մէջը եղող օտար աս-
տուածներըը վերցուցէք, ու մաք-
րուեցէք, և հանդերձներնիդ փոխեցէք.
3 Ու ելլելով դէպ՚ի Բեթէլ վեր ե-
թանք. ու հոն սեղան մը շինեմ
Աստուծոյ, որ իմ նեղութեանս օրը
ինծի լսեց, ու իմ գացած ճամբուս
4 մէջ ինծի հետ էր: Ու իրենց ձեռքը
եղած բոլոր օտար աստուածներըը, ու
իրենցականջներըը եղած օղերը Յա-
կոբին տուին. և Յակոբ թաղեց
զանոնք Սիքեմի մօտ եղած բեւեհնիին
5 տակը: Ու ճամբայ ելան. և իրենց
բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ
Աստուծոյ վախը ինկաւ, ու Յա-
6 կոբին որդւոցը ետեւէն չինկան: Ու
Յակոբ Քանանու երկրին մէջ եղող
Լուզ այսինքն Բեթէլ եկաւ, ինքը
ու իր հետը եղող բոլոր ժողովուր-
7 դը. Ու հոն սեղան մը շինեց, ու
ան տեղին անունը Էլ Բեթէլ
դրաւ. քանզի իր եղբօրը երեսէն
փախած ատենը՝ Աստուած հոն իրեն
երեւցեր էր:
8 Ու Ռեբեկային դայեակը Դևբո-

բան մեռաւ, ու Բեթէլին վարի
կողմը կաղնիին տակը թաղուեցաւ.
ու անոր անունը Լացնապտուղ
դրուեցաւ:

9 Ու Աստուած նորէն երեւցաւ Յա-
կոբին՝ երբոր անիկայ Միջագետքէն
դարձեր էր, ու օրհնեց զանիկայ:
10 Ու Աստուած ըսաւ անոր, Քու
անունդ Յակոբ է. ալ մէյմըն ալ
քու անունդ Յակոբ չըսուի, հապա
Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ. ու ա-
նոր անունը Իսրայէլ դրաւ:
11 Ու Աստուած ըսաւ անոր, Ես Ամենա-
կարող Աստուած եմ. աճէ՛ ու
շատնա. քեզմէ ազգ՝ ու ազգերու
բազմութիւն ըլլայ, և քու ետեւդ
քէդ թագաւորներ ելլեն:
12 Ու ան
երկիրը որ Աբրահամին և Իսահակին
տուի, քեզի պիտի տամ. ու քեզ-
մէ ետքը քու սերունդիդ պիտի
տամ ան երկիրը:
13 Ու Աստուած
ան տեղը՝ ուր որ անոր հետ խօսե-
ցաւ, անոր քովէն վեր ելաւ:
14 Ու
Յակոբ քարէ արձան մը կանգնեց
ան տեղը ուր որ Աստուած իր հետը
խօսեցաւ. և անոր վրան թափելու
նուէր մատուց, ու անոր վրան իւղ
թափեց:
15 Ու Յակոբ ան տեղին
անունը՝ ուր որ Աստուած իր հետը
խօսեցաւ, Բեթէլ դրաւ:

16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան, ու
դեռ Եփրաթա չհկած քիչ մը ճամ-
բայ մնալով՝ Ռաքէլ ծնաւ, և ծը-
նանած ատենը շատ դժուարութիւն
քաշեց:
17 Ու եղաւ որ երբ իր ծը-
նանելուն շատ դժուարութիւն կը
քաշէր, ծնուցիչը ըսաւ անոր, Մի
վախնար, ինչու որ ասկէ ալ քեզի
որդի է:
18 Ու եղաւ որ երբ անոր
հոգին կ՚ելլէր, (քանզի մեռաւ,)
անոր անունը Բենոնի դրաւ. բայց
անոր հայրը՝ Բենիամին կոչեց զա-
նիկայ:
19 Ու Ռաքէլ մեռաւ, ու
թաղուեցաւ Եփրաթային ճամբան՝
որ Բեթլհեմ է:
20 Ու Յակոբ
անոր գերեզմանին վրայ արձան մը
կանգնեց, որ մինչև այսօր Ռաքէլին
գերեզմանին արձանն է:

21 Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ, և իր
վրանը Միկտալ — հդերի անդին
կողմը կանգնեց:
22 Ու եղաւ որ

երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բնակէր , Ռուբէն գնաց ու իր հօրը Բաղղա հարճին հետ պառկեցաւ . և Իսրայէլ լսեց ասիկա :

Եղբ Յակոբին որդիքը տասներկու էին : Լիայի որդիքը՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն , Շմէոն , Ղեւի , Յուդա , Իսաքար ու Զաբուղոն . Ռաքելին որդիքը՝ Յովսէփ ու Բենիամին . Ու Ռաքելին Բաղղա աղախինին որդիքը՝ Դան ու Նեփթաղիմ : Ու Լիային Զելփա աղախինին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր : Ասոնք են Յակոբին որդիքը , որոնք Միջագետի մէջ ծնան անոր :

Ու Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսահակին դէպ՚ի Մամբրէ՝ Կրբայի քաղաքը՝ որ Քանան , ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ պանդխտութեամբ բնակեցան : Ու Իսահակին օրերը հարիւր ութսուն տարի եղան : Ու Իսահակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց հոգին ու մեռաւ , և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ . ու անոր որդիքը Եսաու ու Յակոբ թաղեցին զանիկայ :

ԿԼ. Լ.Զ

Ու ասոնք են Եսաւին ծնունդները՝ որ է Եդոմ : Եսաւ իրեն կիներուն առաւ Քանանու աղջիկներէն , Քետացի Էլոնին աղջիկը Ադան , ու Խեւացի Սեբեգոնին աղջկանը Ենային աղջիկը Ոհոլիբաման , Ու Իսմայելին աղջիկը՝ Նաբաթոթին քոյրը Նասեմաթը : Ու Ադա ծնաւ Եսաւին Էղիփազը , ու Նասեմաթ ծնաւ Ռագուէլը , Ու Ոհոլիբամա ծնաւ Եհուսը ու Եղդոմը և Կորխը . ասոնք են Եսաւին որդիքը՝ որ ծնան իրեն՝ Քանանու երկրին մէջ :

Ու Եսաւ առաւ իր կիներուն ու տղաքներուն և աղջիկներուն ու իր տանը բոլոր մարդիկը՝ և իր հօտերը ու իր բոլոր անասուններուն՝ և իր բոլոր ստացուածքը՝ որ Քանանու երկրին մէջ ստացաւ , և իր Եղբօրը Յակոբին երեսէն գնաց . Ընչու որ իրենց ստացուածքը շատ ըլլալուն համար՝ չէին կրնար միասին բնակիլ . և իրենց հօտերուն պատճառովը՝ իրենց պանդխտութեամբ բնակած երկիրը բաւական չէր իրենց : Ու Եսաւ Սէիր լեռը բնակեցաւ . Եսաւ՝ Եդոմն է :

Ու Սէիր լեռը եղող Եդոմացոց հօրը Եսաւին ծնունդները ասոնք են : Եսաւի որդւոցը անունները ասոնք են . Եսաւին կնականը Ադայն որդին Էղիբազ , ու Եսաւին կնականը Նասեմաթին որդին Ռագուէլ : Ու Էղիփազին որդիքը՝ Թեման , Օմար , Սեփո , և Գոդամ ու Կենէզ էին : Ու Թեամնա՝ Եսաւին որդւոյն Էղիփազին հարճն էր , որ Էղիփազին Ամաղէկը ծնաւ . Եսաւին կնականը Ադային որդիքը ասոնք էին : Ու Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ , Զարա , Սամմա ու Մզա . ասոնք էին Եսաւին կնականը Նասեմաթին որդիքը : Ու Եսաւին կնականը Սեբեգոնի աղջկանը Ենայի աղջկան Ոհոլիբամային որդիքը ասոնք են . և ծնաւ Եսաւին՝ Եհուսը ու Եղդոմը և Կորխը :

Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխանները ասոնք են . Եսաւին անդրանկանը Էղիփազին որդիքը՝ Թեմանի իշխան , Օմար իշխան , Սեփո իշխան , Կենէզ իշխան , Կորխ իշխան , Գոթամ իշխան , Ամաղէկ իշխան . Էղդոմի երկրին մէջ Էղիփազէն եղող իշխանները ասոնք են . ասոնք Ադայի որդիքն էին : Ու Եսաւին որդւոյն Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ իշխան , Զարա իշխան , Սամմա իշխան , Մզա իշխան , Էղդոմի երկրին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխանները ասոնք են . Եսաւին կնականը Նասեմաթին որդիքը ասոնք էին : Ու Եսաւին կնականը Ոհոլիբամային որդիքը ասոնք են . Եհուս իշխան , Եղդոմ իշխան , Կորխ իշխան . Եսաւին կնոջմէն՝ Ենային աղջիկը եղող Ոհոլիբամայէն ծնած իշխանները ասոնք էին : Ասոնք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին

որդիները, և սոսկ են անոնց իշխանները։

20 Եւ ան երկրին մէջ բնակող Հուռեցի Սէիրին որդիքը սոսկ են. Լոտան, և Սորալ, ու Սիբեգոն, և Անա, և Սորալ, ու Սիբեգոն, և Անա, և Հիսեր և Դիսան. սոսկ էին Հուռեցոց իշխանները Սէիրի որդիքը Եդոմի երկրին մէջ։ Եւ Լոտանին որդիքը՝ Հոռի ու Հեմամ էին, ու Լոտանին քոյրը Թամնա։ Եւ Սոբալին որդիքը սոսկ են. Գաղուսան, ու Մանահաթ, և Սեբալ, Սեփո ու Օնամ։ Եւ Սեբեգոնին որդիքը սոսկ են. Եդիա ու Անա. սա ան Անան է, որ իր հօրը Սեբեգոնին էշերը արածած ատենը՝ անապատին մէջ ջերմուկները գտաւ։ Եւ Անային որդիքը սոսկ են. Դիսոն, ու Անային աղջիկը Աղիբամա։ Եւ Դիսոնին որդիքը սոսկ են. Եմադան, ու Եսբան, և Եթերան ու Քարան։ Եսերին որդիքը սոսկ են. Բաղդան, ու Զաաւան և Ական։ Դիսանին որդիքը սոսկ են. Հուս ու Արան։ Հուռեցոց իշխանները սոսկ են. Լոտան իշխան, Սորալ իշխան, Սեբեգոն իշխան, Անա իշխան, Դիսոն իշխան, Եսեր իշխան, Դիսան իշխան. սոսկ են Հուռեցոց իշխանները Սէիրի երկրին մէջ՝ իրենց իշխանութեանը համեմատ։

31 Եւ սոսկ են ան թագաւորները՝ որ Եդոմի երկրին մէջ թագաւորեցին, Իսրայէլի որդւոցը վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն առաջ։

32 Եւ Բէովրի որդին Բաղա թագաւորեց Եդոմի մէջ. ու անոր քաղաքին անունը Դինհաբա էր։

33 Եւ Բաղա մեռաւ, ու անոր տեղը Յոբաբին Զարային որդին Բոսրայի թագաւորեց։

34 Եւ Յոբաբ մեռաւ, ու անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն Հուսամ թագաւորեց։

35 Եւ Հուսամ մեռաւ, ու անոր տեղը Բադադին որդին Եդադ թագաւորեց, որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանացիները կոտորեց. և անոր քաղաքին անունը Աւիթ էր։

36 Եւ Եդադ մեռաւ, ու անոր տեղը Մասրեկացի Սամղան թագաւորեց։

37 Եւ Սամղա մեռաւ, ու անոր տեղը Կետին քովը Եփրովթէն եղող Սաուղը թագաւորեց։

38 Եւ Սաուղ մեռաւ, ու անոր տեղը Աքբորի որդին Բաաղանան թագաւորեց։

39 Եւ Աքբորի որդին Բաաղանան մեռաւ, ու անոր տեղը Եդադ թագաւորեց. և անոր քաղաքին անունը Փոգով էր. ու անոր կընկանը անունը Մեհաբեէլ էր, որ Մէզահաբին աղջկանը Մատրեդին աղջիկն էր։

40 Եւ իրենց տոհմերուն՝ ու իրենց տեղերուն համեմատ իրենց անուններովը՝ Բաաւէն եղած իշխաններուն անունները սոսկ են. Թամնա իշխան, Բաղուա իշխան, Եղեթաթ իշխան,

41 Աղիբամա իշխան, Եղա իշխան, Փինոն իշխան,

42 Կենէզ իշխան, Թեմման իշխան, Արբազար իշխան, Մագդիէլ իշխան, Իրամ իշխան։

43 Սոսկ են Եդոմի իշխանները իրենց բնակութեանը համեմատ՝ իրենց ստացուածքին երկրին մէջ. սա է Եսաւ Եդոմայեցւոց հայրը։

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Եւ Յակոբ իր հօրը պանդխտացած երկրին՝ Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ։

2 Սոսկ են Յակոբին ծնունդները. Յովսէփ տասնուեօթը տարեկան էր, երբոր իր եղբայրներուն հետ հօտերը կ'արածէր, և պատանի ըլլալով իր հօրը կինիններուն Բաղդային որդիներուն հետ ու Զելփային որդիներուն հետ էր. և Յովսէփ անոնց չար լուրը անոնց հօրը կը բերէր։

3 Եւ Իսրայէլ իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր Յովսէփը, ինչու որ իր ծերութեան որդին էր անիկա. և բազմագոյն պատմուճան մը չինեց անոր։

4 Եւ անոր եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը կը սիրէ զանիկա իր բոլոր եղբայրներէն աւելի, ատեցին զանիկա, ու խաղաղութեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր հետ։

5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ , ու
իր եղբայրներուն պատմեց . և ա-
6 նոնք աւելիատեցին զանիկայ : Եւ
ըսաւ անոնց , Կ'աղաչեմ ձեզի ,
մոռիկ ըրէք աս իմ տեսած երազս .
7 Ո՛հա մենք դաշտին մէջ որաններ կը
կապէինք , և ահա իմ որաս ելաւ ,
ու շիտակ կանգնեցաւ . և ահա ձեր
որաններդ անոր բոլորտիքը կայնե-
ցան , ու իմ որային երկրպագու-
8 թիւն ըրին : Եւ անոր եղբայրնե-
րը ըսին անոր , Իրաւցընէ մեր
վրայ պիտի թագաւորե՞ս , կամ ի-
րաւցընէ մեր վրայ պիտի տիրե՞ս .
և անոր երազներուն ու խօսքերուն
համար աւելի ատեցին զանիկայ :
9 Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ , ու
զանիկայ իր եղբայրներուն պատմեց ,
ու ըսաւ , Ո՛հա երազ մըն ալ տե-
սայ , և ահա արեւը ու լուսինը՝ ու
տասնումէկ աստղեր ինծի երկրպա-
10 գութիւն ըրին : Եւ իր հօրը ու
իր եղբայրներուն պատմեց . և իր
հայրը յանդիմանեց զանիկայ , ու ը-
սաւ անոր , Ո՞նչ է աս քու տեսած
երազդ . միթէ ես ու քու մայրդ և
քու եղբայրներդ իրաւցընէ՞ պիտի
գանք՝ մինչև գետինը քեզի խոնար-
11 հութիւն ընելու : Եւ եղբայրները
նախանձեցան անոր . բայց հայրը էր
դիտէը պահեց աս խօսքը :
12 Եւ անոր եղբայրները գացին որ
իրենց հօրը հօտերը Սիւքեմի մէջ
13 արածեն : Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յով-
սեփին , Քու եղբայրներդ Սիւքեմի
մէջ չէ՞ն արածեր ուլաբներէը . եկո՛ւր
ես քեզ անոնց խրկեմ . ու անիկայ
14 ըսաւ , Ո՛հա ես հոս եմ : Եւ ըսաւ
անոր , Գնա՛ նայէ թէ քու եղբայր-
ներդ ողջ առողջ են , և հօտերը ողջ
են , ու ինծի լուր մը բեր . այսպէս
խրկեց զանիկայ Քեբրոնի հովիտէն .
15 և ան ալ Սիւքեմ եկաւ : Եւ մարդ
մը գտաւ զանիկայ , որ դաշտին մէ-
ջը ապրին անդին կը պտըռտէր . և
ան մարդը հարցուց անոր ըսելով ,
16 Ո՞նչ կը փնտռես : Եւ անիկայ
ըսաւ , Իմ եղբայրներս կը փըն-
տռեմ . կ'աղաչեմ՝ ըսէ ինծի , անոնք
17 ո՞ւր կ'արածեն : Եւ ան մարդը ը-
սաւ , Այսկէ եղան . քանզի լսեցի որ
Դոթայիմ երթանք՝ կ'ըսէին : Եւ
Յովսէփ իր եղբայրներուն ետևէն
գնաց , ու զանոնք Դոթայիմի մէջ
գտաւ : Եւ երբ զանիկայ հեռուէն 18
տեսան , դեռ ինքը անոնց չմօտեցած ,
զանիկայ մեռցընելու դաւաճանու-
թիւն ըրին . Եւ իրարու ըսին , Ո՛հա 19
ան երազ տեսնողը կու գայ . Եւ հի- 20
մա եկէք մեռցընենք զանիկայ , ու
գուբի մը մէջ նետենք , ու ըսենք
թէ Չար գազան մը կերաւ զանի-
կայ . և տեսնենք թէ անոր երազնե-
րը ինչ պիտի ըլլան : Եւ Հուբէն ը- 21
րէն լսածին պէս՝ անոնց ձեռքէն ա-
զատեց զանիկայ , ըսելով , Չմեռ-
ցընենք զանիկայ : Եւ Հուբէն ը- 22
սաւ անոնց , Արիւն մի թափէք ,
բայց զանիկայ աս գուբը նետեցէք՝
որ անապատին մէջն է , և անոր
ձեռք մի՛ զարնէք . — Ո՛ր նպատակ
կարենայ ազատել զանիկայ անոնց
ձեռքէն՝ իր հօրը դարձընելու հա-
մար :
Եւ եղաւ որ Յովսէփ իր եղբայր- 23
ներուն քովը եկածին պէս՝ մերկա-
ցուցին Յովսէփը իր պատմուճա-
նէն , այսինքն իր վրայի բազմագոյն
պատմուճանէն . Եւ առին զանիկայ , 24
ու գուբը նետեցին . և գուբը դա-
տարկ էր , մէջը ջուր չկար : Եւ 25
նստան հաց ուտելու . ու իրենց աչ-
քերը վերցուցին ու տեսան , և ահա
Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու
գար Գաղաադէն , որ իրենց ուղտե-
րը համեմներով , և բալասանով ,
ու զմուռսով բեռնաւորած՝ Եգիպ-
տոս տանելու կ'երթային : Եւ 26
Յուդա ըսաւ իր եղբայրներուն ,
Ո՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝ թէ որ մեր եղ-
բայրը մեռցընենք , ու անոր արիւ-
նը ծածկենք . Եկէք Իսմայէլացի- 27
նը ծախենք անիկայ , և մեր
ձեռքը անոր չդպչի . ինչու որ ան-
կայ մեր եղբայրը ու մեր մարմինն է .
և անոր եղբայրները համձնցան : Եւ 28
երբոր Մադիանացի վաճառական-
ներ կ'անցնէին , Յովսէփը գուբէն
քաշեցին ու դուրս հանեցին իր եղ-
բայրները , և Իսմայէլացիներուն ծա-
խեցին Յովսէփը քսան կտոր արծա-
թի . անոնք ալ Յովսէփը Եգիպ-

29 տոս տարին : Ու Մուբէն դէպ՝ի դուրը դարձաւ , և ահա Յովսէփ գուրին մէջը չէր . ու իր հանդերձ-
30 ները պատռեց : Ու դարձաւ իր եղբայրներուն ու ըսաւ . Տղան չկայ . ու ես ո՞ւր երթամ :
31 Ու առին Յովսեփին պատմուճանը , ու այծերէն նոխազ մը մորթեցին , և պատմուճանը արիւնը
32 թաթխեցին : Ու խրկեցին բազմագոյն պատմուճանը , ու իրենց հօրը տարին , ու ըսին , Ա՛ս գտանք մենք . գիտցիր հիմա թէ ասիկա որ-
33 դուդ պատմուճանն է թէ չէ : Ու անիկայ ճանչցաւ ան , ու ըսաւ , Իմ որդուս պատմուճանն է , չար գազան մը կերած է զանիկայ . Յովսէփ
34 սէփը անշուշտ գիշատուեցաւ : Ու Յակոբ պատռեց իր հանդերձները , ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ . և իր որդուոյն համար շատ օրեր սուգ
35 ըրաւ : Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները գինքը մխիթարելու եկան . բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ուզեր . ու ըսաւ , Ա՛ս սուգով պիտի իջնեմ գերեզմանը՝ իմ որդուոյս քովը : Այսպէս անոր հայրը լացաւ անոր համար :
36 Ու Մադիանացիները ծախեցին զանիկայ Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնի նեղբինին՝ Պետափրէս դահճապետին :

ԳԼ. ԼԸ

1 Ու եղաւ որ ան առենը Յուդա իր եղբայրներուն քովէն իջաւ , ու Ադողմացի մէկու մը քով դնաց ,
2 որուն անունը Իրաս էր : Ու Յուդա Շ՚ուա անունով Քանանացիի մը աղջիկը տեսաւ , ու առաւ զանի-
3 կայ , և մտաւ անոր : Ու անիկայ յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և
4 անոր անունը Էր դրաւ : Ու նորէն յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ . և
5 անոր անունը Օնան դրաւ : Ու դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ , ու անոր անունը Սելա դրաւ . և երբոր զանիկայ ծնաւ՝ Քեզիբի մէջ էր :
6 Ու Յուդա իր առջինեկ տղուն Էրին կնիկ մը առաւ , որուն անունն էր Թամար :
7 Ու Յուդային առջինեկը Էր չար էր Տէրոջը առջևը . ու Տէրը մեռցուց զանիկայ :
8 Ու Յուդա ըսաւ Օնանին . Մտիր քու եղբօրդ կնկանը , ու տագրութեան իրաւունքը կատարէ անոր , և քու եղբօրդ սերունդ հանէ :
9 Ու Օնան գիտցաւ որ սերունդը իրենը պիտի չըլլար . անոր համար երբոր իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր , Էրջը գետինը կը թափէր՝ որ իր եղբօրը սերունդ չտայ :
10 Ու ան ըրած բանը Տէրոջը առջին գէշ երևցաւ , ու զանիկայ ալ մեռցուց :
11 Ու Յուդա իր Թամար հարսին ըսաւ , Այրեւարի նստէ քու հօրդ տունը՝ մինչև որ իմ Սելա որդիս մեծնայ . քանզի ըսաւ , Ըրլայ որ ան ալ իր եղբայրներուն պէս մեռնի . և Թամար գնաց ու իր հօրը տունը նստաւ :
12 Ու շատ օրերէն ետքը մեռաւ Շ՚ուային աղջիկը՝ Յուդային կինը . և Յուդա մխիթարուեցաւ , ու Թամնա գնաց իր հօտերը աստակտուր ընողներուն՝ ինքը ու իր բարեկամը Ադողմացի Իրասը :
13 Ու զուցուեցաւ Թամարին՝ ըսելով , Ա՛հա քու սկեսրայրդ դէպ՝ի Թամնա կ՚ելլէ՝ իր ոչխարները աստակտուր ընելու :
14 Ան ալ իր երբևարութեան հանդերձները հանեց իր վրայէն , ու քողով մը ծածկուեցաւ ու փաթթուեցաւ , և Թամնայի ճամբուն մէջը եղող Էնայիմի մուտքը նստաւ . քանզի տեսաւ որ Սելա մեծցաւ , ու ինքը անոր կնիկ ըլլալու չտրուեցաւ :
15 Երբոր Յուդա տեսաւ զանիկայ , բոզ կարծեց , ինչու որ իր երեսը ծածկեր էր :
16 Ու ճամբան անոր դարձաւ ու ըսաւ , Շ՚նորհք ըրէ , քեզի մտնեմ . քանզի չէր գիտեր թէ անիկայ իր հարսն է : Ու անիկայ ըսաւ , Ինծի մտնելու համար ի՞նչ կու տաս ինծի :
17 Ան ալ ըսաւ , Ա՛ս ուղէ այծի ուլ մը կը խրկեմ հօտերէն . և անիկայ ըսաւ , Կրաս մը կու տաս մինչև խրկիդ :
18 Ու ըսաւ , Ի՞նչ գրաս տամ քեզի . ու անիկայ ըսաւ , Քու կնիքդ ու ժապաւէնդ և ձեռքիդ

գաւազանը փո՛ր . ան ալ տուաւ անոր , ու մտաւ անոր , և Թամար
19 անկէ յղի մնաց : Եւ երբ ու գնաց , ու իր վրայէն քողը հանեց , ու իր
20 որբևարութեան հանդերձները հագաւ : Եւ Յուդա իր բարեկամին Ադողոմացիին ձեռքովը այծին ուլը խրկեց , որ կնիկը ձեռքէն գրաւը
21 առնէ . բայց չգտաւ զանիկայ : Եւ ան տեղի մարդոցը հարցուց ըսելով , Ո՛ւր ուր է պոռնիկան վոյ Ենայիմի մէջ եղած
22 բոզը ո՞ւր է . և անոնք ըսին , Ասոս բոզ չկար : Եւ դարձաւ Յուդայեն , ու ըսաւ , Զգտայ զանիկայ , և ան տեղի մարդիկն ալ ըսին Թէ Ասոս
23 բոզ չկար : Եւ Յուդա ըսաւ , Ինքն Թող ըլլայ , որ խայտառակ չըլլանք . ահա ես աս ուլը խրկեցի ,
24 ու դուն չգտար զանիկայ : Եւ եղաւ որ երեք ամիսի չափ ետքը Յուդային պատմուեցաւ՝ ըսելով , Քու հարսդ Թամար պոռնկեցաւ , նաև ահա պոռնկութենէն յղի մնաց . և Յուդա ըսաւ , Հանեցէք զանիկայ ,
25 ու այրուի : Երբոր զանիկայ դուրս կը հանէին , ղրկեր իր սկեսրայրին խրկեց՝ ըսելով , Այս ասոնց բաներուն տիրոջմէն յղի եմ . նաև ըսաւ , Ճանչնայ ըրէ՝ գիտցի՛ր Թէ ասոնք կընիքն ու ժապաւէնը և գաւազանը
26 որո՞ւնն են : Եւ Յուդա ճանչցաւ ու ըսաւ , Զնիկայ ինձմէ արդար է . ինչու որ զանիկայ իմ որդուս Սելոմին չտուի . և միմըն ալ նորէն չգիտցաւ զանիկայ :
27 Եւ եղաւ որ անոր ծնած աուրը՝ ահա անոր արգանդին մէջ երկուո-
28 րեակ էին : Եւ եղաւ որ երբ կը ծնանէր , ձեռը ձեռքը երկընցուց . և մանկաբարձը առաւ՝ ու անոր ձեռքին վրայ կարմիր դերձան կա-
29 պեց՝ ըսելով , Ասոնք ասոնց ելաւ : Եւ անիկայ իր ձեռքը ետ քաշածին պէս՝ ահա անոր եղբայրը ելաւ . և մանկաբարձը ըսաւ , Ինչո՞ւ ցանգը պատռեցիր . ասոր պատառումը քու վրադ ըլլայ . անոր համար անոր ա-
30 նունը Փարէս դրուեցաւ : Եւ ետքը ձեռքին վրայ կարմիր դերձան ունեցող եղբայրը ելաւ , և անոր անունը Զարա դրուեցաւ :

ԳԼ . Լ Թ

1 Եւ Յովսէփը Եգիպտոս իջեցուցին . և փարաւոնի ներքինին՝ Եգիպտացի Պետափրէս դահճապետը ծախու առաւ զանիկայ Իսմայէլացիներուն ձեռքէն , որոնք զանիկայ հոն իջեցուցին : Եւ Տէրը Յովսէփին հետ էր , ու անիկայ յաջողակ մարդ մըն էր . ու իր Եգիպտացի տիրոջը տունն էր անիկայ : Եւ անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետ է . քանզի ինչ որ ընէր , Տէրը կը յաջողէր անոր ձեռքովը :
4 Եւ Յովսէփ շնորհք գտաւ անոր առջևը , ու կը ծառայէր անոր , որ իր տանը վրայ վերակացու ըրաւ զանիկայ , և իր բոլոր ունեցածը անոր
5 ձեռքը յանձնեց : Եւ եղաւ որ զանիկայ իր տանը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ վերակացու ըրած ժամանակէն՝ Տէրը Եգիպտացիին տունը օրհնեց Յովսէփին համար . և Թէ տանը մէջ և Թէ դաշտին մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ
6 Տէրոջը օրհնութիւնը եղաւ : Եւ իր բոլոր ունեցածը Յովսէփին ձեռքը Թողուց . ու ինչ որ կար անոր քովը՝ չէր գիտեր , իր կերած հացէն զատ : Եւ Յովսէփ գեղեցիկ էր գէմքով ու գեղեցիկ տեսքով :
7 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկեց Յովսէփին վրայ , ու ըսաւ . Պառկէ ինծի հետ :
8 Բայց անիկայ չհաձնեցաւ , ու իր տիրոջը կնկանը ըսաւ . Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր . և
9 իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս յանձնեց . Այս տանը մէջ ինծմէ մեծ չկայ . ու բան մը ինծմէ չարգիլեց քեզմէ՝ զատ , ինչու որ դուն անոր կնիկն ես . ուրեմն ես ինչպէս այս մեծ չարութիւնը ընեմ , ու
10 Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ : Եւ քանի որ անիկայ օրէ օր Յովսէփին կը գրուցէր , անիկայ մտիկ չէր ըներ անոր՝ որ հետը պառկի կամ հետը ըլլայ :
11 Եւ եղաւ որ օր մը իր գործին համար տուն եկաւ . և հոն տանը մէջ տանը մարդիկներէն

12 մէկը չկար : Ու Դինէ բռնեց անոր հանդերձէն՝ ըսելով , Պառկէ ինծի հետ . և անիկայ իր հանդերձը ա-
13 նոր ձեռքը թողուց , ու փախաւ դուրս եկաւ : Ու երբոր տեսաւ որ անիկայ իր հանդերձը թողուց , ու
14 դուրս փախաւ , Իր տանը մարդիկը կանչեց , և ըսաւց անոնց ըսելով , Նայեցէք , մեզի Եբրա-
յեցի մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ ընելու համար . անիկայ ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառկելու համար , ու ես
15 բարձր ձայնով պոռացի . Ու երբոր լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս , իր հանդերձը քովս թողուց , և
16 փախաւ դուրս եկաւ : Ու մինչև որ անոր տէրը տուն եկաւ , անոր
17 հանդերձը իր քովը պահեց : Ու խօսեցաւ անոր ան խօսքերուն պէս՝ ըսելով , Ան Եբրայեցի ծառան՝ որ դուն մեզի բերիր , իս խայտառակ
18 ընելու համար եկաւ ինծի : Ու երբոր իմ ձայնս վերցուցի ու պոռացի , իր հանդերձը քովս թողուց , ու դուրս փախաւ :
19 Ու եղաւ որ երբ անոր տէրը լսեց իր կնկանը խօսքերը՝ որ զրուցեց իրեն՝ ըսելով , Ինծի ծառադ ինծի այսպէս ըրաւ , իր բարկութիւնը
20 բորբոքեցաւ : Ու Յովսէփին տէրը առաւ զանիկայ ու բանտը դրաւ , ան տեղը՝ ուր որ թագաւորին բան-
տարկեալները կապուած էին . և
21 հոն բանտին մէջ մնաց : Բայց Տէրը Յովսէփին հետն էր ու ողորմութիւն ցուցուց անոր . և բան-
տապետին առջևը շնորհք գտնել
22 տուաւ անոր : Ու բանտապետը Յովսէփին ձեռքը յանձնեց բանտին մէջ եղած բոլոր բանտարկեալները . և հոն ամէն գործը տեսնողը անիկայ
23 էր : Բանտապետը անոր ձեռքը եղած մէկ բանին չէր նայեր . ինչու որ Տէրը անոր հետն էր , և անոր ամէն ըրածները Տէրը կը յաջողէր :

ԻԱ . Ի

1 Ու եղաւ որ ասոնցմէն ետքը՝ Ե-
գիպտոսի թագաւորին մատռուակը ու հացագործը իրենց տիրոջը Եգիպտոսի թագաւորին դէմ յան-
2 ցանք գործեցին : Ու փարաւոն բար-
կացաւ իր երկու ներքինիներուն՝ այ-
սինքն մատռուակապետին ու հա-
3 գագործապետին . Ու զանոնք գահ-
ձապետին տանը բանտին մէջ բան-
տարկեց՝ ուր որ Յովսէփ բանտար-
4 կուած էր : Ու գահձապետը Յով-
սէփին ապսպրեց անոնց համար , ու անիկայ կը ծառայէր անոնց . և ա-
նոնք առեն մը բանտը մնացին :
5 Ու Եգիպտոսի թագաւորին մա-
տռուակը ու հացագործը՝ որոնք բանտին մէջ կապուած էին , եր-
կուքն ալ մէկ գիշեր՝ մէկմէկ երազ տեսան , ամէն մէկուն երազին նշա-
6 նակութեանը պէս : Ու Յովսէփ առտուանց անոնց եկաւ , ու տեսաւ
7 զանոնք որ խռովեր էին : Ու իր տի-
րոջը տունը իր հետը բանտարկուած փարաւոնին ներքինիներուն հարցուց ըսելով , Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները տրտում են այսօր :
8 Ու անոնք ըսին անոր , Երազ տեսանք , ու զանիկայ մեկնող չկայ . և Յովսէփ ըսաւ անոնց , Ա՛ր որ Աստուծոյ կը վե-
րաբերին մեկնութիւնները . աղէ պատմեցէք ինծի :
9 Ու մատռուակապետը իր երազը պատմեց Յովսէփին , ու ըսաւ անոր . Երազիս մէջ տեսայ որ առ-
10 ջևս որթի մը կար . Ու որթին վրայ իրեք ուռ կային . և ան բողբոջելուն պէս՝ ծաղիկ բացաւ , ու անոր ողկոյզները խաղող հասցուցին .
11 Ու փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր . ու խաղողները առի , և փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի , ու գաւաթը փարաւոնին ձեռքը տուի :
12 Ու Յովսէփ անոր ըսաւ , Անոր մեկ-
նութիւնը ասկէ է . իրեք ուռը՝ իրեք որ է . Իրեք օրէն ետքը փարաւոն
13 քու գլուխդ պիտի բարձրացնէ ու քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի դարձնէ . և փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մա-
տռուակը եղածիդ առջի սովորու-
թեանը պէս : Բայց քեզի բարիք
14 եղած ատենը իս մի՛ոգդ բեր , և կ՚աղաչեմ քեզ՝ ինծի բարեբարու-
թիւն ըրէ , և զիս փարաւոնին առ-
ջևը յիշելով՝ զիս ասկէ տունէն դուրս

15 հանէ. Վասնզի իրաւցընէ գողցուեցայ Էբրայեցւոց երկրէն. և հոս ալ բան մը չըրի որ իս աս գուբը նետուին։

16 Էրըոր հացագործապետը տեսաւ որ աղէկ մեկնութիւն տուաւ, ըսաւ Յովսեփին. Էս ալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ իրիք ձերմակ
17 սակառ ունէի. Էս ամենուն վրայի սակառին մէջ հացագործի չինած փարաւոնին ամէն կերակուրներէն էր. ու թռչուններըը կ'ուտէին գա-
18 նոնք գլխուս վրայի սակառէն։ Էս Յովսէփ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Այսոր մեկնութիւնը աս է.
19 իրիք սակառը իրիք օր է. Իրիք օրէն հոգը փարաւոն վրայէդ պիտի վերցընէ քու գլուխդ, ու քեզ ծառի մը պիտի կախէ. և թռչուն-ներըը վրայէդ քու մարմինդ պիտի ուտեն։

20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը՝ փարաւոնին ծննդեանը օրն էր, և իր բոլոր ծառաներուն խնջոյք ըրաւ. և իր ծառաներուն մէջը մատռուա-կապետին ու հացագործապետին
21 գլուխներըը վերցուց. Ու դարձուց մատռուակապետը իր պաշտօնին, և անիկայ գաւաթը փարաւոնին ձեռքը
22 տուաւ. Բայց հացագործապետը կախել տուաւ, ինչպէս որ Յովսէփ
23 մեկներ էր անոնց։ Էս մատռուակապետը միտքը չբերաւ Յովսէփը, հապա մոռցաւ զանիկայ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիին հետքը՝ փարաւոն երազին մէջ տեսաւ՝ որ գետին եզերքը կայներ էր։
2 Էս ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մսութով եօթը երինջներ ելան, ու մարգագետինին վրայ կ'ա-
3 րածուէին։ Էս ահա անոնց հետևէն՝ գետէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան զազիր տեսքով ու նիհար մսութով, ու հոլով երինջներուն քովը՝ գետին
4 եզերքը կայնեցան. Էս զազիր տես-քով ու նիհար մսութով երինջներըը կերան եօթը գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երինջներըը։ Էտքը փոփո-
5 ւոն արթընցաւ։ Էս քնացաւ, ու երկրորդ անգամ երազին մէջը տե-սաւ՝ որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պա-րարտ ու աղէկ հասկեր կ'ելլէին։
6 Էս ահա անոնց հետևէն եօթը նիհար ու խորշակահար հասկեր կը բուս-նէին. Էս ան նիհար հաս-
7 կերը կլլեցին եօթը պարարտ ու լեցուն հասկերը։ Էս փարաւոն արթընցաւ, և ահա երազ էր։ Ու
8 եղաւ որ առտուանց անոր հոգին նե-ղացաւ, ու կանչել տուաւ Եգիպ-տոսի բոլոր մոգերը, և ան ատեն բոլոր իմաստուններըը. ու փարա-ւոն պատմեց անոնց իր երազները, բայց մեկը չկար որ զանոնք փարա-ւոնին մեկնէ։

9 Էն ատենը մատռուակապետը գըուցեց փարաւոնին՝ ըսելով, Էս-օր ես իմ յանցանքներս կը յիշեմ։
10 փարաւոն բարկացաւ իր ծառա-ներուն, ու զիս դահձապետին տու-նը բանտը դրաւ, զիս ու հացա-գործապետը. Էս ես ու անիկայ մէկ
11 գիշեր երազ տեսանք. ամէն մէ-կընիս իր երազին նշանակութեանը պէս երազ տեսանք։ Էս հոն մեզի
12 հետ դահձապետին ծառան՝ Էբրա-յեցի պատանի մը կար, ու անոր պատմեցինք, և անիկայ մեկնեց մեզի մեր երազներըը. ամէն մէկընիս իր
13 երազին պէս մեկնեց։ Ու ինչպէս որ անիկայ մեզի մեկնեց, անանկ ե-ղաւ. զիս իմ պաշտօնիս դարձուց, ու զանիկայ կախեց։

14 Էն ատենը փարաւոն Յոզէ խրկեց ու կանչեց Յովսէփը, և շտապով բանտէն հանեցին զանիկայ. և ածի-լուեցաւ, ու իր հանդերձներըը փո-խեց, ու փարաւոնին եկաւ։ Էս
15 փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, Էրազ տեսայ, ու զանիկայ մեկնող մը չկայ. և քեզի համար լսեցի որ կ'ը-սեն, թէ լսած երազդ կը մեկնես։
16 Էս Յովսէփ պատասխան տուաւ փարաւոնին ու ըսաւ, Չէ թէ ես. Աստուած պիտի տայ խաղաղու-թեան պատասխան փարաւոնին։

17 Էս փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, Էրազիս մէջ տեսայ որ գետին եզեր-քը կայներ էի. Էս ահա գետէն եօ-18 թը երինջներ ելան՝ պարարտ մսու-

նով ու գեղեցիկ տեսքով , և մար-
19 գագետինին վրայ կ'արածուէին : Ես-
աւ անոնց եւսւէն ուրիշ հօթը հ-
րինջներ ելան նիհար ու խիստ գա-
ղիր տեսքով և վատ մարմնով , որ
անոնց պէս գազիր բնաւ չտեսայ Ե-
20 գիպտոսի բոլոր երկրին մէջ : Ես
նիհար ու գազիր հրինջները կերան
ան առջի հօթը պարարտ հրինջնե-
21 րը . Ու անոնց փորը մտնելէն հարը՝
չէր դիտցուեր թէ անոնք անոնց փո-
րը մտան . հապա անոնց տեսքը առ-
ջինին պէս գազիր էր : Ես արթ-
22 նցայ : Ես տեսիլ երազիս մէջ
տեսայ՝ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ հօ-
թը լիցուն ու աղէկ հասկեր կ'ել-
23 լէին . Ես ահա անոնց եւսւէն հօ-
թը չոր , նիհար ու խորշակահար
24 հասկեր կը բուսնէին . Ես նիհար
հասկերը կլլեցին ան հօթը աղէկ
հասկերը : Ու պատմեցի մոգե-
րուն , բայց մէկը չկայ որ ինծի մեկ-
նէ :
25 Ես Յովսէփ ըսաւ փարաւոնին ,
Մէկ է փարաւոնին երազը . Ա-
ստուած իր ընելիքը յայտնեց փա-
26 րաւոնին : Հօթը աղէկ հրինջնե-
րը հօթը տարի են , և հօթը աղէկ
հասկերը հօթը տարի են . երազը
27 մէկ է : Ես անոնց եւսւէն ելած
հօթը նիհար ու գազիր հրինջները՝
հօթը տարի է , և հօթը պարապ
ու խորշակահար հասկերը հօթը
28 տարուան սով է : փարաւոնին
ըսուցած խօսքս ասկէ . Աստուած իր
ընելիքը փարաւոնին ցուցուցեր է :
29 Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին մէջ
հօթը տարի մեծ առատութիւն պի-
30 տի գայ . Ես անոնց եւսւէն հօթը
տարի սով պիտի գայ , ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ բոլոր առատու-
թիւնը պիտի մոռցուի . և սովը պի-
31 տի սպառէ երկիրը . Ու երկրին մէջ
առատութիւնը պիտի չգիտցուի
անկէ ետքը գալու սովին պատճա-
ռաւը . ինչու որ խիստ սաստիկ պի-
32 տի ըլլայ : Ես երազը երկու ան-
գամ փարաւոնին կրկնուելուն պատ-
ճառը ասկէ է որ՝ ասիկ բանը Աստուծմէ
հաստատուելոյ , և Աստուած շու-
33 տով պիտի ընէ ան : Ուստի հիմա
թող փարաւոն հանճարեղ ու իմ-
աստուն մարդ մը գտնէ , ու զանի-
կայ Եգիպտոսի երկրին վրայ կեցը-
34 նէ : Թող փարաւոն առնէ ընէ ,
ու երկրին վրայ գործակալներ դնէ ,
ու Եգիպտոսի երկրին արմտիքներէն
առատութեան հօթը տարիներուն
35 մէջ հինգէն մէկը առնէ : Ես ան
գալու աղէկ տարիներուն բոլոր պա-
շարը ժողվին , ու փարաւոնին ձեռ-
քին տակը ցորեն դիզեն , և քաղաք-
36 ներուն մէջ պաշար պահեն : Ու
Եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլալու հօ-
թը տարուան սովին դէմ ան պաշա-
րը երկրին համար պահուի , որ եր-
կիրը սովէն չկորսուի :
37 Ես ան բանը փարաւոնին աչքին
ու անոր բոլոր ծառաներուն աչքին
38 աղէկ երեցաւ : Ես փարաւոն ը-
սաւ իր ծառաներուն , Կրնա՞նք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր ներ-
սիսին Աստուծոյ Հոգին ունի : Ես 39
փարաւոն ըսաւ Յովսեփին , Որով-
հետև Աստուած ասոնց ամենը քեզի
ցուցուց , քեզի պէս հանճարեղ ու
իմաստուն չկայ : Դուն իմ տանս 40
վրայ կեցիր , և իմ բոլոր ժողովրդս
քու բերանդ նային . ես միայն ա-
թոռով քեզմէ մեծ ըլլամ : Ես 41
փարաւոն ըսաւ Յովսեփին , Ահա
քեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
կեցուցի : Ես փարաւոն իր ձեռ- 42
քէն մատանին հանեց , ու Յովսեփին
ձեռքը դրաւ , և անոր բեհեղէ հան-
դերձներ հագցուց , ու անոր պարա-
նոցը ոսկի մանեակ անցուց : Ես 43
զանիկայ իր երկրորդ կառքը հեծ-
ցուց . ու կը պոռային անոր առ-
ջեւէն , Ծնրադրութիւն ըրէք . և
Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կե-
ցուց զանիկայ : Ես փարաւոն ը- 44
սաւ Յովսեփին , Ես փարաւոն եմ ,
և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռ-
քը կամ իր ոտքը չվերցընէ Եգիպ-
տոսի բոլոր երկրին մէջ : Ու փա- 45
րաւոն Յովսեփին անունը Փոսմի-
թոմփանէ դրաւ , և Արեզ քաղաքին
Պետափրայ քուրմին աղջիկը Ասե-
նէթը անոր կնիկ ըլլալու տուաւ .
ու Յովսէփ Եգիպտոսի երկիրը
պտըտելու ելաւ :

ԾՆՈՒՆԴ ԽԶ

1 Ու Յակոբ երբ իմացաւ Եգիպտոսի
մէջ պաշար ըլլալը, Յակոբ ը-
սաւ իր որդիներուն, Ինչո՞ւ իրա-
2 րու կը նայիք: Ու ըսաւ, Ահա
լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար
կայ. հոն իջէք՝ ու անկէ մեզի հա-
մար ծախու առէք, որ ողջ մնանք
3 ու չմեռնինք: Ու Յովսեփին տասը
եղբայրները իջան՝ Եգիպտոսէն ցո-
րեն ծախու առնելու: Բայց Յա-
4 կոբ Յովսեփին եղբայրը Բենիամինը
անոր եղբայրներուն հետ չխրկեց.
քանզի ըսաւ, Ըրլլայ որ փորձանք
մը պատահի անոր:

5 Ու Իսրայէլին որդիները հան ղա-
ցողներուն հետ պաշար ծախու առ-
նելու եկան. քանզի Քանանու երկ-
6 րին մէջ սով կար: Ու Յովսէփ
ան երկրին իշխանն էր, և ինքը
երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար
կը ծախէր. ու Յովսեփին եղբայր-
ները եկան, ու իրենց երեսները
մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրին
7 անոր: Ու Յովսէփ իր եղբայրները
տեսաւ ին պէս ճանչցաւ զանոնք,
բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց,
ու անոնց հետ խստութեամբ խօ-
սեցաւ, և անոնց ըսաւ, Ո՞ւակէց
եկաք. և անոնք ըսին, Քանանու
երկրէն կերակուր ծախու առնելու
8 եկանք: Ու Յովսէփ իր եղբայրները
ճանչցաւ, բայց անոնք զինքը չճանչ-
9 ցան: Ու Յովսէփ անոնց վրայով
իր տեսած երազները միտքը բերաւ,
ու ըսաւ անոնց, Լրտեսներ
էք. երկրին տկարութիւնը տեսնե-
լու եկած էք: Ու ըսին անոր, 10
Ո՛չ, տէր իմ, հապա քու ծառա-
ներդ կերակուր ծախու առնելու ե-
կանք: Ամենքս մէկ մարդու 11
մը որդիներ ենք, մենք շիտակ մար-
դիկ ենք. ծառաներդ լրտեսներ չեն:
12 Ու անոնց ըսաւ, Ո՛չ, հա-
պա երկրին տկարութիւնը տեսնելու
13 եկած էք: Ու անոնք ըսին, Մենք
քու ծառաներդ Քանանու երկրին
մէջ մէկ մարդու մը որդիքը ըլլալով
տասնըերկու եղբայրներ ենք. և ահա
ամենէն պզտիկը այսօր մեր հօրը քովն

46 Ու Յովսէփ Եգիպտոսի փարաւ-
ոնին թագաւորին առջևը կեցած ատ-
նը երեսուն տարեկան էր: Ու
Յովսէփ փարաւոնին առջևէն ելաւ,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պտը-
47 տեցաւ: Ու առատութեան տարիները
տարիներուն մէջ երկիրը խիստ
48 շատ արդիւնք տուաւ: Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղած տարի-
ներուն բոլոր պաշարը ժողվեց,
ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշա-
րը. ամէն քաղաքին բոլորտիքը ե-
ղած արտերուն պաշարը նոյն քաղա-
49 քին մէջը դրաւ: Ու Յովսէփ ծովի
աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դի-
զեց. անանկ որ հաշիւի չցալուն
համար՝ չափելը ձգեց:

50 Ու սովին տարիները գալէն առաջ
Յովսեփին երկու որդի ծնաւ, որ
Ասենէթ քահանայապետ Պետափրեայ քուր-
մին աղջիկը Ասենէթ ծնաւ անոր:
51 Ու Յովսէփ առջինեկին անունը
Մանասէ դրաւ. քանզի ըսաւ,
Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր
վիշտերս ու իմ հօրս բոլոր տունը:
52 Ու երկրորդին անունը Եփրեմ
դրաւ. քանզի ըսաւ, Աստուած
իմ տառապանացս երկրին մէջ աճե-
ցուց զիս:

53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած
առատութեան տարիները տարին ան-
54 ցան: Ու Յովսեփին ըսածին պէս՝
սովին տարին գալ սկսաւ. և
բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ,
բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
55 հաց կար: Ու երբոր Եգիպտոսի
բոլոր երկիրը անօթեցաւ, ժողո-
վուրդը հացի համար փարաւոնին
աղաղակեց. և փարաւոն ըսաւ բո-
լոր Եգիպտացիներուն, Յովսեփին
գացէք. ինչ որ ձեզի ըսէ, ան
ըրէք:

56 Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ
սով եղաւ. և Յովսէփ բացաւ բո-
լոր շտեմարանները, ու Եգիպտա-
ցիներուն պաշար ծախեց. և սո-
վը սաստկացաւ Եգիպտոսի երկրին
57 մէջ: Ու բոլոր աշխարհ Եգիպ-
տոս կու գային՝ Յովսեփէն պաշար
ծախու առնելու. ինչու որ ամէն
երկրի մէջ սովը սաստկացաւ:

14 է, ու մէկալը չկայ : Եւ Յովսէփ
ըսաւ անոնց, Ան է որ ձեզի զրուց-
ցի ըսելով, Թէ դուք լրտեսներ էք.
15 Այսով պիտի փորձուիք. Փարաւո-
նին կենացը համար՝ դուք տակէ պի-
տի չելլէք, թէ որ ձեր պզտիկ եղ-
16 բայրը հոս չգայ : Ղրկեցէք մէկ ձեր
եղբայրը բերելու, ու դուք
բանտը դրուիք, որ ձեր խօսքերը
փորձուին, Թէ արդեօք ձեր մէջը
ճշմարտութիւն կայ. և Թէ չէ,
Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք
17 լրտեսներ էք : Եւ իրեք օր բանտը
դրաւ զանոնք :
18 Եւ երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ
անոնց, Այսպէս ըրէք որ ողջ մնաք.
Ես որ աստուածմէ կը վախնամ :
19 Եթէ որ դուք շիտակ մարդիկ էք,
ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բան-
տարկուած տանը մէջ արգիլուի.
և դուք գացէք, ձեր տանը անօ-
թութեանը համար պաշար տարէք.
20 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բե-
րէք, որ ձեր խօսքերը շիտակ ելլեն,
ու չմեռնիք : Եւ անանկ ըրին :
21 Ու իրարու ըսին, Իրաւցընէ
մեր եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք.
ինչու որ մենք տեսանք անոր հոգի-
ին նեղութիւնը՝ երբոր ինքը մեզի
աղաչեց, ու մենք չլսեցինք. անոր
համար այս նեղութիւնը վրանիս
22 եկաւ : Եւ Ռուբէն պատասխան
տուաւ անոնց՝ ըսելով, Չսա ձեզի
չզրուցեցի՞, ըսելով Թէ, Տղուն
դէմ մեղք մի գործէք. ու դուք
մտիկ չըրիք. և ահա հիմա անոր
արիւնը մեղքը կը պահանջուի :
23 Եւ անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ
կը հասկընար. ինչու որ թարգմա-
24 նով կը խօսէր իրենց հետ : Եւ
անոնցմէ դարձաւ ու լացաւ. և
նորէն անոնց դարձաւ, ու խօսեցաւ
անոնց հետ. և անոնցմէ Շմաւոնը
առաւ, ու անոնց աչքին առջևը կա-
պեց զանիկայ :
25 Ետքը Յովսէփ հրաման ըրաւ որ
անոնց ամանները ցորենով լեցընեն,
ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին
մէջը դնեն, և անոնց ճամբու պա-
շար տան : Ու ասանկ ըրաւ ա-
26 նոնց : Եւ անոնք իրենց էշերուն
վրայ բեռցուցին ցորենին, ու անկէ
գացին : Եւ անոնցմէ մէկը՝ իջևա- 27
նին մէջ իր էշուն կեր տալու հա-
մար իր քուրձը բացածին պէս՝ իր
ստակը տեսաւ, որ ահա իր քուր-
ձին բերանն էր : Ու իր եղբայր- 28
ներուն ըսաւ, Իմ ստակս ետ տըր-
ուեցաւ, և ահա հոս իմ քուրձիս
մէջն է. ու անոնց սիրտը խռովե-
ցաւ, ու վախնալով իրարու ըսին,
Ինչ է սա՝ որ Աստուած մեզի
ըրաւ :
Ու եկան Քանանու երկիրը Յա- 29
կոբին, և բոլոր իրենց գլուխը եկածները պատմեցին
անոր ըսելով, Այն երկրին տէրը ե- 30
ղող մարդը մեզի խստութեամբ
խօսեցաւ, ու մեզ երկիրը լրտեսող-
ներու տեղ դրաւ : Եւ ըսինք ա- 31
նոր, Անք չիտակ մարդիկ ենք.
լրտեսներ չենք. Անք մեր հօրը 32
որդիքը՝ տասներկու եղբայրներ
ենք. մէկը չկայ, և ահաւնէ պզտիկը
Քանանու երկրին մէջ մեր հօրը
քովն է այսօր : Եւ այն երկրին 33
տէրը եղող մարդը ըսաւ մեզի,
Ձեր չիտակ մարդիկ ըլլալը ասկէ
գիտնամ. ձեր եղբայրներուն մէկը
իմ քովս ձգեցէք, և ձեր ընտանեա-
ցը անօթութեանը համար պաշար
առէք, ու գացէք. Եւ ձեր պզտիկ 34
եղբայրը ինծի բերէք, որ գիտնամ
Թէ դուք լրտեսներ չէք, հապա
չիտակ մարդիկ էք. այնպէս ձեր
եղբայրը ձեզի կու տամ, ու աս երկ-
րին մէջ առուտուր ըրէք : Ու 35
եղաւ որ իրենց քուրձերը պարպած
ատեննին, ահա ամէն մէկուն ստա-
կին ծրարը իր քուրձին մէջն էր. և
իրենք ու իրենց հայրն ալ ստակին
ծրարները տեսածնուն պէս՝ վախ-
ցան : Եւ անոնց հայրը Յակոբ 36
ըսաւ անոնց, Ես անորդի թողու-
ցիք. Յովսէփը չկայ, Շմաւոնը
չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առնէք.
ասոնց ամէնը իմ գլուխս եկաւ :
Եւ Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը ու 37
ըսաւ, Թէ որ ես զանիկայ քեզի
չբերեմ, իմ երկու որդիներս մեռ-
ցուր. զանիկայ իմ ձեռքս յանձնէ,
ու ես քեզի ետ կը բերեմ անիկայ :

38 Բայց Յակոբ ըսաւ , Իմ որդիս
ձեզի հետ չերթար . ինչու որ անոր
եղբայրը մեռած է , ու անիկայ մի-
նակ մնաց . և թէ որ ձեր երթա-
լու ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը
պատահելու ըլլայ , իմ ձերմակ մա-
զերս տրտմութիւնով դերեզմանը
պիտի իջեցընէք :

ԿԱ. ԽԴ.

1 Ու սովը սաստկացաւ երկրին մէջ :
2 Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոսէն
բերած պաշարնին կերան հասցու-
ցին , հայրերնին ըսաւ անոնց , Դա-
ցէք նորէն մեզի քիչ մը ուտելիք
3 ծախեւ առէք : Ու Յուդա զե-
բուցեց անոր ըսելով , Անիկա մարդը
մեզի հաստատ վկայութեամբ խօ-
սելով՝ ըսաւ , Թէ որ ձեր եղբայրը
հետերնիդ չըլլայ , իմ երեսս պիտի
4 տեսնէք : Թէ որ մեր եղբայրը
մեզի հետ խրկես , կ'իջնենք ու քեզի
5 ուտելիք ծախեւ կ'առնենք . Բայց
թէ որ չխրկես , չենք իջներ . ինչու
որ անիկա մարդը ըսաւ մեզի , Թէ որ
ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ , իմ
6 երեսս պիտի չտեսնէք : Ու Իսրա-
յէլ ըսաւ , Ինչո՞ւ համար չարու-
թիւն ըրիք ինծի՝ անիկա մարդուն խնա-
յընելով թէ ուրիշ եղբայր ունիք :
7 Ու անոնք ըսին , Անիկա մարդը մեզի
համար ու մեր ազգականներուն հա-
մար ճշդիւ հարցուց՝ ըսելով , Ձեր
հայրը տակաւին ողջ է , Միթէ եղ-
բայր ունիք . և մենք ասոնց խօսքե-
րուն համեմատ պատասխան տուինք
անոր . արդեօք մենք կրնայի՞նք
դիտնալ , որ անիկայ պիտի ըսէ Թէ
8 Ձեր եղբայրը իջեցուցէք : Ու
Յուդա իր հօրը Իսրայէլին ըսաւ ,
Տղան ինծի հետ խրկէ , ու ելլինք
երթանք , որ ողջ մնանք ու չմե-
նինք , մենք ալ՝ դուն ալ՝ մեր ըն-
9 տանիքներն ալ : Ես երաշխաւոր
կ'ըլլամ անոր համար . զանիկայ իմ
ձեռքէս պահանջէ . Թէ որ անիկայ
քեզի չբերեմ , ու քու առջեդ չը-
կայնեցընեմ , յաւիտեան քեզի
10 յանցաւոր ըլլամ : Վասնզի Թէ որ
չդադղէինք , մինչև հիմա երկրորդ
11 անգամ դարձած կ'ըլլայինք : Ու
անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ անոնց ,
Եթէ այդպէս է , հիմա ա՛ս ըրէք .
Ձեր ամանները մէջը երկրիս ամե-
նէն աղէկ պտուղներէն առէք , ու
մարդուն ընծայ տարէք , քիչ մը
բալասան , և քիչ մը մեղր , հա-
մեմներ ու զմուռս , փստուղ ու
նոյշ . Ու ձեռքերնիդ կրկնապա- 12
տիկ ստակ առէք , ու ձեր քուրձե-
րուն բերանը եղած ստակը՝ որ ետ
բերուեցաւ , ձեռքերնիդ առած եւ
տարէք . գուցէ սխալմունք եղած էր .
Եղբայրնիդ ալ առէք , ու ելէք 13
նորէն ան մարդուն դացէք . Ու Ա- 14
մենակարող Աստուածը ձեզի շնորհք
տանել տայ ան մարդուն առջեւը ,
որ ձեր մէկալ եղբայրը ու Ենիամի-
նը թող տայ ձեզի . և ես թէ որ
անզաւակ մնալու եմ , թող ան-
զաւակ մնամ :

Ու մարդիկը առին ա՛ս ընծա- 15
ները , ու ձեռքերնին կրկնապատիկ
ստակ առին , նաեւ Ենիամինը , ու
ելան Եգիպտոս իջան , և Յով-
սեփին առջեւը կայնեցան : Ու երբ 16
Յովսեփ Ենիամինը անոնց հետ
տեսաւ , իր տանը վերակացուին
ըսաւ , Տունը տար ա՛ս մարդիկը ,
ու պատրաստ կենդանիներ մորթէ ,
և պատրաստէ . ինչու որ ա՛ս մար-
դիկը կէսօրին ինծի հետ պիտի ճա-
շեն : Ու ան մարդը Յովսեփին ը- 17
սածին պէս ըրաւ . ու ան մարդը
Յովսեփին տունը տարաւ մարդիկը :
Ու մարդիկը վախցան Յովսեփին 18
տունը տարուելնուն համար , ու
ըսին , Առջի անգամին մեր քուր-
ձերուն մէջը դարձած ստակին հա-
մար կը տարուինք , որ վրանիս
յարձակի , ու մեր վրայ իյնայ , մեզ
ծառաներ առնէ՝ ու մեր էշերը :
Ու Յովսեփին տանը վերակացուին 19
եղող մարդուն մօտեցան , ու տանը
դրանը մէջ խօսեցան անոր , Ու 20
ըսին , Ո՛հ տէր , ասկէ առաջ
կ'երթայինք ծախեւ առնելու իջնէք :
Ու եղաւ որ երբ իջևանը եկանք , 21
ու մեր քուրձերը բացինք , ահա
ամէն մէկերնուս ստակը իր քուր-
ձին բերանն էր , մեր ստակը
լման կշռադրոյը . և ձանիկայ մեր

22 ձեռքովը եւ բերինք ։ Եւ ձեռքերնուս մէջ ուրիշ ստակ բերինք՝ կերակուր ծախու առնելու համար ։ չենք գիտեր թէ ո՛վ դրաւ մեր
23 ստակը մեր քուրձերուն մէջ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Խաղաղութիւն ձեզի , մի վախնաք ։ ձեր Աստուածը եւ ձեր հօրը Աստուածը ձեզի գանձ տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ ։ Ես առի ձեր ստակը ։ Եւ Շմաւոնը դուրս հանեց անոնց ։
24 Եւ ան մարդը Յովսեփին տունը տարաւ մարդիկը , եւ ջուր տուաւ անոնց , ու իրենց ոտքերը լուացին , ու անոնց էշերուն կեր տուաւ ։
25 Եւ անոնք ընծաները պատրաստեցին՝ մինչեւ Յովսեփին կէսօրեւան գալը ։ քանզի խնայան որ հոնկէ հաց պիտի ուտեն ։ Եւ երբ
26 Յովսէփ տունը եկաւ , իրենց ձեռքը եղած ընծաները անոր մատուցին տանը մէջ , ու մինչեւ գետինը Երկրի անոր խոնարհութիւն
27 ըրին ։ Եւ անոնց ողջոյնը հարցուց՝ ըսելով , Ին ձեր ծեր հայրը՝ որուն վրայով խօսեցաք , ի՞նչ
28 աղէկ է . տակաւին ողջ է ։ Եւ ըսին , Ձու ծառադ մեր հայրը աղէկ է , տակաւին ողջ է . եւ ծռեցան ու խոնարհութիւն ըրին ։
29 Եւ իր աչքերը վերցուց , ու իր մօրը որդին՝ իր եղբայրը Ենիամինը տեսաւ , եւ ըսաւ , Ի՞նչ է ձեր պզտիկ եղբայրը , որուն վրայով խօսեցաք ինծի . ու ըսաւ Ենիամինին , Աստուած ողորմի քեզի , որ-
30 դեակ իմ ։ Եւ Յովսէփ շուտով ելաւ . քանզի իր աղիքը գալարեցան իր եղբօրը վրայ , եւ լալու փնտռեր կը փնտռէր . ու ներքին սենեակը
31 մտաւ ու հոն լացաւ ։ Եւ լուացի իր երեսը , ու դուրս ելաւ , և զսպեց ինքզինքը , ու ըսաւ , Հաց
32 բերէք ։ Եւ իրեն զատ , ու անոնց զատ , և իրեն հետ ուտող Եգիպտացիներուն զատ դրին . քանզի Եգիպտացիները Եբրայեցիներուն հետ հաց չէին կրնար ուտել , ինչու որ Եգիպտացիներուն զզուելի էր ։
33 Եւ նստան անոր առջեւը , անդրանիկը իր անդրանկութեանը պէս , և պզտիկը իր պզտիկութեանը պէս . և մարդիկը իրարու նայելով կը զարմանային ։
34 Եւ անիկայ իր առջեւէն բաժիններ խրկեց անոնց . բայց Ենիամինին բաժինը մէկալներուն բաժինէն հինգ անգամ աւելի էր . և խմեցին , ու անոր հետ մեկտեղ զուարթացան ։

ԳԼ . ԽԴ

1 Եւ իր տանը վերակացուին հրամայ բրաւ , ըսելով , Այս մարդոց քուրձերը տանել կըրնցածնուն չափ ուտելիք լեցուր , ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին բերանը դիր ։
2 Եւ Ահնեն պզտիկին քուրձին բերանը իմ գաւաթս՝ արծաթ գաւաթը ու իր պաշարին ստակը դիր ։ Ու անիկայ Յովսեփին ըսած խօսքին պէս բրաւ ։
3 Եւ առաւօտուն լուսցածին պէս մարդիկը խրկուեցան , իրենք ու
4 իրենց էշերը ։ Ինկեր քաղաքէն ելլելով դեռ չհեռացած , Յովսէփ իր տանը վերակացուին բաւ , Ելէ՛ , ան մարդոցը հասէն վազէ , ու անոնց հասիր , և ըսէ անոնց ,
5 Ինչո՞ւ բարիին փոխարէն չար հատուցիք . Ա՛ն չէ՞ որուն մէջէն իմ տէրս կը խմէ , ու անով կը հմայէ , ասանկ ընելով՝ դէշութիւն ըրիք ։
6 Եւ անիկայ հասաւ անոնց , և ըսաւ
7 անոնց ա՛ս նոյն խօսքերը ։ Եւ ըսին անոր , Ինչո՞ւ իմ տէրս ասանկ խօսքեր կը զրուցէ . քա՛ւ լիցի որ քու ծառաներդ ասանկ բան մը ընեն ։
8 Ա՛ն մեր քուրձերուն բերանը գտած ստակնիս Քանանացւոց երկրէն քեզի հետ բերինք . ուրեմն ի՞նչպէս քու տիրոջդ տունէն արծաթ կամ ոսկի պիտի գողնանք ։
9 Ձու ծառաներուդ որուն քովը որ գտնուի , թո՛ղ անիկայ մեռնի , ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառաները ըլլանք ։
10 Եւ անիկայ ըսաւ , Հիմա ձիշդ ձեր ըսածին պէս թող ըլլայ . որուն քովը որ գտնուի , ան ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք անպարտ ըլլաք ։
11 Ուստի ամէն մէկը արտորնօք իր քուրձը գետինը իջցուց ,

ու ամէն մէկը իր քուրձը բացաւ։
12 Ու անիկայ մեծէն սկսեց փնտռել, ու մինչև պզտիկը նայեցաւ. և գաւաթը Ենիամինին քուրձին մէջ գտնուեցաւ։
13 Ան ատենը իրենց հանդերձները պատռեցին. և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց, ու քաղաքը դարձան։
14 Ու Յուդա ու անոր եղբայրները Յովսեփին տունը եկան, և անիկայ տակաւին հոն էր, ու անոր առջևը
15 գետինը ինկան։ Ու Յովսէփ ըսաւ անոնց, Ա՛ս ի՞նչ բան է որ ըրիք. չէ՞ք գիտեր որ ինծի պէս մարդ մը անշուշտ կը հմայէ։
16 Ու Յուդա ըսաւ, Ի՛մ տիրոջս ի՞նչ ըսենք, ի՞նչ խօսինք, կամ ի՞նչպէս արդարացընենք ինքզինքնիս. Աստուած քու ծառաներուդ յանցանքը բռնեց. ահա մենք մեր տիրոջը ծառաներ ենք, մենք ալ՝ անիկա ալ՝ որուն քովը գաւաթը գտնուեցաւ։
17 Ու անիկայ ըսաւ, Վա՛ռ լիցի որ ես այդպէս ընեմ. հապա ան մարդը՝ որուն քովը գաւաթը գտնուեցաւ, անիկայ ինծի ծառայ ըլլայ, ու դուք խաղաղութեամբ ձեր հօրը ելէք։
18 Ան ատենը Յուդա մօտեցաւ անոր ու ըսաւ, Ո՜վ տէր իմ, չնորհք ըրէ թող քու ծառադ խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջներուն, ու ծառայիդ վրայ քու բարկութիւնդ չբորբոքի. ինչու որ դուն փարաւոնին պէս ես։
19 Ի՛մ տէրս իր ծառաներուն հարցուց՝ ըսելով, Հա՞յր կամ եղբայր ունի՞ք։
20 Ու մենք ըսինք մեր տիրոջը, Թէ ծեր հայր մը ունինք, և ընէ անդիւոյ իր ծերութեան ատենը ծնած պզտիկ որդի մը ունի, ու անոր եղբայրը մեռած է, և միայն անիկայ իր մօրմէն մնաց, ու անոր հայրը կը սիրէ զանիկայ։
21 Ու քու ծառաներուդ ըսիր. Ինծի իջեցուցէք անիկայ, որ
22 տեսնեմ։ Ու իմ տիրոջս ըսինք, Տղան իր հայրը չկրնար ձգել. քանզի թէ որ իր հայրը ձգելու ըլլայ,
23 անիկայ պիտի մեռնի։ Ու քու ծառաներուդ ըսիր, Թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ, իմ երեսս ալ պիտի չտեսնէք։ Ու երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս եկանք, իմ տիրոջս խօսքերը պատմեցինք անոր։ 24
Ու մեր հայրը ըսաւ, Դարձեք նորէն, ո՛ մեզի քիչ մը կերակուր ծախու առէք։ 25
Ու մենք ըսինք, Չենք կրնար իջնել. թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը ըլլայ, ան ատենը կ՚իջնենք. ինչու որ պիտի չկրնանք տեսնել ան մարդուն երեսը, թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը չըլլայ։ 26
Ու քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ մեզի, Դուք գիտէք որ իմ կնիկս երկու որդի ծնաւ ինծի. 27
Ու մէկը 28
քովէս ելաւ, ու ես ըսի, Անշուշտ գոչանէ մը գիշատուած է, ու մինչև հիմա զինքը չտեսայ։
Ու թէ որ ասիկայ ալ քովէս առնէք, ու անոր փորձանք մը պատահի, իմ ճերմակ մազերս տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցընէք։ 29 30
Հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երթամ, ու տղան մեր հետը չըլլայ, անոր հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած ըլլալով, 31
Երբոր տեսնէ թէ տղան հոն հնար չէ, պիտի մեռնի. և ծառաներդ քու ծառայիդ մեր հօրը ճերմակ մազերը տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցընենք։
Ինչու որ ծառադ տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով, Թէ որ ես անիկայ քեզի չբերեմ, իմ հօրս յաւիտեան յանցաւոր ըլլամ։ 32 33
Հիմա կ՚աղաչեմ քեզի, տղուն տեղը ծառադ իմ տիրոջս ծառայ մնայ, և տղան իր եղբայրներուն հետ ելլէ.
Վասնզի թէ որ տղան իմ հետս չելլայ, ի՞նչպէս ելլեմ իմ հօրս. չըլլայ որ իմ հօրս գալու փորձանքը տեսնեմ։ 34

ԳԼՈՒԽ ԽԹ

Ու Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր իր քովը կայնողներուն առջևը, ու պոռաց, Վռնտեցէք բոլոր մարդիկը. և երբ Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչցուց, քովը մարդ մը չկեցաւ։ 1 2
Ու ձայնը վերցընելով լացաւ. ու Եգիպտացիք լսեցին, ու

3 փարաւոնին տունն ալ լսեց : Ու
Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն ,
Ես Յովսէփն եմ. իմ հայրս տա-
կաւին ո՞ղջ է . ու եղբայրները չէին
կրնար պատասխան տալ անոր . ին-
4 չու որ անոր առջևը ապշած մնա-
ցին : Ու Յովսէփ ըսաւ իր եղ-
բայրներուն , Մօտի՛ մօտ եկէք . ա-
նոնք ալ մօտ եկան . և ըսաւ , Ես
ձեր եղբայրը Յովսէփն եմ , որ Ե-
գիպտոս ծախեցիք ։
5 Ուստի հիմա զիս հոս ծախելնուդ
համար մի՛ վշտանաք , ու ձեզի ծանր
չերևնայ . ինչու որ Աստուած խրկեց
զիս ձեր առջևէն՝ կեանք պահելու
6 համար : Վհանդի երկրիս վրայ սո-
վին երկրորդ տարին է ասա . և տա-
կաւին հինգ տարի կայ՝ որ ո՛չ վար-
7 ուցան , ո՛չ ալ հունձք պիտի ըլ-
լայ : Ու Աստուած զիս ձեր առ-
ջևէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզի
ետևնուդ պահէ , և մեծ ազատու-
8 թիւնով ձեզ ապրեցընէ : Ուրեմն
զիս հոս խրկողը դուք չէք , հապա
Աստուած է . ու զիս փարաւոնին
հայր՝ և իր բոլոր տանը տէր՝ ու
Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան
9 դրաւ : Շուտով իմ հօրս ելէք ,
ու ըսէք անոր , Այսպէս կ՚ըսէ քու
Յովսէփ որդիդ . Աստուած բոլոր
Եգիպտոսին տէր ըրաւ զիս . չու-
10 շանաս՝ ինծի՛ իջնես . Ու Գեսեմի
երկրին մէջ պիտի բնակիս , որ
ինծի մօտ ըլլաս , դուն ու քու որ-
դիքդ՝ և քու որդւոցդ որդիքդ՝ և
հօտերդ ու արջառներդ՝ և քու բո-
11 լոր ունեցածդ . Ու հոն քեզ պիտի
սնուցանեմ . ինչու որ տակաւին
հինգ տարի սով կայ . չըլլայ որ
դուն ու քու տունդ և քու բոլոր
ունեցածդ չքաւորութիւն քաշէք :
12 Ու ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս
Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ
13 ձեզի խօսողը իմ բերանս է : Ու
Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր
փառքս , ու ձեր բոլոր տեսածը
պատմեցէք իմ հօրս . և չուտով իմ
14 հայրս հոս իջեցուցէք : Ու իր եղ-
բօրը Բենիամինին պարանոցին վրայ
ինկաւ ու լացաւ . Բենիամինն ալ
15 անոր պարանոցին վրայ լացաւ : Ու
իր բոլոր եղբայրները համբուրեց ,
ու անոնց վրայ լացաւ . և անկէ ետ-
քը իր եղբայրները իրեն խօսեցան :
16 Ու ասոր լուրը փարաւոնին տանը
մէջ լսուեցաւ թէ Յովսէփին եղ-
բայրները եկեր են . և փարաւոնին
ու անոր ծառաներուն հաճելի եղաւ :
17 Ու փարաւոն ըսաւ Յովսէփին ,
Քու եղբայրներուդ ըսէ , Ա՛ս ըրէք .
ձեր անասունները բեռցուցէք , ու
18 Վհանանու երկիրը գացէք . Ու ձեր
հայրը ու ձեր ընտանիքները առէք ,
ու ինծի՛ եկէք . և Եգիպտոսի երկ-
րին աղէկ տեղ ձեզի տամ , ու եր-
կրին պարարտութիւնէն ուտէք : Ու
19 քեզի հրաման եղաւ . ա՛ս ըրէք . ձեր
տղաքներուն համար ու ձեր կիներ-
ուն համար Եգիպտոսի երկրէն
կառքեր առէք ձեզի , և ձեր հայրը
բերէք՝ ու եկէք : Ու ձեր կարա-
20 սիքին մի՛ նայիք . ինչու որ բոլոր
Եգիպտոսի երկրին բարիքը ձերն է :
21 Ու Իսրայէլին որդիները անանկ
ըրին . և Յովսէփ անոնց կառքեր
տուաւ փարաւոնին խօսքին պէս , ու
ճամբու համար պաշար տուաւ ա-
նոնց : Անոնց ամէն մէկուն զատ զատ
22 փոխելու հանդերձներ տուաւ , բայց
Բենիամինին իրեք հարիւր ֆունտ ար-
ծաթ՝ ու հինգ ձեռք փոխելու հան-
դերձ տուաւ : Ու իր հօրը ասոր
23 պէս բաներ խրկեց . տասը էշ Ե-
գիպտոսի բարիքներով բեռցած՝ և
տասը էգ էշ ցորենով ու հայրով և
ուտելիքներով բեռցած՝ իր հօրը
ճամբորդութեանը համար : Ա՛յս-
24 պէս իր եղբայրները խրկեց , ու գա-
ցին . և ըսաւ անոնց , Ա՛մբառն
մէջ չվռռալիք :
25 Ու անոնք Եգիպտոսէն ելան , ու
դէպ՝ ի Վհանանու երկիրը իրենց հօ-
րը Յակոբին գացին . Ու անոր պատ-
26 մեցին ըսելով , Յովսէփ տա-
կաւին ողջ է , ու Եգիպտոսի բոլոր
երկրին իշխանը անիկայ է : Ու Յա-
կոբին սիրտը մարեցաւ . քանզի անոնց
չհաւատաց : Ու անոր պատմեցին
27 Յովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց
ըսեր էր , ու երբոր տեսաւ Յովսէ-
փին իրկած կառքերը զինքը տա-
նելու համար , անոնց հօրը Յակո-

28 բին հոգին ողջ ընցաւ : Եւ Խրատ-
յէլ ըսաւ , Նաւականն է . իմ որ-
դիս Յովսէփի տակաւին ողջ է .
երթամ ու մեռնելէս առաջ տես-
նեմ անիկայ :

ԾՆ. Խ.Ց.

1 Եւ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը
ճամբայ ելաւ , ու Ներսաբէէ հա-
կաւ . և իր հօրը Իսահակին Ա-
2 տուծոյն պահնը մատուց : Եւ Ա-
տուած գիշերուան տեսիլքի մէջ խօ-
սեցաւ Իսրայէլին ու ըսաւ , Յա-
կոբ՝ Յակոբ . և անիկայ ըսաւ ,
3 Ահա ես հոս եմ : Եւ ըսաւ անոր ,
Ես եմ Աստուած՝ քու հօրդ Աստուա-
ծը . Եգիպտոս իջնելու մի վախ-
նար , ինչու որ հոն մեծ ազգ մը պի-
4 տի ընեմ քեզ . Ես քեզի հետ Ե-
գիպտոս պիտի իջնեմ , նաև քեզ
անշուշտ պիտի հանեմ , ու Յով-
սէփ պիտի դնէ իր ձեռքը քու աչ-
5 քերուդ վրայ : Եւ Յակոբ ելաւ
Ներսաբէէն . ու Իսրայէլին որդի-
ները տարին իրենց հայրը Յակոբը՝
ու իրենց տղաքները և իրենց կնիկ-
ները ան կառքերով , որոնք որ Փա-
րաւոն խրկեց զանիկայ տանելու հա-
6 մար : Եւ առին իրենց անասուն-
ները ու իրենց ստացուածքը՝ որ
Քանանու երկրին մէջ ստացեր էին ,
ու Եգիպտոս եկան՝ Յակոբ ու
անոր բոլոր սերունդը իրեն հետ .
7 Իր որդիները ու իր որդւոյը որդի-
ները իր հետը՝ իր աղջիկները ու իր
որդւոյը աղջիկները և իր բոլոր սե-
րունդը իր հետը Եգիպտոս բերաւ :
8 Եւ ասոնք են Իսրայէլի որդւոյը
անուններըը որ Եգիպտոս եկան .
Յակոբ ու անոր որդիքը . Յակո-
9 բին անդրանիկը Ռուբէն . Եւ
Ռուբէնին որդիքը՝ Հնովք , ու
Փաղղուս , և Եսրոն ու Քարմի :
10 Եւ Շմաւունին որդիքը՝ Յամուէլ ,
ու Յամին , և Ոհադ , ու Յաքին ,
և Սահաւ , ու Քանանացի կնկանը
11 որդին Սաւուղ : Եւ Ղևիին որ-
դիքը՝ Գերսոն , Կահաթ ու Մե-
12 բարի : Եւ Յուդային որդիքը՝ Էր ,
ու Օնան , և Սելա , ու Փարէս
և Զարա . բայց Էր ու Օնան
Քանանու երկրին մէջ մեռան . և
Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու Համ-
մուէլ : Եւ Իսաքարին որդիքը՝ Թովղա , ու Փուա , և Յոբ ու Սամ-
բրոն : Եւ Զաբուղոնին որդիքը՝
Սարեդ , ու Էղոն և Յաղէէլ : Ա-
սոնք են Լիային որդիքը , որոնք
Միջագետին մէջ ծնաւ Յակոբին ,
ու անոր Դինա աղջիկը . անոր բո-
լոր որդիները ու աղջիկները ևրսուն-
ուիրիք հոգի էին : Եւ Գադին
որդիքը՝ Սափոն , ու Հագի , Սունի ,
և Եսբոն , Էրի , ու Արոդի և Ա-
րելի : Եւ Ասերին որդիքը՝ Յեմ-
նա , ու Յեսուա , և Յեսուի , ու
Քարիա , և անոնց քոյրը Սարա .
և Քարիային որդիքը՝ Քաբեր ու
Մեղքիէլ : Ասոնք են Զղփային
որդիքը՝ որն որ Լաբան իր Լիա
աղջկանը տուաւ . և անիկայ ծնաւ
ասոնք Յակոբին՝ տասնուվեց հոգի :
Յակոբին կնկանը Սաքելին որդի-
քը՝ Յովսէփ ու Բենիամին : Եւ
Յովսէփին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ
Մանասէ ու Եփրեմ ծնան , որոնք
Արեգ քաղաքին քուրմը եղող Պե-
տափրայի աղջիկը Ասանէթը ծը-
նաւ անոր : Եւ Բենիամինին որ-
դիքը՝ Բաղա , ու Բոքոր , և Ա-
շբել , Գերա , ու Նեեման , Էհի ,
ու Ռոսը , Մուփիմ , և Հուփիմ ու
Արդ : Ասոնք են Սաքելին որդի-
քը՝ որոնք ծնան Յակոբին , ամէնը
տասնուչորս հոգի : Եւ Դանին որ-
դիքը՝ Հուսիմ : Եւ Նեփթաղի-
մին որդիքը՝ Յասիէլ , ու Գունի ,
և Յասեր ու Սիլլեմ : Ասոնք են
Բաղդային որդիքը՝ որն որ Լաբան
իր Սաքել աղջկանը տուաւ . ու
անիկայ Յակոբին ասոնք ծնաւ , ը
ամէնը եօթը հոգի էին : Յակոբին
հետ Եգիպտոս եկող բոլոր հոգինե-
րը , որ անոր երանքէն ելած էին ,
Յակոբին որդւոյը կնիկներէն զատ՝
ամէնը վաթսունեւմեկ հոգի էին :
Եւ Յովսէփին որդիքը՝ որ Եգիպ-
տոսի մէջ անոր ծնան , երկու հոգի
էին . Եգիպտոս գացող Յակոբին
տանը բոլոր հոգիները եօթանա-
սուն էին :

Եւ անիկայ Յուդան իր առջևէն

խրկեց Հովսեփին, որ Վեսեմը ցուցընէ իրեն. և անոնք Վեսեմի երկիրը 29 կիրը եկան։ Ու Հովսէփ իր կառքը պատրաստեց, ու իր հայրը Իսրայէլը դիմաւորելու համար Վեսեմ գնաց. և երբ անոր դէմը գնաց, անոր պարանոցին վրայ ինկաւ, ու շատ մը ատեն անոր պարանոցին վրայ լացաւ։ Ու Իսրայէլ ըսաւ 30 Հովսեփին, Ըմա քու երեսդ տեսնելէս ետքը թող մեռնիմ. ինչու որ տակաւին ողջ ես։ Ու Հովսէփ 31 իր եղբայրներուն ու իր հօրը տանը ըսաւ, Ելլեմ, և փարաւոնին պատմեմ, ու ըսեմ անոր, Իմ եղբայրներս ու իմ հօրս ընտանիքը՝ որ Քանանու 32 երկրին մէջն էին, ինծի եկան. Ու ան մարդիկ հովիւներ են, ինչու որ խաշանց տէր են, և իրենց հօտերը ու իրենց արջառները և իրենց բոլոր ունեցածը բերին։ Ու 33 ըլլայ որ երբ փարաւոն ձեզ կանչէ, ու ըսէ թէ Ո՞նչ է արհեստիդ. 34 Ըսէք, Ու ծառաներդ մեր մանկութենէն մինչև հիմա՝ մենք ալ, մեր հայրերն ալ խաշանց տէր ենք. որ Վեսեմի երկրին մէջ բնակիք. ինչու որ ամէն հովիւ Եգիպտացւոց առջևը գարշելի է։

ԻԷ. ԻԼ։

1 Ու Հովսէփ եկաւ ու պատմեց փարաւոնին ու ըսաւ, Իմ հայրս ու եղբայրներս, և անոնց հօտերը ու արջառները, և անոնց բոլոր ունեցածը եկան Քանանու երկրէն, և 2 ահա Վեսեմի երկրին են։ Ու իր եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ առաւ, ու զանոնք փարաւոնին առջևը ներկայացուց։ Ու փարաւոն 3 ըսաւ անոր եղբայրներուն, Ո՞նչ է ձեր արհեստը. և անոնք փարաւոնին ըսին, Ու ծառաներդ հովիւներ ենք, մենք ալ՝ մեր հայրերն 4 ալ։ Դարձ ըսին փարաւոնին, Ըմա երկրին մէջ պանդխտանալու եկանք. վասն զի Քանանու երկրին մէջ սովը սաստկանալուն համար, քու ծառաներուդ հօտերուն արածելիք չկայ. ուստի հիմա շնորհք ըրէ՝ ծառաներդ 5 Վեսեմի երկրին մէջ բնակինք։ Ու փարաւոն խօսեցաւ Հովսեփին՝ ըսելով, Ու հայրդ ու եղբայրներդ քեզի եկան. Եգիպտոսի երկիրը 6 առջևդ է. քու հայրդ ու եղբայրներդ երկրին ամենէն աղէկ տեղը բնակեցուր. Վեսեմի երկրին մէջ թող բնակին. և թէ որ անոնց մէջը ճարպիկ մարդիկ ըլլալը գիտես, զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերակացու ըրէ։

Ու Հովսէփ իր հայրը Յակորը 7 բերաւ, ու փարաւոնին առջևը հանեց. և Յակոր օրհնեց փարաւոնը։ Ու փարաւոն ըսաւ 8 Յակորին, Ու կենացդ տարիներուն օրերը ո՞րչափ են։ Ու 9 Յակոր ըսաւ փարաւոնին, Իմ պանդխտութեանս տարիներուն օրերը հարիւր երեսուն տարի են. իմ կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու ցաւով եղան, ու իմ հայրերուս պանդխտութեան օրերուն մէջ եղած իրենց կենացը տարիներուն օրերուն չհասան։ Ու Յակոր օրհնեց փա- 10 րաւոնը, ու դուրս ելաւ փարաւոնին առջևէն։

Ու Հովսէփ Եգիպտոսի երկրին 11 ամենէն աղէկ կողմը՝ Ռամսեսի երկրին մէջ բնակեցուց իր հայրը ու եղբայրները, և անոնց կալուածք տուաւ, ինչպէս որ փարաւոն հրամայեր էր։ Ու Հովսէփ իր 12 հայրն ու եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը անոնց ընտանիքներուն համեմատ հացով կը սնուցանէր։

Ու բոլոր երկրին մէջ հաց չկար, 13 ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ. ու Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու երկիրը սովին պատճառովը նուաղեցան։ Ու Հովսէփ պարար ծախու 14 առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Քանանու երկրին մէջ գտնուած բոլոր ստակը ժողվեց. և Հովսէփ փարաւոնին տունը տարաւ ստակը։ Ու երբոր Եգիպտոսի երկրին ու 15 Քանանու երկրին մէջ ստակը հատաւ, բոլոր Եգիպտացիները եկան Հովսեփին ու ըսին, Անգի հաց տուր. քանզի ստակ չըլլալուն համար ինչո՞ւ մեռնինք քու առջևդ։

16 Եւ Յովսէփ ըսաւ, Ձեր անասունները բերէք, եւ թէ որ ստակ չկայ, ձեր անասուններուն փոխարէն տամ
17 ձեզի։ Եւ անոնք իրենց անասունները Յովսէփին բերին, և Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն փոխարէն, ու ոչխարներուն փոխարէն, և արջառներուն փոխարէն, ու էշերուն փոխարէն. և ան տարին զանոնք հացով կերակրեց իրենց բոլոր անասուններուն փոխարէն։
18 Ու երբոր լմընցաւ ան տարին, հետևեալ տարին եկան անոր ու ըսին, Մեր տիրոջմէն չենք պահեր որ ստակը հատաւ, և մեր անասուններն ալ մեր տիրոջն եղան. ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջևը, բայց մեր անձերը ու
19 երկիրը. Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ առջևը մեռնինք մենք ու մեր երկիրը. մեզ ու մեր երկիրը հացով ծախէ առ, և մենք մեր երկիրովը փարաւոնին ծառաներ ըլլանք. և սերմ տուր մեզի՝ որ ապրինք ու չմեռնինք, և երկիրը ամայի չըլլայ։
20 Եւ Յովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկիրը փարաւոնին համար ծախու առաւ. քանզի Եգիպտացւոց վրայ սովը սաստիկ ըլլալուն համար ա-
21 նոնց ամէն մէկը իր արտը ծախեց, ու երկիրը փարաւոնին եղաւ։ Եւ Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողովուրդը
22 քաղաքէ քաղաք փոխադրեց։ Միայն քուրմերուն երկիրը ծախու չառաւ. ինչու որ քուրմերը փարաւոնէն հաստատ բաժին ունէին, ու կ'ուտէին իրենց բաժինը, որ փարաւոն կու-
23 տար անոնց. անոր համար իրենց երկիրը չծախեցին։ Եւ Յովսէփ ըսաւ ժողովուրդին, Ահա այսօր ծախու առի ձեզ ու ձեր երկիրը փարաւոնին համար. արդ ձեզի սերմ հո՛ տամ, ու սերմանեցէք
24 երկիրը. Եւ բերքէն արդիւնքին հինգէն մէկը փարաւոնին պիտի տաք, ու չորս մասը ձերը պիտի ըլլայ, որ արտին սերմ՝ ու ձեզի և ձեր տանը մէջ եղողներուն ու ձեր տղաքնե-
25 րուն ուտելիք ըլլայ։ Եւ ըսին, Մեզ ապրեցուցիր. թող մեր տիրոջը առջևը շնորհք գտնենք, ու փարաւոնին ծառաներ ըլլանք։
26 Եւ Յովսէփ աս օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչև այսօր՝ որ հինգէն մէկը փարաւոնին ըլլայ. բաց ՚ի քուրմերուն երկրէն՝ որ փարաւոնինը չեղաւ։
27 Եւ Իսրայէլ կը բնակէր Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ Գեսեմի երկիրը. ու հոն կալուածք ստացան, և աճեցան ու խիստ շատցան։
28 Եւ Յակոբ Եգիպտոսի երկրին մէջ տասնեւեօթը տարի ապրեցաւ. ու Յակոբին կենացը տարիներուն օրերը հարիւր քառասունեւեօթը տարի եղաւ։
29 Ու երբոր Իսրայէլին մեռնելու օրերը մօտեցան, կանչեց իր Յովսէփ որդին, ու ըսաւ անոր, Եթէ որ հիմա քու առջիդ շնորհք գտայ, կ'աղաչեմ քեզի՝ ձեռքդ իմ
30 երանքիս տակը դիր, և ինծի մարդասիրութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէ. կ'աղաչեմ քեզի՝ իս Եգիպտոսի մէջ մի թաղեր. Հապա իմ հայրերուս հետ ննջեմ, ու դուն իս Եգիպտոսէն հանես, և իս անոնց գերեզմանը թաղես։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ա՛ռ քու ըսածիդ պէս պիտի ընեմ։
31 Եւ ինքը ըսաւ, Ինծի երդումդ ըրէ. և անիկայ երդում ըրաւ անոր։ Եւ Իսրայէլ անկողինին գլխուն վրայ երկրպագութիւն ըրաւ։

ԳԼ. ԽԸ.

1 Եւ եղաւ որ ասոնցէն ետքը Յովսեփին ըսուեցաւ, Ահա քու հայրդ հիւանդ է. և անիկայ իր երկու որդիքը Մանասէն ու Եփրեմը իր հետը առաւ։
2 Եւ Յակոբին պատմուեցաւ ու ըսուեցաւ, Ահա քու որդիդ Յովսեփը քեզի կու գայ. և Իսրայէլ ուժովցաւ ու անկողինին վրայ նստաւ.
3 Եւ Յակոբ ըսաւ Յովսեփին, Ամենակարող Աստուածը Ղուզի մէջ երևցաւ ինծի, կիրը՝ Լուզի մէջ երևցաւ ինծի,
4 ու օրհնեց զիս. Եւ ըսաւ ինծի, Ահա քեզ պիտի աճեցընեմ ու շատցընեմ, և քեզ շատ ժողովուրդներու հաւր պիտի ընեմ. և աս երկիրը

քեզմէ եօթը քոյ սերունդիդ յատուկ սեռնական կալուածք ըլլալու պիտի
տամ : Ու հիմա քոյ երկու որդիդիդ՝ որ ծնան քեզի Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ քեզի Եգիպտոս գալէս առաջ , իմն են . Եփրեմը ու Մանասէն Հուբէնին ու Շմէոնին պէս իմ պիտի ըլլան : Ու անոնցմէ ետքը քոյ ծնած որդիդիդ քուկդ ըլլան . ա՛ իրենց ժառանգութեանը մէջ իրենց եղբայրներուն անուններովը կանչուին : Ու ես երբոր Միջագետէն կու գայի , Քանանու երկրին մէջ ան ճամբուն վրայ՝ որ տակաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ կայ , Ռաքէլ մեռաւ իմ բովս . ու զանիկայ հոն Եփրաթային՝ այսինքն Բեթլեհեմին ճամբուն մէջ թաղեցի :

Ու Իսրայէլ տեսաւ Յովսեփին որդիները ու ըսաւ , Ո՞վ են ասոնք : Ու Յովսեփ ըսաւ իր հօրը , Իմ որդիներս են՝ որ Աստուած հոս ինծի տուաւ . և անիկայ ըսաւ , Հընդրկը բրէ՝ ինծի բեր զանոնք , որ օրհնեմ : Իսրայէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին , ա՛ նայիլ որ չէր կրնար տեսնել . և զանոնք մօտեցուց անոր , ու անիկայ համբուրեց զանոնք և գրկեց : Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին , Ես չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ , և ահա Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ ցուցուց : Ու Յովսեփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն , և իր երեսը մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրաւ : Ու Յովսեփ առաւ անոնց երկուքն ալ՝ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ կողմը՝ և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իսրայէլին աջ կողմը , ու մօտեցուց անոր : Ու Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկնցուց , ու Եփրեմին գլուխն վրայ դրաւ , որ պզտիկն էր , ու իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլուխն վրայ . անիկայ խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց . ինչու որ Մանասէն անդրանիկն էր : Ու օրհնեց Յովսեփ ու ըսաւ , Ան Աստուածը՝ որ երեսուն առջև իմ հայրերս Աբրահամ ու Իսահակ քալեցին , ան Աստուածը՝ որ ծնած ատենէս մինչև այսօր իս կերակրեց , Ան Հրեշտակը՝ որ իս ամէն չարիքներէն ազատեց , օրհնէ այս տղաքները , և իմ անունս ու իմ հայրերուս Աբրահամին և Իսահակին անունը ասոնց վրայ կանչուի , ու երկրին մէջտեղը խիստ շատնան : Ու Յովսեփ երբ տեսաւ որ հայրը իր աջ ձեռքը Եփրեմին գլուխն վրայ դրաւ , իրեն հաճելի չեղաւ . և իր հօրը ձեռքը բռնեց՝ որ զանիկայ Եփրեմին գլխուն վրայէն Մանասէին գլխուն վրայ փոխադրէ : Ու Յովսեփ ըսաւ իր հօրը , Ա՛յ այդպէս՝ հայրիմ . ինչու որ անդրանիկը աս է . քու աջ ձեռքդ անոր գլխուն վրայ դիր : Ու իր հայրը չուզեց՝ ու ըսաւ , Գիտեմ , որդեակ իմ , գիտեմ . ասիկայ ալ ժողովուրդ պիտի ըլլայ , և ասիկայ ալ մեծ պիտի ըլլայ . բայց անոր պզտիկ եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ , ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ պիտի ըլլայ : Ու ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ , Իսրայէլ քեզմով պիտի օրհնէ , "Աստուած քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ" ըսելով . ու Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ :

Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին , Ահա ես կը մեռնիմ , և Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլլայ , ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի դարձընէ : Ու ես քու եղբայրներէդ մէկ բաժին աւելի տուի քեզի , որն որ Ամորհայիներուն ձեռքէն իմ սրովս ու աղեղովս առի :

ԳԼ. ԽԹ.

Ու Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ , Ժողովուեցէք , որ վերջին օրերը ձեր գլուխն գալիքը պատմեմ ձեզի : Ժողովուեցէք՝ ու ականջ տուէք , ո՛վ Յակոբին որդիները , ու ձեր հօրը Իսրայէլին մտիկ ըրէք :

Ո՛վ Հուբէն , իմ անդրանիկս՝ իմ ոյժս ու իմ զօրութեանս սկիզբը , յարգութեան կատարելութիւնը ու զօրութեան կատարելութիւնը

4 գուն Էա ։ Ջուրի պէս եռացիր , առաջին պիտի չըլլաս . ինչու որ քու հօրդ անկողինը ելար . ան ատենը պղծեցիր անիկայ ։ (Իմ անկողի՛նս ելար ։)

5 Շմաւոն ու Ղևի եղբայրները իրենց սուրերնին անիրաւութեան գործիքներ են ։ Իմ հոգիս անոնց խորհուրդներուն չմտնէ , իմ պատիւս անոնց ժողովքին հետ չմիանայ . ինչու որ իրենց բարկութեամբը մարդ սպաննեցին , և իրենց կամապաշտութեամբը ցուլի ջիղ կըտրեցին ։ 7 Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը , ինչու որ խիստ էր , ու անոնց սրտմտութիւնը , ինչու որ դաժանիկ էր . զանոնք Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ , ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրուեմ ։

8 Ո՛վ Յուդա՝ քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովեն . քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ . քու հօրդ որդիքը քեզի երկրպագութիւն ընեն ։ 9 Յուդան առիւծի ձագ է . որդեակ իմ՝ կողոպուտէն ելար ։ Առիւծի պէս ծունկ կրկնեց , մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ . զանիկայ ո՞վ պիտի արթընցնէ ։ 10 Իշխողութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի , ո՛չ ալ անոր օրէնսդիրը , մինչև որ Սիլովը գայ . ու ժողովուրդները անոր պիտի հնազանդին ։

11 Իր յաւանակը որթին պիտի կապէ , ու իր էգ իշուն ձագը ամենէն ազնիւ որթին . իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ , ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով ։ 12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝ ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլան ։

13 Զաբուղոն ծովին եզերքը պիտի բնակի , ու անիկայ նաւերուն հանգիստը պիտի ըլլայ , և անոր սահմանը մինչև Սիդոն պիտի հասնի ։

14 Իսաքար ուժեղ էշ մըն է , որ 15 գոմերուն մէջտեղը կը պառկի . Երբ տեսնելով որ հանգստութիւնը աղէկ էր , ու երկիրը՝ որ գեղեցիկ էր , իր ուսը բեռցընելու խոնարհեցուց , ու հարկատու ծառայ եղաւ ։

16 Դան իր ժողովուրդը պիտի դատէ , Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն պէս ։ 17 Դան ճամբու վրայ օձ մը պիտի ըլլայ , ու ճամբու վրայ իժ մը , որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ , ա՛նանկ որ հնձեալըետևը կ՚իյնայ ։

18 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ սպասեցի ։

19 Գադին՝ դէոնդ մը վրան պիտի յարձակի . բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի ։

20 Ասերին հացը պարարտ պիտի ըլլայ . ու ինքը թագաւորի համադամ կերակուրներ պիտի տայ ։

21 Նեփթաղիմ գեղեցիկ խօսքեր տուող ազատ թողուած եղջերու մըն է ։

22 Յովսէփ պտղատու ոստ մըն է , աղբիւրի քով պտղաբեր ոստ մը՝ որուն բողբոջները պատի վրայ կ՚ելլեն . 23 Հեղնաւորները վշտացուցին զանիկայ , ու նետաձիգ եղան անոր , ուատեցին զանիկայ . 24 Հայց անոր աղեղը զօրաւոր մնաց , և իր ձեռացը բազուկները ուժովցան , Յակոբին հզօր Հովիւին ձեռքերովը ։ Իսրայէլին վէմը Եղաւ Հովիւը անկէ է ։ 25 Հիմա քու հօրդ Աստուծմէն է որ քեզի պիտի օգնէ , և Ամենակարողէն՝ որ քեզ պիտի օրհնէ , վերէն երկինքին օրհնութիւններովը , ու վարը պառկող խորութեան օրհնութիւններովը , ծիծերուն ու արգանդին օրհնութիւններովը ։ 26 Քու հօրդ օրհնութիւնները՝ իմ նախնեացս օրհնութիւններէն մինչև յաւիտենական բլուրներուն ցանկալի զօրացան . Յովսեփին գլուխն վրայ պիտի ըլլան , և անոր գագաթին վրայ՝ որ իր եղբայրներէն զերազանց է ։

27 Ենիամին պատառող գայլ պիտի ըլլայ . առաւօտուն որսը պիտի ուտէ , և գիշերը կողոպուտը պիտի բաժնէ ։

28 Ամեն ասոնք Իսրայէլի տասներկու ցեղերն են . և սա է՝ որ անոնց հայրը խօսեցաւ անոնց , ու օրհնեց զանոնք . ամեն մէկուն օրհնութեանը պէս օրհնեց զանոնք ։ 29 Ու պատուիրեց անոնց ու ըսաւ , Ես իմ ժողովուրդիս պիտի խառնուիմ . իմ

հայրերուս հետ ան այրին մէջ թա-
ղեցէք զիս , որ Վհետացի Եփրոնին
30 արտին մէջն է , Ան այրին մէջ՝ որ
Վանանու երկիրը՝ Մամբրէին դի-
մացը եղող Մաքփելայի արտին մէջն
է , որն որ Աբրահամ արտին հետ
մէկտեղ գերեզմանի կալուածքի հա-
մար՝ Վհետացի Եփրոնէն ծախու ա-
31 ռաւ : Աբրահամը ու անոր կնիկը
Սարբան հոն թաղեցին . Իսահակը
ու անոր կնիկը Ռեբեկան հոն թա-
ղեցին . ես ալ Լիան հոն թաղեցի :
32 Ան արտը ու հոն եղած այրը Վհետին
33 որդիներէն ծախու առնուեցաւ : Եւ
Յակոբ երբ լմընցուց իր որդւոցը
պատուէր տալը , իր ոտքերը անկո-
ղինին մէջ ժողվեց , ու հոգին ա-
ւանդեց , և իր ժողովուրդին խառ-
նուեցաւ :

ԻԶ . ԾՕ

1 Եւ Յովսէփ իր հօրը երեսին վրայ
ինկաւ , ու լացաւ անոր վրայ , և
2 համբուրեց զանիկայ : Եւ Յովսէփ
իր բժիշկ ծառաներուն հրամայեց որ
իր հայրը զմռսեն . և բժիշկները
3 զմռսեցին Իսրայէլը : Եւ անոր քառա-
սուն օրը լմընցաւ . ինչու որ զմռս-
ուածներուն օրերը ասանկ կը լմըն-
նար . և Եգիպտացիք անոր համար
4 եօթանասուն օր սուգ ըրին : Եւ
երբ անոր սուգին օրերը անցան ,
Յովսէփ գրուցեց Փարաւոնի տանը՝
ըսելով , Եթէ որ հիմա ձեր աչքը
շնորհք գտայ , կ՚աղաչեմ ձեզի Փա-
րաւոնին ականջին գրուցեցէք ու ը-
5 սէք , Իմ հայրս ինծի երդում ընդ-
ուաւ՝ ըսելով , Ահա ես կը մեռ-
նիմ . իմ գերեզմանիս մէջը՝ որ ես
ինծի համար Վանանու երկրին մէջ
փորեցի , իս հոն թաղես . և հիմա
շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թաղելու ելլեմ
6 , ու նորէն գամ : Եւ Փարաո-
ւոն ըսաւ , Ելլէ ու թաղէ քու
հայրդ՝ ինչպէս որ անիկա քեզի եր-
դում ընել տուաւ :
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելու
ելաւ . և Փարաւոնին բոլոր ծառա-
յները՝ անոր տանը ծերերը ու Եգ-
իպտոսի երկրին բոլոր ծերերը ա-
8 նոր հետ ելան . Նաև Յովսէփին
բոլոր տունը ու անոր եղբայրները
և անոր հօրը տունը . միայն իրենց
ընտանիքները ու իրենց հօտերը և
իրենց արջառները Վհետի երկրին
մէջ թողուցին : Եւ անոր հետ 9
կառքեր ու ձիաւորներ ելան , ու շատ
մեծ բանակ մը եղաւ : Եւ երբ 10
Յատադին կալը՝ որ Յորդանանու մէ-
կալ կողմն է . հոն մեծ ու խիստ
սաստիկ լացով մը ողբացին , և իր
հօրը համար եօթը օր սուգ ըրաւ :
Եւ ան երկրին մէջ բնակող Վհա- 11
նանացիները երբոր տեսան Յատադին
կալին մէջի սուգին հանդիսը , ըսին ,
Ա՛յս մեծ սուգ մը ըլլալու է Եգիպ-
տացիներուն . անոր համար անոր
անունը Աբէլմիսրաիմ դրին , որ
Յորդանանու մէկալ կողմն է : Եւ 12
անոր որդիքը ըրին անոր՝ ինչպէս որ
պատուիրեր էր : Եւ անոր որդիքը 13
Վանանու երկիրը տարին զանի-
կայ , ու թաղեցին զանիկայ Մամ-
բրէին դիմացը եղող Մաքփելայի
արտին այրին մէջը , որն որ Աբրա-
համ գերեզմանի կալուածքի հա-
մար ծախու առաւ արտին հետ մէկ-
տեղ Վհետացի Եփրոնէն : Եւ Յով- 14
սէփ իր հայրը թաղելէն ետև՝ Ե-
գիպտոս դարձաւ , ինքն ու իր եղ-
բայրները և ան ամէնը որ իրեն հետ
իր հայրը թաղելու ելան :

Եւ Յովսէփին եղբայրները տես- 15
նելով որ իրենց հայրը մեռաւ , ըսին
Գուցէ Յովսէփ մեզ պահե-
լով՝ պիտի հատուցանէ մեզի ան
ամէն չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն :
Եւ Յովսէփին պատգամաւոր խրկե- 16
ցին՝ ըսելով , Քու հայրդ մեռնելէն
առաջ պատուիրեց Դուն ու բաւ ,
Յովսէփին ասանկ ըսէք , Ո՛խմա շը- 17
նորհք ըրէ՝ քու եղբայրներուդ յան-
ցանքը ու անոնց մեղքը ներէ , ինչու
որ քեզի չարութիւն ըրին . և հիմա
կ՚աղաչենք քեզի՝ քու հօրդ Յատա-
ծոյն ծառաներուն յանցանքը ներէ :
Եւ Յովսէփ լացաւ՝ երբոր անոնք
խօսեցան իրեն : Ու անոր եղբայր- 18
ներն ալ գացին , և անոր առջևը
ինկան , ու ըսին , Ահա մենք քու
ծառաներդ ենք : Եւ Յովսէփ բսաւ 19
անոնց , Մի վախնաք . միթէ ես

20 Աստուծոյ տե՞ղն եմ : Եւ թէպէտ դուք ինձի դէմ չարութիւն խորհեցաք , բայց Աստուած ան ապէկին դարձընել խորհեցաւ . անանկ որ ա օրուան եղածին պէս՝ շատ ժողո-
21 վուրդ ապրնցընէ : Եւ հիմա մի վախնաք . ես ձեզ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ : Ա՛յսպէս մխիթարեց զանոնք քաղցրութեամբ խօսելով :

22 Եւ Յովսէփ Եգիպտոս բնակեցաւ՝ ինքը և իր հօրը տունը . և Յովսէփ հարիւր տասը տարի ապ-
23 րեցաւ : Եւ Յովսէփ Եփրեմին որդիները մինչև երրորդ սերունդը տեսաւ , և Մանասէին որդւոյն Մաքիրին որդիները ալ Յովսէփին ծունկերուն վրայ ծնան :

24 Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ , Ա՛հա ես կը մեռնիմ , ու Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու ձեզ ա՛ս երկրէն պիտի հանէ դէպ ՚ի այն երկիրը՝ որուն համար ինքը երդում ըրաւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին :

25 Եւ Յովսէփ Իսրայէլի որդւոյը երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու իմ ոսկորներս ասկից հանէք :

26 Եւ Յովսէփ հարիւր տասը տարեկան ըլլալով մեռաւ . ու զմռսեցին զանիկայ , և տապանի մը մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ :

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ Եգիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոյը անուններըը ասոնք են . ամէն մէկը իր տունովը Յակոբին
2 հետ գնաց . Ռուբէն , Շմաւոն ,
3 Ղեւի ու Յուդա , Իսաքար , Զաբուղոն և Բենիամին ,
4 Դան ու Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր :
5 Եւ Յակոբին երանքէն ելած բոլոր հոգիները եօթանասուն հոգի էին .
6 Յովսէփ ալ Եգիպտոս էր : Եւ Յովսէփ ու անոր բոլոր եղբայրները
7 և բոլոր ան ազգը մեռան : Եւ Իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և շատցան ու խիստ զօրացան . և ան երկիրը անոնցմով լեցուեցաւ :

8 Ա՛յդ Եգիպտոսի վրայ մէկ նոր թագաւոր մը ելաւ , որ Յովսէփը
9 չէր ճանչնար : Եւ անիկայ ըսաւ իր ժողովուրդին , Ա՛հա Իսրայէլի որդւոյը ժողովուրդը մեզմէ շատ ու
10 զօրաւոր են . Եկէք խնամտութիւն բանեցընենք անոնց դէմ , որ չըլլայ թէ շատնան , ու երբոր պատերազմ պատահելու ըլլայ , անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ միանան , ու մեզի դէմ պատերազմին , և աս երկրէս ելլեն : Ինոր համար
11 գործավարներ դրին անոնց վրայ , որ չարչարեն զանոնք իրենց ծանր գործքերովը . և փարաւոնին շինարար քաղաքներ՝ Փիթոմը ու Ռամսէսը շինեցին : Եւ ո՛րչափ կը
12 չարչարէին զանոնք , այնչափ ալ աւելի կը շատնային ու կ՚աճէին . և անոնք Իսրայէլի որդւոցմէն ձանձրացան : Եւ Եգիպտացիք բռնու-
13 թեամբ կը ծառայեցընէին Իսրայէլի որդիները : Եւ անոնց կեանքը
14 ծանր գործով՝ կաւով ու աղիւսներով և դաշտին ամէն գործովը կը դառնացընէին . ինչ ծառայութիւն որ անոնց ընել տային՝ բռնութեամբ էր :

15 Եւ Եգիպտոսի թագաւորը խօսեցաւ Եբրայեցւոց մանկաբարձներուն , որոնց մէկուն անունը Սեփրա՝ ու մէկալին անունը Փուա էր , ու ըսաւ ,
16 Եբրայեցի կը-նիկներուն ծոցերը առած աներնիդ՝ նստարաններուն վրայ նայիք , թէ որ աղջիկ է՝ թող ողջ մնայ : Եւ
17 որ աղջիկ է՝ թող ողջ մնայ : Եւ մանկաբարձները Աստուծմէ վախ-

քեզի համար : Ու փարաւոնին 8
աղջիկը բսաւ անոր , Գնա՛ . և աղ-
ջիկը գնաց , ու տղուն մայրը կան-
չեց : Ու փարաւոնին աղջիկը 9
բսաւ անոր , Ա՛ռ սա տղան՝ որ սը-
նուցանես ինձի համար , ու ես քե-
զի վարձքդ կու տամ . և կնիկը առաւ
տղան ու սնուց անիկայ : Երբոր 10
տղան մեծցաւ , փարաւոնին աղջը-
կանը բերաւ զանիկայ , ու անոր
որդին եղաւ . և անոր անունը
Մովսէս դրաւ , ու բսաւ , Վասնզի
ջուրէն հանեցի զանիկայ :

Ու ան օրերը երբոր Մովսէս 11
մեծցաւ , իր եղբայրներուն ելաւ ,
ու անոնց ծանր գործքերուն նա-
յեցաւ . և տեսաւ Եգիպտացի
մը՝ որ իր Եբրայեցի եղբայրներէն
մէկը կը ծեծէր : Ու երբ անդին 12
ադին նայելով՝ տեսաւ որ մէկը
չկայ , սպաւցուց Եգիպտացին , ու
աւազին մէջը թաղեց զանիկայ : Ու 13
հետևեալ օրը ելաւ , և ահա երկու
Եբրայեցի մարդիկ կը կռուէին ի-
րարու հետ . և ըսաւ անոր՝ որ ի-
րաւունք չունէր , Ինչո՞ւ քու ըն-
կերիդ կը զարնես : Ու անիկայ 14
բսաւ , Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան
ու դատաւոր դրաւ . ի՞նչ սպա-
նելու միտք ունիս , ինչպէս որ
Եգիպտացին սպաւցուցիր : Ու
Մովսէս վախցաւ ու բսաւ , Ան-
շուշտ սա բանը խնայուած է : Ու 15
երբ փարաւոն լսեց սա բանը ,
Մովսէսը սպաւցնել կ՚ուզէր . բայց
Մովսէս փարաւոնին երեսէն փա-
խաւ , ու Մադիամու երկիրը բը-
նակեցաւ . և հորի մը քով նստաւ :
Ու Մադիամու քուրմը եօթը աղ- 16
ջիկ ունէր . ու անոնք եկան՝ և ջը-
քաշեցին , ու իրենց հօրը հօտը
խմցընելու համար աւազանները լե-
ցուցին : Ու հովիւները եկան ու 17
վռնտեցին զանոնք . և Մովսէս
ելաւ ու ազատեց անոնք , և անոնց
հօտին ջը- խմցուց : Ու երբ ա- 18
նոնք իրենց հօրը Ռագուէլին եկան ,
անիկայ բսաւ , Դժուար ինչ պատ-
ճառով շուտ եկաք : Ու բսին , 19
Մէկ Եգիպտացի մը մեզ հովիւնե-
րուն ձեռքէն ազատեց , և մեզի ալ

ցան , ու Եգիպտոսի թագաւորին
իրենց բառնալին պէս չըրին . հապա
18 արուները ողջ կը թողուին : Ու
Եգիպտոսի թագաւորը կանչեց
մանկաբարձները , ու բսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ սա բանը ըրիք , ու արու-
19 նները ողջ թողուցիք : Ու մանկա-
բարձները ըսին փարաւոնին ,
Վասնզի Եբրայեցի կնիկները Եգիպ-
տացի կնիկներուն պէս չեն . ինչու
որ առոյգ են . մանկաբարձը անոնց
20 չգացած՝ կը ծնանին : Ուստի
Աստուած մանկաբարձներուն բա-
րիք ըրաւ . և ժողովուրդը շատ-
21 ցաւ , ու խիստ զօրացաւ : Ու
եղաւ որ մանկաբարձները Աստուա-
ծէ վախնալնուն համար , անոնց
22 տուներ չինեց : Ու փարաւոն իր
բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսե-
լով , Ամէն ծնած տղան գետը նե-
տեցէք , և ամէն աղջիկը ողջ թո-
ղուցէք :

Ա.Լ. Ա

1 Ու Ղևիին տունէն մէկը գնաց ,
ու Ղևիին ցեղէ աղջիկը իւր
2 առաւ : Ու կնիկը յղացաւ , ու որ-
դի մը ծնաւ . և անոր գեղեցիկ ըլլալը
տեսնելով՝ իրիք ամիս պահեց զա-
3 նիկայ : Ու երբ ալ չէր կրնար
պահել անիկայ , պրտուեղէն տա-
պանակ մը առաւ անոր համար ,
և կպրտով ու ձիւթով ծեփեց ան ,
և տղան մէջը դրաւ , ու գետին ե-
զերքը եղած շամբին մէջ ձգեց :
4 Ու անոր քոյրը հեռուն կայնեցաւ ,
որ տեսնէ թէ ինչ պիտի պատահի
5 անոր : Ու փարաւոնին աղջիկը
գետը իջաւ լուացուելու , և անոր
աղախինները գետին եզերքը կը պ-
տըտէին . և երբ անիկայ շամբին
մէջտեղը տապանակը տեսաւ , իր
աղախինը խրկեց , որ բերաւ անի-
6 կայ . Ու երբոր բացաւ , տղան տե-
սաւ , և ահա տղան կու լար . և
խղճայ անոր վրայ , ու բսաւ , Ասի-
կայ Եբրայեցւոց տղաքներէն է :
7 Ուստի անոր քոյրը բսաւ փարաւո-
նին աղջկանը , Երթամ՝ ու քեզի
Եբրայեցիներէն ծիծ տուող կնիկ
մը կանչե՞մ , որ տղան սնուցանէ

ջատ ըսոբ քաշէց , ու հօտին խըմ-
20 ցուց : Ան ալ ըսաւ իր աղջիկնե-
րուն , Ձեր ալ ըսած իր պէսիկայ . ինչո՞ւ ան
մարդը այդպես թող տուիք . կան-
21 չեցէք անիկայ՝ որ հաց ուտէ : Ու
Մովսէս համձնցաւ ան մարդուն հետ
բնակիլ , ու անիկայ իր Սեպփորա
22 աղջիկը Մովսէսին տուաւ : Ու
ինիճ որդի մը ծնաւ , և անիկայ
անոր անունը Կերսամ դրաւ .
քանդի ըսաւ , Պանդուխտ եղայ
օտար երկրի մէջ :

23 Ու եղաւ որ շատ օրերէն ետքը
Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ , և
Իսրայէլի որդիքը ծառայութեան
պատճառաւ հառաչեցին ու աղա-
ղակեցին . և ծառայութեան համար
անոնց աղաղակը Աստուծոյ հասաւ :
24 Ու Աստուած անոնց հեծութիւնը
լսեց . ու Աստուած յիշեց իր ուխտը՝
որ Աբրահամին , Իսահակին ու
25 Յակոբին հետ ըրեր էր : Ու Ա-
ստուած նայեցաւ Իսրայէլի որդւոցը
վրայ , ու Աստուած գիտցաւ անոնց
վիճակը :

ԿԱՑ· Գ

1 Ու Մովսէս Մադիամու քուրմին իր
Յոթրոր աներին հօտը կ'արած-
ծէր . ու հօտը անապատին ետին
քշելով՝ Աստուծոյ լեռը Խորեբ հա-
2 կաւ : Ու Տէրոջը հրեշտակը կրա-
կի բոցով մորենիին մէջէն երևցաւ
անոր . և անիկայ տեսաւ որ ահա
մորենին կրակով կը վառէր , բայց
3 մորենին չէր ապառեր : Ու Մովսէս
ըսաւ , Հիմա դառնամ ու այս մեծ
տեսարանը տեսնեմ՝ թէ ինչո՞ւ հա-
4 մար մորենին չայրիր : Ու երբ Տէրը
տեսաւ որ անիկայ տեսնելու դար-
ձաւ , Աստուած մորենիին մէջէն
կանչեց անոր ու ըսաւ , Մովսէ՛ս՝
Մովսէս . և անիկայ ըսաւ , Ես-
5 հոս եմ : Ու Աստուած ըսաւ ,
Հոս մի մօտենար . կօշիկներդ հա-
նէ քու ոտքերէդ . ինչու որ ան տե-
ղը՝ որուն վրայ դուն կայներ ես ,
6 սուրբ երկիր է : Նաև ըսաւ անոր ,
Ես եմ քու հօրդ Աստուածը՝ Աբ-
րահամին Աստուածը՝ Իսահակին
Աստուածը ու Յակոբին Աստուա-
ծը . և Մովսէս իր երեսը պահեց .
ինչու որ Աստուծոյ նայիլու վախ-
ցաւ :

7 Ու Տէրը ըսաւ , Եգիպտոսի մէջ
եղող ժողովուրդիս չարչարանքը յի-
րաւի տեսայ . և գործավարներուն
պատճառաւը անոնց Աբդոնդ ա-
ղաղակը լսեցի . ինչու որ անոնց նե-
8 ղութիւնները գիտեմ . Ու զանոնք
Եգիպտացւոց ձեռքէն ազատելու ,
ու զանոնք ան երկրէն մէկ աղէկ ու
լայնարձակ երկիր մը՝ կաթ ու մեղր
բղխող երկիր մը՝ Քանանացւոց ու
Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փե-
րեզացւոց և Խեւացւոց ու Եբուսա-
ցւոց տեղը հանելու իջայ : Ու
9 ահա հիմա Իսրայէլի որդւոցը աղա-
ղակը հասած է . ու Եգիպ-
տացիներուն անոնց բռնած հարուա-
հարութիւնն ալ տեսայ : Ուստի
10 եկուր հիմա՝ քեզ Փարաւոնին խրթ-
կեմ , և իմ ժողովուրդս Իսրայէլի
որդիքը Եգիպտոսէն հանես :
11 Ու Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ , Ես ո՞վ
եմ որ Փարաւոնին երթամ , ու
Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հա-
նեմ : Ու ըսաւ , Ընշուշտ ես քե-
12 զի հետ պիտի ըլլամ . և սա ըլլայ
քեզի նշան՝ որ ես քեզ խրկեր եմ .
երբոր ժողովուրդը Եգիպտոսէն հա-
նես , սա լեռանը վրայ պիտի պաշ-
տէք զԱստուած :

13 Ու Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ , Ա-
հա ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւո-
ցը ու կ'ըսեմ անոնց , Ձեր հայրե-
րուն Աստուածը իս ձեզի խրկեց .
և երբոր ըսեն ինծի թէ՝ Ո՞նչ է ա-
նոր անունը , ի՞նչ ըսեմ անոնց :
14 Ու Աստուած ըսաւ Մովսէսին , Ես
եմ ԻՐ ԻՆՔՆ : Ու ըսաւ , Այսպէս
պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը , Ես
ԻՐ ԻՆՔՆ խրկեց ձեզի : Ու դար-
15 ձեալ Աստուած ըսաւ Մովսէսին ,
Նաեւ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւո-
ցը . Ձեր հայրերուն Եհովայ Ա-
ստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝
Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին
Աստուածը իս ձեզի խրկեց . իմ ա-
նունս յաւիտեան սա է , և ազգէ
ազգ իմ յիշատակս սա է : Գնա
16 Իսրայէլի ծերերը ժողվէ ,

ու քաջ անոնց , Ձեր հայրերուն Յեհովայ Աստուածը Աբրահամին ու Իսահակին ու Յակորին Աստուածը երեսցաւ ինձի՝ ըսելով , Աբդարև այցելութիւն ըրի ձեզի , ու Եգիպտոսի մէջ ձեր քաշածը տեսայ . Եւ ըսի որ ձեզ Եգիպտոսի չարչարանքէն՝ դէպ ի Քանանացւոց ու Քեւտացւոց ու Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց ու Խաւացւոց ու Յեբուսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը հանեմ : Եւ անոնք քու ձայնիդ մտիկ պիտի ընեն . և դուն ու Իսրայէլի ծերերը Եգիպտոսի թագաւորին պիտի մտնէք , ու ըսէք անոր , Եբրայեցւոց Աստուածը Յեհովան մեզի հանդիպեցաւ . և հիմա կ'աղաչենք՝ իրեք օրուան ճամբայ երթանք դէպ ի անապատը , որ մեր Յեհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք : Եւ ես գիտեմ որ Եգիպտոսի թագաւորը պիտի չթողու ձեզ որ երթաք , ոչ ալ զօրաւոր ձեռքով : Եւ ես ձեռքս պիտի երկընդարձակեմ , ու պիտի զարնեմ Եգիպտոսը իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր մէջը պիտի ընեմ . և անկէ ետքը ձեզ պիտի թողու որ երթաք : Եւ ես ժողովուրդին շնորհք պիտի տամ Եգիպտացւոց առջեւը . ու երբոր ելլէք , դատարկ պիտի չելլէք . ապա ամէն կնիկ իր դրացիէն ու իր տանը մէջ բնակող կնիկէն արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ պիտի խնդրէ , և անոնք ձեր որդիներուն ու աղջիկներուն վրայ պիտի դնէք . ու Եգիպտոսը պիտի կողոպտէք :

ԳԼ . Գ

1 Եւ Մովսէս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ասոնք ահա անոնք ինծի պիտի չհաւատան , ոչ ալ իմ ձայնիս մտիկ պիտի ընեն . քանզի պիտի ըսեն թէ Տէրը քեզի չերեւցաւ :
2 Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Ա՛ս քու ձեռքիդ մէջ ինչ է . և անիկայ ըսաւ ,
3 Գաւազան : Եւ ըսաւ անոր , Զայն գետինը ձգէ ան . և անիկայ գետինը ձգեց , ու օձ եղաւ . և Մովսէս ան-
4 նոր առջեւէն փախաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ձեռքդ երկընդարձակ ու պոչէն բռնէ . և անիկայ իր ձեռքը երկընդարձակ ու զանիկայ բռնեց , և գաւազան եղաւ իր ձեռքին մէջ . Որ հաւատան՝ թէ իրենց 5
հայրերուն Տէր Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը երեսցաւ քեզի :

Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր , 6
Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր . ու անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ . և երբոր դուրս հանեց , ահա իր ձեռքը ձիւնի պէս ճերմակ բորոտ եղաւ :
Եւ Տէրը ըսաւ , Ձեռքդ նորէն 7
ծոցդ դիր . և անիկայ նորէն իր ձեռքը ծոցը դրաւ , և երբոր ծոցէն հանեց , ահա նորէն իր բնական մարմինին պէս եղաւ : Եւ ըլլայ որ՝ 8
եթէ քեզի չհաւատան ու առջի նշանին ձայնին մտիկ չընեն , հաքի նշանին ձայնին պիտի հաւատան :
Իսկ թէ որ ասոնց երկու նշաններուն 9
ալ չհաւատան , ու քու ձայնիդ ալ մտիկ չընեն , գետին ջուրէն առ , ու ցամաք գետնի թափէ . և ան ջուրը՝ որ գետէն առիր , ցամաքին վրայ արիւն պիտի ըլլայ :

Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը , Ո՛հ , 10
Տէր իմ , ես ճարտարախօս չեմ , ոչ երէկուընէ ու միւսկալ օրուընէ , ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ետև . հապա ես ծանրախօս ու ծանրալեզու եմ : Եւ Տէրը ըսաւ ա- 11
նոր , Ո՞վ տուաւ մարդուն բերան . կամ ո՞վ կրաւ համրը կամ խուլը՝ կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը . չէ՞ որ ես Տէրս : Ուստի գնա հիմա , 12
ու ես քու բերնիդ հետ պիտի ըլլամ , և քեզի պիտի սորվեցընեմ ինչ որ պիտի խօսիս : Եւ անիկայ 13
ըսաւ , Ո՛հ , Տէր իմ , կ'աղաչեմ ասոր պատգամը որուն ձեռքով խրկել կ'ուզես՝ խրկէ : Եւ Տէրոջը բար- 14
կութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին դէմ , ու ըսաւ , Ղեւտացի Ահարոնը քու եղբայրդ չէ՞ . ես գիտեմ որ անիկայ ճարտարախօս է . Նաև ահա անիկայ քեզ դիմաւորելու պիտի ելլէ , և քեզ տեսածին պէս իր սրտին մէջ պիտի ուրախանայ : Եւ 15

դուն խօսէ անոր , ու անոր բերանը խօսքեր դիր . և ես քու բերնիդ ու անոր բերնին հետ պիտի ըլլամ , ու ձեզի պիտի սորվեցընեմ ինչ որ պիտի ընէք : 16 Նա քու տեղդ անիկայ թող խօսի ժողովուրդին . և անիկայ քեզի բերնի տեղ ըլլայ , ու դուն անոր 17 Աստուծոյ տեղ ըլլաս : Ու այս գաւազանը ձեռդ առ , որ անով նշաններըը ընես :

18 Նա Մովսէս գնաց , ու իր Յոթրոր աներին դարձաւ , ու ըսաւ անոր , Խնդրեմ երթամ , ու Եգիպտոսի մէջ եղող եղբայրներուս դառնամ , և նայիմ թէ տակաւին ո՞ղջ են անոնք . ու Յոթրոր ըսաւ Մովսէսին , Գնա՛ 19 խաղաղութեամբ : Նա Տէրը Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին , Գնա՛ Եգիպտոս դարձիր . ինչու որ քու կեանքդ փնտռող բոլոր մարդիկը 20 մեռան : Նա Մովսէս իր կնիկը ու իր որդիները առաւ , և իշու վրայ հեծցուց զանոնք , ու Եգիպտոսի երկիրը դարձաւ . և Մովսէս Աստուծոյ գաւազանը իր ձեռքը առաւ :

21 Նա Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Երբոր դառնաս՝ Եգիպտոս երթաս , նայէ՛ որ փարաւոնին առջևը բոլոր հրաշքները ընես , որոնք քու ձեռքդ դրի . և ես անոր սիրտը պիտի պինդցընեմ , ու ժողովուրդը պիտի չթողու : 22 Նա ըսես փարաւոնին , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իսրայէլը իմ որդիս՝ 23 իմ անդրանիկս է : Նա քեզի կ՚ըսեմ , Իմ որդիս թող տուր՝ որ ինծի պաշտէ . բայց թէ որ անիկայ թող տալ չուզես , ահա ես քու որդիդ՝ քու անդրանիկդ կ՚սպաննեմ :

24 Նա եղաւ որ ճամբան ինձած տեղը՝ Տէրը անոր պատահեցաւ , և ուզեց 25 սպաննել զանիկայ : Ասոր Սեպփորա սուր քար մը առաւ , ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը թըլփատեց , և անոր ոտքերուն ձգեց , ու ըսաւ , Իրաւցընէ դուն ինծի արիւնոտ էրիկ մըն ես : 26 Այսպէս Տէրը թող տուաւ զանիկայ . անոր ետևէն թլփատութեանը համար Սեպփորա ըսաւ , Արիւնոտ էրիկ մըն ես : 27 Նա Տէրը ըսաւ Ահարոնին , Գնա՛ անապատը Մովսէսը դիմաւորելու . և անիկայ գնաց , ու Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ անոր , և համբուրեց զանիկայ : 28 Նա Մովսէս պատմեց Ահարոնին՝ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ խրկեց զինքը , և բոլոր նշանները որ իրեն պատուիրեց :

29 Նա Մովսէս ու Ահարոն գացին , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերերը ժողվեցին : 30 Նա Ահարոն Տէրոջը Մովսէսին ըսած բոլոր խօսքերը զբուցեց անոնց . ու ժողովուրդին առջևը նշանները ըրաւ : 31 Նա ժողովուրդը հաւատաց . և երբոր լսեցին թէ Տէրը այցելութիւն ըրած է Իսրայէլի որդւոցը , և թէ անոնց չարչարեցան ու երկրպագութիւն ըրին :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Նա ետքը Մովսէս ու Ահարոն փարաւոնին մտան ու ըսին , Ասրայէլին Յհովայ Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Իմ ժողովուրդս թող տուր՝ որ անապատին մէջ ինծի տօնախմբութիւն ընեն : 2 Նա փարաւոն ըսաւ , Յհովան ո՞վ է , որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ Իսրայէլը թող տամ . Յհովան չեմ ճանչնար , և Իսրայէլն ալ չեմ թողուր : 3 Նա անոնք ըսին , Երբայեցւոց Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ . հրամայեւ տուր որ երեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք , ու մեր Յհովայ Աստուածին զոհ մատուցանենք , որ չըլլայ թէ ժանտախտով կամ սրով մեզի դէմ ելլէ : 4 Նա Եգիպտոսի թագաւորը ըսաւ անոնց , Ա՛վ Մովսէս ու Ահարոն՝ ինչո՞ւ ժողովուրդը իրենց գործքերէն ետ կը թողուք . գացէք աշխատեցէք : 5 Նա փարաւոն ըսաւ , Ահա հիմա երկրին ժողովուրդը շատ է , ու դուք կը հանգստացընէք զանոնք իրենց գործքերէն :

6 Նա փարաւոն ան օրը ժողովուրդին գործավարներուն ու անոնց վերակացուներուն հրամայեց՝ ըսելով , 7 Ալևկուան ու մէկալ օրուան պէս՝

վրայ դրուած աղիւսներուն թիւէն չպակսեցընէք ։ Եւ փարաւոնէն 20
դուրս եկած ատեննին՝ հանդիպեցան Մովսէսին ու Ահարոնին, որ զիրենք դիմաւորելու կը սպասէին ։ Ու ը- 21
սին անոնց, Տէրը ձեզի նայի ու դատէ. ինչու որ գարշելի ըրիք մեր հոտը փարաւոնին աչքին ու ա-
նոր ծառաներուն աչքին, մեզ սպանդելու համար անոնց ձեռքը սուր տալով ։

Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ ու 22
ըսաւ, Ով Տէր, ինչո՞ւ աս ժո-
ղովուրդը փորձանքի մէջ ձգեցիր, և իս ինչո՞ւ խրկեցիր ։ Վասն զի 23
քանի որ քու անունովդ փարաւո-
նին գըուցելու եկեր եմ, անկէ յա-
ս ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձը-
գեց. ու դուն բնաւ չփրկեցիր քու ժողովուրդդ ։

ԳԼ. Զ.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փա- 1
րաւոնին ինչ ընելիքս հիմա պիտի տեսնես. որ հզօր ձեռքով պիտի թողու զանոնք, ու հզօր ձեռ-
քով պիտի վռընտէ զանոնք իր երկ-
րէն ։ Եւ Աստուած խօսեցաւ Մով- 2
սէսին ու ըսաւ անոր, Ես եմ Եհո-
վան. Եւ Աբրահամին՝ Իսահակին 3
ու Յակոբին՝ Ամենակարող Աս-
տուծոյ անունով երեցայ. բայց իմ Եհովայ անունովս անոնց չյայտնուե-
ցայ ։ Նաև անոնց հետ իմ ուխտս 4
հաստատեցի, որ անոնց տամ Քա-
նանու երկիրը, անոնց օտարու-
թեան երկիրը՝ ուր որ պանդխտա-
ցան ։ Եւ լսեցի ալ Իսրայէլի 5
որդուոցը հառաչանքը, որ Եգիպ-
տացիները ծառայեցուցին. ու իմ ուխտս յիշեցի ։ Ընո՛ր համար 6
Իսրայէլի որդուոցը ըսէ, Ես եմ Եհովան. և ես ձեզ Եգիպտացւոց ծանր գործքերուն տակէն պիտի հա-
նեմ, ու ձեզ անոնց ծառայու-
թենէն պիտի ազատեմ, և ձեզ երկընցած բազուկով ու մեծ դա-
տաստաններով պիտի փրկեմ. Եւ 7
ձեզ ինձի ժողովուրդ պիտի առնեմ, ու ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ. և պիտի գիտնաք որ ձեզ Եգիպտա-

ցւոց ծանր գործքերուն տակէն հանող ձեր Տէր Աստուածնիդ ես ։ Ու 8
զձեզ պիտի տանիմ այն երկիրը՝ որուն համար վրաս վերցուցի ձեռքս տալու Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին, և ձեզ ժառան-
գութիւն պիտի տամ զայն ։ Ես Տէրն եմ ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ 9
այսպէս Իսրայէլի որդուոցը, բայց անոնք Մովսէսի չլսեցին հոգի-
ի նեղութենէն ու ծանր ծառայու-
թենէն համար ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ 10
Մովսէսի հետ ու ըսաւ, Մտի՛ր ու Փարաւոն Եգիպտոսի թագաւորին խօսեցի՛ր, որ Իսրայէլի որդուոցը իր երկրէն արձակէ ։ Եւ Մովսէս 11
Տէրոջը առջեւ խօսեցաւ ու ըսաւ, Ահա Իսրայէլի որդուոցը ինծի չլսեցին, ուրեմն Փարաւոն ինչպէ՞ս պիտի լսէ զիս, որ անթլփատ շրթունքներ ունիմ ։ Եւ Տէրը 12
խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի հետ, ու պատուիրեց անոնց Իսրայէլի որդուոցը ու Եգիպտոսի երկրին թագաւորը Փարաւոն, որ Իսրայէլի որդուոցը իրենց երկրէն հանեն ։ Այս են անոնց 13
նախահարներուն տոհմերուն գլուխները ։ Ռուբինի՝ Իսրայէլի առաջնեկին որդիները. Անոք, Փաղու, Եսրոն ու Քարմի ։ Ասոնք են Ռուբինի տոհմերը ։ Եւ Սիմէոնի որդիները. Յեմուէլ, Յամին, Ովհադ, Յաքին, Սոհար ու Սաւուղ՝ Քանանացի կնոջ որդին ։ Ասոնք են Սիմէոնի տոհմերը ։ Եւ 14
15
16
Ղեւիի անուններն ըստ իրենց ծնունդներուն. Գերսոն, Կահաթ ու Մերարի ։ Եւ Ղեւիի կեանքին տարիները հարիւր երեսունևեօթն տարի եղան ։ Գերսոնի որդիները. Լիբնի ու Շիմեի՝ իրենց տոհմերուն համեմատ ։ Եւ Կահաթի որդիները. Ամրամ, Յեսհար, Քեբրոն ու Ոզիէլ ։ Եւ Կահաթի կեանքին տարիները հարիւր երեսունևեօթն տարի եղան ։ Եւ Մերարի որդիները. Մաղի ու Մուսի ։ Ասոնք են Ղեւիի տոհմերը՝ ըստ իրենց ծնունդներուն ։ Եւ Ամրամ առաւ իր հօրեղբօր աղջիկը՝ Յովքեբեդը, որ անոր կին եղաւ ու Ահարոնը ու Մովսէսը ծնաւ ։ Եւ Ամրամի կեանքին տարիները հարիւր երեսունևեօթն տարի եղան ։ Եւ Յեսհարի որդիները. Կորհ, Նեփեգ ու Զիքրի ։ Եւ Ուզիէլի որդիները. Միսայէլ, Եղիսափան ու Սիթրի ։ Եւ Ահարոն առաւ Նաասոնի քոյրը՝ Եղիսաբեթը, որ անոր Նադաբը, Աբիհուն, Եղիազարն ու Իթամարը ծնաւ ։ Ասոնք են Կորհի տոհմերը ։ Ասոնք են Ահարոնի ու Մովսէսի տոհմերը՝ այն օրը որ Տէրը Իսրայէլի որդուոցը Եգիպտոսի երկրէն հանեց՝ իրենց զօրութեանց համեմատ ։ Ասոնք են որ Մովսէսի ու Ահարոնի հետ խօսեցան, երբ որ Տէրը Մովսէսի հետ խօսեցաւ Եգիպտոսի երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը առջեւ ու ըսաւ, Ահա ես անթլփատ շրթունքներ ունիմ, ուրեմն Փարաւոն ինչպէ՞ս պիտի լսէ զիս ։

ԳԼ. Է.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ահա 1
քեզ Փարաւոնի Աստուած ըրի. և Ահարոն քու մարգարէդ պիտի ըլլայ ։ Դուն ինչ որ քեզի պի- 2
տի պատուիրեմ՝ պիտի խօսիս. և Ահարոն քու եղբայրդ Փարաւոնի պիտի խօսի, որ Իսրայէլի որդուոցը իր երկրէն արձակէ ։ Բայց ես Փարաւոնի սիրտը պիտի կարծրացնեմ, ու իմ նշաններս ու հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի շատցընեմ ։ Եւ Փարաւոն ձեզ պիտի չլսէ, ու ես ձեռքս Եգիպտոսի վրայ պիտի դնեմ, ու զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդուոցը, Եգիպտոսի երկրէն մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ ։ Ու Եգիպտացիք պիտի գիտնան որ ես Տէրն եմ, երբ որ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկնցընեմ ու Իսրայէլի որդուոցը անկէ հանեմ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն այնպէս ըրին. ինչպէս որ Տէրը անոնց պատուիրեց, այնպէս ալ ըրին ։ Եւ Մովսէս ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն՝ ութսունևերեք տարեկան, երբ որ խօսեցան Փարաւոնին հետ ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու Ահարոնի հետ ու ըսաւ, Երբ Փարաւոն ձեզի ըսէ՝ Հրաշք մը ցուցուցէք, ապա Մովսէսին ըսէ՝ Ա-
ռէ՛ գաւազանդ ու Փարաւոնին առջեւ գցէ՛, որ օձ ըլլայ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մտան ու այնպէս ըրին, ինչպէս Տէրը պատուիրեց. Ահարոն իր գաւազանը Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն առջեւ գցեց, ու օձ եղաւ ։ Եւ Փարաւոն ալ իմաստունները ու կախարդները կանչեց, ու Եգիպտոսի կախարդները իրենց կախարդութիւններով նոյնպէս ըրին ։ Ամէնքն ալ իրենց գաւազանները գցեցին, ու օձեր եղան. բայց Ահարոնի գաւազանը անոնց գաւազանները կլլեց ։ Եւ Փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ, ու չլսեց զիրենք, ինչպէս Տէրը խօսած էր ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Փարաւոնին սիրտը քարացած է, չուզեր ժողովուրդը արձակել ։ Գնա՛ առտու Փարաւոնին մօտ. ահա ելլայ ջուրը, ու գետափին դիմաց դիմաւորէ զինքը, ու գաւազանը՝ որ օձ եղաւ, ձեռքդ առ ։ Ու ըսէ անոր, Եբրայեցւոց Աստուած Եհովան զիս քեզի խրկեց՝ ըսելով, Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ անապատին մէջ ինծի պաշտամունք ընեն. ահա մինչև հիմա չլսեցիր ։ Տէրը կ'ըսէ, Այս բանով պիտի գիտնաս որ Տէրն եմ ես ։ Ահա գաւազանով որ ձեռքիս մէջ է՝ գետին ջուրերուն պիտի զարնեմ, ու պիտի դառնան արիւն ։ Ու գետին ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը պիտի գարշի, ու Եգիպտացիք պիտի չկարենան գետին ջուրը խմել ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Գաւազանդ առ ու Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ, անոնց գետերուն, ուռիներուն, լիճերուն ու ջրհաւաքներուն վրայ երկնցուր, որ արիւն ըլլան. ու Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ, ինչ որ փայտի ու քարի մէջ ալ ըլլայ, արիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն այնպէս ըրին, ինչպէս Տէրը պատուիրեց. ու գաւազանը վերցուց ու գետին ջուրերուն զարկաւ Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն աչքին առջեւ, ու գետին ջուրերը արիւն եղան ։ Ու գետին ձուկերը մեռան, ու գետը գարշեցաւ, ու Եգիպտացիք չկրցան գետին ջուրը խմել. ու Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ արիւն եղաւ ։ Եւ Եգիպտոսի կախարդները իրենց կախարդութիւններով նոյնպէս ըրին. ու Փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ, ու չլսեց զիրենք, ինչպէս Տէրը խօսած էր ։ Ու Փարաւոն դարձաւ ու իր տունը գնաց, ու սրտին մէջ ալ այս բանը չդրաւ ։ Ու Եգիպտացիք ամէնքն ալ գետին շուրջը ջուր փորեցին՝ խմելու համար. որովհետև գետին ջուրը խմել չկրցան ։ Եւ Տէրը զարկածէն յետոյ եօթը օր լրացան ։

ԳԼ. Ը.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մտի՛ր 1
Փարաւոնին մօտ ու ըսէ՛ անոր, Տէրը կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ ինծի պաշտամունք ընեն ։ Ու եթէ չուզես արձակել, 2
ահա ես ամբողջ սահմանդ գորտերով պիտի զարնեմ ։ Ու գետը գորտեր պիտի հանէ առատութեամբ, որ ելլան ու քու տունդ մտնեն, ու քու ննջարանիդ սենեակը, ու քու մահիճիդ վրայ, ու ծառաներուդ տունը, ու ժողովուրդիդ վրայ, ու քու թոնիրներդ ու հունդ մէջերը ։ Ու գորտերը քեզի, ու ժողովուրդիդ, ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլան ։ Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ըսէ Ահարոնին, Գաւազանդ առ ու գետերուն, ուռիներուն ու լիճերուն վրայ երկնցուր, ու գորտերը Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլան ։ Եւ Ահարոն իր ձեռքը Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ երկնցուց, ու գորտերը ելան ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկեցին ։ Եւ կախարդները իրենց կախարդութիւններով նոյնպէս ըրին, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանեցին ։ Եւ Փարաւոն Մովսէսն ու Ահարոնը կանչել տուաւ, ու ըսաւ, Աղաչեցէ՛ք Տէրոջը, որ գորտերը ինծմէ ու իմ ժողովուրդէս հեռացընէ, ու ես ժողովուրդը պիտի արձակեմ, որ Տէրոջը պաշտամունք ընեն ։ Եւ Մովսէս Փարաւոնին ըսաւ, Ինծի պատուէր տուր, թէ երբ պիտի աղաչեմ քու համար, ու քու ծառաներուդ ու ժողովուրդիդ համար, որ գորտերը քեզմէ ու քու տուներուդմէ հեռացընեմ, որ միայն գետին մէջ մնան ։ Եւ ան ըսաւ, Վաղը ։ Ան ալ ըսաւ, Ինչպէս որ կ'ըսես, որ գիտնաս թէ չկայ մեր Տէր Աստուածին պէս ։ Ու գորտերը քեզմէ, ու քու տուներուդմէ, ու ծառաներուդմէ, ու ժողովուրդիդմէ պիտի հեռանան, որ միայն գետին մէջ մնան ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնէն ելան, ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց գորտերուն համար, որ Փարաւոնին տուած խոստմունքին համեմատ ըրաւ ։ Ու Մովսէսի խօսքին համեմատ գորտերը տուներէն, գաւիթներէն ու դաշտերէն մեռան ։ Ու զանոնք կոյտ կոյտ ըրին, ու երկիրը գարշեցաւ ։ Բայց Փարաւոն տեսնելով որ հանգստութիւն եղաւ, իր սիրտը կարծրացուց, ու չլսեց զիրենք, ինչպէս Տէրը խօսած էր ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Գաւազանդ երկնցուր ու հողին փոշին զարկ, որ ամբողջ Եգիպտոսի երկրին մէջ մրջիւններ ըլլան ։ Եւ այնպէս ըրին ։ Ահարոն իր ձեռքը գաւազանովը երկնցուց ու հողին փոշին զարկաւ, ու մարդուն ու անասունին վրայ մրջիւններ եղան ։ Ամբողջ Եգիպտոսի երկրին հողին փոշին մրջիւններ եղան ։ Եւ կախարդները իրենց կախարդութիւններով նոյնպէս ըրին, որ մրջիւններ հանեն, բայց չկրցան ։ Ու մրջիւնները մարդուն ու անասունին վրայ եղան ։ Եւ կախարդները Փարաւոնին ըսին, Աստուծոյ մատն է այս ։ Բայց Փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ, ու չլսեց զիրենք, ինչպէս Տէրը խօսած էր ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Կանուխ կեցիր ու Փարաւոնին առջեւ կայնէ, ահա ջուրը պիտի ելլայ, ու ըսէ անոր, Տէրը կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ ինծի պաշտամունք ընեն ։ Վասն զի եթէ իմ ժողովուրդս չարձակես, ահա ես քու վրադ, ու քու ծառաներուդ վրայ, ու ժողովուրդիդ վրայ, ու քու տուներուդ վրայ ցիրանի պիտի ղրկեմ ։ Ու Եգիպտացիներուն տուները ու անոնք որ կան անոնց վրայ՝ ցիրանով պիտի լեցուին ։ Ու այն օր Գեսեմ երկիրը՝ ուր իմ ժողովուրդս կը բնակի, ցիրանէ պիտի զերծ պահեմ, որ հոն ցիրան չըլլայ, որպէսզի գիտնաս որ ես Տէրն եմ այս երկրին մէջ ։ Ու ժողովուրդիս ու քու ժողովուրդիդ մէջ պիտի դնեմ զատորոշում ։ Վաղը այս նշանը պիտի ըլլայ ։ Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ ։ Ու ծանր ցիրան եղաւ Փարաւոնի տունը, ու անոր ծառաներուն տունը, ու Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ ցիրանէն երկիրը ապականեցաւ ։ Եւ Փարաւոն Մովսէսն ու Ահարոնը կանչել տուաւ, ու ըսաւ, Գացէ՛ք ձեր Աստուծոյ զոհ մատուցանեցէ՛ք այս երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ, Այնպէս չըլլար, որովհետև մենք Տէր Աստուածնիս զոհ մատուցանելու համար Եգիպտացւոց պղծութիւնը պիտի մատուցանե՞նք անոնց աչքին առջեւ, ու չքարկոծեն զմեզ ։ Ճամբայ երեք օրուան չափ պիտի երթանք անապատին մէջ, ու Տէր Աստուածնիս զոհ պիտի մատուցանենք, ինչպէս որ մեզի պատուիրէ ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ, Ես ձեզ պիտի արձակեմ, որ անապատին մէջ Տէր Աստուածնիդ զոհ մատուցանէք, միայն թէ շատ հեռու չերթաք ։ Աղաչեցէ՛ք ինծի համար ։ Եւ Մովսէս ըսաւ, Ահա քեզմէ ելլելով Տէրոջը պիտի աղաչեմ, ու ցիրանը վաղը պիտի հեռանայ Փարաւոնէն, անոր ծառաներուն ու անոր ժողովուրդին ։ Միայն Փարաւոն նենգութիւն չընէ՝ չարձակելով ժողովուրդը, որ Տէրոջը զոհ մատուցանեն ։ Եւ Մովսէս Փարաւոնէն ելլելով Տէրոջը աղաչեց ։ Ու Տէրը Մովսէսին խօսքին համեմատ ըրաւ, ու ցիրանը Փարաւոնէն, անոր ծառաներուն ու անոր ժողովուրդին հեռացուց, մէկ հատ անգամ անկէ չմնաց ։ Ու Փարաւոն իր սիրտը կարծրացուց այս անգամ ալ, ու ժողովուրդը չարձակեց, որ Տէրոջը զոհ մատուցանեն ։

ԳԼ. Թ.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մտի՛ր 1
Փարաւոնին մօտ ու ըսէ՛ անոր, Եբրայեցւոց Աստուած Եհովան կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ ինծի պաշտամունք ընեն ։ Վասն զի եթէ չուզես արձակել, ու 2
դեռ անոնք բռնես, ահա Տէրոջը ձեռքը պիտի գայ քու անասուններուդ վրայ որ դաշտերուն մէջ են, ձիերուն, էշերուն, ուղտերուն, արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ, ծանր մահտարաժ մը ։ Ու Տէրը Իսրայէլի անասուններուն ու Եգիպտացւոց անասուններուն մէջ զատորոշում պիտի դնէ, որ Իսրայէլի որդուոցը ամէն բանէ մեռնող բան մը չպիտի ըլլայ ։ Ու Տէրը նշան մը ըրաւ ըսելով, Վաղը Տէրը այս բանը պիտի ընէ երկրին մէջ ։ Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ ։ Ու ամէն անասուններ մեռան, որ Եգիպտացւոց էին ։ Բայց Իսրայէլի որդուոցը անասուններէն մէկ հատ անգամ մեռած չկար ։ Ու Փարաւոն մարդ ղրկեց, ու ահա Իսրայէլի անասուններէն մէկ հատ անգամ մեռած չկար ։ Բայց Փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ, ու ժողովուրդը չարձակեց ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին, Ձեր ափերը հնոցի մոխիր առէ՛ք, ու Մովսէս զանոնք Փարաւոնին աչքին առջեւ երկինքը ցանէ ։ Ու անոնք Եգիպտոսի ամբողջ երկրին վրայ փոշի պիտի ըլլան, ու մարդուն ու անասունին վրայ՝ Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ, ուռեցուցիչ գրաստ պիտի ըլլան ։ Ու հնոցի մոխիրը առին ու Փարաւոնին առջեւ կեցան, ու Մովսէս զանոնք երկինքը ցանեց ։ Ու մարդուն ու անասունին վրայ ուռեցուցիչ գրաստ եղաւ ։ Ու կախարդները Մովսէսին առջեւ չկրցան կենալ՝ գրաստին համար, որովհետև գրաստը կախարդներուն վրայ էր, ու Եգիպտոսի բոլոր ժողովուրդին վրայ ։ Եւ Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու չլսեց զիրենք, ինչպէս Տէրը Մովսէսի խօսած էր ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Կանուխ կեցիր ու Փարաւոնին առջեւ կայնէ, ու ըսէ անոր, Եբրայեցւոց Աստուած Եհովան կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ ինծի պաշտամունք ընեն ։ Վասն զի այս անգամ ես բոլոր հարուածներս քու սրտիդ, քու ծառաներուդ ու ժողովուրդիդ վրայ պիտի ղրկեմ, որ գիտնաս թէ չկայ իմ պէս ամբողջ երկրի մէջ ։ Վասն զի հիմա ձեռքս երկնցընելով քեզ ու ժողովուրդդ ժանտ հարուածով պիտի զարնէի, ու երկրէն պիտի կորսուէիր ։ Բայց ես քեզ այս պատճառով պահեցի, որ զիս իմ զօրութիւնս քեզի ցուցընեմ, ու իմ անունս ամբողջ երկրի մէջ պատմուի ։ Դեռ ինքզինքդ իմ ժողովուրդիս դէմ կը բարձրացընես, որ չարձակես զանոնք ։ Ահա վաղը այս ժամուս պիտի տեղացընեմ շատ ծանր կարկուտ մը, որուն պէս Եգիպտոսի հիմնադրութենէն մինչև հիմա չեղաւ ։ Հիմա ղրկէ՛ ու քու անասուններդ ու դաշտին մէջ ունեցածդ ամէն բան ապահով տեղ մը առէ՛ ։ Վասն զի ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գտնուի ու տուն չհաւաքուի, կարկուտը վրանին պիտի իջնէ, ու պիտի մեռնին ։ Տէրոջը խօսքին վախցողներէն Փարաւոնի ծառաներուն մէջ՝ իրենց ծառաներն ու անասունները տուներուն մէջ հաւաքեցին ։ Բայց Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն չընողները իրենց ծառաներն ու անասունները դաշտին մէջ թողուցին ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ երկինքը երկնցուր, որ կարկուտ գայ ամբողջ Եգիպտոսի երկրին վրայ, մարդուն, անասունին ու դաշտին ամէն խոտին վրայ՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս գաւազանը երկինքը երկնցուց, ու Տէրը որոտ ու կարկուտ տուաւ, ու կրակ գետին վրայ ելաւ ։ Ու Տէրը կարկուտ տեղացուց Եգիպտոսի երկրին վրայ ։ Ու կարկուտ եղաւ, ու կարկուտին մէջ կրակ ելլալով շատ ծանր էր, որուն պէս ամբողջ Եգիպտոսի երկրին մէջ ազգ մը ազգ մը չեղաւ ։ Ու կարկուտը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն ինչ որ դաշտին մէջ էր, մարդէն մինչև անասուն զարկաւ, ու կարկուտը դաշտին ամէն խոտը զարկաւ, ու դաշտին ամէն ծառը կոտրեց ։ Միայն Գեսեմ երկրին մէջ՝ ուր Իսրայէլի որդուոցը կային, կարկուտ չեղաւ ։ Եւ Փարաւոն մարդ ղրկեց, ու Մովսէսն ու Ահարոնը կանչել տուաւ, ու ըսաւ անոնց, Այս անգամ մեղանչեցի ։ Տէրը արդար է, ես ու իմ ժողովուրդս՝ անիրաւ ։ Տէրոջը աղաչեցէ՛ք, որ բաւական է Աստուծոյ որոտն ու կարկուտը ։ Ես ձեզ պիտի արձակեմ, ու ձեզ պիտի չկենաք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր, Քաղաքէն ելլելուս պէս ձեռքերս Տէրոջը պիտի պարզեմ, որոտը պիտի դադրի, ու կարկուտ ալ պիտի չըլլայ, որպէսզի գիտնաս որ երկիրը Տէրոջն է ։ Բայց դեռ դուն ու քու ծառաներդ գիտեմ որ Տէր Աստուածէն պիտի չվախնաք ։ Ու կտաւատն ու գարին զարկուեցան, որովհետև գարին հասկ կապած էր ու կտաւատը ծաղկած էր ։ Բայց ցորենն ու տարեխառնը չզարկուեցան, որովհետև ուշ էին ։ Եւ Մովսէս Փարաւոնէն քաղաքէն ելլելով Տէրոջը ձեռքերը պարզեց, ու որոտն ու կարկուտը դադրեցան, ու անձրեւ ալ երկրին վրայ չթափեցաւ ։ Ու Փարաւոն տեսնելով որ անձրեւն ու կարկուտը ու որոտը դադրեցան, նորէն մեղանչեց, ու իր սիրտը կարծրացուց, ինքն ու իր ծառաները ։ Ու Փարաւոնի սիրտը կարծրացաւ, ու Իսրայէլի որդուոցը չարձակեց, ինչպէս Տէրը Մովսէսի խօսած էր ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մտի՛ր Փարաւոնին մօտ, որովհետև ես անոր ու անոր ծառաներուն սիրտը կարծրացուցի, որ իմ այս նշաններս իրենց մէջ ցուցընեմ ։ Ու որ գիտնաս քու որդուդ ու թոռնիդ ականջներուն, թէ ինչ բաներ ըրի Եգիպտացիներուն ու իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցուցուցի, որ գիտնաք թէ Տէրն եմ ես ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մտան ու ըսին անոր, Եբրայեցւոց Աստուած Տէրը կ'ըսէ, Մինչև ե՞րբ պիտի չուզես խոնարհիլ իմ առջեւս ։ Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ ինծի պաշտամունք ընեն ։ Վասն զի եթէ դեռ իմ ժողովուրդս արձակել չուզես, ահա վաղը պիտի բերեմ սարանձ քու սահմանիդ մէջ ։ Ու երկրին երեսը պիտի ծածկէ, որ երկիրը չերեւնայ, ու կարկուտէն մնացածը պիտի ուտեն, որ ձեզի համար դաշտին մէջ աճած է ամէն ծառ ։ Ու քու տուներդ ու քու ծառաներուդ բոլոր տուները ու Եգիպտացւոց բոլոր տուները պիտի լեցուին, որ քու հայրերդ ու նախահայրերդ չտեսան, երբ որ երկրի վրայ եղան մինչև այսօր ։ Ու դարձաւ ու Փարաւոնէն ելաւ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր, Ահա քեզմէ ելլելով Տէրոջը պիտի աղաչեմ, ու սարանձը քեզմէ ու քու տուներուդմէ ու քու ծառաներուդմէ ու ժողովուրդիդմէ պիտի հեռանայ միայն, որ Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար ժողովուրդը չարձակելով նենգութիւն չընէ ։ Ու Մովսէս Փարաւոնէն ելլելով Տէրոջը աղաչեց ։ Ու Տէրը հովին ուժգին արեւմտեան հով մը դարձուց, ու սարանձը վերցուց ու Կարմիր ծովը գցեց ։ Մէկ հատ անգամ անկէ սարանձ չմնաց Եգիպտոսի ամբողջ սահմանին մէջ ։ Բայց Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու Իսրայէլի որդուոցը չարձակեց ։

ԳԼ. Ժ.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մտի՛ր 1
Փարաւոնին մօտ. վասն զի ես անոր ու անոր ծառաներուն սիրտը կարծրացուցի, որ իմ այս նշաններս իրենց մէջ ցուցընեմ ։ Ու որ գիտնաս քու որդուդ ու թոռնիդ ականջներուն, թէ ինչ բաներ ըրի Եգիպտացիներուն ու իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցուցուցի, որ գիտնաք թէ Տէրն եմ ես ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մտան ու ըսին անոր, Եբրայեցւոց Աստուած Տէրը կ'ըսէ, Մինչև ե՞րբ պիտի չուզես խոնարհիլ իմ առջեւս ։ Իմ ժողովուրդս արձակէ, որ ինծի պաշտամունք ընեն ։ Վասն զի եթէ դեռ իմ ժողովուրդս արձակել չուզես, ահա վաղը պիտի բերեմ սարանձ քու սահմանիդ մէջ ։ Ու երկրին երեսը պիտի ծածկէ, որ երկիրը չերեւնայ, ու կարկուտէն մնացածը պիտի ուտեն, որ ձեզի համար դաշտին մէջ աճած է ամէն ծառ ։ Ու քու տուներդ ու քու ծառաներուդ բոլոր տուները ու Եգիպտացւոց բոլոր տուները պիտի լեցուին, որ քու հայրերդ ու նախահայրերդ չտեսան, երբ որ երկրի վրայ եղան մինչև այսօր ։ Ու դարձաւ ու Փարաւոնէն ելաւ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր, Ահա քեզմէ ելլելով Տէրոջը պիտի աղաչեմ, ու սարանձը քեզմէ ու քու տուներուդմէ ու քու ծառաներուդմէ ու ժողովուրդիդմէ պիտի հեռանայ միայն, որ Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար ժողովուրդը չարձակելով նենգութիւն չընէ ։ Ու Մովսէս Փարաւոնէն ելլելով Տէրոջը աղաչեց ։ Ու Տէրը հովին ուժգին արեւմտեան հով մը դարձուց, ու սարանձը վերցուց ու Կարմիր ծովը գցեց ։ Մէկ հատ անգամ անկէ սարանձ չմնաց Եգիպտոսի ամբողջ սահմանին մէջ ։ Բայց Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու Իսրայէլի որդուոցը չարձակեց ։

ցուց ծանր գործքերուն տակէն հա-
նող Տէրը՝ ձեր Աստուածը ես եմ։
8 Ու ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ,
որուն որ Աբրահամին՝ Ղահակին ու
Յակորին տալու երդում ըրի, ու
ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու
9 պիտի տամ. ես եմ Տէրը։ Ու
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ասանկ
զրուցեց. բայց անոնք հոգիի նե-
ղութենէն ու գործին ծանրութե-
նէն մեկիկ չըրին Մովսէսին։
10 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
11 սելով, Մտիր՝ խօսէ Եգիպտոսի
փարաւոն թագաւորին՝ որ Իսրայէլի
12 որդիքը իր երկրէն արձակէ։ Ու
Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը առջևը ը-
սելով, Ահա Իսրայէլի որդիքը
ինծի մեկիկ չըրին, հապա փարա-
ւոն ինծի ի՞նչպէս մեկիկ պիտի ը-
13 նէ. որ ես ծանրալեզու եմ։ Ու
Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին, ու հրաման ըրաւ անոնց՝
որ Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի
փարաւոն թագաւորին Էրկրէն
հանելու համար։

14 Անոնց հայրերուն տուներուն գլուխ-
ները ասոնք են. Իսրայէլին անդ-
րանկանը Հռուբինին որդիքը՝ Ե-
նովք, Փաղղուս, Հեսրոն և Քար-
մի. ասոնք են Հռուբինին տոհմերը։
15 Ու Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ,
Յամին, Ահադ, Յաքին, Սահաո,
և Քանանացի կինոջը որդին Սա-
ւուղ. ասոնք են Շմաւոնին տոհ-
16 մերը։ Ու Ղևիին որդւոցը ա-
նուններըը իրենց ծնունդներուն հա-
մեմատ ասոնք են. Գերսոն, Կա-
հաթ և Մերարի։ Ու Ղևիին
կենացը տարիներըը հարիւր երսուն-
17 ուեօթը տարի եղան։ Գերսոնին
որդիքը իրենց տոհմերուն համեմատ՝
18 Ղոբնի ու Սեմէի էին։ Ու Կա-
հաթին որդիքը՝ Ամրամ, Հեսհար,
Քեբրոն ու Ոզիէլ։ Ու Կահա-
թին կենացը տարիներըը հարիւր եր-
19 սունուիրեք տարի եղան։ Ու Մե-
րարիին որդիքը՝ Մահղի ու Մուսի.
Ղևիին տոհմերը իրենց ծնունդնե-
20 րուն համեմատ ասոնք են։ Ու Ամ-
րամ իր հօրաքոյրը Յոքաբեդը իրեն
կնիկ առաւ, որ Ծնաւ իրեն Ահարո-
նը ու Մովսէսը։ Ու Ամրամին կե-
նացը տարիներըը հարիւր երսունու-
եօթը տարի եղան։ Ու Հեսհա- 21
րին որդիքը՝ Կորխ, Նափեկ և
Զիքրի։ Ու Ոզիէլին որդիքը՝ 22
Միսայէլ, Եղիսափան և Սէթրի։
Ու Ահարոն իրեն կնիկ առաւ Ամի- 23
նադաբին աղջիկը՝ Նաասոնին քոյրը
Եղիսաբեթը, և Ծնաւ իրեն Նա-
դաբը ու Աբիուդը, Եղիազարը ու
Իթամարը։ Ու Կորխին որդիքը՝ 24
Ասիր, Եղկանա և Աբիասափ. ասոնք
են Կորխեցւոց տոհմերը։ Ու Ահա- 25
րոնին որդին Եղիազար Փուտիէ-
լին աղջիկներէն իրեն կնիկ առաւ.
և Ծնաւ իրեն Փինէհէսը. ասոնք են
Ղևտացւոց հայրերուն գլուխները
իրենց տոհմերուն համեմատ։
Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէս 26
սը՝ որոնց ըսաւ Տէրը, Իսրայէլի
որդիքը իրենց զօրքերովը Եգիպտոսի
երկրէն հանեցէք։ Իսրայէլի որդի- 27
քը Եգիպտոսէն հանելու համար՝ Ա-
զիպտոսի փարաւոն թագաւորին
խօսողները ասոնք են. ասոնք Մովսէսը
ու Ահարոնը։
Ու ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ 28
Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ,
Ան ատենը Տէրը Մովսէսին զրուցեց 29
ըսելով, Ես եմ Ահովան. ամէն
ինչ որ քեզի կ'ըսեմ, Եգիպտոսի
փարաւոն թագաւորին խօսէ։ Ու 30
Մովսէս Տէրոջը առջևը ըսաւ, Ահա
ես ծանրալեզու եմ, ու փարաւոն
ի՞նչպէս մեկիկ պիտի ընէ ինծի։

ԳԼՈՒԽ Ը։

Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Նայէ, 1
քեզ Փարաւոնին աստուած ըրի,
ու քու եղբայրդ Ահարոնը քու մար-
գարէդ ըլլայ. Դուն խօսիս ան ա- 2
մէնը՝ որ քեզի կը հրամայեմ, և քու
եղբայրդ Ահարոն Թո՛ղ խօսի Փա-
րաւոնին՝ որ Իսրայէլի որդիքը իր
երկրէն արձակէ։ Ու ես փարաւո- 3
նին սիրտը պիտի խստացընեմ, ու
իմ նշաններս և հրաշքներս Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ պիտի շատցընեմ։
Ու փարաւոն ձեզի մեկիկ պիտի չը- 4
նէ. ու ես իմ ձեռքս Եգիպտոսի

վրայ պիտի ձգեմ, և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ Եգիպտոսի երկրէն։ Եւ երբոր իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկընցընեմ՝ ու Իսրայէլի որդիքը անոնց մէջէն հանեմ, պիտի գիտնան Եգիպտացիք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը իրենց պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին։ Եւ Մովսէս ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն ութսունուիրիք տարեկան էր, երբոր փարաւոնին հետ խօսեցան։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝ ըսելով, Երբոր փարաւոն ձեզի խօսի ու ըսէ, Ձեզի համար հրաշք յուցուցէք. ան ատենը Ահարոնին ըսես թէ Գաւազանդ առ, ու փարաւոնին առջեւը նետէ. և անիկայ վիշապ պիտի ըլլայ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին՝ ու Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին. և Ահարոն իր գաւազանը նետեց փարաւոնին առջեւը՝ ու անոր ծառաներուն առջեւը, և վիշապ եղաւ։ Եւ փարաւոն ալ իմաստունները ու կախարդները կանչեց. և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին. Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան. բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գաւազաններըը կլլեց։ Եւ փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ չըրաւ, ինչպէս որ Տէրը գըուցեր էր։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փարաւոնին սիրտը խստացաւ. ժողովուրդը արձակել չուզեր։ Առտուանդ փարաւոնին գնա. ահա անիկայ դէպ՝ի ջուրը կ՝ելլէ. ու դուն գետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ, և անօթ դարձած գաւազանը ձեռքդ առ, Ու ըսէ անոր, Երբայեցւոց Ահովվայ Աստուածը իս քեզի խրկեց՝ ըսելով, Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ ինծի պաշտօն անապատին մէջ. և ահա մինչև հիմա մտիկ չըրիր։ Այսպէս կ՝ըսէ Տէրը, Այսով գիտնաս թէ ես եմ Տէրը. ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ, ու արիւն պիտի դառնան. Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը պիտի հոտի. և Եգիպտացիք պիտի զզուին գետէն ջուր խմելու։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Գաւազանդ առ, ու ձեռքդ երկընցուր Եգիպտացւոց ջուրերուն վրայ, անոնց առուներուն վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու անոնց լիճերուն վրայ, և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն ըլլան. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ փայտէ ու քարէ ամաններուն մէջի ջուրերը արիւն ըլլան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին. և գաւազանը վերցուց, ու փարաւոնին առջեւը և անոր ծառաներուն առջեւը գետին մէջի ջուրերուն զարկաւ, և գետին մէջի բոլոր ջուրերը արիւն դարձան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու գետը հոտեցաւ, և Եգիպտացիք չկրցին գետէն ջուր խմել. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար։ Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին. և փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ անոնց մտիկ չըրաւ։ Եւ փարաւոն դարձաւ՝ ու իր տունը եկաւ, ու ասոր ալ անոր սրտին չդպաւ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք գետին բոլորտիքը փորեցին խմելու ջուրի համար. ինչու որ գետին ջուրէն չկրցին խմել։ Եւ Տէրը գետը զարնելէն եօթը օրը լմընցաւ։

Գլ. Ը

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փարաւոնին մտիր, ու ըսէ անոր, Տէրը այսպէս կ՝ըսէ, Արձակէ իմ ժողովուրդս որ պաշտոն ինծի։ Եւ թէ որ չուզես արձակել, ահա ես քու բոլոր սահմաններդ գորտերով պիտի զարնեմ։ Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ, ու անոնք պիտի ելլեն, ու քու տունդ՝ և անկողինի սենեակիդ՝ ու

քու ծառաներուդ տուներուն՝ և քու ժողովուրդիդ՝ ու քու թոնիրներուդ՝ և խմորի տաշտերուդ մէջ պիտի մտնեն։ 4 Նաև գորտերը քու վրադ և ժողովուրդիդ վրայ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն։ 5 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին ձեռքդ գետերուն վրայ՝ գետերուն վրայ ու լիճերուն վրայ ձեռքդ երկրընդուր քու գաւազանովդ, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանէ։ 6 Եւ Ահարոն երկրընդուց իր ձեռքը Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ. և գորտերը ելան՝ ու 7 Եգիպտոսի երկիրը ծածկեցին։ Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանեցին։ 8 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ, Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ ինծմէ ու իմ ժողովուրդէս վերցընէ գորտերը, ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ՝ որ Տէրոջը զոհ մատուցանեն։ 9 Եւ Մովսէս ըսաւ փարաւոնին, Փառաբանութիւն մը որոշէ ինծի, թէ երբ քեզի համար ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ, որ քեզմէ ու քու տուներէդ գորտերը կորսուին, ու միայն գետին մէջը մնան։ 10 Եւ անիկա ըսաւ, Վաղը։ Եւ ինքը ըսաւ, Ինչպէս խօսքիդ պէս ըլլայ, որ գիտնաս թէ մեր Տէրոջ Աստուծոյն պէս չկայ. 11 և քեզմէ ու քու տուներէդ՝ և քու ծառաներէդ ու քու ժողովուրդէդ գորտերը պիտի վերնան. միայն գետին մէջը պիտի մնան։ 12 Եւ Մովսէս ու Ահարոն փարաւոնին քովէն ելան. ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ան գորտերուն համար՝ որ փարաւոնին վրայ բերեր էր։ 13 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ. ու տուներէն, բակերէն և արտերէն գորտերը մեռան։ 14 Եւ դէզ դէզ ժողվեցին զանոնք, ու երկիրը հոտեցաւ։ 15 Բայց երբոր փարաւոն հանգստութիւն ըլլալը տեսաւ, իր սիրտը խստացուց, ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս։

16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Ձու գաւազանդ երկընդուր, ու երկրի հողին զարկ, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ մուն ըլլայ։ 17 Նաև անանկ ըրին. քանզի Ահարոն իր գաւազանովը իր ձեռքը երկընդուց, ու երկրի հողին զարկաւ, և մարդոց վրայ ու անասուններուն վրայ մուն եղաւ. Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկրին բոլոր հողը մուն եղաւ։ 18 Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մուներ հանեն, բայց չկրցան. այսպէս մարդոց ու անասուններուն վրայ մուն եղաւ։ 19 Եւ մոգերը ըսին փարաւոնին, Ա՛ Աստուծոյ մատն է. և փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս։

20 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առտուընդ կանուխ ելիր, ու փարաւոնին առջևը կայնէ. (ահա անիկայ դէպ ի ջուրը կ'ելլէ.) և ըսէ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Արձակէ իմ ժողովուրդս որ զիս պաշտեն. 21 Ապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես, ահա ես քու վրադ՝ ու քու ծառաներուդ վրայ՝ և քու ժողովուրդիդ վրայ՝ ու քու տուներուդ վրայ չանաճանճ պիտի խրկեմ, և Եգիպտացւոց տուները չանաճանճով պիտի լեցուին, նաև ան գետինը՝ որուն վրայ անոնք կը բնակին։ 22 Եւ ան օրը իմ ժողովուրդիս բնակած Գեսեմի երկիրը պիտի որոշեմ, ու հոն չանաճանճ պիտի չըլլայ. որ գիտնաս թէ երկրին մէջտեղը ես եմ Տէրը։ 23 Եւ իմ ժողովուրդիս ու քու ժողովուրդիդ մէջ խորհրդութիւն պիտի դնեմ. վաղը ասոր նշանը պիտի ըլլայ։ 24 Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ. ու փարաւոնին տանը և անոր ծառաներուն տուներուն ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ շատ չանաճանճ եկաւ. ու չանաճանճին պատճառովը երկիրը աւրուեցաւ։

25 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ, Գացէք ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցէք ասոր երկրին մէջ։ 26 Եւ Մովսէս ըսաւ, Չըժան չէ ասանկ ընել. ինչու որ Եգիպտացւոց գարշելի անասունները՝ Տէրոջը մեր Աստուծոյն զոհ պիտի մա-

տուցանենք . Թէ որ Եգիպտացւոց գաբչելի ոչոՀՀԷրը իրենց աչքին առջեւը զոհ մատուցանելու ըլլանք ,
27 պիտի չքարկոծեն մեզ : Ինք իրենք օրուան ձամբայ պիտի երթանք անապատին մէջ , ու զոհ պիտի մատուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն , ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրէ :
28 Ու Փարաւոն ըսաւ , Ես ձեզ թող կու տամ որ երթաք անապատին մէջ ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցանէք , միայն թէ շատ հեռու չերթաք . ինծի համար աղաչեցէք :
29 Ու Մովսէս ըսաւ , Ահա ես քու քովէդ կ'ելլեմ ու Տէրոջը կ'աղաչեմ որ վաղը Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն ու անոր ժողովուրդէն չանաճանճը երթայ . բայց Փարաւոն մէյմըն ալ դէղչխաբէ՝ ժողովուրդը թող չտալով Տէրոջը զոհ մատուցանելու :
30 Ու Մովսէս Փարաւոնին քովէն ե-
31 լաւ , ու Տէրոջը աղաչեց : Ու Տէրը Մովսէսին խօսքին պէս ըրաւ , ու Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն և անոր ժողովուրդէն չանաճանճը վերցուց . մէկ հատ մըն ալ չմնաց :
32 Ու Փարաւոն ան անգամին ալ իր սիրտը խստացուց , ու ժողովուրդը չարձակեց :

ԳԼ . Թ

1 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոնին մտիր , ու խօսէ անոր , Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Արձակէ իմ ժողովուրդս որ
2 իս պաշտեն : Վանգի թէ որ ըզ-
3 նես արձակել չուզես , ու տակաւին պինդ բռնես զանոնք , Ահա Տէրոջը ձեռքը դաշտին մէջ եղած քու հօտերուդ վրայ ըլլալով , ձիերուն՝ էշերուն՝ ուղտերուն՝ արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ խիստ սաստիկ կո-
4 տորած պիտի ըլլայ : Ու Տէրը Իսրայէլի հօտերուն ու Եգիպտոսի հօտերուն մէջտեղը պիտի զատէ . և Իսրայէլի որդւոցը մէկ անասունը
5 պիտի չմեռնի : Ու Տէրը ժամանակ որոշեց՝ ըսելով , Վաղը Տէրը աս բանը պիտի ընէ երկրին վրայ :
6 Ու հետևեալ օրը Տէրը աս բանը ըրաւ , ու Եգիպտացւոց բոլոր հո-

տերը մեռան . բայց Իսրայէլի որդւոցը հօտերէն մէկը չմեռաւ :
7 Ու Փարաւոն խրկեց , ու ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկն ալ մեռած չէր . և Փարաւոնին սիրտը խստացաւ , ու ժողովուրդը չարձակեց :
8 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին , Առէք ձեզի ձեռքերնիդ լեցուն նոցի մխիթ , և Մովսէս զանի՝ երկինքը ցանէ ան՝ Փարաւոնին
9 առջեւը : Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փոշի պիտի ըլլայ , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ խաղաղարտներ հանող ուռեցքներ պիտի
10 ըլլայ : Ու նոցի մխիթը առին , ու Փարաւոնին առջեւը կայնեցան . և Մովսէս զանի՝ երկինքը ցանեց ան , ու մարդոց և անասուններուն վրայ
3 խաղաղարտներ հանող ուռեցքներ
11 եղաւ : Ու մոգերը ուռեցքներուն պատճառովը չկրցան կայնիլ Մովսէսին առջեւը . ինչու որ ուռեցքները մոգերուն վրայ ալ՝ ու բոլոր Եգիպտացւոց վրայ ալ եղաւ :
12 Ու Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , ու անոնց մտիկ չըրաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ըսեր էր :
13 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Առտուանց կանուխ ելլէ , ու Փարաւոնին առջեւը կայնէ , ու անոր ըսէ , Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը ասանկ կ'ըսէ . Արձակէ իմ ժողովուրդս որ
14 իս պաշտեն . Վանգի աս անգամ իմ բոլոր հարուածներս պիտի խրկեմ քու վրադ՝ և քու ծառաներուդ՝ ու քու ժողովուրդիդ վրայ . որ գիտնաս թէ բոլոր երկրի մէջ
15 ինծի պես չկայ : Վանգի հիմա իմ ձեռքս պիտի երկնցընեմ՝ որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտախտով զարնեմ , ու երկրէն պիտի կորսուիս :
16 Ու ասոր համար քեզ վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզ-
17 մով ցուցընեմ , ու բոլոր երկրի մէջ իմ անունս պատմուի : Դուն տակաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կենալով՝ պիտի չարձակե՞ս զանոնք :
18 Ահա ես վաղը աս ատեն խիստ սաստիկ կարկուտ պիտի տեղամ , որ անոր պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ

անոր հաստատուած օրէն մինչև հի-
19 մա : Եւ հիմա մա՛րդ խրկէ , — ժողվէ քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ու-
նիս դաշտին մէջ , խոնչ ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գըտ-
նուի՝ ու տուները ժողվուած չըլլայ ,
անոնց վրայ կարկուտ պիտի իջնէ ,
20 ու պիտի մեռնին : Փարաւոնին ծառաներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախնար՝ իր ծառաները ու հօտե-
21 րը տուներու մէջ ժողվեց . Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն չըրաւ , իր ծառաները ու իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց :

22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ձեռդ դէպ՚ի երկինքը երկընցուր , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ՝ և Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած ար-
տերուն բոլոր խոտին վրայ կարկուտ
23 պիտի գայ : Եւ Մովսէս իր գա-
ւազանը դէպ՚ի երկինքը երկընցուց , ու Տէրը որոտում և կար-
կուտ խրկեց , ու երկրին վրայ կրակ կը վազէր , ու Տէրը Եգիպտոսի
24 երկրին վրայ կարկուտ տեղացոյց : Եւ կարկուտ՝ ու կարկուտին մէջտեղը խառնուած կրակ եկաւ , անանկ սաստիկ էր որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ազգ ըլլալէն հետէ անոր
25 պէս եղած չէր : Եւ կարկուտը Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն մինչև անա-
սուն զարկաւ , և կարկուտը դաշ-
տին բոլոր խոտը զարկաւ , ու դաշ-
26 տին բոլոր ծառերը կոտրեց : Միայն Գեսեմի երկրին մէջ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը էին՝ հոն կար-
կուտ չեղաւ :

27 Եւ Փարաւոն մարդ խրկեց , ու կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ը-
սաւ անոնց , Ես անգամ մեղանչե-
ցի . Տէրոջը արդար է , և ես ու
28 իմ ժողովուրդս չանցաւոր ենք : Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ որո-
տումները ու կարկուտը դադրին . ու ձեզ պիտի արձակեմ , և ալ պի-
29 տի չկենաք : Եւ Մովսէս ըսաւ ա-
նոր , Քաղաքէն դուրս ելածիս պէս՝ իմ ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկընցընեմ , — որոտումները պիտի դա-
դարին , և ալ կարկուտ պիտի չըլ-
լայ . որ գիտնաս թէ երկիրը Տէ-
րոջն է : Բայց ես գիտեմ որ դուն 30
ու քու ծառաներդ տակաւին Տէր Աստուծմէն չէք վախնար :

Եւ քթանը ու գարին պարնուե- 31
ցան . ինչու որ գարին հասած էր , ու քթանը սերմի դայած : Բայց 32
ցորենը ու հաճարը չպարնուեցան . ինչու որ ուշ կը բուսանին :

Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն 33
քաղաքէն դուրս ելաւ , ու իր ձեռ-
քերը Տէրոջը երկընցուց . և որո-
տումները ու կարկուտը դադարե-
ցան , ու երկրին վրայ անձրեւ չկա-
թեցաւ : Եւ Փարաւոն երբոր 34
անձրեւին ու կարկուտին և որո-
տումին դադարիլը տեսաւ , նորէն
մեղանչեց , ու սիրտը խստացուց՝
ինքը ու իր ծառաները : Այսպէս 35
Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ ,
ու Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը ըսեր էր :

ԳԼ. Ժ

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Մտիր 1
Փարաւոնին . ինչու որ ես ա-
նոր սիրտը ու անոր ծառաներուն
սիրտը խստացուցի , որ ասիկա իմ նը-
շաններս ցուցընեմ անոնց մէջը .
Եւ որ պատմես քու որդիիդ ու 2
քու որդւոյդ որդիին ականջներուն
ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց մէջ , և
իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցու-
ցուցի , որ գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը :

Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան 3
Փարաւոնին , ու ըսին անոր , Ե-
բրայեցւոց Աստուածը Տէրը այս-
պէս կ՚ըսէ . Մինչև ե՞րբ պիտի չը-
կամիս խոնարհիլ իմ առջեւս . ա-
ձակէ իմ ժողովուրդս որ ինծի պաշ-
տեն : Վասն զի թէ որ իմ ժողո- 4
վուրդս արձակել չուզես , ահա
վաղը քու սահմաններուդ վրայ մա-
րեխներ պիտի խրկեմ . Եւ երկրին 5
երեսը պիտի ծածկեն , և գետին պի-
տի չկրնայ տեսնել երկիրը . ու
կարկուտէն ազատուած ձեզի մնա-
ցածը պիտի ուտեն , և արտին մէջ

բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն : Եւ քու տուներդ՝ ու
քու բոլոր ծառաներուդ տուները՝
և ամէն Եգիպտացւոց տուները
պիտի լեցուին . որ ո՛չ քու հայ-
րերդ՝ ո՛չ ալ քու հայրերուդ հայ-
րերը տեսած են՝ իրենց երկրի վրայ
եղած օրէն մինչև այսօր : Եւ
դարձաւ ու փարաւոնին բովէն
դուրս ելաւ :
7 Եւ փարաւոնին ծառաները ըսին
անոր , Մինչև ե՞րբ աս Յոսէբը մե-
զի որոգայթ պիտի ըլլայ . արձակէ
մարդիկը որ իրենց Եհովայ Աս-
տուածը պաշտեն . տակաւին չե՞ս
գիտեր որ Եգիպտոսը աւերուեցաւ :
8 Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը փարաւո-
նին դարձուցին . և անիկայ ըսաւ
անոնց , Գացէք պաշտեցէք ձեր
Եհովայ Աստուածը . բայց որո՞նք
9 են գացողները : Եւ Մովսէս ը-
սաւ , Մեր մանկուններովը ու մեր
ծերերովը պիտի երթանք , մեր տը-
ղաքներովը ու մեր աղջիկներովը ,
մեր հօտերովը ու մեր արջառներովը
պիտի երթանք . քանզի տօն պիտի
10 պահենք Տէրոջը : Եւ ըսաւ ա-
նոնց , Տէրը անանկ ձեր հետը ըլլայ ,
ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր տղաք-
ները կ՚արձակեմ . գուշացէք ,
11 քանզի չարիք կան ձեր առջևը : Ո՛չ
այդպէս . հիմա դուք էրիկ մար-
դիկներդ գացէք՝ ու Տէրը պաշտե-
ցէք . ինչու որ դուք ասիկայ կ՚ու-
զէիք : Եւ փարաւոնին առջևէն
վռընտուեցան :
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Եր-
կընցո՛ւր քու ձեռդ Եգիպտոսի
երկրին վրայ մարախներուն համար ,
որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն ,
և երկրին բոլոր խոտը՝ կարկուտէն
13 բոլոր մնացածը ուտեն : Եւ Մովսէս
երկընցուց իր գաւազանը Եգիպտոսի
երկրին վրայ . ու Տէրը բոլոր այն օրը
ու բոլոր գիշերը երկրին վրայ արև-
ելեան հով փչել տուաւ . և երբ
առաւոտ եղաւ՝ արևելեան հովը մա-
14 րախները բերաւ : Եւ մարախ-
ները Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
ելան , ու Եգիպտոսի բոլոր սահ-
մաններուն վրայ իջան . խիստ սաս-
տիկ եղան . անոնցմէ առաջ անանկ
մարախ չեղաւ , անոնցմէ ետքն ալ
անանկ պիտի չըլլայ : Եւ բոլոր 15
երկրին երեսը ծածկեցին , ու եր-
կիրը մթընցաւ , ու երկրին բոլոր
խոտը՝ և կարկուտէն մնացած ծա-
ռերուն ամէն պտուղները կերան .
ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
եղած ծառերուն վրայ և արտին խո-
տերուն վրայ բնաւ կանանչեղէն
չմնաց :
Եւ սաստիկ փարաւոն շուտով կանչեց 16
Մովսէսը ու Ահարոնը , և ըսաւ ,
Ձեր Տէր Աստուծոյն ու ձեզի դէմ
մեղանչեցի . Եւ հիմա չնո՛ղքէք ը- 17
րէք՝ միայն աս անգամ ներեցէք իմ
յանցանքս , ու ձեր Տէր Աստուծոյն
աղաչեցէք՝ որ իմ վրայէս միայն աս
մահը վերցընէ : Եւ անիկայ փա- 18
րաւոնին քովէն դուրս ելաւ , ու
Տէրոջը աղաչեց : Եւ Տէրը խիստ 19
սաստիկ արեւմտեան հով մը խրկեց ,
որ մարախները վերցուց , ու Կար-
միր ծովը քշեց զանոնք . Եգիպ-
տոսի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ
մարախ մը չմնաց : Բայց Տէրը 20
կարծրացուց փարաւոնին սիրտը ,
ու անիկայ Իսրայէլի որդիքը չար-
ձակեց :
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ձեռդ 21
դէպ՝ ի երկինքը երկընցո՛ւր , որ Ե-
գիպտոսի երկրին վրայ խաւար ըլլայ ,
շօշափելի խաւար մը ըլլայ : Եւ 22
Մովսէս իր ձեռը դէպ՝ ի երկինքը
երկընցուց , ու Եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ թանձր խաւար եղաւ ի-
րեք օր . Ակկզմէկ չէին տեսներ , և 23
իրեք օր մէկը իր տեղէն չելաւ . բայց
Իսրայէլի բոլոր որդիքը իրենց բը-
նակութեանցը մէջ լոյս ունէին :
Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը 24
ու ըսաւ , Գացէ՛ք պաշտեցէք Եհո-
վան . միայն ձեր հօտերը ու ձեր ար-
ջառները մնան . ձեր ընտանիքներն
ալ ձեզի հետ թող երթան : Եւ 25
Մովսէս ըսաւ , Պէտք է որ դուն մեր
ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ
տաս , որ մեր Տէր Աստուծոյն մատ-
ուցանենք : Եւ մեր հօտերն ալ 26
մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ
մէկ կճղակ մը չմնալով . ինչու որ

մեր Տէր Աստուածը պաշտելու համար անոնցմէ պարտինք առնել . ու մենք մինչև որ հոն չերթանք , չենք գիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք
27 Տէրը : Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , որ չուզեց արձակել զանոնք : Եւ Փարաւոն ըսաւ
28 Մովսէս գնա . զգուշութիւն ըրէ քու անձիդ , մէյմըն իմ երեսս չտեսնես . քանզի ան օրը որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռնիս :
29 Եւ Մովսէս ըսաւ , Ըղձկ ըսիր . մէյմըն ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ :

ԳԼ . ԺԱ

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոնին վրայ ու Եգիպտոսի վրայ հարուած մըն ալ պիտի բերեմ , անկէ ետև ձեզ ասկէ պիտի արձակէ . և երբոր չեղ արձակէ , ձեզ ասկէ բոլորովին դուրս պիտի ընէ :
2 Խիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն , ու ամէն մարդ իր դրացիէն՝ և ամէն կնիկ իր դրացիկէն արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր
3 խնդրեն : Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին Եգիպտացւոց առջեւը . Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ փարաւոնին ծառաներուն առջեւը ու ժողովուրդին առջեւը խիստ մեծ մարդ մըն էր :
4 Եւ Մովսէս ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Նս կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ . Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը պիտի մեռնի , իր աթոռին վրայ նստող փարաւոնին առջինեկէն մինչև աղացքին ետևը եղող աղախինին առջինեկը՝ և բոլոր անասուններուն առջինեկը :
6 Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մեծ աղաղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ անոր պէս ոչ եղած
7 է , ոչ ալ նորէն պիտի ըլլայ : Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէկուն դէմ մարդին մինչև անասուն՝ շուն մըն ալ պիտի չշարժէ իր լեզուն . որ գիտնաք թէ Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջ
8 տեղը տարբերութիւն կ'ընէ : Եւ ան բոլոր քու ծառաներդ ինծի պիտի իջնեն , ու ինծի խոնարհութիւն ընեն՝ ըսելով , Դուն ու բոլոր քեզի հետևող ժողովուրդը ելէք . ու անկէ ետքը պիտի ելլեմ : Եւ Մովսէս սաստիկ բարկութեամբ փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ :
9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ , որ իմ հրաշքներս շատցընեմ Եգիպտոսի երկրին մէջ :
10 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ասոնք ամէն հրաշքները փարաւոնին առջեւը բերին . և Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը , ու Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չարձակեց :

ԳԼ . ԺԲ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին մէջ
2 ըսելով , Այս ամիսը ձեզի ամիսներուն սկիզբը ըլլայ . ձեզի տարւոյն ամիսներուն առաջինը ըլլայ :
3 Իսրայէլի բոլոր ժողովքին զգուշեցէք՝ ըսելով , Այ ամսուս տասնին ամէն մէկը իրեն գառնուկ մը առնէ՝ հայրերուն տանը համեմատ , այսինքն տան գլուխ մէկ գառնուկ :
4 Եւ թէ որ մէկ տունը մէկ գառնուկին քիչ կու գայ , ան հարեւը իր տունը քովը եղած դրացիին հետ՝ հոգիներուն համրանքին համեմատ առնէ . գառնուկին վրայով՝ ամէն մէկուն իր կերածին չափ հաշիւ ընէք :
5 Ձեր գառնուկը անարատ՝ արու՝ մէկ տարեկան ըլլայ . ոչխարներէն կամ այծերէն առնէք զայն :
6 Եւ մինչև աս ամսուս չորեքտասաներորդ օրը պահէք զայն . ու Իսրայէլի ժողովքին բոլոր բազմութիւնը մորթին անիկայ իրիկուան դէմ :
7 Եւ արիւնէն առնեն՝ ու տուներուն երկու կողմի դրանդեացը ու վերի սեմին վրայ քսեն , ուր որ զանիկայ պիտի ուտեն :
8 Եւ միսը ան գիշերը ուտեն . զանիկայ կրակի վրայ խորոված՝ բաղարջով ու լեղի խառներով պիտի ուտեն . Ընկէ՛ հում կամ ջուրի մէջ եփած չուտէք , բայց կրակի վրայ խորոված , անոր գլուխը ոտքերովը ու փորոտիքովը մէկտեղ ուտէք :
10 Եւ անկէ բան մը չթողուք մինչև առտու . ու անկէ ինչ որ առտուան կը մնայ , կրա-

11 կով այրէք : Ու այսպէս պիտի ուտէք ան . ձեր գօտիները ձէջերնիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝ և ձեր ցուպերը ձեռքերնիդ ըլլալով . զանիկայ արտորնօք ուտէք . Տէրոջը
12 զատիկն է ան : Ու ան գիշերը Եգիպտոսի երկրէն պիտի անցնիմ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդէն մինչև անասուն պիտի զարնեմ . և Եգիպտոսի բոլոր աստուածներուն վրայ դատաստան պիտի կատարեմ . ես եմ Տէրը :
13 Ու արիւնը ձեր եղած տուներուն վրայ նշանի համար ըլլայ , ու երբոր արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պիտի անցնիմ . և հարուածը ձեր վրայ պիտի չգայ յիւղ կորնչցնելու , երբ որ Եգիպտոսի երկիրը զարնեմ :
14 Ու ան օրը ձեզի յիշատակի համար ըլլայ , և զանիկայ Տէրոջը տօն պահէք . ձեր սերունդին մէջ յաւիտենական կանոնով մը տօն պահէք ան :
15 Եօթը օր բաղարջ ուտէք . նոյն իսկ առաջին օրը ձեր տուներէն դուրս ձգէք խմորը . ինչու որ առջի օրէն մինչև եօթներորդ օրը ո՛վ որ խմորեալ հաց ուտէ , ան անձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի :
16 Ու առաջին օրը սուրբ ժողով մը ըլլայ , եօթներորդ օրն ալ ձեզի սուրբ ժողով մը ըլլայ . ան օրերը բնաւ գործ մը չգործուի , բայց ամէն մէկուն ուտելիքը , ան միայն պատրաստէք :
17 Ու բաղարջներուն պահը պահէք . քանզի ան նոյն օրուանը մէջ ձեր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . ուստի ձեր սերունդին մէջ յաւիտենական
18 կանոնով մը ան օրը պահէք : Ա-ռաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրուան իրիկունէն մինչև ամսուն քսանումէկներորդ օրուան իրիկունը
19 բաղարջ պիտի ուտէք : Եօթը օր տուներնիդ խմոր չգտնուի . քանզի ո՛վ որ խմորեալ հաց ուտէ , ան անձը Իսրայէլի ժողովքէն պիտի կորսուի , թէ օտարական ըլլայ և թէ
20 երկրին բնակը : Խմորեալ բան մը պիտի չուտէք . ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ բաղարջ ուտէք :
21 Ու Մովսէս կանչեց Իսրայէլի բոլոր ծերերը ու ըսաւ անոնց , Ձեր ընտանեացը համեմատ ընտրեցէք , ու առէք ձեզի Հոդէ դառն , ու զատկին համար մորթեցէք :
22 Ու զոպայի փունջ մը առէք , ու կոնքին մէջ եղած արիւնին թաթխեցէք , և դրանը վրայի սեմին ու երկու գովի դրանդեացը վրայ կոնքին մէջ եղած արիւնէն քսեցէք , և մինչև առտու ձեզմէ մէկը իր տանը դռնէն դուրս չելլէ :
23 Վասնզի Տէրը Եգիպտացիները զարնելու պիտի անցնի , և երբ դրանը վրայի սեմին ու երկու կողմի դրանդեացը վրայ արիւնը տեսնէ , Տէրը ան դրանը վրայէն պիտի անցնի , և պիտի չթողու աւտակիչը՝ որ ձեր տուները մտնէ
24 յիւղ զարնելու համար : Ու ան բանը քեզի ու քու որդւոցդ կանոն ըլլալու համար պահէք յաւիտեան :
25 Ու ըլլայ թէ երբոր ան երկիրը գաք՝ որն որ Տէրը ձեզի պիտի տայ իր ըսածին պէս , աս պաշտօնը պահէք :
26 Ու ըլլայ թէ երբոր ձեր որդիքը ձեզի ըսեն թէ Ա՛ս պաշտօնով ի՞նչ
27 բան կ՚ուզէք . Ըսէք որ Անիկայ Տէրոջը զատկին զոհն է , որ անիկայ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը տուներուն վրայէն անցաւ՝ երբոր Եգիպտացիները զարկաւ , ու մեր տուները ազատեց : Ու ժողովուրդը խոնարհեցաւ ու երկրպագութիւն
28 բրաւ : Ու Իսրայէլի որդիքը գացին , ու Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին . անանկ ըրին :
29 Ու եղաւ որ կէս գիշերին Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը զարկաւ , իր աթոռը նստող փարաւոնին առջինեկէն մինչև բանտի մէջ եղած գերիին առջինեկը՝ և
30 ամէն անասունին առջինեկը : Ու ան գիշերը եղաւ փարաւոն ու անոր բոլոր ծառաները և բոլոր Եգիպտացիք , ու Եգիպտոսի մէջ մեծ աղաղակ մը եղաւ . քանզի տուն մը չկար որ անոր մէջ մեռեալ չըլլար :
31 Ու գիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ , Ելէք , ու ելէք իմ ժողովուրդիս մէջէն դուք ալ և Իսրայէլի որդիքն ալ , ու գացէք

պաշտեցէք Տէրոջան՝ ինչպէս որ ը-
32 սիք . Եւ ձեր հօտերը ու ձեր ա-
ջառներըը առէք՝ ինչպէս որ ըսիք ,
ու գացէք . և իս ալ օրհնեցէք :
33 Եւ Եգիպտացիք բռնադատեցին
ժողովուրդը՝ որ շուտով ան երկրէն
դուրս խրկեն զանոնք . քանզի ըսին ,
34 Մենք ալ կը մեռնինք : Եւ ժո-
ղովուրդը իրենց զանգուածը դեռ
չխմորած՝ իրենց խմորի տաշտերը ի-
րենց շորերովը փաթթած ուսերը-
35 նուն վրայ վերցուցին : Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս
ըրին , ու Եգիպտացիներէն արծա-
թեղէն գարդեր և ոսկեղէն գարդեր
36 ու հանդերձներ խնդրեցին : Եւ
Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ
Եգիպտացւոց առջեւը , անոնք որ
Եգիպտացիք անոնց խնդրածը տուին .
ու անոնք կողոպտեցին Եգիպտացի-
ները :
37 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէն
դէպ՝ի Սոկքովթ չուեցին . ընտա-
նիքներէն զատ՝ վեց հարիւր հազարի
չափ հետեւակ երիկ մարդիկ էին :
38 Եւ անոնց հետ խառնիճաղանճ բազ-
մութիւն ալ ելաւ . և ոչխարները ու
արջառները խիստ մեծ հօտ էին :
39 Եւ Եգիպտոսէն իրենց հանած
զանգուածէն անխմոր ջթիեր ե-
փեցին , ինչու որ խմորեալ չէր .
քանզի Եգիպտոսէն վռնտուեցան ,
ու չէին կրնար ուշանալ . ու իրենց
պաշար ալ չէին պատրաստեր :
40 Եւ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի
որդւոցը բնակած ժամանակը չորս
41 հարիւր երսուն տարի էր : Եւ հղաւ
որ չորս հարիւր երսուն տարիներուն
վերջը՝ ան նոյն օրը Տէրոջը բոլոր
զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն ելան :
42 Այսիկա Տէրոջը համար պահելու
գիշեր մըն է , ինչու որ զանոնք Ե-
գիպտոսի երկրէն հանեց . սա ան
գիշերն է Տէրոջը համար Իսրայէլի
բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն
մէջ պահուելու :
43 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին , Ա՛յս է զատկին կանոնը .
բնաւ մէկ օտարական մը անկէ պիտի
44 չուտէ . Հայց ամէն մարդուն ստա-
կով ծախուած առած ծառան՝ երբոր
զանիկայ թլփատես , ան առնէն թող
ուտէ անկէ : Օտարական ու վարձա- 45
կան ծառան անկէ պիտի չուտէ :
Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան . 46
առնէն դուրս չհանես ան միսէն .
ու անոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրէք :
Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ընէ ան : 47
Եւ երբ օտարական մը քու քովդ 48
պանդխտանալու ելլայ , ու Տէրոջը
զատիկ ընելու ելլայ , անոր ամէն
արուն թող թլփատուի , և ան ա-
ռնէն ան ընելու մօտենայ , ու ինքը
երկրին բնակիչ պէս ելլայ . քանզի
անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի
չուտէ : Երկրացիին ու ձեր մէջը 49
բնակող օտարականին մէկ օրէնք
ելլայ : Եւ Իսրայէլի բոլոր որդի- 50
քը Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին
պատուիրածին պէս ըրին . անանկ
ըրին : Եւ եղաւ որ՝ ան նոյն օրը 51
Տէրը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իս-
րայէլի որդիքը իրենց զօրքերովը :

ԺԳ . ԺԴ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 1
սելով , Սրբէ ինծի ամէն անդ- 2
րանիկը՝ ամէն արգանդ բացողը Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ , մարդէն ալ՝
անասունէն ալ . ան ինծ է : Եւ 3
Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին , Յի-
շեցէք աս օրը որ Եգիպտոսէն՝ ծա-
ռայութեան տունէն ելաք . ինչու որ
Տէրը ձեզ ասկից զօրաւոր ձեռքով
հանեց . և խմորեալ հաց պիտի չու-
տուի : Ելած այսօր ելաք , Ա՛պիպ 4
ամսուն մէջ : Եւ երբ որ Տէ- 5
րը տանելու ելլայ քեզ Քանանա-
ցւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց
ու Խեւացւոց և Յեբուսացւոց եր-
կիրը՝ որն որ քեզի տալու համար
քու հայրերուդ երդում ըրաւ , այն
երկիրը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ,
աս ամսուն մէջ պիտի կատարես աս
պաշտօնը : Եօթը օր բաղարջ պի- 6
տի ուտես , և եօթներորդ օրը տօն
ելլայ Տէրոջը : Այն եօթը օրերուն 7
մէջ բաղարջ պիտի ուտուի . ու
քովդ խմորեալ հաց պիտի չտես-
նուի . ո՛չ ալ քու քովդ խմոր պիտի
տեսնուի քու բոլոր սահմաններուդ
մէջ : Եւ ան օրը քու որդւոյդ 8

պիտի պատմես՝ ըսելով . Այս անոր համար է որ Տէրը ըրաւ ինծի, երբ-
9 որ ես Եգիպտոսէն ելայ : Եւ ա-
օրհնայ քեզի նշանի համար պիտի
ըլլայ ձեռքիդ վրայ, ու քու աչքե-
րուդ մէջտեղը յիշատակի համար,
որ Տէրոջը օրէնքը քու բերնիդ մէջ
ըլլայ . ինչու որ Տէրը քեզ զօրա-
ւոր ձեռքով հանեց Եգիպտոսէն :
10 Ուստի դուն ասոր կանոնը տարիէ
տարի իր ատենին պիտի պահես :
11 Եւ ըլլայ որ երբ Տէրը քեզ Քա-
նանացւոց երկիրը տանի՝ ինչպէս որ
քեզի ու քու հայրերուդ երդում
12 բրաւ, ու զանիկայ քեզի տայ, Ին
ամէնը՝ որ արգանդ կը բանայ, Տէ-
րոջը համար պիտի զատես . և քու
ունեցած անասուններդ ամէն առջի-
նեկ արուները Տէրոջը պիտի ըլլայ :
13 Եւ իշուն ամէն առջինեկը ոչխարով
մը փրկես . և թէ որ չփրկես, անոր
վիզը պիտի կտրես . ու քու որ-
դւոցդ մէջ մարդոց ամէն անդրանիկը
14 պիտի փրկես : Եւ ըլլայ որ երբ
քու որդիդ օր մը քեզի հարցընէ
ըսելով , Ինչ է աս . անոր պիտի
ըսես թէ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն՝
ծառայութեան տունէն զօրաւոր ձեռ-
15 քով հանեց . Եւ եղաւ որ երբ Փա-
րաւոն խստացաւ մեզ արձակել
ըլլալ , Տէրը Եգիպտոսի երկրին
մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդու առջի-
նեկէն մինչև անասունի առջինեկը
մեռցուց . անոր համար ես ամէն
արգանդ բացող արուն Տէրոջը զոհ
կ'ընեմ , ու իմ որդւոցս ամէն առ-
16 ջինեկը կը փրկեմ : Եւ ասիկայ քու
ձեռքիդ վրայ նշանի համար՝ ու
աչքերուդ մէջտեղը ճակատնոցի հա-
մար ըլլայ . ինչու որ Տէրը մեզ Ե-
գիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեց :
17 Եւ եղաւ որ երբ Փարաւոն ժո-
ղովուրդը արձակեց , Աստուած զա-
նոնք Փղշտացւոց երկրին ճամբայէն
չտարաւ , թէև ան ճամբան մօտ
էր . քանզի Աստուած ըսաւ ,
Ըլլայ որ ժողովուրդը զղջայ երբոր
պատերազմը տեսնէ , ու Եգիպտոս
18 դառնայ . Հապա Աստուած ժողո-
վուրդը Կարմիր ծովուն անապատին
ճամբայէն պտըտցուց . ու Իսրայէ-

լի որդիքը գունդ գունդ Եգիպտո-
սի երկրէն ելան : Եւ Մովսէս 19
Յովսէփին ոսկորները իր հետը ա-
ռաւ . ինչու որ անիկայ Իսրայէլի
որդւոցը հաստատ երդում ընդ-
տուաւ՝ ըսելով , Աստուած
ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու
իմ ոսկորներս ասկէ հետերնիդ հա-
նեցէք :
Եւ Սոկքովթէն չուեցին , ու 20
Ետամին մէջ անապատին ծայրը
իջևան ըրին : Եւ Տէրը անոնց առ- 21
ջևէն կ'երթար ցորեկը ամպի սիւնով՝
անոնց ճամբայ ցուցընելու համար ,
ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս
տալու համար , որ ցորեկ ու գիշեր
երթան : Ցորեկը ամպի սիւնը՝ 22
ու գիշերը կրակի սիւնը՝ ժողո-
վուրդին առջևէն չպակսեցուց :

ԺԴ. ԺՊ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ 2
որ դառնան ու փիահիրոթին առջևը՝
Մագդողին ու ծովուն մէջտեղը բա-
նակ դնեն . Հէզեսփոնին առջին՝
անոր դիմացը ծովուն քովը բանակ
դրէք : Եւ Փարաւոն Իսրայէլի 3
որդւոյը համար պիտի ըսէ թէ
Երկրին մէջ մոլորած են , անա-
պատը անոնց բոլորտիքը պատեց :
Եւ Փարաւոնին սիրտը պիտի 4
կարծրացընեմ , ու անոնց հետևէն
պիտի իյնայ . ու ես Փարաւոնին
վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ
պիտի փառաւորուիմ , ու Եգիպտա-
ցիք պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէ-
րը : Եւ անոնք անանկ ըրին :
Եւ պատմուեցաւ Եգիպտոսի 5
թագաւորին թէ ժողովուրդը փա-
խաւ , և Փարաւոնին ու անոր ծա-
ռաներուն սիրտը ժողովուրդին դէմ
դարձաւ՝ ու ըսին , Մենք ինչո՞ւ
ըրինք աս բանը , որ Իսրայէլը մե-
զի ծառայութիւն ընելէն թող
տուինք : Եւ իր կառքը պատրաս- 6
տեց , ու իր ժողովուրդը իր հետը ա-
ռաւ : Եւ վեց հարիւր ընտիր կառ- 7
քեր՝ ու Եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և
անոնց ամէն մէկուն վրայ ոստիկան-
ներ առաւ : Եւ Տէրը Եգիպտոսի 8

փարաւոն թագաւորին սիրոյը կարծրացուց , ու անիկայ Իսրայէլի որդւոցը ետևէն ինկաւ . և Իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռքով ելան :
9 Բայց Եդիպտացիք անոնց ետևէն ինկան , փարաւոնին ամէն ձիերը — կառքերը՝ և անոր ձիաւորներն ու զօրքերը , և հասան անոնց՝ որ բանակած էին ծովին մօտ Փիհահիրոթին քովը՝ Բէելզեփոնին առջին :
10 Եւ երբ փարաւոն մօտեցաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց աչքերը վերցուցին , և ահա Եդիպտացիք իրենց ետևէն կու գային , ու խիստ վախցան . և Իսրայէլի որդիքը աղաղակեցին Տէրոջը :
11 Եւ ըսին Մովսէսին , Եդիպտոսի մէջ գերեզմաններ չըլլալնիւն համար մեզ անապատին մէջ մեռնելու բերիր . ի՞նչ է աս մեզի ըրածդ որ մեզ Եդիպտոսէն հանեցիր :
12 Ա՛յս չէ՞ր ան խօսքը՝ որ քեզի զրուցեցինք Եդիպտոսին մէջ՝ ըսելով , Թո՛ղ տուր մեզ՝ որ Եդիպտացւոց ծառայութիւն ընենք . քանզի աւելի աղէկ է մեզի Եդիպտացւոց ծառայութիւն ընել , քան թէ անապատին մէջ մեռնիլ :
13 Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին , Մի՛ վախնաք , կայնեցէ՛ք , ու տեսէ՛ք Տէրոջը փրկութիւնը՝ որ այսօր պիտի ընէ ձեզի , ինչու որ ասոնցուան ձեր տեսած Եդիպտացիները մէյմըն ալ պիտի չտեսնէք յաւիտեան :
14 Տէրը ձեզի համար պիտի պատերազմի , ու դուք լռեցէ՛ք կեցէ՛ք :
15 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ինչո՞ւ ինծի կ՚աղաղակես . ըսէ՛ Իսրայէլի որդւոցը որ երթան .
16 Եւ դուն գաւազանդ վերցո՛ւր , ու ձեռքդ ծովուն վրայ երկլեցո՛ւր , ու ճեղքէ՛ ան . և Իսրայէլի որդիքը ծովուն
17 մէջէն ցամաքով երթան : Եւ ես ահա Եդիպտացւոց սիրտը պիտի կարծրացնեմ , ու անոնց ետևէն պիտի երթան . և ես փարաւոնին ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝ անոր կառքերուն ու անոր ձիաւորներուն
18 վրայ փառաւորուիմ , Եդիպտացիք պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը :
19 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը՝ որ Իսրայէլի բանակին առջևէն կ՚երթար , եկաւ , ու անոնց ետևը դնաց . և ամպի սիւնը եկաւ անոնց առջևէն՝ ու անոնց ետին կայնեցաւ .
20 Եւ Եդիպտացւոց բանակին ու Իսրայէլի բանակին մէջտեղը եկաւ՝ ու Եդիպտացւոց ամպ ու խաւար եղաւ , բայց Իսրայէլացւոց գիշերը լոյս կու տար . և բոլոր գիշերը իրարու չմօտեցան :
21 Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ երկլեցուց , ու Տէրը սաստիկ արեւելեան հովով ետ դարձուց ծովը բոլոր գիշերը , և ծովը ցամաք ըրաւ , ու ջուրերը ձեղքուեցան :
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով քալեցին . ու ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն պարիսպ եղան :
23 Եւ Եդիպտացիք անոնց ետևէն ինկան , ու փարաւոնին բոլոր ձիերը՝ կառքերը ու ձիաւորները անոնց ետևէն ծովուն մէջտեղը գացին :
24 Եւ եղաւ որ առաւօտեան պահուն Տէրը Եդիպտացւոց բանակին նայեցաւ կրակի ու ամպի սիւնէն , ու Եդիպտացւոց բանակը խռովութեան մէջ ձգեց .
25 Եւ անոնց կառքերուն անիւները հանեց , ու դժուարութեամբ վարել տուաւ . անոնք որ Եդիպտացիք ըսին , փախչի՛ք Իսրայէլին երեսէն , ինչու որ Տէրը անոնց համար Եդիպտացւոց հետ կը պատերազմի :
26 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ձեռքդ ծովուն վրայ երկլեցո՛ւր , որ ջուրերը Եդիպտացւոց վրայ՝ անոնց կառքերուն ու անոնց ձիաւորներուն վրայ դառնայ :
27 Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ երկլեցուց , և առաւուան դէմ ծովը իր տեղը դարձաւ , ու Եդիպտացիք անոր դիմացէն փախան . և Տէրը թօթափեց Եդիպտացիները ծովուն մէջ :
28 Եւ ջուրը դարձան ու ծածկեցին փարաւոնին կառքերը ու ձիաւորները և բոլոր զօրքերը՝ որոնք անոնց ետևէն ծովուն մէջ մտան . ու անոնցմէ մէկն ալ չմնաց :
29 Բայց Իսրայէլի

որդիքը ծովուն մէջէն չամաքով կ'երթային, և ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն անոնց պատ-
30 բիսպ էին: Այ Տէրը այն օրը Եդիպտացւոց ձեռքէն ազատեց Իսրայէլը. ու Իսրայէլ մեռած տեսաւ Եդիպտացիները ծովուն եզերքը:
31 Այ Իսրայէլ տեսաւ այն մեծ գործը՝ որն որ Տէրը բրաւ Եդիպտացւոց վրայ. ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն, ու հաւատաց Տէրոջը և անոր ծառային Մովսէսին:

ԿԱ. ԺԵ

1 Այն առենը Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը սա երգը երգեցին Տէրոջը, և խօսեցան ըսելով, Պիտի երգեմ Տէրոջը, ինչու որ փառքով փառաւորեալ է. ձին ու անոր հեծեալը
2 ծովը նետեց: Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ գովեստիս, և իմ փրկութիւնս եղաւ. Ասիկայ է իմ Աստուածս, ու պիտի փառաւորեմ զանիկայ. իմ Հօրս Աստուածն է, ու պիտի բարձրացնեմ զանի-
3 կայ: Տէրը հզօր պատերազմող է. անոր անունը Եհովայ է:
4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը ծովը նետեց. և անոր ընտիր ոստիկանները Կարմիր ծովուն
5 մէջ ընկղմեցան: Ընդունդները ծածկեցին զանոնք. քարի պէս խո-
6 րունկը իջան: Այ ձեռքդ՝ ո՛վ Տէր, փառաւորեալ է զօրութեամբ. քու ձեռքդ՝ ո՛վ Տէր,
7 խորտակեց թշնամին: Եւ քու փառացդ մեծութեամբը քեզի դէմ կեցողները կործանեցիր. քու բարկութիւնդ խրկեցիր, որ զանոնք յարդի
8 պէս կերաւ: Եւ քու շունչիդ փչելովը ջուրերը ժողվուեցան. հեղեղները դէզի պէս կայնեցան. ծովուն մէջտեղը անդունդները պաղեցան:
9 Թշնամին բաւ, Պիտի հալածեմ, պիտի հասնիմ, աւարը պիտի բաժնեմ. իմ անձս անոնցմէ պիտի կըշտանայ. իմ սուրս պիտի քաշեմ,
10 իմ ձեռքս զանոնք պիտի սպրէ: Այ հովդ փչեցիր, ծովը զանոնք ծածկեց. զօրաւոր ջուրերուն մէջ կա-
11 պարի պէս ընկղմեցան: Ո՛վ Տէր, աստուածներուն մէջ քեզի պէս ո՞վ կայ. սրբութեան մէջ փառաւորեալ, օրհնութեան մէջ պատնէշեալ, հրաշքներ ընող ո՞վ կայ քեզի նման:
12 Այ ձեռքդ երկրընդունցիր, եր-
13 կիրը զանոնք կլլեց: Այ ողորմութեամբդ առաջնորդեցիր այս ժողովուրդին՝ որ դուն փրկեցիր. քու զօրութեամբդ տարիր զանոնք քու սուրբ բնակութիւնդ:
14 Ժողովուրդները պիտի լսեն ու սարսափին. Փղշտացւոց երկրին բնակիչները ցաւ պիտի բռնէ:
15 Այն ատենը Եդովմի իշխանները պիտի տագնապին. Մովաբին զօրաւորները պիտի դողան. Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի
16 հալին: Ընոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ. քու բազուկիդ մեծութենէն քար պիտի կտրին, մինչև որ անցնի քու ժողովուրդդ՝ ո՛վ Տէր, մինչև որ անցնի այս ժողովուրդը՝ որ
17 դուն ստացար: Պիտի բերես զանոնք, ու քու ժառանգութեանդ լեռը պիտի անկես զանոնք, ո՛վ Տէր, այն տեղը՝ որ քու բնակութեանդ համար շինեցիր. ո՛վ Տէր, այն սրբարանին մէջ՝ որ քու ձեռքերդ
18 շինեցին: Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից:

19 Քանզի փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան, և Տէրը ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց. բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն չամաքով
20 գացին: Եւ Ահարոնին քոյրը Մարիամ մարգարէուհին թմբուկը իր ձեռքը առաւ. ու բոլոր կիներները թմբուկներով ու պարերով անոր ետևէն
21 ելան: Եւ Մարիամ պատասխան տուաւ անոնց, Երգեցէք Տէրոջը՝ ինչու որ փառքով փառաւորեալ է. ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց:
22 Եւ Մովսէս Կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց Իսրայէլը, ու Սուրի անապատը ելան. և երկու օրուան ճամբայ գացին անապատին մէջ, ու
23 ջուր չգտան: Եւ երբոր Մարա եկան, չէին կրնար խմել Մարայի ջուրերէն, ինչու որ դառն էին. անոր համար անոր անունը Մարայ

24 կոչուեցաւ : Եւ ժողովուրդը
տրտնջեց Մովսէսին դէմ՝ ըսելով ,
25 Ի՞նչ խմենք : Եւ անիկայ Տէրո-
ջը աղաղակեց , ու Տէրը անոր փայտ
մը ցուցուց , որն որ ջուրերուն մէջ
դրածին պէս՝ ջուրերը անուշցան : Հոն անոնց կանոն ու դատաստան
26 դրաւ , և հոն փորձեց զանոնք , Եւ
ըսաւ , Ճիշդ որ Տէրոջը քու Աստուածդ ձայնին ուշադրութեամբ մտիկ
ընես , ու ինչ որ անոր առջին չի-
տակ է՝ ընես , և անոր պատուիրանքներուն ականջ դնես , ու անոր բո-
լոր կանոնները պահես , ան ախտե-
րուն մէկը քու վրադ պիտի չբերեմ ,
որոնք Եգիպտացւոց վրայ բերի .
ինչու որ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ կը
բժշկեմ :
27 Եւ եկան Եղիմ , ու հոն տաս-
ուերկու ջուրի աղբիւրներ ու եօթա-
նասուն արմաւենիներ կային . և հոն
ջուրերուն քովը բանակ դրին :

ԳԼ. Ժ.Ջ.

1 Եւ ջուեցին Եղիմէն , ու Իսրայէլի
որդւոցը բոլոր ժողովքը եկան
Սին անապատը՝ որ Եղիմին ու Սի-
նայիին մէջտեղն է , անոնց Եգիպտո-
սի երկրէն ելլելուն երկրորդ ամսուն
2 տասնուհինգերորդ օրը : Եւ Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը անա-
պատին մէջ Մովսէսին ու Ահարոնին
3 դէմ տրտնջեց ըսին . Եւ Իսրայէ-
լի որդիքը ըսին անոնց , Երանի թէ
Տէրոջը ձեռքովը մեռած ըլլայինք
Եգիպտոսի երկրին մէջ , երբոր մի-
սի կաթսաներուն քովը նստած էինք ,
ու կուշտ հաց կ՚ուտէինք . քանզի
մեզ ասանապատը հանեցիք , որ
բոլոր աս ժողովքը անօթութենէն
մեռցընէք :
4 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահա
ես ձեզի երկինքէն հաց պիտի տե-
ղամ , և ժողովուրդը պիտի ելլէ
ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան
պէտք եղածը , որ փորձեմ զանոնք՝
թէ իմ օրէնքիս համեմատ պիտի
5 քալեն՝ թէ չէ : Եւ ըլլայ որ վե-
ցերորդ օրը բերածնին պատրաստեն ,
և անիկայ ամէն օրուան ժողվածնե-
նուն կրկինը ըլլայ :

6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ըսին Իս-
րայէլի բոլոր որդւոցը , Այս իրիկուն
պիտի գիտնաք որ ձեզ Եգիպտոսի
7 երկրէն հանողը Յեհովան է : Եւ առա-
ւօտուն պիտի տեսնէք Տէրոջը փառ-
քը , ինչու որ Տէրոջը դէմ ձեր բրած
տրտունջը ինքը լսեց . և մենք ո՞վ ենք՝
8 որ մեզի դէմ կը տրտնջէք : Եւ Մով-
սէս ըսաւ , Երբոր Տէրը ձեզի իրիկու-
նը ուտելու միս , ու առաւօտուն կըշ-
տանալու չափ հաց տայ , ինչու որ Տէրը լսած է ձեր դէմ բրած տըր-
տունջնիդ . և մենք ո՞վ ենք . ձեր
տրտունջը մեզի դէմ չէ , հապա Տէ-
րոջը դէմ : Եւ Մովսէս ըսաւ Ահա-
9 րոնին , Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովքին ըսէ , Տէրոջը առջևը մօտե-
ցէք . ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց :
10 Եւ եղաւ որ երբ Ահարոն Իսրա-
յէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին կը
խօսէր , անոնք դէպ՝ ի անապատը
նայեցան , և ահա Տէրոջը փառքը
ամպին մէջ երեցաւ : Եւ Տէրը 11
խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Ես- 12
րայէլի որդւոցը տրտունջը լսեցի ,
խօսէ անոնց՝ ըսելով , Իրիկուան
դէմ միս պիտի ուտէք , ու առաւօ-
ւանց հացով պիտի կշտանաք . և
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Յեհովայ
ձեր Աստուածը :
Եւ եղաւ որ իրիկունը լորամարդ- 13
իններ ելան , ու բանակը ծածկե-
ցին . և առաւուանց բանակին բո-
լորտիքը ցօղ իջաւ : Ու երբոր 14
իջած ցօղը վերցաւ , ահա անապա-
տին երեսին վրայ մանր թեփաձև բան
մը կար՝ եղեամի պէս մանր գետնին
վրայ : Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը 15
տեսան , իրարու ըսին , Ի՞նչ է աս .
քանզի ինչ ըլլալը չէին գիտեր . ու
Մովսէս ըսաւ անոնց , Այս է ան հա-
ցը՝ որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ :
16 Տէրոջը պատուիրած բանը աս է . Տէրոջը պատուիրած բանը աս է .
ժողվեցէք անկէ ամէն մէկերնիդ իր
կերածին չափ . ամէն մէկերնիդ իր
վրանին մէջ հղողներուն համար՝
ձեր հոգիներուն համրանքին նայելով
մարդ գլուխ մէկմէկ օմէր առնէք :
17 Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին .
և որը շատ՝ ու որը քիչ ժողվեց :
18 Եւ երբ օմէրով կը չափէին , շատ

ունեցողինը չաւելցաւ, ու քիչ ունեցողինը չպակսեցաւ. ամէն մէկը
19 իր կերածին չափ ժողվեց: Ու Մովսէս ըսաւ անոնց, Մէկը անկէ
20 մինչև առտու չպահէ: Բայց մարդիկ չլսին Մովսէսին, հապա ոմանք թողուցին անկէ մինչև առտու, և որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ. և Մովսէս
21 բարկացաւ անոնց: Ու ամէն առտու կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ. ու արեւը տաքցածին պէս կը հալէր:
22 Ու եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկնապատիկ ուտելիք՝ երկուքն ամէն մէկուն համար երկու օմէր ժողվեցին. և ժողովրդին բոլոր իշխանները եկան ու պատմեցին Մովսէսին:
23 Ու անոնց ըսաւ, Այս է Տէրոջը բսածը. Վաղը հանգստութեան սուրբ շաբաթն է Տէրոջը. ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք, և ինչ որ պիտի հնացընէք՝ հնացուցէք, ու ինչ որ կ'աւելնայ՝ ձեզի համար առտուան պահուելու թողուցէք:
24 Ու անոնք առտուան թողուցին՝ Մովսէսին հրամայածին պէս. և ո՛չ հոտեցաւ, ո՛չ ալ անոր մէջը որդ
25 եղաւ: Ու Մովսէս ըսաւ, Այսօր կերէք զան, ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը. այսօր դաշտին մէջ անկէ
26 պիտի չգտնէք: Վեց օր պիտի ժողվէք անիկայ. բայց եօթներորդ օրը՝ որ շաբաթ է, պիտի չգտնուի:
27 Ու եղաւ որ եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք ժողվելու ելան, ու
28 չգտան: Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մինչև ե՞րբ չէք ուզեր պահել իմ պատուիրանքներս ու օրէնքներս:
29 Նայեցէք որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը, անոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց կուտայ. ամէն մէկնիդ իր տեղը թող նստի. մէկը իր տեղէն չելլէ եօթ-
30 ներորդ օրը: Ու ժողովուրդը
31 հանգստացաւ եօթներորդ օրը: Ու Իսրայէլի որդիքը անոր անունը Ման դրին. ու ան գինձի սերմի պէս ճերմակ՝ ու անոր համը մեղրով չիաւած դաթայի պէս էր:
32 Ու Մովսէս ըսաւ, Տէրոջը հրամայած բանը աս է. Ինկէ օմէր մը լեցուցէք՝ որ ձեր ազգերուն մէջ պահուի. որ անոնք տեսնեն ան հացը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անապատին մէջ՝ երբոր ձեզ Եդիպտոսի երկրէն հանեցի:
33 Ու Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, Սաբոր մը առ, ու անոր մէջը օմէր մը լեցուն մանանայ դիր. և անիկայ ձեր ազգերուն մէջ պահուելու համար Տէրոջը առջևը դիր:
34 Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց, անանկ ալ Ահարոն վկայութեան առջևը դրաւ զանիկայ՝ որ պահուի:
35 Ու Իսրայէլի որդիքը քառասուն տարի կերան մանանան, մինչև որ չէն երկիր եկան. մանանան կերան՝ մինչև որ Կանանու երկրին սահմանը եկան:
36 Օմէրը արդուին տասաներորդ մասն է:

ԻԷ. ԺԱ.

1 Ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը Տէրոջը խօսքին պէս իրենց ճնացքին համեմատ Սին անապատէն ճանցին, և Ռափիդիմի մէջ բանակ դրին. ու ժողովրդին համար խմելու ջուր չկար:
2 Ու ժողովուրդը Մովսէսին հետ վիճեցաւ ու ըսաւ, Մեզի ջուր տուր որ խմենք. և Մովսէս ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ հետ կը վիճիք. ինչո՞ւ Տէրը կը փորձէք:
3 Ու ժողովուրդը հոն ջուրի համար ծարաւեցաւ. ու ժողովուրդը Մովսէսին դէմ տրտունջ ըրաւ ու ըսաւ, Ինչո՞ւ համար մեզ Եդիպտոսէն հանեցիր, որ մեզ ու մեր որդիները և մեր հօտերը ծարաւութեամբ մեռցընես:
4 Ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ըսելով, Ինչ ընեմ աս ժողովուրդին. դրեթէ պատրաստ են իս քարկոծելու:
5 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ժողովուրդին առջևը անցիր, ու Իսրայէլի ծերերէն քու հետդ առ, և քու գաւազանդ՝ որով գետը զարկիր, ձեռքդ առ ու գնա:
6 Ահա Խորեբին մէջ ժայռին վրայ հոն քու առջևդ կը կայնիմ, և ժայռին զարկիր, ու անկէ ջուր պիտի ելլէ, և ժողովուրդը պիտի խմէ: Ու Մովսէս անանկ ըրաւ Իսրայէլի ծերերուն առջևը:
7 Ու տեղին

անունը Աասուս ու Աերիպա դրաւ. 8
ինչու որ Իսրայէլի որդիքը հոն վի-
ճեցան, և Տէրը փորձեցին՝ ըսելով,
Արդեօք Տէրը մեր մէջն է՝ թէ չէ:
Ն Ամաղէկը եկաւ, ու 9
Ռափիդիմի մէջ Իսրայէլին հետ
պատերազմեցաւ: Ե Մովսէս ըսաւ
Յեսուին, Ուզի մարդիկ ընտրէ,
ու Ամաղէկին հետ պատերազմելու
ելլէ. վաղը ես բլուրին գլուխը
պիտի կայնիմ՝ Աստուծոյ գաւազա-
նը ձեռքս առնելով: Ե Յեսու 10
Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ, ու
Ամաղէկին հետ պատերազմեցաւ, և
Մովսէս, Ահարոն ու Հւր բլուր
բին գլուխը ելան: Ե Կ'ըլլար որ 11
երբոր Մովսէս իր ձեռքերը վեր կը
վերցնէր, Իսրայէլը կը յաղթէր,
ու երբոր իր ձեռքերը վար կ'իջեց-
նէր, Ամաղէկը կը յաղթէր: Ե 12
Մովսէսին ձեռքերը ծանրանալուն՝
քար մը առին ու անոր տակը դրին,
և ինքը անոր վրան նստաւ. ու Ա-
հարոն և Հւր մէկը մէկ կողմէն
ու մէկալը միւս կողմէն՝ անոր ձեռ-
քերը վեր բռնեցին, ու մինչև արե-
գակին մարը մանելը անոր ձեռքերը
հաստատուն մնացին: Ե Յեսու 13
սուրի բերնէ անցուց Ամաղէկը ու
անոր ժողովուրդը: Ե Տէրը ը- 14
սաւ Մովսէսին, Ամրիկայ յիշատակի
համար գիրքի մէջ գրէ, ու Յեսուին
իմացուր՝ որ Ամաղէկին յիշատակը
երկինքին տակէն բոլորովին պիտի
ջնջեմ: Ե Մովսէս սեղան մը շի- 15
նեց, ու անոր անունը Եհովանիսի
դրաւ, Ու ըսաւ, Վասնզի Տէրը
երդում ըրաւ ըսելով Որ Տէրը ազգ
ազգ պիտի պատերազմի Ամաղէկին
դէմ:

ԵԼ. ԺԲ.

Ե Մովսէսին աները՝ Ազիամու- 1
քուրմը Յոթորը լսեց ան ամէնը
որ Աստուած ըրաւ Մովսէսին ու իր
Իսրայէլ ժողովուրդին, Թէ Տէրը
Եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը. Ե 2
Մովսէսին աները Յոթորը առաւ
Մովսէսին կնիկը Սեպփորան, անի-
կայ ետ խրկելէն ետքը. Ե անոր 3
երկու որդիքը՝ որոնց մէկուն անու-

նը Գերսամ էր. ինչու որ ինքը ը-
սաւ Օտար երկրի մէջ պան-
դուխտ եմ. Ե մէկալին անունը 4
Եղիեզեր էր. ինչու որ ըսաւ,
Իմ հօրս Աստուածը իմ օգնականս
էր, ու ինծի փարաւոնին սուրէն ա-
զատեց: Ե Մովսէսին աները Յո- 5
թորը անոր որդիներովը ու անոր
կնիկովը եկաւ Մովսէսին դէպ՝ի ա-
նապատը՝ ուր որ անիկայ բանակ
դրեր էր Աստուծոյ լեռանը քովը.
Ե իմացուց Մովսէսին ըսելով, Ես 6
քու աներդ Յոթոր քեզի կու գամ,
նաև քու կնիկդ իր երկու որդիքը
իր հետը ունենալով: Ե Մովսէս 7
իր աները դիմաւորելու ելաւ, և
անոր խոնարհութիւն ըրաւ ու հձմ-
բուրեց զանիկայ. և իրարու ողջ-
ոյնութիւնը հարցուցին ու վրանը
մտան: Ե Մովսէս իր աներոջը 8
պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը ըրաւ
փարաւոնին ու Եգիպտացիներուն՝
Իսրայէլին համար, Ե ճամբուն մէջ
բոլորը իրենց քաշած աշխատութիւ-
նը, ու Տէրոջը զանոնք ազատելը:
Ե Յոթոր ուրախացաւ բոլոր բա- 9
րութիւններուն համար՝ որ Տէրը ը-
ըրաւ Իսրայէլին, փրկելով զանոնք
Եգիպտացւոց ձեռքէն: Ե Յո- 10
թոր ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝
որ ազատեց ձեզ Եգիպտացւոց ձեռ-
քէն՝ ու փարաւոնին ձեռքէն. ին-
չու որ ազատեց ժողովուրդը Եգիպ-
տացւոց ձեռքին տակէն: Հիմա 11
գիտեմ որ Եհովան բոլոր աստուած-
ներէն մեծ է. քանզի ինչ բա-
նի մէջ որ կը հպարտանային, ա-
նոնցմէ վեր էր: Ե Մովսէ- 12
սին աները Յոթոր ողջակէզ ու զո-
հեր բերաւ Աստուծոյ. և Ահարոն
ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը Մովսէ-
սին աներոջը հետ Աստուծոյ առջեւը
հաց ուտելու եկան:

Ե հետեւեալ օրը Մով- 13
սէս ժողովուրդը դատելու նստաւ,
ու ժողովուրդը առաւօտէն մինչև
իրիկուն Մովսէսին քովը կայնեցաւ:
Ե Մովսէսին աները երբոր տեսաւ 14
ինչ որ կ'ընէր Մովսէս ժողովուր-
դին, ըսաւ, Ո՞նչ է այս բանը՝ որ
դուն կ'ընես ժողովուրդին. ինչո՞ւ

դուն միևնակ կը նստիս , ու բոլոր ժողովուրդը առաւօտէն մինչև իրի-
15 կուն քու քովդ կը կայնի ։ Իր Մովսէս բաւ իր աներոջը , Վասնզի ժո-
ղովուրդը կու գայ ինծի Աստուծմէ
16 դատաստան հարցընելու ։ Երբոր անոնք բան մը ունենան՝ ինծի կու-
գան , և ես անոնց միջտեղը դա-
տաստան կ՚ընեմ , ու Աստուծոյ կա-
նոնները ու օրէնքները անոնց կը
17 գիտցընեմ ։ Իր Մովսէսին աները ըսաւ անոր , Ինչ ըրածդ աղէկ
18 բան չէ ։ Իրաւցընէ դուն պիտի մաշիս , դուն ալ ա՛ռ քու հետդ և-
զած աս ժողովուրդն ալ . ինչու որ աս բանը քեզի չատ ծանր է . դուն
19 միևնակ չես կրնար ընել աս ։ Հիմա մտիկ ըրէ իմ խօսքս , ես քեզի խրատ տամ , ու Աստուած քեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ժողովուրդին համար Աստուծոյ առջևը դուն գը-
նա , որ դատերը դուն ներկայացը-
20 նես Աստուծոյ ։ Իր անոնց սորվե-
ցնէր կանոնները ու օրէնքները , և գիտցնէր անոնց իրենց քալելու ձամ-
բան ու իրենց ընելու գործը ։
21 Աւսկի դուն բոլոր ժողովուրդէն կարող մարդիկ՝ Աստուծմէ վախցող՝ ճշմարտասէր ա՛ռ ագահութիւնը ա-
տող մարդիկ ընտրէ , ու հաս-
պարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ յիս-
նապետներ ու տասնապետներ դիր
22 անոնց վրայ ։ Ու ամէնատեն թող անոնք դատեն ժողովուրդը . և ամէն մեծ բանը քեզի ներկայացընեն , ու ամէն պզտիկ բանը անոնք դատեն . այսպէս քեզի օգնելով՝ քու վրայէդ
23 բեռը կը թեթևցընեն ։ Եթէ որ աս բանը ընես , ու Աստուած ալ քեզի ա՛մէն պատուիրէ , ան ատենը կարող կ՚ըլլաս դիմանալու , և բո-
լոր աս ժողովուրդն ալ խաղաղու-
թեամբ իրենց տեղը կ՚երթան ։
24 Իր Մովսէս իր աներոջը խօսքը մտիկ ըրաւ , ու անոր ամէն ըսածը
25 ըրաւ ։ Իր Մովսէս բոլոր Իսրայէ-
լէն կարող մարդիկ ընտրեց , ու զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխ-
ներ՝ հազարապետներ՝ հա-
րիւրապետներ՝ յիսնապետներ ու
26 տասնապետներ կարգեց ։ Իր ամէն ատեն անոնք կը դատէին ժողովուր-
դը . դժուարին բանը Մովսէսին կը
ներկայացընէին , ու ամէն պզտիկ
բանը իրենք կը դատէին ։ Իր 27
Մովսէս իր աները ճամբայ հանեց ,
ու անիկայ իր երկիրը գնաց ։

ԳԼ . ԺՈՐ .

Իսրայէլ 1
որդւոյը Եգիպտոսի երկրէն ել-
լալէն ետքը , նոյն օրը Սինայի անա-
պատը եկան ։ Վասնզի Խորէբ 2
դիմէն չուեցին , ու Սինայի անա-
պատը եկան , ու անապատին մէջ
բանակ դրին . և Իսրայէլը հոն
լեռանը դիմացը բանակ դրաւ ։ Իր 3
Մովսէս Աստուծոյ ելաւ , ու Տէրը
լեռնէն կանչեց զանիկայ՝ ըսելով ,
Յակոբին տանը ասանկ ըսես , և
Իսրայէլի որդւոյը խնդրընես .
Դուք տեսաք ինչ որ ըրի Եգիպ- 4
տացւոց . և ինչպէս ձեզ արծիւի
թևերուն վրայ վերցուցի՝ ու քովս
բերի ։ Իր հիմա թէ որ իրաւցընէ 5
իմ ձայնիս ջնազանդիք ու իմ ուխ-
տս պահէք , դուք ինծի սեփհական
ժողովուրդ պիտի ըլլաք ամէն ազ-
գերէն . ինչու որ բոլոր երկիրը իմս
է ։ Իր դուք ինծի քահանաներու 6
թագաւորութիւն ու սուրբ ազ-
գ մը պիտի ըլլաք . Իսրայէլի որ-
դւոյը դուրս կելլու խօսքերդ ասոնք
են ։

Իր Մովսէս եկաւ ու ժողովուր- 7
դին ծերերը կանչեց , և Տէրոջը իրեն
պատուիրած աս բոլոր խօսքերը ա-
նոնց առջևը դրաւ ։ Իր բոլոր ժո- 8
ղովուրդը միաբերան պատասխա-
նեցին ու ըսին , Տէրոջը բոլոր ը-
սածները պիտի ընենք ։ Իր Մով-
սէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
դարձուց ։

Իր Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ես 9
հիմա քեզի կու գամ թանձր ամպի մը
մէջ , որ ժողովուրդը լսէ երբոր ես
քեզի հետ խօսիմ , ու նաև յաւի-
տեան քեզի հաւատայ ։ Իր Մով-
սէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
պատմեց ։ Իր Տէրը ըսաւ Մով- 10
սէսին , Գնա ժողովուրդին , և զա-
նոնք սրբէ այսօր ու վաղը , և թող

11 իրենց լաթերը լուան , ու երրորդ
օրուան համար պատրաստ ըլլան .
քանզի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժո-
ղովուրդին աչքին առջեւը Սինայ
12 լեռանը վրայ պիտի իջնէ : Ու դուն
ժողովուրդին բոլորտիքը սահման
դնես՝ ըսելով , Ամբողջքնիդ լեռը
ելլէլէն՝ կամ անոր ծայրին դպչե-
լէն զգուշացուցէք . ով որ լեռա-
նը դպչի , անշուշտ պիտի մեռ-
13 յուի : Ոնոր ձեռք չդպչի . քանզի
քարկոծուի , կամ նետով զարնուի .
թէ անասուն ըլլայ և թէ մարդ՝
պիտի չապրի . երբոր փողին ձայնը
երկար հնչուի , անոնք լեռը պիտի
ելլեն :
14 Ու Մովսէս լեռնէն դէպ ՚ի ժո-
ղովուրդը իջաւ , ու սրբեց ժողո-
վուրդը . և անոնք իրենց լաթերը
15 լուացին : Ու անոնց ըսաւ ժո-
ղովուրդին , Երրորդ օրուան համար
պատրաստ եղէք . կէս կնիկներուն
մի՛ մերձենաք :
16 Ու եղաւ որ երրորդ օրը առ-
աւտուընչ որոտումներ ու կայծակներ
կ՚ըլլային , և թանձր ամպ մը կար
լեռանը վրայ , ու խիստ սաստիկ
փողի ձայն մը , և բանակին մէջ
եղած բոլոր ժողովուրդը զարհուռ-
17 բեցաւ : Ու Մովսէս բանակէն
Աստուծոյ առջեւը հանեց ժողովուր-
դը . ու անոնք լեռանը տակը կայ-
18 նեցան : Ու Սինայ լեռը բոլորո-
վին կը մխար , ինչու որ Տէրը անոր
վրայ կրակով իջաւ . ու անոր
մուխը նոցի մուխի պէս կ՚ելլէր , և
19 բոլոր լեռը սաստիկ կը դողար : Ու
քանի որ փողին ձայնը կը սաստկա-
նար , Մովսէս խօսէյաւ , ու Աս-
տուած ձայնով մը անոր պատաս-
20 խան տուաւ : Ու Տէրը Սինայ
լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը ի-
ջաւ . ու Տէրը կանչեց Մովսէսը
լեռանը գլուխը , և Մովսէս ելաւ :
21 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Իջի՛ր
ժողովուրդին պատուիրէ , որ չըլ-
լայ թէ Տէրը տեսնելու համար
սահմանէն անցնին , ու անոնցմէ
22 շատերը կորսուին : Ու Տէրոջը
մօտեցող քահանաներն ալ պրբը-
23 ւին , որ չըլլայ թէ Տէրը անոնց վրայ
յարձակի : Ու Մովսէս ըսաւ Տէ-
րոջը , Ժողովուրդը չկրնար ելլել
Սինայ լեռը . ինչու որ դուն մեզի
խօսեցար՝ ըսելով , Սահման դիր
լեռանը , ու անիկայ սրբէ :
24 Տէրը ըսաւ անոր , Գնա՛ վար իջիր ,
ու Ահարոնին հետ միասին ելլէր .
բայց քահանաները ու ժողովուրդը
Տէրոջը ելլելու համար՝ սահմանէն
չանցնին , որ չըլլայ թէ անոնց վրայ
25 յարձակի : Ու Մովսէս ժողովուր-
դին իջաւ , և ան՚ալ խօսեցաւ ա-
նոնց :

ԳԻՐՔ Ի

1 Ու Աստուած ասոնք բոլոր խօսքերը
ըսաւ՝ ըսելով ,
2 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառա-
յութեան տունէն հանեցի :
3 Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ
չունենաս :
4 Դուն քեզի կուռք չընես , ոչ ալ
վերը երկինքի մէջ կամ վարը երկրի
վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն
մէջ եղած բանի մը նմանութիւ-
նը . Ոնոց երկրպագութիւն չընես ,
5 ու զանոնք չպաշտես . ինչու որ ես
քու Տէր Աստուածդ նախանձոտ Աս-
տուած եմ որ կը հատուցանեմ հայ-
րերուն անօրէնութիւնը որդւոցը
վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չոր-
6 րորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն զիս . Ու
կ՚ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազ-
գը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պա-
տուիրանքներս կը պահեն :
7 Տէրոջը քու Աստուածդ անունը
պարապ տեղը բերանդ չառնես . ին-
չու որ Տէրը իր անունը պարապ
տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի
չսեպէ :
8 Հանգստութեան օրը մի՛ տգի-
տեր՝ անիկայ սուրբ պահելու հա-
մար : Վեց օր պիտի աշխատիս ,
9 ու բոլոր գործդ ընես . Եւթե-
10 ներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուածդ
հանգստութեան օրն է . ան օրը գործ
մը պիտի չգործես , ոչ դուն՝ ոչ քու
որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝ ոչ քու ծա-
ռադ ու աղախինդ՝ ոչ քու անա-

աունդ՝ ձէ՛ ալ տանդ մէջ եզած
11 օտարականդ . Շաբաթի Տէրը վեց
օրուան մէջ ըրաւ երկինքը ու եր-
կիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ ե-
ղածները, և եօթներորդ օրը հանգս-
տացաւ . անոր համար Տէրը օրհնց
հանգստութեան օրը ու սրբեց զա-
նիկայ :
12 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ ,
որ քու օրերդ երկար ըլլան ան երկ-
րին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աս-
տուածդ կու տայ քեզի :
13 Պաղանութիւն մի՛ ըներ :
14 Շնութիւն մի՛ ըներ :
15 Գողութիւն մի՛ ըներ :
16 Քու դրացիիդ դէմ սուտ վկա-
յութիւն մի՛ ըներ :
17 Քու դրացիիդ՝ տանը մի՛ յան-
կար . քու դրացիիդ կնկանը՝ կամ
անոր ծառային՝ կամ անոր աղախի-
նին՝ կամ անոր եզին՝ կամ անոր ի-
շուն՝ և քու դրացիիդ ամենևին մէկ
բանին մի՛ յանկար :
18 Ու բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէ-
ին որոտումները ու կայծակները և
փողին ձայնը ու լեռանը մխալը :
Ու երբ ժողովուրդը տեսաւ , նա
քաշուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ .
19 Ու ըսին Մովսէսին , Դուն խօսէ
մեզի հետ , ու մենք կ՚ընենք . բայց
Աստուած թող չխօսի մեզի հետ՝ որ
20 չմեռնինք : Ու Մովսէս ըսաւ ժո-
ղովուրդին , Մի՛ վախնաք . ինչու
որ Աստուած ձեզ փորձելու եկաւ ,
անանկ որ անոր վախը ձեր առջևը
21 ըլլայ , որ չմեղանչէք : Ու ժողո-
վուրդը հեռու կայնեցաւ . ու Մով-
սէս մտաւ մէգը ան թանձր խաւարին՝
ուր որ Աստուած էր :
22 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ա-
սանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոց
ը . Դուք տեսաք որ ձեզի հետ եր-
23 կինքէն խօսեցայ . Ինծի հետ ար-
ծաթի աստուածներ չընէք , ոչ ալ
ոսկի աստուածներ շինէք ձեզի :
24 Ինծի հողէ սեղան մը շինես , ու ա-
նոր վրայ քու ոչխարներդ ու խա-
ղաղութեան զոհերդ՝ քու ոչխարներդ
ու արջառներդ մատուցանես . Ա-
մէն տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել
կու տամ , քեզի պիտի գամ , ու
քեզ պիտի օրհնեմ : Ու թէ որ 25
ինծի քարէ սեղան շինելու ըլլաս ,
տաշած քարէ չշինես . քանզի թէ որ
անոր վրայ երկաթի գործիք վերցը-
նես , կը պղծես անիկայ : Ու աստի- 26
ճաններով չելլես իմ սեղանս , որ քու
մերկութիւնդ չերեւնայ անոր վրայ :

ԿԱ . ԻՆ

Ու անոնց առջևը դնելու դատաս- 1
տանները դուն տանելիք ասոնք են . Թէ որ 2
Եբրայեցի ծառայ մը ծախու առ-
նելու ըլլաս , անիկայ վեց տարի
պիտի ծառայէ , և եօթներորդ
տարին ձրի ազատ պիտի ելլէ : Թէ 3
որ մինակ մտաւ , մինակ պիտի ել-
լէ . թէ որ կնիկ ունէր , կնիկին ալ
իր հետը պիտի ելլէ : Թէ որ իր 4
տէրը իրեն կնիկ տուաւ , ու անիկայ
իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնաւ
է , կնիկը ու անոր տղաքը տիրոջը
պիտի ըլլան , ու ինքը մինակ պիտի
ելլէ : Բայց թէ որ ծառան 5
յայտնի ըսելու ըլլայ թէ Ես կը
սիրեմ իմ տէրս՝ իմ կնիկս ու իմ
տղաքներս , չեմ ուզեր որ ելլեմ ա-
զատ ըլլամ . Ան ատենը անոր տէ- 6
րը դատաւորներուն պիտի տանի
զանիկայ , և դրանը կամ դրան-
դեակը մօտեցընէ . ու անոր տէրը
անոր ականջը հերիւնով պիտի ծա-
կէ , և անիկայ յաւիտեան ծառայ
պիտի ըլլայ անոր :
Ու թէ որ մէկը իր աղջիկը ա- 7
զախին ըլլալու համար ծախէ , ա-
նիկայ ծառաներուն ելլելուն պէս
պիտի չելլէ : Թէ որ անիկայ հա- 8
ճելի չերեւնայ իր տիրոջը աչքին՝ որ
զանիկայ իրեն նշաներ էր , թող
փրկել տայ զանիկայ . բայց զանիկայ
օտար ազգի ծախելու կարող չըլլայ ,
ինչու որ խաբէութիւն ըրաւ անոր :
Ու թէ որ զանիկայ իր որդւոյն նը- 9
շանած է , աղջկանց օրէնքին հա-
մեմատ պիտի ընէ անոր : Թէ որ 10
իրեն ուրիշ կին առնէ , անոր ու-
տելիքը՝ հանդերձը ու մերձաւորու-
թիւնը պիտի չկորչի : Ու թէ որ 11
անոր սա երեք բանը չընէ , ան ատենը
անիկայ առանց ոստկէ ձրի պիտի
երթայ :

աչքը կամ իր աղախինին աչքը զարնէ ու կուրցընէ , զանիկայ իր աչքին փոխարէն ազատ պիտի արձակէ : 27 Եւ թէ որ իր ծառային ակռան կամ իր աղախինին ակռան թափէ , զանիկայ իր ակռային փոխարէն ազատ պիտի արձակէ :

28 Եւ թէ որ եզ մը իր եղջիւրովը մարդ մը կամ կնիկ մը զարնէ մեռցընէ , եզը անշուշտ պիտի քարկոծուի , ու անոր միսը պիտի չուտուի . բայց եզին տէրը անպարտ ըլլայ : 29 Բայց թէ որ եզը երէկուընէ կամ մէկալ օրուընէ զարնող է , և անոր տիրոջն ալ զգուշացած է , ու զանիկայ պահած չէ , թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը մեռցունելու ըլլայ , եզը պիտի քարկոծուի , ու անոր տէրն ալ պիտի մեռցուի : 30 Թէ որ փրկանք մը ձգուի անոր վրայ , անիկայ իր անձին ազատութեանը համար՝ ինչ որ իր վրան ձգուի պիտի վճարէ : 31 Թէ տղայ մը և թէ աղջիկ մը զարնելու ըլլայ եղջ , ասոր դատաստանին պէս ըլլայ անոր : 32 Թէ որ եզը ծառայ մը կամ աղախին մը զարնէ , անոնց տիրոջը երսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ , ու եզը պիտի քարկոծուի :

33 Եւ թէ որ մէկը փոս մը բանայ , կամ մէկը փոս մը փորէ ու չծածկէ , և հոն եզ մը կամ էշ մը իյնալու ըլլայ , 34 անոր փոսին տէրը պիտի քաշէ , ու անոնց տիրոջը ստակ պիտի տայ , և մեռածը իրը պիտի ըլլայ :

35 Եւ թէ որ մէկու մը եզը իր դրացիին եզը զարնէ մեռցընէ , ողջ եզը պիտի ծախեն , ու անոր ստակը բաժնեն , և մեռածն ալ բաժնեն : 36 Բայց թէ որ եզին երէկուընէ կամ մէկալ օրուընէ զարնող ըլլալը դիտցուած ըլլալով , անոր տէրը զանիկայ պահած չէ , անշուշտ եզին տէրը եզ պիտի հատուցանէ , ու մեռածը իրը պիտի ըլլայ :

ԻԴ . ԻՒ

1 Թէ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ կամ ծախէ զանիկայ , մէկ արջառին տեղը

12 Մարդ զարնող մեռցընողը անշուշտ պիտի մեռցուի : 13 Իսկ թէ թէ որ դարանամուտ չեղաւ , հապա զանիկայ Աստուած մատնեց անոր ձեռքը , քեզի տեղ մը պիտի սահմանեմ , որ անիկայ հոն փախչի : 14 Բայց թէ որ մէկը իր դրացիին ոխ ունենայ , և զանիկայ նենգութեամբ մեռցընէ , իմ սեղանէս ալ պիտի առնես զանիկայ՝ որ մեռնի : 15 Ու իր հօրը կամ մօրը զարնողը անշուշտ պիտի մեռցուի :

16 Ու մարդ գողցողը՝ թէ զանիկայ ծախած ըլլայ , և թէ իր ձեռքը գտնուի , անշուշտ պիտի մեռցուի :

17 Ու իր հայրը կամ մայրը անիծողը անշուշտ պիտի մեռցուի :

18 Ու թէ որ մարդիկ իրարու հետ վէճ ընեն , ու մէկը մէկալին քարով կամ բռունցով զարնէ , ու անիկայ չմեռնի , հապա անկողինը 19 պառկի , Թէ որ նորէն ելլէ , ու ցուպով պտըտի , զարնողը անպարտ ըլլայ , միայն անոր կորսընցուցած ժամանակին արձէքը հատուցանէ , ու բոլորովին առողջացընէ ջնջէ :

20 Ու թէ որ մէկը գաւազանով իր ծառան կամ իր աղախինը զարնէ , ու անիկայ իր ձեռքին տակը մեռնի , անշուշտ անկէ վրէժ պիտի 21 առնուի . Բայց թէ որ օր մը կամ երկու օր ապրի , անկէ վրէժ չառնուի . ինչու որ անիկայ իր ստակն է :

22 Ու թէ որ մարդիկ կռուին , ու յղի կնկան մը զարնելով՝ անոր տըղան անցընել տան , և ոչինչ չնաս մը չըլլայ , անիկայ անշուշտ անկնոջն էրկանը իր վրայ դրած տոյժը պիտի քաշէ , դատաւորներուն թոփաթոփանին պէս հատուցա- 23 նելով : Բայց թէ որ չնաս մը ըլլայ , անձի տեղ անձ պիտի տաս , 24 Աչքի տեղ՝ աչք , ակռայի տեղ՝ ակռայ , ձեռքի տեղ՝ ձեռք , ոտքի 25 տեղ՝ ոտք , խարանի տեղ՝ խարան , վէրքի տեղ՝ վէրք , հարուածի տեղ՝ հարուած :

26 Ու թէ որ մէկը իր ծառային

հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին տեղը
հարս ոչխար պիտի հատուցանէ :
2 Եթէ որ գող մը փոս ծակելու վրայ
գտնուի , ու զարնուի մեռնի , անոր
3 համար արիւն չթափուի : Եթէ որ
անոր վրայ արեւը ծագեր էր , անոր
համար արիւն պիտի թափուի . ա-
նիկայ լման կրնար հատուցանել .
Թէ որ բան մըն ալ չունենար , ան
առնեն իր գողցած բանին համար
4 կրնար ծախուիլ : Եթէ որ գող-
ցածը իր ձեռքը ողջ գտնուի , թէ
եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ ոչխար ,
կրկինը պիտի հատուցանէ :
5 Եթէ որ մէկը արտի մը կամ այգիի
մը վնաս տայ , թող տալով իր ա-
նասունը ուրիշի մը արտին մէջ ա-
րածելու , իր արտին ամենէն աղէկ
ոստէնէն՝ ու իր այգիին ամենէն
աղէկ ջէրէն պիտի հատուցանէ :
6 Եթէ որ կրակ ցաթիկ ու ցանկին փու-
շերուն փակչի , և դիզուած ոսրանե-
րը կամ չհնձուած ցորենը կամ ար-
տը այրի , կրակը վառողը այրածին
ոստէնը լման պիտի հատուցանէ :
7 Եթէ որ մէկը իր դրացիին ստակ
կամ ամանեղ տայ պահելու հա-
մար , և ան մարդուն տունէն գող-
ցուի , թէ որ գողը գտնուի , անի-
կայ կրկինը պիտի հատուցանէ .
8 Եթէ որ գողը չգտնուի , տանուտէրը
դատաւորներուն պիտի տարուի , իր
ձեռքը իր դրացիին ստացուածքին
9 չդպցընելը ուրուքան հասկնալու համար : Ամէն
կերպ անիրաւութեան համար , թէ
եզի՝ թէ իշու՝ թէ ոչխարի և թէ
հանդերձի համար , կամ ամէն կերպ
կորսուած բանի համար՝ որուն որ Տէրը
կը հաստատէ Թէ իրն է , երկու կող-
մին դատը դատաւորներուն առջին
տարուի , ու դատաւորները որուն
վրայ վճռելու ըլլան , անիկայ իր
դրացիին կրկինը պիտի հատուց-
ցանէ :
10 Եթէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը՝
կամ եզ մը՝ կամ ոչխար մը՝ կամ
ինչ և իցէ անասուն մը պահելու
համար տայ , ու անիկայ մեռնի՝ կամ
վնասի՝ կամ Թշնամին առնէ տանի
11 ու տեսնող մը չըլլայ , Էն ուրնէք եր-
կուքին մէջտեղը Տէրոջը երդումը
ըլլայ՝ իր դրացիին ստացուածքին
ձեռք չդպցընելուն համար . ու ա-
նոր տէրը պիտի ընդունի երդումը ,
և ինքը պիտի չհատուցանէ : Իս 12
Թէ որ իրաւցընէ իր քովէն գողցուեր
է , ինքը անոր տիրոջը պիտի հա-
տուցանէ : Եթէ որ ֆոշոնէ պատա- 13
ռուած է , Թող բերէ անիկայ՝
վկայութիւն ընելու համար . ու
պատառուածին փինը պիտի չհատու-
ցանէ :
Իս Թէ որ մէկը իր դրացիէն անա- 14
սուն փոխ առնէ , ու անիկայ վնա-
սուելու կամ մեռնելու ըլլայ՝ անոր
տէրը հետը չըլլալով , ինքը անշուշտ
պիտի հատուցանէ . Իսայց Թէ որ ա- 15
նոր տէրը հետն էր , պիտի չհատու-
ցանէ . Թէ որ վարձքով առնուած
էր , վարձքին տեղը սեպուի :
Իս Թէ որ մէկը ընչանուած աղ- 16
ջիկ մը խաբէ , ու անոր հետ պառ-
կի , անշուշտ անոր օժիտը ինքը
տալով՝ զանիկայ իբրեն կնիկ պիտի
ընէ : Եթէ որ անոր հայրը ամ- 17
նևին չուզէ անոր տալ , անիկայ կոյ-
սերուն օժիտին չափ ստակ պիտի
տայ :
Կախարդ կնիկը չապրեցը- 18
նես :
Ամ որ անասունի հետ պառկի , 19
անշուշտ պիտի մեռցուի :
Միայն Տէրոջմէն՝ի զատ՝ ուրիշ 20
աստուածներու զոհ ընողը բոլորովին
պիտի կորսուի :
Իս օտարականը մի չարչարեր , 21
ու զանիկայ մի նեղեր . ինչու որ
դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ
օտարական էիք : Ամրևարին ու որ- 22
բը բնաւ մի չարչարէք : Եթէ որ զա- 23
նոնք չարչարէք բնաւ և իցէ կերպով
մը , ու անոնք ինձի բողոքելու ըլ-
լան , անշուշտ պիտի լսեմ անոնց ա-
ղաղակը . Իս իմ բարկութիւնս 24
պիտի բորբոքի , ու ձեզ սրով պի-
տի մեռցընեմ . և ձեր կնիկները որ-
բևաբի՝ ու ձեր տղաքնները որբ պի-
տի ըլլան :
Եթէ որ իմ ժողովուրդէս քու 25
քովդ եղած աղքատ մէկու մը փոխ
ստակ տաս , վաշխ առնողի մը պէս
մի ըլլար անոր , ու անոր վրան

26 վաշխ մի դներ : Ահ որ քու դրա-
յիդ հանդերձը գրաւ առնես , ա-
րեւը մարը չմտած՝ իրեն նա դարձը-
27 նես • Ինչու որ ան է միայն անոր
ծածկոցը , իր մարմնին հանդերձն
է ան • ինչո՞վ պիտի պառկի • և
պիտի լսէ որ երբոր ինծի աղաղա-
կէ , պիտի լսեմ , քանզի ես ողոր-
մած եմ :
28 Վատաւորները մի հայհոյեր , և
քու ժողովուրդիդ իշխանը մի ա-
նիծներ :
29 Վնու արմտիքներուդ ու հեղա-
նիւթներուդ երախայրիները մի ու-
շացըներ • քու որդւոցդ անդրանիկ-
30 ները ինծի պիտի տաս : Վնու եզիդ
— ոչխարիդ ալ ասանկ պիտի ընես •
եօթը օր մորը հետ պիտի ըլլայ • ու-
թերորդ օրը ան ինծի պիտի տաս :
31 Իս դուք ինծի սուրբ մարդիկ
պիտի ըլլաք • և դաշտին մէջ գա-
զանիներէն դիլատուածին միսը պի-
տի չուտէք • շուներուն պիտի նե-
տէք ան :

ԻԱ • ԻԴ

1 Սուտ լուր չտանիս • անօրէնի
հետ ձեռքդ չդնես անիրաւ
2 վկայ ըլլալով : Չարութիւն ը-
նելու համար՝ բազմութեանը չհե-
տեւիս • ու դատաստանի մէջ էրե-
սառնէը ծռելու համար շատերուն
կողմը խոստրելով՝ խօսք չխօսիս :
3 Իս աղքատին աչառութիւն չընես
իր դատին մէջ :
4 Ահ որ քու թշնամիդդ մոլո-
րած եզին կամ իշուն հանդիպե-
լու ըլլաս , անշուշտ իրեն դար-
5 ձընես անիկայ : Ահ որ քեզ ա-
տողին էշը բեռի տակ ինկած տես-
նես , ու զանիկայ ազատելէն հրա-
ժարելու ալ ըլլաս , անշուշտ ա-
նոր հետ եւէ ազատես :
6 Վնու աղքատիդ դատին մէջ
7 անոր իրաւունքը չծռես : Սուտ
խօսքէն հեռու կեցիր • և անմեղը
ու արդարը մի մեռցըներ • ինչու
որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ :
8 Իս կաշառ պիտի չառնես • ինչու
որ կաշառը աչքը բաց մարդիկը կը
կուրացընէ , և արդարներուն խօս-
քերը կը խանգարէ :
9 Իս օտարականը մի նեղեր • ինչու
որ դուք օտարականին սիրտը գի-
տէք • որովհետեւ դուք ալ Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ օտարական էիք :
10 Իս քու երկիրդ վեց տարի
սերմանես , ու անոր արդիւնքը ժող-
վես • Հայց եօթներորդ տարին ան-
11 գործ ձգես ու թողուս ան , որ քու
ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն ,
և անոնցմէ մնացածը դաշտին անա-
սուննները ուտեն • քու այդիիդ ե-
ւ ձիթաստանիդ ալ ասանկ ընես :
12 Վեց օր քու գործդ գործէ , ու
եօթներորդ օրը հանգստացիր , որ
քու եզդ ու էշդ հանգստանայ , և
քու աղախինիդ որդին ու օտա-
րականը շունչ առնէ : Իս բոլորը
13 ձեզի ըսուցածներուս մէջ զգուշա-
ւոր ըլլաք , և ուրիշ աստուած-
ներուն անունը չյիշէք • քու բեր-
նէդ անդամ չլսուի :
14 Տարին իրեք անգամ ինծի տօն
պահէ : Խմզարջակերաց տօնը պա-
15 հէ • քեզի պատուիրածիս պէս եօ-
թը օր անխմոր հաց պիտի ուտես
Վպիպ ամսուն մէջ սահմանուած ժա-
մանակին • ինչու որ ան ամսուն մէջ
Եգիպտոսէն ելար • և բնաւ մէկը
յերեսդ դատարկ չերեւնայ իմ առջեւս •
16 Իս արտին մէջ ցանելու աշխատու-
թեանդ երախայրի պտուղը ջնջելու
տօնը՝ ու տարւոյն վերջը ժողվելու
տօնը պահէ , երբոր արտէն քու
աշխատութիւնդ կը ժողվես : Տա-
17 րին իրեք անգամ քու ամէն ա-
րուներդ Տէր Եհովային առջեւը
պիտի երեւնան :
18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ
հացով չմատուցանես , ու իմ տօ-
նիս ճարպը մինչեւ առտու պիտի
չմնայ :
19 Վնու երկրիդ առջի երա-
խայրիները քու Տէր Ասուծոյդ
տունը տանիս :
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չե-
փես :
20 Ահա քու առջեւդ հրեշտակ մը
կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ
պահպանէ , ու իմ պատրաստած
տեղս տանի քեզ :
21 Անկէ զգուշա-

ցիր , ու անոր խօսքը մարիկ ըրէ , անոր անհնազանդ մի ըլլար · ինչու որ անիկայ ձեր յանցանքը պիտի չներէ , քանզի իմ անունս անոր
22 վրայ է : Եայց թէ որ ուշադրութեամբ անոր խօսքը մարիկ ընես , ու իմ բոլոր ըսածս ընես , ան ատենը քու թշնամիներուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և քու հակառա-
23 կորդներուդ՝ հակառակորդ : Վասնզի իմ հրեշտակս քու առջեւդէդ պիտի երթայ , և քեզ Ամորհացւոց ու Վնետացւոց և Փերեզացւոց ու Վանանացւոց , Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց պիտի տանի , և ես պի-
24 տի ջարդեմ զանոնք : Չընոնց աստուածներուն երկրպագութիւն կամ ծառայութիւն չընես , ու անոնց ըրածին պէս չընես · հապա բոլորովին կործանես զանոնք , ու
25 անոնց կուռքերը բոլորովին կոտրտես : Ու ձեր Տէրը Աստուածը պաշտէք , ու ինքը քու հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ · և ձեր մէջէն հիւանդութիւնը պիտի
26 վերցընեմ : Չու երկրիդ մէջ վիժող ու ամուլ պիտի չըլլայ · քու օրերուդ թիւը պիտի լեցընեմ :
27 Իմ երկիւղս քու առջեւդ պիտի խրկեմ , և պիտի կորսընցընեմ ան բոլոր ժողովուրդը՝ որուն որ դուն կ'երթաս , ու քու բոլոր թշնամիներուդ կռնակը քեզի պիտի դարձընեմ :
28 Ու քու առջեւդէդ իշամեղուն պիտի խրկեմ , որ Խեւացիները՝ Վանանացիները ու Վնետացիները քու առջեւդէդ վռընտէ :
29 Չոնք քու առջեւդէդ մէկ տարուան մէջ պիտի չվռընտեմ , որ չըլլայ թէ երկիրը ամայի ըլլայ ու քու վրադ դաշտին գազանները չատնան :
30 Չոնք քու առջեւդէդ կամաց կամաց պիտի վռընտեմ , մինչեւ որ դուն բազմանաս ու երկիրը ժառանգես :
31 Ու քու սահմաններդ Կարմիր ծովէն մինչեւ Փղշտացւոց ծովը՝ ու անապատէն մինչեւ Եփրատ գետը պիտի դնեմ . ինչու որ ան երկրին բնակիչները քու ձեռքդ պիտի տամ . ու զանոնք քու առջեւդէդ
32 վռընտես : Չոնոց հետ ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ չընես : Ու երկրիդ մէջ չբնակին , որ քեզի մեղք գործել կին , որ քեզի մեղք գործել տան ինծի դէմ . ինչու որ եթէ անոնց աստուածները պաշտես , անշուշտ ան քեզի որոգայթ պիտի ըլլայ :

ԳԼ· ԻԴ

1 Ու ըսաւ Մովսէսին , Տէրոջը ելիր դուն ու Ահարոն , Նադաբ ու Աբիուդ՝ և Իսրայէլի ծերերէն եօթանասուն հոգի , ու հեռուէն երկրպագութիւն բրէք :
2 Ու միայն Մովսէս մտնէնայ Տէրոջը , ու անոնք չմտնեն , ոչ ալ ժողովուրդը անոր հետ ելլէ :
3 Ու Մովսէս եկաւ , ու Տէրոջը բոլոր խօսքերը և բոլոր դատաստանները պատմեց ժողովուրդին . և բոլոր ժողովուրդը միաձայն պատասխան տուին ու ըսին , Տէրոջը գրուցած բոլոր խօսքերը պիտի ընենք :
4 Ու Մովսէս Տէրոջը բոլոր խօսքերը գրեց , ու առաւուանց կանուխ ելլաւ , ու լեռանը տակը սեղան մը շինեց , ու Իսրայէլին տասներկու ցեղերուն համեմատ տասներկու արձան հաստատեց :
5 Ու Իսրայէլի որդւոցմէ պատանիներ խրկեց , ու ողջակէզներ մատուցին և խաղաղութեան զոհերու համար զուարակներ զոհեցին Տէրոջը :
6 Ու Մովսէս արիւնին կէսը առաւ , ու կոնքերու մէջ դրաւ . և արիւնին կէսը սեղանին վրայ սրսկեց :
7 Ու առաւ ուխտին դիրքը՝ ու ժողովուրդին ականջներուն կարդաց . և անոնք ըսին , Տէրոջը բոլոր ըսածը պիտի ընենք , ու անոր պիտի հնազանդինք :
8 Ու Մովսէս առաւ արիւնը , ու ժողովուրդին վրայ սրսկեց , ու ըսաւ , Ահա բոլոր ասոնց խօսքերուն համեմատ՝ Տէրոջը ձեզի հետ ըրած ուխտին արիւնը :
9 Ան ատենը Մովսէս ու Ահարոն՝ Նադաբ ու Աբիուդ՝ և Իսրայէլի ծերերէն եօթանասուն հոգի ելան .
10 Ու Իսրայէլի Աստուածը տեսան . ու անոր ոտքերուն տակը աղիւսով յատակածի պէս շափիւղայ՝ և պայ-

ծառութեամբ բուն երկինքին պէս
11 էր։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ընտ-
բեալներուն վրայ իր ձեռքը չերկնցուց. և զԱաւուած տեսան, ու
կերան և խմեցին։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Լե-
ռը ելլէր ինծի ու հոն կայնէ, և
պիտի տամ քեզի բարեղէն տախտակներըն ու իմ գրած օրէնքս և պա-
տուիրանքներս՝ որ անոնց սորվեցը-
13 նես։ Եւ Մովսէս ու անոր պաշտօ-
նեան Յեսու ելան, և Մովսէս Ա-
14 տուծոյ լեռը ելաւ. Եւ ըսաւ ծե-
րերուն, Դուք հոս մեզի սպասեցէք, մինչև որ ձեզի դառնանք. և
ահա Ահարոն ու Ովր ձեր հետն
են. թէ որ մէկը դատ մը ունենայ՝
15 թող անոնց երթայ։
Եւ Մովսէս լեռը ելաւ, ու ամպը
16 պատեց լեռը։ Եւ Տէրոջը փառքը
Սինայ լեռանը վրայ հանգչեցաւ,
ու ամպը պատեց զանիկայ վեց օր.
և եօթներորդ օրը Տէրը ամպին մէ-
17 ջէն կանչեց Մովսէսը։ Եւ Տէրոջը
փառաց տեսիլքը լեռանը գագաթին
վրայ մաշող կրակի պէս էր Իսրայէ-
18 լի որդւոցը առջևը։ Եւ Մովսէս
ամպին մէջ մտաւ ու լեռը ելաւ,
և Մովսէս քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցաւ։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Օրհուցէ Իսրայէլի որ-
դւոցը՝ որ ինծի ընծայ բերեն. ամէն
յօժար կամք պահող մարդէն պիտի
3 առնէք իմ ընծաս։ Եւ ձեր ա-
նոնցմէ առնելու ընծան ասոնք
4 կրնայ և արծաթ՝ ու պղինձ, Եւ կա-
պուտակ՝ ու ծիրանեգոյն և կրկնակի
կարմիր՝ ու բարակ քթան՝ և այծի
5 մազ, Եւ կարմիր ներկուած խոյի
մորթեր՝ ու թէհաշի մորթեր՝ և
6 Սատիմի փայտեր, Լոյսի համար եղ՝
օծման եղի համար ու անուշահոտ
7 խունկի համար համեմներ, Սղոնձնա-
քարեր՝ ու ներփուտին ու լանջապա-
նակին վրայ գամուելու քարեր։
8 Եւ ինծի սրբարան մը շինեն՝ որ
9 իրենց մէջը բնակիմ։ Խորանին օ-
րինակը և անոր բոլոր կարասիքին
օրինակը՝ բոլոր քեզի ցուցուցածիս
պէս՝ ձիշդ անանկ պիտի շինէք։

Եւ Սատիմի փայտէ տապանակ 10
մը շինեն. անոր երկայնութիւնը
երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայ-
նութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝ և
անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն
ու կէս ըլլայ։ Եւ անիկայ զուտ 11
ոսկիով պիտի պատես, ներսէն ու
դուրսէն պիտի պատես ան. և անոր
վրան բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
շինես։ Եւ անոր համար չորս 12
ոսկի օղակ ձուլես, ու անոր չորս
անկիւնները դնես զանոնք, որ ա-
նոր մէկ կողմը երկու օղակ՝ ու
մէկալ կողմը երկու օղակ ըլլայ։
Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր շի- 13
նես, ու զանոնք ոսկիով պա-
տես։ Եւ ձողերը տապանակին 14
քովերը եղած օղակներուն անցը-
նես, որ տապանակը անոնցմով
վերցուի։ Ձողերը տապանակին օ- 15
ղակներուն մէջը ըլնան. անկէ չհա-
նուին։ Եւ տապանակին մէջ դնես 16
վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի
տամ։

Եւ զուտ ոսկիէ քաւութիւն մը 17
շինես, անոր երկայնութիւնը եր-
կու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայ-
նութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
ըլլայ։ Եւ ոսկիէ երկու քերով- 18
բէներ շինես քաւութիւնին երկու
ծայրին վրայ. կռածոյ շինես զա-
նոնք. Եւ մէկ քերովբէն մէկ 19
ծայրէն՝ ու միւս քերովբէն մէ-
կալ ծայրէն շինես. քերովբէները
քաւութիւնէն՝ անոր երկու ծայ-
րերուն վրայ շինես։ Եւ քերովբէ- 20
ները թևերնին վերէն տարածե-
լով՝ իրենց թևերովը քաւութիւ-
նը պիտի ծածկեն. և անոնց ե-
րեսները իրարու պիտի նային. քե-
րովբէներուն երեսները դէպ ի քա-
ւութիւնը պիտի ըլլան։ Եւ քա- 21
ւութիւնը տապանակին վրայ պիտի
դնես. և քեզի տալու վկայութիւ-
նըս տապանակին մէջ դնես։ Եւ 22
հոն ես քեզի պիտի հանդիպիմ. ու
քաւութեանը վրայէն՝ վկայութեան
տապանակին վրան եղած երկու քե-
րովբէներուն մէջտեղէն՝ Իսրայէլի

որգւոյը համար բոլոր քեզի պատուիրելու բանիցս վայով պիտի խօսիմ քեզի հետ։

23 Եւ Աատիմի փայտէ սեղան մը 24 չինես. անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն՝ ու անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս պիտի ըլլայ։ Եւ անիկայ զուտ ոսկիով պատես. ու անոր բոլորտիքը ոսկի չղջանակ մը չինես։ 25 Եւ անոր չորս մատնաչափ սպառուած մը չինես. ու սպառուածին բոլորտիքը ոսկի չղջանակ 26 մը չինես։ Եւ անոր չորս ոսկի օղակ չինես. ու անոր չորս անկիւնը՝ չորս ոտքին քովը դրնես օղակները։ 27 Օղակները սպառուածին քովը պիտի ըլլան, որ սեղանը վերցնելու համար՝ ձողերուն տեղը ըլլան։ 28 Եւ ձողերը Աատիմի փայտէ չինես, ու զանոնք ոսկիով պատես. և սեղանը անոնցմով պիտի վերցուի։ 29 Եւ անոր սկուտեղները ու անոր խնկամաններն ու բաժակները և բաժակները ու գաւաթները չինես, որ անոնցմով թափելու նուէրը մատուցուի. զանոնք զուտ ոսկիէ չինես։ 30 Եւ սեղանին վրան առաջաւորութեան հացը դնես միշտ իմ առջեւս։

31 Եւ զուտ ոսկիէ աշտանակ մը չինես. կռածոյ պիտի չինուի աշտանակը, — անոր բունը՝ ձիւղերը՝ սկահակները՝ դնդակներն ու ծաղիկները իրմէն պիտի ըլլան։ 32 Եւ անոր քովերէն վեց ձիւղեր ելլեն. աշտանակին մէկ քովէն երեք ձիւղ և աշտանակին մէկալ քովէն երեք ձիւղ ելլեն. 33 Մէկ ձիւղին վրայ նշանէ երեք սկահակ ըլլայ՝ դնդակով ու ծաղիկով, և մէկալ ձիւղին վրայ նշանէ երեք սկահակ՝ դնդակով ու ծաղիկով. աշտանակէն ելած վեց ձիւղերը 34 սանկ պիտի ըլլան։ Եւ աշտանակին վրայ չորս նշանէ սկահակ պիտի ըլլայ իրենց դնդակներովը ու ծաղիկներովը։ 35 Եւ աշտանակէն ելած վեց ձիւղերուն՝ երկու ձիւղին տակը իրմէն մէկ դնդակ՝ ու երկու ձիւղին տակը իրմէն մէկ դնդակ՝ և երկու ձիւղին տակը իրմէն մէկ դնդակ պիտի ըլլայ։ 36 Անոնց դնդակները ու ձիւղերը իրմէն պիտի ըլլան. ամէնը մէկ կռածոյ զուտ ոսկիէ կռածոյ պիտի ըլլայ։ 37 Եւ անոր լօճը վրան եօթը ճրագներ չինես. ու անոր ճրագները վառուած ատենը լոյսը առջեւէն տան։ 38 Եւ անոր մանեկաձեները ու անոր բազմակալները զուտ ոսկիէ պիտի ըլլան։ 39 Անիկայ բոլոր ատ գործիքներով տալանդ մը զուտ ոսկիէ պիտի չինուի։ 40 Եւ նայէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս չինես գործես։

ԳԼ. Լ.Օ.

1 Եւ խորանը չինես տասը վարագուրներով՝ մանուած բարակ քթանէ ու կապուտակէ և ծիրանեգոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ. վարպետի գործ չինես գանոնք քերովբէներով։ 2 Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսանուութը կանգուն՝ և մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ. բոլոր վարագուրներուն չափը մէկ ըլլայ։ 3 Հինգ վարագուրները իրարու պիտի կցուին, և հինգ վարագուրները իրարու պիտի կցուին։ 4 Եւ կցուածքին ծայրի մէկ վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակեայ օղակներ չինես. մէկալ կցուածքին ծայրի վարագուրին եզերքն ալ անանկ ընես։ 5 Մէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ չինես, և մէկալ կցուածքին վրան եղած վարագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ չինես. օղակները դիմացէ դիմաց պիտի ըլլան։ 6 Եւ հիսուն կարճաձեւ ոսկի ճարմանդներ չինես. ու վարագուրները ճարմանդներով կոճկես, և մէկ խորան պիտի ըլլայ։

7 Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլլալու համար այծի մազէ վարագուրներ չինես. տասնումէկ վարագոյր ընես անոնք։ 8 Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը երսուն կանգուն՝ և մէկ վարագուրին լայնու-

թիւնը չորս կանգուն ըլլայ. տաս-
նուհինգ վարագուրներուն չափը
9 մէկ ըլլայ: Ու հինգ վարա-
գուրները զատ՝ ու վեց վարա-
գուրները զատ կդնես. և վեցե-
րորդ վարագուրը խորանին առ-
10 ջևի կողմէն երկպատիկ ընես: Ու
կցուածքին ծայրը եղած մէկ վա-
րագուրին եզերքին վրայ յիսուն օ-
ղակ՝ ու մէկալ կցուածքին ծայրը
եղած վարագուրին եզերքին վրայ
11 յիսուն օղակ չինես: Ու պղնձէ
յիսուն կարթաձև ճարմանդներ շի-
նես, ու ճարմանդները օղակնե-
րուն անցընես, և վրանը կռճ-
12 կես, ու մէկ ըլլայ: Ու վրանին
վարագուրներէն աւելորդ մնացա-
ծը՝ այինքն վարագուրին աւելցած
կէսը՝ խորանին ետևէն կախուած
13 պիտի մնայ: Ու վրանին վարա-
գուրներուն երկայնութենէն մէկ
կանգուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ
կանգուն մէկալ կողմէն աւելցա-
ծը՝ խորանին քովերը կախուած
մնայ՝ զանիկա մէկ կողմէն ու մէ-
14 կալ կողմէն ծածկելու համար: Ու
վրանին համար կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէն ծածկոց մը, ու
անոր վրայէն թէհաշի մորթերէն
ծածկոց մը չինես:
15 Ու խորանին տախտակները Ա-
տիմի փայտէ չինես որ կանգնած
16 մնան: Մէկ տախտակին երկայ-
նութիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ
տախտակին լայնութիւնը մէկ ու
17 կէս կանգուն պիտի ըլլայ: Մէն
մէկ տախտակը երկուքկու ագուց-
ցիկ ծայրեր պիտի ունենայ իրա-
րու համեմատ. խորանին բոլոր
18 տախտակներուն ասանկ ընես: Ու
խորանին տախտակները չինես.
դէպ 'ի հարաւ՝ հարաւային կողմը
19 քսան տախտակ չինես: Ու քսան
տախտակներուն տակը քառասուն
արծաթի խարիսխ չինես. մէկ տախ-
տակին տակը իր երկու ագուցիկ
ծայրը անցընելու համար երկու խա-
րիսխ՝ և մէկալ տախտակին տակը
իր երկու ծայրը անցընելու հա-
մար երկու խարիսխ պիտի ըլլայ:
20 Ու խորանին մէկալ կողմին հա-
մար հիւսիսային կողմը՝ քսան տախ-
տակ, Ու անոնց քառասուն արծաթի 21
խարիսխները, մէկ տախտակին
տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ
տախտակին տակը երկու խարիսխ
չինես: Ու խորանին ետևի կող- 22
մին համար արևմտեան կողմը վեց
տախտակ չինես: Ու խորանին ան- 23
կիւններուն համար՝ ետևի կողմը
երկու տախտակ չինես: Ու վա- 24
րէն պիտի կցուին, ու վերէն մէկ
օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան.
երկուքն ալ ասանկ պիտի ըլլան.
անոնք երկու անկիւններուն համար
պիտի ըլլան. Ու այսպէս՝ ասոնք 25
ութը տախտակ պիտի ըլլան. ու
անոնց արծաթի խարիսխները տաս-
ուվեց խարիսխ պիտի ըլլան. մէկ
տախտակին տակը երկու խարիսխ՝
ու մէկալ տախտակին տակը եր-
կու խարիսխ ըլլայ: Ու Ատիմի 26
փայտէ նիգեր չինես. խորանին
մէկ քովի տախտակներուն համար
հինգ նիգ՝ Ու խորանին մէկալ քո- 27
վի տախտակներուն համար հինգ
նիգ, ու դէպ 'ի արևմուտք խոր-
անին ետևի կողմի տախտակներուն
համար հինգ նիգ պիտի ըլլայ. Ու 28
մէջտեղի նիգը, այինքն տախտակ-
ներուն մէջտեղը եղածը՝ մէկ ծայ-
րէն մէկալ ծայրը պիտի անցնի:
Ու տախտակները ոսկիով պատես, 29
ու անոնց օղակները՝ այինքն նի-
գերուն տեղերը ոսկիէ չինես. և
նիգերը ոսկիով պատես:
Ու խորանը կանգնես իր ձևին 30
համեմատ, ինչպէս որ լեռանը վրայ
քեզի ցուցուեցաւ:
Ու կապուտակէ՝ ու ծիրանագոյ- 31
նէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մա-
նուած բարակ քթանէ վարագոյր
մը չինես. անիկայ վարպետի գործ
քերովբէներով պիտի չինուի: Ու 32
անիկայ Ատիմի ֆայտէ չորս սա-
կիապատ սիւներու վրայ դնես. ա-
նոնց ճանկերը ոսկի պիտի ըլլան.
սա չորս արծաթի խարիսխներու
վրայ պիտի ըլլան: Ու վարագու- 33
րը ճարմանդներէն վար կախես,
ու հոն վարագուրին ներսի կող-
մը վկայութեան տապանակը բե-

բես. և վարագուրը ձեզի պիտի բաժանէ սրբութիւնին՝ ու սրբութեանց
34 սրբութիւնին միջտեղը։ Ու քահանութիւնը վկայութեան տապանակին վրայ՝ սրբութեանց սրբութիւնին միջ դնես։
35 Ու վարագուրին դուրսի դին սեղանը, ու սեղանին դիմացը խորանին հարաւային կողմը՝ աջտանակը դընես. ու սեղանը հիւսիսային կողմը դնես։
36 Ու վրանին դրանը համար կապուտակէ՝ ու ծիրանագոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ՝ նկարագործ դրան
37 վարագոյր մը չինես։ Ու դրան վարագուրի համար Սատիմի ձողե հինգ սիւն չինես, ու զանոնք ոսկիով պատես. և անոնց ճանկերը ոսկիէ ըլլան. ու անոնց համար պղնձէ հինգ խարիսխ ձուլես։

ԿԼ. ԻԶ

1 Ու զոհի սեղանը Սատիմի փայտէ չինես, երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու լայնութիւնը հինգ կանգուն. սեղանը քառակուսի ըլլայ. և անոր բարձրութիւնը երեք կանգուն ըլլայ։
2 Ու անոր եղջիւրները անոր չորս անկիւնները վրայ չինես. անոր եղջիւրները իրմէն ըլլան. ու զանկայ պղնձով պատես։
3 Ու անոր մոխիրը ժողվելու համար անոր թասրնները՝ ու անոր թիակները՝ և անոր կոնքերը՝ ու անոր մսահանները՝ ու անոր կրակի ամանները չինես. անոր բոլոր գործիքները պղնձէ չինես։
4 Ու անոր ցանցակերպ կասկարայ մը չինես պղնձէ. ու ցանցին վրայ չորս պղնձէ օղակ չինես՝ անոր
5 անկիւններուն վրայ։ Ու անիկայ սեղանին չրջանակին տակը դընես նեըքևէն, որ ցանցը գրեթէ
6 սեղանին միջտեղը ըլլայ։ Ու սեղանին համար ձողեր չինես. ձողերը Սատիմի փայտէ ըլլան. ու զանոնք պղնձով պատես։
7 Ու անոր ձողերը օղակներուն պիտի անցուին. ու ձողերը սեղանին երկու քովերը պիտի ըլլան՝ անիկայ վերցընելու համար։
8 Նիկայ տախտակներէ՝ միջը դատարկ պիտի չինես. ինչո քեզի ցուցուածին պէս՝ անանկ պիտի չինեն։

9 Ու խորանին պահը չինես. հարաւային կողմին համար՝ պահին վարագուրները մանուած բարակ քթանէ ըլլալով՝ մէկ քովի երկայնութիւնը հարիւր կանգուն պիտի ըլլայ։
10 Ու անոր քսան սիւները ու անոնց քսան խարիսխները պղնձէ, և սիւներուն ճանկերը և անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլլան։
11 Ու նոյնպէս հիւսիսային կողմին համար պահին երկայնութեանը նայելով՝ վարագուրները հարիւր կանգուն պիտի ըլլան. ու անոր քսան սիւները և անոնց քսան խարիսխները պղնձէ, սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլլան։
12 Ու արեւմտեան կողմին համար պահին լայնութեանը նայելով՝ վարագուրները յիսուն կանգուն պիտի ըլլան. անոնց սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները տասը պիտի ըլլան։
13 Ու պահին արեւելեան կողմին համար՝ անոր լայնութիւնը արեւելեան կողմէն յիսուն կանգուն պիտի ըլլայ։
14 Ու դրանը մէկ քովին վարագուրները տասնհինգ կանգուն պիտի ըլլան. անոնց սիւները երեք՝ ու անոնց խարիսխները երեք։
15 Ու մէկալ քովին վարագուրները տասնհինգ կանգուն պիտի ըլլան. անոնց սիւները երեք՝ ու անոնց խարիսխները երեք։
16 Ու պահին դրանը համար՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանագոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ քթանէ՝ քսան կանգունի նկարագործ վարագոյր մը պիտի ըլլայ. անոնց սիւները չորս՝ ու անոնց խարիսխները չորս պիտի ըլլան։
17 Պահին բոլորտիքը երեք բոլոր սիւները արծաթ կապերով՝ ու անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խարիսխները պղնձէ պիտի ըլլան։
18 Պահին երկայնութիւնը հարիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ամէն տեղ՝ յիսուն՝ և բարձրութիւնը

հինգ կանգուն . վերջաւորինքը մանուած բարակ քթանէ պիտի ըլլան , ու անոնց խարիսխները պղնձէ պիտի
19 ըլլան : Խորանին բոլոր գործիքները իր ամէն պաշտօնին համար՝ և անոր բոլոր ցիցերը՝ ու սրահին բոլոր ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան :
20 Եւ դուն պատուիրես Իսրայէլի որդւոցը՝ որ քեզի ձեթուած մաքուր ձէթ բերեն լոյսի համար , որ կանթեղները միշտ վառին :
21 Ահարոն ու անոր որդիները ժողովքի խորանին մէջ՝ վկայութեանը առջեւի վարագուրին դուրսի դին՝ իրիկուընէ մինչեւ առտու Տէրոջը առջեւը անվերջ կարգադրեն . ասիկայ անոնց յաւիտենական կանոն ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ :

ԳԼ . ԻԴ

1 Եւ դուն քեզի մօտեցուր քու եղբայրդ Ահարոնը ու անոր որդիները իր հետ՝ Իսրայէլի որդւոցը մէջէն , որ ինծի քահանայութիւն ընեն . Ահարոնը և Ահարոնին որդիները՝ Նադաբը ու Աբիուդը՝ Եղիազարը ու Իթամարը :
2 Եւ քու եղբօրդ Ահարոնին սուրբ զգեստներ պիտի շինես պատուոյ ու փառաց
3 համար : Եւ դուն ըսէ բոլոր իմաստուն միտք ունեցողներուն՝ որոնք որես խմաստութեան հոգիով լեցուցի , որ Ահարոնին զգեստները շինեն՝ անիկայ օրհնելու համար՝ որ
4 ինծի քահանայութիւն ընէ : Եւ անոնց շինելու զգեստները ասոնք են . լանջապանակ ու եփուտ և պատմուճան ու նկարագործ շապիկ խոյր և գօտի . և սուրբ զգեստներ շինեն քու եղբօրդ Ահարոնին ու անոր որդիներուն , որ ինծի քահանայութիւն ընեն :
5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին ու կապուտակը և ծիրանեգոյնը ու կրկնակի կարմիրը և բարակ քթա-
6 նը . Եւ ոսկի ընեն կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ , կրկնակի կարմիրէ և մանուած բարակ քթանէ վարպետի
7 գործ պիտի շինեն եփուտը : Անոր երկու ծայրերը երկու կցուած վականներ

պիտի ունենան , որ իրարու միացած ըլլայ : Եւ եփուտին վրայ 8
եղած ժապաւէնը անոր շինուածքին պէս նոյն բանէն պիտի ըլլայ . ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ պիտի ըլլայ : Եւ երկու ե- 9
ղընդնաքարեր առնես , ու անոնց վրան Իսրայէլի որդւոցը անունները փորագրես : Անոնց անունները 10
րուն վեցը մէկ քարին վրայ՝ և միւսացած վեց անունները մէկալ քարին վրայ անոնց ծնունդներուն համեմատ : Ին երկու 11
քարերուն վրայ Իսրայէլի որդւոցը անունները՝ ակունք բանողի գործով՝ կնիք փորագրածնուն պէս փորագրես . ոսկի խորշերու մէջ դամես անոնք : Եւ եր- 12
կու քարերը եփուտին ուսերուն վրայ պիտի դնես , որ Իսրայէլի որդւոցը յիշատակի քարեր ըլլան . ու Ահարոն անոնց անունները յիշատակի համար իր երկու ուսերուն վրայ պիտի կրէ Տէրոջը առջեւը : Եւ ոսկիէ խորշեր պիտի 13
շինես . Եւ զուտ ոսկիէ ոլորուած 14
հիւսուած երկու շղթաներ պիտի շինես , ու հիւսուած շղթաները խորշերուն անցընես :

Եւ դատաստանի լանջապանակը 15
վարպետի գործ շինես . անիկայ եփուտին շինուածքին պէս շինես . ոսկիէ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ շինես :
Վհատակուսի պիտի ըլլայ երկու- 16
քի ծալուելով . անոր երկայնութիւնը մէկ թիզ՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ թիզ՝ ալ՝ ըլլայ :
Եւ անոր մէջ ակունքներու գամուած- 17
քին համեմատ՝ չորս կարգ քարեր պիտի գամես . առ կարգը՝ սարդիոն , տոպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին կարգը պիտի ըլլայ : Եւ երկրորդ 18
կարգը պիտի ըլլայ կարկհան , շափիւղայ ու անդամանդ . Եւ երրորդ 19
կարգը պիտի ըլլայ գոմաղմ , ակատ ու մեղեսիկ . Եւ չորրորդ կարգը 20
պիտի ըլլայ ոսկեքար՝ եղընգնաքար ու յասպիս . ասոնք ոսկի խորշերու մէջ

21 գամուած պիտի բլլան : Եւ քա-
րերը Իսրայէլի որդւոցը անունն-
րուն պէս տասներկու պիտի բլլան ,
անոնց անուններուն համեմատ՝ ամէն
մէկը իր անունովը տասներկու ցե-
ղին համեմատ՝ կնիքի փորագրողի
գործով փորագրուած պիտի բլլան :
22 Եւ լանջապանակին վրան զուտ ոսկիէ
ոլորուած հիւսուած շղթաներ պի-
23 տի շինես : Եւ լանջապանակին
վրան երկու ոսկի օղակներ շինես ,
ու ան երկու օղակները լանջա-
պանակին երկու ծայրերուն վրայ
24 դնես : Եւ ան երկու հիւսուած
ոսկի շղթաները լանջապանակին
ծայրը եղած երկու օղակներուն
25 անցընես . Եւ երկու հիւսուած
շղթաներուն մնացեալ երկու ծայրե-
րը ան երկու խորշերուն ան-
ցընես . ու զանոնք եփուտին առ-
ջեւի կողմէն ուսերուն վրայ դը-
26 նես : Եւ երկու ոսկի օղակներ
ել շինես . ու զանոնք լանջապա-
նակին ներսի կողմէն՝ եփուտին
կցուած եզերքին երկու ծայրերը
27 դնես : Եւ երկու ոսկի օ-
ղակներ շինես , ու զանոնք ե-
փուտին երկու ուսերուն վարէն՝
անոր առջեւի կողմի կցուածքին
մօտ՝ եփուտին ժապաւէնին վրա-
28 յէն անցընես : Եւ լանջապանա-
կը իր օղակներէն՝ կապուտակէ ֆե-
նտէ լարով եփուտին օղակներուն
կապեն , որ եփուտին ժապաւէնին
վրայ բլլայ , ու լանջապանակը ե-
29 փուտին վրայէն չգաւուխ : Եւ Ա-
հարոն երբոր սրբարանը մտնէ ,
Իսրայէլի որդւոցը անուննները Տէ-
րոջը առջեւը յիշատակի համար՝
միշտ իր սրտին վրայ եղած դատաս-
տանի լանջապանակին վրայ պիտի
30 կրէ : Եւ դատաստանի լանջապա-
նակին մէջ Ուրիմը ու Թումիմը դնես . և Ահարոնին սրտին
վրայ պիտի բլլան , երբոր անիկայ
Տէրոջը առջեւը երթայ . ու Ահարոն
Տէրոջը առջեւը միշտ իր սրտին վրայ
պիտի կրէ Իսրայէլի որդւոցը դա-
տաստանը :
31 Եւ եփուտին պատմուճանը բո-
լորովին կապուտակէ պիտի շինես :
32 Եւ անոր մէջտեղը գլուխ անցնելու
ձեղքուածք մը պիտի բլլայ . ձեղ-
քուածքին բոլորտիքը զրահի ձեղ-
քուածքին պէս հիւսուած եզերք
ունենայ՝ որ չպատռի : Եւ անոր 33
քղանցքներուն վրայ կապուտակէ
ու ծիրանեգունէ և կրկնակի կար-
միր նուռեր պիտի շինես քղանցք-
ներուն բոլորտիքը , ու անոնց մէջ-
տեղը շուրջանակի ոսկի զանգակներ :
Պատմուճանին քղանցքին վրայ շուր- 34
ջանակի ոսկի զանգակ մը ու նուռ
մը՝ ոսկի զանգակ մը ու նուռ մը
պիտի բլլայ : Եւ պաշտօնի համար 35
անիկայ Ահարոնին վրան պիտի բլ-
լայ . ու Տէրոջը առջեւ սրբարանը
մտած ու ելած ատենը՝ անոր ձայնը
պիտի լսուի որ չմեռնի :
Եւ դուն ոսկիէ թիթեղ մը պի- 36
տի շինես , ու անոր վրան կնիքի փո-
րագրածներուն պէս ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ
ՏԻՐՈՋԻ փորագրես : Եւ կա- 37
պուտակ ժապաւէն մը անոր վրան
դնես՝ որ խոյրին վրայ պրուի . Խ-
խոյրին վրան անոր առջեւի կողմը
բլլայ : Եւ անիկայ Ահարոնին ճա- 38
կատին վրայ պիտի բլլայ , որ Ի-
սրայէլի որդւոցը նուիրած բոլոր
սուրբ ընծաներուն անօրէնութիւնը
Ահարոն կրէ . ու միշտ իր ճակա-
տին վրայ պիտի բլլայ , որ անոնք
ընդունելի բլլան Տէրոջը առջեւը :
Եւ շապիկը բարակ բեհեզէ նկա- 39
րէն հիւսես , ու խոյրը բարակ բեհե-
զէ պիտի շինես , և գօտին նկարա-
գործ պիտի շինես :
Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկներ 40
պիտի շինես , ու անոնց գօտիներ
պիտի շինես . և պատուոյ ու փա-
ռաց համար անոնց ապարոշներ պի-
տի շինես : Եւ զանոնք քու եղ- 41
բօրդ Ահարոնին ու իր հետը իր
որդւոցը պիտի հագցընես . ու ա-
նոնք պիտի օծես , և պիտի օրհնես ,
ու սրբես անոնք՝ որ ինծի քահանա-
յութիւն ընեն : Եւ անոնց կտաւէ 42
անդրաւարտիքներ պիտի շինես խ-
ղճոյ մազմինին մերկութիւնը ծած-
կելու համար . անոնց մէջքերէն մին-
չեւ ծունկերնին պիտի հասնին : Եւ 43
անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը

վրայ պիտի ըլլան՝ երբոր ժողովքի խորանը մտնեն, կամ երբոր սեղանին մօտենան սրբարանին մէջ պաշտելու համար, որ չըլլայ թէ անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին. սա կ՚ըլլայ իրեն՝ ու իրմէ ետքը իր սերունդին։

ԳԻՆ. ԻԹ.

1 Եւ ասէ որ անոնց պիտի ընեն՝ զանոնք սրբելու համար, որ ինձի քահանայ ըլլան. արջառներէն զուարակ մը ու երկու անբասիր խոյ առնես, 2 եւ անխմոր հաց՝ ու եղով շաղուած անխմոր շօթեր՝ և եղով օծուած անխմոր լաւաշներ առնես. ասոնք ցորենի բարակ ալիւրէն չինես. 3 եւ սակառի մը մէջ դնես. ու անոնք սակառին մէջ, և զուարակը ու 4 երկու խոյերը մօտեցընես։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիները ժողովքի խորանին դրանը մօտեցընես, 5 ու անոնք ջրով լուաս։ Եւ զգեստները պիտի առնես, ու շապիկը և եփուդին պատմուճանը ու եփուդը և լանջապանակը Ահարոնին պիտի հագցընես. ու եփուդին ժապաւէնովը գօտևորես 6 զանիկայ։ Եւ խայրը անոր գլուխը դնես, ու խոյրին վրայ սուրբ 7 պսակը դնես։ Եւ օծման եղը առնես, ու անոր գլխուն վրայ 8 թափելով՝ օծես զանիկայ։ Եւ անոր որդիները մօտեցընես, ու 9 անոնց շապիկներ հագցընես. Եւ գօտիներով գօտևորես զանոնք՝ այսինքն Ահարոնը ու անոր որդիները, ու անոնց գլուխը ապարօշներ փաթթես. ու քահանայութիւնը անոնցը ըլլայ յաւիտենական կանոնով։ Այսպէս պիտի օրհնես Ահարոնը ու անոր որդիները։

10 Եւ զուարակը ժողովքի խորանին առջեւը մօտեցընես, ու Ահարոն և անոր որդիները իրենց ձեռքը զուարակին գլխուն վրայ 11 դնեն։ Եւ ժողովքի խորանին դրանը քով՝ Տէրոջը առջեւը մորթես զուարակը։ Եւ զուարակին 12 արիւնէն առնես, ու մատովդ սեղանին եղջիւրներուն վրան դնես. և ամբողջ բոլոր արիւնը սեղանին տակովը թափես։ Եւ փորո- 13 տիքը ծածկող ամէն ճարպը՝ ու լեարդին վրան եղած թաղանթը և երկու երիկամունքը ու անոնց վրան եղած ճարպը առնես, և սեղանին վրայ այրես։ Խայց զուա- 14 րակին միսը ու անոր մորթը և անոր աղբը բանակին դուրսի դին կրակով այրես. ասիկա մեղքի պատարագ է։

Եւ խոյերուն մէկը առնես, և 15 Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դընեն։ Եւ զան խոյը մորթես, ու 16 անոր արիւնը առնես, և սեղանին վրայ չուրջանակի սրսկես։ Եւ խոյը կտոր կտոր ընես, ու 17 անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը լուաս, ու գլխուն և անոր կտորներուն և գլխուն վրայ դնես։ Եւ 18 բոլոր խոյը այրես սեղանին վրայ. ասիկա ողջակէզ է Տէրոջը. անուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը։

Եւ մէկալ խոյը առնես. ու Ա- 19 հարոն և անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դնեն։ Եւ խոյը մորթես, ու անոր ա- 20 րիւնէն առնես, և Ահարոնին ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր որդւոցը աջ ականջներուն բլթակին վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոնց աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դընես. և ամբողջ արիւնը սեղանին վրայ չուրջանակի սրսկես։ Եւ 21 սեղանին վրայ եղած արիւնէն ու օծման եղէն առնես, և Ահարոնին վրայ ու անոր զգեստներուն վրայ և անոր հետ իր որդւոցը վրայ ու իր որդւոցը զգեստներուն վրայ սրսկես. և անիկայ ու անոր զգեստները և անոր հետ իր որդիները ու իր որդւոցը զգեստները սուրբ պիտի ըլլան։ Եւ խոյէն առ- 22 նես ճարպը՝ ու դմակը և փորոտիքը ծածկող ճարպը և լեարդին վրայ

թաղանթը՝ ու երկու երիկամունքը
և անոնց վրայ եղած ձարպը ու աջ
զիստը. ինչու որ աս քահանայի օրհ-
23 նութեան խոյն է: Եւ Հերովդը
առջևը եղած անխմոր հացի սակա-
ռէն մէկ պան հացի՝ ու մէկ եղով
հացի չօիի՝ և մէկ լաւաշ առ-
24 նու, և ամենը Ահարոնին ձեռքը
ու անոր որդւոցը ձեռքը դնես,
և զանոնք Հերովդը առջևը երերցընել-
25 լու ընծայ մատուցանես: Եւ ա-
նոնց ձեռքէն առնես զանոնք, ու սե-
ղանին վրայի ողջակէզին վրայ այրես
Հերովդը առջևը անոյշ հոտի համար.
ասիկայ պատարագ մըն է Հերովդը:
26 Եւ Ահարոնին քահանայ օրինելուն
համար պատրաստուած խոյէն ևր-
բուժը առնես, ու զանիկայ Հե-
րովդը առջևը երերցընելու ընծայ
մատուցանես. և ան քու բաժի-
27 նդ ըլլայ: Եւ Ահարոնին հա-
մար ու անոր որդւոցը համար և-
զած քահանայի օրինութեան խո-
յէն երերցընելու երբուժը ու
բարձրացընելու զիստը սրբես:
28 Եւ ասիկայ յաւիտենական կանո-
նով Ահարոնին ու անոր որդւոցը
պիտի ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը
կողմանէ. ինչու որ աս բարձրա-
ցընելու ընծայ է, և պիտի ըլ-
լայ բարձրացընելու ընծայ՝ Ի-
սրայէլի որդւոցմէն իրենց խաղաղու-
թեան զոհերէն քանի իրենց բարձրա-
ցընելու ընծան Հերովդը:
29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները
իրմէն ետքը իր որդւոցը պիտի ըլ-
լան, որ անոնցմով օծուին, ու ա-
30 նոնցմով օրինուին: Եւ անիկայ որ
իր որդւոցմէ իր տեղը քահանայ ը-
լլալով՝ սրբարանի մէջ պաշտօն կա-
տարելու համար ժողովքի խորանը
պիտի մտնէ, զանոնք եօթը օր
31 հագնի: Եւ քահանայի օրինու-
թեան խոյը առնես՝ ու անոր միսը
32 սուրբ տեղ մը եփես. Եւ Ահարոն
ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին
դրանը քով պիտի ուտեն խոյին միսը՝
33 ու սակաւին մէջի հացը: Եւ ա-
նոնք պիտի ուտեն ան բաները՝ որ
իրենց օրինութեան ու սրբութեան
համար անոնցմով քաւութիւն եղաւ,
և օտարական մը անոնցմէ պիտի չու-
տէ. ինչու որ անոնք սուրբ են: Եւ 34
թէ որ օրինութեան միսէն ու հացէն
մինչև առտու մնայ, ան աւելցածը
կրակով այրես. անիկայ պիտի չու-
տուի, ինչու որ սուրբ է:

Եւ Ահարոնին ու անոր որդւո- 35
ցը ասանկ ընես, բոլորը քեզի ա-
պըսպրածիս պէս. եօթը օրուան
մէջ կատարես անոնց օրինութիւ-
նը: Եւ օրը մէկ զուարակ մեղ- 36
քի պատարագ ընես քաւութեան
համար. ու սեղանին համար քա-
ւութիւն ընելու առենդ մաքրես
զանիկայ, և սուրբ ընելու հա-
մար օծես զանիկայ: Անդանին 37
համար եօթը օր քաւութիւն ը-
նես, ու սուրբ ընես ան. և սե-
ղանը ամենասուրբ պիտի ըլլայ.
ինչ որ սեղանին դպչի սուրբ պիտի
ըլլայ:

Եւ սեղանին վրայ ընելու ըմէք աս 38
է. միշտ ամէն օր մէկ տարեկան
երկու գառինք. Մէկ գառը առ- 39
տուանց մատուցանես, ու մէ-
կալ գառը իրիկուան դէմ մատու-
ցանես: Եւ մէկ գառին հետ մէկ 40
հիմնի քառորդ ծեծուած ձէթով
շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ա-
լիւր, և թափելու նուէրին համար
մէկ հիմնի քառորդ մը գինի Տ-
ՓՓ-ՅՈՒՆԻՒ: Եւ մէկալ գառը ի- 41
րիկուան դէմ զոհես. ու առ-
տուան հացի ընծային պէս՝ և ա-
նոր թափելու նուէրին պէս ընես
անոր. ասՙ անուշահոտ պատարագ
մըն է Հերովդը: Ամիսոյ ձեր ագգե- 42
րուն մէջ մշտնջենաւոր ողջակէզ
պիտի ըլլայ Հերովդը առջևը ժողովքի
խորանին դրանը քով, ուր որ ձեզի
պիտի հանդիպիմ՝ քեզի հետ խօ-
սելու: Եւ հոն Իսրայէլի որդւոցը 43
պիտի հանդիպիմ, ու խորանը իմ
փառքովս սուրբ պիտի ըլլայ: Եւ 44
ժողովքի խորանը ու սեղանը պիտի
սրբեմ. Ահարոնը ու անոր որդի-
ներն ալ պիտի սրբեմ, որ ինծի
քահանայութիւն ընեն: Եւ Իս- 45
րայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ,
ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ.
Եւ պիտի գիտնան թէ անոնց Հեր 46

Աստուածը ես եմ, որ անոնց մէջը
բնակելու համար Եգիպտոսի երկրէն հանեցի զանոնք. ես եմ անոնց
Տէր Աստուածը։

ԳԼ. Ա.

1 Ու խունկ ծխելու սեղան մը շի-
նես. Ասատիմի փայտէ շինես
2 անիկայ. Անոր երկայնութիւնը
կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւ-
նը կանգուն մը՝ քառակուսի պիտի
ըլլայ, և անոր բարձրութիւնը
երկու կանգուն. անոր եղջիւր-
3 ները իրմէն պիտի ըլլան։ Ու ա-
նոր վրան՝ ու անոր քովերը շուր-
ջանակի՝ և անոր եղջիւրները զուտ
ոսկիով պատես. ու շուրջանակի
4 ոսկի պսակ մը շինես անոր։ Ու
երկու ոսկի օղակներ շինես անոր.
պսակին տակէն՝ անոր երկու քո-
վերը երկու կողմերէն շինես, որ
անոնցմով վերցուելու համար ձո-
ղերուն տեղերը ըլ-
5 լան։ Ու ձողերը Ասատիմի փայ-
տէ շինես, ու անոնք ոսկիով
6 պատես. Ու անիկայ դնես վկա-
յութեանը վրայի քաւութիւնին
առջևը՝ վկայութեան տապանակին
քովը եղած վարագուրին առջևը,
ուր որ ես քեզի պիտի հանդի-
7 պիմ։ Ու Ահարոն անոր վրայ
անուշահոտ խունկ պիտի ծխէ.
ամէն առտու ճրագները շիտկած
8 առնելու ատեն խունկ պիտի ծխէ։ Ու
Ահարոն իրիկուան դէմ ճրագնե-
րը վառած ատենը խունկ պիտի
ծխէ, որ Տէրոջը առջևը մշտըն-
ջենաւոր խունկ ըլլայ ձեր ազգե-
9 րուն մէջ. Անոր վրան օտար խունկ,
կամ ողջակէզ, կամ հացի ընծայ
չմատուցանէք. ոչ ալ անոր
10 վրան նուէր թափէք։ Ու Ահա-
րոն տարին անգամ մը անոր եղջիւր-
ներուն վրայ քաւութիւն պիտի
ընէ. անիկայ քաւութիւններուն
մեղքի պատարագին արիւնովը անոր
վրայ քաւութիւն պիտի ընէ տարին
անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ. ա-
սիկայ ամենասուրբ է Տէրոջը։

11 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
12 ըսելով, Երբոր Իսրայէլի որդւոցը

դումարը առնելու ըլլաս՝ իրենց
թուոյն նայելով, ան ատենը անոնց
ամէն մէկը իր հոգւոյն փրկանքը պի-
տի տայ Տէրոջը՝ զանոնք համրած
առնենդ, որ անոնց մէջը հարուած
չըլլայ երբոր զանոնք համրես։ Ա- 13
նոնք ասիկա պիտի տան. ամէն մէկը
որ կ'անցնի՝ կը համրուի, սրբարա-
նին սիկղլին համեմատ՝ կէս սիկղ որ-
ծոյ ձկթի պես. մէկ սիկղը քսան
կերաս է. Տէրոջը ընծան կէս սիկղ
պիտի ըլլայ։ Ամէն քսան տարե- 14
կանէն վեր եղողը՝ որ կ'անցնի կը
համրուի, ան ընծան Տէրոջը պիտի
տայ։ Երբոր ձեր հոգիներուն քա- 15
ւութիւն ընելու համար Տէրոջը ըն-
ծայ տան, կէս սիկղէն ոչ հարուս-
տը աւելի՝ ու ոչ աղքատը պակաս
պիտի տայ։ Ու Իսրայէլի որդւոց- 16
մէ քաւութեան արծաթը առնես,
ու ժողովքի խորանին պաշտօնին
տաս, որ Տէրոջը առջևը յիշա-
տակ ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր
հոգիներուն քաւութիւն ընելու
համար։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 17
ըսելով, Նաև պղինձէ աւազան մը 18
շինես լուացման համար, ու անոր
խարիսխն ալ պղինձէ ընես. և ժո-
ղովքի խորանին ու սեղանին մէջ-
տեղը դնես ան, ու անոր մէջը
ջուր լեցընես։ Ու Ահարոն ու ա- 19
նոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու ոտ-
քերը պիտի լուան անկից։ Երբոր 20
անոնք ժողովքի խորանը մտնելու
ըլլան, կամ երբոր սեղանին մօ-
տենալու ըլլան՝ պաշտօն կատարե-
լու և կրակով Տէրոջը զոհ մատու-
ցանելու համար, ջրով լուացուին
որ չմեռնին. Նոյպէս իրենց ձեռքե- 21
րը ու ոտքերը լուան որ չմեռնին.
և ասիկայ իրենց յաւիտենական կա-
նոն պիտի ըլլայ, թէ իրեն և թէ իր
սերունդին իրենց ազգերուն մէջ։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 22
սելով, Ու քեզի պատուական հա- 23
մեմներ, զուտ զմուռա հինգ հարիւր
սիկղ, և անոր կէսին չափ՝ այսինքն
երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշա-
հոտ կինամոն, ու երկու հարիւր յի-
սուն սիկղ անուշահոտ խունկկղէգն,

24 Եւ հինգ հարիւր սիկղ կասիայ սրբարանին սիկղին համեմատ, ու
25 մէկ հիմէն ձէթ. Եւ սուրբ օծման եղ շինես ան՝ իւղագործի արհեստով բաղադրուած. անիկայ
26 սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ: Եւ անով օծես ժողովքի խորանը, ու
27 վկայութեան տապանակը, Եւ սեղանը ու անոր ամէն անօթները, և աշտանակը ու անոր գործիքները,
28 և խունկին սեղանը, Եւ ողջակէզին սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ մէկտեղ, և աւազանը ու անոր խարիսխը:
29 Եւ սրբես անոնք, որ ամենասուրբ ըլլան. ինչ որ անոնց դպչի՝ սուրբ
30 պիտի ըլլայ: Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը օծես, ու սուրբ ընես անոնք, որ ինծի քահանայու-
31 թիւն ընեն: Եւ Իսրայէլի որդւոցը գրուցես՝ ըսելով, Այսիկայ ինծի սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր
32 ազգերուն մէջ: Մարդու մարմինի վրայ պիտի չթափուի ան, և անոր բաղադրութեանը պէս անոր նմանը չընէք. ան սուրբ է, ու ձեզի
33 սուրբ պիտի ըլլայ: Ով որ անոր նմանը շինէ, կամ ով որ անկէ օտարականի վրայ դնէ, իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի:
34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ քեզի անուշահոտ համեմներ, ցոյռնդ ստակեան ու եղունգն և քաղբան, ու անուշահոտ համեմները մաքուր կնդրուկով. ամէնը հա-
35 ւասար կշռով պիտի ըլլան. Եւ զանոնք իւղագործի արհեստով իրար խառնուած բաղադրութիւն մը՝ խունկ շինես մաքուր ու սուրբ:
36 Եւ անկէ փչրէ ծեծես շատ բարակ, ու ժողովքի խորանին մէջ վկայութեանը առջեւը դնես, ուր որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ. անիկայ ձեզի ամենասուրբ պիտի
37 ըլլայ: Եւ ան քու շինելու խունկիդ բաղադրութեանը համեմատ դուք ձեզի համար չընէք. ան քեզի սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար:
38 Ով որ հոտուտելու համար անոր նմանը շինելու ըլլայ, իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի:

ԳԼ. Լ.Ը

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Տե՛ս Բեսելէէլը Ուրիի որդին Խեսելէէլը
3 անունովը կանչեցի. Եւ Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստութիւնով ու հանճարով և գիտութիւնով ու ամէն
4 իւրաքանչիւր ճարտարութիւնով լեցուցի ա-
5 նիկայ, Որ վարպետի գործեր դնելով՝ ոսկիով ու արծաթով և պըղընձով գործէ. Եւ գամելու հա-
6 մար քարեր բանելով՝ ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն կերպ արհեստ
7 բանի: Եւ ահա Դանի ցեղէն Ահիսամայիին որդին Ողհաբը տուի անոր հետ. ու ամէն իմաստունին սրտին մէջ իմաստութիւն դրի, որ
8 բոլոր քեզի պատուիրածս ընեն. Ժողովքի խորանը՝ և վկայութեան տապանակը ու անոր վրայ եղած քաւութիւնը, և խորանին բոլոր
9 կարասիները, Եւ սեղանը ու անոր անօթները՝ և մաքուր աշտանակը իր բոլոր գործիքներովը՝ և խունկին սեղանը, Եւ ողջակէզին սեղանը իր
10 բոլոր գործիքներովը՝ և աւազանը ու անոր խարիսխը, Եւ պաշտօնին գեղեստները՝ ու Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները՝ և անոր որդւոցը
11 զգեստները՝ քահանայութիւն ընելու համար, Եւ օծման եղը՝ ու սրբարանին համար անուշահոտ խունկը՝ բոլոր քեզի պատուիրածիս պէս պիտի ընեն:

12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
13 ըսաւ, Օ՛րուցէ նաև Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով, Անշուշտ իմ շաբաթներս պահէք. ինչու որ ասիկայ նշան մըն է իմ ու ձեր մէջտեղը ձեր ազգերուն մէջ, որ գիտնաք թէ ձեզ սուրբ ընող Տէրը ես եմ: Ուստի շաբաթը պահէք.
14 ինչու որ ան ձեզի սուրբ է. ով որ զանիկայ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի. քանզի ով որ ան օրը գործ մը գործէ, ան անձը իր ժողովուրդին
15 մէջէն պիտի կորսուի: Վեց օր գործ պիտի գործուի, բայց եօթներորդ օրը հանգստութեան շաբաթը սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը.

ձվ որ շաբաթ օրը գործ մը գործէ ,
16 անշուշտ պիտի մեռցուի : Ուստի
Իսրայէլի որդիքը պիտի
պահեն շաբաթը , որ շաբաթը իրենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
17 ուխտ մը ընեն : Անիկա յաւիտենական նշան մըն է ինծի ու Իսրայէլի որդւոցը մէջտեղը . քանզի
Տէրը վեց օրուան մէջ ստեղծեց երկինքը ու երկիրը , և եօթներորդ
օրը դադրեցաւ ու հանգստացաւ :
18 Ու երբոր Սինայ լեռանը վրայ
Մովսէսին հետ խօսիլը լմընցուց ,
վկայութեան երկու տախտակները
տուաւ անոր , Աստուծոյ մատովը
գրուած՝ քարէ տախտակներ :

ԳԼՈՒԽ ԼՐ

1 Ու ժողովուրդը տեսնելով որ
Մովսէս ուշացաւ լեռնէն իջնելու , ժողովուրդը Ահարոնին քովը
ժողովուեցան ու ըսին անոր , Ելիր ,
մեզի աստուածներ շինէ որ մեր առջեւէն երթան . քանզի ան Մովսէսը՝
մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող
մարդը , չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ
2 անոր : Ու Ահարոն ըսաւ անոնց ,
Ձեր կիներուն , ձեր տղաքներուն և ձեր աղջիկներուն ականջները եղած ոսկի օղերը հանեցէք ,
3 ու ինծի բերէք : Ու բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները եղած
ոսկի օղերը հանեցին ու Ահարոնին
4 բերին : Ու անիկա առաւ անոնց
ձեռքէն , ու տիպով մը շինեց , և
ձուլածոյ որթի մը ըրաւ : Ու ըսին , Ա՛վ Իսրայէլ , ասոնք են քու
աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի
5 երկրէն հանեցին : Ու երբ Ահարոն տեսաւ առջեւը , անոր առջեւը
սեղան մը շինեց . և Ահարոն հրատարակել տուաւ ըսելով , Ա՛ղը
6 տօն է Տէրոջը : Ու հետեւեալ առաւօտուն կանուխ ելան , ու ողջակէզներ մատուցին , և խաղաղութեան զոհեր բերին . և ժողովուրդը ուտելու ու խմելու նստան , ու
խաղալու ելան :
7 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Գնա
իջիր . ինչու որ ապականեցաւ քու
ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
հանեցիր . Ճանապարհէն շուտով խոտորեցան ան Ճամբայէն՝ որն որ իրենց
պատուիրեցի . իրենց ձուլածոյ
որթ շինեցին , և անոր երկրպագութիւն ըրին , ու անոր զոհեր
մատուցին , ու ըսին , Ա՛վ Իսրա-
8 յէլ , ասոնք են քու աստուածներդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին : Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին ,
9 Ես տեսայ ասիկա ժողովուրդը , և ահա
ասիկա խստապարանոց ժողովուրդ մըն
10 է : Ուստի հիմա թող տուր իմ որ
իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքի , ու փճացընեմ զանոնք . և
քեզ մեծ ազգ մը ընեմ : Ու Մով-
11 սէս իր Տէր Աստուծոյն առջեւը աղաչեց , ու ըսաւ , Ա՛վ Տէր , ինչի՞ քու բարկութիւնդ բորբոքի
քու ժողովուրդիդ վրայ , որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր մեծ զօրութիւնով ու զօրաւոր ձեռքով .
12 Ինչի՞ համար Եգիպտացիք խօսին
ու ըսեն թէ Չարութեան համար
հանեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը
մեռցընէ , ու զանոնք երկրի երեսէն
փճացընէ . դարձիր քու սաստիկ
բարկութենէդ , ու դադարէ աս
չարիքը քու ժողովուրդիդ վրայ
13 բերելէն : Յիշէ քու ծառաներդ
Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէլը , որոնց դուն քու անձովդ երդում ըրիր , ու ըսիր անոնց , Ձեր
սերունդը երկինքին աստղերուն պէս
պիտի շատցընեմ , և բոլոր աս երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ , ձեր
սերունդին պիտի տամ , ու ան
14 պիտի ժառանգեն յաւիտեան : Ու
Տէրը զղջաց ան չարիքին համար՝ որ
ըսեր էր թէ իր ժողովուրդին պիտի
ընէ :
15 Ու Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն
իջաւ , ու վկայութեան երկու տախտակները իր ձեռքն էին . տախտակները իրենց երկու քովերէն գրուած
էին . անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
16 կողմէն գրուած էին : Ու տախտակները Աստուծոյ գործքն էին . ու
տախտակներուն վրայ փորագրուած
17 գիրը Աստուծոյ գրածն էր : Ու
երբոր Յեսու պոռացող ժողովուրդին ձայնը լսեց , ըսաւ Մովսէսին

Խանակին մէջ պատերազմի ձայն
18 կայ։ Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛չ յաղթողներու աղաղակի ձայն չէ, ո՛չ ալ յաղթուածներու աղաղակի ձայն է. հապա խաղի ձայն կը լսեմ ես։
19 Ու եղաւ որ բանակին մօտենալով՝ որթը ու պար բռնողները տեսածին պէս, Մովսէսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ. ու տախտակները իր ձեռքէն նետեց, ու լեռանը վարի դին
20 կոտրտեց զանոնք։ Ու անոնց չինած որթը առաւ, ու կրակով այրեց, ու մանրեց փոշի ըրաւ, և ջուրին վրայ ցանեց, ու Իսրայէլի որդւոցը խմցուց։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, Ո՛վ ժողովուրդը ի՞նչ ըրաւ քեզի, որ անոնց վրայ այսքա՛ն մեծ մեղք մը
22 բերիր։ Ու Ահարոն ըսաւ, Թո՛ղ իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբոքի. դուն գիտես աս ժողովուրդը՝ որ չա-
23 րին հակամիտեալ են. Ու ինծի ըսին թէ Մեզի աստուածներ շինէ՝ որ մեր առջևէն երթան, ինչու որ ան Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք գիտեր թէ
24 անոր ինչ եղաւ։ Ու ես ըսի անոնց, Ո՛վ որ ոսկի ունի, թո՛ղ հանէ. ու բերին ինծի. և կրակը ձգեցի ան, ու աս որթը ելաւ։
25 Ու երբոր Մովսէս ժողովուրդին անառակութիւնը տեսաւ, (քանզի Ահարոն թող տուեր էր զանոնք անառակութիւն ընելու իրենց թշնամիներուն մէջը խայտառակ ըլլալու
26 չափ,) Անատենը Մովսէս բանակին դուռը կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ որ Տէրոջը կողմն է, թո՛ղ ինծի գա՛յ. և Ղեւիին բոլորը անոր
27 քովը ժողովուեցան։ Ու ըսաւ անոնց, Իսրայէլին Տէր Աստուածը ասանկ կ՚ըսէ. Ամէն մարդ իր սուրը թո՛ղ իր մէջքը դնէ, ու բանակին մէջ դունէ դուռ անցնին դառնան, և ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր
28 դրացին մեռցընէ։ Ու Ղեւիին որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին. ու ան օրը ժողովուրդէն իրենք հա-
29 զար մարդու չափ ինկան։ Վասնզի Մովսէս ըսեր էր թէ Այսօր ձեզմէ ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը նուիրեցէ՛ք, որ ձեր վրայ օրհնութիւն տայ այսօր։
30 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին, Դուք մեծ մեղք գործեցիք. ու հիմա Տէրոջը պիտի ելլեմ, գուցէ քաւութիւն մը ընեմ
31 ձեր մեղքին համար։ Ու Մովսէս դարձաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ, Ա՛հ, աս ժողովուրդը մեծ մեղք գործեց, իրեն ոսկիէ աստուածներ շինելով։
32 Հայդա հիմա թէ որ անոնց մեղքերը կը նե՛րես՝ Ներէ՛, եթէ ո՛չ՝ կ՚աղաչեմ ա՛ռ զիս քու գրած գիրքէդ։
33 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ո՛վ որ ինծի դէմ մեղանչեց, անիկա իմ գիրքէս պիտի աւրեմ։
34 Ուստի հիմա գնա՛, ժողովուրդը ան տեղը տա՛ր, որն որ քեզի ըսի. ահա՛ իմ հրեշտակս քու առջևէդ պիտի երթայ. բայց պյեղլութիւն ընելու օրս՝ անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի բերեմ։
35 Ու Տէրը գարկաւ ժողովուրդը, Ահարոնին շինած որթը շինելնուն համար։

ԳԼ. ԼԳ

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ելլէ՛ ասկէ դուն՝ ու ժողովուրդն ալ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, գնա՛ ան երկիրը՝ որուն համար երդում ըրի Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին՝ ըսելով, Քու սերունդիդ պիտի տամ ան։
2 Ու քու առջևէդ հրեշտակ մը պիտի խրկեմ, ու Քանանացին՝ Ամորհացին՝ Հետացին՝ Փերեզացին՝ Խևացին ու Յեբուսացին պիտի վռընտեմ։
3 Կաթ ու մեղր բղխող երկիրը՝ Ելէ՛ ելլեմ. ինչու որ ես ձեր հետը պիտի չելլեմ, քանզի դուն խստապարանոց ժողովուրդ մըն ես. չըլլայ որ քեզ ճամբուն մէջ բնաջինջ ընեմ։
4 Ու երբոր ժողովուրդը աս չար խօսքը լսեց, սուգ ըրաւ. և մէկը իր զարդը իր վրան չդրաւ.
5 Ինչու որ Տէրը ըսած էր Մովսէսին, Ըսէ՛ Իսրայէլի որդւոցը, Դուք խստապարանոց ժողովուրդ մըն էք. մէկ րոպէ մը ձեր մէջը ելլելս ըլլամ,

ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ . ուստի հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք , որ ձեզի ընելիքս գիտնամ :
6 Նե Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը հանեցին Խորեբ լեռանը քովը :
7 Նե Մովսէս առաւ խորանը , ու բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանգնեց ան , և անոր անունը ժողովքի խորան դրաւ . և ով որ Տէրը կը խնդրէր , բանակին դուրսի դին եղած ժողովքի խորանը կ՚ելլէր :
8 Ու երբոր Մովսէս խորանը կ՚երթար , բոլոր ժողովուրդը կ՚ելլէր , ու ամէն մէկը իր վրանին դուռը կը կայներ , ու Մովսէսին ետևէն կը նայէր , մինչև որ անիկայ
9 խորանը մտնէր : Նե Մովսէս խորանը մտածին պէս ամպի սիւնը կ՚իջնէր , ու խորանին դուռը կը կայներ , և Տէրը Մովսէսին հետ
10 կը խօսէր : Նե բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խորանին դուռը կը կայնի . ու բոլոր ժողովուրդը կ՚ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը երկրպագութիւն կ՚ընէր :
11 Նե Տէրը կը խօսէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ , ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի . ու Մովսէս նորէն բանակը կը դառնար . բայց անոր ծառան Նաւէի որդին Յեսու պատանին խորանին մէջէն չէր հեռանար :
12 Նե Մովսէս ըսաւ Տէրոջը , Նայէ դուն կ՚ըսես ինծի , Հանէ աս ժողովուրդը . ու դուն ինծի չգիտցուցիր թէ ո՛վ ինծի հետ պիտի խրկես . ու ըսիր , Քեզ անունովդ կը ճանչնամ , ու նաև իմ աչքիս
13 շնորհք գտար : Ուստի հիմա կ՚աղաչեմ , թէ որ քու աչքիդ շնորհք գտայ , ինծի ցուցուր ուրեմն քու ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ , անանկ որ քու աչքիդ շնորհք գտնեմ . ու մի՛ տդ բեր որ աս ազգը քու ժողո-
14 վուրդդ է : Նե անիկայ ըսաւ , Իմ ներկայութիւնս քեզ հետ պիտի երթայ , ու քեզ պիտի հան-
15 գստացընեմ : Նե Մովսէս ըսաւ անոր , Եթէ որ քու ներկայութիւնդ դէր հետը չերթայ , մեզ աս
16 տեղէն մի հաներ : Վրանդի ինչ-

չո՞վ պիտի գիտցուի թէ ես ու քու ժողովուրդդ քու աչքիդ շնորհք գտանք . չէ՞ որ քու մեզի հետ երթալովդ . այսպէս ես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք :
17 Նե Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ես բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն ըսիր , ինչու որ իմ աչքիս շնորհք գտար , ու ես քեզ անունովդ կը ճանչնամ :
18 Նե անիկայ ըսաւ , Ա՛ղաչեմ՝ քու փառքդ ցուցուր ինծի :
19 Նե Տէրը ըսաւ , Իմ բոլոր բարութիւնս քու առջեդ պիտի անցընեմ , ու Տէրոջը անունը քու առջեդ պիտի կանչեմ , և որուն որ պիտի ողորմիմ՝ կ՚ողորմիմ՝ ու որուն վրայ որ պիտի գթամ՝ կը գթամ :
20 Ու ըսաւ , Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել . ինչու որ մարդ չկրնար իս
21 տեսնել ու ապրիլ : Նե Տէրը ըսաւ , Ահա քովս տեղ մը կայ , ու ժայռին վրայ կայնէ .
22 Նե ըլլայ որ երբ իմ փառքս անցնելու ըլլայ , քեզ ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ , ու քեզ իմ ձեռքովս ծածկեմ , մինչև որ ես անցնիմ .
23 Ետքը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ , ու իմ ետիս պիտի տեսնես , բայց իմ երեսս պիտի չտեսնուի :

ԳԼ . Լ՚Դ

1 Նե Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Քեզի երկու քարէ տախտակներ կոփէ առջիններուն պէս . ու ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայի խօսքերը՝ որ
2 անոնք դուն կոտրտեցիր : Նե առտուան համար պատրաստ եղիր , ու առտուանց Սինայ լեռը ելլէր , և հոն լեռանը գլուխը առջես կայնէ :
3 Ու մէկը պիտի չելլէ քեզի հետ , և մէկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ , ոչ ալ աս լեռանը առջևը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի :
4 Նե առջիններուն պէս երկու քարէ տախտակներ կոփեց . ու Մովսէս առտուանց կանուխ ելաւ , ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս Սի-

Նայ լեռը գնաց, և երկու քարէ տախտակները իր ձեռքը առաւ։
5 Եւ Տէրը ամպով իջաւ, ու հոն ա-
նոր քովը կեցաւ. ու Տէրոջը անու-
6 նը կանչեց։ Եւ Տէրը անոր առ-
ջևէն անցաւ, ու կանչեց՝ Տէր՝ Տէր
Աստուած՝ ողորմած ու բարերար՝
երկայնամիտ և առատ ողորմու-
թիւնով ու ճշմարտութիւնով,
7 Հազարներուն ողորմութիւն ը-
նող, անօրէնութիւնը՝ յանցանքը
ու մեղքը ներող, բայց յանցաւորը
ամենևին անպարտ չթողուր. հայ-
րերուն անօրէնութիւնը որդինե-
րուն վրայ ու որդւոցը որդիներուն
վրայ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազ-
8 գը հատուցանելով։ Եւ Մովսէս
աճապարելով մինչև գետինը խո-
նարհեցաւ ու երկրպագութիւն ը-
9 րաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ Տէր՝ թէ որ
հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ,
կ՚աղաչեմ՝ թող իմ Տէրս մեր հե-
տը երթայ. ինչու որ ասիկայ խըս-
տապարանոց ազգ մըն է. և ներէ
մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքե-
րը, և մեզ քու ժառանգութիւնդ
ըրէ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ, Ահա ես ուխտ
մը կ՚ընեմ. քու բոլոր ժողովուր-
դիդ առջևը անանկ սքանչելիքներ
պիտի ընեմ, որ բոլոր երկրի վրայ
ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան. և բո-
լոր ժողովուրդը՝ որուն մէջն ես
դուն, պիտի տեսնեն Տէրոջը գոր-
ծը. քանզի հիանալի է ան բանը
11 որ քեզի պիտի ընեմ։ Պիտդ
պահէ ինչ որ ես քեզի կը պատուի-
րեմ այսօր. ահա պիտի վռնտեմ
քու առջևդ Ամորհացին՝ ու Քա-
նանացին՝ և Հետացին՝ ու Փերեզա-
ցին՝ և Խևացին ու Յեբուսացին։
12 Զգուշացիր քու անձիդ, չըլլայ
որ քու երթալու երկրիդ բնակչացը
հետ ուխտ ընես, չըլլայ որ անիկայ
13 քու մէջտեղդ որոգայթ ըլլայ. Հա-
պա անոնց բագիններըը կործա-
նէք, ու անոնց կուռքերը փըշ-
րէք, և անոնց Աստարովթներըը
14 կոտրտէք։ Ինչու որ ուրիշ աս-
տուծոյ երկրպագութիւն պիտի չը-
նես. քանզի Յհովան Նախանձոտ
կը կոչուի, և նախանձոտ Աստուած
է։ Զգուշացիր որ ան երկրին բնակ-
չացը հետ ուխտ ընես, և անոնք
իրենց աստուածներուն ետևէն ե-
թալով՝ պոռնկութիւն ըրած ա-
տեններին ու իրենց աստուածներուն
զոհ ըրած ատեններին՝ քեզ կանչեն,
ու դուն անոնց զոհէն ուտես։ Եւ
քեզի որ անոնց աղջիկներէն քու որ-
դիներուդ կնիկ առնես, ու անոնց
աղջիկները իրենց աստուածներուն
ետևէն երթալով՝ պոռնկութիւն
ըրած ատեններին՝ քու որդիներուդ
ալ պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց
աստուածներուն ետևէն։ Ձուլածոյ աստուածներ
չընես։
Խաղարջակերաց տօնը պիտի պա-
հես. Ապիպ ամսուն որոշ ժամա-
նակին մէջ քեզի պատուիրածիս
պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ու-
տես. ինչու որ Ապիպ ամսուն մէջ
Եգիպտոսէն ելար։
Ամէն մօրը արգանդը բացողը իմ
է. և քու անասուններուդ մէջ
ամէն արու առջինեկը՝ Ն՛ արջառ
ըլլայ և թէ ոչխար, իմս է։ Խայտ
էշուն առջինեկը գառնուկով փըր-
կես. և թէ որ չես փրկեր, ան
ատենը անոր վիզը կտրես։ Քու
որդւոցդ ամէն առջինեկը փրկես.
ու մեկը իմ առջևս ձեռնունայն
չերևնայ։
Վեց օր պիտի գործես, ու
եօթներորդ օրը հանգստանաս.
թէ վարուցան ընելու և թէ
հնձելու ատենը հանգստանաս։
Եւ շաբաթներուն՝ ցորե-
նի հունձքին երախայրիներուն
տօնը, ու տարւոյն վերջը՝ ժո-
ղովները ժողվելու տօնը բըռ-
նես։
Ձեր ամէն արու զաւակը
տարին իրեք անգամ Իսրայէլի
Աստուծոյն Տէրոջը առ-
ջևը երևնայ։ Ինչու որ քու
առջևդէն ազգերը պիտի վռնը-
տեմ, և քու սահմաններդ պի-
տի ընդարձակեմ. ու տարին
իրեք անգամ քու Տէր Աստու-
ծոյդ առջևը երևնալու ելած

ատենդ՝ մէկը քու երկրիդ պիտի չգանակայ :

25 Իմ զոհերս խմորեալ հացով չը-
նուիրես , ու զատկի տօնին զոհը
26 մինչեւ առտու չմնայ : Քու երկ-
րիդ երախայրիներուն առջինները
քու Տէր Աստուծոյդ տունը բե-
րես :

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չե-
փես :

27 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Գրէ
աս խօսքերը . ինչու որ աս խօսք-
րուն համեմատ քեզի հետ ու Ի-
28 սրայէլին հետ ուխտ ըրի : Ու ա-
նիկայ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ քա-
ռասուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ
հաց կերաւ՝ ոչ ալ ջուր խմեց . և
տախտակներուն վրայ ուխտին խօս-
քերը գրեց՝ այսինքն տասը պա-
տուիրանքները :

29 Ու եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ
լեռնէն իջաւ , վկայութեան երկու
տախտակները Մովսէսին ձեռքն էր
լեռնէն իջած ատենը , ու Մովսէս իր
երեսին մորթը լուսափայլ ըլլալը
չէր գիտեր՝ երբոր Տէրը իր հետը
30 խօսեցաւ : Ու Ահարոն ու Իսրա-
յէլի բոլոր որդիքը տեսան Մովսէ-
սը , և ահա անոր երեսին մորթը
լուսափայլ էր , ու անոր մօտենալու
31 վախցան : Ու Մովսէս կանչեց ա-
նոնք , ու Ահարոն և ժողովքին բո-
լոր իշխանները դարձան անոր , ու
32 Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ : Ու
անկէ ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը
մօտեցան . ու պատուիրեց անոնց ա-
մէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր իրեն
33 հետ Սինայ լեռը : Ու Մովսէս
դադրեցաւ անոնց հետ խօսիլը լմընցընելէ՝
34 իր երեսը քօղ դրաւ : Բայց Մովսէս
Տէրոջը առջևը՝ անոր հետ խօսելու
մտած ատենը՝ մինչև դուրս ելլելը
քօղը կը վերցընէր . ետքը դուրս
կ՚ելլէր ու իրեն պատուիրուածը Ի-
35 սրայէլի որդոցը կը խօսէր : Ու Ի-
սրայէլի որդիքը Մովսէսին երեսը կը
տեսնէին , որ Մովսէսին երեսին մոր-
թը լուսափայլ էր . ու Մովսէս իր
երեսը քօղով կը ծածկէր՝ մինչև Ա-
նոր հետ խօսելու մտնելը :

ԳԼ . Լ՚Ե

Ու Մովսէս ժողվեց Իսրայէլի որ- 1
դւոցը բոլոր ժողովքը , ու ըսաւ
անոնց , Ասոնք են ան բաները որ
Տէրը պատուիրեց որ անոնք ընէք :
Վեց օր գործ գործուի , բայց 2
եօթներորդ օրը սուրբ պիտի ըլլայ
ձեզի՝ այսինքն հանգստութեան շա-
բաթ Տէրոջը . ան որը գործ գործո-
ղը պիտի մեռցուի . Հաւրաթ օրը 3
ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ
կրակ պիտի չվառէք :

Ու Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի 4
որդւոցը բոլոր ժողովքին՝ ըսե-
լով , Տէրոջը պատուիրած բանը
ասկէ է . Ձեր մէջէն ընծայ առէք 5
Տէրոջը . ով որ սրտով կը յօժարի՝
թող անիկայ Տէրոջը ընծան բերէ ,
ոսկի ու արծաթ և պղինձ , Ու կա- 6
պուտակ և ծիրանեգոյն ու կրկնակի
կարմիր և բարակ քթան ու այծի
մազ , Ու կարմիր ներկուած խոյի 7
մորթեր ու թէհաշի մորթեր և
Աստիմի փայտեր , Ու լոյսի համար 8
եղ և օծման եղի համար ու անու-
շահոտ խունկի համար համեմներ ,
Ու եղնգնաքարեր ու եփուտին հա- 9
մար և լանջապանակին համար գա-
մուելու քարեր : Ու ձեր մէջը ա- 10
մէն սրտով իմաստուն եղողները
թող գան , ու Տէրոջը բոլոր պա-
տուիրած բաները շինեն . Խորանը՝ 11
անոր վրանը ու անոր ծածկոցը՝ ա-
նոր ձարմանդները ու անոր տախ-
տակները՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւնե-
րը և անոր խարիսխները , Տապա- 12
նակը ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը
ու ծածկող վարագոյրը , Սեղանը 13
ու անոր ձողերը ու անոր բոլոր ա-
նօթները՝ և առաջաւորութեան հա-
ցը , Ու լոյսի աշտանակը ու անոր 14
գործիքները և անոր ճրագները ու
լոյսի եղը , Ու խունկին սեղանը ու 15
անոր ձողերը՝ ու օծման եղը՝ և անու-
շահոտ խունկը՝ ու խորանին դրան
վարագոյրը , Ողջակէզին սեղանը ու 16
անոր պղնձէ ցանցավէրդ կասկառան՝
անոր ձողերը ու անոր բոլոր գոր-
ծիքները՝ աւազանը ու անոր խա-
րիսխը , Արահին վարագուրները՝ ա- 17

Նոր սիւներըը ու խարիսխներըը , և
18 սրահին դրան վարագոյրը , Խորա-
նին ցիցերը ու սրահին ցիցերը ու ա-
19 նոնց չուաններըը , Պաշտօնին գգեստ-
ներըը՝ սրբարանին մէջ պաշտելու
համար , Ա Ահարոն քահանային սուրբ
գգեստներըը ու անոր որդւոցը գգեստ-
ներըը , որ քահանայութիւն ընեն :
20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլորը ժո-
ղովըը Մովսէսին առջևէն գացին :
21 Եւ ամէն յօժարասիրտ եղողը ու
ամէն՝ բոլորը հոգիով կամեցողը ե-
կան , ու ժողովքի խորանին գործին
համար՝ և անոր բոլոր պաշտօնին
համար՝ ու սուրբ գգեստներուն հա-
22 մար՝ Տէրոջը ընծան բերին : Եւ
եկան էրիկ մարդիկ ու կիներըը՝ ո՛ր-
չափ որ սրտով կամեցող կային , ո-
ձնարմանդներ և օղեր ու մատնի-
ներ և մանեակներ՝ ամէն տեսակ
ոսկի զարդեր բերին . ամէն ըն-
ծայ բերողը ոսկի ընծայ Տէրոջը
23 բերաւ : Եւ ան ամէնը՝ որուն
քովը կը գտնուէր կապուտակ ու
ծիրանեգոյն և կրկնակի կարմիր ու
բարակ բեհեզ և այծի մազ ու
կարմիր ներկուած խոյի մորթեր և
24 թէհաշի մորթեր , բերին : Ամէն
արծաթի ու պղինձ ընծայ տուողը
Տէրոջը ընծան բերաւ , և որու՛ քով
որ պաշտօնին ամէն գործին օգտակար
Սատիմի փայտեր կը գտնուէր՝ բե-
25 րաւ : Եւ ամէն սրտով իմաստուն
եղող կիներըը իրենց ձեռքերովը
մանեցին , ու իրենց մանած կապու-
տակը՝ ծիրանեգոյնը՝ կրկնակի կար-
միրը ու բարակ բեհեզը բերին :
26 Եւ բոլոր սրտով փափաքող և յա-
ջողակութիւն ունեցող կիներըը
27 այծի մազ մանեցին : Եւ իշխան-
ներըը եղինձնաքարերը , ու եփոտին և
լանջապանակին համար գամուելու
28 քարեր բերին , Եւ լոյսի համար՝
ու օծման ձէթի համար՝ և անուշահոտ
խունկի համար՝ համեմներ ու եղ :
29 Իսրայէլի որդիքը յօժարակամ ըն-
ծայ բերին Տէրոջը , ամէն մարդ ու
կին՝ որոնք յօժարութիւն ունէին
բերելու ամէն իրով գործի համար՝
որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պա-
տուիրեց որ շինուի :

Եւ Մովսէս ըսաւ Իսրայէլի որ- 30
դւոցը , Ահա Տէրը Հուդայի ցե-
ղէն Ուրի որդւոյն Ուրիին որդին
Բեսելէլը անունովը կանչեց . Ու 31
Աստուծոյ Հոգիովը՝ իմաստութի-
նով՝ հանճարով՝ և գիտութիւնով՝
ու ամէն իրով ձարտարութիւնով
լեցուց զանիկայ , Որ վարպետի 32
գործեր ջարելով՝ ոսկիի ու արծա-
թի և պղինձի վրայ բանի . Ու գա- 33
ձելու համար քարեր բանելով ,
ու փայտեր քանդակելով ամէն
կերպ վարպետի գործ ընէ : Եւ 34
անոր սրտին մէջ սորվեցընելու ի-
նա՝ Ահոլիաբին՝ Ահիսամաքին որդւոյն
Դանի ցեղէն Ազիսամային որդւոյն
Ուրիաբին ալ : Սրտի իմաստու- 35
թիւնով լեցուց զանոնք , որ ամէն
տեսակ գործ գործող և ջարքներ
ջարող քանդակագործի ու արուես-
տաւորի ամէն գործը , նաև կա-
պուտակի ու ծիրանեգոյնի և կրկ-
նակի կարմիրի և բարակ բեհեզի
վրայ նկարագործողի և ոստայնանկի
գործը ընեն :

ԳԼՈՒԽ ԼԶ

Ա Ն ատենը Բեսելէլ ու Ահոլիաբ և 1
ամէն սրտով իմաստուն եղողը՝
որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու
հանճար տուաւ սրբարանին պաշ-
տօնին ամէն իրով գործքերը ընել
գիտնալու համար , Տէրոջը բոլոր
պատուիրածին պէս գործեցին : Եւ 2
Մովսէս կանչեց Բեսելէլը ու Ահո-
լիաբը և ամէն սրտով իմաստուն ե-
ղողը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը իմաս-
տութիւն դրաւ , այո՛ք ան ամէնը՝
որուն սիրտը կը փափաքէր բանելու
համար գործի մօտենալու : Եւ ա- 3
նոնք առին Մովսէսէն բոլոր ընծա-
ները՝ որ Իսրայէլի որդիքը բերին
սրբարանին պաշտօնին գործը ա-
նոնցմով ընելու համար : Ու անոնք
տակաւին ամէն առտու կամաւոր
ընծաներ կը բերէին անոր :

Եւ սրբարանին ամէն գործը բա- 4
նող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝
ամէն մէկը իր բրած գործէն եկան .
Եւ խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով , 5
ժողովուրդը աւելի կը բերէ՝ քան

որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու պատուիրած բաներուն գործին համար։ 6 Եւ Մովսէս պատուիրեց քահոգ կարգալ բանակին մէջ՝ ըսելով, Ո՛չ մարդ՝ ոչ ալ կնիկ գործ մը գործեն սրբարանին ընծային համար։ Այսպէս ժողովուրդը ընծայ 7 բերելէն դադրեցան։ Եւ անոնք նիւթերը բոլոր գործը շինելու համար բաւական էր իրենց, ու աւելի ալ։

8 Եւ խորանին գործը բանողներէն բոլորը սրտով իմաստուն եղողները՝ մանուած բարակ բթամանէն ու կապուտակէն և ծիրանեգոյնէն ու կրկնակի կարմիրէն տասը վարագոյր շինեցին. գանոնք վարպետի գործ 9 քերովբէներով շինեցին. Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսան ութ թը կանգուն՝ ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանգուն էր. ամէն վարագուրներուն չափը մէկ էր։ 10 Եւ հինգ վարագոյրը իրարու կցեց, ու հինգ վարագոյրն ալ իրարու կցեց։ 11 Եւ կցուածքին ծայրի մէկ վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակէ օղակներ շինեց. մէկալ կցուածքին ծայրի վարագուրին եզերքն ալ անանկ ըրաւ։ 12 Մէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ շինեց, և մէկալ կցուածքին վրան եղած վարագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ շինեց. օղակները դիմացէ դիմաց էին։ 13 Եւ հիսուն հատ կարթաձև ոսկի ձարմանդներ շինեց. ու վարագուրները ձարմանդներով իրարու հետ կոճկեց, անանկ որ խորանը մէկ եղաւ։

14 Եւ խորանին վրայի վրանին համար այծի մազէ վարագուրներ շինեց. զանոնք տասնումէկ վարա- 15 գոյր շինեց։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը երսուն կանգուն՝ ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանգուն ըլլալով՝ տասնումէկ վա- 16 րագուրին չափը մէկ էր։ Եւ հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց վարա- 17 գուրները զատ կցեց։ Եւ կցուածքին ծայրի վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ՝ ու մէկալ կցուածքին ծայրէ վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ չինեց։ Եւ հի- 18 սուն հատ կարթաձև պղինձ ձարմանդներ շինեց, որ վրանը կոճկէ, ու մէկ ըլլայ։ Եւ վրանին համար 19 կարմիր ներկուած խոյի մորթերէ ծածկոց մը՝ ու անոր վրայէն թէհաշի մորթերէ ծածկոց մը շինեց։

Եւ խորանին համար Սատիմի 20 փայտէ կանգնած տախտակները շինեց։ Մէկ տախտակին երկայնու- 21 թիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։ Ամէն մէկ տախտակ 22 իրարու համեմատ երկերկու ագուցիկ ծայր ունէր. խորանին բոլոր տախտակներուն ասանկ ըրաւ։ Եւ խո- 23 րանին տախտակները առաջ շինեց. դէպ 'ի հարաւ՝ անոր հարաւային կողմին համար քսան տախտակ շինեց։ Եւ քսան տախտակներուն 24 տակը՝ քառասուն արծաթի խարիսխ, այսինքն մէկ տախտակին տակը իր երկու ծայրը ամրնելու համար երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայրը ամրնելու համար երկու խարիսխ շինեց։ Եւ խորանին մէկալ կողմին համար 25 դէպ 'ի հիւսիս քսան տախտակ շինեց. Եւ անոնց քառասուն արծաթի 26 խարիսխ, մէկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու խարիսխ շինեց։ Եւ խորանին ետեւի կողմին համար 27 դէպ 'ի արեւմուտք՝ վեց տախտակ շինեց. Եւ խորանին ետեւի կողմի 28 անկիւններուն համար՝ երկու տախտակ շինեց. Եւ անոնք վարէն կը 29 միանային, ու վերէն ալ մէկ օղակով մէկտեղ կը միանային. երկուքին ալ երկու անկիւններուն ասանկ ըրաւ։ Այսպէս ութը տախտակ էին. 30 ու անոնց արծաթի խարիսխները տասնուվեց խարիսխ էին, ամէն մէկ տախտակին տակը երկերկու խարիսխ ըլլալով։ Եւ Սատիմի փայ- 31 տէ նիգեր շինեց. խորանին մէկ կողմի տախտակներուն համար հինգ՝ Եւ խորանին մէկալ կողմի տախ- 32 տակներուն համար հինգ նիգ՝ և խորանին դէպ 'ի արեւմուտք եղած ետեւի կողմի տախտակներուն համար

33 հինգ նիգ : Ու մէջտեղի նիգը
անանիկ չինեց , ոչ տախտակներուն
մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ
34 ծայրը անցնի : Ու տախտակները
ոսկիով պատեց . ու անոնց օղակ-
ները ոսկիէ չինեց նիգերուն տեղեր
ըլլալու համար . նիգերն ալ ոսկիով
պատեց :
35 Ու կապուտակէ ու ծիրանեդոյ-
նէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բարակ քթանէ չինեց վարագոյ-
րը , վարպետի գործ՝ քերովբէնե-
36 րով չինեց անիկայ : Ու Ասատի-
մի փայտէ չորս սիւն չինեց անոր .
ու ոսկիով պատեց զանոնք . անոնց
ճանկերը ոսկի էին . և անոնց չորս
37 արծաթի խարիսխ ձուլեց : Ու խո-
րանին դրանը համար կապուտակէ
ու ծիրանեդոյնէ և կրկնակի կարմի-
րէ ու մանուած բարակ քթանէ
նկարագործ դրան վարագոյր մը չի-
38 նեց . Ու անոր հինգ սիւները ու
անոնց ճանկերը ծնեց . և անոնց խո-
յակները ու անոնց կապերը ոսկիով
պատեց . և անոնց հինգ խարիսխ-
ները պղնձէ էին :

ԳԼՈՒԽ ԼԶ

1 Ու Բեսելիէլ Ասատիմի փայտէ չինեց
տապանակը . անոր երկայնութի-
նը երկուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր
լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն՝ և
անոր բարձրութիւնը մէկ ու կէս կան-
2 գուն էր : Ու ներսէն ու դուրսէն զուտ
ոսկիով պատեց անիկայ . և անոր բո-
3 լորտիքը ոսկի շրջանակ մը չինեց : Ու
անոր չորս անկիւններուն համար չորս
ոսկի օղակներ ձուլեց , այսինքն անոր
մէկ կողմէն երկու օղակ՝ ու մէկալ կող-
4 մէն երկու օղակ : Ու Ասատիմի փայտէ
ձողեր չինեց, ու զանոնք ոսկիով պա-
5 տեց : Ու ձողերը տապանակին քո-
վերը եղած օղակներուն անցուց , որ
անոնցմով տապանակը վերցուի :
6 Ու քաւութիւնը զուտ ոսկիէ չի-
նեց . անոր երկայնութիւնը երկուք
ու կէս կանգուն՝ ու անոր լայնու-
թիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր :
7 Ու երկու ոսկիէ քերովբէներ չինեց .
զանոնք կռածոյ չինեց քաւութիւնին
8 երկու ծայրերէն . Մէկ քերովբէն
մէկ քովի ծայրէն՝ ու մէկալ քերով-
բէն մէկալ քովի ծայրէն ըսել է ,
քերովբէները քաւութիւնէն , երկու
ծայրերէն չինեց : Ու քերովբէները 9
իրենց թևերը վերէն տարածելով՝ ի-
րենց թևերովը քաւութիւնը կը
ծածկէին , ու անոնց երեսները ի-
րարու կը նայէին . քերովբէներուն
երեսները քաւութիւնին վրայ էին :
Ու սեղանը Ասատիմի փայտէ չի- 10
նեց . անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն , ու լայնութիւնը մէկ
կանգուն , և բարձրութիւնը մէկ ու
կէս կանգուն էր : Ու զուտ ոսկի- 11
ով պատեց ան . ու անոր բոլորտի-
քը ոսկի շրջանակ մը չինեց : Ու 12
անոր բոլորտիքն ալ չորս մատնա-
չափ սպառուած մը՝ ու սպառուա-
ծին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
չինեց : Ու չորս ոսկի օղակ ձուլեց 13
անոր համար , ու օղակները անոր
չորս ոտքերուն քովը չորս անկիւն-
ները դրաւ : Օղակները սպառուա- 14
ծին քովը բլլալով՝ սեղանը վերցը-
նելու համար ձողերուն տեղեր էին :
Ու սեղանը վերցընելու հա- 15
մար ձողերը Ասատիմի փայտէ չի-
նեց , ու զանոնք ոսկիով պատեց :
Ու սեղանին վրայ եղած անօթները , 16
անոր սկուտեղները ու խնկամաններ-
րը և նուէր մատուցանելու գա-
ւաթները ու բաժակները զուտ ոս-
կիէ չինեց :
Ու աշտանակը զուտ ոսկիէ չի- 17
նեց . կռածոյ չինեց աշտանակը .
անոր բունը ու ճիւղերը՝ անոր սկա-
հակները՝ գնդակները ու ծաղիկնե-
րը իրմէն էին : Ու անոր քովերէն 18
վեց ճիւղեր կ'ելլէին . աշտանակին
մէկ քովէն իրեք ճիւղ՝ ու աշտա-
նակին մէկալ քովէն իրեք ճիւղ .
Մէկ ճիւղին վրայ նշանակ իրեք սկա- 19
հակ՝ գնդակով ու ծաղիկով , և մէ-
կալ ճիւղին վրայ նշանակ իրեք սկա-
հակ՝ գնդակով ու ծաղիկով . աշ-
տանակէն ելած վեց ճիւղերը ասանկ
էին : Ու աշտանակին վրայ գըն- 20
դակներով ու ծաղիկներով չորս
նշանակ սկահակ կային : Ու անկէ 21
ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու
ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ ու

երկու ձիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու ձիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային : Անոնց գնդակները ու ձիւղերը իրմէն էին . ամբողջը մէկ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ էին :
23 Եւ անոր եօթը ճրագները և ունելիները ու անոր բազմակալները
24 զուտ ոսկիէ չինեց : Անիկայ իր բոլոր գործիքներովը մէկ տաղանդ զուտ ոսկիէ չինեց :

25 Խունկի սեղանը Աատիմի փայտէ չինեց . անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի ըլլալով, և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն էր . անոր եղջիւրները իրմէն
26 էին : Եւ անոր վրան ու շուրջանակի քովերը և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատեց . և բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը չինեց անոր :
27 Եւ անոր համար՝ անոր շրջանակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմէն երկու ոսկի օղակներ չինեց, որ անոնք ձողերուն տեղւանքը ըլլալով՝ անոնցմով վերցուի :
28 Եւ ձողերը Աատիմի փայտէ չինեց, ու
29 զանոնք ոսկիով պատեց : Եւ սուրբ օծման եղը ու մաքուր անուշահոտ խունկը չինեց իւղագործի արհեստով :

ԳԼ. Լ.Ը

1 Եւ ողջակէզի սեղանը Աատիմի փայտէ չինեց . անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝ քառակուսի էր, և անոր բարձրութիւնը
2 իրեք կանգուն : Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւններուն վրայ չինեց . անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին . ու պղինձով պատեք ան : Եւ սեղանին բոլոր գործիքները՝ այսինքն թաղարները և թիակները ու կոնքերը և մսահաններն ու կրակի ամաններ չինեց . անոր բոլոր գործիքները պղինձէ չինեց :
4 Եւ սեղանին համար անոր շրջանակին տակէն գրեթէ մէջտեղը պղինձէ ցանցակերպ
5 կասկարայ մը չինեց : Եւ պղինձէ կասկարային չորս անկիւնները չորս օղակներ ձուլեց ձողերուն տեղը ըլ-

ըլալով : Եւ ձողերը Աատիմի 6
փայտէ չինեց, ու զանոնք պղինձով պատեց : Եւ ձողերը սեղանին քո- 7
վերը եղած օղակներուն անցուց, որ անիկայ անոնցմով վերցուի . զանիկայ տախտակներով չինեց՝ ո՛չ մէջը դատարկ :

Եւ պղինձէ աւազանը ու անոր 8
պղինձէ խարիսխը՝ ժողովքի խորանին դուռը խումբերով ժողվուող կնիկներուն հայելիներէն չինեց :

Եւ սրահը չինեց . հարաւային 9
կողմին համար՝ սրահին վարագուրները մանուած բարակ քիթանէ ըլլալով՝ հարիւր կանգուն էին . Անոնց սիւները քսան՝ ու անոնց պղինձէ 10
խարիսխները քսան էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ էին : Եւ հիւսիսային կողմին հա- 11
մար՝ վարագոյրները հարիւր կանգուն, անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան խարիսխները պղինձէ էին, սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ էին : Եւ արեւմտեան 12
կողմին համար՝ վարագուրները յիսուն կանգուն էին . անոնց սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները տասը էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ էին : Եւ արեւելեան կողմին հա- 13
մար՝ վարագոյրները յիսուն կանգուն էին : Տասը մէկ կողմին վարա- 14
գուրները տասնուհինգ կանգուն՝ անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք էին . Եւ մէկալ 15
կողմին համար ալ՝ այսինքն սրահին դրանը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն վարագուրները տասնուհինգ կանգուն, անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք էին : Սրահին բոլոր վարագուրները շուր- 16
ջանակի մանուած բարակ քիթանէ էին : Եւ սիւներուն խարիսխները 17
պղինձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները արծաթապատ՝ ու սրահին բոլոր սիւները արծաթէ կապերով էին : Եւ սրահին դրանը 18
վարագոյրը նկարագործ էր, կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ

քթանէ . երկայնութիւնը քսան կանգուն՝ և լայնութեանը մէջի բարձրութիւնը սրահին վարագուրներուն համեմատ՝ հինգ կանգուն
19 էր : Եւ անոնց սիւները չորս՝ ու անոնց պղնձէ խարիսխները չորս էին, անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները արծաթապատ՝ ու կա-
20 պերը արծաթէ էին : Եւ խորանին ու շուրջանակի սրահին բոլոր ցիւղերը պղնձէ էին :
21 Այսպէս է խորանին՝ այինդ վկայութեան խորանին հաշիւը , որ Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ Ղեւտացւոց պաշտօնին համար Իւհարան քահանային որդւոյն Իթամարին
22 ձեռքովը հաշուեցաւ : Եւ Հուդայի ցեղէն Հովրի որդւոյն Ուրիին որդին Բեսելիէլ ըրաւ ան ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց :
23 Եւ վարպետ քանդակագործը՝ և կապուտակով ու ծիրանեգոյնով և կրկնակի կարմիրով ու բարակ քրթանէով նկարագործողը՝ Դանի ցեղէն Ախիսամայի որդին Ողիսաբ ա-
24 նոր հետն էր : Այս չինուածքին համար գործածուած բոլոր ոսկին՝ այինդ սրբարանին բոլոր շինուածքին նուիրուած ոսկին՝ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ քանուինը տաղանդ ու
25 եօթը հարիւր երեսուն սիկղ էր : Եւ ժողովքէն համրուողներուն արծաթը՝ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր տաղանդ ու հազար եօթը հարիւր եօթանասունուհինգ սիկղ
26 էր : Դիւան տարեկանէն վեր համրուելու անցնողներէն ամէն մէկը պէգա մը՝ այինդ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ գլուխ , վեց հարիւր հազար հինգ հա-
27 րիւր յիսուն մարդի ըլլալով : Եւ սրբարանին խարիսխները ու վարագուրին խարիսխները ձուլելու համար՝ հարիւր տաղանդ արծաթ գնաց . մէկ խարիսխը մէկ տաղանդ ըլլալով՝ հարիւր տաղանդէն հարիւր
28 խարիսխ եղաւ : Եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասունուհինգ սիկղէն գլխովը սիւներուն ճանկերը շինեց , ու անոնց խոյակները պատեց , և
29 զանոնք կապեց : Եւ նուիրուած պղինձը եօթանասուն տաղանդ ու երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
30 էր : Եւ անով ժողովքի խորանին դրանը խարիսխները ու պղնձէ սեղանը և անոր պղնձէ կասկարան ու սեղանին բոլոր գործիքները ,
31 Եւ շուրջանակի սրահին խարիսխները ու սրահին դրանը խարիսխները և խորանին բոլոր ցիւղերը ու շուրջանակի սրահին բոլոր ցիւղերը չինեց :

ԳԼ. Լ.

1 Եւ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ շինեցին պաշտօնի հանդերձները՝ սրբարանին մէջ պաշտօն կատարելու համար . և Ահարոնին համար սուրբ զգեստները շինեցին , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
2 Եւ եփուդը շինեց ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ :
3 Եւ ոսկին բարակ թիթեղունք ըլլալու ծեծեցին , և թելերը կտրեցին , որ կապուտակին՝ ծիրանեգոյնին և կրկնակի կարմիրին ու բարակ քթանին հետ վարպետութեամբ գործեն :
4 Կոճկուող կաճեներ շինեցին անոր՝ այինդ եփուդին , որ երկու ծայրէն կը կոճկուէր :
5 Եւ եփուդին վրայ եղած գօտին՝ որ անոր գործքին համեմատ , ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ էր , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
6 Եւ ոսկի խորշերու մէջ նշանաքարերը դասեցին , ու անոնց վրայ Իսրայէլի որդւոյց անուններուն կնիքի փորագրելու պէս փորագրեցին :
7 Եւ զանոնք եփուդին ուսերուն վրայ դրաւ , որ յիշատակի քարեր ըլլան Իսրայէլի որդւոյց , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
8 Եւ լանջապանակը ճարտարութեամբ եփուդին գործին պէս ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ չինեց . Վհատա-
9

կուսի ու երկուքի ծալլուող չինեցին լանջապանակը. մէկ թիզ երկայնութեամբ ու մէկ թիզ լայնութեամբ՝ երկուքի ծալլուող էր.
10 Եւ անոր վրան չորս կարգ քարեր դամիցին. ասա կարգը՝ սարդիոն, տպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
11 կարգն էր. Եւ երկրորդ կարգը կարկեհան, շափիւղայ ու անդամանդ էր. Եւ երրորդ կարգն էր
12 գոհարդ, ակատ ու մեղեսիկ. Եւ չորրորդ կարգն էր ոսկեքար, եղընդնապար ու յասպիս. ասոնք ոսկի խոր-
14 շերու մէջ գամուած էին: Եւ քարերը Իսրայէլի որդւոցը անունները համեմատ՝ անոնց անուններուն պէս տասներկու էին. ամէն մէկուն անունը տասներկու ցեղերուն համեմատ՝ կնիքի փորագրողի գործով
15 փորագրուած էր: Եւ լանջապանակին վրայ զուտ ոսկիէ ոլորուած
16 հիւսուած շղթաներ չինեցին: Եւ երկու ոսկի խորշ ու երկու ոսկի օղակ չինեցին. և երկու օղակները լանջապանակին երկու ծայրերը դրին:
17 Եւ լանջապանակին ծայրերը եղած երկու օղակներուն անցուցին երկու ոսկիէ հիւսուած շղթաները:
18 Եւ երկու հիւսուած շղթաներուն միւս երկու ծայրերը երկու խորշերուն անցուցին, ու ասոնք եփուտին ուսերուն վրայ՝ անոր առջևի կողմը
19 դրին: Եւ երկու ոսկի օղակներ ալ չինեցին, և զանոնք լանջապանակին ներսի կողմէն՝ եփուտին կցուած եզրքին երկու ծայրերը
20 դրին: Եւ երկու ոսկի օղակներ չինեցին, ու զանոնք եփուտին երկու ուսերուն վարէն՝ անոր առջևի կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին ժա-
21 պաւէնին վրայէն անցուցին: Եւ լանջապանակը իր օղակներէն՝ կապուտակէ ընտաք լարով եփուտին օղակներուն կապեցին, որ եփուտին ժապաւէնին վրայ ըլլայ, ու լանջապանակը եփուտին վրայէն չզատուի, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
22 Եւ եփուտին պատմուճանը ոսկեայ գործով բոլորովին կա-
23 պուտակէ չինեց: Եւ պատմուճանին

նին մէջտեղը զլուխի ճեղքուածքին պէս ճեղքուածք մը կար. ու ճեղքուածքին բոլորտիքը հիւսուածք ունէր՝ որ չպատռուի:
24 Եւ պատմուճանին քղանցքներուն վրայ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բոլոկ նուռեր շինեցին:
25 Եւ զուտ ոսկիէ զանգակներ շինեցին, ու զանգակները նուռերուն մէջտեղը՝ պատմուճանին քղանցքներուն վրայ շուրջանակի նուռերուն մէջը դրին:
26 Պատմուճանին քղանցքներուն վրայ շուրջանակի զանգակ մը ու նուռ մը՝ զանգակ մը ու նուռ մը՝ պաշտօնին համար, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
27 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը համար՝ բարակ քթանէ ոստայնանկի գործ շապիկներ շինեցին:
28 Եւ խոյրը բարակ քթանէ՝ ու հանդէսի ապարօշները բարակ քթանէ՝ ու կտաւեղէն անդրավարտիքները մանուած բարակ քթանէ,
29 Եւ գօտին մանուած բարակ քթանէ՝ կապուտակէ՝ ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ՝ նկարագործ կընէցին, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
30 Եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ ոսկիէ շինեցին, ու անոր վրան կնիքի փորագրելու պէս՝ ԱՐԻՒԻԹԻՒՆ ՏԵՐՈՒՆ գրեցին.
31 Եւ անոր կապուտակ ժապաւէն մը անցուցին, որ վերէն խոյրին վրայ դրուի, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
32 Ասսոի խորանին՝ ժողովքի վրանին բոլոր գործը լրացաւ. և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին:
33 Եւ խորանը Մովսէսին բերին, վրանը ու անոր բոլոր գործիքները՝ անոր ճարմանդները՝ անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ և անոր սիւները ու խարիսխները,
34 Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթերէն ծածկոցը՝ ու թխահաչի մորթերէն ծածկոցը՝ և ծածկող վարագոյրը,
35 Վկայութեան տապանակը ու անոր ձողերը՝ և քաւութիւնը,
36 Սեղանը ու անոր բոլոր անօթները՝ և առաջաւորու-

37 Թեան հացը։ Ձուտ ոսկիէ աշտա-
նակը իր ճրագներովը՝ այրելիք կար-
գաւ դրուած ճրագներովը ու իր
բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը,
38 Ու ոսկի սեղանը ու օծման եղը և
անուշահոտ խունկը ու խորանին
39 դրանը վարագոյրը, Պղնձէ սեղա-
նը ու անոր պղնձէ կասկարան, ա-
նոր ձողերը և անոր բոլոր գործիք-
ները, աւազանը ու անոր խարխխը,
40 Սրահին վարագուրները, անոր սիւ-
ները ու խարիսխները և սրահին
դրանը վարագոյրը, անոր չուաններ-
ու ցիցերը և խորանին՝ այրելիք ժո-
ղովքի վրանին պաշտօնին համար
41 Եղած բոլոր կարասիքը, Սրբարա-
նին մէջ պաշտելու համար՝ պաշտօ-
նին հանդերձները ու Ահարոն քա-
հանային սուրբ զգեստները, որ քա-
42 հանայութիւն ընեն։ Այն ամենուն
պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
րեց, անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը
ամէն գործը։
43 Ու Մովսէս բոլոր շինուածքին
նայեցաւ, և ահա Տէրոջը պատուի-
րածին պէս ըրին ան. անանկ ըրին։
և Մովսէս օրհնեց զանոնք։

ԳԼ. Խ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Առաջին ամսուն առաջին
օրը կանգնես խորանը՝ այրելիք
3 ժողովքի վրանը։ Ու անոր մէջը
դնես վկայութեան տապանակը,
ու վարագուրովը ծածկես տա-
4 պանակը։ Ու սեղանը ներս բե-
րես. ու անոր վրայ շարուելու
հացերը շարես. և աշտանակը
ներս բերես, ու անոր ճրագնե-
5 րը վառես։ Ու վկայութեան
տապանակին առջևը դնես խուն-
կին ոսկի սեղանը. ու խորանին
6 դրանը վարագոյրը դնես։ Ու
խորանին՝ այրելիք ժողովքի վրա-
նին դրանը առջևը՝ ողջակէզի սե-
7 ղանը դնես։ Ու ժողովքի վրա-
նին ու սեղանին մէջտեղը դնես
աւազանը, ու անոր մէջը ջուր դը-
8 նես։ Ու շուրջանակի սրահը կանգ-
նես, ու սրահին դրանը վարագոյ-
րը դնես։ Ու օծման եղը առ- 9
նես, ու խորանը և անոր մէջը
եղած ամէն բաները օծես. և ա-
նիկայ ու անոր ամէն անօթները
սրբես, որ սուրբ ըլլայ։ Ու ող- 10
ջակէզի սեղանը ու անոր բոլոր
գործիքները օծես, ու սեղանը սըր-
բես. և սեղանը ամենասուրբ պի-
տի ըլլայ։ Ու աւազանը ու ա- 11
նոր խարիսխը օծես, ու սրբես
անիկայ։ Ու Ահարոնը ու անոր 12
որդիքը ժողովքի խորանին դրա-
նը մօտեցընես, ու ջանոնք ջրով
լուասս։ Ու Ահարոնին հագցընես 13
սուրբ զգեստները, ու օծես ա-
նիկայ, և սրբես անիկայ, որ
ինծի քահանայութիւն ընէ։ Ու 14
անոր որդիքն ալ մօտեցընես, ու
անոնց շապիկներ հագցընես։ Ու 15
անոնց հայրը օծածիդ պէս օ-
ծես զանոնք, որ ինծի քահանա-
յութիւն ընեն. և անոնց օծումը
իրենց ազգերուն մէջ յաւիտենա-
կան քահանայութեան համար պիտի
ըլլայ։

Ու Մովսէս Տէրոջը իրեն բոլոր 16
պատուիրածին պէս ըրաւ. անանկ
ըրաւ։ Ու եղաւ որ երկրորդ տա- 17
րին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը
խորանը կանգնուեցաւ։ Ու Մով- 18
սէս կանգնեց խորանը ու անոր
խարիսխները դրաւ, և անոր տախ-
տակները կանգնեց ու անոր նի-
գերը անցուց, ու սիւները կանգ-
նեց։ Ու խորանին վրայ տարա- 19
ծնց վրանը, ու վերէն վրանին ծած-
կոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
Ու վկայութիւնը առաւ ու տա- 20
պանակին մէջը դրաւ. և ձողերը
տապանակին վրայ անցուց, ու վե-
րէն տապանակին վրայ քաւութիւ-
նը դրաւ։ Ու տապանակը խո- 21
րանին մէջը բերաւ, ու ծածկող
վարագոյրը դրաւ, և վկայութեան
տապանակը ծածկեց, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
Ու ժողովքի վրանին մէջ խորա- 22
նին հիւսիսային կողմը՝ վարագու-
րին դուրսի դին դրաւ սեղանը.
Ու անոր վրայ շարուելու հացերը 23

շարեց Տէրոջը առջևը, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
24 Եւ ժողովքի վրանին մէջ սեղանին
դիմացը խորանին հարաւային կողմը
25 դրաւ աչտանակը: Եւ Տէրոջը
առջևը ճրագները վառեց, ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
26 Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ վարա-
գուրին առջևը դրաւ ոսկի սեղանը.
27 Եւ անոր վրայ անուշահոտ խունկ
ծխեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
28 պատուիրեր էր: Եւ խորանին
29 դրանը վարագոյրը դրաւ: Եւ
խորանին՝ այսինքն ժողովքի վրանին
դրանը քով ողջակէզին սեղանը դը-
րաւ. ու անոր վրայ ողջակէզը ու
հացի ընծան մատուց, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
30 Եւ ժողովքի վրանին ու սեղանին
մէջտեղը դրաւ աւազանը, և անոր
մէջը՝ լուացուելու համար ջուր դը-
31 րաւ: Եւ Մովսէս ու Ահարոն և
անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու
32 ոտքերը անկէ կը լուային. Ժո-
ղովքի վրանը մտած ատեննին, և
սեղանին մօտենալու ատեննին կը
լուացուէին, ինչպէս որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեր էր: 33 Եւ խո-
րանին ու սեղանին բոլորտիքը սրա-
հը կանգնեց, և սրահին դրանը վա-
րագոյրը դրաւ: Այսպէս Մովսէս
գործը լմընցուց:

34 Եւ ամպ մը ծածկեց ժողովքի
վրանը, և Տէրոջը փառքը լեցուց
35 խորանը: Եւ Մովսէս չէր կրնար
մտնել ժողովքի վրանը. ինչու որ
ամպը անոր վրայ կը կենար, ու Տէ-
րոջը փառքը լեցուցեր էր խորանը:
36 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց բոլոր
ճամբորդութեանցը մէջ՝ երբոր ամ-
պը խորանին վրայէն վերնար, ան-
37 պէսը կը ճուէին. Եւ թէ որ ամպը
չվերնար, մինչև անոր վերնալու օրը
38 չէին ճուեր: Վասնզի ցորեկը Տէ-
րոջը ամպը խորանին վրայ էր, և
գիշերը անոր վրայ կրակ կար, Իս-
րայէլի բոլոր ժողովուրդին առջևը՝ ի-
րենց ամէն ճամբորդութեանցը մէջ:

ԹԻՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ Տէրը կանչեց Մովսէսը, ու
ժողովքի խորանէն խօսեցաւ ա-
2 նոր՝ ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որ-
դւոցը, ու ըսէ անոնց, Թէ որ
ձեզմէ մէկը անասուններէն ընծայ
մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը, ձեր
ընծան արջառներէն կամ հօտերէն
պիտի մատուցանէք:
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն
ողջակէզ է, արու անարատ պիտի
մատուցանէ. ու ժողովքի խորանին
դրանը քով պիտի մատուցանէ ան՝
Տէրոջը առջևը ընդունելի ըլլալու
4 համար: Եւ իր ձեռքը ողջակէզին
գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու ան ի-
րեն քաւութիւն ըլլալու համար ըն-
5 դունելի պիտի ըլլայ: Եւ զառա-
րակը պիտի մորթէ Տէրոջը առջևը.
ու Ահարոնին որդիքը քահանանե-
րը՝ արիւնը պիտի մօտեցընեն, և
ժողովքի խորանին դրանը քով և-
ղած սեղանին վրայ շուրջանակի պի-
տի սրսկեն արիւնը: 6 Եւ ողջակէ-
զին մորթը պիտի հանէ. ու կտոր
կտոր պիտի ընէ ողջակէզը: 7 Եւ Ա-
հարոն քահանային որդիքը սեղանին
վրայ կրակ պիտի դնեն, ու կրակին
վրայ փայտեր շարեն. 8 Եւ Ահարո-
նին որդիքը քահանաները՝ սեղանը
եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ
պիտի շարեն կտորները՝ գլուխը ու
ճարպը. 9 Այլ անոր փորոտիքը ու
ոտքերը ջրով պիտի լուայ, և քա-
հանան պիտի այրէ ամէնը սեղանին
վրայ՝ ողջակէզ ու Տէրոջը անուշա-
հոտ պատարագ ընծայելու համար:
10 Եւ թէ որ անոր ողջակէզի ընծան
հօտերէն՝ այսինքն ոչխարներէն կամ

այծերէն է , արու անարատ պիտի
11 մատուցանէ : Եւ պիտի մորթէ ա-
նիկայ Տէրոջը առջեւը սեղանին հիւ-
սիսային կողմը . ու Ահարոնին որ-
դիքը քահանաները՝ սեղանին վրայ
չուրջանակի պիտի սրսկեն անոր ա-
12 րիւնը : Եւ կտոր կտոր պիտի ընէ
ան՝ գլխովը ու ճարպովը . և քա-
հանան սեղանը եղած կրակին վրայի
փայտերուն վրայ պիտի չարէ անոնք :
13 Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պի-
տի լուայ . ու քահանան ամենը
պիտի բերէ ու սեղանին վրայ այրէ .
ասիկայ ողջակէզ — անուշահոտ
պատարագ մըն է Տէրոջը :
14 Եւ թէ որ ողջակէզի համար Տէ-
րոջը Հաւուքանէ ընծան թռչուն-
ներէն է , անատենը անիկայ իր ըն-
ծան տատրակներէն կամ աղաւնիի
15 ձագերէն պիտի մատուցանէ : Եւ
քահանան սեղանին մօտ բերէ ան՝
ու անոր գլուխը փրցընէ , և սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ , ու անոր
արիւնը սեղանին դէմ քովը քամուի :
16 Եւ անոր կտնատքը ու աղբը պիտի
զատէ , և սեղանին արեւելեան կողմը
17 եղած մոխրանոցը նետէ : Եւ զա-
նիկայ թեւերէն պիտի պատռէ ա-
ռանց զատելու . ու քահանան պի-
տի այրէ զանիկայ սեղանին վրայ՝
կրակին վրայի փայտերուն վրայ .
ասիկայ ողջակէզ — անուշահոտ պա-
տարագ մըն է Տէրոջը :

Գ Լ . Ե

1 Եւ երբոր մէկը հացի ընծայ մա-
տուցանելու ըլլայ Տէրոջը , անոր
ընծան բարակ ալիւրէ պիտի ըլլայ .
ու անոր վրան եղ պիտի թափէ , և
2 կնդրուկ դնէ վրան . Եւ Ահարոնին
որդւոցը քահանաներուն պիտի բե-
րէ ան . ու քահանան անկէ իր
ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն
ու եղէն պիտի առնէ բոլորը կընդ-
րուկին հետ մէկտեղ , և քահանան
յիշատակի համար սեղանին վրայ
այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ
3 ըլլալու համար . Եւ հացի ընծայէն
մնացածը Ահարոնին ու անոր որ-
դւոցը պիտի ըլլայ . — սրբոյ ամե-
նասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը :

Եւ թէ որ թոնիրի մէջ եփած 4
հացի ընծայ մատուցանելու ըլլաս ,
բարակ ալիւրէ եղով շաղուած ան-
խմոր չօթեր՝ կամ եղով օծուած
անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ :
Եւ թէ որ քու ընծադ տապակի 5
վրայ Հաւուքէ հացի ընծայ է , բա-
րակ ալիւրէ եղով շաղուած ան-
խմոր պիտի ըլլայ : Կտոր կտոր պի- 6
տի կտըրտես ան , ու վրան եղ
թափես . ասիկայ հացի ընծայ է :
Եւ թէ որ քու ընծադ սանի վրայ 7
Հաւուքէ հացի ընծայ է , բարակ ա-
լիւրէ եղով պիտի շինուի : Եւ ա- 8
ռնցմէ շինուած հացի ընծան Տէ-
րոջը պիտի բերես , ու քահանային
ներկայացընես , և ինքը սեղանին
մօտեցընէ ան . Եւ քահանան ըն- 9
ծայէն անոր յիշատակը պիտի առ-
նէ , ու սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրո-
ջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու :
Եւ ընծայէն մնացածը Ահարոնին 10
ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ . —
սրբոյ ամենասուրբ պատարագ մըն է
Տէրոջը :

Հացի ընծան՝ որ դուք Տէրոջը 11
պիտի մատուցանէք՝ բնաւ խմո-
րեալ պիտի չշինուի . ինչու որ
պատարագի համար ամենևին խմոր
կամ մեղր պիտի չայրէք Տէրոջը :
Անոնք իբրև երախայրի պատրաստ ըն- 12
ծայ մատուցանէք Տէրոջը . բայց
սեղանին վրայ պիտի չայրուին անու-
շահոտութեան համար : Եւ քու 13
ամէն հացի ընծայիդ աղ պիտի
դնես , ու քու հացի ընծայէդ քու
Աստուծոյդ ուխտին աղը պակաս չը-
նես . քու ամէն ընծայովդ աղ ու
մատուցանես :
Եւ թէ որ առջի պտուղներուն 14
ընծան մատուցանելու ըլլաս Տէրո-
ջը , առջի պտուղներուն ընծային
համար՝ կրակով բոհրած թարմ
հասկերէն ծեծուած ցորեն մատու-
ցանես . Եւ անոր վրան եղ պիտի 15
թափես , ու կնդրուկ դնես վրան .
ասիկայ հացի ընծայ է : Եւ քա- 16
հանան անոր ծեծուած ցորենէն ու
անոր եղէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը
անոր յիշատակը պիտի այրէ՝ Տէ-
րոջը պատարագ ըլլալու համար :

ԳԼ. Դ

1 Եւ թէ որ անոր ընծան խաղաղու-
թեան զոհ է, երբոր արջառնե-
րէն կը մատուցանէ, թէ արու ըլլայ
և թէ էգ, Տէրոջը առջևը անարատ
2 պիտի մատուցանէ ան։ Եւ իր
ձեռքը իր ընծայած անասունին գըլ-
խուն վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի
խորանին դուռը մորթէ ան. և Ա-
հարոնին որդիքը քահանաները սե-
ղանին վրայ շուրջանակի պիտի
3 սրսկեն արիւնը։ Եւ խաղաղու-
թեան զոհէն պատարագ պիտի մա-
տուցանէ Տէրոջը, այսինքն փորո-
տիքը ծածկող ճարպը ու փորոտի-
4 քին վրայ եղած բոլորը ճարպը, Եւ
երկու երիկամունքը ու կուշտին
վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և
լեարդին թաղանթը երիկամունք-
5 ներով միկտեղ պիտի փրցընէ. Եւ
Ահարոնին որդիքը սեղանը եղած
կրակին վրայի փայտերուն վրայ ող-
ջակէզին հետ պիտի այրեն ասոնք,
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլ-
լալու համար։

6 Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհի
համար Տէրոջը նուիրեցանելու ըն-
ծան հօտերէն է, թէ արու ըլլայ և
թէ էգ՝ անարատ պիտի մատուցանէ
7 ան։ Թէ որ անիկայ իր ընծային
համար գառն մատուցանէ, Տէրոջը
8 առջևը պիտի բերէ ան, Եւ ձեռքը
իր ընծային գլխուն վրայ պիտի դը-
նէ, ու ժողովքի խորանին առջևը
մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը
սեղանին վրայ շուրջանակի պիտի
9 սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ խաղա-
ղութեան զոհէն պատարագ պիտի
մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն անոր
ճարպը ու բոլոր դմակը տակէն
փրցընելով, և փորոտիքը ծածկող
ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած
10 բոլոր ճարպը, Եւ երկու երիկա-
մունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած ա-
նոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին թա-
ղանթը երիկամունքներով միկտեղ
11 պիտի փրցընէ։ Եւ քահանան սե-
ղանին վրայ պիտի այրէ ասոնք՝ Տէ-
րոջը պատարագ ըլլալու համար։
12 Եւ թէ որ անոր ընծան այծ է,
Տէրոջը առջևը պիտի բերէ ան. Եւ 13
իր ձեռքը անոր գլխուն վրայ պիտի
դնէ, ու ժողովքի խորանին առջևը
մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը
սեղանին վրայ շուրջանակի պիտի
սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ անիկայ 14
իր ընծայէն պատարագ պիտի մա-
տուցանէ Տէրոջը, այսինքն փորոտի-
քը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին
վրայ եղած բոլոր ճարպը, Եւ եր- 15
կու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ
եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեար-
դին թաղանթը երիկամունքներով
միկտեղ պիտի փրցընէ. Եւ քա- 16
հանան սեղանին վրայ պիտի այրէ
անոնք, անուշահոտ պատարագ ըլ-
լալու համար. ամէն ճարպը Տէ-
րոջն է։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր 17
բոլոր բնակարաններուն մէջ յաւի-
տենական կանոն ըլլայ, որ ոչ ճարպ
ուտէք՝ ոչ ալ արիւն։

ԳԼ. Դ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ, Թէ որ անձ մը սխալմամբ 2
մեղանչէ, ու Տէրոջը բոլոր արդի-
լած բաներուն մէկը ընէ, Թէ որ օ- 3
ծուած քահանան ժողովուրդը յան-
ցաւոր ընելու մեղք մը գործելու ը-
լլայ, իր գործած մեղքին համար ար-
ջառներէն անարատ զուարակ մը
մեղքի պատարագ մատուցանէ Տէ-
րոջը. Եւ ժողովքի խորանին դու- 4
ռը՝ Տէրոջը առջևը պիտի բերէ զու-
արակը, ու իր ձեռքը զուարակին
գլխուն վրայ դնէ, և Տէրոջը առջևը
մորթէ զուարակը։ Եւ օծուած 5
քահանան զուարակին արիւնէն պի-
տի առնէ ու ժողովքի խորանը բե-
րէ։ Եւ քահանան իր մատը ա- 6
րիւնը պիտի թաթխէ, ու Տէրոջը
առջևը՝ սրբարանին վարագուրին
առջևը եօթը անգամ սրսկէ արիւ-
նէն։ Եւ քահանան արիւնէն դէ- 7
մը պիտի դնէ Տէրոջը առջևը անու-
շահոտ խունկի սեղանին եղջիւրնե-
րուն վրայ, որ ժողովքի խորանին
մէջն է. ու զուարակին ՀԱՅՈՑ
բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին
դրանը քով եղած ողջակէզի սեղա-

8 Նին յատակը թափէ : Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարակին բոլոր ճարպը՝ որ ներսին փորոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճարպը անկէ պիտի վերցընէ .
9 Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին վրայի թաղանթը երիկամունքներովը միասին պիտի վերցընէ ,
10 նէ , խաղաղութեան զոհին արջառէն վերցուելուն պէս . և քահանան ողջակէզի սեղանին վրայ պիտի այրէ
11 անոնք : Եւ զուարակին մորթը՝ ու անոր բոլոր միսը՝ գլխովը ու ոտքերովը՝ և անոր փորոտիքը ու աղբը ,
12 Ա՛յսինքն բոլոր զուարակը բանակին դուրսի դին մաքուր տեղ մը՝ մոխիր թափուած տեղը պիտի հանէ , և փայտերու վրայ կրակով այրէ ան . մոխիր թափուած տեղը այրուի :
13 Եւ թէ որ Իսրայէլին բոլոր ժողովքը անգիտութեամբ սխալին , ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընելով՝ յանցաւոր ըլլան ,
14 Երբոր իմացուի ան բրած մեղքին , ժողովքը մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը պիտի մատուցանեն . ու ժողովքի խորանին առջևը բերէ անիկայ :
15 Եւ ժողովքին ծերերը իրենց ձեռքերը զուարակին գլխուն վրայ պիտի դնեն Տէրոջը առջևը . ու զուարակը Տէրոջը առջևը պիտի մորթուի :
16 Եւ օծուած քահանան զուարակին արիւնէն ժողովքի խորանը պիտի բերէ :
17 Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ , ու Տէրոջը առջևը՝ վարագուրին առջևին եօթը անգամ սրսկէ :
18 Եւ արիւնէն ալ՝ ժողովքի խորանին մէջ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ . ու ամբողջ բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դրանը քով եղած ողջակէզի
19 սեղանին յատակը թափէ : Եւ անոր բոլոր ճարպը պիտի վերցընէ
20 անկէ , ու սեղանին վրայ այրէ : Եւ մեղքի պատարագ եղած զուարակին ինչպէս որ բրաւ , ասոր զուարակին ալ անանկ պիտի ընէ . ու քահանան անոնց համար քաւութիւն ընէ , ու անոնց թողութիւն ըլլայ :
21 Եւ բանակէն դուրս պիտի հանէ զուարակը , ու ինչպէս որ առջի զուարակը այրեց , ասանկ ալ անանկ պիտի այրէ . ժողովքին համար մեղքի պատարագ մըն է ասիկա :
22 Երբոր իշխան մը մեղք գործելու ըլլայ , ու իր Տէր Աստուծոյն արգիլած բաներէն մէկը սխալմամբ ընելով՝ յանցաւոր ըլլայ ,
23 Եթէ որ իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի , իրեն համար այծերէն արու անարատ նոխազ մը ընծայ պիտի բերէ .
24 Եւ իր ձեռքը նոխազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու զանիկայ Տէրոջը առջևը ողջակէզին մորթուելու տեղը մորթէ . մեղքի պատարագ մըն է ասիկա :
25 Եւ քահանան մեղքի պատարագին արիւնէն իր մատովը պիտի առնէ , ու ողջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ , և անոր ճոպոչ արիւնը ողջակէզի սեղանին յատակը թափէ :
26 Եւ անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղութեան զոհին ճարպին պէս՝ սեղանին վրայ պիտի այրէ . ու քահանան անոր մեղքին համար քաւութիւն ընէ , և թողութիւն ըլլայ անոր :
27 Եւ թէ որ երկրին ժողովուրդէն մէկը սխալմամբ մեղանչէ՝ ու Տէրոջը արգիլած բաներէն մէկը ընելով յանցաւոր ըլլայ ,
28 Եթէ որ իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի , իր ըրած մեղքին համար իր ընծան այծերէն անարատ էգ այծ մը պիտի բերէ :
29 Եւ իր ձեռքը մեղքի պատարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու մեղքի պատարագ եղած անասունը ողջակէզներուն հօրնոցին տեղը մորթէ :
30 Եւ քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ , ու ողջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վրան դնէ , և ասոր բոլոր արիւնը սեղանին յատակը թափէ :
31 Եւ անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղութեան զոհին ճարպը փրցուելուն պէս պիտի փրցընէ . ու քահանան պիտի այրէ անիկայ սեղանին վրայ անոյշ հոտի համար Տէրոջը առջևը . և քահանան անոր համար քաւութիւն ընէ , ու անոր թողու-

32 Թիւն պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ
մեղքի պատարագի համար գառն
մատուցանելու ըլլայ , անարատ էգ
33 մը պիտի բերէ . Եւ իր ձեռքը մեղ-
քի պատարագին գլխուն վրայ պի-
տի դնէ , ու ողջակէզներուն մոր-
թուելու տեղը մեղքի պատարագի
34 համար մորթէ ան : Եւ քահա-
նան իր մատովը մեղքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ , ու ող-
ջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վրան
դնէ , և ՅԱՑՈՒԾ բոլոր արիւնը սե-
35 ղանին յատակը թափէ : Եւ խա-
զաղութեան զոհին պառին ճարպը
փրցուելուն պէս՝ ասոր բոլոր ճար-
պը պիտի փրցընէ . ու քահանան
սեղանին վրայ պիտի այրէ ան՝ Տէ-
րոջը պատարագներուն հետ . և քա-
հանան անոր ըրած մեղքին համար
քաւութիւն ընէ , ու թողութիւն
ըլլայ անոր :

ԳԼ . Ե

1 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու
երդումի ձայնը լսելով՝ վկայ ըլ-
լայ , կամ բառը տեսած ըլլայ կամ
գիտցած , թէ որ չիմացընէ , իր
2 յանցանքը պիտի կրէ : Կամ
անձ մը անմաքուր բանի մը՝ կամ
անմաքուր գազանի մը դիին՝ կամ
անմաքուր անասունի մը դիին՝ կամ
անմաքուր սողունի մը դիին դպչե-
լու ըլլայ , թէպէտև չգիտնալով ,
անիկայ անմաքուր ու յանցաւոր պէ-
3 պէ եղօղ : Կամ մարդու ան-
մաքրութեան՝ որ և իցէ պիղծ ը-
նող անմաքրութեան դպչելու ըլ-
լայ չգիտնալով , ինքը ան գիտցած
4 առնը յանցաւոր պիտի ըլլայ : Կամ
անձ մը՝ չարիք կամ բարիք ընելու հա-
մար բերնովը անխորհուրդ զրուցելով՝
երդում ընելու ըլլայ , (ինչպէս որ
մարդիկ երդումով անխորհուրդ կը
զրուցեն ,) թէ որ չգիտնալով ըլլայ ,
ինքը ան գիտցած առնէն աստնց մէ-
5 կուն մէջ յանցաւոր պիտի ըլլայ : Եւ
թէ որ ասոնց բաներէն մէկուն մէջ յան-
ցաւոր ըլլայ , անոր համար իր մեղք
6 գործելը խոստովանի . Եւ իր ըրած
մեղքին համար իր յանցանքին պա-
տարագը՝ հօտերէն էգ մը , ոչխէն
էգ գառնուկ մը՝ կամ այծերէն էգ
ուլ մը մեղքի պատարագի համար
պիտի բերէ Տէրոջը . ու քահանան
քաւութիւն ընէ անոր իր մեղքին
համար :

7 Եւ թէ որ ոչխար կամ այծ բերե-
լու կարող չըլլայ , իր ըրած յան-
ցանքին համար երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագեր պիտի բերէ
Տէրոջը . մէկը մեղքի պատարագ ,
և մէկալը ողջակէզ ընծայ հա-
մար : Եւ քահանային պիտի բերէ
8 զանոնք , ու առաջինը նախ պիտի
մատուցանէ անիկա՝ որ մեղքի պատա-
րագ է , և անոր գլուխը իր վիզէն
չզատելով փրցընէ . Եւ մեղքի պա-
9 տարագին արիւնէն սեղանին վրայ
պիտի սրսկէ , ու մնացած արիւնը
սեղանին յատակը պիտի քամուի .
ասիկայ մեղքի պատարագ է . Եւ
10 անիկա ընծայի օրինի ողջակէզ պիտի
ընէ . ու քահանան անոր քաւութիւն
ընէ իր ըրած մեղքին համար , և
անոր թողութիւն ըլլայ :

11 Եւ թէ որ երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագեր բերելու կա-
րող չըլլայ , ան առնը իր ըրած
մեղքին ընծային համար արդուի մը
տասներորդ մասը բարակ ալիւր պի-
տի բերէ մեղքի պատարագի համար .
ան անոր վրայ ձէթ պիտի դնէ՝ ան-
ալ վրան խնդրուկ դնէ . ինչու որ
12 մեղքի պատարագ է ան : Եւ քա-
հանային պիտի բերէ ան , ու քահա-
նան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր
յիշատակին համար առնէ , ու սե-
ղանին վրայ այրէ Տէրոջը պատարագ-
ներուն հետ . մեղքի պատարագ է
13 ան : Եւ քահանան քաւութիւն
պիտի ընէ անոր՝ ասոնցմէ բաներուն մէ-
կուն մէջ ըրած մեղքին համար , ու
անոր թողութիւն ըլլայ . և ՅԱՑՈՒԾ-
ԾՔ հացի ընծայի պէս՝ քահանային
պիտի ըլլայ :

14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
15 սելով , Թէ որ անձ մը յանցանք մը
ընէ՝ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ
բաներուն մէջ մեղք գործէ , իր
յանցանքի պատարագին համար սըր-
բարանին սիկղլին համեմատ՝ քոռ-
արժեցուցածիդ չափ սիկղլ արծա-

թով հօտերէն անարատ խոյ մը պիտի բերէ Տէրոջը : Ու սուրբ բաներուն մէջ իր ըրած մեղաց պիտի հատուցանէ , ու անոր վրան հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցնէ , և քահանային տայ ան . ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր , և թողութիւն ըլլայ անոր :

17 Ու թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընէ , թէ և անգիտութեամբ , անիկայ յանցաւոր է , ու իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ : Ու քահանային կրկ՝ յանցանքի պատարագին համար հօտերէն անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային . ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ սխալելուն համար . և անոր թողութիւն պիտի ըլլայ : Ան՝ յանցանքի պատարագ է . անիկայ անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջեւը :

ԳԼ. Ե.

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Թէ որ անձ մը մեղանչէ , 2 ու Տէրոջը դէմ յանցանք մը ընէ , և իր դրացիին ստութիւն խօսի աւանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ յափշտակուած բանի մը համար , կամ իր դրացիին խարդախութիւն 3 ընելու ըլլայ , Կամ կորսուած բան մը գտնէ , և ուրանալով սուտ տէղը երդում ընէ , բոլոր այս բաներուն մէկուն մէջ՝ որ մարդ կրնայ 4 ընել , մեղանչելու ըլլայ , Ան այսօր մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ կամ գտած 5 կորուստը ետ պիտի տայ . Կամ ամէն բան՝ որուն համար սուտ տէղը երդում ըրած է , անիկայ լման պիտի հատուցանէ , ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ , և իր յանցանքի պատարագին օրը՝ որու որ կը վերաբերէ՝ անոր պիտի տայ :

6 Ու իր յանցանքի պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ , այսինքն հօտերէն անարատ խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ , քահանային պիտի բերէ յանցանքի պատարագի համար : 7 Ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը . և ինչ բանի համար որ յանցանք ըրած է , թողութիւն պիտի ըլլայ անոր :

8 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , 9 Պատուիրէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ , Ողջակէզին օրէնքը սա է . ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առտու սեղանը եղած կրակին վրայ պիտի ըլլայ , ու սեղանին կրակը դէպ անոր մէջ վառած պիտի մնայ : 10 Ու քահանան իր քթանէ պատմուճանը պիտի հագնի , ու էր քթանէ վարտիքը մարմինին վրայէն հագնի , և կրակով այրուած ողջակէզին մոխիրը սեղանին վրայէն պիտի վերցնէ , ու սեղանին քովը դնէ : 11 Ու իր զգեստները պիտի հանէ , և ուրիշ զգեստներ հագնի . ու մոխիրը բանակէն դուրս մաքուր տեղ մը պիտի հանէ : 12 Ու սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ դէպ վառած պիտի ըլլայ — պիտի չմարի . և քահանան առտու առտու անոր վրայ փայտեր այրէ , ու անոր վրան ողջակէզը շարէ , և անոր վրան խաղաղութեան զոհերուն ճարպը պիտի այրէ : 13 Կրակը սեղանին վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ — պիտի չմարի :

14 Ու հացի ընծային օրէնքը սա է . Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկայ Տէրոջը առջեւը՝ սեղանին առջեւ : 15 Ու իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ այսինքն հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցնէ , և անոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ հոտի համար այրէ Տէրոջը : 16 Ու անկէ մնացածը Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի ուտեն . անխմոր հացերը վրանելուն սուրբ տեղը պիտի ուտուի ան . ժողովքի խորանին սրահին մէջ ուտեն ան : 17 Խմորով պիտի չթխուի . իմ պատարագներէս անոնց տուի՝ ան իրենց բաժին ըլլալու . սահկայ մեղքի

ու յանցանքի պատարագներու պէս
18 ամենասուրբ է։ Ահարոնի որդւոց
ը բոլոր արուները պիտի ուտեն
ան. Տէրոջը պատարագներէն՝ ձեր
ազգերուն մէջ յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ ասիկա. ամէն անոնց դպչողը
սուրբ ըլլայ։
19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
20 սելով, Ահարոնին ու անոր որդւոյը
օծուելու օրը՝ Տէրոջը մատուցանելու
զոհերնին ասա է. արդարև տասնե-
րորդ մասը բարակ ալիւր ամէն օր
հացի ընծայի համար պիտի մատու-
ցանէ, կէսը առաւօտուն՝ ու կէսը
21 իրիկունը։ Տապակի մէջ եփելա-
հարիւ՝ եղով պիտի շինուի. բաղա-
դրեալ պիտի բերես ան, և հացի ըն-
ծային եփած կտորտանքները անոյշ
հոտի համար Տէրոջը պիտի մատու-
22 ցանես։ Եւ իր որդիներէն իր տե-
ղը օծուելու քահանան պիտի մա-
տուցանէ ան. ասիկայ Տէրոջը յա-
ւիտենական կանոն ըլլալով՝ բոլորո-
23 վին պիտի այրուի։ Եւ քահանա-
յին ամէն հացի ընծան բոլորովին
պիտի այրուի, պիտի չուտուի։
24 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
25 սելով, Խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոյը և ըսէ, Մեղքի պատա-
րագին օրէնքը ասա է. ողջակէզին
մորթուած տեղը պիտի մորթուի
մեղքի պատարագը Տէրոջը առջևը.
26 ասա ամենասուրբ է։ Մեղքի պա-
տարագը մատուցանող քահանան
պիտի ուտէ ան. սուրբ տեղը՝ ժո-
ղովքի խորանին սրահը պիտի ու-
27 տուի. Ինչ որ անոր միսին դպչի
սուրբ պիտի ըլլայ. և թէ որ անոր
արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթիկ,
սուրբ տեղը պիտի լուսաս ան՝ որուն
28 վրայ ցաթիկեր էր։ Եւ հողէ սամա-
նը՝ որուն մէջ եփացուցած է ասա
ը, պիտի կոտրուի. ու թէ որ
պղնձէ սամանի մէջ եփացուցած
ըլլայ, պիտի շիփուի ու ջրով լուա-
29 յուի։ Քահանայից բոլոր արու-
ները պիտի ուտեն անիկայ. ասա ա-
30 մենասուրբ է։ Եւ ամէն մեղքի
պատարագը՝ որուն արիւնէն ժողով-
քին խորանը կը բերուի սուրբ տեղին
մէջ քաւութիւն ընելու համար,
պիտի չուտուի, կրակով պիտի այ-
րուի։

ԳԼ. Ի։

Եւ յանցանքի պատարագին օրէնքը 1
ասա է. ասա ամենասուրբ է.
Ողջակէզը մորթած տեղերնին յան- 2
ցանքի պատարագը պիտի մորթեն,
և անոր արիւնը սեղանին վրայ շուրջ-
ջանակի պիտի սրսկէ. Եւ անկէ 3
բոլոր ճարպը՝ պոչինն ալ, դմակը ու
փորոտիքը ծածկող ճարպը պիտի
մատուցանէ. Եւ երկու երիկա- 4
մունքը ու կուշտերուն վրայ եղած ա-
ճուռնց վրայի ճարպը և լեարդին վրայի
թաղանթը երիկամունքներով մեկ-
տեղ պիտի փրցընէ. Եւ քահա- 5
նան սեղանին վրայ պիտի այրէ ա-
ռանք՝ Տէրոջը պատարագ ըլլալու.
ասիկայ յանցանքի պատարագ է։
Ահաւանայից ամէն արուն պիտի ու- 6
տէ ան. սուրբ տեղը պիտի ուտուի,
հոնկէ ամենասուրբ է։ Մեղքի պա- 7
տարագը ինչպէս որ է՛ընտ, յան-
ցանքի պատարագն ալ անանկ ընէ-
լոյ. անոնց օրէնքը մեկ է. անով
քաւութիւն ընող քահանային պի-
տի ըլլայ ան։ Եւ քահանայ մը 8
որ մէկուն ողջակէզը կը մատուցա-
նէ, ան քահանան իր մատուցած
ողջակէզին մորթը իրեն պիտի առ-
նէ։ Եւ բոլոր թոնիրի մէջ ե- 9
փուած՝ ու բոլոր սանի մէջ և տա-
պակի վրայ շինուած հացի ընծան՝
զանիկայ մատուցանող քահանային
պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն եղով շա- 10
ղուած՝ կամ առանց եղի հացի ըն-
ծան Ահարոնին բոլոր որդւոցը պի-
տի ըլլայ. ամէն մէկուն քանինը
հաւասար պիտի ըլլայ։
Եւ Տէրոջը մատուցանելու խա- 11
ղաղութեան զոհին օրէնքը ասա է.
Եթէ որ շնորհակալութեան համար, 12
մատուցանէ ան, ան առանը շնոր-
հակալութեան զոհին հետ եղով
շաղուած անխմոր չօթիկ ու եղով
օծուած անխմոր լաւաշներ և բարակ
ալիւրէ եղով շաղուած՝ բաղադրեալ
չօթիկ պիտի մատուցանէ։ Շնոր- 13
հակալութեան համար եղած իր խա-
ղաղութեան զոհին չօթիկերէն զատ՝

խմորեալ հացէ ընծայ մը պիտի մատուցանէ : Եւ անկէ՝ ուխտէն ամէն
14 ընծաներէն մէկ հատ բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէ Տէրոջը . և ասիկայ խաղաղութեան զոհին արիւնը սրսկող քահանային
15 պիտի ըլլայ : Եւ ընդհակառակը Թեան համար՝ իր խաղաղութեան զոհին միսը մատուցուած օրը պիտի ուտուի . անկէ մինչև առտու
16 չմնայ : Եւ թէ որ իր ընծան ուխտի համար է կամ կամաւոր զոհ է , զոհը մատուցած օրը պիտի ուտուի , ու մնացածը հետևեալ օրը
17 պիտի ուտուի . Եւ զոհին միսէն երրորդ օրուան մնացածը կրակով
18 այրուի : Եւ թէ որ երրորդ օրը իր խաղաղութեան զոհին միսէն ուտուելու ըլլայ , ընդունելի պիտի չըլլայ , ո՛չ ալ անիկայ մատուցանողին վրա պիտի սեպուի . պղծութիւն պիտի ըլլայ , ու անկէ ուտող անձը իր անօրէնութիւնը պիտի
19 կրէ : Եւ ամէն պէսով անմաքուր բանի դպած միսը պիտի չուտուի , կրակով պիտի այրուի . սակայն ամէն մաքուր եղողը պիտի ուտէ միսը :
20 Բայց անձ՝ որ իր անմաքրութիւնը իր վրան ունենալով , Տէրոջը խաղաղութեան զոհէն միս ուտէ , ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի :
21 Եւ ամէն պէսով անմաքուր բանի մը՝ թէ մարդու անմաքրութեան՝ թէ անմաքուր անասունի՝ և թէ ամէն կերպ անմաքուր պիղծ բանի մը դպչող անձը թէ որ Տէրոջը խաղաղութեան զոհէն միսէն ուտելու ըլլայ , ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի :
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով , Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ , Ցնաւ արջառի կամ ոչխարի կամ այծի ձարպ չու-
24 տէք : Եւ մեռած անասունին ձարպը ու գիշատուածին ձարպը ամէն գործի մէջ պիտի գործածուի , բայց անկէ բնաւ պիտի չու-
25 տէք : Վասնզի ամէն որ Տէրոջը պատարագ մատուցանելու անասունին ձարպէն ուտելու ըլլայ , ան ուտող
անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի : Եւ ձեր ամէն բնակարան- 26
ներուն մէջ բնաւ արիւն պիտի չուտէք , թէ թռչունի ըլլայ և թէ անասունի : Ամէն անձ որ ինչ և 27
իցէ արիւն ուտէ , ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 28
ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 29
ու ըսէ , Իր խաղաղութեան զոհը Տէրոջը մատուցանողը՝ իր խաղաղութեան զոհէն ընծայ մը պիտի բերէ Տէրոջը : Տէրոջը պատարագները իր 30
ձեռքովը պիտի բերէ . երբուծով ձարպը պիտի բերէ , որ երբուծը երերցընելու ընծայի համար երերցուի Տէրոջը առջևը : Եւ քահա- 31
նան ձարպը պիտի այրէ սեղանին վրայ . բայց երբուծը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ : Եւ 32
ձեր խաղաղութեան զոհերէն աջ զիստը քահանային պիտի տաք՝ բարձրացընելու ընծայի համար : Ահարոնի որդւոցմէն՝ խաղաղու- 33
թեան զոհին արիւնը ու ձարպը ան է որ մատուցանէ , աջ զիստը անոր բաժինը պիտի ըլլայ : Վասնզի անոնց 34
խաղաղութեան զոհերէն երերցընելու երբուծը և բարձրացընելու զիստը Իսրայէլի որդւոցմէն առի , և անոնք յաւիտենական կանոնով Իսրայէլի որդւոցմէն Ահարոն քահանային ու անոր որդւոցը տուի : Ա- 35
սիկայ Տէրոջը պատարագներէն Ահարոնին և անոր որդւոցը օծման իրաւունքի համար օրհնեցաք , զանոնք Տէրոջը քահանայութիւն ընելու մատուցած օրը , Ար զանոնք 36
օծած օրը Տէրը հրամայեց որ Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց ցեղերուն մէջ յաւիտենական կանոնով անոնց տրուի :
Ողջակէզին՝ հացի ընծային՝ և 37
մեղքի պատարագին՝ և յանցանքի պատարագին՝ ու օրհնութիւններուն և խաղաղութեան զոհին օրէնքը ասէ , Ար Տէրը պատուիրեց Մովսէ- 38
սին Սինայ լեռը , ան օրը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց իրենց ընծաները Տէրոջը մատուցանելու Սինայի անապատին մէջ :

Գ Լ. Ը.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Բո Ահարոնը ու անոր որդիքը իր հետը, և զգեստները ու օծման եղը և մեղքի պատարագին զուարակը ու երկու խոյերը և
3 անխմոր հացին սակառը. Եւ ժողովէ բոլոր ժողովքը մէկտեղ ժողովքի խորանին դուռը:
4 Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս ըրաւ. ու ժողովքը մէկտեղ ժողովեցաւ ժողովքի խորանին դուռը:
5 Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովքին, Ասիկա է բանը որ Տէրը պատուիրեց
6 ընելու: Եւ Մովսէս մօտեցուց Ահարոնը ու անոր որդիքը, և զանոնք ջրով լուաց. Եւ անոր հագցուց շապիկը, ու անոր մէջքը կապեց գօտին, և պատմուճանը հագցուց անոր, ու եփուդը անոր վրայ դրաւ, ու եփուդին ժապաւէնովը փաթթեց, ու անով գօտևորեց զա-
8 նիկայ: Եւ լանջապանակը անոր վրայ դրաւ, ու լանջապանակին մէջ
9 Ուրիմը ու Թումիմը դրաւ. Եւ խոյրը անոր գլուխը դրաւ, ու խոյրին վրայ՝ անոր առջևի կողմէն ոսկի թիթեղը՝ այսինքն սուրբ պսակը դրաւ, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
10 Եւ Մովսէս օծման եղը առաւ, ու խորանը և բոլոր անոր մէջի ե-
11 ղածները օծեց, ու սրբեց անոնք. Եւ անկէ սեղանին վրայ սրսկեց եօթը անգամ. և սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները և աւազանը ու անոր
12 խարիսխը օծեց, զանոնք սրբելու համար: Եւ օծման եղէն Ահարոնին գլխուն վրայ թափելով՝ անոր
13 սրբելու համար օծեց: Եւ Մովսէս մօտեցուց Ահարոնին որդիները ու անոնց շապիկներ հագցուց, և մէջքերնին գօտի կապեց, ու անոնց գլուխը ապարօշներ փաթթեց, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
14 Եւ մեղքի պատարագին զուարակը մօտեցուց. և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը մեղքի պատարագ ըլլալու զուարակին գլխուն վրայ դրին: Եւ մորթեց 15
ընկերոջ. և Մովսէս արիւնը առաւ, ու իր մատովը սեղանին եղջիւրները վրայ դնելով շուրջանակի, մաքրեց սեղանը. ու արիւնը սեղանին յատակը թափեց, և անոր վրայ քաւութիւն ընելու համար սրբեցաւ: Եւ փորոտիքին վրան եղած 16
բոլոր ճարպը և լեարդին թաղանթը ու երկու երիկամունքը և անոնց ճարպը առաւ, ու Մովսէս սեղանին վրայ այրեց անոնք: Բայց 17
զուարակը՝ այսինքն անոր մորթը և միսը ու անոր աղբը՝ բանակին դուրսի դին կրակով այրեց, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս:
Եւ ողջակէզին խոյը մօտեցուց. 18
և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին: Եւ մորթեց ընկերոջ. և 19
Մովսէս շուրջանակի սեղանին վրայ սրսկեց արիւնը. Եւ խոյը կտոր կտոր ըրաւ. ու Մովսէս այրեց գլուխը 20
և կտորները ու ճարպը, Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուաց. և 21
Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց. ասիկա ողջակէզ ըլլալու հոտով պատարագ մըն էր Տէրոջը, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց:
Եւ մօտեցուց մէկալ խոյը, 22
այսինքն օրհնութեան խոյը. և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին. Եւ մորթեց անիկայ. ու Մովսէս անոր 23
արիւնէն առաւ, և Ահարոնին աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դրաւ: Եւ Ահարոնին որդիքը մօ- 24
տեցուց, ու Մովսէս ան արիւնէն անոնց աջ ականջներուն բլթակներուն վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքերուն մեծ մատներուն վրայ՝ և անոնց աջ ոտքերուն մեծ մատերուն վրայ դրաւ. և Մովսէս սեղանին վրայ շուրջանակի սրսկեց մնացած արիւնը: Եւ 25
ճարպը, դմակը ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը և լեարդին թաղանթը ու երկու երիկամունքը և անոնց ճարպը ու աջ զիստը ա-

26 ռաւ . Եւ Տէրոջը առջևը եղած ան-
խմոր հացի սակառէն անխմոր չօթի
մը՝ եղով հացի չօթ մը ու լաւաշ
մը առաւ , և ձարպերուն վրայ
27 ու աջ զաուին վրայ դրաւ : Եւ ա-
մէնը Ահարոնին ու անոր որդւո-
ցը ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը
առջևը երերցընելու ընծայ մատուց :
28 Եւ Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ
զանոնք , ու սեղանը խէ-
կէզին վրայ այրեց . ասոնք օրհնու-
թեան համար անուշահոտ պատա-
29 րագ էին Տէրոջը : Եւ Մովսէս
երբուժը առաւ , ու Տէրոջը առջևը
երերցընելու ընծայ մատուց . ասի-
կայ օրհնութեան խոյէն Մովսէսին
բաժինը եղաւ , Տէրոջը Մովսէսին
30 պատուիրածին պէս : Եւ Մովսէս
օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած
արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ
՝՝ անոր հանդերձներուն վրայ և
անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու
անոր որդւոցը հանդերձներուն վրայ
սրսկեց . և Ահարոնը ՝՝ անոր հան-
դերձները՝ և անոր հետ անոր որդի-
քը ու անոր որդւոցը հանդերձնե-
րը սրբեց :
31 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու
անոր որդւոցը , Միսը ժողովքի
խորանին դրանը քով եփացուցէք ,
և հոն օրհնութեան սակառին մէջի
հացերովը կերէք զանիկայ , ինչպէս
որ ինծի պատուիրեցաւ ըսելով
թէ Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի
32 ուտեն զանոնք : Եւ միսէն ու հա-
ցէն աւելցածը կրակով այրեցէք :
33 Եւ եօթը օր ժողովքի խորանին
դռնէն դուրս մի՛ ելլէք , մինչև ձեր
օրհնութեան օրերուն վերջին օրը .
ինչու որ ձեր օրհնութիւնը եօթը օր
34 կ՛ըլլայ : Ինչ օրուան եղածին պէս՝
ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝
Տէրը հրաման ըրաւ ՝՝ ընել :
35 Եւ ատի ցորեկը ու գիշերը եօթը օր
ժողովքի խորանին դրանը քով պի-
տի նստիք , ու Տէրոջը պահպանու-
թիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք .
քանզի ասանկ պատուիրուած է ինծի
36 Տէր-ԼԸՒ : Եւ Ահարոն ու անոր
որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը
պատուիրած ամէն բաները ըրին :

ԳԼ . Թ

1 Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը Մովսէս
կանչեց Ահարոնը ու անոր որդիքը
2 և Իսրայէլի ծերերը . Եւ ըսաւ Ահա-
րոնին , Ա՛ռ քեզի մեղքի պատարագի
համար արջառներէն զուարակ մը ,
ու ողջակիզի համար խոյ մը . անոնք
անարատ ըլլան . և Տէրոջը առջևը
3 մատեցո՛ւր : Եւ Իսրայէլի որդւոցը
պիտի խօսիս՝ ըսելով , Մեղքի պա-
տարագի համար այծերէն նոխազ մը՝
և ողջակիզի համար զուարակ մը ու
գառնուկ մը առէք . մէկ տարեկան՝
անարատ ըլլան : Նաև խաղաղու-
4 թեան զոհերուն համար Տէրոջը առ-
ջևը զոհելու արջառ մը ու խոյ մը
ու եղով շաղուած հացի ընծայ ՝՝
՝՝ . ինչու որ այսօր Տէրը
5 ձեզի պիտի երևնայ : Եւ Մովսէ-
սին պատուիրածը ժողովքի խորա-
նին առջևը բերին . ու բոլորը ժո-
ղովքը մօտեցան ու Տէրոջը առջևը
կայնեցան : Եւ Մովսէս ըսաւ ,
6 Ա՛ս է Տէրոջը պատուիրած բանը .
առ ըրէք , ու Տէրոջը փառքը ձեզի
7 պիտի երևնայ : Եւ Մովսէս ըսաւ
Ահարոնին , Սեղանին մօտեցի՛ր , ու
քու մեղքի պատարագդ և ողջակիզդ
ըրէ , և քեզի համար ու ժողովուր-
դին համար քաւութիւն ըրէ . և
ժողովուրդին ընծան մատուցանե-
լով՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ ,
Տէրոջը պատուիրածին պէս :
8 Ուստի Ահարոն սեղանին մօտե-
ցաւ , և իրեն համար եղած մեղքի
9 պատարագին զուարակը մորթեց :
Եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մօ-
տեցուցին անոր . ու անիկայ իր մա-
տը արիւնը թաթխեց . ու սեղա-
նին եղջիւրներուն վրայ դրաւ . և
՝՝ արիւնը սեղանին յատակը
10 թափեց . Բայց մեղքի պատարա-
գէն՝ ճարպը ու երիկամունքները և
լեարդին թաղանթը սեղանին վրայ
այրեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
11 պատուիրեր էր : Եւ միսը ու մոր-
թը բանակին դուրսի դին կրակով
12 այրեց : Եւ ողջակիզը մորթեց . ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր
բերին , և սեղանին վրայ շուրջա-

13 նակի սրսկեց ան : Եւ ողջակէզը
կառներովը ու գլխովը անոր բե-
14 րին , և սեղանին վրայ այրեց : Եւ
փառուիքը ու աղքերը լուաց , ու
սեղանին վրայի ողջակէզին վրայ
այրեց :
15 Եւ Ժողովուրդին ընծան մատե-
ցուց , ու ժողովուրդին համար մեղ-
քի պատարագ ըսաւ նոհասաղը ա-
ռաւ , և մըրթից անիկայ , ու մեղքի
պատարագ ըրաւ առջինին պէս :
16 Եւ ողջակէզը մատեցուց , ու ըստ
17 օրինի մատուց : Եւ հացի ընծան
մատեցուց , ու անկէ ձեռքը լեցուց
և սեղանին վրայ այրեց , առաւուան
18 ողջակէզին ՚ի զատ : Եւ Ժողովուր-
դին խաղաղութեան զոհ ըսաւ-
արջառը ու խոյը մըրթից . և Ա-
հարոնին որդիքը արիւնը անոր բե-
րին , ու սեղանին վրայ չուրջնակի
19 սրսկեց ան : Եւ արջառին՝ ճար-
պերը , ու խոյին՝ դմակը և փորոփ-
ը ծածկող ճարպը , ու երիկամունք-
ները ու լեարդին թաղանթը հեռի .
20 Եւ ճարպերը երբուծներուն վրայ
դրին , ու ճարպերը սեղանին վրայ
21 այրեց : Եւ Ահարոն երբուծները
ու աջ ղիստը Տէրոջը առջեը երեր-
ցընելու ընծայ մատուց , Մովսէսին
պատուիրածին պէս :
22 Եւ Ահարոն իր ձեռքերը ժողո-
վուրդին վրայ վերցուց , ու օրհնեց
զանոնք . և մեղքի պատարագը ու
ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը
23 մատուցանելէն ետքը իջաւ : Եւ
Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խո-
րանը մտան , և անկէ ելլելով ժողո-
վուրդը օրհնեցին . և Տէրոջը փառքը
24 բոլոր ժողովուրդին երեւցաւ : Եւ
Տէրոջը առջեէն կրակ ելաւ , ու սե-
ղանին վրայ եղած ողջակէզը և ճար-
պերը այրեց . և բոլոր ժողովուրդը
տեսնելով՝ աղաղակեցին , ու երես-
նուն վրայ ինկան :

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու
Աբիհուդ՝ ամէն մէկը իր բուր-
վառը առաւ , ու անոնց մէջը կրակ
դրին , և վրան խունկ դրին , ու
Տէրոջը առջեը օտար կրակ մատու-
ցին , որ Իւրը պատուիրած չէր ա-
նոնց : Եւ Տէրոջը առջեէն կրակ 2
ելաւ , ու սպառեց զանոնք , և Տէ-
րոջը առջեը մեռան : Ան առներ 3
Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Այս է որ
Տէրը խօսեցաւ՝ ըսելով , Ինծի մօ-
տեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սե-
պուիմ , ու բոլոր ժողովուրդին առ-
ջեը պիտի փառաւորուիմ . և Ա-
հարոն լուռ կեցաւ : Եւ Մովսէս 4
կանչեց Ահարոնին հօրեղբօրը Ոզիել-
ին որդիքը Միսայէլը ու Էղիսա-
փանը , և ըսաւ անոնց , Մօտեցէք ,
ձեր եղբայրները սրբարանին առջեէն
բանակին դուրսի դին վերցուցէք :
Եւ անոնք մտեցան , ու Մովսէսին 5
ըսածին պէս՝ զանոնք իրենց շա-
պիկներովը բանակէն դուրս վեր-
ցուցին :
Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու 6
անոր որդւոցը Էղիազարին և Իթա-
մարին , Գլուխնիդ մի բանար , ու
հանդերձնիդ մի պատռէք , որ չմեռնիք , և բոլոր ժողովուրդին
վրայ բարկութիւն չգայ . բայց ձեր
եղբայրները Իսրայէլի բոլոր տունը՝
Տէրոջը ըրած այրումին վրայ թող
լան : Եւ դուք ժողովքի խորանին 7
դռնէն դուրս մի ելլէք , որ չմեռ-
նիք . քանզի որ Տէրոջը օծման եղը
վրանիդ է . և անոնք Մովսէսին ը-
սածին պէս ըրին :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝ 8
ըսելով , Երբոր ժողովքի խորանը 9
մտնէք՝ թէ դուն և թէ քու որ-
դիքդ գինի հետ , գինի կամ օղի
չխմէք , որ չմեռնիք . ասիկայ ձեր
ազգերուն մէջ յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ , Որ սուրբին ու անսուր- 10
բին մէջտեղը , և անմաքուրին ու
մաքուրին մէջտեղը տարբերութիւն
ընէք . Եւ որ Իսրայէլի որդւոցը 11
սորվեցընէք բոլոր կանոնները , որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը զրուցած է
անոնց :
Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին 12
ու անոր մնացած որդւոցը Էղիազա-
րին ու Իթամարին , Տէրոջը պա-
տարագներէն ասլղցած հացի ընծան
առէք , ու սեղանին քովը բաղարջ
կերէք . քանզի որ անիկայ սանձա-

13 տուրբ է : Աուրբ տեղը կերէք ա-
նիկայ , ինչու որ Տէրոջը պատարագ-
ներէն քու իրաւունքդ ու քու որ-
դւոյդ իրաւունքն է . քանզի ինծի
14 ասանկ պատուիրուած է : Ու ե-
րբոյնելու երբուածը ու բարձրա-
յընելու զիստը՝ դուն ու քու որդիքդ
և քու աղջիկներդ քու հետդ մաքուր
տեղ մը պիտի ուտէք . ինչու որ
Իսրայէլի որդւոյը խաղաղութեան
զոհերէն քու իրաւունքիդ ու քու
որդւոյդ իրաւունքին համար տրուած
15 են : Խարձրայընելու զիստը ու ե-
րբոյնելու երբուածը ձարպին պա-
տարագներովը Տէրոջը առջևը երթը-
յընելու համար պիտի բերեն . և
Տէրոջը պատուիրածին պէս քուկդ
ու քեզի հետ քու որդւոյդ պիտի
ըլլայ յաւիտենական կանոնով :
16 Ու Մովսէս մեղքի պատարագին
նոխազը զգուշութեամբ փնտռեց ,
և ահա այրուած էր . ուստի Ահա-
րոնին մնացած որդիներուն՝ Եղիա-
զարին ու Իթամարին բարկացաւ՝
17 ըսելով , Ինչու՞ մեղքի պատարագը
սուրբ տեղը չկերաք . քանզի սա ա-
մենասուրբ է , ու Տէրը տուաւ ձե-
զի որ ժողովքին անօրէնութիւնը
վերցընէք՝ առ Տէրոջը առջևը անոնց
18 համար քաւութիւն ընէք : Ահա
անոր արիւնը սրբարանին մէջը չբե-
րուեցաւ . դուք իմ պատուիրա-
ծիս պէս անպատճառ սուրբ տեղը
19 ուտելու էիք ան : Ու Ահարոն ը-
սաւ Մովսէսին , Ահա այսօր իրենց
մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Տէ-
րոջը առջևը մատուցին , ու դէպուա
ասանկ բաներ եկան . և ինչ որ այսօր
մեղքի պատարագը ուտելու ըլլայի ,
Տէրոջը առջևը հաճոյ պիտի ըլլար
20 արդեօք : Ու երբ Մովսէս առ լսեց ,
հաւնեցաւ :

ԺԱ . ԺԱ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա-
2 հարոնին՝ ըսելով անոնց , Խօսեցէք
Իսրայէլի որդւոյը ու ըսէք , Երկրի
վրայ եղած բոլոր անասուններէն ձեր
ուտելու անասուններըը ասոնք են .
3 Ամէն ձեղքուած կճղակ ունեցող կըճ-
ղակաբաշխ առ որոնցոյդ անասունը
պիտի ուտէք : Բայց որոնցոյդն 4
յամ կճղակաբաշխ եղածէն՝ ասոնք
պիտի չուտէք . ուղտը , ինչու որ
անիկայ թէև կ'որոնայ , բայց կճղա-
կաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի անմաքուր
ըլլայ : Ու ճագարը , ինչու որ ա- 5
նիկայ կ'որոնայ , բայց կճղակաբաշխ
չէ , անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ :
Ու նապաստակը , որ թէև կ'որո- 6
նայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անի-
կայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Ու խո- 7
զը , որ թէև կճղակաբաշխ է և ձեղ-
քուած կճղակ ունի , բայց չորոնայր ,
անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Անոնց 8
միսէն պիտի չուտէք , ու դիերնուն
ալ պիտի չդպչիք . ձեզի անմաքուր են :

Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածնե- 9
րէն ասոնք պիտի ուտէք . ջուրերու
մէջ՝ ալիքներու մէջ և գետե-
րու մէջ ամէն թև ու թեփ ունեցո-
ղը պիտի ուտէք : Ու ծովերու մէջ 10
ու գետերու մէջ եղած բոլոր անթև
ու անթեփ եղածները՝ ջուրերուն
բոլոր զեռուններէն՝ և ջուրերուն մէջ
եղած շունչ ունեցող բոլոր կենդա-
նիներէն՝ պիղծ ըլլան ձեզի : Անոնք 11
ձեզի պիղծ պիտի ըլլան . անոնց մի-
սէն պիտի չուտէք , և անոնց դիերէն
պիտի զզուիք : Ջուրերուն մէջ 12
եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղած-
ները ձեզի պիղծ ըլլան :

Ու թռչուններուն մէջ ասոնք 13
պիղծ պիտի սեպէք . պիտի չու-
տուին , պիղծ են . արծիւը և պաս-
կուճը՝ ու զեւտաբծիւը , Ու ցինը՝ ու 14
անգղը իր տեսակին պէս , Ու ամէն 15
ագռաւը իր տեսակին պէս , Ու ջայ- 16
լամը՝ ու բուն՝ և կկուն՝ ու բազէն
իր տեսակին պէս , Ու հաւպատիրը՝ 17
ու հողամաղը՝ և քաջահաւը , Ու 18
կարապը՝ և հաւալուսը՝ ու սև անգ-
ղը , Ու արագիլը՝ քարադրը իր 19
տեսակին պէս , և յապոպը՝ ու չղջ-
ջը :

Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող 20
թռչող զեռուն ձեզի պիղծ ըլլայ :
Սակայն ասոնք պիտի ուտէք . բո- 21
լոր չորս ոտքի վրայ քալող թռչող
զեռուններէն՝ երկրի վրայ ցատկելու
համար ոտքերնուն վրայ ազդր ունե-
ցողները : Անոնցմէ ասոնք պիտի 22

ուտէք. մայրախը՝ իր տեսակին պէս, ու գրուիճը՝ իր տեսակին պէս, և խարագուղը՝ իր տեսակին պէս, ու
23 ջրնակը՝ իր տեսակին պէս: Հայդ ձաւցած բոլոր չորս ոտքով թռչող
24 գէշուններըը ձեզի պիղծ ըլլան. Ու ասոնցմով դուք անմաքուր պիտի ըլ-
լաք. ամէն անոնց դիերուն դպչողը՝ մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ը-
25 լայ: Ու ամէն անոնց դիերը վեր-
ցընողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
26 պիտի ըլլայ: Ոտքը անասուններըը՝ ո-
րոնք կճղակաբաշխ են, բայց կճղակնին ձեղքուած չէ և չեն որռձար, անմա-
քուր են ձեզի. ով որ անոնց դիե-
րուն դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ:
27 Ու բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողներուն ամէնը անմաքուր ըլլայ ձեզի. ամէն անոնց դիերուն դպչո-
ղը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի
28 ըլլայ: Ու անոնց դիերը վերցընո-
ղը իր լաթերը պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլ-
լայ. անոնք անմաքուր են ձեզի:
29 Ու երկրի վրայ սողացող սողուն-
ներուն մէջ ասոնք անմաքուր ըլլան ձեզի. աքիսը՝ ու մուկը՝ և տիտեռը
30 իր տեսակին պէս, Ու կովադիան՝ ու մողէսը՝ և քարաթոչը՝ ու խո-
31 մէթը և գետնատուիծը: Ոտքը սո-
ղացողներուն մէջ ձեզի անմաքուր եղածներըը ասոնք են. ամէն անոնց մեռածին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ:
32 Ու անոնց մէկ մեռածը ինչ բանի վրայ որ իյնայ, թէ փայտէ ամանի ըլլայ՝ կամ հանդերձ՝ կամ մորթ՝ կամ քուրձ՝ ինչ տեսակ գործա-
ծական ամանի որ ըլլայ, անմաքուր պիտի ըլլայ. ջուրը պիտի ձգուի ան, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ, և ետքը մաքուր սեպուի:
33 Ու ասոնց մէկը որ հողէ ամանին մէջ իյնալու ըլլայ, ամէն անոր մէջի եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ,
34 ու ան ամանը պիտի կոտրէք: Ո-
ր ամէն ուտուելու կերակուրը՝ որուն վրայ ջուր կայ, ա՛ ասոնց ինչ ի-
նիւթ իյնայ, անմաքուր պիտի ըլլայ. նոյ-
պէս ամէն ամանի մէջ եղած բոլոր խմուելու խմելիքը անմաքուր պիտի
ըլլայ: Ու ամէն բան՝ որուն վրայ 35
ասոնց դիին կ'իյնայ, անմաքուր պի-
տի ըլլայ. ՈՒ թոնիրը ըլլայ և թէ վառարան՝ պիտի աւրուի. ասոնք անմաքուր են, ու անմաքուր պիտի սեպուին ձեզի: Հայդ աղբիւրը կամ 36
հորը՝ ուր որ ժողվուած ջուր իյ-
մաքուր պիտի ըլլայ. սակայն անոնց դիերուն դպչողը անմաքուր ըլլայ:
Ու թէ որ անոնց դին՝ ցանուելու 37
սերմի մը վրայ իյնայ, մաքուր պիտի ըլլայ ան: Հայդ թէ որ սերմին 38
վրայ ջուր դրուած ըլլայ՝ ու անոր վրան անոնց դին իյնայ, ան ձեզի անմաքուր պիտի ըլլայ:
Ու թէ որ ձեր ուտելու կենդա- 39
նիներէն մէկը մեռնի, անոր դիին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ: Ու անոր դիէն ու- 40
տողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ. և անոր դին վերցընողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մին-
չև իրիկուն անմաքուր ըլլայ:
Ու երկրի վրայ սողացող ամէն 41
սողունը պիղծ է. պիտի չուտուի ան: Երկրի վրայ բոլոր սողացող 42
սողուններէն ամէն իր փորին վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ պտրտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղածներըը պիտի չուտէք. ինչու որ պիղծ են: Ինձ սողացող սողու- 43
նով մը անձերնիդ մի՛ պղծէք. ո՛չ ալ անոնցմով պղծուելով անձեր-
նիդ անմաքուր ընէք. Ինչու որ ես 44
եմ ձեր Տէր Աստուածը. ուստի սրբեցէք անձերնիդ ու սո՛ւրբ եղիք, ինչու որ ես սուրբ եմ. ու բնաւ երկրի վրայ մէկ սողացող սողունով մը անձերնիդ մի՛ պղծէք: Վասնզի 45
ես եմ Ելհովան՝ որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլլամ. ուստի սո՛ւրբ եղիք, ինչու որ ես սուրբ եմ:
Գորգոտանիներուն՝ և թռչուն- 46
ներուն՝ ու ջուրերուն մէջ շարժող բոլոր շնչաւոր կենդանիներուն՝ և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդա-
նիներուն օրէնքը աս է. Որ անմա- 47

քուբին ու մաքուրին մէջտեղը՝ և ուտուելու անասունին ու չուտուելու անասունին մէջտեղը տարբերութիւն ընէք։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Ով որ կնիկ մը սերմ առնէ ու արու զաւակ ծնանելու ըլլայ, եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ. իր դաշտանին համար զատուելու օրերուն համեմատ անմաքուր պիտի ըլլայ։ 3 Եւ ութերորդ օրը թլփատութեան մարմինը պիտի թլփատուի։ 4 Եւ անիկայ իր մաքրուելուն արիւնովը երեսունիրիք օր պիտի նստի. ու մինչև իր մաքրուելու օրերուն լմընանալը՝ բնաւ սուրբ բանի մը պիտի չդպչի, ո՛չ ալ սրբարանը մտնէ։ 5 Իսկ թէ որ անիկայ աղջիկ ծնանելու ըլլայ, երկու շաբաթ անմաքուր պիտի ըլլայ իր դաշտանին համանման պէս, և վաթսունուվից օր իր մաքրուելուն արիւնովը պիտի նստի։ 6 Եւ երբ տղայ կամ աղջիկ զաւակի համար իր մաքրուելու օրերը լմընանայ, ժողովքի խորանին դուռը ողջակէզի համար մէկ տարեկան դառն՝ ու մեղքի պատարագի համար աղաւնիի ձագ մը կամ տատրակ մը պիտի բերէ քահանային, 7 Ար պիտի մատուցանէ զանիկայ Տէրոջը առջևը՝ ու քաւութիւն ընէ անոր համար, և անիկայ իր արեանը աղբիւրէն պիտի մաքրուի։ Ասիկա կամ էգ զաւակ ծնանողին օրէնքը 8 ասէ։ Եւ թէ որ գառն բերելու կարող չէ, երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ առնէ, մէկը ողջակէզի՝ ու մէկալը մեղքի պատարագի համար, և քահանան քաւութիւն ընէ անոր համար, ու անիկայ մաքրուի։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 2 Ահարոնին՝ ըսելով, Արդու մը մարմինին մորթին մէջ ուռեցք կամ քոս կամ պաղպաջ ըլլալով՝ անոր մարմինին մորթին մէջ բորոտութեան ախտին պէս նշան մը երևնալու ըլլայ, ան առնէր անիկայ Ահարոն քահանային կամ անոր որդւոցը քահանաներուն մէկուն պիտի բերուի։ 3 Եւ քահանան պիտի նայի մարմինին մորթին մէջ եղած ախտին նշանին. ու թէ որ ախտին մէջի մազերը ճերմակի դառնալով՝ ախտը մարմինին մորթէն խորունկ երևնայ, բորոտութեան ախտ է ան. և քահանան պիտի նայի անոր՝ ու պիտի ծանուցանէ անոր անմաքուր ըլլալը։ 4 Ըսպա թէ որ անոր մարմինին մորթին մէջ պաղպաջը ճերմակ է՝ ու մորթէն խորունկ չերևնար, և մազն ալ ճերմակի դարձած չէ, ան առնէր քահանան եօթը օր դադուած պիտի պահէ ախտահիւրը։ 5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պիտի նայի անոր. ու թէ որ ախտը դեռ կը կենայ, ու մորթին մէջ տարածուած չէ, ան առնէր քահանան եօթը օր ալ դադուած պիտի պահէ անիկայ։ 6 Եւ քահանան եօթներորդ օրը նորէն պիտի նայի անոր, ու թէ որ ախտը շլացած ըլլայ, ու մորթին մէջ տարածուած չըլլայ, քահանան պիտի ծանուցանէ անոր մաքուր ըլլալը. ասիկա հիւսքն քոս մըն է. և անիկայ իր լաթերը պիտի լուայ, ու մաքուր ըլլայ։ 7 Իսկայց թէ որ իր մաքրուելուն համար քահանային նայուելէն ետքը՝ քոսը մորթին մէջ տարածուի, քահանան նորէն պիտի նայի անոր։ 8 Եւ քահանային նայած առնէր՝ թէ որ քոսը մորթին մէջ տարածուած է, ան առնէր քահանան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ. բորոտութիւն է։

9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտութեան ախտը ըլլայ, անիկայ քահանային պիտի տարուի. 10 Եւ քահանան պիտի նայի. և թէ որ մորթին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ՝ ու ճերմակի դարձեր է մազը՝ և ուռեցքին մէջը ողջ միսի նշան կայ, 11 Անիկայ անոր մարմինին մորթին մէջ հինցած բորոտութիւն է. և

քահանան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ, դադրած չըլ-
պահէ զանիկայ, ինչու որ անմա-
քուր է։
12 Եւ թէ ոչ բորոտութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուելր է, ու ախ-
տակրին բոլոր մորթը գլխէն մինչև
ոտքը, այնինչ քահանային աչ-
քերուն բոլորը տեսած տեղը բորո-
13 տութիւնը պատեր է, նա քահա-
նան տեսնէ որ բորոտութիւնը ա-
նոր բոլոր մարմինը պատած է, ան
առնէր ախտակրին մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ. քանի որ բոլորովին ձեր-
մոյլի դարձաւ, անիկայ մաքուր է։
14 Իսկ երբոր անոր վրայ ողջ միս
տեսնուի, անիկայ անմաքուր պիտի
15 ըլլայ։ Եւ քահանան պիտի տեսնէ
ողջ միսը, և անոր անմաքուր ը-
լալը ծանուցանէ. ողջ միսը ան-
16 մաքուր է. բորոտութիւն է։ Իսկ
թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն՝ ու
ձերմակի դառնալու ըլլայ, ան ա-
17 տենը քահանային պիտի գայ. Եւ
քահանան պիտի տեսնէ անիկայ.
ու թէ որ ախտը ձերմակի դարձեր
է, ան առենը քահանան ախտակրին
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. անի-
կայ մաքուր է։
18 Եւ թէ որ մարմինին մէջ պալար
19 ըլլայ՝ ու առողջանայ, Եւ պալա-
րին տեղը ճերմակ ուռեցք՝ կամ քիչ
մը կարմրըած ճերմակ պաղպաջ ը-
լլայ, քահանային պիտի ցուցուի
20 ան։ Եւ երբ քահանան տեսնէ որ
մորթէն ցած կ'երևնայ, և մազը
ճերմակի դարձած է, քահանան ա-
նոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ.
անիկայ պալարէ ելած բորոտու-
21 թեան ախտ է։ Եւ թէ որ քա-
հանան տեսնէ որ ճերմակ մազ չկայ
անոր մէջ, ու մորթէն ցած չէ՝
բայց շլացած է, ան առենը քահա-
նան եօթը օր դադրած պիտի պա-
22 հէ զանիկայ։ Եւ թէ որ մորթին
մէջ տարածուած է, ան առենը
քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
23 ծանուցանէ. ախտ է ան։ Իսկ
թէ որ պաղպաջը իր տեղը կը կենայ
ա- չէ տարածուեր, պալարին սպին
է. և քահանան անոր մաքուր ը-
լալը պիտի ծանուցանէ։
24 Իսկ թէ որ մարմինին մորթին
մէջ կրակի այրած բլլայ, ու այ-
րածին նշանը քիչ մը կարմրըած
ճերմակ՝ կամ բոլորովին ճերմակ
25 պաղպաջ բլլայ, Եւ քահանան անոր
նայած առենը, թէ որ պաղպաջին
մէջ մազը ճերմակի դարձած է, ու
մորթէն խորունկ կ'երևնայ, անի-
կայ այրածէն յառաջ եկած բորո-
տութիւն է. և քահանան անոր
անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ. անի-
26 կայ բորոտութեան ախտ է։ Իսկ
թէ որ քահանային նայած առենը՝
պաղպաջին մէջ մազը ճերմակ չէ,
ու մորթէն խորունկ չէ, հապա
շլացած է, ան առենը քահանան
եօթը օր դադրած պիտի պահէ ա-
նիկայ։
27 Եւ եօթներորդ օրը քա-
հանան պիտի նայի անոր. թէ որ
մորթին մէջ տարածուած է, քա-
հանան անոր անմաքուր ըլլալը ծա-
նուցանէ. անիկայ բորոտութեան
ախտ է։
28 Եւ թէ որ պաղպաջը իր
տեղը կը կենայ՝ ու մորթին մէջ
տարածուած չէ, հապա շլացած է,
անիկայ այրածին ուռկեցքն է. և քա-
հանան անոր մաքուր ըլլալը ծա-
նուցանէ. ինչու որ այրածին սպին
է։
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կնկան
մը գլուխը կամ կզակը ախտ մը
30 ըլլայ, Քահանան պիտի տեսնէ ախ-
տը. և թէ որ մորթէն խորունկ
երևնայ, ու անոր մէջը բարակ դե-
ղին մազ ըլլայ, ան առենը քահա-
նան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի
ծանուցանէ. անիկայ գոնջութիւն
է, գլուխի կամ կզակի բորոտու-
թիւն է։ Եւ թէ որ քահանան 31
գոնջութեան ախտը տեսնէ՝ որ մոր-
թէն խորունկ չերևնար, ու անոր
մէջը սև մազ չկայ, ան առենը քա-
հանան գոնջութեամբ ախտացածը
եօթը օր դադրած պիտի պահէ։
Եւ եօթներորդ օրը քահանան ախ- 32
տակրին պիտի նայի, ու թէ որ
գոնջութիւնը տարածուած չէ, և
անոր մէջ դեղին մազ չկայ, ու գոն-
ջութիւնը մորթէն խորունկ չերև-
նար, Անիկայ պիտի ածիլուի, բայց 33

գոնջութիւնը պէտք չածիլէ . և քահանան եօթը օր ալ դուռնաց պիտի պահէ գոնջութիւն ունեցողը :
34 Եւ եօթներորդ օրը քահանան գոնջութիւն ունեցողին պիտի նայի . և թէ որ գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուած չէ , ու մորթէն խոռունկ չերեւնար , ան առնը քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . և անիկայ իր լաթերը պիտի
35 լուայ , ու մաքուր ըլլայ : Իայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուի ,
36 Ին առնը քահանան պիտի նայի անոր . և թէ որ գոնջութիւնը մորթին մէջ տարածուած է , ան առնը քահանան՝ ալ դիղին մազ պիտի չփնտռէ . անիկայ անմաքուր
37 է : Իայց թէ որ գոնջութիւնը եղածին պէս կը կենայ , և անոր մէջ սեւ մազ բուսեր է , գոնջութիւնը բժշկուած է . անիկայ մաքուր է , ու քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ :
38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը իր մարմինին մորթին մէջ պաղպաջներ՝ ոչխոր ճերմակ պաղպաջ-
39 ներ ունենայ , Ին առնը քահանան պիտի նայի , և թէ որ անոնց մարմինին մորթին մէջի պաղպաջները շատացած ճերմակ ըլլան , անիկայ մորթին մէջ գոյացած պիսակ է . անիկայ մաքուր է :
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլխուն մազը թափելու ըլլայ , անիկայ կլո-
41 տակ՝ քոյց մաքուր է : Եւ թէ որ անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը ինկած ըլլայ , անիկայ ճղղ՝ քոյց
42 մաքուր է : Ասպա թէ որ կնատութեան կամ ճղղութեան մէջ քիչ մը կարմրցած ճերմակ վէրք մը ըլլայ , ան՝ անոր կնատութեանը կամ ճղղութեանը մէջ գոյացած բորոտութիւն
43 է : Ին առնը քահանան պիտի նայի անոր . և թէ որ անոր կնատութեանը կամ ճղղութեանը մէջ վէրքին ուռեցքը քիչ մը կարմրցած ճերմակ ըլլայ՝ մարմինին մորթին մէջ եղած
44 բորոտութեան երեւոյթին պէս , Ին մարդը բորոտ է , անմաքուր է . քահանան անպատճառ անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ . անոր ախտը իր գլուխն է :
45 Եւ ախտ ունեցող բորոտին հանդերձը պատռած պիտի ըլլայ , և անոր գլուխը մերկ , ու անոր շրթունքները ծածկուած պիտի ըլլայ , և ձայն պիտի տայ թէ Ինմաքուր եմ՝ անմաքուր :
46 Ինչքան իր վրան եղած բոլոր օրերը անմաքուր պիտի սեպուի . անիկայ անմաքուր է , միայնակ պիտի նստի . անոր բնակութիւնը բանակէն դուրս պիտի ըլլայ :
47 Եւ ան հանդերձը՝ որուն մէջը բորոտութեան ախտ կայ , թէ բուրդէ հանդերձ ըլլայ՝ և թէ լինամէ հանդերձ ,
48 Ինչպէս նաև կամ բրդեղէնի առէջի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ , Ինչպէս թէ որ հանդերձի կամ մորթի մէջ՝ կամ առէջի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն իրով բանի մէջ քիչ մը կանանչ կամ կարմրցած ախտի նշան ըլլայ , բորոտութեան ախտ է , ու քահանային պիտի ցուցուի :
50 Եւ քահանան պիտի նայի ախտին՝ ու եօթը օր գոցուած պիտի պահէ ախտացեալ բանը :
51 Եւ եօթներորդ օրը ախտացեալ բանին պիտի նայի . թէ որ ախտին նշանը տարածուած է հանդերձի մը մէջ՝ կամ առէջի կամ թեզանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ դործածուելու համար մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ , աս ախտը բորբոքած բորոտութիւն է , անմաքուր է :
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բրդեղէնն կամ լինամանեղէնն հանդերձը՝ կամ առէջը կամ թեզանը , կամ ամէն կնիկով մորթէ շինուած բանը՝ որուն մէջ ան ախտը կայ . ինչու որ բորբոքած բորոտութիւն է ան , կրակի մէջ պիտի այրուի :
53 Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ ախտին նշանը հանդերձին մէջ՝ կամ առէջին կամ թեզանին մէջ՝ կամ ամէն կնիկով մորթէ շինուած բանին մէջ տարածուած չէ ,
54 Ին առնը քահանան պիտի հրամայէ որ ան ախտացեալ բանը լուան . ու

նորէն եօթը օր գոյուած պիտի
55 պահէ ան : Եւ ածուցածալ բա-
նը լուացուելէն ետքը՝ թէ որ
քահանան տեսնէ որ ախտի նշանը
իր գոյնը չէ փոխեր , ու ախտը տա-
բածուած ալ չէ , անիկայ անմաքուր
է . կրակի մէջ պիտի այրես ան .
անոր տակը կամ վրան փտութիւն
56 կայ : Եւ թէ որ քահանան տեսնէ
որ անոր լուացուելէն ետքը ախտին
նշանը չյացած է , ան ատենը ան
ածուցածալ հագուստը հանդերձէն կամ
մորթէն՝ կամ առէջէն և կամ թե-
57 զանէն պիտի պատռէ : Եւ թէ որ
ան հանդերձին մէջ՝ կամ առէջին
կամ թեզանին մէջ՝ կամ ամէն իւրաքանչիւր
մորթէ ածուցածալ բանին մէջ նորէն
երեւնալու ըլլայ , անիկայ տարա-
ծուած բորոտութիւն է . վրան
ախտ ունեցող բանը կրակի մէջ
58 այրես : Եւ ան հանդերձը , կամ
առէջը կամ թեզանը , կամ ա-
մէն իւրաքանչիւր մորթէ ածուցածալ բա-
նը՝ որ լուացուելէն ետքը ախտը
անկէ գացած է , նորէն պիտի լուա-
59 ցուի , ու մաքուր ըլլայ : Այս-
ուրդէ կամ քթանէ հանդերձին մէջ՝ կամ
առէջի կամ թեզանի մէջ՝ կամ
մորթէ ածուցածալ ամէն իւրաքանչիւր բանի
մէջ երեւցած բորոտութեան ախտին
օրէնքը սա է , անոր մաքուր կամ
անմաքուր ըլլալը ծանուցանելու հա-
մար :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Ասոնք օրէնքը սա է իր
մաքրուելու օրը . անիկայ քահա-
3 նային պիտի տարուի . Եւ քահա-
նան բանակէն դուրս պիտի ելլէ ,
ու քահանան պիտի նայի . ու թէ
որ բորոտին բորոտութեան ախտը
4 բժշկուած է , Ին ատենը քահանան
պիտի հրամայէ որ մաքրուելու հա-
մար երկու ողջ և մաքուր
թռչուն՝ ու եղևնափայտ ու կրկնա-
5 կի կարմիր և զոպայ առնուին : Եւ
քահանան պիտի հրամայէ որ թռչու-
նին մէկը հողէ անօթի մը մէջ
կենդանի ջուրի վրայ մորթուի :
6 Եւ ողջ թռչունը ու եղևնափայտը՝
և կրկնակի կարմիրը ու զոպան պի-
տի առնէ , և ասոնք ողջ թռչունին
հետ կենդանի ջուրին վրայ մոր-
թուած թռչունին արեանը մէջ պի-
տի թաթախէ . Եւ բորոտութենէն 7
մաքրուելու համար անոր վրայ եօթը ան-
գամ սրսկէ , ու մաքրէ անիկայ . և
ողջ թռչունը դէպ ի դաշտը ար-
ձակէ : Եւ մաքրուելու համար 8
իր հանդերձները պիտի լուայ , ու
իր բոլոր մազերը ածիլէ , և ջրով
պիտի լուացուի , ու մաքրուի . և
անկէ ետև բանակը պիտի մտնէ , ու
եօթը օր իր վրանին դուրսի դին
պիտի կենայ : Եւ եօթներորդ օրը 9
իր բոլոր մազերը ածիլէ , իր գլու-
խը ու մօրուքը և յօնքերը՝ այսինքն
իր բոլոր մազերը ածիլէ . և իր լա-
թերը պիտի լուայ , ու իր մարմինը
ջրով լուայ , ու մաքուր ըլլայ :

Եւ ութներորդ օրը երկու անա- 10
բատ արու գառն՝ ու մէկ տարեկան
մէկ անարատ էգ գառն՝ և հացի ընծ-
այի համար եղով շաղուած իրեք
տասանորդ բարակ ալիւր՝ ու մէկ
ճաշակ եղ պիտի առնէ : Եւ մաք- 11
րող քահանան մաքրուելու մարդը
ասոնցմով Տէրոջը առջևը ժողովքի
խորանին դուռը պիտի կայնեցընէ :
Եւ քահանան արու գառին մէկը 12
պիտի առնէ ու մեռցընէ յան-
ցանքի պատարագի համար . ու եղին
ճաշակը պիտի առնէ , և զանոնք
Տէրոջը առջևը երերցընելու ընծայ
պիտի ընէ : Եւ գառը պիտի մոր- 13
թէ սեղքի պատարագին ու ողջակէ-
զին մորթուած տեղը , սուրբ տեղը
պիտի մորթուի . քանզի որ յանցանքի
պատարագը մեղքի պատարագին
պէս քահանայինն է . անիկայ ամե-
նասուրբ է : Եւ քահանան յան- 14
ցանքի պատարագին արիւնէն պիտի
առնէ , ու քահանան մաքրուելու
մարդուն աջականջին բլթակին
վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին
վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մատին
վրայ պիտի դնէ առ : Եւ քահա- 15
նան եղին ճաշակէն թէ իր ձեռքը
առնէ , ու իր ձախ ձեռքին մէջը թա-
փէ : Եւ քահանան աջ մատը իր 16
ձախ ձեռքին մէջը եղած եղին պիտի

թաթխէ , ու իր մատովը Տէրոջը առջեւը եօթը անգամ սրսկէ ան-
17 դէն : Եւ քահանան իր ձեռքին մէջը մնացած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին լլիկակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատարագի արիւ-
18 նին վրան պիտի դնէ : Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը
19 առջեւը : Ետքը քահանան մեղքի պատարագը պիտի մատուցանէ , և իր անմաքրութենէն մաքրուելու մարդուն համար քաւութիւն ընէ , ու
20 անկէ ետև ողջակէզը մորթէ : Եւ քահանան ողջակէզը ու հացի ընծան սեղանին վրայ պիտի մատուցանէ , ու անոր համար քաւութիւն ընէ , և անիկայ պիտի մաքրուի :
21 Եւ թէ որ անիկայ աղքատ ըլլայ ու այսչափին իր կարողութիւնը չհասնի , ան առնէր անոր քաւութիւն ընելու համար երկրպագելու յանցանքի պատարագի դառնուկ մը՝ և հացի ընծայի համար եղով շաղուած տասանորդ մը բարակ ալիւր
22 ու ճաշակ մը եղ պիտի առնէ . Եւ երկու տատրակ՝ կամ աղաւնիի երկու ձագ՝ որը որ գտնէ , և մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջա-
23 կէզ ըլլայ : Եւ ութերորդ օրը իր մաքրուելուն համար զանոնք քահանային պիտի բերէ ժողովքի խո-
24 րանին դուռը Տէրոջը առջեւը : Եւ քահանան պիտի առնէ յանցանքի պատարագին դառնուկը ու եղին ճաշակը , և կանդնէ Տէրոջը առջեւը երկրպագնելու ընծայ մատուցանէ :
25 Եւ յանցանքի պատարագին դառնուկը պիտի մորթէ , ու քահանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու մաքրուելու մարդուն աջ ականջին լլիկակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դնէ
26 ան : Եւ քահանան եղէն իր ձախ
27 ձեռքին մէջը պիտի թափէ : Եւ քահանան իր աջ մատովը իր ձախ ձեռքին մէջ եղած եղէն Տէրոջը առջեւը եօթը անգամ պիտի սրսկէ :
28 Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ եղած եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ականջին լլիկակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատարագին արիւնը եղած տեղին վրայ պիտի դնէ :
29 Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ՝ Տէրոջը առջեւը անոր համար քաւութիւն ընելով :
30 Եւ տատրակներէն կամ աղաւնիի ձագերէն մէկը՝ որը որ գտնէ ,
31 Իր ինչքն որուն որ իր ձեռքը հասնի , մէկը մեղքի պատարագի համար և մէկալը ողջակէզի համար՝ հացի ընծային հետ մէկտեղ պիտի մատուցանէ . և քահանան մաքրուելու մարդուն համար քաւութիւն ընէ Տէրոջը առջեւը :
32 Ասոր ութերորդ օրէնքը աս է :
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
34 Ահարոնին՝ ըսելով , Երբոր մտնէք Քանանու երկիրը՝ որ ձեզի ստացուածք ըլլալու պիտի տամ . և ձեր ստացուածքը եղած երկրին մէկ տանը մէջ բորոտութեան հարուածը տալու ըլլամ ,
35 Ան տանը տէրը պիտի գայ , ու իմայցընէ քահանային՝ ըսելով , Ինծի կ՚երեւնայ որ տանս մէջը ախտ կայ :
36 Եւ քահանան պիտի հրամայէ որ տունը պարպեն , դեռ ինքը տեսնելու ներս չմտած , որպէս զի տանը մէջ եղած բաներէն մէկը անմաքուր չըլլայ . ու անկէ ետև քահանան տունը տեսնելու պիտի մտնէ .
37 Եւ ախտին նշանները պիտի նայի , ու թէ որ ախտը տանը պատերուն վրայ փիչ մը կանանչած կամ կարմրըրած փոս տեղուանք երեր է , ու անոնք պատին երեսէն խորունկ կ՚երեւնան ,
38 Ան տունէն պիտի ելլէ տանը դուռը . և եօթը օր տունը պիտի դոցէ :
39 Ու եօթներորդ օրը քահանան նորէն պիտի դայ ու նայի . և

թէ որ ախտը տանը պատերուն վրայ
40 տարածուած է , Ո՛ն տունը քահա-
նան պիտի հրամայէ որ ախտացեալ
քարերը հանեն , և քաղաքէն դուրս
անմաքուր տեղ մը նետեն զանոնք :
41 ԵՒ տունը ներսէն շուրջանակի քե-
րել պիտի տայ , ու անոնց քերած
հողը քաղաքէն դուրսի դին անմա-
42 քուր տեղ մը պիտի թափեն : ԵՒ
ուրիշ քարեր պիտի առնեն ու ան
քարերուն տեղը պիտի դնեն , և ու-
րիշ հող պիտի առնեն , ու տունը
43 ծեփեն : ԵՒ թէ որ քարերը հան-
ելէն ետքը ու տունը քերելէն և ծե-
փելէն ետքը ախտը նորէն գայ ու
44 տանը մէջ երևան ելլէ , Ո՛ն տունը
քահանան պիտի գայ ու նայի . և
թէ որ ախտը տանը մէջ տարա-
ծուած է , տանը մէջ բորբոքած բորո-
տութիւն կայ . անմաքուր է ան :
45 ԵՒ տունը՝ անոր քարերը ու
փայտերը՝ ու տանը բոլոր ծեփո-
հողը փլցնեն , և քաղաքէն դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանէ : ԵՒ
ով որ ան տունը մտնէ անոր բոլոր
գոցուած օրերը , մինչև իրիկուն
47 անմաքուր պիտի ըլլայ : ԵՒ ան
տունը պառկողը իր հանդերձները
պիտի լուայ . ու ան տանը մէջ հաց
ուտողը իր հանդերձները պիտի
48 լուայ : ԵՒ թէ որ քահանան գայ
ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետքը
ախտը տանը մէջ տարածուած չէ ,
ան տունը քահանան ան տանը մա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ . ինչու որ
49 ախտը բժշկուած է : ԵՒ տա-
նը մաքրութեանը համար երկու
թռչուն ու եղևնափայտ և կրկնակի
50 կարմիր ու զոպայ պիտի առնէ : ԵՒ
պիտի մորթէ թռչունին մէկը հողէ
ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի վրայ :
51 ԵՒ եղևնափայտը ու զոպան և
կրկնակի կարմիրը ու ողջ թռչունը
պիտի առնէ , ու զանոնք մորթուած
թռչունին արեանը և ան կենդանի
ջուրին մէջ պիտի թաթխէ , ու եօ-
52 թը անգամ տանը վրայ սրսկէ . ԵՒ
թռչունին արիւնովը ու ան կենդանի
ջրով և ան ողջ թռչունով ու եղև-
նափայտով և զոպայով ու կրկնակի
կարմիրով պիտի մաքրէ տունը .

ԵՒ ողջ թռչունը քաղաքին դուրսի 53
դին դէպ՝ի դաշտը պիտի արձակէ ,
ու տանը համար քաւութիւն ընէ ,
և պիտի մաքրուի ան :

Ասոլոր բորոտութեան ախտին ու 54
դունջութեան , ԵՒ հանդերձի կամ 55
տան մը բորոտութեան , ԵՒ ու- 56
ռեցքի ու քոսի և պաղպաղի օրէնքը
աս է : Որ եւ ըլլայ մը ուր տունն ան- 57
մաքուր ըլլալը ու ուր տունն անոր
մաքրուիլը սորվեցընելու համար՝ բո-
րոտութեան օրէնքը աս է :

ԺԵ . ԺԱ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա- 1
հարոնին՝ ըսելով , Խօսեցէք Իսրա- 2
յէլի որդւոցը ու ըսէք անոնց , Երբ-
որ մարդու մը մարմինէն ծորում ըլ-
լայ , անոր ծորումը անմաքուր է : Եւ 3
իր ծորումին ժամանակը իր անմաք-
րութիւնը աս պիտի ըլլայ . Ըլ ու իր
մարմինէն իր ծորումը վազէ , կամ
իր մարմինը իր ծորմանէն դոցուի ,
աս է իր անմաքրութիւնը : Ամէն 4
անկողին՝ որուն վրայ ծորում ունե-
ցողը կը պառկի , անմաքուր է . և
ամէն բան՝ որուն վրայ անիկայ
նստի , անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ 5
անոր անկողինին դպչող մարդը իր
հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը
ջրով լուացուի , ու մինչև իրիկուն
անմաքուր ըլլայ : Եւ ծորում ու- 6
նեցողին նստած բանին վրայ նստողը
իր հանդերձները պիտի լուայ , ու
ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծորում 7
ունեցողին մարմինին դպչողը իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով
լուացուի , և մինչև իրիկուն անմա-
քուր ըլլայ : Եւ ծորում ունեցողը 8
մաքուր մարդու մը վրայ թքնելու ըլ-
լայ , անիկայ իր հանդերձները պի-
տի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի ,
և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
Եւ ամէն թամբ՝ որուն վրայ ծորում 9
ունեցողը կը հեծնէ , անմաքուր պի-
տի ըլլայ : Եւ ամէն անոր տակը 10
եղած բանին դպչողը մինչև իրիկուն
անմաքուր պիտի ըլլայ . ու զանոնք
վերցընողը իր հանդերձները պիտի
լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու

մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
11 Ու ծորում ունեցողը՝ իր ձեռքը
ջուրը չխոթած՝ որու որ դպչելու
ըլլայ, անիկայ իր հանդերձները պի-
տի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի,
և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
12 Ու ծորում ունեցողին դպած հողէ
ամանը պիտի կոտրուի, ու ամէն
փայտէ աման ջուրը պիտի խոթուի :
13 Ու երբ ծորում ունեցողը իր ծո-
րումէն մաքրուի, իր մաքրուելուն
համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն,
և իր հանդերձները լուայ, ու իր
մարմինը կենդանի ջուրի մէջ լուայ,
14 և մաքուր պիտի ըլլայ : Ու ութե-
րորդ օրը՝ երկու տատրակ կամ ա-
ղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ ի-
րեն, ու Տէրոջը առջևը ժողովքի
խորանին դուռը գայ, և անոնք քա-
15 հանային տայ : Ու քահանան ա-
նոնց մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէ-
կալը ողջակէզ պիտի ընէ, և քա-
հանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն
ընէ անոր՝ իր ծորումին համար :
16 Ու թէ որ մարդու մը զուգաւո-
րութեան սերմը իրմէն ելլելու ըլ-
լայ, իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի
լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
17 ըլլայ : Ու ամէն հանդերձ ու ա-
մէն մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորու-
թեան սերմ կայ, ջրով պիտի լուա-
ցուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
18 ըլլայ : Ու երբոր մարդ մը կնկա-
նը հետ զուգաւորելու համար պառ-
կի, անոնք էլ ջրով պի-
տի լուացուին, ու մինչև իրիկուն
անմաքուր ըլլան :
19 Ու թէ որ կնիկ մը ծորում ունե-
նայ՝ ու անոր մարմնոյն ծորումը արիւն
է, եօթը օր զատուած պիտի կենայ .
և ամէն անոր դպչողը մինչև իրիկուն
20 անմաքուր ըլլայ : Ու անոր զա-
տուած ատենը ինչ բանի վրայ որ
պառկի, ան բանը անմաքուր պիտի
ըլլայ, և ինչ բանի վրայ որ նստի,
ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ :
21 Ու ամէն անոր անկողինին դպչողը
իր հանդերձները պիտի լուայ, ու
ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրի-
22 կուն անմաքուր ըլլայ : Ու ինչ որ
դպչի բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ
նստաւ, իր հանդերձները պիտի
լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ : Ու 23
անոր անկողինին դպչողը՝ կամ մէկ
բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ կը
նստի, մինչև իրիկուն անմաքուր
պիտի ըլլայ : Ու թէ որ մարդ մը 24
անոր հետ պառկի, անանկ որ անոր
պղծութիւնը իրեն դպչի, ան եօթը
եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ, և
ամէն անկողին՝ որուն վրայ անիկայ
պառկի՝ անմաքուր ըլլայ :
Ու կնիկ մը՝ թէ որ դաշտանին 25
աւուրը չկած, իր արիւնին ծորու-
մը շատ օրեր վազէ, կամ իր դաշ-
տանէն աւելի վազելու ըլլայ, իր
անմաքրութեանը ծորումին բոլոր
օրերը իր դաշտանին օրերուն պէս
պիտի ըլլայ . անիկայ անմաքուր է :
Ամէն ծորումին բոլոր օրերը՝ ամէն 26
անկողին՝ որուն վրայ անիկայ կը
պառկի, իր դաշտանին անկողինին
պէս պիտի ըլլայ իրեն, և ինչ բա-
նի վրայ որ կը նստի, իր դաշտանին
անմաքրութեանը պէս անմաքուր
պիտի ըլլայ : Ու ամէն անոնց 27
դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ, ու
իր հանդերձները պիտի լուայ, և
ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև իրի-
կուն անմաքուր ըլլայ : Ու թէ որ 28
իր ծորումէն մաքրուի, ան աւուրը
եօթը օր պիտի համրէ իրեն, ու ան-
կէ ետև մաքուր ըլլայ . Ու ութե- 29
րորդ օրը՝ երկու տատրակ կամ ա-
ղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ ի-
րեն, ու ժողովքի խորանին դուռը
քահանային պիտի բերէ անոնք :
Ու քահանան մէկը մեղքի պատա- 30
րագ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ .
և քահանան Տէրոջը առջևը քաւու-
թիւն պիտի ընէ անոր՝ իր անմաքրու-
թեանը ծորումին համար :
Այսպէս Ісրայէլի որդիքը իրենց 31
անմաքրութենէն պիտի զգուշացը-
նէք, որ իրենց մէջը եղած իմ խորանս
պղծելով՝ իրենց անմաքրութեանը
պատճառով չմեռնին : Ծորում 32
ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան
սերմը ելլելով անմաքուր եղողին,
Ու իր դաշտանովը հիւանդ եղող 33
կնկանը՝ և ծորում ունեցող մար-

գուն կամ կնկանը՝ ու անմաքուր կնկան հետ պառկող մարդուն օրէնքը սա է։

ԹՎ. Ը.Ջ.

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին, Ահարոնին երկու որդւոցը մեռնելէն ետքը, որոնք Տէրոջը առջևը մօտեցան ու մեռան. 2 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Խօսէ քու եղբօրդ Ահարոնին որ ամէնատեն սուրբը տեղը՝ վարագուրին ներսի դին՝ տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին առջևը չմտնէ, որ չմեռնի. ինչու որ ամպի մէջ պիտի երևնամ քաւութիւնին վրայ։ 3 Ահարոն ասանկով պիտի մտնէ սրբարանը. մեղքի պատարագի համար զուարակով մը, և ողջակէզի համար խոյով մը։ 4 Կտաւէ սուրբ շապիկ պիտի հագնի, և իր մարմնոյն վրայէն կտաւէ վարտիք ունենայ, ու իր մէջքը կտաւէ գօտի կապէ, և իր գլուխը կտաւէ խոյր դնէ. ասոնք սուրբ զգեստներ են. ուստի իր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու զանոնք հագնի։ 5 Ու Իսրայէլի որդւոցը ժողովքէն մեղքի պատարագի համար այծերէն երկու նոխազ՝ ու ողջակէզի համար մէկ խոյ մը պիտի առնէ։ 6 Ու Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ, և իրէն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ։ 7 Ու երկու նոխազը պիտի առնէ, ու Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը կեցընէ։ 8 Ու Ահարոն ան երկու նոխազներուն վրայ վիճակներ պիտի ձգէ. մէկ վիճակը Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու նոխազին համար։ 9 Ու Ահարոն պիտի մօտեցընէ ան նոխազը որուն վրայ Տէրոջը վիճակը ելաւ, ու մեղքի պատարագ ընէ զանիկայ։ 10 Ու ան նոխազը որուն վրայ ազատ արձակուելու վիճակը ելաւ, Տէրոջը առջևը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ որ անով քաւութիւն ընէ, ու ազատ արձակելու համար դէպ 'ի անապատը խրկէ։

11 Ու Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ, և իրէն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ, և իր մեղքի պատարագին զուարակը մորթէ։ 12 Ու Տէրոջը առջևը եղած սեղանին վրայէն բուրվառը լեցուն կրակի կայծեր պիտի առնէ, ու բուրակ ծեծուած անուշահոտ խունկէն իր ձեռքերը լեցընէ, ու վարագուրին ներսի դին բերէ։ 13 Ու խունկը կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը առջևը, ու խունկին մուխը վկայութիւնին վրայի քաւութիւնը պիտի ծածկէ, որ չմեռնի։ 14 Ու զուարակին արիւնէն պիտի առնէ, ու իր մատովը քաւութիւնին վրայ արևելեան կողմը սրսկէ, և իր մատովը արիւնէն քաւութիւնին առջևը եօթը անգամ սրսկէ։

15 Ու ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ, ու անոր արիւնը վարագուրին ներսի դին պիտի բերէ. և զուարակին արիւնովը ըրածին պէս ընէ անոր արիւնովը, այսինքն քաւութիւնին վրայ ու քաւութիւնին առջևը սրսկէ ան։ 16 Ու սրբարանին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն ու անոնց բոլոր մեղքերուն յանցանքներէն ոչ թէ միայն ժողովքի խորանին համար ալ, որ անոնց հետ անոնց անմաքրութիւններուն մէջ կը կենայ։ 17 Ու սրբարանը քաւութիւն ընելու մտած ատենէն՝ մինչև որ իրեն համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս ելլէ, ժողովքի խորանին մէջ մարդ մը պիտի չըլլայ։ 18 Ետքը Տէրոջը առջևը եղած սեղանը պիտի ելլէ, ու անոր համար քաւութիւն ընէ. և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն առնէ, և սեղանին եղջիւրներուն վրայ չուրջանակի դնէ։ 19 Ու արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ. ու Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն մաքրէ, ու սուրբ ընէ ան։

20 Ու սրբարանին ու ժողովքի խո-
րանին և սեղանին համար քաւու-
թիւն ընելը լմընցընելէն ետքը ,
21 ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ . Ու
Ահարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նո-
խազին գլխուն վրայ պիտի դնէ ,
ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէ-
նութիւնները և անոնց բոլոր յան-
ցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի
խոստուանի անոր վրայ . և զանոնք
նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յար-
մար մարդու մը ձեռքով անապատը
22 խրկէ : Ու նոխազը անոնց բոլոր
անօրէնութիւնները իր վրան առած՝
անբնակ երկիր մը պիտի տանի .
և նորը անապատին մէջ թող տայ
նոխազը :
23 Ու Ահարոն ժողովքի խորանը
պիտի մտնէ , ու սրբարանը մտնելու
ժամանակին հագած կտաւէ հան-
դերձները հանէ , և զանոնք հոն
24 դնէ : Ու սուրբ տեղը իր մարմինը
ջրով պիտի լուայ , ու իր հանդերձ-
ները հագնի . և ելլէ իր ողջակէզը
ու ժողովուրդին ողջակէզը մատու-
ցանէ , ու իրեն համար և ժողովուր-
25 դին համար քաւութիւն ընէ : Ու
մեղքի պատարագին ճարպը սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ :
26 Ու նոխազը ազատ արձակելու
տանողը իր հանդերձները պիտի
լուայ , ու իր մարմինը ջրով լուայ ,
և ետքը բանակը մտնէ :
27 Ու ան մեղքի պատարագին զուա-
րակը ու մեղքի պատարագին նոխա-
զը՝ որոնց արիւնը քաւութիւն ընե-
լու համար սուրբ տեղը բերուեցաւ ,
բանակէն դուրս պիտի հանեն , և
անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և
28 անոնց աղբը կրակով այրեն : Ու
զանոնք այրողը իր հանդերձները
պիտի լուայ , ու մարմինը ջրով
լուայ , ու ետքը բանակը մտնէ :
29 Ու ասիկա ձեզի յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ , որ եօթներորդ ամսուն
մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր
անձերը պիտի խոնարհեցընէք , ու
բնաւ գործ մը չգործէք , թէ երկ-
րացին և թէ ձեր մէջը դանուող
30 օտարականը : Վասնզի ան օրը ձե-
զի համար քաւութիւն պիտի ընէ
ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր բո-
լոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը առ-
ջեւը : Ան ձեզի հանգստութեան 31
շաբաթ պիտի ըլլայ , և յաւիտե-
նական կանոնով մը պիտի խոնար-
հեցընէք ձեր անձերը : Ու իր հօրը 32
տեղը քահանայութիւն ընելու հա-
մար օծուած ու օրինուած քահանան
քաւութիւնը պիտի ընէ , և հագնի
կտաւէ հանդերձները՝ այսինքն սուրբ
հանդերձները . Ու ամենասուրբ 33
տեղին համար քաւութիւն պիտի
ընէ , և ժողովքի խորանին համար
ու սեղանին համար քաւութիւն ը-
նէ , և քահանաներուն ու ժողովքին
բոլոր ժողովուրդին համար քաւու-
թիւն ընէ : Ու ասիկայ ձեզի հա- 34
ւիտենական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի
որդւոցը համար իրենց բոլոր մեղ-
քերուն քաւութիւն ընելու տարին
անգամ մը : Ու Ահիկայ Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ը-
րաւ :

ԳԼ . ԺԷ :

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Խօսէ Ահարոնին ու ա- 2
նոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որ-
դւոցը , ու ըսէ անոնց , Ա՛ս է որ
Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով , Իսրա- 3
յէլի տունէն ո՛վ որ արջառ մը կամ
ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին
մէջ մորթէ , կամ բանակէն դուրս
մորթէ , Ու Տէրոջը խորանին առ- 4
ջեւը Տէրոջը զոհ մատուցանելու հա-
մար ժողովքի խորանին դուռը չբե-
րէ , արիւն պիտի սեպուի ան մար-
դուն . անիկայ արիւն թափած է ,
ու ան մարդը իր ժողովուրդին մէ-
ջէն պիտի կորսուի . Որպէս զի Իս- 5
րայէլի որդիքը ան զոհերը որ հի-
մա դաշտի մէջ կը մորթեն , Տէ-
րոջը բերեն , այսինքն ժողովքի խո-
րանին դուռը քահանային բերեն ,
և խաղաղութեան զոհերու համար
զանոնք Տէրոջը զոհեն : Ու քա- 6
հանան պիտի սրսկէ արիւնը ժո-
ղովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը
սեղանին վրայ , ու ճարպը անոյշ
հոտի համար այրէ Տէրոջը առ-
ջեւը : Ու իրենց զոհերը ալ չզոհեն 7

գևերուն՝ որոնց ետևէն էրթալով՝ պոռնկութիւն ըրին. ասիկայ ա-
8 նոնց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ: Եւ պիտի ըսես անոնց, Իսրայէլի տուն-
նէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ո՞ղ-
9 ջակէզ կամ զոհ մատուցանելու ըլ-
լայ, Եւ զանիկայ Տէրոջը մատու-
ցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ, ան մարդը իր ժողո-
վուրդին մէջէն պիտի կորսուի:
10 Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականնե-
րէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ, իմ երեսս ան արիւն ուտող անձին վրայ պիտի տնկեմ, ու զանիկայ իր ժողովուրդին մէջէն
11 կորսընցընեմ. Ինչու որ մարմինին կենդանութիւնը արիւնին մէջն է. և ես ձեզի տուի ան, որ սեղանին վրայ ձեր հոգիներուն համար քա-
ւութիւն ընէք. քանզի հոգիին հա-
մար քաւութիւն ընողը արիւնն է:
12 Ինչո՛ր համար Իսրայէլի որդւոցը ը-
սի, Ձեզմէ մէկը արիւն չու-
տէ. ձեր մէջը պանդխտացած օ-
տարականն ալ արիւն չուտէ:
13 Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ՝ կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը՝ ուտուելու անասունի կամ թռչունի որս որսալու ըլլայ, անոր արիւնը պիտի թաւիշ, ու հողով
14 ծածկէ ան: Ինչու որ ամէն մարմինին կենդանութիւնը իր արիւնն է. անիկայ է բուն կենդանու-
թիւնը, ուստի Իսրայէլի որդւոցը ըսի, Ինչու մարմինի մը արիւնը պիտի չուտէք, քանզի ամէն մար-
մինին կենդանութիւնը իր արիւնն է. ո՛վ որ ուտէ ան՝ պիտի կոր-
սուի:
15 Եւ երկրացիներէն կամ օտարա-
կաններէն՝ դի կամ գիշատուած ու-
տող ամէն մարդ իր լաթերը պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուայուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ, ու
16 եթէ մաքուր ըլլայ. Բայց թէ որ չլուայ զանոնք, և իր մարմինը չը-
լուայ, ան ատենը իր անօրէնու-
թիւնը պիտի կրէ:

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Ես եմ Եհովայ
3 ձեր Աստուածը: Ինչ ձեր բնակած Եգիպտոսի երկրին գործին պէս պիտի չընէք. և Քանանու երկրին գործին պէս՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ, պիտի չընէք, ու անոնց կանոններուն համեմատ պիտի չքա-
4 լէք: Իմ դատաստաններս պիտի ընէք, և իմ կանոններս պահէք, որ անոնցմով քալէք. ես եմ Տէրը
5 ձեր Աստուածը: Ուստի իմ կա-
նոններս ու իմ դատաստաններս պի-
տի պահէք, որ զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի. ես եմ Տէրը:
6 Ոևէ մէկը իր մօտ ազգականին պիտի չմօտենայ՝ անոր մերկութիւնը բանալու համար. ես եմ Տէրը:
7 Քու հօրդ մերկութիւնը կամ քու մօրդ մերկութիւնը չբանաս. ա-
նիկայ քու մայրդ է. անոր մեր-
8 կութիւնը չբանաս: Քու հօրդ կնկանը մերկութիւնը չբանաս. ան քու հօրդ մերկութիւնն է:
9 Քու հօրդ աղջկանը կամ քու մօրդ աղջկանը քու քրոջդ մերկութիւ-
նը, թէ տանը մէջ ծնած ըլ-
լայ թէ դուրսը ծնած, անոնց մերկութիւնը չբանաս:
10 Քու որ-
դւոյդ աղջկանը կամ քու աղջի-
կիդ աղջկանը մերկութիւնը՝ ա-
նոնց մերկութիւնը չբանաս, ին-
չու որ անոնց մերկութիւնը քովդ է:
11 Քու հօրդ կնոջը աղջկանը մերկութիւնը՝ քու հօրմէդ ծնած քու քոյրդ ըլլալով՝ անոր մերկու-
թիւնը չբանաս:
12 Քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանաս. անիկայ քու հօրդ ազգականն է:
13 Քու մօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանաս, ինչու որ անիկայ քու մօրդ ազ-
գականն է:
14 Քու հօրդ եղբօրը մերկութիւնը չբանաս, անոր կնկանը չմօտենաս. անիկայ քու հո-
րաքոյրդ կը համարուի:
15 Քու հար-
սիդ մերկութիւնը չբանաս. անի-
կայ քու որդւոյդ կինին է, անոր

16 մերկութիւնը չբանաս : Ոչ եղբօրդ կնկանը մերկութիւնը չբանաս . ան քու եղբօրդ մերկու-
17 թիւնն է : Կնկան մը ու անոր աղջկանը մերկութիւնը չբանաս . և անոր որդւոյն աղջիկը կամ ա-նոր աղջկանը աղջիկը չառնես՝ անոնց մերկութիւնը բանալու համար . անոնք անոր ազգականներն
18 են . անօրէնութիւն է ան : ԵՒ կնիկ մը իր քրոջը հետ չառնես զա-նիւոյ իր կենդանութեան ատենը վշտացընելու համար՝ մէկալին մեր-կութիւնը բանալով :
19 ԵՒ իր անմաքրութեանը ատե-նը զատուած կնկան մը չմտանաս՝
20 անոր մերկութիւնը բանալու : ԵՒ զուգաւորութեան համար՝ քու դրա-ցիիդ կնկանը հետ չպառկիս , ա-
21 նոր հետ պղծուելով : Ոչ սե-բունդէդ Մողեքին համար իւրէ անցընելու չթողուս , և քու Ա-տուծոյդ անունը չպղծես . ես եմ
22 Տէրը : ԵՒ արուի հետ՝ կնկան հետ պառկելու պէս չը պառկիս .
23 պղծութիւն է ան . ԵՒ բնաւ ա-նասունի մը հետ չզուգաւորիս , ա-նոր հետ պղծուելով . ու բնաւ կնիկ մը անասունի մը առջև չկայ-նի՝ անոր հետ զուգաւորելու . գար-չութիւն է ան :
24 Անոնց մէկովն ալ բնաւ չպըղ-ծուիք , ինչու որ բոլոր ասոնցմով պղծուեցան ան ազգերը՝ որ ձեր
25 առջևէն պիտի վռընտեմ : ԵՒ ան երկիրը պղծուելովը՝ անոր անօրէ-նութիւնը անոր վրայ պիտի հատու-ցանեմ , ու ան երկիրը իր բնակիչ-
26 ները պիտի փսխէ : Ուստի դուք իմ կանոններս ու դատաստաններս պահէք , ու ասոնց պղծութիւններէն մէկն ալ չընէք , ո՛չ երկրացին , ո՛չ ալ ձեր մէջը պանդխտացող օտա-
27 րականը . Վասնզի ձեզմէ առաջ ե-ղած ան երկրին մարդիկը ասոնց բոլորը պղծութիւնները ըրին , ու ան եր-
28 կիրը պղծուեցաւ : Որպէս զի՝ երկիրը ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատենը նիդ , ինչպէս որ ձեզմէ առաջ եղած
29 ազգերը փսխեց : Վասնզի ո՛վ որ ասոնց ամէն պղծութիւններէն մէկը ընելու ըլլայ , ան ընող անձինքը իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուին : Ուստի իմ հրամաններս 30 պահէք , որ ձեզմէ առաջ գործուած պիղծ սովորութիւններէն մէկը չը-նէք , ու անոնցմով չպղծուիք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

ԳԼ . ԺԹ .

ԵՒ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 2
բոլոր ժողովքին ու ըսէ անոնց , Դուք սո՛ւրբ եղիք , ինչու որ ես ձեր Եհովայ Աստուածը սո՛ւրբ եմ :
Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր 3
հօրմէն պիտի վախնայ . և իմ շա-բաթներս պիտի պահէք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
Կուռքերուն մի դառնաք , և ձե- 4
զի ձուլածոյ աստուածներ մի՛ շի-նէք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուա-ծը :
ԵՒ թէ որ խաղաղութեան զոհ 5
մատուցանէք Տէրոջը , անո՛ւր մա-տուցէք որ ընդունելի ըլլայ : Զո- 6
հը մատուցած օրերնիդ և հետևեալ օրն ալ պիտի ուտուի . ու երրորդ օրուան մնացածը կրակով պիտի այրուի : ԵՒ թէ որ անկէ երրորդ 7
օրը ուտուելու ըլլայ , ան պիղծ է , պիտի չընդունուի : ԵՒ զանիկայ 8
ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ , ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը պղծեց , ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի :
ԵՒ ձեր երկրին հունձքը ձեզ- 9
ելու ատեններիդ՝ քու արտիդ եզերքը լման չընձես , ու քու հունձքէդ ինկած հասկերը չժողվես : ԵՒ քու այգիդ ձոպաքաղ չընես , 10
այսինքն այգիիդ մէջ մնացած ողկոյզներըը չքաղես . զանոնք աղքատին և օտարականին համար թողուս . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
Գողութիւն մի ընէք . սուտ մի՛ 11
զրուցէք , և մէկզմէկ մի՛ խաբէք :
ԵՒ իմ անունովս սուտ տեղը եր- 12
դում մի՛ ընէք , ու ձեր Աստուծոյն անունը մի՛ պղծէք . ես եմ Տէրը :

13 Ասու դրացիդիդ զրկանք մի՛ ըներ , և յափշտակութիւն մի՛ ըներ . քեզի վարձքով բանողին օրական վարձքը մէկ գիշեր մինչև առտու քու քովդ չմնայ :

14 Խուլին մի՛ հայհոյեր , ու կոյրին առջևը գայթակղութիւն մի դներ , հապա քու Աստուածդէդ վախցիր . ես եմ Տէրը :

15 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի՛ ընէք . աղքատին աչառութիւն մի՛ ըներ , և մեծը մի՛ շողոքորթեր . քու դրացիդ արդարութիւնով դատէ :

16 Ասու ժողովուրդիդ մէջը չարախօսութիւն ընելու չպտըտիս . քու ընկերդիդ արիւնը չմննես . ես եմ Տէրը :

17 Հղքայրդ քու սրտիդ մէջը չատես . քու դրացիդ անպատճառ յանդիմանես , որ անոր համար մեղք չկրես :

18 Վրէժ չառնես , և քու ժողովուրդիդ որդւոցը ոխ չպահես , հապա քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես . ես եմ Տէրը :

19 Իմ կանոններս պահէք . քու անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւորել չտաս . քու արտիդ մէջ զանազան սերմ չցանես . և երկու նիւթէ գործուած պլախառն հանդերձ չհագնիս :

20 Ու թէ որ մէկը կնկան մը հետ պառկելով՝ զուգաւորութիւն ընէ , ու անիկայ մէկու մը նշանուած աղախինն է ու փրկուած չէ , ոչ ալ անոր ազատութիւն տրուած , անոնք պիտի պատժուին . անոնք պիտի չմեռնին , ինչու որ էնիկը ազատ չէր :

21 Ու Յորդը իր յանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը , խոյ մը յանցանքի պատարագի համար :

22 Ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր իր ըրած մեղքին համար . և անոր ըրած մեղքը պիտի նէրուի իրեն :

23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք , ու ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ պտուղ ուտելու համար , ան առենը անոր պտուղը չթլփատուածի պէս անմաքուր պիտի սեպէք . ան ձեզի իրեք տարի չթլփատուածի պէս սեպուելով՝ պիտի չուտուի :

24 Ու չորրորդ տարին՝ անոր բոլոր պտուղը Տէրը փառաւորելու համար սուրբ պիտի ըլլայ :

25 Ու հինգերորդ տարին՝ անոր պտուղը պիտի ուտէք , որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցընէ . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

26 Արիւնովը չուտէք . չհմայէք , և գուշակութիւն չընէք :

27 Ձեր գլուխներուն եզերքի մազերը չկտրէք , ու քու մօրուքիդ եզերքը չաւրես :

28 Ու մէկու մը սուգին համար ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէք , ու ձեր վրան գիրի նշան չընէք . ես եմ Տէրը :

29 Աղջիկդ պոռնիկ ընելով մի՛ պղծեր , որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ , ու երկիրը չարութիւնով չլեցուի :

30 Իմ շաբաթներս պահէք , ու իմ սրբարանս յարգէք . ես եմ Տէրը :

31 Ալհուկներուն մի՛ նայիք , և հմայողներուն քով մի՛ հարցընէք , որ անոնցմով չպղծուիք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

32 Մազը ձերմակածին առջևը ոտք ելլեր , և ծերը պատուէ , ու քու Աստուածդէդ վախցիր . ես եմ Տէրը :

33 Ու թէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու ըլլայ , չնեղէք զանիկայ :

34 Ձեր քովը պանդխտացող օտարականը ձեր երկրին բնակին պէս ըլլայ ձեզի , և քու անձիդ պէս սիրես անիկայ . ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

35 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն չընէք , կանոնի մէջ կշեռքի մէջ ու չափի մէջ ալ :

36 Ձեր կշեռքները լման՝ ձեր էֆայէ քարերը լման՝ ձեր արդուն լման ու հիմնը լման պիտի ըլլայ . ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող Տէրը ձեր

37 Ընտուածը ես եմ։ Ուստի իմ
բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր
դատաստաններս պահէք, և ընէք
անոնք. ես եմ Տէրը։

ԿՂ. Ի

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով, Ցան Իսրայէլի որ-
դւոցը ըսես, Իսրայէլի որդւոցմէն
և Իսրայէլի մէջ պանդխտացող օ-
տարականներէն ով որ իր սերուն-
դէն Մողոքին տայ, անշուշտ պիտի
մեռցուի. ան երկրին ժողովուրդը
քարերով պիտի քարկոծեն անի-
3 կայ։ Ու ես իմ երեսս ան մարդ-
ուն վրայ պիտի անկնեմ, ու զա-
նիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կոր-
սընցընեմ, ինչու որ անիկայ իր
սերունդէն Մողոքին տուած է իմ
սրբարանս պղծելու ու իմ սուրբ
4 անունս անարգելու համար։ Ու
թէ որ ան մարդը իր սերունդէն
Մողոքին տուած ատենը՝ ան երկրին
ժողովուրդը չտեսնելու գալով՝ ա-
5 նիկայ չմեռցընեն, Ես ատենը ես
իմ երեսս պիտի անկնեմ ան մար-
դուն վրայ ու անոր ընտանիքին
վրայ, և անիկայ և Մողոքին հետ
պոռնկութիւն ընելու համար ան
մարդուն ետևէն բոլոր գացողները
իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի
6 կորսընցընեմ։ Ու վհուկներուն
ու հմայողներուն ետևէն երթալու
դարձող մարդուն վրայ ալ երեսս
պիտի անկնեմ, ու անիկայ իր ժո-
ղովուրդին մէջէն կորսընցընեմ։
7 Ուստի սրբեցէք ձեր անձերը, ու
սուրբ եղիք, ինչու որ ես եմ Տէրը
8 ձեր Ընտուածը։ Ու իմ կանոն-
ներս պահեցէք, ու ըրէք զա-
նոնք. ես եմ Տէրը որ ձեզ կը
սրբեմ։

9 Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը
անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի.
անիկայ իր հայրը կամ իր մայրը
անիծեց, անոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Ու ով որ ուրիշ մարդու
մը կնկանը հետ շնութիւն ընէ, իր
դրացիին կնկանը հետ շնութիւն
ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի.
շնացողն ալ շնացեալն ալ պիտի
11 մեռցուին։ Ու ով որ իր հօրը
կնկանը հետ պառկի, իր հօրը մեր-
կութիւնը բացած է. անշուշտ եր-
կուքն ալ պիտի մեռցուին, անոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Ու թէ
12 որ մարդ մը իր հարսին հետ պառ-
կի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի
մեռցուին. գարշելութիւն ըրին, ա-
նոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
13 Ու թէ որ մարդ մը՝ կնկան հետ
պառկելու պէս արուի հետ պառ-
կի, երկուքն ալ պղծութիւն ըրին.
անշուշտ պիտի մեռցուին, անոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Ու թէ
14 որ մարդ մը՝ կնիկ մը ու անոր մայրը
առնէ, անօրէնութիւն է. ան ալ՝
անոնք ալ կրակով պիտի այրուին,
որ ձեր մէջը անօրէնութիւն չըլլայ։
15 Ու թէ որ մարդ մը անասունի հետ
պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի,
16 ու անասունը պիտի սպաննէք։ Ու
թէ որ կնիկ մը որ և իցէ անասունի
հետ զուգաւորելու համար անոր
մօտենայ, կնիկին ալ անասունն ալ
պիտի սպաննես. անոնք անշուշտ
պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը
իրենց վրայ ըլլայ։ Ու թէ որ մարդ
17 մը իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը
կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր
մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն
ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, ա-
րգութիւն է. անոնք իրենց ժողո-
վուրդին աչքին առջևը պիտի կոր-
սուին. անիկայ իր քրոջը մերկու-
թիւնը բացաւ. իր անօրէնութիւնը
պիտի կրէ։ Ու թէ որ մարդ մը
18 իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը
հետ պառկի՝ ու անոր մերկութիւնը
բանայ, ինքը անոր աղբիւրը բա-
ցաւ, կնիկն ալ իր արեան աղ-
բիւրը բացաւ. երկուքն ալ իրենց
ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
սուին։ Ու քու մօրդ քրոջը կամ
19 քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը
չբանաս. ինչու որ նեղ ազգականին մերկութիւնը բանալու
ըլլայ, երեսն ալ իրենց անօրէ-
նութիւնը պիտի կրեն։ Ու թէ
20 որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը
հետ պառկի, իր հօրեղբօրը մերկու-
թիւնը բացաւ. անոնք իրենց մեղ-

քը պիտի կրեն. անզաւակ պիտի
21 մեռնին։ Եւ թէ որ մարդ մը իր եղբօրը կնիկը առնէ, պղծութիւն է ան. անիկայ իր եղբօրը մերկութիւնը կը բանայ. անզաւակ պիտի ըլլան։
22 Ուստի իմ բոլոր կանոններս և իմ բոլոր դատաստաններս պահէք, ու ընէք անոնք, որ ան երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ հոն բնակելու, դուրս չփսխէ ձեզ։
23 Եւ պիտի չգայլէք ան ազգերուն սովորութիւններովը՝ որոնք ձեր առջևէն պիտի վռնտեմ. քանզի ասոնք ամէն բաները ըրին անոնք, ու ես զզուեցայ անոնցմէ.
24 Եւ ըսի ձեզի, Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք, ու ես անիկայ ձեզի պիտի տամ առացուածք ըլլալու, երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ որ ձեզ
25 ազգերէն զատեցի ձեզ։ Ուստի մաքուր ու անմաքուր անասուններուն մէջտեղը՝ և անմաքուր ու մաքուր թռչուններուն մէջտեղը տարբերութիւն պիտի ընէք. և ձեր անձերը չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով կամ գետնի վրայի բոլոր սողուններով՝ որոնք ես զատեցի
26 ձեզի իբրև անմաքուր։ Եւ դուք սուրբ պիտի ըլլաք ինծի. ինչու որ ես Տէրս սուրբ եմ, ու ձեզ ոտքէ ազգերէն զատեցի՝ որ իմս ըլլաք։
27 Ա՛ր կամ հմայող եղողը՝ թէ էրիկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝ անշուշտ պիտի մեռցուի. քարերով քարկոծեն զանոնք. անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Խօսէ Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն, ու բսէ անոնց, Հոգեհանոյ մը մեկուն համար անմաքուր չըլլայ իր ժողովուրդին մէջ.
2 Հապա միայն իր մօտ ազգականին համար, այսինքն իր մօրը ու իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկանը և իր եղբօրը համար,
3 Եւ իր կոյս քրոջը համար որ մօտ է իրեն՝ ու էրկան տրուած չէ, կրնայ անմաքուր

ըլլալ. Անիկայ իր ժողովուրդին 4
մէջը գլխաւոր մարդ ըլլալով՝ անմաքուր պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը պղծելով։ Անոնք գլխիկնին փետուրով 5
կնատակ պիտի չընեն, և իրենց մօրուքին եզերքը չածիլեն, ու իրենց մարմինին վրայ կտրածներ չընեն. Սուրբ պիտի ըլլան իրենց 6
Աստուծոյն. և իրենց Աստուծոյն անունը չպղծեն, ինչու որ Տէրոջը պատարագները՝ իրենց Աստուծոյն հացը անոնք կը մատուցանեն. ուստի սուրբ պիտի ըլլան։ Պոռնիկ կամ պղծուած կնիկ 7
չառնեն, և իր էրկէն արձակուած կնիկ մը չառնեն. ինչու որ քահանան սուրբ է իր Աստուծոյն։ Ուստի 8
պիտի սրբես անիկայ, ինչու որ քու Աստուծոյդ հացը անիկայ կը մատուցանէ. անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի, քանզի ես Տէրս որ ձեզ կը սրբեմ, սուրբ եմ։ Եւ թէ 9
որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն ընելով պղծուելը ըլլայ, իր հայրը կը պղծէ. անիկայ կրակով պիտի այրուի։

Եւ իր եղբայրներէն մեծ եղող 10
քահանան՝ որուն գլխուն վրայ օծման ձէթը թափուած է, ու զգեստները հագնելու օրինուած, իր գլուխը պիտի չբանայ, և իր լաթերը չպատռէ, Եւ մեռած մարդու մը 11
քով չերթայ. ո՛չ ալ իր հօրը կամ իր մօրը համար անմաքուր ըլլայ. Եւ սրբարանէն դուրս 12
չելլէ, ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ. ինչու որ իր Աստուծոյն օծման ձէթին պսակը իր վրան է. ես եմ Տէրը։ Եւ ա- 13
նիկայ կոյս մը իրեն կնիկ պիտի առնէ. Որբևարբի կամ արձակուած կամ պղծուած՝ իմ բոզ 14
չառնէ. հապա կնիկ ընտրէ համար իր ժողովուրդէն կոյս մը առնէ, Որ իր սերմը չպղծէ իր ժո- 15
ղովուրդին մէջը, ինչու որ ես Տէրը՝ որ կը սրբեմ զանիկայ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 16
ըսելով, Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ, 17
Քու սերունդէդ իրենց ազգերուն մէջ ո՛վ որ իր վրան արատ մը ունի,

թէ՛ղ չմտնայ իր Աստուծոյն հայը
18 մատուցանելու . Ինչու որ ըն-
արատ ունեցող մարդ մը պիտի չը-
մտնայ . կոյր մարդը՝ կաղը՝ կամ
կարճունչը՝ կամ իր անդամներուն մէջ
19 աւելորդ բան մը ունեցողը , կամ
ոտքը կոտրած՝ կամ ձեռքը կոտրած
20 մարդը , կամ սապատողը՝ կամ
թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ բիծ
ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որ-
21 քիւնոտը՝ կամ փոշտանկը . Ո՛ր-
քան քահանային սերունդէն արատ
մը ունեցող մարդը Տէրոջը պա-
տարագները մատուցանելու պիտի
չմտնայ , +անոր արատաւոր ըլլա-
լով՝ իր Աստուծոյն հայը մատուցա-
22 նելու պիտի չմտնայ : Ընիկայ
իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ ,
թէ ամենասուրբ բաներէն և թէ
23 սուրբ բաներէն . Միայն վարա-
դուրին քովը պիտի չմտնէ , և սեղա-
նին չմտնայ , ինչու որ արատ ու-
նի , ու իմ սուրբ բաներս չպղծէ ,
քանզի անոնք սրբող Տէրը ես եմ :
24 Եւ Մովսէս խօսեցաւ առ Ահարոնը
Ա՛հարոնին ու անոր որդւոցը և
Իսրայէլի բոլոր որդիներուն :

ԳԼ . ԻԱ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը հա-
մառօտ սուրբ բաներէն զգոյշ կե-
նան , և իմ սուրբ անունս չպղծեն
ա՛ն բաներով որ ինծի կը սրբեն . ես
3 եմ Տէրը : Ըսէ անոնց , Ձեր
բոլոր սերունդէն ձեր ազգերուն
մէջ՝ ո՛վ որ իր անմաքրութիւնը իր
վրան ունենալով մտնէ՛նայ ան սուրբ
բաներուն որ Իսրայէլի որդիքը կը
սրբեն Տէրոջը , ան անձը իմ առջեւս
պիտի կորսուի . ես եմ Տէրը :
4 Ո՛վ որ Ահարոնին յեղէն բորոտ ըլ-
լայ , կամ ծորում ունենայ , սուրբ
բաներէն պիտի չուտէ՝ մինչեւ իր
մաքրուիլը . և ո՛վ որ մեռելէ պղծ-
ծուած բանի մը դպչի , կամ մարդ
մը՝ որուն զուգաւորութեան սերմը
5 իրմէն ելած է , կամ ո՛վ որ դպչի
ո՛ր և իցէ սողունի մը՝ որով կրնայ
անմաքուր ըլլալ , կամ մարդու մը՝
որմէն կրնայ անմաքուր ըլլալ , ո՛ր և
իցէ անմաքրութիւն որ անիկայ ու-
նենայ , Ա՛նոնց դպչող մարդը մինչեւ 6
իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ,
և սուրբ բաներէն չուտէ , հա-
պա իր մարմինը ջրով լուայ .
Եւ երբ արեգակը մարը մտնէ , մա- 7
քուր պիտի ըլլայ , ու ետքը սուրբ
բաներէն ուտէ , ինչու որ ան իր
հացն է : Ընիկայ մեռած կամ գա- 8
զանաբեկ պիտի չուտէ , որ անով
չպղծուի . ես եմ Տէրը : Եւ իմ 9
կարգադրութիւնս պիտի պահեն ,
որ անոր համար մեղք չկրեն , ու ան
պղծելնուն համար չմեռնին . ես եմ
Տէրը որ զանոնք կը սրբեմ :

Ո՛չնաւ օտարական մը սուրբ բանէ 10
պիտի չուտէ . քահանային հիւրը
կամ վարձկանը սուրբ բանէ պիտի
չուտէ : Ո՛յայց քահանային իր ըս- 11
տակովը ծախու առած անձը ու իր
տունը ծնածը անկէ պիտի ուտէ .
անոնք անոր կերակուրէն պիտի ու-
տեն : Ա՛յէ որ քահանային աղջիկը 12
օտարականի մը հետ ամուսնանայ ,
անիկայ նուիրուած սուրբ բաներէն
պիտի չուտէ : Ո՛յայց թէ որ քա- 13
հանային աղջիկը որբեւայրի կամ
արձակուած ըլլայ՝ ու զաւակ չունե-
նայ , և իր հօրը տունը դառնայ ,
ա՛ն ատենը իր աղջկութեանը ժամա-
նակին պէս՝ իր հօրը հացէն պիտի
ուտէ . սակայն բնաւ օտարական մը
անկէ չուտէ :

Եւ թէ որ մարդ մը անգիտու- 14
թեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ , ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի
աւելցընէ , ու սուրբ բանովը մէկ-
տեղ քահանային տայ : Եւ Իս- 15
րայէլի որդւոցը Տէրոջը մատու-
ցած սուրբ բաները չպղծեն . Ա- 16
իրենց սուրբ բաները ուտելով՝
յանցանագ անօրէնութիւնը իրենց
վրայ չբերեն , ինչու որ ես եմ Տէ-
րը՝ որ զանոնք կը սրբեմ :

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 17
սելով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր 18
որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւոց
ը , ու ըսէ անոնց , Իսրայէլի տունէն
կամ Իսրայէլի մէջ բնակող օտարա-
կաններէն՝ անոնց ողջակիզի համար

Տէրոջը մատուցածը՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ընծաներուն համար, իր զոհը մատուցանող ամէն մարդը, Ա՛րջանաներէն՝ ուխտարներէն՝ կամ այծերէն՝ անարատ արու պիտի մատուցանէ, որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ։ Ինաւ արատ մը ունեցողը պիտի չմատուցանէք, ինչու որ ձեզի համար ընդունելի չըլլար։ Ու ուխտ կատարելու համար կամ կամաւոր ընծայի համար՝ ոչ որ արջառներէն կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ մատուցանելու ըլլայ, անարատ պիտի ըլլայ ան, որ ընդունուի. բնաւ արատ պիտի չըլլայ ասոր վրայ։ Այրը՝ կամ ձիւ խոփը կոտրած՝ կամ կտրուած՝ կամ խազաւարտ ունեցող՝ կամ քոսոտ՝ կամ որքիւնոտ եղածներէն Տէրոջը պիտի չմատուցանէք, ոչ ալ ասոնցմէ Տէրոջը պատարագի համար սեղանին վրայ պիտի դնէք։ Խայտ անդամահատ եղած՝ կամ ձիւ եւ երկարութիւն կամ պակասութիւն ունեցող զուարակը կամ ոչխարը կամաւոր ընծայի համար մատուցանես. սակայն ուխտի համար պիտի չընդունուի ան։ Ա՛ռոյնէը ճմլուածը՝ կամ ճզմուածը՝ կամ փրցուածը՝ կամ կտրուածը չմատուցանէք Տէրոջը, և ձեր երկրին մէջ չընէք սա բաները։ Ու օտարականի մը ձեռքէն ալ՝ ամէն ասոնցմէ ձեր Աստուծոյն պատարագ չմատուցանէք, ինչու որ ասոնց մէջ խեղութիւն ու արատ կայ. անոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի չըլլան։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Երբոր զուարակ կամ ոչխար կամ այծ ծնանի, եօթը օր իր մօրը քով պիտի մնայ. և ութերորդ օրը՝ ու անկէետքը Տէրոջը ընդունելի պիտի ըլլայ պատարագի ընծայի համար։ Ու կովը կամ ոչխարը իր ձագովը մէկտեղ մէկ օրուան մէջ չմորթէք։

Ու երբոր գոհութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը, անոնք պիտի մատուցանէք որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ։ Նոյն օրը պիտի ուտուի անիկայ. անկէ մինչև առաւօտ չթողուք. ես եմ Տէրը։

Ուստի իմ պատուիրանքներս պահէք, և ընէք անոնք. ես եմ Տէրը։ Ու իմ սուրբ անունս չպղծէք, որ ես սրբուիմ Իսրայէլի որդւոցը մէջ. ես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ. Որ ձեզի Աստուած ըլլալու համար՝ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ես եմ Տէրը։

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց, Տէրոջը տօներըը՝ որ դուք սուրբ ժողով պիտի կոչէք, իմ տօներս ասոնք են. Վեց օր գործ գործուի, բայց եօթներորդ օրը հանգստութեան շաբաթը ըլլալով սուրբ ժողով է. բնաւ գործ պիտի չգործէք. Տէրոջը շաբաթ պիտի ըլլայ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ։

Տէրոջը տօներըը՝ որ իրենց ատենին համեմատ սուրբ ժողովներ պիտի քարոզէք, ասոնք են։ Առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ Տէրոջը զատիկն է. Ու նոյն ամսուն տասնհինգերորդ օրը բաղարջակերաց տօն է Տէրոջը. եօթը օր բաղարջ պիտի ուտէք։ Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ունենաք. բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք։ Ու եօթը օր պատարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը. եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ. բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Երբոր մտնէք այն երկիրը որ ձեզի կու տամ, ու անոր հունձքը ջնջէք, ձեր հունձքին երախայրի որայ մը քահանային բերէք. Ան ալ Տէրոջը առջևը երերցընելով՝ պիտի մատուցանէ որպէս, որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ. քահանան շաբաթին հետևեալ օրը պիտի մատուցանէ ան։ Ու որպէս մատուցած օրերնիդ՝ ողջակէզի համար մէկ տարեկան անարատ գառ,

13 մը մատուցանէք Տէրոջը. Ու ա-
նոր հացի ընծան եղով շաղուած
երկու տասանորդ բարակ ալիւր պի-
տի ըլլայ. առէյ անուշահոտ պա-
տարագի համար է Տէրոջը. և անոր
թափելու նուէրը հիմնին չորրորդ
14 մասը գինի պիտի ըլլայ: Ու մինչև
ան օրը՝ որ ձեր Աստուծոյն ընծան
կը մատուցանէք, հայ՝ կամ բոհրած
ցորեն՝ կամ թարմ հասկեր
չուտէք. ձեր ազգերուն մէջ ձեր
բոլոր բնակարաններուն մէջ աս յէ-
ղ յաւիտենական կանոն պիտի ըլ-
լայ:
15 Ու շաբաթին հետևեալ օրէն՝ որ
գուք նուիրման որան բերիք, լման
եօթը շաբաթ պիտի համրէք ձե-
16 զի. Մինչև եօթներորդ շաբաթին
հետևեալ օրը յիսուն օր պիտի
համրէք, և նոր հացի ընծայ մա-
17 տուցանէք Տէրոջը: Ձեր բնակա-
րաններէն երերցընելու ընծայի հա-
մար՝ երկու հայ պիտի բերէք, որ
անոնք երկու տասանորդ բարակ ա-
լիւրէ ըլլալով՝ խմորեալ եփած պի-
տի ըլլան. աս երախայրի է Տէրո-
18 ջը: Ու հացին հետ՝ մէկ տարե-
կան եօթը հատ անարատ գառնիք,
և արջառներէն մէկ զուարակ մը, ու
երկու խոյ պիտի մատուցանէք Տէ-
րոջը, որոնք հացի ընծաներուն ու
թափելու նուէներուն հետ ողջակէզ
ա անուշահոտ պատարագ պիտի
19 ըլլան Տէրոջը: Ու մեղքի պատա-
րագի համար այծերէն մէկ նոխազ՝
և խաղաղութեան զոհի համար մէկ
տարեկան երկու գառնիք պիտի մա-
20 տուցանէք: Ու քահանան երա-
խայրի հացին հետ երերցընելու ըն-
ծայի համար՝ երկու գառները պիտի
մատուցանէ Տէրոջը առջև. անոնք
սուրբ պիտի ըլլան Տէրոջը, և քա-
21 հանային ընտ: Ու ան նոյն օրը
պիտի քարոզէք որ ձեզի սուրբ ժո-
ղով ըլլայ. բնաւ ծառայութեան
գործ չգործէք. աս ձեզի յաւի-
տենական կանոն ըլլայ ձեր բոլոր
բնակարաններուն մէջը ձեր ազ-
գերուն մէջ:
22 Ու երբոր ձեր երկրին հունձքը
ձնէք, ձնած ատենդ արտին եզր-
քը լման չձնէս, ու հունձքիդ
մնացած հասկերը չժողվես. գա-
նոնք աղքատին ու օտարականին
թողուս. ես եմ Տէրը ձեր Աս-
տուածը:
23 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
24 սելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ, Եօթներորդ ամսուն մէջ՝
ամսուն առաջին օրը ձեզի հանգըս-
տութեան օր՝ փող ձնէցընելուն
յիշատակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլ-
25 լայ: Ընաւ ծառայութեան գործ
պիտի չգործէք, հապա պատարագ
մատուցանէք Տէրոջը:
26 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
27 սելով, Եւս աս եօթներորդ ա-
սուն տասանորդ օրը քաւութեան
օրը ըլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի. և պիտի խոնարհեցընէք ձեր
հոգիները, ու պատարագ մատու-
ցանէք Տէրոջը: Ու ան օրը բնաւ
28 գործ չգործէք, ինչու որ Տէրոջը
ձեր Աստուծոյն առջևը ձեզի հա-
մար քաւութիւն ընելու՝ օր քա-
29 ւութեան է: Վասն զի ով որ նոյն
օրը չխոնարհի՝ իր ժողովուրդին մէ-
ջէն պիտի կորսուի. Ու ով որ նոյն
30 օրը գործ մը գործէ, ան անձը իր
ժողովուրդին մէջէն պիտի կորընչ-
յընեմ: Ընաւ գործ մը պիտի չը-
31 գործէք. առէյ ձեր ազգերուն մէջ
ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ յա-
ւիտենական կանոն ըլլայ: Այս ձեզի
32 հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլ-
լայ, և ձեր հոգիները պիտի խո-
նարհեցընէք. ամսուն իններորդ
օրուան իրիկունը ձեր շաբաթը պի-
տի պահէք իրիկունէ մինչև իրի-
կուն:
33 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
34 սելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու
ըսէ, Այս եօթներորդ ամսուն տաս-
տասներորդ օրը՝ եօթը օր տաղա-
35 ւարահարաց տօն է Տէրոջը: Ա-
ռաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ,
ընաւ ծառայութեան գործ պիտի
չգործէք. Եօթը օր պատարագ
36 մատուցանէք Տէրոջը. Ու ու-
թերորդ օրը սուրբ ժողով պիտի
ըլլայ ձեզի, և պատարագ մատու-
ցանէք Տէրոջը. ժողովարութեան

ոչ է ան՝ բնաւ ծառայութեան դործ
37 չգործէք։ Տէրոջը պատարագ, այս-
ինքն ողջակէզ ու հացի ընծայ՝ զոհ
և թափելու նուէրներ՝ ամէն օր-
ուան պէտք եղածը մատուցանելու
համար ձեր սուրբ ժողովներ կոչելու
38 Տէրոջը տօներըը ասոնք են, Տէրոջը
շաբաթներէն զատ՝ և ձեր ընծանե-
րէն զատ՝ ու ձեր բոլոր ուխտերէն
զատ՝ և ձեր բոլոր Տէրոջը տալու
39 կամաւոր ընծաներէն զատ։ Դարձեալ
եօթներորդ ամսուն տղեւտասաներ-
որդ օրը՝ երկրի արդիւնքը ժողված
առնելիդ՝ եօթը օր տօն պիտի պա-
հէք Տէրոջը. առաջին օրը շաբաթ
և ութերորդ օրը շաբաթ պիտի ե-
40 պէ։ Եւ առաջին օրը ձեզի գեղե-
ցիկ ծառերու պտուղ, արմաւենիի
ոստեր՝ ու սերևաթիւտ ծառերու ո-
ստեր՝ և ձորի ուռիներու ոստեր պի-
տի առնէք, ու Տէրոջը ձեր Աստու-
ծոյն առջևը եօթը օր ուրախանաք։
41 Եւ ան տօնը տարին եօթը օր պիտի
պահէք Տէրոջը. ձեր ազգերուն մէջ
յաւիտենական կանոն ըլլայ ան,
եօթներորդ ամսուն մէջ պիտի ընէք
42 ան։ Եօթը օր տաղաւարներու
մէջ պիտի բնակիք. Իսրայէլի բո-
լոր բնակները տաղաւարներու մէջ
43 բնակին. Որպէս զի ձեր սերունդ-
ները գիտնան թէ Իսրայէլի որդի-
քը Եգիպտոսի երկրէն հանած ա-
տենս՝ տաղաւարներու մէջ բնակե-
ցուցի զանոնք. ես եմ Տէրը ձեր
44 Աստուածը։ Եւ Մովսէս Իսրա-
յէլի որդւոցը պատմեց Տէրոջը տօ-
ները։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Պատուիրէ Իսրայէլի որ-
դւոցը՝ որ ծեծուած մաքուր ձէթ
բերին քեզի լոյսի համար, որ միշտ
3 ճրագ վառի։ Ժողովքի խորանին
մէջ՝ վկայութեան վարագուրին
դուրսի դին Ահարոն միշտ պիտի
պատրաստէ ան՝ իրիկուընէ մինչև
առաւտ Տէրոջը առջևը յաւիտենա-
կան. ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ յա-
4 ւիտենական կանոն ըլլայ։ Ճրագ-
ները զուտ ոսկի աշտանակին վը-
րայ Տէրոջը առջևը միշտ պիտի
պատրաստէ։

5 Եւ բարակ ալիւր պիտի առնես,
ու անով տասնւերկու չօթի եփես.
ամէն մէկ չօթը երկու տասանորդէ
6 պիտի ըլլայ։ Եւ զանոնք Տէրոջը
առջևը մաքուր սեղանին վրայ երկու
կարգով պիտի դնես. ամէն մէկ
7 կարգը վեց վեց հատ ըլլայ։ Եւ
անոնց կարգին վրայ զուտ կնդրուկ
պիտի դնես, որ հացին վրայ պա-
տարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը։
8 Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յաւի-
տենական ուխտով ամէն շաբաթ
օր միշտ Տէրոջը առջևը զանիկայ
9 պիտի կարգադրէ։ Եւ անիկայ
Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
ըլլայ, ու սուրբ տեղը ուտեն զա-
նիկայ. ինչու որ ան՝ Տէրոջը պա-
տարագներէն յաւիտենական կա-
նոնով ամենասուրբ է անոր։
10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իս-
րայէլացի կնկան մը որդին ելաւ,
որուն հայրը Եգիպտացի էր. ու
ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Իս-
րայէլացի մարդու մը հետ բանակին
11 մէջ կռուեցաւ. Եւ ան Իսրայէլա-
ցի կնկանը որդին հայհոյեց Տէրոջը
անունը՝ ու անիծեց. և Մովսէսին
բերին անիկայ. ու անոր մօրը ա-
նունը Սաղոմիթ էր, Դանի ցեղէն՝
12 Դաբրիին աղջիկը։ Եւ բանտար-
կեցին զանիկայ, մինչև որ Տէրոջը
13 հրամանը յայտնուի իրենց։ Եւ
Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով.
14 Ան հայհոյող մարդը բանակէն դուրս
հանէ, և բոլոր լսողները ձեռքերնին
անոր գլխուն վրայ դնեն, ու բոլոր
15 ժողովքը քարկոծեն զանիկայ։ Եւ
պիտի խօսիս Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսե-
լով, Ով որ իր Աստուածը կ'ա-
16 նիծէ, իր մեղքը պիտի կրէ։ Եւ
Տէրոջը անունը հայհոյողը անշուշտ
պիտի մեռցուի. բոլոր ժողովքը
անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկայ,
թէ օտարական ըլլայ և թէ երկրա-
ցի, Տէրոջը անունը հայհոյողը պի-
տի մեռցուի։
17 Եւ ով որ մարդ մը կը սպաննէ,
18 անշուշտ պիտի մեռցուի։ Եւ ան
որ անասուն մը կը մեռցընէ, անա-

ուտէք . և անոր մէջ ապահովու-
20 թեամբ պիտի բնակիք : Իւ թէ
որ ըսէք թէ Ո՛չ թէ ներորդ տարին
ի՞նչ պիտի ուտենք . ահա պիտի
չզանենք ու մեր արդիւնքները պի-
21 տի չժողվենք . Ուրեմն վեցերորդ
տարին ձեր վրայ պիտի խրկեմ իմ
օրհնութիւնս , և իրենք տարուան
22 արդիւնք պիտի տայ : Իւ ութե-
րորդ տարին պիտի ցանէք , ու հին
արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև ին-
ներորդ տարին . մինչև անոր ար-
դիւնքին հասնիլը՝ հինէն պիտի
ուտէք :

23 Իւ երկիրը պիտի չծախուի մըշ-
տնջենապէս . ինչու որ երկիրը իմն
է , ու դուք իմ քովս պանդուխտ-
24 ներ ու հիւրեր էք : Իւ ձեր կա-
լուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք
25 պիտի տաք երկրին համար : Ո՛վ
որ քու եղբայրդ աղքատանայ՝ և իր
ստացուածքին մէ՛կ մասը ծախէ , ու
թէ որ անոր մօտ ազգականը անոր
գայ , անիկայ իր եղբօրը ծախածը
26 պիտի փրկէ : Իւ թէ որ մարդը
փրկող մը չունի , ու ինքիրմէ կա-
27 րողանայ ան փրկելու , Ին ատենը
իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները ,
և աւելցածըետ տայ ան մարդուն՝
որուն ծախած էր , ու իր ստա-
28 ցուածքին դառնայ : Ո՛այց թէ որ
անոր ետ տալու կարող չէ , ան ա-
տենը իր ծախած բանը ծախու առ-
նողին ձեռքը պիտի մնայ մինչև Հո-
բելեան տարին , և Հոբելեան պա-
րքին պիտի ելլէ , ու ծախողը իր
ստացուածքին պիտի դառնայ :

29 Իւ թէ որ մէկը պարսպաւոր քա-
ղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծա-
խէ , զանիկայ ծախելէն մինչև լման
տարի մը կրնայ փրկել ան . անոր
փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի
30 ըլլայ : Իւ թէ որ բոլոր տարուան
լմընցնալուն անիկայ չփրկուի , ան
ատենը պարսպաւոր քաղաքին մէջ
եղած տունը միշտ ծախու առնողին
պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ . Հո-
բելեան պարքն ան տունը պիտի
31 չդառնայ : Ո՛այց բոլորտիքը պարսպ-
պաւոր չեղած գիւղաքաղաքներուն
տունները երկրին արտերուն պէս
պիտի սեպուին . անոնք կրնան փրք-
կուիլ , ու Հոբելեան պարքն պիտի
դառնան : Իակ Ղեւտացւոց քաղաք- 32
ներուն մէջ իրենց կալուածքի քա-
ղաքներուն տունները , Ղեւտացիները
միշտ կրնան փրկել : Իւ թէ որ մէկը 33
Ղեւտացիներէն ծախու առնելու ըլ-
լայ , ան ատենը իր կալուածքը և-
ղած քաղաքին մէջի ծախուած տու-
նը Հոբելեան պարքն պիտի դառ-
նայ . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ
Ղեւտացւոց քաղաքներուն տունները
իրենց կալուածքն են : Ո՛այց իրենց 34
քաղաքաց արուարձաններուն արտե-
րը պիտի չծախուին , ինչու որ անոնց
յաւիտենական կալուածքն է ան :

Իւ թէ որ քու եղբայրդ քու 35
քովդ աղքատանայ՝ ու անոր ձեռքը
տկարանայ , անոր պիտի օգնես օ-
տարականի ու պանդուխտի պէս ,
որ քու քովդ ապրի : Ինկէ վաշխ 36
ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա
քու Աստուծմէդ վախնաս , որ եղ-
բայրդ քու քովդ ապրի : Ինու 37
ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր ,
և քու կերակուրդ տոկոսիքով չտաս :
Իւ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ 38
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝
Քանանու երկիրը ձեզի տալու հա-
մար , և ձեզի Աստուած ըլլալու
համար :

Իւ թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղ- 39
քատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծա-
խէ , անիկայ ծառայի մը պէս պիտի
չգործածես . Ինիկայ քու քովդ վարձ- 40
կանի կամ պանդուխտի պէս պիտի
ըլլայ , ու ծառայէ քեզի մինչև Հո-
բելեան տարին . Իւ ան ատենը քու 41
քովէդ պիտի ելլէ , ինքն ալ ու իր
որդիքն ալ իր հետը , և իր ազ-
գատոհմին դառնայ , ու իր հայրե-
րուն կալուածքին դառնայ : Քան- 42
զի անոնք իմ ծառաներս են՝ որ Ե-
գիպտոսի երկրէն հանեցի . անոնք
ծառայի ծախուելուն պէս պիտի
չծախուին : Ասատութեամբ պիտի 43
չիշխես անոր վրայ , հապա քու Ա-
ստուածմէդ վախնաս : Քու ունե- 44
նալու ծառայ ու աղախին ձեր բո-
լորտիքը եղած ազգերէն ըլլան . ծա-
ռայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծա-

ուտէք . և անոր մէջ ապահովու-
20 թեամբ պիտի բնակիք : Ես թէ
որ ըսէք թէ Երրորդ տարին
ի՞նչ պիտի ուտենք . ահա պիտի
չզանենք ու մեր արդիւնքները պի-
տի չժողվենք . Ուրեմն վեցերորդ
21 տարին ձեր վրայ պիտի խրկեմ իմ
օրհնութիւնս , և իրեք տարուան
22 արդիւնք պիտի տայ : Ես ութե-
րորդ տարին պիտի ցանէք , ու հին
արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև ին-
ներորդ տարին . մինչև անոր ար-
դիւնքին հասնիլը՝ հինէն պիտի
ուտէք :

23 Ես երկիրը պիտի չծախուի մըչ-
տնջենապէս . ինչու որ երկիրը իմն
է , ու դուք իմ քովս պանդուխտ-
24 ներ ու հիւրեր էք : Ես ձեր կա-
լուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք
25 պիտի տաք երկրին համար : Եթէ
որ քու եղբայրդ աղքատանայ՝ և իր
ստացուածքին մէկ մասը ծախէ , ու
թէ որ անոր մօտ ազգականը անոր
գայ , անիկայ իր եղբօրը ծախածը
26 պիտի փրկէ : Ես թէ որ մարդը
փրկող մը չունի , ու ինքիրմէ կա-
27 րողանայ ան փրկելու , Ն՚ան ատենը
իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները ,
և աւելցածըետ տայ ան մարդուն՝
որուն ծախած էր , ու իր ստա-
28 ցուածքին դառնայ : Նայց թէ որ
անոր հետ տալու կարող չէ , ան ա-
տենը իր ծախած բանը ծախու առ-
նողին ձեռքը պիտի մնայ մինչև Հո-
բելեան տարին , և Հոբելեան պա-
րքին պիտի ելլէ , ու ծախողը իր
ստացուածքին պիտի դառնայ :

29 Ես թէ որ մէկը պարսպաւոր քա-
ղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծա-
խէ , զանիկայ ծախելէն մինչև լման
տարի մը կրնայ փրկել ան . անոր
փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի
30 ըլլայ : Ես թէ որ բոլոր տարուան
լմընալուն անիկայ չփրկուի , ան
ատենը պարսպաւոր քաղաքին մէջ
եղած տունը միշտ ծախու առնողին
պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ . Հո-
բելեան պարքն ան տունը պիտի
31 չդառնայ : Նայց բոլորտիքը պարսպ-
պաւոր չեղած գիւղաքաղաքներուն
տուները երկրին արտերուն պէս
պիտի սեպուին . անոնք կրնան փրք-
կուիլ , ու Հոբելեան պարքն պիտի
դառնան : Նակ Ղեւտացւոց քաղաք- 32
ներուն մէջ իրենց կալուածքի քա-
ղաքներուն տուները , Ղեւտացիները
միշտ կրնան փրկել : Ես թէ որ մէկը 33
Ղեւտացիներէն ծախու առնելու ըլ-
լայ , ան ատենը իր կալուածքը և-
ղած քաղաքին մէջի ծախուած տու-
նը Հոբելեան պարքն պիտի դառ-
նայ . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ
Ղեւտացւոց քաղաքներուն տունները
իրենց կալուածքն են : Նայց իրենց 34
քաղաքաց արուարձաններուն արտե-
րը պիտի չծախուին , ինչու որ անոնց
յաւիտենական կալուածքն է ան :

Ես թէ որ քու եղբայրդ քու 35
քովդ աղքատանայ՝ ու անոր ձեռքը
տկարանայ , անոր պիտի օգնես օ-
տարականի ու պանդուխտի պէս ,
որ քու քովդ ապրի : Ն՚նկէ վաշխ 36
ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա
քու Ն՚ստուածդմէդ վախնաս , որ եղ-
բայրդ քու քովդ ապրի : Ն՚ու 37
ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր ,
և քու կերակուրդ տոկոսիքով չտաս :
Ես եմ Տէրը ձեր Ն՚ստուածը , որ 38
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝
Ն՚անանու երկիրը ձեզի տալու հա-
մար , և ձեզի Ն՚ստուած ըլլալու
համար :

Ես թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղ- 39
քատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծա-
խէ , անիկայ ծառայի մը պէս պիտի
չգործածես . Ն՚նիկայ քու քովդ վարձ- 40
կանի կամ պանդուխտի պէս պիտի
ըլլայ , ու ծառայէ քեզի մինչև Հո-
բելեան տարին . Ես ան ատենը քու 41
քովդէն պիտի ելլէ , ինքն ալ ու իր
որդիքն ալ իր հետը , և իր ազ-
գատոհմին դառնայ , ու իր հայրե-
րուն կալուածքին դառնայ : Ն՚ան- 42
զի անոնք իմ ծառաներս են՝ որ Ե-
գիպտոսի երկրէն հանեցի . անոնք
ծառայի ծախուելուն պէս պիտի
չծախուին : Խստութեամբ պիտի 43
չիշխես անոր վրայ , հապա քու Ն՚ս-
տուածմէդ վախնաս : Ն՚ու ունե- 44
նալու ծառայ ու աղախին ձեր բո-
լորտիքը եղած ազգերէն ըլլան . ծա-
ռայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծա-

45 խու առնել : Եւ ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակներէն, կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են, կրնաք ծախու առնել,
46 որ ձեր ստացուածքը ըլլան. Ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութեան ստացուածք ըլլալու համար թողուք զանոնք, որ միշտ ձեր ծառաները ըլլան. բայց ձեր եղբայրներուն Իսրայէլի որդւոցը համար՝ իրարու վրայ խստութեամբ պիտի չիշխէք :

47 Ու թէ որ քու քովդ եղած օտարականը կամ պանդխտոը հարըստանայ, ու անոր քովը բնակող քու եղբայրդ աղքատանայ, և քու քովդ պանդխտացած օտարականին, կամ ան օտարականին ընտանեացը ձի ազգականին ինքզինքը ծախելու ըլլայ, Ինքզինքը ծախելէն ետքը ա-
48 նիկայ կրնայ փրկուիլ. Իր եղբայրներէն մէկը կրնայ փրկել զանիկայ.
49 Կամ հօրեղբայրը կամ հօրեղբօրորդին փրկէ զանիկայ, կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մօտ ազգականներէն մէկը փրկէ զանիկայ. կամ թէ որ կարողանայ, ինքզինքը թող փըր-
50 կէ : Ու անիկայ՝ ծախու առնողին հետ՝ ինքզինքը անոր ծախած տարիէն մինչև Հոբելեան տարին հաշիւ պիտի ընէ, և իր փրկուելուն ստակը տարիներուն հաշիւովը ըլլայ. անոր քովը վարձկանի ժամանակին
51 պէս հաշուուի. Թէ որ տակաւին շատ տարի կայ, անոնց նայելով իր ծախուած գինէն իր փրկանքը պիտի
52 տայ. Ու թէ որ Հոբելեան տարիին քիչ տարի մնացեր է, անոր հետ հաշիւ պիտի ընէ, ու իր տարիներուն
53 համեմատ իր փրկանքը տայ : Ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս պիտի սեպուի. ու ան ալ խստութեամբ չիշխէ անոր վրայ քու ա-
54 չիդ : Ու թէ որ ասո կերպերովս չփրկուի, Հոբելեան տարին ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պի-
55 տի ելլեն. Ինչու որ Իսրայէլի որդիքը իմ ծառաներս են. Եգիպտոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս են ա-նոնք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

ԳԼ. ԻՕ.

Ձեզի չաստուածներ ու կուռ- 1
քեր պիտի չշինէք, և ձեզի արձաններ պիտի չկանգնէք, և ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագութիւն ընելու համար. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

Իմ շաբաթներս պիտի պահէք, 2
ու իմ սրբարանս յարգէք. ես եմ Տէրը :

Թէ որ իմ կանոններովս քալէք, 3
և իմ պատուիրանքներս պահէք ու զանոնք՝ ի գործ դնէք, Ես ալ ձեզի 4
անձրևը առատին պիտի տամ, և երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ, ու դաշտին ծառերը իրենց պտուղը պիտի տան. Ու ձեր կալը մինչև այգե- 5
կութիը պիտի հասնի, ու այգեկութիը մինչև ցանելու ժամանակը հասնի. և ձեր հացը կուշտ պիտի ուտէք, ու ձեր երկրին մէջ ապահովութեամբ բնակիք : Ու խաղաղութիւն պիտի 6
տամ երկրին, ու հանգչիք պիտի պառկիք, և վախցընող մը պիտի չըլլայ. ու երկրէն չար գազանները պիտի հատցընեմ, և ձեր երկրէն սուր պիտի չանցնի : Ու ձեր թշնա- 7
միները պիտի հալածէք, ու անոնք սրով պիտի իյնան ձեր առջևը : Ու 8
ձեզմէ հինգ հոգին հարիւրաւորը պիտի հալածէ, և ձեզմէ հարիւր հոգին բիւրաւորը պիտի հալածէ, ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր առջևը : Ու ձեզի պիտի նայիմ, ու 9
ձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ, ու ձեզի հետ իմ ուխտս հաստատեմ : Ու 10
հին պաշարը պիտի ուտէք, ու նորին տեղ ընելու համար հինը դուրս պիտի հանէք : Ու իմ խորանս 11
ձեր մէջը պիտի դնեմ, ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի չզզուի. Ու ձեր 12
մէջը պիտի քալեմ, ու ձեզի Աստուած ըլլամ, և դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք : Ես եմ Տէրը 13
ձեր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանեցի, որ անոնց ծառայ չըլլաք, ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի, և ձեզ բարձրագլուխ քալեցուցի :

14 Նայց թէ որ ինձի մոիկ չընէք , ու աս բոլոր պատուիրանքներս չկատարէք ,
15 Ու իմ կանոններս անարդէք , ու ձեր հոգին իմ դատաստաններէս զզուի , անանկ որ իմ բոլոր պատուիրանքներս չընէք , և
16 իմ ուխտս աւրէք , Ես ալ ձեզի աս պիտի ընեմ , այսինքն ձեր վրայ աչք փճացընող և սիրտ մաշեցընող վախը՝ ծիւրական ախտը ու հրատաղնապ տենդը պիտի խրկեմ , և ձեր սերմը պարապ տեղը պիտի սերմանէք . ինչու որ ձեր թշնամիները պիտի ուտեն ան .
17 Ես իմ երեսս ձեր վրայ պիտի տնկեմ , ու ձեր թշնամիներուն առջևը պիտի սպանուիք . ձեզ ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ , ու ձեզ հալածող մը չեղածատեն պիտի փախչիք :
18 Ես թէ որ ասոնցմով ալ ինձի մոիկ չընէք , ան ատեն ձեր մեղքերուն համար ձեզ եօթնապատիկ
19 ալ պիտի պատժեմ : Ես ձեր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խորտակեմ , ու ձեր երկինքը երկաթի պէս և ձեր երկիրը պղնձի
20 պէս պիտի ընեմ : Ես ձեր ոյժը պարապ տեղը պիտի հատնի , ու ձեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի չտայ , և երկրին ծառերը իրենց պտուղը չտան :
21 Ես թէ որ դուք ինձի հետ հակառակ երթաք՝ ու չուզէք ինձի մոիկ ընել , ան ատեն ձեր մեղքերուն համեմատ եօթնապատիկ հարուածք պիտի աւելցընեմ ձեր վրայ :
22 Ես ձեր վրայ դաշտի գազանները պիտի խրկեմ , ու ձեզ անզաւակ պիտի ընեն , ու ձեր անասունները ջարդեն , և ձեզ պիտի քիչընեն . ու ձեր ճամբաները անապատ պիտի
23 դառնան : Ես թէ որ ասոնցմով ալ չխրատուիք ինծմէ , ու ինձի
24 հետ հակառակ երթաք , Ան ատեն ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ , և ես ալ ձեր մեղքերուն համար եօթնապատիկ պիտի պատ-
25 ժեմ ձեզ : Ես ձեր վրայ ուխտս վրէժը առնող սուրը պիտի խրկեմ , ու ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողովուիք , և ձեր մէջը ժանտախտ պիտի խրկեմ , ու թշնամիին ձեռքը պիտի մատնուիք :
26 Ձեր հացին ցուպը կոտրած ատենս , տասը կնիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի եփեն ձեր հացը , և ձեր հացը կշռով պիտի տրուի ձեզի . ու պիտի ուտէք և չկշտանաք :
27 Ես թէ որ ասոնցմով ալ ինձի մոիկ չընէք , հապա հակառակ երթաք ինձի հետ ,
28 Ան ատեն ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ բարկութեամբ , և ձեր մեղքերուն համար եօթնապատիկ պիտի պատժեմ ձեզ .
29 Ես ձեր տղաքներուն միսը պիտի ուտէք , ու ձեր աղջիկներուն միսը ուտէք :
30 Ես ձեր բարձր տեղուանքը պիտի աւրեմ , ու ձեր արեգական կուռքերը կոտրտեմ , և ձեր դիւերը ձեր կուռքերուն դիւերուն վրայ պիտի դնեմ , ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի զզուի :
31 Ես ձեր քաղաքները աւերակ՝ ու ձեր սուրբ տեղերը ամայի պիտի ընեմ , և ձեր անոյշ հոտը պիտի չհոտուրտամ :
32 Ես ան երկիրը ամայի պիտի ընեմ , որ հոն բնակող ձեր թշնամիները զարմանան անոր վրայ :
33 Ես ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , ու ձեր ետևէն սուր պիտի քաշեմ , և ձեր երկիրը ամայի պիտի ըլլայ , ու ձեր քաղաքները աւերակ :
34 Ան ատեն երկիրը իր ամայութեանը բոլոր օրերը՝ իր շաբաթները պիտի վայելէ , երբոր դուք ձեր թշնամիներուն երկիրը ըլլաք . երկիրը ան ատեն հանգիստ ըլլալով՝ իր շաբաթները պիտի վայելէ .
35 Իր ամայութեանը բոլոր օրերը պիտի հանգստանայ , քանզի ձեր շաբաթներուն մէջ չէր հանգստացած , երբոր անոր վրայ կը բնակէիք :
36 Ես ձեզմէ ազէ մնացածներուն սրտին՝ դողում պիտի բերեմ իրենց թշնամիացը երկիրներուն մէջ , ու հովէն քշուած տերեւին ձայնը պիտի հալածէ զանոնք , և սուրի բերնէ փախչելու պէս՝ պիտի փախչին անոնք , ու հալածող մը չեղած ատենը պիտի իյնան :
37 Ես հալածող մը չեղած ատենը՝ սուրի երեսէ փախչելու պէս իրարու վրայ պիտի իյնան . և

պիտի չկրնաք ձեր թշնամիներուն
38 առջեւը կայնիլ : Ու ազգերուն
մէջ պիտի կորսուիք , ու ձեր թըշ-
նամիներուն երկիրը ձեզ պիտի ու-
39 տէ : Ու ձեզմէ մնացածները ի-
րենց անօրէնութիւնովը պիտի հա-
լին ձեր թշնամացը երկիրներուն
մէջ . նաև իրենց հարցը անօրէնու-
թիւններովը մէկտեղ պիտի հալին :
40 Ու թէ որ խոստովանին իրենց
անօրէնութիւնը ու հայրերուն ա-
նօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած
իրենց յանցանքներովը , և թէ ի-
րենց ինծի հետ հակառակ երթալը ,
41 Ու նաև իմ անոնց հետ հակառակ
երթալս , ու զանոնք իրենց թշնա-
միներուն երկիրը բերելս . թէ որ
ան ատենը անոնց անթլփատ սիրտը
խոնարհի , և իրենց անօրէնութիւ-
նը պատիժը յօժարութեամբ ըն-
42 դունին , Ես ատենը պիտի յիշեմ
Յակոբին հետ ըրած ուխտս , նաև
Իսահակին հետ ըրած ուխտս , և
Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ
պիտի յիշեմ , ու ան երկիրն ալ
պիտի յիշեմ :
43 Ու չէրթ ան երկիրը պիտի
ձգուի անոնցմէ , ու իր շաբաթները
պիտի վայելէ , քանի որ անոնցմէ
ամայի մնայ . և անոնք իրենց ա-
նօրէնութեանը պատիժը յօժարու-
թեամբ պիտի ընդունին . քանզի
իմ դատաստաններս անարգեցին ,
ու անոնց հոգիները իմ կանոններէս
44 զզուեցան : Ես այս ամենայնիւ երբ-
որ իրենց թշնամիներուն երկիրը ըլ-
լան , անոնք պիտի չմերժեմ , և
զանոնք բոլորովին կորսընդունելու՝ ու
անոնց հետ ըրած ուխտս չնջելու
չափ պիտի չզզուիմ անոնցմէ . ին-
չու որ ես եմ Տէրը անոնց Աստուա-
45 ծը . Ես անոնց համար պիտի
յիշեմ հինէն նախնեացը ուխտը ,
որոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝
ազգաց առջեւը անոնց Աստուած
ըլլալու համար . ես եմ Տէրը :
46 Ասոնք են ան կանոնները և դա-
տաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէ-
րը տուաւ իր ու Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ Սինայ լեռը Մովսէսին
ձեռքովը :

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւո-
2 ցը ու ըսէ անոնց , Երբոր մէկը
ուխտ ընելու բլլայ , անձանց գլխէ
քու արժեցուցածիդ պէս՝ Տէրոջը
3 ձէռն ըլայ : Ու քու կարելու
գինդ սասկ պիտի բլլայ . Ուռան
տարեկանէն մինչև վաթսուն տարե-
կան եղող արուին կարելու գինդ
սրբարանին սիկղին համեմատ՝ յի-
սուն սիկղ արծաթ պիտի բլլայ .
Ու թէ որ էգ է , քու կարելու 4
գինդ երեսուն սիկղ պիտի բլլայ :
Ու թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև 5
քսան տարեկան է , ան ատենը
արուին համար քու կարելու գինդ
քսան սիկղ՝ ու էգին համար տա-
սը սիկղ պիտի բլլայ : Ու թէ որ 6
մէկ ամսականէն մինչև հինգ տա-
րեկան բլլայ , ան ատենը արուին
համար կարելու գինդ՝ հինգ սիկղ
արծաթ , ու էգին համար կարելու
գինդ՝ իրեք սիկղ արծաթ պիտի
բլլայ : Ու թէ որ վաթսուն տարե- 7
կանէն վեր բլլայ , արուին համար
քու կարելու գինդ տասնուհինգ
սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
պիտի բլլայ : Ու թէ որ քու 8
կարելու գնոյդ անոր կարողութիւնը
չհասնի , անկէ քահանային առջեւը
պիտի ելլէ , ու անոր գինը քահա-
նան կարէ . քահանան ուխտ ընո-
ղին կարողութեանը նայելով՝ անոր
գին պիտի կարէ :
Ու թէ որ իր ո՛չխը Տէրոջը գոհ 9
մնատուցանելու անասուններէն է ,
անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ , սուրբ
պիտի բլլայ : Ինքը պիտի չփոխէ ան , 10
և աղէկը գէշին հետ կամ գէշը աղէ-
կին հետ չփոխէ . և թէ որ անասու-
նը անասունի հետ երբէք փոխելու
բլլայ , ան ատենը ան ընծայուածը
ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի
բլլայ : Ու թէ որ իր ո՛չխը Տէ- 11
րոջը գոհ չմատուցանելու անմաքուր
անասուններէն բլլայ , ան ատենը
քահանային առջեւը պիտի հանէ ան
անասունը . Ու քահանան անոր ա- 12
ղէկութեանը կամ գէշութեանը նա-

յելով՝ դին պիտի կտրէ. քահանան
ինչ դին որ կտրէ, անանկ թող
13 ըլլայ։ Իսկ թէ որ զանիկայ երբէք
փրկելու ըլլայ, ան առնողը քու
կտրած գնոյդ վրայ հինգերորդ մաս
մը պիտի աւելցնէ։
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը
Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար ընծայէ, ան առնողը քահանան անոր
աղէկութեանը կամ գէշութեանը
նայելով՝ դին պիտի կտրէ. քահա-
15 նան անոր ինչ դին որ կտրէ, ա-
նանկ պիտի կենայ։ Իսկ թէ որ
ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ,
քու կտրած գնոյդ ստակին վրայ
հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցը-
նէ, ու պահնը անորը պիտի ըլլայ։
16 Իսկ թէ որ մարդ մը իր կալուածքին արտէն ընծայելու ըլլայ Տէրո-
ջը, ան առնողը քու կտրած գինդ
անոր սերմին համեմատ պիտի ըլ-
լայ. մէկ քոռ գարիի սերմի հա-
մար՝ յիսուն սիկղ արծաթ ըլլայ։
17 Թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն
ընծայէ, քու կտրած գնոյդ պէս
18 պիտի կենայ։ Իսկ թէ որ իր ար-
տը Յոբելեան փարիէն ետքը ընծա-
յէ, քահանան անոր հետ ստակը
մինչև Յոբելեան տարիին մնացած
տարիներուն նայելով՝ հաշիւ պիտի
ընէ, ու քու կտրած գինէդ վար պիտի
19 իջեցընէ. Իսկ թէ որ արտը ընծա-
յողը երբէք փրկելու ըլլայ զանիկայ,
ան առնողը քու կտրած գնոյդ ստա-
կին վրայ հինգերորդ մաս մը աւել-
ցընէ, ու ան արտը պիտի հաստա-
20 տուի անոր։ Իսկ թէ որ արտը
չփրկէ, կամ արտը մէկ ուրիշի մը
ծախած ըլլայ, ալ նորէն պիտի չը-
21 փրկուի ան. Հապա արտը՝ երբ
որ Յոբելեան փարիին մէջ դառնայ,
նուիրուած արտի պէս սուրբ պիտի
ըլլայ Տէրոջը. անոր կալուածքը
քահանայինը պիտի ըլլայ։
22 Իսկ թէ որ հոլը Տէրոջը ընծայէ
իր ծախու առած արտը, որ իր կա-
23 լուածքին արտէն չէ, Ան առնողը
քահանան անոր հետ քու կտրած
գնոյդ հաշիւը ընէ մինչև Յոբելեան
տարին, և ան օրը քու կտրած գինդ
սուրբ բանի պէս պիտի տայ Տէ-
րոջը։ Յոբելեան տարին՝ արտը 24
ծախողին՝ այսինքն որուն որ կը վե-
րաբերի դառնի կալուածքը, անոր
պիտի դառնայ։ Իսկ քու բոլոր 25
կտրած գիներդ սրբարանին սիկղին
համեմատ պիտի ըլլան. սիկղը քսան
կերատ ըլլայ։
Միայն թէ անասուններուն առ- 26
ջինները՝ առջի ծնած ըլլալուն համար
Տէրոջը ըլլալով, մէկը պիտի չընծայէ ան. թէ արջառ ըլլայ՝ և թէ
ոչխար, Տէրոջն է։ Իսկ թէ որ 27
անմաքուր անասուններէն է, քու
կտրած գնոյդ համեմատ պիտի փըր-
կէ ան, ու անոր վրայ հինգերորդ
մաս մը աւելցընէ. և թէ որ չփրը-
կուիր, քու կտրած գնովդ թող ծա-
խուի։
Բայց մարդու մը իր բոլոր ունե- 28
ցած մարդոցմէն և անասուններէն ու
իր կալուածքին արտէն Տէրոջը նուի-
րածը պիտի չծախուի ու չփրկուի.
ամէն նուէր ամենասուրբ է Տէրոջը։
Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը 29
բնաւ պիտի չփրկուի, հապա ան-
շուշտ պիտի մեռցուի։
Իսկ երկրին բոլոր տասանորդը՝ 30
ըէ՛ երկրին հունտերէն և ըէ՛ ծառե-
րուն պտուղէն՝ Տէրոջն է. անիկայ
սուրբ է Տէրոջը։ Իսկ թէ որ մարդ 31
մը իր տասանորդներէն երբէք փրկել
ուզէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը
պիտի աւելցընէ։ Իսկ արջառներուն 32
ու ոչխարներուն ամէն տասանորդը՝
գաւազանին տակէն ամէն անցնողին
տաններորդը՝ սուրբ պիտի ըլլայ
Տէրոջը։ Ընտկին ու գէշին մէջտեղը 33
տարբերութիւն պիտի չընէ, ու
չփոխէ ան. և թէ որ երբէք փո-
խելու ըլլայ, ան առնողը ան ալ ա-
նոր փոխանակին ալ սուրբ պիտի ըլ-
լայ, պիտի չփրկուի։
Տէրոջը՝ Իսրայէլի որդւոցը համար 34
Սինայ լեռը Մովսէսին պատուիրած
պատուիրանքները ասոնք են։

ԳԻՐՔ ԹՎԵՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ Սինայի անապատը ժողովքի խրճանին մէջ՝ անոնց Եգիպտոսէ ելլելուն երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝ ըսելով,
2 Առէք Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը, իրենց ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ ամէն մէկ արուն իրենց անուններուն թիւովը համրելով։
3 Դուն ու Ահարոն Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու կարող եղողները քան տարեկանէն վեր անոնց գունդերուն համեմատ պիտի համրէք։ Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մէյմէկ մարդ պիտի ըլլայ. անոնց ամէն մէկը իր հօրը տանը իշխանը ըլլայ։
5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոցը անունները ասոնք են. Ռուբինէն՝ Եղիսուր, Շիմէոնէն՝ Սուրիսադայի որդին Սալամիէլ, Յուդայէն՝ Ամինադաբի
8 որդին Նաասոն, Իսաքարէն՝ Սուգարի որդին Նաթանայէլ, Զաբուղոնէն՝ Խելոնի որդին Եղիաբ, Յովսեփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ամիուդի որդին Եղիսամա, Մանասէէն՝ Փադասուրի որդին Գամալիէլ, Բենիամինէն՝ Գեդէոնիի
12 որդին Աբիդան, Դանէն՝ Ամիսադայի որդին Աքիեզեր, Աշերէն՝ Եքրանի որդին Փագիէլ, Գադէն՝ Գադուէլի որդին Եղիասափ,
15 Նեփթաղիմէն՝ Էնանի որդին Աքիրէ։ Անոնք էին ժողովքին կոչուելիները՝ իրենց հարցը ցեղերուն իշխանները՝ Իսրայէլի հազարապետները։
17 Եւ Մովսէս ու Ահարոն առ էրինց անուններովը յիշուած մարդիկը առին. 18 եւ երկրորդ ամսուն առաջին օրը բոլոր ժողովքը ժողվեցին, որպէսզի իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլորը իրենց անուններուն թիւովը արձանագրեցան։ 19 Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ պատուիրեց, անիկայ Սինայի անապատին մէջ անոնք համրեց զանոնք։

20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբինին որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրինց անուններուն թիւովը, 21 Ռուբինի ցեղէն համրուածները քառասունեւվեց հազար հինգ հարիւր հոգի եղին։

22 Շիմէոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրինց անուններուն թիւովը, 23 Շիմէոնի ցեղէն համրուածները յիսունեւինը հազար իրնք հարիւր հոգի եղին։

24 Գադի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրինց անուններուն թիւովը, 25 Գադի ցեղէն համրուածները քառասունեհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն հոգի եղին։

26 Յուդայի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրինց անուններուն թիւովը, 27 Յուդայի ցեղէն համրուածները եօթանասունեւչորս հազար վեց հարիւր հոգի եղին։

28 Իսաքարի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրինց

29 անուններուն թիւովը , Խադբարի
ցեղէն համրուածները չիսունուչորս
հազար չորս հարիւր հոգի էին :
30 Օշաբուզանի որդիքը իրենց սե-
րունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու ի-
րենց հարցը տուներուն համեմատ՝
քսան տարեկանէն վեր բոլոր պա-
տերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
31 անուններուն թիւովը , Օշաբու-
զանի ցեղէն համրուածները չի-
սունուհօթը հազար չորս հարիւր
հոգի էին :
32 Յովսեփի որդուոցմէ Էփրեմի որ-
դիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց
տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներ-
բուն համեմատ՝ քսան տարեկանէն
վեր բոլոր պատերազմելու կարող
եղողները՝ էրէնց անուններուն թիւո-
33 վը , Էփրեմի ցեղէն համրուածները
քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի
էին :
34 Մանասէի որդիքը իրենց սե-
րունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու ի-
րենց հարցը տուներուն համեմատ՝
քսան տարեկանէն վեր բոլոր պա-
տերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
35 անուններուն թիւովը , Մանասէի
ցեղէն համրուածները երեսունուէր-
կու հազար երկու հարիւր հոգի է-
ին :
36 Բենիամինի որդիքը իրենց սե-
րունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու ի-
րենց հարցը տուներուն համեմատ՝
քսան տարեկանէն վեր բոլոր պատե-
րազմելու կարող եղողները՝ էրէնց ա-
37 նուններուն թիւովը , Բենիամինի
ցեղէն համրուածները երեսունուհինգ
հազար չորս հարիւր հոգի էին :
38 Դանի որդիքը իրենց սերունդովը՝
իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը
տուներուն համեմատ՝ քսան տարե-
կանէն վեր բոլոր պատերազմելու
կարող եղողները՝ էրէնց անուններուն
39 թիւովը , Դանի ցեղէն համրուած-
ները վաթսունուեր կու հազար եօթը
հարիւր հոգի էին :
40 Ասերի որդիքը իրենց սերունդովը՝
իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը
տուներուն համեմատ՝ քսան տարե-
կանէն վեր բոլոր պատերազմելու
կարող եղողները՝ էրէնց անուններուն
թիւովը , Ասերի ցեղէն համրուած- 41
ները քառասունմէկ հազար հինգ
հարիւր հոգի էին :
Նեփթաղիմի որդիքը իրենց սե- 42
րունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու ի-
րենց հարցը տուներուն համեմատ՝
քսան տարեկանէն վեր բոլոր պա-
տերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
անուններուն թիւովը , Նեփթա- 43
ղիմի ցեղէն համրուածները չի-
սունուիրիք հազար չորս հարիւր հոգի
էին :
Ասոնք են ան համրուած հոգի- 44
ները , որ Մովսէս , Ահարոն ու
Իսրայէլի իշխանները համրեցին . ա-
նոնք իշխանները տասուերկու մարդիկ էին ,
ամէն մէկը իր հայրերուն տանը
կողմէն : Ուրեմն Իսրայէլի որ- 45
դուոցը ամէնը իրենց հարցը տուներ-
բուն համեմատ՝ Իսրայէլի մէջ քսան
տարեկանէն վեր բոլոր պատերազ-
մելու կարող եղողները համրուե-
ցան . Այս բոլոր համրուածները վեց 46
հարիւր իրեք հազար հինգ հարիւր
չիսուն հոգի էին :
Բայց Ղեւտացիները իրենց հայ- 47
րերուն ցեղովը ասոնց հետ չհամ-
րուեցան . Վանդի Տէրը խօսեր էր 48
Մովսէսին՝ ըսելով , Միայն Ղե- 49
ւտացոց ցեղը պիտի չհամրես , և
Իսրայէլի որդուոցը հետ անոնց գու-
մարը պիտի չառնես . Բայց դուն 50
Ղեւտացիները վկայութեան խոր-
հրդին ու անոր բոլոր կարասիներուն
և անոր վերաբերեալ բոլոր բանե-
րուն վերակացու պիտի դնես . ա-
նոնք պիտի վերցընեն խորանը ու
անոր բոլոր կարասիները , և անոր
պաշտաւորութիւնը անոնք պիտի բ-
նեն . ու խորանին բոլորտիքը ա-
նոնք պիտի բանակին : Ուր խորա- 51
նին չուելու առենը՝ Ղեւտացիները
վար պիտի առնեն ան , ու խորանին
իջեան ընելու առենը՝ Ղեւտացիները
պիտի կանգնեն ան . և անոր մօտե-
ցող օտարականը պիտի մեռցուի :
Ուր Իսրայէլի որդիքը իրենց դուն- 52
դերովը ամէն մէկը իր բանակին
քովը ու ամէն մէկը իր դրօշակին
քովը իջեան պիտի ընեն : Բայց 53
Ղեւտացիները վկայութեան խոր-

Նին բոլորտիքը պիտի բանակին, որ Իսրայելի որդւոցը ժողովքին վրայ բարկութիւն չգայ. ու Ղեւտացիները վկայութեան խորանին պահպանութիւնը պիտի ընեն: Ու Իսրայելի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս ըրին, անանկ ըրին:

ԳԼ. Ա

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, Իսրայելի որդւոցը ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իրենց հայրերուն տանը նշանովը իջևան պիտի ընեն. ժողովքի խորանին դիմացը շուրջանակի իջևան ընեն:
3 Ու առջևի կողմը՝ դէպ 'ի արևելք իջևան ընողները Յուդայի բանակին դրօշակը ըլլան իրենց գունդերուն կարգովը. և Ամինադաբի որդին Նաասոն Յուդայի որդւոցը
4 իշխան պիտի ըլլայ: (Ու անոր համրուած զօրքը եօթանասունուչորս հազար վեց հարիւր հոգի էին:)
5 Ու անոր քովը իջևան ընողները Իսաքարի ցեղը պիտի ըլլայ. և Սուարի որդին Նաթանայէլ Իսաքարի որդւոցը իշխան պիտի ըլլայ:
6 (Ու անոր համրուած զօրքը հիսունուչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին:)
7 Յետոյ Օհաբուղոնի ցեղը. և Հելոնի որդին Եղիաբ Օհաբուղոնի
8 որդւոցը իշխան պիտի ըլլայ: (Ու անոր համրուած զօրքը հիսունեօթը հազար չորս հարիւր հոգի
9 էին: Յուդայի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութսունուվեց հազար չորս հարիւր հոգի էին:) Անոնք առջևէն պիտի երթան:
10 Հարաւային կողմը՝ Ռուբինի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝ իրենց գունդերուն կարգովը. և Ռուբինի որդւոցը իշխան՝ Սեդիւրի
11 որդին Եղիսուր պիտի ըլլայ: (Ու անոր համրուած զօրքը քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին:)
12 Ու անոր քովը իջևան ընողները Շմէոնի ցեղը պիտի ըլլայ. ու Շմէոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադայի որդին Աղաւմիէլ պիտի
13 ըլայ: (Ու անոր համրուած զօրքը յիսունինգ հազար իրեք հարիւր հոգի էին:)
14 Ու ետքը Գադի ցեղը. և Գադի որդւոցը իշխան՝ Գագուէլի որդին Եղիասաֆ պիտի
15 ըլայ: (Ու անոր համրուած զօրքը քառասունուհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն հոգի էին:)
16 Ռուբինի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն համեմատ՝ հարիւր յիսունումէկ հազար չորս հարիւր յիսուն հոգի էին:) Ու երկրորդ աստիք պիտի չուեն:
17 Ետքը Ղեւտացւոց բանակին հետ՝ բանակներուն մէջտեղը ժողովքի խորանը պիտի չուէ. ամէն մարդ իր տեղը իրենց դրօշակներուն քովը իջևան ըրածնուն պէս պիտի չուեն:
18 Արևմտեան կողմը՝ Եփրեմի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ իրենց գունդերուն կարգովը. ու Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիուդի որդին Եղիսամա պիտի ըլլայ: (Ու անոր 19
համրուած զօրքը քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին:) Ու ա- 20
նոր քովը Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշխան՝ Փադասուրի որդին Գամաղիէլ պիտի ըլայ:
(Ու անոր համրուած զօրքը երեսունուերկու հազար երկու հարիւր հոգի էին:) Ու ետքը Բենիամինի ցե- 22
ղը. և Բենիամինի որդւոցը իշխան՝ Գեդէոնիի որդին Աբիդան պիտի
ըլայ: (Ու անոր համրուած զօր- 23
քը երեսունուհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին:) Եփրեմի բանակին 24
մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութը հազար հարիւր հոգի էին:) Ու երրորդ աստիք պիտի չուեն:
Հիւսիսային կողմը՝ Դանի բանա- 25
կին դրօշակը պիտի ըլլայ իրենց գունդերուն կարգովը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադայի որդին Ահիեզը պիտի ըլայ: (Ու անոր 26
համրուած զօրքը վեթսունուերկու հազար եօթը հարիւր հոգի էին:
(Ու անոր քովը իջևան ընողները 27
Ասերի ցեղը պիտի ըլլայ. ու Ասերի որդւոցը իշխան՝ Ենբրանի որդին

28 փադիէլ ազգէ ըստ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։)
29 Եւ Խոհը Ամփրաղիմի ցեղը. ու Ամփրաղիմի որդւոցը իշխան Ելիսամա նի որդին Ակիրէ ազգէ ըստ։
30 (Եւ անոր համրուած զօրքը եօթնուվեց հազար չորս հարիւր հո-
31 գի էին։) Ղանի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը՝ հարիւր եօթնուհինգ հազար վեց հարիւր հո-
32 գի էին։) Ղսոնք իրենց դրօշակներովը ամէնուն ետեւէն պիտի երթան։
Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց հայրերուն տուներովը համրուածները ասոնք են. բանակներուն մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց գունդերուն կարգովը՝ վեց հարիւր իրիք
33 հազար հինգ հարիւր եօթնհոգի էին։ Բայց Ղեւտացիները չհամրուեցան Իսրայէլի որդւոցը հետ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
34 տուիրեր էր։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին բոլորը պատուիրածին պէս ըրին. այսպէս իրենց դրօշակներովը իջևան կ՚ընէին, ու այսպէս անոնք ամէն մէկերնին իրենց տոհմերուն կարգովը և իրենց հայրերուն տուներովը կը ճանէին։

ԹՎ. Գ

1 Եւ Ահարոնին ու Մովսէսին ազգաբանութիւնը ասէ, Տէրոջը Մովսէսին հետ Սինայ լեռանը վրայ խո-
2 սած օրը։ Եւ Ահարոնի որդւոցը անունները ասոնք են. անդրանիկը Նադաբ և Աբիուդ, Եղիազար ու
3 Իթամար։ Ղսոնք էին Ահարոնի որդւոցը՝ քահանաներուն անունները՝ որ օծուած օրհնուած էին քահանա-
4 յութիւն ընելու։ Եւ Նադաբ ու Աբիուդ Սինայի անապատին մէջ Տէրոջը առջևը օտար կրակ մատուցած ատեննին մեռան Տէրոջը առջևը, ու անոնք որդի չունէին. և Եղիազար ու Իթամար իրենց հօրը Ահարոնին առջևը քահանայութիւն ըրին։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով, Ղեւիին ցեղը մօտեցուր, ու զանոնք Ահարոն քահանային առջևը
կայնեցուր՝ որ անոր սպասաւորութիւն ընեն։ Եւ անոր պահպա- 7
նութիւնը՝ ու բոլոր ժողովքին պահպանութիւնը ժողովքի խորանին առջևը պիտի պահեն խորանին պաշտօնը ընելով։ Եւ ժողովքի 8
խորանին բոլոր կարասիները ու Իսրայէլի որդւոցը պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին պաշտօնը ընելով։ Եւ Ահարոնին ու անոր 9
որդւոցը պիտի տաս Ղեւտացիները. ասոնք Իսրայէլի որդւոցմէն բոլորովին անոր տրուած են։ Եւ Ահա- 10
րոնը ու անոր որդիները իրենց քահանայական պաշտօնը կատարելու պիտի կարգես. և մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 11
սելով, Եւ ես ահա Իսրայէլի որ- 12
դւոցը մէջէն Ղեւտացիները առի, Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն հըրը արգանդը բացող առջինեկին տեղը. ուստի Ղեւտացիները իմ պիտի ըլ-
լան։ Վասնզի ամէն առջինեկը իմ 13
է. երբոր Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր առջինեկները զարկի, Իսրայէլի մէջ բոլոր առջինեկները մարդէն մինչև անասուն սրբեցի ինծի. անոնք իմ պիտի ըլլան. ես եմ Տէրը։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 14
Սինայի անապատին մէջ՝ ըսելով, Համբէ Ղեւիի որդիքը իրենց հար- 15
ցը տուներուն և իրենց ազգատոհմերուն նայելով. մէկ ամսականէն վեր եղող ամէն արուն պիտի համրես։ Եւ Մովսէս Տէրոջը խօսքին 16
համեմատ համրեց զանոնք՝ ինչպէս որ իրեն պատուիրուեցաւ։ Եւ 17
Ղեւիի որդիքը իրենց անուններովը ասոնք էին. Գերսոն և Կահաթ ու Մերարի։ Եւ Գերսոնի որդւոցը 18
անունները իրենց տոհմերովը ասոնք են. Ղոբնին ու Սեմէի։ Եւ Կա- 19
հաթի որդիքը իրենց տոհմերովը՝ Ամրամ և Իսահար, Վեբրոն ու Ոզիէլ էին։ Եւ Մերարիի որ- 20
դիքը իրենց տոհմերովը՝ Մոողի ու Մուսի էին. Ղեւտացւոց տոհմերը իրենց հարցը տուներուն համեմատ, ասոնք են։

21 Վերսոնէն՝ Լբրնեանց տոհմը և Լեմուէլեանց տոհմը եղաւ. Վերսո-
22 նեանց տոհմերըասոնք են։ Ը-նոնցմէ համրուածները՝ մէկ ամա-կանէն մինչեւ եղող բոլոր արուներուն թուոյն համեմատ համրուածները՝ եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի
23 էին։ Վերսոնեանց տոհմերը խո-րանին ետեւի կողմը դէպ՚ի արև-
24 մուտք իջևան պիտի ընեն։ Ու Վերսոնեանց հօրը տանը իշխանը՝ Լաէլի որդին Եղիասաֆ պիտի ըլ-
25 լայ։ Ու Ժողովքի խորանին մէջ Վերսոնին որդւոյը պահպանու-թիւնը յանձնուած բաները ասոնք էն. խորանը ու վրանը՝ անոր ծածկոյը և Ժողովքի խորանին դրանը վարա-
26 գոյրը, խորանին և սեղանին բո-լորտիքը եղած սրահին վարագուր-ները, և սրահին դրանը վարա-գոյրը, և անոր ամէն գործին հա-մար եղած չուաններն։
27 Ու Կահաթէն Ամրամեանց տոհ-մը՝ ու Իսահառեանց տոհմը՝ և Վեբ-րոնեանց տոհմը՝ ու Ոզիէլեանց տոհ-մը եղաւ. Կահաթեանց տոհմերը
28 ասոնք են. Մէկ ամսականէն վեր և-ղող բոլոր արուները թուոյն համեմատ՝ ութը հազար վեց հարիւր հոգի էին, որ սրբարանին պահպա-
29 նութիւնը կ՚ընէին։ Կահաթին որդւոյը տոհմերը խորանին հարա-ւային կողմը իջևան պիտի ընեն։
30 Ու Կահաթեանց տոհմերուն հօրը տանը իշխանը՝ Ոզիէլի որդին Եղի-
31 սափան ըլլայ։ Ու անոնց պահպա-նութեանը յանձնուած բաները ասոնք էն. տապանակը՝ ու սեղանը՝ ընդեղէնի հացին սեղանը՝ և աշտանակը՝ ու սեղանները՝ և սրբարանին գոր-ծիքները՝ որոնցմով պաշտօն կ՚ընեն, և վարագոյրը ու անոր վերաբերեալ
32 ամէն բաները։ Ու Ղևտացւոց իշխաններուն իշխանը՝ Ահարոն քա-հանային որդին Եղիազար պիտի ըլլայ, որ սրբարանին պահպանու-թիւնը ընողներուն վրայ վերակա-ցու պիտի ըլլայ։
33 Մերարիէն՝ Մողևանց տոհմը և Մուսեանց տոհմը եղաւ. ասոնք են
34 Մերարիին տոհմերը։ Ու անոնց համրուածները մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները էրիսնց թուոյն համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր հոգի էին։
35 Ու Աբրաիէլեանց տոհմերուն հօրը տանը իշխանը՝ Աբի-քայիլի որդին Սուրիէլ ըլլայ. ասոնք խորանին հիւսիսային կողմը իջևան պիտի ընեն։
36 Ու Մերարիի որ-դւոյը պահպանութիւնը յանձնուած բաները ասոնք էն. խորանին տախ-տակները՝ ու անոր նիգերը՝ և սիւ-ները՝ ու խարխիսները՝ և անոր բո-լոր գործիքները՝ ու անոր վերաբե-րեալ ամէն բաները,
37 Ու շուրջանակի սրահին սիւները՝ անոնց խա-րիսխները՝ և ցիցերը՝ ու անոնց չուաններն։
38 Ու խորանին առջևի կողմը՝ այ-սինքն Ժողովքի խորանին առջևը դէպ՚ի արևելք իջևան ընողները՝ Մով-սէս ու Ահարոն և անոր որդիքը պիտի ըլլան, որ սրբարանին պահ-պանութիւնը Իսրայէլի որդւոյը պահպանութեանը համար պահպա-նեն. ու մօտեցող օտարականը պի-տի մեռցուի։
39 Ղևտացւոց բոլոր համրուածները՝ որոնք իրենց տոհ-մերովը Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին, մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արու-ները քսանուերկու հազար էին։
40 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ի-սրայէլի որդւոյը մէկ ամսականէն վեր բոլոր առջինեկ արուները համրէ, ու անոնց անուններուն թիւը ա-ռ։
41 Ու Իսրայէլի որդւոյը բոլոր առջի-նեներուն փոխարէն՝ Ղևտացիները պիտի առնես ինծի համար. ես եմ Տէրը. ու Ղևտացւոց անասուններ՝ Իսրայէլի որդւոյը անասուններուն բոլոր առջինեկներուն տեղը։
42 Ու Մովսէս համրեց Իսրայէլի որդւոյը բոլոր առջինեկները՝ ինչպէս որ Տէ-րը իրեն պատուիրեց։
43 Ու բոլոր առջինեկ արուները էրիսնց անուննե-րուն թուոյն համեմատ՝ մէկ ամսա-կանէն վեր համրուողները քսանուեր-կու հազար երկու հարիւր եօթանա-սունուերկու հոգի էին։
44 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
45 ըսելով, Իսրայէլի որդւոյը մէջ ա-

մէն առջինները՝ ուղղ՝ Ալտաղինները , և անոնց անասուններուն
տեղը՝ Ալտացուց անասուններուն տեղ , որ Ալտացինները խմ ըլլան . Եւ եմ
46 Տէրը : Եւ Ալտացուց ընթեռնուեցաւ ա-
ւելցած՝ Իսրայէլի որդուցը երկու
հարիւր եօթանասունհնգիւրեք առջի-
նեկներուն փրկանք ըլլալու համար ,
47 Արդ գլուխ հինգ սիկղ պիտի առ-
նես . սրբարանին սիկղին համեմատ
պիտի առնես . մէկ սիկղը քսան կե-
48 րատ է : Եւ անոնց մէջ աւելցած-
ներուն փրկանքին տուակը Ահարոնին
49 ու անոր որդուցը տուա : Եւ Մով-
սէս Ալտացիներով փրկուածներուն
աւելցածներէն փրկանքին տուակը
50 առաւ : Իսրայէլի որդուցը առջի-
նեկներէն սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հազար իրեք հարիւր վեթասուն-
51 ուհինգ դիմ արծաթ առաւ : Եւ
Մովսէս Տէրոջը խօսքին պէս փրկ-
ուածներուն տուակը Ահարոնին ու
անոր որդուցը տուաւ , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր :

ԳԼ . Ի

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Ղեւիի որ-
դուցը մէջէն Կահաթի որդուցը
զաւմերը առ՝ իրենց տոհմերուն ու
իրենց հարցը տուներուն համեմատ .
3 Երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յի-
սուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին
մէջ ծառայութիւն բնելու համար
գունդին մէջ եղող ամէն մտնողը հաշիւ :
4 Ժողովքի խորանին մէջ Կահաթի
որդուցը պաշտօնը ամենասուրբ բա-
5 ները պիտի ըլլան : Եւ երբոր բա-
նակը չուելու ըլլայ , Ահարոն ու
անոր որդիքը պիտի գան , ու ծած-
կոցին վարագոյրը իջնցընեն , և ա-
նով վկայութեան տապանակը ծած-
6 կեն : Եւ թէհաշի մորթերէ ծած-
կոյը անոր վրայ պիտի դնեն , ու ա-
նոր վրայ բոլորովին կապուտակ լաթ
մը տարածեն , և անոր ձողերը պիտի
7 անցընեն : Եւ առաջաւորութեան
սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը
տարածեն , ու անոր վրայ սկու-
տեղները և խնկամանները ու
գաւաթները և թափելու նուէր
մատուցանելու բաժակները պիտի
դնեն , ու հանապազօրեայ հացերը
անոր վրայ պիտի ըլլան . Եւ անոնց 8
վրայ կրկնակի կարմիրէ լաթ մը
տարածեն , ու թէհաշի մորթե-
րէ ծածկոցով ծածկեն ան . և ա-
նոր ձողերը անցընեն : Եւ կա- 9
պուտակ լաթ մը առնեն , ու
ծածկեն լոյսի աշտանակը՝ և անոր
ճրագները՝ ու անոր սնելիները՝ և
բազմակալները՝ ու անոր բոլոր ևղի
անօթները՝ որոնցմով կը ծառայեն
անոր . Եւ զանիկայ իր ամէն գոր- 10
ծիքներովը թէհաշի մորթերէ ծած-
կոցի մը մէջ դնեն , ու լծակի
մը վրայ դնեն ան : Եւ ոսկի սե- 11
զանին վրայ կապուտակ լաթ մը
տարածեն , ու թէհաշի մորթե-
րէ ծածկոցով մը ծածկեն ան .
և անոր ձողերը անցընեն : Եւ 12
սրբարանին պաշտօնին գործա-
ծուած բոլոր գործիքները պիտի
առնեն , ու կապուտակ լաթի մը
մէջ փաթթեն , և թէհաշի մոր-
թերէ ծածկոցով ծածկեն զանի-
կայ , ու լծակի մը վրայ դնեն : Եւ 13
ոջխլեղէն սեղանէն մոխիրները հան-
լով՝ անոր վրայ ծիրանեգոյն լաթ
տարածեն , Եւ անոր վրայ պաշտօ- 14
նին համար գործածուած անոր բո-
լոր գործիքները՝ այսինքն կրակի ա-
մաններն՝ մսահաններն՝ ու թիակնե-
րը՝ և կոնքերը՝ (սեղանին բոլոր
գործիքները) ան լծակին վրայ
դնեն , ու անոր վրայ թէհաշի մոր-
թերէ ծածկոց մը տարածեն . և ա-
նոր ձողերը անցընեն : Եւ Ահարոն 15
ու անոր որդիքը բանակին չուած
ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին
բոլոր կարասիները ծածկելը լմընցը-
նեն . ու ետքը Կահաթին որդիքը
զանոնք վերցընելու գան . բայց սուրբ
բաներուն չդպչին՝ որ չմեռնին . Կա-
հաթի որդուցը բեռները ասոնք պի-
տի ըլլան ժողովքի խորանին մէջ :
16 Եւ Ահարոն քահանային որդին
Եղիազար լոյսի ևղին՝ ու անուշա-
հոտ խունկին՝ և հանապազօրեայ
հացի ընծային՝ ու օծման ևղին վե-
րայ վերակացու պիտի ըլլայ . և բո-
լոր խորանին ու անոր մէջի ամէն

բաներուն , սրբարանին ու անոր
կարասիներուն վրայ վերակացու ըլ-
լայ :
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
18 Ահարոնին՝ ըսելով , Ձեւտացուց մէ-
ջէն Կահաթեանց տոհմերուն ցեղը
19 մի կորսնցնէք . Այլ անոնց ա-
ռանձկ ըրէք՝ որ ամենասուրբ բանի-
րուն մօտեցած ատեններն ողջ մնան
ու չմեռնին . Ահարոն ու իր որդի-
քը գան , ու անոնց ամէն մէ-
կուն իր պաշտօնը ու իր բեռը որո-
20 շեն : Եւ երբոր սուրբ բանները կը
ծածկեն , անոնք տեսնելու համար
ներս չմտնեն՝ որ չմեռնին :
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
22 սելով , Նաեւ Վէրսոնի որդւոց
գումարը ան՝ իրենց հարցը տուներ-
բուն ու իրենց տոհմերուն համա-
23 ձայն . Երեսուն տարեկանէն վեր
մինչեւ հիսուն տարեկանը՝ ժողովքի
խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու
համար՝ գունդին մէջ ամէն մտնողը
24 նները պիտի համրես : Վէրսոնեանց
տոհմերուն ծառայելու ու բեռ վեր-
25 ցընելու պաշտօնը ան է . Անոնք պի-
տի վերցընեն խորանին վարագոյր-
ները՝ ու ժողովքի խորանը՝ անոր
ծածկոցը՝ ու անոր վրայի թէչաշի
ծածկոցը՝ եւ ժողովքի խորանին դռ-
26 բանը վարագոյրը . Եւ խորանին ու
սեղանին բոլորտիքը եղած սրահին
վարագոյրները՝ ու սրահը մտնելու
դրան վարագոյրը՝ ու անոնց չու-
անները՝ ու անոնց պաշտօնին բոլոր
գործիքները պիտի ընեն . ու ա-
նոնց հարկաւոր եղած բոլոր սպա-
սաւորութիւնները պիտի ընեն :
27 Վէրսոնեանց որդւոց բոլոր պաշ-
տօնը՝ իրենց ամէն բեռներուն ու ի-
րենց ամէն պաշտօններուն համար՝
Ահարոնին ու անոր որդւոց հրա-
մանովը պիտի ըլլայ . և անոնց բոլոր
բեռները անոնց պահպանութեանը
28 յանձնէք : Վէրսոնեանց որդւոց
տոհմերուն պաշտօնը սա պիտի ըլլայ
ժողովքի խորանին մէջ . և անոնց
պահպանութիւնը Ահարոն քահա-
նային որդւոյն Իթամարին ձեռքին
տակը պիտի ըլլայ :
29 Մերարիի որդիքն ալ համ-
բեա , իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն համեմատ . Երե- 30
սուն տարեկանէն վեր մինչեւ հիսուն
տարեկանը՝ ժողովքի խորանին ծա-
ռայութիւնը ընելու համար գուն-
դին մէջ ամէն մտնողները համրես :
Եւ ժողովքի խորանին մէջ անոնց 31
ամէն պաշտօններուն համեմատ՝ ա-
նոնց յանձնուած բեռները սոսկ
են . խորանին տախտակները , ու
անոր նիգերը , և անոր սիւները ու
խարխխանները , Եւ շուրջանակի սրա- 32
հին սիւները ու անոնց խարխխանները
և ցիցերը ու չուաններն՝ անոնց ամէն
գործիքներովը և անոնց ամէն պաշ-
տօնովը . անոնց պահպանութեան-
նը բեռները եղած գործիքները ա-
նուններովը պիտի յանձնէք անոնց :
Այս է Մերարիի որդւոց տոհմերուն 33
պաշտօնը ժողովքի խորանին մէջ՝
իրենց բոլոր պաշտօններուն համ-
ձայն՝ Ահարոն քահանային որդւոյն
Իթամարին ձեռքին տակը :
Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժողով- 34
քին իշխանները համրեցին Կահա-
թեանց որդիները անոնց տոհմերուն
ու անոնց հարցը տուներուն համ-
ձայն , Երեսուն տարեկանէն վեր 35
մինչեւ հիսուն տարեկանը՝ ժողովքի
խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու
համար գունդին մէջ ամէն մտնող-
նները . Ու անոնց համրուածները ի- 36
րենց տոհմերովը երկու հազար եօթը
հարիւր հիսուն հոգի էին : Ասոնք 37
են ժողովքի խորանին բոլոր ծառա-
յութիւնը ընող Կահաթեանց տոհ-
մերուն համրուածները , որ Մովսէս
ու Ահարոն համրեցին , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուի-
րեր էր :
Եւ Վէրսոնի որդւոց համրուած- 38
նները իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն համեմատ , Երե- 39
սուն տարեկանէն վեր մինչեւ հի-
սուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին
մէջ ծառայութիւն ընելու համար
գունդին մէջ ամէն մտնողները
համրուեցան . Եւ անոնց համրուած- 40
նները իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն համեմատ՝ երկու
հազար վեց հարիւր երեսուն հոգի

41 էին : Ընտանք են ժողովքի խորանին մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող Վերսոնի որդւոց տոհմերէն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին՝ Տէրոջը պատուիրածին պէս :

42 Եւ Նեբարիի որդւոց տոհմերուն համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
43 համեմատ , Լրսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողնե-
44 րը համրուածները , Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը՝ իրեք հազար երկու հարիւր հոգի էին :
45 Ընտանք են Նեբարիի որդւոց տոհմերուն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը :
46 Ղեւտացւոց բոլոր համրուածները՝ որ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի իշխաններեը համրեցին իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
47 համեմատ , Լրսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ պաշտօնը ու բեռ կրելու ծառայութիւնը ընելու ամէն
48 մտնողները , Ընդհանուր անոնց համրուածները ութը հազար հինգ հա-
49 րիւր ութսուն հոգի էին : Ընտանք Տէրոջը պատուիրածին պէս համրուեցան Մովսէսին ձեռքովը , ամէն մէկը իր պաշտօնին ու իր բեռին նայելով . այսպէս համրուեցան անոնք , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին :

ԳԼ . Ա

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Հրամայեա ըրէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ բանակէն դուրս ձգեն ամէն բորոտը՝ և ամէն ծորուտ ունեցողը՝ ու մեռելէ մը ամէն անմաքուր
3 եղողը . Արուն ալ էգն ալ դուրս ձգեցէք . բանակէն դուրս պիտի ձգէք անոնք , որ չպղծեն իրենց բանակները՝ որոնց մէջտեղը ես կը բնակիմ :
4 Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին , ու բանակէն դուրս ձգեցին զանոնք . ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ , անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը :

5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
6 ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , Երբոր մարդ մը կամ կնիկ մը մարդոց ամէն մեղքերէն մէկը գործելով՝ Տէրոջը դէմ մեղանչէ , ու տա-
7 նձը յանցաւոր ըլլայ , Ան առնը իր ըրած մեղքը պիտի խոստովանի , և անիկայ իր ըրած վնասը լման պիտի հատուցանէ , ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ , ու զանիկայ վնասը քաշողին պիտի տայ :
8 Եւ թէ որ ան ըրած վնասը մարդուն մէկ ազգականն ալ չըլլայ , որուն անոր վնասը հատուցուի , ան ատիկը՝ Էղած վնասը Տէրոջը հատուցուելով՝ քահանային պիտի ըլլայ , բայց ի քաւութեան խոյին , որով ան յանցաւոր մարդուն համար քաւութիւն պիտի ըլլայ :
9 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ բաներուն ամէն ընծան որ կը բերին քահանային , անոր պիտի ըլլայ :
10 Եւ ամէն մէկուն սուրբ բաները անոր պիտի ըլլան . ամէն մարդ ինչ որ տայ քահանային , անոր ըլլայ :

11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
12 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց , Թէ որ մարդու մը կնիկը խոտորի ու անոր անհաւատարմութիւն ընէ ,
13 Եւ մէկը անոր հետ պառկելով զուգաւորի , ու անոր երիկը տեսած չըլլալով՝ քօղը գաղտուկ մնայ , և անոր պղծուած առնը՝ տեսնող մը չըլլայ , ու կնիկը չբռնուի ,
14 Եւ էրխնը վրայ նախանձաւորութեան ոգի գալով՝ իր կնկանը պղծուելուն համար նախանձի . կամ կնիկը պղծուած չըլլալով՝ էրխնը վրայ նախանձաւորութեան
15 ոգի գայ՝ ու նախանձի , Ան առնը ան մարդը իր կնիկը քահանային պիտի բերէ , և անոր ընծային համար՝ գարիի ալիւրէն տասներորդ բաժինը պիտի բերէ . եղ պիտի չթափէ անոր վրան՝ ոչ ալ կնդրուկ դնէ վրան , ինչու որ նախանձաւորութեան ընծայ մըն է ան ,

յիշատակի ընծայ՝ որ մեղքը կը յի-
16 շատակէ : Եւ քահանան կնիկը
պիտի մատուցընէ , ու Տէրոջը առջևը
17 կայնեցընէ : Եւ քահանան հողէ
ամանով սուրբ ջուր պիտի առնէ .
ու քահանան խոբանին յատակը
եղած հողէն պիտի առնէ , և ջուրին
18 մէջը դնէ : Եւ քահանան Տէրոջը
առջևը պիտի կայնեցընէ կնիկը , ու
կնկանը գլուխը բանայ , և յիշա-
տակի ընծան՝ այսինքն նախանձաւո-
րութեան ընծան անոր ձեռքը պիտի
տայ . ու անէծքին լեղի ջուրը քա-
հանան իր ձեռքը պիտի ունենայ .
19 Եւ քահանան անոր երդում ընել
պիտի տայ , ու ըսէ կնկանը , Թէ
որ մարդ մը քեզի հետ չպառկեցաւ ,
և թէ որ դուն երկանդ անհաւա-
տարմութիւն ընելով չպղծուեցար ,
անէծքին աս լեղի ջուրը քեզի վնաս
20 մը չընէ . Իսկ թէ որ դուն երկանդ
անհաւատարմութիւն ընելով՝ պղծ-
ծուեցար , և դուն երիկեդ զաս ու-
րիշ մարդ մը քեզի հետ պառկե-
21 ցաւ , (Ան առանը քահանան կնկա-
նը անէծքի երդում ընել պիտի
տայ , և քահանան կնկանը պիտի
ըսէ , Տէրը քեզ դուն ժողովուր-
դիդ մէջտեղը՝ անէծքի ու երդումի
համար պիտի դնէ , երբոր Տէրը
դուն ազիքդ փտեցընէ՝ ու դուն փորդ
22 ուռեցընէ . Եւ աս անէծքին ջուրը
դուն աղիքներուդ մէջ պիտի եր-
թայ , որ փոր ուռեցընէ , ու
ազիք փտեցընէ . և կնիկը
23 պիտի ըսէ , Ամէն՝ ամէն : Եւ
քահանան աս անէծքները գիրքի մը
մէջ պիտի գրէ , ու ան լեղի ջրովը
24 պիտի սրբէ : Եւ անէծքին լեղի
ջուրը ան կնկանը պիտի խմցընէ .
ու անէծքին ջուրը անոր նեղսի
դին պիտի երթայ՝ լեղի ըլլա-
25 համար : Եւ քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան ըն-
ծան պիտի առնէ , ու Տէրոջը առ-
ջևը երերցընէ ընծան , և սեղանին
26 մատուցընէ ան : Եւ քահանան ըն-
ծային իր ձեռքը լեցուն պիտի առ-
նէ յիշատակի համար , ու սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ ան . ու ետ-
քը ան ջուրը կնկանը պիտի խմցը-
նէ : Եւ ջուրը անոր խմցընելէն 27
ետև՝ թէ որ անիկայ պղծուած է ,
ու իր էրկանը անհաւատարմութիւն
ըրած է , անէծքին ջուրը լեղի ըլլա-
լով՝ երբոր մտնէ անոր նեղսի դին ,
անոր փորը պիտի ուռենայ , ու ա-
նոր զիստը փսի , և կնիկը իր ժո-
ղովուրդին մէջը անիծեալ պիտի ըլ-
լայ : Իսկ թէ որ կնիկը պղծուած 28
չըլլալով մաքուր է , ինքզինքը պիտի
ազատէ , ու զաւակ պիտի ծնանի :
Նախանձաւորութեան օրէնքը աս է , 29
երբոր կնիկ մը իր էրկանը անհա-
ւատարմութիւն ընելով՝ պղծուի ,
կամ երբոր մարդու մը վրայ նա- 30
խանձաւորութեան ոգի գայ՝ ու իր
կնկանը վրայ նախանձի , Տէրոջը
առջևը պիտի կայնեցընէ կնիկը , և
քահանան կատարէ աս բոլորը օրէն-
քը անոր վրայ . Եւ ան մարդը ա- 31
զատ պիտի ըլլայ յանցանքէն , և
կնիկը իր յանցանքը պիտի կրէ :

Գ Լ . Զ .

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե- 1
լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 2
ու ըսէ անոնց , Թէ որ մարդ մը
կամ կնիկ մը ինքզինքը Տէրոջը նուի-
րելու համար ուխտաւորի մեծ ուխտ
ընելու ըլլայ , Ինինէն և օղիէն պի- 3
տի պգուշանայ . գինիի քացախ կամ
օղիի քացախ չխմէ , և բնաւ խա-
ղողի օշարակ չխմէ , ու խաղող
կամ չամիչ չուտէ : Ինքզինքը 4
նուիրելուն բոլոր օրերը՝ որթէն
եղած բան մը չուտէ , կուտերէն
մինչև կեղևը : Ինքզինքը նուի- 5
րելու ուխտին բոլոր օրերը՝ իր
գլխուն ածելի չդպցընէ . մինչև
ինքզինքը Տէրոջը նուիրած օրե-
րուն լմընանայ՝ ինքը սուրբ ըլլայ .
և իր գլխու մազերուն վարսքը
թող տայ որ աճի : Ինքզինքը Տէ- 6
րոջը նուիրած բոլոր օրերը՝ մեռած
մարմինի մը չմօտենայ . Իր հօ- 7
րը համար կամ մօրը համար՝ իր
եղբօրը կամ իր քրոջը համար ինք-
զինքը պիտի չպղծէ , երբոր անոնք
մեռնին . ինչու որ իր Աստուծոյն
ուխտը իր գլխուն վրան է : Ինք- 8

զինքը նուիրելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Տէրոջը : Ը Թէ որ իր
քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի , ու
իր նուիրած գլուխը պղծուի , իր
մաքրուելու օրը իր գլուխը ածի-
լէ . եօթներորդ օրը ածիլէ ան .
10 Ը ութերորդ օրը ժողովքի խո-
րանին դուռը երկու տատրակ
կամ աղաւնիի երկու ձագ բերէ
11 քահանային : Ը քահանան մէկը
մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ող-
ջակէզ պիտի մատուցանէ , և մե-
ռելին պատճառովը եղած մեղքին
համար քաւութիւն պիտի ընէ ա-
նոր . ու նոյն օրը պիտի սրբէ ա-
12 նոր գլուխը : Ը իր ուխտին օրերը
Տէրոջը նուիրէ , ու յանցանքի պա-
տարագի համար մէկ տարեկան գառ-
նուկ մը բերէ . և առջի օրերը պիտի
չհամրուին , ինչու որ իր ուխտը
պղծուեցաւ :
13 Ը ուխտաւորին օրէնքը աս է : Երբոր ինքզինքը նուիրելուն օրերը
լմննայ , անիկայ ժողովքի խորանին
14 դուռը պիտի բերէ . Ը իր զոհը
Տէրոջը պիտի մատուցանէ , մէկ տա-
րեկան անարատ արու գառնուկ
մը ողջակէզի համար , ու մէկ տա-
րեկան անարատ էգ գառնուկ մը
մեղքի պատարագի համար , և մէկ
անարատ խոյ մը խաղաղութեան զո-
15 հի համար . Ը սակառ մը բարակ
ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր չո-
թեր , ու եղով օծուած անխմոր
լաւաշներ , և անոնց հացի ընծան ու
16 թափելու նուէրը մատուցանէ : Ը
քահանան անոր մեղքի պատա-
րագը ու անոր ողջակէզը Տէրոջը
առջևը մատուցանելով պիտի մա-
17 տուցանէ : Ը խոյը խաղաղու-
թեան զոհ պիտի մատուցանէ Տէ-
րոջը՝ անխմոր հացին սակառովը .
ու քահանան անոր հացի ընծան
ու թափելու նուէրը մատուցա-
18 նէ : Ը ուխտաւորը իր նուիրած
գլուխը պիտի ածիլէ ժողովքի
խորանին դուռը . ու իր նուիրած
գլուխն մազը առնէ՝ և խաղաղու-
թեան զոհին տակը եղած կրա-
19 կին մէջը դնէ : Ը քահանան խո-
յին եփած թևը , և սակառէն մէկ
անխմոր չոթ ու մէկ անխմոր լա-
ւաշ առնէ և ուխտաւորին ձեռ-
քերուն վրայ դնէ՝ մազերը ածիլուե-
լէն ետքը . Ը քահանան երերցը- 20
նելու ընծայ մատուցանէ զանոնք
Տէրոջը առջևը . ասոնք երերցընելու
երբուծով ու բարձրացընելու պա-
տով քահանային համար սուրբ են .
և անկէ ետև ուխտաւորը գինի թող
խմէ : Ուխտաւորի մը — անոր 21
նուիրելուն համար Տէրոջը խոստա-
ցած իր ընծային օրէնքը աս է , իր
ձեռքը հասածէն ի զատ . անիկայ
իր ըրած խոստմունքը իր նուիրուե-
լուն օրէնքովը պիտի կատարէ :
Ը Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը- 22
սելով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր 23
որդւոցը և ըսէ , Այսպէս պիտի
օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝ ըսելով
անոնց , Տէրը օրհնէ քեզ , և պահէ 24
քեզ . Տէրը պայծառացընէ իր ե- 25
րեսը քու վրադ , ու ողորմի քեզի .
Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցընէ , 26
և խաղաղութիւն տայ քեզի : Ը 27
Իմ անունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ
պիտի դնեն , ու ես պիտի օրհնեմ
զանոնք :

Գ Լ · Ը

Ը եղաւ որ՝ ան օրը որ Մովսէս 1
լմննցուց խորանը կանգնելը , և
զանիկայ ու անոր բոլոր անօթները
օծեց ու սրբեց , և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները օծեց , ու զանոնք
սրբեց , Ին առնեը Իսրայէլի իշ- 2
խանները՝ իրենց հայրերուն տանը
գլխաւորները՝ Ժողովուրդին համրուե-
լուն վրայ վերակացու եղող ցեղե-
րուն իշխանները ընծաներ տուին :
Ը բերին իրենց ընծաները Տէրոջը 3
առջևը , վեց ծածկուած սայլեր և
տասուերկու եզներ . ամէն երկու
իշխանները մէկ սայլ , և ամէն մէկը
մէյմէկ եզ . և մատուցին զանոնք
խորանին առջևը : Ը Տէրը խո- 4
սեցաւ Մովսէսին ըսելով , Ընծայմէ 5
անոնց ու Վկայութեան տուր առնոնք՝
ամէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով ,
որ Ժողովքի խորանին պաշտօնին
մէջ գործածուին : Ը Մովսէս ա- 6
ռաւ սայլերը ու եզները , ու զանոնք

7 Ալատացւոց տուաւ : Երկու սայլը
ու չորս եզը Գերսոնի որդւոցը
տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայելով :
8 Ու չորս սայլը և ութը եզը Մերա-
րիի որդւոյը տուաւ , Իհարոն քա-
հանային որդւոյն Իթամարին վերա-
կացութեամբը Ղեւի անոնց պաշ-
9 տօնին նայելով : Բայց Կահաթի
որդւոցը չտուաւ . ինչու որ սրբարա-
նին պաշտօնը անոնց վրայ ըլլալով ,
իրենց ուսերովը պիտի վերցընէին :
10 Ու սեղանին օծուած օրը՝ անոր
նուիրման հանդէսին համար իշխան-
ները ընծաները տուին . և իշխաննե-
րը իրենց ընծաները սեղանին առ-
11 ջեր մատուցին : Ու Տէրը բաւ
Մովսէսին , Սեղանին նուիրման
հանդէսին համար՝ ամէն մէկ իշխան
մէյմէկ օր իրենց ընծաները մատու-
ցանեն :
12 Ու առաջին օրը իր ընծան մա-
տուցանողը Յուդայի ցեղին Ամին-
ադաբի որդին Նաասոն էր :
13 Ու ան էր անոր ընծան . սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթէ սկուտեղ , եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթէ կոնք ,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
14 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
15 խնկամանի խունկով լեցուն , Մէկ
ցուլ , մէկ խոյ ան մէկ տարեկան
16 մէկ գառն ողջակէզի համար , Ուչ-
բէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
17 համար , Ու խաղաղութեան զոհի
համար երկու արջառ , հինգ խոյ ,
հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Ամինադաբի
որդւոյն Նաասոնին ընծան ասիկա էր :
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը Ի-
սաքարի իշխանը Սողոմի որդին
19 Նաթանայէլ էր : Անոր մատու-
ցած ընծան ան էր . սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթէ սկուտեղ , եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթէ կոնք ,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
20 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
21 խնկամանի խունկով լեցուն , Մէկ
ցուլ , մէկ խոյ և մէկ տարեկան
մէկ գառն ողջակէզի համար , Ուչ- 22
բէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
համար , Ու խաղաղութեան զոհի 23
համար երկու արջառ , հինգ խոյ ,
հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . Սողոմի որ-
դւոյն Նաթանայէլին ընծան ասիկա էր :
Երրորդ օրը Զաբուղոնի որդւոց 24
իշխանը Ելոնի որդին Եղիաբ էր :
Անոր ընծան ան էր . սրբարանին 25
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ ար-
ծաթէ սկուտեղ , եօթանասուն սիկ-
ղէ մէկ արծաթէ կոնք , երկուքն ալ
լեցուն էին հացի ընծայի համար ե-
ղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման 26
խունկով լեցուն , Մէկ ցուլ՝ 27
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
ողջակէզի համար , Ուչբէնէն մէկ 28
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
Ու խաղաղութեան զոհի համար եր- 29
կու արջառ , հինգ խոյ , հինգ նոխազ
և հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռինք . Ելոնի որդւոյն Եղիաբին
ընծան ասիկա էր :
Չորրորդ օրը Ռուբինի որդւոց 30
իշխանը Անդիւրի որդին Եղիսուր էր :
Անոր ընծան 31
ան էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ ար-
ծաթէ սկուտեղ , եօթանասուն սիկ-
ղէ մէկ արծաթէ կոնք , երկուքն ալ
լեցուն էին հացի ընծայի համար ե-
ղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման 32
խունկով լեցուն , Մէկ ցուլ՝ 33
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
ողջակէզի համար , Ուչբէնէն մէկ 34
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
Ու խաղաղութեան զոհի համար եր- 35
կու արջառ հինգ խոյ , հինգ նոխազ ,
և հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռինք . Անդիւրի որդւոյն Եղի-
սուրին ընծան ասիկա էր :
Հինգերորդ օրը Սիմէոնի որդւոց 36
Շամուէլի որդւոյ իշխանը Ռուբի-
ադայի որդին Աղամիէլ էր :
Անոր ընծան ան էր . սրբարանին 37
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթէ սկուտեղ , եօ-

թանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ
38 ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ
39 խնկոմանի խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան
40 մէկ գառն ողջակէզի համար, Հինգ-րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
41 համար, Նաև խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տա-
րեկան գառինք. Սուրիսադայի որ-դւոյն Աղամիէլին ընծան աս էր։
42 Վեցերորդ օրը իշխանը Գադի որդւոց իշխանը Գագուէլի որ-
43 դին Էղիասափ էր։ Ընոր ընծան աս էր. սրբարանին սիկղին համե-մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ ար-ծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկ-ղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար ե-ղով շաղուած բարակ ալիւրով,
44 Տասը ոսկիէ մէկ խնկոմանի
45 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
46 ողջակէզի համար, Հինգ-րէն մէկ նո-խազ մեղքի պատարագի համար,
47 Նաև խաղաղութեան զոհի համար եր-կու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան գա-ռինք. Գագուէլի որդւոյն Էղիա-սափին ընծան աս էր։
48 Եօթներորդ օրը իշխանը Եփրեմի որդւոց իշխանը Ամիուդի
49 որդին Էղիսամա էր։ Ընոր ըն-ծան աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանա-սուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, եր-կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւ-
50 րով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկո-
51 մանի խունկով լեցուն, Մէկ զուա-րակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ
52 գառն ողջակէզի համար, Հինգ-րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի հա-
53 մար, Նաև խաղաղութեան զոհի հա-մար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք. Ամիուդի որդւոյն Էղի-սամային ընծան աս էր։

Ութերորդ օրը իշխանը Մանասէի որդւոց իշխանը Փադա-սուրի որդին Գամաղիէլ էր։ Ընոր ընծան աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօ-թանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկոմանի խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզի համար, Հինգ-րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, Նաև խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տա-րեկան գառինք. Գամաղիէլի որդւոյն Փադասուրին ընծան աս էր։

Իններորդ օրը իշխանը Նե-թաղիմի որդւոց իշխանը Աբիդան էր։ Ընոր ընծան աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկոմանի խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզի համար, Հինգ-րէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, Նաև խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք. Աբիդանին ընծան աս էր։

Տասներորդ օրը իշխանը Դանի որդւոց իշխանը Ամիսադայի որդին Աքիեզեր էր։ Ընոր ընծան աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկոմանի խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջակէզի համար, Հինգ-րէն մէկ նո-

խազ մեղքի պատարագի համար,
71 *Եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառ. Ենանի որդւոյն Ելիազերին ընծան այս էր։*
72 *Երկրորդ օրը մատուցանէ Նաթանայէլ Սուարի որդւոյ իշխանը Իսաքարայ*
73 *որդին Փագիէլ էր։ Անոր ընծան մէկ էր. արծաթեայ սկիհը համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով,*
74 *Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման*
75 *լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն*
76 *ողջակէզի համար, Ելիազերին մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,*
77 *Եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառ. Իսքարայի որդւոյն Փագիէլին ընծան այս էր։*
78 *Երկրորդասանեերորդ օրը մատուցանողը Ելիափաղէտի որդւոյ իշխանը*
79 *Ենանի որդին Ելիբիր էր։ Անոր ընծան մէկ էր. արծաթեայ սիկղէն համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով,*
80 *Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման*
81 *լեցուն, Մէկ զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն*
82 *ողջակէզի համար, Ելիազերին մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,*
83 *Եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառ. Ենանի որդւոյն Ելիբիրէին ընծան այս էր։*
84 *Այզանին օծուած օրը՝ անոր նուիրման համար Իսրայէլի իշխաններէն նուիրուած ընծաները սա՝ սկիհ էին. տասնեակ արծաթ բաշխուտեղ, տասնեակ արծաթ կոնք,*
85 *ու տասնեակ ոսկի խնկաման, Ամէն մէկ արծաթ սկուտեղը հարիւր երեսուն սիկղէ և ամէն մէկ կոնքը եօթանասուն սիկղէ էր. — ամանները բոլոր արծաթը երկու հազար չորս հարիւր սիկղէ էր, սրբարանին սիկղին համեմատ. Տասնեակ ոսկի*
86 *խնկաման խունկով լեցուն, ամէն մէկ խնկամանը սրբարանին սիկղին համեմատ՝ տասնեակ սիկղ ըլլալով, խնկամաններուն բոլոր ոսկին հարիւր քսան սիկղ էր. Ողջակէզի համար*
87 *բոլոր արջառները տասնեակ զուարակ, խոյերը տասնեակ, մէկ տարեկան գառինքը տասնեակ էին՝ իրենց հացի ընծայով. և մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազները տասնեակ. Եւ խաղաղութեան զոհի համար*
88 *բոլոր արջառները քսանուչորս զուարակ էին, խոյերը վաթսուն, նոխազները վաթսուն, և մէկ տարեկան գառինքը վաթսուն էին։ Այս էր սեղանին նուիրման հանդէսը՝ անոր օծուելէն ետքը։*

Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խո-
89 *րանը կը մտնէր Անոր հետ խօսելու, ան առնէր իրեն խօսողին ձայնը վկայութեան տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն՝ երկու քերովբէներուն միջեղէն կը լսէր, ու ինքը Անոր հետ կը խօսէր։*

Գլ. Ը

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով, Խօսէ Ելհարոնին ու ըսէ 2
անոր, Երբոր ճրագները վառես, եօթը ճրագները աշտանակին առջեւի կողմէն լոյս պիտի տան։ Եւ 3
Ելհարոն անանկ ըրաւ. անոր ճրագները աշտանակին առջեւի կողմը վառեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։ Եւ աշտանակին շինո- 4
քը ասանկ էր, կռածոյ ոսկիէ էր. անոր բունէն մինչեւ անոր ծաղիկները կռածոյ էր. Տէրոջը Մովսէսին ցուցուցած գաղափարին պէս՝ անանկ շինեց աշտանակը։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 5
սելով, Իսրայէլի որդւոցը միջէն 6
Ղեւտացիները մաս, ու մաքրէ զանոնք։ Եւ անոնք մաքրելու համար 7
ասանկ պիտի ընես անոնց. մաքրու-

թեան ջուր սրսկես անոնց վրայ , ու
անոնք իրենց բոլոր մարմինները թող
ածիլեն , և իրենց հանդերձները
8 լուան ու մաքրուին : Ետքը զուա-
րակ մը թող առնեն ու անոր հացի
ընծային համար եղով շաղուած բա-
րակ ալիւր . դուն ալ ուրիշ զուա-
րակ մը պիտի առնես մեղքի պատա-
9 րագի համար : Ու Ղևտացիները
ժողովքի խորանին առջևը պիտի մո-
տեցընես . և Իսրայէլի որդւոց բո-
10 լոր ժողովքը ժողվես : Ու Ղևտա-
ցիները Տէրոջը առջևը մօտեցը-
նես , ու Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռքերը Ղևտացւոց վրայ դնեն :
11 Ու Ահարոն Իսրայէլի որդւոց կող-
մէն՝ Ղևտացիները Տէրոջը առջևը
ընծայ պիտի մատուցանէ , և անոնք
Տէրոջը պաշտօնը կատարելու հա-
12 մար ըլլան : Ու Ղևտացիք իրենց
ձեռքերը զուարակներուն գլխուն
վրայ պիտի դնեն . ու Ղևտացւոց
քաւութիւն ընելու համար՝ մէկ
ջոբուխը մեղքի պատարագ՝ ու
միւսը ողջակէզ մատուցանես Տէ-
13 րոջը : Ետ Ղևտացիները Ահարոնին
ու անոր որդւոցը առջևը կայնե-
ցընես , ու զանոնք ընծայ մատու-
14 ցանես Տէրոջը : Այսպէս պիտի
զատես Ղևտացիները Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջէն , ու Ղևտացիները իմ
15 պիտի ըլլան : Ետ անկէ ետև Ղև-
տացիները ժողովքի խորանին գոր-
ծը ընելու մտնեն : Այսպէս պիտի
մաքրես անոնք , և ընծայ մատու-
16 ցանես անոնք . Վասնզի անոնք բո-
լորովին ինծի տրուած են Իսրայէլի
որդւոցը մէջէն . Իսրայէլի որդւոցը
մէջ ծորը արգանդը բացող բոլոր
անդրանիկներուն տեղը ինծի առի
17 զանոնք : Ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր անդրանիկները՝ թէ մարդու
և թէ անասունի , իմ էին . Եգիպտա-
սի երկրին մէջ բոլոր անդրանիկները
զարկած օրէս՝ զանոնք սրբեցի ինծի
18 համար : Ետ Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր անդրանիկներուն տեղը Ղևտա-
19 ցիները առի : Ետ Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջէն Ղևտացիները բոլո-
րովին Ահարոնին ու անոր որդւոցը
տուի , որ ժողովքի խորանին մէջը
Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը ընեն ,
և Իսրայէլի որդւոցը համար քաւու-
թիւն ընեն , որ Իսրայէլի որդւոցը
վրայ հարուած չըլայ՝ երբոր Իսրայէ-
լի որդիքը սրբարանին մօտենան :
Ետ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրա- 20
յէլի որդւոցը բոլորը ժողովքը՝ Ղև-
տացւոց վրայով Տէրոջը Մովսէսին
բոլորը պատուիրածին պէս ըրին Ղև-
տացիներուն . Իսրայէլի որդիքը
անանկ ըրին անոնց . Ու Ղևտացի- 21
ները մաքրուեցան , և իրենց հան-
դերձները լուացին , և Ահարոն ընծայ մատուց զանոնք Տէրոջը առջևը ,
ու Ահարոն անոնց համար քաւու-
թիւն ըրաւ՝ որ զանոնք մաքրէ :
Ետ անկէ ետև Ղևտացիները ժո- 22
ղովքի խորանին մէջ մտան Ահարո-
նին ու անոր որդւոցը առջևը իրենց
պաշտօնը ընելու համար . Ղևտա-
ցւոց վրայով Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս , անանկ ըրին
անոնց :
Ետ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 23
սելով , Ղևտացւոց համար այս ը- 24
սէ . Քսանհինգ տարեկանէն վեր
եղողները ժողովքի խորանին պաշ-
տօնը ընելու դունդին մէջ պիտի
մտնեն . Ետ հիսուն տարեկան ըլլա- 25
լէն ետքը՝ պաշտօնին դունդէն պի-
տի դադրին , ու ալ ծառայելու
չեն . Հակայն ժողովքի խորանին 26
մէջ պահպանութիւնը պահելու պի-
տի օգնեն իրենց եղբայրներուն ,
և ծառայութիւն պիտի չընեն . Ա-
սանկ պիտի ընես Ղևտացիներուն՝
իրենց պահպանութիւններուն հա-
մար :

ԹՎ. ԻԹ.

Ետ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սի- 1
նայի անապատին մէջ՝ անոնց Ե-
գիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ
տարին առջի ամսուն մէջ՝ ըսելով ,
Իսրայէլի որդիքը իր որոշուած ժա- 2
մանակին Հաղ ընեն պատիկը : Ա- 3
ս ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրի-
կուան դէմ՝ պիտի ընէք ան՝ իր որո-
շուած ժամանակին . անոր բոլոր կա-
նոններուն ու անոր բոլոր կարգա-
դրութիւններուն համեմատ պիտի ը-

4 նէք ան : Եւ Մովսէս խօսեցաւ
Իսրայէլի որդւոցը՝ որ զատիկը ընեն :
5 Եւ անոնք առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ
զատիկը ըրին Սինայի անապատին
մէջ . Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը
անանկ ըրին :
6 Եւ կային ոմանք՝ որ մարդու մեռելէ պղծուած ըլլալով , ան օրը
չկրցան զատիկը ընել . և ան օրը
Մովսէսին ու Ահարոնին առջևը ե-
7 կան . Եւ ան մարդիկը ըսին անոր ,
Անձնք մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք . ինչու համար Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջ Տէրոջը պատա-
րագը իր որոշուած ժամանակին մա-
8 տուցանելէն արգիլուինք : Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց , Սեցէք նայիմ
Տէրը ինչ կը պատուիրէ ձեր վրայով :
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ , Թէ որ ձեզմէ կամ ձեր
սերունդէն մէկը մեռած մարմինէ մը
պղծուի , կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ , անիկայ ալ
զատիկը պիտի ընէ Տէրոջը .
11 Երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ ընեն
ան . բաղարջով ու լեղի խոտե-
12 րով ուտեն ան . Անկէ մինչև առաւօտ բան մը չթողուն , և ան-
կէ ոսկոր մը չկոտրեն . զատկին
բոլոր կանոններուն համեմատ ընեն
13 ան : Բայց թէ որ մարուք եղող՝ ու ճամբորդութեան մէջ չեղող
մարդը զատիկը ընելը դադար ընէ , ան անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
կորսուի , քանզի որ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին չմատուցց . ան մարդը իր մեղքը պի-
14 տի կրէ : Եւ թէ որ օտարական
մը ձեր մէջը պանդխտանայ , ու զատիկը ընելու ըլլայ Տէրոջը , զատկին
կանոնին և անոր կարգադրութեանը համեմատ պիտի ընէ . թէ օ-
տարականին և թէ երկրին բնակիչին համար մէկ կանոն պիտի ու-
նենաք :
15 Եւ ան օրը՝ որ խորանը կանգնուեցաւ , վկայութեան վրանին
վրայովը ամպը պատեց խորանը .
ու իրիկունընէ մինչև առաւօտ խորանին վրայ կրակի երևոյթով կը կե-
նար : Միշտ ասանկ էր . ցորեկը 16
ամպը կը ծածկէր ան , և գիշերը
կրակին երևոյթը : Ու երբոր ամ- 17
պը խորանէն կը վերնար , անկէ ետև
Իսրայէլի որդիքը կը չուէին . և
ուր որ ամպը կը կենար , հոն Իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէին :
Տէրոջը հրամանովը Իսրայէլի որդի- 18
քը կը չուէին , և Տէրոջը հրամանովը իջևան կ'ընէին . ամպը խորանին վրայ որչափ աուն որ կը կենար , անոնք իրենց վրաններուն մէջ
կը մնային : Եւ երբոր ամպը շատ 19
օրեր խորանին վրայ մնար , Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին , ու չէին չուեր :
Նոյնպէս ալ երբոր ամպը խորանին 20
վրայ քիչ օր կենար . Տէրոջը հրամանին համեմատ իջևան կ'ընէին , ու
Տէրոջը հրամանին համեմատ կը չուէին : Նոյնպէս ալ երբոր ամպը 21
իրիկունընէ մինչև առաւօտ մնար , առաւօտուան ամպին վեր ելած ատենը կը
չուէին . թէ ցորեկ ըլլար և թէ գիշեր՝ ամպին ելած ատենը կը չուէին : Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ա- 22
միս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը
խորանին վրայ կենալով մնար , Իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէին , ու
չէին չուեր . բայց երբոր վերնար ,
կը չուէին : Տէրոջը հրամանին հա- 23
մեմատ իջևան կ'ընէին , և Տէրոջը
հրամանին համեմատ կը չուէին .
Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած Տէրոջը հրամանին համեմատ՝ Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին :

ԳԼ. Ժ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Շինզի երկու հատ արծաթէ փող շինէ . կռածդ պիտի
շինես անանք , որ ժողովքը կանչելու համար՝ ու բանակներուն չուելուն
համար գործածես : Եւ երբոր զա- 3
նոնք ֆչեցընեն , բոլոր ժողովքը քովդ պիտի ժողովուին ժողովքի խորանին դուռը : Եւ թէ որ փոքր 4

ՄԿԸ Ջնջեցընեն , իշխաններըը՝ Լարա-
յելի հազարապետներըը քովդ պիտի
5 ժողովին : Ու երբոր ազգարա-
բութեան համար Ջնջեցընէք , արև-
ելքը իջևան ընող բանակներըը պի-
6 տի չտեն : Ու երբոր երկրորդ ան-
գամ ազգարարութեան ֆողը Ջնջե-
ցընէք , հարաւային կողմը իջևան
ընող բանակներըը պիտի չտեն . ա-
նոնց չուելուն համար ազգարարու-
7 թեան ֆողը պիտի Ջնջեցընեն : Ու
երբ ժողովուրդը ժողվելու ըլլաք՝
ֆող պիտի Ջնջեցընէք , բայց ազգա-
8 բարութիւն պիտի չընէք : Ու փո-
ղերը Ջնջեցնողներըը Ահարոնին որ-
դիքը քահանաներըը պիտի ըլլան . և
սրխկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտե-
9 նական կանոն ըլլայ ձեզի : Ու թէ
որ պատերազմելու երթաք՝ ձեր երկ-
րին մէջ ձեզի նեղութիւն տուող
թշնամիին դէմ , փողերով ազգա-
բարութիւն պիտի ընէք . ու պի-
տի յիշուիք Տէրոջը ձեր Աստուծոյն
առջևը , և ձեր թշնամիներէն ազա-
10 տուիք : Ու ձեր ուրախութեան
օրերուն ու ձեր ածներուն և ձեր
ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պի-
տի Ջնջեցընէք ձեր ողջակէզներուն
վրայ , ու ձեր խաղաղութեան զոհ-
ներուն վրայ , որ ձեզի յիշատակի հա-
մար ըլլան ձեր Աստուծոյն առջևը .
ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
11 Ու եղաւ որ երկրորդ տարին երկ-
րորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝ վկա-
յութեան խորանին վրայէն ամպը
12 վեր ելաւ : Ու Իսրայէլի որդիքը
իրենց դնացքին համեմատ չուեցին
Սինայի անապատէն . ու ամպը Փա-
13 ռանի անապատին մէջ կեցաւ : Ու
առաջ՝ Մովսէսին ձեռքովը պրոօճ
Տէրոջը հրամանին պէս չուեցին :
14 Ու առաջ՝ Յուդայի որդւոյը բա-
նակին դրօշակը չուեց՝ իրենց գուն-
դերուն կարգովը . ու անոր գուն-
դին վրայ Ամինադաբի որդին Նա-
15 ասոն էր : Ու Իսաքարի որդւոյը
ցեղին գունդին վրայ Սուգարի որ-
16 դին Նաթանայէլ էր : Ու Զա-
բուղոնի որդւոյը ցեղին գունդին
վրայ Փաղոնի որդին Եղիաբ էր :
17 Ու խորանը վար իջեցուցին . ու

խորանը վերցընող Գերսոնի որդի-
քը և Մերարիի որդիքը չուեցին :
18 Ու Ռուբենի բանակին դրօշակը
չուեց իրենց գունդերուն կարգովը .
ու անոր գունդին վրայ Ադիւրի
որդին Եղիսուր էր : Ու Շա-
19 մաւոնի որդւոյը ցեղին գունդին
վրայ Սուրիսադայի որդին Սաղա-
միել էր : Ու Գադի որդւոյը ցե-
20 ղին գունդին վրայ Գագուելի որ-
դին Եղիասափ էր : Ու որբա-
21 բանը վերցընող Կահաթացիները
չուեցին . ու խորանը կը կանգ-
նուէր մինչև անոնց դալը : Ու
22 Եփրեմի որդւոյը բանակին դրօշակը
չուեց իրենց գունդերուն կարգովը .
ու անոր գունդին վրայ Ամիուդի
որդին Եղիսամա էր : Ու Մա-
23 նասէի որդւոյը ցեղին գունդին վրայ
Փադասուրի որդին Գամաղիել
էր : Ու Բենիամինի որդւոյը ցե-
24 ղին գունդին վրայ Գեդէոնիի որ-
դին Աբիդան էր : Ու Դանի որ-
25 դւոյը բանակին դրօշակը իրենց
գունդերուն կարգովը բոլոր բանակ-
ներուն հետևէն չուեց . ու անոր
գունդին վրայ Ամիսադայի որդին
Աքիեզեր էր : Ու Աշերի որդւո-
26 յը ցեղին գունդին վրայ Եքրանի
որդին Փագիել էր : Ու Նեփ-
27 թաղիմի որդւոյը ցեղին գունդին
վրայ Էնանի որդին Աքիրէ էր :
28 Ասոնք էին Իսրայէլի որդւոյը չուելուն
կարգը իրենց գունդերուն համեմատ՝
երբոր կը չուէին :
29 Ու Մովսէս իր աներոջը՝ Յոթրոն
Մադիանացի Հագուելի որդւոյն
Յոթրոբին ըսաւ , Մենք կը չուենք
այն տեղը՝ որուն համար Տէրը ըսաւ
որ Ձեզի պիտի տամ . մեզի հետ
եկէ՛ր , ու բարիք պիտի ընենք քե-
զի . ինչու որ Տէրը Իսրայէլին բա-
րիք խոստացաւ : Ու անիկայ ը-
30 սաւ անոր , Ձեմ երթար , այլ իմ
երկիրս ու իմ ազգականներուս պի-
տի երթամ : Ու ինքը ըսաւ ,
31 Շնորհք ըրէ՛ մեզ մի թողուր .
քանզի անապատին մէջ մեր իջևան
ընելու տեղերը գիտես , ու մեզի
առաջնորդ կ՛ըլլաս : Ու թէ որ
32 մեզի հետ երթալու ըլլաս , ինչ-

բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ, մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ'ընենք։

33 Եւ անոնք Տէրոջը լեռնէն իրենք օրուան ճամբայով չուեցին. ու Տէրոջը ուխտին տապանակը իրենք օրուան ճամբայով անոնց առջևէն կ'երթար՝ անոնց հանգստանալու տեղ գտնե-
34 լու համար։ Եւ երբ բանակէն կը չուէին, Տէրոջը ամպը յորեկը անոնց վրան էր։

35 Եւ տապանակին չուելու ատենը՝ Մովսէս կ'ըսէր, Ելիր դո՛վ Տէր, ու քու թշնամիներդ թո՛ղ ցրուին, ու քեզ ատողները առջևէդ փախա-
36 չին։ Եւ անոր կենալու ատենը ինքը կ'ըսէր, Ո՛վ Տէր, Իսրայէլի հազարաց բիւրաւորներուն դարձիր։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ ժողովուրդը չարաչար տրտունջ կ'ընէր Տէրոջը առջևը. ու Տէրը լսեց, և իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու անոնց մէջ Տէրոջը կրակը վառեցաւ, և բանակին ծայ-
2 րերը Խղճնիրը կորսընցուց։ Եւ ժողովուրդը աղաղակեց Մովսէսին. ու Մովսէս աղօթեց Տէրոջը, և կրա-
3 կը դադրեցաւ։ Եւ անոր տեղին անունը Տաբերա դրաւ, Տէրոջը կրակը անոնց մէջ այրելուն համար։
4 Եւ անոնց մէջի խառնիճաղանճ բազմութիւնը շատ ցանկացան. ու Իսրայէլի որդիքն ալ դարձեալ լացին, և ըսին, Ո՞վ մեզի ուտելու միս
5 պիտի տայ. Եգիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը՝ վարունգները ու սեխերը և պրասները ու սոխերը և խատրոնները միտքերնիս կու գան.
6 Եւ հիմա մեր անձը չորցաւ. մանանայէն զատ ուրիշ բան մը չկայ աչ-
7 քերնուս առջևը։ Եւ մանանան գինձի սերմի պէս՝ ու անոր դոյնը
8 սուտակի դոյնի պէս էր։ Ժողովուրդը կը պտըտէր ու կը ժողվէր զա, և աղացքի մէջ կ'աղային, կամ անկանի մէջ կը ծեծէին. և պատուհաններու մէջ կ'եփէին, ու անկէ հոթիներ կը շինէին. և անոր համը եղաւ դաթիաներու համին պէս էր։

Եւ գիշերը երբոր բանակին վրայ 9
ցօղ կ'իջնէր, մանանան ալ անոր վրայ կ'իջնէր։

Ըն ատենը Մովսէս լսեց որ ժո- 10
ղովուրդը իրենց տոհմերովը ամէն մէկը իր վրանին դուռը կու լան. և Տէրոջը բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ, ու Մովսէսին ալ գէշ երևցաւ զա։ Եւ Մովսէս ը- 11
սաւ Տէրոջը, Ինչո՞ւ քու ծառադ չարչարեցիր, ու ինչո՞ւ քու առջևդ շնորհք չգտայ, որ զա բոլոր ժողովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես։
Մի թէ ե՞ս եմ յղացեր զա բոլոր 12
ժողովուրդը, կամ ե՞ս եմ ծներ զա, որ ինծի կ'ըսես, Գայլակի մը կաթնակը տղան գիրկդ առնելուն պէս անոնք դիրկդ առ, զա՝ մինչև այն երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդում ըրիր։
Ես ուրկի՞ց միս պիտի ունենամ, 13
որ զա բոլոր ժողովուրդին տամ. քանզի իմ բողբոջիքս կու լան ու կ'ըսեն, Միս տուր մեզի որ ուտենք։
Ես մինակ չեմ կրնար կրել զա բո- 14
լոր ժողովուրդը. ինչու որ զա ինծի շատ ծանր է։
Եւ թէ որ ինծի զա- 15
նոկ պիտի ընես, կ'աղաչեմ մէկէն մեռցնէր իս, թէ որ շնորհք գտայ քու առջևդ, որ իմ չարիքս չտեսնեմ։
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ինծի հա- 16
րիւր մարդ ծերերէն հաւաքեսուն հոգի ժողովէ, որոնք որ դուն գիտես թէ ժողովուրդին ծերերը ու գլխաւորներն են. և զանոնք ժողովքի խորանը բե՛ր, և հոն քեզի հետ կայնեն. Եւ ես հոն պիտի իջնեմ ու 17
խօսիմ քեզի հետ. և քու վրադ եղած Հոգիէն պիտի առնեմ, ու անոնց վրայ պիտի դնեմ, որ ժողովուրդին բեռը վերցընեն քեզի հետ, ու դուն միայնակ չվերցընես։ Եւ 18
ըսէ ժողովուրդին, վաղուան համար սրբուեցէք, ու միս պիտի ուտէք. ինչու որ Տէրոջը ականջներուն լացիք ըսելով, Ո՞վ մեզի միս պիտի կերցընէ, քանզի Եգիպտոսի մէջ աղէկ կ'ապրէինք. ուստի Տէրը ձեզի միս պիտի տայ, ու դուք պիտի ուտէք։
Ոչ թէ մինակ մէկ օր 19
պիտի ուտէք, և ոչ երկու օր՝ ոչ

հինգ օր՝ ութ տասը օր՝ ութ ալ քսան
20 օր. Լման մէկ ամիս մինչև քթերը-
նէդ դուրս գալը ու զզուիք. որովհետև ձեր
մէջտեղը եղող Տէրը սրհամարհեցիք,
և անոր առջևը լացիք՝ ըսելով,
Ինչո՞ւ մենք Եգիպտոսէն ելանք:
21 Եւ Մովսէս ըսաւ, Ես ժողո-
վուրդը՝ որոնց մէջ կը գտնուիմ,
վեց հարիւր հազար հետևակ հոգի
են, ու դուն ըսիր, Ես անոնց միս
պիտի տամ՝ որ լման մէկ ամիս ու-
22 տեն. Անոնց բաւական ըլլալու հա-
մար՝ միթէ ԲոլորոՀՀՀ

Մովսէս անանկ չէ, որ իմ բոլոր
8 տանս մէջ հաւատարիմ է, Ինչո՞ր
հետ բերան՝ ի բերան յայտնապէս
կը խօսիմ, և ո՛չ թէ առակով.
ու անիկայ Տէրոջը կերպարանքը կը
տեսնէ. ուստի իմ ծառայիս Մով-
սէսին դէմ խօսելու ինչո՞ւ չվախ-
9 ցաք: Ու Տէրոջը բարկութիւնը
անոնց վրայ բորբոքեցաւ. ու Ինքը
10 գնաց: Ու ամպը վրաց աւ խորա-
նէն, ու ահա Մարիամ ձիւնի պէս
բորոտ եղաւ. և Ահարոն Մարիա-
մին նայեցաւ, և ահա անիկայ բո-
11 րոտ էր: Ու Ահարոն ըսաւ Մով-
սէսին, Ա՛հ, տէր իմ, կ՚աղաչեմ,
վրանիս մեղք մի դներ. քանզի յի-
մարութիւն ըրինք, ու մեղք գոր-
12 ծեցինք. Թո՛ղ չնմանի ան մեռած
փղա՛ն՝ որ իր մօրը արգանդէն ելած
առնեը անոր մարմնոյն կէսը սպա-
13 ռուած է: Ու Մովսէս աղաղակեց
Տէրոջը՝ ըսելով, Ա՛ր խնդրեմ քեզ-
մէ, ո՛վ Աստուած, բժշկէ անիկայ:
14 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Թէ
որ անոր հայրը միայն անոր երեսը
թքնելու ըլլար, եօթը օր պիտի
չամչնա՞ր. Թո՛ղ անիկայ եօթը օր
բանակէն դուրս գոցուած պահուի,
15 ու անկէ ետև ընդունուի: Ու
Մարիամ բանակէն դուրս եօթը օր
գոցուած մնաց. ու ժողովուրդը
չյուծեց մինչև Մարիամին ընդու-
նուիլը:

ԻԶ. ԺԳ

1 Ու ետքը ժողովուրդը Հազերովթէն
չյուծին, ու վրաննի անապատը
2 իջևան ըրին: Ու Տէրը խօսեցաւ
3 Մովսէսին՝ ըսելով, Մարդիկ խըր-
կէ որ լրտեսեն Քանանու երկիրը,
որն որ Իսրայէլի որդւոցը պիտի
տամ. անոնց ամէն մէկը իշխան ըլ-
լալով՝ մէկմէկ մարդ իր հայրերուն
4 ցեղին կողմէն խրկէք: Ու Մովսէս
Տէրոջը հրամանին համեմատ խրկեց
զանոնք վրաննի անապատէն. բո-
լորը ան մարդիկը Իսրայէլի որդւոցը
5 գլխաւորներն էին, Որոնց անուն-
ները ասոնք են. Հռուբենի ցեղէն՝
6 Զաքուրի որդին Սամուա, Շը-
մաւոնի ցեղէն՝ Վռոհի որդին Սա-
փատ, Հուդայի ցեղէն՝ Հեփո- 7
նէի որդին Քաղէբ, Իսաքարի 8
ցեղէն՝ Հովսեփի որդին Իգաղ,
Եփրեմի ցեղէն՝ Նաւէի որդին Օ- 9
սէա, Բենիամինի ցեղէն՝ Ռա- 10
փուի որդին Փաղտի, Զաբու- 11
ղոնի ցեղէն՝ Սուդիի որդին Գեդ-
դիէլ, Հովսեփի ցեղէն՝ այսինքն 12
Մանասէի ցեղէն՝ Սուսիի որդին
Գադդի, Դանի ցեղէն՝ Գամաղիէլի 13
որդին Ամիէլ, Ասերի ցեղէն՝ Մի- 14
քայէլի որդին Սեթուր, Նեփ- 15
թաղիմի ցեղէն՝ Վափսիի որդին
Նաբի, Գադի ցեղէն՝ Մաքբիի 16
որդին Գուէլ:

Ասոնք են ան մարդոցը անուննե- 17
րը՝ որ Մովսէս խրկեց երկիրը լրտես
ելլու. և Մովսէս Նաւէի որդւոյն
Օսեսին անունը Հեսու դրաւ: Ու 18
Մովսէս խրկեց զանոնք Քանանու
երկիրը լրտեսելու, ու ըսաւ անոնց՝
Ա՛ս հարաւային կողմէն դէպ՚ի վեր
երթալով՝ լեռը ելէք. Ու ան երկ- 19
րին ինչպէս ըլլալը՝ ու հոն բնակող
ժողովուրդին զօրաւոր կամ տկար,
քիչուոր կամ շատուոր ըլլալը տեսէք.
Ու ան երկիրը՝ ուր որ անոնք կը 20
բնակին՝ ինչպէս է, աղէ՞կ է՝ թէ
գէշ. և ինչպէս են ան քաղաքները՝
ուր որ անոնք կը բնակին. վրան-
նե՞րէ՝ բաղկացած են՝ թէ պարսպ-
պաւոր են. Ու երկիրը ինչպէս է, 21
պարա՞րտ է՝ թէ անբեր. մէջը ծա-
ռեր կա՞ն՝ թէ ոչ: Ու ժիր եղէք,
ու ան երկրին պտուղէն առէք: Ու
ան օրերը խաղողին նոր ելած օրերն
էին: Ու ելան ու ան երկիրը լրտես 22
սեցին Սին անապատէն մինչև դէպ
՚ի Հրմաթ երթալու Լռոբ: Ու 23
հարաւային կողմէն ելան, ու դէպ՚ի
Վեբրոն եկան. ու հոն էր Քեսլէնի
Աքիմանի Սէսի Թոլմի. ու Վեբրոն Եգիպտոսի
Տայանիս քաղաքէն եօթը տարի ա-
ռաջ շինուած էր: Ու մինչև Նա- 24
քողի ձորը եկան, ու անկէ խաղողի
ողկոյզ մը կտրեցին ուսովը մէկ-
տեղ, և երկու հոգի չթակով վեր-
ցուցին անիկայ. և նուռներն ու
թուզերէն ալ փոքին: Իսրայէլի 25
որդւոցը անկէ կտրած ողկուզին հա-

մար՝ ան տեղին անունը Էսքողի ձոր
26 դուեցաւ : Եւ քառասուն օրէն եա-
քը ան երկիրը լրտեսելէն դարձան .
27 Եւ գալով հասան Մովսէսին ու Ա-
հարոնին և Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողովքին՝ Փառանի անապատը
Կադէս և անոնց ու բոլոր ժո-
ղովքին լուր բերին . և երկրին պը-
28 տուղը ցուցուցին անոնց : Եւ
պատմեցին անոր ու ըսին , Ան-
խրկած երկիրդ գացինք . իրաւցընէ
կաթ ու մեղր կը բղխէ ան , և անոր
29 պտուղը ասա է : Բայց ան երկրին
մէջ բնակող ժողովուրդը զօրաւոր
է , և քաղաքները պարսպաւոր ա-
խիտ մեծ են . Նաև հոն Ենակին որ-
30 դիքը տեսանք : Ամաղեկացիք ան
երկրին հարաւային կողմը կը բնա-
կին . ու Քետացիք և Յեբուսացիք
ու Ամորհացիք լեռները կը բնակին ,
և Քանանացիք ծովուն քովը ու
Յորդանանու եզերքը կը բնակին :
31 Եւ Քաղէբ՝ ժողովուրդը Մովսէսին
առջեւը լռեցուց , ու ըսաւ , Ել-
լինք , ու ժառանգենք ան . քան-
զի մենք անշուշտ կարող ենք անոր
32 տիրելու : Բայց անոր հետ ելլող
մարդիկը ըսին , Մենք ան ժողո-
վուրդին վրայ ելլելու կարող չենք ,
քանզի որ անոնք մեզմէ զօրաւոր են :
33 Եւ իրենց լրտեսած երկրին համար
դէշ լուր բերին Իսրայէլի որդւոցը՝
ըսելով , Ան երկիրը՝ որուն մէջ-
տեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու
համար , իր բնակիչները ուտող
երկիր մըն է . և անոր մէջի բոլոր
ժողովուրդը որ մենք տեսանք , յաղ-
34 թահասակ մարդիկ են : Եւ հոն
տեսանք հսկաները , Ենակին որ-
դիքը որ հսկաներէն էն . անանկ որ
մենք մեր աչքին մարախի պէս երե-
ցանք , և անանկ ալ անոնց աչքին
երեցանք :

ԺԴ . ԺՊ

1 Եւ բոլոր ժողովքը ձայնը վերցընե-
լով՝ աղաղակեց . և ժողովուրդը
2 լացաւ ան գիշերը : Եւ Իսրայէլի
բոլոր որդիքը տրտնջացին Մովսէսին
ու Ահարոնին դէմ . ու բոլոր ժո-
ղովքը ըսաւ անոնց , Երանի թէ
Եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած ըլ-
լայինք . երանի թէ ան անապատիս
մէջ մեռած ըլլայինք : Եւ ինչու 3
համար Տէրը մեզ ան երկիրը բերաւ ,
որ սրով իյնանք , և մեր կիներն ու
մեր որդիքը յափշտակուին . աղէկ չ՚ըլար մեզի որ Եգիպտոս
դառնանք : Եւ իրարու ըսին , 4
Եկէք մէկ զօրագլուխ մը ընտրենք ,
ու Եգիպտոս դառնանք : Եւ Մով- 5
սէս ու Ահարոն իրենց երեսին վրայ
ինկան Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
ժողովուած ժողովքին առջեւը : Եւ 6
երկիրը լրտեսողներէն՝ Նաւէի որ-
դին Յեսու ու Յեփոնէի որդին
Քաղէբ իրենց հանդերձները պատ-
ռեցին . Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո- 7
լոր ժողովքին խօսեցան՝ ըսելով ,
Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝
զանիկայ լրտեսելու համար , խիստ
բարի երկիր մըն է : Եթէ որ Տէրը մե- 8
զի հաճի , մեզ ան երկիրը պիտի տա-
նի , և զանիկայ մեզի պիտի տայ , որ
կաթ ու մեղր բղխող երկիր մըն է :
Միայն թէ Տէրոջը դէմ ապստամբ 9
մի ըլլաք . և ան երկրին ժողովուր-
դէն մի վախնաք . քանզի անոնք մեր
կերակուրն են . անոնց պաշտպանու-
թիւնը գացած է իրենց վրայէն , ու
Տէրը մեզի հետ է . անոնցմէ մի
վախնաք : Եւ բոլոր ժողովքը ըսին 10
թէ քարերով քարկոծեն զանոնք .
բայց Տէրոջը փառքը ժողովքի խո-
րանին մէջ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը՝
երեւցաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Մով- 11
սէսին , Ա՛ս ժողովուրդը մինչև ե՞րբ
զիս պիտի արհամարհէ , և իրենց
մէջը ըրած բոլոր հրաշքներուս ալ
մինչև ե՞րբ պիտի չհաւատան ինծի :
Ես անոնք ժանտախտով պիտի զար- 12
նեմ , ու կորսընցընեմ անոնք . և քեզ
անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը
պիտի ընեմ : Եւ Մովսէս ըսաւ 13
Տէրոջը , Ան աուները Եգիպտացիք
պիտի լսեն . քանզի գուն քու կարո-
ղութեամբդ ասոնց ժողովուրդը անոնց
մէջէն հանեցիր . Եւ անոնք պիտի 14
պատմեն ասոր երկրին բնակիչներուն .
Ասոնք անոնք լսած են որ գուն՝ Ով
Տէր , ասոր ժողովուրդին մէջտեղն ես ,
որ գուն՝ Ով Տէր , դէմ առ դէմ կը

տեսանուխ , և որ քու ամպդ անոնց վրայ կը կայնի , և որ ցորեկը ամպի սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով 15 կը քալես անոնց առջևէն : Հիմա թէ որ աս ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս մեռցընելու ըլլաս , քու համբաւդ լսող ազգերը պիտի խօ- 16 սին՝ ըսելով , Տէրը աս ժողովուրդը՝ անոնց երդումով խոստացած երկիրը տանելու կարող չըլլալուն համար , անապատին մէջ մեռցուց 17 զանոնք : Ու հիմա թող իմ Տէրոջս կարողութիւնը մեծ ըլլայ , 18 ինչպէս որ խօսեցար՝ ըսելով , Տէրը երկայնամիտ է , և առատ ողորմութիւնով , անօրէնութիւնը ու յանցանքը ներող . բայց յանցաւորը ամենևին անպատիժ չթողուր , հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազ- 19 գը հատուցանելով . Ա՛ղաչեմ քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ներէ աս ժողովուրդին անօրէնութիւնը , ինչպէս որ ներեցիր աս ժողովուրդին 20 Եգիպտոսէն մինչև հոս : Ու Տէրը ըսաւ , Քու խօսքիդ պէս ներեցի . 21 Բայց կենդանի եմ ես , որ բոլոր երկիրը Տէրոջը փառքովը պիտի լե- 22 ցուի , Բանզի բոլոր ան մարդիկը որ Եգիպտոսին մէջ ու անապատի մէջ իմ փառքս ու իմ բրած հրաշքներս տեսան , և մինչև հիմա իս տասը անգամ փորձեցին , ու իմ խօսքս 23 մտիկ չըրին , Պիտի չտեսնեն ան երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն երդում ըրի . իս արհամարհողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ 24 ան . Բայց որովհետև իմ ծառաս Քաղէբ ուրիշ միտք ունեցաւ , ու ինծի բոլոր սրտով ջհազանդեցաւ , ես ալ անիկայ իր գացած երկիրը պիտի տանիմ , և անոր սերունդը 25 պիտի ժառանգէ ան : Ու Ամաղեկացիք ու Քանանացիք ձորերուն մէջ կը նստին . վաղը դարձէք , և դէպ՝ ի անապատը Կարմիր ծովուն ճամբան չուեցէք :

26 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 27 Ահարոնին՝ ըսելով , Մինչև ե՞րբ աս չար ժողովքին ինծի դէմ տրընթնջելուն համբերեմ . ես լսեցի Իսրայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որ ինծի դէմ կը տրտնջեն : Ըսէ անոնց , 28 Ես կենդանի եմ՝ ի՛ըսէ Տէրը , որ ինչպէս դուք իմ ականջներուս խօսեցաք , անանկ ալ պիտի ընեմ ձեզի . Ձեր դիերը աս անապատիս 29 մէջ պիտի իյնան . և ձեր բոլոր հաշիւին համեմատ՝ ձեզմէ ամէն համրուածները քսան տարեկանէն վեր եղողները՝ դուք ինծի որ ինծի դէմ տրտնջեցիք , Ինչուշտ պիտի 30 մտնէք ան երկիրը՝ որուն մէջ ձեզ բնակեցընելու երդում ըրի , բայց՝ ի Յեփոնէի որդին Քաղէբէն՝ ու Նաւէի որդին Յեսուէն : Բայց 31 ձեր որդիքը՝ որոնց համար դուք ըսիք թէ պիտի յափշտակուին , անոնք պիտի տանիմ , և ձեր չհաւնած երկիրը անոնք պիտի տեսնեն : Բայց ձեր դիերը աս անապատին մէջ 32 պիտի իյնան : Ու ձեր որդիքը ա- 33 նապատին մէջ քառասուն տարի պիտի մնլորին , ու ձեր պոռնկութիւնները կրեն , մինչև որ ձեր դիերը անապատին մէջ սպառին : Ինչ- 34 պէս որ երկիրը քաղուսն օրուան մէջ լրտեսեցիք , անանկ ալ ան օրերուն թիւովն համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տեղը մէյմէկ տարի սպասելով՝ քառասուն տարի պիտի կրէք ձեր անօրէնութիւնները , ու իմ չեղքէ հեռանալս ճանչնաք : Ես Տէրս ըսի , 35 Ինծի դէմ ժողվուած բոլոր աս չար ժողովքին անշուշտ պիտի ընեմ աս բանը . անոնք աս անապատին մէջ պիտի սպառին , ու հոն մեռնին : Ու ան մարդիկը՝ որ Մովսէս խրկեց 36 ան երկիրը լրտեսելու , որոնք դարձան ու երկրին վրայով դէշ լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը անոր դէմ տրտնջելու գրդռեցին , Ան մարդիկը որ ան երկրին վրայով դէշ լուր հանեցին՝ հարուածով մեռան Տէրոջը առջևը : Բայց Նաւէի որդին 38 Յեսու և Յեփոնէի որդին Քաղէբ որ երկիրը լրտեսելու գացող մարդոցմէն էին , ողջ մնացին : Ու Մովսէս աս խօսքերը Իսրայէլի 39 բոլոր որդւոցը պատմեց , ու ժողովուրդը մեծ սուգ բռնաւ : Ու առա- 40 ւաւտնյ կանուխ վեր կենալով՝ լեռանը գլուխը ե-

լան՝ ըսելով , Ահա մենք պատրաստ
եմք , և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի
երթանք . ինչու որ մեղք գործեցինք :
41 Եւ Մովսէս ըսաւ , Ինչո՞ւ հիմա
Տէրոջը հրամանէն դուրս կ՚ելլէք .
42 աս բանը պիտի չյաջողի : Մի
ելլէք , (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ ,)
չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջեւը
43 յարդուիք . Ինչու որ Ամաղեկացիք
ու Քանանացիք հոն առջեւնիդ են ,
և սրով պիտի իյնաք . դուք Տէրոջ-
մէն ետ դառնալնուդ համար՝ Տէրը
44 ձեզի հետ պիտի չըլլայ : Բայց ա-
նոնք յամառութիւն ընելով՝ լեռա-
նը գլուխը ելան . սակայն Տէրոջը
ուխտին տապանակը ու Մովսէս
45 բանակին մէջէն չշարժուեցան : Ան
առենը ան լեռանը վրայ բնակող
Ամաղեկացիք ու Քանանացիք իջան ,
և զարկին անոնք , ու հալածեցին
մինչև Հորմա :

ԹՎ . ԺԵ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ,
ու ըսէ անոնց , Երբոր մտնէք ձեր
բնակութեան երկիրը՝ որն որ ձեզի
3 պիտի տամ , Եւ Տէրոջը անուշ
հոտ նուիրելու համար՝ արջառներէն
կամ հօտերէն պատարագ պիտի
մատուցանէք Տէրոջը , ողջակէզ
կամ ուխտ կատարելու զոհ՝ թէ
կամաւոր ընծայի համար , և թէ
4 ձեր տօներուն մէջ , Ան առենը
իր զոհը Տէրոջը մատուցանողը՝
հացի ընծայի համար հիմինի մը չոր-
րորդ մասը եղով շաղուած մէկ տա-
սանորդ բարակ ալիւր պիտի մա-
5 տուցանէ : Եւ ողջակէզին կամ
զոհին հետ՝ մէկ գառի համար՝ հի-
մինի մը չորրորդ մասը գինի թա-
6 փելու նուէր պիտի ընես . Կամ
խոյի մը համար՝ հիմինի մը երրորդ
մասը եղով շաղուած երկու տասա-
նորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ
7 պիտի ընես . Եւ թափելու նուէրի
համար հիմինի մը երրորդ մասը
գինի՝ անոյշ հոտի համար Տէրոջը
8 պիտի մատուցանես : Եւ երբոր
ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կա-
տարելու զոհի համար՝ կամ խաղա-

զութեան զոհի համար զուարակ մը
մատուցանես Տէրոջը , Ան առենը 9
զուարակին հետ կէս հիմին եղով
շաղուած իրեք տասանորդ բարակ
ալիւրէ հացի ընծայ մատուցանես .
Եւ թափելու նուէրի համար կէս 10
հիմին գինի մատուցանես . ասիկա
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մըն
է : Ահա մէկ զուարակի կամ խոյի 11
համար՝ կամ ոչխարի կամ այծի
համար ասանկ պիտի ըլլայ : Ձեր 12
պատրաստելու թիւովն նայելով՝ ա-
նոնց թիւովն համեմատ՝ ամէն մէ-
կուն անանկ պիտի ընէք : Երկրին 13
ամէն բնակը աս բաները անանկ
պիտի ընէ , Տէրոջը անուշահոտ
պատարագ մատուցանելու համար :
Եւ թէ որ ձեր քովը պանդխտացած 14
օտարականը՝ կամ ձեր ազգերուն
մէջ ձեր մէջը բնակողը Տէրոջը ա-
նուշահոտ պատարագ ընելու ըլլայ ,
ձեր ըրածին պէս անոնք ալ անանկ
պիտի ընէ : Ով ժողովք՝ ձեզի 15
համար և անոր քովը պանդխտացած
օտարականին համար մէկ կանոն
պիտի ըլլայ . ձեր ազգերուն մէջ
յաւիտենական կանոնով՝ Տէրոջը
առջեւը ինչպէս էք դուք , անանկ
պիտի ըլլայ օտարականն ալ : Ձե- 16
զի համար և ձեր քովը պանդխտա-
ցած օտարականին համար՝ մէկ օ-
րէնք ու մէկ կարգադրութիւն պի-
տի ըլլայ :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 17
սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 18
ու ըսէ անոնց , Երբոր ան երկիրը
մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ ,
Եւ ըլլայ որ երբ ան երկրին հա- 19
ցէն ուտէք , բարձրացընելու ըն-
ծայ մատուցանէք Տէրոջը . Ձեր 20
առջի խմորէն շերմ մը բարձրացընե-
լու ընծայ պիտի մատուցանէք . կա-
ւլի բարձրացընելու ընծան ինչպէս
որ կ՚ընէք , աս ալ անանկ պիտի
բարձրացընէք : Ձեր առջի խմո- 21
րէն բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէք Տէրոջը՝ ձեր ազգերուն
մէջ :
Իսկ թէ որ սխալիք ու չընէք աս 22
բոլոր պատուիրանքները՝ որ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին , Ինչ- 23

որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին ձեռքովը ան օրէն 'ի վեր՝ որ Տէրը պատուիրեց ձեր ազգերուն
24 մէջ յաւիտեան. Ու ըլլայ որ՝ եթէ ժողովքը սխալմամբ յանցանք մը ընէ, անատենը բոլոր ժողովքը՝ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝ մէկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ ըստ օրինի հացի ընծայով ու թափելու նուէրով, և մեղքի պատարագի համար այծերէն մէկ նոխազ:
25 Ու քահանան քաւութիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին համար, ու թողութիւն պիտի ըլլայ անոնց, ինչու որ սխալմունք էր, և անոնք իրենց սխալելուն համար իրենց ընծան Տէրոջը պատարագ բերին, ու նաև իրենց մեղքի
26 պատարագը Տէրոջը առջևը. Ուստի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին ու անոնց մէջը պանդխտացած օտարականներուն թողութիւն պիտի ըլլայ. քանգի բոլոր ժողովուրդը սխալման մէջ էր:
27 Ու թէ որ անձ մը սխալմամբ մեղք գործէ, անատենը մեղքի պատարագի համար մէկ տարեկան էգ
28 այծ մը պիտի բերէ. Ու քահանան քաւութիւն պիտի ընէ սխալմամբ մեղք գործող անձին համար. երբոր Տէրոջը առջևը սխալմամբ մեղք գործէ, անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ, ու անոր թողութիւն ըլլայ:
29 Սխալմամբ մեղք գործողին համար՝ թէ Իսրայէլի որդւոց մէջի բնակին համար՝ և թէ անոնց մէջը պանդխտացած օտարականին համար, մէկ օրէնք պիտի ունենաք:
30 Իսայց ան անձը որ յանդգնութեամբ բան մը կ'ընէ, թէ երկրին բնակը ըլլայ՝ և թէ օտարական, անիկայ Տէրը կը նախատէ. ան անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
31 կորսուի: Տէրոջը խօսքը արհամարհելուն ու անոր պատուիրանքը զանց ընելուն համար՝ ան անձը անշուշտ պիտի կորսուի. անոր անօրէնութիւնը իր վրան պիտի ըլլայ:
32 Ու երբ Իսրայէլի որդիքը անապատն էին, մարդ մը գտան՝ որ շաբաթ օրը փայտ կը ժողվէր:
33 Ու անոնք որ փայտ ժողվելը վրայ գըտան զանիկայ, Մովսէսին ու Ահարոնին և բոլոր ժողովքին առջևը բերին:
34 Ու բանտարկեցին զանիկայ, ինչու որ անոր ինչ ընելիքը նին ծանուցուած չէր:
35 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ան մարդը անպատճառ պիտի մեռցուի. բոլոր ժողովքը բանակէն դուրս քարերով պիտի քարկոծեն զանիկայ:
36 Ու բոլոր ժողովքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ բանակէն դուրս հանեցին զանիկայ, և քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ:
37 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
38 ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, որ իրենց ծոպերը շինեն իրենց հանդերձներուն քովանդակներուն վրայ՝ իրենց ազգերուն մէջ. ու քովանդակի ծոպերուն վրայ կապոյտ ժապաւէն մը դնեն.
39 Ու ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ, որ դուք տեսնէք ան՝ ու Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները միտքերնիդ բերէք, և ընէք անոնք. ու ձեր սրտերուն և ձեր աչքերուն յանձնուելիքնուն չհետևիք՝ որոնց ետևէն դուք կը մոլորիք.
40 Անանկ որ միտքերնիդ բերէք՝ ու ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս, ու սուրբ ըլլաք ձեր Աստուծոյն առջևը:
41 Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզի Աստուած ըլլալու համար ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ես եմ Եհովայ՝ ձեր Աստուածը:

ԻԶ. ԺՆ.

1 Ու Կահաթի որդւոյն Հասահաթի որդւոյն Իսահարին որդին Կորհ և Հուբենի որդւոցմէ Եղիաբի որդիքը Դաթան ու Աբիրոն և Փաղեթի որդին Ովն եղան,
2 Ու Իսրայէլի որդւոցմէ երկու հարիւր յիսուն հոգի ժողովքի խորհրդական գլխաւորներ՝ ու անուանի մարդիկներ հետերնին առնելով Մովսէսին առջևը եկան,
3 Ու Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողովեցան, ու ըսին անոնց, Ալ հերիք է ըռոքնէդ. ինչու որ բոլոր ժողովքը ամէնքն ալ սուրբ են, և Տէրը անոնց մէջն է. և ինչու

Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուր ձեզ
4 կը բարձրացընէք : Եւ երբ Մովսէս լսեց , իր երեսին վրայ ինկաւ . Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր
5 բոլոր ժողովքին՝ ըսելով , Վաղը Տէրը պիտի ցուցընէ թէ ո՛րն է իրը , և ո՛րն է սուրբը , ու զանիկայ իրեն պիտի մօտեցընէ . և ո՛րն որ ինքը կ'ընտրէ , իրեն պիտի մօտեցընէ :
6 Այս ըրէք . առէք ձեզի բուրվառներ , դուն ո՛վ Կորխ՝ և քու բոլոր
7 ժողովքդ . Եւ վաղը անոնց մէջը կրակ դրէք , ու Տէրոջը առջևը ա-նոնց վրայ խունկ դրէք . և սուրբը անիկայ ըլլայ , որն որ Տէրը կ'ընտրէ . ալ հերիք է ըռ-ռնէք՝ ո՛վ Ղևիի
8 որդիքը : Եւ Մովսէս ըսաւ Կորխին , Լսեցէք՝ ո՛վ Ղևիի որդիքը .
9 Պզտիկ բան կ'երևնայ ձեզի՝ որ Իսրայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մօտեցընելու համար՝ Իսրայէլի ժողովքին զատեց ձեզ , որ Տէրոջը խո-րանին պաշտօնը ընէք , և ժողովքին առջևը կայնիք՝ անոնց սպա-
10 սաւորութիւնը ընելու . Եւ քեզ ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ Ղևիի որդիքը իրեն մօտեցուց , ու դուք քահանայութի՞ւն ալ կը
11 փնտռէք : Ուրեմն դուն ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը դէմ ժողովուեցեալ . և Ահարոն ո՞վ է՝ որ անոր դէմ դուք տրտունջ կ'ընէք :
12 Եւ Մովսէս Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու համար խրկեց . և անոնք ըսին ,
13 Ձենք գալը . Մեզ անապատին մէջ մեռցընելու համար՝ կաթ ու մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելդ քի՞չ բան է , որ նաև մեր վրայ
14 տիրապետել կ'ուզես : Եւ մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը չտարիր , ո՛չ ալ մեզի արտի ու այգիի ժառանգութիւն տուիր . միթէ աս մարդոցը աչքե՞րը պիտի հանես . մենք չենք գալը :
15 Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ , ու ըսաւ Տէրոջը , Մի նայիր անոնց ընծաներուն . անոնցմէ էշ մըն ալ չառի , և անոնց մէկուն չարիք
16 մը չըրի : Եւ Մովսէս ըսաւ Կորխին , Ալաղը դուն ու քու բո-

լոր ժողովքդ Տէրոջը առջևը ներկայանաք , դուն և անոնք ու Ահարոն . Եւ առէք ամէն մէկերնիդ
17 ձեր բուրվառները , ու անոնց մէջը խունկ դրէք , և ամէն մէկը իր բուրվառը առնելով՝ այսինքն երկու հարիւր հիսուն բուրվառները , և դուն ալ ու Ահարոն ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները Տէրոջը առջևը մօտեցուցէք : Եւ ամէն մէկը իր
18 բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ դրին , ու անոնց վրայ խունկ դրին , և ժողովքի խորանին դուռը կայնեցան Մովսէսին ու Ահարոնին հետ : Եւ Կորխ անոնց դէմ ժո-
19 ղովքի խորանին դուռը ժողվեց բոլոր ժողովքը . ու Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովքին երևցաւ :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
20 Ահարոնին՝ ըսելով ,
21 Ատ ժողովքին մէջէն զատուեցէք , որ շուտով կոր-սընցընեմ զանոնք :
22 Անոնք երեսնուն վրայ ինկան՝ ու ըսին , Ո՛վ Աստուած՝ բոլոր մարդոց հոգիներուն Աստուածը , մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքի՞ն վրայ պիտի գայ քու բարկութիւնդ :
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով , Խօսէ ժողովքին ու ըսէ , Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացեք : Եւ Մովսէս ելաւ ու Դաթա-
25 նին և Աբիրոնին գնաց , և Իսրայէլի ծերերը անոր հետևէն գացին :
26 Եւ խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով , Ատ չար մարդոցը վրաններուն քովէն հեռացեք , ու անոնց մէկ բանին մի դպչիք , որ անոնց բոլորը մեղքերովը չկորսուիք : Այսպէս
27 անոնք Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացան . և Դաթան ու Աբիրոն և անոնց կնիկները ու անոնց որդիքը և ընտանիքը իրենց վրաններուն դուռը ելան կայնեցան :
28 Եւ Մովսէս ըսաւ , Այսով պիտի գիտնաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր այս գործերը ընելու , և ոչ թէ ես ինձ-
29 մէ բան մը ըրի . Եթէ որ այս մարդոց մեռնելուն պէս մեռնին , և թէ որ ամէն մարդու

պատահածը ասոնց ալ պատահի,
30 Տէրը իս խրկած չէ։ Կայց թէ որ
Տէրը հրաշք մը ընէ, և երկիրը իր
բերանը բանայ, ու զանոնք և ա-
նոնց բոլոր ունեցածը կլլէ, ու ա-
նոնք ողջ ողջ դժոխքը իջնեն, ան
ատենը պիտի գիտնաք որ ասոնք մար-
31 դիկը Տէրը անարգեցին։ Ու եղաւ
որ ասոնք բոլոր խօսքերը խօսիլը լմնա-
ցուցածին պէս, անոնց տակի գե-
32 տինը պատռեցաւ. Ու երկիրը իր
բերանը բացաւ, ու զանոնք և ա-
նոնց տուները ու Կորխին ունեցած
բոլոր մարդիկը և բոլոր անոնց ինչ-
33 քը կլլեց։ Ու անոնք ու բոլոր
անոնցները ողջ ողջ դժոխքը ի-
ջան. և երկիրը ծածկեց զանոնք,
ու ժողովքին միջէն կորսուեցան։
34 Ու անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր
Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան.
քանզի ըսին, Ազլայ որ երկիրը
35 մեզ ալ կլլէ։ Ու Տէրոջմէն կրակ
եկաւ, ու խունկ մատուցանող եր-
կու հարիւր յիսուն հոգին սպա-
ռնց։
36 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
37 սելով, Խօսէ Էլհազար քահանային
որդւոյն Նդիաազարին՝ որ բուրվառ-
ները ան այրուածին միջէն վերցընէ.
և դուն անոնց դիջէ խոշտ կրակը ան-
դին ցրուէ. քանզի անոնք սուրբ
38 եղան։ Այս իրենց հոգիներուն դէմ
մեղք գործողներուն բուրվառներէն
թիթեղները չինեն՝ սեղանը պատելու
համար. ինչու որ անոնք Տէրոջը
առջևը մատուցանելով՝ սուրբ եղած
են. և Իսրայէլի որդւոյը նշան պի-
39 տի ըլլան։ Ու Նդիազար քահա-
նան ան այրուած մարդոյը մատու-
ցած պղնձէ բուրվառները առաւ.
և զանոնք սեղանը պատելու համար
40 թիթեղներ չինեցին. (Իսրայէլի
որդւոյը յիշատակ ըլլալ համար,
որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար
մէկը Տէրոջը առջևը խունկ մատու-
ցանելու չմտնայ, և Կորխին պէս
ու անոր ժողովքին պէս չըլլայ.)
ինչպէս որ Տէրը բսաւ անոր՝ Մով-
սէսին ձեռքովը։
41 Ու հետևեալ օրը Իսրայէլի որ-
դւոյը բոլոր ժողովքը Մովսէսին
դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ը-
րին՝ ըսելով, Դուք Տէրոջը ժողո-
վուրդը մեռուցիք։ Ու եղաւ որ 42
երբ ժողովքը Մովսէսին ու Ահարո-
նին դէմ ժողվուած էին, դէպ՚ի
ժողովքի խորանը նայեցան, և ահա
ամպը ծածկեց ան, ու Տէրոջը փառ-
քը երևցաւ։ Ու Մովսէս ու Ա- 43
հարոն ժողովքի խորանին առջևը
եկան։ Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէ- 44
սին՝ ըսելով, Այս ժողովքին միջէն 45
ելէք, որ շուտով սպառեմ զա-
նոնք. և առնք երեսնուն վրայ ին-
կան։

Ու Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, 46
Խունկառը առ, ու միջը սեղա-
նին վրայէն կրակ դիր, և վրան
խունկ դիր, ու շուտով ժողովքը
գնա, ու անոնց համար քաւութիւն
ըրէ, ինչու որ Տէրոջմէն բարկու-
թիւն ելաւ. ժանտախտը սկսաւ։
Ու Ահարոն Մովսէսին ըսածին պէս՝ 47
խունկառը առաւ, ու ժողովքին
միջը վազեց, և ահա ժանտախտը
սկսած էր ժողովուրդին միջը, և
վրան խունկ դրաւ, ու ժողովուրդին
համար քաւութիւն ըրաւ. Ու 48
մեռելներուն ու ողջերուն միջտեղը
կայնեցաւ, ու ժանտախտը դադա-
րեցաւ։ Ու ժանտախտէն մեռած- 49
ները տասնուչորս հազար եօթը հա-
րիւր հոգի էին, Կորխի բանին հա-
մար մեռածներէն զատ։ Ու Ահա- 50
րոն դարձաւ Մովսէսին՝ ժողովքի
խորանին դուռը, ու ժանտախտը
դադրեցաւ։

ԺԷ. ԺԱ.

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոյը, 2
ու անոնցմէ իրենց հարցը տուներուն
համեմատ մէկմէկ գաւազան՝ ամենուն
իրենց հարցը տուներուն բոլոր իշ-
խաններէն տասնըերկու գաւազան
առ. ամէն մարդուն անունը իր
գաւազանին վրայ գրէ։ Ու Ահա- 3
րոնին անունը Ղևիին գաւազանին
վրայ պիտի գրես. ինչու որ անոնց
հայրերուն տանը իշխանին համար
մէկ գաւազան պիտի ըլլայ. Ու 4
զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայու-

թիւնին առջևը դնես , ուր որ ձեզի
5 պիտի հանդիպիմ : Եւ պիտի ըսես
ցայ որ՝ իմ բնտրած մարդուս դա-
ւազանը պիտի ծաղկի . ու պիտի
դադրեցընեմ ինծմէ Իսրայէլի որ-
դւոցը տրտունջը որոնք կը տրտընջեն
6 ձեր վրայով : Եւ Մովսէս խո-
սեցաւ Իսրայէլի որդւոցը . ու ա-
նոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը
տուներուն համեմատ՝ տասներկու
դաւազան տուին անոր , ամէն մէկ
իշխանին համար մէյմէկ դաւազան ,
և Ահարոնին դաւազանը անոնց դա-
7 ւազաններուն մէջն էր : Եւ Մով-
սէս դաւազանները Տէրոջը առջևը
դրաւ վկայութեան խորանին մէջ :
8 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս
վկայութեան խորանը մտաւ . և
ահա Ղևիի տանը կողմէն Ահարոնին դաւազանը ծաղկեցաւ ,
ու ծլեցաւ , և ծաղիկ բացաւ , ու
9 նուշեր հասցուց : Եւ Մովսէս բո-
լոր դաւազանները Տէրոջը առջևէն
դուրս հանեց Իսրայէլի բոլորը որ-
դւոցը առջևը . ու անոնք տեսան ,
և ամէն մէկը իր դաւազանը առաւ :
10 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահա-
րոնին դաւազանը վկայութիւնին
առջևը ետ դարձուր , որ ապստամբ-
ներուն նշան ըլլալու համար պա-
հուի . ու անոնց տրտունջը ինծմէ
11 վերցընես , որ չմեռնին : Եւ Մով-
սէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս
12 ըրաւ , անանկ ըրաւ : Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝
ըսելով , Ահա կը մեռնինք , կը
կորսունք . մենք ամէնքս կը կոր-
13 սունք . Ամէն ով որ Տէրոջը խո-
րանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս
ալ պիտի մեռնի՞նք :

ԳԼ · Ժ·

1 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին , Դուն
ու քեզի հետ քու որդիքդ և
քու հօրդ տունը սրբարանին ա-
նօրէնութիւնը պիտի կրեք . և դուն
ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քա-
հանայութիւնէն անօրէնութիւնը
2 պիտի կրեք : Եւ քու հօրդ ցե-
ղէն այսինքն Ղևիին ցեղէն եղող քու
եղբայրներդ մօտեցընես , որ քեզի
հետ միանան , ու քեզի սպասաւո-
րութիւն ընեն . և դուն ու քեզի
հետ քու որդիքդ վկայութեան խո-
րանին առջևը ՚ի ՚ի ընէք : Եւ 3
քու պահպանութիւնդ ու բոլոր խո-
րանին պահպանութիւնը պիտի պա-
հեն . միայն թէ սրբարանին անօթ-
ներուն ու սեղանին չմօտենան , որ
չըլլ անոնք մեռնին՝ չըլլ ալ դուք :
Եւ անոնք ձեզի հետ պիտի միանան , 4
ու ժողովքի խորանին պահպանու-
թիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ա-
մէն պաշտօնին նայելով . և օտար
մէկը պիտի չմօտենայ ձեզի : Եւ 5
սրբարանին պահպանութիւնը ու
սեղանին պահպանութիւնը պիտի
պահէք , որ ալ Իսրայէլի որդւոցը
վրայ բարկութիւն չըլլայ : Եւ ա- 6
հա ես Իսրայէլի որդւոցը մէջէն ձեր
եղբայրները Ղևտացիները առի .
անոնք ձեզի Տէրոջը համար պարգև
տրուած են , որ ժողովքի խորանին
պաշտօնը ընեն : Եւ դուն ու քե- 7
զի հետ քու որդիքդ սեղանին բո-
լոր բաներուն համար և վարագու-
րին ներսը եղած բաներուն համար
ձեր քահանայութիւնը պիտի պա-
հէք , ու պաշտօնը կատարէք . ձեր
քահանայութիւնը ՚ի՚ի պարգևի
պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարա-
կանը պիտի մեռցուի :

Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին , 8
Եւ ես ահա Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր սուրբ բաներէն իմ ընծաներուս
պահպանութիւնը քեզի տուի . Ե
անոնք օծման իրաւունքի համար քե-
զի և քու որդւոցդ տուի յաւիտե-
նական կանոնով : Սոնք քուկդ 9
պիտի ըլլան ամենասուրբ բաներէն՝
որ չեն այրուիր . անոնց ամէն հացի
ընծաներուն՝ անոնց ամէն մեղքի
պատարագներուն՝ և անոնց ամէն
յանցանքի պատարագներուն բոլոր
ընծաները՝ որ ինծի պիտի հատու-
ցանեն , ամենասուրբ են քեզի ու
քու որդւոցդ համար : Ամենա- 10
սուրբ տեղին մէջ պիտի ուտես ան .
ամէն արու պիտի ուտէ ան . անի-
կայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի : Ե- 11
ալ քուկդ պիտի ըլլայ . անոնց
պարգևներուն բարձրացընելու ըն-

Եւ ահա Իսրայէլի բոլոր տասա- 21
նորդը Ղեւիի որդւոցը տուի ժա-
ռանգութեան համար՝ իրենց պաշ-
տօնին փոխարէն, ժողովրդի խորա-
նին պաշտօնը ընելնուն համար։
Եւ Իսրայէլի որդիքը ալ ժողովրդի 22
խորանին պիտի չմտնեն, որ մեղք
չգրեն ու չմեռնին։ Եւ ժողովրդի 23
խորանին պաշտօնը Ղեւացիք պի-
տի ընեն, ու իրենց անօրէնութիւնը
իրենք պիտի կրեն. տեւական կանոն
պիտի ըլլայ, որ անոնք Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ ժառանգութիւն չու-
նենան։ Վասնզի Իսրայէլի որդւո- 24
ցը տասանորդը՝ որոնք Տէրոջը կ'ըն-
ծայեն, Ղեւացւոց ժառանգութիւն
տուի. ասոր պատճառով անոնց հա-
մար ըսի որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ
ժառանգութիւն չունենան։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 25
սելով, Ղեւացւոց 26
ու ըսէ անոնց, Երբոր Իսրայէլի
որդւոցմէն տասանորդը առնէք՝ որն
որ անոնց կողմանէ ձեզի ժառան-
գութեան համար տուի, ան առնելը
անկէ՝ տասանորդին տասնեորդ մա-
սը բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէք Տէրոջը։ Եւ ասիկա ձեր 27
բարձրացընելու ընծան՝ կալի ցորենի
պէս և ճնձանի բերքի պէս պիտի սե-
պուի ձեզի։ Ղեւացւոց՝ Իսրայէլի որ- 28
դւոցմէ ձեր առած բոլոր տասանորդ-
ներէն դուք ալ բարձրացընելու ըն-
ծայ պիտի մատուցանէք Տէրոջը.
և անոնցմէ Տէրոջը բարձրացընելու
ընծան Ահարոն քահանային պիտի
տաք։ Ձեզի եղած ընծանե- 29
րէն Տէրոջը ամէն բարձրացընելու
ընծան բոլորովին անոր ամենալա-
ւէն անոր սուրբ մասէն պիտի մա-
տուցանէք։ Ասոր պիտի ըսես 30
անոնց, Երբոր անոր ամենալաւէն
մատուցանէք, ան առնելը հացաբեր
կալի արդիւնքի պէս ու ճնձանի ար-
դիւնքի պէս սեպուի Ղեւացիներուն։ Եւ ամէն տեղ պիտի ու- 31
տէք ան, դուք ու ձեր ընտանիքնե-
րը. վասն զի ժողովրդի խորանին
մէջ ձեր ընելու պաշտօնին փոխա-
րէն ձեր վարձքն է ան։ Եւ անկէ 32

ծան, և Իսրայէլի որդւոցը բոլորը
էքերցընելու ընծաները. քեզի և
քեզի հետ քու որդւոցդ ու քու
ազգիկներուդ տուի անոնք յաւիտե-
նական կանոնով. քու տանդ մէջ
ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ու-
տէ։ Ամէնէն աղէկ եղեղն և ամե-
նէն աղէկ գինիին ու ցորենին բոլոր
երախայրիները՝ որ Տէրոջը պիտի
մատուցանեն, քեզի տուի։ Անոնց
երկրին մէջ եղած ամէն բերքերուն
երախայրիները՝ որ Տէրոջը պիտի
բերեն, քուկդ պիտի ըլլան. քու
տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը ան-
կէ պիտի ուտէ։ Իսրայէլի մէջ
ամէն նուիրուած բանը քուկդ պի-
տի ըլլայ։ Ամէն մարմնի ամէն
արգանդ բացողը որ Տէրոջը կ'ըն-
ծայեն, ըլ՛ մարդ ըլլայ և թէ անա-
սուն՝ քուկդ պիտի ըլլայ. միայն թէ
մարդուն առջինեկը անշուշտ պիտի
փրկես. և անմաքուր անասունին
առջինեկն ալ պիտի փրկես։ Ու
երբոր փրկուելու տղուն մէկ ամ-
սուան ըլլան, արբաթանին սիկղին
համեմատ՝ հինգ սիկղ արծաթի
գնով պիտի փրկես. սիկղը քսան
կերատ է։ Ոչ կովին առջինեկը
և ոչխարին առջինեկը կամ այծին
առջինեկը պիտի չփրկես, անոնք
սուրբ են. անոնց արիւնը սեղանին
վրայ պիտի սրսկես, ու անոնց ճար-
պը պիտի այրես անուշահոտ պա-
տարագ ընելու Տէրոջը. Եւ անոնց
միսը քուկդ պիտի ըլլայ, երբոր-
նելու երբուծը ու աջ կիսատ քուկդ
ըլլալուն պէս։ Սուրբ բաներէն
ամէն բարձրացընելու ընծաները՝ որ
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը կը մա-
տուցանեն, քեզի և քեզի հետ քու
որդիներուդ ու աղջիկներուդ տուի
յաւիտենական կանոնով. անիկայ
Տէրոջը առջեւը քեզի և քեզի հետ
քու սերունդիդ՝ աղի ուխտ մըն է
յաւիտեան։ Եւ Տէրը ըսաւ Ա-
հարոնին, Անոնց երկրին մէջ դուն
ժառանգութիւն պիտի չունենաս,
ու անոնց մէջտեղը բաժին չունե-
նաս. Իսրայէլի որդւոցը մէջ քու
բաժինդ ու ժառանգութիւնդ ես
եմ։

ամենաքաւը մատուցանելէն ետքը անոր համար մեղք պիտի չկրէք , ու Իսրայէլի որդւոցը սուրբը բաներըը չպղծէք որ չմեռնիք :

ԳԼ . ԺԶ .

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Այս է օրէնքին կանոնը որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն անարատ ու անբիծ՝ որուն վրայ լուծ
3 դրուած չըլլայ : Եւ Եղիազար քահանային պիտի տաք անիկայ , որ բանակէն դուրս հանէ , ու իր առջեւը մորթեն անիկայ : Եւ Եղիազար քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ , ու դէպ՚ի ժողովքի խորանին առջեւի կողմը եօթը անգամ պիտի սրսկէ անոր արիւնէն : Եւ երինջը իր աչքին առջեւը
5 պիտի այրեն երինջը . անոր մորթը ու միսը և անոր արիւնը աղբովը
6 միասին պիտի այրեն : Եւ քահանան պիտի առնէ եղեւնի փայտ՝ զոպայ ու կրկնակի կարմիր , և երինջին այրուած կրակին մէջը պիտի
7 նետէ : Եւ քահանան իր հանդերձները ու իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու ետքը բանակը մտնէ . և քահանան մինչեւ իրիկուն
8 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ զանիկայ այրողը իր հանդերձները ու իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , և մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
9 Եւ մաքուր մարդ մը երինջին մոխիրը պիտի ժողվէ , ու բանակին դուրսի դին մաքուր տեղ մը դնէ . և Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին համար պիտի պահուի , մեղայ համար
10 մաքրութեան ջուր ըլլալու : Եւ երինջին մոխիրը ժողվողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ . և ասիկայ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց մէջ պանդխտացող օտարականին համար յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ :
11 Ով որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի , եօթը օր անմաքուր
12 պիտի ըլլայ : Անիկայ անով զինքը մաքրել պիտի տայ երրորդ օրը , և եօթներորդ օրը մաքուր պիտի ըլլայ . բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ օրը , եօթներորդ օրը մաքուր պիտի չըլլայ :
13 Ով որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի ու ինքզինքը չմաքրէ , Տէրոջը խորանը կը պղծէ . և ան անձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի . անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չսրսկուելուն համար անիկայ անմաքուր է . իր անմաքրութիւնը տակաւին իր վրան է :
14 Վրանի մէջ մեռնող մարդուն համար օրէնքը սա է . ան վրանին մէջ
15 ամէն մտնողը և ան վրանին մէջ ամէն եղողը եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ամէն բաց ամանը որ
16 իր վրան կապուած խուփ չունի , անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ով որ դպչի դաշտի վրայ սրով սպաննուածի մը՝ կամ իր յանձէն մեռածի մը՝ կամ մարդու ոսկորի մը և կամ գերեզմանի մը , եօթը օր անմա-
17 քուր պիտի ըլլայ : Եւ անմաքուր եղողին համար՝ ան մեղայ համար այրուած երինջին մոխիրէն առնելով՝ ամանի մը մէջ վրան կենդանի ջուր դնեն . Եւ մաքուր մարդ
18 մը զոպայ պիտի առնէ , ու ան ջուրը խոթէ , և վրանին վրայ ու բոլոր ամաններուն վրայ և հոն եղած մարդոց վրայ՝ ու ոսկորի մը կամ սպանուածի մը կամ մեռածի մը և կամ գերեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի
19 սրսկէ : Եւ մաքուր մարդը պիտի սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը . և եօթներորդ օրը զանիկայ պիտի մաքրէ , ան ալ իր հանդերձները պիտի լուայ ու ջրով լուացուի , և իրիկունը մաքուր ըլլայ : Բայց ան մարդը՝ որ
20 անմաքուր ըլլալով չմաքրուիր , ան անձը ժողովքին մէջէն պիտի կորսուի , ինչու որ Տէրոջը սրբարանը պղծեց . անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ , անիկայ անմաքուր է :
21 Եւ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ անոնց , որ մաքրութեան ջուրը սրսկողը իր լաթերը պիտի լուայ . ու մաքրութեան ջուրին դպչողը մինչեւ իրիկուն անմա-

23 քուր պիտի ըլլայ : Եւ անմաքուր
անձը ինչ բանի որ դպչի՝ ան ալ
անմաքուր պիտի ըլլայ . ու անոր
դպչող մարդը մինչեւ իրիկուան ան-
մաքուր պիտի ըլլայ :

ԳԼ. Ի

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովքը Սին անապատը եկան
առջի ամսուն , ու ժողովուրդը
Կադեսի մէջ բնակեան ըսաւ . և Մա-
րիամ հոն վախճանեցաւ , ու հոն
թաղուեցաւ :
2 Եւ ժողովքին խմելը ջուր չկար .
ու Մովսէսին և Ահարոնին վրայ
3 հաւաքուեցան : Եւ ժողովուրդը
Մովսէսին հետ վիճելով՝ խօսեցան
ու ըսին , Երանի թէ մենք ալ
մեռնէինք՝ երբոր մեր եղբայրները
4 մեռան Տէրոջը առջեւը . Եւ ինչո՞ւ
Տէրոջը ժողովուրդը աս անապատը
բերիք , որ մենք ու մեր անասուն-
5 ները հոս մեռնինք : Եւ ինչո՞ւ
մեզ Եգիպտոսէն հանեցիք՝ մեզ աս
գէշ տեղը բերելու համար . հոն ո՛չ
սերմ ցանելու տեղ է , ո՛չ ալ
թզենիներու ու այգիներու և նռո-
ւենիներու . խմելու ջուր անգամ
6 չկայ : Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժո-
ղովքին առջեւէն երթալով ժողովքի
խորանին դուռը գացին , ու իրենց
երեսին վրայ ինկան . և Տէրոջը
փառքը անոնց երեւցաւ :
7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
8 ըսելով , Գաւազանը առ , ու ժո-
ղովքը ժողվէ , դուն ու քու եղ-
բայրդ Ահարոն , և անոնց աչ-
քերուն առջեւը խօսեցէք ապառա-
ժին , ու իր ջուրը պիտի տայ . և
դուն ապառաժէն ջուր պիտի հանես
անոնց , ու ժողովքին և անոնց ա-
9 նասուններուն խմցնես : Եւ Մով-
սէս առաւ գաւազանը Տէրոջը առ-
ջեւէն , ինչպէս որ իրեն պատուիրեց :
10 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքը
ապառաժին առջեւը ժողվեցին . և
բսաւ անոնց , Լսեցէք հիմա՝ ո՛վ
ապստամբներ , ձեզի ա՞ս ապառա-
11 ժէն ջուր հանենք : Եւ Մովսէս իր
ձեռքը վերցուց , ու գաւազանը եր-
կու անգամ ապառաժին զարկաւ ,
և առատօրէն ջուր եկաւ , և ժո-
ղովքը ու անոնց անասունները խը-
մեցին :
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
Ահարոնին , Որովհետեւ ինծի չհա-
ւատացիք Իսրայէլի որդւոցը աչքե-
րուն առջեւը իմ փառաւորելու , ա-
նոր համար աս ժողովուրդը դուք
պիտի չտանիք ան երկիրը՝ որն որ
անոնց տուի : Մերիպայի ջուրը աս
13 է . վասն զի Իսրայէլի որդիքը Տէ-
րոջը դէմ վիճեցան . և ինքը փառա-
ւորուեցաւ անոնց մէջ :
14 Եւ Մովսէս Կադեսէն դեսպան-
ներ խրկեց Եդոմի թագաւորին՝ ե-
ղբօրդ , Իսրայէլ կ'ըսէ քու եղբայրդ
Իսրայէլ , Անգի պատահած բոլորը
նեղութիւնը գիտես . Ինչպէս մեր
15 հայրերը Եգիպտոս իջան , և բնա-
կեցանք Եգիպտոսի մէջ շատ տարի .
և Եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու
մեր հայրերը : Եւ երբ մենք Տէ-
16 րոջը աղաղակեցինք , լսեց մեր ձայ-
նը . և հրեշտակ մը խրկեց , ու մեզ
Եգիպտոսէն հանեց . և ահա մենք
քու սահմանիդ ծայրի Կադես քա-
ղաքին մէջն ենք . Հնո՛ր ըսե՝
17 անցնինք քու երկրէդ . արտերէն ու
այգիներէն պիտի չանցնինք , և
հորերէն ջուր պիտի չխմենք . ար-
քունական ճամբայէն պիտի եր-
թանք , աջ կամ ձախ կողմը պիտի
չխոտորինք՝ մինչեւ որ քու սահմանէդ
անցնինք : Եւ Եդոմ բսաւ անոր ,
18 Իմ երկրէս պիտի չանցնիս , ապա
թէ ոչ՝ սրով քու դէմդ կ'ելլեմ :
19 Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին անոր ,
Մենք մեծ ճամբայէն կ'անցնինք , և
թէ որ ես ու իմ անասուններս քու
ջուրդդ խմենք , անոր դինը կը հա-
տուցանեմ . առանց ուրիշ բան մը
ընելու իմ ոտքերուս կ'անցնիմ :
20 Եւ անիկայ բսաւ , Պիտի չանցնիս .
և Եդոմ մեծ բազմութիւնով ու
հզօր ձեռքով անոնց դէմը ելաւ :
21 Ուստի Եդոմ իր սահմանէն Իս-
րայէլին ճամբայ տալ չուզեց . ուս-
տի Իսրայէլ դարձաւ անկէ :
22 Եւ Կադեսէն չուեցին , ու Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը
Հովը լեռը եկան : Եւ Տէրը խօ-
23

սեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Հրեայ ամենայն ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրին մասին, ըսելով, Ահարոն իր 24 ժողովուրդին պիտի խառնուի. քանի Աբրահամի Իսահակի եւ Յակոբայ Աստուածը ինծի համար ըսաւ՝ ըսելով, 25 Հարկաւ ձեզ պիտի այցելեմ ու ձեզի եղածը Եգիպտոսի մէջ տեսայ. 26 ուստի ես ըսի, Եգիպտոսի տառապանքէն պիտի ելլեմ ձեզ Քանանացիներուն երկիրը տանիմ, որ կաթ ու մեղր կը հոսի. ես Տէրն եմ։ 27 Մովսէս ու Ահարոն խօսեցան Իսրայէլի որդիներուն հետ, ու Մովսէս հետը խօսեցաւ Եգիպտոսի թագաւորին հետ, որ Իսրայէլի որդիները իր երկրէն ելլեն։ 28 Մովսէս ու Ահարոն խօսեցան Եգիպտոսի երկրին մէջ, 29 ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ՝ ըսելով, Ես Տէրն եմ. ինչ որ քեզի կ'ըսեմ Եգիպտոսի թագաւորին, դուն ալ ըսէ անոր։ 30 Մովսէս Տէրոջը առջեւ ըսաւ, Ահա ես անթլփատ շրթունքներ ունիմ, ուրեմն Փարաւոն ինծի ինչպէս պիտի լսէ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Տես, Փարաւոնին Աստուած կրնամ ընել զքեզ. ու Ահարոն քու մարգարէդ պիտի ըլլայ։ 2 Դուն ինչ որ պատուիրեմ քեզի, պիտի խօսիս. ու Ահարոն քու եղբայրդ Փարաւոնին պիտի ըսէ, որ Իսրայէլի որդիները իր երկրէն արձակէ։ 3 Բայց ես Փարաւոնին սիրտը պիտի կարծրացնեմ, ու իմ նշաններս ու հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի շատցնեմ։ 4 Փարաւոն ալ ձեզի պիտի չլսէ, ու ես իմ ձեռքս պիտի դնեմ Եգիպտոսի վրայ, ու իմ զօրքերս, իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիները, Եգիպտոսի երկրէն պիտի հանեմ մեծ դատաստաններով։ 5 Ու Եգիպտոսի մէջ պիտի գիտնան թէ ես Տէրն եմ, երբ Եգիպտոսի վրայ ձեռքս երկնցնեմ ու Իսրայէլի որդիները անոնց միջէն հանեմ։ 6 Մովսէս ու Ահարոն այնպէս ըրին. ինչպէս Տէրը անոնց պատուիրեց, նոյնպէս ըրին։ 7 Մովսէս ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն ութսունեւչորս տարեկան էր, երբ Փարաւոնին հետ խօսեցան։

8 Տէրը Մովսէսին ու Ահարոնին ըսաւ՝ ըսելով, 9 Երբ Փարաւոն ձեզի ըսէ՝ ըսելով, Հրաշք մը ըրէք ձեզի համար, ապա դուն Ահարոնին ըսէ, Գաւազանդ առ ու Փարաւոնին առջեւ գետին ձգէ, որ օձ ըլլայ։ 10 Մովսէս ու Ահարոն մտան Փարաւոնին մօտ ու այնպէս ըրին, ինչպէս Տէրը պատուիրեց. Ահարոն իր գաւազանը Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն առջեւ գետին ձգեց, ու օձ եղաւ։ 11 Փարաւոն ալ իմաստուններ ու կախարդներ կանչեց, ու Եգիպտոսի կախարդները իրենց գաղտնի արուեստներով նոյնպէս ըրին։ 12 Ամէնքն ալ իրենց գաւազանները գետին ձգեցին, ու անոնք օձեր եղան. բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գաւազանները կլլեց։ 13 Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու չլսեց անոնց, ինչպէս Տէրը ըսած էր։

14 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Փարաւոնին սիրտը ծանր է, չուզեր ժողովուրդը արձակել։ 15 Գնա առտու Փարաւոնին մօտ. ահա ջուրը պիտի ելլէ, ու դուն գետափին անոր առջեւ կեցիր, ու Նեղոսի ձեռքդ առած գաւազանը ձեռքդ առ։ 16 Ու անոր ըսէ, Եբրայեցիներուն Աստուած Տէրը զիս քեզի ղրկեց՝ ըսելով, Ղրկէ իմ ժողովուրդս, որ անապատին մէջ ինծի պաշտօն ընեն. ահա մինչեւ հիմա չլսեցիր։ 17 Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Այս բանով պիտի գիտնաս թէ ես Տէրն եմ. ահա գաւազանով որ ձեռքիս մէջ է, Նեղոսի ջուրերուն վրայ պիտի հարուածեմ, ու ջուրերը արիւն պիտի դառնան։ 18 Ու Նեղոսի մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին, ու Նեղոսը պիտի գարշահոտի, ու Եգիպտացիները Նեղոսի ջուրը խմելու կարող պիտի չըլլան։ 19 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ահարոնին ըսէ, Գաւազանդ առ ու Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ, անոնց գետերուն, անոնց առուներուն, անոնց լճակներուն ու անոնց բոլոր ջրհաւաքներուն վրայ ձեռքդ երկնցուր, որ արիւն ըլլան. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ, թէ՛ փայտի ու թէ՛ քարի անօթներուն մէջ արիւն պիտի ըլլայ։ 20 Մովսէս ու Ահարոն այնպէս ըրին, ինչպէս Տէրը պատուիրեց. ու գաւազանը վերցուց ու Փարաւոնին ու անոր ծառաներուն առջեւ Նեղոսի ջուրերուն հարուածեց, ու Նեղոսի մէջ եղած ջուրերը արիւն դարձան։ 21 Ու Նեղոսի մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու Նեղոսը գարշահոտեց, ու Եգիպտացիները Նեղոսի ջուրը խմելու կարող չեղան. ու Եգիպտոսի երկրին մէջ արիւն եղաւ։ 22 Եգիպտոսի կախարդներն ալ իրենց գաղտնի արուեստներով նոյնպէս ըրին. ուստի Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու չլսեց անոնց, ինչպէս Տէրը ըսած էր։ 23 Փարաւոն դարձաւ ու իր տունը մտաւ, ու այս ալ իր սրտին մէջ չդրաւ։ 24 Ու Եգիպտոսի բոլոր ժողովուրդը Նեղոսի ջուրը խմելու համար շուրջը փոսեր փորեցին, որովհետեւ Նեղոսի ջուրը խմելու կարող չէին։ 25 Ու Տէրը Նեղոսին հարուածելէն յետոյ եօթը օր լրացաւ։

26 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Փարաւոնի մօտ մտիր ու անոր ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Ղրկէ իմ ժողովուրդս, որ անապատին մէջ ինծի պաշտօն ընեն. 27 ու եթէ չուզես ղրկել, ահա ես ալ գորտերով պիտի հարուածեմ քու բոլոր սահմանդ։ 28 Ու Նեղոսը գորտերով պիտի լեցուի, ու անոնք պիտի ելլեն ու քու տունդ պիտի մտնեն, ու քու ննջարանիդ սենեակը, ու քու մահիճիդ վրայ, ու քու ծառաներուդ տունը, ու քու ժողովուրդիդ վրայ, ու քու թոնիրներդ ու քու հունդ մտնելու են։ 29 Ու գորտերը քեզի, ու քու ժողովուրդիդ, ու քու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն։

ԳԼ. ԻԷ

1 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ահարոնին ըսէ, Գաւազանդ առ ու գետերուն, առուներուն ու լճակներուն վրայ ձեռքդ երկնցուր, ու գորտերը Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն։ 2 Ահարոն Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ ձեռքը երկնցուց, ու գորտերը ելան ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկեցին։ 3 Բայց կախարդներն ալ իրենց գաղտնի արուեստներով նոյնպէս ըրին, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր բերին։ 4 Ու Փարաւոն Մովսէսին ու Ահարոնին կանչեց ու ըսաւ, Տէրոջը դէմ ու ձեզի դէմ խնդրեցէք, որ գորտերը ինծմէ ու իմ ժողովուրդէս հեռացնէ. ժողովուրդը ղրկեմ, որ Տէրոջը պաշտօն ընեն։ 5 Մովսէս Փարաւոնին ըսաւ, Ինծի պատուէր տուր, թէ երբ պիտի խնդրեմ քեզի համար, քու ծառաներուդ համար ու քու ժողովուրդիդ համար, որ գորտերը քեզմէ ու քու տուներուդ մէջէն հեռացուին, որ միայն Նեղոսի մէջ մնան։ 6 Ան ալ ըսաւ, Վաղը։ Մովսէս ալ ըսաւ, Ինչպէս որ ըսիր, այնպէս ըլլայ, որպէսզի գիտնաս թէ Տէրոջ պէս մէկը չկայ, Տէրոջ պէս չկայ, ու ոչ ոք կայ որ Տէրոջ պէս ըլլայ։ 7 Գորտերը քեզմէ, քու տուներուդէն, քու ծառաներուդէն ու քու ժողովուրդէդ պիտի հեռանան, միայն Նեղոսի մէջ պիտի մնան։ 8 Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնէն ելան, ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց գորտերուն համար, որ զոր խոստացաւ Փարաւոնին, անոնք ալ ըրին։ 9 Ու գորտերը տուներուն, գաւիթներուն ու արտերուն մէջէն մեռան, ու կոյտ կոյտ ըրին զանոնք, ու երկիրը գարշահոտեց։ 10 Բայց Փարաւոն տեսնելով որ հանգիստ եղաւ, իր սիրտը կարծրացուց, ու չլսեց անոնց, ինչպէս Տէրը ըսած էր։

11 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ահարոնին ըսէ, Գաւազանդ երկնցուր ու գետինի հողին հարուածէ, որ ոջիլներ ըլլան Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ։ 12 Ու այնպէս ըրին. Ահարոն գաւազանը ձեռքը առաւ ու գետինի հողին հարուածեց, ու ոջիլներ եղան մարդոց ու անասուններուն վրայ. գետինի հողին բոլոր փոշին Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ ոջիլներ եղաւ։ 13 Կախարդներն ալ իրենց գաղտնի արուեստներով նոյնպէս ըրին, որ ոջիլներ հանեն, բայց չկրցան. ու ոջիլները մարդոց ու անասուններուն վրայ կային։ 14 Ուստի կախարդները Փարաւոնին ըսին, Աստուծոյ մատն է այս։ Բայց Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու չլսեց անոնց, ինչպէս Տէրը ըսած էր։

15 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Վաղ առտու Փարաւոնին առջեւ կանգնէ, ահա ջուրը պիտի ելլէ, ու անոր ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Ղրկէ իմ ժողովուրդս, որ անապատին մէջ ինծի պաշտօն ընեն. 16 ուրեմն եթէ չուզես ղրկել իմ ժողովուրդս, ահա ես ալ ցիրանի պիտի ղրկեմ քեզի, քու ծառաներուդ, քու ժողովուրդիդ ու քու տուներուդ վրայ, ու Եգիպտացիներուն տուները ցիրանիով պիտի լեցուին, ու անոնք որ գտնուած են անոր վրայ։ 17 Ու այն օրը Գեսեմ երկիրը, որուն վրայ իմ ժողովուրդս կը գտնուի, ցիրանի չպիտի ըլլայ, որպէսզի գիտնաս թէ ես Տէրն եմ այս երկրին մէջ։ 18 Ու իմ ժողովուրդիս ու քու ժողովուրդիդ միջեւ փրկութիւն պիտի դնեմ. վաղը այս նշանը պիտի ըլլայ։ 19 Ու Տէրը այնպէս ըրաւ. ցիրանիի մեծ հոսանք եղաւ Փարաւոնի տունը, անոր ծառաներուն տունը ու Եգիպտոսի ամբողջ երկիրը. երկիրը ցիրանիէն աւերուեցաւ։ 20 Ու Փարաւոն Մովսէսին ու Ահարոնին կանչեց ու ըսաւ, Գացէք, Աստուծոյ զոհ մատուցանեցէք այս երկրին մէջ։ 21 Մովսէս ըսաւ, Այնպէս չի վայելեր ընել, որովհետեւ Եգիպտացիներուն գարշելի բաները պիտի զոհենք Տէրոջը մեր Աստուծոյ։ Ահա եթէ Եգիպտացիներուն գարշելի բաները մեր աչքին առջեւ զոհենք, մեզ պիտի չքարկոտեն։ 22 Երեք օրուան ճամբայ պիտի երթանք անապատին մէջ, ու Տէրոջը մեր Աստուծոյ զոհ պիտի մատուցանենք, ինչպէս որ մեզի պատուիրեց։ 23 Փարաւոն ըսաւ, Ես ձեզ պիտի ղրկեմ, որ անապատին մէջ Տէրոջը ձեր Աստուծոյ զոհ մատուցանէք, միայն հեռու մի երթաք. ինծի համար ալ խնդրեցէք։ 24 Մովսէս ըսաւ, Ահա քեզմէ ելլելով Տէրոջը պիտի խնդրեմ, ու ցիրանիները Փարաւոնէն, անոր ծառաներուն ու անոր ժողովուրդէն վաղը պիտի հեռանան. միայն Փարաւոն նենգութիւն չընէ, որ ժողովուրդը չղրկէ, որ Տէրոջը զոհ մատուցանեն։ 25 Մովսէս Փարաւոնէն ելաւ ու Տէրոջը աղաչեց։ 26 Տէրը Մովսէսին ըրածին պէս ըրաւ. ցիրանիները Փարաւոնէն, անոր ծառաներուն ու անոր ժողովուրդէն հեռացուցեց, մէկ հատ անգամ անոնցմէ չմնաց։ 27 Ու Փարաւոն իր սիրտը կարծրացուց այս անգամ ալ, ու ժողովուրդը չղրկեց։

ԳԼ. ԻԸ

1 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Փարաւոնին մօտ մտիր ու անոր ըսէ, Տէրը Եբրայեցիներուն Աստուածը այսպէս կ'ըսէ, Ղրկէ իմ ժողովուրդս, որ ինծի պաշտօն ընեն. 2 ուրեմն եթէ չուզես ղրկել ու դեռ կը պահես զանոնք, 3 ահա Տէրոջը ձեռքը պիտի գայ քու անասուններուդ վրայ որ դաշտերուն մէջ են, ձիերուն, էշերուն, ուղտերուն, արջառներուն ու հոտերուն վրայ, շատ մահաբեր ժանտախտ մը պիտի ըլլայ։ 4 Տէրը Իսրայէլի անասուններուն ու Եգիպտացիներուն անասուններուն միջեւ պիտի զատորոշէ, որ Իսրայէլի որդիներուն ոչ մէկ բան մեռնի։ 5 Տէրը ժամանակ մը որոշեց՝ ըսելով, Վաղը Տէրը այս բանը պիտի ընէ երկրին մէջ։ 6 Ու Տէրը հետեւեալ օրը այնպէս ըրաւ. Եգիպտացիներուն անասունները բոլորովին մեռան, բայց Իսրայէլի որդիներուն անասուններէն մէկ հատ անգամ մը չմեռաւ։ 7 Փարաւոն ղրկեց, ու ահա Իսրայէլի անասուններէն մէկ հատ անգամ մը չմեռաւ. բայց Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու ժողովուրդը չղրկեց։

8 Տէրը Մովսէսին ու Ահարոնին ըսաւ, Վառարանի մուր առէք ձեր ափերը լեցուցէք, ու Մովսէս երկինքին առջեւ Փարաւոնին աչքին առջեւ զայն ցանէ։ 9 Ու ան Եգիպտոսի ամբողջ երկրին վրայ փոշի պիտի ըլլայ, ու մարդոց ու անասուններուն վրայ պիտի ելլէ, որ ամբողջ Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն կողմ ուռեցուցիչ ու վէրքեր ըլլան։ 10 Ուստի վառարանի մուրը առին ու Փարաւոնին առջեւ կեցան, ու Մովսէս զայն երկինքին ցանեց, ու մարդոց ու անասուններուն վրայ ուռեցուցիչ ու վէրքեր եղան։ 11 Կախարդները Մովսէսին առջեւ չկրցան կենալ ուռեցուցիչին պատճառով, որովհետեւ ուռեցուցիչը կախարդներուն վրայ էր ու Եգիպտոսի բոլոր ժողովուրդին վրայ։ 12 Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու չլսեց անոնց, ինչպէս Տէրը Մովսէսին ըսած էր։

13 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Վաղ առտու Փարաւոնին առջեւ կանգնէ ու անոր ըսէ, Տէրը Եբրայեցիներուն Աստուածը այսպէս կ'ըսէ, Ղրկէ իմ ժողովուրդս, որ ինծի պաշտօն ընեն. 14 որովհետեւ այս անգամ ես ալ իմ բոլոր հարուածներս պիտի ղրկեմ քու սրտիդ վրայ, քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ վրայ, որպէսզի գիտնաս թէ երկրի վրայ ինծի պէս մէկը չկայ։ 15 Որովհետեւ հիմա ձեռքս երկնցուցի, որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտախտով հարուածեմ, ու երկրէն կտրուած պիտի ըլլաս։ 16 Բայց ես քեզ այս պատճառով կեցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզի ցուցնեմ, ու որ իմ անունս ամբողջ երկրի վրայ պատմուի։ 17 Դեռ ինքզինքդ իմ ժողովուրդիս դէմ կը բարձրացնես, որ չղրկես զանոնք։ 18 Ահա վաղը այս ժամուն շատ մեծ կարկուտ պիտի տեղացնեմ, որուն նմանը Եգիպտոսի հիմնադրութենէն մինչեւ հիմա չեղաւ։ 19 Ուրեմն հիմա ղրկէ, ամրացուր քու դաշտիդ մէջ եղածները, որովհետեւ ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գտնուի ու տունը չհաւաքուի, կարկուտը վրանին պիտի իջնէ ու պիտի մեռնին։ 20 Փարաւոնի ծառաներուն մէջ Տէրոջ խօսքէն վախցողները իրենց ծառաները ու անասունները տուներուն մէջ հաւաքեցին։ 21 Բայց Տէրոջ խօսքին ուշադրութիւն չընողները իրենց ծառաները ու անասունները դաշտին մէջ թողուցին։

22 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Երկինքին առջեւ ձեռքդ երկնցուր, որ կարկուտ ըլլայ Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ, մարդոց, անասուններուն ու երկրին բոլոր խոտերուն վրայ, Եգիպտոսի երկրին վրայ։ 23 Մովսէս գաւազանը երկինքին երկնցուց, ու Տէրը որոտ ու կարկուտ տուաւ, ու կրակ գետին ելաւ, ու Տէրը կարկուտ տեղացուց Եգիպտոսի երկրին վրայ։ 24 Ու կարկուտ եղաւ, ու կարկուտին մէջ կրակ խառնուած, շատ մեծ կարկուտ, որուն նմանը Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ ազգ մը ըլլալէն ի վեր չեղաւ։ 25 Ու կարկուտը Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ ամէն ինչ որ դաշտին մէջ էր հարուածեց, թէ՛ մարդ ու թէ՛ անասուն, ու կարկուտը երկրին բոլոր խոտերը ջարդեց ու դաշտին բոլոր ծառերը փշրեց։ 26 Միայն Գեսեմ երկիրը, ուր Իսրայէլի որդիները կային, կարկուտ չեղաւ։ 27 Ուստի Փարաւոն Մովսէսին ու Ահարոնին կանչեց ու ըսաւ անոնց, Այս անգամ մեղանչեցի. Տէրը արդար է, ես ու իմ ժողովուրդս անօրէն ենք։ 28 Տէրոջը աղաչեցէք, որ Աստուծոյ այս ահագին ձայնը ու կարկուտը բաւական ըլլայ, ու ձեզ ղրկեմ, որ այլեւս չմնաք։ 29 Մովսէս ըսաւ անոր, Քաղաքէն ելլելուս պէս ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկնցնեմ, ու որոտը պիտի դադրի, ու կարկուտ այլեւս պիտի չըլլայ, որպէսզի գիտնաս թէ երկիրը Տէրոջ է։ 30 Բայց դուն ու քու ծառաներդ գիտեմ թէ դեռ Տէր Աստուծմէ պիտի չվախնաք։ 31 Վուշն ու գարին ջարդուեցան, որովհետեւ գարին հասկ էր ու վուշը ծաղիկ էր։ 32 Բայց ցորենն ու տարեկանը չջարդուեցան, որովհետեւ ուշ հասնող էին։ 33 Մովսէս Փարաւոնէն ելաւ քաղաքէն դուրս ու Տէրոջը ձեռքերը երկնցուց, ու որոտն ու կարկուտը դադրեցան, ու անձրեւ երկրին վրայ չթափեցաւ։ 34 Երբ Փարաւոն տեսաւ որ անձրեւն ու կարկուտը ու որոտը դադրեցան, նորէն մեղանչեց ու իր սիրտը կարծրացուց, ինքն ու իր ծառաները։ 35 Ուստի Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու չղրկեց Իսրայէլի որդիները, ինչպէս Տէրը Մովսէսի միջոցով ըսած էր։

ԳԼ. ԻԹ

1 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Փարաւոնին մօտ մտիր, որովհետեւ ես անոր ու անոր ծառաներուն սիրտը կարծրացուցի, որպէսզի իմ այս նշաններս անոր մէջ ցուցնեմ, 2 ու որպէսզի պատմես քու որդիներուդ ու թոռներուդ ականջներուն, թէ ինչ որ Եգիպտացիներուն ըրի ու անոնց մէջ ցուցուցած նշաններս, որ գիտնաք թէ ես Տէրն եմ։ 3 Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մօտ մտան ու անոր ըսին, Եբրայեցիներուն Աստուածը Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Մինչեւ ե՞րբ պիտի չուզես խոնարհիլ իմ առջեւս. ղրկէ իմ ժողովուրդս, որ ինծի պաշտօն ընեն։ 4 Ուրեմն եթէ չուզես ղրկել իմ ժողովուրդս, ահա վաղը պիտի մորեխ բերեմ քու սահմանիդ մէջ։ 5 Ու երկրին երեսը պիտի ծածկեն, որ երկիրը չերեւնայ, ու կարկուտէն ազատուած մնացածը պիտի ուտեն, ու ձեզի համար դաշտին մէջ աճող ամէն ծառ պիտի ուտեն։ 6 Ու քու տուներդ, քու բոլոր ծառաներուդ տուները ու Եգիպտոսի բոլոր տուները պիտի լեցուին, որ քու հայրերդ ու քու նախահայրերդ չտեսան, անոնք որ այս երկրի վրայ եղան մինչեւ այսօր։ Ու դարձաւ ու Փարաւոնէն ելաւ։ 7 Փարաւոնի ծառաները անոր ըսին, Մինչեւ ե՞րբ այս մարդը մեզի համար թակարդ պիտի ըլլայ. ղրկէ զանոնք, որ Տէրոջը իրենց Աստուծոյ պաշտօն ընեն. դեռ չգիտե՞ս որ Եգիպտոսը կորսուած է։ 8 Ուստի Մովսէս ու Ահարոն նորէն Փարաւոնին մօտ դարձուցին, ու ան ըսաւ անոնց, Գացէք, Տէրոջը ձեր Աստուծոյ պաշտօն ըրէք. բայց ովքե՞ր են որ պիտի երթան։ 9 Մովսէս ըսաւ, Մեր տղաներով ու մեր ծերերով պիտի երթանք, մեր որդիներով ու մեր աղջիկներով, մեր հոտերով ու մեր արջառներով պիտի երթանք, որովհետեւ մեզի համար Տէրոջը տօնակատարութիւն է։ 10 Ան ալ ըսաւ անոնց, Այնպէս Տէրը ձեզի հետ ըլլայ, ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր մանուկները ղրկեմ. տեսէք որ չարիք մը ձեր առջեւ է։ 11 Ոչ այնպէս. գացէք դուք արուները ու Տէրոջը պաշտօն ըրէք, որովհետեւ ասիկա կը խնդրէիք։ Ու զանոնք Փարաւոնին առջեւէն վռնտեցին։ 12 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ձեռքդ Եգիպտոսի երկրին վրայ երկնցուր մորեխին համար, որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլէ ու երկրին բոլոր խոտերը, կարկուտէն մնացածը ուտէ։ 13 Մովսէս գաւազանը Եգիպտոսի երկրին վրայ երկնցուց, ու Տէրը երկիրը արեւելեան հովով ամբողջ այդ օրը ու ամբողջ գիշերը տարաւ։ Առտուն արեւելեան հովը մորեխը բերաւ։ 14 Ու մորեխը Եգիպտոսի ամբողջ երկրին վրայ ելաւ, ու Եգիպտոսի ամբողջ սահմանին մէջ շատ մեծ հոծութեամբ նստան. ասոնցմէ առաջ այնպիսի մորեխ չեղաւ, ու ասոնցմէ ետքն ալ այնպիսի մորեխ պիտի չըլլայ։ 15 Որովհետեւ երկրին երեսը ծածկեցին, որ երկիրը խաւարեցաւ, ու կարկուտէն մնացածը ուտեցին, ինչ որ ծառերուն վրայ կանաչ բան կար ու դաշտի խոտերուն, Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ ծառերուն ու դաշտի խոտերուն վրայ կանաչ բան չմնաց։ 16 Ուստի Փարաւոն Մովսէսին ու Ահարոնին շտապով կանչեց ու ըսաւ, Մեղանչեցի ձեր Տէրոջը ու ձեզի դէմ։ 17 Հիմա ալ միայն այս անգամ ներեցէք իմ մեղքիս, ու ձեր Տէրոջը աղաչեցէք, որ միայն այս մահը ինծմէ հեռացնէ։ 18 Ան ալ Տէրոջը աղաչեց։ 19 Տէրը շատ հզօր արեւմտեան հով մը դարձուց, որ մորեխը վերցուց ու Կարմիր ծովուն ձորը տարաւ. Եգիպտոսի ամբողջ սահմանին մէջ մէկ հատ անգամ մը մորեխ չմնաց։ 20 Բայց Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու չղրկեց Իսրայէլի որդիները։

21 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ձեռքդ երկինքին երկնցուր, որ խաւար ըլլայ Եգիպտոսի երկրին վրայ, խաւար որ կարելի է շօշափել։ 22 Մովսէս ձեռքը երկինքին երկնցուց, ու խիտ խաւար եղաւ Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ երեք օր։ 23 Մէկը միւսը չտեսաւ, ու երեք օր ոչ ոք իր տեղէն չշարժեցաւ. բայց Իսրայէլի որդիներուն բոլոր բնակարաններուն մէջ լոյս կար։ 24 Փարաւոն Մովսէսին կանչեց ու ըսաւ, Գացէք, Տէրոջը պաշտօն ըրէք. միայն ձեր մանր ու խոշոր անասունները մնան, ձեր մանուկներն ալ ձեզի հետ երթան։ 25 Մովսէս ըսաւ, Դուն ալ զոհեր ու ողջակէզներ պիտի տաս մեզի, որ մեր Տէրոջը Աստուծոյ մատուցանենք։ 26 Մեր անասունները ալ մեզի հետ պիտի երթան, ոտքի մը չպիտի մնայ, որովհետեւ անոնցմէ պիտի առնենք մեր Տէրոջը Աստուծոյ պաշտօն ընելու համար, ու չգիտենք թէ մեր Տէրոջը պաշտօն ընելու համար ինչով պիտի հասնինք, մինչեւ հոն չհասնինք։ 27 Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու չուզեց ղրկել զանոնք։ 28 Փարաւոն անոր ըսաւ, Ինծմէ հեռացի՛ր, զգո՛յշ եղիր, որ երեսս այլեւս չտեսնես, որովհետեւ երեսս տեսնելու օրը պիտի մեռնիս։ 29 Մովսէս ըսաւ, Ճիշդ ես ըսիր, երեսդ այլեւս չեմ տեսներ։

ԳԼ. Լ

1 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Փարաւոնին վրայ մէկ հատ հարուած ալ պիտի բերեմ, ու անկէ ետքը ձեզ հոս պիտի ղրկէ. երբ ղրկէ, ամբողջովին ձեզ հոսկից պիտի վռնտէ։ 2 Ժողովուրդին ականջին խօսէ, որ ամէն մարդ իր դրացիէն ու ամէն կին իր դրացուհիէն արծաթեղէն ու ոսկեղէն իրեր խնդրեն։ 3 Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ Եգիպտացիներուն աչքին առջեւ. Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ շատ մեծ մարդ էր, Փարաւոնի ծառաներուն ու ժողովուրդին աչքին առջեւ։ 4 Մովսէս ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Կէսգիշերին պիտի ելլեմ Եգիպտոսի մէջտեղէն, 5 ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն անդրանիկ պիտի մեռնի, Փարաւոնին անդրանիկէն որ իր գահուն վրայ կը նստի, մինչեւ աղախնին անդրանիկը որ ջրաղացին ետեւ է, ու անասուններուն ամէն անդրանիկը։ 6 Ու Եգիպտոսի ամբողջ երկրին մէջ մեծ աղաղակ պիտի ըլլայ, որուն նմանը չեղաւ ու նորէն պիտի չըլլայ։ 7 Բայց Իսրայէլի որդիներուն դէմ ոչ մէկ շուն իր լեզուն պիտի շարժէ, թէ՛ մարդոց ու թէ՛ անասուններուն, որպէսզի գիտնաք թէ Տէրը կը զատորոշէ Եգիպտացիներուն ու Իսրայէլի միջեւ։ 8 Ու քու այս ծառաներդ ամէնքն ալ ինծի պիտի գան ու ինծի համար խոնարհեցուցած պիտի ըսեն՝ ըսելով, Դուն ու քու ոտքի տակ եղող ամբողջ ժողովուրդդ ելիր գնա։ Ու յետոյ ես պիտի ելլեմ։ Ու բարկութեամբ Փարաւոնէն ելաւ։ 9 Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Փարաւոն ձեզի պիտի չլսէ, որպէսզի իմ հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ շատցնեմ։ 10 Մովսէս ու Ահարոն այս բոլոր հրաշքները Փարաւոնին առջեւ ըրին, ու Տէրը Փարաւոնին սիրտը կարծրացուց, ու չղրկեց Իսրայէլի որդիները իր երկրէն։

ԳԼ. ԼԱ

1 Տէրը Մովսէսին ու Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին մէջ ըսաւ՝ ըսելով, 2 Այս ամիսը ձեզի համար ամիսներուն սկիզբը պիտի ըլլայ, տարուան առաջին ամիսը ձեզի համար պիտի ըլլայ։ 3 Իսրայէլի ամբողջ ժողովուրդին խօսեցէք՝ ըսելով, Այս ամսուան տասներորդ օրը ամէն մարդ իր հայրերուն տունին համար գառ մը, տունին համար գառ մը թող առնէ։ 4 Ու եթէ տունը գառին համար չափազանց փոքր ըլլայ, ինքն ու իր դրացին որ իր տունին մօտ է, մարդոց թիւին համեմատ առնեն, ամէն մարդ իր կերածին համեմատ գառը հաշուեցէք։ 5 Գառը թերի, արու, մէկ տարեկան թող ըլլայ ձեզի համար. ոչխարներուն մէջէն կամ այծերուն մէջէն առէք։ 6 Ու մինչեւ այս ամսուան տասնչորսերորդ օրը զայն պահեցէք, ու Իսրայէլի ամբողջ ժողովուրդին ժողովին բոլոր անդամները իրիկուն ատոր պիտի մորթեն։ 7 Ու անոր արիւնէն առնեն, երկու դռնակալներուն ու տունին վերի շեմքին վրայ պիտի քսեն զայն, ուր որ ատոր պիտի ուտեն։ 8 Ու անոր միսը նոյն գիշեր պիտի ուտեն, կրակի վրայ խորոված պիտի ուտեն, խմորով անխմոր հացով ու դառնուկներով պիտի ուտեն։ 9 Հում մի ուտէք ատկէ ու ջուրով եփած մի ուտէք, հապա կրակի վրայ խորոված, գլուխը, սրունքները ու ներսիները։ 10 Ու մինչեւ առտու բան մը մի՛ թողուցէք ատկէ, առտուն մնացածը կրակով այրեցէք։ 11 Ու այսպէս ուտեցէք ատիկա. մէջքերնիդ գօտիով կապած, ոտքերնիդ կօշիկներով, ձեռքերնիդ գաւազանով, ու շտապով ուտեցէք ատիկա. Տէրոջ Զատկի տօնն է։ 12 Որովհետեւ այս գիշեր Եգիպտոսի երկրին մէջէն պիտի անցնիմ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն անդրանիկ, մարդոց ու անասուններուն անդրանիկը պիտի զարնեմ, ու Եգիպտոսի բոլոր աստուածներուն վրայ դատաստան պիտի ընեմ։ Ես Տէրն եմ։ 13 Ու ձեր տուները որ անոնց մէջ կը գտնուիք նշան պիտի ըլլան ձեզի համար. ու արիւնը տեսնելով ձեզի պիտի անցնիմ, ու ձեզ պիտի չկործանէ հարուածը, երբ Եգիպտոսի երկրին զարնեմ։ 14 Ու այս օրը ձեզի համար յիշատակ պիտի ըլլայ, ու Տէրոջը տօն պիտի տօնէք զայն ձեր սերունդներուդ մէջ. յաւիտենական կանոնով տօնեցէք զայն։ 15 Եօթը օր խմորով անխմոր հաց պիտի ուտէք. առաջին օրը ձեր տուներէն խմոր պիտի վերցնէք, որովհետեւ ամէն մարդ որ առաջին օրէն եօթներորդ օրը խմորով հաց ուտէ, այդ հոգին Իսրայէլէ պիտի կտրուի։ 16 Առաջին օրը սուրբ հանդէս պիտի ունենաք, ու եօթներորդ օրն ալ սուրբ հանդէս պիտի ունենաք. ոչ մէկ գործ պիտի ընուի անոնց մէջ, միայն ամէն մարդու կերածին համար ատոնք ձեզի պիտի պատրաստուին։ 17 Ու խմորով անխմոր հացի տօնը պահեցէք, որովհետեւ այս օրը զօրքերնիդ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ուրեմն այս օրը ձեր սերունդներուդ մէջ յաւիտենական կանոնով տօնեցէք զայն։ 18 Առաջին ամսուան տասնչորսերորդ օրը իրիկուն խմորով անխմոր հաց պիտի ուտէք, մինչեւ ամսուան քսանմէկերորդ օրը իրիկուն։ 19 Եօթը օր խմոր թող չերեւնայ ձեր տուներուն մէջ, որովհետեւ ամէն մարդ որ խմորով հաց ուտէ, այդ հոգին Իսրայէլի ժողովին մէջէն պիտի կտրուի, թէ՛ օտարական ու թէ՛ երկրի ծնունդ։ 20 Խմորով հաց մի՛ ուտէք, ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ անխմոր հաց պիտի ուտէք։ 21 Ու Մովսէս Իսրայէլի բոլոր երէցները կանչեց ու ըսաւ անոնց, Գացէք, ձեր ընտանիքներուն համար գառ մը առէք ու Զատիկը մորթեցէք։ 22 Ու զովասպի ծաղիկ մը առէք, զայն ատամի մէջ եղած արիւնին մէջ թաթխեցէք ու դռնակալին

19 Եւ Աթթանայէն դէպ 'ի Գաալիէլ,
20 ու Գաալիելէն դէպ 'ի Խամոթ, Իսմոթէն Մովաբի դաշտին մէջ դէպ 'ի Գասիմն նայող փսագային գագաթը եղած հովիտը լսեցին։
21 Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ըսելով, Ինու երկրէդ անցնինք. արտի կամ այգիի մէջ չենք մտներ, հորի ջուրէ չենք խմեր. մինչև քու սահմանէդ անցնելնիս՝ արքունական ճամբայէն կ'երթանք։
23 Եւ Սեհոն իր սահմանէն ձամբայ չտուաւ Իսրայէլին. հապա Սեհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, և դէպ 'ի անապատը Իսրայէլին դէմը ելաւ, ու Գասա եկաւ, և Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ։
24 Եւ Իսրայէլ սուրի բերնէ անցուց զանիկայ, ու տիրեց անոր երկրին, Առնոնէն մինչև Գաբոկ մինչև Ամմոնի որդւոց Եբեհրը. ինչու որ Ամմոնի որդւոց սահմանը ժուռաբին էր։
25 Եւ Իսրայէլ ասոր բոլոր քաղաքները առաւ. ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, Իսեբոնի մէջ ու անոր բոլոր գեղերուն մէջ. Վասնզի Իսեբոն Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր. ինչու որ անիկայ Մովաբի առջի թագաւորին հետ պատերազմելով, անոր ձեռքէն անոր բոլոր երկիրը մինչև Առնոն առած էր։
27 Ասոր համար առակ խօսողները կ'ըսեն, Իսեբոն եկէք. թող Սեհոնին քաղաքը շինուի ու պատրաստուի.
28 Վասն զի Իսեբոնէն կրակ ելաւ, ու Սեհոնի քաղաքէն բոց. Մովաբին Արը այրեց, ու Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը։
29 Այ քեզ Մովաբ, ով Քամոսի ժողովուրդը կորսուեցար. իր փախած որդիքը ու աղջիկները Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին դերութեան տուաւ.
30 Օ՛անոնք նետերով զարկինք. Իսեբոն կորսուեցաւ մինչև Դիբոն. և կորսնցուցինք զանոնք մինչև Նոդաբային քովը եղած Գոփա։
31 Այսպէս Իսրայէլ Ամորհացւոց
32 երկիրը բնակեցաւ։ Եւ Մովսէս խրկեց Յազերը լրտեսելու, ու անոր գեղերը առին, և հոն եղած Ամորհացիները վռնտեցին։

3 Եւ դարձան ու Բասանի ճամբան ելան. և Բասանի Ովգ թագաւորը՝ ինքն ու իր բոլոր ժողովուրդը անոնց դէմ Եդրայիի մէջ պատերազմի ելան։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ընկէ մի վախնար. քանզի քու ձեռքդ մատնեցի զանիկայ ու անոր բոլոր ժողովուրդը, և անոր երկիրը. և դուն Իսեբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ պէս պիտի ընես անոր։ Այսպէս զարկին անիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը, անանկ որ մէկն ալ չմնաց. և անոր երկրին տիրեցին։

ԳԼ. ԻՒ

Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին, ու Մովաբի դաշտերուն մէջ Յորդանանու անդիի կողմը Երիքովի դիմացը իջևան ըրին։

Եւ Սեպփորի որդին Բաղակ տեսաւ ան ամէնը որ Իսրայէլ ըրաւ Ամորհացւոց։ Եւ Մովաբ խիստ վախցաւ ժողովուրդէն, ինչու որ շատուր էին. ու Մովաբ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն տագնապի մէջ էր։ Եւ Մովաբ Մադիամու ծերերուն ըսաւ, Հիմա ան ժողովուրդը պիտի լզեն մեր բոլորտիքը եղած ամէնը, ինչպէս որ արջառը դաշտին խոտը կը լզէ։ Եւ Սեպփորի որդին Բաղակ Մովաբի թագաւորն էր ան ատենը։ Եւ Բէովրի որդւոյն Բաղաամին դեսպաններ խրկեց Փաթուր (որ անոր ժողովուրդին որդւոցը երկրին Վեհին եղերքն էր) զանիկայ կանչելու և ըսելու, Ահա Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ. ահա երկրին երեսը ծածկեց, և իմ դիմացս կը նստի. Ուստի հիմա կ'աղաչեմ՝ եկէ՛ր, ինծի համար անիծէ ան ժողովուրդը. քանզի անիկայ ինծմէ զօրաւոր է. գուցէ կարող ըլլամ անիկայ զարնել, ու երկրէս վռնտեմ զանիկայ. վասն զի գիտեմ որ դու օրհնածդ օրհնեալ է, և դու անիծածդ անիծեալ է։

7 Եւ Մովաբին ծերերը ու Մադիամու ծերերը իրենց ձեռքերուն մէջ հմայութեան վարձքերով գացին. և Հաղաամին եկան ու Խաղակին 8 խօսքերը ըսին անոր: Եւ անիկայ ըսաւ անոնց, Ա՛ս գիշեր հո՛ս մնացէք. և Տէրը ինչ որ ինծի խօսըլու ըլլայ, անոր համեմատ պատասխան պիտի տամ ձեզի. ու Մովաբի իշխանները Հաղաամին քովը 9 մնացին: Եւ Աստուած Հաղաամին եկաւ ու ըսաւ, Ովե՞ն ատ 10 քու քովդ եղած մարդիկը: Եւ Հաղաամ ըսաւ Աստուծոյ, Մովաբի թագաւորը Սեպփորեան Խաղակ ասոնք ինծի խրկեց՝ ըսելով, 11 Ահա Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ, ու երկրին երեսը ծածկեց. հիմա եկո՛ւր անիծէ զանիկայ ինծի համար, որ գուցէ կարող ըլլամ անոր յաղթել ու զանիկայ վռնտել 12 տալ: Եւ Աստուած ըսաւ Հաղաամին, Անոնց հետ երթա՛ս, ժողովուրդը չանիծե՛ս. վասն զի անիկայ օրհնեալ է: Եւ Հաղաամ 13 առաւոտուն կանուխ ելաւ, ու ըսաւ Հաղաակին իշխաններուն, Դուք ձեր երկիրը գացէ՛ք. ինչու որ Տէրը ինծի 14 չի թողուր ձեզի հետ երթալու: Եւ Մովաբի իշխանները ելան, ու Հաղակին եկան և ըսին, Հաղաամ մեզի հետ գալ չուզեց:

15 Եւ Հաղակ դարձեալ անոնցմէ աւելի շատ և աւելի պա- 16 տուաւոր իշխաններ խրկեց: Եւ անոնք Հաղաամին եկան ու ըսին անոր, Սեպփորի որդին Հաղակ ասանկ կ՚ըսէ, Ա՛ղաչեմ ինծի 17 գալնի մի հրաժարիր. Վասնզի քեզի շատ պատիւ պիտի ընեմ, և ինծի ինչ որ ըսես՝ պիտի ընեմ. ուստի կ՚աղաչեմ եկո՛ւր անիծէ ասոր 18 ժողովուրդը ինծի համար: Եւ Հաղաամ պատասխան առաւ ու ըսաւ Հաղակին ծառաներուն, Թէ որ Հաղակ իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ ինծի, իմ Տէր Աստուծոյս խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ, պզտիկ կամ մեծ բան մը 19 ընելու: Եւ հիմա կ՚աղաչեմ ասոր գիշեր դուք ալ հո՛ս կեցէք, որ գիտենամ թէ Տէրը ուրիշ ինչ պիտի ըսէ ինծի: 20 Եւ Աստուած գիշերը Հաղաամին եկաւ ու ըսաւ անոր, Եթէ որ մարդիկը քեզ կանչելու գան, ելլի՛ր անոնց հետ գնա՛. բայց ինչ որ քեզի խօսիմ, ան պիտի ընես:

21 Եւ Հաղաամ առաւուանց ելաւ, ու իր իշուն հասկը դրաւ, և Մովաբի իշխաններուն հետ գնաց: 22 Եւ երթալուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնեցաւ իբրև անոր թշնամի մը. և անիկայ իր իշուն վրայ հեծած էր, ու անոր երկու ծառաները իր հետն էին: 23 Եւ իշը տեսաւ Տէրոջը հրեշտակը, որ ճամբուն վրայ կայնած էր, ու իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, ու իշը ճամբայէն դարձաւ և արտը մտաւ. ու Հաղաամ իշը ծեծեց՝ որ իր ճամբան դարձնէ զանիկայ: 24 Եւ Տէրոջը հրեշտակը այդ ինկերուն նեղ ճամբուն մէջ կայնեցաւ, որ որ մէկ կողմէն պատ՝ ու միւս կողմէն պատ կար: 25 Եւ երբոր իշը Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, պատին քովը խոթեցաւ, և Հաղաամին ոտքը պատին քովը ճնշեց. ան ալ նորէն ծեծեց զանիկայ: 26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը առաջ գնաց, ու նեղ տեղ մը կայնեցաւ, ուր աջ կամ ձախ կողմը խոտորելու ճամբայ չկար: 27 Եւ երբոր իշը Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, Հաղաամին տակը նստաւ. ու Հաղաամին բարկութիւնը բորբոքեցաւ, և գաւազանով ծեծեց իշը: 28 Եւ Տէրը իշուն բերանը բացաւ, ու անիկայ Հաղաամին ըսաւ, Ինչ ըրի քեզի՝ որ այսպէս իրեք անգամ իս ծեծեցիր: 29 Եւ Հաղաամ ըսաւ իշուն, Իս ծաղր ընելուդ համար. երանի թէ ձեռքս սուր մը ըլլար, որ հիմա քեզ մեռցընէի: 30 Եւ իշը ըսաւ Հաղաամին, Ես ան քու էշդ չէ՞մ, որուն վրայ կը հեծնէիր քու մանկութենէդ մինչև այսօր. քեզի սովո՞րութիւն էր. ու անիկայ ըսաւ, Չէ: 31 Ես ատենը Տէրը բացաւ Հաղաամին աչքերը, ու

ԿԱ · ԼԴ

1 Եւ Խաղաւամ ըսաւ Խաղակին , Ասոս ինծի ւօթը սեղան չինէ ,
ու հոս ինծի ւօթը զուարակ և ւօ-
2 թը խոյ պատրաստէ : Եւ Խա-
ղակ Խաղաւամին ըսածին պէս ը-
րաւ . և Խաղակ ու Խաղաւամ ամէն
մէկ սեղանին վրայ մէ մէկ զուարակ
3 ու մէ մէկ խոյ մատուցին : Եւ
Խաղաւամ ըսաւ Խաղակին , Դուն
քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես
երթամ , գուցէ Տէրը իմ դիմացս
ելլէ . և ինչ որ ինծի ցուցընէ ,
քեզի պիտի ըսեմ . ու բարձր տեղ
4 մը ելաւ : Եւ Ասուած Խաղաւա-
մին հանդիպեցաւ . ու Խաղաւամ ը-
սաւ անոր , Ւօթը սեղան պատ-
րաստեցի , ու ամէն մէկ սեղանին
վրայ մէ մէկ զուարակ ու մէ մէկ
5 խոյ մատուցի : Եւ Տէրը Խաղաւա-
մին բերանը խօսք դրաւ ու ըսաւ ,
Դարձիր Խաղակին և ասանկ խօ-
սէ : Եւ դարձաւ անոր . և ահա
6 անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ
էր , ինքը ու Մովաբի բոլոր իշ-
խաններըը : Եւ իր առակը սկսաւ
7 ու ըսաւ ,

Մովաբի Թագաւորը Խաղակ զիս Ասրամէն՝ արեւելեան լեռներէն բերաւ , ըսելով , Եկուր՝ Յակոբը անիծէ ինծի , եկուր՝ Իսրայէլը նզո-
8 վէ : Ասուծոյ չանիծածը ի՞նչ-
պէս անիծեմ , կամ Տէրոջը չնզո-
9 վածը ի՞նչպէս նզովեմ . Վասն զի լեռներուն գլխէն տեսայ անիկայ , և բլուրներէն կը նայիմ անոր . ահա առ ժողովուրդը դատ պիտի բնակի , ու ազգերուն հետ պիտի
10 չսեպուի : Յակոբին փոշին ո՞վ կրնայ համրել , և Իսրայէլին քա-
ռորդը ո՞վ կրնայ հաշուել . Թող իմ անձս արդարներուն մահովը մեռնի , ու իմ վախճանս անոնց վախճանին պէս ըլլայ :

11 Եւ Խաղակ ըսաւ Խաղաւամին , Ա՛յ ի՞նչ ըրիր ինծի . ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու , և ահա դուն բոլորովին օրհնեցիր :
12 Եւ ա-
նիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ , ան

երբ տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնած էր , և իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , իր երեսին վրայ ինկաւ ու երկրպագու-
32 թիւն ըրաւ : Եւ Տէրոջը հրեշտա-
կը ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ սասանկ ի-
րիք անգամ քու էշդ ծեծեցիր . ահա ես քեզի թշնամութիւն ըներ-
լու ելայ . վասն զի դո՛ ճամբադ
33 ուղիղ չէ իմ առջեւս . Եւ էշը իս տեսաւ , ու ասոր իրիք անգամ է որ իմ առջեւէս մէկդի քաշուեցաւ . թէ որ անիկայ իմ առջեւէս մէկդի չքաշուէր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր , ու զանիկայ ողջ թո-
34 ղուցեր էի : Եւ Խաղաւամ ըսաւ Տէրոջը հրեշտակին , Մեղք գոր-
ծեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուստի թէ որ քեզի անհաճոյ կ'երեւնայ իմ ե-
35 րթ , ետ դառնամ : Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ Խաղաւամին , Գնա՛ նայ ասոր մարդոցը հետ , բայց ան խօսքը որ քեզի պիտի ըսուցեմ , ան միայն խօսիս . և Խաղաւամ գնաց Խաղակին իշխաններուն հետ :

36 Եւ Խաղակ երբոր լսեց որ Խա-
ղաւամ կու գայ , ընդիկայ դիմա-
ւորելու ելաւ իր սահմանը եղած Առնոն գետին քովի Մովաբացւոց մէկ քաղաքը՝ որ սահմանին ծայրն
37 է : Եւ Խաղակ ըսաւ Խաղաւամին , Չէզ կանչելու յատկապէս չխրկեցի՞ . ինչո՞ւ չեկար ինծի . արդեօք քեզի պատիւ ընելու կարողութիւն չու-
38 նի՞մ : Եւ Խաղաւամ ըսաւ Խա-
ղակին , Ահա ես քեզի եկայ . բայց ես բնաւ զօրութիւն ունի՞մ բան մը ըսելու . Ասուած իմ բերանս
39 ինչ խօսք որ դնէ , ան պիտի խո-
40 սիմ : Եւ Խաղաւամ Խաղակին հետ գնաց , ու Կարիաթ Հուսոթի
41 եկան : Եւ Խաղակ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց , ու Խաղաւամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց :

Եւ երբոր առաւօտ եղաւ , Խաղակ առաւ Խաղաւամը , և Կահաղին բարձր տեղերուն հանեց զանի-
կայ . ու անկէ ժողովուրդին ծայրը տեսաւ :

խօսելու հոգ տանելու չի՞մ։
13 Իւ Նաղակ Նոքին ըսաւ անոր , Ա՛ղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ մը եկո՛ւր , որ անոնք տեսնես անկէ . անոնց միայն մէկ ծայրը տեսնես , և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես . ու անկէ անիծէ անոնք ինծի համար ։
14 Իւ տարաւ զանիկայ Սոփիմին արտը՝ Փասգային գլուխը , ու եօթը սեղան շինեց , և ամէն մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ
15 խոյ մատուց ։ Իւ ըսաւ Նաղակին , Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես հոն Տէրը դիմաւորեմ ։
16 Իւ Տէրը Նաղաամին գիմացը ելաւ , և անոր բերանը խօսք դրաւ ու ըսաւ , Նաղակին դարձիր ու ասանկ
17 ըսէ ։ Իւ երբոր եկաւ անոր , ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր . Մովաբին իշխաններն ալ անոր հետն էին . և Նաղակ ըսաւ անոր ,
18 Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ ։ Իւ անիկայ իր առակը սկսաւ ու ըսաւ ,

Ելի՛ր ո՛վ Նաղակ , ու լսէ . ո՛վ Սեպփորի որդին՝ ինծի մտի՛ր ըսէ ։
19 Աստուած մարդ չէ՝ որ սուտ խօսի , ո՛չ ալ մարդու որդի՝ որ զղջայ . ինքը ըսաւ , ու պիտի չընէ՞, կամ ինքը խօսեցաւ , ու տեղը պիտի
20 չբերէ՞ ։ Ահա հրաման առի օրհնելու . և ինքը օրհնեց , ու ես չեմ
21 կրնար ետ դարձընել ։ Յակոբին վրայ անօրէնութիւն մը չընին , ո՛չ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տեսաւ . անոր Տէր Աստուածը իր հետն է . և անոր մէջը թագաւորի
22 ցնծութեան ձայն կայ ։ Զանոնք Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է . անիկայ միեղջերուի պէս ուժ ունի ։
23 Վասնզի Յակոբին դէմ կախարդութիւն չըլլար . ու Իսրայէլին դէմ դիւթութիւն չըլլիր . ու Յակոբին ու Իսրայէլին վրայով՝ ժամանակին պիտի ըսուի թէ Աս-
24 տուած ինչ՛ր բրաւ ։ Ահա աս ժողովուրդը մատակ առիւծի պէս պիտի ելլէ , ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ . ա՛ պիտի չպառկի մինչև որ որսը չուտէ , ու սպաննուածներուն արիւնը չխմէ ։
25 Իւ Նաղակ ըսաւ Նաղաամին , Ո՛չ անէծք տուր անոնց՝ ո՛չ ալ օրհնութիւն ։
26 Իւ Նաղաամ պատասխան տալով՝ Նաղակին ըսաւ , Մի՞թէ ես քեզի չխօսեցա՞յ՝ ըսելով , Ինչ որ Տէրը խօսի՝ ան պիտի ընեմ ։
27 Իւ Նաղակ ըսաւ Նաղաամին , Ելո՛ւր՝ մէկ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ . գուցէ Աստուած հաճի , որ անկէ անիծես զանոնք ինծի համար ։
28 Ետու Նաղակ տարաւ Նաղաամը Փոգովրին գագաթը , որ դէպ ՚ի Յեսիմոն կը նայի ։
29 Իւ Նաղաամ ըսաւ Նաղակին , Ես՝ հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ ու եօթը խոյ պատրաստէ ։
30 Իւ Նաղակ Նաղաամին ըսածին պէս բրաւ , ու ամէն մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ խոյ մատուց ։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ

1 Երբոր Նաղաամ տեսաւ որ Տէրը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել , միւս անգամներուն պէս հմայքներ փնտռելու չգնաց , այլ իր երեսը դէպ ՚ի անապատը դարձուց ։
2 Իւ Նաղաամ իր աչքերը վերցընելով տեսաւ որ Իսրայէլ իր ցեղերուն կարգովը թաւթին մէջ բանակած է . ու Աստուծոյ Հոգին անոր վրայ եկաւ ։
3 Իւ իր առակը սկսելով ըսաւ ,

Ո՛վ Բէովրի որդւոյն Նաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը ,
4 Աստուծոյ խօսքերը լսող , ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող , ինկնելո՛ պէս գետինը բնկող՝ ու աչքերը բաց եղողին խօսքը աս է ։
5 Ո՛վ Յակոբ՝ քու վրաններդ , ու ո՛վ Իսրայէլ՝ քու խորաններդ ինչ գեղեցիկ են . Ձորերու պէս տարածուեցան . գետերու քով եղող պարտէզներու պէս , Տէրոջը տնկած հալուէի ծառերուն՝ ու ջուրին եզերքը
7 եղող եղևիններուն պէս են ։ Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ , ու անոր սերմը առատ ջուրերու մէջ պիտի ըլլայ . անոր թագաւորը Ագագէն աւելի պիտի բարձրանայ , ու թագաւորութիւնը ածի ։
8 Աստուած զանիկայ Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է .

մինղնեբուի պէս ղժ ունի . իրեն
թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ ,
անոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ ,
ու զանոնք իր նետերովը պիտի զար-
9 նէ . Առիւծի պէս նստաւ պառկե-
ցաւ , ու մատակ առիւծի պէս .
պանիկայ ո՞վ պիտի արթընցընէ : Ո-
րեզ օրհնողները օրհնեալ ըլլան ,
ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ :
10 Էն առեներ Խաղակ շատ սրդողե-
ցաւ Խաղաամին , ու ձեռքերը իրա-
րու զարկաւ . և Խաղակ ըսաւ Խա-
ղաամին , Ես քեզ կանչեցի որ իմ
թշնամիներուս անէծք տաս , և ահա
11 աս իրեք անգամ է որ անոնց օրհնու-
թիւն տուիր : Հետի դուն հիմա
քու տեղդ փախիր . քեզի շատ պա-
տիւ ընեմ՝ ըսի , բայց ահա Տէրը
12 քեզ պատիւէ զրկեց : Էս Խա-
ղաամ ըսաւ Խաղակին , Ես քու
խրկած դեսպաններուդ ալ լսեցի
13 ցայ՝ ըսելով , Խաղակ թէ որ ինձի
իր տունովը ըլցուն արծաթ ու ոսկի
տայ , ես Տէրոջը խօսքէն չեմ կրնար
անցնիլ , որ ինչիրմէս աղէկ կամ
դէշ բան մը ընեմ . Տէրը ինչ որ
14 ըսէ , ան պիտի խօսիմ : Էս ահա
ես հիմա իմ հայրենիքս կ՚երթամ .
եկէ՛ւր , քեզի հասկըցընեմ թէ աս
ժողովուրդը հետի օրերը ինչ պիտի
15 ընէ քու ժողովուրդիդ : Էն առե-
նը իր առակը սկսելով ըսաւ ,

Հէռվրի որդւոյն Խաղաամին խօս-
քը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը ,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող՝ և Վար-
ձրեալին դիտութիւնը գիտցող , ու
Էմենակարողին տեսիլքը տեսնող ,
և փռնալու պէս գետինը ինկող ու
աչքը բաց եղողին խօսքը աս է .
17 Հիմա պիտի տեսնեմ , բայց հի-
մա չէ . զանիկայ պիտի դննեմ ,
բայց մօտերս չէ . Յակոբէն մէկ
Աստղ մը պիտի ծագի , ու Իսրայէ-
լէն խլեռնուկնան դաւազան մը պի-
տի ելլէ , և Մովաբի իշխանները
պիտի զարնէ , ու Սեթի բոլոր որ-
18 դիները բնաջինջ պիտի ընէ : Ե՛ւ
Եդովմ պիտի նուաճի . Սէիր ալ
իր թշնամիներէն պիտի նուաճի .
բայց Իսրայէլ քաջութիւն պիտի
19 ընէ : Ու Յակոբէն ելլող պիտի
իշխէ , ու քաղաքին միջ մնացորդը
պիտի կորսընցընէ :

20 Ետքը Ամաղեկին նայեցաւ , ու իր
առակը սկսելով ըսաւ , Ամաղէկ
ազգերուն գլուխն է , բայց վերջը
բոլորովին պիտի կորսուի :

21 Ու Կինեցիին նայեցաւ , և իր ա-
ռակը սկսելով ըսաւ , Երջա-
քու Նստած տեղդ անառիկ է , ու
քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրեր ես .
22 Հայց Կինեցին պիտի աւրուի , մին-
չև որ Ասուր քեզ գերի տանի :

23 Ետքը իր առակը սկսելով ըսաւ ,
Վա՜յ , երբոր Աստուած աս բա-
ներս ընէ , ո՞վ ողջ պիտի մնայ :
24 Ու նաև Կիտացւոց եզերքներէն նա-
ւեր պիտի գան , և Ասուրը պիտի
չարչարեն , ու Եբերը չարչարեն .
բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի
կորսուին :

25 Ետքը Խաղաամ ելաւ գնաց , ու
իր տեղը դարձաւ . և Խաղակ ալ
իր ճամբան գնաց :

ԳԼ . ԻՒ

1 Էն Իսրայէլ Սատիմի մէջ բնակե-
ցաւ , ու ժողովուրդը Մովաբի
աղջիկներուն հետ սկսաւ պոռնկու-
թիւն ընել : 2 Ու անոնք ժողովուր-
դը հրաւիրեցին իրենց աստուած-
ներուն զոհերուն . ու ժողովուրդը
ղոհերէն ուտելով անոնց աստուած-
ներուն երկրպագութիւն ըրին : 3 Էն
Իսրայէլ Բէելփեգովրին յարեցաւ .
ուստի Տէրոջը բարկութիւնը Իս-
րայէլի վրայ բորբոքեցաւ : 4 Էն Տէ-
րը Մովսէսին ըսաւ , Ժողովուրդին
բոլոր իշխանները առ , ու զանոնք
Տէրոջը առջևը արևին դէմ կախէ ,
որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը
Իսրայէլէն դառնայ : 5 Էն Մովսէս
Իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ ,
Մեզուցէք ամէն մէկերնիդ ձեր
մարդիկը որ Բէելփեգովրին յարե-
ցան : 6 Ու ահա Իսրայէլի որդւոցմէ
մէկը եկաւ , ու իր եղբայրներուն
մէկ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝
Մովսէսին աչքին առջևը , ու Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին առ-
ջևը , երբոր անոնք ժողովքի խորա-
նին գրանը լալով կու լային : 7 Էն

Ելիազարին որդին Փինէհէս՝ որ
Ահարոն քահանայի որդւոյն Ելիա-
զարին որդին Փինէհէս՝ որ քառը
տեսնելով՝ ժողովքին մէջէն ելաւ,
8 ու ձեռքը դեղարդ մը առաւ, ու
Իսրայէլացի մարդուն ետևէն սե-
նեակը մտաւ, ու երկուքն ալ՝ այ-
րեց Իսրայէլացի մարդը և կնիկը
փորէն խոյից. ու հարուածը Իս-
9 րայէլի որդւոցմէ դադրեցաւ։ Ու
հարուածէն մեռածները քսան-ու-
չորս հազար հոգի էին։
10 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով, Ահարոն քահանայի որ-
դւոյն Ելիազարին որդին Փինէհէս
իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որ-
դւոցմէ դարձուց, որովհետև անի-
կայ ինծի համար նախանձ ունեցաւ
անոնց մէջը. այսպէս ես իմ նա-
խանձովս Իսրայէլի որդիքը բնա-
12 ջինջ չըրի։ Ասոր համար ըսէ որ
Ես անոր կու տամ իմ խաղա-
13 ղութեան ուխտս. Ու անոր ու ան-
կէ ետքը անոր սերունդին յաւիտե-
նական քահանայութեան ուխտ մը
ըլլայ. որովհետև իր Աստուծոյն նա-
խանձը ունեցաւ, ու Իսրայէլի որ-
դւոցը համար քաւութիւն ըրաւ։
14 Ու Մադիանացի կնկանը հետ զար-
նուող Իսրայէլացի մարդուն անու-
նը Զամբրի էր, որ Սալուի որդին
15 — Շմաւոնեանց մէկ տոհմին իշ-
խանն էը։ Ու զարնուող Մադիա-
նացի կնկանը անունը Քազբի էր,
որ Մադիամու մէջ ազգատոհմի իշ-
խան եղող Սուրին աղջիկն էը։
16 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով, Մադիանացւոց թշնամա-
թիւն ըրէք, ու անոնք զարկէք.
18 Վասնզի անոնք իրենց ըրած նենգու-
թիւններովը ձեզի թշնամութիւն
ըրին Փոգովրի գործին մէջ՝ ու ի-
րենց քրոջը գործին մէջ՝ որ սպան-
ուած Մադիանացի իշխանին աղջկանը
Քազբիին, որ հարուածին օրը զար-
նուեցաւ Փոգովրին համար։

ԳԼ. Ի.Ջ

1 Ու հարուածէն ետքը Տէրը Մով-
սէսին և Ահարոնի որդւոյն Ելիա-
զար քահանային խօսեցաւ ըսելով,
2 Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին

դուռները առէք, անոնց հարցը
տուներուն համեմատ, քսան տարե-
կանէն վեր եղողները՝ այսինքն Իս-
րայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու
կարող եղողները համրեցէք։ 3
Ուս-
տի Մովսէս ու Ելիազար քահանան՝
Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի
դիմացը Յորդանանու մօտ անոնց
հետ խօսեցան՝ ըսելով, Վեր տա- 4
րեկանէն վեր եղողները համրեցէք,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ու Ի-
դիպտոսի երկրէն ելած Իսրայէլի
որդւոցը հրամայեց։

Հուբէն՝ Իսրայէլին անդրանի- 5
կը, և Հուբէնի որդիքը. Ենովքէն՝
Ենովքեանց տոհմը, Փաղղուէն՝
Փաղղուեանց տոհմը, Հես- 6
րոնէն՝ Հեսրոնեանց տոհմը, Քար-
միէն՝ Քարմեանց տոհմը։ Հուբէնեանց տոհմերը ա- 7
սոնք են. ու անոնց համրուածները
քառասունուերկու հազար եօթը հա-
րիւր երեսուն հոգի էին։ Ու Փաղ- 8
ղուսին որդին Հեղիաբ էր։ Ու 9
Հեղիաբին որդիքը՝ Նամուէլ, Դա-
թան ու Աբիրոն էին. սա Դաթա-
նը ու Աբիրոնը ժողովքին մէջ երե-
ւելիներ էին, որ Տէրոջը դէմ կեցող Կորխին ժողովքին
մէջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ
կեցան։ Ու երկիրը իր բերանը 10
բանալով՝ կլլեց զանոնք ու Կորխի-
ն ալ, ան ժողովքին մեռած ատենը՝
երբոր կրակը ան երկու հարիւր
հիսուն մարդիկը կերաւ. ու ա-
նոնք նշանաւոր օրինակ եղան։ Բայց 11
Կորխին որդիքը չմեռան։

Շմաւոնի որդիքը իրենց տոհ- 12
մերուը. Նամուէլէն՝ Նամուէլեանց
տոհմը, Յամինէն՝ Յամինեանց
տոհմը, Յաքինէն՝ Յաքինեանց
տոհմը, Զարայէն՝ Զարայեանց 13
տոհմը, Սաուղէն Սաուղեանց
տոհմը յաւել էին։ Շմաւո- 14
նեանց տոհմերը ասոնք են, քսանու-
երկու հազար երկու հարիւր հոգի։

Գադի որդիքը իրենց տոհմերու- 15
վը. Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը,
Ագիէն՝ Ագիանց տոհմը, Սու-
նիէն՝ Սունեանց տոհմը, Ազնիէն՝ 16
Ազնեանց տոհմը, Երիէն՝ Երիանց

17 տոհմը, Հրոդիէն՝ Հրոդեանց տոհ-
մը, Հրեւլէէն՝ Հրեւլեանց տոհմը յո-
18 —ել Էին։ Գադի որդւոցը
տոհմերը սոսոք են. ու անոնց համ-
րուածներըը քառասուն հազար հինգ
հարիւր հոգի Էին։
19 Հուդայի որդիքը Էր ու Օնան
էին. բայց Էր ու Օնան Վա-
20 նանու երկրին մէջ մեռան։ Ու
Հուդայի որդիքը իրենց տոհմերովը
սոսոք էին. Սելոմէն՝ Սելոմեանց
տոհմը, Փարեսէն՝ Փարեսեանց
տոհմը, Զարայէն՝ Զարայեանց
21 տոհմը յո—ել Էին։ Ու Փարե-
սի որդիքը սոսոք էին. Հեսրոնէն՝
Հեսրոնեանց տոհմը, Համուլէն
Համուլեանց տոհմը յո—ել Էին։
22 Հուդայի տոհմերը սոսոք են. ա-
նոնց համրուածներըը եօթանասուն-
ուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի
Էին։
23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը. Թովղայէն՝ Թովղայեանց
տոհմը, Փուայէն՝ Փուայեանց տոհ-
24 մը, Հասուբէն՝ Հասուբեանց տոհ-
մը, Սամրոնէն Սամրոնեանց տոհմը
25 յո—ել Էին։ Իսաքարի տոհմերը
սոսոք են. անոնց համրուածներըը
վեցհարիւր հազար իրեք հա-
րիւր հոգի Էին։
26 Զաբուղոնի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը. Սարեդէն՝ Սարեդեանց
տոհմը, Էղոնէն՝ Էղոնեանց տոհմը,
Հաղելէէն Հաղելեանց տոհմը յո-
27 —ել Էին։ Զաբուղոնի տոհմե-
րը սոսոք են. անոնց համրուած-
ներըը վեցհարիւր հազար հինգ հա-
րիւր հոգի Էին։
28 Հովսեփի որդիքը իրենց տոհմե-
րովը՝ Մանասէն ու Եփրեմի էին։
29 Մանասէի որդիքը. Մաքիրէն Մա-
քիրեանց տոհմը յո—ել Էին. ու
Մաքիր ծնաւ Գաղաադը, ու Գա-
ղաադէն Գաղաադեանց տոհմը յո-
30 —ել Էին։ Գաղաադին որդիքը
սոսոք են. Իեզերէն՝ Իեզերեանց
տոհմը, Հեղեգէն՝ Հեղեգեանց տոհ-
31 մը, ու Եսրիելէն՝ Եսրիելեանց տոհ-
մը, ու Իւքեմէն՝ Իւքեմեանց տոհ-
32 մը, ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդայեանց
տոհմը, ու Փերէն Փերեանց
տոհմը յո—ել Էին։ Ու Փերի 33
որդին Սալպատ բնաւ տղաքներ
չունեցաւ, միայն աղջիկներ ո—ե-
ցու. ու Սալպատին աղջիկնե-
րուն անուններըը Մաալա, Նոա,
Հգղա, Մեղքա ու Թերսա Էին։
Մանասէի տոհմերը սոսոք են. ու 34
անոնց համրուածներըը չիսուներե-
կու հազար եօթը հարիւր հոգի
Էին։
Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմե- 35
րովը սոսոք են. Սուտալայէն՝ Սու-
տալայեանց տոհմը, Բեքերէն՝ Բե-
քերեանց տոհմը, Թահանէն Թահա-
անեանց տոհմը յո—ել Էին։ Ու 36
Սուտալային որդիքը սոսոք են.
Հրանէն Հրանեանց տոհմը յո—ել
Էին։ Եփրեմի որդւոցը տոհմերը 37
սոսոք են. անոնց համրուածներըը
երեսունեւերկու հազար հինգ հարիւր
հոգի Էին։ Հովսեփի որդիքը իրենց
տոհմերովը սոսոք են։
Բենիամինի որդիքը իրենց տոհ- 38
մերովը. Բաղայէն՝ Բաղայեանց
տոհմը, Եբսելէն՝ Եբսելեանց
տոհմը, Գերերամէն՝ Գերերամեանց
տոհմը, Սուփամէն՝ Սուփամեանց 39
տոհմը, Փիրէն Փիրեանց տոհ-
մը յո—ել Էին։ Ու Բաղային 40
որդիքը Արեգ ու Նէեման էին.
Արեգէն՝ Արեգեանց տոհմը, Նէե-
մանէն Նէեմանեանց տոհմը յո—ել
Էին։ Բենիամինի որդիքը իրենց 41
տոհմերովը սոսոք են. ու անոնց
համրուածներըը քառասունուհինգ հա-
զար վեց հարիւր հոգի Էին։
Դանի որդիքը իրենց տոհմերովը 42
սոսոք են. Սուհամէն Սուհա-
մեանց տոհմը յո—ել Էին. Դանի
տոհմերը իրենց տոհմերովը սոսոք
են։ Սուհամեանց բոլոր տոհմե- 43
րուն համրուածներըը վեցհարիւր
հազար չորս հարիւր հոգի Էին։
Նէերի որդիքը իրենց տոհմերո- 44
վը. Հենիայէն Հենիայեանց տոհ-
մը, Հեսուբէն Հեսուբեանց տոհ-
մը, Բարիայէն Բարիայեանց տոհ-
մը։ Բարիայի որդւոցմէ. Փարե- 45
բէն Փարեբեանց տոհմը, Մեղքիե-
լէն Մեղքիելեանց տոհմը յո—ել
Էին։ Ու Նէերին աղջկանը ա- 46

47 նունը Սարա էր : Աբերի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են . անոնց համ-
րուածներուն չիսուներիրեք հազար
չորս հարիւր հոգի էին :
48 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը . Յասիելէն՝ Յասիելեանց
տոհմը , Կունիէն՝ Կունեանց տոհ-
49 մը , Յասերէն՝ Յասերեանց տոհ-
մը , Սիլլեմէն Սիլլեմեանց տոհմը
50 յոյժ էին : Նեփթաղիմի տոհ-
մերը իրենց տոհմերովը ասոնք են .
ու անոնց համրուածներուն քառասուն-
ուհինգ հազար չորս հարիւր հոգի
էին :
51 Սա է Իսրայէլի որդւոցը գումա-
րը . վեց հարիւր ու մէկ հազար
եօթը հարիւր ևրսուն :
52 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
53 սելով , Այն երկիրը ժառանգու-
թեան համար ասոնց բաժնուի՛ ի-
րենց անուններուն թուոյն համե-
54 մատ : Շատւորը եղողին՝ ժառան-
գութիւնը շատ տաս , ու քիչւոր
եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ
տաս . ամէն մէկուն իր համրանքին
համեմատ ժառանգութիւն տրուի :
55 Հայց երկիրը վիճակով բաժնուի ,
ու իրենց նահապետաց ցեղերուն ա-
նուններուն համեմատ ժառանգեն :
56 Շատւորի ու քիչւորի մէջ ժա-
ռանգութիւնը վիճակով բաժնուի :
57 Ու Ղեւտացւոց համրուածները ի-
րենց տոհմերովը ասոնք են . Գերսո-
նէն՝ Գերսոնեանց տոհմը , Կահաթէն՝
Կահաթեանց տոհմը , Մերարիէն
Մերարեանց տոհմը յոյժ էին :
58 Ղեւտացւոց տոհմերը ասոնք են .
Լոբենեանց տոհմը , Հեբրոնեանց
տոհմը , Մոողեանց տոհմը , Ու-
սեանց տոհմը ու Կորխանց տոհ-
59 մը : Ու Կահաթ ծնաւ Ամրամը :
Ու Ամրամին կնկանը անունը Յո-
քաբեդ էր , Ղեւիին աղջիկը , որուն
Իսրայէլ գաղիպտոսի մէջ ծնաւ
Ղեւիին . ու անիկայ Ամրամին ծնաւ
Ահարոնը ու Մովսէսը և անոնց
60 քոյրը Մարիամը : Ու Ահարոնին՝
Նադաբ և Աբիուդ , Եղիազար
61 ու Իթամար ծնան : Հայց Նա-
դաբ ու Աբիուդ Տէրոջը առջևը օ-
տար կրակ մատուցած ատեննին մե-
ռան : Արդ ասոնցմէ համրուած-
62 ները՝ ամէնէն մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները քսանուհինգ
հազար հոգի էին . քանզի անոնք
Իսրայէլի որդւոցը հետ չհամրուե-
ցան , Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-
նոնց ժառանգութիւն չտրուելուն
համար :
63 Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երի-
քովի դիմացը Յորդանանու մօտ՝
Իսրայէլի որդիքը հաշիւ անցընող
Մովսէսին ու Եղիազար քահանային
համրածները ասոնք են : Ու ա-
64 ոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար
Իսրայէլի որդւոցը համրուած-
ներէն՝ որոնք որ Մովսէս ու Ահարոն
քահանան Սինայի անապատին մէջ
համրեցին : Վասնզի Տէրը անոնց
65 համար ըսեր էր որ Ընդհարդ անա-
պատին մէջ պիտի մեռնին . ուստի
անոնցմէ մարդ մը չմնաց , բաց՝ ի
Յեփոնեան Քաղեբէն ու Նաւեան
Յեսուէն :

ԳԼՈՒԽ ԼԶ

1 Ու Յովսեփի որդւոյն Մանասէին
տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն Մա-
քիրի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Հե-
փերի որդւոյն Սալպաադին աղջիկ-
ները մօտեցան . ու աղջիկներուն ա-
նուններուն ասոնք են . Մաալա , Նուա ,
2 Եգդա , Տիրսա ու Թերսա . Կանգ-
նեցին Մովսէսին և Եղիազար քահանային
ու իշխաններուն և բոլոր ժողովքին
առջևը կայնեցան ժողովքի խորանին
3 դուռը , ու ըսին , Մեր հայրը ա-
նապատին մէջ մեռաւ . ու անիկայ
Տէրոջը դէմ ժողոված Կորխի ժո-
ղովքին մէջը չէր . բայց անիկայ իր
մեղքովը մեռաւ , ու տղաքներ չու-
նէր : Ինչո՞ւ համար մեր հօրը ա-
4 նունը իր տոհմին մէջէն վերնայ
տղայ չունենալուն համար . մեզի
կալուածք տուէք մեր հօրը եղբա-
5 րը մէջ : Ու Մովսէս անոնց դատը
6 Տէրոջը առջևը գրաւ : Ու Տէրը
7 խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Սա-
պատին աղջիկները շիտակ խօսե-
ցան . անպատճառ անոնց ժառան-
գութեան կալուածք տաս իրենց հօ-
րը եղբարցը մէջ , ու անոնց հօրը

ժառանգութիւնը իրենց վրայ դար-
8 ձընես . Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօ-
սիս ու ըսես , Թէ որ մարդ մը
մեռնի , ու տղայ չունենայ , անոր
ժառանգութիւնը իր աղջկանը վրայ
9 դարձընէք . Եւ թէ որ անիկայ աղ-
ջիկ ալ չունենայ , ան ատենը անոր
ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն
10 տաք . Եւ թէ որ եղբայրներ ալ
չունենայ , ան ատենը անոր ժա-
ռանգութիւնը իր հօրեղբայրներուն
11 տաք . Եւ թէ որ հօրեղբայրներ ալ
չունենայ , անոր ժառանգութիւնը
իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազ-
գականին տաք , ու ան ըլլայ անոր
ժառանգը . և ասիկայ Իսրայէլի որ-
դւոցը դատաստանի կանոն ըլլայ ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեց :
12 Ետքը Տէրը Մովսէսին ըսաւ ,
Բա Աբարիմի լեռը ելիր ու տես
ան երկիրը , որն որ Իսրայէլի որ-
13 դւոցը պիտի տամ . Եւ ան տես-
նելէդ ետքը , դուն ալ քու ժողո-
վուրդիդ պիտի խառնուիս , ինչպէս
որ քու եղբայրդ Ահարոն խառ-
14 նուեցաւ . Որովհետև դուք իմ հրա-
մանիս դէմ ապստամբութիւն ըրիք
Սին անապատին մէջ՝ ժողովքին
հակառակութիւն ըրած ատենը , ու
անոնց աչքին ջուրերուն քովը չփառաւորեցիք
ան ջուրին քովը : (Բա է Կադեսի
Մերիպայի ջուրը՝ Սին անապատին
մէջ :)
15 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը ու
16 ըսաւ , Տէրը բոլոր մարդոց հոգի-
ներուն Աստուածը ասիկայ ժողովուրդին
17 վրայ մարդ մը կեցընէ , Որ անիկայ
անոնց առջևէն ելլէ ու մտնէ , ու
զանոնք հանէ ու մտցընէ , որպէս
զի Տէրոջը ժողովքը անհովիւ ոչ-
խարներու պէս չըլլայ :
18 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Բո-
քեզի Նաւէին որդին Յեսուն ո-
րուն վրայ Հոգի կայ , ու անոր
19 վրայ ձեռդ դիր . Եւ զանիկայ Ա-
ղիազար քահանային ու բոլոր ժո-
ղովքին առջևը կացնեցուր . և ա-
նոնց աչքին առջևը անոր պատուէր
20 տուր . Ու քու փառքէդ անոր վրայ
դիր , որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքը անոր ծառայութիւն ընեն :
21 Եւ անիկայ Ազիազար քահանային առջևը պիտի կայնի ,
ու Տէրոջը առջևը Ուրիմին կանոնո-
վը անոր պիտի հարցընէ . անոր խօս-
քովը պիտի ելլեն , ու անոր խօսքո-
վը մտնեն , ինքը և իրեն հետ բոլոր
Իսրայէլի որդիքը ու բոլոր ժողով-
քը :
22 Եւ Մովսէս անանկ ըրաւ ,
ինչպէս որ Տէրը անոր հրամայեր
էր . առաւ Յեսուն , ու զանիկայ
Ազիազար քահանային ու բոլոր ժո-
ղովքին առջևը կացնեցուց :
23 Եւ իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ անոր
պատուէր տուաւ , ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին ձեռքովը խօսեր էր :

ԳԼ . ԻՀ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Պատուիրէ Իսրայէլի
որդւոցը ու անոնց ըսէ , Իմ ա-
նուշահոտ պատարագներուս ընծա-
յուած հացը՝ որոշուած ատենին
ինծի մատուցանելու զգուշութիւն
ընէք :
3 Ու անոնց ըսես , Ասոնք են
ան պատարագները որ Տէրոջը պի-
տի մատուցանէք . Օրը երկու հատ
մէկ տարեկան անարատ գառներ
մշանջենաւոր ողջակէզի համար .
4 Մէկ գառը առտուանց մատուցա-
նես , ու միւս գառը իրիկուան
դէմ մատուցանես :
5 Եւ մէկ ա-
դուին տասներորդ մասը բարակ
ալիւրով՝ հացի ընծայ ընէս , որ
շաղուած պիտի ըլլայ հիմնի մը քա-
ռորդ ծեծուած եղով :
6 Անիկայ
Սինայ լեռանը վրայ սահմանուած
մշանջենաւոր ողջակէզ է , Տէրոջը
անուշահոտ պատարագ ըլլալու հա-
մար :
7 Ու անոր թափելու նուէրը
մէկ գառին համար՝ հիմնի մը
չորրորդ մասն ըլլայ . օղին սուրբ
տեղին մէջ թափելու նուէրը ընես
Տէրոջը .
8 Եւ միւս գառը իրիկուան
դէմ մատուցանես . ա՛ռ առտուան
հացի ընծային ու անոր թափելու
նուէրին պէս ընես , Տէրոջը անու-
շահոտ պատարագ ընելու :
9 Շաբաթ օրը՝ մէկ տարեկան
երկու անարատ գառներ՝ ու եղով
շաղուած երկու տասներորդ բարակ

ալիւր հացի ընծայի համար , ու
անոր թափելու նուէրը պիտի մա-
10 տուցանէ : Նոյնպէս մշանջենաւոր
ողջակէզին ու անոր թափելու նուէ-
րին ՚ի զատ , ամէն շաբաթ օրուան
ողջակէզը պիտի ըլլայ :
11 Նաև ձեր ամսագլուխներուն մէջ
Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք , եր-
կու զուարակ՝ մէկ խոյ ու եօթը
հատ մէկ տարեկան անարատ գառ-
12 ներ . Նաև մէկ զուարակին հա-
մար եղով շաղուած իրիք տասա-
նորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ , և
մէկ խոյին համար եղով շաղուած
երկու տասանորդ բարակ ալիւր հա-
13 ցի ընծայ , Ու մէկ գառին
համար եղով շաղուած մէյմէկ տա-
սանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ
մատուցանէք , Տէրոջը ողջակէզ ու
անուշահոտ պատարագ ըլլալու :
14 Նաև անոնց թափելու նուէրները՝ ու-
մէկ զուարակին համար կէս հի-
նէն , ու մէկ խոյին համար հիմնին
երրորդ մասը , և մէկ գառին
համար հիմնին չորրորդ մասը գի-
նի պիտի ըլլայ . ասիկայ տարուան
ամիսներուն համար՝ ամէն ամիս մա-
15 տուցուելու ողջակէզն է : Նաև մշտ-
անջենաւոր ողջակէզին ՚ի զատ՝ մեղ-
քի պատարագի համար այծերէն նո-
խազ մը իր թափելու նուէրովը
մէկտեղ մատուցուի Տէրոջը :
16 Նաև առաջին ամսուն չորեքտասա-
17 ներորդ օրը զատիկ է Տէրոջը . Ու
ան ամսուն տնգետասաներորդ օրը
տօն է . եօթը օր բաղարջ ուտուի :
18 Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի
ըլլայ . բնաւ ծառայական գործ մը
19 չընէք . Նաև Տէրոջը պատարագ ու-
ղջակէզ մատուցանէք , երկու զու-
արակ՝ մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ
տարեկան գառներ . անոնք անարատ
20 ըլլան ձեզի . Նաև անոնց հացի ըն-
ծան եղով շաղուած բարակ ալիւր
ըլլայ . տասը մէկ զուարակին համար
իրիք տասանորդ , ու մէկ խոյին հա-
մար երկու տասանորդ մատուցա-
21 նէք . Նաև եօթը գառներէն՝ տասը մէկ
գառին համար մէյմէկ տասանորդ
22 մատուցանէք . Նաև ձեզի քաւութիւն
ընելու համար այծերէն մէկ նոխազ
մեղքի պատարագ մատուցանէք :
Նաև մշտնջենաւոր ողջակէզ եղող 23
առաւօտեան ողջակէզէն ՚ի զատ
պիտի մատուցանէք : Նաև եօթը 24
օրերուն տասը մէկ օրը ասոնց պէս
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ը-
նէք . մշտնջենաւոր ողջակէզէն ՚ի
զատ ասիկայ ու ասոր թափելու
նուէրը պիտի մատուցուի : Նաև 25
եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի
ըլլայ ձեզի . բնաւ ծառայական
գործ մը պիտի չընէք :
Նաև երախայրիներուն օրը՝ երբոր 26
ձեր շաբաթներուն տօնին մէջ Տէրո-
ջը նոր հացի ընծայ կը մատուցա-
նէք , սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի .
բնաւ ծառայական գործ մը չընէք .
Ու Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի 27
համար երկու զուարակ , մէկ խոյ
՝ մէկ տարեկան եօթը հատ գառ-
ներ մատուցանէք . Նաև անոնց հացի 28
ընծան՝ տասը մէկ զուարակին համար
իրիք տասանորդ , ու մէկ խոյին
համար երկու տասանորդ , Նաև եօթը 29
գառներէն՝ տասը մէկ գառին համար
մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած
բարակ ալիւր մատուցանէք . Նաև 30
ձեզի քաւութիւն ընելու համար
այծերէն մէկ նոխազ մատուցանէք :
Մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր 31
հացի ընծայէն ՚ի զատ , տասը ա-
րիւնոց թափելու նուէրներովը մա-
տուցանէք . անարատ ըլլան ձե-
զի :

ԳԼ. Ի ԹՎ.

Նաև եօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամ- 1
սուն առաջին օրը սուրբ ժողով
ըլլայ ձեզի . բնաւ ծառայական գործ
մը չընէք . փող ՚ի ցնծագնելու օր
ըլլայ ձեզի : Նաև Տէրոջը անուշա- 2
հոտ ողջակէզի համար մէկ զուա-
րակ , մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ
տարեկան անարատ գառներ մատու-
ցանէք . Նաև անոնց հացի ընծան՝ 3
մէկ զուարակին համար իրիք տա-
սանորդ , ու մէկ խոյին համար
երկու տասանորդ , Նաև եօթը գառ- 4
ներէն՝ տասը մէկ գառին համար մէյ-
մէկ տասանորդ եղով շաղուած բա-
րակ ալիւր ըլլայ . Նաև ձեզի քաւու- 5

քիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ։ 6 Ահա Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մատուցանէ, ամասնեակ ոչխարէն ու անոր հացի ընծան, և մշանջենաւոր ոչխարէն ու անոր հացի ընծան, և անոնց թափելու նուէրները իրենց կանոնովը մատուցանէ՝ քաւութիւն գտնելու համար։ 7 Այս եօթնեւորդ ամսուն տասնեւորդ օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի. ու ձեր անձերը պիտի խոնարհեցնէք, ամենևին գործ մը չընէք։ 8 Ահա Տէրոջը անուշահոտ ոչխարէն համար մէկ զուարակ, մէկ խոյ եօթը հատ մէկ տարեկան գառներ մատուցանէք. անոնք ձեզի անարատ ըլլան. 9 անոնց հացի ընծան՝ երեք մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ, ու մէկ խոյին համար երկու տասնորդ, 10 եօթը գառներէն ալ մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ. 11 ասոնցմէ զատ՝ այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ. բացի քաւութեան սուրբ մատուցուած մեղքի պատարագէն ու մշանջենաւոր ոչխարէն և անոր հացի ընծային, ու անոնց թափելու նուէրներէն։

12 Այս եօթնեւորդ ամսուն տասնեւորդ օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի. բնաւ ծառայական գործ մը չընէք. ու եօթը օր Տէրոջը տօն պահէք։ 13 Ահա Տէրոջը ոչխարէն՝ անուշահոտ պատարագի համար՝ տասներեք զուարակ, երկու խոյ՝ մէկ տարեկան տասնուչորս գառներ մատուցանէք. անոնք անարատ պիտի ըլլան. 14 անոնց հացի ընծան՝ տասներեք զուարակներէն՝ մէկ զուարակին համար երեք տասանորդ, երկու խոյերէն՝ մէկ խոյին համար երկու տասնորդ, 15 տասնուչորս գառներէն՝ մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ. 16 ասոնցմէ զատ՝ այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ, բացի մշանջենաւոր ոչխարէն ու անոր հացի ընծային և թափելու նուէրին։

17 Երկրորդ օրը տասներկու զուարակ, երկու խոյ՝ մէկ տարեկան տասնուչորս անարատ գառներ մատուցանէ. 18 անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թիւովն համեմատ՝ ըստ օրինի պէտք ըլլան. 19 այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ, բացի մշանջենաւոր ոչխարէն և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրներէն։

20 Երրորդ օրը տասնումէկ զուարակ, երկու խոյ՝ մէկ տարեկան տասնուչորս անարատ գառներ մատուցանէ. 21 անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թիւովն համեմատ՝ ըստ օրինի պէտք ըլլան. 22 ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ, բացի մշանջենաւոր ոչխարէն և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրէն։

23 Չորրորդ օրը տասը զուարակ, երկու խոյ ու մէկ տարեկան տասնուչորս անարատ գառներ մատուցանէ. 24 անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թիւովն համեմատ՝ ըստ օրինի պէտք ըլլան. 25 ու այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ, բացի մշանջենաւոր ոչխարէն և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրէն։

26 Հինգերորդ օրը ինը զուարակ, երկու խոյ՝ մէկ տարեկան տասնուչորս անարատ գառներ մատուցանէ. 27 անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թիւովն համեմատ՝ ըստ օրինի պէտք ըլլան. 28 ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէ, բացի մշանջենաւոր ոչխարէն և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրէն։

29 Վեցերորդ օրը ութը զուա-

բակ , երկու խոյ ա՛ մէկ տարեկան տասնուչորս անարատ գառներ
30 Տ֊ո֊ց֊ա֊ն֊է֊ : Ի֊ւ անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն , խոյերուն ու գառներուն համար , իրենց թիւոյն համեմատ՝ ըստ օրինի պէտք ըլլան :
31 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ Տ֊ո֊ց֊ա֊ն֊է֊ , բայց ՚ի մշտնջենաւոր ողջակիզէն և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրներէն :
32 Ի֊ւ եօթներորդ օրը եօթը զուարակ , երկու խոյ ա՛ մէկ տարեկան տասնուչորս անարատ գառներ
33 Տ֊ո֊ց֊ա֊ն֊է֊ : Ի֊ւ անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն , խոյերուն ու գառներուն համար , իրենց թիւոյն համեմատ՝ ըստ օրինի պէտք ըլլան :
34 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ Տ֊ո֊ց֊ա֊ն֊է֊ , բայց ՚ի մշտնջենաւոր ողջակիզէն , և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրէն :
35 Ութերորդ օրը ձեզի տօնախմբութիւն ըլլայ . բնաւ ծառայական գործ մը չընէք :
36 Ի֊ւ Տէրոջը ողջակէզ ա՛ անուշահոտ պատարագի համար՝ մէկ զուարակ , մէկ խոյ ա՛ մէկ տարեկան եօթը անարատ գառներ մատուցանէք .
37 Ի֊ւ անոնց հացի ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակին , խոյին ու գառներուն համար , իրենց թիւոյն համեմատ՝
38 ըստ օրինի պէտք ըլլան . Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ Տ֊ո֊ց֊ա֊ն֊է֊ , բայց ՚ի մշտնջենաւոր ողջակիզէն և անոր հացի ընծային ու թափելու նուէրէն :
39 Ձեր տօներուն մէջ ասոնք պիտի մատուցանէք Տէրոջը , ձեր ուխտերուն ու ձեր կամաւոր ընծաներուն ողջակիզներուն , հացի ընծաներուն , թափելու նուէրներուն ու խաղաղութեան զոհերէն ՚ի զատ :
40 Ի֊ւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատմեց ան ամէնը որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր :

ԳԼՈՒԽ Լ.

1 Ի֊ւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ցեղերու իշխաններուն խօսեցաւ ըսելով , Տէրոջը պատուիրած բանը ասե է . 2 Ա֊ե֊ որ մէկ մարդ մը Տէրոջը ուխտ ընէ , կամ երդում ընելով իր անձը կապելու ըլլայ , իր խօսքը պարապ չհանէ . բոլոր իր բերնէն ելածին պէս ընէ :
3 Ի֊ւ թէ որ մէկ կնիկ մը Տէրոջը ուխտ ընէ , ու իր մանկութեան տունը իր հօրը տանը մէջ պէտք կապելու ըլլայ ,
4 Ի֊ւ անոր հայրը անոր ուխտը ու անձին վրայ կապած կապը լսէ , և անոր հայրը բան մը չըսէ անոր , ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու անձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ պիտի հաստատուին :
5 Իսկ թէ որ անոր հայրը իր լսած օրը զանիկայ արգիլէ , ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը ու անձին վրայ կապած կապերը անվաւեր պիտի ըլլան . և Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ . քանզի անոր հայրը զանիկայ արգիլեց :
6 Ի֊ւ թէ որ ուխտ ըրած , կամ իր շրթունքներէն իր անձը կապող անխորհուրդ խօսք մը ելած ըլլալով ամուսնանայ ,
7 Ու անոր էրիկը լսէ , և լսած օրը անոր բան մը չըսէ , ան ատենը անոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու իր անձին վրայ կապած կապերն ալ պիտի հաստատուին :
8 Իսկ թէ որ անոր էրիկը իր լսած օրը զանիկայ արգիլէ , ան ատենը անոր վրայ եղած ուխտը ու շրթունքներէն ելած անխորհուրդ խօսքը որով իր անձը կապեր էր՝ անվաւեր կ՚ընէ . և Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ :
9 Իսկ որբևարիի կամ արձակուած մը ուխտը ա՛ իր անձին վրայ կապած բնչ և իցէ կապը իր վրայ հաստատ պիտի մնայ :
10 Ի֊ւ թէ որ անիկայ իր էրկանը տանը մէջ ուխտ ըրած էր , կամ երդումով իր անձին վրայ կապ կապեր էր ,
11 Ու անոր էրիկը լսելով բան մը ըսած չէր անոր , և զանիկայ արգիլած չէր , ան ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին , ու իր անձին վրայ կապած կապերը հաստատ պիտի մնան :
12 Իսկ թէ որ անոր էրիկը իր լսած օրը զանոնք խափանեց , ան

ապինձը ուխտ ընելու ու իր անձը կապելու համար անոր բերնէն ելած բոլոր խօսքերը անվաւեր պիտի ըլլան . ⁴⁶ անոր երիկը խափանեց զանոնք . և Տէրը անոր թողութիւն
13 պիտի տայ : ⁴⁷ Նման մը ամէն ուխտ ու անձը խոնարհեցընելու համար բռած կապող երդումը անոր երիկը կրնայ հաստատել , ու անոր
14 երիկը կրնայ խափանել : ⁴⁸ Եւ թէ որ անոր երիկը օրէ օր անոր բան մը չըսէ , ան ատենը անոր ամէն ուխտերը ու վրան եղած կապերը կը հաստատէ . իր լսած օրը անոր բան մը չըսելուն համար զանոնք հաստա-
15 տած կ'ըլլայ : ⁴⁹ Բայց թէ որ լսած օրէն ետքը մէկ կերպով մը խափանէ զանոնք , ան ատենը ինքը պիտի կրէ անոր անօրէնութիւնը :

16 ⁵⁰ Երկան մը ու անոր կնկանը մէջ , և հօր մը ու մանկութեան ատենը իր հօրը տունը բնակող աղջկանը մէջ պահուելու կանոնները ասոնք են , որոնք Տէրը Մովսէսին պատուիրեց :

ԳԼ . Լ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , ² Մադիանացիներէն Իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես . ու ետքը քու ժողովուրդիդ խառնուիս :
3 ³ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ձեզմէ մարդիկ պատրաստուին պատերազմի համար , ու Մադիամու վրայ երթան , որ Մադիամին Տէրոջը վրէժը առնեն :
4 ⁴ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէկէն հազարական մարդ պատերազմի
5 խրկէք : ⁵ Եւ Իսրայէլի հազարաւորներէն ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ տրուեցաւ . այսինքն տասուերկու հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած : ⁶ Եւ Մովսէս պատերազմի խրկեց զանոնք , ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ . ու անոնց հետ Եղիազար քահանային որդին Փինէհէսը պատերազմի իրերը , որուն ձեռքն էին սուրբ անօթները ու
7 աղդարարութեան փողերը : ⁷ Եւ Մադիանացւոց դէմ պատերազմեցան , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր . ու անոնց բոլոր էրիկ մարդիկը մեռցուցին . ⁸ Եւ անոնց սպաննուածներուն հետ Մադիամու թագաւորներն ալ եւին , Եւկոմը , Սուրը , Ուրը և Հորէն՝ Մադիամու հինգ թագաւորները սպաննեցին , ու Բէովրի որդին Նաղաամը սրով մեռցուցին : ⁹ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց կնիկները ու տղաքները գերի առին , ու անոնց բոլոր անասունները և հօտերը ու ստացուածքը աւար առին : ¹⁰ Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաքները ու բոլոր գեղերը կրակով այրեցին : ¹¹ Եւ բոլոր աւարը ու բոլոր կողոպուտը առին մարդէ մինչև անասուն : ¹² Եւ գերիները ու կողոպուտը և աւարը Մովսէսին՝ Եղիազար քահանային ու Իսրայէլի որդւոց ժողովքին՝ բանակը բերին , որ Երիքովի դիմաց՝ Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջն էր :

13 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան և ժողովքին բոլոր իշխանները բանակէն դուրս ելան զանոնք դիմաւորելու : 14 Եւ Մովսէս պատերազմէն դարձող զօրաց իշխաններուն , հազարապետներուն ու հարիւրապետներուն սրդողեցաւ . 15 Եւ Մովսէս անոնց ըսաւ , Կրդեօք բոլոր կնիկները ձդղ թողուցիք : 16 Ահա Բաղաամին խրատովը ատոնք պատճառ եղան , որ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ մեղանչեցին Փոգովրի գործին մէջ , և Տէրոջը ժողովքին վրայ ան հարուածը եկաւ : 17 Ուստի հիմա տղաքներէն ամէն արուն մեռցուցէք , ու բոլոր կնիկները որ էրիկ մարդ գիտցած են արուի հետ պառկելով՝ մեռցուցէք : 18 Եւ կնիկներէն ան բոլոր մանկահասակ աղջիկները որ էրիկ մարդ գիտցած չեն արուի հետ պառկելով՝ ձեզի ձդղ թողուցէք : 19 Եւ դուք եօթը օր բանակին դուրսը մնացէք . ձվ որ մարդ մեռցուցեր է , ու ձվ որ մեռածի դպեր է , երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը թող մաքրուի թէ դուք և թէ ձեր գերիները : 20 Եւ ամէն հանդերձ , ու ամէն մորթէ կիսոսէ աման , և այծի մազէ շի-

նուած ամէն բան ; ու ամէն փայտե-
ղէն աման մաքրեցէք :
21 Ու Եղիազար քահանան պատե-
րազմի գացող զօրքերուն ըսաւ ՝
Ըհա ասիկայ է այն օրէնքին կանոնը ՝
որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց :
22 Միայն ոսկին , արծաթը , պղինձը ,
երկաթը , անագը ու կապարը ,
23 Ամէն կրակը մտնելու բանը կրակէ
անցընէք , ու մաքուր պիտի ըլլայ ,
բայց մաքրութեան ջրով մաքրուի .
ականյն կրակը չմտնող ամէն բան
24 ջուրէ անցընէք : Ու եօթներորդ օրը
ձեր հանդերձները լուաք և մաքուր
ըլլաք , ու ետքը բանակին մէջ մըտ-
նէք :
25 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
26 սելով , Դուն Եղիազար քահանային
ու ժողովքին նահապետութեանց իշ-
խաններուն հետ՝ առնուած կողո-
պուտին գումարը սո , մարդէ մին-
27 չև անասուն . Ու այն կողոպուտը
պատերազմի գացող պատերազմող-
ներուն ու բոլոր ժողովքին հաւասա-
28 րապէս բաժնես : Ու պատերազմի
գացող պատերազմողներէն Տէրոջը
հասը առնես , հինգ հարիւրէն մէ-
կը՝ թէ մարդոցմէն , թէ արջառ-
ներէն , թէ էշերէն և թէ ոչխարնե-
29. րէն : Ու հասը անոնց կէս բաժի-
նէն պիտի առնես , ու Եղիազար
քահանային տաս իբրև Տէրոջը ըն-
30 ծայ : Ու Իսրայէլի որդւոցը կէս
բաժինէն յիսունէն մէկը առնես ,
թէ մարդոցմէն , թէ արջառնե-
րէն , թէ էշերէն , թէ ոչխարներէն ,
և ընէ ամէն անասուններէն . ու ա-
նոնք Տէրոջը խորանին պահպանու-
թիւնը ընող Ղեւտացիներուն տաս :
31 Ու Մովսէս ու Եղիազար քահանան
Տէրոջը Մովսէսին հրամայածին պէս
32 ըրին : Ու կողոպուտը՝ մնացեալ
պատերազմող զօրքին առած ասա-
րին գումարը սա էր . վեց հարիւր
եօթանասուն հինգ հազար ոչխար ,
33 Եօթանասուն երկու հազար ար-
34 ջառ , Ու վեթասունումէկ հազար
35 էշ . Ու մարդոցմէն էրիկ մար-
դու անկողին չգիտցող կիներուն
ամէնը երսուն երկու հազար հոգի
էին :

Ու պատերազմի գացողներուն բա- 36
ժինէն կէս բաժինը սա էր . ոչխար-
ներուն թիւը իրենք հարիւր երսու-
նեւեօթը հազար հինգ հարիւր էր .
Ու ոչխարներէն Տէրոջը հասը վեց 37
հարիւր եօթանասունհինգ եղաւ .
Ու արջառները երսունեւվեց հազար 38
ըսելով՝ անոնցմէ Տէրոջը հասը եօ-
թանասունուերկու արջառ եղաւ .
Ու էշերը երսուն հազար հինգ հա- 39
րիւր ըսելով՝ անոնցմէ Տէրոջը հասը
վեթասունումէկ էշ եղաւ . Ու մար- 40
դիկը տասնեւվեց հազար հոգի
ըսելով , անոնցմէ Տէրոջը հասը եր-
սունեւերկու հոգի եղաւ :
Ու Մովսէս Տէրոջը նուիրուած 41
հասը Եղիազար քահանային տու-
աւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
հրամայեր էր :
Ու Իսրայէլի որդւոցը կէս բա- 42
ժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս պատե-
րազմողներէն զատեր էր՝ Տէրոջը հա-
սը սա : Ու ժողովքին կէս բա- 43
ժինը՝ իրենք հարիւր երսունեւեօթը
հազար հինգ հարիւր ոչխար , Ար- 44
սունեւվեց հազար արջառ , Երսուն 45
հազար հինգ հարիւր էշ , Ու տաս- 46
նեւվեց հազար հոգի էր : Ու Մով- 47
սէս՝ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժի-
նէն՝ թէ մարդէն , թէ անասուններէն՝
յիսուներէն մէկը առնելով , Տէրոջը
խորանին պահպանութիւնը ընող
Ղեւտացիներուն տուաւ , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր :
Ու զօրքին հազարապետներուն 48
վերակացուները՝ հազարա-
պետները ու հարիւրապետները
Մովսէսին մօտեցան . Ու Մովսէսին 49
ըսին , Քու ծառաներդ՝ մեր ձեռ-
քին տակը եղող պատերազմողնե-
րուն գումարը առինք , ու մեզմէ
մարդ մը պակաս չէ : Ուստի ա- 50
մէն մէկերնիս ինչ որ գտանք՝ Տէ-
րոջը ընծայ բերինք , ոսկիէ զար-
դեր , շղթաներ , ապարանջաններ ,
մատնիներ , օղեր ու մանեակներ ,
որ Տէրոջը առջեւը մեր հոգինե-
րուն քաւութիւն ընենք : Ու 51
Մովսէս ու Եղիազար քահանան ա-
նոնցմէ ոսկին առին . ամէն ալ
բանուած բաներ էին : Ու հազա- 52

բապետներէն ու Հարիւրապետներէն Տէրոջը մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին տասնուվեց հազար եօթը
53 հարիւր յիսուն սիկղ էր։ Պատերազմողներուն ամէն մէկը իրեն
54 համար կողոպուտ առեր էր։ Ու Մովսէս ու Եղիազար քահանան հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ոսկին առին, և ժողովքի խորանը բերին, որ Տէրոջը առջեւը Իսրայէլի որդւոց յիշատակը ըլլայ։

ԳԼ. Լ

1 Ու Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ շատ անասուններ ունէին. ուստի Յազերի երկիրը ու Գաղաադի երկիրը տեսնելով՝ որ
2 այն տեղը անասուն պահելու յարմար տեղ մըն է, Գադի որդիքը և Ռուբենի որդիքը գացին, ու Մովսէսին, Եղիազար քահանային և ժողովքի իշխաններուն հետ խո-
3 սելով՝ ըսին, Ատարովթ, Դիբոնը, Յազեր, Նամրա, Եսբոնը, Եղէալէ, Եբրամա, Նաբաւ ու Բէան, Որոնց Տէրոջը
4 Իսրայէլի ժողովքին առջեւը զարկած երկիրը՝ անասուն պահելու յարմար երկիր մըն է, ու քու ծառաներդ
5 անասուններ ունին. Ու ըսին, Թէ որ մենք քու առջեւդ շնորհք գտանք, աս երկիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար տրուի. մեզ Յորդանանէն մի անցըներ։
6 Ու Մովսէս Գադի որդւոցը և Ռուբենի որդւոցը ըսաւ, Ձեր եղբայրները պատերազմի երթան, ու
7 դուք աս տեղս նստիք։ Ու ինչո՞ւ համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը թուլցընէք, որ չանցնին ան երկիրը որ Տէրը անոնց տուած
8 է։ Ձեր հայրերն ալ ասանկ ըրին, երբոր զանոնք Կադէս բառնայէն խրկեցի երկիրը լրտեսելու
9 համար։ Վասն զի անոնք մինչև Եշքոլի ձորը երթան, ու երկիրը տեսան, և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլցուցին, որ չմտնեն ան երկիրը
10 որ Տէրը անոնց տուեր էր։ Ու նոյն օրը Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու երդում ընելով ը-
11 սաւ, Եգիպտոսէն ելած մարդիկը՝ քսան տարեկանէն վեր եղողները բոլոր սրտով ինծի չհետեւեցան,
12 Քանեզեան Յեփոնէի որդին Կաղեբէն ու Նաւէի որդին Յեսուէն, որոնք կատարեալապէս Տէրոջը հետեւեցան։
13 Ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջ պտըտցուց, մինչև որ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընող ազգը բոլորովին սպառեցաւ։
14 Ու ահա դուք ձեր հայրերուն տեղը ելած մեղաւոր մարդոց զաւակներու պէս, որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ նորէն աւելցընէք։
15 Վասն զի թէ որ դուք անկէ խոտորիք, ան ալ նորէն աս ժողովրդը անապատին մէջ պիտի ձգէ. ու դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորստեանը պատճառ պիտի ըլլաք։
16 Ու անոնք մօտեցան անոր ու ըսին, Մենք աս տեղս մեր անասուններուն համար փարախներ, ու մեր ընտանեացը համար քաղաքներ շինենք.
17 Այլ մենք զէնքերնիս առնենք, ու շուտով Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն երթանք, մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տանինք. և մեր ընտանիքը պարսպաւոր քաղաքներու մէջ բնակին երկրիս
18 բնակչացը պատճառաւ. Ո՛ մինչև որ Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր ժառանգութիւնը ժառանգէ, մենք մեր տուները չդառնանք։
19 Վասն մենք Յորդանանու անդիի կողմը անոնց հետ ժառանգութիւն պիտի չառնենք. ինչու որ մեր ժառանգութիւնը Յորդանանու արեւելեան կողմը դէպ ի արեւելք ինկած է։
20 Ու Մովսէս ըսաւ անոնց, Թէ որ աս բանը ընէք, ու Տէրոջը առջեւը պատերազմի համար վրանիդ զէնք առնէք,
21 Ու Տէրոջը առջեւը դուք ամէնդ ալ զէնքերով Յորդանանէն անցնիք, մինչև որ ան-

կայ իր թշնամիները իր առջևէն
22 վռընտե , Նա ան երկիրը Տէրոջը
առջևը նուաճի , անկէ հոն երբոր
ետ դառնաք , Տէրոջը առջևը ու
Իսրայէլին առջևը անմեղ պիտի ըլ-
լաք . և աս երկիրը Տէրոջը առջևը
23 ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ : Նայց
թէ որ այսպէս չընէք , ահա Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք . ու գիտցէք
որ ձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ :
24 Ձեր ընտանեացը համար քաղաք-
ներ , ու ձեր հօտերուն համար փա-
րախներ շինեցէք , ու ձեր բերնէն
ելածը ըրէք :
25 Նա Գադի որդիքը և Հուբենի
որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսե-
լով , Հրամանդ մեր տիրոջը
պատուիրածին պէս պիտի ընենք :
26 Մեր զաւակները , մեր կիներները ,
մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասուն-
ները հոս Գաղաադի քաղաքներուն
27 մէջ մնան . Նայց ծառանդ մեր
տիրոջը ըսածին պէս , ամէնքս ալ
գունդ գունդ պատրաստուինք , ու
Տէրոջը առջևէն անցնինք պատե-
րազմի համար :
28 Ին առներ Մովսէս Եղիազար
քահանային , ու Նաւէի որդւոյն
Յեսուին , և Իսրայէլի որդւոց ցե-
ղերուն նահապետութեանց իշխան-
ներուն աս պատուէրը տուաւ անոնց
29 վրայով . Նա Մովսէս ըսաւ անոնց ,
Եթէ որ Գադի որդիքը և Հուբե-
նի որդիքը Տէրոջը առջևը ամէնքն
ալ պատերազմի համար պատրաս-
տուած՝ ձեզի հետ Յորդանանէն
անցնին , ու ան երկիրը ձեր առջևը
նուաճի , ան առներ Գաղաադի
երկիրը անոնց կալուածք տաք .
30 Նայց թէ որ պատրաստուած ձեզի
հետ չանցնին , անոնց կալուածքը
ձեզի հետ Քանանու երկրին մէջ
31 ըլլայ : Իսկ Գադի որդիքը և Հու-
բենի որդիքը պատասխան տուին
ու ըսին , Տէրը քու ծառաներուդ
ինչպէս որ պատուիրեց , անանկ պի-
32 տի ընենք : Մենք զէնքերնիս ա-
ռած՝ Տէրոջը առջևէն Քանանու եր-
կիրը պիտի անցնինք . բայց մեր
ժառանգութեան կալուածքը Յոր-
33 դանանու սադիի կողմը ըլլայ : Ու-

տի Մովսէս անոնց՝ այսինքն Գադի
որդւոցը , և Հուբենի որդւոցը
և Յովսեփեան Մանասէին կէս ցե-
ղին տուաւ Ամորհացւոց Սիհոն թա-
գաւորին թագաւորութիւնը , ու
Հասանի Ովգ թագաւորին թագա-
ւորութիւնը , երկիրը իր քաղաք-
ներովը — երկրին քաղաքներուն
բոլորտիքը եղած սահմաններովը :
Նա Գադի որդիքը պարսպաւոր 34
քաղաքներ շինեցին , այսինքն Դի-
բոնը , Աթարովթը ու Արոէրը ,
Նա Աթրոթ սովփանը , Յազերը 35
ու Յոգբեհան , Նա Բեթնամրան 36
ու Բեթհարանը , և հօտերու փա-
րախներ ալ շինեցին :
Հուբենի որդիքն ալ Հեսբոնը , 37
Եղէաղէն ու Կարիաթհեմը շինեցին .
Ու Նեբաւը և Բէէլմէոնը , (որ ա- 38
նոնց անուններն փոխեցին ,) ու Սի-
բաման . ու իրենց շինած քաղաք-
ներուն իրենց անուններն դրին :
Նա Մանասէան Մաքիրին որդի- 39
քը Գաղաադ գացին , ու առին
զանիկայ , և անոր մէջը Բնակող
Ամորհացիները վռընտեցին : Նա 40
Մովսէս Գաղաադը տուաւ Մանա-
սեան Մաքիրին , որ հոն բնակե-
ցաւ : Ու Մանասեան Յայիր 41
գնաց անոնց գիւղաքաղաքները ա-
ռաւ , ու զանոնք Հաւօթ Յայիր
անուանեց : Նա Նոբահ գնաց , 42
ու Կանաթը ու անոր գիւղերը ա-
ռաւ , և զանոնք իր անունովը Նո-
բահ կոչեց :

ԳԼՈՒԽ ԼԳ

Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը 1
Եգիպտոսի երկրէն իրենց զօր-
քերովը ելլող Իսրայէլի որդւոցը
իշխաններուն ասոնք են : Նա Մով- 2
սէս Տէրոջը հրամանովը անոնց իշ-
խաններուն համեմատ անոնց գնացք-
ները գրեց . ու անոնց գնացքնե-
րուն համեմատ անոնց իշխանները
ասոնք են : Նառաջին ամսուն մէջ՝ 3
այսինքն առաջին ամսուն Հնգետասա-
ներորդ օրը՝ Հաամեհէն չուեցին .
զաւակին հետևեալ օր Իսրայէլի
որդիքը բարձր ձեռքով ելան բոլոր
Եգիպտացւոց աչքերուն առջևը .

4 Ու Աբիպտացիք էրէնց գործերը կը թաղէին, քանզի Տէրը անոնց բոլոր անդրանիկները ջարդեց. և Տէրը անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան բրաւ։

5 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ Սամանէն չուեցուց՝ Սոկքովթի իջևան ըրին։

6 Ու Սոկքովթէն չուեցուց՝ անապատին ծայրը եղած Եթոմը իջևան ըրին։

7 Ու Եթոմէն չուեցուց՝ դէպ՝ ի փիհահիրոթ դարձան, որ Ելգեղսեփոնին դիմացն է, ու Մագդողին առջևը իջևան ըրին։

8 Ու փիհահիրոթին առջևէն չուեցուց, ու ծովուն մէջէն անցնելով՝ անապատը էլան, և Եթոմի անապատին մէջ իրիք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մեռայ իջևան ըրին։

9 Ու Մեռայէն չուեցուց՝ Եղիմ եկան. ու Եղիմի մէջ տասներկու ջուրի աղբիւր ու եօթանասուն արմաւենի կային. ու հոն իջևան ըրին։

10 Ու Եղիմէն չուեցուց՝ Կարմիր ծովուն քովը իջևան ըրին։

11 Ու Կարմիր ծովէն չուեցուց՝ Սին անապատը իջևան ըրին։

12 Ու Սին անապատէն չուեցուց՝ Դափկա իջևան ըրին։

13 Ու Դափկայէն չուեցուց՝ Եղուս իջևան ըրին։

14 Ու Եղուսէն չուեցուց՝ Ռափիդիմ իջևան ըրին. ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար։

15 Ու Ռափիդիմէն չուեցուց՝ Սինայի անապատը իջևան ըրին։

16 Ու Սինայի անապատէն չուեցուց՝ Կիբրոթ Հաթթաաւա իջևան ըրին։

17 Ու Կիբրոթ Հաթթաաւայէն չուեցուց՝ Հազերովթի իջևան ըրին։

18 Ու Հազերովթէն չուեցուց՝ Ռաթմա իջևան ըրին։

19 Ու Ռաթմայէն չուեցուց՝ Ռիմոն փարէս իջևան ըրին։

20 Ու Ռիմոն փարեսէն չուեցուց՝ Լեբնա իջևան ըրին։

21 Ու Լեբնայէն չուեցուց՝ Ռիսսա իջևան ըրին։

22 Ու Ռիսսայէն չուեցուց՝ Կհելաթա իջևան ըրին։

23 Ու Կհելաթայէն չուեցուց՝ Սափար լեռը իջևան ըրին։

24 Ու Սափար լեռնէն չուեցուց՝ Ռարադա իջևան ըրին։

25 Ու Ռարադայէն չուեցուց՝ Մակհելոթի իջևան ըրին։

26 Ու Մակհելոթէն չուեցուց՝ Թահաթը իջևան ըրին։

27 Ու Թահաթէն չուեցուց՝ Թարա իջևան ըրին։

28 Ու Թարայէն չուեցուց՝ Մատեկա իջևան ըրին։

29 Ու Մատեկայէն չուեցուց՝ Հասմոնա իջևան ըրին։

30 Ու Հասմոնայէն չուեցուց՝ Մոսերոթի իջևան ըրին։

31 Ու Մոսերոթէն չուեցուց՝ Բանէյական իջևան ըրին։

32 Ու Բանէ յականէն չուեցուց՝ Հորգադգադ իջևան ըրին։

33 Ու Հորգադգադէն չուեցուց՝ Ետերաթա իջևան ըրին։

34 Ու Յետերաթայէն չուեցուց՝ Երբոնա իջևան ըրին։

35 Ու Երբոնայէն չուեցուց՝ Գասիոն գաբեր իջևան ըրին։

36 Ու Գասիոն գաբերէն չուեցուց՝ Սին անապատը՝ այսինքն Կադես իջևան ըրին։

37 Ու Կադեսէն չուեցուց՝ Հովը լեռը իջևան ըրին, որ Եդոմի երկրին ծայրն է։ 38 Ու Ահարոն քահանան Տէրոջը հրամանովը՝ Հովը լեռը ելաւ, և հոն մեռաւ, Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասուներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը։ 39 Ու Ահարոն Հովը լեռնանը վրայ մեռած ատենը հարիւր քսանուերկու տարեկան էր։

40 Ու Քանանու երկրին հարաւային կողմը բնակող Արադի Քանանացի թագաւորը Իսրայէլի որդւոցը գալը լսեց։

41 Ու Հովը լեռնէն չուեցուց՝ Սելմոնա իջևան ըրին։

42 Ու Սելմոնայէն չուեցուց՝ Փունոն իջևան ըրին։

43 Ու Փունոնէն չուեցուց՝ Ովոթի իջևան ըրին։

44 Ու Ովոթիէն չուեցուց՝ Յեաբարիմ սահմանին մէջ եղող Իյէ աբարիմ իջևան ըրին։

45 Եւ նկէ ոքորբնեն չուելով՝ Ներոն գաղ իջևան ըրին ։
46 Եւ Ներոն գաղէն չուելով՝ Ռեղմեն դէբլաթեմ իջևան ըրին ։
47 Եւ Ռեղմեն դէբլաթեմեն չուելով՝ Նաբաւին առջևը՝ Աբարիմի լեռնեը իջևան ըրին ։
48 Եւ Աբարիմի լեռներէն չուելով՝ Երիքովի դիմաց՝ Յորդանանու մօտ՝ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան ըրին ։ 49 Ուստի անոնք Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան ըրին, Նեթեսխմեթէն մինչև Արբելատիմ ։
50 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 51 Իսրայէլի որդւոցը խօսէ ու անոնց ըսէ, Երբոր Յորդանանէն Քանանացւոց երկիրը անցնիք, 52 Ան երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջևէն վռընտէք, ու անոնց բոլոր պատկերաւոր իրողները՝ և բոլոր թափծու կուռքերը կործանէք, ու անոնց բոլոր բարձր տեղերը փլըցնէք ։ 53 Եւ ան երկիրը ձեր իշխանութեանը տակը անցընելով՝ անոր մէջը բնակիք. քանզի ան երկիրը 54 ձեզի տուի որ ժառանգէք ։ Եւ ան երկիրը վիճակով ժառանգէք ձեր առհմերուն համեմատ. շատոր եղողին ժառանգութիւնը շատ պիտի տաք, ու քիչոր եղողին ժառանգութիւնը քիչ պիտի տաք. մէկ տեղի մը վիճակը որ՛ւ որ ելլէ, անոր ըլլայ ։ Ձեր հարցը ցեղերուն համեմատ ժառանգէք ։ 55 Բայց թէ որ ան երկրին բնակիչները ձեր առջևէն չվռնտէք, ան ատոնք որոնց թողուցածնիդ ձեր աչքերուն փուշը, ու ձեր կողերուն տատասկնեը պիտի ըլլան. ու ձեր բնակած երկրին մէջ ձեզի թշնամութիւն 56 պիտի ընեն ։ Եւ պիտի ըլլայ որ ինչ որ անոնց ընելու մտածեր էի, ձեզի պիտի ընեմ ։

ԴԼ. Լ՚Դ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 2 Իսրայէլի որդւոցը պատուիրէ ու անոնց ըսէ, Երբոր դուք Քանանու երկիրը մտնէք, ձեզի ժառանգութիւն իյնալու երկիրը ատ պիտի ըլլայ, Քանանու երկիրը իր սահմաններովը. 3 Եւ ձեր հարաւային սահմանը Սին անապատէն մինչև Եդովմ ըլլայ, և ձեր հարաւային սահմանը արևելքէն՝ Ղիծովուն ծայրէն սկսի. 4 Ու ձեր հարաւային սահմանը Ակրաբիմի զառ՚ի վերը պտըտելով մինչև Սին հասնի, ու անկէ ելլելով Կադէս բառնեայի հարաւային կողմը երթայ, ու Հասար ադդարէն ելլելով Ազմոն հասնի. 5 Եւ Ազմոնէն մինչև Եգիպտացւոց ձորը պտըտելով՝ ծովուն մէջ լմընայ սահմանը ։

6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը մեծ ծովն ըլլայ. ձեզի արևմտեան սահման ան ըլլայ ։

7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի սահմանը ատ ըլլայ. մեծ ծովէն մինչև Հոռը լեռը նշանակէք. 8 Հոռը լեռնէն մինչև Եմաթ նշանակէք, ու անկէ սահմանը մինչև Սեդադ հասնի. 9 Եւ ան սահմանը մինչև Զեփրոն ելլէ, ու Հասար Ենանի մէջ լմընայ. ձեր հիւսիսային սահմանը ատ ըլլայ ։

10 Եւ ձեր արևելեան սահմանին համար Հասար Ենանէն մինչև Սեփամ նշանակէք. 11 Ու ատ սահմանը Հայնի արևելեան կողմէն՝ Սեփամէն Ռերդա իջնէ. ու ատ սահմանը արևելեայ կողմէն իջնելով՝ մինչև Քինէրեթի ծովուն եզերքը հասնի. 12 Եւ ատ սահմանը Յորդանան իջնէ, ու Ղազ ծովուն մէջ վերջանայ ։ Ասոնք իր շրջակայ սահմաններովը ձեզի ատ ըլլայ ։

13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ, Այնիկայ է ան երկիրը որ դուք վիճակով պիտի ժառանգէք, ինչպէս որ Տէրը հրամայեց հինգ ու կէս ցեղի տալու անիկայ. 14 Քանզի Ռուբինի որդւոցը ցեղը իրենց հարցը տուներուն համեմատ, ու Գադի որդւոցը ցեղը իրենց հարցը տուներուն համեմատ, և Մանասէի կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւնը առին ։ 15 Այս հինգ ու կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւ-

նը առին Երիքովին դիմաց Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ 'ի արևելք :

16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Եսոնք են
17 անունները՝ որոնք երկիրը ժառանգութեան համար ձեզի պիտի բաժնեն . Եղիազար քահանան ու Նաւէի որդին Յեսու .
18 Եւ ամէն ցեղէն ալ մէյմէկ իշխան առնէք , ան երկիրը ժառանգութեան բաժնելու :
19 Եւ ան մարդոցը անուններն եսոնք են . Յեսուայի ցեղէն Եփոնէի որդին Քաղեր ,
20 Շմաւոնի որդւոց ցեղէն Նմիուդի որդին
21 Սամուէլ , Բենիամինի ցեղէն Քասլոնի
22 որդին Երղադ , Դանի որդւոց ցեղէն Իշխան՝ Երգղիի որդին
23 Բոկկի , Յովսեփի որդւոցմէ՝ Մանասէի որդւոց ցեղէն Իշխան՝ Եփոդի որդին Անիէլ , Եւ Եփրեմի
24 որդւոց ցեղէն Իշխան՝ Սափաթիա-
25 նի որդին Կամուէլ , Եւ Զաբուղոնի որդւոց ցեղէն Իշխան՝ Փառնակի որդին Երղիսափան , Եւ Իսա-
26 քարի որդւոց ցեղէն Իշխան՝ Նդա-
27 նի որդին Փաղտիէլ , Եւ Ասերի որդւոց ցեղէն Իշխան՝ Եղոմին որ-
28 դին Աքիուդ , Եւ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղէն Իշխան՝ Նմիուդի
29 որդին Փադայէլ : Սոնք են անոնք՝ որոնց Տէրը հրամայեց որ Քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի որդւոցը ժառանգութիւն բաժնեն :

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
2 Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը , որ իրենց ժառանգութեան կալուածքէն Ղեւտացւոց բնակելու քաղաքներ տան . նաև քաղաքներուն բոլորտիքը եղած արուարձանները Ղեւտացւոց տաք :
3 Եւ քաղաքները բնակութեան համար ըլլան անոնց , ու արուարձանները անոնց արջառներուն , հօտերուն ու բոլոր անասուններուն համար ըլլան :
4 Եւ Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուն արուարձանները քաղաքին պարիսպէն դուրս չուրջնակի հազարական կանգուն ընթացիկ ոտնաչափ :
5 Հատի քաղաքին դուրսը արևելեան կողմէն երկու հազար կանգուն , հարաւային կողմէն երկու հազար կանգուն , արևմտեան կողմէն երկու հազար կանգուն , ու հիւսիսային կողմէն երկու հազար կանգուն չափէք . և քաղաքը մէջտեղը պիտի ըլլայ . անոնց քաղաքներուն արուարձանները ասանկ ըլլան :
6 Եւ ձեր Ղեւտացւոց տալու քաղաքներէն վեցը ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշէք , որ սպանողը հոն փախչի . ու ասոնցմէ զատ քառասուներկու քաղաք տաք :
7 Ղեւտացւոց տալու քաղաքներուդ ամէնը քառասուներեք քաղաք ըլլայ . զանոնք իրենց արուարձաններովը տաք :
8 Եւ ան քաղաքները որ Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի տաք , շատուր եղողէն շատ՝ ու քիչուր եղողէն քիչ առնէք . ամէն մէկը իր առած ժառանգութեանը չափովը իր քաղաքներէն Ղեւտացւոց պիտի տայ :
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
10 Իսրայէլի որդւոցը խօսիս ու անոնց ըսես , Երբոր Յորդանանէն Քանանու երկիրը անցնիք ,
11 Ձեզի քաղաքներ որոշէք , որոնք ապաստանի քաղաքներ ըլլան ձեզի , որ սխալմամբ մարդ զարնող սպանողը հոն փախչի :
12 Եւ ան քաղաքները ձեզի ապաստանարան ըլլան արիւն վրէժխնդիր եղողէն . ու սպանողը դատաստանի համար ժողովքին առջևը չկենայ մինչեւ որ մեռնի :
13 Եւ ձեր տալու քաղաքներէն վեցը ձեզի ապաստանի քաղաք ըլլայ :
14 Յորդանանու քաղաքներուն իրիքը Քանանու երկրին մէջ տաք , ու քաղաքներուն իրիքը Քանանու երկրին մէջ տաք . և անոնք ապաստանի քաղաքներ ըլլան :
15 Այս վեց քաղաքները Իսրայէլի որդւոցը ու օտարականին և ձեր մէջը բնակող պանդուխտին ապաստանարան ըլլան . և ով որ սխալմամբ մարդ մեռցնէ , հոն փախչի :
16 Իսկ թէ որ երկաթէ դործիքով մէկը զարնէ մեռցնէ , անիծ-

կայ մարդասպան է . մարդասպանը
17 անպատճառ պիտի մեռնուի : Կամ
թէ որ մահառիթի բռնաբարով մը
մէկուն զարնէ , որ մեռնի , անի-
կայ մարդասպան է . մարդասպանը
18 անպատճառ պիտի մեռնուի : Կամ
թէ որ ձեռքով գործածուելու փայ-
տեղէն մահառիթի գործիքով մը
զարնէ , որ մեռնի , անիկայ մար-
դասպան է . մարդասպանը անպատ-
19 ճառ պիտի մեռնուի . Արեան վրէժ-
խնդիրը պիտի մեռցընէ մարդասպա-
նը . երբոր անոր հանդիպի՝ թող
20 մեռցընէ զանիկայ : Կամ թէ որ
թշնամութեամբ հրէ մէկը , ու նեն-
դութեամբ վրան բան մը նետելով՝
21 զանիկայ մեռցընելու ըլլայ , Կամ
թէ թշնամութեան պատճառաւ
ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռնի ,
զարնողը անպատճառ մեռնուի . ա-
նիկայ մարդասպան է . արեան
վրէժխնդիրը երբոր մարդասպանին
հանդիպի , զանիկայ մեռցընէ :
22 Իսկ թէ որ յանկարծ ու առանց
թշնամութեան հրէ , կամ թէ ա-
ռանց նենգութեան անոր վրայ մէկ
23 գործիք մը նետէ , Կամ թէ առանց
տեսնելու , անոր վրայ քիւ և իցէ
մահառիթ քար մը ձգէ , որ մեռնի ,
և անիկայ անոր թշնամին չէր , ու
24 անոր չարիքը չէր ուզեր , Ան ատե-
նը ժողովքը սպանողին ու արեան
վրէժխնդրին մէջտեղը այս օրէնքնե-
րուս համեմատ դատաստան ընէ .
25 Ու ժողովքը պիտի ազատէ սպան-
նողը արեան վրէժխնդրին ձեռքէն ,
ու ժողովքը զանիկայ նորէն իր ա-
պաւինած ապաստանի քաղաքը դար-
ձընէ . ու անիկայ հոն պիտի բնա-
կի , մինչև որ սուրբ եղով օծուած
26 քահանայապետը մեռնի : Իսկ թէ
որ սպանողը իր ապաւինած ապաս-
տանի քաղաքին սահմանէն դուրս
27 ելլէ , Ու արեան վրէժխնդիրը գա-
նիկայ իր ապաստանի քաղաքին սահ-
մանէն դուրս գտնէ , և արեան
վրէժխնդիրը սպանողը մեռցընելու
28 ըլլայ , մահապարտ չեսպուի . Վասն-
զի անիկայ իր ապաստանի քաղաքը
նստելու էր , մինչև որ քահանայա-
պետը մեռնէր . բայց քահանայա-
պետին մեռնելէն ետքը սպանողը
իր կալուածքին երկիրը դառնայ :
29 Այսոնք ձեզի դատաստանի կանոններ
ըլլան ձեր ազգերուն մէջ ամ ձեր բո-
լոր բնակութեանցը մէջ :
30 Ամ որ մարդ կը մեռցընէ , ըս-
պանողը վկաներուն բերնովը մեռ-
ցուի . բայց մարդ մը մեռցընելու
համար , դիւյն մէկ վկայի վկայու-
թիւնը բաւական չըլլայ :
31 Ու մա-
հապարտ սպանողին կենացը համար
փրկանք չառնէք . քանզի անիկայ
անպատճառ մեռցուելու է :
32 Ու
ապաստանի քաղաքը փախչողին հա-
մար փրկանք չառնէք , որպէս զի ա-
նիկայ իր քաղաքը դառնայ նստի
քահանայապետին մահէն առաջ :
33 Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք . բանզի արիւնը կը պղծէ եր-
կիրը . ու անոր մէջը թափուած ա-
րիւնին համար երկրին ոչինչ բաւով
մը քաւութիւն չըլլար , բայց եթէ
անիկայ թափողին արիւնովը :
34 Ու
ըլնաս ձեր բնակած երկիրը չպղծէք ,
որուն մէջտեղը ես պիտի բնակիմ .
քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրա-
յէլի որդւոց մէջը :

ԳԼՈՒԽ Լ.Ջ

1 Ու Յովսէփի որդւոցը տոհմերէն
Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որ-
դւոյն Գաղաադին որդւոց տոհմին
իշխանները մօտեցան , ու Մովսէսին
առջևը և Իսրայէլի որդւոցը նահա-
պետութեանց իշխաններուն առջևը
2 խօսեցան , Ու ըսին , Տէրը մեր
տիրոջը հրամայեց , որ երկիրը Իս-
րայէլի որդւոցը վիճակով ժառան-
գութիւն տայ . ու Տէրը մեր տի-
րոջը հրամայեց , որ մեր եղբօրը
Սալպաադին ժառանգութիւնը ա-
նոր աղջիկներուն տայ .
3 Բրդ թէ
որ անոնք Իսրայէլի որդւոց ցեղի մը
որդւոցը կնիկ ըլլան , անոնց ժա-
ռանգութիւնը մեր հայրերուն ժա-
ռանգութենէն պիտի վերնայ . ու ո՛ր
ցեղէ մարդոց որ կին ըլլան , ան ցե-
ղին ժառանգութեանը պիտի խառ-
նուի , ու մեր ժառանգութեանը
վիճակէն պիտի վերնայ :
4 Ու Իս-
րայէլի որդւոցը Յոբելեան տարին ,

անոնց ժառանգութիւնը իրենց է-
բիւներուն ցեղին ժառանգութեանը
պիտի խառնուի . ու ատ ի՛նչպէս ա-
նոնց ժառանգութիւնը՝ մեր հայրե-
րուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի
վերնայ :
5 Եւ Մովսէս Տէրոջը հրամանաւը
Իսրայէլի որդւոց պատուիրեց ու
ըսաւ , Յովսեփի որդւոց ցեղը ճի-
6 տակ կը խօսի : Սալպաադին աղ-
ջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամա-
յած ու ըսած խօսքը ասե՛ . Իրենց
որ կը հաճին անոնք , թո՛ղ անոնց
կնիկ ըլլան , միայն թէ իրենց հօ-
րը ցեղին եղբայրներուն կնիկ ըլլան .
7 Վերպէս զի Իսրայէլի որդւոց ժա-
ռանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ
չանցնի . քանզի Իսրայէլի որդւոց
ամէնքն ալ իրենց հայրերուն ցեղին
ժառանգութեանը պիտի յարին :
8 Եւ ամէն աղջիկ՝ որ Իսրայէլի որ-
դւոց ցեղերուն մէջ մէկ կալուած-
քի մը ժառանգ կ՚ըլլայ , իր հօրը
ցեղէն եղբայր մէկու մը կնիկ ըլլայ ,
որ Իսրայէլի որդւոց . ամէն մէկը
իր հայրերուն ժառանգութիւնը
ժառանգէ : Եւ ժառանգութիւնը 9
մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի . բայց
Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն ա-
մէն մէկը իր ժառանգութեանը յա-
րի :
Եւ՝ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ 10
հրամայեց , Սալպաադին աղջիկները
անանկ ըրին : Վանդէ Սալպաա- 11
դին աղջիկները՝ Մաալա , Թիրս-
ա , Եգղա , Մեղքա ու Նոա
իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ ա-
մուսնացան : Յովսեփեան 12
Մանասէի որդւոց տոհմերէն է-
ղողներու կնիկ եղան , ու անոնց ժա-
ռանգութիւնը իրենց հօրը ցեղին
ազգատոհմին մէջ մնաց :
Ասոնք են ան պատուիրանքները 13
ու դատաստանները , որ Տէրը Մո-
վաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դէ-
ման Յորդանանու մօտ՝ Մովսէսին
ձեռքովը Իսրայէլի որդւոց պա-
տուիրեց :

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԸՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ասոնք են ան խօսքերը որ Մովսէս
բոլոր Իսրայէլին գըուցեց Յոր-
դանանու ասդիի կողմը անապատին
մէջ՝ ըր Սուփին դիմացի դաշտը՝
Փառանի , Տոփելի , Լաբանի , Ա-
սերովթի ու Տիզահապի մէջտեղն
2 է : (Խորեբէն մինչև Կադէս
բառնալ տասնումէկ օր է Ա՛էիր
3 լեռանը ճամբայով :) Երբ քա-
ռասնըերորդ տարին մեռտասներորդ
ամսուն առաջին ը՛րը Մովսէս Իսրա-
էլի որդւոց գըուցեց ինչ որ Տէ-
րը անոր պատուիրեր էր անոնց հա-
4 մար , Հեսբոնի մէջ բնակող Ամո-
հայոց Սեհոն թագաւորը և Աս-
տարովթի ու Եդրայիի մէջ բնա-
կող Հասանի Ովգ թագաւորը
5 պարնելէն հետը . Յորդանանու աս-
պիի կողմը Մովաբի երկրին մէջ
Մովսէս սկսաւ ատ օրէնքը յայտնել ,
ըսելով ,
Մեր Տէր Աստուածը Խորեբի 6
վրայ մեզի խօսեցաւ ու ըսաւ , Ա-
լեռը կենալնիդ հերիք է . Դարձէ՛ք՝ 7
չուեցէ՛ք ու գացէ՛ք Ամորհացւոց
լեռը , և անոր ամէն շրջակայ տե-
ղերը , դաշտերը , լեռները , ու հո-
վիտները , և հարաւային կողմը , ո-
ծովեզերքը , Քանանացւոց երկիրը ,
ու Լիբանան , մինչև մեծ գետը՝ ը-
Եփրատ գետն է : Ահա ան երկի- 8
րը ձեր առջևը դրի . գացէ՛ք ու ժա-
ռանգեցէ՛ք ան երկիրը , որ Տէրը
ձեր հայրերուն՝ Աբրահամին , Իսա-
հակին ու Յակոբին երդում ըրաւ
որ տայ անոնց ու անոնցմէ ետքը ա-
նոնց զաւակներուն :
Եւ ան ատենը ես ձեզի խօսեցայ 9
ու ըսի , Ես մինակ չեմ կրնար ձեզ
տանիլ . Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ 10

շաղուղ , և այն դուք այսօր
երկնից աստղերուն չափ շատ էք :
11 Ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը
ձեր եղածէն հազարապատիկ աւելը
ցընէ ձեզ , ու ձեզի բսածին պէս
12 ձեզ օրհնէ : Ես միայակ ինձնիս
կրնամ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բեռը
13 ու հակառակութիւնը կրել : Դուք
ձեր ցեղերէն իմաստուն ու հանճա-
րեղ և անուանի մարդիկ տուէք ,
ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կե-
14 ցընեմ : Ետկ դուք ինծի պատաս-
խան տուիք ու ըսիք , Աստ ը-
15 սած խօսքդ ընելը աղէկ է : Ուստի
ես ձեր ցեղերուն երեւելիները՝ իմաս-
տուն ու անուանի մարդիկը ա-
ռի , և զանոնք ձեր վրայ իշխաններ
կարգեցի , այսինքն ձեր ցեղերուն
մէջ հազարապետներ , հարիւրա-
պետներ , յիսնապետներ , տասնա-
պետներ ու ոստիկաններ :
16 Ու ան ատենը ձեր դատաւորնե-
րուն պատուիրեցի ըսելով , Ձեր
եղբայրներուն դատերը մտիկ ըրէք ,
ու ամէն մարդուն դատը՝ թէ իր
եղբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարակա-
նի հետ , արդարութեամբ դատե-
17 ցէք . Դատաստանի մէջ աչառու-
թիւն չընէք , պզտիկին մեծի պէս
մտիկ ընէք , բնաւ մարդու մը երե-
սէ չդաշնուիք . քանզի դատաստա-
նը Աստուծոյ է . ու ձեզի դժուար
երեցած դատը ինծի խրկեցէք , որ
18 անիկայ մտիկ ընեմ : Ու ան ա-
տենը ձեր ամէն ընելու բաները ձե-
զի պատուիրեցի :
19 Ետքը Խորեբէն չուեցինք , ու
ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մե-
զի պատուիրեր էր , Ամորհացւոց
լեռանը ճամբով ան ձեր տեսած
բոլորը մեծ ու ահագին անապատէն
անցանք , ու մինչև Կադէս բառ-
20 նեայ եկանք : Ու ձեզի ըսի , Դուք
Ամորհացւոց լեռը եկաք , որն որ
մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ :
21 Նայէ , քու Տէր Աստուածդ երկիրը
քու առջեդ դրաւ . ելլէ՛ բ
ժառանգէ անիկայ , ինչպէս որ քու
հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի
ըսաւ . Մի՛ վախնար ու մի՛ զար-
հուրիր :

Ու դուք ամէնդ իմ քովս եկաք , 22
ու ինծի ըսիք , Եզմէ առաջ մար-
դիկներ խրկենք , որ երկիրը լըտե-
սեն մեզի համար , ու մեզի դան
պատմեն թէ ինչ ճամբով հոն պի-
տի ելլենք , ու ինչ քաղաքներու
մէջ պիտի մտնենք : Ու ես խօսքը 23
ինծի հաճոյ թուեցաւ , ձեզմէ տաս-
ուերկու մարդ առի , ամէն մէկ
ցեղէն մէյմէկ մարդ : Ու անոնք 24
դարձին՝ լեռը ելան , ու մինչև Էս-
քողի ձորը հասան , ու ան երկիրը
լըտեսեցին : Ու ան երկրին պտու- 25
ղէն ձեռքերնին առնելով մեզի բե-
րին , ու մեզի զրուցելին ըսելով ,
Աղէկ է ան երկիրը որ մեր Տէր Ա-
ստուածը մեզի կու տայ : Բայց 26
դուք չուզեցիք ելլել , ու ձեր Տէր
Աստուածոյն հրամանին դէմ դրիք .
Ու ձեր վրաններուն մէջ տրտնջե- 27
լով ըսիք , Տէրը մեզատելուն
համար Եգիպտոսի երկրէն մեզ
դուրս հանեց , որ մեզ Ամորհացւոց
ձեռքը մատնէ , ու մեզ կորսընցը-
նէ : Ո՞ւր պիտի ելլենք . մեր եղ- 28
բայրները մեր սիրտերը թուլցու-
ցին , որովհետև ըսին , Ան ազգը
մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է ,
քաղաքները մեծ , ու մինչև երկին-
քը պարսպաւոր են , ու հոն նաև
Ենակին որդիքը տեսանք : Ու ես- 29
ձի ըսի , Ան զարհուրիք ու ա-
նոնցմէ մի՛ վախնաք . Ձեր Տէր 30
Աստուածը որ ձեր առջևէն կ'եր-
թայ , անիկայ ձեզի համար պիտի
պատերազմի , ինչպէս որ Եգիպ-
տոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը ձե-
զի ըրաւ : Ու անապատին մէջն 31
ալ տեսար որ , ինչպէս մարդ մը իր
զաւակը կը տանի , քու Տէր Ա-
ստուածդ ալ քու բոլոր քալած
ճամբաներուդ մէջը մինչև ատեղ
գալդ քեզ անանկ տարաւ : Ու 32
ասով ալ ձեր Տէր Աստուածոյն չհա-
ւատացիք , Որ անիկայ ճամբուն 33
մէջ ձեր առջևէն կ'երթար ձեզի
իջևանելու տեղ փնտռելու համար ,
գիշերը կրակի մէջ՝ երթալու ճամ-
բանիդ ձեզի ցուցընելով , ու ցո-
րեկն ալ ամպի մէջ : Ու Տէրը 34
ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով բար-

կացաւ , ու երդում ընելով ըսաւ ,
35 Իս մարդոցմէն՝ աս անօրէն ազգէն
բնաւ մարդ մը պիտի չտեսնէ ան
բարի երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն
36 տալու երդում ըրի . Հապց միայն
Յեփոնէի որդին Քաղէբ պիտի
տեսնէ ան , ու անոր կոխած երկի-
րը իրեն ու իր որդւոցը պիտի
տամ . որովհետեւ անիկայ կատա-
37 րեալապէս Տէրոջը հետեւեցաւ : Ձե-
զի համար Տէրը ինծի ալ բարկա-
ցաւ՝ ու ըսաւ , Դուն ալ հոն պի-
38 տի չմտնես . Այլ քու սպասաւորդ
Նաւէի որդին Յեսու՝ անիկայ հոն
պիտի մտնէ . զօրացուր անիկայ ,
վասն զի ան Իսրայէլը անիկայ պիտի
39 ժառանգեցնէ Իսրայէլին : Ու ան
ձեր պզտիկ տղաքը՝ որոնց համար
կ'ըսէիք թէ աւար պիտի ըլլան , ու
ան ձեր որդիները որ այսօր աղէկը
ու գէշը չեն ճանչնար , անոնք պիտի
մտնեն հոն . անոնց պիտի տամ ան
էրկիրը , ու անոնք պիտի ժառանգեն
40 ան : Հայց դուք ետ դարձէք , ու
Կարմիր ծովուն ճամբայէն դէպ 'ի
անապատը չուեցէք :
41 Ետքը դուք պատասխան տուիք
ու ինծի ըսիք , Մենք Տէրոջը առ-
ջևը մեղք գործեցինք . մենք պիտի
ելլենք պատերազմինք , ինչպէս որ
մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուի-
րեց . ու ամէն մէկնիդիդ իր պատե-
րազմական զէնքը առնելով , թեթև-
ամտութեամբ ուզեցիք լեռը ելլել :
42 Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Անոնց ըսէ ,
Մի ելլէք ու մի պատերազմիք ,
քանզի ես ձեր մէջը չեմ . չըլլայ որ
ձեր թշնամիներուն առջևը ջար-
43 դուիք : Ես ալ ձեզի խօսեցայ ,
բայց դուք մտիկ չըրիք , հապա Տէ-
րոջը հրամանին դէմ դրիք , և յա-
մառութիւն ընելով լեռը ելլել :
44 Ու ան լեռանը վրայ բնակող Ա-
մորհացիները մեղուներու պէս ձեր
դէմը ելլելով ձեզ հալածեցին , ու
Սէիրի մէջ ձեզ զարկին մինչև
45 Հորմա : Ու դառնալով Տէրոջը
առջևը լացիք , սակայն Տէրը ձեր
ձայնը չլսեց , ու ձեզի ականջ չդրաւ :
46 Ու Կադեսի մէջ շատ օրեր կեցաք ,
ըրշաւի օրեր որ հոն կեցաք :

ԳԼ . Ի

1 Ետոյ մենք մեր դարձանք ու Կար-
միր ծովուն ճամբայէն դէպ 'ի ա-
նապատը չուեցինք , ինչպէս որ Տէ-
րը ինծի ըսեր էր , ու շատ օրեր
Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտըտե-
ցանք : 2 Ու Տէրը ինծի խօսեցաւ
3 ու ըսաւ , Ձեզ հերիք է աս լեռանը
բոլորտիքը պտըտելնիդ . հիւսիսա-
յին կողմը դարձէք : 4 Ու ժողո-
վուրդին պատուիրէ ու ըսէ , Դուք
հիմա Սէիր բնակող ձեր եղբարցը
Նաւսի որդւոցը սահմանէն պիտի
անցնիք . անոնք ձեզմէ պիտի վախ-
նան , բայց դուք մեծապէս զգուշա-
ցէք . 5 Անոնց հետ մի ծեծկուիք .
քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ
ոտնաքայլ տեղ մըն ալ տալու չեմ ,
որովհետև Սէիր լեռը Նաւսին ժա-
ռանգութիւն տուեր եմ : 6 Կերա-
կուրը ստակով ծախու առնէք ա-
նոնցմէ և ուտէք , և ջուրն ալ
ստակով ծախու առնէք անոնցմէ
ու խմէք . 7 Վասն զի քու Տէր Ա-
ստուածդ քու ձեռքիդ ամէն գործքե-
րուն մէջ օրհնեց քեզ . անիկայ գի-
տէ որ դուն աս մեծ անապատին մէջ
կը պտըտիս . քու Տէր Աստուածդ
աս քառասուն տարին քեզի հետ
եր , ու բանի մը պակասութիւն չքա-
շեցիր :
8 Ետոյ մենք մեր եղբայրներուն՝
Նաւսի որդւոցը քովէն որոնք Սէիր
կը բնակէին , դաշտի ճամբայէն՝
Էլաթէն ու Եսիոն գաբեբէն ան-
ցանք . ու ուխտ դառնալով Մովա-
բի անապատին ճամբայէն անցանք :
9 Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Մովաբա-
ցւոց թշնամութիւն մի ըներ , ու
անոնց հետ պատերազմ մի ըներ .
քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառան-
գութիւն տալու չեմ , որովհետև
Ար 'Լոտի որդւոցը ժառանգու-
թիւն տուի : (10 Ան տեղը առաջուց
Էմիմները կը բնակէին , որոնք մեծ
ու շատուր ու Ենակիմներուն պէս
երկայնահասակ ազգ մըն էին . 11
Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հսկա-
ներ կը սեպուէին . ու Մովաբացիք
զանոնք Էմիմ կը կոչէին : 12

Ակիրը՝ առաջուց Վռուկիք կը բնակէին , բայց Նասաի որդիքը զանոնք վռնտելով ու իրենց առջևէն զանոնք ջարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան . ինչպէս որ Իսրայէլացիք ըրին իրենց ժառանգութեանը երկրին , որն որ Տէրը անոնց տուաւ :) 13 Էհմա ելէք Օարևդ ձորէն անցէք . ու մենք Օարևդ ձորէն անցանք : 14 Ակը պտըտած օրերը՝ Կադէս բառնալնէն Եսէլէն մինչև Օարևդ ձորէն անցնելնիս՝ երեսունութը տարի եղաւ . մինչև որ բանակին մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը հատաւ , ինչպէս որ Տէրը 15 անոնց երդում ըրեր էր : Ու զանոնք բանակին մէջէն բանջինջ ընելու համար՝ Տէրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր , մինչև որ անոնք հատան : 16 Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկը ժողովուրդին մէջէն մեռան 17 ու հատան , Տէրը ինծի խօսեցաւ 18 ըսելով , Դուն այսօր Մովաբին սահմանը հազած Երէն պիտի անցնես , 19 ու Ամմոնի որդւոցը մօտ հասնիս պիտի մեռնուաս . անոնց թէեւ մեռթիւն մի՛ ըներ , և անոնց հետ մի՛ ծեծկուիր . քանզի Ամմոնի որդւոցը երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ , որովհետև անիկայ Լոտի որդւոցը ժառանգութիւն 20 տուի : (Ան ալ հսկաներու երկիր կը սեպուէր . առաջուց ան տեղը հսկաներ կը բնակէին , ու Ամմոնացիք զանոնք Զամզումիմ կը կո- 21 չէին . Ամոնք Ենակիմներուն պէս մեծ ու շատաւոր և երկայնահասակ ազգ մըն էին . բայց Տէրը զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առջևէն , որ վռնտեցին զանոնք , և անոնց տեղը 22 բնակեցան . ինչպէս որ Եսաւի որդւոցը համար ալ ըրաւ , երբոր Վռուկիները բնաջինջ ըրաւ անոնց առջևէն . և զանոնք վռնտեցին , ու անոնց տեղը 23 բնակեցան մինչև այս օրս : Ու Ասայիները՝ որ մինչև Վասա գիւղաքաղաքները մէջ կը բնակէին , զանոնք ալ Կափթորէն ելլող Կափթորացիք ջարդեցին , ու անոնց տե- 24 ղը բնակեցան :) Ելէք , ճանեցէք , ու Առնոն ձորէն անցէք . ահա Եսեբոնի Թագաւորը՝ Ամորհացի Սեհոնը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի . սկսէ՛ անիկայ ժառանգելու , ու անոր հետ պատերազմ բռնէ : 25 Այսօր քու անունդ վախը ու սոսկումը՝ բոլոր երկինքին տակը եղող ազգերուն վրայ պիտի սկսիմ դնել , անոնք որ քու համբաւդ լսողները քու երեսդ դողան ու տագնապին :

26 Ու Կադեմոթի անապատէն Եսեբոնի Սեհոն Թագաւորին խաղաղութեան խօսքերով դեսպաններ խրկեցի՝ ըսելով , 27 Ընդեմ քու երկրէդ . մեծ ճամբայէն պիտի երթամ , — աջ կամ ձախ կողմը չեմ խոտորիր : 28 Կերակուրը ինծի առակով ծախէ որ ուտեմ , ու ջուրն ալ ինծի առակով տուր որ խմեմ . միայն թէ ոտքովս անցնիմ . 29 ինչպէս որ Եսաւի որդիքը ու Ար բնակող Մովաբացիք ինծի ըրին . մինչև որ Յորդանանէն անցնիմ դէպ՚ի այն երկիրը , որն որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պիտի տայ : Բայց Եսեբոնի 30 Սեհոն Թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ անցնինք . ինչու որ քու Տէր Աստուածդ անոր հոգին խստացուցեր էր , ու սիրտը կարծրացուցեր էր , որ զանիկայ քու ձեռքդ տայ , ինչպէս որ այսօր կը տեսնես : Ու 31 Տէրը ինծի ըսաւ , Ահա Սեհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու . սկսէ՛ անոր տիրելու , որ անոր երկիրը ժառանգես :

32 Ուստի Սեհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը Յասայի մէջ մեր դէմ ելաւ , որ մեզի հետ պատերազմի : 33 Ու մեր Տէր Աստուածը զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց , ու մենք անիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը զարկինք : 34 Ու նոյն առենը անոր բոլոր քաղաքները առինք , ու անոր բոլոր քաղաքներուն մէջ եղած էրիկ մարդիկը , կնիկները ու տղաքները կոտորեցուցինք , անոնցմէ մէկ մըն ալ ողջ չթողուցինք . Միայն անա- 35 սունները ու առած քաղաքներուն

36 աւաքներըը մեզի առնիք : Յանուն
Հորին եզերքը եղած Կրոեբէն՝ ու
Հորին մէջը եղած քաղաքէն մինչև
Պազազագ բնաւ մեզի դէմ գնող
քաղաք մը չեղաւ . մեր Տէր Յե-
սուսածը ամէնն ալ մեր ձեռքը մատ-
37 նեց : Միայն թէ Յմմոնի որդւոցը
երկրին , ու բոլոր Հաբոկ Հորին
կողմերուն , և լեռնային քաղաքնե-
րուն , ու մեր Տէր Յեսուսծոյն բո-
լոր մեզի արգիլած տեղերուն չմտա-
ցաք :

ԳԼ. Գ

1 Ընկէ դարձանք՝ Հասանի ճամբան
ելանք , ու Հասանի Ովգ թագա-
ւորը ինքը իր բոլոր ժողովրդովը՝
Եդրայիի մէջ մեր դէմը ելաւ պա-
2 տերազմելու համար : Յե Տէրը
ինծի ըսաւ , Մի՛ վախնար ,
վասն զի անիկայ ու անոր բոլոր ժո-
ղովուրդը ու երկիրը քու ձեռքդ կու-
տամ . ու անոր ալ Հեսբոնի մէջ
բնակող Յմորհայոց Սիհոն թա-
3 գաւորին ըրածիդ պէս ըրէ : Յե
մեր Տէր Յեսուսածը Հասանի Ովգ
թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ժո-
ղովուրդը մեր ձեռքը տուաւ . և
մենք անանկ ջարդեցինք զանոնք ,
որ անոնցմէ մէկ մըն ալ ողջ չմնաց :
4 Յե նոյն առենը անոր բոլոր քա-
ղաքները առինք . — քաղաք մըն
ալ չմնաց , որ անոնցմէ առած չըլ-
լանք . վաթսուն քաղաք՝ Յրգովբի
բոլոր գաւառը՝ Հասանի
մէջ Ովգին թագաւորութիւնը :
5 Յոռոց ամէնն ալ բարձր պարիսպնե-
րով , դռներով ու դռնափակներով
ամրացած քաղաքներէին . անպարիսպ
քաղաքներէն՝ ի գա՛ւ՝ որչա՛ խիստ
6 շատ էին : Յե զանոնք բնաջինջ
ըրինք , ինչպէս որ Եսեբոնի Սիհոն
թագաւորը ըրինք , ամէն քաղաք-
ներու մէջ մարդիկը , կիներն ու
տղաքներըը կոտորելնելով .
7 Սակայն բոլոր անասուններըը ու
քաղաքներուն աւարներըը մեզի ա-
8 ռինք : Յե ան նոյն ժամանակին՝
Հորդանանու անդիի կողմը եղող
Յմորհայոց երկու թագաւորներուն
ձեռքէն առինք երկիրը Յնոն Հորէն
մինչև Հերմոն լեռը : Սիդոնացիք 9
Հերմոնին՝ Սարիոն կ՛ըսէին . բայց
Յմորհացիք զանիկայ Սանիր կը կո-
չէին : Եոլոր դաշտի քաղաքներըը՝ 10
բոլոր Գաղազագը՝ ու բոլոր Հասա-
նը՝ մինչև Սելքա ու Եդրայի՝ Հա-
սանի մէջ եղած Ովգին թագաւո-
րութիւնեանը քաղաքներըը — : 11
Միայն Հասանի Ովգ թագաւորը
մնացեր էր . ահա անոր մահիճը՝ որ
երկաթէ մահիճ մըն է , Յմմոնի
որդւոցը Հարբային մէջը կիցած է .
երկայնութիւնը ինը կանգուն է ,
ու լայնութիւնը չորս կանգուն է ,
մարդու կանգունով :

Յե նոյն ժամանակին մէջ՝ ան մեր 12
առած երկիրը՝ Յնոն Հորին վրայ
եղող Կրոեբէն մինչև Գաղազագ լե-
ռանը կէսը՝ իր քաղաքներովը Հու-
բենեանց ու Գադեանց տուի . Ու 13
Գաղազագին մնացածը ու բոլոր
Հասանը՝ — Ովգին թագա-
ւորութիւնը — բոլոր Յրգովբի
գաւառը՝ բոլոր Հասանին հետ , որ
հակայից երկիր կ՛ըսուէր , Մանասէի
կէս ցեղին տուի : Յե Մանասեան 14
Հայիրը բոլոր Յրգովբի գաւառը
առաւ՝ մինչև Գեսուրացւոց ու Մա-
քաթացւոց սահմանը , ու անունք իր
անունովը մինչև այսօր Հասան հա-
ւօթ յայիր կոչեց : Եւյպէս Գա- 15
զաադը Մաքիրին տուի : Յե Գա- 16
զաադէն մինչև Յրնոն Հորը (ա՛յ-
սինքն Հորին մէջտեղը որ սահմանն
է ,) ու մինչև Յմմոնի որդւոցը
սահմանը Եղած Հաբոկ Հորը Հու-
բենեանց ու Գադեանց տուի , 17
դաշտը Հորդանանու սահմանովը
Քինէրեթէն մինչև դաշտային ծովը՝
ա՛յսինքն մինչև Աղի ծովը , արեւելեան
կողմը եղած Ասեդովթի փսգային
տակը :

Յե ան առենը ձեզի պատուիրե- 18
ցի ու ըսի , Ձեր Տէր Յեսուսածը
ա՛ս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն
տուաւ . — — դուք ամէնքդ որ
կարծեալներ էք , զէնքերնիդ առէք ,
ու Իսրայէլի որդւոցը ձեր եղբայր-
ներուն առջեւը անցէք . Բայց ձեր 19
կիներըը՝ ձեր որդիներըը ու ձեր ա-

ԵՐԿ· Ը

1 Ա՛ւ հիմա, ով Իսրայէլ, իմ քեզի
սորվեցուցած կանոններս ու դա-
տաստաններս մինչ ըրէ, որ զանոնք
ընելով ողջ մնաք, ու մտնէք ժա-
ռանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր
2 հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու
տայ։ Ձեզի պատուիրած խօսքիս
վրայ բան մը չաւելցընէք, ու անկէ
բան մը չպակսեցընէք, այլ ձեր
Տէր Աստուծոյն պատուիրանները
պահէք, որոնք ես ձեզի կը պա-
տուիրեմ։ 3 Ձեր աչքերը տեսան
ինչ որ Տէրը Բաղաղոմին ըրաւ.
վասն զի քու Տէր Աստուածդ Բա-
ղաղոմին հետևէն գացող բոլոր
մարդիկները ձեր մէջէն կորսընցուց։
4 Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուածոյն
յարեցաք, ամէնքդ այսօր ողջ էք։
5 Ահա ձեզի կանոններ ու դատաս-
տաններ սորվեցուցի, ինչպէս որ իմ
Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց,
որ զանոնք՝ի գործ դնէք ան երկրին
մէջ, ուր որ պիտի մտնէք ժառան-
գելու համար։ 6 Ուստի դուք անոնք
պահեցէք ու ըրէք. վասն զի ձեր
իմաստութիւնը ու հանճարը աս
պիտի ըլլայ ազգաց առջևը, որոնք
աս բոլոր կանոնները լսելով պիտի
ըսեն, Իրաւցընէ աս մեծ ազգը
իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
մըն է։ 7 Վասնզի ո՛ր ազգը այնքան
մեծ է, որ իր աստուածները իրեն
մօտ ըլլան, ինչպէս որ մեր Տէր Աս-
տուածը ինչ հարց է ամէն բանի
մէջ՝ որ անկէ կը խնդրենք։ 8 Ու
ո՛ր ազգը այնքան մեծ է որ իր
այսօր ձեր առջևը դրած աս բոլոր
օրէնքիս նման արդար կանոններ ու
9 դատաստաններ ունենայ։ Միայն
քեզ ազէկ նայէ, ու քու հոգւոյդ
շատ զգուշութիւն ըրէ, որ չըլլայ
թէ աչքերուդ տեսած բաները մո-
նաս, և չըլլայ թէ կեանքդ բոլոր
օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն. այլ
անոնք քու որդիներուդ ու որ-
դւոցդ որդիներուն սորվեցընես։
10 Այն օրը որ դուն Խորէբ քու Տէր
Աստուածդդ առջևը կեցեր էիր, Տէ-
րը ինծի ըսաւ, ժողովուրդը ինծի

Նաստուններդը, (որովհետև ձեր անա-
ստուններուն շատ ըլլալը գիտեմ,)
Թող ձեան ձեր քաղաքներուն մէջ՝
20 որոնք ես ձեզի տուի, Մինչև որ
Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պես
հանգստացընէ, ու մինչև որ անոնք
ալ ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ
ձեր Տէր Աստուածը Յորդանանու
անդիի կողմը անոնց պիտի տայ. ու
ետքը ձեզմէ ամէն մէկը դառնայ իր
ժառանգութեանը՝ որն որ ես ձեզի
տուի։
21 Ան առնը Եհոսուին պատուիրե-
ցի ըսելով, Քու աչքերդ տեսան
ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը ասոր եր-
կու թագաւորներուն ըրաւ. ա-
նանկ ալ պիտի ընէ Տէրը ան ա-
մէն թագաւորութիւններուն, որոնց
22 վրայ դուն պիտի երթաս. Անոնցմէ
չվախնաք. վասն զի ձեր Տէր Աս-
տուածը ինքը կը պատերազմի ձեզի
23 համար։ Ու ան առնը Եհոսուէ
24 աղաչեցի ու ըսի, Ո՛վ Տէր Աստ-
ված, դուն սկսեցիր քու մեծու-
թիւնդ ու քու զօրաւոր ձեռքդ քու
ծառայիդ ցուցընելու. վասն զի
երկինքի մէջ կամ երկրիս վրայ ո՞վ
է ան աստուածը, որ քու գործքե-
րուդ ու քու զօրութեանդ պես գործ
25 ը ընելու կարող ըլլայ։ Հիմա
երթ ըրէ որ անցնիմ, ու Յորդանանու
անդիի կողմի բարի երկիրը, ան
բարի լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ։
26 Բայց Տէրը ձեր պատճառովը ինծի
սրդողելով՝ իմ խնդիրքս չընդու-
նեց. և Տէրը ինծի ըսաւ, Ալ
հերիք է քեզի. մէյմըն ալ աս
27 բանը ինծի չզրուցես. Փասգայի
գագաթը ելլէ՛ր, ու դէպ՝ի արև-
մուտք, հիւսիս, հարաւ ու արևելք
աչքերդ վերցուր, ու քու աչքերովդ
դիտէ. քանզի դուն աս Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս։ Ու Եհո-
սուին պատուէր տալով անիկայ զօ-
րացուր, ու անոր սիրտ տուր.
քանզի անիկայ պիտի անցնի աս ժո-
ղովուրդին առջևը, և քու դիտելու
երկիրդ անիկայ պիտի ժառանգեցը-
29 նէ անոնց։ Ուստի մենք հովիտին
մէջը, Բեթփեգովրի դիմացը նըս-
տանք։

ժողովէ , ու իմ խօսքերս լսել պիտի տամ անոնց , որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալը ո՛րչափ օրեր որ երկրի վրայ պիտի ապրին , ու իրենց
11 որդիներուն ալ սորվեցընեն : Ու դուք մօտենալով՝ լեռանը տակը կայնեցաք . ու լեռը խաւարով , ամպով ու մառախուղով ծոխ-ծոխ էր , մինչև երկինքը կբակով կը
12 բորբոքէր : Ու Տէրը կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ . դուք անոր խօսքերուն ձայնը լսեցիք . ու նմանութիւն մը չտեսաք , բայց միայն ձայն
13 ըն էր : Ու իր ուխտը՝ տասը պատուիրանները ձեզի իմացուց , ու պատուիրեց որ անոնք ընէք . և զանոնք երկու հատ քարէ տախտակներու վրայ գրեց :
14 Ու ան ատենը Տէրը ինծի պատուիրեց , որ ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցընեմ , որ զանոնք ի գործ դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի մըտնէք ժառանգելու համար :
15 Ուրեմն ձեր հոգիներուն ագէկ զգուշութիւն ըրէք . որովհետև ան օրը որ Տէրը Խորէբ լեռը կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ , բնաւ նմա-
16 նութիւն մը չտեսաք : Զգլլայ որ անօրինիք՝ ու ձեզի կուռք մը ՝ի՛մ ո՛ր և իցէ բանի պատկերը՝ թէ արուի
17 և թէ էգի նմանութիւնը , կա՛մ երկրի վրայ եղող անասունի մը նմանութիւնը , կա՛մ օդին մէջ թռչող թևաւոր թռչունի մը նմանու-
18 թիւնը , կա՛մ երկրի վրայ սողալով սողունի մը նմանութիւնը , կա՛մ երկրին տակը ջուրերու մէջ եղող ձուկի մը նմանութիւնը չինէք :
19 Նաև չըլլայ որ աչքերդ երկինքը վերցընելով , ու արևը կամ լուսինը կամ աստղերը՝ երկնից բոլոր զօրքը տեսնելով՝ խաբուիս , ու անոնց երկրպագութիւն ընես , և անոնք պաշտես . որովհետև քու Տէր Աստուածդ զանոնք բոլոր երկնից տակը եղող ազգերուն հա-
20 մար կարգաւորեց : Բայց Տէրը ձեզ առաւ , ու ձեզ երկաթի հնոցէն՝ Եգիպտոսէն հանեց , որ իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաք , ինչպէս որ այսօր կ՚ե՛ս :

Ու Տէրը ձեր պատճառաւ ինծի 21
սրդողելով երդում ըրաւ , որ Յորդանէն չանցնիմ , ու չմտնեմ այն բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կուտայ ժառանգելու համար : Ուրեմն ես սա երկրիս 22
մէջ պիտի մեռնիմ , ու Յորդանանէն պիտի չանցնիմ . բայց դուք պիտի անցնիք , ու այն բարի երկիրը պիտի ժառանգէք : Ուստի կեցէք , 23
չըլլայ որ ձեր Տէր Աստուածին ձեզի հետ ըրած ուխտը մոռնաք , ու ձեզի կուռք մը ՝ի՛մ ո՛ր և իցէ բանի մը նմանութիւնը շինէք , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի արգիլեց : Վասնզի քու Տէր Աստուածդ մաշող 24
կրակ է . անիկայ նախանձոտ Աստուած է :

Երբոր դուք որդիներ ու որդւոց 25
որդիներ ծնանելու ըլլաք , և ան երկրին մէջ երկար ատեն նստելու ըլլաք , ան ատենը թէ որ անօրինիք , և կուռք մը ՝ի՛մ ո՛ր և իցէ բանի նմանութիւնը շինէք , ու ձեր Տէր Աստուածին առջևը չարութիւն ընէք ու զանիկայ բարկացընէք , Այսօր երկինքը ու երկիրը ձեզի 26
վկայ կը բռնեմ , որ դուք անպատճառ շուտով պիտի կորսուիք ան երկրէն , որն որ Յորդանանէն անցնելով պիտի ժառանգէք . ան տեղը կեանքերնիդ երկար պիտի չըլլայ . այլ բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլաք : Ու Տէրը ձեզ ազգերուն 27
մէջ պիտի ցրուէ . ու նուաճ ասկաւաթիւ պիտի մնաք ան ազգերուն մէջ , ուր որ Տէրը ձեզ պիտի քշէ : Ու հոն մարդու ձեռքով շինուած 28
քարէ ու փայտէ աստուածներ պիտի պաշտէք , որոնք ո՛չ կը տեսնեն՝ ո՛չ կը լսեն՝ ո՛չ կ՚ուտեն ու ո՛չ կը հոտուրտան : Ու հոն քու Տէր Աստուածդ 29
պիտի փնտռես . ու թէ որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգիովդ փնտռելու ըլլաս , պիտի գտնես : Երբոր քու վրադ նեղու- 30
թիւն գայ , ու սա բոլոր բաները վերջին օրերը քեզի պատահին , թէ որ քու Տէր Աստուածդդ դառնաս , ու անոր խօսքը մտիկ ընես , Աս- 31
Տէր Աստուածդ՝ ողորմած Աստուած

ըլլալուն համար , քեզ պիտի չըթողու , ու քեզ չկորսընդլնէ . ու նաև քու հայրերուդ երդումը ըրած ուխտը պիտի չմոռնայ :

32 Այդ քեզմէ առաջ եղած առջի օրերուն համար , ուրկէ որ Աստուած մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն՝ի վեր՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը հարցնուր , թէ արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը եղած է , ու

33 ասոր պէս բան մը լսուած է : Արդեօք մէկ ազգ մը կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն ձայնը քու լսածիդ

34 պէս ըսեր ու ողջ մնացե՞ր է . կամ թէ Աստուած՝ դէ ազգը ուրիշ ազգի մը մէջէն իրեն առնելու համար փորձերով , հրաշքներով , զարմանալի գործքերով , պատերազմով , զօրաւոր ձեռքով , ու բարձր բազուկով , և մեծ ահարկուքիւններով գալ ուզե՞ր է , ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածը Եգիպտոսի մէջ ձեղի համար աս բոլոր բաները ըրաւ

35 ձեր աչքերուն առջև : Ցոյց քեզի ցուցուեցաւ , որ գիտնաս թէ Եհովան ինքը Դուն Աստուած է .

36 անկէ ուրիշ Աստուած չկայ : Ինզ խրատելու համար իր ձայնը երկինքէն լսել տուաւ քեզի ; ու երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի ցուցուց , ու անոր խօսքերը կրակին մէջէն

37 լսեցիր : Ու քու հայրերդ սիրելուն համար անոնցմէ ետքը անոնց սերունդը ընտրեց , ու իր ներկայութեամբը մեծ զօրութիւնով քեզ

38 Եգիպտոսէն հանեց . Որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերը քու առջևէդ վռընտէ , ու քեզ տանի անոնց երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու , ինչպէս որ այսօր

39 կը յառաջեցնէ : Ու այսօր գիտցիր , ու սրտիդ մէջը դիր , որ վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրիս վրայ Եհովան ինքը Դուն Աս-

40 տուած է , ուրիշ մը չկայ : Ուստի անոր կանոնները ու պատուիրանքները պահես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոդդ աղէկ ըլլայ , ու նաև քու օրերդ երկար ըլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու

Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մըշտնջենապէս :

41 Յն ատենը Մովսէս Յորդանանու ադիի կողմը դէպ՝ի արևելք երեք քաղաք զատեց . 42 Որպէս զի երբ կուրընէ ու մէկալ օրուընէ ատելութիւն չունեցող , ու անդիտութեամբ իր դրացին մեռցընող մարդասպանը հոն փախչի , ու ասքաղաքներուն մէկուն մէջ փախչելով ողջ մնայ : 43 Ռուբենեանց համար դաշտային երկրի վրայ անապատին մէջ Ռոսորը , և Գադեանց համար Գաղաադին մէջ Ռամոթը , ու Մանասեանց համար Հասանին մէջ Գովղանը զատեց :

44 Այսիկայ է ան օրէնքը որ Մովսէս Իսրայէլի որդւոց առջևը դրաւ : 45 Ասոնք են ան վկայութիւնները , կանոնները և դատաստանները , որոնք Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ՝ անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը , 46 Յորդանանու ադիի կողմը Ռեթփեգովրին դիմացի հովիտին մէջ՝ Հեսբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին երկրին մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը զարկին իրենց Եգիպտոսէն ելած ատենը , 47 ու անոր երկիրը ու Հասանի Ովգ թագաւորին երկիրը՝ այսինքն Յորդանանու ադիին արևելեան կողմը բնակող Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն երկիրը , 48 Ռոսոր ձորին եզերքը եղող Արոերէն մինչև Սիսն լեռը որ Հերմոն կ՚ըսուի , 49 ու Յորդանանու ադին արևելեան կողմը եղած բոլոր դաշտը մինչև Ասեդովթի փսեզային ներքևը դաշտի ծովուն քովը ժառանգեցին :

ԳԼ . Ն

1 Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կանչեց ու անոնց ըսաւ , Լսէ , ով Իսրայէլ , աս կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր ականջներուն կը խօսիմ . սորվեցէք անոնք և զգուշութեամբ՝ի գործ դրէք : 2 Մեր Տէր Աստուածը Քոռեբի վրայ մեզի հետ ուխտ ըրաւ : 3 Տէրը աս ուխտը մեր հայրերուն

հետ չըլլաս , հապա մեզի հետ , որ մենք ամէնքս այսօր հոս ողջ ենք :
4 Տէրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն ձեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ .
5 (Ա– ես ան ատենը Տէրոջը ու ձեր մէջը կայնեցայ , որ Տէրոջը խօսքերը ձեզի պատմեմ . վասն զի դուք կրակէն վախնալով լեռը չելաք .) և ըսաւ ,
6 Ես եմ Յեհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեցի :
7 Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս :
8 Դուն քեզի կուռք չշինես , ոչ ալ վերը երկինքէ մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն մէկ
9 նմանութիւնը . Անոնց երկրպագութիւն չընես , ու զանոնք չպաշտես . ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ՝ նախանձոտ Աստուած եմ , որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն զիս .
10 Ու կ՚ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն :
11 Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը պարապ տեղը բերան չառնես . ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի չսեպէ :
12 Հանգստութեան օրը զգուշութիւն ըրէ սուրբ պահելու , ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց :
13 Վեց օր պիտի աշխատիս ու բոլոր գործդ ընես .
14 Բայց եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Աստուծոյդ հանգստութեան օրն է . ան օրը գործ մը չգործես , ոչ դուն , ոչ քու որդիդ , ոչ քու աղջիկդ , ոչ քու ծառադ ու աղախինդ , ոչ քու եզդ ու էշդ , ոչ քու ամէն անասունդ , ոչ ալ քու տանդ մէջ եղած օտարականդ , որ քու ծառադ ու աղախինդ ալ քեզի պէս հանգստանայ .
15 Ու մի՛ տրդ բերես որ դուն Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աստուածդ զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով քեզ անկէ հանեց . անոր համար քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց որ հանգստութեան օրը պահես :
16 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ , ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց , որ քու օրերդ երկար ըլլան , ու քեզի աղէկ ըլլայ ան երկրին վրայ , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ :
17 Պաղտուիթիւն մի՛ ըներ :
18 Ու շնութիւն մի՛ ըներ :
19 Ու գողութիւն մի՛ ըներ :
20 Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ :
21 Ու քու դրացիիդ կնկանը մի՛ ցանկար . ու քու դրացիիդ տանը՝ կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծառայինն՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ անոր եզին՝ կամ անոր էշուն՝ և քու դրացիիդ ամէնևին մէկ բանին մի՛ ցանկար :
22 Տէրը այս խօսքերը լեռանը վրայ , կրակին՝ ամպին ու մառախուղին մէջէն բարձր ձայնով ձեր բոլոր ժողովքին զրուցեց , և ուրիշ բան չաւելցուց . ու երկու հատ բարէ տախտակի վրայ գրեց զանոնք , ու ինծի տուաւ :
23 Իսկ լեռանը վառած աստենը՝ երբոր խաւարին մէջէն ան ձայնը լսեցիք , իմ քովս եկաք գլուխներնիդ և ձեր ծերերը , ու ըսիք ,
24 Ահա մեր Տէր Աստուածը իր փառքը ու մեծութիւնը մեզի ցուցուց , ու անոր ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք . այսօր տեսանք որ Աստուած մարդու հետ խօսեցաւ , ու մարդը ողջ մնաց :
25 Ու հիմա մենք ինչու մեռնինք . (քանզի ան մեծ կրակը մեզ պիտի սպառէ .) թէ որ մենք մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մէյմըն ալ լսելու ըլլանք , պիտի մեռնինք :
26 Վասն զի բոլոր մարմինէն ո՞վ է որ կրակի մէջէն խօսող կենդանի Աստուծոյն ձայնը մեզի պէս լսեց ու ողջ մնաց :
27 Դուն մօտեցիր և մեր Տէր Աստուծոյն բոլոր ըսելու խօսքը լսէ , ու մեր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ խօսի , դուն մեզի ըսէ . մենք մտիկ կ՚ընենք ու կը

28 կատարինք : Եւ Տէրը ձեր խօս-
քերուն ձայնը լսեց , երբոր դուք
ինծի կը խօսէիք , ու Տէրը ինծի
ըսաւ , Ես ժողովուրդին քեզի ըսած
խօսքերուն ձայնը լսեցի . անոնց ա-
29 մէն ըսածը շիտակ է : Երանի թէ
անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար , որ
ինծմէ վախնալով իմ բոլոր պա-
տուիրանքներս միշտ պահէին , որ ի-
րենց աղէկ ըլլար ու իրենց որդւոյն
30 ալ յաւիտեան : Գնա անոնց ըսէ ,
31 Դուք ձեր վրաններդը դարձէք : Բայց
դուն հոս իմ հետս կեցիր , ու բոլոր
անոնց սորվեցընելու պատուիրանք-
ները , կանոններդ ու դատաստան-
ներդ քեզի ըսեմ , որ զանոնք կատա-
րեն ան երկրին մէջը որն որ ես ա-
նոնց կու տամ ժառանգութեան
համար :

32 Ուրդ զգոյշ եղիր ձեր Տէր Ա-
ստուծոյն ձեզի պատուիրածին պէս
ընելու , ու աջ դին կամ ձախ դին
33 չխոտորիք : Ձեր Տէր Աստուծոյն
ձեզի պատուիրած բոլոր ճամբանե-
րուն մէջը քալէք , որ ապրիք ու
ձեզի աղէկ ըլլայ , և ձեր ժառանգե-
լու երկրին մէջ երկայնակեաց ըլ-
լաք :

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Եւ ասոնք են ան պատուիրանքնե-
րը , կանոնները ու դատաստան-
ները , որ ձեր Տէր Աստուածը ինձի
պատուիրեց ձեզի սորվեցընելու հա-
մար , որ ձեր մնալու ու ժառանգե-
լու երկրին մէջ ի գործ դնէք զա-
2 նոնք . Որպէս զի քու Տէր Աստուա-
ծդ վախնաս , ու անոր ամէն կա-
նոններըն ու պատուիրանքները՝ որ ես
քեզի կը պատուիրեմ , քու կենացդ
բոլոր օրերուն մէջ պահես , թէ
դուն , թէ քու որդիդ և թէ քու որ-
դւոյդ որդին , որ քու օրերդ երկար
3 ըլլան : Ուրդ՝ ով Իսրայէլ , մտիկ
ըրէ , ու զգուշութիւն ըրէ զանոնք
կատարելու , որ քեզի աղէկ ըլլայ ,
և կաթ ու մեղր բղխող երկրին վրայ
խիստ շատնաս , ինչպէս որ քու հայ-
րերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոս-
տացաւ :

4 Ա՛վ Իսրայէլ , մտիկ ըրէ . Մեր
Տէր Աստուածը մի միայն Տէր է :
5 Ու քու Տէր Աստուածդ բոլոր
սրտովդ , բոլոր հոգիովդ ու բոլոր
զօրութիւնովդ սիրես : Եւ ան
6 խօսքերը որ ես այսօր քեզի պա-
տուիրեցի , քու սրտիդ մէջը ըլլան .
7 Ու անոնք քու որդւոցդ կրկին և
կրկին անգամ սորվեցընես . և թէ
տանդ մէջ նստած ատենդ , թէ
ճամբայ քալած ատենդ , և թէ
պառկելու ու ելլելու ատենդ անոնց
վրայով խօսիս . Եւ զանոնք նշանի
8 համար ձեռքիդ վրայ կապես , ու ճա-
կատնոցի համար աչքերուդ մէջ-
տեղը ըլլան . Դուռ անոնք քու
9 տանդ դրանդեացը վրայ և դրա-
ներուդ վրայ գրես :

10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ
քեզ տանի ան երկիրը՝ որուն հա-
մար քու հայրերուդ՝ Աբրահամին ,
Իսահակին ու Յակոբին երդում ը-
րաւ , որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ
քաղաքներ տայ , որոնք դուն չինած
11 ես , Եւ ամէն բարիքներով լցուած
տուներ , որոնք դուն լեցուցած
ես , ու փորուած ջրհորներ , որոնք
դուն փորած ես , այգիներ ու ձի-
թենիներ , որոնք դուն տնկած ես .
ու երբոր ուտես ու կշտանաս ,
12 Զգոյշ կեցիր , որ չըլլայ թէ քեզ
Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան
տունէն հանող Տէրը մոռնաս :
13 Հապա Տէր Աստուածդմէդ վախնաս ,
ու զանիկայ պաշտես , և անոր ա-
նունովը երդում ընես : Ուրիշ
14 աստուածներուն՝ ձեր բոլորտիքը ե-
ղող ժողովրդոց աստուածներուն
երթաք չերթաք . (Վասն զի քու
15 Տէր Աստուածդ որ քու մէջտեղդ
է , նախանձոտ Աստուած է .)
չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ բար-
կութիւնը քու վրադ բորբոքի ,
ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ
ընէ :

16 Ձեր Տէր Աստուածը չփորձէք ,
ինչպէս որ Մասսայի մէջ փորձեցիք :
17 Ձեր Տէր Աստուածին պատուիրանք-
ները , ու ձեզի պատուիրած վկա-
յութիւնները ու կանոնները զգու-
շութեամբ պահէք : Եւ Տէրոջը 18
առջեւը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի

է , ան ընես , որ քեզի աղէկ ըլլայ , ու մանես ժառանգես ան բարի երկիրը որն որ Տէրը քու հայրերուդ
19 երդում ըրաւ տալու , Ի քու ամէն թշնամիներդ քու առջևէդ հալածես , ինչպէս որ Տէրը ըսաւ :
20 Երբոր վաղը քու որդիդ քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Ինչ պիտի ըլլան ան վկայութիւնները՝ կանոնները ու դատաստանները , որոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց ,
21 Ան ատենը քու որդուդ պիտի ըսես , Մենք Եգիպտոսի մէջ փարաւոնին ծառայ էինք , և Տէրը զօրաւոր ձեռքով մեզ Եգիպտոսէն
22 հանեց . Եւ Տէրը մեր աչքերուն առջևը Եգիպտոսի վրայ , փարաւոնին վրայ ու անոր բոլոր տանը վրայ մեծ ու սոսկալի նշաններ
23 ու հրաշքներ ըրաւ . Ու մեզ անկէ հանեց , որ մեզ տանի , ու մեր հայրերուն երդումով խոստացած երկիրը տայ մեզի :
24 Աստի Տէրը մեզի պատուիրեց , որ աս բոլոր կանոնները ի դործ դնենք , ու մեր Տէր Աստուածէն վախնանք , որ մեզի աղէկ ըլլայ միշտ , ու ողջ պահէ մեզ , ինչպէս որ Ե՛ւ այսօր :
25 Ու թէ որ մեր Տէր Աստուածին առջևը աս բոլոր պատուիրանքները զգուշութեամբ կատարենք , ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրեց , ան մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի :

ԳԼ . Ը

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ տանի քեզ ան երկիրը , ուր որ պիտի մանես ժառանգելու համար , ու քու առջևէդ շատ ազգեր հալածէ , այսինքն Ետացիները , Գերգեսացիները , Ամորհացիները , Քանանացիները , Փերեզացիները , Եւսացիները ու Եբուսացիները , աս եօթը ազգերը որոնք քեզմէ մեծ ու
2 զօրաւոր են , Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ , զանոնք զարնես ու բոլորովին կորընչացընես . անոնց հետ ուխտ չընես , ու անոնց չողորմիս . Ու
3 ալ անոնց հետ խնամութիւն ընես , քու աղջիկդ անոր տղուն չառնես , ու անոր աղջիկը քու տղուդ չառնես ,
4 Վասն զի քու տղաքներդ իմ ծառայութենէս պիտի դարձընեն օտար աստուածներ պաշտելու . ու Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքելով ձեզ շուտով պիտի կորընչցընէ : Ալ այն անոնց տառնակ ընէք . Անոնց սեղանները կործանեցէք , անոնց արձանները խորտակեցէք , անոնց Աստարովթները կտրեցէք , ու անոնց քանդակուած կուռքերը կրակով այրեցէք : Վասնզի դուն քու Տէր Աստուածդուդ սուրբ ժողովուրդն ես . Ե՛ քու Տէր Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց , որ դուն անոր սեպհական ժողովուրդը ըլլաս : Տէրը որ ձեզ սիրեց ու ընտրեց , ամէն ազգերէն շատուր ըլլալնուդ համար չէ , քանզի դուք ամէն ազգերէն քիչուր էիք . Այլ Տէրը ձեզ սիրելուն համար , ու ձեր հայրերուն ըրած երդումը պահելու համար , Տէրը ձեզ զօրաւոր ձեռքով ծառայութեան տունէն հանեց , և Եգիպտացւոց փարաւոն թագաւորին ձեռքէն ազատեց : Ընդ
9 դիսպիր որ քու Տէր Աստուածդ՝ ինքն է Աստուածը , հաւատարիմ Աստուածը , որ ինքը սիրողներուն ու իր պատուիրանքները պահողներուն մինչև հազար ազգը ուխտ ու
10 ողորմութիւն կը պահէ . Ու ինքը ատողներուն ալ՝ իրենց երեսին դէմ պատիժը կու տայ , ու զանոնք կը կորընչցընէ . ինքը ատողին պատիժը չուշացընէր , անոր երեսը կու տայ :
11 Ասկէմն պահէ դուն ան պատուիրանքները , կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ ընես :

12 Աստի թէ որ աս դատաստանները լսելով անոնք պահես ու ի դործ դնես , քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի համար՝ քու հայրերուդ երդում ըրած ուխտը ու ողորմութիւնը պիտի պահէ . Եւ քեզ
13 պիտի սիրէ և քեզ օրհնէ ու քեզ պիտի շատցընէ . և քու որովայնիդ պտուղը , քու երկրիդ պտուղը , քու ցորենդ , քու դինիդ , քու եղդ ,

կովերուդ ծնունդը , ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի օրհնէ ան երկրին վրայ որն որ Տէրը քու Հայրերուդ երդում ըլլաւ քեզի տալու :
14 Դուն ամէն ազգերէն աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս . ու ձեր մէջը և ձեր անասուններուն մէջը՝ թէ արուներէն և թէ էգերէն ամուլ պիտի
15 չգտնուի : Եւ Տէրը ամէն հիւանդութիւնները քեզմէ պիտի վերցնէ . ու ան Եգիպտացւոց գէշ ցաւերը՝ որոնք դուն գիտես , բնաւ քու վրադ պիտի չբերէ . այլ անոնք քու բոլոր թշնամիներուդ
16 վրայ պիտի խրկէ : Եւ դուն պիտի սպառնաս ան բոլոր ազգերը , որոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռդ պիտի տայ . ու քու աչքդ անոնց չխնայէ , ու անոնց աստուածներըը չպաշտես , վասն զի ան քեզի
17 որոգայթ պիտի ըլլայ : Թէ որ սրտիդ մէջը ըսես Թէ Ես ազգերը քեզմէ շատ են , ես ի՞նչպէս
18 կրնամ անոնք հալածել . Անոնցմէ մի վախնար , այլ միշտ յիշէ ինչ որ քու Տէր Աստուածդ ըրաւ Փարաւոնին ու բոլոր Եգիպտացիներուն ,
19 Այն մեծամեծ փորձերը որոնց դուն ականատես եղար , ան նշաններըը ու հրաշքներըը , ան զօրաւոր ձեռքը ու բարձր բազուկը , որոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ հանեց . քու Տէր Աստուածդ ա-
20 նանկ պիտի ընէ ան բոլոր ազգերուն , որոնցմէ դուն կը վախնաս :
Ու նաև քու Տէր Աստուածդ անոնց վրայ իշամեղու պիտի խրկէ , որ մնացածներըը ու քու երեսէդ պա-
21 հուըտողներըը կորսուին : Ա՛րբէ անոնց երեսէն մի վախնար . քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ ան զօրաւոր ու ահարկու Աստուածը ձեր մէջն
22 է : Եւ քու Տէր Աստուածդ ան ազգերը քու առջևէդ կամաց կամաց բնաջինջ պիտի ընէ . զանոնք չես կրնար մէկէն հատցընել , որ չըլլայ թէ դաշտին գազաններըը վրադ
23 շատնան : Եւ քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռդ պիտի մատնէ , ու զանոնք մեծ կործանումով պիտի կործանէ , մինչև որ ամէնքը բնաջինջ ըլլան : Անոնց թագաւորներըը քու ձեռդ պիտի տայ , և անոնց անուններըը երկինքի տակէն ոչնչացընես . ու բնաւ մէկը պիտի չկրնայ քեզի դէմ կենալ , մինչև որ զանոնք կորսընցընես :
25 Անոնց աստուածներուն քանդակուած կուռքերը կրակով պիտի այրես . ու անոնց վրայ եղած ոսկիին ու արծաթին այլ տնկելով՝ անոնք քեզի չառնես , որ անոնցմով որոգայթի չբռնուիս . վասն զի անոնք քու Տէր Աստուածդ առջևը գարշելի են . Ու գարշելի
26 բան մը տունդ մի տանիր , որ դուն ալ անոր պէս նզոված չըլլաս . անկէ բոլորովին զզուիս , ու զանիկայ խիստ գարշելի սեպես , վասն զի նզոված է ան :

ԿԱ . Ե

Ամէն պատուիրանքներըը որ ես այսօր կը պատուիրեմ ձեզի զգոյշ եղիք որ ընէք , որպէս զի ապրիք , ու շատնաք , ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը որն որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդումով խոստացաւ :
2 Ու մի տրդ պահէ ան բոլոր ճամբան , որ քու Տէր Աստուածդ աս քառասուն տարին քեզ անապատին մէջ պտըտցուց , քեզ խոնարհեցընելու՝ փորձելու ու սրտիդ մէջինը իմանալու համար , թէ արդեօք դուն անոր պատուիրանքներըը պիտի պահես ,
3 թէ չէ : Եւ Տէրը քեզ խոնարհեցուց , անօթեցուց , և մանանայով կերակրեց , որն որ ո՛չ դուն կը ճանչնայիր , և ո՛չ քու Հայրերդ , քեզի իմացընելու համար՝ թէ ո՛չ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա մարդը Տէրոջը բերնէն ելած ամէն
4 բանովը կ՚ապրի : Աս քառասուն տարին քու վրայէդ շորերդ չհինցան , ու ոտքերդ չուռեցան :
5 Եւ սրտիդ մէջը գիտնաս որ ինչպէս մարդ մը կը խրատէ իր որդին , քու Տէր Աստուածդ ալ քեզ անոնկ կը խրատէ :
6 Ուրեմն քու Տէր Աստուածդ պատուիրանքներըը պահես , որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես , ու անկէ վախնաս :
7 Վասնզի քու Տէր Աստուածդ մէկ աղէկ երկիրը մը

կը տանի քեզ , անոնք երկիր մը՝ որ
դաշտերէ ու լեռներէ բղխող գետե-
րով՝ աղբիւրներով ու խորունկ ջու-
8 րերով լեցուն է . Ցորեն երկիր մը՝
որ ցորենով , գարիով , այգինե-
րով , թզենիներով և նռնենիներ-
րով լեցուն է . իւղ տուող ձիթե-
9 ներու ու մեղրի երկիր . Ցորեն
երկիր մը՝ որ հոն կուշտ հաց պիտի
ուտես , ու անոր մէջ բնաւ բան մը
պիտի չպակսի քեզի . երկիր մը
որուն քարերը երկաթ են , ու անոր
լեռներէն պղինձ պիտի հանես :
10 Ուտած երբոր ուտես ու կշտա-
նաս , քու Տէր Աստուածդ օրհնես
ան աղէկ երկիրը քեզի տալուն հա-
11 մար : Ուշ անձիդ զգուշութիւն
ըրէ , չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնաս , ու չպահես անոր պատուի-
րանքները , դատաստանները ու կա-
նոնները , որոնք ես այսօր քեզի կը
12 պատուիրեմ : Ու երբոր ուտես ու
կշտանաս , և գեղեցիկ տուներ շի-
13 նես , ու բնակիս անոնց մէջ , Ու
երբոր արջառներդ և հօտերդ շատ-
նան , ու ծաւթդ արծաթով ու ոսկիով
շատնայ , և քու ամէն ունեցածդ
14 շատնայ , Ընըլայ որ սիրտդ հպար-
տանայ , և քու Տէր Աստուածդ
մոռնաս , ան որ Եգիպտացւոց երկ-
րէն՝ ծառայութեան տունէն քեզ
15 հանեց , Ու անապատին մէջ քեզ
կիզող օձերով ու կարիճներով լե-
ցուն , չոր ու անջուր անապատին
մէջ քեզ պատոյտուց , ու քեզի ա-
16 պառաժ քարէն ջուր հանեց . Ու
անապատին մէջ քու հայրերուդ չը-
ճանչցած մանանայովը քեզ կերակ-
րեց , որ քեզ խոնարհեցընէ ու փոր-
17 ձէ , և վերջը քեզի բարիք ընէ . Ու
սրտիդ մէջը չըսես Թէ Իմ հարս-
տութիւնը իմ կարողութեամբս ու
իմ ձեռքիս ուժովը վաստկեցայ .
18 Հապա քու Տէր Աստուածդ յի-
շես , քանզի հարստութիւն ստա-
նալու համար քեզի այժ տուողը ան
է , որ քու հայրերուդ իր երդու-
մով ըրած ուխտը հաստատէ , ինչ-
պէս որ այսօր կը տեսնես :
19 Ու թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով ուրիշ աստուածներու
հետևէ երթաս , զանոնք պաշտես
ու անոնց երկրպագութիւն ընես ,
ես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ դուք
20 բոլորովին պիտի կորսուիք՝ Ինչ ազ-
գերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր առջևէն
պիտի կորընչացընէ , անանկ պիտի
կորսուիք , ինչու որ ձեր Տէր Աս-
տուածդ ձայնը մտիկ չըրիք :

Գլ . ԾԱ

1 Ով Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ . Դուն
այսօր Յորդանանէն կ'անցնիս ,
որ երթաս քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր , ու մինչև երկինքը պարս-
պատոր մեծ քաղաքներ ժառանգես ,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազգը՝
Ենակիմներուն որդիքը՝ որոնք դուն
կը ճանչնաս , ու նաև լսեր ես թէ
Ենակին որդւոցը դիմ կրնայ դէմ
դնել :
3 Ըրդ դուն այսօր գիտցիր , որ քու
Տէր Աստուածդ ինքը քու առջևդ
կ'անցնի իբրև մաշող կրակ մը , ու
զանոնք պիտի կորսընցընէ , և քու
առջևդ զանոնք պիտի նուաճէ ,
և դուն անոնք պիտի հալածես , ու
շուտով կորընչընցնես , ինչպէս որ
4 Տէրը քեզի ըսաւ : Երբոր քու Տէր
Աստուածդ զանոնք քու առջևդ
հալածէ , սրտիդ մէջը չըսես թէ
Տէրը իմ արդարութեանս համար
զիս ատ երկիրը բերաւ որ ժառան-
գեմ . քանզի Տէրը ատ ազգերը ի-
րենց անօրէնութեանը համար քու
5 առջևդ կը վռընտէ : Ընդ թէ քու
արդարութեանդ ու սրտիդ ուղղու-
թեանը համար կը մտնես անոնց եր-
կիրը ժառանգելու , այլ քու Տէր
Աստուածդ ան ազգերուն անօրէնու-
թեանը համար զանոնք քու առջևդ
կը վռընտէ , որ հաստատէ ան խոս-
քը՝ որուն համար քու հայրերուդ՝
Աբրահամին , Յսահակին ու Յա-
6 կոբին երդում ըրաւ : Ուստի գիտ-
ցիր որ քու արդարութեանդ հա-
մար չէ որ քու Տէր Աստուածդ ատ
բարի երկիրը քեզի ժառանգել կու-
տայ . քանզի դուն խստասիրտ ժո-
ղովուրդ մըն ես :
7 Միտդ պահէ ա՛ մի մոռնար
որ դուն քու Տէր Աստուածդ անա-

պատին մէջ բարկացուցիր · Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէդ մինչև հոս եկած օրդ Տէրոջը անձնազանդ եղաք : Վ.որերի մէջ ալ Տէրը բարկացուցիք · և Տէրը ձեզ կորսընցնելու համար ձեզի բարկացաւ : Երբոր ես լեռը ելայ , որ քարեղէն տախտակները առնեմ , այսինքն Տէրոջը ձեզի հետ բրած ուխտին տախտակները , քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցայ · ու հաց կերայ և ջուր խմեցի · Ան ատենը Տէրը տուաւ ինծի Աստուծոյ մատովը գրուած երկու քարեղէն տախտակները · ու անոնց վրայ գրուածքին բոլոր այն խօսքերը , որոնք Ժողովքին օրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն Տէրը ձեզի գըուցց : Ետքը քառասուն օրէն ու քառասուն գիշերէն ետքը Տէրը երկու քարեղէն տախտակները՝ այսինքն ուխտին տախտակները ինծի տուաւ : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ · Էլ՝ — շուտով ասկէ վեր իջիր , քանզի ապականեցաւ քու ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր · իմ պատուիրած ճամբայէս շուտով խոտորեցան · իրենց ձուլածոյ կուռք շինեցին : Ու նաև Տէրը ինծի հետ խօսելով ըսաւ , Ես աս ժողովուրդին նայեցայ , և ահա խստապարանոց ժողովուրդ մըն է ան · Թո՛ղ տուր գիս որ զանոնք կորսընցնեմ , ու անոնց անունը երկինքց տակէն բնաջինջ ընեմ , և քեզ անոնցմէ զօրաւոր ու բազմութիւ ազգ մը պիտի ընեմ :

Ան ատենը ես գարձայ , լեռնէն վար իջայ · ու լեռը կրակով կ'այրէր , և ուխտին երկու տախտակները երկու ձեռքերուս վրան են : Ետքը նայեցայ ու տեսայ որ ձեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործելով՝ ձեզի ձուլածոյ որթ շիներ էիք , Տէրոջը ձեզի պատուիրած ճամբայէն շուտով խոտորեր էիք · Ան ատենը ան երկու տախտակները բռնեցի , ու իմ երկու ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի , և ձեր աչքերուն առջևը զանոնք կոտրտեցի : Ետքը առջիներին պէս Աստուծոյ առջևը աղաչեցի քառասուն օր ու քառասուն գիշեր · ո՛չ հաց կերայ ո՛չ ալ ջուր խմեցի , ձեր գործած բոլոր մեղքին համար · վասն զի Տէրոջը առջևը չարութիւն չընելով զանիկայ բարկացուցեր էիք · Վասնզի վախցայ ան սոսկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսընցընելու համար · սակայն Տէրը ան անգամին ալ ինծի լսեց : Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բարկացաւ , անանկ որ զանիկայ պիտի կորսընցընէր · ու նոյն ատենը Ահարոնին համար ալ աղօթք չբի : Եւ ձեր բրած մեղքը՝ այսինքն օրթը առի , ու զանիկայ կրակով այրեցի · հոգը զանիկայ ծեծելով լաւ մը փշրեցի , մինչև որ մանր փոշի եղաւ · և ան փոշին լեռնէն իջնող առուին մէջը նետեցի :

Նաև Տաբերայի , Մասսայի ու Կիբրոթ Հաթթաւայի մէջ Տէրը բարկացուցիք : Ու երբոր Տէրը ձեզ Կադէս բառնեացէն խրկեց , և ՝ի՛ւէք ըսաւ , Ելէք , ու իմ ձեզի տուած երկիրս ժառանգեցէք , ան ատենը ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին անձնազանդութիւն ըրիք , ու անոր չհաւատալով՝ անոր խօսքը մտիկ չըրիք : Ձեզ ծանչցած օրէս 'ի վեր Տէրոջը անձնազանդ էք :

Ուստի ես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր որ աղաչեցի , Տէրոջը առջևը աղաչեցի , որովհետև Տէրը ըսաւ որ ձեզ կորսընցընէ : Եւ ես Տէրոջը աղաչելով ըսի , Ով Տէր Եհովայ , մի՛ կորսընցըներ քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝ որն որ քու մեծ զօրութեամդ ազատեցիր , ու զօրաւոր ձեռքով Եգիպտոսէն հանեցիր : Ու ծառաներդ՝ Աբրահամը , Իսահակը ու Յակոբը յիշէ , և աս ժողովուրդին խստութեանը , անօրէնութեանը ու մեղքին մի՛ նայիր · Ազլայ որ ան երկրին , ուսկից որ մեզ հանեցիր , ըն՝՚ինչուրջ ըսեն թէ Տէրը կարող չըլլալով զանոնք տանելու ան երկիրը որ անոնց խոստացեր էր , կամ զանոնք ատելով , հանեց զանոնք որ անապատին մէջ մեռցընէ : Որովհետև անոնք քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ են , որոնք

դուն , քու՝ մեծ՝ զօրութեամբդ ու բարձր բազուկովդ Եգիպտոսէն հանեցիր ։

ԻԱ ։

1 Ըն առիթը Տէրը ինծի ըսաւ , Վեհ-
պի առջիննէրուն պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփէ , ու լեռը ինծի ելլէը , ու նաև փայտէ տապանակ մը շինէ ։ 2 Ու տախտակներուն վրայ՝ քու կտրած առջի տախտակներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրեմ , ու զանոնք տապանակին 3 մէջը դնես ։ Ուստի ես սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեցի , ու առջինին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփեցի , ու ան երկու տախտակներըը ձեռքս առնելով լեռը 4 ելայ ։ Ու տախտակներուն վրայ՝ առջի գրուածքին պէս ան տասը խօսքերը գրեց , որոնք Տէրը ձեզի լեռանը վրայ կրակին մէջէն խօսեցաւ ժողովքին օրը . և Տէրը զանոնք ինծի տուաւ ։ 5 Ընկէ դառնալով լեռնէն վար իջայ . ու տախտակները շինած տապանակիս մէջը դրի , որ ան տեղը կենան , ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց ։

6 Իսրայէլի որդիքը Բէերոթ բանէ յականէն Մոսերա ելեւէջին . հոն Մեռաւ Ահարոն , ու հոն թաղուեցաւ , և անոր որդին Եղիազար 7 անոր տեղը քահանայ եղաւ ։ Ընկէ Գադգադ , ու Գադգադէն Յոթբաթան ելեւէջին ։

8 Ըն առիթը Տէրը Ղևիին ցեղը զատեց , որ Տէրոջը ուխտին տապանակը կրէ , Տէրոջը առջևը կենայ որ անոր ծառայութիւն ընէ , ու անոր անունովը օրհնէ մինչև ասօր ։ 9 Ուստի Ղևիին իր եղբայրքը հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի . անոր ժառանգութիւնը Տէրն է , ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ անոր ըսաւ ։

10 Ու ես առջի օրերուն համեմատ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռանը վրայ կեցայ , ու Տէրը ասանգամին ալ ինծի մտիկ ընելով չուզեց քեզ կորսընցնել ։ 11 Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Ելլէը՝ ու ժողովուրդին առջևէն չուէ , որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդում ըրի անոնց տալու համար ։

12 Ուրեմն՝ Իսրայէլ , հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզմէ ինչ կը պահանջէ , միայն թէ քու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս , անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալես և անիկայ սիրես , ու նաև քու բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր Աստուածդ պաշտես , 13 Տէրոջը պատուիրանքները ու կանոնները պահես , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , որ քեզի աղէկ ըլլայ ։ 14 Ահա երկինքը ու երկնից երկինքը , նաև երկիրը ու բոլոր անոր մէջը եղածը՝ քու Տէր Աստուածդինը վերոյէ ։ 15 Միայն թէ Տէրը քու հայրերուդ հաւնեցաւ ու զանոնք սիրեց . և անոնցմէ ետքը զանոնց զաւակներըը՝ այսինքն ձեզ ընտրեց բոլոր ազգերուն մէջէն , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի ։ 16 Ուստի ձեր սրտերուն անթլփատութիւնը թլփատեցէք , ու ձեր պարանոցները ալ մի խստացընէք . 17 Վասնզի ձեր Տէր Աստուածը աստուածներուն Աստուածը ու տէրերուն Տէրն է , մեծ , հզօր ու ահեղ Աստուածն է , որ աչառութիւն չընէր ու կաշառք չառնէր . 18 Անիկայ որբին ու որբևայրիին իրաւունք կ՚ընէ , պանդուխտը կը սիրէ , ու անոր հաց ու հանդերձ կու տայ ։ 19 Ուրեմն պանդուխտը սիրեցէք , քանզի դուք ալ Եգիպտացւոց երկրին մէջ պանդուխտ էիք ։ 20 Քու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս , անոր պաշտես , և անոր յարիս , ու անոր անունովը երդում ընես ։ 21 Քու պարծանքդ անիկայ է , և քու Աստուածդ անիկայ է , որ քեզի համար ան մեծ ու սքանչելի բաները ըրաւ , որոնք դուն քու աչքերովդ տեսար ։ 22 Քու հայրերդ եօթանասուն հոգի էին երբոր Եգիպտոս իջան . ու հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզ երկինքի աստղերուն պէս շատցուց ։

ԳԼ. Ժ.Ե.

1 Այրեմն դուն քու Տէր Աստուածդ սիրես, ու միշտ անոր պատուիրած բաները, կանոնները, դատաստաններն ու պատուիրանքները պահես։ 2 Ու այսօր դիտցէք, որ ձեր որդւոցը չէ խ խօսիս, որոնք եւ անոնք չեն գիտեր, ու չեն տեսան ձեր Տէր Աստուծոյն խրատը, անոր մեծութիւնը, զօրաւոր ձեռքը ու 3 բարձր բազուկը, Եգիպտոսի մէջ՝ Եգիպտացւոց Փարաւոն թագաւորին ու անոր բոլոր երկրին վրայ բրած նշանները ու գործքերը. 4 ու ինչ որ ըրաւ Եգիպտացւոց զօրքերուն, ձիերուն ու կառքերուն. ու երբոր անոնք ձեր ետեւէն ինկան, ինչպէս Տէրը Կարմիր ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց, ու զանոնք կորսընցուց մինչեւ այս օրս. 5 ու ինչ որ ըրաւ ձեզի անապատին մէջ մինչեւ ձեր հոս գալը. 6 ու ինչ որ Ռուբինեան Եղիաբին որդւոյը Դաթանին ու Աբիրոնին ըրաւ, ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ, ու զանոնք իրենց ընտանիքներովը՝ իրենց վրաններովը ու իրենց ամէն ստացուածքովը բոլոր Իսրայէլին մէջէն կլլեց։ 7 Սակայն Տէրոջը ըրած բոլոր մեծ գործքերը տեսնողը ձեր աչքերն են։ 8 Ուրեմն պահեցէք ան ամէն պատուիրանքները որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ, որպէս զի զօրանաք՝ ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը, ուր որ կ'երթաք զանիկայ ժառանգելու. 9 ու ձեր օրերը երկար ըլլան ան երկրին վրայ, որն որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ՝ անոնց եւ անոնց սերունդին տալու, անանկ երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ։

10 Վասնզի ան երկիրը՝ ուր որ դուք պիտի մտնէք անիկայ ժառանգելու համար, Եգիպտոսի երկրին պէս չէ ուսկից որ ելաք. որ հոն երբոր սերմ կը ցանէիր, բանջարի պարտէզի պէս ոտքովդ անոր ջուր կուտայիր. 11 Բայց ձեր մտնելու ու ժառանգելու երկիրը լեռներու ու հովիտներու երկիր մըն է. երկինքի անձրեւին ջրովը կը ջրուի. 12 Երկիր մըն է, որն որ քու Տէր Աստուածդ կը դաթնանէ. քու Տէր Աստուածդոյ աչքը տարւոյն սկիզբէն մինչեւ վերջը միշտ անոր վրայ է։ 13 Ուստի թէ որ ուշադրութեամբ մտիկ ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս, որ այսօր ձեզի կը պատուիրեմ, ու ձեր Տէր Աստուածը սիրէք, և զանիկայ ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը պաշտէք, 14 Ես անոնք ձեր երկրին անձրեւը ատեն ու վերջի անձրեւը իրենց ատենին պիտի տամ, և դուն ցորենդ, քու գինիդ ու քու եղդ պիտի ժողվես։ 15 Նաեւ քու արտիդ մէջ խոտ պիտի տամ անասուններուդ համար, որ ուտես ու կշտանաս։ 16 Ձեր անձերուն զգուշութիւն ըրէք, չըլլայ որ ձեր սիրտը խաբուի, ու դուք խոտ ծառայեն խոտորելով օտար աստուածներուն պաշտէք, ու անոնց երկրպագութիւն ընէք. 17 Ու Տէրը ձեզի դէմ սաստիկ բարկանալով՝ երկինքը գոցէ, որ անձրեւ չըլլայ, ու երկիրը իր պտուղը չտայ, և Տէրոջը ձեզի տուած բարի երկրէն շուտով կորսուիք։

18 Ուրեմն ձեր սրտին ու հոգիին մէջ դրէք, ու զանոնք նշանի համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէք, ու ճակատնոցի համար ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան. 19 Ու զանոնք ձեր տղոցը սորվեցընէք, ու տունը նստած ատենդ, ճամբան քալած ատենդ և պառկելու ու ելլելու ատենդ անոնք խօսիս. 20 Ու զանոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ ու դռներուդ վրայ գրես. 21 Որպէս զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու, ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը շատնան՝ իբրեւ երկինքի օրերը երկրի վրայ։

22 Վասնզի թէ որ ես իմ ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքներս զգուշութեամբ պահէք ու կատարէք, և ձեր Տէր Աստուածը սիրէք, ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը քալէք և անոր յարիք, Տէրն ալ ես ամէն ազգերը ձեր առջեւէն

պիտի վըրնտռէ, և դուք ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտի
24 տիրէք: Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը պիտի ըլլայ. ձեր սահմանը անապատէն ու Լիբանանէն, գետէն՝ այինքն Եփրատ գետէն մինչև արեւմտեան ծովը պիտի ըլլայ:
25 Ոնոյ մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել. ձեր Տէր Աստուածը ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի բերէ, ինչպէս որ ձեզի ըսաւ:
26 Ահա ես այսօր ձեր առջեւը օրհնու-
27 թիւն ու անէծք կը դնեմ. Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնազանդիք ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն, որոնք ես այսօր ձեզի
28 կը պատուիրեմ. Ու անէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն չհնազանդիք, ու խոտորիք ան ճամբայէն որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ, ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն ետեւէն երթաք:
29 Աստի երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը, ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես, օրհնութիւնը՝ Գարիզին լեռանը վրայ, ու անէծքը՝ Ե-
30 բաղ լեռանը վրայ տաս. Ահա անոնք Յորդանանու անդիի կողմը արեւմտեան ճամբուն վրայ՝ Մօրէի կաղնիներուն մօտ՝ Գաղգադայի դիմացի հովիտին մէջ բնակող Քա-
31 նանացւոց երկրին մէջն են: Որովհետեւ դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ մտնէք ու ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ, ու զանիկայ պիտի ժառանգէք և անոր
32 մէջ պիտի բնակիք: Հետեւեցէք ըզդուշութեամբ՝ ի գործ դրէք ան ամէն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր առջեւը կը դնեմ:

ԺԲ. ԺԱ.

1 Ասոնք են ան կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու էք ան երկրին վրայ, որն որ ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար, օրերուն ժամանակ որ երկրի վրայ պիտիք:
2 Ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը՝ բարձր լեռներու վրայ, բլուրներու վրայ ու ամէն տերեւալից ծառերու տակ՝ իրենց աստուածներուն պաշտօն են, բոլորովին կործանէք. Նաև անոնց սեղանները փըլ-
3 ցընէք, և անոնց արձանները կոտրտեցէք, անոնց Աստարովթներնին կրակով այրէք, ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք, և անոնց անունները ան տեղէն ոչնչացընէք:
4 Ոչ ձեր Տէր Աստուծոյն այսպէս
5 պիտի չընէք. Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր ամէն ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անունը բնակեցնելու համար, ու հոն պիտի
6 երթաք. Ու ձեր ողջակէզները, ձեր զոհերը, ձեր տասանորդները, ձեր բարձրացընելու ընծաները, ձեր ուխտերը, ձեր կամաւոր ընծաները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջինեկները հոն տա-
7 նիք. Ու հոն ձեր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուտէք, և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք գարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ թէ դուք և թէ ձեր ընտանիքը:
8 Մի ընէք ան ամենուն համեմատ, որ մենք այսօր աս տեղը կ'ընենք, այինքն ամէն մարդ իր աչքերուն հաճոյ եղածին պէս. Վասնզի մին-
9 չեւ հիմա չհասաք ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ:
10 Հապա դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք, ու պիտի բնակիք ան երկրին մէջ՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն պիտի տայ. ու ձեր բոլոր չորս կողմի թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգստացընէ, ու ապահովութեամբ պիտի բնակիք. Ու ան տեղը որ ձեր
11 Տէր Աստուածը պիտի ընտրէ իր անունը բնակեցնելու համար, բոլոր ձեզի պատուիրածներս հոն տանիք, ձեր ողջակէզները՝ ձեր

զՏէրը՝ ձեր տասանորդները՝ ձեր բարձրացընելու ընծաները ու ձեր բոլոր ուխտերուն ընտիր ընծաները ,
12 որ Տէրոջը պիտի ուխտէք . Ու ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը ուրախութիւն ընէք , թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքները ու աղջիկները , ձեր ծառաները ու աղախինները , և թէ ձեր դռները եղող Ղեւտացին , վասն զի անոր ձեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի :
13 Ողջոյն կեցիր , չըլլայ որ ամէն տեսած տեղդ քու ողջակէզներդ մատուցանես .
14 Այլ քու ողջակէզներդ ան տեղը մատուցանես , որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ , ու հոն իմ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես :
15 Սակայն քու ամէն քաղաքներուդ մէջ սրտիդ ուզածին պէս անասուններ մորթես , ու միս ուտես , օրհնած որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է . ու զանիկայ մաքուր ու անմաքուր հոդը այծեամի ու եղջերուի պէս ուտեն :
16 Սայց արիւնը չուտէք . զանիկայ ջուրի պէս գետինը թափէք :
17 Հոգևնիդ , դինիդ ու եղիդ տասանորդները , արջառներուդ ու հօտերուդ առջինեկները , բոլոր ուխտ բրած ուխտերդ , և կամաւոր ու բարձրացընելու ընծաներդ քու դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել .
18 Այլ անոնք քու Տէր Աստուածդ առջևը Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը ուտես , թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ , թէ ծառադ ու աղախինդ , և թէ քու դռներդ եղող Ղեւտացին . և քու Տէր Աստուածդ առջևը քու բոլոր ձեռք գարկած բաներուդ վրայ ուրախանաս :
19 Ողջոյն կեցիր , չըլլայ որ Ղեւտացին անտես ընես , քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ :
20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզի բսածին պէս քու սահմանդ մեծցընէ , ու սիրտդ միս ուտել ուզելով՝ Միս ուտեմ ըսես , սրտիդ բոլոր ցանկութեանը պէս միս ուտես :
21 Եթէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար , քեզի պատուիրածիս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես , որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ , ու քու սրտիդ բոլոր ցանկութեանը պէս քու քաղաքներուդ մէջ ուտես :
22 Ու այծեամը ու եղջերուն ինչպէս որ կ՚ուտուի , անոնք ալ անանկ ուտես . մաքուր ու անմաքուր հոդը անխտրաբար ուտեն :
23 Սայց արէգ զգուշացիր որ արիւնը չուտես , վասն զի արիւնը ոգին է . ու ոգին միսին հետ չուտես .
24 Անիկայ չուտես , այլ ջուրի պէս գետինը թափես :
25 Անիկայ մի ուտեր , որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ , Տէրոջը առջևը ուղիղ սեպուածը ընես :
26 Սայց քու նուիրելու բաներդ և ուխտերդ առնես , ու Տէրոջը ընտրած տեղը երթաս :
27 Ու քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւնը քու Տէր Աստուածդ սեղանին վրայ մատուցանես . բայց քու զոհերուդ արիւնը քու Տէր Աստուածդ սեղանին վրայ թափուի , ու միսը ուտես :
28 Ողջոյն հղիր ջնազանդելու այս բոլոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի պատուիրեցի , որպէս զի քու Տէր Աստուածդ առջևը աղէկ ու հաճոյ եղածը ընելովդ՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան աղէկ ըլլայ :
29 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու առջևէդ կարդէ ան ազգերը , որոնց երկիրը դուն ժառանգելու պիտի երթաս , ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս ,
30 Ողջոյն կեցիր , չըլլայ որ անոնց քու առջևէդ բնաջինջ ըլլալէն ետքը՝ անոնց հետևելով որոգայթի մէջ իյնաս , և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցուփորձ ընես , ըսելով , Ա՛ս ազգերը ի՞նչպէս իրենց աստուածները կը պաշտէին . ես ալ այնպէս ընեմ :
31 Ղուն քու Տէր Աստուածդ անանկ չընես , քանի որ անոնք Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ՚ընէին . որովհետև

անոնք իրենց աստուածներուն պա-
պիս ընելը համար մինչև անգամ
իրենց տղաքները ու աղջիկները
32 կրակով կ'այրէին : Ես քեզի ինչ
որ կը պատուիրեմ , զգուշացիր ան
ընելու . անոր վրայ բան մը չաւել-
ցընես , ու անկէ բան մը չպակաս-
ցընես :

ԻԳ . ԺԲ

1 Թէ որ ձեր մէջէն մէկ մարգարէ մը
կամ երազատես մը ելլէ , ու
ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ ,
2 Ու ձեզի բած նշանը կամ հրաշքը
կատարուի , ու ձեզի ըսէ թէ Ելո-
հիմ օտար աստուածները պաշ-
տենք , որոնք դուք չէք ճանչցած ,
3 Ան մարգարէին կամ երազատեսին
խօսքը մտիկ մի ընէք . քանզի ձեր
Տէր Աստուածը ձեզ կը փորձէ , որ
հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր
Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը
4 ու բոլոր հոգիովը կը սիրէք : Ձեր
Տէր Աստուծոյն հետևող ըլլաք ու
անկէ վախնաք , անոր պատուիրանք-
ները պահէք ու անոր խօսքին ճա-
պանդուխտ ընէք , զանիկայ պաշ-
5 տէք ու անոր յարիք : Ու ան
մարգարէն կամ երազատեսը պիտի
մեռցուի , վասն զի ձեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանող ու ձեզ ծառայու-
թեան տունէն ազատող ձեր Տէր
Աստուծոյն դէմ ապստամբութիւն
խօսեցաւ , որ ձեզ խոտորեցընէ ան
ճամբայէն որ ձեր Տէր Աստուածը
ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քա-
ղէք . այսպէս չարութիւնը ձեր մէ-
ջէն վերցընէք :

6 Թէ որ քու մօրդ տղան քու եղ-
բայրդ , կամ քու տղադ , կամ աղ-
ջիկդ , կամ ծոցիդ կնիկը , և կամ
քու բարեկամդ որ քու անձիդ պէս
ին ինչ , քեզ մոլորեցընել ուզե-
լով ծածկաբար ըսէ , Երթանք և
օտար աստուածները պաշտենք , ո-
րոնք ձէ դուն ճանչցար ձէ ալ քու
7 հայրերդ . Ձեր բոլոր շրջակայ
ազգաց աստուածներէն թէ ձեզի
մօտ ըլլան և թէ ձեզմէ հեռու ,
երկրիս ծայրէն մինչև ծայրը
8 բը , Անոր հաւանութիւն չտաս ,
ձէ ալ անոր մտիկ ընես . քու
աչքդ անոր չխնայէ , ձէ ալ անոր
վրայ գութ ունենալով պահես ա-
նիկայ . Այլ անշուշտ մեռցընես . 9
ու զանիկայ մեռցընելու համար
նախ քու ձեռքդ անոր վրայ ըլլայ ,
ու ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռ-
քը . Վարիերով քարկոծես անիկայ , 10
որ մեռնի . քանզի ուզեց քեզ ապս-
տամբեցընել քու Տէր Աստուածիդ ,
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայ-
ութեան տունէն հանեց : Ու բո- 11
լոր Իսրայէլը լսելով վախնայ , ու
ձէ ալ ձեր մէջը ասոր պէս չա-
րութիւն մը չընեն :

Թէ որ քու Տէր Աստուածդ 12
բնակութեան համար քեզի տուած
քաղաքներուն մէկուն վրայով լսես ,
որ կ'ըսեն թէ Ձեր մէջէն քանի մը 13
չար մարդիկներ ելան , ու իրենց
քաղաքին բնակիչները ապստամբե-
ցուցին , ըսելով , Երթանք ձեր չը-
ճանչցած օտար աստուածները պաշ-
տենք , Ան ատեն ազէկ մը քննես 14
ու հարցուփորձ ընես , ու երբոր
տեսնես որ ըռուռած բանը ճշմարիտ
ու ստոյգ է , և ան գարշելի բանը
ձեր մէջը եղած է , Ան քաղաքին 15
բնակիչները անպատճառ սուրի բե-
նէ անցընես , թէ ան և թէ անոր
մէջը եղած բոլոր բաները նզովելով .
անասուններն ալ սուրի բերնէ ան-
ցընես , Ու անոր բոլոր աւարը ա- 16
նոր հրապարակին մէջը ժողվես , ու
ան քաղաքը և անոր բոլոր աւարը
քու Տէր Աստուածդ համար բոլո-
վին կրակով այրես . ու անիկայ
յաւիտեան աւերակ ըլլայ , ան-
այլ չշինուի : Ու ան նզովածէն 17
ձեռքիդ մէջը բան մը չփակչի , որ-
պէս զի Տէրը իր սաստիկ բարկու-
թենէն դառնայ , քեզի ողորմա-
թիւն ու գթութիւն ընէ , և քեզ
շատցընէ , ինչպէս որ քու հայրե-
րուդ երդում ըրաւ , Թէ որ դուն 18
քու Տէր Աստուածդ ձայնին ճա-
պանդուխտ ընելով անոր բոլոր
պատուիրանները պահես , որոնք ես
այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ու
Տէր Աստուածդ առջևը ուղիղ ե-
ղածը ընես :

ԴԱՆ · ԺԲ

1 Բովանդակ դուք ձեր Տէր Աստուածոյն որդիքն էք, մեռելի համար ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէք, ու ձեր աչքերուն միջտեղի մազերը չփետէք. 2 Վասնզի դուն քու Տէր Աստուածոյդ սուրբ ժողովուրդն ես. և Տէրը երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներուն միջէն քեզ ընտրեց՝ որ իրեն սեպհական 3 ժողովուրդ ըլլաս: Չնաւ պիղծ բան մը չուտես:

4 Ասոնք են ձեր ուտելու անասուններըը. արջառը, ոչխարը ու այծը, 5 Եղջերուն, այծեամը, վիթը, խարբուզը, այծքաղը, յամոյրը ու ա- 6 նալութը: Ու չորքոտաններուն մէջ ամէն կճղակաբաշխ ու որոճացող անասունները ուտէք. 7 Բայց որոճացողներէն կամ կճղակաբաշխ եղողներէն ասոնք չուտէք. ուղտը, նապաստակը ու ճագարը. քանզի անոնք թէպէտ և կ'որոճան, բայց կճղակաբաշխ չեն. անոնք ձեզի անմաքուր ըլլան: 8 Ու խոզը՝ որ թէ և անիկայ կճղակաբաշխ է, բայց չորոճար, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ: Անոնց միսը չուտէք, ու անոնց դիերուն չդպչիք:

9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն ասոնք ուտէք. ամէն թև ու թեփ ունեցողը ուտէք, 10 Բայց ամէն թև ու թեփ չունեցողը չուտէք. անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ:

11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք: 12 Ու ձեր չուտելու բաներըը ասոնք են. Արծիւը և պասկուճը ու գետարծիւը, 13 Ու ցինը ու անգղը 14 և ուրուրը՝ իր տեսակին պէս, Ու ամէն ագռաւը իր տեսակին պէս, 15 Ու ջայլամը ու բուն և կկուն ու 16 բազէն իր տեսակին պէս, Ու հաւպատիրը ու քաջահաւը և կարապը 17 Ու հաւալուսը ու սև անգղը 18 և հոզամաղը, Ու արագիլը ու քարադրը իր տեսակին պէս, և յոպոպը ու չղջիկը: 19 Ու ամէն թռչող զեռուններըը ձեզի անմաքուր ըլլան. 20 անոնք պիտի չուտուին: Ամէն մաքուր թռչուններըը ուտէք:

21 Ինքիրմէ մեռածը բնաւ չուտէք. պանդուխտին տաս որ ուտէ, կամ օտարագգիի մը ծախես. քանզի դուն քու Տէր Աստուածոյդ սուրբ ժողովուրդն ես:

Ուլը իր մորը կաթին մէջ չեփես:

22 Տարիէ տարի՝ քու ցանած սերմիդ արտէնէն ելած ամէն արմտիքներէն անպատճառ տասանորդ տաս: 23 Ու քու ցորենիդ, գինիիդ ու եղիդ տասանորդը, ու արջառներուդ և ոչխարներուդ առջինեկներըը քու Տէր Աստուածոյդ առջևը ուտես, այն տեղը որ ինքը իր անունը բնակութեանը համար պիտի ընտրէ. որպէս զի միշտ քու Տէր Աստուածմէդ վախնալ սորվիս: 24 Ու թէ որ քու Տէր Աստուածոյդ քեզ օրհնելուն համար ձամբան քեզի հեռու խյնայ, և ան տեղը որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզմէ հեռու ըլլալով՝ կարող չըլլաս զանոնք հոն տանելու, 25 Ան ատենը զանոնք ստակ ընես, ու ստակը ծրաթելով ձեռքդ առնես, և քու Տէր Աստուածոյդ ընտրելու տեղը երթաս. 26 Ու ան ստակը սրտիդ բոլոր ցանկացած բաներուն, արջառներու կամ ոչխարներու, գինիի կամ օղիի, ու սրտիդ ամէն ուզած բանին տաս. և հոն քու Տէր Աստուածոյդ առջևը ուտես ու ուրախանաս դուն և քու ընտանիդ. 27 Ու քու դռներդ եղող Ղևտացին ալ զանց չընես, քանզի անիկայ քեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի:

28 Երեք իրիկ տարւոյն վերջը ան նոյն տարւոյն արմտիքներուն բոլոր տասանորդը հանես, և զանիկայ քու քաղաքներուդ մէջը պահես. 29 Ու Ղևտացին՝ որ քեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի, և դռներդ եղող օտարականը, որբը ու որբևայրին գան և ուտեն կշտանան. որպէս զի քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ քու ձեռքիդ բռած ամէն գործքերուն մէջ:

ԳԼ. ԺԱ

1 Ամէն ևօթներորդ տարին թողու-
2 թիւն ընես։ Ու թողութեան
կանոնը սա է. Ամէն պարտատէր
որ իր դրացիին բանը փոխ տուած
է, անիկայ պիտի թողու. իր դը-
րացիէն կամ եղբօրմէն պիտի չպա-
հանջէ ան, վասն զի թողութիւն
3 քարոզուած է Տէրոջը։ Օտարազ-
գիէն պիտի պահանջես, բայց քու
եղբօրմէդ առնելիքդ պիտի թողուս.
4 Թէև որ քու մէջդ աղքատ չը-
գտնուի. վասն զի Տէրը անշուշտ
քեզ պիտի օրհնէ ան երկրին մէջ,
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն պիտի տայ որ ա-
5 նոր տիրես։ Միայն թէ որ քու
Տէր Աստուածդ խօսքին ամէն կեր-
պով ձագանդիս, ու աս բոլոր պա-
տուիրանքները որ ես այսօր քեզի
կը պատուիրեմ, գգուշութեամբ ի
6 գործ դնես, Որու Տէր Աստուածդ ալ
քեզի բանածին պէս քեզ պիտի օրհնէ,
և դուն շատ ազգերու փոխ պիտի
տաս, բայց դուն փոխ պիտի չառ-
նես, դուն շատ ազգերու վրայ պի-
տի տիրես, բայց անոնք քեզ վրադ պիտի չտիրեն։
7 Որու Տէր Աստուածդ քեզի տուած
երկրին մէջը՝ քու քաղաքներուդ
մէկուն մէջ՝ թէ որ եղբայրներուդ
մէկը աղքատ ըլլայ, խստասրտու-
թիւն չընես, ու աղքատ եղբօրդ
8 ձեռքդ չգոցես. Հապա անպատ-
ճառ ձեռքդ պիտի բանաս անոր,
ու անոր կարօտութեանը բաւա-
կան ըլլալու չափ անոր փոխ տաս։
9 Զգոյշ կեցիր չըլլայ որ սրտիդ մէ-
ջէն չար խորհուրդ մը անցընես,
ու ԵՒօթներորդ տարին՝ թողու-
թեան տարին մօտ է՝ ըսելով, ագ-
քատ եղբօրդ վրայ անգութ աչքով
նայիս, ու անոր բան չտաս. և ան
ալ քեզի դէմ Տէրոջը աղաղակէ,
10 ու դուն մեղքի տէր ըլլաս։ Ին-
պատճառ անոր պիտի տաս, ու ա-
նոր տալու առնիդ բնաւ սիրտդ չնե-
ղի. վասն զի քու Տէր Աստուածդ
ան պատճառաւ քու ամէն գործքե-
րուդ ու ամէն ձեռք զարկած բանե-
րուդ մէջ քեզ պիտի օրհնէ։ Ա-
11 բովհետև երկրին մէջէն աղքատ պա-
կաս պիտի չըլլայ, անոր համար քե-
զի կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ,
Որու երկրիդ մէջ եղած աղքատ
ու չքաւոր եղբօրդ ձեռքդ բաց ըլ-
լայ։

Ա՛ Թէ որ քու եղբայրներէդ 12
Եբրայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը
քեզի ծախուի, անիկայ վեց տարի
քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ, ու
ևօթներորդ տարին զանիկայ քու
քովէդ ազատ պիտի արձակես։ Ու 13
քու քովէդ ազատ արձակելու ա-
տենդ զանիկայ պարապ չարձակես.
Որու ոչխարներէդ, քու կալէդ և 14
քու ջնձանէդ անպատճառ պարգև
տաս անոր. քու Տէր Աստուածդ
ինչպէս որ քեզ օրհնեց, անոնք
պիտի տաս անոր։ Ու միտդ բե- 15
րես որ դուն ալ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզ անկէ ազատեց. ասոր
պատճառով այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ ասանկ բան։ Բայց թէ որ 16
քեզ և քու տունդ սիրելուն համար,
ու անիկայ քու քովդ հանգիստ ըլլա-
լուն համար, Քովէդ չելլէ՛ ըսէ,
Ան առնիդ հերիւն մը առնես, ու 17
անոր ականջը դրանը վրայ ծակես,
և անիկայ քեզի յաւիտեան ծա-
ռայ ըլլայ. աղախնիդ ալ այսպէս
ընես։ Անանկայ քու քովէդ ազատ 18
արձակելդ դժուար չերևնայ քեզի.
վասն զի քեզի վեց տարի ծառա-
յութիւն ըրաւ, որ վարձկանի մը
վարձքին կրկնապատիկ օգնեց ո-
նի. ու քու Տէր Աստուածդ ա-
մէն գործքերուդ մէջ քեզ պիտի
օրհնէ։

Որու արջառներէդ ու հօտերէդ 19
ծնած ամէն արու առջինեկները քու
Տէր Աստուածդոյդ պիտի նուիրես.
արջառներուդ առջինեկներովը չգոր-
ծես, ու առջինեկ ոչխարներուդ
բուրդը չկտրես։ Տարին տարի 20
քու Տէր Աստուածդոյդ առջևը՝ Տէրոջը
ընտրած տեղը պիտի ուտես դանոնք
դուն և քու ընտանիքդ։ Բայց թէ 21
որ անոնք արատաւոր ըլլան, կաղ
կամ կոյր ըլլան, կամ ինչ և իցէ

ասլիէ գէշ արատ մը ասնիման , զա-
նոնք քու Տէր Աստուծոյդ չզոհես .
22 Անանկը քու քաղաքներուդ մէջ
պիտի ուտես . մաքուր ու անմաքուր
եղջերները անխտրաբար ասլիին պէս
23 ու եղջերուի պէս : Միայն
անոր արիւնը չուտես , ջուրի պէս
գետինը թափես ան :

ԴԱՆ . Ժ.Օ.

1 Ապիպ ամսուն պղուչութիւնով նա-
յէ , որ զատիկը ընես քու Տէր
Աստուծոյդ . վասն զի քու Տէր Աս-
տուածդ Ապիպ ամսուն մէջ գիշե-
րով հանեց քեզ Եգիպտոսէն :
2 Զատկին համար քու Տէր Աստու-
ծոյդ ոչխարներ ու արջառներ մոր-
թիես ան տեղը՝ որ Տէրը պիտի
ընտրէ իր անունը բնակութեան
3 համար . Անոր հետ խմորեալ հաց
չուտես , եօթը օր նէղութեան
անխմոր հաց պիտի ուտես անոր
հետ . վասն զի Եգիպտոսի երկրէն
տագնապով ելար . որ քու կենացդ
բոլոր օրերուն մէջ Եգիպտոսի երկ-
4 րէն ելած օրդ միտդ բերես : Եւ
քու բոլոր սահմաններուդ մէջ եօթը
օր բնաւ խմոր չերեւնայ քովդ . ու
առջի օրուան իրիկունը մորթած մի-
5 սէդ մինչև առտու չմնայ : Քու Տէր
Աստուծոյդ քեզի տուած քու քա-
ղաքներուդ մէկուն մէջ բնաւ կարող
6 չըլլաս զատիկը մորթել . Հապա
միայն ան տեղը՝ որ քու Տէր Աս-
տուածդ պիտի ընտրէ իր անունը
բնակութեան համար , հոն պիտի
մորթիես զատիկը իրիկուան դէմ
արեւը մնած ատենը , Եգիպտոսէն
7 ելած ժամուանակդ : Եւ քու Տէր
Աստուծոյդ ընտրած տեղը անիկայ
եփես և ուտես . և առտուընց
8 դառնաս՝ տունդ երթաս : Վեց օր
բաղարջ ուտես . ու եօթներորդ
օրը քու Տէր Աստուծոյդ համար
ժողովի օր ըլլայ , և գործ
մը չընես :
9 Յոյն քեզի եօթը շաբաթ համ-
բես . ու սա եօթը շաբաթը հունձ-
քերուն մէջը մանգաղ դրած ատե-
10 նէդ պիտի սկսիս համրել : Յետքը
քու Տէր Աստուծոյդ շաբաթներուն
ժողովը ընելով՝ քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի տուած օրհնութեանը համե-
մատ՝ ձեռքէդ եկած կամաւոր ընծան
պիտի տաս . Եւ ան տեղը որ քու 11
Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր
անունը բնակութեան համար ,
հոն քու Տէր Աստուածդ առջևը
ուրախութիւն ընես , դուն ու քու
տղադ և աղջիկդ , քու ծառադ ու
աղախինդ , ու քու քաղաքներդ ե-
ղող Վկաացին , և ձեր մէջը գտնու-
ած օտարականը , որբը ու որբևայ-
րին : Ու Եգիպտոսի մէջ ծառայ 12
ըլլալդ միտդ բերելով՝ սա կանոն-
ները զգուշութեամբ ի գործ դը-
նես :
Վրու կալիդ ու ձմանիդ բերքը 13
ժողվելէն յետքը եօթը օր տաղաւա-
րահարաց ժողը պահես : Եւ տա- 14
նիդ մէջը ուրախութիւն ընես՝ դուն
ու քու տղադ և աղջիկդ , քու ծա-
ռադ ու աղախինդ , և քաղաքներդ
եղող Վկաացին , օտարականը , որ-
բը ու որբևայրին : Վրու Տէր Աս- 15
տուածդ քու բոլոր բերքերդ ու
ձեռքիդ բոլոր գործքերը օրհնելուն
համար , Տէրոջը ընտրած տեղը քու
Տէր Աստուծոյդ եօթը օր տօն պա-
հելով ուրախութիւն ընես :
Տարին երիք անգամ՝ այսինքն բա- 16
զարջակերաց տօնին , շաբաթներու
տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝
քու ամէն արուներդ քու Տէր Աս-
տուածդ առջևը պիտի երևնան ան
տեղը որն որ ինքը պիտի ընտրէ .
ու ձեռք Տէրոջը առջևը դատարկ պա-
րապ չերևնայ : Ամէն մէկը քու 17
Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած օրհնու-
թեանը համեմատ , ձեռքէն եկածին
չափ պիտի բերէ :
Վրու Տէր Աստուծոյդ քեզի տու- 18
ած ամէն քաղաքներուդ մէջ , քու
ցեղերուդ համեմատ քեզի դատա-
ւորներ ու ատիկաններ կարգես ,
ու անոնք արդար դատաստանով
ժողովուրդը դատեն : Իրաւունքը 19
չդարձընես , աչառութիւն չընես ու
կաշառք չառնես . վասն զի կաշառ-
քը իմաստուններուն աչքը կը կու-
րացընէ , ու արդարներուն խօսքը
սուտ կը հանէ : Արդարութեան 20

արդարութեան գործ հետամուտ ըլլա՝ որ ապրիս ու տիրանաս երկրին որ քու Տէր Աստուածդ քեզի տալու է երկիրը ժառանգելու :

21 Չհարուածես քու Տէր Աստուածդ հետ՝ չնեղելու ամբարիշտ գործով ինչ և իցէ ժառանգութիւն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած է : Երեսդ ալ չդարձնես քեզի , ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը զըսպէ :

ԳԼ. ԺԱ.

1 Երբոր մը ինչ որ ինչ և իցէ պակասութիւն մը ունեցող արջառը կամ ոչխարը քու Տէր Աստուածդ զոհ չմատուցանես . վասն զի ան բանը քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է :

2 Եթէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ ձեզմէ անանուն մարդ մը կամ կինիկ մը գտնուի , որ քու Տէր Աստուածդ առջևը չարութիւն ընելով ու անոր 3 ուխտը չպահելով , ինչ հրամանիս գէմ երթայ ուրիշ աստուածներու , արեգակին կամ լուսնին և կամ երկինքից որ և իցէ զարդերուն ծառայութիւն ու երկրպագութիւն ընէ . ինչ որ բանը քեզի պատմուի , 4 ու դուն լսելէդ ետքը ազէկ մը քննութիւն ընես , և ահա բանը ճըշմարիտ ու ստոյգ է , որ Իսրայէլի մէջ անանկ պղծութիւն մը եղած 5 է . ինչ ատենը աս չարութիւնը ընող մարդը կամ կինիկը դուռներդ հանես , և ան մարդը կամ կինիկը քարերով քարկոծես , ու մեռնի : 6 Ինչ ան մահապարտը երկու կամ երեք վկայի բերնովը մեռնի . մէկ 7 վկայի բերնովը չմեռնի : Ջանիկայ մեռցընելու համար , առաջ վկաներուն ձեռքը անոր վրայ պիտի ըլլայ , ու անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռքը . աս կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես :

8 Երբոր գանագան տեսակ արիւնհեղութիւններու , դատերու կամ վէրքերու վրայով քու քաղաքներուդ մէջ եղած վէճերուն վճռահատութիւնը խիստ դժուար երևնայ քեզի , ան ատենը ելլես և քու Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը երթաս , 9 ու Ղևտացի քահանաներուն և անժամանակի դատաւորին մտնելով խորհուրդ հարցընես . ու անոնք դատաստանին վճիռը քեզի պիտի ընեն . ու պիտի ընես ան վճռոյն 10 համեմատ որ Տէրոջը ընտրած տեղը քեզի կ՚ըսեն , ու ինչ որ քեզի սորվեցընեն , զգուշութեամբ՝ ի գործ դնես . ինչ քեզի սորվեցուցած օ- 11 րէնքը ու քեզի զրուցած դատաստանը պիտի կատարես . անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չխոտորիս ո՛չ աջ դին և ո՛չ ձախ դին : Ինչ որ 12 թէ որ մէկ մարդ մը հպարտութիւն ընելով՝ քու Տէր Աստուածդ պաշտելու կեցող քահանային՝ կամ դատաւորին խօսքը մտիկ չընէ , ան մարդը պիտի մեռնի , ու չարութիւնը Իսրայէլէն վերցընես : Ու 13 բոլոր ժողովուրդը լսելով վախնայ , ու ետքէն ալ յանդգնութիւն չընէ :

Երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկիրը մտնես , ու անոր տիրելով՝ հոն բնակիս , ու ըսես , Ինչպէս բոլորիտքս եղող ամէն ազգերուն պէս ես ալ իմ վրաս թագաւոր մը դնեմ . Անպատճառ քու Տէր 15 Աստուածդ ընտրած մէկը վրադ թագաւոր դնես . քու եղբայրներէդ մէկը վրադ թագաւոր դնես . քու եղբայրդ չեղող օտարականը դնելու կարող չըլլաս : Սակայն չըլլայ որ 16 անիկայ իրեն համար ձիեր շատցընէ . ո՛չ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար՝ ժողովուրդը Եգիպտոս դարձընէ . ու- րովհետև Տէրը ձեզի ըսաւ որ Ետ- մէն ալ ան ճամբան չդառնաք : Ու 17 նաև անիկայ իրեն կիներ չշատցընէ , որ սիրտը չխոտորի . ու իրեն համար խիստ շատ արծաթ ու ոսկի չժողվէ : Ինչ իր թագաւո- 18 րութեանը աթոռին վրայ նստած ատեն , աս օրինաց գրքին օրինակը Ղևտացի քահանաներուն քովը եղած օրինակէն՝ իրեն համար մէկ գիրքի մը մէջ գրէ : Ինչ անիկայ 19 իր քովը ծնայ , ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ կարդայ . որպէս զի իր Տէր Աստուածմէն վախնալ սորվի , և աս օրէնքին բոլոր խօս-

քերը ու աս կանոններըը զգուշու-
20 թեամբ՝ ի գործ դնէ . Որ իր սիրո-
տը իր եղբայրներուն վրայ չհպար-
տանայ , ու աս պատուիրանքներէն
աջ դին կամ ձախ դին չխոտորի .
որ իր թագաւորութեանը վրայ
երկար կեանք մը վայելէ Իսրայէլի
մէջ թէ ինքը և թէ իր որդի-
ները :

ԴԱՍ· ԺԸ

1 Ղևտացի քահանաները՝ Ղևիին
բոլորը ցեղը Իսրայէլին հետ
բաժին ու ժառանգութիւն չունե-
նան . Տէրոջը պատարագները ու ա-
նոր ժառանգութիւնը ուտեն :
2 Ա՛յսն որոյ անունը իրենց եղբայրնե-
րուն մէջ ժառանգութիւն չունե-
նան . անոնց ժառանգութիւնը
Տէրը ինքն է , ինչպէս որ անոնց
ըսաւ :
3 Ու աս պիտի ըլլայ քահանայից
իրաւունքը ժողովուրդին կողմէն
երբոր զոհ կը մատուցանեն , թէ
արջառ ըլլայ ան և թէ ոչխար .
թևը , ծնօտները ու քաղերթը
4 քահանային պիտի տան : Ու ցո-
րենիդ , գինիիդ ու եղիդ երախայ-
րիները , ու նաև ոչխարներուդ առջի
5 բուրդը անոր պիտի տաս . Ա՛յսն
զի քու Տէր Ա՛ստուածդ քու բոլոր
ցեղերուդ մէջէն զանիկայ ընտրեց ,
որ Տէրոջը անունովը ծառայութիւն
ընելու միշտ կենայ ինքն ու իր
որդիքը :
6 Ու երբոր Ղևտացի մը քու
քաղաքներուդ մէկէն՝ այսինքն բո-
լոր Իսրայէլի մէջ իր պանդխտացած
տեղէն գայ՝ ու իր սրտին բոլորը
փափաքովը Տէրոջը ընտրած տեղը
7 գայ , Ա՛յնատեն Տէրոջը
առջևը կեցող բոլոր իր Ղևտա-
ցի եղբայրներուն պէս իր Տէր Ա-
ստուածին անունովը ծառայութիւն
8 ընէ . Ու միւսներուն հետ հա-
ւասար բաժին պիտի ուտէ , իր
հայրենական խառնիճաղութիւնը գի-
նեներէն զատ :
9 Երբոր քու Տէր Ա՛ստուածդ քե-
զի տուած երկիրը մտնես , ան ազ-
գերուն գարշելի գործքերուն պէս
ընել չսորվիս : Ձեր մէջը չգտնուի 10
անանկ մարդ մը , որ իր տղան կամ
աղջիկը կրակէ անցընէ , կամ բազդ
նայի , կամ գուշակութիւն , կամ
հմայութիւն և կամ դիւթութիւն
ընէ , Կամ կախարդ , կամ վհուկ , 11
կամ նշանագէտ , կամ մեռելահմայ
կախնէ : Ա՛յսն զի ո՛վ որ աս բա- 12
ները կ՚ընէ՝ Տէրոջը առջևը գարշելի
է . ու աս գարշելի բաներուն համար
քու Տէր Ա՛ստուածդ քու առջևիդ
կը հալածէ զանոնք : Ու քու Տէր 13
Ա՛ստուածդ առջևը կատարեալ ըլ-
լաս . Ա՛յսն զի ան ազգերը որոնց 14
դուն պիտի տիրես , գուշակներուն
ու բազդ նայողներուն մտիկ կ՚ընեն .
բայց քու Տէր Ա՛ստուածդ քեզի
այսպէս ընելը հրաման չտուաւ :
Ու քու Տէր Ա՛ստուածդ քու եղ- 15
բայրներուդ մէջէն ինծի պէս մար-
գարէ մը պիտի հանէ քեզի . անոր
մտիկ ըրէք . Ինչպէս որ Ո՛րեբը 16
ըներ ժողովքին օրը քու Տէր Ա-
ստուածմէդ խնդրեցիր , ըսելով , Ա՛յ
Տէր Ա՛ստուածդ ձայնը մէյմըն ալ
չլսեմ , ու աս մեծ կրակը մէյմըն
ալ չտեսնեմ , որ չմեռնիմ . Ա՛յ- 17
Տէրը ինծի ըսաւ , Ա՛յսած խօսքե-
րնին չիտակ է . Ես քեզի պէս մարգարէ 18
մը պիտի հանեմ անոնց իրենց եղ-
բայրներուն մէջէն , և իմ խօսքերս
անոր բերանը պիտի դնեմ . ու ինչ
որ անոր պատուիրեմ , անոնց պիտի
զրուցէ : Ա՛յ ո՛վ որ մտիկ չընէ իմ 19
խօսքերս , որ անիկայ իմ անունովս
պիտի խօսի , ան մարդէն ես վրէժ
պիտի խնդրեմ :
Իսկ թէ որ մարգարէ մը յանդգ- 20
նի իմ չպատուիրած խօսքս իմ ա-
նունովս զրուցելու , կամ օտար աս-
տուածներու անունով բան մը զր-
ուցելու , ան մարգարէն պիտի
մեռնի : Ա՛յ թէ որ դուն քու սիրտդ 21
մէջ ըսես թէ Տէրոջը չխօսած
բանը ի՞նչպէս գիտնանք . Թէ որ 22
մէկ մարգարէ մը Տէրոջը անունովը
բան մը ըսէ , ու ան բանը իրօք չը-
կատարուի , Տէրոջը չըսած խօսքը
ան է . ան մարգարէն յանդգնու-
թեամբ զրուցեր է ան . անկէ չը-
վախնաս :

ԳԼ. ԺԹ.

1 Այրդր քու Տէր Աստուածդ բնա-
ջինջ ընէ ան ազգերը՝ որոնց եր-
կիրը քու Տէր Աստուածդ քեզի
պիտի տայ , և դուն անոնք վըռ-
տեալով՝ անոնց քաղաքներուն ու
2 տուներուն մէջ բնակիս , Քեզի ի-
րիք քաղաք զատես քու երկրիդ
մէջ որն որ քու Տէր Աստուածդ
3 քեզի կու տայ ժառանգելու . Քեզի
ճամբայ պատրաստես , և քու Տէր
Աստուածդ քեզի ժառանգութեան
համար տուած քու երկրիդ սահմա-
նը իրիքի բաժնես . որպէս զի ամէն
մարդասպան հոն փախչի :
4 Այ հոն փախչելու ու ողջ մնալու
մարդասպանին կանոնը սա է . Ան
որ որ երէկուընէ ու մէկալ
օրուընէ թշնամութիւն չունենալով՝
անգիտութեամբ իր դրացին մեռցը-
5 նէ . Օրինակ՝ թէ որ մէկը իր
դրացիին հետ անտառը երթայ փայտ
կտրելու համար , ու իր ձեռքովը
տապարը փայտ կտրելու վերցուցած
ատեն երկաթը կոթէն դուրս
ցատկելով դրացիին հանդիպի , և
զանիկայ մեռցընէ . անիկայ ան
քաղաքներէն մէկուն մէջ փախչի ,
6 որ ապրի , Ըրլայ որ արեան վրէժ-
խնդիրը սիրտը այրելուն համար
մարդասպանին հետևէն իյնայ , և
ճամբան հեռու ըլլալով անոր հաս-
նի ու զանիկայ մեռցընէ , թէպէտ
և մեռնելու արժանի չէր , որովհետև
երէկուընէ ու մէկալ օրուընէ անոր
7 դէմ թշնամութիւն չունէր : Ասոր
համար ես քեզի կը պատուիրեմ
ու կ'ըսեմ , որ քեզի իրիք քաղաք
զատես :
8 Այ թէ որ քու Տէր Աստուածդ
քու հայրերուդ երդում ըրածին
պէս՝ քու սահմաններդ ընդարձակէ ,
ու քու հայրերուդ խոստացած բո-
9 լոր երկիրները քեզի տայ , թէ որ
պահես ու կատարես ան բոլոր պա-
տուիրանքները՝ որ ես այսօր քեզի
կը պատուիրեմ , և քու Տէր Աս-
տուածդ սիրես ու միշտ անոր
ճամբաներուն մէջը քալես , ան ա-
տենը ան իրիք քաղաքին վրայ ուրիշ
10 իրիք քաղաք ալ աւելցընես . Որ-
պէս զի քու երկրիդ մէջը՝ որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն պիտի տայ , անմեղ ա-
րիւն չթափուի . ու դուն արեան
պարտական չըլլաս :
11 Բայց թէ որ մէկ մարդ մը իր
դրացիին ոխ ունենալով անոր դա-
րանամուտ ըլլայ , ու անոր դէմ ել-
լելով անիկայ զարնէ մեռցընէ , ու
էութիւնը ան քաղաքներուն մէկուն մէջ
12 փախչելու ըլլայ , Անատենը իր
քաղաքին ծերերը հրդր խրկեն , ու
զանիկայ անկէ առնեն , և արեան
վրէժխնդրին ձեռքը տան , որ մեռ-
նի : Աչդ անոր չխնայէ .
13 ու Իսրայէլի մէջէն անմեղ արիւնը
վերցընես , որ քեզի աղէկ ըլլայ :
14 Աչդ կալուածքիդ մէջը՝ որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն տուած երկրին մէջ պիտի
ժառանգես , չըլլայ որ փոխես քու
դրացիիդ սահմանը՝ որ հներ նախա-
հայրերդ հաստատեցին :
15 Մէկ մարդու մը որ և իցէ անօ-
րէնութեանը ու մեղքին համար՝ ո-
րով կրնայ յանցաւոր ըլլալ , մէկ
վկայ մը բաւական չհպուի . երկու
կամ իրիք վկաներու բերնով հաս-
տատուի անիկա բան :
16 Եթէ որ մէկ մարդու մը դէմ սուտ
վկայ մը ելլէ , ու անոր վրայովը ա-
նօրէնութեան մը համար վկայէ ,
17 Ան երկու մարդիկը՝ որոնց
մէջ հակառակութիւնը կայ ,
Տէրոջը առջևը՝ ան ժամանակի
քահանաներուն ու դատաւորներուն
առջևը կայնին . Ու դատաւորները
աղէկ մը քննեն . և թէ որ ան վկան
սուտ վկայ ըլլալով իր եղբօրը դէմ
սուտ վկայութիւն բրեր է ,
19 Ան ա-
տենը՝ ինչպէս որ անիկայ իր եղբօրը
ընել խորհեցաւ , նոյնը բրէք ա-
նոր , ու չարութիւնը ձեր մէջէն վեր-
20 ցուցէք . Ու ուրիշները ալ լսելով
վախնան , ու մէյմըն ալ ձեր մէջը
անանկ գէշ բան մը չընեն :
21 Աչդ
չխնայէ . անձի տեղ անձ ,
աչքի տեղ աչք , ակռայի տեղ
ակռայ , ձեռքի տեղ ձեռք , ու ոտ-
քի տեղ ոտք պիտի տրուի :

ԳԼ. Ի

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ
պատերազմելու ելլես, ու ձիեր
և կառքեր — քեզմէ շատոր ժողո-
վուրդ տեսնես, անոնցմէ չվախնաս.
վասն զի քեզ Յեհովայ Աստուածդ երկրէն
հանող քու Տէր Աստուածդ քու
2 հետդ է: Ու երբոր պատերազմի
մօտենաս, քահանան մօտենալով՝
3 ժողովուրդին պիտի խօսի, Ու ա-
նոնց ըսէ, Ով Իսրայէլ՝ մօիկ ը-
բէք. այսօր դուք ձեր թշնամիներուն
դէմ պատերազմելու կը մօտենաք.
սրտերնիդ չհուլնայ, մի վախնաք,
մի զարհուրիք, ու անոնց երեսէն
4 մի դողաք. Վասն զի ձեր Տէր Ա-
ստուածը ձեզի հետ կ'երթայ, ձեզի
համար ձեր թշնամիներուն դէմ
պատերազմելու և ձեզ ազատե-
լու:
5 Ան աւետը ոստիկաններըը ժողո-
վուրդին խօսելով պիտի ըսեն, Ով
որ նոր տուն չիներ է, ու անոր նա-
ւակատիքը չէ ըրեր, երթայ իր
տունը դառնայ. չըլլայ որ պատե-
րազմին մէջը մեռնի, և ուրիշ մէկը
6 նաւակատիքը ընէ. Ու ով որ այ-
գի տնկեր է, ու անոր պտուղէն դեռ
չէ կերած, երթայ իր տունը դառ-
նայ. չըլլայ որ պատերազմին մէջը
մեռնի, ու անոր առջի պտուղը ու-
7 րիշ մարդ մը ուտէ: Ու ով որ
կնկան մը նշանուած է, ու զանիկայ
չէ առած, երթայ իր տունը դառ-
նայ. չըլլայ որ պատերազմին մէջը
մեռնի, ու զանիկայ մէկ ուրիշ
8 մարդ մը առնէ: Ու ոստիկանն-
երը իրենց խօսքը շարունակելով
պիտի ըսեն ժողովուրդին, Ով
որ վախկոտ ու թուլասիրտ է, թող
երթայ իր տունը դառնայ. չըլլայ
որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր
9 սրտին պէս թուլցընէ: Ու երբոր
ոստիկանները ժողովուրդին աւելը
իրենց խօսքը լմընցընեն, ժողո-
վուրդին վրայ զօրապետներ կար-
դնեն:
10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտե-
նաս անոր հետ պատերազմելու հա-
մար, զանիկայ խաղաղութեան հը-
րաւիրէ: 11 Եթէ որ քեզի խաղաղու-
թեան պատասխան տալու ելլայ, ու
դռները քեզի բանայ, մէջը գըտ-
նուած բոլոր ժողովուրդը քեզի
հարկատու ըլլան, ու քեզի ծա-
ռայութիւն ընեն: 12 Բայց թէ որ
քեզի հետ խաղաղութիւն ընել չու-
զէ ու պատերազմ ընէ, ան ա-
տենը անիկայ պաշարես. 13 Ու երբոր
քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ
մատնէ զանիկայ, անոր բոլոր ա-
րուներըը սուրի բերնէն անցընես.
14 Բայց կիներըը, տղաքներըը ու ա-
նասուններըը և ինչ որ կայ ան քա-
ղաքին մէջը, անոր բոլոր աւարը
քեզի համար առնես. և քու Տէր
Աստուածդ քեզի մատնած քու թըշ-
նամիներուդ աւարը ուտես: 15 Հո-
ւսանկ պիտի ընես քեզմէ խիստ
հեռու եղող ամէն քաղաքներուն,
որ ասոնց ազգերուն քաղաքներէն չեն:
16 Սակայն քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն տուած ասոնց ազգե-
րուն քաղաքներուն մէջ՝ բնաւ շունչ
17 ունեցող մը ողջ չթողուս. Հապա
զի Վհետացիները, Ամորհացիները,
Քանանացիները, Փերեզացիները,
Խևացիները ու Յեբուսացիները
բոլորովին պիտի կոտորընցընես, ինչ-
պէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
18 պատուիրեց. Որպէս զի ձեզի չսո-
վեցընեն իրենց բոլոր գարշութիւն-
ներուն համեմատ ընել, ինչպէս որ
անոնք իրենց աստուածներուն կ'ը-
նեն. ու դուք Տէրոջը ձեր Աստու-
ծոյն առջեւը մեղք կգործէք:
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պա-
տերազմիս, ու զանիկայ առնելու
համար երկար ժամանակ պաշարելու
ըլլաս, անոր ծառերուն տապար
չգարնես ու զանոնք չտրեսս, ինչու
որ անոնցմէ պիտի ուտես. ուրեմն
անոնք չկտրես. քանզի դաշտին ծա-
ռը մարդ է որ քու երեսէդ պաշար-
ման մէջ մտնէ: 20 Բայց ան ծառերը
որոնք կը ձանչնաս թէ ուտուելու
պտուղ չեն բերեր, անոնք աւրես
ու կտրես, և քեզի հետ պատերազ-
մող քաղաքին դիմացը անոնցմով
պատնէշներ չինես, մինչև որ անի-
կայ նուաճի:

ԴԼ. ԻԸ

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին
մէջ գաղտի վրայ ինկած սպանուած մարդ մը գտնուի, ու անի-
2 կայ զարնողը չգիտցուի. Անատենը քու ծերերդ ու դատաւորներդ ել-
լեն, և մեռցուած մարդոցն իրենց
3 չափն. Ու մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին ծերերը աբջառներէն չգոր-
ծածուած ու լուծի տակ չմտած
4 երինջ մը առնեն. Ու ան քաղաքին ծերերը երինջը մէկ չհերկուած ու
չցանուած ապառաժ ձոր մը իջեցը-
նեն, ու ան ձորին մէջ երինջին վիզը
5 կտրեն: Ու Ղեւիին որդիքը քա-
հանաները մօտենան. վասն զի քու Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց
իրեն ծառայութիւն ընելու, ու
Տէրոջը անունովը օրհնելու համար. և ամէն վէճ ու ամէն վէրք անոնց
6 խօսքովը պիտի դատուի: Ու ան մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին
բոլոր ծերերը ձորին մէջ վիզը կըտ-
րած երինջին վրայ ձեռքերնին լուան,
7 Ու պատասխան տալով ըսին, Մեր ձեռքերը չթափեցին այս արիւնը,
8 ու մեր աչքերը չտեսան. Մեղ Տէր, քաւէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ,
որն որ դուն փրկեցիր, ու անմեղ
արիւնը քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ մի սեպեր. այսպէս ան արեանը
համար քաւութիւն պիտի ըլլայ ա-
9 նոնց. Իսկ դուն Տէրոջը առջեւը ուղիղ եղածը ընելով՝ անմեղ ա-
րիւնը քեզմէ վերցընես:
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմի ելլես, և քու Տէր Աս-
տուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ, ու
11 անոնցմէ գերիներ առնես, Ու գե-
րիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ մը տեսնես, ու զանիկայ սիրե-
լով քեզի կնիկ առնելու ըլլաս,
12 Զանիկայ քու տունդ տանիս, և անիկայ իր գլուխը ածիլէ ու իր
13 ղոզունգները կտրէ. Ու իր վրայէն գերութեան լաթերը հանէ, ու քու տունդ նստի, և ամբողջ ամիս մը իր հօրը ու մօրը համար լայ. ու անկէ ետև անոր մտնես, և դուն անոր էրիկը ըլլաս, ան ալ քու կնիկդ ըլլայ: Թէ որ անկէ գոհ չըլլաս, 14
անիկայ ազատ պիտի արձակես. բայց ստակով բնաւ չծախես, ա-
լ ծառայեցընես, որովհետև ան-
կեցիր զանիկայ:
Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ 15
ունենայ, ու մէկը սիրելի և միւսը ատելի ըլլայ. ու սիրելին ալ և ա-
տելին ալ անոր զաւակներ ծնանին, և թէ որ անդրանիկ զաւակը ատելի
կնիկէն ծնած է, Իր ստացուածքը 16
որդւոցը բաժնելու օրը կարող չըլ-
լայ սիրելիին զաւակը անդրանկացը-
նելու, ու ատելիէն ծնած անդրա-
նիկը երեսէ ձգելու. Հապա ատե- 17
լիին զաւակը անդրանիկ ճանչնալով՝ իրմէ բաժին տայ անոր. վասն զի իր զօ-
րութեանը սկիզբը անիկայ է. անդ-
րանկութեան իրաւունքը անոր կը վերաբերի:
Թէ որ մէկ մարդ մը ստամբակ ու 18
անշնազանդ տղայ մը ունենայ, որ իր հօրը ու իր մօրը խօսքը բնաւ մտիկ
չընէր, ու երբոր զանիկայ խրատեն,
անոնց չհնազանդիր. Ան ատենը ա- 19
նոր հայրը ու մայրը զանիկայ բռնե-
լով, քաղաքին ծերերուն ու անոր
բնակած տեղին դուռը հանեն. Ու 20
քաղաքին ծերերուն ըսեն, Այս մեր տղան ստամբակ ու անշնազանդ է,
մեր խօսքը մտիկ չընէր, ոգեկրա-
մոլ ու գինեմոլ է. Ան ատենը ա- 21
նոր քաղաքին բոլոր մարդիկը քա-
րերով քարկոծեն զանիկայ որ մեռնի. ու չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցընես. և բոլոր Իսրայէլը լսե-
լով վախնան:
Ու երբոր մարդ մը մահու ար- 22
ժանի մեղք մը գործէ, և զանիկայ մեռցընելու համար ծառէ մը կա-
խես, Անոր մարմինը ծառին վրայ 23
գիշերը չմնայ, հապա նոյն օրը անպատճառ թաղես անիկայ. վասն
զի կախուածը Աստուծոյ անիծածն է. ու չպղծես այն երկիրը որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ժառանգելու համար:

ԳԼ. ԻԸ

1 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ եզը կամ
ոչխարը իր ճամբային խոտորներ
է, անտես չընես. անպատճառ
զանոնք քու եղբօրդ պիտի դար-
2 ձընես: Եայց թէ որ քու եղբայրդ
քեզի մօտ չէ, կամ զանիկայ չես
ճանչնար, ան ատենը քու տունդ
առնես ան, ու մինչև քու եղբօրդ
զանիկայ փնտռելը քու քովդ թող
կենայ. եւրբը զանիկայ անոր դար-
3 ձընես: Ընոր իշուն ալ ասանկ
ընես, զգեստին ալ ասանկ ընես.
նաև եղբօրդ ամէն կորսուած բանը
որ դուն կը գտնես, ասանկ ընես.
չըլլայ որ ձեռքդ անտես ընես:
4 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը
կամ եզը ճամբուն վրայ ինկեր է,
անոնք անտես չընելով անպատճառ
անոր հետը վերցընես:
5 Կնկան մը վրայ էրիկ մարդու հա-
գուստ չըլլայ, ու էրիկ մարդը կըն-
կան հագուստ չհագնի. քանզի ծի
որ ասոնք կ'ընէ, քու Տէր Ընաուա-
ծդդ առջևը պիղծ է:
6 Եթէ որ ճամբան ծառի մը վրայ
կամ գետնի վրայ ձագերով կամ
հաւկիթներով թռչունի մը բոյն
հանդիպի քու առջևդ, ու մայրը
ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ
նստած ըլլայ, մայրը իր ձագերովը
7 մի՛ կտրեր չառնես. Ընպատճառ մայ-
րը արձակես, ու ձագերը քեզի առ-
նես. որպէս զի աղէկ ըլլայ քեզի,
ու կեանքդ երկայն ըլլայ:
8 Նոր տուն շինած ատենդ տանի-
քիդ շուրջ ծոմնը շրջանակ մը շինես,
որ չըլլայ Եթէ մէկը անկէ վար իյ-
նայ, ու քու տունդ արեան պար-
տական ընես:
9 Ընդհիդ մէջ այլ և այլ սերմեր
չցանես, որ ցանած սերմիդ արդ-
իւնքը ու այդհիդ բերքը չպըղ-
10 ծուի: Եզ մը ու էշ մը միասին
Երկինը հերկելու չգործածես:
11 Խուրգով ու բեհեզով գործուած
պըլպլախառն հանդերձ չհագնիս:
12 Ծոգած հանդերձիդ չորս ծայրը
ծոպեր չընես:
13 Եթէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առ-

նէ, ու անոր մտերնալէն եղբը զա-
նիկայ ատէ, Եւ անոր վրայ զրպար- 14
տութեան խօսքեր դնելով անոր ա-
նունը գէշ հանէ, ու ըսէ, Ես ա-
կնիկը առի, բայց երբոր անոր մօ-
տեցայ, անոր վրայ կուսութիւն
չգտայ. Ընի ատենը աղջկանը հայ- 15
րը ու մայրը աղջկան կուսութեան
նշանը առնեն, և դուռը հանեն քա-
ղաքին ծերերուն առջևը. Եւ աղ- 16
ջկան հայրը ծերերուն պիտի ըսէ,
Իմ աղջիկս ես մարդուն կնիկ տուի,
ու ատելով զանիկայ, Ընհա անոր 17
վրայ զրպարտութեան խօսքեր կը
դնէ, ըսելով Թէ Ես քու աղջը-
կանդ վրայ կուսութիւն չգտայ.
բայց ահա իմ աղջկանս կուսու-
թեան նշանը. և լաթը քաղաքին
ծերերուն առջևը պիտի փռեն:
Եւրբը ան քաղաքին ծերերը ան 18
մարդը առնեն ու զանիկայ պատ-
ժեն, Եւ Իսրայէլացի կոյս աղջկան 19
անունը աւրելուն համար անկէ հա-
րիւր սիկղ արծաթ տոյժ առնեն, ու
աղջկանը հօրը տան. և անիկայ
անոր կնիկը ըլլայ. ու իր բոլոր
կենացը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ
արձակելու: Եայց Թէ որ ասբա- 20
նը ստոյգ է, ու աղջկանը վրայ կու-
սութիւն չէ գտնուեր, Ընի ատենը 21
աղջիկը իր հօրը տանը դուռը հա-
նեն, ու անոր քաղաքին մարդիկ-
ները քարերով քարկոծեն զանիկայ,
որ մեռնի. որովհետև Իսրայէլի մէջ
անզգամութիւն ընելով իր հօրը
տունը պոռնկութիւն բրեր է. ասա
կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցընես:
Եթէ որ մէկը էրիկ ունեցող կըն- 22
կան մը հետ պառկած գտնուի,
ան ատենը երկուքն ալ մեռնին, Թէ
ան կնկանը հետ պառկող մարդը և
Թէ ան կնիկը. ու Իսրայէլէն չա-
րութիւնը վերցընես:
Եթէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը մար- 23
դու մը նշանած ըլլայ, ու մէկ մարդ
մը քաղաքի մէջ գտնելով զանիկայ
անոր հետը պառկի, Երկուքն ալ ան 24
քաղաքին դուռը հանէք, ու զա-
նոնք քարերով քարկոծէք որ
մեռնին. աղջիկը՝ քանզի քաղաքին

մէջ գտնուելով չկանչուըտուց . և մարդը՝ քանզի իր դրացիին կնիկը լուկց . ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես ։

25 Բայց թէ որ մէկ մարդ մը նշանած աղջիկ մը դաշտի մէջ գտնէ , ու զանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի , ան առնոր հետ
26 պառկող մարդը միայն մեռնի ։ Իսկ աղջիկը բան մը չընես . աղջիկը մահու արժանի յանցանք մը չունի . վասն զի ինչպես որ մէկը իր դրացիին վրայ կը յարձակի ու զանիկայ կը մեռցընէ , ասոր դիպուածն ալ
27 այնպես է ։ Վասնզի դաշտի մէջ գտաւ զանիկայ . ու թէ և նշանած աղջիկը կանչուըտուց , բայց ղինքը ազատող մը չկար ։
28 Թէ որ մէկ մարդ մը չնշանուած կոյս աղջիկ մը գտնէ , և զանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի ,
29 ու բանը իմացուի . Ան առնոր հետ պառկող մարդը աղջկանը հօրը հիսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ , ու անիկայ իր կնիկը ըլլայ . որովհետև լուկց զանիկայ , իր բոլոր կենացը մէջ զանիկայ արձակելու կարող չըլլայ ։
30 Ըլլայ որ մէկ մարդ մը իր հօրը կնիկը առնէ , ու իր հօրը քղանցքը բանայ ։

Գ Լ . Լ Գ

1 Ումբռնիքը ձղմուած կամ կտրուած մարդը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ ։
2 Պոռնկորդին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ , ու անոր ազգէն մինչև տասներորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ ։
3 Ամմոնացին ու Մովաբացին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ , ու մինչև անոնց տասներորդ ազգը անոնց ազգէն Տէրոջը ժողովքը մտնէ յաւիտեան .
4 վասն զի հրրոր դուք Եգիպտոսէն ելլաք , ճամբուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չդիմաւորեցին . ու Ա՛ի՛ջազեոնի Փաթհուրէն Բէորի որդին Բաղաամը վարձքով բերել տուին , որ քեզ անիծէ .
5 Բայց քու Տէր Աստուածդ չուզեց Բաղաամին մտիկ ընել , հապա քու Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհնութեան դարձուց , որովհետև քու Տէր Աստուածդ քեզ սիրեց ։
6 Ու բոլոր կենացդ մէջ անոնց խաղաղութիւնը ու աղէկութիւնը չփնտռես յաւիտեան ։
7 Ըրլայ որ Եդովմայեցին առնես , քանզի անիկայ քու եղբայրդ է ։ Եգիպտացին ալ չատես , քանզի անոր երկրին մէջը պանդուխտ էիր ։
8 Անոնց ծնած զաւակներուն երրորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը թող մտնեն ։
9 Երբոր թշնամիներուդ դէմ բանակով կ'երթաս , ամէն չար բանէն զգուշանաս ։
10 Թէ որ ձեր մէջը մէկ մարդ մը երազափորձութեան պատճառաւ մաքուր չէ , թող բանակէն դուրս ելլէ , ու բանակին մէջը չմտնէ .
11 Ան իրիկուան դէմ ջրով լուացուի , ու արևը մտածին պէս բանակին մէջը մտնէ ։
12 Նաև բանակէն դուրս մէկ տեղ մը ունենաս ,
13 որ հոն դուրս ելլես . Ու զէնքերուդ մէջը ցից մը ունենաս , որ երբոր դուրսը նստելու ըլլաս՝ անով փորես , ու դառնաս քու յաւելուածդ ծածկես ։
14 Վասնզի քու Տէր Աստուածդ քեզ ազատելու համար , ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնելու համար՝ քու բանակիդ մէջը կը քալէ . ուստի քու բանակդ մաքուր ըլլայ , որ անիկայ քու վրադ աղտեղութիւն մը տեսնելով քեզմէ ետ չդառնայ ։
15 Ծառայ մը որ տիրոջմէն փախչելով քու քովդ ապաստաններ է , իր տիրոջը ձեռքը չմատնես .
16 Թող քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ ուր որ ինքը կ'ուզէ , և զանիկայ չնեղես ։
17 Իսրայէլի աղջիկներէն բող չըլլայ , ու Իսրայէլի տղոցմէն իգացեալ չըլլայ ։
18 Ոչ և իցէ ուխտի համար բոզի վարձքը կամ շունի դինը քու Տէր Աստուածդ տունը չտանիս . քանզի քու Տէր Աստուածդ առջևը երկուքն ալ պիղծ են ։
19 Ատակը կամ ուտելիքը և կամ որ և իցէ բանը՝ որ շահով կրնայ

տրեւիլ , քու եղբօրդ շահովդ չը-
20 տանս ։ Օտարականէն շահ առնես ,
բայց քու եղբօրմէդ շահ չառնես ,
որ քու Տէր Աստուածդ քու ա-
մէն ձեռք զարկած գործքերուդ մէջ
քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ , ուր որ
պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու
համար ։

21 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ուխտ
մը ընես , առանց ուշացընելու կա-
տարես . քանզի քու Տէր Աս-
տուածդ անպատճառ անիկայ քեզ-
մէ պիտի պահանջէ , ու մեղքի տէր
22 պիտի ըլլաս ։ Հայց թէ որ ուխտ
ընել չուզես , ան քեզի մեղք չըլ-
23 լար ։ Ինչ որ բերնովդ կը խոս-
տանաս , ու քու կամքդ քու Տէր
Աստուածդուն կ'ուխտես , քու չըր-
թունքներէդ ելածը զգուշութեամբ
կատարես ։

24 Երբոր քու դրացիիդ այգին կը
մտնես , ուզածիդ չափ խաղող ու-
տես ու կշտանաս , բայց ամանիդ
25 մէջը չդնես ։ Երբոր քու դրացիիդ
հունձքին մէջը կը մտնես , ձեռքովդ
հասկերը փրցընես , բայց դրացիիդ
հունձքին մանգաղ չգարնես ։

ԻԶ ։ ԻԴ

1 Թէ որ մէկը կնիկ մը առնէ ու ա-
նոր էրիկը ըլլայ , և անոր վրայ
անարգութեան բան մը գտնելուն
համար անիկայ իր աչքին հաճոյ
չըլլայ , ան առնէր անոր արձակման
թուղթ մը գրէ , ու անոր ձեռքը
2 տայ , և իր տունէն ճամբէ ։ Ու
երբոր անիկայ անոր տունէն ելլե-
լով , երթայ ուրիշ էրկան մը կնիկ
3 ըլլայ , Թէ որ ետքի էրիկն ալ գա-
նիկայ առելով , արձակման թուղթ
մը գրէ , ու անոր ձեռքը տալով՝ իր
տունէն ճամբէ , կամ թէ որ անոր
հետ կարգուած ետքի էրիկը մեռնի ,
4 Առջի էրիկը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր ,
կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ ի-
րեն կնիկ առնել , անոր պղծուե-
լէն ետքը . քանզի Տէրոջը առջևը
պղծութիւն է աս բանը . և այսպէս
դուն մեղքով չեցընես այն երկիրը ,
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն կու տայ ։

5 Նոր ամուսնացած մարդը պատե-
րազմի չերթայ , ու անոր բնաւ պաշ-
տօն մը չտրուի . տարի մը իր տա-
նը մէջ ազատ թող նստի , ու իր
առած կնիկը ուրախացընէ ։

6 Ձըլլայ որ խրդ հը աղօրիքը կամ
անոր վերի քարը գրաւ առնէ . քան-
զի իր ընկերին կեանքը գրաւ առած
կ'ըլլայ ։

7 Թէ որ մարդ մը գտնուի , որ իր
եղբայրներուն , այինքն Իսրայէլի
որդւոցը մէկը գողնալով՝ զանիկայ
ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է , ան
գողը թող մեռնի . ու ձեր մէջէն
չարութիւնը վերցընես ։

8 Խորոտութեան ախտին համար
զգուշութիւն ըրէք , Լեւտացի քա-
հանաներուն բոլոր ձեզի սորվեցու-
ցած բաները ձշդիւ պահելու և ըն-
լալու . ինչ որ անոնց պատուիրեր
եմ , զգուշութեամբ ի գործ դնէք ։

9 Միտքդ բեր ինչ որ քու Տէր Ա-
ստուածդ Մարիամին ըրաւ ճամբուն
մէջ , Եգիպտոսէն ելած առնուիդ ։

10 Երբոր քու դրացիիդ մէկ բան մը
փոխ տաս ; գրաւը առնելու համար
անոր տունը չմտնես . 11 Հոն բոլոր կայ-
նիս , ու փոխ առնող մարդը գրա-
ւը քեզի դուրս բերէ ։ 12 Ու թէ որ
ան մարդը աղքատ է , անոր գրա-
ւովը չպառկիս . 13 Արեւը մտած պէս անպատճառ անոր գրաւը ետ
տաս , որ անիկայ իր հանդերձովը
պառկի ու քեզ օրհնէ . և քու Տէր
Աստուածդուն առջևը սա բանը քեզի
արդարութիւն սեպուի ։

14 Աղքատ ու կաթօտ վարձկանին
զրկանք չընես , Ան քու եղբայրնե-
րէդ , և թէ քու երկրիդ մէջ քու
քաղաքներդ գտնուող օտարական-
ներէն ըլլայ ։ 15 Նոյն օրը արևը
չմտած անոր վարձքը հատուցանես .
քանզի անիկայ աղքատ է , ու անոր
խելքը միտքը անոր վրայ է . չըլլայ
որ քեզի համար Տէրոջը բողոքէ , ու
մեղքի տէր ըլլաս ։

16 Տղոց յանցանքին համար հայրերը
չմեռցուին , ու հայրերուն յանցանքին
համար տղաքը չմեռցուին . ամէն
մարդ իր յանցանքին համար պիտի
մեռցուի ։

17 Օտարականին ու որբին իրա-
տունքը չծռես , ու որբևարիին
18 հանդերձը գրաւ չառնես : Ու-
միտդ բեր որ դուն Եգիպտոսի
մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզ անկէ ազատեց . անոր
համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ
այս բանը ընես :
19 Երբոր քու արտիդ մէջ հունձդ
ընես , ու արտին մէջը մէկ որայ մը
մոռցած ըլլաս , զանիկայ առնելու
համար ետ չդառնաս . անիկայ օտա-
րականին , որբին ու որբևարիին
թող ըլլայ . որպէս զի քու Տէր
Աստուածդ քու ձեռքերուդ ամէն
20 գործքին մէջ քեզ օրհնէ : Ձիթե-
նիդ թօթվելէդ ետքը վրան ճոպա-
նները ոստ ոստ չփնտռես . անիկայ
օտարականին , որբին ու որբևարիին
21 թող ըլլայ : Ու պտիիդ խաղող-
ները ժողվելէդ ետքը ճռաքաղ չը-
նես . անիկայ օտարականին , որբին
22 ու որբևարիին թող ըլլայ : Ու
միտդ բեր որ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր . անոր համար ես
քեզի կը պատուիրեմ որ այս բանը
ընես :

ԿԼ . ԻՆ

1 Երբոր մարդոց մէջ վէճ մը ըլլայ
և դատաստանի երթան , դա-
տաւորները անոնց դատը մտիկ ընե-
լով իրաւունք ունեցողը արդարա-
2 ցընեն , ու յանցաւորը դատապար-
տեն : Ու յանցաւորը եղողը թէ
որ ծեծի արժանի է , դատաւորը
զանիկայ պառկեցընէ , ու անոր յան-
ցանքին համեմատ իր առջևը ծեծել
3 տայ զանիկայ թուով . Վառասու-
նէն աւելի զարնել չտայ . չըլլայ որ
ասկէ աւելի զարնելովը , եղբայրդ
քու աչքիդ առջևը անարգուի :
4 Ալի մէջ աշխատող եզին դունչը
կապես :
5 Երբոր եղբարք մէկտեղ բնա-
կին , ու անոնց մէկը առանց զաւկի
մեռնի , մեռնողին կնիկը օտար մար-
դու հետ չկարդուի . տագրը անոր
մօտենայ , և զանիկայ իրեն կնիկ
առնէ , ու տագրութեան պարտա-
ւորութիւնը անոր հատուցանէ .
6 Ու անոր ծնած առջինեկ տղան
մեռնող եղբօրը անունովը կանչուի ,
որ չըլլայ թէ անոր անունը Իսրա-
7 յէլէն ջնջուի : Ու թէ որ ան
մարդը իր հարսը առնել չուզէ ,
ան առնը հարսը դուռը ելլէ ծե-
րերուն ու ըսէ , Իմ տագրս Իս-
րայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հաս-
տատելէն կը հրաժարի . տագրու-
թեան պարտաւորութիւնը ինծի հա-
տուցանել չուզեր : Ան առնը ա-
8 նոր քաղաքին ծերերը զանիկայ պիտի
կանչեն , ու անոր խօսին . և թէ
որ անիկայ հաստատ կենալով ըսէ
թէ Իմիկայ չեմ ուզեր առնել ,
9 Ան առնը հարսը անոր պիտի մօ-
տենայ ծերերուն առջևը՝ և անոր
ոտքէն կօշիկը հանէ , ու անոր եր-
սը թքնէ , և խօսելով պիտի ըսէ ,
Իր եղբօրը տունը չինել չուզող
մարդուն ասանկ կ'ըլլայ : Ու ա-
10 նոր անունը Իսրայէլի մէջ՝ Կօշիկը
հանուած մարդուն տունը ըսուի :
11 Երբոր Իւիս մարդիկ իրարու
հետ կը ծեծկուին , և մէկուն կնիկը՝
զարնողին ձեռքէն իր էրիկը ազա-
տելու համար մօտենայ , ու ձեռքը
երկրընչընելով անոր ամօթոյքը բըռ-
12 նէ , Ան առնը անոր ձեռքը կըտ-
րես , և քու աչքդ բնաւ անոր
չխնայէ :
13 Պահաղիդ մէջ տեսակ տեսակ
մեծ ու պզտիկ կշռոյթ քարեր չըլլայ :
14 Տանդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու
15 պզտիկ արդուներ չըլլայ : Ու-
նիդ կշռոյթդ քարը լման ու արդար ըլ-
լայ , քու արդուդ լման ու արդար
ըլլայ , որ քու օրերդ երկար ըլլան
ան երկրին վրայ , որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ : Վրան-
16 զի ամէն այս բաներըը ընողը , ամէն
անիրաւութիւն ընողը քու Տէր Ա-
ստուածդ առջևը պիղծ է :
17 Եգիպտոսէն ելած ատենդ Ամա-
ղեկին քեզի ըրածը մի՛ տրդ
18 պահէ . Ճամբուն մէջ ինչպէս քեզ
դիմաւորեց , և քու ետևէդ եղողը բո-
լոր տկարներըը կոտրեց , երբոր դուն
աշխատած ու յոգնած էիր , ու Ա-
ստուծմէ չվախցաս : Ուստի երբոր 19
քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր

ջըջակայ թշնամիներէդ քեզ հանգստացընէ ան երկրին մէջ , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես , ան առենը Ամաղեկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին վերցընես ։ չըլլայ որ մոռնաս ։

ԴԱՆ · Ի.Ջ

1 Երբոր մտնես ան երկիրը որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ , և զանիկայ ժառանգես , ու հոն բնակիս , 2 ան առենը երկրին ամէն պտուղներուն երախայրիներէն պիտի առնես , որոնք քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրէն ժողվես ես , ու մէկ կողովի մը մէջ դնելով երթաս ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար ։ 3 Ու ան օրերը եղող քահանային երթաս ըսես , Ես այսօր քու Տէր Աստուածդյդ առջեւը կը խոստովանիմ՝ որ ես մտայ ան երկիրը , որուն համար Տէրը մեր հայրերուն երդում ըրեր էր մեզի տալու ։ 4 Ետքը քահանան կողովը քու ձեռքէդ առնելով զանիկայ քու Տէր Աստուածդյդ սեղանին առջեւը պիտի 5 դնէ ։ Ու դուն պատասխան տալով քու Տէր Աստուածդյդ առջեւը ըսես , Իմ հայրս թափառական Ասորի մը ըլլալով , Եգիպտոս իջաւ , ու հոն քիչ հոգիներով պանդխտութիւն ընելով՝ մէկ մեծ , զօրաւոր ու շատ 6 ւոր ազգ մը եղաւ ։ Ու Եգիպտացիք մեզ չարչարեցին , մեզ նեղեցին և մեր վրայ ծանր ծառայութիւններ դրին ։ 7 Ու մենք մեր հայրերուն Տէր Աստուածին աղաղակեցինք ։ և Տէրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը , աշխատութիւնը 8 ու մեզի եղած ղրկանքը տեսաւ ։ Ու Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով , մեծ ահարկուներով , նշաններով ու հրաշքներով 9 մեզ Եգիպտոսէն հանեց ։ Ու մեզ ասոր տեղը բերաւ , ու մեզի ասիկայ երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը 10 տուաւ ։ Ու արդ՝ ահա Տէր , ինծի տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիները կը բերի ։ Ու անոնք քու Տէր Աստուածդյդ առջեւը դնելով՝ Տէր Աստուածդյդ առջեւը երկրպագութիւն ընես ։ 11 Ու քու Տէր Աստուածդյդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն ընես , դուն ալ՝ Ղեւտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն ալ ։

12 Երբորդ տարին տասանորդի տարի ըլլալով , երբոր դուն քու արդիւնքներուդ բոլոր տասանորդները զատես լմընցընես , և անոնք Ղեւտացիին , օտարականին , որբին ու որբևարիին տաս , որ անոնք ալ քու քաղաքներուդ մէջը ուտեն կշտանան ։ 13 Ան առենը քու Տէր Աստուածդյդ առջեւը ըսես , Սուրբ եղած բանը բոլորովին տունէս հանեցի , և քու բոլոր հրամայած պատուիրանքներուդ համեմատ՝ զանիկայ Ղեւտացիին , օտարականին , որբին ու որբևարիին տուի ։ քու պատուիրանքներդ զանց չըրի , ու զանոնք չմոռցայ ։ 14 Սուգիս օրերուս մէջ անկէ չկերայ , ու անմաքուր բանի մը չգործածեցի , և անկէ մեռելի համար չտուի ։ իմ Տէր Աստուածայս խօսքը մտիկ ըրի ։ ինծի ինչ որ պատուիրեցիր , անոր համեմատ ըրի ։ 15 Նայէ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ , և օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ , ու ան երկիրը որ տուիր մեզի , ինչպէս որ մեր հայրերուն երդում ըրած էիր պարը , երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ։

16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պատուիրէ որ սա կանոնները ու դատաստանները ի գործ դնես ։ ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ պահես ու կատարես զանոնք ։ 17 Դուն այսօր Տէրոջը խօսք կու տաս , որ անիկայ քեզի Աստուած ըլլայ , ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես , և անոր կանոնները , պատուիրանքները ու դատաստանները պահես , ու խօսքը մտիկ ընես ։ 18 Տէրն ալ այսօր քեզի խօսք կու տայ , որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս , ինչպէս որ քեզի

բաւ , որ անոր բոլոր պատուի-
19 րանքները պահես . Եւ բոլոր իր
ստեղծած ազգերէն գերազանց ընէ
քեզ , գովութիւնով համբաւով ու
փառքով , որ սուրբ ժողովուրդ մը
ըլլաս քու Տէր Աստուծոյդ՝ իր ըսա-
ծին պէս :

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն
հետ ժողովուրդին պատուիրե-
լով ըսաւ , Պահեցէք ան բոլոր
պատուիրանները որոնք ես այսօր
2 ձեզի կը պատուիրեմ : Եւ երբ-
դանանէն քու Տէր Աստուծոյդ քե-
զի տուած երկիրը անցած օրդ՝ քեզի
մեծ քարեր կանգնես , ու զանոնք
3 կիրով ծեփես . Եւ ան օրէնքիս բո-
լոր խօսքերը անոնց վրայ գրես ,
երբոր անցնիս ու մտնես ան երկիրը՝
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
կու տայ , երկիր մը որ կաթ ու
մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ քու հայ-
րերուդ Տէր Աստուածը քեզի ը-
4 սաւ : Ուստի երբոր Յորդանանէն
անցնիս , ան օրուան քեզի պատուի-
րածիս պէս՝ ան քարերը Գերզամ
լեռան վրայ կանգնես , ու զանոնք
5 կիրով ծեփես : Եւ հոն քու Տէր
Աստուծոյդ մէկ սեղան մը շինես ,
քարերէ չկռտած սեղան մը . անոնց
6 վրայ երկաթի չդպցընես . Ամբողջ
քու Տէր Աստուծոյդ սեղանը ամ-
բողջ քարերէ շինես , ու անոր վրայ
7 քու Տէր Աստուծոյդ ողջակէզներ
մատուցանես . Եւ խաղաղութեան
զոհեր մատուցանելով՝ հոն ուտես ,
ու քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ու-
8 րախանաս . Եւ ան օրէնքիս բոլոր
խօսքերը քարերուն վրայ խիստ
պարզ կերպով մը գրես :

9 Եւ Մովսէս Վեստացի քահանա-
ներուն հետ՝ բոլոր Իսրայէլին խօսե-
լով ըսաւ , Ա՛վ Իսրայէլ , լո՛ւռ
կեցիր ու մտի՛ր ըրէ . դուն այսօր
քու Տէր Աստուծոյդ ժողովուրդը
10 եղար . Ուստի քու Տէր Աստուծոյդ
խօսքը մտիկ ընելով՝ ի գործ դնես
անոր պատուիրանքներն ու կանոն-
ները , որոնք ես այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ :

Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուրդին 11
պատուիրելով ըսաւ , Երբոր Յոր- 12
դանանէն անցնիք , ժողովուրդը
օրհնելու համար Գարիզին լեռան
վրայ ասոնք թող կայնին . Շմա-
ւոն , Ղեւի , Յուդա , Իսաքար ,
Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ անէծ- 13
քի համար Եբաղ լեռան վրայ ա-
սոնք թող կայնին . Ռուբէն ,
Գադ , Ասեր , Զաբուղոն , Դան
ու Նեփթաղիմ :

Ու Ղեւտացիք Իսրայէլի բոլոր 14
մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայ-
նով պիտի ըսեն ,

Անիծեա՛լ ըլլայ ան մարդը՝ որ ա- 15
րուեստաւորի ձեռագործ՝ ու Տէրոջը
առջեւը պիղծ սէ՛ղմո՛ղ փորուած
կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ , ու
գաղտուկ տեղ մը կը դնէ . և բո-
լոր ժողովուրդը պատասխան տա-
լով՝ Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը 16
կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ՛ը-
նէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն
պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ իր դրա- 17
ցիին սահմանը կը փոխէ . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ կոյրը էր 18
ճամբայէն կը խոտորեցընէ . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ պանդուխ- 19
տին , որբին ու որբևարիին իրա-
ւունքը կը ծռէ . և բոլոր ժողո-
վուրդը Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը 20
կնկանը հետ կը պառկի . քանզի
իր հօրը քղանցքը կը բանայ . և
բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի ը-
սէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ ո՛ և իցէ 21
անասունի հետ կը պառկի . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը 22
աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող
իր քրոջը հետ կը պառկի . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ իր զբաղ- 23
չին հետ կը պառկի . և բոլոր ժողո-
վուրդը Ամէ՛ն պիտի ըսէ :

Անիծեա՛լ ըլլայ ան՝ որ իր դրա- 24

ցին գաղտուկ կը մեռցընէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

25 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ անմեղ մարդը մեռցընելու համար կաշառք կ'առնէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

26 Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերուն մէջը չկենայ՝ որ զանոնք կատարէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

ԳԼՈՒԽ ԻԶ

1 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ մտիկ ընելով՝ զգուշութեամբ՝ ի գործ դրնես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , քու Տէր Աստուածդ երկրիս բոլոր ազգերէն դերազանց պիտի ընէ
2 քեզ : Եւ թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին ձայնդիս , աս բոլոր օրհնութիւնները քու վրադ գալով քեզի պիտի հասնին :
3 Քաղաքի մէջ օրհնեալ , ու դաշտի մէջ օրհնեալ պիտի ըլլաս .
4 Քու որովայնիդ պտուղը , քու երկրիդ պտուղը , քու անասուններուդ պտուղը , կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 ըլլան . Քու կողովդ ու տաշտդ
6 օրհնեալ պիտի ըլլան . Մտած ատենդ օրհնեալ , ու ելած ատենդ
7 օրհնեալ պիտի ըլլաս . Տէրը քու առջեւդ ջարդել պիտի տայ քու վրադ հարձակող թշնամիներդ . անոնք քեզի դէմ մէկ ճամբով պիտի գան , և քու առջեւդ եօթը ճամբով պիտի փախչին :
8 Տէրը քու շտեմարաններուդ ու ամէն ձեռք զարնելու բաներուդ օրհնութիւն պիտի խրկէ քեզի . և քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրին մէջ
9 քեզ պիտի օրհնէ : Եթէ որ քու Տէր Աստուածդ հրամանները պահելով՝ անոր ճամբաներուն մէջը քալես , Տէրը քեզի երդուած պէս՝ քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ պիտի
10 հաստատէ . Եւ երկրիս ամէն ժողովուրդները պիտի տեսնեն որ Տէրոջը անունը քու վրադ կը կոչուի ,
11 ու քեզմէ պիտի վախնան : Եւ

Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լեցընէ , քու որովայնիդ պտուղը , քու անասուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտուղը լաւցընելով այն երկրին վրայ , որն որ Տէրը քու հայրերուդ երդում ըրաւ քեզի տալու :
12 Տէրը իր բարեմեհան գանձը՝ այսինքն երկինքը քեզի պիտի բանայ , որ քու երկրիդ անձրեւը ատենովը տայ , ու քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ . և դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց դուն փոխ պիտի չառնես :
13 Տէրը քեզ գլուխ պիտի ընէ քեզ , և չէ թէ պոչ . դուն միշտ վրայ պիտի ելլես , ու բնաւ վար պիտի չիյնաս , թէ որ քու Տէր Աստուածդ պատուիրանքները մըտիկ ընելով պահես ու կատարես ,
14 որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , և օտար աստուածներուն հետեւին երթալու համար , ո՛ր անոնց ծառայութիւն ընելու համար , աջ կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօսքերէն , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ :
15 Բայց թէ որ քու Տէր Աստուածդ խօսքին չհնազանդիս , և չպահես ու չընես անոր բոլոր պատուիրանքները ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ան ատենը աս
16 ամէն անէծքները քու վրադ գալով քեզի պիտի հասնին : Քաղաքի մէջ անիծեալ , ու դաշտի մէջ անիծեալ պիտի ըլլաս .
17 Քու կողովդ ու տաշտդ անիծեալ պիտի ըլլայ .
18 Քու որովայնիդ պտուղը , երկրիդ պտուղը , կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը անիծեալ պիտի ըլլան .
19 Քու մտած ատենդ անիծեալ՝ ու քու ելած ատենդ անիծեալ պիտի ըլլաս :
20 Տէրը քու ամէն ձեռք զարկած գործիդ մէջը անէծք , տառապանք ու յանդիմանութիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար գործքերուդ ու դիս ձգելուդ համար , մինչև որ չուտով բնաջինջ
21 ըլլաս ու կորսուիս : Տէրը քեզի ժանտախտը պիտի փակցընէ , մինչև որ քեզ հաւսլընէ ան երկրին վրայ՝ ուր դուն կ'երթաս անիծ-

22 կայ ժառանգելու։ Եւ Տէրը քեզ պիտի զարնէ ծխրական ախտով, հրատապնապ տենդով, ջերմով ու այրող տաքութիւնով, երաշտութեամբ, խորշակահարութեամբ ու սրմոխաց դալուկով. և հոսին պիտի հալածեն քեզ մինչև որ կորսուիս։
23 Եւ գլխուդ վրայի երկինքը պղնձէ, ու տակդ եղած երկիրը երկաթէ պիտի
24 ըլլայ։ Տէրը անձրևի տեղ հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ. ու երկինքէն քու վրադ պիտի իջնէն, մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս։
25 Տէրը քու թշնամիներուդ առջև քեզ ջարդել պիտի տայ. անոնց դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլես, և անոնց առջևէն եօթը ճամբով պիտի փախչիս. ու երկրիս բոլոր թագաւորութեանց մէջը թափառական
26 պիտի ըլլաս. Եւ քու մարմինդ երկինքին բոլոր թռչուններուն ու երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի ըլլայ. և վանող մը
27 պիտի չըլլայ։ Տէրը Եգիպտոսի պալարներով, թանչով, քոսոտութեամբ ու եռքով պիտի զարնէ քեզ, որ անոնցմէ չկարենաս բժշկուիլ։
28 Տէրը ապշութիւնով, կուրութիւնով ու սրտադողով պիտի զարնէ քեզ. Եւ ինչպէս որ կոյրը խաւարի մէջ ձեռքովը կը խարխափէ, դուն ալ կէս օրուան ատենը անանկ պիտի խարխափիս, ու գործերուդ մէջ բարեբաղդութիւն պիտի չունենաս. և միշտ զրկանք ու չարչարանք պիտի
30 կրես, ու ձեղ ազատող պիտի չըլլայ։ Կուսն կնկան մը պիտի նշանուիս, ու անոր հետ ուրիշը պիտի պառկի. տուն պիտի շինես, ու անոր մէջը դուն պիտի չբնակիս. այգի պիտի տնկես, ու անոր խա-
31 ղողը պիտի չժողվես. Ա՛ու եզդ քու աչքիդ առջևը պիտի մորթուի, բայց դուն անկէ պիտի չուտես. քու էշդ քու առջևէդ պիտի յափշտակուի, ու քեզի նո՛ պիտի չդառնայ. Հալածիդ քու թշնամիներուդ պիտի մատնուին, ու ազատող պիտի չըլլայ։
32 Ա՛ու որդիներդ ու աղջիկներդ ուրիշ ժողովուրդի մը պիտի տրուին, և աչքերդ պիտի տեսնեն ու բոլոր օրը անոնց համար ուխտած խորհրդավոր պիտի նուաղին. և ձեռքդ պիտի չհասնի ոչնչեր։ Ա՛ու 33
երկրիդ արդիւնքը ու քու բոլոր աշխատութիւնդ քեզի անծանօթ ազգ ժողովուրդ մը պիտի ուտէ. և դուն ամէն օր միայն զրկանք ու ճնշում պիտի կրես. Եւ աչքերուդ տեսած բաներէն պիտի խենդենաս։ Տէրը քու ծունկերդ ու 34 35
սրունքներդ, ո՛ ոտքիդ թաթէն մինչև գլխուդ գագաթը գէշ պալարներով պիտի զարնէ, ու պիտի չկրնաս բժշկուիլ դառնալ։ Տէրը 36
պիտի տանի քեզ՝ և քու վրադ դրած թագաւորդ անանկ ազգի մը՝ որ ո՛չ դուն ճանչցած ես, ո՛չ ալ քու հայրերդ. և հոն օտար աստուածներու՝ փայտի ու քարի ծառայութիւն պիտի ընես։ Եւ դուն 37
զարմանքի ու առակի և կատակի ենթակայ պիտի ըլլաս ան բոլոր ժողովուրդներուն մէջը, ուր որ Տէրը քեզ պիտի տանի։ Երտիդ 38
մէջը շատ սերմ պիտի հանես, ու քիչ արդիւնք պիտի ժողվես. քանզի մարախները պիտի ուտեն զանիկայ։ Այգիներ պիտի տնկես ու 39
դարմանես, բայց գինին պիտի չխըմես, ու խաղող պիտի չժողվես. քանզի անիկայ որդերը պիտի ուտեն։ Ա՛ու ամէն սահմաններուդ 40
մէջ ձիթենիներ պիտի ունենաս, բայց ձեղով պիտի չծածուխես. քանզի քու ձիթենիներդ իրենց պտուղը պիտի թափեն։ Ձղաքներ ու աղ- 41
ջիկներ պիտի ծնանիս, բայց քուկդ պիտի չըլլան. քանզի անոնք գերութեան պիտի երթան։ Ծոլոր 42
ծառերդ ու երկրիդ պտուղները խառնիճաղ պիտի ուտէ։ Ձեր մէջը 43
եղող օտարականը քեզմէ դէպի զանց պիտի ըլլայ, և շատ պիտի բարձրանայ, ու դուն շատ վար պիտի իջնես. Ինիկայ քեզի փոխ պիտի 44
տայ, բայց դուն անոր փոխ պիտի չըտաս. անիկայ գլուխ պիտի ըլլայ, բայց դուն պոչ պիտի ըլլաս։ Եւ 45
այս բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի

գան , քեզ պիտի հալածեն , ու
քեզի պիտի հանձին , մինչև որ
դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետև
քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին ձնա-
զանդութիւն չըրիր , և քեզի հրա-
մայած պատուիրանքները ու կանոն-
46 ները չպահեցիր . Ան անոնք քու
վրադ ու քու սերունդիդ վրայ նշան
ու հրաշք պիտի ըլլան յաւիտեան :
47 Որովհետև դուն ամէն բանին ա-
ռատութեանը համար՝ ուրախու-
թեամբ և ցօժար սրտով քու Տէր
Աստուծոյդ ծառայութիւն չըրիր ,
48 Անոր համար դուն անօթութիւ-
նով , ծարաւով , մերկութիւնով ,
ու ամէն բանի կարօտութիւնով
ծառայութիւն պիտի ընես քու թըշ-
նամիներուդ , որոնք Տէրը քու վրադ
պիտի խրկէ . և քու պարանոցիդ
վրայ երկաթէ լուծ պիտի դնէ ,
49 մինչև որ բնաջինջ ընէ քեզ : Տէ-
րը քու վրադ հեռուէն երկրիս ծայ-
րէն արծիւի թռչելուն պէս մէկ
ազգ մը պիտի բերէ , անանկ ազգ
մը որուն լեզուն դուն չես հաս-
50 կընար , Պինտերես ազգ մը , որ
ծերոյ պատիւ պիտի չընէ , ու տղա-
յոց վրայ գութ պիտի չունենայ .
51 Ան անիկայ քու անասուններուդ
պտուղը ու երկրիդ պտուղը պիտի
ուտէ մինչև որ դուն բնաջինջ ըլ-
լաս . որովհետև քեզի ցորեն , գի-
նի , եղ , կովերուդ ծնունդները ու
ոչխարներուդ հօտերը պիտի չթո-
ղու , մինչև որ քեզ բնաջինջ ընէ .
52 Ան անիկայ քու բոլոր քաղաքնե-
րուդ մէջ քեզ պիտի պաշարէ ,
մինչև որ կործանին քու բարձր ու
ամուր պարիսպներդ , որոնց դուն
ապաւիներ ես քու բոլոր երկրիդ
մէջ . և քեզ պիտի պաշարէ քու
ամէն քաղաքներուդ մէջ — քու բո-
լոր երկրիդ մէջ , որն որ քու Տէր
53 Աստուածդ քեզի կու տայ . Ու
պաշարման ատենը և քու թշնա-
միդ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ քու
որովայնիդ պտուղը՝ քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի տուած քու տը-
ղաքներուդ և աղջիկներուդ միսը
54 պիտի ուտես : Ձեր մէջը քնքուշ
ու խիստ փափուկ մարդը իր եղ-
բօրը ու իր ծոցի կնկանը և իր ողջ
թողուցած որդւոցը ծուռ աչքով
պիտի նայի . Որպէս զի իր ուտե- 55
լու որդւոցը միսէն անոնց մէկուն
չտայ . քանզի պաշարման ատենը՝
ու քու թշնամիդ ամէն քաղաքնե-
րուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝
ոչինչ բան մը պիտի չմնայ անոր :
Ձեր մէջը խիստ քնքուշ ու փա- 56
փուկ եղող կնիկը՝ որ իր փափկու-
թենէն ու քնքուշ ըլլալէն՝ ոտքը
գետնի վրայ կոխելու սորված չէր ,
իր ծոցի էրկանը , իր տղուն , իր
աղջկանը , Ան իր ոտքերուն մէջ- 57
ատեղէն ելլող տղու բնկերին , ու իր
ծնած զաւակներուն ծուռ աչքով
պիտի նայի . քանզի պաշարման ա-
տենը՝ ու քու թշնամիդ քու քա-
ղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած
ատենը՝ ամէն բանին պակսելուն
համար՝ գաղնուք ծածկարար պիտի
ուտէ :

Թէ որ դուն աս գրքին մէջ 58
գրուած աս օրէնքին ամէն խօսք-
րը զգուշութեամբ չկատարես , և
աս՝ ՓԱՌԱ ԵՒ ԱՀԱԿԱՆՔ ԱՍՏՈՒԱ-
ԾՈՅ պատուական ու սքանչե-
լի անունէն չվախնաս , Տէրն ալ ան- 59
սովոր հարուածներով , մեծ ու եր-
կարատև հարուածներով , գէշ ու
երկայն հիւանդութիւններով պիտի
զարնէ քեզ և քու սերունդդ . Ու 60
Եգիպտոսի բոլոր հիւանդութիւննե-
րը՝ որոնցմէ դուն կը վախնաս , քու
վրադ պիտի դարձընէ . ու անոնք
քեզի պիտի փակչին : Նաև աս 61
օրինաց գրքին մէջը չգրուած ամէն
հիւանդութիւնը ու ամէն հարուա-
ծը Տէրը քու վրադ պիտի բերէ ,
մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս : Ու 62
քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին ձնա-
զանդութիւն չընելուդ համար , դուք
որ շատութեան կողմանէ երկինքի
աստղերուն պէս էիք , խիստ սակա-
ւաթիւ պիտի մնաք . Ան ինչպէս 63
որ Տէրը ձեզի աղէկութիւն ընելով
ու ձեզ շատցընելով՝ ձեր վրայ ու-
րախացաւ , անանկ ալ ձեզ կոր-
սընցընելով ու բնաջինջ ընելով՝
ձեր վրայ պիտի ուրախանայ , և պիտի
ջնջուիք այն երկրին վրայէն , ուր որ

հիմա կ'երթաք զանիկայ ժառանգե-
64 լու : Ու Տէրը երկրին մէկ ծայրէն
մինչև միւս ծայրը՝ բոլոր ժողո-
վուրդներուն մէջ պիտի ցրուէ քեզ ,
ու հոն ծառայութիւն պիտի ընես
օտար աստուածներու՝ փայտի ու
քարի , որոնք դուն ճանչցեր
65 էիր՝ դուն ալ քու հայրերդ . Ու ան
ազգերուն մէջը հանգստութիւն պի-
տի չգտնես , ու ոտքիդ թաթին
հանգչելու տեղ պիտի չըլլայ . և
հոն Տէրը քեզի դողացող սիրտ ,
աչքի նուաղում , ու հոգիի տըրտո-
66 մութիւն պիտի տայ . Ու քու
կեանքդ քու առջեդ կախման մէջ
պիտի ըլլայ , ու գիշեր ցորեկ պիտի
վախնաս , և քու կեանքիդ վրայ ա-
67 պահով պիտի չըլլաս . Ու սրտիդ
ահովդողէն , և աչքերուդ տեսած
բաներէն , առաւօտուն պիտի ըսես՝
Երանի թէ իրիկուն ըլլար , ու իրի-
կունն ալ պիտի ըսես՝ Երանի թէ
68 առաւօտ ըլլար : Ու Տէրը նաւե-
րով Եգիպտոս պիտի դարձընէ քեզ
ան ճամբայով , որուն համար քեզի
ըսի թէ անիկայ էլ պիտի
չտեսնես . և հոն ծառաներ ու ա-
զախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք
ձեր թշնամիներուն . և ծախող առ-
նող պիտի չըլլայ :

ԻԹ · ԻԹ

1 Ասոնք են ան ուխտին խօսքերը , որ
Տէրը Մովսէսին հրամայեց կա-
տարել որդւոցը հետ ընելու Մովաբի
երկրին մէջ , անոնց հետ Խորեբի
վրայ ըրած ուխտէն զատ :

2 Ուստի Մովսէս բոլոր Իսրայէլը
կանչելով՝ անոնց ըսաւ , Դուք տե-
սաք ան ամէնը որ Տէրը ձեր աչքե-
րուն առջեւը Եգիպտոսի երկրին մէջ
ըրաւ փարաւոնին , և անոր բոլոր
ծառաներուն , ու անոր բոլոր երկ-
3 րին . Այն փո-
րձութիւնները , նշաններն ու մեծ հր-
բաշքները , որոնք դուն քու աչքե-
4 րովդ տեսար . Ու Տէրը մինչև այսօր
չտուաւ ձեզի անձնէ սիրտ մը որ ի-
մանար , և ոչ աչքեր որ տեսնէք ,
5 ոչ ալ ականջներ որ լսէք : Ու
ես քառասուն տարի անապատին մէջ
ձեզ պարտցուցի . ձեր վրայի զա-
գերը չհինցան , ու ոտքերուդ կօ-
շիկները չմաշեցան . Հայ չկերաք 6
ու դինի կամ օղի չխմեցիք , որ
գիտնաք թէ ես Ձեր Տէր Աստուածն
եմ : Ու երբոր ասդին հասաք՝ Հես- 7
բոնի Սիհոն թագաւորը և Հասանի
Ովգ թագաւորը մեր առջեւը ելան՝
մեզի հետ պատերազմելու , ու մենք
զարկինք անոնք . Ու անոնց երկիրը 8
առինք , ու զանիկայ Հուբենեանց ,
Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին
ժառանգութիւն տուինք : Ասոր 9
համար ուխտին խօսքերը պահէք ու կա-
տարէք , որ ձեր ամէն գործքին մէջ
յաջողութիւն գտնէք :

Այսօր դուք ամէնդ ձեր Տէր Աս- 10
տուածոյն առջեւը կը կայնիք . ձեր
ցեղերուն իշխանները , ձեր ծերերը ,
ձեր պաշտօնեաները — բոլոր Իսրա-
յէլի մարդիկը , Ձեր տղաքնե- 11
րը , ձեր կիներնիդ , և քու բանա-
կիդ մէջը եղող օտարականդ , քու
փայտ կտրողէդ մինչև քու ջրկիրդ .
Որ քու Տէր Աստուածդ ուխտին ու 12
անոր երդումին մէջ մտնես , որն որ
այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի
հետ կ'ընէ , Որպէս զի քեզ այսօր 13
իրեն ժողովուրդ հաստատէ , և ին-
քը քեզի Աստուած ըլլայ , ինչպէս
որ քեզի ըսաւ , ու ինչպէս որ քու
հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահա-
կին ու Յակոբին երդում ըրաւ :
Ու ես ան ուխտը և ան երդումը 14
մինակ ձեզի հետ չեմ ըներ , Հապա 15
այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն
առջեւը հոս կայնողներուն հետը , և
այսօր մեզի հետ հոս չեղողներուն
հետն ալ . Վասնզի դուք գիտէք 16
թէ ինչպէս բնակեցանք Եգիպտոսի
երկրին մէջ , և ինչպէս անցանք ան
ազգերուն մէջէն որ դուք անցաք .
Ու անոնց քովը եղած անոնց գար- 17
շելի բաները , և անոնց փայտէ՝ քա-
րէ՝ արծաթէ ու ոսկիէ կուռքերը
տեսաք : Ըլլայ որ ձեր մէջը երիկ 18
մարդ կամ կնիկ մարդ կամ ազ-
գատոհմ կամ ցեղ մը գտնուի ,
որ իր սիրտը այսօր մեր Տէր Ա-
ստուծմէն խոտորեցընելով , երթայ
ան աղգայ աստուածներուն ծառա-

յութիւն ընէ. չըլլայ որ ձեր մէջը թոյն ու դառնութիւն բերող արմատ մը գտնուի. 19 Եւ չըլլայ որ մէկը ասս անէծքին խօսքերը լսելով՝ սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով ըսէ, Թէև ես իմ սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ, ինծի խաղաղութիւն կ՚ըլլայ, և այսպէս ամենիկայ իր ծարաւութեանը վրայ դինովութիւն աւելցնէ. 20 Տէրը պիտի չհաճի անոր ներում տալու, հապա անտեսը Տէրոջը բարկութիւնը ու նախանձը անոր մարդուն վրայ պիտի բորբոքի, և ասս գրքիս մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ, ու Տէրը անոր անունը երկրիս տակէն բնաջինջ պիտի ընէ. 21 Եւ Տէրը ասս օրինաց գրքիս մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ չարիք հասցնելու համար՝ զանիկայ Իսրայէլին 22 բոլոր ցեղերէն պիտի զատէ, Եւ պիտի ըսէ յետագայ ազգը՝ այսինքն ձեզմէ ետքը ելլող զաւակներնիդ ու հեռու երկրէ եկող օտարականը, երբոր տեսնեն ան երկրին հարուածներըը ու անոր հիւանդութիւններըը, որոնցմով Տէրը զանիկայ պիտի նեղէ. 23 Ո՛ր երբոր փոխնին ըլլ ան բոլորը երկիրը ծծումբ, աղ ու այրած բլալով, հոն բան մը չցանուիր, ու պտուղ մը չբերեր և խոտ մը չբուսանիր, Սոդոմին, Գոմորին, Ադմային ու Սեբոյիմին աւերմանը պէս, որոնք Տէրը իր բարկութեամբը ու սրտմտութեամբը բը- 24 նաջինջ ըրաւ. Այո՛ ամէն ազգերը պիտի ըսեն, Ինչո՞ւ համար Տէրը ասս երկրին այսպէս ըրաւ. ասս մեծ սրտմտութեան ու բարկութեան պատճառը ի՞նչ է: Եւ անոնց 25 պիտի ըսեն, Պատճառը ասս է որ անոնք մեռցուցին իրենց հարցը Տէր Աստուծոյն ուխտը, որն որ անոնց հետ ըրեր էր՝ զանոնք Եգիպտոսէն 26 հանած առնեն, Եւ գացին ուրիշ աստուածներու ծառայեցին, ու անոնց երկրպագութիւն ըրին, աստուածներու՝ որ իրենք ըրնաւ չէին ճանչցած, և որ Տէրը ո- 27 րոշած չէր անոնց. Ասոր Տէրոջը բարկութիւնը ան երկրին դէմ բորբոքեցաւ, որ ասս գրքիս մէջը գրուած ամէն անէծքները անոր վրայ բերէ. 28 Եւ Տէրը բարկութեամբ՝ սրտմտութեամբ ու մեծ զայրացմամբ զանոնք իրենց երկրէն արմատախիլ ընելով՝ մեկ ուրիշ երկիր մը նետեց, ինչպէս որ այսօր կը տեսնուի: 29 Ծածուկ բաները մեր Տէր Աստուծոյն կը վերաբերին, բայց յայտնուած բաները մեզի ու մեր որդւոցը ընդհանի են յաւիտեան, որ ասս օրէնքիս ամէն խօսքերը կատարենք:

ԳԼՈՒԽ Լ.

1 Եւ երբոր ասս քեզի գուշացած բաները՝ թէ անէծքը և թէ օրհնութիւնը քու վրադ գան, ու դուն անոնք քու սրտիդ մէջը նորէն յիշես ան բոլոր ազգերուն մէջը, ուր որ քու Տէր Աստուածդ քեզ պիտի վռնտէ, 2 Եւ դուն քու Տէր Աստուածդ դառնաս, և բոլորը սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ անոր խօսքին ընականդիս, թէ դուն և թէ քու որդիդ, ինչպէս որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի, 3 Որ Տէր Աստուածդ քեզ դերութենէն դարձընելով պիտի ողորմի քեզի, ու նորէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն, որոնց մէջը քու Տէր Աստուածդ քեզ ցրուեր էր: 4 Թէև որ մինչև երկինքին ծայրը վռնտուած ալ ըլլաս, քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ, ու անկէ պիտի առնէ քեզ. 5 Եւ քու Տէր Աստուածդ քու հայրերուդ ժառանգած երկիրը պիտի դարձնէ քեզ, ու զանիկայ պիտի ժառանգես, և քեզի աղէկութիւն ընելով քու հայրերէդ աւելի պիտի շատցընէ քեզ. 6 Եւ քու Տէր Աստուածդ քու սիրտդ և քու որդւոցդ սիրտը պիտի թլփատէ, որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ սիրես, որ ապրիս: 7 Եւ քու Տէր Աստուածդ ասս բոլոր անէծքները քու թշնամիներուդ վրայ, քեզ ատողներուն ու հալածողներուն վրայ պիտի դարձնէ: 8 Եւ դուն պիտի դառնաս, ու Տէրո-

ջը խօսքին Ջազանդիա , ու կատա-
բես անոր բոլոր պատուիրանքները՝
որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
9 բեմ : Եւ քու Տէր Աստուածդ
քու ձեռացդ բոլոր գործքերը՝ որո-
վայնիդ պտուղը՝ անասուններուդ
պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատ-
ցընելով քեզի յաջողութիւն պիտի
տայ . քանզի Տէրը ազէկութիւն
ընելով նորէն պիտի ուրախանայ
քու վրադ , ինչպէս որ քու հայրե-
10 րուդ վրայ ուրախացաւ , Երբոր
դուն քու Տէր Աստուածդ խօսքին
Ջազանդիա , ու աս օրինաց գրքին
մէջը գրուած անոր պատուիրանք-
ները ու կանոնները պահես , և բոլոր
սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր
Աստուածդ դառնաս :
11 Վանզի աս պատուիրանքը որ ես
այսօր քեզի կը պատուիրեմ , քեզի
անիմանալի չէ , ու քեզմէ հեռու ալ
12 չէ : Անիկայ երկինքը չէ , որ ըսես
թէ Ո՞վ մեզի համար վեր պիտի ելլէ
երկինքը , և անիկայ մեզի պիտի
13 բերէ , որ լսենք ու ընենք . Եւ ա-
նիկայ ծովուն անդիի կողմն ալ չէ ,
որ ըսես թէ Ո՞վ մեզի համար ծովուն
անդիի կողմը վեր պիտի անցնի , ու
զանիկայ մեզի պիտի բերէ , որ լսենք
14 ու ընենք . Վանզի աս խօսքը քեզի
շատ մօտ է , քու բերնիդ ու սրտիդ
մէջն է , որ դուն անիկայ կա-
տարես :
15 Նայէ , ես այսօր կեանքը ու բա-
րին , մահը ու չարը քու առջեւդ դրի .
16 Որով հետեւ ես այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ որ քու Տէր Աստուածդ
սիրես , անոր ճամբաներուն մէջը
քալես , ու անոր պատուիրանքները ,
կանոնները ու դատաստանները պա-
հես , որ ապրիս ու շատնաս , և քու
Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան
երկրին մէջը , ուր որ կ'երթաս ժա-
17 ռանգելու համար : Բայց թէ որ
քու սիրտդ դառնայ , ու չլսես-
դութիւն չընես , հապա մոլորելով
ուրիշ աստուածներու երկրպագու-
թիւն ընես ու զանոնք պաշտես ,
18 Ձեզի այսօր կը ծանուցանեմ որ
անշուշտ պիտի կորսուիք , — երկար
կեանք պիտի չունենաք ան երկրին
վրայ , ուր որ մտնելու ու անիկայ
ժառանգելու համար Յորդանանէն
կ'անցնիք : Ես այսօր երկինքը ու 19
երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի , որ
կեանքը ու մահը , օրհնութիւնը ու
անէծքը ձեր առջեւը դրի . ուրեմն
կեանքը ընտրէ որ ապրիս դուն և քու
սերունդդ . Ու քու Տէր Աստուածդ 20
սիրելով , անոր խօսքին Ջազանդու-
թիւն ընես , ու անոր յարիս , (վասն
զի քու կեանքդ ու օրերուդ երկայ-
նութիւնը ան է ,) որ դուն բնակիս
ան երկրին վրայ , որն որ Տէրը քու
հայրերուդ՝ Աբրահամին , Իսահա-
կին ու Յակոբին երդում ըրաւ ա-
նոնց տալու :

ԳԼ . Լ .

Եւ Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին 1
զրուցից աս խօսքերը . Ու ա- 2
նոնց ըսաւ , Ես այսօր հարիւր քը-
սան տարեկան եմ . ալ ելլելու ու
մտնելու կարողութիւն չունիմ . և
Տէրը ինծի ըսաւ , Դուն աս Յոր-
դանանէն պիտի չանցնիս . Ու Տէր 3
Աստուածդ ինքը քու առջեւդ պիտի
անցնի , ու աս ազգերը քու առջեւէդ
ինքը պիտի կորսընցընէ , և դուն ա-
նոնց ժառանգութիւնը պիտի տի-
րես . — Տերոջը ըսածին պէս Յեսու
պիտի անցնի քու առջեւդ : Եւ Տէրը 4
անոնց այնպէս պիտի ընէ , ինչպէս որ
Ամորհացւոց Սեհոն ու Ովգ թագա-
ւորներուն և անոնց երկրին ըրաւ ,
զանոնք բնաջինջ ընելով . Եւ Տէրը 5
անոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ , ու իմ
ձեզի բոլոր պատուիրածիս պէս պի-
տի ընէք անոնց : Ուժովցէք ու 6
քաջ եղէք , մի վախնար ու անոնց
երեսէն մի զարհուրիք . քանզի քու
Տէր Աստուածդ ինքը քու հետդ
կ'երթայ . անիկայ քեզ չթողուր
ու քեզ երեսէ չձգեր :
Եւ Մովսէս Յեսուն կանչեց , ու 7
բոլոր Իսրայէլին առջեւը անոր ըսաւ ,
Ուժովցիր ու քաջ եղիր . քանզի
աս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս
ան երկիրը , որն որ Տէրը անոնց
հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տա-
լու . ու զանիկայ դուն պիտի ժա-
ռանգեցընես անոնց : Եւ քու առ- 8

ջևէդ գացողը նոյն ինքն Տէրն է , ա-
նիկայ քու հետդ պիտի ըլլայ , անի-
կայ քեզ պիտի չթողու ու քեզ
երբեք պիտի չձգէ . մի վախնար
ու մի զարհուրիր :

9 Ընդ Մովսէս աս օրէնքը գրեց ,
և զանիկայ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը վերցընող Ղևտացի քահանա-
ներուն , ու Իսրայէլի բոլոր ծերե-
10 րուն տուաւ . Ու Մովսէս անոնց
պատուիրելով ըսաւ , Եմէն եօթ-
ներ տարին՝ թողութեան տա-
րւոյն ատենը՝ տաղաւարահարաց տօ-
11 նին , Երբոր բոլոր Իսրայէլ կու-
գայ քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ի-
րենալու՝ անոր ընտրած տեղը , ան
ատենը բոլոր Իսրայէլին առջևը աս
օրէնքը պիտի կարդաք , որ լսեն :
12 Ժողվեցէք ժողովուրդը , երիկները՝
ինիկիները՝ ազաքները ու քաղաքներդ
նղող օտարականդ , որ լսեն , և սոր-
վելով՝ ձեր Տէր Աստուծմէն վախ-
նան , ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը
13 պահին ու կատարեն . Ու անոնց
չգիտցող ազաքները լսելով , ձեր
Տէր Աստուծմէն վախնալ սորվին ,
բոլոր ան օրերուն մէջը , որչափ որ
պիտի ապրիք ան երկրին վրայ , որն
որ Յորդանանէն կ'անցնիք :

14 Ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ահա
մեռնելու օրերդ մօտեցան . Յեսուն
կանչէ , ու ժողովքի խորանին մէջը
ներկայացէք , որ անոր պատուէր
տամ : Ուստի Մովսէս ու Յեսու
գացին ժողովքի խորանին մէջը ներ-
15 կայացան : Ու Տէրը ամպի սիւնով
խորանին մէջը երևցաւ , ու ամպի
սիւնը խորանին դրանը վրայ կայնե-
16 ցաւ : Ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ ,
Ահա դուն քու հայրերուդ հետ պի-
տի ննջես , ու աս ժողովուրդը պի-
տի ելլէ , ու իր գացած երկրին օտար
աստուածներուն եանէն երթալով՝
անոր մէջ շնութիւն պիտի ընէ , և
պիտի թողու , ու իրեն հետ ը-
17 րած ուխտս պիտի խափանէ : Ու
ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց
վրայ բորբոքելով՝ զանոնք պիտի
մերժեմ , ու երեսս անոնցմէ պիտի
ծածկեմ , ու բնաջինջ պիտի ըլլան .
և շատ չարիքներու ու նեղութիւն-
ներու հանդիպելով ան օրը պիտի
ըսեն , Մեր Աստուածը մեր մէջը
չըլլալուն համար չէ՞ որ մենք աս չա-
րիքները կը կրենք : Ու ան օրը 18
ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծած-
կեմ անոնց բրած բոլոր չարութեան-
ներ համար , որովհետև ուրիշ աս-
տուածներու դարձան : Ուստի հի- 19
մա աս երգը գրեցէք , ու Իսրայէլի
որդւոցը սորվեցուցէք , զանիկայ ա-
նոնց բերանը դնելով , որպէս զի աս
երգը Իսրայէլի որդւոցը մէջ ինծի
վկայութեան համար ըլլայ : Վասն- 20
զի անոնք պիտի տանիմ ան կաթ ու
մեղր բղխող երկիրը , որուն համար
ես անոնց հայրերուն երդում ըրի .
և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան
և գիրնան . ու Եհովէ ուրիշ աս-
տուածներու դառնալով և անոնց
ծառայութիւն ընելով , զիս պիտի
արհամարհեն , ու իմ ուխտս պիտի
խափանեն : Ասկ երբոր անոնք շատ 21
չարիքներու ու նեղութիւններու
հանդիպին , աս երգը անոնց առջևը
վկայութիւն պիտի տայ . որովհետև
անոնց զաւակներուն բերնէն պիտի
չմոռցուի . վասն զի գիտեմ անոնց
խորհուրդը՝ որ այսօր կ'ընեն , քանի
որ դեռ իմ երդումով խոստացած
երկիրս տարած չեմ զանոնք : Ուս- 22
տի Մովսէս նոյն օրը աս երգը գրեց ,
ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց ա-
նիկայ :

Ու Տէրը Նաւէի որդւոյն Յե- 23
սուին պատուիրելով ըսաւ , Զօ-
րացիր ու քաջ եղիր . քանզի Իս-
րայէլի որդիքը դուն պիտի տանիս
ան երկիրը , որուն համար անոնց
երդում ըրի . ու ես քու հետդ պի-
տի ըլլամ :

Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքիս բո- 24
լոր խօսքերը մէկ գրքի մը մէջ գրեց
լմընցուց , Տէրոջը ուխտին տապա- 25
նակը վերցընող Ղևտացիներուն
պատուիրեց Մովսէս ու ըսաւ , Ա- 26
օրէնքիս գիրքը առէք , ու զանիկայ
ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտի տապա-
նակին քովը դրէք , որ հոն քեզի
դէմ վկայութեան համար ըլլայ .
Վասնզի ես քու ապստամբութիւնդ 27

ու քու պարանոցիդ խստութիւնը գիտեմ . ահա այսօր որ տակաւին ես ձեզի հետ ողջ եմ դուք Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ'ընէք , ալ
28 ո՛րչափ աւելի իմ մեռնելէս ետքը : Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը ու ձեր ատիկաններըը իմ առջեւս ժողվեցէք , որ անոնց աս խօսքերը զրուցեմ , որ լսեն . և երկինքը ու երկիրը վկայ
29 բռնեմ անոնց . Վասնզի գիտեմ որ իմ մեռնելէս ետքը դուք անշուշտ անօրէնութիւն պիտի ընէք , ու իմ ձեզի պատուիրած ճամբայէս պիտի խոտորիք . ու ետքի օրերը չարիքներու պիտի հանդիպիք . որովհետեւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն պիտի ընէք , ու ձեր ձեռքերուն գործքերովը զանիկայ պիտի սրդողընէք :
30 Ուստի Մովսէս աս երգին խօսքերը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին ականջներուն ամբողջ զրուցեց :

ԳԼ . ԼՒ

1 Վ երկինք՝ ականջ դրէք , որ խօսիմ . ու երկիրը իմ բերնիս
2 խօսքերը թող մորիկ ընէ : Իմ խրատս անձրեւի պէս պիտի կաթի . իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ . անձրեւի պէս կանանչղէնի վրայ , ու առատ անձրեւներու պէս խոտի վրայ .
3 Վասնզի Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ . մեր Աստուծոյն պատիւ
4 տուէք : Աստուծոյ գործը կատարեալ է . քանզի անոր ամէն ճամբաները իրաւունք են . Աստուած հաւատարիմ է , ու անիրաւութիւն չունի .
5 անիկայ արդար և ուղիղ է : Անոնք ապականեցան . իրենց արատը անոր որդուցը չէ . ասիկայ մէկ խոտորած
6 ու ծուռ ազգ մըն է : Տէրոջը ըսած հատուցումիդ ատիկայ է , ո՛վ յիմար ու անմիտ ժողովուրդ . անիկայ քու Հայրդ չէ՞ , որ քեզ առաջու , քեզ ստեղծեց ու քեզ հաստատեց :
7 Հին օրերը մի որդ բեր , անցած դարերուն տարիները մտածէ . քու հօրդ հարցո՛ւր , ու թո՛ղ քեզի պատմէ . քու ծերերուդ հարցո՛ւր ,
8 ու թո՛ղ քեզի ըսեն . Երբոր Վերջինը ազգերուն ժառանգութիւն բաժնեց , ու Ադամի որդիքը տա-
բաժնեց , ազգերուն սահմանները Իսրայէլի որդւոց թիւովը դրաւ .
9 Վասնզի Տէրոջը բաժինը իր ժողովուրդն է , — իր ժառանգութեան
10 վիճակը Յակոբն է : Անիկայ անապատի երկրի մէջ , անկոխ — ահագին անապատի մէջ գտաւ . զանիկայ պաշտպանեց , խրատեց , — իր աչքին բիբին պէս պահեց :
11 Ինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը գրգռէ , կը շարժի իր ձագերուն վրայ , իր թեւերը կը տարածէ , զանոնք վրան կառնէ — թեւերովը
12 կը վերցընէ , Նոյնպէս Տէրը միայն զանիկայ պտըտցուց , ու անոր հետը օտար աստուած չկար :
13 Անիկայ երկրին բարձր տեղերուն վրայ հանեց , որ արտերուն պտուղը ուտէ . ու անոր՝ վէմէն մեղր , ու ապառաժ վէմէն եղ ծծել տուաւ . Նոր
14 կովերու իւղ ու ոչխարներու կաթ ՝ էջդ—ց , գառներու ու Վասանի խոյերու և նոխազներու ճարպով ու ցորենի ընտիր ալիւրով . և խաղողին արիւնը՝ գինի խմեցիք :
15 Եւ Իսրայէլ դիրնալով պարցեց . (գիրցար , հաստըցար , եղ կապեցիր .) ու իր Արարիչ Աստուածը թողուց , և իր փրկութեան Վէմը արհամարհեց :
16 Օտար — ն — ներով անոր նախանձը գրգռեցին , ու գարշելի բաներով զանիկայ սրդողցուցին :
17 Դեւերուն զոհ մատուցին , և ո՛չ Աստուծոյ , իրենց չգիտցած աստուածներուն , նոր — մօտերս եղողներուն , որ ձեր հայրերը անոնցմէ չվախցան :
18 Դուն քեզ ծնանող Վէմը մոռցար , ու քեզ ստեղծող Աստուածը մոռցար հանցիր :
19 Ու Տէրը տեսնելով զզուեցաւ , որովհետեւ իր տղաքները ու աղջիկները զԱ՛ՆԸ սրդողցուցին . Եւ ըսաւ ,
20 Անոնցմէ երեսս ծածկեմ , — տեսնեմ թէ անոնց վերջը ինչ պիտի ըլլայ . վասն զի անոնք ծուռ ազգ մըն են , անհաւատ որդիներ են .
21 Անոնք չաստուածներով իմ նախանձս գրգռեցին , — իրենց անօտի բաներովը զիս սրդողցուցին . Ես ալ անպիտան ժողովրդով մը անոնց

նախանձը պիտի գրգռեմ, ա՛ն-
միտ ազգով մը զանոնք պիտի սրբո-
22 գոզընեմ։ Վանգի իմ բարկութեանս
նէս կրակ վառեցաւ, ու դժոխքին
մինչև ներքին տեղուանքը պիտի այ-
րէ. երկիրը և անոր արմտիքը
պիտի ուտէ, ու լեռներուն հիմերը
23 պիտի բռընկցընէ։ Անոնց վրայ
չարիքներ պիտի դիզեմ, իմ նե-
տերս անոնց վրայ նետելով պիտի
24 հատցընեմ։ Անօթութեամբ պի-
տի մաշին, ու հրատապնապ տեն-
դով և դառն ժանտախտով պիտի
հատնին, ու անոնց վրայ գազաննե-
րուն ակռաները, ու գետնի վրայ
սողացողներուն թոյնը պիտի խըր-
25 կեմ։ Ասուրէն սուրը ու ներսէն
վախը՝ երիտասարդները ու կոյս
աղջիկները, կաթնկեր տղաքները
ու ալևոր ծերերը պիտի ջարդեն։
26 Ըսի որ զանոնք Երէից ամէն կող-
մը ցրուեմ, անոնց յիշատակը մար-
27 դոց մէջէն վերցընեմ, Միայն թէ
թշնամիին բարկութենէն վախցայ.
չըլլայ որ անոնց հակառակորդները
ուրանան. չըլլայ որ ըսեն թէ
Ա՛ս բոլորը բանը ընողը մեր բարձր
28 ձեռքն է, և ո՛չ թէ Տէրը։ Վանա-
զի անոնք խորհրդակորոյս ազգ մըն
են, ու անոնց մէջ խնամտութիւն
չկայ։
29 Երանի թէ խնամտուն ըլլային,
ա՛ս բանը հասկընային, և իրենց
30 վախճանը մտածէին։ Մէկ մարդ
մը հազարը ի՞նչպէս կը հալածէր,
ու երկու մարդ տասը հազարը
ի՞նչպէս կրնար փախցընել, թէ
որ անոնց Ակմը զանոնք չծախէր,
31 ու Տէրը զանոնք չմատնէր։ Վանա-
զի անոնց Ակմը մեր Ակմին պէս չէ,
ու մեր թշնամիները ա՛ն ըռնէս գա-
32 տաւոր ըլլան։ Ընչու որ անոնց
որթը Սոդոմի որթէն է, ու Գո-
մորի արտէն է. անոնց խաղողները
թունաւոր խաղողներ են, ա՛ն անոնց
33 ողկոյզները դառն են. Անոնց գի-
նին վիշապներուն բարկութիւնը՝
ու խժերուն մահաբեր թոյնն է։
34 Անիկայ իմ քովս պահուած, ա՛ն իմ
շտեմարաններուս մէջ կնքուած չէ՞
35 արդեօք։ Ինձ է վրէժխնդրութիւնը
ու հատուցումը. անոնց ոտքը սա՛հ
հանա՛ռ ժամանակին պիտի գլորի.
ընչու որ անոնց կորստեան օրը մօտ
է, ու անոնց գլխուն գալիքները
կ՚արագրան։
36 Վանգի Տէրը իր ժողովուրդը
պիտի դատէ, ու իր ծառաներուն
վրայ պիտի գթայ, որովհետև պիտի
տեսնէ անոնց ակարութիւնը, երբոր
37 գոցուած ու ձգուած չկայ. Ան պի-
տի ըսէ, Ո՞ւր են անոնց աս-
տուածները, ան վէմը, որուն վրայ
38 իրենց յոյսը դրեր էին, Անոնց զո-
հերուն ճարպը ուտողները, ու թա-
փելու նուէրներուն գինին խմողները.
թող ելլեն ու ձեզի օգնեն և ձեզի
39 պաշտպան ըլլան։ Հիմա նայե-
ցէք, որ միայն Ան Ան, ու ինծմէ
ուրիշ Աստուած չկայ. Ես կը մեռ-
ցընեմ ու ես կ՚ապրեցընեմ. Ես
կը զարնեմ ու ես կը բժշկեմ,
ու իմ ձեռքէս ազատող մը չկայ։
40 Վանգի ձեռքս երկինքը վերցընելով
կ՚ըսեմ, Ես յաւիտեան կենդանի
41 եմ. Թո՛ւ որ փայլակի պէս սուրս
սրեմ, ու ձեռքս դատաստանի եր-
կընցընեմ, իմ թշնամիներուս վը-
րէժխնդրութիւն պիտի ընեմ, և
զիսատողներուն հատուցում ընեմ։
42 Սպաննուածներուն ու գերիներուն
արիւնէն՝ թշնամեաց իշխաններուն
գլխէն իմ նետերս արիւնով պիտի
արբեցընեմ, ու իմ սուրս միս պի-
տի ուտէ։
43 Ա՛վ ազգեր՝ անոր ժողովուրդին
ուրախակից եղէք, քանզի իր ծառա-
ներուն արեան վրէժը պիտի խնդրէ.
իր թշնամիներէն վրէժ պիտի առ-
նէ, և իր երկրին ա՛ն ժողովուրդին
քաւութիւն պիտի ընէ։
44 Աստի Մովսէս Նաւեան Հո-
սուէին հետը եկաւ, ու աս երգին
բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-
կանջներուն գըուցից։ Ու երբոր 45
Մովսէս աս ամէն խօսքերը բոլոր
Իսրայէլին գըուցից լմընցուց, Ը- 46
նոնց բաւ, Ձեր սրտին մէջը դրէք
ան ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր ձեզի
վկայութիւն բերի, որ անոնք ձեր
տղոցը պատուիրէք, որ աս օրէնքիս
ամէն խօսքերը պահեն ու կատա-

47 բեն։ Վասնզի ասիկայ ձեզի պա-
բտավ բան մը չէ. որովհետեւ ձեր
կեանքն է, ու աս բանով երկայ-
նակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին
վրայ, որուն համար Յորդանանէն
կ'անցնիք անիկայ ժառանգելու։
48 Եւ Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ Մով-
49 սէսին ըսելով, Բա Աբարիմ լեռը
ելիր՝ Մովաբի երկրին մէջը եղող
Երիքովին դիմացի Նաբաւ լեռը,
ու տես Քանանու երկիրը, որն որ
Իսրայէլի որդւոցը կալուածք պիտի
50 տամ. Եւ դուն ան քու ելած լե-
ռանդ վրայ մեռնիս, ու քու ժողո-
վուրդիդ խառնուիս, ինչպէս որ
քու եղբայրդ Ահարոն Հոր լեռա-
նը վրայ մեռաւ, ու իր ժողովուրդին
51 խառնուեցաւ. Որովհետեւ Իսրայէ-
լի որդւոցը մէջ՝ Սին անապատը՝
Կադեսի հակառակութեան ջուրե-
րուն վրայ ինձի անհաւատութեամբ
52 չփառաւորեցիք։ Ուստի ան եր-
կիրը հեռուէն պիտի տեսնես, բայց
դուն հոն պիտի չմտնես, ան երկի-
րը որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու
տամ։

ԳԼՈՒԽ Լ Գ

1 Եւ աս է ան օրէնութիւնը՝ որով
Յոսուէյ մարդը Մովսէս իր
մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որդինե-
2 րը օրհնեց. Ու ըսաւ,

Տէրը Սինայէն եկաւ, ու Սէիրէն
անոնց երեցաւ, Ե՛ փառաւ լեռնէն
փայլեցաւ, ու բիւրաւոր սուրբերով
եկաւ. անոր աջ ձեռքէն օրինաց
3 կրակը էր անոնց։ Այո՛, անհ-
կայ ժողովուրդներըը կը սիրէ. բո-
լոր սուրբերը քու ձեռքդ են. ու
անոնք քու խօսքերդ ընդունելու
համար քու ոտքերուդ քովը կը
4 նստին։ Մովսէս մեզի տուաւ օրէն-
քը, Յակոբի ժողովքին ժառան-
5 գութիւնը։ Ու երբոր ժողովուր-
դին գլխաւորները Իսրայէլի ցեղե-
րուն հետ միկտեղ ժողվուեցան,
ինքը Իսրայէլի մէջ իշխան եղաւ։
6 Ռուբէն թող ապրի ու չմեռ-
նի, և անոր ժողովուրդը շատուր
ըլլան։

Եւ Յուդային համար աս բանը 7
ըսաւ, Ո՛վ Տէր՝ Յուդային ձայնը
լսէ, ու զանիկայ իր ժողովուրդին
տար. անոր ձեռքերը իրեն բաւա-
կան ըլլան, և անոր թշնամեացը
դէմ օգնական եղիր։

Ու Ղեւիին համար ըսաւ, Քու 8
Թումիմդ և Ուրիմդ քու սուրբ
մարդուդ ըլլայ, որ զանիկայ Մաս-
սայի մէջ փորձեցիր, ու Մերի-
պայի ջուրին վրայ անոր հետ վիճե-
ցար։ Ան որ իր հօրը ու մօրը հա- 9
մար՝ Չանիկայ չտեսայ՝ ըսաւ, և իր
եղբայրները չճանչցաւ, ու իր որ-
դիքը չգիտցաւ. քանզի անոնք քու
խօսքիդ զգուշութիւն ըրին ու քու
ուխտդ պահեցին։ Քու դատաս- 10
տաններդ Յակոբին, ու քու օրէնքդ
Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցը-
նեն. քու առջեւդ խունկ պիտի մա-
տուցանեն, ու քու սեղանիդ վրայ
ողջակէզ։ Ո՛վ Տէր՝ անոր զօրու- 11
թիւնը օրհնէ, ու անոր ձեռքին
գործքը ընդունէ. անոր վրայ ել-
լողներուն ու անոր թշնամիներուն
մէջքը կոտրէ, որ ատ չկրնան
ելլել։

Բենիամինին համար ըսաւ, Տէ- 12
րոջը սիրելին անոր քովը ապահով
թեամբ բնակի. Ամբողջ միշտ
զանիկայ պաշտպանէ, ու անոր ու-
սերուն մէջը բնակի։

Ու Յովսեփին համար ըսաւ, Ա- 13
նոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ ըլ-
լայ, երկինքին ընտիր պարգեւներո-
վը, ցօղովը, ու վարը պառկող ան-
դունդներովը, Ու արեգակէն յա- 14
ռաջ ելած ընտիր բերքերովը, ու
ամիսներուն ընտիր արդիւնքներովը,
Ու հին լեռներուն ընտիր պտուղնե- 15
րովը, ու մշանջենաւոր բլուրներուն
ընտիր պարգեւներովը, Ու երկրիս 16
ու անոր առատութեանը ընտիր
պարգեւներովը, ու մորենիին մէջը
բնակողին բարեհաճութեամբը. Ե-
կեսի Յովսեփին գլխուն վրայ, իր
եղբայրքը մէջ երեւելի եղողին գա-
գաթին վրայ թող գան։ Անիկայ 17
իր ցուլին առջինեկին պէս գեղեց-
կութիւն ունի, ու իր եղջիւրները
միեղջերուի եղջիւրներու նման

անանցմով պիտի զարնէ ժողովուրդները մինչև երկրիս ծայրերը . ահա են Եփրեմին բիւրաւորները , ու Մանասէին հազարաւորները :

18 Եւ Զաբուղոնին համար ըսաւ , Ուրախացիր ով Զաբուղոն՝ քու ելած առնդ , ու դուն՝ ով Իսաքար՝ քու վրաններուդ մէջը :

19 Ժողովուրդները լեռը հրաւիրելով՝ հոն արդարութեան զոհեր պիտի մատուցանեն . քանզի անոնք ծովերուն առատութիւնը ու աւազին ծածուկ գանձերը պիտի ծծեն :

20 Ու Գադին համար ըսաւ , Գադը ընդարձակողը օրհնեալ ըլլայ . մատակ առիւծի պէս կը նստի , ու թեւեր և գլուխներ կը դիշատէ .

21 Եւ անիկայ երկրին առաջին մասը իրեն չոխմած տեսաւ . քանզի հոն օրէնսդրին պահուեցաւ , և ժողովուրդին գլխաւորներովը գալով՝ Տէրոջը արդարութիւնը ու անոր դատաստանները Իսրայէլի հետ ի գործ դրաւ :

22 Եւ Դանին համար ըսաւ , Դան առիւծի ձագ է . անիկայ Բասանէն պիտի ցաթկէ :

23 Ու Նեփթաղիմին համար ըսաւ , Նեփթաղիմ Հաճոյքովը շնորհքովը կշտացած , և Տէրոջը օրհնութիւնովը լցուած , արեւմուտքը ու հարաւը պիտի ժառանգէ :

24 Ու Ասերին համար ըսաւ , Ասեր որդւոցմէ օրհնուի . իր եղբայրներուն հաճոյ ըլլայ , ա. ոտքը եղի մէջ թաթխէ :

25 Քու կօշիկներդ երկաթէ ու պղնձէ ըլլան , և քու ոյժդ քու օրերուդ չափ ըլլայ :

26 Իսրայէլի Աստուծոյն պէս չկայ . անիկայ քեզի օգնութիւն ընելու համար , իր մեծ վսեմութեամբը երկինքներու ու ամպերու վրայ կը

27 նստի : Յաւիտենական Աստուածը հնչէ ապաւէն է , ու անոր յաւիտենական բազուկները հնչէ պաշտպան են . քանզի թշնամիները քու առջեւդ պիտի վռնտէ , ու Ոչնչացուր կուրէ , պիտի ըսէ :

28 Եւ Իսրայէլը ապահովութեամբ առանձին պիտի բնակի . Յակոբին աղբիւրը ցորենի ու դինիի երկրին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր երկինքէն ցող պիտի կաթի :

29 Երանի քեզ՝ ով Իսրայէլ . ո՞ր ժողովուրդը քեզի պէս Տէրոջը ձեռքովը փրկուած է . վահան է քու օգնութեանդ սապարը , ու յաղթութեանդ սուրը անիկայ է . քու թշնամիներդ քեզի պիտի խոնարհին , ու անոնց բարձր տեղեացքը պիտի կոխես :

ԳԼՈՒԽ Լ.Դ

1 Եւ Մովսէս Մովաբի դաշտերէն՝ Նաբաւ լեռանը վրայ Երիքովի դիմացի փսգայիին գագաթը ելաւ . և Տէրը անոր ցուցուց բոլոր Գաղաադը մինչև Դան ,

2 Նաև բոլոր Նեփթաղիմը , ու Եփրեմի և Մանասէի երկիրը , ու Յուդայի բոլոր երկիրը մինչև արեւմտեան ծովը ,

3 Եւ հարաւային կողմը , ու Երիքովի հովիտին դաշտը , ա. Բմաւնենայ քաղաքը մինչև Սեգոլը :

4 Եւ Տէրը անոր ըսաւ , Ա՛յս է ան երկիրը՝ որուն համար Բրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրի՝ ըսելով , Քու սերունդիդ պիտի տամ անիկայ . աչքերուդ ցուցուցի , բայց դուն հոն պիտի չանցնիս :

5 Ուստի Տէրոջը ծառան Մովսէս հոն Մովաբի երկրին մէջ Տէրոջը

6 ըսածին պէս մեռաւ . Եւ զանիկայ Բեթփեղովրին դիմացը՝ Մովաբի երկիրը ձորին մէջ թաղեց . ու մինչև այս օրս անոր գերեզմանը մարդ մը չգիտցաւ :

7 Եւ Մովսէս իր մեռած ատենը հարիւր քսան տարեկան էր . անոր աչքերը չտկարացան , ու անոր ոյժը չզնաց :

8 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Մովսէսին համար երեսուն օր լացին . ու Մովսէսին համար սուգի լացին օրերը լմընցան :

9 Եւ Նաւեի որդին Յեսու իմաստութեան հոգիով լցուեցաւ , որովհետեւ Մովսէս իր ձեռքերը անոր վրայ դրեր էր . ու Իսրայէլի որդիքը անոր ճնազանդութիւն ըրին , և Տէրը ինչ որ Մովսէսին պատուիրեր էր , անանկ ըրին :

10 Եւ անկէ ետեւ Տէրոջը երես առ

եբես ձանչցած Մովսէսին պէս՝ Ֆա-
11 րայէլի մէջ մարգարէ մը չէլաւ , Նշ-
բոլոր նշաններով ու հրաշքներով ,
որ Տէրը խրկեց զանիկայ Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ ընելու փա-
րաւոնին ու անոր ամէն ծառանե-
րուն ու անոր բոլոր երկրին , Ու 12
ան բոլոր զօրաւոր ձեռքով և բոլոր
մեծ սոսկումով՝ որ Մովսէս ըրաւ
բոլոր Իսրայէլին աչքին առջեւը :

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԵՑ

ԿԼՈՒԽ Ը

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնե-
լէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին սպա-
սաւորին Նաւէի որդւոյն Յեսուին
2 հետ խօսեցաւ ըսելով , Իմ ծառաս
Մովսէս մեռաւ . հիմա ե՛լ անցիր
ատ Յորդանանէն՝ դուն և ատ բոլոր
ժողովուրդը՝ ան երկիրը , որն որ
ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ :
3 Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը
ձեզի պիտի տամ , ինչպէս որ Մով-
4 սէսին ըսի . Ինապատէն ու ատ Լի-
բանանէն մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ
գետը , Հետացուց բո-
լոր երկիրը մինչև մեծ ծովը արև-
մտեան կողմը ձեր սահմանը ըլլայ :
5 Ու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ
մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դր-
նել . ինչպէս որ Մովսէսին հետ
էի , քեզի հետ ալ անոնց պիտի ըլ-
լամ . քեզ պիտի չթողում ու
6 քեզ անտես պիտի չընեմ : Օ՛ օ-
բայիր ու քաջասիրտ եղիր . քան-
զի ատ ժողովուրդին դուն պիտի ժա-
ռանգեցընես ան երկիրը , որուն
համարատնց հայրերուն երդում
7 ըրիատնց տալու : Միայն թէ
զօրացիր ու խիստ քաջ եղիր , որ
իմ ծառայիս Մովսէսին բոլոր քեզի
պատուիրած օրէնքը պահես ու ը-
նես . անկէ աջ կամ ձախ կողմը
չխոտորիս , որ դուն ամէն երթալու
8 տեղդ յաջողութիւն գտնես : Այս
օրինաց դիրքը քու բերնէդ չպա-
տուի , հապա դիշեր ցորեկ անոր վրայ
մտածես , որ բոլոր անոր մէջի գր-
ուածները պահես ու կատարես .
քանզի ան ատենը քու գործերդ
4 առաջ կը տանիս , և ան ատենը
յաջողութիւն կը գտնես : Ահա 9
քեզի կը պատուիրեմ , զօրացիր ու
քաջասիրտ եղիր , մի վախնար ու
մի զարհուրիր . քանզի քու ամէն
երթալու տեղերդ քու Տէր Ա-
ստուածդ քու հետդ է :
Անկէ ետքը Յեսու ժողովուրդին 10
ոստիկաններուն պատուիրելով՝ ը-
սաւ , Ճանակին մէջէն անցէք , ու 11
ժողովուրդին ապսպրելով ըսէք ,
Ձեզի պաշար պատրաստեցէք .
քանզի իրեք օրէն ետև դուք ատ
Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ
երթաք ժառանգէք ան երկիրը , որն
որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժա-
ռանգութիւն կու տայ :
Ու Ռուբենեանց ու Գադեանց և 12
Մանասէի կէս ցեղին Յեսու խօ-
սեցաւ ու ըսաւ , Միտքերնիդ բե- 13
րէք ան խօսքը , որ Տէրոջը ծառան
Մովսէս ձեզի պատուիրեց ըսելով ,
Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանգս-
տացուց , ու ատ երկիրը ձեզի տուաւ :
Ձեր կնիկները , ձեր տղաքները և 14
ձեր անասունները թող բնակին ան
երկրին մէջը , որ Մովսէս ձեզի տուաւ
Յորդանանու ասդիի կողմը . բայց
դուք ամէնքդ որ ուժով կտրիճներ
էք՝ սպառազինեալ ձեր եղբայրնե-
րուն առջեւը անցնելով՝ անոնց օգ-
նութիւն ընէք , Մինչև որ Տէրը 15
ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգս-
տացընէ , և անոնք ալ ժառանգեն
ան երկիրը , որն որ ձեր Տէր Ա-
ստուածը անոնց կու տայ . ու Եթէ
ձեր ժառանգութեան երկիրը դառ-
նաք , և ժառանգէք զանիկայ , որն
որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի
տուաւ Յորդանանու ասդիի կողմը
դեպ ’ի արեւելք :

16 Ու անոնք Յեսուին պատասխան տուին ու ըսին, Ինչ ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք, և ուր որ մեզ խրկես պիտի երթանք։
17 Ինչպէս որ Մովսէսին հնազանդութիւն կ'ընէինք, անանկ ալ քեզի հնազանդութիւն պիտի ընենք. միայն թէ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ ըլլայ, ինչպէս որ Մովսէսին հետն
18 էր։ Ամէն մարդ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ, և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես, քու խօսքերդ մեկ չընէ, պիտի մեռցուի. միայն թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Ու Նաւէի որդին Յեսու Աստիմէն երկու մարդ խրկեց՝ ծածկաբար երկիրը լրտեսելու համար, ու անոնց ըսաւ, Գացէք՝ ան երկիրը ու Երիքովը տեսէք. և անոնք գացին ու Ռահաբ անունով պոռնիկ կնկան մը տունը մտան, և հոն մնացին։
2 Անատենը Երիքովի թագաւորին լուր տրուեցաւ՝ ըսելով, Ահա ասգիշեր երկիրը լրտեսելու համար Իսրայէլի որդւոցմէ մարդիկներ եկեր
3 են հոս։ Ու Երիքովի թագաւորը Ռահաբին հրդխրկեց ըսելով, Քեզի եկող ու տունդ մտնող մարդիկը դուրս հանէ. քանզի անոնք եկեր են երկիրը լրտեսելու
4 համար։ Ու կնիկը ան երկու մարդը առաւ պահեց, ու ըսաւ, Իրաւ ան մարդիկը ինծի եկան, բայց ուսկից ըլլալնին չգիտցայ.
5 Ու դռներուն գոցուելու ատենը մութ ատեն ան մարդիկը դուրս ելան. և ան մարդիկներուն ուր երթալը չեմ գիտեր. շուտով անոնց ետևէն
6 կնկէք, որ անոնց հասնիք։ Տակ ինքը տանիքը հանելով զանոնք պահեր էր քթանի եղէգներուն մէջը՝ որ տանիքին վրայ դիզուած ուներ։
7 Ատոր մարդիկը Յորդանանու ճամբով մինչև անցքերը անոնց ետևէն կնկան, և անոնց ետևէն ինկողները դուրս ելլելէն ետքը դուռը գոցեցին։
8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնացած կնիկը տանիքին վրայ անոնց
9 քովը ելաւ, Ու մարդոցը ըսաւ, Ես գիտեմ որ Տէրը ձեզի տուաւ, ու ձեր վախը մեր վրայինկաւ, և ձեր պատճառաւը երկրին բոլոր բնակիչները հալեցան. Քանզի մենք լսեցինք թէ
10 ինչպէս Տէրը ձեր Եգիպտոսէն ելածատենը Կարմիր ծովուն ջուրերը ձեր առջևէն ցամքեցուց. նաև ինչ որ դուք ըրիք Յորդանանու անդիի կողմը Բաշտոց Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն Սեհոնին ու Ովգին որոնք բնաջինջ ըրիք։
11 Ատոր համար մենք լսածնուս պէս սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երեսէն վեհանալնուս համար մեկու մը վրայ համարձակութիւն չմնաց. քանզի ձեր Աստուածդ վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրի վրայ Աստուած անիկայ է։
12 Հիմա կ'աղաչեմ, Տէրոջմով երդուր ըրէք ինծի, որ ես ձեզի ողորմութիւն ընելուս համար, դուք ալ իմ հօրս տանը ողորմութիւն ընէք. և ինծի ճշմարիտ
13 նշան մը տուէք, Որ իմ հայրս, մայրս, եղբայրներս, քոյրերս ու բոլոր անոնց վերաբերնալներըողջ պահի թողուք, և մեր անձը մահուանէ պիտի ազատէք։ Ու ան մարդիկը
14 անոր ըսին, Թէ որ ասիմեր բանը չյայտնէք, ձեր տեղը մեր անձինքը մեռնին. ու երբոր Տէրը երկիրը մեզի տայ, քեզի ողորմութիւն ու հաւատարմութիւն պիտի ընենք։
15 Ատոր զանոնք մկ չուանով մը պատուհանէն վար իջեցուց. (քանզի իր տունը բերդին պարսպին վրայ էր, ու ինքը պարսպին վրայ կը
16 բնակէր.) Ու անոնց ըսաւ, Լեռը գացէք, չըլլայ որ հալածողները ձեզի հանդիպին, ու հոն իրեք օր պահուեցէք, մինչև որ հալածողները ետ դառնան, անկէ ետև ձեր ճամբան գացէք։
17 Ու ան մարդիկը անոր ըսին, Ահա մենք ասմեզի ընելու տուած երդումէդ — Իրողն անպարտ կ'ըլլանք. Երբոր մենք —
18 երկիրը մտնենք, ասկարմիր գերձանէ չուանը ան պատուհանին վրայ կապես, ուսկից որ մեզ իջեցուցիր. և քու հայրդ, մայրդ, եղբայրներդ,

ու քու հօրդ բոլոր տունը քու քովդ
19 ասանը մէջ ժողվես . Ու անոնցմէ
ով որ քու տանդ դռնէն դուրս ելլէ
լէ , անոր արիւնը իր գլխուն վրայ
ըլլայ . Մենք անպարտ ենք . բայց
քու քովդ ասանը մէջ բոլոր եղող-
ներուն թէ որ ձեռք մը դպչի , ա-
նոնց արիւնը մեր գլխուն վրայ ըլ-
20 լայ : Ու թէ որ ասկէ մեր բանը
ծեռ՝ ը յայտնես , ան ատենը քու
մեզի ընելդ տուած երդումդ ան-
21 պարտ կ՝ըլլանք : Ու ինք ըսաւ ,
Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ թող
ըլլայ . և թողուց զանոնք , ու անոնք
գացին . և ան կարմիր լուանը պա-
տուհանին վրայ կապեց :
22 Ու անոնք անկէ լեռնակողմը գա-
ցին , ու հոն իրիք օր նստան , մինչև
որ հալածողները ետ դարձան . ու
հալածողները զանոնք ամէն ճամբու
23 մէջ փնտռեցին , բայց չգտան : Ան
ատենը ան երկու մարդիկը ետ
դառնալով՝ լեռնէն վար իջան , և
անցնելով՝ Նաւէի որդւոյն Յեսուին
գացին , ու իրենց պատահած բոլոր
24 բաները անոր պատմեցին . Ու Յե-
սուին ըսին , Իրաւցընէ Տէրը ան
բոլոր երկիրը մեր ձեռքը տուաւ .
ու ան երկրին բոլոր բնակիչները
մեր երեսէն հալեցան :

Գ Լ . Գ

1 Ու Յեսու առտուանց կանուխ ե-
լաւ . և ինքը ու բոլոր Իսրայէլի
որդիքը Սատիմէն չուեցին , ու
մինչև Յորդանան եկան . և անց-
2 նելէն առաջ հոն իջևան ըրին : Ու
իրիք օրէն ետքը ոստիկանները բա-
3 նակին մէջէն անցան . Ու ժողո-
վուրդին պատուիրելով ըսին , Երբ-
որ ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտին
տապանակը տեսնէք , ու Ղեւտացի
քահանաները՝ որ զանիկայ կը տա-
նին , դուք ալ ձեր տեղերէն ելէք ,
4 ու անոր նայէն գացէք . Բայց ձեր
ու անոր մէջտեղը երկու հազար
կանգունի չափ միջոց պիտի ըլլայ .
անոր չմօտենաք , որ երթալու ճամ-
բանիդ գիտնաք . քանզիասկէ ա-
ռաջ աս ճամբայէն անցած չէք :
5 Ու Յեսու ժողովուրդին ըսաւ ,
Սրբեցէք ձեր անձերը . քանզի Տէրը
վաղը ձեր մէջը հրաշքներ պիտի ը-
նէ : Ինկէ ետև Յեսու քահանա- 6
ներուն խօսեցաւ ըսելով , Ուխտին
տապանակը վերցուցէք , ու ժողո-
վուրդին առջևը անցէք : Ուստի
անոնք ուխտին տապանակը վերցու-
ցին , ու ժողովուրդին առջևէն գա-
ցին :
Ու Տէրը ըսաւ Յեսուին , Այ- 7
օր պիտի սկսիմ բոլոր Իսրայէլին
աչքին առջևը քեզ մեծցընելու , որ
գիտնան թէ ինչպէս որ Մովսէսին
հետ էի , քեզի հետ ալ այնպէս պի-
տի ըլլամ : Հիմա դուն ուխտին 8
տապանակը վերցընող քահանանե-
րուն պատուիրելով ըսես , Երբոր
Յորդանանու ջուրին եզերքը հաս-
նիք , Յորդանանու մէջը կայնե-
ցէք :
Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ը- 9
սաւ , Հոս մօտեցէք , և ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքերը մտիկ ըրէք :
Ու Յեսու ըսաւ , Այսով պիտի գիտ- 10
նաք , որ կենդանի Աստուածը ձեր
մէջն է , ու ձեր առջևէն Քանանա-
ցիները , Հետացիները , Խևացի-
ները , Փերեզացիները , Գերգե-
սացիները , Ամորհացիները ու Յե-
բուսացիները բոլորովին պիտի վռ-
ընտէ . Հմա բոլոր երկրիս Տէրոջը 11
ուխտին տապանակը ձեր առջևը
պիտի անցնի Յորդանանու մէջ .
Ու հիմա դուք Իսրայէլի ցեղերէն 12
տասներկու մարդ առէք՝ ամէն ցե-
ղէն մէկմէկ մարդ . Ու երբոր բո- 13
լոր երկրիս Տէրոջը տապա-
նակը վերցընող քահանայից ոտքերը
Յորդանանու ջուրին մէջը մտնեն ,
Յորդանանու ջուրը պիտի կտրի ,
ու վերէն իջնող ջուրը կարկառա-
կոյտի մը պէս պիտի կայնի :
Ու երբոր ժողովուրդը Յորդա- 14
նանէն անցնելու համար իրենց վր-
բաններէն չուեցին , ուխտին տապա-
նակը վերցընող քահանաները ժո-
ղովուրդին առջևէն Իերիքովին . Ու 15
տապանակը վերցընողները մինչև
Յորդանան հասնելով՝ տապանակը
վերցընող քահանաներուն ոտքերը
ջուրին եզերքը մտուածին պէս՝

(Քանզի որ Հունձքի բոլորը ժամանակը Յորդանանու ետրը առատանալով իր բոլոր եզերքները կը կո-
16 խէ,) Ան առնոր վերէն իջնող ջուրը կայնեցաւ, ու Սարեթանին քովը եղող Ադամ քաղաքէն շատ հեռու կարկառակոյտի մը պէս բարձրացաւ. ու դաշտի ծովը՝ այսինքն Աղի ծովը իջնողը լմընցաւ կտրեցաւ. և ժողովուրդը Երիքովի դիմացը անցաւ:
17 Ու Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցընող քահանաները Յորդանանու մէջը ցամաքի վրայ հաստատ կայնեցան. ու բոլոր Իսրայէլը ցամաքով անցաւ, մինչև որ բոլոր ժողովուրդին Յորդանանէն անցնիլը լմընցաւ:

ԴԼ. Դ

1 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին Յորդանանէն անցնիլը լմընցաւ, Տէրը խօսեցաւ Յեսուին ու ըսաւ,
2 Ժողովուրդէն տասուերկու մարդ առէք, ամէն ցեղէն մէյմէկ մարդ,
3 Ու անոնց պատուիրելով ըսէք, Կոկէ Յորդանանու մէջէն՝ քահանայից ոտքերուն ամուր կեցած տեղէն՝ ձեզի տասուերկու քար վերցուցէք, և զանոնք ձեր հետը տարէք, ու դրէք ան տեղը՝ ուր որ աս գիշեր ի-
4 ջնան պիտի ընէք: Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցմէ իր որոշած տասուերկու մարդիկը կանչեց, ամէն
5 ցեղէն մէյմէկ մարդ. Ու Յեսու անոնց ըսաւ, Յորդանանու մէջը ձեր Տէր Աստուծոյն տապանակին առջևը անցէք, ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւովը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ուսերուն վրայ մէյմէկ
6 քար վերցուցէք անէ. Որ ասիկայ ձեր մէջը նշան ըլլայ. ետքը երբոր վաղը ձեր որդիքը յիշել հարցընելու ըլլան
7 ու ըսեն թէ Ձեզ քարերը ի՞նչ պիտի ըլլան ձեզի. Անոնց ըսէք, Քանզի Տէրոջը ուխտի տապանակին առջևէն Յորդանանու ջուրերը կտրուեցան. երբոր անիկայ Յորդանանէն կ'անցնէր Յորդանանու ջուրը կտրեցաւ. ու աս քարերը Իսրայէլի որդւոց մէջը յիշատակի համար
8 պիտի ըլլան յաւիտեան: Ու Իսրայէլի որդիքը Յեսուին պատուիրածին պէս ըրին. ու Յորդանանու մէջէն տասուերկու քար առին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւովը, ինչպէս որ Տէրը Յեսուին հրամայեր էր, և զանոնք իրենց հետը իջևանի տեղը տարին, ու հոն դրին:
9 Ու Յեսու ուրիշ տասուերկու քար ալ կանգնեց Յորդանանու մէջը, ուխտին տապանակը վերցընող քահանայից ոտքերուն կեցած տեղը, ու մինչև աս օրս հոն են:
10 Ու տապանակը վերցընող քահանաները Յորդանանու մէջը կայնեցան, մինչև որ լմընցաւ ան բոլոր խօսքը, որն որ Տէրը Յեսուին պատուիրեց ժողովուրդին ըսելու, ինչպէս որ Մովսէս Յեսուին պատուիրեր էր. և ժողովուրդը արտորալով անցաւ:
11 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին անցնիլը լմընցաւ, ան առնը Տէրոջը տապանակը ու քահանաները ժողովուրդին առջևը անցան:
12 Ու Ռուբինի որդիքը ու Գադի որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը բապատրաստեալ՝ Իսրայէլի որդւոցը առջևը անցան, ինչպէս որ Մովսէս
13 անոնց ըսեր էր. Պատառաւոր հազարի չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը առջևը պատերազմի համար Երիքովի դաշտը անցան:
14 Այն օրը Տէրը բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առջևը Յեսուն մեծցուց, ու անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ Մովսէսին վախցածնուն պէս
15 անկէ կը վախնային: Ու Տէրը
16 խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսելով, Ա՛կայ Յորդանան տապանակը վերցընող քահանաներուն հրամայէ որ Յորդանանէն ելլեն:
17 Ուստի Յեսու քահանաներուն հրամայեց ու ըսաւ, Յորդանանէն ելէք:
18 Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցընող քահանաները Յորդանանու մէջէն ելան, և քահանայից ոտքերուն թաթերը ցամաքի վրայ կոխեցին, Յորդանանու ջուրը իր տեղը դարձաւ, ու առջիններն պէս իր բոլոր եզերքներուն վրայ քալեց:
19 Ու առաջին ամսուն տասներորդ

ջը՝ ժողովուրդը Յորդանանէն
դուրս ելլելով , Կաղգաղայի մէջ
Երիքովի արեւելեան կողմը իջևան
20 ըրին : Եւ ան տասներկու քարը՝
որ Յորդանանէն առեր էին , Յեսու
21 Կաղգաղայի մէջ կանգնեց . Եւ Իս-
րայէլի որդւոցը խօսեցաւ ըսելով ,
Ալաղը թէ որ ձեր որդիքը իրենց
հայրերուն հարցընելու ըլլան ու ը-
սեն թէ Ա՛ս քարերը ի՞նչ են .
22 Ձեր ազգը խնացընէք ըսելով ,
Իսրայէլ ասս Յորդանանէն ցամա-
23 քով անցաւ . Որովհետև ձեր Տէր
Աստուածը ձեր առջևէն Յորդանա-
նու ջուրերը ցամքեցուց մինչև որ
գուք անցաք , ինչպէս որ ձեր Տէր
Աստուածը կարմիր ծովուն մէջն
ալ ըրաւ , որն որ ցամքեցուց մեր
առջևէն մինչև որ մենք անցանք .
24 Որպէս զի երկրիս ամէն ազգերը
գիտնան որ Տէրոջը ձեռքը զօրաւոր
է , և դուք ձեր Տէր Աստուծմէն
միշտ վախնաք :

ԳԼ . Ե

1 Եւ երբոր լսեցին Ամորհացւոց բո-
լոր թագաւորները , որոնք Յոր-
դանանու ասդին արևմտեան կողմը
իջ բնակէին , ու Քանանացւոց բոլոր
թագաւորները , որոնք ծովեզերքին
քովը իջ բնակէին , թէ Տէրը Իս-
րայէլի որդւոցը առջևէն մինչև ա-
նոնց անցնիլը Յորդանանու ջուրերը
ցամքեցուցեր է , անոնց սիրտը հա-
լեցաւ , ու Իսրայէլի որդւոցը երե-
սէն անոնց վրայ համարձակութիւն
չմնաց :
2 Ան ատենը Տէրը Յեսուին ըսաւ ,
Քեզի գայլախազէ դանակներ շինէ ,
ու դարձիր Իսրայէլի որդիքը նորէն
3 թլփատէ : Եւ Յեսու իրեն գայլա-
խազէ դանակներ շինեց , ու Խլուր
անթլփատութեանց **ըսուաւ** **փոց**
4 Իսրայէլի որդիքը թլփատեց : Եւ ասէ
պատճառը , որուն համար Յեսու
պանծ թլփատեց . Եգիպտոսէն ե-
լած բոլոր ժողովուրդին արուները՝
ամէն պատերազմող մարդիկը Ե-
գիպտոսէն ելլելէն ետքը անապա-
5 տին մէջ ճամբան մեռան . Եւ բո-
լոր ելած ժողովուրդը թլփատուած
էր . բայց Եգիպտոսէն ելլելէն ետ-
քը անապատին մէջ ճամբան ծնած
բոլոր ժողովուրդը չթլփատեցին :
6 Քանզի Իսրայէլի որդիքը քառասուն
տարի անապատին մէջը պտըտե-
ցան , մինչև որ Տէրոջը խօսքին չա-
պանդութիւն չընող բոլոր ազգը՝
այսինքն պատերազմական մարդիկը
սպառեցան . որովհետև Տէրը ա-
նոնց երդում ըրաւ որ բնաւ անոնց
չցուցընէ ան երկիրը՝ ան կաթ ու
մեղր բղխող երկիրը , որն որ Տէրը
անոնց հայրերուն երդում ըրեր էր
մեզի տալու :
7 Եւ ասոնք անոնց տեղը
անոնց զաւակները հանեց , ու զա-
նոնք թլփատեց Յեսու . քանզի ան-
թլփատ էին , որովհետև ճամբուն
8 մէջ թլփատած չէին զանոնք : Ու
երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփա-
տութիւնը լմընցաւ , բանակին մէջ ի-
րենց տեղը նստան , մինչև որ ողջ
9 ացան : Ուստի Տէրը Յե-
սուին ըսաւ , Այսօր Եգիպտոսի
նախատինքը ձեր վրայէն վերցուցի .
ուստի ան տեղին անունը մինչև ա-
օրս Կաղգաղա ըսուեցաւ :
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը Կաղգաղայի մէջ
բանակեցան . ու ամսուն չորեքտա-
սաներորդ օրը իրիկուան դէմ Ե-
րիքովի դաշտերուն մէջ զատիկը
ըրին :
11 Եւ զատկին հետևեալ օրը
ան երկրին պտուղէն բաղարջ կե-
րան , ու նոյն օրը բոհրած ցորեն ալ
կերան :
12 Եւ հետևեալ օրը երբոր ան երկ-
րին պտուղէն կերան , մանանան դա-
դարեցաւ . ու անկէ ետքը Իսրայէլի
որդւոցը համար՝ ալ մանանայ չեր
գտնուեր . և ան տարին Քանանու
երկրին պտուղէն կերան :
13 Եւ երբոր Յեսու Երիքովի մօ-
էր , աչքերը վերցընելով տեսաւ որ
ահա իր դիմացը մէկ մարդ մը կայ-
ներ էր , և անոր ձեռքը մերկ սուր
մը կար . ու Յեսու անոր մտենալով
անոր ըսաւ , Քեզմէ՞ ես , թէ մեր
թշնամիներէն ես .
14 Եւ անիկայ ը-
սաւ , Ոչ , այլ ես Տէրոջը զօրա-
վարն եմ , ա՛ հիմա եկայ : Եւ
Յեսու երեսի վրայ գետինը խնկաւ
ու երկրպագութիւն ըրաւ , և անոր

բասւ , Եմ տէրս իր ծառային ի՞նչ
15 կը հրամայէ : Եւ Տէրոջը զօրա-
վարը Յեսուին ըսաւ , Ոտքերդ կո-
ղնիներդ հանէ , քանզի կայնած տեղդ
սուրբ է . և Յեսու այնպէս ըրաւ :

ԳԼ. Ը.

1 Եւ Եհրիքով Իսրայէլի որդւոցը
պատճառաւ ամուր կերպով մը
փակուած էր . ելլող ու մտնող
2 չկար : Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ ,
Տես , Եհրիքովը ու անոր թագա-
ւորը և զօրաւոր կորիձները քու
3 ձեռքդ տուի : Եւստի ամէն պա-
տերազմական մարդիկը քաղաքին
բոլորտիքը դառնալով , մէկ ան-
գամ քաղաքին բոլորտիքը պտր-
4 տիք . վեց օր ասանկ ընես : Եւ
տապանակին առջևը եօթը քահա-
նայ եօթը Յոբելեան փողերը առ-
նեն . ու եօթներորդ օրը քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտր-
տիք , և քահանաները փողերը ֆչե-
5 ցընեն . Եւ երբոր Յոբելեան եղ-
ջիւրները երկար ֆչեցընեն , և դուք
փողերուն ձայնը լսէք , բոլոր ժող-
վուրդը մեծ աղաղակ մը հանէ . և
քաղաքին պարիսպները վար պիտի
իյնան , ու ժողովուրդին ամէն մէկը
չիտակ առաջ էրթալով ներս պիտի
մտնէ :

6 Եւ Նաւէի որդին Յեսու քա-
հանաները կանչէց ու անոնց ը-
սաւ , Ուխտին տապանակը վերցու-
ցէք , ու Տէրոջը տապանակին առ-
ջևէն եօթը քահանայ եօթը Յոբե-
7 լեան փողեր առնեն : Ժողո-
վուրդին ըսաւ , Ելցէք ու քա-
ղաքին բոլորտիքը պտըտեցէք , և
պինուորները Տէրոջը տապանակին
8 առջևը անցնին : Եւ երբոր Յեսու
ժողովուրդին պատուիրեց , եօթը
քահանաները , որ եօթը Յոբելեան
փողերը ունէին , Տէրոջը առջևը
անցնելով փողերը ֆչեցուցին , ու
Տէրոջը ուխտին տապանակը անոնց
ետևէն կ'երթար :

9 Եւ պինուորները փողերը ֆչեց-
նող քահանաներուն առջևէն կ'եր-
թային , բայց վերջապահները տա-
պանակին ետևէն . ու փողերը
ֆչեցընելով կ'երթային :
10 Եւ Յեսու ժողովուրդին պատուի-
րելով ըսաւ , Չնաւ աղաղակ մի
հանէք , և ձայներնիդ լսուի , ու
ձեր բերնէն խօսք մը ելլէ , մինչև
ան օրը որ ես ձեզի ըսեմ թէ Ա-
ղաղակ հանեցէք . ան ատենը աղա-
ղակեցէք :
11 Ուստի Տէրոջը տապա-
նակը քաղաքին բոլորտիքը մէկ ան-
գամ պտրտելէն ետև բանակը դար-
ձան , ու գիշերը բանակին մէջը
մնացին :
12 Եւ Յեսու առտուանց կանուխ
ելաւ , ու քահանաները Տէրոջը
տապանակը վերցուցին :
13 Եւ եօթը
Յոբելեան փողերը կրող եօթը քա-
հանաները Տէրոջը տապանակին առ-
ջևէն կ'երթային՝ փողերը ֆչեցնե-
լով , ու զինուորները անոնց առ-
ջևէն կ'երթային , ու վերջապահները
Տէրոջը տապանակին ետևէն . և փո-
հանոնք փողերը ֆչեցընելով կ'եր-
թային :
14 Երկրորդ օրն ալ քաղա-
քին բոլորտիքը մէկ անգամ պտր-
տելով՝ բանակը դարձան . վեց օր
այսպէս ըրին :
15 Եւ եօթներորդ օրը
կանուխ ելլան՝ արշալուսին ծագած
ատենը , ու քաղաքին բոլորտիքը
եօթը անգամ պտըտեցան նոյն կեր-
պով . միայն թէ ան օրը քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտըտե-
ցան :
16 Եւ եօթներորդ անգամին
երբոր քահանաները փողերը ֆչե-
ցուցին , Յեսու ժողովուրդին ը-
սաւ , Աղաղակեցէք , քանզի Տէրը
ձեր քաղաքը ձեր ձեռքը տուաւ :
17 Եւ քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը
եղածը Տէրոջմէ նզոված ըլլան .
միայն Ռախաբ պոռնիկը մեր խրկած լրտեսները պահելուն համար
ողջ մնայ , թէ ինքը և թէ իրեն
հետ տանը մէջ բոլորը եղողները :
18 Բայց դուք ամէն կերպով զգուշա-
նաք նզովածէն . չըլլայ որ նզովածէն
առնելով դուք ալ նզոված ըլլաք ,
ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ
ձգելով , պանիկայ նեղութեան հան-
դըպցընէք :
19 Եւ բոլոր արծաթը
ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ ա-
մաններուն Տէրոջը համար սուրբ ը-
լլան . Տէրոջը գանձը մտնեն :

20 Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց, որովհետև փողերը հնչեցան. ու երբոր ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց, ու ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց, պարիսպները վար ինկան. և ժողովուրդին ամէն մէկը չիտակ առաջ քաղաքը մտնելով՝
21 քաղաքը առին. ու բոլոր քաղաքին մէջը եղողը՝ այր և կին, երիտասարդ և ծեր, արջառ, ոչխար ու էշ, սուրի բերնէ սրսընելով կոր-
22 սընցուցին: Յես Յեսու ան երկիրը լրտեսող երկու մարդոցն ըսաւ, Ան պոռնիկ կնկանը տունը գացէք, ու ինչպէս որ անոր երդում ըրիք, կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը ան-
23 կէ դուրս հանեցէք: Ուստի ան լրտես երիտասարդները գացին, ու Րահաբը և անոր հայրը ու մայրը ու եղբայրները և անոր ամէն ունեցածը դուրս հանեցին, ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հանեցին, և զանոնք Իսրայէլի բանակին դուրսը
24 կեցուցին: Ու քաղաքը և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին. միայն արծաթը ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ ամաններըը Տէրոջը տանը գանձին մէջը դրին:
25 Ուստի Յեսու ողջ պահեց Րահաբ պոռնիկը ու անոր հօրը տունը և անոր ամէն ունեցածը. ու անիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր. քանզի անիկայ պահեց ան լրտեսները՝ որոնք Յեսու խրկեր էր Երիքովը լրտեսելու համար:
26 Ու ան առեն Յեսու երդում ընելով ըսաւ, Տէրոջը առջեւ անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ ելլէ ու աս Երիքով քաղաքը շինէ. իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ, ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ:
27 Ու Տէրը Յեսուին հետ էր, ու անոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ:

ԳԼ. Ը

1 Բայց Իսրայէլի որդիները նզովքի վրայով յանցանք գործեցին. քանզի Յուդայի ցեղէն Զաբդիի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Ախար նզովածէն առաւ, ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբոքեցաւ:

2 Ու Յեսու Երիքովին մարդիկ խրկեց դէպ ի Գայի, որ Րեթաւանին մօտ է, Րեթէլին արեւելեան կողմը, և խօսեցաւ անոնց ըսելով, Ելէք ու ան երկիրը լրտեսեցէք. և ան մարդիկը ելան ու Գային լրտեսեցին: 3 Ու Յեսուին դարձան ու անոր ըսին, Ողջը ժողովուրդը չելլէ, հոգ երկու կամ իրէք հազար մարդու չափ ելլեն, ու Գային զարնեն. բոլոր ժողովուրդը հոն տանելով մի յոգնեցըներ. քանզի անոնք քիչ են: 4 Ուստի ժողովուրդէն իրէք հազարի չափ մարդ հոն ելան, բայց Գայիի մարդոցը առջեւէն փախան. 5 Ու Գայիի մարդիկը անոնցմէ երեսունուվեց մարդու չափ զարկին, քանզի զանոնք դրանը առջեւէն մինչև Սեբարիմ հալածեցին, ու զա՛ի վայրին վրայ զանոնք զարկին. ուստի ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ:

6 Ու Յեսու իր հանդերձները պատռելով Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսին վրայ գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն, թէ ինքը և թէ Իսրայէլի ծերերը, ու իրենց գլուխն վրայ հող ցանեցին: 7 Ու Յեսու ըսաւ, Ա՜հ, Տէր Եհովայ, ինչո՞ւ համար աս ժողովուրդը Յորդանանու անդիի կողմը անցուցիր, որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնես, ու մեզ կորսընցընես. երանի թէ Յորդանանու անդիի կողմը գոհ ըլլալով մնայինք: 8 Ա՜հ Տէր, Իսրայէլ իր թիկնամիներուն առջեւը կռնակ դարձընելէն ետեւ՝ ալ ես ինչ ըսեմ, 9 Որովհետեւ Քանանացիները ու երկրին բոլոր բնակիչները լսելով՝ մեզ պիտի պաշարեն, ու մեր անունը երկրիս վրայէն բոլորովին պիտի վերցընեն. ան ատենը քու մեծ անունդ ինչ պիտի ընես:

10 Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ, Ոտքի վրայ ելլէր. ինչո՞ւ համար այսպէս

11 երեսիդ վրայ ինկնէր ես . Իսրայէլ մեղք գործեց , և իմ անունս հրամայած ուխտս զանց ըրին . քանզի նզովածէն առին , ու գողութիւն ըրին , և սուտ գրուցեցին , ու նաև իրենց
12 կարասիքներուն մէջը դրին . Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջևը կենալ . իրենց թշնամիներուն առջևը կռնակ պիտի դարձընեն , քանզի նզոված եղան . և ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ , թէ որ դուք նզովածը ձեր
13 մէջէն բնաջինջ չընէք : Ելէր Յոզվէդը սրբէ , ու ըսէ , Ա՛ղաւնան համար սրբուեցէք , քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛վ Իսրայէլ , ձեր մէջը նզոված կայ . մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցընէք , քու թշնամիներուդ առջևը պիտի չկրնաս կենալ :
14 Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մատնաք , ու Տէրը որ ցեղը վճռով բռնելու ըլլայ , անիկայ իր ազգատոհմներովը մատնայ . և Տէրը որ ազգատոհմը բռնելու ըլլայ , անիկայ իր տուներովը մատնայ . ու Տէրը որ տունը բռնելու ըլլայ , անիկայ
15 իր մարդիկներովը մատնայ . Ու ով որ նզովածով բռնուի , կրակով պիտի այրուի , թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը . քանզի Տէրոջը ուխտը զանց ըրաւ , ու Իսրայէլի մէջ անպատմութիւն ըրաւ :
16 Ուստի Յեսու առտուանց կանուխ կեցաւ , ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մատուցուց , և Յուդայի ցեղը բռնուեցաւ .
17 Ու Յուդայի ազգատոհմները մատուցընելուն , Զարայեանց ազգատոհմը բռնուեցաւ . ու Զարայեանց տոհմը մարդիկներովը մատուցընելուն , Զաբդին բռնուեցաւ .
18 Ետքը անոր տունը մարդիկներովը մատուցընելուն , Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Աքարը բռնուեցաւ :
19 Ըսաւ Յեսու Աքարին , Որդիս , հիմա Իսրայէլի Տէր Աստուածոյն փառը տուր , ու խոստովանէ անոր , և քու ըրածդ հիմա ինծի յայտնէ , ինծմէ մի պահեր :
20 Ու Աքար պատասխան տուաւ Յեսուին և ըսաւ , Իրաւցընէ ես Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցի , ու ասանկ ասանկ բան մը ըրի .
21 Որովհետև աւարին մէջը մէկ աղտոր բանուած Բաբելոնի վերարկու մը , ու երկու հարիւր սիկղ արծաթ , և հինգ սիկղի ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը տեսայ , ու անոնց ցանկալով առի . և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին տակը պահուած են , ու արծաթը անոր տակն է :
22 Ուստի Յեսու լրաբերներ խրկեց . ու անոնք վրանը վազեցին . և ահա վրանին մէջը պահուած էր , ու արծաթը անոր տակն էր . Ու զանոնք վրանին մէջէն առնելով Յեսուին ու
23 բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին , և զանոնք Տէրոջը առջևը դրին :
24 Ան առնեը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Զարայեան Աքարը ու ան արծաթը և վերարկուն , ու ոսկի լեզուն և անոր տղաքը , աղջիկները , արջառները , էշերը , ոչխարները , վրանը ու անոր ամէն բանը առին , և զանոնք Աքորվոլի ձորը հանեցին :
25 Ու Յեսու ըսաւ , Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր . Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ . ուստի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու զանոնք քարերով քարկոծելէն ետև կրակով այրեցին :
26 Ետքը անոր վրայ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ է Հեռու մինչև այս օրս : Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադրեցաւ . ասոր պատճառաւ ան տեղին անունը Աքորվոլի ձոր ըսուեցաւ մինչև այս օր :

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ , Մի վախնար , ու մի զարհուրիր . բոլոր պատերազմող մարդիկներդ հետդ առ , ու ելլէր դէպ՚ի Գայի դնա . ահա Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռդ տուի .
2 Ու Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ պէս , Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես , միայն թէ

անոր աւարը ու անասուններըը ձեզի առնէք : Պաղաքին եւեւի կողմէն դարաններ պատրաստես : Ուստի Յեսու ու բոլոր պատերազմող մարդիկը ոտք ելան , որ Գայիի վրայ երթան . և Յեսու երեսուն հազար զօրաւոր մարդ ընտրեց , ու զանոնք գիշերով խրկեց . Ու անոնց պատուիրելով ըսաւ , Նայեցէք , դուք քաղաքին եւեւէն ան քաղաքին համար դարանի մէջ պիտի նստիք . քաղաքէն շատ մի հեռանաք , և ամէնքնիդ ալ պատրաստ ըլլաք . Ու ես իմ հետս եղող բոլոր ժողովուրդով քաղաքին պիտի մօտենամ . ու երբ որ անոնք առջի անգամին պէս մեզի դէմ ելլեն , անոնց առջևէն պիտի փախչինք . Ու անոնք մեր եւեւէն պիտի ելլեն , մինչև որ զանոնք քաղաքէն զատենք . որովհետև անոնք պիտի ըսեն Թէ Մեր առջևէն փախան առջի անգամին պէս . ու մենք անոնց առջևէն պիտի փախչինք : Ան ատենը դուք դարանէն ելլէք , ու քաղաքը առնէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը պիտի տայ : Ու երբոր քաղաքը առնէք , քաղաքը կրակով այրէք . Տէրոջը ըսածին պէս ընէք . ահա ձեզի պատուիրեցի : Ու Յեսու զանոնք խրկեց , ու անոնք գացին դարանը նստան Բեթելի ու Գայիի մէջտեղը , Գայիի արևմտեան կողմէն . և Յեսու ան գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց :

Ու Յեսու առտուանոյ կանուխ ելաւ ու ժողովուրդը աչքէ անցուց , և ինքը Իսրայէլի ծերերուն հետ ժողովուրդին առջևէն դէպ՝ի Գայի գնաց . Ու իր հետը եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներն ալ ելան , ու մօտենալով քաղաքին առջևը գացին , ու Գայիի հիւսիսային կողմը բանակեցան . և անոնց ու Գայիի մէջտեղը մէկ ձոր մը կար : Ու հինգ հազարի չափ մարդ առաւ , ու զանոնք դարանի մէջ նստեցուց Բեթելի ու Գայիի մէջտեղը քաղաքին արևմտեան կողմը : Ու ժողովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը դրաւ բոլոր բանակը , ու քաղաքին արևմտեան կողմը դարանը . և Յեսու ան գիշերը ձորին մէջը գնաց :

Ու երբոր Գայիի թագաւորը 14
զանիկայ տեսաւ , քաղաքին մարդոցմովը շուտով ու կանուխ դուրս ելաւ , որ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը որոշ ժամանակով մը դաշտի վրայ Իսրայէլի դէմ պատերազմին , ու չէր գիտեր որ քաղաքին եւեւը իրեն համար դարան պատրաստուած էր : Ու Յեսու ու բոլոր 15
Իսրայէլ անոնց առջևը զիրենք զարնուածի պէս ցուցընելով՝ անապատին ճամբան փախան : Ու քաղաքին մէջը եղող բոլոր ժողովուրդը ժողվուելցաւ որ զանոնք հալածեն , ու Յեսուին եւեւէն խյնալով քաղաքէն զատուեցան : Ու Գայիի 17
ու Բեթելի մէջ մարդ չմնաց՝ որ Իսրայէլին եւեւէն չելլէ . ուստի քաղաքը բաց թողուցին , ու Իսրայէլին եւեւէն խնկան :

Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ , Ձեռքդ 18
եղած նիզակը դէպ՝ի Գայի երկընցոյց . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ պիտի տամ . և Յեսու ձեռքը եղած նիզակը դէպ՝ի քաղաքը երկընցոյց . Ու դարանակալները շուտով իրենց տեղէն ելան , և անիկայ իր ձեռքը երկընցուցածին պէս , վազեցին քաղաքը մտան ու առին անիկայ , և շուտով մը քաղաքը կրակով բռընկցուցին : Ու Գայիի 20
բնակիչները եւեւնին դարձան տեսան որ ահա քաղաքին ծուխը մինչև երկինքը կ՝ելլէր . և անոնք հոս կամ հոն փախչելու կարողութիւն չունեին . ու անապատը փախչող ժողովուրդն ալ իր եւեւէն խնկողները վրայ դարձաւ : Ու Յեսու ու 21
բոլոր Իսրայէլ երբոր տեսան որ դարանակալները քաղաքը առին , ու քաղաքին ծուխը վեր կ՝ելլէր , իրենք ալ ետ դարձան , ու Գայիի մարդիկը զարկին : Ասոնք 22
ալ քաղաքէն անոնց դէմը ելան . ուստի մէկ կողմանէ ասոնք ու միւս կողմանէ ալ անոնք բռլալով , Գայիի մարդիկը Իսրայէլացւոց

մէջտեղը մնացին . ու զանոնք զար-
կին մինչև որ անոնցմէ մարդ մը
23 ողջ չմնաց ու չազատեցաւ : Իսկ
Կայիի թագաւորը ողջ բռնեցին , ու
զանիկայ Յեսուին բերին :
24 Ու երբոր Իսրայէլացիք Կայիի
բոլորը բնակիչները՝ դիրնէք հալա-
ծողները դաշտին ու անապատին
մէջ ջարդեցին , ու անոնց ամէնքն
ալ սուրի բերնէ իյնալով հատան ,
բոլոր Իսրայէլացիք Կայի դարձան ,
ու զանիկայ սուրի բերնէ անցուցին :
25 Իսկ ան օրը ինկածներուն ամէնը՝
թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ մարդ ,
տասուերկու հազար էր , այսինքն
26 Կայիի բոլոր մարդիկը : Ու
Յեսու նիզակով երկընցուցած ձեռ-
քը ետ չքաշեց մինչև որ Կայիի
բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ :
27 Հայց Իսրայէլացիք անասուններն
ու քաղաքին աւարը իրենց առին ,
Տէրոջը Յեսուին հրամայած խօսքին
28 համեմատ : Իսկ Յեսու Կային այ-
րեց , ու զանիկայ մշտնջենաւոր ա-
ւերակներու դէզ ըրաւ մինչև այս-
29 օր . Իսկ Կայիի թագաւորը ծառէ
մը կախեց մինչև իրիկուն . ու ա-
րեւը մտնելուն՝ Յեսու հրամայեց որ
անոր մեռած մարմինը ծառէն վար
իջեցընեն . և զանիկայ քաղաքին
դրանը առջևը նետեցին , ու անոր
վրայ մեկ մեծ քարակոյտ մը դիզե-
ցին , որ կը կենայ մինչև այսօր :
30 Յն ատենը Յեսու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն սեղան մը շինեց Կերբաղ
31 լեռան վրայ , ինչպէս որ Տէրոջը
ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
պատուիրեր էր . — Մովսէսին օրի-
նաց գրքին մէջի գրուածին պէս՝
Յեսու — սեղանը ամբողջ քարերէ
շինեց , որոնց վրայ երկաթ չէր գը-
պած . և անոր վրայ Տէրոջը ողջա-
կէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
32 մատուցին : Իսկ հոն ան քարերուն
վրայ գրեց Մովսէսին օրինաց գրէն
օրինակը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը
33 առջևը գրեց : Ու բոլոր Իսրայէլ
և անոնց ծերերը ու ոստիկանները
և դատաւորները տապանակին մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն՝ Տէրոջը
ուխտին տապանակը վերցընող Ղե-
տացի քահանաներուն առջևէն կ'եր-
թային , թէ օտարականները և թէ
բնակիչները . անոնց կէսը Կարիզին
լեռանը կողմը՝ ու կէսն ալ Կերբաղ
լեռանը կողմը կայնեցան , ինչպէս որ
Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր
էր առաջ որ Իսրայէլի ժողովուրդը
օրհնեն : Իսկ անկէ ետև օրէնքին բոլոր 34
խօսքերը կարդաց , թէ օրհնութիւն-
ները և թէ անէծքները , ինչ որ
գրուած էր օրինաց գրքին մէջը :
Մովսէսին բոլոր պատուիրածներէն 35
բնաւ խօսք մը չմնաց , որ զանիկայ
Յեսու Իսրայէլի բոլոր ժողովին
և անոնց կիներուն ու տղաքներուն
և անոնց մէջը պտրտող օտարակա-
նին առջևը չկարդայ :

ԳԼՈՒԽ Թ

Ու երբոր Յորդանանու ասդիի 1
կողմը եղող բոլոր թագաւորնե-
րը՝ որոնք լեռան վրայ , դաշտի վրայ ,
ու մեծ ծովուն բոլոր եզերքը մինչև
Լիբանանին դիմացը կը բնակէին ,
այսինքն Քետացիք , Ամորհացիք ,
Քանանացիք , Փերեզացիք , Խևա-
ցիք ու Յերուսացիք — բոլորը
լսեցին , Միաբանութեամբ ժող- 2
վուրդացան՝ որ Յեսուին ու Իսրայէլին
դէմ պատերազմին :
Հայց Կաբաւոնի բնակիչները 3
երբոր լսեցին ինչ որ Յեսու Երի-
քովին ու Կայիին ըրեր էր , Իրենք 4
ալ վարպետութիւն մը բանեցու-
ցին . գացին պաշարներ պատրաս-
տեցին , ու իրենց էշերուն վրայ հին
քուրձեր , ու հին՝ պատռած ու
կարկըտած գինիի տիկեր դրին , Ու 5
իրենց ոտքերուն կօշիկները հինցած
ու կարկըտած էին , ու վրանին ալ
հին լաթեր — էին . և բոլոր իրենց
պաշար — հացը չորցած — մկըլած էր . Ու բանակը գացին Յե- 6
սուին Գաղգաղայի մէջ , և անոր
ու Իսրայէլի մարդոցն ըսին ,
Մենք հեռու երկրէ կու գանք .
ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակ-
ցութիւն ըրէք : Յն ատենը Ի- 7
սրայէլի մարդիկը ան Եւացիներուն
ըսին , Գուցէ դուք մեր մէջը կը

բնակիք , ու ձեզի հետ ինչպէս
8 դաշնակցութիւն ընենք : Ասյց ա-
նոնք Յեսուին ըսին , Մենք քու
ծառաներդ ենք . և Յեսու անոնց
ըսաւ , Ուրկէ՞ էք , և ինչկից
9 կու գաք . Ու անոր ըսին , Քու
ծառաներդ խիստ հեռու երկրէ ե-
կած են քու Յեհովայ Աստուծոյդ ա-
նուանը համար , քանզի անոր համ-
բաւը ու Եգիպտոսի մէջ բոլոր ը-
10 րածները լսեցինք . Ու նաև Հոր-
դանանու անդիի կողմը Բեհոզ Ա-
մորհացւոց երկու թագաւորներուն՝
Հեսբոնի Սիհոն թագաւորին ու
Աստարովթի Բեհոզ Հասանի Ովգ
թագաւորին դէմ բոլոր ըրած բա-
11 ները լուեցինք . Ու մեր ծերերը ու
մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի
խօսեցան ու ըսին , Ձեռքերնիդ
ճամբու համար պաշար առէք , և
գանոնք դիմաւորելու գացէք , ու ա-
նոնց ըսէք , Մենք ձեր ծառաներն
ենք , հիմա մեզի հետ դաշնակցու-
12 թիւն ըրէք : Այն օրը որ մենք
ելանք ձեզի գալու համար , աս պա-
շարի հացերնիս մեր տուներէն տաք
առինք , և ահա հիմա չորցած ու
13 մղլած են . Ու աս գինիի տիկերը
նոր էին , երբոր լեցուցինք , բայց
ահա պատռած են . ու աս մեր հան-
դերձները և կօշիկները ճամբուն
խիստ երկայնութեանը համար հին-
14 ցան : Ու անոնց պաշարին նայե-
լով ան մարդիկը ընդունեցին ,
15 ու Տէրոջը չհարցուցին : Ու Յե-
սու անոնց հետ խաղաղութիւն ը-
րաւ , ու անոնց ուխտեց որ զանոնք
ապրեցընէ . և ժողովքին իշխաններն
ալ անոնց երդում ըրին :
16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն
ընելէն իրիք օր ետքը լսեցին որ ա-
նոնք իրենց դրացիներն են , ու իրենց
17 մէջը կը բնակին : Ու Իսրայէլի
որդիքը չուելով՝ երրորդ օրը անոնց
քաղաքները մտան . ու անոնց քա-
ղաքները Գաբաւոն , Կեփիրա , Բե-
18 րոթի և Կարիաթիարիմ էին : Ու
Իսրայէլի որդիքը զանոնք չզարկին .
քանզի ժողովքին իշխանները Ի-
սրայէլի Տէր Աստուծոյն անուանովը ա-
նոնց երդում ըրեր էին . բայց բոլոր
ժողովքը իշխաններուն դէմ տրտնջե-
ցին :
19 Ու ամէն իշխանները բոլոր ժո-
ղովքին ըսին , Մենք Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անուանովը անոնց երդում
ըրինք , ու հիմա չենք կրնար անոնց
դպչիլ : Անոնց այսպէս ընենք .
20 զանոնք ողջ թողունք , որ մեր վրայ
բարկութիւն չգայ անոնց երդում
ընելնուս համար : Աստի իշխան-
21 ները անոնց ըսին , Թող ողջ մնան ,
բայց բոլոր ժողովքին փայտակուտոր-
ներ ու ջրկիրներ ըլլան . Ե՛վ փայտա-
կուտորներ ու՝ ջրկիրներ եղան , ինչպէս
որ իշխանները անոնց ըսին :
22 Յետքը Յեսու զանոնք կանչեց , ու
անոնց խօսեցաւ ըսելով , Ինչո՞ւ
համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք թէ
Ձեզմէ շատ հեռու ենք , ու դուք մեր
23 մէջը կը բնակիք . Ուրեմն դուք հի-
մա անիծեալ էք , ու իմ Աստուծոյս
տանը համար ձեզմէ ծառայ , փայ-
տակուտոր ու ջրկիր չպակսի :
24 Ու անոնք Յեսուին պատասխան տուին
ու ըսին , Վասնզի քու ծառաներդ
ստուգիւ իմացան , որ քու Յեհովայ
Աստուածդ իր ծառային Մովսէսին
հրամայեր է — բոլոր երկիրը ձեզի
տալու , ու — երկրիս բոլոր բնակիչ-
ները ձեր առջևէն բնաջինջ ընելու .
ուստի մենք ձեր պատճառաւը մեր
անձերուն համար շատ վախցանք , ու
ասանկ բանը ըրինք :
25 Ու ահա հիմա
քու ձեռքդ ենք . քեզի ինչ որ հա-
ճոյ ու արդար կ'երևնայ , ան ըրէ
մեզի :
26 Աստի անոնց այնպէս ըրաւ ,
և զանոնք Իսրայէլի որդւոցը ձեռքէն
ազատեց , ու զանոնք չմեռցուցին :
27 Ու Յեսու նոյն օրը փայտակուտոր
ու ջրկիր ըրաւ զանոնք ժողովքին ու
Տէրոջը սեղանին համար , որ Տէրոջը
ընտրելու տեղը ձոռոյին մինչև աս
օրս :

ԳԼ . ԺԱ .

1 Ու երբոր Յրուսաղէմի Ադոնիսե-
դեկ թագաւորը լսեց թէ Յե-
սու Գային առաւ ու զանիկայ բո-
լորովին կործանեց , և ինչ ինչ որ
Յերիքովին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ , Գայիին ու անոր թագաւորին

ալ այնպէս ըրաւ. և թէ Գաբաւոնի բնակիչները Իսրայէլացւոց հետ հաշտութիւն ըրին, ու անոնց մէջ
9 նստան, Հ֊ատ վախցան ինքզինքնէ իր քաղաքները. քանզի Գաբաւոն թագաւորանիստ քաղաքի մը պէս մեծ քաղաք մըն էր, ու անիկա Գայիէն մեծ էր, և անոր բոլոր մարդիկը զօրաւոր էին:
10 Ասոր համար Երուսաղէմի Ադոնիսեդեկ թագաւորը՝ Հեբրոնի Հոհամ թագաւորին, Յերիմութի Փիրամ թագաւորին, ու Լաքիսի Յափիէ թագաւորին, ու Եգղոնի Գաբիր թագաւորին հատ հատ խրկեց՝ ըսելով,
11 Ինծի ելէք ու ինծի օգնութիւն ըրէք որ Գաբաւոնը զարնենք. քանզի Յեսուին հետ ու Իսրայէլի որդւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ:
12 Ուստի Ամորհացւոց հինգ թագաւորները՝ Երուսաղէմի թագաւորը, Հեբրոնի թագաւորը, Յերիմութի թագաւորը, Լաքիսի թագաւորը ու Եգղոնի թագաւորը ժողվուեցան, և իրենք ու իրենց բոլոր բանակները ելան, և Գաբաւոնին քովը բանակ դրին, ու անոր դէմ պատերազմ ըրին:
13 Ու Գաբաւոնի բնակիչները Գաղգաղայի մէջ բանակը Յեսուին հատ խրկեցին՝ ըսելով, Ձու ծառաներէդ ձեռքդ մի քաշեր, շուտով մեզի ել, մեզ ազատէ ու մեզի օգնութիւն ըրէ. քանզի լեռնականք Ամորհացւոց բոլոր թագաւորները մեր վրայ ժողվուեցան:
14 Ու Յեսու՝ ինքը ու իրեն հետ բոլոր պատերազմական մարդիկը և զօրքին բոլոր զօրաւորները Գաղգաղայէն ելան:
15 Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ, Անոնցմէ մի վախնար, քանզի զանոնք քու ձեռքդ տուի. բնաւ ա-
16 նոնցմէ մէկը պիտի չկարենայ քու առջեդ կայնիլ: Ու Յեսու Գաղգաղայէն բոլոր գիշերը քալելով՝ յանկարծակի անոնց վրայ հասաւ:
17 Ու Տէրը խռովեցուց զանոնք Իսրայէլին առջեը, և զանոնք Գաբաւոնի հոյ մեծ կոտորածով մը կոտորեց, ու զանոնք Բեթհորոն ելլելու ճամբուն վրայ հալածեց, և
18 զանոնք մինչև Ազեկա ու Մակեդա զարկաւ:
19 Ու երբոր անոնք Իսրայէլին առջեէն կը փախչէին, ու Բեթհորոնէն վար կ'իջնէին, Տէրը անոնց վրայ երկինքէն խոշոր մեծ քարեր նետեց մինչև Ազեկա, ու մեռան. կարկուտին քարերէն մեռնողները Իսրայէլի որդւոցը սրով մեռցուցածներէն շատ էին:
20 Յն ատենը Յեսու Տէրոջը հետ խօսեցաւ, ան օրը որ Տէրը Ամորհացիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը տուաւ, ու Իսրայէլին առջեը ըսաւ, Արև, դուն Գաբաւոնին դիմացը կայնէ. լուսին, դուն ալ Այժղոնի ձորին դիմացը կայնէ:
21 Ու արեւը կայնեցաւ, և լուսինը իր տեղը մնաց, մինչև որ ժողովուրդը իր թշնամիներէն վրէժ առաւ: Արդեօք ասիկայ Ուղղին գրքին մէջը գրուած չէ. ուստի արեւը երկինքին մէջտեղը կայնեցաւ, ու լման մէկ օրի մը չափ մնալու չարտօրայ:
22 Անոր պէս օր մը չեղաւ, ո՛չ առաջ ու ո՛չ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնը լսեց. քանզի Տէրը Իսրայէլի համար պատերազմեցաւ:
23 Յետքը Յեսու ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ Գաղգաղա բանակը դարձան:
24 Ու հինգ թագաւորները փախան, ու Մակեդա՝ այրին մէջ պահուեցան:
25 Ու Յեսուին պատմուեցաւ ըսելով, Յն հինգ թագաւորները Մակեդա՝ այրին մէջ պահուած գտնուեցան:
26 Ու Յեսու ըսաւ, Այրին բերանը մեծ քարեր գլորեցէք, ու անոր վրայ մարդիկներ դրէք՝ որ պահպանուին. Բայց դուք մի կայնէք, ձեր թշնամիները հալածեցէք, ու անոնց եւ հինները զարկէք, և անոնց թող մի տաք որ իրենց քաղաքները մտնեն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց:
27 Ու երբոր Յեսու Իսրայէլի որդւոցը հետ զանոնք խիստ մեծ կոտորածով մը կոտորեց, ու զանոնք հաստատ լմընցուց, և անոնց փախստականները պարսպաւոր քաղաքներու մէջ մտան,
28 Ոլորը

ժողովուրդը խազաղութեամբ Ա-
կեդա՝ բանակը Յեսուին գարձաւ .
— Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ
մէկը իր լեզուն չշարժեց :
22 Ի ատենը Յեսու ըսաւ , Ձեր-
բերանը բացէք , ու այրէն ան հինգ
թագաւորները հանեցէք ինծի քա-
23 րէ : Ու այնպէս ըրին , ու այրէն
ան հինգ թագաւորները՝ Յերու-
սաղէմի թագաւորը , Վերբո-
նի թագաւորը , Յերմութի թա-
գաւորը , Լաքիսի թագաւորը —
Եգղոնի թագաւորը հանեցին անոր
24 —ին : Ու երբոր աս թագաւոր-
ները Յեսուին —ը հանեցին ,
Յեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները
կանչեց , ու իրեն հետ գացող պա-
ատերազմողաց գլխաւորներուն ըսաւ ,
Մօտեցէք ու ձեր ոտքերը աս թա-
գաւորներուն պարանոցներուն վրայ
դրէք . և անոնք մօտեցան ու ի-
րենց ոտքերը անոնց պարանոցներուն
25 վրայ դրին : Ու Յեսու անոնց ը-
սաւ , Մի վախնաք ու մի զարհու-
րիք , ուժովցէք և քաջասիրտ ե-
ղիք . քանզի Տէրը ասանկ պիտի
ընէ ձեր ամէն թշնամիներուն , ո-
րոնց հետ որ դուք պիտի պատե-
26 րազմիք : Ու անկէ ետև Յեսու
զանոնք զարկաւ մեռցուց , ու զա-
նոնք հինգ ծառէ կախեց , և ծառե-
րուն վրայ մինչև իրիկուն կախուած
27 մնացին : Ու արևը մտնելուն Յե-
սու հրամայեց , ու զանոնք ծառե-
րուն վրայէն իջեցուցին , և իրենց
պահուած այրին մէջը նետեցին զա-
նոնք , ու այրին բերանը մեծ քարեր
դրին , որ կը կենան մինչև այսօր :
28 Ու Յեսու նոյն օրը Մակեդան
— առաւ . ու զանիկայ սուրի բեր-
նէ անցուց , և անոր թագաւորը
ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգի-
ները կորսընցուց , — մէկը ողջ չը-
թողուց . ու Մակեդայի թագաւո-
րին — անանկ ըրաւ , ինչպէս որ
Յերիքովի թագաւորին ըրած էր :
29 Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր
Իսրայէլ Մակեդայէն Լբնա ան-
ցան , ու Լբնային դէմ պատերազ-
30 մեցան . Ու Տէրը զանիկայ ալ ա-
նոր թագաւորովը Իսրայէլին ձեռքը
մատնեց , և զանիկայ ու անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի
բերնէ անցուցին , — մէկը ողջ չը-
թողուցին . և անոր թագաւորին
անանկ ըրին , ինչպէս որ Յերիքովի
թագաւորին ըրած էին :
Ետքը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր 31
Իսրայէլ Լբնայէն Լաքիս ան-
ցան , և անոր քովը բանակելով
անոր դէմ պատերազմեցան . Ու 32
Տէրը Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը
մատնեց , և զանիկայ երկրորդ օրը
առնելով , զանիկայ ու անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի
բերնէ անցուցին , ինչպէս որ Լբ-
նային ըրած էին :
Ի ատենը Գազերի Հօրամ 33
թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն
ընելու ելաւ . և Յեսու զանիկայ
ու անոր ժողովուրդը կոտրեց , ա-
նանկ որ անոնցմէ մէկը ողջ չմնաց :
Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր 34
Իսրայէլ Լաքիսէն Եգղոն անցան ,
և անոր քովը բանակելով , անոր
դէմ պատերազմ ըրին . Ու զանի- 35
կայ նոյն օրը առնելով սուրի բերնէ
անցուցին . ու — նոյն օրը ա-
նոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
կորսընցուց , ինչպէս որ Լաքիսին
ըրած էր :
Ետքը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր 36
Իսրայէլ Եգղոնէն Վերբոն ելան ,
ու անոր դէմ պատերազմ ըրին .
Ու զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի 37
բերնէ անցուցին զանիկայ ու անոր
թագաւորը , և անոր բոլոր քա-
ղաքները ու անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները , — մէկը ողջ չթո-
ղուցին , ինչպէս որ Եգղոնին ըրին .
այսպէս զանիկայ ու անոր մէջ գըտ-
նուած բոլոր հոգիները կորսըն-
ցուց :
Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր 38
Իսրայէլ Դաբիր դարձաւ , ու ա-
նոր հետ պատերազմեցաւ . Ու զա- 39
նիկայ ու անոր թագաւորը և անոր
բոլոր քաղաքները առին , ու զա-
նոնք սուրի բերնէ անցուցին . և ա-
նոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
կորսընցուցին , — մէկը ողջ չթո-
ղուցին . ինչպէս որ Վերբոնին ը-

բաւ , և ինչպէս որ Լերնային ու ա-
նոր թագաւորին ըրաւ , անանկ ալ
Պարիրին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ :
40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային , հա-
րաւային , դաշտային ու լեռնա-
լուն տակը եղած երկիրները և ա-
նոնց բոլոր թագաւորները զարկաւ ,
— մէկը ողջ չթողուց , հապա ամէն
ընչաւորը մեռցուց , ինչպէս որ Ի-
41 սրայէլի Տէր Աստուածը պատուիրեր
էր : Եւ Յեսու Կադէս բառնեա-
յէն մինչև Գազա , ու բոլոր Գոսո-
մի երկիրը մինչև Գաբաւոն զանոնք
42 զարկաւ : Եւ ասոնց բոլոր թագա-
ւորները ու անոնց երկիրը Յեսու
մէկէն առաւ . քանզի Իսրայէլին
համար Իսրայէլի Տէր Աստուածը
43 պատերազմ կ՚ընէր : Եւ Յեսու
ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Գաղ-
գաղա բանակը դարձան :

ԺԱ . ԺԲ

1 Եւ Հասորի Յաբին թագաւորը
երբոր ասոնց բաները լսեց , Մա-
դոնի Յորաբ թագաւորին , և Սամ-
բոնի թագաւորին ու Աքսափի թա-
2 գաւորին , Եւ հիւսիսային լեռնա-
րը , ու Քինէրոթի հարաւային
դաշտը ու հովիտը և արևմտեան
կողմը՝ Դովրի գաւառներուն մէջը
3 եղող թագաւորներուն՝ Արևելեան
ու արևմտեան կողմը եղող Քանա-
նացիներուն , Ամորհացիներուն ,
Քետացիներուն , Փերեզացիներուն
ու լեռնաբնակ Յեբուսացիներուն ,
և Հերմոնին տակը Մասփայի երկի-
րը եղող Խևացիներուն մարդ խրր-
4 կեց : Ասոնք անոնք իրենց բոլոր
բանակներովը — շատ ժողովուրդով
ելան , որ ծովուն եզերքը եղող ա-
ւազին չափ բազմաթիւ էին , և ձի-
ու կառքեր
5 — էին : Եւ ասոնք բոլոր թագաւոր-
ները միաբանելով՝ Մէկտեղ դացին
Քառօնի ջուրին քովը բանակեցան ,
որ Իսրայէլին հետ պատերազմին :
6 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ , Անոնց
երեսէն մի՛ վախնար , քանզի վաղը
ասոնք ամենս ես անոնց ամէնը Իսրա-
յէլին առջևը կոտրուելու պիտի
մատնեմ . անոնց ձիերուն ջղերը
պիտի կտրես , ու անոնց կառքերն
ալ կրակով պիտի այրես : Ասոր 7
համար Յեսու և իրեն հետ բոլոր պատերազ-
մական ժողովուրդը յանկարծակի
Քառօնի ջուրին քովը անոնց դէմ
երթալով վրանին յարձակեցան :
Եւ Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը 8
տուաւ , ու զանոնք զարկին , և մին-
չև մեծ Սիդոն ու Մասրեփոթ մա-
յիմ , և մինչև Մասփայի հովիտը
դէպ՚ի արևելք հալածեցին , ու զա-
նոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ մէ-
կը չազատեցաւ : Եւ Յեսու անոնց 9
այնպէս ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը ի-
րեն ըսեր էր . անոնց ձիերուն ջղե-
րը կտրեց , ու անոնց կառքերը
կրակով այրեց :
Եւ նոյն ատենը Յեսու դարձաւ՝ 10
Հասորը առաւ , ու անոր թագա-
ւորը սրով մեռցուց . քանզի Հա-
սոր առաջուց ասոնց բոլոր թագաւո-
րութիւններուն գլուխն էր . Եւ ա- 11
նոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
սուրի բերնէ անցուցին , ու բնա-
ջինջ ըրին . բնաւ մէկ ընչաւոր մը
չմնաց . ու Հասորը կրակով այ-
րեց : Ասոր համար Յեսու ասոնց թագա- 12
ւորներուն բոլոր քաղաքները ու ա-
նոնց բոլոր թագաւորները առաւ ,
և զանոնք սուրի բերնէ անցընելով
բնաջինջ ըրաւ , ինչպէս որ Տէրոջը
ծառան Մովսէս պատուիրեր էր :
Բայց Իսրայէլ չայրեց ան քաղաք- 13
ները որոնք իրենց հողաբլուրներուն
կը կենային , բայց միայն Հասորը՝
որ Յեսու այրեց : Եւ ասոնց քա- 14
ղաքներուն բոլոր աւարը ու անա-
սունները Իսրայէլի որդիքը իրենց
առին , բայց բոլոր մարդիկները
սուրի բերնէ անցուցին , մինչև որ
զանոնք բնաջինջ ըրին , — բնաւ մէկ
ընչաւոր մը չթողուցին : Ինչպէս 15
որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պա-
տուիրեր էր , անանկ ալ Մովսէս
Յեսուին պատուիրեց , ու Յեսու
ալ այնպէս ըրաւ . Ի՛նչ որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր , բնաւ
անոնց մէկը զանց չըրաւ :
Ասոր համար Յեսու ան բոլոր երկիրը 16
առաւ , լեռնակողմը ու բոլոր

հարաւային կողմը՝ և բոլոր Գոշոմի երկիրը, Գաբաւոնը ու դաշտը, և Իսրայէլի լեռը ու անոր հովիտը,
17 Սէիր ելլող Հալակ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանը տակը Լիբանանու հովտին մէջը եղող Բաղդադ, և անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց,
18 ու զանոնք զարկաւ մեռցուց: Յեսու աս բոլոր թագաւորներուն հետ
19 շատ օրեր պատերազմ ըրաւ: Գաբաւոնի մէջ բնակող Խեւացիներէն՝ի զատ՝ Իսրայէլի որդւոցը հետ հաշտութիւն ընող քաղաք մը չըկար. ամէնն ալ պատերազմով առին.
20 Վանդի անոնց սրտին կարծրանալը, ու պատերազմով Իսրայէլին դէմ դնելնին Հերոջմէն ազատ, որ անոնց ողորմութիւն չըլլալով պանդիկ կորսընցընէ ու բնաջինջ ընէ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
21 Յեսու ան ատենը գնաց՝ ու լեռնականները՝ Վէբրոնէն, Դաբիրէն, Ընաբէն ու Յուդայի բոլոր լեռնականները, և Իսրայէլի բոլոր լեռնականները Հնակիմներըը կտրեց. Յեսու զանոնք իրենց քաղաքներովը մեկտեղ
22 կորսընցուց: Իսրայէլի որդւոցը երկրին մէջ Հնակիմներէն ձիլը չմնաց, բայց միայն Գազայի, Գէթի ու Ազոդոմի մէջ մնացին:
23 Ու Յեսու բոլոր երկիրը առաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, և Յեսու զանիկայ Իսրայէլին ժառանգութիւն տուաւ, անոնց ցեղերուն բաժիններուն համեմատ. ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ:

ԺԱ. ԺԲ

1 Ասոնք են ան երկրին թագաւորները՝ զորոնք Իսրայէլի որդիքը զարկին, ու անոնց երկիրները առին, Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արեւելք, Առնոն ձորէն մինչև Հերմոն լեռը՝ արեւելեան կողմին
2 բոլոր դաշտովը, Իսբրոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը, որ անիկայ՝ Առնոն ձորին եզերքը եղող Արոերէն, և ձորին մէջ-

տեղէն, ու Գաղաադին կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմանը եղած
3 Յաբոկ ձորը, Նաև դաշտին, արեւելեան կողմէն մինչև Քինէրեթի ծովը, ու արեւելեան կողմէն Բեթեսիմոթի ճամբան, ու հարաւային կողմէն Բեդոմիմի փասգային տակը մինչև դաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի ծովը կը տիրէր. Ու հսկաներ-
4 րուն մնացորդէն Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը, որ անիկայ Բեաստարովթի ու Եդրայիի մէջ կը բնակէր, Ու կը տիրէր Հերմոն լե-
5 ռանը, ու Սելքայի և բոլոր Բասանի մինչև Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը, ու մինչև Գաղաադին կէսը, որ Հեսբոնի Սիհոն թագաւորին սահմանն էր:
6 Զանոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու ասոնց Էրիէներըը Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսուբէնացոց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն տուաւ:
7 Ու ասոնք են երկրին թագաւորները, որ Յեսու ու Իսրայէլի որդիքը զարկին Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ՝ի արեւմուտք, Լիբանանու հովտին մէջը եղող Բաղդադէն մինչև Հալակ լեռը, որ Սէիր կ՝ելլէ. և Յեսու անոնց Էրիէներըը Իսրայէլի ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակներուն
8 համեմատ. Լեռներուն ու հովիտներուն և դաշտերուն մէջը, ու լեռներուն ստորոտները և անապատը, ու հարաւային կողմը բնակող Քետացիները, Ամորհացիները, Քանանացիները, Փերիզացիները, Խեւացիները ու Յերբուսացիները:
9 Երիքովի թագաւորը մէկ, Բեթելի քովը եղող Գայիի թա-
10 գաւորը մէկ, Երուսաղէմի թագաւորը մէկ, Վէբրոնի թագաւորը
11 մէկ, Յերմութի թագաւորը մէկ,
12 Լաքիսի թագաւորը մէկ, Եգղոնի թագաւորը մէկ, Գազերի թագա-
13 ւորը մէկ, Դաբիրի թագաւորը մէկ, Գադերի թագաւորը մէկ,
14 Հորմայի թագաւորը մէկ, Արադի
15 թագաւորը մէկ, Լիբնայի թա-

գաւորը մէկ , Ադողոմի թագաւո-
16 րը մէկ , Մակեդայի թագաւորը
մէկ , Լեթենէլի թագաւորը մէկ ,
17 Թապուայի թագաւորը մէկ , Ա-
18 փերի թագաւորը մէկ , Ափեկի թա-
գաւորը մէկ , Լասարոնի թագա-
19 ւորը մէկ , Մադոնի թագաւորը
մէկ , Հասորի թագաւորը մէկ ,
20 Սամրոն մառոնի թագաւորը մէկ ,
21 Հքսափի թագաւորը մէկ , Թա-
նաքի թագաւորը մէկ , Մակեդդո-
22 վի թագաւորը մէկ , Կադեսի թա-
գաւորը մէկ , Կարմելոս եղած Հեկ-
23 նամի թագաւորը մէկ , Դովրի գա-
ւառին մէջը՝ Դովրի թագաւորը
մէկ , Գազգազային Գոյիմի թա-
24 գաւորը մէկ , Թերսայի թագաւո-
րը մէկ . — թագաւորներուն ամե-
նը երսունուհինգ էին :

ԺԲ . ԺԱ

1 Եւ երբոր Յեհոս ծերացաւ ու տա-
րիքը առաւ , Տէրը անոր ըսաւ ,
Դուն ծերացար ու տարիքդ առիր .
և փոխանին խիստ շատ երկիր մնաց
2 ժառանգելու : Ասոնք են երկիրը
ասիկա է . Գղջտացւոց ամէն սահ-
մանները , ու բոլոր Գեսուրը ,
3 Եգիպտոսին դիմացը եղող Սիհորէն
մինչև Եկանանացւոյը սկսուած
Եկկարոնի սահմանին հիւսիսային
կողմը , Գղջտացւոց հինգ նախա-
բարութիւնները , այսինքն Գազա-
ցւոց , Ազովտացւոց , Եսկաղոնա-
4 ցւոց , Գեթացւոց , ու Եկկարոնա-
ցւոց , նաև Եւացւոց երկիրը . Հա-
րաւային կողմէն՝ Եկանանացւոց բո-
լոր երկիրը՝ ու Սիդոնացւոց Մէա-
բան , մինչև Եբէկ ու մինչև
5 Ամորհացւոց սահմանը . Եւ Գա-
բեղացւոց երկիրը՝ ու արևելեան
կողմէն բոլոր Լիբանան , Հերմոն
լեռան տակը եղող Բաղդադէն
6 մինչև Եմաթի մուտքը , Հոլոր լեռ-
նաբնակները՝ Լիբանանէն մինչև
Մասրեփոթ մայիմ , բոլոր Սիդո-
նացիները . զանոնք Իսրայէլի որ-
դւոցը առջևէն ես պիտի վռնտեմ .
միայն թէ դուն Իսրայէլին ժառան-
գութիւն բաժնէ ան երկիրը , ինչ-
պէս որ քեզի պատուիրեցի :

Եւ հիմա սա երկիրը ժառան- 7
գութիւն բաժնէ ինձ ցեղին , ու՝
Մանասէի կէս ցեղին . Հետ ի՛ւր 8
բնակութիւն ու Բադեանք անոր ձե-
ռքէն հետ առին իրենց ժառան-
գութիւնը , որն որ Մովսէս Յոր-
դանանու անդիի կողմը դէպ՛ի ա-
րևելք անոնց տուաւ , Տէրոջը ծա-
ռային Մովսէսին տուածին պէս .
Հնոնն ձորին եզերքին վրայ եղող 9
Արոերէն , ու ձորին մէջը եղող
քաղաքէն՝ Մեդաբային բոլոր դաշ-
տովը՝ մինչև Դիբոն . Ու Հսեբո- 10
նի մէջ թագաւորող՝ Ամորհացւոց
Սեհոն թագաւորին բոլոր քաղաք-
ները՝ մինչև Հմմոնի որդւոցը սահ-
մանը . Եւ Գաղաադը ու Գեսու- 11
բացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը՝
և բոլոր Հերմոն լեռը ու բոլոր
Հասանը մինչև Սելքա . Հասանի 12
մէջ Ամգին բոլոր թագաւորութիւ-
նը՝ որ Հաստարովթի ու Եդրայիի
մէջ կը թագաւորէր . Ե հսկանե-
րուն մնացորդէն անիկայ մնացեր էր .
բայց Մովսէս զանոնք զարկաւ ու
վռընտեց . Եւ Իսրայէլի որդիքը 13
Գեսուրացիները ու Մաքաթացի-
ները չվռընտեցին . և Գեսուրացի-
ները ու Մաքաթացիները մինչև
այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան :
Միայն Ղեւիի ցեղին ժառանգու- 14
թիւն չտուաւ . անոր ժառանգու-
թիւնը Իսրայէլի Տէր Հստուծոյն
ճոխացուած պատարագներն են ,
ինչպէս որ անոր ըսեր էր :

Եւ Մովսէս Հուբենի որդւոցը 15
ցեղին՝ անոնց ազգատոհմներուն հա-
մեմատ ժառանգութիւն տուաւ .
Ու անոնց սահմանը Արոէկ եղաւ . 16
Հնոնն ձորին եզերքին վրայ եղող
Արոերէն ու ձորին մէջը եղող քա-
ղաքէն , Մեդաբայի քովը եղած 17
բոլոր դաշտը , Հսեբոն ու անոր
բոլոր դաշտային քաղաքները , Գի-
բոն , Բամոթ բահաղ ու Բեթ-
բէելմեն , Ու Հասսա , ու Կա- 18
դեմոթ , ու Մեփաաթ , Ու 19
Կարիաթեմ , ու Սեբամա , և
Սարեթ սահառ Հմակ լեռան վը-
րայ , Ու Բեթփեղովր , և Հսեդովթ 20
փասգա , ու Բեթեսիմոթ , Ու 21

գալտին ամէն քաղաքները , ու Նաբրոնի մէջ թագաւորող Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը , որ զանիկայ ու Ադրիամու իշխանները՝ Նէբին , Բոկոմը , Սուրը , Ուրը ու Հոբէնը , ան երկրին մէջը բնակող Հևհոնին նախարարները Մովսէս զարկաւ : Ու Իսրայէլի որդիքը Հեռոմեան Խաղաղամ հարցուին ալ սրով մեռցուցին , ու սպաննուածները չհետ : Ու Յուբէնի որդւոյը սահմանը Յորդանան եւ անոր սահմանը եղաւ . Յուբէնի որդւոյը ազգատոհմներուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ու քաղաքները ու ասոնց գեղերը :

Ու Մովսէս Գադի ցեղին՝ Գադի որդւոյը՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ բաժնեբաժին տուաւ : Ու անոնց սահմանը Յազեր ու բոլոր Գաղաադի քաղաքները , ու Ամմոնի որդւոյը երկրին կէսը՝ մինչև Արոէր , որ Հաբբայի դիմացն է : Ու Հեսբոնէն մինչև Ռամաթ Մասպայի ու Բետոնիմ , ու Մանայիմէն մինչև Դաբիրի սահմանը . Ու հովիտի մէջ՝ Բեթհարամ ու Բեթնիմրա , Սոկքովթ ու Սափոն՝ Հեսբոնի Սեհոն թագաւորին թագաւորութեանը մնացորդը , Յորդանան ու անոր սահմանը , մինչև Քինեռեթի ծովուն եզերքը՝ Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արևելք : Գադի որդւոյը ժառանգութիւնը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ասիկայ է , քաղաքները ու ասոնց գեղերը :

Ու Մովսէս Մանասէի կէս ցեղին ալ բաժնեբաժին տուաւ , որ Մանասէի որդւոյը կէս ցեղին եղաւ՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ : Ու անոնց սահմանը Մանայիմէն՝ Բասանի Ովգ թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը՝ բոլոր Բասան , ու Բասանի մէջ եղող Յայիրի բոլոր գիւղաքաղաքները՝ վաթսուն քաղաք . Ու Գաղաադին կէսը և Աստարովթ ու Եդրէի , Բասանի մէջ Ովգին թագաւորութեանը քաղաքները Մանասեան Մաքիրին որդւոյը եղաւ , այսինքն Մաքիրի որդւոյը կէսին՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ :

Ասոնք են այն տեղերը , որ Մովսէս Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դիմացը Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արևելք ժառանգութիւն տուաւ : Բայց Մովսէս Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ . անոնց ժառանգութիւնը Իսրայէլին Տէր Աստուածն է , ինչպէս որ անոնց ըսաւ :

ԳԼ . ԺԴ

Ու Քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի որդւոյը ժառանգած տեղերը ասոնք են , որ Եղիազար քահանան և Ղաւեան Յեսու ու Իսրայէլի որդւոյը ցեղերուն նահապետութեան իշխանները ժառանգեցուցին անոնց : Վիճակով բրովքացաւ անոնց ժառանգութիւնը , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր էր : Քանի Մովսէս երկուք ու կէս ցեղերուն Յորդանանու անդիի կողմը ժառանգութիւն տուեր էր . բայց անոնց մէջը Ղևտացիներուն ժառանգութիւն տուած չէր . Որովհետև Յովսեփի որդիքը երկու ցեղ էին , Մանասէ ու Եփրեմ . ու երկրին մէջը Ղևտացւոց բաժին չտուին , բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար , ու արուարձաններն ալ՝ անոնց խաշանցը և ստացուածոցը համար : Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր , Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին , ու երկիրը բաժնեցին :

Ու Յուդայի որդիքը Գաղգաղայի մէջ Յեսուին մօտեցան , ու Կենեզեան Յեփոնէին որդին Քաղեբ անոր ըսաւ . Դուն գիտես այն խօսքը՝ որն որ Տէրը Կադէս բառնայի մէջ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ ինձի ու քեզի համար : Երբոր Տէրոջը ծառան Մովսէս զիս Կադէս բառնայէն երկրին լրտեսելու համար , ես քառասուն տարեկան էի . ու

սրտիս մէջը եղածին պէս անոր լուր
8 բերի. Սակայն իմ հետս ելլող եղ-
բայրներս ժողովուրդին սիրտը թօ-
ցուցին. բայց ես իմ բոլոր սրտովս
իմ Տէր Յաուէհայս Ղազանդեցայ:
9 Ու նոյն օրը Մովսէս երդում ըրաւ՝
ըսելով, Ո՞ր քու ոտքիդ կոխած
երկիրը անպատճառ քեզի ու քու
որդւոցդ յաւիտեան ժառանգու-
թիւն պիտի ըլլայ. որովհետեւ իմ
Տէր Յաուէհայս քու բոլոր սրտովդ
10 Ղազանդուեցիր ըրիր: Արդ ահա
Տէրը իր ըսածին պէս աս քառա-
սունհինգ տարին իմ կեանքս պա-
հեց, ան ժամանակէն՝ ի վեր՝ որ Տէ-
րը աս խօսքը Մովսէսին ըսաւ, քա-
նի որ Իսրայէլ անապատին մէջ կը
պտըտէր. և ահա ես այսօր ութ-
11 սունհինգ տարեկան եմ. Ես
այսօր տակաւին ուժով եմ, ինչ-
պէս որ էի Մովսէսին դիս խրկած
օրը. ան առենի զօրութիւնս ինծոր
էր, հիմակուան զօրութիւնս ալ
անանկ է, պատերազմելու, և ել-
12 լելու ու մտնելու կողմանէ: Ուստի
հիմա ինծի տուր ան լեռը, որուն
համար Տէրը ան օրը խօսեցաւ.
քանզի դուն ան օրը լսեցիր որ Ե-
նակիմները հոն էը ըլլային, ու մեծ
պարսպաւոր քաղաքներ ունին. գու-
ցէ Տէրը իմ հետս ըլլայ, ու ես զա-
նոնք վռընտեմ, ինչպէս որ Տէրը
13 ըսաւ: Ես Յեփոնեան Քաղեբին
14 ժառանգութիւն տուաւ: Ասոր
համար Քեբրոն Յեփոնեան Քե-
նիզեան Քաղեբին ժառան-
գութիւնը եղաւ մինչև այսօր, որով-
հետև Իսրայէլի Տէր Յաուէհայն բո-
15 լոր սրտով Ղազանդուեցիր ըրաւ:
Ու Քեբրոնին անունը առաջուց
Կարիաթ արբա էր. ան Ընակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն
էր:

Ու երկիրը պատերազմէն հանգս-
տացաւ:

ԺԱ

1 Ես Յուդայի որդւոցը ցեղին վիճա-
կը իրենց տոհմերուն համեմատ՝
մինչև Եդոմայեցւոց սահմանը կը
հասնէր. հարաւային կողմէն Սին
անապատը անոնց հարաւային ծայրն
էր:

2 Ես անոնց հարաւային սահմանը
— եղաւ. Աղի ծովուն ծայրէն՝ այս-
ինքն հարաւակողմը նայող ծոցէն
3 ելլելով, Ու հարաւային կողմէն
Ակրաբիմի զառ՝ ի վերը ելլելով՝
Սին կ'անցնի, ու հարաւային
կողմէն Կադէս բառնեայ ելլելով՝
Եսրոն կ'անցնի. ետքը դէպ՝ ի
Ադդար ելլելով՝ Կարկային կողմը
կը պտըտի. Ետքը Ասմոնէն
4 անցնելով՝ Եգիպտոսի հեղեղատը
կ'ելլէ, ու — սահմանը ծովուն մէջ
կը վերջանայ. Ձեր հարաւային սահ-
մանը աս է:

5 Ես արեւելեան սահմանը Աղի
ծովն է, մինչև Յորդանանու ծայ-
րը:

Ու հիւսիսային կողմի սահմանը
Յորդանանու ծայրը եղող ծոցէն
6 էը ելլէ. Ես — սահմանը մինչև
Բեթագղա կ'ելլէ, ու Բեթա-
րաբային հիւսիսային կողմէն կը
պտըտի. և — սահմանը մինչև
Բուբենեան Հասանին վէմը կ'ելլէ.
7 Ետքը — սահմանը Ադբովրի ձո-
րէն Դաբիր կ'ելլէ, ու հիւսիսային
կողմէն Գաղգաղա կը դառնայ,
որ ան ձորին հարաւակողմը եղող
Ադովմինի զառ՝ ի վերին դիմացն
է. և — սահմանը Ենսամիսի
ջուրէն կ'անցնի, ու Ռոգելի աղ-
բիւրը կը վերջանայ. Ես — սահ-
8 մանը Ենոմի որդւոյն ձորը՝ հա-
րաւային կողմէն Յերուսաղէմին՝ այսինքն
Յերուսաղէմին քովը կ'ելլէ. Ետքը
— սահմանը մինչև ան լեռանը գա-
գաթը կ'ելլէ, որ արեւմտեան կող-
մէն Ենոմի ձորին դիմացն է, ու
հիւսիսային կողմէն Ռափայնոց ձո-
9 րին ծայրն է. Ես — սահմանը
լեռանը գլխէն մինչև Նեփթոյայի
ջուրին աղբիւրը կը հասնի, ու Եփ-
րոն լեռանը քաղաքները կ'ելլէ.
Ետքը — սահմանը մինչև Բաաղա՝
այսինքն Կարիաթարիմ կը հասնի.
10 Ես — սահմանը Բաաղայէն դէպ՝ ի
արեւմուտք Սէիր լեռը կը պտըտի,
ու հիւսիսային կողմէն Յարիմ լե-

ռանը քովէն կ'անցնի , որ անիկայ Վնեասցան է . անկէ Խեթասմիա
11 կ'իջնէ , ու Թամնա կ'անցնի . Եւ սահմանը Եկկարոնի քովը կ'ելլէ դէպ 'ի հիւսիս , ու սահմանը Սաքարոն հասնելով՝ Բաղա լեռնէն կ'անցնի , ու Յաբնէլ կ'ելլէ . և սահմանը ծովուն մէջ կը վերջանայ :

12 Ու արեւմտեան սահմանը մեծ ծովուն եզերքն է : Յուդայի որդւոցը սահմանը չորքանակի իրենց տոհմերուն համեմատ սա՛կայ է :

13 Եւ Յեբրոնեան Քաղեբին՝ Յուդայի որդւոցը մէջ Հնակի հօրը Արբային քաղաքը՝ այսինքն Խեբրոնը բաժին տուաւ , ինչպէս որ Տէրը
14 Յեսուին հրամայեր էր : Եւ Քաղեբ անկէ Հնակին իրեք որդիները՝ Աէսին ու Աքիմանը և Թոլմին
15 Հնակին որդիքը վռնտեց . Եւ անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ գընաց . (ու Դաբիրին անունը առաջուց Կարիաթ սեփհը էր .)
16 Եւ Քաղեբ ըսաւ , Ո՛վ որ Կարիաթ սեփհերը զարնէ ու առնէ , իմ Աքսա աղջիկս անոր կնութեան պի-
17 տի տամ : Եւ Քաղեբին եղբօրը Կենեզին որդին Գոթոնիէլ առաւ , զանիկայ . ու Քաղեբ իր Աքսա աղջիկը անոր կնութեան տուաւ :
18 Ու երբոր անոր կ'երթար , զանիկայ յորդորեց որ իր հօրմէն մէկ ագարակ մը ուզէ . և իշուն վրայէն վար իջաւ . ու Քաղեբ անոր ըսաւ ,
19 Ինչ եղաւ քեզի . Եւ աղջիկը ըսաւ , Ինծի օրհնութիւն տուր . որովհետեւ ինծի հարաւային երկիր մը տուիր , ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր . ուստի անոր՝ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները տուաւ :

20 Յուդայի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ սա՛կայ է :

21 Ու Հարաւին սահմանին քովը հարաւային կողմը Յուդայի որդւոցը ցեղին վերջին քաղաքները սոսկ են . Աբեսէէլ , Հադը , Յագուր ,
22 Կինա , Դեմոնա , Հադադա ,
23 Կադէս , Հասոր , Յեթնան ,
Զիփ , Տելեմ , Խաալոթ , 24
Հասոր Հադաթա , Կարիոթ , Հես- 25
րոն որ է Հասոր , Ամամ , Սեմա , 26
Մոլադա , Հասր գադդա , Հեսմոն , 27
Խեթփաղեդ , Հասր սուաղ , Խեր- 28
սաբէէ , Հազիոթիա , Հասղա , 29
Նիմ , Աէմ , Էլթուղադ , Կե- 30
սիլ , Հորմա , Սիկեղակ , Մադման- 31
նա , Սանսաննա , Լաբաոթ , Կե- 32
լեմ , Ադին , ու Սենեն . ամէնը քսանուինը քաղաք է , ու անոնց գեղերը :

Դաշտավայրի մէջ՝ Հսթաուղ , 33
Սարաա , Հնթնա , Զանով , Հն- 34
գանիմ , Թափուա , Հնայիմ , Հերիմութ , Մգդողեմ , Սոքով , 35
Ազեկա , Սագարիմ , Հմիթեյիմ 36
և Գադերա , (ու Գադերօթայիմ .) տասնուչորս քաղաք ու անոնց գեղերը : Սէննան , Հդասա , 37
Մագդաղգադ , Դաղատան , Մաս- 38
ֆա , Հնկեթովէլ , Լաքիս , Հազ- 39
կաթ , Հգղոն , Կնաբթէն , Լամնա , 40
Կնթլէս , Գադերօթ , Հնթդա- 41
գոն , Նհասմա , ու Մակեդա . տասնուվեց քաղաք և անոնց գեղերը :
(42) Լբնա , Հթեր , Հսան , Հեփ- 43
թա , Հշնա , Հնսիբ , Սկիլա , Հքեղիր , և Մարեսա . 44
ինը քաղաք ու անոնց գեղերը :
Եկկարոն իր գիւղաքաղաքներովը ու 45
գեղերովը . Եկկարոնէն մինչև ծովը , 46
Հսեդովթին քովի բոլոր տոզոհերը իրենց գեղերովը . Հսեդովթ 47
իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերովը . Գազա իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերովը մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը ու մինչև մեծ ծովը իր սահմաններովը :

Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր , 48
Յաթիր , Սոքով , Դաննա , Կա- 49
րիաթ սաննա՝ այսինքն Դաբիր , 50
Հնաբ , Հսթեմով , Հնիմ , Գո- 51
սեմ , Հկողն ու Գեղոն . տասնումէկ քաղաք ու անոնց գեղերը :
(52) Հրեբ , Դումա , Հշան , Յա- 53
նում , Հնթեթափուա , Հփեկա ,
Նամմատա , Կարիաթ արբա՝ այս- 54
ինքն Հեբրոն , ու Սիովը . ինը քաղաք և անոնց գեղերը :
Մաոն , 55
Կարմելոս , Զիփ , Յեւտա , Յեզ- 56

բայել , Հեկդամ , Օչանով ,
57 Կային , Կարաա , ու Թամիա .
տասը քաղաք ու անոնց գեղերը :
58 Ղղուղ , Ղեթսուբ , Կեդովը ,
59 Մաարաթ , Ղեթանովեթ ու Ղե-
թեկոն . վեց քաղաք ու անոնց գե-
60 ղերը : Կարիաթ բաաղ այսինքն
Կարիաթարիմ ու Ղաբբա . երկու
քաղաք ու անոնց գեղերը :
61 Ղնապատին մէջ Ղեթաբարա ,
62 Մադդին , Ադքաթա , Ղներսան ,
Ղղի քաղաքը ու Ղնդադդի . վեց
քաղաք ու անոնց գեղերը :
63 Ղայց Հեուդայի որդիքը կարող
չեղան Ղերուսաղեմի մէջ բնակող
Հեբուսացիները վռընտելու . ուս-
տի Հեբուսացիները Հեուդայի որ-
դւոցը հետ Ղերուսաղեմի մէջ կը
բնակին մինչև այսօր :

ԳԼ. Ժ.Ո

1 Ղւ Հոփսեփի որդւոցը վիճակը
առաջ ելաւ . անոնց սահմանը
Ղրիհովին դիմացը Հորդանանէն
Ղրիհովի ջուրին արևելեան կողմէն
ան անապատը կ'ելլայ , որ Ղրի-
հովէն լեռնակողմը՝ Ղեթէլ կ'ելլէ ,
2 ու Ղեթելէն Լուզ կ'ելլէ , և Ար-
քի առաջօթի սահմանէն կ'անցնի ,
3 ու արևմտեան կողմէն Հեփլեթիի
սահմանը կ'իջնէ , մինչև վարի Ղե-
թորոնին սահմանը ու մինչև Գա-
զեր , և ծովուն մէջ կը վերջանայ :
4 Ղւ Հովսեփին որդիքը՝ Մանասէ
ու Ղփրեմ ժառանգութիւն ա-
ռին :
5 Ու Ղփրեմի որդւոցը սահմանը
իրենց տոհմերուն համեմատ ա-
զաւ . այսինքն անոնց ժառանգու-
թեան սահմանը արևելեան կողմէն
Ղտարոթ ադար եղաւ մինչև վե-
6 րի Ղեթորոն . Ղւ ա սահմանը
հիւսիսային կողմէն դէպ՝ի Մաքմե-
թաթ ծովը կ'ելլէ , ու ա սահ-
մանը արևելեան կողմէն մինչև
Հնանեթսելով կը պտըտի , ու հա-
քը արևելեան կողմէն Հնոովէ կը
7 մանէ , Ղւ Հնոովէն Ղտարովթի
ու Նաարա կ'իջնէ , ու Ղրիհովին
քովէն անցնելով Հորդանան կ'ել-
8 լէ . Ղւ ա սահմանը Թափուայէն
կանա հեղեղատը կ'երթայ արև-
մտեան կողմէն , ու Ծովուն մէջ կը
վերջանայ : Ղփրեմի որդւոցը ցե-
ղին ժառանգութիւնը իրենց տոհ-
մերուն համեմատ ասիկայ է . Նաև 9
Ղփրեմի որդւոցը համար զատուած
քաղաքները Մանասէի որդւոցը
ժառանգութեանը մէջ է , բոլոր
քաղաքները իրենց գեղերովը :
Ղւ անոնք Գազերի մէջ բնակող 10
Քանանացիները չվռընտեցին . ու
Քանանացիները մինչև այսօր Ղփ-
րեմի մէջ բնակելով՝ հարկատու
ծառաներ եղան :

ԳԼ. Ժ.Ի

Ղւ ասիկայ եղաւ Մանասէի ցեղին 1
վիճակը , քանզի անիկայ Հովսե-
փին անդրանիկն էր . Մանասէին
անդրանիկը Մաքիր՝ Գաղաադին
հայրը պատերազմող մարդ մը ըլ-
լալուն համար , Գաղաադ ու Քա-
սան անոորը եղաւ . Ղւ Մանա- 2
սէին միւս որդիքն ալ՝ Ղբիեզերին
որդիքը , Քեղեքին որդիքը , Ղս-
րիէլին որդիքը , Սիւքեմին որդի-
քը , Փեփերին որդիքը , ու Սեմի-
դային որդիքը իրենց տոհմերուն
համեմատ ք ա ա ն ք ո ւ ր ի ն ուներան .
Հովսեփեան Մանասէին արու զա-
ւակները իրենց տոհմերուն համե- 3
մատ ասոնք էին : Ղւ Մանասէի
որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի
որդւոյն Փեփերին որդին Սալպաատ
տղաքներ չունէր , բայց միայն աղ-
ջիկներ , ու անոր աղջիկներուն ա-
նուանները ասոնք են . Մաալա ,
Նուա , Ղգղա , Մեղբա ու Թերց-
սա : Ղսոնք Ղղիազար քահանային 4
առջեւը , Նաւեան Հեսուին առ-
ջեւը , ու իշխաններուն առջեւը ներ-
կայանալով ըսին , Տէրը Մովսէսին
հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ մեզի
ժառանգութիւն տրուի : Ղւ Հե-
սո Տէրոջը հրամանաւը անոնց հօ-
րը եղբարցը մէջ անոնց ժառան- 5
գութիւն տուաւ : Ղւ Մանասէին
Հորդանանու անդիի կողմը եղող
Գաղաադի ու Բասանի երկրէն զա-
տ տասը բաժին ինկաւ . Քանզի 6
Մանասէին աղջիկները անոր տղոցը

մէջ ժառանգութիւն առին, ու Կազաացիք երկիրը Ամանաէին միւս որդւոցը եղաւ։

7 Ու Ամանաէին սահմանը սկսէր եղաւ. Յաբրէն մինչև Մաքմեթաթը, որ Սիւքէմի դիմացն է, ու սահմանը աջ կողմը դառնալով՝ մինչև Յոփեայի աղբիւրին հովիտը
8 բնակողներուն կը հասնի։ Յոփեայի երկիրը Ամանաէին եղաւ, ու Ամանաէի սահմանին մէջը Եղոկ Յոփեայ հազարը Եփրեմի որդւոցը եղաւ։
9 Ու սահմանը Ասնայ հեղեղատը կ՚իջնէ, հեղեղատին հարաւային կողմէն։ Ամանաէի քաղաքներուն մէջը ասոնք Եփրեմին քաղաքներն են. և Ամանաէին սահմանը հեղեղատին հիւսիսային կողմն է, ու ծովուն մէջ կը վերջանայ։
10 Հարաւային կողմը Եփրեմին, ու հիւսիսային կողմը Ամանաէին ըլլալով, անոնց սահմանը ծովը եղաւ. և հիւսիսային կողմէն Յաբրէն, ու արեւելեան կողմէն Յաքարին հետ
11 կը միանան։ Ու Յաքարին ու Յաբրէն սահմանակցութեան մէջը՝ Ենթասան ու անոր գիւղաքաղաքները, և Յեբղաամ ու անոր գիւղաքաղաքները, և Դոռի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Էնդոռի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, և Թանաքի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, Մակեդդոյի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, սա իրեք
12 գաւառը Մանասէին եղաւ։ Ու Մանասէի որդիքը չկրցան սա քաղաքներուն բնակիչները դուրս վռնտել. ու Քանանացիները կամակորութեամբ ան երկրին մէջ բնակ-
13 ցան։ Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժովցան, հարկատու ըրին Քանանացիները, բայց զանոնք չվռնտեցին իսպառ։
14 Ու Յովսեփի որդիքը Յեսուին հետ խօսեցան ու ըսին, Ինչո՞ւ համար ինծի մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր, ու ես բազմաթիւ ժողովուրդ մըն եմ. քանզի Տէրս մինչև հիմա զիս օրհնեց։
15 Ու Յեսու անոնց ըսաւ. Եթէ որ դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, անտառը ելլէր ու զանիկայ կտրէ, և Փերեզացւոց ու Ռափայնոց երկրին մէջը քեզի տե՛ղ ըրէ, որովհետև Եփրեմի լեռը քեզի նեղ կու գայ։
16 Ու Յովսեփի որդիքը ըսին, Լեռը մեզի համար չէ. ու հովիտի երկրին մէջը՝ Յեզրաելի մէջ ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, և Յեզրայելի հովիտին մէջ բնակող բոլոր Քանանացիները երկաթէ կառքեր ունին։
17 Ու Յեսու Յովսեփին տանը՝ այսինքն Եփրեմին ու Մանասէին հետ խօսելով ըսաւ, Դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, ու շատ ոյժ ունիս. քեզի գոյ մէկ վիճակ մը չըլլայ,
18 Լեռը քուկդ ըլլայ. և որովհետև անիկայ անտառ է, զանիկայ կտրէ, ու մինչև ծայրը քուկդ ըլլայ. քանզի դուն Քանանացիները անկէ պիտի վռնտես, թէև անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան։

ԳԼ. ԺՈՂ.

1 Ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սեղովի մէջ ժողովուեցան, և հոն ժողովքի խորանը կանգնեցին, ու երկիրը անոնց առջևը նուաճեցաւ։
2 Ու Իսրայէլի որդւոցը մէջ եօթը ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց
3 ժառանգութիւնը առած չէին։ Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ, Մինչև ե՞րբ անհոգութիւն պիտի ընէք, ու պիտի չերթաք ժառանգելու ան երկիրը, որն որ Տէր Յաստուածը ձեզի տուաւ։
4 Ահա ձեզի ցեղէն իրեք մարդ ընտրեցէք, ու զանոնք խրկեմ, որ երթան ան երկրին մէջը պտըտին, ու զանիկայ իրենց ժառանգութեանը համեմատ գրեն, ու ետը ինծի դառնան։
5 Ու զանիկայ եօթը մասերու բաժնեն. Յուդա իր սահմանին մէջը հարաւային կողմը կենայ, ու Յովսեփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը հիւսիսային
6 կողմը կենան։ Ու դուք երկիրը եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս

ինձի բերէք , և մեր Տէր Աստուածոյն առջեւը հոս ձեզի համար վիճակ
7 ձգեմ . Վանգի Ղեւտացիները ձեր մէջը բաժին չունին , որովհետեւ անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը քահանայութիւնն է . և Գադ ու Ռուբէն և Մանասէին կէս ցեղը Յորդանանու անդիի կողմը դէպ ի արեւելք իրենց ժառանգութիւնները առին , որոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս անոնց տուաւ :
8 Եւ ան մարդիկը գնան գացին . ու Յեսու ան երկիրը գրելու գացողներուն պատուիրեց՝ ըսելով , Գացէք , և ան երկրին մէջը պտըտելով զանիկայ գրեցէք . ետքը ինձի դարձէք , որ հոս Սեղովի մէջ Տէրոջը առջեւը ձեզի համար վիճակ
9 ձգեմ : Եւ ան մարդիկը գացին , ու ան երկրին մէջը պտըտեցան , և զանիկայ էր քաղաքներովը եօթը բաժին ընելով դիրքի մը վրայ գրեցին , ու Սեղով բանակը եկան
10 Յեսուին : Եւ Յեսու Սեղովի մէջ Տէրոջը առջեւը անոնց համար վիճակ ձգեց . ու Յեսու հոն երկիրը բաժանեց Իսրայէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն համեմատ :
11 Եւ Նախ Բենիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ . ու իրենց վիճակին սահմանը Յուդայի որդւոցը ու Յովսեփի որդւոցը մէջտեղը ելաւ :
12 Եւ անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը Յորդանանէն եղաւ . ու ան սահմանը հիւսիսային կողմէն Երիքովին քովը կ'ելլէ , և դէպ ի արեւմուտք լեռը վեր կ'ելլէ , ու Բեթաւանի
13 անապատին մէջ կը վերջանայ . Եւ սահմանը անկէ եղբեւ Լուզէն կ'անցնի , Լուզին՝ այսինքն Բեթէլին հարաւային կողմէն . ետքը ան սահմանը Ատարոթ ադար կ'իջնէ , որ վերի Բեթորոնին հարաւային
14 կողմը եղող լեռանը քովն է ; Եւ ան սահմանը արեւմտեան ծայրը հասնելով՝ դէպ ի հարաւ կը դառնայ հարաւային կողմէն Բեթորոնին դիմացի լեռնէն , ու կը վերջանայ Կարիաթբաալի մէջ՝ որ է Կարիաթարիմ , Յուդայի որդւոց քաղքը : Արեւմտեան ծայրը ասիկայ է : Եւ հարաւային կողմը Կարիաթարիմի ծայրէն սկսելով , սահմանը դէպ ի արեւմուտք կ'երթայ , ու Նեփթոախի ջուրին աղբիւրը
15 կ'ելլէ : Եւ ան սահմանը Հափայնոց հովիտին մէջը՝ հիւսիսային կողմը եղող Բնոմի որդւոյն ձորին դիմացի լեռանը ծերբը կ'իջնէ , ու Ենոմի ձորէն իջնելով Յովգելի աղբիւրը կ'իջնէ . Եւ հիւսիսային
17 կողմէն նշան կտրելով Բնոամիս կ'ելլէ , ու անկէ Ադոմմինի զառի վերին դիմացը եղող Գալիլոթի կ'ելլէ , և Ռուբենեան Բոհանին
18 վէմը կ'իջնէ . Ետքը Արաբային դիմացի կողմէն դէպ ի հիւսիս անցնելով Արաբա կ'իջնէ . Ետքը
19 ան սահմանը դէպ ի հիւսիս Բեթհագղային քովէն կ'անցնի , ու ան սահմանը Ղեմ ծովուն հիւսիսային ծոցը — Յորդանանու հարաւային ծայրը կը վերջանայ : Հարաւային սահմանը ասիկայ է : Եւ արեւելեան կող-
20 մի սահմանը Յորդանանն է : Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը շուրջանակի իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :
21 Եւ ասոնք են Բենիամինի որդւոց ցեղին քաղաքները իրենց տոհմերուն համեմատ . Երիքով , Բեթհագղա , Եմեկկասիս , Բեթարաբա , Սեմարիմ , Բեթէլ , Եւիմ ,
23 Փարա , Եփրա , Բեփարամմոնա ,
24 Հոփնի ու Գաբա . տասներկու քաղաք և անոնց գեղերը : Գաբաւոն , Համա , Բերոթի , Մասփա , Կեփիրա , Մոսա , Իրկեմ ,
28 Եբրիայէլ , Թարալա , Սելա , Էլէփ , Եբուս՝ այսինքն Երուսաղէմ , Գաբաաթ — Կարիաթ . տասներկու քաղաք և անոնց գեղերը : Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :

ԳԼ· ԻՀԹ·

1 Եւ երկրորդ վիճակը Շմաւոնին ելաւ , Շմաւոնի որդւոցը ցեղին իրենց տոհմերուն համեմատ .

ու անոնց ժառանգութիւնը՝ Յուդայի որդւոցը ժառանգութեան մէջ եղաւ։ Եւ իրենց ժառանգութեանը մէջ սա՝ Տոլատնէրը ունեցան. Քերսաբէէ, (Սաբէէ,) Մողադա, Քասր սուալ, Բալա, Եսեմ, Էլթուղադ, Բեթուէլ, Քորմա, Սիկկլակ, Բեթմարքաբովթի, Քասր սուսա, Բեթլաբաովթի և Սարուհէն. տասուիրեք քաղաք ու անոնց գեղերը։ Ային, Ռեմմոն, Էթեր և Քսան. չորս քաղաք ու անոնց գեղերը, Եւ սա քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչև Բաղղեթ բէեր՝ հարաւային Ռաման։ Շմաւունի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է։ Շմաւունի որդւոցը ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը բաժինէն եղաւ, քանզի Յուդայի որդւոցը բաժինը շատ էր իրենց. անոր համար Շմաւունի որդիքը ունեցան ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին։

Եւ երրորդ վիճակը Զաբուղոնի որդւոցը եղաւ իրենց տոհմերուն համեմատ. և անոնց ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդ եղաւ. Եւ անոնց սահմանը դէպ՝ի ծովը ու Մարալա կ՝երթայ, և Դաբասեթ կը հասնի, ու Յեկնամի դիմացը եղող ձորը կը հասնի, Եւ Սարիդէն դէպ՝ի արեւելեան կողմը՝ Քասղովթի թաբօրին սահմանը կը դառնայ, ու Դաբարաթէն ելլելով՝ վեր Յափիէ կելլէ, Եւ անկէ դէպ՝ի արեւելք անցնելով՝ Գեթքոփեր և Ռեթացասին կ՝անցնի, ու Ռեմմոն մեթօար և Նէսա կ՝ելլէ. Հոքը սա սահմանը հիւսիսային կողմէն Ենաթօն կը պտըտի, ու Յեփթայէլի ձորին մէջ կը վերջանայ. Եւ Կատտաթ, ու Նահաղօլ, և Սեմրօն, ու Յադէլա և Իմրա. տասուերկու քաղաք ու անոնց գեղերը։ Զաբուղոնի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, սա քաղաքները ու անոնց գեղերը։

Չորրորդ վիճակը Իսաքարին ելաւ, Իսաքարի որդւոցը իրենց տոհմերուն համեմատ. Եւ անոնց սահմանը սա՝ Երիէլ եղաւ. Քեզրայէլ, ու Քասեղովթ, և Սունամ, Եւ Քափերէմ, և Սիհան, ու Քնաբէթ, Եւ Իարբիթ, ու Կեսիօն, ու Ռեբէս, Եւ Իամաթ ու Ենգանիմ, և Ենթադդա, ու Բեթփասես. Եւ սահմանը Թաբօր, Սասիմա ու Բեթսամիւս կը հասնի, ու անոնց սահմանը Յորդանանու մէջ կը վերջանայ. տասնուվեց քաղաք ու անոնց գեղերը։ Իսաքարի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, սա քաղաքները ու անոնց գեղերը։

Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի որդւոցը ցեղին եղաւ իրենց տոհմերուն համեմատ։ Եւ անոնց սահմանը սա՝ Հեղկաթ, ու Հալի, և Բետէն, ու Աքսափ, Եւ Ալամելէք, ու Ամադ, և Մասաղ. ու արեւմտեան կողմէն մինչև Կարմեղոս և Սիհոր լեփնաթ կը հասնի, Եւ արեւելեան կողմէն դէպ՝ի Բեթդագոն կը դառնայ, ու Զիւսիսային կողմէն Զաբուղոն, Յեփթայէլի ձորը, Բեթամեկ ու Նէիէլ կը հասնի, և ձախ կողմէն Քաբօղ կ՝ելլէ, Եւ Երբրոն, և Բոոր, ու Համմոն, և Կանա, մինչև մեծ Սիդոն. Հոքը սա սահմանը Համա կը դառնայ, մինչև Տիւրոս՝ ամուր քաղաքը, և սա սահմանը Հւսա դառնալով՝ ծովուն մէջ՝ Քեզիբի վիճակին մէջ կը վերջանայ. Եւ Ամմա, և Ափեկ, ու Բոոր. քսանուերկու քաղաքներ ու անոնց գեղերը։ Ասերի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, սա քաղաքները ու անոնց գեղերը։

Վեցերորդ վիճակը Նեփթաղիմի որդւոցը եղաւ, մանկտ Նեփթաղիմի որդւոցը իրենց տոհմերուն համեմատ։ Եւ անոնց սահմանը սա՝ Հելեբէն սա Բանէն մինչև Սանանիմ, ու Ադամի Նագեբ, և Յաբնէլ մինչև Լա-

աւռ, ու Մօրիայի երկիրը գնա, և հոն զանիկայ ողջակէզ ըրէ լեռներուն մէկուն վրայ՝ որն որ ես քեզի պիտի ըսեմ։ Ու Աբրահամ առաւոտուանց կանուխ ելաւ, ու իր էշուն համեցը դրաւ, և իր հետը երկու ծառայ, ու իր Իսահակ որդին առաւ. և ողջակէզի համար փայտ ճեղքեց, ու ելաւ գնաց ան տեղը՝ որ Աստուած իրեն ըսաւ։ Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց, ու հեռուէն տեսաւ ան տեղը։ Ու Աբրահամ ըսաւ իր ծառաներուն. Դուք էշուն հետ հո՛ս մնացէք, և ես ու տղան մինչև հոն երթանք, ու երկրպագութիւն ընենք, և նորէն ձեզի դառնանք։ Ու Աբրահամ ողջակէզին փայտերը առաւ, ու իր որդւոյն Իսահակին վրայ դրաւ, և ինքը իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը, ու երկուքին մէկտեղ գացին։ Ու Իսահակ իր հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու ըսաւ, Հա՛յր իմ. և անիկայ ըսաւ, Ահա հոս եմ ո՛րդիս։ Ու անիկայ ըսաւ, Ահա կրակը ու փայտը, բայց ողջակէզ ըլլալու գառը ո՞ւր է։ Ու Աբրահամ ըսաւ, Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու գառը պիտի պատրաստէ, որդեակ իմ։ Այսպէս երկուքը մէկտեղ գացին։ Ու եկան ան տեղը՝ որ Աստուած անոր ըսեր էր. և Աբրահամ հոն սեղան շինեց, ու փայտերը շարեց, և իր որդին Իսահակը կապեց, ու զանիկայ սեղանը՝ փայտերուն վրայ դրաւ։ Ու Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց, ու դանակը առաւ որ իր որդին մորթէ։ Ու Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց, ու ըսաւ, Աբրահա՛մ, Աբրահա՛մ. և անիկայ ըսաւ, Ահա հոս եմ։ Ու ըսաւ, Տղուն ձեռք մի՛ դպչիր, և անոր բան մը մի՛ ըներ. քանզի հիմա գիտցայ որ Աստուածմէ կը վախնաս. որովհետև դու մէկհատիկ որդիդ ինծմէ չխնայեցիր։ Ու Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ, և ահա ետևը խոտի մացառներուն մէջը եղջիւրներէն բռնուած խոյ մը կար. ու Աբրահամ գնաց, ու խոյը առաւ, և զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջակէզ մատուց։ Ու Աբրահամ ան տեղին անունը Յեհովայիրէ կոչեց, որ մինչև այսօր կ՚ըսուի, Տէրը լեռանը մէջ պիտի երևնայ։ Ու Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն Աբրահամը կանչեց, Ու ըսաւ, Իմ անձիս վրայ երդում ըրի՝ կ՚ըսէ Տէրը, որովհետև այս բանը ըրիր, ու ինծի համար քու միակ որդիդ չխնայեցիր, Վնէզ օրհնելով պիտի օրհնեմ, ու քու սերունդդ երկինքի աստղերուն, ու ծովեզերքը եղող աւազին պէս խիստ պիտի շատցընեմ. և քու սերունդդ իր թշնամիներուն քաղաքները պիտի ժառանգէ. Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին. որովհետև իմ ձայնիս անկանջ դրիր։ Այսպէս Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ, ու ելան ու միասին Բերսաբէէ գացին. և Աբրահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնակէր։

Ու եղաւ որ այս բաներէն ետքը՝ Աբրահամին պատմուեցաւ՝ ըսելով, Ահա Մեղքան ինքն ալ որդիներ ծնաւ քու եղբօրդ Նաքորին. Ուսը իր անդրանիկ որդին, և անոր եղբայրը Բուզը, ու Արամին հայրը Կամուէլը, Ու Քեսադը, ու Բաազադը, և Փադդասը, ու Յեղվափը, և Խաթուէլը։ Ու Բաթուէլ ծնաւ Մեղքան. այս ութը որդիները Մեղքան ծնաւ Աբրահամին եղբօրը Նաքորին։ Ու անոր հարճը՝ որուն անունը Ռէումա էր, անիկայ ալ ծնաւ Տեբահը, և Գահամը, ու Թահաշը, և Մաաքան։

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

Ու Սարրա հարիւր քսանեւեօթը տարի ապրեցաւ. այսչափ էղան Սարրային կենացը տարիները։ Ու Սարրա մեռաւ Արբաթ Արբային մէջ, որ է Քեբրոն՝ Քանանու երկրին մէջ. ու Աբրահամ Սարրային համար սուգ ընելու ու ողբալու եկաւ։ Ու Աբրահամ իր մեռելէն

մէջ Խոսորը, և Գադի ցեղէն՝ Գաղաադու մէջ Ռամովթը, ու Մանասէի ցեղէն՝ Բասանի մէջ
9 Գովղաները տուին: Ղեւտը որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջը բնակող օտարականին համար որոշուած քաղաքները աստնք են. որպէս զի ամէն ով որ սխալմամբ մարդ մեռցընէ, հոն փախչի, ու արիան վրէժխնդրին ձեռքովը չմեռնի, մինչև որ ժողովքին առջևը կայնի:

ԿԱ. ԻԸ

1 Եւ Ղևտացւոց նահապետները Եղիազար քահանային, Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետներուն մօտեցան,
2 Ու Քանանու երկիրը Սեղովի մէջ խօսեցան անոնց՝ ըսելով, Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց որ մեզի բնակելու համար քաղաքներ, ու մեր անասուններուն համար անոնց արուարձանները տուին:
3 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հրամանաւ իրենց ժառանգութիւններէն այս քաղաքները ու անոնց արուարձանները Ղևտացւոց տուին:
4 Եւ առաջին վիճակը Կահաթեանց ազգատոհմներուն ելաւ. ու Ղևտացիներէն Ահարոն քահանային որդւոցը՝ վիճակով տասուիրեք քաղաք ելաւ, Յուդայի ցեղէն, Շմաւոնի
5 ցեղէն ու Բենիամինի ցեղէն: Եւ Կահաթին միւս որդւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգատոհմներէն ու Դանի ցեղէն և Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասը քաղաք պրոեցաւ:
6 Եւ Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղին ազգատոհմներէն և Ասերի ցեղէն ու Նեփթաղիմի ցեղէն և Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասուիրեք քաղաք
7 պրոեցաւ: Մերարիի որդւոցը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն, Գադի ցեղէն ու Զաբուղոնի ցեղէն տասուերկու
8 քաղաք պրոեցաւ: Եւ Իսրայէլի որդիքը այս քաղաքները ու անոնց արուարձանները վիճակով Ղևտացւոց տուին, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը:
9 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն ասիրենց անունովը յիշուած քաղաքները տուին,
10 Եւ Ահարոնի որդւոցը եղան, որոնք Ղևիի որդւոցմէ եղող Կահաթեանց ազգատոհմներէն էին. քանզի առաջին վիճակը անոնցն էր:
11 Եւ անոնց՝ Յուդայի լեռանը վրայ Արբայի հօրը Հեբրոնին քաղաքը՝ այսինքն Հեբրոնը տուին, անոր չորս կողմայ արուարձաններովը.
12 Եւ քաղաքին ագարակները ու գիւղերը Յեփոնեան Հաղեբին կալուածք տուին:
13 Ուստի Ահարոն քահանային որդւոցը՝ սպաննողի համար ապաստանի քաղաք Հեբրոնը տուին իր արուարձաններովը, նաև Ղեբնան իր արուարձաններովը,
14 Եւ Յաթիրը իր արուարձաններովը, ու Եսթեմոան իր արուարձաններովը,
15 Եւ Հողոնը իր արուարձաններովը, ու Դաբիրը իր արուարձաններովը,
16 Եւ Այինը իր արուարձաններովը, ու Յուտան իր արուարձաններովը, և Բեթսամիսը իր արուարձաններովը. այս երկու ցեղէն ինը քաղաք պրոեցան:
17 Եւ Բենիամինի ցեղէն՝ Գաբաւոնը իր արուարձաններովը, Գաբան իր արուարձաններովը,
18 Եւ Նաթովթը իր արուարձաններովը, ու Գաղմոնը իր արուարձաններովը. չորս քաղաք պրոեցան:
19 Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն բոլոր քաղաքները տասուիրեք քաղաք էին՝ ու անոնց արուարձանները:
20 Եւ Կահաթի որդւոցմէ մնացած Ղևտացի Կահաթեանց ազգատոհմներն ալ Եփրեմի ցեղէն վիճակով քաղաքներ առին.
21 Եւ անոնց՝ Եփրեմի լեռնակողմը սպաննողի համար ապաստանի քաղաք ըլլալու Սիւքեմը տուին իր արուարձաններովը, նաև Գազերը իր արուարձաններովը,
22 Եւ Կաբսեմը իր արուարձաններովը, ու Բեթորոնը իր արուարձաններովը, չորս քաղաք պրոեցան:
23 Եւ Դանի ցեղէն՝ Եղթեկէն իր արուարձաններովը, Գաբ-
24

բաթծնը իր արուարձաններովը , Ա-
յեղոնը իր արուարձաններովը , ու
Գեթրեմմոնը իր արուարձաններովը ,
25 չորս քաղաք ։ Ու Անաս-
սէի կէս ցեղէն՝ Թանաքը իր ա-
րուարձաններովը , ու Գեթրեմմոնը
իր արուարձաններովը , երկու քա-
26 ղաք ։ Կահաթի որդւոցը
մնացած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին , և անոնց ա-
րուարձանները ։
27 Ու Ղևտացւոց ազգատոհմներէն
եղող Գերսոնի որդւոցը՝ Մանա-
սէի կէս ցեղէն սպաննողի համար
ապաստանի քաղաք ընծա- որոց-ած
Գաւլանի մէջ Գովղոնը իր արուար-
ձաններովը , նաև Էշթեռտարան իր
արուարձաններովը , երկու քաղաք
28 ։ Ու Իսաքարի ցեղէն՝ Կե-
սիոնը իր արուարձաններովը , Դա-
բարաթը իր արուարձաններովը ,
29 Յերմութը իր արուարձաններովը ,
Էնգաննիմը իր արուարձաններովը ,
30 չորս քաղաք ։ Ու Ասերի
ցեղէն՝ Մասաղը իր արուարձանն-
րովը , Աբդոնը իր արուարձանն-
31 րովը , Հելկաթը իր արուարձան-
ներովը , և Րոոբը իր արուարձան-
32 ներովը , չորս քաղաք ։ Ու
Նեփթաղիմի ցեղէն՝ սպաննողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ընծա- ո-
րոց-ած Գալիլեայի մէջ Կադէսը
իր արուարձաններովը , Նաև Համմո-
դովրը իր արուարձաններովը , ու
Կարթանը իր արուարձաններովը ,
33 երեք քաղաք ։ Գերսո-
նեանց բոլոր քաղաքները անոնց
ազգատոհմներուն համեմատ տա-
սներեք քաղաք էին՝ ու անոնց ա-
րուարձանները ։
34 Ու մնացած Ղևտացիներուն՝
այսինքն Մերարիի որդւոցը ազգա-
տոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցեղէն՝
Եկնեամը իր արուարձաններովը ,
Կարթան իր արուարձաններովը ,
35 Դեմնան իր արուարձաններովը ,
ու Նահաղոլը իր արուարձաններովը ,
36 չորս քաղաք ։ Ու Ռուբէնի
ցեղէն՝ Բոսորը իր արուարձանն-
րովը , ու Յասսան իր արուարձան-
37 ներովը , Կադեմոթը իր արուար-
ձաններովը , ու Մեփաաթը իր
արուարձաններովը , չորս քաղաք
։ Ու Գադի ցեղէն սպան- 38
նողի համար ապաստանի քաղաք
ընծա- որոց-ած Գաղաադի մէջ
Ռամոթը իր արուարձաններովը ,
Նաև Մանայիմը իր արուարձաննե-
րովը , Եսեբոնը իր արուարձաննե- 39
րովը , ու Յազերը իր արուարձան-
ներովը , ամէնը չորս քաղաք ։
Ղևտացւոց ազգատոհմներէն 40
մնացած Մերարիի որդւոցը բոլոր
քաղաքները իրենց տոհմերուն հա-
մեմատ իրենց վիճակովը տասներ-
կու քաղաք եղան ։ Իսրայէլի որ- 41
դւոցը կալուածքներուն մէջ Ղև-
տացւոց բոլոր քաղաքները քառ-
սունուերեք քաղաք էին , ու անոնց
արուարձանները ։ Այս քաղաքնե- 42
րուն ամէն մէկը իր բոլորտիքը
արուարձաններ ունէր . ասանկ քաղաք-
ներուն ամէնն ալ այնպէս էր ։
Ու Տէրը Իսրայէլին տուաւ ան 43
բոլոր երկիրը , որուն որ անոնց հայ-
րերուն տալու երդում ըրեր էր . և
զանիկայ ժառանգեցին ու անոր
մէջ բնակեցան ։ Ու Տէրը զանոնք 44
ամէն կողմէն հանգստացուց , ինչպէս
որ անոնց հայրերուն երդում ըրեր
էր . ու անոնց բոլոր թշնամիներէն
բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց դէմ դը-
նել . Տէրը անոնց ամէն թըշ-
նամիները անոնց ձեռքը տուաւ ։
Ու Տէրը Իսրայէլի տանը համար 45
ըրած բարի խոսքեր որ գոյացեր էր ,
անոնցմէ բան մը չպակսեցաւ . ա-
մէնն ալ կատարուեցաւ ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

Յետոյ Յեսու Բէնէ կանչեց 1
Ռուբենեանները , Գադեաննե-
րը ու Մանասէի կէս ցեղը , Ու 2
անոնց ըսաւ , Տէրոջը ծառան Մովսէս
ինչ որ ձեզի հրամայեր էր , դուք
անոնց ամէնն ալ պահեցիք . ու իմ
խոսքս մինչև ցրիկ ամէն բանի մէջ
որ ձեզի պատուիրեցի ։ Այսչափ 3
շատ օրեր մինչև այս օրս ձեր եղբայր-
ները չլքեցիք , և ձեր Տէր Ա-
ստուծոյն պատուիրանքները ամբողջ
պահեցիք ։ Ու հիմա ձեր Տէր Ա- 4

տուածը ձեր եղբայրները հանգըս-
տացուց , ինչպէս որ անոնց ըսաւ .
ուստի հիմա դարձէք , ձեր վրան-
ները ու ձեր կալուածոց երկիրը
ցացէք , որն որ Տէրոջը ծառան
Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը
5 ձեզի տուաւ : Միայն թէ աղէկ
զգուշութիւն ընէք ՚ի գործ դնելու
ան պատուիրանքը ու օրէնքը , որն
որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի
պատուիրեց , որ ձեր Տէր Աստուածը
սիրէք և անոր ամէն ճամբաներուն
մէջը քալէք , ու անոր պատուիրանք-
ները պահէք , և անոր յարիք , ու
ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը
6 զանիկայ պաշտէք : Ու Յեսու
օրհնեց զանոնք և արձակեց . ու
անոնք իրենց վրանները գացին :
7 (Իր Մանասէի կէս ցեղին Մովսէս
հաստատ տուեր էր Նասանի մէջ ,
ու ինքը կէսին՝ Յեսու անոնց եղ-
բայրներուն հետ՝ Յորդանանու աս-
դիի կողմը տուաւ դէպ ՚ի արև-
մուտք :) Ու երբոր Յեսու զանոնք
իրենց վրանները խրկեց , զանոնք
8 օրհնեց . Իր անոնց խօսեցաւ ըսե-
լով , Շատ հարստութիւնով ու
խիստ շատ անասուններով , արծա-
թով , ոսկիով , պղինձով , երկա-
թով ու խիստ շատ հանդերձներով
ձեր վրանները դարձէք , ու ձեր
թշնամեաց աւարը ձեր եղբայրնե-
րուն հետ բաժնեցէք :
9 Ուստի Ռուբենի որդիքը՝ Գադի
որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը
Վանանու երկիրը Սելովի մէջ Իս-
րայէլի որդւոցմէ զատուեցան գա-
ցին , որ իրենց ժառանգութեան
երկիրը՝ որուն Գաղաադու երկիրը
էրթան , որն որ Մովսէսին ձեռքովը
տրուած Տէրոջը հրամանաւ առեր
էին :
10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ տե-
ղուանքը եկան , ան կողմը որ Վա-
նանու երկրին մէջն է , Ռուբենի
որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանա-
սէին կէս ցեղը հոն Յորդանանու
քովը մէկ սեղան մը շինեցին , երե-
11 ւոյթով մեծ սեղան մը : Ու Իսրա-
յէլի որդիքը լսեցին որ ահա Ռու-
բենի որդիքը՝ Գադի որդիքը և
Մանասէին կէս ցեղը Վանանու
երկրին կողմը Յորդանանու մօտ՝
ուր որ Իսրայէլի որդիքը անցեր
էին , սեղան մը շիներ են . Ու եր- 12
բոր Իսրայէլի որդիքը լսեցին , Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սե-
լովի մէջ ժողվուեցան , որ անոնց
վրայ երթան պատերազմելու հա-
մար : Իր Իսրայէլի որդիքը Ռու- 13
բենեանց՝ Գադեանց ու Մանասէի
կէս ցեղին՝ Գաղաադու երկիրը
խրկեցին Եղիազարին որդին Փի-
նէհէս քահանան , Իր անոր հետ 14
տասը իշխան , այինքն Իսրայէլի
ամէն ցեղերուն նահապետներէն
մէյմէկ իշխան , որոնց ամէն մէկը
Իսրայէլի հազարաւորներուն նա-
հապետութեանց իշխաններն էին .
Իր անոնք Գաղաադու երկիրը գա- 15
ցին Ռուբենի որդւոցը՝ Գադի որ-
դւոցը ու Մանասէի կէս ցեղին , և
անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով , Տէ- 16
րոջը բոլոր ժողովքը այսպէս կ՚ըսէ ,
Այս ի՞նչ մեղք է , որ դուք Իսրա-
յէլի Աստուածոյն դէմ գործեցիք՝
այսօր Տէրոջմէ խոտորելով , և այս-
օր Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն
ընելու համար ձեզի սեղան շինե-
ցիք : Մի՞թէ Փոգորի անօրէնու- 17
թիւնը պզտիկ բան մին է մեզի ,
որ անկէ՝ մինչև աս օրս չմաքրուե-
ցանք , ու Տէրոջը ժողովքին վրայ
ան հարուածը եկաւ . Իր դուք 18
այսօր Տէրոջմէ խոտորեցաք . ուստի
թէ որ դուք այսօր Տէրոջմէ ապս-
տամբիք , ան ալ վաղը Իսրայէլի
բոլոր ժողովքին վրայ պիտի բարկա-
նայ : Սակայն թէ որ ձեր կա- 19
լուածոց երկիրը անմաքուր է՛ հա-
մարիք , Տէրոջը կալուածոց երկիրը
անցէք , ուր որ Տէրոջը խորանը
կանգնած է , ու մեր մէջը ժառան-
գութիւն առէք . և մեր Տէր Աս-
տուածոյն սեղանէն ՚ի զատ ձեզի սե-
ղան շինելով Տէրոջը ապստամբ մի
ըլլաք , ու մեզմէ ալ մի ապստամ-
բիք : Իերբոր Զարայեան Ախար 20
նզովածէն առնելով մեղք գործեց ,
միթէ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրա-
յէլի բոլոր ժողովքին վրայ չեկաւ ,
ու ան մարդը իր անօրէնութեանը

մէջ մինակ չմեռաւ ։
21 Ու Հուբենի որդիքը Գադի որ-
դիքը ու Մանասէի կէս ցեղը պա-
տասխան տուին , ու Իսրայէլի հա-
22 զարապետներուն ըսին , Աստուած-
ներուն Տէրոջմէ Աստուածը , աս-
տուածներուն Տէրոջմէ Աստուածը
ինքը գիտէ . ու Իսրայէլն ալ թող
գիտնայ , թէ որ ես բունը ապըս-
տամբութեան համար՝ կամ Տէրոջը
դէմ յանցանք գործելու համար ը-
23 ընե , մեզ այսօր չապրեցընէ . թէ
որ մեզի սեղան շինեցինք Տէրոջմէ
ետ դառնալու համար , կամ անոր
վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ մա-
տուցանելու համար , և կամ անոր
վրայ խաղաղութեան զոհեր ընելու
համար , Տէրը ինքը քննութիւն
24 ընէ ։ Այլ մենք ասիկայ մեր վա-
խուն շինեցինք , մտածելով որ գու-
ցէ վաղը ձեր որդիքը մեր որդւոցը
խօսին՝ ու ըսեն թէ Ի՞նչ իրաւունք
25 ունիք Հուբենեանք ու Գադեանք ,
Տէրը մեր ու ձեր մէջը Յորդանանը
սահման դրաւ , դուք Տէրոջմէ բնաւ
բաժին չունիք . և ես կրնամ ձեր
որդիքը մեր որդւոցմէ Տէրոջը կր-
26 կիւղը վերցընեն . Ուստի պատճառաւ
ըսինք , Եկէք մեզի մէկ սեղան մը
շինենք , ոչ թէ ողջակէզի հա-
27 մար , ոչ ալ զոհի համար , Այլ
որպէս զի անիկայ մեր ու ձեր մէջը՝
և մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն
մէջը վկայութիւն ըլլայ , որ մեր ող-
ջակէզներովը , մեր պատարագներովը
ու մեր խաղաղութեան զոհերովը
Տէրոջը ծառայութիւնը Անոր առ-
ջեւը ընենք , ու վաղը ձեր որդիքը
մեր որդւոցը չըսեն թէ Ի՞նչ Տէ-
28 րոջմէ բաժին չունիք ։ Ու ըսինք ,
թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին
վաղը ես բունը ըսելու ըլլան , պիտի
ըսենք թէ Տեսէք Տէրոջը սեղանին
օրինակը՝ որն որ մեր հայրերը շինե-
ցին , չէ թէ ողջակէզի համար կամ
զոհի համար , հապա մեր ու ձեր
մէջը վկայութիւն մը ըլլալու հա-
29 մար ։ Վրաւ լիցի որ մենք Տէրոջմէ
ապստամբինք , ու այսօր Տէրոջմէ
ետ դառնալով , խորանին առջեւը
եղող մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն
զատ՝ ողջակէզի համար , հացի
ընծայի համար և զոհի համար սե-
ղան շինենք ։
Ու երբոր փինէհէս քահանան և 30
անոր հետ եղող ժողովքին իշխան-
ները , ու Իսրայէլին հազարապետ-
ները Հուբենի որդւոցը , Գադի
որդւոցը ու Մանասէի որդւոցը ը-
սած խօսքերը լսեցին , իրենց հաճոյ
երեցաւ . Ու Եղիազարի որդին 31
փինէհէս քահանան Հուբենի որ-
դւոցը , Գադի որդւոցը ու Մանա-
սէի որդւոցը ըսաւ , Այսօր գիտ-
ցանք որ Տէրը մեր մէջն է , որով-
հետեւ դուք Տէրոջը դէմ աս յան-
ցանքը չգործեցիք , և Իսրայէլի որ-
դիքը Տէրոջը ձեռքէն ազատեցիք ։
Այսպէս Եղիազարի որդին փի- 32
նէհէս քահանան և իշխանները
Հուբենի որդւոցը ու Գադի որ-
դւոցը քովէն՝ Գաղաադու երկրէն
Քանանու երկիրը Իսրայէլի որդւոց
դարձան , և անոնց լուր բերին ։
Ու աս բանը Իսրայէլի որդւոցը 33
հաճոյ երեցաւ , և Իսրայէլի որդի-
քը զԱստուած օրհնեցին , ու Հու-
բենի որդւոցը և Գադի որդւոցը
բնակած երկիրը կործանելու հա-
մար անոնց վրայ երթանք պատե-
րազմինք չըսին ։ Ու Հուբենի որ- 34
դիքը ու Գադի որդիքը ան սեղա-
նին անունը Այեդ-Ըհոա դրին ,
որովհետեւ ըսին , Անիկայ մեր մէջը
վկայ է , որ Տէր Աստուածը Քհովան
է ։

ԳԼՈՒԽ ԻԳ

Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէրը 1
Հանգստացուցեր էր Իսրայէլը
անոր բոլորտիքը եղած ամէն թշնա-
միներէն , Հեսու ծերացած ու տա-
րիքը առած էր ։ Ու Հեսու կան- 2
չեց բոլոր Իսրայէլը՝ անոր ծերերը ,
իշխանները , դատաւորները ու ոս-
տիկանները , և անոնց ըսաւ , Ես
ծերացայ ու տարիքս առի . Ու 3
դուք տեսաք ան ամէնը , որ ձեր
Տէր Աստուածը ձեր առջեւը բրաւ
աս բոլոր ազգերուն . քանզի ձեր
Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար

4 պատերազմ ըրաւ : Նայեցէք , ես
ձեզի առ մեծացած բոլոր ազգերը
միձակով ժառանգութիւն բաժնեցի
ձեր ցեղերուն համեմատ , Յորդանա-
նէն՝ իմ կոտրած բոլոր ազգերովս
մինչեւ մեծ ծովը դէպ ի
5 արեւմուտք : Եւ ձեր Տէր Ա-
ստուածը ինքը ձեր առջեւէն պիտի
հալածէ զանոնք ու պիտի վռընտէ , և անոնց երկիրը դուք պիտի
ժառանգէք , ինչպէս որ ձեր Տէր
6 Աստուածը ձեզի ըսաւ : Ուստի
խիստ ժիր եղէք , որ Մովսէսին օրի-
նաց գրքին մէջը գրուած բոլոր բա-
ները զգուշութեամբ ի գործ դնէք ,
ու անկէ աջ կողմը կամ ձախ կողմը
7 չխոտորիք . Որպէս զի ձեր քովը
մնացած այս ազգերուն հետ չխառ-
նուիք , ու անոնց աստուածներուն անուններուը չյիշէք , և անոնցմով երդում չընէք , ու անոնց երկրպա-
8 գութիւն չընէք . Հապա ձեր Տէր
Աստուածին յարիք , ինչպէս որ մին-
9 չև այս օրս ըրիք : Եւ Տէրը ձեր
առջեւէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր
վռընտեց , ու մինչև այս օրս բնաւ
մէկը կրցաւ ձեզի դէմ դնել :
10 Ձեզմէ մէկը անոնց հազարը պիտի
հալածէ , քանզի ձեր Տէր Աստուա-
ծը ինքը ձեզի համար կը պատե-
րազմի , ինչպէս որ ձեզի ըսաւ :
11 Ուստի ձեր անձերուն աղէկ զգու-
շութիւն ընէք , որ ձեր Տէր Ա-
12 ստուածը սիրէք : Ապրդ թէ որ ան-
կէ դառնալու բլլաք , ու ձեր քովը
մնացած այս ազգերուն մնացորդին
յարիք , և անոնց հետ խնամութիւն
ընէք , ու դուք անոնց հետ խառ-
նուիք , և անոնք ալ ձեզի հետ ,
13 Ատոր դիտցէք որ ձեր Տէր Ա-
ստուածը մէյմըն ալ այս ազգերը ձեր
առջեւէն պիտի չվռընտէ . Հապա ա-
նոնք ձեզի որոգայթ ու դայթակղու-
թիւն պիտի բլլան , և ձեր կողերուն
խթաններ , ու ձեր աչքերուն փուշ-
ներ , մինչև որ բնաջինջ բլլաք այս
բարի երկրին վրայէն , որն որ ձեր
14 Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ : Եւ
ահա ես այսօր ամէն երկրին ճամբան
կ՚երթամ , ու դուք ձեր բոլոր սրտ-
ովը ու բոլոր հոգիովը գիտէք որ
ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար
որչափ բարի խօսքեր որ ըսաւ , ա-
նոնցմէ բան մը չպակսեցաւ . անոնց
ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ .
անոնցմէ բնաւ մէկ խօսք մը գետի-
ն չինկաւ : Ու ինչպէս որ ձեր 15
Տէր Աստուածին ձեզի համար ըրած
ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կա-
տարուեցաւ , նոյնպէս ալ Տէրը ա-
մէն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի
բերէ , մինչև որ բնաջինջ ընէ ձեզ
այս բարի երկրին վրայէն , որն որ
ձեր Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ :
Թէ որ ձեր Տէր Աստուածին ձեզի 16
պատուիրած ուխտը զանց ընէք , ու
երթաք օտար աստուածներ պաշ-
տէք , և անոնց երկրպագութիւն
ընէք , Տէրոջը բարկութիւնը ձեր
վրայ պիտի բորբոքի , ու ան ձեզի
տուած բարի երկրին վրայէն շուտով
պիտի կորսուիք :

ԻԼ . ԻԴ

Եւ Յեսու Իսրայէլի ամէն ցեղերը 1
Սիւքեմի մէջ ժողվեց , ու Իս-
րայէլի ծերերը , իշխանները , դա-
տաւորները և ոստիկանները կան-
չեց . ու անոնք Աստուծոյ առջեւը
կայնեցան : Եւ Յեսու բոլոր ժո- 2
ղովուրդին ըսաւ , Իսրայէլի Տէր
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Հռաջ
ձեր հայրերը՝ Ըբրահամին հայրը ու
Նաքորին հայրը Թեռահ Պետին
անդին կողմը բնակեցան , և օտար
աստուածներ պաշտեցին : Ու ես 3
ձեր հայրը Ըբրահամ Պետին ան-
դին կողմէն առի , ու զանիկայ Քա-
նանու բոլոր երկրին մէջը պտըտցու-
ցի , և անոր սերունդը շատցուցի ,
ու Իսահակը անոր տուի . Եւ Իսա- 4
հակին Յակոբը ու Եսաւը տուի .
ու Եսաւին Սէիր լեռը ժառանգու-
թիւն տուի . և Յակոբ ու անոր
որդիքը Եգիպտոս իջան : Եւ 5
Մովսէսը ու Ահարոնը խրկելով՝
Եգիպտոսը զարկի , (ինչպէս որ
անոր մէջը ըրի ,) ետքը ձեզ հա-
նեցի : Ուստի ես ձեր հայրերը Ե- 6
գիպտոսէն հանեցի , և դուք ծովը
հասաք . ու Եգիպտացիները կառք-
ովը ու ձիաւորներով մինչև Կար-

միր ծովը ձեր հայրերուն եւսէն ին-
7 կան : Ան առնը անոնք Տէրոջը աղաղակեցին , և անիկայ ձեր ու Եդիպտացւոց մէջտեղը խաւար ձըգեց , ու ծովը անոնց վրայ բերելով զանոնք ծածկեց . և ձեր աչքերը Եդիպտոսի մէջ ըրած բաներս տեսան . ու շատ ժամանակ անապա-
8 տին մէջը բնակեցաք : Յետքը ձեզ բերի Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամորհացւոց երկիրը , ու ձեզի հետ պատերազմ ըրին . և զանոնք ձեր ձեռքը տուի , ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք . և զանոնք
9 ձեր առջեէն բնաջինջ ըրի : Յետքը Սովաբի Թագաւորը Մեսոպոտամեան Բաղակ ելլաւ , ու Իսրայէլին դէմ պատերազմ ըրաւ , և խրկեց Բէովրեան Բաղաամը կանչելու , որ
10 ձեզ նզովէ . Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ ընել . ու անիկայ ձեզ բոլորովին օրհնեց , և անոր
11 ձեռքէն ձեզ ազատեցի : Յետքը Յորդանանէն անցնելով Երիքով եկաք , ու Երիքովի բնակիչները , Ամորհացիները , Փերեզացիները , Բանանացիները , Բետացիները , Գերգեսացիները , Խեւացիները ու Եբուսացիները ձեզի դէմ պատերազմ ըրին , ու զանոնք ձեր ձեռքը
12 տուի . Ու ձեր առջեէն իշամեղուները խրկեցի , որ զանոնք՝ այնպէս Ամորհացւոց երկու Թագաւորները ձեր առջեէն վռընտեցին . ո՛չ քու սրովդ և ո՛չ քու աղեղովդ վրը-
13 պոյեան . Ու ձեզի մէկ երկիր մը տուի , որ դուք անոր մէջը չշխատեցաք , և քաղաքներ՝ որ դուք չշինեցիք , ու անոնց մէջը կը բնակիք . Ե՛ւ կ՚ուտէք ան պղինձներէն ու ձիթենիներէն , որ դուք չտնկեցիք :
14 Ուստի հիմա դուք Տէրոջմէն վախցէք , և անոր հաւատարմութեամբ ու ճշմարտութեամբ ծառայութիւն ըրէք , և ան աստուածները՝ որոնց ձեր հայրերը Մեսոպոտամիան անդիի կողմը ու Եդիպտոսի մէջ ծառայութիւն ըրին , մեկդի ձգեցէք , և Տէրը պաշտեցէք :
15 Բայց թէ որ Տէրոջը ծառայութիւն ընելը ձեզի հաճոյ չերեւնար , ձեզի ընտրեցէք այսօր թէ ո՛վ պիտի պաշտէք , Մեսոպոտամիան անդիի կողմը ձեր հայրերուն պաշտած աստուածնե՞րը , թէ Ամորհացւոց աստուածները որ դուք անոնց երկրին մէջը կը բնակիք . բայց ես ու իմ տունս Յեհովան պիտի պաշտենք :

16 Ու ժողովուրդը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Չհաւ լիցի , որ մենք Յեհովան թողունք և ուրիշ աստուածներ պաշտենք . Վասնզի Յե-
17 հովան ինքն է մեր Աստուածը , որ մեզ ու մեր հայրերը Եդիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց , և ինքը մեր աչքերուն առջեւ այն մեծ նշանները ըրաւ , ու մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամբուն մէջ և ամէն ազգերուն մէջ , որոնց
18 մէջէն որ անցանք : Ու Յեհովան բոլոր ազգերը ու այս երկրիս մէջ բնակող Ամորհացիները մեր առջեէն վռընտեց . մենք ալ Յեհովան պիտի պաշտենք , որովհետեւ մեր Աստուածը ինքն է :

19 Ու Յեսու ժողովուրդին ըսաւ , Դուք չէք կրնար Յեհովան պաշտել , քանզի անիկայ սուրբ Աստուած է . ու անիկայ նախանձոտ Աստուած է՝ ձեր յանցանքները ու մեղքերը չներեր :
20 Վասնզի երբոր Յեհովան թողուք ու օտար աստուածները պաշտէք , ան առնը պիտի դառնայ , ու ձեզի բարիք ընելուն տեղը ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ :

21 Ու ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ , Ո՛չ . հապա մենք Յեհովան պիտի պաշտենք :

22 Ու Յեսու ժողովուրդին ըսաւ , Դուք ձեր անձանց վկայ էք , որ դուք ձեզի Յեհովան ընտրեցիք՝ զանիկայ պաշտելու համար . (ու ա-
23 նոնք ըսին , Վկայ ենք .) Ուրեմն հիմա ձեր մէջը եղած օտար աստուածները վերցուցէք , և ձեր սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձուցէք :
24 Ու ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ , Մենք մեր Տէր Աստուածը պիտի պաշտենք , ու անոր խօսքը մտիկ ընենք :

25 Եւ նոյն օրը Յեսու ժողովուրդին
հետ ուխտ ըրաւ , ու Սիւքեմի մէջ
անոր կանոն ու դատաստան դրաւ :
26 Եւ Յեսու աս խօսքերը Աստուծոյ
օրինաց գրքին մէջը գրեց , ու մեկ
մեծ քար մը առաւ , և զանի-
կայ Տէրոջը սրբարանին քովը եղած
27 բևեռկնիին տակը կանգնեց : Ու Յե-
սու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , Ահա
աս քարը մեզի վկայ ըլլայ , քանզի
ասիկայ Տէրոջը մեզի հետ խօսած
բոլոր խօսքերը լսեց . ուստի ասիկայ
ձեզի վկայ ըլլայ , որ չըլլայ թէ ձեր
28 Աստուածը ուրանաք : Ետքը Յե-
սու ժողովուրդը արձակեց , ո՛ր ամէն
մարդ իր ժառանգութեանը գնաց :
29 Եւ աս բաներէն ետքը Տէրոջը
ծառան Նաւեան Յեսու մեռաւ ,
հարիւր տասը տարեկան ըլլալով .
30 Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջ Թամաս լեռանը հիւ-
սիսային կողմը՝ Գափրեմի լեռը Թամ-
նաթ սարայի մէջ թաղեցին :
31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն մէ-
ջը ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող՝
և Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած
ամէն գործքերը գիտցող ծերերուն
բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլ Տէ-
րոջը ծառայութիւն ըրաւ :
32 Եւ Յովսեփին ոսկորները՝ որ Իս-
րայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հաներ
էին , Սիւքեմի մէջ թաղեցին ա-
գարակին ան մասին մէջ , որն որ
Յակոբ Սիւքեմի հօրը Եմովրին
որդիներէն հարիւր կտոր արծաթի
ծախու առեր էր . ու անիկայ Յով-
սեփի որդւոյը ժառանգութիւն
եղաւ :
33 Ու Ահարոնի որդին Եղիազար ալ
մեռաւ , ու զանիկայ Գափրեմի լեռը՝
անոր որդւոյն Փենէհեսին տրուած
բլուրին վրայ թաղեցին :

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Յեսուին մեռնելէն ետքը Իս-
րայէլի որդիքը Տէրոջը հարցու-
ցին ու ըսին , Մեզի համար Քա-
նանացւոց վրայ առաջ ո՞վ ելլէ ա-
2 նոնց հետ պատերազմելու : Եւ
Տէրը ըսաւ , Յուդա թող ելլէ .
ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի :
3 Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին
ըսաւ , Ինծի հետ իմ վիճակս ելլէր ,
ու Քանանացւոց հետ պատերազ-
մինք , և ես ալ քեզի հետ քու վի-
ճակդ երթամ . ու Շմաւոն ա-
4 նոր հետ գնաց : Եւ Յուդա ե-
լաւ , ու Տէրը Քանանացիները
ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը
տուաւ . ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ
5 տասը հազար մարդ կոտորեցին : Եւ
Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնե-
լով՝ անոր հետ պատերազմեցան , ու
Քանանացիները և Փերեզացիները
6 զարկին : Եւ Ադոնիբեզեկ փա-
խաւ . բայց անոնք անոր ետևէն ի-
նալով զանիկայ բռնեցին , ու անոր
ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատե-
րը կտրեցին : Եւ Ադոնիբեզեկ ը- 7
սաւ , Ձեռքերնուն ու ոտքերնուն
մեծ մատերը կտրած եօթանասուն
թագաւորներ իմ սեղանիս տակը
ինկած փշրանքները կը ժողվէին . ես
ինչպէս որ ըրի , Աստուած ալ ինծի
այնպէս հատուցում ըրաւ : Եւ
զանիկայ Երուսաղէմ տարին , ու
հոն մեռաւ :
8 Եւ Յուդայի որդիքը Երուսա-
ղէմի հետ պատերազմ ընելով զա-
նիկայ առին , ու սուրի բերնէ ան-
ցընելով քաղաքը կրակով այրե-
ցին :
9 Ետքն ետև Յուդայի որդիքը վար
իջան , որ լեռնակողմը ու հարաւա-
յին կողմը ու դաշտի մէջ բնակող
Քանանացւոց դէմ պատերազմին :
10 Եւ Յուդա Քեբրոնի մէջ բնակող
Քանանացիներուն վրայ գնաց . (ու
Քեբրոնին անունը առաջուց Կա-
բիաթ արբա էր .) և անոնք Ահ-

սին , Աքիմանը ու Թոլմին զար-
11 կին : Ու անկէ Քարբիրի բնակ-
չացը վրայ գնաց . (ու Քարբիրին
անունը առաջուց Կարիաթ սեփեր
12 էր .) Ու Քաղէբ ըսաւ , Ո՛վ որ
Կարիաթ սեփերը զարնէ ու առնէ ,
իմ աղջիկս Աքսան անոր կնութեան
13 պիտի տամ : Ուստի Քաղէբին
պզտիկ եղբօրը Կնազէ որդին Թո-
թանիէլ զրկաւ առաւ զանիկայ .
և Քաղէբ իր աղջիկը Աքսան անոր
14 կնութեան տուաւ : Ու երբոր աղ-
ջիկը անոր կ՚երթար , զանիկայ յոր-
դորեց որ իր հօրմէն ագարակ մը
ուզէ , և էշէն վար իջաւ . ու Քա-
ղէբ ըսաւ անոր , Ինչի՞ ես-
15 ար : Ու աղջիկը անոր ըսաւ ,
Ինծի օրհնութիւն տուր . որովհետև
ինծի հարաւային երկիր մը տուիր ,
ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր : Ուս-
տի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու
վարի աղբիւրները տուաւ անոր :
16 Ու Մովսէսին աներոջը Կնենկիին
որդիքը Յուդայի որդւոցը հետ
Երմաւենացւոց քաղաքէն՝ Երիհո հա-
րաւային կողմը եղող Յուդայի ա-
նապատը եկան , ու գացին ժողո-
վուրդին հետ բնակեցան :
17 Ու Յուդա իր եղբօրը Շմաւո-
նին հետ գնաց . ու Սեփաթի մէջ
բնակող Քանանացիները զարկին ,
և զանիկայ նզովեցին , ու ան քա-
ղաքին անունը Հորմա կոչեցին :
18 Ետքը Յուդայեանք Գազան ու ա-
նոր սահմանը , և Աշկաղոնը ու ա-
նոր սահմանը , և Եկկարոնը ու ա-
19 նոր սահմանը առին : Ու Տէրը
Յուդային հետ էր , ու անիկայ լե-
ռանը տիրեց , բայց հովիտներուն բը-
նակիչները չկրցաւ վռնտել , քան-
զի անոնք երկաթէ կառքեր ունէին :
20 Ու Քեբրոնը Քաղէբին տուին ,
ինչպէս որ Մովսէս ըսեր էր . ու
անկէ Ենակին իրեք որդիները վռնտ-
ուեց :
21 Ու Բենիամինի որդիքը Երու-
սաղէմի մէջ բնակող Յեբուսացի-
ները չվռնտեցին . ու Յեբուսացիք
Բենիամինի որդւոցը հետ Երուսա-
ղէմի մէջ բնակեցան մինչև այս օրս :
22 Ու Յովսեփին տունն ալ Բե-

թէլի վրայ ելան , ու Տէրը անոնց
հետն էր : Ու Յովսեփին տունը 23
Բեթէլը լրտեսեցին . (ու ան քա-
ղաքին անունը առաջուց Լուզ էր .)
Ու պահապանները մարդ մը տեսան 24
որ ան քաղաքէն կ՚ելլէր , ու անոր
ըսին , Ցո՛յց տուր մեզի քաղաքին
մուտքը , ու քեզի ողորմութիւն կ՚ընենք : Ու 25
անոր քաղաքը մատնելու կողմը
ցոյց տուց անոնց . ու քաղաքը սուրի
բերնէ անցուցին , բայց ան մարդը
և անոր բոլոր ազգատոհմը թող
տուին . Ու ան մարդը Քետացւոց 26
երկիրը գնաց , և հոն մէկ քաղաք
մը շինեց , ու անոր անունը Լուզ
կոչեց , Ե մինչև այս օրս անոր ա-
նունը սա է :
Ու Մանասէ Բեթսանը և անոր 27
գիւղաքաղաքները , Թաանաքը ու ա-
նոր գիւղաքաղաքները , Դովրի բնա-
կիչները և անոր գիւղաքաղաքները ,
Յեզրեաամի բնակիչները ու անոր
գիւղաքաղաքները , Մակեդովի բը-
նակիչները ու անոր գիւղաքաղաքնե-
րը չզարկաւ . և Քանանացիք կա-
մակորութեամբ սա երկրին մէջ բը-
նակեցան : Ու երբոր Իսրայէլ ու- 28
ժովցաւ , Քանանացիները հարկա-
տու ըրաւ , բայց զանոնք բոլորովին
չվռնտեց :
Եփրեմ ալ Գազերի մէջ բնա- 29
կող Քանանացիները չվռնտեց . ու
Քանանացիք անոր հետ Գազերի
մէջ բնակեցան :
Զաբուղոն Կեթրոնի բնակիչ- 30
ները և Նահաղոլի բնակիչները չը-
վռնտեց . ու Քանանացիք անոնց
մէջը բնակելով հարկատու եղան :
Ասեր Ակքովի բնակիչները , ու 31
Սիդոնի , Աքղաբի , Աքզիբի ,
Հելբայի , Աֆեկի ու Րոոբի բնա-
կիչները չվռնտեց . Հապա Ասե- 32
րեանք ան երկիրը բնակող Քանա-
նացւոց մէջ բնակեցան , որովհետև
զանոնք չվռնտեցին :
Նեփթաղիմ Բեթսամիսի բը- 33
նակիչները ու Բեթանաթի բնա-
կիչները չվռնտեց , հապա ան եր-
կիրը բնակող Քանանացւոց մէջը
բնակեցաւ . և Բեթսամիսի ու

Ռէթանաթի բնակիչները անոր հարկատու եղան :

34 Եւ Ամորհացիք Դանի որդիները ետնան վրայ նեղը ձգեցին . քանզի անոնց թոյլ չտուին որ հովիտները
35 իջնեն : Եւ Ամորհացիք կամակորութեամբ Հարես լերը , Այղղոնի ու Սաղաբբինի մէջ բնակեցան . բայց երբոր Յովսեփին տանը ձեռքը ուժովցաւ , անոնք հարկատու եղան :
36 Եւ Ամորհացւոց սահմանը Ակրաբբիմի զառ՝ի վերէն՝ Ալէմէն՝ի վեր էր :

ԳԼ · Ը

1 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գաղգաղայէն Բոքիմ ելաւ , ու ըսաւ , Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , և ձեզ ան երկիրը բերի , որուն համար ձեր հայրերուն երդում ըրեր էի . ու ըսի որ Ձեզի հետ ըրած ուխտս յա-
2 ւիտեան պիտի չաւրեմ . Եւ աս երկրին բնակչացը հետ դաշնակցութիւն մի՛ ընէք , անոնց սեղանները փլուցէք . բայց դուք իմ խօսքիս չհպազանդեցաք . ինչո՞ւ հա-
3 մար աս բանը ըրիք : Ես ալ ըսի , Ո՛չ անոնք ձեր առջևէն պիտի չվռնտեմ , հապա անոնք ձեզի թշնամի , ու անոնց աստուածներն ալ ձեզի
4 որոգայթի պիտի ըլլան : Եւ երբոր Տէրոջը հրեշտակը բոլոր Իսրայէլի որդւոցը աս խօսքերը ըսաւ , ժողովուրդը ձայնը վերցնելով լացաւ :
5 Եւ անի տեղին անունը Բոքիմ կոչեցին . ու հոն Տէրոջը զոհ մատուցին :
6 Եւ երբոր Յեսու ժողովուրդը արձակեց , Իսրայէլի որդիները ամէն մէկ իր կալուածքը դնաց , երկիրը
7 ժառանգելու համար : Եւ ժողովուրդը Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ , ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացողներ և Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած ամէն մեծ գործքերը տեսնող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրո-
8 ջը ծառայութիւն ըրին : Եւ Տէրոջը ծառան Յեսու Նաւեան հարիւր տասը տարեկան մեռաւ .
9 Եւ զանիկայ իր ժառանգութեանը սահմանին մէջ Պաաս լեռանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը Գաամնաի հարաւին մէջը թաղեցին :
10 Եւ ան դարուն բոլոր մարդիկները իրենց հայրերուն խառնուեցան . ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ ազգ մը ելաւ , որ Տէրը ու Իսրայէլի համար անոր ըրած գործքերը չճանչցան :
11 Եւ Իսրայէլի որդիները Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին ու Բահաղիմը պաշտեցին .
12 Եւ թողուցին իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը , որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր , ու օտար աստուածներու ետևէ գացին , այսինքն իրենց բոլորտիքը եղող ազգաց թագաւորներուն , ու անոնց երկրպագութիւն ըրին , և Տէրը սրդոզցուցին :
13 Աստի Տէրը թողուցին և Բահաղը ու Աստարովթը պաշտեցին :
14 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք կողոպտիչներու ձեռքը մատնեց , ու զանոնք կողոպտեցին . և զանոնք չրջակայ թշնամիներուն ծախեց , ու ալ չէին կրնար իրենց
15 թշնամեաց առջևը կայնիլ : Ո՛ւր որ երթային , Տէրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր չարիք ընելու համար , ինչպէս որ Տէրը խօսեր էր , և ինչպէս որ անոնց երդում ըրեր էր . ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին :
16 Եւ Տէրը դատաւորներ հանեց , որոնք կողոպտիչներուն ձեռքէն ազատեցին զանոնք :
17 Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չըրին , ու օտար աստուածներու ետևէ խրնդալով պոռնկութիւն ըրին , ու անոնց երկրպագութիւն ըրին . շուտով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որուն մէջը իրենց հայրերը կը քալէին Տէրոջը հրամաններուն հնազանդելով , բայց ասոնք այնպէս չըրին :
18 Եւ երբոր Տէրը անոնց դատաւորներ կը հաներ , Տէրը դատաւորին հետը ըլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերը զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն կ՚ազատէր . քանզի անոնց նեղութիւն տուողներուն ու չարչարողներուն երեսէն անոնց հեծութիւններուն համար Տէրը կը զղջար :
19 Եւ երբոր ան դատաւորը մեռնէր , կը դառնային նորէն օտար աս-

առաջնորդս Եսեւէ կ'երթային , զա-
նոնք կը պաշտէին և անոնց երկրը-
պագութիւն կ'ընէին , ու իրենց
հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ'ը-
նէին . իրենց ըր գործքերէն ու
իրենց ծուռ ճամբայէն չէին դառ-
20 նար : Ուստի Տէրոջը բարկութիւ-
նը Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ը-
սաւ , Որովհետեւ այս ազգը իրենց
հայրերուն պատուիրած ուխտս զանց
ընելով՝ իմ ձայնիս ընազանդութիւն
21 չըրին , Ես ալ այսուհետեւ անոնց
առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնը-
ռեմ այն ազգերէն , որոնք Յեսու իր
22 մեռած ատեննը թողուց , Որպէս զի
անոնցմով Իսրայէլը փորձեմ , թէ
արդեօք իրենց հայրերուն պէս ղգու-
շութիւն պիտի ընեն Տէրոջը ճամ-
23 բան քալելու , թէ ոչ : Ուստի Տէրը
այս ազգերը թող տուաւ , և շուտով
չվռնռեց , ու զանոնք Յեսուին
ձեռքը չմատնեց :

ԴԱՏ . Գ

1 Ե այսոնք են այն ազգերը որոնք
Տէրը թող տուաւ , որ անոնցմով Իսրայէլը՝ այսինքն Քանանա-
ցւոց բոլոր պատերազմները ամէն
2 չգիտցողները փորձէ . (Միայն ասոր
համար՝ որ Իսրայէլի որդւոց սերուն-
դը՝ մանաւանդ առաջուց չգիտցող-
ները պատերազմ սորվին ու գիտ-
3 նան .) փղշտացւոց հինգ նախա-
բարութիւնները , և բոլոր Քանա-
նացիները ու Սիդոնացիները , Լի-
բանան լեռը բնակող Եւեացիները ,
Բաալհերմոն լեռնէն մինչև Եմաթի
4 մուտքը : Անոնցմով պիտի փորձէր
Իսրայէլը որ գիտնայ թէ արդեօք
պիտի չհագանդին Տէրոջը պատուի-
րանքներուն , որոնք Մովսէսին ձեռ-
քովը անոնց հայրերուն հրամայեր
էր :
5 Ե Իսրայէլի որդիքը Քանանա-
ցւոց , Քետացւոց , Ամորհացւոց ,
Փերեզացւոց , Եւեացւոց ու Յե-
6 բուսացւոց մէջը բնակեցան . Ե
անոնց աղջիկները իրենց կնիկ ա-
րին , ու իրենց աղջիկները ալ ա-
նոնց տղոցը տուին , և անոնց աս-
7 տուածները պաշտեցին : Ու Իս-

րայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չա-
րութիւն ըրին , և իրենց Տէր Ա-
տուածը մոռնալով Բահաղիմը ու
Աստարովթը պաշտեցին : Ե Տէ- 8
րոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ
բորբոքեցաւ , ու զանոնք Միջագետի
Քուսարսաթեմ թագաւորին ձեռքը
մատնեց . և Իսրայէլի որդիքը ութ
տարի ծառայութիւն ըրին Քուսար-
սաթեմին :
Ե երբ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը 9
աղաղակեցին . ու Տէրը Իսրայէլի
որդւոցը փրկիչ մը հանեց , Քաղե-
բին պզտիկ եղբօրը Կենազին որդին
Գոթոնիէլը , որ զանոնք ազատեց :
Ե Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլա- 10
լով՝ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն
կ'ընէր . ու երբոր պատերազմի ե-
լաւ , Տէրը Միջագետի Քուսար-
սաթեմ թագաւորը անոր ձեռքը
տուաւ , և անոր ձեռքը Քուսար-
սաթեմին դէմ զօրացաւ : Ու 11
երկիրը քառասուն տարի հանգստա-
ցաւ . և Կենազեան Գոթոնիէլ
մեռաւ :
Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէ- 12
րոջը առջեւը չարութիւն ըրին . և
Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելնուն
համար Տէրը Մովաբի Եգղոն թա-
գաւորը Իսրայէլին դէմ ուժովցուց .
Ե անիկայ Ամմոնի ու Ամաղկի 13
որդիքը իր քովը ժողվեց , և գնաց
Իսրայէլը զարկաւ ու Երմաւենեայց
քաղաքին տիրեց : Ե Իսրայէլի 14
որդիքը Մովաբի Եգղոն թագաւո-
րին տասնուութը տարի ծառայու-
թիւն ըրին :
Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ա- 15
ղաղակեցին , և Տէրը անոնց մէկ
փրկիչ մը հանեց , Բենիամինեան
Գերայի որդին Եհուդը՝ որ ահեկա-
դործ էր . ու Իսրայէլի որդիքը ա-
նոր ձեռքովը Մովաբի Եգղոն թա-
գաւորին ընծայ խրկեցին : Ե 16
Եհուդ մէկ կանգնաչափ երկայնու-
թեամբ երկայրի սուր մը շինեց
իրեն , ու զանիկայ լաթերուն տա-
կէն իր աջ ազդրին վրայ կապեց :
Ե ընծան Մովաբի Եգղոն թագա- 17
ւորին տարաւ . (ու Եգղոն խիստ
գէր մարդ մըն էր .) Ու երբոր ըն- 18

ծան տուաւ լմընցուց , ընծան կրող
19 մարդիկները ետ խրկեց . Ու ինքը Պաղտաղայի մօտ եղած քարահան-
քէն ետ դարձաւ ու ըսաւ , Ո՛վ թագաւոր՝ քեզի մէկ ծածուկ խօսք
մը ունիմ . և անիկայ ըսաւ , Լռէ՛ւր կեցիր . ու բոլոր անոր քովը եղող-
20 ները դուրս ելան : Ու Եհուդ ա-
նոր քովը մտնեցաւ , ու անիկայ նստեր էր իրեն յատկացեալ ա-
մառնային վերնատանը մէջ . և Եհուդ անոր ըսաւ , Վեզի Աստու-
ծոյ կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ . ու
21 անիկայ աթոռին վրայէն ելաւ : Ու Եհուդ իր ձախ ձեռքը երկընցընե-
լով սուրը իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց , ու անոր փորը խոթեց ,
22 Ինչպէս որ երկաթին ետևէն կոթն ալ ներս մտաւ . ու դիրուցը երկա-
թը բռնեց , անանկ որ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել , ու աղբը
23 դուրս ելաւ : Ու Եհուդ սրահն ելաւ , ու վերնատանը դռները անոր վրայէն գոցեց ու կղպեց .
24 Ու ինքը ելաւ փախաւ : Ու անոր ծառաները գացին նայեցան որ ահա վերնատանը դռները կղպուած էին . ու ըսին , Անիկայ անտարակոյս իր ամառնային սենեակին մէջը հար-
25 կաւորութեան գացած է : Ու անոնք սպասեցին , մինչև որ ամչե-ցան , բայց ահա վերնատանը դռնե-րը չէր բանար . ու բանալին առին բացին . և ահա իրենց տէրը գետնի
26 վրայ ինկած մեռած էր : Ու քանի որ անոնք կը տնտընային , Եհուդ փախաւ , և քարահանքէն անցնելով ողջ առողջ Սէիրա հասաւ :
27 Ու երբոր հասաւ , Յփրեմի լե-ռանը վրայ փող ֆչեցուց , և Իսրա-յէլի որդիքը անոր հետ ան լեռնէն վար իջան , ու ինքը անոնց առջևէն
28 կ՚երթար : Ու անոնց ըսաւ , Իմ ետևէս եկէք , քանզի Տէրը ձեր թշնամիները՝ Մովաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ . ուստի անոր ետևէն իջան , և Մովաբին առջևէն Յոր-դանանու անցքերը բռնեցին , ու թող չտուին որ մարդ մը անցնի :
29 Ու ան ժամանակը Մովաբէն տասը հազարի չափ մարդ կոտրեցին ,

որոնց ամէնն ալ յաղթանդամ ու զօրաւոր մարդիկներ էին . և մէկը չկրցաւ փախչիլ :
30 Ու ան օրը Մո-վաբ Իսրայէլին ձեռքին տակը նուա-ճեցաւ . ու երկիրը ութսուն տարի հանգստացաւ :
31 Ու անկէ ետև Շնաթի որդին Ամեղար ելաւ , ու եզներու խո-թանով մը Փղշտացիներէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց . և ասիկայ ալ Իսրայէլը ազատեց :

ԳԼ . Դ

1 Ու Եհուդին մեռնելէն ետքը Իս-րայէլի որդիքը Տէրոջը առջևը
2 նորէն չարութիւն ըրին . Ու Տէ-րը մատնեց զանոնք Քանանացւոց Յաբին թագաւորին ձեռքը , որ Հասորի մէջ կը թագաւորէր . և անոր զօրագլուխը Սիսարա էր , ու ազգաց Հրիսեթի մէջ կը բնա-կէր :
3 Ու Իսրայէլի որդիքը Տէ-րոջը աղաղակեցին . քանզի անիկայ ինը հարիւր երկաթէ կառքեր ու-նէր , ու անիկայ քսան տարի Իս-րայէլի որդիքը սաստիկ նեղեց :
4 Ու ան առենը Դեբօրա մարգա-րէուհին՝ Լապիդոթի կինը Իս-րայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-նէր :
5 Ու անիկայ Եփրեմի լեռա-նը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթելի մէջ-տեղը Դեբօրայի արմաւենիին տա-կը կը բնակէր , և Իսրայէլի որ-դիքը դատաստանի համար անոր կ՚ելլէին :
6 Ու Դեբօրա մարդ խըր-կեց , և Նեփթաղիմի Աբեհսէն Ա-բինոամի որդին Բարակը կանչեց , ու անոր ըսաւ , Իսրայէլին Տէր Աստուածը Հրամայե՞ց ըսե-լով , Գնա՝ Թաբօր լեռը ելիր , ու Նեփթաղիմի որդւոցմէ և Զաբու-ղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը
7 հազար մարդ առ . Ու ես Յաբինին զօրագլուխը Սիսարան , և անոր կառքերը ու զօրաց բազմութիւնը քու դիմացդ պիտի հանեմ Կիսոն հեղեղատին քովը , ու զանիկայ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ :
8 Ու Բա-րակ անոր ըսաւ , Թէ որ դուն ալ իմ հետս երթաս , կ՚երթամ , բայց թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ եր-

9 թար : Եւ անիկայ ըսաւ, Ընչուչտ ես քու հետդ պիտի երթամ, բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ դուն փառք մը չես ստանար, քանզի Տէրը Սիսարան մէկ կնկան մը ձեռքը պիտի մատնէ : Եւ Դեբօրա եկաւ Բարակին հետը Կադէս գընաց : 10 Եւ Բարակ Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմը Կադէսի մէջ ժողվեց, և տասը հազար մարդով ելաւ . Դեբօրա ալ անոր հետը ելաւ :

11 (Եւ Մովսէսին աներոջը Քորաբին որդիներէն Կենեցի Խաբերը Կենեցիներէն զատուեր էր, ու իր վրանը Կադեսի մօտ Սանանիմի կաղնիին քովը կանգներ էր :)

12 Ընծառնը Սիսարային իմացուցին, որ Աբինոամի որդին Բարակ 13 Թաբօր լեռը ելեր է : Եւ Սիսարա իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր երկաթէ կառքերը, ու իր հետը եղող բոլոր զօրքը ազգաց Երիսոթէն Կիսոն հեղեղատը ժողվեց :

14 Եւ Դեբօրա ըսաւ Բարակին, Ա՛տ ելիր, քանզի Տէրը այսօր Սիսարան քու ձեռքդ մատնեց . միթէ Տէրը քու առջևէդ չելաւ : Եւ Բարակ Թաբօր լեռնէն իջաւ, և իր հետը տասը հազար մարդ կար : 15 Եւ Տէրը Սիսարան և բոլոր կառքերը ու բոլոր բանակը Բարակին առջևը սուրի բերնով խորտակեց . և Սիսարա կառքէն վար իջաւ ու 16 ոտքով փախաւ : Եւ Բարակ կառքերը ու բանակը մինչև ազգաց Երիսոթը հալածեց, ու Սիսարային բոլոր բանակը սուրի բերնով ինկաւ, ու մարդ մը չմնաց :

17 Եւ Սիսարա ոտքով Կենեցի Խաբերին կնկանը Յայելին վրանը փախաւ . քանզի Յաբսորի Քաբին Թագաւորին ու Կենեցի Խաբերին տանը մէջտեղը խաղաղութիւն կար : 18 Ուստի Յայել Սիսարան դիմաւորելու ելաւ, ու անոր ըսաւ, Տէր իմ՝ դարձիր, ինծի դարձիր, մի վախնար : Ուստի անիկայ դէպ՝ի վրանը անոր դարձաւ, և կնիկը զա- 19 նիկայ վերմակով մը ծածկեց : Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ, Ջուր ըրէ՝ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ խմեմ, քանզի ծարաւած եմ : Ընա՛լ կաթին տիկը բացաւ, ու անոր խմցուց . ետքը զանիկայ ծածկեց : 20 Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ, Դուռը կեցիր, ու թէ որ մարդ մը գայ, քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Այս տեղս մարդ կա՞յ, Ըսկայ ըսես : 21 Եւ Յաբերին կնիկը Յայէլ վրանին մէկ ցիցը առաւ, և ուռն ալ ձեռքը բռնելով կամացուկ մը անոր քովը գնաց, ու ցիցը անոր ծամելիքը մխելով մինչև գետինը գամեց, և անիկայ յոգնած ըլլալուն համար խորունկ քնոյ մէջ էր . այսպէս մեռաւ : 22 Եւ ահա Բարակ Սիսարային հետևէն կը վազէր, և Յայէլ զանիկայ դիմաւորելու ելաւ ու անոր ըսաւ, Եկէ՛ւր, քու փնտռած մարդդ քեզի ցուցընեմ . ու անիկայ կնկանը հետ ներս մտաւ, և ահա Սիսարան մեռած պառկեր էր, ու ցիցը անոր ծամելիքին մէջն էր :

23 Եւ Աստուած ան օրը Քանանացւոց Յաբին թագաւորը Իսրայէլի որդւոց առջևը կորագլուխ ըրաւ : 24 Եւ Քանանացւոց Յաբին թագաւորին դէմ Իսրայէլի որդւոց ձեռքը օրէ օր կը զօրանար, մինչև որ Քանանացւոց Յաբին թագաւորը բնաջինջ ըրին :

ԳԼ. Ե

1 Եւ ան օրը Դեբօրա ու Աբինոամի որդին Բարակ երգեցին ու ըսին,

2 Իսրայէլի զօրավարացը առաջնորդելուն, ա՛ժողովուրդին յօժարակամ անձնանուէր ըլլալուն համար՝ Տէրը օրհնեցէք :

3 Ա՛վ թագաւորներ՝ մտիկ ըրէք, ո՛վ նախարարներ՝ ականջ դրէք . ես Տէրոջը պիտի երգեմ, Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն գովմս պիտի ըսեմ :

4 Ա՛վ Տէր՝ երբոր դուն Սէիրէն ելար, ու Եդոմի դաշտէն չուեցիր, երկիրը շարժեցաւ, երկինքը անձրև տեղաց, ամպերն ալ ջուր կաթեցուցին : 5 Տէրոջը երեսէն

լեռները հալեցան, Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն երեսէն Սինայ ալ հալեցաւ։
6 Ընաթի որդւոյն Սամեգարին օրերը՝ Յայելին օրերը մեծ ճամբաները անկոխ էին, ու ճանապարհորդները խոտորնակ ճամբաներէ
7 կ'երթային։ Իսրայէլի մէջ զօրավարներն չմնացին, չմնացին, մինչև որ ես Դեբորա եղայ, մինչև որ եղայ Իսրայէլի մէջ մայր ըլլալ։
8 Նոր աստուածներ ընտրեցին. ան ատեն դռներուն մէջ պատերազմ եղաւ. արդեօք Իսրայէլի քառասուն հազար զրահի մէջը վահան կամ նիզակ երեւցաւ։ Իմ
9 սիրտս Իսրայէլի իշխաններուն վրայ է. ով ժողովուրդին անձնանուէր եղողները, Տէրը օրհնեցէք։ Ա'երմակ էշերու վրայ հեծնողներ, դատաստանի առեանը նստողներ, ու
10 ճամբու վրայ պտըտողներ՝ զրուցեցէք։ Ըղեղնաւորներուն ձայնէն ջուր հանելու տեղերուն մէջ, հոն Տէրոջը արդարութիւնները, ու Իսրայէլի մէջ անոր զօրավարացը արդարութիւնները պատմեն. ան ատեն Տէրոջը ժողովուրդը դռները իջան։
12 Արթնցիր, արթնցիր, ով Դեբորա, արթնցիր, արթնցիր, ու երգ ըսէ. ով Բարակ՝ ելլէր. ով Աբինոամի որդի՝ քու գերութիւնդ
13 գերի ըսէ։ Ան ատեն փախստականները ժողովուրդին զօրաւորներուն յարձակեցան. Տէրը ինծի հետ զօրաւորներուն դէմ իջաւ։
14 Եփրեմի արմատէն եղողները Ամաղեկին վրայ էլան. Ենիամին քու եաւէդ քու ժողովուրդիդ մէջ էր. Մաքիրէն իշխաններ, ու Զաբուղոնէն դպրի գրիչ բռնողներ իջան։
15 Ու Իսաքարի զօրավարները Դեբորային հետ, ու Իսաքար ալ Բարակին պէս իր ոտքերովը հովիտը խրկուեցաւ. Ռուբենի տոհմերուն մէջը մեծ յուզմունք
16 կար. Ինչո՞ւ համար փարախներուն մէջը նստար, որ հօտերուն մայնլը լսես։ Ռուբենի տոհմերուն մէջը
17 մեծ տարակուսանք կար։ Գաղաադ Յորդանանու անդին կողմը կը բնակէր, ու Դան ինչո՞ւ համար նաւերու մէջ պանդխտացաւ։ Ասեր ծովուն եզերքը կը նստէր, ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը բնակէր։ Զաբուղոն ու
18 Նեփթաղիմ այնպէս ժողովուրդ մըն է, որ դաշտին բարձր տեղուանքը գինքը մահուան վտանգի մէջ կը դնէ։
19 Թագաւորները եկան, պատերազմ ըրին. ան ատեն Քանանացւոց թագաւորները Մակեդովի ջուրին քովը Թանաքի մէջ պատերազմ ըրին. ստակ չշահեցան։
20 Երկինքէն պատերազմ ըրին. աստղերը իրենց շրջաններէն՝ Սիսարային դէմ պատերազմ ըրին։
21 Կիսոն հեղեղատը՝ ան հին հեղեղատը՝ Կիսոն հեղեղատը զանոնք քշեց տարաւ։ Ո՛վ իմ անձս՝ ոտնակոխ զօրութիւնը կոխեցիր։
22 Ան ատեն ձիերուն սմբակները աստիճ վազելնուն համար կտոր կտոր եղան, զօրաւորներուն վազվզելովը։
23 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ, Մարովզը նզովեցէք, անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէք, քանզի Տէրոջը օգնութեանը՝ զօրաւոր ընդհարումներուն դէմ
24 Տէրոջը օգնութեանը չեկան։ Հենեցի Քաբերին կնիկը Յայէլ կնիկներուն մէջը օրհնեալ ըլլայ. վրաններու մէջ բնակող կընիկներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ։
25 Ակաւա ջուր ուզեց. կաթ տուաւ, իշխանայ ամանովը կոգի մատուց։
26 Ընիկայ իր ձեռքը ցիցին, ու իր աջ ձեռքը հիւսան ուռին երկրցուց, և Սիսարային զարնելով՝ գլուխը ճեղքեց. ու ցիցը անոր ծամելիքը մխելով խոցեց։
27 Ընիկայ ծունգաւ, Յայէլին ոտքերուն մէջ ինկաւ փռուեցաւ, ոտքերուն մէջը ծունգաւ ինկաւ. ուր որ ծունգաւ, հոն մեռած ինկաւ։
28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ, ու վանդակին ետեւէն աղաղակեց. ինչո՞ւ համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու, ինչո՞ւ անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան։
29 Անոր խնամտուն տիկինները

անոր պատասխան տուին , ինքն ալ
իր խօսքերուն պատասխանը իրեն
30 կու տար : Ընշուշտ անոնք աւար
գտան , ընդհարձ բաժնելու վրայ են .
ամէն կտրիճի համար մէկ կամ եր-
կու աղջիկ , իսկ Սիսարային համար
դոյնզդոյն աւար մը , դոյնզդոյն նկա-
բադործ աւար մը , երկու կողմը
բանուած ու դոյնզդոյն վզնոցներ ա-
ւար առած պէտք ըլլան :
31 Ու՛վ Տէր՝ քու բոլոր թշնամի-
ներդ այսպէս կորսուին . իսկ զՈ-
նիկայ սիրողները իր զօրութեամբը
ելլող արեւուն պէս ըլլան :
Ու երկիրը քառասուն տարի հան-
գըստացաւ :

ԴԱՆ . Զ.

1 Ըս Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առ-
ջեւը չարութիւն ըրին , ու Տէ-
րը զանոնք եօթը տարի Մադիանա-
2 ցւոց ձեռքը մատնեց : Ըս Մա-
դիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ
ուժովցաւ . ու Իսրայէլի որդիքը
Մադիանացւոց պատճառաւ իրենց
համար լեռներու մէջ խոռոչներ ,
քարայրներ և պատնէշներ շինեցին :
3 Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը
ցանէին , Մադիանացիք անոնց վրայ
կ'ելլէին . և Ըմաղէկացիք ու ա-
րեւելքի բնակիչներն ալ կ'ելլէին .
4 ըս անոնց դէմ բանակ կազմելով
գետնին բերքը կ'աւրէին մինչև
Ղազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը
չէին թողուր , ո՛չ ոչխար , ո՛չ ար-
5 ջառ և ո՛չ էշ . Վրանովի անոնք ի-
րենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ել-
լէին , և մարախի պէս բազմու-
թեամբ կու գային . թէ անոնք և
թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր .
ու Իսրայէլի երկիրը կու գային զա-
6 նիկայ աւերելու համար : Ըս Իս-
րայէլ Մադիանացւոց պատճառաւ
շատ աղքատացաւ . ու Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին :
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Տէ-
րոջը աղաղակեցին Մադիանացւոց
8 պատճառաւ , Տէրը Իսրայէլի որ-
դւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց . ու
անոնց ըսաւ անոնց , Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ , Ես
ձեզ Եդիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ
ծառայութեան տունէն դուրս բե-
րի , Ես ձեզ Եդիպտացւոց ձեռ- 9
քէն , ու բոլոր ձեզի նեղութիւն
տուողներուն ձեռքէն ազատեցի , և
զանոնք ձեր առջեւէն վռընտելով ա-
նոնց երկիրը ձեզի տուի . Ու ձեզի 10
ըսի , Ես եմ ձեր Աստուածը Ե-
տուածը . մի՛ վախնաք Ըմորհացւոց
աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ
կը բնակիք . բայց դուք իմ խօսքս
մտիկ չըրիք :
Ըս Տէրոջը հրեշտակը եկաւ , ու 11
Ըբիեզերեան Յովասին բևեռինին
տակը նստաւ , որ Եփրայի մէջ էր . ու անոր որդին Գեդէոն ջնձա-
նին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիա-
նացւոց երեսէն փախցընելու հա-
մար : Ըս Տէրոջը հրեշտակը անոր 12
երեւցաւ , ու ըսաւ , Ու՛վ զօրաւոր
կարիճ , Տէրը քու հետդ է : Ըս 13
Գեդէոն անոր ըսաւ , Ու՛հ Տէր
իմ , թէ որ Տէրը մեր հետն է ,
ինչո՞ւ համար ասոնք բոլոր բաները մեզ
գլուխը եկաւ . և ո՞ւր են անոր ա-
մէն հրաշքները , որոնք մեր հայրերը
մեզի կը պատմեն՝ ըսելով թէ Տէ-
րը մեզ Եդիպտոսէն հանեց . բայց
հիմա Տէրը մեզ երեսէ ձգեց , ու
մեզ Մադիանացւոց ձեռքը մատ-
նեց : Ըս Տէրը անոր նայեցաւ , 14
ու ըսաւ , Ես քու զօրութիւնովդ
գնա , որ Իսրայէլը Մադիանացւոց
ձեռքէն ազատես . չէ՞ որ ես քեզ
խրկեցի : Ու անիկայ անոր ըսաւ , 15
Ու՛հ Տէր իմ , Իսրայէլը ինչո՞վ ա-
զատեմ . ահա իմ ազգատոհմս
Մանասէի ցեղին պիտի աղքատն է ,
ու ես իմ հօրս տանը պիտի պզտիկն
եմ : Ըս Տէրը անոր ըսաւ , Ես 16
անշուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ ,
ու Մադիամը մէկ մարդու մը պէս
պիտի զարնես : Ըս անիկայ անոր 17
ըսաւ , Ե՛ղաչեմ . թէ որ ես քու
աչքիդ առջեւը շնորհք գտայ , ինծի
նշան մը ցուցուր , որ դիմացս ըլ-
ինծի հետ խօսողը դուն ես : Ե՛ա- 18
ղաչեմ որ ասկէ չերթաս , մինչև որ
ես քեզի գամ , իմ ընծաս բերեմ
ու քու առջեւդ դնեմ : Ըս անիկայ
ըսաւ , Ես կը սպասեմ , մինչև որ

19 գուն գառնաս : Ու Պետէքն ներս
մտաւ , այծերէն ուղ մը և մէկ ար-
դու ալիւրէ բաղարջ չօթներ պատ-
րաստեց . միսը սակառի մը մէջ
դրաւ , ու արգանակին ալ պտուկի
մը մէջ դրաւ , և անոր առջևը հա-
նեց բևեկնիին տակը ու անոր մա-
20 տուց : Ու Ընտուծոյ հրեշտակը
անոր ըսաւ , Միսը ու բաղարջ
չօթները առ , ասա վէմին վրայ դիր ,
21 ու արգանակը թափէ : Ու անի-
կայ անանկ ըրաւ : Ետքը Տէրոջը
հրեշտակը իր ձեռքի գաւազանին
ծայրը երկնցուց , ու միսին և բա-
ղարջ չօթներուն դպաւ . ու վէմէն
կրակ ելլելով միսը և բաղարջ չո-
թերը այրեց . ու Տէրոջը հրեշտակը
22 անոր աչքերուն առջևէն գնաց : Ու
Պետէքն տեսաւ որ անիկայ Տէրոջը
հրեշտակն է . ու Պետէքն ըսաւ ,
Ո՛ հ Տէր Ելոհովայ , որ Տէրոջը հրեշ-
23 տակը երես առ երես տեսայ : Բայց
Տէրը անոր ըսաւ , Խաղաղութիւն
ըլլայ քեզի . մի՛ վախնար , պիտի
չմեռնիս :
24 Ու Պետէքն հոն Տէրոջը սեղան
մը շինեց , ու անոր անունը Ելոհով-
շալոմ կոչեց , որ մինչև աս օրս Ե-
բիեզերեանց Եբրային մէջ կեցած
է :
25 Ու ան գիշերը Տէրը անոր ըսաւ ,
Ինու հօրդ զուարակը , ևօթը տա-
րեկան երկրորդ զուարակը առ , և
քու հօրդ ունեցած Բահաղի սե-
ղանը փլցուր , ու քովի Ընտարով-
26 թը կտրէ . Ու աս ապառաժ քա-
րին գլուխը օրինաւոր կերպով քու
Տէր Ընտուծոյդ սեղան մը շինէ ,
ու երկրորդ զուարակը առ , և քու
կտրած Ընտարովթիդ փայտերովը
27 ողջակէզ ըրէ : Ու Պետէքն իր ծա-
ռաներէն տասը մարդ առաւ , և
Տէրոջը իրեն ըսածին պէս ըրաւ ,
ու իր հօրը տունէն , և քաղաքին
մարդիկներէն վախնալով աս բանը
ցորեկը ընելու՝ գիշերը ըրաւ :
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկները
առաւօտուն կանուխ ելան , տեսան որ
Բահաղին սեղանը փլած , և անոր քո-
վի Ընտարովթը կտրած , ու երկրորդ
զուարակը շինուած սեղանին վրայ
ողջակէզ եղած էր : Ուստի իրա- 29
րու ըսին , Ա՛ս բանը ո՞վ ըրաւ .
և փնտռեցին ու քննեցին . ու ըսուե-
ցաւ թէ Ա՛ս բանը Յովասին որ-
դին Պետէքն ըրաւ : Ու քաղա- 30
քին մարդիկները Յովասին ըսին ,
Որդիդ դո՛ւրս հանէ՝ որ մեռնի ,
քանզի Բահաղին սեղանը փլցու-
ցեր , ու անոր քովի Ընտարովթը
կտրեր է : Ու Յովաս իր վրան 31
եկող բոլոր մարդիկներուն ըսաւ ,
Միթէ Բահաղին իրաւունքը դո՞ւք
պիտի պաշտպանէք , կամ թէ զա-
նիկայ դո՞ւք պիտի ազատէք . ո՛վ
որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ ,
թո՛ղ մեռցուի մինչև առտու . թէ
որ անիկայ աստուած է , թո՛ղ ինքը
իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր դէմ ,
իր սեղանը փլցընելուն համար : Ու 32
նոյն օրը զանիկայ Յերոբաաղ ա-
նուանեց . քանզի ըսաւ , Թո՛ղ Բա-
հաղ իր իրաւունքը պաշտպանէ ա-
նոր դէմ , իր սեղանը փլցընելուն
համար :
Ու բոլոր Ադիանացիները , 33
Ամաղեկացիները ու արևելքի բնա-
կիչները մէկտեղ ժողվուեցան , ու
Յորդանանէն անցնելով՝ Յեզրայելի
հովիտին մէջ բանակեցան : Ու Տէ- 34
րոջը Հոգին Պետէքին վրայ հանգ-
չեցաւ , ու անիկայ փող ՚ի՚ւնցուց ,
և Ե՛բիեզերեանք անոր ետևէն ժող-
վուեցան : Ու բոլոր Մանասէին 35
պատգամաւորներ խրկեց , ան ալ ա-
նոր ետևէն ժողվուեցաւ . և Ասերին ,
Զաբուղոնին ու Նեփթաղիմին ալ
պատգամաւորներ խրկեց , ու անոնք
դացին զանոնք դիմաւորելու :
Ու Պետէքն Ընտուծոյ ըսաւ , 36
Ո՛վ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
ձեռքովս ազատելու ես , Ինչ- 37
պէս կալին մէջը բուրդի գզաթ մը կը
դնեմ . թէ որ մինակ գզաթին վրայ
ցօղ՝ ու բոլոր գետնին վրայ չորու-
թիւն ըլլայ , ան ատենը պիտի
գիտնամ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը
իմ ձեռքովս պիտի ազատես : Ու 38
այնպէս եղաւ . վասն զի առաւօտուն
կանուխ ելաւ , ու գզաթը քամեց ,
և գզաթէն ցօղը հանեց , որ կոնք մը
լեցուն ջուր եղաւ : Ան ատենը 39

Պետէն Նաւուածոյ ըսաւ , քու բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի , ու միևնակ աս անգամ ալ խօսիմ . միայն աս անգամ գոնթիովը փորձեմ . հիմա միևնակ գոնթին վրայ չբուսնի , ու բոլոր գետնին վրայ ցօղ ըլլայ : Ու ան գիշերը Նաւուած այնպէս ըրաւ . միևնակ գոնթին վրայ չբուսնի՝ ու բոլոր գետնին վրայ ցօղ եղաւ :

ԳԼՈՒԽ Ը։

1 Ու Երոբաաղ՝ այսինքն Գեդէօն ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը կանուխ ելան , Հարօդի աղբիւրին քովը բանակեցան . ու Մադիամու բանակը անոր հիւսիսային կողմը՝ դէպ ի Մօրէի բլուրը՝
2 հովիտին մէջն էր : Ու Տէրը ըսաւ Գեդէօնին , Քու հետդ եղող ժողովուրդը շատ է . չի որ Մադիամը անոնց ձեռքը տալ , չըլլայ որ Իսրայէլ ինծի դէմ պարծենայ ու ըսէ թէ Իմ ձեռքս զիս ազատեց :
3 Ուստի հիմա քարոզ կարդալ տաս՝ որ ժողովուրդը լսէ , ու ըսես , Ո՛վ որ վատասիրտ ու երկչոտ է՝ թող դառնայ , և շուտով Գաղաատ լեռնէն երթայ . ու ժողովուրդէն քսանուերկու հազար հոգի դարձան , ու տասը հազար մնացին :
4 Ու Տէրը ըսաւ Գեդէօնին , Ժողովուրդը տակաւին շատ է . ջուրին քովը իջեցուր զանոնք , ու հոն քեզի համար զանոնք փորձեմ . և որուն համար քեզի ըսեմ թէ Այսիկա քու հետդ երթայ , անիկա քու հետդ երթայ , ու որուն համար քեզի ըսեմ թէ Այսիկա քու հետդ չերթայ , անիկա չերթայ :
5 Ուստի ժողովուրդը ջուրին քովը իջեցուց . և Տէրը Գեդէօնին ըսաւ , Ո՛վ որ շունի լափելուն պէս ջուրը լեզուովը լափէ , անիկա զատ կայնեցընես , ու ով որ խմելու համար իր ծունկերուն վրայ ծռի , անի-
6 կա ալ զատ կայնեցընես : Ու ձեռքը բերանը տանելով լափողներուն թիւը իրենք հարիւր մարդ էր , և բոլոր մնացած ժողովուրդը իրենց ծունկերուն վրայ ծռեցան ջուր խմելու համար :
7 Ու Տէրը Գեդէօնին ըսաւ , Ես իրենք հարիւր մարդիկներով՝ որոնք ջուրը լափեցին , ձեզ պիտի ազատեմ , և Մադիամը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ . ու բոլոր ՚Հասցած ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր տեղը երթայ :
8 Ուստի ժողովուրդը իրենց ձեռքը պաշար առին և իրենց փողերն ալ : Ու Գեդէօն Իսրայէլի բոլոր մարդիկները՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց , բայց ան իրենք հարիւր մարդը իր քովը պահեց . ու Մադիամու բանակը անոր տակը հովիտին մէջ էր :
9 Ու նոյն գիշերը Տէրը անոր ըսաւ , Ոտք ելլէ , իջիր բանակը իջիր , քանզի զանիկայ քու ձեռքդ մատնեցի :
10 Ու թէ որ դուն իջնելու կը վախնաս , նախ դուն քու ծառայով Փուրային հետ բանակը իջիր .
11 Ու պիտի լսես թէ անոնք ինչ կը խօսին . անկէետև քու ձեռքերդ պիտի ուժովնան , որ բանակը իջնես : Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա բանակին մէջի դուն-
12 դերուն ծայրը իջան : Ու Մադիամ և Ամաղէկ ու բոլոր արևելցիները մարախներու պէս բազմութեամբ հովիտին մէջ պառկեր էին , և անոնց ուղտերը անթիւ էին , ո՛չ ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ շատ էին :
13 Ու Գեդէօն հոն երթալով՝ ընդ որ մէկ մարդ մը իր ընկերին երազ կը պատմէր ու կ՚ըսէր , Ահա երազ մը տեսայ , և ահա մէկ գարեղէն հաց մը դէպ ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր և վրանին հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ , որ ինկաւ , ու գլխիվար դարձուց , և վրանը ինկաւ :
14 Ու անոր ընկերը պատասխան տուաւ և ըսաւ , Ասիկայ ուրիշ բան չէ , բայց միայն Իսրայէլացի Յովասի որդւոյն Գեդէօնին սուրը . Աստուած Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է :
15 Ու երբոր Գեդէօն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց , Տէրոջ երկրպագութիւն ըրաւ , և Իսրայէլին բանակը դարձաւ ու ըսաւ , Ոտք ելէք , քան-

զի Տէրը Մադիամու բանակը ձեր
16 ձեռքը տուեր է : Ու ան իրիք հա-
րիւր մարդը իրիք գունդի բաժնելով՝
ամենուն ձեռքը փողեր ու պարապ սա-
փորներ տուաւ , և սափորներուն մէջն
17 ալ ջահեր դրաւ . Ու անոնց ըսաւ ,
Ինծի նայեցէք և անանկ ըրէք . ու
ահաւասիկ բանակին եզերքը հասնիմ ,
ես ինչպէս որ ընեմ , դուք ալ այն-
18 պէս ըրէք : Ու երբոր ես ու բո-
լոր իմ հետս եղողները փողը ֆչե-
ցընենք , անատենը դուք ալ բոլոր
բանակին չորս կողմը փողերը ֆչե-
ցուցէք , և ըսէք , Տէրոջը ու Գե-
19 դէոնին սրրը : Ու Գեդէոն ու ա-
նոր հետ եղող հարիւր մարդը կէս
գիշերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր
պահապանները նոր դրած էին , բա-
նակին եզերքը հասան , և փողերը
ֆչեցընելով ձեռքերնուն մէջը եղած
20 սափորները կոտրտեցին : Ան ատե-
նը իրիք գունդն ալ փողերը ֆչե-
ցուցին ու սափորները կոտրտեցին ,
ու ձախ ձեռքով ջահերը , և աջ
ձեռքով փողերը բռնելով ֆչե-
ցընելու համար , կը պոռային սր-
ի՛ջեւին , Տէրոջը ու Գեդէոնին սու-
21 րը : Ու ամէն մարդ բանակին բո-
լորտիքը իր տեղը կայներ էր . ու
բոլոր բանակը վազելով և աղաղա-
22 կելով կը փախչէին : Ու երբոր ան
իրիք հարիւր մարդը էրինց փողերը
ֆչեցուցին , Տէրը բոլոր բանակին
մէջ ամէն մարդուն սուրը իր ընկե-
րին վրայ դարձուց . և զօրքը մինչև
Ներթասետտա դէպ ի Սարերա ,
— մինչև Աբէլմաուլային սահմանը
Ն Տաբէթի փախաւ :
23 Ու Իսրայէլացիք Նեփթաղի-
մէն , Ասերէն և բոլոր Մանասէէն
ժողվուեցան , ու Մադիանացւոց
24 հետևէն ինկան : Ու Գեդէոն Էփ-
րեմի բոլոր լեռնակողմը պատգա-
մաւորներ խրկեց , ըսելով , Մա-
դիանացիները դիմաւորելու իջէք ,
և անոնց առջևէն ջուրերը բռնեցէք
մինչև Ներթբարա , Նաև Յորդա-
նանը : Ուստի Էփրեմի բոլոր մար-
դիկները ժողվուեցան , ու ջուրերը
բռնեցին մինչև Ներթբարա , Նաև
25 Յորդանանը : Ու Մադիամու եր-
կու իշխանները Օրէբը ու Զէէբը
բռնեցին . Օրէբը Օրէբի վէմին
քովը մեռցուցին , ու Զէէբը Զէ-
բի հնձանին քովը մեռցուցին . և
Մադիանացիները հալածեցին , ու
Օրէբին և Զէէբին գլուխները Գե-
դէոնին բերին Յորդանանու անդիի
կողմէն :

Գ Լ Ը

Ու Էփրեմեանք անոր ըսին , Ա 1
մեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլ-
լայ , որ Մադիամու դէմ պատե-
րազմելու գացիր , և մեզ չկանչե-
ցիր . ու անոր հետ սաստիկ վէճ
ըրին : Ու անիկայ անոնց ըսաւ , 2
Ա՛յս հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի .
Էփրեմին ճռաքաղութիւնը Աբիե-
զերի այգեկութէն լաւագոյն չէ՞ ար-
դեօք : Ձատուած Մադիամու ի- 3
շխանները՝ Օրէբը ու Զէէբը ձեր
ձեռքը տուաւ . ես ձեզի պէս ի՞նչ
բան կրցայ ընել : Ա՛յս խօսքը ը-
սած ատենը անոր վրայով անոնց
սիրտը հանդարտեցաւ :
Ու Գեդէոն Յորդանան եկաւ , 4
ու ինքը և իր հետը եղող իրիք հա-
րիւր մարդիկը անցան . թէպէտ և
նուաղած էին , բայց ետևնէն կը հա-
լածէին : Ու Սոկքոթի մարդիկ- 5
ներուն ըսաւ , Հնորհք ըրէք ,
հետևէս եկող ժողովուրդին հացի
նկանակներ տուէք , քանզի նուա-
ղած են . ու ես Մադիամու թագա-
ւորներուն՝ Զէբէէին ու Սաղմա-
նային հետևէն ինկէր կը հալածեմ :
Ու Սոկքոթի իշխանները ըսին , 6
Մինչ Զէբէէին ու Սաղմանային
ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն է ,
որ մենք քու զօրքիդ հաց տանք :
Ու Գեդէոն ըսաւ , Ուրեմն երբոր 7
Տէրը Զէբէէն ու Սաղմանան իմ
ձեռքս տայ , ձեր մարմինները անա-
պատին փուշերովը ու տատասկնե-
րովը պիտի ծեծեմ : Ու անկէ 8
փանուէլ ելաւ , ու անոնց ալ այն-
պէս ըսաւ . բայց փանուէլի մար-
դիկները Սոկքոթի մարդիկներուն
տուած պատասխանին պէս պատաս-
խան տուին : Ու փանուէլի մար- 9
դիկներուն ալ խօսեցաւ , ըսելով ,

Հրեայ խաղաղութեամբ դառնամ, առ աշտարակը պիտի փլցընեմ։
10 Եւ Աբդէէ ու Աղմանա և անոնց հետ անոնց բանակը, ո՛ր արևելեան կողմի բնակիչներուն բոլոր բանակէն ընտրած ըրած՝ ամենը տասնուհինգ հազարի չափ հոգի Կարկոյի մէջ էին. ու ինկած մեռածները հարիւր քսան հազար սուսերամերկ մարդիկներ էին։
11 Եւ Վնդէօն Կոբահի ու Հոգբէհայի արևելեան կողմին՝ վրանաբնակներուն ճամբովը ելաւ, ու բանակը զարկաւ, քանզի բանակը անհոգ կը կենար։
12 Եւ Աբդէէ ու Աղմանա փախան. ու Վնդէօն անոնց ետևէն իյնալով՝ Մադիամու երկու թագաւորները՝ Աբդէէն ու Աղմանան բռնեց, ու բոլոր բանակը տակնուվրայ ըրաւ։
13 Եւ Յովասին որդին Վնդէօն արևը չելած պատերազմէն ետ դարձաւ. Եւ Սոկքովթի մարդիկներէն երիտասարդ մը բռնեց, և անոր հարցուց. ու անիկայ Սոկքովթի իշխանները ու ծերերը՝ եօթանասունևեօթը մարդ գրեց՝ [illegible] անոր։
15 Եւ Վնդէօն Սոկքովթի բնակիչներուն եկաւ, ու ըսաւ, Ահա Աբդէէն ու Աղմանան՝ որոնց համար զիս նախատեցիք՝ ըսելով, Միթէ Աբդէէին ու Աղմանային ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն է, որ մենք քու նուաղած մարդիկներուդ հաց տանք։
16 Եւ քաղաքին ծերերը առաւ, և անապատին փուշերը ու տատասկները հանեց, և անոնցմով Սոկքովթի մարդիկները պատժեց։
17 Եւ Փանուէլի աշտարակը փլցուց, և քաղաքին մարդիկները կոտրեց։
18 Եւ Աբդէէին և Աղմանային ըսաւ, Թաբովրի մէջ մեռուցած մարդիկնիդ ի՞նչպէս մարդիկներ էին։ Եւ անոնք ըսին, Ինչպէս ես դուն, անոնք ալ այնպէս էին. ամէն մէկը թագաւորի տղու կը նմանէր։
19 Եւ անիկայ ըսաւ, Անոնք իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն էին. կենդանի է Տէրը, թէ որ դուք զանոնք ողջ թողուիք, ես ձեզ չէի մեռցըներ։
20 Եւ իր անդրանիկ տղուն՝ Եթերին ըսաւ, Ելլէր, ասոնք մեռցուր։ Հայց պատանին իր սուրը չքաշեց. քանզի մանկահասակ ըլլալով վախցաւ։
21 Ասոր Աբդէէ ու Աղմանա ըսին, Դուն ելլէր որ մեզ զարնես, քանզի մարդուս ոյժը իր հասակին համեմատ կ'ըլլայ. և Վնդէօն ոտք ելաւ, ու Աբդէէն և Աղմանան մեռցուց. ու անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած մահիկները առաւ։
22 Եւ Իսրայէլի մարդիկները Վնդէօնին ըսին, Դուն ու քու որդիդ և քու որդւոյդ որդին, որովհետև մեզ Մադիամու ձեռքէն ազատեցիր։
23 Եւ Վնդէօն անոնց ըսաւ, Ես ձեր վրայ չեմ թագաւորեր, ոչ ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ. ձեր Թագաւորը Տէրը ըլլայ։
24 Ետքը Վնդէօն անոնց ըսաւ, Ձեզմէ բան մը պիտի խնդրեմ. ամէն մարդ իր աւարին օղերը ինծի տայ. (քանզի անոնք Ամայէլացի ըլլալով ոսկիէ օղեր ունէին։)
25 Եւ անոնք ըսին, Ուրախ սրտով կու տանք. ուստի լաթ մը փռեցին, ու ամէն մարդ իր աւարին օղերը հոն ձգեց։
26 Եւ ան իր ուզած ոսկի օղերուն կշիռքը հազար եօթը հարիւր սկիղ ոսկի եղաւ, մահիկներէն, դինտեերէն ու Մադիամու թագաւորներուն վրայի ծիրանի պատմուճաններէն, և անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած մանեակներէն՝ զատ։
27 Եւ Վնդէօն անոնցմով եփուդ մը շինեց, և իր Ոփրա քաղաքին մէջը դրաւ. ու բոլոր Իսրայէլ հոն անոր ետևէն երթալով պոռնկեցաւ. և Վնդէօնին ու անոր տանը որոգայթ եղաւ։
28 Այսպէս Մադիամ Իսրայէլի որդւոց առջևը նուաճեցաւ, և այլևս գլուխ վերցընել. ու Վնդէօնին օրերը երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ։
29 Եւ Յովասի որդին Երոբաաղ գնաց, ու իր տանը մէջ նստաւ։
30 Եւ Վնդէօն եօթանասուն տղայ ունէր իր երանքէն ելած, քանզի շատ

31 կնիկները ունէր : Ու Աիւքեմի մէջ
ունեցած հարճէն ալ անոր տղայ մը
ծնաւ , և անոր անունը Աբիմելէք
32 դրաւ : Ու Յովասի որդին Գե-
դէօն բարի ծերութեամբ մեռաւ ,
և Աբիեզերեանց Եփրայիմ մէջը իր
հօրը Յովասին գերեզմանը թաղուե-
ցաւ :
33 Ու Գեդէօն մեռածին պէս՝ Իս-
րայէլի որդիքը դարձան ու Բահա-
ղիմին ետևէն Բրնաւով պոռնկեցան ,
ու Բահաղ բերիթը իրենց աս-
34 տուած ըրին : Ու Իսրայէլի որ-
դիքը չյիշեցին իրենց Տէր Աս-
տուածը , որ զիրենք ազատեր էր
իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թըշ-
35 նամիներուն ձեռքէն : Ու Երո-
բաաղին (այսինքն Գեդէօնին) տա-
նը՝ անոր Իսրայէլին ըրած բոլոր
բարութեանը համեմատ , գթու-
թիւն չըրին :

Գ Լ . Թ

1 Ու Երոբաաղին որդին Աբիմելէ-
քը Սիւքեմ իր մօրը եղբայրնե-
րուն գնաց . և անոնց հետ ու իր
մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ
2 խօսեցաւ , ըսելով , Հընդրկ ը-
րէք՝ Սիւքեմի բոլոր բնակիչները ա-
կանջներուն զրուցեցէք թէ Ձեզի
ճրը աղէկ է . Երոբաաղին բոլոր
որդուցը՝ եօթանասուն մարդոց ձեր
վրայ թագաւորե՞լը , թէ մէկ մար-
դուն ձեր վրայ թագաւորելը . և
միտքերնիդ բերէք , որ ես ձեր ոս-
3 կորն ու ձեր մարմինն եմ : Ու-
տի իր մօրը եղբայրները անոր վրա-
յով ամէն աս խօսքերը Սիւքեմի
բոլոր բնակիչներուն զրու-
ցեցին . ու անոնց սիրտը Աբիմե-
լէքին դարձաւ . քանզի ըսին թէ
4 Ընիկայ մեր եղբայրն է : Ու Բա-
հաղ բերիթին տունէն եօթանասուն
կտոր արծաթ տուին անոր , ու Ա-
բիմելէք անոնցմով դատարկակեաց
ու սրիկայ մարդիկներ վարձքով
բռնեց , և անոր ետևէն գացին :
5 Ու Եփրայի մէջ իր հօրը տունը մը-
տաւ , և իր եղբայրները Երոբաա-
ղին որդիքը՝ եօթանասուն հոգին
մէկ քարի մը վրայ սպաննեց . բայց
Երոբաաղին պզտիկ տղան Յովա-
թամ պահուելով ողջ մնաց : Ետքը 6
բոլոր Սիւքեմի բնակիչները , և Մի-
լղոյին բոլոր տունը մեկտեղ ժողո-
վուեցան , ու գացին Սիւքեմի մէջ
պահապանաց կաղնիին քովը Աբի-
մելէքը թագաւոր ըրին :
Ու երբոր ասոր լսուեր 7
իմացուցին , անիկայ դնաց Գարիզին
լեռանը գլուխը կայնեցաւ , և ձայնը
վերցնելով պոռաց ու անոնց ըսաւ ,
Ա՛վ Սիւքեմի բնակիչներ՝ ինձի
մտիկ ըրէք , և Աստուած ձեզի մտիկ
ընէ : Ծառերը գացին որ իրենց 8
համար թագաւոր մը օծեն , ու ձի-
թենիին ըսին , Ա՛ռ վրայ թագա-
ւոր եղիր : Այց ձիթենին անոնց 9
ըսաւ , Իմ պարարտութիւնս թո-
ղում , որ ինծմով զԱստուած ու
մարդիկները կը պատուեն , ու եր-
թամ ծառերուն վրայ իշխանն ըլ-
լամ : Ու ծառերը թզենիին ըսին , 10
Դուն եկուր մեր վրայ թագաւոր
եղիր : Ու թզենին անոնց ըսաւ , 11
Իմ քաղցրութիւնս ու աղէկ պը-
տուղս թողում , ու երթամ ծա-
ռերուն վրայ իշխանն ըլլամ : Ին 12
ատենը ծառերը որթին ըսին , Դուն
եկուր մեր վրայ թագաւոր եղիր :
Որթն ալ անոնց ըսաւ , զԱստուած 13
ու մարդիկները ուրախացընող գի-
նիս թողում , ու երթամ ծառերուն
վրայ իշխանն ըլլամ : Ին ատենը ա- 14
մէն ծառերը դժնիկին ըսին , Դուն
եկուր մեր վրայ թագաւոր եղիր :
Ու դժնիկը ծառերուն ըսաւ , Եթէ 15
որ դուք իրաւցընէ զիս ձեր վրայ
թագաւոր կ՚օծէք , եկէք իմ հով-
անիիս տակը նստէք , եթէ ոչ՝ դժնի-
կէն կրակ թող ելլէ , ու Լիբանա-
նու եղևիններըը այրէ : Ու հիմա 16
թէ որ դուք Աբիմելէքը թագաւոր
ընելով՝ ճշմարտութեամբ ու արդա-
րութեամբ վարուեցաք , և թէ որ
Երոբաաղին ու անոր տանը բարու-
թիւն ըրիք , և թէ որ անոր գործ-
քերուն համեմատ անոր հատուցում
ըրիք . (Վանզի իմ հայրս ձեզի 17
համար պատերազմ բրաւ , ու իր
անձը վտանգի մէջ դրաւ , և ձեզ
Մադիամու ձեռքէն ազատեց . Դուք 18

դուք այսօր իմ հօրս տանը դէմ ոտք
ելլաք, ու անոր որդիքը՝ եօթանաս-
ուն մարդ մէկ քարի մը վրայ ըս-
պաննեցիք, ու անոր աղախինին
տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղբայրը ըս-
լալուն համար՝ Սիւքեմի բնակիչները
19 վրայ թագաւոր ըրիք.) Ուստի թէ
որ այսօր Հերոբաալին ու անոր տա-
նը վրայով ճշմարտութեամբ ու ար-
դարութեամբ վարուեցաք, Աբիմե-
լէքին վրայ ուրախացէք, ան ալ
20 ձեր վրայ թող ուրախանայ. Այլապ
թէ ոչ՝ թող Աբիմելէքէն կրակ ելլէ,
և Սիւքեմի բնակիչները ու Մելլոյի տունը այրէ. և Սիւքեմի
բնակիչներէն ու Մելլոյի տունէն
կրակ ելլէ, և Աբիմելէքը այրէ:
21 Յոթը Յովաթամ փախաւ ապա-
տնցաւ, ու Բէէր գնաց, և իր Ա-
բիմելէք եղբօրմէն վախնալուն համար
հոն բնակեցաւ:
22 Ու Աբիմելէք Իսրայէլի վրայ ի-
23 րիք տարի թագաւորեց: Ու Աս-
տուած Աբիմելէքին և Սիւքեմի
բնակիչներուն մէջ չար ոգի մը խրե-
կից, ու Սիւքեմի բնակիչները Ա-
բիմելէքին հետ նենգութեամբ վա-
24 րուեցան. Որպէս զի Հերոբաալին
եօթանասուն որդւոյը եղած անի-
րաւութիւնը գայ՝ և անոնց Ի-
ւոաթ արիւնը անոնց եղբօրը Ա-
բիմելէքին վրայ հասնի, որ զանոնք
սպաննեց էր, ու Սիւքեմի բնակ-
չայը վրայ՝ որոնք անոր ձեռքերը ու-
ժովցուցեր էին իր եղբայրները ըս-
25 պաննելու: Ուստի Սիւքեմի բնա-
կիչները լեռներուն գլուխները անոր
դարաններ պատրաստեցին, և ճամ-
բան իրենց կողէն ամէն անցնողները
կը թալանէին. ու սա բանը Աբիմե-
26 լէքին իմացուցին: Ու Աբեդ որ-
դին Գաաղ ու անոր եղբայրները
եկան՝ Սիւքեմի մէջ մտան. և Սիւ-
քեմի բնակիչները անոր ապաւինե-
27 ցան. Ու դաշտը ելլելով իրենց
այգիները խաղողները քաղեցին,
և կոխելով ուրախութիւն ըրին, ու
իրենց աստուծոյն տունը մտնելով՝
կերան ու խմեցին, և Աբիմելէքը
28 անիծեցին: Ու Աբեդեան Գաաղ
ըսաւ, Աբիմելէք ո՞վ է, և Սիւ-
քեմ ո՞վ է որ մենք անոր ծառայ
ըլլանք. անիկայ Յերոբաալին տղան
չէ՞, ու Զեբուղ անոր փոխանորդը
չէ՞: Սիւքեմի հօրը՝ Եմովրին
մարդիկներուն ծառայութիւն ը-
րէք. ու մենք ինչո՞ւ համար անոր
պիտի ծառայենք: Երանի թէ ա-
29 ժողովուրդը իմ ձեռքիս տակը անց-
նէր, ու ես Աբիմելէքը վերցնէի.
և Աբիմելէքին ըսաւ, Զօրքերդ
շատցուր ու ելլէր:
30 Ու քաղաքին իշխանը Զեբուղ
երբոր Աբեդեան Գաաղին խօսքերը
լսեց, խիստ բարկացաւ. 31 Ու ծա-
ծուկ կերպով մը Աբիմելէքին պատ-
գամաւորներ խրկեց, ըսելով, Ահա
Աբեդեան Գաաղ ու իր եղբայր-
ները Սիւքեմ եկան, և ահա անոնք
քեզի դէմ քաղաքը ոտք կը հանեն:
32 Ուստի հիմա դուն գիշերով ելլէր,
ու դաշտը դարանի մէջ նստէ քու
33 հետդ եղող ժողովուրդով. Ու ա-
ռաւօտուն արեւը ծագածին պէս
կանուխկուկ ելլէր, ու եկուր քաղա-
քին վրայ յարձակէ. և ահա անի-
կայ ու անոր հետ եղող ժողո-
վուրդը քեզի դէմ պիտի ելլեն.
ան առիթը ձեռքդ եկածը ընես ա-
նոր:
34 Ուստի Աբիմելէք և անոր հետը
եղող բոլոր ժողովուրդը գիշերով
ելան, ու չորս գունդի բաժնուելով
Սիւքեմի դէմ դարանի մէջ նստան:
35 Ու Աբեդեան Գաաղ ելաւ, ու
քաղաքին դրանը առջին կայնեցաւ.
և Աբիմելէք իր հետը եղող ժողո-
վուրդով դարաններէն դուրս ելաւ:
36 Ու Գաաղ ան ժողովուրդը տեսնե-
լով Զեբուղին ըսաւ, Ահա լեռ-
ներուն գլուխէն ժողովուրդ կ'իջնէ:
Ու Զեբուղ անոր ըսաւ, Լեռնե-
րուն շուքը քեզի մարդոց պէս կ'երե-
նայ: 37 Ու Գաաղ դարձեալ խո-
սեցաւ ու ըսաւ, Ահա երկրին
բարձր տեղուանքներէն ժողովուրդ
կ'ինջնէ, և մէկ գունդ մըն ալ
Մէօնենիմի կաղնիին ճամբովը կու-
գայ: 38 Ու Զեբուղ անոր ըսաւ,
Ո՞ւր է ան քու բերանդ, որով
կ'ըսէիր թէ Աբիմելէք ո՞վ է որ
մենք անոր ծառայութիւն ընենք.

քու վար զարկած ժողովուրդդ ա-
տիկայ չէ՞. հիմա ելլէր ու անոր հետ
39 պատերազմ ըրէ: Ուստի Պաաղ
Միւքեմի բնակչացը առջևէն ելլե-
լով՝ Աբիմելէքի հետ պատերազմ
40 ըրաւ: Ու Աբիմելէք զանիկայ հա-
լածեց, ու անիկայ անոր առջևէն
փախաւ, ու մինչև դրանը առջին
41 շատերը մեռած թնկան: Ու Աբի-
մելէք Արուման մէջ նստաւ, ու
Ջեբուղ Պաաղը և անոր եղբայր-
ները վռնտեց, որ ալ Միւքե-
42 մի մէջ չընակին: Ու հետևեալ
օրը ժողովուրդը դաշտը ելաւ. ու
43 երբոր Աբիմելէք իմացաւ, Որ ժո-
ղովուրդը առաւ՝ իրեք դունդի բաժ-
նեց, և դաշտին մէջը դարանամուտ
եղաւ. ու երբ տեսաւ որ ժողովուր-
դը քաղաքէն դուրս կ'ելլէ, անոնց
վրայ յարձակելով զանոնք զարկաւ:
44 Ու Աբիմելէք ու անոր հետ եղող
դունդը յարձակելով՝ քաղաքին դռ-
բանը առջին կայնեցան. ու երկու
դունդերը բոլոր դաշտի մէջ եղող-
ներուն վրայ յարձակելով՝ զանոնք
45 զարկին: Ու Աբիմելէք ան բոլոր
օրը քաղաքին հետ պատերազմե-
ցաւ ու քաղաքը առաւ, և մէջը
եղող մարդիկները կոտրեց, ու քա-
ղաքը փլցուց, և հոն աղ ցանեց:
46 Ու Միւքեմի աշտարակին բոլոր
բնակիչները երբոր սա բանը լսե-
ցին, Ելբիթ աստուծոյն տանը
47 բերդը մտան: Ու Աբիմելէքին ի-
մացուցին թէ Միւքեմի աշտարակին
բոլոր բնակիչները ժողվուեր են:
48 Ըն ատենը Աբիմելէք իր հետը ե-
ղող բոլոր ժողովուրդով Սելմոն
լեռը ելաւ. ու Աբիմելէք տապա-
րը ձեռքը առնելով ծառի ոստ մը
կտրեց, ու զանիկայ վերցուց իր ու-
սին վրայ դրաւ, և իր հետը եղող
ժողովուրդին ըսաւ, Ինչ տեսաք
ինձ որ ես ըրի, շուտով դուք ալ
49 ինծի պէս ըրէք: Ուստի ժողո-
վուրդին ամէնն ալ մէյմէկ ոստ
կտրեցին, ու Աբիմելէքին հետևէն
գացին, և ոստերը բերդին քովը
դրին, ու անոնցմով բերդը կրա-
կով այրեցին. այսպէս Միւքեմի
աշտարակին բոլոր մարդիկներն ալ՝
որոնք հազարի չափ էրիկ ու կնիկ
մարդիկ էին, մեռան:
50 Ու Աբիմելէք Թեբէս գնաց, ու
Թեբէսը պաշարեց, ու զանիկայ
առաւ: 51 Ու քաղաքին մէջտեղը
մէկ ամուր աշտարակ մը կար. ու
քաղաքին բոլորը բնակիչները՝ թէ
էրիկ և թէ կնիկ մարդիկները հոն
փախան, դուռը ներսէն դոցեցին,
ու աշտարակին տանիքը ելան: 52 Ու
Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց,
ու անոր հետ պատերազմ ըրաւ, և
աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ զա-
նիկայ կրակով այրէ: 53 Ու կնիկ մը
Աբիմելէքին գլխուն վրայ երկանա-
քարի կտոր մը նետեց, և անոր
գագաթը կոտրեց: 54 Ու անիկայ
շուտով իր զէնքերը կրող երիտա-
սարդը կանչեց՝ և անոր ըսաւ,
Սուրդ քաշէ, ու զիս մեռցուր.
չըլլայ որ ինծի համար ըսեն թէ
Կանիկայ մէկ կնիկ մը մեռցուց:
Ու երիտասարդը զանիկայ սրով
խոցեց, ու մեռաւ: 55 Ու Իսրայէլի
մարդիկները Աբիմելէքին մեռնիլը
տեսնելով, ամէն մարդ իր տեղը
գնաց:
56 Այսպէս Աստուած Աբիմելէքին
ըրած չարութիւնը, որն որ անիկայ իր հօրը ըրեր էր, իր
եօթանասուն եղբայրները սպաննե-
լով: Ու 57 Սիւքեմի մարդոցը բոլոր
չարութիւնը Աստուած անոնց գլու-
խը դարձուց. ու Յովաթամին անէծքը անոնց
վրայ եկաւ:

Գլ. Ժ.

1 Ու Աբիմելէքէն ետքը Իսաքարեան
Փուվայի որդւոյն Փուայի որ-
դին Թովղա ելաւ՝ Իսրայէլը ազա-
տելու համար. ու անիկայ Եփրեմի
լեռը՝ Սամիրի մէջ կը բնակէր:
2 Ու Իսրայէլի մէջ քսանուերկու տա-
րի դատաւորութիւն ըրաւ. ու մե-
ռաւ, և Սամիրի մէջ թաղուե-
ցաւ:
3 Ու անկէ ետև Գաղաատացի Յա-
յիր ելաւ, և Իսրայէլի մէջ քսան-
ուերկու տարի դատաւորութիւն
ըրաւ: 4 Ու անիկայ երեսուն որդի

ունէր, որոնք երսուն աւանակի վրայ կը հեծնէին. և անոնք Դաղաադու երկրին մէջ երսուն քաղաք ունէին, որոնք մինչև ասօր Յայիրի դիւղաքաղաքները կ'ըսուին։ Ու Յայիր մեռաւ, ու Կամմոնի մէջ թաղուեցաւ։

6 Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին, ու Բահաղիմը և Աստարովթը, ու Սորոց աստուածները, և Սիդոնի աստուածները, ու Մովաբի աստուածները, և Ամմոնի որդւոց աստուածները, ու Փղշտացւոց աստուածները պաշտեցին. և Տէրը թողուցին ու անոր ծառայութիւն 7 չըրին։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք Փղշտացւոց ձեռքը ու Ամմոնի 8 որդւոց ձեռքը մատնեց։ Ու անոնք այն տարիէն մինչև տասնուութ թը տարի Իսրայէլի որդիքը նեղեցին ու հարստահարեցին, այսինքն բոլոր Իսրայէլի որդիքը, որոնք Յորդանանու անդիի կողմը Դաղաադու մէջ՝ Ամորհացւոց երկրին 9 մէջը էը բնակէին։ Նաև Ամմոնի որդիքը Յորդանանէն անցան, որ Յուդայի հետ, Բենիամինի հետ ու Եփրեմի տանը հետ ալ պատերազմ ընեն. ու Իսրայէլ խիստ մեծ նեղութեան մէջ էր։

10 Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին ու ըսին, Մեզի դէմ մեղք գործեցինք. քանզի մեր Աստուածը թողուցինք ու Բահաղիմը 11 պաշտեցինք։ Ու Տէրը Իսրայէլի որդւոց ըսաւ, Չէ՞ որ Եգիպտացիներէն, Ամորհացիներէն, Ամմոնի որդւոցմէն ու 12 Փղշտացիներէն. Նաև երբոր Սիդոնացիները, Ամաղեկացիները ու Մաոնացիները ձեզ նեղեցին, ու դուք ինձի աղաղակեցիք, ես ձեզ 13 անոնց ձեռքէն ազատեցի։ Բայց դուք զիս թողուցիք, և ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ըրիք. անոր համար ես ալ ձեզ 14 պիտի չազատեմ։ Գացէք ձեր ընտրած աստուածներուն աղաղակեցէք. ձեր նեղութեան ատենը

թող անոնք ձեզ ազատեն։ Ու 15 Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ըսին, Մեղք գործեցինք. քու աչքիդ առջևը ինչ որ հաճելի է, ան ըրէ մեզի. բայց միայն կ'աղաչենք, ազատէ մեզ այսօր։ Ուստի իրենց մէջէն 16 օտար աստուածները վերցուցին, ու Տէրոջը ծառայութիւն ըրին. և Անոր սիրտը իջաւ Իսրայէլի նեղութեանը համար։

Ու Ամմոնի որդիքը ժողվուեցան, 17 ու Դաղաադու մէջ բանակեցան. Իսրայէլի որդիքն ալ ժողվուեցան, ու Մասփայի մէջ բանակեցան։ Ու 18 ժողովուրդը՝ Դաղաադու իշխանները իրարու ըսին, Ո՞վ որ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ ընելու սկսի, անիկայ Դաղաադու բոլոր բնակչացը գլուխ ըլլայ։

ԴԱՏ. Ը.

Ու Դաղաադացի Եփթայէն զո- 1
բաւոր ու կորիճ մարդ մըն էր, ու անիկայ պոռնիկ կնկան մը զաւակ էր. ու Եփթայէին հայրը Դաղաադ էր։ Ու Դաղաադին կնիկը 2
անոր զաւակներ ծնաւ. ու երբոր կնկանը զաւակները մեծցան, Եփթայէն վռնտեցին, ու անոր ըսին, Դուն մեր հօրը տանը մէջ ժառանգութիւն պիտի չունենաս, քանզի դուն օտար կնկան մը զաւակ ես։ Ու Եփթայէ իր եղբարցը երեսէն 3
փախչելով՝ Տոբի երկրին մէջ բնակեցաւ. և Եփթայէին քովը սրիկայ մարդիկներ ժողվուեցան, ու անոր հետ կը պտըտէին։

Ու եղաւ որ առնէ մը ետքը 4
Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին։ Ու երբոր Ամմոնի 5
որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ կ'ընէին, Դաղաադու ծերերը գացին որ Եփթայէն Տոբի երկրէն առնեն։ Ու Եփթայէին ըսին, 6
Եկէ՛ւր՝ մեզի զօրագլուխ եղիր, որ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ ընենք։ Ու Եփթայէ Դաղաա- 7
դու ծերերուն ըսաւ, Ո՞չ դուք զիս ատեցիք, և իմ հօրս տունէն զիս վռնտեցիք, ու հիմա որ նեղութեան մէջ էք, ինչո՞ւ համար

8 ինձի եկաք : Եւ Գաղաադու ծե-
րերը Եփթայէին ըսին , Նոր հա-
մար քեզի դիմեցինք , որ մեզի հետ
երթաս ու Յմմոնի որդւոցը դէմ
պատերազմ ընես , և մեզի՝ Գա-
ղաադու բոլոր բնակչացը գլուխ ըլ-
9 լաս : Եւ Եփթայէ Գաղաադու
ծերերուն ըսաւ , Եթէ որ դուք զիս
դարձնէք Յմմոնի որդւոցը դէմ
պատերազմ ընելու համար , ու Տէ-
րը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ , ես
10 ձեզի գլուխ ըլլամ : Եւ Գաղաա-
դու ծերերը Եփթայէին ըսին ,
Տէրը մեր մէջը վկայ ըլլայ , որ ը-
11 սածիդ պէս պիտի ընենք : Եւ
Եփթայէ Գաղաադու ծերերուն
հետ գնաց . և ժողովուրդը զանի-
կայ իրենց վրայ գլուխ ու զօրապետ
դրին . ու Եփթայէ Մասփայի մէջ
Տէրոջը առջեւը իր բոլոր խօսքերը
զրուցեց :

12 Եւ Եփթայէ Յմմոնի որդւոցը
թագաւորին պատգամաւորներ խրր-
կեց , ըսելով , Ասուն ինձի հետ
ի՞նչ բան ունիս , որ ինձի եկար՝
իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու
13 համար : Եւ Յմմոնի որդւոց թա-
գաւորը Եփթայէին պատգամա-
ւորներուն ըսաւ , Որովհետեւ Իս-
րայէլ Եգիպտոսէն ելած ատենը՝
Յրնոնէն մինչեւ Յաբոկ ու մինչեւ
Յորդանան իմ երկիրս առաւ .
հիմա զանիկայ խաղաղութեամբ ետ
14 դարձուր : Եւ Եփթայէ Յմմոնի
որդւոցը թագաւորին նորէն պատ-
15 գամաւորներ խրկեց , Եւ անոր ը-
սաւ , Եփթայէ այսպէս կ՚ըսէ ,
Իսրայէլ Մովաբի երկիրը ու Յմ-
16 մոնի որդւոց երկիրը չառաւ . Վան-
դի Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Իս-
րայէլ մինչեւ Կարմիր ծովը անա-
պատէն գնաց , ու Կադէս եկաւ .
17 Եւ Իսրայէլ Եդոմի թագաւորին
դեսպաններ խրկեց ըսելով , Հ՚ը-
նդրկ ըրէ , քու երկրէդ անցնիմ .
բայց Եդոմի թագաւորը մտիկ չը-
րաւ . անանկ ալ Մովաբի թա-
գաւորին խրկեց . ան ալ թոյլ չը-
տուաւ . ու Իսրայէլ Կադէսի մէջ
18 մնաց : Եւ անապատին մէջէն գը-
նաց , ու Եդոմի երկրին ու Մով-
րի երկրին բոլորտիքը պտըտեցաւ ,
և Մովաբի երկրին արեւելեան կող-
մէն երթալով՝ Յրնոնի անդիի
կողմը բանակեցաւ . բայց Մովաբի
սահմանին մէջը չմտաւ , քանզի Մո-
վաբի սահմանը Յրնոնն էր : Եւ 19
Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամո-
հացւոց Սիհոն թագաւորին՝ (որ
Եսբոնի թագաւորն էր ,) և Իս-
րայէլ անոր ըսաւ , Հ՚նդրկ ըրէ ,
քու երկրէդ անցնիմ , որ իմ տեղս
երթամ : Բայց Սիհոն Իսրայէ- 20
լին հրաման չտուաւ որ իր սահմա-
նէն անցնի . ու Սիհոն իր բոլոր
ժողովուրդը ժողվեց , և Յասսայի
մէջ բանակեցան . ու անիկայ Իս-
րայէլի դէմ պատերազմ ըրաւ : Եւ 21
Իսրայէլի Տէր Աստուածը Սիհոնը
ու անոր բոլոր ժողովուրդը Իսրա-
յէլին ձեռքը մատնեց , ու զանոնք
զարկին . և Իսրայէլ ան երկրին
մէջը բնակող Ամորհացւոց բոլոր
երկիրը առաւ : Եւ Իսրայէլ Ա- 22
մորհացւոց բոլոր սահմանը՝ Յրնո-
նէն մինչեւ Յաբոկ , ու անապա-
տէն մինչեւ Յորդանան ժառան-
գեց : Եւստի հիմա որ Իսրայէլի 23
Տէր Աստուածը Ամորհացիները իր
Իսրայէլ ժողովուրդին առջեւէն վը-
ռընտեր է , դո՞ւն պիտի ժառանգես
ան երկիրը : Չէու աստուածդ Քա- 24
մոսին քեզի ժառանգութիւն տուա-
ծը դուն չէ՞ս ժառանգեր . մենք ալ
մեր Տէրոջմէ Աստուծոյն մեր առջեւէն
վռընտած ամէներուն երկիրը կը ժա-
ռանգենք : Եւ հիմա դուն Ա- 25
վաբի թագաւորէն Սեպփորեան
Բաղակէն աւելի զօրաւո՞ր ես . մի-
թէ անիկայ բնաւ Իսրայէլի հետ
ծեծկուեցա՞ւ , կամ անոնց հետ պա-
տերազմ ըրա՞ւ : Իսրայէլ Հաս- 26
բոնի ու անոր գեղերուն մէջը , Ա-
րոերի ու անոր գեղերուն մէջը , և
Յրնոնի եղերքին վրայ եղող բոլոր
քաղաքներուն մէջը իրեք հարիւր
տարի է որ կը բնակի . և ինչո՞ւ
համար զանոնք այնքան ատենի մէջ
չազատեցիք : Եւստի ես քեզի դէմ 27
յանցանք մը չեմ րրած , և դուն
ինձի հետ պատերազմ ընելով՝ ինձի
չարութիւն կ՚ընես . այսօր Իսրա-

յէլի որդւոց ու Ամմոնի որդւոց մէջ Դատաւորը եղող Տէրը թող
28 դատաստան ընէ : Բայց Ամմոնի որդւոց թագաւորը Յեփթայէին խրկած խօսքերը մտիկ չըրաւ :
29 Ան ատենը Յեփթայէին վրայ Տէրոջը Հոգին եկաւ . ու անիկայ Գաղաադէն ու Մանասէէն անցաւ , և Գաղաադու Մասփայէն ալ անցաւ , ու Գաղաադու Մասփայէն
30 Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց : Ու Յեփթայէ Տէրոջը ուխտ ըրաւ ու ըսաւ , Թէ որ Ամմոնի որդիքը
31 բոլորովին իմ ձեռքս մատնես , Ու Ամմոնի որդւոցմէ խաղաղութեամբ ետ դառնամ , ան ատենը իմ տանս դռնէն ինծի դիմաւորելու ելլողը Տէրոջը թող ըլլայ , ու ողջակէզ մատուցանեմ : Ու Յեփ-
32 թայէ Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց , որ անոնց հետ պատերազմ ընէ . ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց զանոնք :
33 Ու Արոերէն մինչև Մինիթի՝ քսան քաղաք , ու մինչև Աբէլքերամիմ աստիկ կոտորածով չարդեց զանոնք . ու Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի որդւոց առջևը նուաճեցան :
34 Ու Յեփթայէ Մասփա իր տունը եկաւ . ու ահա անոր աղջիկը թմբուկներով և պար բռնելով զանիկայ դիմաւորելու կ'ելլէր . և անիկայ անոր մէկ հատիկ զաւակն էր , ու անկէ՛ ի զատ տղայ կամ աղջիկ
35 չունէր : Ու Յեփթայէ երբոր զանիկայ տեսաւ , իր լաթերը պատռեց , ու ըսաւ , Ա՛հ աղջիկս , դուն զիս բոլորովին նկուն ըրիր , և դուն ինծի իմ նեղիչներուս մէկը եղար . քանզի ես բերանս բացի Տէրոջը , ու
36 չեմ կրնար ետ դարձընել : Ու աղջիկը անոր ըսաւ , Ա՛վ հայր իմ , Եթէ որ Տէրոջը բերանդ բացիր , բերնէդ ելածը ըրէ ինծի . քանզի Տէրը քու թշնամիներէդ Ամմոնի որդւոցմէն քեզի համար
37 վրէժխնդրութիւն ըրաւ : Ու իր հօրը ըսաւ , Միայն այս բանը ըրէ ինծի . զիս երկու ամիս թող տուր , որ լեռներուն վրայ երթամ ու իջնեմ . ու ես իմ ընկերներովս
18 իմ կուսութեանս վրայ լամ : Ու

անիկայ ըսաւ , Գնա . ու զանիկայ երկու ամիս թողու տուաւ . և անիկայ իր ընկերներովը գնաց , ու լեռներուն վրայ իր կուսութիւնը լացաւ : Ու երկու ամիսը լմննալէն 39
նորը իր հօրը դարձաւ . ու անիկայ իր ըրած ուխտը անոր կատարեց . և անիկայ երիկ մարդ չգիտցաւ : Ու Իսրայէլի մէջ սովորութիւն եղաւ , Որ տարին տարիէն 40
Իսրայէլի աղջիկները երթան , ու Գաղաադացի Յեփթայէին աղջկանը համար տարին չորս օր լան :

ԺԱ . ԺԲ

Ու Եփրեմի մարդիկները ժողվուեցան , և դէպ՝ ի հիւսիսային կողմը անցան , ու Յեփթայէին ըսին , Ինչո՞ւ համար Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմելու գացած ատենդ մեզ չկանչեցիր , որ քու հետդ երթայինք . հիմա մենք աւ քու տունդ քու վրադ կրակով պիտի այրենք : Ու Յեփթայէ անոնց ը- 2
սաւ , Ես ու իմ ժողովուրդս Ամմոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ ունեցանք , և ձեզ կանչեցի , բայց դուք զիս անոնց ձեռքէն չազատեցիք : Ես աւ երբոր տեսայ որ 3
դուք զիս չէք ազատեր , հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով՝ Ամմոնի որդւոցը վրայ գացի , ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց . և ինչո՞ւ համար դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ ընելու եկաք : Ու Յեփթայէ Գա- 4
ղաադու բոլոր մարդիկները ժողվելով՝ Եփրեմի հետ պատերազմ ըրաւ . և Գաղաադու մարդիկը Եփրեմացիները զարկին . քանզի ըսեր էին Թէ Դուք Գաղաադացիք Եփրեմի մէջ ու Մանասէի մէջ Եփրեմի փախստականներն էք : Ու 5
Գաղաադացիք Եփրեմին ուղիղին Յորդանանու անցքերը բռնեցին . ու երբոր Եփրեմի փախստական մը ետ դառնալ անցնելիս՝ ըսէր , Գաղաադու մարդիկները անոր կ'ըսէին , Եփրեմացի՞ ես . ու անիկայ Ոչ կ'ըսէր . Ու անոնք անոր կ'ը- 6
սէին , Շիբոլէթ ըսէ . ու անիկայ Սիպոլէթ կ'ըսէր ,

(քանզի չէր կրնար չիտակ արտա-
բերել ·) ուստի զանիկայ կը բըռ-
նէին , և Յորդանանու անցքերուն
մէջը կը սպաննէին · ու ան առնը
Եփրեմէն քառասնուերկու հազար
հոգի ինկաւ :

7 Եւ Յեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց
տարի դատաւորութիւն ըրաւ · ու
Գաղաադացի Յեփթայէ մեռաւ ,
և Գաղաադու քաղաքներուն մէջ
թաղուեցաւ :

8 Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ
Բեթղէհեմացի Աբեսան դատա-
9 ւորութիւն ըրաւ : Եւ անիկայ
երսուն տղայ ունէր , ու երսուն աղ-
ջիկ որոնք դուրս տուաւ , ու դուր-
սէն ալ իր տղոցը երսուն աղջիկ
ներս առաւ · ու ինքը Իսրայէլի մէջ
եօթը տարի դատաւորութիւն ը-
10 րաւ : Եւ Աբեսան մեռաւ , ու
Բեթղէհեմի մէջ թաղուեցաւ :

11 Եւ անկէ ետև Զաբուղոնացի
Եղլոն Իսրայէլի դատաւոր եղաւ ·
ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դա-
12 տաւորութիւն ըրաւ : Եւ Զա-
բուղոնացի Եղլոն մեռաւ , ու Զա-
բուղոնի երկիրը՝ Այղոնի մէջ թա-
ղուեցաւ :

13 Եւ անկէ ետև Փարաթոնացի
Հէլելի որդին Աբդօն Իսրայէլի
14 դատաւոր եղաւ : Ու անիկայ քառ-
սուն տղայ ու երսուն թոռ ունէր ,
որոնք եօթանասուն աւանակներու
վրայ կը հեծնէին · և ինքը Իսրայէ-
լի մէջ ութը տարի դատաւորու-
15 թիւն ըրաւ : Ու Փարաթոնացի
Հէլելի որդին Աբդօն մեռաւ ,
և Ամաղեկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփ-
րեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թա-
ղուեցաւ :

ԺԳ · ԺԶ

1 Եւ Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը
առջևը չարութիւն ըրին · ու
Տէրը զանոնք քառասուն տարի Փղշ-
տացւոց ձեռքը մատնեց :

2 Եւ Զորաի յղեղէն Մանուհ անու-
նով Սարաայի մարդ մը կար , ու
անոր կնիկը ամուլ էր և զաւակ
3 չէր ծնաներ : Ու Տէրոջը հրեշտա-
կը — կնկանը երևցաւ , և անոր
ըսաւ , Ահա դուն հիմա ամուլ ես ,
ու չես ծնանիր · բայց պիտի յղա-
նաս , ու որդի մը ծնանիս : Ուս-
4 տի հիմա զգոյշ կեցիր , չըլլայ որ
գինի կամ օղի խմես , ոչ ալ ան-
մաքուր բան մը ուտես · Վասնզի
5 ահա դուն պիտի յղանաս , և որդի
մը ծնանիս , ու անոր գլխուն վրայ
ածելի պիտի չելլէ · քանզի ան տը-
ղան իր մօրը արգանդէն՝ Աստուծոյ
ուխտաւորը պիտի ըլլայ · և անիկ-
կայ Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն
6 ազատելու պիտի սկսի : Ու կնիկը
գնաց , և իր էրկանը պատմեց
ըսելով , Աստուծոյ մարդ մը ինծի
եկաւ , ու անոր դէմքը Աստուծոյ
հրեշտակի դէմքին պէս խիստ ա-
հարկու էր · և անոր ուսկից ըլլալը
չհարցուցի , ոչ ալ անիկայ իր ա-
նունը ինծի գըուցեց · Ու ինծի ը-
7 սաւ , Ահա դուն պիտի յղանաս ,
ու որդի մը ծնանիս · և հիմա դինի
ու օղի չխմես , ու անմաքուր բան
մը չուտես · քանզի ան տղան իր
մօրը արգանդէն մինչև իր մահուան
օրը Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի
ըլլայ :

8 Եւ Մանուհ Տէրոջը աղաչելով
ըսաւ , Ա՛աղաչեմ՝ ո՛վ Տէր , ան
Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն խրկեցիր ,
նորէն մեզի դայ , ու մեզի սորվեցը-
նէ թէ ան ծնանելու տղուն ինչ
ընենք : Եւ Աստուած Մանուհին 9
ձայնը լսեց · ու Աստուծոյ հրեշտա-
կը նորէն կնկանը եկաւ , երբոր ա-
նիկայ արտին մէջը նստած էր · ու
անոր էրկիկը Մանուհ անոր հետը
չէր : Եւ կնիկը շուտով վազեց , 10
ու իր էրկանը պատմեց , և անոր
ըսաւ , Ահա ան օրը ինծի եկող
մարդը նորէն ինծի երևցաւ : Ու 11
Մանուհ եղաւ՝ իր կնկանը ետևէն
գնաց , և ան մարդուն քովը մտնե-
ցաւ , ու անոր ըսաւ , Անկանը հետ
խօսող մարդը դուն ես · ու անի-
կայ ըսաւ , Ես եմ : Եւ Մանուհ 12
ըսաւ , Երբոր քու ըսածդ ըլլայ ,
տղուն պէտք եղածը ի՞նչ է , ու
ի՞նչ ընելու է : Եւ Տէրոջը հրեշ- 13
տակը Մանուհին ըսաւ , Կնիկը ա-
մէն ըսածէս թող զգուշանայ · Ու- 14

թէն եղած բան մը բնաւ չուտէ , և գինի ու օղի չխմէ , և անոնցմէ բան մը բնաւ չուտէ , ու իմ ամէն պատուիրածս պահէ :

15 Ու Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ , Կ'աղաչեմ , քիչ մը մեր քովը նստէ , ու այծերէն ուլ մը պատրաստենք ու քու առջեդ դնենք : 16 Ու Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ , Թէպէտ քու քովդ նըստիմ ալ , քու հացէդ պիտի չուտեմ . բայց թէ որ ողջակէզ պիտի ընես , զանիկայ Տէրոջը ընծայէ . քանզի Մանուէ չգիտցաւ թէ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է : 17 Ու Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ , Ինչ անուն ունիս , որպէս զի երբոր խօսքդ կատարուի , քեզ պատուենք : 18 Ու Տէրոջը հրեշտակը անոր ըսաւ , Իմ անունս ինչո՞ւ ասանկ կը հարցընես , որովհետև անիկայ պարզ է : 19 Ու Մանուէ ուլը ու հացի ընծան առաւ , և ապառաժին վրայ Տէրոջը ընծայից . ու հրաշքով Մանուէին և անոր կնկանը աչքերուն առջևը հրաշք մը ըրաւ . 20 Վանդի երբոր բոցը սեղանէն դէպ՚ի երկինքը վեր կ'ելլէր , Տէրոջը հրեշտակն ալ սեղանին բոցովը վեր ելաւ . և Մանուէ ու իր կնիկը կը նայէին , ու երեսի վրայ գետինը իյնան : 21 Ու Տէրոջը հրեշտակը մէյմըն ալ Մանուէին ու անոր կնկանը չերևցաւ . ան ատենը Մանուէ հասկըցաւ որ 22 անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է : Ու Մանուէ իր կնկանը ըսաւ , Մեռնելու պիտի մեռնինք , քանզի գԱստուած տեսանք : 23 Ու կնիկը անոր ըսաւ , Եթէ որ Տէրը մեզ մեռցընել ուզէր , մեր ձեռքէն ողջակէզը ու հացի ընծան չէր ընդուներ , ու ասոնց բոլորը բաները մեզի չէր յայտներ , և ասոնց միջոցին մէջը ասանկ խօսք մեզի լսել չէր տար :

24 Ու կնիկը որդի մը ծնաւ , և անոր անունը Սամփսոն կոչեց . ու տղան մեծցաւ , և Տէրը զանիկայ օրհնեց : 25 Ու Տէրոջը Հոգին Մահանէի ու Էսթաւուղի մէջ՝ Դանի բանակին մէջը՝ սկսաւ անոր վրայ գալ :

ԴԱՏ.

Ու Սամփսոն Թամնաթա իջաւ , 1
ու Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ մը տեսաւ .
Ու նորէն իր տունը ելաւ , ու իր 2
հօրը և մօրը պատմեց ու ըսաւ , Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ մը տեսայ . ու հիմա զանիկայ ինծի կնիկ առէք : Ու 3
անոր հայրը ու մայրը անոր ըսին , Մի՞թէ քու եղբարցդ աղջիկներուն մէջը , ու իմ բոլոր ժողովուրդիս մէջը կնիկ չկա՞յ որ դուն անթլփատ Փղշտացիներէն կնիկ առնելու պիտի երթաս . բայց Սամփսոն իր հօրը ըսաւ , Զանիկայ ինծի առ , քանզի իմ աչքերուս անիկայ հաճելի է :
Ու անոր հայրը ու մայրը չէին դի- 4
տեր որ աս բանը Տէրոջմէն է , քանզի անիկայ Փղշտացիներէն մէկ առիթ մը կը փնտռէր . ու ան ատենը Փղշտացիները Իսրայէլի վրայ կ'իշխէին :
Ու Սամփսոն իր հօրը ու մօրը 5
հետ Թամնաթա իջաւ , ու մինչև Թամնաթայի այգիները եկան . և ահա առիւծի կորիւն մը մռնչելով անոր դէմը ելաւ : Ու Տէրոջը Հո- 6
գին անոր վրայ գալով՝ ուլ մը ձեղքելու պէս զանիկայ ձեղքեց , ու ձեռքին մէջ բան մը չկար . և ըրած բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց :
Ու իջաւ ու կնկանը հետ խօսեցաւ . 7
և կնիկը Սամփսոնին աչքերուն հաճելի երևցաւ :
Ու ժամանակ մը ետքը երբոր 8
դարձաւ կնիկը առնելու , առիւծին դին տեսնելու համար իր ճամբայէն խոտորեցաւ . և ահա առիւծին դիին մէջ մեղուներու դունդ ու մեղր կար . Ու զանիկայ ձեռքը առաւ , 9
և ուտելով կ'երթար . ու իր հօրը ու մօրը գնաց , և անոնց ալ տուաւ , ու կերան . բայց անոնց չըսաւ թէ մեղրը առիւծին դիէն հանեց :
Ու անոր հայրը այն կնկանը քովը 10
իջաւ . ու Սամփսոն հոն խնջոյք մը ըրաւ , քանզի երիտասարդները այսպէս կ'ընէին : Ու երբոր զանիկայ 11

տեսան , երսուն ընկեր բերին , որ անոր հետը ըլլան :

12 Ու Սամփսոն անոնց ըսաւ , Հիմա ձեզի մէկ հանելուկ մը պիտի ըսեմ . թէ որ զանիկայ աս ինչդրքիս եօթը օրուանը մէջ ինծի բացատրէք ու գտնէք , ես ալ ձեզի երսուն շապիկ ու երսուն ձեռք փոխելու հանդերձ կու տամ . 13 Բայց թէ որ չկարենաք զանիկայ ինծի բացատրել , ան ատենը դուք ինծի երսուն սաւան ու երսուն ձեռք փոխելու հանդերձ տաք . և անոր ըսին , Տու հանելուկդ մեզի ըսէ որ լսենք : 14 Ու անոնց ըսաւ , Ակրողէն կերակուր ելաւ , ու հզօրէն անոյշ ելաւ : Ու անոնք՝ հանելուկը իրիք օրուան մէջ չկրցան բացատրել : 15 Ու եօթներորդ օրը Սամփսոնին կընկանը ըսին , Յրիկդ խաբէ որ հանելուկը մեզի բացատրէ , որ չըլլայ թէ քեզ ու քու հօրդ տունը կրակով այրենք . մեզ թալանելո՞ւ համար կանչեցիք . անանկ չէ՞ : 16 Ու Սամփսոնին կնիկը անոր քովը լալով՝ ըսաւ , Ընտւստ դուն զիս ատեցիր ու զիս չսիրեցիր . իմ ժողովրդիս որդւոցը մէկ հանելուկ մը ըսիր , ու ինծի չբացատրեցիր : Ու անիկայ ըսաւ անոր , Ահա իմ հօրս ու մօրս չյայտնեցի , ու քեզի՞ պիտի 17 յայտնեմ : Ու իրենց ինչդրքին եօթը օրուանը մէջ անոր քովը լացաւ . ու Սամփսոն եօթներորդ օրը անոր բացատրեց , քանզի իրեն նեղութիւն կու տար . անիկայ ալ իր ժողովրդին որդւոցը բացատրեց 18 հանելուկը : Ու քաղաքին մարդիկները եօթներորդ օրը արեւը մտնելէն առաջ անոր ըսին , Ինչ բէն անոյշ՝ ու առիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ : Ու անիկայ ըսաւ անոնց , Թէ որ դուք իմ երինջովս չհերկէիք , իմ հանելուկս չէիք կըր 19 նար գտնել : Ու Տէրոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ , և անիկայ Ասկաղոն իջաւ , ու անոնցմէ երսուն մարդ մեռցուց , և անոնց հանդերձները առաւ , ու հանելուկը բացատրողներուն տուաւ , և սաստիկ բարկացած 20 նալով իր հօրը տունը ելաւ : Ու Սամփսոնին կնիկը անոր բարեկամը եղող ընկերին տրուեցաւ :

ԺԵ . ԺԶ

1 Ու եղաւ որ ժամանակէ մը ետքը ցորենի Ջնոց օրերը՝ Սամփսոն այծերէն ուղ մը առաւ , ու իր կընկանը այցելութեան գնաց ու ըսաւ , Ներքին սենեակին մէջ կնկանս քովը մտնեմ . բայց կնկանը հայրը զանիկայ չթողուց որ մտնէ . 2 Ու անոր հայրը ըսաւ , Իրաւցընէ կարծեցի որ դուն զանիկայ բոլորովին ատեցիր , ու զանիկայ քու ընկերիդ տուի . ահա անոր պզտիկ քոյրը անկէ գեղեցիկ է , հիմա անոր տեղը անիկայ քեզի ըլլայ : 3 Ու Սամփսոն անոնց համար ըսաւ , Ես անգամ փղշտացւոցմէ անպարտ պիտի ըլլամ , թէ որ անոնց չարութիւն մը ընեմ : 4 Ու Սամփսոն գնաց իրեք հարիւր աղուէս բռնեց , և ջահեր առաւ ու պոչ-պոչի դարձուց , ու երկու պոչերուն մէջ տեղը ջահ մը դրաւ : 5 Ու ջահերը կրակով բռնկցընելէն ետքը՝ զանոնք փղշտացւոց հունձքերուն մէջը ձգեց , ու դիզուած և չկտրուած հունձքերը ու մինչև անգամ այգիները՝ ձիթենիները այրեց : 6 Ու փղշտացիք ըսին , Ա՛ր բանը ո՞վ ըրաւ : Ու ըսին , Թամնացիին փեսան Սամփսոն . քանզի անոր կնիկը առաւ , և անոր ընկերին տուաւ : Ու փղշտացիք ելան , և կնիկը ու անոր հայրը կրակով այրեցին : 7 Յակ Սամփսոն անոնց ըսաւ , Թէ և դուք այսպէս ըրիք , բայց ես վրէժ պիտի առնեմ ձեզմէ , ու ետքը պիտի դադրիմ : 8 Ու զանոնք սրունքէն մինչև երանքը մեծ հարուածով մը զարկաւ . ու իջաւ՝ Էտամ ապառաժին խոռոջը բնակեցաւ :

9 Ու փղշտացիք ելան , ու Յուդայի մէջ բանակեցան , ու Լեքիի մէջ տարածուեցան : 10 Ու Յուդայեանք ըսին , Ինչո՞ւ համար մեր վրայ եկաք : Անոնք ալ ըսին , Սամփսոնը կապելու եկանք , որ մեզի ըրածին պէս մենք ալ անոր ընենք : 11

Ժ.

1 Ես Սամիսոն գազա գնաց, ու հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ, և անոր մուտ։ 2 Պազացոց բռնեցաւ թէ Սամիսոն հոս եկեր է։ Ու պաշարեցին՝ ու բոլոր գիշերը անոր դարանակալ եղան քաղաքին դրանը քովը, ու բոլոր գիշերը լուռ կեցան և ըսին, Առաւօտուն կանուխ զանիկայ կը մեռցընենք։ 3 Ու Սամիսոն մինչև կէս գիշերը քնացաւ, և կէս գիշերուն ելաւ, ու քաղաքին դրանը փեղկերը երկու սեմերովը բռնեց, և զանոնք նիգովը մէկտեղ փրցուց, ու կռնակը առնելով զանոնք Հեբրոնին դիմացի լեռանը գլուխը հանեց։

4 Ու անկէ ետքը Սորեկ հեղեղատին Եղբիւրը բնակող մէկ կնիկ մը սիրեց, ու անոր անունը Դալիլա էր։ 5 Ու Փղշտացւոց նախաբարձերը ելան անոր քովը, ու անոր ըսին, Զանիկայ խաբէ, ու տես հասկըցիր թէ անոր մեծ զօրութիւնը ինչէն է, և թէ ինչով կրնանք անոր յաղթել, որ զանիկայ կապենք ու չնազանդեցընենք. և մենք քեզի ամէն մէկէրնիս հազար հարիւր արծաթ կու տանք։ 6 Ու Դալիլա Սամիսոնին ըսաւ, Ա՛ղաչեմ, յայտնէ ինծի, թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչէն է, և քեզ չնազանդեցընելու համար ինչ բանով կապել պէտք է։ 7 Ու Սամիսոն անոր ըսաւ, Եթէ որ զիս հօթը հատ չչորցած թարմ ջիլերով կապեն, կը տկարանամ, և ուրիշ մարդոց մէկուն պէս կ'ըլլամ։ 8 Ու Փղշտացւոց նախաբարձերը անոր հօթը հատ չչորցած թարմ ջիլերը բերին. ու զանիկայ անոնցմով կապեց։ 9 Ու անոր ներքին սենեակին մէջը դարանակալներ նստեր էին։ Ու ինք անոր ըսաւ, Ա՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ գան. ան ատենը անիկայ ջիլերը կրակի հոտէն բրդած խծուծէ լարի մը պէս փրցուց, ու անոր ոյժը չհասկըցուեցաւ։ 10 Ու Դալիլա ըսաւ Սամիսոնին, Ահա զիս խաբեցիր,

Հիւդայէն իրեք հազար մարդ Էտամ ապառաժին խոռոչը իջան, և Սամիսոնին ըսին, Չե՞ս գիտեր որ փղշտացիք մեր վրայ կ'իշխեն. ինչի՞ համար ասանկ բանը մեզի ըրիր։ Ու անիկայ անոնց ըսաւ, Ինծի ինչպէս որ ըրին, ես ալ անոնց 12 այնպէս ըրի։ Ու անոր ըսին, Մենք իջանք որ քեզ կապենք, ու փղշտացւոց ձեռքը տանք։ Ու Սամիսոն անոնց ըսաւ, Ինծի երդում ըրէք, որ դուք զիս պիտի չմեռցընէք։ 13 Ու անոնք անոր հետ խօսեցան ու ըսին, Չէ. բայց հիմա քեզ պիտի կապենք, ու անոնց ձեռքը տանք, և քեզ պիտի չմեռցընենք. ու զանիկայ երկու նոր լուանով կապեցին, և ապառաժէն դուրս հանեցին։

14 Երբոր անիկայ մինչև Լեքի եկաւ, փղշտացիք աղաղակելով՝ զանիկայ դիմաւորեցին. և Տէրոջը Հոգին անոր վրայ գալով՝ անոր թևերուն վրայ եղող լուանները կրակով այրած քթանի պէս եղան, ու կապերը 15 ձեռքերէն քակուեցան։ Ու մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ՝ որ դեռ չորցած չէր, ու ձեռքը երկընցուց զանիկայ առաւ, և անով հազար մարդ մեռցուց։ 16 Ու Սամիսոն ըսաւ, Իշու ծնօտով դէզ դէզ յիներ վրանէ. իշու ծնօտով հազար մարդ մեռցուցի։ 17 Ու երբոր իր խօսքը լմընցուց, ծնօտը ձեռքէն նետեց, և ան տեղին անունը Ռամաթ Լեքի կոչեց։

18 Ու խիստ շատ ծարաւելով Տէրոջը աղաղակեց ու ըսաւ, Դուն քու ծառայիդ ձեռքովը սա մեծ փրկութիւնը յաջողեցիր. և հիմա ծարաւէն մեռնիմ, ու անթլփատներուն ձեռքը իյնամ։ 19 Ու Աստուած Լեքիին մէջ եղած փոսը բացաւ, ու անկէ ջուր ելաւ. և Սամսոն խմեց, ու ոգին իրեն դարձաւ, և ապրեցաւ. անոր համար անոր անունը Ինդօրէ ըսուեցաւ, որ Լեքիի մէջ է մինչև սա օրս։

20 Ու անիկայ Փղշտացւոց օրերը Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ։

Ժ.

1 Ու Սամիսոն Գազա գնաց, ու հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ, և անոր մուտ։ 2 Պազացւոց բսուեցաւ թէ Սամիսոն հոս եկեր է։ Ու պաշարեցին՝ ու բոլոր գիշերը անոր դարանակալ եղան քաղաքին դրանը քովը, ու բոլոր գիշերը լուռ կեցան և ըսին, Առաւօտուն կանուխ զանիկայ կը մեռցընենք։ 3 Ու Սամիսոն մինչև կէս գիշերը քնացաւ, և կէս գիշերուն ելաւ, ու քաղաքին դրանը փեղկերը երկու սեմերովը բռնեց, և զանոնք նիգովը մէկտեղ փրցուց, ու կռնակը առնելով զանոնք Հեբրոնին դիմացի լեռանը գլուխը հանեց։

4 Ու անկէ ետքը Սորեկ հեղեղատին Եղբիւրը բնակող մէկ կնիկ մը սիրեց, ու անոր անունը Դալիլա էր։ 5 Ու Փղշտացւոց նախաբարձերը ելան անոր քովը, ու անոր ըսին, Զանիկայ խաբէ, ու տես հասկըցիր թէ անոր մեծ զօրութիւնը ինչէն է, և թէ ինչով կրնանք անոր յաղթել, որ զանիկայ կապենք ու չնազանդեցընենք. և մենք քեզի ամէն մէկէրնիս հազար հարիւր արծաթ կու տանք։ 6 Ու Դալիլա Սամիսոնին ըսաւ, Ա՛ղաչեմ, յայտնէ ինծի, թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչէն է, և քեզ չնազանդեցընելու համար ինչ բանով կապել պէտք է։ 7 Ու Սամիսոն անոր ըսաւ, Եթէ որ զիս հօթը հատ չչորցած թարմ ջիլերով կապեն, կը տկարանամ, և ուրիշ մարդոց մէկուն պէս կ'ըլլամ։ 8 Ու Փղշտացւոց նախաբարձերը անոր հօթը հատ չչորցած թարմ ջիլերը բերին. ու զանիկայ անոնցմով կապեց։ 9 Ու անոր ներքին սենեակին մէջը դարանակալներ նստեր էին։ Ու ինք անոր ըսաւ, Ա՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ գան. ան ատենը անիկայ ջիլերը կրակի հոտէն բրդած խծուծէ լարի մը պէս փրցուց, ու անոր ոյժը չհասկըցուեցաւ։ 10 Ու Դալիլա ըսաւ Սամիսոնին, Ահա զիս խաբեցիր,

ու ինձի սուտ պրուժկիը . հիմա կ'աղաչեմ՝ յայտնէ ինձի , թէ ին-
11 չո՛վ կը կապուխս : Ու անոր ը-
սաւ , ՅԱհ որ գիս նոր ու չգործա-
ծուած չուաններով աղէկ մը կա-
պեն , ան ատենը կը տկարանամ ,
և ուրիշ մարդոց մէկուն պէս կ'ըլ-
12 լամ : Ու Դալիլա նոր չուաններ
առաւ , և անոնցմով զանիկայ կա-
պեց , ու անոր ըսաւ , Ա՛վ Սամփ-
սո՛ն՝ փղշտացիք քու վրադ ի՛ւր գան .
(և դարանակալները ներքին սե-
նեակին մէջը նստեր էին .) ան ա-
տենը զանոնք իր թեւերէն մէկ դեր-
13 ձանի մը պէս փրցուց : Ու Դա-
լիլա ըսաւ Սամփսոնին , Մինչև
հիմա գիս խաբեցիր , և ինձի սուտ
պրուժկիը . ըսէ ինձի թէ ինչո՛վ
կը կապուխս : Ու անիկայ անոր
ըսաւ , ՅԱհ որ գլխուս հօթը բա-
14 ժին մազերը ազդով հիւսես : Ու
անիկայ քնեցաւ , ու Դալիլա
յիկցուը ամուրցուց , ու անոր
ըսաւ , Ա՛վ Սամփսո՛ն՝ փղշտացիք
քու վրադ ի՛ւր գան : Ու անիկայ
քունէն արթընցաւ , ու ոստայնին
յիկը ազդովը մէկտեղ քաշեց գո-
15 ր : Ան ատենը Դալիլա անոր
ըսաւ , Ինչու սիրտդ իմ հետս չէ ,
ու ի՞նչպէս կ'ըսես թէ Ինձ կը
սիրես . հիմա սա իրեք անգամ է
որ գիս խաբեցիր , ու ինձի չզրուցե-
ցիր թէ քու մեծ զօրութիւնդ ին-
16 չէն է : Ու օրով հետև ամէն օր իր
խօսքերովը անոր նեղութիւն կու
տար , ու զանիկայ կը բռնադա-
տէր , անանկ որ անոր սիրտը մինչև
17 մահուան տաղտկութեան նեղացաւ , Ու-
ղղը իր սրտին մէջ եղածը անոր
պրուժկեց , ու ըսաւ անոր , Իմ գըլ-
խուս վրայ ածելի չէ եկած . քան-
զի իմ մօրս արգանդէն ես Նազովց
ուխտաւոր եմ . Թէ որ ածիլուիմ ,
իմ ոյժս ինձմէ կ'երթայ ու կը
տկարանամ , և ամէն մարդոց պէս
18 կ'ըլլամ : Ու երբոր Դալիլա տե-
սաւ որ անիկայ բոլորը իր սրտին մէ-
ջը եղածը իրեն պրուժկեց , Փղշտա-
ցւոց նախաթարներուն կանչել տուաւ ,
ու ըսաւ , Ա՛ս անգամ ելէք . քան-
զի բոլորը իր սրտին մէջ եղածը ին-
ձի պրուժկեց : Ան ատենը Փղշտա-
ցւոց նախաթարները անոր քովը ե-
լան , ու արծաթին ալ հետերնին
բերին : Ու Դալիլա զանիկայ իր 19
ծունկերուն վրայ քնացուց , ու մարդ
մը կանչեց , և անոր գլխուն հօթը
բաժին մազերը ածիլել տուաւ , ու
սկսաւ զանիկայ նեղել . և անոր ոյ-
ժը իրմէն գնաց : Ու ինքը ըսաւ , 20
Ա՛վ Սամփսո՛ն՝ փղշտացիք քու վը-
րադ ի՛ւր գան . և անիկայ քունէն
արթընալով՝ ըսաւ , Ելլեմ , ու
առջի անգամներուն պէս թօթ-
վուիմ . և անիկայ չէր գիտեր որ
Տէրը իրմէ գացեր է : Ու Փղշտա- 21
ցիք զանիկայ բռնեցին , և անոր
աչքերը փորեցին , ու զանիկայ Գա-
զա իջեցուցին , և սանակապերով
կապեցին . ու բանտին մէջը աղո-
րիքի քար կը դարձընէր :
Ու անոր գլխուն մազը ածիլուի- 22
լէն ետքը՝ բուսանիլ սկսաւ : Ու 23
Փղշտացւոց նախաթարները ժո-
ղովեցան , որ իրենց աստուածոյն Դա-
գոնին մեծ զոհ մատուցանեն և ու-
րախութիւն ընեն . ու ըսին , Ա՛ր
աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
թշնամին Սամփսոնը : Ու ժողո- 24
վուրդը զանիկայ տեսնելով՝ իրենց
աստուածը գովեցին . քանզի ըսին ,
Ա՛ր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց
մեր թշնամին , մեր երկիրը աւերողը
և մեր մեռնելները շատցընողը :
Ու երբոր անոնց սիրտը ուրախ էր , 25
ըսին , Սամփսոնը կանչեցէք որ
մեր առջևը խաղայ : Ուստի Սամի-
սոնը բանտէն կանչեցին , ու անոնց
առջևը խաղաց . և զանիկայ սիւներ-
ուն մէջտեղը կայնեցուցին : Ու 26
Սամփսոն իր ձեռքէն բռնող պա-
տանիին ըսաւ , ՅԹո՛ղ տուր իս ,
որ սա տունը վերցընող սիւները
բռնեմ , ու անոնց վրայ կռթընիմ :
Ու տունը երիկ ու կնիկ մարդիկնե- 27
րով լեցուն էր . ու Փղշտացւոց քո-
լոր նախաթարները հոն էին . և
տանիքին վրայ իրեք հազարի չափ
մարդիկներ ու կնիկներ կային , ո-
րոնք Սամփսոնին խաղալը կը դի-
տէին : Ու Սամփսոն Տէրոջը ա- 28
ղաղակելով ըսաւ , Ա՛վ Տէր Ե-

հովիւ , կ'աղաչէմ՝ զիս յիշէ . ու՛վ Աստուած , միայն աս անգամ ալ զիս ուժովցո՛ւր , որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մէկէն առնեմ : 29 Եւ Սամփսոն ան տունը վերցնող երկու միջին սիւները՝ մէկը աջ ձեռքովը ու միւսը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ կըռթընեցաւ . 30 Եւ Սամփսոն ըսաւ , Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի . ու քաշը ուժովը ծռնեցաւ . և տունը նախարարներուն ու մէջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ . և իր մեռած առներն մեռցուցածները իր կենդանութեան առներն մեռցուցածներէն աւելի էին : 31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան , ու վերցուցին . և հանելին իր հօրը Մանուէին գերեզմանը թաղեցին զանիկայ Սորայի ու Եսթաւուղի մէջտեղը : Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ :

ԺԷ . ԺԱ .

1 Եւ Եփրեմի լեռնէն Միքա անուն 2 նոյն մարդ մը կար : Եւ անիկայ իր մօրը ըսաւ , Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր կոռ արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր ու իմ առջեւս զրուցեցիր , ահա ան արծաթը իմ քովս է , զանիկայ ես առի . ու մայրը անոր ըսաւ , Որդեակ իմ , Տէրը քեզ օրհնէ : 3 Եւ ան անիկայ հազար հարիւր կոռ արծաթը իր մօրը դարձուց . բայց անոր մայրը ըսաւ , Ես ան արծաթը իմ ձեռքէս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար , անով քանդակած ու թափծու կուռք շինելու համար . հիմա զանիկայ քեզի ետ կու տամ : 4 Իսկ երբ ան արծաթը իր մօրը դարձուց . և մայրը երկու հարիւր կոռ արծաթ առաւ , ու անոնք ոսկերիչին տուաւ . ան ալ անոնցմով քանդակած ու թափծու կուռք շինեց . և անոնք Միքային տունը 5 դրուեցան : Ու այս մարդը Միքա աստուածներու տուն մը ունեցաւ . ու եփուդ և թերափիմ շինեց , ու իր տղոցը մէկը օրհնեց , որ իրեն քահանայ եղաւ : 6 Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր :

7 Եւ Յուդայի ազգատոհմէն այս Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ պատանի մը կար . և անիկայ Ղեւտացի էր , ու հոն կը բնակէր պանդուխտի պէս : 8 Եւ այս մարդը Յուդայի Բեթլեհեմէն քաղաքէն ելաւ , որ պատսպարած տեղը պանդխտութիւն ընէ , ու ճամբորդութիւն ընելով՝ մինչև Եփրեմի լեռը մինչև Միքային տունը եկաւ : 9 Եւ Միքա անոր ըսաւ , Որտեղից կու գաս : Ու անիկայ անոր ըսաւ , Ես Ղեւտացի եմ , այս Յուդայի Բեթլեհեմէն կ'երթամ , և պատսպարած տեղս պանդխտանալու կ'երթամ : 10 Ու Միքա անոր ըսաւ , Իմ քովս բնակէ , և ինծի հայր ու քահանայ եղիր . և ես քեզի տարուէ տարի տասը կոռ արծաթ , ձեռք մը փոխելու հանդերձ , ու քու ուտելիքդ կու տամ : Եւ Ղեւտացին հոն գնաց : 11 Ու Ղեւտացին ան մարդուն հետը բնակելու հաւանութիւն տուաւ . և այս պատանին անոր որդուցը մէկուն պէս եղաւ անոր : 12 Ու Միքա Ղեւտացին օրհնեց , և պատանին անոր քահանան եղաւ , ու Միքային տունը կը բնակէր : 13 Եւ Միքա ըսաւ , Հիմա գիտեմ որ Տէրը ինծի բարիք պիտի ընէ , քանզի այս Ղեւտացին իմ քահանաս եղաւ :

ԺԸ . ԺԱ .

1 Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . ու ան օրերը Դանի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր բնակելու համար . քանզի մինչև ան օրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջը անոր բաժին ժառանգութիւն ինկած չէր : 2 Եւ Դանի որդիքը իրենց ազգատոհմներէն՝ իրենց սահմաններէն՝ Սորայէն ու Եսթաւուղէն հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին , որ երկիրը լրտեսեն ու քննեն . և այնոնց ըսին , Գացէք երկիրը քննե-

ցէք . ու անոնք Եփրեմի լեռը մին-
չեւ Ա՛իքայիս տունը եկան , և գիշե-
3 րը հոն մնացին : Ու երբոր անոնք
Ա՛իքայիս տանը քովէն էին , Լա՛ւտացի
պատանիին ձայնը ճանչցան , և հոն
դարձան ու ըսին , Ո՞վ քեզ հոս
բերաւ , և դուն հոս ի՞նչ կ'ընես , ու
4 ինչո՞ւ համար հոս կեցեր ես : Ու ա-
նոնիկայ ըսաւ անոնց , Ա՛իքա ինծի ա-
սանկ ասանկ բրաւ , ու գիս վարձքով
բռնեց , որ անոր քահանայ ըլլամ :
5 Ու անոր ըսին , Հիմա Խնդրեցէք
Հարցո՛ւր , որ գիտնանք թէ արդեօք
մեր գացած ճամբան մեզի պիտի
6 յաջողի՞ : Ու քահանան անոնց
ըսաւ , Խաղաղութեամբ գացէք .
ձեր երթալու ճամբան Տէրոջը առ-
ջեւը հաճելի է :
7 Ան տունը ան հինգ մարդիկը
գացին՝ Լա՛իսա մտան , և անոր մէջը
բնակող ժողովուրդը տեսան՝ որ Սի-
դոնացւոց պէս անհոգութեամբ հան-
գիստ ու ապահով կը բնակէին , և
ան երկրին մէջ ինծա՛ոտ մարդ մը
չկար՝ որ իշխէր անոնց վրայ . ու Սի-
դոնացիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ
մէկ մարդու մը հետ գործ չունէին :
8 Ու ան հինգ հարիւրը Սարաա ու Էս-
թաւուղ դարձան իրենց եղբայրնե-
րուն . և անոնց եղբայրները անոնց
9 ըսին , Ո՞ւր ի՞նչ ըրիք : Ու անոնք
ըսին , Ելլէք , անոնց վրայ երթանք .
քանզի մենք երկիրը տեսանք , և ա-
հա շատ աղէկ է . ու դուք թո՞ղ
կը կենաք . երթալու մի՛ երկիրը
ժառանգելու համար հոն մտնելու
10 անհոգութիւն մի՛ ընէք : Երբոր
հոն մտնէք , մէկ անհոգ ժողովուրդի
մը ու շատ ընդարձակ երկրի մը մէջ
պիտի մտնէք , որ Աստուած զանի-
կայ ձեր ձեռքը տուեր է . ու անանկ
տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող
բաներուն մէկը պակաս չէ :
11 Ու Դանի ազգատոհմէն , անկէ՝
այսինքն Սարաայէն ու Էսթաւուղէն
վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկ
12 գացին : Ու ելան Հիւդայի Կա-
րիաթարիմը բանակեցան . անոր
համար ան տեղը մինչև ասօր Մա-
հանէդան կ'ըսուի . ահա անիկայ
13 Կարիաթարիմին ետեւն է : Ու ան-

կէ Եփրեմի լեռը անցան , ու մինչև
Ա՛իքայիս տունը եկան : Ու Լա- 14
իսի երկիրը լրտեսելու գացող ան
հինգ մարդը պատասխան տալով՝
իրենց եղբարցը ըսին , Դիտէ՞ք որ
ասոնց տուներուն մէջը եփուդ , թե-
րափիմ և քանդակած ու թափծու
կուռք կայ . ու հիմա ձեր ընելու
բանը գիտցէք : Ան տունը անոնք 15
դէպ՝ ի հոն դառնալով՝ ան Լա՛ւտա-
ցի պատանիին տունը՝ Ա՛իքայիս
տունը մտան , ու անոր ողջուխիւ-
նը հարցուցին : Ու Դանի որդւոց- 16
մէ եղող ան վեց հարիւր սպառազէ-
նեալ մարդիկները դրանը բերանը
կայնեցան : Ու երկիրը լրտեսելու 17
գացող ան հինգ մարդիկները հոն
մտան , և քանդակած կուռքը , և-
փուդը , թերափիմը ու թափծու
կուռքը առին . և քահանան ան վեց
հարիւր սպառազինեալ մարդիկնե-
րուն հետ դրանը բերանը կայներ
էր : Ու երբոր անոնք Ա՛իքայիս 18
տունը մտան , և քանդակած կուռ-
քը , եփուդը , թերափիմը ու թափ-
ծու կուռքը առին , քահանան ա-
նոնց ըսաւ , Դուք ի՞նչ կ'ընէք :
Ու անոնք ըսին անոր , Լռէ՛ւր կեցիր , 19
ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր , ու մեր
հետը եկուր , և մեզի հայր ու քա-
հանայ եղիր . քեզի մէկ մարդու մը
տանը քահանայ ըլլա՞լը աղէկ է ,
թէ Իսրայէլի մէկ ցեղին ու մէկ ազ-
գատոհմին քահանայ ըլլալը : Ու 20
քահանան սրտին մէջը ուրախանա-
լով՝ եփուդը , թերափիմը և քան-
դակած կուռքը առաւ , ու ժողո-
վուրդին մէջը մտաւ : Ու անոնք 21
դարձան գացին , ու ընտանիքները
և անասուններն ու թանկագին կա-
բասիները իրենց առջևը դրին :
Երբոր անոնք Ա՛իքայիս տունէն 22
հեռացան , Ա՛իքայիս տանը մօտ ե-
ղող տուներուն մարդիկը ժողովուե-
ցան , ու Դանի որդւոցը ետևեն
հասան . Ու Դանի որդւոցը ետևեն 23
կանչ ըրտնցին , որոնք երեսնին
դարձուցին ու Ա՛իքայիս ըսին ,
Ինչի՞ համար եղար՝ որ առանձ բազ-
մութիւնով կու գաս : Ու անիկայ 24
ըսաւ , Իմ շինած աստուածներս

ու քահանան առիք գայիր, և ասկէ առաջ ինծի ի՞նչ կը մնայ. ու ինծի ինչո՞ւ համար կ'ըսէք թէ Վէրզի
25 ի՞նչ եղաւ: Ես Դանի որդիքը անոր ըսին. Ահա մէջը քու ձայնդ չլսուի. չըլլայ որ բարկասիրտ մարդիկները ձեր վրայ յարձակին, ու քու կեանքդ և քու ընտանեացդ
26 կեանքը կորսընցընեն: Ու Դանի որդիքը իրենց ձամբան գացին. և Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն զօրաւոր են, դարձաւ իր տունը գնաց:

27 Ու անոնք Միքային շինածները՝ և անոր քահանան առին, ու Լայիսի վրայ՝ հանգիստ և անհոգ կեցող ժողովուրդի մը վրայ գացին, ու զանոնք սուրի բերնէ անցընելով՝ քա-
28 ղաքը կրակով այրեցին: Ես անոնք Միդոնէն հեռու բլլալնուն, ու մարդու մը հետ գործ չունենալնուն համար, զանոնք ազատող մը չկար. և ան քաղաքը Րեհոբոբի հովիտին մէջն էր. ու քաղաքը շինեցին, և
29 անոր մէջը բնակեցան: Ու քաղաքին անունը իրենց հօրը Իսրայէլեան Դանին անունովը՝ Դան կոչեցին. բայց քաղաքին անունը ա-
30 ռաջուց Լայիս էր: Ես Դանի որդիքը քանդակած կուռքը կանգնեցին իրենց. ու Մանասէի որդւոյն Գերսոնին որդին Յովնաթան, ինքը ու իր որդիքը մինչև երկրին գերութեան օրը Դանի ցեղին քա-
31 հանաներն էին: Ասոնք անոնք Միքային շինած կուռքը իրենց պահեցին, որչափ ժամանակ որ Նաստուծոյ տունը Սեղովի մէջ էր:

ԴԱՆ. ԺԸ.

1 Ես եղաւ որ՝ (ան օրերը որ Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար,) Էփրեմի լեռանը կողմերը բնակող մէկ պանդուխտ Լեւտացի մը կար. ու անիկայ Յուդայի Բեթղեհեմէն
2 մէկ հարճ մը առաւ իրեն: Ես անոր հարճը շնութիւն ընելով՝ անկէ իր հօրը տունը՝ Յուդայի Բեթղեհեմ գնաց, ու չորս ամիսի չափ
3 հոն կեցաւ: Ես երիկը եկաւ անոր հետևէն գնաց, որ քաղցրութեամբ

խօսի անոր հետ՝ ու զանիկայ հետ բերէ. և իր հետը երեք էշ իր ծառան ու երկու էշ. ու անիկայ զանիկայ իր հօրը տունը տարաւ. և աղջկան հայրը երբոր զանիկայ տեսաւ, ուրախութեամբ զանիկայ դիմաւորեց: Ու աղջկան հայրը ա-
4 նոր անները զանիկայ ներս առաւ. և իրեք օր անոր հետը նստաւ. կերան խմեցին ու գիշերները հոն մնացին:

Ես չորրորդ օրը երբոր առաւօ-
5 տուն կանուխ եկան, անիկայ ոտք ելաւ որ երթայ. բայց աղջկան հայրը իր փեսային ըսաւ. Մտոր մը հնչակեր, որ սիրտդ ուժովցայ, ու ետքը կ'երթաք: Ես նստան ու երկուքը
6 միասին կերան և խմեցին. ու աղջկան հայրը ան մարդուն ըսաւ. Կ'աղաչեմ, առ գիշեր ալ հոս կե-
7 ցիր, ու սիրտդ զուարճանայ: Ես ան մարդը ելաւ որ երթայ. բայց անոր անները զանիկայ բռնադատելուն համար, դարձաւ գիշերը հոն մնաց: Ու հինգերորդ օրը առա-
8 ւօտուն կանուխ ելաւ որ երթայ. և աղջկան հայրը ըսաւ, Կ'աղաչեմ, սիրտդ ուժովցուր. և ուշացան մինչև կէս օրը անցնիլը, ու երկուքը ճաշ կերան: Ու ան մարդը ելաւ, ին-
9 քը՝ իր հարճը ու իր ծառան՝ ձամբայ երթալու համար. բայց անոր անները՝ աղջկան հայրը ըսաւ անոր, Ահա օրը իրիկուն բլլալու վրայ է. կ'աղաչեմ, գիշերը հոս մնացէք. ահա օրը կ'իջնէ, գիշերը հոս կեցիր, ու սիրտդ զուարճանայ. և վաղը կանուխ ձամբայ ելլէք ու ձեր վրանը գացէք: Ես ան մարդը գի-
10 շերը մնալ չուզեց, ու ելաւ գնաց, ու մինչև Երուսաղէմին դիմացը եկաւ, և իր հետը երկու համեստած էշ ունէր, ու իր հարճն ալ իր հետն էր:

Ու երբոր Երուսաղէմն մտեցան, 11
օրը շատ անցած բլլալուն համար, ծառան իր տիրոջը ըսաւ, Եկո՛ւր ա՛ս Երուսաղէմացւոց քաղաքը խոտորինք, ու գիշերը հոն մնանք: Ես 12
տէրը անոր ըսաւ, Իսրայէլի որդւոց չեղող օտարազգիներուն

քաղաքը չկոտորինք. հապա մին-
13 չև Վաբաա անցնինք: Ու իր ծա-
ռային ըսաւ, Ակծուր ան տեղերուն
մէկուն մօտենանք, ու գիշերը Վա-
բաայի կամ Իամմայի մէջ մնանք:
14 Ու անցան գացին. ու երբոր Ան-
եհամինի Վաբաային մօտեցան, ա-
15 բեր մնաւ: Ու հոն գարձան, որ
Վաբաա մտնեն ու գիշերը հոն մը-
նան. և գնաց քաղաքին հրապա-
րակին մէջը նստաւ. ու մարդ մը
չկար որ գայնոնք իր տունը առնէ
գիշերը անցընելու համար:
16 Ու ահա իրիկունը արտէն մէկ
ծեր մարդ մը կու գար՝ իր գործէն
գառնալով. ու անիկայ Եփրեմի
լեռնէն էր, և Վաբաայի մէջ պան-
դըխտացեր էր. ու ան տեղին բնա-
17 կիչները Ենիամինեանք էին: Ու
երբոր անիկայ աչքերը վերցուց, և
ճամրորդ մարդը քաղաքին հրապա-
րակին մէջը տեսաւ, ծեր մարդը ը-
սաւ, Ո՞ւր կ'երթաս, և ո՞ւրկից
18 կու գաս: Ու անիկայ ըսաւ, Մենք
Հուդայի Ներլէհէմէն մինչև Եփ-
րեմի լեռանը կողմերը կ'անցնինք.
հոս ան տեղացի եմ, ու մինչև Հու-
դայի Ներլէհէմը գացի, և հիմա
Տէրոջը տունը կ'երթամ. ու ով
իր տունը ընդունող մարդ մը չկայ.
19 Հայց մեր էշերուն համար յարդ ու
ճարակ կայ. և ինծի համար, քու
ազախինիդ համար, ու քու ծա-
ռայիդդ հետ եղող մանչուն համար
հաց ու գինի ունինք. բնաւ մէկ
20 բան մը պակաս չէ: Ու ան ծեր
մարդը ըսաւ, Խաղաղութիւն քե-
զի. քու ամէն պակսութիւնդ հոգը
իմ վրաս ըլլայ. բայց գիշերը հրա-
21 պարակին մէջ մի՛ մնար: Ու զա-
նիկայ իր տունը տարաւ, և էշերուն
կերը տուաւ. ու անոնք ոտքերնին
լուալէն ետքը կերան և խմեցին:
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը
զուարճանար, ահա քաղաքին բնա-
կիչներէն չար մարդիկներ տունը
շրջա կողմը պաշարեցին, ու դուռը
ձեռք առին. և տունը տիրոջը՝ ան
ծեր մարդուն հետ խոսեցան ու ը-
սին, Ցունդ հկող մարդը հանէ,
23 որ գանիկայ գիտնանք: Ու ան տա-

նուտէր մարդը անոնց ելաւ, ու ա-
նոնց ըսաւ, Ձէ, եղբայրներս.
կ'աղաչեմ, գեշութիւն մի՛ ընէք.
աս մարդը իմ տունս մտնելէն ետ-
քը, աս անզգամութիւնը մի՛ ը-
նէք: Ահա իմ կոյս աղջիկս, ու 24
ան հարճդ հարճը հիմա ձեզի հա-
նեմ, և զանոնք լկկցէք, ու ձեր
ուզածը ըրէք անոնց, և աս մար-
դուն աս անզգամութեան գործը
մի՛ ընէք: Հայց ան մարդիկները 25
չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել.
ու ան մարդը իր հարճը բռնեց
դուրս հանեց անոնց. և անոնք զա-
նիկայ գիտցան, ու բոլոր գիշերը
զանիկայ լկկցին մինչև առաւօտ.
ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ,
զանիկայ թող տուին որ երթայ:
Ու ան կնիկը առաւուան դէմ գնաց, 26
ու ինկաւ ան մարդուն տանը դրա-
նը առջևը, ուր որ իր տէրը էր
հիմա. ո՞ր մինչև որ լուսացաւ,
հոն ձգաց: Ու անոր տէրը առա- 27
ւօտուն ելաւ, տանը դռնները բա-
ցաւ, որ ելլէ իր ճամրան երթայ.
և ահա կնիկը՝ իր հարճը տանը
դրանը առջին ինկեր էր, և ձեռ-
քերը սեմին վրայ էր: Ու անոր 28
ըսաւ, Ելլէ երթանք. բայց պա-
տասխան տուող չկար: Ան առե-
նը զանիկայ իր էշուն վրայ դրաւ,
ու մարդը ելաւ իր տեղը գնաց:
Ու երբոր իր տունը հասաւ, դա- 29
նակ մը առաւ, ու իր հարճը բըռ-
նեց և զանիկայ ոսկորներովը տա-
սներկու կտորի բաժնեց, ու Իս-
րայէլին ամէն սահմաններուն խրկեց:
Ու ամէն տեսնողները կ'ըսէին Թէ 30
Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկ-
րէն ելած օրէն մինչև աս օրս ասանկ
բան մը ուշ եղեր է, ուշ ալ տես-
նուեր է. ասոր վրայ մտածեցէք,
խորհուրդ ըրէք ու խօսեցէք:

ԳԼ. Ի

Ան առենը բոլոր Իսրայէլի որդի- 1
քը ելան, ու ժողովը մէկ մար-
դու մը պէս Դանէն մինչև Ներսա-
բէէ և Գաղաադ երկիրը Մասփայի
մէջ Տէրոջը առջևը ժողովուեցան:
Ու բոլոր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի 2

բոլոր ցեղերուն գլխաւոր մարդիկները լուս հարիւր հազար սուր քաշող հետևակ զօրք ըլլալով՝ Ըսաւ- 2
ծոյ ժողովուրդին ժողովքին մէջ
3 ներկայացան : Եւ Ռենիամինի որդիքը լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփա եկեր են : Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին , Մեզի պատմեցէք , թէ ասիկա չարութիւնը ինչպէս ե-
4 ղաւ : Եւ ան Ղևտացի մարդը՝ մեռցուած կնկանը էրիկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ես ու իմ հարճս Ռենիամինի Գաբաան ե-
5 կանք , որ գիշերը հոն մնանք . Եւ Գաբաայի բնակիչները ինծի դէմ ոտք ելան , ու գիշերով իմ եղած տունս պաշարեցին , և զիս մեռցընել կ'ուզէին , ու իմ հարճս լկկեցին , և մեռաւ . Ես ալ իմ հարճս առի , ու զանիկայ կտոր կտոր ըրի , և Իսրայէլի ժառանգութեանը բոլոր երկիրը խրկեցի . քանզի անոնք Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու անպատ-
7 գամութիւն ըրին : Ահա դուք ամենքդ ալ Իսրայէլի որդիք էք , հոս ձեր մէջը խօսեցէք ու խորհուրդ ը-
8 րէք : Եւ բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս ոտք ելաւ , ու ըսաւ , Մենք վրան չենք երթար , ու չենք դառնար մեր տունը չդառնայ : Եւ հիմա Գաբաային ընելու բաներնիս ասիկայ է . անոր վրայ վիճակով երթանք .
10 Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ հարիւրէն տասը , և հազարէն հարիւր , ու տասը հազարէն հազար մարդ առնենք , որ ժողովուրդին պաշար տանին . անոնք ալ Ռենիամինի Գաբաան մտնելով , անոր ընկնելիքը Իսրայէլի մէջ ըրած բոլոր անպատգամութեանը փոխարէնը հա-
11 տուցանեն : Եւ ան քաղաքին վրայ երթալու համար՝ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները մէկ մարդու մը պէս միաբանութեամբ ժողովուեցան :
12 Ու Իսրայէլի ցեղերը Ռենիամինին բոլոր ցեղին մարդիկները խրկեցին , ու ըսին , Ասիկա ինչ չարու-
13 թիւն է որ ձեր մէջը եղաւ : Եւ հիմա Գաբաայի մէջ եղող ան չար մարդիկները տուէք , որ զանոնք մեռցընենք , ու չարութիւնը Իսրայէլէն վերցընենք : Բայց Ռենիամինեանք իրենց եղբայրը Իսրայէլի որդւոց խօսքը մտիկ ընել չուզեցին . Ու Ռենիամինի որդիքը Իսրայէլի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու համար՝ իրենց քաղաքներէն Գաբաայի մէջ ժողովուեցան : Եւ ան օրը իրենց քաղաքներէն եկող Ռենիամինի որդիքը համրուեցան . ու քսանուվեց հազար սուր քաշող մարդ էին , բայց ի Գաբաայի բնակիչներէն՝ որոնք եօթը հարիւր ընտիր մարդիկ համրուեցան : Ասոնք բոլոր ժողովուրդին մէջը եօթը հարիւր ընտրուած ահեկագործ մարդիկներ կային , որոնց ամէնն ալ պարսատիկով մազի վրայ քար կը նետէին առանց վրիպելու : Եւ Իսրայէլի մարդիկներն ալ համրուեցան . ու Ռենիամինէն ի զատ չորս հարիւր հազար սուր քաշող մարդ էին . ասոնք ամէնն ալ պատերազմող մարդիկներ էին :
18 Ու գացին՝ Բեթէլ եկան . և Իսրայէլի որդիքը Ըսաւուծոյ հարցուցին ու ըսին , Ռենիամինի հետ պատերազմելու համար ո՞վ մեզի առաջնորդ ըլլայ . և Տէրը ըսաւ , Յուդան առաջնորդ ըլլայ :
19 Ու Իսրայէլի որդիքը առաւօտուն եկան , և Գաբաայի դիմացը բանակեցան :
20 Ու Իսրայէլացիք Ռենիամինի հետ պատերազմ ընելու ելան . և Իսրայէլացիք Գաբաային քովը անոնց դէմ շարուեցան պատերազմի համար :
21 Ու Ռենիամինի որդիքը Գաբաայէն ելան , և ան օրը Իսրայէլէն քսանուերկու հազար մարդ գետինը փուեցին :
22 Ու ժողովուրդը՝ այսինքն Իսրայէլացիք նորէն ուժովցան , և զօրքին պատերազմելու համար չարուեցան նոյն տեղը , ուր որ առջի օրը չարուեր էին :
23 (Ու Իսրայէլի որդիքը եկան , և Տէրոջը առջևը մինչև իրիկուն լացին , ու Տէրոջը հարցընելով՝ ըսին , Մերը եղբօրը Ռենիամինին հետ պատերազմելու համար նորէն ելլե՞նք . և Տէրը ըսաւ , Անոր դէմ եկէք :)
24 Ու երկրորդ օրը Իսրայէլի որդիքը

Ղենիամինի որդւոցը մեռեցան :
25 Եւ երկրորդ օրը Ղենիամինեանք Գաբաայէն անոնց դէմ ելան պատերազմելու համար . և Իսրայէլի որդւոցմէ Նորէն տասնուութիը հազար մարդ գետինը փռեցին . ասոնց ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ էին :
26 Ըն ատենը բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուրդը ելան Ղեթէլ գացին , ու հոն Տէրոջը առջևը նստան լացին , և ան օրը մինչև իրիկուն ծոմ պահեցին , ու Տէրոջը առջևը ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մատուցին :
27 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջմէն հարցուցին . (ու ան օրերը Ըհատածոյ
28 ուխտին տապանակը հոն էր . Ըն ան օրերը անոր առջևը Ըհարոնեան Էղիազարին որդին Փենէհէս կը կայնէր .) ու ըսին , Արդ եղբօրը Ղենիամինին որդւոցը հետ պատերազմելու համար Նորէն մէ՛մը ալ ելլե՞նք , թէ ետ քաշուինք : Ըն Տէրը ըսաւ , Ելէ՛ք , քանզի վաղը զանոնք ձեր ձեռքը պիտի մատնեմ :
29 Եւ Իսրայէլացիք Գաբաային բո-
30 լորտիքը դարանակալներ դրին : Ըն Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը Ղենիամինի որդւոցը վրայ գացին , ու մէկալ անգամներուն պէս Գաբաա-
31 յին դիմացը շարուեցան : Ըն ատենը Ղենիամինի որդիքը ժողովուրդին դէմ ելան , և քաղաքէն զատուեցան , ու առջի անգամներուն պէս սկսան ժողովուրդը զարնել , ու երասնէի չափ Իսրայէլացի մեռցուցին ան ճամբաներուն մէջը՝ որոնց մէկը Ղեթէլ կ՚ելլէր , ու միւսը
32 դաշտի Գաբաան : Ըն Ղենիամինի որդիքը ըսին , Ըհա անոնք մեր առջևը առջի անգամներուն պէս կը կոտրուին : Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին , փախչինք ու զանոնք քաղաքէն դուրս ճամբաները հանենք :
33 Ըն Իսրայէլի բոլոր մարդիկները իրենց տեղէն ելան , ու Բաալթամարին առջևը շարուեցան : Ըն Իսրայէլի դարանակալները յանկարծ իրենց տեղէն՝ Գաբաայի դաշ-
34 տէն դուրս ելան : Եւ Գաբաային առջևը բոլոր Իսրայէլէն տասը հազար ընտրուած մարդ եկան . և պատերազմը սաստկացաւ . ու անոնք չէին գիտեր որ իրենց վրայ չարիք հասեր է : Ըն Տէրը Իսրայէլին
35 առջևը Ղենիամինը զարկաւ . ու ան օրը Իսրայէլի որդիքը Ղենիամինէն քսանուհինգ հազար հարիւր մարդ կոտրեցին . անոնց ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ էին :
36 Ըն Ղենիամինի որդիքը իրենց յաղթուիլը տեսան . քանզի Իսրայէլացիք Գաբաային բոլորտիքը դրած դարանակալներուն ապաւինելով՝ Ղենիամինեանց տեղ տուին :
37 Ըն դարանակալները շուտով՝ Գաբաային վրայ յարձակեցան , ու դարանակալները բերդ ելլելը տարածուեցան , և բոլոր քաղաքը սուրի բերնէ անցուցին :
38 Եւ Իսրայէլացիք դարանակալներուն հետ ժամանակ մը որոշեր էին , որ քաղաքէն մեծ կրակով ծուխ հանեն :
39 Ըն ատենը Իսրայէլի մարդիկը պատերազմին մէջը փախուստ ցուցուցին . ու Ղենիամինեանք սկսան Իսրայէլացիները զարնել , ու երեսուն մարդու չափ մեռցուցին . քանզի ըսին թէ Ընտարակոյս անոնք մեր առջևը առջի պատերազմին պէս կը կոտրուին :
40 Ըսկզբ երբոր քաղաքէն կրակին ծուխը սիւնի պէս բարձրանալ սկսաւ , Ղենիամինեանք ետևնին դառնալով՝ նայեցան որ քաղաքին հրդեհը երկինքը կ՚ելլէր :
41 Եւ երբոր Իսրայէլացիները Նորէն հետ դարձան , Ղենիամինեանք ապշեցան ահացին , քանզի տեսան որ չարիքը իրենց վրայ հասեր էր :
42 Ուստի անոնք Իսրայէլացւոց առջևէն դէպ՚ի անապատին ճամբան դարձան , բայց պատերազմը անոնց հասաւ . ու քաղաքներէն ելլողները զանոնք իրենց մէջը մեռցուցին :
43 Ը՛յսպէս Ղենիամինեանները պաշարեցին , զանոնք հալածեցին , ու զանոնք դիւրութեամբ մինչև Գաբաային դիմացը արևելեան կողմէն զարկին :
44 Ըն Ղենիամինէն տասնուերկու հազար մարդ իննսան . անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին :

45 Ու Հայցածնէրը դարձան դէպ՚ի ա-
նապատը Ովմեանի վէմը փախան .
անոնցմէ ձամբաներուն մէջը հինդ
հազար մարդ ձռաթաղ ըրին . և
գանոնք միւնչև Վէդոմ հալածելով՝
անոնցմէ երկու հազար մարդ զար-
46 կին : Ու Հննիամինէն ան օրը
բոլոր բնկածները քսանուհինդ հա-
զար սուր քաշող մարդ էր . անոնց
ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին :
47 Ու վեց հարիւր մարդ դարձան , ու
անապատը Ովմեանի վէմը փախան ,
ու Ովմեանի վէմը չորս ամիս կեցան :
48 Ու Իսրայէլացիք Հննիամինի որ-
դւոցը դառնալով , զանոնք սուրի
բերնէ անցուցին , քաղաքներուն մէ-
ջէ մարդիկներէն մինչև անասուննե-
րը , ու ինչ որ գտնուեցաւ . ու
բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կը-
րակով այրեցին :

ԳԼ . ԻԸ

1 Ու Իսրայէլի մարդիկները Մաս-
փայի մէջ երդում ըրեր էին ,
ու ըսեր էին թէ Ներմէ բնաւ մէկ
մարդ մը իր աղջիկը Հննիամինին
2 կնիկ ըլլալու չտայ : Ու ժողո-
վուրդը Հերթէլ երթալով՝ հոն Աս-
տուծոյ առջևը մինչև իրիկուն նըս-
տան , ու ձայնները վերցընելով՝
3 մեծ լացով մը լացին , ու ըսին ,
Ով Իսրայէլի Տէր Աստուածը ,
ինչո՞ւ համար աս բանը Իսրայէլի
մէջ պատահեցաւ , որ այսօր Իս-
4 րայէլէն ցեղ մը պակսի : Ու հե-
տևեալ օրը ժողովուրդը կանուխ ե-
լաւ , և հոն սեղան մը շինեցին ,
ու ողջակէզներ և խաղաղութեան
զոհեր մատուցին :
5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին , Իս-
րայէլ ամէն ցեղերէն ժողովուր-
դին հետ Տէրոջը առջևը չելլողը ո՞վ
է . քանզի Տէրոջը առջևը Մասփա
չելլող մարդուն համար մեծ երդում
ըրեր էին , ըսելով թէ Անպկայ ան-
6 պատճառ պիտի մեռնի : Ան ատե-
նը Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբօրը
Հննիամինին համար ցաւելով ը-
սին , Այսօր Իսրայէլէն մէկ ցեղ մը
7 բնաջինջ եղաւ : Ա՛ս մեացածնե-
րուն ի՞նչ ընենք , որ անոնց կնիկ-
ներ առնինք . քանզի մենք Տէրոջը
անունովը երդում ըրինք որ մեր աղ-
ջիկներէն անոնց կնիկ չտանք : Ու 8
ըսին , Իսրայէլի ցեղերէն ո՞վ է որ
Տէրոջը առջևը Մասփա չելլաւ . և
ահա Յաղասադու Յաբիսէն բնակ-
մարդ մը եկած չէր բանակը — Ժո-
ղովքը : Ու ժողովուրդը աչքէ 9
անցուցին . և ահա անոնց մէջը
Յաղասադու Յաբիսի բնակիչներէն
մարդ մը չգտնուեցաւ : Ան ատե- 10
նը ժողովքը խիստ զօրաւորներէն
հոն տասներկու հազար մարդ խըր-
կեցին , ու անոնց պատուիրելով ը-
սին , Գացէք , և Յաղասադու Յա-
բիսին բնակիչները սուրի բերնէ
անցուցէք , կնիկներն ալ ու տղաք-
ներն ալ : Ու ձեր ընելու բանը 11
ասե է . ամէն էրիկ մարդը ու էրիկ
մարդու անկողինը գիտցող ամէն
կնիկը կոտրընցուցէք : Ու Յա- 12
ղասադու Յաբիսի բնակիչներուն մէ-
ջը չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գը-
տան , որ անոնք արուի հետ պառ-
կած չէին , ու էրիկ մարդ՝ չէին գի-
տեր , և զանոնք Քանանու երկրին
մէջ Սիլովի բանակը բերին : Ու 13
բոլոր ժողովքը խրկեցով ,
Ովմեանի վէմը եղող Հննիամինի որ-
դւոցը խօսեցան , և զանոնք խաղա-
ղութեան հրաւիրեցին : Ու ան 14
ատենը Հննիամինները դարձան . և
անոնց ան կնիկները տուին , որ
Յաղասադու Յաբիսի կնիկներէն
ողջ թողուցեր էին . բայց անոնց
բաւական չեղան : Ու ժողովուրդը 15
Հննիամինի համար ցաւեցաւ . քան-
զի Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ
խրամատութիւն ըրաւ :

Ու ժողովքին ծերերը ըսին , Ը- 16
նացածներուն ի՞նչ ընենք կնիկներ
պատրաստելու համար . որովհետև Հննիա-
մինի ցեղէն կնիկները կորստեցան :
Ու ըսին , Ազգ մեացող Հննիամի- 17
նիանց ժառանգութիւն պէտք է ,
որ Իսրայէլէն ցեղ մը բնաջինջ չըլ-
լայ : Ու մենք անոնց մեր աղջիկ- 18
ներէն կնիկ չենք կրնար տալ . քան-
զի Իսրայէլի որդիքը երդում ընե-
լով ըսին թէ Հննիամինի կնիկ
տուողը անիծեալ ըլլայ : Ու ը- 19

Արևը սիրոյն համար ընծերքը ըրեք
անոնց . քանզի մինչ պատերազմին
մէջը՝ անոնց ամենուն մէյմէկ կնիկ
չպահեցիք , ու հիմա դուք չտուիք
անոնց , որ յանցաւոր ըլլար : Ու 23
Ղևնիամինի որդիքը անանկ ըրին ,
ու իրենց թուոյն չափ՝ պար բռնող-
ներէն կնիկներ յափշտակելով՝ առին
ու գացին իրենց ժառանգութիւնը
դարձան , ու քաղաքները շինեցին ,
և անոնց մէջը բնակեցան : Ու ան 24
առնը Իսրայէլի որդիքը՝ անկէ
ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգա-
տոհմին գնաց . և ամէն մարդ անկէ
իր ժառանգութեանը ելաւ : Ան 25
օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր
չկար . ամէն մարդ իր աչքին հա-
ճելի եղածը կ'ընէր :

աքն , Ընդ տարուէ տարի Տէրոջը
տաճախմբութիւն կ'ըլլայ Սիլովի
մէջ , առ ի որ Ներեվլի հիւ-
սիսային կողմը , ու Ներեվլէն Սիւ-
քէմ ելլող ճամբուն արևելեան
կողմը , և Լեբոնային հարաւային
20 կողմը կ'իյնայ : Ու Ղևնիամինի
որդւոցը պատուիրելով ըսին , Գա-
ցէք՝ այգիներուն մէջը պահուռեցէք .
21 Ու երբոր տեսնէք որ Սիլովի աղ-
ջիկները պար բռնելով խազալու ե-
լեր են , ան ատենը այգիներէն ե-
լէք , և ամէն մէկերնիդ Սիլովի աղ-
ջիկներէն ձեզի մէյմէկ կնիկ յափշ-
տակեցէք , ու Ղևնիամինի երկիրը
22 գացէք : Ու թէ որ անոնց հայ-
րերը կամ եղբայրները մեզի գալով՝
գանգատ ընեն , անոնց կ'ըսենք թէ

ԳԻՐՔ ՀՈՒԱԹԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դատաւորաց կառավարութեան օ-
րերը երկրին վրայ սով եղաւ .
և Յուդայի Ներեվլեհեմէն մէկ մարդ
մը իր կնիկովը ու երկու որդիներո-
վը Մովաբի երկիրը պանդխտանա-
2 լու գնաց . Ու ան մարդուն անու-
նը Ելիմելէք , ու կնկանը անունը
Նոոմի , ու երկու որդւոցը անուն-
ները Մաալոն ու Քղեղոն էին . ա-
նոնք Եփրաթացի էին՝ Յուդայի
Ներեվլեհեմէն , և Մովաբի երկիրը
3 գացին ու հոն բնակեցան : Ու
Նոոմին էրիկը Ելիմելէք մեռաւ .
ու անիկայ իր երկու որդիներովը
4 մնաց , Որոնք իրենց Մովաբացի
կնիկները առին . մէկուն անունը
Որփա , ու միւսին անունը Հռութ
էր . և անոնք հոն տասը տարիէ չափ
5 նստան : Ու Մաալոն և Քղեղոն
երկուքն ալ մեռան . և կնիկը իր
երկու որդւոցմէն ու էրիկէն զրկ
մնաց :

6 Ու անիկայ իր երկու հարսերովը
ելաւ , որ Մովաբի երկրէն դառնայ .
քանզի Մովաբի երկրին մէջ լսեր էր
որ Տէրը իր ժողովուրդին այցելու-
թիւն ըրեր է՝ անոնց հաց տալով :
7 Ու անիկայ իր եղած տեղէն իր եր-
կու հարսերուն հետը ելաւ . և
Յուդայի երկիրը դառնալու համար
ճամբորդութիւն կ'ընէին : Ու 8
Նոոմի իր երկու հարսերուն ըսաւ ,
Գացէք , և ամէն մէկերնիդ թող
իր մօրը տունը դառնայ . Տէրը
ձեզի ողորմութիւն ընէ , ինչպէս որ
դուք մեռածներուն ու ինծի ըրիք .
9 Տէրը ձեզի տայ որ ամէն մէկերնիդ
իր էրկանը տունը հանգստութիւն
գտնէ . ու զանոնք համբուրեց , և
անոնք ձայներնին վերցնելով լա-
յին . Ու անոր ըսին , Մենք ան- 10
պատճառ քու հետդ քու ժողովուր-
դիդ կը դառնանք : Բայց Նոոմի 11
ըսաւ , Ա՛վ իմ աղջիկներս՝ ետ
դարձէք . ինչո՞ւ համար իմ հետս
պիտի երթաք . միթէ իմ արգան-
դիս մէջը ուրիշ տղաներ կա՞ն , որ
ձեզի էրիկ ըլլան : Ետ դարձէք 12
իմ աղջիկներս , ա՛ն գացէք . քանզի
ես պառաւեր եմ , ու նորէն պիտի
չկարգուիմ . թէ որ յոյս ունիմ
ըսելով՝ ա՛ս գիշեր կարգուելու ըլ-

լայի , ու տղաքնեը ալ ծնանէի ,
13 Ղուք մինչև անոնց մեծնալը պիտի սպասէի՞ք , Ե դուք ասոր համար պիտի կարգուէիք ու առանձ պիտի մնայիք • չէ այղ իրնեըս , քանզի ձեզի համար շատ կը ցաւիմ • որովհետև Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս ծանրացաւ :
14 Ու անոնք նորէն ձայներնին վերցընելով լացին : Ու Որփա իր կեսուրը համբուրեց • բայց Հռութ անկէ չզատուեցաւ :
15 Ասկայն Նոեմ ըսաւ , Ահա քու նեդդ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ • դուն ալ նեդոջդ ետևէն եա դարձիր :
16 Ու Հռութ ըսաւ , Իմ վրաս մի՛ խնդար որ քեզ թողում , ու քեզմէ դառնամ • քանզի ուր որ երթաս , հոն պիտի երթամ , և ուր որ մնաս , հոն պիտի մնամ • քու ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս ըլլայ , ու քու Աստուածդ
17 իմ Աստուածս ըլլայ • Ուր որ մեռնիս , եա ալ հոն պիտի մեռնիմ , ու հոն թաղուիմ • Տէրը ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ զիս քեզմէ մահուանէ ուրիշ բան մը զատէ :
18 Երբոր Նոեմ տեսաւ որ անիկայ միտքը դրեր է իր հետը գալու , ալ չխօսեցաւ անոր :
19 Ու երկուքը դեղեդ գացին , մինչև որ Բեթլէհեմ հասան • ու երբոր Բեթլէհեմ մտան , ասոնց պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ , ու կ՚ըսէին , Արդեօք Նոեմին ասի-
20 կայ է : Ու անիկայ անոնց ըսաւ , Ինծ Նոեմ մի՛ կանչէք , զիս Մարա կանչեցէք • քանզի Ամենակարողը դառնութեամբ լեցուց զիս •
21 Ես լեցուն գացի , ու Տէրը զիս պարապ դարձուց • ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք • քանզի Տէրը ինծի դէմ վկայութիւն տուաւ , ու Ամենակարողը զիս վշտացուց :
22 Այսպէս Նոեմի իր հարսին Մովաբացի Հռութին հետ Մովաբի երկրէն ետ դարձաւ • ու գարնան գնոց սկիզբը Բեթլէհեմ հասան :

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Ու Նոեմի իր էրկանը կողմանէ մէկ ազգական մը ունէր • անիկայ Աղիմելէքի ազգատոհմէն էր , ու շատ հարուստ մարդ մըն էր , և անոր անունը Բոոս էր :
2 Ու Մովաբացի Հռութ Նոեմին ըսաւ , Արտերը երթամ , և որուն աչքին առջևը ողորմութիւն գտնելու ըլլամ , անոր ետևէն հասկեր ժողվեմ : Ու անիկայ ըսաւ անոր , Գնա աղջիկս :
3 Ու անիկայ գնաց • և արտի մը մէջ հնձողներուն ետևէն հասկ կը ժողվէր • ու այնպէս պատահեցաւ որ անիկայ Աղիմելէքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գտնուեցաւ :
4 Ու ահա Բոոս Բեթլէհեմէն եկաւ , ու հնձողներուն ըսաւ , Տէրը ձեր հետը ըլլայ : Ու անոնք ըսին , Տէրը քեզ օրհնէ :
5 Ու Բոոս հընձողներուն վրայ կեցող իր մանչուն ըսաւ , Այս աղջիկը որո՞ւնն է :
6 Ու հնձողներուն վերակացու մանչը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Նոեմին հետ Մովաբի երկրէն դարձող Մովաբացի աղջիկն է •
7 Ու դեղ ըսաւ , Ա՛աղաչեմ , որանեըուն մէջը հնձողներուն ետևէն հասկ քաղեմ ու ժողվեմ • ու անիկայ առտուընց կանուխ եկաւ , ու մինչև հիմա կեցաւ , դադր ընե հնմա քիչ մը տունը նստաւ :
8 Ու Բոոս ըսաւ Հռութին , Մատիկ ըրե՛ աղջիկս • հասկ ժողվելու համար ուրիշին արտը երթաս , ու աս տեղէն ալ չզատուիս • հապա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս •
9 Քու աչքերդ անոնց հնձած արտին վրայ ըլլան , ու անոնց ետևէն գնաս • ահա մանչերուն ապսպրեր եմ որ քեզի չդպչին • ու երբոր ծարաիս , ամաններուն քովը գնաս , ու մանչերուն քաշած ջուրէն խմէ :
10 Ու Հռութ երեսի վրայ ինկաւ , ու գետնէն երկրպագութիւն ընելով անոր ըսաւ , Ինչո՞ւ է որ ես քու աչքերուդ առջևը շնորհք կը գտնեմ , ու դուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՚ընես • որովհետև ես մէկ օտար կնիկ մըն եմ :
11 Ու Բոոս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ , Քու էրկանդ մեռնելէն ետքը՝ դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր , բոլորն ալ

պատմեցին ինձի, և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր, ու եկար ան ժողովուրդին՝ որն որ առաջուց չէիր
12 ճանչնար: Ու գործքիդ փոխարէն Տէրը հատուցում ընէ, և քու վարձքդ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս տրուի. քանզի դուն եկար որ անոր թեւերուն տակը ապաստանարան մը գտնես:
13 Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ, քու աչքերուդ առջեւը շնորհք գըտանեմ. քանզի դուն զիս մխիթարեցիր, ու քու աղախնիդ քաղցրութեամբ խօսեցար, թէպէտ և ես քու աղախիններուդ մէկուն պէս ալ
14 չեմ: Ու Նոոս կերակուրի առեն անոր ըսաւ, Հոս եկուր, ու հացէն կեր, և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ: Ուստի անիկայ շինողներուն քովը նստաւ. ու անոր բոհրած ցորեն առաւ. ան ալ կերաւ կշտացաւ և աւելցածը պա-
15 հեց: Ու երբոր հասկ ժողվելու ելաւ, Նոոս իր մանչերուն պատուիրելով ըսաւ, Թող որանոնց մէջէն ալ ժողվի, ու զանիկայ մի
16 ամչցընէք. Ու խուրձերէն ալ անոր համար գետինը ձգեցէք, ու թող առնէ որ ժողվի, և զանիկայ մի
17 յանդիմանէք: Ու անիկայ մինչև իրիկուն ան արտին մէջը հաւլով հասկերը ժողվեց. ու երբոր ժողվածը ծեծեց, մէկ արդուի չափ
18 գարի եղաւ: Ու զանիկայ առաւ, ու քաղաքը մտաւ. և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ. ու Ե՛ովդ հանեց ան իր կշտացածէն աւելցածը անոր տուաւ:
19 Ու կեսուրը անոր ըսաւ, Այսօր ո՞ւսկից հասկ ժողվեցիր, և ո՞ւր բանեցար. քեզի ճանչնորութիւն ընողը օրհնեալ ըլլայ: Ուն առեներ անիկայ իր կեսուրին իմացուց թէ որուն քովը բաներ է, ու ըսաւ, Ուն մարդը՝ որուն քովը ես այսօր բանեցայ, Նոոս կը կոչուի: Ու Նոոմի իր հարսին ըսաւ, Ընիկայ Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ, որ կենդանիներէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չկտրեց. և Նոոմի անոր ըսաւ, Ան մարդը մեր ազգատոհմէն է. անիկայ մեզ ազգական է մեզի:
21 Ու Մովաբացի Ռութ ըսաւ, Ընիկայ նաև ինձի ըսաւ թէ Իմ մանչերուս քովէն չզատուիս, մինչև որ անոնք իմ բոլոր հունձքս լմընցընեն:
22 Ու Նոոմի իր հարսին՝ Ռութին ըսաւ, Աղէկ է աղջիկս, որ դուն անոր աղջիկներուն հետը ելլես, ու քեզ ուրիշ արտի մէջ չտեսնեն:
23 Ու անիկայ Նոոսին աղջիկներէն չզատուեցաւ. ու մինչև գարիին ձնոցը և ցորենին ձնոցը լմընալը հասկ ժողվեց, ու իր կեսուրին քովը կը բնակէր:

ԳԼ. Գ

1 Ու անոր կեսուրը Նոոմի անոր ըսաւ, Աղջիկս, քեզի հանգստութիւն չփնտռե՞մ, որ քեզի աղէկ ըլլայ:
2 Հիմա Նոոս մեր ազգականը չէ՞, որ դուն անոր աղջիկներուն քովը կեցար. ահա անիկայ առ գիշեր կալին մէջը գարին կը հոսէ:
3 Ու դուն լուացուէ, ու իղեւ օծուէ, և լաթերդ հագիր, ու կալը իջիր. և մինչև որ ուտելը ու խմելը չլմընցընէ, ան մարդուն մի յայտնուիր:
4 Ու երբոր քնանայ, անոր պառկած տեղը իմացիր, և գնա անոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բաց ու պառկէ, և անիկայ քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընելու ես:
5 Ու Ե՛ովդ անոր ըսաւ, Ամէն ինձի ապսպրածներդ պիտի ընեմ:
6 Ու կալը իջաւ, ու կեսուրին ամէն ապսպրածին պէս ըրաւ:
7 Ու Նոոս ուտելէն, խմելէն ու սիրտը զուարճանալէն ետքը դիզուած ցորեններուն եզերքը պառկելու գնաց. և Ե՛ովդ ալ կամացուկ մը գնաց, ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բացաւ և պառկեցաւ:
8 Ու կէս գիշերուն մարդը վախցաւ, ու ծռելով տեսաւ որ ահա իր ոտքերուն քովը կնիկ մը պառկեր էր:
9 Ու ըսաւ, Դուն ո՞վ ես: Ու անիկայ ըսաւ, Ես քու աղախինդ Ռութն եմ. և քու թեւդ քու աղախնոյդ վրայ տարածէ. քանզի

10 դուն մեռ ազգական ես : Ան ալ բա-
սաւ , Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս՝
աղջիկս . քու ետքի աղէկութիւնդ
առջինէն մեծ է . որովհետև աղ-
քատ կամ հարուստ երիտասարդ-
11 ներուն ետևէն չգացիր : Ու հիմա
ա՛վ աղջիկ՝ մի վախնար , դուն
ինծի ինչ որ ըսես , քեզի պիտի
ընեմ . քանզի իմ քաղաքիս բոլոր
ժողովուրդը գիտէ որ դուն առաքի-
12 նի կնիկ մըն ես : Ու հիմա իրաւ-
ցընէ ես քեզ ազգականդ եմ , բայց
ինծմէ մեռ ուրիշ ազգական ալ կայ :
13 Ան գիշեր հո՛ կեցիր , ու թէ որ ա-
նիկայ առաւօտուն իր ազգականու-
թեան պարտաւորութիւնը քեզի
հատուցանել ուզէ , աղէկ , թո՛ղ
հատուցանէ . բայց թէ որ անիկայ
ազգականութեան պարտաւորու-
թիւնը քեզի հատուցանել չուզէ ,
ան աստիւնը ես կը հատուցանեմ ,
կենդանի է Տէրը . մինչև առաւօտ
հո՛ պառկէ :
14 Ուստի մինչև առաւօտ անոր ոտ-
քերուն քովը պառկեցաւ . ու հա-
րաւ , երբոր մարդիկ դէմ չէին
կրնար մէկզմէկ ճանչնալ , ելաւ . և
Բոոս ըսաւ ։ Արդ չգիտնայ որ
15 կալին մէջը կինկ մտեր է : Նաև
ըսաւ , Վրայի ծածկոցդ բեր , ու
զանիկայ բռնէ : Ու հո՛ս զա-
նիկայ բռնեց . ու անոր վեց չափ
գարի չափեց , ու անոր վրայ բեռ-
նաւորեց . և անիկայ քաղաքը գը-
16 նաց : Ու հո՛ս իր կեսուրին
գարձաւ , որ անոր ըսաւ , Ա՛վ աղ-
ջիկս՝ ի՞նչպէս ես . ու անիկայ անոր
պատմեց ինչ որ ան մարդը բրաւ
17 իրեն . Ու ըսաւ , Ինծի այս վեց
չափ գարին տուաւ , ըսելով , Մեռ
18 կեսուրիդ պարապ չերթաս : Ու
Նոեմի ըսաւ , Ա՛ղջիկս՝ նայէ , մին-
չև որ գիտնաս թէ այս գործը ինչ-
պէս պիտի լմննայ . քանզի ան
մարդը մինչև որ այս գործը այսօր
չլմննցընէ , չհանգստանար :

ՊՒԼ . Դ

1 Ու Բոոս դուռը ելաւ , ու հոն
նստաւ . և ահա ան Բոոսին ը-
սած ազգականը կ'անցնէր . ու
Բոոս անունովը կանչեց զանիկայ ,
ու ըսաւ , Եկո՛ւր հո՛ս նստէ . և
անիկայ դարձաւ ու նստաւ : Ան 2
առնէը անիկայ քաղաքին ծերերէն
տասը մարդ առաւ , ու ո՛նոնց ըսաւ ,
Ա՛ս տեղս նստեցէք . և անոնք նըս-
տան : Ետքը ան ազգականին ը- 3
սաւ , Մովաբի երկրէն դարձող
Նոեմին մեր եղբօրը Ելիմելէքին
արտին բաժինը ծախելու վրայ է .
Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացընեմ , 4
ու ըսեմ , Ա՛նիկայ աս նստողնե-
րուն առջևը ու իմ ժողովուրդիս
ծերերուն առջևը ծախո՛ւ առ . Թէ
որ ազգականութեան իրաւունքով
զանիկայ ծախու առնել կ'ուզես ,
ծախու ա՛ռ . բայց թէ որ ծախու
առնել չես ուզեր , ինծի իմացո՛ւր
որ գիտնամ . քանզի քեզմէ՝ ի զատ
ազգականութեան իրաւունքը կա-
տարելու մէկը չկայ , ու քեզմէ ետ-
քը ես եմ : Ու անիկայ ըսաւ ,
Ա՛ս ազգականութեան իրաւունքը
կը կատարեմ : Ու Բոոս ըսաւ , 5
Դուն Նոեմին ձեռքէն արտը ծա-
խու առած օրդ՝ մեռնողին կնիկէն՝
Մովաբացի Ռութէն ալ ծախու
առնելու ես , որ մեռնողին անունը
պահես իր ժառանգութեանը մէջ :
Ու ազգականը ըսաւ , Ա՛ս իմ 6
ազգականութեանս իրաւունքը չեմ
կրնար կատարել , չըլլայ որ իմ
ժառանգութիւնս աւրեմ . իմ ու-
նեցած ազգականութեանս իրաւուն-
քը դո՛ւն կատարէ . քանզի ես չեմ
կրնար կատարել : (Ու Իսրայէլի 7
մէջ առաջուց այս առ՛նչութիւնը կար
փրկելու ու ծախու առնելու գործ-
քերուն մէջ՝ ամէն բան հաստատե-
լու համար . մարդը իր կոշիկը կը
հանէր , ու իր ընկերին կու տար .
և ասիկայ Իսրայէլի մէջ վկայու-
թիւն կ'ըլլար :) Ուստի ազգա- 8
կանը Բոոսին ըսաւ , Դո՛ւն ծախու
առ . ու իր կոշիկը հանեց :
Ու Բոոս ծերերուն ու բոլոր ժո- 9
ղովուրդին ըսաւ , Դուք այսօր վկա
կայ էք , որ ես Ելիմելէքին բոլոր
ստացուածքը , ու Քէլիոնին և Մա-
ալոնին բոլոր ստացուածքը Նո՛ե-
միին ձեռքէն ծախու առի . Ու Մա- 10

այնքին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութն
ալ ինձի կնիկ առի, որ մեռնողին
անունը պահեմ իր ժառանգութեան-
նը մէջ, ու մեռնողին անունը իր
եղբայրներէն ու իր բնակարանին
դռնէն չվերնայ. դուք — բոնիր
11 համոր այսօր վկայ էք: Ան առնը
դուռը եղող բոլոր ժողովուրդը ու
Ծերերը ըսին, Վկայ ենք. Տէրը
քու տունդ մտնող կնիկը Րաքէլին
ու Լիային պէս ընէ, որ անոնց եր-
կուքը Իսրայէլին տունը շինեցին.
և դուն Եփրադայի մէջ ուժովիր,
ու Բեթլէհեմի մէջ անուն վաստը-
12 կէ: Ու քու տունդ Փարեսին
տանը պէս ըլլայ, որն որ Թամար
Ծնաւ Յուդային, ան սերունդով՝
որ Տէրը պիտի տայ քեզի աս նորա-
հասակ կնիկէն:
13 Ան Հռոս Հռութը առաւ, որ
իրեն կնիկ եղաւ, ու անոր մտաւ.
և Տէրոջը ողորմութեամբը յղացաւ,
14 ու որդի մը ծնաւ: Ան կնիկները
Նոեմիին ըսին, Օրհնեալ ըլլայ
Տէրը, որ այսօր քեզ առանց մնաց
ազգականի չթողուց, որ անոր ա-
նունը Իսրայէլի մէջ յիշուի. Ու 15
ասիկայ քու հոգիդը միխիթարու-
թիւնը՝ և ծերութեանդ գաւազանը
ըլլայ. քանզի դանիկայ քեզ սիրող
հարսդ ծնաւ, որ քեզի եօթը որդիէ
աղէկ է: Ու Նոեմի տղան ա- 16
ռաւ, իր գիրկը դրաւ, և անոր դա-
յեակը եղաւ: Ան դրացի կնիկնե- 17
րը անոր անուն դրին, ըսելով,
Նոեմիին որդի մը ծնաւ. և անոր
անունը Ովբէդ կոչեցին. ասիկայ
Դաւիթին հօրը Յեսսէին հայրն
էր:
Ու Փարեսին ծնունդները ասոնք 18
են. Փարէս ծնաւ Հեսրոնը, Ու 19
Հեսրոն ծնաւ Երամը, և Երամ ծնաւ
Ամինադաբը, Ու Ամինադաբ ծնաւ 20
Նաասոնը, և Նաասոն ծնաւ Սաղ-
մոնը, Ու Սաղմոն ծնաւ Բոոսը, 21
և Բոոս ծնաւ Ովբէդը, Ու Ովբէդ 22
ծնաւ Յեսսէն, և Յեսսէ ծնաւ Դա-
ւիթը:

ԸՈՒՆԿԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԸՈՒՆԿԻՆ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Երիմաթեմ
սոփիմէն Ելկանա անունով Եփ-
րաթացի մարդ մը կար, որ Սուփիի
որդւոյն Թոովայի որդւոյն Եղիուսի
2 որդւոյն Հերոամին որդին էր: Ու
անիկայ երկու կնիկ ունէր. մէկուն
անունը Հաննա, ու միւսին անունը
Փեննանա էր. ու Փեննանա զաւակ-
ներ ունէր. բայց Հաննա զաւակ
3 չունէր: Ու ան մարդը տարուէ
տարի իր քաղաքէն կ'ելլէր, որ Ա-
ղոմի մէջ զօրութեանց Տէրոջը եր-
կրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ.
և հոն Եղիին երկու որդիքը՝ Ոփ-
նի ու Փենէհէս Տէրոջը քահանա-
4 ներն էին: Ու Ելկանա իր զոհ
մատուցած օրը իր կնկանը Փեննա-
նային և անոր տղաքներուն ու աղ-
ջիկներուն մէյմէկ բաժին տուաւ.
5 Հաննայի կրկին բաժին տուաւ,
քանզի անիկայ Հաննան կը սիրէր.
բայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր
6 էր: Ու անոր նախանձորդը փո-
նահա զանիկայ կսկծցընելու համար
խիստ վշտացուց. որովհետև Տէրը
7 անոր արգանդը գոցեր էր: Ու Հան-
նա տարուէ տարի Տէրոջը տունը երթ
ատեն՝ Փենէհա այնպէս կ'ընէր.
Փեննանա ալ նոյնպէս Հաննան կը
վշտացընէր. ու անիկայ կու լար
և չէր ուտեր: Ու Ելկանա 8
Հաննա անոր ըսաւ, Հաննա ինչո՞ւ կու
լաս, և ինչո՞ւ չես ուտեր, ու ին-
չո՞ւ համար սիրտդ այդպէս տըր-

տում է , միթէ ես քեզի տասը որդիէ լաւ չե՞մ :
9 Եւ Յննա Սիլովի մէջ ուտելէն ու խմելէն ետքը ոտք ելաւ . (Եւ Հեղի քահանան Տէրոջը տաճարին սեմերը քովը աթոռի մը վրայ նստեր էր .) Եւ տրտմելից հոգւով
10 Տէրոջը առջեւը աղօթք ըրաւ ու
11 խիստ շատ լացաւ : Եւ ուխտ ընելով՝ ըսաւ , Ով Տէր զօրութեանց , թէ որ քու աղախնոյդ նեղութեանը նայիս ու զիս յիշես , և քու աղախնոյդ չմոռնալով՝ քու աղախնոյդ արու զաւակ մը տաս , զանիկայ Տէրոջը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը , ու առնոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ :
12 Եւ երբոր անիկայ Տէրոջը առջեւը իր աղօթքը շատցուց , Հեղի անոր
13 բերնին կը նայէր : Եւ Յննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր . միայն անոր շրթունքները կը շարժէին , բայց ձայնը չէր լսուեր . անոր համար Հեղի զանիկայ գինով կարծեց :
14 Եւ Հեղի անոր ըսաւ , Մինչև ե՞րբ գինովութիւն պիտի ընես . քու
15 գինիդ հրաժարէ : Եւ Յննա պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ , այդպէս չէ . ես վշտացած սրտով կնիկ մըն եմ , և գինի կամ սղի չեմ խմած . սակայն Տէրոջը
16 առջեւը իմ սիրտս բացի : Քու աղախնոյդ չար կնիկ մը մի կարծեր , քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս չափովը մինչև հիմա
17 խօսեցայ : Ան ատենը Հեղի պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Գնա խաղաղութեամբ , և Իսրայէլին Աստուածը քու խնդրուածդ էնէ տայ՝
18 ինչ որ անկէ խնդրեցիր : Ու ան անիկայ ըսաւ , Քու աղախնոյդ թող քու առջեւդ շնորհք գտնէ . և կնիկը իր ճամբան գնաց , ու կերաւ , ու երեսը ալ՝ էլ չտրտմեցաւ :
19 Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ ելան , ու Տէրոջը առջեւը երկրպագութիւն ըրին , և Ռամա դարձան ու իրենց տունը գացին : Ու Հղկանա իր Յննա կնկանը մտաբերաւ . և Տէրը
20 զանիկայ յիշեց . Ու Յննա յղացաւ , և ժամանակը հասնելուն՝ տղայ մը ծնաւ , ու անոր անունը Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով , Քանզի զանիկայ Տէրոջմէն խնդրեցի :
21 Եւ անոր էրիկը Հղկանա իր բոլոր ընտանիքովը Սիլով ելաւ , որ Տէրոջը առջեւը տարեկան զոհը մատուցանէ , ու իր ուխտը [1]տալու :
22 Բայց Յննա չգնաց , քանզի իր էրիկը ըսաւ , Մինչև տղուն կաթէ կրծրտիլը [2]դադրի . ետքը զանիկայ կը տանիմ , որ Տէրոջը առջեւը երեւնայ , ու միշտ հոն կենայ :
23 Եւ էրիկը Հղկանա անոր ըսաւ , Ինչքերուդ հաճելի եղածը ըրէ , մինչև որ զանիկայ կաթէն կտրես , նստէ . միայն թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ . ուստի կնիկը նստաւ , ու մինչև իր տղան կաթէն կտրելը՝ զանիկայ կը սնուցանէր :
24 Եւ զանիկայ կաթէն կտրածին պէս՝ իր հետը առաւ , ու իրեք զուարակով , մէկ արդուալիւրով ու մէկ տիկ գինիով զանիկայ Տէրոջը տունը տարաւ , որ Սիլովի մէջ էր . ու տղան փոքրիկ էր :
25 Եւ մէկ զուարակը մորթեցին , ու տղան Հեղիին տարին :
26 Եւ Յննա ըսաւ , Ո՛հ տէր իմ , քու անձդ կենդանի է . ես ան կնիկն եմ , որ հոս քու քովդ կայնեցայ Տէրոջը աղօթք ընելու համար .
27 ես աս տղուն համար աղօթք ըրի , ու Տէրը իմ խնդրուածքս ինծի տուաւ , ինչ որ անկէ խնդրեցի :
28 Հիմա ես ալ զանիկայ Տէրոջը փոխ կուտամ , անիկայ իր բոլոր կենացը մէջ Տէրոջը փոխ տրուած ըլլայ . ու անիկայ հոն Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ :

ԿԼ . Ե

1 Եւ Յննա աղօթք ըրաւ ու ըսաւ ,
Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախացաւ , իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձրացաւ . բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ , քանզի քու
2 փրկութիւնովդ ուրախացայ : Տէրոջը պէս սուրբ չկայ , քանզի քեզմէ ուրիշը չկայ , ու մեր Աստուծոյն
3 պէս վէմ չկայ : Եւ ասիկ եռեւհպարտութիւնով մի պարծենաք , ու ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն

ելլէ. քանզի Տէրը դիտութեանց Աստուածն է, ու անիկայ ուղիղ գործքը կը կշռէ: 4 Օձօրաւորներուն աղեղները կոտրեցան, ու տկարները ոյժ հագան: 5 Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան, և անօթի եղողները իյնացան — թողուցին. մինչև որ ամուլը եօթը ըստ ծնաւ, ու շատ զաւակ ունեցողը տկարացաւ: 6 Անոցընողը ու ողջացընողը, գերեզմանը իջեցընողը ու վեր հանողը Տէրն է: 7 Աղքատցընողը ու հարստացընողը, ցածցընողը ու բարձրացընողը Տէրն է: 8 Անիկայ աղքատը փոշիէն կը վերցընէ, ու կարօտը աղբիւսէն կը հանէ, որ իշխաններուն հետը նստեցընէ, ու փառաց աթոռը անոնց ժառանգեցընէ. քանզի երկրիս հիմերը Տէրոջն են, ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց: 9 Անիկայ իր սուրբերուն ոտքերը կը պահէ, ու չարագործները մութին մէջը պիտի կորսուին. քանզի մարդը ի ուժովը յաղթող չըլլար: 10 Տէրոջը դէմ հակառակողները պիտի կոտրուին, երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ. Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ, և իր թագաւորին ոյժ պիտի տայ, ու իր օծեալին եղջիւրը պիտի բարձրացընէ:

11 Ու Ելկանա Ռամա իր տունը գնաց. և Սամուէլ մանուկը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր՝ քահանային առջևը: 12 Ու Եղիին որդիքը չար մարդիկներ ըլլալով՝ Տէրը չէին ճանչնար: 13 Ու քահանայից սովորութիւնը ասէր, որ երբոր ժողովուրդէն մէկը զոհ մատուցանէր, մինչ եփած ատենը՝ քահանային սպասաւորը ձեռքը երեք ժանիի մսահան մը առած կուգար. 14 ու զանիկայ կաթսային, կամ սանին, կամ եփարանին, կամ պատուկին մէջը կը խոթէր, ու մսահանը ինչ որ հանելու ըլլար, քահանան զանիկայ իրեն կ'առնէր: Ասոնք Սիլովի մէջ՝ բոլոր հոն եկող Իսրայէլացիներուն այսպէս կ'ընէին: 15 Նաև ճարպը այրելէն առաջ՝ քահանային սպասաւորը կու գար, ու զոհ ընող մարդուն կ'ըսէր, Քահանային համար խորովելու միս տուր. քանզի անիկայ քեզմէ եփած միս չառներ, այլ հում միս: 16 Ու ան մարդը երբոր ըսէր թէ Նախ հիմայ ճարպը այրեն, ու ետքը սրտիդ ուզածին չափ առ. ան ատենը կ'ըսէր, Ընդ հիմա տուր, եթէ ոչ՝ բռնի կ'առնեմ: 17 Այսպէս ան երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջը առջևը շատ մեծ էր, քանզի մարդիկները Տէրոջը զոհը կ'արհամարհէին:

18 Ու Սամուէլ մանուկը բթամանէ եփուած հագած՝ Տէրոջը առջևը ծառայութիւն կ'ընէր: 19 Ու անոր մօրը մէյմէկ պզտիկ պատմուճան կը շինէր անոր, ու տարուէ տարի երբոր իր երկանը հետ տարեկան զոհը ընծալու կ'ելլէր, անոր կը տանէր: 20 Ու Եղի Ելկանան ու անոր կնիկը օրհնելով ըսաւ, Տէրը քեզի սա կնիկէն զաւակներ տայ, Տէրոջը տրուած փոխին տեղը: ու անոնք իրենց տեղը գացին: 21 Ու Տէրը այցելութիւն ըրաւ Աննային, որ յղացաւ, ու իրեք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ. Սամուէլ մանուկն ալ Տէրոջը առջևը մեծցաւ:

22 Ու Եղի խիստ ծերացեր էր. ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին բոլոր Իսրայէլին, և ինչպէս անոնք ժողովքի խորանին առջևը խումբերով ժողվուած կիներուն հետ կը պառկէին, ամէնն ալ կը լսէր: 23 Ու անոնց ըսաւ, Ինչո՞ւ համար սա բաներ կ'ընէք. քանզի ես սա բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեղի համար գէշ խօսքեր կը լսեմ. 24 Մի՛ ընէք տղաքս, քանզի աղէկ չէն ան լուրերը որ ես կը լսեմ. դուք Տէրոջը ժողովուրդը կը մոլորցընէք: 25 Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք գործէ, անոր դատաստանը Աստուած կը կտրէ. բայց թէ որ մարդ մը Տէրոջը դէմ մեղք գործէ, անոր համար ո՞վ աղաչանք պիտի ընէ: Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ, քանզի Տէրը զանոնք մեռցընել կ'ուզէր: 26 Ու Սամուէլ մանուկը օրէ օր կը մեծնար.

և Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր :
27 Ու Յաւուրցմէ մէկ մարդը Հղեին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ , Ո՞ւր հօրդ տանը յայտնապէս երեցայ , երբոր անոնք Եգիպտոսի մէջ փարաւոնին տանը ծառայ
28 էին . Ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկայ ինծի քահանայ ընտրեցի , որ իմ սեղաններուս վրայ ծուխ մատուցանէ , խունկ ծխէ , ու իմ առջեւս եփուած հագնի . և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր պատարագները քու
29 հօրդ տանը տուի . Ո՞ւ իմ տանս համար պատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'անարգէք , և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհերովը ձեզ գիրցը-
30 նէք : Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Յաւուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես ըսի որ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջեւս պտըտին . բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ , Ինծի լեցի . քանզի ես զիս փառաւորողները պիտի փառաւորեմ , ու
31 զիս արհամարհողները պիտի անարգուին : Ասոր օրերը պիտի գան , որ քու թեւդ ու քու հօրդ տանը թեւը պիտի կտրեմ , որ քու տանդ
32 մէջ ծեր չգտնուի : Ու Իսրայէլ ամէն տեսակ բարութիւն վայելած ատենը , դուն իմ տանս մէջ դժբաղդութիւն պիտի տեսնես , ու քու տանդ մէջ բնաւ ծեր պիտի չգըտ-
33 նուի : Ու քու սերունդէդ ոեւէ մարդը որ իմ սեղանէս չեմ կտրեր , քու աչքերդ նուաղեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու համար պիտի մեռնի . և քու տանդ բոլոր զաւակները երիտասարդութեան մէջ պի-
34 տի մեռնին : Ու քու երկու որդւոցդ Փինհէսին ու Փենէհէսին գլուխը գալիքը քեզի նշան ըլլայ , այսինքն երկուքին ալ մէկ օրուան մէջ
35 մեռնիլը : Ու ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ , որ բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ , և անոր մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի շինեմ . ու միշտ իմ օծեալիս առջեւը պիտի
36 պտըտի : Ու քու տունէդ ամէն որ մնայ , կտոր մը արծաթի համար ու նկանակ մը հացի համար պիտի գայ անոր երկրպագութիւն ընէ , ու ըսէ , Ա՛ղաչեմ , զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր , որ պատառ մը հաց ուտեմ :

ԳԼ . Գ

1 Ու Սամուէլ մանուկը Հղիին առջեւը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր . և այն օրերը Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր , ու յայտնի տեսիլք չկար : 2 Ու օր մը Հղի իր տեղը պառկեր էր . (և անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ , ու չէր կրնար տեսնել .) 3 Ու Յաւուածոյ կանթեղը տակաւին մարած չէր , ու Սամուէլ Տէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար , ուր որ Յաւուածոյ տապանակը կար : 4 Ու Տէրը կանչեց Սամուէլը . ու անիկայ Հոս եմ , ըսաւ . 5 Ու Հղիին վազելով ըսաւ , Ես հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր : Ու անիկայ ըսաւ , Ես չեկանչեցի . դարձիր պառկէ : Ան ալ դարձաւ պառկեցաւ : 6 Ու Տէրը մէյմըն ալ Ա՛վ Սամուէլ , կանչեց . ու Սամուէլ եկաւ Հղիին գնաց , ու ըսաւ , Ես հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր : Ու անիկայ ըսաւ , Ա՛րդեակ իմ՝ ես չկանչեցի . դարձիր պառկէ : 7 Ու Սամուէլ տակաւին Տէրոջը չէր ճանչնար . ու Տէրոջը խօսքը դեռ անոր յայտնուած չէր : 8 Ու Տէրը երրորդ անգամ Սամուէլը կանչեց , Ա՛վ Սամուէլ . ու Սամուէլ եկաւ Հղիին գնաց , ու ըսաւ , Ես հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր : Ու Հղի խմացաւ որ Տէրն է մանուկը կանչողը . 9 Ու Հղի Սամուէլին ըսաւ , Գնա պառկէ , ու թէ որ մէյմըն ալ քեզ կանչէ , ըսես , Ա՛վ Տէր՝ խօսէ , քանզի քու ծառադ մտիկ կ'ընէ : Ու Սամուէլ 10 գնաց իր տեղը պառկեցաւ : Ու Տէրը եկաւ կայնեցաւ . ու առջի անգամներուն պէս Սամուէլ , Սամուէլ՝ կանչեց . ու Սամուէլ ըսաւ , Խօսէ Տէր՝ քանզի քու ծառադ մտիկ կ'ընէ : 11 Ան ատենը Տէրը

Սամուէլին բսաւ ։ Ո՛չ հա՛ Իսրա-
յէլի մէջ անուն բան մը պիտի բ-
նեմ , որ զանիկայ սէրն լսողին եր-
12 կու ականջները պիտի խոսին ։ Ն-
օրը Հեղինին վրայ պիտի կատարեմ
ամէն ինչ որ անոր տանը վրայով
խոսեր եմ . պիտի սկսիմ ու պի-
13 տի լմընցընեմ ։ Ու իրեն իմացու-
ցեր եմ որ անոր տունը պիտի դա-
տեմ միշտ , յաւիտեան , իր գիտցած
անօրէնութեանը համար . քանզի ա-
նոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը
բերեն , ու անիկայ չսանդիմանեց
14 զանոնք ։ Ուստի երդուայ Հեղինի
տանը համար երդումով որ Հե-
ղինի տանը անօրէնութեանը՝ զոհ-
րով ու ընծաներով յաւիտեան քա-
ւութիւն չըլլայ ։
15 Ու Սամուէլ մինչև առաւօտ պառ-
կեցաւ , ու հարթը Տէրոջը տանը
դռները բացաւ . և Սամուէլ վախ-
ցաւ ան տեսիլքը Հեղինի պատմե-
16 լու ։ Ուստի Հեղի Սամուէլը կան-
չեց ու բսաւ , Որդեակ իմ Սա-
մուէլ . ու անիկայ բսաւ , Ո՛չա հոս
17 եմ ։ Ու անիկայ բսաւ , Ինչի՞
բսած խօսքը ի՞նչ է . խնդրեմ մի՛
պահներ . Աստուած քեզի այսպէս
ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ քեզի
ըսուցած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք
18 մը ինծմէ պահես ։ Ու Սամուէլ
բոլոր խօսքերը անոր պատմեց , ան-
կէ չպահեց ։ Ու Հեղի բսաւ , Ա-
նիկայ Տէրն է . իր աչքերուն հա-
մոյ ներևցածը թող ընէ ։
19 Ու Սամուէլ մեծցաւ , ու Տէրը
անոր հետն էր , և իր ըսած խօսքե-
20 րէն մէկը գետինը չձգեց ։ Ու Դա-
նէն մինչև Բերսաբէէ բոլոր Իսրա-
յէլ իմացաւ , որ Սամուէլ հաս-
տատուած է Տէրոջը մարգարէ ըլ-
21 լալու ։ Ու Տէրը Սիլովի մէջ
նորէն երևցաւ . քանզի Տէրը Սի-
լովի մէջ Սամուէլին կը յայտնուէր
Տէրոջը խօսքովը ։ Ու բոլոր Իսրա-
յէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տա-
բածուէր ։

Գ Ի Ւ · Դ

1 Ու Իսրայէլ պատերազմով փը-
ղշտացիները դիմաւորելու ելաւ ,
ու Աբենեզերի մէջ բանակեցաւ . ու
փղշտացիք ալ Ափեկի մէջ բանա-
կեցան ։ Ու փղշտացիք Իսրայէլին 2
դիմացը շարուեցան . ու պատե-
րազմը տարածուեցաւ . և Իսրայէլ
յաղթուեցաւ փղշտացւոց առջևը ,
որոնք պատերազմիասպարէզին մէջը
շորս հազար մարդու չափ կոտրեցին ։
Ու ժողովուրդը բանակը դարձաւ . 3
և Իսրայէլի ծերերը ըսին , Ինչի՞
համար Տէրը փղշտացւոց առջևը
կոտրեց մեզ այսօր . Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը Սիլովէն մեր քով
առնենք , ու մեր մէջը գանուի , ու
մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն
ձեռքէն ։ Ուստի ժողովուրդը Սիլո- 4
վէ՛ն խրկեց դէպ՛ի Սիլով , և
քերովբէներուն վրայ նստող զօրու-
թեանց Տէրոջը ուխտին տապանակը
անկէ վերցուցին . ու Հեղինի եր-
կու որդիքը Ափնի ու Փինէհէս հոն
Աստուծոյ ուխտի տապանակին հետն
էին ։ Ու երբոր Տէրոջը ուխտին 5
տապանակը բանակին մէջը մտաւ ,
բոլոր Իսրայէլ մեծ ձայնով մը ա-
ղաղակեց , ու գետինը ձայն տուաւ ։
Ու փղշտացիք ան աղաղակի ձայնը 6
լսելով՝ ըսին , Ո՞րբայեցւոց բանա-
կին մէջ ատ բարձրաձայն աղաղակը
ի՞նչ պիտի ըլլայ . ու իմացան որ
Տէրոջը տապանակը բանակը եկեր
է ։ Ու փղշտացիք վախցան , քան- 7
զի ըսին , Աստուած բանակին մէջը
եկաւ . ու նաև ըսին , Ա՛յ մեզի .
քանզի մինչև հիմա ատանկ բան և-
ղած չէ . Ա՛յ մեզի , ատ զօրաւոր 8
Աստուածներուն ձեռքէն ո՞վ մեզ
պիտի ազատէ . ատոնք ան Աս-
տուածներն են , որ Եգիպտոսը ա-
մէն հարուածներով զարկին անա-
պատին մէջ ։ Ուժովնաք ու կորնձ 9
եղէք՝ ո՛վ փղշտացիք , չըլլայ որ
Ո՞րբայեցւոց ծառայ ըլլաք , ինչպէս
որ անոնք ձեզի ծառայ եղան . ուստի
կորնձ եղէք՝ և առնոյ հէք պատե-
րազմեցէք ։ Ու երբոր փղշտացիք 10
պատերազմեցան , Իսրայէլ յաղ-
թուեցաւ , և ամէն մարդ իր վրա-
նը փախաւ , ու շատ մեծ կոտորած
եղաւ , և Իսրայէլէն երեսուն հազար
հետևակ զօրք ինկաւ . Նաև Աս- 11

տուածոյ տապանակը առնուեցաւ . և
Հեղիին երկու որդիքը՝ Ոփնի ու
Փենէհէս մեռան :
12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը բա-
նակին վազելով՝ նոյն օրը Սելով
հասաւ , ու իր լաթերը պատռուր
էր , և իր գլխուն վրայ հող դրեր
13 էր : Եւ երբոր հոն հասաւ , ահա
Հեղի աթոռով մը ճամբուն քովը
նստած՝ կը սպասէր . քանզի Ա-
տուածոյ տապանակին համար սիրտը
կը դողար : Եւ երբոր ան մարդը
քաղաքը մտնելով՝ — բանը պատ-
մեց , բոլոր քաղաքը աղաղակեց :
14 Եւ Հեղի ան աղաղակին ձայնը լսե-
լով՝ ըսաւ , Ա՛ս աղմուկին ձայնը
ի՞նչ պիտի ըլլայ : Եւ ան մարդը
շուտով վազեց եկաւ , ու Հեղիի բա-
15 ները Հեղիին պատմեց : Եւ Հեղի
իննսունուութ տարեկան էր , ու
աչքերը այնպէս տկարացած էին , որ
16 չէր կրնար տեսնել : Եւ ան մարդը
Հեղիին ըսաւ , Ես օրքին մէջէն
եկողը ես եմ , և պատերազմէն այս-
օր փախայ . ու անիկայ ըսաւ , Ո՛ր-
17 դեակ՝ ի՞նչ եղաւ : Եւ լուր բե-
րողը պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Իսրայէլը Փղշտացւոց առջևէն
փախաւ , ու ժողովուրդին մէջը
մեծ կոտորած եղաւ , և քու երկու
որդիքդ՝ Ոփնի ու Փենէհէս մե-
ռան , ու Աստուծոյ տապանակը
18 առնուեցաւ : Եւ երբոր անիկայ
Աստուծոյ տապանակը յիշեց , Հեղի
աթոռէն կռնակի վրայ բնկաւ դրա-
նը քովը , և վիզին ոսկորը կոտրե-
ցաւ , ու մեռաւ . քանզի ծեր ու
ծանրացած մարդ մըն էր . և անի-
կայ Իսրայէլի մէջ քառասուն տարի
դատաւորութիւն ըրած էր :
19 Եւ անոր հարսը՝ Փենէհէսին կնի-
կը յղի ու ծնանելու մօտ ըլլալով ,
երբոր Աստուծոյ տապանակին առ-
նուելուն և իր կեսրայրին ու էրկանը
մեռնելուն լուրը լսեց , ծունկ ծռե-
լով ծնաւ . քանզի ցաւերը անոր
20 վրայ կոխեցին : Եւ երբոր կը մեռ-
նէր , քովը կայնող կիներները անոր
ըսին , Մի վախնար , ինչու որ
քու ծնածդ տղայ է . բայց անիկայ
պատասխան չտուաւ և ուշադրու-
թիւն չըրաւ : Եւ տղուն անունը 21
Ի-քաբօդ կոչեց , ըսելով , Իսրա-
յէլէն փառքը վերցաւ . (քանզի
Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ ,
և անոր կեսրայրը ու էրիկը ջնջուեր :)
Անոր համար ըսաւ , Աստուծոյ տա- 22
պանակը առնուելուն համար Իս-
րայէլէն փառքը վերցաւ :

ԳԼ . Ե

Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապա- 1
նակը առին , ու զանիկայ Էբե-
նեզերէն Ազովտոս տարին : Եւ 2
Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը
առին , ու զանիկայ Դագոնի տունը
տարին , և Դագոնին քովը դրին :
Ու հետևեալ օրը Ազովտացիք ա- 3
ռաւօտուն կանուխ ելլելով , տեսան
որ Դագոն Տէրոջը տապանակին
առջևը երեսի վրայ գետինը ինկեր
էր . ու անոնք Դագոնը վերցուցին
իր տեղը դրին : Եւ հետևեալ օրը 4
դարձեալ առաւօտուն կանուխ ելան ,
ու տեսան որ Դագոն Տէրոջը տա-
պանակին առջևը երեսի վրայ գետի-
նը ինկեր էր , և Դագոնին գլուխը
ու ձեռքերուն երկու թաթերը կոտ-
րած՝ — սեմին վրայ ինէ՜ր էր , — մի-
այն Դագոնին մարմինը մնացեր էր :
(Ա՛յս պատճառաւ Դագոնի քուր- 5
մերը ու Դագոնի տունը բոլոր
մտնողները մինչև այս օրս Ազովտոս
եղող Դագոնի սեմին վրայ չեն կո-
խեր :) Անկ եւս Տէրոջը ձեռքը 6
Ազովտացւոց վրայ ծանրացաւ , ու
զանոնք կորսընցուց , և զանոնք Ա-
զովտոսի ու անոր սահմաններուն մէ-
ջը թաղչքի ուռեցքներով զարկաւ :
Եւ Ազովտոսի բնակիչները ա- 7
սանկ ըլլալը տեսնելով , ըսին , Ի-
րայէլի Աստուծոյն տապանակը մեր
քովը չկենայ . քանզի անոր ձեռքը
մեր վրայ ու մեր աստուծոյն Դա-
գոնին վրայ ծանրացաւ : Եւ 8
խրկեցին , ու Փղշտացւոց բոլոր նա-
խարարները իրենց քովը ժողվեցին ,
ու ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյն տա-
պանակը ի՞նչ ընենք . ու ըսին ,
Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը
Գէթ փոխադրուի : Ու Իսրա-
յէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ

9 փոխադրեցին : Եւ զանիկայ հան փոխադրէլէն ետքը , Տէրոջը ձեռքը ան քաղաքին վրայ ըլլալով՝ մեծ խռովութիւն եղա՛ . ու քաղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև մեծը զարկաւ . և անոնց վրայ թանչքի ուռեցքներ երևցան :

10 Եւ Աստուծոյ տապանակը Եկկարոն խրկեցին . ու երբոր Աստուծոյ տապանակը Եկկարոն մտաւ , Եկկարոնացիք կանչուըտելով բսին , Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր
11 ժողովուրդը մեռցընեն : Եւ հարթ խրկելով՝ փղշտացւոց բոլոր նախաբարները ժողվեցին , ու ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը թող տուէք երթայ , և իր տեղը դառնայ , որ մեզ ու մեր ժողովուրդը չմեռցընէ . քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մահաւէտ սոսկում մը կար , — հոն Աստուծոյ ձեռքը խիստ ծան-
12 րացեր էր : Եւ չմեռած մարդիկները թանչքի ուռեցքներով զարնուեցան , ու քաղաքին աղաղակը երկինքը ելաւ :

ԳԼ . Զ .

1 Եւ Տէրոջը տապանակը փղշտացւոց երկրին մէջը եօթը ամիս
2 մնաց : Ու փղշտացիք իրենց քուրմերը ու բաղդ նայողները կանչեցին ու ըսին , Իհովային տապանակին ի՞նչ ընենք . մեզի խնացուցէք թէ զանիկայ ինչո՞վ իր տեղը խրկենք :
3 Ընոնք ալ ըսին , Եթէ որ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը խրկէք , զանիկայ պարապ չխրկէք . հապա անպատճառ յանցանքի պատարիգ տուէք անոր . ան ատենը կը բժըշկուիք , ու ձեզի յայտնի կ՚ըլլայ թէ ինչո՛ւ համար անոր ձեռքը ձեր վրա-
4 յէն չերթար : Եւ անոնք ըսին , Ինոր ի՞նչ տեսակ պատարիգ մատուցանենք : Ու անոնք ըսին , փղշտացւոց նախաբարներուն թիւովը հինգ ոսկեղէն թանչքի ուռեցքներ ու հինգ ոսկի մուկ ընծայ պտե՛ւ . քանզի ձեր ամենուն վրայ և ձեր նախաբարներուն վրայ մի և
5 նոյն հարուածը եղաւ : Եւ հիմա ձեր թանչքի ուռեցքներուն պատկերները , ու ձեր երկիրը աւրող մուկերուն պատկերները չինեցէք , ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառք տուէք . կարելի է որ իր ձեռքը ձեր վրայէն , ձեր աստուածներուն վրայէն ու ձեր երկրին վրայէն վերցընէ : Եւ ին-
6 չո՞ւ համար ձեր սիրտերը կը խստացընէք , ինչպէս որ Եգիպտացիք ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին . չէ՞ որ Աստուած անոնց մէջը հրաշալի գործքեր ընելէն ետքը՝ զանոնք թող տուին որ երթան :
7 Հիմա մէկ նոր սայլ մը շինեցէք , ու երկու հատ կաթնատու երինջ առէք , որ անոնց վրայ բնաւ լուծ դրուած չըլլայ . ու երինջները սայլին լծեցէք , և անոնց ձագերը անոնց ետևէն տունն դարձուցէք .
8 Ու Իհովային տապանակը առէք , և զանիկայ սայլին վրայ դրէք , ու ան ոսկեղէն պատկերները՝ որ դուք յանցանքի համար անոր ընծայ պիտի տաք , պզտիկ արկղով մը անոր մէկ կողմը դրէք , ու զանիկայ ետ խրկեցէք որ երթայ .
9 Եւ նայեցէք , թէ որ իր սահմանին ճամբովը Խեթսամիս ելլէ , աս մեծ չարիքը մեզի ընողը անիկայ է . ապա թէ ոչ՝ դիտնանք որ անոր ձեռքը բնաւ մեզի դպած չէ , հապա աս բանը դիպուածով պատահեր է մեզի :
10 Եւ ան մարդիկները այսպէս ըրին . երկու հատ կաթնատու երինջ առին , ու զանոնք սայլին լծեցին , և անոնց ձագերը տան մէջ դոցեցին :
11 Ու Տէրոջը տապանակը , և ոսկի մուկերուն ու իրենց թանչքի ուռեցքներու պատկերներուն պզտիկ արկղը սայլին վրայ դրին :
12 Ու երինջները շիտակ Խեթսամիսի ճամբան բռնեցին , ու մեծ ճամբայէն բառաչելով կ՚երթային , և աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցան . ու փղշտացւոց նախաբարները մինչև Խեթսամիսի սահմանը անոնց ետևէն գացին :
13 Եւ Խեթսամիսացիք հովիտին մէջ ցորենի հունձք կը ընէին , ու իրենց աչքերը վերցընելով տապանակը տեսան , ու տեսնելնուն համար ուրախացան :

14 Ը. սայլը Ներթսամիւսացի Էհեսուին
արտը մտաւ ու հոն կայնեցաւ ,
ուր որ մեծ քար մը կար . ու սայ-
լին փայտերը ճեղքեցին , և ան և
բինէները Տէրոջը ողջակէզ մատու-
15 ցին : Ու Վաւսացիք Տէրոջը տա-
պանակը , և անոր հետ եղող ոսկի
պատկերներուն պզտիկ արկղը վար
իջնցուցին , ու ան մեծ քարին վրայ
դրին . և ան օրը Ներթսամիւսի
մարդիկը Տէրոջը ողջակէզներ ու
16 զոհեր մատուցին : Ու Փղշտացւոց
հինգ նախարարները՝ ան Եքեռնը
տեսնելէն ետքը՝ նոյն օրը Ակկարոն
17 դարձան : Ը. ան ոսկեղէն թանը-
քի ուռկդներըը՝ որ Փղշտացիք
յանցանքի համար Տէրոջը ընծայ
տուին , ասոնք էին . Մէկ հատ մը՝
Ազովտոսի համար , մէկ հատ մը՝
Գազայի համար , մէկ հատ մը՝ Ա-
կաղոնի համար , մէկ հատ մը՝ Գա-
թթի համար , ան մէկ հատ մը՝ Ակ-
18 կարոնի համար : Ը. ոսկի մուկերը
Փղշտացւոց հինգ նախարարութիւն-
ներուն բոլոր քաղաքներուն թուովն
էին , պարսպաւոր քաղաքէն մինչև
անպարիսպ գեղը , ու մինչև ան մեծ
քարը՝ որուն վրայ Տէրոջը տա-
պանակը դրուեցաւ . ան մինչև աս
օրս ան դաշտը Ներթսամիւսացի Էհե-
սուին արտին մէջը կը կենայ :

19 Ը. Տէրը Ներթսամիւսի մարդիկ-
ները զարկաւ , քանզի անոնք Տէրոջը
տապանակին մէջը նայեցան . ու ժո-
ղովուրդէն հիսուն հազար եօթա-
նասուն մարդ զարկաւ . և Տէրը
ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած ը-
նելուն համար ժողովուրդը սուգ
20 բռնեց : Ու Ներթսամիւսի մար-
դիկը ըսին , Ո՞ւ սուրբ Տէր Ա-
ստուծոյն առջևը ո՞վ կրնայ կայնիլ .
21 ու մեր քովէն որո՞ւն երթայ : Ը. Կա-
րիաթարիմի բնակիչներուն պատ-
գամաւորներ խրկեցին՝ ըսելով ,
Փղշտացիք Տէրոջը տապանակը ետ
բերին . իջէք , ու զանիկայ ձեր
քովը հանեցէք :

ԳԼ. Ը.

1 Ը. Կարիաթարիմի մարդիկը գա-
ցին , ու Տէրոջը տապանակը
առնէ հանեցին , և զանիկայ տարին
Աբինադաբին տունը՝ որ բլուրին
վրայ էր . ու անոր որդին Եղիազա-
րը որոշեցին որ Տէրոջը տապանակին
պահպանութիւնը ընէ : Ը. տա- 2
պանակը Կարիաթարիմի մէջ դը-
րուած օրէն հետը շատ օրեր անցաւ ,
ու քսան տարի եղաւ , և Իսրայէլի
բոլոր տունը Տէրոջը ետևէն հառա-
չեցին :

Ան առեն Սամուէլ Իսրայէլի 3
բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով , Թէ
որ դուք ձեր բոլոր սրտովը Տէրոջը
դարձեր էք , ձեր մէջէն օտար աս-
տուածները ու Աստարովթը վեր-
ցուցէք , և ձեր սիրտերը Տէրոջը
պատրաստեցէք , ու միայն զանիկայ
պաշտեցէք . ու անիկայ Փղշտացւոց
ձեռքէն ձեզ պիտի ազատէ : Ը. 4
Իսրայէլի որդիքը Բահաղիմը ու
Աստարովթը վերցուցին , ու միայն
Տէրոջը ծառայութիւն ըրին : Ը. 5
Սամուէլ ըսաւ , Ժողվեցէք Իսրայէլը
Մասփայի մէջ , ու ձեզի
համար Տէրոջը աղօթք ընեմ : Ը. 6
Մասփայի մէջ ժողվուեցան . ու
ջուր քաշեցին և Տէրոջը առջևը
թափեցին . ու ան օրը ծոմ բռնե-
ցին , և հոն ըսին , Տէրոջը դէմ
մեղք գործեցինք : Ը. Սամուէլ
Մասփայի մէջ Իսրայէլի որդւոցը
դատաւորութիւն ըրաւ :

Ու երբոր Փղշտացիք լսեցին որ 7
Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ
ժողվուեր են , Փղշտացւոց նախա-
րարները Իսրայէլին դէմ ելան . ու
Իսրայէլի որդիքը ան լսելով , Փղշ-
տացւոց երեսէն վախցան : Ը. Իս- 8
րայէլի որդիքը Սամուէլին ըսին ,
Ընդհատ մեր Տէր Աստուծոյն ա-
զաղակէ մեզի համար , որ մեզ
Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ : Ու 9
Սամուէլ մէկ կաթնկեր գառնուկ
մը առաւ , ու զանիկայ բոլորովին
ողջակէզ ըրաւ Տէրոջը . և Սամուէլ
Իսրայէլի համար Տէրոջը աղաղակե-
լով աղէկ ըրաւ . ու Տէրը անոր
պատասխան տուաւ :

Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը 10
մատուցանէր , Փղշտացիք մօտեցան
որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ը-

նեն . և Տէրը նոյն օրը փղշտացւոց
վրայ մեծ ձայնով մը որոտաց , ու
զանոնք խռովեցուց . ու Իսրայէլին
11 առջեւը զարնուեցան : Ու Իսրա-
էլեան մարդիկը Մասփային ելլելով
փղշտացիները հալածեցին , ու մին-
չեւ Ներեբովի տակը զանոնք կոտ-
12 ըցին : Ան առնեը Սամուէլ մէկ
քար մը առաւ , և Մասփային ու
Սենին միջտեղը կանգնեց , ու անոր
անունը Աբենեզեր կոչեց , ըսելով ,
Տէրը մինչեւ ասկէ տեղս մեզի օգնեց :
13 Ու փղշտացիք կորագլուխ եղան ,
ու Իսրայէլի սահմանին
միջ չմտան . և Սամուէլին բոլոր
օրերը Տէրոջը ձեռքը փղշտացւոց
14 վրայ էր : Ու փղշտացիք Իսրայէ-
լէն առլեափ քաղաքները որ առեր էին ,
Եկկարոնէն մինչեւ Գէթ , ետ
առին Իսրայէլին ետ տուին . ու
Իսրայէլ անոնց սահմանները փղշ-
տացւոց ձեռքէն ազատեց . և Իս-
րայէլի ու Ամորհացւոց միջտեղը խա-
ղաղութիւն կար :
15 Ու Սամուէլ իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ Իսրայէլը դատեց :
16 Ու տարուէ տարի Ներեէլ , Գաղ-
գաղա ու Մասփա կ'երթար կը
պտըտէր , և բոլոր ան տեղուանքը
17 Իսրայէլը կը դատէր : Ու Հռի
Սամա կը դառնար , քանզի իր
տունը հոն էր . և հոն կը դատէր
Իսրայէլը . ու հոն Տէրոջը սեղան
չինեց :

Գ Լ . Ը

1 Ու երբոր Սամուէլ ծերացաւ , իր
որդիները Իսրայէլի վրայ դա-
2 տաւոր դրաւ : Ու իր անդրանիկ
որդւոյն անունը Յովէլ , ու երկ-
րորդին անունը Աբիա էր , — Ներ-
սաբէէլի մէջ դատաւորութիւն կ'ը-
3 նէին : Ու անոր որդիքը անոր
ճամբաներուն մէջը չգացին , հա-
պա ագահութեան ետեւէ իյնալով՝
կաշառք կ'առնէին , և իրաւունքը
4 կը ծռէին : Ու Իսրայէլի ամէն
ծերերը ժողովուեցան , ու Սամա
5 Սամուէլին գացին , Ու անոր ըսին ,
Ահա դուն ծերացեր ես , ու քու
որդիքդ քու ճամբաներուդ մէջ չեն
քալեր . հիմա մեր վրայ
թագաւոր մը դիր , որ ամէն ազ-
գերուն պէս մեզ կառավարէ : Ու
6 Սամուէլին առջեւը գէշ
երեցաւ , որ ըսին թէ Մեզի մէկ
թագաւոր մը տուր , որ մեզ կա-
ռավարէ . ու Սամուէլ Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ : Ու Տէրը Սամուէլին
7 ըսաւ , Ժողովուրդին խօսքը ու ա-
նոնց քեզի ամէն ըսածը մտիկ ըրէ .
քանզի անոնք քեզ չեն մերժեր , այլ
ինծի կը մերժեն , որ անոնց վրայ չէ-
թագաւորեմ : Ըստ անոնք Եգիպ-
8 տոսէն հանած օրէս մինչեւ ասօր
ինչ որ ըրին՝ զիս թող տալով և
ուրիշ աստուածներու ծառայու-
թիւն ընելով , նոյնը քեզի ալ
կ'ընեն : Ու հիմա դուն անոնց
9 խօսքը մտիկ ըրէ . բայց անոնց
յայտնի վկայութիւն ընես , ու ա-
նոնց վրայ իշխելու թագաւորին վար-
մունքը անոնց խնայընես :
Ու Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօս- 10
քերը իրմէն թագաւոր ուզող ժո-
ղովուրդին զրուցեց . Ու ըսաւ , 11
Ձեր վրայ իշխելու թագաւորին
վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ .
ձեր տղաքը պիտի առնէ , ու ըս-
նէ իրեն համար իր կառքերուն ու
ձիերուն վրայ պիտի դնէ . և իր
կառքերուն առջեւէն պիտի վազեն .
Ու իրեն հազարապետներ ու յիս- 12
նապետներ պիտի ընէ , և իր աբ-
տերը պիտի հերկեն , ու հունձքերը
ջնեն , և իր պատերազմական զէն-
քերը ու կառքերուն գործիքները
շինեն : Ու ձեր աղջիկները պիտի 13
առնէ , որ իւղագործ , խոհարար ու
հացեփեաց ըլլան : Ու ձեր ընտիր 14
արտերը , այգիները ու ձիթենիները
որ առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի
տայ : Ու ձեր հունտերուն ու ձեր 15
այգիներուն տասանորդը պիտի առ-
նէ , ու զանիկայ իր ներքինիներուն
ու ծառաներուն պիտի տայ : Ու 16
ձեր ծառաները ու աղախինները ,
ու ձեր պիտանի պատանիները , և
ձեր էշերը պիտի առնէ ու իր ծա-
ռայութեանը գործածէ : Ձեր հօ- 17
տերուն տասանորդը պիտի առնէ ,
ու դուք անոր ծառաները պիտի ըլ-

18 ըսք ։ Ան օրը դուք ձեր ընտրած թագաւորին պատճառաւը պիտի աղաղակէք , բայց Տէրը ան օրը ձեզի պատասխան պիտի չտայ ։

19 Սակայն Ժողովուրդը Սամուէլին խօսքը մտիկ ընել չուզելով՝ ըսին , Ո՛չ , անպատճառ մեր վրայ թա-

20 գաւոր մը ըլլայ · Ու մենք ալ բո-լոր ազգերուն պէս ըլլանք , և մեր թագաւորը մեզ կառավարէ . ա-նիկայ մեր առջևէն ելլէ , ու մեր պատերազմներուն մէջ առաջնոր-

21 դութիւն ընէ ։ Ու Սամուէլ ժո-ղովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց , ու զանոնք Տէրոջը ականջներուն զրու-

22 ցեց ։ Ու Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Անոնց խօսքը մտիկ ըրէ , ու անոնց վրայ թագաւոր մը դիր ։ Ան ա-տենը Սամուէլ Իսրայէլի մարդիկ-ներուն ըսաւ , Թող ամէն մարդ իր քաղաքը երթայ ։

Գ Լ · Թ

1 Ու Ենիամինի որդւոցմէ Կիս ա-նունով զօրաւոր մարդ մը կար · ու անիկայ Ենիամինեան Աբիայի որդւոյն Ենքովրաթի որդւոյն Սերօ-

2 բի որդւոյն Բբիելին որդին էր ։ Ու անիկայ որդի մը ունէր , որուն ա-նունը Սաւուղ էր . անիկայ կորիճ ու գեղեցիկ էր , ու Իսրայէլի որ-դւոց մէջ անկէ գեղեցիկ մարդ չը-կար · բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր երկայն էր ։

3 Ու Սաւուղին հօրը Կիսին էշերը կորսուեցան , ու Կիս իր որդւոյն Սաւուղին ըսաւ , Ա՛նէ երուն մէկը հետդ առ , ու ելլէր գնա էշերը փնտռէ ։ Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ , և Սալիսա երկրէն ալ անցնելով , գտան · Ետքը Սալիմի երկրէն անցան , ու հոն ալ չէին . անկէ Ենիամինեանց երկիրը անցնելով , հոն ալ գտան չտան ։

5 Ու երբոր անոնք Սուֆի երկիրը հա-կան , Սաւուղ իր հետը եղող մար-չուն ըսաւ , Ե՛կուր ետ դառնանք , չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու , ու մեզի համար հոգայ ։

6 Բայց անիկայ անոր ըսաւ , Ո՛չ ան քաղաքիս մէջ Աստուծոյ մարդը կայ , ու անիկայ պատուաւոր մարդ մըն է , անոր ամէն ըսածը անշուշտ կը կատարուի · հիմա հոն երթանք , գուցէ մեր երթալու ճամբան մեզի իմացընէ ։ Ու Սաւուղ իր մար-չուն ըսաւ , Բայց թէ որ երթալու ըլլանք , ան մարդուն ի՞նչ տանինք · քանզի մեր ամաններէն հացը պակ-սեցաւ , ու Աստուծոյ մարդուն տա-նելու ընծայ մը չունինք · քովէրնիս ի՞նչ ունինք ։ Ու մարչունը նորէն Սաւուղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛չա իմ քովս մէկ սիկղին չորրորդ մասը արծաթ կայ · զանի-կայ Աստուծոյ մարդուն կուտամ , որ մեր ճամբան մեզի իմացընէ ։ (Ա-ռաջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցընելու կ՚եր-թար , այսպէս կ՚ըսէր · Ե՛կուր տե-սանողին երթանք · քանզի այսօր մար-գարէ ըսուածը առաջուց տեսանող կ՚ըսուէր ։) Ու Սաւուղ իր մար-չուն ըսաւ , Ղէկ ըսիր , երթանք , ու Աստուծոյ մարդուն բը-նակած քաղաքը գացին ։ Ու երբ-որ անոնք գառ՚ի վերէն դէպ՚ի քա-ղաքը կ՚ելլէին , քանի մը աղջիկներ գտան , որ ջուր հանելու ելլեր էին , ու անոնց ըսին , Տեսանողը հո՞ս է ։ Ու աղջիկները անոնց պատասխան տուին ու ըսին , Է՛ոս է , ահա քու առջևդ է . հիմա չուտ ըրէ , քանզի ժողովուրդը այսօր բարձր տեղւոյն վրայ զոհ ընելուն համար , անիկայ այսօր քաղաքը եկաւ · Քաղաքը մտնելնուդ պէս զանիկայ հոն կը գտնէք , քանի որ անիկայ բարձր տեղը ելած չէ կերակուր ու-տելու համար · քանզի մինչև անոր գալը ժողովուրդը կերակուր չու-տեր , որովհետև անիկայ կ՚օրհնէ զոհը , — անկէ ետքը հրաւիրուած-ները կ՚ուտեն · հիմա ելէք , քան-զի հիմա կը գտնէք զանիկայ ։ Ու անոնք քաղաքը ելան · ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին , ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթա-լով՝ անոնց դէմը ելաւ ։

15 Ու Սաւուղին գալէն օր մը առաջ Տէրը Սամուէլին յայտնեց էր , ու

16 ըսեր էր թէ Վաղը ասիկա ատենս-

Ռէնհամմինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի խրկեմ , և զանիկայ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան օծես , որ անիկայ իմ ժողովուրդս Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ . քանզի ժողովուրդիս Նեղութիւնը նայեցայ , որովհետև անոր 17 աղաղակը ինծի հասաւ : Ու երբոր Սամուէլ Սաուղը տեսաւ , Տէրը անոր ըսաւ , Ահա՛ ես է քեզի ըսած մարդս . ասիկայ իմ ժողովուրդիս 18 վրայ պիտի իշխէ : Ու Սաուղ դրանը մէջտեղը Սամուէլին մօտեցաւ , ու ըսաւ , Տեսանողին տունը ո՞ւր է , կ'աղաչեմ ինծի ցուցո՛ւր : 19 Ու Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաուղին ու ըսաւ , Տեսանողը ես եմ . իմ առջևէս բարձր տեղը ելլէր , քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք . և վաղը քեզ կը խրկեմ , ու բոլորը սրտիդ մէջի ե- 20 ղածը քեզի կը պատմեմ : Ու քու էշերուդ համար մի՛ հոգար , քանզի անոնք գտնուած են . ու Իսրայէլի բոլոր փափաքը որո՞ւն է . քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը չէ՞ : 21 Ու Սաուղ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ես Իսրայէլի ցեղերուն պզտիկէն Բենիամինեան չե՞մ , ու իմ ազգատոհմս Բենհամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմիներուն պզտիկը չէ՞ . ուստի ինչո՞ւ համար ինծի ատանկ խօսք զրուցեցիր : 22 Ու Սամուէլ առաւ Սաուղը ու անոր մանչը , ու զանոնք Իւղոխորհին սրահը տարաւ , և զանոնք կոչնականներուն դլուխը նստեցուց , որոնք 23 երեսուն մարդու չափ էին : Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ , Քեզ մօտ բաժինը , որն որ քեզի տուի , ու քեզի պատուիրեցի որ զանիկայ 24 քովդ պահես : Ու խոհարարը ապրը վրայի մառէ վերցընելով , զանիկայ Սաուղին առջևը դրաւ : Ու Սմոաէլ ըսաւ , Ահաւասիկ մնացածը , զանիկայ առջևդ դիր ու կեր . քանզի երբոր ըսի որ ժողովուրդը հրաւիրեր եմ , ան վայրկեանէն ի վեր անիկայ քեզի համար պահուած է . ու ան օրը Սաուղ Սամուէլին հետ կերաւ : Ու բարձր տեղէն քաղաքը իջան , ու Սմոաէլ իր տունը տանիքին վրայ Սաուղին հետ խօսեցաւ : Ու առաւօտուն կանուխ ելան , ու լուսցածին պէս Սամուէլ Սաուղը տանիքը կանչեց ու ըսաւ , Ելիր ու քեզ պիտի խրկեմ : Ու Սաուղ ելաւ , ու ինքը և Սամուէլ մէկտեղ դուրս ելան : Երբոր անոնք քաղաքին ծայրը կ'իջնէին , Սամուէլ ըսաւ Սաուղին , Ըսա՛ ծառային որ մեր առջևը անցնի . (և անիկայ անցաւ .) ու հիմա դուն հո՛ կեցիր որ Աստուծոյ պատգամը քեզի իմացընեմ :

ԳԼ . Ժ

Ու Սամուէլ եղեն չիչը առաւ , ու անոր գլխուն վրայ թափեց , և զանիկայ համբուրեց , ու ըսաւ , Չէ՞ որ Տէրը քեզ իր ժառանգութեանը վրայ իշխան օծեց : Այսօր ինծմէ գացածատենդ Բենհամինի սահմանը՝ Սելսահի մէջ՝ Սաքելին գերեզմանին քովը երկու մարդ պիտի գտնես , ու քեզի պիտի ըսեն , Գտնուեցան ան էշերը՝ որոնք փնտռտելու գացած էիր . և ահա՛ քու հայրդ էշերուն հոգը թողուց , ու ձեզի համար կը հոգայ , ու կ'ըսէ , Տղուս համար ի՞նչ ընեմ : Ու երբոր անկէ անդին երթաս , և Թաբօրի կաղնին հասնիս , հոն իրեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին , որոնց մէկը իրեք ուլ , մէկը իրեք հաց նկանակ ու մէկն ալ տիկ մը գինի տանելով՝ Աստուծոյ կ'ելլեն դէպ ի Բեթէլ : Ու քու ողջոյնիդ հարցընելով , քեզի երկու հաց պիտի տան . դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես : Ետքը Աստուծոյ բլուրը պիտի երթաս , ուր որ Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կ'ինայ . ու երբոր հոն քաղաքը մտնես , բարձր տեղէն իջնող մարգարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս , որոնք իրենց առջևէն տաւիղ , թմբուկ , սրինգ ու քնար նուագելով՝ մարգարէութիւն պիտի ընեն : Ու քու վրադ Տէրոջ Հոգին պիտի

գայ, ու անոնց հետ մարգարէու-
թիւն պիտի ընէս. և դուն պիտի
փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի
7 ըլլաս: Ու երբոր աս նշանները
քու վրադ գան, ձեռքդ եկածը ը-
նէս. քանզի Աստուած քու հետդ
8 է: Ու ինծմէ առաջ Գաղգալա
իջնես. և ահա ես քեզի պիտի իջ-
նեմ, ողջակէզներ ու խաղաղութեան
զոհեր մատուցանելու համար. և
դուն եօթը օր սպասես, մինչև որ ես
քեզի գամ, ու քու ընելու գործդ
քեզի իմացընեմ:
9 Ու երբոր անիկայ իր կռնակը
դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթա-
լու համար, Աստուած անոր մէկ
ուրիշ սիրտ մը տուաւ. և նոյն օրը
աս բոլոր նշանները կատարուեցան:
10 Ու երբոր հոն բլուրը եկան, ահա
մարգարէից գունդ մը անոր առջևը
ելաւ. և անոր վրայ Աստուծոյ Հո-
գին եկաւ, ու անոնց մէջ մարգա-
11 րէութիւն ըրաւ: Ու ամէն անոնք
որ զանիկայ առաջուց կը ճանչնային,
երբոր տեսան որ անիկայ մարգարէ-
ներուն հետը մարգարէութիւն կ'ը-
նէ, ժողովուրդը իրարու ըսին, Ա-
ի՞նչ բան է որ Կիսին որդւոյն հան-
դիպեր է. միթէ Սաուղն ալ մար-
12 գարէներուն մէջն է: Ու անտե-
ղի մարդիկներուն մէկը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Հապա անոնց
հայրը ո՞վ է: Անոր համար ասի-
կայ մէկ առակ մը եղաւ. Միթէ
Սաուղն ալ մարգարէներուն մէջն
13 է: Ու երբոր մարգարէութիւն ը-
նելը լմընցուց, բարձր տեղը ե-
կաւ:
14 Ու Սաուղին հօրեղբայրը անոր
ու անոր մանչուն ըսաւ, Ո՞ւր գա-
ցիք: Ու անիկայ ըսաւ, Էշերը
փնտռելու. բայց երբոր տեսանք որ
15 չկան, Սամուէլին գացինք: Ու
Սաուղին հօրեղբայրը ըսաւ, Սա-
մուէլ ձեզի ի՛նչ ըրուցեց, պատմէ
16 ինծի: Ու Սաուղ իր հօրեղբօրը
ըսաւ, Էշերուն գտնուիլը մեզի
յայտնապէս իմացուց: Բայց թա-
գաւորութեան վրայով Սամուէլին
ըսած խօսքը անոր չյայտնեց:
17 Ու Սամուէլ ժողովուրդը Աս-
ւիայի մէջ Տէրոջը առջևը ժողվեց:
18 Ու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ, Ի-
սրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Ես Իսրայէլը Եգիպտոսէն
հանեցի, ու ձեզ Եգիպտացւոց
ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուող
բոլոր թագաւորներուն ձեռքէն ա-
զատեցի: Ու դուք այսօր ձեր Ա-
19 ստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն
չարիքներէն ու նեղութիւններէն
ձեզ ազատեց, ու անոր ըսիք, Ա-
պատճառ մեր վրայ մէկ թագաւոր
մը դիր: Ուրեմն հիմա ձեր ցե-
ղերովը ու հազարաւորներովը Տէ-
րոջը առջևը կայնեցէք: Ու երբոր
20 Սամուէլ Իսրայէլին ամէն ցեղերը
մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցե-
ղին ելաւ: Ետքը Բենիամինի ցե-
21 ղը ազգատոհմներովը մօտեցուց, ու
վիճակը Մատրիին ազգատոհմին ե-
լաւ. ետքը Կիսի որդւոյն Սաուղին
ելաւ. բայց երբոր զանիկայ
փնտռեցին, անիկայ չգտնուեցաւ:
22 Ու նորէն Տէրոջը հարցուցին, Թէ
Դրդեաք ան մարդը հոս կու գայ.
ու Տէրը ըսաւ, Ահա անիկայ կա-
բասիներուն մէջտեղը պահուած է:
23 Ու վազելով՝ զանիկայ անկէ առին,
ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնե-
ցուցաւ. և բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն
վեր երկայն էր: Ու Սամուէլ բո-
24 լոր ժողովուրդին ըսաւ, Տէրոջը
ընտրած մարդը տեսաք, որ բոլոր
ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ.
և բոլոր ժողովուրդը աղաղակեց ու
ըսաւ, Կեցցէ արքայ: Ու Ա-
25 մուէլ թագաւորութեան կանոննե-
րը ժողովուրդին զրուցեց, ու զա-
նոնք գիրքի մը մէջ գրեց, ու Տէ-
րոջը առջևը դրաւ. և Սամուէլ
բոլոր ժողովուրդը արձակեց, որ ա-
մէն մարդ իր տունը երթայ:
26 Սաուղ ալ Գաբաա իր տունը գնաց.
ու խումբ մը մարդիկ անոր հե-
տը գացին, որոնց սիրտը Աս-
տուած դրդեց: Բայց չար մար-
27 դիկները ըսին, Այսիկայ մեզ ի՞նչ-
պէս պիտի ազատէ. ուստի զանիկայ
քամահրեցին, ու անոր ընծայ մը
չտարին. բայց անիկայ լուռ կե-
ցաւ:

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Եւ Ամմոնացի Նաասայ ելաւ, ու
Պաղաադայ Յաբիսի դէմ բա-
նակեցաւ. և Յաբիսի բոլոր բնա-
կիչները Նաասայի ըսին, Մեզի հետ
դաշնակցութիւն ըրէ, ու քեզի ծա-
2 ռայենք: Նայեց Ամմոնացի Նաասա
անոնց ըսաւ, Ձեզի հետ ասպա-
նութով դաշնակցութիւն կ'ընեմ,
որ ձեր ամենուն աջ կողմի աչքը
փորեմ, ու սա բանը բոլոր Իսրա-
3 յէլին վրայ նախատինք դնեմ: Եւ
Յաբիսի Երէցները անոր ըսին, Մե-
զի եօթը օր ժամանակ տուր, որ
Իսրայէլին բոլոր սահմանները պատ-
գամաւորներ խրկենք, ու թէ որ
մեզ ազատող չըլլայ, ան ատենը
քեզի անձնատուր կ'ըլլանք:
4 Ուստի պատգամաւորները Սա-
մուէլին Պարսան գացին, և ժողո-
վուրդին ականջներուն սա խօսքերը
զրուցեցին. ու բոլոր ժողովուրդը
5 ձայներնին վերցընելով լացին: Եւ
ահա Սաուղ արտէն կու գար էր
եզներուն ետևէն. ու Սաուղ ը-
սաւ, ժողովուրդին ինչ եղաւ որ
կու լան. ու Յաբիսի բնակչացը
6 խօսքերը անոր պատմեցին: Եւ սա
խօսքերը որ լսեց, Աստուծոյ Հո-
գին Սաուղին վրայ եկաւ, ու անոր
բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ:
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ, ու զանոնք
կտոր կտոր ըրաւ, ու պատգամա-
ւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր
սահմանները խրկեց՝ ըսելով, Ա՛վ
որ Սաուղին ետևէն ու Սամուէլին
ետևէն չգայ, անոր եզներուն այս-
պէս պիտի ընեն: Եւ ժողովուր-
դին վրայ Տէրոջը վախը բնկաւ, ու
ո՛հնէք մէկ մարդու մը պէս ելան:
8 Եւ Սա-ա-ղ Ընդկի մէջ համրեց
զանոնք, ու Իսրայէլի որդիքը իրեք
հարիւր հազար, և Յուդայի մար-
9 դիկը երեսուն հազար էին: Ու
եկող պատգամաւորներուն ըսին,
Պաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն
այսպէս ըսէք. Վաղը երբոր արեւը
տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի
ըլլայ: Ուստի երբոր պատգամա-
ւորները գացին, և Յաբիսի բնա-
կիչներուն սա բանը խնացուցին, ա-
նոնք ուրախացան: Ու Յաբիսի 10
բնակիչները ըսին Ամմոնացիներուն,
Վաղը ձեզի անձնատուր կ'ըլլանք,
ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի
ըլլայ, ան ըրէք մեզի: Եւ հետև- 11
եալ օրը Սաուղ ժողովուրդը Ի-
րեք գունդի բաժնեց, ու առաւօ-
տեան պահուն բանակին մէջ մը-
տան. ու մինչև որ օրը տաքցաւ,
Ամմոնացիները զարկին. և ուս-
յածները այնպէս ցրուեցան՝ որ ա-
նոնցմէ երկու հոգի միկտեղ չմնաց:
Ան ատենը ժողովուրդը Սամու- 12
էլին ըսաւ, Սաուղ մեր վրայ թա-
գաւոր պիտի ըլլայ՝ ըսողը ո՞վ է.
ան մարդիկները տուէք որ սպա-
նենք: Ու Սաուղ ըսաւ, Այսօր 13
մարդ մը չմեռցուի. քանզի այսօր
Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն
ըրաւ:
Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ը- 14
սաւ, Եկէք Պաղգաղա երթանք,
ու հոն թագաւորութիւնը նորէն
հաստատենք: Ուստի բոլոր ժող- 15
վուրդը Պաղգաղա գացին, ու հոն
Պաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջև
Սաուղը թագաւոր ըրին, և հոն
Տէրոջը առջև խաղաղութեան զո-
հեր մատուցին. ու Սաուղ և բո-
լոր Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ու-
րախութիւն ըրին:

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

Եւ Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ը- 1
սաւ, Ահա դուք ինծի ինչ որ
զրուցեցիք, ես ձեր խօսքը մտիկ ը-
րի, ու ձեր վրայ թագաւոր դրի:
Եւ ահա հիմա ձեր առջևէն թագա- 2
ւորը կ'երթայ. բայց ես ծերացայ
ու մազերս ճերմկցան, և ահա իմ
որդիքս ձեզի հետ են. ու ես իմ
մանկութենէս մինչև սա օրս ձեր
առջևը քալեցի: Ահա ես հոս 3
իմ. Տէրոջը առջևը ու անոր
օծեալին առջևը ինծի համար յայտ-
նապէս զրուցեցէք, թէ ես որո՞ւն
եզը առի, ու որո՞ւն էշը առի, ո-
րո՞ւն զրկանք կամ անիրաւութիւն
ըրի, ու որո՞ւն ձեռքէն կաշառք
առի, և անով իմ աչքերս զոցեցի.

4 ու ես ձեզի հետ դարձընեմ : Ես ը-
սին , Մնզի զրկանք կամ անիրա-
ւութիւն բրած չես , ու բնաւ մար-
5 դու ձեռքէ բան մը առած չես : Ես
անիկայ ըսաւ անոնց , Այսօր Տէրը
ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան ,
որ դուք իմ ձեռքիս մէջը բան մը
6 չգտաք : Ես անոնք ըսին , Վկայ
ըլլան : Ան առնեը Սամուէլ ժո-
ղովուրդին բսաւ , Մովսէսը ու Ա-
հարոնը ընտրողը , և ձեր հայրերը
Եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է :
7 Ու հիմա առաջ եկէք , և ձեզի հետ
Տէրոջը առջեը քննեմ ան բոլոր
արդարութիւնները որ Տէրը ձեզի
8 ու ձեր հայրերուն ըրաւ : Երբոր
Յակոբ Եգիպտոս գնաց , Հոն ձեր
հայրերը Տէրոջը աղաղակեցին . և
Տէրը Մովսէսը ու Ահարոնը խրբ-
կեց , որոնք ձեր հայրերը Եգիպտա-
սէն դուրս հանեցին , ու զանոնք աս
9 տեղս բնակեցուցին : Հայց անոնք
իրենց Տէր Աստուածը մոռցան . ա-
նիկայ ալ զանոնք Հասորի զօրա-
գլուխը եղող Սիսարային ձեռքը
ու Փղշտացւոց ձեռքը և Մովաբի
թագաւորին ձեռքը մատնեց , ու
10 անոնց հետ պատերազմ ըրին : Ես
Տէրոջը աղաղակելով ըսին , Մենք
մեզ գործեցինք , քանզի Տէրը
թողուցինք , և Բահաղիմին ու Աս-
տարովթին ծառայութիւն ըրինք .
և հիմա մեզ մեր թշնամիներուն
ձեռքէն ազատէ , ու քեզի ծառա-
11 յութիւն պիտի ընենք : Աստի Տէ-
րը Երոբաաղը , Բեդանը , Եփ-
թայէն ու Սամուէլը խրկեց , և ձեր
շրջակայ թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ
ազատեց . ու ապահովութեամբ բը-
12 նակեցաք : Ու երբոր տեսաք որ
Ամմոնացւոց թագաւորը Նաասա ձեր
վրայ կու գայ , ինծի ըսիք , Ո՛չ ,
անպատճառ մեր վրայ թագաւոր մը
ըլլայ . թէպէտ և ձեր թագաւորը
13 ձեր Տէր Աստուածն էր : Ես հիմա
ահա ան թագաւորը , որն որ ըն-
րեցիք և ուզեցիք . ահա Տէրը
14 ձեր վրայ թագաւոր մը դրաւ : Թէ
որ Տէրոջմէ վախնաք , ու անոր ծա-
ռայութիւն ընէք , և անոր խօսքին
ձայնդ ըլլաք , ու Տէրոջը պա-
տուիրանքին դէմ չկենաք , ան ա-
տենը թէ դուք և թէ ձեր թագա-
ւորը որ ձեր վրայ կը թագաւորէ ,
ձեր Տէր Աստուծոյն ետեւէն պիտի
երթաք : Հայց թէ որ Տէրոջը 15
խօսքին ձայնդ չընէք , ու
Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք , ան
ատենը Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ ու
ձեր հայրերուն վրայ պիտի ըլլայ :
Ես հիմա կայնեցէք ու տեսէք ան 16
մեծ բանը որ Տէրը ձեր աչքերուն
առջեը պիտի ընէ : Այսօր ցորենի 17
հունձքի ժամանակ չէ՞ . ես Տէրոջը
պիտի աղաղակեմ , և անիկայ որո-
տում ու անձրեւ պիտի խրկէ , որ
հասկընաք ու տեսնէք թէ դուք Տէ-
րոջը առջեը մեծ չարութիւն ըրիք՝
ձեզի թագաւոր մը ուզելով :
Ան առնեը Սամուէլ Տէրոջը ա- 18
ղաղակեց , ու Տէրը նոյն օրը որո-
տում ու անձրեւ տուաւ . և բոլոր
ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէ-
լէն խիստ վախցաւ : Ու բոլոր ժո- 19
ղովուրդը Սամուէլին ըսաւ , Աղ-
ծէ Տէր Աստուածդդ աղօթք ըրէ քու
ծառաներուդ համար որ չմեռնինք .
քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ
ես չարութիւնն ալ աւելցուցինք՝
որ մեզի թագաւոր ուզեցինք : Ես 20
Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ , Մի
վախնաք . դուք ըէ՛ս բոլոր չա-
րութիւնը ըրիք , սակայն Տէրոջմէ
մի խոտորիք , ու բոլոր սրտովնիդ
Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք . Ես 21
անէ՛ մի խոտորիք . քանզի ոչինչ
բաներու ետեւէ գնացէ՛ք , որ
անոնք չեն օգուտ մը ընելու ու չեն
ազատելու կարող չեն . ինչու որ
անոնք ոչինչ են : Վասնզի Տէրը իր 22
մեծ անունին համար իր ժողովուր-
դը չթողուր . որովհետեւ Տէրը ու-
զեց ձեզ իրեն ժողովուրդ ընել :
Հայց ես , քա՛ւ լիցի որ Տէրոջը դէմ 23
մեղք գործեմ , ձեզի համար աղօթք
ընելէն ետ կենալով . հապա ես ձե-
զի աղէկ ու շիտակ ճամբան պիտի
սորվեցընեմ : Միայն թէ Տէրոջ- 24
մէն վախցէք , և ճշմարտութեամբ
ու բոլոր սրտովնիդ անոր ծառայու-
թիւն ընէք . քանզի տեսաք որ ա-
նիկայ ձեզի համար ինչ մեծ բաներ

25 ըրաւ : Իսկ թէ որ չարութիւն ը-
նելը չարունակէք , թէ դուք և թէ
ձեր թագաւորը պիտի կորսուիք :

ԳԼ. ԺԴ

1 Անդր առ բանիբը Եղեա , Աաւուղ
մէկ տարուան թագաւոր էր . ու երբոր Իսրայէլի վրայ երկու տա-
2 րի թագաւորութիւն ըրաւ , Աաւուղ Իսրայէլէն իրեք հազար մարդ
ընտրեց իրեն համար . երկու հազա-
րը Աաւուղին հետ Աքմաս ու Բե-
թէլի լեռն էին , և հազարն ալ Յով-
նաթանին հետ Բենիամինի Գա-
բաան էր . ու մնացած ժողովուրդը՝
ամէն մարդ իր վրանը խրկեց :
3 Իր Յոնաթանն Գաբայի մէջ ե-
ղող փղշտացւոց պահապան զօրքե-
րը զարկաւ , ու փղշտացիք լսեցին :
Ես առեն Աաւուղ բոլոր երկրին
մէջը փող ֆչեցընել տուաւ , ըսե-
լով , Եբրայեցիները թող լսեն :
4 Իր բոլոր Իսրայէլ լսեց որ Աա-
ւուղ փղշտացւոց պահապան զօր-
քերը զարկաւ , և Իսրայէլ փղշտա-
ցւոց առջևը առելի եղաւ . ու ժո-
ղովուրդը Գաղգաղայի մէջ Աաւու-
5 ղին քովը ժողվուեցան : Իր փղշ-
տացիք ալ ժողվուեցան , որ Իսրա-
էլի դէմ պատերազմ ընեն . Երե-
նաս երեսուն հազար կառք ու վեց
հազար ձիաւոր առնէին , և ժողովուր-
դը ծովուն եզերքը եղող աւազին
չափ շատ էր . ու ելան և Բեթաւա-
նին արևելեան կողմը Աքմասի մէջ
6 բանակեցան : Իր Իսրայէլի մար-
դիկներըը զիրենք նեղուելուն մէջ
տեսան . և ժողովուրդը տագնա-
պալ ըլլալով՝ այրերու , թուխե-
րու , ժայռերու , աշտարակներու
7 ու փոսերու մէջ պահուեցան : Իր
Եբրայեցիք Յորդանանէն Գադի ու
Գաղաադի երկիրը անցան . բայց
Աաւուղ դեռ Գաղգաղայի մէջ էր .
ու բոլոր ժողովուրդը դողալով անոր
ետևէն կ'երթային :
8 Իր անիկայ Սամուէլին որոշած
ժամանակին չափ եօթը օր սպասեց .
բայց Սամուէլ Գաղգաղա չե-
կաւ , ու ժողովուրդը անոր քովէն
9 ցրուեցաւ : Իր Աաւուղ ըսաւ ,
Ողջակէզը և խաղաղութեան զոհը
ինծի մօտ բերէք . ու ինքը ողջա-
կէզը մատուց : Իր երբոր անիկայ 10
ողջակէզը մատուցանելը լմընցուց ,
անատենը Սամուէլ եկաւ . և Աա-
ւուղ ելաւ զանիկայ դիմաւորելու
ու բարևելու : Իր Սամուէլ ըսաւ , 11
Ի՞նչ ըրիր : Իր Աաւուղ ըսաւ ,
Տեսայ որ ժողովուրդը իմ քովէս կը
ցրուի , ու դուն ալ որոշած օրե-
րուդ մէջ չեկար , ու Փղշտացիք
Աքմասի մէջ ժողվուած են , Իր 12
ըսի , Փղշտացիք հիմա իմ վրաս
Գաղգաղա պիտի իջնեն , ու ես Տէ-
րոջը առջևը աղօթք ըրած չեմ .
ուստի համարձակութիւն ընելով
ողջակէզը մատուցի : Իր Սամուէլ 13
ըսաւ Աաւուղին , Յիմարութիւն
ըրիր , որ քու Տէր Աստուծոյդ քե-
զի պատուիրած պատուիրանքները
չպահեցիր . քանզի հիմա Տէրը քու
թագաւորութիւնդ Իսրայէլի վրայ
մինչև յաւիտեան պիտի հաստա-
տէր . Իսկ հիմա քու թագաւորու- 14
թիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ . Տէ-
րը իրեն համար իր սրտին համեմատ
մարդ մը կը փնտռէ , որն որ Տէրը
իշխան պիտի կարգէ իր ժողովուր-
դին վրայ . քանզի դուն Տէրոջը քե-
զի պատուիրած հրամանը չպահե-
ցիր :

Ետքը Սամուէլ ելաւ , ու Գաղ- 15
գաղայէն Բենիամինի Գաբաան
գնաց : Իր Աաւուղ իր քովը գըտ-
նուող ժողովուրդը համրեց , ու վեց
հարիւրի չափ մարդ էին : Իր Աա- 16
ւուղ և անոր որդին Յովնաթան
ու անոնց հետ գտնուող մարդիկնե-
րը Բենիամինի Գաբաան կը նըս-
տէին . ու փղշտացւոց բանակը
Աքմասի մէջ էր :

Իր փղշտացւոց բանակէն իրեք 17
դունդ աւարառու ելաւ . դունդին
մէկը դէպ 'ի Ոփրայի ճամբան՝
Աուաղի երկիրը դարձաւ . Իր դուն- 18
դին մէկը դէպ 'ի Բեթորոնի ճամ-
բան դարձաւ . ու դունդին մէկն ալ
դէպ 'ի անապատը դարձաւ , որ
Սեբոյիմի հովիտը նայող սահմանին
ճամբան բռնէց :

Իր Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ 19

մէկ դաշրին մը չէր դանուեր ։ քանզի Փղշտացիք ըսեր էին Թէ Ազատ որ Եբրայեցիք սուր կամ նիզակ չինեն ։ Եւ բոլոր Իսրայէլացիք՝ ամէն մէկը իր բրիչը , խոփը , տապարը ու բահը չիտկելու համար Փղշտացւոց Երկիրը կ'իջնէին ։ Ասոր բրիչներուն , խոփերուն , եռաժանի գործիքներուն ու տապարներուն համար , և խթաններուը սրբելու համար խարտոցներ ունէին ։ Ուստի անանկ եղաւ որ պատերազմին օրը՝ Սաուղին ու Յովնաթանին հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ձեռքը սուր կամ նիզակ չէր գտնուեր . միայն Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին քովը կը գտնուէր ։

Եւ Փղշտացւոց պահապան զօրքը Միքմասի կիրճը ելան ։

Ա·Դ

Եւ եղաւ որ մէկ օր մը Սաուղին որդին Յովնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին ըսաւ , Եկո՛ւր , անդիի կողմը Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք . բայց իր հօրը չիմացուց ։ Եւ Սաուղ Գաբաայի ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստեր . և անոր հետ եղող ժողովուրդը վեց հարիւր մարդու չափ էր ։ Եւ Ահղիի որդւոյն Փենէհեսի որդւոյն Եքաբոդին եղբօրը Ախիտովբին որդին Աքիա Սիլովի մէջ Տէրոջը քահանան էր , որ եփուտ կը հագնէր . ու ժողովուրդը Յովնաթանին երթալը չէր գիտեր ։ Եւ ան կիրճերուն մէջը , ուսկից որ Յովնաթան Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնիլ կ'ուզէր , մէկ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը՝ ու միւս կողմանէ մէկ քարաժայռ մը կար , որոնց մէկուն անունը Բոսէց՝ ու միւսին անունը Սենա էր ։ Ան քարաժայռերուն մէկը հիւսիսային կողմը՝ Միքմասին դիմացը ցցուած էր , ու միւսը հարաւային կողմը՝ Գաբաային դիմացը ։ Եւ Յովնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին ըսաւ , Եկո՛ւր ասանթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք , կարելի է որ Տէրը մեր ձեռքովը բան մը ընէ . քանզի շատ մարդովկամ քիչ մարդովազատելու կողմէ արգելք մը չկայ Տէրոջը առջեւը ։ Եւ իր զէնքերը կրողը անոր ըսաւ , Ինչ որ քու սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . առաջ դնա . ես քեզի հետ եմ քու ուզածիդ պէս ։ Եւ Յովնաթան ըսաւ , Ահա մենք անոնց մարդիկներուն անցնինք , ու անոնց երևնանք . ինչ որ մեզի այսպէս ըսեն , Կայնեցէ՛ք մինչև որ մենք ձեզի գանք , անտեղը մեր տեղը կայնինք , ու անոնց չելլենք ։ Բայց թէ որ այսպէս ըսեն , Ելէ՛ք մեզի , անտեղը ելլենք . քանզի Տէրը զանոնք մեր ձեռքը տուած է . ու ասիկայ մեզի նշան ըլլայ ։ Եւ երբոր երկուքին մէկտեղ Փղշտացւոց պահապան զօրքին երևցան , Փղշտացիք ըսին , Ահա Եբրայեցիք իրենց պահուըտած ծակերէն դուրս կ'ելլեն ։ Եւ պահապան զօրքերը Յովնաթանին ու անոր զէնքերը կրողին պատասխան տուին ու ըսին , Ելէ՛ք մեզի ելէք , ու ձեզի մէկ բան մը իմացընենք . և Յովնաթան իր զէնքերը կրողին ըսաւ , Իմ հետևէս ելիր . քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը կուտայ ։ Եւ Յովնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը վեր ելաւ , և անոր զէնքերը կրողն ալ անոր հետևէն . ու Յովնաթանին առջեւը ինկան . անոր զէնքերը կրողն ալ անոր հետևէն կը մեռցընէր ։ Եւ Յովնաթան ու անոր զէնքերը կրողը առաջին կոտորածին մէջ՝ քսան մարդու չափ մեռուցին կէս լծավարի չափ հեռուի վրայ ։ Եւ բանակին մէջ՝ դաշտին մէջ ու բոլոր ժողովուրդին մէջ խռովութիւն եղաւ . պահապան զօրքերը ու աւարառուներն ալ զարհուրեցան , ու երկիրը դողաց , անանկ որ անոնց վրայ Աստուծոյ ղողանջ վախ մը ինկաւ ։

Եւ Բենիամինի Գաբաայէն Սաուղին դիտերը տեսան որ ահա ան բազմութիւնը մեծ չափութեան մէջ է , ու երթալով կը ցրուի ։ Եւ Սաուղ իր հետը եղող ժողո-

վուրդին ըսաւ ։ Ելէք անցուցէք , ու նայեցէք որ մեզմէ ջով գացեր է . ուստի անոնք ալ անցուցին , և ահա Յովնաթան ու անոր զէնքերը կրողը վրան ։ Ան առնոր Աւետարանչին ըսաւ , Այստուծոյ տապանակը մտեցուր . քանզի անառնը Այստուծոյ տապանակը Իսրայէլի որդւոցը հետն էր ։ Ու երբոր Աւետարանչ քահանային հետ կը խօսէր , փղշտացւոց բանակին մէջի աղմուկը երթալով կը չատնար . և Աւետարանչ ըսաւ քահանային , Ձեռդ քաշէ ։ Ու Աւետարանչ և իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը մէկտեղ ժողվուեցան , ու մինչև պատերազմին թեղ գացին . և ահա ամէն մարդ իր սուրը իր ընկերին վրայ դարձուցեր էր , ու շատ մեծ խռովութիւն մը էր ։ Ու այն Եբրայեցիները որ առաջուց փղշտացւոց հետ էին , ու չորսակայ էրկիրներէն անոնց հետ բանակը ելեր էին , անոնք ալ Աւետարանչին ու Յովնաթանին հետ եղող Իսրայէլին հետ միացան ։ Ու Եփրեմի լեռանը վրայ պահուըտած Իսրայէլի բոլոր մարդիկները փղշտացւոց փախչիլը լսելով , անոնք ալ անոնց ետևէն պատերազմին մէջը մտան ։ Ու այն օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը . ու պատերազմը Բեթաւան անցաւ ։

Ու այն օրը Իսրայէլի մարդիկները տագնապեցան . քանզի Աւետարանչ ժողովուրդին երդում ընել տուեր էր՝ ըսելով , Անիծեալ ըլլայ մարդը որ մինչև իրիկուն հաց ուտէ՝ անիծեալ ըլլայ . որպէս զի իմ թշնամիներէս վրէժ առնեմ . ու բոլոր ժողովուրդը բերանը հաց չդրաւ ։ Ու բոլոր ժողովուրդը մէկ անտառ մը մտաւ , ու գետնի երեսին վրայ մեղր կար ։ Ու երբոր ժողովուրդը անտառը մտաւ , տեսաւ որ մեղր կը վազէր . բայց ձեռքը բերնին մտեցընող չկար . քանզի ժողովուրդը երդումէն վախցաւ ։ Ու Յովնաթան չլսեց , երբոր իր հայրը ժողովուրդին երդում ընել տուաւ . ուստի իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկընցուց , ու զանիկայ մեղրին խորիսխին մէջը խրեց . ու իր ձեռքը բերանը տանելով , աչքերը բացուեցան ։ Ան առնոր ժողովուրդէն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Քու հայրդ ժողովուրդին մեծ երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Անոր հաց ուտող մարդը անիծեալ ըլլայ ։ Ու ժողովուրդը նուաղած էր ։ Ու Յովնաթան ըսաւ , Իմ հայրս ժողովուրդը նեղութեան մէջ ձգեց . նայեցէք , աս մեղրէն քիչ մը ուտելուս պէս՝ աչքերս բացուեցան . Եւ որչափ աւելի՝ թէ որ ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներէն գտած աւարը կերանալով ուտէր . քանզի հիմա փղշտացւոց մէջ աւելի մեծ կոտորած կ՚ըլլար ։

Ու ան օրը անոնք փղշտացիները Միքմասէն մինչև Այիղոն զարկին . ու ժողովուրդը խիստ նուաղեցաւ ։ Ու ժողովուրդը աւարին վրայ հնկաւ . ու ոչխարները , արջառները , և որթերը առին , ու գետնի վրայ մորթեցին . ու ժողովուրդը արիւնովը կերաւ ։ Ու Աւետարանչին իմացուցին ու ըսին , Ահա ժողովուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ , քանզի արիւնով կ՚ուտէ ։ Ու անիկայ ըսաւ , Անօրէնութիւն ըրիք . հիմա ինծի մէկ մեծ քար մը գլորեցէք ։ Ու Աւետարանչ ըսաւ , Ժողովուրդին մէջը ցրուեցէք , և անոնց ըսէք , Ամէն մարդ իր արջառը ու իր ոչխարը ինծի մտեցընէ , ու հոս մորթէ և ուտէ , ու արիւնով ուտելով՝ Տէրոջը դէմ մեղք չգործէ ։ Ուստի բոլոր ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր ձեռքովը ան գիշերը իր արջառը մտեցուց , ու հոն մորթեց ։ Ու Աւետարանչ Տէրոջը սեղան շինեց . աս էր Տէրոջը համար Աստուածին շինած առջի սեղանը ։

Ու Աւետարանչ ըսաւ , Գիշերով փղշտացւոց ետևէն իջնենք , ու մինչև որ առաւօտը ծագէ՝ զանոնք թալանենք , ու անոնցմէ մարդ մը չթողունք . և անոնք ըսին , Ինչ որ աչքերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ ։ Ու քահանան ըսաւ , Հոս Այստուծոյ քովը մտեննանք ։ Ու Աւետարանչ Այստուծոյ հարցուց՝ ըսելով , Փղշտացւոց ետևէն իջնե՞մ . զանոնք Իս-

բայելին ձեռքը պիտի տաս : Այդ 30
ան օրը պատասխան չտուաւ անոր :
38 Ան աստուծը Աստուղ ըսաւ , Հի-
մակէք՝ ժողովուրդին բոլոր իշ-
խաններուն , և հասկըրէք ու տեսէք
թէ այսօր ասոնց մեղքը որճանն է :
39 Վանդի Խորայէլը ազատող Տէրը
կենդանի է որ՝ թէ և իմ որդւոյս
Յովնաթանին ալ ըլլայ , անպատ-
ճառ պիտի մեռնի . ու բոլոր ժո-
ղովուրդին մէջը անոր պատասխան
40 տուող մը չկայ : Ան աստնը ա-
նկայ բոլոր Խորայէլին ըսաւ , Դուք
մէկ կողմը կայնեցէք , ու ես և իմ
որդիս Յովնաթան միւս կողմը
կայնինք . ու ժողովուրդը Աստու-
ղին ըսաւ , Ընչերուդ հաճոյ երևցա-
41 ծը ըրէ : Ան Աստուղ Խորայէլի
Տէր Աստուծոյն ըսաւ , Ա՛ստմարտու-
թիւնը յայտնէ . և Յովնաթան
ու Աստուղ վիճակով բռնուեցան ,
42 ու ժողովուրդը ազատ մնաց : Ան
Աստուղ ըսաւ , Իմ վրաս ու իմ
որդւոյս Յովնաթանին վրայ վիճակ
ձգեցէք . ու Յովնաթան բռը-
43 նուեցաւ : Ան Աստուղ Յովնա-
թանին ըսաւ , Ինծի իմացուր թէ
ի՞նչ ըրիր . ու Յովնաթան անոր
իմացուց ու ըսաւ , Ձեռքիս գա-
ւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կե-
րեր եմ . ահա ես պիտի մեռ-
44 նիմ : Ան Աստուղ ըսաւ , Աս-
տուած ինձի այսպէս ու ասկէ աւելի
ընէ՝ որ անշուշտ պիտի մեռնիս ,
45 Յովնաթան : Այդ ժողովուրդը
Աստուղին ըսաւ , Յովնաթանը
պիտի մեռնի , ան որ այսօր Խորա-
յէլի մէջ ասիկայ մեծ փրկութիւնը ը-
րաւ . քանի լիցի , կենդանի է Տէրը
որ անոր գլխուն մէկ մազը գետինը
պիտի չիյնայ . քանզի այսօր Աս-
տուծով յաղթուած ըրաւ : Այս-
պէս ժողովուրդը Յովնաթանը ա-
46 զատեց , ու անիկայ չմեռաւ : Ան
Աստուղ փղշտացիներէն ետ դար-
ձաւ , ու փղշտացիք իրենց տեղը
գացին :
47 Աստի Աստուղ սկսաւ Խորայէլի
վրայ թագաւորել . ու բոլորը շըր-
ջակայ թշնամիներուն հետ՝ Մովաբին
հետ և Ամմոնի որդւոց հետ , Եդոմի հետ , Աստղայի
թագաւորներուն հետ ու փղշտա-
ցւոց հետ պատերազմ ըրաւ . և ո՛ր
կողմը որ դարձաւ , յաղթութիւն
ըրաւ : Ու քաջութիւն ընելով Ամա- 48
ղէկը գարկաւ , և ազատեց Խորա-
յէլը իր կողոպտիչներուն ձեռքէն :
Ու Աստուղին որդիքը Յովնա- 49
թան , Յեսուի ու Մեղքիսուէ
էին . և անոր երկու աղջիկներուն
անուններըը՝ առջինին անունը Մե-
րովը , ու պզտիկին անունը Մեղ-
քող էր : Ան Աստուղին կնկանը 50
անունը Ագինոամ էր՝ Ագիմաասին
աղջիկը , ու անոր զօրավարին ա-
նունը Աբենները էր՝ Աստուղին հօր-
եղբօրը Ներին որդին : Ան Ակի՝ 51
Աստուղին հայրը , ու Աբեններին
հայրը Ներ Աբիելի որդիքն էին :
Ան Աստուղին բոլոր օրերը փը- 52
ղշտացւոց դէմ սաստիկ պատերազմ
կար . ու Աստուղ ամէն տեսած
զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր
եղողը իր քովը կը ժողվէր :

ԺԲ

Ան Սամուէլ ըսաւ Աստուղին , 1
Տէրը զիս՝ իր Խորայէլ ժողո-
վուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծե-
լու խրկեց . ու հիմա Տէրոջը խօս-
քերուն ձայնը մտիկ ըրէ : Զօրաց 2
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ , Ամաղէկ ը-
րաւ Խորայէլին , անոր Եգիպտոսէն ելած ատենը
ճամբուն մէջ անոր դէմ դնելով :
Հիմա գնա ու Ամաղէկը զարկ , և 3
անոր բոլոր ունեցածը նզովածի պէս
բնաջինջ ըրէ ու անոր չխնայես .
և էրիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը
ու տղայէն մինչև կաթնկերը , ար-
ջառէն մինչև ոչխարը և ուղտէն
մինչև էշը մեռցընես :
Աստի Աստուղ ժողովուրդը 4
կանչեց , ու Տելայիմի մէջ զանոնք
համրեց , որ երկու հարիւր հազար
հետևակ զօրք էին , ու Յուդայեանք
ալ տասը հազար : Ան Աստուղ 5
մինչև Ամաղեկացւոց մէկ քաղաքը
գնաց , ու հեղեղատին մէջ դար-
նակալ եղաւ : Ան Աստուղ կե- 6
նեցիներուն ըսաւ , Գացէք , ե-

տուեցէք ու Իմաղեկացւոց մէջէն
խլէք , չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ
մեկտեղ զարնեմ . քանզի դուք բո-
լոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն
ըրիք , անոնց Եգիպտոսէն ելած ա-
տեննիդ : Ուստի կենդանիները Իմա-
7 ղեկացւոց մէջէն զատուեցան : Ու
Սաուղ Եւիլայէն մինչև Եգիպ-
տոսին դիմացի Սուրը Իմաղեկը
8 զարկաւ . Ու Իմաղեկին թագա-
ւորը Ագագ ողջ բռնեց , ու բոլորը
ժողովուրդը սուրի բերնով ջար-
9 դեց : Իսկ Սաուղ ժողովուրդին
հետ Ագագը և ոչխարներուն ու
արջառներուն ազէկները ու գերե-
րը և գառները ու ամէն պա-
տուական բաները խնայեցին , և
չուզեցին զանոնք ջարդել , հապա
բոլորը անարգ ու անպիտան անա-
ւուններըը ջարդեցին :
10 Ու Տէրոջը խօսքը Սամուէլին ե-
11 ղաւ , ըսելով , Սաուղը թագա-
ւոր ընելուս զղջացի . քանզի ինծմէ
հետ գարձաւ ու իմ խօսքերս չկա-
տարեց : Ու Սամուէլ տրտմե-
ցաւ , ու բոլոր գիշերը Տէրոջը ա-
12 ղաղակեց : Ու Սամուէլ առաւօ-
տուն կանուխ ելաւ , որ Յորդանան Սա-
ւուղը դիմաւորէ . և Սամուէլին ի-
մացուցին ու ըսին , Սաուղ Կար-
մեղոս եկաւ , և ահա իրեն համար
յաղթութեան նշան կանգնեց , ու
անկէ դառնալով անցաւ ու Գաղ-
գաղա իջաւ :
13 Ու Սամուէլ Սաուղին քովը
գնաց . ու Սաուղ անոր ըսաւ ,
Ծուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս .
14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի : Ու
Սամուէլ ըսաւ , Ուրեմն ես ոչ-
խարներուն ձայնը ինչ պիտի ըլլայ
որ իմ ականջիս կու գայ , ու ար-
ջառներուն ձայնը որ ես կը լսեմ :
15 Ու Սաուղ ըսաւ , Զանոնք Ա-
մաղեկացիներէն բերին . քանզի ժո-
ղովուրդը պինտ ազէկ ոչխարները
ու արջառները ողջ թողուցին , որ
զանոնք քու Տէր Աստուծդ զոհ
մատուցանեն . սակայն միւսները
16 ջարդեցինք : Ուն առաջ Սամուէլ
ըսաւ Սաուղին , Կեցիր որ քեզի
պատմեմ ինչ որ Տէրը ես գիշեր
ինծի խօսեցաւ : Ուն ալ անոր ը-
սաւ , Խօսէ : Ու Սամուէլ ըսաւ 17
Սաուղին , Չէա դուն որ քու աչ-
քերուդ պզտիկ կ'երևնայիր , Իսրա-
յէլի որդւոցը ցեղերուն գլուխ ե-
ղար , ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ
թագաւոր օծեց . Ու Տէրը քեզ 18
մեկ ճամբայ մը խրկեց՝ ըսելով ,
Գնա , ու այն մեղաւոր Իմաղեկա-
ցիները նզովածի պէս ջարդէ , և
անոնց դէմ պատերազմ ըրէ , մինչև
որ զանոնք բնաջինջ ընես . Իսկ 19
դուն ինչո՞ւ համար Տէրոջը ձայնին
չհնազանդութիւն ըրիր , ու աւարին
վրայ իյնալով՝ Տէրոջը առջևը չա-
րութիւն ըրիր : Ու Սաուղ ըսաւ 20
Սամուէլին , Չէա ես Տէրոջը ձայ-
նին հնազանդութիւն ըրի , ու Տէրը
զիս ո՛ր ճամբան որ խրկեց , ան ճամ-
բան գացի , և Իմաղեկի թագաւորը
Ագագը բերի , ու Իմաղեկը նզո-
վածի պէս բնաջինջ ըրի : Սակայն 21
ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ
ու արջառներ առաւ , նզովածներէն
պինտ ազէկները՝ որ ջանան Գաղ-
գաղայի մէջ քու Տէր Աստուծդ
զոհ ընեն : Ու Սամուէլ ըսաւ , 22
Մի՞թէ Տէրոջը առջևը ողջակէզները
ու զոհերը Տէրոջը ձայնին հնազան-
դութիւն ընելու չափ հաճո՞յ է .
ահա հնազանդութիւնը՝ զոհէն , ո-
խոհ մտիկ ընելը խոյերուն ճարպէն
աղէկ է . Վանգի ապստամբութիւ- 23
նը կախարդութեան մեղքին պէս ,
ու կամակորութիւնը կուապաշտու-
թեան պէս է . որովհետև դուն
Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , անիկայ
ալ քեզ մերժեց՝ որ թագաւոր չըլ-
լաս :
Ու Սաուղ ըսաւ Սամուէլին , 24
Մեղք գործեցի , որ Տէրոջը հր-
ամանը ու քու խօսքերդ զանց ը-
րի . քանզի ժողովուրդէն վախնա-
լուս համար անոնց խօսքը մտիկ
ըրի : Ու հիմա կաղաչեմ , իմ 25
յանցանքս ներէ , և իմ հետս դար-
ձիր , որ Տէրոջը երկրպագութիւն
ընեմ : Ու Սամուէլ ըսաւ Սա- 26
ուղին , Ես քու հետդ չեմ դառ-
նար . քանզի դուն Տէրոջը խօսքը
մերժեցիր , Տէրն ալ քեզ մերժեց՝

որ Իսրայէլի վրայ թագաւոր չըլլաս :
27 Ու Սամուէլ գարձաւ որ Սաւուղէն երթայ . բայց անիկայ ա-
նոր վերարկուին ծայրէն բռնեց , որ
28 պատռեցաւ : Ան ատենը Սամուէլ անոր ըսաւ , Տէրը այսօր քու վրայէդ Իսրայէլին թագաւորութիւ-
նը պատռեց , ու զանիկայ քեզմէ
29 աղէկ եղող ընկերիդ տուաւ : Ու Իսրայէլին Զգաւէնը սուտ չըսուցիր ու չզղջար . քանզի անիկայ
30 մարդ չէ՝ որ զղջայ : Ու Սաւուղ ըսաւ , Մեղք գործեցի . կ'աղաչեմ , հիմա իմ ժողովուրդիս ծերերուն առջևը ու Իսրայէլին առջևը զիս պատուէ , և իմ հետս գարձիր , որ քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագու-
31 թիւն ընեմ : Ու Սամուէլ Սաւուղին հետևէն գարձաւ , և Սաւուղ Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ :
32 Ետքը Սամուէլ ըսաւ , Ամաղեկին թագաւորը Ագագը ինծի բերէք . ու Ագագ քնքշութեամբ անոր մօտեցաւ . և Ագագ ըսաւ , Ընչուշտ մահուան դառնութիւնը
33 անցած է : Բայց Սամուէլ ըսաւ , Ինչպէս որ քու սուրդ կիներերը անզաւակ թողուց , նոյնպէս ալ քու մայրդ կիներուն մէջը անզաւակ ըլայ : Ու Սամուէլ Պաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջևը կտոր կտոր ըրաւ Ագագը :
34 Ու Սամուէլ Ռամա գնաց , ու Սաւուղ իր տունը՝ Սաւուղին Գաբաան ելաւ :
35 Ու Սամուէլ մինչև իր մահուան օրը մէյմըն ալ Սաւուղը չտեսաւ . բայց Սամուէլ Սաւուղին համար սուգ կ'ընէր . և Տէրը Սաւուղը Իսրայէլի վրայ թագաւոր ընելուն գղջաց :

ԳԼ . Ժ.Ջ

1 Ու Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Մինչև ե՞րբ Սաւուղին համար սուգ կ'ընես . որովհետև ես զանիկայ մերժեցի , որ Իսրայէլի վրայ չթագաւորէ . եղջիւրդ եղով լեցուր , ու եկուր քեզ Եսթէլհեմացի Յեսսէին խրկեմ . քանզի անոր որդւոցը մէկը ինծի թագաւոր ընտրեցի :
2 Ու Սամուէլ ըսաւ , Ինչպէս երթամ . թէ որ Սաւուղ լսէ , զիս կը մեռցընէ . և Տէրը ըսաւ , Հոդ մէկ երինջ մը առ , ու ըսէ թէ . Տէրոջը զոհ ընելու եկայ .
3 Ու Յեսսէն զոհին հրաւիրէ . ու քու ընելու բանդ ես քեզի կը հայտնեմ . և ինծի ըսածդ օծես ան մարդը՝ որ քեզի պիտի ըսեմ :
4 Ու Սամուէլ Տէրոջը ըսածը ըրաւ , ու Եթլէհեմ գնաց : Ու քաղաքին ծերերը դողալով զանիկայ դիմաւորելին , ու ըսին , Արդեօք խաղաղութեամբ եկար :
5 Ու անիկայ ըսաւ , Խաղաղութեամբ . Տէրոջը զոհ ընելու եկայ . սրբուեցէք՝ ու իմ հետս զոհի եկէք . և Յեսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ , և անոնք զոհի հրաւիրեց :
6 Ու երբոր անոնք եկան , Էղիաբը տեսնելով՝ ըսաւ , Արդ որ Տէրոջը օծեալը իր առջևն է :
7 Բայց Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Անոր երեսոյթին ու հասակին երկայնութեանը մի՛ նայիր , քանզի ես զանիկայ անարգեցի . որովհետև մարդուն նայելը չըլլար . քանզի մարդը երեսցածին կը նայի , բայց Տէրը սրտին կը նայի :
8 Ու Յեսսէ Աբինադաբը կանչեց , ու զանիկայ Սամուելին առջևէն անցուց . և Սամոթել ըսաւ , Տէրը ասիկայ ալ չընտրեց :
9 Ու Յեսսէ Սամման անցուց . և Սամոթել ըսաւ , Տէրը ասիկայ ալ չընտրեց :
10 Ու երբոր Յեսսէ Սամուելին առջևէն իր եօթը որդիները անցուց , Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ , Տէրըասոնցմէ ալ չընտրեց :
11 Ու Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ , Տղաքներդ ա՞յդչափ են : Ու անիկայ ըսաւ , Տակաւին պզտիկը մնաց , և ահա անիկայ ոչխարները կ'արածէ : Ու Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ , Մարդ խրկէ ու զանիկայ բերել տուր . քանզի մինչև որ անիկայ հոս չգայ , մենք սեղանի պիտի չնստինք :
12 Ուստի մարդ խրկեց , ու զանիկայ բերել տուաւ . և անիկայ կարմիր էր , ու աղուոր աչքեր ունէր , ու դէմքն ալ գեղեցիկ էր : Ան ատենը Տէրը ըսաւ , Ա-

ՀԻ. ԺԱ.

Եւ փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողովեցին պատերազմելու համար, ու Յուդայի Սոքովին մէջ ժողովուեցան. և Սոքովի ու Ազեկայի մէջ տեղը Փեսդոմմին բանակեցան։ Եւ Սաուղ ու Իսրայէլի մարդիկը ժողովուեցան, ու Էլայի հովիտին մէջ բանակեցան. և փղշտացւոց դէմ պատերազմ ընելու համար կարգաւ շարուեցան։ Եւ փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին, ու Իսրայէլացիք միւս կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին. ու հովիտը անոնց մէջն էր։ Եւ փղշտացւոց բանակէն Գողիաթ անունով՝ վէց կանգուն ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գէթացի մարդ մը ելաւ. Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ կար, ու հիւսուած զրահ մը հագեր էր. ու անոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը հինգ հազար սիկղ էր։ Եւ ոտքերուն վրայէն պղնձէ սուսապաններ, և ուսերը մէջ պղնձէ գեղարդ մը ունէր։ Անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր, ու նիզակին տէգը վէց հարիւր սիկղ երկաթէ էր. և անոր վահանը կրողը անոր առջևէն կ'երթար։ Անիկայ եւս կայնեցաւ, ու Իսրայէլի գունդերուն կանչելով՝ անոնց ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուք դէմ պատերազմ ընելու ելլեր էք, ու գունդերով շարուեր էք. Միթէ ես փղշտացի չե՞մ, ու դուք Սաուղին ծառաները չե՞ք. Ձեր մէջէն մարդ մը ընտրեցէք, որ իջնէ ինծի հետ դէմ։ Թէ որ կարող ըլլայ ինծի հետ ծեծկուելու, ու զիս մեռցնէ, ան ատենը մենք ձեզի ծառայ ըլլանք. բայց թէ որ ես յաղթեմ ու զանիկայ մեռցնեմ, ան ատենը դուք մեզի ծառայ ըլլաք ու մեզի ծառայութիւն ընէք։ Եւ ան փղշտացին ըսաւ, Ես այսօր Իսրայէլի գունդերը նախատեցի. ինծի մէկ մարդ մը տուէք, որ իրարու հետ ծեծկուինք։ Եւ երբոր Սաուղ ու բոլոր Իսրայէլ փղշտացիին ասս խօս-

լքը, ասիկայ օձէ, քանզի ասիկայ է։ Եւ Սամուէլ եղին եղջիւրը առաւ, ու զանիկայ իր եղբարցը մէջ օծեց. ու ան օրէն ետքը Տէրոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ. ու Սամուէլ ելաւ Ռամա գնաց։

Եւ Տէրոջը Հոգին Սաուղէն հեռացաւ. ու Տէրոջը կողմանէ չար ոգի մը անոր նեղութիւն կու տար։ Եւ Սաուղին ծառաները անոր ըսին, Ահա Աստուծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզի նեղութիւն կու տայ. Ձեր տէրը իր առջևը եղող ծառաներուն զրուցէ՝ որ աղէկ քնարահար մը փնտռեն, ու երբոր Աստուծոյ կողմանէ ան չար ոգին քու վրադ գայ, անիկայ իր ձեռքովը նուագը զարնէ, ու դուն հանգստանաս։ Եւ Սաուղ իր ծառաներուն ըսաւ, Իմա ինծի մէկ աղէկ քնարահար մը գտէք, ու զանիկայ ինծի բերէք։ Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա Բեթղէհեմացի Յեսսէին մէկ տղան տեսայ, որ քնար զարնելը գիտէ, ու անիկայ զօրաւոր, պատերազմող, ճարտասան, ու գեղեցիկ տեսքով կերիճ մըն է, և Տէրը անոր հետն է։ Եւ Սաուղ Յեսսէին պատգամաւորներ խրկեց ու ըսաւ, Ձոխ խարնէրուն քովը գտնուող տղադ Դաւիթը ինծի խրկէ։ Եւ Յեսսէ էշեր վրը հաց, տիկ մը գինի, ու այծերքէն ուլ մը առնելով՝ իշու վրայ բեռնաւորեց, ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին ձեռքովը Սաուղին խրկեց։ Եւ Դաւիթ Սաուղին եկաւ, ու անոր առջևը կայնեցաւ։ Եւ Սաուղ զանիկայ շատ սիրեց, ու Դաւիթն անոր կապարճակիրը եղաւ։

Եւ Սաուղ Յեսսէին խրկեց ըսելով, Դաւիթը թող իմ առջևս կայնի. քանզի անիկայ իմ աչքիս շնորհք գտաւ։ Եւ երբոր Աստուծմէ չար ոգին Սաուղին վրայ կու գար, Դաւիթ քնարը կ'առնէր, ու իր ձեռքովը կը զարնէր. և Սաուղ կը հանգստանար ու կը զուարճանար, և չար ոգին անոր վրայէն կ'երթար։

քերը լսեցին , զարհուրեցան ու
խիստ վախցան ։
12 Ու Դաւիթ Ադրաթացի այս-
ինքն Յուդայի Բեթլեհեմացի Յես-
սէ անունով մարդու մը որդի էր .
անիկայ ութը որդի ունէր , ու ա-
նիկայ Սաուղին օրերը մարդոց մէջ
13 ծեր մարդ կը սեպուէր ։ Ու Յես-
սէին իրեք մեծ որդիները իր հովն
եղելով՝ Սաուղին ետևէն պատե-
րազմի գացեր էին . և պատերազմի
գացող իրեք որդուոցը անունները՝
անդրանկանը Ղղիաբ , երկրորդինը
Աբինադաբ , և երրորդինը Սամմա
14 էր . Ու Դաւիթ անոր պիտի պըզ-
տիկն էր . և իրեք մեծերը Սաուղ
15 ետևէն գացին . Հայց Դաւիթ
Սաուղին քովէն երթալով՝ Բեթլե-
հէմ դարձեր էր , որ իր հօրը ոչ-
16 խարները արածէ ։ Ու ան Փղշտա-
ցին քառասուն օր առտու ու իրիկուն
կը մօտենար , ու ցանուց ինձմոր-
պոսրնեան հրաւիրելով կը կայնէր ։
17 Ու Յեսսէ իր որդուըն Դաւիթին
ըսաւ , Վկու եղբարցդ համար աս
մէկ արդու բոհրած ցորենը ու աս
տասը հացը առ , բանակը վազէ
18 եղբարցդ փոյթ ։ Ու աս տասը
գլուխ պանիրը անոնց հազարապե-
տին տար , ու նայէ որ եղբայրներդ
ողջ առողջ են , ու անոնցմէ նշան
19 առ ։ Ու Սաուղ ու անոնք ու
բոլոր Իսրայէլի մարդիկները Ելայի
հովիտին մէջը Փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ կ'ընէին ։
20 Ու Դաւիթ առաւօտուն կանուխ
ելաւ , ոչխարները պահապան հով-
ուին թողուց , ու ան բեռնէրը առաւ
գնաց , ինչպէս որ Յեսսէ իրեն
ապսպրեր էր . ու երբոր կառքերուն
տեղը հասաւ , զօրքերը կարգաւ կը
շարուէին , ու պատերազմի հա-
մար բարձր ձայնով կ'աղաղակէին .
21 Վկանզի Իսրայէլ ու Փղշտացիք
զօրք զօրքի դէմ դունդեր շարեր
22 էին ։ Ու Դաւիթ իր վրայէն ա-
մանները ձեռքը յանձնեց , և
դէպ ի գունդը վազեց , ու գնաց
իր եղբայրներուն ողջութիւնը հար-
23 ցուց ։ Ու երբոր անիկայ անոնց

հետ կը խօսէր , ահա ան փղշտա-
ցի ախոյեանը Գողիաթ անունով՝
որ Գէթէ էր , Փղշտացւոց
գունդերէն ելաւ , և ան առջի խօս-
քերուն պէս զրուցեց . ու Դաւիթ
լսեց ։ Ու Իսրայէլի բոլոր մար- 24
դիկները երբոր ան մարդը տեսան ,
անոր երեսէն փախան ու զարհու-
րեցան ։ Ու Իսրայէլի մարդիկնե- 25
րը ըսին , Չա՞ ելլող մարդը տեսաք ,
որ Իսրայէլը նախատելու կ'ելլէ .
ան որ զանիկայ մեռցընէ , թագա-
ւորը մեծ հարստութիւնով պիտի
հարստացընէ զանիկայ , ու իր աղ-
ջիկը անոր պիտի տայ , և անոր հօրը
տունը Իսրայէլի մէջ ազատ պիտի
ընէ ։ Ու Դաւիթ իր քովը եղող 26
մարդիկներուն հետ խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Ան Փղշտացին մեռցընող և
Իսրայէլէն նախատինքը վերցընող
մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանզի
ան անթլփատ Փղշտացին ո՞վ է՝ որ
կենդանի Աստուծոյն զօրքերը նա-
խատէ ։ Ու ժողովուրդը նոյն խօս- 27
քերը զրուցեց անոր ու ըսաւ , Ո՛չ-
նիկայ մեռցընող մարդուն այնպէս
պիտի ըլլայ ։ Ու անոր մեծ եղ- 28
բայրը Ղղիաբ երբոր լսեց անոր խո-
սիլը ան մարդիկներուն հետ , սաս-
տիկ բարկութեամբ Դաւիթին սըր-
դողեցաւ Ղղիաբ , ու ըսաւ , Ինչո՞ւ
ինչո՞ւ հոս եկար , և ան քիչ ոչ-
խարները անապատին մէջը որո՞ւն
ձգեցիր . ես քու հպարտութիւնդ
ու սրտիդ չարութիւնը գիտեմ .
անտարակոյս դուն պատերազմը տես-
նելու իջեր ես ։ Ու Դաւիթ ը- 29
սաւ , Հիմա ի՞նչ ըրի . աս խօսք
չէ՞ ։ Ու անոր քովէն մէկ ուրիշ 30
մարդու մը դարձաւ , և նոյն խօս-
քերը զրուցեց , ու ժողովուրդն ալ
առջի խօսքերուն պէս պատասխան
տուին անոր ։
Ու Դաւիթին ըսած խօսքերը լը- 31
սուեցան . ու երբոր Սաուղին առ-
ջևը պատմեցին , Սաուղ իր հովը
բերել տուաւ զանիկայ ։ Ու Դա- 32
ւիթ Սաուղին ըսաւ , Քոր պատ-
ճառաւ բնաւ մէկ մարդու մը սիր-
տը չկոտրի . քու ծառադ պիտի եր-
թայ , ու ան Փղշտացիին հետ ծեծ-

33 կուի : Եւ Աաւուղ Դաւիթին ը-
սաւ , Դուն չես կրնար ան փղշտա-
ցիին վրայ երթալ , ու անոր հետ
ծեծկուիլ , քանզի դուն մանուկ ես ,
ու անիկայ իր մանկութենէն ի վեր
34 պատերազմող մարդ մըն է : Եւ
Դաւիթ ըսաւ Աաւուղին , Ինծի
ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները
կ'արածէր , ու առիւծ կամ արջ կու
գար , և հօտերէն ոչխար կը տա-
35 նէր , Ես անոր ետևէն երթալով՝
զանիկայ կը զարնէի , ու անոր բեր-
նէն կ'ազատէի . ու երբոր անիկայ
իմ վրաս յարձակէր , զանիկայ մօ-
րուքէն կը բռնէի , կը զարնէի ու
36 կը մեռցընէի : Ինու ծառադ ա-
ռիւծ ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ .
ու ասոնց մէկուն պէս պիտի ըլլայ .
քանզի կենդանի Աստուծոյն զօրքե-
37 րը նախատեց : Եւ Դաւիթ ը-
սաւ , Առիւծին ու արջին ձեռքէն
զիս ազատող Տէրը ասոնց փղշտացիին
ձեռքէն ալ պիտի ազատէ : Եւ
Աաւուղ Դաւիթին ըսաւ , Գնա ,
38 ու Տէրը քու հետդ ըլլայ : Եւ
Աաւուղ իր հանդերձներէն Դաւի-
թին հագցուց , ու անոր դլուխը մէկ
պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ , ու անոր
39 զրահ ալ հագցուց : Եւ Դաւիթ
հանդերձներուն վրայէն Աաուղին
սուրը մէջքը կապեց , ու սկսաւ քա-
լել , քանզի սորված չէր . ու Դա-
ւիթ Աաւուղին ըսաւ , Ասոնցմով
չեմ կրնար քալել , քանզի սորված
չեմ . ուստի Դաւիթ զանոնք իր
վրայէն հանեց :
40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ , ու
հեղեղատէն իրեն համար հինգ հատ
գլուխաղ քար ընտրեց , ու զա-
նոնք իր հովուական ամանին՝ այս-
ինքն մախաղին մէջը դրաւ , ու
պարսը ձեռքը բռնելով՝ փղշտացիին
41 մօտեցաւ : Եւ փղշտացին ալ ե-
կաւ ու Դաւիթին մօտեցաւ . և
անոր վահանը վերցընող մարդը ա-
42 նոր առջևն էր : Եւ երբոր փղ-
շտացին նայեցաւ ու Դաւիթը
տեսաւ , զանիկայ արհամարհեց .
քանզի անիկայ կարմիր գունով ու
գեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր :
Եւ փղշտացին ըսաւ Դաւիթին ,
43 Մի թէ ես շո՞ւն եմ՝ որ իմ վրաս
ցուպով կու գաս . ու փղշտացին
իր աստուածներովը Դաւիթը նզո-
վեց : Եւ փղշտացին ըսաւ Դաւի-
44 թին , Ինծի եկուր , ու քու մար-
մինդ երկինքի թռչուններուն ու
դաշտի գազաններուն տամ : Եւ
45 Դաւիթ ըսաւ փղշտացիին , Դուն
ինծի սրով , նիզակով ու գեղար-
դով կու գաս . բայց ես զօրու-
թեանց Տէրոջը՝ քու նախատած
Իսրայէլի զօրքերուն Աստուծոյն ա-
նունովը քեզի կու գամ : Այսօր 46
Տէրը քեզ իմ ձեռքս պիտի մատ-
նէ . ու ես քեզ պիտի մեռցընեմ ,
ու վրայդ գլուխդ պիտի առնեմ .
և փղշտացւոց բանակին դիակունքը
այսօր երկինքի թռչուններուն ու
երկրի գազաններուն պիտի տամ .
որպէս զի բոլոր երկիրը գիտնայ որ
Իսրայէլի Դէմ Աստուած կայ . Եւ 47
աս բոլոր ժողովքը գիտնան որ Տէ-
րը սրով ու նիզակով չազատեր .
քանզի պատերազմը Տէրոջն է . ու
անիկայ ձեզ մեր ձեռքը պիտի մատ-
նէ : Եւ երբոր փղշտացին ելաւ , 48
ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ , Դա-
ւիթ ալ շուտով պատերազմի աս-
պարէզը վազեց փղշտացին դիմա-
ւորելու : Եւ Դաւիթ իր ձեռքը 49
իր մախաղին մէջը խոթեց , ու անկէ
քար մը առաւ , և ջանիյ պարսով
նետեց , ու փղշտացիին ճակատը
զարկաւ . և քարը անոր ճակատին
մէջը մտաւ . ու անիկայ երեսի վրայ
գետինը ինկաւ : Այսպէս Դաւիթ 50
պարսով ու քարով փղշտացիին
յաղթեց . և զարկաւ փղշտացին ,
ու մեռցուց զանիկայ . բայց Դա-
ւիթին ձեռքը սուր չկար : Եւ 51
Դաւիթ վազելով փղշտացիին վրան
կայնեցաւ . ու անոր սուրը առաւ ,
պատեանէն հանեց , ու զանիկայ
մեռցընելէն ետքը գլուխը անով
կտրեց : Եւ փղշտացիք իրենց զօ-
րաւոր մարդուն մեռնիլը տեսնելով՝
փախան : Իսն ատենը Իսրայէլի ու 52
Հուդայի մարդիկները ելան , և ա-
ղաղակներով մինչև Հովիսը ու մին-
չև Եկկարոնի դռները փղշտացինե-

րը հալածեցին . և Փղշտացւոց
մեռուածներըը Ասգարիմի ճամբուն
վրայ , ու մինչև Կէթ ու Եկրո-
53 նն հնկան : Ու Իսրայէլի որդի-
քը Փղշտացիներըը հալածելէն ետ
դարձան , ու անոնց բանակը կո-
54 ղոպտեցին : Ու Դաւիթ Փղշտա-
ցիին գլուխը առաւ , ու զանիկայ
Երուսաղէմ տարաւ . բայց անոր
զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ :
55 Ու երբոր Սաւուղ Դաւիթը
տեսաւ , որ Փղշտացիին դէմ ելլը
է , էր զօրավարին Աբեններին ըսաւ ,
Ա՛վ Աբեններ , աս պատանին ո-
րո՞ւն տղան է : Ու Աբեններ ը-
սաւ , Կենդանի է քու անձդ , ո՛վ
56 թագաւոր , որ չեմ գիտեր : Ու
թագաւորը ըսաւ , Հարցո՛ւր թէ
57 աս պատանին որո՞ւն տղան է : Ու
երբոր Դաւիթ Փղշտացին մեռցը-
նելէն ետ դարձաւ , Աբեններ ա-
ռաւ զանիկայ , ու Սաւուղին առ-
ջևը տարաւ . ու Փղշտացիին գլու-
58 խը անոր ձեռքն էր : Ու Սաւուղ
ըսաւ անոր , Որո՞ւն տղան ես դուն՝
պատանի : Ու Դաւիթ ըսաւ ,
քու ծառայիդ Յեսսէի Բեթղեհեմացի Հայ-
սէին տղան եմ :

Կ Ա · ԺԸ

1 Ու երբոր Սաւուղին հետ խօսելը
լմընցուց , Յովնաթանին սիրտը
Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ .
ու Յովնաթան իր անձին պէս սի-
2 րեց զանիկայ : Ու նոյն օրը Սա-
ւուղ զանիկայ առաւ , ու թող չը-
տուաւ որ իր հօրը տունը դառնայ :
3 Ու Յովնաթան Դաւիթին հետ
ուխտ րրաւ , քանզի իր անձին պէս
4 կը սիրէր զանիկայ : Ու Յովնա-
թան իր վրայի վերարկուն հանեց ,
և զանիկայ ու իր հանդերձները , մին-
չև իր սուրը , իր աղեղը ու իր գօտին
5 Դաւիթին տուաւ : Ու Դաւիթ
ամէն տեղ կ'երթար , ուր որ Սա-
ւուղ զանիկայ կը խրկէր . ու ի-
մաստութեամբ կը վարուէր . և
Սաւուղ զանիկայ պատերազմական
մարդիկներուն վրայ կեցուց , ու բո-
լոր ժողովուրդին ու Սաւուղին ծա-
ռաներուն ալ հաճոյ եղաւ :

6 Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին
մեռցընելէն կը դառնար , ու զրէ-
րը կու գային , Իսրայէլի բոլոր քա-
ղաքներէն կնիկները երգելով ու
պար բռնելով , թմբուկներով ,
ուրախութեամբ ու ծնծղաներով
Սաւուղ թագաւորը դիմաւորելու
եկան : Ու պար բռնող կնիկները 7
պատասխան տալով կ'երգէին ու
կ'ըսէին , Սաւուղ իր հազարաւոր-
ները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւ-
րաւորները : Ու Սաւուղ խիստ 8
բարկացաւ , ու աս խօսքին համար
դժուարացաւ , ու ըսաւ , Ինծի բա-
ւորները Դաւիթին տուին , ու հա-
զարաւորները ինծի տուին . ու հի-
մա թագաւորութենէ ուրիշ ի՞նչ
պակաս ունայ անոր : Ու ան օրէն 9
յետոյ անոր Սաւուղ ծուռ աչքով կը
նայէր Դաւիթին :

Ու հետևեալ օրը Սաւուղին վրայ 10
Աստուծմէ չար ոգի եկաւ , ու տա-
նը մէջ մարգարէութիւն ըրաւ . և
Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս իր
ձեռքովը փող կը զարնէր . ու Սա-
ւուղին ձեռքը նիզակ կար : Ու 11
Սաւուղ նիզակը նետեց՝ ըսելով ,
Դաւիթը պատին վրայ պիտի գա-
մեմ . բայց Դաւիթ անոր երեսէն
երկու անգամ մէկդի քաշուեցաւ :
Ետոյ Սաւուղ Դաւիթին երեսէն 12
կը վախնար . քանզի Տէրը անոր
հետն էր , բայց Սաւուղէն հեռացեր
էր : Ու Սաւուղ զանիկայ իր քո- 13
վէն հեռացուց , ու զանիկայ հազա-
րապետ ըրաւ . ու անիկայ ժողո-
վուրդին առջևը կ'ելլէր կը մտնէր :
Ու Դաւիթ իր ամէն ճամբաներուն 14
մէջ իմաստութեամբ կը վարուէր .
ու Տէրը անոր հետն էր : Ու Սա- 15
ւուղ անոր այնքան իմաստութեամբ
վարուիլը տեսնելով , անոր երեսէն
կը վախնար : Ու բոլոր Իսրայէլ 16
և Յուդա Դաւիթը կը սիրէին ,
քանզի անոնց առջևը անիկայ կ'ել-
լէր կը մտնէր :

Ու Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ , 17
Ահա իմ մեծ աղջիկս Մերովը քե-
զի կնիկ պիտի տամ . միայն թէ
դուն ինծի զօրաւոր մէկ մը եղիր ,
ու Տէրոջը պատերազմները պատե-

բազմէ . քանզի Սաուղ ըսաւ ,
Ինոր վրայ իմ ձեռքս չըլլայ , այլ
փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ըլլայ :
18 Ու Դաւիթ Սաուղին ըսաւ , Ես
ճվ եմ , ու իմ կեանքս ինչ իմ հօրս
ազգատոհմը Իսրայէլի մէջ ի՞նչ է
19 որ թագաւորին փեսայ ըլլամ : Ու
Սաուղին աղջիկը Մերովը Դաւի-
թին տրուելու առնէր՝ Մաուղացի
Ադրիէլին տրուեցաւ :
20 Ու Սաուղին Մեղքող աղջիկը
կը սիրէր Դաւիթը . ու երբոր Սա-
ուղին իմացուցին , ասոր բանը անոր
21 աչքերուն հաճոյ երեցաւ : Ու Սա-
ուղ ըսաւ , Ես զանիկայ անոր
տամ՝ որ անոր որոգայթ ըլլայ , ու
փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ըլլայ :
Ուստի Սաուղ Դաւիթին ըսաւ ,
Ընծի այսօր երկրորդ փեսայ եղիր :
22 Ու Սաուղ իր ծառաներուն հրա-
մայեց , որ Դաւիթին հետ ծածկա-
բար խօսին , ու ըսեն , Ընդ թա-
գաւորը քեզի հաճեր է , ու անոր
բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն .
ուստի հիմա թագաւորին փեսայ ե-
23 ղիր : Ու Սաուղին ծառաները
ասոնք խօսքերը Դաւիթին ականջնե-
րուն զըուցեցին . ու Դաւիթ ըսաւ ,
Թագաւորի փեսայ ըլլալը ձեր աչ-
քին պզտիկ բան կ'երեւնայ . քանզի
ես աղքատ ու աննշան մարդ մըն
24 եմ : Ու Սաուղին ծառաները ա-
նոր իմացուցին ու ըսին , Դաւիթ
25 այսպէս խօսեցաւ : Ու Սաուղ
ըսաւ , Դաւիթին այսպէս ըսէք .
Թագաւորը ոեւէ օժիտ չուզեր ,
բայց միայն փղշտացւոց հարիւր
անթլփատութիւնը , որպէս զի թա-
գաւորին թշնամիներէն վրէժ առ-
նուի . (ու Սաուղ կը խորհէր
Դաւիթը փղշտացւոց ձեռքը մատ-
26 նել :) Ու երբոր անոր ծառաները
ասոնք խօսքերը Դաւիթին իմացուցին ,
ասոր բանը Դաւիթին աչքերուն ա-
ղէկ երեցաւ որ թագաւորին փեսայ
ըլլայ : Ուստի օրերը լմննալէն
27 առաջ՝ Դաւիթ ելաւ , ու իր մար-
դիկներովը գնաց , և փղշտացիներ-
էն երկու հարիւր մարդ մեռցուց .
ու Դաւիթ անոնց անթլփատու-
թիւնները բերաւ , ու զանոնք լման
թագաւորին տուին , որ թագաւո-
րին փեսայ ըլլայ : Ու Սաուղ իր
Մեղքող աղջիկը կնիկ տուաւ ա-
նոր : Ու Սաուղ երբոր տեսաւ 28
ու հասկըցաւ որ Տէրը Դաւիթին
հետն է , ու Սաուղին Մեղքող
աղջիկը զանիկայ կը սիրէ , Սա- 29
ուղ՝ ալ աւելի վախցաւ Դաւի-
թէն . և Սաուղ շարունակ Դա-
ւիթին թշնամութիւն կ'ընէր : Ու 30
փղշտացւոց իշխանները ելան , և ա-
նոնց ելլելէն ետքը՝ Դաւիթ Սա-
ուղին ամէն ծառաներէն աւելի ի-
մաստութեամբ կը վարուէր . ու ա-
նոր անունը շատ հռչակաւոր եղաւ :

ԻԹ . ԺԹ

Ու Սաուղ իր որդւոյն Յովնա- 1
թանին ու իր ամէն ծառանե-
րուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռցընեն :
Բայց Սաուղին որդին Յովնաթա- 2
նը Դաւիթը շատ կը սիրէր . ու
Յովնաթան Դաւիթին իմացուց ու
ըսաւ , Իմ հայրս Սաուղ քեզ
մեռցընել կ'ուզէ . ուրեմն հիմա
մինչև առաւօտ զգոյշ կենաս , ու մէկ
ծածուկ տեղ մը նստէ ու պահուէ .
Ու ես ելլեմ , և քու նստած արտիդ 3
մէջը հօրս քովը կայնիմ , ու քեզի
համար իմ հօրս հետ խօսիմ , և
ինչ որ իմանամ , քեզի պատմեմ :
Ու Յովնաթան Դաւիթին վրայով 4
աղէկ խօսէր ըզուցեց իր հօրը Սա-
ուղին , և անոր ըսաւ , Ի՛վ թա-
գաւոր՝ քու ծառայիդ Դաւիթին դէմ
մեղք մի՛ գործեր . քանզի անիկայ
քեզի դէմ մեղք մը չըրաւ , ու անոր
գործքերը քեզի շատ աղէկ են :
Ինչու որ իր հոգին ձեռքին մէջը 5
դրաւ , ու փղշտացին զարկաւ . և
Տէրը բոլոր Իսրայէլին մէկ մեծ
փրկութիւն մը շնորհեց . դուն տե-
սար և ուրախացար . և ինչո՞ւ հա-
մար Դաւիթը առանց պատճառի
մեռցընելով՝ անմեղ արիւնի մեղք
պիտի մնանես : Ու Սաուղ Յով- 6
նաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ . ու
Սաուղ երդում ըրաւ՝ ըսելով ,
Տէրը կենդանի է որ անիկայ պիտի
չմեռցուի : Ու Յովնաթան Դա- 7
ւիթը կանչեց . ու Յովնաթան ա-

բոլորը խօսքերը անոր պատմեց . և
Յովնաթանն Դաւիթը Սաուղին
տարաւ , ու անիկայ առջևին պէս
անոր առջևը կը կայներ :
8 Նէ Նորէն պատերազմ եղաւ . ու
Դաւիթ ելաւ փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ ըրաւ , ու անոնց մէջը մէկ
մեծ կոտորած մը ըրաւ . և անոնք
9 անոր առջևէն փախան : Ու Սա-
ուղին վրայ Տէրոջմէ չար ոգի ե-
կաւ . և անիկայ իր տունը կը նըս-
տէր , ու նիզակը իր ձեռքն էր .
Դաւիթն ալ իր ձեռքովը նուագա-
10 րանը կը զարնէր : Նէ Սաուղ
ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զար-
նէ , ու պատին վրայ ֆոդ . բայց
անիկայ Սաուղին երեսէն մէկդի
քաշուեցաւ , և Սաուղ նիզակը
պատին զարկաւ . ու Դաւիթ փա-
խաւ , և ան գիշերը ազատեցաւ :
11 Ղայց Սաուղ Դաւիթին տունը
մարդիկներ խրկեց , որ զանիկայ
պաշարեն , ու առաւօտուն մեռցը-
նեն : Սակայն Դաւիթին կնիկը
Միղքող անոր իմացուց ու ըսաւ ,
Թէ որ ասօ գիշեր քու անձդ չապրե-
ցընես , վաղը քեզ պիտի մեռ-
12 ցընեն : Ուստի Միղքող Դաւի-
թը պատուհանէն վար իջեցուց . և
անիկայ գնաց՝ փախաւ ու ազա-
13 տեցաւ : Ու Միղքող մէկ արձան
մը առաւ , և զանիկայ անկողինին
մէջը դրաւ , ու անոր գլխուն տակը
այծի մազէ բարձ մը դրաւ , և զա-
14 նիկայ ծածկոցով մը ծածկեց : Ու
երբոր Սաուղ մարդիկներ խրկեց
Դաւիթը բռնելու համար , անիկայ
15 ըսաւ , Հիւանդ է : Նէ Սաուղ
նորէն մարդիկներ խրկեց Դաւիթը
տեսնելու համար , ու ըսաւ , Օ՛ա-
նիկայ անկողինովը ինծի բերէք , որ
16 մեռցընեմ : Ուստի ան մարդիկ-
ները եկան . և ահա անկողինին
մէջը մէկ արձան մը կար , ու գըլ-
խուն տակը այծի մազէ բարձ մը :
17 Նէ Սաուղ Միղքողին ըսաւ ,
Օ՛րս ինչո՞ւ համար այսպէս խաբե-
ցիր , ու իմ թշնամիս թող տուիր ,
ու ազատեցաւ : Ու Միղքող Սա-
ուղին ըսաւ , Անիկայ ինծի ըսաւ ,
Ձգէ՛ զիս որ երթամ , ին-
չո՞ւ մեռցընեմ քեզ :
18 Այսպէս փախաւ Դաւիթ ու ա-
զատեցաւ , և Ռամա գնաց Սա-
մուէլին քովը , ու անոր պատմեց
ան ամէնը որ Սաուղ ըրեր էր ի-
րեն : Նորը անիկայ Սամուէլին
հետ գնաց , ու Նայաթի մէջ բը-
նակեցան : Նէ Սաուղին խնացու-
19 ցին ու ըսին , Ահա Դաւիթ Ռա-
մայի Նայաթին մէջ է : Ան ա-
20 տենը Սաուղ մարդիկներ խրկեց
որ Դաւիթը բռնեն , ու անոնք
մարգարէութիւն ընող մարգարէնե-
րուն ժողովքը՝ և անոնց վրայ կեցող
Սամուէլը երբոր տեսան , Աստուծոյ
Հոգին Սաուղին խրկած մարդիկ-
ներուն վրայ եկաւ , ու անոնք ալ
մարգարէութիւն ըրին : Ու երբոր
21 Սաուղին իմացուցին , ուրիշ մար-
դիկներ խրկեց , և անոնք ալ մար-
գարէութիւն ըրին : Ու Սաուղ
նորէն երրորդ անգամ մարդիկներ
խրկեց , և անոնք ալ մարգարէու-
թիւն ըրին : Ան ատենը ինքն ալ
22 Ռամա գնաց , ու մինչև Սոկքովի
մեծ ջրհորը գալով , հարցուց ու ը-
սաւ , Սամուէլ ու Դաւիթ ո՞ւր
են : Նէ մարդուն մէկը ըսաւ , Ահա
անոնք Ռամայի Նայաթն են : Ուս-
23 տի Ռամայի Նայաթը գնաց . և
անոր վրայ ալ Աստուծոյ Հոգին ե-
կաւ , ու մինչև Ռամայի Նայաթը
հասնիլը ճամբան երթալով մար-
գարէութիւն կ՛ընէր : Նէ անիկայ
24 ալ իր լաթերը հանեց , ու Սա-
մուէլին առջևը անիկայ ալ մարգա-
րէութիւն կ՛ընէր . և ան բոլոր օրը
ու բոլոր գիշերը մերկ ինկաւ Ես-
սէ՛ն . անոր համար կ՛ըսեն Թէ Սա-
ուղն ալ մարգարէներուն մէկն է :

ԿԱՊ . Ի

1 Նէ Դաւիթ Ռամայի Նայաթէն
փախաւ , ու գնաց Յովնաթա-
նին առջևը ըսաւ , Նէ ի՞նչ ըրիր
եմ , յանցանքս ի՞նչ է , ու ի՞նչ
մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջևը ,
որ անիկայ զիս մեռցընել կ՛ուզէ :
2 Նէ Յովնաթան ըսաւ անոր , Ինծի
լեցի , գուն պիտի չմեռնիս . ահա
իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը

չըներ առանց ինծի յայտնելու . ու
իմ հայրս ինչու համար ատ բանը
ինծմէ պիտի պահէ . ատանկ բան
3 չկայ : Ու Դաւիթ երդում ալ
ըրաւ ու ըսաւ , Ու հայրդ աղէկ
գիտէ որ ես քու առջեդ շնորհք գը-
տեր եմ . անոր համար կ'ըսէ թէ
Յովնաթան ատ բանը չգիտնայ ,
չըլլայ որ վշտանայ . բայց կենդանի
է Տէր , ու կենդանի է քու անձդ ,
որ իմ ու մահուան մէջտեղը միայն
4 մէկ քայլ մը մնացեր է : Ու Յովնա-
թան ըսաւ Դաւիթին , Որտիդ
ուզած բանը ինծի ըսէ , ու ես քեզի
5 ընեմ : Ու Դաւիթ ըսաւ Յով-
նաթանին , Ահա վաղը ամսագլուխ
է , ու պէտք է որ ես թագաւորին
հետ կերակուր ուտելու համար ե-
ղած նստիմ . սակայն զիս թող
տուր , որ մինչև երրորդ օրուան ի-
րիկունը դաշտին մէջը պահուիմ .
6 թէ որ քու հայրդ զիս փնտռելու
ըլլայ , ըսես որ Դաւիթ ինծի շատ
ազաչեց որ արտորնօք իր քաղաքը
Ներթլեհէմ երթայ . քանզի հոն իր
բոլոր ազգատոհմին տարեկան զոհը
7 կ'ըլլայ : Թէ որ այսպէս ըսէ Ա-
ղէկ , քու ծառայիդ խաղաղութիւն
է . բայց թէ որ խիստ բարկանայ ,
գիտցիր որ անիկայ որոշեր է ինծի
8 չարութիւն ընելու : Ու ծառայիդ
ողորմութիւն ըրէ . քանզի դուն
քու ծառայիդ հետ Տէրոջը ուխտով
ուխտ ըրիր . ու թէ որ իմ վրաս
մէկ յանցանք մը կայ , դուն մեռ-
ցուր զիս . ինչու համար զիս քու
9 հօրդ տանիս : Ու Յովնաթան
ըսաւ , Քիչ լեցի , որ ես ատոր
գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ : Ու Դաւիթ ը-
սաւ Յովնաթանին , Ո՞տպա թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ պա-
տասխան տայ , ինծի ո՞վ պիտի ի-
11 մացընէ : Ու Յովնաթան ըսաւ
Դաւիթին , Ելլուր դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան :
12 Ու Յովնաթան ըսաւ Դաւիթին ,
Ա՛յ Է Իսրայէլին Տէր Ա-
տուածը . թէ որ վաղը ատ ատենս
կամ մէկալ օր իմ հայրս քննելով
տեսնեմ թէ Դաւիթին համար ա-
ղէկութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
հրդ չխրկեմ ու քեզի չյայտնեմ ,
Տէրը Յովնաթանին այսպէս ու 13
ասկէ աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , ջնիէ ալ քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Տէրը
քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
հօրս հետն էր : Ու ո՛չ միայն իմ 14
կենդանութեանս ատենը դուն ինծի
Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ ես
չմեռնիմ , Այլ ատենով քու ողորմու- 15
թիւնդ իմ տունէս յաւիտեան չը-
կտրես , ո՛չ ալ ան ատենը՝ երբոր
Տէրը Դաւիթին բոլոր թշնամինե-
րը երկրիս վրայէն վերցընէ : Ու 16
Յովնաթան Դաւիթին տանը հետ
դաշնակցութիւն ըրաւ , ու ըսաւ ,
Տէրը Դաւիթին թշնամիներէն վը-
րէժ առնէ : Ու Յովնաթան Դա- 17
ւիթին նորէն երդում ընել տուաւ՝
զանիկայ սիրելուն համար . քանզի
զանիկայ իր անձին պէս կը սիրէր :
Ու Յովնաթան անոր ըսաւ , Վաղը 18
ամսագլուխ է , ու դուն պիտի փընտ-
ռուիս , քանզի քու տեղդ պարապ
պիտի մնայ : Ու երրորդ օրը շու- 19
տով իջնես , և գաս այն տեղը՝ ուր
որ գործին օրը պահուեցար , ու
Եզէլի քարին քովը նստիս : Ու 20
ես անոր քովը՝ նշանի մը նետելու
պէս՝ իրեք նետ պիտի նետեմ : Ու 21
ահա մանչը պիտի խրկեմ՝ ըսելով ,
Գնա նետերը գտիր . ու թէ որ
մանչուն ըսեմ , Ահա նետերը քեզ-
մէ ասդին են , զանոնք առ . ան ա-
տենը գաս . քանզի քեզի խաղա-
ղութիւն է , և Տէրը կենդանի է որ
բան մը չկայ . Բայց թէ որ ման- 22
չուն այսպէս ըսեմ , Ահա նետերը
քեզմէ անդին է . ան ատենը եր-
թաս , քանզի Տէրը քեզ կը խրկէ :
Ու ատ խօսքիս համար որ ես ու 23
դուն խօսեցանք ահա Տէրը իմ ու
քու մէջ յաւիտեան վկայ ըլայ :
Ուստի Դաւիթ դաշտին մէջը 24
պահուեցաւ . և ամսագլուխը հաս-
նելով՝ թագաւորը կերակուր ուտե-
լու համար սեղան նստաւ : Ու թա- 25

գաւորը իր սովորութեանը պէս իր
աթոռը՝ պատին կոթընած աթոռը
նստաւ . ու Յովնաթան ոտք ելաւ ,
և Աւեւուղին քովը Աբենները նըս-
տաւ , ու Դաւիթին տեղը պարապ
26 մնաց : Ու Աւեւուղ ան օրը բան
մը չխօսեցաւ , քանզի ըսաւ , Ինոր
բան մը պատահեր է . անիկայ մա-
քուր չէ , անտարակոյս մաքուր պի-
27 տի չըլլայ : Ու հետևեալ օրը՝ ամ-
սուն երկրորդ օրն ալ Դաւիթին
տեղը պարապ էր . ուստի Աւեւուղ
իր որդւոյն Յովնաթանին ըսաւ ,
Յեսսէին որդին ինչո՞ւ համար երէկ
28 ու այսօր սեղանը չեկաւ : Ու Յով-
նաթան Աւեւուղին պատասխան
տուաւ , Դաւիթ ինծի շատ աղա-
29 չեց որ Ներեցէմ երթայ , Ու ը-
սաւ , Հնորհք ըրէ , զիս խրկէ ,
քանզի ան քաղաքին մէջ մեր ազ-
գատոհմը զոհ կ'ընէ . ու իմ եղ-
բայրս ինծի պատուիրած է . և թէ
որ քու աչքերուդ առջևը շնորհք
գտեր եմ , կ'աղաչեմ՝ գիս թող
տուր որ երթամ , ու եղբայրներս
տեսնեմ . ասոր պատճառաւ թագա-
30 ւորին սեղանը չեկաւ : Ու Աա-
ւուղին բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Յովնաթանին դէմ , ու անոր ը-
սաւ , Ո՛վ ապստամբ ու չար զա-
ւակ . ես չիմ գիտեր որ դուն
Յեսսէին որդին ընտրեցիր քեզ ու
մայրդ խայտառակելու համար .
31 Վանզի քանի որ Յեսսէին որդին
երկրիս վրայ ողջ է , դուն պիտի
չհաստատուիս , ո՛չ ալ քու թա-
գաւորութիւնդ . ուստի հիմա՛ դէպ
խրկէ , ու զանիկայ ինծի բեր ,
քանզի անիկայ մահու արժանի է :
32 Ու Յովնաթան իր հօրը Աւեւուղին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ին-
չո՞ւ համար պիտի մեռցուի , անիկայ
33 ի՞նչ ըրաւ : Ու Աւեւուղ նիզակը
նետեց անոր , որ զանիկայ զարնէ .
ան ատենը Յովնաթան իմացաւ որ
իր հայրը որոշեր է Դաւիթը մեռ-
34 ցընել : Ու Յովնաթան սաստիկ
բարկութեամբ սեղանէն ելաւ , ու
ամսուն երկրորդ օրը կերակուր չկե-
բաւ . քանզի Դաւիթին համար
սիրտը կոտրեցաւ , որովհետև իր
հայրը զանիկայ անարգեց :

35 Ու Յովնաթան առաւօտուն դաշ-
տը ելաւ , ինչպէս որ Դաւիթին
հետ ժամնակ որոշեր էր , ու իր
հետը պզտիկ մանչ մը կար : Ու
36 իր մանչուն ըսաւ , Վազէ , ու ան
իմ նետելու նետերս գտիր . ու
մանչուն վազած ատենը՝ անիկայ նե-
տը անկէ անդին նետեց :
37 Ու երբ-
որ մանչը Յովնաթանին նետած նե-
տին տեղը գնաց , Յովնաթան ման-
չուն ետևէն կանչելով ըսաւ , Չէ՞
նետը քեզմէ անդին է : Ու Յով-
38 նաթան մանչուն ետևէն կանչեց ,
Շո՛ւտ ըրէ , արագցիր մի՛ կենար :
Ու Յովնաթանին մանչը նետերը
ժողվեց , իր տիրոջը եկաւ : Բայց
39 մանչը բան մը չէր գիտեր . ան բա-
նը միայն Յովնաթանը ու Դաւի-
թը գիտէին :
40 Ու Յովնաթան իր
գործիքները իր մանչուն տուաւ , ու
անոր ըսաւ , Գնա՛ քաղաքը տար :
41 Ու մանչը դացածին պէս՝ Դաւիթ
հարաւային կողմէն ելաւ , ու երեսի
վրայ գետինը խնկաւ , ու իրիք ան-
գամ երկրպագութիւն ըրաւ . և
մէկզմէկ համբուրեցին , ու իրարու
վրայ լացին , մինչև որ Դաւիթ
չափէ դուրս լացաւ :
42 Ու Յովնա-
թան Դաւիթին ըսաւ , Գնա՛ խա-
ղաղութեամբ , ինչպէս որ երկուքս
նիս ալ Տէրոջը անունովը երդում
ըրինք ու ըսինք , Տէրը իմ ու քու
մէջ և իմ սերունդիս ու քու սե-
րունդիդ մէջը վայ ըլլայ մինչև յա-
ւիտեան : Ու Դաւիթ ելաւ գնաց .
43 Յովնաթան ալ քաղաքը մտաւ :

ԻԱ . ԻԸ

1 Ու Դաւիթ Նոբ գնաց Աբիմելէք
քահանային . և Աբիմելէք զար-
հուրելով Դաւիթը դիմաւորեց , ու
անոր ըսաւ , Ինչո՞ւ համար մինակ
2 ես , ու հետդ մարդ չկայ : Ու
Դաւիթ Աբիմելէք քահանային ը-
սաւ , Թագաւորը ինծի բան մը
հրամայեց , ու ինծի ըսաւ , Մարդ
մը չգիտնայ ան բանը՝ որուն հա-
մար որ քեզ կը խրկեմ , ու ինչ որ քե-
զի հրամայեցի . ու ես մանչերուն
3 մէկմէկ տեղ որոշեր եմ : Հիմա

ի՞նչ կայ ձեռքիդ տակը՝ ինծի հինգ հատ տուր , կամ ինչ որ կը գըտ-
4 նուի : Եւ քահանան Դաւիթին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ձեռքիս տակը հասարակ հաց չկայ , միայն սուրբ հաց կայ . թէ որ մանչերը գոնէ կնիկներէ զգուշացած են՝
5 ընդ ոտիկն : Եւ Դաւիթ քահանային պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Իրաւցընէ կնիկները մեզմէ հեռու են իմ ձամբայ ելած օրէս , այսինքն երէկուընէ ու միկալ օրուընէ . և մանչերուն ամանները մաքուր են . և ասկէ աւել հասարակ հաց կրնայ սեպուիլ , մանաւանդ որ այսօր ամաններուն մէջը ուրիշ հաց կը սըր-
6 բագործուի : Ուստի քահանան սուրբ հացը տուաւ անոր . քանզի հոն ուրիշ հաց չկար , բայց միայն առաջաւորութեան հացը , որ Տէրոջը առջևէն կը վերցուէր , ու վերցուած օրը տաք հաց կը դրուէր :
7 Եւ ան օրը Սաուղին ծառաներէն մէկը հոն Տէրոջը առջևը արգիլուած էր , ու անոր անունը Դոէմեցի Դոովմ էր . անիկայ Սաուղին հովիւներուն գլուխն էր :
8 Եւ Դաւիթ Աքիմելէքին ըսաւ , Այս տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ . քանզի թագաւորին գործը ստիպողական ըլլալուն համար իմ սուրս ու զէնքերս հետս չառի :
9 Եւ քահանան ըսաւ , Ահա Փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկայ Էլայի հովիտին մէջը մեռուցիր , անիկայ եփուտին ետևը լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ . թէ որ կ'ուզես զանիկայ առնել , առ . քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ . ու Դաւիթ ըսաւ , Անոր նմանը չկայ . զանիկայ ինծի տուր :
10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ , ու Սաուղին երեսէն փախաւ , և Գէ-
11 թի Ընդուս թագաւորին գնաց : Ու Ընդուսին ծառաները անոր ըսին , Երկրին թագաւորը Դաւիթ ասիկայ չէ՞ . ասոր համար չէ՞ր որ պար բռնողները պատասխան տալով կ'երգէին ու կ'ըսէին , Սաուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դա-
12 ւիթ իր բիւրաւորները : Եւ Դաւիթ այս խօսքերը իր սրտին մէջը դրաւ , ու Գէթի թագաւորին Ընդուսին երեսէն շատ վախցաւ :
13 Եւ անոնց առջևը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը գինիքը խնդ ձևացուց . դռներուն փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր , ու լորձունքները մօրուքին վրայ կը վազցընէր :
14 Եւ Ընդուս իր ծառաներուն ըսաւ , Ահա ասիկայ մարդուն խնդ ըլլալը տեսաք . զանիկայ ինչո՞ւ համար ինծի բերիք :
15 Միթէ ես խնդերու կարո՞տ եմ , որ ասիկայ իմ առջևս բերիք խնդութիւն ընելու համար . ասիկայ իմ տո՞ւնս մտնէ :

ԳԼ . ԻՆ

1 Եւ Դաւիթ անկէ գնաց , ու ողջ առողջ Ադողոմի քարայրը հասաւ . ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին , ու հոն անոր իջան :
2 Եւ բոլոր նեղութեան մէջ եղող՝ պարտք ունեցող ու սիրտը վիրաւորուած մարդիկները անոր քովը ժողովուեցան , և անիկայ անոնց վրայ գլխաւորեց եղաւ . ու անոր քովը չորս հարիւրի չափ մարդ եղան :
3 Եւ Դաւիթ անկէ Մովաբի Մասփան գնաց , ու Մովաբի թագաւորին ըսաւ , Ա՛ղաչեմ , իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը կենան , մինչև որ գիտնամ թէ Աստուած ինծի ինչ պիտի ընէ :
4 Եւ զանոնք Մովաբի թագաւորին առջևը բերել տուաւ . և անոնք անոր քովը կենային , որչափ ժամանակ որ Դաւիթ բերդին մէջը կեցաւ :
5 Եւ Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ , Բերդին մէջը մի նստիր . ելիր Հրէաստանի երկիրը գնա : Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ :
6 Եւ Սաուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկները գըտնուեր են . ու Սաուղ Գաբաայի մէջ Ռամայի ծառին տակը նստեր էր , ու նիզակը իր ձեռքն էր , և իր առին ծառաներն ալ իր բոլորտիքը կայներ էին :
7 Ու Սաուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ , Ա՛լ

որդիք Լենիամինի՝ մորիկ երեք. Մինչ Հեսեի որդին ամէնքնուազ՝ ալ արուեր ու այդ[ի]ն[ք]ր պիտի տայ, ամէնքին[ի] ալ հազարապետե[ր]ը ու 8 հարիւրապետն[ե]ր պիտի ըլլի, Որ ամէնքդ ինձի դէմ միաբաներ էք. ու Հեսեի որդուդմէ իմ որդուդս հետ ըրած դաշնակցութիւնը իմ ականջս ըսող մը չկայ. և ձեր մէջը մարդ մը չկայ որ ինձի համար ցաւի, ու ինձի յայտնէ թէ իմ որդիս իմ ծառաս ինձի դէմ ոտք հանեց, որ դարանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ [ի]մ[ա]ց այսօր կ[ը] տ[ե]ս[նե]ս։

9 Իւ Սաուղին ծառաներուն վրայակայուն Դոովմայեցի Դոովէկ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Հեսեի որդին տեսայ, որ Նոբ եկաւ Աքիտովբի որդուդմէն Աքիմելեքին. 10 Ու անիկայ անոր համար Տէրոջը հարցուց, ու անոր պաշար տուաւ, և անոր փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ։

11 Ան ատենը թագաւորը խրկեց, ու Աքիտովբի որդին Աքիմելեք քահանան, ու անոր հօրը բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քահանաները կանչեց. ու ամէնքն ալ թա-12 գաւորին եկան։ Իւ Սաուղ ըսաւ, Ա՛վ որդի Աքիտովբայ՝ մորիկ երե՛ք. ու անիկայ ըսաւ, Ահա հոս 13 եմ՝ տէ՛ր իմ։ Իւ Սաուղ անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ու Հեսեի որդին ինձի դէմ միաբանեցաք, ու դուն անոր հաց ու սուր տուիր, և անոր համար Աստուծոյ հարցուցիր, որ անիկայ ելլէ ինձի դարանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ այսօր 14 կ՚երևնայ։ Իւ Աքիմելեք պատասխան տուաւ թագաւորին ու ըսաւ, Ո՞ւր բոլոր ծառաներուդ մէջը այ հաւատարիմ է Դաւիթին պէս, որ թագաւորի փեսայ, քու առեանդիդ վերակացուն, ու քու տանդ մէջ 15 պատուաւոր է։ Միթէ այսօր սկսայ անոր համար Աստուծոյ հարցընելու. քա՛ւ լեցի. թագաւորը իր ծառային վրայ, ո՛ւ իմ հօրս բոլոր տանը վրայ ասոնց բան մը չգիտե. Քանզի քու ծառադ ասոնց բոլորը բանէն պզտիկ կամ մեծ բան մը չէր գիտեր։ Իւ թագաւորը ըսաւ, 16 Ա՛վ Աքիմելեք՝ անպատճառ պիտի մեռնիս, թէ դուն և թէ քու հօրդ բոլոր տունը։ Ու թագաւորը իր 17 քովը կայնող սուրհանդակներուն ըսաւ, Դարձէ՛ք՝ Տէրոջը քահանաները մեռցուցէ՛ք. քանզի անոնց ձեռքն ալ Դաւիթին հետ է, և որովհետև անոր փախչիլը գիտնալով՝ ինձի չյայտնեցին. բայց թագաւորին ծառաները չուզեցին իրենց ձեռքը երկընցընել՝ Տէրոջը քահանաները զարնելու։ Իւ թագաւորը 18 Դոովէկին ըսաւ, Դո՛ւն դարձիր, ու քահանաները զարկ։ Ու Իւ դոովմայեցի Դոովէկ դարձաւ, և քահանաները զարկաւ, ու ան օրը ութսունհինգ մարդ մեռցուց, որ քթանէ եփուած կը հագնէին։ Իւ քահանաներուն Նոբ 19 քաղաքը սուրի բերնէ անցուց. երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը, տղայէն մինչև կաթնակեր մանուկը, ու մինչև արջառը, էշը ու ոչխարը սուրի բերնէ անցուց։

Իւ Աքիտովբեան Աքիմելեքին 20 մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիաթար էր, ազատեցաւ, ու փախաւ Դաւիթին եւեէն ետևը։ Իւ Աբիաթար Դաւիթին պատմեց թէ 21 Սաուղ Տէրոջը քահանաները մեռցուց։ Իւ Դաւիթ Աբիաթարին 22 ըսաւ, Ես ան օրը գիտէի որ Իդոովմայեցի Դոովէկ հոն գտնուելով՝ անշուշտ Սաուղին պիտի պատմէ. քու հօրդ տանը բոլոր մարդիկներուն մահուանը ես պատճառ եղայ։ Իմ քովս նստէ, մի՛ վախնար. 23 քանզի իմ հոգիս փնտռողը քու հոգիդ ալ կը փնտռէ. բայց դուն իմ քովս ապահով ես։

ԴԱ· Ա·Դ

Իւ Դաւիթին խմացուցին, ըսե- 1 լով, Ահա Փղշտացիք Կէիլային հետ պատերազմ կ՚ընեն, ու կալերը կը կողոպտեն։ Իւ Դաւիթ 2 Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Երթամ ասս Փղշտացիներուն զարնե՞մ։ Իւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ, Գնա՛ Փղշտացիները զարկ, ու Կէիլան

3 ազատէ : Եւ Դաւիթին մարդիկ-
ները անոր ըսին , Ետա՛ մենք հոս
Հուդայի մէջ կը վախնանք . ալ
ո՛րչափ աւելի՝ թէ որ Կէիլա եր-
թանք փղշտացւոց դունդերուն դէմ :
4 Ու Դաւիթ նորէն մէյմըն ալ Տէ-
րոջը հարցուց . և Տէրը անոր պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ ,Ելլէ՛
Կէիլա իջի՛ր . քանզի ես փղշտացի-
5 ները քու ձեռքդ կու տամ : Եւ
Դաւիթ իր մարդիկներովը Կէիլա
գնաց , ու փղշտացւոց հետ պատե-
րազմ բրաւ . ու անոնց անասուն-
ները առաւ , և զանոնք մեծ հա-
րուածով մը զարկաւ . ու Դաւիթ
Կէիլային բնակիչները ազատեց :
6 Եւ Աբիմելէքին որդին Աբիաթար
Դաւիթին քովը Կէիլա փախած ա-
ւեն՝ եփուդը ձեռքը բռնած ի-
ջաւ :
7 Ու երբոր Սաուղին խմացուցին ,
թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է , Սա-
ուղ ըսաւ , Աստուած իմ ձեռքս
մատներ է զանիկայ . քանզի դռներ
ու նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ
8 մտեր գոցուեր է : Եւ Սաուղ բո-
լոր ժողովուրդը պատերազմի կան-
չեց , որ Կէիլա իջնէ , ու Դաւիթը
9 և անոր մարդիկները պաշարէ : Իսկ
Դաւիթ խմացաւ որ Սաուղ իրեն
համար գաղտուկ չարութիւն մը կը
շինէ , ու Աբիաթար քահանային
10 ըսաւ , Եփուդը մօտեցո՛ւր : Եւ
Դաւիթ ըսաւ , Ո՛վ Տէր Աստուած
Իսրայէլի՛ քու ծառադ ստոյգ լսեց
որ Սաուղ Կէիլայի վրայ գալ
կ՚ուզէ , որ քաղաքը իմ պատճա-
11 ռովս աւրէ . Ըրդեօք Կէիլայի բնա-
կիչները զիս անոր ձեռքը պիտի
մատնե՞ն , — ծառայիդ լսածին
պէս՝ Սաուղ հոս պիտի իջնէ՞ .
ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , կ՚ա-
ղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ : Եւ
12 Տէրը ըսաւ , Պիտի իջնէ : Ու
Դաւիթ ըսաւ , Կէիլայի բնակիչ-
ները զիս ու իմ մարդիկներս Սա-
ուղին ձեռքը պիտի մատնե՞ն : Եւ
13 Տէրը ըսաւ , Պիտի մատնեն : Ան-
որ Դաւիթ ու անոր մարդիկները
վեց հարիւր մարդու չափ ելլան՝ Կէի-
լայէն գացին , և ո՛ւր որ կրնային
երթալ՝ կ՚երթային . ու երբոր Դա-
ւիթին Կէիլայէն ելլելը Սաուղին
խմացուցին , հոն երթալէն ետ կե-
ցաւ :
14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ա-
մուր տեղեաւքը կը նստէր . ու Օ՛ֆ-
փի անապատին մէջ լեռան մը վրայ
նստաւ : Եւ Սաուղ ամէն օր զա-
նիկայ կը փնտռէր . բայց Աստուած
անոր ձեռքը չմատնեց զանիկայ :
15 Ու Դաւիթ տեսաւ որ Սաուղ իր
անձը փնտռելու ելլեր է . և Դա-
ւիթ Օ՛ֆիի անապատը անտառի
մը մէջ էր :
16 Ու Սաուղի որդին Յովնաթա-
նը ելաւ՝ անտառը գնաց Դաւիթին , ու անոր ձեռքը Աստուծով
17 զօրացուց . Եւ անոր ըսաւ , Մի՛
վախնար , քանզի իմ հօրս Սաուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ , ու
դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պի-
տի ըլլաս , ու ես քու երկրորդդ
պիտի ըլլամ . և ասանկ բանը իմ
հայրս Սաուղն ալ գիտէ : Ու
18 երկուքին Տէրոջը առջևը ուխտ ը-
րին . և Դաւիթ անտառին մէջը
մնաց , բայց Յովնաթան իր տունը
դարձաւ :
19 Ու Օ՛ֆիացիք Գաբաա ելան
Սաուղին , ու ըսին , Ո՛չ Դա-
ւիթ մեր քովը ամուր տեղեաւքը
անտառին մէջ՝ Հքեղա բլուրին վրայ՝
Յեսիմոնի հարաւային կողմը պա-
հուած է : Հիմա՝ ո՛վ թագաւոր ,
20 ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը
փափաքի , իջի՛ր , ու զանիկայ թա-
գաւորին ձեռքը մատնելը մեզի մը-
նայ : Ու Սաուղ ըսաւ , Դուք
21 Տէրոջմէն օրհնեա՛լ ըլլաք , որ ինծի
ցաւակից եղաք : Ուրիշ գացէ՛ք ,
22 ո՛ւ աւելի աղէկ դիտեցէ՛ք , և անոր
տեղին կոխած տեղը դիտեցէ՛ք ու տե-
սէ՛ք , Հո՞ ո՛վ զանիկայ հոն տեսեր
է . քանզի ինծի ըսած են թէ անի-
կայ շատ խորամանկ է : Ուստի
23 նայեցէ՛ք , ու անոր բոլոր պահուռ-
լու տեղեաւքը իմացէ՛ք , և ապահո՛ւ
աուգելով ինծի դարձէ՛ք , և ձեզի
հետ երթամ . ու թէ որ անիկայ ան
երկրին մէջն է , զանիկայ Հնուդայի
բոլոր հազարաւորներուն մէջը աղէկ

24 մը պիտի փնտռեմ : Եւ անոնք ե-
լան , և Սաւուղին առջևէն Հափի
գացին . ու Դաւիթ իր մարդիկնե-
րովը Մաոնի անապատը դաշտին
մէջ՝ Յորդանանի հարաւային կողմը
25 հասէր էր : Յե Սաւուղ իր մար-
դիկներովը զանիկայ փնտռելու գը-
նաց . ու երբոր Դաւիթին իմա-
ցուցին , վէմը իջաւ , և Մաոնի ա-
նապատին մէջ նստաւ . ու Սաւուղ
լսեց , ու Դաւիթին ետևէն Մաոնի
26 անապատը վազեց : Յե Սաւուղ
լեռանը սա կողմէն կ'երթար , Դա-
ւիթ ալ իր մարդիկներովը լեռա-
նը անդիի կողմէն կ'երթար . ու
Դաւիթ կը փութար որ Սաւուղին
երեսէն փախչի . բայց Սաւուղ ու
իր մարդիկները Դաւիթին ու անոր
մարդիկներուն չորս կողմը պատե-
27 ցին , որ զանոնք բռնեն : Յե լուր
բեր մը եկաւ Սաւուղին ու ըսաւ ,
Շուտով եկուր , քանզի Փղշտա-
28 ացիք երկիրը կոխկռտին : Եւս-
տի Սաւուղ Դաւիթը հալածելէն
դարձաւ գնաց , որ Փղշտացւոց դէմ
դնէ . անոր համար ան տեղին ա-
նունը Սէլա Մահլէգօթ ըսուեցաւ :

ԻԴ . Ի'Դ

1 Յե Դաւիթ անկէ ելաւ , ու Ենգ-
գադդիի ամուր տեղերուն մէջ ե-
2 ցաւ : Եւ երբոր Սաւուղ փղշտա-
ցիներէն ետ դարձաւ , անոր ըսին ու ըսին , Ահա Դաւիթ Ենգ-
3 գադդիի անապատին մէջն է : Յե Սաւուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հա-
զար ընտրուած մարդիկներ առաւ , ու գնաց որ Դաւիթը ու անոր մար-
դիկները փնտռէ այծեմանց ժայռե-
4 րուն վրայ : Յե ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախները եկաւ , ու հոն մէկ քարայր մը կար . ու Սաւուղ հարկաւորութեան համար ներս մտաւ . և Դաւիթ իր մար-
դիկներովը քարայրին ներսի դին
5 նստեր էր : Եւ Դաւիթին մար-
դիկները անոր ըսին , Ահա Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկայ է , թէ Ահա
ես քու թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատ-
նեմ , և քու ուզածդ հաճոյ երևա-
ցածը ըրէ անոր : Եւ Դաւիթ ե-
լաւ , և Սաւուղին վերարկուին ծայ-
րը գաղտուկ կտրեց : Ետքը անկէ 6
ետքը Դաւիթին սիրտը խղճաց ,
Սաւուղին վերարկուին ծայրը կտրե-
լուն վրայ : Եւ իր մարդիկներուն 7
ըսաւ , Չտուաք չընէ որ Տէրոջը
օծեալին իմ տիրոջս ասր բանը ընեմ ,
ձեռքս անոր վրայ երկընցընելով .
քանզի անիկայ Տէրոջը օծեալն է :
Յե Դաւիթ — խօսքերով իր մար- 8
դիկները զսպեց , ու զանոնք չեթո-
ղուց որ Սաւուղին վրայ յարձա-
կին : Յե Սաւուղ քարայրէն դուրս
ելաւ , ու իր ճամբան գնաց :
Ետքն ետև Դաւիթ ալ քարայ- 9
րէն դուրս ելաւ , ու Սաւուղին ե-
տևէն կանչելով ըսաւ , Ով տէր
իմ թագաւոր : Եւ երբոր Սա-
ւուղ ետին նայեցաւ , Դաւիթ ե-
րեսը դէտինը ծռելով երկրպագու-
թիւն ըրաւ : Յե Դաւիթ ըսաւ 10
Սաւուղին , Ընչո՞ւ համար մարդոց
խօսքը մտիկ կ'ընես , որ ձեզի կ'ըսեն
թէ Ահա Դաւիթ քեզի չարութիւն
ընելու կը ջանայ : Ահա այսօր քու 11
աչքերդ կը տեսնեն , որ Տէրը այսօր
քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռքս մատ-
նեց . ու ըսին որ քեզ մեռցընեմ ,
բայց ես քեզի խնայեցի , ու ըսի ,
Չես իմ ձեռքս իմ տիրոջս չեմ եր-
կընցըներ , քանզի անիկայ Տէրոջը
օծեալն է : Եւ տես հայր իմ՝ տես , 12
քու վերարկուիդ ծայրը իմ ձեռքիս
մէջն է . ու ես քու վերարկուիդ
ծայրը կտրելով՝ քեզ չսպաննեցի .
տուէ հասկըցիր ու տես , որ իմ
ձեռքիս մէջը չարութիւն ու անօրէ-
նութիւն չկայ , ու քեզի յանցանք
մը չեմ րրած , բայց դուն զիս մեռ-
ցընելու կ'աշխատիս : Տէրը դա- 13
տաստան ընէ իմ ու քու մէջ , ու
Տէրը իմ վրէժս քեզմէ առնէ . բայց
իմ ձեռքս քու վրադ չըլլայ : Ինչ- 14
պէս որ հին առակը կ'ըսէ , Չարա-
գործներէն անօրէնութիւն կ'ելլէ . բայց
իմ ձեռքս քու վրադ չըլլայ : Իս- 15
րայէլի թագաւորը որո՞ւն եկաւ
ելեր է , և դուն որո՞ւն ետևէն կ-
ՀԻՆ կը հալածես . մեռած շան մը
ետևէ , լուի մը ետևէ Եղար : Եւս- 16
տի Տէրը դատաւոր ըլլայ , և իմ ու

քու մէջդ գտատստան ընէ . և տես-
նէ ու պաշտպանէ զիս , և քու ձեռ-
քէդ ազատէ :
17 Ու երբոր Դաւիթ աս խօսքերը
Սաուղին խօսիլը լմընցուց , Սա-
ուղ ըսաւ , Որդեակ իմ Դաւիթ ,
աստիկայ քու ձայնդ է . և Սաուղ
18 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ . Ու
Դաւիթին ըսաւ , Դուն ինծմէ
արդար ես . քանզի դուն ինծի բա-
րիք հատուցիր , բայց ես քեզի չա-
19 րիք հատուցի : Ու դուն այսօր քու
ինծի ըրած աղէկութիւնդ յայտնե-
ցիր , որովհետև Տէրը զիս քու
ձեռքդ մատնեց , ու դուն զիս չմեռ-
20 ցուցիր : Վասն զի մէկ մարդ մը իր
թշնամին գտնելու ըլլայ , զանիկայ
թող կու տայ որ խաղաղութեամբ
երթայ . ուստի այսօր քու ինծի ը-
րածիդ փոխարէն Տէրը քեզի բա-
21 րիք հատուցանէ : Ու հիմա ահա
գիտեմ որ դուն անշուշտ թագաւոր
պիտի ըլլաս . ու Իսրայէլին թա-
գաւորութիւնը քու ձեռքիդ մէջը
22 պիտի հաստատուի : Ու հիմա Տէ-
րոջմով ինծի երդում ըրէ՝ թէ ինծ-
մէ ետքը իմ սերունդս պիտի չմեռ-
ցընես , ու իմ հօրս տունէն իմ ա-
23 նունս բնաջինջ պիտի չընես : Ու
Դաւիթ Սաուղին երդում ըրաւ :
Ետքը Սաուղ իր տունը գնաց ,
ու Դաւիթ իր մարդիկներովը ամուր
տեղը ելաւ :

ԳԼ. ԻՆ

1 Ու Սամուէլ մեռաւ , ու բոլոր
Իսրայէլը ժողովուեցան ու անոր
համար սուգ ըրին . ու զանիկայ
Ռամայի մէջ իր տունը թաղեցին :
Ու Դաւիթ ելաւ փառանի անա-
պատը իջաւ :
2 Ու Մաոնի մէջ մարդ մը կար ,
ու անոր գործը Կարմեղոսի մէջ էր .
և անիկայ խիստ մեծ մարդ էր , ու
իրիք հազար ոչխար և հազար այծ
ունէր . ու իր ոչխարները ասրակը-
տուր ընելու համար Կարմեղոսի մէջ
3 կը գտնուէր : Ու ան մարդուն ա-
նունը Նաբաղ էր , ու անոր կընի-
կանը անունը Աբիգեա . և կնիկը
խոհեմամիտ ու գեղեցկադէմ էր ,
բայց էրիկը խստաբարոյ ու չարա-
գործ էր , ու անիկայ Քաղէբեան
էր :
4 Ու Դաւիթ անապատին մէջ լը-
սեց որ Նաբաղ իր ոչխարները աս-
5 րակտուր կ'ընէ : Ու Դաւիթ
տասը մանչ խրկեց , և Դաւիթ
մանչերուն ըսաւ , Կարմեղոս ելէք ,
ու Նաբաղին գացէք , և իմ անու-
նովս անոր ողջուրթիւնը հարցուցէք .
6 Ու անոր այսպէս ըսէք , Ո՛ղջ կե-
ցիր . քեզի և քու տանդ ու քու
բոլոր ստացուածքիդ խաղաղութիւն
7 ըլլայ : Ու հիմա լսեցի որ ոչխար-
Ներդ ասրակտուր կ'ընես . քու հո-
վիւներդ մեր հետն էին , անոնց վը-
նաս մը չտուինք , ու անոնք Կար-
մեղոսի մէջ որչափատեն որ կեցան ,
8 անոնց մէկ բանը չկորսուեցաւ :
Քու մանչերուդ հարցուր , ու քեզի
թող ըսեն . ուստի ահա մանչերը
քու աչքերուդ առջևը շնորհք թող
գտնեն , քանզի բարի օր եկանք .
շնորհք ըրէ քու ծառաներուդ ու
քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռքէդ ե-
կածը տուր : Ու Դաւիթին ման-
9 չերը գացին , ու ահա բոլոր խօսքե-
րուն համեմատ Դաւիթին անունովը
Նաբաղին զրուցեցին , ու կայնեցան :
10 Ու Նաբաղ Դաւիթին ծառանե-
րուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Դաւիթը ո՞վ է , ու Իեսսէի որդին
ո՞վ է . ահա օրերս իրենց տէրերուն
երեսէն փախչող ծառաները շատ-
ցեր են : Ահա իմ հացս , ջուրս ու
11 ասրակտուր ընողներուս համար մոր-
թած անասուններս առնեմ՝ ու ա-
նո՞նք մարդիկներուն տամ , որոնց
ուսկից ըլլալը չեմ գիտեր : Ու
12 Դաւիթին մանչերը իրենց ճամբան
դարձան , ու գացին ահա բոլոր խօս-
քերը անոր պատմեցին : Ու Դա-
13 ւիթ իր մարդիկներուն ըսաւ , Կ'մէն
մարդ իր սուրը մէջքը կապէ . ու
ամէն մարդ իր սուրը մէջքը կապեց .
և Դաւիթ ալ իր սուրը մէջքը
կապեց . ու Դաւիթին եւեէն չորս
հարիւրի չափ մարդ ելաւ , ու երկու
հարիւր մարդ հոն կարասիներուն
քովը մնացին :
14 Ու ծառաներուն մէկը Նաբաղին

քենանը Աբիգեայլին իմացուց ու ըսաւ , Ահա Դաւիթ անապատէն մարդիկներ խրկեց մեր տէրը օրհնելու համար . իսկ անիկայ խօսիս խօսեցաւ անոնց հետ : Բայց այն մարդիկները մեզի հետ շատ աղէկ էին , ու մեզի վնաս մը չտուին . և դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց հետ պտըտեցանք , մեզմէ բան մը չկորսուեցաւ : Անոնք մեզի պարիսպ էին թէ գիշերը և թէ ցորեկը , որչափ ատեն որ անոնց քովը ոչխարները կ'արածէինք : Ու հիմա դիտցիր ու տես՝ թէ ինչ պիտի ընես , քանզի մեր տիրոջը վրայ և անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը հաստատ է . որովհետև անիկայ այնպէս չար մարդ մըն է , որ անոր հետ մարդ չկրնար խօսիլ :

Նէ Աբիգեա շուտով հրկու հարիւր հաց , ու հրկու տիկ գինի , և հինգ եփած ոչխար , ու հինգ գրիւ բոշտած ցորեն , հարիւր ողկոյզ չամիչ , ու հրկու հարիւր չարտց թուզ առաւ , ու զանոնք էշերու վրայ դրաւ : Նէ իր ծառաներուն ըսաւ , Անցէ՛ք առջի՛ս անցէք . ահա ես ձեր հետևէն կու գամ . բայց իր էրկանը Նաբաղին չիմացուց : Ու երբոր կնիկը իջու վրայ հնծած՝ լեռանը գոց տեղէն կ'իջնէր , ահա Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր առջևը կ'իջնէին . ու անիկայ անոնց հանդիպեցաւ : Նէ Դաւիթ ըսեր էր , Ուրիւն անապատին մէջ ասոր մարդուն բոլոր ունեցած բաները պարապ տեղը պահեր եմ . ու անոր բոլոր ունեցածէն բան մը չկորսուեցաւ . և անիկայ ինծի աղէկութեան փոխարէն գէշութիւն ըրաւ : Ասոնց Դաւիթին թշնամիներուն այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ մինչև վաղը առտու անոր մարդիկներէն մէկ էրիկ մարդ մը ողջ թողում :

Ու Աբիգեա Դաւիթը տեսածին պէս շուտով իշուն վրայէն իջաւ , և Դաւիթին առջևը երեսի վրայ իյնալով , մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ : Ու անոր ոտքը ինկաւ ու ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ , յանցանքը իմ վրաս ըլլայ . բայց հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ քու առջևդ խօսի , և քու աղախնոյդ խօսքերը մտիկ ըրէ : Ա՛ղաչեմ՝ որ իմ տէրս ասանկ չար մարդուն՝ Նաբաղին համար իր սրտին մէջ բան մը չդնէ . քանզի իր անունը պէս ինքն ալ անանկ է . անոր անունը Նաբաղ է , ու անզգամութիւնը իր հետն է . բայց ես քու աղախինդ իմ տիրոջս խրկած մանչերը չտեսայ : Նէ հիմա , ո՛վ տէր իմ , Տէրը կենդանի է , ու քու հոգիդ ալ կենդանի է , որ Տէրը քեզ չթողուց որ արիւն մտնես , ու քու վրէժդ քու ձեռքովդ առնես . և հիմա քու թշնամիներդ ու իմ տիրոջս դէշութիւն ուզողները Նաբաղին պէս ըլլան : Ու հիմա ասանկ ընծան որ քու աղախինդ իմ տիրոջս բերաւ , թող իմ տիրոջս ետևէն եկող մանչերուն տրուի : Ա՛ղաչեմ , քու աղախինդ յանցանքը ներէ . քանզի Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատուն պիտի շինէ . որովհետև իմ տէրս Տէրոջը պատերազմները պատերազմեցաւ , ու քու օրերուդ մէջը քու վրադ չարութիւն մը չգտնուեցաւ : Բայց թէ և քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ փնտռելու համար մէկ մարդ մը ոտք ելած է , իմ տիրոջս հոգին քու Տէր Աստուածդ առջևը՝ կենաց ծրարին մէջը ծրարած պիտի ըլլայ . բայց անիկայ քու թշնամիներուդ հոգինները պարսատիկի մէջէն ելած փսլ պիտի նետէ : Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար ըսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս ընէ , ու քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնէ , Անիկայ քեզի դայթակղութիւն մը ու իմ տիրոջս սրտին խիղճ մը չըլլայ , թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր , կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ինքը առաւ . ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ , քու աղախինդ միտդ բերես :

Նէ Դաւիթ ըսաւ Աբիգեային Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը , որ այսօր քեզ խրկեց զիս դիմաւորելու . Ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ , և դուն ալ

օրհնեալ ըլլաս , որ այսօր զիս արգիլեցիր որ արիւն չմնանիմ , ու իմ
34 վրէժս ձեռքովս չառնեմ : Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ զիս արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն , կենդանի է , թէ որ դուն չուտով չգայիր ու առջևս չելլէիր , մինչև վաղը առտու Նաբալին մէկ երիկ
35 մարդը չէը մնար : Ու Դաւիթ անոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ , ու անոր ըսաւ , խաղաղութեամբ տունդ գնա . ահա խօսքդ մտիկ ըրի ու քու խնդիրքդ ընդունեցի :

36 Ու Աբիգաիա Նաբալին գնաց , ու ահա անիկայ իր տանը մէջ թագաւորական կուչնքի պէս կուչնք կ՚ընէր . և Նաբալին սիրտը զուարթացեր էր , ու անիկայ շատ գինովցեր էր . ուստի կնիկը մինչև առաւօտեան լոյսը պզտիկ կամ մեծ
37 բան մը չպատմեց անոր : Ու առաւօտուն երբոր Նաբալ գինիէն զգաստացաւ , ան աթէնը անոր կնիկը ան բաները անոր պատմեց . ու անոր սիրտը իր ներսի դին մեռաւ , ու քարի պէս եղաւ : Ու տասը
38 օրի չափ անցնելէնետև , Տէրը զարկաւ Նաբալը , որ մեռաւ :

39 Ու Դաւիթ Նաբալին մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ , Օրհնեալ է Տէրը , որ Նաբալին ձեռքէն թալած նախատինքիս դատաստանը ինքը դատեց , ու իր ծառան չարութենէ ետ պահեց . և Տէրը Նաբալին չարութիւնը անոր գլխուն դարձուց : Ու Դաւիթ խրկեց՝ և Աբիգայիլին խօսեցաւ , որ զանիկայ իրեն կնիկ
40 առնէ : Ու Դաւիթին ծառաները Կարմեղոս գացին Աբիգայիլին , ու անոր հետ խօսեցան ու ըսին , Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց , որ քեզ իրեն կնիկ
41 առնէ : Ու անիկայ եղաւ ու երեսի վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն բրաւ , ու ըսաւ , Ահա քու աղախինդ իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար
42 ստրկութիւն թող ընէ : Ու Աբիգաիա շուտով ոտք եղաւ , ու իրեն սպասաւորութիւն ընող հինգ աղջիկներու հետ էշը հեծաւ , ու Դաւիթին պատգամաւորներուն հետևէն գնաց , և անոր կնիկը եղաւ :

43 Ու Դաւիթ Յեզրայէլէն ալ Աքինոամը առաւ . ուասոնց երկուքն ալ անոր կնիկները եղան : Բայց
44 Սաուղ իր Աղջիկը՝ Դաւիթին կնիկ էր՝ Վաղղիմացի Լայիսի որդուն Փալտիէլին տուաւ :

ԳԼ . ԻՕ

1 Ու Զիփացիք Գաբաա գացին Սաուղին , ու ըսին , Ահա Դաւիթ Խաիմանի դիմացը Երքեղայի բլուրին վրայ պահուռ է :
2 Ու Սաուղ եղաւ Զիփի անապատը իջաւ Իսրայէլի իրեք հազար ընտրուած մարդիկներով , որ Զիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ : Ու Սաուղ Խաիմանի
3 դիմացը Երքեղայի բլուրը՝ ճամբուն վրայ բանակեցաւ : Դաւիթ ալ անապատին մէջը նստեր էր . ու երբոր տեսաւ որ Սաուղ իր ետևէն անապատը կու գայ ,
4 Դաւիթ լրտեսներ խրկեց , ու Սաուղին ստոյգ գալը իմացաւ :

5 Ու Դաւիթ ֆռչտաւ եղաւ , և Սաուղին բանակ դրած տեղը եկաւ . ու Դաւիթ Սաուղին ու անոր զօրավարին՝ Նէրեան Աբենն-
րին պառկած տեղը տեսաւ . բայց Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր , ու ժողովուրդը անոր բո-
6 լորտիքը բանակեր էին : Ու Դաւիթ պատասխան տուաւ , ու Վհատացի Աբիմելեքին ու Յովաբին եղբօրը Ծարուհեան Աբեսայիին ըսաւ , Ո՞վ ինձի հետ Սաուղին քովը բանակը կ՚իջնէ : Ու Աբեսա ըսաւ , Ես քեզի հետ կ՚իջնեմ :
7 Ու Դաւիթ Աբեսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ . և ահա Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր կը քնանար . անոր նիզակը գլխուն քովը գետինը ցցուած էր , և Աբենններ ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը պառկեր էին :
8 Ու Աբեսա Դաւիթին ըսաւ , Աստուած այսօր քու թշնամիդ քու ձեռքդ մատնեց . ու հիմա թող տուր որ նիզակով մէկ անգամին

գնեմ ինձ համար որպէս թագաւոր։ Եւ
9 Նաթան Գադին ըսաւ. Ո՛չ թէ Օնանիայի
մի մեղքն է. քանզի Տէրոջը օծեալին
ձեռք երկրընդունել ու անմեղ ըլլալ։
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Տէրը կենդանի է որ
զանիկայ Տէրը պիտի զարնէ, կամ անոր աւուրն
պիտի գայ ու մեռնի, կամ թէ պատերազմի մէջ պիտի մտնէ ու մեռնի։
11 Աստուած չընէ որ Տէրոջը օծեալին դէմ ձեռք երկրընդունիմ.
միայն թէ հիմա անոր գլխուն քովի
նիզակը ու ջուրին կուժը առ ու
12 երթանք։ Եւ Դաւիթ Սաուղին գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին
կուժը առաւ ու գացին, և տեսնող չկար, իմացող չկար ու արթընցող չկար. որովհետեւ ամէնքը կը
քնանային. քանզի Տէրոջը կողմանէ
անոնց վրայ խորունկ քուն մը բնկեր
էր։
13 Եւ Դաւիթ անդիի կողմը անցաւ, ու լեռանը գլխուն վրայ հեռուանց կայնեցաւ, մեծ անոնց մէջը
14 մեծ միջոց կար։ Եւ Դաւիթ ժողովուրդին ու Ներներ Աբեններին
կանչելով ըսաւ, Ո՛վ Աբիններ,
պատասխան չի՞ս տար. ու Աբիններ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
15 Դուն ո՞վ ես, որ թագաւորին կը
կանչես։ Եւ Դաւիթ Աբիններին
ըսաւ, Դուն էրիկ մարդ չի՞ս. ու
Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՞վ կայ.
ու ինչո՛ւ համար քու տիրոջդ թագաւորին պահպանութիւն չըրիր.
քանզի ժողովուրդէն մէկը քու տէրդ
16 թագաւորը մեռցընելու եկաւ։ Ա
քու բրած բանդ աղէկ չէ. կենդանի է Տէրը, որ դուք մեռնելու արժանի էք, քանզի Տէրոջը օծեալին՝
ձեր տիրոջը պահպանութիւն չըրիք. ու հիմա նայէ, թագաւորին
նիզակը ու անոր գլխուն քովի ջուրին կուժը ո՞ւր է։ Եւ Սաուղ Դաւիթին ձայնը ճանչցաւ ու ըսաւ, Որդեակ իմ Դաւիթ՝ ատիկայ քո՞ ձայնդ է. ու
18 Դաւիթ ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ թագաւոր, իմ ձայնս է. Ու ըսաւ,
Իմ տէրս ինչո՞ւ համար այդպէս իր
ծառային ետեւէն կ'իյնայ. քանզի
ի՞նչ բրի, ու ձեռքիս մէջը ի՞նչ
չարութիւն կայ։ Եւ հիմա իմ 19
տէրս թագաւորը իր ծառային խօսքերը թող մտիկ ընէ. թէ որ
Տէրը քեզ իմ վրաս ոտք հանեց,
թող զոհ մը ընդունի. բայց թէ
որ մարդոց որդիքը ա՛ռ հանիցին,
անոնք Տէրոջը առջեւը անիծեալ ըլլան. քանզի հիմա այսօր վռնտեցին
որ Տէրոջը ժառանգութեանը հետ
չմիանամ, ու ինծի ըսին, Գնա
օտար աստուածներու ծառայութիւն ըրէ։ Եւ հիմա Տէրոջը 20
առջեւը իմ արիւնս գետինը չիյնայ.
քանզի Իսրայէլի թագաւորը մկրտիս մը փնտռելու ելաւ, ինչպէս որ
մէկ մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւի
մը եռևէ կ'իյնայ։

Ու Սաուղ ըսաւ, Մեղք գոր- 21
ծեցի. դարձիր որդեակ իմ Դաւիթ. իմ հոգիս այսօր քու աչքերուդ պատուական երեւնալուն համար քեզի մեյմըն ալ չարութիւն
պիտի չընեմ. ահա յիմարութիւն
ըրի, ու մեծապէս սխալեցայ։ Եւ 22
Դաւիթ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա թագաւորին նիզակը.
մանչերուն մէկը թող գայ ու վերցընէ առնէ։ Եւ Տէրը ամէն մարդ- 23
ուն իր արդարութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը փոխարէնը հատուցանէ. որովհետեւ Տէրը քեզ
այսօր իմ ձեռքս տուաւ, բայց ես
Տէրոջը օծեալին ձեռք երկրընդունել
չուզեցի։ Եւ ահա ինչպէս որ քու 24
հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պատուական երեցաւ, իմ հոգիս ալ
Տէրոջը առջեւը այնպէս պատուական երեւնայ, ու զիս ամէն նեղութիւնէ
ազատէ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին 25
ըսաւ, Որդեակ իմ Դաւիթ, օրհնեալ ըլլաս. քու գործերուդ մէջ
յաջողութիւն պիտի գտնես, ու
նաև յաղթող պիտի ըլլաս։ Եւ
Դաւիթ իր ճամբան գնաց, ու Սաուղ իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. Ի։

Եւ Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ, 1
Ա՛ երբեմն մէկ օր մը Սաուղին

ձեռքովը պիտի կորսուիմ . ինձի փղշտացւոց երկիրը փախչելն աղեկը չկայ , որ Սաւուղ ինծմէ յոյսը կտրէ , ու գիս միմըն ալ Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ չփնտռէ . այսպէս անոր ձեռքէն կ'ազատիմ :

2 Ու Դաւիթ իր հետը եղող վեց հարիւր մարդովը ելլալ , ու Մաւոքի որդւոյն Աքիսին քովը գնալ :

3 Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները՝ իւրաքանչիւր մարդ իր տնովը՝ Դաւիթ ալ իր երկու կիներովը՝ Յեզրաելացի Աքինոամին հետ ու Կարմելացի Նաբալին կնկանը Աբիգեային հետ՝ Աքիսին քովը Գէթի մէջ բնակեցան :

4 Ու երբոր Սաւուղին խաբեցուցին թէ Դաւիթ Գէթ փախեր է , միմըն ալ զանիկայ չփնտռեցին :

5 Եւ Դաւիթ Աքիսին ըսաւ , Ա՛ղաչեմ , թէ որ քու առջեդ շնորհք գտայ , դիւղաքաղաքներուն մէկուն մէջ ինծի տեղ տուրի , որ հոն նստիմ . քանզի քու ծառադ ինչո՞ւ համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին մէջը նստի :

6 Եւ ան օրը Աքիսը Սիկղակը տուաւ անոր . ասոր պատճառով Սիկղակ մինչև ասօր Յուդայի թագաւորներուն եղաւ :

7 Ու փղշտացւոց երկրին մէջ Դաւիթին նստած օրերուն թիւը մէկ տարի ու չորս ամիս եղաւ :

8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկները ելան , և Գեսուրացւոց , Գարզէրացւոց ու Ամաղեկացւոց վրայ յարձակեցան . քանզի անոնք շատոնցմէ՝ Շուրէն մինչև Եգիպտոսի երկիրը՝ իրենց երկրին մէջ կը բնակէին , Շուրէն մինչև Եգիպտոս :

9 Եւ Դաւիթ ան երկիրը զարկաւ , ու ամենևին էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց , և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղտերը ու հանդերձները առաւ , և դարձաւ Աքիսին եկաւ :

10 Ու Աքիսը ըսաւ , Այսօր ո՞ր կողմը յարձակեցաք . և Դաւիթ ըսաւ , Յուդայի հարաւային կողմը , Յերամէելացւոց հարաւային կողմը , ու Կինեացւոց հարաւային կողմը :

11 Եւ Դաւիթ մէկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց , որ Գէթ ըլլար . քանզի ըսաւ , Ազնայ որ մեզի համար պատմեն ու ըսեն թէ Դաւիթ այսպէս ըրաւ : Ու անոր սովորութիւնը առանկ էր , քանի որ փղշտացւոց երկրին մէջ կը նստէր :

12 Եւ Աքիսը Դաւիթին հաւատալով՝ ըսաւ , Ան խորէշ իր ժողովուրդին Իսրայէլին քովը ինքզինքը խիստ ատելի ընելուն համար , ինծի յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ :

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Ու ան օրերը փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին , որ ելլեն Իսրայէլին հետ պատերազմին . և Աքիսը Դաւիթին ըսաւ , Գիտցած ըլլաս որ դուն քու մարդիկներովդ իմ հետս բանակը պիտի ելլես :

2 Ու Դաւիթ Աքիսին ըսաւ , Ուրեմն ծառայիդ ընելու գործը պիտի տեսնես . և Աքիսը Դաւիթին ըսաւ , Անոր համար քեզ միշտ ինծի անձնապահ պիտի ընեմ :

3 Նաև Սամուէլ մեռած էր . և բոլոր Իսրայէլը անոր համար սուգ բռներ էին , ու զանիկայ իր քաղաքը՝ Ռամայի մէջ թաղեր էին : Սաւուղ ալ վհուկները ու նշանագէտները երկրէն վռնդեցեր էր :

4 Եւ փղշտացիք ժողվուեցան , ու եկան Սունամի մէջ բանակեցան . Սաւուղ ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , ու Գեղբուէի մէջ բանակեցան :

5 Եւ Սաւուղ փղշտացւոց բանակը տեսնելով՝ վախցաւ , ու սիրտը շատ դողաց :

6 Եւ Սաւուղ Տէրոջմէ հարցուց . բայց Տէրը թէ երազներով՝ թէ Ուրիմով և թէ մարգարէներով անոր պատասխան չտուաւ :

7 Ան ատենը Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ , Ինծի մէկ վհուկ կնիկ մը փնտռեցէք՝ որ երթամ անոր հարցընեմ : Եւ ծառաները անոր ըսին , Ահա Ենդորի մէջ մէկ վհուկ կնիկ մը կայ :

8 Ու Սաւուղ իր հանդերձները փոխելով , ուրիշ հանդերձներ հա-

գաւ , և իրեն հետ եղող երկու մարդովը գնաց , ու գիշերով ան
7 կնկանը քովը հասան : Ու Սա֊
ւուղ ըսաւ , Հ֊նդրկ ըրէ , ինձի վհուկի ոգով դիւթուհի մը ըրէ , ու քեզի ըսելու եկած ինձի վրը
9 հանէ : Ու կնիկը անոր ըսաւ , Ահա դուն Սաւուղին ըրած բանը գիտես , թէ ինչպէս անիկայ վհուկները ու նշանագէտները երկրէն բըներնէ ըրաւ . ուրեմն ինչու դուն
10 ինձի վնաս պատրաստես : Ու Սաւուղ Տէրոջմով երդում ըրաւ անոր ու ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ աս բանին քեզի մէկ պատճառ մը պիտի չպատահի :
11 Անատենը կնիկը ըսաւ , Քեզի ո՞վ վեր հանեմ . ու անիկայ ըսաւ , Սամուէլը հանէ ինձի :
12 Ու կնիկը Սամուէլը տեսնելով , մեծ ձայնով մը պոռաց . ու կնիկը Սաւուղին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ինչու դուն խաբեցիր . քանզի դուն
13 Սաւուղն ես : Ու թագաւորը անոր ըսաւ , Մի վախնար . բայց ի՞նչ տեսար : Ու կնիկը Սաւուղին ըսաւ , Վեհանէն ելլող աստուածներ տեսայ :
14 Ու անոր ըսաւ , Անոր կերպարանքը ի՞նչպէս է : Ու կնիկը ըսաւ , Ահա մէկ ծեր մարդ մը կ'ելլէ , ու վերարկու մը հագած է : Ու Սաւուղ հասկըցաւ որ անիկայ Սամուէլն է . ու երեսը գետինը ծռելով՝ անոր երկրպագութիւն ըրաւ :
15 Ու Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին , Ինչու համար ինծի նեղութիւն տուիր , ու զիս վեր հանեցիր : Ու Սաւուղ ըսաւ , Ես մեծ նեղութեան մէջ եմ , որովհետև Փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ կ'ընեն , ու Աստուած ինծմէ հեռացաւ , և ինծի թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազներով պատասխան չտար . անոր համար քեզ կանչեցի , որ ինծի
16 իմացընես թէ ինչ ընեմ : Ու Սամուէլ ըսաւ , Ինչու համար ինծի կը հարցընես , հիմա որ Տէրը քեզմէ հեռացաւ ու քեզի թշնամի
17 եղաւ . Ու Տէրը իմ բերնովս ըրուցածին պէս ըրաւ , ու Տէրը քու ձեռքէդ թագաւորութիւնը պատռեց , և զանիկայ քու ընկերդ Դաւիթին տուաւ : Վասնզի դուն Տէ-
18 րոջը խօսքը մտիկ չըրիր , ու Ամաղեկին վրայ անոր սաստիկ բարկութիւնը ի գործ չդրիր , անոր համար այսօր Տէրը քեզի ասանկ բրաւ : Ու Տէրը քեզի հետ Իսրա-
19 յէլն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ . ու վաղը դուն ու քու որդիդ իմ քովս պիտի ըլլաք . և Տէրը Իսրայէլին բանակն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ :
Ան ատենը Սաւուղ շուտով ին-
20 կաւ ու գետնի վրայ փռուեցաւ , և Սամուէլին խօսքերէն շատ վախցաւ , ու ամենևին ուժ չմնաց . քանզի բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը հայ
21 կերած չէր : Ու կնիկը Սաւուղին քովը գնաց , ու անոր չափազանց տագնապը տեսնելով՝ անոր ըսաւ , Ահա քու աղախինդ քու խօսքդ մտիկ ըրաւ . և իմ հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով , ինծի ըսած խօսքերուդ
22 չհնազանդութիւն ըրի : Ու հիմա կ'աղաչեմ , դուն ալ քու աղախինդ խօսքը մտիկ ըրէ , ու քու առջևդ պատառ մը հաց դնեմ՝ ուտես , որ ուժ առնես , քանզի ճամբայ պիտի երթաս :
23 Բայց անիկայ չուզեց , ու Ըսաւ , Չեմ ուտեր , ըսաւ . սակայն երբոր իր ծառաները ու կնիկն ալ զանիկայ բռնադատեցին , անոնց խօսքը մտիկ ըրաւ . ու գետնէն ելլելով՝ անկողինին վրայ նըստաւ :
24 Ու կնիկը իր տանը մէջ անուցած որթ մը ունէր . շուտով զանիկայ մորթեց , ու ալիւր առաւ շաղկաց , և անով բաղարջ հայրը եփեց . Ու Սաւուղին առջևը և ա-
25 նոր ծառաներուն առջևը դրաւ , ու կերան , ու ելան նոյն գիշերը գացին :

ԳԼ . ԻԹ .

Ու Փղշտացիք իրենց բոլոր բա- 1
նակները Ափեկի մէջ ժողվեցին . ու Իսրայէլացիք Հեզրայելի մէջ եղող աղբիւրին քովը բանակեցան :
Ու Փղշտացւոց նախարարները յ- 2
րենց հարիւրաւորներովը ու հազա-

9 Ու Դաւիթ՝ ինքը ու իր հետը
եղող վեց հարիւր մարդիկները գա-
ցին , ու մինչև Նոսոր Հեղեզատը
եկան . ու ետ մնացողները հոն կայ-
10 նեցան : Ու Դաւիթ չորս հարիւր
մարդով ընթացը հալածեց . (սա-
կայն երկու հարիւր մարդիկը շատ
յոգնած ըլլալնուն համար՝ Նոսոր
Հեղեզատին ադիի կողմը մնացին ,
11 ու չկրցան անցնիլ :) Ու դաշ-
տին մէջ Եգիպտացի մարդ մը գը-
տան , և զանիկայ Դաւիթին բե-
րին . ու անոր հաց տուին , ու կե-
րաւ , ու անոր ջուր խմցուցին .
12 Ու անոր քիչ մը չոր թուզ ու
երկու ողկոյզ չամիչ տուին , որ
կերաւ ու ոգին վրան եկաւ . քանզի
իրիք օր ու իրիք գիշեր հաց չէր կե-
13 րած ու ջուր չէր խմած : Ու Դա-
ւիթ անոր ըսաւ , Դուն որմէն
մարդն ես , և ո՞ւրկից ես : Ու
անիկայ ըսաւ , Ես Եգիպտացի պա-
տանի մըն եմ , ո՛ Ամաղեկացի
մարդու մը ծառայ . ու հիմա իրիք
օր է որ հիւանդ ըլլալուս համար ,
14 իմ տէրս զիս հոն թողուց . Մենք
Քերեթի հարաւային կողմը՝ Յու-
դայի կողմերը ու Քաղեբի հարա-
ւային կողմերը յարձակեցանք , ու
15 Սիկղակը կրակով այրեցինք : Ու
Դաւիթ անոր ըսաւ , Օ՞վ ան գուն-
դին կրնաս իջեցընել : Ու անիկայ
ըսաւ , Դուն ինծի Աստուծով եր-
դում ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես ,
ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չը-
տաս , ես ալ քեզ ան գունդին կ՚ի-
ջեցընեմ :
16 Ու զանիկայ հոն իջեցուց , ու ա-
հա անոնք բոլորը գետնին երեսին
վրայ ցրուած էին . կ՚ուտէին ու կը
խմէին , և Փղշտացւոց երկրէն ու
Յուդայի երկրէն առած ան բոլոր
մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ՚ընէին : Ու Դաւիթ արշալոյսէն
մինչև հետևեալ օրուան իրիկունը
զանոնք զարկաւ , ու անոնցմէ մարդ
չազատեցաւ , բայց միայն չորս հա-
րիւր երիտասարդներ՝ որոնք ուղտե-
18 րու վրայ հնծան ու փախան : Ու
Դաւիթ Ամաղեկացւոց առած բոլոր
բաները ազատեց . ու Դաւիթ իր
երկու կիներն ալ ազատեց : Ու
19 իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտի-
կէն մինչև մեծը , թէ տղայ , թէ
աղջիկ , և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք
առեր տարեր էին . Դաւիթ ամէնն
20 ալ ետ բերաւ : Ու Դաւիթ բո-
լոր ոչխարներն ու արջառները ա-
ռաւ , և զանոնք իրենց հօտերուն
առջևէն կը տանէին , ու կ՚ըսէին ,
Դաւիթին աւարը ասիկայ է :
21 Ու Դաւիթ ան երկու հարիւր
մարդիկներուն եկաւ , որոնք շատ
յոգնած ըլլալնուն համար չէին կրցեր
Դաւիթին ետևէն երթալ , ու զա-
նոնք Նոսոր Հեղեզատը նստեցուցեր
էր . և անոնք ելան Դաւիթը ու
անոր հետ եղող ժողովուրդը դի-
մաւորելու . ու Դաւիթ երբոր ժո-
ղովուրդին մօտեցաւ , անոնց ողջու-
22 թիւնը հարցուց : Ու Դաւիթին
հետը գացող մարդիկներէն բոլոր
չար ու անզգամ մարդիկները պա-
տասխան տուին ու ըսին , Քանզի
մեր հետը չգալնուն համար , մենք
ալ անոնց մեր ազատած աւարէն
չենք տար . ամէն մարդ միայն իր
կնիկը ու տղաքները առնէ ու եր-
թայ : Ետքը Դաւիթ անոնց ըսաւ ,
23 Ձեզ պէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս , ո-
րովհետև Տէրը մեզի տուաւ ասի-
կայ , և ինքը մեզ պահեց , ու մեր
վրայ եկող գունդը մեր ձեռքը մատ-
24 նեց . Ու ա՞ս բանիս մէջ ո՞վ ձեզի
մտիկ կ՚ընէ . քանզի կարաւանները
քովը նստողներուն բաժինը պատե-
րազմի գացողներուն բաժինին հետ
հաւասար պիտի ըլլայ . հաւասարա-
պէս պիտի բաժնեն :
25 Ու ան օրէն
Դ՚ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն
ու օրէնք դրաւ , որ կը կենայ մինչև
ա՛ս օրս :
26 Ու Դաւիթ Սիկղակ եկաւ , ու
ան աւարէն Յուդայի ծերոց՝ իր
բարեկամներուն խրկեց՝ ըսելով ,
Ահա ձեզի Տէրոջը թշնամիներուն
աւարէն ընծայ կը բերեմ . Անոնք
27 Բեթելի մէջ եղողներուն , Հարա-
ւային Ռամոթի մէջ եղողներուն ,
Եթթիրի մէջ եղողներուն , Արոերի
28 մէջ եղողներուն , Սեփամոթի մէջ
եղողներուն , Եսթեմոայի մէջ եղող-

9 Եւ Դաւիթ՝ ինքը ու իր հետը
եղող վեց հարիւր մարդիկները գա-
ցին, ու մինչեւ Նոսոր հեղեղատը
եկան. ու հոն մնացողները հոն կայ-
10 նեցան։ Եւ Դաւիթ չորս հարիւր
մարդով ընթացին հալածեց. (սա-
կայն երկու հարիւր մարդիկը շատ
յոգնած ըլլալնուն համար՝ Նոսոր
հեղեղատին սպիի կողմը մնացին,
11 ու չկրցան անցնիլ։) Եւ դաշ-
տին մէջ Եգիպտացի մարդ մը գը-
տան, և զանիկայ Դաւիթին բե-
րին. ու անոր հաց տուին, ու կե-
րաւ, ու անոր ջուր խմցուցին.
12 Եւ անոր քիչ մը չոր թուզ ու
երկու ողկոյզ չամիչ տուին, որ
կերաւ ու ոգին վրան եկաւ. քանզի
իրիք օր ու իրիք գիշեր հաց չէր կե-
13 րած ու ջուր չէր խմած։ Եւ Դա-
ւիթ անոր ըսաւ, Դուն որմէն
մարդն ես, և ո՞ւրկից ես։ Եւ
անիկայ ըսաւ, Ես Եգիպտացի պա-
տանի մըն եմ, ու Ամաղեկացի
մարդու մը ծառայ. ու հիմա իրիք
օր է որ հիւանդ ըլլալուս համար,
14 իմ տէրս զիս հոս թողուց. Մենք
Քերեթի հարաւային կողմը՝ Յու-
դայի կողմերը ու Քաղէբի հարա-
ւային կողմերը յարձակեցանք, ու
15 Սիկղլակը կրակով այրեցինք։ Եւ
Դաւիթ անոր ըսաւ, Օ՞խս ան դուն-
դին կրնաս իջնցընել։ Եւ անիկայ
ըսաւ, Դուն ինծի Աստուծով եր-
դմամ ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես,
ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չը-
տաս, ես ալ քեզ ան գունդին կ'ի-
ջեցընեմ։
16 Եւ զանիկայ հոն իջեցուց, ու ա-
հա անոնք բոլոր դեւտնին երեսին
վրայ ցրուած էին. կ'ուտէին ու կը
խմէին, և Փղշտացւոց երկրէն ու
Յուդայի երկրէն առած ան բոլոր
մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ'ընէին։ Եւ Դաւիթ արշալոյսէն
մինչեւ հետեւեալ օրուան իրիկունը
զանոնք զարկաւ, ու անոնցմէ մարդ
չազատեցաւ, բայց միայն չորս հա-
րիւր երիտասարդներ՝ որոնք ուղտե-
18 րու վրայ հեծան ու փախան։ Եւ
Դաւիթ Ամաղեկացւոց առած բոլոր
բաները ազատեց. ու Դաւիթ իր
երկու կիներն ալ ազատեց։ 19 Եւ
իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտի-
կէն մինչեւ մեծը, թէ տղայ, թէ
աղջիկ, և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք
առեր տարեր էին. Դաւիթ ամէնն
ալ հետ բերաւ։ Եւ Դաւիթ բո- 20
լոր ոչխարները ու արջառները ա-
ռաւ, և զանոնք իրենց հօտերուն
առջեւէն կը տանէին, ու կ'ըսէին,
Դաւիթին աւարը ասիկայ է։
Եւ Դաւիթ ան երկու հարիւր 21
մարդիկներուն եկաւ, որոնք շատ
յոգնած ըլլալնուն համար չէին կրցեր
Դաւիթին հետեւիլ երթալ, ու զա-
նոնք Նոսոր հեղեղատը նստեցուցեր
էր. և անոնք ելան Դաւիթը ու
անոր հետ եղող ժողովուրդը դի-
մաւորելու. ու Դաւիթ երբոր ժո-
ղովուրդին մօտեցաւ, անոնց ողջու-
թիւնը հարցուց։ Եւ Դաւիթին 22
հետը գացող մարդիկներէն բոլոր
չար ու անզգամ մարդիկները պա-
տասխան տուին ու ըսին, Քանզի
մեր հետը չգալնուն համար, մենք
ալ անոնց մեր ազատած աւարէն
չենք տար. ամէն մարդ միայն իր
կնիկը ու տղաքները առնէ ու եր-
թայ։ Յայց Դաւիթ անոնց ըսաւ, 23
Այդպէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս, ո-
րովհետեւ Տէրը մեզի տուաւ ասի-
կայ, և ինքը մեզ պահեց, ու մեր
վրայ եկող գունդը մեր ձեռքը մատ-
նեց. Եւ աս բանիս մէջ ո՞վ ձեզի 24
մտիկ կ'ընէ. քանզի կռուողներուն
բովը նստողներուն բաժինը պատե-
րազմի գացողներուն բաժինին հետ
հաւասար պիտի ըլլայ. հաւասարա-
պէս պիտի բաժնեն։ Եւ ան օրէն 25
'ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն
ու օրէնք դրաւ, որ է՛ (Նոյ) մինչեւ
աս օրս։
Եւ Դաւիթ Սիկղլակ եկաւ, ու 26
ան աւարէն Յուդայի ծերոց՝ իր
բարեկամներուն խրկեց՝ ըսելով,
Ահա ձեզի Տէրոջը թշնամիներուն
աւարէն ընծայ է՛ Խրիմ. Այսինքն 27
Բեթելի մէջ եղողներուն, Հարա-
ւային Ռամոթի մէջ եղողներուն,
Յաթիրի մէջ եղողներուն, Երոերի 28
մէջ եղողներուն, Սեփամոթի մէջ
եղողներուն, Եսթեմոայի մէջ եղող-

29 Նեբուն , Լաքաւի մէջ եղողներուն ,
Հերամէլացւոց քաղաքներուն մէջ
եղողներուն , Կինեցւոց քաղաքնե-
30 րուն մէջ եղողներուն , Հօրմայի
մէջ եղողներուն , Քոռաշանի մէջ
եղողներուն , Աթաքի մէջ եղողնե-
31 րուն , Քեբրոնի մէջ եղողներուն ,
և ան ամէն տեղերը ուր որ Դաւիթ
իր մարդիկներովը պտըտեր էր :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պա-
տերազմ կ՚ընէին . և Իսրայէլի
մարդիկները Փղշտացւոց առջևէն
փախան , ու Գեղբուէ լեռանը վրայ
2 վիրաւորուած ինկան : Եւ Փղշտա-
ցիք Սաուղին ու անոր որդւոցը
եռևէն հասան , ու Փղշտացիք Սա-
ուղին որդիքը Յովնաթանը , Ա-
բինադաբը ու Մեղքիսուէն զար-
3 կին : Եւ պատերազմը Սաուղին
վրայ սաստկացաւ , ու աղեղնաւոր-
ները զանիկայ գտան . ու աղեղնա-
ւորներէն սաստիկ վիրաւորուեցաւ :
4 Եւ Սաուղ իր կապարձակիրին ը-
սաւ , Սուրդ քաշէ , ու անով զիս
խոցէ . չըլլայ որ ասանկ թլփատնե-
րը գան ու զիս խոցեն , և զիս ծաղր
ընեն . բայց կապարձակիրը չու-
զեց , քանզի շատ վախցաւ : Եւ
Սաուղ սուրը առաւ , ու անոր
5 վրայ ինկաւ : Եւ անոր կապար-
ձակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնե-
լով՝ ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ,
6 ու անոր հետ մեռաւ : Եւ Սաուղ
ու անոր իրիք որդիքը , ու կապար-
ձակիրը և անոր բոլոր մարդիկները
նոյն օրը մէկտեղ մեռան :
7 Ու հովիտին անդիի կողմը և
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Իսրայէլի մարդիկները Իսրայէլա-
ցւոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր
որդւոցը մեռնիլը տեսնելով , քա-
ղաքները թողուցին ու փախան . և
Փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը
բնակեցան :
8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք ե-
կան , որ մեռելները մերկացընեն .
ու Սաուղը և անոր իրիք որդիները
Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գտան :
9 Ան տունը անոր գլուխը կտրեցին ,
ու անոր զէնքերը հանեցին . և
Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը ի-
րենց կուռքերուն ու ժողովուր-
դին՝ ու բառնէրուն աւետիսը տալու
համար մարդ խրկեցին : Եւ անոր 10
զէնքերը Աստարովթի տունը դը-
րին , ու անոր մարմինը Բեթսանի
պարիսպէն կախեցին :
Եւ Գաղաադու Յաբիսի բնա- 11
կիչները երբոր լսեցին ինչ որ Փը-
ղշտացիք Սաուղին ըրած էին ,
Ոտոր ուժի տէր մարդիկները ոտք 12
ելան , ու բոլոր գիշերը գացին ,
ու Բեթսանի պարիսպէն Սաուղին
մարմինը ու անոր որդւոցը մարմին-
ները առին և Յաբիս եկան , ու
հոն զանոնք այրեցին . Եւ անոնց 13
ոսկորները առին ու Յաբիսի մէջ
ծառին տակը թաղեցին , ու եօթը
օր ծոմ պահեցին :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

յա՛

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Եւ Սաուղին մեռնելէն ետքը՝ երբ-
որ Դաւիթ Ամաղեկացիները
զարնելէն դարձեր էր , ու երկու օր
Զիկլակի մէջ նստեր էր , երրորդ 2
օրը ահա բանակէն Սաուղին քովէն
մէկը եկաւ , որուն հանդերձները
պատռած էին , ու գլուխն վրայ հող
կար . և անիկայ Դաւիթին քովը

գալով՝ գետինը ինկաւ ու երկրպա-
3 գութիւն ըրաւ : Ու Դաւիթ ը-
սաւ անոր , Ա՞ւակից կու գաս : Ու
անիկայ ըսաւ անոր , Ես Իսրայէլի
4 բանակէն փախայ : Ու Դաւիթ
ըսաւ անոր , Ինչը ինչպէս եղաւ ,
պատմէ՛ ինծի : Ու անիկայ ըսաւ ,
ժողովուրդը պատերազմէն փախաւ ,
ու ժողովուրդէն շատ հարուածներ ինկան
մեռան . նաև Սաւուղ ու անոր որ-
5 դին Յովնաթան մեռան : Ու
Դաւիթ իրեն լուր բերող պատա-
նին ըսաւ , Սաւուղին ու անոր որ-
դւոյն Յովնաթանին մեռնիլը ո՞ւս-
6 կից գիտես : Ու անոր լուր բերող
պատանին ըսաւ , Դիպուածով
Գէղբուէ լեռան վրայ գտնուեցայ ,
և ահա Սաւուղ իր նիզակին վրայ
կռթներ էր , ու կառքերը և ձիա-
ւորները անոր վրայ կը հասնէին :
7 Ան ետևը դառնալով՝ զիս
տեսաւ , ու զիս կանչեց . ես ալ
8 ըսի , Ահա հոս եմ : Ու անիկայ
ինծի ըսաւ , Դուն ո՞վ ես : Ես
ալ անոր ըսի թէ Ամաղեկացի եմ :
9 Ու անիկայ ինծի ըսաւ , Կ՚աղաչեմ
իմ վրաս եղիր ու զիս մեռցո՛ւր .
քանզի վրաս թմրութիւն մը եկաւ ,
10 բայց տակաւին հոգիս վրաս է : Ան
ետևը անոր վրայ եղայ , ու զանիկայ
մեռցուցի . քանզի ես հասկըցայ որ
անիկայ իյնալէն ետքը պիտի չապ-
րի . ու անոր գլխուն վրայի թագը
և անոր թևին վրայ եղած ապարան-
ջանը առի , ու զանոնք հոս իմ տի-
11 րոջս բերի : Ան ետևը Դաւիթ
իր հանդերձները բռնեց պատռեց ,
նոյնպէս ալ անոր հետը եղող բոլոր
12 մարդիկները : Ու անոնք Սաւուղին
համար , ու անոր որդւոյն Յովնա-
թանին համար , և Տէրոջը ժողո-
վուրդին համար , ու Իսրայէլի տա-
նը համար սուգ բռնեցին ու լացին ,
ու մինչև իրիկուն ծոմ բռնեցին ա-
նոնց սրով իյնալուն համար :
13 Ու Դաւիթ իրեն լուր բերող
պատանին ըսաւ , Դուն ո՞ր տե-
ղացի ես : Ու անիկայ ըսաւ , Ես
14 մէկ պանդուխտ Ամաղեկացիի մը
զաւակ եմ : Ու Դաւիթ անոր ը-
սաւ , Ինչպէս չվախցար ձեռքդ

երկընցընելու և Տէրոջը օծեալը
մեռցընելու : Ու Դաւիթ մանչ- 15
րուն մէկը կանչեց ու ըսաւ , Ա-
տեցի՛ր՝ ասիկայ մեռցո՛ւր . և զանի-
կայ զարկաւ , որ մեռաւ : Ու Դա- 16
ւիթ անոր ըսաւ , Քու արիւնդ քո
գլուխդ ըլլայ . քանզի քու բերանդ
քեզի համար վկայութիւն տուաւ ,
ըսելով , Տէրոջը օծեալը ես մե-
ցուցի :

Ու Դաւիթ Սաւուղին վրայ ու 17
անոր որդւոյն Յովնաթանին վրայ սա
ողբը ըսաւ . Ու պատուիրեց որ Ու- 18
դեղը Յուդայի որդւոցը սորվեցը-
նեն . ահա անիկայ Յաշէրին գըր-
քին մէջը գրուած է :

Ո՛վ Իսրայէլին փառքը , քու 19
բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւորուած
ինկար . զօրաւորները ինչպէս ին-
կան :

Գէթի մէջ մի՛ պատմէք , Ա- 20
կաղոնի ճամբաներուն մէջ աւետիս
մի՛ տար , չըլլայ որ Փղշտացւոց
աղջիկները ուրախանան , չըլլայ որ
անթլփատներուն աղջիկները ցըն-
ծութիւն ընեն :

Ո՛վ Գէղբուէի լեռները , ձեր 21
վրայ ո՛չ ցօղ գայ և ո՛չ անձրեւ , ու
խրոխտալի ընծաներու անպատուաններ
չգտնուին . քանզի զօրաւորներուն
վահանը հոն ձգուեցաւ , Սաւուղին
վահանը իբրեւ թէ եղով չէր օ-
ծուած :

Աղեղնաւորներուն արիւնէն 22
զօրաւորներուն ճարպէն Յովնա-
թանին աղեղը ետ չդարձաւ ,
ու Սաւուղին սուրը պարապ չդար-
ձաւ :

Սաւուղ ու Յովնաթան իրենց 23
կենդանութեան ատենը շատ սիրե-
լի ու հաճելի ըլլալով , իրենց մա-
հուան ժամանակն ալ իրարմէ չը-
զատուեցան . արծիւներէն աւելի
թեթեւաշարժ ու առիւծներէն աւելի
զօրաւոր էին :

Ո՛վ Իսրայէլի աղջիկները , լա- 24
ցէք Սաւուղին համար , որ ձեզի
վայելուչ կարմիրներ կը հագցնէր ,
ու ձեր հանդերձներուն վրայ ոսկիէ
զարդեր կը դնէր :

Պատերազմին մէջ զօրաւորները 25

ի՛նչպէս ինկան . ահ Յովնաթան՝ քու բարձր տեղերուդ վրայ մեռցուեցար :

26 *Վնգի համար շատ կը ցաւիմ , ահ եղբայր իմ Յովնաթան . դուն ինծի խիստ սիրելի կիր . քու սէրդ ինծի զարմանալի էր , կանանց սէրէն աւելի էր :*

27 *Օ՛ , զօրաւորները ի՛նչպէս ինկան , ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան :*

ԳԼ . Ը

1 Եւ ասկէ հետև Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ , Յուդայի քաղաքներուն մէկը երթա՞մ : Եւ Տէրը անոր ըսաւ , Երթը : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Ո՞ւր երթամ : Եւ
2 Տէրը ըսաւ , Վնբրոն : Եւ Դաւիթ իր երկու կիներովը՝ Յեզրայէլացի Աքինոամը ու Կարմէլացի Նաբաղին կիկը Աբիգեան
3 իր հետը ահնելով հոն երթաւ : Եւ Դաւիթ իր հետը եղող մարդիկներն ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը տարաւ . ու Վնբրոնի քաղաքներուն մէջը բնակեցան :
4 Եւ Յուդայի մարդիկները եկան , ու հոն Դաւիթը Յուդայի տունը վրայ թագաւոր օծեցին : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչները Սաուղը
5 թաղեցին : Եւ Դաւիթ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեց , ու անոնց ըսաւ , Օրհնեալ էք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք , որ ձեր տիրոջը Սաուղին աս ողորմութիւնը ըրիք , ու զանիկայ թաղ-
6 ցիք : Եւ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ . ու աս բանը ընծիւղ համար , ես ալ ձեզի աս աղէկութեան փոխա-
7 րձը պիտի հատուցանեմ : Եւ հիմա ձեր ձեռքը ուժգնայ , ու զօրաւոր կորիճներ եղէք . քանզի ձեր տէրը Սաուղ մեռաւ , և Յուդայի տունը զիս իրենց վրայ թագաւոր օծեցին :

8 Իսկ Սաուղին զօրավարը Աբեներ Սաուղին որդին Յեբուսթէն առաւ , ու զանիկայ Մանայիմ անցուց , Եւ զանիկայ 9
Գաղաադու վրայ , Ասուրիի վրայ , Յեզրայէլի վրայ , Եփրեմի վրայ , Բենիամինի վրայ ու բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըրաւ : Երբոր Սաուղին որդին 10
Յեբուսթէ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ , քառասուն տարեկան էր , ու երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ . միայն Յուդայի տունը Դաւիթին հպատակ եղաւ : Եւ Յու- 11
դայի տանը վրայ Վնբրոնի մէջ Դաւիթին թագաւորութիւն ըրած ժամանակը եօթը տարի ու վեց ամիս էր :

Ու Նեբեան Աբեներ և Սա- 12
ուղին որդւոյն Յեբուսթէին ծառաները Մանայիմէն Վաբաւոն եկան : Եւ Հարուհեայի որդին 13
Յովաբ ու Դաւիթին ծառաները Վնբրոնէն ելան , ու Վաբաւոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան . և աստնք աւազանին մէկ կողմը՝ ու անոնք աւազանին միւս կողմը նստան : Եւ Աբեներ Յովաբին 14
ըսաւ , Թող կորիճները ելլեն ու մեր առջևը խաղան : Եւ Յովաբ ըսաւ , Թող ելլեն : Ուստի ա- 15
նոնք թիւով ելան , ու Բենիամինէն ու Սաուղին որդւոյն Յեբուսթէին կողմէն տասներկու հատ , և Դաւիթին ծառաներէն տասներկու հատ անցան . Ու ամէն մէկը իր 16
ընկերին գլխէն բռնեց , և իր սուրը իր ընկերին կողը խոթեց , ու միասին ինկան . ու անոր տեղին անունը Հեղկամ-ասուրիմ ըսուեցաւ , որ Գաբաւոնի մէջ է :

Եւ այն օրը խիստ սաստիկ պա- 17
տերազմ եղաւ . ու Աբեներ Իսրայէլի մարդիկներուն հետ՝ Դաւիթին ծառաներուն առջևը յաղթուեցաւ : Եւ Հարուհեայի ի- 18
րիք որդիքը՝ Յովաբ , Աբեսա ու Ասայէլ հոն էին . ու Ասայէլ դաշտի այծեամի մը պէս ոտքով թեթև էր : Եւ Ասայէլ Աբեններին ե- 19
տևէն ինկաւ , ու Աբեններին ետևէն աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ : Եւ Աբեներ ետևը դարձաւ ու ը- 20
սաւ , Ասայէլ՝ դո՞ւն ես : Ու ա-

21 նիկայ ըսաւ , Եա եմ : Եւ Աբենեզեր անոր ըսաւ , Ետ աջ կամ ձախ կողմէ խոտորէ , ու կարիճներուն մէկը բռնէ , ու անոր զէնքերը քեզի առ . բայց Նապտալ անոր ետեւէն գառնալ չուզեց : Եւ Աբենեզեր նորէն միմրին ալ Նապտալին ըսաւ , Ետեւէս դարձիր . քեզ ինչի համար գետինը զարնեմ . ան առնը ի՞նչպէս երեսս վերցընեմ քու եղբօրդ Յովաբին հետ : Բայց անիկայ անոր ետեւէն գառնալ չուզեց : Ու Աբիններ նիզակին ետեւի ծայրովը մնակուղտէն զարկաւ զանիկայ , ու նիզակը անոր կռնակէն ելաւ . և հոն ինկաւ ու նոյն տեղը մեռաւ . և ամ որ Նապտալին ինկած ու մեռած տեղը կու գար , կանգ կ'առնէր : Եւ Յովաբ ու Աբեսա Աբիններուն ետեւէն հետապնդեցին . ու արեւը մտաւ երբոր անոնք Գիւղայի դիմացը՝ Գաբաւոնի անապատին ճամբան եղող Ամմայի բլուրը եկան , արեւը մտաւ :

25 Եւ Ենիամինի որդիքը Աբիններուն ետեւէն ժողովուեցան , գունդ մը եղան , ու մէկ բլուրի մը գլխը կայնեցան : Եւ Աբիններ Յովաբին պոռալով ըսաւ , Արիթէ սուրը անդադար պիտի ուտէ . չ՚ը գիտես որ ասոր վերջը դառն կ՚ըլլայ . մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պիտի չհրամայես , որ իրենց եղբայրներէն հալածելէն ետ դառնան : Ու Յովաբ ըսաւ , Կենդանի է Աստուած , թէ որ դուն զուցած չըլլայիր , ժողովուրդին առտուընէ՝ ի վեր իր եղբայրներէը հալածելէն ետ պիտի դառնար :

28 Ան առնը Յովաբ փող ֆչեցուց . ու բոլոր ժողովուրդը կանգ առաւ , ու ալ Իսրայէլին ետեւէն չհնկան , ու մէյմին ալ պատերազմ չըրին : Եւ Աբիններ ու անոր մարդիկները ան բոլոր գիշերը դաշտին միջէն երթալով՝ Յորդանանէն անցան , ու բոլոր Բեթրոնը քալելով՝ Մանայիմ եկան : Եւ Յովաբ Աբիններէն դարձաւ , ու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց . և Դաւիթին ծառաներէն տասնուերկուքը մարդ ու Բենայէ կը պակսէին . Բայց Դաւիթին ծառաները Բենիամինէն ու Աբիններէն մարդիկներէն իրենք համար վեց հարիւր մարդ զարկին , որոնք մեռան : Եւ Նապտալը վերցուցին , ու զանիկայ Բեթլեհէմի մէջ իր հօրը գերեզմանը թաղեցին : Ու Յովաբ և անոր բոլոր մարդիկները բոլոր գիշերը քալեցին , ու արշալոյսին Բեբրոն հասան :

ԳԼ . Գ

1 Եւ Սաուղին տանը ու Դաւիթին տանը միջ երկայն պատերազմ եղաւ . ու Դաւիթ երթալով կը զօրանար , բայց Սաուղին տունը երթալով կը տկարանար :

2 Եւ Բեբրոնի մէջ Դաւիթին որդիներ ծնան . ու անոր անդրանիկը Յեզրայէլացի Աքինոամէն ծնաւ էմնոն էր , Եւ անոր երկրորդը Կարմելացի Նաբաղին կնիկէն Աբիգեա ծնաւ Քիլաբ էր , ու երրորդը Գեսուրի թագաւորին Թոլմիին աղջկանը Մաաքային որդին Աբիսողոմ էր , Եւ չորրորդը Ագգիթին որդին Ադոնիան էր , ու հինգերորդը Աբիտալին որդին Սափատիան էր , Ու վեցերորդը Դաւիթին կնիկէն Եգդայէն ծնաւ Յեթրաամ էր . Բեբրոնի մէջ Դաւիթին ասանք ծնան :

6 Եւ Սաուղին տանը ու Դաւիթին տանը մէջ քանի որ պատերազմ կար , Աբիններ Սաուղին տանը թիկունքն էր : Եւ Սաուղ մէկ հարճ մը ունէր , որուն անունը Ռեսփա էր , սա Այիային աղջիկն էր : Ու Իշբոսթէ Աբիններուն ըսաւ , Իմ հօրս հարճին ինչու մոտեցար : Եւ Աբիններ Յերուսաղէմին խօսքերուն համար խիստ բարկացաւ , ու ըսաւ , Արիթէ ես շան գլուխ եմ որ Յուդայի դէմ՝ քու հօրդ Սաուղին տանը , անոր եղբայրներուն ու բարեկամներուն այսօր ողորմութիւն ըրի , ու քեզ Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի , և դուն այսօր աս կնկանը համար իմ կը մեղադրես : Աստուած Աբիններուն այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ ,

թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ
10 Տէրը անոր երդում ըրաւ. Այս-
ինքն թագաւորութիւնը Սաուու-
ղին տունէն վերցընեմ, ու Դա-
ւիթին աթոռը Իսրայէլի վրայ և
Յուդայի վրայ հաստատեմ՝ Դանէն
11 մինչև Բէերսաբէէ: Ու Յեհոնադ-
ապ մէկն ալ վերցաւ Աբեններին պա-
տասխան տալ, անկէ վախնալուն
համար:
12 Ու Աբենները իր կողմանէ Դաւի-
թին պատգամաւորներ խրկեց ըսե-
լով, Այս երկիրը որո՞ւնն է. ու
ըսաւ, Ինծի հետ դաշնակցութիւն
ըրէ, և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ
պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի
13 դարձընելու համար: Ու անիկայ
ըսաւ, Հղէկ, ես քեզի հետ դաշ-
նակցութիւն կ'ընեմ. բայց քեզմէ
բան մը կը պահանջեմ, որ իմ ե-
րեսս տեսնելու եկած առնդ՝ թէ որ
Սաուղին աղջիկը Միքեղոզը ինծի
14 չբերես, իմ երեսս չտեսնես: Ու
Դաւիթ Սաուղին որդւոյն Յե-
բոսթեէին գեսպաններ խրկեց՝ ըսե-
լով, Իմ կնիկս Միքեղոզը ինծի
տուր, որն որ փղշտացւոց հարիւր
15 անթլփատութիւններովը առի: Ու
Յեբոսթէէ մարդ խրկեց, ու զանի-
կայ անոր էրիկէն Լայիսեան Փաղ-
16 տիէլէն առաւ: Ու անոր էրիկը
լալով մինչև Խաւուրիմ անոր ե-
տևէն գնաց: Ու Աբենները անոր ը-
սաւ, Վնա՛ դարձիր. ու անիկայ
դարձաւ:
17 Ու Աբենները Իսրայէլի ծերերուն
հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Երէկ ու
մէկալ օր կ'ուզէիք որ Դաւիթ ձեր
18 վրայ թագաւոր ըլլայ. Ուրեմն հիմա
ըրէք. քանզի Տէրը Դաւիթին հա-
մար խօսեցաւ ըսելով, Իմ ժողո-
վուրդս Իսրայէլը փղշտացւոց ձեռ-
քէն ու անոր բոլոր թշնամիներուն
ձեռքէն՝ իմ ծառայս Դաւիթին
19 ձեռքովը պիտի ազատեմ: Ու
Աբենները Նոյն Խոսէրը Բենիամինին
ալ զրուցեց. անկէ ետքը Աբենները
Վեբրոն գնաց, որ Իսրայէլի ու
Բենիամինի բոլոր տանը հաճոյ ե-
ղեցածը Դաւիթին ալ պատմէ:
20 Ու Աբենները Վեբրոն եկաւ Դաւի-
թին, իր հետը քսան մարդ ա-
ռնելով: Ու Դաւիթ Աբեններին
ու անոր հետ եղող մարդիկներուն
հանգոյք ըրաւ: 21 Ու Աբենները Դա-
ւիթին ըսաւ, Ելլեմ երթամ, և
բոլոր Իսրայէլը իմ տիրոջս թագա-
ւորին քովը ժողվեմ, որ քեզի հետ
դաշնակցութիւն ընեն. ու դուն
սրտիդ ամէն ուզածին պէս թագա-
ւորութիւն ընես: Ու Դաւիթ
Աբեններն ալ խրկեց, որ խաղաղու-
թեամբ գնաց:
Ու ահա Դաւիթին ծառաները 22
ու Յովաբ ասպատակութենէ հետ
դարձան, ու իրենց հետը խիստ
շատ աւար բերին. իսկ Աբենները
Դաւիթին քովը Վեբրոնի մէջ
չէր. քանզի Դաւիթ զանիկայ խրըր-
կեր էր, ու անիկայ խաղաղութեամբ
գացեր էր. Ու երբոր Յովաբ և ա- 23
նոր հետ եղող բոլոր զօրքը եկան,
Յովաբին պատմեցին ու ըսին,
Ներեան Աբենները թագաւորին ե-
կաւ. ան ալ զանիկայ խրկեց, ու
խաղաղութեամբ գնաց: Ան ա- 24
տենը Յովաբ թագաւորին գնաց ու
ըսաւ, Ի՞նչ ըրիր. ահա Աբենները
քեզի եկեր է. ինչո՞ւ համար զա-
նիկայ թող տուեր ես, ու ան ալ
գացեր է. Դուն չի՞ գիտեր որ 25
Ներեան Աբենները քեզ խաբելու,
քու ելլելու ու մտնելու գիտցած
կընալու, ու քու ամէն գործդ ի-
մանալու համար եկաւ: Ու Յովաբ 26
Դաւիթին քովէն ելաւ, ու Աբեն-
ներին հետևէն պատգամաւորներ
խրկեց. ու զանիկայ Սիրայի ջրհո-
րէն հետ դարձուցին. և Դաւիթ չէր
գիտեր: Ու երբոր Աբենները Վեբ- 27
րոն դարձաւ, Յովաբ զանիկայ դը-
բանը ներսի դին քաշեց՝ անոր հետ
ծածուկ խօսակցութիւն ընելու հա-
մար, ու զանիկայ հոն՝ իր եղբօրը
Ասայելին արեանը համար՝ անա-
կուշտին զարկաւ, ու անիկայ մե-
ռաւ:
Ու անկէ ետև Դաւիթ լսեց, ու 28
ըսաւ, Ես ու իմ թագաւորու-
թիւնս Ներեան Աբեններին արիւ-
նէն յաւիտեան անպարտ ենք Տէ-
րոջը առջևը. Յովաբին գլուխն վը- 29

բայ , ու անոր հօրը բոլոր տանը վրայ հանի . ու Յովաբին տունէն սերմնակաթ , բորոտ , ցուպի կռթնող , սրով ինկողՙ ու հացի կարօտ պակաս չըլլայ : Այսպէս Յովաբ ու անոր եղբայրը Աբեսա Աբենները մեռուցին , քանզի անիկայ անոնց եղբայրը Ասայէլը պատերազմի ժամանակ Գաբաւոնի մէջ մեռուցեր էր :

Եւ Դաւիթ Յովաբին ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , Ձ անդերձներնիդ պատռեցէք , ու քուրձեր հագէք , և Աբեններին առջևէն լացէք : Ու Դաւիթ թագաւորը դագաղին ետևէն գնաց :

Եւ Աբենները Խեբրոնի մէջ թաղեցին . ու թագաւորը ձայնը վերցուց ու Աբեններին գերեզմանին վրայ լացաւ . բոլոր ժողովուրդն ալ լացաւ :

Եւ թագաւորը Աբեններին համար ողբաց ու ըսաւ , Մի՞թէ Աբենները ա՞յնպէս մեռաւ , ինչպէս որ անզգամ մարդ մը կը մեռնի :

Ու ձեռքերդ կապուած չէին , ու ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած չէին . անօրէններուն առջևը ինկողի մը պէս ինկար : Ու բոլոր ժողովուրդը նորէն անոր վրայ լացաւ :

Եւ քանի որ ցորեկ էր , բոլոր ժողովուրդը եկաւ , որ Դաւիթին հաց կերցընեն . բայց Դաւիթ երդում ըրաւ ու ըսաւ , Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ արևը մինչէն առաջ հաց կամ ուրիշ բան մը ճաշակեմ :

Եւ բոլոր ժողովուրդը ուշադրութիւն ըրաւ , ու ա՛ս բանը իրենց աչքին հաճոյ երևցաւ , ինչպէս որ թագաւորին ամէն ըրածը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն հաճոյ կ՚երևնար :

Եւ ան օրը բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր Իսրայէլ հասկըցաւ որ Նեբատայի որդիքը Աբեններին մեռուցիլը թագաւորէն չէր :

Եւ թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ , Ձէ՞ք գիտեր որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ զօրավար մը ինկաւ . Ու ես այսօր տկար եմ , թէպէտ և թագաւոր օծուեցայ . ու ա՛ս մարդիկները՝ Ցարուհեայի որդիքը ինծմէ խիստ են . Տերը չարութիւն ընողին՝ անոր չարութեանը համեմատ :

ԴԱՒ . Դ

Եւ Սաուղին որդին Յեբոսթեայ 1
երբոր Աբենները Խեբրոնի մէջ մեռնիլը լսեց , ձեռքերը թուլցան , ու բոլոր Իսրայէլ տագնապեցաւ :

Եւ Սաուղին որդին երկու գնդապետ ունէր , մէկուն անունը Բաանա՝ ու միւսին անունը Ռեքաբ էր . սոնք Ռենիամինի ցեղէն Ներովթացի Ռեմմոնին որդիքն էին . (քանզի Ներովթ ալ Ռենիամինեանց մաղաքը կը սեպուէր , Եւ Ներովթացիները Գեթթայիմ փախան , և հոն մինչև աս օրս պանդխտի պէս բնակեցան :) Եւ Սաուղին որդին Յովնաթան ուներ , որ երբոր Սաուղին ու Յովնաթանին համբաւը լուրը Յեզրէելէն եկաւ , անիկայ հինգ տարեկան էր . և անոր դայեակը զանիկայ առաւ ու փախաւ . ու երբոր փախչելու կը փութար , պզտն ինկաւ կաղ եղաւ . և անոր անունը Մեմփիբոսթէ էր :

Եւ Ներովթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռեքաբ ու Բաանա գացին , ու ցորեկուան տաք ատենը Յեբոսթեէին տունը մտան , և անիկայ կէսօրուան ատենը պառկեր կը քնանար . Եւ անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան , իբր թե ցորեն պիտի առնէին . և զանիկայ անակնկալ զարկին , ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը Բաանա անկից փախան : Բայց կերպով տունը մտան . ու երբոր անիկայ ներքին սենեակը իր անկողնին մէջ կը քընանար , զանիկայ զարկին մեռուցին , և անոր գլուխը կտրեցին , ու գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը դաշտին ճամբովը գացին : Եւ Յեբոսթեէին գլուխը Խեբրոն տարին Դաւիթին , ու թագաւորին ըսին , Ահա քու թշնամիդ՝ քու կեանքդ փնտռող Սաուղին որդւոյն Յեբոսթեէին գլուխը . և Տերը Սաուղն ու անոր սերունդէն այսօր

վհեժ խնդրութիւն տուաւ մեր թա-
9 գաւոր տիրոջը : Եւ Յաւիթ Ան-
բովթացի Ամմանի որդւոյը՝ Ակրա-
բին ու անոր եղբօրը Նատանային պա-
տասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ ,
Իմ հոգիս ամէն նեղութենէ ազա-
10 տող Տէրը կենդանի է , Որ ան որ
ինծի պատմեց ու ըսաւ թէ Ա-
ւուղ մեռաւ , կարծելով թէ աւե-
տիս տուող մը պիտի երևնայ ինձի ,
զանիկայ բռնեցի , ու Սիկելակի մէջ
զանիկայ մեռցուցի , և անոր տուած
11 աւետիսին վարձքը աս եղաւ . Ո՛ր-
չափ աւելի նոյն վտիտը կը վայել ան
չար մարդիկներուն , որոնք արդար
մարդ մը իր տանը մէջ՝ իր անկողի-
նին վրայ մեռցուցին . և հիմա անոր
արիւնը անշուշտ ձեր ձեռքէն պիտի
պահանջեմ , ու ձեզ երկրիս վրայէն
12 պիտի վերցընեմ : Ըն տուներ Յա-
ւիթի իր մանչերուն հրամայեց , ու
զանոնք մեռցուցին . և անոնց ձեռ-
քերը ու ոտքերը կտրեցին , ու
Վնեբրոնի աւազանին վրայ կախե-
ցին : Իսկ Հեբրոնէն գլուխը
առին , ու Վնեբրոնի մէջ Աբեննե-
րին գերեզմանը թաղեցին :

Գ Լ . Ե

1 Եւ Իսրայելի բոլոր ցեղերը Վնեբ-
րոն եկան Յաւիթին , ու անոր
ըսին , Ահա մենք քու ոսկորդ ու
2 քու մարմինդ ենք : Եւ ասկէ ա-
ռաջ ալ երբոր Աւուղ մեր վրայ
թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հա-
նողը ու ներս բերողը դուն էիր . և
Տէրը քեզի ըսաւ , Իմ ժողովուրդս
Իսրայէլը դուն հովուես , ու Իսրա-
3 յէլի վրայ իշխան ըլլաս : Եւ Իս-
րայելի բոլոր ծերերը Վնեբրոն եկան
թագաւորին . ու Յաւիթ թագա-
ւորը Վնեբրոնի մէջ Տէրոջը առջևը
անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ .
ու անոնք Յաւիթը Իսրայէլի վրայ
թագաւոր օծեցին :

4 Եւ Յաւիթ երսուն տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու
քառասուն տարի թագաւորութիւն
5 ըրաւ : Վնեբրոնի մէջ Հուդայի
վրայ եօթը տարի ու վեց ամիս թա-
գաւորութիւն ըրաւ , ու Երուսա-
ղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Հու-
դայի վրայ երսուներեք տարի թա-
գաւորութիւն ըրաւ :

6 Եւ թագաւորը իր մարդիկներովը
Երուսաղէմ գնաց՝ ան երկիրը բնա-
կող Հերուսացիներուն վրայ . ու
Յաւիթին խօսեցան ըսելով , Թէ
որ կոյրերը ու կաղերը չվերցընես ,
հոս պիտի չմտնես . կարծելով թէ
7 Յաւիթ չկրնար հոն մտնել : Սակայն
Յաւիթ առաւ Սիոնին բերդը ,
(որ Յաւիթին քաղաքը կը կո-
չուի :) Եւ Յաւիթ ան օրը ը-
սաւ , Ո՛վ որ Հերուսացիները
զարնէ , ու ջրանցքը հասնելով
Յաւիթին ատելի եղող կաղերը ու
կոյրերը վերցընէ , անիկայ գլուխ պիտի
պարոն ըլայ . անոր համար կ՚ըսեն ,
8 Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ : Եւ
Յաւիթ ան բերդին մէջը նստաւ ,
ու զանիկայ Յաւիթին քաղաքը ա-
նուանեց . և Յաւիթ անոր չորս
կողմը Մելոնէն դէպ՚ի ներս շինե-
9 ցինց : Ու Յաւիթ երթալով կը
մեծնար , ու զօրաց Տէր Ըստուածը
անոր հետն էր :

10 Եւ Տիւրոսի թագաւորը Վին-
բամ Յաւիթին դեսպաններ խրե-
կեց , նաև եղևնափայտեր ու հիւսեր
ու որմնադիրներ՝ որոնք Յաւիթին
տուն շինեցին : Ըն տուներ Յա-
11 ւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իս-
րայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց ,
ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին հա-
մար իր թագաւորութիւնը բարձ-
րացուց : Եւ Յաւիթ Վնեբրոնէն
12 գալէն ետքը Երուսաղէմէն ուրիշ
հարճեր ու կնիկներ ալ առաւ . ու
Յաւիթին ուրիշ տղաքներ ու աղ-
ջիկներ ալ ծնան : Ու Երուսաղէ-
13 մի մէջ անոր ծնած տղոցը անուն-
ները ասոնք են . Սամաա , Սով-
բաբ , Նաթան , Սողոմոն , Հի-
14 բասար , Երդիսուա , Նափեկ , Հա-
փիկ , Երդեսամա , Երդիադա ու Ե-
15 լիփաղետ :

16 Եւ Փղշտացիք Յաւիթին Իսրա-
17 յէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսե-
լով , բոլոր Փղշտացիք ոտք ելան որ
Յաւիթը փնտռեն . երբոր Յաւիթ
18 աս բանը լսեց , բերդը իջաւ : Ու

փղշտացիք եկան և Իափայնոց հո-
19 վիտին մէջ տարածուեցան : Եւ
Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ ,
Փղշտացւոց դէմ գնա՞մ , զանոնք
իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս : Եւ
Տէրը Դաւիթին ըսաւ , Գնա՛ , զի
քանզի Փղշտացիները անշուշտ քու
20 ձեռքդ պիտի մատնեմ : Ան ատենը
Դաւիթ Բաալփարասին գնաց .
ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ ,
ու ըսաւ , Տէրը իմ թշնամիներս
իմ ձեռքովս պատառեց , ինչպէս որ
ջուրերը ճեղքելը կը պատառեն .
անոր համար ան տեղուն անունը
21 Բաալփարասին ըսուեցաւ : Եւ
Փղշտացիք հոն թողուցին իրենց
կուռքերը . ու Դաւիթ և իր մար-
դիկները զանոնք առին :
22 Եւ Փղշտացիք նորէն ժէմին ալ
եկան , և Իափայնոց հովիտին մէջը
23 տարածուեցան : Եւ երբոր Դա-
ւիթ Տէրոջը հարցուց , անոր ըսաւ ,
Չելլե՛ս . հապա դէպ ՚ի անոնց ետևի
կողմը դառնալով՝ թթենիներուն
24 կողմէն անոնց վրայ երթա՛ս . Եւ
երբոր թթենիներուն գլուխը քա-
լուածքի մը ձայն լսես , ան ատենը
շարժի՛ր . քանզի ան ատենը Տէրը
քու առջևէդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց
25 բանակը զարնելու համար : Եւ
Դաւիթ այնպէս ըրաւ , ինչպէս որ
Տէրը իրեն հրամայեց . ու Գաբա-
յէն մինչև Գազեր Փղշտացիները
զարկաւ :

ԺԱ . ՕՐ

1 Եւ Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր
ընտրուած մարդիկները ժողվեց ,
2 որոնք երեսուն հազար հոգի էին : Եւ
Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժո-
ղովուրդով ելաւ՝ և Յուդայի Բաա-
ղը գնաց , որ անկէ Աստուծոյ տա-
պանակը վեր հանէ , որ անոր վրայ
քերովբէից վրայ նստող զօրութեանց
3 Տէրոջը անունը կոչուած է : Եւ
Աստուծոյ տապանակը մէկ նոր սայ-
լի մը վրայ դրին , ու զանիկայ բլու-
րացի Աբինադաբին տունէն վերցու-
ցին . ու Աբինադաբին որդիքը՝
Ոզա ու Ախիով ան նոր սայլը կը
4 վարէին : Եւ զանիկայ Աստուծոյ

տապանակին հետ բլուրացի Աբինա-
դաբին տունէն հանեցին . ու Ախիով
տապանակին առջևէն կ՚երթար :
5 Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր
տունը՝ մայր փայտէ չիաոճ ամէն
տեսակ նուագարաններով , քնարնե-
րով , տաւիղներով , թմբուկնե-
րով , դափերով ու ծնծղաներով
Տէրոջը առջևը կը խաղային :
6 Եւ երբոր Նաքոնին կալը եկան ,
Ոզա իր ձեռքը Աստուծոյ տապանա-
կին երկընցուց , ու զանիկայ բռնեց ,
քանզի եզները զանիկայ ծռեր էին :
7 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբո-
քեցաւ Ոզային դէմ , ու Աստուած
զանիկայ հոն սխալանքին համար
զարկաւ . և նոյն տեղը Աստուծոյ
տապանակին քովը մեռաւ :
8 Եւ Դաւիթ տրտմեցաւ . քանզի Տէրը
հարուածով Ոզան զարկաւ . ու ան
տեղին անունը մինչև այս օրս Փա-
րեզ Ոզա ըսուեցաւ :
9 Եւ Դաւիթ
ան օրը Տէրոջմէն վախցաւ , ու ը-
սաւ , Տէրոջը տապանակ ի՞նչպէս
ինձի պիտի մտնէ :
10 Եւ Դաւիթ
Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դա-
ւիթին քաղաքը չուզեց տանիլ . ու
Դաւիթ զանիկայ Գեթացի Աբդե-
դոմին տունը խոտորցուց :
11 Եւ
Տէրոջը տապանակը Գեթացի Աբ-
դեդոմին տունը իրեք ամիս մնաց .
ու Տէրը Աբդեդոմը ու անոր բոլոր
տունը օրհնեց :
12 Եւ Դաւիթ թագաւորին պատ-
մեցին ու ըսին , Աստուծոյ տապա-
նակին համար Տէրը Աբդեդոմին
տունը ու անոր ամէն ունեցածը
օրհնեց : Եւ Դաւիթ գնաց , ու
Աստուծոյ տապանակը Աբդեդոմին
տունէն ուրախութեամբ Դաւիթին
քաղաքը հանեց :
13 Եւ երբոր Տէ-
րոջը տապանակը վերցնողները վեց
քայլ առաջ գացին , արջառներ ու
պարարտ ջոջեր զոհեց :
14 Եւ
Դաւիթ Տէրոջը առջևը բոլոր ու-
ժովը կը խաղար , ու Դաւիթ քթա-
նէ եփուտ հագեր էր :
15 Եւ Դա-
ւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը Տէ-
րոջը տապանակը ուրախութեամբ
ու փողերու ձայներով կը տանէին :
16 Եւ երբոր Տէրոջը տապանակը Դա-

ւթիւն քաղաքը եկաւ , Աաւուղին աղջիկը Մեղքող պատուհանէն նայելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագաւորը Տէրոջը առջևը ցաւիկըտնելով կը խաղայ , ու զանիկայ իր սրտին մէջը անարգեց : 17 Ու Տէրոջը տապանակը բերին , ու զանիկայ իր տեղը դրին ան վրանին մէջ , որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր . և Դաւիթ Տէրոջը առջևը ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց : 18 Ու Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմընցուց , զօրաց Տէրոջը անունովը ժողովուրդը օրհնեց : 19 Ու Իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝ երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը , բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն՝ մէկ նկանակ , կտոր մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց . ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը գրնաց :

20 Ու Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհնելու համար , ու Աաւուղին աղջիկը Մեղքող Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ , ու ըսաւ , Իսրայէլի թագաւորը այսօր ի՛նչ փառաւոր էր , որ անիկայ այսօր իր ծառաներուն աղախիններուն առջևը ինքզինքը մերկացուց , ինչպէս որ սրիկաներէն մէկը ինքզինքը կը մերկացընէ : 21 Ու Դաւիթ Մեղքողին ըսաւ , Ան՝ Տէրոջը առջևը խաղցի , որ զիս քու հօրմէդ ու անոր բոլոր տունէն աւելի ընտրեց , ու զիս Տէրոջը ժողովուրդին Իսրայէլին վրայ իշխան դրաւ . այո՛ , ես՝ Տէրոջը առջևը կը խաղամ : 22 Դևս զիս ասկէ ալ աւելի անարդ երևցընելով՝ իմ աչքերուս առջևը նուաստ պիտի ըլլամ . իսկ ան քու ըսած աղախիններուդ առջևը պիտի փառաւորուիմ : 23 Ու Աաւուղին աղջիկը Մեղքող մինչև իր մահուան օրը զաւակ չծնաւ :

Գ Լ · Ը

1 Ու երբոր Թագաւորը իր տունը նստաւ , ու Տէրը զանիկայ իր բոլորտիքը եղող ամէն թշնամիներէն 2 դադրեցուց հանգստացուց , Թագաւորը Նաթան մարգարէին ըսաւ , Կ'ևս ես եղևնափայտէ շինուած տան մը մէջ կը բնակիմ , ու Կուտւոյ տապանակը վրանի մէջ կեցեր է : 3 Ու Նաթան ըսաւ Թագաւորին , Գնա՝ բոլոր սրտիդ մէջեղածը ըրէ , քանզի Տէրը քու հետդ է :

4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը Նաթանին եղաւ՝ ըսելով , 5 Գնա՛ , իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Դո՞ւն ինծի բնակելու համար տուն պիտի շինես . 6 Որովհետև Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև այս օրս տան մէջ չբնակեցայ , այլ վրաններով ու խորաններով պտըտեցայ : 7 Իսրայէլի բոլոր որդւոցը հետ որչափ տեղ որ պտըտեցայ , միթէ բան մը խօսեցայ Իսրայէլի ցեղերուն մէկուն հետ , որոնց իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հովուելու հրաման տուեր էի , ու ըսի՞ թէ Ինչուհ համար ինծի եղևնափայտէ տուն մը չէ՞ինեցիք : 8 Ու հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսէս , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն ետևէն առի , որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդիս վրայ առաջնորդ ըլլաս . 9 Ու ուր որ կ'երթայիր , քու հետդ էի . և քու առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կոտրեցի . ու երկրիս վրայ եղող մեծերուն անուանը պէս քու անունդ մեծցուցի : 10 Ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ , ու զանիկայ պիտի անկնեմ . ու իր տեղը պիտի բնակի , ալ պիտի չշարժի . և անիրաւութեան որդիքը առջիններուն պէս ու 11 մէն ալ պիտի չնեղեն զանիկայ , Ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս ի վեր եղաւ . ու քեզ քու ամէն թշնամիներէդ պիտի հանգստացընեմ : Ու Տէրը քեզի կ'իմացընէ որ Տէրը քեզի տուն պիտի շինէ : 12 Երբոր քու օրերդ լեցուին , ու դուն քու հայրերուդ հետ քնանաս , քեզմէ ետքը՝ քու երանքէդ ելլող զաւակդ պիտի բարձրացընեմ , ու անոր

նոր թագաւորութիւնը պիտի հաս-
13 տատեմ : Ինչպէս իմ անուանս
տուն պիտի շինէ . ու ես որ թա-
գաւորութեան աթոռը յաւիտեան
14 պիտի կանգնեմ . Ես անոր հայր
պիտի ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի
պիտի ըլլայ . թէ որ անիկայ անի-
բաւութիւն ընէ , ես զանիկայ մար-
դոց գաւազանովը ու մարդոց որդի-
ներուն հարուածներովը պիտի պատ-
15 ժեմ . Հայց իմ ողորմութիւնս ան-
կէ պիտի չվերցընեմ , ինչպէս որ
Սաուղէն վերցուցի , ու զանիկայ
16 քու առջեւդ վռնտեցի : Ու քու
տունդ ու քու թագաւորութիւնդ
քու առջեւդ յաւիտեան ապահով
պիտի ըլլան . քու աթոռդ յաւի-
17 տեան հաստատ պիտի մնայ : Ա-
նաթան ասա բոլոր խօսքերը ու ամ
բոլոր տեսիլքը մի ըստ միոջէ Դա-
ւիթին զրուցեց :

18 Ու Դաւիթ թագաւորը գնաց ,
Տէրոջը առջեւը նստաւ ու ըսաւ ,
Ո՛վ Տէր Էհովայ , ես ո՞վ եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչեւ
19 հոս բերիր . Սակայն ասիկայ ալ
քու աչքերուդ պզտիկ երեւցաւ , ո՛վ
Տէր Էհովայ , ու քու ծառային
տանը վրայով հեռաւոր ժամանակին
համար ալ խօսեցար . մարդոց սո-
վորութիւնը ասիկա՞յ է արդեօք , ո՛վ
20 Տէր Էհովայ : Ու Դաւիթ նորէն
ինչ մը քեզի ի՞նչ զրուցէ .
քանզի դուն՝ ո՛վ Տէր Էհովայ , քու
21 ծառադ կը ճանչնաս : Ան բոլոր
մեծ բաները քու խօսքիդ համա՛ր
ու քու սրտիդ պէս ըրիր , որ ծա-
22 ռայիդ գիտցընես : Անոր համար
մեծ երեւցար , ո՛վ Տէր Աստուած .
քանզի քեզի պէս ոեւէր մեկը չկայ ,
ու քեզմէ զատ Աստուած չկայ , մեր
ականջներովը բոլոր լսածներնուս
23 համեմատ : Ու ո՞ր ազգ երկրիս
վրայ քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին
պէս է , որուն համար Նոյն ինքն
Աստուած եկաւ զանիկայ փրկելու ,
իրեն ժողովուրդ ընելու , ու իրեն
համար անուն վաստըկելու , և քու
երկրիդ մէջը քո մեծ ու սոսկալի
բաները ընելու , քեզի համար Ե-
գիպտոսէն ազատած ժողովուրդիդ
առջեւէն ազգերը ու անոնց աս-
տուածները վռնտելով . Ու քու 24
ժողովուրդդ Իսրայէլը յաւիտեան
քեզի ժողովուրդ հաստատեցիր ,
ու դուն ո՛վ Տէր՝ անոնց Աստուած
եղար : Ու հիմա , ո՛վ Տէր Ա- 25
ստուած , քու ծառային համար ու
անոր տանը համար ըսած խօսքդ
յաւիտեան հաստատէ , ու ըսածիդ
պէս ըրէ . Ու քու անունդ յաւի- 26
տեան մեծ ճանչցուի , ու ըսեն թէ
Զօրութեանց Տէրը Իսրայէլին
վրայ Աստուած է . ու քու ծառա-
յիդ Դաւիթին տունը քու առջեւդ
հաստատ մնայ : Վասնզի դուն՝ ո՛վ 27
Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրա-
յէլի , քու ծառայիդ յայտնեցիր ու
ըսիր , Տեզի տուն պիտի շինեմ .
ասոր համար քու ծառադ իր սրտին
մէջ համարձակութիւն գտաւ աս ա-
ղօթքը քեզի ընելու : Ու հիմա՛ 28
ո՛վ Տէր Էհովայ , ան Աստուածդ
դուն ես , ու քու խօսքերդ ճշմարիտ
են , և քու ծառայիդ ասոնց աղեկու-
թիւնը խոստացար : Աւետ հիմա 29
կամք ըրէ քու ծառայիդ տունը
օրհնելու , որ յաւիտեան քու առջեւդ
ըլլայ . քանզի , ո՛վ Տէր Էհովայ ,
դուն զրուցեցիր , ու քու օրհնու-
թեամբդ ծառայիդ տունը յաւի-
տեան օրհնեալ ըլլայ :

Գլ. Ը.

Ասկէ ետեւ Դաւիթ փղշտացիները 1
զարկաւ ու զանոնք նուաճեց . և
Դաւիթ փղշտացւոց ձեռքէն Մե-
թեկամման առաւ . Նաեւ Մոաբը 2
զարկաւ , ու գետինը պառկեցընե-
լով զանոնք լարով չափեց . երկու
լարով մեռցընելու չափեց , ու ո-
մրողջ լարով ապրեցընելու . ու
Մոաբացիք Դաւիթին հարկատու
ծառաներ եղան : Ու Դաւիթ 3
Սուբայի թագաւորը Ռուբի որդին
Ադրազարը զարկաւ , երբոր Ե-
փրատ գետին վրայ իր իշխանութիւնը
հաստատելու կ՚երթար : Ու Դա- 4
ւիթ անկէ հազար եօթը հարիւր
ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետեւակ
զօրք բռնեց . և Դաւիթ բոլոր
կառքի ձիերուն ջղերը կտրեց , ու

անոնցմէ միայն հարիւր ձի ետին հա-
5 մար պահեց : Եւ Ասամասկոսի Ա-
սորիները՝ Սուբայի թագաւորին
Ադրազարին օգնութիւն ընելու ե-
կան . ու Դաւիթ Սորիներէն քը-
սանհնգկու հազար մարդ զարկաւ :
6 Եւ Դաւիթ Ասամասկոսի Սորուց
մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . ու
Սորիները Դաւիթին հարկատու
ծառայ եղան . ու Դաւիթ ուր որ
կ'երթար , Տէրը անոր յաջողութիւն
7 կու տար : Եւ Դաւիթ Ադրա-
զարին ծառաներուն ոսկիէ վահան-
ները առաւ , ու զանոնք Երուսա-
8 ղէմ բերաւ : Եւ Ադրազարին
քաղաքներէն՝ Հնթահէն ու Հնբ-
թայէն Դաւիթ թագաւորը խիստ
շատ պղինձ առաւ :
9 Եւ Ասամթի թագաւորը Թովու
երբոր լսեց որ Դաւիթ Ադրազարին
10 բոլոր զօրքերը ջարդեր է , Թովու
իր որդին Յովրամը Դաւիթ թա-
գաւորին խրկեց , որ անոր բարև ը-
նէ ու զանիկայ օրհնէ , Ադրազարին
դէմ պատերազմ ընելուն ու զանի-
կայ գարնելուն համար . (քանզի
Ադրազար Թովուին հետ պատե-
րազմներ կ'ընէր :) Ու Յովրամին
ձեռքը արծաթէ անօթներ , ոսկիէ
անօթներ ու պղնձէ անօթներ կա-
11 յին : Դաւիթ թագաւորը զանոնք
ալ Տէրոջը նուիրեց , ինչ- նուի-
րած արծաթին ու ոսկիին հետ , ո-
րոնք բոլոր իր յաղթած ազգերէն
12 — էր . Սորիներէն , Մովա-
բէն , Ամմոնի որդիներէն , Փղշտա-
ցիներէն , Ամաղկէն , և Սուբայի
թագաւորին՝ Հռուբի որդուոյն Ադ-
13 րազարին աւարէն : Ու Դաւիթ
երբոր Աղի ձորին մէջ տասնուութը
հազար Սորիները կոտորեց ու ետ
դարձաւ , դէպ անուն վաստկեցաւ :
14 Ու Եդոմի մէջ բերդապահ զօրքեր
դրաւ . բոլոր Եդոմի Երկրին մէջ
բերդապահ զօրքեր դրաւ . և բոլոր
Եդոմացիք Դաւիթին ծառայ ե-
ղան . ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար ,
Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար :
15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին
վրայ թագաւորութիւն ըրաւ . ու
Դաւիթ իր բոլոր ժողովուրդին ի-
րաւունք ու արդարութիւն կ'ընէր :
16 Եւ Հարուհայի որդին Յովաբ
զօրքերուն վրայ էր . ու Աքիլուդի
որդին Յովսաւատ յիշատակաց
դպիր էր . Եւ Աքիտոբի որդին
17 Սադովկ ու Աբիաթարի որդին Ա-
քիմելէք քահանաներ էին . ու
Սարայիա ատենադպիր էր . Եւ
18 Յովիադայի որդին Բանեա Քրէ-
թեններուն ու Փելեթիներուն վրայ
էր . ու Դաւիթին որդիքը նախա-
րարներ էին :

Գլ . Թ

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ , Արդեօք Սա-
ուղին տունէն մնացած մարդ
մը կայ , որ Յովնաթանին սիրոյն
համար անոր բարեբարութիւն ը-
նեմ : Ու Սաուղին տունէն Սի-
2 բա անունով ծառայ մը կար , ու
զանիկայ Դաւիթին կանչեցին . և
թագաւորը անոր ըսաւ , Սիբան
դո՞ւն ես . ու անիկայ ըսաւ , Ծա-
ռադ եմ : Ու թագաւորը ըսաւ ,
3 Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը
չկայ , որ անոր Աստուծոյ ողորմու-
թիւնը ընեմ : Եւ Սիբա ըսաւ
թագաւորին , Յովնաթանէն ոտ-
քերը կաղ որդի մը մնաց : Ու
4 թագաւորը անոր ըսաւ , Ընիկայ
ո՞ւր է : Եւ Սիբա ըսաւ թագա-
ւորին , Ահա անիկայ Լադաբարի
մէջ Ամիելի որդւոյն Մաքիրին տունն
5 է : Եւ Դաւիթ թագաւորը մարդ
խրկեց , ու զանիկայ Լադաբարէն
Ամիելի որդւոյն Մաքիրին տունէն
առաւ : Եւ Սաուղին որդւոյն
6 Յովնաթանին որդին Մեմփիբոս-
թէ երբոր Դաւիթին եկաւ , երե-
սի վրայ ինկաւ ու խոնարհութիւն
ըրաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Ո՛վ
Մեմփիբոսթէ . ու անիկայ ըսաւ ,
7 Ահա քու ծառադ : Եւ Դաւիթ
անոր ըսաւ , Մի վախնար . քանզի
քու հօրդ Յովնաթանին սիրոյն հա-
մար քեզի անշուշտ բարեբարութիւն
պիտի ընեմ , ու քու հօրդ Սաուղ
ին բոլոր արտերը քու վրադ պիտի
դարձընեմ . ու դուն միշտ իմ սե-
8 ղանս հաց պիտի ուտես : Եւ անի-
կայ խոնարհութիւն ըրաւ ու ը-

աու , Վհու ծառայդ ո՞վ է , որ ինծի պէս մեռած շան մը վրայ նայի-
9 ցար : Իսկ թագաւորը՝ Աւուղին ծառան Միբան կանչեց , ու անոր ըսաւ , Աւուղին ու անոր տանը բոլոր ստացուածքը քու տիրոջդ որդւոյն տուի : Ու դուն ու քու որդիքդ ու ծառաներդ անոր համար երկիրը գործէք , ու անոր պտուղը
10 բերիս , որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հաց ունենայ . և քու տիրոջդ որդին Մեմփիբոսթէ միշտ իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ : Ու Միբա տասնուհինգ որդի ու քսան
11 ծառայ ունէր : Ու Միբա ըսաւ թագաւորին , Իմ թագաւոր տէրս քու ծառային ինչ որ հրամայես , քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ : Ուստի Մեմփիբոսթէն՝ (ըսես՝ Յոնաթան ,) թագաւորին որդւոցը մէկուն պէս՝ իմ սեղանս հաց պիտի
12 ուտէ : Ու Մեմփիբոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր , ու անոր անունը Միքա էր . և Միբային տունը բոլոր բնակողները Մեմփիբոսթէին ծառաներն էին :
13 Ու Մեմփիբոսթէ Երուսաղէմի մէջ բնակեցաւ , քանզի միշտ թագաւորին սեղանը հաց կ'ուտէր . ու անիկայ իր երկու ոտքերովը կաղ էր :

ԳԼ· Ժ·

1 Ու անկէ ետև Ամմոնի որդւոց թագաւորը մեռաւ , ու անոր որդին Հանոն անոր տեղը թագաւոր եղաւ :
2 Ու Դաւիթ ըսաւ , Նաասի որդւոյն Հանոնին մարդասիրութիւն ընեմ , ինչպէս որ անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ . ու Դաւիթ իր ծառաները անոր խրկեց , որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն . ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի
3 որդւոց երկիրը գացին : Ու Ամմոնի որդւոց իշխանները իրենց տիրոջը Հանոնին ըսին , Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեդ պատուիրէ համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց . չէ՞ որ Դաւիթ իր ծառաները քեզի խրկեց , որ քաղաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն , որ էաւէր զանիկայ կործանէ : Ուստի Հանոն Դաւիթին ծա-
4 ռաները առաւ , ու անոնց մօրուքին կէսը ածիլել տուաւ , ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը մինչև նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և անոնք խրկեց զանոնք : Ու երբոր
5 Դաւիթին պատմեցաւ , զանոնք դիմաւորելու խրկեց . քանզի այն մարդիկները շատ անարգուեր էին . ու թագաւորը ըսաւ , Երիքովի մէջ նստէք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի , ու էաւէր դարձէք :
6 Ու Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ աւրուեցան , Ամմոնի որդիքը խրկեցին , ու Բեթրոովի Ասորիներէն և Սուբայի Ասորիներէն քսան հազար հետևակ , ու Մաաքայի թագաւորէն հազար մարդ , և Իստովբէն տասներկու հազար մարդ վարձքով բռնեցին :
7 Ու երբոր Դաւիթ լսեց , Յովաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
8 խրկեց : Ու Ամմոնի որդիքը ելան , ու քաղաքին դրանը առջևը կարգաւ պատերազմի շարուեցան . բայց Սուբայի և Բոռովի Ասորիները , ու Իստովբ ու Մաաքա դաշտի մէջ զատ կայներ էին :
9 Ու Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորւոց դէմ պատերազմի շարեց .
10 Ու մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց , որ Ամմոնի որդւոցը դիմացը շարէ .
11 Ու ըսաւ , Թէ որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան , ինծի օգնութեան հասնիս . և թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի օգնութեան պիտի հասնիմ .
12 Վաչկատուր եղիր , ու մեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք , ու Տէրը իր աչքին հաճոյ երևցածը թող ընէ :
13 Ու Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ . ու անոնք անոր առջևէն փախան :
14 Ու Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով , անոնք ալ Աբեսային

առջևէն փախան ու քաղաքը մնաց։ Եւ Հովաբ Ամմոնի որդիներէն դարձաւ, ու Երուսաղէմ եկաւ։

15 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրայէլին առջևը կոտրուեցան, մէկտեղ ժողուեցան։ Ու
16 Ադրազար խրկեց, և Փոտին անդիի կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեց. ու Խլամ եկան. և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրագլուխը Սովրակ իջաւ։ Ու երբոր Դաւիթին պատմեցին, անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով, Յորդանանէն անցաւ ու Խլամ հասաւ. և Ասորիները Դաւիթին դիմացը գունդերով շարուեցան, ու անոր հետ պա-
18 տերազմ ըրին։ Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան. ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հարիւր կառք ու քառասուն հազար ձիաւոր կոտրեց, ու անոնց զօրագլուխը Սովրակը զարկաւ, որ հոն մեռաւ։ Եւ
19 Ադրազարին հպատակ եղող բոլոր թագաւորները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան, Իսրայէլին հետ հաշտութիւն ըրին, ու անոր ծառայ եղան. և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը օգնելու կը վախնային։

ԿԱ. ԺԱ

1 Ու հետևեալ տարին՝ թագաւորները պատերազմի ելլելու ատենը, Դաւիթ Յովաբը ու անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը խրկեց, որոնք Ամմոնացիները կոտրեցին, ու Րաբբան պաշարեցին. բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նըս-
2 տէր։ Ու Դաւիթ Ուրիան ըսելով՝ պատերազմի մէջ մեռնելու դէմ Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պատերազմի տանիքին վրայ կը պտըտէր, և տանիքին վրայէն մէկ կնիկ մը տեսաւ որ կը լուացուէր, ու ան կնիկը տեսքով խիստ գեղեցիկ էր։
3 Եւ Դաւիթ հարց խրկեց, ու ան կնկանը համար հարցուց. ու Յոաբ ըսաւ, Ասիկայ Ուրիայի Հեթացի Ուրիային կինն է։
4 Եւ Դաւիթ պատգամաւորներ խրկեց, ու զանիկայ առաւ, ու երբոր Ուրիան անոր հետ պառկեցաւ. ու անիկայ իր անմաքրութենէն դարձաւ, տունը գնաց։
5 Եւ կնիկը յղացաւ, ու Դաւիթին լուր խրկեց ըսելով, Ես յղի եմ։
6 Եւ Դաւիթ Յովաբին հրամայեց ըսելով, Ուրիան ինձի խրկէ։ Յովաբ ալ Ուրիան Դաւիթին խրկեց։
7 Ու երբոր Ուրիա անոր եկաւ, Դաւիթ Յովաբին ողջութիւնը ու զօրքին ողջութիւնը ու պատերազմին վիճակը հարցուց։
8 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ, Տո՛ւնդ իջիր, ու ոտքերդ լուա։ Եւ Ուրիա թագաւորին պալատէն ելածին պէս, անոր ետևէն թագաւորէն պարգև գնաց։
9 Բայց Ուրիա իր տիրոջը բոլոր ծառաներուն հետ պալատին դուռը պառկեցաւ, ու իր տունը չիջաւ։
10 Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Ուրիան իր տունը չիջաւ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ, Դուն ճամբայէ չե՞ս եկեր, ինչո՞ւ համար քու տունդ չես իջներ։
11 Եւ Ուրիա ըսաւ Դաւիթին, Տապանակը ու Իսրայէլ ու Յուդա վրաններու մէջ կը նստին, և իմ տէրս Յովաբ ու իմ տիրոջս ծառաները բաց դաշտի մէջ կը բանակին, ու ես ուտելու ու խմելու և կնկանս հետ պառկելու համար իմ տո՞ւնս երթամ. դուն կենդանի հոս, ու քու հոգիդ կենդանի է՝ որ ես ատ բանը չեմ ըներ։
12 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ, Այծր ալ հոս մնացիր, ու վաղը քեզ խրկեմ։ Եւ Ուրիա անօրը ու հետևեալ օրը Երուսաղէմի մէջ մնաց։
13 Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկայ, որ անոր առջևը կերաւ խմեց. ու Ուրիան զինիկայ գինովցուց. խակ Ուրիա իրիկուանը ելաւ՝ ու իր տիրոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ պառկեցաւ. բայց իր տունը չիջաւ։
14 Եւ առաւօտուն Դաւիթ նամակ մը գրեց Յովաբին, և Ուրիային ձեռքովը խրկեց։
15 Ու նամակին մէջը գրեց ու ըսաւ, Ուրիան խիստ սաստիկ պատերազմին դիմացը գրէք, ու դուք ետ քաշուեցէք, որ վիրաւոր ու մեռնի։
16 Ու

երբոր Յովաբ քաղաքը պաշարեց , Ուրիան անանկ տեղ մը դրաւ՝ որ հոն զօրաւոր մարդիկներ գտնուիլը գիտէր : 17 Ու քաղաքին մարդիկները ելան , ու Յովաբին հետ պատերազմ ըրին . և զօրքէն՝ Դաւիթին ծառաներէն ինկան , ու Հետացի Ուրիան ալ մեռաւ : 18 Ու Յովաբ պատգամաւոր մը խրկեց , ու պատերազմին բոլոր պարագաները Դաւիթին իմացուց : 19 Ու պատգամաւորին պատուիրելով ըսաւ , Պատերազմին բոլոր դիպուածները թագաւորին պատմելէդ ետքը , 20 Թէ որ թագաւորին բարկութիւնը ելլէ , ու քեզի ըսէ Թէ Ինչո՞ւ պատերազմելու համար քաղաքին մօտեցաք . չէի՞ք գիտեր որ պարսպին նետ կը 21 նետեն . Երոբաաղին որդին Աբիմելէքը ո՞վ մեռցուց . չէ՞ որ մէկ կնիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքարի կտոր մը նետեց անոր վրայ , որ անիկայ Թեբեսի մէջ մեռաւ . պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք . ան ատենը դուն ըսես , Ու ծառադ Հետացի Ուրիան ալ մեռաւ : 22 Ու պատգամաւորը գնաց , ու Յովաբին բոլոր իրեն պատուիրածը Դաւիթին պատմեց : 23 Ու պատգամաւորը Դաւիթին ըսաւ , Այն մարդիկները մեր վրայ ուժովցան , ու մեզի դէմ դաշտը ելան . բայց մենք մինչև քաղաքին դուռը հալածեցինք զանոնք . 24 Ու աղեղնաւորները պարսպին վրայէն քու ծառաներուդ նետեր նետեցին , ու թագաւորին ծառաներէն մէկ քանիները մեռան , և քու ծառադ Հետացի Ուրիան ալ մեռաւ : 25 Ան ատենը Դաւիթ պատգամաւորին ըսաւ , Յովաբին այսպէս ըսես , Այս բանը քու աչքերուդ դէշ չերեւնայ , քանզի սուրը երբեմն ասիկայ կ'ուտէ ու երբեմն անիկայ . քաղաքին վրայ պատերազմը ասաստկացուր , և զանիկայ փլեցուր . ու քաջալերէ զանիկայ : 26 Ու Ուրիային կնիկը իր երկանը Ուրիային մեռնիլը լսելով՝ 27 իր երկանը համար սուգ բրաւ : Ու երբոր սուգը անցաւ , Դաւիթ մարդ խրկեց , ու զանիկայ իր տունը առաւ . և անիկայ անոր կնիկը եղաւ . ու անոր որդի մը ծնաւ : Բայց Դաւիթին ասբրած բանը Տէրոջը աչքերուն դէշ երեցաւ :

ԺԲ . ԺՐ

1 Ու Տէրը Նաթանը Դաւիթին խրկեց . ու անոր եկաւ ու անոր ըսաւ , Երկ քաղաքի մը մէջ երկու մարդ կար , մէկը հարուստ ու միւսը աղքատ : 2 Հարուստը խիստ շատ հօտեր ու արջառներ ունէր , 3 Բայց աղքատը ուրիշ բան մը չունէր , միայն Թէ էգ գառնուկ մը , որ ծախու առեր էր , ու կը մեռցնէր . և գառնուկը անոր հետ ու անոր տղոցը հետ մէկտեղ մեծցաւ . անոր պատառէն կ'ուտէր , ու անոր գաւաթէն կը խմէր , և անոր ծոցը կը պառկէր , ու անոր՝ աղջկան մը պէս էր : 4 Ու ճամբորդ մը եկաւ անոր հարուստ մարդուն . ան ալ իննայելով իր հօտերէն ու արջառներէն առնելու , ու իրեն եկող ճամբորդին ետևոյ պատրաստելու , Ձեռք ան աղքատ մարդուն էգ գառնուկը առաւ , ու զանիկայ իրեն եկող մարդուն համար պատրաստեց :

5 Ան ատենը Դաւիթին բարկութիւնը ան մարդուն դէմ ասաստիկ բորբոքեցաւ , ու Նաթանին ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ ատ բանը ընող մարդը մեռնելու արժանի է : 6 Ու ան գառնուկը չորեքպատիկ պիտի հատուցանէ . քանզի ատ բանը ըրաւ ու գութ չունեցաւ : 7 Ան ատենը Նաթան Դաւիթին ըսաւ , Ան մարդը դուն ես . Ըսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզ Ըսրայէլի վրայ ես թագաւոր օծեցի , ու քեզ Սաուղին ձեռքէն ես ազատեցի . 8 Ու տիրոջդ տունը քեզի ու տիրոջդ կիներուն քու ծոցդ տուի , և Ըսրայէլի ու Յուդայի տունը քեզի տուի . ու թէ որ քիչ էր՝ քեզի ատոնցմէ աւելի բաներ կուտայի : 9 Ու ինչո՞ւ համար Տէրոջը խօսքը անարգեցիր , անոր աչքերուն առջևը չարութիւն ընելով . Ուրիա Հետացի սրով մեռցուցիր , ու

անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր , ու
զանիկայ Յմմոնի որդւոց սրովը
10 սպաննեցիր . Ես հիմա գիս անար-
դելուդ համար , ու Վեհտասի Հե-
բրիայեն կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ
համար , քու տունէդ սուրը յաւի-
11 տեան պակաս պիտի չըլլայ : Ես
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու
տունէդ քեզի դէմ չարիք մը պիտի
հանեմ . ու քու աչքերուդ առջևը
քու կնիկներդ պիտի առնեմ , և զա-
նոնք քու դրացիիդ պիտի տամ . ու
անիկայ աս արեգակին առջևը քու
կնիկներուդ հետ պիտի պառկի :
12 Վասզի դուն ծածկաբար ըրիր .
բայց ես աս բանը բոլոր Իսրայէլին
առջևը ու արեգակին առջևը պիտի
13 ընեմ : Ես Դաւիթ Նաթանին ը-
սաւ : Տէրոջը դէմ մեղք գործեցի .
ու Նաթան Դաւիթին ըսաւ ,
Տէրն ալ քու մեղքդ ներեց . պի-
14 տի չմեռնիս : Բայց որովհետև աս
բանով Տէրոջը թշնամիներուն հայ-
հոյութիւն ընելու առիթ տուիր ,
անոր համար աս քեզի ծնած տղան
անշուշտ պիտի մեռնի :
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց :
Ես Տէրը զարկաւ ան մանուկը՝ որն
որ Ուրիայեն կնիկը Դաւիթին ծներ
էր , ու սաստիկ հիւանդացաւ :
16 Ես Դաւիթ մանուկին համար Ա-
տուծոյ աղաչեց . ու Դաւիթ ծոմ
պահեց , ու գնաց բոլոր գիշերը
17 գետնի վրայ պառկեցաւ : Ես անոր
տանը ծերերը անոր քովը գացին ,
որ զանիկայ գետնէն վերցընեն .
բայց անիկայ չուզեց , ու անոնց հետ
18 հաց չկերաւ : Ու եօթներորդ օրը
մանուկը մեռաւ . և Դաւիթին ծա-
ռաները մանուկին մեռնիլը անոր
իմացընելու վախցան . քանզի ըսին ,
Ահա քանի որ մանուկը ողջ էր , ա-
նոր զրուցեցինք , ու անիկայ մեր
խօսքը մտիկ չըրաւ . և ինչպէս ա-
նոր ըսենք թէ Մանուկը մեռաւ ,
19 որ գէշ բան մը ընէ : Բայց Դա-
ւիթ իր ծառաներուն շշունչը տես-
նելով՝ իմացաւ որ մանուկը մեռեր
է . ու Դաւիթ իր ծառաներուն ը-
սաւ , Մանուկը մեռաւ . ու անոնք
20 ըսին , Մեռաւ : Ան առնը Դա-
ւիթ գետնէն ելաւ , լուացուեցաւ ,
օծուեցաւ , հանդերձները փոխեց ,
ու Տէրոջը տունը մտնելով՝ երկրը-
պագութիւն ըրաւ . ետքը իր տու-
նը դարձաւ . և ուզից , ու անոր
առջևը հաց դրին , ու կերաւ : Ես 21
ծառաները անոր ըսին , Ա՛ս ըրած
բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանի որ
մանուկը ողջ էր , անոր համար ծոմ
պահեիր ու լացիր . իսկ մանուկը
մեռածին պէս ելար հաց կերար :
Ես Դաւիթ ըսաւ , Վանի որ մանու- 22
կը ողջ էր , ծոմ պահեցի ու լացի .
քանզի ըսի , Ո՞վ գիտէ , գուցէ
Յաւուած ինծի ողորմի , ու մանու-
կը առողջանայ : Բայց հիմա անի- 23
կայ մեռած է , ինչու համար ծոմ
պահեմ . միթէ ես կրնամ զանիկայ
ետ դարձընել . ես անոր պիտի եր-
թամ , բայց անիկայ ինծի պիտի
չդառնայ : Ես Դաւիթ իր կնիկը 24
Բերսաբէն մխիթարեց . ու անոր
քովը մտաւ , և անոր հետ պառկե-
ցաւ . ու անիկայ որդի մը ծնաւ . ու
անոր անունը Սողոմոն դրաւ . և
Տէրը զանիկայ սիրեց : Ու Նա- 25
թան մարգարէին ձեռքովը պատգամ
խրկեց . և անոր անունը Տէրոջը
համար Եդեդիդիա կոչեց :
Ու Յովաբ Յմմոնի որդւոյը 26
Աբբային դէմ պատերազմ ըրաւ ,
ու թագաւորանիստ քաղաքը ա-
ռաւ : Ես Յովաբ Դաւիթին 27
պատգամաւորներ խրկեց , ու ըսաւ ,
Աբբայի դէմ պատերազմ ըրի ,
ու ջուրերուն քաղաքը առի . Ես 28
հիմա մնացած ժողովուրդը ժողվէ ,
ու քաղաքին դիմացը բանակ դիր ,
և զանիկայ առ . չըլլայ որ քաղաքը
ես առնեմ , ու անոր վրայ իմ ա-
նունս դրուի : Ուստի Դաւիթ 29
բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու
Աբբա գնաց , և անոր դէմ պա-
տերազմելով՝ զանիկայ առաւ . Ու 30
անոնց թագաւորին գլխէն թագը
առաւ , որ տաղանդ մը ոսկիի ծան-
րութիւն ունէր պատուական քա-
րերով ըսպրտաւած . և անիկայ
Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ . ու
Դաւիթ քաղաքէն խիստ շատ աւար
առաւ : Ես անոր մէջը եղած ժողո- 31

վերջը հաճեց , ու զանոնք սղոցնե-
բու ու երկաթէ կառնասայլերու ու
երկաթէ տապարներու տակ դրաւ ,
և զանոնք աղիւսի փուռէ անցուց .
ու Յմմոնի որդւոցը բոլոր քաղաք-
ներուն այսպէս ըրաւ . ու Դաւիթ
բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ
դարձաւ :

ՊԱՏ . ԺԹ

1 Ու անկէ ետքը՝ Դաւիթին որդւոյն
Աբիսողոմին մէկ գեղեցիկ քոյրը
կար , որուն անունը Թամար էր .
ու զանիկայ Դաւիթին որդին Ամ-
2 նոն սիրեց : Ու Ամնոն իր քրոջը
Թամարին նէրոյն համար հիւանդա-
նալու չափ նեղացաւ . քանզի անի-
կայ կոյս աղջիկ ըլլալուն համար ,
անոր բան մը ընելը՝ Ամնոնին աչ-
3 քերուն դժուար կ'երեւնար : Ու
Ամնոն Յովնադաբ անունով բարե-
կամ մը ունէր , որ անիկայ Դա-
ւիթին եղբօրը Սամայիին որդին
էր . ու Յովնադաբ խիստ խորա-
4 գէտ մարդ մըն էր : Ու անոր ը-
սաւ , Ո՛վ թագաւորի տղայ , դուն
ինչո՞ւ համար այդպէս օրէ օր կրճա-
ւիս . պատճառը ինծի չե՞ս յայտ-
ներ : Ու Ամնոն անոր ըսաւ , Ես
իմ եղբօրս Աբիսողոմին քրոջը Թա-
5 մարին սիրահարած եմ : Ու Յով-
նադաբ անոր ըսաւ , Անկողինիդ
մէջը պառկէ , ու քեզ հիւանդ
ձեւացուր . ու երբոր քու հայրդ քեզ
տեսնելու գայ , անոր ըսէ , Ա՛ա-
ղաչեմ որ իմ քոյրս Թամար ինծի
գայ , ու ինծի հաց կերցընէ , ու
իմ աչքերուս առջեւը կերակուր շի-
նէ , որ տեսնեմ ու անոր ձեռքէն
6 ուտեմ : Ու Ամնոն պառկեցաւ ,
ու զինքը հիւանդ ձեւացուց . ու
երբոր թագաւորը զանիկայ տեսնե-
լու եկաւ , Ամնոն թագաւորին ը-
սաւ , Ա՛ղաչեմ , իմ քոյրս Թա-
մար թող գայ , ու իմ աչքերուս
առջեւը երկու բլիթ շինէ , ու անոր
7 ձեռքէն ուտեմ : Ու Դաւիթ
Թամարին մարդ խրկեց տունը՝ ըսե-
լով , Ամնոն եղբօրդ տունը գնա ,
8 ու անոր կերակուր շինէ : Ու
Թամար իր եղբօրը Ամնոնին տունը
գնաց . ու անիկայ պառկած էր .
և առջինը խմորը առաւ շաղկց , ու
անոր աչքերուն առջեւը բլիթներ
շինեց ու եփեց . Ու տապակը ա-
ռաւ ու անոր առջեւը պարպեց .
բայց անիկայ ուտել չուզեց . ու
Ամնոն ըսաւ , Ելէք ամէն մարդը
դուրս հանեցէք ինծի . ու ամէն մարդ
անոր քովէն դուրս ելան : Ու Ամ-
նոն Թամարին ըսաւ , Կերակուրը
սենեակը ներս բեր , որ ձեռքէդ
ուտեմ : Ու Թամար շինած բլիթ-
ները առաւ , ու իր եղբօրը Ամնո-
նին՝ սենեակը տարաւ . Ու անոր
մօտեցուց , որ ուտէ : Իսկ Ամնո
զանիկայ բռնեց ու անոր ըսաւ , Ու
կո՛ւր քոյրս՝ ինծի հետ պառկէ : Ու
անիկայ ըսաւ անոր , Ո՛չ , Ե՛ղ-
բայրս՝ զիս մի՛ բռնադատեր . քան-
զի Իսրայէլի մէջ այդպէս բան չըլ-
լար . աս անզգամութիւնը մի՛ ը-
ներ : Ու ես իմ նախատինքս ո՞ւր
տանիմ . դուն ալ Իսրայէլի մէջ
անզգամներուն մէկուն պէս պիտի
ըլլաս . և հիմա կ'աղաչեմ՝ Թա-
գաւորին զրուցէ , ու անիկայ զիս
քեզմէ չարգիլեր : Բայց Ամնո ա-
նոր խօսքը մտիկ ընել չուզեց .
հապա անկէ զօրաւոր ըլլալով , զա-
նիկայ բռնադատեց , ու անոր հետ
պառկեցաւ : Ու Ամնոն զա-
նիկայ խիստ շատ ատեց . անանկ որ
ունեցած ատելութիւնը՝ որով ու-
նեցած սիրէն աւելի մեծ էր . և
Ամնոն անոր ըսաւ , Երթ՝ գնա : Ու
անիկայ անոր ըսաւ , Պատճառ
չկայ . զիս վռնտելուդ չարու-
թիւնը միւս ինծի ըրածէդ աւելի
մեծ է . բայց Ամնո անոր մտիկ ընել
չուզեց : Ու իրեն ծառայութիւն
ընող մանչը կանչեց ու ըսաւ , Ա-
սիկայ քովէս դուրս հանէ , ու ե-
տեւէն դուռը կղպէ : (Ու աղջը-
կան վրայ բաղմագոյն պատմուճան
մը կար , քանզի թագաւորին կոյս
աղջիկները ասանկ պատմուճան կը
հագնէին :) Ու անոր ծառան զա-
նիկայ դուրս հանեց , ու ետեւէն
դուռը կղպեց : Ու Թամար մոխիր
առաւ ու իր գլխուն վրայ ցանեց ,
ու իր վրայի բազմագոյն պատմու-

ձանը պատռեց , և ձեռքը իր գլխուն
20 վրայ դրաւ ու լալով գնաց : Ու
անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր ը-
սաւ , Մի՛թէ եղբայրդ Ամնոն քե-
զի հետ եղաւ . ու հիմա քո՛յր՝
լա՛ւ կեցիր . ան քու եղբայրդ է .
ասիկա սիրտդ մի՛ դներ . և Թա-
մար իր եղբօրը Աբիսողոմին տունը
21 անմխիթար կը նստէր : Ու Դա-
ւիթ թագաւորը ասոնց ամէն բաները
22 լսելով , խիստ բարկացաւ : Ու
Աբիսողոմ Ամնոնին հետ աղէկ կամ
գէշ խօսք մը չխօսեցաւ . քանզի
Աբիսողոմ Ամնոնը կ'ատէր՝ իր քոյրը
Թամարը լլկելուն համար :
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը ,
երբոր Աբիսողոմին ոչխարները՝ Ե-
փրեմի մօտ եղած Հասաղասօրին մէջ
ասրակատուր կ'ընէին , Աբիսողոմ՝
թագաւորին բոլոր որդիները հրա-
24 ւիրեց : Ու Աբիսողոմ՝ թագաւորին
գնաց ու ասոր ըսաւ , Ահա քու
ծառայիդ ոչխարները ասրակատուր
կ'ընեն . ընդհակ ըրէ , թագաւորը
ու անոր ծառաները քու ծառայիդ
25 հետ երթան : Ու թագաւորը Ա-
բիսողոմին ըսաւ , Ո՛չ , որդիս ,
այսինքն չերթանք , որ քու վրադ
ծանրութիւն չըլլանք . ու զանիկայ
ստիպեց . բայց Դաւիթ երթալ
26 չուզեց , ու զանիկայ օրհնեց : Ու
Աբիսողոմ ըսաւ , Եթէ ոչ՝ գոնէ
իմ եղբայրս Ամնոն մեր հետը գայ .
ու թագաւորը անոր ըսաւ , Ինչ-
27 կայ ինչո՞ւ քու հետդ երթայ : Բայց
Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն հա-
մար՝ Ամնոնը ու թագաւորին բոլոր
28 որդիները անոր հետը խրկեց : Ու
Աբիսողոմ իր մանչերուն պատուիրե-
ց ու ըսաւ , Նայեցէ՛ք , երբոր
Ամնոնին սիրտը գինիէն ղուարթա-
նայ , ու ես ձեզի՝ Ամնոնը զարկէ՛ք
ըսեմ , զանիկայ մեռցուցէ՛ք . մի՛
վախնաք . չէ՞ որ ես ձեզի հրամա-
յեցի . քաջասիրտ ու զօրաւոր կրտ-
29 րէ՛ք եղէք : Ու Աբիսողոմին
մանչերը Աբիսողոմին պատուիրա-
ծին պէս ըրին Ամնոնին . ու թա-
գաւորին բոլոր որդիքը ոտք ելան ,
և ամէն մէկը իր ջորին հեծնելով՝
30 փախան : Ու անոնք դեռ ճամբան
ըլլալով , Դաւիթին լուր բերին ու
ըսին , Աբիսողոմ՝ թագաւորին բո-
լոր որդիները մեռցուց , ու անոնցմ
մէկը չմնաց : Ու թագաւորը ոտք 31
ելաւ , իր հանդերձները պատռեց ,
ու գետինը պառկեցաւ . ու անոր
բոլոր ծառաները հանդերձին պատ-
ռած անոր քովերուն կը կայնէին :
Ու Դաւիթին եղբօրը Սամային 32
որդին Յովնադաբ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Իմ տէրս չկարծէ
որ բոլոր երիտասարդները թագա-
ւորին որդիները մեռցուցին . քանզի
մինակ Ամնոն մեռած է . վասն զի
ասոր բանը Աբիսողոմին բերնովը որո-
շուած էր , անոր քոյրը Թամարը
լլկած օրէն՝ի վեր : Ու հիմա իմ 33
թագաւոր տէրս իր սրտին մէջ ա-
նանը չդնէ , կարծելով թէ թա-
գաւորին բոլոր որդիքը մեռան ,
քանզի մինակ Ամնոն մեռած է :
Ու Աբիսողոմ փախաւ : Ու երբ 34
որ Դաւիթին պատանին՝ դէտը աչ-
քերը վերցուց նայեցաւ , տեսաւ որ
իր ետևէն լեռանը քովէն խիստ շատ
ժողովուրդ կու գար : Ուր տունը 35
Յովնադաբ թագաւորին ըսաւ ,
Ահա թագաւորին որդիքը կու գան .
ծառայիդ խօսքը եղաւ : Ու անիկ 36
կայ իր խօսքը լմընցուցածին պէս ,
ահա թագաւորին որդիքը եկան ,
ու ձայնները վերցուցին ու լացին .
և թագաւորն ալ ու անոր բոլոր
ծառաները խիստ մեծ լացով մը լա-
ցին : Իսկ Աբիսողոմ փախաւ ու 37
Գեսուրի թագաւորին՝ Ամիուդի որ-
դւոյն Թողմիին գնաց . բայց Դա-
ւիթ ամէն օր իր որդւոյն համար
սուգ կ'ընէր : Ու Աբիսողոմ փա- 38
խաւ ու Գեսուր գնաց , ու հոն
երեք տարի մնաց : Ու Դաւիթ 39
թագաւորը Աբիսողոմին ելլելու կը
փափաքէր , քանզի մեռնող Ամնո-
նին վրայով մխիթարուեր էր :

ԺԴ . ԺԴ

Ու Ծարուհեայի որդին Յովաբ 1
իմացաւ որ թագաւորին սիրտը
Աբիսողոմին վրայ է : Ու Յովաբ 2
Թեկուէ Հոդը խրկեց , և անկէ խե-
լացի կնիկ մը բերել տուաւ , ու ա-

ձանը պատռեց, և ձեռքը իր գլխուն
20 վրայ դրաւ ու լալով գնաց։ Ու
անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր ը-
սաւ, Ամիհէ եղբայրդ Ամնոն քե-
զի հետ եղաւ. ու հիմա քոյրս՝
լռէ՛ւ կեցիր. ան քու եղբայրդ է.
սրտիկդ սիրտ մի դներ. և Թա-
մար իր եղբօրը Աբիսողոմին տունը
21 անմխիթար կը նստէր։ Ու Դա-
ւիթ թագաւորը ասոնց ամէն բաները
22 լսելով, խիստ բարկացաւ։ Ու
Աբիսողոմ Ամնոնին հետ աղէկ կամ
գէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քանզի
Աբիսողոմ Ամնոնը կ'ատէր՝ իր քոյրը
Թամարը լլկելուն համար։

23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը,
երբոր Աբիսողոմին ոչխարները Ե-
փրեմի մօտ եղած Բաալհասորին մէջ
ասրակոտուր կ'ընէին, Աբիսողոմ՝
թագաւորին բոլոր որդիները հրա-
24 ւիրեց։ Ու Աբիսողոմ՝ թագաւորին
գնաց ու անոր ըսաւ, Ահա քու
ծառայիդ ոչխարները ասրակոտուր
կ'ընեն. ընծրհք ըրէ, թագաւորը
ու անոր ծառաները քու ծառայիդ
25 հետ երթան։ Ու թագաւորը Ա-
բիսողոմին ըսաւ, Ո՛չ, որդիս,
ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ
ծանրութիւն չըլլանք. ու զանիկայ
ստիպեց. բայց Դաւիթ երթալ
26 չուզեց, ու զանիկայ օրհնեց։ Ու
Աբիսողոմ ըսաւ, Եթէ ոչ՝ գոնէ
իմ եղբայրս Ամնոն մեր հետը գայ.
ու թագաւորը անոր ըսաւ, Ինչ-
27 կայ ինչո՞ւ քու հետդ երթայ։ Բայց
Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն հա-
մար՝ Ամնոնը ու թագաւորին բոլոր
28 որդիները անոր հետը խրկեց։ Ու
Աբիսողոմ իր մանչերուն պատուի-
րեց ու ըսաւ, Նայեցէք, երբոր
Ամնոնին սիրտը գինիէն զուարթա-
նայ, ու ես ձեզի՝ Ամնոնը զարկէք
ըսեմ, զանիկայ սպաւցուցէք. մի՛
վախնաք. չէ՞ որ ես ձեզի հրամա-
յեցի. քաջասիրտ ու զօրաւոր կըլ-
29 լուիներ եղէք։ Ու Աբիսողոմին
մանչերը Աբիսողոմին պատուիրա-
ծին պէս ըրին Ամնոնին. ու թա-
գաւորին բոլոր որդիքը ոտք ելան,
և ամէն մէկը իր ջորին հեծնելով՝
30 փախան։ Ու անոնք դեռ ճամբան

ըլլալով, Դաւիթին լուր բերին ու
ըսին, Աբիսողոմ՝ թագաւորին բո-
լոր որդիները մեռցուց, ու անոնցմէ
մէկը չմնաց։ Ու թագաւորը ոտք 31
ելաւ, իր հանդերձները պատռեց,
ու գետինը պառկեցաւ. ու անոր
բոլոր ծառաները հանդերձներին պատ-
ռած անոր քովերուն կը կայնէին։
Ու Դաւիթին եղբօրը Սամայիին 32
որդին Յովնադաբ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Իմ տէրս չկարծէ
որ բոլոր երիտասարդները թագա-
ւորին որդիները մեռցուցին. քանզի
միայնակ Ամնոն մեռած է. վասն զի
ասոր բանը Աբիսողոմին բերնովը որո-
շուած էր, անոր քոյրը Թամարը
լլկած օրէն՝ի վեր։ Ու հիմա իմ 33
թագաւոր տէրս իր սրտին մէջ ա-
բանը չդնէ, կարծելով թէ թա-
գաւորին բոլոր որդիքը մեռան.
քանզի միայնակ Ամնոն մեռած է։
Ու Աբիսողոմ փախաւ։ Ու երբ- 34
որ Դաւիթին պատանին՝ դէտը աչ-
քերը վերցուց նայեցաւ, տեսաւ որ
իր ետեւէն լեռանը բովէն խիստ շատ
ժողովուրդ կու գար։ Յն ատենը 35
Յովնադաբ թագաւորին ըսաւ,
Ահա թագաւորին որդիքը կու գան.
ծառայիդ խօսքը եղաւ։ Ու անի- 36
կայ իր խօսքը լմընցուցածին պէս,
ահա թագաւորին որդիքը եկան,
ու ձայնները վերցուցին ու լացին.
և թագաւորն ալ ու անոր բոլոր
ծառաները խիստ մեծ լացով մը լա-
ցին։ Իսկ Աբիսողոմ փախաւ ու 37
Գեսուրի թագաւորին՝ Ամիուդի որ-
դւոյն Թոլմիին գնաց. բայց Դա-
ւիթ ամէն օր իր որդւոյն համար
սուգ կ'ընէր։ Ու Աբիսողոմ փա- 38
խաւ ու Գեսուր գնաց, ու հոն
երեք տարի մնաց։ Ու Դաւիթ 39
թագաւորը Աբիսողոմին ելլելու կը
փափաքէր, քանզի մեռնող Ամնո-
նին վրայով մխիթարուեր էր։

ԺԴ. ԺՈ

Ու Ջարուհեայի որդին Յովաբ 1
խմացաւ որ թագաւորին սիրտը
Աբիսողոմին վրայ է։ Ու Թեկուէ 2
Թէկուէ Հոդ խրկեց, և անկէ խե-
լացի կնիկ մը բերել տուաւ, ու ա-

տէրս Յաստուծոյ հրեշտակի մը պէս խնամատուն է՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած բաները գիտնալու։

21 Եւ Թագաւորը Յովաբին ըսաւ, Ահա հիմա աս բանը ըրի. գնա, Աբիսողոմ պատանին ետ դարձուր։

22 Յովաբ երեսի վրայ գետինը ինկաւ, ու անոր խոնարհութիւն ըրաւ, ու օրհնեց Թագաւորը. և Յովաբ ըսաւ, Վերջ ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքերուդ առջեւը շնորհք գտայ, ով տէր իմ Թագաւոր. քանզի Թագաւորը

23 իր ծառային խօսքը կատարեց։ Ու Յովաբ ելաւ՝ Գեսուր գնաց, ու Աբիսողոմը Երուսաղէմ բերաւ։

24 Եւ Թագաւորը ըսաւ, Թող իր տունը դառնայ, ու իմ երեսս չտեսնէ։ Եւ Աբիսողոմ իր տունը դարձաւ, ու Թագաւորին երեսը չտեսաւ։

25 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար. անիկայ ոտքին թաթէն մինչև գլխուն գագաթը արատ մը

26 չունէր։ Ու երբոր իր մազերը կը կտրէր, (որովհետև տարին անգամ մը մազերը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրութիւն կ'ըլլար,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, ՚ի թագաւորական կշիռքով երկու հարիւր

27 սիկղ։ Եւ Աբիսողոմին իրեք տղայ՝ ու Թամար անունով մէկ աղջիկ մը ծնաւ. անիկայ տեսքով գեղեցիկ կնիկ մըն էր։

28 Եւ Աբիսողոմ Երուսաղէմի մէջ լման երկու տարի նստաւ, ու թա-

29 գաւորին երեսը չտեսաւ։ Եւ Աբիսողոմ Յովաբին խրկեց, որ զրկէ թագաւորին խրկէ. բայց անիկայ չուզեց անոր երթալ։ Ու նորէն երկրորդ անգամ խրկեց. ու անիկայ երթալ չու-

30 զեց։ Ան ատենը Աբիսողոմ իր ծառաներուն ըսաւ, Տեսէք Յովաբին արտը՝ որ իմ արտին մօտ է, ու անիկայ հոն գարի ունի, գացէ՛ք զանիկայ կրակով այրեցէք։ Եւ Աբիսողոմին ծառաները ան արտը

31 կրակով այրեցին։ Ու Յովաբ եւ ելաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց, և անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այրեցին։ Ու Աբիսողոմ Յովաբին 32 ըսաւ, Ահա քեզի խրկեցի ու ըսի, Ելա՛ հոս եկուր, քեզ Թագաւորին խրկեմ, որ ըսես թէ Գեսուրէն ինչո՞ւ եկայ. իմ հոն ըլլալս ինծի աւելի աղէկ էր. և հիմա Թագաւորին երեսը տեսնեմ, ու թէ որ իմ վրաս չարութիւն մը կայ, թող զիս մեռցնէ։ Եւ Յովաբ 33 Թագաւորին գնաց, ու ան բանը անոր իմացուց. և անիկայ Աբիսողոմը կանչեց. ու Թագաւորին քովը գնաց, և Թագաւորին առջեւը երեսի վրայ իյնաւ, ան մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրաւ. ու Թագաւորը Աբիսողոմը համբուրեց։

ԳԼ. ԺԴ

Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմ իրեն 1
համար կառքեր, ձիեր ու իր առջեւէն վազող հիսուն տղերքներ մարդ պատրաստեց։ Եւ Աբիսո- 2
ղոմ կանուխ կ'ելլէր ու դրանը ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր. և Աբիսողոմ ամէն դատ ունեցող ու դատաստանի համար Թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ'ըսէր, Ուսկի՞ ես. ու երբոր անիկայ՝ Ծառադ Իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ'ըսէր, Աբիսողոմ 3
անոր կ'ըսէր, Նայէ, քու դատդ բանաւոր և ուղիղ է. բայց Թագաւորին կողմանէ քեզի մարդ ընդ չկայ։ Եւ Աբիսողոմ կ'ըսէր, 4
Երանի թէ զիս աս երկրիս վրայ դատաւոր դնէին. ու ամէն մէկ կամ դատ ունեցող մարդը ինծի գար, և անոր իրաւունք ընէի։ Ու 5
երբոր մէկ մարդ մը մօտենար անոր խոնարհութիւն ընելու, անիկայ ձեռքը կ'երկընցընէր, զանիկայ կը բռնէր ու կը համբուրէր։ Եւ Ա- 6
բիսողոմ՝ դատաստանի համար Թագաւորին եկող բոլոր Իսրայէլին այսպէս ընելով, Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը իրեն գարձուց։

Ու քառասուն տարին լմննալէն 7
եղաւ՝ Աբիսողոմ ըսաւ Թագաւորին. Հընդրկ ըրէ, երթամ ու

Տէրոջը ըրած ուխտս Ներբոնի մէջ
8 կատարեմ . Կանգնի ծառատ երբոր
Յորդանոյ Յեսուրը կը բնակէի ,
ուխտ ըրի ու ըսի , Ահ որ Տէրը զիս
Երուսաղէմ դարձընէ , Տէրոջը ծա-
9 ռայութիւն ընեմ : Ու թագա-
ւորը անոր ըսաւ , Վնաս խաղաղու-
թեամբ : Ու անիկայ ելաւ Ներ-
10 բոն գնաց : Ու Աբիսողոմ Իս-
րայէլի բոլոր ցեղերուն լսուանքը
խրկեց , ու ըսաւ , Փողին ձայնը
լսելնուդ պէս՝ Աբիսողոմ Ներբոնի
11 մէջ թագաւոր եղաւ , ըսէք : Ու
Աբիսողոմին հետ Երուսաղէմէն եր-
կու հարիւր մարդ գնաց հրաւի-
րուած . անոնք միամտութեամբ
գացին , ու ամենևին բան մը չէին
12 գիտեր : Ու Աբիսողոմ զոհերը ը-
րած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդա-
կիցը Գեղոնացի Աքիտոփէլը իր
Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ .
և դաւաճանութիւնը զօրացաւ , ու
ժողովուրդը երթալով կը շատնար
Աբիսողոմին քովը :
13 Ու Դաւիթին լուր մը եկաւ
ու ըսաւ , Իսրայէլի մարդիկներուն
սիրտը Աբիսողոմին հետ մէկ եղաւ :
14 Ան ատենը Դաւիթ Երուսաղէմի
մէջ իր հետը եղող բոլոր ծառանե-
րուն ըսաւ , Ելէք փախչինք . քան-
զի Աբիսողոմին երեսէն մեզի ազա-
տութիւն չկայ . չո՛ւտ ըրէք՝ գացէք ,
չըլլայ որ անիկայ չուտով մեզի հաս-
նի , ու մեր վրայ չարիք հասցընէ ,
ու քաղաքը սուրի բերնէ անցընէ :
15 Ու թագաւորին ծառաները թագա-
ւորին ըսին , Ահա՛ տէր թագաւորը
ինչ որ արժան համարի , ահա՛ քու
ծառաներդ պատրաստ են ընելու :
16 Ու թագաւորը և անոր եւևէն
անոր բոլոր տունը ելաւ . ու թա-
գաւորը իր հարճերէն տասը կնիկ
թողուց , որ տանը մէջ պահպանու-
17 թիւն ընեն : Ու թագաւորը ու
անոր եւևէն բոլոր ժողովուրդը ե-
լաւ , ու անոնք հեռու տեղ մը կայ-
18 նեցան : Ու անոր բոլոր ծառանե-
րը ու բոլոր Քրեթհիները և բոլոր
Փղեթհիները անոր քովէն կ՚անց-
նէին . ու անոր հետը Գեթէն եկած
բոլոր Գեթացիները՝ վեց հարիւր
մարդ թագաւորին առջևէն կ՚անց-
նէին : Ու թագաւորը Գեթացի 19
Էթթիին ըսաւ , Ինչո՞ւ համար
դուն ալ մեզի հետ պիտի երթաս .
դարձիր , ու թագաւորին հետը
նստէ , քանզի դուն օտարական ես ,
ու նաև եղած տեղդ պանդուխտ ես :
Դուն երէկ եկար , ու այսօր ես քեզ 20
տեղէդ խախտե՞մ , որ ինծի հետ
երթաս . ահա՛ ես կ՚երթամ ուր
որ պիտի երթամ . դուն դարձիր
ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր .
ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը
քու հետդ ըլլայ : Ու Էթթի 21
թագաւորին պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու իմ
թագաւոր տէրս ալ կենդանի է ,
որ իմ թագաւոր տէրս ուր որ ըլ-
լայ , թէ մահուան մէջ և թէ կեն-
դանութեան մէջ՝ քու ծառադ ալ
հոն պիտի ըլլայ : Ու Դաւիթ 22
Էթթիին ըսաւ , Ա՛ռ-էհ եկուր
անցիր . ու Գեթացի Էթթին իր
հետը եղող բոլոր մարդիկներովը ու
բոլոր ընտանիքներովը անցաւ :
Ու բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու 23
լար . ու բոլոր ժողովուրդը կ՚անց-
նէր . և թագաւորը Կեդրոն հեղե-
ղատէն կ՚անցնէր . ու բոլոր ժողո-
վուրդը դէպ՚ի անապատին ճամբան
կ՚անցնէին :
Ու ահա Սադովկ ալ ու անոր 24
հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ
ուխտին տապանակը կը տանէին .
և Աստուծոյ տապանակը կայնեցու-
ցին , ու մինչև որ բոլոր ժողովուր-
դը քաղաքէն ելլուլ լմընցաւ , Աբի-
աթար զոհ կը մատուցանէր : Ու 25
թագաւորը Սադովկին ըսաւ , Աս-
տուծոյ տապանակը քաղաքը դար-
ձուր . թէ որ Տէրոջը աչքերը շը-
նորհք գտնեմ , ան ատենը զիս ետ
պիտի դարձընէ , ու զանիկայ ու ա-
նոր բնակարանը ինծի պիտի ցու-
ցընէ . Կայց թէ որ ինծի այսպէս 26
ըսէ , Վրեդ չեմ հաւնիր . ահա՛
ես հոսիկ եմ , իր աչքին հաճոյ երևե-
ցածին պէս թող ընէ ինծի : Ու 27
թագաւորը Սադովկ քահանային
ըսաւ , Դուն տեսանող չե՞ս . խա-
ղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու

քու որդիդ Աքիմաաս ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան՝ ձեր
28 երկու որդիները ձեզի հետ։ Ահա ես անապատին դաշտերուն մէջ պիտի սպասեմ, մինչև որ ձեզմէ լուր
29 մը առնեմ։ Ու Սադովկ ու Աբիաթար Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին, ու անոնք հոն մնացին։
30 Ու Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ'ելլէր, ու ելլելով կու լար. և գլուխը ծածկեր էր, ու անիկայ բոկոտն կը քալէր. և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ամէնքը իրենց գլուխը ծածկեր էին, ու
31 լալով կ'ելլէին։ Ու Դաւիթին պատմեցին ու ըսին, Աքիտոփէլ Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընողներուն մէջն է։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Ով Տէր՝ կ'աղաչեմ, Աքի-
32 տոփէլին խորհուրդը խափանէ։ Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հասաւ, ուր որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրաւ, ահա Արքացի Խուսին հանդիպեցաւ պատռած ու գլխուն վրայ հող դրած՝ զանիկայ դիմաւորեց։
33 Ու Դաւիթ անոր ըսաւ, Թէ որ իմ հետս գաս, ինծի բեռ մը կ'ըլ-
34 լաս. Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս, ու Աբիսողոմին ըսես, Ով թագաւոր՝ ես քու ծառադ պիտի ըլլամ. առաջուց քու հօրդ ծառան էի, ու հիմա քու ծառադ եմ. ան ատենը Աքիտոփէլին խորհուրդը ին-
35 ծի համար կրնաս ցրուել։ Ու ահա Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները հոն քեզի հետ են. ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես, Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն պատ-
36 մես։ Ահա հոն անոնց երկու որդիները՝ Սադովկին որդին Աքիմաաս ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան իրենց հետն են. ու ամէն լսած խօսքերնիդ անոնց ձեռքովը ին-
37 ծի իմացընէք։ Ու Դաւիթին բարեկամը Խուսի քաղաքը մտաւ. ու Աբիսողոմ ալ Երուսաղէմ մտաւ։

ԺԶ. ԺՕ.

1 Ու երբոր Դաւիթ վրանէն գլուխէն քիչ մը անցեր էր, ահա Մեմփիբոսթէին ծառան Սիբա զանիկայ դիմաւորեց, հնոտը երկու էշ առնելով, որոնց վրայ երկու հարիւր հաց, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու հարիւր ամառնային պտուղ, ու տիկ մը գինի բեռցուած էր։ Ու
2 թագաւորը Սիբային ըսաւ, Այնք ինչ պիտի ընես։ Ու Սիբա ըսաւ, Էշերը թագաւորին տանը համարեն, որ անոնց վրայ հեծնեն. և հացը ու ամառնային պտուղները մանչերուն համարեն, որ ուտեն. ու գինին ալ՝ անապատին մէջ նուաղածներուն համար է, որ խմեն։
3 Ու թագաւորը ըսաւ, Ապա քու տիրոջդ որդին ո՞ւր է։ Ու Սիբա թագաւորին ըսաւ, Ահա անիկայ Երուսաղէմ կը նստի. քանզի ըսաւ թէ Այսօր Իսրայէլի տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պիտի դարձընէ։
4 Ան ատենը թագաւորը Սիբային ըսաւ, Ահա Մեմփիբոսթէին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ։ Ու Սիբա ըսաւ, Ով տէր իմ թագաւոր՝ ընդունակ եմ. թող քու առջեւդ շնորհք գտնեմ։
5 Ու Դաւիթ թագաւորը մինչև Խաւուրիմ եկաւ. և ահա անկէ Սաւուղին տանը ազգատոհմէն Գերայի որդին Սեմէի անունով մարդ մը ելաւ, ու ելլելով կ'անիծէր,
6 Ու Դաւիթին ու Դաւիթ թագաւորին բոլոր ծառաներուն քար կը նետէր. ու բոլոր ժողովուրդը, ու բոլոր զօրաւոր մարդիկները ճախ ու աջ դիէն ու ձախ դիէն կ'երթային. Ու Սեմէի անոր անէծք
7 տուած ատենը այսպէս կ'ըսէր. Գնա՛, ելի՛ր, ելիր ո՛վ արիւնահեղ մարդ, ո՛վ անօրէն մարդ.
8 Տէրը Սաւուղին տանը բոլոր արիւնը քու վրադ դարձուց, որ անոր տեղը թագաւոր եղար. ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որդւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ. և ահա քու չարիքդ քեզի հասաւ, քանզի դուն արիւնահեղ մարդ մըն ես։
9 Ու Ծարուհեայի որդին Աբեսա թագաւորին ըսաւ, Այս մեռած շունը ինչո՞ւ համար իմ տիրոջս թագաւորին անէծք տայ. թող տուր անցնիմ ու

10 անոր գլուխը առնեմ ։ Ասոր թա-
գաւորը ըսաւ , Ա՛վ Հ՚արուհեայի
որդիք , դուք ինծի հետ ի՞նչ բան
ունիք . թո՛ղ տուէք որ այսպէս
անէք տոյ , քանզի Տէրը ըսաւ
անոր , Դաւիթը անիծէ . ու ո՛վ
կրնայ ըսել թէ ինչո՛ւ համար
11 այդպէս ըրիր ։ Ու Դաւիթ Ա-
բեսային ու իր բոլոր ծառաներուն
ըսաւ , Ահա իմ երանգէս ելլող որ-
դիս իմ հոգիս կը փնտռէ , ո՛ւր
մնաց այս Ենիամինեանը . թո՛ղ
տուէք զանիկայ , որ անիծէ , քան-
12 զի Տէրը ըսաւ անոր ։ Գուցէ Տէ-
րը իմ նեղութեանս նայի , ու ա-
օրհնութիւն անոր տուած անէծքին տեղը
Տէրը ինծի բարիք հատուցանէ ։
13 Ու Դաւիթ իր մարդիկներուն հետ
ճամբան կ՚երթար , ու Սիմէի դի-
մացին լեռանը բովէն կ՚երթար , և
անէծք ասելով՝ քարեր նետելով՝ ու
14 հող ցանելով կ՚երթար ։ Ու թա-
գաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր
ժողովուրդը յոգնած եկան ու հոն
հանգչեցան ։
15 Ու Աբիսողոմ ու բոլոր ժողո-
վուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը Երու-
սաղէմ մտան . ու Աքիտոփէլ անոր
16 հետն էր ։ Ու երբոր Դաւիթին
բարեկամը Արաքացի Հուսին Աբի-
սողոմին քովը գնաց , Հուսի ըսաւ
Աբիսողոմին , Կեցցէ արքայ , կեցցէ
17 արքայ ։ Ու Աբիսողոմ Հուսիին
ըսաւ , Քարեկամիդ վրայ ունեցած
սէրդ ասիկա՞յ է . ինչո՛ւ բարեկա-
18 միդ հետ չգացիր ։ Ու Հուսի ը-
սաւ Աբիսողոմին , Ո՛չ , հապա
Տէրոջը ու այս ժողովուրդին և Իս-
րայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտրա-
ծը ես՝ որ ըլլայ , ես անոր պիտի
ըլլամ ու անոր հետ պիտի նստիմ ։
19 Ինչպէ՞ս ալ՝ ես որո՞ւն ծառայութիւն
պիտի ընեմ . անոր որդուո՞ն չէ՞ .
ինչպէս որ քու հօրդ առջեւը ծա-
ռայեցի , անանկ ալ քու առջեւդ
պիտի ըլլամ ։
20 Ու Աբիսողոմ ըսաւ Աքիտոփե-
լին , Խորհուրդ ըրէք թէ ի՛նչ ը-
21 նէլու ենք ։ Ու Աքիտոփէլ ըսաւ
Աբիսողոմին , Ելո՛ւ հօրդ հարճերուն
մէջը , որոնք անիկայ տանը պահ-
պանութիւնը ընելու համար թո-
ղուց . ու երբոր բոլոր Իսրայէլ լսէ
որ դուն քու հօրդ առեւլի եղար , ան
ատենը բոլոր քեզի հետ եղողներուն
ձեռքերը պիտի ուժովնան ։ Ուստի 22
տանիքին վրայ Աբիսողոմին համար
վրան կանգնեցին . և Աբիսողոմ բո-
լոր Իսրայէլին աչքերուն առջեւը իր
հօրը հարճերուն մտաւ ։ Ու ան 23
օրերը Աքիտոփելին տուած խոր-
հուրդը այնպէս էր , ինչպէս որ մէ-
կը Աստուծոյ խօսքը հարցընէր . Ա-
քիտոփելին ամէն խորհուրդը թէ
Դաւիթին քովը և թէ Աբիսողոմին
քովը այնպէս էր ։

ԳԼ . ԺԲ։

Ու Աքիտոփէլ ըսաւ Աբիսողոմին , 1
Ո՛հմա տասնհերկու հազար մարդ
ընտրեմ ու ելլեմ , և այս գիշեր
Դաւիթին ետեւէն իյնամ ։ Ու 2
անիկայ քանի որ յոգնած ու ձեռք-
րը թուլցած է , անոր վրայ հասնիմ ,
ու վախցընեմ զանիկայ , որ անոր
հետ եղող ժողովուրդը փախչի . ու
միայնակ թագաւորը զարնեմ ։ Ա՛յս- 3
պէս բոլոր ժողովուրդը քեզի պիտի
դարձընեմ . քանզի քու փնտռած
մարդդ չէ՞ որ անդնելով՝ ամէնը
ձեռքդ անցած կը սեպուի . ու բո-
լոր ժողովուրդը խաղաղութեան մէջ
կ՚ըլլայ ։ Ու այս խօսքը Աբիսողո- 4
մին աչքին ու Իսրայէլի բոլոր ծե-
րերուն աչքին հաճոյ երեւցաւ ։
Ու Աբիսողոմ ըսաւ , Հիմա Ա- 5
րաքացի Հուսիին ալ կանչեցէք , որ
անոր խորհուրդն ալ լսենք ։ Ու 6
երբոր Հուսի Աբիսողոմին քովը ե-
կաւ , Աբիսողոմ անոր հետ խօսե-
ցաւ ու ըսաւ , Աքիտոփէլ ասանկ
բան մը ըսաւ . արդեօք անոր խօս-
քը ընե՞նք՝ թէ չէ , դո՛ւն խօսէ ։
Ու Հուսի Աբիսողոմին ըսաւ , Ա- 7
քիտոփելին տուած խորհուրդը այս
անգամ աղէկ չէ ։ Ու Հուսի ը- 8
սաւ , Դուն գիտես որ քու հայրդ ու
անոր մարդիկները զօրաւոր են . ու
արտերնին պրած է , գաշտի մէջ
ձագերը կորսընցուցած արջու պէս .
և քու հայրդ պատերազմող մարդ
մըն է , ու գիշերը ժողովուրդին հետ

9 չկենար։ Եւ հիմա անիկայ կամ փոսի մը մէջ՝ կամ ուրիշ տեղ մը պահուած է. ու թէ որ առջի անգամ ասոնցմէ իյնալու ըլլան, ամէն լսողը պիտի ըսէ Թէ Աբիսողոմին ետևէն գացող ժողովուրդը կոտ-
10 րուեր է. Ան առիւծի պէս սիրտ ունեցող զօրաւոր մարդը անգամ բոլորովին պիտի թուլնայ. քանզի բոլոր Իսրայէլ գիտէ որ քու հայրդ զօրաւոր է, ու անոր հետ եղողները ուժի տէր մարդիկներ են։
11 Ըս պատճառաւ ես քեզի խորհուրդ կու տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլ Դանէն մինչև Բերսաբէէ՝ ծովեզերքը եղող աւազին պէս բազմութեամբ քու քովդ ժողովուին. դուն ալ անձամբ անոնց մէջը պատերազմի եր-
12 թաս։ Եւ այսպէս անոր վրայ երթանք՝ անիկայ ուր տեղ որ գտնուի, ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչպէս որ ցօղը գետնի վրայ կ'իջնէ, և զանիկայ ու անոր հետ եղող մարդիկնե-
13 րէն մէկը ողջ չթողունք։ Եւ թէ որ քաղաքի մը մէջ գոցուի, ան քաղաքը բոլոր Իսրայէլ չուաններ տանի. ու զանիկայ մինչև հեղեղատը քաշենք. այնպէս որ հոն մէկ
14 պզտիկ քար մը անգամ չմնայ։ Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները ըսին, Արաքացի Խուսիին խորհուրդը Աքիտոփելին խորհուրդէն աղէկ է։ Վանգէ Տէրը Աքիտոփելին աղէկ խորհուրդը ցըրուելու հրաման տուեր էր, որ Տէրը Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցընէ։
15 Եւ Խուսի Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն ըսաւ, Աքիտոփել Աբիսողոմին ու Իսրայէլի ծերերուն այս ինչ խորհուրդը տուաւ, ես ալ այս ինչ խորհուրդը
16 տուի. Հիմա շուտով հաղորդ խրկեցէք, ու Դաւիթին իմացուցէք ու ըսէք, Գիշերը անապատին դաշտերուն մէջ մի կենար, հապա շուտով անցիր. չըլլայ որ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յանկարծ կլանուին։
17 Եւ Յովնաթան ու Աքիմաաս Հովգելի աղբիւրին քովը կայներ էին, քանզի չէին կրնար քաղաքը մտնել ու երևնալ. և աղախինը գնաց ու անոնց պատմեց, և անոնք գացին ու Դաւիթ թագաւորին իմացուցին։
18 Եւ պատանի մը տեսաւ զանոնք ու Աբիսողոմին պատմեց. բայց անոնք երկուքը մէկտեղ շուտով գացին, ու Բահուրիմ մէկ մարդու մը տունմտան. և անիկայ իր գաւիթին մէջը ջրհոր մը ունէր, ու անոնք հոն իջան։
19 Եւ կինիկը մէկ ծածկոց մը առաւ ջրհորին բերնին վրայ փռեց, ու անոր վրայ ձաւար տարածեց, ու բանը չհասկըցուեցաւ. Եւ Աբի-
20 սողոմին ծառաները ան կնիկանը տունը մտան ու ըսին, Աքիմաասը ու Յովնաթանը ո՞ւր են։ Եւ կնիկը անոնց ըսաւ, Ջուրին անդին կողմը անցան։ Ու անոնք փնտռեցին ու չգտան, ու Երուսաղէմ դարձան։ Եւ անոնց երթա-
21 լէն ետքը ջրհորէն ելան, ու գացին Դաւիթ թագաւորին իմացուցին, և Դաւիթին ըսին, Ելէք, ու շուտով ջուրէն անցէք. քանզի Աքիտոփէլ ձեզի համար ասանկ խորհուրդ մը ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ու
22 անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ելան ու Յորդանանէն անցան. ու մինչև առաւօտեան լոյսը Յորդանանէն չանցած մարդ մը չմնաց։

23 Եւ Աքիտոփէլ երբոր տեսաւ որ իր խորհուրդը չկատարուեցաւ, իր իշուն համեստը դրաւ, ու ելաւ իր քաղաքը ու իր տունը գնաց. և իր տանը համար պատուէր տուաւ, ու ինքզինքը խեղդեց ու մեռաւ, և իր հօրը գերեզմանը թաղուեցաւ։

24 Եւ Դաւիթ Մանայիմ հասաւ։ Աբիսողոմ ալ բոլոր Իսրայէլի մարդիկներուն հետ Յորդանանէն անցաւ։ Եւ Աբիսողոմ Յովաբին
25 տեղը Ամեսային դրաւ զօրքին վրայ. ու Ամեսայի Գեթեր անունով Իսրայէլացիի մը որդի էր, ու անիկայ Յովաբին մօրը Շարուհեային քոյրը՝ Նաասին աղջիկը Աբիգեան առեր էր։ Եւ Իսրայէլ Աբիսո-
26 ղոմին հետ Գաղաադու երկրին մէջ բանակեցաւ։

27 Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմ

եկաւ , Եմմոնի որդւոցը Հարբայէն Նասասի որդին Սոբի , ու Լադաբարէն Միհելի որդին Մաքիր , և Աւիգելիմէն Գաղաադացի Խերզէլ ՝ Ընկողիններ , կոնքեր , հողէ ամաններ , ցորեն , գարի , ալիւր , ու բոհրած ցորեն , ու բակլայ , և ոսպ , ու բոհրած պէսոյ , Աւ մեղր , և կոգի , ու ոչխարներ , և կովու պանիր Դաւիթին ու անոր հետ եղող ժողովուրդին բերին որ ուտեն . քանզի ըսին , Ժողովուրդը անապատին մէջ անօթի՝ յոդնած ու ծարաւած է :

Ի Լ . ԺԱ .

1 Եւ Դաւիթ իր հետը եղող զօրքը համրեց , ու անոնց վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ
2 դրաւ : Եւ Դաւիթ զօրքին երրորդ մասը՝ Յովաբին ձեռքը , ու երրորդ մասը՝ Յովաբին եղբօրը Հասուհեան Աբեսսային ձեռքը , ու երրորդ մասը Գէթացի Էթթիին ձեռքը յանձնեց . և թագաւորը ժողովուրդին ըսաւ , Ինպատճառ ես ալ ձեզի հետ պիտի ելլեմ :
3 Բայց ժողովուրդը ըսաւ , Մի՛ ելլեր . քանզի թէ որ մենք փախչելու ըլլանք , անոնք մեզի համար հոգ չեն ըներ . ու թէ և կէսերնիս մեռնի , անոնք զանիկայ բանի մը տեղ չեն դներ . բայց դուն մեր տասը հազարին չափ ես . ու հիմա աղէկը ան է որ , դուն մեզի քաղաքէն օգ-
4 նութիւն ընես : Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ , Ձեր աչքերուն հաճոյ երևցածը պիտի ընեմ . ու թագաւորը դրանը քով կայնեցաւ , և բոլոր զօրքը հարիւրներով ու հազար-
5 ներով կ՚ելլէին : Աւ թագաւորը Յովաբին և Աբեսսային ու Էթթիին պատուիրելով ըսաւ , Ինձի համար Աբիսողոմ պատանիին խնայեցէք : Ու երբոր թագաւորը Աբիսողոմին համար բոլոր զօրավարներուն պատուիրեց , բոլոր զօրքերը լսեցին :
6 Եւ զօրքը դաշտը ելաւ Իսրայէլին դէմ դնելու համար . ու պատերազմը Եփրեմի անտառին մէջ եղաւ :
7 Եւ հոն Իսրայէլին զօրքերը

Դաւիթին ծառաներուն առջեւ յաղթուեցան . ու հոն ան օրը մեծ կոտորած եղաւ , ա՛ր քսան հազար հոգի ինկաւ : Եւ հոն պատերազմը բո- 8
լոր երկրին վրայ տարածուեցաւ , ու ան օրը անտառը սուրին ջարդածէն աւելի ժողովուրդ ջարդեց : Եւ 9
Աբիսողոմ Դաւիթին ծառաներուն հանդիպեցաւ . ու Աբիսողոմ ջորիի վրայ հնձեր էր . և ջորին մեկ մեծ բևեկնիի մը թաւ ոստերուն տակը մտաւ . ու անոր գլուխը բևեկնիէն բռնուեցաւ , ու երկինքի ու երկրի մէջ կախուած մնաց . և ջորին տակէն անցաւ փսաց : Աւ մէկ մարդ 10
մը ըսելով տեսնելով՝ Յովաբին պատմեց ու ըսաւ , Ահա Աբիսողոմը բևեկնիէ մը կախուած տեսայ :
Եւ Յովաբ իրեն լուր բերող մար- 11
դուն ըսաւ , Որովհետև զանիկայ տեսար , ինչո՞ւ համար զանիկայ հոն գետինը չզարկիր , ան ատենը քեզի տասը արծաթ ու մէկ գօտի մը կու տայի : Եւ ան մարդը 12
Յովաբին ըսաւ , Թէ որ իմ ափս հազար արծաթ կշռուքով ալ ընդունէր , թագաւորին որդւոյն ձեռքս չէի երկընցներ . քանզի մենք լսեցինք , երբոր թագաւորը քեզի ու Աբեսսային ու Էթթիին պատուիրեց՝ ըսելով , Ամէն մէկերնիդ Աբիսողոմ պատանիին հոգ տարէք . Եթէ ոչ՝ պարապ տեղը իմ կեանքս 13
վտանգի մէջ պիտի դնէի . քանզի բնաւ բան մը թագաւորէն գաղտուկ չմնար . ու դուն ալ ինձի դէմ պիտի կենայիր : Եւ Յովաբ ըսաւ , 14
Ես քու առջեւդ այսպէս ժամանակ չեմ անցըներ . ու իր ձեռքը իրեք նետ առաւ , ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը խոցեց , որ անիկայ տակաւին բևեկնիին վրայ ողջ էր :
Եւ Յովաբին զինակիրները տասը 15
պատոնի չորս կողմը պաշարելով՝ Աբիսողոմը զարկին , ու զանիկայ մեռուցին : Եւ Յովաբ փող հնչե- 16
ցուց , ու զօրքը Իսրայէլը հալածելէն ետ դարձաւ , քանզի Յովաբ զօրքը զսպեց : Աւ Աբիսողոմը ա- 17
ռին և զանիկայ անտառին մէջը մեկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին , ու

անոր վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին. և բոլոր Իսրայէլ փախաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը։

18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանութեան առեր էր ու կանգներ էր, որ անիկայ մինչև այս օրս Աբիսողոմին արձանը կ'ըսուի։

19 Եւ Սադոկի որդին Աքիմաաս ըսաւ, Թո՛ղ վազեմ ու թագաւորին աւետիս տանիմ, որ Տէրը անոր իրաւունք ըրաւ, ու ազատեց իր թշնամիներուն ձեռքէն։

20 Ու Յովաբ անոր ըսաւ, Դուն այս օր աւետիս պիտի տանիս. դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար, բայց այսօր աւետիս մի՛ տաներ. քանզի թագաւորին որդին մեռաւ։

21 Եւ Յովաբ Քուսիին ըսաւ, Գնա՛ տեսածդ թագաւորին պատմէ. ու Քուսի Յովաբին խոնարհութիւն ըրաւ, և վազելով գնաց։

22 Ու Սադոկի որդին Աքիմաաս նորէն Յովաբին ըսաւ, Ինչ և իցէ հրամմեն տուր՝ որ ես ալ Քուսիին ետևէն վազեմ։ Ու Յովաբ ըսաւ, Ինչո՞ւ վազես՝ որդիս, որովհետև աւետիս մը չունիս տանելու։

23 Եւ ինչ և իցէ վազեմ. ու անոր ըսաւ, Վազէ՛։ Եւ Աքիմաաս դաշտին ճամբովը վազեց, ու Քուսիէն անցաւ։

24 Եւ Դաւիթ երկու դռներուն մէջը կը նստէր. ու դէտը դրանը տանիքին վրայ դէպ ի պարիսպը գնաց, և աչքերը վերցնելով տեսաւ որ ահա մէկ մարդ մը մինակ կը վազէր։

25 Ու առնը դէտը բարձր ձայնով թագաւորին խնայուց. ու թագաւորը ըսաւ, Թէ որ մինակ է, անոր բերանը աւետիս կայ։ Ու անիկայ

26 կու գար ու կը մօտենար։ Եւ դէտը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տեսաւ. ու դէտը դռնապանին բարձր ձայնով ըսաւ, Ահա մէկ ուրիշ մարդ մին ալ մինակ կը վազէ։ Եւ թագաւորը ըսաւ, Նա ալ աւետաւոր է։ Ու դէտը ըսաւ, Ահա 27
Ցադոկի որդուն Աքիմաասին ընթացքին պէս կ'երևնայ ինծի։ Եւ թագաւորը ըսաւ, Ընիկայ բարի մարդ է, ու բարի աւետիսով կու գայ։ Եւ Աքիմաաս 28
պոռալով ըսաւ թագաւորին, Ողջո՛յն. ու երեսի վրայ գետինը նուաստ խոնարհութիւն ըրաւ թագաւորին, ու ըսաւ, Օրհնեա՛լ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ, որ իմ տիրոջս թագաւորին դէմ ձեռք վերցնողները մատնեց։ Եւ 29
թագաւորը ըսաւ, Աբիսողոմ պատանին ո՞ղջ է։ Ու Աքիմաաս ըսաւ, Երբոր Յովաբ թագաւորին ծառան ու ձեր քու ծառադ խրկեց, մեծ խուռմբ մը տեսայ, բայց ինչ ըլլալը չիմացայ։ Եւ թագա- 30
ւորը ըսաւ, Դարձիր ու հոս կայնէ։ Ու անիկայ դարձաւ ու կայնեցաւ։ Եւ ահա Քուսի եկաւ. 31
ու Քուսի ըսաւ, Իմ տիրոջս թագաւորին աւետիս բե՛ր, որ բոլոր քու վրադ ելլողներուն ձեռքէն Տէրը այսօր քեզի իրաւունք ըրաւ։ Եւ թագաւորը 32
Քուսիին ըսաւ, Աբիսողոմ պատանին ո՞ղջ է։ Ան առնը Քուսի ըսաւ, Իմ տիրոջս թագաւորին թշնամիները ու չարութեան համար քու վրադ ելլողները ան պատանիին պէս ըլլան։ Եւ թա- 33
գաւորը խռովեցաւ, ու դրան վերնատունը ելաւ ու լացաւ. և քալելով՝ այսպէս կ'ըսէր, Որդեա՛կ իմ Աբիսողոմ, որդեա՛կ իմ, որդեա՛կ իմ Աբիսողոմ, երանի՛ թէ քու տեղդ ես մեռնէի. Աբիսողո՛մ որդեակ իմ, որդեակ իմ։

ԺԹ. ԳԼՈՒԽ

1 Եւ Յովաբին պատմուեցաւ թէ Ահա թագաւորը Աբիսողոմին համար կու լայ ու սուգ կ'ընէ։ 2 Եւ ան օրը յաղթութիւնը սուգի դարձաւ բոլոր զօրքին առջևը. քանզի զօրքը լսեց որ թագաւորը իր որդւոյն համար կը տրտմի։ 3 Ու ան օրը զօրքը դողի պէս քաղաքը կը մտնէր, պատերազմին փախած ու

4 ամբյուծ զօրքի պէս ։ Ու թագաւորը իր երեսը ծածկեց . ու թագաւորը մեծ ձայնով մը կը կանչէր , Արդեակ իմ Աբիսողոմ , Աբիսողոմ արդեակ իմ , արդեակ իմ ։

5 Ու Յովաբ ներս մտաւ թագաւորին քովը , ու ըսաւ , Այսօր քու կեանքդ , ու քու տղաքներուդ ու աղխիններուդ կեանքը , և քու կընիկներուդ ու հարճերուդ կեանքը ազատող ամէն ծառաներուդ երեսը

6 այսօր ամօթով ըրիր . Վասնզի քեզ առողները կը սիրես , ու քեզ սիրողները կ'ատես . վասն զի այսօր յայտնեցիր որ հոս իշխաններդ ու ծառաներդ բանի մը տեղ չես դներ . և այսօր աղէկ հասկըցայ որ , եթէ այսօր Աբիսողոմը ողջ մնար , ու մենք ամէնքս մեռնէինք , ան ատենը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի երևնար ։

7 Ու հիմա ոտք ելիր ու դուրս եկուր , ու քու ծառաներուդ հետ բաղդրութեամբ խօսէ . քանզի Տէրոջմով երդում կ'ընեմ որ եթէ դուն դուրս չելլես , առ գիշեր քովդ մարդ մը պիտի չմնայ . ու ասիկայ քեզի՝ քու տղայութենէդ մինչև հիմա գլուխդ եկած ամէն ձախորդութիւններէն աւելի գէշ

8 կ'ըլլայ ։ Ու թագաւորը ելաւ ու դուռը նստաւ . ան ատենը բոլոր զօրքին պատմեցին ու ըսին , Ահա թագաւորը դուռը նստեր է . ու բոլոր զօրքը թագաւորին առջևը եկան ։ բայց Իսրայէլի մարդիկը իրենց վրանները փախեր էին ։

9 Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին ու կ'ըսէին , Մեր թշնամիներուն ձեռքէն մեզ փրկողը թագաւորն է , ու Փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատողը անիկայ է . և հիմա Աբիսողոմին պատճառովը աս երկրէս փա-

10 խաւ . Ու Աբիսողոմ՝ որն որ մեր վրայ թագաւոր օծեցինք , պատերազմի մէջ մեռաւ . և հիմա դուք թագաւորը հոս դարձնելու վրայով ինչու բան մը չէք խօսիր ։

11 Ու Դաւիթ թագաւորը Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն հետ խրկեց՝ ըսելով , Յուդայի ծերե-

րուն հետ խօսեցէք ու ըսէք , Թագաւորը իր տունը դարձնելու մէջ ետ կը մնաք . քանզի բոլոր Իսրայէլին խօսքը թագաւորին հասաւ՝ մինչև անոր տունը . Դուք 12
իմ եղբայրներս , ոսկորս ու մարմինս եք . ու թագաւորը իր տունը դարձնելու մէջ ետ կը մնաք ։ Ու Ամասայիին ըսէք , Դուն իմ ոսկորս 13
ու մարմինս չե՞ս . Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ Յովաբին տեղը միշտ իմ առջևս զօրագլուխ չըլլաս ։ Ու Յուդայի 14
մարդիկներուն սիրտը մէկ մարդու սրտի պէս էրծեն դարձուց . ու թագաւորին դարձեալ խրկեցին՝ ըսելով , Դարձիր , թէ դուն և թէ քու ամէն ծառաներդ ։ Ուստի 15
նը թագաւորը դարձաւ , ու մինչև Յորդանան եկաւ . Յուդա ալ մինչև Գաղգաղա եկաւ , որ թագաւորը դիմաւորէ ու թագաւորը Յորդանանէն անցընէ ։

Ու Վերայի որդին Շաւուբիմացի 16
Ենեհամինեան Սեմեին արտորալով՝ Յուդայի մարդիկներուն հետ Դաւիթ թագաւորը դիմաւորելու իջաւ , Ու անոր հետ Ենեհամինէն 17
հազար մարդ կար . ու Սաուղին տանը ծառան Սիբա իր տասնուհինգ որդիներովը և քսան ծառաներովը Յորդանան հասան ։ Ու թագաւորին առջևը 18
անցաւ . ու երբոր թագաւորը Յորդանանէն անցաւ , Վերայի որդին Սեմեի թագաւորին առջևը ինկաւ , Ու թագաւորին ըսաւ , Իմ 19
տէրս ինծի յանցանք չսեպէ , ու իմ թագաւոր տիրոջս Երուսաղէմէն ելած օրը՝ ծառայիդ ըրած անօրէնութիւնը չյիշէ , ու թագաւորը զանիկայ իր սրտին մէջը չդնէ . Վասնզի 20
քու ծառադ գիտցայ որ մեղք գործեցի . և ահա այսօր Յովսեփեան բոլոր տունէն առաջ ես եկայ , որ իմ թագաւոր տէրս դիմաւորելու իջնեմ ։ Ու Շարուհեայի որդին 21
Աբեսսա պատասխան տուաւ ու ը-

գողցան , ու թագաւորը և անոր
տունը ու անոր հետ Դաւիթին բո-
լոր մարդիկները Յորդանանէն ան-
ցան։ 42 Ու Յովդայի բոլոր մար-
դիկը Իսրայէլի մարդոցը պատաս-
խան տուին ու ըսին , Վասնզի թա-
գաւորը մեզի մօտ ազգական է , ու
ասոր բանին համար ինչո՞ւ այսպէս կը
նեղանաք . միթէ թագաւորէն բան
մը կերա՞նք , կամ թէ անիկայ մե-
43 զի պարգև մը տուա՞ւ ։ Ու Իսրա-
յէլի մարդիկը Յուդայի մարդոցը
պատասխան տուին ու ըսին , Մենք
թագաւորին քովը տասը բաժին
ունինք , ու նաև Դաւիթին վրայ
մենք ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք .
և ինչո՞ւ համար մեզ անարգեցիք ,
ու մեր թագաւորը ետ դարձնելու
համար առաջ մեզմէ խորհուրդ չը-
հարցուցիք . բայց Յուդայի մար-
դիկներուն խօսքը Իսրայէլի մար-
դիկներուն խօսքերէն աւելի խիստ էր ։

ԺԹ . Ի

1 Ու հոն Խենիամինի ցեղէն Խոր-
բեան Սաբէէ անունով անօրէն
մարդ մը դանուեցաւ . և անիկայ
փող ֆչեցուց ու ըսաւ , Մենք Դա-
ւիթին քովը բաժին՝ ու Յեսսէի
որդւոյն քովը ժառանգութիւն չու-
նինք . ո՛վ Իսրայէլ՝ ամէն մարդ իր
2 վրանը գնա՛ւ ։ Ուստի Իսրայէ-
լի բոլոր մարդիկները Դաւիթէն
ետեւուեցան , ու Խորբեան Սա-
բէէին ետեւէն գացին . բայց Յու-
դայի մարդիկները Յորդանանէն
մինչև Երուսաղէմ իրենց թագա-
ւորին յարեցան ։
3 Ու Դաւիթ Երուսաղէմ իր տու-
նը եկաւ . ու թագաւորը իր տանը
պահպանութեանը համար թողու-
ցած տասը հարճերը առաւ , ու զա-
նոնք մէկ տան մը մէջ պահել տու-
աւ , և զանոնք կը կերակրէր . բայց
անոնց չմտնեցաւ . և անոնք մինչև
իրենց մեռնելու օրը պահուած մնա-
ցին , ու որբևարիի պէս ապրեցան ։
4 Ու թագաւորը Ամեսայիին ըսաւ ,
Ինծի իրիք օր Յուդայի մարդիկ-
ները հնծի կանչէ , ու դուն ալ հոս
5 ներկայ եղիր ։ Ուստի Ամեսայի
Յուդան կանչելու գնաց . ու Դա-
ւիթին դրած ատենէն աւելի ուշա-
ցաւ ։ Ուն ատենը Դաւիթ Աբես- 6
սային ըսաւ , Հիմա Խորբեան Սա-
բէէ Աբիսողոմէն աւելի չարութիւն
պիտի ընէ մեզի . ա՛ռ քեզի դուն քու
տիրոջդ ծառաները քու հետդ առ ,
ու անոր ետեւէն ինկիր . չըլլայ որ
իրեն պարսպապատ քաղաքներ գտնէ ,
ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ ։ Ուս- 7
պէս Յովաբին մարդիկները ու Քե-
րեթիները ու Փելեթիներն և բոլոր
զօրաւորները անոր ետեւէն ելան , ու
Խորբեան Սաբէէն հալածելու հա-
մար Երուսաղէմէն ելան ։
Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ է- 8
ղող մեծ քարին քովն էին , Ամե-
սայի անոնց դիմացը ելաւ . և Յո-
վաբ իր հագած հանդերձը գօտևո-
րած էր , ու անոր վրայէն ա՛րնչ
գօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր
պատեանովը մէկտեղ . ու երբոր
անիկայ կ՚երթար , սուրը պոկե-
նէն ինկաւ ։ Ու Յովաբ Ամեսա- 9
յիին ըսաւ , Ո՛ղջայրս՝ ողջ ա՛ռ՛ղջ
ես . ու Յովաբ Ամեսային համբու-
րելու համար՝ աջ ձեռքովը անոր մօ-
րուքէն բռնեց ։ Ու Ամեսայի Յո- 10
վաբին ձեռքը եղած սուրէն չզգու-
շացաւ . ու անով Յովաբ անոր
տէն զարկաւ զանիկայ , և անոր ա-
ղիքները գետինը թափեց , ու անոր
երկու անգամ չզարկաւ . ու անի-
կայ մեռաւ ։ Ու Յովաբ ու անոր
եղբայրը Աբեսա Խորբեան Սա-
բէէին ետեւէն իյնան ։ Ուն ատենը 11
Յովաբին պատանիներուն մէկը անոր
քովը կայնեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ որ
Յովաբը կը սիրէ՝ ու ո՛վ որ Դա-
ւիթին կողմն է , Յովաբին ետեւէն
երթայ ։ Ու Ամեսայի ճամբուն վրայ 12
իր արեանը մէջ կը թաւալէր ։ Ու-
ան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր
զօրքը կայնեցաւ մեռայ , Ամեսային
ճամբու վրայէ վերցուց ա՛րտի
մը մէջ դրեց , և անոր վրայ լաթ մը
ծածկեց . քանզի տեսաւ որ ամէն
անոր քովը եկողը կանգ կ՚առնէ ։
Ու զանիկայ ճամբուն վրայէն վեր- 13
ցուցածին պէս՝ ամէն մարդ Յովա-
բին ետեւէն գնաց՝ Խորբեան Սա-

գողցան , ու թագաւորը և անոր
տունը ու անոր հետ Դաւիթին բո-
լոր մարդիկները Որդանանէն ան-
42 ցուցին : Եւ Իսրայէլի բոլոր մար-
դիկը Խրայէլի մարդոցը պատաս-
խան տուին ու ըսին , Վանզի թա-
գաւորը մեզի մեծ ազգական է , ու
ասոր բանիս համար ինչո՞ւ այսպէս կը
նեղանաք . միթէ թագաւորէն բան
մը կերա՞նք , կամ թէ անիկայ մե-
43 զի պարգեւ մը տուա՞ւ : Եւ Խրայ-
էլի մարդիկը Իսրայէլի մարդոցը
պատասխան տուին ու ըսին , Մենք
թագաւորին քովը տասը բաժին
ունինք , ու նաև Դաւիթին վրայ
մենք ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք .
և ինչո՞ւ համար մեզ անարգեցիք ,
ու մեր թագաւորը ետ դարձնելու
համար առաջ մեզմէ խորհուրդ չը-
հարցուցիք . բայց Իսրայէլի մար-
դիկներուն խօսքը Խրայէլի մար-
դիկներուն խօսքէն աւելի խիստ էր :

Կ Ա · Ա

1 Եւ հոն Խենիամինի ցեղէն Խոր-
բեան Սաբէէ անունով անօրէն
մարդ մը դատուեցաւ . և անիկայ
փող ֆչեցուց ու ըսաւ , Մենք Դա-
ւիթին քովը բաժին՝ ու Յեսսէի
որդւոյն քովը ժառանգութիւն չու-
նինք . ո՛վ Իսրայէլ՝ ամէն մարդ իր
2 վրանը գո՛ռնայ : Ուստի Իսրայէ-
լի բոլոր մարդիկները Դաւիթէն
զատուեցան , ու Խորբեան Սա-
բէէին ետևէն գացին . բայց Իս-
դայի մարդիկները Որդանանէն
մինչև Երուսաղէմ իրենց թագա-
ւորին յարեցան :
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր տու-
նը եկաւ . ու թագաւորը իր տանը
պահպանութեանը համար թողուե-
ցած տասը հարճերը առաւ , ու զա-
նոնք մէկ տան մը մէջ պահել տու-
աւ , և զանոնք կը կերակրէր . բայց
անոնց չմտաւ . և անոնք մինչև
իրենց մեռնելու օրը պահուած մնա-
ցին , ու որբևարբի պէս ապրեցան :
4 Եւ թագաւորը Ամեսայիին ըսաւ ,
Ինձի իրիք օր Իսդայի մարդիկ-
ները ինծի կանչէ , ու դուն ալ հոս
5 ներկայ եղիր : Ուստի Ամեսայի
Իսդան կանչելու գնաց . ու Դա-
ւիթին դրած ատենէն աւելի ուշա-
ցաւ : Ան ատենը Դաւիթ Աբես- 6
սային ըսաւ , Հիմա Խորբեան Սա-
բէէ Աբիսողոմէն աւելի չարութիւն
պիտի ընէ մեզի . ո՛րթիր դուն քու
տիրոջդ ծառաները քու հետդ առ ,
ու անոր ետևէն ինկիր . չըլլայ որ
իրեն պարսպաւոր քաղաքներ գտնէ ,
ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ : Ելա- 7
պէս Իսդաբին մարդիկները ու Կե-
րեթիները ու Փելեթիները և բոլոր
զօրաւորները անոր ետևէն ելան , ու
Խորբեան Սաբէէն հալածելու հա-
մար Երուսաղէմէն ելան :
Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ և- 8
ղող մեծ քարին քովն էին , Ամե-
սայի անունց դիմացը ելաւ . և Յո-
վաբ իր հագած հանդերձը գօտևո-
ւած էր , ու անոր վրայէն ո՛րթել
գօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր
պատեանովը մէկտեղ . ու երբոր
անիկայ կ'երթար , սո՛ւրը պոկեւ-
նէ ինկաւ : Եւ Յովաբ Ամեսա- 9
յիին ըսաւ , Ո՛ղջայրս՝ ողջ առո՞ղջ
ես . ու Յովաբ Ամեսային համբու-
րելու համար՝ աջ ձեռքովը անոր մօ-
րուքէն բռնեց : Եւ Ամեսայի Յո- 10
վաբին ձեռքը եղած սուրէն չզգու-
շացաւ . ու անով Յովաբ անակուշ-
տէն զարկաւ զանիկայ , և անոր ա-
ղիքները գետինը թափեց , ու անոր
երկու անգամ չզարկաւ . ու անի-
կայ մեռաւ : Եւ Յովաբ ու անոր
եղբայրը Աբեսսա Խորբեան Սա-
բէէին ետևէն իևկան : Ան ատենը 11
Յովաբին պատանիներուն մէկը անոր
քովը կայնեցաւ ու ըսաւ , Ա՛վ որ
Յովաբը կը սիրէ՝ ու ո՛վ որ Դա-
ւիթին կողմն է , Յովաբին ետևէն
երթայ : Եւ Ամեսայի Ճամբուն վրայ 12
էր արեանը մէջ կը թաւալէր : Ու
ան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր
զօրքը կայնեցաւ մնաց , Ամեսային
Ճամբուն վրայէ վերցուց ա՛րտի
մը մէջ ձգեց , և անոր վրայ լաթ մը
ծածկեց . քանզի տեսաւ որ ամէն
անոր քովը եկողը կանգ կ'առնէ :
Ու զանիկայ Ճամբուն վրայէն վեր- 13
ցուցածին պէս՝ ամէն մարդ Յովա-
բին ետևէն գնաց՝ Խորբեան Սա-

14 բէէն հալածելու համար։ (Հայց անիկայ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն ընտրեց Բէթէլ ու Խեթմանաքա անցեր էր բոլոր Խերացիներուն հետ, որոնք անոր քովը ժողովուեցան՝ անոր
15 եաևէն գացեր էին։) Ու անոնք եկան, ու Խեթմանաքայի Բէթէլի մէջ զանիկայ պաշարեցին. ու քաղաքին առջևը հողաբլուր մը շինեցին, որ պարսպին մօտ կանգնուեցաւ. և Յովաբին հետը եղող բոլոր զօրքը պարիսպը փլցընելու կ'աշխատէին։
16 Ու մէկ խմաստուն կնիկ մը քաղաքէն կանչեց, Լսեցէք, լսեցէք. ըսէք Յովաբին ըսէք, Հոս մօտեցիր որ քեզի հետ խո-
17 սիմ։ Ու Յովաբ անոր մօտեցաւ. ու կնիկը ըսաւ, Յովաբը դո՞ւն ես։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես եմ։ Ու ինիը անոր ըսաւ, Ուշ աղախինիդ խօսքերը մտիկ ըրէ. ու ա-
18 նիկայ ըսաւ, Լսեմ մտիկ կ'ընեմ։ Ու ինիը խօսեցաւ ու ըսաւ, Հին առեներ սովորաբար կ'ըսէին, Թող Բէթէլին երթան խորհուրդ հարցընեն, ու անանկ լմընցընեն։
19 Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղարար ու հաւատարիմ քաղաք մըն եմ. ու դուն կը ջանաս աւերել անոնկ քաղաք մը՝ որ Իսրայէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է. Տէրոջը ժառանգութիւնը ին-
20 չո՞ւ բնաջինջ կ'ընես։ Ու Յովաբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ինծի լսելի, քանի լսելի, որ ես բնա-
21 ջինջ ընեմ կամ աւերեմ. Խնդիրը այդպէս չէ. Հապա Եփրեմի լեռնէն Սոբոբեան Սաբէէ անունով մարդ մը իր ձեռքը Դաւիթի թագաւորին դէմ վերցուց. միայնակ անիկայ տուէք, ու ես քաղաքէն կերթամ։ Ու կնիկը Յովաբին ըսաւ, Ահա անոր գլուխը պարսպին
22 վրայէն քեզի պիտի նետուի։ Ու կնիկը բոլոր ժողովուրդին գնաց իր խմաստութեամբը խօսեցաւ. և Սոքորեան Սաբէէին գլուխը կտրեցին, ու Յովաբին նետեցին։ Ան տաւնը անիկայ փող ֆչեցուց. ու ամէն մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քաշուեցաւ. Յովաբ ալ Երուսաղէմ թագաւորին դարձաւ։

23 Ու Յովաբ Իսրայէլի բոլոր զօրքերուն վրայ էր. ու Յովիադային որդին Նանեա Կերեթիներուն ու Փելեթիներուն վրայ էր։
24 Ու Ադորամ հարկերուն վրայ. ու Աքիղուդի որդին Յովսափատ յիշատակաց դպիր էր։
25 Ու Սուսա ա-
տենադպիր էր. ու Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներ էին։
26 Ու Յայիրացի Իրաս ալ Դաւիթին նախարարն էր։

Կ Ա Գ Ի Ր

1 Ու Դաւիթին օրերը իրարու հետեւէ իրիք տարի սով եղաւ. ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց։ Ու Տէրը ըսաւ, Սաւուղին ու անոր արիւնահեղ տանը համար է, քանզի անիկայ Գաբաւոնացիները մեռցուց։
2 Ու թագաւորը Գաբաւոնացիները կանչեց, ու անոնց խօսեցաւ. (և Գաբաւոնացիք Իսրայէլի որդւոցմէ չէին, այլ Ամորհացւոց մնացորդէն էին. ու Իսրայէլի որդիքը անոնց երդում բրեր էին. բայց Սաւուղ Իսրայէլի ու Յուդայի որդւոցը համար նախանձաւորութիւն ընելով, զանոնք զարնել ուզեր էր։)
3 Ու Դաւիթ Գաբաւոնացիներուն ըսաւ, Ձեզի ի՞նչ ընեմ, ու ինչո՞վ քաւութիւն ընեմ, որ Տէրոջը ժառանգութիւնը օրհնէք։
4 Ու Գաբաւոնացիք անոր ըսին, Սաւուղէն ու անոր տունէն արծաթի կամ ոսկի չենք ուզեր, ու Իսրայէլէն մարդ մը մեռցընել չենք ուզեր։ Ու անիկայ ըսաւ, Ինչ որ ըսէք, ձեզի պիտի ընեմ։
5 Ու անոնք թագաւորին ըսին, Ան մարդը որ մեզ ջարդեց, ու մեզ անանկ կորսընցընել ուզեց, որ ամենևին Իսրայէլի սահմաններուն մէջը չգտնուինք,
6 Անոր որդիներէն մեզի եօթը մարդ տուէք, ու զանոնք Տէրոջը ընտրեալ Սաւուղին Գաբաայի մէջ Տէրոջը համար կախենք։ Ու թագաւորը՝ Ես տամ ըսաւ։
7 Հայց թագաւորը Սաւուղեան Յովնաթանին որդւոյն Մեմփիբոսթէէին խնայեց, Սաւուղին որդւոյն Յովնաթանին ու Դաւիթին մէջ

տեղը եղած Տէրոջը երդումին համար։ 8 Այլ թագաւորը Ադիային աղջկանը Ասափային երկու որդիները, որոնք Սաուղին ծներ էր, այսինքն Ամմինին ու Անմիփիբոսթէին, և Սաուղին աղջկանը Մեղքողին հինգ որդիները՝ որոնք Սաուլացի Ադրիելին որդուն Մերաղէլին ծներ էր, առաւ, 9 ու զանոնք Գաբաւոնացւոց ձեռքը տուաւ. ու զանոնք Տէրոջը առջևը լեռանը վրայ կախեցին, ու եօթն ալ միկտեղ մեռան. և զանոնք ՚ի ձոյց առնի օրերը՝ գարնի ՚ի ձոյց սկիզբը մեռցուցին։

10 Ու Ադիային աղջիկը Ասափա մէկ քուրձ մը առաւ, ու զանիկայ իրեն համար ապառաժի մը վրայ փռեց, ՚ի ձոյց սկիզբէն մինչև անոնց վրայ երկինքէն անձրև գալը. ու ցորեկը երկինքին թռչուններըը՝ ու գիշերը անապատին գազաններըը չէր 11 թողուր որ անոնց դպչին։ Եւ Սաուղին հարցին՝ Ադիային աղջկանը Ասափային ըրածը ՚Դաւիթին 12 պատմեցին։ Ու ՚Դաւիթ գնաց, և Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները առաւ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներէն, որոնք Բեթսանի հրապարակէն զանոնք գողցեր էին. վասն զի Փղշտացիք զանոնք հոն կախեր էին այն օրը՝ որ Փղշտացիք Գեղբուէի վրայ 13 Սաուղը մեռցուցեր էին. Եւ Սաուղին ոսկորները ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները անկէ վերցուց. ու կախուածներուն ոսկորներն 14 ալ ժողվեցին։ Եւ Սաուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները Բենիամինի երկիրը՝ Սելայի մէջ անոր հօրը Կիսին գերեզմանը թաղեցին. ու թագաւորին բոլոր պատուիրածը ըրին. ու անկէ ետքը Աստուած երկրին համար Ելոհ աղօթքը ընդունեց։

15 Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին. և ՚Դաւիթ ու իր ծառաները իր հետը իջան, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրին. ու ՚Դաւիթ ուժէ կորնչցաւ։ 16 Եւ Հնոսիբենոր՝ որ Ասափայի որդիներէն էր, ու իրեք հարիւր սիկղ ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը ունէր, ու մէջքը նոր սուր մը կապեր էր, ուղեց որ ՚Դաւիթը զարնէ։ 17 Այլ Հաբուհայի որդին Աբեսսա անոր օգնութեան հասաւ, ու Փղշտացին զարկաւ, ու զանիկայ մեռցուց։ Այն առենը ՚Դաւիթին մարդիկները անոր երդում ըրին ու ըսին, Ա՛սկէ ետքը դուն մեզի հետ պատերազմի չելլես, որ Իսրայէլին ճրագը չմարես։

18 Եւ ասկէ ետքը նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ. ան առենը Հվսացի Սիբքա Ասափայի որդւոցմէ եղող Սեփիան մեռցուց։

19 Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ. ու Ելհանան Եփրովդիմին որդին Գէթեան Գողիաթին եղբօրը զարկաւ, ու անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր։

20 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որ անոր ձեռքերուն մատները ու ոտքերուն մատները վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր. անիկայ ալ Ասափայի որդւոյմէ էր։ 21 Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց. Այլ ՚Դաւիթին եղբօրը Սամայային որդին Յովնաթան զանիկայ զարկաւ։ 22 Այս չորս Գեթի մէջ Ասափայէն ծներ էին. և ՚Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան։

ԻԱ. ԻՆ

1 Եւ ՚Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զանիկայ իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաուղին ձեռքէն ազատեց, սա երգին խօսքերը Տէրոջը խօսեցաւ։ Ու ըսաւ,

2 Տէրը իմ վէմս, ամրութիւնս, ու փրկիչս է. Իմ Աստուածս իմ պարիսպս է, ես անոր կը յուսամ. անիկայ իմ վահանս, ու իմ փրկութեանս եղջիւրը, իմ աշտարակս, իմ ապաւէնս ու ազատիչս է։ 3 Օ՛խ անիրաւութենէ դուն կ՚ազատես։

4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու
5 իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ : Վտան-
գի մահուան ալիքները իմ բոլոր-
տիքս առին , ու անօրէնութեան
6 հեղեղները զիս վախցուցին . Դա-
րեզմանին լարերը իս պաշարեցին ,
ու մահուան որոգայթները իմ առ-
7 ջև առին : Իմ նեղութեանս մէջ
Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս
աղաղակեցի . որ իր տաճարէն իմ
ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր
8 ականջներուն հասաւ : Ան առնը
երկիրը սասանեցաւ ու դողաց . եր-
կինքին հիմերը շարժեցան ու սա-
սանեցան . քանզի Անիկայ բարկա-
9 ցաւ : Անոր քիթէն ծուխ ելաւ ,
ու բերնէն մաշող կրակ . անկէ կայ-
10 ծաղներ բռընկեցան : Ան անիկայ
երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ .
և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ
11 կար . Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ
ու թռաւ . և հովին թևերուն վրայ
12 երևցաւ : Ու խաւարը ու թանձր
ջուրերը՝ երկինքին ամպերը իր
13 բոլորտիքը վարագոյր քաշեց : Ա-
նոր առջևը եղող ճառագայթէն կը-
14 րակի կայծակներ բռընկեցան : Տէ-
րը երկինքէն որոտաց , ու Ամբա-
15 րձրեալը իր ձայնը լսել տուաւ : Ան
նետեր խրկեց ու զանոնք ցրուեց .
կայծակները էրլեց ու զանոնք խռո-
16 վեցուց : Ան Տէրոջը յանդիմանու-
թիւնովը՝ անոր բարկութեան
հովին փչելովը , ծովին յատակները
երևցան , ու աշխարհիս հիմերը
յայտնուեցան :
17 Ամբարձին խրկեց՝ զիս բռնեց ,
18 և շատ ջուրերէն զիս հանեց : Իմ
զօրեղ թշնամիէս՝ զիս ատողնե-
րէն ազատեց զիս . վասն զի ինծմէ
19 զօրաւոր էին : Իմ նեղութեանս
օրը իմ առջևս եկան . բայց Տէրը
ինծի հաստատուն հաւատքն և-
20 ղաւ . Ան զիս լայնարձակ տեղ մը
հանեց , ու զիս ազատեց , ինչու որ
21 ինծի հաւնեցաւ : Տէրը իմ ար-
դարութեանս պէս ինծի փոխարէն
կու տայ . իմ ձեռացս մաքրութեա-
նը համեմատ հատուցում կ'ընէ
22 ինծի . Վասն զի Տէրոջը ճամբանե-
րը պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի : Վանգի 23
անոր ամէն դատաստաններըը իմ
առջիս էին , ու անոր օրէնքներէն
չհեռացայ : Ան անոր առջևը կա- 24
տարեալ եղայ , ու իմ անօրէնու-
թենէս զգուշացայ : Ու Տէրը ինծի 25
հատուցում բրաւ , իմ արդարու-
թեանս համեմատ . իմ յիւսուած
մաքրութեանս համեմատ , որ անոր
աչքերուն առջևն է :
Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ- 26
լաս , կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս : Ամբարին հետ 27
մաքուր կ'ըլլաս , ու ծուռին հետ
կը ծռիս : Ան վշտացած ժողո- 28
ղուրդը դուն կ'ազատես . ու քու
աչքերդ ամբարտաւաններուն վրայ
են որ ընկճես : Վանգի իմ 29
ճրագս դուն ես , Ով Տէր , ու իմ
խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ :
Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ 30
կը վազեմ , ու իմ Աստուծովս պա-
րիսպէ կ'անցնիմ : Աստուծոյ ճամ- 31
բան կատարեալ է . Տէրոջը խօս-
քերը փորձուած են . անիկայ ամէն
իրեն յուսացողներուն ասպար է :
Վանգի Տէրոջմէն զատ Ով է Ա- 32
տուած , կամ մեր Աստուծմէն զատ
Ով է վէմ :
Իմ զօրաւոր բերդս Աստուած 33
է , ու իմ ճամբաս կատարեալ
կ'ընէ : Իմ ոտքերս եղջերուի ոտ- 34
քերուն պէս կ'ընէ , ու իմ բարձր
տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ :
Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ , 35
ու իմ բազուկներս պղնձէ աղեղ կը
լարեն : Ինծի նաև քու փրկու- 36
թեանդ ասպարը տուիր , ու քու
քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց : Իմ 37
քալելու ճամբաս ներքեւս լայնցու-
ցիր , ու իմ ոտքիս յօդուածները
չսասանեցան : Իմ թշնամիներս 38
հալածեցի , ու զանոնք կարդեցի ,
ու ետ չդարձայ մինչև որ զանոնք
հատցուցի : Ան զանոնք հատցու- 39
ցի , զետինը զարկի , որ չկանգ-
նին . անոնք իմ ոտքերուս տակը
ինկան : Ու պատերազմի համար 40
ինծի զօրութիւն հագցուցիր . և իմ
վրաս եղողները տակս ձգեցիր : Ու 41
իմ թշնամիներուս կռնակը ինծի

դրչքնել տուիր , որ զիս ատողները
42 ըարդեմ : Աղաղակեցին , բայց ա-
զատող չկար . Տէրոջը աղաղակեցին ,
բայց անոնց պատասխան չտուաւ :
43 Ես ատոնք զանոնք երկրի փոշիին
պէս մանրեցի . զանոնք փողոցներուն
44 ցեխին պէս կոխեցի ու ձմլեցի : Դու
իմ ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ա-
զատեցիր . ու զիս պահեցիր , որ
ազգերու գլուխ ըլլամ . ու իմ չը-
գիտցած ժողովուրդս ինծի ծառա-
45 յեց : Օտարները ինծի խոնար-
հութիւն ըրին . իրենց ականջներովը
լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդե-
46 ցան : Օտարները տկարացան , ու
իրենց պահուըտած տեղերէն դողա-
ցին :

47 Տէրը կենդանի է , ու իմ վէմս
օրհնեալ ըլլայ . և իմ փրկութեանս
48 վէմը Աստուած բարձր ըլլայ : Աս-
տուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ ,
ու ժողովուրդները ինծի կը ճնա-
49 զանդեցընէ : Իմ թշնամիներէս
զիս հանելով՝ զիս իմ վրաս եղողնե-
րէն աւելի բարձրացուցիր , ու բրո-
50 նաւոր մարդէն ազատեցիր : Ասոր
համար՝ ով Տէր՝ ազգերուն մէջը
քեզ պիտի գովեմ , ու քուա-
51 նուանդ սաղմոս պիտի երգեմ : Իր
թագաւորին փրկութիւնները մեծ-
ցընողը՝ ու իր օծեալին՝ Դաւիթին
ու անոր սերունդին յաւիտեան ո-
ղորմութիւն ընողը Աստ է :

ԻԳ . ԻԴ

1 Ասոնք Դաւիթին վերջին խօսքերը ա-
սոնք են :

Յեսսէի որդին Դաւիթ կ'ըսէ ,
ան մարդը որ բարձրացաւ , Յակո-
բայ Աստուծոյն օծեալը , ու Իսրա-
յէլի վայելուչ երգերը շարադրողը
2 կ'ըսէ , Տէրոջը Հոգին ինծմով խօ-
սեցաւ , ու անոր խօսքը իմ լեզուիս
3 վրայ էր : Իսրայէլին Աստուածը
ըսաւ , ու Իսրայէլին Վէմը ինծի
խօսեցաւ , ըսելով , Մարդոց վրայ
իշխողը արդար ըլլոյ , ու Աստուծոյ
4 վախովը իշխէ : Ան ատենը առիւծ
առաւօտեան լոյսին կը նմանի , որ
արեւուն ծագած ատենը ի՛նչպէս որ ,
անանկ առաւօտի մը որ առանց ամ-
պի է , ու արեւոյ ճառագայթին ,
որ անձրեւէն ետքը գետնէն կանաչ
խոտը կը բուսցընէ : Թէև իմ 5
տունս Աստուծոյ քովը այսպէս չէ ,
սակայն ինծի հետ յաւիտենական
ուխտ մը ըրաւ , որ ամէն բանի մէջ
պատրաստ ու հաստատ է . քանզի
իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր
բաղձանքս ան է . ու պիտի չծաղ-
կեցընէ՞ ան : Նայց բոլոր անօրէն- 6
ները՝ դուրս նետուած փուշերու պէս
պիտի ըլլան . քանզի անոնք ձեռքով
չեն բռնուիր : Ու անոնց դպչելու 7
մարդը երկաթը ու նիզակին բունը
իրեն զէնք պիտի ընէ . ու իրենց ե-
զած տեղը՝ բոլորովին կրակի մէջ
պիտի այրին :

Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը ա- 8
նուանները ասոնք են . Հոսէբ բա-
սեբեթ Թահքեմոնացին , որ զօրա-
վարներուն գլխաւորն էր . անիկայ
է Ադինոն , որ ութ հարիւր մարդը մէկէն մեռ-
ցուց :

Ու անկէ ետքը Ախոքացի Դով- 9
դայիին որդին Եղիազարը՝ որ Դաւի-
թին հետ եղող իրեք զօրաւորնե-
րուն մէկն էր , երբոր անոնք պատե-
րազմելու համար հոն ժողված
Փղշտացիները նախատեցին , ու Իս-
րայէլի մարդիկը փախան , Անիկայ 10
ելաւ , ու Փղշտացիները զարկաւ ,
մինչև որ ձեռքը յոգնեցաւ , ու
ձեռքը իր սուրին վրայ փակաւ , և
Տէրը ան օրը մեծ փրկութիւն ը-
րաւ . ու ժողովուրդը անոր ետևէն
դարձաւ , միայն կողոպուտը առնե-
լու համար :

Ու անկէ ետքը Ագէի Արարացի 11
որդին Սամմա էր . ու Փղշտացիք
գունդ մը կազմեցին . ու հոն ո-
պով լեցուն ագարակ մը կար . և
ժողովուրդը Փղշտացւոց առջևէն
փախաւ . Նայց անիկայ ագարակին 12
մէջտեղը կայնեցաւ , զանիկայ պաշ-
պանեց , ու Փղշտացիները զարկաւ .
և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ :

Ու երսուն զօրավարներուն իրեքը 13
իջան , և հունձքի ատեն Ադոզոմի
քարայրը՝ Դաւիթին եկան . ու
Փղշտացւոց մէկ գունդը Հռափայիմ

14 հովիտին մէջը բանակեր էր ։ Եւ
ան առենը Դաւիթ բերդին մէջն
էր . ու ան առենը փղշտացիք
Բեթլէհեմի մէջ բերդապահ զօրք
15 ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով
ըսաւ , Բեթլէհեմին դուռը եղող
ջրհորէն ո՞վ ինծի ջուր կը խմցնէ ։
16 Ան առենը այս իրիք զօրաւորները
փղշտացւոց բանակը ձեղքեցին ան-
ցան , ու Բեթլէհեմի դուռը եղող
ջրհորէն ջուր քաշեցին , ու առին
Դաւիթին տարին . բայց անիկայ
չուզեց անիկ խմել , հապա զանի-
կայ թափելով՝ Տէրոջը նուիրեց .
17 ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր , քու լիցի
որ ես այս բանը ընեմ . իրենց
կեանքը վտանգի մէջ դնելով գա-
ցող մարդիկներուն արի՞ւնը խմ .
ու անիկ խմել չուզեց ։ Այոնք են
ան իրիք զօրաւոր մարդիկներուն ը-
րածները ։
18 Եւ Ջարուհեան Յովաբին եղ-
բայրը Աբեսա ան իրիք մարդոց
գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նի-
զակը իրիք հարիւր մարդոց վրայ
վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք . ու
անիկայ իրիքին մէջը անուանի էր ։
19 Եւ անիկայ իրիքէն աւելի համա-
րում ունենալուն համար , անոնց
գլուխ եղաւ . բայց ան՝ իրիքին
սոսկմանին չհասաւ ։
20 Ու մեծ գործքեր գործող Կաբե-
սէելացի զօրաւոր մարդու մը որ-
դւոյն Յովիադային որդին Բանեա
Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկ-
ները մեռուցեր . նաև ձիւնի ժամա-
նակ իջաւ՝ ու գուբին մէջը առիւծը
21 մեռուցեր ։ Այնկայ երևելի Եգիպ-
տացի մարդ մըն ալ մեռուցեր . ու
Եգիպտացիին ձեռքը մէկ նիզակ մը
կար , բայց Բանեա ցուպով մը ա-
նոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին
ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և
զանիկայ անոր նիզակովը մեռուցեր ։
22 Յովիադային որդին Բանեա այս
բաները ըրաւ , ու իրիք զօրաւոր-
23 ներուն մէջը անուանի եղաւ . Եր-
սունէն աւելի պատիւ ունէր , բայց
ան՝ իրիքին սոսկմանին չհասաւ . ու
Դաւիթ զանիկայ իր տեսանին
վերակացու դրաւ ։

24 Յովաբի եղբայրը Ասայէլ եր-
սունէն էր . Նաև Բեթլէհեմացի
25 Դովդայի որդին Եղհանան , Ա-
րոդացի Սամմա , Յարոդացի Եղի-
կա , Փելեթացի Բեղղես ,
26 կուացի Եկդեսի որդին Իրա , Ա-
27 նաթովթացի Աբիեզեր , Հուսա-
թացի Մեբունայ , Աքուքացի Սեղմն ,
28 Նետոփաթացի Մահրայ , Նետո-
29 փաթացի Բանային որդին Հելբ ,
Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն՝
Իթիփայի որդին Իթթի , Փիրա-
30 թոնացի Բանեա , Գահասի ձորերէն
Հուդայի , Արաբաթացի Աբիէլբոն ,
31 Բարհումացի Ազմաւեթ , Սաղաբիոնա-
32 ցի Եղիաբա , Յասենի որդիներէն՝
Յովնաթան , Արարացի Սամմա ,
33 Արարացի Սարարի որդին Աքիամ ,
Մաքաթիի որդւոյն Էհասբայի որ-
34 դին Եղիփաղետ , Գեղոնացի Աքի-
տոփելի որդին Եղիամ , Կարմելացի
35 Բասրե , Արբացի Փաարայ , Ու-
36 բացի Նաթանի որդին Իգալ ,
Գադացի Բանի , Ամմոնացի Սե-
37 լեկ , Ջարուհեան Յովաբին կա-
պարճակիրը Բերովթացի Նահարա ,
38 Յեթերացի Իրաս , Յեթերացի
39 Գարեբ , Բետացի Ուրիա . ա-
մէնը երեսունեւեօթն էին ։

ԻԴ . ԻԴ

1 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը նորէն
Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ . ու
Դաւիթը անոնց դէմ գրգռեց , ը-
սելով , Գնա Իսրայէլը ու Յուդան
համրէ ։ 2 Եւ թագաւորը իր քովը
եղող Յովաբ զօրապետին ըսաւ ,
Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն մէջը՝ Դա-
նէն մինչև Բերսաբէէ պտըտէ , ու
ժողովուրդը համրեցէք , որ ժողո-
վուրդին թիւը գիտնամ ։ 3 Եւ Յո-
վաբ ըսաւ թագաւորին , Թող Տէր
Աստուածդ՝ ժողովուրդը որչափ որ
է , հարիւրապատիկ աւելցընէ , ու
իմ թագաւոր տիրոջս աչքերը տես-
նեն . բայց իմ թագաւոր տէրս ին-
չո՞ւ համար այս բանիս կը ցանկայ ։
4 Ու երբոր թագաւորին խօսքը Յո-
վաբին ու զօրավարներուն վրայ
աստկայաւ , Յովաբ զօրավար-
ներուն հետ թագաւորին առջևէն

ելաւ , որ Իսրայէլի ժողովուրդը
5 համբէ : Ու Յորդանանէն անցան ,
ու Կադի ձորին մէջը եղող քաղա-
քին աջ կողմը՝ Երոեր բանակե-
6 ցան . Եսբը Հազեր , Ու Կա-
զաադ ու Թաբթիմադասի երկիրը
եկան . անկէ Բանեաան , ու Մի-
7 դեան չորքականները եկան : Ու անկէ
Տիբոսի ամրոցը ու Խեւացւոց ու
Քանանացւոց ամէն քաղաքները գա-
ցին . և Յուդայի Հարաւային կող-
8 մը Խերոաբէէն ելան : Ու բոլոր
երկիրը պատեցան . և ինը ամիսէն
ու քսան օրէն ետքը Երուսաղէմ
9 գարձան : Ու Յովաբ ժողովուր-
դին համրանքին ցուցակը Թագա-
ւորին տուաւ : Ու Իսրայէլի մէջ
ութը հարիւր հազար սուր քաշող
պատերազմական մարդ կար . և
Յուդայեանք հինգ հարիւր հազար
մարդ էին :

10 Ու Դաւիթ ժողովուրդը համրե-
լէն ետքը՝ իր խղճմտանքը զինքը
դրդեց . ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ ,
Ես ընելովս մեծ մեղք գործեցի . ա՛ւ
Տէր՝ հիմա քու ծառայիդ ան մեղքը
ներէ . քանզի մեծ յիմարութիւն
11 ըրի : Ու երբոր Դաւիթ առաւօ-
տուն եղաւ , Տէրոջը խօսքը Դաւի-
թին տեսանողին՝ Գադ մարգարէին
12 եղաւ , ըսելով , Գնա ու Դաւիթին
ըսէ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես
քեզի երեք բան կ'առաջարկեմ . ա-
նոնցմէ մէկը ընտրէ որ քեզի ընեմ :
13 Ու Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր
պատմեց , ու անոր ըսաւ , Եօթը
տարի քու երկրիդ վրայ սո՞վ ըլլայ ,
կամ իրեք ամիս քու թշնամիներուդ
երեսէ՞ն փախչիս , ու անոնք քեզ
հալածեն , կամ թէ իրեք օր քու
երկրիդ վրայ ժանտահաս ըլլայ . հի-
մա մտածէ ու տես՝ թէ ինչ պա-
14 տասխան տանիմ զիս խրկողին : Ու
Դաւիթ Գադին ըսաւ , Խիստ մեծ
նեղութեան մէջ եմ . հիմա Տէրոջը
ձեռքը իյնանք , քանզի անոր գթու-
թիւնը շատ է , ու մարդու ձեռք
չիյնամ :

15 Ու Տէրը ան առաւօտուն մինչև
որոշուած ժամանակը Իսրայէլին
վրայ ժանտահաս խրկեց . ու Դանէն
մինչև Բերսաբէէ ժողովուրդէն եօ-
թանասուն հազար մարդ մեռաւ :
16 Ու Յոաոծայ հրեշտակը ձեռքը Ե-
րուսաղէմին վրայ երկընցուց որ
զանիկայ ջնջէ . ու ան չարիքին վրայ
Տէրոջը սիրտը իջաւ , ու ժողովուր-
դը ջնջող հրեշտակին ըսաւ , Ա-
րիք է . ալ ձեռդ քաշէ . ու Տէ-
րոջը հրեշտակը Յեբուսացի Որնա-
յին կալին քովն էր : Ու Դաւիթ
17 ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տես-
նելով , Տէրոջը ըսաւ , Ահա ես մե-
ղանչեցի ու ես անօրէնութիւն ը-
րի , բայց ան ոչխարները ի՞նչ ը-
րին . կ'աղաչեմ՝ քու ձեռդ իմ
վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլ-
լայ :

18 Ու նոյն օրը Գադ Դաւիթին ե-
կաւ , ու անոր ըսաւ , Ելլէ՝ Յե-
բուսացի Որնային կալին մէջ Տէրո-
ջը սեղան մը կանգնէ : Ու Դա-
19 ւիթ Գադին ըսածին համեմատ վեր
ելաւ , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր
էր : Ու Որնա նայեցաւ , ու երբ-
20 որ տեսաւ որ Թագաւորը և անոր
ծառաները դէպ ՚ի իրեն կու գան ,
Որնա ելաւ , ու երեսը մինչև գե-
տինը խոնարհութիւն ըրաւ Թա-
գաւորին : Ու Որնա ըսաւ , Ու-
21 դեօք ի՞նչ պատճառով իմ Թագա-
ւոր տէրս իր ծառային եկաւ : Ու
Դաւիթ ըսաւ , Ես կալը քեզմէ
ծախու առնելու , ու Տէրոջը սեղան
մը շինելու համար , որ ժողովուրդին
վրայէն հարուածը վերնայ : Ու
22 Որնա ըսաւ Դաւիթին , Իմ Թա-
գաւոր տէրս ընդհոյ առնէ , ու իր
աչքերուն հաճոյ երևցածին պէս զոհ
ընէ . ահա եզները ողջակէզի հա-
մար , կամնասայլերը ու եզներուն
գործիքները փայտի համար ըլլան :
23 Ամէնը Որնա Թագաւորի
մը պէս Թագաւորին տուաւ . ու
Որնա Թագաւորին ըսաւ , Քու
Տէր Աստուածդ քեզ ընդունի :
24 Բայց Թագաւորը Որնային ըսաւ ,
Ո՛չ . հապա ես անոնք քեզմէ անշուշտ
ստակով ծախու պիտի առնեմ , ու ձրի
ողջակէզ
պիտի չմատուցանեմ : Ու Դաւիթ
կալը ու եզները հինգ սիկղ ար-

25 ծառի ծախու առաւ : Ու Դաւիթ հան Տէրոջը սեղան չինեց , ու անոր վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց : Ու Տէրը լսեց անոր աղօթքը երկրին համար , ու խրա- յեցաւ վրայէն հարուածը վերցաւ :

ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

կամ

ԸՍԿԶԱՒՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ու Դաւիթ թագաւորը ծերացած ու տարիքը առած ըլլալով , զա- նիկայ հանդերձներով կը ծածկէին ,
2 բայց չէր տաքնար : Ու ծառանե- րը անոր ըսին , Մեր թագաւոր տիրոջը համար կոյս աղջիկ մը փնտռեն՝ որ թագաւորին առջեւը կայնի , զանիկայ գարմանէ , ու ա- նոր ծոցը պառկի , որ մեր թագա-
3 ւոր տէրը տաքնայ : Ու Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ գե- ղեցիկ աղջիկ մը փնտռեցին . և Սունամացի Աբիսակը գտան , ու
4 զանիկայ թագաւորին բերին : Ու ան աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր . ու անիկայ թագաւորը կը գարմանէր , ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէր . բայց թագաւորը զանիկայ չգիտ- ցաւ :
5 Ան առենը Ադդիթի որդին Ադո- նիա հպարտացաւ ու ըսաւ , Ես թագաւոր ըլլամ . և իրեն համար կառքեր ու ձիաւորներ պատրաս- տեց , և հիսուն մարդ , որ իր առ-
6 ջեւէն վազեն : Ու անոր հայրը ա- նոր կենացը մէջ ամենևին յանդի- մանած չէր զանիկայ , ըսելով Թէ Ինչո՞ւ այդպէս ըրիր . և անիկայ խիստ գեղեցիկ էր . ու անոր մայրը
7 զանիկայ Աբիսողոմէն ետքը ծներ էր : Ու անիկայ խօսքը Յովաբին հետ ու Աբիաթար քահանային հետ , որոնք Ադոնիային հետեւելով՝
8 անոր օգնութիւն կ'ընէին : Բայց Սադովկ քահանան , ու Յովիադայի որդին Բանեա , և Նաթան մար- գարէն , ու Սեմէի , և Ռէի , ու Դաւիթին զօրաւոր մարդիկները Ադոնիային հետ չէին : Ու Ադո-
9 նիա Հովգէլի աղբիւրին մօտ եղող Զոողեղեթի քարին քովը՝ ոչխարներ , արջառներ ու գէր անասուններ մո- թեց . և իր ամէն եղբայրները՝ թա- գաւորին որդիքը , ու Հրէաստանի բո- լոր մարդիկները՝ թագաւորին ծա-
10 ռաները հրաւիրեց . Բայց Նաթան մարգարէն ու Բանեան և զօրա- ւորները ու իր Սողոմոն եղբայրը չհրաւիրեց :
11 Ու Նաթան Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին հետ խօսեցաւ ու ը- սաւ , Լսեցի՞ր որ Ադդիթի որդին Ադոնիա թագաւոր եղաւ , ու մեր
12 տէրը Դաւիթ չիմացաւ : Ուրեմն հիմա եկո՛ւր քեզի խրատ մը տամ , որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ Սո- ղոմոնին կեանքը ազատես :
13 Երթո՛ր Դաւիթ թագաւորին քովը գնա , ու անոր ըսէ , Ով տէր իմ թա- գաւոր՝ դուն քու աղախինիդ եր- դում չըրի՞ր ու չըսի՞ր որ Սոդոմ քու որդիդ Սողոմոն թա- գաւոր պիտի ըլլայ , և իմ աթոռս անիկայ պիտի նստի . ու ինչո՞ւ հա- մար Ադոնիա թագաւոր եղաւ :
14 Ահա դուն ան տեղը թագաւորին հետ խօսած առենդ՝ ես ալ ետեւէդ կու գամ , ու քու խօսքերդ կը լրացընեմ :
15 Ու Բերսաբէ ներքին սենեակը մտաւ թագաւորին քովը . և թա- գաւորը շատ ծերացած էր ; ու Սունամացի Աբիսակը թագաւորին

16 պատասխանութիւն կ'ընէր ։ Եւ
Ռեհաբէ գլուխը ծռեց ու թա-
գաւորին խոնարհութիւնը ըրաւ ։
Ու թագաւորը ըսաւ , Ինչ կ'ու-
17 զես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր ,
Մով տէր իմ , դուն քու աղախի-
նիդ քու Տէր Յաուէծոյդ անուն-
վը երդում ըրիր , ըսելով , Ինծմէ
եղբօր քու որդիդ Սողոմոն թա-
գաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս
18 ան պիտի նստի . Եւ ահա հիմա
Ադոնիա թագաւոր եղած է , ու
դուն չիմացար , ով տէր իմ թա-
19 գաւոր . Եւ անիկայ շատ արջառ-
ներ ու գէր անասուններ ու ոչխար-
ներ մորթեց , և թագաւորին բոլոր
որդիները ու Աբիաթար քահա-
նան և Յովաբ զօրապետը հրա-
ւիրեց , բայց քու ծառայ Սողո-
20 մոնը չհրաւիրեց ։ Հիմա , ով տէր
իմ թագաւոր , բոլոր Իսրայէլին
աչքերը քու վրադ են , որ անոնց
իմացընես թէ իմ թագաւոր տի-
րոջս աթոռը իրմէ եղբօր ով պիտի
21 նստի . Ելթէ ոչ՝ երբոր իմ թա-
գաւոր տէրս իր հայրերուն հետ քը-
նանայ , ես ու իմ որդիս Սողոմոն
յանցաւոր պիտի սեպուինք ։
22 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
հետ կը խօսէր , Նաթան մարգա-
23 բէն եկաւ ։ Եւ թագաւորին ի-
մացուցին ու ըսին թէ Ահա Նա-
թան մարգարէն է . ու անիկայ
ներս մտաւ թագաւորին առջևը ,
ու երեսը մինչև գետինը խոնե-
24 լով՝ թագաւորին խոնարհութիւն ը-
րաւ . Եւ Նաթան ըսաւ , Ով
տէր իմ թագաւոր , դուն ըսիր որ
Ինծմէ եղբօր Ադոնիա թագաւոր
պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս անիկայ
25 պիտի նստի . Վասնզի անիկայ այսօր
իջաւ , և շատ արջառներ ու գէր
անասուններ ու ոչխարներ մորթեց .
և թագաւորին բոլոր որդիները ,
զօրավարները ու Աբիաթար քա-
հանան հրաւիրեց . և ահա անոնք
անոր առջևը կ'ուտեն , կը խմեն ու
կ'ըսեն , Կեցցէ արքայ Ադոնիա ։
26 Բայց ես քու ծառադ ու Սադովկ
քահանան և Յովիադայի որդին
Նանեան ու քու ծառայ Սողոմո-
նը չկանչեց ։ Այս բանը արդեօք
27 իմ թագաւոր տիրոջս հետքին ե-
ղաւ , ու քու ծառայիդ չգիտցուցիր
թէ քեզմէ ետքը իմ թագաւոր տի-
րոջս աթոռը ով պիտի նստի ։
Եւ Դաւիթ թագաւորը պա- 28
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Ինծի-
րէն հնծի կանչեցէք ։ Եւ անիկայ
թագաւորին առջևը եկաւ ու թա-
գաւորին առջևը կայնեցաւ ։ Եւ 29
թագաւորը երդում ըրաւ ու ը-
սաւ , Իմ անձս ամէն նեղութենէ
ազատող Տէրը կենդանի է որ ,
Ինչպէս որ քեզի Իսրայէլին Տէր 30
Յաուէծովը երդում ըրի ու ըսի թէ
հնծմէ եղբօր քու որդիդ Սողոմոն
թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ տեղս
իմ աթոռիս վրայ անիկայ պիտի
նստի , ահա այսօր այնպէս պիտի
ընեմ ։ Ան առներ Ինծրանէ ե- 31
րեսը մինչև գետինը ծռելով՝ թա-
գաւորին խոնարհութիւն ըրաւ ու
ըսաւ , Իմ տէրս Դաւիթ թագա-
ւորը յաւիտեան ողջ կենայ ։
Եւ Դաւիթ թագաւորը ըսաւ , 32
Սադովկ քահանան ու Նաթան
մարգարէն և Յովիադայի որ-
դին Նանեան հնծի կանչեցէք ։
Ու անոնք թագաւորին առջևը ե-
կան ։ Եւ թագաւորը անոնց ը- 33
սաւ , Ձեր տիրոջը ծառաները ձեր
հետը առէք , ու իմ որդիս Սողո-
մոնը իմ ջորիիս վրայ հնծցուցէք ,
ու զանիկայ Գհոնէն իջեցուցէք .
Եւ Սադովկ քահանան ու Նաթան 34
մարգարէն հոն զանիկայ Իսրայէլի
վրայ թագաւոր օծեն . ու փող հըն-
չեցուցէք ու ըսէք , Կեցցէ արքայ
Սողոմոն . Եւ անոր հետևէն ելէք , 35
ու անիկայ թող գայ ու իմ աթոռս
նստի , և իմ տեղս անիկայ թագա-
ւոր ըլլայ . քանզի ես հրամայեցի
որ անիկայ Իսրայէլի վրայ ու Յու-
դայի վրայ իշխան ըլլայ ։ Ան առներ 36
Յովիադայի որդին Նանեա թա-
գաւորին պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Ամէն . իմ թագաւոր տի-
րոջս Տէր Յաուէծոն ալ այնպէս ը-
սէ ։ Ինչպէս որ Տէրը իմ թագաւոր 37
տիրոջս հետն էր , Սողոմոնին հետն
ալ այնպէս ըլլայ , ու անոր աթոռը

իմ տիրոջս Դաւիթի թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ : Ու առնը
Սադովկ քահանան , Նաթան մար-
գարէն ու Յովիադայի որդին Նա-
նեա , և Քերեթիները ու Փելե-
թիները իջան , ու Սողոմոնը Դա-
ւիթի թագաւորին ջորիին վրայ հե-
ծցուցին , ու գանիկայ Գեհոն տարին :
39 Ու Սադովկ քահանան խորանէն
եղին եղջիւրը առաւ ու Սողոմոնը
օծեց . և փողը հնչեցուցին , ու բո-
լոր ժողովուրդը կ'ըսէր , Կեցցէ
40 արքայ Սողոմոն : Ու բոլոր ժողո-
վուրդը անոր ետևէն կ'ելլէին . ու
ժողովուրդը սրինգներ հնչեցընելով
մեծ ուրախութեամբ մը կ'ուրախա-
նային . անանկ որ անոնց ձայնէն
գետինը կը դղրդէր :
41 Ու Ադոնիա ու անոր բոլոր բազ-
մականները լսեցին . ու անոնք կե-
րակուրէն ելլէր էին . և Յովաբ փո-
ղին ձայնը լսելով՝ ըսաւ , Ի՞նչ
պիտի ըլլայ աս դղրդման ձայնը որ
42 քաղաքէն կ'ելլէ : Երբոր անիկայ
տակաւին կը խօսէր , ահա Աբիա-
թար քահանային որդին Յոնաթա-
նան եկաւ . ու Ադոնիա ըսաւ ,
Եկուր , քանզի դուն քաջ մարդ
մըն ես , ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս : Ու Յոնաթան պատաս-
խան տուաւ ու Ադոնիային ըսաւ ,
Շ՛իտակը աս է որ մեր տէրը Դա-
ւիթի թագաւորը Սողոմոնը թա-
44 գաւոր ըրաւ . Ու թագաւորը Սա-
դովկ քահանան և Նաթան մար-
գարէն ու Յովիադայի որդին Նա-
նեան , և Քերեթիները ու Փելեթի-
ները անոր հետը խրկեց . ու զա-
նիկայ թագաւորին ջորիին վրայ
45 հեծցուցին . Ու Սադովկ քահանան
ու Նաթան մարգարէն զանիկայ
Գեհոնի մէջ թագաւոր օծեցին , ու
անկէ ուրախութեամբ ելան , ու
քաղաքը դղրդեցաւ . Ե՛ ձեր լսած
46 ձայնը աս է : Նաև Սողոմոն թա-
գաւորութեան աթոռին վրայ նըս-
47 տաւ . Ու թագաւորին ծառաներն
ալ մեր տէրը Դաւիթի թագաւորը
օրհնելու եկան , ու ըսին , Ա՛ստ
Աստուածդ Սողոմոնին անունը քու
անունէդ աւելի մեծցընէ , ու անոր
աթոռը քու աթոռէդ աւելի բարձ-
րացընէ : Ու թագաւորը իր ան-
կողինին վրայ երկրպագութիւն ը-
րաւ : Նաև թագաւորը այսպէս 48
ըսաւ . Իսրայէլին Տէր Աստուածը
օրհնեալ ըլլայ , որ այսօր իմ աթո-
ռիս վրայ նստող մը տուաւ , ու իմ
աչքերս տեսան : Ու Ադոնիային 49
բոլոր կոչնականները զարհուրեցան ,
ու ելան և ամէն մէկերնին իրենց
ճամբան գացին :
Ու Ադոնիա Սողոմոնին երեսէն 50
վախցաւ , ու ելաւ գնաց ու սեղա-
նին եղջիւրները բռնեց : Ու Սո- 51
ղոմոնին պատմեցին ու ըսին , Ահա
Ադոնիա Սողոմոն թագաւորէն
վախցաւ , և ահա անիկայ սեղանին
եղջիւրները բռնեց , ու ըսաւ , Սո-
ղոմոն թագաւորը այսօր ինծի եր-
դում ընէ որ իր ծառան սրով պիտի
չմեռցընէ : Ու Սողոմոն ըսաւ , 52
Թէ որ անիկայ առաքինի ըլլայ ,
անոր մէկ մազը գետինը պիտի չի-
նայ . բայց թէ որ անոր վրայ չարու-
թիւն գտնուի , ան առնը պիտի
մեռնի : Ու Սողոմոն թագաւորը 53
խրկեց , ու զանիկայ սեղանէն
վար իջեցուցին : Ու անիկայ եկաւ ,
ու Սողոմոն թագաւորին խոնար-
հութիւն ըրաւ . ու Սողոմոն անոր
ըսաւ , Տունդ գնա :

ԳԼ . Ը

Ու երբոր Դաւիթին մեռնելու օ- 1
րերը մօտեցան , իր որդւոյն
Սողոմոնին պատուէր տուաւ՝ ըսե-
լով , Ահա ես ամէն երկրին ճամ- 2
բան կ'երթամ . խակ դուն ուժովց-
իր ու քաջասիրտ եղիր . Ու 3
քու Տէր Աստուածդ պահպանու-
թիւնը պահէ , որ անոր ճամբաներ-
բուն մէջը քալես , ու անոր կանոն-
ները , պատուիրանքները , դատաս-
տաններն ու վկայութիւնները պա-
հես , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց
գրքին մէջը գրուած է . որպէս զի
ինչ որ ընես , և ուր որ երեսդ
դարձընես , յաջողութիւն գտնես .
Որպէս զի Տէրը իր խօսքը հաստա- 4
տէ , որն որ ինծի համար խօսեցաւ՝
ըսելով , Թէ որ քու որդիքդ ի-

բենց Համբանեբուն դգուշութիւն ը-
նեն , ու իմ առջեւս բոլորը սրտով ,
բոլոր հոգիով ու ճշմարտութեամբ
քալեն , Իսրայէլի աթոռին վրայէն
քեզմէ մարդ պակաս պիտի չըլլայ :
5 Իւ դուն գիտես ինչ որ Հ՚արու-
հեայի որդին Յովաբ ինծի ըրաւ ,
ա՛ ինչ որ Իսրայէլին երկու զօրա-
վարներուն՝ Ներեան Աբենները ու
Յեթերեան Ամեսայիին ըրաւ . քան-
զի զանոնք մեռցուց , ու խաղաղու-
թեան առենը պատերազմի արիւն
թափեց , և իր մէջքի գօտիին ու
ոտքի կօշիկներուն վրայ պատերազմի
6 արիւն սրսկեց : Արդեմն դուն քու
իմաստութիւնդ՝ ի գործ դնես , ու
անոր ճերմակ մազերը խաղաղու-
թեամբ գերեզմանը չիջեցընես :
7 Հայց Գաղաադացի Ներզելլիին որ-
դւոցը ողորմութիւն ընես , ու քու
սեղանէդ ուտողներուն հետ ըլլան .
քանզի երբոր քու եղբօրդ Աբիսա-
ղոմին երեսէն փախայ , ինծի այնպէս
8 մօտեցան : Իւ ահա Խաւուրիմացի
Ղենիամինեան Գերային որդին Ա-
մի քու քովդ է . ու անիկայ
Մանայիմ գացած օրս՝ ինծի ծանր
անէծք տուաւ . բայց երբոր անիկայ
զիս դիմաւորելու համար Յորդա-
նան իջաւ , Տէրոջմով երդում ըրի
անոր՝ ու ըսի , Սրով չեմ
9 մեռցըներ : Իւ հիմա զանիկայ ան-
մեղ չսեպես . քանզի դուն խելացի
մարդ ես , ու անոր ինչ ընելիքդ
գիտես . և անոր ճերմակ մազերը
արիւնով գերեզմանը իջեցընես :
10 Իւ Գաւիթ իր հայրերուն հետ
քնացաւ , ու Գաւիթի քաղաքին
11 մէջ թաղուեցաւ : Իւ Գաւիթին
Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ը-
րած օրերը քառասուն տարի էր . Հե-
բրոնի մէջ եօթը տարի Գերրոնի մէջ թագաւո-
րութիւն ըրաւ , ու երուսաղէմի մէջ երեսունուերկու
տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւո-
րութիւն ըրաւ :
12 Իւ Սողոմոն իր հօրը Գաւիթին
աթոռը նստաւ , ու անոր թագա-
ւորութիւնը չատ հաստատ եղաւ :
13 Իւ Ագգիթի որդին Ադոնիա
Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին գնաց .
ու Բերսաբէ անոր ըսաւ , Խաղաղ
խաղաղութեամբ եկար . ու անի-
կայ ըսաւ , Խաղաղութեամբ . Իւ 14
ըսաւ , Ունիմ մէկ խօսք մը ունիմ .
ու անիկայ ըսաւ , Խօսէ . Իւ ա- 15
նիկայ ըսաւ , Դուն գիտես
որ թագաւորութիւնը իմն էր , ու
բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս
էր , որ թագաւոր ըլլամ . բայց
թագաւորութիւնը դարձաւ , ու իմ
եղբօրս եղաւ , քանզի անոր Տէրոջմէ
եղաւ : Իւ հիմա ես քեզմէ մէկ 16
խնդիրք մը կը խնդրեմ . ինծի չէ
չըսես : Ու Բերսաբէ անոր ըսաւ ,
Խօսէ : Իւ անիկայ ըսաւ , Ա՛ա- 17
ղաչեմ , Սողոմոն թագաւորին ըսէ
(քանզի անիկայ քեզի չէ չըսեր ,)
որ Սունամացի Աբիսակը ինծի կնիկ
տայ : Ու Բերսաբէ ըսաւ , Հղէկ , 18
ես քեզի համար թագաւորին կը
խօսիմ :
Իւ Բերսաբէ Սողոմոն թագա- 19
ւորին գնաց , որ Ադոնիային համար
անոր հետը խօսի . ու թագաւորը
զանիկայ դիմաւորելու համար ոտք
ելաւ , ու անոր խոնարհութիւն
ըրաւ . ու երբոր իր աթոռը նըս-
տաւ , թագաւորին մօրը համար ալ
աթոռ դնել տուաւ . և անիկայ ա-
նոր աջ կողմը նստաւ . Ու ըսաւ , 20
Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդիրք մը
կը խնդրեմ . ինծի չէ չըսես : Իւ
թագաւորը անոր ըսաւ , Խնդրէ
մայր իմ , քանզի քեզի չէ պիտի
չըսեմ : Ու անիկայ ըսաւ , Սու- 21
նամացի Աբիսակը եղբօրդ Ադոնիա-
յին կնիկ տուր : Իւ Սողոմոն 22
թագաւորը պատասխան տուաւ ու
իր մօրը ըսաւ , Դուն ինչո՞ւ Ադո-
նիային համար Սունամացի Աբիսա-
կը կը խնդրես . անոր համար թա-
գաւորութիւնն ալ խնդրէ , (քան-
զի անիկայ իմ մեծ եղբայրս է ,) ա-
նոր ու Աբիաթար քահանային և
Հ՚արուհան Յովաբին համար :
Ու Սողոմոն թագաւորը Տէրոջմով 23
երդում ըրաւ , ու ըսաւ , Այսուամ
ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ ,
որ Ադոնիա ատ խօսքը իր կենացը
դէմ խօսեր է . Իւ հիմա զիս հաս- 24
տատողը , ու զիս իմ հօրս Գաւիթին
աթոռը նստեցընողը , և իր ը-

սաժին պէս ինձի տուն չինող Տէրը կենդանի է, որ Ադոնիա այսօր
25 պիտի մեռցուի։ Ու Սողոմոն թագաւորը Յովիադայի որդին Նաթանեան խրկեց. ու զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ։
26 Ու թագաւորը Աբիաթար քահանային ըսաւ, Անաթովթ՝ քու ագարակդ գնա. քանզի դուն մեռնելու արժանի ես, բայց այսօր քեզ չեմ մեռցըներ. որովհետեւ իմ հօրս Դաւիթին առջեւը Տէր Եհովային տապանակը վերցուցիր. ու իմ հօրս ամեն քաշած նեղութիւններուն
27 մասնակից եղար։ Ու Սողոմոն Աբիաթարը Տէրոջը քահանայութենէն հանեց. որ Սիլովի մէջ Ելիի տանը համար Տէրոջը ըսած խօսքը կատարէ։
28 Ու այս լուրը մինչեւ Յովաբին հասաւ. (քանզի Յովաբ թէպէտ և Աբիսողոմին հետեւող չէր, բայց Ադոնիային հետեւող եղաւ.) ու ան առենը Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, ու սեղանին եղջիւրները
29 բռնեց։ Ու Սողոմոն թագաւորին իմացուցին թէ Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, և ահա անիկայ սեղանին քովն է. ու Սողոմոն Յովիադայի որդին Նաթանեան խրկեց, ու ըսաւ, Գնա՛ անիկայ զարկ։
30 Ու Նաթանեա Տէրոջը խորանը Յովաբին գնաց, ու անոր ըսաւ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ, Դուրս ելլէ. ու անիկայ ըսաւ, Ո՛չ, հապա հոս պիտի մեռնիմ. ու Նաթանեա թագաւորին պատմեց ու ըսաւ, Յովաբ այսպէս ըսաւ, ու ինձի
31 այսպէս պատասխան տուաւ։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ, Անոր ըսածին պէս ըրի. ու զանիկայ մեռցո՛ւր, և զանիկայ թաղէ. որ իմ վրայէս ու իմ հօրս տանը վրայէն Յովաբին թափած անմեղ արիւնը
32 վերցընես։ Ու Տէրը անոր գլուխը անոր արիւնը գլուխը դարձընէ. որովհետեւ անիկայ առանց իմ հօրս Դաւիթին գիտութեանը երկու իրմէ արդար ու աղէկ մարդիկներուն, Իսրայէլի սպարապետին՝ Ներեան Աբնէրին, ու Յուդայի սպարա-

պետին՝ Յեթերեան Ամեսայիին վրայ յարձակեցաւ, ու զանոնք սրով մեռցուց։ Ասոր անոնց արիւնը Յովաբին գլուխը ու անոր սերունդին գլուխը դառնայ յաւիտեան. բայց Դաւիթին ու անոր սերունդին և անոր տանը ու անոր աթոռին՝ Տէրոջը կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն ըլլայ։ Ու Յովիադայի որդին Նաթանեա ելաւ ու անոր վրայ յարձակեցաւ, ու զանիկայ մեռցուց. և անիկայ անապատին մէջ՝ իր տունը թաղուեցաւ։ Ու թագաւորը անոր տեղը զօրքերուն վրայ Յովիադայի որդին Նաթանեան դրաւ. ու թագաւորը Սադովկ քահանան Աբիաթարին տեղը դրաւ։
Ու թագաւորը հոդ խրկեց, Սեմէին կանչեց ու անոր ըսաւ, Երուսաղէմի մէջ տուն մը շինէ ու հոն նստէ, ու անկէ ասդին կամ անդին չելլես. Քանզի աղէկ 37 գիտնաս որ եթէ ելլես, ու Կեդրոն հեղեղատը անցնիս, նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս. ա՛ռ քու արիւնդ քու գլուխդ պիտի ըլլայ։
Ու Սեմէի թագաւորին ըսաւ, Ա՛ռ 38 խօսքդ բարի է. իմ թագաւոր տէրս ինչպէս որ ըսաւ, քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ։ Ու Սեմէի շատ օրեր Երուսաղէմի մէջ նստաւ։
Ու իրեք տարիէն ետքը Սեմէին 39 երկու ծառաները Գէթի թագաւորին՝ Մաաքայի որդւոյն Աքուսին քովը փախան. ու Սեմէիին իմացուցին՝ ըսելով, Ահա քու ծառաներդ Գէթի մէջ են։ Ու Սեմէ 40 ելաւ, ու իր էշուն հասմտը դրաւ, ու իր ծառաները փնտռելու համար Գէթ գնաց Աքուսին քովը. և Սեմէի գնաց ու իր ծառաները Գէթէն բերաւ։ Ու երբոր Սեմէին Երու- 41 սաղէմէն Գէթ երթալը ու դառնալը Սողոմոնին պատմեցին, Ան ատեն 42 Նը թագաւորը հոդ խրկեց, ու Սեմէին կանչեց, ու անոր ըսաւ, Չէ՞ որ քեզի Տէրոջմով երդում ընել տուի, և քեզի վկայութիւն ըրի ու ըսի թէ Աղէկ գիտնաս որ Երուսաղէմէն ելած ու ասդին կամ անդին

գացած օրդ՝ անպատճառ պիտի մեռնիս. ու դուն ինձի լսած խօսքս բարի է՛ ըսիր. Աւրնին ինչո՞ւ համար Տէրոջը երդումին ու քեզի տուած պատուէրիս չպահպանդուխիւն ըրիր: 44 Ու թագաւորը Սեմէիին ըսաւ, Դուն իմ հօրս Դաւիթին դէմ քու ըրած բոլոր չարութիւնդ գիտես, որուն քու սիրտդ ալ կը վկայէ. ուստի Տէրը քու չարութիւնդ քու գլուխդ պիտի դարձնէ. 45 Բայց Սողոմոն թագաւորը օրհնեալ, ու Դաւիթին աթոռը Տէրոջը առջեւը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ: 46 Ու թագաւորը Յովիադայի որդւոյն Բանեայիին հրաման տուաւ, ու անիկայ ելաւ, ու զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ: Ու թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ:

Գ

1 Ու Սողոմոն Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին հետ խնամութիւն ըրաւ, ու Փարաւոնին աղջիկը առաւ, ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը բերաւ, մինչեւ որ իր տունը ու Տէրոջը տունը ու Երուսաղէմին չորջակայ պարիսպը շինեց լմընցուց: 2 Սակայն ժողովուրդը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր. քանզի մինչեւ ան օրերը Տէրոջը անունը տուն շինուած չէր:

3 Ու Սողոմոն Տէրը կը սիրէր, ու իր հօրը Դաւիթին կանոններովը կը քալէր. միայն թէ բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր: 4 Ու թագաւորը Գաբաւոն գնաց, որ հոն զոհ մատուցանէ. քանզի մեծ բարձր տեղը անիկայ էր. Սողոմոն ան սեղանին վրայ հազար ողջակէզ զոհեց: 5 Ու Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին երեւցաւ գիշերուան երազով. և Աստուած ըսաւ, Խնդրէ՛, որ քեզի տամ: 6 Ու Սողոմոն ըսաւ, Դուն քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ինչպէս որ անիկայ քու առջեւդ ճշմարտութեամբ, արդարութեամբ և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց, ու անոր՝ ասիկա մեծ ողորմութիւնը պահեցիր, ու իր աթոռը նստող որդի մը տուիր անոր, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ: 7 Ու հիմա՛ վո՛յ Տէր Աստուած իմ, դուն քու ծառադ իմ հօրս Դաւիթին տեղը թագաւոր ըրիր. բայց ես պզտիկ տղայ մըն եմ, ելլել ու մտնել չեմ գիտեր. 8 Ու քու ծառադ քու ընտրած ժողովուրդիդ մէջն է, որ անհիկայ շատ, անթիւ ու անհամար ժողովուրդ մըն է: 9 Ուստի քու ծառայիդ խնամատուն սիրտ տուր, որ քու ժողովուրդդ դատէ, ու բարին ու չարը որոշէ. քանզի ասիկա քու մեծ ժողովուրդդ ո՞վ կրնայ դատել: 10 Ու ասիկա խօսքը յաճեցաւ Սողոմոնին աչքին առջեւ, որ Տէրոջը այս բանը խնդրեց: 11 Ու Աստուած անոր ըսաւ, Որովհետեւ ասիկա բանը խնդրեցիր, ու քեզի շատ օրեր չխնդրեցիր, ու քեզի հարստութիւն չխնդրեցիր, ու քու թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր, հապա իրաւունքը խմանալու խմաստութիւն խնդրեցիր. 12 Ահա՛ քու խօսքիդ պէս ըրի. ահա՛ քեզի խմաստուն ու հանճարեղ սիրտ տուի, այնպէս որ քեզմէ առաջ քեզի պէս մէկը եղած չէ, ու քեզմէ ետքն ալ քու նմանդ պիտի չելլէ: 13 Նաև քու չխնդրածդ ալ քեզի տուի, թէ հարստութիւն և թէ փառք. այնպէս որ քու Եհովդ բոլոր օրերուն մէջ թագաւորաց մէջ քեզի պէս մէկը չգտնուի: 14 Ու թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես՝ իմ հրամաններս ու պատուիրանքներս պահելով, ինչպէս որ քու հայրդ Դաւիթ քալեց, ան ատենը քու օրերդ պիտի շատցընեմ: 15 Ու Սողոմոն արթնցաւ և ահա՛ երազ էր. ու Երուսաղէմ գնաց, ու Տէրոջը ուխտին տապանակին առջեւը կայնեցաւ, և ողջակէզներ մատուց ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ, ու իր բոլոր ծառաներուն կոչունք ըրաւ:

16 Յետոյ առանը երկու պոռնիկ կիներ թագաւորին եկան, ու անոր

17 առնէք ինձի՛ն ։ Եւ կինին ըսին
Ահիկը ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ , ա՛ռնէ
ինծի՛ . ես ու աս կինիկը մէկ տան մը
մէջ կը բնակինք . ու նայն տանը
մէջ աստր բովը ծնայ ։
18 Եւ իմ ծնանելուս երրորդ օրը աս
կինին ալ ծնաւ ։ ու մենք
մէկտեղ էինք . տանը մէջ մեր հե-
տը օտար մարդ չկար , հապա տանը
մէջ մենք երկուքնիս միայն էինք ։
19 Եւ աս կինանը տղան գիշերով մե-
ռաւ ։ քանզի ասիկայ անոր վրայ
20 պառկեցաւ . Ու կէս գիշերուն ե-
լաւ , և քու աղախինիդ քնացած
առնէը՛ իմ տղաս քովէս առաւ ու
զանիկայ իր ծոցը պառկեցուց , ու
իր մեռած տղան իմ ծոցս պառկե-
21 ցուց ։ Ու երբոր առաւօտուն ե-
լայ , որ տղուս ծիծ տամ , ահա ա-
նիկայ մեռած էր . ու առաւօտուն
մտադրութեամբ անոր նայեցայ , և
ահա անիկայ իմ ծնած տղաս չէր ։
22 Յետոյ միւս կինիկը ըսաւ , Ոչ , հա-
պա ողջ եղողը իմ տղաս է , ու մե-
ռածը քու տղադ է ։ Եւ ասիկայ
ըսաւ , Ոչ , հապա մեռածը քու
տղադ է , ու ողջ եղողը իմ տղաս
23 է . ու թագաւորին առջեւը այսպէս
կը խօսէին ։ Ան ատենը թագա-
ւորը ըսաւ , Ասիկայ կ՚ըսէ՝ Իմ
տղաս աս ողջ եղողն է , ու մեռածը
քու տղադ է . ու անիկայ կ՚ըսէ՝
Ոչ , հապա մեռածը քու տղադ է ,
24 ու ողջ եղողը իմ տղաս է . Եւ թա-
գաւորը ըսաւ , Ինծի մէկ սո՛ւր մը
բե՛րէք , ու թագաւորին առջեւը
25 սո՛ւր մը բերին ։ Եւ թագաւորը
ըսաւ , Ողջ եղող տղան կտրեցէ՛ք ,
երկու կտո՛ր ըրէ՛ . ու կէսը մե-
կուն , ու կէսն ալ միւսի՛ն տուէ՛ք ։
26 Ան ատենը ողջ տղուն մայրը եղող
կինիկը թագաւորին պատասխան
տուաւ , ու իր տղուն վրայ ողջերը
դալարելուն համար , ատանկ ըսաւ .
Ո՛վ տէր իմ , ա՛ռնէ ինծի՛ . ողջ
տղան անո՛ր տուէ՛ք , ու զանիկայ
մի՛ մեռցնէ՛ք ։ Բայց միւսը ը-
սաւ , Ո՛չ ինծի՛ ըլլայ , ո՛չ քեզի՛ .
27 կտրեցէ՛ք ։ Եւ թագա-
ւորը պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Ողջ տղան աս կինանը տուէ՛ք ,
ու չըլլայ որ զանիկայ մեռցնէ՛ք ,
ասիկայ է անոր մայրը ։ Եւ 28
բոլոր Իսրայէլ թագաւորին կըր-
նած դատաստանը լսելով՝ թագա-
ւորէն վախցան . քանզի տեսան որ
անոր վրայ Աստուծոյ իմաստութիւ-
նը կայ դատաստան ընելու համար ։

Գ Լ . Դ

Եւ Սողոմոն թագաւորը բոլոր 1
Իսրայէլի վրայ թագաւոր էր ։
Ու անոր իշխաններուն ասոնք էին . 2
Ազովկի որդին Ազարիա քահա-
նայ էր . Սիսայի որդիքը Եղիքո-
րէփ ու Աքիաատենագպիրներ է-
ին . և Աքիղուդի որդին Յովսա-
փատ յիշատակաց դպիր էր . Ու 4
Յովիադայի որդին Բանեա զօրքե-
րուն վրայ էր . և Սադովկ ու
Աբիաթար քահանաներ էին . Ու 5
Նաթանի որդին Ազարիա պետերուց
գործակալներուն վրայ էր . ու Նա-
թանի որդին Զաբուդ նախա-
բար ու թագաւորին բարեկամն էր .
Ու Աքիսար տանը հրամանատարն 6
էր . ու Աբդայի որդին Ադոնիրամ
հարկերուն վրայ էր ։
Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ 7
տասներկու գործակալներ ունէր ,
ու անոնք թագաւորը ու անոր տու-
նը կը կերակրէին . ու կերակրելը
ամէն մէկուն տարին մէկ ամիս
կ՚իյնար ։ Եւ անոնց անուններն 8
ասոնք են . Ենփրեմի լեռան մէջ՝
Ուրին . Մաքասի , Սաղաբինի , 9
Բեթսամիսի ու Ելոն Բեթհանա-
նի մէջ՝ Բենդակեր . Բարամոթի 10
մէջ՝ Բենհեսեդ , որուն կը վերա-
բերէր Սոքով ու բոլոր Եփերի եր-
կիրը . Տոլոր Դովրի գաւառին 11
մէջ՝ Բենաբինադաբ . Սողոմոնին
աղջիկը Տափաթ ասոր կնին էր .
Թաանաքի ու Մակեդովի մէջ , ու 12
Յեզրայելի տակը՝ Սարթանի
քովը եղող բոլոր Բեթսանի մէջ՝
ու Բեթսանէն մինչև Աբելմեուլա ,
ու մինչև Յեկմեամի անդի կողմը ,
Աքիղուդի որդին Բանաա . Գա- 13
մովդ գաղաադի մէջ՝ Բենգաբեր .
Գաղաադի մէջ եղող Մանասեան
Յայիրին գիւղաքաղաքները , ու

Նասանի մէջ եղող Աբդովբի նա-
հանգը , վաթսուն մեծ պարսպաւոր
ու պղնձանիպ քաղաքներ անոր կը
14 վերաբերէին : Անայիմի մէջ՝ Ար-
15 դովի որդին Աբիհադար . Տնփ-
թաղիմի մէջ՝ Աբիմասա . ասիկայ
ալ Սողոմոնին աղջիկը Նաեմմաթը
16 կնիկ առաւ . Աեռի ու Նաալոթի
մէջ՝ Ահուսիի որդին Նասան .
17 Խաբարի մէջ՝ Փարուայի որդին
18 Յովսափատ . Յննիամինի մէջ՝
19 Ուրայի որդին Սեմէի . Գաղաադի
երկիրը ու Ամորհացւոց Սիհոն
թագաւորին ու Նասանի Սվե թա-
գաւորին երկիրը՝ Ուրիի որդին
Գաբեր . ու ան երկրին մէջ գոյն
մէկ գործակալ մը կար :

20 Յուդա ու Իսրայէլ շատութե-
թեան կողմանէ ծովուն եղերքը ե-
ղող աւազին չափ շատ էին . կ'ու-
ռէին , կը խմէին և ուրախութիւն
21 կ'ընէին : Ու Սողոմոն Եփրա-
գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը ,
ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը ,
բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ
կ'իշխեր . և անոր ընծաները կը բե-
րէին , ու Սողոմոնին ծառայութիւն
կ'ընէին՝ անոր կենացը բոլոր օրե-
րուն մէջ :

22 Ու Սողոմոնին մէկ օրուան ռոճի-
կը սա էր . երսուն քոռ նաշիհ , ու
23 վաթսուն քոռ ալիւր , Տասը գէր
արջառ , ու քսան արօտական ար-
ջառ , ու հարիւր ոչխար . բաց ՚ի
եղջերուներէն , այծեամներէն , վի-
24 թերէն ու գիրցուցած թռչուննե-
րէն : Վասնզի անիկայ Փռաթին
բոլոր ապրի կողմին՝ Թափսայէն
մինչև Գազա՝ Փռաթին ապրի կողմը
եղող բոլոր թագաւորներուն վրայ
կ'իշխեր . ու իր բոլորտիքը եղող-
ներուն հետ խաղաղութիւն ունէր :
25 Ու Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝
Յուդա ու Իսրայէլ՝ Դանէն մին-
չև Բերսաբէէ , իւրաքանչիւր մարդ
իր որթին տակը ու իր թզենիին
տակը ապահովութեամբ կը նըս-
տէր :

26 Ու Սողոմոն իր կառքի ձիերուն
համար քառասուն հազար ախոռ ու-
ներ , ու տասներկու հազար ձիա-
ւոր : Ու ան գործակալները՝ ամէն 27
մէկը իր ամսուն մէջ՝ Սողոմոն թա-
գաւորը ու Սողոմոն թագաւորին
սեղանը բոլոր մատակարարները կը կե-
րակրէին՝ մէկ բան մը պակաս չընե-
լով : Դաև ձիերուն ու երիվարնե- 28
րուն համար՝ անոնց եղած տեղը՝ ա-
մէն մէկը իր վճռած հարկին
չափովը գարի ու յարդ կը բերէին :

Ու Աստուած Սողոմոնին իմաս- 29
տութիւն ու խիստ շատ հանճար և
սրտի լայնութիւն տուաւ , ծովուն
եղերքը եղող աւազին չափ : Ու 30
Սողոմոնին իմաստութիւնը բոլոր
արևելցիներուն իմաստութենէն ու
Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութենէն
աւելի էր : Ու անիկայ ամէն մար- 31
դոցմէ իմաստուն էր . Եզրահացի
Եթանէն , ու Մաուղի որդւոցմէն
Եմանէն , Քաղքոլէն ու Դարդայէն
խոսրան էր . ու բոլոր ջրվակայ
ազգերուն մէջ անուանի եղաւ : Ու 32
անիկայ իրեք հազար առակ խօսե-
ցաւ , ու անոր երգերը հինգ հազար ու հինգ էին : Ու անիկայ 33
ծառերուն վրայ խօսեցաւ , Լիբա-
նանի եղևինէն մինչև պատի վրայ
բուսանող զոպան . ու նաև անասնոց
վրայ , թռչուններու վրայ , սողուն-
ներու վրայ ու ձուկերու վրայ խո-
սեցաւ : Ու ամէն ժողովուրդնե- 34
րէն , — անոր իմաստութիւնը
հռչակաւոր լսող երկրին բոլոր թա-
գաւորներէն՝ Սողոմոնին իմաստու-
թիւնը մարդ ընդունելու կու գային :

ԳԼՈՒԽ Ե

Ու Տիւրոսի Խիրամ թագաւորը 1
իր ծառաները Սողոմոնին խըր-
կեց . քանզի լսեր էր որ անոր հօրը
տեղը զանիկայ թագաւոր օծեր են .
վասն զի Խիրամ միշտ Դաւիթը
կը սիրէր : Սողոմոն ալ Խիրամին 2
հրէշ խրկեց , ու ըսաւ , Դուն գի- 3
տես որ իմ հայրս Դաւիթ չկրցաւ
իր Տէր Աստուծոյն անունը տուն
չհինել , ան պատերազմներուն պատ-
ճառաւ՝ որոնք անոր բոլորտիքը
պատեր էին , մինչև որ Տէրը զա-
նոնք անոր ոտքերը թաթխելուն տակը
դրաւ : Հիմա իմ Տէր Աս- 4

տուածս ամէն կողմանէ ինձի հանգստութիւն տուաւ . թշնամի չկայ , ու ձախորդ պատահար մը չկայ :
5 Ու ահա ես կ'ըսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս անունը տուն մը շինեմ , ինչպէս որ Տէրը իմ հօրս Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով , Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ , անիկայ իմ
6 անունս տուն պիտի շինէ : Ու հիմա հրաման ըրի , որ ինձի համար Իսրայէլէն եղևիններ կտրեն . ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան . և քու ծառաներուդ վարձքը քու ամէն ըսածիդ պէս քեզի կու տամ . քանզի դուն գիտես որ մեր մէջը Սիդոնացւոց պէս փայտ կտրող վարպետ մարդ չկայ :
7 Ու երբոր Քիրամ Սողոմոնին խօսքերը լսեց , շատ ուրախացաւ , ու ըսաւ , Այս մեծ ժողովուրդին վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ :
8 Ու Քիրամ Սողոմոնին նորէ խրկեց՝ ըսելով , Ինձի խրկած խօսքդ լսեցի . ես եղևնափայտի ու մայր փայտի համար քու ամէն կամքդ
9 պիտի կատարեմ : Իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջեցընեն . ու ես զանոնք լաստեր կապելով , մինչև ինձի ցուցուցած տեղդ ծովէն տանիմ , և հոն զանոնք քակեմ , ու դուն վերցընես . դուն ալ իմ տանս պաշար
10 տալով՝ իմ կամքս կատարես : Ու Քիրամ Սողոմոնին ուզածին չափ եղևնափայտ ու մայր փայտ կու
11 տար : Ու Սողոմոն Քիրամին տանը համար քսան հազար բոռ ցորեն , ու երկու հարիւր մար մաքուր եղ պաշար կու տար : Սողոմոն
12 Քիրամին տարուէ տարի ասանկ կու տար : Ու Տէրը Սողոմոնին իմաստութիւն տուաւ , ինչպէս որ անոր խոստացեր էր . ու Քիրամին ու Սողոմոնին միջտեղը խաղաղութիւն կար , ու երկուքին դաշնակցութիւն ըրին :
13 Ու Սողոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլէն մարդ ժողվեց , ու ժողվածը երեսուն հազար մարդ եղաւ :
14 Ու զանոնք յաջորդաբար՝ ամիսը տասնական հազար հատ Լիբանան կը խրկէր , երեք ամիս Լիբանան կը կենային , ու երկու ամիս իրենց տունը . ու Ադոնիրամ ալ մարդահարկին վրայ էր :
15 Ու Սողոմոն օթեւանաւուն հազար բեռնակիր , ու լեռը ութսուն հազար
16 փայտ կտրող ունէր , Բաց ի Սողոմոնին իրեք հազար իրեք հարիւր գլխաւոր գործակալներէն՝ որոնք գործը բանող ժողովուրդին վրայ
17 կ'իշխէին : Ու թագաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական քարեր կտրեն , որ տանը հիմը տաշտած քարերով դնեն :
18 Ու Սողոմոնին վարպետները ու Քիրամին վարպետները և Գեբալացիք փայտերը ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին՝ տանը շինութեանը համար :

Գլ. Ը.

1 Ու Սողոմոն Երուսաղէմի մէջ Դաւիթի քաղաքէն Սիոն բլուրէն ելլելուն չորս հարիւր ութսուներորդ տարին , Սողոմոնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն չորրորդ տարին , Զիւ ամսուն՝ այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ Տէրոջը տունը շինել սկսաւ :
2 Ու Սողոմոն թագաւորին Տէրոջը համար շինած տանը երկայնութիւնը վաթսուն կանգուն , լայնութիւնը քսան , ու բարձրութիւնը երեսուն կանգուն էր :
3 Ու Տանը տաճարին առջևի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէր , որ տանը լայնութեանը չափ էր . ու անոր լայնութիւնը տանը առջևէն տասը կանգուն էր :
4 Ու տանը վանդակապատ պատուհաններ շինեց :
5 Ու տանը պատին բոլորտիքը տանը պատին կցուած դասիկոններ շինեց , թէ տաճարին և թէ դարիբոնին բոլորտիքը , և այսպէս շուրջանակի սենեակներ շինեց :
6 Վարի կարգին լայնութիւնը հինգ կանգուն , ու միջին կարգին լայնութիւնը վեց կանգուն , ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կանգուն էր . քանզի դուրսէն տանը բոլորտիքը միջոցներ ձգեց գերաններուը հենցըելու համար ,

7 որ տանը պատին մէջը չմնանն : Եւ
երբոր տունը կը շինուէր , քարա-
հանքին մէջ պատրաստուած քարե-
րով կը շինուէր , այնպէս որ անոր
շինուած ատենը մուրճի կամ տա-
պարի և կամ ուրիշ երկաթէ գոր-
ծիքի մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ :
8 Մէջին կարգին դուռը տանը աջ
կողմն էր . ու շրջանակաւոր սան-
դուխներով մէջին կարգը , ու մի-
ջին կարգէն երրորդ կարգը կ'ելլէին :
9 Եւ տունը շինեց ու զանիկայ լմըն-
ցուց . ու տանը ձեղունը եղևնա-
փայտի տախտակներով դրուագա-
10 զարդ շինեց : Եւ բոլոր տանը վրայ
հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց , ու եղևնա-
փայտերով տանը կցուած էր :
11 Եւ Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին ե-
12 ղաւ՝ ըսելով , Ահա որ դուն այս
տունը կը շինես , թէ որ իմ կանոն-
ներովս քալես , ու իմ դատաստան-
ներս ի գործ դնես , և իմ բոլոր
պատուիրանքներս պահես՝ անոնց
մէջը քալելով , ան ատենը քու
վրադ պիտի հաստատեմ ան խօսքը՝
որ քու հօրդ Դաւիթին խօսեր եմ .
13 Ու Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի
բնակիմ , ու իմ ժողովուրդս Իս-
րայէլը պիտի չթողում :
14 Եւ Սողոմոն տունը շինեց ու
15 զանիկայ լմընցուց : Ու տանը
պատերը անոր ներսի դիէն՝ յատա-
կէն մինչև պատերուն վերի ծայրը ,
եղևնափայտի տախտակներով շի-
նեց . այսպէս ներսի դին փայտով
ծածկեց . ու տանը յատակը մայր
փայտի տախտակներով պատեց :
16 Եւ տանը եւս կողմին քսան կան-
գունը՝ յատակէն մինչև պատին
ծայրը , եղևնափայտի տախտակնե-
րով շինեց . ու ան ներսի միջոցը
դարձեալ՝ այսինքն սրբութեանց սրբո-
17 ւթիւնին համար շինեց : Իսկ
տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը
18 քառասուն կանգուն էր : Եւ տանը
մէջ եղող եղևնափայտերուն վրայ
գնդակներ ու բացուած ծաղիկներ
փորագրուած էր . ու ամենը եղև-
նափայտէ ըլլալով , ամենևին քար
19 մը չէր երևնար : Եւ դարբիրը
ներքին տանը մէջ պատրաստեց , որ
հոն Տէրոջը ուխտին տապանակը
դնէ : Ու դարբիրին երեսը քսան 20
կանգուն երկայն էր , և անոր լայ-
նութիւնը քսան կանգուն , ու
բարձրութիւնը քսան կանգուն էր .
և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց .
եղևնափայտէ սեղանն ալ պատեց :
Աստի Սողոմոն տանը ներսի կողմը 21
մաքուր ոսկիով պատեց . ու դարբի-
րին առջևը ոսկի շղթաներով ձգ-
վրտիչ մը անցուց , և զանիկայ
ոսկիով պատեց : Ու բոլոր տունը 22
ոսկիով պատեց առանց տեղ մը
ձգելու . և դարբիրին քովի բոլոր
սեղանն ալ ոսկիով պատեց :
Եւ Դարբիրին մէջը իւղալի փայտէ 23
երկու քերովբէներ շինեց . — անոնց
երկայնութիւնը տասը կանգուն էր :
Եւ քերովբէին մէկ թեւը հինգ կան- 24
գուն , ու քերովբէին միւս թեւը
հինգ կանգուն էր . մէկ թևին ծայ-
րէն մինչև միւս թևին ծայրը տասը
կանգուն էր : Ու միւս քերով- 25
բէինն ալ տասը կանգուն էր , եր-
կու քերովբէներուն չափը ու ձևը
մէկ էր : Մէկ քերովբէին բարձ- 26
րութիւնը տասը կանգուն էր , ու
միւս քերովբէինն ալ նոյնչափ էր :
Ու քերովբէները ներքին տանը 27
մէջ դրաւ . ու քերովբէները իրենց
թեւերը կ'երկընցընէին . մէկուն
թեւը մէկ պատին կը դպչէր , ու
միւս քերովբէին թեւը միւս պա-
տին կը դպչէր . և անոնց դէմ-
թեւերը տանը մէջտեղը թև թևի կը
դպչէին : Ու քերովբէները ոսկիով 28
պատեց :
Եւ տանը բոլոր պատերուն վրայ 29
քերովբէներ , արմաւենիներ ու բա-
ցուած ծաղիկներ քանդակաձև փո-
րագրեց , թէ ներսի կողմը և թէ
դուրսի կողմը : Ու տանը ներսի 30
սա դուրսի յատակը ոսկիով պա-
տեց :
Եւ Դարբիրին դրանը իւղալի փայ- 31
տէ փեղկեր շինեց , որոնք դրանդ քանե-
րով մէկտեղ չորրորդ մասն
էին : Եւ իւղալի փայտէ շինուած եր- 32
կու փեղկերուն վրայ քերովբէներ ,
արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ

փորագրեց , և վանդակ ոսկիով պատեց , քերովբէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին տարածեցաւ ։

33 Այնպէս ալ տաճարին դրանը բրաւ , իւղալի փայտէ դրանդիքներ շինեց , որոնք չորրորդ մասն էին ։

34 Ու դրանը երկու փեղկիները մայր փայտէ էին . մէկ փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը ծալլուէր , ու միւս փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը

35 ծալլուէր ։ Ու անոնց վրայ քերովբէներ , արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց . և դրուագներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց ։

36 Ու ներքին գաւիթը իրէք կարգ տաշուած քարերով , ու մէկ կարգ եղևնափայտի հեծաններով շինեց ։

37 Տէրոջը տանը հիմը չորրորդ տարին Զիւ ամսուն մէջ դրուեցաւ .

38 Ու մեհտասաներորդ տարին Իւղ ամսուն՝ այսինքն ութերորդ ամսուն մէջ՝ տունը իրեն վերաբերեալ ամէն բաներովը լմընցաւ ։ Այսպէս եօթը տարուան մէջ շինեց անիկայ ։

Գ Լ · Ի

1 Ու Սողոմոն իր տունը տասներեք տարուան մէջ շինեց , ու ամէն լմընցուց իր բոլոր տունը ։

2 Ու Լիբանանի անտառին տունն ալ շինեց . երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնութիւնը յիսուն կանգուն , ու բարձրութիւնը երեսուն կանգուն . չորս կարգ եղևնափայտէ սիւներու վրայ շինեց , ու սիւներուն վրայ եղևնափայտէ հեծաններ

3 դրեց . Ու նաև եղևնափայտէ յարկ մը շինեց ան ննջարաններուն վրայ , որոնք քառասունուհինգ սիւներու վրայ էին . ա՛ն անոնց կարգը տասնուհինգ էր ։ Ու իրէք կարգ իրարու դիմացէ դիմաց շարուած վանդակաւոր պատուհաններ կային ։

5 Ու բոլոր դռները ու դրանդիքները քառակուսի էին . և վանդակաւոր պատուհանները իրարու դիմացէ դիմաց իրէք կարգ էին ։

6 Ու սիւներուն սրահը շինեց ՝ երկայնութիւնը յիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը երեսուն կանգուն . ու անոնց առջևը սրահ մը՝ ու անոնց առջևը սիւներ ու սանդուխ մը կար ։

7 Նաև աթոռին սրահը շինեց , ուր որ դատաստան կ'ընէր , ա՛ն Հիւկայ առեանի սրահ կ'ըսուէր . ու անիկայ յատակէն մինչև ձեղունը եղևնափայտով ծածկուած էր ։

8 Ու իր նստած տանը ա՛րևը ասգործիա պէս ուրիշ գաւիթ մը կար , տանը ու սրահին միջտեղը . ու Փարաւոնին աղջկանը համար՝ որն որ Սողոմոն իրեն ինկ առեր էր , ասսրահին պէս տուն մը շինեց ։ Այսոնց 9 ամէնը՝ ներսէն ու դուրսէն , և հիմէն մինչև առաստաղը , ու դուրսի կողմէն մինչև մեծ գաւիթը տաշուած քարերու չափով՝ սղոցած ազնիւ քարերով կ'ա՛ռած էր ։ Հիմն 10 ալ թանկագին քարերէ էր , մեծ քարերէ՝ տասը կանգուն քարերէ , և ութը կանգուն քարերէ էր ։ Ու 11 վերը տաշուած քարերուն չափովը ազնիւ քար ու եղևնափայտ էր ։ Ու 12 մեծ գաւիթին չորս կողմը ու Տէրոջը տանը ներքին գաւիթը և տանը սրահը իրէք կարգ տաշուած քարերով ու մէկ կարգ եղևնափայտի հեծաններով կ'ա՛ռած էր ։

Ու Սողոմոն թագաւորը Տիւրոսէն 13 խրկեց , ու Տիւրոսէն Հիրամը բերել տուաւ . Նեփթաղիմի 14 ցեղէն որբևարի կնկան մը որդի էր , ու անոր հայրը Տիւրացի պղնձագործ մըն էր . և ա՛ն Հիրամը պղնձէ ամէն տեսակ գործքերը գործելու մեծ հմտութիւն , խմաստութիւն ու գիտութիւն ունէր . և Սողոմոն թագաւորին եկաւ , ու անոր ամէն գործքը կատարեց ։ Ու ա՛նիկայ 15 պղնձէ երկու սիւն ձուլեց , մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնուութը կանգուն , ու շրջապատը տասներկու կանգուն էր . այսպէս էր երկրորդ սիւնինն ալ ։ Ու սիւներուն 16 գլուխը դնելու համար պղնձէ երկու խոյակ ձուլեց . մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու մէկալ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր ։ Ու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն համար՝ մէկ 17

խոյակին համար եօթը՝ ու միւս
խոյակին համար եօթը ցանցակերպ
— շղթայագործ հիւսուած զարդեր
18 ընէ։ Այսպէս սիւներդը շինեց. ու
մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ շուր-
ջանակի երկու կարգ նո՛ւռներ լարէց,
որ ա՛ռնէն գլուխը եղած խոյակը
նուռներով ծածկուի. միւս խոյա-
19 կին ալ այնպէս ըրաւ։ Ու սրահին
մէջի սիւներուն գլուխը նղդղ խո-
յակներդը շորս կանգուն էին շուշա-
20 նաձեւ շինուածքով։ Ու երկու սիւ-
ներուն վրայի խոյակներուն, ու
ցանցակերպ զարդին մօտ նղդղ փո-
րին վրայէն ալ նո՛ւռներ կար. ու
երկու խոյակներուն վրայ կարգով
շարուած երկու հարիւր նուռ կար։
21 Ու սիւներդը տաճարին սրահին մէջը
կանգնեց. ու աջ կողմի սիւնը
կանգնելով, անոր անունը Յաքին
կոչեց, ու ձախ կողմի սիւնը կանգ-
նելով, անոր անունը Բոոզ կոչեց։
22 Ու սիւներուն գլխուն վրայ շուշա-
նաձեւ գործ եղաւ. այսպէս սիւներուն
գործը լմընցաւ։
23 Ու ծովը ձուլածոյ շինեց. ու մէկ
շղթունքէն մինչեւ միւս շղթունքը
տասը կանգուն էր, ու բոլորաձեւ
էր. և անոր բարձրութիւնը հինգ
կանգուն, ու անոր շրջապատը եր-
24 սուն կանգուն էր։ Ու անոր շղթ-
թունքին տակը շուրջանակի ամէն
կողմէն գնդակներ շարուած էին.
ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի
մէջ տասնական գնդակներ կային, ու
գնդակներդը երկու կարգ էին, ո-
րոնք ծովը ձուլած ատեննին ձուլեր
25 էին։ Նիստ տասներկու եզնե-
րու վրայ կը կենար, որոնց իրիքը
դէպ 'ի հիւսիս, իրիքը դէպ 'ի
արեւմուտք, իրիքը դէպ 'ի հարաւ,
ու իրիքը դէպ 'ի արեւելք կը նա-
յէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և
ամենուն ետեւի կողմը դէպ 'ի ներս
26 դարձած էր։ Ու անոր թանձրու-
թիւնը շորս մատնաչափ էր, և շղթ-
թունքը գաւաթի շղթունքի պէս
էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ ճ-
նուած էր. երկու հազար մար կ'առ-
նէր։
27 Ու պղնձէ տասը մեքենովճի շի-

նեց. ամէն մէկ մեքենովճին երկայ-
նութիւնը չորս կանգուն, ու լայ-
նութիւնը չորս կանգուն, և բարձ-
րութիւնը իրիք կանգուն էր։ 28 Ու
մեքենովճիներդը այսպէս շինուած էին,
անոնք սպառուածներ ունէին, և
սպառուածներդը եզերքներուն մէջ-
տեղն էին։ 29 Ու եզերքներուն մէջ-
տեղը եղող սպառուածներուն վրայ
առիւծներ, եզներ ու քերովբէներ
կային. ու եզերքներուն վրայ վերի
կողմը խարիսխ էր. ու առիւծ-
ներուն ու եզներուն տակը կա-
խուած զարդեր կային։ Ու ամէն 30
մէկ մեքենովճը պղնձէ չորս անիւ
ու պղնձէ առանցքներ ունէր, ու
չորս ոտքերը ուսեր էին անոնց. ու
ամէն կախուած զարդին քովը ա-
ւազանին տակը ձուլածոյ ուսեր
կային։ Ու անոր բերանը խոյակին 31
մէջէն դէպ 'ի վեր մէկ կանգուն էր.
ու անոր բերանը խարիսխի գործքի
պէս բոլորաձեւ էր, ու մէկ ու կէս
կանգուն էր. և բերնին վրայ ալ
քանդակներ ու սպառուածներ կա-
յին, քառակուսի և ո՛չ բոլորաձեւ։
Ու սպառուածներուն տակը չորս 32
անիւ կար. և անիւներուն առանցք-
ները մեքենովճին վրայ հո՛ւռտ-
տուած էին, ու ամէն մէկ անիւին
բարձրութիւնը մէկ ու կէս կան-
գուն էր։ Ու անիւներուն շի- 33
նուածքը կառքի անիւներուն շի-
նուածքին պէս էր. ու անոնց ա-
ռանցքներդը, շրջանակներդը, շա-
ւաւիղներդը ու գունտերդը բոլորը
ձուլածոյ էին։ Ու ամէն մէկ մե- 34
քենովճին չորս անկիւններուն վրայ
չորս ուս կար, և ուսերը նոյն իսկ
մեքենովճէն էին։ Ու մեքենով- 35
ճին գլուխը կէս կանգուն բարձ-
րութեամբ բոլորակ մը կար. ու
մեքենովճին գլուխուն վրայ եղող ե-
ղերքը ու սպառուածներդը իրմէ
էին։ Ու եզերքներուն տախտակ- 36
ներուն վրայ ու սպառուածներուն
վրայ քերովբէներ, առիւծներ ու
արմաւենիներ քանդակուած էին, ա-
մէն մէկ տեղին յարմարութեանը
համեմատ, ու անոնց բոլորտիքը
կախուած զարդեր կար։ Տասը 37

մեքենովթիներն ալ այսպէս ըրաւ. ամենուն ձուլուածքը, չափը ու ձևը մէկ էր։

38 Ու տասը հատ պղնձէ աւազան շինեց, մէկ աւազանը քառասուն մարով կը լեցուէր, ու մէկ աւազանը չորս կանգուն էր, ու տասը մեքենովթիներուն վրայ
39 մէյմէկ աւազան կար։ Ու հինգ մեքենովթիը տանը աջ կողմը՝ ու հինգ դէպինովթիը տանը ձախ կողմը դրաւ. ու ծովը տանը աջ կողմը հարաւոյ դէմ՝ դէպ ի արևելք դրաւ։

40 Ու Վխիրամ աւազանները, թիակները ու կոնքերը շինեց. ու Վխիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Տէրոջը տանը համար Սողոմոն թագաւորին կը շինէր.
41 Այսինքն երկու սիւները, ու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտերը, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու
42 ցանցակերպ զարդերը, Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նուռերը, այսինքն սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ մէկ մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու
43 կարգ նուռեր։ Ու տասը մեքենովթիները, ու մեքենովթիներուն
44 վրայի տասը աւազանները, Ու մէկ ծովը, ու ծովին տակի տասուերկու եզները,
45 Ու կաթսաները, ու թիակները, ու կոնքերը. և ասոնց բոլոր կարասիները որ Վխիրամ Սողոմոն թագաւորին շինեց Տէրոջը տանը համար, փայլուն պղնձէ էին։
46 Թագաւորը զանոնք Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ Սոկքովթի ու Սարթանի մէջտեղը։
47 Ու Սողոմոն ասոնց կարասիները ամենուն չկշռեց, վասն զի խիստ շատ էին, այնպէս որ պղնձին կշիռքը համրանքի չէր գար։

48 Ու Սողոմոն Տէրոջը տանը բոլոր կարասիները շինեց. խունկին ոսկի սեղանը, ու վրան առաջաւորութեան հացը դրուելու ոսկի սեղանը, Ու դարբիրին առջևի զուտ ոսկիէ աշտանակները, որոնց հինգը աջ կողմն էին ու հինգը ձախ կողմը. և ոսկիէ ծաղիկները, ու ճրագները, և ունելիները, Ու զուտ ոսկիէ գաւաթները, բազմականները՝ կոնքերը, խնկամանները և բուրվառները, ու ներքին տանը՝ այսինքն սրբութեանց սրբութիւնին դռներուն ու տանը՝ այսինքն տաճարին դռներուն ոսկի ծղնիները։

49

50

51 Այսպէս Տէրոջը տաճարին համար Սողոմոն թագաւորին բոլոր շինած գործքերը լմընցան. ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները տարաւ, Տէրոջը տանը գանձերուն մէջը դրաւ։

Գ Լ. Ը

1 Ընդ առեն Սողոմոն Իսրայէլի ծերերը ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները Սողոմոն թագաւորին քովը Երուսաղէմ ժողվեց, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն հանեն։ Ու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն՝ Ընթանի ամսուն մէջ՝ տօնին առեն Սողոմոն թագաւորին քովը ժողվուեցան։
3 Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան, ու քահանաները տապանակը վերցուցին։
4 Ու Տէրոջը տապանակը ու ժողովքի խորանը և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին. ու զանոնք քահանաները ու Վևտացիները հանեցին։
5 Ու Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողվուած Իսրայէլին բոլոր ժողովքը անոր հետ տապանակին առջևը ըլլալով, ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին այնչափ շատ որ անթիւ ու անհամար էին։
6 Ու քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը դաբիրը՝ սրբութիւն սրբութեանցը, ա քերովբէներուն թևերուն տակը։
7 Վանզի քերովբէները տապանակին տեղւոյն վրայ իրենց թևերը կը տարածէին, ու քերովբէները

վերէն կը ծածկէին տապանակը ու
8 անոր ձողերը։ Ու ձողերը երկըն-
ցուցին, այնպէս որ ձողերուն ծայ-
րերը սրբութիւնէն կ'երեւնային դա-
բիրին առջեւը, բայց դուրսէն չէին
երեւնար. ու մինչեւ այս օրս հոն են։
9 Տապանակին մէջը ուրիշ բան չը-
կար, բայց միայն երկու քարէ
տախտակները՝ որ Մովսէս Խորեբի
մէջ հոն դրաւ. որոնցմով Տէրը
Իսրայէլի որդւոցը հետ՝ անոնց Ե-
գիպտոսի երկրէն ելած ատենը
10 ուխտ ըրաւ։ Ու երբոր քահա-
նաները սրբութիւնէն ելան, ամ-
11 պը լեցուց Տէրոջը տունը. Ու
ամպին պատճառաւ քահանաները
չէին կրնար հոն կենալ, որ իրենց
պաշտօնը կատարեն, վասն զի Տէ-
րոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցու-
ցեր էր։
12 Ան ատենը Սողոմոն ըսաւ, Տէ-
րը ըսաւ որ ինքը մառախուղի մէջ
13 կը բնակի։ Ես քեզի բնակու-
թեան համար տուն, ու յաւիտեան
քու նստելուդ համար տեղ շինեցի։
14 Ու թագաւորը իր երեսը դարձուց,
ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը օրհնեց.
ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտ-
15 քի վրայ կայներ էին. Ու անիկայ ը-
սաւ, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր
Աստուածը, որ իր բերնովը իմ հօրս
Դաւիթին խօսք տուաւ, ու իր
ձեռքովը կատարեց. քանզի ըսաւ,
16 Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Եգիպ-
տոսէն հանած օրէս՝ ի վեր՝ Իսրայէլի
բոլոր ցեղերէն քնաւ մէկ քաղաք մը
չընտրեցի տուն շինելու համար, որ
իմ անունս հոն ըլլայ. բայց Դաւի-
թը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլայ։
17 Ու իմ հայրս Դաւիթ միտք ունէր
որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ա-
18 նուանը տուն մը շինէ. Բայց Տէրը
իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ, Որով-
հետեւ դուն միտդ դրիր որ իմ
անուանս տուն շինես, աղէկ ըրիր
19 որ ասիկա միտդ դրիր. Սակայն
տունը դուն պիտի չշինես, հապա
քու որդիդ, որ քու ետեւդէն պի-
տի ելլէ, անիկայ իմ անուանս տուն
20 պիտի շինէ։ Ու Տէրը իր ը-

սած խօսքը կատարեց, ու ես իմ
հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի,
ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ Իսրայէլի
աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անուանը համար տունը շի-
նեցի. Ու հոն տեղ մը պատրաս- 21
տեցի տապանակին համար, որուն
մէջը է Տէրոջը ուխտը, որն
որ մեր հայրերուն հետ ըրաւ, երբ-
որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն դուրս
հանեց։
Ու Սողոմոն Տէրոջը սեղանին 22
առջեւը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
դիմացը կայնելով, ձեռքերը դէպ
՚ի երկինքը տարածեց, Ու ըսաւ, 23
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, վե-
րը երկինքը ու վարը երկրի վրայ
քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու
առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող
ծառաներուդ հետ ուխտ ու ողոր-
մութիւն կը պահես. Ուստի քու 24
ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըսած
խոստմունքդ պահեցիր, ու բերնովդ
ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչ-
պէս որ այսօր կ'երեւի։ Ու հիմա՝ 25
ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, պա-
հէ ան խոստմունքդ, որն որ քու
ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ը-
սիր, ու ըսիր, Իմ առջեւս Իսրա-
յէլի աթոռին վրայ նստող մարդ
քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. միայն
թէ քու որդիդ իրենց ճամբանե-
րուն զգուշութիւն ընեն ու իմ առ-
ջեւս քալեն, ինչպէս որ դուն իմ
առջեւս քալեցիր։ Ու հիմա՝ ո՛վ 26
Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծա-
ռայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըսած
խօսքդ հաստատուի։
Բայց միթէ Աստուած իրաւցընէ 27
երկրիս վրայ պիտի բնակի՞. ահա
երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ
չեն կրնար պարունակել. որքա՜ր կը
մնայ՝ ասիկա իմ շինած տունս։ Ա- 28
կայն ո՛վ Տէր Աստուած իմ, քու
ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուած-
քին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր
քու առջեւդ ըրած պաղատանքը ու
աղօթքը լսես. Որպէս զի աս տա- 29
նը վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ
բաց ըլլան, ան տեղուն վրայ՝ ո-
րուն համար ըսիր թէ իմ անունս

հոն պիտի ըլլայ . այնպէս որ ասոնց տեղը քու ծառայիդ ըրած աղօթքը
30 լսես : Ուրեմն քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին ասոնց տեղը ըրած աղօթքները լսես . այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լսես , ու լսած ատենդ ներես :
31 Եթէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու անկէ երդում ընել տալու համար՝ անոր երդում առած ըլլիկ , ու երդումը ասոնց տունը քու
32 սեղանիդ առջևը գայ , Դուն ատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես , ու քու ծառաներդ դատես , և յանցաւորը դատապարտես , ու անոր ըրածը անոր գլուխը բերես . և արդարը արդարացընես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես :
33 Նաև թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար իրենց թշնամիներուն առջևը յաղթուին , ու քեզի դառնան և քու անունդ փառք տան , ու աս տանս մէջ քեզի աղօթք ու աղա-
34 չանք ընեն , Դուն ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ զանոնք դարձընես :
35 Եթէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գոցուի , ու անձրև չըլայ . ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն , և քու անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար իրենց մեղքերէն դառնան ,
36 Դուն ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , որ անոնց սորվեցընես ան ազէկ ճամբան , որուն մէջը պիտի քալեն . ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկիրդ վրայ անձրև տաս :
37 Եթէ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խորշակահարութիւն , կամ ոսփոհաց դալարկ , կամ մարախ , կամ գրուխճ ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց բնակած երկրին մէջը նեղեն , կամ
38 էր և իրէ հարուած կամ հիւանդութիւն ըլլայ , Ինչ բոլոր ժողովուրդէդ Իսրայէլէն ոեր և իրէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր սրտին ախտը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ՝ի աս տունը երկընցընէ ,
39 Դուն ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես , ու ներես ու ընես . և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում ընես՝ անոր սիրտը գիտնալուդ համար . վասն զի դուն բոլոր մարդոց որդիներուն սիրտը միայն դուն գիտես .
40 Որպէս զի քեզմէ վախնան երկնից բոլոր օրերուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին :
41 Ու քու ժողովուրդէդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու անունդ համար եկող օտարականն ալ՝ (Վասն զի քու մեծ անունդ
42 ու զօրաւոր ձեռքդ ու երկընցած բազուկդ պիտի լսեն ,) Եթէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք ընէ ,
43 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը կատարես , որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան , և գիտնան թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած է :
44 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք , Եթէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդ համար աս իմ շինած տանս կողմը
45 նայելով՝ Ձերոջը աղօթք ընեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խընդրուածքը լսես , և անոնց իրաւունք ընես :
46 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (քանզի մեղք չգործող մարդ չկայ ,) ու անոնց բարկանալով զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարներնին թշնամիին հեռու կամ մօտ երկիրը գերի տանին
47 զանոնք , Եթէ որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջ ղեղջի դան ու

դառնան, և իրենց գերեվարներուն
երկրին մէջ քեզի աղաչեն ու բա-
սեն, Մեղք գործեցինք, անօրէ-
նութիւն ու անիրաւութիւն ըրինք.
48 Եւ ըն որ զանոնք գերի տանող
թշնամիներուն երկրին մէջ՝ իրենց
բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հո-
գիովը քեզի դառնան, ու իրենց
երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր,
և քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու
անուանդ համար իմ շինած տանս
կողմը նայելով՝ քեզի աղօթք ը-
49 նեն, Եւն երկինքէն քու բնա-
կութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը
ու խնդրուածքը լսես, ու անոնց
50 իրաւունք ընես, Եւ քու ժողո-
վուրդիդ քեզի դէմ ըրած մեղքը ու
բոլոր յանցանքը ներես. ու այնպէս
ընես որ անոնց գերեվարները ա-
նոնց վրայ գթան, և անոնց ողոր-
51 մութիւն ընեն. Վասնզի անոնք քու
ժողովուրդդ ու քու ժառանգու-
թիւնդ են, որ զանոնք Եգիպտո-
սէն՝ երկաթի ՚ի նոցին մէջէն հանե-
52 ցիր: Եւ քու ծառայիդ խընդ-
րուածքին ու քու ժողովուրդիդ Ի-
սրայէլին խնդրուածքին քու աչդ
ո՛ւ ականջդ բաց ըլլայ, որ անոնց
քեզի ըրած ամէն աղաղակը լսես:
53 Վասնզի երկրին ամէն ժողովուրդնե-
րէն դուն զատեցիր անոնք, որ քու
ժառանգութիւնդ ըլլան. ինչպէս
որ քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը
խօսեցար, երբոր մեր հայրերը Ե-
գիպտոսէն հանեցիր, տէ՛ր Տէր Ե-
հովայ:

54 Երբոր Սողոմն աս բոլոր աղօթ-
քը ու խնդրուածքը Տէրոջը ըրաւ
լմընցուց, Տէրոջը սեղանին առջևէն
ելաւ, ուր որ ձեռքերը դէպ ՚ի եր-
կինքը երկրընցուցած ծունկ կրկներ
55 էր, Եւ ոտքի վրայ կայնելով, Ի-
սրայէլին բոլոր ժողովքը բարձր ձայ-
56 նով օրհնեց, ու ըսաւ. Օրհնեալ
ըլլայ Տէրը, որ իր բոլոր բանին
համեմատ իր Իսրայէլ ժողովուր-
դին հանգստութիւն տուաւ, ու իր
ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսած
ամէն բարի խօսքերէն բնաւ մէկ
57 խօսք մը գետինը չինկաւ: Մեր
Տէր Աստուածը մեզի հետ ըլլայ,
ինչպէս որ մեր հայրերուն հետ էր.
ու մեզ չթողու, ու մեզ երեսէ
չձգէ, Եւ մեր սիրտը իրեն դարձը- 58
նէ, որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը
քալենք, ու պահենք իր պատուի-
րանքները, կանոնները ու իրաւունք-
ները, որոնք մեր հայրերուն պա-
տուիրեց: Եւ Տէրոջը առջևը մա- 59
տուցած աս պաղատանքի խօսքերս
դիշեր ու ցորեկ մեր Տէր Աստուծոյն
մօտենան, որ օրէ օր պատահած
գործքերուն մէջ իր ծառային ու իր
Իսրայէլ ժողովուրդին իրաւունք
ընէ. Որ երկրիս ամէն ժողովուրդ- 60
ները գիտնան թէ Եհովայ ինքն է
Աստուած, և ուրիշ մը չկայ:
Եւ ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուծոյն 61
առջևը ուղիղ ըլլայ, որ ան օրուան
պէս անոր կանոններուն մէջը քա-
լէք, ու անոր պատուիրանքները
պահէք:

Եւ թագաւորը ու բոլոր Իսրա- 62
յէլ անոր հետ Տէրոջը առջևը զո-
հեր մատուցին: Եւ Սողոմն Տէ- 63
րոջը մատուցած խաղաղութեան զո-
հին համար՝ քսանուերկու հազար
արջառ ու հարիւր քսան հազար
ոչխար զոհ ըրաւ. և թագաւորը ու
բոլոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
տանը նաւակատիքը ըրին: Ին 64
օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առ-
ջևը եղող գաւիթին մէջտեղը սըր-
բեց. քանզի էր ողջակէզները,
հացի ընծաները ու խաղաղութեան
զոհերուն ճարպերը հոն մատուց,
վասն զի Տէրոջը առջևի պղնձէ սե-
ղանը պզտիկ կու գար աս ողջակէզ-
ները, հացի ընծաները ու խաղա-
ղութեան զոհերուն ճարպերը ըն-
դունելու:

Եւ ան աւունը Սողոմն ու անոր 65
հետ բոլոր Իսրայէլ՝ մէկ մեծ ժո-
ղով մը՝ Լեմաթի մուտքէն մինչև
Եգիպտոսի հեղեղատը մեր Տէր Ա-
ստուծոյն առջևը եօթը օր ու եօթը
օր և՝ տասնըչորս օր ատ
ըրին: Եւ Սողոմն ուրախութիւն օրը 66
ժողովուրդը արձակեց, որոնք թա-
գաւորը օրհնեցին, ու իրենց վրան-
ները գացին, զուարթ սրտով մը
ուրախանալով ան բոլոր բարիքնե-

բուն համար , որ Տէրը իր Դաւիթ ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրաւ :

Գ Լ · Թ

1 Երբոր Սողոմոն Տէրոջը տունը , ու թագաւորական տունը , և իր սրտին բոլոր ուզած բաները շի-
2 նեց լմընցուց , Տէրը Սողոմոնին նորէն երևցաւ , ինչպէս որ Գաբաւոնի մէջ երևցեր էր :
3 Ու Տէրը անոր ըսաւ , Իմ առջևս ըրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի . Ես սա շինած տունդ սրբեցի , որ իմ անունս յաւիտեան հոն դնեմ . ու իմ աչքերս ու սիրտս միշտ հոն պի-
4 տի ըլլան : Ու թէ որ դուն իմ առջևս՝ քու հօրդ Դաւիթին քալածին պէս , կատարեալ սրտով և ուղղութեամբ քալես , ու բոլոր քեզի պատուիրածներս ընես ու իմ կա-
5 նոններս ու դատաստաններս պահես , Ես ատենը քու թագաւորութեանդ աթոռը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան պիտի հաստատեմ , ինչպէս որ քու հօրդ Դաւիթին խոսեցայ՝ ըսելով , Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմմարդ պակաս պիտի չըլլայ :
6 Թէ որ դուք կամ ձեր որդիքը ինծմէ խոտորիք , ու ձեր առջևը դրած պատուիրանքներս ու կանոններս չըպահէք , ու երթաք ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընէք , և անոնց երկրպագութիւն ընէք ,
7 Ես ատենը Իսրայէլը պիտի ջնջեմ ան երկրին վրայէն , որն որ իրենց տուի . ու իմ անուանս համար ասսրբած տունս երեսէս պիտի ձգեմ . և Իսրայէլ բոլոր ազգաց մէջ առակ
8 ու կատակ պիտի ըլլայ : Ու ասբարձր տանը համար ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ , ու սուլելով պիտի ըսէ , Տէրը ինչու համար ասս երկրիս ու ասս տանս այս-
9 պէս ըրաւ : Ու պիտի ըսեն , Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուածը թողուցին , որ անոնց հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր , և ուրիշ աստուածներու յարեցան , և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն ըրին . ասս պատճառաւ Տէրը անոնց վրայ ասս բոլոր չարիքները բերաւ :

10 Ու Սողոմոն երկու տունը՝ Տէրոջը տունը ու թագաւորական տունը քսան տարուան մէջ շինելէն ետքը ,
11 Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ եղեւ նափայտերով , մայր փայտերով ու ոսկիով , անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին օգնութիւն ընելուն համար , Սողոմոն թագաւորն ալ ան տասներ Քիրամին քսան քաղաք տուաւ Գալիլեայի երկրին
12 մէջ : Ու Քիրամ Տիւրոսէն ելաւ , որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները տեսնէ , և իր աչքերուն հաճոյ չերևցան . Ու ըսաւ , Ո՛ղբայր ,
13 ասս ի՞նչ քաղաքներ են՝ որ ինծի տուիր . ու անոնց անունը Քաբօղի երկիր կոչեց մինչև ասս օրս :
14 Ու Քիրամ՝ թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի խրկեց :

15 Ու Սողոմոն թագաւորին դրած հարկին պատճառը ասս էր՝ որ Տէրոջը տունը , իր տունը , ու Մելլոնը , ու Երուսաղէմի պարիսպը , Հասորը , Մակեդդովը ու Գազերը շինէ :
16 (Վասնզի Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը ելլելով՝ Գազերը առեր , ու զանիկայ կրակով այրեր էր , և ան քաղաքին մէջը բնակող Քանանացիները մեռցնելով , զանիկայ իր աղջկանը՝ Սողոմոնին կընկանը օժիտ տուեր էր :)
17 Ու Սողոմոն Գազերը ու վարի Բեթորոնը
18 շինեց , Նաև Բահաղեթը ու Թադմորը երկրին անապատին մէջ ,
19 Ու Սողոմոնին բոլոր շտեմարանի քաղաքները , ու կառքերուն քաղաքները , ու ձիաւորներուն քաղաքները , և ան բոլոր շինքերը , որ Սողոմոն ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ , Լիբանանի մէջ ու իր տերութեանը բոլոր երկրին մէջ :

20 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ամորհացիներէն , Քետացիներէն , Փերեզացիներէն , Եւեացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին , և Իսրայէլի որդւոցմէ չէին ,
21 Անոնց զաւակները , որ անոնցմէ ետքը ան երկրին մէջ մնացեր էին , ու Իսրայէլի որդիքը չէին կրցեր

զանոնք բնաջինջ ընել , Սողոմոն
զանոնք հարկատու ծառայ ըրաւ
22 մինչև ցայսօր : Իսկ Սողոմոն
Իսրայէլի որդիներէն իրեն ծառայ
չըրաւ . հապա անոնք էր պատե-
րազմական մարդիկները , իր պա-
տահականները , իշխաններըը , զօրա-
վարներըը , ու իր կառքերուն ու
ձիաւորներուն վերակացուներն էին :
23 Սողոմոնին գործքին վրայ հինգ հա-
րիւր յիսուն գլխաւոր իշխաններ
կային , որոնք բանւոր ժողովուրդին
վրայ կ'իշխէին :
24 Իսկ Փարաւոնին աղջիկը Դաւի-
թին քաղաքէն ելաւ , ու ՚ի նոց իր
տունը՝ որն որ Սողոմոն անոր համար
շիներ էր . ան ատենը Մելլոնը շի-
նեց :
25 Իւ Սողոմոն տարին իրեք անգամ
Տէրոջը համար շինած սեղանին վրայ
ողջակէզներ ու խաղաղութեան զո-
հեր կը մատուցանէր , և Տէրոջը
առջևի սեղանին վրայ խունկ կը ծը-
խէր :
26 Ու երբոր տունը լմընցուց , Սո-
ղոմոն թագաւորը Եդովմի երկրին
մէջ Կարմիր ծովուն եզերքը՝ Նե-
թին քովը եղող Ասիոնգաբերի
27 մէջ նաւեր շինեց : Իւ Վիրամ
Սողոմոնին ծառաներուն հետ , ծո-
վու ճամբորդութիւն հմուտ եղող իր
նաւավար ծառաները ան նաւերով
28 խրկեց : Ու անոնք Ոփիր գացին ,
և անկե չորս հարիւր քսան տաղանդ
ոսկի առին , ու Սողոմոն թագաւո-
րին բերին :

ԳԼՈՒԽ Ժ.

1 Իւ Սաբայի թագուհին Սողոմոնին
համբաւը ու Տէրոջը անունը
լսեց , ու եկաւ որ խրթին հարց-
2 մունքներով զանիկայ փորձէ : Իւ
անիկայ Երուսաղէմ եկաւ խիստ
շատ հանդէսով , և խունկերու խիստ
շատ ոսկի ու պատուական քարեր
բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին
քովը գնաց , ու բոլորը իր սրտին
3 մէջը եղածը անոր զրուցեց : Իւ
Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքնե-
րը բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ
խօսք մը չկար , որ թագաւորը չը-
հասկընայ ու չբացատրէ անոր : Իւ 4
Սաբայի թագուհին Սողոմոնին բո-
լոր իմաստութիւնը , ու անոր շինած
տունը , Իւ անոր սեղանին կերա- 5
կուրներըը , ու անոր ծառաներուն
բնակարաններըը , և սպասաւորնե-
րուն կայնուածքը , ու անոնց հա-
գուստներըը , և անոր մատուռակնե-
րըը , ու Տէրոջը տունը ելլելու ան-
դուխը տեսնելով , խելքը գլխէն
գնաց . Իւ թագաւորին ըսաւ , Ինչ 6
վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրա-
յով իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս
ճշմարիտ են եղեր . Իսկայց ես ան 7
խօսքերուն չհաւատացի , մինչև որ
անոնք եկայ ու իմ աչքերուս տե-
սայ ; և ահա ինծի ասոր կէսը չը-
պատմեցին . քու իմաստութիւնդ ու
երջանկութիւնդ իմ լսած համբա-
ւէս աւելի է : Երանի քու մար- 8
դիկներուդ՝ երանի ասոնք քու ծառա-
ներուդ՝ որոնք միշտ քու առջևդ
կայնելով քու իմաստութիւնդ կը
լսեն : Ինչ Եհովայ Աստուածդ 9
օրհնեալ ըլլայ , որ քեզի հաւնեցաւ ,
ու քեզ Իսրայէլի աթոռին վրայ
դրաւ . Եհովան Իսրայէլը յաւի-
տեան սիրելուն համար , քեզ թա-
գաւոր ըրաւ , որ իրաւունք ու ար-
դարութիւն ընես : Իւ թագաւո- 10
րին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի ,
ու խիստ շատ խունկեր , ու պա-
տուական քարեր տուաւ : Իւ ան-
կէ ետև այնչափ շատ խունկ չեկաւ ,
որչափ որ Սաբայի թագուհին Սո-
ղոմոն թագաւորին տուաւ :
Իւ Վիրամին նաւերը՝ որ Ոփի- 11
րէն ոսկի կը բերէին , Ոփիրէն խիստ
շատ ալմուկ փայտեր ու պատուական
քարեր ալ բերին : Իւ թագաւո- 12
րը ալմուկ փայտէն յինարաններ շի-
նեց՝ Տէրոջը տանը ու թագաւորա-
կան տանը համար , և քնարներ ու
տաւիղներ՝ երգեցողներուն համար .
ասանկ ալմուկ փայտ բնաւ չեկաւ
ու չերեւցաւ մինչև ցայսօր :
Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի 13
թագուհիին բոլոր ուզած ու խընդ-
րած բաները տուաւ , Սողոմոն թա-
գաւորը իր առատաձեռնութեամբը
անոր տուածէն ՚ի զատ : Իւ անի-

կայ իր ծառաներուն հետ գարձաւ
իր երկիրը գնաց :
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռքը վեց հարիւր
վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր .
15 Առուտուր ընողներէն , ու վաճառա-
կաններէն , և Արաբացւոց բոլոր
թագաւորներէն , ու երկրին նախա-
բարներէն ---ին 'ի զատ :
16 Ու Սողոմոն թագաւորը կռածոյ
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց .
-- մէն մէկ վահանին համար վեց
17 հարիւր -ոյ ոսկի գնաց : Կռածոյ
ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ ը-
նէց , -- մէն մէկ ասպարին իրեք
մնաս ոսկի գնաց . ու թագաւորը
Լիբանանի անտառին տունը դրաւ
զանոնք :
18 Ու թագաւորը փղոսկրէ մեծ ա-
թոռ մը շինեց , ու զուտ ոսկիով
19 պատեց զանիկայ . Ա՛ս աթոռը վեց
աստիճան ունէր . ու աթոռին վերի
ծայրըետևէն բոլորչի էր , և նստելու
տեղը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն
յենարաններ ունէր , ու յենարան-
ներուն քովը երկու առիւծներ կը
20 կայնէին : Ու հոն վեց աստիճան-
ներուն վրայ մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն տասներկու առիւծներ կը
կայնէին . բոլոր թագաւորութիւն-
ներու մէջ ասանկ բան մը շինուած
չէր :
21 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր
խմելիքի ամաններըը ոսկի էին . և
Լիբանանի անտառին տանը բոլոր
ամաններըը զուտ ոսկի էին , արծա-
թէ չկար . ինչ- որ անիկայ Սողոմո-
նին օրերը բանի մը տեղ չէր սե-
22 պուած : Ա՛սան զի թագաւորը ծո-
վու վրայ Թիրամին նաւերուն հետ
Թարսեսացի նաւեր ունէր . Թարսե-
սացի նաւերը իրեք տարին անգամ
մը՝ ոսկիով , արծաթով , փղոսկ-
րով և կապիկներով ու սիրա-
մարգներով բեռնաւորուած կու գա-
յին :
23 Ու Սողոմոն թագաւորը հարըս-
տութեան ու խմաստութեան կող-
մանէ երկրիս բոլոր թագաւորներէն
24 մեծ եղաւ : Ու բոլոր երկիրը կը
փափաքէր Սողոմոնին երեսը տես-
նել և անոր իմաստութիւնը լսելու ,
որն որ Աստուած անոր սրտին մէջը
դրեր էր : Ու անոնց ամէնը տա- 25
րուէ տարի իրենց ընծաները կը բե-
րէին , այսինքն արծաթէ ամաններ ,
ոսկիէ ամաններ , հանդերձներ , գէն-
քեր , խունկեր , ձիեր ու ջորիներ :
Ու Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր- 26
ներ ժողվեց , ու անիկայ հազար չորս
հարիւր կառք ու տասներկու հա-
զար ձիաւոր ունեցաւ . ու զանոնք
կառքերու քաղաքներուն մէջը , ու
Երուսաղէմի մէջ թագաւորին քովը
տեղաւորեց : Ու թագաւորը Ե- 27
րուսաղէմի մէջ արծաթը քարերու
պէս հասարակ բան մը ըրաւ , ու ե-
ղևնափայտը շատութենէն՝ դաշտի
մէջ եղող մոլախոտերուն պէս
ըրաւ : Ու Սողոմոնին ձիերը Ե- 28
գիպտոսէն կու գային . ու թագա-
ւորին վաճառականներուն կարաւա-
նը մէկ որոշուած գնով մը Յիւրա-
երամակներ ծախու կ'առնէին : Ու 29
Եգիպտոսէն մէկ կառք մը դուրս ել-
լելուն՝ վեց հարիւր արծաթով վեր
կու գար , ու մէկ ձին՝ հարիւր յի-
սուն արծաթով . ու Քետացւոց
բոլոր թագաւորներուն համար , և
Ասորւոց թագաւորներուն համար
ալ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հա-
նէին :

Գ Լ . Ժ Ե

Ու Սողոմոն թագաւորը փարա- 1
ւոնին աղջիկէն 'ի զատ շատ օ-
տարազգի կիներ , այսինքն Մովա-
բացի , Ամմոնացի , Եդովմայեցի ,
Սիդոնացի -- Քետացի կիներ
սիրեց . Ա՛ն ազգերէն՝ որոնց համար 2
Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ըսեր էր ,
Ընոնց քովը մի՛ մտնէք , ու անոնք
ալ ձեր քովը չմտնեն , որ ձեր սիր-
տերը իրենց աստուածներուն չդար-
ձընեն , Սողոմոն սիրով անոնց յա-
րեցաւ : Ու անիկայ եօթը հարիւր 3
իշխանազուն կնիկ , ու իրեք հարիւր
հարճ ունէր . ու անոր կնիկները
անոր սիրտը խոտորցուցին : Ու 4
Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը
անոր կնիկները անոր սիրտը օտար
աստուածներու դարձուցին , ու ա-

նոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ
իր հօրը Դաւիթին սրտին պէս
5 կատարեալ չէր : Եւ Սողոմոն
Միդոնացւոց աստուածոյն Աստարով-
թին եւեւէն , ու Ամմոնացւոց գար-
շելի Մեղքոմին եւեւէն գնաց :
6 Եւ Սողոմոն Տէրոջը առջեւը չարու-
թիւն ըրաւ , ու Տէրոջը եւեւէն իր
հօրը Դաւիթին պէս կատարեալ
7 սրտով չգնաց : Յն ատենը Սողո-
մոն Երուսաղէմին դիմացը եղող
լեռանը վրայ Մովաբացւոց գարշելի
Քամոսին համար բարձր տեղ մը
չինեց , ու Ամմոնացւոց գարշելի Մո-
8 ղքին համար ալ : Եւ իր բոլոր
օտարազգի կիներուն համար ալ
այնպէս ըրաւ , որոնք իրենց աս-
տուածներուն խունկ կը ծխէին ու
զոհ կը մատուցանէին :
9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ ,
վասն զի անիկայ իր սիրտը խոտոր-
ցուց Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն , ան
որ երկու անգամ իրեն երեւցաւ ,
10 Ու ասոր բանիս համար պատուիրեց որ
ուրիշ աստուածներու եւեւէ չեր-
թայ . բայց անիկայ Տէրոջը պա-
11 տուէրը չպահեց : Եւ Տէրը Սո-
ղոմոնին ըսաւ , Որովհետեւ դուն
ասանկ ըրիր , և իմ ուխտս ու քեզի
պատուիրած կանոններս չպահեցիր ,
հո թագաւորութիւնդ անշուշտ
քեզմէ պիտի պատռեմ , ու զանիկայ
12 քու ծառայիդ պիտի տամ : Սիայն
թէ ասոր բանը քու օրերուդ մէջ չեմ
ըներ , քու հօրդ Դաւիթին համար .
քայց զանիկայ քու որդւոյդ ձեռ-
13 քէն պիտի պատռեմ : Սակայն
բոլոր թագաւորութիւնը պիտի
չպատռեմ . հապա իմ ծառայիս
Դաւիթին համար , ու իմ ընտրած
Երուսաղէմիս համար քու որդւոյդ
մէկ ցեղ մը պիտի տամ :
14 Եւ Տէրը Սողոմոնին դէմ մէկ
թշնամի մը հանեց , այսինքն Եդոմ-
ացի թագաւորին սերունդէն Եդոմ-
15 ացի Ադադը . Վասն զի Դաւիթ
Եդոմի մէջ եղած ատենը , երբոր
Յովաբ զօրագլուխը մեռցուածները
թաղելու համար ելաւ , ու Եդոմի
մէջ բոլոր արուները մեռցուց .
16 (Որովհետեւ Յովաբ բոլոր Իսրա-
յէլին հետ՝ հոն վեց ամիս նստաւ ,
մինչեւ որ Եդոմացիներուն բոլոր ա-
րուները մեռցուց .) Յն ատենը Ա- 17
դադ իր հօրը քանի մը Եդոմացի
ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպ-
տոս երթայ . ու Ադադ դեռ պզտիկ
տղայ էր : Եւ անոնք Մադիամէն 18
ելան ու Փարան եկան , և Փարա-
նէն իրենց հետ մարդիկներ առին ,
ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի Փա-
րաւոն թագաւորին , որ անոր տուն
տուաւ , ու անոր ռոճիկ կապեց ,
ու անոր երկիր տուաւ : Եւ Ադադ 19
Փարաւոնին առջեւը շատ շնորհք
գտաւ . ու Փարաւոն իր կնկանը
քոյրը՝ Թահփենէս թագուհիին քոյ-
րը անոր կնիկ տուաւ : Եւ Թահ- 20
փենեսին քոյրը Գենուբէթ որդի մը
ծնաւ , որ Փանեբաթ խոյեցաւ .
ու Թահփենէս զանիկայ Փարաւո-
նին տանը մէջ մեծցուց . ու Փա-
նեբաթ Փարաւոնին տունը՝ Փա-
րաւոնին որդւոցը մէջն էր : Ու 21
երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ լսեց
թէ Դաւիթ իր հայրերուն հետ քը-
նացեր է , ու Յովաբ զօրապետը
մեռեր է , Ադադ Փարաւոնին ը-
սաւ , Արձակէ զիս , որ իմ երկիրս
երթամ : Եւ Փարաւոն անոր ը- 22
սաւ , Իմ քովս քու ինչդ պակաս
է , որ քու երկիրդ երթալ կ'ուզես :
Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛չ , բայց թո-
ղուփութեամբ արձակէ զիս :
Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ 23
ուրիշ թշնամի մը հանեց , այսինքն
Եղիադայի որդին Հասզոնը , որ իր
տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար թա-
գաւորին քովէն փախեր էր : Ու 24
անիկայ իր քովը մարդիկներ ժողո-
վեց , և գնդապետ եղաւ . ու երբոր
Դաւիթ զանոնք կոտորեց , Դամաս-
կոս գացին ու հոն բնակեցան , ու
Դամասկոսի մէջ թագաւորութիւն
ըրին : Ասոր Հասզոն Սողոմոնին 25
բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին թշնա-
մի եղաւ , Ադադին ըրած չարու-
թենէն զատ . ու Իսրայէլին նե-
ղութիւն կու տար , և Ասորւոց վրայ
կը թագաւորէր :
Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Սարե- 26

դային Եփրաթացի Նաբատի որդին Երոբովամն ալ, որուն մայրը որբևարբի կնիկ մըն էր Սարուա անունով, թագաւորին դէմ ձեռք
27 վերցուց։ Ու թագաւորին դէմ ձեռք վերցընելուն պատճառը ասա էր. երբոր Սողոմոն Մելլոնը չինեց, և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին
28 փլած տեղը գոցեց, Երոբովամ խիստ ուժով մարդ մը ըլլալով, ու Սողոմոն տեսնելով որ անիկայ գործունեայ կտրիճ մըն է, զանիկայ Յովսեփի տանը բոլոր բեռներուն
29 վրայ դրաւ։ Ու եղաւ որ ան ժամանակը Երոբովամ Երուսաղէմէն դուրս ելաւ, ու Ասքիա Սիլոնացի Աքիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ. և անիկայ նոր վերարկու մը հագեր էր, ու դաշտին մէջը
30 երկուքնին միայնակ էին։ Ու Աքիա անոր վրայի նոր վերարկուն բռնեց, ու զանիկայ տասներկու կտոր պատ-
31 ռեց։ Ու Երոբովամին ըսաւ, Տասը կտորը քեզի առ. քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես Սողոմոնին ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի պատռեմ, ու տասը ցեղը քեզի պիտի
32 տամ։ Ու իմ ծառային Դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս համար՝ մէկ ցեղ մը անոր
33 ըլլայ. Որովհետև զիս թողուցին, ու Սիդոնացւոց աստուածուհի Աստարովթին, և Մովաբացւոց աստուածուհի Քամոսին, ու Ամմոնի որդւոց աստուածուհի Մելքոմին երկրպագութիւն ըրին, և իմ ճամբաներուս մէջը չգացին, որ իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իմ առջևս ուղիղ եղածը, ու իմ կանոններս ու դա-
34 տաստաններս՝ ի գործ դնեն։ Սակայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չառնեմ, ու զանիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում, իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահող իմ ընտրած ծառային Դաւիթին
35 համար։ Սակայն անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի առնեմ, ու տասը ցեղը քեզի պի-
տի տամ։ Ու անոր որդւոյն մէկ 36
ցեղ մը պիտի տամ, որ իմ ծառաս Դաւիթ իմ առջևս միշտ մէկ ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն դնելու համար։ Ու քեզ 37
պիտի առնեմ, և սրտիդ բոլոր ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի ընես, ու Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս։ Ու թէ որ իմ 38
բոլոր քեզի պատուիրածներուս ձայնդութիւն ընես, ու իմ ճամբաներուս մէջը քալես, և իմ ծառայիս Դաւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պատուիրանքներս պահելով՝ իմ առջևս ուղիղ եղածը ընես, անատեն ես քեզի հետ պիտի ըլլամ, ու քեզի մնայուն տուն պիտի շինեմ, ինչպէս որ Դաւիթին շինեցի, ու Իսրայէլը քեզի պիտի տամ։
Ու ասոր համար Դաւիթին սե- 39
րունդը պիտի չարչարեմ, բայց ո՛չ թէ միշտ։ Ու Սողոմոն Երո- 40
բովամը մեռցընել ուզեց, բայց Երոբովամ ելաւ Եգիպտոս փախաւ, — Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը փախաւ, ու մինչև Սողոմոնին մեռնիլը Եգիպտոս մնաց։
Ու Սողոմոնին մնացորդ պատ- 41
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածները ու անոր խմաստութիւնը, ահա Սողոմոնին պատմութեանը գրքին մէջ գրուած են։ Ու Սո- 42
ղոմոնին Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ։
Ու Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնա- 43
ցաւ, և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր որդին Հորովամ անոր տեղը թագաւոր եղաւ։

ԺԲ. ՅԱՒ

Ու Հորովամ Սիւքեմ գնաց. 1
վասն զի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ թագաւոր ընելու համար Սիւքեմ գացեր էր։ Ու Նաբատեան Երո- 2
բովամ՝ որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն փախած՝ Եգիպտոս կը բնակէր, դեռ Եգիպտոսի մէջ էր երբոր այս բանը լսեց։ Ու մարդ խրկե- 3

կելով զանիկայ կանչեցին. ու Յեր-
րոբոամ և Իսրայէլի բոլոր ժողով-
քը եկան, ու Սորբոամին հետ
4 խօսեցան ու ըսին. Ինչ հայրդ մեր
մեզի ծանր լուծ մը դրաւ. դուն
հիմա քիչ հօրդ խիստ ծառայու-
թիւնը ու մեր վրայ դրած ծանր
լուծը թեթեւցուր, ու քեզի ծա-
5 ռայեմք ընենք: Ան անոնց ը-
սաւ անոնց, Կացէք՝ ու իրեք օրէն
եւքը ինծի դարձէք. ու ժողո-
վուրդը գնաց:
6 Ան Սորբոամ թագաւորը խոր-
հուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին
երբոր անիկա ողջ էր, ու ըսաւ,
Ինչ կ՚խրատէք ինծի, խորհուրդ կու
տաք, որ ես ժողովուրդին պատաս-
7 խան տամ: Ան անոնք խօսեցան ու
ըսին, Եթէ որ դուն այսօր աս ժո-
ղովուրդին ծառայ ըլլաս, ու անոնց
ծառայութիւն ընես, և անոնց բարի
խօսքեր ըսելով պատասխան տաս,
անատենը անոնք քեզի միշտ ծառայ
8 կ՚ըլլան: Բայց անիկա ծերերուն
իրեն տուած խորհուրդը մերժեց,
ու իր առջեւը կայնող՝ իր հետը
մեծցած երիտասարդներուն խոր-
9 հուրդ հարցուց. Ան անոնց ըսաւ,
Ինչ խորհուրդ կու տաք, որ ես ժողովուրդին պատասխան տանք. քանզի անոնք ինծի խօսեցան ու ը-
սին, Թեթեւցուր մեր վրայ դրած
10 լուծը թեթեւցուր: Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօ-
սեցան ու ըսին, Ինչ հայրդ մեր լուծը ծանրացուց, ու դուն մեր վրայէն թեթեւցուր՝ ըսող ժողո-
վուրդին այսպէս խօսիս, ու անոնց այսպէս ըսես. Իմ պզտիկ մատս
11 իմ հօրս մէջքէն հաստ է. Իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է, բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ. իմ հայրս ձեզ խա-
բաթազանելով խրատեր է, բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ:
12 Ան Երոբոամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ օրը Սորբոամին ե-
կան, ինչպէս որ թագաւորը ըսեր էր թէ Երրորդ օրը ինծի եկէք:
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խօս-
տուեցաւ պատասխան տուաւ, և ծերերուն իրեն տուած խրատը մեր-
ժելով, Երիտասարդներուն խոր-
14 հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է, բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ. իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրա-
տեր է, բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ:
15 Ան թագաւորը ժողովուրդին խօսքը մտիկ չըրաւ. վասն զի աս բանը Տէրոջմէն եղաւ, որ Տէրը Սիլոնացի Ախիային ձեռ-
քովը Նաբատեան Երոբոամին ըսած խօսքը հաստատէ:
16 Ու երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագա-
ւորը իրենց մտիկ չըրաւ, ժողո-
վուրդն ալ թագաւորին պատաս-
խան տուին ու ըսին, Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք, ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառան-
գութիւն չունինք. Ով Իսրայէլ՝ ձեր վրաններդ գոյնէ. Ով Դա-
ւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա. ու Իսրայէլ իրենց վրաններդ գա-
ցին: Բայց Յուդայի քաղաքնե-
17 րուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոց վրայ Սորբոամ թագաւոր ե-
ղաւ: Ան Սորբոամ թագաւորը
18 երբոր հարկերուն վրայ եղող Ադո-
րամը խրկեց, բոլոր Իսրայէլ զա-
նիկայ քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ: Ան Սորբոամ թագա-
ւորը արտորալով կառքը հեծաւ, որ Երուսաղէմ փախչի: Այսպէս
19 Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապըս-
տամբեցաւ մինչև աս օրս:
Ան բոլոր Իսրայէլ Երոբոամ-
20 մին դառնալը լսելով՝ խրկե-
ցին, ու զանիկայ ժողովքին մէջ կանչեցին, և զանիկայ բոլոր Ի-
սրայէլի վրայ թագաւոր դրին, ու Յուդայի ցեղէն՝ ի զատ Դաւիթին տանը ուրիշ հետեւող մը չկար:
Ան Սորբոամ Երուսաղէմ մտաւ, 21
ու բոլոր Յուդայի տունէն ու Բե-
նիամինի ցեղէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմողներ ժո-
ղվեց, որ Իսրայէլի տանը հետ պա-
տերազմին, ու թագաւորութիւնը

Աղջամուղի որդւոյն Խորովամայ դարձընեն ։

22 Եւ Յաւուրսն յորդւոյն Աբիայիայ Յաւուրսն յոսքը եղաւ՝ ըսե-
23 լով , Աղջամուղի որդւոյն Հուդայի Խորովամ թագաւորին ու բոլոր Հուդայի տանը ու Բենիամինին և մնացորդ ժողովուրդին խօսիս , ու
24 ըսես , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք . ամէն մարդ թող իր տունը դառնայ . վասն զի այս բանը ինծմէ եղաւ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին , ու Տէրոջը ըսածին պէս ետ դարձան ։

25 Ու Հերոբովամ Եփրեմի լեռանը վրայ Սիքեմը շինեց ու հոն բնակեցաւ . և անկէ ելաւ , փանուէլը
26 շինեց ։ Ու Հերոբովամ իր սրտին մէջը ըսաւ , Հիմա թագաւորութիւնը Դաւիթին տանը պիտի
27 դառնայ ։ Եթէ որ այս ժողովուրդը Երուսաղէմ Տէրոջը տունը ելլէ զոհ ընելու համար , այնատենը այս ժողովուրդին սիրտը իրենց տիրոջը Յուդայի Խորովամ թագաւորին պիտի դառնայ , և զիս պիտի մեռցընեն , ու Յուդայի Խորովամ
28 թագաւորին պիտի դառնան ։ Եւ թագաւորը խորհուրդ ըրաւ , ու երկու հատ ոսկիէ որթ շինեց . ու անոնց ըսաւ , Ձեզի եւս ձեզի Երուսաղէմ ելլել պէտք չէ . ահա Իսրայէլ , ահա քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանե-
29 ցին ։ Ու մէկը Բեթէլի մէջ դրաւ , ու միւսն ալ Դանի մէջ
30 դրաւ ։ Եւ այս բանը մեղքի պատճառ եղաւ . վասն զի ժողովուրդը մինչև Դան կ'երթար այս որթերուն մէկուն առջեւը երկրպագութեան ընթացքի համար ։
31 Ու բարձր տեղերու վրայ կռատուններ շինեց . և ժողովուրդին ցած մարդիկներէն քուրմեր ըրաւ , որոնք Ղեւիի որդւոցմէ չէին ։
32 Ու Հերոբովամ ութերորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը , Յուդայի մէջ պահածոյ տօնին պէս տօն սահմանեց , ու սեղանին վրայ զոհեր մատուց . Բեթէլի մէջ այսպէս ըրաւ , ու իր շինած որթերուն զոհեր մատուց . և բարձր տեղերուն համար ըրած քուրմերը Բեթէլի մէջ դրաւ ։ Ու իր մտքին 33
ճարած ամսուն մէջ՝ այսինքն ութերորդ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը Բեթէլի մէջ իր շինած սեղանին վրայ զոհեր մատուց , ու Իսրայէլի որդւոցը տօն սահմանեց , ու սեղանին վրայ զոհեր մատուցանելով՝ խունկ ծխեց ։

ԳԼ . ԺԳ

Ու Երբոր Հերոբովամ խունկ ծխե- 1
լու համար սեղանին քովը կը կայնէր , ահա Յաւուծոյ մարդ մը Տէրոջը խօսքովը Յուդայէն Բեթէլ եկաւ ։ Եւ Տէրոջը խօսքովը սեղանին 2
կանչեց ու ըսաւ , Ով սեղան , ով սեղան , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Դաւիթին տանը որդի մը պիտի ծնանի Յովսիա անունով , և քու վրադ խունկ ծխող բարձր տեղերուն քուրմերը քու վրադ պիտի զոհէ , ու քու վրադ մարդոց ոսկորներ պիտի այրեն ։ Եւ նոյն օրը նշան մը 3
տալով՝ ըսաւ , Տէրոջը խօսելուն նշանը աս է . ահա սեղանը պիտի պատռի , ու վրայի մոխիրը պիտի թափի ։

Ու երբոր թագաւորը Յաւուծոյ 4
մարդուն Բեթէլի մէջ սեղանին համար կանչած խօսքը լսեց , Հերոբովամ սեղանին վրայէն ձեռքը երկընգուց , ու ըսաւ , Այս մարդը բռնեցէք . և անոր վրայ երկընգուցած ձեռքը չորցաւ , ու զանիկայ իրեն դարձընելու կարող չեղաւ ։ Եւ Յաւուծոյ մարդուն 5
Տէրոջը խօսքովը տուած նշանին պէս՝ սեղանը պատռեցաւ , ու մոխիրը սեղանէն թափեցաւ ։ Եւ 6
թագաւորը Յաւուծոյ մարդուն պատասխան առաւ ու ըսաւ , Խնդրեմ Տէր Յաւուծոյդ առջեւը աղաչէ , ու ինծի համար աղօթք ըրէ , որ ձեռքս ինծի դառնայ ։ Ես առնը Յաւուծոյ մարդը Տէրոջը առջեւը աղաչեց , և թագաւորին ձեռքը իրեն դարձաւ ու առջինին պէս եղաւ ։
Եւ թագաւորը Յաւուծոյ մարդուն 7

ըսաւ , Ինծի հետ ածէն եկուր , և
քիչ մը կերակմ՛ուր կեր , ու քեզի
8 պարգև տամ : Ու Յաւուծոյ
մարդը թադաւորին ըսաւ , Եթէ որ
ինծի քու տանդ կէսն ալ տաս ,
քեզի հետ պիտի չերթամ , ու ա՛ս
տեղս հաց պիտի չուտեմ , ա՛չ ալ
9 ջուր խմեմ . Վասն զի Տէրը իր
խօքովը ինծի այսպէս պատուիրեց
ու ըսաւ , Հաց չուտես ու ջուր
չխմես , ու գացած ճամբայէդ չդառ-
10 նաս : Ուստի անիկայ ուրիշ ճամ-
բով գնաց , ու Բեթէլ գացած
ճամբովը չդարձաւ :
11 Ու Բեթէլի մէջ ծեր մարդարէ
մը կը բնակէր . ու անոր որդիքը
եկան , ու Յաւուծոյ մարդուն նոյն
օրը Բեթէլի մէջ բոլորը ըրած գործ-
քերը անոր պատմեցին , և անիկայ
թադաւորին ինչ խօքեր որ գրու-
ցեր էր , զանոնք ալ իրենց հօրը
12 պատմեցին : Ու անոնց հայրը ա-
նոնց ըսաւ , Ո՞ր ճամբայէն գնաց :
Ու անոր որդիքը Յուդայէն եկող
Յաւուծոյ մարդուն գացած ճամբան
13 տեսեր էին : Ու իր որդւոցը ը-
սաւ , Էշը պատրաստեցէք ինծի .
և անոնք անոր համար էշը պատրաս-
տեցին , ու անիկայ վրան հեծաւ .
14 Ու Յաւուծոյ մարդուն ետևէն գը-
նաց , ու զանիկայ լեռնկոխի մը տակ
նստած գտաւ , ու անոր ըսաւ ,
Յուդայէն եկող Յաւուծոյ մարդը
դո՞ւն ես . և անիկայ ըսաւ , Ես
15 եմ : Ու անոր ըսաւ , Ինծի հետ
16 ածէն եկուր , ու հաց կեր : Ու
անիկայ ըսաւ , Քեզի հետ չեմ կրնար
դառնալ ու քու տեղդ մտնել . ա՛չ ալ ա՛ս տեղս քեզի հետ
հաց պիտի ուտեմ , ու ա՛չ ջուր խը-
17 մեմ . Վասն զի Տէրոջը խօքովը
ինծի բսուեցաւ , Հաց չուտես ,
ջո՛ւր ալ չխմես , ու գացած ճամ-
18 բայէդ չդառնաս : Նոյն անիկայ
ըսաւ անոր , Ես ալ քեզի պէս
մարգարէ եմ , ու մէկ հրեշտակ մը
ինծի հետ Տէրոջը խօքովը խօսեցաւ
ու ըսաւ , Զանիկայ քեզի հետ
դու ածէնդ դարձուր՝ որ հաց ուտէ ,
ու ջուր խմէ : Սակայն սուտ պրուա-
ցեց անոր :

Ինն ատենը անոր հետը դարձաւ , 19
և անոր տունը հաց կերաւ ու ջուր
խմեց : Ու երբոր անոնք սեղանը 20
նստեր էին , Տէրոջը խօքը զանիկայ
դարձընող մարգարէին եղաւ . Ու 21
անիկայ Յուդայէն եկող Յաւուծոյ
մարդուն կանչելով՝ ըսաւ , Տէրը
այսպէս կ՛ըսէ . Որովհետև դուն
Տէրոջը խօքին անհնազանդեցար
ըրիր , ու քու Տէր Յաւուծոյդ
քեզի պատուիրած պատուէրը չպա-
հեցիր , Ու դարձար , ու հաց կե- 22
րար ու ջուր խմեցիր ան տեղը՝ որուն
համար քեզի ըսած էր որ հաց չու-
տես ու ջուր չխմես , քու մեռելդ
քու հայրերուդ գերեզմանը պիտի
չմտնէ :
Ու հաց ուտելէն ու ջուր խմելէն 23
ետքը անիկայ իր ետ դարձուցած
մարգարէին էշը պատրաստեց . Ու 24
ալ գնաց . ու ճամբուն մէջ մէկ ա-
ռիւծ մը գտաւ զանիկայ ու մեռ-
ցուց . և անոր մեռելը ճամբուն վրայ
փռուած մնաց , ու էշը անոր քովը
կայներ էր , առիւծն ալ մեռելին
քովը կայներ էր : Ու ահա՝ անկէ 25
քանի մը մարդիկ անցնելով՝ ճամ-
բուն վրայ փռուած մեռելը ու մե-
ռելին քովը կայնող առիւծը տե-
սան . ու գացին ան ծեր մարգարէին
բնակած քաղաքին մէջը պատմեցին :
Ու զանիկայ ճամբայէն դարձընող 26
մարգարէն երբոր լսեց , ըսաւ , Ա-
նիկայ Տէրոջը խօքին անհնազան-
դութիւն ընող Յաւուծոյ մարդն է .
ու Տէրը զանիկայ առիւծին տուեր
է , որ զանիկայ պատառելով մեռ-
ցուցեր է , Տէրոջը անոր ըսած խօս-
քին համեմատ : Ու իր որդւոցը 27
խօսեցաւ ու ըսաւ , Ինծի համար
էշը պատրաստեցէք . ու անոնք
պատրաստեցին : Ու գնաց անոր 28
մեռելը գտաւ , որ ճամբուն վրայ
փռուած էր . ու էշը ու առիւծը
մեռելին քովը կայներ էին . առիւծը
մեռելը կերած չէր , ա՛չ ալ էշը
պատառեր էր : Ու ան մարգարէն 29
Յաւուծոյ մարգուն մեռելը վերցուց ,
ու զանիկայ իշուն վրայ գրաւ , ու
զանիկայ դարձուց . և ծեր մարգարէն
քաղաքը մտաւ , որ ողբ ընէ ու թա-

30 Նիկայ թագէ. Եւ անոր մեռելը իր գերեզմանին մէջը դրաւ. ու Այ՛ եղբայր ըլլալ, անոր վրայ ողբ ըրին։
31 Ու զանիկայ թագլէն ետքը իր որդւոցը խօսեցաւ ու ըսաւ, Երբոր ես մեռնիմ, զիս Աստուծոյ մարդուն թաղուած գերեզմանին մէջը թաղեցէք, իմ ոսկորներս անոր ոսկորներուն
32 քով դնէք. Վասն զի Բեթէլի մէջ եղող սեղանին համար, ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կռատուններուն համար՝ անոր Տէրոջը խօսքովը կանչած խօսքը անպատճառ պիտի կատարուի։
33 Այս բանէն ետքը Երոբոամ իր չար ճամբայէն չդարձաւ. մանաւանդ նորէն ժողովուրդին ցած մարդիկներէն բարձր տեղերուն քուրմեր կ'ընէր, ամէն ուզողը կ'օրհնէր. ու
34 անիկայ բարձր տեղերուն քուրմ կ'ըլլար։ Եւ ասիկա բանը Երոբոամին տանը մեղքի պատճառ եղաւ, նաև անոր երկրիս երեսէն կորսուելուն ու բնաջինջ ըլլալուն։

Գ. ԺԴ

1 Այն առենը Երոբոամին որդին
2 Աբիա հիւանդացաւ։ Ու Երոբոամ իր կնկանը ըսաւ, Ելիր, կերպարանքդ փոխէ, այնպէս որ Երոբոամին կինիկը ըլլալդ չգիտցուի, ու Սելովմ գնա. ահա Աքիա մարգարէն հոն է. անիկայ է՝ որ ինծի համար ըսաւ թէ ասիկա ժողովուրդին վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
3 լայ. Ու ձեռքդ տասը հաց, և բլիթներ, ու մէկ սափոր մեղր առ, ու անոր գնա. անիկայ քեզի պիտի պատմէ ինչ որ տղուն պիտի պա-
4 տահի։ Եւ Երոբոամին կինիկը այնպէս բրաւ. ու ելաւ Սելովմ գընաց, և Աքիային տունը մտաւ. բայց Աքիային աչքերը ծերութենէն տկարացեր էին, ու չէր կրնար տեսնել։
5 Եւ Տէրը Աքիային ըսաւ, Ահա Երոբոամին կինիկը իր տղուն համար քեզի բան հարցընելու կու գայ, վասն զի անիկայ հիւանդ է. անոր այսպէս ու այսպէս խօսիս. ու անիկայ գալուատենը անծանօթ կերպարանքով պիտի ըլլայ։ Ու երբոր 6
անիկայ դռնէն ներս կը մտնէր, Աքիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս, ըսաւ, Ով Երոբոամին կինիկը՝ ներս. դուն ինչո՞ւ ատանկ անծանօթ կերպարանք մտեր ես. բայց ես քեզի խիստ լուր մը պիտի հասցնեմ։ Գնա, Երոբոամին 7
ըսէ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան ըրի, Ու թագաւորու- 8
թիւնը Դաւիթին տունէն պատռեցի, ու զանիկայ քեզի տուի. ու դուն՝ իմ պատուիրանքներս պահող, ու իմ առջեւս ուղղութիւն ընելու համար իր բոլոր սրտովը ինծի ծառայիս պէս չեղար. Անանաւանդ 9
բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն ըրիր, ու գիս բարկացընելու համար՝ գացիր քեզի ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր չինեցիր, ու զիս ետիդ նետեցիր. Ասոր համար ահա Երո- 10
բոամին տանը վրայ չարիք պիտի բերեմ, ու Երոբոամին ամէն էրիկ մարդիկները — նաև Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոտորեմ, և Երոբոամին տունը պիտի աւլեմ, ինչպէս որ աղբը կ'աւլեն, մինչև որ հատնի։ Երո- 11
բոամին քաղաքի մէջ մեռնողը չուները պիտի ուտեն, ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի թռչունները պիտի ուտեն. քանզի Տէրը խօսեցաւ։ Ու դուն ելիր, քու տունդ 12
դնա. ու քու ոտքերդ քաղաքին մէջը մտած ատենը տղան պիտի մեռնի. Ու բոլոր Իսրայէլ ողբալով զանիկայ 13
պիտի թաղեն. վասն զի Երոբոամին միայն անիկայ գերեզմանին պիտի մտնէ. որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջեւը Երոբոամին տանը մէջ բարի բան մը գտնուեցաւ։ Եւ Տէրը 14
իրեն համար Իսրայէլի վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի հանէ, որ անիկայ նոյն օրը Երոբոամին տու-

նը պիտի կոտորէ . ու ալ ինչ
ձաց . գրեթէ հինա պիտի խոփաբոյ
ա բանը : Ու Տէրը ջուրերու մէջ
15 եղող շարժուն եղէգի պէս Իսրայէլը
պիտի զարնէ , ու Իսրայէլը պիտի
խլէ աս բարի երկրիս երեսէն , որն
որ անոնց հայրերուն տուեր էր , ու
զանոնք Ափրատին անդիի կողմը պիտի
ցրուէ , որովհետեւ Տէրը բարկա-
ցընելով՝ իրենց Աստարովթի կուռ-
16 քեր չինեցին . Ու Իսրայէլը երեսէ
պիտի ձգէ , Յերոբովամին ըրած
մեղքերուն համար ու Իսրայէլին
ալ մեղանչել տալուն համար :
17 Ան առենը Յերոբովամին կինիկը
ելաւ գնաց , ու Թերսա մտաւ . ու
անիկայ տանը դռնէն ներս մտածին
18 պէս , տղան մեռաւ : Ու զանիկայ
թաղեցին , ու բոլոր Իսրայէլ անոր
վրայ ողբացին Տէրոջը խօսքին հա-
մեմատ՝ որ իր ծառային Աքիա մար-
գարէին ձեռքովը խօսեր էր :
19 Ու Յերոբովամին մնացորդ պատ-
մութիւնը՝ թէ ինչպէս պատերազմ
ըրաւ , և թէ ինչպէս թագաւորեց ,
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յի-
շատակաց գրքին մէջ գրուած է :
20 Ու Յերոբովամին թագաւորութիւն
ըրած օրերը քսանուերկու տարի է-
ղաւ , ու իր հայրերուն հետ քնա-
ցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին
Նադաբ թագաւոր եղաւ :
21 Ու Սողոմոնին որդին Ռոբովամ
Յուդայի մէջ թագաւորեց . Ռո-
բովամ քառասունումէկ տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ . և տասն-
ուեօթը տարի թագաւորութիւն
ըրաւ Երուսաղէմի մէջ , այսինքն ան
քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրա-
յէլին ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր ա-
նունը հոն դնելու համար . ու անոր
մայրը Ամմոնացի էր Նաամա անու-
22 նով : Ու Յուդայեանք ալ Տէրո-
ջը առջեւը չարութիւն ըրին . ու ի-
րենց ըրած մեղքերովը իրենց հայրե-
րուն բոլոր ըրածէն աւելի զանիկայ
23 բարկացուցին : Ու անոնք ալ ամէն
բարձր բլուրներուն վրայ , ու ամէն
կանանչ ծառերուն տակը բարձր
տեղեր ու արձաններ և Աստա-
24 րովթի կուռքեր չինեցին : Ու երկ-
րին մէջ սոդոմական մեղք ալ գոր-
ծողներ կային , ու Տէրոջը Իսրայէ-
լի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազ-
գերուն բոլոր գարշելի բաները կ՚ը-
նէին :
25 Ու Ռոբովամ թագաւորին հին-
գերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ
թագաւորը Երուսաղէմի վրայ ելաւ .
26 Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու թա-
գաւորին տանը գանձերը առաւ .
ամէնն ալ առաւ . Սողոմոնին չի-
նած բոլոր ոսկիէ ասպարներն ալ
27 առաւ : Ու Ռոբովամ թագաւո-
րը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ
չինեց , ու զանոնք թագաւորական
տանը դուռը պահպանութիւն ը-
նող սուրհանդակաց ոստիկաններուն
ձեռքը յանձնեց : Ու երբոր թա-
28 գաւորը Տէրոջը տունը կ՚երթար ,
սուրհանդակները զանոնք կը կրէին ,
ու ետքը զանոնք սուրհանդակներուն
խուցը կը դարձընէին :
29 Ու Ռոբովամին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր ամէն ըրածը
ահա Յուդայի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է :
30 Ու Յերոբովամին և Ռոբովամին
մէջտեղը միշտ պատերազմ կար :
31 Ու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ
քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ
Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուե-
ցաւ . և անոր մայրը Ամմոնացի էր
Նաամա անունով . ու անոր տեղը
անոր որդին Աբիա թագաւոր ե-
ղաւ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Ու Նաբատեան Յերոբովամին
թագաւորութեանը տասնուու-
թերորդ տարին՝ Աբիա Յուդայի
2 վրայ թագաւորեց : Երեք տարի
Երուսաղէմի մէջ իրեք տարի թագաւո-
րութիւն ըրաւ . ու անոր մօրը ա-
նունը Մաաքա էր աս Աբիսողոմին
3 աղջիկն էր : Ու անիկայ իրմէ ա-
ռաջ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքե-
րուն հետևեցաւ . ու անոր սիրտը
իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ
չէր , իր հօրը Դաւիթին սրտին
պէս : Հայց Դաւիթին սիրոյն հա-
4 մար անոր Տէր Աստուածը Երու-

սաղէմի մէջ անոր մէկ ձրագ մը տուաւ, անկէ ետքը անոր որդին Նաատեքնելով, ու Երուսաղէմը հաս-
5 տատելով. Որովհետև Յաւիթ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն բրաւ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ բնաւ անոր պատուիրանքներէն չխոտորեցաւ, Վհետացի Ուրիային բա-
6 նէն ՚ի գատ։ Ու Ռոբովամին ու Աբիյային միջտեղը պատերազմ կար՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ։

7 Ու Աբիյային միացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր բրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է. ու Աբիյային ու Երոբովամին միջտեղը
8 պատերազմ կար։ Ու Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու զանիկայ Յաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր եղաւ։

9 Իսրայէլի Երոբովամ թագաւորին քսաներորդ տարին՝ Ասա Յու-
10 դայի վրայ թագաւոր եղաւ. Ու Երուսաղէմի մէջ քառասունումէկ տարի թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը Մաաքա էր ա-
11 Աբիսողոմին աղջիկն էր։ Ու Ասա իր հօրը Յաւիթին պէս Տէրոջը
12 առջևը ուղղութիւն բրաւ։ Ու Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն վերցուց, և իր հայրերուն շինած բոլոր կուռքերը բնաջինջ ը-
13 րաւ։ Ու իր մայրը Մաաքան տիկնութենէն հանեց, քանզի անիկայ Աստարովթի կուռք մը շիներ էր. և Ասա անոր կուռքը կոտրտեց ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց։
14 Հայց բարձր տեղութիւնքը չվերցան. սակայն Ասային սիրտը իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջը հետ կա-
15 տարեալ էր։ Ու իր հօրը նուիրած բաները ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները Տէրոջը տունը տարաւ։

16 Ու Ասային ու Իսրայէլի Նաատա թագաւորին միջտեղը՝ անոնց բոլոր
17 օրերուն մէջ պատերազմ կար։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Նաատա Յուդայի դէմ ելաւ, և Ռամաթ շինեց, որ Յուդայի Ասա թագաւորին ելլող մտնող ճամբէ մը չթողու։
18 Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն մէջ ու թագաւորական տանը գանձերուն մէջ մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ, և իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ, ու Ասա թագաւորը Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Ենհինի որդւոյն Տաբրիմոնի որդւոյն Ռենադադին խրկեց զանոնք, ու ըսաւ,
19 Իմ ու քու մէջ, և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ խրկեցի. աղէ Իսրայէլի Նաատա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ, որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի։
20 Ու Ռենադադ Ասա թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ. և իր զօրքերուն իշխանները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց. ու Իյոնը, Դանը, Աբէլբեթմաաքան ու բոլոր Քենեռեթը ու բոլոր Նեփթաղիմի երկիրը զարկաւ։
21 Ու Նաատա որ բանը լսելով, Ռաման շինելէն ետ կեցաւ ու Թերսայի մէջ նստաւ։
22 Ասա ատենը Ասա թագաւորը բոլոր Յուդայի մարդիկները կանչեց առանց մէկը ձգելու, որոնք Նաատային շինած Ռամային քարերը ու փայտերը վերցուցին. և Ասա թագաւորը անոնցմով Ռենիամինի Գաբաան ու Մասփան շինեց։

23 Ու Ասային բոլոր միացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր զօրութիւնը ու բոլոր բրածը, և անոր շինած քաղաքները՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած են. բայց անիկայ իր ծերութեան ատենը ոտքերուցաւ ունէր։
24 Ու Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր հայրերուն հետ իր հօրը Յաւիթին քաղաքին մէջ թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Յովսափատ թագաւոր եղաւ։

25 Ու Յուդայի Ասա թագաւորին երկրորդ տարին Երոբովամի որդին Նադաբ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու անիկայ Իսրայէլը

վայ երկու տարի թագաւորութիւն
26 ըրաւ · Ու Տէրոջը առջևը չարու-
թիւն ըրաւ , ու իր հօրը ճամբուն
մէջ քալեց , ու անոր ըրած մեղքին
մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել
27 տուաւ : Ու Նաբաթի տունէն
Երոբովամին որդին Նադաբ անոր դէմ
գլուխ վերցուց · ու Նադաբ զանի-
կայ փղշտացւոց Գաբաթոնին քովը
զարկաւ , երբոր Իսրայէլ բոլոր Գա-
բաթոնը պաշարեր
28 էր · Ու Յուդայի Ասա թագաւո-
րին երրորդ տարին Նադաբ մեռ-
ցուց զանիկայ , ու անոր տեղը թա-
29 գաւոր եղաւ · Ու ինքը թագաւոր
եղածին պէս Երոբովամին բոլոր
տունը գարկաւ · ու Տէրոջը խօսքին
համեմատ՝ որ իր ծառային Ախիայի
Շիլոնացի քիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր
էր , Երոբովամին բնաւ մէկ շնչա-
ւոր մը ողջ չթողուց , ու զանիկայ
30 բնաջինջ ըրաւ՝ Երոբովամին մեղ-
քերուն համար՝ որոնցմով մեղանչեր
էր , ու Իսրայէլին մեղանչել տուեր
էր , Իսրայէլին Տէր Աստուածը
բարկացընելով :
31 Ու Նադաբին միւացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը՝
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն ի-
շատակաց գրքին մէջ գրուած է :
32 Ու Ասային ու Իսրայէլի Բաասա
թագաւորին միջտեղը՝ անոնց բոլոր
օրերուն մէջ պատերազմ կար :
33 Յուդայի Ասա թագաւորին եր-
րորդ տարին Ախիայի որդին Բա-
սա Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի
վրայ թագաւոր եղաւ , ու քսանու-
չորս տարի Թագաւորութիւն ըրաւ :
34 Ու անիկայ Տէրոջը առջևը չարու-
թիւն ըրաւ , ու Երոբովամին
ճամբուն մէջ քալեց , և անոր մեղ-
քին մէջ՝ որով անիկայ Իսրայէլին
մեղանչել տուեր էր :

ԳԼ· Ժ.Ջ

1 Ու Բաասային համար Տէրոջը խօս-
քը Եհանիի որդւոյն Եհուին ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որովհետև քեզ
փոշիէն բարձրացուցի , ու քեզ իմ
ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան
դրի , և դուն Երոբովամին ճամ-
բան գացիր , ու իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին մեղանչել տուիր , ու ա-
նոնց մեղքերովը զիս բարկացուցիր ,
3 Ահա ես Բաասան ու անոր տունը
բնաջինջ պիտի ընեմ , և քու տունդ
Նաբաթեան Երոբովամին տանը
4 պէս պիտի ընեմ : Բաասային քա-
ղաքի մէջ մեռնողը շուները պիտի
ուտեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը
երկինքի թռչունները պիտի ու-
տեն :
5 Ու Բաասային միւացորդ պատ-
մութիւնը , ու անոր ըրածը , ու
զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թա-
գաւորներուն յիշատակաց գրքին
մէջ գրուած է :
6 Ու Բաասա իր
հայրերուն հետ քնացաւ ու Թերսայի մէջ թաղուեցաւ · և անոր
տեղը անոր որդին Ելա թագաւոր
եղաւ :
7 Նաև Յեհուի որդւոյն
Եհու մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը
խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր
տանը վրայ ան ամէն չարիքներուն
համար , որ ինքը Տէրոջը առջևը
ըրած էր , զանիկայ իր ձեռքերուն
գործքովը բարկացընելով , ու Երոբովամին տանը պէս ըլլալով ,
նաև զանիկայ մեռցընելուն համար :
8 Յուդայի Ասա թագաւորին քս-
ան ու վեցերորդ տարին Բաասայի
որդին Ելա Թերսայի մէջ Իսրա-
յէլի վրայ թագաւոր եղաւ , ու եր-
կու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ :
9 Ու Զնիկայ երբոր Թերսայի մէջ Թեր-
սայի տանը հազարապետին Արսային
տունը խմեր ու գինովցեր էր , անոր
ծառան Զամբրի՝ որ անոր կառքե-
րուն կէսին վրայ իշխան էր , անոր
դէմ գլուխ վերցուց · Ու Զամ-
բրի ներս մտնելով՝ զանիկայ զարկաւ
մեռցուց , և անոր տեղը ինքը թա-
գաւոր եղաւ , Յուդայի Ասա թա-
գաւորին քսանուեօթնեերորդ տա-
րին : Ու երբոր թագաւոր եղաւ
ու իր աթոռը նստաւ , իսկոյն Բաա-
սային բոլոր տունը՝ թէ անոր ազ-
գականները և թէ բարեկամները
մեռցուց , ու անոր մէկ երիկ մարդը
ողջ չթողուց · Ու Զամբրի Բաա-
սային բոլոր տունը բնաջինջ ըրաւ ,
Բաասային վրայով Յեհու մարգա-

բէին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին
13 համեմատ , Իսասոյին բոլոր մեղքերուն համար ու անոր որդւոյն Նէյային մեղքերուն համար , որոնցմով իրենք մեղանչեցին և Իսրայէլին մեղանչել տուին , ու իրենց անապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին :
14 Ու Նէյային մնացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է :
15 Հուդայի Ասա թագաւորին քառասունեօթներորդ տարին Զամբրի Թերսայի մէջ եօթը օր թագաւորութիւն ըրաւ . բայց ժողովուրդը փղշտացւոց Գաբաթոնին դէմ բանակեր էր :
16 Իսկ բանակին մէջ եղող ժողովուրդը լսելով որ Զամբրի գլուխ վերցուցեր է , ու նաև թագաւորը մեռուցեր է , նոյն օրը բոլոր Իսրայէլ բանակին մէջ Ամրի զօրավարը Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրին :
17 Իսկ Ամրի ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ Գաբաթոնէն ելան , ու Թերսան պաշարեցին :
18 Ու երբոր Զամբրի քաղաքին առնուիլը տեսաւ , թագաւորական տանը նեղսի կողմը մտաւ , և իր վրայ թագաւորական տունը կրակով այրեց , ու
19 մեռաւ , Իր գործած մեղքերուն համար՝ որոնցմով Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , ու քալեց Երոբոամին ճամբուն մէջ ու անոր ըրած մեղքին մէջ , որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր :
20 Իսկ Զամբրիին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ըրած դաւաճանութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է :
21 Այն ատենը Իսրայէլի ժողովուրդը երկուքի բաժնուեցաւ . ժողովուրդին կէսը Գինաթի որդւոյն Թիբնիին հետևէն գնաց , որ զանիկայ թագաւոր դնեն . ու կէսն ալ Ամբրիին հետևէն գնաց :
22 Իսկ Ամրիին հետևէն գացող ժողովուրդը Գինաթեան Թիբնիին հետևէն գացող ժողովուրդէն զօրաւոր գտնուեցաւ . ու Թիբնի մեռաւ , և Ամրի թա-

գաւոր եղաւ : Հուդայի Ասա թա- 23
գաւորին երեսունմէկերորդ տարին Ամրի Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ , տասներկու տարի [illegible] . վեց տարի Թերսայի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ . Ու 24
Սամերէն երկու տալանդ արծաթով Սամարիայի լեռը ծախու առաւ , ու լեռանը վրայ [illegible] շինեց . և շինած քաղաքին անունը ան լեռանը տիրոջը Սամերին անունովը Սամարիա կոչեց :
Ու Ամրի Տէրոջը առջևը չարու- 25
թիւն ըրաւ , և բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի չար եղաւ . Ուան- 26
դի անիկայ Նաբատեան Երոբոամին բոլոր ճամբուն մէջ քալեց , ու անոր մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ . անանկ որ իրենց անապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին :
Իսկ Ամրիին ըրած գործքերուն 27
մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ըրած զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է : Իսկ Ամրի իր հայ- 28
րերուն հետ քնացաւ ու Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Աքաաբ թագաւոր եղաւ :
Իսկ Ամրիին որդին Աքաաբ 29
Հուդայի Ասա թագաւորին երեսունութերորդ տարին Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ . ու Ամրիի որդին Աքաաբ Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ քսանուերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ : Իսկ Ամրիի 30
որդին Աքաաբ բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ : Ու Նաբա- 31
տեան Երոբոամին մեղքերուն մէջ քալելը անոր աննշան բան մը սեպուելով , Իզեբէլ Սիդոնացւոց Եթբաալ թագաւորին աղջիկը՝ Նզաբէլը կնիկ առաւ , և գնաց Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ : Իսկ 32
Սամարիայի մէջ իր շինած Բահաղի տանը մէջ Բահաղին սեղան մը կանգնեց : Ու Աքաաբ Աստարովթի կուռք մը շինեց . և Աքաաբ 33

իր ըրած գործքերովը իրմէ առաջ եղող Իսրայէլի բոլոր թագաւորներէն աւելի Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց։

34 Անոր օրերը Ներիելացի Քիէլ Երիքովը շինեց. ու իր անդրանիկ տղովը Աբիրոնով անոր հիմը դրաւ, և իր պզտիկ տղովը Սեգուբով անոր դռները կանգնեց, ՚ի նայեան Յեսուին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ։

ԴԱՏԱՒՈՐ ԺԱ։

1 Ու Գաղաադու բնակիչներէն Թեզբացի Եղիա Աքաաբին ըսաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ, կենդանի է, որ ասոնց տարիներուս մէջ ցօղ ու անձրեւ պիտի չըլլայ, բայց եթէ իմ խօսքովս։

2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
3 ըսելով, Ասկէ գնա, ու դէպ ՚ի արեւելք դառնալով՝ Յորդանանու դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին
4 քովը պահուէ. Ուստի ան հեղեղատէն ջուր պիտի խմես. ու ագռաւներուն հրամայեր եմ, որ հոն քեզ
5 կերակրեն։ Ու անիկայ գնաց ու Տէրոջը բանին պէս ըրաւ. ու գնաց Յորդանանու դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին քովը նստաւ։
6 Ու ագռաւները առտուանց անոր հաց ու միս՝ ու իրիկուան ալ հաց ու միս կը բերէին, ու անիկայ հեղեղատէն ջուր կը խմէր։
7 Ու ժամանակ մը ետքը հեղեղատը չամքերցաւ. վասն զի երկրի վրայ անձրեւ չկար։

8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
9 ըսելով, Ելլէր, Սիդոնացւոց Սարեփթան գնա, ու հոն նստէ՛. ահա հոն մէկ որբեւարի կնկան մը հրա-
10 մայեր եմ որ քեզ կերակրէ։ Ու անիկայ ելաւ Սարեփթա գնաց. ու քաղաքին դուռը հասնելով՝ տեսաւ որ մէկ որբեւարի կնիկ մը փայտ կը ժողվէր. ու զանիկայ կանչեց ու ըսաւ, Ա՛ղաչեմ՝ ինծի ամանով
11 քիչ մը ջուր բեր որ խմեմ։ Ու երբոր անիկայ բերելու գնաց, ետեւէն անոր նորէն կանչեց ու ըսաւ,
12 Ձեռքդ պատառ մըն ալ հաց բեր ինծի բեր։ Ու կնիկը ըսաւ, Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ նկանակ չունիմ, բայց միայն կարասին մէջը մէկ բուռն չափ ալիւր կայ, ու կուժին մէջն ալ քիչ մը եղ կայ. և ահա երկու կտոր փայտ կը ժողվեմ, որ երթամ զանիկայ ինծի ու իմ տղուս համար եփեմ,
13 և ուտենք, ու էլլենք մեռնինք։ Ու Եղիա անոր ըսաւ, Մի վախնար, գնա ըսածիդ պէս ըրէ. բայց անկէ նախ ինծի համար մէկ պզտիկ չօթ մը շինէ ու ինծի բեր, և քեզի ու քու տղուդ համար ետքը շինէ.
14 Վասնզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Կարասէն ալիւրը պիտի չվատնի, ու կուժէն եղը պիտի չպակսի՝ մինչեւ ան օրը որ Տէրը
15 երկրի վրայ անձրեւ տայ։ Ու Եղիա գնաց, ու Եղիային ըսածին պէս ըրաւ. ու անիկայ և ինքը ու իր ընտանիքը շատ մը աուեն կերան։
16 Կարասէն ալիւրը չվատնաւ, ու կուժէն եղը չպակսեցաւ, Տէրոջը Եղիային ձեռքովը զրուցած խօսքին համեմատ։

17 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը տանը տիկնոջը տղան հիւանդացաւ, ու անոր հիւանդութիւնը շատ ծանր էր, այնպէս որ անոր վրայ շունչ չմնաց։ 18 Ու ինիք Եղիային ըսաւ, Ա՛րդ Աստուծոյ, ինծի հետ ի՞նչ ունիս. միթէ իմ մեղքս յիշեցնելու, ու իմ տղաս մեռցնելո՞ւ համար ինծի եկար։ 19 Ու անիկայ անոր ըսաւ, Տղադ ինծի տուր. ու զանիկայ անոր ծոցէն առաւ, և իր բնակած վերնատունը հանեց, ու զանիկայ իր անկողինին մէջը պառկեցուց, 20 Ու Տէրոջը աղաղակելով ըսաւ, Ո՛վ Տէր Աստուած իմ, իրաւցընէ աս որբեւարի կնիկն ալ՝ որուն քովը ես պանդխտութեամբ կը բնակիմ, չարչարեցի՞ր, անոր տղան մեռցնելով։ 21 Ու տղուն վրայ իրեք անգամ երկննալով՝ ու Տէրոջը աղաղակելով ըսաւ, Ո՛վ Տէր Աստուած իմ, կ՚աղաչեմ որ աս տղուն հոգին իր մարմինին դառնայ։ 22 Ու Տէրը Եղիային ձայ-

նը լսեց, ու տղուն հոգին իր մարմինին դարձաւ, և անիկայ կենդա-
23 նացաւ։ Ու Եղիա տղան առաւ, ու զանիկայ վերնատունէն տունը
իջեցուց, և անոր մօրը տուաւ. ու Եղիա ըսաւ, Նայէ, տղադ կեն-
24 դանի է։ Ու կնիկը Եղիային ը-
սաւ, Ա՛խմա ասով գիտցայ որ դուն Աստուծոյ մարդն ես, ու քու բեր-
նիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմարիտ է։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու շատ աուն անցնելէն ետքը Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին Եղիային եղաւ՝ ըսելով, Գնա Ա-
քաաբին երեւցիր, ու երկրի վրայ
2 անձրեւ պիտի տամ։ Ու Եղիա Ա-
քաաբին երեւնալու գնաց. և Սա-
մարիայի մէջ սաստիկ սով կար։
3 Ու Աքաաբ իր տանը անտեսը Աբդիան կանչեց. (ու Աբդիա Տէ-
4 րոջմէ շատ կը վախնար. Ու երբոր Յեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները
ջարդեց, Աբդիա հարիւր մարգարէ առաւ, և զանոնք յիսուն յիսուն՝
քարայրներու մէջ պահեց, ու զա-
նոնք հացով ու ջրով կերակրեց։)
5 Ու Աքաաբ ըսաւ Աբդիային, Ե-
կէ՛ր աս երկրիս մէջ եղած բոլոր ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հեղ-
ձատներուն քովերը պտըտինք. կա-
րելի է որ խոտ գտնենք, և ձիերը ու ջորիները ապրեցընենք, ու բո-
լոր անասուններէն չկորսընցընենք։
6 Ու անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժ-
նեցին՝ պտըտելու համար. Աքաաբ մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբ-
դիա մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ գնաց։
7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն էր, ահա Եղիա անոր դիմացը ե-
լաւ. ու Աբդիա զանիկայ ճանչցա-
ծին պէս իր երեսին վրայ ինկաւ ու ըսաւ, Աբդեոք իմ տէրս Եղիան
8 դո՞ւն ես։ Ու անոր ըսաւ, Ես եմ. գնա՛ քու տիրոջդ ըսուցէ,
9 Թէ Ահա Եղիան ։ Ու ա-
նիկայ ըսաւ, Ես ի՞նչ մեղք գոր-
ծեր եմ, որ դուն քու ծառադ Ա-
քաաբին ձեռքը կը մատնես, որ զիս
10 մեռցընէ։ Կեաց Տէր Աստուածդ կենդանի է որ ազգ մը կամ թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր որ իմ տէրս քեզ փնտռելու համար հոդ խրկած չըլլայ. ու երբոր Ձկայ ըսին, ան թագաւորութեանը կամ ան ազգին երդում ընել տուաւ՝ որ
11 քեզ գտած չէն. Ու հիմա դուն կ'ըսես, Գնա՛ քու տիրոջդ ըսէ Թէ
12 Ահա Եղիան ։ Ու կրնայ ըլլալ որ ես քու քովէդ երթալէս ետքը՝ Տէրոջը Հոգին քեզ իմ չը-
գիտցած տեղը փոխադրէ, ու ես գացած Աքաաբին պատմած ըլլա-
լով՝ երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի մեռցընէ. ու ես քու ծառադ տղա-
յութենէս ի վեր Տէրոջմէ կը վախ-
նամ։ Իմ ըրածս իմ տիրոջս չը-
13 պատմուեցա՞ւ, Թէ երբոր Յեզա-
բէլ Տէրոջը մարգարէները սպան-
նեց, ես Տէրոջը մարգարէներէն հարիւր մարդ՝ յիսուն յիսուն քա-
րայրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեցի։ Ու
14 հիմա դուն կ'ըսես, Գնա՛ ու տիրոջդ ըսէ Թէ Ահա Եղիան ։ ու
անիկայ զիս պիտի մեռցընէ։ Ու
15 Եղիա ըսաւ, Օ՛ր որուն առջեւը կը կայնիմ, կենդանի է, որ այսօր անոր պիտի երեւնամ։
Ու Աբդիա Աքաաբին առջեւը ե-
16 լաւ, ու անոր պատմեց. ու Ա-
քաաբ Եղիան դիմաւորելու գնաց։
Ու Աքաաբ Եղիան տեսածին պէս, 17
Աքաաբ անոր ըսաւ, Խորտակիչը նե-
րուքեան մէջ ձգողը դո՞ւն ես։
Ու անիկայ ըսաւ, Խորտակիչը ես 18
չնեղեցի, հապա դուն ու քու հօրդ տունը. քանզի Տէրոջը պատուի-
րանքները թողուցիք, ու Բահա-
ղիմին ետեւէն գացիք։ Ու հիմա 19
հոդ խրկէ, ու բոլոր Խորտակիչը և Բահաղին չորս հարիւր յիսուն մար-
գարէները, ու Յեզաբէլին սեղանէն ուտող Աստարովթի չորս հարիւր
մարգարէները Կարմէղոս լեռան վրայ իմ քովս ժողվէ։ Ու Աքաաբ բո- 20
լոր Խորտակիչը որդւոցը հոդ խրկեց, ու մարգարէները Կարմէղոս լեռը ժողվեց։
Ու Եղիա բոլոր ժողովուրդին մօ- 21
տեցաւ, ու ըսաւ, Դուք մինչև

քրբը երկու մոքի վրայ կը կաղաք. թէ որ Տէրովն Աստուած է, անոր ետևէն գացէք, իսկ թէ որ Բահաղը Աստուած է, անոր ետևէն գացէք. և ժողովուրդը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր: 22 Եւ Եղիա ժողովուրդին ըսաւ, Տէրոջը մարգարէին՝ ես միայն մնացի, և Բահաղին մարգարէները չորս հարիւր քիսուն մարդիկ են: 23 Երեմն մեզի երկու զուարակ տուին. ու զուարակին մէկը անոնք իրենց համար ընտրեն, ու կտոր կտոր ընեն, և զանիկայ փայտերու վրայ դնեն, բայց կրակ չդնեն. ու միւս զուարակը ես պատրաստեմ, ու զանիկայ փայտերու վրայ դնեմ, բայց կրակ չդնեմ: 24 Եւ դուք ձեր աստուածոյն անունը կանչեցէք, ես ալ Տէրովային անունը կանչեմ. ու կրակով պատասխան տուող աստուածը՝ Աստուած անիկայ է. և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տուին ու ըսին, Այս խօսքը բարի է:

25 Եւ Եղիա Բահաղին մարգարէներուն ըսաւ, Ձեզի զուարակները ընտրեցէք, ու առաջ դուք ըրէք, վասն զի դուք շատ էք. ու ձեր աստուածոյն անունը կանչեցէք, բայց կրակ մի դնէք: 26 Եւ անոնք իրենց տրուած զուարակը առին ու պատրաստեցին. և առաւօտէն մինչև կէս օր Բահաղին անունը կանչեցին, ու ըսին, Ով Բահաղ՝ մեզի պատասխան տուր. բայց ձայն չկար, ու պատասխան տուող չկար. և անոնք իրենց շինած սեղանին քովը կը ցատկըտէին: 27 Եւ երբոր կէս օր եղաւ, Եղիա զանոնք ծաղր ընելով ըսաւ, Աղաղակեցէք ձայնով կանչեցէք, քանզի անիկայ աստուած է, գուցէ խօսակցութիւն մը ունի, կամ զբաղած է, կամ ճամբորդութիւն կ'ընէ, կամ գուցէ քնացած է, ու պէտք է որ արթննայ: 28 Եւ անոնք բարձր ձայնով կանչեցին, ու իրենց սովորութեանը պէս՝ դանակներով ու գեղարդներով իրենց մարմիններըը կը կորէին, մինչև որ իրենց վրայէն արիւն կը վազէր: 29 Եւ երբոր կէս օրը անցաւ, մինչև իրենց զոհին ատենը մարգարէութիւն ըրին. ու ձայն չկար, ու պատասխան տուող չկար, ու մտիկ ընող չկար:

Ան ատենը Եղիա բոլոր ժողովուրդին ըսաւ, Ինծի մօտեցէք. ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտեցաւ. և անիկայ Տէրոջը փլած սեղանը նորոգեց: 31 Եւ Եղիա տասնեւերկու քար առաւ Յակոբին որդւոցը թիւովը, որուն Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով, Իսրայէլ անունդ պիտի ըլլայ. 32 և այն քարերով Տէրոջը անունը սեղան շինեց, ու սեղանին բոլորտիքը մէկ փոս մը ըրաւ, որ երկու գրիւ չափ հունտ կ'առնէր: 33 Եւ փայտերը շարեց, ու զուարակը կտոր կտոր ըրաւ, և փայտերուն վրայ դրաւ. Եւ ըսաւ, Չորս սափոր լեցուն ջուր բերէք, և ողջակէզին վրայ ու փայտերուն վրայ թափեցէք. ու ըսաւ, Երկրորդ անգամ անանկ ըրէք. ու երկրորդ անգամ անանկ ըրին. ու ըսաւ, Երրորդ անգամ անանկ ըրէք. ու երրորդ անգամ անանկ ըրին: 35 Եւ ջուրը սեղանին բոլորտիքը քալեց, ու փոսն ալ ջրով լեցուեցաւ:

Եւ իրիկուան զոհին մատուցուելու ատենը Եղիա մարգարէն մօտեցաւ ու ըսաւ, Ով Տէրովյ Աստուած Աբրահամու, Իսահակայ և Իսրայէլի, այսօր գիտցուի որ Իսրայէլի մէջ Աստուած դուն ես, ու ես քու ծառադ եմ, և ասոնք բոլորը բաներըը քու խօսքովդ ըրի. 37 Ինծի պատասխան տուր՝ ով Տէր, ինծի պատասխան տուր, ու ասոնք ժողովուրդը գիտնայ թէ դուն ես Աստուած, ով Տէր, և թէ անոնց սիրտը ետ դարձընողը դուն ես: 38 Ան ատենը Տէրոջմէ կրակ իջաւ, և ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու հողը այրեց, ու փոսին մէջի ջուրն ալ լափեց: 39 Եւ բոլոր ժողովուրդը երբոր բանը տեսնելով՝ երեսի վրայ ինկան, ու ըսին, Տէրովն է Աստուած, Տէրովն է Աստուած:

40 Եւ Եղիա անոնց ըսաւ, Բահաղ

զին մարգարէները բռնեցէք , — ա-
նոնցմէ մարդ մը չազատի . և զա-
նոնք բռնեցին : ու Յղիա զանոնք
Աիսան հովիտը իջեցուց , և հոն
զանոնք մեռցուց :

41 Ու Յղիա Ա.քսաբին ըսաւ , Ա՛ը
եղիր , կ՛ը ու խմէ՛ . վասն զի ան-
42 բաւ ոտնաձայն կայ : Ու Ա.քսաբ
ուտելու ու խմելու ելաւ , ու Յղիա
Կարմելոս լեռնէն գլուխը ելաւ , ու
գետինը ծռեցաւ , ու երեսը ծուն-
43 կերուն մէջը դրաւ . Ու իր ման-
չուն ըսաւ , Ելիա՛ ել , — դէպ՚ի
ծովակո՛ղմը նայէ . և անիկայ ելաւ
նայեցաւ , ու ըսաւ , Ոչ մը չկայ .
ու Յղիա եօթը անգամ՝ Դարձի՛ր
44 գնա՛ ըսաւ : Ու եօթներորդ ան-
գամին ըսաւ , Ա՛հա ծովէն մարդու
թաթի չափ պզտիկ ամպ մը կ՚ելլէ .
ու անիկայ ըսաւ , Ելիր , Ա.քսաա-
բին ըսէ , Կառքդ լծէ ու իջիր ,
45 որ անձրևի չբռնուիս : Ու մինչև
ադին անդին երկինքը
ամպերով մթընցաւ , և հով կաւ ,
46 ու մեծ անձրև եղաւ : Ու Ա.քսաբ
հեծաւ , Եզրեայէլ գնաց : Ու
Տէրոջը ձեռքը Յղիային հետ եղաւ .
ու անիկայ իր մէջքը պնդեց , ու
մինչև Եզրեայէլի մուտքը Ա.քսաա-
բին առջևէն վազեց :

Գ Լ . Ժ Թ

1 Ու Ա.քսաբ Յղիային բոլոր ըրա-
ծը , ու անոր՝ բոլոր մարգարէ-
ները սրով մեռցընելը Եզեաբելին
2 պատմեց : Ու Եզեաբել պատ-
գամաւոր մը խրկեց Յղիային՝ ըսե-
լով , Աստուածները այսպէս ու
ասկէ աւելի բնեն ինծի , թէ որ
վաղը աս ատենս քու անձդ անոնց
մէկուն անձին տեղը չդնեմ :
3 Ու Յղիա — բանը տեսնելով՝
եղաւ իր անձին ապրուելիքը հա-
մար գնաց , և Յուդայի Ներսաբէէին
մնաւ , ու իր մանչը հոն ձգեց :
4 Ու ինքը անապատին մէջ մէկ օ-
րեան ճամբայ գնաց , ու գիհիի մը
տակ նստաւ . և սրտանց մեռնիլ
ուզեց , ու ըսաւ , Ալ հերիք է ,
ո՛վ Տէր , առ իմ հոգիս , քանզի
5 ես իմ հայրերէս լաւ չեմ : Ու գի-
հիի մը տակ պառկեցաւ քնացաւ .
և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դը-
պաւ , ու անոր ըսաւ , Ելիր կե՛ր :
6 Ու Յղիա նայեցաւ , և ահա գլխուն
քովը մախիրի տակ եփուած ջեթ մը
ու մէկ կուժ ջուր կար . ու կերաւ
խմեց , ու նորէն պառկեցաւ : Ու
7 Տէրոջը հրեշտակը դարձաւ երկրորդ
անգամ անոր դպաւ , ու անոր ը-
սաւ , Ելիր կե՛ր , քանզի քու
ընելոտ ճամբադ շատ է : Ու ա-
8 նիկայ ելաւ , կերաւ ու խմեց . և
ան կերակուրին ուժովը քառասուն
օր ու քառասուն գիշեր գնաց , ո-
մինչև Հորեբ՝ Աստուծոյ լեռը հա-
սաւ :

9 Ու հոն քարայրը մտաւ ու գի-
շերը հոն մնաց . և ահա Տէրոջը
խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով , Ո՛վ
10 Յղիա՝ հոս ի՞նչ բան ունիս : Ու
անիկայ ըսաւ , Օ՛ր որ Տէր Ա-
ստուածդ համար մեծ նախանձաւո-
րութիւն ունեցայ , քանզի Իսրայէլի
որդիքը քու ուխտդ թողուցին ,
քու սեղաններդ փլուցին ու քու
մարգարէներդ սրով մեռցուցին . ու
մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս
ալ կը փնտռեն՝ որ զանիկայ վերցը-
11 նեն : Ու անոր ըսաւ , Ելիր , ու
լեռը Տէրոջը առջևը կայնէ : Ու
ահա Տէրը կ՚անցնէր . ու Տէրոջը
առջևէն լեռները քակող ու ապա-
ռաժները . կոտրող մեծ ու սաստիկ
հով եղաւ , բայց Տէրը ան հովին
մէջը չէր . և հովին ետևէն գետնա-
շարժ եղաւ , բայց Տէրը գետնաշար-
12 ժին մէջը չէր . Ու գետնաշարժին
ետևէն կրակ եղաւ , բայց Տէրը կը-
րակին մէջը չէր . և կրակին ետևէն
մեղմ ու բարակ ձայն մը իր լսուեր :
13 Ու Յղիա ըսկիզբ լսածին պէս՝ իր
վերարկուովը երեսը ծածկեց , ու ե-
լաւ քարայրին բերանը կայնեցաւ .
և ահա անոր մէկ ձայն մը իյաւ ու
ըսաւ , Ո՛վ Յղիա՝ հոս ի՞նչ բան
14 ունիս : Ու անիկայ ըսաւ , Օ՛ր-
բաց Տէր Աստուածդ համար մեծ
նախանձաւորութիւն ունեցայ , քան-
զի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ
թողուցին , քու սեղաններդ փլուց-
ցին ու քու մարգարէներդ սրով

մեռցուցին . ու մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զանիկայ վերցընեն : 15 Եւ Տէրը ա-նոր ըսաւ , Գնա՛ քու ճամբադ դարձիր , և Դամասկոսի անապատին ճամբայէն երթալով՝ Ազայէլը Ասորւոց վրայ թագաւոր օծես . 16 ու Նամեսսիի որդին Եհուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծես . ու Աբէլ-մեուղայէն եղող Սափատի որդին Եղիսէն քու տեղդ մարգարէ օծես : 17 Ու պիտի ըլլայ թէ ո՛վ որ Ազայէլին սուրէն ազատի , Եհու պիտի մեռցընէ զանիկայ , ու ո՛վ որ Եհուին սուրէն ազատի , Եղիսէ պիտի 18 մեռցընէ զանիկայ . Բայց ես Իսրայէլէն եօթը հազար հոգի պահեցի , այնպէս բոլոր անոնք որ Բահաղին առջև ծունկ կրկնած չեն , ու զանիկայ բերնով պագած չեն :

19 Ու անկէ գնաց ու Սափատի որդին Եղիսէն գտաւ , որ արտ կը վարէր , իր առջև տասնւերկու զոյգ եզներ առնելով , ու ինքը երկոտասաներորդին հետն էր . ու Եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վերար-20 կուն անոր վրայ ձգեց . Ան տուներ Եղիսէ եզները թողուց , ու Եղիային ետևէն վազեց , ու ըսաւ , Ըրսամնն տուր որ երթամ հայրս ու մայրս համբուրեմ , ու քու ետևէդ գամ . ու Եղիա անոր ըսաւ , Գնա՛ ետ դարձիր , քանզի ես քեզի ի՞նչ 21 ըրի : Ու անոր քովէն դարձաւ , ու եզներուն մէկ զոյգը բռնեց մորթեց , ու եզներուն գործիքներովը անոնց միսը եփեց , և ժողովուրդին տուաւ , ու կերան . և ինքը ելաւ Եղիային ետևէն գնաց , ու անոր ծառայութիւն կ'ընէր :

Գ Ի Ա . Ի

1 Ու Ասորւոց Բենադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց , և իր հետը երեսունւերկու թագաւոր կար . ու ձիերով ու կառքերով ելաւ Սամարիան պաշարեց , և անոր 2 հետ պատերազմ բռնաւ : Ու Իսրայէլի Աքհաբ թագաւորին դես-3 պաններ խրկեց քաղաքին մէջ , Ու անոր ըսաւ , Բենադադ այսպէս կ'ըսէ . Ո՛ւր արծաթդ ու ոսկիդ իմն է , ու քու կիներդ ու գեղեցիկ որդիներդ իմն են : 4 Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ քու ըսածիդ պէս ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս ալ :

5 Ու դեսպանները նորէն եկան ըսին , Բենադադ այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի խրկեցի ու ըսի որ քու արծաթդ , քու ոսկիդ , քու կիներդ ու քու որդիներդ ինծի տաս . Բայց վաղը աստենս իմ 6 ծառաներս քեզի պիտի խրկեմ . և քու տունդ ու քու ծառաներուդ տուները աղէկ մը աչքէ պիտի անցընեն . և քու աչքերուդ առջևը պատուական սեպուած բոլոր բաները ձեռքերնին պիտի առնեն : 7 Ան ատենը Իսրայէլի թագաւորը երկրին բոլոր ծերերը կանչեց ու ըսաւ , Խնդրեմ գիտցէք ու տեսէք , որ ասիկայ չարութիւն կ'ուզէ ընել . վասն զի իմ կիներուս ու որդիներուս , ու արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի խրկեց , ու ես անոր չէ չըսի : 8 Ու բոլոր ծերերը ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին , Մի՛ լսեր , ու չհանձնառու մի՛ ըլլար : 9 Անիկայ ալ Բենադադին դեսպաններուն ըսաւ , Իմ թագաւոր տիրոջս ըսէք , Ամէն անգամին քու ծառայիդ ինչ հրամայեց որ խրկեցիր , անիկայ պիտի ընեմ , բայց այս բանը չեմ կրնար ընել . ու դեսպանները գացին և ասոր պատասխանը տարին անոր :

10 Ու Բենադադ խրկեց անոր ու ըսաւ , Աստուածները ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընեն , Թէ որ Սամարիայի հողը իմ ետևէս եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգտէ : 11 Ու Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Անոր ըսէք . Իր զինեալ մէջքը կապողը զինեալ մէջքէն հանողի պէս չպարծի : 12 Ու անիկայ իր հետը եղող թագաւորներուն հետ վրաններու մէջ կը խմէր , և ասոնք լսածին պէս իր ծառաներուն ըսաւ , Պատրաստ շարուեցէք : ու քաղաքին դիմացը

պաքէրազմի չարուեցան ։
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին մօտեցաւ ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Խոլոր այս մեծ բազմութիւնը տեսա՞ր . ահա ես այսօր անիկայ քու ձեռքդ պիտի տամ , որ գիտնաս թէ
14 Տէրը ես եմ ։ Եւ Աքաաբ ըսաւ , Որո՞ւն ձեռքովը . ու անիկայ ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Գաւառաց իշխաններուն մանչերուն ձեռքովը ։ Եւ ըսաւ , Պատերազմը ո՞վ սկսի .
15 ու անիկայ ըսաւ , Դուն ։ Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց , ու երկու հարիւր երսունու երկու հոգի էին . և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր Իսրայէլի որդիքը համրեց , ու եօթը հազար
16 հոգի էին ։ Եւ ասոնք կէսօրին ելան . բայց Բենադադ խիքը ու անոր օգնական թագաւորները , ան երսունուերկու թագաւորները վրանններու մէջ խմելով կը գինովնային ։
17 Եւ առաջ գաւառաց իշխաններուն մանչերը ելան . ու Բենադադ մարդիկներ խրկեց , որոնք անոր պատմեցին թէ Սամարիայէն
18 մարդիկներ ելան ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Թէ որ անոնք խաղաղութեան համար ելան , զանոնք ո՛ղջ բռնեցէք , ու թէ որ պատերազմելու ելան , զանոնք ո՛ղջ բռնեցէք ։
19 Եւ ասոնք գաւառաց իշխաններուն մանչերը ու անոնց ետևէն գացող զօրքը քաղաքէն դուրս ելան .
20 Եւ ամէն մարդ իր դիմացը եղողը զարկաւ , ու Ասորիները փախան . և Իսրայէլ զանոնք հալածեց , ու Ասորեց Բենադադ թագաւորը ձիի վրայ հեծած՝ հեծեալ մը ձիաւորներով ազատեցաւ ։
21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ելաւ , ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ , ու Ասորիները մեծ կոտորածով մը զարկաւ ։
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի թագաւորին մօտեցաւ , ու անոր ըսաւ , Գնա՛ ուժովցիր , ու դիտցիր ու տե՛ս թէ ինչ պիտի ընես , վասն զի եկող տարի Ասորւոց թագաւորը քու վրադ պիտի ելլէ ։
23 Եւ Ասորւոց թագաւորին ծառաները անոր ըսին , Անոնց աստուածները լեռներու աստուածներ են , անոր համար մեզի յաղթեցին . բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք , անտարակոյս անոնց կը յաղթենք ։ Ուրեմն ա՛ս բանը 24
ընէ . թագաւորներուն ամէն մէկը իր տեղէն հանէ , ու անոնց տեղը նախարարներ դիր . Եւ դուն քեզմէ 25
կորսուած զօրքին չափ զօրք , ու ձիերուն չափ ձիեր , ու կառքերուն չափ կառքեր պատրաստէ քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք . անտարակոյս անոնց կը յաղթենք . ու անիկայ անոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այնպէս ըրաւ ։ Ու 26
հետևեալ տարին Բենադադ Ասորիները համրեց , ու Աֆեկ ելաւ Իսրայէլի հետ պատերազմելու համար ։ Իսրայէլի որդիքն ալ համ- 27
րուեցան ու պատրաստուեցան , ու զանոնք դիմաւորելու գացին . և Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը այծերու երկու երամակներու պէս բանակ կազմեցին , բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին ։
Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու 28
Իսրայէլի թագաւորին հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև Ասորիները ըսին Թէ Յհովան լեռներու Աստուած է , ու հովիտներու Աստուած չէ , ասոր համար բոլոր այս մեծ բազմութիւնը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ իրա- 29
րու դէմ եօթը օր բանակեցան . ու եօթներորդ օրը պատերազմ եղաւ , և Իսրայէլի որդիքը մէկ օրուան մէջ Ասորիներէն հարիւր հազար հետևակ զօրք զարկին . Ու մնա- 30
ցածները Աֆեկ քաղաքը փախան . և ան մնացած քսանուեօթը հազար մարդիկներուն վրայ պարիսպը ինկաւ ։ Ու Բենադադ փախաւ , ու քաղաքին մէջ սենեակէ սենեակ մըտաւ ։
Եւ անոր ծառաները անոր ը- 31
սին , Ահա մենք լսեր ենք որ Իսրայէլի տանը թագաւորները ողորմած թագաւորներ են . հիմա մէջքերնիս քուրձեր , ու գլուխնիս

չուաններ դնենք , և Իսրայէլի թագաւորին առջևը ելլենք , գուցէ քու
32 անձդ ապրեցընէ : Ու մէջբերին քուրձեր , ու գլուխնին չուաններ կապեցին , և Իսրայէլի թագաւորին գացին ու ըսին , Ձեր ծառադ Ենադադ կ'ըսէ , Ա՛ղաչեմ , թո՛ղ անձս ապրի : Ու անիկայ ըսաւ , Տակաւին ո՞ղջ է . անիկայ իմ եղ-
33 բայրս է : Եւ ան մարդիկները ասիկայ յաջողութիւն սեպելով՝ անոր բերնէն աս խօսքը առածնուն պէս , շուտով պատասխան տուին , Ու եղբայրդ Ենադադ հոս է : Ու անիկայ ըսաւ , Գացէք զանիկայ բերէք : Ու երբոր Ենադադ անոր եկաւ , զանիկայ իր կառքին
34 մէջը առաւ : Ան ալ անոր ըսաւ , Իմ հօրս քու հօրմէդ առած քաղաքները ետ տամ , ու դուն Դամասկոսի մէջ քեզի համար հրապարակներ ունենաս , ինչպէս որ իմ հայրս Սամարիայի մէջ ունեցաւ : Ա՛խիաւ ըսաւ , Ես ալ աս դաշինքով քեզ կ'արձակեմ . ուստի անոր հետ դաշնակցութիւն ըրաւ , ու զանիկայ արձակեց :
35 Եւ մարգարէից որդիներուն մէկը Տէրոջը խօսքովը իր ընկերին ըսաւ , Հարկահ ըրէ , զիս զարկ . ու ան մարդը անիկայ զարնել չուզեց :
36 Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Տէրոջը խօսքին չհնազանդութիւն չընելուդ համար , ահա իմ քովէս գացածիդ պէս , քեզ մէկ առիւծ մը պիտի մեռցընէ : Ու անիկայ անոր քովէն գնաց , ու մէկ առիւծ մը զանիկայ
37 գտաւ , ու մեռցուց : Ետքը անիկայ մէկ ուրիշ մարդ մը գտաւ , ու անոր ըսաւ , Հարկահ ըրէ , զիս զարկ . ու ան մարդը զանիկայ զարկաւ , ու զարնելով վիրաւորեց :
38 Եւ ան մարգարէն գնաց ճամբուն վրայ թագաւորին սպասեց , ու չըճանչցուելու համար աչքերուն վրայ
39 ծածկոց մը դրաւ : Ու երբոր թագաւորը անկէ կ'անցնէր , թագաւորին աղաղակելով ըսաւ , Ու ծառադ պատերազմին մէջը գնաց , և ահա մէկ մարդ մը պատերազմէն դուրս ելլելով , ինծի մարդ մը բերաւ , ու ըսաւ , Այս մարդը պահէ . թէ որ ասիկայ մէկ կերպով մը կորսուելու ըլլայ , քու անձդ անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ , կամ տաղանդ մը արծաթ պիտի վճարես : Ու երբոր ծառադ աս ու-
40 ան ուին գործքով զբաղեր էի , անիկայ կորսուեցաւ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը անոր ըսաւ , Ու դատաստանդ այդպէս է , ինչպէ՛ս որ դուն ինքնիդ վճռեցիր : Ու
41 անիկայ շուտով մը ծածկոցը աչքերուն վրայէն հանեց . ու Իսրայէլի թագաւորը իմացաւ որ անիկայ մարգարէներէն մէկն է : Եւ անիկայ
42 ըսաւ անոր , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև դուն իմ նզոված մարդս ձեռքէդ ազատ արձակեցիր , անոր համար քու անձդ անոր անձին տեղը , ու քու ժողովուրդդ անոր ժողովուրդին տեղը պիտի ըլլայ :
43 Եւ Իսրայէլի թագաւորը սիրտը կոտրած ու նեղացած՝ իր տունը գարձաւ , ու Սամարիա եկաւ :

ԳԼ . ԻՒ

1 Եւ ասոնց բաներէն ետքը՝ Յեզրայելացի Նաբովթի Սամարիայի Աքաաբ թագաւորին պալատին քովը Յեզրայելի մէջ այգի մը ունէր :
2 Ու Աքաաբ Նաբովթին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛ւրդ այգիդ ինծի տուր , որ ինծի բանջարի պարտէզ ըլլայ , քանզի իմ տանս մօտ է . և անոր տեղը անկէ աղէկ այգի մը տամ քեզի . կամ թէ որ կ'ուզես , անոր գինը ստակով վճարեմ քեզի :
3 Ու Նաբովթ Աքաաբին ըսաւ , Տէրը ինծի չըուզընէ որ իմ հայրերուս ժառանգութիւնը քեզի տամ :
4 Եւ Աքաաբ Յեզրայելացի Նաբովթին ըսած խօսքին համար՝ որ ըսաւ Թէ Իմ հայրերուս ժառանգութիւնը քեզի չեմ տար , սիրտը կոտրած ու նեղացած իր տունը գընաց , և իր անկողինին վրայ պառկեցաւ ու երեսը դարձուց ու հաց չկերաւ :
5 Եւ անոր կինիկը Յեզաբէլ անոր քովը գնաց ու ըսաւ . Ինչո՞ւ համար սիրտդ այդպէս նեղացած է , ու հաց չես ու-

տեր ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Այսո՛ զի Նեզոյելացի Նաբովթին հետ խօսեցայ ու անոր ըսի , Ինչու այդիդ ինծի ստակո՛վ տուր , կամ թէ որ կը հաճիս , անոր տեղը քեզի ա՛րէնլի այգի մը տամ . բայց անիկայ՝ Իմ այգիս քեզի չեմ տար՝ ըսաւ ։ Ուստեղը անոր կնիկը Նեզաբէլ անոր ըսաւ , Ինչո՞ւ հիմա Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն պիտի ընես . ելլէ՛ հոգ կեր , ու սիրտդ թող զուարճանայ . Նեզրայելացի Նաբովթին այգին ես քեզի տամ ։

Եւ անիկայ Աքաաբին անունովը նամակներ գրեց , ու զանոնք անոր կնիքովը կնքեց , և ան նամակները Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն ու ազնուականներուն խրկեց ։ Ու նամակներուն մէջը այսպէս գրեր էր . Ծոմապահութիւն քարոզեցէք , ու Նաբովթը ժողովուրդին գլուխը նստեցուցէք . Եւ անոր դիմացը երկու անօրէն մարդիկներ նստեցուցէք , որոնք անոր համար վկայութիւն տան ու ըսեն թէ Դուն Աստուծոյ ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն ըրիր . ու զանիկայ հանեցէք ու քարկոծեցէք որ մեռնի ։

Եւ անոր քաղաքակիցները՝ անոր քաղաքին մէջը բնակող ծերերը ու ազնուականները Նեզաբելին իրենց ապսպրածին պէս ըրին , ինչպէս որ անոր խրկած նամակներուն մէջը գրուած էր ։ Ծոմապահութիւն քարոզեցին , և Նաբովթը ժողովուրդին գլուխը նստեցուցին ։ Ու երկու անօրէն մարդիկներ գացին անոր դիմացը նստան . և ան անօրէն մարդիկները ժողովուրդին առջեւը Նաբովթին համար վկայութիւն տուին ու ըսին թէ Նաբովթ Աստուծոյ ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն ըրաւ . ուստի զանիկայ քաղաքէն դուրս հանեցին , և քարերով քարկոծեցին , ու մեռաւ ։ Ու Նեզաբելին լուր խրկեցին՝ ըսելով , Նաբովթ քարկոծուեցաւ ու մեռաւ ։

Ու երբոր Նեզաբէլ Նաբովթին քարկոծուիլը ու մեռնիլը լսեց , Նեզաբէլ Աքաաբին ըսաւ , Ելլէ՛ ժառանգէ Նեզրայելացի Նաբովթին այգին , որն որ ինքը քեզի ստակով տալ չուզեց . քանզի Նաբովթ ողջ չէ , հապա մեռաւ ։ Ու երբոր Աքաաբ Նաբովթին մեռնիլը լսեց , Աքաաբ ոտք ելաւ որ Նեզրայելացի Նաբովթին այգին իջնէ , ու զանիկայ ժառանգէ ։

Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզբացի Եղիային եղաւ՝ ըսելով , Ելլէ՛ , Սամարիա բնակող Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը դիմաւորելու իջի՛ր . ահա անիկայ Նաբովթին այգիին մէջն է , ուր որ իջեր է զանիկայ ժառանգելու համար . Ու անոր խօսես ու ըսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Սպա՞նեցիր ու կը ժառանգե՞ս ալ . ու դառ անոր ըսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ըն տեղը՝ որ շուները Նաբովթին արիւնը լափեցին , հո՛ն շուները քու արիւնդ ալ պիտի լափեն ։ Եւ Աքաաբ Եղիային ըսաւ , Ա՛վ իմ թշնամիս , գիս գտա՞ր . ու անիկայ ըսաւ , Գտայ . որովհետեւ դուն քեզ ծախեցիր Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու համար . Ահա ես քու վրադ չարիք պիտի բերեմ , ու քեզ հալածելով պիտի ջնջեմ , և Աքաաբին բոլոր երիկ մարդիկները ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կորսընցընեմ . Եւ քու տունդ Նաբատի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս , ու Աքիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ընեմ . որովհետեւ զիս բարկացուցիր , ու Իսրայէլին մեղք գործել տուիր ։ Եւ Տէրը Նեզաբելին համար ալ խօսեցաւ ու ըսաւ , Նեզաբէլը Նեզրայելի պարսպին քովը շուները պիտի ուտեն ։ Աքաաբէն՝ քաղաքի մէջ մեռնողը շուները պիտի ուտեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի թռչունները պիտի ուտեն ։

Բայց Աքաաբին պէս բնաւ ոեւէ մարդ չեղաւ , որ ինքը ծախեցաւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու համար , որն որ անոր կնիկը Նեզաբէլ դրդեց ։ Ու անիկա

կայ կուռքերուն եւեւէն երթալով չար գործելի եղաւ , ու բոլոր Ա-մարհացւոց ըրածներըը ըրաւ , որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց :

27 Ու Ներաար ասա խօսքերը լսածին պէս՝ իր հանդերձները պատռեց , ու մարմնոյն վրայէն քուրձ հագաւ , ու ծոմ պահեց . և քուրձով կը պառ-28 կէր , ու կամաց կը քալէր : Ու Տէրոջը խօսքը Թեզբացի Եղիայեան եղաւ՝ ըսելով , Կը տեսնե՞ս որ Ներաար իմ առջեւս խոնարհութիւն կ'ընէ . անոր իմ առջեւս խոնարհութիւն ընելուն համար՝ անոր օրերուն մէջ ան չարիքը պիտի չբերեմ . անոր որդւոյն օրերը ան չարիքը անոր տանը վրայ պիտի բերեմ :

ԳԼ . ԻԸ

1 Ու երկու տարի անցաւ , որ Ասորիներուն ու Իսրայէլին մէջը պատե-2 րազմ չեղաւ : Ու երրորդ տարին Յուդայի Յովսափատ թագաւորը 3 Իսրայէլի թագաւորին իջաւ : Ու Իսրայէլի թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ , Գիտէք որ Ռամովթ գաղաադ մեր է , ու մենք դանիկայ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն 4 առնելու հոգ չենք տանիր : Ու Յովսափատին ըսաւ , Ինծի հետ Ռամովթ գաղաադ պատերազմելու կ'երթաս : Ու Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Ես քեզի պէս եմ . իմ ժողովուրդս՝ քու ժողովուրդիդ պէս , ու իմ ձիերս քու ձիերուդ պէս են :

5 Ու Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Խնդրեմ Տէրոջը 6 խօսքը փնտռէ : Ու Իսրայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց , որոնք չորս հարիւրի չափ մարդիկ էին , ու անոնց ըսաւ , Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթամ , թէ հետ կենամ . ու անոնք ըսին , Գնա՛ , վասն զի Տէրը դանիկայ թագաւորին 7 ձեռքը պիտի տայ : Ու Յովսափատ ըսաւ , Ա՛յս տեղը Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկա՞յ , որ անոր հարցընենք : Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ , Այ

մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ , որուն միջոցովը կրնանք Տէրոջը հարցընել , բայց ես զանիկայ կ'ատեմ . քանզի ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա գէշ . Ռամոթ Գաղաադի որդին Միքիան է : Ու Յովսափատ ըսաւ , Թագաւորը այդպէս չպըսուիլ : 8

Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց ու ըսաւ , Գեմլայի որդին Միքիան շուտով հո՛ բեր : 9

Ու Իսրայէլի թագաւորը ու Յովսափատ Յովսափատ թագաւորը Սամարիայի դրանը առջեւի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը թագաւորական գահոյքներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր . ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէութիւն կ'ընէին : Ու Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ չինեց , ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ասորիները ասոնցմով պիտի զարնես , մինչեւ որ զանոնք բնաջինջ ընես : Ու բոլոր մարգարէները ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին , Ռամովթ գաղաադ՝ ելլէր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , և Տէրը դանիկայ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ :

Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով , Ահա՛ ամէն մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան . թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ , ու բարութիւն խօսէ : Իսկ Միքիա ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ Տէրը ինծի ինչ որ ըսէ , ան պիտի խօսիմ :

Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ , թագաւորը անոր ըսաւ , Մի՛կա Միքիա , Ռամովթ գաղաադ պատերազմելու երթանք , թէ հետ կենանք : Ու անիկայ ըսաւ անոր , Ելլէր , ու յաջողութիւն պիտի ունենաս , ու Տէրը դանիկայ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ : Ու թագաւորը անոր ըսաւ , Մինչեւ քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ , որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը միայն խօսիս ինծի : Ու անիկայ ըսաւ , 17

Ելոըը Իսրայէլը հովիւ չունեցող
ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցը-
րուած տեսայ . և Տէրը ըսաւ , Ա-
սոնք տէր չունին , ամէն մարդ խա-
ղաղութեամբ թող իր տունը դառ-
18 նայ : Եւ Իսրայէլի թագաւորը
Յովսափատին ըսաւ , Չէզի չըսի՞
որ անիկայ ինծի համար աղէկ մար-
գարէութիւն չըներ , հապա գէշ :
19 Ու Միւխա ըսաւ , Ուրեմն Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէ . Տէրը իր աթո-
ռին վրայ նստած տեսայ , ու եր-
կինքի բոլոր զօրքերը անոր բոլոր-
տիքը՝ աջ կողմը ու ձախ կողմը կայ-
20 ներ էին . Եւ Տէրը ըսաւ , Աքաա-
բը ո՞վ կրնայ խաբել , որ Իսամովթ
գաղաադ ելլէ ու կորսուի . ու մէ-
կը այսպէս՝ ու միւսը այնպէս ը-
21 սաւ : Ու մէկ ոգի մը ելաւ , և Տէրոջը
առջևը կայնեցաւ , ու ըսաւ , Ես ա-
22 նիկայ ես կը խաբեմ : Ու Տէրը
անոր ըսաւ , Ո՞նչ միջոցով : Եւ
անիկայ ըսաւ , Ելլեմ , ու անոր
բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ
ոգի ըլլամ . ու Տէրը անոր ըսաւ ,
Դուն պիտի խաբես , ու պիտի յա-
23 ջողիս . ելլէք ու այնպէս ըրէ : Եւ
հիմա ահա Տէրը աս քու բոլոր մար-
գարէներուդ բերանը սուտ ոգի դը-
րեր է , բայց Տէրը քեզի համար
չարիք խօսեցաւ :
24 Ան ատենը Քանանայի որդին
Սեդեկիա մօտեցաւ , ու Միքիայէին
ծնօտին զարկաւ ու ըսաւ , Տէրո-
ջը Հոգին ո՞նչպէս իմ քովիս ելաւ՝
25 քեզի հետ խօսելու համար : Եւ
Միքիա ըսաւ , Դուն ալ պիտի
տեսնես ան օրը որ պահուելու հա-
մար սենեակէ սենեակ մտնես :
26 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ ,
Միքիան առ , ու զանիկայ Ամոն քա-
ղաքապետին և թագաւորի որդւոյն
27 Յովասին ետ տար , Ու ըսէ ,
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Ա-
կայ բանտը դրէք , ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ , զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-
28 թեան ջրով կերակրեցէք : Եւ
Միքիա ըսաւ , Թէ որ բնաւ խա-
ղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծ-
մով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ , Ա-
ժողովուրդներ՝ ամէնդ լսեցէք :
Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յու- 29
դայի Յովսափատ թագաւորը Ռա-
մովթ գաղաադ ելան : Ու Իս- 30
րայէլի թագաւորը Յովսափատին
ըսաւ , Կերպարանքս պիտի փոխեմ ,
ու մտնեմ պատերազմի պիտի մըտ-
նեմ ; բայց դուն քու հագուստդ
հագիր . և Իսրայէլի թագաւորը
իր կերպարանքը փոխեց , ու պա-
տերազմին մէջը մտաւ : Եւ Ասո- 31
րեաց թագաւորը իր երեսունուերկու
կառապետներուն պատուիրեց ու ը-
սաւ , Պզտիկի կամ մեծի հետ մի
պատերազմիք , բայց միայն Իսրա-
յէլի թագաւորին հետ : Ու երբոր 32
կառապետները Յովսափատը տե-
սան , Իսրայէլի թագաւորը ասիկայ
է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազ-
մելու գացին . և Յովսափատ աղա-
ղակեց : Ու երբոր կառապետները 33
տեսան որ անիկայ Իսրայէլի թագա-
ւորը չէ , անկէ ետ դարձան : Եւ մար- 34
դուն մէկը առանց դիտելու իր աղե-
ղը քաշեց , ու Իսրայէլի թագաւորը
զրահին օղակներուն մէջէն զարկաւ .
ան ատենը անիկայ իր կառավարին
ըսաւ , Ձեռդ դարձուր , ու զիս
բանակէն հանէ . քանզի վիրաւո-
րուեցայ : Եւ ան օրը պատերազմը 35
սաստկացաւ , ու թագաւորը Ա-
սորեաց դիմացը իր կառքին մէջ
կեցաւ , և իրիկուան դէմ մեռաւ .
ու վէրքին արիւնը կառքին մէջ
վազեց : Ու երբոր արևը կը մըտ- 36
նէր , բանակին մէջ մեռնելիք պը-
տըտեցաւ ու բաւ , Ամէն մարդ իր
քաղաքը ու ամէն մարդ իր երկիրը
դառնայ : Եւ թագաւորը մեռաւ , 37
ու Սամարիա բերուեցաւ . ու թա-
գաւորը Սամարիայի մէջ թաղեցին :
Եւ կառքը Սամարիայի աւազանին 38
քովը լուացին , ու շուներ անոր
արիւնը լափեցին . անոր պէնքերն ալ
հոն լուացին Տէրոջը ըսած խօսքին
համեմատ :
Եւ Աքաաբին մնացորդ պատ- 39
մութիւնը ու անոր բոլորը ըրածը ,
և փղոսկրով շինած տունը ու բո-
լոր շինած քաղաքները՝ ահա Իսրա-
յէլի թագաւորներուն յիշատակաց

40 գրքին մէջ գրուած են։ Եւ Ե-
քսաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ,
ու անոր տեղը անոր որդին Ո-քո-
զիա թագաւոր եղաւ։
41 Եւ Իսրայէլի Ե-քսաբ թագաւո-
րին չորրորդ տարին Յուդայի վրայ
Ասայի որդին Յովսափատ թագա-
42 ւոր եղաւ։ Յովսափատ երեսուն-
ուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թա-
գաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ
քսանուհինգ տարի թագաւորու-
թիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը
Ազուբա էր, ա— Աղիին աղջիկն
43 էր։ Ու անիկայ իր հօրը Ասային
բոլոր ճամբուն մէջ քալեց, անկէ
չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը առջևը
44 ուղղութիւն ըրաւ։ Հայց բարձր
տեղուանքը չվերցան. ու ժողովուր-
դը տակաւին բարձր տեղերու վրայ
զոհեր կը մատուցանէր ու խունկ
45 կը ծխէր։ Եւ Յովսափատ Իս-
րայէլի թագաւորին հետ խաղաղու-
թիւն ըրաւ։
46 Եւ Յովսափատին մնացորդ պատ-
մութիւնը և անոր ըրած քաջու-
թիւնը ու պատերազմները՝ ահա
Յուդայի թագաւորներուն յիշա-
տակաց գրքին մէջ գրուած են։
47 Եւ անիկայ իր հօրը Ասային ժամա-
նակէն մնացած՝ սոդոմական մեղք
գործողները երկրէն բնաջինջ ըրաւ։
Ան ատեն Եդոմի մէջ թագա- 48
ւոր չկար, մէկ փոխարքայ մը կար։
Ո— Յովսափատ Թարսիսի նա- 49
ւեր չինեց, որ Ոփիր երթան ոսկիի
համար, բայց չգացին, քանզի նա-
ւերը Գասիոնգաբերի մէջ կոտր
կոտր եղան։ Ան ատեն Ա-քաաբի 50
որդին Ո-քոզիա Յովսափատին ը-
սաւ, Իմ ծառաներս քու ծառա-
ներուդ հետ նաւերով երթան. —
բայց Յովսափատ չհաճեցաւ։ Եւ 51
Յովսափատ իր հայրերուն հետ քը-
նացաւ, ու իր հայրերուն հետ իր հօ-
րը Դաւիթին քաղաքին մէջ թա-
ղուեցաւ. և անոր տեղը անոր որ-
դին Յովրամ թագաւոր եղաւ։
Յուդայի Յովսափատ թագաւո- 52
րին տասնութերորդ տարին Ա-
բայէլի վրայ Ա-քաաբի որդին Ո-քո-
զիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի
մէջ, ու Իսրայէլի վրայ երկու տա-
րի թագաւորութիւն ըրաւ։ Եւ 53
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ,
ու իր հօրը ճամբան և իր մօրը
ճամբան ու Իսրայէլին մեղանչել
տուող Նաբատեան Երոբովամին
ճամբան քալեց. Ու Բահաղին ծա- 54
ռայութիւն ըրաւ ու անոր երկրը-
պագութիւն ըրաւ, և իր հօրը բո-
լոր ըրածին պէս ընդդէմ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը բարկացուց։

ՀՈՐՈՄԱՑ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՑ

կամ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ Ե-քսաբին մեռնելէն ետքը
Մովաբ Իսրայէլին դէմ ապըս-
տամբեցաւ։
2 Ու Ո-քոզիա՝ Սամարիայի մէջ իր
վերնատունը վանդակապատէն վար
ինկաւ ու հիւանդացաւ. ու պատ-
գամաւորներ խրկեց՝ անոնց ըսելով,
Գացէք Ակկարոնի Բահաղ Ձանձիկ
աստուածէն հարցուցէք, թէ արդեօք
ա հիւանդութենէս պիտի առող-
ջանամ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը 3
Թեզբացի Եղիային ըսաւ, Եղէր,
Սամարիայի թագաւորին պատգա-
մաւորները դիմաւորելու գնա, ու
անոնց ըսէ, Արդեօք Իսրայէլի մէջ
Աստուած չկայ, որ դուք Ակկարոնի
Բահաղ Ձանձիկ աստուածէն հար-
ցընելու կ'երթաք. Ասոր համար 4

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Վասն եղած անկողինէդ վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս . ու Եղիա գնաց :

5 Ու պատգամաւորները անոր դարձան . ու Աքազ անոնց ըսաւ ,
6 Ինչո՞ւ համար ետ դարձաք : Ու անոր ըսին , Մարդ մը ելաւ , ու մեզի ըսաւ , Գացէք ձեզ խրկող թագաւորին դարձէք , ու անոր ըսէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի՞թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ , որ Ակկարոնի Նահաղ ձանձիկ աստուծոյն հարցընելու կը խրկես . անոր համար քու ելած անկողինէդ վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս :
7 Ու անոնց ըսաւ , Ձեզ դիմաւորող ու ասոնք խօսքերը ձեզի զրուցող
8 մարդը ի՞նչպէս մարդ էր : Ու անոր ըսին , Ընիկայ մազոտ մարդ մըն էր , ու մէջքը մաշկեղէն գօտի մը կապեր էր : Ու Նոխովրը ըսաւ , Ընիկայ Թէզբացի Եղիան է :

9 Ու անոր՝ հիսուն հոգով մէկ հինապետ մը խրկեց , և անիկայ Եղիային քովը ելաւ , ու Եղիա լեռանը գլուխը նստած էր . և ինք Նոխովրը անոր ըսաւ , Մարդ Աստուծոյ , թագաւորը կ'ըսէ որ վար
10 իջնես : Ու Եղիա պատասխան տուաւ ու հինապետին ըսաւ , Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , երկինքէն կրակ թող իջնէ , և քեզ ու քու հիսուն հոգիդ ուտէ : Ու երկինքէն կրակ իջաւ , և զանիկայ ու անոր հիսուն հոգիը կերաւ :
11 Ու անոր՝ նորէն հիսուն հոգով մէկ ուրիշ հինապետ մը խրկեց . ու անիկայ խօսեցաւ ու անոր ըսաւ , Մարդ Աստուծոյ , թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Շուտով վար իջիր :
12 Ու Եղիա պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ , Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ , երկինքէն կրակ թող իջնէ , և քեզ ու քու հիսուն հոգիդ ուտէ : Ու երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ , և զանիկայ ու անոր հիսուն հոգիը կերաւ :
13 Ու նորէն հիսուն հոգով մէկ երրորդ հինապետ մը խրկեց , ու ան երրորդ հինապետը վեր ելաւ , ու գնաց Եղիային առջեւը ծունկ կրկնեց , և անոր աղաչեց ու ըսաւ , Մարդ Աստուծոյ , թող իմ հոգիս ու ասոնց հիսուն ծառաներուդ հոգիները քու աչքերուդ առջեւը պատուական սեպուին . Հիմա երկինքէն 14 կրակ իջաւ , ու ան առջի երկու հինապետները և անոնց հիսուն հոգիները կերաւ . բայց հիմա իմ հոգիս քու աչքիդ առջեւը թող պատուական սեպուի :

Ու Տէրոջը հրեշտակը Եղիային 15 ըսաւ , Անոր հետ իջիր , անոր երեսէն մի՛ վախնար . ու Եղիա ելաւ անոր հետ թագաւորին իջաւ : Ու 16 անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ Ակկարոնի Նահաղ ձանձիկ աստուծմէն հարցընելու համար պատգամաւորներ խրկեցիր , իբր թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար , որ անոր բան հարցընէիր , անոր համար ատ քու ելած անկողինէդ վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս :

Ու անիկայ մեռաւ , Տէրոջը խօս- 17 քին համեմատ՝ որն որ Եղիան խօսեր էր . և որովհետեւ անիկայ որդի չունէր , անոր տեղը Յովրամ թագաւոր եղաւ , Յուդայի Յովսափատեան Յովրամ թագաւորին երկրորդ տարին : Ու Աքազիային ը- 18 րած գործքերուն մնացորդը պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է :

Գ Ա Ր . Ը

Ու երբոր Տէրը Եղիան մրրիկով 1 երկինք պիտի վերցընէր , Եղիա ու Եղիսէ Գաղգաղայէն գացին :
Ու Եղիա ըսաւ Եղիսէին , Դուն 2 հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Բեթէլ խրկեց : Ու Եղիսէ ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր . ու Բեթէլ իջան :
Ու Բեթէլի մէջ գտնուող մարգարէից որդիքը Եղիսէին ելան , ու անոր ըսին , Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու

տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ : Ու անիկայ ըսաւ , Ես ալ գիտեմ , 4 լռեցէք : Ու Եղիա անոր ըսաւ , Ով Եղիսէ , դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Երիքով խրկեց : Ու անիկայ ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր . ու Երիքով 5 գացին : Ու Երիքովի մէջ գտնուղ մարգարէից որդիքը Եղիսէին մօտեցան , ու անոր ըսին , Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ : Ու անիկայ ըսաւ , Ես ալ գիտեմ , լռեցէք : 6 Ու Եղիա անոր ըսաւ , Դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Յորդանան խրկեց : Ու անիկայ ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր . ու երկուքնին գացին : 7 Ու մարգարէից որդիներէն հիսուն մարդ գացին դիմացը՝ հեռուանց կայնեցան . ու անոնք երկուքը Յորդանանու քովը կայնեցան : 8 Ու Եղիա իր վերարկուն առաւ ծալլեց , և ջուրերուն զարկաւ , ու մէկ կողմը ու միւս կողմը բաժնուեցան , ու երկուքնին ցամաքով անցան :

9 Ու երբոր անոնք անցան , Եղիա ըսաւ Եղիսէին , Խնդրէ ինչ ընեմ քեզի , քանի որ քեզմէ վերցուած չեմ : Ու Եղիսէ ըսաւ , Կրնամ ոգիիդ կրկնապատիկը ունենալ : 10 Ու անիկայ ըսաւ , Ծանր բան խնդրեցիր . Բայց թէ որ քեզմէ վերցուելու աուենս զիս տեսնես , քեզի այնպէս ըլլայ , ապա թէ ոչ՝ չըլլայ :

11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ'երթային , ահա հրեղէն կառք մը և հրեղէն ձիեր երեցան , ու զանոնք իրարմէ զատեցին . ու Եղիա մրրիկով երկինքը ելաւ : 12 Ու Եղիսէ կը տեսնէր , ու աղաղակէց , Հայր իմ , հայր իմ , Իսրայէլի կառքը ու անոր ձիաւորները . ու ալ չտեսաւ զանիկայ . և իր հանդերձները բռնեց , ու զանոնք երկու կտորի 13 պատռեց : Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն վերցուց , և դարձաւ Յորդանանու եղերքը կայնեցաւ : Ու Եղիային վրայէն ինկած 14 վերարկուն առաւ , ջուրերուն զարկաւ , և ըսաւ , Եղիային Տէր Աստուածը ո՞ւր է հիմա . ու երբոր ջուրերուն զարկաւ , մէկ կողմը ու միւս կողմը բաժնուեցան , ու Եղիսէ անցաւ :

Ու Երիքովի մարգարէից որդիքը 15 զանիկայ դիմացէն տեսնելով՝ ըսին , Եղիային ոգին Եղիսէին վրայ հանգչեցաւ . և զանիկայ դիմաւորելու գացին , ու գետնէն անոր խոնարհութիւն ըրին . Ու անոր ըսին , 16 Ահա քու ծառաներուդ հետ հիսուն զօրաւոր մարդիկներ կան , թող երթան՝ ու քու տէրդ փնտռեն . կարելի է որ Տէրոջը Հոգին զանիկայ վերցուց , ու մէկ լեռան մը վրայ , կամ մէկ ձորի մը մէջ ձգեց . ու անիկայ ըսաւ , Մի խրկէք : Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկայ , մինչև որ ամչցաւ , ու ըսաւ , Խրկեցէք : Ու հիսուն մարդ խրկեցին , որոնք իրեք օր փնտռեցին , բայց զանիկայ չգտան . Ու 18 անոր դարձան . և անիկայ Երիքով կը նստէր . ու անոնց ըսաւ , Ես ձեզի չըսի՞ որ Մի երթաք :

Ու քաղաքին մարդիկները Եղիսէին ըսին , Ահա քաղաքիս բնակութիւնը աղէկ է , ինչպէս որ մեր տէրը կը տեսնէ , բայց ջուրերը գէշ՝ ու երկիրը անպտուղ է : Ու 20 անիկայ ըսաւ , Նոր մէկ կուժ մը բերէք , ու մէջը աղ դրէք . ու անոր բերին : Ու անիկայ ջուրերուն 21 աղբիւրը ելաւ , ու հոն աղ նետեց , ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես ջուրերը բժշկեցի , մէյմըն ալ սակէ մահ ու անպտղութիւն չըլլայ : Ու անոնք ջուրերը 22 բժշկուեցան մինչև այս օրս , Եղիսէին ըսած խօսքին համեմատ :

Ու անկէ Բեթէլ ելաւ . ու երբոր 23 ճամբայէն վեր կ'ելլէր , քաղաքէն պզտիկ տղաքներ ելան , և զանիկայ ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին , Ելլէր կնատակ , ելլէր կնատակ : Ու Եսին 24 դարձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Տէրոջը անուամբ զանոնք անիծեց : Ու անտառէն երկու մատակ արջ ե-

լան , ու անոնցմէ քառասունհոգի-
25 ոգւոյ պատռեցին : Ու անկէ Պար-
մեղոս լեռը գնաց , ու անկէ Սամա-
րիա դարձաւ :

Գ Լ · Գ

1 Ու Եքաաբի որդին Յովրամ
Յուդայի Յովսափատ թագա-
ւորին տասնուերկրորդ տարին
Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ
թագաւոր եղաւ , ու տասներկու
տարի թագաւորութիւն ըրաւ :
2 Ու անիկայ Տէրոջը առջեւը չարու-
թիւն ըրաւ , բայց ոչ իր հօրը ու
իր մօրը պէս , քանզի անիկայ իր
հօրը չինած Բահաղի կուռքը կոր-
3 ծանեց : Բայց Իսրայէլին մեղան-
չել տուող Նաբատեան Երոբո-
ամին մեղքերուն յարեցաւ , ա-
նոնցմէ չդարձաւ :
4 Ու Մովաբի Մեսա թագաւորը
հօտերու տէր ըլլալով , Իսրայէլի
թագաւորին հարիւր հազար գառն ,
ու հարիւր հազար գեղեաւոր խոյ
5 կու տար : Բայց Եքաաբին մեռ-
նելէն ետքը Մովաբի թագաւորը
Իսրայէլի թագաւորին դէմ ապըս-
6 տամբեցաւ : Ու ան օրը Յովրամ
թագաւորը Սամարիայէն ելաւ ու
7 բոլոր Իսրայէլը համրեց , Ու գնաց ,
և Յուդայի Յովսափատ թագաւո-
րին հետ խրկեց՝ ըսելով , Մովաբի
թագաւորը ինծի դէմ ապստամբե-
ցաւ . ինծի հետ Մովաբի վրայ պա-
տերազմելու կ'երթաս : Ու անի-
կայ ըսաւ , Կ'երթամ . ես քեզի
պէս եմ , իմ ժողովուրդս քու ժո-
ղովուրդիդ պէս , ու ձիերս քու ձիե-
8 րուդ պէս են : Ու անիկայ ըսաւ ,
Ո՞ր ճամբայէն երթանք : Ան ալ
ըսաւ , Եդոմի անապատին ճամ-
9 բայէն : Ու Իսրայէլի թագաւորը
Յուդայի թագաւորը ու Եդոմի
թագաւորը գացին , ու եօթը օ-
րուան ճամբայ պտըտեցան . և ա-
նոնց հետը եղող բանակին ու անա-
սուններուն համար ջուր չկար :
10 Ան ատենը Իսրայէլի թագաւորը
ըսաւ , Ախտո , Տէրը աս իրեք
թագաւորները Մովաբին ձեռքը
11 տալու կանչեր է : Ու Յովսա-
փատ ըսաւ , Չո տեղս Տէրոջը մար-
գարէ մը չկա՞յ , որ անոր միջոցովը
Տէրոջը հարցընենք : Ու Իսրայէլի
թագաւորին ծառաներէն մէկը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Եղիսային
Սափատեան Եղիսէն հոս է , Ու Յով-
սափատ ըսաւ , Անոր քովը Տէրոջը
խօսքը կայ . ու Իսրայէլի թագա-
ւորը և Յովսափատ ու Եդոմի
թագաւորը անոր իջան : Ու Եղիսէ
Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Ինչ
ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս . դուն
քու հօրդ մարգարէներուն ու քու
մօրդ մարգարէներուն գնա : Ու
Իսրայէլի թագաւորը անոր ըսաւ ,
Ոչ . վասն զի Տէրը աս իրեք թա-
գաւորը Մովաբին ձեռքը մատնելու
կանչեր է : Ու Եղիսէն ըսաւ ,
Ով որ Տէրը՝ որուն առջեւը կը
կայնիմ , կենդանի է որ , եթէ
Յուդայի Յովսափատ թագաւորին
վրայ համարում չունենայի , բնաւ
քու երեսդ պիտի նայէի , ու քեզ
պիտի չտեսնէի : Ու հիմա ինծի
մէկ նուագածու մը բերէք . ու երբ
որ նուագածուն նուագարանը կը
զարնէր , անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը
եղաւ . Ու ըսաւ , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ձո հեղեղատը փոս փոս ը-
բէք . Վասնզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Հով պիտի չտեսնէք , ու անձրեւ
պիտի չտեսնէք . բայց աս հեղեղա-
տը ջրով պիտի լեցուի , և պիտի
խմէք դուք ու ձեր հօտերը ու ձեր
անասուինները : Սակայն ասիկայ
Տէրոջը առջեւը պզտիկ բան մը ըլ-
լալով , Մովաբն ալ ձեր ձեռքը
պիտի մատնէ . Ու ամէն պարսպա-
ւոր քաղաքը ու ամէն ընտիր քա-
ղաքը պիտի զարնէք , և ամէն ազ-
նիւ ծառերը կտրէք , ու ամէն ջու-
րի աղբիւրները գոցէք , ու ամէն
ընտիր արտերը քարերով աւրէք :
Ու առաւօտուն զոհը մատուցուած
ատենը , ահա Եդոմի ճամբայէն
ջուրը կու գային , ու երկիրը ջրով
լեցուեցաւ :
Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք
լսեցին որ թագաւորները ելեր են
իրենց հետը պատերազմելու , ամէն

գօտի կապելու կարողութիւն ունեցողները ժողովուրդեան , ու սահման-
22 նագլուխը կայնեցան : Եւ առաւօտուն կանուխ եկան , ու արեւուն ճառագայթները ջուրերուն վրայ զարկած ըլլալով , Մովաբացիք դիմացին ան ջուրերը արիւնի պէս կար-
23 միր տեսան , ու ըսին , Ասիկայ արիւն է . անտարակոյս թագաւորները իրարու հետ կռուեր են , ու մէկզմէկ զարկեր են . հիմա ուրեմն Մովաբացիք , աւարը ժողվենք :
24 Ասանկով անոնք Իսրայէլի բանակը գացին , ու Իսրայէլացիք ելան Մովաբացիները զարկին , որոնք անոնց երեսէն փախան . ու Իսրայէլացիք Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց
25 երկիրը մտան . Եւ քաղաքները կործանեցին , ու ամէն ընտիր արտերու մէջ ամէն մարդ իր քարը նետեց , ու զանոնք լեցուցին , և ամէն ջուրի աղբիւրները գոցեցին , ու ամէն ազնիւ ծառերը կոտրեցին . այնպէս որ միայն Կիրհարեսեթին քարերը թողուցին . ու պարսաւորները զանի-
26 կայ պաշարեցին ու զարկին : Եւ Մովաբի թագաւորը երբոր տեսաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստկացաւ , իր հետը եօթը հարիւր սուսերամերկ զօրք առաւ , որ մինչև Եդովմի թագաւորը՝ ձեղքին անց-
27 նին . բայց չկրցան : Առաւ իր անդրանիկ որդին՝ որ իր տեղը պիտի թագաւորէր , ու զանիկայ պարապին վրայ ողջակէզ բրաւ . և Իսրայէլացւոց դէմ մեծ բարկութիւն եղաւ . ու անոր վրայէն ետ քաշուեցան , ու իրենց երկիրը դարձան :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ու մարգարէից որդուցը կնիկներէն մէկ կնիկ մը Եղիսէին աղաղակելով ըսաւ , Ուր ծառադ երիկս մեռաւ . ու դուն քու ծառայիդ աստուածավախ ըլլալը գիտես . և պարտատէրը եկաւ որ իմ երկու որդի-
2 ներս իրեն ծառայ առնէ : Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , Ինչ ի՞նչ բնեմ . ըսէ ինծի , տունը ի՞նչ ունիս : Եւ անիկայ ըսաւ , Ուր ա-
3 զախնդ տանը մէջ աման մը եղէն՝ ի զատ ուրիշ բան մը չունի : Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , Գնա դուրսէն քու բոլոր դրացիներէդ քեզի պարապ ամաններ ուզէ , ու քիչ մի ուզեր . Եւ գալ անդ մտիր՝ քու վրայէդ ու քու որդուոդդ վրայէն դուռը գոցէ , և տա՛ էդ ան բոլոր ամաններուն մէջը պարպէ , ու լեցուածը վերցուր : Եւ անիկայ անոր քովէն գնաց , ու իր վրայէն ու իր որդուոցը վրայէն դուռը գոցեց . անոնք անոր կը մօտեցընէին , ու անիկայ կը լեցընէր : Ու երբոր ան ամանները լեցուեցան , իր որդուոյն ըսաւ , Ինծի ուրիշ աման մօտեցուր . ու անիկայ ըսաւ անոր , Ուրիշ աման չկայ . ան ատենը եղը կայնեցաւ : Եւ Եղիսէ գնաց Սատուծոյ մարդուն պատմեց . ու անիկայ ըսաւ , Գնա՛ եղը ծախէ ու պարտքդ վճարէ , և աւելցածովը դուն ու քու որդիքդ ապրեցէք :

Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ Սունամէն կ'անցնէր , հոն մէկ երևելի կնիկ մը կար , որ զանիկայ հաց ուտելու ստիպեց . ու ետքը քանի որ անկէ կ'անցնէր , հաց ուտելու համար հոն կ'իջնէր : Եւ ան Եղիսէ իր երկանը ըսաւ , Ահա գիտեմ որ ասիկայ Սատուծոյ մէկ սուրբ մարդն է , որ միշտ մեր քովէն կ'անցնի . Անոր մէկ պզտիկ վերնատուն մը շինենք պատին վրայ , ու հոն անոր համար անկողին , սեղան , աթոռ ու աշտանակ դնենք , որ երբոր մեզի գայ՝ հոն իջնէ : Եւ եղաւ որ մէկ օր մը անկէ հոն եկաւ , ու վերնատունը մտաւ ու հոն պառկեցաւ . Եւ իր ծառային Գէհազիին ըսաւ , Սունամացի կնիկը կանչէ . ու զանիկայ կանչեց . և անոր առջևը կայնեցաւ : Ու անիկայ իր ծառային ըսաւ , Անոր ըսէ , ահա դուն մեզի համար ասանկ բոլոր աշխատանքը քաշեցիր , քեզի ի՞նչ ընեմ . թագաւորին կամ զօրագլուխին ըսելիք մը ունի՞ս . և անիկայ ըսաւ , Չա՛ իմ ժողովուրդիս մէջը կը բնակիմ : Ու Եղիսէ ըսաւ , Անոր ի՞նչ ընեմ . ու Գէհազի ըսաւ , Ան-

բուրընէ անիկայ զաւակ չունի , ու
15 անոր էրիկը ծերացեր է : Ու Լա-
ջեհ ըսաւ , Ո՛անիկայ կանչէ . և
զանիկայ կանչեց . ու դրանը մէջ
16 կայնեցաւ : Ու Եղիսէ անոր ըսաւ ,
Գալ տարի ասս ատենս գիրկդ որդի
մը պիտի ունենաս : Ու անիկայ
ըսաւ , Ո՛չ , ո՛վ տէր իմ՝ մարդ
Աստուծոյ , քու աղախնիդ սուտ
17 մի՛ գրուցեր : Ու կինիկը յղացաւ ,
ու հետևեալ տարին նոյն ատենը
որդի մը ծնաւ , ինչպէս որ Եղիսէ
անոր ըսեր էր :
18 Ու տղան մեծցաւ , ու մէկ օր մը
իր հօրը գնաց հնձողներուն քովը :
19 Ու իր հօրը ըսաւ , Գլո՛ւխս՝ գլո-
ւխս . ան ալ մանչուն ըսաւ ,
20 Անիկայ իր մօրը տար : Ու զանի-
կայ վերցուց , ու անոր մօրը տարաւ .
և անիկայ մինչև կէս օր անոր ծունկե-
րուն վրայ նստաւ , ու մեռաւ :
21 Ու կինիկը վեր ելաւ , ու զանիկայ
Աստուծոյ մարդուն անկողինին մէջ
պառկեցուց , ու դռները վրայէն գոցեց
22 ու ելաւ . Ու իր էրիկը կանչեց ու
ըսաւ , Ո՛ղարկեմ ինծի մանչերուն
մէկուն հետ էշ մը խրկէ , որ շու-
տով մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը
23 երթամ ու ետ դառնամ : Ու
անիկայ ըսաւ , Ո՞նչ կայ որ դուն
այսօր անոր պիտի երթաս . ամսա-
գլուխ չէ , շաբաթ չէ : Ու անիկայ
24 ըսաւ , Ողջուն է : Ու էշը պատ-
րաստել տուաւ , և մանչուն ըսաւ ,
Վարէ գնա , ու մինչև որ քեզի չը-
սեմ , քշելէն ետ մի՛ կենար ինծի
25 համար : Ու Կարմեղոս լեռը եր-
թալով՝ Աստուծոյ մարդուն քովը
գնաց : Ու երբոր Աստուծոյ մար-
դը դիմացէն զանիկայ տեսաւ , իր
մանչուն Գէհազիին ըսաւ , Ո՛հա Սու-
26 նամցի կինիկը հոս գայ . Հիմա
վազէ դիմաւորէ զանիկայ , ու անոր
ըսէ , Ողջ առո՞ղջ ես , էրիկդ ողջ
առո՞ղջ է , տղան ողջ առո՞ղջ է : Ու
անիկայ ըսաւ , Ողջ առողջ
27 է՛ : Ու կինիկը լեռը Աստուծոյ
մարդուն եկաւ , և անոր ոտքերուն
փաթթուեցաւ . ու Գէհազի մօտե-
ցաւ որ զանիկայ ետ քաշէ , բայց
Աստուծոյ մարդը ըսաւ , Թո՛ղ
տուր զանիկայ , քանզի անոր սիրտը
ցաւած է . ու Տէրը ինծմէ պահեց ,
ու ինծի չյայտնեց : Ու կինիկը ը- 28
սաւ , Ես իմ տիրոջմէս որդի խընդ-
րեցի՞ . ես չըսի՞ որ Ո՛չիս մի՛ խա-
բեր : Ու անիկայ Գէհազիին ըսաւ , 29
Մէջդ գօտի կապէ , և իմ գաւա-
զանս ձեռքդ առ ու գնա . և թէ որ
մարդու մը հանդիպիս , անոր բարև
մի՛ տար , ու թէ որ մէկ մարդ մը
քեզի բարև տայ , պատասխան մի՛
տար , և իմ գաւազանս տղուն երե-
սին վրայ դիր : Իսկ տղուն մայրը 30
ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու
անձդ կենդանի է , որ քեզ պիտի
չթողում : Ու Եղիսէ ելաւ անոր
ետևէն գնաց : Իսկ Գէհազի անոնց 31
առջևը անցաւ , ու գաւազանը տըղ-
ուն երեսին վրայ դրաւ , սակայն
ո՛չ ձայն կար , և ո՛չ զգացում .
ուստի զանիկայ դիմաւորելու դար-
ձաւ , և անոր պատմեց ու ըսաւ ,
Տղան չարթընցաւ : Ու երբոր Ե- 32
ղիսէ տունը մտաւ , ահա տղան մե-
ռած ու իր անկողինին վրայ պառ-
կած էր : Ու ներս մտնելով , եր- 33
կուքնուն վրայէն դուռը գոցեց , և
Տէրոջը աղօթք ըրաւ . Ու ելաւ 34
տղուն վրայ պառկեցաւ . և իր բե-
րանը անոր բերնին վրայ , ու իր աչ-
քերը անոր աչքերուն վրայ , ու իր
թաթերը անոր թաթերուն վրայ
դրաւ , և անոր վրայ կծկեցաւ , ու
տղուն մարմինը տաքցաւ : Ու 35
դարձաւ տանը մէջ մէկմէկ աս կողմը
ու մէկմէկ ան կողմը պտըտեցաւ , ու
ելաւ անոր վրայ կծկեցաւ . և տղան
եօթը անգամ փռնգաց , ու տղան
աչքերը բացաւ : Ան ատենը Գէհա- 36
զին կանչեց ու ըսաւ , Սունամցի
կինիկը կանչէ . ու զանիկայ կանչեց .
և անոր եկաւ . ու Եղիսէ անոր ը-
սաւ , Տղադ առ : Ու կինիկը ներս 37
մտնելով՝ անոր ոտքերը ինկաւ , ու
գետնին խոնարհութիւն ըրաւ , և
իր տղան առնելով դուրս ելաւ :
Ու Եղիսէ Գաղգաղա դարձաւ . 38
և սով կար երկրին մէջ , ու
մարգարէից որդիքը անոր առջևը
կը նստէին . ու անիկայ իր ծառային
ըսաւ , Մեծ կաթսան լրիւ վրայ

դիր , և մարդարէից որդիներուն
39 ապուր եփէ : Ու մէկը դաշտը ե-
լաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ վայ-
րենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հան-
դերձը լեցուն վայրենի վարունգ
ժողվեց , ու եկաւ՝ զանոնք ապու-
րին կաթսային մէջը մանրեց , քանզի
40 չէին ճանչնար : Ու ան մարդիկ-
ներուն առջևը դրին որ ուտեն . ու
երբոր ան ապուրէն կերան , պո-
ռալով ըսին , Կաթսային մէջը մահ
կայ՝ ո՛վ մարդ Աստուծոյ . ու չկրը-
41 ցան ուտել : Ու անիկայ ըսաւ ,
Ալիւր բերէք . ու զանիկայ կաթսա-
յին մէջը նետեց , ու ըսաւ , Ժո-
ղովուրդին առջևը դիր որ ուտեն .
ան ատենը կաթսային մէջ վնասա-
կար բան մը չկար :
42 Ու Նահաղ սաղիսայէն մարդ մը
եկաւ , ու Աստուծոյ մարդուն՝ երա-
խայրիներէ քսան հաց՝ քսան հատ գարեղէն հաց , ու թարմ հաս-
կեր բերաւ իր պարկովը : Ու ա-
նիկայ ըսաւ , Ժողովուրդին տուր
43 որ ուտեն : Ու անոր ծառան ը-
սաւ , Ես ի՞նչ է որ հարիւր մար-
դոց առջևը դնեմ . բայց անիկայ
ըսաւ , Ժողովուրդին տուր որ ու-
տեն , քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Պիտի ուտեն ու պիտի աւելցնայ :
44 Ու անոնց առջևը դրաւ , ու կը-
բան , և Տէրոջը ըսածին պէս աւել-
ցաւ :

Գ Լ . Ե

1 Ու Աղուրց թագաւորին զօրա-
գլուխը Նէեման իր տիրոջը առ-
ջևը մեծ ու յարգելի մարդ մըն էր ,
քանզի Տէրը անոր ձեռքովը Աս-
ուրց փրկութիւն տուեր էր . ու աս
մարդը զօրաւոր կորիճ մըն էր , բայց
2 բորոտ էր : Ու Աղուրց գունդերը
ելլելով՝ Իսրայէլի երկրէն մէկ պզտ-
իկ աղջիկ մը գերի առեր էին , ու
անիկայ Նէեմանին կնկանը քովն
3 էր : Ու անիկայ իր տիկնոջը ը-
սաւ , Երանի՛ թէ իմ տէրս Սա-
մարիա եղող մարգարէին առջևը ըլ-
լար , ան ատենը զանիկայ իր բորո-
4 տութենէն կը բժշկէր : Ու Նէե-
ման գնաց իր տիրոջը պատմեց , ու
ըսաւ , Իսրայէլի երկրէն եղող աղ-
ջիկը այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ :
5 Ու Աղուրց թագաւորը ըսաւ ,
Գնա՛ ուրեմն , ես Իսրայէլի թագա-
ւորին նամակ կը խրկեմ : Ու ա-
նիկայ գնաց , և իր ձեռքը տասը
տաղանդ արծաթ , ու վեց հազար
ոսկի , ու տասը ձեռք փոխելու հան-
դերձ առաւ : Ու Իսրայէլի թա- 6
գաւորին բերաւ նամակը , որ այս-
պէս գրուած էր . Երբոր այս
նամակը քեզի հասնի , գիտցած ըլ-
լաս որ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի
կը խրկեմ , որ զանիկայ իր բորո-
տութենէն բժշկես : Ու երբոր Ի- 7
սրայէլի թագաւորը նամակը կար-
դաց , իր հանդերձները պատռեց ,
ու ըսաւ , Մի՞թէ ես մեռցընելու ու
ապրեցընելու իշխողը՝ Աստուած եմ , որ ասիկայ ինծի
մարդ մը խրկեր է իր բորոտութե-
նէն բժշկելու համար . ուստի աղէկ
գիտցէք ու տեսէք , որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ :
Ու երբոր Աստուծոյ մարդը Իսրա- 8
էլին լսեց՝ որ Իսրայէլի թագաւորը
իր հանդերձները պատռեր է , թա-
գաւորին խրկեց ու ըսաւ ,
Ընչո՞ւ հանդերձներդ պատռեցիր .
թող անիկայ ինծի գայ , ու գիտնայ
թէ Իսրայէլի մէջ մարգարէ կայ :
Ու Նէեման իր ձիերովը ու կառ- 9
քովը գնաց , ու Իսրէլեան տանը
դուռը կայնեցաւ : Ու Իսրէլեան 10
մարդ մը խրկեց անոր՝ ըսելով ,
Գնա՛ Յորդանանու մէջ եօթը ան-
գամ լուացուէ , և մարմինդ քեզի
կը դառնայ , ու կը մաքրուիս : Ու 11
Նէեման բարկացաւ ու գնաց՝ ըսե-
լով , Ահա ես կ՚ըսէի որ անիկայ
անտարակոյս իմ քովս պիտի գայ
ու կայնի , և իր Եհովայ Աստու-
ծոյն անունը պիտի կանչէ , ու ձեռ-
քը ան տեղւոյն վրայ պիտի երեր-
ցընէ , ու բորոտութիւնը բժշկէ :
Դամասկոսի Աբանա ու Փարփար 12
գետերը Իսրայէլին բոլոր Ջուրերէն
աղէկ չէ՞ն . միթէ չէ՞մ կրնար ա-
նոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ .
և դարձաւ բարկութիւնով գնաց :
Եւ անոր ծառաները մտեցան , ու 13

ամեն խոսացած ընծայով ։ Եվ Նոյն, 14
ինչ ու ոսկեզարդ շորեր մէջ մեծ բան
մէջ ընծայ, պիտի չընդունիք ։ Ուր
մեզ ու անվնաս շորեր Իսրայել
24 ու պիտի մեզատեղ ըսան ։ Եվ ու
ամեն անվնաս ընծա, ու Եսաւայ
մեզատեղ խոսքին համաձայն եղավ
ամեն Ցնդղծանեան մէջ ըսաս
ընծայ ու ամեն մեզատեղը պղտիկ
ամբ մէջ մեզատեղին պիտ եղան, ու
մեզատեղան ։

15 Ու անվնաս իր բոլոր ընտանիքովը
Եսաւայ մեզատեղ գնացան, ու
ինչ ամեն առնելը կայնեցան, ու
ըսան ։ Ինչ Նոյն գիտցայ որ բո-
լոր երկրին միջը Եսաւայ միայ
բայց միայն Իսրայելի մէջ ։ ուսոի
Նոյն ի ապրելիս, քու ծառայիդ ըն-
16 ծայ մէջ ընդունէ ։ Բայց անվնաս
ըսաս ։ Ինչ որուն ատելը եր կայ-
նեմ, գիտցած է որ պիտի չընդու-
նիմ ։ ու զանվնաս ամեն ոչ ըն-
դունի ։ բայց անվնաս չհամեցաս ։
17 Ու Նոյնեան ըսաս ։ Ելլեցեն քու
ծառայիդ ու երկրս Հոգեն երկու
ծոցին բան ըսաս ։ քանզի քու
ծառայդ մեզմէն ալ ուժգն ա-
ստուածներու ոսկեզարդ կամ զոհ պի-
տի չընեն ։ բայց միայն Նոյնհայեցին ։
18 Ինչը ու բանիս Հաճար քու ծառա-
յիդ իմ ոտքս Ելնելու ատոյ, ոչխարն երբ-
որ իմ ոտքս Ելնելուն ատոյը մանչ
Հին երկրպագութենին քնելու Հա-
մար ։ և անոր իմ Ձեռքիս վրայ կըս-
քնելըմէն, նա ալ Ելնելուն տակը
մէջ ծոխի, ու բանիս ոչխարն Ելնե-
լուն տակը մէջ իմ ծառայս Հա-
մար Ձերբ քու ծառայիդ ծոցու-
19 թենին ։ Ու Նոյնեան ըսաս
ու ըսաս ։ Պիտի խոսացուցեցիմ ։ և
անվնաս ամեն քովին գնաց ու քիչ
մը Հաճոյ ատաս ։

20 Եր Ելոսաեցոյ մեզատեղ Նոյնհայեցին
ծառայիդենին բոլոր ։ Ելնե իմ տեղս
ու Ելոսաեցոյ ելնելուենին խնայեցի ։ ու
ամեն Ձեռքին ամեն բերսաեր յա-
ուաս ։ Ձերբ կնդղսեցի և որ ես ամեն
նաեւին կը փոխեմ ։ և անվնաս բան մը
21 կ՚ունենա ։ Ու Նոյնեան ելնելուենին
նաեւին փոխեց ։ ու ելնելուենին երբոր
ամեն որ անվնաս իր նաեւին կը փո-

խե ։ Եր խոսացեր Ելնե ելնելուենին ոչ-
ամեն ուրիշ ։ ու ըսաս ։ Ամեն ինչ 22
է ։ Եր անվնաս ըսաս ։ Ամեն ինչ
է ։ իմ տեղս պիտ խոսիմ ու ի՛ըսե ։
Ընդ Նոյնեան Ելնելուեն մեզատե-
ղեցիք ոչխարն երբոր պատանիներ
ելնել ։ Ձեր ինչ ըսե, ամեն Հաճոյ
ատաղձ մէջ ոչխար ։ ու երբոր 23
ձեռք փոխելու Հանգիստ ատոյ ։ Ու
Նոյնեան ըսաս ։ Ելնե Նոյնհայեցին
ատաղձ ատ ։ և ելնելուենին բըս-
նաւատաց ։ ու երբոր պարկի մէջ
երբոր ատաղձ ոչխարի ըսաս, ու
երբոր ձեռք ալ փոխելու Հանգիստ
երբոր ։ և իր ծառաներէն երբոր-
ըսեն ատաս, որ անոր առջեւէն տա-
ըսեն ։ Ու երբոր բլուրը եկաս, 24
անոնց ձեռքէն առաս ու տանը մէջ
պահեց, և ան մարդիկներըը ճամ-
բեց, ու գացին ։ Եր ինքը ներս 25
գնաց իր ոխրոջ առջեւը կայնեցաս ։
ու Նոյնեան անոր ըսաս ։ Ալ վ Գէեզի
ձորակին ։ ։ ։ ։ ։ և անվնաս ըսաս ։
Նոյնհայեցի մէկ տեղ մը չգնաց ։ Ու 26
Նոյնեան անոր ըսաս ։ Նոյնհայեցին ան մար-
դը իր կառքին քեզ դիմաւորելու
դարձաս ։ միթէ իմ Հոգիս Հան չը-
գնաց ։ — Հիմա արծաթի առնելու ։
և Հանդերձներ ու ձիթենիներ և
այգիներ ու ոչխարներ և արջուա-
ներ ու ծառաներ ու ազախիներ
առնելու առիթն է ։ Ու բնիկ Նոյնե- 27
մանին բոլոսաեցիքինը քեզի ու քու
սերունդիդ փակչի յաւիտան ։ Եր
անվնաս անոր առջեւէն ձիւնի պես
բոլոսաեալ եղաս ։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

Եր մարդարէից որդիքը Նոյնհայեցին 1
բոլին ։ Ելնե ան տեղս ու որ
մեզ քու առջեւդ կը նաեւիք, մեզի
նեղ է ։ Նոյնհայեցի ուրիշ մինչեւ 2
Նոյնհայեան ։ ու ան տեղէն ամեն
մեկզինես մեզմեկ գերան առնելը,
ու Հոն մեզի բնակելու տեղ չընենք ։
Եր անվնաս ըսաս ։ Գացէք ։ Ու 3
անոնցմէ մեկը ըսաս ։ Ձ՚նոյնհայեցի ը-
բլ, քու ծառաներուդ Հետ եկուր ։
և անվնաս Ես գամ ըսաս ։ Ու 4
անոնց Հետ գնաց ։ և Նոյնհայեան
Հասնելով ծառեր կտրիցին ։ Ու 5

երբոր մեկը գերան մի կը կարկր , փայտերին երկաթը ջուրին մեջ ինկաւ : ուստի անիկայ պատասխ բաւ , Ա՛հ , տէր իմ , ան ալ փոխառեալ էր : 6 Ա՞ւր ինկաւ : ու անիկայ ան տեղը ցուցուց անոր : Ու Եղիսէ փայտ մը կարկր ու հոն նետեց , ու երկաթը ջուրին երեսը 7 ելաւ : Ու անոր ըսաւ , Վերցուր կայ վերցուր : ան ալ ձեռքը երկընցուց ու վերցուց առաւ :

8 Ու Ասորւոց թագաւորը Իսրայէլի դէմ պատերազմ կ՚ընէր , ու իր ծառաներուն հետ խորհուրդ բրաւ ու ըսաւ , Այս ինչ կամ այն ինչ 9 տեղը բանակ դնեմ : Ու Աստուծոյ մարդը Իսրայէլի թագաւորին հրդէ խրկեց՝ ըսելով , Զգուշացիր որ ան տեղէն չանցնես , վասն զի Ասորիները հոն իջած են : 10 Ու Իսրայէլի թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ըսած տեղը հրդէ խրկելով՝ տեղեկացաւ , ու անկէ զգուշացաւ ըսած անգամ : 11 Ու ասոր բանին համար Ասորւոց թագաւորին սիրտը նեղնալով՝ իր ծառաները կանչեց ու անոնց ըսաւ , Ձէ՞ք յայտներ ինձի , թէ մեբիններէն ո՛վ կայ որ Իսրայէլի թագաւորին լուր կը բերէ : 12 Ու ծառաներուն մեկը ըսաւ , Ձկայ անոնք , տէր իմ թագաւոր . հապա Եղիսէ մարգարէն որ Իսրայէլի մէջ եղող Աղիսէ մարգարէն քու պառկելու սենեակիդ մէջը խօսած խօսքերդ Իսրայէլի 13 թագաւորին կը յայտնէ : Ու ան անիկայ ըսաւ , Գացէք ու անոր ուր բլլալը տեսէք , որ զրկիկայ բռնել տամ : Ու անոր պատմեցին ու ըսին , Ընդ ան անիկայ Դոթայիմի մէջ է :

14 Ուստի անիկայ հրիր ու հարտիր ու բազմաթիւ զօրքեր հրդէ հոն , որոնք գիշերով գացին ու 15 քաղաքը պաշարեցին : Ու Աստուծոյ մարդուն ծառան առաւօտուն կանուխ ելաւ ու գուրս գնաց , ու ահա զօրքեր , հրիր ու կառքեր քաղաքը պաշարեր էին . ու ծառան անոր ըսաւ , Ա՛հ , տէր 16 իմ , ի՞նչ ընենք : Ու Եղիսէ ա-

ասաւ , Մի վախնար , քանզի մեզի հետ եղողները անոնց հետ եղողներէն շատ աւելի են : 17 Ու Եղիսէ աղօթք բրաւ ու ըսաւ , Ա՛հ Տէր , աչքերը բանց որ տեսնէ : Ու Տէրը տղուն աչքերը բանց որ տեսնէ , ու ահա հրեղէն ձիերով ու կառքերով հրեղէն զէնքով ամբողջ լեռը Եղիսէի չորս կողմը լեցուն էր : 18 Ու երբոր անոնք Եղիսէին քովը իջան , Եղիսէ Տէրոջ աղօթք բրաւ ու ըսաւ , Ա՛հ դարձիր , սա ազգը կուրութեամբ զարկ , և Տէրոջ պատուիրած կուրութեամբ զարկաւ Եղիսէին խօսքին համեմատ : 19 Եղիսէ անոնց ըսաւ , Չէ՛ս ուղիղ այս ճամբան , չէ՛ս ալ քաղաքը տանիկայ ձէ՛ , հոնտեղ մեկը որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն տանիմ . և զանոնք Սամարիա տարաւ : 20 Ու երբոր Սամարիա հասան , Եղիսէ ըսաւ , Ա՛հ Տէր , անոնց աչքերը բանց որ տեսնեն : Ու Տէրը անոնց աչքերը բացաւ , ու տեսան , և ահա Սամարիոյ մէջ էին :

21 Ու Իսրայէլի թագաւորը տեսնած ատենը՝ Եղիսէին ըսաւ , Ա՛հ հայր իմ , զարնե՞մ , զարնե՞մ : 22 Ու անիկայ ըսաւ , Մի զարներ . միթէ քու պատի ու սրովդ գերի բռնածներդ կը զարնե՞ս . անոնց առջեւ հաց ու ջուր դիր , որ ուտեն խմեն ու իրենց տիրոջը երթան : 23 Ու անոնց ալ մեծ խնջոյք մը բրաւ , ու կերան խմեցին , ու զանոնք ետ խրկեց , ու իրենց տիրոջը գացին . և Ասորւոց գունդերը ալ Իսրայէլի երկիրը չեկան :

24 Ու ասկէ յետոյ Ասորւոց Բենհադ թագաւորը իր բոլոր բանակը ժողվեց , ու գնաց Սամարիան պաշարեց : 25 Ու Սամարիոյ մէջ մեծ սով եղաւ , ու ահա պաշարեցին , մինչեւ որ մէկ էշուն գլուխը ութսուն արծաթի , ու մէկ աման աղտոտ մեղրի հինգ արծաթի ծախուեցաւ : 26 Ու երբոր Իսրայէլի թագաւորը պարսպին վրայէն կ՚անցնէր , կին մը անոր աղաղակեց ու ըսաւ , Ա՛հ տէր իմ թագաւոր

27 օգնէ ինձ : Եւ անիկայ ըսաւ , Թէ որ Տէրը քեզի չօգնէ , ես քեզի ո՞ւսկից օգնեմ , կալէ՞ն թէ հնձա-
28 նէն : Ու թագաւորը անոր ըսաւ , Ո՞վ իմ Տէրս եղաւ : Եւ անիկայ ըսաւ , Ես կնիկը ինծի ըսաւ որ ՈՒսու տղադ տուր , ու այսօր զանի-
29 կայ ուտենք , և իմ տղաս վաղը ուտենք : Ուստի իմ տղաս եփե-
ցինք և զանիկայ կերանք . ու երկ-
րորդ օրը անոր ըսի , Տղադ տուր որ ուտենք , բայց անիկայ իր տղան
30 պահեց : Եւ թագաւորը ան կըն-
կանը խօսքը լսածին պէս իր հան-
դերձները պատռեց , ու պարսպին վրայէն անցած ատենը՝ ժողովուրդը տեսաւ որ ահա ներքէն՝ անոր
31 մարմնոյն վրայ քուրձ կար : Եւ անիկայ ըսաւ , Խատուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ այսօր Սափատեան Եղիսէին գլուխը
32 իր վրայ մնայ : Ու Եղիսէ իր տու-
նը կը նստէր , ու ծերերը անոր հետ կը նստէին . և թագաւորը իր առ-
ջևէն մարդ մը խրկեց անոր . ու պատգամաւորը դեռ հասած՝ Եղիսէ ծերերուն ըսաւ , Կը տեսնէ՞ք որ աս մարդասպանի որդին գլուխս առնելու հարդ խրկեց . Նայեցէք , ան մարդը եկածին պէս դուռը գո-
ցեցէք , ու զանիկայ դրանը քովը բռնեցէք . միթէ անոր տիրոջը ոտ-
քերուն ձայնը անոր ետևէն չէ՞ :
33 Ու երբոր անոնց հետ կը խօսէր , ահա ան պատգամաւորը անոր քո-
վը իջաւ . ու ըսաւ , Ահա աս չա-
րիքը Տէրոջմէն է . ալ ասկէ ետև Տէրոջմէ ի՞նչ պիտի յուսամ :

Գ Լ . Ը

1 Ու Եղիսէ ըսաւ , Տէրոջը խօսքը մոռկ ըրէք . Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Ս՚աղը աս ատենս Սամարիայի դրանը մէջ մէկ գրիւ բարակ ալիւ-
րը՝ մէկ սիկղ արծաթի , ու երկու գրիւ գարին մէկ սիկղի պիտի ծա-
2 խուի : Եւ ան զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ թագաւորը կը կըռ-
թընէր , Խատուծոյ մարդուն պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհանները ալ
չինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ բան է : Եւ անիկայ ըսաւ , Դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց ան-
կէ պիտի չուտես :
3 Ու դրանը առջևը չորս բորոտ մարդիկներ կային , և անոնք իրա-
րու ըսին , Ինչո՞ւ հոս նստինք մին-
չև որ մեռնինք . Թէ որ ըսենք թէ 4
քաղաքը մտնենք , քաղաքին մէջ սով կայ , ու հոն պիտի մեռնինք , և թէ որ հոս մնանք , նոյնպէս պիտի մեռնինք . ուրեմն եկէք Խորուց բանակը դիմենք . թէ որ մեզ ողջ թողուն՝ կ'ապրինք , ու թէ որ մեզ մեռցընեն՝ կը մեռնինք : Եւ մութ 5
ատեն եղան որ Խորուց բանակը երթան . ու մինչև Խորուց բանա-
կին ծայրը գացին , և ահա հոն մարդ մը չկար . Տանգի Տէրը Խո- 6
րուց բանակին մէջը կառքերու ձայն ու ձիերու ձայն՝ մէկ մեծ զօր-
քի մը ձայն լսել տուաւ . և իրարու ըսին , Ահա Իսրայէլի թագաւորը Հիտացւոց թագաւորները ու Եգիպտացւոց թագաւորները վարձ-
քով բռնեց որ մեր վրայ գան : Ու 7
եղան մութին փախան , և իրենց վրաններըն ու ձիերը ու էշերը՝ բանակը եղածին պէս թողուցին , ու իրենց անձը ապրեցընելո՞ համար փախան : Եւ աս բորոտները մին- 8
չև բանակին ծայրը գացին , ու մէկ վրան մը մտնելով՝ կերան ու խմե-
ցին . և անկէ արծաթ ու ոսկի ու հանդերձներ վերցուցին , ու գա-
ցին պահեցին . ու ետ դառնալով՝ մէկ ուրիշ վրան մը մտան , և անկէ ալ վերցուցին ու գացին պահե-
ցին : Ետքը իրարու ըսին , Չէ՚ղէկ 9
չէ մեր բրածը . աս օրս աւետեաց օր է , ու մենք լուռ կնցնիր ենք . Թէ որ մինչև առաւօտեան լոյսը սպա-
սենք , գէր անօրէնութեանը պատի-
ժը պիտի կրենք . ուստի հիմա եր-
կէք երթանք ու թագաւորին տունը պատմենք : Եւ գացին քա- 10
ղաքին դռնապանին պոռացին , ու անոնց պատմեցին ու ըսին , Մենք Խորուց բանակը մտանք , և ահա հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ , բայց միայն ձիերը կապուած ու էշ-

ներբը կապուած , ու մրանները ոտ
11 պնակս ելեր էին : Ու դռնապանները պոռացին , ու թագաւորին տանը ներսը խնացուցին :
12 Ու թագաւորը գիշերով ելաւ և իր ծառաներուն ըսաւ , Ասորիներուն մեզի ըրած բանը ես ձեզի պատմեմ . անոնք մեր անօթի ըլլալը գիտնալով՝ բանակէն ելած են , ու դաշտին մէջը պահուած են՝ ըսելով , Երբոր անոնք քաղաքէն դուրս ելլեն , զանոնք ողջ բռնենք ու քաղաքը մտնենք : Ու անոր ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թող մնացած ձիերուն հինգը առնեն , որոնք հոս մնացած են . ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան , [որոնք հոս մնացած են . ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան ,] որ հասնելու վրայ է . և հան
14 իրկինք ու տեսնենք : Ու երկու կառք առին իրենց ձիերովը . և թագաւորը Ասորւոց բանակին ետևէն իրկեց ու ըսաւ , Գացէք
15 նայեցէք : Ու անոնք մինչև Յորդանան անոնց ետևէն գացին . և ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր հանդերձներով ու ամաններով՝ որոնք Ասորիները արտօրալով փախած ատեններնին ձգեր էին : Ու պատգամաւորները ետ դարձան ու թագաւորին պատմեցին :
16 Ան ատենը ժողովուրդը ելաւ ու Ասորւոց բանակը կողոպտեց . ու Տէրոջը խօսքին համեմատ մէկ դրիւ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ ոչխարի , ու երկու դրիւ գարին մէկ սիկղի
17 ծախուեցաւ : Ու թագաւորը դռանը վերակացու դրաւ ան զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ ինքը կը կռթընէր . ու ժողովուրդը դրանը մէջ զանիկայ կոխկռտեցին , ու մեռաւ , Աստուծոյ մարդուն խօսքին համեմատ որ խօսեր էր՝ թագաւորը անոր քովը իջած ատենը :
18 Ու եղաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը թագաւորին խօսեր էր՝ ըսելով , Այդը ասի ատենս Սամարիայի դրանը մէջ երկու դրիւ գարին՝ մէկ սիկղ ոչխարի , ու մէկ դրիւ բարակ ալիւրը մէկ սիկղի պիտի ծախուի .
19 Ու ան զօրապետը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուեր ու ըսեր էր , Ահա որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ շինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ բան է . ու Ան ըսեր էր , Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց անկէ պիտի չուտես .
20 Այսպէս եղաւ անոր , քանզի ժողովուրդը զանիկայ դրանը մէջ կոխկռտեցին , ու մեռաւ :

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Ալ Եղիսէ խօսեցաւ ան կնկանը , որուն տղան ողջընցուցեր էր , ու ըսաւ , Էլիր դուն քու ընտանիքովդ գնա , և ապրէ որ կրնաս , հոն պանդխտութիւն ըրէ , վասն զի Տէրը սովը կանչեց . և ահա կու
2 գայ եօթը տարի աս երկրիս վրայ ծալա : Ու ան կնիկը ելաւ ու Աստուծոյ մարդուն ըսածին պէս ըրաւ . և ինքը իր ընտանիքովը գընաց ու Փղշտացւոց երկրին մէջ եօթը տարի պանդխտութիւն ըրաւ :
3 Ու եօթը տարին լմննալէն ետքը ան կնիկը Փղշտացւոց երկրէն դարձաւ , և իր տանը համար ու իր արտին համար թագաւորին բողոքելու գնաց :
4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ծառային Գէհազիին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Եղիսէին ըրած բոլոր մեծ գործերը ինծի պատմէ :
5 Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը պատմեր , թէ ինչպէս անիկայ մեռած տղան ողջընցուց , ահա ան կնիկը՝ որուն տղան ողջընցուցեր էր , իր տանը համար և իր արտին համար թագաւորին կը բողոքեր . ու Գէհազի ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ աս է ան կնիկը , ու աս է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէն ողջընցուց :
6 Ու թագաւորը կնկանը հարցուց , ու անիկայ անոր պատմեց : Ու թագաւորը մէկ ներքինի մը տուաւ անոր , ու ըսաւ , Անոր ամէն առացուածքը , նաև երկիրը թողած օրէն մինչև հիմա իր արտին բոլոր արդիւնքը իրեն դարձուր :

7 Ու Նղիսէ Դամասկոս գնաց : Ու Ասորւոց Ռենադադ թագաւորը հիւանդացեր էր . ու անոր պատմեցին ու ըսին թէ Աստուծոյ մարդը հոս եկաւ : 8 Ու թագաւորը Ազայելին ըսաւ , Ձեռդ ընծայ առ ու գնա Աստուծոյ մարդը դիմաւորէ , ու անոր միջոցովը Տէրոջը հարցուր թէ արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի առողջանամ : 9 Ու Ազայէլ գնաց դիմաւորելու զանի կայ դիմաւորելու գրնաց . ու ձեռքը ընծայ առաւ , այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քառասուն ուղտ բեռնաւորած , ու գնաց և անոր առջևը կայնեցաւ ու ըսաւ , Ասորւոց Ռենադադ թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝ ըսելով , Արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի առողջանամ : 10 Ու Նղիսէ անոր ըսաւ , Գնա՝ անոր ըսէ , Անշուշտ պիտի առողջանաս . բայց Տէրը ինծի ցուցուց , որ անիկայ անշուշտ պիտի մեռնի : 11 Ու աչքերը անթարթաչ՝ կերպով տընկեց՝ մինչև որ անիկայ ամչցաւ . ու Աստուծոյ մարդը լացաւ : 12 Ու Ազայէլ ըսաւ , Իմ տէրս ինչո՞ւ կու լայ : Ու անիկայ ըսաւ , Ընոր համար որ Իսրայէլի որդւոցը ընելու չարութիւնդ գիտեմ . անոնց ամրոցները կրակով պիտի այրես , ու անոնց կտրիճները սրով պիտի մեռցընես , և անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնես , ու յղի կիներները պիտի ձեղքես : 13 Ու Ազայէլ ըսաւ , Ինչ ծառադ ի՞նչ շուն է , որ այս մեծ բաները ընէ : Ու Նղիսէ ըսաւ , Տէրը ինծի ցուցուց , որ դուն Ասորւոց վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս : 14 Ու անիկայ Նղիսէին քովէն ելաւ ու իր տիրոջը գնաց . ու անիկայ անոր ըսաւ , Նղիսէն քեզի ի՞նչ ըսաւ . և անիկայ ըսաւ , Ինծի ըսաւ որ անշուշտ պիտի առողջանաս : 15 Ու հետևեալ օրը անիկայ հաստ լաթ մը առաւ , ջուրը թաթխեց ու անոր երեսին վրայ փռեց . և անիկայ մեռաւ , ու Ազայէլ անոր տեղը թագաւոր եղաւ :

16 Ու Իսրայէլի թագաւորին Աքաաբեան Յովրամին հինգերորդ տարին՝ երբոր Յովսափատ դեռ Յուդայի վրայ կը թագաւորէր , Յուդայի Յովսափատ թագաւորին որդին Յովրամ թագաւոր եղաւ . 17 Երեսուներկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թագաւորութիւն ըրաւ : 18 Ու Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբան բռնեց . քանզի Աքաաբին աղջիկը ասոր կնիկ եղաւ . ու ասիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ : 19 Սակայն Տէրը Յուդան կորսընցընել չուզեց՝ իր Դաւիթ ծառային սիրոյն համար , ինչպէս որ անոր խօսք տուեր էր , որ Ընէ անոր և Ընէ անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տայ :

20 Անոր օրերը Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան , ու իրենց վրայ թագաւոր մը դրին : 21 Ու Յովրամ էր բոլոր կառքերը հետը առաւ ու Սայիր անցաւ . և գիշերով ելաւ , ու իր չորս կողմը առնող Եդովմայեցիները ու կառքերուն իշխանները զարկաւ . և ժողովուրդը իրենց վրանները փախան : 22 Բայց Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև աս օրս : Ան ատենը Լիբնա ալ ապստամբեցաւ :

23 Ու Յովրամին մնացորդ պատմութիւնը ու բոլոր ըրածները աս չե՞ն Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է : 24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . և անոր որդին Ախազիա անոր տեղը թագաւոր եղաւ :

25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յովրամ թագաւորին երկոտասաներորդ տարին Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ախազիա թագաւոր եղաւ : 26 Ախազիա քսաներկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր , որ Իսրա-

յէլի Ամրի թագաւորին աղջիկն էր։
27 Ու անիկայ Աքաաբին տանը ձամբուն մէջ քալէց, ու Աքաաբին տանը պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, քանդի Աքաաբին տանը փեսան էր։
28 Ու անիկայ Աքաաբեան Յովրամին հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին վրայ Ռամովթ գաղաադ գնաց պատերազմելու համար, և Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին։
29 Ու Յովրամ թագաւորը դարձաւ որ Յեզրայէլի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամովթի մէջ՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը. ու Յուդայի թագաւորը Յովրամի որդին Ազոքիա Յեզրայէլ իջաւ, Աքաաբին որդին Յովրամը տեսնելու համար. քանզի անիկայ հիւանդ էր։

ԳԼ. Թ

1 Ու Եղիսէ մարգարէն մարգարէից որդիներուն մէկը կանչեց, ու անոր ըսաւ, Պոտիդ մէջդ կապէ, ու աս եղին շիշը ձեռդդ առ, և Ռամովթ գաղաադ գնա։
2 Ու երբոր հոն երթաս, Նամեսեան Յովսափատին որդին Եհուն զտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ իր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ ներքին սենեակ մը տար.
3 Ու եղին շիշը առ և անոր գլխուն թափէ, ու ըսէ, Տէրը այսպես կ'ըսէ. Ես Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանաս ու փախչելու չյապաղես։
4 Ու ան պատանին՝ ան նորահասակ մարգարէն Ռամովթ գաղաադ գնաց։
5 Ու երբոր հոն հասաւ, ահա զօրքոյ իշխանները նստեր էին. և անիկայ ըսաւ, Ով իշխան, քեզի խօսք մը ունիմ. ու Եհու ըսաւ, Ո՞ր ամենէն որուն. ու անիկայ ըսաւ, Քեզի, ով իշխան։
6 Ու Եհու ելաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլխուն թափեց, ու անոր ըսաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպես կ'ըսէ. Քեզ Տէրոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ թագաւոր օծեցի.
7 Ու քու տիրոջդ Աքաաբին տունը զարնես, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Տէրոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին համար Յեզաբելին ձեռքէն վրէժ առնեմ։
8 Ու Աքաաբին բոլոր տունը բնաջինջ պիտի ըլլայ. և Աքաաբին բոլոր էրիկ մարդիկները, ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոչնչցընեմ.
9 Ու Աքաաբին տունը Նաբաատի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս՝ ու Աքիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ընեմ.
10 Ու Յեզաբելը Յեզրայէլի ագարակին մէջ շուները պիտի ուտեն, ու ոևէ թաղող պիտի չըլլայ։ Ետքը դուռը բացաւ ու փախաւ։
11 Ու Եհու իր տիրոջը ծառաները ելաւ, ու անոր ըսին, Ողջո՞ւ թիւն է. աս անմիտը ինչո՞ւ քեզի եկաւ։ Ու անիկայ անոնց ըսաւ, Դուք ան մարդը ու անոր խօսքերը գիտէք։
12 Ու անոնք ըսին, Սուտ է. պատմէ՛ մեզի հիմա. ան ալ ըսաւ, Ինիկայ ինծի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի։
13 Ան ատենը շուտով ամէն մարդ իր հանդերձը առաւ, ու աստղափին գլխուն վրայ՝ անոր տակը դրին, ու փող ֆչեցընելով՝ ըսին, Եհու թագաւոր եղաւ։
14 Այսպէս Նամեսեան Յովսափատին որդին Եհու Յովրամին դէմ դաւ վերցուց։ (Յոկ Յովրամ բոլոր Իսրայէլի հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին երեսէն Ռամովթ գաղաադը կը պահպաներ.
15 Սակայն Յովրամ թագաւորը՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը՝ Ասորիներուն տուած վէրքերէն առողջանալու համար Յեզրայէլ դարձեր էր։) Ու Եհու ըսաւ, Թէ որ կը հաճի՛ք՝ փախստական մը աս քաղաքէս դուրս չելլէ, որ երթայ՝ ու բանը Յեզրայէլի մէջ պատմէ։
16 Ու Եհու հեծաւ ու Յեզրայէլ գնաց, քանզի Յովրամ հոն պառկած էր. և Յուդայի Ազոքիա թագաւորը Յովրամը տեսնելու իջեր

17 էր։ Ու Գեզրայելի մէջ աշտա-
րակին վրայ գէտ մը կայներ էր, որ
Եհուի գունդին գալը տեսնելով՝
ըսաւ, Ահա մէկ գունդ մը կը տես-
նեմ, և Յովրամ ըսաւ, Մէկ
ձիաւոր մը առ ու անոնց դիմացը
խրկէ, ու թող ըսէ, Խաղաղու-
18 թի՞ւն է։ Ու ձիաւորը զանիկայ
դիմաւորելու գնաց, ու ըսաւ,
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղա-
ղութի՞ւն է. ու Եհու ըսաւ,
Ինչ խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի
ընես.ետիս անցիր։ Ու գէտը
պատմեց ու ըսաւ, Պատգամաւորը
մինչև անոնց քովը գնաց, բայց
19 չդարձաւ։ Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր
մը խրկեց. անիկայ ալ անոնց գը-
նաց ու ըսաւ, Թագաւորը այս-
պէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։
Ու Եհու ըսաւ, Ինչ խաղաղու-
թիւնը ի՞նչ պիտի ընես. ետիս
20 անցիր։ Ու գէտը պատմեց ու ը-
սաւ, Մինչև անոնց քովը գնաց,
բայց չդարձաւ. և սա ընթացքը
Նամեսեան Եհուին ընթացքին կը
նմանի, քանզի կատաղաբար կը
քշէ։

21 Ան ատենը Յովրամ ըսաւ,
Կապ դիր պատրաստէ. ու անոր կա-
պը պատրաստեցին, և Իսրայէլի
թագաւորը Յովրամ, ու Յուդայի
թագաւորը Ազոքիա՝ ամէն մէկը իր
կառքովը Եհուն դիմաւորելու ելան,
ու զանիկայ Գեզրայելացի Նաբով-
22 թին ագարակին մէջը գտան։ Ու
Յովրամ Եհուն տեսնելուն պէս
ըսաւ, Ո՛վ Եհու՝ խաղաղութի՞ւն
է. ու անիկայ ըսաւ, Ո՞նչպէս խա-
ղաղութիւն կ'ըլլայ, քանի որ քու
մօրդ Յեզաբելին պոռնկութիննե-
րը ու կախարդութիւնները կը
23 շատնան։ Ու Յովրամ ձեռքերը
դարձուց ու փախաւ, ու Ազոքիա-
յին ըսաւ, Ո՛վ Ազոքիա՝ դաւա-
24 ճանութիւն կայ։ Ու Եհու իր ա-
ղեղը ուժով քաշեց, ու Յովրամը
ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ, ու
նետը անոր սրտէն ելաւ, և անիկայ
25 իր կառքին մէջը կծկեցաւ։ Ու
Եհու իր զօրագլուխին Բադեկարին
ըսաւ, Առիկայ վերցուր, Յեզրա-
ելացի Նաբովթին կալուածքի մա-
գարակին մէջը նետէ. քանզի մի՛ տրդ
բեր որ երբոր ես ու դուն անոր հօրը
Աքաաբին հետևէն իշխոս վասն հե-
ծած՝ Տէրը անոր դէմ սա վճիռը տուաւ. Տէ- 26
րը կ'ըսէ որ Իրաւցընէ երէկ Նա-
բովթին արիւնը ու անոր որդւոցը
արիւնը տեսայ, ու քեզի սա ագա-
րակին մէջը պիտի հատուցանեմ,
կ'ըսէ Տէրը։ Անոր համար հիմա
վերցուր զանիկայ սա ագարակին
մէջը նետէ՝ Տէրոջը ըսածին համ-
ման։

Ու Յուդայի Ազոքիա թագա- 27
ւորը սա բանը տեսնելով՝ պարտէզի
տանը ճամբայէն փախաւ. ու Եհու
անոր հետևէն խյնալով՝ ըսաւ, Սպի-
կայ ալ կառքին վրայ զարկէք, սա
եղաւ Գերզաամի քովը եղող Գուր
բլուրին վրայ. ու Ազոքիա Մա-
կեդովն փախաւ, ու հոն մեռաւ։
Ու անոր ծառաները զանիկայ կառ- 28
քով Երուսաղէմ տարին, ու զանի-
կայ Դաւիթի քաղաքը իր գերեզ-
մանին մէջ իր հայրերուն հետ թա-
ղեցին։

Ու Ազոքիա Աքաաբի որդւոյն 29
Յովրամին մեռաւաներորդ տարին
Յուդայի վրայ թագաւոր եղեր էր։

Ու Եհու Գեզրայել եկաւ. ու 30
երբոր Գեզաբել լսեց՝ իր աչքե-
րուն ծարոյր դրաւ և իր գլուխը
զարդարեց, ու պատուհանէն կը
նայէր։ Ու երբոր Եհու դռնէն 31
ներս կը մտնէր, անիկայ ըսաւ,
Արդեօք իր տէրը մեռցընող Զամբ-
րին յաջողութիւն կ'ըլլայ։ Ու 32
Եհու իր երեսը դէպ ի պատուհա-
նը վերցուց, ու ըսաւ, Ինծի հետ
ո՞վ կայ, ո՞վ. ու երկու իրիք ներ-
քիններ անոր նայեցան։ Ան ա- 33
տենը ըսաւ, Զանիկայ վար նե-
տեցէք. ու զանիկայ վար նետեցին,
և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն
վրայ ցամքեց. ու կոխկրտուեց զա-
նիկայ։ Ու ինքը ներս մտաւ, ու 34
կերաւ խմեց, ու ըսաւ, Հիմա սա
անիծած կնկանը հոգ տարէք, ու
զանիկայ թաղեցէք, քանզի թագա-
ւորի աղջիկ է։ Ու զանիկայ թա- 35

ղելու գացին. բայց անոր դադա-
թին ու ոտքերէն ու ձեռքերուն
թաթիերէն ի զատ ուրիշ բան մը
36 չգտան։ Ու դարձան անոր պատ-
մելու. ու անիկայ ըսաւ, Ես է
Տէրոջը խօսքը՝ որ իր ծառային Ովսե-
բացի Հղիայեին ձեռքովը խօսեցաւ՝
ըսելով, Եզեքիելին մարմինը
Եզդրայելի ագարակին մէջ չուներ
37 պիտի ուտեն. Ու Եզեքիելին դիա-
կը Եզդրայելի ագարակին մէջ՝ ար-
տի երեսի վրայ եղող աղբի պէս պի-
տի ըլլայ, այնպէս որ չըսուի թէ
Ամիկայ Եզեքիէլն է։

ԳԼ. Ժ.

1 Ու Էքսաբ Սամարիայի մէջ եօ-
թանասուն որդի ունէր. ու
Եհու նամակ մը գրեց, և Սամա-
րիա խրկեց Եզդրայելի իշխաններ-
ուն ու ծերերուն և Էքսաա-
բին որդւոցը հոգաբարձուներուն՝
2 ու ըսաւ, Երբոր աս նամակս ձե-
զի հասնի, ահա ձեր տիրոջը որ-
դիքը ձեր քովն են. ու կառքեր
ու ձիեր և պարսպաւոր քաղաք
3 ու զէնքեր ալ ունիք. Ուրեմն
ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ ա-
զէկ ու յարմար կը դատէք, ե-
նիկայ իր հօրը աթոռին վրայ նըս-
տեցուցէք, ու ձեր տիրոջը տանը
4 համար պատերազմ ըրէք։ Ու
անոնք խիստ շատ վախցան, ու ը-
սին, Ահա երկու թագաւորներն
չկրցան անոր առջևը կայնիլ, ու
5 մենք ի՞նչպէս պիտի կայնինք։ Ու
պալատին հազարապետը ու քա-
ղաքապետը ու ծերերը՝ և հոգա-
բարձուները Եհուին խրկեցին
ու ըսին, Մենք քու ծառաներդ
ենք, ու մեզի ինչ որ հրամայես՝
պիտի ընենք. բնաւ մէկը թագա-
ւոր պիտի չընենք. քու աչքերուդ
ազէկ երևցածը ըրէ։
6 Ու անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝
ըսելով, Եթէ որ դուք իմ հետս
էք ու իմ խօսքս մտիկ կ'ընէք,
ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները ա-
ռէք, ու վաղը աս ատենս ինծի
Եզդրայէլ եկէք. ու թագաւորին
որդիքը եօթանասուն հոգի էին, ու
զանոնք մեծցընող քաղաքի մեծ-
րուն քովն էին։ Ու նամակը ա- 7
նոնց հասածին պէս՝ թագաւորին
որդիները բռնեցին, ու եօթանա-
սունը հոգի մորթեցին, և անոնց
գլուխները կողովներու մէջ դրին,
ու անոր խրկեցին Եզդրայէլ։ Ու 8
լուրեր մը եկաւ, ու անոր պատմեց՝
ըսելով, Թագաւորին որդւոցը
գլուխները բերին։ Ու անիկայ ը-
սաւ, Զանոնք մինչև առտու դրա-
նը քովը դրէք երկու դէզ ընելով։
Ու առտուանց դուրս ելաւ կայնե- 9
ցաւ, և բոլոր ժողովուրդին ըսաւ,
Դուք արդար էք. ահա ես իմ տի-
րոջս դէմ դրուիս վերցուցի ու զա-
նիկայ մեռուցի, բայց ասոնք ամե-
նը ո՞վ մեռուցեց։ Գիտցէք 10
ուրեմն որ Տէրոջը խօսքէն բնաւ մէկ
բառը գետինը պիտի չիյնայ, որն որ Տէրը
Էքսաբին տանը համար խօսեցաւ.
ու Տէրը իր ծառային Հղիային ձեռ-
քովը ըսածը ըրաւ։ Ու Եհու 11
Եզդրայելի մէջ Էքսաբին տունէն
բոլոր մնացածները, ու անոր բոլոր
մեծ նախարարները և մտերիմ բա-
րեկամները, ու քուրմերը մեռ-
ցուց, այնպէս որ անոր մնացորդ մը
չթողուց։
Ինկէ ետքը ելաւ Սամարիա գնաց. 12
ու ճամբուն վրայ հովիւներու Բե-
թակադին հասնելով, Եհու Յու- 13
դայի Ազոզիա թագաւորին եղբայր-
ները գտաւ, ու անոնց ըսաւ, Դուք
ո՞վ էք. Ու անոնք ըսին, Ազո-
զիային եղբայրներն ենք, ու թագա-
ւորին որդիները ու թագուհիին որ-
դիները ողջունելու իջանք։ Ին ա- 14
տենը անիկայ ըսաւ, Առնք ո՛ղ
բռնեցէք. ու զանոնք ողջ բռնեցին,
և Բեթակադի ջրհորին քովը մեռ-
ցուցին զանոնք, որ քառասունեւեր-
կու հոգի էին. ու անոնց մէկը ողջ
չթողուց։
Ու անկէ գնաց. ու իր դիմացը 15
եկող Ռեքաբի որդին Յովնադաբը
գտաւ, ու անոր բարև տուաւ ու
ըսաւ, Ինչպէս որ իմ սիրտս քու
սրտիդ հետ ուղիղ է, արդեօք քու
սիրտդ ալ այնպէս ուղիղ է. և
Յովնադաբ ըսաւ, Այո՛։ Ուրեմն

ձեռքդ տուր : Ու անիկայ ձեռքը
տուաւ . ու զանիկայ կարքին մէջ
16 իր քովը առաւ , ու ըսաւ , Ինծի
հետ եկուր , ու Տէրոջը համար ու-
նեցած նախանձաւորութիւնս տես .
պապէս անոր կառքը հետցուցին գա-
17 նիկայ : Ու Սամարիա գնաց , ու
Սամարիայի մէջ Աքաաբէն բոլոր
մնացածները զարկաւ , մինչև որ
զանիկայ բնաջինջ ըրաւ , ան խօսքին
համեմատ որ Տէրը Եղիային խօսեր
էր :
18 Ու Եհու բոլոր ժողովուրդը ժո-
ղվեց , ու անոնց ըսաւ , Աքաաբ
Բահաղին քիչ ծառայութիւն ը-
րաւ , Եհու անոր շատ ծառայու-
19 թիւն պիտի ընէ : Ու հիմա Բա-
հաղին բոլոր մարգարէները , բոլոր
ծառաները ու բոլոր քուրմերը ին-
ծի կանչեցէք , — մարդ մը պակաս
չըլլայ . քանզի Բահաղին մեծ զոհ
պիտի ընեմ . ամէն հոն չգտնուողը
պիտի չապրի . — բայց Եհու խա-
բէութեամբ ըրաւ , որ Բահաղին
ծառայութիւն ընողները բնաջինջ
20 ընէ : Ու Եհու ըսաւ , Բահաղին
համար տօնախմբութիւն մը սահ-
մանեցէք . ու ծանուցում ըրին :
21 Ու Եհու բոլոր Իսրայէլին պատգա-
մաւորներ խրկեց , ու Բահաղին բո-
լոր ծառայութիւն ընողները եկան ,
ու չկոր մարդ չմնաց . և Բա-
հաղին տունը եկան , ու Բահա-
ղին տունը ծայրէ ի ծայր լեցուե-
22 ցաւ : Ու հանդերձապետին ըսաւ ,
Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ը-
նողներուն պատմուճաններ հանէ .
ու պատմուճանները հանեց անոնց :
23 Ու Եհու Իւերաբի որդւոյն Յով-
նադաբին հետ Բահաղին տունը
մտաւ , ու Բահաղին ծառայութիւն
ընողներուն ըսաւ , Փնտռեցէք նա-
յեցէք , չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Ե-
հովային ծառաներէն մարդ գտնուի ,
բայց միայն Բահաղին ծառայու-
24 թիւն ընողները : Ու զոհեր ու
ողջակէզներ ընելու մտան . ու Եհու
իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ
կայնեցուց , ու անոնց ըսաւ , Ո՛վ
որ ձեր ձեռքը տուած մարդիկներէս
ձերը ազատէ , իր անձը անոր անձին
տեղը պիտի ըլլայ : Ու երբոր ող- 25
ջակէզը ըրաւ լմնցուց , Եհու սուբ-
հանդակներուն ու զօրապետներուն
ըսաւ , Գացէք , ատնք մեռցու-
ցէք . մարդ մը դուրս չելլէ : Ու
զանոնք սուրէ անցուցին . և սուբ-
հանդակները ու զօրապետները զ-
նոնք նետեցին . ու ետքը Բահաղին
տանը քաղաքը մտան . Ու Բահա- 26
ղին տանը արձանները հանեցին , ու
զանոնք կրակով այրեցին : Ու Բա- 27
հաղին արձանը կործանեցին , ու
Բահաղին տունը փլցուցին , ու զա-
նիկայ արտաքնոց ըրին մինչև աս
օրս : Այսպէս Եհու Իսրայէլէն 28
բնաջինջ ըրաւ Բահաղը : Սակայն 29
Եհու՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող
Նաբատեան Երոբովամին մեղքե-
րէն՝ այսինքն Ոսկիէ որթերէն ետ չկեցաւ :
Ու Տէրը Եհուին ըսաւ , Որով- 30
հետև դուն իմ աչքերուս առջևը
ուղիղ եղածը ի գործ դնելով՝ ա-
ղեկ ըրիր , — Աքաաբին տանը
բոլոր իմ սրտիս մէջը եղածին հա-
մեմատ ըրիր , քու որդիքդ մինչև
չորրորդ ազգը Իսրայէլի աթոռին
վրայ պիտի նստին : Բայց Եհու 31
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն օրէնքին
մէջը բոլոր սրտով քալելու զգու-
շութիւն չըրաւ , — Իսրայէլին մե-
ղանչել տուող Երոբովամին մեղ-
քերէն ետ չկեցաւ :
Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը 32
կոտրել . և Ազայէլ Իսրայէլացւոց
բոլոր սահմաններուն մէջը զանոնք
զարկաւ , Յորդանանէն դէպ ի ա- 33
րևելք բոլոր Գաղաադ երկիրը ,
այսինքն Գադեանները , Հուբէ-
նեանները ու Մանասեանները՝
Արնոն ձորին վրայ եղող Երոեր
մինչև Գաղաադ ու Բասան :
Ու Եհուին մնացորդ պատմու- 34
թիւնը ու ամէն բրածը ու բո-
լոր զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի
թագաւորներուն յիշատակաց գըր-
քին մէջը գրուած է : Ու Եհու 35
իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու
զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղե-
ցին . և անոր որդին Յովաքազ
անոր տեղը թագաւոր եղաւ : Ու 36

Հեւուին Իսրայէլի վրայ Սամարիայի մէջ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի էր։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ Ռոբոամին մայրը Նոեմաղիա իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով, եկաւ բոլոր թագաւորական սերունդը բնաջինջ ըրաւ։ 2 Բայց Յովբամ թագաւորին աղջիկը՝ Ռոբոզիային քոյրը Յեսաբէէ Ռոբոզիային որդին Յովասը առաւ, ու թագաւորին սպանուած որդւոյը մէջէն գողցաւ զանիկայ ու անոր դայեակը. և Գոթողիային երեսէն անկողիններու սենեակին մէջը պահեցին զանիկայ, ու չմեռցուցաւ։ 3 Եւ անիկայ անոր հետ վեց տարի Տէրոջը տանը մէջ պահուեցաւ. ու երկրին վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ՚ընէր։

4 Եւ եօթներորդ տարին Յովիադա մարդ խրկեց, և հարիւրապետները՝ թիկնապահներուն ու սուրհանդակները կանչեց, և զանոնք իր քովը Տէրոջը տունը բերաւ, ու ուխտ ընել տուաւ, ու թագաւորին որդին ցոյց տուաւ։ 5 Եւ անոնց պատուիրելով ըսաւ, Ձեր ընելու բանը սա է. ձեր երրորդ մասը՝ որ շաբաթ օրը պիտի մտնեն, թագաւորին տանը պահապանութիւն ընեն. 6 Եւ երրորդ մասը՝ Սուրի դուռը, ու երրորդ մասն ալ սուրհանդակաց հետևի դուռը կայնին. և այսպէս տանը պահպանութիւնը ընէք որ մարդ մը չմտնէ։ 7 Եւ ձեզմէ երկու գունդը՝ այսինքն ան ամէնը որ շաբաթ օրը պիտի ելլեն, թագաւորին բոլորտիքը Տէրոջը տանը 8 պահապանութիւն ընեն։ Եւ ամէն մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝ թագաւորին չորս կողմը առնէք. ու կարգէն նեղս մտնողը սպաննուի. ու թագաւորին հետը ըլլաք՝ անոր ելած ու մտած ատեները։

9 Եւ հարիւրապետները Յովիադա քահանային բոլոր պատուիրածները ըրին. ու ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ՝ թէ շաբաթ օրը մտնողները և թէ շաբաթ օրը ելլողները, ու Յովիադա քահանային քովը եկան։ 10 Եւ քահանան՝ Տէրոջը տունը եղած Դաւիթի թագաւորին նիզակները ու վահանները հարիւրապետներուն տուաւ։ 11 Եւ սուրհանդակները ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը թագաւորին բոլորտիքը կայնեցան։ 12 Եւ թագաւորին որդին հանեց, ու անոր վրայ թագը ու վկայութիւնը դրաւ. և զանիկայ թագաւոր ըրին ու օծեցին, ու ծափ զարնելով ըսին, Կեցցէ արքայ։

13 Եւ Գոթողիա երբոր վազող ժողովուրդին ձայնը լսեց, Տէրոջը տունը ժողովուրդին եկաւ. 14 Եւ տեսաւ որ ահա թագաւորը ըստ սովորութեան սիւնին քովը կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողերը կը հնչեցնէին. ան ատեն Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց ու պոռաց, Դաւաճանութի՛ւն է, դաւաճանութի՛ւն։ 15 Եւ Յովիադա քահանան զօրքերուն վրայ եղող հարիւրապետներուն հրամայեց, ու անոնց ըսաւ. Խիկայ կարգերուն մէջէն հանեցէք, ու անոր հետևէն գացողը սրով մեռցուցէք. (քանզի քահանան ըսեր էր որ Տէրոջը տանը մէջ չմեռցուի։) 16 Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկընցուցին. ու երբոր անիկայ թագաւորական տունը մտնող ձիերուն ճամբայէն կ՚երթար, հոն մեռցուցաւ։

17 Եւ Յովիադա Տէրոջը ու թագաւորին ու ժողովուրդին մէջտեղը ուխտ ըրաւ, որ Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան, նաև թագաւորին ու ժողովուրդին մէջտեղը։ 18 Եւ երկրին բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան, և զանիկայ կործանեցին, և անոր սեղանները ու կուռքերը կտոր կտոր ըրին, և Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն առջևը սպաննեցին. ու քահանան

Տէրոջը տանը մէջ պաշտօնեաներ
19 դրաւ : Եւ հարիւրապետները ,
Թիկնապահները ու սուրհանդակ-
ները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը
առաւ , և թագաւորը Տէրոջը տու-
նէն իջեցուցին , ու սուրհանդակաց
դրանը ճամբայէն թագաւորին տու-
նը մտան . և անիկայ թագաւորնե-
20 րուն աթոռին վրայ նստաւ : Ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախա-
ցաւ , ու քաղաքը հանդարտու-
թեան մէջ էր . իսկ Աթոթողիան
թագաւորական տանը սրով
21 մեռցուցին : Յովաս եօթը տա-
րեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ :

Գ Լ . Ժ Ի Ն

1 Եհուին եօթներորդ տարին Յովաս
թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի
մէջ քառասուն տարի թագաւորու-
թիւն ըրաւ . ու անոր մօրը անունը
Սաբիա էր՝ Բերսաբէէ էր :
2 Եւ Յովաս Տէրոջը առջևը ուղղու-
թիւն ըրաւ ան բոլոր օրերուն մէջ՝
որ Յովիադա քահանան անոր կը
3 սորվեցընէր : Բայց բարձր տե-
ղերուանքը չվերցան . ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ
կը մատուցանէին ու խունկ կը
ծխէին :
4 Եւ Յովաս քահանաներուն ը-
սաւ , Տէրոջը տունը բերուած սուրբ
բաներուն բոլոր ստակը , հա-
րուած մարդոց ստակը , գիներ կըտ-
րուած անձինքներուն ստակը , և ան
բոլոր ստակը՝ որ մարդ մը Տէրոջը
5 տունը բերելու կամք կ'ընէ , Քա-
հանաները՝ ամէն մարդ իրենց ճանչ-
ուորներէն առնեն , ու տանը փլած
տեղուանքը իրենք նորոգեն , ուր որ
փլած տեղ մը գտնուի :
6 Բայց Յովաս թագաւորին քսան-
ուիրքերորդ տարին քահանաները
տանը փլած տեղուանքը չնորոգե-
7 ցին : Եւ Յովաս թագաւորը Յոյն
գանչեց Յովիադա քահանան ու
ի՞ւր քահանաները , և անոնց ըսաւ ,
Տանը փլած տեղուանքը ինչո՞ւ չէք
նորոգեր . ու հիմա ձեր ճանչուորնե-
րէն մի՛մէն ալ ստակ մի՛ առնէք ,
հապա զանիկայ տանը փլած տեղե-
րուն համար տուէք : Եւ քահա- 8
նաները հաւանութիւն տուին , որ
իրենք ստակ չառնեն ժողովուրդէն ,
ո՛չ ալ տանը փլած տեղուանքը նո-
րոգեն : Եւ Յովիադա քահանան 9
մէկ մնտուկ մը առաւ , ու անոր վե-
րան ծակ մը ծակեց , ու զանիկայ
սեղանին քովը՝ Տէրոջը տունը մտնո-
ղներուն աջ կողմը դրաւ . և դու-
ռը սպասող քահանաները Տէրոջը
տունը բերուած բոլոր ստակը հոն
կը դնէին : Եւ երբոր կը տես- 10
նէին որ մնտուկին մէջ ստակը շատ-
ցեր է , թագաւորին դպրապիրը ու
մեծ քահանան կ'ելլէին , ու Տէրոջը
տունը գտնուած ստակը համրելով
կը ծրարէին . Եւ պատրաստուած 11
ստակը Տէրոջը տանը գործին վրայ
դրուած բանուորներուն ձեռքը կու
տային , որ անոնք Տէրոջը տանը մէջ
գործող հիւսերուն ու շինողնե-
րուն Եւ որմնադիրներուն ու քա- 12
րահատներուն վճարեն . Նաև Տէ-
րոջը տանը փլած տեղուանքը նո-
րոգելու համար փայտեր ու տա-
ղուած քարեր ծախու առնեն , և
տանը նորոգութեանը համար բոլոր
պէտք եղած բաներուն ծախք ընեն :
Բայց Տէրոջը տունը բերուած ստա- 13
կէն՝ Տէրոջը տանը համար արծաթէ
գաւաթներ , բազմակաները , կոնքեր ,
փողեր ու ոսկիէ ամաններ կամ
արծաթէ ամաններ ամենևին չշի-
նուեցան . Հանզի բանուորներուն կու- 14
տային զանիկայ , որ անով Տէրոջը
տունը նորոգեն : Եւ որոնց ձեռքը 15
որ կը յանձնէին ան ստակը՝ բանւ-
որներուն տալու համար , անոնցմէ
հաշիւ չէին առներ . քանզի անոնք
հաւատարմութեամբ կ'աշխատէին :
Յանցանքի ստակը ու մեղքի ստա- 16
կը Տէրոջը տունը չէր մտներ , ա-
նիկայ քահանաներուն կ'ըլլար :
Յն ատեն Ասորւոց Ազայէլ թա- 17
գաւորը ելաւ՝ Գէթի դէմ պատե-
բազմ բրաւ , ու զանիկայ առաւ .
ետքը Ազայէլ իր երեսը դարձուց ,
որ Երուսաղէմի վրայ երթայ : Եւ 18
Յուդայի թագաւորը Յովաս՝ իր
հայրերուն Յուդայի թագաւորնե-
րուն՝ Յովսափատին ու Յովրա-

մին և Աքոզիային նուիրած բոլոր սուրբ բաները, ու իր նուիրածը, և Տէրոջը տանը ու թագաւորական տանը գանձերուն մէջը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Յասուց Ղազայէլ թագաւորին խրկեց. այսպէս անիկայ Երուսաղէմի վրայէն ետ քաշուեցաւ:

19 Ու Յովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն ժամանակագրութեան գրքին մէջը գրուած է:

20 Ու անոր ծառաները ոտք ելան, ու անոր դէմ դաւադրութիւն ըրին. ու Յովասը զարկին Բեթմեղոյի տանը մէջ, որ Սիլլայի ճամբուն վրայ է:

21 Ու անոր ծառաները՝ Յոզաքար Սամաթի որդին Յովզաբադ ու Յովսամերի որդին Յովզաբադ՝ զանիկայ զարկին, ու մեռաւ. և զանիկայ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. ու անոր տեղը անոր որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ:

ԳԼ. ԺԴ

1 Յուդայի թագաւորին՝ Աքոզիայի որդուոյն Յովասին քսանուհինգերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Յեհուի որդին Յովաքազ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, ու տասնուհօթը
2 տարի թագաւորեց: Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Երոբաղամայ Նաբատեան Երոբովամին մեղքերուն հետևող եղաւ, անոնցմէ ետ չկեցաւ:
3 Ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք՝ շարունակ Յասուց Ղազայէլ թագաւորին ձեռքը ու Ղազայէլի որդուոյն Բենհադադին ձեռքը մատնեց:
4 Ու Յովաքազ Տէրոջը աղօթք ըրաւ, ու Տէրը անոր մտիկ ըրաւ. քանզի տեսաւ Իսրայէլի նեղութիւնը, որով Յասուց թագաւորը զանոնք նեղեց:
5 Ու Տէրը Իսրայէլին մէկ փրկիչ մը տուաւ, ու Յասուց ձեռքին տակէն ելան. և Իսրայէլի որդիքը երկկուան ու մէկալ օրուան պէս իրենց վրաններուն մէջը կը
6 նստէին: Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուող Երոբովամին տանը մեղքերէն ետ չկեցան, հապա անոնց մէջը քալեցին. ու Սամարիայի կուռքն ալ Սամարիայի մէջ կը կենար:
7 Յովաքազին ուրիշ զօրք չթողուց, բայց միայն յիսուն ձիաւոր, տասը կառք ու տասը հազար հետևակ զօրք. վասն զի Յասուց թագաւորը զանոնք բնաջինջ ըրեր էր, ու զանոնք կոխուած հողի պէս ըրեր էր:
8 Ու Յովաքազին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ու զօրութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն ժամանակագրութեան գրքին մէջը գրուած է:
9 Ու Յովաքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Յովասը թագաւոր եղաւ:
10 Յուդայի Յովաս թագաւորին երեսունեւօթներորդ տարին Իսրայէլի վրայ Յովաքազի որդին Յովաս թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, և տասնուվեց տարի թագաւորեց:
11 Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, և Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ, հապա անոնց մէջը քալեց:
12 Ու Յովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը, և Յուդայի Ամասիա թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը իր զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն ժամանակագրութեան գրքին մէջը գրուած է:
13 Ու Յովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր աթոռը Երոբովամ նստաւ. ու Յովաս Իսրայէլի թագաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ:
14 Ու Եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութիւնովը հիւանդացաւ, և Իսրայէլի թագաւորը Յովաս անոր իջաւ, ու անոր երեսին վրայ լացաւ ու ըսաւ, Հայր իմ, հայր իմ, Իսրայէլին կառքը ու անոր ձիաւորները:
15 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ, Աղեղ մը ու նետեր առ: Ու անիկայ աղեղ մը ու նետեր առաւ:
16 Ու Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ,

Ձեռքդ աղեղին վրայ հնծցուր ; և անիկայ ձեռքը հնծցուց . ու Յղիսէ իր ձեռքերը թագաւորին ձեռքե-
17 րուն վրայ դրաւ , ու ըսաւ , Բռևելեան կողմի պատուհանը բաց , ան ալ բացաւ . ու Յղիսէ ըսաւ , Նետէ . ան ալ նետեց : Ըն ատենը Յղիսէ ըսաւ , Տէրոջը փրկութեան նետը , ու Ասորւոց դէմ փրկութեան նետը . քանզի Ասորիները Փիկի մէջ պիտի զարնես մինչև որ
18 հատցընես : Նաև ըսաւ , Նետերը առ . ու անիկայ առաւ . և Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Գետինը զարկ . ու անիկայ իրիք անգամ ֆ՛ֆոխինը զարկաւ ու կեցաւ :
19 Իւ Աստուծոյ մարդը անոր բարկանալով ըսաւ , Հե՛ որ հինգ կամ վեց անգամ զարնէիր , ան ատենը Ասորիները պիտի զարնէիր , ու պիտի հատցընէիր . բայց հիմա Ասորիները դո՛ւն իրիք անգամ պիտի զարնես :
20 Իւ Յղիսէ մեռաւ , և զանիկայ թաղեցին : Իւ հետևեալ տարին Մովաբացւոց գունդերը երկրին վը-
21 րայ եկան : Իւ երբոր մարդ մը կը թաղէին , ահա գունդ մը տեսան , ու մարդը Յղիսէին գերեզմանը նետեցին . և ան մարդը Յղիսէին ոսկորներուն դպածին պէս կենդանացաւ ու իր ոտքերուն վրայ կայնեցաւ :
22 Իւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը Յովաքազին բոլոր օրերուն մէջ Իս-
23 րայէլը նեղեց : Բայց Տէրը Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին հետ իր ըսած ուխտին համար՝ անոնց ողորմեցաւ ու գթութիւն ըրաւ , և անոնց նայեցաւ . զանոնք կորսընցընել չուզեց , ու զանոնք դեռ իր երեսէն չձգեց :
24 Իւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը մեռաւ , ու անոր տեղը անոր որդին
25 Ռննադադ թագաւոր եղաւ : Իւ Յովաքազի որդին Յովաս Ազայելի որդւոյն Ռննադադին ձեռքէն նո առաւ ան քաղաքները , որ Բեղյեր անոր հօրը Յովաքազին ձեռքէն պատերազմով առեր էր . Յովաս զանիկայ իրիք անգամ զարկաւ , ու Իսրայէլին քաղաքները հա առաւ :

Գ Լ . Ժ Գ

Իսրայէլի թագաւորին Յովաքազին Յովասին երկրորդ տարին Յուդայի թագաւորին Յովասի որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ : Ընիկայ քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուհինը տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Յովադան էր , ա՛ Երուսաղեմացի էր : Ու Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ , բայց ո՛չ իր հօրը Դաւիթին պէս . իր հօրը Յովասին բոլոր ըրածներուն համեմատ ըրաւ : Սակայն բարձր տեղերուանքը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին : Ու երբոր թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները մեռցուց , որոնք իր հայրը թագաւորը սպաններ էին : Բայց սպաննողներուն որդիքը չմեռցուց , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած է , որ Տէրը պատուիրեց ըսելով , Տղոց յանցանքին համար հայրերը չմեռցուին , ու հայրերուն յանցանքին համար տղաքը չմեռցուին , հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի : Ընիկայ Աղի ձորին մէջը տասը հազար Եդոմացիներ զարկաւ , ու Սէլէմը պատերազմով առաւ , և անոր անունը Յեկթէովէլ կոչեց մինչև աս օրս :

Ըն ատենը Ամասիա Իսրայէլի թագաւորին՝ Յեհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովասին դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով , Եկի՛ր , երես երեսի տեսնուինք : Իւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը Յուդայի Ամասիա թագաւորին խրկեց ու ըսաւ , Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղևնափայտին պատգամ խրկեց՝ ըսելով , Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր . բայց Լիբանանի մէջ եղող գազանը անցաւ , ու փուշը կոխկրտ-

10 տեց ։ Իրաւ Աղովմացիները զարկէր , ու քու սիրտդ քեզ հըպարտացուց . քու փառքովդ գո՛հ եղիր , ու տա՛ւնդ նստէ . քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուխ , որ իյնաս դուն ու քեզի հետ
11 Յուդան ալ ։ Բայց Ամասիա մը տիկ չըրաւ ։ Ուստի Իսրայէլի Յովաս թագաւորը ելաւ , և ինքը ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը Յուդայի Ներթսամիսին մէջ երես
12 երեսի տեսնուեցան ։ Ու Յուդա Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցաւ , ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ ։
13 Ու Իսրայէլի Յովաս թագաւորը՝ Աքոզիայի որդւոյն Յովասին որդին Ամասիան Յուդայի թագաւորը Ներթսամիսի մէջ բռնեց , ու Երուսաղէմ եկաւ , ու Եփրեմի դռնէն մինչեւ Ընկեան դուռը Երուսաղէմի պարսպին չորս հարիւր կանգունը
14 փլըցուց . Ու բոլոր ոսկին ու արծաթը՝ ու Տէրոջը տանը մէջ ու թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գըտնուած բոլոր առանները առաւ , և պատանդներ ալ , ու Samarիա դարձաւ ։
15 Ու Յովասին գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը ու անոր զօրութիւնը և Յուդայի Ամասիա թագաւորին հետ ըրած պատերազմը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։
16 Ու Յովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ , և Իսրայէլի թագաւորներուն հետ Samarիայի մէջ թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Ներոբովամ թագաւոր եղաւ ։
17 Ու Յուդայի թագաւորը՝ Յովասի որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի թագաւորին Յովաքազի որդւոյն Յովասին մեռնելէն ետքը տասնուհինգ տարիապրեցաւ ։ Ու Ամասիային մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։
19 Անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին . և անիկայ Lաքիս փախաւ . բայց անոր ետեւէն Lաքիս մարդ խրկեցին , ու զանիկայ հոն մեռուցին ։ Ու զանիկայ
20 ձիերով վերցուցին , ու Երուսաղէմ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ ։ Ու բո- 21
լոր Յուդայի ժողովուրդը Azարիան առին , որ տասնուվեց տարեկան էր , ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր դրին ։ Ամիկայ 22
Elաթը շինեց , ու թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը զանիկայ Յուդային ետ դարձուց ։

Յուդայի թագաւորին՝ Յովասի 23
որդւոյն Ամասիային տասնուհինգերորդ տարին Իսրայէլի Յովաս թագաւորին որդին Ներոբովամ Samarիայի մէջ թագաւոր եղաւ , քառասունմէկ տարի Թափսուրէց ։
Ու Տէրոջը առջեւը չարութիւն ը- 24
րաւ , Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ներոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չդարձաւ ։ Ամիկայ 25
Իսրայէլին սահմանը Ամաթի մուտքէն մինչեւ դաշտի ծովը ետ դարձուց՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն խօսքին համեմատ , որ իր ծառային Գեթքոփերացի Ամաթեան Յովնան մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր ։
Վասնզի Տէրը տեսաւ Իսրայէլին 26
խիստ սաստիկ տառապանքը , որ ո՛չ գոցուած ու ո՛չ ձգուած կար , ու Իսրայէլ օգնական ալ չունէր ։
Ու Տէրը չըսաւ որ Իսրայէլին ա- 27
նունը երկինքին տակէն բնաջինջ ընէ . ուստի Յովասեան Ներոբովամին ձեռքովը զանոնք ազատեց ։

Ու Ներոբովամին մնացորդ պատ- 28
մութիւնը , և անոր բոլոր ըրածը , ու պատերազմական քաջութիւնը , և Դամասկոսը ու Ամաթը Յուդային ետ դարձնելը Իսրայէլի մէջ , ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
Ու Ներոբովամ իր հայրերուն՝ Ի- 29
սրայէլի թագաւորներուն հետ քնացաւ . և անոր տեղը անոր որդին Զաքարիա թագաւոր եղաւ ։

Գ. ԺԵ

Իսրայէլի Ներոբովամ թագաւորին 1
քսանուեցերորդ տարին Յուդայի Ամասիա թագաւորին որդին Azարիա թագաւոր եղաւ ։ Ամի- 2

կայ տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ չորսնուկէս տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Հեքէլիա էր, — Երուսաղէմացի էր: Ու անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ՝ իր հօրը Ամասիային բոլորը ըրածին պէս: Բայց բարձր տեղուանքը չվերցան. ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին: Ու Տէրը թագաւորը զարկաւ, ու մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր, և զատ տան մը մէջ կը բնակէր. ու պալատին վրայ Էլհոդ թագաւորին որդին Յովաթամ էր, ու անիկայ կը դատէր երկրին ժողովուրդը:

Ու Ազարիային մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլորը ըրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն չիշատակաց գրքին մէջը գրուած է:

Ու Ազարիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Յովաթամ թագաւոր եղաւ:

Յուդայի Ազարիա թագաւորին երսունուվեցերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Յերոբովամին որդին Զաքարիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, — վեց ամիս Խափորէց: Ու անիկայ իր հայրերուն ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ: Ու Յաբէսի որդին Սեղղում անոր դէմ դաւեր վերցուց, և զանիկայ ժողովուրդին առջևը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ:

Ու Զաքարիային մնացորդ պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն չիշատակաց գրքին մէջը գրուած է: Այսիկայ Տէրոջը խօսքն է՝ որ Եհուին խօսեր էր ըսելով, Իսրայէլի աթոռին վրայ քու որդիքդ մինչև չորրորդ ազգը պիտի նստին. ու այնպէս եղաւ:

Յաբէսի որդին Սեղղում Յուդայի Ոզիա թագաւորին երսունուինններորդ տարին թագաւոր եղաւ, ու Սամարիայի մէջ մէկ ամիս թագաւորութիւն ըրաւ: Ու Գադդիի որդին Մանայեմ Թափրսայէն եկաւ ու Սամարիա եկաւ. և Սամարիայի մէջ Յաբէսի որդին Սեղղումը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ:

Ու Սեղղումին մնացորդ պատմութիւնը ու ըրած դաւաճանութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն չիշատակաց գրքին մէջը գրուած է: Ան ատենը Մանայեմ Թափսան ու բոլորը անոր մէջը եղողները, ու անոր սահմանը զարկաւ մինչև Թէրսա, և չբանալնուն համար զարկաւ — հոն եղող բոլոր յղի կիներուն ձեղքեց:

Յուդայի Ազարիա թագաւորին երսունուիններորդ տարին Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանայեմ թագաւոր եղաւ, — Սամարիայի մէջ տասը տարի Խափորէց: Ու անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — իր բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ:

Ու Ասորեստանի փուղ թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանայեմ հազար տաղանդ արծաթ տուաւ փուղին, որ անիկայ իրեն օդնական ըլլայ, թագաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ հաստատելու համար: Ու Մանայեմ աս արծաթը Ասորեստանի թագաւորին տալու համար՝ Իսրայէլին բոլոր հարուստներուն վրայ հարկ դրաւ, — ամէն մէկէն չիսունական սիկղ արծաթ —. և Ասորեստանի թագաւորը ետ դարձաւ ու ան երկրին մէջ չկեցաւ:

Ու Մանայեմին մնացորդ պատմութիւնը և անոր ամէն ըրածը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն չիշատակաց գրքին մէջը գրուած է: Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Փակէխիա թագաւոր եղաւ:

Յուդայի Ազարիա թագաւորին

յիսունևերրորդ տարին Իսրայէլի վրայ
Անայեմի որդին փակէհա թա-
գաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ո՝
24 երկու տարի տիրեց : Ու Տէ-
րոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , ո՝
Իսրայէլին մեղանչել տուող Նե-
բաթեան Երոբովամին մեղքերէն
25 ետ չկեցաւ : Ու անոր զօրապետը
Փովմելեայի որդին փակէհ անոր
դէմ դաւաճանեց վերջուց , ու իր հետը
Երդովբը ու Երիէն , ու Գաղաա-
դացիներէն յիսուն մարդ ա՝ա՝ ,
և Սամարիայի մէջ թագաւորին
տանը ներսի կողմը գտնիկայ զարկաւ
մեռցուց , ու անոր տեղը ինքը թա-
գաւոր եղաւ :
26 Ու փակէհայէն մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն ի-
շատակաց դրքին մէջը գրուած է :
27 Յուդայի Ազարիա թագաւորին
յիսունևերկուերորդ տարին Իսրա-
յէլի վրայ Փովմելեայի որդին փա-
կէհ թագաւոր եղաւ Սամարիայի
մէջ , ո՝ քսան տարի տիրեց :
28 Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն
ըրաւ , ո՝ Իսրայէլին մեղանչել
տուող Նաբատեան Երոբովամին
29 մեղքերէն ետ չկեցաւ : Իսրայէլի
փակէհ թագաւորին օրերը Աս-
րեստանի Թագղաթ փաղասար թա-
գաւորը եկաւ , ու Իյոնը և Ա-
բէլբեթմաաքան ու Ջանովէն և
Կադէսը ու Հասորը և Գա-
ղաադը ու Գալիլեան և Նեփ-
թաղիմի բոլոր երկիրը առաւ , ու
անոնց Քեղկնէրը Ասորեստան գերի
30 տարաւ : Ու Էլեայի որդին Ովսէէ
Փովմելեայի որդւոյն փակէհին դէմ
դաւաճանութիւն ըրաւ , և զանի-
կայ զարկաւ մեռցուց , ու անոր տե-
ղը ինքը թագաւոր եղաւ Ոզիայի
որդւոյն Յովաթամին քսաներորդ
տարին :
31 Ու փակէհին մնացորդ պատմու-
թիւնը և անոր բոլոր ըրածը ա-
հա Իսրայէլի թագաւորներուն ի-
շատակաց դրքին մէջը գրուած է :
32 Իսրայէլի թագաւորին՝ Փովմե-
լեայի որդւոյն փակէհին երկրորդ
տարին Յուդայի թագաւորը Ո-
զիայի որդին Յովաթամ թագա-
ւոր եղաւ :
33 Քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր ե-
ղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տա-
սնուվեց տարի թագաւորութիւն ը-
րաւ . և անոր մօրը անունը Ե-
րուսա էր , ո՝ Սադովկին աղջիկն
34 էր : Ու անիկայ Տէրոջը առջևը
ուղղութիւն ըրաւ , իր հօրը Ոզիա-
յին բոլոր ըրածին պէս ըրաւ :
35 Բայց բարձր տեղերը չվերցան .
ժողովուրդը տակաւին բարձր տե-
ղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին
ու խունկ կը ծխէին : Անիկայ Տէ-
րոջը տանը ամենէն բարձր դուռը
շինեց :
36 Ու Յովաթամին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը
ահա Յուդայի թագաւորներուն ի-
շատակաց դրքին մէջը գրուած է :
37 Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին
թագաւորը ու Փովմելեայի որդին
փակէհն Յուդայի վրայ խրկելու
սկսաւ :
38 Ու Յովաթամ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ , ու իր հայ-
րերուն հետ իր հօրը Դաւիթին
քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . ու
անոր տեղը անոր որդին Ահազ
թագաւոր եղաւ :

Գ. ԺԶ.

1 Փովմելեայի որդւոյն փակէհին տաս-
նուեօթներորդ տարին Յուդա-
յի թագաւորին Յովաթամին որդին
2 Ահազ թագաւոր եղաւ : Ահազ
քսան տարեկան էր երբոր թագա-
ւոր եղաւ . ու Երուսաղէմի մէջ
տասնուվեց տարի թագաւորութիւն
ըրաւ . և իր հօրը Դաւիթին պէս՝
իր Տէր Աստուծոյն առջևը ուղղու-
3 թիւն չըրաւ , Ասպա Իսրայէլի
թագաւորներուն ճամբուն մէջ քա-
լեց . ու իր որդին ալ կրակէ ան-
ցուց ան ազգերուն գարշելի սովո-
րութիւններուն համեմատ , որոնք
Տէրը Իսրայէլի որդւոյոց առջևէն
վռնտեց :
4 Ու բարձր տեղերը-
քը ու բլուրներու վրայ և ամէն
կանանչ ծառերու տակ զոհ կը մա-
տուցանէր ու խունկ կը ծխէր :
5 Ան ատենը Ասորւոց Ռասին թա-

գաւորը ու Իարայէլի Թագաւորը՝ Յովմելայի որդին փակէք Իրուսաղէմի վրայ պատերազմելու ելան , ու Ըքազը պաշարեցին , բայց պատերազմը շարունակելու կարող չէ-
6 ղան : Ըն առեն Յորամ Իասին Թագաւորը Իլաթը Յորիներուն դարձուց , և Հուդայականները Իլաթէն վռնտեց , ու Յորիք Իլաթ եկան ու հոն բնակեցան մինչև աս
7 օրս : Իւ Ըքազ Յորեստանի Թագաւորին դեսպաններ խրկեց ու ըսաւ , Իս քու ծառադ ու որդիդ եմ . ելիր ու գիս ազատէ Յորամ Թագաւորին ձեռքէն , ու Իարայէլի Թագաւորին ձեռքէն , որոնք իմ վրաս ե-
8 լեր են : Իւ Ըքազ Տէրոջը տանը մէջ ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ , և Յորեստանի Թա-
9 գաւորին ընծայ խրկեց : Ու Յորեստանի Թագաւորը անոր մտիկ ըրաւ , և Յորեստանի Թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց ու գանիկայ առաւ , և անոր բնակիչները Կիր գերի տարաւ , ու Իասինը մեռցուց :

10 Իւ Ըքազ Թագաւորը Յորեստանի Թագաղաթ փաղասար Թագաւորը դիմաւորելու համար Դամասկոս գնաց , ու Դամասկոսի մէջ եղած սեղանը տեսաւ . և Ըքազ Թագաւորը ան սեղանին օրինակը ու ձևը անոր բոլոր շինուածքին
11 համեմատ Ուրիա քահանային խրկեց : Իւ Ուրիա քահանան Ըքազ Թագաւորին Դամասկոսէն խրկած օրինակին նման սեղան մը շինեց . մինչև Ըքազ Թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահա-
12 նան այնպէս ըրաւ : Ու երբոր Թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ , Թագաւորը սեղանը տեսաւ , և Թագաւորը սեղանին մօտեցաւ , ու
13 անոր վրան ողջակէզ մատուց . Իւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան այրեց ու նուէրը Թափեց , և իր խաղաղութեան զոհին արիւնը ան սեղա-
14 նին վրայ սրսկեց : Ու Տէրոջը առջևը եղող պղնձէ սեղանը տանը առջևէն այսինքն նոր սեղանին ու Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց , ու զանիկայ նոր սեղանին քովը դրաւ դէպ՝ի հիւսիս : Իւ Ըքազ Թա- 15
գաւորը Ուրիա քահանային հրամայեց ըսելով , Մեծ սեղանին վրայ՝ առտուան ողջակէզը ու իրիկուան հացի ընծան , և Թագաւորին ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , ու երկրին բոլոր ժողովուրդին ողջակէզը և անոնց հացի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես . ու ողջակէզներուն բոլոր արիւնը , և զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես , ու պղնձէ սեղանը իմ ըլ-
լայ Տէրոջ հարցընելու համար : Իւ 16
Ուրիա քահանան Ըքազ Թագաւորին բոլոր հրամայածին պէս ըրաւ : Ու Ըքազ Թագաւորը մեքե- 17
նովթներուն սպառուածները կըտրեց , ու աւազաններուն անոնց վրայէն վերցուց , ծովն ալ իր տակը եղող պղնձէ եզներուն վրայէն իջեցուց , ու զանիկայ քարայատակի մը վրայ դրաւ : Իւ Տէրոջ տանը մէջ շի- 18
նուած շաբաթին ծածկոցը ու Թագաւորին դուրսի ճամբան Յորեստանի Թագաւորին պատճառած ը Տէրոջը տունը դարձուց :

Իւ Ըքազին գործքերուն մնացորդ 19
պատմութիւնը ահա Հուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է : Իւ Ըքազ իր 20
հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ , և անոր տեղը անոր որդին Եզեկիա Թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . ԺԸ :

Հուդայի Ըքազ Թագաւորին եր- 1
կուտասանեւրորդ տարին Իարայէլի վրայ Էլայի որդին Ովսէէ Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ու ինը տարի Թագաւորեց : Իւ 2
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , բայց ոչ իրմէ առաջ եղող Իարայէլի Թագաւորներուն պէս : Յոր 3
դէմ ելաւ Յորեստանի Սաղմանասար Թագաւորը , և Ովսէէ անոր ծառայ եղաւ ու անոր հարկ կու-

4 տար : Եւ Յորեստանի թագաւորը Ավսէէին վրայ նենգութիւն գտաւ , որովհետև անիկայ Եգիպտոսի Սովա թագաւորին դեսպաններ խրկեր էր , ու Յորեստանի թագաւորին ամէն տարուան պէս հարկ վճարած չէր . անոր համար Յորեստանի թագաւորը զանիկայ բռնեց ու բանտի մէջ կապեց :
5 Եւ Յորեստանի թագաւորը բոլոր երկրին վրայ ելաւ . Սամարիայի վրայ ալ ելաւ , ու զանիկայ իրեք տարի պաշարեց :
6 Ավսէէին իններորդ տարին Յորեստանի թագաւորը Սամարիան առաւ , ու Իսրայէլը Յորեստան փոխադրեց , և զանոնք Գովզան գետին քովը Վաղայի ու Վաբովրի մէջ , ու Մարաց քաղաքներուն մէջ բնակեցուց :
7 Վասնզի Իսրայէլի որդիքը զերնէք Եգիպտոսի երկրէն՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին ձեռքին տակէն հանող իրենց Տէր Յստուծոյն դէմ մեղք գործեցին , և
8 ուրիշ աստուածներէն վախցան . Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն կանոններուն համեմատ , և Իսրայէլի թագաւորներուն ըրած խանձներուն համեմատ
9 քալեցին : Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց Տէր Յստուծոյն առջեւը ուղիղ չեղած բաները գաղտուկ ըրին , և իրենց ամէն քաղաքներուն մէջը՝ պահապանաց աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը իրենց բարձր
10 տեղեր շինեցին : Ու անոնք ամէն բարձր բլուրներու վրայ , և ամէն կանանչ ծառերու տակ իրենց արձաններ ու Յստարովթի կուռքեր
11 կանգնեցին . Եւ հոն ամէն բարձր տեղերու վրայ խունկ ծխեցին՝ Տէրոջը անոնց առջեւէն վռնտած ազգերուն պէս , ու չար գործքեր ըրին
12 ու Տէրը բարկացուցին . Եւ կուռքերու ծառայութիւն ըրին , որոնց համար Տէրը անոնց ըսեր էր Թէ Ըտ բանը մի՛ ընէք :
13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր տեսանողներուն ձեռքովը Իսրայէլին ու Յուդային վկայութիւն ընելով՝ ըսեր էր , Ձեր չար ճամբաներէն դարձէք , և իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահեցէք , ան ամէն օրէնքին համեմատ՝ որն որ ձեր հայրերուն պատուիրեցի , ու իմ ծառաներուս մարգարէներուն ձեռքովը ձեզի խրկեցի :
14 Բայց անոնք մտիկ չըրին , հապա իրենց պարանոցը իրենց Տէր Յստուծոյն չհաւատացող իրենց հայրերուն պարանոցին պէս խստացուցին .
15 Եւ անոր կանոնները , ու իրենց հայրերուն հետ անոր ըրած ուխտը , և անոր տուած վկայութիւնները մէկդի ձգեցին , ու սնապաշտութեան ետևէ գացին ու սնապաշտ եղան , և իրենց չորս կողմը գտնուած ազգերուն հետևող եղան , որոնց համար Տէրը իրենց պատուիրեր էր որ անոնց պէս չընեն :
16 Բայց իրենց Տէր Յստուծոյն բոլոր պատուիրանքները թողուցին , և իրենց երկու հատ ձուլածոյ որթ շինեցին , ու Յստարովթի կուռք շինեցին , ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրին , և Բահաղին ծառայեցին .
17 Ու իրենց տղաքներն ու աղջիկները կրակէ անցուցին , և կախարդութիւն ու հմայութիւն ըրին , և զիրենք ծախեցին Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու համար զանիկայ բարկացընելու :
18 Ուստի Տէրը Իսրայէլին խիստ բարկացաւ , ու զանոնք իր երեսէն ձգեց . անոնց որ ուրիշ բան չմնաց , բայց միայն Յուդայի ցեղը :
19 Յուդա ալ իր Տէր Յստուծոյն պատուիրանքները չպահեց , հապա Իսրայէլին ըրած կանոններովը քալեց :
20 Եւ Տէրը Իսրայէլին բոլոր սերունդը մերժեց , ու զանոնք չարչարեց , և զանոնք յափշտակողներուն ձեռքը մատնեց , մինչև որ զանոնք բոլորովին իր երեսէն ձգեց .
21 Վասնզի Իսրայէլը Դաւիթի տունէն պատռեց . անոնք ալ Նաբատեան Յերոբովամը թագաւոր դրին . ու Յերոբովամ Իսրայէլը Տէրոջը հետևելէն արգիլեց , ու անոնց մեծ մեղք գործել տուաւ :
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը Յերոբովամին բոլոր ըրած մեղքերուն մէջը քալեցին ,

23 անոնցմէ ետ չկեցան , Մինչև որ Տէրը Իսրայէլը իր առջևէն վռնդուց • ինչպէս որ իր բոլոր ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր : Այսպէս Իսրայէլ իր երկրէն Ասորեստան փոխադրուեցաւ մինչև ասօր :

24 Ու Ասորեստանի թագաւորը Բաբիլոնէն , Կութայէն , Աւայէն , Եմաթէն ու Սեփարուիմէն մարդ-կանչներ բերաւ , ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ Իսրայէլի որդւոց տեղը բնակեցուց . և անոնք Սամարիան ժառանգեցին , ու անոր քաղաքներուն մէջը բնակեցան : 25 Ու երբոր անոնք սկսան հոն բնակիլ , Տէրոջմէ չէին վախնար . ու Տէրը անոնց մէջը առիւծներ խրկեց , որ 26 զանոնք կը մեռցընէին : Ու Ասորեստանի թագաւորին խօսեցան ու ըսին , Ան ազգերը որ դուն փոխադրեցիր՝ ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջը բնակեցուցիր , ան երկրին Աստուծոյն կրօնքը չեն գիտեր . ու անիկայ անոնց մէջը առիւծներ խրկեր է , և ահա զանոնք կը մեռցընեն՝ ան երկրին Աստուծոյն կրօնքը 27 չգիտնալնուն համար : Ան առենը Ասորեստանի թագաւորը հրաման բրաւ՝ ըսելով , Ձեր անկէ գերի առած քահանաներուն մէկը հոն տարէք , ու երթան հոն բնակին , ու անիկայ ան երկրին Աստուծոյն կրօնքը թող անոնց սորվեցընէ : 28 Ու Սամարիայէն գերի առնուած քահանաներուն մէկը գնաց Բեթէլի մէջ բնակեցաւ , ու անոնց կը սորվեցընէր թէ ինչպէս Տէրոջմէ վախնալու էին : 29 Ու ամէն մէկ ազգ իր աստուածները կը շինէր , ու Սամարացւոց շինած բարձր տեղերուն տուները կը դնէր ամէն մէկ ազգ 30 իր բնակած քաղաքին մէջ : Ու Բաբիլացիք Սաբքովթ բանովթը շինեցին , ու Կութացիք Ներգաղը շինեցին , ու Եմաթացիք Ասիմա- 31 թը շինեցին , Ու Աւացիք Նիբազը ու Թարթակը շինեցին , ու Սեփարուիմացիք իրենց տղաքը Սեփարուիմացւոց աստուածներուն՝ Ադրամմելեքին ու Անամմելեքին հա- մար կրակով կ'այրէին : 32 Ասոնք Տէրոջմէ կը վախնային , ու իրենց պինտ ցած մարդիկներէն բարձր տեղերուն քուրմեր կ'ընէին , որոնք անոնց համար բարձր տեղերուն տուները ղեկ կ'ընէին : 33 Անոնք Տէրոջմէ կը վախնային , ու նաև իրենց աստուածներուն ծառայութիւն կ'ընէին ան ազգերուն սովորութիւններովը՝ որոնց մէջէն փոխադրուած էին :

34 Անոնք մինչև ասօր առջի սովորութիւններուն պէս կ'ընեն . ո՛չ Տէրոջմէ կը վախնան , և ո՛չ իրենց կանոնները ու դատաստանները կը կատարեն , ո՛չ ալ ան օրէնքը ու պատուիրանքը , որ Տէրը Յակոբին որդւոցը տուաւ , որուն անունը Իսրայէլ դրեր էր : 35 Ու Տէրը անոնց հետ ուխտ ըրեր էր , ու անոնց պատուիրեր էր ըսելով , Ուրիշ աստուածներէն չվախնաք , ու անոնց երկրպագութիւն չընէք , և անոնց ծառայութիւն չընէք , ու անոնց զոհ չմատուցանէք • 36 հապա ձեզ Եգիպտոսի երկրէն մեծ զօրութիւնով ու բարձր բազուկով հանող Տէրոջմէն վախնաք , և անոր երկրպագութիւն ընէք , ու անոր զոհ մատուցանէք • 37 Ու ձեզի համար գրած կանոնները , դատաստանները , օրէնքը ու պատուիրանքը միշտ զգուշութեամբ ի գործ դնէք , և ուրիշ աստուածներէն չվախնաք • 38 Ու ձեզի հետ ըրած ուխտս չմոռնաք , և ուրիշ աստուածներէն չվախնաք • 39 հապա ձեր Տէր Աստուածէն վախնաք , ու անիկայ ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ պիտի ազատէ : 40 Բայց անոնք չլսեցին , հապա իրենց առջի սովորութիւններուն պէս կ'ընէին : 41 Ան ազգերն ալ Տէրոջմէ կը վախնային , բայց իրենց կուռքերուն ալ ծառայութիւն կ'ընէին • նաև անոնց որդիքը ու անոնց որդւոցը որդիքը մինչև ասօր իրենց հայրերուն ըրածին պէս կ'ընեն :

ԺԷ • ԺԸ

1 Ու Իսրայէլի թագաւորին՝ Ելայի որդւոյն Ովսէէին երրորդ տա-

բին Յուդայի Աքազ թագաւորին որդին Եզեկիա թագաւոր եղաւ։
2 Վաթսունհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորեցիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Աբիա էր, որ Զաքարիային աղջիկն էր։
3 Ու իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ։
4 Սիկայ բարձր տեղերուն վերցուց, ու արձաններըը կոտրտեց, և Աստարովթի կուռքերը կարից, ու Մովսէսին շինած պղնձէ օձը կոտոր կոտոր ըրաւ, (քանզի մինչև ան օրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին,) ու զանիկայ Նեհեսթան կոչեց։
5 Ինիկայ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ապաւինեցաւ. և անկէ ետքը Յուդայի բոլոր թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ, ոչ ալ անկէ առաջ եղողներուն մէջ.
6 Ու Տէրոջը յարեցաւ և անոր հետևէն չդարձաւ, ու Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած պատուիրանքները պահեց։
7 Ու Տէրը անոր հետն էր, և ուր որ կ'երթար, յաջողութիւն կը գտնէր։ Ու Նորեստանի թագաւորին ապստամբեցաւ, ու անոր ծառայութիւն չըրաւ։
8 Ինիկայ Փղշտացիները զարկաւ մինչև Վազա ու անոր սահմանները, պահապանաց աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը։
9 Ու եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չորրորդ տարին, որ Իսրայէլի թագաւորին Եղլայի որդւոյն Ովսէէին եօթներորդ տարին էր, Նորեստանի Սաղմանասար թագաւորը Սամարիայի վրայ եկաւ, ու զանիկայ
10 պաշարեց. Ու իրիք տարիէն գրաւը զանիկայ առաւ. Սամարիա Եզեկիային վեցերորդ տարին՝ (այսինքն Իսրայէլի թագաւորին Ովսէէին ինն-
11 ներորդ տարին) առնուեցաւ։ Ու Նորեստանի թագաւորը Իսրայէլը Նորեստան փոխադրեց, և զանոնք Գովզան գետին քովը՝ Խաղայի ու Խաբովրի մէջ, ու Մարաց քա-
12 ղաքներուն մէկ դրաւ. Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ականջ չդրին, ու անոր ուխտը չըպահեցին, և Տէրոջը ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մեկ չըրին ու՛ի գործ չդրին։

13 Ու Եզեկիա թագաւորին չորրորդ տասանևերորդ տարին Նորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ, ու զանոնք առաւ։
14 Ու Յուդայի Եզեկիա թագաւորը Լաքիս հարց խրկեց Նորեստանի թագաւորին՝ ըսելով, Մեղայ, վրայէս ետ դարձիր. ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը հատուցանեմ։ Ու Նորեստանի թագաւորը Յուդայի Եզեկիա թագաւորին վրայ իրիք հարիւր տաղանդ արծաթ ու երսուն տաղանդ ոսկի հարկ դրաւ։
15 Ու Եզեկիա Տէրոջը տանը մէջ և թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր արծաթը տուաւ։
16 Ին ատենը Եզեկիա Տէրոջը տաճարին դռներուն ու դրանդիքներուն վրայէն ոսկին քակեց, որ ինքը Յուդայի Եզեկիա թագաւորը զանոնք պատեր էր ու Նորեստանի թագաւորին տուաւ։
17 Ու Նորեստանի թագաւորը Տարաթանը Րաբսարիսը ու Րափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա թագաւորին. անոնք ալ ելան Երուսաղէմ եկան, ու Հոն հասնելով՝ Թափիչի ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ կայնեցան,
18 Ու թագաւորը կանչեցին. և Հեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը ու Սեբնա ատենդպիրը ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաք անոնց ելան։
19 Ու Րափսակ անոնց ըսաւ, Ու Եզեկիային ըսէք, Մեծ թագաւորը՝ Նորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ո՞նչ է այս յոյսը՝ որուն դուն կ'ապաւինիս.
20 Դուն ըսիր, Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն անիմ, բայց չըթունքի խօսքեր են. Հիմա որո՞ւն ապաւինելով ինծմէ ապստամբեցար։
21 Հա դուն ան ջախջախած եղեգէ ցու-

պին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցաք , որ
եթէ անոր մէկ մարդ մը կոխէնի ,
ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկայ
պիտի ծակէ . Եգիպտոսի փարաւոն
թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինող-
22 ներուն այնպէս է : Հայց թէ որ
ինծի ըսէք թէ Մենք մեր Տէրոջմ
Աստուծոյն կ'ապաւինինք , ասիկայ
ան չէ՞ , որուն բարձր տեղերը ու սե-
զաններըը Եզեկիա վերցուց , և
Հուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ ,
Ասոնց առջեւը միայն այս սեղանիս առջեւը Երու-
սաղէմի մէջ երկրպագութիւն ը-
23 րէք : Ու հիմա իմ տիրոջս Աս-
թեստանի թագաւորին հետ հաշ-
տուէ , ու քեզի երկու հազար ձի
տամ , թէ որ դուն քու կողմանէդ
անոնց վրայ հեծնողներ դնելու կա-
24 րող ես : Ու իմ տիրոջս պինտ
պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին
ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել , որ դուն
կառքերու ու ձիերու համար Եգիպ-
25 տոսին կ'ապաւինիս : Հիմա ես
երկրիս վրայ արդեօք առանց Տէ-
րոջ Հրեշտակի՞ն ելեր եմ՝ զանիկայ
աւերելու համար . ինծի Տէրոջ ը-
սաւ , Այն երկրին վրայ ելիր ու
զանիկայ աւիր :
26 Ու Վեղկեայի որդին Եղիակիմ
և Սեբնա ու Յովաք Ասափա-
կին ըսին , Հայծմարկ ըրէ , քու
ծառաներուդ հետ Ասորերէն խոսէ ,
քանզի մենք կը հասկընանք , ու
մեզի հետ Հրեայերէն մի՛ խոսիր
որ պարսպին վրայ եղող ժողովուր-
27 դը լսէ : Հայց Ռափսակ անոնց
ըսաւ , Միթէ ես խոսքերը խոսելու
համար իմ տէրս ձիս քու տիրոջդ
ու քեզի՞ դրկեց . չէ՞ որ ես
մարդիկներուն ալ՝ որոնք պարսպին
վրայ կը նստին , ձեզի հետ իրենց
աղբը ուտելու ու իրենց մէզը խը-
մելու :
28 Ու Ռափսակ ոտք ելաւ , ու մեծ
ձայնով մը Հրեայերէն աղաղա-
կեց , ու խոսեցաւ ըսելով , Լսե՛ք
Թագաւորին՝ Ասորեստանի թագա-
29 ւորին խոսքը մին՛ք ըրէք . Թագա-
ւորը այսպէս կ'ըսէ . Եզեկիա ձեզ
չխաբէ , քանզի անիկայ չկրնար ձեզ
30 անոր ձեռքէն ազատել . Ու Եզե-
կիա ձեզ Տէրոջմով յուսացընէ՝
ըսելով , Տէրոջմ անշուշտ պի-
տի ազատէ , ու աս քաղաքը Աս-
թեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի
չտրուի : Եզեկիային մի՛ ը- 31
նէք , քանզի Ասորեստանի թագա-
ւորը այսպէս կ'ըսէ . Ինծի հետ
հաշտութիւն ըրէք ու ինծի ելէք .
և ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն
մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն
մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ ,
Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր 32
երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի
ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգի-
ներու երկիր մը՝ իւղ տուող ձիթե-
նիներու ու մեղրի երկիր մը տա-
նիմ , որ ապրիք ու չմեռնիք . ու
Եզեկիային մի՛ ընէք , քանզի
ձեզ դլխէ կը հանէ՝ ըսելով , Տէ-
րոջ մեզ պիտի ազատէ : Միթէ 33
ազգաց աստուածները Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր
երկիրը կրցաւ ազատել : Եմաթի 34
ու Արփաթի աստուածները ո՞ւր են .
Սեփարուիմի , Ենայի ու Իւայի աս-
տուածները ո՞ւր են . միթէ անոնք
Սամարիան իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն .
Երկիրներուն ամէն աստուածներէն 35
ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազա-
տեց , որ Տէրոջմ Երուսաղէմը իմ
ձեռքէս ազատէ :
Հայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ , 36
և անոր պատասխան մը չտուաւ ,
քանզի թագաւորը հրաման ըրեր
էր ըսելով , Անոր պատասխան մի՛
տաք :
Ու Վեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ 37
պալատին հազարապետը և Սեբնա
առենադպիրը ու յիշատակաց դը-
պիր Ասափի որդին Յովաք՝ հան-
դերձներն պատռած՝ Եզեկիային գա-
ցին , ու Ռափսակին խոսքերը անոր
պատմեցին :

Գ Լ . Ա Թ Թ

Ու երբոր Եզեկիա թագաւորը լը- 1
սեց , իր հանդերձները պատռեց
ու քուրձ հագաւ , և Տէրոջը տունը
մտաւ . Ու Եղիակիմ՝ պալատին 2
հազարապետը և Սեբնա առե-
նադպիրը ու քահանաներուն ծե-

բերը քուրձեր հագած՝ Յեմվելի որ-
դւոյն Յասայի մարգարէին խրկեց ։
3 Ու անոր ըսին , Յզեկիա այսպէս
կ'ըսէ · Այսօր նեղութեան , կըշ-
տամբանաց ու նախատանաց օր է ·
քանզի տղաքը մինչև ծնանելու վայր-
կեանը հասան , բայց ծնանելու ոյժ
4 չկայ ։ Գարելի է որ քու Տէր Ա-
տուածդ Ռափսակին բոլորը խօսքերը
լսէ , որն որ իր տէրը Ասորեստանի
թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Ա-
տուածը նախատելու համար , ու
քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած
խօսքերուն համար յանդիմանութիւն
տայ · ուրեմն դուն գտնուող մնա-
5 ցորդին համար աղօթք ըրէ ։ Ու
Յզեկիա թագաւորին ծառաները
6 Յասայիին գացին ։ Ու Յասայի ա-
նոնց ըսաւ , Ձեր տիրոջը ասանկ ը-
սէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Մի՛
վախնար ան լսած խօսքերէդ , ո-
րոնցմով Ասորեստանի թագաւորին
7 ծառաները զիս հայհոյեցին ։ Ահա
ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը խըր-
կեմ , ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր
երկիրը պիտի դառնայ · ու զանիկայ
իր երկրին մէջը սրով պիտի կործա-
նեմ ։

8 Ու Ռափսակ դարձաւ , ու Աս-
րեստանի թագաւորը գտաւ , որ
Լաբնայի հետ կը պատերազմէր ,
վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն չուեր
9 է ։ Ու Սենեքերիմ Եթովպացւոց
Թարակա թագաւորին համար լը-
սեց , որ կ'ըսէին , Ահա անիկայ
քեզի հետ պատերազմելու ելեր է ·
ու նորէն Յզեկիայի դեսպաններ
10 խրկեց՝ ըսելով , Հրէաստի Յզեկիա
թագաւորին այսպէս խօսիք ու ը-
սէք · Չդ քու Աստուածդ՝ որուն
դուն ապաւիներ ես , թող քեզ
չխաբէ ըսելով , Երուսաղէմ Ա-
սորեստանի թագաւորին ձեռքը պի-
11 տի չտրուի ։ Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորնե-
րը բոլոր երկիրներուն ըրին , ու
ինչպէս զանոնք բոլորովին կործա-
նեցին , ու հիմա դո՞ւն պիտի ազա-
12 տիս ։ Միթէ իմ հայրերուս կոր-
ծանած ազգերուն՝ այսինն Գոսղա-
նին , Խառանին , Ռեսեփին , ու
Թէղասարի մէջ եղող Եդէմի որ-
դւոցը աստուածները զանոնք ազա-
տեցի՞ն ։ Ո՞ւր է Յմաթի թագա- 13
ւորը ու Արփադի թագաւորը ,
ու Սեփարուիմ քաղաքին՝ Ենա-
յին և Աւայիի թագաւորը ։

Ու Յզեկիա նամակը դեսպաննե- 14
րուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց , և Տէրոջը տունը ելաւ ·
ու Յզեկիա Տէրոջը առջևը բացաւ
զանիկայ ։ Ու Յզեկիա Տէրոջը 15
առջևը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ ,
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , որ
քերովբէներուն վրայ կը նստիս ,
երկրիս ամէն թագաւորութիւննե-
րուն վրայ Աստուած միմակ դուն
ես · երկինքը ու երկիրը դուն ըս-
տեղծեցիր ։ Ո՛վ Տէր , ականջդ խո- 16
նարհեցո՛ւր ու լսէ · ո՛վ Տէր , աչ-
քերդ բաց ու նայէ · և լսէ Սեն-
քերիմին խօսքերը , որ խրկեց կեն-
դանի Աստուածը նախատելու հա-
մար ։ Ո՛վ Տէր , իրաւցընէ Աս- 17
րեստանի թագաւորները ազգերը
ու անոնց երկիրը աւերեցին , Ու ա- 18
նոնց աստուածները կրակի տուին ,
վասն զի անոնք Աստուած չէին ,
հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու
քար էին · անոր համար զանոնք կոր-
սընցուցին ։ Ու հիմա դուն՝ ո՛վ 19
Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն , որպէս զի երկրիս բո-
լոր թագաւորութիւնները գիտնան ,
որ Տէր Աստուած միայն դուն ես ։

Ու Յմովսի որդին Եսայի Յզե- 20
կիայի մարդ խրկեց՝ ըսելով , Ի-
սրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ · Ասորեստանի Սենեքերիմ թա-
գաւորին համար ինծի ըրած ա-
ղօթքդ լսեցի ։ Անոր վրայով Տէ- 21
րոջը ըսած խօսքը ասէ ·

Իմծին կոյս աղջիկը քեզ անար-
գեց , քեզ ծաղր ըրաւ · Երուսա-
ղեմի աղջիկը քու ետևէդ գլուխ
շարժեց ։ Ո՞ւն ո՞վ նախատեցիր 22
ու հայհոյեցիր , ու որո՞ն վրայ ձայնդ
վերցուցիր · և աչքերդ Իսրայէլի
Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր ։ Ո՞ւ 23
դեսպաններուդ ձեռքովը Տէրը նա-
խատելով՝ ըսիր , Իմ կառքերուս
շատութիւնովը լեռներուն բարձրու-

թիւնը՝ Իբրանանու քովերը ելլայ ,
ու անոր բարձր եղևիններէն ընտիր
մայրիները պիտի կտրեմ . ու անոր
վերջին բնակութիւնը՝ անոր Կար-
մեղոսին անտառը պիտի մտնեմ :
24 Ես փորեցի ու օտար ջուրերը խը-
մեցի , ու պաշարուած տեղերուն
բոլոր գետերը ոտքերուս թաթերովը
25 ցամքեցուցի : Մի՛թէ լսած չե՞ս
որ ասիկայ շատոնցմէ ես կազմեցի ,
ու առջի օրերէն՝ ի վեր ձևակերպե-
ցի . հիմա հասուցի , որ դուն պա-
րսպապատ քաղաքները աւերակի հո-
26 ղակոյտներու դարձընես : Անոտի
անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ
ըլլալուն համար զարհուրեցան ու
ամչցան . անոնք դաշտի խոտի պէս
և կանանչ բանջարի պէս , ու տա-
նիքի խոտի պէս և դեռ չհասած
ու խորշակէն զարնուած հունձքի
27 պէս եղան : Բայց ես քու բնակու-
թիւնդ , ելլելդ ու մտնելդ , և ինծի
ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ :
28 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմտու-
թիւնդ ու քու ամբարտաւանու-
թիւնդ իմ ականջներուս հասաւ , ես
քու քիթիդ՝ և իմ
սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ ,
ու քու եկած ճամբայէդ քեզ ետ
պիտի դարձընեմ :
29 Ու ասիկայ քեզի նշան ըլլայ , ասկ
տարի ինքիրմէ բուսածը , ու երկ-
րորդ տարին՝ ինկած հատիկէն բու-
սածը պիտի ուտէք . ու երրորդ
տարին ցանեցէք ու հնձեցէք , և
պտղներ տնկեցէք ու անոնց պը-
30 տուղը կերէք : Ու Յուդայի տա-
նը ազատուած մնացորդը վարէն
արմատ պիտի արձակէ , ու վերէն
31 պտուղ պիտի տայ : Վասնզի Ե-
րուսաղէմէն մնացորդ , ու Սիան լեռ-
նէն ազատուած պիտի ելլէ . սա-
կայ զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի
ընէ :
32 Ասոր համար Յովսիայի թա-
գաւորին վրայով Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Ան՝ իկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չձգեմ ,
և անոր առջևը վահանով պիտի չը-
գայ , ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
33 չկանգնէ . Իր եկած ճամբայէն ետ
պիտի դառնայ , ու աս քաղաքը
պիտի չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը : Ու 34
աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ,
ու զանիկայ ազատեմ ինծի համար
ու իմ ծառայիս Դաւիթին հա-
մար :
Ու եղաւ որ այն գիշերը Տէրոջը 35
հրեշտակը ելաւ , և Յովսիայի
բանակին մէջը հարիւր ութսունու-
հինգ հազար հոգի զարկաւ . ու
երբոր առաւօտուն կանուխ ելան ,
ահա անոնց ամէնը մեռած մարմին-
ներ էին : Ու Յովսիայի Սենե- 36
քերիմ թագաւորը չուեց գնաց , ու
դարձաւ Նինուէի մէջ նստաւ : Ու 37
երբոր անիկայ իր աստուածին Նես-
րաքին տանը մէջ երկրպագութիւն
կ'ընէր , անոր որդիքը Ադրամելէք
ու Սարասար զանիկայ սրով զար-
կին , ու Արարատի երկիրը փախան .
և անոր տեղը անոր որդին Յովրդան
թագաւոր եղաւ :

ԿԼ . Ի

Ն օրերը Եզեկիա մահուան աս- 1
տիճանը հիւանդացաւ : Ու Ա-
մովսի որդին Եսայի մարգարէն անոր
եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ , Տանդ համար պա-
տուէր տուր . քանզի դուն պիտի
մեռնիս ու պիտի չապրիս : Ու 2
անիկայ իր երեսը պատին դարձուց ,
ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ՝ ըսելով ,
Ո՛վ Տէր , կ'աղաչեմ , քու առջևդ 3
ճշմարտութեամբ ու կատարեալ
սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առ-
ջևը բարի եղածը ընելը յիշէ . ու
Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ :
Ու Եսայի տակաւին միջին գա- 4
րիթէն չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր
եղաւ ըսելով , Դարձիր , ու իմ 5
ժողովուրդիս իշխանին՝ Եզեկիային
ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Քու ա-
ղօթքդ լսեցի , քու արտասուքդ
տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ ,
ո՝ երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի
ելլես . Ու քու օրերուդ վրայ տասը 6
նուհինգ տարի պիտի աւելցընեմ ,
ու քեզ ու աս քաղաքը Յովսիա-
նի թագաւորին ձեռքէն պիտի ա-

գաւեմ , և աս քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի ընեմ ինձի համար ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար :
7 Ու Նասայի ըսաւ , Վանի մը չըր թծուզ առէք . ու առին և վէրքին վրայ դրին , ու ողջացաւ :
8 Ու Ենզեկիա Նասայիին ըսաւ , Տէրոջը գնա բժշկելուն՝ ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ
9 ըլլայ : Ու Նասայի ըսաւ , Այսիկայ քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ՝ թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Աստուերը կամ տասը աստիճան առաջ երթայ կամ տասը աստիճան
10 ետ դառնայ : Ու Ենզեկիա ըսաւ , Աստուերին տասը աստիճան առաջ երթալը դիւրին է . ոչ , հապա աստուերը տասը աստիճան ետ դառնայ :
11 Ու Նասայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց . ու տասը աստիճան ետ դարձուց աստուերը ան աստիճաններէն որ Աքազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած էր :
12 Ին աւունը Բաբիլոնի թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարովդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ խրկեց Ենզեկիային , քանզի Ենզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր էր :
13 Ու Ենզեկիա անոնց մտիկ ըրաւ , և թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական եղը ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Ենզեկիա անոնց չցուցընէ :
14 Ու Նասայի մարգարէն Ենզեկիա թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Այս մարդիկները ի՞նչ ըսին , և ո՞ւսկից եկան քեզի . ու Ենզեկիա ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն
15 եկան : Նա անիկայ ըսաւ , Ի՛նչ տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Ենզեկիա ըսաւ , Տանս մէջ ինչ որ կայ՝ տեսան , ա՛ գանձերուս մէջ անոնց
16 չցուցուցած բանս չմնաց : Ին աստնը Նասայի Ենզեկիային ըսաւ , Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ .
17 Այսա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը պիտի չմնայ ,
18 կ՚ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ պիտի առնեն , և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան :
19 Ու Ենզեկիա Նասայիին ըսաւ , Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն ըսիր , բարի է . Նաև ըսաւ , Խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ :
20 Ու Ենզեկիային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր բոլոր զօրութիւնը , ու չինած աւազանը ու ջրմուղը , և քաղաքը բերած ջուրը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է :
21 Ու Ենզեկիա իր հայրերուն հետ քընացաւ , և անոր տեղը անոր որդին Մանասէ թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . ԻԸ

1 Մանասէ տասներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ , ու անոր մօրը անունը Լփսիբայ էր :
2 Ու անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն վռնտած ազգերուն գարշելի գործերուն պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ :
3 Ու անիկայ իր հօրը Ենզեկիային կործանած բարձր տեղերուանքը նորէն չինեց ու Ահաղին սեղաններ կանգնեց , և Իստաբոլթի կուռք մը չինեց , Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին ըրածին պէս . ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրաւ և անոնց ծառայութիւն ըրաւ .
4 Ու սեղաններ չինեց Տէրոջը տանը մէջ , որուն համար Տէրը ըսած էր թէ Իմ անունս Երուսաղէմի մէջ պիտի դնեմ :
5 Ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ չինեց .
6 Ու իր տղան կրակէ անցուց , և գուշակութիւն ու հմայութիւն կ՚ընէր , և վհուկներ ու նշանագէտներ ունէր . Ե Տէրոջը առջևը շատ չարութիւն ըրաւ

7 ու զանիկայ բարկացուց : Եւ իր
չինած Աստարովթի կուռքը ան
տանը մէջ դրաւ , որուն համար
Տէրը Դաւիթին ու անոր որդւոյն
Սողոմոնին ըսեր էր , Իմ անունս
ասա տանը մէջ , ու Իսրայէլի բոլոր
ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան . Եւ
Իսրայէլին ոտքը ալ պիտի
չշարժեմ աս երկրէն , որն որ ա
նոնց հայրերուն տուի . միայն թէ
անոնք իմ ամէն պատուիրանքներս՝
ու իմ Մովսէս ծառայիս անոնց պա
տուիրած բոլոր օրէնքը զգուշա
9 թեամբ ի գործ դնեն : Բայց ա
նոնք մտիկ չըրին , ու Մանասէ այն
պէս մոլորցուց զանոնք , որ Տէրոջը
Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն կորսըն
ցուցած ազգերէն աւելի չարութիւն
10 ըրին : Եւ Տէրը իր ծառաներուն՝ մար
գարէներուն ձեռքովը խօսեցաւ՝ ըսե
11 լով , Որովհետեւ Յուդայի Մանա
սէ թագաւորը աս գարշելութիւններդ
ընելով՝ իրմէ առաջ եղող Ամորհա
ցւոց բոլոր ըրածներէն աւելի չա
րութիւն ըրաւ , ու իր կուռքերո
վը Յուդային ալ մեղք գործել
12 տուաւ , Ընդ որում Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ա
հա ես Երուսաղէմի վրայ ու Յու
դայի վրայ այնքան չարիք մը պիտի
խրկեմ , որ ամէն լսողին երկու ա
13 կանջը պիտի խոսի : Ու Երուսա
ղէմին վրայ Սամարիայէն լարը և
Աքաաբին տանը գնուածը պիտի
երկրնցընեմ , ու Երուսաղէմը պի
տի սրբեմ՝ ինչպէս որ մէկը աման
մը կը սրբէ , ու սրբելէն ետև երեսն
14 ի վար կը դարձնէ : Եւ իմ
ժառանգութեանս մնացորդը պիտի
մերժեմ , ու զանոնք իրենց թշնա
միներուն ձեռքը պիտի տամ , ու
անոնք իրենց բոլոր թշնամիներուն
աւար ու յափշտակութիւն պիտի
15 ըլլան . Որովհետեւ իմ առջեւս չա
րութիւն ըրին , ու իրենց հայրերուն
Եգիպտոսէն ելած օրէն մինչեւ աս
16 օրս զիս բարկացուցին : Նաեւ Մա
նասէ խիստ շատ անմեղ արիւն թա
փեց , այնպէս որ Երուսաղէմը ծայ
րէ ի ծայր լեցուց . բացի ի ան իր
մեղքէն՝ որով Տէրոջը առջեւը Յու
դային մեղանչելուն ու չարութիւն
ընելուն պատճառ եղաւ :

17 Եւ Մանասէին մնացորդ պատ
մութիւնը ու ամէն ըրածը և ա
նոր գործած մեղքը՝ ահա Յուդայի
թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
18 մէջ գրուած է : Ու Մանասէ իր
հայրերուն հետ քնացաւ , և իր տա
նը պարտէզին մէջ՝ Ոզայի պարտէ
զին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր
տեղը անոր որդին Ամոն թագա
ւոր եղաւ :

19 Ամոն քսանուերկու տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երու
սաղէմի մէջ երկու տարի թագա
ւորութիւն ըրաւ , ու անոր մօրը
անունը Մեսողոմիթ էր , ա՛ն Յոտե
բացի Արուսին աղչիկն էր : Եւ
20 անիկայ իր հօրը Մանասէին ըրածին
պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն ը
21 րաւ . Ու իր հօրը քալած բոլոր
ճամբուն մէջը քալեց , և իր հօրը
պաշտած կուռքերը պաշտեց , ու ա
նոնց երկրպագութիւն ըրաւ . Եւ
22 իր հայրերուն Տէր Աստուածը թո
ղուց , ու Տէրոջը ճամբուն մէջը չը
քալեց :

23 Եւ Ամոնին ծառաները անոր դէմ
դաւաճանութիւն ըրին , ու թագա
ւորը իր տանը մէջ սպաննցին : Ու
24 երկրին ժողովուրդը Ամոն թագա
ւորին դէմ դաւաճանութիւն ընող
ներուն ամէնը սպաննցին . ու երկ
րին ժողովուրդը անոր որդին Յով
սիան անոր տեղը թագաւոր դրին :

25 Եւ Ամոնին ըրած գործքերուն
մնացորդ պատմութիւնը ահա Յու
դայի թագաւորներուն յիշատակաց
26 գրքին մէջ գրուած է : Ու զանի
կայ Ոզայի պարտէզը իր գերեզմա
նին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը
անոր որդին Յովսիա թագաւոր
եղաւ :

ԳԼ . Ի Ր

1 Յովսիա ութ տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէ
մի մէջ երեսունումէկ տարի թագա
ւորութիւն ըրաւ , և անոր մօրը ա

նունը Յեդիդա էր , ա՛ Նազկա-
2 թացի Ադայիային աղջիկն էր : Նե-
անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն
ըրաւ , ու իր հօրը Դաւիթին բոլոր
ձամբուն մէջը քալեց , ու աջ կամ
ձախ կողմը չխոտորեցաւ :
3 Նե Յովսիա թագաւորին տաս-
նուութերորդ տարին թագաւորը
Ասուղամի որդւոյն Յսեղիային որ-
դին Սափան դպիրը Տէրոջը տունը
4 խրկեց՝ ըսելով , Ելղկիա քահանա-
յապետին գնա , ու անիկայ Տէրոջը
տունը բերուած ստակը թո՛ղ համ-
բէ , որն որ դրան պահապանները
5 ժողովուրդէն ժողվեցին . Ու զանի-
կայ Տէրոջը տանը գործին վրայ դը-
րուած բանւորներուն տան , ու տա-
նը վրան եղողականքը չինելու հա-
մար՝ Տէրոջը տանը մէջի գործը բա-
6 նողներուն տան զանիկայ , Հիսե-
բուն , չինողներուն ու որմնադիրնե-
բուն . նաև փայտ ու տաշուած քա-
րեր ծախու առնելն տունը նորոգելու
7 համար : Բայց անոնց ձեռքը տը-
րուած ստակին հաշիւը չէին հար-
ցներ , քանզի անոնք հաւատար-
8 մութեամբ կը գործէին : Ելղկիա քահանայապետը Սափան դպի-
րին ըսաւ , Տէրոջը տանը մէջ օրի-
նաց գիրք մը գտայ , ու Ելղկիա
ան գիրքը Սափանին տուաւ , ու
9 զանիկայ կարդաց : Նե Սափան դպիրը թագաւորին եկաւ , ու թա-
գաւորին պատասխան բերաւ ու
ըսաւ , Ելու ծառաներդ տանը մէջ
գտնուած ստակը հանեցին , ու Տէ-
րոջը տանը գործին վրայ դրուած
10 բանւորներուն ձեռքը տուին : Նե
Սափան դպիրը թագաւորին պատ-
մեց ու ըսաւ , Ելղկիա քահանան
ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . և Սա-
փան զանիկայ թագաւորին առջևը
11 կարդաց : Ու թագաւորը օրինաց
գրքին խօսքերը լսածին պէս իր
12 հանդերձները պատռեց : Նե թա-
գաւորը Ելղկիա քահանային , ու
Սափանի որդւոյն Աբդիկամին , ու
Միքիայի որդւոյն Աբդոնին , և
Սափան դպիրին , ու թագաւորի
ծառային՝ Ասայիային պատուիրեց ու
13 ըսաւ , Գացէք՝ ինծի համար ու
ժողովուրդին համար ու բոլոր
Յուդային համար՝ ասոնց գտնուած
գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը
հարցուցէք . քանզի մեր վրայ Տէ-
րոջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր
է , որովհետև մեր հայրերը ասոնց գըր-
քին խօսքերուն չհազանդութիւն չը-
րին , ու մեզի համար ամէն գրուած
բաները՝ ի գործ չդրին :
14 Ու Ելղկիա քահանան և Ա-
քիկամ ու Աբդոնը և Սա-
փան ու Ասայիա Աբրասի որ-
դւոյն Թոկուայի որդւոյն Սեղդում
հանդերձապետին կնկանը Ողդա
մարգարէին գացին . ու անիկայ
Երուսաղէմ՝ Մասենայի մէջ կը
բնակէր , ու անոր հետ խօսեցան :
15 Նե անիկայ ըսաւ անոնց , Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ . Ձեզ ինծի խրկող մարդուն
16 ասանկ ըսէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես աս տեղիս ու անոր բնակիչ-
ներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ ,
այսինքն Յուդայի թագաւորին կար-
դացած գրքին ամէն խօսքերը . Ու-
17 րովհետև զիս Թողուցին , և ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխեցին , որ
իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը
զիս բարկացընեն . ուստի աս տե-
ղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի
բորբոքի ու պիտի չմարի : Բայց
18 Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ
խրկող Յուդայի թագաւորին ա-
սանկ ըսէք . Իսրայէլի Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ լսած խօսքե-
րուդ համար . Որովհետև քու սիրտդ
19 կակղացաւ , ու Տէրոջը առջևը խո-
նարհեցար՝ երբոր լսեցիր իմ խօս-
քերս , թէ ասոնց վրայ ու անոր
բնակիչներուն վրայ աւերում ու ա-
նէծք պիտի ըլլայ , և քու հանդերձ-
ներդ պատռեցիր ու իմ առջևս
լացիր . ես ալ լսեցի , կ'ըսէ Տէ-
20 րը : Ընոր համար ահա ես քեզ
քու հայրերուդ պիտի խառնեմ ,
ու խաղաղութեամբ քու գերեզման-
նիդ մէջ պիտի ամփոփուիս . և աս
տեղիս վրայ իմ բերելու բոլոր չա-
րիքները քու աչքերդ պիտի չտես-
նեն : Ու անոնք թագաւորին պա-
տասխան բերին :

Գ Լ · Ի Գ

1 Եւ թագաւորը մեղք խրկեց , ու Յուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը անոր քովը ժողվուե-
2 ցան : Եւ թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկները ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչները , ու քահանաները և մարգարէները , ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը ելան . և Տէրոջը տանը մէջ գըտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը
3 անոնց առջևը կարդաց : Եւ թագաւորը սիւնին քովը կայնեցաւ ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ , որ անգրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար Տէրոջը ետևէն երթայ , և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ . և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաւանութիւն
4 տուաւ : Ու թագաւորը Վեղկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և դրան պահապաններուն հրամայեց , որ Նահաղին համար ու Աստարովթին համար ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն համար շինուած գործիքներուն համար ամէնը Տէրոջը տաճարէն դուրս հանեն . ու զանոնք Երուսաղէմին դուրս Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ այրեց , ու անոնց մոխիրը
5 Բեթէլ տարաւ : Եւ Յուդայի թագաւորներուն՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ ծխող քուրմերը , և Նահաղին — արեգակին ու լուսնին և պաաղ — կենդանակերպներուն ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն խունկ ծխողները վեր-
6 ցուց . Եւ Աստարովթի կուռքը Տէրոջը տունէն Երուսաղէմին դուրսը Կեդրոն հեղեղատը հանեց , ու զանիկայ Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց , ու ծեծեց փոշի ըրաւ , ու փոշին ժողովուրդին որդւոցը գե-
7 րեզմաններուն վրայ ցանեց . Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուող սոդոմական մեղքը գործողներուն տուները փլցուց , ուր որ կնիկները Աստարովթին վարագոյրներ կը գործէին : Ու Յուդայի քաղաքներէն 8
բոլոր քահանաները Երուսաղէմ բերաւ , ու Գաբայէն մինչև Բերսաբէէ պղծեց ան բարձր տեղուանքը , որոնց մէջը քահանաները խունկ կը ծխէին . և քաղաքի իշխանին՝ Յեսուին դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն բարձր տեղուանքը փլցուց : Բայց 9
բարձր տեղերուն քահանաները Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէին ելլեր , հապա իրենց եղբայրներուն մէջ բաղարջ կ'ուտէին : Ու 10
Հնոմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթը պղծեց , որ մարդ մը իր տղան կամ աղջիկը Մողքին համար կրակէ չանցընէ : Ու նաև վերցուց 11
Տէրոջը տանը դրանը առջևէն ան ձիերը , որ Յուդայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին , և անոնք Փարուրիմ եղող Նաթանմելէք ներքինիին սենեակին քովն էին . ու արեգական կառքերը կրակով այրեց : Եւ Ահազին վերնատունը 12
տանիքին վրայ Յուդայի թագաւորներուն շինած սեղանները , ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեղանները թագաւորը փլցուց , ու անկէ բնաջինջ ըրաւ , և անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նետեց : Ու Երուսա- 13
ղէմին դիմացը Պսականութեան լեռան աջ կողմը՝ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորին Աշտոնացւոց գարշելիին՝ Աստարովթին համար , ու Մովաբացւոց գարշելիին՝ Քամովսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մեղքոմին համար շինած բարձր տեղուանքը թագաւորը պղծեց . Եւ 14
արձանները խորտակեց ու Աստարովթի կուռքերը կտրատեց , ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց :

Ու Բեթէլի սեղանն ալ , և Իս- 15
րայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբովամին շինած բարձր տեղը (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց , և բարձր տեղը այրեց

ԳԼ. Ի.Գ

1 Եւ թագաւորը Հրէ խրկեց. ու Յուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը անոր քովը ժողվուե-
2 ցան։ Եւ թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկները ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչները, ու քահանաները և մարգարէները, ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը ելան. և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը
3 անոնց առջևը կարդաց։ Եւ թագաւորը սիւնին քովը կայնեցաւ ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ, որ անգրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար Տէրոջը ետևէն երթայ, և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ. և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաւանութիւն
4 տուաւ։ Ու թագաւորը Վեղկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և դրան պահապաններուն հրամայեց, որ Նահաղին համար ու Աստարովթին համար ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն համար շինուած գործիքներուն ամէնը Տէրոջը տաճարէն դուրս հանեն. ու զանոնք Երուսաղէմին դուրս Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ այրեց, ու անոնց մոխիրը
5 Բեթէլ տարաւ։ Եւ Յուդայի թագաւորներուն՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ ծխող քուրմերը, և Նահաղին ու արեգակին ու լուսնին և Մազաղոթ կենդանակերպներուն ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն խունկ ծխողները վեր-
6 ցուց. Եւ Աստարովթի կուռքը Տէրոջը տունէն Երուսաղէմին դուրսը Կեդրոն հեղեղատը հանեց, ու զանիկայ Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց, ու ծեծեց փոշի ըրաւ, ու փոշին ժողովուրդին որդւոցը գե-
7 բեզմաններուն վրայ ցանեց. Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուող սոդոմական մեղքը գործողներուն տուները փլցուց, ուր որ կիներները Աստարովթին վարագոյրներ կը գործէին։ Ու Յուդայի քաղաքներէն 8 բոլոր քահանաները Երուսաղէմ բերաւ, ու Գաբայէն մինչև Բերսաբէէ պղծեց ան բարձր տեղուանքը, որոնց մէջը քահանաները խունկ կը ծխէին. և քաղաքի իշխանին՝ Յեսուին դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն բարձր տեղուանքը փլցուց։ Սակայն 9 բարձր տեղերուն քահանաները Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէին ելլեր, հապա իրենց եղբայրներուն մէջ բաղարջ կ'ուտէին։ Ու 10 Ինովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթը պղծեց, որ մարդ մը իր տղան կամ աղջիկը Մողքին համար կրակէ չանցընէ։ Ու նաև վերցուց 11 Տէրոջը տանը դրանը առջևէն ան ձիերը, որ Յուդայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին, և անոնք փարուրիմ եղող Նաթանմելէք ներքինիին սենեակին քովն էին. ու արեգական կառքերը կրակով այրեց։ Եւ Աքազին վերնատանը 12 տանիքին վրայ Յուդայի թագաւորներուն շինած սեղանները, ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեղանները թագաւորը փլցուց, ու անկէ բնաջինջ ըրաւ, և անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նետեց։ Ու Երուսա- 13 ղէմին դիմացը Պաղականութեան լեռան աջ կողմը՝ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորին Աշտոնացւոց գարշելիին՝ Աստարովթին համար, ու Մովաբացւոց գարշելիին՝ Քամովսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մեղքոմին համար շինած բարձր տեղուանքը թագաւորը պղծեց. Եւ 14 արձանները խորտակեց ու Աստարովթի կուռքերը կոտրտեց, ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց։

Ու Բեթէլի սեղանն ալ, և Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբովամին շինած բարձր տեղը (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրեց 15

Եւ Յովաքիմ թագաւորեաց Յուդայ փոխանակ Յովսիայ հօրն իւրոյ, եւ անուն մօրն նորա Եղիակիմ էր, եւ անուն մօրն Յովաքիմայ Զեբիդա էր։ Եւ արար չարութիւն առաջի Տեառն։ Եւ ելանէր ի վերայ նորա Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր Բաբելացւոց, եւ կապեաց զնա շղթայիւք պղնձիւք, եւ տարաւ զնա ի Բաբելոն։ Եւ զսպասս տանն Տեառն տարաւ Նաբուգոդոնոսոր ի Բաբելոն, եւ եդ զնոսա ի տան իւրում ի Բաբելոն։ Եւ զայլ բանս Յովաքիմայ, եւ զամենայն զոր արար, եւ զանօրէնութիւնս զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Գլ. Ի.

Ընդ ամսեանն Յովաքինի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

Ընդ ամսեանն Յովաքինի թագաւորն Բաբելացւոց եկն, եւ Յովաքին իւրով ամուսնացեալ մայրաւ եւ նզովեցաւ։ Եւ անուն մօրն նորա Ոստամ էր, եւ նա ինքն գերեցաւ ի Բաբելոն։ Եւ զամենայն զոր արար Յովաքին, եւ զամենայն զոր գտաւ ի նա, ահա գրեալ են ի գրոց թագաւորացն Յուդայ։ Եւ թագաւորեաց Յովաքին որդի նորա փոխանակ նորա։

բազմոց կոբիններ էին, Բաբիլոնի
թագաւորը գանոնք Բաբիլոն գերի
17 տարաւ։ Իր Բաբիլոնի թագաւորը անոր անունը անոր հարկադրելը Պաղթանեան թագաւոր դրաւ, ու անոր անունը Անդնկիոսի փոխեց։

18 Անդնկիա քառասունկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմ մէջ տասնեւմէկ տարի թագաւորեցաւ։ Ու անոր մօրը անունը Ազիտագ էր, որ Էրնայի Երեմիայեն աղջիկն էր։

19 Իր անիկայ Հռովմկիոսին բոլոր երթալն ալ Տէրոջը առջեւը չարութիւն

20 ըրաւ։ Վասնզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմի ու Հրէաստանի վրայ էր, մինչեւ որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Անդնկիա Բաբիլոնի թագաւորին ապստամբեցաւ։

Ի.Ե

1 Ու եղաւ որ անոր թագաւորութեանը իններորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին.

2 Ու մինչեւ Անդնկիա թագաւորին մեռտասներորդ տարին քաղաքը

3 պաշարման մէջ էր։ Ու ամսուն իններեն քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց

4 չունէր. Ու քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի գրանը ձամբայէն փախան. ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու նոքա դաշտին

5 ձամբայէն գնաց։ Ու Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին հետեւեցաւ անոնց. ու Երիքովի դաշտերուն մէջը անոր հասան. և անոր բոլոր

6 զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ. Ու թագաւորը բռնեցին ու գանկիկայ Ներքեւ տարին Բաբիլոնի թագաւորին, և անոր դատաստանը տան։ Ու Անդնկիոսին տղուն իր աչքերուն առջեւը մորթեցին, ու Անդնկիոսին աչքերը կուրցուցին, և գինովք տղեմանալով կապեցին ու Բաբիլոն տարին։

7

8 Իր Բաբիլոնի թագաւորի տասնուհինգերորդ թագաւորութեան տարին Հրէաստանի տարին Երուսաղէմ եկաւ, ու Տէրոջը տունը եւ թագաւորին տունը ապրեցուց, ու Երուսաղէմի բոլոր տուները ու մեծ մարդոցը տունները կրակով այրեց։

9 Ու գօրքերուն հետը եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երուսաղէմի շրջակայ պարիսպները փլուցին։ Ու քաղաքին մէջ

11 մնացած ժողովուրդին մեծագոյնը, ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնալ փախստականները, ու մնացած բազմութիւնը Նաբուզարդան գլխաւոր հազարապետը գերի տարաւ։ Իր գար-

12 հազարապետը երկրին աղքատներէն քանի մը այրերը հանեց որ այգեստաններուն ու երկրագործներուն ըլլան հետեւ։

13 Ու Քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջի եղող պղնձէ սիւները ու տաշտակները, ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտոր կոտոր ընեցին, ու անոնց պղինձը Բաբիլոն տարին։

14 Ու թասերը ու խնկամանները ու բազմոցները ու խնկանոցները ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթները առին։ Ու 15 գահակալը ոսկիէ ու արծաթէ բաները առնելու համար ոսկիները առաւ. Ու 16 Սողոմոնին՝ Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը ու տակդիրները. բոլոր այս գործերուն պղինձը կշռոցի չէր գար։ Մէկ սիւնին բարձրութիւ- 17 նը տասնուհինգ կանգուն էր, և անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար։ ու խոյակին բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակիրկ գործ ու նռնենի կային, ամէնն ալ պղնձէ էին. ու մէկալ սիւնն ալ ցանցակիրկ գործով այնպէս էր։

18 Եւ դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան՝ ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝ ու իրեք դռնապան-
19 ները առաւ. Եւ քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրագլուխն էր. ու թագաւորին առջևը կայնողներէն քաղաքին մէջը գտնուած հինգ մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն
20 վաթսուն մարդ մնաց: Ու Նաբուզարդան դահճապետը զանոնք առաւ, ու Խաբիլոնի թագաւորին՝
21 Խերզա տարաւ: Եւ Խաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ, ու Եմաթի երկրին Խերզային մէջ զանոնք մեռցուց: Այսպէս Յուդա
22 իր երկրէն գերի տարուեցաւ: Հայց Յուդայի երկրին մէջը մնացած ժողովուրդը՝ որ Խաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Հան թողուցեր էր, անոնց վրայ Ահիանեան Գեդալիային որդին Գոդողիան կուսակալ դրաւ:
23 Եւ զօրաց բոլոր իշխանները իրենց մարդիկներովը երբոր լսեցին որ Խաբիլոնի թագաւորը Գոդողիան կուսակալ ըրեր է, Գոդողիային՝ Մասփա եկան, այսինքն Նաթանիայի որդին Եսմայէլ, Կարէի որդին Յովհանան, ու Թանհումեթի որդին Նետոփաթացի Սարայիա, ու Մաքաթիի որդին Յեզոնիա, Թէ իրենք և Թէ իրենց մարդիկները:
24 Ու Գոդողիա անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ, ու անոնց ըսաւ, Քաղդէացիներուն ծառայութիւն ընելէն մի՛ վախնաք. մնացէք երկրին մէջ բնակեցէք, և Խաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն ըրէք, ու ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ:
25 Եւ եղաւ որ եօթներորդ ամիսը թագաւորաց սերունդէն եղող Նաթանիայի որդւոյն Նաթանիային որդին Եսմայէլ տասը մարդով եկաւ. ու Գոդողիան զարկին, ու մեռաւ, նոյնպէս ալ անոր հետ Մասփա եղող Քաղդէացիները ու Քաղդէացիները:
26 Եւ բոլոր ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծը՝ ու զօրաց իշխանները ելան Եգիպտոս գացին, քանզի Քաղդէացիներէն վախցան:
27 Ու եղաւ որ Յուդայի Յովաքին թագաւորին գերութեանը երեսունևհինգերորդ տարին երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուհինգերորդ օրը, Խաբիլոնի Եվմարովդաք թագաւորը՝ իր թագաւորած տարին, Յուդայի Յովաքին թագաւորին գլուխը բարձրացուց, ու զանիկայ բանտէն հանեց.
28 Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ, ու անոր աթոռը Խաբիլոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ.
29 Եւ անոր բանտի հագուստները փոխեց, ու անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ միշտ անոր առջևը հաց կ'ուտէր:
30 Եւ անոր ռոճիկը մշտական ռոճիկ ըլլալով, անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր:

ԵՒԵՒԱՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ադամ, Սէթ, Էնոս, (2) Կայնան, Մաղաղէէլ, Յարդ,
3 Էնոք, Մաթուսաղա, Լամէք,
4 Նոյ. Սեմ, Քամ ու Յաբեթ:
5 Յաբեթին որդիքը Գոմեր, Մագոգ, Մադայ, Յաւան, Թոբէլ,
6 Մոսոք ու Թիրաս էին: Եւ Գոմերին որդիքը Աքանաս, Բիւխաթ ու Թոգրգոմա էին:
7 Եւ Յաւանին որդիքը՝ Եղիսայ, Թարսիս, Կիտացիք ու Դոդացիք էին:
8 Քամին որդիքը Քուշ, Միսրեմ, Փուդ ու Քանան էին:
9 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա, Եւիլ

լա , Սարաթիա , Իեզմա ու Ան-
բէթաբա էին : Իր Իեզմայի որ-
10 դիքը Սարա ու Ովդան էին : Իր
Վուշ ծնաւ Ներբովթը . ասիկա-
կսկաւ կրկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ :
11 Իր Մեսրեմ ծնաւ Ղուդայինե-
րը , Ընամացիները , Ղաբացինե-
12 րը , Նեփթուքացիները , Պաթու-
բեսացիները ու Վասղուքացինե-
րը , (ուսկից որ Փղշտացիք ելան ,)
13 ու Պափթորացիներն ալ : Իր Վա-
նան ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը ,
14 նաև Պետը , Հեբուսացին , Ամո-
15 հացին , Պերգեսացին , Խևացին ,
16 Ըրուկեցին , Ասինացին , Ըրուադա-
ցին , Սամարացին ու Ամաթացին :
17 Աեմին որդիքը Ելամ , Ասուր ,
Ըրփաքսադ , Ղուդ , Ըրամ , Հուս ,
Հուղ , Պաթեր ու Մասոք էին :
18 Իր Ըրփաքսադ ծնաւ Սաղան , և
19 Սաղա ծնաւ Իբերը . Ու Իբերին
երկու որդի ծնան . մէկուն անունը
Փաղէկ էր , քանզի երկիրը անոր օ-
րերը բաժնուեցաւ . և անոր եղբօրը
20 անունը Հեկտան էր : Ու Հեկտան
ծնաւ Իղմովդադը , Սաղաբը , Ի-
21 սարմաթը , Յարաքը , Ադորամը ,
22 Ուզալը , Դեկղան , Դերաղը , Ե-
23 բիմեելը , Սաբան , Ոփիրը , Իւի-
լան ու Յոբաբը . ամէն ասոնք
Հեկտանին որդիքն էին :
24 Աեմ , Ըրփաքսադ , Սաղայ ,
25 Իբեր , Փաղէկ , Իռագաւ ,
26 Սերուդ , Նաքովը , Թարայ ,
27 Աբրամ՝ այսինքն Աբրահամ :
28 Աբրահամին որդիքը Իսահակ ու
29 Իսմայէլ էին : Անոնց ծնունդները
ասոնք են . Իսմայէլին անդրանիկը՝
Նաբէոթ , ետքը Կեդար , Ադբեէլ ,
30 Մաբսամ , Մասմա , Դումա , Մաս-
31 սէ , Հադադ , Թեմա , Յետուր ,
Նափէս ու Կեդմա . Իսմայէլի որ-
դիքը ասոնք էին :
32 Իր Աբրահամին հարճին Վետու-
բային որդիքը . անիկայ ծնաւ
Օքսրանը , Հեկսանը , Մադանը ,
Մադիանը , Հեսբոկը ու Սուէն :
Ու Հեկսանին որդիքը Սաբա ու
33 Դեդան էին : Իր Մադիանին որ-
դիքը Պետա , Եփէը , Հնովք ,
Աբիդա ու Եղդագա էին . ասոնք
ամէնը Վետուրային որդիքն էին :
Իր Աբրահամ ծնաւ Իսահակը : 34
Իսահակին որդիքը Հասաւ ու Իսրա-
յէլ էին : Հասաւին որդիքը Եղի- 35
փազ , Ռագուէլ , Հեռս , Հեղ-
ղամ ու Կորխ էին : Եղիփազին 36
որդիքը Թեմման , Օմար , Սեփո ,
Գոթամ , Կենէզ , Թամնա ու
Ամաղէկ էին : Ռագուէլին որդի- 37
քը՝ Նահաթ , Զարա , Սամմա ու
Մէզա էին : Ու Սէիրին որդի- 38
քը Ղոտան , Սոբաղ , Սիբեգոն ,
Ենա , Դիսոն , Եսեր ու Դիսան
էին : Իր Ղոտանին որդիքը Վո- 39
ռի ու Հեմամ էին . և Թամնա
Ղոտանին քոյրն էր : Սոբաղին որ- 40
դիքը Գաղուսան , Մանաքաթի , Գե-
բաղ , Սեփո ու Օնամ էին : Ու
Սիբեգոնին որդիքը Այիա ու Ենա
էին : Ենային որդին Դիսոն . ու 41
Դիսոնին որդիքը Ամրան , Եսբան ,
Յեթրան ու Վքառան էին : Եսե- 42
րին որդիքը Բաղղան , Զաաւան
ու Յաական էին : Դիսանին որ-
դիքը Հուս ու Ռան էին :
Իր ասոնք են այն թագաւորները՝ 43
որ Եդովմի երկրին մէջ թագաւորե-
ցին , Իսրայէլի որդւոցը վրայ թա-
գաւոր մը թագաւորելէն առաջ .
Բէովրի որդին Բաղա , ու անոր
քաղաքին անունը Դինհաբա էր :
Իր Բաղա մեռաւ , ու անոր տեղը 44
Բոսրացի Զարային որդին Յոբաբ
թագաւորեց : Իր Յոբաբ մե- 45
ռաւ , ու անոր տեղը Թեմմանացւոց
երկրէն Հուսամ թագաւորեց :
Իր Հուսամ մեռաւ , ու անոր 46
տեղը Բադադին որդին Ադադ
թագաւորեց , որ Մովաբի դաշտին
մէջ Մադիանացիները կոտորեց . և
անոր քաղաքին անունը Գիթի էր :
Իր Ադադ մեռաւ , ու անոր տեղը 47
Մասրեկացի Սամղա թագաւորեց :
Իր Սամղա մեռաւ , ու անոր տեղը 48
Գետին քովը Խորովթէն եղող
Սաուղը թագաւորեց : Իր Սա- 49
ուղ մեռաւ , ու անոր տեղը Աբ-
բորի որդին Բաաղանան թագա-
ւորեց : Իր Բաաղանան մեռաւ , 50
ու անոր տեղը Ադադ թագաւորեց .
և անոր քաղաքին անունը Փոքով

էր , ու Յոբոր կնկանը անունը Մե-
տաբէէլ էր , որ Մէզահաբին աղջկա-
նը Մատրէդին աղջիկն էր :
51 Ու Ադադին մեռնելէն ետքը Ա-
դովմի իշխանները եղան , Թամնա
իշխան , Կաղուա իշխան , Եթեաթ
52 իշխան , Ողիբամա իշխան , Իլա իշ-
53 խան , Փինան իշխան , Կենէզ իշ-
խան , Թեմման իշխան , Մագդիէլ իշ-
54 խան , Իրամ իշխան . Ադովմին իշխանները ասոնք
էին :

Գ Լ . Ե

1 Իսրայէլի որդիքը ասոնք են . Հու-
բէն , Շմաւոն , Ղեւի , Յուդա ,
2 Իսաքար , Զաբուղոն , Դան , Նեփ-
թաղիմ , Գադ ու Ասէր :
3 Յուդայի որդիքը Էր , Օնան ու
Սելոմ էին . ասոնք իրենց Քանանացի
Շաւայեան աղջիկէն ծնան անոր . ու
Յուդային անդրանիկը Էր Տէրոջը
առջևը չար ըլլալուն համար Տէրը
4 զանիկայ մեռուցց : Ու անոր հար-
սը Թամար փարէսը ու Զարան
ծնաւ անոր : Յուդային բոլորը որ-
դիքը հինգ էին :
5 Փարեսին որդիքը Էսրոն ու
6 Համուլ էին : Ու Զարայեան որ-
դիքը՝ Զամբրի , Եթան , Եման ,
Քաղքոլ ու Դարա . ամենը հինգ
7 էին : Ու Քարմիին որդին Աքար
էր , որ նզովածով մեղք գործեց , ու
Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձգեց :
8 Ու Եթանին որդին Ազարիա էր :
9 Ու Էսրոնին որդիքը՝ որոնք անոր
ծնան , Երամէլ , Րամ ու Քե-
ղուբայ էին :
10 Ու Րամ ծնաւ Ամինադաբը , ու
Ամինադաբ ծնաւ Յուդայի որդւոց
11 իշխանը Նաասոնը , Ու Նաասոն
ծնաւ Սաղմոնը , ու Սաղմոն ծնաւ
12 Բոոսը , Ու Բոոս ծնաւ Ովբեդը ,
13 ու Ովբեդ ծնաւ Եսսէն , Ու Եսս-
էի ծնաւ իր անդրանիկը Եղիաբը ,
ու երկրորդը Աբինադաբը , ու եր-
14 րորդը Սամման , Չորրորդը Նա-
թանայէլը , հինգերորդը Ռադա-
15 յի , Վեցերորդը Ասոմը — եօթ-
16 ներորդը Դաւիթը : Ու անոնց
քոյրերը Շարուհա ու Աբիգէա
էին : Ու Շարուհայի որդիքը
իրենք էին . Աբեսա , Յովաբ ու Ա-
սայէլ : Ու Աբիգէա ծնաւ Ամա- 17
սային , ու Ամեսայիի հայրը Իսմա-
յէլացի Եթերն էր :
Ու Էսրոնի որդին Քաղէբ էր կնի- 18
կէն Ազուբայէն ու Երիոթէն որդի-
ներ ծնաւ . և ասոր որդիքը ասոնք
են . Յասեր , Սովբաբ ու Արդօն : Ու 19
երբոր Ազուբա մեռաւ , Քաղէբ
իրեն Եփրաթը , որ ա-
նոր ծնաւ Ովը : Ու Ովը ծնաւ 20
Ուրին , և Ուրի ծնաւ Բեսելիէլը :
Ու Հեսրոն ետքը Էսրոն Գաղաա- 21
դու հօրը Մաքիրին աղջկանը մը-
տաւ ու զանիկայ առաւ , և ինքը
վաթսուն տարեկան էր . ու անիկայ
Սեգուբը ծնաւ անոր : Ու Սե- 22
գուբ ծնաւ Յայիրը . ու ասիկայ
Գաղաադու երկրին մէջ քսանու-
երկու քաղաք ունէր : Ու Գեսուրը 23
ու Արամը , Յայիրի գիւղաքաղաք-
ները , Կանաթը ու անոր գեղերը՝
վաթսուն քաղաք առաւ . անոնցմէ .
ասոնք ամենը Գաղաադու հօրը
Մաքիրին որդւոյն էր : Ու Էսրոն 24
Քաղէբ եփրաթայի մէջ մեռնելէն
ետքը , Էսրոնին կնիկը Աբիան ա-
նոր ծնաւ Թեկուէին հայրը Ա-
շխուրը :
Ու Էսրոնին անդրանկանը Յե- 25
րամէլին որդիքը ասոնք էին . անդ-
րանիկը Ռամ , Բունա , Օրէն ,
Ասոմ ու Աքիա : Ու Յերամէլ 26
մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր , ու անոր
անունը Ատարա էր . անիկայ Օնա-
մի մայրը եղաւ : Ու Յերամէլին 27
անդրանկանը Ռամին որդիքը ա-
սոնք էին . Մաաս , Յամին ու Ե-
կոր : Ու Օնամի որդիքը Սամ- 28
մի ու Յադայ էին : Ու Սամմայիի
որդիքը Նադաբ ու Աբիսուր էին :
Ու Աբիսուրի կնկանը անունը Ա- 29
բիհայիլ էր , որ անոր ծնաւ Աբ-
բանը ու Մոլիդը : Ու Նադաբ 30
բի որդիքը Սալադ ու Ափփեմ
էին . ու Սալադ անորդի մեռաւ :
Ու Ափփեմի որդին Յեսսի , ու 31
Յեսսիի որդին Սեսան , ու Սե-
սանի որդին Աղլայի էր : Ու Սա- 32

մայիի եղբօրը Յադայիի որդիքը
Յեթեր ու Յոնղաթան էին . ու
33 Յեթեր անորդի մեռաւ : Եւ
Յոնղաթանի որդիքը Փաղէթի ու
Ջազա էին : Յերամէլի որդիքը
ասոնք էին :
34 Եւ Եհան տղաքներ չունեցաւ ,
բայց միայն աղջիկներ : Ու Եհան
Յարքա անունով Եդիպտացի ծա-
35 ռայ մը ունէր . Ու Եհան իր աղ-
ջիկը իր Յարքա ծառային կնիկ
տուաւ . որ անոր Էթթին ծնաւ :
36 Ու Էթթի ծնաւ Նաթանը , և
37 Նաթան ծնաւ Ջաբադը , Ու
Ջաբադ ծնաւ Ափղաղը , և Ափղաղ
38 ծնաւ Ովբէդը , Ու Ովբէդ ծնաւ
Յէուն , և Յէու ծնաւ Ազարիան ,
39 Ու Ազարիա ծնաւ Խեղղէսը , և
40 Խեղղես ծնաւ Եղեասան , Ու Ե-
ղեասա ծնաւ Ասամէն , և Ասամէ
41 ծնաւ Եզղուէմը , Ու Եզղուէմ ծը-
նաւ Յեկամիան , և Յեկամիա ծը-
նաւ Եղեասան :
42 Ու Յերամէլին եղբօրը Քաղեբի
որդիքը . անոր անդրանիկը Ես-
ջիփի հայրն էր , ու Խեբրոնի
43 հայրը Մարեսայի որդին էր : Եւ
Խեբրոնի որդիքը Կորխ ու Թա-
փուա և Րեկեմ ու Սեմա էին :
44 Ու Սեմա ծնաւ Ռահամը՝ Յար-
կաամի հայրը , ու Րեկեմ ծնաւ
45 Սամայիի : Եւ Սամայիի որդին
Մաոն էր . ու Մաոն Բեթսուրի
46 հայրն էր : Եւ Քաղեբին հարճը
Եփա ծնաւ Յռանը , Մոսան ու
Գազէզը . և Յռան ծնաւ Գազէզը :
47 Ու Յադայիի որդիքը Ռագեմ ,
Յովաթամ , Գեսան , Փաղէտ ,
48 Եփա ու Սագափ էին : Եւ Քա-
ղեբին հարճը Մաքա ծնաւ Սե-
49 բերը ու Թարանան . Նաև ծնաւ
Մադմաննայի հայրը Սագափը , ու
Մաքաբենայի հայրը ու Գեբաայի
հայրը Շաւան . և Քաղեբին աղ-
ջիկը Աքսա էր :
50 Եփրաթի անդրանիկանը Ովբի որ-
դւոյն Քաղեբին որդիքը ասոնք էին .
Կարիաթարիմի հայրը Սոբաղ ,
51 Խեթլեհեմի հայրը Սաղմոն , Խեթ-
52 գադերի հայրը Ռարեփ : Եւ Կա-
րիաթարիմի հօրը Սոբաղին որդի-
քը Ռարօէ — Մանահաթացւոց
կէսն էին : Եւ Կարիաթարիմի 53
տոհմերը Յեթերացիք , Փութա-
ցիք , Սամաթացիք ու Մասարա-
ցիք էին . Սարաացիք ու Եսթա-
ուղացիք ասոնցմէ ելան : Սաղ- 54
մոնի որդիքը Խեթլեհեմ , Նե-
տոփաթացիք , Ռոտարեթի , Յովա-
բին տունը ու Մանահաթացւոց
կէսը ու Սարացիք էին : Եւ 55
Գաբեսի մէջ բնակող դպիրներուն
տոհմերը Թարդաթացիք , Սամա-
թացիք , Սովկաթացիք . ասոնք
Ովքաբի տանը հօրմէն՝ Ռեքաբի
ելլող Կենեցիք էին :

ԳԼՈՒԽ Գ

Եւ Դաւիթին Խեբրոնի մէջ ծնած 1
որդիքը ասոնք էին . անդրա-
նիկը Ամնոն՝ Յեզրայելացի Ես-
նոամէն , երկրորդը Դանիէլ՝ Կաբ-
մելացի Աբիգեայէն , Երրորդը Ա- 2
բիսողոմ՝ Գեսուրի Թագաւորին
Թողմիին աղջկանը Մաաքային որ-
դին , չորրորդը Ադոնիա՝ Ադդիթին
որդին , Հինգերորդը Սափատիա՝ 3
Աբիտալէն , վեցերորդը Յեթրամ ,
իր կնիկէն՝ Եգղայէն : Այս վեցը ա- 4
նոր ծնան Խեբրոնի մէջ . և հոն
եօթը տարի ու վեց ամիս Թագա-
ւորութիւն ըրաւ . ու Երուսաղէմի
մէջ երեսունուերկու տարի Թագաւո-
րութիւն ըրաւ :
Ու Երուսաղէմի մէջ ասոնք ծնան 5
անոր . Սամաա , Սովբաբ , Նա-
թան ու Սողոմոն . — չորսը Ամի-
էլի աղջիկէն՝ Խերսաբէէն ծնած էին .
Եւ Յեբսաար , ու Եղիսամա , ու 6
Եղիփաղէտ , Ես Նոգա , ու Նա- 7
փեկ , և Յափիէ , Ու Եղիսամա , 8
ու Եղիադա ու Եղիփաղէտ . ասոնք
ինն էին : Ամէնն ալ Դաւիթին որ- 9
դիներն էին , հարճերուն որդինե-
րէն ու անոնց քրոջմէն՝ Թամարէն
՝ի զատ :
Եւ Սողոմոնի որդին Ռոբոամ 10
էր . անոր որդին Աբիա , անոր որ-
դին Ասա , անոր որդին Յովա-
փատ , Անոր որդին Յորամ , անոր 11
որդին Ազոզիա , անոր որդին Յո-
վաս , Անոր որդին Ամասիա , անոր 12

որդի Ընդրիա , անոր որդին Հո-
13 փնիամ , Ընոր որդին Բսրոգ , ա-
նոր որդի Ներիկիա , անոր որդին
14 Մաասէ , Ընոր որդի Ընեն , ա-
15 նոր որդի Հոզխա : Եւ Հոզխա-
յի որդիքը՝ անդրանիկը Հոհա-
նան , երկրորդը Հովակիմ , եր-
րորդը Ներիկիա , չորրորդը Ներ-
16 ջում էր : Ու Հովակիմին որդիքը՝
անոր որդին Ելքանիա , անոր որդին
17 Ներիկիա էր : Ու Ելքանիային որ-
դիքը՝ Ասիր , անոր որդին Սալա-
18 թիէլ . Նաև Մելքիրամ , փա-
դայիա , Սանէսար , Եկամիա ,
19 Ովսամա ու Նադաբիա էին : Եւ
փադայիային որդիքը՝ Զորոբաբէլ
ու Սիմէի էին . ու Զորոբաբէլին
որդիքը Մեսուղամ ու Ընանիա ,
ու անոնց քոյրը Սալոմիթ էր .
20 Նաև Բսուբա ու Ոհել և Ներ-
բաքիա ու Բսադիա ե՝ Հովաբաբ-
21 անդ՝ հինգ էին : Եւ Ընանիային
որդիքը փալատիա ու Նեսայի էին .
Ռափայիային որդիքը , Ովնային
որդիքը , Բսդիային որդիքը , Ով-
22 քինիային որդիքը : Ու Ովքինիա-
յի որդին Սեմայիա էր . ու Սե-
մայիային որդիքը՝ Հետտուս , և
Իգալ , ու Բարիա , և Նեարիա
23 ու Սափատ՝ վեց էին : Եւ Նեար-
իայի որդիքը՝ Ելիովենայի ու
Եզեկիա ու Եզրիկամ՝ իրեք էին :
24 Ու Ելիովենայիին որդիքը՝ Հոդու-
իա ու Ելիասիբ և փադայիա
ու Ակկուբ և Հոհանան ու Դա-
ղայիա և Ընանի՝ եօթն էին :

Գլ. Դ

1 Յուդայի որդիքը փարէս , Եսրոն
ու Քարմի և Հուր ու Սորագ
2 էին : Եւ Սորագի որդին Հաա-
յիա Հնեթը ծնաւ . ու Հնեթ Ք-
քումային ու Նահադը ծնաւ . Նա-
3 բասցոց տոհմերըասոնք են : Ու
Նատամ հօրմէն ասոնք եղան . Հնդ-
բայէլ ու Հնամա ու Հնդբաս . և
անոնց քրոջը անունը Նասելեղպոն էր :
4 Ու Պեդոմվի հայրը փանուէլ , և
Հվայի հայրը Նգեր էր . ասոնք
Նթէլհեմի հօրը՝ Նփրաթի անդ-
բանկանը Հուրին որդիքն էին :
Ու Թհինհաի հայրը Նշխուր էր- 5
կոն Քիին ունէր , Նզրա ու Նատա-
բա . Եւ Նատաբա անոր ծնաւ Աքո- 6
զամը , Ահիրը , Թհեմանը ու Ա-
հասթարին . Նատաբային որդիքը
ասոնք էին : Ու Նզրայային որդիքը 7
Սարեթ , Սահառ ու Նէթնան էին :
Եւ Կոզ ծնաւ Ննոզիը , Սոբե- 8
բաբ , ու Հարումի որդւոյն Նհար-
հելին տոհմերը :

Եւ Պարէս իր եղբայրներէն փա- 9
ռաւոր էր , ու անոր մայրը անոր
անունը Պարէս դրաւ , ըսելով ,
Զանիկայ տրտմութեամբ ծնայ :
Եւ Պարէս Իսրայելի Աստուծոյն 10
աղաղակեց ու ըսաւ , Երանի թէ
ամէն կողմանէ զիս օրհնես , ու իմ
սահմանս մեծցընես , և քու ձեռքդ
ինծի հետ ըլլայ , ու զիս չարէն ա-
զատես , որ ինծի տրտմութիւն չըլ-
լայ : Եւ Աստուած անոր խնդիրքը
կատարեց :

Ու Սուհայի եղբայրը Քհղուբ 11
Մաքիրը ծնաւ , որ անիկայ Նսթօնի
հայրն էր : Եւ Նսթօն ծնաւ Նեթ- 12
ռափան ու փասէն և Իրնաասին
հայրը Թռանան .ասոնք Հուքայի
մարդիկներն էին : Ու Կենազի որ- 13
դիքը Գոթոնիէլ ու Սարայիա
էին . և Գոթոնիէլի որդին Ա-
թաթ էր : Ու Մաոնաթայի ծնաւ 14
Նփրան . և Սարայիա ծնաւ Հո-
վաբը՝ Քհարաասիմի հայրը . (քան-
զի անոնք արհեստաւորներ էին :)
Ու Նեփոնեան Քաղէբին որդիքը 15
Իրու , Նէլա ու Նաամ էին . ու
Նէլային որդին Կենազ էր : Եւ 16
Յալէլելի որդիքը Զիփ , Զիփա ,
Թիրիա ու Նասրէլ . Ու Նզրային 17
որդիքը Հնեթեր , Մօրագ , Նփեր
ու Յաղոն էին . ու տուր Թհիլը ծը-
նաւ Մարիամը և Սամայիին ու
Նսթեմովի հայրը Հնսբան . Եւ 18
անոր կնոջիկը Հուդիա ծնաւ Կե-
դովրի հայրը Յարեդը , Սոքովի
հայրը Քաբերը ու Զանոյի հայ-
րը Հնեթթիէլը . և Մօրագին առած
փարաւոնի աղջկանը՝ Նթեթային
որդիքը ասոնք էին : Ու անոր կընջ- 19
կանը Նահմին քրոջը՝ Նվդիային
որդիքը՝ Գարմին ,

ու Աթրաթացի Էսթեմոային կը ։
20 Եւ Ամմոնի որդիքը՝ Բելեա ,
աբնա , Էնհանան ու Թոբիջեն էին .
ու Հնաարին որդիքը Ջոշբեխ ու
Խնդոհնեխ էին ։
21 Եւ Հուդայի որդւոյն Սելոմին
որդիքը՝ Նէթոյի հայրը Էր , ու
Մարեսայի հայրը Կաթաղա , և Բե-
բեայի տանը՝ բնիկ ազգովն էին
22 տանը տոհմերն էին . Էսաւ Հովա-
կիմը և Քոուզեբայի մարդիկները
ու Յովասը և Սարափը՝ որոնք Մո-
վաբի մէջ տարածութիւն ունեցան , ու
Յասուբի Լեհէմ . իսկ տառնք հին
23 բաներ են ։ Նոսոնք բրուտներ էին և
Նետայիմի ու Գադերայի մէջ
կը բնակէին . թագաւորին գոր-
ծոյն համար հոն կը բնա-
կէին ։
24 Շմաւոնի որդիքը՝ Նամուէլ ,
Յամին , Յարիբ , Զարա ու
25 Սաւուղ . Անոր որդին Սեղղում ,
անոր որդին Մարսամ , անոր որդին
26 Մասմա ։ Եւ Մասմայի որդիքը ,
անոր որդին Քմուէլ , անոր որդին
Զաքուր , անոր որդին Սեմէի ։
27 Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց
աղջիկ ունէր , բայց անոր եղբայր-
ները շատ տղաքներ չունէին . ու ա-
նոնց բոլոր տոհմերը Յուդայի որ-
28 դւոցը չափ չտարան ։ Եւ անոնք
Ներսաբէէի , ու Մոլադայի , ու Բե-
29 սեր սուաղի , Եւ Հազարի , ու Բա-
30 սեմի , և Թուղադի , Եւ Նաթուէլի ,
31 ու Զորմայի , և Սիկեղակի , Եւ
Նեթմարքաբովթի , և Բեր սուհիմի ,
ու Նեթքարէէի և Յագաբիմի մէջ
բնակեցան . մինչև Դաւիթին թա-
գաւոր եղած տառնք տասը էին ա-
32 նոնց քաղաքները , Եւ անոնց գեղե-
րը ։ Նաև Էթամ , Ային , Ռի-
մոն , Թոքան ու Նան , հինգ քա-
33 ղաք ։ Եւ ատ քաղաքներուն բո-
լորտիքը եղած բոլոր գեղերը մինչև
Նասղ , անոնց բնակութիւնները
34 ու վիճակները տասնք էին ։ Եւ Մե-
սոբաբ , և Յամլէք , ու Բմասիայի
35 որդին Յոսա , Եւ Յովէլ , ու Բե-
սիէլի որդւոյն Սարայիայի որդւոյն
36 Յոսաբիային որդին Յեհուա , Եւ
Նղելովհնայի , ու Յեկեբայ , և Յա-
սուբա , ու Բսայիա , և Ադիել , ու
Յեսիմիել , ու Բանեա , Եւ Սեմա- 37
յիայի որդւոյն Տամարիի որդւոյն
Յեդայիայի որդւոյն Բզիզի որդւոյն
Սիփէի որդին Յէքոն ։ Բր ա- 38
նուններով յիշուածները իրենց
տոհմերուն մէջ իշխաններ են , ու
անոնց տղոտոհմերը խիստ շատ-
ցան ։ Եւ իրենց անասուններուն 39
համար արօտ փնտռելով՝ Գեդորի
մուտքը դացին մինչև հորին արեւ-
ելեան կողմը . Եւ առատ ու աղէկ 40
արօտ գտան . ու ան երկիրը ըն-
դարձակ էր , և խաղաղութեան ու
հանդարտութեան մէջ էր . քանզի
առաջ Քամին եղողները հոն կը
բնակէին ։ Եւ ատ անուններով 41
գրուածները Յուդայի Եզեկիա
թագաւորին օրերը գացին , ու ա-
նոնց վրանները և հոն գտնուած
բնակարանները զարկին , ու զանոնք
բնաջինջ ըրին մինչև ատ օրս , և ա-
նոնց տեղը բնակեցան . վասն զի
հոն իրենց հօտերուն համար արօտ
կար ։ Եւ անոնցմէ՝ այսինքն Շ- 42
մաւոնի որդիներէն հինգ հարիւր
մարդ Սէիր լեռը գացին , իրենց վե-
րայ Յեսայի որդիքը՝ Փալատիան ,
Նեարիան , Հռափայիան ու Ոզիէ-
լը իշխան առնելով . Եւ Ամաղէ- 43
կին փախատական մնացորդները
զարկին , ու մինչև ատ օրս հոն բը-
նակեցան ։

ԳԼՈՒԽ Ե

Եւ Հռուբէնին անդրանկանը Իս- 1
րայէլին անդրանկանը Հռու-
բէնին որդիքը . (քանզի անդ-
րանիկը անիկայ էր . բայց իր հօրը
անկողինը պղծելուն համար՝ իր
անդրանկութեան իրաւունքը Ի-
րայէլի որդւոյն Յովսեփին որդւոյը
տրուեցաւ . ու ազգաշնորհն մէջ 2
անդրանիկի պէս չգրուեցաւ ։ Իսկ
Յուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր
եղաւ , ու անկէ իշխաններ եկան ,
բայց անդրանկութեան իրաւունքը
Յովսեփինն էր ։) Հռուբէնին անդ- 3
րանկանը Հնոքին որդիքը՝ Հա-
նոհք , փալղուս , Հեսրոն ու Քար-
մի էին ։ Յովէլին որդիքը՝ անոր 4
որդին Սեմայիա , անոր որդին Գոգ ,

5 անոր որդին Եմէի , Ենոր որդին
Միքա , անոր որդին Ռէայիա , անոր
6 որդին Բաալ , Ենոր որդին Ներ-
բա , որն որ Յորեամանի Թագաւոր-
փաղասար Թագաւորը գերի տարաւ .
անիկայ Հուբենեանց իշխանն էր :
7 Եւ անոր եղբայրները՝ իրենց տոհ-
մերովը երբոր ազգաշամարին մէջ
գրուեցան , անոնց գլխաւորը Եհի-
8 էլ էր , եւրը Ովաբարիա , Եւ
Յովէլի որդւոյն Եմմայի որդւոյն
Զազային որդին Բաալ . ասիկայ
Արոերի մէջ , ու մինչև Նա-
9 բաւ ու Ներէլմոն բնակեցաւ . Եւ
արեւելեան կողմը՝ Եփրատ գետէն
մինչև անապատը բնակեցաւ , քան-
զի անոնց անասունները Գաղաադու
10 երկրին մէջ շատցեր էին : Ու Սա-
ւուղին օրերը անոնք պատերազմ
ըրին Հագարացւոց հետ , որոնք
իրենց ձեռքը ինկան . ու Գաղաա-
դու բոլոր արեւելեան կողմերը անոնց
վրաններուն մէջը բնակեցան :
11 Եւ Գադի որդիքը ասոնց դիմաց
Բասանու երկրին մէջ բնակե-
12 ցան մինչև Սելքա . Գլխաւորը՝
Յովէլ , ու երկրորդը՝ Սափամ ,
եւրը Յանայի , ու Սափատ՝ Բա-
13 սանի մէջ : Եւ անոնց եղբայրները
իրենց ազգատոհմերուն համեմատ՝
Միքայէլ , Մեսուղամ , Սաբէէ ,
Յովրէ , Յաքան , Զիա ու Ե-
14 բեր՝ եօթն էին : Ենոնք Յուդի
որդւոյն Յաքդովի որդւոյն Եհսի-
սայի որդւոյն Միքայելի որդւոյն
Գաղաադի որդւոյն Յարոայի որ-
գւոյն Հուրիի որդւոյն Աբիքեղին
15 որդիքն էին . Ենոնց ազգատոհմնե-
րուն իշխանը՝ Գունիի որդւոյն Ա-
16 բդիելին որդին Աքի էր : Եւ ա-
նոնք Գաղաադու մէջ , Բասանի ու
անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ , ու
Սարոնի բոլոր արուարձաններուն
մէջ՝ մինչև անոնց սահմանները բնա-
17 կեցան : Ենոն ասոնք Յուդայի
Յովաթամ Թագաւորին օրերը , ու
Իսրայէլի Երոբովամ Թագաւորին
օրերը ազգաշամարին մէջ գրուե-
ցան :
18 Հուբենի որդիքը ու Գա-
դեանք ու Մանասէի կէս ցեղը՝
քաջասուն ու հազար եօթը հա-
րիւր վեթասուն զօրաւոր , վահան ու
սուր կրող , և աղեղ քաշող , պա-
տերազմ սորված , ու պատերազմի
ելլող մարդիկներ էին : Եւ ա- 19
նոնք Հագարացւոց , Եթուրա-
ցւոց , Նափեսացւոց ու Նոդա-
բացւոց հետ պատերազմ ըրին , Եւ 20
անոնց յաղթեցին . ու Հագարա-
ցիք և բոլոր անոնց հետ եղողները
անոնց ձեռքը տրուեցան . քանզի
անոնք պատերազմի մէջ Յաստուծոյ
աղաղակեցին , ու անոնց լսեց . վասն
զի անոր ապաւինեցան : Եւ անոնց 21
անասունները՝ հինսուն հազար ուղտ ,
ու երկու հարիւր հինսուն հազար ոչ-
խար , ու երկու հազար էշ , և հա-
րիւր հազար մարդ գերի ըրին .
(Վանզի շատերը մեռած ինկան . 22
ինչու որ ան պատերազմը Յաստուծմէ
էր .) ու մինչև գերեվարութիւնը անոնց
տեղը բնակեցան :
Եւ Մանասէի որդւոյը կէս ցեղը 23
այն երկրին մէջ բնակեցան , Բասա-
նէն մինչև Բաալհերմոն , Սանի-
րը ու Հերմոն լեռը . հոծ բազ-
մութիւն էին : Եւ անոնց ազգա- 24
տոհմներուն իշխանները սասնք էին .
Եփէր , Եսսի , Եղղիէլ , Եզրիէլ ,
Երեմիա , Ովդուիա ու Յաքդիէլ ,
որոնք զօրաւոր , քաջ ու անուանի
մարդիկներ էին , ու իրենց ազգա-
տոհմներուն իշխաններն էին :
Եւ իրենց հայրերուն Յաստուծոյն 25
դէմ ապստամբեցան , ու ան երկրին
ազգացը աստուածներուն ետևէն էր-
թալով պոռնկեցան , որ Յաստուած
զանոնք անոնց առջևէն բնաջինջ ը-
րած էր : Եւ Իսրայէլին Յաստուա- 26
ծը Յորեամանի փուղ Թագաւո-
րին հոգին՝ ու Յորեամանի Թագա-
ղաթ փաղասար Թագաւորին հոգին
գրդռեց , ու Հուբենեանները , Գա-
դեանները ու Մանասէին կէս ցեղը
գերի ըրաւ , և զանոնք Հալա ու
Հաբովը ու Հարա ու Գոզ-
ան գետը տարաւ մինչև ասօր :

ԳԼ . Զ

Ղևիի որդիքը Գերսոն , Կահաթ 1
ու Մերարի էին : Եւ Կահա- 2

թին որդիքը Եմրամ, Իսահառ, 3 Հեբրոն ու Ոզիել եւն։ Եւ Եմրամին որդիքը Ահարոն, Մովսէս ու Մարիամ եւն։ Ու Ահարոնին որդիքը Նադաբ, Եբիուդ, Եղիազար ու Իթամար եւն։ Եղիազար 4 Փինէհէսը, — Փինէհէս ծնաւ Աբիսուան, Եւ Աբիսուա ծնաւ Բոկկին, ու Բոկկի ծնաւ Ոզին, 6 Եւ Ոզի ծնաւ Զարիան, ու Զարիա 7 ծնաւ Մարիոթը, ու Մարիոթ ծնաւ Եմարիան, և Եմարիա 8 ծնաւ Աքիտովբը, Ու Աքիտով ծնաւ Սադովկը, ու Սադովկ ծնաւ 9 Աքիմասը, Եւ Աքիմաս ծնաւ Ազարիան, ու Ազարիա ծնաւ Յո- 10 հանանը, Եւ Յոհանան ծնաւ Ազարիան. (ասիկայ էր որ Սողոմոնին Երուսաղէմ շինած տաճարին մէջ 11 քահանայութիւն ըրաւ.) Ու Ազարիա ծնաւ Եմարիան, և Եմարիա 12 ծնաւ Աքիտովբը, Ու Աքիտով ծնաւ Սադովկը, ու Սադովկ ծնաւ 13 Սեղղումը, Եւ Սեղղում ծնաւ Փեղղիան, ու Փեղղիա ծնաւ Ազա- 14 րիան, Եւ Ազարիա ծնաւ Սարա- յիան, ու Սարայիա ծնաւ Յովսե- 15 դեկը։ Եւ Յովսեդեկ գնաց, երբոր Տէրը Յուդան ու Երուսա- ղէմը Նաբուգոդոնոսորին ձեռքովը փոխադրեց։

16 Ղեւիի որդիքը Գերսոն, Կահաթ 17 ու Մերարի եւն։ Ու Գերսոնին որ- դոցը անուններբը ասոնք էին, Լի- 18 բնի ու Սեմէի։ Եւ Կահաթին որդիքը Եմրամ, Իսահառ, Հեբ- 19 րոն ու Ոզիել եւն։ Մերարիին որդիքը Մոողի ու Մուսի էին. և ասոնք են Ղեւտացւոց տոհմերը ի- րենց հայրերուն համեմատ։

20 Գերսոնին որդիքը. անոր որդին Լիբնի, անոր որդի Յեթ, անոր 21 որդին Զամմա, Ընոր որդին Յո- վաք, անոր որդին Իդդով, անոր որդին Զարա, անոր որդին Յաթ- բրի էր։

22 Կահաթին որդիքը. անոր որդին Եմինադաբ, անոր որդին Կորխ, 23 անոր որդին Եսիր, Ընոր որդին Եղկանա, անոր որդին Աբիասափ, 24 անոր որդին Եսիր, Ընոր որդին Թահաթ, անոր որդին Ուրիէլ, անոր որդին Ոզիա ու անոր որդին Սաւուղ էր։ Ու Եղկանային որ- 25 դիքը Ամեսայի, Աքիմոթ Ու- 26 Եղկանա էին. Եղկանային որդի- քը. անոր որդին Սուփի, ու անոր որդին Նահաթ, Ընոր որդին Ե- 27 ղիաբ, անոր որդին Յերոամ, անոր որդին Եղկանա էր։ Ու Սամուէ- 28 լին որդիքը, անոր անդրանիկը Յովէլ, ու երկրորդը Աբիա էր։

Մերարիին որդիքը՝ Մոողի, ա- 29 նոր որդին Լիբնի, անոր որդին Սեմէի, անոր որդին Ոզա, Ընոր 30 որդին Սամաա, անոր որդին Ե- դիա, անոր որդին Բասիա էր։

Եւ ասոնք են որ Դաւիթ երգե- 31 ցողութեան պաշտօնին վրայ դրաւ Տէրոջը տանը մէջ տապանակին հանդստանալէն ետքը. Ու անոնց 32 պաշտօնը ժողովքի խորանին առջևը օրհնութիւն երգել էր, մինչև որ Սողոմոն Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը տունը շինեց. ու իրենց կարգին համեմատ իրենց պաշտօնին վրայ կը կենային։ Եւ իրենց որդիներովը 33 կեցողներբը ասոնք են. Կահաթեանց որդիներէն երգեցող Եմանը՝ Յովէ- լին որդին, ու ան Սամուէլին որ- դին, Ու ան Եղկանային որդին, ու 34 ան Երոամին որդին, ու ան Եղի- էլին որդին, ու ան Թովափին որ- դին, Ու ան Սուփին որդին, ու 35 ան Եղկանային որդին, ու ան Մահաթին որդին, ու ան Եմեսայիին որ- դին, Ու ան Եղկանային որդին, 36 ու ան Յովէլին որդին, ու ան Ա- զարիային որդին, ու ան Սոփոնիա- յին որդին, Ու ան Թահաթին որ- 37 դին, ու ան Ասիրին որդին, ու ան Եբիասափին որդին, ու ան Կորխին որդին, Ու ան Նահաթին 38 որդին, ու ան Սահաթին որդին, ու ան Ղեւիին որդին, ու ան Իս- րայէլին որդին էր. Եւ անոր ազ 39 կողմը կայնողը իր եղբայրը Ասափն էր. ան Յաթի՝ Խարաքիային որ- դին, ու ան Սամայիին որդին, Ու 40 ան Միքայէլին որդին, ու ան Բա- սեայիին որդին, ու ան Մելքիային որդին, Ու ան Եթանիին որդին, 41

ու Լիբնան իր արուարձաններովը ,
և Հաթիրը ու Հաթեմովը իր ա-
բուարձաններովը , Հ Բիլէնը իր 58
արուարձաններովը , ու Դաբիրը իր
արուարձաններովը , Հ Բաանը իր 59
արուարձաններովը , ու Հեթսամիւ-
սը իր արուարձաններովը . Հ Հա- 60
նիամինի ցեղէն Կարան իր արու-
արձաններովը , ու Կազեմեթը իր
արուարձաններովը , և Բնաթովեթը
իր արուարձաններովը . անոնց տոհ-
մերուն ամէն քաղաքները տասուի-
րեք քաղաք էին :

Ու ասոնք ցեղին տոհմերէն մնացած 61
Կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս
ցեղէն վիճակով տասը քաղաք պը-
րոխոյս :

Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց 62
տոհմերուն համեմատ Իսաքարի ցե-
ղէն , Բսերի ցեղէն ու Նեփթա-
ղիմի ցեղէն ու Բասանի մէջ Բաշ-
խոյ Մանասէի ցեղէն տասուիրեք
քաղաք պրոխոյս :

Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհ- 63
մերուն համեմատ Ռուբինի ցեղէն
ու Գադի ցեղէն և Զաբուղոնի
ցեղէն վիճակով տասուերկու քաղաք
պրոխոյս :

Ու Իսրայէլի որդիքը ասոնք քա- 64
ղաքները իրենց արուարձաններովը
Ղեւտացիներուն տուին : Հ Յու- 65
դայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւո-
նի որդւոցը ցեղէն ու Բենիամինի
որդւոցը ցեղէն վիճակով՝ ասոնք անու-
նով յիշուած քաղաքները տուին :
Հ Կահաթի որդւոցը հարցած տոհ- 66
մերուն կալուածքի քաղաքները Եփ-
րեմի ցեղէն էր . Ու անոնց Եփրեմի 67
լեռանը վրայ Սիւքեմը տուին , (որ
ապաստանի քաղաքներէն էր ,) ու
անոր արուարձանները , և Գազե-
րը իր արուարձաններովը , Ու Յոկ- 68
մեամը իր արուարձաններովը , և Բե-
թորոնը իր արուարձաններովը , Ու 69
Այլոնը իր արուարձաններովը , և
Գաթրեմոնը իր արուարձաններովը .
Ու Մանասէի կէս ցեղէն Ենէրը իր 70
արուարձաններովը , և Յներղամը
իր արուարձաններովը Կահաթի որ-
դւոցը մնացած տոհմին տուին :

Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս 71

որ էր Ասարայէլին որդին , որ էր Ե-
42 դայիայէլին որդին , Ու էր Նէթանէլին
որդին , որ էր Ամմիայէլին որդին ,
43 որ էր Ովադեայէլին որդին , Ու էր Յե-
թիէլին որդին , որ էր Գերսոնին որ-
44 դին , որ էր Ղեւիին որդին էր . Ու
անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որ-
դիքը ձախ կողմը կը յայտնէին . Ե-
թան՝ Աիսայէլին որդին , որ էր Մը-
դիէլին որդին , որ էր Մաղուքին որ-
45 դին , Ու էր Բաասէիայէլին որդին , որ
էր Ամասիայէլին որդին , որ էր Գէզ-
46 կիայէլին որդին , Ու էր Ամասիին
որդին , որ էր Նանիին որդին , որ
47 էր Սամերին որդին , Ու էր Մո-
ղէլին որդին , որ էր Մուսիին որ-
դին , որ էր Մերարիին որդին , որ
48 էր Ղեւիին որդին էր : Ու անոնց
եղբայրները՝ Ղեւտացիք Աստուծոյ
տանը խորանին ամէն ծառայու-
թեանը նուիրուած էին :

49 Բայց Ահարոն ու անոր որդիքը
ողջակէզի սեղանին վրայ ողջակէզ՝
ու խունկի սեղանին վրայ խունկ
կը մատուցանէին , սրբութեանց
սրբութիւնին ամէն գործը կա-
տարելով , ու Իսրայէլին համար
քաւութիւն ընելով , ան ամենուն
համեմատ որ Աստուծոյ ծառան
50 Մովսէս պատուիրեր էր : Հ Ա-
հարոնին որդիքը ասոնք էին . Ենոր
որդին Եղիազար , անոր որդին Փի-
51 նէհէս , անոր որդին Աբիտուա , Ե-
նոր որդին Ոզզի , անոր որդին Զե-
52 զի , անոր որդին Զաբիա , Ենոր
որդին Մարիոթ , անոր որդին Ա-
մարիա , անոր որդին Ախիտովբ ,
53 Ենոր որդին Սադովք , անոր որդին
Ախիմաաս :

54 Հ Ահարոնի տոհմին՝ Ահարոնի
որդւոցը բնակութիւնները ասոնք
էին , իրենց գեղերովը ու իրենց
սահմաններովը , քանզի ան վիճակը
55 անոնց եղաւ : Հ Յուդայի երկ-
րին մէջ Հեբրոնը ու անոր չորս-
կայ արուարձանները անոնց տուին .
56 Բայց ան քաղաքին արտերը ու ա-
նոր գեղերը Յեփոնեան Կաղեբին
57 տուին : Հ Յուդայի քաղաքնե-
րէն Ահարոնի որդւոցը Հեբրոնը
տուին (որ ապաստանի քաղաք էր) ,

ցեղին տոհմին Խատանի մէջ Կովզանը իր արուարձաններովը , ու Աբաարովէթը իր արուարձաններովը
72 վը · Ը Խաբարի ցեղէն Կադէսը իր արուարձաններովը , Դաբարաթը իր արուարձաններովը , Ռամովթը իր արուարձաններովը ,
73 և Անեմը իր արուարձաններովը ·
74 Ու Ասերի ցեղէն Մասաղը իր արուարձաններովը , և Աբդոնը իր արուարձաններովը ,
75 Ու Հուկոկը իր արուարձաններովը , և Ռոոբը իր
76 արուարձաններովը · Ու Նեփթաղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ Կադէսը իր արուարձաններովը , և Համմոնը իր արուարձաններովը , ու Կարթաթեմը իր արուարձաններովը
77 պոռին ։ Ը Մեռարիի որդուոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն Ռեմոնը իր արուարձաններովը , Թաբօրը իր արուարձաններովը ·
78 Ու Երիքովի Յորդանանու անդիի կողմը՝ Յորդանանու արեւելեան կողմը՝ Ռուբենի ցեղէն անապատի մէջ Ռոսորը իր արուարձաններովը , ու
79 Հասսան իր արուարձաններովը , Ը Կադեմոթը իր արուարձաններովը , ու Մեփայաթը իր արուարձաններովը ·
80 Ը Գադի ցեղէն Գաղաադի մէջ Ռամովթը իր արուարձաններովը , ու Մանայիմը իր արուարձաններովը ,
81 Ու Հեսբոնը իր արուարձաններովը , և Հազերը իր արուարձաններովը պոռին ։

ԳԼ · Ը

1 Ը Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա ու Փուա և Հասուբ ու Սամրոն՝ չորս էին ։
2 Ը Թովղային որդիքը՝ Ուզի ու Հռափայիա և Հերիէլ ու Հեմայի և Հերսամ ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղայի տունը իշխաններըն , ու իրենց ազգին մէջ զօրաւոր կտրիճներ էին · Դաւիթին օրերը անոնց թիւը քսանուերկու հազար վեց հարիւր էր ։
3 Ը Ուզին որդիքը Հեզբրիա ու Հեզբրիային որդիքը՝ Միքայէլ և Ովդիա ու Հոէլ ու Հեսիա հինգ էին , և ամէնն ալ իշխաններ
4 էին · Ու անոնց հետ անոնց ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի շարուող երսունուվեց հազար զօրք կար · քանզի անոնց կիներն ու որդիները շատ էին ։
5 Ը անոնց եղբայրները Իսաքարին բոլոր տոհմերուն մէջ զօրաւոր կտրիճներ ըլլալով՝ իրենց ազգահամարին համաձայն ամէնը ութսունուեօթը հազար էին ։
6 Բենիամինի որդիքը՝ Բաղա , Բոքոր ու Հեդիէլ՝ երեք էին ։
7 Ը Բաղային որդիքը՝ Եսբօն , Ուզի , Ուզիէլ , Երիմովթ ու Իրի՝ իրենց ազգատոհմին իշխաններըն ու զօրաւոր կտրիճները՝ հինգ էին · և անոնց ազգահամարին մէջ գրուածները քսանուերկու հազար երսունուչորս հոգի էին ։
8 Ու Բոքորի որդիքը Զամիրա , Հովաս , Եղիազար , Եղհովենայի , Ամրի , Երիմովթ , Աբիա , Անաթովթ ու Գաղեմեթ էին · ասոնք ամէնը Բոքորին որդիքն էին ։
9 Ը անոնց ազգահամարին մէջ՝ իրենց ազգատոհմներուն իշխաններըն ու զօրաւոր կտրիճները ընտրուվ՝ քսան հազար երկու հարիւր հոգի էր ։
10 Ը Հեդիէլի որդին՝ Բաղան , ու Բաղանին որդիքը Հեուս , Բենիամին , Ահուդ , Քենանա , Զեթան , Թարսիս ու Ախիսաար էին ։
11 Ասոնք ամէնը Հեդիէլին որդիքը՝ իրենց տոհմերուն իշխաններըն ու զօրաւոր կտրիճներ էին · ու տասնուեօթը հազար երկու հարիւր պատերազմի ելլող մարդիկ էին ։
12 Ը Սուփիմ ու Ուփիմ Իրի որդիքն էին , Հուսիմ ալ Ախերի որդին էր ։
13 Նեփթաղիմի որդիքը՝ Եասիէլ , Գունի , Եասեր ու Սեղղում՝ Բաղղայի որդիքն էին ։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ , որ զանիկայ իր Քնէը ծնաւ , ու անոր Ասորի հարճը՝ Գաղաադին հայրը Մաքիրը ծնաւ ։
15 Ը Մաքիր իրեն կնիկ առաւ Ուփիմին ու Սուփիմին քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր , — ու երկրորդին անունը Սալպաադ էր · և Սալպաադին աղջիկներ ծնան ։
16 Ու Մաքիրին կնիկը Մաա-

քա որդի մը ծնաւ , և անոր անունը փարէս կոչեց . ու անոր եղբօրը անունը Զարէս էր , և անոր որդիները Ուզամ ու Իոխամ էին : Ու Ուզամի որդին Ենդան էր . Նաասէի որդւոյն Աքիրի որդւոյն Դաւաադին որդիքը ասոնք էին : Ու անոր քոյրը Մաղքեթի ծնաւ Տասուդը , Եբիեզերը ու Աասլան : Ու Մեմիդայի որդիքը Եքիան , Սիւքեմ , Լաքէի ու Ընիամ էին : Ու Եփրեմի որդիքը՝ Սուտալա , (և անոր որդին Զարադ , ու անոր որդին Թահաթ , ու անոր որդին Եղիադա , և անոր որդին Թահաթ , Ու անոր որդին Զաբադ , և անոր որդին Սուտալա ,) նաև Եզերը , ու Եղիադ էին . ու զանոնք ան երկրին մէջ ծնած Գեթացիք մեռցուցին . քանզի անոնց անասուններըը առնելու իջան : Ու անոնց հայրը Եփրեմ՝ շատ օրեր սուգ բռնեց . ու անոր եղբայրները գանիկայ մխիթարելու գացին : Ու անիկայ իր կնոջ կանը մտաւ , ու անիկայ յղանալով՝ որդի մը ծնաւ . և անոր անունը Բերիա կոչեց . վասն զի իր տանը վրայ չարիք եկած էր : Ու անոր աղջիկը Սէէրա էր . ասիկայ վարի ու վերի Բեթորոնը ու Ուզէն սէէրան շինեց : Ու անոր որդին Ռափէ ու Ռասեփ , ու անոր որդին Թահաղէ , և անոր որդին Թահան , Ընոր որդին Զաադան , անոր որդին Զմիուդ , անոր որդին Եղիսամա , Ընոր որդին Նաւէ , — ա- նոր որդին Եհսու էր : Ու անոնց կալուածքները ու բնակութիւնները ասոնք էին . Բեթէլ ու անոր գեղերը , ու արեւելեան կողմին Նաարան , և արեւմտեան կողմին Գազեր ու անոր գեղերը , և Սիւքեմ ու անոր գեղերը , մինչև Գազա ու անոր գեղերը . Ու Մանասէի որդւոյը սահմաններուն քովը Բեթսան ու անոր գեղերը , Թանաք ու անոր գեղերը , Մակեդդով ու անոր գեղերը , Դովը ու անոր գեղերը . Իսրայէլի որդւոյն Յովսեփին որդիքը ասոնց մէջ կը բնակէին :

Ասերի որդիքը՝ Եմնա , Եսուա , Եհսուի ու Բարիա , և անոնց քոյրը Սարա էր : Ու Բարիային որդիքը Հաբեր ու Մեղքիէլ էին . ասիկայ Բարսայիթի հայրն էր . Ու Հաբեր ծնաւ Յափլեթը , Սովմերը և Հոտիամը ու անոնց քոյրը Սոլան : Ու Յափլեթին որդիքը փասպ , Բամոյէլ ու Բասուբէ էին . Յափլեթի որդիքը ասոնք էին : Ու Սովմերի որդիքը Ախի , Հոհգա , Արա ու Բամ էին : Ու անոր եղբօրը Հելէմին որդիքը Սովփա , Յամնա , Սելէս և Ամաղ էին : Սովփայի որդիքը՝ Սուա , Հարնափար , Սուաղ , Բարի , Եմրա , Բասար , Սովդ , Սամմա , Սաղիսա , Եթրան և Բէերա : Ու Եթերի որդիքը Եփոնէ , Փասփա և Արա էին : Ու Սովդայի որդիքը Արահ , Անիէլ ու Հասփա էին : Ասոնք ամէնը Ասերի որդիքն էին , ու իրենց ազգատոհմներուն իշխաններն էին , ընտիր ու զօրաւոր կտրիճներ և գլխաւոր իշխաններ էին . ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար մարդ էր :

Գ Լ . Ը

Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը Բաղան , երկրորդը՝ Ասբէլը , երրորդը՝ Ահրան , Չորրորդը՝ Նովան , ու հինգերորդը՝ Ռափան : Ու Բաղային որդիքը Եղար , Փեսա , Ասբիուդ , Ասբիսուա , Նեհեման , Ահոք , Փեսա , Սուփան և Հիրամ էին : Ու Ասբուդի որդիքը ասոնք էին , Ե Գաբայի բնակչացը իշխաններըը ասոնք էին , ու զանոնք Մանաւաթի փոխադրեցին . Ու Նեհեման ու Ահիա ու զանոնք փոխադրողը Գերա . ասիկայ Ուզան ու Ասբիուդը ծնաւ : Ու Սաարիմ զանոնք խրկելէն ետքը՝ Մովաբի երկրին մէջ ղեռոյնէ ծնաւ . — անոր կիներները Հուսիմ ու Բաարա էին : Ու իր կիներէն Յոդեսէն՝ Յորաբը , Սաբիան , Մեսան , Մեղքամը , Եհուսը , Սակիան ու Մարման ծնաւ . ասոնք անոր որդիքը

սուա , Եհսուի ու Բարիա , և անոնց քոյրը Սարա էր : Ու Բարիային որդիքը Հաբեր ու Մեղքիէլ էին . ասիկայ Բարսայիթի հայրն էր . Ու Հաբեր ծնաւ Յափլեթը , Սովմերը և Հոտիամը ու անոնց քոյրը Սոլան : Ու Յափլեթին որդիքը փասպ , Բամոյէլ ու Բասուբէ էին . Յափլեթի որդիքը ասոնք էին : Ու Սովմերի որդիքը Ախի , Հոհգա , Արա ու Բամ էին : Ու անոր եղբօրը Հելէմին որդիքը Սովփա , Յամնա , Սելէս և Ամաղ էին : Սովփայի որդիքը՝ Սուա , Հարնափար , Սուաղ , Բարի , Եմրա , Բասար , Սովդ , Սամմա , Սաղիսա , Եթրան և Բէերա : Ու Եթերի որդիքը Եփոնէ , Փասփա և Արա էին : Ու Սովդայի որդիքը Արահ , Անիէլ ու Հասփա էին : Ասոնք ամէնը Ասերի որդիքն էին , ու իրենց ազգատոհմներուն իշխաններն էին , ընտիր ու զօրաւոր կտրիճներ և գլխաւոր իշխաններ էին . ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար մարդ էր :

Գ Լ . Ը

Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը Բաղան , երկրորդը՝ Ասբէլը , երրորդը՝ Ահրան , Չորրորդը՝ Նովան , ու հինգերորդը՝ Ռափան : Ու Բաղային որդիքը Եղար , Փեսա , Ասբիուդ , Ասբիսուա , Նեհեման , Ահոք , Փեսա , Սուփան և Հիրամ էին : Ու Ասբուդի որդիքը ասոնք էին , Ե Գաբայի բնակչացը իշխաններըը ասոնք էին , ու զանոնք Մանաւաթի փոխադրեցին . Ու Նեհեման ու Ահիա ու զանոնք փոխադրողը Գերա . ասիկայ Ուզան ու Ասբիուդը ծնաւ : Ու Սաարիմ զանոնք խրկելէն ետքը՝ Մովաբի երկրին մէջ ղեռոյնէ ծնաւ . — անոր կիներները Հուսիմ ու Բաարա էին : Ու իր կիներէն Յոդեսէն՝ Յորաբը , Սաբիան , Մեսան , Մեղքամը , Եհուսը , Սակիան ու Մարման ծնաւ . ասոնք անոր որդիքը

11 ա տոհմերու իշխաններ էին ։ Ու
Ասսիմին Բրիտովբը ու Ղեբսաղը
12 ծնաւ ։ Ու Ղեփսաղին որդիքը՝
Ղբեր , Մխսամ ու Սամեր , (ա-
սիկայ Ալշովը , Ղզղը ու անոր գե-
13 ղերը շինեց ,) Ու Խարիա ու Ես-
մա էին ։ ասոնք Ասիղոն բնակող
տոհմերուն իշխաններն էին , ա ա-
սոնք վռընտեցին Կեթի բնակիչնե-
14 րը ։ Ու Ադիով , Սովեկ , Ես-
15 բիմովեթ , Օաբաթիա , Բրադ ,
16 Ղդեր , Միքայէլ , Եսփա ու
Յովքա Խարիայի որդիքն էին ։
17 Ու Օաբադիա , Մեսուղամ , Ե-
18 զակի , Փաբեր , Եսամարի , Եզ-
ղբա և Յորաբ Ղեփսաղի որդիքն
19 էին ։ Ու Յակիմ , Օկբրի , Օաբ-
20 դի , Ղեղիենայի , Սաղեի , Ղեղէլ ,
21 Ադայիա , Խարեա և Սամարաթ
22 Սեմէիի որդիքն էին ։ Ու Եես-
23 փան , Ղբեր , Ղեղէլ , Բրդօն ,
24 Օկբրի , Ենան , Ենանիա , Ղղամ ,
25 Ենաթովեթիա , Եհիադիա ու
փանուէլ Սովսկի որդիքն էին ։
26 Ու Սամարի , Սասբիա , Մո-
27 թողիա , Յարասիա , Ղեղիա և
Օկբրի Ելրոամի որդիքն էին ։
28 Ասոնք իրենց տոհմերուն համեմատ՝
նահապետներ ա իշխաններ էին , ու
Երուսաղեմի մէջ կը բնակէին ։
29 Ու Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
հայրը կը բնակէր . ու անոր կնկանը
30 անունը Մասքա էր . Ու անոր
անդրանիկ որդին Աբդօն էր . ետքը
Սուր , Կիս , Բասղ , Նադաբ ,
31 Գեդովը , Ախիով ու Օաբսր էին ։
32 Ու Մակղոթի ծնաւ Սամսան . ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղեմի մէջ իրենց եղ-
բայրներուն հետ բնակեցան ։
33 Ու Ներ ծնաւ Կիսը , ու Կիս
ծնաւ Սաուղը , և Սաուղ ծնաւ
Յովնաթանը , Մեղքիսուէն , Ա-
34 բինադաբը ու Եսբաղը ։ Ու
Յովնաթանի որդին Մերիբաղ
էր . ու Մերիբաղ ծնաւ Միքան ։
35 Ու Միքայի որդիքը Փիթօն ,
Մելէք , Թահրէ ու Ախազ էին ։
36 Ու Ախազ ծնաւ Յովադան , ու
Յովադա ծնաւ Գաղմէթը , Ազա-
մոթը ու Օամբրին . և Օամբրի
ծնաւ Մոսան . Ու Մոսա ծնաւ 37
Բանաան . անոր որդին Ռափա ,
անոր որդին Ղղեասա , ա անոր որ-
դին Ազել էր ։ Ու Ազել վեց որ- 38
դի ունէր , և անոնց անուններըը ա-
սոնք են . Ղզրիկամ , Խորբրու ,
Իսմայէլ , Սաարիա , Ախդիա ու
Ենան . ասոնք ամենը Ազելի որ-
դիքն էին ։ Ու անոր եղբօրը Ե- 39
սեկին որդիքը՝ անդրանիկը Ուղամ ,
երկրորդը Յեուս , երրորդը Ելի-
փաղէտ էր ։ Ու Ուղամին որդիքը 40
զօրաւոր կտրիճներ ա աղեղնաւոր-
ներ էին , և անոնք շատ որդիներ ու
թոռներ ունէին , հարիւր հիսունի
չափ . ասոնք ամենը Բենիամինի
որդւոցմէ էին ։

ԳԼՈՒԽ Թ.

Ու Իսրայէլացիք ար- 1
ձանագրուած էին . և ահա Ի-
սրայէլի ու Յուդայի թագաւորաց
գրքին մէջը գրուած էին . Ե իրենց
անօրէնութեանը համար Բաբիլոն
գերի տարուեցան ։
Ու անոնց կալուածքներուն մէջ՝ 2
անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ բը-
նակողները Իսրայէլացիներէն , ք-
հանանաներէն , Ղեւտացիներէն և Նա-
թանայիմներէն ասոնք էին ։ Ու 3
Երուսաղեմի մէջ Յուդայի որդւոց-
մէ , Բենիամինի որդւոցմէ , Եփ-
բեմի ու Մանասէի որդւոցմէ բնա-
կեցան . Յուդայի որդւոյն փարե- 4
սին որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն Ամ-
րիի որդւոյն Իմրիի որդւոյն Բա-
նիի որդին Ութայի ։ Ու Սելո- 5
մեանները՝ անոր անդրանիկը Ասա-
յիա ու անոր որդիքը ։ Ու Զա- 6
բայի որդւոցմէ՝ Եհիէլ , ու անոնց
եղբայրները՝ վեց հարիւր իննսուն
հոգի ։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝ 7
Սանուայի որդւոյն Ովդուիայի որ-
դւոյն Մեսուղամին որդին Սալլու ։
Ու Եերոամի որդին Եբնիա , ու 8
Աքրիի որդւոյն Ոզիին որդին Ի-
լա , ու Եբնիայի որդւոյն Ռա-
գուէլի որդւոյն Սափատիայի որդին
Մեսուղամ , Ու անոնց եղբայրնե- 9
րը իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր հիսունհինգ հոգի . ասոնք բո-

ըր մարդիկները իրենց տոհմերուն
նահապետներն էին :
10 Ու քահանաներէն՝ Յեդայիա ,
11 Յովարիբ , ու Յաքին , Ազ Ա-
զարիա որդի Քղքիա որդի Մեսուլամ
որդի Սադովկ որդի Մեսուդամ որ-
դի Ահիտուբ որդի Ղեղկիայի որդի
12 Մարայովթ որդի Ահիտուբ ,
Ու Մեղքիայի որդի Փասուրի
որդի Յերոամին որդին Ադա-
յիա , ու Իմմերի որդի Մեսե-
ղաբեէլի որդի Մեսուլամի որ-
դի Զաքարիայի որդի Ղեվելին որ-
13 դին Փասէ , Ազ անոնց եղբայրները
իրենց տոհմերուն իշխանները՝ հա-
զար եօթը հարիւր վաթսուն զօրա-
ւոր կտրիճներ՝ Յատուծոյ տանը
գործքին ծառայութեանը մէջ էին :
14 Ու Ղեւտացիներէն՝ Սերարիի որ-
դւոցմէն՝ Յասբիայի որդւոյն Ազբի-
կամի որդւոյն Յասուբին որդին Սե-
15 մայիա , Ազ Բակբակար — Բրէս
և Գաղաղ , ու Յասափ որդւոյն
Ասկբրիի որդւոյն Միքայիայի որդին
16 Զաբդիա , Ազ Ղեվիթունի որ-
դւոյն Գաղաղի որդւոյն Եսմայիային
որդին Աբդիա , ու Ազղկանայի որ-
դւոյն Բարսայի որդին Բարաքիան ,
որ Նետոփաթացւոց գեղերուն մէջ
17 կը բնակէր : Ու դռնապանները՝
Սեղղում , Ակկուբ , Տեղմոն և
Ախիման ու անոնց եղբայրները .
սոնց վերակացուն Սեղղում էր :
18 Մինչև հոս թագաւորին դուռը կը
կայնէին՝ որ արեւելեան կողմն է . ա-
սոնք Ղեւիի որդւոյց բանակներուն
19 դռնապաններն էին : Ազ Կորխի
որդւոյն Եբիասափի որդւոյն Կով-
բէին որդին Սեղղում , ու անոր
եղբայրները՝ անոր հօրը տունէն Ա-
ղով Կորխացիները՝ ծառայութեան
գործքին վրայ էին , ու խորանին սե-
մերուն պահպանութիւնը կ'ընէին .
և անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին
մէջ դրան պահպանութիւնը կ'ը-
20 նէին : Ու Ազիազարի որդին Փի-
նէհէս առաջ անոնց վրայ իշխան
21 էր , — Տէրը անոր հետ եր : Ա-
սեղամիայի որդին Ովաբդիա ժո-
ղովքի խորանին դրանը պահապան
22 էր : Դռներուն մէջը պահպանու-

ընտ ընելու համար բոլոր դռնապան
ընտրուածները երկու հարիւր տա-
սնեւերկու հոգի էին . սոնք իրենց
գեղերուն մէջը ազգաշամարի մէջ
դրուեցան . Դաւիթ ու Սամուէլ
տեսանողը զանոնք իրենց պաշտօնին
վրայ դրին : Ազ անոնք ու անոնց 23
որդիքը Տէրոջը տանը՝ սկսեալ խո-
րանի տանը դռներուն քովը փոխա-
նակաւ պահակութիւն կ'ընէին :
Դռնապանները չորս կողմերը կը 24
կայնէին՝ արեւելեան , արեւմտեան ,
հիւսիսային ու հարաւային կողմե-
րը : Ազ գեղերու մէջ եղող ա- 25
նոնց եղբայրները տուեն տուէն կու-
գային , ու եօթնական օր անոնց
հետ կը կենային : Վասնզի ան Ղե- 26
ւտացիները՝ ան չորս գլխաւոր դռնա-
պանները միշտ իրենց պաշտօնին վրայ՝
սենեակներուն վրայ ու Յատուծոյ
տանը գանձերուն վրայ էին . Ու 27
գիշերը Յատուծոյ տանը բոլորտիքը
կը կենային . քանզի պահպանու-
թիւնը անոնց վրայ էր . և ամէն
առտու զանիկայ անոնք պիտի բա-
նային : Ու պաշտօնի անօթներուն 28
վերակացուները անոնցմէ էին . քան-
զի զանոնք համրանքով ներս կը բե-
րէին , ու համրանքով դուրս կը
հանէին : Ազ ուրիշ մանաններուն , 29
ու սրբարանին բոլոր գործիքնե-
րուն , և նաշիհին , ու գինիին , ու
եղին , և կնդրուկին , ու համեմնե-
րուն վերակացուները անոնցմէ էին :
Ազ համեմներուն բաղադրութեամ- 30
բը եղը շինողները՝ քահանայից որ-
դիներէն էին : Ու Ղեւտացիներ- 31
բէն՝ Կորխացի Սեղղումին անդրա-
նիկը Մատաթիա տապակի գործ-
քին վերակացուն էր : Ազ առա- 32
ջաւորութեան հացին վերակացու-
ները անոնց եղբայրներէն՝ Կահա-
թացւոց որդիներէն էին , որ զա-
նիկայ շաբաթէ շաբաթ պատրաս-
տեն :
Ու սոնք՝ սկսեալ Ղեւտացւոց 33
տոհմերուն իշխանները երգեցողներ
էին . և սենեակներուն մէջը կը
նոպէին , և ուրիշ գործ մը չու-
նէին . քանզի ցորեկ ու գիշեր ա-
պաշտօնուա զբաղած էին : Ա- 34

տացաւոց տոհմերուն իշխանները իբրեւ ցեղերուն համեմատ իշխաններ էին. անոնք Երուսաղեմի մէջ կը բնակէին։

35 Ու Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի հայրը Եհիէլ կը բնակէր. ու անոր կնկանը անունը Մաաքա էր.
36 Ու անոր անդրանիկ որդին Աբդոն էր.ետքը Սուր, Կիս, Բաաղ,
37 Ներ, Նադաբ, Գեդովը, Ախիով, Զաքարիա և Մակղոթ էին։
38 Ու Մակղոթ ծնաւ Սամաամը. ու ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը՝ Երուսաղեմի մէջ իրենց եղբայրներուն հետ բնակէցան։
39 Ու Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծնաւ Յովնաթանը, Մեղքիսուէն, Աբինադաբը ու Եսբաաղը։
40 Ու Յովնաթանի որդին Մերիբաաղ էր. ու Մերիբաաղ ծնաւ Միքան։
41 Ու Միքայի որդիքը Փիթեն, Մելէք, Թարէա ու Ախազ էին։
42 Ու Աքազ ծնաւ Յովադան, ու Յովադա ծնաւ Գաղեմեթը, Զամոթը ու Օմբրին. և Օմբրի ծնաւ Մոսան։
43 Ու Մոսա ծնաւ Խանանան. անոր որդին Իսափայիա, անոր որդին Իզլեասա, ու անոր որդին Եսէլ էր։
44 Ու Եսէլ վեց որդի ունէր, և անոնց անունները ասոնք են. Ազրիկամ, Խոբերու, Իսմայէլ, Սաարիա, Աբդիա ու Հանան. Եսէլին որդիքը ասոնք էին։

ԳԻ. ԺԱ

1 Ու փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին. ու Իսրայէլի մարդիկները փղշտացւոց առջեւէն փախան, ու Գեղբուէ լեռանը վրայ սպաննուած ինկան։
2 Ու փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդւոցը հետևէն հասան. ու փղշտացիք Սաուղին որդիքը՝ Յովնաթանը, Աբինադաբը ու Մեղքիսուէն զարկին։
3 Ու պատերազմը Սաուղին վրայ սաստկացաւ. ու աղեղնաւորները զանիկայ գտան, ու աղեղնաւորներէն վիրաւորուեցաւ։
4 Ու Սաուղ իր կապարձակիրին ըսաւ, Սուրդ քաշէ ու անով զիս խոցէ. չըլլայ որ ասոնք անթլփատները գան ու զիս ծաղր ընեն. բայց կապարձակիրը չուզեց, քանզի շատ վախցաւ։ Ու Սաուղ սուրը առաւ, ու անոր վրայ ինկաւ։
5 Ու անոր կապարձակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու մեռաւ։
6 Այսպէս մեռաւ Սաուղ ու անոր իրեք որդիքը. անոր բոլոր տունն ալ միկտեղ մեռան։
7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մարդիկները անոնց փախչիլը և Սաուղին ու անոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով, իրենց քաղաքները թողուցին փախան. և փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը բնակեցան։
8 Ու հետևեալ օրը փղշտացիք եկան, որ մեռելները մերկացընեն. ու Սաուղը և անոր որդիները Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գտան.
9 Ու զանիկայ մերկացուցին և անոր գլուխը ու զէնքերը առին. ու փղշտացւոց երկրին չորս կողմը՝ իրենց կուռքերուն ու ժողովուրդին՝ ա՛ռ բառնէրուան աւետիսը տալու համար հրեշտ խրկեցին։
10 Ու անոր զէնքերը իրենց աստուածոյն տունը դրին, ու անոր գլուխը Դագոնի տանը մէջ գամեցին։
11 Ու Գաղաադու Յաբիսի բոլոր բնակիչները երբոր լսեցին ան ամէնը՝ որ փղշտացիք Սաուղին ըրած էին,
12 Հոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք ելան, և Սաուղին մարմինը ու անոր որդւոցը մարմինները վերցուցին, և զանոնք Յաբիս բերին. և անոնց ոսկորները Յաբիսի մէջ բեւեկնիին տակը թաղեցին, ու եօթը օր ծոմ պահեցին։
13 Այսպէս մեռաւ Սաուղ Տէրոջը դէմ ըրած ապստամբութեան մեղքին համար. որովհետև Տէրոջը խօսքը չպահեց, ու Նաև վհուկ փնտռեց բան հարցընելու համար,
14 Ու Տէրոջը չհարցուց. ուստի Տէրը զանիկայ մեռցուց, ու թագաւորութիւնը Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին դարձուց։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր Իսրայէլ Դաւիթին քով Վէբրոնի մէջ ժողովուեցան , ու ըսին , Ահա մենք քու ոսկորդ ու քու մարմինդ ենք : 2 Եւ ասկէ առաջ ալ երբոր Սաուղ թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . ու քու Տէր Յաուաժդ քեզի ըսաւ , Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն պիտի հովուես , ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դուն իշխան պիտի ըլլաս : 3 Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Վէբրոն եկան թագաւորին . ու Դաւիթ Վէբրոնի մէջ՝ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ . ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին , ինչպէս որ Տէրը Սամուէլին ձեռքովը խօսեր էր :

4 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ Երուսաղէմ՝ այսինքն Յերուս գընաց . ու հոն ան երկրին բնակիչները՝ 5 Յերուսացիք կը ըսուէին : Եւ Յերուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին , Հոս պիտի չմտնես . բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը , (որ Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսուի :) 6 Ու Դաւիթ ըսաւ , Ով որ Յերուսացիները առաջ զարնէ , անիկայ իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ . և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբ ելաւ , ու անիկայ զօրավար 7 եղաւ : Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը բնակեցաւ . անոր համար ան անիկայ Դաւիթին քաղաքը կոչուեցաւ : 8 Ու Դաւիթ քաղաքը չինեց շուրջանակի՝ սկսեալ Մելլոնը ու անոր չորսկայ տեղւանքը . ու Յովաբ քաղաքին մնացորդը նորոգեց : 9 Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէրը անոր հետն էր :

10 Եւ ասոնք են Դաւիթին գլխաւոր զօրաւորները , որոնք անոր թագաւորութիւնը անոր համար անոր օգնութիւն ըրին բոլոր Իսրայէլի հետ՝ որ զանիկայ թագաւոր հաստատեն , Տէրոջը Իսրայէլի վրայով ըսած խոսքին համեմատ : 11 Եւ Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը ասիկայ է . Հաքմոնի որդին Յեսբաամ՝ զօրավարներուն գլուխը , որ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցուց , ու մէկէն զանոնք մեռցուց :

12 Եւ անկէ ետքը Ախոհացի Դովդայի որդին Եղիազար՝ որ իրեք զօրաւորներէն էր . 13 Ասիկայ երբոր Փիսդոմմինի մէջ Դաւիթին հետ էր , փղշտացիք հոն ժողովուեցան պատերազմելու համար , և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր . ու ժողովուրդը փղշտացւոց երեսէն փախաւ , 14 Իսկ ասոնք արտին մէջ տեղը կայնեցան , և զանիկայ ազատեցին ու փղշտացիները զարկին . և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ :

15 Ու երսուն զօրավարներուն իրեքը Ադոզմի քարայրը Դաւիթին քով վէմը իջան . և փղշտացւոց բանակը Հոփայնոց հովիտին մէջը բանակեր էր : 16 Եւ ան ատեներ Դաւիթ բերդին մէջն էր . ու ան ատենը փղշտացիք Խեթլէհեմի մէջ բերդապահ զօրք ունէին : 17 Եւ Դաւիթ փափաքելով ըսաւ , Խեթլէհեմին դուռը եղող ջրհորէն ո՞վ ինծի ջուր կը խմցընէ : 18 Յն ատենը ասոնք իրեք մարդիկը փղշտացւոց բանակը ձեղքեցին անցան , ու Խեթլէհեմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , և առին Դաւիթին տարին . բայց Դաւիթ զանիկայ խմել չուզեց , հապա զանիկայ թափելով՝ Տէրոջը նուիրեց , 19 Ու ըսաւ , Իմ Յաուաժս չպատճառէ ինծի՝ որ ես ասոնց բանը ընեմ . միթէ ես ան մարդիկներուն արիւնը իրենց կեանքը՞ պիտի խըմեմ . վասն զի իրենց կեանքին վըտանգովը ասոնք ջուրը բերին . ու անկէ խմել չուզեց : Յասոնք են ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն բրածները :

20 Եւ Յովաբին եղբայրը Աբեսսա ան իրեք հարիւրոց գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք . ու անիկայ իրեքին մէջը անուանի էր . 21 Եւ իրեքին երկուքէն աւելի համարում ունենալուն համար , անոնց գլուխ եղաւ , բայց առաջի իրեքին առաքինութեան չհասաւ :

22 Ու մեծ գործքեր գործող կաբեսէելացի զօրաւոր մարդու մը որդին Յովհադային որդին Խանեա Ովաբին երկու զօրաւոր մարդիկներըը մեռցուց։ Նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ ու գուբին մէջը առիւծը մեռ-
23 ցուց։ Եւ իկպտացի մարդը՝ ան հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռցուց։ ու Եգիպտացիին ձեռքը ոստայնանկաց գլանին պէս նիզակ մը կար։ բայց Խանեա ցուպով մը անոր վրայ իջաւ, ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց, և զանի-
24 կայ անոր նիզակովը մեռցուց։ Յովհադայի որդին Խանեա ասանելը ըրաւ, ու իրեք զօրաւորներուն
25 մէջը անուանի եղաւ։ Նոյնիկայ ահա երսունէն աւելի պատիւ ունէր, բայց առջի իրերին ասոնց չհասաւ։ ու Դաւիթ զանիկայ իր առեւանին վերակացու դրաւ։
26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները՝ Ասահէլ եղբայրը Յոաբ, Բեթղեհեմացի Դովդայի որ-
27 դին Եղէանան, Բռովրացի Սամմոթ,
28 Հելեսացի Վեղրես, Թեկուացի Իկդեսի որդին Իրաս, Ենաթովթացի Աբիեզեր,
29 Թացի Բբիեզեր, Հվսացի Սովբաք,
30 Բքուքացի Նղի, Նետոփաթացի Մահրայ, Նետոփաթացի Բանայի
31 որդին Բլեդ, Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն Ռիբայի որդին Իթթի,
32 Փարաթոնացի Խանեա, Գաասի ձորերէն Հուրայ, Բրաբաթացի
33 Բբիէլ, Խարումացի Բզմաթ, Սա-
34 ղաբինացի Եղիաբա, Գեզոնացի Հասեմի որդիներէն Բրարացի Սա-
35 գէի որդին Յոնաթան, Բրարացի Սաքարի որդին Բքիամ, Ովզի որ-
36 դին Եղիփաղ, Մեքուրաթացի Հե-
37 փեր, Փելոնացի Բքիա, Կարմելացի Բսարէ, Եզբիայի որդին Նաա-
38 րայ, Նաթանի եղբայրը Յովէլ, Հագարայի որդին Մաբար, Ամմոնացի Սելեկ, Շարուհեան Յովաբին կապարձակիրը Բերովթացի Նաա-
40 րա, Եթերացի Իրաս, Եթերաց-
41 ցի Գարեբ, Բնեսացի Ուրիա, Բզղայիի որդին Օհաբադ, Մուբե-
42 նեանց գլուխը՝ Մուբենեան Սիզայի որդին Բդինա, ու անոր հետ երսուն հոգի։ Մասաքայի որդին
43 Ենան, Մաթանացի Յովսափատ,
44 Բստարովթացի Ուզիա, Բռոերացի Յովթամի որդիքը Սամա ու Յեհիէլ, Սամարիի որդին Յեդիէլ ու
45 անոր եղբայրը Թիսացի Յովքա,
46 Մահաւացի Բղիէլ, Եղնաամի որդիքը Յարիբայի և Յոսաւիա,
47 Մովաբացի Եթեմա, Եղիէլ, Ովբէդ ու Մեսոբացի Յասիէլ։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Եւ ասոնք են որ Սիկեղակ եկան Դաւիթին քովը՝ երբոր անիկայ դեռ Կիսեան Սաւուղին երեսէն պահուած էր, ու ասոնք զօրաւորներէն ըլլալով՝ պատերազմին մէջ օգ-
2 նութիւն կ'ընէին։ Կռնչող աղեղնաւոր էին, ու պարոով քարերը, ու աղեղով նետերը նետելու՝ թէ աջ և թէ ձախ ձեռքերնին կը գործածէին. անոնք Սաւուղին եղբայրներէն Բենիամինեաններէն էին։
3 Ենեաց գլուխը Բքիեզեր էր, ետքը Յուաս՝ Գաբաացի Սամայեան որդիքը, և Յեզիէլ ու Փալէտ՝ Բզմաթի որդիքը, և Խարաքա ու Ենաթովթացի Եհու,
4 Ու երսունին մէջը զօրաւոր՝ ու երսունին վրակացուն Գաբաւոնացի Իսմայիան, ու Երեմիա ու Յազիէլ և Յոհանան ու Գադերացի Յովզաբադ,
5 Եղհոզայ ու Եղերիմովթ և Բաալեիա ու Սամարիա և Յարուփացի Սափատիա,
6 Եղկանա, Եսիա, Բզարիէլ, Յովեզեր ու Եսբաամ՝ Կորխացիք,
7 Ու Գեդովրացի Եերոամին որդիքը՝ Յովէլա ու Զաբադիա։
8 Եւ Գադեացիներէն ալ Դաւիթին քովը՝ անապատին մէջ բերդը քաշուելան զօրաւոր, քաջ, պատերազմական, վահան ու նիզակ գործածող մարդիկներ. անոնց դէմքը առիւծի դէմքի կը նմանէր, ու լեռներու վրայի այծեամներուն պէս թեթեւաշարժ էին։
9 Առաջինը Եզէր, երկրորդը Աբդիա, երրորդը Եղիաբ,
10 Ասորրորդը Մասմանա, հին-
11 գերորդը Երեմիա, վեցերորդը Եթթի, եօթներորդը Եղիէլ,

12 Ի-Քիւրդրը Յօշանան , Քնէքրդ-
13 ը Նէզդաթ , Տաճէքրդը Նրի-
փա , Մաստանէքրդը Մաքսաս-
14 նայ էր : Ասոնք Դաւիթ որդուոյն
ըշխրին իշխաններն էին . պըտիճ-
ըուն մէկը՝ Հարիւրի վրայ , ու մե-
նէրուն մէկը Հազարի վրայ էր ,
15 Ասոնք են որ առաջին ամուսն մէջ
Յորդանանէն անցան՝ երբոր ընդը
իր բոլոր եզերքներէը կիսէր էր , և
ձախ ի արեւելք ու արեւմուտք բոլոր
հովիտի բնակիչները փախցուցին :
16 Ու երբոր Դաւիթին քովը Լե-
17 ւնիամինի ու Յուդայի որդուոյմէ ու
եկան : Ան Դաւիթ անոնց առջեւը
ելաւ ու պատասխան տուաւ՝ ա-
նոնց ըսելով , Ինէ որ խաղաղու-
թեամբ ինծի օգնութիւն ընծայել ե-
կեր էք , իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի
ըլլայ . բայց թէ որ խաբէութեամբ
ձեռ իմ թշնամեացս ձեռքը մատնե-
լու համար եկեր եք , (որ իմ ձեռ-
քերուս մէջ անօրէնութիւն մը չը-
կայ ,) մեր հայրերուն Աստուածը
18 տեսնէ ու յանդիմանէ : Ան իշ-
խաններուն գլուխը Ամեսայի Հո-
գուով լեցուեցաւ , — ըսաւ , Մենք
քուկդ ենք , ով Դաւիթ , ու քե-
զի հետ պիտի ըլլանք , ով Յեսսէի
որդի . խաղաղութիւն , խաղաղու-
թիւն քեզի , ու քու օգնականնե-
րուդ խաղաղութիւն ըլլայ . քանզի
քու Աստուածդ քեզի օգնական է :
Ան առնը Դաւիթ զանոնք ընդու-
նաց , ու զանոնք իր գունդին իշ-
խաններուն մէջը դրաւ :
19 Մանասէէն ալ Դաւիթին ան-
ցան , երբոր անիկայ Փղշտացւոց
հետ Սաւուղի վրայ պատերազմելու
գնաց , բայց անոնց օգնութիւն չը-
բերին . քանզի Փղշտացւոց նախարա-
ները խորհրդով զանիկայ ետ խրկե-
ցին՝ ըսելով , Անիկայ մեր գլուխ-
ներուն վնասովը իր տիրոջը Սաւու-
20 ղին պիտի անցնի : Երբոր անիկայ
Սիկղակ կ'երթար , Մանասէէն
Մանասէէն հազարապետները՝ Յէդ-
նա , Յովզաբադ , Եդիաէլ ,
Միքայէլ , Յովզաբադ , Էղիհու
21 ու Սաղթի անոր անցան . Ու
ասոնք Դաւիթին օգնութիւն ըրին
ասպատակներուն գունդին վրայ . յո-
յժապինդ . քանզի ամէնքն ալ զօրա-
ւոր քաջեր էին , ու զօրագլուխ
բաններ եղան . Մէկը որ ան ատենը 22
օրէ օր Դաւիթին կու գային՝ անոր
օգնութիւն ընելու համար , մինչև
որ Աստուծոյ բանակին պէս մեկ
մեծ բանակ մը եղաւ :
Ու ասոնք են ան սպառազինեալ 23
զօրքերուն համրանքները՝ որոնք
Վնեբրոն եկան Դաւիթին , որ Տէ-
րոջը խօսքին համեմատ անոր դար-
ձընեն Սաւուղին թագաւորութիւ-
նը . Յուդայի որդուոյմէ վահան 24
ու նիզակ կրող վեց հազար ութը
հարիւր սպառազինեալ զօրք . Հը- 25
մաւոնի որդուոյմէ՝ եօթը հազար հա-
րիւր պատերազմական զօրաւոր կըտ-
րիճներ . Լևիի որդուոյմէ չորս հա- 26
զար վեց հարիւր . Ու Ահարոնեան- 27
ներուն առաջնորդը Յովիադա , ու
անոր հետ իրեք հազար եօթը հա-
րիւր հոգի . Ու զօրաւոր կտրիճ 28
Սադովկ երիտասարդը , ու անոր
հօրը տունէն քսանուերկու իշխան .
Ու Սաւուղին եղբայրներէն՝ Լևնի- 29
ամինի որդուոյմէ իրեք հազար հոգի .
քանզի մինչև ան ատենը ա-
նոնց շատը Սաւուղին տանը պահ-
պանութիւնը կ'ընէին . Ու Եփրեմի 30
որդուոյմէ անոնց ազգատոհմներուն
անուանի մարդիկները քսան հազար
ութը հարիւր զօրաւոր կտրիճներ .
Ու Մանասէէի կէս ցեղէն տասնու- 31
ութը հազար հոգի , որոնք իրենց
անուններովը որոշուեցան երթալու
ու Դաւիթը թագաւոր դնելու .
Ու Իսաքարի որդուոյմէ երկու հա- 32
րիւր իմաստուն իշխաններ , որոնք
ժամանակներուն համեմատ գիտէին
թէ Իսրայէլը ինչ ընելու է . ու
անոնց բոլոր եղբայրները անոնց բե-
րանը կը նայէին . Զաբուղոնէն 33
պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ
պատերազմական գործիքներով պա-
տերազմող հիսուն հազար հոգի ,
որոնք միկ սրտով կարգաւ կը շա-
րուէին . Ու Նեփթաղիմէն հազար 34
իշխան , և անոնց հետ երանելութ-
եամբ հազար վահանաւոր ու նիզա-
կաւոր հոգի . Ու Դանացիներէն 35

քաանուսիթը հազար մից հարիւր
36 պատերազմական մարդիկ : Եւ Ջան-
բին քաանան հազար պատերազմի
37 գացող մարդ : Եւ Հորգանանու
անդիի կողմին՝ Ռուբենականներին ու
Գադեանականներին և Մանասէի կէս
ցեղին՝ ամէն տեսակ պատերազմա-
կան գործիքներով պատերազմող
38 հարիւր քաան հազար մարդիկ : Ո-
ղոր աս գունդով չարուղ պատեր-
բազմական մարդիկները անկեղծ սրբա-
տով Վեբրան եկան՝ Դաւիթը բո-
լոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու
համար . ու Իսրայէլին բոլոր մնա-
ցորդն ալ մէկ սրտով եր՝ Դաւիթը
39 թագաւոր ընելու : Եւ հոն Դա-
ւիթին հետ ուտելով ու խմելով
իրիք օր կեցան . քանզի անոնց եղ-
բայրները անոնց համար պատրաս-
40 տութիւն տեսեր էին : Եւ անոնց
մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անգամ
Իսաքար , Զաբուղոն ու Նեփ-
թաղիմ՝ էշերով , ուղտերով , ջո-
րիներով ու եզներով հաց բերին .
նաև ուտելիքի համար շատ ալիւր ,
չոր թուզ , չամիչ , գինի , եղ ,
արջառներ ու ոչխարներ . քանզի
Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար :

ԺԳ . ԺԴ

1 Եւ Դաւիթ հազարապետներուն ու
հարիւրապետներուն և բոլոր իշ-
խաններուն հետ խորհուրդ ըրաւ :
2 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողով-
քին ըսաւ , Եթէ որ ձեզի հաճոյ
կ՚երեւնայ , ու աս բանը մեր Տէր
Աստուծմէն է , Իսրայէլի բոլոր եր-
կիրներուն մէջը մնացած մեր եղ-
բայրներուն , ու անոնց հետ քահա-
նաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ ի-
րենց քաղաքները ու արուարձանները
խրկենք , որ մեր քովը ժող-
3 վուին . Եւ մեր Աստուծոյն տա-
պանակը մեր քովը փոխադրենք .
քանզի Սաուղին օրերը զանիկայ
4 չնդրնցինք : Եւ բոլոր ժողովքը
այսպէս ընելու համաձայնութիւն տուաւ ,
քանզի աս խօսքը բոլոր ժողովուր-
5 դին աչքերուն ուղիղ երեցաւ : Եւ
Դաւիթ Եգիպտոսի Սիհորէն մին-
չև Եմաթի մուտքը բոլոր Իսրայէլը
ժողվեց , Աստուծոյ տապանակը Կա-
րիաթ-աբիմէն բերելու համար : Եւ 6
Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Բա-
ղա՝ այսինքն Յուդայի Կարիաթ-աբի-
մը երթալ , որ անկէ՝ քերովբէից վրայ
նստող Երեսվոյ կոչուած Աստուծոյն
տապանակը վեր հանէ : Եւ Աս- 7
տուծոյ տապանակը Աբինադաբին
տունէն ջորեցիներով մէկնոր սայլի մը
վրայ դրին . ու Ոզա ու Ախիով ան
սայլը կը վարէին : Եւ Դաւիթ ու 8
բոլոր Իսրայէլ բոլոր ուժով Աս-
տուծոյ առջեւը կը խաղային օրհնու-
թիւններով , քնարներով , տաւիղ-
ներով , թմբուկներով , ծնծղաներ-
րով ու փողերով :
Եւ մինչև Քիդոնի կալը եկան . 9
և Ոզա իր ձեռքը երկընցուց որ տա-
պանակը բռնէ . քանզի եզները ըս-
նդոյ ծռեր էին : Եւ Տէրոջը բար- 10
կութիւնը Ոզային դէմ բորբոքե-
ցաւ , և ձեռքը տապանակին եր-
կընցընելուն համար զանիկայ զար-
կաւ . ու անդիկայ հոն Աստուծոյ
առջեւը մեռաւ : Եւ Դաւիթ 11
տրտմեցաւ , քանզի Տէրը հարուա-
ծով Ոզան զարկաւ . ու ան տեղին
անունը մինչև աս օրս Փարէս Ոզա
ըսուեցաւ : Եւ Դաւիթ ան օրը 12
Աստուծմէ վախցաւ , ու ըսաւ , Ա-
տուծոյ տապանակը ի՞նչպէս քովս
բերեմ : Եւ Դաւիթ տապանակը 13
իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չբե-
րաւ . հապա զանիկայ Գեթացի Ա-
բեդեդոմին տունը խոտորցուց : Եւ 14
Աստուծոյ տապանակը Աբեդեդոմին
քովը՝ անոր տանը մէջ իրիք ամիս
մնաց . ու Տէրը Աբեդեդոմին տու-
նը ու անոր բոլոր ստացուածքը
օրհնեց :

ԺԴ . ԺԴ

1 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը
Դաւիթին դեսպաններ խրկեց ,
ու եղևնափայտեր , որմնադիրներ
ու հիւսեր , որ անոր տուն շինեն :
2 Ան ատենը Դաւիթ խմացաւ որ Տէ-
րը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
հաստատեց , վասն զի իր ժողովուր-
դին Իսրայէլին համար անոր թա-
գաւորութիւնը բարձրացաւ :

3 Ու Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ ուրիշ կիներ ալ առաւ, ու Դաւիթ ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ
4 ալ ծնաւ։ Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անուններըը ասոնք են. Սամաա, Սովբաբ,
5 Նաթան, Սողոմոն, Յեբհաար,
6 Նղիսուա, Նղիփաղէտ, Նոգա,
7 Նափեկ, Յափիէ, Նղիսամա, Եղիսաղա ու Նղիփաղէտ։
8 Ու փղշտացիք երբոր լսեցին Դաւիթին բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը, բոլոր փղշտացիք ելան որ Դաւիթը փնտրեն. երբոր Դաւիթ ասոնք
9 լսեց՝ անոնց դիմացը ելաւ։ Ու փղշտացիք եկան և Հափայնոց
10 հովիտին մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ հարցուց ու ըսաւ, Փղշտացւոց դէմ ելլե՞մ, ու զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Ու Տէրը անոր ըսաւ, Ելլէ, ու
11 զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատնեմ։ Ու անոնք Բաալփարասին ելան, ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ. ու Դաւիթ ըսաւ, Աստուած իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատառեց, ինչպէս որ ջուրերը կը պատառեն. անոր համար անոր տեղոյն անունը Բաալփարասին կո-
12 չեցին։ Ու փղշտացիք հոն թողուցին իրենց աստուածները. ու Դաւիթ հրամայեց, ու զանոնք կրակով այրեցին։
13 Ու փղշտացիք նորէն մէյմըն ալ
14 հովիտին մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ նորէն Աստուծոյ հարցուց. և Աստուած անոր ըսաւ, Անոնց ետևէն չելլես, հապա անոնց բոլորտիքը պտըտելով՝ թթենիներուն
15 կողմէն անոնց վրայ երթաս. Ու երբոր թթենիներուն գլուխը քալուածքի մը ձայն լսես, այն ատենը պատերազմելու ելլես, քանզի Աստուած քու առջեւդ պիտի ելլէ փղշտացւոց բանակը զարնելու հա-
16 մար։ Ու Դաւիթ այնպէս ըրաւ՝ ինչպէս որ Աստուած իրեն հրամայեց, ու Գաբաւոնէն մինչև Գազեր փղշտացւոց բանակը զար-
17 կին։ Ու Դաւիթին անունը ամեն երկիրներու մէջ տարածուեցաւ, և Տէրը ամեն ազգերուն վրայ անոր վախը ձգեց։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Ու անիկայ իրեն համար Դաւիթի քաղաքին մէջ տուներ չինեց, ու Աստուծոյ տապանակին համար տեղ մը պատրաստեց, և անոր համար վրան մը կանգնեց։
2 Ան ատենը Դաւիթ ըսաւ, Աստուծոյ տապանակը վերցընելը ուրիշ ոեւէ մը չէ, բայց միայն Ղեւտացիներուն. քանզի Տէրը զանոնք ընտրեց որ Աստուծոյ տապանակը վերցընեն, ու յաւիտեան անոր ծառայութիւն ընեն։
3 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլը Երուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Տէրոջը տապանակը անոր համար պատրաստուած տեղը հանէ։
4 Ու Դաւիթ Ահարոնի որդիները ու Ղեւտացիները ժողվեց.
5 Կահաթի որդւոցմէ Ուրիէլ իշխանը, ու անոր եղբայրները հարիւր քսան հոգի.
6 Մերարիի որդւոցմէ Յասայիա իշխանը ու անոր եղբայրները երկու հարիւր քսան հոգի.
7 Գերսոնի որդւոցմէ Յոէլ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր երեսուն հոգի.
8 Նղիսափանի որդւոցմէ Սեմայիա իշխանը ու անոր եղբայրները երկու հարիւր հոգի.
9 Վերբոնի որդւոցմէ Նղիել իշխանը, ու անոր եղբայրները ութսուն հոգի.
10 Ոզիելի որդւոցմէ Ամինադաբ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր տասներկու հոգի։
11 Ու Դաւիթ՝ Սադոկ ու Աբիաթար քահանաները, ու Ղեւտացիներէն Ուրիէլը, Յասայիա, Յոէլը, Սեմայիան, Նղիէլը ու Ամինադաբը կանչեց,
12 Ու անոնց ըսաւ, Դուք Ղեւտացւոց տոհմերուն իշխաններն էք. ոտքի դուք ու ձեր եղբայրները սրբուեցէք, որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանակը հանէք ան տեղը՝ որ ես անոր համար պատրաստեր եմ։
13 Վասն զի դուք առջի անգամին հոն չգտնուեցնուդ համար, մեր Տէր Աստուածը մեր մէջը հարուած ըրաւ, քանզի զանիկայ կա-

14 նոնաւոր կերպով վանդրեցինք : Եւ
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանա-
կը հանելու համար քահանաները
15 ու Վկաացիները սրբուեցան : Եւ
Վկաացւոց որդիքը Աստուծոյ տա-
պանակը ձողերովը իրենց ուսերուն
վրայ վերցուցին , ինչպէս որ Մով-
սէս Տէրոջը խօսքովը պատուիրեր
էր :
16 Եւ Դաւիթ Վկաացւոց իշխան-
ներուն պատուիրեց որ իրենց եղ-
բայրներէն՝ նուագարաններով , տա-
ւիղներով , քնարներով ու ծընծղ-
աներով երգեցողները կայնեցընեն ,
որ ուրախութեան ձայները վերցընեն-
17 լով ելլեցընեն : Ուստի Վկաացի-
ները՝ Յովելի որդին Հեմանը , և ա-
նոր եղբայրներէն Բարաքիայի որդին
Ասափը , ու անոնց եղբայրներէն
Մերարիի որդւոցմէ Եթսայեան որդին
18 Եթանը կայնեցուցին . Եւ անոնց
հետ երկրորդ դասէն՝ անոնց եղբայր-
ները դռնապանները՝ Ազաբիան ,
Բենը , Յազիելը , Սեմիրամովթը ,
Եհիելը , Ունին , Եղիաբը , Բա-
նեան , Մասեան , Մատաթիան ,
Եղելեազէն , Մակենիան , Աբդեդո-
19 մը ու Յեիելը : Աբդ Հեման , Ա-
սափ ու Եթան երգեցողները պը-
20 ղընձէ ծնծղաներ կը զարնէին : Եւ
Ազաբիա , Զքիէլ , Սեմիրա-
մովթ , Եհիել , Ունի , Եղիաբ ,
Մասեա ու Բանեա տաւիղներով
21 Ալամոթի եղանակին վրայ էին : Եւ
Մատաթիա , Եղիփազէ , Մակե-
նիա , Աբդեդոմ , Եհիել ու Ազա-
զիա քնարներով Հ՚Եմինիթի եղա-
22 նակով կ՚առաջնորդէին : Եւ Քո-
նենիա Վկաացիներուն երգեցողու-
թեան առաջնորդը ըլլալով՝ զանազ-
երգելու կը վարժէր , որովհետև
23 հանճարեղ էր : Ու Բարաքիա
ու Եղկանա տապանակին դռնա-
24 պաններն էին : Եւ Սեբանիա ու
Յովսափատ և Նաթանայէլ ու
Ամասայի և Ազաբիա ու Բա-
նեա ու Եղիազար քահանաները
Աստուծոյ տապանակին առջեւը փո-
ղեր կը փչեցընէին . և Աբդեդոմ
ու Եհիա տապանակին դռնապան-
ներն էին :

Իսրայէլ Դաւիթ և Իսրայէլի 25
ծերերը ու հազարապետները Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը Աբդեդո-
մին տունէն ուրախութեամբ հանե-
լու գացին : Ու երբոր Աստուած 26
Տէրոջը ուխտին տապանակը վեր-
ցընող Վկաացիներուն օգնութիւն
ըրաւ , եօթը զուարակ ու եօթը
խոյ զոհ ըրին : Եւ Դաւիթ բե- 27
հեզ պատմուճան հագեր էր . Նոյն-
պէս ալ տապանակը վերցընող բո-
լոր Վկաացիները ու երգեցողնե-
րը ու երգեցողներուն երգոց իշխա-
նը Քոնոնիա . և Դաւիթին վրայ
քթանէ եփուտ կար : Ու բոլոր 28
Իսրայէլ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը ուրախութեան աղաղակով ,
շեփորի ձայնով , փողերով ու
ծնծղաներով , տաւիղներ ու քնար-
ներ զարնելով վեր կը հանէին :
Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապա- 29
նակը մինչև Դաւիթին քաղաքը հա-
կաւ , Սաուղին աղջիկը Միքող
պատուհանէն նայեցաւ , ու Դաւիթ
թագաւորին կաքաւելը ու խաղալը
տեսնելով՝ զանիկայ իր սրտին մէջ
անարգեց :

Գ. Ժ.Օ

Եւ Աստուծոյ տապանակը տարին , 1
ու զանիկայ ան վրանին մէջը
դրին , որն որ Դաւիթ անոր համար
կանգներ էր . և Աստուծոյ առջեւը
ողջակէզներ ու խաղաղութեան զո-
հեր մատուցին : Եւ Դաւիթ երբ- 2
որ ողջակէզները ու խաղաղութեան
զոհերը մատուցանելը լընցուց ,
Տէրոջը անունով ժողովուրդը օրհ-
նեց : Ու Իսրայէլի բոլոր մարդիկ- 3
ներուն՝ էրկի մարդէն մինչև կնիկ
մարդը՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ
հաց , կտոր մը միս ու կարկանդակ
մը բաշխեց :
Եւ Տէրոջը տապանակին առջեւը 4
Վկաացիներէն պաշտօնեաներ դրաւ ,
Իսրայէլի Տէր Աստուածը յիշելու ,
օրհնելու ու փառաւորելու համար :
Գլխաւորը Ասափ էր , ու անոր 5
երկրորդը Ազաբիա , Զաքա-
էլ , Սեմիրամովթ , Եհիել ,
Մատաթիա , Եղիաբ , Բանեա ,

Աբրեդամ , ու Հեվել տաւիղնե-
րու ու քնարներու նուագարաններ
ալ ղրկեին . բայց Յասի ծնդղաններ
6 կը զարնէր : Ու Նաթան ու Հա-
զիել քահանաները Յաստուծոյ ուխ-
տի տապանակին առջեւ՝ միշտ փողեր
կը շչեցընէին :
7 Ու ան նոյն օրը Դաւիթ առջի
անգամ ասիկա յանձնեց տուաւ
Յասիին ու անոր եղբայրներուն ձեռ-
քը , որ Տէրոջը գոհութիւն տան :
8 Գոհացէք Տէրոջմէ , անոր անու-
նը կանչեցէք , անոր գործքերը ժո-
ղովուրդներուն մէջը պատմեցէք :
9 Երգեցէք անոր , սաղմոս ըսէք ա-
նոր , պատմեցէք անոր բոլոր հրաշք-
10 ներուը : Անոր սուրբ անունովը պար-
ծենցէք . Տէրը խնդրողներուն սիր-
11 տը թող ուրախ ըլլայ : Տէրը ու
անոր զօրութիւնը խնդրեցէք , ա-
մէն ժամանակ անոր երեսը փնտռե-
12 ցէք . Յիշեցէք անոր ըրած հրաշք-
ները , անոր նշանները ու բերնին
13 դատաստանները : Ո՛վ անոր ծա-
ռային Իսրայէլին սերունդը , ո՛վ
Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալ-
14 ները . Յեհովան ինքն է մեր Ա-
տուածը , անոր դատաստանները
15 բոլոր երկրիս մէջն են : Անոր ուխ-
տը յաւիտեան յիշեցէք , անոր պա-
տուիրած խօսքը մինչեւ հազար ազգ .
16 Ան ուխտը որ Աբրահամին հետ ը-
րաւ , ու իր երդումը որ Իսահակին
17 ըրաւ . Յակոբին ալ հաստատեց
զանիկայ օրէնք մը ըլլալու , ու Իս-
րայէլին յիշեցուց յաւիտենական ուխտ
18 մը , ըսելով , Կենգի պիտի տամ
Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգու-
19 թեան վիճակը . Երբոր դուք սա-
կաւաթիւ էիք , և քիչըոր ու պան-
20 դուխտ անոր մէջ : Ու անոնք մէկ
ազգէ ուրիշ ազգի գացին , ու մէկ
թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուր-
21 դի . Անիկայ մէկու մը թող չտուաւ
որ զանոնք նեղէ . Թագաւորներ ալ
22 յանդիմանեց անոնց համար , Ձե-
ղմով , Իմ օծեալներուս մի դպչիք ,
ու իմ մարգարէներուս չարութիւն
մի ընէք :
23 Երգեցէք Տէրոջը՝ ո՛վ բոլոր եր-
կիրը , օրէ օր անոր փրկութիւնը քա-
րոզեցէք : Անոր փառքը ազգերու 24
մէջ պատմեցէք , ու անոր հրաշք-
ները՝ ամէն ժողովուրդներու մէջ .
Քանզի Տէրը մեծ է ու խիստ գո- 25
վելի , անիկայ ամէն աստուածներուն
վրայ ահաւոր է : Քնչու որ ազգե- 26
րուն ամէն աստուածները կուռքեր
են , բայց Յեհովան երկինքը ստեղ-
ծեց : Փառք ու վայելչութիւն կայ 27
անոր առջին , զօրութիւն և ուրա-
խութիւն անոր բնակութեանը մէջ .
Տէրոջը տուէք՝ ո՛վ ժողովրդոց տոհ- 28
մերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօ-
րութիւն : Տէրոջը տուէք իր ա- 29
նունանը փառքը . ընծայ առէք ու
անոր առջեւը եկէք . սուրբ հանդէ-
սով Տէրոջը երկրպագութիւն ը-
րէք : Ո՛վ բոլոր երկիր , անոր ե- 30
րեսէն վախցէք . աշխարհքս ալ
պիտի հաստատուի ու պիտի չտա-
սանի : Երկինքը թող ուրախա- 31
նայ ու երկիրը ցնծայ , և ազգե-
րուն մէջ ըսեն Թէ Տէրը կը թա-
գաւորէ : Ծովը իր լիութեամբը 32
թող գոռայ , դաշտը ու բոլոր անոր
մէջը եղողները թող ուրախանան :
Ան ատենը անտառին ծառերը Տէ- 33
րոջը առջեւը ցնծան , քանզի երկրին
դատաստան ընելու կու գայ : Գո- 34
հացէք Տէրոջմէն , քնչու որ բարի
է , քնչու որ անոր ողորմութիւնը
յաւիտեան է :
Ասա ըսէք , Ո՛վ մեր փրկու- 35
թեան Յաստուածը , մեզ փրկէ , ու
մեզ ժողովէ և մեզ ազգերէն ա-
զատէ , որ քու սուրբ անունդ
գոհութիւն մատուցանենք , ու քու
օրհնութիւնովդ պարծենանք : Օրհ- 36
նեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Յաստուա-
ծը յաւիտենից յաւիտենից :
Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն ըսե-
լով՝ Տէրը օրհնեցին :
Ու հոն Տէրոջը ուխտի տապա- 37
նակին առջեւը Յասափ ու անոր եղ-
բայրները թողուց , որ շարունակ
ամէն օրուան պաշտօնը կատարեն
տապանակին առջեւը : Ու Աբդե- 38
դոմ ու անոր վաթսունուերկու եղ-
բայրները՝ և Իդիթունի որդին
Աբդեդոմ և Ուսան դռնապաններ
էրան : Ու Սադովկ քահանան ու 39

անոր քահանայ եղբայրները՝ Դաբաւնի բարձր տեղւոյն վրայ Տէրոջը խորանին առջեւը ընդոծ , որ միշտ առտու ու իրիկուն ողջակէզի սեղանին վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն , ու Տէրոջը Իսրայէլին պատուիրած օրէնքին մէջի ամէն գործերը կատարեն : 41 Նաեւ անոնց հետ դռնապան Լեւիները ու Ադիթունը և ուրիշ ընտրուածներն՝ որոնք առնուով յիշուելցան որ Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեն , քանզի անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է . 42 նաեւ անոնց՝ այսինքն Լեւիներուն ու Ադիթունին հետ խողովուրդներուն փողերը ու ծնծղաները գործածող , նաեւ Աստուծոյ երգերուն նուագարանները . ու Ադիթունի որդիքը դռնապանութիւն կ'ընէին : 43 Ու բոլոր ժողովուրդը գնաց՝ ամէն մէկը իր տունը . Դաւիթ ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ :

ԿԱ. ԺԱ։

1 Ու երբոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ , Դաւիթ Նաթան մարգարէին ըսաւ , Ահա ես եղէնափայտէ շինուած տան մէջ կը բնակիմ , բայց Տէրոջը ուխտին տապանակը վրանի տակ է : 2 Նաթան Դաւիթին ըսաւ , Ինչը որ սրտիդ մէջը եղածը ըրէ՛ , քանզի Աստուած քու հետդ է : 3 Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը Նաթանին եղաւ ըսելով , Գնա՛ , իմ ծառայ Դաւիթին ըսէ՛ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իմ բնակելու տունս դուն պիտի չշինես . 5 Քանզի Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև այս օրս տան մէջ չբնակեցայ , հապա վրանէ վրան ու խորանէ խորան պըտըտեցայ : 6 Ինչը Իսրայէլին հետ ծրչայի տեղ որ պտըտեցայ , միթէ բան մը խօսեցա՞յ Իսրայէլի դատաւորներուն մէկուն հետ՝ որոնց իմ ժողովուրդս հովուելու հրաման տուեր էի , ու ըսի՞ թէ Ինչո՛ւ համար ինծի եղէնափայտէ տուն մը չշինեցիք : 7 Հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսես , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն եւեւէն առի , որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդիս առաջնորդ ըլլաս . 8 Ու ուր որ կ'երթայիր՝ քու հետդ էի , և քու առջեւէդ բոլոր թշնամիներդ կոտրեցի . ու քու անունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն անունը պէս ըրի : 9 Ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ ու զանիկայ պիտի տնկեմ , ու իր տեղը պիտի բնակի , ալ պիտի չշարժի . և անիրաւութեան որդիքը առջինին պէս մէյմըն ալ պիտի չնեղեն զանիկայ , 10 ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս՝ի վեր եղաւ . ու քու ամէն թշնամիներդ պիտի նուաճեմ . ու քեզի կ'իմացընեմ որ Տէրը քեզի տուն պիտի շինէ : 11 Ու երբոր քու օրերդ լեցուին և քու հայրերուդ խառնուիս , քեզմէ ետքը քու սերունդդ՝ քու որդիներէդ մէկը պիտի բարձրացընեմ , ու անոր թագաւորութիւնը պիտի հաստատեմ : 12 Անիկայ ինծի տուն պիտի շինէ . ու անոր աթոռը յաւիտեան պիտի կանգնեմ . 13 Ես անոր հայր պիտի ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ . ու իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի չվերցընեմ , ինչպէս որ քեզմէ առաջ եղողէն վերցուցի : 14 Ու զանիկայ յաւիտեան իմ տանս մէջ ու իմ թագաւորութեանս մէջ պիտի հաստատեմ , ու անոր աթոռը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ : 15 Ու Նաթան ասոնց բոլորը խօսքերը ու ասոնց բոլոր տեսիլքը մի քիչ մի մեծ Դաւիթին զրուցեց :

16 Ու Դաւիթ թագաւորը գնաց՝ Տէրոջը առջեւը նստաւ , ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր Աստուած , ես ո՞վ եմ , ու իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև հոս բերիր . 17 Ասկայն ասիկայ քու աչքերուդ պզտիկ երեւցաւ , ով Աստուած , ու քու ծառայիդ տանը վրայով հեռաւոր ժամանակի համար խօսեցար , ու ինծի , ով Տէր Աստուած , բարձր աստիճանի մարդու պէս նայեցար : 18 Ու քու ծառայիդ փառքին համար Դաւիթ՝ ալ աւելի ի՞նչ խօսի . դուն քու ծառադ կը

19 Ամէնքնաս : Ով Տէր՝ քու ծառայիդ սիրտ սէրոյն համար՝ ու քու սրտիդ
հաճելին պէս՝ ասդ բոլոր մեծ բաները
ըրիր , որ ասդ բոլոր մեծ բաները
20 գիտցընես : Ով Տէր , քեզի պէս
ուրիշ մէկը չկայ , ու քեզմէ զատ
Աստուած չկայ , մեր ականջներովը
21 բոլորը լսածնիս համեմատ : Ու
երկրիս վրայ ձեր ազգը քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար Հոգ Քնե Աստուած եկաւ ըս-
նէլու , իրեն ժողովուրդ ը-
նելու . որ Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջևէն ազգեր վըռն-
տելով՝ քեզի մեծ ու երևելի անուն
22 ստացար : Ու քու ժողովուրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողո-
վուրդ ըրիր , ու դուն , ով Տէր , ա-
23 նոնց Աստուած եղար : Ու հիմա ,
ով Տէր , քու ծառայիդ ու անոր
տանը համար ըսած խօսքդ յաւիտեան հաստատուի , ու ըսա-
24 ծիդ պէս ըրէ . Թող հաստատուի ,
ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ցնչցուի , ու ըսեն թէ . Զօրու-
թեանց Տէրը Իսրայէլին Աստուածն
է , Աստուած Իսրայէլի . ու քու
ծառայիդ Դաւիթին տունը քու
25 առջևդ հաստատ ըլայ : Վասնզի
դուն՝ ով Աստուած իմ , քու ծա-
ռայիդ յայտնեցիր , որ անոր տուն
պիտի շինես . անոր համար քու ծա-
ռադ իր սրտին մէջ համոզեցուցիր
գտաւ քու առջևդ աս աղօթքը ընե-
26 լու : Ու հիմա , ով Տէր , ան Ա-
ստուածը դուն ես , ու քու ծառա-
յիդ աս պէսկութիւնը խոստացար :
27 Ու հիմա կամք ըրէ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջևդ ըլլայ . քանզի դուն օրհնե-
ցիր , ով Տէր , ու յաւիտեան օրհ-
նեալ է :

ԻԱ . ԺԱ .

1 Ինկէ ետև Դաւիթ փղշտացիները
զարկաւ ու զանոնք նուաճեց ,
և Գէթը ու անոր գեղերը փղշտա-
2 ցւոց ձեռքէն առաւ : Ետքը Մո-
վաբը զարկաւ , ու Մովաբացիք
Դաւիթին հարկատու ծառաներ և-
3 ղան : Ու Դաւիթ Ասրայի Ա-
4 բազար թագաւորը Լեմաթի կողմե-
րը զարկաւ , երբոր Լեփրատ գետին
վրայ իր իշխանութիւնը հաստատե-
լու կ'երթար : Ու Դաւիթ անկէ
հազար կառք ու եօթը հազար ձիա-
ւոր ու քսան հազար հետևակ զօրք
բռնեց . և Դաւիթ բոլոր կառքի
ձիերուն ջիղերը կարեց , ու անոնց-
մէ միայն հարիւր ձի իրեն համար պա-
հեց : Ու Դամասկոսի Ասորիները
Ասրայի թագաւորին Ադրազարին
օգնութիւն ընելու եկան . ու Դաւիթ
Ասորիներէն քսանուերկու հազար
մարդ զարկաւ : Ու Դաւիթ Դա-
մասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ
ղրկեց դրաւ , ու Ասորիները Դա-
ւիթին հարկատու ծառայ եղան . ու
Դաւիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը
անոր յաջողութիւն կու տար : Ու
Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն
վրայ եղող ոսկիէ վահաններն առաւ ,
ու զանոնք Երուսաղէմ բերաւ : Ու
Ադրազարին քաղաքներէն՝ Տեբա-
թէն ու Վունէն Դաւիթ խիստ
շատ պղինձ առաւ . անկէ շինեց Սո-
ղոմոն պղնձէ ծովը ու սիւները ու
պղնձէ գործիքները :

Ու Լեմաթի թագաւորը Թովու 9
երբոր լսեց որ Դաւիթ Ասրայի
Ադրազար թագաւորին բոլոր զօր-
քերը ջարդեր է , Իր որդին Ադո- 10
րամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց ,
որ անոր բարև ընէ ու զանիկայ
օրհնէ , Ադրազարին դէմ պատե-
րազմ ընելուն ու զանիկայ զարնե-
լուն համար . (քանզի Ադրազար
Թովուին հետ պատերազմներ կ'ը-
նէր .) ու անոր՝ ամէն տեսակ ոսկիէ ,
արծաթէ ու պղնձէ անօթներ էրկնց :
Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ 11
Տէրոջը նուիրեց՝ ան արծաթով ու
ոսկիով մէկտեղ որ ամէն ազգերէն՝
Եդոմէն , Մովաբէն , Ամմոնի որ-
դիներէն , Փղշտացիներէն ու Ամա-
ղեկէն առեր էր : Ու Շարուհեա- 12
յի որդին Աբեսա Աղի ձորին մէջ
տասնուութը հազար Եդոմացի
զարկաւ :

Ու Եդոմի մէջ բերդապահ զօր- 13
քեր դրաւ , և բոլոր Եդոմացիք
Դաւիթին ծառայ եղան . ու Դա-

ոյր որ կ'երթար՝ Տէրը անոր
8 յաղթութիւն կու տար։
Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ, ու իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու
15 արդարութիւն կ'ընէր։ Ու Յոաբուհեայի որդին Յովաբ զօրքերուն վրայ էր. ու Աքիղուդի որդին Յովսափատ յիշատակագիր էր.
16 Ու Աքիտուբի որդին Սադովկ ու Աբիաթարի որդին Աբիմելէք քահանաներ էին. և Սուսա ատենադպիր էր.
17 Ու Յովիադայի որդին Բանայա Քերեթհացիներուն ու Փելեթհացիներուն վրայ էր. և Դաւիթին որդիքը թագաւորին քովը նախարարներ էին։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Ու անկէ ետև Ամմոնի որդւոց թագաւորը մեռաւ, ու անոր տեղը անոր որդին թագաւոր
2 եղաւ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Նաասի որդւոյն Ինոնին մարդասիրութիւն ընեմ, քանզի անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ դեսպաններ խրկեց որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն. ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց երկիրը Ինոնին գացին՝ զանիկայ
3 մխիթարելու համար։ Ու Ամմոնի որդւոց իշխանները Ինոնին ըսին, Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեւդ պատուելոյ համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց. միթէ անոր ծառաները աս երկիրը քննելու, տակնուվրայ ընելու ու լրտեսելու համար չէ՞կաձն քեզի։ Ու
4 Դաւիթին ծառաները բերաւնեց, ու զանոնք ածիլեց, և անոնց հանդերձներուն ալ կէսը մինչև
5 տակը կտրել տուաւ, և անոնք խրկեց։ Ու գացին՝ անոնց մասին գէշ-բան իմացուց Դաւիթին. ան ալ զանոնք դիմաւորելու համար խրկեց, քանզի մարդիկները շատ անարգուեր էին։ Թագաւորը ըսաւ, Երիքով նաստեք մինչև որ մօրուքներդ ու հագուստը դարձէք։
6 Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ

Դաւիթին հետ աւրուեցան, Ինոնը ու Ամմոնի որդիքը հազար տաղանդ արծաթ խրկեցին, որ Միջագետացի Ասորիներէն ու Մաաքայի Ասորիներէն ու Սուբայէն վարձքով կառքեր ու ձիաւորներ բռնեն։ Ու 7 անոնք իրենց վարձքով բռնեցին երեսունևերկու հազար կառք, ու Մաաքայի թագաւորը և անոր զօրքը, որոնք գացին Մեդաբայէն առջեւը բանակեցան. Ամմոնի որդիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժողովուեցան, ու պատերազմելու գացին։
Ու երբոր Դաւիթ աս լսեց, Յո- 8 վաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը խրկեց։ Ու Ամմոնի որդիքը ե- 9 լան ու քաղաքին դրանը առջեւը կարգաւ պատերազմի շարուեցան, ու ծխնելանի եկող թագաւորները դաշտի մէջ զատ կայներ էին։ Ու 10 Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջեւէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի, Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց, ու Ասորւոց դէմ պատերազմի շարեց. Ու մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց. ու անոնք Ամմոնի որ- 11 դւոցը դիմացը շարուեցան. Ու ըսաւ, Թէ որ Ասորիները զիս յաղթելու ըլլան, ինծի օգնութեան հասնիս. ու թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու ըլլան, ես քեզի օգնութեան պիտի հասնիմ. Վա- 13 ջասիրտ եղիր, ու մեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք. և Տէրը իր աչքին հաճոյ երևցածը թող ընէ։ Ու Յովաբ իր հետը 14 եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ, որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ. ու անոնք անոր առջեւէն փախան։ Ու Ամմոնի որդիքը Ասո- 15 րւոց փախչիլը տեսնելով՝ իրենք ալ անոր եղբօրը Աբեսային առջեւէն փախան, ու քաղաքը մտան։ Ու Յովաբ Երուսաղէմ եկաւ։
Երբոր Ասորիները տեսան որ ի- 16 րենք Իսրայէլին առջեւը կոտրուեցան, դեսպաններ խրկեցին, ու Փռաթին անդիի կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեցին. և անոնց առ-

ջևէն Ընդրացարին զբրագլուխը Սովրակ Իէբնէր ։ Եւ երբոր Դաւիթին պատմեցին, անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով՝ Յորդանանէն անցաւ, ու անոնց վրայ գնաց, և անոնց դէմ գունդեր շարեց. ու երբոր Դաւիթ Յորինները պատերազմով դիմաւորելու համար գունդեր շարեց, անոնք անոր հետ պատերազմ ըրին ։ Ու Յորինները Իսրայէլին առջևէն փախան. ու Դաւիթ Յորիններէն եօթը հազար կառքի զբօ, ու քառասուն հազար հեծեալ զրբք կոտրեց, ու Սովրակ զբրագլուխն ալ մեռցուց ։ Ու Ընդրացարին ծառաները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան, Դաւիթին հետ հաշտութիւն ըրին, ու անոր ծառայ եղան. և Յորինները անկէ ետքը Ամմոնի որդուոցը օգնել չուզեցին ։

ԿԼ. Ի

1 Ու հետևեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը՝ Յովաբ զբրքերուն բոլոր գունդերը հանեց, և Ամմոնի որդուոցը երկիրը աւերեց, ու գնաց Ռաբբան պաշարեց, բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նստէր. ու Յովաբ Ռաբբան զարկաւ ու զանիկայ կործանեց ։ 2 Ու Դաւիթ անոնց թագաւորին թագը անոր գլխուն վրայէն առաւ, ու զանիկայ գտաւ որ տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր, և անոր վրայ պատուական քարեր կար. ու Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ. և Ասիկն քաղաքէն խիստ շատ աւար առաւ ։ 3 Ու անոր մէջը եղած ժողովուրդը հանեց, ու զանոնք սղոցներով, երկաթէ կայծասայլերով ու տապարներով կտրեց. և Դաւիթ Ամմոնի որդուոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս ըրաւ. ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ ։

4 Ու ասկէ ետքը՝ Գազերի մէջ փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ. ան ատենը Սիբեքի Սովբաք Հուսփային որդուոցմէ եղող Սիբիան մեռցուց, ու անոնք նուաճեցան ։

Ու նորէն փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ. ու Յայիրի որդի Եղհանան Գեթացի Գողիաթին եղբայրը Նէեմին զարկաւ, որուն նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր ։

6 Ու նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որուն մատները վեց վեց ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր. անիկայ ալ Ռափայի որդուոցմէ էր ։ 7 Ու անիկայ Իսրայէլը նախատեց. բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայային որդին Յովնաթան զանիկայ զարկաւ ։ 8 Անոնք Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին, և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան ։

ԿԼ. ԻԱ

1 Ու Սատանան Իսրայէլին դէմ ելաւ, ու Դաւիթը դրդեց որ Իսրայէլը համրէ ։ 2 Ու Դաւիթ Յովաբին ու ժողովուրդին իշխաններուն ըսաւ, Գացէք Իսրայէլը համրեցէք Բերսաբէէն մինչև Դան, ու հաշիւը ինծի բերէք որ գիտնամ ։ 3 Ու Յովաբ ըսաւ, Տէրը՝ իր ժողովուրդը որչափ որ է՝ հարիւրապատիկ աւելցընէ. ա՛ւ տէր իմ թագաւոր, միթէ անոնց ամէնը իմ տիրոջս ծառաները չէ՞ն. իմ տէրս ինչո՞ւ սա բանը կը փնտրէ. ինչո՞ւ համար սա բանը Իսրայէլին յանցանքի պատճառ ըլլայ ։ 4 Բայց երբոր թագաւորին խօսքը Յովաբին վրայ աւարտակատար, Յովաբ ելաւ ու բոլոր Իսրայէլի մէջ պտըտեցաւ, ու Երուսաղէմ դարձաւ ։ 5 Ու Յովաբ ժողովուրդին հաշուին քին ցուցակը Դաւիթին տուաւ. ու Իսրայէլին ամէնը հազար անգամ հազար ու հարիւր հազար սուր շղթ մարդ էր, և Յուդան հարիւր եօթանասուն հազար քաշող մարդ էր ։ 6 Ասկէ տացիները ու Ղեւիացիները անոնց մէջ չհամրեց, քանզի գաւրին առ հրամանը Յովաղուելի էր ։

7 Ու սա բանը Աստուծոյ աչ

գեղ երևնալուն համար Իսրայէլը
8 զարկաւ : Ու Դաւիթ Յաոուածոյ
ըսաւ , Ես բանը ընդլովս մեծ մեղք
գործեցի . ու հիմա կ'աղաչեմ՝ քու
ծառայիդ մեղքը ներէ , քանզի մեծ
յիմարութիւն ըրի :
9 Ու Տէրը Դաւիթին առտանողին՝
10 Գադին խօսեցաւ ու ըսաւ , Գնա
ու Դաւիթին խօսէ՝ ըսելով , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի իրիք բան
կ'առաջարկեմ , անոնցմէ մէկը ընտ-
11 րէ որ քեզի ընեմ : Ու Գադ
Դաւիթին եկաւ ու անոր ըսաւ ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընտրէ քեզի
12 Կամ իրիք տարուան սով , կամ ի-
րիք ամիս քու թշնամիներուդ երես
սէն փախչիս , ու քու թշնամինե-
րուդ սուրը հեղէ հասնի , և կամ
իրիք օր Տէրոջը սուրը՝ այսինքն
ժանտախտ երկրիս մէջը , ու
Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէլին բոլոր
սահմաններուն մէջը կոտորած ընէ .
և հիմա տես , գիս խրկողին ի՞նչ
13 պատասխան տանիմ : Ու Դաւիթ
ըսաւ Գադին , Խիստ մեծ նեղու-
թեան մէջ եմ . հիմա Տէրոջը ձեռ-
քը իյնամ , քանզի անոր գթու-
թիւնը խիստ շատ է , ու մարդու
14 ձեռք չիյնամ : Ու Տէրը Իսրայէ-
լին վրայ ժանտախտ խրկեց , ու
Իսրայէլէն եօթանասուն հազար
15 մարդ իննաւ : Ու Յաոուած հր-
եշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ , որ
զանիկայ կորսընցընէ . ու երբոր կը
կորսընցընէր՝ Տէրը նայեցաւ ու
աս չարիքին վրայ սիրտը իջաւ , և
կոտորած ընող հրեշտակին ըսաւ ,
Հերիք է , ալ ձեռքդ քաշէ . ու
Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացի Որ-
16 նային կալին քովը կայներ էր : Ու
Դաւիթ իր աչքերը վերցուց ու
Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ , որ երկ-
րին ու երկինքին մէջտեղը կայներ
էր , ու ձեռքը մերկ սուր մը կար ,
որ Երուսաղէմի վրայ երկընցուցեր
էր . անատեն Դաւիթ ու ծերերը
քուրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ ին-
17 կան : Ու Դաւիթ Յաոուածոյ ը-
սաւ , Ես ես պատուիրեցի որ ժո-
ղովուրդը համրեն , ու ես եմ որ
մեղանչեցի ու մեծ չարութիւն ը-
րի . բայց ասոնք ոչխարները ի՞նչ ը-
րին . ով Տէր Աստուած իմ , քու
ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը
վրայ ըլլայ . բայց քու ժողովուրդիդ
վրայ չըլլայ զանիկայ բնաջինջ ըն-
լու համար :
18 Ու Տէրոջը հրեշտակը Գադին
ըսաւ , Դաւիթին ըսես որ ելլէ ,
ու Յեբուսացի Ոռնային կալին
մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ :
19 Ու Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէ-
րոջը անունովը ըսած խօսքին համ-
ձայն : Ու Ոռնա դարձաւ ու
20 հրեշտակը տեսաւ , և իր չորս որ-
դիքը իր հետը պահուեցան . (քան-
զի Ոռնա ցորեն կը ծեծէր :)
21 Ու Դաւիթ Ոռնային եկաւ . և Ոռնա
նայեցաւ , ու Դաւիթը տեսնելով՝
կալէն ելաւ , ու երեսը մինչև գե-
տինը Դաւիթին երկրպագութիւն
ըրաւ : Ան առնը Դաւիթ Ոռ-
22 նային ըսաւ , Ես կալին տեղը ինծի
տուր , որ հոն Տէրոջը սեղան մը շի-
նեմ , (զանիկայ լեցուն գնով տուր
ինծի ,) ու ժողովուրդին վրայէն հա-
րուածը վերնայ : Ու Ոռնա Դա-
23 ւիթին ըսաւ , Ունիկայ քեզի առ ,
ու իմ տէրս թագաւորը իր աչքին
աղէկ երևցածը թող ընէ . ահա
եզները ողջակէզի համար , ու կա-
նասյինները փայտի համար , ու ցո-
րենը հացի ընծայի համար կու տամ ,
ամէնն ալ կու տամ :
24 Ու Դաւիթ թագաւորը Ոռնային ըսաւ , Ո՛չ ,
հապա գնանոք անշուշտ լեցուն գնով
ծախու պիտի առնեմ . քանզի
քուկդ եղածը Տէրոջը համար պիտի
չառնեմ , ու ալ ձրի ողջակէզ մատուցանեմ :
25 Ու Դաւիթ ան տեղուընի համար կէտրով
վեց հարիւր սիկղ ոսկի տուաւ Ոռ-
նային :
26 Ու Դաւիթ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու անոր վրայ ողջա-
կէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
մատուց , և Տէրոջը աղաչակեց . ու
երկինքէն կրակով ողջակէզի սեղա-
նին վրայ անոր պատասխան տուաւ :
27 Ու Տէրը հրեշտակին խօսեցաւ ,
ու անիկայ սուրը իր պատեանը
դարձուց :
28 Ան առնը Դաւիթ տեսնելով որ

Տէրը Յերուսաղէմի Որոնային կալին մէջ իրեն պատասխան տուաւ , ան
29 տեղը զՏէր մատուց : Իսկ Մովսէսին՝ անապատին մէջ չինած Տէրոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը ան առնը Կարաւանի բարձր տեղն
30 էր : Նայց Դաւիթ Յատուծոյ հարցընելու համար չկրցաւ անոր առջեւը երթալ , քանզի Տէրոջը հրեշտակին սուրին երեսէն վախցաւ :

ԳԼ · ԻՐ

1 Յե Դաւիթ ըսաւ , Այսիկայ է Տէր Յատուծոյն տունը , ու ասիկայ է
2 Իսրայէլի ողջակէզին սեղանը : Յե Դաւիթ հրամայեց որ Իսրայէլի երկրին մէջ գտնուող օտարազգինեբը ժողվին . ու Յատուծոյ տունը չինելու համար քարահատներ դրաւ ,
3 որ տաշուած քարեր պատրաստեն : Յե Դաւիթ դրան փեղկերուն բեւեռներուն համար ու շրջանակնեբուն համար խիստ շատ երկաթ պատրաստեց , և այնչափ շատ պղինձ՝ որ կշիռքի չէր գար . Ու պոպբաւած եղևնափայտին համրանքը չկար , քանզի Սիդոնացիք և Տիբացիք Դաւիթին շատ եղևնափայտեր կը բերէին :
5 Յե Դաւիթ ըսաւ , Իմ որդիս Սողոմոն փափուկ տղայ մըն է , ու Տէրոջը չինուելու տունը մեծ , բարձր , ու ամէն երկիրներու մէջ անուանի ու փառաւոր պիտի ըլլայ . Հիմա անոր համար պատրաստութիւն տեսնեմ . և Դաւիթ իր մեռնելէն առաջ խիստ շատ պատրաստութիւն
6 տեսաւ : Նպրը իր որդին Սողոմոնը կանչեց , ու անոր պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Յատուծոյն տուն չինէ :
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին ըսաւ , Ո՛րդեակ իմ , սրտիս մէջ ունեցայ որ իմ Տէր Յատուծոյս անուանը
8 տուն չինեմ . Նայց Տէրոջը խօսքը բնաւ եղաւ՝ ըսելով , Դուն շատ արիւն թափեցիր ու մեծ պատերազմներ ըրիր . դուն իմ անուանս տուն պիտի չինես , քանզի իմ առջեւս դետնի վրայ շատ արիւն թափեցիր . Այսա քեզի որդի մը պիտի ծնանի . անիկայ հանգստութեան մարդ պիտի ըլլայ , և զանիկայ իր ամէն շրջակայ թշնամիներէն պիտի հանգչեցընեմ . քանզի անոր անունը Սողոմոն պիտի ըլլայ . ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէլին խաղաղութիւն ու հանդարտութիւն պիտի տամ :
10 Անիկայ իմ անուանս տուն պիտի չինէ . ու անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ , ու ես անոր հայր պիտի ըլլամ . և անոր թագաւորութեան աթոռը Իսրայէլի մէջ յաւիտեան պիտի հաստատեմ :
11 Ուրեմն , որդեակ իմ , Տէրը քու հետդ ըլլայ , ու յաջողութիւն գտնես և քու Տէր Յատուծոյդ տուն չինես , ինչպէս որ քեզի համար խօսեցաւ :
12 Միայն թէ Տէրը քեզի խմաստութիւն ու հանճար տայ , և քեզ Իսրայէլի վերայ հաստատէ , որ քու Տէր Յատուծոյդ օրէնքը պահես :
13 Յն ատեն յաջողութիւն կը գտնես , երբոր զգուշութեամբ ի գործ դնես ան կանոնները ու դատաստանները , որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց Իսրայէլի համար . զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր , մի վախնար ու մի զարհուրիր :
14 Յե ահա ես իմ նեղութիւններուս մէջ Տէրոջը տանը համար՝ հարիւր հազար տաղանդ ոսկի ու հազար անգամ հազար տաղանդ արծաթ պատրաստեցի . իսկ պղինձը ու երկաթը շատութեանը համար կշիռքի չգար . փայտեր ու քարեր ալ պատրաստեցի , ու անոնց վրայ դուն ալ աւելցընես :
15 Յե դուն քու քովդ խիստ շատ արուեստաւորներ , քարահատներ , որմնադիրներ , հիւսեր ու ամէն գործքի համար ամէն պէսպէս վարպետ մարդիկներ ունիս :
16 Ոսկին , արծաթին , պղինձին ու երկաթին համրանքը չկայ . ելիր ու սա գործին ձեռք զարկ , ու Տէրը քու հետդ ըլլայ :
17 Յե Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն պատուիրեց , որ իր որդւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան .
18 Ո՞ր ըռա՞ , Այսա ձեր Տէր Յատուածը ձեր հետն է , և անիկայ ձեզ ա-

մէն կողմանէ հանգստացուց · որովհետև աս երկրիս բնակիչները իմ ձեռքս տուաւ , ու երկիրը Տէրոջը առջևը ու անոր ժողովուրդին առջևը նուաճեցաւ : 19 Ի՛ հիմա ձեր սիրտը ու ձեր հոգին ձեր Տէր Աստուածը խնդրելու տուէք , ու ելէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը շինեցէք , որ Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ անօթները Տէրոջը անուանը համար շինուած տունը տանիք :

ԳԼ · ԻԴ

1 Ի՛ Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով , իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թագաւոր 2 դրաւ : Ի՛ Իսրայէլի բոլոր իշխանները նաև քահանաները ու 3 Ղեւտացիները ժողվեց : Ու Ղեւտացիները՝ երեսնէն եւրսուն տարեկանէն վեր եղող էրիկ մարդիկները մէկիկ մէկիկ համրուելով , անոնց թիւը երսունուութը հազար էր : 4 Ի՛ Դաւիթ ըսաւ , Յոնցմէ քսանուչորս հազարը՝ Տէրոջը տանը գործքին վրայ , ու վեց հազարը մատիկաններ ու դատաւորներ ըլլան , 5 Ու չորս հազարը՝ դռնապաններ , ու չորս հազարը՝ օրհնելու համար շինած նուագարաններովս Տէրոջը օրհներները ըլլան : 6 Ի՛ Դաւիթ զանոնք բաժնեց , Ղեւիի որդւոցը՝ Գերսոնին , Կահաթին ու Մերարիին դասակարգութիւնները որովելով :

7 Գերսոնեաններէն Լադան ու Եմեի : 8 Լադանին որդիքը՝ առջինը Եհիէել , ետքը Զեթամ ու Յոէլ՝ իրիք էին : 9 Եմեիին որդիքը՝ Սաղոմեթ , Ազիէլ ու Երան՝ իրիք էին .ասոնք Լադանին տոհմերուն իշխաններն էին : 10 Ու Եմեիին որդիքը՝ Եհեթ , Զիզա , Եհեուս ու Երիա էին .ասոնք Եմեիին որդիքը չորս հատ էին : 11 Ի՛ առջինը Եհեթ , ու երկրորդը Զիզա էր . բայց Եհեուս ու Երիա շատ որդիներ չունեցանալնուն համար մէկ ազգատոհմ համրուեցան :

12 Կահաթի որդիքը՝ Ամրամ , Իսահար , Հերբրոն ու Ոզիէլ՝ չորս էին : 13 Ամրամին որդիքը Ահարոն ու Մովսէս էին . և Ահարոն ինքը ու իր որդիքը յաւիտեան որչափ ատեան՝ ամենասուրբ բաներուն նուիրուելու համար կատարելու , Տէրոջը առջևը խունկ ծխելու , անոր ծառայութիւն ընելու ու անոր անունովը յաւիտեան օրհնելու համար : 14 Ի՛ Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին որդիքը Ղեւիի ցեղին հետ համրուեցան : 15 Մովսէսին որդիքը Գերսամ ու Եղիազար էին : 16 Գերսամին որդիքը՝ առջինը Սուբաէլ էր . 17 Ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը Հռաբիա էր . ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չունէր . բայց Հռաբիային որդիքը խիստ շատցան : 18 Իսահարին որդիքը՝ առջինը Սաղոմեթ էր : 19 Հերբրոնին որդիքը՝ առջինը Եհրիա , երկրորդը Ամարիա , երրորդը Յազիէլ , չորրորդը Եկամամ էր : 20 Ոզիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա , երկրորդը Եսիա էր :

21 Մերարիի որդիքը Մողի ու Մուսի էին . Մողիին որդիքը Եղիազար ու Կիս էին : 22 Ու Եղիազար մեռաւ . անիկայ որդիներ չունէր , հապա միայն աղջիկներ ունէր . ու զանոնք՝ իրենց եղբայրները Կիսին որդիքը առին : 23 Մուսիին որդիքը՝ Մողի , Եդեր ու Երիմոթ իրիք էին :

24 Ասոնք Ղեւիի որդիքն էին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ , ու անունով մէկիկ մէկիկ համրուած քսան տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը սպասաւորութիւնը կատարողներուն տոհմապետներն էին : 25 Վասնզի Դաւիթ ըսեր էր , Իսրայէլի Տէր Աստուածը իր ժողովուրդը հանգըստացուց , ու յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի . 26 Ու Ղեւիացիք ալ խորանը ու անոր պաշտօնին համն անօթները՝ ալ այսու հետև պիտի չըրնան : 27 Վասնզի Դաւիթին վերջին խօսքերովը Ղեւիի որդւոցմէ քսան տարեկանէն վեր հոգնները համրուեցան . 28 Որովհետև անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծա-

գլխովքն էին : Ու Վէհատացիներէն 6
Նոփանայելի որդին Ամմիայիա դը-
պիրը թագաւորին ու իշխանն-
բան , և Սադովկ քահանային ու
Աբիաթարի որդւոյն Աբիմելեքին ,
և քահանայից ու Վէհատացւոց նա-
հապետներուն առջեւը մէկ ազգա-
տոհմ մը Եղիազարէն առնելով ու
մէկ —— մը Իթամարէն առ-
նելով՝ զանոնք գրեց :

Եւ առաջին վիճակը Յովսեբիրին 7
էլաս , երկրորդը Եդոյիային , Եր- 8
րորդը Հարիմին , չորրորդը Սե-
որիմին , Հինգերորդը Մելգիա- 9
յին , վեցերորդը Միամինին , Եօթ- 10
ներորդը Հակկոսին , ութերորդը
Աբիային , Իններորդը Յեսուին , 11
տասներորդը Սեբենիային , Մե- 12
սաներորդը Եղիասիբին , երկոտա-
սաներորդը Յակիմին , Երեքտա- 13
սաներորդը Սփփային , չորեքտասա-
ներորդը Յեսբէաբին , Հնգետա- 14
սաներորդը Խեզեային , վեցտասա-
ներորդը Իմմերին , Եօթնուտասա- 15
ներորդը Եզերին , ութուտասան-
երորդը Ափեսեսին , Իննուտասան- 16
երորդը Փեթայիային , քսաներոր-
դը Եզեկիելին , Վեսաներմեկերոր- 17
դը Յաքինին , քսաներկուերորդ-
դը Դամուղին , Վեսաներիրեքերոր- 18
դը Վաղայիային , քսաներչորսերոր-
դը Մասազիային : Այս է անոնց 19
կարգադրութիւնը իրենց պաշտա-
մանքը համար — Տէրոջը տունը
մտնելու համար՝ իրենց հօրը Ահա-
րոնին ձեռքովը իրենց պրոյ օրէն-
քին համեմատ , ինչպէս որ Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը անոր պա-
տուիրեր էր :

Ու Ղևիի որդւոցը մնացորդներէն 20
—— էին . Ամրամի որդիներէն
Սուբայէլ . Սուբայելին որդիներէն
Յադայիա . Հռաբիայէն՝ այլեւս 21
Հռաբիային որդիներէն առջինը
Յեսիա . Իսահարի որդիներէն՝ Սա- 22
ղոմոթ . Սաղոմոթին որդիներէն՝
Նէթ . Ու Վէնբոնի որդիներէն 23
——ը Յերիա , երկրորդը Ամա-
րիա , երրորդը Յազիէլ , չորրորդը
Յեկամամ . Ողիէլի որդիներէն՝ Մի- 24
քա . Միքային որդիներէն՝ Սամիր .

Ղևի . Ի .

Ու Ահարոնի որդւոցը դասակար- 1
գութիւնները —— էին . Ահա-
րոնի որդիքը Նադաբ , Աբիուդ ,
Եղիազար ու Իթամար էին : Ու 2
Նադաբ ու Աբիուդ իրենց հօրը
առջեւը մեռան , ու անոնք որդիներ
չունէին . ու Եղիազար ու Իթամար
քահանայ եղան : Ու Փաւխէ ու 3
Եղիազարի որդիներէն Սադովկ ու
Իթամարի որդիներէն Աբիմելեք
զանոնք բաժնեցին անոնց համրան-
քովը անոնց պաշտօնին համար : Ու 4
Եղիազարի որդւոցը մէջ գանուած
իշխանները Իթամարի որդւոցը մէջ
գտնուածներէն շատ էին . ու զա-
նոնք այսպէս բաժնեցին . Եղիազա-
րի որդւոցը համար տասնուվեց իշ-
խան՝ իրենց ազգատոհմներուն հա-
մեմատ , ու Իթամարի որդւոցը
համար ութը իշխան՝ իրենց ազգա- 5
տոհմներուն համեմատ : Ու Սամա
ու անոնք վիճակով բաժնուեցան ;
քանզի սրբարանին իշխանները ու
Աստուծոյ պատը իշխանները Եղիա-
զարի որդիներէն ու Իթամարի որ-

25 Աիբային եղբայրը՝ Յեսխա. Յեսխա-
26 յին որդիներէն՝ Ազաբրիա։ Ներա-
բրիի որդիքը Մողո՛ղ ու Մուսի էին.
27 Յազիայի որդին Ենոով. Ներաբրիի
որդիքը Յազիայէն՝ Ենոով, Բօհամ,
28 Ազաբուր ու Երբրի էին։ Մողո՛ղին
Երդիազար Քնաա՛ , ու անոնիկայ որ-
29 դիներ չունէր։ Սիսէն՝ այնինչ Սի-
30 սին որդիներէն Երբրամել էր։ Ու-
սիին որդիքը Մողո՛ղ, Երդեր ու
Յերիմոթի էին։ Վերացուց որ-
դիները իրենց տոհմերուն համեմատ
31 ասոնք էին։ Իր ասոնց համար ալ
իրենց եղբարցը Ահարոնի որդւոցը
պէս՝ Դաւիթ թագաւորին ու Սա-
դովկին ու Աբիմելեքին և քա-
հանայից ու Վերացւոց տոհմապետ-
ներուն առջեւը վիճակ ձգեցին, թէ՛
տոհմապետներուն և թէ անոնց
պզտիկ եղբայրներուն համար։

ԳԼՈՒԽ Ի՛Ե

1 Իր Դաւիթ ու զօրքին իշխանները
Յաւիին, Երմանին ու Երդիթու-
նին որդիներէն՝ քնարներով, տա-
ւիղներով ու ծնծղաներով մարգա-
րէութիւն ընողները որոշեցին սա-
պաշտօնին համար, ու իրենց պաշ-
տօնին համեմատ՝ սա ծառայութիւ-
2 նը ընող մարդիկներուն համրանքը
ասիկայ էր։ Յաւիի որդիներէն՝
թագաւորին քովը մարգարէութիւն
ընող Յաւիին ձեռքին տակը Յա-
փի որդիքը՝ Զաքուր, Յովսէփ,
3 Նաթանիա և Յասարէլա էին։ Ի-
դիթունէն՝ Երդիթունի որդիքը՝ Գե-
դոդիա, Երզէի, Եսայի, Հաշէ, Ե-
սարիա ու Մատաթիա՝ վեց էին. ու
ասոնք իրենց հօրը Երդիթունին ձեռ-
քին տակն էին, որ քնարով Տէրոջը
գոհութիւն ու օրհնութիւն երգելով՝
4 մարգարէութիւն կ՚ընէր։ Երմանէն՝
Երմանին որդիքը՝ Բուկիա, Մա-
թանիա, Ոզիէլ, Սուբայէլ, Յե-
րիմոթի, Ընանիայ, Ընանի, Ե-
ղիաթա, Գեդոդաթի, Ռոմամ-
թիէզեր, Յեսբակասա, Մազիթի,
5 Յոթիր ու Մազիոթի էին։ Ասոնց
ամենը Երմանի որդիքն էին, որ
թագաւորին տեսանողն էր՝ Ասուա-
ծոյ խօսքերուն մէջ եղջիւրը վերցը-
նելու. ու Աստուած Երմանին տաս-
նուչորս տղայ ու իրեք աղջիկ տուեր
էր։ Ասոնք ամենը Աստուծոյ տա- 6
նը պաշտօնին համար ծնծղաներով,
տաւիղներով ու քնարներով՝ իրենց
հօրը ձեռքին տակը Տէրոջը տանը
երգերը կ՚երգէին. Յաւի, Երդի-
թուն ու Երման թագաւորին ձեռ-
քին տակն էին։ Իր անոնց թիւը՝ 7
Տէրոջը երգերը սորված իրենց եղ-
բայրներուն հետ, սրինգ բոլոր
հանճարեղներուն ընդ երկու հա-
րիւր ութսունեւութ էր։
Իր իրենց յաջորդական պաշտօնին 8
համար՝ պզտիկը ու մեծը, վարպե-
տը ու աշակերտը միկտեղ վիճակ
ձգեցին։ Իր առաջին վիճակը Ա- 9
սափի որդւոյն Յովսեփին ելաւ.
երկրորդը Գեդոդիային, որ ինքը
ու իր եղբայրները ու որդիքը տա-
սներկու հոգի էին. Երրորդը 10
Զաքուրին, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Չորրորդը Երզրիին, որ իր որդի- 11
ներովը ու եղբայրներովը տասներ-
կու հոգի էր. Հինգերորդը Նա- 12
թանիային, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Վեցերորդը Երկքիային, որ իր որ- 13
դիներովը ու եղբայրներովը տասն-
երկու հոգի էր. Երթներորդը Յե- 14
սարէլային, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Ութերորդը Եսայիին, որ իր որդի- 15
ներովը ու եղբայրներովը տասներ-
կու հոգի էր. Իններորդը Մաթա- 16
նիային, որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասներկու հոգի էր.
Տասներորդը Սեմէիին, որ իր որ- 17
դիներովը ու եղբայրներովը տասն-
երկու հոգի էր. Տասնմեկերորդը 18
Ազարիէլին, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Երկոտասաներորդը Յասբիային, որ 19
իր որդիներովը ու եղբայրներովը
տասներկու հոգի էր. Երեքտասա- 20
ներորդը Սուբայէլին, որ իր որդի-
ներովը ու եղբայրներովը տասներ-
կու հոգի էր. Չորեքտասաներորդը 21
Մատաթիային, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասներկու հոգի

22 էր · Ընգետասաներորդը Եբրիմովթին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու հոգի էր ·
23 Ասեղտասաներորդը Ընանիային , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
24 տասուերկու հոգի էր · Լսթինուտասաներորդը Եսբակատային , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
25 տասուերկու հոգի էր · Ութուտասաներորդը Ընանիին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու
26 հոգի էր · Լսնուտասաներորդը Մեղեթիին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու հոգի էր ·
27 Քսաներորդը Եղեմաթային , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տա-
28 սուերկու հոգի էր · Քսաներումէկերորդը Եօթիրին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու
29 հոգի էր · Քսաներուերկուերորդը Վեդողաթիին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու հոգի
30 էր · Քսաներուիրքերորդը Մազիովթին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու հոգի էր ·
31 Քսաներուչորսերորդը Ռոմամթիեզերին , որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասուերկու հոգի էր ։

Գլ · Լ·Օ

1 Դռնապաններուն դասակարգութիւնները ասոնք են ։ Կասփի որդիներէն Մովբէին որդին Ասաղամիան էր ։ Ու Ասաղամիայի
2 որդիքը՝ անդրանիկը Հաբարիա , երկրորդը Եդիէլ , երրորդը Հաբադիա , չորրորդը Եաթնէլ ,
3 հինգերորդը Եղամ , վեցերորդը Եօհանան , եօթներորդը
4 Եղհովենայի էին ։ Ու Բդեդոմի որդիքը՝ անդրանիկը Սեմայիա , երկրորդը Եովզաբադ , երրորդը Եովահ , չորրորդը Սաքար , հինգե-
5 րորդը Նաթանայէլ , վեցերորդը Ամիէլ , եօթներորդը Իսաքար , ութերորդը Փեղաթի · քանզի Աստուած զանիկայ օրհներ էր ։ Ու
6 անոր որդւոյն Սեմայիային որդիներ ծնան , որոնք իրենց հօրը տանը իշխաններ եղան , քանզի անոնք զօրաւոր կտրիճներ էին ։ Սեմայիային
7 որդիքը Աթնի , Ռափայէլ , Ովբէդ , Եղզաբադ , Եղիհով , Րեմեհայիւ , Եղնեաս ու Սամաքիա էին ։
8 Ասոնք ամէնը Բդեդոմի որդիներէն էին , ա— իրենք ու իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝ ծառայութեան համար զօրաւոր ու կարիճ մարդիկներ՝ Բդեդոմէն վաթսունուերկու էին ։ Ու Ասեղամիա տասնուութը զօրաւոր որդիներ ու եղբայրներ ունէր ։
10 Ու Մերարիի որդւոցմէ Ուսա որդիներ ունէր · գլխաւորը Սամրի էր · քանզի թէպէտ և անիկայ անդրանիկ չէր , բայց անոր հայրը զանիկայ գլուխ ըրաւ · Երկրորդը Րեղկիա , երրորդը Տաբաղիա , չորրորդը Ասաքարիա էր · Ուսային բոլոր որդիները ու եղբայրները տասուիրեք էին ։
12 Դռնապաններուն դասակարգութիւնները ասոնց պէս էին՝ գլխաւոր մարդիկներու , որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն ընելով՝ Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն ։ Ու պզտիկը ու մեծը
13 հաւասարապէս վիճակ ձգեցին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ՝ ամէն մէկ դրան համար ։ Ու արեւելեան
14 կողմին վիճակը Սեղեմիային ելաւ · Ետքը անոր որդւոյն՝ խելացի ու խորհրդական Ասաբարիային համար վիճակ ձգեցին , ու անոր վիճակը հիւսիսային կողմը ելաւ ։ Բդե-
15 դոմին՝ հարաւային կողմը , ու անոր որդւոցը՝ Եսեփասուփիմ ։ Ու-
16 փիմին և Ուսային արեւմտեան կողմը ելաւ Սալեքեթին դրանը քով՝ վեր ելլող ճամբուն վրայ · ու մէկ պահպանութիւնը միւս պահպանութեանը դիմացն էր ։ Արեւելեան
17 կողմը վեց Ղեւտացի , հիւսիսային կողմը օրը չորս , հարաւային կողմը օրը չորս , ու Եսուփիմի կողմը երկերկուք էին ։ Փարպարին կող-
18 մը դէպ ի արեւմուտք վեր ելլող ճամբան՝ չորս , ա— Փարպար երկու գեհենական կար ։ Կորխի որ-
19 դիներէն ու Մերարիի որդիներէն եղող դռնապաններուն դասակարգութիւնները ասոնք էին ։
20 Ու Ղեւտացիներէն Ասուձոյ տա-

նը գանձերուն ու նուիրական դան-
21 ձերուն վրայ Ղեքիա էր։ Ղեբրո-
նացի Ղադանի ազգատոհմներուն
իշխաններէն՝ Ղեբրոնացի Ղադանին
22 որդիներէն՝ Յեքդիել էր։ Յեքդիե-
լին որդիքը Ովզեմ ու անոր
եղբայրը Յովէլ Տէրոջը տանը գան-
23 ձերուն վրայ էին։ Ու Ամրամեան-
ներէն, Իսահառեանններէն, Ղեբ-
րոնեաններէն — Ոզիելեաններէն —
24 ուներ էին. Միքայէլի որդւոյն Ղեբ-
սամին որդին Ոուբայէլ գանձերուն
25 վերակացուն էր։ Ու անոր եղբայր-
ները Էղիազարին որդիէ. անոր
որդին Հռաբիա, անոր որդին Ի-
սայի, անոր որդին Յովրամ, անոր
որդին Ովքդրի, ու անոր որդին
26 Սաղոմիթ էր։ Ա Սաղոմիթը ու
անոր եղբայրները Դաւիթ թագա-
ւորին ու տոհմից իշխաններուն
ու հազարապետներուն և հարիւ-
րապետներուն ու զօրաց իշխաննե-
րուն նուիրած ամէն սուրբ գանձե-
27 րուն վրայ էին, Որոյ պատերազմ-
ներէն ու աւարէն Տէրոջը տանը
շինութեանը համար նուիրեր էին.
28 Նաև Սամուէլ տեսանողին ու
Կիսեան Սաւուղին ու Ներեան
Աբենէրին և Շարուհեան Յո-
ավին նուիրած բոլոր նուէրները
Սաղոմիթին ու անոր եղբայրներուն
ձեռքին տակն էին։
29 Իսահառեաններէն Քոնոնիա ու
անոր որդիքը արտաքին գործքերու
համար Իսրայէլի վրայ ոստիկաններ
30 ու դատաւորներ էին։ Ղեբրո-
նեաններէն Հասաբիա ու անոր եղ-
բայրները՝ հազար եօթը հարիւր
զօրաւոր մարդիկներ՝ Յորդանանու
ասդիի կողմը դէպ 'ի արեւմուտք
Տէրոջը ամէն գործքին համար ու
թագաւորին ծառայութեանը հա-
մար Իսրայէլի վրայ վերակացու-
31 էին։ Ղեբրոնեաններէն Ղեբրո-
նեաններուն ազգատոհմին իշխանը
Յերիա էր. Դաւիթին թագաւո-
րութեանը քառասներորդ տարին
անոնք համրուեցան, ու Գաղաա-
դու Յազերի մէջ անոնցմէ զօրաւոր
32 կորիճներ գտնուեցան։ Ու անոր
եղբայրները երկու հազար եօթը
հարիւր զօրաւոր մարդիկներ ա-
տոհմերու իշխաններ էին. և Դա-
ւիթ թագաւորը զանոնք Ռուբե-
նեանց, Գադեանց ու Մանա-
սեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ Ա-
տուծոյ և թագաւորին ամէն գործ-
քին համար։

ԳԼ. ԻԼ։

Ու Իսրայէլի որդւոյմէ իրենց համ- 1
բանքովը՝ ազգատոհմի նահա-
պետներէն ու հազարապետներէն
և հարիւրապետներէն ու անոնց
ոստիկաններէն՝ դաստակարգութեանց
ամէն գործքին մէջ թագաւորին
ծառայութիւն ընողներուն, և տա-
րւոյն ամէն ամիսներուն մէջ ամէն
ամիս մտնողներուն ու ելլողներուն
համար մէկ դասը քսանուչորս հազար
հոգի էր։ Հրաջին ամսուն համար 2
առաջին դասին վրայ Ովբդիէլի
որդին Յեսբաամ էր, ու անոր
դասը քսանուչորս հազար հոգի էր։
Հրաջին ամսուն ամէն զօրավարնե- 3
րուն իշխանը Փարեսին որդիներէն
էր։ Ու երկրորդ ամսուն դասին 4
վրայ Հքուքացի Դոդիան էր. ու
Մակելոթի անոր դասին իշխանն էր.
ասոր դասն ալ քսանուչորս հազար
հոգի էր։ Երրորդ ամսուն համար եր- 5
րորդ զօրապետը Յովիադա քահա-
նային որդին Խանեա գլխաւորն էր,
ու անոր դասը քսանուչորս հազար
հոգի էր։ Ա Խանեան երսունէն 6
զօրաւոր էր ու երսունին վրայ էր,
և անոր որդին Ամիզաբադ անոր
դասին մէջն էր։ Հորրորդ ամսուն 7
համար չորրորդ զօրավարը Յովա-
բին եղբայրը Ասայէլ, ու անկէ
ետքը անոր որդին Զաբադիա էր,
և անոր դասը քսանուչորս հազար
հոգի էր։ Հինգերորդ ամսուն հա- 8
մար հինգերորդ զօրապետը Յեզ-
բացի Սամհուէթ էր, ու անոր
դասը քսանուչորս հազար հոգի էր։
Վեցերորդ ամսուն համար վեցերորդ 9
զօրավարը Թեկուացի Իկդեսի որ-
դին Իրաս էր, ու անոր դասը քը-
սանուչորս հազար հոգի էր։ Եօթե- 10
ներորդ ամսուն համար եօթներորդ
զօրավարը Եփրեմի որդւոյմէ Փե-

քանացի Վհղղէս էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր։
11 Ութերորդ ամսուն համար ութերորդ ջրաչխը Հարայեանց Հովսացի Հովբաք էր, ու անոր դասը
12 քսանուչորս հազար հոգի էր։ Իններորդ ամսուն համար իններորդ ջրաչխը Լենիամինեաններէն Նահոմիացի Աբիեզը էր, և անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր։
13 Տասներորդ ամսուն համար տասներորդ ջրաչխը Հարայեանց Նետոփաթացի Մահրա էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր։
14 Մետասաներորդ ամսուն համար մետասաներորդ ջրաչխը Եփրեմի որդւոցմէ Փարաթոնացի Նանեա էր, և անոր դասը քսանուչորս
15 հազար հոգի էր։ Երկոտասաներորդ ամսուն համար երկոտասաներորդ ջրաչխը Գոթոնիելի ոբեդանէն Նետոփաթացի Ելդա էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր։
16 Ու Իսրայելի ցեղերուն վրայ առաջ էին. Հուբենի ցեղին իշխան՝ Հազքրիի որդին Եղիազար, Համաւունի ցեղին՝ Մաաքայի որդին Սա-
17 փատիա, Ահիի ցեղին՝ Կամուելի որդին Հաբեա, Հհարոնի որդոցը՝
18 Սադովկ, Հուդայի ցեղին՝ Դաւիթին եղբայրներէն Եղիհու, Իսաքարի ցեղին՝ Միքայելի որդին Ամրի,
19 Հաբուղոնի ցեղին՝ Ելդիայի որդին Համայիա, Նեփթաղիմի ցեղին՝ Եզրիելի որդին Հերիմոթ, Եփրեմի
20 որդւոցը՝ Հազազիայի որդին Հովսէ, Մանասէի կէս ցեղին՝ Փադայիայի
21 որդին Հովէլ, Գաղաադ եղող Մանասէի կէս ցեղին՝ Հաբարիայի որդին Հեդդով, Լենիամինի ցեղին՝ Հբննեղի որդին Հեսիէլ,
22 Դանի ցեղին՝ Հերոամի որդին Հազարիէլ. Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները սոնք էին։
23 Ու Դաւիթ քանի տարեկանէն վար եղողները չհամրեց, վասն զի Տէրը ըսեր էր որ Իսրայէլը երկինքին աստղերուն չափ պիտի շատցընէ։
24 Հարուհեայի որդին Հովաբ սկսաւ համրել՝ բայց չվերջուց. ու

անոր համար Իսրայէլի վրայ բարկութիւն եկաւ. և ան համրանքը Դաւիթ թագաւորին յիշատակաց գրքին մէջ չմտաւ։
25 Ու թագաւորին գանձերուն վրայ Ադիէլի որդին Հազմաթ էր. և դաշտը ու քաղաքները և գեղերը ու աշտարակները եղող շտեմարաններուն վրայ Ոզիայի որդին Հովնաթան էր.
26 Ու արտը բանող երկրագործներուն վրայ Վհղուբի որդին Եզրի էր.
27 Ու այգիներուն վրայ Հրամաթացի Սեմէի էր. ու այգիներուն բերքերուն ու գինիի շտեմարաններուն վրայ Սեփամացի Հարդի էր.
28 Ու դաշտը եղող ձիթենիներուն ու մոլաթզենիներուն վրայ Գադերացի Հաալանան էր. ու եղի շտեմարաններուն վրայ Հովաս էր.
29 Ու Սարոնի մէջ եղող արօտական արջառներուն վրայ Սարոնացի Սետրա էր. ու հովիտներու մէջ եղող արջառներուն վրայ
30 Հդղիի որդին Սափատ էր. Ու ուղտերուն վրայ Հսմայելացի Ովբիլ էր. ու էշերուն վրայ Մերոնոթացի Հադայիա էր.
31 Ու հօտերուն վրայ Հագարացի Հազիզ էր։ Սոնք ամէնը Դաւիթ թագաւորին ստացուածոցը վերակացուներն էին։
32 Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Հովնաթան խորհրդական էր. անիկայ խելացի ու դիտուն մարդ էր. և Հքմոնիի որդին Հեքիէլ թագաւորին որդւոցը հետ էր.
33 Ու Հքիտոփէլ՝ թագաւորին խորհրդականը, և Հրաքացի Հուսի թագաւորին բարեկամն էր.
34 Ու Հքիտոփէլէն ետքը Հանանեայի որդին Հովիադա ու Հբիաթար էին. ու թագաւորին զօրագլուխը Հովաբ էր։

ԻԼ. ԻՐ.

1 Ու Դաւիթ Իսրայէլին բոլոր իշխանները, ցեղերուն իշխանները ու թագաւորին ծառայութիւն ընող դասերուն իշխանները, և հազարապետները ու հարիւրապետները, և թագաւորին ու անոր

որդւոցը բոլոր ստացուածոց ու ընչից վերակացուները, ներքինիները, զօրաւորները ու զօրքին բոլոր կորիճները Երուսաղէմի մէջ ժողովել։ 2 Նե Դաւիթ թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ա՛վ իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս, ինծի մտիկ ըրէք. Իմ սրտիս մէջը ունեցայ որ Տէրոջը ուխտի տապանակին, ու մեր Աստուծոյն ոտիցը պատուանդանի համար մէկ հանգստեան տուն մը շինեմ, ու շինելու պատրաստութիւն տեսայ. 3 Հայց Աստուած ինծի ըսաւ, Դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես, քանզի դուն պատերազմի մարդ ես ու շատ արիւն թափեցիր։ 4 Նե Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն զիս ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլամ. քանզի առաջնորդը՝ Յուդային, ու Յուդայի տունէն իմ հօրս տունը ընտրեց. ու իմ հօրս որդւոցը մէջէն ինծի հաւնեցաւ, որ ա՛ն բոլոր 5 Իսրայէլի վրայ թագաւոր ընէ։ Նե իմ բոլոր որդիներէս՝ (որովհետև Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ,) իմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց, որ Իսրայէլի վրայ Տէրոջը թագաւոր 6 բազմի աթոռը նստի. Ու ինծի ըսաւ, Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս, քանզի զանիկայ ինծի որդի ընտրեցի, ու ես անոր Հայր պիտի 7 ըլլամ. Նե անոր թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատեմ, թէ որ աս օրուան պէս իմ հրամաններս ու դատաստաններս 'ի 8 գործ դնելու մէջ յարատեւէ։ Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովքին առջեւը ու մեր Աստուծոյն լսելովը Յեհէ Ի'ըհմ, Ձեր Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները պահեցէք ու զգուշութեամբ որոնեցէք, որ ա՛ս բարի երկիրը ժառանգէք, ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութիւն թողուք յաւիտեան։

9 Նե դուն, Սողոմոն իմ որդեակ, քու հօրդ Աստուածը ճանչցիր, ու անոր կատարեալ սրտով ու յօժար կամք ծառայութիւն ըրէ. քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը քննէ, ու ամէն մտայ խորհուրդները կը ճանչնայ. Թէ որ զանիկայ փնտռես՝ պիտի գտնես, և թէ որ զանիկայ թողուս՝ ան ալ քեզ յաւիտեան պիտի մերժէ։ 10 Հիմա նայէ որ Տէրը քեզ ընտրեց իր սրբարանին համար տուն մը շինելու. զօրացիր ու ա՛ս գործը կատարէ։

11 Նե Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ սրահին, ու անոր սենեակներուն, և անոր գանձարաններուն, ու անոր վերնասուններուն, և անոր ներքին ջեմմարաններուն, ու քաւութիւնին տանը գաղափարը տուաւ. Նե Հոգիին ազդեցութեամբը իրեն յայտնած բոլորը 12 բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն, ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն, և Աստուծոյ տանը ջեմմարաններուն, ու նուիրուած բաներուն գանձարաններուն գաղափարը ա՛ն. Նե՛ւս քահանայից 13 ու Ղեւտացւոց դասակարգութիւններուն համար, ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին համար, և Տէրոջը տանը ծառայութեանը ամէն անօթներուն համար պ՛ա՛ն. Ա՛ն ամէն պաշտօններուն 14 ամէն ոսկի անօթներուն կշիռքը, ա՛ն ամէն արծաթէ անօթներուն ա՛ն ամէն պաշտօնի անօթներուն ալ կշիռքը, Նե ամէն ոսկիէ աշտա- 15 նակներուն ու անոնց ամէն ոսկիէ ճրագներուն կշիռքը, և ամէն արծաթէ աշտանակին ու անոր ճրագներուն, ամէն մէկ աշտանակին գործածութեանը համեմատ կշիռքը ա՛ն. Նե առաջաւորութեան 16 սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝ ոսկիին կշիռքը, ու արծաթէ սեղաններուն համար՝ արծաթին կշռ՛ա՛ն, Նե մաքուր ոսկիէ մսհաս- 17 նելուն ու կոնքերուն և բաժակներուն ու ոսկիէ տաշտերուն համար ամէն մէկ տաշտին կշիռքը, և արծաթէ տաշտերուն համար ամէն մէկ տաշտին կշիռքը ա՛ր. Ու 18 խունկի սեղանին համար կշիռքով

մարմար ոսկի, և էրինց ընտիրը տաբածող՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող քերովբէից կաղքին գաղափարին համար ոսկի որոյկ։
19 Ա՛ս բոլորը բաները՝ ատ գաղափարին բոլոր գործքերը՝ Տէրը իր ձեռքին գրովը ինձի յայտնեց՝ ըսաւ։
20 Ու Դաւիթ իր որդուն Սողոմոնին ըսաւ, «Օրացիր ու բաշխիբրտ եղիր, ու սկսիր գործը կատարէ. մի վախնար ու մի զարհուրիր. քանզի Տէր Աստուած՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է. անիկայ քեզ պիտի չթողու ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ, մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր գործքերը
21 լմնցընես։ Ու ահա քահանայից ու Ղեւտացւոց դասերը Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայութեանը համար են. ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն գործքի մէջ ամէն յօժարակամ իմաստունները քեզի հետ են. և իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քու ամէն հրամանիդ ետ նային։

ԳԼ. ԻՀԹ.

1 Ու Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժողովքին ըսաւ. Իմ որդիս Սողոմոն՝ որ Աստուած միայն անիկայ ընտրեց, փափուկ տղայ մըն է, ու գործքը մեծ է. քանզի ատ պալատը մարդու համար չէ, հապա Տէր Աս2 տուծոյ համար է։ Ասատի ես իմ բոլոր կարողութեամբս՝ իմ Աստուծոյս տանը համար՝ ոսկիէ ըլլալոց բաներուն համար ոսկի, ու արծաթեղէններուն համար արծաթի, և պղինձեղէններուն համար պղինձ, ատ երկաթեղէններուն համար երկաթ, և փայտեղէններուն համար փայտ, ատ եղինձաքարեր, և դամելու տպերը, ու զարդի համար գոյնզգոյն քարեր, և ամէն տեսակ պատուական քարեր, ու մարմարիոն քարեր
3 առատօրէն պատրաստեցի։ Ու նաև իմ Աստուծոյս տանը վրայ մեծ սէր ունենալուս համար, սրբարանի տանը համար ամէն պատրաստած բաներէս ի զատ, իմ յատուկ գանձիս մէջը եղած ոսկին ու արծաթն ալ իմ Աստուծոյս տանը
4 համար տուի, Ոփիրի ոսկիէն իրեք հազար տաղանդ ոսկի, ու եօթը հազար տաղանդ մաքուր արծաթ՝ որ անոնցմով տուներուն որմունքը պատեն. Ոսկիէ ըլլալոց բաներուն հա5 մար ոսկի, ու արծաթեղէններուն համար արծաթ, ու արուեստաւորներուն ձեռքովը ըլլալոց ամէն տեսակ գործքին համար հարկաւոր իրաց. և այսօր ումանք իրենք իրենց կամքովը Տէրոջը ընծայ տուող ո՞վ կայ։

6 Անատեն տոհմից իշխանները ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները, և հազարապետները ու հարիւրապետները, և թագաւորին գործքին վերակացուները յօժար կամք ընծայ բերին, 7 Ու Աստուծոյ տանը գործքին համար հինգ հազար տաղանդ և տասը հազար դրամ ոսկի, ու տասը հազար տաղանդ արծաթ, և տասնուհինգ հազար տաղանդ պղինձ, ու հարիւր հազար տաղանդ երկաթ տուին։ 8 Ու որուն քովը որ քարեր գտնուեցաւ, Գերսոնացի Յեքիելին ձեռքովը Տէրոջը տանը գանձին ընծայեցին։ 9 Ու ժողովուրդը անոնց կամաւոր ընծաները մատուցանելուն համար ուրախացան, քանզի կամաւոր ընծան բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը. ու Դաւիթ թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ։

10 Ու Դաւիթ բոլոր ժողովքին աչքին առջևը Տէրը օրհնեց. ու Դաւիթ ըսաւ, Ով Տէր, մեր հօրը Իսրայէլին Աստուածը, յաւիտենից մինչև յաւիտեանս օրհնեալ ես, 11 Ով Տէր, մեծութիւնը, զօրութիւնը, փառքը, պայծառութիւնը ու վայելչութիւնը քուկդ է. քանզի բոլոր երկինքի ու երկրի վրայ եղածը քո՛ւկդ է. ով Տէր, թագաւորութիւնը քուկդ է, ու դուն իբրև գլուխ ամենէն բարձրացեալ ես։ 12 Ու հարստութիւնը ու փառքը քեզմէ է, ու ամենուն իշխանը դուն ես. և զօրութիւնը ու կարողութիւնը քու ձեռքիդ մէջն է. և ամենը մեծցընելը և ուժովցընելը քու ձեռքդ է։ 13 Ու հիմա, ով մեր Աստուածը,

քեզի գոհութիւն կու տանք, ու քու
փառաւորեալ անունդ կ'օրհնենք։
14 Ասպէ ես ո՞վ եմ, ու իմ ժողո-
վուրդս ո՞վ է, որ այսպէս կամաւոր
ընծայ տալու կարող ըլլանք. քան-
զի ամէն բան քեզմէ է, ու քուկին-
15 ներէդ քեզի տուինք։ Ալան զի
մենք քու առջեւդ՝ մեր բոլոր հայրե-
րուն պէս՝ օտարականներ ու պան-
դուխտներ ենք. երկրի վրայ մեր
օրերը շուքի պէս է, ու հնայուն բան
16 մը չկայ։ Ա՛վ Տէր Աստուած մեր,
քեզի՛ քու սուրբ անունդ շինուելու
տանը համար ասս մեր պատրաստած
բոլոր առատութիւնը քու
ձեռքէդ է, ու ամէնն ալ քուկդ է.
17 Ա՛վ գիտեմ դ՛ով Աստուած իմ, որ
դուն սիրտերը կը փորձես, և ուղ-
ղութիւնը կը սիրես. ասոնց ամէնը
ես ուղիղ սրտով ու յօժար կամք
ընծայ ըրի. ու հիմա հոս գտնուած
ժողովուրդդ ուրախութեամբ տես-
այ, որ քեզի կամաւոր ընծայ կը
18 մատուցանեն։ Ա՛վ մեր հայրերուն՝
Աբրահամին, Ասահակին ու Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը, ասիկայ յա-
ւիտեան քու ժողովուրդիդ սրտին
խորհուրդներուն մէջը պահէ, ու
19 անոնց սիրտը քեզի ուղղէ։ Ու
իմ որդւոյս Սողոմոնին կատարեալ
սիրտ տուր, որ քու պատուիրանք-
ներդ ու վկայութիւններդ ու կանոն-
ներդ պահէ, և ամէնը՝ ի գործ դնէ,
ու շինէ այն պալատը՝ որուն համար
պատրաստութիւն տեսեր եմ։
20 Ու Դաւիթ բոլոր ժողովքին ը-
սաւ, Հիմա ձեր Տէր Աստուածը
օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը իրենց
հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնե-
ցին, և ծռելով՝ Տէրոջը ու թագա-
21 ւորին երկրպագութիւն ըրին։ Ու
հետեւեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ
մատուցին Տէրոջը, հազար ցու-
րակ, հազար խոյ, հազար գառն՝
անոնց թափելու նուէրներովը.
ու բոլոր Իսրայէլին համար շատ
զոհեր խոպոտին։ Ու ան օրը Տէ- 22
րոջը առջեւը մեծ ուրախութիւնով
կերան խմեցին, ու Դաւիթին որ-
դին Սողոմոնը նորէն թագաւոր ը-
րին. պանիկայ Տէրոջը համար թա-
գաւոր, ու Սադովկը քահանայ օ-
ծեցին։ Ու Սողոմոն իր հօրը 23
Դաւիթին տեղը Տէրոջը աթոռին
վրայ թագաւոր նստաւ, ու յաջո-
ղութիւն գտաւ. և բոլոր Իսրայէլ
անոր ջնազանդեցաւ։ Ու ամէն իշ- 24
խանները ու զօրաւորները, և Դա-
ւիթի թագաւորին բոլոր որդիները
ալ Սողոմոն թագաւորին ձեռքն
դեցան։ Ու Տէրը բոլոր Իսրայէ- 25
լին առջեւը Սողոմոնը խիստ մեծցուց,
և անոր այնպէս թագաւորութեան
փառք տուաւ, որ անկէ առաջ Իս-
րայէլի վրայ թագաւոր եղողի մը ա-
մենևին եղած չէր։
Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ 26
բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորու-
թիւն ըրաւ. Ու անոր Իսրայէլի 27
վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը
քառասուն տարի եղաւ. Վ'Հեբրոնի
մէջ եօթը տարի թագաւորութիւն
ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեսու-
նուերեք տարի թագաւորութիւն ը-
րաւ։ Ու բարի ծերութեամբ մե- 28
ռաւ, կեանքէն՝ մեծութենէն ու
փառքէն իր բաղձանքը առած. և
անոր տեղը անոր որդին Սողոմոն
թագաւոր եղաւ։ Ու Դաւիթ 29
թագաւորին առաջին ու վերջին
գործքերը տես Սամուէլ տեսանո-
ղին գրքին մէջը, ու Նաթան մար-
գարէին գրքին մէջը, և Գադ տե-
սանողին գրքին մէջը գրուած են,
Դաւ անոր բոլոր թագաւորութիւ- 30
նը ու քաջութիւնը, ու թէ ա-
նոր, թէ Իսրայէլին և թէ ո՞րչէ
երկիրներուն ամէն թագաւորու-
թեանցը պատահած դիպուածնե-
րը։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ու Դաւիթի որդին Սողոմոն իր
թագաւորութեանը մէջ զօրա-
ցաւ. ու անոր Տէր Աստուածը ա-
նոր հետ էր, ու զանիկայ խիստ
2 մեծցուց: Ու Սողոմոն բոլոր Իս-
րայէլին՝ այսինքն հազարապետնե-
րուն, հարիւրապետներուն, դա-
տաւորներուն ու բոլոր Իսրայէլին
ամէն առաջնորդներուն խօսեցաւ:
3 Ու Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը ա-
նոր հետ Գաբաւոնի բարձր տեղը
գացին. քանզի Տէրոջը ծառային
Մովսէսին անապատին մէջ շինած՝
Աստուծոյ ժողովքի խորանը հոն
4 էր. Սիայն թէ Դաւիթ Աստու-
ծոյ տապանակը Կարիաթարիմէն
իր պատրաստած տեղը հաներ էր.
քանզի Երուսաղէմի մէջ անոր վը-
5 րան մը կանգներ էր. Ակայն Ու-
րիի Բեսաղէլին որդւոյն Խեսլէլին
շինած պղնձէ սեղանը հոն Տէրոջը
խորանին առջեւն էր. ևՍողոմոն ու
6 ժողովքը զանիկայ փնտռեցին: Ու
Սողոմոն հոն Տէրոջը առջեւը ժո-
ղովքի խորանին պղնձէ սեղանին քո-
վը ելաւ, ու անոր վրայ հազար ող-
ջակէզ մատուց:
7 Ին գիշերը Աստուած Սողոմոնին
երեցաւ ու անոր ըսաւ, Խնդրէ,
8 քեզի ի՞նչ տամ: Ու Սողոմոն
Աստուծոյ ըսաւ, Դուն իմ հօրս
Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր,
ու զիս անոր տեղը թագաւոր ըրիր.
9 Հիմա՛ ո՛վ Տէր Աստուած՝ իմ հօրս
Դաւիթին ըրած խոստումնդ հաս-
տատ մնայ. քանզի դուն զիս երկ-
րիս հողին չափ շատ ժողովուրդի
10 վրայ թագաւոր ըրիր: Հիմա ին-
ծի իմաստութիւն ու գիտութիւն
տուր, որ աս ժողովուրդիս առջեւը
ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի աս քու
մեծ ժողովուրդդ ո՞վ կրնայ դա-
11 տել: Ու Աստուած Սողոմոնին
ըսաւ, Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը
ասիկայ եղաւ, ու հարստութիւն,
ստացուածք, փառք, և քու թշնա-
միներուդ հոգին չխնդրեցիր, ու եր-
կար կեանք ալ չխնդրեցիր, հապա
քեզի իմաստութիւն ու գիտութիւն
խնդրեցիր, որ դատես իմ ժողո-
վուրդս՝ որուն վրայ քեզ թագաւոր
ըրի, 12 Իմաստութիւն ու գի-
տութիւն տրուի քեզի, և հարըս-
տութիւն, ստացուածք ու փառք ալ
պիտի տամ քեզի. անանկ որ քեզմէ
առաջ եղող թագաւորներուն այն-
պէս եղած չէ, ու քեզմէ ետքը ևիոզ-
նէրուն ալ այնպէս պիտի չըլլայ:
13 Ու Սողոմոն Գաբաւոնի բարձր տե-
ղէն՝ ժողովքի խորանին առջեւէն Ե-
րուսաղէմ դարձաւ, ու Իսրայէլի
վրայ թագաւորութիւն ըրաւ:
14 Ու Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր-
ներ ժողվեց. ու անիկայ հազար չորս
հարիւր կառք ու տասներկու հա-
զար ձիաւոր ունեցաւ, և զանոնք
կառքի քաղաքներուն մէջը, ու թա-
գաւորին քովը Երուսաղէմի մէջ տե-
ղաւորեց: 15 Ու թագաւորը Երու-
սաղէմի մէջ արծաթը ու ոսկին քա-
րերու պէս ըրաւ, ու եղևնափայտը
շատութենէն՝ դաշտի մէջ եղող մո-
ւսաթզենիներուն պէս ըրաւ: 16 Ու
Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու-
գային. ու թագաւորին վաճառա-
կաններուն կարաւանը մէկ որոշուած
դնով մը կ՚առնէին. 17 Ու Եգիպտոսէն մէկ
կառք մը դուրս ելլելուն՝ վեց հա-
րիւր արծաթով վեր կը հանէին,
ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծա-
թով. ու Հետացոց բոլոր թագա-
ւորներուն համար և Ասորւոց բո-
լոր թագաւորներուն համար ալ ա-
նոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին:

ԳԼ. Ժ

1 Ու Սողոմոն միտքը դրաւ որ Տէ-
րոջը անուանը տուն՝ ու իր թա-
2 գաւորութեանը տուն շինէ: Ու
Սողոմոն եօթանասուն հազար բեռ-
նակիր՝ ու լեռը քարհանող ութ-

սուն հազար մարդ ընտրեց, և անոնց վրայ իրեք հազար վեց հարիւր վերակացու դրաւ։

3 Ու Սողոմոն Տիւրոսի թագաւորին Քիրամին հրեշտ խրկեց ու ըսաւ, Ինչպէս որ իմ հօրս Դաւիթին ըրիր, ու անոր եղևնափայտեր խրկեցիր որ իրեն բնակիլու համար տուն շինէ, Ըհա ես իմ Տէր Աստուծոյս անունը տուն կը շինեմ, որ անոր նուիրուի, անոր առջևը անուշահոտ խունկ ծխուի, ու միշտ առաջաւորութեան հացը դրուի, և առտու ու իրիկուն, շաբաթները և ամսագլուխները ու մեր Տէր Աստուծոյն տօներուն օրէրը ողջակէզներ մատուցուի. ասիկայ Իսրայէլին յաւիտենական պարտաւորութիւն է։ 5 Եւ ան տունը որ ես կը շինեմ, մեծ ըլլալ է. քանզի մեր Աստուածը ամէն աստուածներէն մեծ է. 6 Ու անոր տուն շինելու ձեւ կարող է. քանզի երկինքը ու երկինից երկինքը չեն կրնար պարունակել զանիկայ. ուրեմն ես ո՞վ եմ, որ անոր տուն շինեմ. միայն թէ անոր առջևը խունկ ծխելու համար 7 պէղ պէղ պատրաստեմ։ Եւ հիմա ինձի մէկ խմաստուն մարդ մը խրկէ, որ ոսկին, արծաթը, պղինձը, երկաթը, ծիրանեգոյնը, կարմիրը և կապուտակը բանիլ գիտնայ, ու քանդակագործութիւն ալ գիտնայ, որ իմ քովս Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ եղող՝ իմ հօրս Դաւիթին պատրաստած խմաստուն 8 ներուն հետ ըլլայ։ Եւ ինձի Լիբանանէն եղևնափայտեր, մայր փայտեր ու ալմուկ փայտեր խրկէ. քանզի ես գիտեմ որ քու ծառաներդ Լիբանանէն փայտ կտրելը գիտեն. և ահա իմ ծառաներս քու ծառա- 9 ներուդ հետ ըլլան, Ու ինձի խիստ շատ փայտեր պատրաստեն, քանզի իմ շինելու տունս մեծ ու փառաւոր 10 ըլլալու է։ Եւ ահա ես քու ծառաներուդ՝ փայտ կտրող բանուորներուն՝ քսան հազար քոռ ծեծուած ցորեն, ու քսան հազար քոռ գարի, ու քսան հազար մար գինի ու քսան հազար մար ձէթ կու տամ։

11 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը Սողոմոնին նամակ խրկեց ու ըսաւ, Տէրը իր ժողովուրդը սիրելուն համար քեզ անոնց վրայ թագաւոր դրաւ։ 12 Եւ Քիրամ ըսաւ, Երկինքը ու երկիրը ստեղծող Իսրայէլին Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլլայ, որ Դաւիթ թագաւորին խոհեմութիւն ու գիտութիւն ունեցող իմաստուն որդի մը տուաւ, որ անիկայ Տէրոջը տուն, ու իր թագաւորութեանը տուն պիտի շինէ։ 13 Եւ հիմա իմ վարպետս Քիրամը կը խրկեմ, որ հանճարեղ ու իմաստուն մարդ մըն է. 14 Անիկայ Դանի աղջիկներէն եղող կնկան մը որդի է, ու անոր հայրը Տիւրացի է. ան անիկայ ոսկի, արծաթ, պղինձ, երկաթ, քարեր ու փայտեր, նաև ծիրանեգոյնի, կապուտակի, բեհեզի և կարմիրի վրայ բանելը կողմանէ, ու ամէն տեսակ քանդակը քանդակելու կողմանէ յաջողակ է. և քու իմաստուններուդ հետ, ու քու հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս իմաստուններուն հետ իրեն ամէն առաջարկուած բանին հնարքը՝ կը գտնէ։ 15 Եւ հիմա իմ տէրս իր ըսած ցորենը ու գարին, եղը ու գինին իր ծառաներուն թող խրկէ. 16 Ու մենք Լիբանանէն քեզի հարկաւոր եղածին չափ փայտեր կը կտրենք, և զանոնք ծովէն լաստեր ընելով՝ Յոպպէ կը բերենք քեզի, ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հանէ։

17 Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէջ եղող բոլոր օտարազգի մարդիկները՝ իր հօրը Դաւիթին համրելէն ետքը համրեց. և անոնք հարիւր հիսնեւհիրեք հազար վեց հարիւր հոգի գտնուեցան. 18 Ու անոնցմէ եօթանասուն հազար բեռնակիր, ու լեռը քարոյր կտրող ութսուն հազար, ու զանոնք բանեցընելու համար իրեք հազար վեց հարիւր վերակացու ըրաւ։

Գ. Գ

1 Եւ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը շինել Երուսաղէմի մէջ Մօրիա լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր

հօրը Դաւիթին երեցեր էր, ան տեղը՝ որն որ Դաւիթ Յեբուսացի
2 Առնային կալին մէջը պատրաստեր էր։ Եւ իր թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն երկրորդ օրը սկսաւ շինել։
3 Եւ Աստուծոյ տունը շինելու համար Սողոմոնին դրած հիմը ասիկայ էր. առջի չափով վաթսուն կանգուն երկայն, ու քսան կանգուն լայն էր։
4 Եւ դիմացը եղող սրահին երկայնութիւնը՝ տանը լայնութեամբը քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը հարիւր քսան կանգուն էր. ու զանիկայ ներսէն մաքուր ոսկիով պա-
5 տեց։ Եւ մեծ տունը մայր փայտով ծածկեց, ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց, ու անոր վրայ արմաւենիներ ու շղթաներ փորագրեց։
6 Եւ չքեղութեան համար տունը պատուական քարերով զարդարեց. ու ոսկին Փարուիմի ոսկի էր։
7 Եւ տանը գերանները, սեմերը, պատերը ու դռները ոսկիով պատեց. ու պատերուն վրայ քերովբէներ քանդակեց։
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տունը շինեց. անոր երկայնութիւնը տանը լայնութեանը պէս՝ քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն էր. և զանիկայ վեց հարիւր տաղանդի չափ մաքուր ոսկիով
9 պատեց։ Ու բևեռներուն կշիռը յիսունական սիկղ ոսկի էր. ու վերնատունները ոսկիով պատեց։
10 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տանը մէջ երկու քանդակագործ քերովբէներ շինեց, ու զանոնք ոսկիով
11 պատեց. Եւ քերովբէներուն թեւերը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէին. մէկ թեւը հինգ կանգուն էր ու տանը պատին կը դպչէր, և միւս թեւը հինգ կանգուն էր ու միւս քերովբէին թեւին կը դպչէր.
12 Ու՝ քերովբէին ալ մէկ թեւը հինգ կանգուն էր ու տանը պատին կը դպչէր, ու միւս թեւը հինգ կանգուն էր ու միւս քերովբէին
13 թեւին կցուած էր։ Այս քերովբէներուն տարածուած թեւերուն երկայնութիւնը քսան կանգուն էր. ու անոնք իրենց ոտքերուն վրայ կայնած էին, ու անոնց երեսը դէպ 'ի տունը կը նայէր։
14 Եւ վարագոյրը կապուտակի, ծիրանիէ, կարմիրէ ու բեհեզէ շինեց, ու անոր վրայ քերովբէները գործեց։
15 Եւ տանը առջևը երսունհինգ կանգուն երկայնութեամբ երկու սիւն շինեց, ու ամէն մէկուն վրայի
16 խոյակը հինգ կանգուն էր։ Եւ դարիրին մէջի շղթաներուն պէս շղթաներ շինեց, ու սիւներուն վրայ դրաւ. և հարիւր նուռ շինեց ու շղթաներուն անցուց։
17 Եւ սիւնները տաճարին առջևը կանգնեց, մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կողմէն. և աջ կողմը եղողին անունը Յաքին, ու ձախ կողմը եղողին անունը Բոոզ կոչեց։

Գ Լ. Գ

1 Ու պղնձէ սեղան մը շինեց, երկայնութիւնը քսան կանգուն, և լայնութիւնը քսան կանգուն ու բարձրութիւնը տասը կանգուն։
2 Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց. ու մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթունքը տասը կանգուն էր, ու բոլորաձև էր, և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջապատը երսուն կանգուն էր. Եւ անոր տա-
3 կը շուրջանակի ամէն կողմէն եզներու նմանութիւններ կային. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական եղնիք էին. ու եղները երկու կարգ էին, որոնք ձուլած աուններին ձուլեր էին։ Ինչպէս տա-
4 սուերկու եղներու վրայ կը կենար, որոնց իրիքը դէպ 'ի հիւսիս, իրիքը դէպ 'ի արևմուտք, իրիքը դէպ 'ի հարաւ, ու իրիքը դէպ 'ի արևելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և ամենուն ետևի կողմը դէպ 'ի ներս թաքնած էր։
5 Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ չինուած էր, ու իրիք հազար մար կ'առնէր։
6 Եւ տասը աւազան շինեց, ու

հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ լուացման համար . ողջակէզները անոնց մէջը կը լուային . բայց ծովը քահանայից համար էր , որ հոն լուացուին :

7 Եւ տասը ոսկեղէն աշտանակները շինեց իրենց օրինակին համեմատ , ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ , հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը :

8 Եւ տասը սեղան շինեց , ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ . հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը . ու հարիւր ոսկեղէն կոնքեր շինեց :

9 Եւ քահանայից գաւիթը , ու մեծ գաւիթը , և գաւիթին դռները շինեց , ու անոնց փեղկերը պղնձով պատեց :

10 Եւ ծովը աջ կողմը հարաւոյ դէմ դէպ 'ի արեւելք դրաւ :

11 Ու Խիրամ կաթսաները , թիակները ու կոնքերը շինեց . և Խիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Աստուծոյ տանը համար Սողոմոն թագաւորին կը շինէր . Երկու սիւները ու երկու սիւներուն գլուխը եղող խոյակները , և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու դիւտերը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ զարդերը , Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նուռերը , այսինքն սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու դիւտերը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու կարգ նուռեր . Եւ մեքենովթները շինեց , ու մեքենովթներուն վրայի աւազանները շինեց . Մէկ ծովը ու անոր տակի տասուերկու եզները . Եւ կաթսաները , ու թիակները , ու մսահաններն , և անոնց բոլոր գործիքները՝ Տէրոջը տանը համար Սողոմոն թագաւորին՝ փայլուն պղնձէ շինեց անոր վարպետը Խիրամ : Թագաւորը զանոնք Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ Սոկքոթթի ու Սարեդայի մէջտեղը : Եւ Սողոմոն ասոնց բոլորը կարասիները խիստ շատ շինեց , քանզի պղինձը կշռոքի չէր գար : Ու Սողոմոն Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները շինեց . նաև խոստիկն ոսկի սեղանը , ու ան սեղանները՝ որոնց վրայ առաջաւորութեան հացը կը դրուէր , Եւ մաքուր ոսկիէ աշտանակները , ու անոնց ճրագները՝ դաբիրին առջևը վառելու համար ըստ սովորութեան , Եւ զուտ ոսկիէ ծաղիկները , ու ճրագները , և ունելիները , Ու մաքուր ոսկիէ բազմակալները , տաշտերը , խնկամաններն ու բուրվառները . և տանը դռները՝ ներսի սրբութեանց սրբութիւնին ներսի դռները փեղկերը , և տանը՝ այսինքն տաճարին դռները փեղկերը ոսկիէ էին :

Գ. Ե

1 Եւ Սողոմոնին Տէրոջը տանը համար շինած բոլոր գործը լմընցաւ . ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին նուիրած բաները , և արծաթը ու ոսկին ու բոլոր անօթները տարաւ , և Աստուծոյ տանը գանձերուն մէջ դրաւ :

2 Յն ատեն Սողոմոն՝ Իսրայէլի ծերերը , ու ցեղերուն բոլոր իշխանները , Իսրայէլի որդւոց նահապետները Երուսաղէմի մէջ ժողվեց , որ Տէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն հանեն : Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն տօնին առթիւ թագաւորին քովը ժողվուեցան : Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան . ու Ղեւտացիները տապանակը վերցուցին : Եւ տապանակը ու ժողովքի խորանը և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին . զանոնք քահանաները — Ղեւտացիները հանեցին : Եւ Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողվուած Իսրայէլին բոլոր ժողովքը տապանակին առջևը ըլլալով , ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին , այնչափ շատ որ անթիւ ու անհամար էին : Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը դարբիրը՝ սրբութիւն սրբութեանցը , ո՛ քերովբէներուն թեւերուն տակը ը-

8 ըն։ Ու քերովբէները տապանակին առջևի վրայ իրենց թևերը կը տարածէին, և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն կը
9 ծածկէին։ Ու ձողերը երկնցուցին, և ձողերուն ծայրերը տապանակէն դաբիրին առջևը կ'երևնային, բայց դուրսէն չէին երևնար. ու մինչև ասօր հոն է։ Տապա-
10 նակին մէջը ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու տախտակները, որ Խորէբ Վորբի մէջ հոն դրաւ, որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ րրաւ, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը։

11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան, (վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները սրբուեր էին, չէ թէ իրենց յաջորդական
12 կարգը պահելով. Ու երգեցող Ղևտացիներուն բոլորը՝ Ասափին, Եմանին ա Եդիթունին և անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ բեհեզներ հագած, ծնծղաներով՝ տաւիղներով ու քնարներով սեղանին արևելեան կողմը կայնեցան. և անոնց հետ հարիւր քսան քահանայ փող կը ֆչեցընէին.)
13 Ու երբոր փող ֆչեցընողները ու երգեցողները միաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գովէին, և փողերով, ծնծղաներով ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վերցընելով՝ Տէրը կ'օրհնէին, ըսելով՝ Վասն զի՝ Տէրոջմէ՝ Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. այն ատենը Տէրոջը
14 տունը ամպով լեցուեցաւ։ Ու ամպին պատճառաւ քահանաները չէին կրնար հոն կենալ, որ իրենց պաշտօնը կատարեն. քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր։

Գ Լ. Ը

1 Ա՛ն ատենը Սողոմոն ըսաւ, Տէրը ըսաւ որ ինքը մառախուղի մէջ
2 կը բնակի։ Իսկ ես քեզի բնակութեան համար տուն՝ ու յաւիտեան քու նստելուդ համար տեղ
3 շինեցի։ Ու թագաւորը իր երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին։
4 Ու անիկայ ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ հօրս Դաւիթին խօսք տուաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց. քանզի ըսաւ,
5 Իմ ժողովուրդս Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս՝ ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն բնակելու համար քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ մը չընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան ըլլայ. Հապա Երուսաղէմը
6 ընտրեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ. ու Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ նայող ըլլայ։ Ու իմ հայրս Դաւիթ
7 միտք ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը տուն մը շինէ. Բայց Տէրը իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ, Որովհետև դուն միտդ դրիր որ իմ անունս տուն շինես, աղէկ ըրիր որ ասանկ միտդ դրիր.
9 Սակայն տունը դուն պիտի չշինես. հապա քու որդիդ՝ որ քու երանքէդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ անունս՝ տունը պիտի շինէ։ Ու Հիմա Տէրը 10
իր ըսած խօսքը կատարեց, ու ես իմ հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի, ու Տէրոջը ըսածին պէս Իսրայէլի աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը՝ ա՛ տունը
11 շինեցի։ Ու հոն դրի տապանակը՝ որուն մէջն է Տէրոջը ուխտը, որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ րրաւ։

Ու Տէրոջը սեղանին առջևը՝ Իս- 12
րայէլի բոլոր ժողովքին դիմացը կայնելով, ձեռքերը տարածեց. (Վանդի Սողոմոն պղնձէ խարիսխ 13
մը շինելով՝ զանիկայ գաւիթին մէջտեղը դրեր էր. անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրութիւնը իրեք կանգուն էր. և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքին առջևը ծունկ կրկնեց, ու ձեռքերը դէպ՝ ի երկինքը տարածեց.)

Ու ըսաւ, Ա՛վ Տէր Աստուած 14

Իսրայէլի , երկինքի մէջ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ , որ քու առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու
15 ողորմութիւն կը պահես . Դուն քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստումնդ պահեցիր , ու բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւնայ :
16 Ու հիմա՝ ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , պահէ՛ ան խոստումնդ , որն որ քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին ըրիր , ու ըսիր , Իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ . միայն թէ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն , ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն , ինչպէս որ
17 դուն իմ առջեւս քալեցիր : Ու հիմա՝ ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , թող քու ծառայիդ Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստատուի :
18 • Բայց միթէ Աստուած իրաւ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞ . ահա՛ երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել , որչա՜փ կը մնայ ասիկա իմ շինած
19 տունս : Սակայն , ով Տէր Աստուած իմ , քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ՛ , որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ ըրած
20 պաղատանքը ու աղօթքը լսես . որպէս զի աս տունը վրայ ցորեկ ու գիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան , ան տեղուն վրայ՝ որուն համար ըսիր թէ քու անունդ հոն պիտի դնես . այնպէս որ աս տեղը քու ծառայիդ
21 ըրած աղօթքը լսես : Ուրեմն քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին ա՛ տեղը ըրած աղօթքները լսես . այո՛ , քու բնակութեանդ տեղէն՝ երկինքէն լսես , ու լսած ատենդ ներես :
22 Եթէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու ան ալ երդում ընել տալու համար անոր երդում առաջարկէ , ու երդումը աս տունը քու
23 սեղանիդ առջեւը գայ , Ան ատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես , ու քու ծառաներդ դատես , և յանցաւորը դատապարտես , ու անոր ըրածը անոր գլխուն բերես . և արդարը արդարացընես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես :
24 Ու թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուին , ու ետին դառնան և քու անունդ փառք տան , ու աս տանս մէջ քու առջեւդ աղօթք ու
25 աղաչանք ընեն , Ան ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես . ու անոնց և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձընես զանոնք :
26 Եթէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գոցուի ու անձրեւ չըլայ . ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն և քու անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար իրենց մեղքերէն դառնան ,
27 Ան ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , որ անոնց սորվեցընես ան աղէկ ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն . ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս :
28 Եթէ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խորշակահարութիւն , կամ ախոռէս դալուկ , կամ մարախ , կամ թրթռուր ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց բնակած երկրին մէջը նեղեն , կամ ո՛ր և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն ըլլայ ,
29 Ինչ բոլոր ժողովուրդդ Իսրայէլէն ո՛ր և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր խաթը ու ցաւը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ ի՛ աս տունը երկընցընէ ,
30 Ան ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես ու ներես . և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում ընես , անոր սիրտը գիտնալուդ համար . վասն զի մարդոց որդիներուն սիրտը միայնակ դուն գիտես .
31 Որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու ճամբանեբուդ մէջը քալեն բոլոր իրենց օրերուն մէջը , որչափ ժամանակ որ մեր

հայրերուն տուած երկիրդ վրայ պիտի ապրին ։

32 Ու քու ժողովուրդդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռուր երկրէ մը քու մեծ անուանդ համար և զօրաւոր ձեռքիդ համար ու բարձր բազուկիդ համար գալով աղօթք կ՚ընեն ,

33 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը կատարես , որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան , և գիտնան թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած է ։

34 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք , թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անուանդ համար աս իմ շինած տանս կողմը նայելով քեզի աղօթք

35 ընեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց իրաւունք ընես ։

36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (քանզի մեղք չգործող մարդ չկայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ երկիր մը գերի տանին զանոնք ,

37 Եթէ որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջ զղջի գան ու դառնան , և իրենց գերութեան երկրին մէջ քեզի աղաչեն ու ըսեն , Մեղք գործեցինք , անօրէնութիւն ու ա-

38 նիրաւութիւն ըրինք . Ու դէ որ անոնք իրենց գերութեան երկրին մէջ ուր որ գերի տարուած են , իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգիովը քեզի դառնան , ու իրենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անուանդ համար իմ շինած տանս

39 կողմը նայելով աղօթք ընեն , Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , ու անոնց իրաւունք ընես , և քու ժողովուրդիդ քեզի դէմ ըրած

մեղքը ներես ։ Հիմա , ով Աստուած իմ , աս տեղը մատուցուած աղօթքին թող քու աչքերդ բացուկան , ու քու ականջներդ մտիկ ընեն ։ 40

41 Հիմա , ով Տէր Աստուած , քու հանգստութեանդ տեղը ելիր դուն ու քու զօրութեանդ տապանակը . ով Տէր Աստուած , քու քահանաներդ փրկութիւն հագնին , և քու սուրբերդ բարութիւնով ուրախանան ։

42 Ով Տէր Աստուած , քու օծեալիդ երեսը մի՛ անարգեր . Հոգ քու ծառայիդ Դաւիթին ըրած ողորմութիւններդ յիշէ ։

ԳԼ . Ը

1 Ու երբոր Սողոմոն իր աղօթքը լմընցուց , երկինքէն կրակ իջաւ , ու ողջակէզները և զոհերը սպառեց . ու Տէրոջը փառքը տունը լեցուց ։

2 Ու քահանաները չէին կրնար Տէրոջը տունը մտնել , քանզի Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր ։

3 Ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը կրակին իջնելը՝ և տանը վրայ Տէրոջը փառքին հանդիպ կը տեսնէին . ու երեսի վրայ գետինը խնալով՝ քարայատակին վրայ երկրպագութիւն ըրին , ու Տէրը օրհնեցին , որ բարի է , որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

4 Ու թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը առջեւը զոհեր կը մատուցանէին ։

5 Ու Սողոմոն թագաւորը քսաներկու հազար արջառ , ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ . այսպէս թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Աստուծոյ տանը նաւակատիքը ըրին ։

6 Ու քահանաները իրենց պահպանութեանը համեմատ կը կայնէին , ու Ղեւտացիները՝ Տէրոջը երգոց նուագարաններովը՝ որոնք Դաւիթ թագաւորը շիներ էր Տէրը գովելու համար , որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է , երբոր Դաւիթ անոնց ձեռքովը Տէրը օրհնեց . ու քահանաները անոնց դիմացը փողերը կը փչեցընէին . ու բոլոր Իսրայէլը ոտքի վրայ կայներ էր ։

7 Եւ Սողոմն Տէրոջը տանը առ-
ջևը եղող գաւիթին մէջ տեղը
սրբեց, քանզի ողջակէզները ու
խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը
հոն մատուց. որովհետև Սողոմո-
նին շինած պղնձէ սեղանը ողջա-
կէզները ու հացի ընծաները ու
ճարպերը չէր կրնար պարունակել։
8 Եւ ան առեն Սողոմոն ու անոր
հետ բոլոր Իսրայէլը՝ խիստ մեծ
ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչև
Եդիպտոսի հեղեղատը եօթը օր
9 տօն ըրին։ Եւ ութերորդ օրը մեծ
ժողովք ըրին. քանզի եօթը օր սե-
ղանին նաւակատիքը՝ ու եօթը օր
10 տօնը կատարեցին։ Եւ եօթներորդ
ամսուն քսանուիրեքերորդ օրը ժո-
ղովուրդը արձակեց, որոնք իրենց
վրաններըը գացին, զուարթ սրտով
մը ուրախանալով ան բարիքներուն
համար՝ որ Տէրը Դաւիթին, Սո-
ղոմոնին ու իր Իսրայէլ ժողովուր-
դին ըրեր էր։
11 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու
թագաւորական տունը լմընցուց.
ու Տէրոջը տանը մէջ և իր տանը
մէջ Սողոմոնին սիրտը ինչ որ չի-
նել ուզեց, ամէնն ալ յաջողե-
ցաւ։
12 Եւ Տէրը գիշերով Սողոմոնին
երևցաւ և անոր ըսաւ, Լսու ա-
ղօթքդ լսեցի, ու աս տեղս ընտրե-
ցի, որ ինծի զոհի տուն ըլլայ։
13 Ահա որ երկինքը գոցեմ՝ որ անձրև
չըլլայ, և թէ որ մարախին պա-
տուիրեմ որ երկիրը ուտէ, կամ
թէ որ իմ ժողովուրդիս մէջը ժանտ-
14 ախտ խրկեմ. Եւ իմ անունովս
կոչուած ժողովուրդս թէ որ խո-
նարհին ու աղօթք ընեն, ու իմ
երեսս խնդրեն, և իրենց չար ճամ-
բաներէն դառնան, ես ալ երկինքէն
պիտի լսեմ, ու անոնց մեղքը նե-
րեմ, ու անոնց երկիրը պիտի բը-
15 ժշկեմ։ Հիմա աս տեղս մատու-
ցուելը աղօթքին իմ աչքերս բաց՝
ու ականջներս մտիկ ընող պիտի
16 ըլլան։ Եւ հիմա աս տունը ընտ-
րեցի ու սրբեցի, որ իմ անունս
յաւիտեան հոն ըլլայ. ու իմ աչ-
քերս ու սիրտս ամէն ատեն հոն պի-
տի ըլլայ։ 17 Եւ թէ որ դուն իմ ա-
ջևս քու հօրդ Դաւիթին քալածին
պէս քալես, ու բոլոր ինչ պա-
տուիրածներս ընես, և իմ կանոն-
ներս ու դատաստաններս պահես,
18 Ես ատենը քու թագաւորութեանդ
աթոռը պիտի հաստատեմ, ինչպէս
որ քու հօրդ Դաւիթին հետ ուխտ
ըրի՝ ըսելով, Քեզմէ Իսրայէլի վը-
րայ իշխող մարդ պակաս պիտի չըլ-
լայ։ 19 Բայց թէ որ դառնաք, ու
ձեր առջևը դրած կանոններս ու
պատուիրանքներս թողուք, ու եր-
թաք ուրիշ աստուածներու ծառա-
յութիւն ընէք, և անոնց երկրպա-
գութիւն ընէք, 20 Ես ատենը ձեզ
արմատաքի պիտի խլեմ ան երկրին
վրայէն՝ որն որ ձեզի տուի. և աս
տունը՝ որ իմ անուանս համար սըր-
բեցի, երեսէս պիտի ձգեմ, ու զա-
նիկայ բոլոր ազգաց մէջ առակ ու
կատակ պիտի ընեմ։ 21 Եւ աս բարձր
տանը համար ամէն քովէն անցնողը
պիտի զարմանայ, ու պիտի ըսէ,
Տէրը ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու
աս տանս այսպէս ըրաւ։ 22 Եւ պիտի
ըսեն, Ա՛յան զի իրենց հայրերուն
Տէր Աստուածը թողուցին, որ զա-
նոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր,
և ուրիշ աստուածներու յարեցան,
և անոնց երկրպագութիւն ու ծա-
ռայութիւն ըրին. ասոր պատճառով
անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները
բերաւ։

ԳԼՈՒԽ Թ.

1 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր
տունը քսան տարուան մէջ շի-
նելէն ետքը, 2 Սողոմոն ան քաղաք-
ներն ալ շինեց, որոնք Քիրամ
Սողոմոնին տուեր էր, ու հոն Իս-
րայէլի որդիները բնակեցուց։ 3 Եւ
Սողոմոն Սուբայի Եմաթը գնաց,
ու անոր տիրեց։ 4 Եւ անապատին
մէջ Թադմորը շինեց, ու ան բոլոր
շտեմարանի քաղաքները՝ որոնք Ե-
մաթի Եզերքին մէջ շինեց. 5 Եւ վերի
Ներոռոնը և վարի Ներոռոնը՝
պարիսպներով, դռներով ու նի-
գերով ամրացած քաղաքներ շինեց.
6 Նաև Բահաղեթը, ու Սողոմոնին

բոլոր չորեքմարանի քաղաքները, ու կառքերուն բոլոր քաղաքները, ու ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բոլոր ընտիրները՝ որ Սողոմոն ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ, Լիբանանի մէջ, ու իր տէրութեանը բոլոր երկրին մէջ։

7 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ Քանանացիներէն, Ամորհացիներէն, Փերեզացիներէն, Խևացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին, և Իսրայէլի որդիքէն չէին, 8 անոնց զաւակները՝ որ անոնցմէ ետքը ան երկրին մէջ մնացեր էին, ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք բոլորովին կորնչուցած չէին, Սողոմոն զանոնք հարկատու ըրաւ մինչև յայսօր։ 9 Իւ Սողոմոն իր գործքին համար Իսրայէլի որդիներէն ծառաներ չըրաւ. հապա անոնք պատերազմական մարդիկներ ու իր զօրավարներուն իշխաններըը և իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վերակացուներն էին։ 10 Իւ Սողոմոն թագաւորին գլխաւոր իշխանները երկու հարիւր յիսուն Հրդեհ էին, որոնք ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին։

11 Ու Սողոմոն փարաւոնին աղջիկը Դաւիթի քաղաքէն՝ անոր համար շինած տունը հանեց. վասն զի ըսաւ, Իմ կինիկս Իսրայէլի թագաւորին՝ Դաւիթին տունը չնստի, ինչու որ Տէրոջը տապանակին մտած տեղուանքը սուրբ են։

12 Ան ատենը Սողոմոն սրահին առջևը շինած Տէրոջը սեղանին վրայ 13 ողջակէզներ մատուց Տէրոջը։ Իւ Մովսէսին պատուիրածին համեմատ ամէն օրուան որոշուածը՝ շաբաթներու, ամսագլուխներու ու հանդիսաւոր տօներուն մէջ՝ տարին իրեք անգամ՝ այսինքն բաղարջակերաց տօնին, շաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին կը մատուցանէր։ 14 Իւ իր հօրը Դաւիթին կանոնովը՝ քահանաներուն դասերը իրենց պաշտամանցը վրայ, ու Ղևտացիները իրենց պահպանութեանցը վրայ՝ ամէն օրուան որոշուածին պէս՝ քահանաներուն առջևը օրհնելու ու սպասաւորութիւն ընելու համար, և դռնապաններն ալ իրենց դասերուն կարգովը ամէն մէկ դուռը դրաւ. քանզի այսպէս էր Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին հրամանը։ 15 Ու քահանաներուն ու Ղևտացիներուն համար և գանձարաններուն համար՝ ամէն բանի մէջ թագաւորին հրամանէն դուրս չելան։ 16 Ու Սողոմոնին ամէն գործքը՝ Տէրոջը տանը հիմը դրուած օրէն մինչև անոր լմընալը՝ պատրաստուած էր։ Այսպէս կատարուեցաւ Տէրոջը տունը։

17 Ան ատենը Սողոմոն Եդոմի երկրին մէջ՝ Ծովեզերքը եղող Եսիոնգաբերը ու Ելաթը գնաց։ 18 Իւ Քիրամ իր ծառաներուն ձեռքովը նաւեր ու ծովու ճանաչողութիւն հմուտ եղող ծառաներ խրկեց անոր. ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր գացին, և անկէ չորս հարիւր յիսուն տաղանդ ոսկի առին, ու Սողոմոն թագաւորին բերին։

Գ Լ. Ժ

1 Իւ Սաբայի թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց, ու Սողոմոնը խրթին հարցմունքներով փորձելու համար Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ հանդէսով, և խունկեր ու շատ ոսկի և պատուական քարեր բեռցած ուղտերով. և Սողոմոնին քովը գընաց, ու բոլորը իր սրտին մէջը եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ։ 2 Իւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց. ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար, որ Սողոմոն չհասկընայ ու չբացատրէ անոր։ 3 Իւ Սաբայի թագուհին Սողոմոնին իմաստութիւնը, ու անոր շինած տունը, 4 Իւ անոր սեղանին կերակուրները, ու անոր ծառաներուն բնակարանները, և սպասաւորներուն կայնուածքը, ու անոնց հագուստները, և անոր մատուռակները, ու անոնց հագուստները, ու Տէրոջը տունը ելլելու սանդուխը տեսնելով, խելքը գլխէն գնաց։ 5 Իւ թագաւորին ըսաւ, Ուր վճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմա-

6 բիտ են եղբ. Խայց ես ան խօսքե-
րուն չհաւատացի, մինչև որ անձամբ
եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ. և
ահա քու խնաստութենանդ չատու-
թենանը կէսը ինծի չպատմուեցաւ.
դուն գերազանց ես քո՛ համբաւէդ՝
7 որ ես լսեցի։ Երանի՛ քու մար-
դիկներուդ՝ ու երանի՛ ասոնք քու ծա-
ռաներուդ՝ որոնք միշտ քու առջևդ
կայնելով քու խնաստութիւնդ կը
8 լսեն։ Վրայ Երհովայ Աստուածդ
օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաւնեցաւ,
ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ,
որ քու Տէր Աստուածդդ համար
թագաւոր ըլլաս. քու Աստուածդ
Իսրայէլը սիրելուն համար ու զա-
նիկայ յաւիտեան հաստատելու հա-
մար, քեզ անոնց վրայ թագաւոր
դրաւ, որ իրաւունք ու արդարու-
9 թիւն ընես։ Եւ թագաւորին հա-
րիւր քսան տաղանդ ոսկի ու խիստ
շատ խունկեր և պատուական քա-
րեր տուաւ. ու Սաբայի թագու-
հին՝ Սողոմոն թագաւորին տուած
խունկերուն պէս չկար։
10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սո-
ղոմոնին ծառաները՝ որոնք Ոփիրէն
ոսկի կը բերէին, ալմուկ փայտեր
ու պատուական քարեր ալ բերին։
11 Եւ թագաւորը ալմուկ փայտէն՝ Տէ-
րոջը տանը ու թագաւորական տա-
նը աստիճաններ, ու երգեցողնե-
րուն համար՝ քնարներ ու տաւիղներ
շինեց. և անոնց պէս՝ անկէ առաջ
Հրէաստանի երկրին մէջը չէր երե-
ցած։
12 Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի
թագուհիին բոլոր ուզած ու խընդ-
րած բաները տուաւ, ան բաներէն
զատ՝ որ անիկայ թագաւորին բե-
րաւ. և անիկայ իր ծառաներուն
հետ դարձաւ իր երկիրը գնաց։
13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռքը վեց հարիւր
վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր,
14 Առուտուր ընողներուն, ու վաճա-
ռականներուն, և Արաբացւոց բո-
լոր թագաւորներուն, ու երկրին
նահապարներուն Սողոմոնին բերած
ոսկիէն ու արծաթէն՝ զատ։
15 Եւ Սողոմոն թագաւորը կռածոյ
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց.
մէկ մէն մէկ վահանին համար վեց
հարիւր սիկղ կռածոյ ոսկի գնաց։
16 Կռածոյ ոսկիէ իրիք հարիւր ասպար
ալ շինեց, մէկ մէն մէկ ասպարին
իրիք հարիւր սիկղ ոսկի գնաց. ու
թագաւորը Լիբանանի անտառին
տունը դրաւ զանոնք։
17 Եւ թագաւորը փղոսկրէ մեծ ա-
թոռ մը շինեց, ու զանիկայ մա-
քուր ոսկիով պատեց։ Եւ աթո-
18 ռը վեց աստիճան ու ոսկիէ պա-
տուանդան մը ունէր, որոնք աթո-
ռին կից էին. և նստելու տեղը մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն ձեռնարան-
ներ ունէր, ու չիւնարաններուն քո-
վը երկու առիւծներ կը կայնէին։
19 Եւ հոն վեց աստիճաններուն վրայ՝
մէկ կողմէն ու միւս կողմէն տաս-
ուերկու առիւծներ կը կայնէին.
բնաւ մէկ թագաւորութեան մէջ
ասանկ բան մը չինուած չէր։
20 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր
խմելիքի ամաններըը ոսկի էին. և
Լիբանանի անտառին տանը բոլոր
ամաններըը զուտ ոսկի էին, արծա-
թէ չկար. ինչո՛ր անիկայ Սողո-
մոնին օրերը բանի մը տեղ չէը սե-
պուեր։ 21 Վանզի թագաւորին նա-
ւերը Քիրամին ծառաներուն հետ
Թարսիս կ'երթային. Թարսիսի
նաւերը իրիք տարին անգամ մը
ոսկիով, աթծաթիով, փղոսկրով,
կապիկներով ու սիրամարգներով
բեռնաւորուած կու գային։
22 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարըս-
տութեան ու խնաստութեան կող-
մանէ երկրիս բոլոր թագաւորնե-
րէն մեծ եղաւ։ 23 Ու երկրի բոլոր
թագաւորները կը փափաքէին Սո-
ղոմոնին երեսը տեսնելու, և անոր
խնաստութիւնը լսելու, որն որ Աս-
տուած անոր սրտին մէջ դրեր էր։
24 Ու անոնց ամէնը տարուէ տարի ի-
րենց ընծաները կը բերէին, սրսկին
արծաթէ ամաններ, ոսկիէ ամա-
ներ, հանդերձներ, զէնքեր, խունկ,
ձիեր ու ջորիներ։
25 Եւ Սողոմոն ձիերու ու կառքերու
համար չորս հազար ախոռ ունէր,
ու տասներկու հազար ձիաւոր, ու

զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թագա-
26 ւորին քովը տեղաւորեց : Ու Նե-
բուքադնեսար մինչև փղշտացւոց եր-
կիրը ու մինչև Եգիպտոսի սահմա-
նը՝ բոլորը թագաւորներուն վրայ
27 կ՚իշխեր : Ու թագաւորը Երու-
սաղէմի մէջ արծաթը քարերու
պէս հասարակ բան մը ըրաւ , ու ե-
ղևնափայտը շատութենէն դաշտի
մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
28 ըրաւ : Ու Սողոմոնին համար
Եգիպտոսէն ու ամէն երկիրներէն
ձիեր կը հանէին :

29 Ու Սողոմոնին առաջին ու վերջին
պատմութեանը մնացորդը Նաթան
մարգարէին գրքին մէջ , ու Սիլո-
նացի Աքիային մարգարէութեանը
մէջ , և Յադով տեսանողին՝ Նա-
բաատեան Երոբովամին վրայով Գէ-
ղեցիկ տեսիլքներուն մէջ գրուած են :
30 Ու Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին վրայ
Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի
31 թագաւորութիւն ըրաւ : Ու Սո-
ղոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ ,
ու զանիկայ իր հօրը Դաւիթին քա-
ղաքին մէջ թաղեցին . և անոր տե-
ղը անոր որդին Ռոբովամ թագա-
ւոր եղաւ :

ԺԲ . ԺԱ

1 Ու Ռոբովամ Սիւքէմ գնաց .
վասն զի բոլոր Իսրայէլ զանի-
կայ թագաւոր ընելու համար Սի-
2 քէմ գացեր էր : Ու Նաբաատեան
Երոբովամ որ Սողոմոն թագա-
ւորին երեսէն փախած՝ Եգիպտոս
կը բնակէր , սա բանը լսելով Ե-
3 գիպտոսէն դարձաւ : Ու մարդ
խրկելով՝ զանիկայ կանչեցին . ու
Երոբովամ և բոլոր Իսրայէլ ե-
կան , ու Ռոբովամին հետ խօսեցան
4 ու ըսին , Ո՛ւր հայրդ մեր վրայ
ծանր լուծ մը դրաւ . ու հիմա քու
հօրդ խիստ ծառայութիւնը ու
մեր վրայ դրած ծանր լուծը թե-
թևցուր , ու քեզի ծառայութիւն
5 ընենք : Ու անոնց ըսաւ , Երեք օրէն նորը ինձի դարձէք . ու
ժողովուրդը գնաց :
6 Ու Ռոբովամ թագաւորը խոր-

հուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջևը կը կայնէին
երբոր անիկայ ողջ էր , ու ըսաւ ,
Ո՞ւր ինծի խորհուրդ կու
տաք , որ աս ժողովուրդին պատաս-
խան տամ : Ու անոր խօսեցան ու 7
ըսին , Եթէ որ աս ժողովուրդին հետ
քաղցրութեամբ վարուիս , ու անոնց
հաճելի ըլլաս , ու անոնց բարի
խօսքեր զրուցես , ան ատենը անոնք
միշտ քեզի ծառայ կ՚ըլլան : Բայց 8
անիկայ ծերերուն իրեն տուած խոր-
հուրդը մերժեց , ու իր առջևը կայ-
նող ոս իր հետը մեծցած երիտա-
սարդներուն խորհուրդ հարցուց .
Ու անոնց ըսաւ , Ո՞ւր խոր- 9
հուրդ կու տաք , որ աս ժողովուր-
դին պատասխան տամ . քանզի ա-
նոնք ինծի խօսեցան ու ըսին ,
Ո՛ւռ հօրդ մեր վրայ դրած լուծը
թեթևցուր : Ու անոր հետ մեծ- 10
ցած երիտասարդները անոր խօսե-
ցան ու ըսին , Ո՛ւր հայրդ մեր լու-
ծը ծանրացուց , ու դուն մեր վրայէն
թեթևցուր՝ ըսող ժողովուրդին այս-
պէս խօսիս , ու անոնց այսպէս ը-
սես . Իմ պզտիկ մատս իմ հօրս
մէջքէն հաստ է . Ու հիմա իմ 11
հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր
է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խա-
րազաններով խրատեր է , բայց ես
չեղ կարիճներով պիտի խրատեմ :

Ու Երոբովամ ու բոլոր ժողո- 12
վուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին ե-
կան , ինչպէս որ թագաւորը ըսեր էր
թէ Երրորդ օրը ինծի դարձէք :
Ու թագաւորը անոնց խստութեամբ 13
պատասխան տուաւ , և Ռոբովամ
թագաւորը ծերերուն խորհուրդը
մերժելով , Երիտասարդներուն խոր- 14
հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ
ու ըսաւ , Իմ հայրս ձեր լուծը
ծանրացուցեր է , բայց ես զանիկայ
աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ
հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
է , բայց ես չեղ կարիճներով պիտի
խրատեմ : Ու թագաւորը ժողո- 15
վուրդին խօսքը մերկ չընաւ . վասն
զի աս բանը Աստուծմէ եղաւ , որ
Տէրը Սիլոնացի Աքիային ձեռքով

Դաբաւեան Եհերոբովամին ըսած խօսքը հաստատէ :

16 Ու երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագաւորը իրենց մտիկ չըրաւ, ժողովուրդն ալ թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին, Ինչ Դաւիթին բովը ի՞նչ բաժին ունինք. ու Եսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք. ո՛վ Իսրայէլ՝ թո՛ղ ամէն մարդ իր վրանը գառնայ. ո՛վ Դաւի՛թ հիմա դուն քու տունդ հոգա. ու բոլոր Իսրայէլ իրենց վրաններըը գացին :

17 Հայց Յուդայի քաղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ

18 Իորովամ թագաւոր եղաւ : Ու Իորովամ թագաւորը երբոր Հարկերուն վրայ եղող Ադորամը խրկեց, Իսրայէլի որդիքը զանիկայ քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ : Ու Իորովամ թագաւորը արտորալով կառքը հեծաւ, որ Երուսաղէմ

19 փախչի : Այսպէս Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապստամբեցաւ մինչև այս օրս :

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու Իորովամ Երուսաղէմ եկաւ, ու Յուդայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմողներ ժողվեց, որ Իսրայէլի հետ պատերազմ ընեն, ու թագաւորութիւնը Իորովամին

2 դարձընեն : Հայց Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային Տէրոջը խօսքը

3 եղաւ՝ ըսելով, Սողոմոնի որդւոյն Յուդայի Իորովամ թագաւորին, ու Յուդայի ու Բենիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէլացիներուն խօ-

4 սիս ու ըսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի ելլէք ու ձեր եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք. ամէն մարդ թո՛ղ իր տունը դառնայ, վասն զի ասիկա բանը ինծմէ եղաւ : Ու Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին, ու Երոբովամին վրայ երթալէն ետ կեցան :

5 Ու Իորովամ Երուսաղէմ բնակեցաւ, ու Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ շինեց :

6 Բեթղէհէմը, Էտամը, Թեկուէն,

7 Բեթսուրը, Սոքովը, Ադողամը,

8 Գէթը, Մարեսան, Զիփը,

9 Ադորայիմը, Լաքիսը, Ազեկան,

10 Սարաան, Այեղոնը ու Վերբոնը շինեց, որոնք Յուդայի ու Բենիամինի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ էին : Ու պարիսպները ամրացուց,

11 ու անոնց մէջ զօրապետներ, և կերակուրի ու ձէթի ու գինիի շտեմարաններ,

12 Ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ, և զանոնք խիստ շատ ամրացուց, ու Յուդան ու Բենիամինը անոր հպատակ էին :

13 Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց բոլոր սահմաններէն անոր քով ժողվուեցան. (Վասնզի Ղեւտացիք

14 իրենց արուարձաններըը ու կալուածքները թողուցին, և Յուդայի Երուսաղէմ ու Երուսաղէմ գացին. վասն զի Եհերոբովամ ու անոր որդիքը զանոնք Տէրոջը քահանայութենէն մեր-

15 ժեցին. Ու անիկայ բարձր տեղերուն համար ու դիւաց համար ու իր շինած որթերուն համար իրեն քուրմեր դրաւ :) Ու անոնց ե-

16 տևէն՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն Իսրայէլի Տէր Աստուածը սրտանց փնտռողները իրենց հայրերուն Տէր Աստուածոյն զոհ ընելու համար Երուսաղէմ կ'երթային : Ու Յու-

17 դայի թագաւորութիւնը զօրացուցին, և Սողոմոնի որդին Իորոբովամը իրեք տարուան մէջ ուժովցուցին. քանզի իրեք տարի Դաւիթին ու Սողոմոնին ճամբովը քալեցին :

Ու Իորովամ Դաւիթի որդւոյն 18
Երիմովթի աղջիկը Մայէլէթը իրեն կնիկ առաւ. նաև Եսսէի որդւոյն Յղիաբին աղջիկը Աբիքէլը. Ու անիկայ որդիներ ծնաւ անոր, 19
Յեուսը, Սամարիան ու Զաամը : Ու անկե ետքը Աբիսողոմին աղջիկը 20
Մաաքան առաւ, որ անոր ծնաւ Աբիան, Աթթին, Զիզան ու Շալոմիթը : Ու Իորովամ Աբիսո- 21
ղոմին աղջիկը Մաաքան իր բոլոր կնիկներէն ու հարճերէն աւելի կը սիրէր. (վասն զի անիկայ տասնուութը կնիկ ու վեթսուն հարճ ու-

ռեր էր . և քահանութիւնը տղայ ու
22 վախճան աղջիկ ծնաւ .) Ու Յո-
բովամ Մադեայի որդին Աբիան
գլուխ դրաւ , այսինքն իր եղբայրնե-
րուն վրայ իշխան . քանզի զանիկայ
23 թագաւոր ընելու դիտաւորեր : Ու
խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր
տղաքները բոլոր Յուդայի ու Բե-
նիամինի գաւառներուն մէջ՝ բոլոր
պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ տե-
ղաւորեց , և անոնց առատ ապրուստ
կու տար . ու շատ կնիկներ փնտրե-
ցաւ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Ու երբոր Յորոբոամին թագաւո-
րութիւնը հաստատուեցաւ , ու
ինքը զօրացաւ , Տէրոջը օրէնքը
թողուց , ու անոր հետ բոլոր Իս-
րայէլն ալ :
2 Ու Յորոբոամ թագաւորին հին-
գերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ
թագաւորը Երուսաղէմի վրայ ե-
լաւ . (քանզի Տէրոջը դէմ ապըս-
3 տամբութիւն ըրեր էին .) Ունէր
հազար երկու հարիւր կառքով ու
վեցհազար ձիաւորով եկաւ .
ու անոր հետ Եգիպտոսէն եկած
ժողովուրդը անթիւ էր , այսինքն
Լիբէացիք , Սովկիացիք ու Ե-
4 թէովպացիք . Ու Յուդային պա-
րսպաւոր քաղաքները առաւ , ու
5 մինչև Երուսաղէմ եկաւ : Ու Ես-
մայիա մարգարէն եկաւ Յորոբոամին
ու Յուդայի իշխաններուն՝ որոնք
Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժող-
վուեր էին , ու անոնց ըսաւ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Դուք զիս թողու-
ցիք , ու ես ալ ձեզ Սիսակին
6 ձեռքը կը թողում : Ու Իսրայէլի
իշխանները ու թագաւորը խոնար-
հեցան ու ըսին , Տէրը արդար է :
7 Ու երբոր Տէրը անոնց խոնարհիլը
տեսաւ , Տէրոջը խօսքը Եսմայիային
եղաւ՝ ըսելով , Անոնք խոնարհե-
ցան , պիտի չկործանցընեմ զանոնք .
հապա անոնց քիչ մը ազատութիւն
պիտի տամ , ու իմ բարկութիւնս
Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի վը-
8 րայ պիտի չթափի . Սակայն անոր
ծառաները պիտի ըլլան , որ իմ ծա-
ռայութիւնս ու երկրի թագաւոր-
ներուն ծառայութիւնը տարբերու-
ընթը գիտնան : Ու Եգիպտոսի 9
Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի
վրայ ելաւ , և Տէրոջը տանը գան-
ձերը ու թագաւորին տանը գան-
ձերը առաւ , ամէնն ալ առաւ .
Սողոմոնին շինած ոսկիէ ասպարներն
ալ առաւ : Ու Յորոբոամ թա- 10
գաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպար-
ներ շինեց , ու զանոնք թագաւո-
րական տանը դուռը պահպանու-
թիւն ընող սուրհանդակաց ոստի-
կաններուն ձեռքը յանձնեց : Ու 11
երբոր թագաւորը Տէրոջը տունը
կ'երթար , սուրհանդակները կու
գային զանոնք կը կրէին , ու Խո-
զանոնք սուրհանդակներուն խուցը
կը դարձընէին : Ուստի անոր խո- 12
նարհելուն համար Տէրոջը բարկու-
թիւնը անկէ դարձաւ , ու զանիկայ
բոլորովին չկորընչցուց . Նաև Յու-
դայի մէջ աղէկ բաներ կային :
Ու Յորոբոամ թագաւորը Ե- 13
րուսաղէմի մէջ զօրացաւ ու թա-
գաւորութիւն ըրաւ . ու երբոր
Յորոբոամ թագաւորեց , քառասուն-
ումէկ տարեկան էր , ու տասնու-
եօթը տարի թագաւորութիւն ը-
րաւ Երուսաղէմի մէջ , այսինքն ան
քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրա-
յէլի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր ա-
նունը հոն դնելու համար . ու անոր
մայրը Նէեմնացի էր , Նաամա անու-
նով : Ու անիկայ չարութիւն ը- 14
րաւ , քանզի իր սիրտը չուղղեց որ
Տէրը փնտռէ : Ու Յորոբոամին 15
առաջին ու վերջին գործքերը ահա
Եսմայիա մարգարէին գրքին մէջ ու
Ադդով տեսանողին ազգաբանու-
թեանը մէջ գրուած են : Ու
Յորոբոամին ու Երոբոամին մէջ-
տեղը միշտ պատերազմ կար : Ու 16
Յորոբոամ իր հայրերուն հետ քնա-
ցաւ , և Դաւիթի քաղաքին մէջը
թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր
որդին Աբիա թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . ԺԳ

Երոբոամ թագաւորին տասնու- 1
ութերորդ տարին Յուդայի

2 վրայ Աբիա թագաւորեց։ Ընդ-
կայ Յերուսաղեմի մէջ իրեք տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Միքայիա էր, ո-
Վարաասի Ուրիէլին աղջիկն էր.
և Աբիային ու Յերոբովամին մէջ-
3 տեղը պատերազմ կար։ Յե Աբիա
զօրաւոր ու պատերազմող զօրքե-
րով՝ չորս հարիւր հազար ընտ-
իր մարդիկներով պատերազմելու
պատրաստուեցաւ. Յերոբովամ
ալ անոր դիմացը ելաւ ութ հա-
րիւր հազար ընտիր, զօրաւոր ու
պատերազմող մարդիկներով։
4 Յե Աբիա Եփրեմի լեռնակոմը
Սեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ
ու ըսաւ, Ա՛վ Յերոբովամ ու
բոլոր Իսրայէլ, ինձի մտիկ ըրէք.
5 Գուք գիտնալու չէ՞ք որ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը Իսրայէլի վրայ թա-
գաւորութիւնը յաւիտեան Դաւիթին ու
անոր որդւոցը տուած է աղի ուխ-
6 տով։ Յե Դաւիթի որդւոյն Ո-
ղոմոնին ծառան Նաբաատեան Յե-
րոբովամ ոտք ելաւ, ու իր տի-
7 րոջմէն ապստամբեցաւ. Յե անոր
քովը դատարկակեաց ու անօրէն
մարդիկներ ժողվուեցան, ու Ո-
ղոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դէմ
կեցան. քանզի Ռոբովամ մանկա-
հասակ ու փափկասիրտ ըլլալով՝ ա-
8 նոնց դէմ չդրաւ։ Յե հիմա դուք
չաւուր ըլլալնուդ համար, ու Յե-
րոբովամին ձեզի չենած աստուած-
ները՝ ան ոսկիէ որթերը ձեր քովը
ըլլալուն համար, Դաւիթին որ-
դւոցը ձեռքը եղող Տէրոջը թա-
գաւորութեանը դէմ կենալ կը մը-
9 տածէք։ Մի՛թէ դուք Տէրոջը
քահանաները՝ Ահարոնի որդիները
ու Ղեւտացիները դուրս չերի՞ք, և
ուրիշ երկիրներուն ժողովրդոցը
պէս ձեզի քուրմեր չերի՞ք ան բոլոր
մարդիկները, որոնք մէկ զուարա-
կով ու եօթը խոյերով կու գային
զերծնիք նուիրելու, որ չաստուած-
10 ներու քուրմ ըլլան։ Բայց մեր
Աստուածը Յեհովան է, ու մենք
զանիկայ չթողուցինք. և Տէրոջը
ծառայութիւն ընող քահանաները
Ահարոնի որդիքն են. ու Ղեւտա-
ցիները իրենց պաշտօնին վրայ են.
11 Յե ամէն առտու ու ամէն իրիկուն
Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն,
ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն, ու
մաքուր սեղանին վրայ առաջաւորու-
թեան հացերը կը շարեն, և ամէն
իրիկուն վառելու համար՝ ոսկիէ աշ-
տանակը ու անոր ճրագները կը
պատրաստեն. քանզի մենք մեր Տէր
Աստուծոյն պահպանութիւնը կը
պահենք, բայց դուք զանիկայ մեր-
ժեցիք։ 12 Յե ահա Աստուած ինքը
մեր հետն է գլխաւոր իշխանը ըլլալու.
նաև անոր քահանաները զազարա-
բուելու փողերով, որ ձեզի դէմ
չնչեցընեն. ո՜վ Իսրայէլի
որդիք, ձեր հայրերուն Տէր Ա-
ստուածոյն հետ մի՛ պատերազմիք.
քանզի դուք յաջողութիւն պիտի
չգտնէք։
13 Բայց Յերոբովամ դարանակալ
ղրկեց, որ անոնց ետեւէն
գան. ու Իսրայէլացիներուն առջեւն էին, ու դարանակալները
անոնց ետեւն էին։ 14 Յե Յուդա-
ցիները դարձան նայեցան որ պատե-
րազմը իրենց առջեւէն ու ետեւէն էր,
ու Տէրոջը աղաղակեցին, և քահա-
նաները փողերը չնչեցուցին. 15 Ու
Յուդայի մարդիկը ազաղակ վեր-
ցուցին. ու երբոր Յուդայի մար-
դիկը աղաղակեցին, Աստուած Յե-
րոբովամը ու բոլոր Իսրայէլը Աբի-
այի ու Յուդային առջեւը զարկաւ։
16 Յե Իսրայէլի որդիքը Յուդային
առջեւէն փախան, ու Աստուած ա-
նոնց ձեռքը մատնեց զանոնք։ 17 Յե
Աբիա ու իր զօրքը մեծ կոտորած
ըրին անոնց մէջը։ Ու Իսրայէլէն
հինգ հարիւր հազար ընտիր մարդիկ
սպաննուած ինկան։ 18 Ան առենը
Իսրայէլի որդիքը նուաճեցան, ու
Յուդայի որդիքը իրենց հայրերուն
Տէր Աստուածոյն ապաւինելնուն հա-
մար յաղթ գտան։ 19 Յե Աբիա Յերո-
բովամը հալածեց, ու անկէ քա-
ղաքներ առաւ, Յեթէլը ու
անոր գեղերը, և Յեսանան ու ա-
նոր գեղերը, ու Եփրոնը ու անոր
գեղերը։ 20 Յե Յերոբովամ Աբիա-
յին օրերուն մէջը ուժը ալ չգտաւ

որժ գանել . ու Տէրը զանիկայ զարկաւ , ու մեռաւ ։
21 Ու Աբիա ուժովցաւ , ու իրեն տասնուչորս կնիկ առաւ , և քսանուերկու տղայ ու տասնուվեց աղիկ
22 ծնաւ ։ Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնը , և անոր գործքերը ու խօսքերը Ադդով մարգարէին յիշատակարանին մէջը գրուած է ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Ու Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր եղաւ . ասոր օրերը երկիրը տասը
2 տարի հանգստութիւն գտաւ ։ Ու Ասա իր Տէր Աստուծոյն առջևը բարի
3 և ուղիղ եղածը ըրաւ . Ու օտար աստուածներուն սեղանները ու բարձր տեղերը վերցուց , և արձանները կոտրտեց , ու Աստարովթի կուռքերը կտրեց կտոր կտոր ըրաւ . Ու Յուդային հրամայեց որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը փնտռեն , ու
5 օրէնքը ու պատուիրանքները կատարեն ։ Ու Յուդային ամէն քաղաքներէն բարձր տեղուանքը ու արեգական կուռքերը վերցուց . ու իր առջևը թագաւորութիւնը հանգիստ
6 էր ։ Ու անիկայ Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ շինեց . քանզի ան տարիներուն մէջ երկիրը հանգստութիւն կը վայելէր , ու ա-նոր հետ պատերազմ ընող չկար . վասն զի Տէրը անոր հանգստութիւն
7 տուաւ ։ Ու Ասա Յուդային ըսաւ , Այս երկիրը քանի որ մեր իշխանութեանը տակն է , աս քաղաքները շինենք , ու զանոնք պարիսպներով՝ աշտարակներով՝ դռներով ու նիդերով շրջապատենք . քանզի մենք մեր Տէր Աստուածը փնտռեցինք , ան փնտռելնուս համար ամէն կողմանէ մեզի հանգստութիւն տուաւ ։ Ու պանծալի շինեցին ու յաջողութիւն
8 գտան ։ Ու Ասա՝ Յուդային վահան ու նիզակ կրող իրեք հարիւր հազար զօրք , ու Բենիամինէն՝ ասպար կրող ու աղեղ քաշող երկու հարիւր ութսուն հազար զօրք ու-նէր . ասոնք ամէնը զօրաւոր կտրիճներ էին ։
9 Ու Զերէովպացի Զարան հազար անգամ հազար զօրքով ու իրեք հարիւր կառքով անոնց վրայ ելաւ , ու
10 մինչև Մարեսա եկաւ ։ Ու Ասա անոր դիմացը ելաւ , ու Մարեսայի Սեփաթա ձորին մէջ պատերազմի շարուեցան ։ Ու Ասա իր Տէր Ա-
11 ստուածին աղաղակեց ու ըսաւ , Ա՛վ Տէր , քու առջևդ տարբերութիւն մը չկայ թէ՛ շատով և թէ քիչով օգնութիւն ընելու մէջ . մեզի օգնութիւն ըրէ , ո՛վ Տէր Աստուած մեր , որովհետև քեզի ապաւինեցանք , ու աս բազմութեանս վրայ քու անունովդ եկանք . ո՛վ Տէր , մեր Աստուածը դուն ես . մի՛ թողուր որ մարդը քեզի դէմ զօրանայ ։ Ու
12 Տէրը Զերէովպացիները Ասային ու Յուդային առջևը զարկաւ . ու Զերէովպացիք փախան ։ Ու Ասա
13 ու անոր հետ եղող ժողովուրդը զանոնք մինչև Գերարա հալածեցին . ու Զերէովպացիք ինկան , և անոնց վրայ կենդանութիւն չմնաց . քանզի Տէրոջը առջևը ու անոր բանակին առջևը խորտակեցան . ու խիստ շատ աւար առին ։ Ու Գերարային բո-
14 լորտիքը եղող ամէն քաղաքները զարկին , քանզի անոնց վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ . ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին , վասն զի անոնց մէջը շատ աւար կար ։ Ու հօտերուն
15 վրաններն ալ զարկին , ու խիստ շատ ոչխար և ուղտ առին ու Երուսաղէմ դարձան ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Ու Ովդեդի որդւոյն Ազարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ .
2 Ու Ասային առջևը ելլելով ըսաւ անոր , Ա՛վ Ասա ու բոլոր Յուդա ու Բենիամին , ինծի մտիկ ըրէք . Տէրը ձեզի հետ կ՚ըլլայ , քանի որ դուք անոր հետ էք . ու թէ որ զանիկայ փնտռէք , զանիկայ կը գտնէք . բայց թէ որ զանիկայ թողուք , անիկայ ալ ձեզ պիտի
3 թողու ։ Ու Իսրայէլ երկար ժա-

մանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ , առանց սորվեցընող քահանայի , ու
4 առանց օրէնքի մնացեր էր . Իսկ իրենց նեղութեանը մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձան , ու զանի-
5 կայ փնտռելով գտան : Ու ան ա-տեններըը ելլողին ու մտնողին ապա-հովութիւն չկար , քանզի երկիրնե-րուն բոլոր բնակչացը մէջ շատ
6 խռովութիւններ կար . Ու ազգ ազգի հետ ու քաղաք քաղաքի հետ կը զարնուէր . ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւններով
7 զարհուրեցուց զանոնք : Ու հիմա դուք զօրացէք , ու ձեռքերնիդ չը-թուլնայ . վասն զի ձեր գործքին վարձքը կայ :

8 Ու Ասա ասոնք խօսքերը ու մար-գարէին մարգարէութիւնը լսե-լով զօրացաւ , և Յուդայի ու Բե-նիամինի բոլոր երկրէն , ու Եփրեմի լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղըծութիւնները վերցուց , ու Տէրոջը պատուիրն սրահին առջևը եղող Տէ-
9 րոջը սեղանը նորոգեց . Ու բոլոր Յուդան ու Բենիամինը , ու Եփ-րեմէն և Մանասէէն ու Շմաւունէն անոնց քովը գտնուած պանդուխտ-ները ժողվեց . քանզի Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան , տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը
10 անոր հետ է : Ու անոնք Ասային թագաւորութեանը տասնուհինգե-րորդ տարւոյն երկրորդ ամիսը Ե-
11 րուսաղէմի մէջ ժողվուեցան . Ու ան օրը իրենց բերած աւարէն Տէ-րոջը զոհ ըրին եօթը հարիւր ար-
12 ջառ ու եօթը հազար ոչխար . Ու ուխտ ըրին որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը բոլոր սրտով ու բոլոր
13 հոգիով խնդրեն . Ու ով որ Իս-րայէլին Տէր Աստուածը չփնտռէ , թէ պզտիկ և թէ մեծ , թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ ըլլայ՝ մեռցուի :
14 Ու մեծ ձայնով և ցնծութեան ա-ղաղակով ու փողերով ու եղփո-
15 ներով Տէրոջը երդում ըրին : Ու բոլոր Յուդա ան երդումին վրայ ու-րախացաւ . քանզի իրենց բոլոր սըր-տովը երդում ըրին, ու իրենց բոլոր կամքովը խնդրելով գտան զանի-կայ . ու Տէրը ամէն կողմանէ հան-դըստացուց զանոնք :

16 Ու Ասա թագաւորը իր մայրը Մաքան ալ սիկնութենէ հանեց , վասն զի անիկայ Աստարովթին կուռք շիներ էր . իսկ Ասա անոր կուռքը կոտրեց ու փշրեց , ու Կեդրոն հե-
17 ղեղաձին մէջ այրեց : Սակայն բարձր տեղուանքը Իսրայէլէն չվերցան . սակայն Ասային սիրտը իր կեանքը բոլոր օրերուն մէջ ուղիղ էր : Ու
18 իր հօրը նուիրած ու իր նուիրած բաներըը՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթներըը Աստուծոյ տունը տա-
19 րաւ : Ու մինչև Ասային թագա-ւորութեանը երեսունհինգերորդ տարին պատերազմ չեղաւ :

ԳԼ. Ժ.Օ.

1 Ասային թագաւորութեանը եր-սունհինգերորդ տարին Իսրա-յէլի Բաասա թագաւորը Յուդայի դէմ ելաւ , ու Ռաման շինեց , որ Յուդայի Ասա թագաւորին ելլող
2 մտնող հարդ մը չթողու : Ու Ասա Տէրոջը տանը ու թագաւորին տա-նը գանձերէն արծաթ ու ոսկի հա-նեց , ու Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Բենհադադին խրկեց՝
3 ըսելով , Իմ ու քու մէջ , և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջ դաշ-նակցութիւն կայ . ահա քեզի ար-ծաթ ու ոսկի կը խրկեմ . Եկիր , Իսրայէլի Բաասա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ , որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի :
4 Ու Բենհադադ Ասա թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ . և իր զօրա-գլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց . ու Իյոնը , Դանը , Աբէլմայիմը ու Նեփթաղիմի բո-
5 լոր շտեմարանի քաղաքները զար-կին : Ու Բաասա ան բանը լսե-լով՝ Ռաման շինելէն ետ կեցաւ , ու
6 գործը դադրեցուց : Ուստի Ասա թագաւորը բոլոր Յուդան առաւ , ու Բաասային շինած Ռամայի քա-րերը ու փայտերը վերցուցին . ու անոնցմով Գաբան ու Մասփան շի-նեց :

7 Ու ան առեներ Ընանի տեսանողը

Յուդայի Յոա թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ, Որովհետեւ դուն Յորամայ թագաւորին ապաւինեցար, ու քու Տէր Յաուածդդ չապաւինեցար, անոր համար Յորամայ թագաւորին զօրքը քու ձեռքդ ա-
8 զատեցաւ։ Մի՞թէ Եթէովպացիք ու Լիբացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով բազմաթիւ զօրք չէի՞ն. բայց որովհետեւ դուն Տէրոջը ապաւինեցար, զանոնք քու ձեռդ
9 մատնեց. Վանզի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը կը դիտեն, որ իրեն ուղիղ սրտով յարողներուը ուժովցընէ. դուն ասոր բանիս մէջ անմտութիւն ըրիր, ասկէ ետքը պա-
10 տերազմներ պիտի ունենաս։ Ու Յասա ան տեսանողին սրդոտեցաւ ու զանիկայ բանտը դրաւ. վասն զի ասոր բանիս համար խիստ բարկացաւ անոր. ու ան ատենը Յասա ժողովուրդէն մէկ քանիները հարստահարեց։
11 Ու Յասային առաջին ու վերջին պատմութիւնը ահա Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին
12 մէջ գրուած է։ Ու Յասա իր թագաւորութեանը երեսունեւինն երորդ տարին ոտքի ցաւով հիւանդացաւ, ու անոր հիւանդութիւնը ծանրացաւ. և իր հիւանդութեանը մէջ ալ Տէրը չփնտռեց, հապա բժիշկ-
13 ները ֆնտնէ։ Ու Յասա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու անիկայ իր թագաւորութեանը քառասունու-
14 մէկերորդ տարին մեռաւ։ Ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը իրեն համար փորած գերեզմանը թաղեցին. և զանիկայ խունկերով ու իւղագործի արուեստին գանազան բաղադրութիւններովը լեցուն անկողնի մը մէջ պառկեցուցին, ու անոր վրայ խիստ շատ խունկ ծըխեցին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու անոր տեղը անոր որդին Յովսափատ թագաւոր եղաւ, ու
2 Իսրայէլի դէմ զօրացաւ։ Ու Յուդայի ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ զօրքեր դրաւ, ու Յուդայի երկրին մէջ ու անոր հօրը Եփրեմի քաղաքներուն մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ։ Ու Տէրը Յովսափատին 3
հետ էր. քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջը քալեց, ու Բահաղիմը չփնտռեց,
4 հապա իր հօրը Յաուածը փնտռեց, անոր պատուիրանքներուն մէջը քալելով, և չէ թէ Իսրայէլին
5 ըրածին պէս ընելով։ Ու Տէրը թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստատեց. ու բոլոր Յուդա Յովսափատին ընծաներ կուտար, և անոր հարստութիւնը ու
6 փառքը շատցաւ. Ու անոր սիրտը Տէրոջը ճամբաներուն մէջ բարձրացաւ. և անիկայ բարձր տեղերը ու Յատարովթի կուռքերն ալ Յուդայէն վերցուց։

7 Ու իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր իշխանները՝ Բենհայիլը, Աբդիան, Զաքարիան, Նաթանայէլը ու Միքիան խրկեց, որ Յուդայի քաղաքներուն մէջը սորվեցընեն. Ու անոնց հետ էին Ա-
8 մայիա, Նաթանիա, Օբադիա, Յայէլ, Սեմիրամոթ, Յոնաթան, Ադոնիա, Տուբիա ու Տոբադոնիա Ղեւտացիները. նաև անոնց հետ՝ Էղիսամա ու Յովրամ քահանաները. Ու Յուդայի մէջ
9 կը սորվեցընէին, ու Տէրոջը օրինաց դիրքը անոնց հետն էր, և Յուդայի ամէն քաղաքները կը պտըտէին ու ժողովուրդին կը սորվեցընէին։

10 Ու Յուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ, ու Յովսափատին հետ պա-
11 տերազմ չըրին։ Ու Փղշտացիները ալ Յովսափատին ընծաներ ու հարկի ստակ կը բերէին. և Արաբացիներն ալ հօտերէն եօթը հազար եօթը հարիւր խոյ, ու եօթը հազար եօթը հարիւր նոխազ կը
12 բերէին անոր։ Ու Յովսափատ երթալով խիստ մեծցաւ, ու Յուդայի մէջ բերդեր ու շտեմարանի
13 քաղաքներ շինեց։ Ու անիկայ Յու-

դայի քաղաքներուն մէջ շատ գործ-
քեր ունէր, ու Երուսաղէմի մէջ
զօրաւոր կոլիճներ ու պատերազմող
14 մարդիկներ ուներ: Ու ասոնց թիւը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ՝ Յուդայի հազարապետները՝ Ադնա իշխան, ու անոր հետ երեք հարիւր հազար զօրաւոր կըտ-
15 րիճներ. Ու անկէ ետքը Յօհանան իշխան, ու անոր հետ երկու հարիւր
16 ութսուն հազար մարդիկ. Ու անկէ ետքը Ազկրիի որդին Ամասիան, որ Տէրոջը ուխտաւորն էր, ու անոր հետ երկու հարիւր հազար զօրաւոր
17 կոլիճներ. Ու Բենիամինէն՝ զօրաւոր կոլիճ Եղիադան, և անոր հետ երկու հարիւր հազար աղեղնաւոր ու
18 ասպարաւոր մարդիկ. Ու անկէ ետքը Յովզաբադ, ու անոր հետ հարիւր ութսուն հազար սպառազի-
19 նեալ մարդիկ: Ասոնք էին թագաւորին ծառայութիւն ընողները, բացի՝ ի ան մարդիկներէն՝ որոնք թագաւորը բոլոր Յուդային պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը դրաւ:

ԺԴ. ԺԵ.

1 Ու Յովսափատ խիստ շատ հարըստութիւն ու փառք ունեցաւ. և Աքաաբին հետ խնամութիւն ըրաւ:
2 Ու մէկ քանի տարիէն ետքը Աամաբիա իջաւ Աքաաբին. և Աքաաբ անոր ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ շատ ոչխարներ ու արջառներ մորթեց, ու զանիկայ համոզեց որ Ռամովթ գաղաադ ելլէ:
3 Ու Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը Յուդայի Յովսափատ թագաւորին ըսաւ, Ինծի հետ Ռամովթ գաղաադը կ'երթաս. ու անիկայ անոր ըսաւ, Ես քեզի պէս եմ, ու իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս է. ու քեզի հետ պատերազմի կ'երթամ:
4 Ու Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Խնդրեմ Տէրոջը
5 խօսքը փնտռէ: Ու Իսրայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց, արձան չորս հարիւր հոգի էին, ու անոնց ըսաւ, Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթանք, թէ
6 ետ կենամ. ու անոնք ըսին, Գնա, վասն զի Աստուած ընկերոջ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ: Ու Յովսափատ ըսաւ, Այս տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկայ,
7 որ անոր հարցընենք: Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ, Այլ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ, որուն միջոցովը կրնանք Տէրոջը հարցընել. բայց ես զանիկայ կ'ատեմ. քանզի ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ, հապա միշտ գէշ. անիկայ Եհմլայի որդին Միքիան է: Ու Յովսափատ ըսաւ, Թագաւորը այդպէս չզրուցէ:
8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց, ու ըսաւ, Եհմլայի որդին Միքիան շուտով հո՛ բեր:
9 Ու Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յովսափատ թագաւորը՝ Սամարիայի դրանը առջևի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը թագաւորական զգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր. ու բոլոր մարգարէները անոնց առջևը մարգարէութիւն կ'ընէին:
10 Ու Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց, ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ասորիները ասոնցմով պիտի զարնես, մինչև որ զանոնք բնաջինջ ընես:
11 Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին, Ռամովթ գաղաադ ելլէր, ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, և Տէրը ընկերոջ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ:
12 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով, Ահա ամէն մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան. թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ, ու բարութիւն խօսէ:
13 Ու Միքիա ըսաւ, Տէրը կենդանի է որ իմ Աստուածս ինծի ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ:
14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ, Ով Միքիա, Ռամովթ գաղաադ պատերազմելու երթանք, թէ ետ կենամ: Ու անիկայ ըսաւ, Ելէք,

ու յաջողութիւն պիտի ունենաք ։
15 ու ձեր ձեռքը պիտի տրուին ։ Ու
թագաւորը անոր ըսաւ , Մինչև
քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ , որ
Տէրոջը անունովը Ճշմարիտը միայն
16 խօսիս ինծի ։ Ու անիկայ ըսաւ , Նո-
ւէր Իսրայէլը հովիւ չունեցող ոչ-
խարներու պէս լեռներու վրայ ցը-
րուած տեսայ . և Տէրը ըսաւ , Ա-
սոնք տէր չունին . ամէն մարդ խա-
ղաղութեամբ թող իր տունը դառ-
17 նայ ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը
Յովսափատին ըսաւ , Չէի՞ղ չըսի՞
որ անիկայ ինծի համար աղէկ մար-
գարէութիւն չըներ , հապա գէշ ։
18 Ու Մ՚իքիա ըսաւ , Ուրեմն Տէրոջը
խօսքը մոռի՛կ ըրէք . Տէրը իր աթո-
ռին վրայ նստած տեսայ , ու երկինք
քի բոլոր զօրքերը անոր աջ կողմը
19 ու ձախ կողմը կայներ էին . Ու
Տէրը ըսաւ , Իսրայէլի Աքհաբ
թագաւորը ո՞վ կրնայ խաբել , որ
Ռամովթի գաղաադ ելլէ ու կոր-
սուի . և մէկը այսպէս՝ ու միւսը
20 այնպէս ըսաւ ։ Ու մէկ ոգի մը ե-
լաւ և Տէրոջը առջևը կայնեցաւ ,
ու ըսաւ , Ես անիկայ կը խաբեմ ։
Ու Տէրը անոր ըսաւ , Ինչ միջո-
21 ցով ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ելլեմ ,
ու անոր բոլոր մարգարէներուն բե-
րանը սուտ ոգի ըլլամ . և Տէրը
անոր ըսաւ , Դուն պիտի խաբես
ու պիտի յաջողիս . ելլէ՛ր ու այնպէս
22 ըրէ ։ Ու հիմա ահա՛ Տէրը ասք
ու մարգարէներուդ բերանը սուտ
ոգի դրեր է . բայց Տէրը քեզի հա-
մար չարիք խօսեցաւ ։
23 Ուր ատենը Քանանայի որդին
Սեդեկիա մօտեցաւ , ու Մ՚իքիային
ծնօտին զարկաւ , ու ըսաւ , Տէրոջը
Հոգին ի՞նչպէս իմ քովէս ելաւ՝
24 քեզի հետ խօսելու համար ։ Ու
Մ՚իքիա ըսաւ , Դուն ալ պիտի
տեսնես ան օրը որ պահուելու հա-
մար սենեակէ սենեակ մտնես ։
25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ ,
Մ՚իքիան առէ՛ք , ու զանիկայ Ամմո
քաղաքապետին և թագաւորի որ-
26 դւոյն Յովասին տարէ՛ք , Ու ըսէ՛ք ,
Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Այս-
կայ բանտը դրէ՛ք . ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ , զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-
թեան ջրով կերակրեցէ՛ք ։ Ու 27
Մ՚իքիա ըսաւ , Եթէ երբէք խա-
ղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծ-
մով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ , Ո՛վ
ժողովուրդներ ամէնքդ ալ լսեցէ՛ք ։

Ու Իսրայէլի թագաւորը ու 28
Յուդայի Յովսափատ թագաւորը
Ռամովթի գաղաադ ելան ։ Ու 29
Իսրայէլի թագաւորը Յովսափա-
տին ըսաւ , Ձերպարանքս պիտի
փոխեմ , ու պատերազմի
պիտի մտնեմ . բայց դուն քու հա-
գուստդ հագիր . և Իսրայէլի թա-
գաւորը իր կերպարանքը փոխեց ,
ու պատերազմին մէջ մտան ։ Ու 30
Ասորւոց թագաւորը իր կառապետ-
ներուն պատուիրեց ու ըսաւ , Պըզ-
տիկի կամ մեծի հետ մի՛ պատե-
րազմիք , բայց միայն Իսրայէլի թա-
գաւորին հետ ։ Ու երբոր կառա- 31
պետները Յովսափատը տեսան ,
Իսրայէլի թագաւորը ասիկայ է՛ ը-
սելով , անոր վրայ պատերազմելու
գացին . և Յովսափատ աղաղակեց .
ու Տէրը անոր օգնութիւն ըրաւ , և
Աստուած զանոնք անկէ դարձուց ։
Ու երբոր կառապետները տեսան որ 32
անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ ,
անկէ ետ դարձան ։ Ու մարդուն 33
մէկը առաջ դիտելով իր աղեղը քաշեց ,
ու Իսրայէլի թագաւորը զրահին
օղակներուն մէջէն զարկաւ . ան
ատենը անիկայ իր կառավարին ը-
սաւ , Ձեռքդ դարձո՛ւր ու զիս
բանակէն հանէ , քանզի վիրաւո-
րուեցայ ։ Ու ան օրը պատերազմը 34
սաստկացաւ . ու Իսրայէլի թագա-
ւորը մինչև իրիկուն Ասորւոց դի-
մացը իր կառքին մէջ կեցաւ , ու
արեւուն մտած ատենը մեռաւ ։

ԳԼ . ԺԹ .

Ու Յուդայի Յովսափատ թագա- 1
ւորը խաղաղութեամբ Երուսա-
ղէմ իր տունը դարձաւ ։ Ու Ե- 2
հնանիի որդին Եհու տեսանողը անոր
դիմացը ելաւ , ու Յովսափատ
թագաւորին ըսաւ , Պէ՞տք էր որ
մեղաւորին օգնէիր , ու Տէրը ա-

տողները սիրէիր . ահա ասոր հա-
մար Տէրոջը երեսէն քու վրադ բար-
3 կութիւն կայ : Նայէ քու վրադ
բարի բաներ դանուէցան . քանզի
Աստարովթի կուռքերը երկրէն բը-
նաջինջ ըրիր , ու քու սիրտդ Ա-
տուած խնդրելու պատրաստեցիր :
4 Իսկ Յովսափատ Երուսաղէմի մէջ
կը բնակէր . ու նորէն ելաւ ժողո-
վուրդին մէջը պըէրսեպա- Ներա-
բէէլէն մինչև Եփրեմի լեռը , ու
զանոնք իրենց հայրերուն Տէր Ա-
5 տուծոյն դարձուց : Ու երկրին մէջ
քաղաք քաղաք դատաւորներ դրաւ ,
Յուդայի ամէն պարսպաւոր քա-
6 ղաքներուն մէջը : Եւ դատաւոր-
ներուն ըսաւ , Նայեցէք ինչ կ'ը-
նէք . քանզի ձեր տեսնելու դատաս-
տանը մարդու չվերաբերիր , հապա
Տէրոջը՝ որ դատաստանի մէջ ձեզի
7 հետ է . Ուրեմն Տէրոջը վախը ձեր
վրայ ըլլայ . զգուշութեամբ բան
տեսէք , քանզի մեր Տէր Աստուծոյն
քովը անիրաւութիւն , աչառու-
թիւն ու կաշառք առնել չկայ :
8 Եւ Յովսափատ Երուսաղէմի մէջ
ալ Ղեւտացիներէն ու քահանա-
ներէն ու Իսրայէլի նահապետնե-
րէն դրաւ՝ Տէրոջը իրաւունքին հա-
մար ու դատերու համար . ու Ե-
9 րուսաղէմ դարձան : Եւ անոնց
պատուէր տուաւ ու ըսաւ , Այս-
պէս ընէք Տէրոջը վախովը , հաւա-
տարմութեամբ և ուղիղ սրտով :
10 Ու երբոր իրենց քաղաքներուն մէջը
բնակող ձեր եղբայրներէն դատ մը
գայ ձեր առջևը՝ Ե՛ւ արեան և ա-
րեան մէջտեղը , Ե՛ւ օրէնքի ու պա-
տուիրանքի մէջտեղը , Ե՛ւ կա-
նոններու ու դատաստաններու մէջ-
տեղը , անոնց խրատ տուէք , որ
Տէրոջը դէմ յանցանք չգործեն .
որպէս զի ձեր վրայ ու ձեր եղբայր-
ներուն վրայ բարկութիւն չգայ .
այսպէս ընէք որ յանցաւոր չըլլաք :
11 Եւ ահա Տէրոջը ամէն գործքին հա-
մար Ամարիա մեծ քահանան ձեր
վրայ ապետ է , ու Թագաւորին
ամէն գործքին համար՝ Յուդայի
տանը իշխանը Իսմայէլի որդին
Զաբադիա , ու ձեր առջևէն Ղե-
տացիները ոստիկաններ են . զօ-
րացէք ու գործեցէք , և Տէրը
բարիին հետ ըլլայ :

ԳԼՈՒԽ Ի

Եւ ասկէ ետքը Մովաբի որդիքը 1
ու Ամմոնի որդիքը , ու անոնց
հետ Ամմոնացիներէն ալ Յովսա-
փատին վրայ պատերազմելու եկան :
Ասոր գացին ու Յովսափատին 2
պատմեցին ու ըսին , Հոս վրադ
ծովուն անդիի կողմէն Ասորւոց մե-
ծէն մեծ բազմութիւն կու գայ . և
ահա անոնք Ասասանթամարի (այս-
ինքն Ենգադդիի) մէջ են : Ու 3
Յովսափատ վախցաւ , ու Տէրը
փնտռելու եռեռ եղաւ . և բոլոր
Յուդայի մէջ ծոմապահութիւն քա-
րոզեց : Ու Յուդայեանք ժողովուե- 4
ցան որ Տէրոջմէ խընդրեն . ու Յուդայի բոլոր քաղաք-
ներէն ալ Տէրը խնդրելու եկան :
Եւ Յովսափատ՝ Տէրոջը տանը մէջ 5
նոր գաւիթին առջևը՝ Յուդայի ու
Երուսաղէմի ժողովքին մէջ կայ-
նեցաւ , Ու ըսաւ , Ո՛վ մեր հայ- 6
րերուն Տէր Աստուածը , դուն ան
Աստուածը չե՞ս՝ որ երկինքը կը
բնակիս , ու բոլոր աղգաց թագա-
ւորութիւններուն վրայ կը տիրես ,
և քու ձեռքիդ մէջ անանկ մէկ
զօրութիւն և ոյժ մը կայ , որ բնա-
կիլը կրնար քեզի դէմ դնել .
Չե՞ որ դուն , ո՛վ մեր Աստուածը , 7
աս երկրիս բնակիչները քու ի-
րայէլ ժողովուրդիդ առջևէն վը-
ռնտեցիր , ու զանիկայ յաւիտեան
քու սիրելւոյդ Աբրահամին սերուն-
դին տուիր : Եւ անոնք հոն բնա- 8
կեցան , ու հոն քու անուանդ հա-
մար քեզի սրբարան մը շինեցին ,
ու ըսին , Թէ որ մեր վրայ չարիք՝ 9
սուր՝ դատաստան՝ ժանտախտ կամ
սով գայ , մենք աս տանս առջևը
ու քու առջևդ կայնինք , (վասն զի
աս տանս մէջ քու անունդ կայ ,)
ու մեր նեղութեան ատենը քեզի
աղաղակենք , ան ատենը լսես ու
ձեղ ազատես : Եւ հիմա ահա 10
Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը ու
Սէիր լեռանը բնակիչները՝ որոնց մէջը

մանելու հրաման չտուիր Իսրայէլի որդւոցդ իրենց Եգիպտոսէն եկած առնելը, հապա անոնցմէ խոտորեցան ու զանոնք չկորընցուցին,
11 Ահա անոնք մեզի հատուցում ընելու համար կու գան մեզ վըռնտելու քու ժառանգութենէդ, որն որ
12 մեզի տուիր։ Ո՛վ մեր Աստուածը, անոնց դատաստան չե՞ս ըներ. քանզի մեր վրայ եկող այս մեծ բազմութեանը դէմ դնելու զօրութիւն չունինք, ու չենք գիտեր ինչ ընելու ենք. հապա մեր աչքերը քու վրադ են։ Ու բոլոր Յուդայեանք իրենց ընտանիքներովը, կիներովնիրովնին ու տղաքներովնին Տէրոջը առջեւը կայներ էին։
14 Ան առանը Ասափի որդիներէն Վաւատացի Մաթանիայի որդւոյն Յեհիէլի որդւոյն Նանեայի որդւոյն Ովաբարիայի որդւոյն Յազիելին վրայ Տէրոջը Հոգին եկաւ ժողովքին
15 մէջը. Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛վ բոլոր Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ, ու դուն Յովսափատ թագաւոր, մտիկ ըրէք, Տէրը ձեզի այսպէս կ՚ըսէ. Մի՛ վախնաք, ու այս մեծ բազմութեանը երեսէն մի՛ զարհուրիք. քանզի պատերազմը ձերը չէ, հապա Աստուծոյ է։
16 Վաղը անոնց վրայ իջէք. ահա անոնք Սիսի գառի՛ վերը պիտի ելլեն. ու զանոնք հեղեղատին ծայրը՝ Յերուէլի անապատին առջեւը պիտի
17 գտնէք։ Այս պատերազմին մէջ դուք պիտի չպատերազմիք. դուք երեցէք ու կայնեցէք, որ Տէրոջը ձեզի բրած փրկութիւնը տեսնէք, ով Յուդա ու Երուսաղէմ, մի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք. վաղը անոնց դիմացը ելէք, ու Տէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ։ Ան առանը Յովսափատ երեսը գետինը ծռեց. ու բոլոր Յուդան ու Երուսաղէմի բնակիչները Տէրոջը առջեւը երեսի վրայ իյնան, ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրին։
19 Ու Կահաթեանց որդիներէն ու Կորհեանց որդիներէն եղող Ղեւտացիները Իսրայէլին Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայնով օրհնելու ելան։
20 Ու առաւօտուն կանուխ ելան ու Թեկուէի անապատը գացին. ու անոնց երթալու առնը Յովսափատ կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ, ինծի մտիկ ըրէք. Ձեր Տէր Աստուծոյն հաւատացէք ու ապահով պիտի ըլլաք. անոր մարգարէներուն հաւատացէք ու յաջողութիւն պիտի ունենաք։
21 Ու ժողովուրդին հետ խորհուրդ ըրաւ, ու Տէրոջը երգեցողներ որոշեց, որ զօրքին առջեւէն ելլեն, ու Տէրոջը սուրբ փառքը օրհնեն ու ըսեն, Խոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան եւ օրհնութիւնը սկսան, Յուդայի վրայ եկող Ամմոնի ու Մովաբի որդիներուն ու Սէիր լեռանը բնակիչներուն դէմ Տէրը դարանակալներ հանեց, և անոնք կոտրուեցան. Ամոնի ու Մովաբի
23 որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն վրայ ելան, որ ջնջեն ու բնաջինջ ընեն. ու երբոր Սէիրի բնակիչները հատցուցին, մէկզմէկ կոտրելու ելան։ Ու Յուդայեանք
24 անապատին մէջ եղող դիտանոցը հասնելով, ան բազմութեանը նայեցան, և ահա անոնց դիակները գետնի վրայ փռուած էին, ու ազատուած մը չկար։ Ան առանը Յովսափատ
25 ու անոր ժողովուրդը անոնց աւարը ժողվելու գացին. ու դիակներուն մէջը շատ ապրանք ու պատուական առնաններ գտան, ու իրենց համար կողոպտեցին, մինչեւ որ այլ չէին կրնար տանիլ. ու աւարը իրեք օր ժողվեցին, վասն զի Էնոթ շատ էր։
26 Ու չորրորդ օրը Օրհնութեան հովիտը ժողովուեցան, քանզի հոն Տէրը օրհնեցին. անոր համար անոր տեղւոյն անունը Օրհնութեան հովիտ կոչեցին մինչեւ այս օրս։
27 Ու բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկները ու անոնց առաջնորդը Յովսափատ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան. քանզի Տէրը զանոնք իրենց թշնամիներէն ազատելով ուրախացուցեր էր. Ու
28

ւիշներով , քնարներով ու փողերով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը գացին :
29 Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութեանցը վրայ Աստուծոյ վախը ինկաւ , երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամեացը հետ պատերազմեցաւ :
30 Ու Յովսափատին թագաւորութիւնը խաղաղ էր . ու անոր Աստուածը զանիկայ ամէն կողմանէ հանգստացուց :
31 Ու Յովսափատ Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ըրաւ . երսունհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու քսանուհինգ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց . և անոր մօրը անունը Ազուբա էր , ու
32 Սաղիին աղջիկն էր : Ու անիկայ իր հօրը Ասային ճամբուն մէջ քալեց , ու անկէ չխոտորեցաւ , Տէրոջը
33 առջևը ուղղութիւն ընելով : Բայց բարձր տեղւանքը չվերցան . ու ժողովուրդը տակաւին սիրտերնին չէին չիտկած իրենց հարցը Աստուծոյն :
34 Ու Յովսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը յիշուած Ընանիի որդւոյն Եհուին պատմութեանը մէջ գրուած է :
35 Ու ասկէ ետքը Յուդայի Յովսափատ թագաւորը չարութիւն ընող Իսրայէլի Աքազիա թագաւորին հետ միաբանեցաւ ,
36 Ու անոր հետ ընկերութիւն ըրաւ , որ Թարսիս երթալու նաւեր շինեն . ու Եսիոնգաբերի մէջ նաւեր շինեցին :
37 Ու Մարեսացի Դոդիայի որդին Եղիազար Յովսափատին վրայ մարգարէութիւն ըրաւ ու ըսաւ , Որովհետև դուն Աքազիային հետ ընկերացար , Տէրը քու գործդ աւրեց : Ու նաւերը խորտակեցան ու չկրցան Թարսիս երթալ :

ԻԱ . ԻԸ

1 Ու Յովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ . և անոր տեղը անոր որդին
2 Յովրամ թագաւոր եղաւ : Ու անոր եղբայրները՝ Յովսափատի որդիքը՝ Ազարիա , Եհիէլ , Զաքարիա , Ազարիու , Միքայէլ ու Սափատիա էին . ասոնք ամէնը Իսրայէլի թագաւորին Յովսափատին որդիքն էին :
3 Ու անոնց հայրը արծաթի ու ոսկի ու թանկագին բաներ՝ շատ պարգևներ տուաւ անոնց , նաև Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքները . բայց թագաւորութիւնը Յովրամին տուաւ , քանզի անդրանիկը ան էր :
4 Ու երբոր Յովրամ իր հօրը թագաւորութեանը աթոռը նստաւ ու զօրացաւ , իր բոլոր եղբայրները ու Իսրայէլի իշխաններէն մէկ քանիները սրով մեռցուց :
5 Յովրամ երսունուերկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թագաւորութիւն ըրաւ :
6 Ու անիկայ Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց , (քանզի Աքաաբին աղջիկը անոր կնիկն էր .) ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ :
7 Բայց Տէրը Դաւիթին հետ ըրած ուխտին համար , և անոր ու անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տալու խոստմունքին համար , Դաւիթին տունը կորսընցընել չուզեց :
8 Անոր օրերը Եդովմայեցիք Յուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան , ու իրենց վրայ թագաւոր մը դրին :
9 Ու Յովրամ իր իշխաններովը ու բոլոր կառքերովը գնաց , ու գիշերով ելաւ , և իր շուրջ կողմը առնող Եդովմայեցիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ :
10 Բայց Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև այս օրս . ան ատենը Լբնա ալ անոր ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ , քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր էր :
11 Անիկայ Յուդայի լեռներուն վրայ բարձր տեղեր ալ շինեց . ու Երուսաղէմի բնակիչներուն պոռնկութիւն ընել տուաւ , և Յուդան գլխէ հանեց :
12 Ու Եղիա մարգարէէն անոր թուղթ եկաւ , որ կ'ըսէր , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը

այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև քու հօրդ Յովսափատին ձամբաները , ու Յուդայի Ասա թագաւորին ձամբաները չբռնեցիր , 13 Ասպա Խորհելի թագաւորներուն ձամբաները բռնեցիր , և Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչներուն՝ Աքաաբին տան պոռնկութիւններուն պէս՝ պոռնկութիւն ընել տուիր , ու նաև քեզմէ աղէկ եղող եղբայրներդ՝ քու 14 հօրդ որդիները մեռուցիր , Ահա Տէրը քու ժողովուրդդ , քու որդիներդ ու կնիկներդ , և քու բոլոր ստացուածքդ մեծ հարուածով 15 պիտի զարնէ . Ու դուն չարաչար պիտի հիւանդանաս փորի հիւանդութիւնով , մինչև որ փորոտիքդ դուրս պիտի թափի ան հիւանդութեանը պատճառաւը , ոյ օրէ օր պիտի առաջանայ :

16 Ու Տէրը Յովրամին դէմ դրգռեց Փղշտացիները , ու Արաբացիներուն որ Եթովպացւոց մօտերը բնակող էին . 17 Ու անոնք Յուդայի վրայ եկան ու զանիկայ կողոպտեցին . և թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքը , ու անոր որդիները ու կնիկներն ալ քշեցին տարին . ու անոր որդիներէն միայն անոր պզտիկ որդին Յովաքազ մնաց :

18 Ու ասոնց բոլորը բաներէն ետքը՝ Տէրը զանիկայ անանկ մէկ փորի հիւանդութեամբ մը զարկաւ , որ 19 անբժշկելի էր : Ու շատ մը օրներէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ , ու չարաչար հիւանդութիւնով մեռաւ : Ու ժողովուրդը անոր վրայ խունկ չծխեցին , ինչպէս որ անոր հայրերուն վրայ ծխեր 20 էին : Երկու թագաւոր եղած ատենը երեսունուերկու տարեկան էր , և ութը տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ մեռաւ առանց մէկու մը անոր վրայ ցաւելուն . ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին , բայց ո՛չ թէ թագաւորաց գերեզմաններուն մէջ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Ու Երուսաղէմի բնակիչները անոր տեղը անոր պզտիկ որդին Ազոքզիան թագաւոր ըրին . քանզի Արաբացւոց հետ բանակը եկող գունդերը բոլոր մեծերը մեռուցեր էին . այսպէս Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ազոքզիա թագաւորեց : 2 Ազոքզիա քառասունուերկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Աթոզղիա էր , ու Ամրիին աղջիկն էր : 3 Նիկայ ալ Աքաաբին տանը ձամբաներուն մէջ քալեց , քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ կու տար անոր : 4 Ու անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ Աքաաբին տանը պէս . վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը անոնք էին իր խորհրդականները իր կործանմանը համար : 5 Ու անիկայ անոնց խորհրդովը գնաց . ու Աքաաբեան Յովրամին՝ Խորհելի թագաւորին հետ՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին վրայ Ռամովթ Գաղաադ պատերազմելու գնաց . ու Ասորիք Յովրամը զարկին : 6 Ու անիկայ դարձաւ որ Յեզրայելի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ռամովթի մէջ անոր տուեր էին Ասորիները , Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը . ու Յուդայի թագաւորը Յովրամի որդին Ազարիա Յեզրայէլ իջաւ՝ Աքաաբի որդին Յովրամը տեսնելու , վասն զի անիկայ հիւանդ էր : 7 Ու Աքազիային կործանումը Աստուծմէ եղաւ , Յովրամին գոյը երթալովը . վասն զի երբոր անիկայ հոն գնաց , Յովրամին հետ Նամեսեան Յեհուն դիմաւորելու ելաւ , որն որ Տէրը օծեր էր՝ Աքաաբին տունը բնաջինջ ընելու համար : 8 Ու երբոր Յեհու Աքաաբին տանը վրայ Աստուծոյ վճիռը ի գործ կը դնէր , Յուդայի իշխանները , և Աքազիային ծառայութիւն ընող Աքազիային եղբօրորդիները գտաւ , ու զանոնք մեռուցոյց . 9 Ու Աքազիան ալ փնտռեց ,

որ Աամաբիայի մէջ պահուած էր. ու զանիկայ բունեցին և Հէուին բերելով մեռցուցին, ու զանիկայ թաղեցին ; քանզի ըսին , Ա՚խիկայ Տէրը բոլոր սրտով խնդրող Յովսափատին որդին է : Ու Ա՚քոզիային տունէն ՚Ի՚ւը չկար՝ որ թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ :

10 Իսկ Ա՚քոզիային մայրը Գոթոզիա իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով՝ եւ ելաւ, ու Յուդայի տանը բոլոր թագաւորական սերունդը բնաջինջ ը-
11 րաւ : Ա՚յց թագաւորին աղջիկը Յօսաբէէ Ա՚քոզիային որդին Յովասը առաւ, ու թագաւորին սպանուած որդւոցը մէջէն գողցաւ զանիկայ, և անոր դայեակին հետ անկողիններու սենեակին մէջ դրաւ զանիկայ . ու այսպէս Յովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Յովիադա քահանային կնիկը Յօսաբէէ Ա՚քոզիային քոյրը ըլլալով՝ Գոթոզիային երեսէն պահեց, որ զանիկայ չմեռ-
12 ցուց : Ու Յովաս անոնց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Գոթոզիա թագաւորութիւն կ՚ընէր :

ԳԼ . Ի՚Գ

1 Ա՚ւ եօթներորդ տարին Յովիադա ուժովցաւ, դաշնադրութեամբ իր հետը առնելով հարիւրապետները, Երոհամի որդին Ազարիան , և Յոհանանի որդին Իսմայէլը , ու Ովբեդի որդին Ազարիան , և Ադայիայի որդին Մաասիան , ու Զիքրիի որդին Եղիսափատը :
2 Ու անոնք Յուդայի մէջ պտըտեցան . ու Յուդայի ամէն քաղաքներէն Ա՚ւետացիները ու Իսրայէլի տոհմերուն իշխանները ժողվեցին , ու
3 Երուսաղէմ եկան : Ու բոլոր ժողովը Աստուծոյ տանը մէջ թագաւորին հետ դաշնակցութիւն ը-նին , ու Յովիադա անոնց ըսաւ , Ահա թագաւորին որդին թագաւոր պիտի ըլլայ , ինչպէս որ Տէրը Դաւիթին որդւոյը համար ըսաւ :
4 Ձեր ընելու բանը սա է . ձեր երրորդ մասը թէ՛ քահանաներէն և թէ Ա՚ւետացիներէն շաբաթ օրը մտնողնե-

րը՝ դռներուն պահպանութիւնը ը-նեն . Ու ՚Ի՚ւր երրորդ մասը՝ թագաւորին տունը , ու երրորդ մասը Հիման դուռը ըլլան . բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը գաւիթներուն մէջը ՚Ի՚նչ . Իսկ Տէրոջը տունը քահանաներէն ու Սաուայութիւն ընող Ա՚ւետացիներէն ՚Ի զատ՝ ոեւէ մարդ չմտնէ . անոնք թող մտնեն , քանզի անոնք սուրբ են . և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը պահպանութիւնը պահեն . Ու Ա՚ւետացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին , ու տունը մտնողը մեռցուի . և թագաւորին հետը ըլլաք անոր մտած ու ելած ատենը : Ու Ա՚ւետացիք ու բոլոր Յուդա Յովիադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ը-րին . և ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ , թէ շաբաթ օրը մտնողները և թէ շաբաթ օրը ելլողները . քանզի Յովիադա քահանան դասակարգութիւնները չարձակեց : Ու Յովիադա քահանան Դաւիթ թագաւորին նիզակները , ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին , հարիւրապետներուն տուաւ . Ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը թագաւորին բոլորտիքը կայնեցուց : Ու թագաւորին որդին հանեցին , ու անոր վրայ դրին թագը ու վկայութիւնը , ու զանիկայ թագաւոր ըրին . և Յովիադա ու անոր որդիքը զանիկայ օծեցին , ու ըսին , Կեցցէ՚ արքայ :

Իսկ Գոթոզիա լսելով ժողովուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին ու թագաւորը կ՚օրհնէին , Տէրոջը տունը ժողովուրդին եկաւ . Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը սրահին մուտքը կայներ էր , և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը ՚ի՚նչ՚ընէին , ու երգեցողները երգի նուագարաններով , ու երաժշտապետները օրհնութիւններ կ՚ը-գէին . ան ատենը Գոթոզիա իր

հանդերձները պատռեց ու ըսաւ ,
Յաւաճանութիւն է , դաւաճա-
14 նութիւն : Եւ Յովիադա քա-
հանան զօրքին վրայ եղող հարիւ-
րապետները հանեց , ու անոնց ը-
սաւ , Ասիկայ կարգերուն մէջէն
հանեցէք , ու ասոր ետեւէն գացողը
սրով մեռցուի . (քանզի քահանան
ըսեր էր , Ասիկայ Տէրոջը տանը
15 մէջ մի մեռցընէք :) Եւ անոր
վրայ ձեռքերնին երկընցուցին . ու
երբոր անիկայ Թագաւորական տա-
նը ձիերու դռնէն ներս կը մտնէր ,
զանիկայ հոն մեռցուցին :
16 Եւ Յովիադա իրեն ու բոլոր
ժողովուրդին ու Թագաւորին մէջ-
տեղը դաշնակցութիւն ըրաւ , որ
17 Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան : Եւ
բոլորը ժողովուրդը Բահաղին տունը
մտան , ու զանիկայ կործանեցին ,
և անոր սեղանները ու կուռքերը
կտոր կտոր ըրին , ու Մահաղին
քուրմը Մատթանը սեղաններուն
18 առջեը սպաննեցին : Եւ Յովիա-
դա Իսրայէլի քահանաներուն ձեռ-
քովը Դաւիթին Տէրոջը տանը վը-
րայ որոշած Տէրոջը տանը պաշտօ-
նեաները դրաւ , որ Մովսէսին օ-
րինացը մէջ գրուածին պէս՝ Տէրո-
ջը ողջակէզներ մատուցանեն ուրա-
խութեամբ ու երգով , ինչպէս որ
19 Դաւիթ սահմաներ էր : Եւ դրա-
նապանները Տէրոջը տանը դռները
կայնեցուց , որպէս զի ինչ և իցէ
կերպով անմաքուր եղող մը
20 չմտնէ : Ու անիկայ հարիւրա-
պետները ու ազնուականները և
ժողովուրդին իշխանները ու երկ-
րին բոլոր ժողովուրդը առաւ , ու
Թագաւորը Տէրոջը տունէն իջե-
ցուց . և բարձր դռնէն Թագաւո-
րին տունը մտան , ու Թագաւորը
նստեցուցին Թագաւորութեանը ա-
21 թոռին վրայ : Ու երկրին բոլոր
ժողովուրդը ուրախացաւ , և քա-
ղաքը հանգստութեան մէջ էր . ու
Յոթողիան սրով մեռցուցին :

Գ Լ . Ի Դ

1 Յովաս եօթը տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ , ան Երուսա-
ղէմի մէջ քառասուն տարի Թագա-
ւորութիւն ըրաւ . ու անոր մօրը
անունը Սաբիա էր , Բերսաբէէ
2 ցին : Եւ Յովաս Յովիադա
քահանային բոլոր օրերուն մէջ Տէ-
րոջը առջեը ուղղութիւն ըրաւ :
3 Ու Յովիադա անոր երկու կնիկ
առնել տուաւ . ու տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ :
4 Եւ ասկէ ետքը Յովաս ուզեց որ
5 Տէրոջը տունը նորոգէ : Ու քա-
հանաները ու Ղեւտացիները ժող-
վեց , և անոնց ըսաւ , Յուդայի
քաղաքները երթաք , ու ձեր Աստու-
ծոյն տունը նորոգելու համար՝ բոլոր
Իսրայէլէն տարուէ տարի տակ
ժողվեցէք , ու ասոր գործը շուտով
ըրէք . բայց Ղեւտացիք շուտով
չըրին :
6 Եւ Թագաւորը Յովիադա
իշխանը կանչեց , ու անոր ըսաւ ,
Տէրոջը ծառային Մովսէսին ու Իս-
րայէլի ժողովքին վկայութեան խո-
րանին համար պատուիրակ տուրքը
ինչո՞ւ համար Ղեւտացիներէն չպա-
հանջեցիր , որ Յուդայէն ու Երու-
7 սաղէմէն բերեն : (Քանզի անօրէն
Գոթողիան ու անոր որդիքը Աս-
տուածոյ տունը աւերեր էին , ու Տէ-
րոջը տանը բոլոր սուրբ բաները
Բահաղիմին նուիրեր էին :)
8 Եւ Թագաւորը հրամայեց . ու մէկ
սնտուկ մը շինեցին , ու զանիկայ
Տէրոջը տանը դրանը դուրսի կողմը
դրին :
9 Եւ Յուդայի մէջ ու Երու-
սաղէմի մէջ մունետիկ կանչել
տուին , որ Աստուծոյ ծառային
Մովսէսին անապատին մէջ Իսրա-
յէլին պատուիրակ տուրքը Տէրոջը
բերեն :
10 Եւ բոլոր իշխանները ու
բոլոր ժողովուրդը ուրախացան , ու
բերին սնտուկին մէջը ձգեցին , մին-
չև որ անիկայ լեցուեցաւ :
11 Ու երբոր սնտուկը Ղեւտացւոց ձեռքո-
վը Թագաւորին վերակացուներուն
կը տարուէր , և անոնք կը տեսնէին
որ ստակը շատցեր է , Թագաւորին
գրագիրը ու մեծ քահանային վերա-
կացուն կու գար , և սնտուկը կը
պարպէին , ու զանիկայ վերցընելով
իր տեղը կը դարձընէին . օրէ օր
այսպէս կ'ընէին , ու շատ ստակ

12 ժողվեցին : Իւ Թագաւորը ու Յովհիադա զանիկայ Տէրոջը տանը ծառայութեան գործը ընողներուն կու տային . ու անոնք Տէրոջը տունը նորոգելու համար վարձքով քարհատներ ու հիւսեր կը բռնէին . ու Տէրոջը տունը ամրացընելու համար երկաթագործներուն ու պղնձագործներուն ալ կու տային :
13 Իւ բանուորները կ'աշխատէին . ու նորոգութեան գործը անոնց ձեռքովը կատարուեցաւ . ու Աստուծոյ տունը իր ձևին բերելով զանիկայ
14 ամրացուցին : Իւ երբոր նորոգութիւնը լմընցուցին , մնացած ստակը թագաւորին ու Յովհիադային առջևը բերին . ու անով՝ Տէրոջը տանը համար անօթներ , պաշտամնի ու ողջակէզներուն համար ամաններ ու խնկամաններ և ոսկիէ ու արծաթէ ամաններ չինեցին . ու Յովհիադային բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ միշտ ողջակէզներ կը մատուցանէին :
15 Իւ Յովհիադա ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով մեռաւ . ու մեռած ատենը հարիւր երսուն տա-
16 րեկան էր : Իւ զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թագաւորաց հետ թաղեցին . քանզի անիկայ Իսրայէլի մէջ Աստուծոյ ու անոր տանը համար աղէկութիւն ըրեր էր :
17 Իւ Յովհիադային մեռնելէն ետքը Յուդայի իշխանները եկան , ու թագաւորին խոնարհութիւն ըրին . ան ատենը թագաւորը անոնց
18 մտիկ ըրաւ . Իւ իրենց հարցը Տէր Աստուծոյ տունը թողուցին , և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստուածներուն ծառայութիւն ըրին . և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն եկաւ իրենց ա-
19 ցանքին համար : Այսն դէմ անոնց մարգարէներ խրկեց , որ զանոնք Տէրոջը դարձընեն . ու անոնց վկայութիւն ըրին , բայց անոնք մտիկ չըրին :
20 Իւ Յովհիադա քահանային որդւոյն Զաքարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ . ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կայնեցաւ , ու անոնց ըսաւ . Աստուած այսպէս կ'ըսէ . Ինչո՞ւ համար Տէրոջը պատուիրանքներէն կը խոտորիք . դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չգտնէք . քանզի դուք Տէրը մերժեցիք , ան ալ ձեզ պիտի մերժէ :
21 Իւ անոնք անոր դէմ միաբանեցան , ու զանիկայ թագաւորին հրամանովը Տէրոջը տանը գաւիթին մէջ քարերով քարկոծեցին :
22 Իւ Յովաս թագաւորը անոր հօրը Յովհիադային իրեն ըրած բարերարութիւնը չյիշելով՝ անոր որդին մեռցուց . ու անիկայ մեռած ատենը ըսաւ . Տէրը տեսնէ ու դատէ :
23 Իւ հետևեալ տարին Ասորւոց զօրքը անոր դէմ ելլելով , Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ եկան , ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռցուցին , ու անոնց բոլոր աւարը Դամասկոսի թագաւորին խրկեցին :
24 Ասորւոց զօրքը քիչ մարդիկներով եկաւ , բայց Տէրը խիստ շատ եղող զօրքը անոնց ձեռքը մատնեց . քանզի անոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր էին : Այսպէս Ասորիք Յովաշայ դատաստանը 'ի գործ դրին Յովասին վրայ :
25 Իւ երբոր անոնք գացին անկէ , մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձգելով զանիկայ , անոր ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին Յովհիադա քահանային որդւոյը արեանը համար , ու զանիկայ իր անկողինին մէջ սպաննեցին , ու մեռաւ . ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին , բայց թագաւորաց գերեզմաններուն մէջ չթաղեցին :
26 Իւ անոր դէմ դաւաճանութիւն ընողները ասոնք էին . Ամմոնացի կընկանը Սամեթին որդին՝ Զաբադ , ու Մովաբացի կնկանը Սամրիթին որդին՝ Յովզաբադ :
27 Իւ անոր որդւոյը համար , ու իր քովը ժողվածներուն շատութեանը համար , ու Աստուծոյ տանը նորոգութեանը համար՝ ահա թագաւորաց գրքին յիշատակարանին մէջ գրուած է : Իւ անոր տեղը անոր որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ :

ԳԼ. Ի.

1 Ամասիա քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Յովադան էր, ու
2 Երուսաղէմացի էր։ Ու Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, բայց ոչ կատարեալ սրտով։
3 Ու երբոր թագաւորութիւնը անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները մեռցուց, որոնք իր հայրը
4 թագաւորը սպաններ էին. Բայց անոնց որդիքը չմեռցուց, ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գրուած է, որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով, Հոդ յանցանքին համար հայրերը չմեռցուին, ու հայրերուն յանցանքին համար տղաքը չմեռցուին, հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի։
5 Ու Ամասիա Յուդան ժողվեց, ու անոնց տոհմերուն վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ դրաւ բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի մէջ, և զանոնք քսան տարեկանէն վեր համրեց, ու պատերազմի ելլող և նիզակ ու վահան կրող իրենք հարիւր
6 հազար ընտիր զօր գտաւ։ Ու անիկայ հարիւր տաղանդ արծաթով՝ Իսրայէլէն հարիւր հազար զօրաւոր
7 կտրիճ վարձքով բռնեց։ Ու Աստուծոյ մարդ մը եկաւ անոր ու ըսաւ, Ո՛վ թագաւոր, Իսրայէլի զօրքը քեզի հետ չերթայ. քանզի Տէրը Իսրայէլի հետ՝ այսինքն բոլոր Եփ-
8 բեմի որդւոցը հետ չէ. Բայց Թէ որ դուն երթալ կ'ուզես՝ ամէնէ ըրէ, ու պատերազմի համար ուժգնիր, Աստուած թշնամիին առջևը պիտի կործանէ քեզ քաջզի օգնելու ու կործանելու զօրու-
9 թիւնը Աստուծոյ ձեռքն է։ Ու Ամասիա Աստուծոյ մարդուն ըսաւ, Ապա ի՞նչպէս ընելու է ան հարիւր տաղանդը՝ որ ես Իսրայէլի զօրքին տուի. ու Աստուծոյ մարդը ըսաւ, Տէրը քեզի անկէ աւելին կրնայ տալ։
10 Ու Ամասիա զատեց զայն զօրքը՝ որ իրենց տեղը Եփրեմէն իրեն եկող գունդերը զատեց, որ իրենց տեղը երթան. ու անոնք Յուդայի վրայ խիստ սրտոտեցան, ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց տեղը դարձան։
11 Ու Ամասիա ուժովցաւ ու իր զօրքը հանեց, ու Աղի ձորը գնաց. և Սէիրի որդւոցմէ տասը հազարը
12 ջարկաւ, ու տասը հազարն ալ Յուդայի որդիքը ողջ գերի առին, և քարաժայռին գլուխը տարին, ու զանոնք քարաժայռին գլխէն վար ձգեցին, ու ամէնքն ալ կտոր կտոր եղան։
13 Ու ան զօրքերը՝ որոնք Ամասիա հետ խրկեց, որ իրեն հետ պատերազմի չերթան, Յուդայի քաղաքներուն վրայ յարձակեցան, Սամարիայէն մինչև Բեթորոն, ու անոնցմէ իրեք հազար հոգի մեռցուցին, և շատ աւար առին։
14 Ու երբոր Ամասիա Եդոմեայեցիները ջարդելէն դարձաւ, Սէիրի որդւոցը աստուածները բերաւ. ու զանոնք կանգնեց, որ իրեն աստուածներ ըլլան. և անոնց առջևը երկրպագութիւն կ'ընէր ու անոնց խունկ կը ծխէր։
15 Ու Տէրոջը բարկութիւնը Ամասիային վրայ բորբոքեցաւ, և անոր մէկ մարգարէ մը խրկեց՝ ըսելով, Ինչո՞ւ փնտռեցիր ան ժողովուրդին աստուածները՝ որոնք չկրցան իրենց ժողովուրդը քու ձեռքէդ ազատել։
16 Ու երբոր անոր հետ կը խօսէր, ըսաւ անոր, Մի՞թէ քեզ թագաւորի խորհրդական դրին. լռէ՛ւ կեցիր, չըլլայ որ քեզ զարնեն։ Ու մարգարէն լռեց. ու ըսաւ, Գիտեմ որ Աստուած որոշեր է քեզ կորսընցնելու. որովհետև իմ խրատս մերկ չընդունեցիր՝ ատ բանը ըրիր։
17 Ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու Իսրայէլի թագաւորին՝ Եհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովասին մարդ խրկեց՝ ըսելով, Եկո՛ւր, երեսերնիս տեսնունք։
18 Ու Իսրայէլի Յովաս թագաւորը Յուդայի Ամասիա թագաւորին մարդ խրկեց ու ըսաւ, Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղևնափայտին պատգամ

խրկեց՝ ըսելով , Վերու աղջիկդ իմ
աղուա կնիկ տուր . բայց Լիբանանի
մէջ եղող դաշտի գազանը անցաւ ,
19 ու փուշը կոխկրտտեց : Ուստի՝ Ե-
հա Նգովքը զարկի՝ ըսիր , ու քու
սիրտդ քեզ բարձրացընելով հպար-
տացուց . հիմա քու տունդ նստէ .
քանզի ինչքա՜ հաճար չարութեան
խառնուիս , որ իյնաս դուն ու քեզի
20 հետ Յուդան ալ : Բայց Ամասիա
մտիկ չըրաւ , քանզի ասիկայ Ա-
ստուծմէ եղաւ , որ զանոնք Էդեմ
ընծաինէրուն ձեռքը մատնէ , Նգով-
մայեցւոց աստուածները փնտռել-
21 նուն համար : Ուստի Իսրայէլի Յո-
վաս թագաւորը ելաւ , և ինքը ու
Յուդայի Ամասիա թագաւորը Յու-
դայի Ներթսամիւսին մէջ երես երե-
22 սի տեսնուեցան : Ու Յուդա Ա-
բայէլին առջևը յաղթուեցաւ , ու
23 ամէն մարդ իր վրանը փախաւ : Ու
Իսրայէլի Յովաս թագաւորը Յո-
վաքազի որդւոյն Յովասին որդին
Ամասիան Յուդայի թագաւորը
Ներթսամիւսի մէջ բռնեց , ու զա-
նիկայ Երուսաղէմ տարաւ . ու Եփ-
րեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը
Երուսաղէմի պարսպին չորս հարիւր
24 կանգունը փլցուց : Ու բոլոր ոս-
կին ու արծաթը , և Աստուծոյ տա-
նը մէջ գտնուած՝ Աբդեդոմին քովի
բոլոր առանները , ու թագաւո-
րին տանը գանձերը և պատանդներ
ալ առաւ , ու Սամարիա դար-
ձաւ :

25 Ու Յուդայի թագաւորը Յո-
վասի որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի
թագաւորին Յովաքազի որդւոյն
Յովասին մեռնելէն ետքը՝ տասնու-
26 հինգ տարիապրեցաւ : Ու Ամա-
սիայէն մնացորդ պատմութիւնը՝ ա-
ռաջինը ու վերջինը՝ ահա Յուդայի
ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին
27 մէջ գրուած է : Ու Ամասիա երբոր
Տէրոջը հետևելէն խոտորեցաւ , անոր
դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանու-
թիւն ըրին . ու անիկայ Լաքիս փա-
խաւ . բայց անոր ետևէն Լաքիս
մարդ խրկեցին , և զանիկայ հոն
28 մեռցուցին : Ու ձիերով վերցու-
ցին , ու զանիկայ իր հայրերուն հետ
Յուդայի քաղաքին մէջ թաղե-
ցին :

ԳԼՈՒԽ Ի.Օ.

1 Ու բոլոր Յուդայի ժողովուրդը
Ազիան առին , որ տասնուվեց
տարեկան էր , ու զանիկայ իր հօրը
Ամասիային տեղը թագաւոր դրին :
2 Ասիկայ Ելաթը շինեց , ու թագա-
ւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն
ետքը՝ զանիկայ Յուդային ետ դար-
ձուց : 3 Ազիա տասնուվեց տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տա-
րի թագաւորութիւն ըրաւ . և ա-
նոր մօրը անունը Եքէլիա էր , ու
Երուսաղէմացի էր : 4 Ու անիկայ
Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ ,
իր հօրը Ամասիային բոլոր ըրածին
պէս : 5 Ու Աստուծոյ տեսիլքներուն
հմուտ եղող Զաքարիային օրերը
զԱստուած կը խնդրէր . և Տէրը
խնդրած օրերը Աստուած անոր յա-
ջողութիւն կու տար : 6 Ու ելաւ
փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ .
և Գէթի պարիսպը , Յաբնէի պա-
րիսպը ու Ազովտոսի պարիսպը
փլցուց . և Ազովտոսի ֆռռռին
մէջ ու փղշտացւոց ռռէլ Եղիբե-
րոռ մէջ քաղաքներ շինեց : 7 Ու
Աստուած անոր օգնութիւն ըրաւ
փղշտացւոց դէմ ու Գուր բահա-
ղը բնակող Արաբացւոց դէմ ու
Մաոնացւոց դէմ : 8 Ու Ամմոնա-
ցիք Ազիային ընծաներ կու տային .
ու անոր անունը մինչև Եգիպտոսի
մուտքը տարածուեցաւ , քանզի ա-
նիկայ խիստ ուժովցաւ : 9 Ազիա
Երուսաղէմի մէջ Անկեան դրանը
վրայ ու Ձորին դրանը վրայ և
պարսպին դարձուածքին վրայ աշտա-
րակներ շինեց , ու զանոնք ամրա-
ցուց : 10 Ու անապատին մէջ աշտա-
րակներ շինեց , ու շատ ջրհորներ
փորեց . քանզի անիկայ դաշտի մէջ
ու հովիտի մէջ շատ անասուններ ,
ռռ լեռնակողմը նաև Արմեղոս և-
ռռը երկրագործներ ու այգեգործներ
ունէր . քանզի երկրագործութիւնը
կը սիրէր : 11 Ու Ազիա Եհիէլ դբպ-
րապետին ու Մաասիա ոստիկանին

ձեռքովը հարուած թուրն հանե-
մատ , թագաւորին իշխաններէն Ե-
հուդիայեն ձեռքին տակը գունդով
պատերազմի ելլող զօրքեր ուներ :
12 Խոշոր զօրաւոր կորիճներուն տոհ-
մապետներուն թիւը երկու հազար
13 վեց հարիւր էր : Ու անոնց ձեռ-
քին տակը իրիք հարիւր եօթը հա-
զար հինգ հարիւր պատերազմող
մարդ կար , որոնք մեծ ուժով կը
պատերազմէին , ու թշնամիին դէմ
թագաւորին օգնութիւն կ՚ընէին :
14 Ու Ոզիա ան բոլոր զօրքին համար՝
վահաններ , նիզակներ , սաղաւարտ-
ներ , զրահներ , աղեղներ , ու քա-
րերու համար պարաներ պատրաս-
15 տեց : Ու անիկայ Երուսաղէմի
մէջ արուեստաւորներուն մարտա-
գրութեամբը մեքենաներ շինեց , որ
նետեր ու մեծ քարեր նետելու հա-
մար աշտարակներուն վրայ և անկիւնները վրայ կենան . ու անոր
անունը հեռու տեղեւանք տարա-
ծուեցաւ , վասն զի անիկայ զարմա-
նալի օգնութիւններ գտաւ մինչև
16 որ ուժովցաւ : Հայց երբոր ուժովցաւ , անոր սիրտը հպարտանալով
չարութիւն ըրաւ , և իր Տէր Ա-
տուածոյն դէմ յանցանք գործեց . ու
Տէրոջը տաճարը մտաւ , որ խունկի
17 սեղանին վրայ խունկ ծխէ : Ու
անոր ետևէն Ազարիա քահանան
մտաւ , ու անոր հետ Տէրոջը ութ-
սուն քահանաները՝ որոնք զօրաւոր
18 մարդիկ էին . Ու անոնք Ոզիա թա-
գաւորին դէմ կեցան , ու անոր ը-
սին , Ով Ոզիա , քեզի չի յիշնար որ
Տէրոջը խունկ ծխես , հապա Ա՛հա-
րոնեան քահանաներուն՝ որոնք խունկ
ծխելու համար սրբուած են . սրբա-
րանէն դուրս ելիր , քանզի յան-
ցանք գործեցիր . ու սա Քեռիդ Հե-
հոյ Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի
19 չառնես : Ու Ոզիա բարկացաւ .
ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու հա-
մար բուրվառ կար . ու երբոր քա-
հանաներուն բարկացաւ , քահանա-
պետն առջի՛ Տէրոջը տանը մէջ
խունկի սեղանին քովը՝ անոր ճակա-
տին վրայ բորոտութիւն երևցաւ :
20 Ու Ազարիա քահանայապետը ու
բոլոր քահանաները անոր նայեցան ,
և ահա անոր ճակատին վրայ բորո-
տութիւն կար . ու զանիկայ շուտով
անկէ հանեցին . ու անիկայ ալ ել-
լելու արտօրաց , քանզի Տէրը զա-
նիկայ զարկեր էր : Ու Ոզիա թա- 21
գաւորը մինչև իր մահուան օրը բո-
րոտած էր , ու զատ տան մը մէջ
բորոտած կը նստէր , վասն զի Տէ-
րոջը տունէն արգիլուեցաւ , ու ա-
նոր որդին Յովաթամ թագաւորին
տանը վրայ ըլլալով՝ երկրին ժողո-
վուրդը կը դատէր :

Ու Ոզիային մնացորդ պատմու- 22
թիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ Ա-
մովսի որդին Եսայի մարգարէն գը-
րեց : Ու Ոզիա իր հայրերուն հետ 23
քնացաւ . ու զանիկայ իր հայրերուն
հետ թագաւորաց գերեզմաններուն
դաշտին մէջը թաղեցին . վասն զի
ըսին , Ընիկայ բորոտ է : Ու ա-
նոր որդին Յովաթամ անոր տեղը
թագաւորեց :

ԳԼ . ԻՆ :

Յովաթամ քսանուհինգ տարեկան 1
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի
թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Երուսա էր , ու
Սադովկին աղջիկն էր : Ու իր 2
հօրը Ոզիային բոլորը ըրածին պէս
Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ ,
բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ . ու ժո-
ղովուրդը տակաւին ապականած էր :
Ա՛նիկայ Տէրոջը տանը ամենէն բար- 3
ձրը դուռը շինեց , ու Ոփղի պա-
րսպին վրայ շատ բաներ շինեց :
Ու Յուդայի լեռնակողմը քաղաք- 4
ներ , ու անտառներու մէջ բերդեր
ու աշտարակներ շինեց : Ու անի- 5
կայ Ամմոնի որդւոյը թագաւորին
հետ պատերազմ բրաւ , ու զանոնք
յաղթեց . և նոյն տարին Ամմոնի
որդիքը հարիւր տալանդ արծաթ ,
ու տասը հազար քոռ ցորեն , և
տասը հազար փոս գարի տուին ա-
նոր . այսպէս երկրորդ ու երրորդ
տարին ալ Ամմոնի որդիքը բերին
անոր : Ու Յովաթամ զօրացաւ , 6

վան դի իր Ճամբաները իր Ցնո-
ւածոյն առջեւը չիտկեց :
7 Ու Յովաթամին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր պատե-
րազմները ու Ճամբաները՝ ահա
Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորաց
8 դրքին մէջը գրուած է : Ինիկայ
թագաւոր եղած ատենը քսանու-
հինգ տարեկան էր , ու տասնուվեց
տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւո-
9 րութիւն ըրաւ : Ու Յովաթամ
իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու
զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ
թաղեցին . և անոր որդին Ահազ
անոր տեղը թագաւորեց :

ԳԼՈՒԽ Ի՛Ը

1 Ահազ քսան տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու Երուսա-
ղէմի մէջ տասնուվեց տարի թա-
գաւորութիւն ըրաւ . և իր հօրը
Դաւիթին պէս Տէրոջը առջեւը
2 ուղղութիւն չըրաւ . Հապա Ի-
սրայէլի թագաւորաց Ճամբաներուն
մէջ քալեց , ու Բահաղիմին ձու-
3 լածոյ կուռքեր շինեց : Ու անի-
կայ Ինովմի որդւոյն ձորին մէջ
խունկ կը ծխէր , ու իր որդիները
կրակով այրեց , ան ազգերուն գար-
շելի սովորութիւններուն համեմատ ,
որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առ-
4 ջեւէն վռընտեց : Ու բարձր տեղ-
ուանքը ու բլուրներու վրայ և
ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը
մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր :
5 Ու անոր Տէր Աստուածը զանի-
կայ Ասորւոց թագաւորին ձեռքը
մատնեց , ու զանիկայ զարկին , և
անկէ խիստ շատ գերիներ առին
ու Դամասկոս տարին . նաև Ի-
սրայէլի թագաւորին ձեռքը մատ-
նեցաւ , որ զանիկայ մեծ հա-
6 րուածով զարկաւ : Ու Ռոմմելիայի
որդին Փակէհ մէկ օրուան մէջ
Յուդային հարիւր քսան հազար
հոգի մեռցուց , որոնց ամէնն ալ
զօրաւոր կորիւններ էին . քանզի Ի-
րենց հայրերուն Տէր Աստուածը
7 թողուցեր էին : Ու Եփրայիմէն
Զիքրի անուանով զօրաւոր մարդ մը
թագաւորին որդին Մասէիան , և
պալատին հազարապետը Եզրիկա-
մը ու թագաւորին փոխանորդը
Եղկանան մեռցուց : Ու Իսրայէլի 8
որդիքը իրենց եղբայրներէն կին-
ներ , ու տղաքներ ու աղջիկներ
երկու հարիւր հազար գերի առին .
և անոնցմէ շատ աւարներ առին ու
աւարը Սամարիա տարին :
Ու հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն 9
կար Ովդէդ անունով , որ Սամա-
րիա եկող զօրքին դիմացը ելաւ ,
ու անոնց ըսաւ , Ահա ձեր հայրե-
րուն Տէր Աստուածը Յուդայի վրայ
բարկանալուն համար զանոնք ձեր
ձեռքը մատնեց . ու դուք զա-
նոնք սպանելով բարկութեամբ ո՞
մինչև երկինքը հասաւ : Ու հիմա 10
կը մտածէք որ Յուդայի ու Երու-
սաղէմի որդիքը ձեզի ծառաներ ու
աղախիններ ընէք . չէ՞ որ ձեր Տէր
Աստուծոյն առջեւը միայն դուք յան-
ցաւոր կ'ըլլաք : Ու հիմա լսեցէք 11
մտիկ ըրէք , ու ետ դարձուցէք ան
գերիները որոնք ձեր եղբայրներէն
առիք . քանզի Տէրոջը սաստիկ
բարկութիւնը ձեր վրայ է : Ու 12
Եփրայիմի որդւոցը իշխաններէն Յո-
հանանի որդին Ազարիա , Մեսէ-
զեմոթի որդին Բարաքիա , Սել-
զումի որդին Եզեկիա ու Հադլա-
յի որդին Ամեսայի պատերազմէն
եկողներուն դէմ կեցան , Ու անոնց 13
ըսին , Գերիները հոս մի բերէք .
քանզի մենք Տէրոջը առջեւը յան-
ցաւոր ըլլալով՝ դուք կ'ուզէք ա-
ւել մեր մեղքերուն ու մեր յանցանք-
ներուն վրայ աւելցնել . քանի որ
մեր յանցանքը շատ է , ու Իսրայէլի
վրայ սաստիկ բարկութիւն կայ :
Ան առնը պատերազմականները 14
իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդ-
ին առջեւը թողուցին գերիները ու ա-
ւարը : Ու իրենց անուններովը 15
յիշուած մարդիկները ելան , ու
գերիները առին , ու բոլոր մերկ
եղողներնին աւարէն հագուցին . ա-
նոնց հանգերձներ ու կօշիկներ հագ-
ուցին , զանոնք կերցուցին խմցու-
ցին ու ձէթով օծեցին , և բոլոր ու-
ժաթափները էշերու վրայ հնձցնելով՝
Բամաւնեանց քաղաքը Երիքով

տարին անոնց եղբայրներուն քովը , ու իրենք Սամարիա դարձան :

16 Ան առենը Աքազ թագաւորը Ասորեստանի թագաւորներուն պատգամ խրկեց , որ իրեն օգնութիւն
17 ընեն . Սիրան զի Եդովմացիք նորէն եկեր էին , ու Յուդան գերեր-
18 լով՝ գերիներ տարեր էին : Փղշտացիք ալ՝ դաշտի մէջ ու Յուդայի հարաւային կողմը եղող քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝ Բեթսամիսը , Այեղոնը , Գադերոթը , Սոքովը ու անոր գեղերը , և Թամնան ու անոր գեղերը , և Գամզովը ու անոր գեղերը առեր ու հոն բը-
19 նակեր էին : Սիրան զի Տէրը Իսրայէլի թագաւորին Աքազին պատճառաւ Յուդան նկուն ըրաւ . որովհետև անիկայ Յուդան գլխէ հանեց , ու Տէրոջմէ ապստամբեցաւ :
20 Ու Ասորեստանի Թագղաթ փալասար թագաւորը անոր եկաւ , ու գանիկայ նեղեց . բայց անոր օգնու-
21 թիւն չըրաւ : Վանզի Թէպէտև Աքազ Տէրոջը տունէն ու թագաւորին և իշխաններուն տուներէն քաժիններ առաւ , ու Ասորեստանի թագաւորին տուաւ , բայց անիկայ օգնութիւն չըրաւ անոր :
22 Ու իր նեղութեանը մէջ՝ ալ աւելի Տէրոջը դէմ մեղք կը գոր-
23 ծէր . ասանկ Ահազ էր Աքազ թագաւորը : Ու անիկայ զոհեր կը մատուցանէր Դամասկոսի աստուածներուն՝ որոնք զինքը զարկեր էին . քանզի ըսաւ , Ասորւոց թագաւորներուն աստուածները՝ անոնց օգնութիւն ընելուն համար՝ անոնց զոհ մատուցանեմ , որ ինծի օգնութիւն ընեն . բայց անոնք իրեն ու բոլոր Իսրայէլին աւերմանը պատ-
24 ճառ եղան : Ու Աքազ Աստուծոյ տանը անօթները ժողվեց ու զանոնք կոտրտեց , և Տէրոջը տանը դռները գոցեց , ու Երուսաղէմին ա-
25 մէն անկիւնները իրեն սեղաններ չինեց : Ու Յուդայի ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր չինեց , որ ուրիշ աստուածներու խունկ ծըխէ , ու իր հայրերուն Տէր Աստուածը սրդոլցուց :

26 Ու անոր մնացորդ պատմութիւնը , ու բոլոր վարմունքը՝ առաջինը ու վերջինը , ահա Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը
27 գրուած է : Ու Աքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ թաղեցին . բայց Իսրայէլի թագաւորներուն գերեզմաններուն չտարին . և անոր որդին Եզեկիա անոր տեղը թագաւոր եղաւ :

Գ Լ . Ի Թ

1 Եզեկիա քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Աբիա էր , ու Զաքարիային աղջիկն էր :
2 Ու անիկայ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ :
3 Անիկայ իր թագաւորութեանը առաջին տարւոյն առաջին ամիսը՝ Տէրոջը տանը դռները բացաւ , ու զանոնք նորոգեց :
4 Ու քահանաները ու Ղեւտացիները բերել տուաւ , ու զանոնք արեւելեան հրապարակին մէջ ժողվեց ,
5 Ու անոնց ըսաւ , Լսեցէք ինծի Ղեւտացիներ , հիմա սրբուեցէք , ու ձեր հարցը Տէր Աստուծոյն տունը սրբեցէք , և պղծութիւնը սրբարանէն դուրս հանեցէք .
6 Վանզի մեր հայրերը ապստամբեցան , ու մեր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրին , ու զանիկայ թողուցին . և իրենց երեսը Տէրոջը խորանէն դարձուցին ,
7 ու արհամարհեցին զանիկայ . Սրահին դռներն ալ գոցեցին , ճրագները մարեցին , խունկ չծխեցին ու սուրբ տեղը Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզ չմատուցին :
8 Անոր համար Յուդային ու Երուսաղէմին վրայ Տէրոջը բարկութիւնը եկաւ , ու զանոնք խռովութեան , աւերման ու խայտառակութեան մէջ ձգեց , ինչպէս որ ձեր աչքերովը կը տեսնէք :
9 Ու ասոր պատճառաւ ահա մեր հայրերը սրով իյնան . ու մեր տըղաքները և աղջիկները ու կնիկ-

10 նները գերութեան մէջ են : Հիմա
իմ սրտիս մէջ խոհեմ ունիմ , որ
Ղարայէլի Տէր Աստուծոյն հետ ուխտ
ընեմ , որպէս զի իր սաստիկ բար-
11 կութիւնը մեզմէ դառնայ : Որդի՛
ծրդեակք իմ , անհոգութիւն մի՛
ընէք . վասն զի Տէրը ձեզ ընտրեց ,
որ իրեն ծառայութիւն ընելու հա-
մար իր առջեւը կայնիք , իրեն ըս-
պասաւորներ ըլլաք ու խունկ ծը-
խէք :
12 Ան ատենը ոտք ելան Ղեւտացի-
ները՝ Յեսիայի որդւոյմէ
Մեռարիի որդին Պաան , ու Ղազ-
բիայի որդին Յովէլ . և Պերեքիի
որդւոյմէ՝ Ասդիի որդին Պիա , ու
Յալէլելի որդին Ղազբիա . ու
Կենեոնեացիներէն՝ Օբամայի որդին
Յովսաք , և Յովսաքի որդին Ի-
13 դէն . Ու Եղիսափանի որդիներէն՝
Սամրի ու Յեիէլ . և Պասափի որ-
դիներէն՝ Օբաբարիա ու Պահա-
14 նիա . Ու Եմանի որդիներէն՝ Ե-
քիէլ ու Սեմէի . և Եդիթունի
որդիներէն՝ Սեմայիա ու Ոզիէլ .
15 Ու իրենց եղբայրները ժողվեցին ու
սրբուեցան . և թագաւորին հրա-
մանովը ու Տէրոջը խօսքովը՝ Տէրոջը
16 տունը մաքրելու գացին : Ու քա-
հանաները՝ մաքրելու համար՝ Տէրոջը
տանը ներսի կողմը մտան , ու Տէ-
րոջը տաճարին մէջ գտնուած բոլոր
աղտեղութիւնը Տէրոջը տանը գա-
ւիթը հանեցին . ու Ղեւտացինե-
րը զանիկայ վերցուցին , որ դուրսը
17 Կեդրոն հեղեղատը տանին : Ու
առաջին ամսուն առաջին օրը սկսան
սրբել . ու ամսուն ութերորդ օրը
Տէրոջը սրահը եկան , ու Տէրոջը
տունը ութ օրուան մէջ սրբեցին ,
և առաջին ամսուն տասնուվեցերորդ
18 օրը լմընցուցին : Ու Եզեկիա
թագաւորին խօսք գացին ու ըսին ,
Տէրոջը բոլոր տունը , ու ողջակէզի
սեղանը ու անոր բոլոր գործիքնե-
րը , և առաջաւորութեան հացին
սեղանը ու անոր բոլոր գործիքնե-
19 րը մաքրեցինք . Ու նաև պատրաս-
տեցինք ու սրբեցինք ան բոլոր ա-
նամնները , որոնք Աքազ թագաւորը
իր թագաւորութեանը ու իր անօ-
րէնութեանը ատեն պղծեց . և ա-
հա անոնք Տէրոջը սեղանին առջեւն
են :
20 Ու Եզեկիա թագաւորը կանուխ
ելաւ , ու քաղաքին իշխանները
ժողվելով՝ Տէրոջը տունը գնաց .
21 Ու իր թագաւորութեանը ու
սրբարանին ու Յուդային համար՝
եօթը զուարակ , եօթը խոյ ու
եօթը գառն , ու մեղքի պատարագ
ըլլալու համար՝ եօթը նոխազ բե-
րին . և անիկայ Ահարոնի որդւոցը՝
քահանաներուն հրամայեց որ զո-
հեն Տէրոջը սեղանին վրայ մատու-
ցանեն :
22 Ու զուարակները մոր-
թեցին , և քահանաները արիւնը
առին ու սեղանին վրայ սրսկեցին .
և խոյերն ալ մորթեցին , ու արիւնը
սեղանին վրայ սրսկեցին . և գառ-
ներն ալ մորթեցին , ու արիւնը
23 սեղանին վրայ սրսկեցին : Ու մեղ-
քի պատարագի նոխազները թա-
գաւորին ու ժողովին առջեւը բե-
րին . և անոնք ձեռքերնին անոնց
վրայ դրին :
24 Ու քահանաները
զանոնք մորթեցին , և անոնց արիւնը
սեղանին վրայ սրսկեցին բոլոր Ի-
սրայէլին քաւութիւն ընելու համար .
վասն զի թագաւորը ըսեր էր որ
ողջակէզը ու մեղքի պատարագը
բոլոր Իսրայէլին համար ըլլան :
25 Ու Ղեւտացիները ծնծղանե-
րով՝ տաւիղներով ու քնարնե-
րով Տէրոջը տանը մէջ կայնեցուց ,
ինչպէս որ Դաւիթ , ու Գա-
դ Թագաւորին տեսանողը Դաւիթ ,
և Նաթան մարգարէն պատուիրեր
էին . վասն զի Տէրը իր մար-
գարէներուն ձեռքովը այսպէս հր-
ամայեր էր :
26 Ու Ղեւտացիները
Դաւիթին նուագարաններովը՝ և
քահանաները փողերով կայնեցան :
27 Ու Եզեկիա հրամայեց որ ողջակէզը
սեղանին վրայ մատուցանեն . ու
ողջակէզին սկսած ատենը Տէրոջը
օրհնութիւնն ալ փողերով , ու Իս-
րայէլի թագաւորին Դաւիթին
նուագարաններովը սկսաւ :
28 Ու
մինչև ողջակէզին լմընալը բոլոր
ժողովը երկրպագութիւն կ՚ընէր ,
երգիչները օրհնութիւն կ՚երգէին ,

և տաճանները փողերը կը ձեռնընդ-
29 ին : Եւ երբոր ողջակէզ մատու-
ցանելը լմընցուցին , թագաւորը և
բոլոր քովը գտնուողները ծունկով
30 երկրպագութիւն ըրին : Եւ Ագե-
կիա թագաւորը ու իշխանները
Ղևտացւոց ըսին որ Տէրոջը օրհնու-
թիւն երգեն Ասափին ու Յեմա
տեսանողին խօսքերովը . անոնք ալ
ուրախութեամբ երգեցին , ու խո-
նարհելով երկրպագութիւն ըրին :
31 Եւ Եզեկիա պատասխան տուաւ
ու ըսաւ . Հիմա ինքզինքնիդ Տէ-
րոջը նուիրեցիք . մօտեցէք , ու Տէ-
րոջը տունը զոհեր ու օրհնութեան
ընծաները բերէք : Ու ժողովքը
զոհեր ու օրհնութեան ընծաներ բե-
րաւ . և ամէն յօժարութիւն ունե-
32 ցողը ողջակէզներ բերաւ : Եւ ժո-
ղովքին բերած ողջակէզներուն թիւը
այս էր . եօթանասուն արջառ , հա-
րիւր խոյ , երկու հարիւր գառն .
ասոնց ամէնը Տէրոջը ողջակէզ
33 ըլլալու համար էր : Ու նուի-
րուածները վեց հարիւր արջառ ու
34 իրեք հազար ոչխար էին : Բայց
քահանաները քիչ էին ըլլալնուն հա-
մար՝ բոլոր ողջակէզներուն մորթերը
հանելու կարող չեղան . ու մինչև
այս գործին լմընցնալը , ու մինչև ու-
րիշ քահանաներուն սրբուիլը , իրենց
Ղևտացի եղբայրները իրենց օգնու-
թիւն ըրին . քանզի Ղևտացիք
քահանաներէն աւելի յօժարու-
35 թեամբ սրբուեցան . Եւ նաև ողջա-
կէզները խաղաղութեան զոհերուն
ճարպովը և ողջակէզներուն թա-
փելու նուէրներովը մէկտեղ շատ
էին : Այսպէս Տէրոջը տանը պաշ-
36 տօնը կարգի դրուեցաւ : Եւ Ե-
զեկիա և բոլոր ժողովուրդը ուրա-
խացան որ Աստուած ժողովուրդը
այսպէս պատրաստեց . քանզի այս
բանը յանկարծ եղաւ :

ԳԼ. Լ

1 Եւ Եզեկիա բոլոր Իսրայէլին և
Յուդային հրեշտ խրկեց . ու Եփ-
րեմին ու Մանասէին ալ նամակներ
գրեց , որ Երուսաղէմ Տէրոջը տու-
նը գան , ու Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն զատիկ ընեն : Ու թագա- 2
ւորը ու անոր իշխանները ու բոլոր
ժողովքը Երուսաղէմի մէջ խոր-
հուրդ ըրին , որ զատիկը երկրորդ
ամսուն մէջ ընեն . Վասն զի ան 3
ատենը կարող չէին զանիկայ ընե-
լու , ինչու որ բաւական քահանա-
ներ սրբուած չէին , ու ժողովուրդը
Երուսաղէմ ժողվուած չէր : Ու 4
այս բանը թագաւորին առջևը ու
բոլոր ժողովքին առջևը հաճոյ երե-
ցաւ . Եւ այնպէս որոշեցին , որ 5
բոլոր Իսրայէլի մէջ Բերսաբէէն
մինչև Դան լուր խրկեն , որ գան ու
Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի Տէր Աս-
տուծոյն զատիկ ընեն . քանզի շատ
ատենէ ի վեր գրուածին պէս ըրած
չէին :

Ու սուրհանդակները թագաւո- 6
րին ու իշխաններուն նամակներովը
բոլոր Իսրայէլին ու Յուդային գա-
ցին , ու թագաւորին հրամանին
համեմատ ըսին , Ով Իսրայէլի որ-
դիք , Աբրահամին , Իսահակին ու
Իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձէք ,
ու ան ալ պիտի դառնայ ձեզի , որ
Ասորեստանի թագաւորներուն ձեռ-
քէն ազատեցուց՝ յիր Երուսաղէմ մնացեր
էք : Ու ձեր հայրերուն պէս ու 7
ձեր եղբայրներուն պէս մի ըլլաք ,
որոնք իրենց հայրերուն Տէր Աս-
տուծմէն ապստամբեցան . ան ալ
զանոնք կործանման մատնեց , ինչ-
պէս որ դուք կը տեսնէք : Ուրեմն 8
ձեր հայրերուն պէս ձեր պարանոցը
մի խստացընէք . Հնազանդեցէք Տէ-
րոջը , ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն
որ ինքը յաւիտեան սրբած է . ու
ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն
ըրէք , որ անոր սաստիկ բարկու-
թիւնը ձեզմէ դառնայ : Վասն 9
զի թէ որ դուք Տէրոջը դառնաք ,
ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը
գերիներ գերի տանողներուն երեսէն
գթութիւն պիտի գտնեն , և աս
երկիրը պիտի դառնան . ինչու որ
ձեր Տէր Աստուածը ողորմած ու
գթած է . ու թէ որ անոր դառ-
նաք , ձեզմէ երես պիտի չդարձնէ :

Ու սուրհանդակները Եփրեմի ու 10
Մանասէի երկիրը քաղաք քաղաք

պատրաստելով , մինչև Օ՛արուղան գա-
ՅՒՆ . բայց զանոնք ծաղր կ՛ընէին ու
11 կ՛արհամարհէին : Ապակայն Ա՛սերկ-
ու Ա՛նանասէէն ու Օ՛արուղանէն ո-
մանք խռնարհեցան , ու Ե՛րուսաղէմ
12 գացին : Ցուդայի վրայ ալ Ա՛-
տուծոյ ձեռքը կար , որ անոնց մէկ
սիրտ տայ , որպէս զի թագաւորին
ու իշխաններուն՝ Տէրոջը խօսքին
համեմատ պատուիրածը կատարեն :
13 Ու Ե՛րուսաղէմի մէջ բազմաթիւ
ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ
ամսուն մէջ բաղարջակերաց տօնը
կատարելու համար , ու խիստ մեծ
14 ժողովք մը եղաւ : Ու ելան՝ Ե-
րուսաղէմի մէջ եղող զոհի սեղան-
ները ու բոլոր խունկի սեղանները
վերցուցին , ու Կեդրոն հեղեղատը
15 նետեցին : Ու երկրորդ ամսուն չո-
րեքտասաներորդ օրը զատիկը մոր-
թեցին . և քահանաները ու Ղ՛և-
տացիները ամչցան ու սրբուեցան ,
ու Տէրոջը տունը ողջակէզներ բե-
16 րին : Ու Ի՛ստուծոյ մարդուն Մով-
սէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց տե-
ղերը կայնեցան . քահանաները Ղ՛և-
տացւոց ձեռքէն արիւնը [illegible] կը
17 սրսկէին : Վասնզի ժողովքին մէջ
շատեր անսրբուածներ էին . ու բոլոր
մաքուր չեղողներուն համար զատկի
գառը Ղ՛եւտացիները կը մորթէին ,
18 որ ըստ Տէրոջը սրբեն : Ա՛սան
զի ժողովուրդին շատերը՝ Եփրեմէն ,
Մանասէէն , Իսաքարէն
ու Օ՛արուղանէն [illegible]
մաքուր չէին . այսու ամենայնիւ
զատիկը կերան , բայց չի՛ թէ գրուա-
ծին համեմատ . իսկ Եզեկիա ա-
նոնց համար աղօթք ըրաւ ու
ըսաւ , Ի՛սրկոր Տէրը քաւու-
թիւն ընէ ան բոլոր [illegible]
19 բան՝ Որոնք սրտերնին ուղղեցին
Տէր Ի՛ստուածը՝ իրենց հայրերուն
Ի՛ստուածը փնտռելու , թէ և ա-
նոնք սրբարանին մաքրութեանը հա-
20 մեմատ չըլլան : Ու Տէ-
րը Եզեկիային աղօթքը լսեց , ու
ժողովուրդին թողութիւն տուաւ :
21 Ու Ե՛րուսաղէմի մէջ գտնուող
Իսրայէլի որդիքը մեծ ուրախու-
թեամբ եօթը օր բաղարջակերաց
տօնը կատարեցին . ու Ղ՛եւտացինե-
րը և քահանաները ամէն օր բարձ-
րաձայն նուագարաններով Տէրոջը
հնչեցնելով՝ Տէրը կ՛օրհնէին : Ու 22
Եզեկիա քաղցրութեամբ խօսեցաւ
Տէրոջը բարի հանճարը իմացող բո-
լոր Ղ՛եւտացիներուն . և տօնին եօթը
օրը խաղաղութեան զոհեր մատու-
ցանելով ու իրենց հայրերուն Տէր
Ի՛ստուծոյն գոհութիւն տալով կ՛ու-
տէին : Ու բոլոր ժողովքը խոր- 23
հուրդ էրին որ ուրիշ եօթը օր ալ
տօն պահեն , ու եօթը օր ալ մեծ
ուրախութիւն ըրին : Վասնզի Ցու- 24
դայի Եզեկիա թագաւորը ժողով-
քին հազար զուարակ ու եօթը հա-
զար ոչխար պարգեւեց . իշխաններն
ալ ժողովքին հազար զուարակ ու
տասը հազար ոչխար պարգեւեցին .
ու շատ քահանաներ սրբուեցան :
Ու բոլոր Ցուդայի ժողովքը , ու 25
քահանաները ու Ղ՛եւտացիները , և
Իսրայէլէն եկողներուն բոլոր ժո-
ղովքը , ու Իսրայէլի երկրէն եկող
և Ցուդայի մէջ բնակող պան-
դուխտները ուրախացան : Ու Ե- 26
րուսաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն
եղաւ . քանզի Իսրայէլի թագաւորին՝
Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին օրե-
րէն Ի՛ վեր Ե՛րուսաղէմի մէջ ասանկ
[illegible] եղած չէր :
Ընկէ ետքը Ղ՛եւտացի քահանա- 27
նները ելան ու ժողովուրդը օրհնե-
ցին . և անոնց ձայնը լսուեցաւ , ու
անոնց աղօթքը Ա՛սրուծոյ սուրբ
բնակարանը՝ երկինքը հասաւ :

ԳԼ. Լ.Ը

Ու երբոր ասոնք ամէնը լմընցաւ , հե- 1
գտնուող բոլոր Իսրայէլացիք
Ցուդայի քաղաքները ելան , և բո-
լոր Ցուդայի , Բենիամինի , Եփ-
րեմի ու Մանասէի մէջ եղող աբ-
ձաններուը կոտոր կոտոր ըրին , Ա՛սու-
րովթի կուռքերը կոտրտեցին , և
բարձր տեղերը ու սեղանները փլցու-
ցին , անանկ որ բան մը չթողու-
ցին . ետքը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն
մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց
քաղաքները դարձան :

2 Ու Եզեկիա քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեց իրենց կարգերուն համեմատ, թէ քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներուն, ամէն մէկուն գործքին նայելով, ողջակէզներու ու խաղաղութեան զոհերու համար, ու Տէրոջը արքայութեան դռներուն մէջ պաշտելու, գովելու ու օրհնութիւն երգելու
3 համար։ Ինքն իր ստացուածքէն ողջակէզներուն համար՝ այսինքն Տէրոջը օրինաց գրքին մէջը գրուածին պէս՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզներուն համար, և շաբաթներուն ու ամսագլուխներուն ու հանդիսաւոր տօներուն ողջակէզներուն համար՝ թագաւորին բաժինը
4 որոշեց։ Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող ժողովուրդին հրամայեց որ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան, որպէս զի անոնք Տէրոջը օրէնքը խոհեմութեան մէջ զո-
5 րանան։ Ու երբոր այս հրամանը հրատարակուեցաւ, Իսրայէլի որդիքը ցորենին, գինիին, եղին, մեղրին և բոլոր անդաստանաց բերքերուն երախայրիները առատութեամբ բերին, ու ամէն բանին տասանորդը առատապէս բերին։
6 Ու Յուդայի քաղաքներուն մէջը բնակող Իսրայէլի ու Յուդայի որդիքը՝ անոնք ալ արջառներուն ու ոչխարներուն տասանորդները, և իրենց Տէր Աստուծոյն նուիրած սուրբ բաներուն տասանորդները բերին,
7 ու դիզեցին։ Անոնք երրորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել, և եօթներորդ
8 ամսուն մէջ լմընցուցին։ Ու Եզեկիա ու իշխանները եկան, ու երբոր ան դէզերը տեսան՝ Տէրը ու անոր Իսրայէլ ժողովուրդը օրհնե-
9 ցին։ Ու Եզեկիա ան դէզերուն համար քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն հարցուց։
10 Ու Սադովկի տունէն եղող մեծ քահանան Ազարիա անոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ուրկէ որ ընծաները Տէրոջը տունը բերելու սկսան՝ կերանք, կշտացանք, ու խիստ շատ աւելցաւ, վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը օրհնեց, ու աւելցածը ասա-
տութիւնն է։ Ու Եզեկիա հրամայեց 11
որ Տէրոջը տանը մէջ շտեմարաններ պատրաստեն. ու պատրաստեցին։
Ու ընծաները ու տասանորդները 12
ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ ներս տարին. և անոնց վերակացուն Ղեւտացի Կոնոնիան էր, ու անոր եղբայրը Սեմէի անոր փոխանորդն էր. Ու Յեքիէլ, Ազազիա, Նահաթ, Ասայէլ, Երիմոթի, Յովզաբադ, Ղղիէլ, Յեսմաքիա, Մաասէի ու Բանեա՝ Կոնոնիային ու անոր եղբօրը Սեմէիին ձեռքին տակը՝ Եզեկիա թագաւորին ու Տէրոջը տանը առաջնորդին Ազարիային հրամանովը վերակացուներ էին։ Ու արեւելեան կողմին 14
դռնապանը՝ Ղեւտացի Յեմնայի որդին Կովրէ՝ Տէրոջը բարձրացընելու ընծաները ու ամենասուրբ բաները բաժնելու համար Աստուծոյ կամաւոր ընծաներուն վրայ էր. Ու 15
անոր հրամանին տակը քահանայից քաղաքներուն մէջ՝ Եդենին, Մինիամինին, Յեսուին, Սեմայիային, Ամարիային ու Սեքենիային յանձնուած էր, իրենց եղբայրներուն՝ մեծին ու պզտիկին դասակարգութեանը նայելով՝ ընծանէ բաժնելը. Ղեւտացի ազգահամարին մէջ 16
գրուած իրենք տարուընէ վեր եղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օրէ օր Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութիւններուն մէջ՝ իրենց դասակարգութեանցը համեմատ իրենց ծառայութիւնը խոհեմութեամբ կատարելու համար.
Ու նաև ազգահամարին մէջ գրուած 17
քահանաներուն՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւնովը ու իրենց դասակարգութիւններուն մէջ.
Ղեւտացիներուն ազգահամարին մէջ գրուած 18
անոնց ամէն ընտանիքներուն՝ կիներուն, տղաքներուն ու աղջիկներուն, այսինքն անոնց բոլոր ժողովրդին. քանզի հաւատարմութեամբ կը սրբուէին։ Ու անոնց քաղաք- 19
ներուն արուարձանաց արտերուն մէջը Ներ Ղեւտացիներուն Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի

մէջ իրենց անուններովը յիշուած մարդիկները կային , որունք քահանայից բոլոր արուներուն ու Լեւտացւոց ազգահամարին մէջ բոլոր գըրուածներուն բաժիններ կու տային :
20 Եւ Եզեկիա բոլոր Յուդայի մէջ այսպէս ըրաւ , և իր Տէր Աստուծոյն առջեւը բարի , ուղիղ ու ճշմարիտ եղածը ըրաւ :
21 Ու իր ամէն ձեռք զարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար , իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով ըրաւ ու յաջողեցաւ :

ԳԼ՚ Լ՚

1 Այս բաներէն ու սա ճշմարտութենէն ետքը՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը եկաւ , ու Յուդայի էրկիրը մտնելով , պարսպաւոր քաղաքներուն դէմը բանակեցաւ , ու միտքը դրած էր որ զանոնք բըռնութեամբ իրեն առնէ :
2 Ու Եզեկիա տեսնելով որ Սենեքերիմ եկեր է , ու Երուսաղէմի դէմ պատերազմիլ կ՚ուզէ ,
3 Իր իշխաններուն ու զօրաւորներուն հետ խորհուրդ ըրաւ , որ քաղաքէն դուրս եղող աղբիւրներուն ջուրերը գոցէ . և անոնք անոր օգնութիւն ըրին :
4 Ու շատ ժողովուրդ ժողովուեցաւ , ու բոլոր աղբիւրները ու երկրին մէջէն անցնող հեղեղատը գոցեցին՝ ըսելով , Ինչո՞ւ համար Ասորեստանի թագաւորները գան , ու առատ ջուր գտնեն :
5 Ու Եզեկիա զինքը ուժովցուց . և ամէն փլած պարիսպները շինեց , ու աշտարակները բարձրացուց , ու դուրսէն մէկ ուրիշ պարիսպ մըն ալ շինէց . և Դաւիթի քաղաքին մէջը եղող Ա՛լոնները նորոգեց . ու շատ նիզակներ
6 ու ասպարներ շինեց : Ու ժողովուրդին վրայ պատերազմի զօրապետներ դրաւ , ու զանոնք քաղաքին դրանը հրապարակին մէջ իր քովը ժողվեց , և անոնց հետ քաջագրութեամբ խօսեցաւ՝ ըսելով ,
7 Զօրացէք ու քաջասիրտ եղէք . Ասորեստանի թագաւորին երեսէն , ու անոր հետը եղող բոլոր բազմութեանը երեսէն մի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք . վասն զի մեզի հետ եղողները անոր հետ եղողներէն շատուր են : Անոր հետ մարմնեղէն բազուկ կայ , բայց մեզի հետ եղողը մեր Տէր Աստուածն է , որ պիտի օգնէ մեզի , ու մեր պատերազմներուն մէջ առաջնորդութիւն պիտի ընէ : Ու ժողովուրդը Յուդայի Եզեկիա թագաւորին խօսքերէն սիրտ առաւ :
8
9 Ասկէ ետև Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը , երբոր ինքը ու իր բոլոր իշխանները Լաքիսի վրայ էին , իր ծառաները Երուսաղէմ խրկեց Յուդայի Եզեկիա թագաւորին ու Երուսաղէմ եղող բոլոր Յուդային՝ ըսելով ,
10 Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՞ւր որ՚ն ապաւինելով՝ Երուսաղէմ պաշարման մէջ կը նստիք .
11 Չէ՞ որ Եզեկիա ձեզ դլխէ կը հանէ , որ ձեզ անօթութեամբ ու ծարաւով մեռնելու մատնէ , ըսելով թէ Մեր Տէր Աստուածը մեզ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատէ :
12 Սիկայ նոյն Եզեկիան չէ՞ , որ անոր բարձր տեղերը ու սեղանները վերցուց , և Յուդայի ու Երուսաղէմի ըսելէ՝ Ինակ մէկ սեղանի առջև երկրպագութիւն ընէք , ու անոր վրայ խունկ ծխեցէք :
13 Չէ՞ք գիտեր թէ երկիրները բուն ամէն ժողովրդոց ինչ ըրի ես ու իմ հայրերս . միթէ ան երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց երկիրները կրցա՞ն իմ ձեռքէս ազատել :
14 Իմ հայրերուս բնաջինջ ըրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն ո՞րը իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ազատելու կարող եղաւ , որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս ազատելու կարող ըլլայ :
15 Ու հիմա Եզեկիա ձեզ չխաբէ , ու ձեզ այդպէս գլխէ չհանէ . անոր մի՛ հաւատաք . վասն զի ազգի մը կամ թագաւորութեան մը բնաւ մէկ աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ու իմ հայրերուս ձեռքէն

չէզոտ ազատել . ուր ինչ որ ձեր
Աստուածը ձեզ իմ ձեռքս ազա-
16 տէ : Եւ անոր ծառաները Տէր
Աստուծոյ գէմ ու անոր ծառային
Եզեկիայուն գէմ աւելի խօսքեր ալ
17 ըսին : Եւ Սենեքերիմ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը հայհոյելով ու ա-
նոր գէմ խօսելով նամակ գրեց ու
ըսաւ , Ինչպէս որ երկիրներուն
ազգայ աստուածները իրենց ժողո-
վուրդներէը իմ ձեռքս չկրցան ա-
զատել , այնպէս ալ Եզեկիայուն
Աստուածը իր ժողովուրդը իմ
18 ձեռքս պիտի չազատէ : Եւ պա-
րսպապի վրայ եղող Իսրաէլացւոց
ժողովուրդին բարձր ձայնով Իս-
րայէլերէն պոռացին , զանոնք վախ-
ցընելու ու տիրութեան մէջ
ձգելու համար , որ քաղաքը առնեն :
19 Ու Իսրաէլացւոց Աստուածոյն գէմ
խօսեցան , իրբև երկրի ժողովրդոց
աստուածներուն գէմ , որոնք մարգու
ձեռագործ են :
20 Ու Եզեկիա թագաւորը և Ա-
մովսի որդին Եսայի մարգարէն աս
բանիս համար գէպ ի երկինքը ա-
21 ղաղակեցին աղօթք ըրին : Եւ
Տէրը հրեշտակ մը խրկեց , ու Ա-
սորեստանի թագաւորին բանակին
մէջ ամէն զօրաւոր կտրիճը ու
իշխանը ու զօրագլուխը զարկաւ .
և անիկայ ամօթով իր երկիրը դար-
ձաւ , ու իր աստուծոյն տունը մը-
տաւ , և իր ներսէն ելած որդիները
զանիկայ հոն սրով մեռցուցին :
22 Ուստի Տէրը Եզեկիան ու Իսրա-
էլացւոց բնակիչները Խորնստանի
Սենեքերիմ թագաւորին ձեռքէն
և ամէնուն ձեռքէն ազատեց , ու
զանոնք ամէն կողմանէ պաշտպա-
23 նեց : Եւ շատերը Տէրոջը ընծա-
յներ կը բերէին Երուսաղէմ , ու
Հուդայի Եզեկիա թագաւորին ալ
պատուական բաներ . ու անկէ ետ-
քը անիկայ բոլոր ազգերուն առջեւ
բարձրացաւ :
24 Այն օրերը Եզեկիա մահուան ա-
տիճան հիւանդացաւ , ու Տէրոջը
աղօթք ըրաւ . և Տէրը խօսե-
ցաւ անոր , ու հրաշք մը ըրաւ
25 անոր : Ու Եզեկիա իր ընդունած
բարիքին փոխարէն չարձատուցին
չնաւոտց , վասն զի անոր սիրտը
հպարտացաւ . ուստի անոր վրայ
և Հուդայի ու Երուսաղէմի վրայ
բարկութիւն եկաւ : Բայց Եզե- 26
կիա իր սրտին հպարտութեանը
համար խոնարհեցաւ , թէ ինքը և
թէ Երուսաղէմի բնակիչները . ա-
նոր համար Տէրոջը բարկութիւնը Ե-
զեկիային օրերը անոնց վրայ չեկաւ :
Ու Եզեկիա խիստ շատ հարըս- 27
տութիւն ու փառք ունէցաւ . և
անիկայ իրեն արծաթի , ոսկիի ,
պատուական քարերու , խունկե-
րու , ասպարներու ու ամէն տե-
սակ ցանկալի անօթներու համար
գանձարաններ շինեց . Եւ ցորենի 28
ու գինիի ու եղի բերքերուն հա-
մար շտեմարաններ , և ամէն տեսակ
անասուններու համար ախոռներ ,
ու հօտերու համար փարախներ շի-
նեց : Եւ քաղաքներ շինեց իրեն , 29
ու շատ ոչխարներ ու արջառներ ըս-
տացաւ . վասն զի Աստուած խիստ
շատ ստացուածք տուաւ անոր : Եւ 30
այս Եզեկիան Վռհանին վերի ջրանց-
քը գոցեց , ու զանիկայ դէպ ի վար
Դաւիթի քաղաքին արեւմտեան կող-
մը ուղղեց . ու Եզեկիա իր բոլոր
գործքերուն մէջ յաջողութիւն գը-
տաւ :
Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխանաց 31
դեսպանները անոր խրկուեցան՝ եր-
կրին մէջը եղած հրաշքը հարցընելու
համար , Աստուած զանիկայ թո-
ղուց , որ փորձէ ու բոլոր անոր սըր-
տին մէջ եղածը դիտնայ :
Ու Եզեկիային մեռցորդ պատ- 32
մութիւնը ու անոր բարեպաշտու-
թիւնը աչն Ամովսի որդւոյն Եսայի
մարգարէին մարգարէութեանը մէջ
և Հուդայի ու Իսրայէլի թագա-
ւորներուն գրքին մէջ գրուած է :
Ու Եզեկիա իր հայրերուն հետ քը- 33
նացաւ . ու զանիկայ Դաւիթի որ-
դւոյը պիտի բարձր դիրքերուն
մէջը թաղեցին . և բոլոր Հուդա
ու Երուսաղէմի բնակիչները պա-
տիւ ըրին անոր իր մահուան առ-
նը . ու անոր տեղը անոր որդին
Մանասէ թագաւոր եղաւ :

ԳԼ. Լ Գ

1 Մանասէ տասներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ
2 տարի թագաւորութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որդուոյը առջևէն վռնտած ազգերուն դարշելի գործերուն պէս Տէրոջը առ-
3 ջևը չարութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ իր հօրը Եզեկիային կործանած բարձր տեղւանքը նորէն շինեց, ու Բահաղիմին սեղաններ կանգնեց, և Աստարովթի կուռքեր շինեց. ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրաւ, և անոնց
4 ծառայութիւն ըրաւ. Ու սեղաններ շինեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր թէ Իմ անունս յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ
5 պիտի ըլլայ։ Ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ
6 շինեց. Ու անիկայ Ինովմի որդւոյն Ձորին մէջ իր որդիները կրակէ անցուց, ու գուշակութիւն, հմայութիւն և դիւթութիւն կ'ընէր, և վհուկներ ու նշանագէտներ ու-
7 նէր. Ե Տէրոջը առջևը շատ չարութիւն ըրաւ, ու զանիկայ բար-
8 կացուց։ Ու իր շինած քանդակեալ կուռքը Աստուծոյ տունը դրաւ, որուն համար Աստուած Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր էր, Իմ անունս աս տանս մէջ, ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս մէջ պի-
9 տի դնեմ յաւիտեան. Ու Իսրայէլին ոտքը ինկնալ ալ պիտի չշարժեմ աս երկրէն, որուն մէջ ես հայրերը հաստատեցի. միայն թէ անոնք զգուշութեամբ 'ի գործ դնեն այն բոլոր օրէնքը, կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք Մովսէսին
10 ձեռքովը անոնց պատուիրեցի։ Բայց Մանասէ Յուդան ու Երուսաղէմի բնակիչները այնպէս մոլորցուց, որ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոյը առջևէն կորնչացուցած ազգերէն աւելի չա-
10 րութիւն ըրին։ Ու Տէրը Մանասէին ու անոր ժողովուրդին խո-

սեցաւ, բայց անոնք մտիկ ըրին։
11 Ու Տէրը անոնց վրայ Ասորեստանի թագաւորին զօրագլուխները բերաւ, ու Մանասէն կաթիներով բռնեցին, և զանիկայ տնանկապրանքով կապեցին ու Բաբիլոն տա-
12 րին։ Ու անիկայ իր նեղութեան ատեն իր Տէր Աստուծոյն երեսը խնդրեց, և իր հայրերուն Աստուծոյն առջևը մեծապէս խոնարհեցաւ,
13 Ու անոր աղօթք ըրաւ. և Տէրը անոր աղօթքը ընդունեց ու աղաչանքը լսեց, ու զանիկայ Երուսաղէմ՝ իր թագաւորութեանը դարձուց։ Ի տես Մանասէ խոստացաւ որ Եհովան է Աստուած։
14 Ու ասկէ ետքը Դաւիթի քաղաքին դուրսը՝ Գիհոնին արեւմտեան կողմը հեղեղատին մէջ՝ ու Ձկանց դրանը բերանը մէկ պարիսպ մը շինեց, Ոփային ալ մէջը առնելով, ու զանիկայ շատ բարձրացուց, և Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ զօրքի իշխաններ դրաւ։
15 Ու օտար աստուածները ու կուռքը Տէրոջը տանէն վերցուց, ու Տէրոջը տանը լեռանը վրայ, ու Երուսաղէմի մէջ իր շինած բոլոր սեղանները վերցուց և քաղաքէն դուրս նետեց։
16 Ու Տէրոջը սեղանը շինեց, և անոր վրայ խաղաղութեան ու գոհակալութեան զոհեր մատուց. և Յուդային պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընեն։
17 Սակայն ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին, Բայց միայն իրենց Տէր Աստուծոյն։
18 Ու Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը ու իր Աստուծոյն աղօթքը, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոր խօսած տեսանողներուն խօսքերը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակի
19 գրքին մէջ գրուած է։ Ու անոր աղօթքը և ընդունուիլը ու անոր բոլոր մեղքը ու յանցանքը, և այն տեղերը՝ ուր որ բարձր գետնի տակ բարձր տեղեր շինեց ու Աստարովթի կուռքեր ու քանդակած կուռքեր կանգնեց, տակաւ

20 ժամանակագրութեանը մէջ գրուած է։ Եւ Մանասէ իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու զանիկայ իր տանը մէջ թաղեցին, և անոր տեղը անոր որդին Ամոն թագաւոր եղաւ։

21 Ամոն քսանուերկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երկու տարի թագաւո-

22 րութիւն ըրաւ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ իր հօրը Մանասէին ըրածին պէս. և իր հօրը Մանասէին չինած բոլոր կուռքերուն Ամոն զոհ մատուց, ու անոնց ծա-

23 ռայութիւն ըրաւ։ Բայց Տէրոջը առջևը չխոնարհեցաւ, ինչպէս որ իր հայրը Մանասէ խոնարհեր էր. մանաւանդ աս Ամոնը աւելի յան-

24 ցանք գործեց։ Եւ իր ծառաները դաւաճանութիւն ըրին իրեն դէմ, ու զանիկայ իր տանը մէջ մեռցու-

25 ցին։ Եւ երկրին ժողովուրդը Ամոն թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին. ու երկրին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան անոր տեղը թագաւոր դրին։

Գ Լ. Լ Դ

1 Յովսիա ութը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեսունմէկ տարի թագաւո-

2 րեց։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, ու իր հօրը Դաւիթին ճամբաներուն մէջը քալեց, ու աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։

3 Եւ իր թագաւորութեանը ութերորդ տարին երբոր դեռ ինքը պատանի էր, իր հօրը Դաւիթին Աստուածը խնդրել սկսաւ. ու երկոտասաներորդ տարին Յուդան ու Երուսաղէմը՝ բարձր տեղերէն, Աստարովթի կուռքերէն և քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերէն մաքրել

4 սկսաւ։ Եւ Բահաղիմի սեղանները անոր առջևը կործանեցին. ու անոնց վրայի արեգական կուռքերը կոտրտեց, և Աստարովթի կուռքերը ու քանդակած ու ձուլածոյ կուռքերը մանրեց ու փչրեց, ու անոնց զոհ մատուցանողներուն գե-

5 րեզմաններուն վրայ ցանեց։ Եւ քուրմերուն ոսկորները անոնց սեղաններուն վրայ այրեց, ու Յուդան ու Երուսաղէմը մաքրեց։

6 Եւ Մանասէի ու Եփրեմի ու Շմաւունի քաղաքներուն մէջը մինչև Նեփթաղիմ, և անոնց բոլորտիքը եղած աւերակ տեղերը հոնկէ ըրաւ։

7 Ու սեղանները և Աստարովթի կուռքերը կործանեց. ու քանդակած կուռքերը մանրեց ու փչրեց, և Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ եղող բոլոր արեգական կուռքերը կոտրտեց, ու Երուսաղէմ դարձաւ։

8 Եւ իր թագաւորութեանը տասնուութերորդ տարին երբոր երկիրը ու իր տունը մաքրեց, Ասելիայի որդին Սափանը ու քաղաքին իշխանը Մասիան ու Յովաքազի որդին Յովաքը՝ յիշատակաց դպիրը խրկեց, որ իր Տէր Աստուծոյն տունը նորոգեն։

9 Եւ անոնք Վեղկիա քահանայապետին եկան. ու Աստուծոյ տունը բերուած ստակը առին, որն որ Դռնապանները Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն և Իսրայէլի բոլոր մնացորդէն ու բոլոր Յուդայէն ու Բենիամինէն ու Երուսաղէմի բնակիչներէն ժողվեր էին։

10 Եւ Տէրոջը տանը գործին վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը տուին. անոնք ալ Տէրոջը տանը մէջ գործող բանուորներուն տուին զանիկայ, տունը նորոգելու ու շինելու համար,

11 Ա՛յսինքն հիւսերուն ու շինողներուն տուին որ Յուդայի թագաւորներուն աւերած տունները շինելու համար տաշուած քարեր, ու գերաններու համար փայտեր ծախու առնեն։

12 Եւ ան մարդիկները գործը հաւատարմութեամբ կը բանէին. ու գործը առաջ տանելու համար անոնց վրայ կեցողները՝ Մերարիի որդիներէն՝ Յահաթ ու Աբդիա, և Կահաթեանց որդիներէն Զաքարիա ու Մեսուղամ էին. նաև Լևտացիները՝ երգող նուագարաններուն

13 աղէկ տեղեակ եղողներուն ամէնը. Նաև բեռնակիրներուն ու ամէն տեսակ գործը բանողներուն

վերակացուներն էին . և դպիրները , ոստիկանները ու դռնապանները Ղևտացիներէն էին :

14 Ու երբոր Տէրոջը տունը բերուած ստակը կը հանէին , Վեղկիա քահանան Մովսէսին ձեռքովը գրուած

15 Տէրոջը օրինաց գիրքը գտաւ . Ու Վեղկիա պատասխան տուաւ ու Սափան դպիրին ըսաւ , Տէրոջը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ . ու Վեղկիա ան գիրքը Սափանին տը-

16 ւաւ : Նաև Սափան գիրքը թագաւորին տարաւ , ու թագաւորին պատասխան բերաւ ըսելով , Ինչ ծառաներդ իրենց յանձնուած բո-

17 լոր գործը կը կատարեն . Նաև Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին , ու զանիկայ վերակացուներուն ձեռքը ու գործը բանուղներուն

18 ձեռքը տուին : Նաև Սափան դպիրը թագաւորին պատմեց ու ըսաւ , Վեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . ու Սափան անոր մէջէն թագաւորին

19 առջևը կարդաց : Ու թագաւորը օրինաց խօսքերը լսածին պէս իր

20 հանդերձները պատռեց : Նաև թագաւորը՝ Վեղկիային , ու Սափանի որդուն Աքիկամին , ու Միքայի որդուն Աբդոնին , և Սափան դպիրին , ու թագաւորի ծառային՝ Ասայիային պատուիրեց ու ըսաւ ,

21 Գացէք ինծի համար , և Իսրայէլի ու Յուդայի մնացորդներուն համար ասգտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէք . վասն զի մեր հայրերը Տէրոջը խօսքը չպահեցնելուն համար , և ասգրքին մէջը բոլոր գրուածները կատարելուն համար մեր վրայ թափուած Տէրո-

22 ջը բարկութիւնը մեծ է : Ու Վեղկիա ու թագաւորին մարդիկները Հասրայի որդուն Թոկուայի որդուն Սեղղում հանդերձապետին կնկանը՝ Ողդա մարգարէին գացին . և անիկայ Երուսաղէմ Մասէնայի մէջ կը բնակէր . ու անոր հետ այնպէս խօսեցան :

23 Նաև անիկայ ըսաւ ատոնց , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեզ ինծի խրկող մարդուն

ըսէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ինչ- 24
ես աստեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ , այսինքն ան բոլոր անէծքները՝ որ Յուդայի թագաւորին առջևը կարդացուած գրքին մէջ գրուած է .
Որովհետև զիս թողուցին և ուրիշ 25
աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլորը գործքերովը զիս բարկացընեն . ուստի աստեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի թափի ու պիտի չմարի :
Բայց Տէ- 26
րոջը հարցընելու համար ձեզ խրկող Յուդայի թագաւորին ասանկ ըսէք . Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ լսած խօսքերուդ համար .
Որովհետև քու սիրտդ 27
կակղացաւ , ու Աստուծոյ առջևը խոնարհեցար , երբոր աս տեղիս վրայ ու անոր բնակչացը վրայ անոր ըսած խօսքերը լսեցիր , և իմ առջևս խոնարհեցար , ու հանդերձներդ պատռեցիր ու իմ առջևս լացիր , ես ալ լսեցի՛ կ'ըսէ Տէրը :
Ինչ- 28
ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս . և աս տեղիս վրայ ու անոր բնակչացը վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքներս քու աչքերդ պիտի չտեսնեն :
Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին :

Նաև թագաւորը հրէշ խրկեց , ու 29
Յուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը ժողվեց :
Նաև թագաւորը 30
ու Յուդային բոլոր մարդիկները , ու Երուսաղէմին բնակիչները , և քահանաները , ու Ղևտացիները , ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տունը ելան . և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը անոնց առջևը կարդաց :
Ու թագաւորը իր տեղը 31
ոտքի վրայ կայնեցաւ , ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ , որ ան գրքին մէջը գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու համար՝ Տէրոջը եւեւէն երթայ , և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ :
Ու Երուսաղէմի և Բենիա- 32

քիւն մէջ բոլոր գառնուղներէդ կաշնեցուք , ու կրակատեղիի բնակիչները Ասուծոյ իրենց հայրը Ա-
33 ստուծոյն ուխտին պէս ըլլին : Ու Յովնիա Իսրայէլի որդւոցը ամէն երկիրներուն բոլոր գաղտնիքները միտքերնէն , ու բոլոր Իսրայէլի մէջ գառնուղներուն իրենց Տէր Ասուծոյն ծառայութիւնը ընել սուաց , անոր ետեւէն բոլոր օրերուն մէջ իրենց հայրերուն Տէր Ասուծոյն չդարձան :

Գլ · Լե

1 Ու Յովնիա Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը գաթին ըրաւ . ու գաթիկը առաջին ամսուն չորեքտասանեւրդ օրը մորթեցին : Ու քահա-
2 նաները իրենց պահպանութեանը վրայ կայնեցուց , ու զանոնք Տէրոջ տանը ծառայութիւնը ընելու
3 քաջալերեց : Ու բոլոր Իսրայէլին տղրիացնող — Տէրոջը նուիրուած Ղեւտացիներուն ըսաւ , Սուրբ տապանակը Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին չինած տունը դրէք . ձեր ուսերուն վրայ բնաւ չըլլայ . — հիմա ձեր Տէր Աստուծոյն ու անոր ժողովուրդին Իսրայէլին ծառայութիւն ըրէք .
4 Ու ձեր ազգաւոհմներովդ ու ձեր դասերովդ Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթին գրածին պէս ու անոր որդւոյն Սողոմոնին գրածին պէս պատրաստ
5 եղէք : Ու ձեր եղբայրներուն՝ ժողովուրդին որդւոցը տունին մասնաւորութիւնն համեմատ ու Ղեւտացոց ազգաւոհմներուն բաժանմունքներուն համեմատ սրբարանին
6 մէջը կայնեցէք . Ու գառիկը մորթեցէք ու սրբուեցէք , ու ձեզի համար պատրաստեցէք , որ անոնք Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը բան խոսքին պէս
7 ընեն : Ու Յովսիա բոլոր հին դառնուղ ժողովուրդին որդւոցը՝ հաստկին երեսուն հազար գառն ու սպեի նոզ պարգեւեց , ամէնն ալ գաթիկի համար . նաեւ իրեք հազար արջառ , սակայն թագաւորին տոհմատուաքին էին : Իր իշխաններն ալ
8 ժողովուրդին , քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն յոժարութեամբ պարգեւ տուին . Աստուծոյ տանը իշխաններէն՝ Ղեղկիա , Զաքարիա ու Յեհիէլ՝ գաթիկի համար երկու հազար վեց հարիւր գառ ու իրեք հարիւր արջառ քահանաներուն տուին : Ու Վռաձիա ու անոր 9
եղբայրները՝ Սեմեիա ու Նաթանայէլ , ու Ղեւտացոց իշխանները՝ Քասբիա , Յեհիէլ և Յովզաբադ՝ գաթիկի համար Ղեւտացիներուն հինգ հազար գառ ու հինգ հարիւր արջառ պարգեւեցին :

Ու պաշտօնը պատրաստուեցաւ , 10
ու թագաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները իրենց կարգին համեմատ ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն համեմատ կայնեցան . Ու 11
գառիկը կը մորթէին , ու քահանաները անոնց ձեռքէն արիւնը առնելով կը սրսկէին . իսկ Ղեւտացիները մորթը կը հանէին , Ու ող- 12
ջակէզ ընծան հանէին կը զատէին , ու զանոնք ժողովուրդին որդւոցը ազգաւոհմներուն համեմատ կը բաժնէին , որ Տէրոջը մատուցանեն՝ Մովսէսին գրքին մէջը գրուածին պէս . արջառներուն ալասանկ ը-նէին : Ու գառիկը ըստ սովորու- 13
թեան կրակով խորովեցին . բայց նուիրուած բաները կաթսաներով , սաներով ու տապակներով եփեցին , ու շուտով բաժնեցին զանոնք բոլոր ժողովուրդին որդւոցը : Ու իրենց 14
ու քահանային համար նորը պատրաստեցին . քանզի Ահարոնի որդիքը՝ քահանաները մինչեւ գիշերը ողջակէզներն ու ճարպերը մատուցանելու պատճառ էին . ուստի Ղեւտացիները իրենց համար և Ահարոնի որդւոցը քահանայութեան համար պատրաստեցին : Եւ Ասափ որ- 15
գիքը երգեցողները Դաւիթին ու Ասափին ու Հեմանին և թագաւորական տեսանող Յեդիթունին պատուիրածին համեմատ իրենց տեղ ու դռնապաններն ամէն մէկ դուռ էին . պէտք չէր որ իրենց պաշտօնէն գաղթին , վասն զի անոնց համար անոնց եղբայրները

Ազատացիները կը պատրաստէին ։
16 Ու Յովսիա թագաւորին հրամայեցաւ
ծին պէս ան օրը Տէրոջը ամէն պաշ-
տօնը կարգի դրուելու , զատիկը ը-
նելու ու ողջակէզները Տէրոջը սեղա-
17 ծին վրայ մատուցանելու համար ։ Ու
ան առենը՝ հոն գտնուող Իսրայէլի
որդիքը զատիկը ու բաղարջակերաց
18 տօնը հոթը օր ըրին ։ Ու Սամուէլ
մարգարէին օրերէն՝ ի վեր Իսրայէ-
լի մէջ տօր պէս զատիկ մը չէղաւ .
ու Յովսիային , ու քահանաներուն ,
ու Ազատացիներուն , և բոլոր հոն
գտնուող Յուդային , ու Իսրայէ-
լին , ու Երուսաղէմի բնակչաց
ըրած զատիկին պէս Իսրայէլի բոլոր
19 թագաւորները ըրած չէին ։ Ա՛յս
զատիկը Յովսիայի թագաւորու-
թեանը տասնուութերորդ տարին
եղաւ ։
20 Ա՛յս ամէն բաներէն ետքը՝ ու Յով-
սիային՝ տաճարին [illegible]-ը
հաստատելէն ետքը , Նգիպտոսի
Նէքաւով թագաւորը Իփրատին
քովը Կարքամիս [illegible] դէմ պա-
տերազմելու ելաւ . ու Յովսիա ա-
21 նկէց դիմաւորելու գնաց ։ Հակ
առիկայ դեսպաններ խրկեց անոր ու
ըսաւ , Ա՛վ Յուդայի թագաւոր,
դուն ինծի հետ ի՛նչ գործ ունիս .
ես այսօր քեզի դէմ չեմ եկած , հա-
պա ինծի հետ պատերազմ ընող
տունը դէմ . ու Աստուած ինծի
հրամայեց որ շուտով ընեմ . քա՛ւ
հետս եղող Աստուծմէն ետ կեցիր ,
22 որ քեզ չկործանէ ։ Հապա Յով-
սիա իր երեսը անկէ չդարձուց , հա-
պա անոր հետ պատերազմելու հա-
մար իր հագուստը փոխեց , ու մարդ
չղրաւ Նէքաւովին խօսքը որ Աս-
տուծոյ բերնէն էր , ու Մակեդ-
դովի հովիտը պատերազմելու գը-
23 նաց ։ Ու աղեղնաւորները Յովսիա
թագաւորը նետով զարկին , ու
թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ ,
Ձա՛ կը [illegible] , վասն զի
24 սաստիկ վիրաւորուեցայ ։ Ու իր
ծառաները զանիկայ կառքէն հան-
ցին , ու իր երկրորդ կառքը հե-
ցընելով՝ Երուսաղէմ տարին . և
անիկայ մեռաւ ու իր հարցը գե-
րեզմաններուն մէջը թաղուեցաւ .
և բոլոր Յուդա ու Երուսաղէմ
Յովսիային վրայ սուգ ըրին ։ 25
Երեմիա Յովսիային վրայ ողբ ը-
սաւ . ու բոլոր երգեցողները ար-
ք և կանայք մինչև ասօր իրենց ող-
բերուն մէջ Յովսիան կը յիշեն ,
ու զանոնք Իսրայէլ սովորութիւնը
Իսրայէլի մէջ մտցուցին . և ահա
ողբերուն մէջը գրուած են ։
Ու Յովսիային մնացորդ պատ- 26
մութիւնը , ու անոր՝ Տէրոջը օրէն-
քին մէջ գրուածին համեմատ ըս-
արեգործութիւնը , Ա՛ռ անոր ա- 27
ռաջին ու վերջին պատմութիւնը՝
ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թա-
գաւորներուն գրքին մէջ գրուած
է ։

ԴԱՆ . Ի.Ջ

Ու երկրին ժողովուրդը Յովսիային 1
որդին Յովաքազը առին , և
զանիկայ իր հօրը տեղը Երուսա-
ղէմի մէջ թագաւոր դրին ։ Յո- 2
վաքազ քսանուերկու տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երու-
սաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։ Ու Նգիպտոսի 3
թագաւորը զանիկայ Երուսաղէմի
մէջ [illegible]-ին վար առաւ , ու երկրին
վրայ հարիւր տալանդ արծաթ ու
մէկ տալանդ ոսկի հարկ դրաւ ։
Ու Նգիպտոսի թագաւորը անոր 4
եղբայրը Եղեկիմը Յուդայի ու
Երուսաղէմի վրայ թագաւոր դրաւ ,
և անոր անունը Յովակիմի փոխեց .
ու Նէքաւով անոր եղբայրը Յո-
վաքազը առաւ ու Նգիպտոս տա-
րաւ ։
Յովակիմ քսանուհինգ տարեկան 5
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ . և անի-
կայ իր Տէր Աստուծոյ առջեւ չա-
րութիւն ըրաւ ։ Անոր վրայ Բաբի- 6
լոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
եկաւ , ու զանիկայ Բաբելոն տանե-
լու համար տանափակներով կապեց ։
Ու Նաբուգոդոնոսոր Տէրոջը տա- 7
նը անգիձներէն առաւ ու Բաբելոն
տարաւ , ու զանոնք Բաբելոն իր

8 տաճարին մէջը գրաւ : Եւ Յովսիային մեացորդ պատմութիւնը
ու անոր ըրած գարշելութիւնները
և անոր վրայ գտնուածը ահա Բա-
բելի ու Յուդայի թագաւորներ-
ուն գրքին մէջը գրուած են . ու
անոր տեղը անոր որդին Յովաքիմը
թագաւոր եղաւ :

9 Յովաքին քառասուն ըսարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երեք ամիս ու տասը
օր թագաւորեց . և անիկայ Տէրոջը
10 առջևը չարութիւն ըրաւ : Ու հե-
տևեալ տարին Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը ղրկեց , ու զանի-
կայ Տէրոջը տաճարին պատուա-
կան սպասներովը Նաբիլէն բերել
տուաւ . և Յուդայի ու Երուսա-
ղէմի վրայ անոր հօրեղբայրը Սե-
դեկիան թագաւոր դրաւ :

11 Սեդեկիա քսանըմէկ տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ տասնըմէկ տարի
12 թագաւորութիւն ըրաւ : Եւ ա-
նիկայ իր Տէր Աստուծոյն առջևը
չարութիւն ըրաւ . ա՛ Տէրոջը բեր-
նէն Եր. Երեմիա մարգարէին
13 առջևը չխոնարհեցաւ . Ու նաև
ապստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորէն , որ անոր երդումով
ընել տուեր էր Աստուծոյ անու-
նով , և իր պարանոցը խստացուց
ու իր սիրտը կարծրացուց՝ որ Իս-
րայէլի Տէր Աստուծոյն չդառնայ :
14 Ուահանապետները բոլոր իշխանները
ու ժողովուրդն ալ ազգերուն բո-
լոր գարշելութիւններուն հետևելով՝
խիստ շատ անօրէնութիւններ ըրին ,
ու Տէրոջը Երուսաղէմի մէջ սրբած
15 տունը պղծեցին : Եւ անոնց հայ-
րերուն Տէր Աստուածը իր ժողո-
վուրդին ու իր բնակարանին խնայե-
լուն համար , իր պատգամաւորնե-
րուն ձեռքովը մեծ փութով ա-
16 ղաչեց ևս ղրկեց : Բայց
անոնք Աստուծոյ խօսքե պատգա-
մաւորները կ'անարգէին , անոր խօս-
քերը կ'արհամարհէին ու անոր
մարգարէները ծաղր կ'ընէին . մին-
չև որ Տէրոջը բարկութիւնը իր ժո-
ղովուրդին վրայ բորբոքեցաւ , ա-
նանկ որ ալ բժշկութիւն չմնաց :
17 Եւ անոնց վրայ Քաղդէացւոց թա-
գաւորը հանեց . անիկայ ալ անոնց
երիտասարդները անոնց սրբարանին
մէջը սրով մեռցուց . ու երիտա-
սարդին ու կոյսին , ծերին ու ալե-
ւորին չխնայեց . ամէնն ալ Տէրը
անոր ձեռքը մատնեց : Եւ Ա- 18
տուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ
անօթները , ու Տէրոջը տանը գան-
ձերը , և թագաւորին ու անոր իշ-
խաններուն գանձերը՝ ամէնն ալ
Նաբիլոն տարաւ : Եւ Աստուծոյ 19
տունը այրեցին , ու Երուսաղէմին
պարիսպը փլցուցին , ու անոր ամէն
պալատները կրակով այրեցին , ու
բոլոր գեղեցիկ բաները աւրեցին :
Եւ սուրէն փախած մեացորդները 20
Նաբիլոն գերի տարաւ . ու մինչև
Պարսից թագաւորութեանը հաս-
տատուիլը , անոր և անոր որդւոցը
ծառաներ եղան , Որպէս զի Եր- 21
կիրային բերնովը Տէրոջը
խօսքը կատարուի , մինչև որ եր-
կիրը իր շաբաթները վայելէ : Իր
աւերմանը բոլոր օրերը շաբաթ
պահեց , մինչև եօթանասուն տա-
րին լմննալը :

Եւ Պարսից Կիւրոս թագաւորին 22
առջի տարին՝ Երեմիային բերնովը
Տէրոջը խօսքը կատարուե-
լու համար , Տէրը Պարսից Կիւրոս
թագաւորին հոգին արթընցուց . ու
անիկայ իր բոլոր թագաւորու-
թեանը մէջ հրատարակել տուաւ ,
ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսե-
լով ,

Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս՝ Պարսից 23
թագաւորը . Երկնից Տէրոջ Աս-
տուածը երկրիս բոլոր թագաւո-
րութիւնները ինծի տուաւ . ու
անիկայ ինծի պատուիրեց , որ Յու-
դայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն
մը շինեմ : Ձեր մէջը ով որ անոր
բոլոր ժողովուրդէն է , իր Աստ-
ուծոյ Տէրը իր հետը ըլլայ , ու
թող ելլէ :

ԳԻՐՔ ԵՉՐԱՑԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Եւ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին՝ Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը կատարուելու համար, Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց. ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ, ու նաև գրովք՝ ըսելով,

2 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս Պարսից թագաւորը. Երկնից Յհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ. ու անիկայ ինծի պատուիրեց, որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն

3 մը շինեմ։ Ձեր մէջը ո՛վ որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Աստուածը իր հետը ըլլայ, ու Յուդայի Երուսաղէմը երթայ, և Իսրայէլի Յհովայ Աստուծոյն ան Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տունը

4 շինէ։ Ու անոր քաղաքացիները՝ այսինքն բոլոր մնացողները իրենց պանդխտութեանը տեղէն արծաթով, ոսկիով, ստացուածքով ու անասուններով անոր օգնութիւն ընեն, Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տանը համար պռոշած կամաւոր ընծաներէն զատ։

5 Յն ատեները Յուդայի ու Բենիամինի տոհմերուն իշխանները, և քահանաները ու Ղեւտացիները ամէն անոնք որ Աստուած հոգին գրգռեց որ երթան ու Երուսաղէմի Տէրոջը տունը շինեն։

6 Ու անոնց բոլորտիքը եղողները ամէն բոլոր կամաւոր ընծաներէն զատ՝ արծաթէ անօթներով, ոսկիով, ստացուածքով ու անասուններով և պատուական պարգեւներով անոնց օգնութիւն ըրին։

7 Ու Կիւրոս թագաւորը Տէրոջը տանը անօթները հանեց, որոնք Նաբուքոդոնոսոր Երուսաղէմէն հանելով՝ իր աստուծոյն տունը դրեր էր.

8 Պարսից Կիւրոս թագաւորը զանոնք Միթրիդատ գանձապետին ձեռքովը հանել տուաւ, ու զանոնք համրանքով Յուդայի Սասբասար նախարարին յանձնեց։

9 Եւ ասոնց թիւը. երասուն ոսկեղէն կոնք, հազար արծաթեղէն կոնք, քսանութը դանակ,

10 երասուն ոսկեղէն տաշտ, ու չորս հարիւր տասը արծաթէ տաշտ՝ երկրորդ կարգէն, և հազարաւոր ուրիշ անօթներ։

11 Բոլոր ոսկիէ ու արծաթէ ամաններուն հինգ հազար չորս հարիւր էին։ Սասբասար ամենը Սասբասար Բաբիլոնի գերութենէն Երուսաղէմ եկողներուն հետը հանեց։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ Բաբիլոնի Նաբուքոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոն տարած գերիներէն եկող գաւառի բնակիչները ասոնք էին, որոնք Երուսաղէմ ու Յուդա դարձան, ամէն մէկը իր քաղաքը.

2 Ու Զօրաբաբէլին, Յեսուին, Նէեմիային, Սարայիային, Ռէելայիային, Մուրթքէին, Բաղասանին, Մասփարին, Բագուէին, Ռէհումին ու Բաանայի հետը եկան։ Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը թիւը.

3 Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար հարիւր եօթանասունուերկու.

4 Փահաթ Մովաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազար ութը հարիւր տասներկու.

5 Զաթուի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր չիսունուչորս.

6 Զաքքայի որդիքը՝ եօթը հարիւր վաթսունուհինգ.

7 Բանիի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունուերկու.

8 Բաբայիի որդիքը՝ վեց հարիւր քսանուերկու.

12 բիւր քառասուիրեք · Ըզգատի որդի-
13 քը՝ Հազար երկու հարիւր քառասու-
14 երկու · Ըզդանիէլի որդիքը՝ վեց
15 հարիւր վեցասունեւվեց · Խագուէի
16 որդիքը՝ երկու հազար չիսուսու-
17 վեց · Ըզքիի որդիքը՝ չորս հարիւր
18 չիսուսունչորս · Ըսերի որդիքը՝ Ե-
19 փեքիայէն բնակուածները · Ռեհէմի
20 որդիքը՝ իրեք հարիւր քառասուիրեք ·
21 Հոթայի որդիքը՝ հարիւր տասներ-
22 կու · Ձասուի որդիքը՝ երկու հա-
23 րիւր քառասիրեք · Պաբէրի որդի-
24 քը՝ բնակուածները՝ հարիւր քառա-
25 սուերկու · Ազգադի որդիքը՝ հա-
26 րիւր քառասուհինգ · Ռոմայի
27 որդիքը՝ վեց հարիւր քառասուվեց ·
28 Աքմաթի մարդիկը՝ հարիւր քառասուերկու ·
29 Գեբէեղի ու Պայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քը-
30 առասուիրեք · Նաբաւսի որդիքը՝ չի-
31 սուհինգ · Մակբիսի որդիքը՝ հարիւր չիսուսուվեց · Միւս Նղա-
32 մին որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
33 չիսուսուչորս · Ձաբիմի որդիքը՝
34 իրեք հարիւր քառասուհինգ · Ոնոյի, Ո-
35 դեդի ու Սենովի որդիքը՝ հօթը
հարիւր քառասուհինգ · Սրիքովի որ-
դիքը՝ իրեք հարիւր քառասուհինգ · Սինաայի որդիքը իրեք հա-
զար վեց հարիւր երեսուն ։

36 Քահանաները՝ Հեսուի տունէն
Հեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
37 հօթանասուերկու իրեք · Իմմերի որ-
38 դիքը՝ հազար չիսուսուներկու · Փա-
սուրի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
39 քառասունհօթը · Ձաբիմի որդի-
քը՝ հազար տասնուհօթն էին ։

40 Ղևտացիները՝ Յովսուայի որդի-
ներէն՝ Հեսուի ու Կադմիելի որդի-
քը՝ հօթանասուներկու հոգի էին ։

41 Երգեցողները՝ Ձասափի որդիքը
հարիւր քառասուութ էին ։

42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սեղ-
զումի որդիքը, Ձատերի որդիքը,
Ցեղմինի որդիքը, Ակկուբի որդի-
քը, Հաթիտայի որդիքը, Սուբայի
որդիքը՝ ամէնը հարիւր երեսունու-
ութ էին ։

Նաթանայիմները՝ տասը էին · 43
Սիհայի որդիքը, Ըսուփայի որդի-
քը, Տաբաոթի որդիքը, Կերոսի 44
որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի
որդիքը, Ղաբանայի որդիքը, Ղա- 45
գաբայի որդիքը, Ակկուբի որդի-
քը, Հագաբի որդիքը, Սաղամի 46
որդիքը, Ձանանի որդիքը, Գեդ- 47
դելի որդիքը, Գահարի որդիքը,
Ռէայիայի որդիքը, Ռասինի որ- 48
դիքը, Նեկոդայի որդիքը, Գա-
զամի որդիքը, Ոզայի որդիքը, 49
Փասէի որդիքը, Բասիի որդիքը,
Ասենայի որդիքը, Մեովնիմի որ- 50
դիքը, Նեփուսիմի որդիքը, Բակ- 51
բոկի որդիքը, Հակուփայի որդիքը,
Հարուրի որդիքը, Բասղոթի որ- 52
դիքը, Մահիդայի որդիքը, Հրսայի
որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սի- 53
սարայի որդիքը, Թամայի որդի-
քը, Նեսիայի որդիքը, Ասեփայի 54
որդիքը ։ Սողոմոնի ծառաներուն 55
որդիքը՝ Ասուէի որդիքը, Սոփե-
րաթի որդիքը, Փարեդայի որդի-
քը, Հեղայի որդիքը, Գեդկոնի 56
որդիքը, Գեդդելի որդիքը, Ա- 57
փաիայի որդիքը, Ասուիլի որդի-
քը, Փաքարեթ ասեբայիմի որդի-
քը, Ամիի որդիքը ։ Ընդը Նա- 58
թանայիմներն ու Սողոմոնի ծառա-
ներուն որդիքը իրեք հարիւր ինն-
սունուերկու էին ։

Ու Թել-մելայէն, Թել-հարսայէն, 59
Քերուբէն, Ադդանէն ու Իմմերէն
գալողները ասոնք էին, և իրենց
հայրերուն տունը ու իրենց սերուն-
դը այսինքն Իսրայելէն բլլալնին
յայտնելու կարող չեղան · Դա- 60
դայիայի որդիքը, Տուբիայի որդի-
քը ու Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
հարիւր չիսուսուերկու հոգի ։ Ու 61
քահանայից որդիներէն՝ Հաբայի
որդիքը, Հակոսի որդիքը, Բեր-
զելիի որդիքը՝ որ ինքը Գաղաադա-
ցի Բերզելլեին աղջիկներէն կնիկ
առնելով՝ անոնց անունովը կոչուե-
ցաւ ։ Ասոնք իրենց ազգաբանու- 62
թեան դիրքը փնտռեցին, բայց
չգտան գանել · ու անմաքուր սե-

պուելով՝ քահանայութենէն արդի-
63 լուեցան : Եւ Աբիթարաթա ա-
նունդ բաւ , Մինչև որ Ուրիմով
ու Թումիմով քահանայ մը չեղաւ ,
անոնք ամենասուրբ բաներէն չու-
տեն :
64 Ողջը ժողովքը միկտեղ քառ-
սունհազարկու հազար իրիք հարիւր
65 վեցհատն էր . Բացի՝ ի անոնց
ծառաներէն ու աղախիններէն , ո-
րոնք եօթը հազար իրիք հարիւր
երսունեօթին էին . ու անոնց մէջը
երկու հարիւր այր և կին երգե-
66 ցողներ կային : Անոնց ձիերը՝ եօ-
թը հարիւր երսունվեց , ջորինե-
րը՝ երկու հարիւր քառասունհինգ ,
67 Ուղտերը չորս հարիւր երսունու-
հինգ ու էշերը վեց հազար եօթը
հարիւր քան էին :
68 Եւ տոհմերու իշխաններէն մա-
երբոր Երուսաղէմ եղող Տէրոջը
տունը գացին , Նաւամոյ տանը
կամաւոր ընծաներ տուին , որ զա-
69 նիկայ իր տեղը հաստատեն : Ա-
նոնք իրենց կարողութեանը չափ
վեցհատնուկէ հազար դրամ ոսկի ,
ու հինգ հազար մնաս արծաթ ու
հարիւր քահանայական պատմու-
ճան տուին գործաւորութեան գան-
70 ձին : Եւ քահանաները ու Ղե-
ւացիները , ու ժողովուրդէն եղող-
ները երգեցողները , դռնապաններ-
ը և Նաթանայիմները՝ իրենց քա-
ղաքներուն մէջ , ու բոլոր Իսրա-
յէլ իրենց քաղաքներուն մէջ բը-
նակեցան :

ԳԼ . Գ

1 Եւ երբոր եօթներորդ ամիսը հա-
սաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց
քաղաքներուն մէջն էին . ու ժողո-
վուրդը մէկ մարդու մը պէս Երու-
2 սաղէմի մէջ ժողվուեցան : Եւ
Յովսեդեկեան Յեսու , ու անոր
քահանայ եղբայրները , և Սաղա-
թիէլեան Զօրաբաբէլ ու անոր
եղբայրները ելան , ու Իսրայէլի
Նաւամոյն սեղանը շինեցին , որ
անոր վրայ ողջակէզներ մատուցա-
նեն , ինչպէս որ Նաւամոյ մարդուն
Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գը-
րուած է : Ու սեղանը իր տեղը 3
շինեցին . վասն զի ան երկիրներուն
ժողովուրդներէն կը վախնային . և
անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մա-
տուցին , առաւօտեան ու երեկոյեան
ողջակէզները : Եւ տաղաւարա- 4
հարաց տօնը գրուածին պէս կա-
տարեցին . ու ամէն օրուան ողջա-
կէզները իրենց թիւովը օրէ օր հրա-
մայուածին պէս մատուցին : Եւ 5
անկէ ետքը մշտնջենաւոր ողջակէզը ,
ու ամսագլուխներու ու Տէրոջը
ամէն սուրբ տօներուն ողջակէզնե-
րը մատուցին . նաև ան կամաւոր ըն-
ծաները՝ որ ամէն մարդ յօժար սրտով
Տէրոջը կը մատուցանէր :
Յօթներորդ ամսուն առաջին օրէն 6
Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանել
սկսան . բայց Տէրոջը տաճարին հիմ-
մը գրուած չէր : Եւ 7
քարահատներուն ու հիւսներուն ըս-
տակ , ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց
ուտելիք ու խմելիք ու եղ տուին ,
որ Լիբանանէն ծովով եղէնափայ-
տեր Յոպպէ բերեն , ինչպէս որ
Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց
արտօնութիւն տուեր էր :
Եւ անոնց Երուսաղէմ Նաւամոյ 8
տունը գալուն երկրորդ տարին երկ-
րորդ ամսուն մէջ , Սաղաթիէլեան
Զօրաբաբէլ , ու Յովսեդեկեան
Յեսու , և անոնց միւս եղբայրները
քահանաները ու Ղեւացիները , ու
գերութենէ բոլոր Երուսաղէմ գա-
ղուածները սկսան , և
քան տարեկանէն վեր եղող Ղե-
ւացիները Տէրոջը տանը գործքին
վրայ վերակացու դրին : Ու Յեսու 9
և անոր որդիքը ու եղբայրները , և
Կադմիէլ ու անոր որդիքը , Յու-
դայի որդիքը — Հենադադի որդի-
քը — անոնց որդիքը ու եղբայր-
ները Ղեւացիները գործաւորնե-
րուն վրայ վերակացութիւն ընելու
համար մէկ մարդու մը պէս :
Ու երբոր շինարարները 10
Տէրոջը տաճարին հիմը դրին , քա-
հանաները իրենց զգեստները հա-
գած՝ փողերով՝ ու Ղեւացիները Ա-
սափի որդիքը ձնձղուածներով՝ Տէրը
օրհնելու համար կոչնակուցին , Ի-

բայէլի Դաւիթ թագաւորին կար-
11 գադրութեանը համեմատ . Նե փո-
փոխակի կ'երգէին՝ Տէրոջմէ գոհա-
նալով ու անոր ընորհակալութիւն
մատուցանելով՝ ինչու որ բարի է ,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը Ի-
սրայէլի վրայ յաւիտեան է . ու բոլոր
ժողովուրդը մեծաձայն աղաղակե-
լով Տէրը օրհնեցին , Տէրոջը տանը
հիմը գրուելուն համար :
12 Ու քահանաներէն ու Ղեւտա-
ցիներէն ու տոհմերու իշխաննե-
րէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով
Տէրոջը առջի տունը տեսած էին ,
երբոր իրենց աչքին առջևը ասոր տա-
նը հիմը դրուեցաւ , մեծ ձայնով
լացին , ու շատերը ուրա-
խութենէն ձայներնին վերցընելով
13 աղաղակեցին . Ու ժողովուրդը ու-
րախութեան աղաղակին ձայնը ու
բազմութեանը լալուն ձայնը իրար-
մէ չէր կրնար որոշել . վասն զի
բազմութիւնը մեծ ցնծութեան
ձայնով կ'աղաղակէր , ու ձայներ-
նին մինչև հեռու տեղուանք կը
լսուէր :

Գ Ա Գ . Գ

1 Ու Յուդայի ու Բենիամինի թըշ-
նամիները երբոր լսեցին որ գե-
րութենէն ելլողները Իսրայէլի Տէր
2 Աստուծոյն տաճարը կը շինեն , Յե-
սուբաբաբէլին ու նահապետներուն մօ-
տեցան , ու անոնց ըսին , Մենք ալ
ձեզի հետ շինենք . քանզի մենք ալ
ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը խընդ-
րենք , ու մեզ հոս բերող Ասորես-
տանի Ասորդան թագաւորին օրերէն
՝ի վեր անոր զոհ կը մատուցանենք :
3 Բայց Յեսուբաբաբէլ ու Յեսու
ու Իսրայէլի միւս նահապետները
անոնց ըսին , Ձեզի ու մեզի որ Դէկոէ մեր Աստուածոյն տուն
շինենք . հապա Իսրայէլի Տէր Աս-
տուածոյն տունը մինակ մենք պիտի
շինենք , ինչպէս որ Պարսից թա-
գաւորը՝ Կիւրոս թագաւորը մեզի
4 հրամայեց : Ու ան երկրին ժո-
ղովուրդը Յուդայի ժողովուրդին
ձեռքերը կը թուլընէին , ու զա-
5 նոնք՝ շինելէն կը խափանէին : Ու
անոնց խորհուրդը խափանելու հա-
մար վարձուով անոնց դէմ խորհրդ-
դականներ բռնեցին , Պարսից Կիւ-
րոս թագաւորին բոլոր օրերը , ու
մինչև Պարսից Դարեհ թագաւորին
թագաւորութեանը ժամանակը :
6 Ու Աստերոսին թագաւորութեան
առենը՝ անոր թագաւորութեանը
սկիզբը՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի
բնակիչոցը դէմ ամբաստանութեան
գիր գրեցին :
7 Ու Արտաշէսին օրերը՝ Բեսե-
ղամ , Միթրիդատ , Տաբէէլ ,
ու ասոնց ուրիշ ընկերները Պար-
սից Արտաշէս թագաւորին գրեցին .
ու նամակին գիրը Ասորերէն գրուած
էր ու մեկնութիւնը Ասորերէն էր :
8 Ռէում հրամանատարը ու Սամ-
սայ դպիրը Երուսաղէմի դէմ ասա
կերպով նամակ մը գրեցին Արտաշէս
թագաւորին :
9 Ըն առենը Ռէում հրամանա-
տարը ու Սամսայ դպիրը և ա-
նոնց ուրիշ ընկերները Դինեացիք ,
Եփարսաթաքացիք , Տարփաղեցիք ,
Ափերսացիք , Արքուեցիք , Նաբի-
ղոնացիք , Շուշանացիք , Դաւե-
ցիք , Նղամացիք , Ու միւսաց 10
ազգերը որոնք մեծ ու պատուական
Ասենափարը փոխադրեց ու Սամա-
րիայի քաղաքներուն մէջ բնակե-
ցուց , ու միւսները՝ որ Գետին
ասդիի կողմը կը գտնուին , և այլն :
Ա՛յ է ան նամակին օրինակը՝ որ Ար- 11
տաշէս թագաւորին խրկեցին :

Գետին ասդիի կողմը բնակող
քու ծառաներդ , և այլն : Թագաւ- 12
որիդ յայտնի ըլլայ որ ձեր կողմանէ
մեզի վրը եկող Հրեաները Երու-
սաղէմ եկան , ու պարիսպներ կանգ-
նելով ու հիմեր ձգելով՝ ան ապըս-
տամբ ու անիրաւ քաղաքը կը շի-
նեն : Հիմա թագաւորիդ յայտնի 13
ըլլայ , որ եթէ ան քաղաքը նորէն
շինուի , ու անոր պարիսպները
կանգնուին , անոնք հարկ՝ տուրք
ու մաքս պիտի չտան . և ան
պատճառով թագաւորներուն վնաս
տուած պիտի ըլլաս : Ու մեր ո- 14
ճիկը պալատէն ըլլալուն համար՝
մեզի չվայելը որ թագաւորին վնասը

տեսնենք . անոր համար աս նամակը
խրկեցինք ու թագաւորիդ իմա-
15 ցուցինք , Որ գուն հայրերուդ յի-
շատակաց գրքին մէջը փնտռուի , որ
ան յիշատակաց գրքին մէջը գտնես
ու իմանաս թէ ան քաղաքը ապըս-
տամբ՝ և թագաւորներուն և գա-
ւառներուն վնասակար քաղաք մը
եղած է , և թէ հին ատենը անոր
մէջ դաւաճանութիւն ըրած են , ու
անոր համար աս քաղաքը կործա-
16 նուեր է : Մենք թագաւորիդ կ'ի-
մացընենք որ եթէ աս քաղաքը շի-
նուի , ու անոր պարիսպները հաս-
տատուին , աս պատճառով Վետին
ազդիի կողմը բաժին պիտի չունե-
նաս :

17 Նաև թագաւորը Հոռէում հրա-
մանատարին և Սամեայ դպիրին
ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց
ծնացած ընկերներուն ու Վետին
անդիի կողմը եղող ծնացածներուն
հրովարտակ խրկեց ասոնցով :

18 Ուղղեցին , և սյլն . Մենք խրկած
նամակնիդ իմ առջևս յայտնապէս
19 կարդացուեցաւ . Ու ես հրաման
ըրի , ու փնտռեցին և գտան որ
ան քաղաքը հին ատենէն ի վեր
թագաւորներու դէմ դրեր է , ու
անոր մէջը ապստամբութիւն ու
20 դաւաճանութիւն եղեր է : Ու Ե-
րուսաղէմի մէջ զօրաւոր թագա-
ւորներ եղած են , որ բոլոր Վետին
անդիի կողմը եղողներուն վրայ կը
տիրէին . ու անոնց հարկ , տուրք
ու մաքս կը տրուէր :

21 Հիմա պատուէր տուէք որ ան
մարդիկները արգիլեն . ու աս քա-
ղաքը չշինուի , մինչև որ իմ կող-
մանէս մէկ հրովարտակ մը տրուի :

22 Ու զգոյշ եղէք որ աս բանիս անհո-
գութիւն չընէք . չըլլայ որ չարու-
թիւնը շատնայ , ու թագաւորնե-
րուն վնաս տան :

23 Ու երբոր Արտաշէս թագաւորին
նամակին օրինակը Հոռէումին ու
Սամեայ դպիրին և անոնց ընկեր-
ներուն առջևը կարդացուեցաւ , ար-
տորնոք Երուսաղէմ գացին Հրեա-
ներուն , և զանոնք բռնութեամբ
24 կանգնեցին արգիլեցին : Ին ատենը Ե-
րուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը
գործը արդիլուեցաւ . ու մինչև
Պարսից Դարեհ թագաւորին թա-
գաւորութեանը երկրորդ տարին
արդիլուած մնաց :

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Ու Ագդովի որդին Զաքարիա մարգարէն ու Ադդովի որդին Օաբարիա մարգարէն Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը մարգարէութիւն ըրին Հուդայի ու Երուսաղէմի մէջ եղող Հրեաներուն :

2 Ին ատենը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ ու Յովսեդեկեան Յեսուա էլան , ու Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը շինելու սկսան . և Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետը ըլլալով՝ անոնց օգնութիւն կ'ընէին :

3 Ին ատենը Եփրատ գետին ասդիի կողմի իշխանը Թաթանայի ու Սաթրաբուզան իրենց ընկերներովը անոնց եկան , և այսպէս ըսին . Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք , ու աս պարիսպները կանգնէք : Ին ատենը անոնց ըսինք թէ աս շինքը շինող մարդիկներուն անունները ինչ էին : Բայց Հրեից ծերերուն վրայ իրենց Աստուծոյն աչքը ըլլալով զանոնք չարգիլեցին , մինչև որ բանը Դարեհին հասնի , ու անկէ աս բանիս համար հրովարտակ բերել տան :

6 Ին է ան նամակին օրինակը որ Վետին ասդիի կողմի իշխանը Թաթանայի ու Սաթրաբուզան , ու Վետին ասդիի կողմը եղող ա-
7 նոնց ընկերները Աֆարսաքացիք Դարեհ թագաւորին խրկեցին . Ին իրենց անոր խրկած նամակին մէջը այսպէս գրուած էր .

8 Դարեհ թագաւորին շատ բարև : Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ որ Հրեաստանի գաւառը՝ մեծ Աստուծոյն տունը գացինք . ու անիկայ մեծ քարերով կը շինուի , և անոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուի . ու գործը շուտով կը բանուի , ու
9 անոնց ձեռքովը կը յաջողուի : Ին ան ծերերուն հարցուցինք , ու անոնց այսպէս ըսինք . Ո՞վ ձեզի

հրաման տուաւ որ աս տունը չի-
նէք , ու աս պարիսպները կանգ-
10 նէք : Ու քեզի իմացընելու համար
անոնց անուններն ալ կարցուցինք ,
որ անոնց առաջնորդ եղող մարդոց
11 անուններըը գրենք : Ու ա-
նոնք մեզի այսպէս պատասխան տուին
ու ըսին , Մենք երկնից ու երկրի
Աստուծոյն ծառաներն ենք . ու շատ
տարիներէ առաջ շինուած տունը
կը շինենք , որ զանիկայ Իսրայէլին
մէկ մեծ թագաւորը շինեց ու լմըն-
12 ցուց : Բայց մեր հայրերը երկին-
քին Աստուածը բարկացընելնուն
համար , զանոնք Բաբիլոնի թա-
գաւորին՝ Քաղդէացի Նաբուգոդո-
նոսորին ձեռքը մատնեց . ան ալ
աս տունը աւրեց , ու ժողովուրդը
13 Բաբիլոն գերի տարաւ : Բայց
Բաբիլոնի Կիւրոս թագաւորին ա-
ջի տարին Կիւրոս թագաւորը աս
Աստուծոյ տունը շինելու հրաման
14 տուաւ : Ու Աստուծոյ տանը ոս-
կեղէն ու արծաթեղէն անօթներն
ալ՝ որոնք Նաբուգոդոնոսոր Ի-
րուսաղէմի տաճարէն հանելով ,
Բաբիլոնի տաճարը տարեր էր ,
Կիւրոս թագաւորը Բաբիլոնի տա-
ճարէն հանեց , ու Սասբասար ա-
նունով մէկու մը յանձնեց , որն որ
15 նախարար ըրաւ , Ու անոր ըսաւ ,
Այս անօթները առ , գնա զանոնք
Երուսաղէմ եղող տաճարը տար .
ու Աստուծոյ տունը իր տեղը շի-
16 նուի : Ան ատենը Սասբասար ե-
կաւ , ու Երուսաղէմ եղող Աստու-
ծոյ տանը հիմը ձգից . և ան ատե-
նէն մինչև հիմա կը շինուի , բայց
17 չէ լմընցած : Ու հիմա թէ որ
թագաւորը կը հաճի , հոն Բաբի-
լոն եղող թագաւորին գանձատունը
մէջ փնտռուի , թէ արդեօք Կիւ-
րոս թագաւորը հրաման տուե՞ր է
որ Երուսաղէմի մէջ աս Աստուծոյ
տունը շինուի . ու թագաւորը աս
բանիս վրայով իր կամքը մեզի հաս-
կըցընէ :

Գ Լ . Օ .

1 Ըն ատենը Դարեհ թագաւորը
հրաման ըրաւ . ու հոն Բաբիլո-
նի դիւանին մէջ փնտռեցին , ուր
որ գանձերը կը պահուէին : 2
Ու Մարաց գաւառին մէջ եղող Ա-
բաթանայի պալատին մէջ տոմս մը
գտնուեցաւ , որուն մէջ աս կեր-
պով գրուած յիշատակարան մը
կար :

Կիւրոս թագաւորին առջի տա- 3
րին , Կիւրոս թագաւորը Երուսա-
ղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը
համար հրաման տուաւ , որ ան տու-
նը շինուի , ուր որ զոհ կը մատու-
ցանեն . և անոր հիմերը ամուր
ըլլան . անոր բարձրութիւնը վաթ-
սուն կանգուն , ու լայնութիւնը
վաթսուն կանգուն , Երեք կարգ 4
մեծ քարերէ , ու մէկ կարգ նոր
փայտէ ըլլայ . ու անոր ծախքը
թագաւորին տունէն տրուի . Ու 5
Նաբուգոդոնոսորին Երուսաղէմի
տաճարէն հանած ու Բաբիլոն բե-
րած՝ Աստուծոյ տանը ոսկեղէն ու
արծաթեղէն անօթներն ալ ետ
տրուին , ու Երուսաղէմ եղող տա-
ճարը՝ իրենց տեղը տարուին ու Ա-
տուծոյ տունը դրուին :

Ու հիմա՝ Տէտէին անդիի կողմի 6
իշխանը Թաթանայի , Սաթրա-
բուզան , ու Տէտէին անդիի կողմը
եղող անոնց ընկերները Միսբասա-
քացիք , անկէ ետ քաշուեցէք . Ա- 7
Աստուծոյ տանը գործքը թո՛ղ
տուէք . Հրէից նախարարը ու Հր-
էից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
թո՛ղ իր տեղը շինեն : Ու ես 8
հրամանը կու տամ , որ ընեք թէ
Հրէից ծերերուն ինչ պիտի ընէք
աս Աստուծոյ տանը շինութեանը
համար , այսինքն արքունի գանձէն՝
Տէտէին անդիի կողմէն ժողովուած
հարկէն ան մարդիկներուն ծախքը
շուտով տրուի , որ արգելք մը չու-
նենան : Ու անոնց ինչ որ պէտք 9
ըլլայ , թէ զուարակներ , թէ խո-
յեր և թէ գառներ՝ երկնից Աստու-
ծոյն ողջակէզներու համար , նաև
ցորեն , աղ , գինի ու եղ ամէն օր
անոնց տրուի անպակաս , Երուսա-
ղէմի մէջ եղող քահանաներուն
խօսքովը , Որ երկնից Աստուծոյն 10
անուշահոտ զոհեր մատուցանեն , և

թագաւորին ու անոր որդուոյը կե-
11 նացը համար աղօթք ընեն : Ու ես
կը հրամայեմ որ՝ ո՛վ որ աս խօսքիս
դէմ կենայ , անոր տունէն փայտ մը
քակելով տնկեն , ու ան մարդը
անոր վրայ գամեն . ու աս բանիս
համար անոր տունը աղբանոց ըլլայ :
12 Ու ան Աստուածը՝ որ իր անունը
հոն դրեր է , թո՛ղ կործանէ ամէն
թագաւորը ու ժողովուրդը , որ
ձեռք կ՚երկնցընէ — Հրամանիս դէմ
կենալու , — Երուսաղէմի մէջ եղող
Աստուծոյ տունը աւերելու : Ես
Դարեհս աս հրամանը ըրի , թո՛ղ
շուտով՝ ի գործ դրուի :
13 Ան ատենը Թաթնի ասդիի կողմի
իշխանը Թաթնայի , Աթրա-
բուզան , և անոնց ընկերները
Դարեհ թագաւորին խրկած հրա-
14 մանը շուտով կատարեցին : Ու
Հրէից ծերերը կը շինէին ու կը
յաջողէին , Հնդէ մարգարէին ու
Զաքարիայի որդուոյն Զաքարիային
մարգարէութիւնովը . ու անոնք
Իսրայէլի Աստուծոյն հրամանովը
և Պարսից Կիւրոս ու Դարեհ ու
Արտաշէս թագաւորին հրամանովը
15 շինեցին լմնցուցին : Ու աս տունը
Հադար ամուն երրորդ օրը՝ Դարեհ
թագաւորին թագաւորութեանը
վեցերորդ տարին լմնցաւ :
16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահա-
նաները ու Ղեւտացիները ու
միւս գերութենէ ելլողները ուրա-
խութեամբ Աստուծոյ տանը նուի-
17 կատիքը ըրին : Ու Աստուծոյ տանը
նուիրատիքին համար՝ հարիւր
զուարակ , երկու հարիւր խոյ , չորս
հարիւր գառն , ու բոլոր Իսրայէլին
մեղքի պատարագ ըլլալու համար
Իսրայէլի ցեղերուն թիւովը այծե-
րէն տասներկու նոխազ մատու-
18 ցին : Ու Երուսաղէմի մէջ Աս-
տուծոյ սպասաւորութեանը վրայ
քահանաները իրենց կարգերուն մէջ
ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն
մէջ կայնեցուցին , ինչպէս որ Մով-
սէսին գրքին մէջ գրուած է :
19 Ու գերութենէ ելլողները առա-
ջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
20 զատիկը ըրին . Վասնզի քահանա-
ները ու Ղեւտացիները մէկտեղ
սրբութեան , — ամէնքն ալ մաքուր
եղան . ու բոլորը գերութենէ ելլող-
ներուն համար , և իրենց եղբարցը
քահանաներուն համար , ու իրենց
համար զատիկը մորթեցին . Ու 21
գերութենէ դարձող Իսրայէլի որ-
դիքը , ու Իսրայէլի Տէր Աս-
տուածը փնտռելու համար անոնց
երկրին ազգերուն
պղծութենէն զատուեր էին՝ ամէնն
ալ կերան : Ու եօթը օր բաղար- 22
ջակերաց տօնը կատարեցին ուրա-
խութեամբ . վասն զի Տէրը զանոնք
ուրախացուց . ու Պարսկաստանի թա-
գաւորին սիրտը անոնց դարձուց , որ
Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն
տանը գործին մէջ անոնց ձեռքը
ուժովցընէ :

ԳԼՈՒԽ Է

Ու աս բաներէն ետքը՝ Պարսից 1
թագաւորին Արտաշէսին թա-
գաւորութեանը ատենը , Եզրաս՝
Սարայիայի որդին , որ — Ազա-
րիայի որդին , որ — Քեղկիայի
որդին , Որ — Սեղումի որդին , որ 2
— Սադովկի որդին , որ — Ահի-
տովբի որդին , Որ — Ամարիայի 3
որդին , որ — Ազարիայի որդին ,
որ — Մարիոթի որդին , Որ — 4
Զարհիայի որդին , որ — Ոզնի որ-
դին , որ — Իոկկիի որդին , Որ — 5
Փինէհէսի որդին , որ — Փինէհէ-
սի որդին , որ — Եղիազարի որդին ,
որ — մեծ քահանային Հարոնին
որդին էր , Ես Եզրասը Բաբիլոնէն 6
ելաւ . ու անիկայ Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն տուած Մովսէսին օրի-
նացը արագագիր դպիրն էր , ու իր
Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր վրայ ըլ-
լալուն համար՝ ամէն խնդրածը թա-
գաւորը անոր կու տար : Ու Եր- 7
տաշէս թագաւորին եօթներորդ
տարին՝ Իսրայէլի որդիներէն , քա-
հանաներէն ու Ղեւտացիներէն
երգիչներէն և դռնապաններէն
ու Նաթինայիմներէն Երու-
սաղէմ ելան : Ու անիկայ հինգե- 8
րորդ ամսուն մէջ՝ թագաւորին
եօթներորդ տարին Երուսաղէմ ե-

9 կաւ . Վասնզի առաջին ամսուն ա-
ռաջին օրը Խաբիլոնէն ելլելու ը-
կաւ . ու Աստուծոյ բարի ձեռքը
անոր վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամ-
սուն առաջին օրը Երուսաղէմ ե-
10 կաւ : Վասն զի Եզրաս իր սիրտը
պատրաստեց՝ որ Տէրոջը օրէնքը
փնտռէ ու կատարէ , ու Իսրայէլի
մէջ օրէնք ու դատաստան սորվե-
ցընէ :
11 Ու ասիկայ է ան նամակին օրի-
նակը՝ որն որ Արտաշէս թագաւորը
տուաւ Եզրաս քահանային ու դպի-
րին , որ Տէրոջը Իսրայէլին պատ-
ուիրանաց և օրինաց խօսքերուն
գրիչն էր :
12 Թագաւորաց թագաւորը Արտա-
շէս՝ Եզրաս քահանային՝ երկնից Աս-
տուծոյ օրինացը կատարեալ գըր-
13 չին , և այլն : Հրաման կու տամ
որ իմ թագաւորութեանս մէջը ե-
ղող Իսրայէլի ժողովուրդէն , ու
անոր քահանաներէն ու Ղեւտա-
ցիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը Ե-
րուսաղէմ ելլել ուզողները քեզի
14 հետ ելլեն . Վասն զի դուն թա-
գաւորին ու անոր եօթը խորհրդա-
կաններուն կողմանէ կը խրկուիս ,
որ քու ձեռքդ եղող քու Աստու-
ծոյդ օրէնքովը Յուդան ու Երու-
15 սաղէմը քննես , Ու տանիս ան ար-
ծաթը ու ոսկին , որն որ թագա-
ւորը ու անոր խորհրդականները
իրենց կամքովը ընծայ տուին Ի-
սրայէլի Աստուծոյն՝ որուն բնակու-
16 թիւնը Երուսաղէմի մէջ է . Ու ամե
Խաբիլոնի բոլոր գաւառին մէջ գը-
տած բոլոր արծաթդ ու ոսկիդ ,
որն որ ժողովուրդը ու քահանանե-
րը Երուսաղէմի մէջ եղող իրենց
Աստուծոյն տանը համար կամաւոր
ընծայի պէս պիտի մատուցանեն ,
17 Որ ան ստակով անյապաղ զուա-
րակներ , խոյեր , գառներ , ու ա-
նոնց հացի ընծաները ու թափելու
նուէրները ծախու առնես , ու զա-
նոնք Երուսաղէմ եղող ձեր Աստու-
ծոյն տանը սեղանին վրայ մատու-
18 ցանես . Ու մնացած արծաթով
ու ոսկիով՝ քեզի ու քու եղբայրնե-
րուդ ինչ որ պատշաճ կ'երևնայ ը-
նել , ձեր Աստուծոյն կամացը հա-
մեմատ ընէք : Ու ան անօթները , 19
որ քու Աստուծոյդ տանը պաշտօնին
համար քեզի տրուեցան , դանակե-
Երուսաղէմի Աստուծոյն առջևը
պահ յանձնէ : Ու ուրիշ ինչ որ 20
քու Աստուծոյդ տանը համար պէտք
ըլլայ , որ քեզի կը վայլէ տալ ,
գանձակայ թագաւորին գանձատու-
նէն տաս : Ու ես Արտաշէս թա- 21
գաւորս Եփրատին անդիի կողմը
եղող բոլոր գանձապետներուդ հը-
րաման կու տամ , որ Եզրաս քա-
հանան՝ երկնից Աստուծոյն օրինացը
դպիրը ինչ որ ձեզմէ ուզէ , ան-
միջապէս տրուի . Մինչև հարիւր 22
տաղանդ արծաթի , մինչև հարիւր
քոռ ցորեն ու մինչև հարիւր մար
գինի ու հարիւր մար եղ , ու աղ՝
առանց չափը որոշելու : Երկնից 23
Աստուածը ինչ որ կը հրամայէ ,
շուտով՝ ի գործ դրուի երկնից Ա-
տուծոյն տանը համար , որ չըլլայ
թէ թագաւորին ու անոր որդւոցը
թագաւորութեանը վրայ բարկու-
թիւն գայ : Ու ձեզի յայտնի ըլ- 24
լայ , որ բոլոր քահանաներէն ,
Ղեւտացիներէն , երգեցողներէն ,
դռնապաններէն , ու Նաթինա-
յիմներէն , և աս Աստուծոյ տանը
սպասաւորներէն՝ հարկ , տուրք ու
մաքս առնելու հրաման չկայ : Ու 25
դուն , ով Եզրաս , քու Աստուծոյդ
իմաստութեամբը՝ որ դուն ունիս ,
դատաւորներ ու իշխաններ դիր ,
որ Փետին անդիի կողմը եղող բո-
լոր ժողովուրդը՝ այսինքն քու Ա-
տուծոյդ օրէնքը ամէն գիտցողները
դատեն . ու չգիտցողներուն սորվե-
ցուցէք : Ու ով որ քու Աստու- 26
ծոյդ օրէնքին համեմատ ու թագա-
ւորին օրէնքին համեմատ չընէ , ան-
յապաղ անոր դատաստանը՝ ի գործ
դրուի , կամ մահուամբ , կամ
աքսորով , կամ տուգանքով և կամ
բանտարկութեամբ :
Ու Հայրերուն Տէր Աստուածը 27
օրհնեալ ըլլայ , որ Երուսաղէմի մէջ
եղող Տէրոջը տունը փառաւորելու
համար՝ ասանկ բան թագաւորին սըր-
տին մէջ դրաւ , Ու թագաւորին 28

ու անոր խորհրդականներուն ու
թագաւորին բոլոր զօրաւոր իշխան-
ներուն առջևը ինծի ընդհանդ գտնել
տուաւ . և իմ Տէր Աստուծոյս
ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն համար
զօրացայ , ու Իսրայէլէն իշխաններ
ժողվեցի , որ ինծի հետ ելլեն :

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Եւ Բռտաչէս թագաւորին թագա-
ւորութեանը աւոնը՝ ինծի հետ
Բաբիլոնէն ելլողներուն տոհմապետ-
ները , ու համրանքը ասոնք են :
2 Փենհէսի որդիներէն՝ Կերսոն , Ի-
թամարի որդիներէն՝ Դանիէլ ,
Դաւիթի որդիներէն՝ Ղատուս ,
3 Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարոսի որ-
դիներէն՝ Զաքարիա , ու անոր հետ
հարիւր յիսուն էրիկ մարդ համ-
4 բուեցան . Փահաթ Մովաբի որդինե-
րէն՝ Զարհիայի որդին Ղղհովէնայի ,
ու անոր հետ երկու հարիւր էրիկ
5 մարդ . Սեքենիայի որդիներէն՝ Յա-
զիելի որդին , ու անոր հետ իրեք
6 հարիւր էրիկ մարդ . Եւ Ադինի
որդիներէն՝ Յովնաթանի որդին Ե-
բեդ , ու անոր հետ յիսուն էրիկ
7 մարդ . Ու Ելամի որդիներէն՝ Գո-
թողիայի որդին Եսայի , ու անոր
8 հետ եօթանասուն էրիկ մարդ . Եւ
Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայէլի
որդին Զարադիա , ու անոր հետ
9 ութսուն էրիկ մարդ . Յովաբի որ-
դիներէն՝ Յեհիելի որդին Աբդիա ,
ու անոր հետ երկու հարիւր տասա-
10 ուեւթը էրիկ մարդ . Եւ Սաղոմի-
թի որդիներէն՝ Յոսեփիայի որդին ,
ու անոր հետ հարիւր վաթսուն էրիկ
11 մարդ . Եւ Բեբայիի որդիներէն՝
Բեբայիի որդին Զաքարիա , ու ա-
նոր հետ քսանուեւթը էրիկ մարդ .
12 Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Յովհանան
որդին Հեզկատանի , ու անոր հետ հա-
13 րիւր տասը էրիկ մարդ . Եւ Ադո-
նիկամի որդիներէն վերջիններըը՝ ո-
րոնց անունները ասոնք էին . Եղի-
փաղէտ , Յեհիել ու Սեմայիա , և
անոնց հետ վաթսուն էրիկ մարդ .
14 Եւ Բագուէի որդիներէն՝ Ութայի
ու Զաբուդ , ու անոնց հետ եօթա-
նասուն էրիկ մարդ :

Եւ ասոնք Բհաւա վազող գետին 15
եղերքը ժողվեցի , ու հոն իրեք օր
իջևան բռնինք . և ժողովուրդը ու
քահանաները աչքէ անցուցի , ու
հոն Ղևտացւոց որդիներէն հոդ մը
չգտայ : Բն ատենը Եղիազար , 16
Բրիէլ , Սեմայիա , Եղնաթան ,
Յարիբ , Եղնաթան , Նաթան ,
Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխան-
ները , ու Յովարիբ ու Եղնաթան
խմաստուններըը կանչել տուի . Եւ 17
զանոնք՝ Քասիփիա ըսուած տեղը
եղող Ադդովի իշխանին՝ պատուէր-
ներով խրկեցի , ու Քասիփիա ը-
սուած տեղը եղող Ադդովին , ու
անոր եղբարցը՝ Նաթանայիմներուն
ղրկուելու խօսքերը անոնց բերա-
նը դրի , որ մեր Աստուծոյն տանը
համար մեզի պաշտօնեաներ բերեն :
Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր 18
վրայ ըլլալուն համար , Իսրայէլեան
Ղևիին որդուոյն Մողղիին որդինե-
րէն մէկ հանճարեղ մարդ մը , այս-
ինքն Սարաբիան ու անոր որդիները
ու եղբայրները՝ տասնուութը մարդ
բերին մեզի . Նաև Հասբիան , ու 19
անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝
Եսային ու անոր եղբայրները , ու
անոնց որդիները՝ քսան մարդ . Ու 20
Նաթանայիմներէն , որ Դաւիթ ու
իշխանները Ղևտացւոց ծառայու-
թեանը տուեր էին , ամէնը իրենց
անուններովը յիշուած՝ երկու հա-
րիւր քսան Նաթանայիմներ :
Եւ հոն Բհաւայի գետին քովը 21
ծոմապահութիւն քարոզեցի , որ
խոնարհինք մեր Տէր Հասուծոյն առ-
ջևը , ու անկէ յաջող ճամբորդու-
թիւն խնդրենք՝ մեզի ու մեր ըն-
տանեացը և մեր բոլոր ստացուածքին
համար . Ալան զի ճամբուն մէջ 22
մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու
համար թագաւորէն զօրք ու ձիա-
ւորներ ուզելու ամչցայ . որովհետև
թագաւորին ըսեր էինք թէ Մեր
Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ
փնտռողներուն վրայ է բարութեամբ ,
ու անոր զօրութիւնը ու բարկու-
թիւնը ամէն անոնց վրայ՝ որ զանի-
կայ կը թողուն : Ասոր ծոմ բռնե- 23
ցինք , ու աս բանիս համար մեր

ղէտացին իսկի , Եւ 34
քեզով ու Հիսրով յանիսաւցաս ,
ու ած առնէր բոլոր Հիսրէլ գրուե-
ցան ։

Պիտի քեզնէ որդիքդ՝ որոնք գի- 35
տի քեզնէ գուրս ելլեն , Իսրայէլի
Ըստուծոյ պղծիչներէդ մեռուցին ։
Բոլոր Իսրայէլի Հանար ասասե-
ցաւ ըսաւրակ , քեզնուն վիճ խոշ ,
Եղիազասեռնուհիդ գուռն , ու
մեղքի պատասխանի Հանար՝ ասաս-
Եղիս նոխազ . ասանց ատիներ Տե-
ըոջէ պղծիչ Հոգացին ։ Եւ ա- 36
նոնք քեզասեռնուհի Հրովարտակ՝
գիտեն ազգին կողմը Եղող՝ քա-
գաւորին փոխանորդներուն ու իշ-
խաններուն ասելն . անոնք ալ ժո-
ղովուրդին ու Ըստուծոյ տանը Տե-
ռչնասու Եղան ։

Գ Լ · Թ

Ու երբոր ասոնք բաները կատարուե- 1
ցան , իշխանները ինծի մօտե-
ցան ու ըսին , Իսրայէլի ժողո-
վուրդը ու քահանաները ու
Ղեւտացիները ան երկիրներուն ժո-
ղովուրդներէն չզատուեցան , Հապա
Քանանացւոց , Հիտացւոց , Փե-
րեզացւոց , Եբուսացւոց , Ամմո-
նացւոց , Մովաբացւոց , Եգիպտա-
ցւոց ու Ամորհացւոց պղծութիւննե-
րուն պէս Ըրին . Վասն զի իրենց 2
Համար ու իրենց որդւոցը Համար
անոնց աղջիկներէն Կնութիւն առին . և
սուրբ սերունդը ան երկիրներուն ժո-
ղովուրդը Հետ խառնուեցաւ . ու իշ-
խանները ու ասպիկանները ան մեղքը
գործելու մէջ առաջիններն եղան ։
Ու ան բանը լսած պէս Հանդերձս 3
ու վերարկուս պատռեցի , և գլուխս
ու մօրուքս մազերը փետռեցի ու
ապշած նստայ ։ Վասն առնոր գի- 4
րեմ թռչիլ գարեղներուն յանցան-
քին պատճառաւ՝ Իսրայէլի Ըս-
տուծոյ խոսքերէն բոլոր փախցոնե-
րը իմ քովս ժողովեցան , ու ես մին-
չև իրիկուան գոհին ապշած
նստայ ։ Ու իրիկուան գոհին ատեն 5
ես ատասպարէնս ելայ , ու պատ-
ռած հանդերձներովս ու վերար-
կուովս Ծնկան վրայ նկայ , ու ձեռ-

Ըստուծոյ տիրոջ խոսքին ,
ու ասիկոր մեր խոսքատուորը ըլ-
ռայ ։

34 Եւ ըսուածին խրճանիկին ատ-
ասելիս մեղք ըսուչ , ասկիան
Ըսատրիան — Ըսատրան ու ա-
նոնց Հետ խոսիլ չզգացուցին ատոր
35 մեղք , Եւ այնպէս ու ասկին
ու անոնցմէնոր , նաև Ըսատրան
ու անոր խորհրդակիցները ու
խրճանիկին , և ձեռ գտնուոր բո-
ռը Իսրայէլի մեր Ըստուծոյ ատա-
նը Հանար ատասե ընծաներուն Եկեղ-
36 ցոյ անոնց չսանելուն ։ Եւ մենք
Հարիւր չորասուն ոչխարի ,
և Հարիւր ասպանդ այծերէն ու
մեծներէն , — Հարիւր ասպանդ ոսկի ,
37 Եւ ձեռ ոսկի ատոր Հարիւրապետ
ըռնուն , ու մեզասէ ու փայլուն և
ոսկիին պէս պատռասիան պղինձէ եր-
կու ասեռ կարմրագոյն անոնց չսանեն-
38 ցի , Եւ անոնց ըսի , Դուք Տէրոջը
նուիրուած էք , — անօթներն ալ
նուիրուած են . և ոչխարը ու ոս-
կին մեր Հարցը Տէր Ըստուծոյն կա-
39 ռատը ընծայ մըն է . Ըրթիւն կո-
ղիք ու պահեցէք , մինչև որ քա-
նոնց Կրատապետներ Տէրոջը տանը ա-
ռջեւ ասկիներուն մէջ՝ քահանայից ու
Ղեւտացւոց իշխաններուն ու Իս-
րայէլի ասրհրդոսականներուն առնէք
40 կշռէք : Ու քահանաները ու Ղե-
ռտացիները ոչխարը ու ոսկին ու
անօթները կշռեցին առին , որ Ի-
րուսաղէմ մեր Ըստուծոյն տանը
առնեն ։

21 Ու առաջին ամսուն երկուասա-
ներորդ օրը Իմաքիի գետին չուե-
ցինք Իրուսաղէմ երթալու Համար ,
ու մեր Ըստուծոյն Հոգը մեր վրայ
էր , ու մեզ Համրան ճամբուն ու
գազանակալին Հոգին ազատեց ։
22 Ու Իրուսաղէմ Եկանք և հոն իրիք
23 օր նստանք ։ Ու յաջորդ օրը ար-
ծաթը ու ոսկին ու անօթները
մեր Ըստուծոյն տանը մէջ՝ Ու-
րիա քահանային որդւոյն Մերեմոթին
Հոգացին Կրեազարին որդին Եղիազար ։ ու
անոնց Հետ Ենասի որդին Յովզա-
բադ , ու Բանուի որդին Նոադիա

ԱՐՏԱՏՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱՍԻՐԱՑ

քեռս իմ Ցկր Աստուծոյս առջիւ
6 տարածեցի , Ու ըսի , Ով Աս-
տուած իմ , կ'ամչնամ , ու իմ ե-
րեսս քեզի վերցընելու լեմ համա-
ձակիր , ով Աստուած իմ . վասն
զի մեր անօրէնութիւնները մեր
գլխուն վեր բարձրացան , ու մեր
յանցանքը մինչև երկինքը հասաւ :
7 Ահեր հայրերուն օրերէն ի վեր մինչ
մեծ յանցանքի մէջ ենք մինչև ա-
օր . ու մեր անօրէնութիւններուն
համար մենք , մեր թագաւորները
ե մեր քահանաները երկիրներու
թագաւորներուն ձեռքը սուրի ,
գերութեան , յափշտակութեան ու
երեսի սևութեան տրուեցանք , ինչ-
8 պէս որ այսօր կ'երևայ : Ու հիմա
քիչ մը ատեն մեր Տէր Աստուծմէն
ողորմութիւն եղաւ , որ մեզի փըր-
կութիւն շնորհէ , ու իր սրբու-
թեանը տեղին մէջ մեզ հաստատէ ,
որ մեր Աստուածը մեր աչքերը
լուսաւորէ , ու մեր ծառայութեանը
մէջ մեզի քիչ մը հանգստութիւն
9 տայ : Վասն զի մենք ծառայ էինք ,
բայց մեր Աստուածը մեզ երբեք
չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ .
հապա մեզի հանգստութիւն տա-
լու , ու մեր Աստուծոյն տունը
կանգնելու , և անոր աւերակները
նորոգելու , ու մեզի Յուդայի մէջ
ու Երուսաղէմի մէջ պարսպապատ
տեղ մը տալու համար , Պարսից
թագաւորներուն առջևը մեզի շը-
10 նորհք գտնել տուաւ : Ու հիմա ,
ով Աստուած մեր , ասկէ ետքը ի՞նչ
ըսենք . քանզի քու պատուիրանք-
11 ներդ թողուցիր , Ուր քու ծառա-
ներուդ մարգարէներուն ձեռքովը
պատուիրեցիր ըսելով , Ան երկիրը
որ պիտի մտնէք զանիկայ ժառան-
գելու համար , գարշելի երկիր մըն
է , երկիրներու ազգերուն գարշելի
պղծութիւններովը լեցուն , որով-
հետև զանիկայ ծայրէ ի ծայր իրենց
անմաքրութիւնովը լեցուցեր են .
12 Ուրիմն ձեր աղջիկները անոնց որ-
դւոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները
ձեր որդւոցը համար չառնէք , և
յաւիտեան անոնց խաղաղութիւ-
նը ու երջանկութիւնը չփնտռէք
35

ուենք , որպէս զի զօրացած ու մեր
երկրին բարիքը ուտէք , ու ա-
նիկայ ձեր որդւոցը յաւիտեան
ժառանգութիւն թողուք : Ու մեր
չար գործերուն համար , ու մեր
մեծ յանցանքին համար ու քանի
բանները մեր վրայ գալին ետքը
(թէպէտ և դուն ով Աստուած մեր
հիմա չպատժեցիր մեր մեղացը չափ ,
հապա մեզի այսպէս փրկութիւն
տուիր ,) Պիտի նէ ետ դառնանք քու
պատուիրանքներդ ջնջել ընկնինք ,
և ատ գարշելի ազգերուն հետ խը-
նամութիւն ընէինք . միթէ դուն
մեզի պիտի բարկանայիր , ու մեզ
պիտի չսպառէիր , միթէ ոչ նոյն
մնացորդ ու ազատուած մը լինայր :
Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , դուն
արդար ես . վասն զի մենք միչև ա-
օր ողջ մնացինք . ահա մենք մեր
յանցանքովը քու առջիդ ենք , թէ-
պէտ և ատ պատճառաւ քու առջիդ
ենք կրնար կայնիլ :

ԳԼ . Ժ

1 Ու երբոր Եզրաս կըսկծ ու Աս-
տուծոյ տանը առջիը իյնալը ինք-
նիր — ամբոխը ու խոստովանու-
թիւնը կ'ընէր , Իսրայէլէն խիստ
շատ բազմութիւն՝ էրկին ու ինչ
մարդիկ ու աղջիկներ անոր քովը
ժողվեցան . և ժողովուրդը խիստ
շատ լացաւ : Ու Եղամի որդին
2 Շեքանիան՝ որդի Ելամարայ Եղա-
րեան պատասխան առաւ ու ը-
սաւ , Մենք մեր Աստուծոյն դէմ
մեզի գործեցինք , ու երկրին ժո-
ղովրդեանցին տարբեր կիներ ա-
ռինք . բայց հիմա ատ բանին մէջ
3 Իսրայէլի համար յոյս կայ : Ե-
հիմա մեր Աստուծոյն առջիը ուխտ
ընենք , որ բոլոր կիներն ու ա-
նոնցմէ ծնածները իմ տիրոջս ու
մեր Աստուծոյն հրամանովը ետ
դարձնենք , և որ Օրէնքին պէս
4 ընեն խրատողը հաստատ ըլլայ .
Ելիր , վասն զի ատ գործը քեզի
կ'իյնայ . մենք ալ քեզի հետ
կ'ըլլանք , զըօրացիր ու գործէ :
5 Ու Եզրաս ելաւ , և քահանայից

իշխաններուն , Ղևտացիներուն ու բոլոր Իսրայէլին երդում ընել տուաւ որ աս խոստիս պէս ընեն ։
6 և անոնք երդում ըրին ։ Ու Նեբատ Յաստուծոյ տանը առջևէն ելաւ , ու Յողհասիբի որդւոյն Յովհանանին սենեակը գնաց ։ և հոն մնալով հաց չկերաւ ու ջուր չխմեց , վասն զի գերութենէն ելածներուն յանցանքին համար սուգ կը բռնէր ։
7 Ու Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին , որ բոլոր գերութենէն ելածները Երուսաղէմ
8 ժողվուին ։ Ու մինչև իրիք օր ալ որ չգար՝ իշխաններուն ու ծերերուն հրամանին համեմատ , անոր բոլոր ստացուածքը նզոված պիտի ըլլար , ու ինքը գերութենէն դարձողներուն
9 ժողովքէն պիտի զատուէր ։ Ու Յուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկները ան իրիք օրուանը մէջ՝ այսինքն իններորդ ամսուն քսանեբորդ օրը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան ։ և բոլոր ժողովուրդը սա գործին համար՝ ու սաստիկ անձրևներուն համար դողալով նստան Յաստուծոյ տանը հրապարակին մէջ ։
10 Ու Եզրաս քահանան ելաւ ու ա-նոնց ըսաւ , Դուք մեղք գործեցիք , և օտար կնիկներ առնելով՝ Իսրայէլին յանցանքը աւելցուցիք ։
11 Ու հիմա ձեր հայրերուն Տէր Յաստուծոյն առջևը յիր դէղը խոստովանեցէք , և անոր հաճոյ եղածը ըրէք , ու երկրիս ժողովուրդներէն ու օտար կնիկներէն զատուեցէք ։
12 Ան առենը բոլոր ժողովքը պատասխան տուին ու բարձր ձայնով ըսին , Ինչպէս որ մեր պարտքն է որ անանկ
13 քու ըսածիդ պէս ընենք ։ Բայց ժողովուրդը շատ ու ժամանակը անձրևոտ է , ու դուրս տեղ չենք կրնար կայնիլ ։ և ասիկայ մէկ օրուան կամ երկու օրուան գործ չէ , քանզի շատերնիս աս բանիս մէջ
14 յանցաւոր ենք ։ Հիմա մեր իշխանները բոլոր ժողովքին համար կայնին , ու մեր քաղաքներուն մէջը բոլոր օտար կնիկ առնողները որոշուած ժամանակներու մէջ գան ։ և ամէն մէկ քաղաքին ծերերը ու դատաւորները անոնց հետը ըլլան , մինչև որ աս բանիս համար մեր Յաստուծոյն սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ ։
15 Ասահէլի որդին Յովնաթան , ու Թեկուայի որդին Յազիա աս գործիս վրայ կայնեցան , ու Մեսուղամ ու Ղևտացի Սաբեթա անոնց օգնութիւն ըրին ։
16 Ու գերութենէն ելածները այնպէս ըրին ։ ու Եզրաս քահանան ու քանի մը տոհմապետներ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ (ամէնն ալ իրենց անուններովը) ընտրուեցան ։ ու տասներորդ ամսուն առաջին օրը աս
17 գործը քննելու նստան ։ Ու բոլոր օտար կնիկ առնող մարդիկներուն գործը առաջին ամսուն առաջին օրը լմընցուցին ։
18 Ու քահանայից որդիներէն օտար կնիկ առնողներ գտնուեցան ։ Յովսեդեկեան Յեսուին որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մասէիա , Եղիազար , Յարիբ ու Գոդողիա ։
19 Ու իրենց կնիկները արձակելու խոսք տուին ։ ու յանցաւոր ըլլալով՝ իրենց յանցանքին համար հօտերէն մէյմէկ խոյ մատուցին ։
20 Ու Իմմերի որդիներէն՝ Ընանի ու Զաբադիա ։
21 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Մասէիա , Եղիա , Սեմայիա , Յեքիէլ ու Ոզիա ։
22 Ու Փասուրի որդիներէն՝ Եղիովէնայի , Մասէիա , Իսմայէլ , Նաթանայէլ , Յովզաբադ ու Եղեասա ։
23 Ու Ղևտացիներէն՝ Յովզաբադ , Սեմէի , Կովղիա , այսինքն Կովղիտա , Փեթայիա , Յուդա ու Եղիազար ։
24 Ու երգեցողներէն՝ Եղիասիբ ։ ու դռնապաններէն՝ Սեղղում , Տէլեմ և Ուրի ։
25 Ու Իսրայէլէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Ռամիա , Յեզիա , Մեղքիա , Միամին , Եղիազար , Մեղքիա ու Նաեա ։
26 Ու Եղամի որդիներէն՝ Մաթանիա , Զաքարիա , Յեքիէլ , Երդի , Յերիմոթի ու Եղիա ։
27 Ու Զաթուի որդիներէն՝ Եղիովէնայի , Եղիասիբ , Մաթանիա , Յերիմոթ , Զաբադ ու Զիզա ։
28 Ու Բեբայիի որդիներէն՝ Յովհանան , Հանանիա , Զաբբայ ու Աթղա ։

29 Եւ Բանիի որդիներէն՝ Մեսուղամ, Մալուք, Ադայիա, Հասուբ, Սա-
30 ղ ու Իամոթի. Եւ Փահաթ Մո-վաբի որդիներէն՝ Եդնա, Քաղէլ, Բանանա, Մասեիա, Մաթթանիա, Բեսելէէլ, Բանուի ու Մանասէ.
31 Ու Էլամի որդիներէն՝ Եղիափազար, Հեսիա, Մեղքիա, Ամմոյիա,
32 Հոդաւեա, Բենիամին, Մալուք ու-
33 Սամսերիա. Էսեկի որդիներէն՝ Մաթթանայ, Մասաթիա, Օզաբադ, Եղիփաղետ, Հերեմի, Մանասէ
34 ու Ամէի. Բանիի որդիներէն՝
35 Մասդայ, Ամրամ, Ուէլ, Բա-
36 նեա, Բադայիա, Քեղուհայ, Ալա-
37 նիա, Ազրամմէթ, Եղիասիբ, Մա-
(38) թանիա, Մաթթանայ, Հասասու,
39 Բանի, Բանուի, Ամմէի, Մե-
40 ղեմիա, Նաթթան, Ադայիա, Մաք-
41 նադբայ, Սասայ, Մարայ, Ազա-
42 րիէլ, Մեղեմիա, Սամարիա, Մեղ-
43 ղում, Ամմորիա ու Յովսէփ. Նա-բաւի որդիներէն՝ Հէթէլ, Մատա-թիա, Օզաբադ, Զաբդինա, Հա-դայի, Յովել ու Բանեա։ Ասոնք 44 ամէնը օտար կիներ առեր էին. ու անոնցմէ ոմանք զաւակ ծնած կը-նէին կիներ ունէին։

ԳԻՐՔ ՆԵՀԵՄԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ժողովուրդը Եզեմիային խօսքերը։

Ու եղաւ որ Վեսողե ամսուն մէջ՝ Իսրայէլ որդւոցը տարին՝ երբոր ես Հուշան մայրա-
2 քաղաքն էի, Ընանի անուանով եղ-բայրներէս մէկը, ու քանի մը Յու-դայի մարդիկներ Ինձի եկան. և անոնց՝ գերութենէ ազատուած ու մնացած Երեանեղուն վրայով ու Երուսաղէմին վրայով հարցուցի։
3 Եւ ինծի ըսին, Վերութենէ ա-զատուած մնացածները հոն գաւա-ռին մէջ մեծ նեղութեան ու ա-նարգութեան մէջ են, ու Երու-սաղէմին պարիսպը փլած, և անոր դռնները կրակով այրուած են։
4 Ու երբոր ես աս խօսքերը լսեցի, նստայ լացի. ու քանի մը օր սուգ բռնեցի, և ծոմ պահելով երկինքի Աստուծոյն առջեւը աղօթք ըրի,
5 Ու ըսի, Ո՛հ, Տէր Աստուած երկինքի, որ մեծ ու ահեղ Աս-տուած ես, ու քեզ սիրողներուն և քու պատուիրանքներդ պահողնե-րուն ուխտ ու ողորմութիւն կը
6 պահես. Ո՛ղաչեմ, քու ականջ-ներդ բաց ըլլան, որ լսես քու ծառայիդ աղօթքը, որն որ քու ծառաներուդ Իսրայէլի որդւոցը համար հիմա ցո-ւթեկ ու գիշեր քեզի կը մատուցա-նեմ, խոստովանելով Իսրայէլի որ-դւոցը մեղքը, որով քեզի դէմ մեղանչեցինք. քանզի թէ ես և թէ իմ հօրս տունը մեղք գործե-ցինք։ Հիրաւի մենք քու առջեւդ 7 անօրէնութիւններ ըրինք, ու քու ծառայիդ Մովսէսին տուած պա-տուիրանքներդ, կանոններդ ու դա-տաստաններդ չպահեցինք։ Յիչէ 8 կ'աղաչեմ՝ յիչէ ան խօսքը, որ քու ծառայիդ Մովսէսին պատուի-րեցիր ըսելով, Թէ որ յանցանք ընէք, ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ. Իակ ըն որ ինծի դառ- 9 նաք, ու իմ պատուիրանքներս պա-հէք ու զանոնք կատարէք, ձեզմէ ցրուածները թէ և երկրիս ծայրը ըլլան, զանոնք անկէ պիտի ժողո-վեմ, ու ան տեղը պիտի տանիմ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն դնելու համար։ Եւ հիմա անոնք 10 քու մեծ ուժովդ ու զօրաւոր ձեռ-քովդ ազատած ծառաներդ ու ժո-ղովուրդդ են։ Ո՛հ, Տէր, հիմա 11 քու ծառայիդ աղօթքը, ու քու անունդեդ վախնալու փափաք ունե-ցող ծառաներուդ աղօթքը քու ա-կանջդ թող լսէ. և այսօր քու

ծառայիդ յաջողութիւն տուր , ու
աս մարդուն առջևը ինծի շնորհք
գտնել տուր : Վասն զի ես թա-
գաւորին մատուսակն էի :

Գ Լ . Ր

1 Ու եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջ՝
Արտաշէս թագաւորին քսանե-
րորդ տարին՝ անոր առջևը գինի
կար , և գինին առի ու թագաւո-
րին տուի . ու անոր առջևը քնա-
2 տրտում չէի երևցած : Ու թա-
գաւորը ինծի ըսաւ , Ինչո՞ւ ե-
րես տրտում է , որովհետև հի-
ւանդ չես . ատիկայ ուրիշ բան չէ ,
բայց եթէ սրտի տրտմութիւն . ու
3 ես խիստ շատ վախցայ : Ան ատե-
նը թագաւորին ըսի , Թագաւորը
յաւիտեան ողջ կենայ . ինչպէս
իմ երեսս տրտում չըլլայ , որ իմ
հարցս գերեզմաններուն տեղը եղող
քաղաքը աւերակ՝ ու անոր դռնները
4 կրակով այրած են : Ու թագա-
ւորը ինծի ըսաւ , Ուան ինդիր ինչ
կը խնդրես աս բանիս վրայով :
Ան ատենը երկնից Աստուծոյն ա-
5 ղօթք ըրի . Ու թագաւորին ըսի ,
Եթէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևի
նայ , ու թէ որ քու ծառադ քու
առջևդ շնորհք գտաւ , զիս Հրե-
աստան խրկես իմ հարցս գերեզման-
ներուն քաղաքը , որ զանիկայ շի-
6 նեմ : Ու թագաւորը ինծի ըսաւ ,
(ու թագուհին անոր քովը նստեր
էր .) Ուու ճամբորդութիւնդ ո՞ր-
չափ ատեն պիտի քշէ , ու ի՞րը
պիտի դառնաս . և թագաւորին
հաճոյ երևցաւ որ զիս խրկէ , ես ալ
7 անոր ժամանակ որոշեցի : Ու թա-
գաւորին ըսի , Եթէ որ թագաւորին
հաճոյ կ'երևնայ , ինծի նամակներ
տրուի Ափրատին միւս կողմը եղող
իշխաններուն որ զիս անցընեն ,
8 մինչև որ Հրէաստան երթամ , Ու
մէկ նամակ մը Ասափին՝ որ թագա-
ւորական անտառին պահապանն է ,
որպէս զի ինծի փայտ տայ , Որով-
ծոյ տանը աշտարակին դռները և
քաղաքին պարիսպը ու մտնելու
տունս շինելու համար : Ու թա-
գաւորը ինծի տուաւ . վասն
զի իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ
վրաս էր :

9 Ու Փրատին միւս կողմը եղող
իշխաններուն գացի , ու թագաւո-
րին նամակները անոնց տուի . և
թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
ու ձիաւորներ խրկեց : Ու երբոր
10 Սանաբաղատ Որոնացին ու Տո-
նայի ծառան Տուբիա լսեցին ,
շատ նեղացան , որ Իսրայէլի որդու-
ցը աղէկութիւնը փնտռելու համար
մարդ մը եկաւ : Ու Երուսաղէմ
11 եկայ և հոն իրեք օր մնացի :
12 Ու ես քանի մը մարդոց հետ
գիշերով ելայ . ու ինչ որ իմ Աս-
տուածս սրտիս մէջը դրեր էր Երու-
սաղէմին համար ընելու , զանիկայ
մարդու մը չըսուցի , և ինծի հետ
իմ հեծած անասունէս ի զատ ու-
13 րիշ անասուն մը չկար : Ու գի-
շերով Ձորի դռնէն՝ Վիշապի աղ-
բիւրին առջևէն Աղբիւրի դուռը ելայ ,
ու Երուսաղէմին փլած պարիսպնե-
րը ու կրակէն այրած դռնները զննե-
14 ցի : Ու Աղբիւրի դուռը ու թա-
գաւորին աւազանը անցայ , ու տակս
եղող անասունին անցնելու տեղ
15 չկար : Ու գիշերով հեղեղատէն
վեր ելայ ու պարիսպը զննեցի . ու
դարձայ Ձորի դռնէն մտայ , ու այս-
16 պէս նորէն իմ տեղը եկայ : Ու ոս-
տիկանները իմ ուր երթալս ու ինչ
ընելս չիմացան . ու Հրէաներուն ,
կամ քահանաներուն , կամ ազ-
նուականներուն , կամ ոստիկաննե-
րուն , և կամ ուրիշներուն՝ որոնք
գործը կ'ընէին , մինչև հիմա չըսու-
ցեցի :

17 Ետքը անոնց ըսի , Դուք կը
տեսնէք աս թշուառութիւնը՝ որուն
մէջը կը գտնուինք , և թէ ինչպէս
Երուսաղէմ աւերակ , ու անոր
դռնները կրակով այրուած են . եկէք
Երուսաղէմին պարիսպը շինենք , որ
այսուհետև նախատինք չըլլանք :
18 Ու իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ
վրաս ըլլալը , ու թագաւորին ինծի
ըսած խօսքերն ալ անոնց պատմեցի .
ու անոնք ըսին , Ելլենք շինենք . և
իրենց ձեռքերը ուժովցուցին աս
բարի գործին համար :

19 Բայց Որոնացի Սանաբաղատ ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա և Արաբացի Գեսամ լսելով՝ մեզ ծաղր ըրին, ու մեզ քամահրելով՝ ըսին Ա՛ս ձեր ըրած գործը ի՞նչ պիտի ըլլայ. միթե դուք թագաւորէն ապստամբի՞լ կ՚ուզէք։ Ես 20 անոնց պատասխան տուի ու ըսի, Երկնից Աստուածը ինքը մեզի յաջողութիւն պիտի տայ, ու մենք որ անոր ծառաներն ենք, պիտի ելլենք ու շինենք, բայց դուք Երուսաղէմի մէջ բաժին, իրաւունք ու յիշատակ չունիք։

ԳԼ. Գ

1 Ու մեծ քահանան Եղիասիբ և անոր քահանայ եղբայրները ելան ու Ոչխարաց դուռը շինեցին. անոնք զանիկայ նուիրեցին և անոր փեղկերը կանգնեցին. ու զանիկայ մինչև Աէայի աշտարակը, մինչև Ննանայելի աշտարակը նուիրեցին։ 2 Ես անոր քովը Երիքովի մարդիկը շինեցին, ու անոնց քովը Իմրիի որդին Զաքուր շինեց։ Ես Ձկանց դուռը Սենասայի որդիքը շինեցին. անոնք զանիկայ շինեցին, ու անոր փեղկերը, փականքը ու 4 նիգերը անցուցին։ Ես անոնց քովը Հակուսի որդւոյն Ուրիային որդին Մերամեթ նորոգեց. ու անոնց քովը Մասիզեբելի որդւոյն Խարաքիային որդին Մեսուղամ նորոգեց. և անոնց քովը Խաանայի 5 որդին Սադովկ նորոգեց։ Ու անոնց քովը Թեկուացիք նորոգեցին. բայց անոնց մեծերը իրենց Տէրոջը գործքին իրենց վիզը չծռեցին։ 6 Ես Հին դուռը Փասէի որդին Յոյվիադա ու Խասոդիայի որդին Մեսուղամ նորոգեցին. անոնք զանիկայ շինեցին, ու անոր փեղկերը, փականքը ու նիգերը 7 անցուցին։ Ես անոնց քովը Գաբաւոնացի Մելատիա ու Մերոնոթացի Յադոն և Գաբաւոնի ու Մասբայի մարդիկները շինեցին, մինչև Գետին աս կողմը եղող իշ- 8 խանին աթոռը։ Անոր քովը ոսկերիչներէն Հարհայիայի որդին Ոզիէլ նորոգեց. ու անոր քովը դեղագործներուն որդին Ննանիա նորոգեց. ու Երուսաղէմը մինչև լայն պարիսպը թողուցին։ 9 Ես անոնց քովը Երուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝ Հուրի որդին Հռափայիա նորոգեց։ Ես անոնց քովը 10 ու իր տանը դիմացը Յարումափի որդին Յեդայիա նորոգեց. ու անոր քովը Հասբանիայի որդին Վէտտուս նորոգեց։ Միւս բաժին 11 նը ու փուռերու աշտարակը Յարիմի որդին Մելքիա ու Փահաթ Մովաբի որդին Յոսուբ նորոգեցին։ Ես անոր քովը Ե- 12 րուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝ Ղոլհոսի որդին Սեղում՝ ինքը ու իր աղջիկները նորոգեցին. Զորի դու- 13 ռը Ննոնը ու Հանովի բնակիչները նորոգեցին. անոնք զանիկայ շինեցին, ու անոր փեղկերը, փականքը ու նիգերը անցուցին. ու պարիսպէն հազար կանգուն չափ մինչև Աղբէյ դուռը։ Ես Աղբէյ 14 դուռը Հեթաքարմայի կողմանց իշխանը՝ Հոքաբի որդին Մելքիա նորոգեց. զանիկայ ան շինեց, ու անոր փեղկերը, փականքը ու նիգերը անցուց։ Ես Աղբիւրի դուռը 15 Մասփայի կողմանց իշխանը՝ Կողոզէի որդին Սեղում նորոգեց. զանիկայ ան շինեց ու ծածկեց. և անոր փեղկերը, փականքը ու նիգերը անցուց. ու թագաւորի պարտէզին մօտ եղող Սիլոամայի աւազանին պարիսպը մինչև Դաւիթի քաղաքէն իջնող աստիճանները։ Անկէ ետքը Հեթասուրի կէս 16 մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին Նէեմիա նորոգեց, մինչև Դաւիթին գերեզմաններուն դիմացը, ու մինչև շինծու աւազանը, ու մինչև Հեթհագաբարին։ Անկէ ետքը 17 Ղեւտացիք նորոգեցին, Հանիի որդին Հռեում. անոր քովը Կէիլայի կէս մասին իշխանը Հասբիա իր տեղուանքը նորոգեց։ Անկէ 18 ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի կէս մասին իշխանը՝ Հնադադի որդին Խասայի նորոգեց։ Ես անոր 19 քովը Մասփայի իշխանը՝ Հեսուի

որդին Լգէբը միւս բաժինը նորոգեց, այսինքն պարսպին դարձուածքը, ու զինարանը ելլելու ճամբուն դիմացն է: Ինկէետքը միւս բաժինը՝ պարսպին դարձուածքէն մինչև մեծ քահանային Լղիասիբին տանը դուռը՝ Օաբբայի որդին Խարուք փութով նորոգեց: Ինկէ ետքը միւս բաժինը՝ Լղիասիբին տանը դռնէն մինչև Լղիասիբին տանը ծայրը՝ Ինկուսի որդւոյն Ուրիային որդին Մերամոթ նորոգեց: Ու անկէ ետքը քահանաները՝ դաշտի բնակիչները նորոգեցին: Ու անկէ ետքը Բենիամին ու Խուբ իրենց տուներուն առջևը նորոգեցին. անկէ ետքը Ընանիայի որդւոյն՝ Մասեիայի որդին Ազարիա իր տանը դիմացը նորոգեց: Ինկէ ետքը միւս բաժինը՝ Ազարիայի տունէն մինչև պարսպին դարձուածքը՝ մինչև անկիւնը, Ինադադի որդին Բանուի նորոգեց: Ու Ոզայի որդին Փաղաղ պարսպին դարձուածքին դիմացը ու բանտի գաւիթին քովը եղող թագաւորին վերի պալատին դուրսի աշտարակը կը նէ. ու անոր ետևէն Փարոսի որդին Փադայիա կը նէց: Ու Նաթանայիմները՝ որ Ոփազ կը բնակէին, մինչև արևելեան կողմը եղող Ջուրի դրանը դիմացը ու դուրսի աշտարակը նորոգէցին: Ինկէ ետքը միւս բաժինը՝ դուրսի մեծ աշտարակին դիմացէն մինչև Ոփազի պարիսպը՝ Թեկուացիք նորոգեցին: Ձիերու դռնէն վեր քահանաները նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տանը դիմացը: Ինկէ ետքը Իմմերի որդին Սադովկ իր տանը դիմացը նորոգեց. ու անկէ ետքը արևելեան դրանը պահապանը՝ Սեքենիայի որդին Սեմայիա նորոգեց: Ինկէ ետքը միւս բաժինը Անանիայի որդին Հանանիա ու Սողեփի վեցերորդ որդին Հանո նորոգեց. անկէ ետքը Խարաքիայի որդին Մեսուղամ իր սենեակին դիմացը նորոգեց: Ինկէ ետքը Արգիփի որդին Մեղքիա մինչև Նաթանայիմներուն ու վաճառականաց տունը Մափկաթի դրանը դիմացը ու մինչև անկիւնը ելլելու տեղը նորոգեց: Ու անկիւնը ելլելու տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը ոսկերիչները ու վաճառականները նորոգեցին:

Գ Լ. Գ

Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց որ մենք պարիսպը կը շինենք, սիրտը նեղացաւ, ու շատ սրդողելով՝ Հրէաները ծաղր ըրաւ: Ու իր եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին առջևը խօսեցաւ ու ըսաւ. Այս տկար Հրէաները ի՞նչ կը շինեն. միթէ թոյլտուութիւն կ'ըլլայ անոնց. միթէ զոհ պիտի զոհեն, ու այսօ՞ր լմընցընեն. միթէ այրած քարերը փոշիի դէզերէ՞ն պիտի կենդանացընեն: Ու Ամմոնացի Տուբիան անոր քովն էր, ու ըսաւ, Թէ որ աղուէս մըն ալ ելլէ անոնց շինածին վրայ, անոնց քարէ պարիսպը պիտի փլցընէ:

Լսէ մեր Հոտուածը, Հէ, վասն զի նախատուեցանք. ու անոնց նախատինքը իրենց գլխուն դարձուր, ու զանոնք գերութեան երկրի մէջ աւար ըլլալու մատնէ. Ու անոնց անօրէնութիւնը մի ծածկեր, ու քու առջևէդ անոնց մեղքը չջնջուի. քանզի շինողներուն առջևը էղ բարկացուցին:

Ու պարիսպը շինեցինք, ու բոլոր պարիսպը մինչև կէսը հասաւ, վասն զի ժողովուրդը գործելու սիրտ ունէր:

Ու երբոր Սանաբաղատ ու Տուբիա և Հրաբացիք ու Հմմոնացիք ու Հզովտացիք լսեցին, որ Հրուսաղէմին պարիսպներուն նորոգութիւնը առաջ կ'երթայ, ու փլած տեղուանքը սկսեր են շինուիլ, շատ սրդողեցան: Ու ամէնքը մէկտեղ խօսք ըրին, որ գան Հրուսաղէմին դէմ պատերազմ ընեն, ու անոր վնաս տան: Բայց մենք մեր Հոտուծոյն աղօթք ըրինք, ու դէպ անոնցմէ պահապաններ դրինք ի հեմէ ցորեկ ու գիշեր անոնց դէմ պահապաններ

տունը Մափկաթի դրանը դիմացը ու մինչև անկիւնը ելլելու տեղը նորոգեց: Ու անկիւնը ելլելու տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը ոսկերիչները ու վաճառականները նորոգեցին:

Գ Լ. Գ

Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց որ մենք պարիսպը կը շինենք, սիրտը նեղացաւ, ու շատ սրդողելով՝ Հրէաները ծաղր ըրաւ: Ու իր եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին առջևը խօսեցաւ ու ըսաւ, Այս տկար Հրէաները ի՞նչ կը շինեն. միթէ թոյլտուութիւն կ'ըլլայ անոնց. միթէ զոհ պիտի զոհեն, ու այսօ՞ր լմընցընեն. միթէ այրած քարերը փոշիի դէզերէ՞ն պիտի կենդանացընեն: Ու Ամմոնացի Տուբիան անոր քովն էր, ու ըսաւ, Թէ որ աղուէս մըն ալ ելլէ անոնց շինածին վրայ, անոնց քարէ պարիսպը պիտի փլցընէ:

Լսէ մեր Հոտուածը, Հէ, վասն զի նախատուեցանք. ու անոնց նախատինքը իրենց գլխուն դարձուր, ու զանոնք գերութեան երկրի մէջ աւար ըլլալու մատնէ. Ու անոնց անօրէնութիւնը մի ծածկեր, ու քու առջևէդ անոնց մեղքը չջնջուի. քանզի շինողներուն առջևը էղ բարկացուցին:

Ու պարիսպը շինեցինք, ու բոլոր պարիսպը մինչև կէսը հասաւ, վասն զի ժողովուրդը գործելու սիրտ ունէր:

Ու երբոր Սանաբաղատ ու Տուբիա և Հրաբացիք ու Հմմոնացիք ու Հզովտացիք լսեցին, որ Հրուսաղէմին պարիսպներուն նորոգութիւնը առաջ կ'երթայ, ու փլած տեղուանքը սկսեր են շինուիլ, շատ սրդողեցան: Ու ամէնքը մէկտեղ խօսք ըրին, որ գան Հրուսաղէմին դէմ պատերազմ ընեն, ու անոր վնաս տան: Բայց մենք մեր Հոտուծոյն աղօթք ըրինք, ու դէպ անոնցմէ պահապաններ դրինք ի հեմէ ցորեկ ու գիշեր անոնց դէմ պահապաններ

Նակիրներուն ոյժը հատաւ , ու հո-
ղը շատ է . մենք պիտի չկրնանք
11 պարիսպը չինել : Ու մեր թշնա-
միները կ'ըսէին , Ձգիտնան ու
չտեսնեն , մինչև որ մենք անոնց մէջը
մտնենք ու զանոնք մեռցընենք , և
12 անոնց գործը խափանենք : Ու ե-
ղաւ որ անոնց քովը բնակող Հրէ-
անները մեզի եկան , և տասը անգամ
մեզի ըսին թէ Ամէն կողմանէ ուր
որ դառնաք , մեր վրայ պիտի յար-
ձակին :
13 Ուստի ցած տեղուանքը՝ պարսպին ետևը , ու բարձր տեղուանքը ժողովուրդը իրենց ազգատոհմիներուն համեմատ բաժնելով կայնեցուցի , ու իրենց սուրերովը , նիզակներովը ու աղեղներովը կայնեցուցի :
14 Ու նայեցայ ու ելայ , և իշխաններուն ու ոստիկաններուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի , Անոնց երեսէն մի՛ վախնաք . յիշեցէք Տէրը որ մեծ ու ահեղ է , և ձեր եղբայրներուն , տղաքներուն , աղջիկներուն , կիներուն ու տուներուն համար պատերազմ ըրէք :
15 Ու երբոր մեր թշնամիները լսեցին որ մենք իմացեր ենք, և Աստուած անոնց խորհուրդը ցրուեց , մենք ամէնքս պարիսպը վերադարձանք , ամէն մէկը իր գործին :
16 Ու անօրէն՝ի վեր իմ մարդիկներուս կէսը կ'աշխատէին , ու կէսն ալ նիզակներ , ասպարներ , աղեղներ ու զրահներ կը բռնէին . ու իշխանները Յուդայի բոլոր ազգատոհմիներուն
17 ետևը կը կայնէին : Պարիսպը շինողները ու բեռնակիրները ամէն մէկ ձեռքովը կը բանէր , ու միւս ձեռքովը կը բռնէր :
18 Ու շինողներուն ամէն մէկը իր սուրը մէջքը կապած կը գործէր , ու փողահարը
19 իմ քովս էր : Ու ազնուականներուն ու ոստիկաններուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի , Այս գործը մեծ ու ընդարձակ է , ու մենք պարսպին վրայ ցրուած ենք , Ե՛ւ ի-
20 րարմէ հեռու ենք . Ուր որ փողին ձայնը ուր տեղ որ լսէք , հոն մեր քովը ժողովուիք , մեզի համար մեր Աստուածը պատերազմ պիտի ընէ :
Ու մենք այսպէս գործը կ'ը- 21
նէինք . և քառասունէն կէսը արշալուսէն մինչև աստղերուն երևցած ատենը նիզակները բռնած կը կենային : Ու ան ա- 22
տենը ժողովուրդին ըսի , Ամէն մարդ իր ծառային հետ դիշերները Երուսաղեմի մէջ մնայ , որ դիշերը մեզի համար պահպանութիւն ընէ ու ցորեկը գործէ : Ու ես ու իմ 23
եղբայրներս և իմ ծառաներս ու իմ հետևէս եկող պահապան մարդիկները՝ ամենևին մեր հանդերձները չէինք հաներ , լուացուելու ատենն՝ի զատ :

ԳԼՈՒԽ Ե

Ու ժողովուրդը ու անոնց կիներ- 1
ները իրենց եղբայրները Հրէաներուն դէմ մեծ գանգատ ըրին : Ու 2
ոմանք կ'ըսէին , Մենք մեր տղաքներովը ու աղջիկներովը շատեր ենք . և ուտելիք ծախու առնենք , որ ուտենք ու ապրինք : Ոմանք ալ 3
կ'ըսէին , Մենք մեր արտերը , այգիները ու տուները գրաւի կը դնենք , որ սովի համար ուտելիք ծախու առնենք : Ու ոմանք կ'ը- 4
սէին , Թագաւորին հարկ վճարելու համար մեր արտերուն ու այգիներուն վրայ ստակ փոխ առինք : Ու 5
հիմա մեր մարմինը մեր եղբայրներուն մարմինին պէս է , ու մեր որդիքը՝ անոնց որդւոցը պէս . և ահա մենք մեր տղաքները ու աղջիկները ծառայութեան կը ծախենք . և արդէն մեր աղջիկներէն ազատին ըլլալու ծախուածներ կան , ու մեր ձեռքը կարողութիւն չկայ . որովհետև մեր արտերը ու այգիները ուրիշներուն կ'երթան են :
Ու երբոր ես անոնց աղաղակը ու 6
այս խօսքերը լսեցի , խիստ դժուարացայ : Ու մտքիս մէջ խորհեցայ 7
ետև՝ ազնուականները ու ոստիկանները յանդիմանեցի , ու անոնց ըսի , Դուք ամէնդ ալ ձեր եղբայրներէն վաշխ կ'առնէք . ու ա- 8
նոնց դէմ մեծ ժողով ըրի : Ու
անոնց ըսի , Մենք հնա-

Նոաներու ծախուած մեր Հրէայ եղբայրները մեր կարողութեանը չափ ծախու առինք , ու հիմա դուք ձեր եղբայրնե՞րը կը ծախէք , կամ ան- Նոնք մեզի ծախուի՞ն . և անոնք լռեցին ու չկրցան պատասխան 9 տալ : Ու ըսի , Ա՛յս ձեր ըրածը աղէկ բան չէ . պէտք չէ՞ որ մեր Աստուծոյն վախովը քալէք , որ մեզի թշնամի եղող ազգերուն նախատինք 10 չըլլանք : Ես ալ ան իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ սոակ ու շորին փոխ տուած ենք անոնց . Բայց հիմա ան պարտքը անոնց ըն- 11 հենք : Ա՛ն ձեզի կ'աղաչեմ , որ այսօր անոնց ետ դարձնէք անոնց արտերը , այգիները , ձիթենիները ու տուները . նաև ստակին , գո- րենին , գինիին ու եղին հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը պահանջէք : 12 Ան- անոնք ըսին , Ա՛յս պիտի դար- ձնենք ու անոնցմէ բան մը պիտի չպահանջենք . ինչպէս որ ըսիր , այնպէս պիտի ընենք : Ա՛ն ատենը քահանաները կանչեցի , ու անոնց երդում ընել տուի որ ասանկ ը- 13 նեն : Նաև հանդերձս թօթուեցի ու ըսի , Ա՛յ որ ան բանը չկա- տարէ , իր տունէն ու իր վաստա- կէն Աստուած այսպէս թօթվէ , ու այսպէս թօթուած ու դատարկ ըլ- լայ : Ան- բոլոր ժողովքը Ամէն ըսին ու Տէրը օրհնեցին . ու ժո- ղովուրդը ան բանը կատարեց :

14 Ան- Յուդայի երկրին մէջ անոնց իշխանը եղած օրէն՝ Արտաշէս թա- գաւորին քսաներորդ տարիէն մինչև երսունուերկուերորդ տարին՝ տա- սուերկու տարի՝ Թէ ես և Թէ իմ եղբայրներս իշխանութեան ռոճիկը 15 չուտինք : Հայց ինծմէ առաջ ե- ղող նախորդ իշխանները ժողովուր- դին բեռ կ'ըլլային , ու անոնցմէ հաց ու գինի կ'առնէին , քառասուն սիկղ արծաթէն՝ ի զատ . անոնց ծառաներն ալ ժողովուրդին բռո- նութիւն կ'ընէին , բայց ես Ա՛ս- տուծմէ վախնալով այնպէս չըրի : 16 Ու Նաև ան պարսպին գործին մէջ աշխատեցայ . ու մենք արտ ծախու չառինք . և իմ բոլոր ծառաներս հոն ժողովուած էին ան գործին հա- մար : Ու Հրէաներէն ու ռա- 17 տիկաններէն հարիւր հիսուն մարդ , ու չրջակայ ազգերէն մեզի եկողները իմ սեղանէս ի՛ւրենէն : Ան- ամէն 18 օրուան ծախքս ա՛ն էր . արջառ մը ու վեց ընտիր ոչխար . և ինծի հա- մար թռչուններ ալ կը պատրաս- տուէր . ու տասը օրը անգամ մը առատութեամբ ամէն տեսակ գի- նիէն ի՛նքնէր . այսու ամենայնիւ իշ- խանութեան ռոճիկը չպահանջեցի , վասն զի ան ժողովուրդին վրայ ե- ղած ծառայութիւնը ծանր էր : Ո՛վ Աստուած իմ՝ այ ժողովուր- 19 դին բոլոր ըրածներուս համեմատ զիս ի՛ բարին յիշէ :

ԳԼ . ՀՕ

Ու երբոր Սանաբաղատ , Տուբիա 1 ու Գեսեմ Արաբացի Պետամ , ու մեր միւս թշնամիները լսեցին , որ ես պարիսպը չինեցի , ու հոն փլած տեղ մը չմնաց , (թէպէտ և մինչև ան ատենը դռներուն փեղկերը դը- րած չէի ,) Սանաբաղատ ու Պե- 2 սեմ ինծի հրէք խրկեցին ու ըսին , Եկո՛ւր , Աղնովի դաշտին գեղերուն մէջ իրարու հետ տեսնուինք . բայց անոնք ինծի չարութիւն ընել կը խորհէին : Ես անոնց պատգամա- 3 ւորներ խրկեցի ու ըսի , Ես մեծ գործով մը զբաղած եմ ու չեմ կրնար իջնել . ինչո՞ւ համար գործը դադարի , երբոր զանիկայ թողում ու ձեզի իջնեմ : Ես անոնք ինծի 4 չորս անգամ ասանկ խօսքեր խրկե- ցին . ես ալ անոնց նոյն պատաս- խանը տուի : Ու հինգերորդ ան- 5 գամին Սանաբաղատ նոյն խօսքե- րով իր մանչը ինծի խրկեց , ձեռքը մէկ բաց թուղթով մը՝ Որուն մէջը 6 այսպէս գրուած էր . Ազգաց մէջը լսուեցաւ , ու Գեսեմ կ'ըսէ որ դուն ու Հրէաները ապստամբիլ կը խորհիք . դուն անոր համար կը չինես պարիսպը , որ անոնց թա- գաւոր ըլլաս , ինչպէս որ կ'ըսուի : Ու Նաև Երուսաղէմի մէջ մարգա- 7 րէներ հաստատեցիր , որ քարոզեն ու քեզի համար ըսեն , Թէ Ընկակ

Երբեստանի թագաւոր է . ու հիմա աս խօսքերը թագաւորին ականջը պիտի հասնի . ուրեմն եկէ՛ք որ մէկտեղ խորհուրդ ընենք ։
8 Հայց ես անոր խոչդ խրկեցի ու ըսի , Հանը քու ըսած խօսքերուդ պէս չէ . հապա ատոնք դուն քու
9 սրտէդ շինեցիր ։ (Ա՛սան զի ամենց ամէնը մեզ կը վախցընէին՝ ըսելով , Անոնց ձեռքը ան գործէն թուլնայ , որ չկատարուի ։ Ու հիմա՝ ով Տէր , իմ ձեռքերս ուժովցուր ։)
10 Ու ես Մեհետաբէելի որդւոյն Դալայիայի որդւոյն Սեմայիային տունը մտայ . և անիկայ փակը ինչ գոցուած էր , ու ըսաւ , Եկո՛ւր մէկտեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին մէջը երթանք , ու տաճարին դռները գոցենք . վասն զի քեզ մեռցընելու կու գան . ու անոնք գիշերով
11 պիտի գան քեզ մեռցընելու ։ Ու ես ըսի , Մարդ ինծի պէս մարդը կը փախչի՞ . և ո՞վ կայ ինծի պէս որ տաճարը մտնէ ապրելու համար .
12 չեմ մտներ ։ Ու աղէկ հասկըցայ որ զանիկայ Աստուած խրկած չէր , հապա իմ վրաս առ մարգարէութիւնը ինքզինքն խօսեցաւ . վասն զի Տուբիա ու Սանաբաղատ զանիկայ
13 վարձքով բռներ էին ։ Ինչ ասոր համար վարձքով բռներ էին զանիկայ , որ ես վախնամ , ու ասանկ ընելով մեղանչեմ , որ զիս բամբասելու ու իմ անունս աւրելու
14 պատճառ մը ունենան ։ Ով Աստուած իմ , Տուբիան ու Սանաբաղատը աս իրենց գործոցը համեմատ , ու Նովադիա մարգարէուհին ու զիս վախցնող միւս մարգարէները յիշէ ։
15 Ու պարիսպը Էլուլ ամսուան քսանուհինգերորդ օրը՝ հիսունուերկու
16 օրուան մէջ լմընցաւ ։ Ու երբոր մեր ամէն թշնամիները լսեցին , մեր բոլորտիքը եղող ամէն ազգերը վախցան ու շատ ամչցան , ու իմացան որ աս գործը մեր Աստուծոյն օգնականութեամբը կատարուեցաւ ։
17 Ու ան օրերը Հուդայի ազնուականներէն Տուբիային շատ նամակներ կ՚երթար , Տուբիայէն ալ անոնց կու գար .
18 Ա՛սան զի Հուդայի շատ մարդիկները անոր հետ երդումով միաբաններ էին . քանզի անիկայ Արահեան Սեքենիային փեսան էր . ու անոր որդին Յովհանան Մեսուղամին աղջիկը առեր էր ։
19 Նաև իմ առջեւս անոր աղէկութիւնները կը զրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը հասցընէին . և Տուբիա ինծի նամակներ կը խրկէր զիս վախցընելու համար ։

ԳԼ . Ն։

1 Ու երբոր պարիսպը լմընցաւ , և դռներուն փեղկերը անցուցի , ու դռնապաններ , երգեցողներ ու Ղեւտացիներ դրուեցան ,
2 իմ եղբայրս Անանին , ու պալատին իշխանը Անանիան՝ (որ Հաւատարիմ , ու շատերէն աւելի Աստուծմէ վախցող մարդ մըն էր ,) Երուսաղէմի վրայ դրի , Ու անոնց ըսի , Մինչեւ
3 որ արեւը չտաքնայ , Երուսաղէմին դռները չբացուին . և իրենց նեղկայութեամբը դռները գոցեն ու նիգերը դնեն , ու Երուսաղէմի բնակիչներէն պահապաններ կարգեն , ամէն մէկը իր պահպանութեանը մէջ , ու ամէն մէկը իր տանը դիմացը ։
4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր . բայց մէջի ժողովուրդը քիչ էր , ու տուներ չկրնուած չէր ։
5 Ու իմ Աստուածս իմ սրտիս մէջը գրաւ , որ ազնուականները , ոստիկանները ու ժողովուրդը ժողվեմ որ արձանագրուին . ու առջի անգամ գէրոնէնէն ելլողներուն մէկ ազգաբանութեան գիրքը գտայ . ու անոր մէջը այսպէս գրուած գտայ .
6 Ահաւասիկ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տարած գերիներէն ելլող գաւառի բնակիչները անոնք էին , որոնք Երուսաղէմ ու Հուդա դարձան , ամէն մէկը իր քաղաքը .
7 Ու Զօրաբաբէլին , Յեսուին , Նեեմիային , Ազարիային , Ռաամիային , Նաեմանիին , Մուրթքէին , Հաղաասանին , Անափարա-

թին , Խագուէին , Նասումին ա-
Նանային հետ եկան : Ա- ա- Եր
Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը
8 Թիւը . Փարոսի որդիքը՝ երկու
հազար հարիւր եօթանասունուե-
9 կու . Սափատիայի որդիքը՝ իրեք
10 հարիւր եօթանասունուերկու . Ա-
րահի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսուն-
11 ուերկու . Փահաթ Մովաբի որդիքը՝
Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ ե-
կու հազար ուէ հարիւր տասնու-
12 ուէ . Ելամի որդիքը՝ հազար
13 երկու հարիւր յիսունուչորս . Զա-
թուի որդիքը՝ ուէ հարիւր քա-
14 սունուհինգ . Զաքքայի որդիքը՝
15 եօթը հարիւր վեթասուն . Բանունի
որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու-
16 ուէ . Բեբայիի որդիքը՝ վեց հա-
17 րիւր քանուուէ . Ազգադի որդի-
քը՝ երկու հազար իրեք հարիւր քը-
18 սանուերկու . Ադոնիկամի որդիքը՝
19 վեց հարիւր վեթասունուեօթը . Բա-
գուէի որդիքը՝ երկու հազար վեթ-
20 սունուեօթը . Ադինի որդիքը՝ վեց
21 հարիւր յիսունուհինգ . Ատերի որ-
դիքը Եզեկիայէն՝ իննսունուուէ .
22 Ասումի որդիքը՝ իրեք հարիւր
23 քանուուէ . Բեսէիի որդիքը՝
24 իրեք հարիւր քսանուչորս . Երիփի
25 որդիքը՝ հարիւր տասներկու . Գա-
բաւոնի որդիքը՝ իննսունուհինգ .
26 Բեթլեհեմի ու Նետոփայի մարդի-
27 կը՝ հարիւր ութսունուուէ . Ա-
նաթովթի մարդիկը՝ հարիւր քսան-
28 ուուէ . Ազմաթի տանը մար-
29 դիկները՝ քառասունուերկու . Կա-
րիաթարիմի , Քեփիրայի ու Բերով-
թի մարդիկը՝ եօթը հարիւր քառ-
30 սունուիրեք . Բամայի ու Գաբայի
մարդիկը՝ վեց հարիւր քսանումէկ .
31 Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր քսան-
32 ուերկու . Բեթելի ու Գայիի մար-
33 դիկը՝ հարիւր քսանուիրեք . Միւս
Նաբաւին մարդիկը՝ յիսունուեր-
34 կու . Միւս Ելամին որդիքը՝ հազար
35 երկու հարիւր յիսունուչորս . Հա-
րիմի որդիքը՝ իրեք հարիւր քսան .
36 Երիքովի որդիքը՝ իրեք հարիւր
37 քառասունուհինգ . Լոդի , Ադիդի
ու Ովնոյի որդիքը՝ եօթը հարիւր
38 քսանումէկ . Սենասայի որդիքը՝ ի-

րեք հազար ինը հարիւր երսուն :
Քահանաները՝ Յեսուի տունէն՝ 39
Յեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
եօթանասունուիրեք . Իմմերի որ- 40
դիքը՝ հազար յիսունուերկու . Փա- 41
սուրի որդիքը՝ հազար երկու հա-
րիւր քառասունուեօթը . Հարիմի 42
որդիքը՝ հազար տասնուեօթն էին :
Ղեւտացիները՝ Յովսիայի որդի- 43
ներէն՝ Յեսուի ա- Կադմիէլի որդի-
քը՝ եօթանասունուչորս էին :
Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝ 44
հարիւր քառասունուուէ էին :
Դռնապաններն՝ Սեղոմի որդի- 45
քը , Ատերի որդիքը , Տեղմոնի
որդիքը , Ակկուբի որդիքը , Ա-
տիտայի որդիքը , Սուբայի որդիքը՝
հարիւր երսունուուէն էին :
Նաթանայիմները՝ ասոնք էին . 46
Սիայի որդիքը , Ասուփայի որդի-
քը , Տաբաոթի որդիքը , Կերոսի 47
որդիքը , Սիայի որդիքը , Փադոնի
որդիքը , Ղաբանայի որդիքը , Գա- 48
բայի որդիքը , Սալամէի որդիքը ,
Ենանի որդիքը , Գեդդելի որդի- 49
քը , Գահարի որդիքը , Ռեհայիայի 50
որդիքը , Բասղնի որդիքը , Նե-
կոդայի որդիքը , Գազամի որդիքը , 51
Ոզայի որդիքը , Փասեի որդիքը ,
Բասիի որդիքը , Մովնիմի որդի- 52
քը , Նեփուսիմի որդիքը , Բակ- 53
բոկի որդիքը , Ակուփայի որդիքը ,
Բրուրի որդիքը , Բասղոթի որ- 54
դիքը , Մեհիդայի որդիքը , Բրսայի
որդիքը , Բարկոսի որդիքը Սի- 55
սարայի որդիքը , Թամայի որդի-
քը , Նեսիայի որդիքը , Ատիփայի 56
որդիքը . Սողոմոնի ծառաներուն 57
որդիքը՝ Սոտէի որդիքը , Սոփե-
րաթի որդիքը , Փարեդայի որդի-
քը , Յեղայի որդիքը , Դերկոնի 58
որդիքը , Գեդդելի որդիքը , Ա-
փաիայի որդիքը , Բատիլի որդի-
քը , Փոքրարաթ Սեբայիմի որդի-
քը , Ամմոնի որդիքը . Ընդը Նա- 60
թանայիմները ու Սողոմոնի ծա-
ռաներուն որդիքը իրենք հարիւր
իննսունուեր կու էին :
Ու Թել-մելայէն , Թել-հարսայէն , 61
Քերուբէն , Ադդոնէն ու Իմմերէն
եկողները ասոնք էին , և իրենց

հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալին
62 ցուցընելու կարող չեղան. Իւղայիայի որդիքը, Տուբիայի որդիքը, Ննկոդայի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունեւերկու հոգի:
63 Ու քահանաներէն՝ Բայիայի որդիքը, Ակկուսի որդիքը, Խերզելիի որդիքը՝ որ Խէը Գաղաադացի Խերզելիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝
64 անոնց անունովը կոչուեցաւ: Անոնք իրենց ազգաբանութեան գիրքը փնտռեցին, բայց չկրցան գտնել. ու անմաքուր սեպուելով՝ քահանայութենէ արգիլուեցան:
65 Ու Թարսաթան անոնց ըսաւ, Մինչև որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ, անոնք ամենասուրբ բաներէն չուտեն:
66 Ամբոխ ժողովքը մէկտեղ քառասունուերկու հազար իրիք հարիւր
67 վաթսուն հոգի էր. Բայց ի՛ նոցա ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք եօթը հազար իրիք հարիւր երեսունեւեօթն էին. ու անոնց մէջը երկու հարիւր քառասունուհինգ այր
68 և կին երգեցողներ կային: Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երեսունուվեց, ջորիները երկու հարիւր քառասուն-
69 ուհինգ, ուղտերը չորս հարիւր երեսունուհինգ, էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին:
70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործին համար ընծայ տուին. Թարսաթան՝ հազար դրամ ոսկի, կիսուն սկաւառակ և հինգ հարիւր երեսուն քահանայական պատ-
71 մուճան տուաւ գանձին: Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործաւորութեան գանձին քսան հազար դրամ ոսկի ու երկու հազար երկու հարիւր մնաս արծաթ տուին:
72 Ու մնացած ժողովուրդին տուածները քսան հազար դրամ ոսկի ու երկու հազար մնաս արծաթ ու վաթսունեւեօթը քահանայական
73 պատմուճան էր: Ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և դռնապանները, ու երգեցողները, և ժողովուրդէն եղողները, ու Նաթինայիմները, և բոլոր Իսրայէլ՝ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան. ու երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջ էին:

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Ու բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս՝ Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջ ժողովեցան, ու Եզրաս դպիրին ըսին, որ Մովսէսին օրինաց գիրքը բերէ, որն որ Տէրը Իսրայէլին պատուիրած էր: 2 Ու եօթներորդ ամսուն առջի օրը՝ Եզրաս քահանան օրինաց գիրքը ժողովքին առջևը բերաւ, որ էրիկ ու կնիկ մարդիկներէ, ու ամէն լսելու ու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէ բաղկացած էր. 3 զանիկայ՝ Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջ առաւօտուընէ մինչև կէս օր էրիկ ու կնիկ մարդիկներուն ու հասկըցողներուն առջևը կարդաց. և բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջնները օրինաց գրքին դոներ էին: 4 Ու Եզրաս դպիրը յատուկ իրեն համար շինուած փայտեղէն բեմին վրայ կայնեցաւ. ու անոր քովը աջ կողմը՝ Մատաթիա, Սեմա, Ենաիա, Ուրիա, Քեղկիա ու Մասէիա, և ձախ կողմը՝ Փադայիա, Միսայէլ, Մեղքիա, Հասում, Հաբադանա, Զաքարիա ու Մեսուղամ կայնեցան: 5 Ու Եզրաս գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն առջևը. վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն բարձր էր. ու զանիկայ բացածին պէս բոլոր ժողովուրդը ոտքի վրայ ելաւ: 6 Ու Եզրաս Եհովայ մեծ Աստուածը օրհնեց. ու բոլոր ժողովուրդը ձեռքերնին վերցուցին, ու Ամէն, Ամէն՝ ըսին. և իրենց երեսին վրայ գետինը ծռելով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրին: 7 Ու Յեսու, Նաւի, Սարաբիա, Յամին, Ակկուբ, Սաբեթա, Ովդիա, Մասէիա, Կողիտա, Ազարիա, Յովզաբադ, Ենան, Փադայիա, ու Ղեւտացիք օրէնքը ժողովուրդին կը հասկըցընէին. և ժողովուրդը իրենց կա-

8 գովը կայներ էին : Ընդունք Յաուժոյ օրինաց գիրքը յատակ կերպով
կարդացին , ու մեկնութիւնը տա-
լով կարդացածնին հասկըցուցին :
9 Ու Նէեմիա Աթարաթան ու
Էզրաս քահանան ա՛ դպիրը , և
ժողովուրդին հասկըցընող Ղևտա-
ցիները բոլոր ժողովուրդին ըսին ,
Այս օրս ձեր Տէր Յաուժոյն սուրբ
օր մըն է . սուգ մի ընէք ու մի
լաք . վասն զի բոլոր ժողովուրդը
կու լայն երբոր օրէնքին խօսքերը
10 կը լսէին : Էյ անոնց ըսաւ , Գա-
ցէք պարարտ բաներ կերէք ու ա-
նոյշ բաներ խմեցէք ու պատ-
րաստութիւն չունեցողներուն բա-
ժիններ խրկեցէք . քանզի ասօր
մեր Տէրոջը սուրբ օր մըն է , ու
մի տրտմիք . վասն զի Տէրոջը
ուրախութիւնը ձեր զօրութիւնն
11 է : Էյ ատենը Ղևտացիք բոլոր
ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով ,
Լռեցէք կեցէք , քանզի ասիկայ
12 սուրբ օր է , ու մի տրտմիք : Էյ
բոլոր ժողովուրդը ուտելու ու խմե-
լու ու բաժիններ խրկելու և մեծ
ուրախութիւն ընելու գացին . վասն
զի իրենց բացատրուած խօսքերը
հասկըցան :
13 Ու երկրորդ օրը բոլոր ժողո-
վուրդին տոհմապետները , քահա-
նաները ու Ղևտացիները Էզրաս
դպիրին քովը ժողովուեցան , որ օրէն-
14 քին խօսքերը հասկընան : Էյ
օրինաց գրքին մէջ գրուած գտան որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամա-
յեր է , որ եօթներորդ ամսուն տօ-
նին ատենը Իսրայէլի որդիքը տա-
15 ղաւարներու մէջ բնակին , ԵՒնաև
իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ ու
Երուսաղեմի մէջ հրատարակեն ու
քարոզեն ըսելով , Լեռը ելէք , ու
ձիթենիի ոստեր , իւղի ծառի ոստեր
ու մրտենիի ոստեր և արմաւենիի
ոստեր ու տերեւախիտ ծառերու ոս-
տեր բերէք , որ տաղաւարներ շի-
16 նէք , ինչպէս որ գրուած է : Էյ
ժողովուրդը ելաւ ու բերաւ . ու
ամէն մարդ իր տանիքին վրայ ու իր
դաւիթին մէջ , և Յաուժոյ տանը
գաւիթներուն մէջ , ու Ջուրի
դրանը հրապարակին մէջ , ու Էփ-
րեմի դրանը հրապարակին մէջ
իրենց տաղաւարներ շինեցին : Ու 17
գերութենէ դարձողներուն բոլոր
ժողովքը տաղաւարներ շինեցին ,
ու տաղաւարներու մէջ նստան .
վասն զի Նաւեան Յեսուին օրերէն մինչև ան օրը
այնպէս ըրած չէին . ու խիստ մեծ
ուրախութիւն եղաւ : Էյ առջի 18
օրէն մինչև ետքի օրը՝ ամէն օր Յա-
ուժոյ օրինաց գիրքը կարդացուե-
ցաւ . ու եօթը օր տօն ընին , և
ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողով
եղաւ , ինչպէս որ հրամայուած էր :

ԻԱ . ԹԱ

Էյ ասմուն քառասներորդ 1
օրը՝ Իսրայէլի որդիքը ծոմով ,
քուրձերով , ու վրանին հող ցանած
մեկտեղ ժողովեցան : Էյ Իսրա- 2
յէլի որդիքը բոլոր օտարազգիներէն
զատուեցան . ու Յաուժոյ առջևը
կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց
հայրերուն անօրէնութիւնները խոս-
տովանեցան : Էյ իրենց տեղը կայ- 3
նելով՝ օրուան չորրորդ մասը՝ իրենց
Տէր Յաուժոյն օրինաց գրքէն կար-
դացին , ու չորրորդ մասը՝ իրենց
Տէր Յաուժոյն խոստովանութիւն
ու երկրպագութիւն ըրին :
Էյ Յեսու , Բանի , Կադմիէլ , 4
Սեբանիա , Բունի , Սարաբիա ,
Բանի ա՛ Քենեանի Ղևտացիները
բեմին վրայ ելան , ու իրենց Տէր
Յաուժոյն բարձր ձայնով աղաղա-
կեցին : Էյ Յեսու , Կադմիէլ , 5
Բանի , Յաբանիա , Սարաբիա ,
Սեղիա , Սաբանիա ա՛ Փեթայիա
Ղևտացիները ըսին , Ելէք , ձեր
Տէր Յաուժոյն յաւիտեան յաւի-
տենից օրհնեցէք :
Օրհնած ըլլայ քու փառաւո-
րեալ անունդ , ու ամէն օրհնու-
թենէ ու գոհութենէ բարձր ըլլայ :
Դուն միայն դուն Տէր ես . երկին- 6
քը , երկնից երկինքը և անոր բո-
լոր զօրքերը , երկիրը ու բոլոր
անոր վրայ եղածը , ծովերը ու բո-
լոր անոնց մէջ եղածը դուն ըս-
տեղծեցիր . և ամենուն դուն կեն-

դանութիւն կու տաս , ու երկնից
զօրքերը քեզի երկրպագութիւն
7 կ՚ընեն : Ուստի ես ան Տէր Աս-
տուածը որ Աբրամ ընտրեցիր , և
զանիկայ Քաղդէացւոց Ուր քաղա-
քէն հանեցիր , ու անոր անունը
8 Աբրահամ դրիր . Ու անոր սիրտը
քու առջեւդ հաւատարիմ գտար ,
ու անոր հետ ուխտ երիր որ Քա-
նանացւոց , Քետացւոց , Ամորհա-
ցւոց , Փերեզացւոց , Հեբուսացւոց
ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սե-
րունդին տաս . ու քու խօսքդ հաս-
տատեցիր , վասն զի արդար ես :
9 Ու Եգիպտոսի մէջ մեր հայրե-
րուն նեղութեանը նայեցար , ու
Կարմիր ծովուն վրայ անոնց աղա-
10 ղակը լսեցիր . Ու փարաւոնին
ու անոր բոլոր ծառաներուն ու ա-
նոր երկրին բոլոր ժողովուրդին
նշաններ ու հրաշքներ ցուցուցիր ,
վասն զի գիտցար որ անոնց վրայ
հպարտացան . ու աս օրուան պէս
11 քեզի անուն վաստըկեցար . Ու ծո-
վը անոնց առջեւը պատռեցիր , ա-
նանկ որ ծովուն մէջէն ցամաքով
անցան , և զանոնք հալածողները
խորունկ ջուրերու մէջ Եփոոջ
քարի պէս անդունդը նետեցիր :
12 Ու ցորեկը ամպի սիւնով , ու գի-
շերը անոնց գացած ճամբան լուսա-
ւորելու համար՝ կրակի սիւնով ա-
ռաջնորդեցիր անոնց :
13 Նաև Սինայ լեռանը վրայ իջար ,
ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար .
և անոնց ուղիղ դատաստաններ ,
ճշմարիտ օրէնքներ , բարի կա-
նոններ ու պատուիրանքներ տուիր .
14 Ու քու սուրբ շաբաթդ անոնց գիտ-
ցուցիր , ու քու ծառայիդ Մովսէ-
սին ձեռքովը անոնց պատուիրանք-
ներ , կանոններ ու օրէնքներ հրա-
15 մայեցիր . Ու երբոր անօթեցան ,
անոնց երկինքէն հաց տուիր , ու
երբոր ծարաւեցան , անոնց ապառա-
ժէն ջուր հանեցիր . և անոնց ըսիր
որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝
որուն որ անոնց տալու համար ձեռքդ
վերցուցիր :
16 Բայց անոնք՝ այսինքն մեր հայրե-
րը հպարտացան ու իրենց պարա-
նոցը խստացուցին , և քու պատուի-
րանքներուդ ուշադրութիւն չըրին ,
17 Ու չուզեցին մտիկ ընել , և անոնց
մէջը ըրած հրաշքներուդ չյիշեցին .
հապա իրենց պարանոցը խստացու-
ցին , ու իրենց ապստամբութեամբ
րը իրենց ծառայութեանը դառ-
նալու դլուխ դրին . բայց դուն նե-
րող՝ ողորմած՝ գթած՝ երկայնամիտ
և բազումողորմ Աստուած ըլլա-
լովդ զանոնք երեսէ չձգեցիր . Ան-
18 նաւանդ երբոր անոնք իրենց ձուլա-
ծոյ որթ շինեցին , ու Ինձ Եգիպ-
տոսէն հանող Աստուածդ ասիկայ
է՝ ըսելով , Ինձ մեծապէս անար-
գեցին , Ուստի քու մեծ ողորմա-
19 թեամբդ զանոնք անապատին մէջ
երեսէ չձգեցիր . Ճամբան անոնց ա-
ռաջնորդութիւն ընելու համար՝ ցո-
րեկը ամպի սիւնը , ու գիշերը ա-
նոնց գացած ճամբան լուսաւորելու
համար կրակի սիւնը անոնց վրայէն
չվերցուցիր : Նաև զանոնք խել-
20 տուն ընելու համար քու բարի Հո-
գիդ տուիր , ու անոնց բերնէն քու
մանանադ չպակսեցուցիր , ու ծար-
ւած ատենին անոնց ջուր տուիր :
Ու զանոնք քառասուն տարի անա-
21 պատին մէջը կերակրեցիր . անոնց
բան մը չպակսեցաւ , անոնց հան-
դերձները չմաշեցան ու անոնց
ոտքերը չուռեցան : Ու անոնց
22 թագաւորութիւններ ու ժողովուրդ-
ներ տուիր , ու անոնց սահմաններ
որոշեցիր . ու Ամորհացւոց երկիրը՝ այս-
ինքն Հեսբոնի թագաւորին երկիրը ,
ու Բասանի Ովգ թագաւորին եր-
կիրը ժառանգեցին : Ու անոնց
23 որդիները երկինքի աստղերուն չափ
շատցուցիր . ու տարիր զանոնք ան
երկիրը՝ որուն որ անոնց հայրերուն
խոստացեր էիր , Թէ անոնք հոն պի-
տի մտնեն ու ժառանգեն : Ու ա-
24 նոնց որդիքը մտան ու ան երկիրը
ժառանգեցին . և ան երկրին մէջ
բնակող Քանանացիները անոնց
առջեւը նուաճեցուցիր , ու զանոնք
ու անոնց թագաւորները , ու երկրին
ժողովուրդը անոնց ձեռքը տուիր ,
որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
հետ : Ու պարսպաւոր քաղաքներ ,
25

ու պարսպաց երկիր մը առին . ու ամէն բարիքով լեցուն տուներ , փորուած ջրհորներ , այգիներ , ձիթենիներ ու պտղաբեր ծառեր առատօրէն ժառանգեցին . ու կերան , կշտացան ու գիրցան , և քու մեծամեծ բարիքներովդ զուարճացան :

26 Սակայն քեզի անհնազանդութիւն ու ապստամբութիւն ըրին , և քու օրէնքդ ետևնին ձգեցին , ու քու մարգարէներդ ալ մեռցուցին , որ զանոնք քեզի դարձնելու համար անոնց վկայութիւն կու տային . և 27 խիստ մեծապէս անարգեցին : Ուստի զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր որ զանոնք նեղեցին . ու երբոր իրենց նեղութեան ատենը քեզի աղաղակեցին , դուն երկինքէն լսեցիր , և քու առատ ողորմութեանդ համեմատ անոնց ազատիչներ տուիր . ու ազատեցին զանոնք 28 իրենց թշնամիներուն ձեռքէն : Հայց երբոր հանգստութիւն գտան , նորէն քու առջեւդ չարութիւն ըրին . ու զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը թողուցիր որ անոնց վրայ տիրեցին . ու երբոր նորէն քեզի աղաղակեցին , դուն երկինքէն լսեցիր , և քու ողորմութեանդ համեմատ շատ անգամ զանոնք ազատեցիր . 29 Ու քու օրէնքիդ դարձնելու համար անոնց վկայութիւն ըրիր . բայց անոնք հպարտացան , ու քու հրամաններուդ ճազանդութիւն չըրին , և քու պատուիրանքներուդ դէմ մեղք գործեցին , (որ զանոնք պահող մարդը անոնցմով կ'ապրի ,) ու իրենց ուսերը չհնազանդեցուցին , հապա իրենց պարանոցը խստացուցին , ու ճազանդութիւն չըրին : 30 Ու շատ տարիներ անոնց երկայնմտութիւն ըրիր , ու քու Հոգիովդ՝ քու մարգարէներուդ ձեռքովը անոնց վկայութիւն ըրիր , բայց անոնք մտիկ չըրին . ուստի զանոնք երկիրներուն ժողովուրդովը ձեռքը 31 մատնեցիր : Սակայն քու առատ ողորմութեամբդ զանոնք բոլորովին չկորսընցուցիր ու չմերժեցիր , վասն զի դուն ողորմած ու գթած Աստուած ես :

32 Ուրեմն հիմա , մե՛ծ Աստուած մեր , որ ուխտ ու ողորմութիւն պահող մեծ , զօրաւոր ու ահեղ Աստուած ես , Ասորեստանի թագաւորներուն օրերէն մինչև այս օր՝ մեզի , մեր թագաւորներուն , մեր իշխաններուն , մեր քահանաներուն , մեր մարգարէներուն , մեր հայրերուն և քու բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պատահած նեղութիւնները քու առջեւդ քիչ չերևնան : 33 Սակայն բոլոր մեզի պատահած բաներուն մէջ դուն արդար ես . քանզի դուն ճշմարտութեամբ ըրիր , բայց մենք անօրէնութիւն ըրինք : 34 Ու մեր թագաւորները , իշխանները , քահանաները ու հայրերը քու օրէնքդ չպահեցին , ու քու պատուիրանքներդ ու անոնց ըրած վկայութիւններդ մտիկ չըրին : 35 Ու անոնք իրենց թագաւորութեան ատենը , ու անոնց շատ բարիքներ տուած ատենդ և ան ընդարձակ ու պարարտ երկրին մէջը՝ որ անոնց տուիր , քեզի ծառայութիւն չըրին ու իրենց չար գործքերէն չդարձան : 36 Ահա մենք այսօր ծառայ ենք . մանաւանդ ան երկրին մէջ՝ որն որ մեր հայրերուն տուիր որ անոր պտուղները ու բարիքները ուտեն , ահա մենք հոն ծառայ ենք : 37 Ու անիկա շատ պտուղ կու տայ ան թագաւորներուն , որոնք մեր մեղացը համար մեր վրայ դրիր , ու անոնք մեր մարմնոյն վրայ ու մեր անասուններուն վրայ իրենց ուզածին պէս կը տիրեն . ու մենք մեծ նեղութեան մէջ ենք :

38 Ու ասոր ամենուն համար մենք հաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը գրենք , ու մեր իշխանները , մեր Ղեւտացիները ու մեր քահանաները զանիկայ կը կնքեն :

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Ու կնքողները սոսկ էին . Նեքաղիայի որդին՝ Նէեմիա Հաթաւսեթան , Սեդեկիա , Սարայիա , 2 Ազարիա , Երեմիա , Փաշուր , Ա- 3 մարիա , Մեղքիա , Հաթուս , 4 Սեբանիա , Մալուք , Հարիմ , 5 Մերամոթ , Աբդիա , Դանիէլ , 6

7 Կանաթեան, Խարուբ, Վեսուղամ,
8 Աբիա, Միամին, Մաազիա, Բելգա
ու Սեմայիա. սոնք քահանա-
9 ներն էին։ Ու Ղևտացիները՝ Յե-
զանիայի որդին Յեսու, Կադմիէլ,
ու Հնադադի որդիներէն՝ Կադ-
10 միէլ. Ու անոնց եղբայրները՝ Սա-
բանիա, Ովդիա, Կոզիտա, Փա-
11 ղայիա, Ունան, Միքա, Րոոբ,
12 Յասբիա, Զաքուր, Սարաբիա,
13 Սաբանիա, Ովդիա, Կանի ու
14 Կանինու։ Ժողովուրդին իշխան-
ները՝ Խարոս, Հասէթ Մոաբ, Ե-
15 ղամ, Զաթու, Կանի, Բունի,
16 Ազգադ, Բեբայի, Ադոնիա, Կա-
17 գուէ, Ադին, Յատեր, Եզեկիա,
18 Ազգուր, Ովդիա, Հասում, Բե-
19 սէի, Բրիփ, Ունաթովէի, Նովբայ,
20 Մագփիաս, Մեսուղամ, Եզիր,
21 Մասիզեբէլ, Սադոկ, Յադդուա,
22 Փաղատիա, Ունան, Ունանիա,
23 Ովսէէ, Ունանիա, Խուբ, (24) Պե-
25 լէա, Պիլա, Սոբէկ, Հոհուա,
26 Յասբանա, Մասոիա, Բիքիա,
27 Ունան, Ունան, Մալուք, Հարիմ
ու Կանանա։

28 Ու մնացած ժողովուրդը՝ քահա-
նաները, Ղևտացիները, դռնա-
պաններն, երգեցողները, Նաթի-
նայիմները, ու երկիրներու ժողո-
վուրդներէն Յաստուծոյ օրինացը Հե-
փեպե համար բոլոր զատուողները,
իրենց կիներն, տղաքները ու աղ-
ջիկները՝ ամէն անոնք որ
29 կրնային հասկընալ, Իրենց երևելի
եղբայրներուն հետ միաբանեցան,
ու անէծքով երդում ըրին, որ Յա-
ստուծոյ ծառային Մովսէսին ձեռքովը
տրուած Յաստուծոյ օրէնքին մէջը քա-
լեն, ու մեր Տէրոջը բոլոր
պատուիրանքները ու դատաստան-
ները և կանոնները պահեն ու կա-
30 տարեն։ Ու խոստացան որ մեր
աղջիկները երկրին ժողովուրդնե-
րուն չտանք, և անոնց աղջիկները
31 մեր տղոցը չառնենք։ Ու երկրին
ժողովուրդներուն շաբաթ օրը ծա-
խելու համար բերած ապրանքները
և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթ
օրը կամ սուրբ օրերը անոնցմէ
չառնենք, ու եօթներորդ տարին
ու ամէն պարտքի պահանջմունքը
թողունք։ Ու մենք կանոն դրինք, 32
որ մեր Յաստուծոյն տանը ծառայու-
թեանը համար ամէն տարի մէկ սիկ-
ղին երրորդ մասը տանք, Յառաջա- 33
տրութեան հացին համար, մշտնջե-
նաւոր հացի ընծային համար,
մշտնջենաւոր ողջակէզին համար,
շաբաթներուն համար, ամսագլուխ-
ներուն համար, տոներու համար,
սուրբ բաներու համար, ու Իսրայէ-
լին քաւութիւն ըլլալու մեղքի պա-
տարագներուն համար, ու մեր Յա-
ստուծոյն տանը ամէն գործքին հա-
մար. (Ու փայտի ընծային համար 34
քահանաներուն, Ղևտացիներուն
ու ժողովուրդին վիճակ ձգեցինք,
որ ընդհ մեր Տէր Յաստուծոյն սե-
ղանին վրայ վառելու համար, տա-
րուէ տարի՝ որոշուած առիւները
ըստ ազգատոհմից մեր Յաստուծոյն
տունը բերինք, ինչպէս որ օրէնքին
մէջ գրուած է.) Ու մեր երկրին 35
առաջին պտուղները, և ամէն ծա-
ռին ամէն առաջին պտուղները տա-
րուէ տարի Տէրոջը տունը տանինք։
Ու մեր որդիներուն ու մեր անա- 36
սուններուն առջինեկները՝ ինչպէս որ
օրէնքին մէջը գրուած է, ու մեր
արջառներուն ու ոչխարներուն առ-
ջինեկները մեր Յաստուծոյն տունը
տանինք՝ մեր Յաստուծոյն տանը
մէջ պաշտօն կատարող քահանանե-
րուն. Ու մեր խմորներուն երախայ- 37
րիները, և մեր ընծաները՝ այսինքն
ամէն ծառի պտուղը, գինի ու եղ
տանինք քահանաներուն՝ մեր Յա-
ստուծոյն տանը սենեակները, ու մեր
երկրին տասանորդը Ղևտացիներուն
բան, ու Ղևտացիները մեր բոլոր
երկրագործութեան քաղաքներուն
մէջ տասանորդները առնեն։ Ու 38
Ահարոնի որդին քահանան Ղևտա-
ցւոց տասանորդին մէջը՝ Ղևտացիք
մասնակից ըլլայ, ու Ղևտացիք
տասանորդին տասանորդը մեր Յա-
ստուծոյն տունը՝ գանձատանը սե-
նեակները տանին. Վասն զի Իս- 39
րայէլի որդիքը ու Ղևիի որդիքը
ցորենին ու գինիին ու եղին ընծան
ան սենեակները պիտի տանին, ուր

որ սրբարանին անօթներըը ու պաշտօն կատարող քահանաներըը ու դռնապաններըը ու երգեցողներըը կը կենան . ու մեր Աստուծոյն տաՆըը վըայով անհոգ պիտի չըլլանք :

ԺԱ . ԺԱ

1 Եւ ժողովուրդին իշխաններըը Երուսաղէմի մէջ բնակեցան . ու մնացած ժողովուրդը վիճակ ձգեցին , որ տասնէն մէկը բերեն Երուսաղէմ սուրբ քաղաքը բնակելու . ու միւս ինը բաժինը տուն
2 քաղաքներու մէջ բնակին : Եւ ժողովուրդը օրհնեց ան ամէն մարդիկներըը՝ որոնք յօժար կամքը իրենց անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ
3 բնակելու : Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող գաւառին իշխաններըը ասոնք էին . (սակայն Յուդայի քաղաքներուն մէջ՝ Իսրայէլը , քահանաներըը , Ղեւտացիներըը , Նաթինայիմներըը ու Սողոմոնին ծառաներուն որդիքըը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ՝ իրենց քաղաքներուն
4 մէջը բնակեցան : Ու Երուսաղէմի մէջ՝ Յուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան :)

Յուդայի որդիներէն՝ Աթաղիէլի որդուն Ասփատիայի որդուն Մահալէլի որդուն Փարէսի որդիներէն Աթայիա , որ փա-
5 րեսի որդիներէն էր , Եւ Սիլոնիի որդուն Հազայիայի որդուն Յովարիբի որդուն Զաքարիայի որդուն Շելացիին
6 Կարուբին որդին Մասիա : Երուսաղէմի մէջ բնակող փարեսի որդիներուն ամէնը չորս հարիւր վեցտասնուութը զօրաւոր մարդիկ էին :

7 Ու Բենիամինի որդիքըը ասոնք էին . Յոասի որդուն Իթիէլի որդուն Մասիայի որդուն Կոլոյիայի որդուն Փադայիայի որդուն Յովադի որդուն Մեսուղամի որդին
8 Սալլու : Եւ անոնք ետքը՝ Գաբբէի , Սելլէի , Ը այլը , ինը հարիւր քսանուութը հոգի . Ու անոնց վրայ իշխան՝ Հազքրիի որդին Յովէլ էր .
9 ու Հնոյայի որդին Յուդա քաղաքին վրայ տեղակալ էր :

10 Քահանաներէն՝ Յովարիբի որդին Յեդայիա , Յաքին ,
11 Աստուծոյ տանը վերակացուն՝ Հեքիտովբի որդուն Մարիովթի որդուն Սադովկի որդուն Մեսուղամի որդուն
12 Մեղկիայի որդին Սարայիա , Եւ անոնց եղբայրներըը՝ որ Աստուծոյ տանը գործը կը բանէին , ութը հարիւր քսանուերկու էին . ու Մեղքիայի որդուն Փաստուրի որդուն Մաքարիայի որդուն Մասիի որդուն Փաղալիայի որդուն Հերոամին որդին Ադայիա , Ու անոր
13 եղբայրներըը՝ տոհմապետներըը երկու հարիւր քառասունուերկու էին . ու Իմմերի որդուն Մեսեղամոթի որդուն Հզայի որդուն Ազարիելի
14 որդին Մեսսայի , Եւ անոնց եղբայրներըը հարիւր քսանուութը զօրաւոր կտրիճներ էին . ու անոնց վրայ իշխան՝ Հագեդոլիմի որդին Զաբդիէլ էր :

15 Ու Ղեւտացիներէն՝ Բունիի որդուն Սամբիայի որդուն Հզրիկամի որդուն Հասուբին որդին Սեմայիա ,
16 Նաև Սաբեթա ու Յովզաբադ՝ որոնք Ղեւտացւոց իշխաններէն էին , Աստուծոյ տանը արտաքին գործքին վրայ էին : Եւ Ասափի որդուն
17 Զաբդիի որդուն Միքայի որդին Մաթանիա երգեցողներուն գլխաւորն էր , ու աղօթքներուն օրհնութիւնները նախ անիկայ կը սկսէր երգել . և անոր եղբայրներէն Ակբոկիա երկրորդն էր . ու անկէ ետքը Եդիթունի որդուն Գաղաղի որդուն Սամուային որդին Աբդա
18 էր : Սուրբ քաղաքին մէջ բնակող բոլոր Ղեւտացիները երկու հարիւր ութսունուչորս էին :

19 Եւ դռնապաններըը՝ Աքկուբ ու Տեղմոն , ու անոնց եղբայրներըը՝ դռներուն պահապաններըը հարիւր եօթանասունուերկու էին :

20 Եւ Իսրայէլին , քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Յուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեանը մէջ
21 էր : Բայց Նաթինայիմները Ո-

փաղի մէջ կը բնակէին . և Միա ու Դիափա Նաթանայիմներուն վրայ
22 էին : Ու Երուսաղէմի մէջ Ղևտացոց վերակացուն Միքայի որդւոյն Նաթանիայի որդւոյն Յասբիայի որդւոյն Նանիի որդին Ոզի էր , Յաւափի որդիներէն երգեցողներէն , որոնք Յաւուծոյ տանը գործքին վրայ կէին . Սակայն զի անոնց
23 համար թագաւորը հրաման տուեր էր , որ երգեցողներուն օրէ օր առձիկ
24 տրուի : Ու Հուդայեան Օվարային որդիներէն Նասիքերէլի որդին Փեթայիա ժողովուրդին ամէն գործքին մէջ թագաւորին գործակալն էր :

25 Ու Հուդայի որդիներէն գեղերու ու արտերու մէջ բնակեցան , Յոթնեն Կարիաթ արբային ու անոր գեղերուն մէջ , Դիբոնին ու անոր գեղերուն մէջ , Կաբսեէլին ու
26 անոր գեղերուն մէջ , Ու Հեսուային , ու Մօլադային , ու Բեթփա-
27 ղեթին , Ու Հասեր սուսղին , ու Բերսաբէէին ու անոր գեղերուն
28 մէջ , Ու Սիկէլակին , ու Մէքոնային և անոր գեղերուն մէջ , Ու
29 Հնոհեմմոնին , Սարայային , Հեբրիմաթին , Օզանովին , Հադոդմին ու
30 անոնց գեղերուն մէջ , Լաքիսին ու անոր արտերուն մէջ , Ազեկային ու անոր գեղերուն մէջ , ու Բերսաբէէին մինչև Հնոմի ձորը
31 բնակեցան : Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբայէն մինչև Մաքմաս , Այիա , ու Բեթէլ ու անոր գեղերուն մէջ ,
32 Նաթովթի , Անոթ , Նոբ , Նանանիա ,
33 Հասոր , Ռամա , Գեթթայիմ ,
34 Հադիդ , Սեբոյիմ , Նեբալատ ,
35 Լոդ , Ովնով ու Գէհարասիմ բնակեցան :
36 Ու Լևտացիներէն մասն Հուդայի ու Բենիամինի մէջ բաժնուած էին :

ԺԱ . ԺԲ

1 Ու Սաղաթիէլեան Յեսուին հետ ելլող քահանաները ու Ղևտացիներըասոնք են . Սարայիա , Երմիա , Եզրաս ,
2 Ամարիա , Մալուք , Հնատուս ,
3 Սեքենիա , Հռեում , Մերամոթ ,
4 Եդդով , Գանաթոն , Աբիա ,
5 Միամին , Մովադիա , Բղգա ,
6 Սեմայիա , Յովարիբ , Յեդայիա ,
7 Սալլու , Ամոկ , Հնղկիա , Եդայիա . Եհսուին օրերը սասոնք էին քահանաներուն իշխանները իրենց եղբայրներովը :

8 Ու Լևտացիք՝ Եհսու , Բանուի , Կադմիէլ , Սարաբիա , Յուդա ու Մաթանիա . ասիկայ իր եղբայրներուն հետ օրհնութեանց վրայ էր . Ու անոնց եղբայրները
9 Բակբոկիա և Ունոն անոնց դիմացը իրենց կարգին մէջ կը կայնէին :

10 Ու Եհսու Յոյակիմը , և Յոյակիմ Եղիասիբը , ու
11 Եղիասիբ Յոյադան , Ու Յոյադա Յովնաթանը , ու Յովնաթան Յադդուան :

12 Ու Յոյակիմին օրերը տոհմապետ քահանաները սասոնք էին . Սարայիային՝ Մարայիա , Երմիային՝
13 Նանանիա , Եզրասէն՝ Մեսուղամ ,
14 Ամարիային՝ Յոհանան , Մալուքէն՝
15 Յովնաթան , Սարանիային՝ Յովսեփ , Հարիմէն՝ Եդնա , Մարիովթէն՝
16 Հնղկայ , Եդդովէն՝ Զաքարիա ,
17 Գանաթոնէն՝ Մեսուղամ , Աբիային՝ Զիքրի , Մինիամինէն՝ Մովադիային՝ Փաղտի , Բղգայէն՝ Սամուա ,
18 Սեմայիային՝ Յովնաթան ,
19 Յովարիբէն՝ Մաթնայ , Յեդայիայէն՝ Ոզի ,
20 Սալլուէն՝ Կալլայ ,
21 Ամոկէն՝ Եբեր , Հնղկիայէն՝ Հասաբիա , Յեդայիայէն՝ Նաթանայէլ :

22 Եղիասիբին , Յոյադային , Յոհանանին ու Յադդուային օրերը Լևտացիք մինչև անոնց տոհմապետները գրուեցան . նաև քահանաները՝ մինչև Պարսից Դարեհին թագաւորութիւնը : Լևիի որ-
23 դւոցը տոհմապետները մինչև Եղիասիբեան Յոհանանին օրերը ժամանակագրութեան գրքին մէջ գրուեցան : Ու Լևտացոց իշխան-
24 նները՝ Հասբիա , Սարաբիա , ու Կադմիէլի որդին Յեսու էին . և անոնց եղբայրները անոնց առջեւը

եւ էին դաս դասի դէմ , որ Աստուծոյ մարդուն Յաւիթին հրամայածին պէս օրհնութիւն ու գոհութիւն մատուցանեն : Նախանիա , Հակրոկիա , Բդդիա , Աեսուղամ , Տեղմեն — Ակկուբ դրան շեմապաններուն մէջ պահապանութիւն ընող դռնապաններ էին : Յովսեդեկեան Յեսուին որդուն Յովակիմին օրերը ու Նեեմիա կառավարիչին ու Յզրաս քահանային — գպիրին օրերըասոնք էին :

Ու Երուսաղէմի պարսպին նաւակատեաց առեն Ղեւտացիները փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն , որ զանոնք Երուսաղէմ բերեն , ու նաւակատիքը ուրախութեամբ , գոհութեամբ , օրհնութիւններով , ծնծղաներով , տաւիղներով ու քնարներով կատարեն : Ու երգեցողներուն որդիքը Երուսաղէմին չրջակայ տեղերէն , ու Նետոփաթացւոց գեղերէն , Աղմաղաղայի տունէն , ու Գաբայի դաշտերէն , ու Ազմաւթէն ժողվուեցան . վասն զի երգեցողները Երուսաղէմին բոլորտիքը իրենց գեղեր չիներ էին : Ու քահանաները ու Ղեւտացիները սրբուեցան , ու ժողովուրդը ու դռները ու պարիսպը սրբեցին :

Ու Յուդայի իշխանները պարսպին վրայ հանեցի , ու գոհութիւն երգող երկու մեծ դաս կարգեցի . մէկը պարսպին վրայ աջ կողմը դէպ 'ի Աղբից դուռը ։Երթալ . Ու անոր ետեւէն Ովսէիա ու Յուդայի իշխաններուն կէսը գացին . Ազարիա , Եզրաս , Աեսուղամ , Յուդա , Նենիամին , Սեմայիա ու Երեմիա . Ու փողերով՝ քահանայից որդիներէն՝ Ասափի որդուն Զաքուրի որդուն Միքիայի որդուն Մաթանիայի որդուն Սեմայիայի որդուն Յովնաթանին որդին Զաքուր . Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա , Ազարիէլ , Միլալայ , Գիլալայ , Մայ , Նաթանայէլ , Յուդա — Զինանի Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին երգոց նուագարաններովը ։Երթալին . ու անոնց առջեւէն Եզրաս գպիրը . Ու իրենց առջեւը եղող Աղբիւրի դուռը եւ , ու Դաւիթի քաղաքին սանդիճաններէն պարսպին աստիճանը ելան , Դաւիթի տանը վրայէն դէպ 'ի արեւելք մինչև Ջուրի դուռը :

Ու գոհութիւն երգողներուն միւս դասը դիմացէն կ'երթային . ու ես՝ ժողովուրդին կէսին հետ պարսպին վրայ՝ Փուռերուն աշտարակէն մինչև լայն պարիսպը , Ու Եփրեմի դրանը վրայէն , և Հին դրանը վրայ , ու Ձկանց դրանը և Ընանեելի աշտարակին ու Ասէյի աշտարակին վրայ , մինչև Ոչխարաց դուռը անոնց ետեւէն ։Երթայ . ու Նանտի դուռը կայնեցան . Ու գոհութիւն երգողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը մէջ կայնեցան . Նայնպէս ալ ես ու ոստիկաններուն կէսը՝ որոնք իմ հետս էին . Ու քահանաները՝ Եղիակիմ , Մասասիա , Մինիամին , Միքիա , Եղիովինայի , Զաքարիա — Զինանիա՝ փողերով . Ու Մասասիա , Սեմայիա , Եղիազար , Ոզի , Զովհանան , Մելքիա , Եղամ ու Եզեր : Ան ատեն երգեցողները իրենց վերակացուին Զեզերիային հետ ձայներնին վերցուցին : Ու ան օրը մեծ զոհեր մատուցին և ուրախութիւն ըրին . վասն զի Աստուած մեծ ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք . ու կիներն ու տղաքներն ալ ուրախութիւն ըրին , ու Երուսաղէմին ուրախութիւնը մինչև հեռու տեղուանք լսուեցաւ :

Ու ան օրը անոնք՝ պահեստներուն վրայ՝ գանձերուն համար , ընծաներուն համար , երախայրի պտուղներուն համար ու տասանորդներուն համար մարդիկներ որոշուեցան , որ քաղաքներուն արտարակներէն՝ քահանայից ու Ղեւտացւոց օրինաւոր բաժիններուն հետ ժողվեն . քանզի Յուդան կայտող քահանայից ու Ղեւտացւոց վրայ ուրախացաւ . Ան- չու որ անոնք իրենց Աստուծոյն հրամանը ու սրբութեան հրամանը կը պահէին , նայնպէս ալ երգեցողները և դռնապանները՝ Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին պա-

46 տուիրածին համեմատ . Այսպէս զի առաջ Դաւիթին ու Սարին օրէնքը երգեցողներու գլխաւորներ կար , և զԱստուած օրհնելու ու գովելու
47 երգեր : Ու բոլոր Իսրայէլ Օ՛օրաբաբելին օրերը ու Նէեմիային օրերը՝ երգեցողներուն ու դռնապաններուն օրէ օր առձիկ կու տային . ու սուրբ բաները Ղեւտացւոց կու տային , Ղեւտացիք ալ Ահարոնի որդւոցը կու տային :

ԳԼ . Ա.Գ

1 Այն օրը Մովսէսին գրքէն կարդացուեցաւ ու ժողովուրդը լսեց , ու հոն գրուած գտնուեցաւ որ Ամմոնացիք ու Մովաբացիք Աստուծոյ ժողովքին մէջը յաւիտեան չմտնեն .
2 Որովհետեւ անոնք Իսրայէլի որդիները հացով ու ջրով չդիմաւորեցին . հապա Բաղաամը անոնց դէմ վարձքով բռնեցին , որ զանոնք անիծէ . բայց մեր Աստուածը անէծքը օրհնութեան դարձուց :
3 Ու երբոր օրինաց խօսքերը լսեցին , բոլոր խառնուած հաբդիները Իսրայէլէն զատեցին :
4 Հայց ասկէ առաջ մեր Աստուծոյն տանը սենեակներուն վերակացուն՝ Եղիասիբ քահանան Տուբիային
5 հետ ազգական եղեր էր , Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը շիներ էր ան տեղը՝ ուր որ առաջ հացի ընծաները , կնդրուկը ու անօթները , ու Ղեւտացիներուն , երգեցողներուն և դռնապաններուն համար ոբոշուած ցորենին , գինիին ու ձէթին տասանորդները , ու քահանաներուն պրոշաք ընծաները կը դնէին .
6 Ու ասիկա ամէն բանէրուն առտնին չէր . վասն զի Իսրայէլի Արտաշէս թագաւորին երեսունուերկուերորդ տարին թագաւորին գացի : Ու ժամանակ մը ետքը թագաւորէն հրաման առի ,
7 Ու Երուսաղէմ գալով՝ Եղիասիբին ըրած չարութիւնը իմացայ , որ Աստուծոյ տանը գաւիթին մէջ Տուբիային համար սենեակ մը շիներ էր :
8 Ու շատ դժուարեցայ , ու Տուբիային բոլոր կահ-
սիները սենեակէն դուրս նետեցի .
9 Ու հրաման ըրի , ու սենեակները մաքրեցին , և Աստուծոյ տանը անօթները ու հացի ընծան և կնդրուկը նորէն հոն տարի :
10 Ու նաև իմացայ որ Ղեւտացւոց բաժինները տրուած չէին . վասն զի սպասաւորութիւն ընող Ղեւտացիները ու երգեցողները ամէնքն ալ իրենց ագարակները փախեր էին :
11 Ինծի համար ոստիկաններուն հետ վիճեցայ ու ըսի , Աստուծոյ տունը ի՞նչ պատճառաւ մոռնայ թողուած է . ու Ղեւտացիները ժողվեցի , ու զանոնք իրենց պաշտօններուն մէջը հաստատեցի :
12 Ու բոլոր Հուդան ցորենին , գինիին ու ձէթին տասանորդները գանձարանները տարին :
13 Ու գանձարաններուն վրայ Սելեմիա քահանան ու Սադովկ դպիրը , ու Ղեւտացիներէն Փեդայիան գանձապետ կարգեցի . ու անոնց քովը Մաթանիայի որդւոյն Զաքուրին որդին Հնան էր . վասն զի անոնք հաւատարիմ կը սեպուէին , ու անոնց գործը իրենց եղբայրներուն բաժին տալ էր :
14 Ո՛վ Աստուած իմ , ասոր համար զիս յիշէ , ու իմ Աստուծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութեանը մէջ իմ բրած բարեգործութիւններս մի՛ ջնջեր :
15 Այն օրերը Հրեաստանի մէջ տեսայ որ շաբաթ օրը խաղող կը կոխէին , ու դիւեր որաներ կը բերէին , ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցընէին . նաև գինի , խաղող , թուզ ու ամէն տեսակ բեռ պէտսյ , որ զանոնք շաբաթ օրը Երուսաղէմ կը բերէին . ու ես ուսեալիք ծախած օրերնին զանոնք յանդիմանեցի :
16 Հոն բնակող Տիւրացիք ձուկ ու ամէն պէսպէս ապրանք կը տանէին . ու շաբաթ օրը Հուդայի որդիներուն ու Երուսաղէմի քաղաքներուն կը ծախէին :
17 Ու Հուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ ու անոնց ըսի , Ա՛ս ի՞նչ գէշ բան է որ դուք կ՛ընէք , ու շաբաթ օրը կը պղծէք :
18 Հնա՛ ձեր հայրերն ալ այսպէս ըրին , ու մեր Աստուածը մեր վրայ ու աս քաղաքին վրայ աս

ձեզ քանին չնչեցի, ու մեզ ալ
չխաւսցուց, և Նաւուծէ անուանով
գանակ հրեշտացի, ըսելով, Ձեր
ապիկիները անոնց տղոյը չտաք, ու
անոնց ապիկիներուն ձեր տղոյը կամ
ձեզի էնի չառնէք։ Ասոնց պատ- 26
նաուսը չէ՞ր, որ Իսրայէլի Աղա-
մեն թագաւորը մեղանչեց. ու թէ-
պէտ և շատ ազգերու մէջ անոր պէս
թագաւոր չկար, և իր Նաւուծէն
սիրելի էր, ու Նաւուած զանիկայ
բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դը-
րաւ, սակայն օտարազգի կիներուն
անոր ալ մեղանչել տուին։ Ու 27
հիմա ձեզ թողուցինք, որ ասոր բոլոր
մեծ չարութիւնը ընէք, ու օտար-
ազգի կիներ առնելով՝ մեր Նա-
ւուծէն դէմ մեղք գործէք։ Ու 28
մեծ քահանային Եղիասիբին որդւոյն
Յովիադային որդիներէն Թելը Որո-
նացի Աանաբազատին փեսան էր.
անոր համար զանիկայ քովէս վռընա-
ւեցի։ Ա՛վ Նաւուած իմ, զա- 29
նոնք յիշէ՝ քահանայութիւնը և
քահանայից ու Ղեւտացւոց ուխտը
պղծելնուն համար։ Ես յայտնա- 30
նոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրե-
ցի, ու քահանաներուն ու Ղեւտա-
ցիներուն դասերը հաստատեցի,
անոնց ամէն մէկը իր պաշտօնին վրայ
դնելով. Ու նաև որոշուած ժամա- 31
նակներուն Քերթուածոց փայտի ընծա-
յին համար, ու երախայրի պտուղ-
ներուն համար Հոգ տարի։ Ա՛վ
Նաւուած իմ, զիս ի բարին յի-
շէ։

ԳԻՐՔ ՆԱԹԱՆԱՅԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու եղաւ որ Նաւուածին օրերը՝
(այսինքն այն Նաւուածին՝ որ
Ա՛նդհատանէն մինչև Նեթհովպիա
հարիւր քսանեւեօթը գաւառի վը-
2 րայ թագաւորութիւն կ՛ընէր,) Ա՛ն
օրերը, երբոր Նաւուածա թագաւո-
րը Հ՛ուշան մայրաքաղաքին մէջ իր
թագաւորութեանը աթոռին վրայ կը
նստէր, իր թագաւորութեանը եր- 3
րորդ տարին իր բոլոր իշխաններուն
ու ծառաներուն կոչունք բրաւ. և
Պարսից ու Մարաց մեծերը, նա-
խարարները ու գաւառաց իշխան-
ները անոր առջեւն էին։ Ան ատե- 4
նը շատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ու թ-
սուն օր՝ իր թագաւորութեանը

փառաւոր հարստութիւնը ու իր մեծութեանը պատուական չքեղութիւնը ցուցուց ։

5 Ու երբոր ան օրերը լմնցաւ , թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին դահլիճին մէջ եօթը օր կոչունք բրաւ ։ 6 Ճերմակ բեհեզ , կերպասէ ու կապուտակէ վարագոյրներ՝ բաբաշ քթանէ և ծիրանեդոյնէ լուսանցներով ու արծաթէ օղակներով մարմարիոն սիւներէ վար կախուած էին , և պորփիւրէ , ճերմակ մարմարիոնէ , աղաբաստրէ ու սև մարմարիոնէ յատակի վրայ ոսկիէ ու արծաթէ նստարաններ շարուած 7 էին ։ Ու խմելիքները ոսկիէ ամաններով ու տեսակ տեսակ ամաններով կու տային . ու թագաւորական գինին առատ էր , ինչպէս 8 որ թագաւորին կը վայլէր ։ Ու խմելիքը կանոնաւոր էր , բռնադատող չկար . վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր տանը բոլոր վերակացուներուն , որ ամէն 9 մէկուն ուզածին պէս ընեն ։ Ու Վաշտիի թագուհին ալ Խաւերտս թագաւորին պալատին մէջ կնիկներուն կոչունք բրաւ ։

10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր էր , իր առջևը ծառայութիւն ընող եօթը ներքինիներուն՝ Մէհումանին , Բիզթային , Հարբոնային , Բիգթային , Աբագթային , Զեթարին ու Քարքասին քրաւ , 11 որ Վաշտիի թագուհին իր արքայական թագովը թագաւորին առջևը բերեն , որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գեղեցկութիւնը տեսնեն . վասն զի անիկայ խիստ գեղեցիկ էր ։ 12 Բայց Վաշտիի թագուհին ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին հրամանին համեմատ երթալ չուզեց , ու թագաւորը խիստ սրդողեցաւ ու իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։

13 Ուր առնը թագաւորը ժամանակները գիտցող իմաստուններուն

բրաւ , (վասն զի թագաւորը ամէն օրինք ու իրաւունք դիտցողներուն 14 պատիւ խորհուրդ կը հարցնէր , Ու Պարսից ու Մարաց եօթը իշխանները՝ Կարշենա , Շեթար , Ադմաթա , Թարշիս , Մերես , Մարսենա ու Մեմուքան՝ որ անոր մօտ էին , ու թագաւորին երեսը կը տեսնէին , թագաւորութեան առաջին խորհրդականներն էին ։) 15 Օրէնքին համեմատ ի՞նչ պէտք է ընել Վաշտիի թագուհիին , որովհետև Խաւերտս թագաւորին ներքինիներուն ձեռքովը խօսքին հրամանը չկատարեց ։

16 Ումեմուքան թագաւորին ու իշխաններուն առջևը ըսաւ , Վաշտիի թագուհին ոչ միայն թագաւորին դէմ , հապա բոլոր իշխաններուն դէմ , ու Խաւերտս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ եղող բոլոր ժողովուրդներուն դէմ յանցանք ըրաւ . 17 վասն զի թագուհիին ըրածը բոլոր կանանց մէջ տարածուելով , անոնք իրենց էրիկներուն պիտի անարգեն , ըսելով թէ Խաւերտս թագաւորը հրամայեց որ Վաշտիի թագուհին իր առջևը բերուի , բայց անիկայ չեկաւ ։ 18 Ու ան օրուան օր՝ թագուհիին ըրածը լսող Պարսից ու Մարաց տիկնանները թագաւորին բոլոր իշխաններուն այսպէս պիտի խօսին . ու խիստ շատ անարգանք ու հակառակութիւն պիտի ըլլայ ։ 19 Եթէ որ թագաւորին հաճոյ ըլլայ , իր կողմանէ հրովարտակ տրուծուի , և Պարսից ու Մարաց օրէնքներուն մէջ գրուի՝ որպէս զի ետ չդառնայ , որ Վաշտիին երեսը ետ չտեսնայ , որ Խաւերտս թագաւորին առջևը չբերեն , ու թագաւորը անոր արհեստութիւնը անկէ ալ մեծ տրուի 20 ընկեր մը տայ , Ու երբոր թագաւորին ըրած հրամանը լսուի իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ՝ որ շատ ընդարձակ է , բոլոր կիներն ալ՝ մեծէն մինչև պզտիկը՝ իրենց էրիկները պիտի պատուեն ։

21 Ու այս խօսքը թագաւորին ու իշխաններուն հաճոյ եկաւ , ու

թագաւորը Մեմուքանին ըսած
22 պէս ըրաւ : Ու թագաւորին բոլոր գաւառներուն՝ ամէն մէկ գաւառին իր գրովը , ու ամէն մէկ ժողովուրդին իր լեզուովը նամակներ խրկեց , որ ամէն մարդ իր տանը մէջ տէր ըլլայ , ու իր ժողովուրդին լեզուովը խօսի :

Գ Լ . Ր

1 Ա յս բաներէն ետքը՝ երբոր Ա՛սուերոս թագաւորին բարկութիւնը հաւաներ , Վաշթիին ու անոր ըրածը ու անոր գէմ եղած վճիռը յիշեց :
2 Ու թագաւորին ծառայութիւն ընող սպասաւորները ըսին , Թագաւորին համար գեղեցիկ կոյս աղջիկներ փնտռեն .
3 ու թագաւորը իր թագաւորութեանը բոլոր գաւառներուն մէջ վերակացուներ դնէ , որ ամէն գեղեցիկ կոյս աղջիկը ընտրեն , ու Հ՛ուշան մայրաքաղաքը կանանց տունը թագաւորին ներքինիին՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին ձեռքին տակը ժողվեն , ու անոնց մաքրութեանը համար պէտք եղած բաները տրուի .
4 ու թագաւորին աչքին հաճոյ երեւցած աղջիկը Վաշթիին տեղը թագուհի ըլլայ : Ու ասիս խօսքը թագաւորին առջեւը հաճելի եղաւ ու այնպէս ըրաւ :
5 Հ՛ուշան մայրաքաղաքին մէջ Հրէայ մարդ մը կար , որուն անունը Մուրթքէ էր , ու Խենիամինեան Ակիսի որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Հայիրին որդին էր :
6 Անիկայ Երուսաղէմէն գերի տարուած էր ան գերիներուն հետ՝ որոնք Նաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին գերի տարած Յուդայի Յեկոնիա թագաւորին հետ տարուեցան :
7 Ու անիկայ իր հօրեղբօրը աղջիկը Ա՛դասան՝ այսինքն Եսթերը կը սնուցանէր , վասն զի անիկայ հայր ու մայր չունէր . ու աս աղջիկը խիստ գեղեցիկ դէմք ու խիստ վայելուչ կերպարանք մը ունէր . և անոր հօրը ու մօրը մեռնելէն ետքը Մուրթքէ զանիկայ իրըև աղջիկ առեր էր իրեն :
8 Ու երբոր թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը լսուեցաւ , և Հ՛ուշան մայրաքաղաքին մէջ Հեգէին ձեռքին տակը շատ աղջիկներ ժողվուեցան , Եսթերն ալ թագաւորին պալատը կանանց պահապան եղող Հեգէին պահպանութեանը յանձնուեցաւ :
9 Ու աղջիկը անոր հաճելի եղաւ ու անոր առջեւը շնորհք գտաւ , և շուտով անոր մաքրութեան համար պէտք եղած բաները ու անոր ուռճիկը , ու թագաւորին պալատէն անոր տրուելու համար պատրաստուած եօթը աղախիններըը տուաւ անոր , և զանիկայ իր աղախիններուն հետ կանանց տանը ամենէն աղէկ տեղը փոխադրեց :
10 Եսթեր իր ազգը ու ծնունդը չյայտնեց , վասն զի Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ չյայտնէ :
11 Ու Մուրթքէ ամէն օր կանանց տանը գաւիթին առջեւը կը պտըտէր , որ Եսթերին առողջութիւնը ու անոր ինչ ըլլալիքը իմանայ :
12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կարգը կու գար Ա՛սուերոս թագաւորին քովը երթալու՝ կանանց սովորութեանը պէս տասուերկու ամիսը լմընալէն ետքը , (որովհետև անոնց մաքրութեան օրերը աս կերպով՝ այսինքն վեց ամիս զմուռսի եղովը ու վեց ամիս անուշահոտ խունկերով , ու կանանց մաքրութեանը վերաբերեալ բաներովը կը լմընար ,)
13 Ան ատենը աղջիկը թագաւորին քովը այսպէս կու գար . անիկայ ինչ որ ուզէր , անոր կը տրուէր , որ իր հետը կանանց տունէն թագաւորին պալատը երթայ :
14 Անիկայ իրիկունը կ՛երթար , ու առաւօտուն կանանց միւս տունը՝ հարճերուն պահապանը եղող Թագաւորին ներքինիին Սաասգազին ձեռքին տակը կը դառնար . անիկայ ա՛լ թագաւորին քովը չէր երթար , բայց միայն թէ որ թագաւորը անոր հաւնէր , ու անիկայ անունով կանչուէր :
15 Ու թագաւորին քովը երթալու կարգը Մուրթքէին հօրեղբօրը Ա-

բիքելին աղջկանը՝ Էսթերին գա-
լով, (որն որ Մուրթէք իրեն աղ-
ջիկ ըրեր էր,) անիկայ կանանց
պահապանը եղող Թագաւորին Հե-
գէ ներքինիին ըսածէն՝ ի զատ ուրիշ
բան չխնդրեց. ու Էսթեր բոլոր
զինքը տեսնողներուն առջևը շնորհք
16 գտաւ։ Ու Էսթեր Ախաւերոս
Թագաւորին քովը՝ անոր թագաւո-
րական պալատը առնուելուցաւ տաս-
ներորդ ամիսը, այսինքն Թեվերթէ
ամսուն մէջ, անոր թագաւորու-
17 թեանը եօթներորդ տարին։ Ու
Թագաւորը Էսթերը ամէն կնիկ-
ներէն աւելի սիրեց, ու անիկայ ա-
նոր առջևը ամէն աղջիկներէն աւելի
սէր ու շնորհք գտաւ. և թագաւո-
րական թագը անոր գլուխը դրաւ,
ու զանիկայ Վաշթիին տեղը թա-
18 գուհի ըրաւ։ Ու թագաւորը իր
բոլոր իշխաններուն ու ծառանե-
րուն մեծ կոչունք ըրաւ, այսինքն
Էսթերի կոչունք. ու գաւառնե-
րուն հանգստութիւն շնորհեց, և
թագաւորի վայելուչ պարգևներ
տուաւ։

19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղ-
ջիկները ժողվեցին, Մուրթէք
թագաւորին դուռը կը նստէր։
20 Էսթեր իր ծնունդը ու իր ազգը
յայտնած չէր, ինչպէս որ Մուրթ-
էք անոր պատուիրեր էր. վասն զի
Էսթեր Մուրթէքին ըսածը կ'ը-
նէր, անոր քովը մեծցած ատենին
պէս։

21 Ան օրերը երբոր Մուրթէք թա-
գաւորին դուռը կը նստէր, դրան
պահապաններէն Բիգթան ու Թա-
րէս անուանով՝ թագաւորին երկու
ներքինիները սրդողելով, Ախաւերոս
թագաւորին վրայ ձեռք երկընցընել
22 խորհեցան։ Ու Մուրթէք սա
բանը իմանալով՝ Էսթեր թագու-
հիին յայտնեց. ու Էսթեր Մուրթ-
էքին անունովը թագաւորին պատ-
23 մեց։ Ու սա բանը քննուելով
ճշմարիտ գտնուեցաւ. ու անոնց
երկուքն ալ ծառի վրայ կախուե-
ցան. ու թագաւորին առջևը ժա-
մանակագրութեան գրքին մէջ գը-
րուեցաւ։

Գ

1 Ասոնցմէ ետքը Ախաւերոս
թագաւորը Ագագացի Համադա-
թային որդին Ամանը մեծցուց,
ու զանիկայ բարձրացուց ու անոր
աթոռը իր հետը եղող բոլոր իշ-
խաններուն վերի կողմը դրաւ։ Ու
2 թագաւորին դուռը եղող թագա-
ւորին բոլոր ծառաները ծնրադ-
րութեամբ երկրպագութիւն կ'ը-
նէին Ամանին. վասն զի թա-
գաւորը անոր համար այսպէս հր-
ամայեր էր. բայց Մուրթէք ծնր-
ադրութիւն ու երկրպագութիւն
չըրաւ։ Ու թագաւորին դուռը 3
եղող՝ թագաւորին ծառաները
Մուրթէքին ըսին, Ինչո՞ւ համար
դուն թագաւորին հրամանէն դուրս
կ'ելլես։ Ու անոնք ամէն օր անոր 4
կը զրուցէին. ու երբոր անոնց մը-
տիկ չըրաւ, ան ատենը Ամանին
խնացուցին, որ տեսնեն թէ Մուրթ-
էքին բանը ուր պիտի կայանայ.
վասն զի անիկայ իր Ամային ըլլալը
անոնց զրուցեր էր։ Ու երբոր 5
Աման տեսաւ որ Մուրթէք իրեն
ծնրադրութիւն ու երկրպագութիւն
չընէր, Աման խիստ բարկացաւ։
Ու միայն Մուրթէքին ձեռք զարնե- 6
լը անոր աչքին չատ բան մը երևե-
ցաւ. և որովհետև Մուրթէքին
ազգը անոր խնացուցեր էին, Ա-
ման Մուրթէքին ազգը՝ այսինքն Ա-
խաւերոսին բոլոր թագաւորութեա-
նը մէջ եղող բոլոր Հրէաները
կորսընցընել խորհեցաւ։

Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան 7
ամսուն մէջ, Ախաւերոս թագաւո-
րին երկուտասաներորդ տարին մին-
չև երկուտասաներորդ ամիսը՝ այսինքն
Ադար ամիսը, օրէ օր ու ամէ ա-
միս Ամանին առջևը փուր՝ այս-
ինքն վիճակ ձգեցին։

Ու Աման Ախաւերոս թագա- 8
ւորին ըսաւ, Կայ թագաւորու-
թեանդ բոլոր գաւառներուն մէջ՝
ժողովուրդներուն մէջը ցրուած ու
տարածուած ազգ մը կայ. ու անոնց
օրէնքները ամէն ժողովուրդներուն

ուրեմն տարբեր են , ու թագաւորին օրէնքները չեն կատարեր . ուստի չկ'ելլեր որ թագաւորը անոնց թոյլտուութիւն ընէ : Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ , հրամանն տրուի որ զանոնք կորսընցընեն , ու ես պաշտօնատարներուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը բերելու համար՝ տասը հազար տաղանդ արծաթ կը կշռեմ իմ գործ : Ինք ատենը թագաւորը իր ձեռքէն իր մատնին հանեց , ու զանիկայ Հրէից թշնամիին՝ Ամադաթայի Ագագացի Համմեդաթային որդուն Համանին տուաւ : Ու թագաւորը Համանին ըսաւ , Ինք արծաթը քեզի կու տամ , ու ան ազգն ալ , որ քու ձեռքդ հաճոյ երեւցածը ընես անոնց :

Ու առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը թագաւորին գրագիրները կանչուեցան , ու թագաւորին նախարարներուն ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կուսակալներուն և ամէն գաւառին ամէն մէկ ժողովուրդին իշխաններուն իրենց գրովը , ու ամէն ժողովուրդին իր լեզուովը Համանին բոլոր հրամայածին պէս գրուեցաւ . Ահասուերոս թագաւորին անունովը գրուեցաւ ու թագաւորին մատնիովը կնքուեցաւ : Ու սուրհանդակներու ձեռքով թագաւորին ամէն գաւառները հրովարտակներ խրկուեցան , որ մէկ օրուան մէջ երկուտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը բոլոր Հրէաները՝ երիտասարդներէն մինչև ծերերը , նաև տղաքները ու կիներն ալ կոտորեն , մեռցնեն ու կորսընցընեն . և անոնց ունեցածը իբր աւար յափշտակեն : Հրովարտակին պատուէրը սա էր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի , ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի , որ ան օրուան համար պատրաստ գտնուին : Սուրհանդակները թագաւորին հրամանէն սոխպուելով շամբայ ելան , ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ալ հրատարակուեցաւ . և թագաւորը ու Համանը խմելու նստան , սակայն Շուշան քաղաքը շփոթութեան մէջ էր :

Գլ . Ը

Ու երբոր Մուրթքէ բոլոր եղածները իմացաւ , Մուրթքէ իր հանդերձները պատռեց և քուրձ հագաւ , ու վրան մոխիր ցանեց , ու քաղաքին հրապարակը ելլելով , մեծ ու ողբալի ձայնով աղաղակեց . Ու մինչև թագաւորին դրանը առջևը եկաւ , վասն զի քուրձ հագած մարդ մը չէր կրնար թագաւորին դռնէն ներս մտնել : Ու ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր , Հրէաները մեծ սուգ կ'ունենային , ծոմ կը կենային , կու լային ու կ'ողբային . և շատերը քուրձի ու մոխիրի վրայ կը պառկէին :

Ու Ահթերին աղախինները ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին . և թագուհին մեծապէս խռովեցաւ , ու հանդերձներ խրկեց որ Մուրթքէին հագցընեն , ու անոր վրայէն քուրձը հանեն . բայց անիկայ չընդունեց : Ու Ահթեր Հաթաքը կանչեց , որ թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր , (որն որ ընծայուորը անոր սպասաւոր տուեր էր ,) ու անոր հրամայեց որ Մուրթքէն հասկընայ թէ ասիկա ինչ պիտի ըլլայ ու ինչո՞ւ համար է : Ու Հաթաք Մուրթքէին գնաց , որ թագաւորին դրանը առջին եղող քաղաքի հրապարակին մէջն էր : Ու Մուրթքէ բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց , նաև Համանին սակարկութիւնը՝ որով թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրէաներուն համար , որ զանոնք կորսընցընէ : Ու զանոնք կորսընցընելու համար՝ Շուշանի մէջ հրատարակուած հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ , որ Ահթերին ցուցընէ ու հասկրցընէ , և անոր պատուիրէ որ թագաւորին գովը երթայ , և անոր աղաչէ , ու անոր առջևը իր ազգին համար ազաչանքներ խնդրէ : Ու Հաթաք

թաք գնաց ու Մուրթքէին խօսքերը Յովհերին պատմեց ։
10 Ու Յովհեր Տ֊ին հետ խօսեցաւ , ու հրամայեց որ Մուրթքէին
11 այսպէս պատասխան տանէ . Թագաւորին բոլոր ծառաները , ու թագաւորին գաւառներուն ժողովուրդները գիտեն որ մէկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը թէ որ ներքին գաւիթը մտնէ , զանիկայ մեռցընելու համար մէկ օրէնք մը կայ . ու անիկայ միայն կ'ապրի՝ որուն որ թագաւորը իր ոսկի գաւազանը կ'երկընցընէ . և հիմա երեսուն օր է որ ես թագաւորին քովը մտնելու կանչուած չեմ ։
12 Ու Յովհերին խօսքերը Մուրթքէին պատմեցին ։
13 Յե Մուրթքէ ըսաւ որ Յովհերին այսպէս պատասխան տանին . Թուն մի՛ կարծեր որ թագաւորին տունը ըլլալով՝ բոլոր Տ֊էրեաներէն դուն միայն պիտի ազատիս ։
14 Վասն զի ասա ժամանակիս մէջ թէ որ դուն լռես , Տ֊էրեաներուն մէկ ուրիշ տեղէն օգնութիւն ու ազատութիւն կու գայ . բայց դուն ու քու հօրդ տունը կը կորսուիք . և ո՞վ գիտէ , գուցէ դուն ասանկ մէկ ատենի մը համար թագուհի եղար ։
15 Ու Յովհեր ըսաւ որ Մուրթքէին
16 այսպէս պատասխան տանին . Գնա՛ դուն Շ֊ուշանի մէջ եղող բոլոր Տ֊էրեաները ժողվէ , ու ինծի համար ծոմ պահեցէք , գիշեր ցորեկ իրիկ օր մի՛ ուտէք ու մի՛ խմէք . Նոյնպէս ալ ես իմ աղախիններովս ծոմ կը պահեմ , ու այնպէս թագաւորին առջևը կ'ելլեմ , թէպէտ և օրէնքի դէմ է . ու թէ որ մեռնիմ՝
17 թո՛ղ մեռնիմ ։ Ուրեմն Մուրթքէ գնաց , ու ըրաւ ան ամենուն համեմատ՝ որ Յովհեր իրեն պատուիրեր էր ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ու եղաւ որ երրորդ օրը Յովհեր իր թագաւորական զգեստները հագաւ , ու թագաւորին տանը ներքին գաւիթին մէջը՝ թագաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ . և թագաւորը թագաւորական պալատին մէջը՝ պալատին դրանը դիմացը իր թագաւորական աթոռին վրայ նստեր էր ։ Ու երբոր թա- 2
գաւորը Յովհեր թագուհին տեսաւ՝ որ գաւիթին մէջը կը կայներ , Յովհեր շնորհք գտաւ անոր առջևը , և թագաւորը իր ձեռքը եղած ոսկի գաւազանը Յովհերին երկընցուց . ու Յովհեր մտեցաւ ու գաւազանին ծայրին դպաւ ։ Յե թա- 3
գաւորը անոր ըսաւ , Ա՛վ Յովհեր թագուհի , քեզի ի՞նչ եղաւ , և ուզածդ ի՞նչ է . մինչև թագաւորութեանը կէսը քեզի տրուի ։
Ու Յովհեր ըսաւ , Թէ որ թա- 4
գաւորը կը հաճի , այսօր թագաւորը Տ֊ամանին հետ իրեն ըրած կոչունքիս գայ ։ Յե թագաւորը 5
ըսաւ , Շ֊ուտո՛վ Տ֊ամանը կանչեցէք , որ Յովհերին ըսածը կատարէ . ու թագաւորը Տ֊ամանին հետ Յովհերին ըրած կոչունքին գընացին ։
Ու երբոր գինի կը խմէին՝ թա- 6
գաւորը Յովհերին ըսաւ , Ի՞նչ է քու խնդիրքդ , ըսա՛ , ու քեզի պիտի տրուի . և ի՞նչ է քու աղաչանքդ . մինչև թագաւորութեանը կէսը պիտի կատարուի ։ Ու Յո- 7
հեր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Իմ աղաչանքս ու խնդիրքս սա՛ է . 8
Թէ որ թագաւորին աչքը շնորհք գտայ , ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս տալու ու իմ աղաչանքս կատարելու , թող թագաւորը ու Տ֊ամանը Նոր֊ն իրենց համար ընելու կոչունքիս գան , ու վաղը թագաւորին խոսքին պէս կ'ընեմ ։
Յե Տ֊ման ան օրը գուարթ և 9
ուրախ սրտով դուրս ելաւ . բայց երբոր Տ֊ման թագաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ , որ իրեն ոտք չէր կենար ու իր տեղէն չէր շարժեր , Տ֊ամանին սիրտը շատ նեղացաւ Մուրթքէին վրայ ։ Այլ 10
Տ֊ման ինքզինքը զսպելով՝ իր տունը գնաց . ու խրկեց՝ իր բարեկամները ու իր կնիկը Զեբուհէսը կանչել տուաւ ։ Յե Տ֊ա- 11

ման պատմեց անոնց իր հարստութեանը փառքը, ու իր որդուոյը շատութիւնը, և ան ամէն բաները՝ որոնցմով թագաւորը զինքը մեծցուցեր էր, և թէ ինչպէս իշխաններէն ու թագաւորին ծառաներէն
12 աւելի բարձրացուցեր էր: Ու Ամման ըսաւ, Կաւ Հաթեր թագուհին թագաւորին հետ ինծմէ զատ մէկը չերաւիրեց իր ըրած կոչունքին. ու վաղուան համար ալ զիս թագաւորին հետ հրաւիրեց:
13 Ասոր ատ ամենէն բնաւ գոհ չեմ, քանի որ Մուրթքէն թագաւորին դուռը նստած կը տեսնեմ:
14 Ան ու անոր բոլոր բարեկամները անոր ըսին, Հիսուն կանգուն բարձրութեամբ փայտ մը թող շինուի, ու վաղ առտու թագաւորին ըսէ, որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի. և դուն թագաւորին հետ ուրախ սրտով կոչունքը գնա: Ու ասիկա խօսքը Ամմանին հաճոյ եղաւ, ու փայտը պատրաստեց:

ԳԼ. Զ

1 Յն գիշերը թագաւորին քունը փախաւ, ու հրամայեց որ դիպուածները պատմող յիշատակաց գիրքը բերեն. ու թագաւորին առջևը կարդացուեցաւ:
2 Ու գրուած գտնուեցաւ որ Մուրթքէ դրանը պահպանութիւն ընող թագաւորին երկու ներքինիներուն Իխգթանին ու Թարեսին համար խմացուցեր էր, թէ անոնք Ահասուերոս թագաւորին վրայ ձեռք երկընցընել ուզեր
3 էին: Ու թագաւորը ըսաւ, Ասոր փոխարէն ի՞նչ պատիւ կամ մեծութիւն տրուեցաւ Մուրթքէին. ու թագաւորին ծառայութիւն ընող պատանիները ըսին, Յնոր բան մը
4 չեղաւ: Ու թագաւորը ըսաւ, Գաւիթը ո՞վ կայ. (ու Ամման թագաւորին պալատին դուրսի գաւիթը եկեր էր թագաւորին խօսելու, որ Մուրթքէն կախէ ան փայտին վրայ, որ ինքը անոր համար պատրաստեր էր.)
5 Ու թագաւորին պատանիները անոր ըսին, Ահա Ամման գաւիթը կը սպասէ. ու թագաւորը ըսաւ, Թող ներս գայ:

6 Ու երբոր Ամման ներս մտաւ, թագաւորը անոր ըսաւ, Ի՞նչ ընել պէտք է ան մարդուն, որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ: Ու Ամման իր սրտին մէջը ըսաւ, Թագաւորը ինծմէ ուրիշ որո՞ւն պատիւ ընել պիտի ուզէ:
7 Ու Ամման ըսաւ թագաւորին, Յն մարդուն համար՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ,
8 թագաւորին հագած թագաւորական զգեստը, ու թագաւորին հեծած ձին, ու անոր գլուխը դրուած թագաւորական թագը բերեն.
9 և զգեստը ու ձին թագաւորին խիստ պատուաւոր իշխաններէն մէկուն ձեռքը տրուի. ու հագցընեն ան մարդուն՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ. ու ձիուն վրայ հեծցընեն, և քաղաքին փողոցին մէջէն անցընեն, ու առջևէն կանչեն ու ըսեն, Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն, որուն որ թագաւորը պատիւ տալ կ'ուզէ:
10 Յնատենը թագաւորը Ամմանին ըսաւ, Շուտով ըսածիդ պէս զգեստը ու ձին առ, ու թագաւորին դուռը նստող Մուրթքէին այնպէս ըրէ. քու ըսածէդ բնաւ մէկ բան մը պակաս չըլլայ:
11 Ու Ամման զգեստը ու ձին առաւ, ու Մուրթքէին հագցընելով՝ զանիկայ Յերուսաղէմ հեծցուց, և քաղաքին փողոցին առջևէն կը կանչէր, Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն, որուն որ թագաւորը պատիւ տալ կ'ուզէ:
12 Ու Մուրթքէ թագաւորին դուռը դարձաւ. բայց Ամման տրտում ու գլուխը ծածկած՝ շուտով իր տունը քաշուեցաւ:
13 Ու Ամման իր կնկանը Զերեսին ու բոլոր բարեկամներուն պատմեց ամէն ինչ որ իր գլուխը եկած էր. և անոր խմաստունները ու անոր կնիկը Զերէս անոր ըսին, Եթէ որ Մուրթքէն (որուն առջևը դուն իյնալու սկսար,) Հրէից ազգէն է, դուն անոր պիտի չյաղթես.

հապա անոր առջևը անշուշտ պիտի
14 իյնաս : Երբոր անոնք տակաւին անոր հետ կը խօսէին , Թագաւորին ներքինիները հասան , որ Ամանը շուտով Էսթերին պատրաստած կոչունքին տանին :

Գ Լ . Ե

1 Եւ Թագաւորը Ամանին հետ՝ Էսթեր Թագուհիին քովը կո-
2 չունքի գնաց : Եւ Թագաւորը երկրորդ օրն ալ գինի խմելուատեն Էսթերին ըսաւ , Ո՛վ Էսթեր Թագուհի , ի՞նչ է քու խնդիրքդ . ղը-ե՛ , ու քեզի պիտի տրուի . և ի՞նչ է քու աղաչանքդ . մինչև Թագաւորութեանը կէսը՝ պիտի կատարուի :
3 Եւ Էսթեր Թագուհին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Եթէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ՝ ով Թագաւոր , ու թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , խնդիրքովս իմ հոգիս՝ ու աղաչանքովս իմ ազգս ինծի տրուի .
4 Վասն զի թէ ես և թէ իմ ազգս կոտրուելու , մեռնելու ու բնաջինջ ըլլալու ծախուեցանք . ու թէ որ ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախուէինք , բան մը չէի խօսեր . Թէպէտ և Թշնամին Թագաւորին քաշած վնասը չէր կրնար հատուցանել :
5 Եւ Ասուերոս Թագաւորը խօսեցաւ ու Էսթեր Թագուհիին ըսաւ , Ո՞վ է անիկայ , և ո՞ւր է անիկայ , որ աս բանը ընելու համարձակեցաւ :
6 Եւ Էսթեր ըսաւ , Ամակառակորդը ու Թշնամին աս չար Ամանն է . ու Աման Թագաւորին ու Թագուհիին երեսէն խիստ վախցաւ :
7 Եւ Թագաւորը գինի խմելէն բարկութեամբ ելաւ , պալատին պարտէզը գնաց . բայց Աման ձոն մնաց , որ իր անձին համար Էսթեր Թագուհիին աղաչէ . վասն զի տեսաւ որ իր վրայ չարիքը հաստած է Թագաւորէն :
8 Եւ Թագաւորը երբոր պալատին պարտէզէն կոչունքին սենեակը դարձաւ , Աման Էսթերին եղած բազմոցին վրայ ինկած էր . ու Թագաւորը ըսաւ , Միթէ իմ տանս մէջ իմ բովս Թագուհիին ալ պիտի բռնադատէ . աս խօսքը Թագաւորին բերնէն ելածին պես Ամանին երեսը ծածկեցին :
9 Եւ Տէրբոնա անունով ներքինիներուն մէկը Թագաւորին առջևը ըսաւ , Ահա ան յիսուն կանգուն բարձր փայտը , որ Աման՝ Թագաւորին բարերարութիւն ընող Մուրթքէին համար պատրաստեց , Ամանին տանը մէջ կը կենայ : Եւ Թագաւորը ըսաւ , Անիկայ անոր վրայ կախեցէք : Եւ Ամանը Մուրթքէին համար պատրաստած փայտին վրայ կախեցին : Ան ատենը Թագաւորին բարկութիւնը իջաւ :

Գ Լ . Ը

1 Ան օրը Ասուերոս Թագաւորը Ամանէն թշնամիին Ամանին տունը Էսթեր Թագուհիին պարգևեց . ու Մուրթքէ Թագաւորին առջևը եկաւ . վասն զի Էսթեր ըսածովին յայտներ էր թէ անիկայ իրեն ինչ ազգակից էր :
2 Եւ Թագաւորը առաւ իր մատանին որ Ամանէն հաներ էր , ու զանիկայ Մուրթքէին տուաւ , ու Էսթեր Ամանին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն :
3 Եւ Էսթեր նորէն Թագաւորին առջևը խօսեցաւ , ու անոր ոտքերը ինկաւ , և լալով անոր աղաչեց որ Ագագացի Amանին չարութիւնը ու Ամանէն դէմ անոր ձեռնարկած չարքը խափանէ :
4 Եւ Թագաւորը ոսկի գաւազանը Էսթերին երկընցուց . ու Էսթեր ելաւ ու Թագաւորին առջևը կայնեցաւ ,
5 Եւ ըսաւ , Ահա որ Թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , ու ես քու առջևդ շնորհք գտայ , ու թէ որ այս բանը Թագաւորին առջևը ուղիղ կ'երևնայ , ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ , Թող գրուի որ Ագագացի Համմեդաթային որդւոյն Amանին ձեռքը՝ այսինքն Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Ամանեա-

րը ֆրոնքընցընելու համար անոր գըբած հրովարտակները խափանուին։
6 Վ՚ասն զի իմ ժողովուրդիս վրայ գալու չարիքը ի՞նչպես կրնամ տեսանել. իմ ազգականներուս կոտորածը ի՞նչպես կրնամ տեսնել։
7 Ես Ա֊ասուերոս թագաւորը Եսթեր թագուհիին ու Հ֊այ Մուրթքէին ըսաւ, Ա֊ՀԱ Հ֊ամանին տունը Եսթերին պարգեւեցի. ու զանիկայ փայտի վրայ կախեցին՝ Հ֊րէից վրայ
8 ձեռք երկընցընելուն համար։ Ես դուք Հ֊րէից համար ձեզի հաճոյ երեւցածը թագաւորին անունովը գրեցէք ու թագաւորին մատանիովը կնքեցէք. վասն զի թագաւորին անունովը գրուած ու թագաւորին մատանիովը կնքուած հրովարտակը չխափանուիր։
9 Ես ան ատենը երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քսանուերկուերորդ օրը թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու Հ֊րեաներուն ու Հ֊նդկաստանէն մինչեւ Ես-
Թէովպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանուեօթը գաւառաց նահապարներուն և կուսակալներուն ու իշխաններուն, ամէն գաւառին իր գրովը ու ամէն ազգին իր լեզուովը, ու Հ֊րեաներուն իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ, Մուրթքէին բոլոր հրամայածին
10 պէս։ Ես Ա֊սուերոս թագաւորին անունովը գրեց, ու թագաւորին մատանիովը կնքեց. և ձիերու, նըժոյգներու ու մատակ ձիերու քուռակ ջորիներու վրայ հնծած սուրհանդակներով հրովարտակներ խրկեց,
11 Որոնցմով թագաւորը ամէն քաղաքներու Հ֊րեաներուն հրաման տուաւ որ ժողովուին ու իրենց կեանքը պաշտպանեն, և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդիկները, տղայներն ու կիներնիերը կոտորեն, մեռցընեն ու կորսընցընեն, և անոնց ունեցածը
12 յափշտակեն Արկ օրուան մէջ՝ Ա֊սուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը, երկուտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը։
13 Հրովարտակին պատուէրը սա եր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ Հ֊րեանները նոյն օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ ըլլան։
14 Սուրհանդակները նժոյգներու՝ ջորիներու վրայ հնծան, ու թագաւորին հրամանէն ստիպուելով արտորացին ճամբայ ելլելու. ու հրովարտակը Շ֊ուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարկուեցաւ։
15 Ես Մուրթքէ ելաւ թագաւորին առջեւէն կապուտակէ ու ճերմակ բեհեզէ թագաւորական զգեստով և ոսկիէ մեծ թագով, ու բեհեզէղէն ու ծիրանի պատմուճանով, և Շ֊ուշան քաղաքը ուրախացաւ ու ցնծութիւն ըրաւ։
16 Հ֊րեաները լոյս, ուրախութիւն, ցնծութիւն
17 ու պատիւ ունեցան։ Ես ամէն գաւառներու մէջ ու ամէն քաղաքներու մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հ֊րեաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան, և կոչունքի ու տօնախմբութեան օր ըրին. ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հ֊րէայ եղան, վասն զի անոնց վրայ Հ֊րեաներուն վախը ինկաւ։

Գ Լ. Թ

1 Ու երկուտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ ան օրը որ Հ֊րէից թշնամիները կը յուսային անոնց վրայ տիրել, ներհակը պատահեցաւ. վասն զի Հ֊րեաները իրենց
2 թշնամիներուն վրայ տիրեցին. Ես Ա֊սուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հ֊րեաները իրենց քաղաքներուն մէջը ժողովուեցան, որ իրենց չարիք ուզողներուն վրայ ձեռք երկընցընեն. ու ամենևին մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ, վասն զի անոնց վախը ամէն ժողովուրդներուն վրայ ինկեր էր։
3 Ես գաւառներուն բոլոր իշխանները ու նախարարները և կուսակալնե-

բը ու թագաւորին գործակալնե-
բը Հրէաներուն ձեռնտու էին ,
ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին
4 վախը ինկեր էր : Վասնզի Մուրթ-
քէ թագաւորին պալատին մէջը
մեծ էր , ու անոր համբաւը բոլոր
գաւառները տարածուեր էր . վասն
զի Մուրթքէ երթալով կը մեծնար :
5 Ու Հրէաները իրենց բոլոր թշ-
նամիները սրով մեռցուցին , ու
խիստ մեծ կոտորած ըրին , ու զի-
րենք ատողներուն իրենց ուզածին
6 պէս ըրին : Ու Հրէաները Շու-
շան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հա-
րիւր մարդ մեռցընելով կորսընցու-
7 ցին . Պարսանդաթան , Դալ-
8 փոնը , Ասպաթան , Փորաթան , Ա-
9 դալիան , Արիդաթան , Փարմաս-
թան , Արիսայի , Արիդայի ու
10 Վայեզաթան՝ Հրէից թշնամիին
Ամադաթայի որդւոյն Համանին տա-
սը տղաքները մեռցուցին . բայց ա-
11 ւարին ձեռք չերկընցուցին : Ան օրը
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռ-
ցուածներուն հաշիւը թագաւորին
առջևը եկաւ :
12 Ու թագաւորը Եսթեր թագու-
հիին ըսաւ , Հրէաները Շուշան
մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր
մարդ , ու Համանին տասը տղաքը
մեռցընելով կորսընցուցին . թա-
գաւորին միւս գաւառներուն մէջը
ինչ՛ը ըրած պիտի ըլլան . հիմա
ի՞նչ է խնդիրքդ . պիտի տրուի
քեզի . ալ ի՞նչ աղաչանք ունիս .
13 պիտի կատարուի : Ու Եսթեր ը-
սաւ , Թէ որ թագաւորը կը հա-
ճի , Շուշանի մէջ եղող Հրէա-
ներուն Հրաման տրուի , որ վաղն ալ
ասօրուան հրովարտակին համեմատ
ընեն , ու Համանին տասը տղաքը
14 փայտի վրայ կախուին : Ու թա-
գաւորը ըսաւ որ այնպէս ըլլայ . ու
Շուշանի մէջ հրամանը հրատա-
րակուեցաւ , ու Համանին տասը
15 տղաքը կախուեցան : Ու Շու-
շանի մէջ եղող Հրէաները Ադար
ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ
ժողվուեցան , ու Շուշանի մէջ ի-
րենք հարիւր մարդ մեռցուցին . բայց
16 աւարին ձեռք չերկընցուցին : Ու
թագաւորին գաւառներուն մէջը ե-
ղող միւս Հրէաները ժողվուեցան ,
ու իրենց կեանքը պաշտպանեցին , և
իրենց թշնամիներէն հանգստացան ,
ու զիրենք ատողներէն եօթանասուն-
ուհինգ հազար մարդ մեռցուցին .
բայց աւարին ձեռք չերկընցուցին :
17 Ադար ամսուն երեքտասա-
ներորդ օրը եղաւ , և անոր չորեք-
տասաներորդ օրը հանգստացան , ու
զանիկայ կոչունքի և ուրախութեան
18 օր ըրին : Իսկ Շուշանի մէջ եղող
Հրէաները ան ամսուն երեքտասա-
ներորդ օրը ու չորեքտասաներորդ
օրը ժողվուեցան , ու անոր տասա-
նուհինգերորդ օրը հանգստացան ,
և զանիկայ կոչունքի և ուրախու-
թեան օր ըրին : Ասոր պատճառով 19
գեղացի Հրէաները՝ անպարիսպ
գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողնե-
րը՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներ-
որդ օրը ուրախութեան , կոչունքի
ու տօնախմբութեան օր կ՛ընեն , ու
ան օրը ամէն մարդ իր բարեկամին
ընծաներ կը խրկէ :
Ու Մուրթքէ ասոնք բաները գրեց , 20
ու Ասուերոս թագաւորին ամէն գա-
ւառներուն մէջը մօտ ու հեռու եղող
բոլոր Հրէաներուն թուղթեր խրկեց ,
Պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տա- 21
րի Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ
օրը ու անոր տասնհինգերորդ օրը
փոս կատարեն , (Ան օրերուն հա- 22
մեմատ որ Հրէաները իրենց թշնա-
միներէն հանգստացան , և ան ամ-
սուն համեմատ որ անոնց տրտմու-
թիւնը ուրախութեան , ու անոնց
սուգը բարի օրուան դարձաւ ,)
զանոնք կոչունքի և ուրախութեան
օրեր ընեն , որոնց մէջ ամէն մարդ
իր բարեկամին ընծաներ , ու աղ-
քատներուն պարգևներ խրկեն : Ու 23
Հրէաները խօսք տուին որ իրենց
սկսածին պէս ու Մուրթքէին իրենց
գրածին պէս ընեն : Վասն զի բո- 24
լոր Հրէաներուն թշնամին Ա-
գագի Համադաթայի որդին Համա-
նը Հրէաները կորսընցընել խոր-
հեցաւ ու զանոնք բնաջինջ ընելու
ու կորսընցընելու համար փուր
այսինքն վիճակ ձգեց : Հայց երբոր 25

Ինչպէս թագաւորին առջեւը գնաց, Մոր-
դեքայը հրովարտակով հրամայեց՝ որ Հա-
մանէն բռնած չար ծարիքը անոր գլուխը
գառնայ, և զանիկայ ու անոր տղաքը փայտի վրայ կախեն։ Որոր
համար աս օրերը փուր անունէն փուրիմ ըսուեցան. և աս պատ-
ճառաւ աս թուղթին խօսքերուն համար, ու անոնց տեսած ու անոնց
պատահած բաներուն համար՝ Հրէաները որոշեցին, ու իրենց և իրենց
սերունդին ու բոլոր իրենց հետ միացողներուն կանոն դրին, որ ա-
մէն տարի ան երկու օրը իրենց գրուածին ու ատենին համեմատ ան-
պատճառ պահեն. Ու աս օրերը ամէն գաւառի մէջ, ամէն ազ-
գաւոհմի մէջ, ամէն գաւառի մէջ ու ամէն քաղաքի մէջ յիշուին ու
պահուին. և աս փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակաս չըլլան, ու
անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ։

Ու Որիքելին աղիկը Հոմեր թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն՝ փուրիմը հաստատելու համար՝ աս երկրորդ նամակը կատարեալ իշ-
խանութեամբ գրեցին. Ու Ասուերոսին թագաւորութեանը հարիւր քսանուեօթը գաւառներուն մէջ եղող բոլորը Հրէաներուն խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքերով թուղթեր խրկեցին, Որ աս փուրիմի օրերը իրենց որոշ ժամանակին մէջը հաստատուն, ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան ու Հոմեր թագուհին անոնց պատուիրեցին, ու ինչպէս որ Հրէաները իրենց համար ու իրենց սերունդին համար ծոմապահութեան ու իրենց աղաղակին վերաբերեալ բաները հաստատեցին։ Ու Հոմեր հրամանը աս փուրիմին պահպանութիւնը հաստատեց, ու գրքի մէջ գրուեցաւ։

ԳԼ. Ժ

Ու Ասուերոս թագաւորը ցամաք երկիրներու վրայ ու ծովու կղզիներուն վրայ հարկ դնեց։ Ու անոր քաջութեանը բոլոր գործերը ու զօրութիւնը, և Մուրթքէին մեծութեանը փառքը՝ որով թագաւորը զանիկայ մեծցուց, ահա Մարաց ու Պարսից թագաւորներուն ժամանակագրութեանը գրքին մէջ գրուած է։ Վասն զի Մուրթքէ Հրէան Ասուերոս թագաւորին երկրորդն էր, ու Հրեաներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրներուն բազմութեանը հաճոյ էր. իր ազգին աղէկութիւնը կը փնտռէր, և իր բոլոր սերունդին խաղաղութեանը վերաբերեալ բաները կը խօսէր։

ԳԻՐՔ ՅՈՒԴԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ուս երկրին մէջ Հոբ անունով մարդ մը կար. ու ան մարդը կատարեալ ու արդար և աստուածավախ էր, ու չարութենէ ետ կը քաշուէր։ Ու անոր եօթը տղայ ու իրիք աղջիկ ծնաւ։ Ու անոր ստացուածքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու իրիք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր. ու խիստ շատ ծառաներ ունէր. և ան մարդը բոլոր արեւելեան կողմերէն մեծ էր։

Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը տուներուին հացկերոյթ կ'ընէին, և Հոբ խրկելով՝ իրիք քոյրերնին կը հրաւիրէին, որ իրենց հետ ուտեն ու խմեն։ Ու երբոր հացկերոյթին օրերը կը լմընար, Հոբ կանչել կու տար զանոնք ու կը սրբէր. և առտուանց կ'ելլէր՝ անոնց ամենուն թուովը ողջակէզներ կը մատուցանէր. որով

հետև կ'ըսէր Յոր , Կարելի է որ տղաքս մեղք գործեցին , ու սրտերնուն մէջ Աստուծոյ հայհոյեցին . միշտ այսպէս կ'ընէր Յոր :

6 Արդ մէկ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջևը կայնելու . ու Սատանան ալ գնաց անոնց
7 մէջը . Ու Տէրը ըսաւ Սատանային , Ո՞ւակից կու գաս . ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու ըսաւ , Երկրի վրայ չրջելէն ու
8 անոր մէջը պտըտելէն : Ու Տէրը ըսաւ Սատանային , Իմ Յոր ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրի՞ր , որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար , աստուածավախ ու չարութենէն ետ քաշուող մարդ չկայ :
9 Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու ըսաւ , Միթէ Յոր
10 ձրի՞ կը պաշտէ զԱստուած . Չէ՞ որ դուն անոր ու անոր տանը և անոր ամէն ունեցածներուն բոլորտիքը ցանկով պատեցիր , անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր , ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ շատցաւ : Հապց հիմա ձեռդ երկնցո՛ւր , ու անոր ամէն ունեցածին դպչէ , ու պիտի տեսնես թէ ինչպէս
12 քեզի դէմ պիտի հայհոյէ : Ու Տէրը ըսաւ Սատանային , Ահա անոր ամէն ունեցածը քու ձեռդ հոպմա . միայն թէ իրեն վրայ ձեռք չերկընցընես : Ան ժամանակը Սատանան Տէրոջը առջևէն ելաւ :
13 Ու եղաւ որ օր մը անոր տղաքը ու աղջիկները իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը
14 խմէին : Ու մէկ պատգամաբեր մը եկաւ Յորին ու ըսաւ , Երբոր եզները կը հերկէին , ու մատակ էշերը անոնց քովը կ'արածուէին ,
15 Սապայեցիք յարձակեցան ու զանոնք առին , ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին . և միայն ես ազատեցայ
16 ո՛ւ Էյ որ քեզի պատմեմ : Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր , ո՛րէ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ , Երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ , ու հօտերը ու ծառաները այրեց ու զանոնք սպառեց . և միայն ես ազատեցայ , ո՛ Էյ որ քեզի պատմեմ :
17 Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր , ո՛րէ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ , Քաղդէացիք իրենք դունդի բաժնուած՝ ուղտերուն վրայ յարձակեցան և զանոնք առին , ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին . և միայն ես ազատեցայ ո՛ Էյ որ քեզի պատմեմ :
18 Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր , ո՛րէ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ , Ձեր տուն ղաքդ ու աղջիկներդ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խմէին ,
19 Ահա անապատին անդիի կողմէն մեծ հով մը եկաւ , ու տանը չորս կողմը այնպէս զարկաւ , որ տղոցը վրան փլաւ , ու անոնք մեռան . և միայն ես ազատեցայ ո՛ Էյ որ քեզի պատմեմ :
20 Ան ատենը Յոր ելաւ , իր պատմուճանը պատռեց և գլուխն մազերը կտրեց , ու գետինը իյնալով երկրպագութիւն ըրաւ ,
21 Ու ըսաւ , Մօրս արգանդէն մերկ ելայ ու հոն մերկ պիտի դառնամ . Տէրը տուաւ ու Տէրը առաւ . օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը :
22 Այս ամենուն մէջ Յոր չմեղանչեց , ու Աստուծոյ անզգամութիւն չտուաւ :

ԳԼ . Ը

1 Նո՛ւ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջևը կայնելու , ու Սատանան ալ գնաց անոնց մէջը
2 Տէրոջը առջևը կայնելու : Ու Տէրը ըսաւ Սատանային , Ո՞ւակից կու գաս . ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու ըսաւ , Երկրի վրայ չրջելէն ու անոր մէջը
3 պտըտելէն : Ու Տէրը Սատանային ըսաւ , Իմ Յոր ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրի՞ր , որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար , աստուածավախ ու չարութենէն ետ քաշուող մարդ չկայ , ու անիկայ տակաւին իր կատարելութեանը մէջ հաստատ է , թէ և դուն ուզեցիր զինք համոզել որ զանիկայ զուր տեղը կորսընցընեմ :
4 Ու Սատանան պատասխան տուաւ ու Տէրոջը ըսաւ , Մորթի տեղ մորթի՝ նաև մարդս իր բոլոր ստա-

ցուածքը իր կեանքին տեղը կու-
տայ : Նայց հիմա ձեռքդ երկըն-
ցուր ու անոր ոսկորին ու մարմի-
նին դպչէ , ու պիտի փեսնես թէ
ինչպես քեզի դէմ պիտի հայհոյէ :
Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային , Ահա
անիկայ քու ձեռքդ է ա՛ռ . միայն
թէ անոր կեանքը պահէ :
Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առ-
ջևէն , ու Յոբը ոտքին թաթէն
մինչև գագաթը գէշ պալարներով
զարկաւ : Եւ անիկայ խեցիի մը
կտոր առաւ որ անով քերուի . ու
մոխիրի մէջ նստաւ :
Եւ անոր կինիկը ըսաւ անոր ,
Դուն տակաւին քու կատարելա-
թեանդ մէջ հաստատ կը կենա՞ս .
Հայհոյէ դէմ հայհոյէ ու մեռիր :
Եւ Յոբ ըսաւ անոր , Դուն անըզ-
գամ կնկան մը պէս կը խօսիս . Ա-
տուածոյ ձեռքէն միայն բարիքը ըն-
դունինք ու չարիքը չընդունի՞նք :
Այս ամենուն մէջը Յոբ իր շրթունք-
ներովը չմեղանչեց :
Եւ Յոբին իրիք բարեկամները՝
Եղիփազ Թեմանացին , Բաղդատ
Սուքեցին ու Սոփար Նեեմացին
երբոր լսեցին անոր գլուխը եկած
ասոնց բոլորը փորձութիւնները , ամէն
մէկը իր տեղէն էկան ու մէկտեղ
ժողվուեցան , որ երթան
ցաւակից ըլլան անոր ու զանիկայ
մխիթարեն : Ու հեռուէն աչքե-
նին վերցնելով չճանչցան զանիկայ . և ձայնէրնին
վերցուցին ու լացին , ու ամէն մէ-
կը իր պատմուճանը պատռելով՝
գլուխ՝ի երկինքը գլուխին հողը ցա-
նեցին : Եւ անոր հետ եօթը օր
ու եօթը գիշեր գետնի վրայ նըս-
տան . ու մէկը անոր խօսք մը չը-
րըսեցաւ , քանզի տեսան որ անոր
ցաւը խիստ սաստիկ էր :

Գ Լ . Գ

1 Յետոյ եւս Յոբ իր բերանը բա-
ցաւ ու իր օրը անիծեց :
2 Եւ Յոբ խօսեցաւ ու ըսաւ ,
3 Կորսուի՛ն այն օրը որ ես ծնայ ,
ու այն գիշերը՝ որ ըսին թէ Արու
զաւակ մը ծնաւ :
4 Այն օրը խաւար ըլլայ , ու Ա-
ստուած չփնտռէ զանիկայ վերէն ,
ու երբեք լոյս չծագի անոր վրայ :
5 Խաւարը ու մահուան շուքը իրենց
սեպհականեն զանիկայ , ամպը ծած-
կէ զանիկայ , օրուան մթութիւնը
վախցընէ զանիկայ :
6 Այն գիշերը մառախուղը պաշարէ .
անիկայ տարուան օրերուն հետ չը-
միաւորուի , ու ամիսներուն մէջ չը-
համրուի :
7 Այո՛ այն գիշերը թո՛ղ ամայի մը-
նայ , ու անոր մէջ ուրախութեան
ձայն չմտնէ :
8 Թո՛ղ անիծեն զանիկայ օրը ա-
նիծողները , որոնք պատրաստ են վի-
շապը արթընցընելու :
9 Անոր գիշերուան աստղերը աղօ-
տանան . լոյսին սպասէ ու չունե-
նայ , ու արշալոյսին ճառագայթնե-
րը չտեսնէ .
10 Վասն զի իմ մօրս արգանդին
դռները չգոցեց , ու տառապանքը
աչքերէս չծածկեց :
11 Ինչո՞ւ համար մօրս արգանդէն չը-
մեռայ , ու որովայնէն ելածիս պէս
չկորսուեցայ :
12 Ինչո՞ւ ծունկերը ընդունեցին զիս ,
ու ինչո՞ւ ստինք պոտին ինձի որ ես
ծծեմ :
13 Վասն զի հիմայ պառկած կը
հանգչէի ու կը քնանայի . ան ժա-
մանակը հանգստացած կ՚ըլլայի ,
14 Իրենց համար աւերակներ շինող
երկրի թագաւորներուն ու խորհըր-
դականներուն հետ ,
15 Կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն
հետ՝ որոնք տուներնին արծաթով
կը լեցընեն .
16 Կամ թէ գաղտուկ վիժածի մը
պէս կ՚ոչնչանայի , ան երախանե-
րուն պէս՝ որոնք երբեք լոյս չտե-
սան :
17 Հոն չարերը դադրեցնելէն կը
դադրին , և հոն ուժէ ինկածնե-
րը կը հանգստանան :
18 Միանապէս բանտարկեալները հոն
կը հանգչին , ու ալ չեն լսեր հարկ-
ապահանջին ձայնը :
19 Պզտիկը ու մեծը հոն են . ծա-
ռան ալ իր տիրոջմէն ազատ է :

20 Ինչու՞ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝ ու դառնահոգիներուն կեանք տրուի,
21 Որոնք մահուան կը սպասեն, ու անիկայ չգար, ու պահուած գանձերէն աւելի զանիկայ կը փնտռեն.
22 Ուրախութեամբ գտած ժամանակնին խիստ ուրախ կ'ըլլան ու կը ցնծան.
23 Ինանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է, ու Աստուած արգիլեր է զանիկայ ամէն կողմէն:
24 Որովհետեւ կերակուր ուտելէս առաջ իմ հեծութիւնս կու գայ, ու իմ աղաղակներս ջուրերու պէս կը հոսին:
25 Վասն զի ինչ բանէ որ շատ կը վախնայի ան ինծի հանդիպեցաւ, և ինչ բանէ որ երկիւղ ունէի, ան ինծի հասաւ:
26 Ես խաղաղութիւն ունիմ, ոչ հանգստութիւն և ոչ հանդարտութիւն. բայց թշուառութիւնը կու գայ:

ԿԱ. Ը

1 Ելիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Պիտի դժուարի՞ս արդեօք, թէ որ սկսինք քեզի խօսիլ. բայց ո՞վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօսի.
3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր, ու տկար ձեռքերը զօրացուցիր:
4 Կու խօսքերդ սահելու վրայ եղողը հաստատեցին. ու դուն տկարացած ծունկերը կազդուրեցիր:
5 Հայդ հիմա ան քեզի պատահեցաւ ու դժուարեցար. քեզի դպաւ ու բոլորովին շփոթեցար:
6 Արդեօք աստուածապաշտութիւնդ քու յոյսդ չէ՞, ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկալութիւնդ:
7 Հղէ մի՛ տրդ բեր, ջր անմեղը կորսուեցաւ, և ջուր տեղ արդարները բնաջինջ եղան:
8 Ինչպէս որ տեսայ, անօրէնութիւն հերկողները և անիրաւութիւն ցանողները նոյնը կը հնձեն.
9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին, ու անոր ռնգացը հովէն բնաջինջ կ'ըլլան:
10 Առիւծուն ձայնը խափանեն առիւծին մրընչիւնը և մանչուղ առիւծին ձայնը. ու կորիւններուն ակռաները կը կոտրտուին:
11 Առիւծը առանց որսի կը կորսուի, ու մատակ առիւծին կորիւնները կը ցրուին:
12 Ու ինծի գաղտուկ կերպով խօսք մը ըսուեցաւ, ու անոր շշունչը ականջս հասաւ:
13 Գիշերուան տեսիլքներուն գլուխ խորհուրդներուն առնչը երբոր խորունկ քուն մը մարդոց վրայ կ'իջնէ,
14 Վրաս ահով վախ մը ու դող մը եկաւ, որ բոլոր ոսկորներս ցնցեց:
15 Հոգիէս մէկ ոգի մը անցաւ, — մազերս մազերը փուշ փուշ եղան.
16 Անիկայ կայնեցաւ, բայց ես չկրցայ զանազանել անոր կերպարանքը. աչքերուս առջին երեւոյթ մը կար. լռութիւն եղաւ, ու ձայն մը լսեցի ըսելով՝
17 Մի՞թէ մարդը Աստուծմէ արդար կ'ըլլայ. մարդը իր Արարիչէն մաքուր կ'ըլլայ.
18 Ահա Անիկայ իր ծառաներուն չհաւատար, ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը գտնէ.
19 Ալ ո՛ւր կը մնան անոնք որ կաւեղէն տուներու մէջ կը բնակին, որոնց հիմը փոշիին մէջն է, և որոնք ցեցէն առաջ կը ճզմուին:
20 Անոնք առտուընէ մինչև իրիկուն կը ձնշուին, — առանց մէկու մը իմանալուն կը կորսուին յաւիտեան:
21 Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վերցուի. անոնք կը մեռնին առանց իմաստուն ըլլալու:

ԿԱ. Ե

1 Հիմա աղաղակէ. քեզի պատասխան տուող մը կայ արդեօք, ու սուրբերէն որո՞ւն պիտի դարձնես քու երեսդ:
2 Վասն է որ բարկութիւնը յի-

մարը կը սպաննէ , ու նախանձը անմիտը կը մեռցընէ ։

3 Նա յիմարին արմատանալը տեսայ , բայց յուսա մը անոր բնակութիւնը անիծեցի ։

4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են . անոնք դրանը մէջ կը կոխկրտուին , և ազատող մը չըգտնուիր ։

5 Անօթի եղողը կ'ուտէ անոր հունձքը , ու զանիկայ փուշերու ցանկին մէջէն կը յափշտակէ . ու անոնց ստացուածքը աւարառուն կը կլլէ ։

6 Որովհետև չարիքը հողէն չելլեր , ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսներ .

7 Թէպէտ մարդը թշուառութեան համար կը ծնանի , ինչպէս որ կրակի կայծերը վեր կը թռչին ։

8 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի դիմէի , ու իմ գործս Աստուծոյ պիտի յանձնէի ,

9 Որ անուն մեծ բաներ կ'ընէ որ մարդ չկրնար քննել , ու անուն քանդեցիլքներ կ'ընէ որ չար չէ համրել զանոնք ։

10 Անիկայ երկրիս վրայ անձրև կուտայ , ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ .

11 Նաև ցածերը կը բարձրացընէ , ու սգաւորները ապահովութեան կ'ելլեն ։

12 Անիկայ խորամանկներուն խորհուրդները կը յերուէ , որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործքերը գըլուխ տանելու .

13 Իմաստուններն իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ , ու նենգաւորներուն խորհուրդը շուտով կը խափանուի ։

14 Ցորեկը մութի կը բախուին , ու կէս օրին գիշերուան պէս խարխափելով կը գտնեն ։

15 Այլ աղքատը սուրէն , անոնց բերնէն ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ ։

16 Ասպէս աղքատը յոյս կ'ունենայ , իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ ։

17 Ահա երանելի է այն մարդը՝ որն որ Աստուած կը խրատէ . ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի՛ անարգեր .

18 Վասն որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ , կը զարնէ ու իր ձեռքերը կը բժշկեն ։

19 Վեց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ , ու եօթներորդին քեզի չարիք պիտի չդպչի ։

20 Սովի ժամանակ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ , ու պատերազմի մէջ՝ սուրին ձեռքէն ։

21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս , ու կործանման գալու ատենը անկէ չվախնաս .

22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս , ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս .

23 Վասնզի դաշտի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս , ու դաշտի գազանները քու հետդ խաղաղութեամբ պիտի վարուին ։

24 Ու պիտի գիտնաս որ վրանիդ մէջ յաջողութիւն կայ . և քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ընես , ու բան մը պակաս պիտի չգտնես ։

25 Նաև պիտի գիտնաս որ քու զաւակներդ շատուր , ու քու սերունդդ երկրի խոտերուն պէս պիտի ըլլան ։

26 Հզօր մը ծերացած՝ գերեզմանը պիտի մտնես , ցորենի խուրձերուն դէզին պէս՝ որ իր ժամանակին կը դիզուի ։

27 Ահա մենք աս բանը քննեցինք , ասանկ է . մտիկ ըրէ անոր , ու քու օգտիդ համար դիտցիր զանիկայ ։

ԳԼ . ՃԱ

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Երանի թէ իմ տրտմութիւնս աղէկ կշռուէր , ու իմ թշուառութիւնս միասին կշիռքի մէջ դրուէր ։

3 Վասնզի հիմա անիկայ ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար . անոր համար իմ խօսքերս կը հասնին ։

4 Որովհետև Ամենակարողին նետերը իմ ներսիս դես են , որոնց թոյնը իմ հոգիս կը ծծէ . Աստուծոյ արհաւիրքները ինծի դէմ պատրաստուած շարուած են ։

5 Մի՞թէ վայրենի էշը խոտին քովը
կը զռնչէ՞. կամ եզը իր մսուրին
քովը կը բառաչէ՞.
6 Ընհամար բանը առանց աղի կ'ու-
տուի՞. հաւկիթի ճերմկուցին մէջը
համ կա՞յ արդեօք։
7 Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր ու-
զեր դպչիլ, իմ զազրալի կերակուրս
եղան։
8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր,
ու տար Աստուած ան բանը որուն
կը սպասեմ.
9 Այսինքն թէ Աստուած զիս ձնչե-
լու հաւանէր, ու ձեռքը երկլնցը-
նելով զիս կործանէր։
10 Ասոր տակաւին առ միսիթարու-
թիւնը պիտի ունենամ, և անո-
ղորմ ցաւին մէջը պիտի ուրախա-
նամ, որ ես Սուրբին խօսքերը
չուրացայ։
11 Ա՛յժս ի՞նչ է որ դիմանամ, ու
վախճանս ի՞նչ է որ կեանքս եր-
կընցընեմ։
12 Մի՞թէ իմ ոյժս քարերո՞ւ ոյժ է,
կամ թէ մարմինս պղնձեղէ՞ն է.
13 Չէ՞ որ օգնութենէ զուրկ եմ,
ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է
ինծմէ։
14 Ծչուառութեան մէջ եղողին իր
բարեկամին կարեկցութիւնը պէտ
է. բայց անիկայ Ամենակարողին
վախը մէկդի թողուց։
15 Իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս
խաբէութիւն ըրին ինծի, ձորերու
հեղեղատներու պէս՝ որ կ'անցնին.
16 Որոնք սառէն պղտորած են, երբ-
որ անոնց մէջ ձիւնը կը ծածկուի։
17 Տաքը տեսածնուն պէս կը ցամ-
քին. խիստ տաք առենը իրենց
տեղէն անհետ կ'ըլլան։
18 Կարաւաններուը իրենց ճամբան կը
դարձընեն, բայց դատարկ ելլելով
կը կորսուին.
19 Թէմայի կարաւանները նայեցան.
Սաբայի ճամբորդները անոնց յու-
սացան.
20 Որ ատոնց համար ամչցան, հոն
գացած առեններին կարմրեցան։
21 Հիմայ ինծի անօգուտ եղաք.
Ծչուառութիւն տեսաք ու սոսկա-
ցիք։
22 Միթէ ձեզի ըսի՞ որ ինծի բերէք, ու ձեր ստացուածքէն ընծայ առէք ինծի։
23 Կամ թէ զիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք, ու բռնաւորներուն ձեռքէն զիս փրկեցէք։
24 Սորվեցուցէք ինծի ու լուռ պի-տի կենամ. ու հասկըցուցէք ինծի թէ ինչ բանի մէջ սխալեր եմ։
25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր են. բայց ձեր յանդիմանութիւնը ի՞նչ կը նշանակէ։
26 Ընդհօք խօսքե՞ր յանդիմանել կը մտածէք. յուսահատին խօսքերը հով են։
27 Մանաւանդ որբին համար պա-տ֊ճառ կը լարէք, ու ձեր բարեկամին համար հոր կը փորէք։
28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայելու. թէ որ սուտ կը խօսիմ, յայտնի է ձեզի։
29 Դարձէ՛ք կ'աղաչեմ, ու անի-րաւութիւն չըլլայ. այո՛ դարձէք. քանզի ասով իմ արդարութիւնս կը յայտնուի։
30 Միթէ իմ լեզուիս վրայ անիրա-ւութիւն կա՞յ. միթէ իմ քիմքս չար բաները չը՞կրնար զանազանել։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Միթէ մարդս երկրի վրայ պատե-րազմի ասպարէզ մը չունի՞. և անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չե՞ն։
2 Ինչպէս որ ծառան էրիվոսն չու-քին կը փափաքի, ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ,
3 Ընանկ ալ ունայնութեան ամիս-ներ ինծի բաժին տրուած են, ու թշուառութեան գիշերներ ինծի համար որոշուած են։
4 Պառկած առենս կ'ըսեմ, Ե՞րբ պիտի ելլեմ, ու գիշերը ե՞րբ պիտի անցնի. ու մինչև արշալոյսը անհան-գըստութեամբ լցուած եմ։
5 Անարմինս որդերով ու հողի կոշ-տերով ծածկուած է. մորթս կը ճեղքուի ու կը հալի։
6 Օրերս ոստայնանկին կկոցէն ա-րագ կ'անցնին, ու կը սպառին ա-ռանց յոյս մը ձեռք։

7 Ահեղ որ ինամքս հոգի պիտ է, աչքս պատհիտ բարիք պիտի չգտանէ։

8 Օձիս առածքին աչքերը նորին պիտի չտանեն. քու աչքերդ իմ վրաս են նային, ու ես բնաջինջ կ՚ըլլամ։

9 Ինպես ու ամպը կը տրոփ կ՚երթայ, անանկ ալ գերեզմանը իջնողը պիտի չելլէ.

10 Էլ անիկայ իր տունը պիտի չդառնայ, ու իր բնակարանը ալ զանիկայ պիտի չճանչնայ։

11 Ուստի ես իմ բերանս պիտի չզսպեմ. հոգիիս նեղութեամբը պիտի խոսիմ, տրտիս դառնութեամբը պիտի գանգատիմ։

12 Միթէ ես ծովե եմ, կամ կէտ, որ իմ վրաս պահապաններ կը դնես։

13 Երբոր ես կ՚ըսեմ թէ անկողինս զիս պիտի մխիթարէ, մահիճս իմ գանգատներս պիտի պակասցընէ,

14 Օձիս երազներով կը վախցընես, ու ջնորհքներով կը զարհուրեցնես։

15 Ա՛սան որով աւելի կ՚ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ, քան թէ իմ ոսկորներուս պահպանուիլը։

16 Նա ձանձրացած եմ ու հեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ. ինծմէ հեռ կեցիր, ինչու որ իմ օրերս ունայնութիւն է։

17 Մարդը ինչ է որ դուն անիկայ մեծ բան մը համարիս, ու անոր համար հոգ տանիս.

18 Ու առտու զանիկայ դիտես, ու ամէն վայրկեանի մէջ փորձես։

19 Մինչև ե՞րբ ինծմէ հեռ չես կենար. թուքս կլլելու չափ ալ թող չես տար։

20 Մեղանչեցայ, քեզի ի՞նչ բնեմ, ով մարդկինները պահող. ինչու՞ համար զիս քեզի նշան առիր, ու ես ինծի բեռ եղայ։

21 Ու ինչու՞ իմ մեղքս չես ներեր, ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցըներ. որովհետև հիմա հողին մէջը պիտի պառկիմ, ու առտուտան ինծ որ զիս փնտռես, պիտի չգտնուիմ։

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Ընդ առնէր Բաղդատ Սոփեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Մինչև ե՞րբ պիտի խօսիս, ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պես պիտի ըլլան։

3 Միթէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞, կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞։

4 Եթէ քու տղուդ անոր դէմ մեղանչեր են, և ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք.

5 Եթէ դուն առտուները կանուխ զԱստուած փնտռես, ու Ամենակարողէն ողորմութիւն խնդրես,

6 Եթէ դուն մաքուր ու չիտակ ըլլաս, հիմա անշուշտ անիկայ քեզի համար պիտի արթննայ, ու քու արդարութեանդ բնակարանին յաջողութիւն պիտի տայ.

7 Թէև և քու սկիզբդ փոքր ըլլայ, բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ։

8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն, ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն ըրէ.

9 (Ինչու որ մենք երէկուաններն ենք, ու բան մը չենք գիտեր. քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ աւուր մըն է.)

10 Հիա անոնք քեզի պիտի սորվեցընեն, քեզի պիտի խօսին, ու իրենց սրտին խօսքերը պիտի հանեն։

11 Միթէ պուտուն առանց տիղմի կը բուսնի՞. կնիւնը առանց ջուրի կ՚աճի՞.

12 Անիկայ դեռ իր գալարութեանը մէջ ա՛ն չկտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ։

13 Այսպէս պիտի ըլլայ ամէն անոնց ճամբաներըը՝ որ զԱստուած կը մոռնան. ու կեղծաւորին յոյսը պիտի կորսուի.

14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կըտրուի, ու անոր վստահութիւնը սարդի ոստայնին պես պիտի ըլլայ։

15 Անիկայ իր տանը պիտի կռթնի, բայց ան հաստատութիւն պիտի չունենայ. իր ներսովը զանիկայ պիտի բռնէ, բայց ան կանգնած պիտի չմնայ։

16 Արևը չծագած դալար է, ու նոր ճիւղերը իր խոշոր պարտիզին վրէ կ'երկնի։

17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթթուին, ու քարերուն տեղը կը տեսնէ։

18 Թէ որ մէկը զանիկայ իր տեղէն խլէ, պիտի ուրանայ զանիկայ ըսելով Ըե Լա քեզ չտեսայ։

19 Ահա անոր ճամբուն ուրախութիւնը աս է, ու հողէն ուրիշներ պիտի ելլեն։

20 Ահա Աստուած արդար մարդը չմերժեր, ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ'ըլլայ,

21 Մինչև որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ, ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով։

22 Քու թշնամիներդը ամօթով պիտի ըլլան. ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԹԱ.

1 Յո՛ Յով պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ. ու մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջևը։

3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ, հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ։

4 Անիկայ սրտով իմաստուն և ուժով կարող է. ո՞վ անոր գէմ իր սիրտը խստացուցեր ու յաջողութիւն գտեր է։

5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ, ու անոնք չեն գիտեր. իր բարկութեամբը գետնէն կը տապալէ։

6 Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ, ու անոր սիւները կը դողան։

7 Արևին հրաման կ'ընէ, ու անիկայ չծագիր. ու աստղերը կը ծածկէ։

8 Երբը միայնակ երկինքը կը տարածէ, ու ծովուն ալիքներուն վրայ կը քալէ։

9 Անիկայ ըրաւ Արջը, Ջայիկը ու Ստամբասեղը ու հարաւին շտեմարանները։

10 Անիկայ անքննելի մեծագործութիւններ ու անթիւ սքանչելիքներ կ'ընէ։

11 Երբ անիկայ քովէս կ'անցնի, ես չեմ տեսներ. առանց կ'անցնի, ու չեմ խորհիր։

12 Եթէ որ յափշտակէ, ո՞վ կրնայ զանիկայ արգիլել. ո՞վ կրնայ ըսել անոր թէ Ի՞նչ կ'ընես։

13 Աստուած իր բարկութիւնը չյետադարձներ. ու հպարտ պատանիները անոր տակը կը խոնարհին։

14 Ո՞ւր մնաց որ ես անոր պատասխան տամ, ու անոր դէմ խօսքերս համոզ խօսքերու ընտրեմ։

15 Որովհետև արդար ալ ըլլամ, պատասխան պիտի չտամ. հապա Դատաւորէս ողորմութիւն պիտի խընդրեմ։

16 Եթէ որ ես զանիկայ կանչէի, ու ինծի պատասխան ալ տար, պիտի չհաւատայի թէ անիկայ իմ ձայնս լսած է։

17 Որովհետև փոթորիկով զիս ջախջախեց, ու առանց պատճառի իմ վէրքերս աւելցուց։

18 Ինձ շունչս ալ չառնել տաներ, հապա դառնութիւններով զիս կը լեցընէ։

19 Եթէ որ զօրութիւն գործածէ, ահա անիկայ զօրաւոր է. իսկ թէ որ դատաստան՝ ո՞վ զիս ատեանը պիտի կանչէ։

20 Եթէ որ անձս արդարացընեմ, իմ բերանս զիս կը դատապարտէ. ինչ որ զիս կատարեալ ընէնայիմ, զիս յանցաւոր կը հանէ։

21 Եթէ որ զիս կատարեալ ընէնայիմ, իմ անձս չեմ ճանչնար, իմ կեանքս կ'արհամարհեմ։

22 Ընդհանուր մէկ է. անոր համար ըսի թէ Անիկայ արդարը ու անիրաւը ոչնչով կ'ընէ։

23 Եթէ որ հարատաջը յանկարծ մեռցընէ, անիկայ անմեղին պատուհասի փորձութեանը վրայ կը ծիծաղի։

24 Երկիրը ամբարիշտին ձեռքը տրտուած. Աստուած անոր դատաւորներուն երեսը կը ծածկէ. եթէ ոչ՝ ո՞վ է անիկայ։

25 Իմ օրերս սուրհանդակէն արագ են. փախան ու բարութիւն չտեսան։

26 Եղերգակաց նաւերու պէս՝ արագ

վրայ յարձակող արծիւի պէս կ'անցնէն ։

27 Ինչ որ ըսեմ ; Կառնգատաս մտաւնամ , տրտմութիւնս ձգեմ ու զուարթ ըլլամ ,

28 Ամէնը թշուառութիւններէս կը վախնամ . գիտեմ որ զիս անմեղ պիտի չհամարիս ։

29 Ամբարիշտ պիտի սեպուիմ ; ինչո՞ւ համար զուր տեղը աշխատիմ ։

30 Ինչ որ ձիւնի ջրով լուացուիմ , ու ձեռքերս մաքրութիւնով սրբեմ ,

31 Ըն ժամանակը զիս փոսը կ'ընկղմես . ու հանգերձս պիտի զզուի ինծմէ ։

32 Ինծի նման մարդ չէ որ անոր պատասխան տամ , — միասին դատաստանի երթանք ։

33 Ա՛ի՛նորդ դատաւոր մը չկայ մեր մէջը , որ կարենայ իր ձեռքը մեր երկուքին վրայ դնել ։

34 Ինծմէ իր գաւազանը վրայէս վերցընէ , ու անոր երկիւղը ալ զիս չզարհուրեցընէ ,

35 Ըն ատենը պիտի խօսիմ , ու անկէ պիտի չվախնամ . բայց եղած վիճակիս մէջ ես իմ անձիս տէրը չեմ ։

Գլ . Ժ .

1 Հոգիս կեանքէս ձանձրացաւ . հառաչանքս պիտի գանգատիմ , հոգիիս դառնութեամբը պիտի խօսիմ .

2 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ ; Ա՛ի դատապարտեր զիս , յայտնէ ինծի թէ ի՛նչ բանի համար հետս կը վիճիս ։

3 Վնգի աղէ՞կ կ'երեւնայ որ զիս հարստահարես , ու քու ձեռացդ գործը արհամարհես , և ամբարիշտներուն խորհուրդին լոյս տաս ։

4 Ա՛իթէ դուն մարմնաւո՞ր աչքեր ունիս . մարդուն տեսածի՞ն պէս կը տեսնես ։

5 Ա՛իթէ քու օրերդ մարդո՞ւն օրերուն պէս են . քու տարիներդ մարդո՞ւն օրերուն պէս են ,

6 Որ դուն իմ յանցանքս փնտռես , ու մեղքս քննես ։

7 Ինտես որ յանցաւոր չեմ , բայց չկայ մէկը որ քու ձեռքէդ ազատէ զիս ։

8 Ինչու ձեռքերդ զիս ստեղծեցին , ու իմ բոլոր անդամներս կազմեցին , ու զիս բնաչի՞նջ կ'ընես ։

9 Կ'ազաչեմ՝ յիշէ , որ զիս կաւի պէս չինեցիր , ու զիս հո՞ղ պիտի դարձընես ։

10 Չէ՞ որ զիս կաթի պէս թափեցիր , ու պանիրի պէս թանձրացուցիր .

11 Ոսկրներով ու մսով հագուեցուցիր , ու զիս ոսկրներով ու ջիլերով հիւսեցիր .

12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն շնորհեցիր , և քու խնամքդ իմ հոգիս պահեց ։

13 Ու ասոնք սրտիդ մէջը պահեցիր . գիտեմ որ ասոնք միտդ են ։

14 Ե՛թէ մեղք գործեմ , դուն զիս կը դիտես , ու իմ անօրէնութենէս անմեղ չես համարիր զիս ։

15 Ե՛թէ ամբարշտութիւն ընեմ , վա՛յ է ինծի , ու արդար ալ ըլլամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերցընել . աւնարդանաք լցուած եմ . հիմա իմ թշուառութեանս նայէ ,

16 Որ առիւծի պէս զիս կ'որսաս , և դարձեալ իմ վրաս յաղթող կ'ըլլաս ։

17 Ինծի դէմ վկաներդ կը նորոգես , ու քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս կը շատցընես . փոփոխութիւններ ու պատերազմ ունիմ ։

18 Ընդ ինչո՞ւ համար զիս արգանդէն հանեցիր . երանի՛ ըն՛ե հոն մեռնէի ու աչք չտեսներ զիս ,

19 Որ չեղածի պէս ըլլայի , ու հոգս անգանդէն գերեզմանը տարուէի ։

20 Իմ օրերս սակաւաթիւ չէ՞ն . ետ կեցիր ինծմէ , ու թո՛ղ տուր որ քիչ մը հանգչիմ՝

21 Ըն ժամէն երթալէս առաջ , ուսկից որ նետ պիտի չդառնամ , մութ երկիրը ու մահուան շուքը ,

22 Ըն խիտ մութ երկիրը , մահուան շուքին խաւարը , ուր տեղ կարգ չկայ ու լոյսը խաւարի պէս է ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ա՛ն աւոնը Սոփար Նաամացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Շա՛տ խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞ , ու լեզուանի մարդը կրնա՞յ խօսքով արդարանալ :

3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցնե՞ն , ու երբոր դուն ծաղը կ'ընես , պիտի չըլլա՞յ մէկը որ ձեղ ամչցընէ :

4 Ինչու որ դուն ըսիր Թէ Իմ խօսքս մաքուր է , ու քու աչքիդ առջևը անարատ եմ :

5 Սակայն երանի՛ Թէ Աստուած խօսէր , ու քեզի դէմ իր շրթունքը բանար ,

6 Ու քեզի յայտնէր իմաստութեան գաղտնիքը , որ Յոբդուս իմացածին կրկինն է : Ա՛խմա գիտցիր որ Աստուած քու անօրէնութենանդ մէկ մասը անտես կ'ընէ :

7 Աստուծոյ գաղտնիքը կրնա՞ս գտնել . Ամենակարողը կատարելապէս կրնա՞ս իմանալ :

8 Անիկայ երկինքի պէս բարձր է , ի՞նչ կրնաս ընել . դժոխքէն խորունկ է , ի՞նչ կրնաս գիտնալ :

9 Անոր չափը երկրէն երկայն ու ծովէն լայն է :

10 Եթէ անիկայ յարձակի ու գոցէ կամ ժողվէ , ո՞վ անոր արգելք պիտի ըլլայ .

11 Վասնզի ինքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ . ու անօրէնութիւնը տեսնելով՝ ուշադրութիւն պիտի չընէ՞ :

12 Հապա անմիտ մարդը կը հպարտանայ , ու մարդը վայրենի էշու ձագի պէս կը ծնանի :

13 Թէ որ դուն սիրտդ պատրաստես , ու ձեռքերդ անոր երկընցընես .

14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնութիւն կայ , անիկայ եղբե՛ր հեռացուր , ու մի՛ թողուր որ վրաններուդ մէջ անզգամութիւն բնակի :

15 Այն ատենը անշուշտ կրնաս պարզ երես ձեռնալ . հաստատ կ'ըլլաս ու բանե՛ր չես վախնար :

16 Վա՛ռ թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս . անցած ջուրերու պէս պիտի յիշես զանի՛կ :

17 Ու կեանքդ կէս օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլայ . Ընե՛ խաւարի մէջ ես , առտուան պէս պիտի ըլլաս .

18 Ու ապահով պիտի ըլլաս , ինչու որ յոյս կայ ։ եղէ՛ . պիտի փորես , ա՛ն ապահովութեամբ քնանաս :

19 Ու պիտի պառկիս ու վախցընող պիտի չըլլայ . ու շատերը քու երեսդ պիտի փնտռեն :

20 Հայց ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին , ու անոնց ապաստանարան պիտի չգտնուի , ու յոյսերնին հոգեվարքութիւն պիտի ըլլայ :

ԳԼ. ԺՐ.

1 Ա՛ւ Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Արդարև ժողովուրդը դուք էք , ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի :

3 Հա՛ս ալ ձեզի պէս խելք ունիմ , ես ձեզմէ նուաստ չեմ . ու ասանկ բաներ ո՞վ չգիտեր :

4 Իր բարեկամէն ծաղը եղող մարդը ես եմ ես . բայց ո՛վ որ Աստուծոյ աղաղակէ , Աստուծմէ պատասխան կու տայ անոր . արդար ա՛ն կատարեալ մարդը ծաղը կ'ըլլայ :

5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը հանգիստ ջնո՛ւ վրդովին կարծեացը համեմատ անպիտան ջահ մըն է :

6 Գողերուն վրանները յաջողութեան մէջ են , ու զԱստուած բարկացընողները ապահով են , որոնց ձեռքը Աստուած ա՛ռատ-ռնէ՛ կը լեցընէ :

7 Հայց աղէ անասուններո՛ւն հարցուր , որ քեզի սորվեցընեն , ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի խօսցընեն :

8 Կամ թէ երկրին զրուցէ , ու անիկայ քեզի պիտի սորվեցընէ . ծովուն ձուկերը անգամ քեզի պիտի պատմեն :

9 Այս ամէն բաներով ո՞վ չգիտեր , թէ ասիկայ ընողը Տէրոջը ձեռքն է .

10 Որ ամէն ապրողին անձը ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին անոր ձեռքն է :

11 Մի՞թէ ականջը խօսքերը չը՛ըս-

չեր , ինչպես որ քիմքը կերակուրին համը կ'առնէ :

12 Իմաստութիւնը ծերերուն քովն է , ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ :

13 Անոր քովն է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը . հանճարը ու իմաստութիւնը Անորն է :

14 Ահա Ան կը փլցընէ , ու ետ չի՛շինուիր . Ան որ մէկուն վրայ գոցէ , ալ չբացուիր :

15 Ահա Անիկայ ջուրերը կ'արգիլէ ու կը չորնան , ու զանոնք թող կու տայ , ու երկիրը տակնուվրայ կ'ընեն :

16 Անոր քովն է զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են . խաբուողը ու խաբողը անորն են :

17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պտըտցընէ , ու դատաւորները կը յիմարեցընէ :

18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ , ու մէջքերնին չուան կը կապէ :

19 Նախարարները կողոպտուած կը պտըտցընէ , ու զօրաւորները կը կործանէ :

20 Հաւատարիմներուն շրթունքը կը պապանձեցընէ , ու ծերերուն խելքը կ'առնէ :

21 Իշխանաւորներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ , ու հզօրներուն գօտին կը թուլցընէ :

22 Խորունկ բաները խաւարէն հանել կը յայտնէ , ու մահուան ստուերը լոյս կը հանէ :

23 Ազգերը կը շատցընէ ու զանոնք կը կորսընցընէ . ազգերը ծոփանքին կը տարածէ ու զանոնք ետ կը դարձընէ :

24 Երկրի ժողովրդոց առաջնորդներուն խելքը կ'առնէ , ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք :

25 Անոնք առանց լոյսի մութին մէջ խարխափելով կ'երթան . ու դինովներու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք :

ԳԼ . ԺԹ

1 Ահա աչքս ամէնը իմ աչքս տեսաւ , ականջս լսեց զանիկայ ու իմացաւ :

2 Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ . ես ձեզմէ նուաստ չեմ :

3 Բայց ես Ամենակարողին խօսելու ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացնելու կը փափաքիմ .

4 Սակայն դուք սուտ խոտէր կը շարէք , ամէնքդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք :

5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կենայիք . և սա ձեզի իմաստութիւն պիտի սեպուէր :

6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք , ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք :

7 Աստուծոյ համար անիրաւութի՞ւն կը զրուցէք , ու անոր համար նենգութի՞ւն կը խօսիք :

8 Մի՞թէ աչառութի՞ւն կ'ընէք անոր , կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք :

9 Ղէ՞կ է որ անիկայ ձեզ քննէ . պիտի խաբէ՞ք զանիկայ մարդ խաբելու պէս :

10 Մի՛թէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք , անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ :

11 Մի՛թէ անոր փառքը ձեզ չը՞վախցընէր , ու անոր ահը ձեր վրայ չի՞յնար :

12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխիրի առակներ են , ձեր պատնէշները կաւէ պատնէշներու պէս են :

13 Լռեցէք իմ առջևս , ու ես խօսիմ . և ինչ որ ըլլայ՝ թող պատահի ինծի :

14 Ինչո՞ւ համար մարմինս ակռաներուս մէջը կ'առնեմ , ու հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ :

15 Ահ և անիկայ զիս սպաննէ , ես անոր պիտի յուսամ . մանաւանդ իմ ճամբաներս անոր առջևը պիտի պաշտպանեմ :

16 Ասիկա իմ փրկութիւնս անիկայ է . բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջևը պիտի չգայ :

17 Ղէ՛կ մտիկ ըրէք իմ խօսքս , ու իմ ըսելիքս ձեր ականջներուն հասնի :

18 Ահա հիմա իմ դատս կարգի դրած եմ , գիտեմ որ պիտի արդարանամ :

19 Ո՞վ ինձի հետ պիտի վիճի . քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ , պիտի մեռնիմ :

20 Արդարեւ թէ ես երկու բանը մի՛ ըներ ինձի , ո՛ւ ան ատենը քու երեսէդ պիտի չպահուըտիմ :

21 Ձեռքդ վրայէս վերցուր , ու քու երկիւղդ զիս չզարհուրեցընէ :

22 Ետքը դուն կանչէ , ու ես պատասխան տամ . կամ թէ ես խօսիմ , ու դուն ինձի պատասխան տուր :

23 Ո՞րչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս . իմ յանցանքս ու մեղքս ինձի իմացո՛ւր :

24 Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես , ու զիս քեզի թշնամի կը սեպես :

25 Հովէն քշուած տերեւի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս , կամ թէ չոր մղե՞ղ մը պիտի հալածես :

26 Որովհետեւ դառնութեան վճիռ կու տաս ինձի , ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինձի կը ժառանգեցընես .

27 Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես , ու բոլոր ճամբաներս կը զննես , ի՛մ ոտքերուս շաւիղներուն նշան կը դնես :

28 Ու աս ՝ոբին փտած բանի պէս ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշի :

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Կնիկէ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի , ու թշուառութիւնով լեցուն է :

2 Ծաղկի պէս կ'ելլէ ու կը կտրուի , ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար :

3 Ասոր անո՛ր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս , ու զիս քու հետդ դատաստանի՞ կը բերես :

4 Ինմաքուրէն ո՞վ կրնայ մաքուր հանել . բնաւ մէկը չէ՛նար :

5 Որովհետեւ անոր օրերը որոշուած են , անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է . դուն անոր սահման դրիր , ու անիկայ չկրնար անդին անցնիլ :

6 Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ , որ անիկայ հանգչի , մինչեւ որ վարձկանի պէս իր օրը լմընցընէ :

7 Ալան ալ թէ որ ծառը կտրուի , դեռ յոյս կայ , որ վերստին ծլի ու շառաւիղը պակաս չըլլայ :

8 Թէ և անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ , ու անոր բունը հողին մէջը մեռած ,

9 Ընիկայ ջուրին հոտէն կը ծաղկի , ու նոր տնկուած ծառի՛ պէս ճիւղեր կ'արձակէ :

10 Բայց մարդը կը մեռնի ու կ'երթայ . մարդը իր հոգին կ'աւանդէ , ու ի՞նչը կը տեղ է :

11 Ինչպէս որ ջուրերը ծովէն կը պակսին , ու գետը կը չորնայ ու կը ցամքի ,

12 Նմանկ ալ մարդը կ'եղինէ կը պառկի ու չելլեր . մինչեւ որ ալ երկինք չըլլայ՝ պիտի չելլեն , ու իրենց քունէն պիտի չարթննան :

13 Երանի թէ մինչեւ քու բարկութեանդ անցնիլը՝ գերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս . ինձի ժամանակ մը որոշէիր , ու ետքը զիս միտդ բերէիր :

14 Թէ որ մարդը մեռնի , պիտի կենդանանա՞յ արդեօք . պատերազմիս բոլոր օրերը պիտի սպասեմ , մինչեւ որ իմ փոխուելու ի՛րքս գայ :

15 Պիտի կանչես , ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ . քու ձեռքերուդ գործքին պիտի փափաքիս :

16 Որովհետեւ հիմա քայլերս կը համրես , մեղքս չո՞ս զններ :

17 Իմ յանցանքս քսակի մէջ կընքուած է , ու իմ անօրէնութեանս վրայ կարեցիր :

18 Երբ որ լեռը իյնալով կը կործանի , ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի :

19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը , յորդած ժամանակներն գետնին հողերը կը քշեն կը տանին . դուն ալ մարդուն յոյսը անո՛ւշ կը կորսընցընես :

20 Դուն բոլորովին յաղթող կ'ըլլաս անոր վրայ , ու անիկայ կ'երթայ . անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկայ կը վռընտես :

21 Անոր տղաքը պատիւ կ'ունենան՝ , ու ինքը չգիտնար . անոնք անարգ կ'ըլլան , ու ինքը անոնց վճռուիլը չմտանար :

22 Մեկայն թէ իր վրայի մաքմինը
ցաւ պիտի կրէ , ու իր հոգին
պիտի տրտմի իր ներսի դէն :

Գ Լ· ԺԱ

1 Ոչն ատենը Նզիփազ Թէմանացին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Մի՞թէ խնաստուն մարդը հովի
պէս խօսքերով պատասխան պիտի
տայ , ու իր փորը արեւելեան հովով
պիտի լեցնէ՞ .
3 Պարապ խօսքերով պիտի վիճա-
բանի՞ , ու անանկ զրոյցներով՝ ո-
րոնք օգուտ մը չունին :
4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը
խափանես , ու Աստուծոյ մօտու-
ցումը աղօթքը կ'արգիլես :
5 Անօվհետեւ բերանդ քու անօրէ-
նութիւնդ կը ցուցընէ . ու նենգա-
ւորաց լեզուն ընտրեցիր :
6 Ինքդ բերանդ քեզ պիտի դատա-
պարտէ , ու չէ՛ թէ ես , և քու շըր-
թունքներդ քեզի դէմ պիտի վը-
կայեն :
7 Առջի ծնած մարդը դո՞ւն ես .
կամ բլուրներէն առաջ ստեղծուե-
ցար :
8 Աստուծոյ գաղտնեացը ունկնդիր
եղար . և իմաստութիւնը դո՞յն քեզի՞
պահեցիր :
9 Ի՞նչ գիտես դուն որ մենք չենք
գիտեր . ի՞նչ բան տեղեկութիւն
ունիս , որ մենք չունինք :
10 Ա՛էջերնիս ճերմակ մազերով ու
խիստ ծեր մարդիկ ալ կան , որոնք
տարիքով քու հօրմէդ աւելի մեծ են :
11 Մի՞թէ քի՞չ կը թուին քեզի
Աստուծոյ մխիթարութիւնները ու
քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը :
12 Ինչու սիրտդ քեզ կը տանի քեզ ,
ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'ակնարկեն ,
13 Որ հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձը-
նելով՝ բերնէդ ասանկ խօսքեր կը
հանես :
14 Մարդը ի՞նչ է որ մաքուր ըլ-
լայ , ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարա-
նայ :
15 Ահա Աստուած իր սուրբերուն
չհաւատար . ու երկինքը անոր աչ-
քերուն առջեւը մաքուր չէ .
16 Ո՛ւր կը մնայ գարշելի ու պիղծ
մարդը՝ որ անօրէնութիւնը ջուրի
պէս կը խմէ :
17 Ինձի իմացընեմ , մարի՛կ ըրէ ին-
ծի , ու տեսածս պատմեմ քեզի .
18 Ինչ որ իմաստունները յայտնե-
ցին , ու բնաւ չծածկեցին իրենց
հայրերէն ասոնցմէ :
19 (Երկիրը անոնց միայն տրուե-
ցաւ , ու անոնց մէջէն օտարական
մը չանցաւ :)
20 Ամբարիշտը իր բոլոր օրերուն մէջ
տանջանք կը կրէ , ու բռնաւորին
քիչ տարիներ պահուած են :
21 Սարսափելու ձայնը անոր ականջն-
է . խաղաղութեան մէջ անոր վրայ
կործանիչը պիտի գայ .
22 Հաւատար որ մութէն պիտի
ելլէ . ու անիկայ սուրի պահուած է :
23 Հացը ո՛ւր է ըսելով թափառա-
կան կը պտըտի . գիտէ որ մութ
օրը պատրաստ է Ե՛ր ձեռքն է :
24 Նեղութիւնը ու տառապանքը
զանիկայ կը վախցընեն , ու պատե-
րազմի պատրաստուած թագաւորի
պէս անոր վրայ յաղթող կ'ըլլան :
25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք
վերցուց , ու Ամենակարողին դէմ
հպարտացաւ :
26 Անոր վրայ կը յարձակի գոռո-
զութեամբ ու իր ասպարներուն
թանձր գմբեթներովը :
27 Անօվհետեւ իր երեսը ճարպով
ծածկեց , ու երիկամունքները պա-
բարտութիւնով գոցեց :
28 Ու անիկայ աւերակ քաղաքներու
մէջ բնակեցաւ , ու կործանելու մո-
տեցած անշէն տուներու մէջ :
29 Անիկայ պիտի չհարստանայ , ա-
նոր ստացուածքները հաստատ պի-
տի չըլլան , ու անոնց չատութիւնը
երկրի վրայ պիտի չտարածուի :
30 Մութէն պիտի չդառնայ . բոցը
պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը , ու
Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի
ոչնչանայ :
31 Խաբուելով ունայնութեան չվս-
տահի . վասն զի անոր փոխարէնը
ունայնութիւն պիտի ըլլայ :
32 Օրերը չլմընցած պիտի կորսի ,
ու ճիւղերը նորէն պիտի չկանանչին :

33 Որթի պէս իր ազոխը պիտի թա-
փէ , ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկնե-
րը պիտի թօթափէ ։
34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը
ամայի պիտի ըլլայ , ու կաշառք առ-
նողներուն վրաններըը կրակը պիտի
այրէ ։
35 Անոնք թշուառութիւն կը յղա-
նան , անօրէնութիւն կը ծնանին ,
ու սրտերնին խաբէութիւն կը պատ-
րաստէ ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ան Ցոր պատասխան տուաւ ու
ըսաւ ,
2 Ես ասոնց պէս շատ բաներ լսած
եմ . ամէնքդ ալ ձանձրութիւն
տուող մխիթարիչներ էք ։
3 Վատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն .
եթէ ոչ՝ ի՞նչ բանէ դրդուած պա-
տասխան կու տաս ։
4 Ես ալ ձեզի պէս կրնայի խօսիլ .
թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը
ըլլար , կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր
գիզել , ու ձեզի դէմ գլուխս երերը-
ցընել ։
5 Այլ բերնովս ձեզ կը զօ-
բացընէի , ու շրթունքներուս շար-
ժումը չէր փրփուրնիս կը փարա-
տէր ։
6 Թէ որ խօսիմ՝ տրտմութիւնս
չփարատիր , և թէ որ լռեմ , ի՞նչ
կը պակսի ինծմէ ։
7 Այլ հիմա զիս յոգնեցուց . բո-
լոր տունս ամայի ըրիր .
8 Կաև զիս բռնեցիր , ու ասիկա
ինձի դէմ վկայութիւն մըն է . ու
իմ նիհարութիւնս ինծի դէմ ելլ-
լելով՝ երեսիս վրայ վկայութիւն
կ՚ընէ ։
9 Անոր բարկութիւնը զիս պատ-
ռեց , ու ինծի թշնամի եղաւ . ակ-
առանները իմ վրաս կրճտեց . թըշ-
նամիս սուր աչքերով ինծի նայե-
ցաւ ։
10 Ականներին վրաս բացին , ու զիս
նախատելու համար ծնօտներուս
ապտակ զարկին . միկտիզ վրաս
ժողվուեցան ։
11 Աստուած զիս ամբարշտին յանձ-
նեց , ու անօրէններուն ձեռքը ձգեց ։
12 Հանդիստ էի , ու զիս ձնչեց ,
ու վիզէս բռնելով՝ զիս ջախջախեց ,
ու զիս իրեն նշան դրաւ ։
13 Անոր աղեղնաւորները իմ բոլոր-
տիքս առին . երիկամունքներս կը
խոցէ , ու ինծի չխնայեր . լեղիս
գետինը կը թափէ ։
14 Կոտորածի վրայ կոտորած քնե-
լով՝ զիս կոտրեց . իմ վրաս զօքա-
ւորի մը պէս յարձակեցաւ ։
15 Մորթիս վրայ քուրձ կարկեցի ,
ու եղջիւրս հողով աղտոտեցի ։
16 Երեսս լալէն ուռեցաւ . ու աչ-
քիս թարթիչներուն վրայ մահուան
շուք կայ .
17 Թէ և ձեռքերուս մէջը անօրէ-
նութիւն չկայ , ու աղօթքս մա-
քուր է ։
18 Ա՛վ երկիր , իմ արիւնս մի ծած-
կեր , ու աղաղակիս տեղ չըլլայ ։
19 Հիմա ալ ահա իմ վկաս երկին-
քին մէջն է , ու փաստաբանս բարձր
տեղուանքն է ։
20 Իմ ծաղր ընողները իմ բարե-
կամներս են . աչքերս Աստուծոյ
առջևը արցունք կը թափեն ։
21 Երանի թէ մարդս կարենար Աս-
տուծոյ հետ վիճաբանիլ , ինչպէս
մարդը իր ընկերին հետ ։
22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնե-
լէն ետքը՝ անանկ ճամբայ մը պիտի
երթամ , ուսկից որ ալ պիտի չը-
դառնամ ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Շունչս կը նուազի , օրերս կը
մարին , գերեզմանը ինծի կ՚ըս-
պասէ ։
2 Չէ՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ
քովս . ու աչքս անոնց վիճմունքովը
գիշերը կ՚անցընէ ։
3 Աղէ քու քովդ ինծի երաշխաւոր
մը դիր . ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս
բռնէ ։
4 Ինչու որ դուն խմաստութիւնը
անոնց սրտէն ծածկեցիր . անոր հա-
մար պիտի չբարձրացընես զանոնք ։
5 Ա՛վ որ էր բարեկամները կողոպ-
տուելու կը մատնէ , անոր տղոցը
աչքերը պիտի նուազին ։
6 Իմ ժողովուրդներուն առակ ը-

7 Ընդ որում ասացին թէ՝ Ոչ ոք ունի
զայս ի մեզ, եւ ոչ ոք գիտէ զայս
մեզ, մինչեւ եկեալ լինիցի Քրիստոս
ի Բեթղեհեմէ գեղէ Դաւթի։

8 Ընդ որում ասացին թէ՝ Ոչ ոք ունի
զայս ի մեզ, եւ ոչ ոք գիտէ զայս
մեզ, մինչեւ եկեալ լինիցի Քրիստոս
ի Բեթղեհեմէ գեղէ Դաւթի։

9 Ձ՝որովհետեւ անոր գոյութիւնը պիտի
չտեսնէ, ու ուրիշներուն անոր պիտի
չտայէ։

10 Ընդ հասանել գիտացին մէկը թա-
խտոյ պահելու է ու անոր ձնամ-
րուն վրայ դրոշմել։

11 Աշխատելու ջանիկին սակն ինչ
մեզ պիտի պատչէ, ու ջանիկ իր
ապրուստին ատկէն անդին պիտի վնաս
չրնէ։

12 Ընդ ջրոտ քիւնը պիտի անօթեւ-
նայ, ու խորտառը անոր չորվը պատ-
րաստ է,

13 Ո՛չ անոր մերկութեն շորը պիտի ու-
տէ, մերկուան առջեւնեկը պիտի ու-
տէ անոր շորը։

14 Ընդ վճռաւորութիւնը իր վրանէն 14
պիտի խորտնի, ու անիկայ դէպ ի
զարհուրանաց թագաւորը պիտի
գըտնի։

15 Ընդ վրանէն մէջը պատրաստուած 15
պիտի բնակի, որ ամենահեզ իրը
պիտի չըլլայ. ու անոր բնակարանին
վրայ ծեծուտը պիտի յանուն։

16 Ընդ արմատները տակէն պիտի 16
չորնան, ու վերէն ճիւղերը պիտի
կտրուին։

17 Ընդ յիշատակը երկրէն պիտի 17
կորսուի, ու անոր անունը հրապա-
րակներուն մէջը պիտի չյըսուցուի։

18 Ընդ իկայ լոյսն խաւարը պիտի քը- 18
շուի, ու անիկայ աշխարհէն պիտի
վռնտուի։

19 Իր ժողովրդոյն մէջ ոչ զաւակ 19
պիտի ունենայ և ոչ թոռ, ու անոր
բնակութեանցն մէջ ոչ ոք պիտի
չմնայ։

20 Արեւմուտքը անոր օրուանը վրայ 20
պիտի զարհուրանան, ու առաջինները
պիտի սասկան։

21 Ընդ արեւ ամենաշտին բնակարան- 21
ները սասկ պիտի ըլլան, ու գՆա-
տանայ չհանելուին տեղը սասկ
ի։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ

1 Ա. Ձեր պատասխան տուաւ ու բաւ ։
2 Արդի Մէր հոգիս պիտի վշտացընէք , ու պիս խոպերով պիտի ձեղէք ։
3 Երդէն տասը անգամ է որ պիս կը մեզադրէք , չէք ամչնար որ պիս կ'ապշեցընէք ։
4 Ա. Թէ որ յիրաւի ես սխալէր եմ , իմ սխալմունքս իմ քովս կը մնայ ։
5 Թէ որ անպատճառ ամբարտաւանութեամբ խօսիլ կ'ուզէք ինձի դէմ ու ամօթս երեսս գարնել ,
6 Ուխտդնէք ուրեմն որ պիս Աստուած կործանեց ու իր ցանցը իմ վրաս դարձուց ։
7 Ահա ինձի նեղ անիրաւութեանը համար կ'աղաղակեմ , ու պատասխան տուող չկայ . կը բողքեմ , բայց դատաստան չկայ ։
8 Անիկայ իմ ճամբաս գոցեց , ա-նանկ որ չեմ կրնար անցնիլ . իմ շաւիղներուս վրայ խաւար դրաւ ։
9 Ինձ իմ փառքէս մերկացուց ու գլխէս թագը վերցուց ։
10 Ինձ ամէն կողմէն աւրեց , ու ես գացի , ու իմ յոյսս ծառի մը պէս արմատէն խլեց ։
11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս բորբոքեցաւ , ու պիս իր թշնամիներուն կարգը դրաւ ։
12 Անոր գունդերը միասին եկան , ու ճամբանին ինձի դէմ պատրաստեցին ու վրանիս բոլորտիքը բանակեցան ։
13 Անիկայ իմ եղբայրներս ինձմէ հեռացուց , ու յիրաւի ծանօթներս օտարացան ինձմէ ։
14 Ազգականներս պիս թողուցին , ու իմ ճանչնորներս պիս մոցան ։
15 Իմ տունս բնակողները ու աղախիններս պիս անծանօթի մէկ մը սկսին . ես անանց աչքին առջեւ օտարական եղայ ։
16 Ծառաս կանչեցի , ու անիկիկ պատասխան չտուաւ , թէև բերնով անոր ալաչեցի ։
17 Իմ շունչս առեղծ եղաւ կնոջ , ու

իմ ապականիկներ իմ ներս ատելի պիս սկսան ։
18 Պզտիկ տղաքն ալ պիս կ'անարգին , ու երբոր կ'երթամ , ինձի դէմ կը խօսին ։
19 Բոլոր մտերիմներս քաշկռտեցին ինձմէ զզուեցան , ու իմ սիրելիներս ինձ դէմ դարձան ։
20 Ոսկորներս մորթիս ու մսիկներս փակեր , միայն սիսեռներուս կաշիովը ազատեցայ ։
21 Ա՛վ իմ բարեկամներս դուք ալ ողորմեցէք ինձի , ողորմեցէք ինձի , քանզի Աստուծոյ ձեռքը ինձի դպաւ ։
22 Ինչո՞ւ Աստուծոյ պիս պիս կը հալածէք , ու մարմինիս չէք կշտանար ։
23 Երանի թէ հիմա խօսքերս դրուէին . երանի թէ դեղտի մը մէջ քանդակուէին .
24 մըխոթի դրիշով կապարի վրայ — քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին ։
25 Վասն զի գիտեմ որ իմ Փրկիչը կենդանի է , ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի հաստատուի վրայ ։
26 Ու թէ և մորթիս հոտը ասոր փչանայ , բայց իմ մարմնովս պիտի աստուած պիտի տեսնեմ ,
27 Ըզն որ ես ինձի համար պիտի տեսնեմ , ու իմ աչքերս պիտի տեսնեն զանիկայ , և ոչ թէ ուրիշներ . երիկամունքներս իմ ներսի պիս կը հալին ։
28 Պիտի ըսէք . Ինչո՞ւ կը հալածենք զանիկայ . արմատը իմ վրաս գտնուելուս ։
29 Սուրէն վախցիք , քանզի սուրը յանցանքներուն պատիժը սուրի է , որ դիտնայք թէ դատաստան կայ ։

ԳԼ . Ե

1 Ե՛լիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Ընող հասնիլ իմ խորհուրդներս իմ գիտցած պատասխան տալ կրնա՞ս , ու ատոր համար կ'արտասուե՞ս ։
3 Ահա խրատատուիլ շատերուն ուսուցիչ ես . շատ իր տկար ատիկան պատասխան ինչպէս պատասխան տալ կը սորվեցնես ։
4 Ինչպէս ատիկան ինչպէս ատիկան

4 Դուն ասիկայ գիտե՞ս՝ որ ՚ի յա-
ւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուե-
լէն ՚ի վեր ,
5 Ընդհամին յաղթանակը քիչ
ժամանակ կը տեւէ , ու կեղծաւորին
ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի հա-
մար է :
6 Թէ և անոր փառաւորութիւնը
մինչև երկինքը ելլէ , ու գլուխը ամ-
պերուն հասնի ,
7 Իր աղբին պէս յաւիտեան պիտի
ոչնչանայ , ու զինքը տեսնողները
պիտի ըսեն , Ո՞ւր է անիկայ :
8 Երազի պէս պիտի թռչի ու պի-
տի չգտնուի , ու գիշերուան ցնորքի
պէս պիտի փախչի :
9 Զանիկայ տեսնող աչքը ալ
պիտի չտեսնէ , ու անոր բնակած
տեղը ալ պիտի չնայի անոր :
10 Անոր զաւակները աղքատներէն
շնորհք պիտի խնդրեն , ու անոր
ձեռքերը իր յափշտակածը ետ պի-
տի տան .
11 Անոր ոսկորները իր երիտասար-
դութեան ֆղճերուն պոռթկումը լե-
ցուն է , ու անոր հետ հողին մէջը
պիտի պառկի :
12 Թէև որ անզգամութիւնը անոր
բերնին մէջ քաղցր է , և թէ որ իր
լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ ,
13 Թէև որ զանիկայ խնայէ ու չձգէ ,
որ իր քմային մէջ պահէ զանիկայ ,
14 Կերակուրը անոր աղիքներուն
մէջ պիտի փոխուի , անոր ներսի
դին քարբի լեղի պէս ըլլայ :
15 Անիկայ հարստութիւններ կուլ
տուաւ , բայց պիտի փսխէ զանոնք .
ու Աստուած անոր փորէն դուրս
պիտի հանէ զանոնք :
16 Անիկայ քարբին թոյնը պիտի
ծծէ , ու զանիկայ իժի լեզուն պի-
տի մեռցընէ :
17 Անիկայ պիտի չտեսնէ վտակնե-
րը , մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն
գետերը :
18 Իր աշխատանքով վաստկածը
ետ պիտի տայ ու պիտի չկլլէ , ու
ետ տուածը իր հարստութեանը
չափ պիտի ըլլայ , ու անոր վրայ պի-
տի չուրախանայ :
19 Որովհետև աղքատները ձնշեց ,
ու երեսի վրայ թողուց , ու իր չշի-
նած տունը յափշտակեց .
20 Ընչաքաղց իր ներսի դին խաղա-
ղութիւն պիտի չզգայ , ու ցանկա-
ցածը պիտի չկրնայ ազատել :
21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմը-
նայ , անոր համար անոր յաջողու-
թիւնը հաստատ պիտի չըլլայ :
22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժա-
մանակն ալ նեղութեան մէջ պիտի
ըլլայ . թշուառութեան մէջ եղող-
ներուն ամէն հարուածը անոր վրայ
պիտի գայ :
23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ
կ՚ըլլայ , Աստուած իր սաստիկ բար-
կութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ .
ու անձրևի պէս անոր վրայ պիտի
թափէ՝ կերակուր ուտելու ատե-
նը :
24 Երկաթէ զէնքին առջևէն փախած
ատենը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պի-
տի խոցէ :
25 Անոր գեմ արձակուածը մարմինը
պիտի թափանցէ , ու փայլուն տէգը
անոր մաղձէն պիտի ելլէ . անոր վրայ
արհաւիրք պիտի գայ :
26 Ծոլոր խաւարը անոր գաղտուկ
տեղուանքը պիտի պահուի . չփը-
չուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ ,
անոր վրանը մնացողը ապերջանիկ
պիտի ըլլայ :
27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի
յայտնէ , երկիրն ալ անոր դէմ
պիտի ելլէ :
28 Անոր տանը եկամուտը պիտի
յափշտակուի , ան՚ն բան պիտի անց-
նի Աստուծոյ բարկութեան օրը :
29 Անիկայ է ամբարիշտ մարդուն
բաժինը որ Աստուծմէ պիտի առնէ ,
և ասիկայ է ան ժառանգութիւնը
որ Աստուած անոր համար սահմա-
ներ է :

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

1 Եւ Յոբ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ ,
2 Խօսքս աղէկ մտիկ ըրէք , ու աս
ըլլայ ձեր մխիթարութիւնը :
3 Ինծի՛ համբերեցէք ու ես խո-
սիմ , ու խօսելէս ետքը ծաղր ըրէք :
4 Մրթէ ես մարդո՞ւ հետ կը վի-

ձիմ . և ինչու՞ համար հոգիս չը-
տրտմի ։
5 Ինծի նայեցէք ու ապշեցէք ,
ու բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։
6 Ու քառերը մտածելով կը զար-
հուրիմ , ու մարմինս կը սկսի դո-
ղալ ։
7 Ամբարիշտները ինչու՞ կ'ապրին ,
կը ծերանան ու խիստ կ'ուժոռնան ։
8 Անոնց սերունդը հետերնին կը
հաստատուի իրենց առջևը , և ա-
նոնց զաւակները աչքերնուն առ-
ջին ։
9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ
է , ու վախէն ազատ . և Աստուծոյ
գաւազանը անոնց վրայ չէ ։
10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ու
դատարկը չելլեր . կովը իր որովը կը
ծնանի ու չվիժեր ։
11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի
պէս կը հանեն , ու անոնց տղաքը
ուրախութեամբ կը ցատկըտեն .
12 Ափրուկով ու քնարով յոյն կը
վերցընեն , ու սրինգին ձայնովը ու-
րախ կ'ըլլան ։
13 Անոնք օրերնին զուարճութիւնով
կ'անցընեն , ու մէկ վայրկեանի մէջ
գերեզմանը կ'իջնեն ։
14 Ու Աստուծոյ կ'ըսեն , քաշուէ՛
մեզմէ , ինչու որ քու ճամբաներդ
գիտնալ չենք ուզեր .
15 Ամենակարողը ո՞վ է որ անոր ծա-
ռայենք . ու թէ որ անոր աղօթք
ընենք , ի՞նչ օգուտ պիտի ունե-
նանք ։
16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին
չէ . ամբարշտին խորհուրդը ինծմէ
հեռու ըլլայ ։
17 Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՛
անգամ կը մարի , ու տառապանքը
անոնց վրայ կու գայ . Աստուած
իր բարկութեամբը անոնց ցաւեր կը
բաժնէ ։
18 Հովին առջևը եղած յարդին
պէս ու մրրկին յափշտակած չիւղին
պէս կ'ըլլան ։
19 Աստուած անոր անիրաւութիւնը
անոր որդւոցը կը պահէ , անոր
փոխարէն պիտի հատուցանէ , ու
ան ալ պիտի գիտնայ ։
20 Անոր աչքերը իր կորուստը պիտի
տեսնեն , ու Ամենակարողին բար-
կութենէն պիտի խմէ ։
21 Անիկայ ի՞նչ զուարճութիւն պի-
տի ունենայ իրմէ ետքը մնացած
տունէն , որովհետև իր ամիսներուն
թիւը կիսուած է ։
22 Աստուծոյ գիտութիւն
սորվեցընել՝ ո՞վ է բարձրերը կը դատէ ։
23 Մէկը կը մեռնի իր առուգու-
թեանը մէջ բոլորովին հանդարտ
և հանգիստ .
24 Անոր քովերը ճարպով լեցուն են ,
ու ոսկորներուն ծուծը թարմ է .
25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի
ցաւով ու առանց բարիքով կըլ-
տանալու .
26 Անոնք էրթ-ինչ մէկտեղ հողին
մէջը կը պառկին , ու որդերը կը
ծածկեն զանոնք ։
27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները ,
ու ինծի դէմ ըլլալիք անիրաւու-
թիւնները ։
28 Ինչու որ կ'ըսէք , Ո՞ւր է նա-
խարարին տունը , և ո՞ւր է ամբա-
րիշտներուն բնակած վրանը ։
29 Ա՛մբորդներուն չհարցուցի՞ք ,
ու անոնց նշանները չէ՞ք հասկընար ։
30 Ինչու որ չարը կորստեան օրուան
կը պահուի ու բարկութեան օ-
րուան կը տարուի ։
31 Անոր երեսին դէմ ո՞վ պիտի
յանդիմանէ անոր ճամբան , և անոր
ըրածին փոխարէնը ո՞վ անոր պիտի
հատուցանէ ։
32 Բայց ան ալ գերեզմանը պիտի
տարուի , ու տապանին մէջը պիտի
մնայ ։
33 Ձորին հողի կոշտերը անոր ա-
նոյշ պիտի գան , ու ամէն մարդ
անոր ետևէն պիտի երթայ . իսկ
անոր առջևէն թուողներուն հաշիւը
չկայ ։
34 Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ մխիթա-
րութիւններ կու տաք ինծի . որով-
հետև ձեր պատասխաններուն մէջ
ստութիւն կայ ։

ԻԱ .

1 Ան ատենը Յոբ խրատեց ու ըսաւ ՝

2 Մարդը կրնայ Աստուծոյ օգտակար ըլլալ. խելացի մարդը միայն իրեն օգուտ կ'ընէ։

3 Ամենակարողին հաճութիւն մը կ'ըլլայ, թէ որ արդար ըլլաս, կամ մէկ շահ մը՝ թէ որ քու ճամբաներդ չիակես։

4 Մարդ քեզմէ վախնալով քեզի հետ վիճաբանութիւն կ'ընէ՞. քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞։

5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ է, ու անօրէնութիւններդ անհամար են։

6 Որովհետեւ եղբայրներէդ առանց պատճառի գրաւ առիր, ու մերկերուն հանդերձները յափշտակեցիր.

7 Ծարաւածին ջուր չխմցուցիր, ու հացը անօթիէն խնայեցիր.

8 Հայց երկիրը զօրաւորինն էր, ու անոր մէջ պատուաւորը կը բնակէր։

9 Որբևարի կիներները դատարկ խրկեցիր, ու որբերուն թևերը կոտրեցան։

10 Ընոր համար քու բոլորտիքդ որոգայթներ լարուած են, ու յանկարծահաս վախը քեզ կը զարհուրեցընէ։

11 Կամ անոնկ խաւար մը եղաւ պատճառ որ չես կրնար տեսնել. ու ջուրերուն շատութիւնը քեզ կը ծածկէ։

12 Աստուած երկինքին խիստ բարձր տեղը չէ՞. հիմա աստղերուն բարձրութեանը նայէ, որչափ բարձր են։

13 Ու դուն ըսիր, Ի՞նչ գիտէ Աստուած. մառախուղին միջէն դատաստան պիտի ընէ.

14 Ամպերը անոր առջեւը ծածկոյթ են ու չտեսներ. և անիկայ երկնից կամարին վրայ կը պտըտի։

15 Ուշադրութիւն ըրի՞ր ան հին ճամբային, որ անօրէն մարդիկը պըտտեցան.

16 Որոնք յանկարծակի յափշտակուեցան, ու անոնց հիմերը հեղեղը ընկզմեց։

17 Որոնք կ'ըսէին Աստուծոյ, Հեռացիր մեզմէ. ու Ամենակարողը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ.

18 Թէ և անոնց տունը բարութիւնով լեցուցեր էր։ Ընզգաստներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ։

19 Արդարները պիտի տեսնեն և ուրախ ըլլան. և անմեղները զանոնք ծաղր պիտի ընեն, ըսելով,

20 Մեր թշնամիները կորսուած չէ՞ն, ու անոնց մնացորդը կրակը կլկրա՞ւ։

21 Ղէ՛ անոր հետ բարեկամ եղիր, ու խաղաղութիւն ունեցիր. ու ասկէ քեզի օգուտ կ'ըլլայ։

22 Ընոր բերնէն օրէնքը ընդունէ, ու անոր խօսքերը սիրտդ դիր։

23 Թէ որ Ամենակարողին դառնաս, դուն պիտի հաստատուիս. անօրէնութիւնը քու վրաններէդ հեռացու՛ր.

24 Ու ոսկին հողին վրայ պիտի դնես, ու Ոփիրի ոսկին՝ հեղեղատներու քարերուն վրայ.

25 Նա Ամենակարողը քու ոսկիդ ըլլալով, քու զօրութեանդ արծաթը պիտի ըլլայ։

26 Ինչու որ ան ատեն Ամենակարողէն ուրախութիւն պիտի ունենաս, ու երեսդ դէպ՝ի Աստուած պիտի վերցընես.

27 Ընոր պիտի աղաչես, ու քեզի պիտի լսէ. և քու ուխտերդ պիտի կատարես։

28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ունենաս, քեզի պիտի յաջողի. ու ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճառագայթէ։

29 Երբոր ձգէը ցածնայ, ու դուն ըսես, Ցած բարձրանայ, ան ատենը պիտի ազատէ զանիկայ՝ որ աչքերով խոնարհած է։

30 Ընամեղ չեղողն ալ պիտի ազատէ. ու քու ձեռքերուդ մաքրութիւնովը պիտի ազատուի։

ԳԼ. ԻՓ

1 Նա Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Այսօր ալ իմ գանգատս դառն է, հարուածս հառաչանքէս ծանր է։

3 Երանի թէ կարող ըլլայի գտնել զԱնիկայ. մինչև անոր աթոռը կ'երթայի։

4 Իմ գատս անոր առջևը կը փա-
բածէի , ու բերանս փաստերով կը
լեցընէի :
5 Կը գիտնայի թէ ինծի ինչ պա-
տասխան կու տար , ու կը լսէի ինչ
որ ինծի կ'ըսէր :
6 Արդեօ՞ւ ուժին չատութիւնովը
ինծի հետ պիտի վիճէ՞ր . ոչ . հա-
պա ինքը զիս պիտի զբաղցընէր :
7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճա-
բանիլ անոր հետ . ու ես յաւիտեան
իմ Դատաւորէս կ'ազատէի :
8 Ահա՛յ ահա՛ դէպ 'ի արևելք կ'եր-
թամ , ու անիկայ չերևնար , և դէպ
'ի արևմուտք , ու զանիկայ չեմ նըշ-
մարեր .
9 Դէպ 'ի հիւսիս կ'երթամ , ուր որ
ինքը կը գործէ , բայց զանիկայ չեմ
կրնար դիտել . հարաւային կողմը
կը պահուի , ու չեմ կրնար տեսնել
զանիկայ :
10 Իակ անիկայ գիտէ իմ ճամբաս .
Երբոր զիս փորձէ , ոսկիի պէս պիտի
ելլեմ :
11 Ոտքս անոր քայլերուն վրայ հաս-
տատեցայ . անոր ճամբան պահե-
լով՝ չմոլորեցայ :
12 Անոր շրթունքներուն պատուի-
րանքներէն չզատուեցայ , անոր բեր-
նին խօսքերը իմ պիտոյքէս աւելի
պահեցի :
13 Իայց անիկայ մէկ դիպէ վրայ է ,
և ո՞վ կրնայ զանիկայ դարձընել .
ու սրտին ուզածը կ'ընէ :
14 Ուրուհի ինծի համար սահմանուա-
ծը պիտի կատարէ . ու ասոր պէս
շատ բաներ կան անոր քովը :
15 Անոր համար անոր ներկայութե-
նէն կը շփոթիմ , ու երբոր կը մը-
տածեմ , անկէ կը վախնամ :
16 Ինչու որ Յաստուած սիրտս կը
կակուղընէ , ու Յամենակարողը զիս
կը շփոթէ :
17 Որովհետև ես խաւարէն առաջ չմեռայ , ու մութը
աջևէս չծածկեց :

ԳԼՈՒԽ Ի Դ

1 Վասն որ Յամենակարողէն պա-
հուած չեն ժամանակները , ինչպէս
զանիկայ ճանչցողները անոր օրերը
չեն տեսներ :
2 Ձաբէրը սահմաններ կը փոխեն , հօտեր կը յափշտակեն , ու զանոնք կ'արածեն .
3 Որբերուն էշերը կ'առնեն կը տա-
նին , որբևարիին եզը գրաւ կ'առ-
նեն .
4 Աղքատները ճամբայէն կը մոլոր-
ցընեն , ու երկրին տնանկները մէկ-
տեղ կը պահուին :
5 Ահա անոնք անապատի վայրենի էշերուն պէս իրենց գործքին կ'ելլեն , կանուխ որս փնտռելու կ'երթան . անապատը անոնց տղոցը հաց կու տայ :
6 Իրենց չեղած արտը կը ձգեն , ու անիրաւութեամբ այգի կ'աւերեն :
7 Մերկերը առանց հանդերձի կը պառկեցընեն մերկը , ու ցուրտ ժամանակին առանց ծածկոցի կը թողուն :
8 Անոնք լեռներուն սաստիկ անձրևներէն կը թրջուին , ու ապաստանարան մը չունենալնուն համար ժայռերը կը գրկեն :
9 Որբը ծիծէն կը փրցընեն , ու աղքատէն գրաւ կ'առնեն :
10 Մերկերը առանց հանդերձի կը պտըտցընեն . ու անօթիները անոնց ցորնի խուրձերը կը կրեն :
11 Իրենց պատերուն մէջը եզ հա-
նողները ու ձիաններուն մէջ գինի
կոխողները ծարաւ կը մնան :
12 Վաղաքին մէջէն մարդիկները կը հեծծեն , ու վիրաւորուածներուն հոգին կ'աղաղակէ . բայց Յաստուած անոնց ըրածը անզգամութիւն չհամարիր :
13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն են . անոր ճամբաները չեն գիտեր , ու անոր շաւիղներուն մէջը չեն կենար :
14 Մարդասպանը լուսնալուն պէս կ'ելլէ , աղքատը ու անանկը կը սպաննէ , ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ :
15 Շնացողին աչքն ալ իրիկուան մութին կը սպասէ՝ ըսելով , Ոչ մի աչք չտեսնէ , ու երեսին ծածկոց կը դնէ :

16 Մուխ առեն կը ծակէն ան տուները՝ որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան դրած են . անոնք լոյսը չեն ճանչնար :

17 Ինչու որ առտուան լոյսը մահուան չուքի պէս է անոնց . որովհետև մահուան չուքին երկիւղներուն սորված են :

18 Ընիկայ ջուրին երեսին վրայ թեթեւ է , անոնց բաժինը երկրի վրայ անիծեալ է . ու այգիներուն ճամբան չդառնար :

19 Ձորութիւնը ու տաքութիւնը ձիւնին ջուրը կը հատցընեն , ա՛ն գերեզմանը՝ մեղք գործողները :

20 Արուվայնը զանիկայ պիտի մոռնայ , որդիները պիտի ուտեն զանիկայ անոյշ բանի պէս , ալ անիկայ պիտի չյիշուի . ամբարշտութիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի :

21 Ընիկայ զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ , ու որբևարիին աղէկութիւն չընէր :

22 Ընիկայ իր ուժովը զօրաւորներն ալ վար կը քաշէ . ինչ երբոր ելլէ , մէկուն կեանքը ապահով չէ :

23 Ընա՛ւ անոր ապահովութիւն կու տայ , որ անոր վստահի , բայց իր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ է :

24 Վիչ մը բարձրացան ու ոչինչ եղան . ամենուն պէս կորսուելով ընկզմեցան , ու հասկի գլխու պէս կտրուեցան :

25 Թէ որ ասանկ չէ , ո՞վ պիտ սուտ կը հանէ , և իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցընէ :

ԳԼ . ԻՆ

1 Ետ Բաղդատ Սաքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Ուխտանութիւնը ու վախը Ընոր քովն են , իր բարձր տեղերուն մէջ խաղաղութիւն կ'ընէ :

3 Ընոր գունդերուն համրանքը կա՞յ արդեօք . ու անոր լոյսը որո՞ւն վրայ չծագիր :

4 Ուրեմն մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւը , ու կնիկէ ծնածը ի՞նչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ :

5 Ընա՛ լուսինն ալ լոյս չտար , ու Ընոր աչքերուն առջեւ աստղերն ալ մաքուր չեն .

6 Եւ ո՞ւր կը մնայ մարդը՝ որ մէկ որդ մըն է , ու մարդու որդին՝ որ մէկ ճճի մըն է :

ԳԼ . ԻՕ

1 Ետ Ան առենը Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Տկարին ի՞նչ լաւ օգնութիւն ըրիր . և ոյժ չունեցող բազուկը ի՞նչպէս զօրացուցիր :

3 Անխելքին ի՞նչ խրատ տուիր , ու ի՞նչ շատ իմաստութիւն ցուցուցիր :

4 Ո՞ւսն որո՞ւն ըսիր աս խօսքերը , ու որո՞ւն չունչը ելաւ քեզմէ :

5 Ռգիները վարէն կը դողան , նաև ջուրերը ու անոնց բնակիչները :

6 Ժոխքը բաց է Ընոր առջին , ու կորուստը անծածկելի է :

7 Ընիկայ հիւսիսը պարապ տեղին վրայ կը տարածէ , ու երկիրը ոչընչին վրայ կը կախէ :

8 Ջուրերը իր մուխ ամպերուն մէջը կը ծրարէ . ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր :

9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ , անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ :

10 Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահմաններ դրաւ , մինչև լոյսին ու խաւարին ծայրը :

11 Երկինքին սիւները կը սարսին , ու անոր յանդիմանութենէն կ'ապշին :

12 Իր զօրութեամբը ծովը կը խաղաղեցընէ , ու իր գիտութեամբը Հպարտութիւնը կը զարնէ :

13 Իր Հոգիովը երկինքը զարդարեց . անոր ձեռքը փախչող Վիշապը սպեղծեց :

14 Ընա՛ սոսկ են անոր ճամբաներուն ծայրերը . բայց անոր վրայով լսածնիս ճրլւափ քիչ է . և ո՞վ կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը որոտումը :

ԳԼ . ԻԶ

1 Եւ Յոր դարձեալ իր առակը սկսաւ ու ըսաւ ,

2 Իմ իրաւունքս մեկդի դնող Աստուածը ու հոգիս դառնութեամբ լեցընող Ամենակարողը կենդանի է.
3 Վասնի որ շունչս վրաս է ու ռնգացս մէջ Աստուծոյ հոգին կայ,
4 Շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չզրուցեն, ու լեզուս նենգութիւն պիտի չխօսի։
5 Վռա՛ւ լիցի ինձ որ ձեզ արդարացընեմ. մինչև մեռնիլս իմ ուղղութիւնս ձեռքէ պիտի չձգեմ։
6 Իմ արդարութիւնս հաստատ բռներ եմ, ու զանիկայ պիտի չթողում, ա՛ս կեանքիս մէջ սիրտս բնաւ պիտի չյանդիմանէ վրս։
7 Իմ թշնամիս ամբարշտի պէս ըլլայ, ու ինձի դէմ ելլողը անզգամի պէս։
8 Վասնզի կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է, (թէև հարստութիւն ալ դիզած ըլլայ,) երբոր Աստուած անոր հոգին առնէ.
9 Մի՞թէ Աստուած անոր աղաղակը պիտի լսէ, երբոր անոր վրայ փորձանք գայ։
10 Զանիկայ Ամենակարողին վրայ պիտի ուրախանա՞յ. ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ՞։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի սորվեցընեմ, Ամենակարողին քովը եղածը պիտի չծածկեմ։
12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք, ու ինչո՞ւ այդպէս բոլորովին ունայնացեր էք։
13 Ասիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աստուծոյ առջին, ու բռնաւորներուն՝ Ամենակարողէն առնելու ժառանգութիւնը.
14 Եթէ անոր աղաքը շատնայ, սուրի համար է. ու անոր սերունդը հացով պիտի չկշտանայ։
15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին, բայց անոր որբևարիները պիտի չլան։
16 Թէև հողի պէս արծաթ դիզէ ու տիղմի պէս հանդերձներ պատրաստէ,
17 Զանիկայ պիտի պատրաստէ, բայց արդարը պիտի հագնի, ու անմեղը արծաթը պիտի բաժնէ։
18 Իրեն տուն մը կը շինէ ցեցի պէս ու տգէտ պահապանին շինած խրճիթին պէս։
19 Հարուստը կը պառկի ու չամփոփուիր, աչքերը կը բանայ ու ոչինչ կ՚ըլլայ։
20 Երհասիրքը ջուրերու պէս անոր պիտի հասնի, գիշերով փոթորիկը պիտի յափշտակէ զանիկայ։
21 Արևելեան հովը պիտի քշէ զանիկայ, ու ան պիտի երթայ. ու փոթորիկի պէս զանիկայ իր տեղէն պիտի վերցընէ։
22 Աստուած իր նետերը անոր դէմ պիտի նետէ ու պիտի չխնայէ. ան ալ անոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ։
23 Անոր համար ծափ պիտի զարնեն, ու անոր խոշտ տեղէն անոր դէմ պիտի սուլեն։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Արդարև արծաթը իր երակը ունի, ու ոսկին իր զտուելու տեղը։
2 Երկաթը հողէն կ՚առնուի, հանքը կը հալի ա՛ս պղինձ կ՚ելլէ։
3 Մարդը խաւարին վախճան կը դնէ, ու ամէն բան կատարելապէս կը քննէ, պինտ ծածուկ պահուած քարերը՝ որ մահուան ստուերին մէջն են։
4 Իր բնակած տեղին քովէն փոս կը բանայ. ոտք չկոխած՝ կը կախուին ա՛ս մարդոցմէ հեռա՛ս կ՚երթան։
5 Երկրէն հաց կ՚ելլէ, ու անոր տակը կրակի նման բոնկիլ կը գտնուի.
6 Անոր քարերը շափիւղաներու տեղ են, ու հոն ոսկիի աւազ կայ։
7 Հսկափառակող թռչունը անոր ճանապարհը չճանչցաւ, ու անգղին աչքը զանիկայ չտեսաւ։
8 Ազրիւնի գազաններէը հոն ոտք կոխած չեն, առիւծը անկէ անցած չէ։
9 Մարդը իր ձեռքը կ՚երկընցընէ ապառաժներուն, ու լեռներէը հիմնէն կը տապալէ.
10 Ապառաժներէը ձեղքերով անոնց մէջէն վտակներ կ՚անցընէ. ու ամէն թանկագին բաներէը անոր աչքը կը տեսնէ։

11 Պէտերը վազելէն կ'արգիլէ , ու գաղտուկ եղածը երեան կը հանէ :
12 Խոյց իմաստութիւնը ճիւր կը գտնուի , ու հանճարին տեղը ճիւր է :
13 Արդը անոր յարգը չգիտեր . ու կենդանեաց երկրին մէջ չգըտնուիր :
14 Ընդունդը կ'ըսէ , Ինիկայ իմ մէջս չէ . ու ծովը կ'ըսէ , Իմ քովս չէ :
15 Ոսուտ ոսկիով ծախու չառնուիր , ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր :
16 Ո՛չ Օփիրի ոսկիով կը փոխուի , ո՛չ ալ պատուական եղինձնաքարով ու շափիւղայով :
17 Ոսկին ու ակնվանին չեն կրնար անոր հաւասարիլ , ու զուտ ոսկիէ ամաններըը անոր փոխանակ չեն ըլ- լար :
18 Խուսան ու բիւրեղը անոր փոխ չեն յիշուիր , ու իմաստութեան գինը յակինթիներու ընտիր աւելի բարձր է :
19 Եթէովպիայի տպազիոնին գինը անոր հաւասար չգար , ու զուտ ոս- կիով չփոխուիր :
20 Ուրեմն իմաստութիւնը ո՞ւսկից կու գայ , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է .
21 Որովհետև բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծածկուած՝ ու երկինքի թռչուններէն պահուած է :
22 Կորուստը ու մահը կ'ըսեն , Մենք անոր համբաւը մեր ականջ- ներովը լսեր ենք :
23 Ինոր Ճամբան Աստուած կը հաս- կընայ , ու անոր տեղը ինքը գիտէ .
24 Վասնզի մինչև երկրիս ծայրերը կը նայի , ու բոլոր երկնից տակը եղա- ծը կը տեսնէ :
25 Երբոր հովին կշիռ կը դնէր , ու ջուրերը չափով կը չափէր ,
26 Երբոր անձրեւին օրէնք՝ ու որո- տումներուն փայլակին ճամբայ կ'ո- րոշէր ,
27 Ան առնը տեսաւ զանիկայ ու յայտնեց . պատրաստեց զանիկայ ու նաև քննեց .
28 Ու մարդուն ըսաւ , Վասն Տէրոջը վախն է իմաստութիւնը , ու չարու- թենէ ետ քաշուիլը հանճարն է :

ԳԼ . ԼԹ

1 Յու Հոբ նորէն իր առակը սկսելով ըսաւ ,
2 Երանի թէ առջի ամիսներուն պէս՝ Աստուծոյ զիս պահած օրերուն պէս ըլլայի .
3 Երբոր անոր Ճրագը իմ գլխուս վրայ լոյս կու տար , ու ես խաւարի մէջ անոր լուսովը կը քալէի .
4 Երիտասարդութեանս օրերը ե- ղածիս պէս՝ երբոր Աստուծոյ մը- տերմութիւնը իմ վրանիս մէջն էր .
5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին ինծի հետ էր , ու տղաքս իմ բոլոր- տիքս էին :
6 Երբոր իմ ճամբաներս կոգիով կը թրջէի , ու ապառաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղներ կը վազէին :
7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ'ելլէի , ու աթոռս հրապարակին մէջ կը դնէի ,
8 Երիտասարդները զիս տեսնելով կը պահուէին , ու ծերերը ոտք կ'ել- լէին կը կայնէին .
9 Իշխանները խօսելէն կը դադա- րէին , ու ձեռքերնին իրենց բերնին վրայ կը դնէին .
10 Ազնուականները ձայներնին կը կտրէին , անոնց լեզուն իրենց քա- ցը կը փակչէր :
11 Ականջ մտիկ ընող ականջը Երանի կ'ըսէր ինծի , ու վկա տեսնող աչքը վկայութիւն կու տար ինծի .
12 Վասն զի ես աղաղակող աղքա- տը և որբը ու օգնութիւն չունե- ցողը կ'ազատէի :
13 Կորսուելու վրայ եղողին օրհնու- թիւնը վրաս կու գար , ու որբևա- րիին սիրտը կ'ուրախացընէի :
14 Արդարութիւն կը հագնէի , անի- կայ էր իմ հանդերձս , ու դատաս- տանը ինծի պատմուճանի ու խոյրի պէս էր :
15 Կոյրին աչքեր էի ու կաղին ոտքեր .
16 Աղքատին հայր էի , ու չգիտցած դատաստանս կը քննէի :
17 Անիրաւին ժանիքը կը կոտրէի , ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի .
18 Ու կ'ըսէի , Իմ բնիս մէջը պիտի

մեռնիմ , ու օրերս աւազի պէս պիտի չատցընեմ ։

19 Երմաս դէպ ի ջուրերը կը տա-
բածուէր , ու ցօղը բոլոր դիշերը ոսաերուս վրայ էր ։

20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր ,
ու աղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժովնար ։

21 Ունկնդիր ինծի մտիկ կ'ընէին ու
կը սպասէին , ու երբոր իմ խոր-
հուրդս կ'ըսէի , լուռ կը կենային ։

22 Իմ զրուցելէս ետքը անոնք չէին
կրկներ , ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր ։

23 Ինձմէ սպասելու պէս ինծի կը
սպասէին , ու ետքի անձրևին ֆո-
ֆոխելու պէս բերաննին կը բանա-
յին ։

24 Ոե՛ որ անոնց վրայ խնդայի , չէին
հաւատար , ու երեսիս լոյսը չէին կրնար արհամարհել ։

25 Ինծի ճամբանները ընտրելով՝ իշ-
խան կը նստէի , և իր զօրքին մէջը եղող թագաւորի մը պէս ու սգա-
ւորներուն մխիթարիչի մը պէս կը բնակէի ։

ԳԼՈՒԽ Լ.

1 Հայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտիկ եղողները զիս ծաղր կ'ընեն ,
որոնց հայրերը հօտերուս շուներուն հետ դնելու չէի հաճեր ։

2 Նաև անոնց ձեռքերուն ոյժը ինծի
ի՞նչ օգուտ ունէր . անոնց առու-
գութիւնը կորսուած էր ։

3 Ընթաւորութենէ ու անօթութե-
նէ նիհարացեր էին , ու անապատը՝
մթին՝ աւերակ ու վայրի տեղերը կը փախչէին ։

4 Իրենց կերակուրին համար մա-
ցառներուն քովի մոլշնները կը քա-
ղէին , ու գիհիի արմատ կը ծծկըտէին ։

5 Արդեօ՞ մէջէն կը վռնտուէին .
ու անոնց ետևէն գողի էխ-էխ պո-
ռալու պէս կը պոռային ։

6 Ոսկալի ձորերու մէջ կը բնա-
կէին , հողի ու ապառաժներու ծակ-
տիքներուն մէջը ։

7 Մացառներուն մէջը կը կանչըր-
տէին , եղինձներուն տակը կը ժող-
վուէին ։

8 Յիմար ու աննշան մարդոց զա-
ւակներ բլլալով երկրէն կը վռըն-
տուէին ։

9 Ու հիմա ես անոնց խաղը նաև
անոնց առակը եղեր եմ ։

10 Ինծմէ գարշելով կը հեռանան
ինծմէ , ու երեսիս թուքը չեն խը-
նայիր ։

11 Որովհետև իմ կապս թուլընե-
լով զիս նեղեց , անոնք իմ առ-
ջիս երասանակը թող տուին ։

12 Ընչ կողմէս լակոտներ կ'ելլեն .
անոնք ոտքերս կը հրեն , ու ինծի
դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն ։

13 Անոնք շաւիղներս կ'աւերեն , վիշտս
կ'աւելցընեն . ու անոնց դէմ ինձի օգնութիւն ընող մը չկայ ։

14 Լայն խրամատէ մը խոր պէս
կը յարձակին . աւերակներուն տա-
կէն վրաս կը դիմեն ։

15 Երհաւիրքները իմ վրաս դար-
ձան , ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն . ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ ։

16 Ու հիմա հոգիս իմ ներսի դիս
կը հալի . տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։

17 Իմ ցաւս դիշերանց ոսկորներս
ծակեց , ու ջիղերս հանգստութիւն չունեցան ։

18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հան-
դերձս փոխեց , ու իմ պատմուճա-
նիս օձիքին պէս պատեց զիս ։

19 Ցեխին մէջը նետեց , ու ես
հողի ու մոխիրի նմանեցայ ։

20 Կը քեզի կ'աղաղակեմ , ու ինծի
պատասխան չես տար . կը կայնիմ ,
ու դուն ինծի ուշադրութիւն չես ըներ ։

21 Դուն ինծի անգութ եղար . ձեռ-
քիդ զօրութեամբը թշնամիի պէս կը վարուիս ինծի հետ ։

22 Զիս վերցընելով հովին վրայ կը
հնծցընես , ու զիս բոլորովին կը հալեցընես ։

23 Ասոր գիտեմ որ զիս մահուան
պիտի տանիս , ու ամէն ապրողնե-
րուն համար սահմանուած տու-
նը ։

24 Հայց Ինիկայ աւերմունքին վրայ
ձեռք պիտի չերկընցնէ , թէ որ

կորստեան աւետիսը անոնք աղա-
չեն ։
25 Դժբաղդութեան մէջ եղողին հա-
մար չէ՞ լաւ . աղքատին համար
հոգիս չէ՞ր նեղնար ։
26 Ինչպէս երբոր ես բարիք կը յու-
սայի , չարիքը հասաւ . ու երբոր
լոյսին կը սպասէի , խաւարը ե-
կաւ ։
27 Փորոտիքս եռաց ու չդանդաղ-
տեցաւ . թշուառութեանն օրերը
ինծի հասան ։
28 Սևցած պտըտեցայ , բայց ծէ
արևէն , ելայ ու ժողովքին մէջը
ազաղակեցի ։
29 Ջագալներուն եղբայր ու ջայ-
լամներուն ընկեր եղայ ։
30 Մորթս վրաս սևցաւ ու ոսկոր-
ներս տաքութենէն այրեցան ։
31 Ասոր որոյ իմ քնարս սուգի փո-
խուեցաւ , ու իմ սրինգս՝ լալկան-
ներու ձայնի ։

ԳԼ . Լ Ը

1 Աչքերուս հետ ուխտ ըրի . ուրեմն
ի՞նչպէս կոյսի վրայ մտածեմ ։
2 Վերևէն վերջն՝ Աստուածմէ ի՞նչ
բաժին կ'ըլլայ ինծի , ու բարձր տե-
ղուանքէն՝ Ամենակարողէն ի՞նչ ժա-
ռանգութիւն ։
3 Պորուտը ամբաստին համար
սոսկալի՞ չէ՞ , ու սոսկալի պա-
տիժը անօրէնութիւն գործողներուն
համար ։
4 Արդեօ՞ Ենիկայ իմ ճամբաներս
չի՞տեներ , ու ամէն քայլերս չի՞
համրեր ։
5 Եթէ որ սուտութեան մէջ քալեցի ,
կամ իմ ոտքս նենգութեան արտա-
բաց ,
6 (Աստղ կշռեմ գիս արդարութեան
կշիռքով , ու Աստուած իմ անմե-
ղութիւնս գիտնայ ։
7 Եթէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորե-
ցաւ , ու սիրտս աչքերուս ետևէն
գնաց , ու ձեռքերուս արատ մը
փակաւ ,
8 Աստղ ես սերմանեմ , և ուրիշը
ուտէ . ու բուսցուցածս արմատէն
փրցուի ։
Եթէ որ սիրտս կնկան մը ետևէ 9
մոլորեցաւ , կամ թէ դրացիիս դու-
ռը դարանամուտ եղայ ,
Իմ կինս ուրիշի մը համար աղօ- 10
րիքի քար դարձընէ , և ուրիշները
անոր վրայ ծռին ։
Ինչու որ ասիկա պղծագործութիւն 11
է , ու դատաւորներէն պատուհասե-
անօրէնութիւն .
Որովհետև մինչև ջհ՞ կորսընցը- 12
նելը լափող կրակ մըն է , ու բոլոր
արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։
Եթէ որ ծառայիս կամ աղախինիս 13
իրաւունք ընել չուզեցի , երբոր
ինծի հետ վէճ ունեցան .
Ես ի՞նչ պիտի ընեմ , երբոր 14
Աստուած ելլէ . ու երբոր քննէ ,
ի՞նչ պատասխան պիտի տամ ա-
նոր ։
Չէ՞ որ զիս որովայնի մէջ ստեղ- 15
ծողը գանոնք ալ ստեղծեց . ու մեզ
ամէնս ալ արգանդին մէջ ձևակեր-
պողը մէկ չէ՞ ։
Եթէ որ աղքատին ցանկացածը 16
չտուի , ու որբևարիին աչքերը մա-
ղեցուցի .
Եթէ որ պատառս մինակ կերայ , 17
ու անկէ որբն ալ չկերաւ .
(Ինչու որ երիտասարդութենէս 18
'ի վեր հօր պէս մեծցուցի զանիկայ ,
ու մօրս արգանդէն անոր խնամք
տարի ։)
Եթէ որ հանդերձ չունեցող մը 19
կորսուելու վրայ , կամ ծածկոց չու-
նեցող չքաւոր մը տեսայ ,
Ո՞ր թէ որ անոր երիկամունքը 20
չօրհնեցին զիս , ու իմ ոչխարներուս
բուրդէն չտաքցաւ .
Եթէ որ ձեռքս որբին դէմ վեր- 21
ցուցի , երբոր տեսայ որ դրանը
մէջ ինծի օգնականներ կան ,
Ծոծրաքս իմ թիակս ուսէն իյնայ , ու 22
բազուկս արմունկէն կոտրուի ։
Ինչու որ Աստուծոյ դատաստա- 23
նէն կը վախնայի , ու անոր մեծա-
փառութեանը առջևը չէի կրնար
դիմանալ ։
Եթէ որ յոյսս ոսկիի վրայ գնե- 24
լով , զուտ ոսկիին ըսի թէ Իմ
վստահութիւնս դո՞ւն ես .
Եթէ որ ստացուածքս շատ ըլլա- 25

լէն ու ձեռքս չատ դանելէն ուրա-
խացայ ։
26 Թէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր
խիստ փայլուն եղած աստենը , կամ
պայծառութեամբ քալող լուսինին ,
27 Ու սիրտս գաղտնի խաբուելով՝
բերանս ձեռքս պագաւ ,
28 (Ուր ատ ալ դատուելու անօրէ-
նութիւն մըն է . որովհետեւ վերը
բնակող Աստուածը ուրացած կ'ըլ-
լայի ։)
29 Թէ որ զիս ատողին թշուառու-
թեանը վրայ ուրախացայ , կամ ա-
նոր փորձանքի հանդիպելուն համար
խնդացի ։
30 (Լեզուիս ալ մեղք գործելու
թող չտուի , անէծքով անոր մեռ-
նիլը ուզելով ։)
31 Թէ որ վրանիս մարդիկները չը-
սին , Ո՞րը անոր միսէն չէինք կշտա-
նար ։
32 (Հիւրը երբէք գիշերը դուրսը
չէր մնար . ճանապարհորդին դուռս
կը բանայի ։)
33 Թէ որ յանցանքներս Ադամին
պէս ծածկեցի , ու անօրէնութիւնս
ծոցիս մէջ պահեցի ,
34 Հատ բազմութենէ վախնալով ,
ու ազգերուն անարգութիւնը զիս
վախցընելով , ալ լռեսիմ ու դռնէն
չելլեմ ։
35 Երանի թէ ինծի ականջ դնող
մը ըլլար , (ահա աս է իմ փա-
փաքս՝ որ Ամենակարողը ինծի պա-
տասխան տայ ։) ու իմ դատա-
խազս գրուածք մը գրէր ։
36 Ինչուշտ զանիկայ իմ ուսիս վրայ
պիտի կրէի , ու պսակի պէս ինծի
պիտի կապէի ։
37 Հայելերուս համրանքը անոր պի-
տի զրուցէի , իշխանի պէս պիտի
մօտենայի անոր ։
38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը
բողոքէ , ու անոր ակօսները կու-
լան ,
39 Թէ որ անոր արդիւնքը առանց
տտակի կերայ , կամ անոր տէրերուն
հոգին հանեցի ,
40 Հորենին տեղը փուշ ու գարիին
տեղը որոմ բուսցընէ ։
Յոբին խօսքերը լմընցան ։

ԳԼ ։ ԼՐ

Ես աստենը աս իրեք մարդիկը Յո- 1
բին պատասխան տալէն դադարե-
ցան , ինչու որ անիկայ իր ա՛չքե-
րուն առջեւը արդար էր եղեր ։ Ու 2
Բրամի ազգատոհմէն Բուզացի Բա-
րաքիելի որդւոյն Եղիհուսին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ . անոր բար-
կութիւնը Յորին դէմ բորբոքե-
ցաւ , ինչու որ Աստուծմէ աւելի
ինքզինքը կ'արդարացընէր ։ Նաև 3
իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր
իրեք բարեկամներուն դէմ . որով-
հետեւ պատասխան չգտան , ու զա-
խուէն Յորը յանցաւոր հանեցին ։
Ու Եղիհուս Յորին խօսքերուն մըն- 4
նալուն սպասեր էր , որովհետեւ ա-
նոնք իրմէ ծեր էին ։ Բայց երբոր 5
Եղիհուս տեսաւ , որ ան իրեք մար-
դոց բերանը ալ պատասխան չմը-
նաց , իր բարկութիւնը բորբոքե-
ցաւ ։ Ես աստենը Բուզացի Բա- 6
րաքիելի որդին Եղիհուս պատաս-
խան տալով ըսաւ ,

Էս տարիքով փոքր եմ , ու դուք
շատ ծեր էք . անոր համար եսս կե-
ցայ , ու դիտցածս ձեզի յայտնելու
վախցայ ։

Ըսի թէ Երկար կեանքը թող 7
խօսի , ու տարիներուն շատութիւնը
թող իմաստութիւնը դիտցընէ ։

Բայց մարդուն ներսի դին հոգի 8
կայ , ու Ամենակարողին շունչը ա-
նոնց հանճար կու տայ ։

Երբեմն մեծերը իմաստուն չեն , 9
ու ծերերը դատաստան չեն հաս-
կընար ։

Անոր համար ըսի , Ինծի մտիկ 10
ըրէ , որ ես ալ իմ դիտցածս զը-
րուցեմ ։

Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի , 11
ձեր փաստերուն ականջ դրի , մին-
չեւ որ դուք խօսքերը քննեցիք ։

Էս ձեզի աղէկ ուշադրութիւն 12
ըրի , և ահա ձեզմէ մէկը չկայ , որ
Յորը յանդիմանէ ու անոր խօս-
քերուն պատասխան տայ ։

Ըրլայ որ ըսէք թէ Իմաստու- 13
թիւն գտանք . Աստուած է որ զա-
նիկայ կը յաղթէ և չէ թէ մարդ ։

14 Եղիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ չպատրաստեց , ես ալ ձեր խօսքերուն համեմատ անոր պատասխան պիտի չտամ :

15 Անոնք ապշեցան , ալ պատասխան չտուին , անոնց խօսքերը հատաւ .

16 Ու ես սպասեցի , մինչև որ ալ բան մը չըսին , հոնտի կեցան ու ալ չկրկնեցին :

17 Ես ալ իմ կարգիս պատասխան տամ . ես ալ իմ գիտցածս ըրուցեմ .

18 Քանի որ խօսքերով լեցուն եմ , իմ ներքի դիս եղած հոգին զիս կը ստիպէ :

19 Ահա որովայնս չբացուած գինիի պէս է , նոր տիկերու պէս պատռելու վրայ է :

20 Պիտի ըսեմ որ շունչ առնեմ , շրթունքներս բանամ ու պատասխան տամ :

21 Չեղէ մէկու մը ազատութիւն չընեմ , ու մարդու մը շողոքորթութիւն չընեմ .

22 Չգիտեմ թէ շողոքորթութիւն ընելը . զիս Ստեղծողը շուտով զիս պիտի վերցընէր :

ԳԼ . Լ Գ

1 Հապա աղէ՛ ինձ Յոբ իմ խօսքս մըտիկ ըրէ , ու ամէն ըսածներուս ականջ դիր :

2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ , ահա լեզուս քմացս հետ կը խօսի .

3 Խօսքերս սրտիս ուղղութեանը պէս պիտի ըլլան , ու շրթունքներս գուտ իմաստութիւն պիտի խօսին :

4 Աստուծոյ Հոգին ստեղծեց , ու Ամենակարողին շունչը ինծի կեանք տուաւ :

5 Եթէ որ կրնաս՝ պատասխան տուր ինծի , պատրաստուէլով դիմացս կայնէ :

6 Ահա ես քու ըսածիդ համեմատ Աստուծոյ համար իջ հոգիի . ես ալ հողէն ստեղծուեցայ :

7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չզարհուրեցընէ , ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի չծանրանայ :

8 Արդարև ականջիս ըսիր , ու խօսքերուդ ձայնը լսեցի , որ ըսիր ,

9 Ես մաքուր եմ ա՛ռանց յանցանքի . ես անարատ եմ , ու իմ վրաս անօրէնութիւն չկայ .

10 Ահա Եղիկայ վրաս պատճառներ կը գտնէ , զիս իրեն թշնամի կը սեպէ .

11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ , իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ :

12 Ահա քեզի պատասխան կու տամ , որ ասոր բանիս մէջ իրաւունք չունիս . ինչու որ Աստուած մարդէն մեծ է :

13 Անոր հետ ինչո՞ւ կը վիճիս . ո՛րովհետև անիկայ բնաւ իր ըրածներուն համար պատասխան չտուր :

14 Միրաւի Աստուած մէկ անգամ կամ երկու անգամ կը խօսի , (Նե՛ Մարդը ուշադրութիւն չըներ ,)

15 Երազի մէջ՝ գիշերուան տեսիլքի մէջ՝ երբոր խորունկ քուն մը կ'իյնայ մարդոց վրայ , ու անոնք իրենց անկողիններուն մէջ կը քնանան :

16 Ան ատենը մարդոց ականջները կը բանայ , ու անոնց խրատը կը կնքէ ,

17 Որ մարդը փոխ գործքէն դարձընէ , ու մարդէն հպարտութիւնը արգիլէ :

18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պահէ , ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի :

19 Նաև Մարդը իր անկողինին մէջ ցաւով կը պատժուի , և իր բոլոր ոսկորները սաստիկ ցաւով :

20 Ան ատենը անոր անձը հացէն կը զզուի , և անոր հոգին՝ փափաքելի կերակուրէն :

21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի , որ ալ չերեւնար . ու անոր չերեւցած ոսկորները դուրս կ'ելլեն :

22 Անոր անձը գերեզմանին կը մօտենայ , ու անոր կեանքը՝ կորըստեան :

23 Եթէ անոր քովը թարգման պատգամաւոր մը ըլլայ , հազարէն մէկը , որ անոր ուղղութիւնը մարդուն իմացընէ ,

24 Ան ատենը անոր ողորմելով պիտի ըսէ , Ազատէ զանիկայ որ գերեզմանը չիջնէ . ես քաւութիւն մը գտայ :

25 Ընոր մարմինը տղու հոգինէն ա-
ւելի փափուկ պիտի ըլլայ , ու ա-
նիկայ իր մանկութեան օրերուն պի-
տի դառնայ ։
26 Այտուծոյ պիտի ազաղակէ . ու
Աստուած զանիկայ պիտի ընդունի .
ու Ընոր երեսը ուրախութեամբ
պիտի տեսնէ . քանզի Ընիկայ պի-
տի հատուցանէ մարդուն՝ անոր ար-
դարութեանը համեմատ ։
27 Ընիկայ մարդոց վրայ կը նայի .
ու ըն որ ձեզ ըսէ , Ահագ գործնե-
ցի ու իրաւունքը աւրեցի , ու ա-
սիկայ ինծի օգտակար չեղաւ ,
28 Ըն ոտքինը անոր հոգին կ'ազա-
ատէ , որ գերեզմանը չիջնէ . ու ա-
նոր կեանքը լոյսը կը տեսնէ ։
29 Ահա Այտուած ասանկ բաներըը
երկու իրիք անգամ մարդուն կ'ը-
նէ ,
30 Որ անոր հոգին գերեզմանէն
դարձընէ , որ ապրողներուն լուսովը
լուսաւորուի ։
31 Ականջ դիր , ով Ընոբ , ինծի մտիկ
ըրէ , լռւռ կեցիր որ ես խօսիմ ։
32 Ահա որ ըսելիք ունիս՝ ինծի պա-
տասխան տուր . զրուցէ , քանզի
քեզ արդարացընելու կը փափա-
քիմ ։
33 Ահթէ ոչ՝ ինծի մտիկ ըրէ . լռւռ
կեցիր , որ ես քեզի իմաստութիւն
սորվեցընեմ ։

ՊՐՈՎԵՐ Ը՛Ը

1 Ը՛ն աստեղը Ահղհուս իր խօսքը շա-
րունակելով ըսաւ ,
2 Ա՛վ իմաստուններ , իմ խօսքերս
մտիկ ըրէք , և դուք՝ ով գիտուն-
ներ , ինծի ականջ դրէք ։
3 Ականջը խօսքերը կ'որոշէ ,
ինչպէս որ քիմքը կերակուրին հա-
մը կ'առնէ ։
4 Իրաւունքը մեզի ընտրենք . մե-
ջերնիս գիտնանք , թէ ո՛ր բանը ա-
ղէկ է ։
5 Ասոր համար Ընոբ ըսաւ , Ես ար-
դար եմ , բայց Այտուած իմ իրա-
ւունքս մէկդի ձգեց ։
6 Ահթէ իմ իրաւունքս պիտի սը-
տե՞մ . իմ վէրքս մահաբեր է , թէ
և յանցանք չունիմ ։
7 Ընոբին պէս մարդ ձի կայ , որ
հայհոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ։
8 Ար անօրէնութիւն գործողներուն
հետ ընկերութեամբ կը պտըտի , ու
ամբարիշտ մարդոց հետ կը քալէ ։
9 Ինչու որ ըսաւ , Այտուծոյ հա-
ճոյ ըլլալէն մարդուս օգուտ մը չը-
կայ ։
10 Այոր համար ինծի մտիկ ըրէք ,
ով իմաստուններ , քանի լեցի որ
Այտուծոյ քովը չարութիւն , ու Ա-
մենակարողին քովը անօրէնութիւն
ըլլայ ։
11 Ապրվհետև Ընիկայ մարդուն ը-
րածին համեմատ կը հատուցանէ ,
ու ամէն մարդուն իր ճամբուան հա-
մեմատ դառնել կու տայ ։
12 Ընդարձ Այտուած անօրէնու-
թիւն չըներ , ու Ամենակարողը դա-
տաստան չծռեր ։
13 Երկիրը ձի յանձնեց անոր , ու
բոլոր աշխարհքը ձի կարգի դրաւ ։
14 Թէ որ իր սիրտը ասանկ ուզելու
ըլլայ , հոգին ու շունչը ի-
րեն կը ժողվէ ։
15 Ըն ոտքինը ամէն մարմին մեկէն
կը մեռնի , ու մարդը հող կը դառ-
նայ ։
16 Ահմա թէ որ ընտրողութիւն
ունիս , ասիկայ մտիկ ըրէ . խօսքե-
րուս ձայնին ականջ դիր ։
17 Ահթէ արդարութիւնը աստղը
կրնայ իշխել , կամ արդար Ազօրը
յանցաւոր կրնաս հանել ,
18 Ըն որ թագաւորին կ'ըսէ թէ
Ահղեռնագործ ես , ու ազնուական-
ներուն՝ թէ Ընար հպարտ ես ։
19 Ըն որ իշխաններուն աչառութիւն
չըներ , ու հարուստը աղքատէն
աւելի չհնամներ . որովհետև անոնք
ամէնն ալ իր ձեռացը գործն են ։
20 Ար կէս վայրկեանի մէջ պիտի մեռ-
նին . ու կէս գիշերուան ատենը ժո-
ղովուրդը խռովութեան մէջ իյնա-
լով՝ պիտի անցնին . ու զօրեղները
պիտի վերցուին՝ առանց ձեռ ըլ
ձեռքը առնոց գործածե ։
21 Ինչու որ Ընոր աչքերը մարդուն
ճամբաներուն վրայ են , ու անոր ա-
մէն քայլերը կը տեսնէ ։
22 Ա՛ն խաւար կայ և ծա մահուան

ջուք՝ որ անօրէնութիւն գործողները հոն պահուին։

23 Ինչու որ մարդուս վրայ երկար քննութիւն չըներ, երբոր անիկայ Աստուծոյ առջևը դատաստանի կ'երթայ։

24 Ընդհանրապէս խրատով զբաւորները կը կուտէ, ու անոնց տեղը ուրիշները կը հաստատէ։

25 Վանդիլ անոնց գործքերը գիտէ, ու գիշերով տակնուվրայ կ'ընէ, ու կը խորտակուին։

26 Ընտնց ամբարիշտ ըլլալուն համար՝ ամենուն առջևը զանոնք կը զարնէ։

27 Որովհետև անոր հետևեցան մեկ-դի քաշուեցան, ու անոր ճամբաները բնաւ չմանչցան.

28 Մինչև որ աղքատին աղաղակը անոր հասցուցին. ու անիկայ զբօ-կեալներուն աղաղակը լսեց։

29 Թէ որ անիկայ հանգստութիւն տայ, ո՞վ կրնայ նեղութիւն տալ. ու թէ որ անիկայ երեսը պահէ, ո՞վ կրնայ զանիկայ տեսնել. ա՛ ա՛ ամէն է թէ՛ ազգի մը և թէ՛ մեկ մարդու մը.

30 Որպէս զի կեղծաւոր մարդը չթագաւորէ, ու ժողովուրդին որոգայթ չըլլայ։

31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ ըսել, Պատիժ կրեցի, ալ չարութիւն չեմ ըներ.

32 Ազատածս դուն ինծի տեսնցուր, եթէ ամբարշտութիւն գործեցի՝ ալ չեմ գործեր։

33 Արդեօք քու ուզածիդ պէս պիտի հատուցանէ՞, որ հակառակ կը կ-նաս. քանզի դուն ընտրելու ես ու չէ թէ ես. ուրեմն ինչ որ գիտես՝ խոսէ։

34 Խմաստուններն պիտի ըսեն ինծի հետ. (ու գիտուն մարդը որ ինծի մտիկ կ'ընէ,)

35 Հոբ խելացութիւնով չգործեցից, ու անոր խոսքերը խմաստութեամբ չեն։

36 Ամ փափաք ասէ, որ Հոբ մին-չև վերջը փորձուի. ինչու որ ամբա-րիշտ մարդոց պէս պատասխաններ տուաւ։

Վանդիլ իր մեղքին վրայ ապըս- 37
տամբութիւն կ'աւելցընէ. մէջերնիս ծափ կը զարնէ, ու Աստուծոյ դէմ իր խոսքերը կը շատցընէ։

ԿԼ. Լ

Ելիհու կը խօսի Յոբի դէմ

Ելիհու եւս շարունակելով ըսաւ, 1

Արդեօք իրաւունքով ըլլալ կը 2
կարծես ասիկայ, որ ըսիր Թէ Ես Աստուծմէ աւելի արդար եմ։

Վանդիլ դուն ըսիր, Վնասիլ ի՞նչ 3
օգուտ կ'ըլլայ. մեղքէս աւելի ի՞նչ կը վաստըկիմ։

Ահա ես քեզի պատասխան կու- 4
տամ, նաև քեզի հետ քու բարեկամներուդ։

Երկինքը նայէ ու տես. ամպերը 5
դիտէ՛, որ անոնք քեզմէ աւելի բարձր են։

Թէ որ դուն մեղք գործես, Ա- 6
նոր դէմ ի՞նչ բրած կ'ըլլաս, ու երբոր քու անօրէնութիւններդ շատնան, Անոր ի՞նչ կ'ընես։

Թէ որ արդար ես, Անոր ի՞նչ 7
կու տաս, կամ Անիկայ քու ձեռքէդ ի՞նչ կ'առնէ։

Վնաս ամբարշտութիւնդ քեզի պէս 8
մարդուն՝ ու արդարութիւնդ մարդու որդիին կը զջէ։

Ընդհրաւութիւններուն շատութե- 9
նէն կը բողոքեն. բռնաւորներուն բազուկին համար կ'աղաղակեն։

Բայց ոեւէ չըսեր որ Ո՛վ ստեղ- 10
ծող Աստուածը ո՞ւր է, ան որ գիշերուան մէջ երգեր կու տայ.

Ան որ մեզ երկրի անասուններէն 11
աւելի գիտուն, ու երկինքի թռչուններէն աւելի իմաստուն կ'ընէ։

Հոն չարերուն հպարտութեանը 12
համար կ'աղաղակեն, բայց Ա-ոչ-ոք պատասխան չտար։

Արդարև Աստուած ունայնութիւն 13
մտիկ չըներ, ու Ամենակարողը անոր ընայիր։

Ու թէ և կ'ըսես թէ Ո՛չ անիկայ 14
չես տեսներ. բայց դատաստան կայ անոր առջևը, ու անոր յուսա։

Ու հիմա իր բարկութեանը ը- 15
նածը բան մը չէ, ու անօրէնութիւնը սաստիկ չէնած չէ,

16 Ուսոի Ցոր իր բերանը զուր տեղը բանալով, անգիտութեամբ խօսքեր կը շատցընէ։

ԳԼ. Լ.Ջ

1 Ու Եղիուա շարունակելով ըսաւ,
2 Ինչ մը համբերէ՛ ինծի, ու ես քեզի յայտնեմ, որ Աստուծոյ համար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ։
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի առնեմ, ու արդարութիւնը Ստեղծողիս ընծայեմ։
4 Երաւցընէ իմ խօսքերս սուտ չեն. գիտութեամբ կատարեալ մէկ մը քու քովդ է։
5 Ահա Աստուած հզօր է, բայց ոչ ևս չարհամարհէր, անիկայ հզօր է իր սրտին զօրութեամբը։
6 Ընիկայ ամբարիշտը չապրեցըներ, ու նեղեալներուն իրաւունք կ'ընէ.
7 Արդարներուն վրայէն աչքերը չվերցըներ, ու զանոնք թագաւորներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ. զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ, ու կը բարձրանան։
8 Ու անոնք թէ որ չղթաներով կապուած՝ թշուառութեան կապերուն մէջ բռնուին,
9 Ըն առեներ անոնց կը յայտնէ իրենց գործքերը, ու իրենց յանցանքներուն չատնալը։
10 Ականջ անոնց ակնջը կը բանայ, որ խրատ ընդունին, և անոնց կը պատուիրէ, որ անօրէնութենէ դառնան։
11 Ոհէ որ անոնք ծառայութիւն ընեն, օրերնին բարութիւնով՝ ու տարիներնին ուրախութիւնով կ'անցընեն։
12 Ոյց թէ որ անոնք ծառայութիւն չընեն, սուրէ պիտի անցնին, ու առանց գիտութեան պիտի մեռնին։
13 Ու անոնք որ սրտով կեղծաւոր են, բարկութիւն կը դիզեն. երբոր զանոնք կապէ, անոր չեն աղաղակեր։
14 Ընոնց անձը երիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնի, ու անոնց կեանքը պիղծերուն մէջը պիտի վախճանի։
15 Աղքատը կ'ազատէ իր թշուառութեան առնը. ու նեղութեան մէջ անոր ականջը կը բանայ։
16 Նգ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր, ու անոնկ ընդարձակութեան բերէր, ուր որ նեղութիւն չկայ. ու քու սեղանդ դրուածը պարարտութեամբ լեցուն պիտի ըլլար։
17 Այլ Ն որ դուն չարին փաստը պաշտպանեցիր, իրաւունքն ու դատաստանը իրենց պիտի բերուին։
18 Որովհետև բարկութիւն կայ, չըլլայ որ հարուածով մը քեզ վերցընէ. ան առնը մեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել։
19 Միթէ անիկայ քու հարստութիւնդ բանի տեղ կը դնէ՞. ո՛չ ոսկին ու ո՛չ մեծ գանձերը բան մը կը համարի։
20 Մի փափաքիր ան գիշերին՝ որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն աներևոյթ կ'ըլլան։
21 Զգուշացիր անօրէնութեան դառնալէն. ինչու որ դուն ասիկայ թշուառութենէն աւելի ընտրեցիր։
22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը բարձրացեալ է. ո՞վ կընայ անոր պէս սորվեցընել։
23 Ընոր դէմը՝ Ամբան ո՞վ որոշեց անոր. և ո՞վ ըսաւ անոր թէ Դուն անիրաւութիւն գործեցիր։
24 Մի տքդ պահէ որ մեծարես անոր գործքերը՝ որն որ մարդիկները կը տեսնեն։
25 Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք. իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ։
26 Ահա Աստուած մեծ է, ու մենք չենք գիտեր. և անոր տարիներուն համրանքը անքննելի է։
27 Ինչու որ ջուրերուն կաթիլները կը քաշէ. անոնք իր գոլորշիէն անձրև կը թափեն,
28 Որն որ ամպերը վազցընելով՝ մարդոց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն։
29 Այլ բնաւ մէկը ամպերուն տարածութիլը՝ ու Ընոր վրանին դղրդումը կրնայ հասկընալ։

30 Ընդ անձր վկայ իր լսոյը կը տա-
րածէ , ու ծուռն խորհրդիները կը
ծածկէ :

31 Յաղթութիւնները աս բանէրով կը
գտնէ , ու առաւօրէն կ'երեւակուր
կու տայ :

32 Իմաստը կայծակը կը ծածկէ , ու
անոր հրաման կու տայ , թէ ուր
պիտի գարձէ :

33 Անոր կը ցուցընէ իր բարեկամին ,
անօրէնութեան գէմ բարկութիւնն
կը գիտցնէ :

ԳԼ . Լ Է

1 Ասոր համար ալ սիրտս կը դողայ ,
ու իր տեղէն կ'երթայ :

2 Անոր ձայնին որոտումն ու անոր
բերնէն ելած շառաչիւնը միեղկ ըն-
կէք :

3 Երկրի երկնից տակը կը խրկէ
գանիկայ , ու անոր լոյսը մինչեւ
երկրին ծայրերը :

4 Անոր ետեւէն մէկ մեծ ձայն մը
կ'երգէ , իր վեհափառութեան ձայ-
նովը կ'որոտայ , ու իր ձայնը լսուե-
լէն ետեւ չի յապաղեր գանոնք :

5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի
կերպով կ'որոտայ , ան անհաղ մեծ
բաներ կ'ընէ որ մենք չենք կրնար
հասկրնալ :

6 Ինչու որ անիկայ կ'ըսէ ձիւնին , Երկրի վրայ եղիր , նաեւ սաստիկ անձրեւին , ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրեւներուն :

7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ , որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկները հասկրնան :

8 Գազանները օրճերնին կը մտնեն , ու այրերուն մէջ կը բնակին :

9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ , ու հիւսիսէն ցուրտ :

10 Աստուծոյ շունչէն սառնամանիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ :

11 Նաեւ պարզութիւնը մեղը կը փարատէ , անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ :

12 Անոր խորհրդովը տեղէ տեղ կը փոխադրուին , որ աշխարհքին երեսը երկրի վրայ անոր բոլոր հրամանը ըլլալը կատարին :

13 Ջանդիք կը բերէ թէ խրատի համար , թէ իր երկրին համար և թէ ողորմի համար :

14 Ով Յոբ , աս բանս մտիկ ըրէ , կայնէ ու Աստուծոյ սքանչելութիւնները վրայով մտածէ :

15 Գիտե՞ս թէ Աստուած ինչպէս կը կարգաւորէ զանոնք , և իր ամպին լոյսը կը փայլեցընէ :

16 Գիտե՞ս ամպերուն հաւասարակշռութիւնը , ու խելամտութեամբ կատարեալ եղողին գործերը :

17 Երկիրը հարաւային հովէն հանդստացած ժամանակը , դիտե՞ս թէ քու հանդերձներդ կը տաքնան :

18 Անոր հետ մեկտե՞ղ տարածեցիր երկինքը , որ ամուր է ձուլածոյ հայելիի պէս :

19 Մեզի սորվեցուր մեզի թէ ի՞նչ պիտի բանանք անոր . Քանզի որ մթութենէն պատճառով չենք կրնար դէպ ի անոր կարգաւորել :

20 Եւ որ ես խօսելու բլլամ , պիտի պատմե՞մ անոր , երբէք մէկը գուշակ է , անշուշտ պիտի կլլուի :

21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ , երբոր երկինքը կը փայլատակէ , բայց հովը կ'անցնի ու զանիկայ կը սրբէ :

22 Հիւսիսէն ոսկիի պէս լոյս կու գայ . Աստուծոյ քովը ահաւոր փառաւորութիւն կայ :

23 Անիկայ Ամենակարող է , չենք կրնար հասկընալ զանիկայ . մեծ է զօրութեամբ , դատաստանով ու շատ արդարութեամբ , ու ձիւած գրկանք չընէր :

24 Անոր համար մարդիկ կը վախնան անկէ . սրտով իմաստուններուն բնաւ ընայիր :

ԳԼ . Լ Ը

1 Այն ատենը Երովայ փոթորիկին միջէն պատասխան տալով Յոբին ըսաւ ,

2 Ո՞վ էատիկայ որ անխնամ խօսքերով խորհուրդը կը նսեմացընէ :

3 Ես կոթիճի պէս մէջդ պընդէ . քեզի հարցընեմ , և դու ինծի իմացընես :

4 Ա՛ւր կէր գուն՝ երբոր ես երկրին
հիմերը կը դնէի . բսէ ինծի՝ թէ որ
խնաստութեան տեղեկութիւն ունիս :
5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ . Ա՛վ գրա-
ւոր չափերը , կամ թէ ո՞վ վրայ
լարը ձգվ քաշեց :
6 Ո՞ւր հիմերը խրվ՞ած կանգ-
նած են , կամ թէ անոր անկիւնին քարը ո՞վ դրաւ ,
7 Երբոր առաւօտեան աստղերը միա-
ւոր փառաբանութիւն կ՛ընէին , ու
երբոր Աստուծոյ բոլոր որդիները
ցնծութեամբ կ՛աղաղակէին :
8 Ասա ծովը որովայնէն յարձա-
կելով ելած ժամանակը՝ ո՞վ դռնով
զանիկայ դուներով ,
9 Երբոր ամպը անոր հանդերձ դրի ,
ու մէգը խանձարուր ,
10 Ու անոր վրայ իմ հրամանս հաս-
տատելով՝ անոր փականք ու դուներ
դրի ,
11 Ու ըսի անոր , Մինչև հոս գա՛
ու անդին չանցնիս , և քու ալիք-
ներուդ հպարտութիւնը հոս դա-
դարի :
12 Կեանքիդ միջը երբէք առաւօ-
տուն հրամայե՞ր , արշալոյսին
իր ծագելու տեղը յայտնեցի՞ր ,
13 Որ երկրին ծայրերը բռնէ , ու
չարագործները անկից թօթափուին :
14 Երէսը նոր ձևի մը կ՛առնէ , կրնիքաւած կաւի պէս , և անոնք բան հանդերձով զարդարուածի պէս կ՛երևնայ :
15 Անկայն ամբարիշտներէն կ՛արգիլուի իրենց լոյսը . ու բարձր բազուկը կը խորտակի :
16 Ծովուն աղբիւրները մտե՞ր ես , ու անդունդին ծածուկ տեղուանքը պտրտե՞ր ես :
17 Մահուան դուռները յայտնուեցա՞ն քեզի , ու մահուան ստուերին դուռները տեսա՞ր :
18 Երկրին լայնութեանը խելքդ հասա՞ւ . թէ որ ամէնը գիտես , զբուցէ՛ :
19 Լոյսին բնակարանը ճա՛ր է , ու խաւարին տեղը ճա՛ր է ,
20 Որ զանիկայ առնես իր սահմանը գառնէ , ու անոր տանը ճամբաները իմանաս :
21 Գուն ան ատենը ծնա՞ր էիր , ու քու օրերուդ համրանքը շատ էլլալո՞ւն համար գիտես :
22 Ձիւնին շտեմարանները մտե՞ր ես , ու կարկտին գանձերը տեսե՞ր ես ,
23 Որ ես կը պահեմ նեղութեան ժամանակին , ու կռիւ ու պատերազմի օրուան համար :
24 Ո՞ր ճամբով լոյսը կը բաժնուի , և ի՞նչպես արևելեան հովը երկրի վրայ կը տարածուի :
25 Հեղեղներուն համար անցք ու օրոտաւիւնուն փայլակին համար ճամբայ ով բացաւ ,
26 Որ անձրև տայ ան երկրին վրայ՝ ուր որ մարդ չկայ , անապատին վրայ՝ ուր անգ մէկը չկնակիր ,
27 Որ անապատները ու անչէն տեղերը կշտացընէ , ու կանանչ խոտին բնձիւղը բուսցընէ :
28 Անձրևը հայր ունի՞ . կամ թէ ցօղին կաթիլները ով ծնաւ :
29 Սառը որո՞ւն արգանդէն կ՛ելլէ . ու երկինքց եղեամը ով ծնաւ :
30 Ջուրերը քարի պէս կ՛ըլլան կը պահուին , ու անդունդին երեսը կը սառի :
31 Ծաղկաստեղին կապերը կրնա՞ս կապել , կամ թէ Ջայկին կապերը կրնա՞ս քակել :
32 Ա՞ղաւոթք ժամանակին կրնա՞ս հանել , ու Արջին և իր զաւակացը առաջնորդել :
33 Երկինքին կանոնները գիտե՞ս . անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնա՞ս դնել :
34 Ձայնդ ամպերուն կրնա՞ս վերցընել , որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ :
35 Պայծակները կրնա՞ս խրկել որ երթան , ու քեզի Ես հա՞ս պատրաստ ենք՝ ըսեն :
36 Երիկամունքներուն մէջ ով իմաստութիւն դրաւ , կամ սրտին ով հանճար տուաւ :
37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել , ու երկնից տիկերը պառկեցընել ,
38 Երբոր փոշին ձուլուելով զանգուած մը կ՛ըլլայ , ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին :

39 Ընթացին համար որս կրնաս որսալ, ու կորիւններուն ախորժակը կրնաս կշտացընել,

40 Երբոր անոնք իրենց այրերուն մէջ կը կծկտին, ու դարանի համար որջերուն մէջ կը կենան։

41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին իր որսը, երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ'աղաղակեն, և ուտելիք չունենալուն համար կը թափառին։

ԻԼ. ԼԹ.

1 Ժայռի այծեամներուն ծնանելու ժամանակը գիտե՞ս. եղնիկներուն ծնանիլը դիտեցի՞ր։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կըրնաս համրել, ու ծնանելու ժամանակին գիտե՞ս։

3 Անոնք ծռելով ձագերնին կը ծնանին, ու ցաւերնին կ'անցընեն։

4 Անոնց ձագերը կը զօրանան, դաշտի մէջ կը մեծնան. կ'երթան ու նորէն անոնց չեն դառնար։

5 Ո՞վ ազատ համարձակ թող տուաւ, ու վայրենի իշուն կապերը ո՞վ քակեց,

6 Որուն՝ դաշտը տուի տունի համար, ու անապատը՝ անոր բնակութեանը համար։

7 Անիկայ քաղաքին աղաղակը ծաղր կ'ընէ, ու բանեցընողին պոռալը չլսեր.

8 Անոր պտըտած լեռները իր արօտն է, ու ամէն տեսակ խոտերը կը փնտռէ։

9 Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը հաճի՞, կամ քու մսուրիդ քովը գիշերը կը մնա՞յ։

10 Ակռ վարելու համար միեղջերուն կրնաս չուանով կապել, կամ թէ քու ետևէդ հովիտները կը տափանէ՞։

11 Անոր այժր շատ ըլլալուն համար անոր կը վստահի՞ս, ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս։

12 Կը հաւատաս անոր թէ քու արմտիքդ պիտի բերէ և քու կալդ ժողվէ։

13 Ջայլամին թևը ցնծութեամբ կը շարժի. արդեօք արագիլին թևերուն ու փետուրներուն կը նմանի՞։

14 Որովհետև իր հաւկիթները գետինը կը ձգէ, ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցընէ,

15 Ու միտքը չդար որ ճնշո՛ղը ոտքը կը կոտրէ զանոնք, կամ դաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընեն։

16 Անիկայ անգութ է իր ձագերուն հանդէպ իրենը չեղած ձագերու պէս. իր աշխատութիւնը դատարկ ելլելուն վախ չունի.

17 Վասն զի Աստուած իմաստութենէն զուրկ ըրաւ զանիկայ, ու հանճարէն անոր բաժին չտուաւ։

18 Անիկայ բարձրը երբ ժամանակը՝ ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ'ընէ։

19 Ձիուն զօրութիւն դո՞ւ տուիր. անոր պարանոցին բաշը դո՞ւն հագցուցիր։

20 Մարիկայ մարախի պէս կրնաս ցատկեցընել. անոր վրնջելուն փառաւոր ձայնը ահաւոր է։

21 Հովիտի մէջ գետինը կը փորէ, ու իր զօրութեամբը կը գուարճանայ. սպառազէնը դիմաւորելու կ'ելլէ.

22 Երկիւղը ծաղր կ'ընէ, բնաւ չվախնար, ու սուրին երեսէն ետ չդառնար։

23 Նետերը անոր վրայ կը սուլեն, նաև փայլուն նիզակը ու գեղարդը.

24 Աստղութեամբ ու բարկութեամբ գետինը կը կլլէ, ու փողին ձայնը լսելուն չկրնար ինքզինքը զսպել։

25 Վասնզի որ փողը կը հնչուի, Ըղէ՛ կ'ըսէ. հեռուէն կ'առնէ պատերազմին հոտը, զօրագլուխներուն որոտումը ու աղաղակութիւնը կը լսէ։

26 Միթէ քու իմաստութիւնովդ կը թռչի, ու թևերը դէպ՝ի հարաւ կը բանայ։

27 Արծիւը քու հրամանովդ կը բարձրանայ, ու բոյնը բարձրը կը հաստատէ։

28 Անիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի գագաթներու վրայ ու ապառաժներու մէջ բնակելով կը կենայ.

29 Հերկուրը անկէ կը փնտռէ, անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն։

30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծե-

ծնն . և ուր որ դիրը ըլլան , անիկայ հոն է :

ԴԼ . Խ

1 Եւ Տէրը Յոբին խօսելով ըսաւ ,

2 Ընդ Յամենակարողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցընէ՞ . Այսուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ :

3 Յն ատենը Յոբ Տէրոջը պատասխան տալով ըսաւ ,

4 Ես ահա նուաստ եմ , քեզի ի՞նչ պատասխան տամ . ձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ :

5 Մէկ անգամ խօսեցայ , ալ պատասխան պիտի չտամ . երկու անգամ ալ , բայց պիտի չկրկնեմ :

6 Յն ժամանակը Տէրը մրրիկէն Յոբին պատասխան տալով ըսաւ ,

7 Հիմա կորիձի պէս մէջքդ պընդէ , քեզի հարցընեմ , ու դուն ինծի իմացուր :

8 Իմ դատաստանս պիտի խափանե՞ս . քեզ արդարացընելու համար զիս յանցաւո՞ր պիտի հանես :

9 Այսուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս , և ինչպէս կրնաս անոր պէս ոռոտալ :

10 Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ , և պատիւով ու փառքով հագուէ :

11 Ամբարտաւանդ եռանգը տարածէ , և ամէն հպարտին նայէ ու զանիկայ խոնարհեցո՛ւր :

12 Ամէն հպարտին նայէ՛ ու զանիկայ նուաճէ , ու անօրէնները իրենց տեղը կոխկրտուէ :

13 Զանոնց ամէնն ալ հողին մէջը անդրնդի ըրէ , երեսնին գաղտուկ տիղ պահէ :

14 Յն ատենը ես ալ քեզի կը խոստովանիմ , որ ալ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել :

15 Ահա Ինհեմոթը որ քեզի հետ ստեղծեցի , անիկայ արջառի պէս խոտ կ'ուտէ :

16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է , և ոյժը փորին մկաններուն մէջ :

17 Պոչը կ'ներքցընէ եղևնիի պէս . ազդրերուն ջիղերը հիւսուած են :

18 Անոր ոսկորները պղնձէ խողովակներ են . անոր ոսկորները երկաթէ նիգերու պէս են :

19 Այսուծոյ ճարտար գործը անիկայ է . զանիկայ ստեղծողը իր սուրը կրնայ անոր մօտեցընել :

20 Երդաբև անոր պաշար կը բերեն լեռները , ուր որ դաշտի բոլոր գազանները կը խաղան :

21 Անիկայ հովանաւոր ծառերուն տակը՝ եղէգներուն ջուրը ու ճահիճներուն մէջը կը պառկի :

22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքովը կը ծածկեն զանիկայ . հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են :

23 Ահա որ գետը առատանայ , անիկայ չվախնար . թէ և Յորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու ըլլայ , հանդարտ կը կենայ :

24 Աչքէ անիկայ յայտնի կը բռնո՞ւ . որոգայթի մէջ անոր քիթը ծիվ կրնայ ծակել :

ԴԼ . ԽԱ

1 Լևիաթանը կարթով կրնա՞ս վերցընել , ու անոր լեզուն լարով կրնա՞ս քաշել :

2 Անոր քիթին շուան անցընելով՝ ծնօտը կրնա՞ս փուշով ծակել :

3 Աչքէ անիկայ քեզի շատ աղաչանքներ կ'ընէ՞ , քեզի մեղմ խօսքեր կ'ըսէ՞ :

4 Անիկայ քեզի հետ ուխտ կ'ընէ՞ . զանիկայ մշտնջենաւոր ծառայի պէս կրնա՞ս առնել :

5 Ծառայնի հետ խաղալու պէս անոր հետ կրնա՞ս խաղալ , կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկայ կրնա՞ս կապել :

6 Անկերները անոր համար հացկերոյթի կրնա՞ն ընել . անիկայ վաճառականներուն մէջը կը բաժնուի՞ :

7 Անոր մորթը սլաքներով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի տէգերով կրնա՞ս լեցընել :

8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր , պատերազմը չիյշէ , ու նորէն պիտի չընե՞ս ընդիմայ :

9 Ընչ անոր քանոթելուն յոյսը պա-
րապ է . գանիկայ տեսնելով ալ
մարդ չ՚զարհուրիր :
10 Ձկայ բաշխարհս մէկը որ գանի-
կայ արթնցընէ . հապա իմ առջիս
ո՞վ կրնայ կայնիլ :
11 Ո՞վ ինծի առաջուց տուաւ , որ
ես անոր հատուցանեմ . բոլոր եր-
կինքին տակը եղածը իմն է :
12 Ընոր անդամներուն ու զօրու-
թեանը , նաև գեղեցիկ կարգաւո-
րութեանը վրայով խօսելու պիտի
չգտեմ :
13 Ընոր հանգերձին երեսը ո՞վ կըր-
նայ բանալ . անոր երկու կզակնե-
րուն մէջը ո՞վ կրնայ մտնել .
14 Ընոր երեսին դռները ո՞վ կրնայ
բանալ . ահը անոր ակռաներուն
բոլորտիքն է :
15 Ընոր ամուր վահաններըը իր հը-
պարտութիւնն են , պինդ կնքուա-
ծի պէս գոց են .
16 Իրարու կցուած են , մէկզմէկ կը
բռնեն ու բնաւ չեն զատուիր :
17 Ընոր փռնգտալէն լոյս կը փայլի .
ու աչքերը արշալոյսին արտևա-
նունքներուն կը նմանին :
19 Ընոր բերնէն վառած ջահեր կ՚ելլե-
լեն , ու կրակի կայծեր կը ցայտեն :
20 Խիթին ծակերէն շոգի կ՚ելլէ ե-
ռացող սանի կամ կաթսայի պէս :
21 Ընոր շունչէն կրակի կայծեր կը
բորբոքին ու բերնէն բոց կ՚ելլէ :
22 Ընոր պարանոցին վրայ ոյժ կը
բնակի , ու երկիւղը անոր առջևէն
կը խաղայ :
23 Ընոր միսին ծալուածքները փա-
կած են , անոր վրան հաստատուե-
լով չեն երերար :
24 Ընոր սիրտը քարի պէս պինդ է ,
ու աղօրիքին վարի քարին պէս ա-
մուր է :
25 Ընոր ելած ժամանակը զօրաւոր-
ները կը վախնան ու երկիւղէն կը
շփոթին :
26 Ընոր վրայ յարձակողին սուրը
չդիմանար , ո՛չ նիզակը , գեղար-
դը ու զրահը :
27 Երկաթը յարդի պէս է անոր
առջևը , ու պղինձը փտած փայտի
պէս :
28 Աղեղին նետը զանիկայ չփախցը-
ներ , պարսպաքարերը անոր դէմ մը-
ղեղի կը դառնան :
29 Մահակները չիւղերու տեղ կը
սեպէ , տէգին ձօնալը ծաղր կ՚ընէ :
30 Ընոր տակը սրածայր խեցիի կը-
տորուանք կան , ցեխին վրայ սուր
բաներ կը տարածէ :
31 Ընդունդը սանի մը պէս կ՚եռա-
ցընէ , ու ծովը սպեղանիի կաթ-
սային նման կ՚ընէ :
32 Իր հետևէն ճամբան պայծառ կ՚ե-
րևցընէ . անդունդը ճերմակած մա-
զերու կը նմանի :
33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ ,
որ առանց անվախ ստեղծուած ըլլայ :
34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը
նայի , բոլոր հպարտութեան ար-
դուոցը թագաւորն է :

ԳԼ. ԻՒ

1 Ընչ առեն Յոբ Տէրոջը պատաս-
խան տալով ըսաւ ,
2 Գիտեմ որ ամէն բանի կարող
ես , ու քու դիտաւորութիւնդ բը-
նաւ չարգիլուիր :
3 Ո՞վ է ասիկայ որ տգիտութեամբ
խորհուրդը կը նսեմացընէ . յիրա-
ւի կը զրուցեի , բայց չէի հասկը-
նար . ինծի սքանչելի բաներ ըլլա-
լով չէի իմանար :
4 Ա՛ղաչեմ մտիկ ըրէ որ ես զը-
րուցեմ . քեզի հարցընեմ ու ինծի
սորվեցուր :
5 Ես քու վրայով ականջի լրով
լսեր էի , բայց հիմա աչքս կը տես-
նէ քեզ :
6 Ընոր համար ինքզինքս կ՚արհամար-
հեմ , հողի ու մոխիրի վրայ կը
զղջամ :
7 Երբ Տէրը աս խօսքերը Յոբին
զրուցելէն ետքը՝ Տէրը Եղիփազ
Թեմանացիին ըսաւ , Իմ վրադ
ու երկու ընկերներուդ վրայ իմ
բարկութիւնս բորբոքեցաւ , ինչու
որ ինծի համար իմ Յոբ ծառայիս
պէս շիտակ չխօսեցաք :
8 Ուստի հիմա ձեզի եօթը զուարակ ու եօթը
խոյ առէք , ու Յոբ ծառայիս եր-

թալով՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէք, և իմ Հոր ծառաս ձեզի համար աղօթք ընէ, որ ես ալ անոր աղօթքը ընդունելով՝ չէ անմտութեանը պէս չընեմ ձեզի. ինչու որ իմ առջև Հոր ծառայիս պէս չիտակ չխօսեցաք։

9 Ան աւետը Նղվիազ Թեմանացին ու Բաղդատ Սոքեցին և Սոփար Նաամացին երթալով՝ Յէ-
10 հովը իրենց ըսածին պէս ըրին. և Տէրը Յոբին աղօթքը ընդունեց։ Նաև Տէրը Յոբին բոլոր ստացուածոցը կրկնապատիկը տուաւ։ Նաև անոր բոլոր
11 եղբայրները ու բոլոր քոյրերը և գանիկայ առաջուց ճանչցողներուն բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր տանը մէջ հաց կերան անոր հետ, ու անոր համար ցաւելով՝ Տէրոջը անոր իրկած բոլոր փորձանքին համար ա-
12 նոր մխիթարութիւն տուին. և ամէն մէկերնին մէկմէկ կտոր ադամ ու մէկմէկ ոսկի օղ տուին անոր։ Նաև Տէրը Յոբին վերջը առջինէն աւելի օրհնեց. անանկ որ տասնուերկու հազար ոչխար ու վեց հազար ուղտ և հազար զոյգ եզ ու հազար մատակ էշ ունեցաւ։
13 Նաև անոր եօթը տղայ ու իրեք աղիկ եղաւ։
14 Ու մէկ աղիկան անունը Նէմիմա՝ ու երկրորդին անունը Կասիա՝ ու երրորդին անունը Կերէն
15 Հապուք դրաւ։ Նաև բոլոր երկրին վրայ Յոբին աղիկներուն պէս գեղեցիկ կիներ չէր գտնուեր. ու հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայրներուն մէջը։
16 Նաև ասկէ ետքը Յոբ հարիւր քառասուն տարի ապրելով՝ տեսաւ իր որդիները ու իր որդւոցը որդիները չորրորդ ազգը։
17 Ու Յոբ ծերացած ու օրերը լեցուած մեռաւ։

ԳԻՐՔ ԱԾԱՂՄԱՆԱՑ

ԱԾԱՂՄԱՆ Ը

1 Նրանելի է ան մարդը որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չերքալը, ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար, և ծաղը ընողներուն նստած տեղը չնստիր.
2 Հապա անոր հաճութիւնը Աստուծոյ օրէնքին մէջ է, և ցորեկ ու գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ։
3 Նաև անիկայ ջուրի ճամբաներուն տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ, որ իր ժամանակին իր պտուղը կուտայ. ու անոր տերեւը պիտի չթափի, և ինչ բան որ ընէ՝ պիտի յաջողի։
4 Ամանկ չեն ամբարիշտները, հապա մղեղի պէս՝ որ հովը կը ցրուէ։
5 Ասոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ, ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովին մէջ։
6 Վասն զի Տէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան. բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի։

ԱԾՂՄԱՆ Թ

1 Ինչո՞ւ հեթանոսները խռովութիւն կ'ընեն, ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտածեն։
2 Երկրի թագաւորները ինքզինքնին կը հաստատեն, ու իշխանները մէկտեղ խորհուրդ կ'ընեն Տէրոջը դէմ ու անոր Օծեալին դէմ,
3 Ըսելով. Մոտրնք անոնց կապերը, ու մեզմէ ձգնք անոնց լուծը։
4 Երկինքը բնակողը անոնց վրայ պիտի ծիծաղի. Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանոնք։
5 Ան աւետը իր բարկութիւնովը պիտի խօսի անոնց, և իր սաստութիւնովը պիտի խռովցնէ զանոնք, ըսելով.

6 Նա ծածկի իմ թագաւորս իմ սուրբ լեռանս՝ Սիոնի վրայ։
7 Հրամանը պիտի պատմեմ. Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ։
8 Խնդրէ ինծմէ, ու հեթանոսները քու ժառանգութիւն պիտի տամ, ու երկրին ծայրերը քեզի տուգտուածք։
9 Երկաթէ գաւազանով պիտի կոտրես, բրուտի անօթի պէս պիտի փշրես զանոնք։
10 Ուստի հիմա՝ ով թագաւորներ, միտքերնիդ առէք, երկրի դատաւորներ, խրատուեցէք։
11 Երկիւղով Տէրոջը ծառայեցէք, ու դողալով ուրախ վախցէք։
12 Որդին համբուրեցէք որ չբարկանայ, ու ճամբուն մէջ չկորսուիք, երբոր անոր բարկութիւնը քիչ մը բորբոքի։ Երանի՜ անոնց որ անոր կը յուսան։

ԱՇՂ. Գ

Սաղմոս Դաւթի, իր որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը։

1 Ով Տէր, իմ թշնամիներս որչափ շատցան. իմ վրաս ելլողները շատ են։
2 Շատերը իմ անձիս համար կ'ըսեն թէ Անոր փրկութիւն չկայ Աստուծմէն։ (Սէլայ։)
3 Բայց ով Տէր, դուն ես իմ ասպարս, իմ փառքս, ու իմ գլուխս բարձրացընողը։
4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի, ու իր սուրբ լեռնէն ինծի պատասխանեց։ (Սէլայ։)
5 Նա պառկեցայ ու քնացայ. արթընցայ, վասն զի Տէրը զիս պաշտպանեց։
6 Նա պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն՝ որոնք իմ չորս կողմս պատեցին։
7 Ելլէ՛ ով Տէր, զիս փրկէ, ով իմ Աստուածս, վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներուս թուշը. ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր։
8 Փրկութիւնը Տէրոջն է. քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ է։ (Սէլայ։)

ԱՇՂ. Դ

Դպետաւոր երաժշտին, Նկինոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Կանչելու ատենս ինծի պատասխանէ՛ տուր, ով իմ արդարութեանս Աստուածը. նեղութեան մէջ զիս ընդարձակեցիր. ողորմի՛ ինծի ու լսէ իմ աղօթքս։
2 Արդոյ որդիներ, մինչև ե՞րբ իմ փառքս ամօթի պիտի դարձընէք, և ունայնութիւն պիտի սիրէք, ու սուտութիւն փնտռէք։ (Սէլայ։)
3 Բայց գիտցէք որ Տէրը իրեն նուիրուած մարդը որոշեց. Տէրը պիտի լսէ իրեն կանչելու ատենս։
4 Դողացէք ու մեղք մի՛ գործէք. խօսեցէք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ, ու լռեցէք։ (Սէլայ։)
5 Արդարութեան զոհեր մատուցէք, ու Տէրոջը յուսացէք։
6 Շատերը կ'ըսեն թէ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցընէ. ով Տէր, քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ։
7 Իմ սրտիս ուրախութիւն տուիր, անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի։
8 Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ, վասն զի դուն միայն ով Տէր, զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես։

ԱՇՂ. Ե

Դպետաւոր երաժշտին, Նհիլոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր՝ ականջ դիր իմ խօսքերուս, մի՛ տրդ առ իմ աղաղակս։
2 Իմ կանչելուս ձայնը մտի՛ր քեզ՝ ով իմ Թագաւորս ու Աստուածս, վասն զի ես քեզի կ'աղաչեմ։
3 Ո՛վ Տէր, առտուանց պիտի լսես իմ ձայնս. առտուանց պատրաստ պիտի ըլլամ քեզի ու սպասեմ։
4 Վասն զի դուն անօրէնութիւն

ուզող Աստուած չնա . չարը քու
քովդ պիտի չընակի :
5 Պարծանքները քու աչքերուդ առ-
ջեւն պիտի չկենան . բոլոր անօրէ-
նութիւն գործողները կ'ատես .
6 Սուտ խօսողները կը կորսընցը-
նես . Տէրը արիւնահեղ ու նենգա-
ւոր մարդէն կը զզուի :
7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շա-
տութիւնովը քու տունդ պիտի
մտնեմ . քու վախովդ երկրպագու-
թիւն պիտի ընեմ քու սուրբ տա-
ճարիդ մէջը :
8 Ո՛վ Տէր , քու արդարութեամբդ
ինծի առաջնորդ եղիր թշնամինե-
րուս համար . քու ճամբադ շիտակէ
իմ առջեւս .
9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճըշ-
մարտութիւն չկայ . անոնց ներսիդին
չարութիւն է . անոնց կոկորդը
բաց գերեզման է . իրենց լեզուովը
նենգաւոր եղան :
10 Ո՛վ Աստուած , յանցաւոր հանէ
զանոնք . իրենց խորհուրդներովը
թող իյնան . անոնց շատ ամբարըշ-
տութիւններուն համար հալածէ
զանոնք . վասն զի քեզի դէմ ապըս-
տամբեցան :
11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները
թող ուրախ ըլլան . յաւիտեան
թող ցնծան , ինչու որ դուն զանոնք
կը պաշտպանես . և քու անունդ
սիրողները թող քեզմով զուարճանան :
12 Վասն զի դուն պիտի օրհնես ար-
դարը , ով Տէր , բարի կամեցողու-
թիւնով անոր շուրջ կողմը պիտի
պատես , որպէս թէ վահանով մը :

ՍԱՂՄՈՍ Ը

Վկայաւոր երաժշտին , Նկինոթի
վրայ , Հէմինիթի վրայ . Սաղ-
մոս Դաւիթի :

1 Ո՛վ Տէր , քու սրամտութեամբդ
զիս մի՛ յանդիմաներ , և քու
բարկութեամբդ զիս մի խրատեր :
2 Ո՛վ Տէր , ողորմի՛ ինծի՛ վասն զի
տկար եմ ես . զիս բժշկէ , ով Տէր ,
վասն զի ոսկորներս կը սարսափին :
3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափե-
ցաւ . և դուն , հո՛վ Տէր , մինչեւ ե՞րբ :
4 Դարձիր , ով Տէր , փրկէ իմ
անձս , քու ողորմութեանդ համար
զիս ազատէ :
5 Վասն զի մահուան մէջ քեզ չի-
շատակ չկայ . դերեզմանին մէջ
ո՞վ քեզի խորհակալութիւն պիտի
ընէ :
6 Առաւլտուն ընելէն յոգնեցայ .
ամէն գիշեր առատութեամբ կը
լուսայ իմ անկողինս . արցունքնե-
րովս կը թրջեմ իմ մահիճս :
7 Իմ աչքս մաչեցաւ տրտմութե-
նէն . իմ ամէն թշնամիներուս հա-
մար հինցաւ :
8 Ինծմէ հեռ կեցէք ամէնքդ ալ՝ որ
անօրէնութիւն կը գործէք . վասն
զի Տէրը իմ լալուս ձայնը լսեց .
9 Տէրը իմ աղերսքս լսեց . Տէրը
իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի :
10 Ինծի՛ ամչնան ու խիստ զբաղե-
ցին իմ ամէն թշնամիներս . նո-
դառնան , յանկարծ ամչնան :

ՍԱՂՄՈՍ Թ

Վկայաւոր Դաւիթի . որ երգեց
Տէրոջը՝ Քանիամինեան Քուշին
խօսքերուն համար :

1 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , քեզի կը
յուսամ . փրկէ զիս իմ ամէն
հալածիչներէս ու ազատէ զիս ,
2 Ընդյայն որ առիւծի պէս իմ անձս
գիշատէ , ու պատառէ , և ազա-
տող մը չըլլայ :
3 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , թէ որ
այս բանը ըրի , կամ թէ իմ ձեռ-
քերուս մէջը անօրէնութիւն կայ ,
4 Թէ որ բարեկամիս չարութիւն
ըրի , ու յափշտակեցի ջնջիլ՝ որ
առանց պատճառի իմ թշնամիս էր ,
5 Թշնամին հալածէ իմ անձս
ու հասնի անոր . ու երկրի վրայ կոխ-
կըռտէ իմ կեանքս , և իմ փառքս
հողի վրայ բնակեցընէ : (Սէլայ :)
6 Յուխե , ով Տէր , քու բարկու-
թեամբդ , իմ թշնամեացս կատա-
ղութիւններուն դէմ բարձր եղիր ,
և քու հրամայած դատաստանիդ ինծի
համար արթընցիր :
7 Նոյնպէս ժողովուրդներուն ժողովը քու

չորս կողմդ պիտի պատեն . անոնց համար գէպ ի բարձրը դարձիր ։

8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները . ո՛վ Տէր , իմ դատաստանս տես , իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղութեանս նայելով ։

9 Ընդարձականերուն չարութիւնը թո՛ղ հատնի , բայց դուն արդարը հաստատէ՛ . վասն զի դուն ո՛վ արդար Աստուած , կը քննես սիրտերը ու երիկամունքները ։

10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է , ան որ կ՚ապրեցընէ սրտով ուղիղները ։

11 Աստուած արդար դատաւոր է , ու Աստուած դէ՛ւ օրին ամէն օր բարկացած է .

12 Թէ որ անիկայ չդառնայ , իր սուրը պիտի սրէ . աղեղը լարեր ու պատրաստեր է .

13 Ու մահու գործիքները անոր համար պատրաստեր է . իր նետերը հալածիչներուն համար չիներ է ։

14 Ընդ անօրէնութեան երկունքը բռնեց զանիկայ . չարութիւն յղացաւ ու սուտութիւն ծնաւ ։

15 Հոր փորեց ու խորունկցուց , բայց իր չինած փոսին մէջը ինքը պիտի իյնայ .

16 Անոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ , ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ պիտի իջնէ ։

17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր արդարութեանը համար , ու սաղմոս պիտի երգեմ Վարձրեալ Տէրոջը անուանը ։

ՍԱՂՄ . Ը

Վերնաւոր երաժշտին , Գիթթիթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՛ մեր Տէրը , ի՛նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ , որ քու փառքդ երկինքներէն վեր դրիր ։

2 Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերնէն գովութիւն կատարեցիր քու թշնամիներուդ համար , որ թշնամին ու վրէժխնդիրը լռեցընես ։

3 Երբոր տեսնեմ երկինքդ՝ քու մատերուդ գործքը , լուսինը ու աստղերը՝ որոնք դուն հաստատեցիր ,

4 Մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին , որ անոր այցելութիւն կ՚ընես ։

5 Վիճ մը վար բերիր զանիկայ հրեշտակներէն , փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ .

6 Ու ձեռացդ գործքերուն վրայ իշխան դրիր զանիկայ . ամէն բան անոր ոտքին տակը դրիր .

7 Ոչխարները ու արջառները , նաև վայրենի անասունները ,

8 Երկինքի թռչունները ու ծովուն ձուկերը՝ և ինչ որ ծովու ճամբաներուն մէջը կը պտըտի ։

9 Ո՛վ Տէր՛ մեր Տէրը , ի՛նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ . Թ

Վերնաւոր երաժշտին , Մութլապպէնի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իմ բոլոր սրտովս , քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ ։

2 Կ՚ուրախանամ ու ցնծամ . քու անունդ սաղմոս պիտի երգեմ , ով Վարձրեալ ։

3 Թշնամիներս ետ դառնալու ատենին՝ քու երեսդ պիտի իյնան ու կորսուին .

4 Վասն զի դատաստանս և իրաւունքս դուն տեսար . աթոռին վրայ նստար Երդ՛ արդարութեան դատաւոր ։

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր , ամբարիշտը կորսընցուցիր , անոնց անունները ջնջեցիր յաւիտեանս յաւիտենից ։

6 Թշնամիին աւերմունքները բոլորովին վերջացան . քաղաքները աւերեցիր . անոնց յիշատակը իրենց հետ կորսուեցաւ ։

7 Բայց Տէրը յաւիտեան կը մնայ , անիկայ իր աթոռը պատրաստեց դատաստանի համար ։

8 Ինքը պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ժողովուրդնե-

բուն դատաստան պիտի ընէ ուղղութիւնով ։

9 Տնանկին ալ ապաւէն պիտի ըլլայ Տէրը , ապաւէն նեղութեան ժամանակները ։

10 Ու անոնք որ քու անունդ գիտեն՝ քեզի պիտի յուսան . վասն զի քեզ փնտռողները , ով Տէր , երբեք չես դներ ։

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը որ Սիօն կը բնակի . ժողովրդոց մէջ պատմեցէք անոր բրածները ։

12 Վասն զի արեան վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք . չմոռցաւ նեղեալներուն ազաղակը ։

13 Ո՛վ Տէր , ողորմէ ինծի , տես իմ թշնամիներէս կրած նեղութիւնս , դուն որ զիս մահուան դռներէն կը վերցընես .

14 Որպէս զի քու ամէն գովութիւններդ պատմեմ Սիօնի աղջկանը դռներուն մէջ . պիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ ։

15 Հեթանոսները իրենց չինած փոսին մէջը ընկղմեցան . իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջը իրենց ոտքը բռնուեցաւ ։

16 Տէրը ճանչցուած է , քանզի որ դատաստան ըրաւ . ամբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որոգայթը կ'իյնայ ։ (Հիկգայօն . Սէլայ ։)

17 Ամբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան , և ամէն ազգերը՝ որ զԱստուած կը մոռնան ։

18 Վասնզի աղքատը պիտի չմոռցուի միշտ վերջը . տնանկներուն յոյսը յաւիտեան պիտի չկորսուի ։

19 Յառիր , ով Տէր , մարդը չզօրանայ . թող հեթանոսները դատուին քու առջիդ ։

20 Ո՛վ Տէր , դանդաղ վախցուր . թող հեթանոսները ճանչնան թէ իրենք մարդ են ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ. Ժ.

1 Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ հեռու կը կենաս . նեղութեան ժամանակները անտես կ'ըլլաս ։

2 Ամբարշտին ամբարտաւանութեանը պատճառով աղքատը կը տուչ-

բի . իրենց խորհած չարքներուն մէջը թող բռնուին ։

3 Վասն զի ամբարիշտը իր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ , և ագահը Տէրը կ'անարգէ ։

4 Ամբարիշտը իր երեսին ամբարտաւանութեանը համար չ֊֊֊

ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝ գիտնալ որ ու չգտնես ։

16 Տէրը յաւիտեանս յաւիտենից թագաւոր է . հեթանոսները կորսուած են անոր երկրէն ։

17 Տնանկներուն ցանկութիւնը լսեցիր , ով Տէր . անոնց սիրտերը պիտի հաստատես , — քու ականջդ պիտի տաս ,

18 Որբին ու անանկին դատաստանը տեսնելու , որ երկրին մարդը՝ ալ ջանայ չվախցընէ ։

ՍԱՂՄ· ԺԱ

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթ ։

1 Տէրոջ ապաւինեցայ . ի՞նչպէս իմ անձիս կ'ըսէք թէ թռչունի պէս դէպ՚ի ձեր լեռը թռչէ՛ .

2 Ա՛յսան զի ահա մեղաւորները աղեղ լարեցին . իրենց նետերը լարին վրայ պատրաստեցին , որ մութ տեղէն սիրտը շիտակ եղողներուն նետեն ։

3 Ահէ որ հիմերը կործանին , արդարը ի՞նչ պիտի ընէ ։

4 Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է . Տէրոջը աթոռը երկինքն է . անոր աչքերը կը տեսնեն , անոր թարթիլները կը քննեն մարդոց որդիները ։

5 Տէրը կը քննէ արդարը . բայց անոր անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու բռնութիւն սիրողը ։

6 Ամբարիշտներուն վրայ պիտի տեղայ որոգայթներ , հուր և ծծումբ ու խորշակ . — ա՛յս է բաժակին բաժինը ։

7 Ուայց արդար Տէրը արդարութիւնը կը սիրէ . անոր երեսը ուղղին կը նայի ։

ՍԱՂՄ· ԺԲ

Գլխաւոր երաժշտին , Շէմինիթի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր , փրկէ , վասն զի սուրբը չքնաց . վասն զի հաւատարիմները մարդոց որդիներուն մէջէն պակսեցան ։

2 Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր ընկերին հետ . շողոքորթող շրթունքներով — կրկին սրտով կը խօսին ։

3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն շողոքորթող շրթունքները — մեծախօս լեզուն ,

4 Որ ըսին թէ Լեզուներուիս պիտի յաղթենք . շրթունքներնիս մերն է , մեր վրայ տիրող ո՞վ պիտի ըլայ ։

5 Աղքատներուն զրկանքին — տնանկներուն հեծութեանը համար հիմա պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ազատութեան մէջ պիտի դնեմ զանիկայ որ կը փչուի ։

6 Տէրոջը խօսքերը մաքուր խօսքեր են , հողէ բովքի մէջ զտուած — եօթը անգամ մաքրուած արծաթի պէս են ։

7 Ո՛վ Տէր , դուն պիտի պահես անոնք , — պիտի պաշտպանես այս ազգէն մինչև յաւիտեան ։

8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը պտըտին , երբոր մարդոց որդիներուն մէջը անարդները բարձրանան ։

ՍԱՂՄ· ԺԳ

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր , մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս . մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինծմէ պիտի ծածկես ։

2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջը հոգեր պիտի դնեմ , ամէն օր սրտիս մէջը տրտմութիւն առնելով . մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ ։

3 Նայէ , ով իմ Տէր Աստուածս , — պատասխան տուր ինծի . լուսաւորէ՛ իմ աչքերս , որ մահուան քունը չքնանամ ։

4 Ըլլայ որ թշնամիս ըսէ թէ Յաղթեցի անոր . իմ ընդդիմադիմս կիցղնները խնդան իմ սասանելուս առնէս ։

5 Իս քու ողորմութեանդ յուսացի . իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ ։

6 Պիտի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ ինծի բարերարութիւն ըրաւ ։

ՍԱՂ. Ժ.

Գլխաւոր երաժշտին. Ա՛ Սաղմոս Դաւթի։

1 Ընդգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ. ապականեցան ա՛ պիղծ գործքեր ըրին. մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ։

2 Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ, որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խնամտուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ։

3 Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. աղէկութիւն ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ չկայ։

4 Մի՞թէ չի՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները, որոնք հաց ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտեն, ա՛ Տէրոջը չեն կանչեր։

5 Ան տեղը շատ վախցան. քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է։

6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք. սակայն անոր յոյսը Տէրն է։

7 Երանի՛ թէ Սիօնէն դար Իսրայէլին փրկութիւնը. Տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը Յակոբ պիտի ցնծայ, ա՛ Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ։

ՍԱՂ. ԺԱ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէր, ո՞վ պիտի կենայ քու վրանիդ մէջը. ո՞վ պիտի բնակի քու սուրբ լեռանդ վրայ։

2 Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ, ու արդարութիւն կը գործէ, և ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը,

3 Ան որ լեզուովը չզրպարտեր, ընկերին չարութիւն չըներ, և իր դրացիին վրայ նախատինք չդներ։

4 Որուն առջին անարգուած է չարագործը, բայց աստուածավախները կը պատուէ. երդում կ'ընէ իր վնասին ու չդառնար.

5 Իր արծաթը վարկով չտար, ու անմեղին դէմ կաշառք չառներ. ո՛վ որ ասոնք կ'ընէ յաւիտեան պիտի չսասանի։

ՍԱՂ. ԺԲ

Նրգ Դաւթի։

1 Ո՛վ Աստուածդ զիս պահէ. ինչու որ քեզի յուսացայ։

2 Տէրոջը ըսի, Իմ Տէրս դուն ես, առանց քեզի բարիք մը չունիմ։

3 Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն՝ անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս։

4 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան, որոնք որ ուրիշի մը կ'արատուրան. անոնց արիւնի նուէրները պիտի չնուիրեմ, ու անոնց անուններըը շրթունքներուս վրայ պիտի չառնեմ։

5 Տէրն է իմ ժառանգութենանս ու բաժակիս բաժինը. իմ վիճակս դուն պիտի պահես։

6 Պիտի ինձի եղած վիճակներ նշան փեսվերս մէջ. իրաւ իմ ժառանգութիւնս ինծի գեղեցիկ եղաւ։

7 Պիտի օրհնեմ Տէրը՝ որ զիս խրատեց. նաև իմ երիկամունքներս գիշերուան մէջ ինծի կը սորվեցընեն։

8 Ամէն ատեն Տէրը իմ առջիս դրի. որովհետև իմ աջ կողմն է, պիտի չսասանիմ։

9 Անոր համար սիրտս ուրախ եղաւ, ու փառքս բերկրեցաւ. ա՛ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ։

10 Վասն զի իմ անձս գերեզմանին մէջը պիտի չթողուս. ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս։

11 Կենաց ճամբան ինծի պիտի ցուցընես. երեսիդ առջին լիցուն ուրախութիւն կայ, քու աջ կողմդ միշտ հաճութիւններ կան։

ՍԱՂ. ԺԳ

Ընդծիք Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, ընէ արդարութիւնը. մտիկ ըրէ իմ աղաղակս, ա՛ կանչ դիր աղօթքիս, որ խարեբայ շրթունքներով չէ։

2 Իմ դատաստանս քու երեսդ

ԵՐԳԱՐ ԺԵ.

Պաշտօն երգողաց. Տէրոջի՛ դա-
տաստի Դաւիթին Սաղմոս, որ
ըսաւ Տէրոջը՝ ած երգին խոսքերը
ան որչ՝ որ Տէրը ազատեց զա-
նիկայ իր ամէն թշնամութենէն
ձեռքէն, և Սաուղին ձեռքէն,
ու ըսաւ,

1 Ա՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս, քեզ
պիտի սիրեմ։

2 Տէրը իմ վէմն՝, ամրութիւնս
ու փրկիչը է։ Իմ Աստուածս իմ
պաշտպա է, ես անոր կը յուսամ,
անվնաս իմ վահանս ու իմ փրկու-
թեանս եղջիւրը — իմ բարձր աշ-
տարակս է։

3 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ, ու
իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ։

4 Մահուան լարերը իմ բոլորտիքս
առին, ու անօրէնութեան հեղեղ-
ները զիս վախցուցին։

5 Գերեզմանին լարերը զիս պաշա-
րեցին, — մահուան որոգայթները
իմ առջեւս առին։

6 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը
կանչեցի, ու իմ Աստուծոյս աղա-
ղակեցի. Անկից իր տաճարէն իմ
ձայնս լսեց, ու իմ աղաղակս անոր
առջեւը՝ անոր ականջը հասաւ։

7 Ան առնր երկիրը սասանեցաւ
ու գոցաց, ու լեռներուն հիմերը
շարժեցան ու սասանեցան. քանզի
Անկից բարկացաւ։

8 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ, ու
բերնէն մաշող կրակ. անկէ կայ-
ծակներ բռնկեցան։

9 Ու անկից երկինքը խոնարհե-
ցուց ու իջաւ, և անոր ոտքերուն
տակը մռայլուղ կար։

10 Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ՝ ու
թռաւ, ու հովին թեւերուն վրայ
սլացաւ։

11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ, ու
իր բոլորտիքը իրեն բնակարան
եղան ջուրերը ու երկինքի ամպերը
ցօղ։

12 Անոր առջեւը եղող պայծառու-
թենէն անոր ամպերը անցան կար-
կուտով ու կրակի կայծակներով։

13 Ու Տէրը երկինքին մէջ որոտաց,

և Խարիբեայը իր հօրեր քով տուաւ
կարկառով ու կրակի կայծակներ-
բով ։
14 Ու իր նետերը խրկեց ու զանոնք
ցրուեց ։ և շատ կայծակներ ելլեց ,
ու զանոնք խռովեցուց ։
15 Ու քու յանդիմանութիւնովդ ,
Տէր , քու բարկութեանդ հոսիլն
փչելովը ջուրերուն յատակները
երեցան , ու աշխարհիս հիմերը
յայտնուեցան ։
16 Խարիբէն խրկեց ա՛ռ զիս բռնեց ;
և շատ ջուրերէն զիս հանեց ։
17 Իմ զօրեղ թիւնաւիէս ու զիս ա-
տողներէն ազատեց զիս . վասն զի
ինծմէ զօրաւոր էին ։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս
ասին . բայց Տէրը ինծի հոգա-
պատրիճան գաւազան եղաւ .
19 Ու զիս լայնարձակ տեղ մը հա-
նեց ա՛ռ զիս ազատեց , ինչու որ ին-
ծի հաւնեցաւ ։
20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս
ինծի փոխարէն կու տայ , իմ ձե-
ռացս մաքրութեանը համեմատ հա-
տուցում կ'ընէ ինծի .
21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները
պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի ։
22 Վասնզի անոր ամէն դատաստան-
ները իմ առջեւս էին , ու անոր օ-
րէնքներէը ինծմէ չհեռացուցի ։
23 Ալ ան անոր առջեւը կատարեալ
եղայ , ու իմ անօրէնութենէս ըզ-
գուշացայ ։
24 Ու Տէրը ինծի հատուցում ըրաւ
իմ արդարութեանս համեմատ , իմ
ձեռացս մաքրութեանը համեմատ՝
որ անոր աչքերուն առջեւն է ։
25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ-
լաս , կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս .
26 Անարատին հետ մաքուր կ'ըլլաս ,
ու ծուռին հետ կը ծռիս ։
27 Վասն զի դուն վշտացած ժողո-
վուրդը կ'ազատես , ու ամբարտա-
ւան աչքերը կը ցածցնես ։
28 Վասնզի դուն իմ ճրագս կը վա-
ռես . իմ Տէր Աստուածս իմ խա-
ւարս կը լուսաւորէ ։
29 Վասն զի քեզմով գունդի մը վը-
րայ կը վազեմ , ու իմ Աստուածովս
պարիսպի կ'անցնեմ ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է ։
Տիրոջը խոսքերը փորձուած են ։ ու
անկոչ ամէն հոգւոյ ապաստանութեան
ասպար է ։
31 Վասնզի Տէրոջմէն զատ Աստ-
ուած , կամ մեր Աստուածէն զատ
Ա՛հ կ'ինչ ։
32 Աստուած է որ ինծի զօրութիւն
կը հագցնէ , ու իմ ճամբաս կա-
տարեալ կ'ընէ ։
33 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն
պէս կ'ընէ , ու իմ բարձր անդիրքս
վրայ զիս կը կացնեցընէ ։
34 Ձեռքերս պատերազմի կը վար-
ժէ , ու իմ բազուկներս պղինձէ ա-
ղեղ կը ծռին ։
35 Ինծի նաև քու փրկութեանդ ա-
պարը տուիր . և քու աջ ձեռքդ զիս
զօրացուց , ու քու խոնարհութիւնդ
զիս մեծցուց ։
36 Իմ քայլերս ճամբաս նեղցու-
ցեր ընդարձակեր . ու իմ ոտքիս չսա-
հեցաւ ։
37 Իմ թշնամիներս հալածեցի ու
անոնց հասայ , ու երբ ջախջախ մին-
չեւ որ վանդակ հատուցի ։
38 Զանոնք գետնին զարկի , ու
կանգնելու կարող չըլլան . անոնք
իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
39 Ու պատերազմի համար ինծի
զօրութիւնը հագցուցիր . իմ վրաս
ելլողները տակս ձգեցիր ։
40 Ու իմ թշնամիներուս կռնակը
ինծի դարձնել տուիր , որ զիս ա-
տողները ջնջելիս ։
41 Աղաղակեցին , բայց ազատող չը-
կար . Տէրոջը ապաւինեցին , բայց
անոնց պատասխան չտուաւ ։
42 Ու զանոնք հովին առջեւի հո՛ւնդ
փշելի պէս մանրեցի , և փողոցնե-
րուն ցեխին պէս զանոնք ձգեցի զա-
նոնք ։
43 Ժողովրդոց կռիւներէն զիս ա-
զատեցիր , ա՛ռ զիս ազգերու գլուխ
ըրիր . իմ չգիտցած ժողովուրդ
ինծի ծառայեց ։
44 Իմնոյ ականջներուն լսածնուն
պէս՝ ինծի հնազանդեցան . օտար-
ները ինծի խաբուելիքներ եղան ։

45 Օտարները տկարացան , և իրենց պահուրտած տեղերէն դողացին :

46 Տէրը կենդանի է , ու իմ Ա՛էմս օրհնեալ ըլլայ , և իմ փրկութեանս Աստուածը բարձր ըլլայ :

47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ , ու ժողովուրդները ինծի կը հնազանդեցնէ :

48 Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ . նաև զիս իմ վրաս եղողներէն աւելի բարձրացուցիր , ո՛ր բռնաւոր մարդէն զիս ազատեցիր :

49 Ասոր համար՝ ով Տէր , ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ , և քու անունդ սաղմոս պիտի երգեմ :

50 Իր թագաւորին փրկութիւնները մեծցընողը , ու իր օծեալին՝ Դաւիթին ու անոր սերունդին յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Աստուած է :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ

Պէհաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ , ու էջքին հաստատութիւնը անոր ձեռացը գործքերը կը ցուցընէ :

2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը , ու գիշերը գիշերին կը ցուցընէ գիտութիւնը :

3 Ձկայ զրոյց ու չկան խօսքեր . անոնց ձայնը չլսուիր .

4 Ասոյցամէն երկիր ելաւ անոնց չափը , ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը : Անոնց մէջը արեւին համար վրան մը կանգնեց .

5 Ու անիկայ իր առագաստէն ելած փեսայի պէս է , հզօր մարդու պէս իր ճամբան վազելով կ'ուրախանայ :

6 Անոր ելքը երկնից ծայրէն է , ու անոր շրջանը մինչև անոնց ծայրերը . և անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր :

7 Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է , հոգին կը նորոգէ . Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է , տգէտը իմաստուն կ'ընէ :

8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են , սիրտը կ'ուրախացընեն . Տէրոջը պատուիրանքները պայծառ են , աչքերուն լոյս կու տան :

9 Տէրոջը վախը սուրբ է , յաւիտեան կը մնայ . Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ ո՛ր բոլորովին արդար են :

10 Հանկալի են անոնք ոսկիէն , ու շատ փորձուած ոսկիէն . մեղրէն անոյշ են ու խորիսխէ կաթած մեղրէն :

11 Նաև քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի , ո՛ր զանոնք պահելուն վարձքը շատ է :

12 Ո՞վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները . ծածուկ դէղէրէն զիս մաքրէ .

13 Մբարտաւան դէղէրէն ալ պահէ քու ծառադ . թո՛ղ անոնք ինծի չտիրեն . ան ատեն անմեղ կ'ըլլամ , ու կը մաքրուիմ մեծ անօրէնութենէ :

14 Երնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը քու առջիդ ընդունելի ըլլան , ով Տէր՝ իմ վէմս ու փրկիչս :

ՍԱՂՄՈՍ Ի

Պէհաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Աչեղութեան օրը Տէրը պատասխանէ քեզի , Յակոբին Աստուծոյն անունը քեզ պաշտպանէ .

2 Օգնութիւն խրկէ քեզի սուրբ տեղէն , ու Սիովնէն զօրացընէ քեզ .

3 Ու ամէն ընծաներդ յիշէ , և քու ողջակէզներդ ընդունի . (Ա՛ելայ .)

4 Ու սրտիդ համեմատ քեզի տայ , և քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ :

5 Ու փրկութիւնովդ պիտի ուրախանանք , ու մեր Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք : Տէրը կատարէ քու ամէն խնդրուածքներդ :

6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր օծեալը , անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն , իր աջ ձեռքին փրկութեան ուժովը :

7 Ոմանք կառքերու և ոմանք ալ ձիերու կ'ապաւինին . բայց մենք մեր

Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յիշենք ։

8 Անոնք կորացան ու ինկան , բայց մենք ելանք ու հիտակ կայնեցանք ։

9 Ո՛վ Տէր , փրկէ թագաւորը . պատասխան տուր մեզի մեր կանչելու օրը ։

ՍԱՂՄ · ԻԸ

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր , քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ , ու քու փրկութիւնովդ ո՜րչափ շատ պիտի ցնծայ ։

2 Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր . ու անոր շրթունքներուն խնդիրքը չերդիլեցիր ։ (Անկայ ։)

3 Ա՜ման զի բարութեան օրհնութիւններով անոր հասար . անոր գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր ։

4 Կեանք խնդրեց , ու՜ անոր երկայն օրեր տուիր յաւիտեանս յաւիտենից ։

5 Անոր փառքը մեծ է քու փրկութիւնովդ . փառք ու վայելչութիւն դրիր անոր վրայ ։

6 Ա՜ման զի օրհնութիւնները անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան . ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զանիկայ քու երեսիդ առջին ։

7 Քանզի որ թագաւորը Տէրոջը կը յուսայ , ու Բարձրելոյն ողորմութեամբը պիտի չսասանի ։

8 Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ . քու աջ ձեռքդ պիտի գտնէ քեզ ատողները ։

9 Հանոնք կրակի ՚ջոցի պէս պիտի ընես քու բարկութեանդ ժամանակը . Տէրը իր բարկութիւնովը բոլորովին պիտի կորսընցընէ զանոնք , ու կրակը պիտի ուտէ զանոնք ։

10 Անոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսընցընես , ու անոնց սերունդը մարդոց որդիներէն ։

11 Քանզի որ քեզի դէմ չարութիւն պատրաստեցին . նենգութեան խորհուրդ ըրին , բայց կարող չեղան հաստատել ։

12 Ա՜ման զի դուն անոնց կռնակը եւ պիտի դարձընես . քու նետերդ անոնց երեսին դէմ՝ լարերուդ վրայ պիտի պատրաստես ։

13 Ո՛վ Տէր , քու ուժովդ բարձր եղիր . պիտի երգենք ու սաղմոս ընենք քու զօրութեանդ ։

ՍԱՂՄ · ԻԹ

Գլխաւոր երաժշտին , Ա՚յելէթ շահարի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Աստուած իմ՝ Աստուած իմ , ինչո՞ւ թողուցիր . զիս փրկելէն ու պոռալուս խօսքերէն հեռու եղար ։

2 Ո՛վ իմ Աստուածս , ցորեկը կանչեմ կը կանչեմ , ու չես պատասխաներ . և գիշերը կը կանչեմ ու չեմ դադարիր ։

3 Բայց դուն սուրբ ես , ով Իսրայէլի գովաբանութեանց մէջ բնակող ։

4 Ասոր հայրերը քեզի յուսացան . յուսացան , ու փրկեցիր անոնք ։

5 Քեզի աղաղակեցին ու ազատեցան . քեզի յուսացան ու չամչցան ։

6 Բայց ես որդ եմ ու մարդ չեմ . մարդոց մէջը քամահրուած ու ժողովրդոց մէջը անարգուած ։

7 Ամէն զիս տեսնողները զիս ծաղր կ՚ընեն . շրթունք կը բանան , գլուխ կ՚երերցընեն ,

8 Ա՚ոէլով , Տէրոջը յուսացաւ , ո՜ր թող փրկէ զանիկայ . թող ազատէ զանիկայ , ինչու որ անոր հաճեցաւ ։

9 Բայց զիս մօրս արգանդէն հանողը դուն ես . մօրս ծիծը եղած առենես դուն ինծի յոյս տուիր ։

10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ . իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ Աստուածս ։

11 Ինծմէ հեռանար , վասն զի նեղութիւնը մօտ է , վասն զի օգնող մը չկայ ։

12 Շատ զուարակներ չորս կողմս առին , Բասանի ցուլերը զիս պաշարեցին ։

13 Իրենց բերանը իմ վրաս բացին՝

յափշտակող ու մանչղող առիւծի պէս :

14 Ո՛չ թէ պէս թափուեցայ , ու ամէն ոսկորներս քակուեցան . սիրտս մոմի պէս եղաւ , հալեցաւ փորիս մէջը :

15 Զօրացաւ իմ ոյժս հողէ ամանի մը պէս , ու լեզուս քամցս փակաւ . և զիս մահուան հողը դրիր :

16 Ա՛ստն զի շուներըը չորս կողմս առին , չարերուն ժողովքը զիս պատեցին , ձեռքերս ու ոտքերս ծակեցին :

17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համրել . անոնք կը նային , կը տեսնեն զիս :

18 Իմ հանդերձներս իրենց մէջը կը բաժնեն , ու պատմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն :

19 Ի՛սյց դուն՝ ով Տէր՝ մի՛ հեռանար ինձմէ . ով իմ զօրութիւնս՝ շուտով ինծի օգնութեան հասիր .

20 Իմ անձս սուրէն ազատէ , ու կեանքս շանը ձեռքէն :

21 Փրկէ զիս առիւծին բերնէն , ու ինծի պատասխան տուր միեղջերուներուն եղջիւրներէն :

22 Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ , ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ :

23 Ո՛վ Տէրոջմէ վախցողներ , գովեցէք զանիկայ . ով Յակոբին բոլոր զաւակները՝ փառաւորեցէք անիկայ , ու վախցէք անկէ՝ Իսրայէլին բոլոր զաւակները :

24 Ա՛սն զի չանարգեց ու չդժամարհեց տառապեալին տառապանքը , ու երեսը անկէ չդարձուց . հապա իրեն կանչած ատենը լսեց :

25 Քեզմով պիտի ըլլայ իմ գովեստիս մեծ ժողովքին մէջ . իմ ուխտերս անկէ վախցողներուն առջեւ պիտի կատարեմ :

26 Տնանկները պիտի ուտեն ու կըշտանան . Տէրը պիտի գովեն՝ զանիկայ փնտռողները . ձեր սիրտը յաւիտեան պիտի ապրի :

27 Պիտի յիշեն ու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն ծայրերը , ու քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ազգերուն ամէն տոհմերը :

28 Ա՛սն զի թագաւորութիւնը Տէրոջն է , ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ :

29 Երկրի ամէն պարարտներըը պիտի ուտեն ու երկրպագութիւն պիտի ընեն . ամէն հողը իջնողներըը ծունկ պիտի կրկնեն անոր առջեւ , ու ան ալ՝ որ իր անձը չապրեցըներ :

30 Ա՛ւսակը պիտի ծառայէ անոր . ա՛ն Տէրոջը վրայով պիտի պատմուի գալոց գարուն մէջ :

31 Պիտի գան ու անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն ան ժողովուրդին , որ պիտի ծնանի . վասն զի ա՛ն բանը ան կատարեց :

ՍԱՂՄ . Ի Գ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Տէրը իմ հովիւս է . ես բանի մը կարօտութիւն պիտի չունենամ :

2 Ա՛ն խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկեցընէ . հանդարտ ջուրերուն քովը ինծի կ'առաջնորդէ .

3 Հոգիս կը նորոգէ . իր անունը համար արդարութեան ճամբաներուն մէջը կ'առաջնորդէ ինծի :

4 Թէ և մահուան չուքի ձորին մէջ ալ պտըտիմ , չարէն պիտի չվախնամ . վասն զի դուն իմ հետս ես . քու ցուպդ ու գաւազանդ՝ անոնք իս պիտի մխիթարեն :

5 Անդան կը պատրաստես իմ առջիս իմ թշնամիներուս դիմացը . իմ գլուխս իւղով կ'օծես . իմ բաժակս խիստ լեցուն է :

6 Յիրաւի բարերարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան կենացս բոլոր օրերուն մէջը , ու շատ օրեր Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ :

ՍԱՂՄ . Ի Դ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Տէրոջն է երկիրը ու անոր լիութիւնը , աշխարհը ու անոր բնակիչները :

2 Ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց , ու գանիկայ գետերուն վրայ հաստատեց :

3 Ո՞վ պիտի ելլէ Տէրոջը լեռը .

կամ ՚ի պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը։

4 Ձեռքերով սուրբը ու սրտով մաքուրը, որ ստութեան անձնատուր չեղաւ ու նենգութեամբ երդում չըրաւ։

5 Ընկեայ Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի ստանայ, ու իր փրկութեանը Աստուծմէն՝ արդարութիւն։

6 Այնիկայ փնտռողներուն ցեղը ասկէ է, քու երեսդ խնդրողները Յակոբն է։ (Սէլայ։)

7 Ով դռներ, գլուխնիդ վեր վերցուցէք. ու վերցուեցէք, ով յաւիտենական դռներ, որ փառաց Թագաւորը մտնէ։

8 Ո՞վ է ասիկա փառաց Թագաւորը. կարող ու հզօր Տէրը, պատերազմի մէջ հզօր Տէրը։

9 Ով դռներ, գլուխնիդ վեր վերցուցէք. ու վերցուեցէք, ով յաւիտենական դռներ, որ փառաց Թագաւորը մտնէ։

10 Ո՞վ է ասիկա փառաց Թագաւորը. զօրքերուն Տէրը, ինքն է փառաց Թագաւորը։ (Սէլայ։)

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, իմ անձս քեզի վերցուցի։

2 Ով իմ Աստուածս, քեզի յուսացայ. թո՛ղ չամչնամ, ու թշնամիներս իմ վրաս չցնծան։

3 Նաև ամէն քեզի սպասողները թո՛ղ չամչնան. ունայնութեամբ անօրէնութիւն ընողները թո՛ղ ամչնան։

4 Ով Տէր, քու ճամբաներդ ցուցուր ինծի. քու շաւիղներդ սորվեցուր ինծի։

5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ, ու սորվեցուր ինծի. քանզի դուն ես իմ փրկութեանս Աստուածը. ես քեզի կը սպասեմ ամէն օր։

6 Ով Տէր, քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ՛, ինչու որ յաւիտենական են։

7 Մանկութեանս մեղքերս ու յանցանքներս մի՛ յիշեր, հապա քու ողորմութիւնովդ իս յիշէ, քու բարութեանդ համար, ով Տէր։

8 Տէրը բարի և ուղիղ է. անոր համար մեղաւորներուն կը սորվեցընէ ճամբան։

9 Վատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն, ու իր ճամբան հեզերուն պիտի սորվեցընէ։

10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն։

11 Ով Տէր, քու անունդ համար ներէ՛ իմ անօրէնութիւնս, վասն զի մեծ է։

12 Ո՞վ է ան մարդը՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ. ՚ի՛նչ անոր պիտի սորվեցընէ իր ընտրած ճամբան։

13 Անոր անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի, ու անոր սերունդը երկիրը պիտի ժառանգէ։

14 Տէրոջը ընտանութիւնը իրմէ վախցողներուն հետ է, ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցընէ։

15 Իմ աչքերս ամէնատեն Տէրոջը կը նային, ինչու որ իմ ոտքերս որոգայթէն ան պիտի հանէ։

16 Ինծի՛ դարձիր ու ողորմի՛ ինծի, վասն զի մինակ ու վշտացած եմ։

17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան. իմ վիշտերէս իս հանէ՛։

18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքիս նայէ՛, ու բոլոր մեղքերս ներէ՛։

19 Տե՛ս իմ թշնամիներս, ինչու որ շատցան, ու անիրաւատելութեամբ զիս ատեցին։

20 Պահէ՛ իմ անձս ու փրկէ՛ զիս. թո՛ղ չամչնամ, վասն զի քեզի յուսացայ։

21 Ամբարշտութիւնը և ուղղութիւնը իս թո՛ղ պահեն, ինչու որ քեզի սպասեցի։

22 Ով Աստուած, փրկէ՛ Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, իս դատէ՛, վասն զի իմ անարատութիւնովս քալեցի. Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ։

2 Ա՛վ Տէր, պիտ փորձէ՛ ու քննէ՛ . փորձէ՛ իմ երիկամունքներս ու սիրտս .

3 Ա՛սան զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջին է , ու քու ճշմարտութեանդ մէջը քալէցի :

4 Ունայն մարդիկներուն հետը չըննստայ , ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ :

5 Չարերուն ժողովքը ատեցի , ու ամբարիշտներուն հետը պիտի չնըստիմ :

6 Ընձեռութիւնով ձեռքերս պիտի լուամ , և քու սեղանիդ շուրջ կողմը պիտի պտըտիմ , ով Տէր ,

7 Որ ընդհակալութեան ձայնը լսես տամ , ու քու ամէն սքանչելութիւններդ պատմեմ :

8 Ա՛վ Տէր, սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը , և քու փառքիդ կեցած տեղը :

9 Մի՛ կորընչցընես իմ անձս մեղաւորներուն հետ , ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդիկներուն հետ ,

10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ , ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է :

11 Բայց ես իմ անարատութիւնովս պիտի քալեմ , գիս փրկէ՛ , ու ողորմէ՛ :

12 Իմ ոտքս շիտակութեան մէջ կը կենայ . ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ :

ՍԱՂՄ · ԻԷ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Տէրը իմ լոյս ու իմ փրկութիւնս է , ես ո՞ւակից պիտի վախնամ . Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է , ես ո՞ւակից պիտի դողամ :

2 Չարերը իմ մարմինս ուտելու համար ինծի մօտեցած ատեննին՝ իմ նեղիչներս ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան :

3 Թէև որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ , սիրտս պիտի չվախնայ . թէ որ վրաս պատերազմի պատրաստութիւն ըլլայ , անով ալ ես վստահ պիտի ըլլամ :

4 Բան մը կը խնդրեմ Տէրոջմէն , ա՛ս ասիկայ կ՚ազաչեմ , որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ , Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու , ու անոր տաճարին մէջ պէտք խնդրելու համար :

5 Ա՛սան զի չար օրուան մէջ՝ իր բնակարանին մէջը գիս պիտի պահէ , իր վրանին ծածկութեանը գիս պիտի ծածկէ . վէմի վրայ պիտի վերցընէ գիս :

6 Ու հիմա իմ գլուխս պիտի բարձրանայ իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ . ու անոր վրանին մէջը ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ . պիտի երգեմ , ու սաղմոս պիտի ըսեմ Տէրոջը :

7 Ա՛վ Տէր, ձայնս լսէ կանչելու ատենս , ու ողորմէ՛ և պատասխան տուր ինծի :

8 Իմ երեսս փնտռեցէք՝ ո՛ը ըսիր , իմ սիրտս քեզի ըսաւ , Վերս երեսդ պիտի փնտռեմ , ով Տէր :

9 Վերս երեսդ ինծմէ մի՛ ծածկեր . բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի՛ ձգեր . ինծի օգնական եղար , գիս մի՛ մերժեր , և գիս մի՛ թողուր , ով իմ փրկութեանս Աստուածը :

10 Թէև և հայրս ու մայրս զիս թողուն , բայց Տէրը իս պիտի ընդունի :

11 Ա՛վ Տէր, քու ճամբադ ինծի սորվեցո՛ւր , ու շիտակ ճամբուն մէջ ինծի առաջնորդէ թշնամիներուս համար :

12 Չիս իմ թշնամիներուս կամացը մի՛ մատներ , ինչու որ իմ վրաս սուտ վկաներ ու անիրաւութիւն փչողներ ելան :

13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու կենդանիներուն երկրին մէջ :

14 Տէրոջը սպասէ . զօրացիր , ու սիրտդ թո՛ղ զօրանայ . ալ Տէրոջը սպասէ :

ՍԱՂՄ · ԻԸ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Ա՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ . ով իմ Ա՛ժմ, մի՛ լռեր ինծի , չըլ-

լայ որ ինձի լռելովդ դերեզմանը իջնողներուն նմանիմ։

2 Լսէ իմ խնդրուածքիս ձայնը՝ երբոր քեզի կ'աղաչեմ. երբոր իմ ձեռքերս կը վերցընեմ դէպ 'ի քու սուրբ դաբիրդ։

3 Օ՜հա մի' կորսընցըներ ամբարիշտներուն հետ, ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ, որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսին, բայց սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ։

4 Տո՛ւր անոնց իրենց գործքերուն պէս, ու իրենց ըրածներուն չարութեանը պէս. իրենց ձեռացը գործքերուն պէս տո՛ւր անոնց, հատուցո՛ւմ ըրէ անոնց։

5 Որովհետև անոնք Տէրոջը ըրածներուն ու անոր ձեռացը գործքերուն մտադրութիւն չեն ըներ, պիտի կործանէ զանոնք, ու ալ պիտի չշինէ։

6 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը, որ լսեց իմ աղօթիքիս ձայնը։

7 Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ ասպարս է. իմ սիրտս անոր յուսացաւ, ու ես օգնութիւն գտայ. ուստի սիրտս ուրախացաւ, և ես իմ երգովս զանիկայ պիտի գովեմ։

8 Տէրը անոնց ոյժն է, ու իր օծեալին փրկութեանը պարիսպն է։

9 Փրկէ՛ քու ժողովուրդդ, ու օրհնէ՛ քու ժառանգութիւնդ. նաև հովուէ՛ զանոնք ու յաւիտեան բարձրացո՛ւր։

ՍԱՂՄ. ԻԹ.

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէրո՛ջը տուէք, ովո՛ հզօրաց որդիքը, Տէրո՛ջը տուէք փառք ու զօրութիւն։

2 Տէրո՛ջը տուէք իր անուանը փառքը, Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք սրբութեան զարդարանքով։

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է. փառաց Աստուածը կ'որոտայ. Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է։

4 Տէրոջը ձայնը ուժով է. Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է։

5 Տէրոջը ձայնը եղևինները կը կոտրէ, ու Տէրը կը կոտրտէ Լիբանանի եղևիները.

6 Զանոնք կը ցաթիկեցընէ որթուպէս, Լիբանանը ու Սարիսնը մեղնիներուն պէս։

7 Տէրոջը ձայնը կբակին բոցերը կը ճեղքէ։

8 Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ անապատը. Տէրը Կադեսի անապատը կը դողացընէ։

9 Տէրոջը ձայնը եղնիկները կը ծընեցընէ, ու անտառները կը մերկացընէ. անոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին անոր փառքը։

10 Տէրը ջրհեղեղին վրայ կը նստի. Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի։

11 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ. Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ։

ՍԱՂ. Լ.

Սաղմոս Դաւթի. տանը նաւակատեաց երգը։

1 Քեզ Տէր, կը բարձրացընեմ քեզ, վասն զի իս աղատեցիր, ու թշնամիներս իմ վրաս չուրախացուցիր։

2 Ով իմ Տէր Աստուածս, քեզի կանչեցի, ու իս բժշկեցիր։

3 Ով Տէր, իմ անձս դերեզմանէն հանեցիր. գուրբ իջնողներուն մէջէն իս ապրեցուցիր։

4 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը, ովո՛ սուրբները, ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք։

5 Վասն զի մէկ րոպէ մը իր բարկութեանը մէջ է, բայց իր հաճութեանը մէջ է դէր կեանքը. լացը գիշերը կուգայ, բայց առտուն ուրախութիւն։

6 Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի թէ յաւիտեան պիտի չսասանիմ։

7 Ով Տէր, քու հաճութեամբդ իմ լեռս հաստատուն ըրիր. երեսդ ծածկեցիր, ու ես խռովեցայ։

8 Ով Տէր, քեզի կը կանչեմ, ու Տէրոջը ազաչանք կ'ընեմ։

9 Իմ արիւնս ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ, թէ որ ես գուրբ իջնեմ. միթէ հողը քեզ պիտի գովէ՞, կամ

անիկայ պիտի պատմէ քու ճշմարտութիւնդ :

10 Ես , Ո՛վ Տէր , ու ողորմի՛ ինձի . Ո՛վ Տէր , ինձի օգնական եղիր :

11 Իմ սուգս պարի փոխեցիր , քուրձս ինձմէ հանեցիր , և ինձի ուրախութիւն հագուցիր .

12 Որպէս զի՛ Քի փառքս սաղմոս երգէ քեզի , ու ալ չլռէ . Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ :

ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ

Պէսհաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի :

1 Ո՛վ Տէր , քեզի յուսացայ , յաւիտեան չամչնամ . քու արդարութեամբդ զիս ազատէ :

2 Ինու ականջդ ինձի՛ խոնարհեցուր . շուտով զիս ազատէ . ինձի ամրութեան վէմ մը եղիր , և զիս ապրեցընելու համար ապաստանի տուն մը .

3 Ապան զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես . և քու անուանդ համար ինձի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ՛ :

4 Որոգայթէն զիս հանէ , որ ինձի համար գաղտուկ լարեր են , ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես :

5 Իմ հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ . ով Ճշմարիտ Աստուած Տէրոջը , դուն իս փրկեցիր :

6 Ինոտի ունայնութիւններ պահողները ատեցի . բայց ես Տէրոջը յուսացայ :

7 Ինու ողորմութիւնովդ պիտի ցընծամ և ուրախ ըլլամ . ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար , ու իմ անձս տառապանքներու մէջ գիտցար .

8 Ես զիս թշնամիին ձեռքը չմատնեցիր , հապա իմ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանգնեցուցիր :

9 Ո՛վ Տէր , ողորմի՛ ինձի , վասն զի նեղութեան մէջ եմ . սրտնեղութենէն մաշեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս :

10 Ապան զի իմ կեանքս տրտմութենէն ու տարիներս հառաչանք ընելէն սպառեցան . իմ ոյժս թշուառութենէս տկարացաւ , ոսկորներս ալ մաշեցան :

11 Իմ բոլոր թշնամիներուս՝ մանաւանդ դրացիներուս առջեւը նախատինք եղայ , ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ . իս դուրսը տեսնողները ինձմէ կը փախչէին :

12 Ինեռածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ , կորսուած ամանի նմանեցայ :

13 Ապան զի շատերուն բամբասանքը լսեցի . չորս կողմս վախ կար . երբոր անոնք ինձի համար մէկտեղ ժողվուեցան , խորհուրդ կ՚ընէին որ հոգիս առնեն :

14 Ինայց ես քեզի յուսացայ , ով Տէր . ըսի թէ Դուն ես իմ Աստուածս .

15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են . փրկէ՛ զիս թշնամիներուս ձեռքէն՝ ու զիս հալածողներէն :

16 Ինու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցո՛ւր . քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ՛ :

17 Ո՛վ Տէր , չամչնամ , վասն զի քեզի կանչեցի . ամբարիշտները թո՛ղ ամչնան , ու գերեզմանին մէջը թող լուռ կենան :

18 Ամո՛ղ պապանձին ստախօս շրթունքները , որոնք հպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ :

19 Ո՛րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր , ու քեզի յուսացողներուն համար ըրիր , մարդոց որդիներուն առջեւը :

20 Ձանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն . խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն :

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , վասն զի իր ողորմութիւնը զարմանալի ըրաւ ինձի պարսպաւոր քաղաքի մէջ :

22 Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ Կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջեւէն . սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաղակեցի :

23 Տէրը սիրեցէ՛ք , ով անոր բոլոր սուրբերը . Ճշմարիտ Տէրը հաւատա-

ցեալներըը կը պահէ , ու ամբարտա-
ւանութիւն ընողներուն առատօրէն
հատուցում կ՚ընէ ։
24 Պարի՛ձ եղէք ու ձեր սիրտը Թո՛ղ
զօրանայ , դուք ամէնքդ որ Տէրոջը
կը յուսաք ։

ՍԱՂՄՈՍ Լ՚Զ

Դաւիթին երգը ։

1 Երանի՛ անոր՝ որուն յանցանացը
թողութիւն եղաւ , ու՝ անոր
մեղքերը ծածկուեցան ։
2 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրը
անօրէնութիւն չսեպեր անոր , ու
անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չը-
կայ ։
3 Երբոր լռեւ կեցայ՝ ոսկորներս մա-
շեցան իմ ամէն օր աղաղակելովս ։
4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր քու
ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ ։ իմ
թացութիւնս ամառուան չորու-
թեան դարձաւ ։ (Սէլայ ։)
5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի , ու
իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի ։ ըսի
թէ Տէրոջը պիտի խոստովանիմ
յանցանքներս ։ ու դուն թողուցիր
իմ մեղքիս անօրէնութիւնը ։ (Սէ-
լայ ։)
6 Ասոր համար ամէն աստուածա-
պաշտ աղօթք պիտի ընէ քեզի քու
գտնուելու ժամանակդ ։ յիրաւի
շատ ջուրերուն հեղեղներուն ատենը
անոր պիտի չմօտենան ։
7 Դուն ես իմ ապաստանարանս ,
նեղութենէն դիս պիտի պահես ։
դուն իս պիտի պատես ազատու-
թեան երգերով ։ (Սէլայ ։)
8 Կ՚ուզե պիտի սորվեցընեմ , ու
երթալու ճամբադ պիտի ցուցը-
նեմ քեզի ։ խե՛ղ պիտի խրա-
տեմ , իմ աչքս քու վրադ պիտի
ըլլայ ։
9 Ձիի պէս ու՝ ջորիի պէս մի՛ ըլ-
լաք , որ միտք չունին , ու՝ իրենց
սանձին ու պախուրցին զարդովը կա-
պելու է , որ քեզի չմօտենան ։
10 Չմբարշտին տանջանքները շատ
պիտի ըլլան ։ սակայն Տէրոջը յու-
սացողին չորս կողմը ողորմութիւնը
պիտի պատէ ։
11 Ա՛վ արդարնե՛ր , Տէրոջմո՛վ ուրախ
եղէք ու ցնծացէ՛ք , ցնծութեամբ
երգեցէ՛ք դուք ամէնքդ որ սրտով
ուղիղ էք ։

ՍԱՂՄՈՍ Լ՚Է

1 Ա՛վ արդարնե՛ր , Տէրոջմո՛վ ցնծա-
ցէ՛ք ։ ուղիղներուն կը վայլէ օրհ-
նութիւն երգել ։
2 Գովեցէ՛ք Տէրը քնարով , տասը
լար ունեցող տաւիղով սաղմոս եր-
գեցէ՛ք անոր ։
3 Նոր երգ մը երգեցէ՛ք անոր ։
վարպետութեամբ նուագեցէ՛ք
զարկէ՛ք ցնծութեան ձայնով ։
4 Վասն զի Տէրոջը խօսքը շիտակ
է , ու անոր բոլոր գործքերը ճշմար-
տութեամբ են ։
5 Ինիկայ արդարութիւնը ու իրա-
ւունքը կը սիրէ ։ Տէրոջը ողորմու-
թիւնովը երկիրը լեցուն է ։
6 Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղ-
ծուեցաւ , ու իր բերնին հոգիովը
անոր բոլոր զօրքը ։
7 Ծովուն ջուրերը դէզի մը պէս
կը ժողվէ , անդունդները շտեմա-
րաններուն մէջը կը դնէ ։
8 Բոլոր երկիրը Թո՛ղ Տէրոջմէն
վախնայ , ու՝ անկէ դողան աշխարհի
բոլոր բնակիչները ։
9 Վասն զի անիկայ ըսաւ , ու ե-
ղաւ ։ ինքը հրամայեց , ու հաստա-
տուեցաւ ։
10 Տէրը կը ցրուէ հեթանոսաց խոր-
հուրդները ։ փուճը կ՚ընէ ժո-
ղովրդոց դիտաւորութիւնները ։
11 Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան
կը մնայ , ու՝ անոր սրտին դիտա-
ւորութիւնները՝ ազգէ մինչև ազգ ։
12 Երանի՛ ան ազգին՝ որուն Աս-
տուածը Տէրն է ։ ու՝ ան ժողովուր-
դին՝ որն որ իրեն ժառանգութեան
համար ընտրեց ։
13 Տէրը երկինքէն կը նայի , բոլոր
մարդոց որդիները կը տեսնէ ։
14 Իր բնակութեանը տեղէն աշ-
խարհի բոլոր բնակիչները կը դի-
տէ ։
15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս
ինքը ստեղծեց ։ անոնց բոլոր ըրած-
ներըը կ՚իմանայ ։

16 Թնաղաւոր մը գօրքի շատութիւնով չազատիր . ժէ ու զօրաւոր մարդ մը ուժի շատութիւնով կը փրկուի :

17 Ձին ազատութեան համար պատրաստ բան է , ու իր ուժին շատութիւնովը չկրնար ազատել :

18 Եհա Տէրոջը աչքը իրմէ վախցողներուն — իր ողորմութեանը յուսացողներուն վրայ է ,

19 Անոնց անձը մահուանէ փրկելու , ու սովի ժամանակ զանոնք ապրեցնելու համար :

20 Մեր անձը Տէրոջը կը սպասէ . մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկայ է :

21 Վասն զի մեր սիրտերը անով կ'ուրախանան . ինչու որ անոր սուրբ անունը յուսացանք :

22 Ո՛վ Տէր , քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլլայ , ինչպէս որ քեզի կը յուսանք :

ՍԱՂՄՈՍ · Լ'

Սաղմոս Դաւթի , ան առեներ որ Աբիմելէքին առջեւ յիմար ձևացաւ , ան ալ դուրս ըրաւ զանիկայ որ գնաց :

1 Միշտ Տէրոջմով պիտի պարծիմ . խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ ըլլան :

2 Իմ անձս Տէրոջմով պիտի պարծի . խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ ըլլան :

3 Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք , ու միասին բարձրացընենք անոր անունը :

4 Տէրը խնդրեցի , ու ինծի պատասխան տուաւ , և իմ ամէն երկիւղներէս իս փրկեց :

5 Անոր նայեցան ու լոյս առին , և անոնց երեսները չամչցան :

6 Այս աղքատը աղաղակեց , ու Տէրը լսեց անոր , և զանիկայ իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց :

7 Տէրոջը հրեշտակը իր բանակը անկէ վախցողներուն չորս կողմը կը դնէ , ու զանոնք կ'ազատէ :

8 Ա՛ռաջակեցէք ու տեսէք որ Տէրը բարի է . երանի՛ անոր որ անոր կը յուսայ :

9 Տէրոջմէ վախցէք , իւր սուրբները . վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար :

10 Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու անօթութիւն կը կրեն . սակայն Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ :

11 Եկէք որդիք , մտի՛կ ըրէք ինծի , Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ :

12 Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ կ'ուզէ , — շատ օրեր կը սիրէ , բարութիւն տեսնելու համար :

13 Քու լեզուդ չարութենէ պահէ , ու շրթունքներդ նենգութիւն խօսելէն :

14 Չարութենէ հեռացիր ու բարութիւն ըրէ . խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր ետեւէն գնա :

15 Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են , ու անոր ականջները անոնց աղաղակին :

16 Տէրոջը երեսը չարագործներուն դէմ է , անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու համար :

17 Արդարները կ'աղաղակեն , ու Տէրը կը լսէ , ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ զանոնք :

18 Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիրտը կոտրած է , ու հոգիով խոնարհածները կ'ապրեցընէ :

19 Արդարին նեղութիւնները շատ են . բայց Տէրը ամէնէն կը փրկէ զանիկայ :

20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ . անոնցմէ մէկը չկոտրուիր :

21 Չարութիւնը ամբարիշտը պիտի սպանէ , ու արդարը ատողները պիտի դատապարտուին :

22 Տէրը իր ծառաներուն անձը կը փրկէ . և իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի չդատապարտուի :

ՍԱՂՄՈՍ · Լ'

Սաղմոս Դաւթի :

1 Ո՛վ Տէր , ինծի հետ հակառակողներուն հետ հակառակէ , ինծի հետ պատերազմողներուն հետ պատերազմէ :

2 Վահանը ու վահանը առ , ու եւ

3 Ելա՛ նիզակը քաշէ՛ , ու ճամբան գոցէ՛ իս հալածողներուն դէմ . ըսէ՛ անձիս թէ Ինո՛ւ փրկութիւնդ ես եմ :

4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան ու խայտառակ ըլլան . ետ դառնան ու ամչնան անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին :

5 Հովին առջևը եղած մղեղին պէս ըլլան անոնք . և Տէրոջը հրեշտակը փախցնէ զանոնք .

6 Անոնց ճամբան խաւար ու սկրդեցնող ըլլայ , և Տէրոջը հրեշտակը հալածէ զանոնք .

7 Վասն զի զուր տեղը իրենց որոգայթը փոսի մէջ ինծի համար ծածկեցին , ու զուր տեղը փոս փորեցին անձիս համար :

8 Թող աջոր վրայ յանկարծ աւերում գայ . և իր ծածկած որոգայթը զինքը բռնէ , նոյն աւերման մէջը իյնայ :

9 Սակայն իմ անձս Տէրոջմով պիտի ցնծայ , անոր փրկութիւնովը ուրախ պիտի ըլլայ :

10 Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի ըսեն , Տէր , ո՛վ քեզի նման է , որ աղքատը կ'ազատես անկէ որ կը զօրանայ անոր վրայ , ու աղքատը և տնանկը իր յափշտակողէն :

11 Սուտ վկաներ ելան , չգիտցածներս կը հարցընէին ինծի :

12 Չղէկութեան փոխարէն ինծի գէշութիւն ըրին՝ կողոպտելով իմ անձս :

13 Բայց ես անոնց հիւանդութեան ատենը քուրձ կը հագնէի , իմ անձս ծոմով կը չարչարէի , ու իմ աղօթքս իմ ծոցս պիտի դառնայ :

14 Ինչպէս իմ ընկերիս կամ եղբօրս հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը վարուէի , իր մորը համար առգ ունեցողի մը պէս տրտմութեամբ կը ցածնայի :

15 Բայց անոնք իմ կաղութեանս առնները խնդացին ու ժողվուեցան . զարնողները իմ վրաս ժողվուեցան , ու ես բան մը չէի գիտեր . կը ձեղքէին ալ ու չէին դադարեր .

16 Ինձմէ լկտի ծաղրախնդակներուն հետ ակռաներնին իմ վրաս կը կրճտէին :

17 Ո՛վ Տէր , մինչև ե՞րբ պիտի նայիս . ազատէ՛ իմ անձս անոնց աւերումներէն , իմ կեանքս առիւծի կորիւններէն :

18 Մեծ ժողովքի մէջ քեզ պիտի դովեմ . շատ ժողովուրդի մէջ քեզ պիտի օրհնեմ .

19 Ինչ որ տեղը ինծի թշնամի եղողները թող իմ վրաս չխնդան . առանց պատճառի զիս ատողները աչքով նշան թող չտան :

20 Վասն զի խաղաղութիւն չեն խօսիր , հապա երկրի մէջ հանդարտներուն դէմ նենգութիւն կը խորհին ,

21 Ու իրենց բերանը ինծի դէմ կը լայնցընեն՝ ըսելով , Ա՛հ՝ ա՛հ , մեր աչքերը տեսան :

22 Ո՛վ Տէր , դուն տեսար , լուռ մի՛ կենար . ո՛վ Տէր , ինծմէ մի՛ հեռանար :

23 Զարթընցիր , ո՛վ իմ Աստուածս ու Տէրս , ու իմ դատաստանիս ու դատիս ելիր :

24 Ինո՛ւ արդարութեանդ համեմատ իրաւունք ըրէ ինծի , ո՛վ իմ Տէր , Աստուածս , և իմ վրաս թող չխընդան .

25 Իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ Ըհա՛ մեր կամքը եղաւ , ու թող չըսեն թէ Կլլեցինք անիկայ :

26 Թող ամչնան ու մէկտեղ խայտառակ ըլլան անոնք որ իմ չարիքիս վրայ կը խնդան . իմ վրաս հպարտացողները ամօթ ու խայտառակութիւն հագնին :

27 Թող ցնծան և ուրախանան անոնք որ իմ արդարութիւնս կ'ուզեն , ու միշտ թող ըսեն թէ Աստուած մեծանայ , որ իր ծառային խաղաղութիւնը կ'ուզէ :

28 Ու իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի , ու ամէն օր քու գովութիւնդ :

ՍԱՂՄՈՍ Լ.Օ

Վկնաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի՝ Տէրոջը ծառային :

1 Երկրաւորին չարութեանը վրայով սրտիս մէջի խօսքը ասի՛ է . Աս-

տուծոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջին ։

2 Ինչու որ ինքզինքը կը շողոքորթէ իր աչքերուն առջին՝ իր անօրէնութեանը գտնուելուն ուատելի ըլլալուն վրայով ։

3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու նենգութիւն են . բարի ընելու համար խմաստուն ըլլալը մէկդի ձգեց ։

4 Իր անկողնին մէջը անօրէնութիւն կը մտածէ , — կը կենայ ամէնէն ճամրու մէջ որ աղէկ չէ , և չարէն չզզուիր ։

5 Ո՛վ Տէր, քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը է հասնի , — քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։

6 Ինչու արդարութիւնդ հզօր լեռներու պէս է . քու իրաւունքդ մեծ անդունդ մըն է . մարդիկը ու անասուները դուն կ՚ապրեցընես , ով Տէր ։

7 Ո՛վ Աստուած, ի՛նչ գերազանց է քու գթութիւնդ , որ մարդոց որդիքը քու թևերուդ հովանաւորութեանը կ՚ապաւինին ։

8 Անոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի կշտանան . ու քու հաճութիւններուդ գետէն պիտի խմցընես անոնց ։

9 Ինչու որ կենաց աղբիւրը քու քովդ է . քու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք ։

10 Ինչու գթութիւնդ քեզ ճանչցողներուն շարունակէ , ու քու արդարութիւնդ սրտով ուղիղներուն ։

11 Ամբարտաւանութեան ոտքը թող իմ վրաս չգայ , ու չարերուն ձեռքը զիս չշարժէ ։

12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գործողները . գետինը զարնուեցան ու վերցան վեր ելլել ։

ՍԱՂՄՈՍ · Լ

Աստված Վաւերի ։

1 Չարերուն համար մի՛ նեղանար , անօրէնութիւն գործողներուն մի՛ նախանձիր .

2 Վասն զի անոնք խոտի պէս շուտով պիտի կտրուին , ու կանանչ խոտի պէս պիտի չորնան ։

3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն ըրէ , երկրի վրայ բնակէ՛ ու ճշմարտութեան մէջ արածուէ՛

4 Ու Տէրոջմով ուրախացիր . և անիկայ կու տայ քեզի քու սրտիդ խնդրուածքները ։

5 Տէրոջը յանձնէ քու ճամրադ , ու անոր յուսա , և անիկայ պիտի կատարէ .

6 Ու քու պիտի հանէ քու արդարութիւնդ լոյսի պէս , ու քու իրաւունքդ կէս օրուան պէս ։

7 Տէրոջը համբերէ՛ ու անոր սպասէ՛ , և մի՛ նեղանար իր ճամբան յաջողութեամբ գացողին համար , — խաբէութիւն ընող մարդուն համար ։

8 Դադարէ՛ բարկութենէն , ու սրդոհիլը վերջ ըրէ . մի՛ նեղանար , որ չարութիւն ընես ։

9 Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին , սակայն Տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառանգեն ։

10 Վասն զի քիչ ժամանակէ ետև ամբարիշտը պիտի չըլլայ , և անոր տեղը պիտի փնտռես , ու ինքը պիտի չգտնուի ։

11 Սակայն հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը , ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ պիտի ըլլան ։

12 Արդարին դէմ չար կը խորհի , ու անոր վրայ ակռաները կը կրճտէ ։

13 Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկայ , վասն զի անոր օրը հասնելը կը տեսնէ ։

14 Արեւաւորները թուր քաշեցին , — աղեղնին լարեցին , աղքատը ու անանկը վար ձգելու համար , շիտակ ճամբու մէջ քալողները սպաննելու համար ։

15 Անոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ , ու անոնց աղեղները պիտի կոտրտին ։

16 Արդարին քիչ բանը չատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն աղէկ է ։

17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին . բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է ։

18 Բրդարներուն օրերը գիտէ Տէրը. և անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական պիտի ըլլայ.

19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչնան, ու սովի օրերը պիտի կշտանան։

20 Իսկ ամբարիշտները պիտի կորսուին, ու Տէրոջը թշնամիները գառնուկներու ճարպին պէս պիտի սպառին, մուխի պէս պիտի սպառին։

21 Ամբարիշտը փոխ կ'առնէ ու չվճարեր, սակայն արդարը կ'ողորմի ու կու տայ։

22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը. բայց անկէ անիծուածները պիտի կորսուին։

23 Խոչ մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին. ու Անիկայ անոր ճամբուն կը հաւնի։

24 Թէև իյնայ, պիտի չկործանի. վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ։

25 Տղայ էի ու ծերացայ, բայց արդարը անտես եղած չտեսայ, կամ անոր զաւակը հաց մուրացող։

26 Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ կու տայ. և անոր սերունդը օրհնուած է։

27 Չարութենէ ետ կեցիր ու բարութիւն ըրէ, և յաւիտեան պիտի մնաս.

28 Ինչու որ Տէրը կը սիրէ իրաւունքը, և իր սուրբերը երեսէ չձգեր. յաւիտեան կը պահուին անոնք. բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի։

29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը, ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին։

30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի, ու անոր լեզուն իրաւունք կը գրուցէ։

31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջ է, և անոր քայլերը պիտի չսահին։

32 Ամբարիշտը արդարը կը դիտէ, և զանիկայ մեռցընելու եռանդ կ'իյնայ։

33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկայ, և անոր դատաստանը տեսնուած ատենը պիտի չդատապարտէ զանիկայ։

34 Տէրոջը համբերէ ու անոր ճամբան պահէ, և անիկայ քեզ կը բարձրացընէ որ երկիրը ժառանգես. ամբարիշտներուն սատակումը պիտի տեսնես։

35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ, ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած.

36 Բայց ան անցաւ, ու ահա չկար. և զանիկայ փնտռեցի, բայց չգտնուեցաւ։

37 Ընդարը նկատէ և ուղիղին նայէ, վասն զի խաղաղաբար մարդը ետքն վախճան պիտի ունենայ։

38 Իսկ անօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին. ամբարիշտներուն վախճանը կորուստ պիտի ըլլայ։

39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է, նեղութեան ժամանակ ինքը անոնց ապաւէնն է։

40 Ու Տէրը պիտի օգնէ անոնց, և պիտի ազատէ զանոնք. ամբարիշտներէն պիտի ազատէ ու պիտի փրկէ զանոնք, վասն զի անոր կը յուսան։

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Սաղմոս Դաւիթի, յիշատակի համար։

ԱՎ Տէր, քու սրտմտութեամբդ 1
զիս մի՛ յանդիմաներ, ու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր։

Վասն զի քու նետերդ իմ ներքի 2
դիս մխուեցան, և քու ձեռքդ իմ վրաս կ'իջնէ։

Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն 3
չկայ քու բարկութեանդ համար, ոսկորներուս մէջ հանգստութիւն չկայ իմ մեղքիս համար։

Ինչու որ անօրէնութիւններս գլուխս վեր բարձրացան. ծանր բեռի պէս իմ վրաս ծանրացած են։

Պէրքերս հոտեցան ու փտեցան 5
իմ յիմարութեանս պատճառովը։

Տուաստացայ ու խիստ ցածցայ, 6
ամէն օր սրտում կը պոռտիմ.

Վասն զի աղիքներս չերմութիւնով լեցուեցաւ, ու մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ։

Տկարացայ ու խիստ ձնշուեցայ. 8
սրտիս հեծութենէն մռնչեցի։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Դաւիթ երգեաց տէրունի , Խոչընդոտ
նկատի · Աստղիս Դաւթի ;

1 Ապաստան ունիմ Տէրոջմով , ուրեմն
ինչպէ՞ս ըսէք հոգւոյս , որ լեռնաց
պէս թռչնոյ պէս փախչի ձեր առջեւէն ։

2 Վասն զի ահա չարագործները կը լարեն
աղեղը , նետերը կը դնեն թափին վրայ ,
որպէսզի խաւարին մէջ կրակ ձգեն
ուղղամիտ սրտերուն ։

3 Երբ հիմունքները կործանին ,
արդարը ի՞նչ կրնայ ընել ։

4 Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջ է ,
Տէրոջ գահը երկինքի մէջ է ,
իր աչքերը կը դիտեն ,
իր կոպերը կը քննեն մարդոց որդիները ։

5 Տէրը կը քննէ արդարն ու չարագործը ,
եւ անոր հոգին կ'ատէ
անիրաւութիւն սիրողը ։

6 Ան որոգայթներ պիտի տեղացնէ
չարագործներուն վրայ ,
կրակ ու ծծումբ ,
եւ սոսկալի փոթորիկ պիտի ըլլայ
անոնց բաժակին բաժինը ։

7 Վասն զի Տէրը արդար է ,
եւ արդարութիւնը կը սիրէ ,
ուղիղները պիտի տեսնեն անոր երեսը ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Դաւիթ երգեաց տէրունի , Ութնեակին
նկատի · Աստղիս Դաւթի ;

1 Փրկէ՛ , Տէր , վասն զի սուրբերը պակսեցան ,
վասն զի հաւատարիմները վերցան
մարդոց որդիներուն միջէն ։

2 Ամէն մարդ իր ընկերոջ հետ սուտ կը խօսի ,
շողոքորթ շրթունքներով ,
երկդիմի սրտով կը խօսին ։

3 Կտրէ՛ Տէր շողոքորթ շրթունքները ,
եւ մեծաբանող լեզուն ։

4 Անոնք որ կ'ըսեն ,
Մեր լեզուով պիտի յաղթենք ,
մեր շրթունքները մերն են ,
ո՞վ է մեր վրայ տէր ։

5 Աղքատներուն կեղեքումին ,
հեծեծանքին համար ,
հիմա պիտի յարուցանեմ , կ'ըսէ Տէրը ,
պիտի դնեմ զայն ապահովութեան մէջ ,
որուն համար կը փչեն ։

6 Տէրոջ խօսքերը մաքուր խօսքեր են ,
արծաթի պէս ,
որ հողի վրայ
եօթնապատիկ կրակի մէջ փորձուած է ։

7 Դուն , Տէր , պիտի պահես զանոնք ,
պիտի պահպանես այս ազգէն յաւիտեան ։

8 Չարագործները կը շրջին չորս կողմը ,
երբ որ վատութիւնները
մարդոց որդիներուն մէջ բարձրանան ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ.

Դաւիթ երգեաց տէրունի , Ութնեակին
նկատի · Աստղիս Դաւթի ;

1 Մինչեւ ե՞րբ , Տէր , պիտի մոռնաս զիս
յաւիտեան ,
մինչեւ ե՞րբ պիտի դարձնես
երեսդ ինձմէ ։

2 Մինչեւ ե՞րբ պիտի խորհիմ հոգւոյս մէջ ,
ցաւ ունենալով սրտիս մէջ ամէն օր ,
մինչեւ ե՞րբ թշնամիս
պիտի բարձրանայ վրաս ։

3 Նայէ՛ , պատասխանէ՛ ինծի , Տէր Աստուած իմ ,
լուսաւորէ՛ աչքերս ,
որպէսզի մահուան քունին չընկրկիմ ։

4 Որպէսզի թշնամիս չըսէ ,
Յաղթեցի զայն ,
եւ հակառակորդներս չուրախանան ,
երբ որ ես սասանիմ ։

5 Բայց ես քու ողորմութեանդ վստահեցայ ,
սրտիս մէջ պիտի ուրախանայ
քու փրկութեանդ համար ։

6 Տէրոջ պիտի երգեմ ,
վասն զի ինծի բարիք ըրաւ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ.

Դաւիթ երգեաց տէրունի , Ութնեակին
նկատի · Աստղիս Դաւթի ;

1 Յիմարը սրտին մէջ կ'ըսէ ,
Չկայ Աստուած ։
Ապականեցան , եւ գարշելի եղան
իրենց ամբարշտութեամբ ,
չկայ անոնց մէջ որ բարիք ընէ ։

2 Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն ,
որպէսզի տեսնէ
թէ կայ հասկցող մը ,
որ Աստուած փնտռէ ։

3 Բոլորն ալ դարձան ,
միասին անպիտանցան ,
չկայ որ բարիք ընէ ,
չկայ մինչեւ անգամ մէկը ։

4 Չե՞ն գիտնար անիրաւները ,
որոնք կը կլլեն իմ ժողովուրդս
հացի պէս ,
եւ Տէրը չեն կանչեր ։

5 Հոն սոսկալի վախով պիտի վախնան ,
վասն զի Աստուած արդարներու ազգին մէջ է ։

6 Դուք աղքատին խորհուրդը պիտի ամօթի մատնէք ,
վասն զի Տէրը անոր յոյսն է ։

7 Ո՜հ թող Իսրայէլէն փրկութիւնը գայ Սիովնէն ։
Երբ Տէրը դարձնէ իր ժողովուրդին գերութիւնը ,
Յակոբ պիտի ցնծայ ,
Իսրայէլ պիտի ուրախանայ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ.

Դաւիթ երգեաց տէրունի , Խոչընդոտ
նկատի · Աստղիս Դաւթի ;

1 Ո՜վ Տէր , ո՞վ պիտի բնակի քու վրանիդ մէջ ,
ո՞վ պիտի հանգչի քու սուրբ լերանդ վրայ ։

2 Անիրաւ չգործող ,
եւ արդարութիւն ընող ,
եւ ճշմարտութիւն խօսող իր սրտին մէջ ։

3 Որ չի զրպարտեր իր լեզուով ,
ընկերոջը չարիք չի գործեր ,
եւ իր մերձաւորին դէմ նախատինք չի բերեր ։

4 Որուն աչքին առջեւ անարգուած մարդը արհամարհուած է ,
բայց Տէրոջմէ երկնչողները կը փառաւորէ ,
երդուած է իր սրտին ,
եւ չի փոխեր զայն ։

5 Իր արծաթը տոկոսի չի տար ,
եւ անմեղին դէմ կաշառք չի կրեր ։
Ով որ այս բաները կ'ընէ ,
երբեք պիտի չսասանի ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԶ.

Դաւիթ երգեաց տէրունի , Խոչընդոտ
նկատի · Աստղիս Դաւթի ;

1 Պահպանէ՛ զիս , Աստուած ,
վասն զի քեզի վստահեցայ ։

2 Տէրոջ ըսի , Դուն ես իմ Տէրս ,
ինծի բարիք չկայ քեզմէ զատ ։

3 Սուրբերուն համար որ երկրի վրայ են ,
եւ ազնիւներուն ,
որոնց մէջ իմ ամբողջ հաճոյքս է ։

4 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան ,
որոնք ուրիշ աստուածներ կը փութան ։
Անոնց նուէրներուն պիտի չմասնակցիմ ,
եւ անոնց անունները պիտի չհիշեմ իմ շրթունքներուս վրայ ։

5 Տէրը իմ ժառանգութեանս եւ բաժակիս բաժինն է ,
դուն կը պահես իմ վիճակս ։

6 Չափերը հաճելի տեղեր ինկան ինծի ,
եւ իմ ժառանգութիւնս գեղեցիկ է ինծի ։

7 Պիտի օրհնեմ Տէրը , որ խորհուրդ տուաւ ինծի ,
եւ գիշերները իսկ իմ երիկամունքներս զիս կը խրատեն ։

8 Տէրը միշտ առջեւս դրի ,
վասն զի աջ կողմս է , որպէսզի չսասանիմ ։

9 Ասոր համար ուրախացաւ սիրտս ,
եւ ցնծաց հոգիս ,
եւ մարմինս ալ յոյսով պիտի բնակի ։

10 Վասն զի հոգիս դժոխքին մէջ պիտի չթողուս ,
եւ քու Սուրբդ չես տար որ փտութիւն տեսնէ ։

11 Կեանքի ճամբաները ինծի ծանուցիր ,
երեսիդ առջեւ զուարճութեամբ պիտի լեցնես զիս ,
աջ կողմդ յաւիտենական հաճոյքներ կան ։

2 Ու պիս կարասեան փառ՝ ապեւ
լեց կաւէն հանեց , ու ապրկրս վիմի
վրայ ամուրցուց , ու քաղաքացս
հաստատեց :

3 Ու բերանս դրաւ մեկ նոր երգ մը
մեր Աստուծոյն գովութիւնը : Շա
տերը պիտի տեսնեն ու պիտի վախ
նան , ու Տէրոջը պիտի յուսան :

4 Երանի այն մարդուն որ իր յոյսը
Տէրոջը վրայ կը դնէ , ու խոպիր
հպարտներուն ու սուտին հան դար
ձողներուն :

5 Շատ են արդէն լիքնիդ ու դուն
ըներ եղած իմ Տէր Աստուածս ,
ու մեր վրայ ունեցած խորհուրդնիդ
մեկը չկրնար կարգաւ պատմել քու
առջեւդ . պիտի պատմեմ ու խոսեմ ,
բայց համրանքէն աւելի շատ են :

6 Ողոհի ու ընծայի չհաճեցար ,
Հապա իմ ականջներս բացիր . ող
ջակէզ ու մեղքի պատարագ չպա
հանջեցիր :

7 Այն ժամանակը ըսի թէ Ահա կու
գամ ես . գիրքի տոմսի մէջ ինձի
համար գրուած է :

8 Աւ իմ Աստուածս , քու կամքդ
կատարելու փափաքեցայ , ու քու
օրէնքդ իմ ներսի դիս է :

9 Արդարութիւն քարոզեցի շատ
ժողովքի մէջ . ահա շրթունքներս
չարդիլեցի . Տէր , դուն գիտես :

10 Արդարութիւնդ սիրտիս մէջը գաղտուկ չպահեցի
քու արդարութիւնդ . հաւատարմութիւնդ ու փրկութիւնդ պատ
մեցի . քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ շատ ժողովքէն
չծածկեցի :

11 Դուն , Տէր , քու գթութիւնդ
ես մի պահեր ինծմէ . քու ողոր
մութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն
ժամանակ պաշտպանեն զիս :

12 Վասն զի անթիւ չարիքներ իս պատեցին . անօրէնութիւններս ին
ծի հասան , ու ես չեմ կրնար անե
նել . գլխուս մազերն շատ են , ու
սիրտս իս ինծի լքեց :

13 Աւ Տէր , իս փրկելու կամքի ըլլաս , Տէր , ինծի օգնելու արագացիր :

14 Ամօթ ամչնան ու ձախորդ իսչտասակ ըլլան իմ անձս փնտռողնե
րը անիկայ կորսընկրելու համար .

նա գանուին ու ամչնան ետ դառնան
ետեւ ինծի ու պղծին :

Կործանումէ կորսընկրած ըլլան 15
նանիք ոգ ինծի կ՚ըսեն , Ահա հոս ,
Ահա հոս :

Բայց քեզ փնտռողները թող 16
ինդան ու ուրախանան , քու
փրկութիւն սիրողները ամէն ժա
մանակ ըսեն , Տէրը մեծցուի :

Բայց ես աղքատ ու անկարի եմ , 17
Տէրը Հոգ կը տանի ինծի .
իմ ոգնականս ու փրկիչս դուն ես ,
Աստուածս , մի ուշանար :

ՍԱՂՄՈՍ - ԽԱ

Դիմաստոյ երգատ տեղին . Սաղմոս
Դաւթի :

Երանի անոր որ աղքատին հոգ 1
կը տանի . Նեղութեան օրը Տէ
րը պիտի փրկէ զանիկայ :

Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցնէ 2
զանիկայ . երանի պիտի ըլլայ երկ
րի վրայ . ու թշնամիներուն կամեր
ցը պիտի չմատնես զանիկայ :

Տէրը անոր պիտի օգնէ ան 3
կողոքիեան անկողնին մէջը . անոր
ամէն անկողինը պիտի դարձնես
անոր հիւանդութեան ատենը :

Ես ըսի , Տէր , ողորմէ ինծի 4
նէ , բժշկէ իմ անձս , քանզի ես
քեզի դէմ մեղանչեցի :

Թշնամիներս գէշ կը խոսին իմ 5
վրայիս , ըսելով Ե՞րբ պիտի
մեռնի ու անունը կորսուի :

Ինչ որ գիշեր ինծի գալու ըլլայ 6
տեսնելու համար , անպտուտիկ
կը խոսի . իր սիրտը անօրէնութիւն
կը ժողվէ իրմէն համար , ու դուրս
երթալով կը խոսի :

Իմ դէմ միասին կը փսփսան 7
ամէն իմ ատելիները . իմ վրայիս
չարութիւն կը խորհին .

Ան՝ ըսելով Ձեռքէն բան մը 8
անոր վրայ կախուեցաւ , ու հիմա որ
պառկած է , ալ պիտի չկենայ :

Անձնական իմ բարեկամս , 9
որուն ապաւինեցայ էի , իմ հացս ու
տողը կերող դէմ կդառնայ զիրենք :

Աւ դուն , Տէր , ողորմէ 10
ինծի ու կանգնեցուր զիս , ու ես ի
նոքա հատուցանեմ :

11 Ըսի՛ գիտեմ որ ինձի կը հաւատա, որ ինձնաւիս իմ վրաս չպարծենար։

12 Ու գիս իմ անմեղութեանս մէջ կը պահես, ու յաւիտեան իս քու առջեդ կը կայնեցընես։

13 Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէրը Յաւուածը յաւիտեանս յաւիտենից։ Ըմէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ · ԽԱ

Վշխատուր երաժշտին. Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրի վտակներուն կը փափաքի, անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի, ո՛վ Յաւուած։

2 Հոգիս ծարաւի է Յաւուծոյ՝ կենդանի Յաւուծոյն. ե՞րբ պիտի գամ ու երեսնամ Յաւուծոյ առջին։

3 Ցորեկ ու գիշեր արցունքներս ինծի հաց եղան, երովհետև ամէն օր ինծի կ՚ըսեն թէ Ո՞ւր է քու Յաւուածդ։

4 Այս բաները միտքս կը բերեմ, ու հոգիս կը թափեմ իմ ներսիդիս, որ բազմութեան հետ երթամ, անոնց հետ հանդէսով Յաւուծոյ տունը մտնեմ ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով, տօնախմբող բազմութեան հետ։

5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ո՛վ իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ ներսիդիս անհանգիստ ես. Յաւուծոյ յուսա. քանզի անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ իր երեսին փրկութեանը համար։

6 Ո՛վ իմ Յաւուածս, հոգիս իմ ներսիդիս կը ցածնայ. անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն ու Հերմոններէն — փոքր լեռնէն։

7 Ընդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը. քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան։

8 Ցորեկը Տէրը պիտի պատուիրէ իր ողորմութեանը. ու գիշերը իր երգը ինծի հետ պիտի ըլլայ. ու աղօթք իմ կենացս Յաւուծոյն ըլլայ։

9 Պիտի ըսեմ Յաւուծոյ՝ իմ վէմիս. Ինչո՞ւ իս մոռցիր ես, ինչո՞ւ սրտաւմ պիտի թշնամիին հարստահարութենէն։

10 Ոսկորներս կոտրելու չափ թըշնամիներս գիս կը նախատեն ամէն օր ինծի ըսելով թէ Ո՞ւր է քու Յաւուածդ։

11 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ո՛վ իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ ներսիդիս անհանգիստ ես. Յաւուծոյ յուսա. քանզի անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ. Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Յաւուածս։

ՍԱՂՄ · ԽԳ

1 Ինծի դատաստան ըրէ՛, ո՛վ Յաւուած, ու իրաւունքս պաշտպանէ սուրբ չհաղող ազգէն. նենգաւոր ու անօրէն մարդէն իս ազատէ։

2 Վանգի դուն ես իմ ամրութեանս Յաւուածը. ինչո՞ւ իս կը մերժես, ինչո՞ւ սրտաւմ պիտի թշնամիին հարստահարութենէն։

3 Ղրկէ լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ խրկէ. անոնք առաջնորդեն ինծի, ու իս հանեն քու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ։

4 Որ Յաւուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ, իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Յաւուծոյն առջին. ու քեզ քնարով պիտի գովեմ, ո՛վ Յաւուած՝ իմ Յաւուածս։

5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ո՛վ իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ ներսիդիս անհանգիստ ես. Յաւուծոյ յուսա. քանզի անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ. Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Յաւուածս։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

Վրէսատուր երաժշտին. Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ո՛վ Յաւուած, մեր ականջներովը լսեցինք, հայրերնիս մեզի պատմեցին այն գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակը։

2 Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր, ու զանոնք տնկեցիր.

չարչարեցիր ժողովուրդները ու տարածեցիր զանոնք ։

3 Վանդի չէ թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը , ու չէ թէ իրենց բազուկը զերծնիք փրկեց . հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը . վասն զի անոնց հաճեցար ։

4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս , ով Յաստուած . հրամայեա տուր Յակոբին փրկութիւններուն համար ։

5 Վերամբ թշնամիներնիս գետինը պիտի զարնենք . մեր վրայ ելլողները քու անունովդ ոտքի տակ պիտի առնենք ։

6 Վասն զի աղեղիս չեմ յուսար , ու թուրս իս չիրնար ազատել .

7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն , ու մեզ ատողները ամօթով կ՚ընես ։

8 Յմէն օր Յաստուծով կը պարծենանք , ու յաւիտեան քու անունդ պիտի գովինք ։ (Անկյ ։)

9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայտառակ ըրիր , ու մեր զօրքերուն հետը չելար ։

10 Ծնշամիին մեզ ետ դարձուցիր , ու մեզ ատողները ձեզ կողոպտեցին իրենց համար ։

11 Մեզ ոչխարի պէս ուտուելու տուիր , ու հեթանոսներուն մէջը մեզ ցրուեցիր ։

12 Վրու ժողովուրդդ ոչինչ գնով ծախեցիր , ու չաւելցուցիր քու հարստութիւնդ անոնց գիներովը ։

13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայտառակ ըրիր , մեր բոլորտիքը եղողներուն ծաղր ու կատակ ։

14 Մեզ հեթանոսներուն մէջը առակ ըրիր , ու ժողովուրդներուն մէջը գլուխնին երերցընելու պատճառ ։

15 Յմէն օր իմ նախատինքս առջեւս է , ու երեսս ամօթը զիս կը ծածկէ ,

16 Դլախատողին ու հայհոյողին ձայնէն , թշնամիին ու վրէժխնդրին երեսէն ։

17 Այս ամէնը մեր վրայ եկաւ . սակայն մենք քեզ չմոռցանք , և քու ուխտիդ սուտ չելանք .

18 Սիրտերնիս ետ չդարձան , ու քալուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս չելան .

19 Թէպէտ չագալներուն եղած տեղը մեզ ճզմեցիր , ու մահուան բոտութիւնովը մեզ ծածկեցիր ։

20 Թէ որ մեր Յաստուծոյն անունը մոռցեր ենք , կամ օտար աստուծոյ ձեռքերնիս երկընցուցեր ենք ,

21 Պիտի Յաստուած ասը բանը պիտի չիմնտռէ , որովհետեւ ինքը սրտին դաղտնիքները գիտէ ։

22 Նայց ամէն օր քեզի համար կը սպաննուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք ։

23 Պրթընցիր ով , Տէր , ինչու կը քնանաս , ելիր , մի մերժեր ձեզ յաւիտեան ։

24 Ինչու երեսդ կը ծածկես , մեր տրտմութիւնը ու տառապանքը կը մոռնաս ։

25 Վնչու որ մեր անձը մինչեւ հողը ծռեցաւ , մեր փորը գետինը փակաւ ։

26 Ելիր մեր օգնութեանը , ու ազատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար ։

ՍԱՂՄ · ԽԱ

Դլխաւոր երաժշտին , Շօշանիմի վրայ . Կորխի որդւոցը քերթուածը . երգ սիրոյ ։

1 Իմ սրտէս բարի խօսք կը բղխի , շարադրածս թագաւորին համար կը խօսիմ . իմ լեզուս արագագիր դպիրին գրչին պէս է ։

2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի գեղեցիկ ես . քու շրթանցդ վրայ շնորհք թափուած է , անոր համար Յաստուած քեզ օրհնեց յաւիտեան ։

3 Ով Հզօր , թուրդ մէջքդ կապէ քու փառքովդ ու վայելչութիւնովդ ։

4 Ու քու վայելչութիւնովդ յաջողէ , ճշմարտութեան ու հեզութեան համար և արդարութեան համար հնծիր . ու քու աջ ձեռքդ քեզի սքանչելի բաներ պիտի սորվեցընէ ։

5 Վրու նետերդ սրուած են , — թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջը խոցոտ են . ժողովուրդները քու տակդ պիտի իյնան ։

6 Ով Յաստուած , քու աթոռդ յա-

ւիսեանաս յաւիտենից է . քու թա-
գաւորութեանդ գաւազանը ուղղու-
թեան գաւազան է .
7 Ըդգարութիւնը կը սիրես ու ա-
նօրէնութիւնը կ'ատես . անոր հա-
մար՝ ով Աստուածդ քու Աստուածդ
ուրախութեան եղով քեզ օծեց քու
ընկերներէդ աւելի :
8 Քու բոլոր հանգերձներդ զմուռս
ու հալուէ և կասիայ իբ հոտին , փը-
զոսկրէ պալատներէն նուագարան-
ներ լարերը քեզ ուրախացուցին :
9 Թագաւորներուն աղջիկները քու
պատուականներուդ մէջն են . թա-
գուհին քու աջ կողմդ կը կանգնի
Ոփիրի ոսկիով ըզգեցած :
10 Ով աղջիկ , լսէ ու տես , և քու
ականջդ ծռէ . մոռցիր քու ժողո-
վուրդդ ու քու հօրդ տունը :
11 Ան ատենը թագաւորը պիտի
ցանկայ քու գեղեցկութեանդ , ին-
չու որ ան է քու տէրդ , ու անոր
երկրպագութիւն ըրէ :
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը — ժո-
ղովուրդին հարուստները ընծայով
պիտի խնդրեն քու երեսդ :
13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին
փառաւոր է ներսը , ոսկի թելով
հիւսուած է իր հանդերձը :
14 Նկարակերպած հանդերձով պի-
տի բերուի թագաւորին . անոր
ետևէն եկող աղջիկ ընկերները քե-
զի պիտի բերուին :
15 Ընծութիւնով և ուրախութիւ-
նով պիտի բերուին , թագաւորին
պալատը պիտի մտնեն :
16 Քու հայրերուդ տեղը որդիքդ
պիտի ըլլան , բոլոր երկրին մէջ իշ-
խաններ պիտի ընես անոնք :
17 Քու անունդ հռչակել պիտի
տամ ազգէ մինչև ազգ . անոր հա-
մար ժողովուրդները քեզ պիտի
գովին յաւիտեանս յաւիտենից :

ՍԱՂՄ · ԽԶ

Վկնաւոր երաժշտին . Կորխի որ-
դւոցը Աղամոսը :

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու զօրու-
թիւնն է . նեղութիւններուն մէջ
խիստ օգնական կը գտնուի :
Ընոր համար պիտի չվախնանք , 2
թէև երկիրը փոխուի , ու լեռները
ծովուն միջտեղը ձգուին .
թէև անոր ջուրերը գոռան ու 3
պղտորին , լեռները դողան անոր
ուռճալովը : (Անկյ :)
Վտակ վտակները պիտի ուրա- 4
խացընեն Աստուծոյ քաղաքը՝ Կարձ-
րեչյն սուրբ բնակարանները :
Աստուած անոր մէջն է , անիկայ 5
պիտի չսասանի . Աստուած անոր
պիտի օգնէ առտուանոյ կանուխ :
Հեթանոսները կը խռովին , 6
թագաւորութիւնները կը շարժին .
Խոյնէ իր ձայնը կու տայ , եր-
կիրը կը հալի :
Օրաց Տէրը մեզի հետ է , 7
Յակորին Աստուածը մեզի ապաւէն
է : (Անկյ :)
Եկէք — տեսէք Տէրոջը գործքե- 8
րը , որ աւերումներ ըրաւ երկրի մէջ :
Պատերազմները կը դադարեցը- 9
նէ մինչև երկրի ծայրը . աղեղը կը
կոտրտէ ու նիզակը կը ջարդէ ,
կառքերը կրակով կ'այրէ :
Հանդարտ կեցէք ու ճանչցէք որ 10
ես եմ Աստուած . հեթանոսներուն
մէջը պիտի բարձրանամ , երկրի
վրայ պիտի բարձրանամ :
Օրաց Տէրը մեզի հետ է . Յա- 11
կոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է :
(Անկյ :)

ՍԱՂՄ · ԽԷ

Վկնաւոր երաժշտին . Կորխի որ-
դւոցը Աղամոսը :

Ով ամէն ազգեր ամէն ժողովուրդ- 1
ներ , ցնծութեան ձայնով Աս-
տուծոյ աղաղակեցէք :
Վասն զի Տէրը Բարձրեալ և 2
Երկարու է , բոլոր երկրի վրայ մեծ
թագաւոր է :
Ժողովուրդները մեզի կը ճնա- 3
զանդեցընէ , ու ազգերը մեր ոտ-
քերուն տակը :
Ընտրեց մեզի մեր ժառանգու- 4
թիւնը , Յակորին փառաւորու-
թիւնը՝ որ ինքը սիրեց : (Անկյ :)
Աստուած ցնծութիւնով վեր ե- 5
լաւ , Տէրը փողի ձայնով :

6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք. սաղմոս երգեցէք մեր Թագաւորին, սաղմոս երգեցէք.

7 Վասն զի բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր Աստուած է, երգ երգեցէք ոնոր:

8 Աստուած ազգերուն վրայ կը Թագաւորէ, Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ:

9 Ժողովրդոց իշխանները ժողովեցան Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ. վասն զի երկրի վահանները Աստուծոյն են, ինքը խիստ բարձրացած է:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԷ

Աղբիւր որդւոցը երգը. Սաղմոս:

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝ իր սուրբ լեռանը վրայ:

2 Գեղեցիկ բարձրութիւնով՝ բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝ հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է, մեծ Թագաւորին քաղաքը:

3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ ապաւէն գիտցուած է:

4 Վասն զի ահա Թագաւորները ժողվուեցան, ու միասին անցան:

5 Անոնք տեսածնուն պէս զարմացան, զարհուրեցան, ու շուտով փախան:

6 Հոն դողումը բռնեց զանոնք, ու ցաւը՝ զաւակ ծնանողի ցաւի պէս:

7 Արևելեան հովով Թարսիսի նաւերը կը խորտակես:

8 Ինչպէս որ լսեցինք, անանկ ալ տեսանք զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջ, մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը. Աստուած անիկայ պիտի հաստատէ յաւիտեան: (Հէլայ:)

9 Ո՛վ Աստուած, քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք քու տաճարիդ մէջը:

10 Ինչու քու փառքիդ չափ, ով Աստուած, քու անունդ ալ մինչև երկրին ծայրերն է. արդարութիւնով լեցուն է քու աջ ձեռքդ:

11 Սիօն լեռը թող ուրախանայ, Հրէաստանի աղջիկները թող ցնծան քու դատաստաններուդ համար:

12 Սիոնին չորս կողմը պտըտեցէք, ու անոր բոլորտիքը շրջեցէք. աշտարակները համրեցէք.

13 Ուշադրութեամբ դիտեցէք անոր պարիսպները. անոր պալատները մտնեցէք, որ գալու ազգին պատմէք:

14 Վասն զի ան Աստուածը մեր Աստուածն է յաւիտեան յաւիտենից. անիկայ պիտի առաջնորդէ մեզ մինչև ի մահ:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԹ.

Կռնասուր երաժշտին. Աղբիւր որդւոցը Սաղմոս:

1 Լսեցէք ասիկայ, ով բոլոր ազգեր, ականջ դրէք, աշխարհի բոլոր բնակիչները.

2 Ամիկներ ու ազնուականներ, հարուստներ ու աղքատներ միկտին:

3 Իմաստութիւն պիտի խօսի, ու սրտիս խորհուրդները՝ հանճար:

4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ, խրթինաբանութիւնս քնարով պիտի բանամ:

5 Ինչու վախնամ չար օրերուն մէջը, երբոր դարանակալներուն անօրէնութիւնը չորս կողմս կը պատէ:

6 Իրենց զօրութեանը յուսացողներուն ու իրենց հարստութեանը շատութիւնովը պարծողներուն

7 Մէկը բնաւ չկրնար փրկել իր եղբայրը, ծէ ալ անոր փրկանքը Աստուծոյ հատուցանել.

8 (Վասնզի սուղ է անոնց անձին փրկութեան գինը. ու յաւիտեան պիտի գադարի.)

9 Որ ալ ապրի յաւիտեան, ու ապականութիւն չտեսնէ:

10 Ինչու որ կը տեսնէ թէ իմաստունները կը մեռնին, յիմարը ու անխելքը միասին կը կորսուին, ու իրենց առայժմուածքները ուրիշներուն կը թողուն:

11 Անոնց խորհուրդը ա՛ն [illegible]

քանց առնելը յաւիտեան պիտի ձգտի, — իրենց բնակարաններէն ոտքէ մինչեւ գլուխ ամօթ ու նախատինքը իրենց անունը պիտի կրէն։

12 Մարդը պատուոյ մէջ չմընաց, անասուններուն նման է ան որ կը կորսուի։

13 Ասոնց սա ճամբան իրենց յիմարութիւնն է. ապագան անոնց հաճոյ է բերանները անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի տան։ (Սէլա։)

14 Ասոնք ոչխարներու պէս գերեզմանը կը դրուին։ մահը պիտի հովուէ զանոնք. եւ ուղիղները անոնց վրայ պիտի տիրեն առաւօտուն. ու անոնց գեղեցիկը գերեզմանը պիտի մաշէ իրենց բնակարանէն։

15 Սակայն Աստուած գերեզմանէն ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս, քանի որ ինք պիտի ընդունի։ (Սէլա։)

16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ, ու անոր տանը փառքը շատնայ։

17 Վասն զի մեռնելու ատենը ամենեքին բան մը իր հետը պիտի չառնէ, — իր փառքը իր ետեւէն պիտի չիջնէ։

18 Թէպէտ եւ իր անձը օրհնէց իր կենդանութեան ատենը, (ու քեզ կը գովին երբոր դուն քու անձիդ աղէկութիւն կ'ընես,)

19 Ան՝ ինչ իր նախնիքներուն ազգին պիտի երթայ. մինչեւ յաւիտեան լոյս պիտի չտեսնեն։

20 Մարդը որ պատուոյ մէջ է ու խնամատարութիւն չունի, անասուններուն կը նմանի որ կը կորսուին։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ

Ասաֆայ Սաղմոս։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսեցաւ, ու երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչեւ արեւմուտք։

2 Սիանէն՝ գեղեցկութեան կատարելութենէն Աստուած փայլեցաւ։

3 Մեր Աստուածը պիտի գայ ու պիտի չլռէ. անոր առջեւն մաշող կրակ, ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի ըլլայ։

4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն, ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար։

5 Ինձի ժողվեցէք իմ սուրբերս, — ինծի հետ զոհով ուխտ ընողները։

6 Ու երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն, վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է։ (Սէլա։)

7 Լսէ ով իմ ժողովուրդս, ու խօսիմ. ով Իսրայէլ, ու քեզի վկայութիւն ընեմ, որ ես եմ Աստուած՝ քու Աստուածդ։

8 Ձէ թէ քու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ, ու քու ողջակէզներուդ համար՝ որոնք միշտ իմ առջեւս են։

9 Ուռու տունէդ զուարակ չեմ առներ, ոչ ալ քու գոմերէդ նոխազներ։

10 Վասն զի իմն են անտառին բոլոր գազանները, հազարաւոր լեռներուն անասունները։

11 Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչունները, ու դաշտի գազաններն իմ քովս են։

12 Եթէ որ անօթենամ՝ քեզի պիտի չըսեմ. վասն զի աշխարհիքը ու անոր լիութիւնը իմն է։

13 Միթէ ես ցուլերու միս կ'ուտե՞մ, կամ նոխազներու արիւն կը խմե՞մ։

14 Շնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ, ու քու ուխտերդ կատարէ Վարձրելոյն.

15 Ու նեղութեան օրը ինծի կանչէ. ես քեզ պիտի ազատեմ, ու դուն իս պիտի փառաւորես։

16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ'ըսէ, Վնչի՞ համար դուն իմ օրէնքներս կը պատմես, ու իմ ուխտս բերանդ կ'առնես։

17 Վասն զի դուն խրատը ատեցիր, ու իմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր.

18 Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միաբանեցար, ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար.

19 Քու բերանդ չարութեան տուիր, ու քու լեզուդ նենգութիւն կը շարէ.

20 Ալ նախա եղբօրդ դէմ կը խօսիս, մերդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ'ընես։

21 Ես բաներըը ըրիր ու ես լռեցի, կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ։ Բայց քեզ պիտի յանդիմանեմ, ու աչքերուդ առջեւը պիտի շարեմ զանոնք։

22 Ըրդ խնդիք ասիկայ, ով դուք Աստուած մոռցողներ, չըլլայ որ յեղպատառեմ, և ազատող մըն ալ չըգտնուի։

23 Ով նորհակալութիւն մատուցանողը ինծի կը փառաւորէ. ու ինչ ճամբան զգուշացողին պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկութիւնը։

ՄԵՂՄԱՍ · ՆՕԵ

Վկայաւոր երաժշտին. Աղաստս Կաւթի, անոր Աներաբէլին քովը մտնելէն ետքը. Նաթան մարգարէին անոր եկած ժամանակը։

1 Ողորմի՛ ինծի, ով Աստուած, քու ողորմութեանդ համեմատ, քու առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս։

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա, ու իմ մեղքէս իս սրբէ։

3 Վասն զի ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս, ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է։

4 Քեզի՛ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի, և քու աչքերուդ առջեւը չարութիւն ըրի. որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ, ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ։

5 Ահա ես անօրէնութիւնով ծընայ, ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս։

6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես երիկամունքներու մէջ. ու ծածուկ տեղը իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի։

7 Զովպայի մշտիկով մաքրէ զիս, ու մաքուր ըլլամ. զիս լուա, ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ։

8 Ինծ ուրախութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի. թէև ցնծան ոսկորները որ կոտրեցիր։

9 Իմ մեղքերէս երես դարձուր, ու բոլոր անօրէնութիւններս ջնջէ։

10 Ով Աստուած, իմ միջս մաքուր սիրտ ստեղծէ, և իմ ներքս դիս ուղիղ հոգի նորոգէ։

11 Ինծ երեսդ մի ձգեր, ու քու Սուրբ Հոգիդ ինծմէ մի հաներ։

12 Ինծ փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի ետ դարձուր, ու կամաւոր հոգի մը թէև հաստատէ զիս։

13 Անօրէններուն պիտի սորվեցնեմ քու ճամբաներդ, ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան։

14 Ով Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը, փրկէ զիս արիւնհեղութենէն. լեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութենագ վրայով։

15 Ով Տէր, իմ շրթունքներս բաց, ու բերանս պիտի պատմէ քու գովութիւնդ։

16 Վասն զի զոհի չես հաճիր որ՝ ընծայ մատուցանէի. դուն ողջակէզի ալ չես հաւնիր։

17 Աստուծոյ զոհը կոտրած հոգին է. կոտրած ու խոնարհ սիրտը՝ ով Աստուած, դուն չես անարգեր։

18 Ինծ բարեհաճութեամբդ Սիոնին բարիք ըրէ, Երուսաղէմին պարիսպները շինէ։

19 Այն ատենը պիտի հաճիս արդարութեան զոհերուն՝ ողջակէզներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն. ան ատենը քու սեղանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն։

ՄԵՂՄԱՍ · ՆՕԶ

Վկայաւոր երաժշտին. Մաւխիին երգը, երբոր Դովիկ Աղոմացին եկաւ ու զբուցեց Սաուղին, ու անոր բաւ թէ Մաւխիի Աբիմելեքին տունը մտեր է։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս, ով բռնաւոր. Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ։

2 Լեզուդ չարութիւններ կը շաղէ, սուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ.

3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես, — սուտիքը

արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Ակլայ ։)

4 Մեղմն կործանման խօսքերը չ՚, — նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ , քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ — բնակարանէդ , ու քեզ արմատէդ պիտի խլէ կեն- դանեաց երկրէն ։ (Ակլայ ։)

6 Արդարները պիտի տեսնեն ու վախնան , ու անոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով ,

7 Ահա այն մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ , հապա իր շատ հարստութեանը վստահացաւ , — իր անօրէնութիւնովը զօրա- ցաւ ։

8 Սակայն ես Աստուծոյ տանը մէջ կանանչ ձիթենիի պէս եմ . Աս- տուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեանս յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան , որ — բանը կատարեցիր . ու քու անուանդ պիտի յուսամ , վասն զի բարի է սուրբերուդ առջին ։

ՍԱՂՄ · ԾԱ

Վերադրուած երաժշտին , Ահալաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Ընդդամբ իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ . ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին . մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Աստուած երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խմաստուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնքը խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Միթէ չե՞ն ճանչնար անօրէնու- թիւն ընողները , որոնք հաց ուտե- լու պէս իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն , — Աստուծոյ չեն կանչեր ։

5 Անոնք անտեղը շատ վախցան՝ — որ վախ չկար . ինչու որ քեզ պաշարողներուն ոսկորները ցրուեց Աստուած . ամչցուցիր զանոնք , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։

6 Երանի՛ թէ Իսրայէլն գար Սիոնէն փրկութիւնը . Աստուած իր ժողովուրդը գերութենէն դարձու- ցած ատենը Յակոբ պիտի ցնծայ , — Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · ԾԲ

Վերադրուած երաժշտին՝ Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը , ան ա- տենը որ Ովիփացիք եկան ու ըսին Սաուղին , Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած է ։

1 Ո՛վ Աստուած , քու անունովդ զիս ազատէ՛ , ու քու զօրութիւնովդ իրաւունք ըրէ ինծի ։

2 Ո՛վ Աստուած , լսէ՛ իմ աղօթքս , բերնիս խօսքերուն ականջ դիր .

3 Վասն զի օտարները իմ վրաս ելան , ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս , — զԱստուած իրենց առջևը չդրին ։ (Ակլայ ։)

4 Ահա Աստուած ինծի օգնական է . Տէրը իմ հոգիիս պաշտպաններուն հետն է ։

5 Չարութիւնը թշնամիներուս վը- րայ պիտի դարձընէ . քու ճշմար- տութեամբդ կորսընցո՛ւր զանոնք ։

6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ . ո՛վ Տէր , քու ա- նունդ պիտի գովեմ , ինչու որ բա- րի է ։

7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց , ու իմ աչքս թշնամիներուս տեսաւ ։

ՍԱՂՄ · ԾԳ

Վերադրուած երաժշտին , Նկինոթի վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Ո՛վ Աստուած , ականջ դիր իմ աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքիս քու երեսդ մի՛ ծածկեր ։

2 Ամէն րոպէ ու պատասխանէ՛ ին- ծի . իմ դանգատովս կը մելրիմ ու կը խռովիմ ։

3 Թշնամիին ձայնէն — ամբարիշ- տին նեղութենէն տակաւին . ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բե- րին , ու բարկութիւնով զիս կը հալածեն ։

4 Սիրտս դողաց իմ ներսի դիս , ու

մահուան արհաւիրքները իմ վրաս
ինկան ։
5 Ա՛խ ու դող եկաւ իմ վրաս ,
ու սոսկումը իս ծածկեց ։
6 Ու ըսի , Երանի՛ թէ աղաւնիի
նման թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու
հանգիստ ըլլայի ։
7 Ա՛հա հեռուն կը փախչէի , անա-
պատին մէջ կը բնակէի ։ (Ել. ։)
8 Սաստիկ հովէն ու փոթորիկէն
իմ փախչիլս կ'արտորդընէի ։
9 Ո՛վ Տէր, կորսընցո՛ւր , անոնց
լեզուները բաժնէ , վասն զի քա-
ղաքին մէջը բռնութիւն ու կռիւ
տեսայ ։
10 Գործիկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝
անոր պարիսպներուն վրայ կը պըտ-
տըտին . անօրէնութիւն ու չարիք
կայ անոր մէջը ։
11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն
կայ . և բռնութիւնը ու նենգու-
թիւնը անոր հրապարակներէն չեն
զատուիր ։
12 Ինչու որ թշնամին չէր իս նա-
խատողը , որ համբերէի . կամ ատողը
չէր իմ վրաս հպարտացողը , որ ան-
կէ պահուէի .
13 Հապա դուն՝ ով մարդ , իմ հա-
ւասարս , իմ ընկերս ու ճանչըւորս ,
14 Որ իրարու հետ անոյշ խօսակ-
ցութիւն կ'ընէինք , ու բազմու-
թեան հետ Աստուծոյ տունը կ'եր-
թայինք ։
15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պի-
տի հասնի , ու ողջ ողջ դերեզմանը
պիտի իջնեն , վասն զի իրենց բնա-
կարաններուն ու իրենց մէջը չարու-
թիւն կայ ։
16 Ես ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ ,
ու Տէրը իս պիտի փրկէ ։
17 Իրիկունը՝ առտուն ու կէս օրը
պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ , և
անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։
18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ
անձս ինծի դէմ եղած պատերազմին ,
ինչու որ շատերը կան իմ կռիւս ։
19 Աստուած պիտի լսէ , ու չարի-
տենականութեան մէջ բնակողը պի-
տի ցածցընէ զանոնք . (Ել. .)
որովհետև չեն փոխուիր անոնք , ու
Աստուծմէ չեն վախնար ։

Ձեռքը իրեն հետ հաշտուածներ- 20
ուն վրայ երկընցուց , իր ուխտը
աւրեց ։
Անոր բերնին խօսքերը կոդիէն կա- 21
կուղ են , բայց անոր սրտին մէջը
պատերազմ կայ . անոր խօսքերը
ձէթէն կակուղ են , բայց մերկ
սուրբեր են ։
Ո՛ւ հոգդ Տէրոջը վրայ ձգէ , ու 22
ան քեզ պիտի խնամէ . անիկայ
յաւիտեան սասանութիւն չտար ար-
դարին ։
Բայց դուն ով Աստուած , անոնք 23
ապականութեան գուբին մէջը պի-
տի իջեցընես . արիւնահեղ ու նեն-
գաւոր մարդիկ օրերնուն կէսին
պիտի չհասնին , սակայն ես քեզի
պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ . ՃԶ .

Վերնաւոր երաժշտին , Յօնաթ է-
լեմ րէհոգիմին վրայ . Միւխթին
երգը , Երբոր Փղշտացիք Գէթի
մէջ բռնեցին զանիկայ ։

Ո՛վ Աստուած , ողորմի՛ ինծի , վասն 1
զի մարդը կ'ուզէ իս կլլել . ա-
մէն օր պատերազմ ընելով՝ իս կը
նեղէ ։
Թշնամիներս ամէն օր կ'ուզեն իս 2
կլլել , վասն զի շատ մարդիկ ամ-
բարտաւանութիւնով ինծի հետ կը
մարտնչին ։
Ա՛խ այս օրս քեզի պիտի յու- 3
սամ ։
Աստուծով պիտի գովեմ իր խօս- 4
քը . Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի
չվախնամ . մարմինը ինծի ի՞նչ
կրնայ ընել ։
Ամէն օր իմ բաներուս չնաս կու- 5
տան . իմ վրայովս անոնց բոլոր
խորհուրդները չարիքի համար են ։
Կը ժողվուին ու կը պահուին , 6
իմ շաւիղներս կը դիտեն , վասն զի
իմ անձիս կը սպասեն ։
Անիրաւ անօրէնութիւնով անոնց 7
փրկութիւն կ'ըլլայ . բարկութիւ-
նով ժողովուրդները վար ձգէ , ով
Աստուած ։
Իմ թափառական պատիրս համ- 8
բերիր , արցունքներս քու տիկիդ

մէջը դիր . միթէ անոնք քու գրքիդ մէջը գրուած չե՞ն ։

9 Ինծի կանչած օրս ետ պիտի դառնան իմ թշնամիներս . ասիկայ գիտեմ , ինչու որ Աստուած ինծի հետ է ։

10 Աստուծով պիտի գովեմ ես խօսքը , Տէրոջմով պիտի գովեմ ես խօսքը ։

11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ով Աստուած , քու ուխտերդ իմ վրաս են . քեզի շնորհակալութիւններ պիտի հատուցանեմ ։

13 Որովհետեւ իմ անձս մահուանէ ազատեցիր , ոտքերս ալ գայթակղելէն չե՞ս ազատեր , որ Աստուծոյ առջեւը քալեմ կենդանիներուն լոյսին մէջ ։

ՍԱՂՄ · ՆԸ

Վերնաւոր երաժշտին . Ալեթաշխէթ , Դաւիթին երգը , Միւռղէին եւ բեսէն դէպ ի քարայրը փախած առեներ ։

1 Ողորմի՛ ինծի , ով Աստուած , ողորմի՛ ինծի , վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ . ու քու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ , մինչեւ որ թշուառութիւնները անցնին ։

2 Կարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ , ինծի համար գործող Աստուծոյն ։

3 Երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս , ընե՛ւ իս կլլել ուզողը ինծ նախատէ . (Սէլա .) Աստուած պիտի խրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։

4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է . բոց փսղ մարդոց որդիներուն վրէն կը պառկիմ , որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են , և անոնց լեզուները սրած թուրեր են ։

5 Ո՛վ Աստուած , երկինքէն վերի բարձրացիր . քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ բլլայ ։

6 Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին ; անձս վար ծռեցաւ . փոս փորկտին առջեւս , ու իրենք ինկան անոր մէջը ։ (Սէլա ։)

7 Սիրտս պատրաստ է , ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է . պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ .

8 Արթնցիր , ով իմ փառքս . արթնցիր ով տաւիղ ու քնար . ես կանուխ պիտի արթննամ ։

9 Ո՛վ Տէր , ժողովրդոց մէջը քեզ պիտի գովեմ . սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջ .

10 Վասն զի մեծ է քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքը , ու քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը ։

11 Երկինքէ վերի բարձրացիր , ով Աստուած , քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ բլլայ ։

ՍԱՂՄ · ՆԹ

Վերնաւոր երաժշտին . Ալ թաշխէթ , Դաւիթին երգը ։

1 Իրաւցընէ անբարբառ արդարութիւն կը խօսիք . ուղղութեամբ դատաստա՞ն կը տեսնէք , ով մարդոց որդիները ։

2 Ձիրաւի սրտով անօրէնութիւնները կը գործէք . երկրի վրայ ձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէք ։

3 Ամբարիշտները իրենց ծոցը արգանդէն խոտորեցան . որովայնէն կը մոլորին սուտ խօսելով ։

4 Անոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է , խուլ խժի պէս՝ որ կը գոցէ իր ականջները ,

5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը , թէկ և վարպետութեամբ կախարդութիւն կ՚ընեն ։

6 Ո՛վ Աստուած , անոնց ակռաները իրենց բերաններուն մէջը փշրէ . ով Տէր , առիւծի կորիւններուն ժանիքները կոտրէ ։

7 Թո՛ղ անոնք հալին ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն . Երբոր իրենց աղեղները կը լարեն , թո՛ղ կոտրտին .

8 Խաւնջի պէս որ քալած ատենը կը հալի , կնկան մը վիժած զաւակին պէս արեւը չտեսնեն ։

9 Ձեր կաթսաները փուշերուն կրակը զգալէն առաջ , թէ՛ թարմ և

թէ այրուող ֆօ֊ֆէրը փոթորիկով պիտի ցրուէ ։

10 Արդարը պիտի ուրախանայ , երբ որ վրէժխնդրութիւնը տեսնէ , իր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի լուայ ։

11 Ու մարդը պիտի ըսէ թէ Իրաւացընէ արդարին համար վարձք կայ . իրաւացընէ Աստուած կայ , որ երկրի վրայ դատաւոր է ։

ՍԱՂՄ . ՃԻԹ

Վկխաւոր երաժշտին . Ընէ թաշհէթ , Դաւիթին երգը , ան ատենը՝ որ Սաուղ խրկեց , ու տունը պաշարեցին , որ մեռցընեն զանիկայ ։

1 Ծնշանմիներէս խա փրկէ , ով իմ Աստուածս . իմ վրաս ելլողներէն խա վէր վերցուր ։

2 Ինօրէնութիւն գործողներէն խա ազատէ , ու արիւնահեղ մարդիկներէն խա փրկէ ։

3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մտան . զօրաւոր մարդիկ իմ վրաս ժողվուեցան , չէ թէ մեղքիս ու յանցանքիս համար , ով Տէր ։

4 Առանց ինծի եղած ատենս վազեցին ու պատրաստուեցան . արթընցիր զիս դիմաւորելու ու նայէ ։

5 Ով Տէր Աստուած զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի , արթընցիր բոլոր հեթանոսները քննելու . շար անօրէնութեանց բնաւ մի՛ ողորմիր ։ (Սելա ։)

6 Ինծի՛ իրիկուան ետ կը դառնան , շան պէս կ՚ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը կը պտըտին ։

7 Ահա իրենց բերնէն չարութիւն դուրս կը թափին . անոնց շրթունքներուն վրայ սուրեր կան . ինչու որ՝ ըսած ըլլան Ով պիտի լսէ ։

8 Բայց դուն՝ ով Տէր , անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս . բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի ընես ։

9 Ով իմ զօրութիւնս՝ քեզի պիտի սպասեմ ։ Վասն զի Աստուած է իմ ապաւէնս ։

10 Ողորմութեանս Աստուածը ինծի պիտի հասնի . Աստուած պիտի ցուցընէ ինծի թշնամիներուս ։

11 Մի՛ մեռցըներ անոնք , որ ժողովուրդս չմոռնայ . զանոնք ցիրուցան ըրէ քու զօրութեամբդ , ու վար ձգէ զանոնք՝ ով Տէր մեր վահանը ։

12 Անոնք իրենց բերանները մեղքին — չրթունքներուն խօսքին համար՝ իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնուին . նաև անէծքին ու սուտին համար՝ որ կը խօսին ։

13 Կորսընցուր բարկութիւնով , կորսընցուր զանոնք՝ որ չգտնուին , ու գիտնան թէ Աստուած կը տիրէ Հակոբին վրայ մինչև երկրի ծայրերը ։ (Սելա ։)

14 Անոնք իրիկուան ետ պիտի դառնան , շան պէս պիտի ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը պտըտին .

15 Ուտելիքի համար պիտի թափառին . թէ որ չկշտանան՝ գիշերը հոն անցընեն ։

16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ , ու առտուընց քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ . վասն զի դուն ինծի պահապան եղար , ու ապաւէն՝ իմ նեղութեանս օրը ։

17 Ով իմ զօրութիւնս , քեզի սաղմոս պիտի երգեմ . ինչու որ իմ պաշտպանս Աստուած է՝ իմ ողորմութեանս Աստուածը ։

ՍԱՂՄ . Ն

Վկխաւոր երաժշտին . Շուշան Եդութի վրայ . Դաւիթին երգը , սորվեցընելու համար . ան ատենը որ պատերազմեցաւ Արիքագեմի Աստուրց ու Աստրայի Աստուրց հետ , ու Հովաբ ետ դառնալով՝ Աղի ձորին մէջ տասներկու հազար Եդոմացիներէն տասներկու հազար հոգի զարկաւ ։

1 Ով Աստուած , մեզ երեսէ ձգեցիր , մեզ ցրուեցիր — բարկացար . մեզի դարձիր ։

2 Երկիրը դողացուցիր , անիկայ պատռեցիր . անոր փլած տեղերը նորոգէ , ինչու որ կ՚երերայ ։

3 Վու ժողովուրդիդ խստութիւն ցուցուցիր , մեզի թմրութեան գինի խմցուցիր :

4 Վնգալ վախցողներուն գրօշակ տուիր , Ճշմարտութեան համար վերցնելու . (Սէլայ .)

5 Որ քու սիրելիներդ փրկուին . աջ ձեռքովդ ապրեցուր ու պատասխան տուր ինծի :

6 Աստուած իր սրբութիւնովը խօսեցաւ . ես պիտի ցնծամ , Սիւքէմը պիտի բաժնեմ , ու Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ :

7 Իմ է Գաղաադը , ու իմ է Մանասէն . Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է . Յուդան իմ օրէնսդիրս է .

8 Մովաբը իմ լուացուելու ամանս է . Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս . ո՛վ Փղշտացիք , ինծի համբոյր ցնծացէք :

9 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւորէ քաղաքը . ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչև Եդոմ :

10 Չէ՞ որ դուն , ո՛վ Աստուած , որ երեսէ ձգեցիր մեզ , ու մեր զօրքերուն հետը չելար , ո՛վ Աստուած :

11 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնութիւն տուր , վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը :

12 Աստուծով քաջութիւն պիտի բռնենք . ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները :

ՍԱՂՄ · ԿԸ

Պէհաւոր երաժշտին , Նկինօթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 Ո՛վ Աստուած , լսէ իմ աղաղակս , ո՛ մտիկ ըրէ իմ աղօթքս :

2 Երկրէն ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ , սրտիս մարելու ատենը . ինծի բարձր եղած վէմին առաջնորդէ ինծի :

3 Ինչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար , ամուր աշտարակ մը թշնամիին երեսէն :

4 Վու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւիտեան . քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ապաւինիմ : (Սէլայ :)

5 Ինչու որ դուն՝ ո՛վ Աստուած , լսեցիր իմ ուխտերս . քու անունդ վախցողներուն ժառանգութիւնը տուիր :

6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես . անոր տարիները ազգէ մինչև ազգ պիտի ըլլան :

7 Ընդհակառակն Աստուծոյ առջին պիտի նստի . ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն :

8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անունդ յաւիտեան , որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ :

ՍԱՂՄ · ԿՐ

Պէհաւոր երաժշտին , Խդիթունին վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 Յիրաւի իմ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ , անկէ է իմ փրկութիւնս .

2 Յիրաւի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , շատ պիտի չսասանիմ :

3 Մինչև ե՞րբ մարդու վրայ կը յարձակիք . դուք ամէնքդ պիտի կոտրտէք ձռնկլոյս ծռած պատի ու խախտած ցանկի պէս :

4 Բրդարև իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ՚ընեն , ստութիւն կը սիրեն . իրենց բերնովը կ՚օրհնեն , բայց իրենց սրտովը կ՚անիծեն : (Սէլայ :)

5 Ով իմ անձս , միայն Աստուծոյ սպասէ , վասն զի անկէ է իմ յոյսս :

6 Յիրաւի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , պիտի չսասանիմ :

7 Աստուծմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս . իմ զօրութեանս վէմը ու իմ ապաւէնս Աստուած է :

8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք , ո՛վ ժողովուրդ . անոր առջին սիրտերնիդ թափեցէք . Աստուած ապաւէն է մեզի : (Սէլայ :)

9 Բրդարև ռամիկ մարդիկը փուճ են , ազնուական մարդիկը սուտ են . թէ որ կշիռքի մէջ դրուելու ըլլան , ամէնքն ալ ունայնութենէն ընդունայն են :

10 ՝արստահարութեան մի՛ յու-
սար , ու յափշտակութեան վրայ
փուճ յոյս մի՛ դնէք . հարստու-թիւ-
նը թէ որ շատնայ , անոր վրայ սիրտ
մի՛ դնէք :

11 Մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած .
երկու անգամ լսեցի ասիկայ , թէ
զօրութիւնը Աստուծոյ է :

12 Ողորմութիւնն ալ քուկդ է , ով
Տէր , ինչու որ ամէն մէկուն իր
գործքին համեմատ հատուցում կ՚ը-
նես :

ՍԱՂՄՈՍ · ԿԳ·

Սաղմոս Դաւիթի , երբոր ինքը Հու-
դայի անապատին մէջ էր :

1 Ով Աստուած , դուն ես իմ Աս-
տուածս , ես առտուընջ քեզ
կը փնտռեմ . հոգիս կը ծարաւի
քեզի , ու մարմինս քեզի կը փա-
փաքի չոր ու ծարաւ տեղը , ուր որ
ջուր չկայ ,

2 Որ զօրութիւնդ ու փառքդ տես-
նելու համար , ինչպէս որ քեզ տե-
սած եմ սրբարանին մէջ :

3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ
կեանքէն աղէկ է , իմ շրթունքներս
քեզ պիտի գովեն :

4 Այսպէս պիտի օրհնեմ քեզ իմ
կենացս մէջ . ու քու անունովդ
ձեռքերս վեր պիտի վերցընեմ :

5 Հոգիս թէ ճարպով ու պարարու-
թիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս ,
ու ցնծութեան շրթունքներով պի-
տի գովէ զքեզ իմ բերանս .

6 Երբոր անկողինիս վրայ քեզ կը
յիշեմ , գիշերապահներուն մէջ
քու վրայովդ կը մտածեմ .

7 Վասն զի ինծի օգնական եղար ,
ու քու թևերուդ հովանաւորու-
թեանը տակը պիտի ցնծամ :

8 Իմ անձս քեզի հետևելով կը
յարի , քու աջ ձեռքդ իս կը պա-
հէ :

9 Հայց անոնք որ իմ անձս կը
փնտռեն ՝ի կորսընցընելու հա-
մար , գետնին խորունկ տեղերը պի-
տի մտնեն .

10 Սուրի պիտի մատնուին , աղուէս-
ներուն բաժին պիտի ըլլան :

11 Հայց թագաւորը Աստուծով պի-
տի ուրախանայ . անով երդում ը-
նողներուն բոլորը պիտի պարծին .
իսկ ստախօսներուն բերանը պիտի
պապանձի :

ՍԱՂՄ · ԿԴ·

Վկայասոր երաժշտին . Սաղմոս
Դաւիթի :

1 Ով Աստուած , լսէ իմ ձայնս իմ
դանդաւոլու ատենս . Թշնա-
միին վախէն իմ կեանքս պահպանէ :

2 Չգաժակէ զիս չարերուն ժողով-
քէն , անօրէնութիւն գործողներուն
բազմութենէն ,

3 Որոնք իրենց լեզուները թուրի
պէս կը սրեն , իրենց նետերը կը
քաշեն , որ լեղի խօսքեր ՝ն ,

4 Կատղուկ տեղէն անմեղին նետե-
լու համար . յանկարծակի անոր կը
նետեն ու չեն վախնար :

5 Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաս-
տատեն . գաղտնի որոգայթներ դը-
նելու համար կը խօսին , կ՚ըսեն
թէ Ո՞նք պիտի տեսնէ :

6 Անօրէնութիւն կը փնտռեն . կ՚ը-
սեն ՝ն ըլ կատարեցինք մեր խորհած
խորհուրդը . մարդուն ներսը և
սիրտը խորունկ է :

7 Հայց Աստուած անոնք պիտի
զարնէ նետով . անոնք յանկարծ
պիտի վիրաւորին :

8 Ու իրենց լեզուն իրենց վրայ պի-
տի հանդպցընէն . ամէն անոնք
տեսնողները պիտի փախչին :

9 Ու բոլոր մարդիկ պիտի վախ-
նան , ու Աստուծոյ գործքը պատ-
մեն , ու անոր ըրածին ուշադրու-
թեամբ պիտի նային :

10 Արդարը Տէրոջմով պիտի ուրա-
խանայ , և անոր պիտի յուսայ . և
ամէն ուղիղ սրտով եղողները պի-
տի պարծին :

ՍԱՂՄ · ԿԵ·

Վկայասոր երաժշտին . Դաւիթին
Սաղմոսը — երգը :

1 Վեգի կը սպասէ օրհնութիւնը , ով
Աստուած , Սիոնի մէջ , ու
քեզի ուխտը պիտի կատարուի :

Ա Ո՛վ տէրը հրկիզ՝ քեզ ուխտիդ հետով
Ընտրեալ ազգիդ հրկիզ ։ 1

Ասպետ հրկիզիչ անոր անուանը
Փառքին , փառաւոր երկիր անոր
պէտքերին ։ 2

Ընտրեց երկիր ինք Իր ելիպես ա-
հաւոր եւ քու գործերդ . քու մեծ
ըստ ուխտիդ հանուր ի՛շխանիդ
քեզի խոստացուածին պիտի բնեն ։ 3

Երբոր հրկիզը հրկիզապատիւն 4
պիտի շնեն քեզի . սպասիս պիտի
հրդէն քեզի , սպասիս պիտի հրգեն
քու անուանդ ։ (Հէլլ ։)

Լինիք ու տեսիք Ընտրեցդ բրած- 5
նէրը . Ինչո՞ւ իր գործերովը մարգոց
որդիներուն վրայ աշուր է ։

Ծովէն ցամաքի գարձուց , գետէն 6
ոտքով անցան . ան տեղը իրմով
ուրախացանք ։

Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ ։ 7
Իւր աչքերը ազգերը կը դիտեն .
ապստամբները ի՛ր չբարձրանան ։
(Հէլլ ։)

Ո՛վ ժողովուրդներ , օրհնեցէ՛ք մեր 8
Ընտուածը , ու լսել տուէ՛ք անոր
գովութեան ձայնը ։

Հոգիս մեր Հոգին կենդանի կը 9
պահէ , ու ոտքերնուս սասանիլ չը-
տար ։

Ինչու որ դուն քննեցիր մեզ , ո՛վ 10
Ընտուած . փորձեցիր մեզ , ինչպէս
որ արծաթը կը փորձուի ։

Մեզ որոգայթի մէջ մտցուցիր , 11
ծանր բեռ դրիր մեր կռնակին
վրայ ։

Մեր գլուխներուն վրայ մարդիկ 12
հնձցուցիր . կրակը ու ջուրը մտանք ,
սակայն մեզ առատութեան տեղ
հանեցիր ։

Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու 13
տունդ , քեզի պիտի հատուցանեմ
իմ ուխտերս ,

Որ շրթունքներս խոստացան , ու 14
նեղութեան մէջ բերանս խօսեցաւ ։

Պարարտ ողջակէզներ պիտի մա-
տուցանեմ քեզի խոյերու խունկով ,
զուարակներ պիտի զոհեմ նոխազ-
ներու հետ ։ (Հէլլ ։) 15

Եկէ՛ք , լսեցէ՛ք դուք ամէնդուդ որ 16
Ընտուածին կը վախնայք , ու պատ-
մեմ ինչ որ բրաւ իմ անձիս ։

Գլխաւոր երաժշտին . Ասաղեան ոս-
կեդ ։

17 Ակնածեա՛ անոր ազգակիցքի , ու
լեզուաց անիկից բարեբաղձացի՛ :
18 Թէ որ որոնց մէջը անարկեալ
Քեզ ան տեսնէի , Ջեզը պիտի յսէի :
19 Ասկոյն Յաւուած լսէց , իմ ա-
ղօթքիս ձայնը մեզի բրաւ :
20 Օրհնեա՛լ բլլայ Յաւուած , որ իմ
ազօթքս չդիբեց , ու իր ողորմա-
թիւնը ինծմէ հա չյաբեաւց :

ՍԱՂՄՈՍ · ԿԱ :

Վկիսաւոր երաժշտին , Դկիմեթի
վրայ · Սաղմոս ա՛ երգ :

1 Յաւուած ողորմի մեզի ու օրհնէ
մեզ , երեսը փայլեցընէ մեր վը-
րայ , (Ականջ ,)
2 Որ երկրի վրայ քու ճամբադ
ճանչցուի , ա՛ ամէն ազգաց մէջ՝
քու փրկութիւնդ :
3 Թո՛ղ ժողովուրդները քեզ գո-
վեն , ով Յաւուած , բոլոր ժողո-
վուրդները քեզ գովեն :
4 Ազգերը թո՛ղ ուրախանան ու
ցնծան . վասն զի ժողովուրդները
ուղղութիւնով պիտի դատես , ու
երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջ-
նորդես : (Անէլայ :)
5 Թո՛ղ ժողովուրդները քեզ գո-
վեն ով Յաւուած , բոլոր ժողո-
վուրդները քեզ գովեն :
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ .
ա՛ Յաւուած՝ մեր Յաւուածը մեզ
պիտի օրհնէ :
7 Յաւուած մեզ պիտի օրհնէ , ու
երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի
վախնան :

ՍԱՂՄՈՍ · ԿԲ

Վկիսաւոր երաժշտին . Վաւխթեն
Սաղմոսը ա՛ երգը :

1 Թո՛ղ ելլէ Յաւուած , անոր թըշ-
նամիները թո՛ղ ցրուին , ու ա-
նիկայ ատողները իր երեսէն թո՛ղ
փախչին :
2 Ինչպէս ծուխն ցրուելուն պէս ցրուէ
զանոնք . ինչպէս որ մոմը կրակին
առջին կը հալի , այսպէս թո՛ղ կոր-
սուին ամբարիշտները Յաւուածմէ ե-
րեսին :

Բայց արդարները թո՛ղ ուրա-
խանան , Յաւուածմով թո՛ղ
ցնծան , և ուրախութեամբ ցնծա-
ղանան :
3 Երգեցէ՛ք Յաւուածմով , ազգե՛ր կը-
դիմեցէ՛ք անոր անուանը . Հանըս-
պատրաստեցէ՛ք անապատներուն մէջ
հեծելոյին , որուն անուանը Կա-
հ , ու ցնծացէ՛ք անոր առջին :
4 Որբերուն Հայրը ու այրեացոյին
դատաւորը Յաւուած իր սուրբ
բնակարանին մէջ :
5 Յաւուած միայնակ եղողները տան
մէջ կը բնակեցընէ , կապանաւորները
յաջողութեան կը հանէ , բայց ա-
պստամբները ըշտ անդ կը բնակին :
6 Ով Յաւուած , քու ժողովրդիդ դէմ
առջեն գացած ատենդ , անապա-
տէն անցած ատենդ , (Սէլայ .)
7 Երկիրը շարժեցաւ , երկինքն ալ
ետ կաթեցուց Յաւուածմ երեսէն .
Սինայ ալ շարժեցաւ Յաւուածմ ե-
րեսէն Յաւուածեն առջեն :
8 Ով Յաւուած , քու ժառանգու-
թեանդ առատութեն անձրեւ տարար ,
երբոր յոգնած էիր դուն հաստա-
տեցիր անիկայ :
9 Քու ժողովրդիդ անոր մէջը բնա-
կեցաւ . քու բարերարութեանդ ա-
ջքաներն հաստը պատրաստեցիր , ով
Յաւուած :
10 Տէրը պատգամ տուաւ . աւետա-
ւորներուն մեծ բազմութիւն են :
11 Հօրքերուն թագաւորները կը
փախչին . կը փախչին , ու տան մէջ
բնակող կիները աւարը կը բաժնեն :
12 Թէ և գոմերուն մէջտեղը պառ-
կած էլլաք , աղաւնիի թեւերուն պես
ալեաւ ընտ արծաթով պատած , ու
անոր փետուրները դեղին ոսկիով :
13 Ամենակալները ան երկրին մէջ
թագաւորները ցրուած ատենդ , ձիւ-
նով Սալմոնի մէջն ինկած պես
չեղաւ :
14 Յաւուածմ լեռը Բասան լեռն է ,
բազմագագաթ լեռը Բասան լեռն է :
15 Ով բազմագագաթ լեռներ , թա-
չուկ նայելով կը դիտէք . ա՛ ան
լեռն է որ Յաւուած հաճեցաւ անոր
մէջը բնակիլ . այոհետ Տէրը ան
պիտի բնակի յաւիտեան :

17 Աստուծոյ կառքերը երկու անգամ
աւելի հազար են, հազար հազա-
րաց. Տէրը անոնց մէջն է, իր
սուրբ տեղն է Սինայի մէջ:
18 Բարձր տեղը ելար, գերութիւնը
գերի ըրիր, պարգևներ առիր մար-
դոց համար, ու ապստամբներուն
համար ալ, որ Տէր Աստուած անոնց
հետ բնակի:
19 Տէրը օրշնեալ ըլլայ օրէ օր. թէ
որ հոգը բեռ մը դնէ մեր վրայ, Աս-
տուած է մեր փրկիչը: (Սելա:)
20 Աստուած մեզի փրկութեան Աս-
տուած է, ու մահուանէ ազատութիւը
Տէր Յեհովային է:
21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ իր
թշնամիներուն գլուխը, նաև իր
անօրէնութիւններուն մէջը պտըտո-
ղին գլխաւոր գագաթը:
22 Տէրը ըսաւ, Ես անոնք Բասանէն
ետ դարձընեմ, ծովուն անդունդ-
ներէն ետ դարձընեմ.
23 Անոնք որ ոտքդ արեան մէջ
թաթխուի, շուներուդ լեզուն
թշնամիներէն իր բաժինը ունի:
24 Տեսու քալուածքներդ տեսան, ով
Աստուած, իմ Աստուածոյս՝իմ Թա-
գաւորիս քալուածքները սուրբ տե-
ղին մէջը:
25 Առջևէն երգեցողները գացին, ե-
տևէն նուագածուները, թմբուկ
զարնող կոյսերուն մէջտեղը:
26 Ժողովրդներուն մէջը օրհնեցէք
զԱստուած, Տէրը՝ ով Իսրայէլի
աղբիւրէն եղողներ:
27 Ան տեղն է փոքր Բենիամինը ա-
նոնց տիրապետողը, Յուդայի իշ-
խանները իրենց բազմութեամբը,
Զաբուղոնի իշխանները ու Նեփ-
թաղիմի իշխանները:
28 Տես Աստուածդ քու զօրութիւնդ
հաստատեց. զօրացուր, ով Աս-
տուած, ան բանը որ մեզի համար
ըրիր:
29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ հա-
մար թագաւորները քեզի ընծաներ
պիտի բերեն:
30 Եղէգնեներու մէջ գեհենդ գազան-
ները, ու ցուլերուն ժողովքը ժո-
ղովրդոց զուարակներուն հետը սաս-
տի՛, որ խոնարհին՝ արծաթի կտո-
րեր բերեն. պատերազմ սի-
րող ժողովուրդները ցրուէ:
31 Եգիպտոսէն ազնուականներ պի-
տի գան. Եթովպիա իր ձեռքերը
շուտով Աստուծոյ պիտի երկընցը-
նէ:
32 Ով երկրի թագաւորութիւններ,
երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս ըսէք
Տէրոջը, (Սելա:)
33 Ընոր՝ որ՝ի յաւիտենից երկինք-
ներուն երկինքին վրայ կը նստի.
ահա անիկայ իր ձայնովը զօրաւոր
ձայն կու տայ:
34 Օ՛զօրութիւն տուէք Աստուծոյ.
անոր մեծվայելչութիւնը Իսրայէլին
վրայ է, ու անոր զօրութիւնը ամ-
պերուն մէջն է:
35 Ե՛հաւոր Ես, ով Աստուած, քու
սուրբ տեղերուդ մէջ. Իսրայէլին
Աստուածը ինքը կու տայ իր ժողո-
վուրդին ոյժ ու կարողութիւն.
Աստուած օրհնեալ ըլլայ:

ՍԱՂՄ. ԿԹ

Վերաւոր երաժշտին, Շօշանիմի
վրայ. Սողոմոնի Դաւթի:

1 Ազատեցո՛ւր զիս, ով Աստուած,
վասն զի ջուրերը իմ անձիս հա-
սան:
2 Խորունկ տիղմի մէջ կ՛ընկղմիմ,
ուր որ կայնելու տեղ չկայ. ջուրե-
րուն խորունկ տեղերը մտայ, ու
յորձանքները իս ընկղմեցին:
3 Յողնեցայ ես կանչելէս, կոկորդս
ցամքեցաւ, աչքերս նուաղեցան
իմ Աստուծոյս սպասելէն:
4 Առանց պատճառի իս ատողները
գլխուս մազերէն շատ են. իս փուճ
տեղը կորսընցնողը թշնամիներս զօ-
րացան. ան բանը որ չէի յափըշ-
տակեր, ան տուներ վճարեցի:
5 Ով Աստուած, իմ յիմարու-
թիւնս դուն գիտես, ու յանցանք-
ներս քեզմէ ծածկուած չեն:
6 Քեզի համբերողները իմ պատ-
ճառովս չամչնան, ով Տէր՝ զօրաց
Տէրը. քեզ փնտռողները իմ պատ-
ճառովս ամօթով չըլլան, ով Իս-
րայէլին Աստուածը:
7 Վասն զի քեզի համար նախա-

տինքի համբերեցի . ամէնքը ծած-
կեց իմ երեսս .
8 Աղերսալուս օտար՝ ու մեր որ-
դւոցը անծանօթ եղայ :
9 Ինչու որ քու տանդ նախանձը իս
կերաւ , ու քեզ նախատողներուն
նախատինքները իմ վրաս ինկան :
10 Իմ անձիս ծոմ պահելովը լացի ,
ու սա ինձի նախատինք սեպուե-
ցաւ :
11 Ու իմ հանդերձս քուրձ ըրի , ու
անոնց առակ եղայ :
12 Դուռը նստողները իմ վրայովս
կը խօսին , ու արբեցողներուն խա-
ղը եղայ :
13 Բայց ես իմ աղօթքս կ՚ընեմ քե-
զի՛ն՝ Տէր , ընդունելի ժամանակին .
ո՛վ Աստուած , քու մեծ ողորմու-
թիւնովդ , քու փրկութեանդ ճըշ-
մարտութիւնովը ինձի պատասխան
տուր .
14 Հանէ զիս ցեխէն , ու չընկղմիմ .
զիս ատողներէն , ու խորունկ ջու-
րերէն ազատուիմ :
15 Ջուրերուն յորձանքը թո՛ղ իս
չընկղմէ , ու անդունդը իս չկլլէ ,
ու ջրհորը իր բերանը վրաս չգո-
ցէ :
16 Պատասխան տուր ինձի , ո՛վ Տէր ,
վասն զի քու ողորմութիւնդ քաղցր
է . քու առատ գթութեանդ հա-
մեմատ նայէ ինձի .
17 Ու երեսդ մի՛ ծածկեր քու ծա-
ռայէդ . վասն զի ես նեղութեան
մէջ եմ , շուտով պատասխան տուր
ինձի :
18 Իմ անձիս մօտեցիր ա՛ զանիկայ
փրկէ . իմ թշնամիներուս համար
իս ազատէ :
19 Դուն գիտես իմ նախատինքս , և
իմ ամօթս ու իմ խայտառակու-
թիւնս . քու առջիդ են բոլոր իմ
նեղողները :
20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու
հիւանդ եղայ . վշտակից եղողի մը
նայեցայ , բայց չկար , ու մխիթա-
րութիւն տուողներուն՝ բայց չը-
գտայ :
21 Դապա կերակուրի տեղ թոյն
տուին ինձի . ու ծարաւած առնես
քացախ խմցուցին ինձի :
22 Անոնց սեղանը իրենց առջին որո-
գայթ , ու յաջողութեան տեղ
վարմ ըլլայ :
23 Անոնց աչքերը մթանան որ չտես-
նեն . ու անոնց մէջքերը միշտ դո-
ղացո՛ւր :
24 Քու բարկութիւնդ անոնց վրայ
թափէ . ու սաստիկ բարկութիւնդ
անոնց վրայ հասնի :
25 Անոնց բնակարանը աւերակ ըլ-
լայ , ա՛ն անոնց վրաններուն մէջը
բնակող չգտնուի :
26 Վասն զի ան որ դուն զարկիր ,
անոնք կը հալածեն , և քու վիրա-
ւորածիդ ցաւին վրայով կը խօ-
սին :
27 Անոնց անօրէնութեանը վրայ ա-
նօրէնութիւն դիր , և քու արդա-
րութեանդ չհասնին :
28 Կենաց գրքէն թո՛ղ ջնջուին , ու
արդարներուն հետ չգրուին :
29 Բայց ես աղքատ ու վշտացած
եմ . ո՛վ Աստուած , քու փրկու-
թիւնդ թո՛ղ իս պաշտպանէ :
30 Աստուծոյ անունը պիտի գովեմ
երգով , ու պիտի բարձրացընեմ ա-
նիկայ գոհութիւնով :
31 Ու սա՛յլ եղջերաւոր ա՛ կամ
կաւոր եզէն ա՛ զուարակէն աւելի
ընդունելի պիտի ըլլայ Տէրոջը :
32 Հեզերը պիտի տեսնեն և ուրա-
խանան . ո՛վ Աստուած փնտռողներ ,
ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի :
33 Վասն զի Տէրը անանձինները կը
լսէ , ու իր կապուածները չանար-
գեր :
34 Թո՛ղ գովին զանիկայ երկինքը ու
երկիրը , ծովը ու բոլոր անոր մէջը
շարժողները :
35 Վասն զի Աստուած Սիոնը պիտի
փրկէ , ու Հրէաստանի քաղաքները
պիտի շինէ . և հոն պիտի բնակին
ու ժառանգեն անիկայ :
36 Ու իր ծառաներուն սերունդը
պիտի ժառանգէ անիկայ . ու իր ա-
նունը սիրողները անոր մէջը պիտի
բնակին :

ՍԱՂՄՈՍ Ճ

Վշխատուր երաժշտին . Աստուա-
ծոյ Դաւիթ , յիշատակի համար :

1 Ով Աստուած, իմ փրկչու՛թեան Աստուածը, ով Տէր, ինձի օգնելու ատորցիր։
2 Ցո՛ւր ամչնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները. ետ դառնան ու ամօթով ըլլան ինձի չարիք ուզողները։
3 Ցո՛ւր ամչնալով ետ դառնան անոնք որ ԴԷ՛Հ Ա՛ՀԱ՛ Կ՚ըսեն։
4 Ձեզ քեզ փնտռողները քեզմով թո՛ղ ցնծան և ուրախանան. և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանա՛կ թո՛ղ ըսեն, Աստուած մեծնայ։
5 Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ. ով Աստուած, չուտո՛վ հասիր ինձի. իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես. ով Տէր, մի՛ ուշանար։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ

1 Ով Տէր, քեզի յուսացայ, չամչիմ երբեմն յաւիտեան։
2 Քու արդարութեամբդ գիս ապրեցո՛ւր ու ազատէ գիս. ականջդ ծռէ ինձի ու փրկէ գիս։
3 Ինձի ապաւինութեան վէմ եղիր, որ միշտ հո՛ն երթամ. դուն հրաման տուիր իս փրկելու, ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես։
4 Ով իմ Աստուածս, ամբարշտին ձեռքէն, անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ.
5 Վասն զի իմ ակնկալութիւնս դուն ես, ով Տէր Եհովայ. մանկութենէս ի վեր իմ յոյս դուն ե՛ս.
6 Իս քեզի հաստատուեցայ արգանդէն, մորս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես. իմ գովութիւնս միշտ քու վրադ է։
7 Սքանչելի բանի մը պէս եղայ շատերուն, բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես։
8 Ներանս քու գովաբանութիւնդ լցուի, ամէն օր քու փառաբանութիւնդ։
9 Չերծութեանատենս իս մի՛ ձգեր, ոյժս պակսածատենը իս մի՛ թողուր։
10 Ինչու որ թշնամիներս ինձի համար կը խօսին, ու իմ անձս պահողները միասին խորհուրդ կ՚ընեն,
11 Ըսելով, Աստուած թողուց անիկայ. հալածեցէ՛ք ու բռնեցէ՛ք անիկայ, վասն զի ազատող մը չըկայ։
12 Ով Աստուած, ինձմէ մի՛ հեռանար. ով իմ Աստուածս, ինձի օգնելու ատորցիր։
13 Ցո՛ւր ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները. նախատինքով ու ամօթով թո՛ղ ծածկուին ինձի չարութիւն ուզողները։
14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ, և քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցընեմ։
15 Ներանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ, ամէն օր քու փրկութիւնդ. ինչու որ ես անոնց համարքը չեմ գիտեր։
16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զօրութիւնովը. քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ։
17 Ով Աստուած, մանկութենէս ի վեր սորվեցուցիր ինձի. ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործքերդ պատմեցի։
18 Ու հիմա մինչև ծերութեան ու ալեւորութեան ատենս իս մի՛ ձգեր, ով Աստուած, մինչև որ պատմեմ քու կարողութիւնդ ետևը ապգին, և քու զօրութիւնդ ան ամենուն՝ որ պիտի գան։
19 Վասն զի արդարութիւնդ ալ շատ բարձր է, ով Աստուած, որ դուն մեծամեծ բաներ ըրիր. քեզի պէս ո՛վ կայ, ով Աստուած։
20 Դուն որ շատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինձի, նորէն իս պիտի կենդանացընես, ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցընես, ու դառնալով իս պիտի մխիթարես։
22 Ուստի ես ալ պիտի գովեմ քեզ տաւիղով քու ճշմարտութեանդ համար, ով իմ Աստուածս. սաղմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով, ով Իսրայէլին Սուրբը։

23 Չհեզի սաղմոս երգած առենմ իմ
չրթունքներս պիտի ցնծան , ու իմ
հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր ։
24 Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու ար-
դարութիւնդ պիտի խօսի . ինչու որ
ինծի չարիք ուզողները ամչցան ու
խայտառակ եղան ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԱ ։

Սողոմոնին համար ։

1 Ա՛վ Աստուած , քու դատաստան-
ներդ թագաւորին տուր , ու
արդարութիւնդ թագաւորին որ-
դւոյն ։
2 Ան ի՛մ արդարութիւնով պիտի
դատէ քու ժողովուրդդ , ու աղ-
քատներդ իրաւունքով ։
3 Լեռները խաղաղութիւն պիտի
բուսցընեն ժողովուրդին , ու բլուր-
ներն ալ՝ արդարութիւնով ։
4 Ժողովուրդին աղքատներուն ի-
րաւունք պիտի ընէ , տնանկին զա-
ւակները պիտի ազատէ , ու բռնա-
ւորը պիտի ջարդէ ։
5 Կ՚եզնէ պիտի վախնան քանի որ
արեգակը ու լուսինը կը մնան , ազ-
գէ մինչև ազգ ։
6 Հնձուած խոտի վրայ իջած անձ-
րեւի պէս պիտի էջնէ , տարափնե-
րու պէս՝ որ երկիրը կը թրջեն ։
7 Անոր օրերուն մէջ արդարը պիտի
ծաղկի . ու շատ խաղաղութիւն
պիտի ըլլայ , մինչև որ ալ լուսին
չըլլայ ։
8 Ու ծովէն մինչև ծով պիտի տի-
րէ անիկա , ու գետէն մինչև երկրի
ծայրերը ։
9 Անոր առջին անապատին բնակիչ-
ները ծունկ պիտի կրկնեն , ու անոր
թշնամիները փոշի պիտի լզեն ։
10 Թարսիսի ու կղզիներուն թա-
գաւորները ընծայ պիտի մատուցա-
նեն . Շաբայի ու Սաբայի թագա-
ւորները պարգև պիտի բերեն ։
11 Ու բոլոր թագաւորները անոր
երկրպագութիւն պիտի ընեն . բո-
լոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն ։
12 Ա՛ան զի աղքատը պիտի փրկէ
աղաղակելու առնը , խեղճն ալ ,
ու անիկա ալ՝ որ օգնութիւն չունի ։
13 Պիտի խղճայ աղքատին ու տը-
նանկին , և անանկներուն անձերը
պիտի ազատէ ։
14 Հարստահարութենէ ու բռնու-
թենէ պիտի փրկէ անոնց անձը ,
և անոնց արիւնը պատուական պի-
տի ըլլայ անոր առջին ։
15 Ու պիտի ապրի , և Շաբայի
ոսկիէն անոր պիտի տրուի . ու ամէն
առն աղօթք պիտի մատուցուի ա-
նոր համար . ամէն օր պիտի օրհնէն
զանիկայ ։
16 Հնորհնի առատութիւն պիտի ըլ-
լայ երկրին մէջ , լեռներուն գլու-
խը . անոր պտուղը Լիբանանին պէս
պիտի շարժի . ու գետնի խոտին
պէս պիտի ծաղկին քաղաքացիները ։
17 Անոր անունը յաւիտեան պիտի
մնայ . քանի որ արեգակը կը հաս ,
անոր անունն ալ պիտի մնայ . ու
Հոգիով անով պիտի օրհնուին , ամէն
ազգերը երանութիւն պիտի տան
անոր ։
18 Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝
Իսրայէլին Աստուածը . միայնակ ինքն
է հրաշքներ ընողը ։
19 Ու օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան ա-
նոր փառաւոր անունը , ու բոլոր
երկիրը թո՛ղ լցուի անոր փառքովը ։
Ամէն ու ամէն ։
20 Հեսսէի որդւոյն Դաւիթին ա-
ղօթքները լմընցան ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԳ ։

Ասափայ ։

1 Հիրաւի Աստուած բարի է Իսրա-
յէլին , այնինչ սրտով մաքուր
եղողներուն ։
2 Ասոնց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս
պիտի ծռէին , ա՛ մնաց մնաց որ իմ
քայլերս գայթակղէին ։
3 Ա՛ան զի նախանձեցայ հպարտ-
ներուն , երբոր ամբարիշտներուն
յաջողութիւնը տեսայ ։
4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամա-
նակն ալ չունին . մարմինն ալ
պարարտ է ։
5 Մնուք մարդոց նեղութեանը մէջ
չեն , և ա՛յնչ մարդոց հետ չեն
տանջուիր ։

6 Ընոր համար վճռոյի պէս սմբաո-
տաւանութիւնը անոնք կը չրջա-
պատէ . բռնութիւնը հանդերձի
պէս անոնք կը ծածկէ :
7 Ընոնց աչքերը պարարութենէն
դուրս կ'ելլեն . անոնք սրտի խոր-
հուրդներէն անդին կ'անցնին :
8 Ծաղր կ'ընեն ու չարութիւնով
կը խօսին բռնութեան համար . հը-
պարտութիւնով կը խօսին :
9 Ընբանձին երկինքին դէմ կը դը-
նեն , ու իրենց լեզուն երկրին մէջը
կը պտըտի :
10 (Ընոր համար իր ժողովուրդը
հոս պիտի դառնայ , ու առատաո-
թիւնով ջուր պիտի քամուի ա-
նոնց :)
11 Ու կ'ըսեն , Աստուած ինտո՞ր
գիտէ . ու Ընարձրեղին քովը գի-
տութիւն կա՞յ :
12 Ընչա ասոնք են ամբարիշտները որ
միշտ յաջողութիւն ունին , — հա-
րստաութիւն կ'աւելցընեն :
13 Հիրաւի զուր տեղը իմ սիրտս
մաքրեցի , ու իմ ձեռքերս անմեղու-
թիւնով լուացի .
14 Ընրովհետև ամէն օր կը տան-
ջուիմ , ու ամէն առտու կը խրա-
տուիմ :
15 Թէ որ ըսէի թէ ես ասանկ խօ-
սիմ , ահա քու որդւոցդ ազգին
նենգութիւն ըրած պիտի ըլլայի :
16 Ընրոր խորհեցայ ասիկայ իմանա-
լու , դժուար նկաւ իմ աչքերուս .
17 Մինչև որ Աստուծոյ սրբարանը
մտայ , ու անոնց վերջը իմացայ :
18 Իրաւ որ դուն անոնք սահելու
տեղերը դրեր ես . կործանման մէջ
իջեցուցիր անոնք :
19 Ինչպէս յանկարծակի աւերմուն-
քի մէջ ինկան , հատան ու վա-
խերով կորսուեցան :
20 Ինչպէս երազ մը հաստատ ար-
թիննալէն ետքը , ով Տէր , քաղա-
քին մէջը անոնց պատկերը անարգես
պիտի անարգես :
21 Ընայց իմ սիրտս ցաւեցաւ , ու
իմ երիկամունքներէս խոցուեցայ :
22 Ու ես յիմար էի ու չէի իմանար ,
քու առջիդ անասուններու պէս
էի :
23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ .
դուն իմ աջ ձեռքէս կը բռնես :
24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի
քու խորհրդովդ , ու վերջը փառ-
քով իս պիտի ընդունիս :
25 Ո՞վ ունիմ ես երկինքի մէջ .
երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ
ուզեր :
26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մա-
շին . Բայց Աստուած իմ սրտիս զօ-
րութիւնը ու իմ բաժինս է յաւի-
տեան :
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ
կը հեռանան՝ կը կորսուին . դուն
կը սատկեցընես ամէնը որ ընու-
թիւն կ'ընեն՝ քեզմէ մեղրենով :
28 Ընայց Աստուծոյ մօտենալը բարի է
ինծի . յոյս դրեր եմ Տէր Ընհո-
վային վրայ , որ քու բոլոր գործ-
քերդ պատմեմ :

ՍԱՂՄ · ՀԴ

Երգ Ասափայ :

1 Ո՛վ Աստուածս ինչո՞ւ դուն բոլո-
րովին մերժեցիր , — բարկու-
թիւնդ կը մխայ քու արօտիդ ոչ-
խարներուն վրայ :
2 Յիշէ՛ քու ժողովուրդդ որ սկիզ-
բէն ստացեր ես , քու ժառանգու-
թեանդ վիճակը որ փրկեր ես , —
սա Սիօն լեռը ուր որ բնակեր
ես :
3 Ընարձացուր քու քայլերդ դէպ
՝ի բոլորովին աւրուածներուն , —
սուրբ տեղին մէջը թշնամիին ըրած
բոլոր գէշ գործքերուն :
4 Ուու թշնամիներդ կը պոռան քու
ժողովքիդ մէջը . իրենց նշանները
նշանի պէս կը դնեն :
5 Ընիկայ անտառի ծառերուն վրայ
կացիններ վերցընողի մը պէս գիտ-
ցուեցաւ .
6 Ու հիմա անոր քանդակագործ
զարդերը , ամէնը մէկէն կայծիններ-
րով ու մուրճերով կը կոտրտեն :
7 Կրակով այրեցին քու սրբա-
րանդ , մինչև գետինը կործանեցին
քու անուանդ բնակարանը :
8 Իրենց սրտերուն մէջ ըսին թէ
Ընորսընցընենք ասոնք ամէնը մէկ-

տեղ . երկրին մէջ Յաուժոյ բոլոր ժողովարանները պրկեցին :

9 Մեր նշանները չենք տեսներ . ալ մարգարէ չկայ . ու քովերնիս մէկն ալ չկայ , որ գիտնայ թէ ասկէ մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ :

10 Ո՛վ Յաուաած , մինչև ե՞րբ նախատինք պիտի ընէ նեղիչը . թշնամին մինչև յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ՞ :

11 Ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ ձեռքդ . զանիկայ ծոցէդ հան՝ ու կորսընցո՛ւր անոնք :

12 Բայց սկիզբէն իմ Թագաւորս Յաուաած է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ :

13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատառեցիր , վիշապներուն գլուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր :

14 Դուն ջարդեցիր Լեւիաթանին գլուխները . անիկայ կերակուր ըլլալու տուիր անապատին մէջի ժողովուրդին :

15 Դուն ձեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը , դուն չորցուցիր մշտնջենաւոր գետերը :

16 Քուկդ է ցորեկը և քուկդ է գիշերը . լոյսը ու արևը դուն պատրաստեցիր :

17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները . ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր :

18 Յիշէ՛ ասիկայ՝ որ թշնամին նախատինք տուաւ Տէրոջը , ու յիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց :

19 Մի՛ մատներ գազանին քու տատրակիդ անձը . մի՛ մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը :

20 Նայէ՛ դո՛ւ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար տեղերուանքը բռնութեան բնակարաններով լցուած են :

21 Ծոռդ խեղճը ետ չդառնայ ամօթով . թող աղքատը ու տնանկը օրհնեն քու անունդ :

22 Յառիր՝ ո՛վ Յաուաած , քու դատդ պաշտպանէ՛ . յիշէ՛ ան նախատինքը՝ որ անզգամը ամէն օր քեզի կ՚ընէ :

23 Մի՛ մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը . քեզի դէմ ոտք կելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ :

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԸ

Վկնաւոր երաժշտին . Մի՛ թաչհէթ , Յասափին Սաղմոսը՝ երգը :

1 Կը դոհանք քեզ , ո՛վ Յաուաած , կը դոհանք , և քու անունդ մօտ է . քու հրաշքներդ կը պատմեն :

2 Երբոր որոշեալ ժամանակ ունենամ , ուղիղ դատաստան պիտի տեսնեմ :

3 Երկիրը ու անոր բոլոր բնակիչները մաշեցան . անոր սիւները ես կը հաստատեմ : (Անկայ :)

4 Ըսի հպարտներուն թէ Հպարտութիւն մի՛ ընէք . ու ամբարիշտներուն թէ Եղջիւր մի՛ վերցնէք :

5 Ձեր եղջիւրները վեր մի՛ վերցնէք . ամբարտաւան պարանոցով մի՛ խօսիք :

6 Ինչու որ բարձրանալը ո՛չ արեւելքէն է , և ո՛չ արևմուտքէն՝ ո՛չ ալ անապատէն ,

7 Հապա դատաւորը Յաուաած է . մէկը կը ցածցընէ ու միւսը կը բարձրացընէ :

8 Ինչու որ Տէրոջը ձեռքը բաժակ կայ , ու գինին կարմիր է . անիկայ խառնուածքով լեցուն է , ու անկէ կը թափէ . և իրաւ երկրին բոլոր ամբարիշտները անոր մրուրները քամելով պիտի խմեն :

9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատմեմ . Յակոբին Յաուածոյն սաղմոս պիտի երգեմ :

10 Ու ամբարիշտներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրեմ . արդարին եղջիւրները պիտի բարձրանան :

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԹ

Վկնաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ . Յասափին Սաղմոսը՝ երգը :

1 Յաուաած Յուդայի մէջ ճանչցուած է . անոր անունը Իսրայէլի մէջ մեծ է :

2 Ա. անոր խորանը Սալէմի մէջ է, և անոր բնակարանը Սիոնի մէջ է։

3 Ան անդը զօրգնց ազեղին նետերը, վահանը, սուրը ու պատերազմը։ (Անկայ։)

4 Դուն լուսափայլ ես. յափշտակութենան լեռներէն աւելի գերազանց ես։

5 Սրտով զօրաւորները յափշտակուեցան, քուներնին քնացան. ու բոլոր զօրեղ մարդիկները ձեռքերնին չգտան։

6 Ով Յակոբին Աստուածը, քու յանդիմանութենէդ կառքը ու ձին անդրզօյ պառկեցան։

7 Դուն, ո՛վ Տէր, գուն ահաւոր ես, և ով կրնայ կայնիլ քու առջիդ՝ քու բարկութենագ ատեն։

8 Դուն երկինքէն լսել տուիր դատաստանը. երկիրը վախցաւ ու լռեց,

9 Երբոր Աստուած գատաստան բնելու ելաւ՝ որ երկրին բոլոր հեզերը փրկէ։ (Անկայ։)

10 Իրաւցընէ մարդուն բարկութիւնը քեզ պիտի գովէ. ու ծնացած բարկութիւնը գուն պիտի զսպես։

11 Ա՛խտ ըրէք ու կատարեցէք ձեր Տէր Աստուծոյն. անոր բոլորտիքը եղողներուն ամէնը թո՛ղ ընծաներ բերեն Հաւատրին։

12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի կտրէ. ահաւոր է երկրի թագաւորներուն։

ՍԱՂՄՈՍ · Ա՚Ի։

Գլխաւոր երաժշտին, Իդիթունին վրայ. Աասիին Սաղմոսը։

1 Իմ ձայնս Աստուծոյ է, ու ես կ՚աղաղակեմ. իմ ձայնս Աստուծոյ է, ու ան ինծի պիտի լսէ։

2 Իմ նեղութեանս օրը Տէրը փնտռտցի. գիշերը տարածուած էր իմ ձեռքս ու չէր թուլնար. իմ անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր։

3 Աստուած յիշեցի ու անհանդիստ եղայ. խորհեցայ ու իմ հոգիս մարեցաւ։ (Անկայ։)

4 Իմ աչքերս արթուն պահեցիր. խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ։

5 Արդէն բերի առջի օրերը, հին ժամանակներուն տարիները։

6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ իմ երգս, իմ սրտիս հետ կը խօսիմ, ու իմ հոգիս քննութիւն կ՚ընէ։

7 Արդեօք Տէրը յաւիտեան պիտի մերժէ՞, ու ալ բնաւ պիտի չըհաճի՞։

8 Արդէ՞ք անոր ողորմութիւնը բոլորովին պակսեցաւ, ա՛ռ էր խոստումնքը վերջացաւ ազգ մինչև ազգ։

9 Արդէ՞ք Աստուած գթութիւն ընելը մոռցաւ, միթէ բարկութենով արգիլե՞ց իր ողորմութիւնը։ (Անկայ։)

10 Ասոր ըսի, Ա՛ս է իմ տկարութիւնս, Բարձրեալին աջ ձեռքին փոփոխութիւնը։

11 Տէրոջը գործքերը պիտի յիշեմ. յիրաւի քու առջի հրաշքներդ պիտի յիշեմ։

12 Ինչը գործքերուդ վրայ պիտի խորհիմ, ու քու ըրածներուդ վրայ պիտի մտածեմ։

13 Ով Աստուած, քու ճամբադ սրբութեան մէջ է. Աստուծոյ պէս մեծ Աստուած ո՞վ կայ։

14 Հրաշքներ ընող Աստուածը դուն ես. քու զօրութիւնդ ժողովուրդներուն մէջը յայտնեցիր։

15 Քո՛ բազուկովդ փրկեցիր քու ժողովուրդդ՝ Յակոբին ու Յովսեփին որդիները։ (Անկայ։)

16 Ջուրերը քեզ տեսան, ով Աստուած, ջուրերը քեզ տեսան ա՛ռ դողացին. անդունդներն ալ սարսափեցան։

17 Ամպերը ջուր թափեցին. երկինքները ձայն հանեցին. նետերդ ալ գացին։

18 Քու որոտմունքիդ ձայնը երկինքն էր. փայլակները լոյս տուին աշխարհքին. երկիրը սասանեցաւ ու դողաց։

19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջ է, և քու ճամբադ մեծ ջուրերուն մէջ է. ու քու շաւիղներդ չենն դիտցուիր։

20 Հօտի պէս քու ժողովուրդիդ

առաջնորդելը Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքով։

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Երգ Ասափայ։

1 Լո՛վ իմ ժողովուրդս, մտի՛ր ըրէք իմ օրէնքս, խոնարհեցուցէ՛ք ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն։

2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս, ու հին ժամանակի խրթին բանութիւնները պիտի խօսիմ,

3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք, և մեր հայրերը մեզի պատմեցին։

4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն. ետքի ելող ազգին պիտի պատմենք Տէրոջը գովութիւնները ու անոր զօրութիւնը և անոր բրած հրաշքները։

5 Վասն զի վկայութիւն հաստատեց Յակոբին մէջ, ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ, որոնք պատուիրեց մեր հայրերուն, որ սորվեցընեն իրենց որդւոցը.

6 Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու տղաքը ուսուի՛ հմանան, ու ելլեն իրենց որդւոցը պատմեն.

7 Յոյսնուն Աստուծոյ վրայ դնելով՝ չմոռնան Աստուծոյ գործքերը, հապա անոր պատուիրանքները պահեն.

8 Ու իրենց հայրերուն պէս կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան, անհաւատ ազգ մը՝ որ իրենց սիրտը չէն շիտակած, ու իրենց հոգին հաւատարիմ չէ Աստուծոյ։

9 Եփրեմի որդիները՝ որ սպառազինեալ աղեղնաւորներ էին, պատերազմին օրը ետ դարձան.

10 Աստուծոյ ուխտը չպահեցին, ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել.

11 Ու մոռցան անոր գործքերը, և անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր։

12 Անոնց հայրերուն առջին հրաշքներ ըրաւ, Եդիպտոսի երկրին՝ Տայանեսի դաշտին մէջ։

13 Ծովը պատռեց ու անոնք անցուց. և ջուրերն ալ դէզի պէս կանգնեցուց։

14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց, և բոլոր գիշերը կրակի լուսով։

15 Անապատին մէջ, ու խմցուց անոնց իբր թէ մեծ անդունդէ մը։

16 Առուներ հանեց վէմին, ու ջուրերը գետերու պէս բղխեցուց։

17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին աւելցուցին անոր դէմ, ու բարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ.

18 Իրենց սրտերուն մէջ գիտուած փորձեցին, կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար.

19 Ու Աստուծոյ դէմ խօսեցան ըսին, Միթէ կարո՞ղ է Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստել.

20 Վէմն վէմին զարկաւ, ու ջուրերը դուրս բղխեցին, ու առուներ վազեցին. արդեօք հաց ալ կրնայ տալ. արդեօք միս կը պատրաստէ իր ժողովուրդին համար։

21 Ասոր Տէրը լսեց ու բարկացաւ. և կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ, ու նաև բարկութիւն ելաւ Իսրայէլին վրայ.

22 Վասն զի Աստուծոյ չհաւատացին, ու յոյսնուն անոր փրկութեանը վրայ չդրին.

23 Թէպէտ ինքը վերէն հրամայեր էր ամպերուն, ու երկինքին դռները բացեր էր,

24 Ու կերակուրի համար անոնց վրայ մանանայ տեղացեր էր, ու երկինքի ցորենը տուեր էր անոնց,

25 Արդիկ հրեշտակներուն հացը կերան. կշտանալու չափ պաշար խրկեց անոնց։

26 Երկինքի մէջ արեւելեան հովը հանեց, և իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ,

27 Ու անոնց վրայ փոշիի պէս միս տեղացոյց, ու ծովու աւազին չափ թեւաւոր թռչուններ,

28 Ու անոնց բանակին մէջը՝ անոնց վրանները չորս կողմը իջեցուց։

29 Ու կերան և աղէկ կշտացան. ու իրենց ցանկութիւնը իրենց տուաւ.

30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չըմնային . և քանի որ իրենց կերակուրը իրենց բերանն էր ,
31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ , ու սպաննեց անոնց պարարտներէն , ու գետինը զարկաւ Իսրայէլին ընտիրները :
32 Ա՛ս բոլոր բաներուն վրայ նորէն մեղանչեցին , ու չհաւատացին անոր հրաշքներուն :
33 Ու նայնութեան մէջ սպառեց անոնց օրերը , և ահի մէջ՝ անոնց տարիները :
34 Երբոր կը սպաննէր անոնք , զինքը կը խնդրէին . ու ետ կը դառնային , և զԱստուած կանուխ կը փնտռէին :
35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց Վէմն էր . և Կարձրեալ Աստուածը իրենց Փրկիչն էր :
36 Սակայն իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն կ'ընէին անոր , ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր .
37 Ու իրենց սիրտը ուղիղ չէր անոր առջեւը , ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ :
38 Բայց ինքը ողորմած ըլլալով՝ ան-նոնց անօրէնութիւնը կը քաւէր , ու չէր կորսընցներ զանոնք . և շատ անգամ կը դարձընէր իր բարկութիւնը , ու չէր բորբոքեցներ իր բոլոր սրտմտութիւնը :
39 Ինչու որ կը յիշէր թէ անոնք մարմին են , հովի մը պէս՝ որ կ'երթայ ու ետ չդառնար :
40 Քանի՛ անգամ անիկայ սրդոզացուցին անապատին մէջ , ա՛ն բարկացուցին անիկայ անջուր տեղին մէջ ,
41 Ու դարձան Աստուած փորձեցին , ու Իսրայէլին Սուրբը նեղացուցին :
42 Չյիշեցին անոր ձեռքը , ա՛ն օրը՝ որ գիրենք թշնամիէն փրկեց .
43 Ա՛ն թէ ինչպէս իր նշաններըը ըրաւ Եգիպտոսին մէջ , ու իր հրաշքները Տոյանեսի դաշտին մէջ .
44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը , և անոնց առուները , որ չկրնային խմել .
45 Շանաճանճներ խրկեց անոնց վրայ , որ կերան զանոնք , ու գորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք .
46 Ու անոնց բերքը գրուխէին տուաւ , և անոնց վաստակը մարախին .
47 Անոնց որթերը փճացուց կարկտովը , ու անոնց ժանտաթզենիները խոշոր կարկտովը .
48 Ու անոնց անասուններըը կարկտին մատնեց , ու անոնց հօտերը կայծակին :
49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրկեց անոնց վրայ , սրտմտութիւն ու բարկութիւն ու նեղութիւն , չար հրեշտակներըը խրկելով :
50 Իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ , անոնց անձը մահուանէ չխնայեց , հապա անոնց կեանքը ժանտախտի մատնեց .
51 Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց Եգիպտոսի մէջ , և առջինեկներըը Քամի վրաններուն մէջ .
52 Ու իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց , ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին մէջը .
53 Ու անոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց , ու չվախցան . իսկ անոնց թշնամիներըը ծովը ծածկեց .
54 Ու զանոնք տարաւ իր սրբութեան սահմանը , ան լեռը որն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր .
55 Ու անոնց առջեւէն ազգեր վռնտեց , և չափով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց , ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջը բնակեցուց :
56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրդոզացուցին Կարձրեալ Աստուածը , ու չպահեցին անոր վկայութիւններըը .
57 Ու իրենց հայրերուն պէս ետ դարձան ու նենգութիւն ըրին . խաբեբայ աղեղի պէս խոտորեցան :
58 Ինչու որ զանիկայ սրդոզացուցին իրենց բարձր տեղերովը , ու նախանձի շարժեցին զանիկայ իրենց կուռքերովը :
59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ , և շատ անարգեց Իսրայէլը .
60 Ու Սիլովի խորանը մերժեց , ան վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր .
61 Ու իր զօրութիւնը գերութեան

մանանց , ու իր փառքը՝ թշնամիներուն ձեռքը ։
62 Եւ իր ժողովուրդը սուրի մատնեց , ու իր ժառանգութեանը վրայ բարկացաւ ։
63 Ընոր երիտասարդները կրակը կերաւ . ու անոր աղջիկները սուգ չըրին ։
64 Ընոր քահանաները սրով իյնան . ու անոր որբևարիները չլացին ։
65 Նայց Տէրը արթընցաւ որպէս թէ քունէն , գինիէն սթափած զօրաւոր մարդու մը պէս ,
66 Ու իր թշնամիները ետևնուն զարկաւ . յաւիտենական նախատինք տուաւ անոնց ։
67 Եւ Յովսեփին վրանը մերժեց , ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց .
68 Հապա Յուդային ցեղը ընտրեց , ա՛ Սիօն լեռը՝ որն որ սիրեց .
69 Եւ իր սրբարանը չինեց բարձր բլո՛ւրներու պէս , երկրին պէս՝ որ յաւիտեան հաստատեց ։
70 Ու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց , և զանիկայ ոչխարի փարախներէն առաւ .
71 Ծոխի տուող ալեբներու ետևէն բերաւ զանիկայ , որ իր Յակոբ ժողովուրդը ու իր Իսրայէլ ժառանգութիւնը հովուէ ։
72 Ընիկայ ալ հովուեց զանոնք իր սրտին անմեղութեամբը . ու իր ձեռքերուն յաջողակութեամբը առաջնորդեց անոնց ։

ՍԱՂՄՈՍ · Հ Թ·

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Ո՛վ Ընտուած՝ հեթանոսները քու ժառանգութեանդ մէջը մտան . քու սուրբ տաճարդ պղծեցին ; Երուսաղէմը աւերակներու դարձուցին ։
2 Ու ծառաներուդ դիները երկինքի թռչուններուն կերակուր տուին , քու սուրբերուդ մարմինը՝ երկրի գազաններուն ։
3 Ընոնց արիւնը ջուրի պէս թափեցին Երուսաղէմին բոլորտիքը , ու մէկը չկար որ զանոնք թաղէր ։
4 Մենք դրացիներուն նախատինք եղանք , ծաղր ու կատակ՝ մեր բոլորտիքը եղողներուն ։
5 Մինչե՞ր , ով Տէր . միշտ պիտի բարկանա՞ս . քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ։
6 Թափէ՛ քու բարկութիւնդ ան ազգերուն վրայ՝ որ քեզ չեն ճանչնար , ու ան թագաւորութիւններուն վրայ՝ որ քու անունդ չեն կանչեր ։
7 Վասն զի Յակոբը կերան , ու անոր բնակութիւնը աւերակ դարձուցին ։
8 Մի յիշեր մեզի դէմ առջի անօրէնութիւնները . թո՛ղ շուտով հասնի մեզի քու ողորմութիւններդ . վասն զի խիստ թշուառացանք ։
9 Վասն անուանդ փառքին համար օգնէ՛ մեզի , ով մեր փրկութեան Ընտուածը . և քու անուանդ համար փրկէ՛ մեզ , ու մեր մեղքերը քաւէ՛ ։
10 Ընչո՞ւ ըսեն հեթանոսները , թէ Ո՞ւր է անոնց Ընտուածը . թո՛ղ յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր աչքերուն առջևը քու ծառաներուդ թափուած արիւնին վրէժը ։
11 Կապուածին հառաչանքը քու առջիդ թող հլլէ . քու զօրութեանդ մեծութիւնովը մահուան մատնուածները ապրեցո՛ւր .
12 Ու եօթնապատիկ հատուցո՛ւմ ըրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին մէջը՝ ան իրենց նախատինքին վասն որուն քեզ անարգեցին , ով Տէր ։
13 Նայց մենք քու ժողովուրդդ ու քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւիտեան քեզ պիտի գովենք , ա՛ քու փառդ պիտի պատմենք ազգէ մինչև ազգ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Հ

Պէնիամ երաժշտին , Հ՚օշանիմ էտութեին վրայ . Ընտփին Սաղմոսը ։

1 Կանչէ դիր , ով Իսրայէլին Հովիւը , որ Յովսեփին հօտի պէս կ՚առաջնորդես . դուն որ քերովբէից վրայ կը նստիս , պայծառացիր ։

2 Լփրեմին ու Մենիասիին և Նա-
նասէին առջին արթընցուր քու զո-
րութիւնդ , ու եկուր մեզ փրկե-
լու :
3 Ո՛վ Աստուած , մեզ դարձուր ,
և քու երեսդ փայլեցուր , ու պիտի
փրկուինք :
4 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած ,
մինչև ե՞րբ կը բարկանաս քու ժո-
ղովուրդիդ աղօթքին դէմ :
5 Լացասուքի հաց կը կերցընես ա-
նոնց , ու մեծ չափով արտասուք կը
խմցընես անոնց :
6 Մեզ կռիւի պատճառ կ'ընես մեր
դրացիներուն , ու մեր թշնամիները
դէղ ծաղր կ'ընեն իրենց մէջը :
7 Ո՛վ զօրաց Աստուած , մեզ դար-
ձուր , և քու երեսդ փայլեցուր , ու
պիտի փրկուինք :
8 Եգիպտոսէն մէկ որթ մը փոխադ-
րեցիր , հեթանոսները վռնտեցիր ,
ու զանիկայ տնկեցիր :
9 Անոր առջևէն փեղ պատրաստե-
ցիր , ու անոր արմատները հաստա-
տեցիր . և անիկայ երկիրը լեցուց :
10 Լեռները ծածկուեցան անոր հո-
վանիովը , ու անոր ճիւղերը Աս-
տուածոյ եղևիններուն պէս եղան :
11 Իր ճիւղերը երկընցուց մինչև
ծովը , ու իր բողբոջնները մինչև
Գետը :
12 Ինչո՞ւ փլցուցիր անոր ցանկերը ,
որ ճամբայէն բոլոր անցնողները ա-
նիկայ փրցընեն ,
13 Անտառին խոզը ապականեց անի-
կայ , ու դաշտի գազանները կերան
անիկայ :
14 Ո՛վ զօրաց Աստուած , կ'աղա-
չեմ դարձիր . նայէ երկինքէն ու
տես , ու այցելու եղիր աս որթին ,
15 Ու աս տունկին՝ որ քու աջ ձեռ-
քովդ տնկեցիր , ու որդիին՝ որ քե-
զի համար հաստատեցիր :
16 Արահետ այրուած ու կտրուած
է . քու երեսիդ սաստկէն կը կո-
րընչեն :
17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռ-
քիդ մարդուն վրայ բլլայ , ու մար-
դու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի հա-
մար հաստատեցիր :
18 Մենք ալ ետ պիտի չդառնանք
քեզմէ . կենդանացուր մեզ , ու
քու անունդ պիտի կանչենք :
19 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած , մեզ դարձուր , և քու երեսդ փայ-
լեցուր ու պիտի փրկուինք :

ՍԱՂՄՈՍ · Ձ Ե

Գլխաւոր երաժշտին , Սիթթիթի վրայ . Ասափին Սաղմոսը :

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջին , որ
մեր զօրութիւնն է , ուրախու-
թեամբ աղաղակեցէք Յակոբին Ա-
ստուծոյն :
2 Սաղմոս առէք ու թմբուկը
բերէք , նաև անոյշ քնարը տաւի-
ղին հետ :
3 Փող ֆլեցուցէք ամսու գլխուն ,
նաև լուսնի լրման տեղը մեր տօ-
նին օրը .
4 Վասն զի ասիկայ Իսրայէլին կա-
նոն մըն է , Յակոբին Աստուծոյն
հրամանն է :
5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկայ
Յովսեփին մէջ , Եգիպտոսի երկրին
վրայ ելած ատենը . ուր փեղ լսեցու
մը լսեցի որ չէի գիտեր :
6 Անոր թիկունքը հեռացուցի բե-
ռէն , անոր ձեռքերը հանգչեցան
կողովէն :
7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր , ու
քեզ փրկեցի . պատասխան տուի
քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն .
փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին
քովը : (Սէլայ :)
8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս , ու վը-
կայեմ քեզի . ով Իսրայէլ թէ որ
ինծի մտիկ ընես ,
9 Օտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ ,
ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն
չընես :
10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ , որ
հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն .
լայն բաց քու բերանդ , ու զանի-
կայ ես պիտի լեցընեմ :
11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չը-
րաւ իմ ձայնս , ու Իսրայէլը ինծ
չուզեց :
12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կա-
մակորութեանը թողուցի , ու իրենց
խորհուրդներուն համեմատ քալեն :

13 Երանի՛ թէ իմ ժողովուրդս ինձի մտիկ ընէր , — Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջը քալէր .
14 Շուտով պիտի խոնարհեցնէի անոնց թշնամիները , ու ձեռքս պիտի դարձընէի անոնց նեղիչներուն վրայ :
15 Տէրը ատողները խոնարհութիւն պիտի ընէին իրեն , ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար :
16 Ան պիտի կերակրէր զանոնք պարզ ցորենով . ու վէմէն վազած մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի :

ՍԱՂՄ · ՁԱ

Աղաղմոս Յասափայ :

1 Աստուած կայնած է Աստուածոյ ժողովքին մէջը , աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ :
2 Մինչև ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք , ու ամբարիշտներուն աչառութիւն պիտի ընէք : (Ակլայ :)
3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին . խեղճին ու չքաւորին իրաւունք ըրէք :
4 Փրկեցէ՛ք աղքատը ու տնանկը , ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէ՛ք զանոնք :
5 Չեն իմանար ու միտք չեն առներ , խաւարի մէջ կը պտըտին . երկրին բոլոր սիւները շարժեցան :
6 Ես ըսի թէ Դուք աստուածներ էք , ու դուք ամէնքդ Նարձրելոյն որդիներն էք .
7 Հապց մարդոց պէս պիտի մեռնիք , ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք :
8 Էլէը՝ ո՛վ Աստուած , դատէ երկիրը . ինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես :

ՍԱՂՄ · ՁԲ

Ասափին երգը — Աղմոսը :

1 Ո՛վ Աստուած , լուռ մի կենար . անձայն մի՛ ըլլար , ու հանդարտ մի կենար , ո՛վ Աստուած :
2 Ինչու որ ահա քու թշնամիներդ կը գոռան , ու քեզ ատողները գլուխ կը վերցընեն .
3 Խորամանկութեան չարք կը գտնեն քու ժողովուրդիդ դէմ , ու խորհուրդ կ'ընեն քու պահպանածներուդ դէմ :
4 Կ'ըսեն թէ Եկէք , կորսընցընենք անոնք որ ազգ չըլլան , ու ալ չյիշուի Իսրայէլին անունը :
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ ըրին , — քեզի դէմ դաշնակցութիւն ըրին
6 Եդոմի վրաններն ու Իսմայէլացիք , Մովաբ ու Հագարացիք ,
7 Կեբաղ ու Ամմոն և Ամաղէկ , Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակիչներն հետ :
8 Նաև Ասուր անոնց հետ միացաւ , Լովտին որդւոցը ձեռնտու եղան : (Ակլայ :)
9 Ըրէ՛ անոնց ինչպէս Մադիամին՝ ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին ընդ Կիսոն հեղեղատին քովը .
10 Անոնք Էնդովրի մէջ սատկեցան , աղբի պէս եղան երկրի վրայ :
11 Անոնց իշխանները Օրեբին ու Զէբեին պէս , ու անոնց բոլոր երեւելիները Զեբէէին ու Սաղմանային պէս ըրէ .
12 Որոնք ըսին թէ Աստուծոյ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար :
13 Ո՛վ իմ Աստուածս , անոնք մղեղի պէս , հովի առջև եղող չիւղի պէս ըրէ :
14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ'այրէ , ու բոցը լեռները կը բռընկոցընէ ,
15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք քու մրրիկովդ , ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ :
16 Լցուր անոնց երեսները անարգանքով , որ քու անունդ խնդրեն , ո՛վ Տէր :
17 Թող ամչնան ու խռովին յաւիտեան , և ամօթահարեալ ըլլան ու կորսուին .
18 Որ գիտնան թէ միայն դուն՝ որ քու անունդ Եհովայ է , Նարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ :

ՍԱՂՄ · ՁԳ

Վկնաւոր երաժշտին , Կիթթիթի վրայ . Կորխի որդւոցը Աղմոսը :

1 Ի՛նչպէս սիրելի են քու բնակա-
բաններդ, ո՛վ զօրաց Տէր :
2 Իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը
մաշի Տէրոջը սրաձներուն համար.
իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ
կ'աղաղակեն կենդանի Աստուծոյն :
3 Ա՛նձղուկն ալ տուն գտաւ, ու
ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը
դնելու համար, քու սեղաններուդ
քովը ո՛վ զօրաց Տէր, իմ թագա-
ւորս ու Աստուածս :
4 Երանի անոնց որ քու տանդ մէջ
կը բնակին. շնորհք անդադար քեզ
պիտի օրհնեն : (Սէլայ :)
5 Երանի ան մարդոջը որունց զօրու-
թիւնը քեզմէ է. ու իրենց սրտին
մէջ [illegible] ճամբաները կան :
6 Արտասուաց հովիտէն անցնելով
աղբիւրի պէս կ'ընեն անիկայ. առջի
անձրևն ալ օրհնութիւնով պիտի
ծածկէ անիկայ :
7 Անոնք զօրութենէ զօրութիւն
կ'երթան, ինչ որ Սիոնի մէջ Աս-
տուծոյ առջին երևնան :
8 Ո՛վ Տէր՛ զօրաց Աստուածը,
լսէ՛ իմ աղօթքս. ականջ դիր, ո՛վ
Յակոբին Աստուածը : (Սէ-
լայ :)
9 Ո՛վ մեր վահանը Աստուած, տես,
ու քու օծեալիդ երեսը նայէ :
10 Ինչու որ քու սրաձներուդ մէջը
մէկ օրը հազարէն աղէկ է. աւելի
ընտրեցի իմ Աստուծոյս տանը շեմին
վըսայ կենալ, քան թէ ամբարշտաց
վրաններուն մէջը բնակիլ :
11 Վ՛անզի Տէր Աստուած արև ու
վահան է. Տէրը շնորհք ու փառք
պիտի տայ. բարութիւն մը պիտի
չպակսեցընէ ուղղութեամբ քալող-
ներէն :
12 Ո՛վ զօրաց Տէր, երանելի է քե-
զի յուսացող մարդը :

ՍԱՂՄ. ՀԶ

Դէմատոր երաժշտին. Կորխի որ-
դւոցը Սաղմոսը :

1 Ո՛վ Տէր, դուն հաճեցար քու
երկրիդ, Յակոբին գերութիւնը
դարձուցիր.
2 Քու ժողովուրդիդ անօրէնու-
թիւնը ներեցիր, անոնց բոլոր մեղ-
քերը ծածկեցիր : (Սէլայ :)
3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրտմու-
տութիւնդ. ետ դարձար քու սաս-
տիկ բարկութենէդ :
4 Մեզ դարձուր, ո՛վ մեր փրկու-
թեան Աստուածը, և քու բար-
կութիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադրեց-
ուր :
5 Միթէ յաւիտեան պիտի բար-
կանաս մեզի. քու բարկութիւնդ
ազգէ մինչև ազգ պիտի երկրնցընե՞ս :
6 Միթէ ետ պիտի չդառնաս ու
մեզ կենդանացընես, որ քու ժողո-
վուրդդ քեզմով ուրախ ըլլայ :
7 Ցուցուր մեզի, ո՛վ Տէր, քու ո-
ղորմութիւնդ. և քու փրկութիւնդ
մեզի տուր :
8 Պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր
Աստուած. ինչու որ խաղաղութիւն
պիտի խօսի իր ժողովուրդին ու իր
սուրբերուն. ու յիմարութեան չդա-
ռնան անոնք :
9 Արդարև իր փրկութիւնը մօտ է
իրմէն վախցողներուն, որ մեր երկ-
րին մէջը փառք բնակի :
10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւ-
նը իրարու պատահէցան. արդա-
րութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար
համբուրեցին :
11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի
բուսնի, ու արդարութիւնը եր-
կինքէն վար պիտի նայի :
12 Նաև Տէրը բարութիւն պիտի
տայ, ու մեր երկիրը իր պտուղը
պիտի տայ :
13 Արդարութիւնը անոր առջևէն
պիտի երթայ, ու իր գնացքները
ճամբու պիտի դնէ :

ՍԱՂՄ. ՀԷ

Աղօթք Դաւթի :

1 Ո՛վ Տէր, խոնարհեցուր քու ա-
կանջդ. պատասխան տուր ին-
ձի, ինչու որ աղքատ ու տնանկ եմ :
2 Պահէ՛ իմ անձս, ինչու որ ես
սուրբ եմ. ո՛վ իմ Աստուածս, քե-
զի յուսացող ծառադ դուն փրկէ :
3 Ողորմէ՛ ինձի, ո՛վ Տէր, ինչու որ
քեզի կը կանչեմ ամէն օր :

4 Ուրախացո՛ւր քու ծառայիդ անձը , ինչու որ դէպ՝ի քեզի կը վերցընեմ իմ անձս , ով Տէր ։

5 Վասն զի դուն , ով Տէր , բարի ու ներող ես , և խիստ ողորմած ան ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն ։

6 Լսկանջ դիր իմ աղօթքիս , ով Տէր , ու մտիկ ըրէ իմ աղաչանքներուս ձայնը ։

7 Նեղութեանս օրը քեզի կ՝աղաղակեմ , ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես ։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նման մէկը չկայ , ով Տէր , և քու գործքերուդ պէս չկայ ։

9 Հոլոր ազգերը՝ որ դուն ստեղծեցիր , պիտի գան ու երկրպագութիւն ընեն քու առջիդ , ով Տէր , և քու անուանդ փառք պիտի տան ։

10 Վասն զի դուն մեծ ու հրաշքներ գործող ես , Աստուած մինակ դուն ես ։

11 Ով Տէր , սորվեցո՛ւր ինծի քու ճամբադ , որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ . միացո՛ւր իմ սիրտս , որ քու անունէդ վախնայ ։

12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գովեմ , ով Տէր՝ իմ Աստուածս , ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ ։

13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս . ու դուն փրկեցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն ։

14 Ով Աստուած , ամբարտաւանները իմ դէմ ելան , ու բռնաւորներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և քեզ իրենց առջևը չդրին ։

15 Հայց դուն՝ ով Տէր , գթած ու ողորմած Աստուած ես , երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես ։

16 Նայէ՛ ինծի ու ողորմէ՛ ինծի . քու զօրութիւնդ տո՛ւր քու ծառայիդ , ու քու աղախինիդ որդին փրկէ՛ ։

17 Հարութեան նշան մը ըրէ՛ ինծի , որ իմատողները տեսնեն ու ամչնան . ինչու որ դուն , ով Տէր , ինծի օգնեցիր ու իմ մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄ · ՁԷ ։

Կորխի որդւոցը Աղմոսը — երգը ։

1 Անոր հիմերը սուրբ լեռներուն վրայ են ։

2 Տէրը Սիօնին դռները Յակոբին բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ ։

3 Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար , ով Աստուծոյ քաղաքը ։ (Անէլայ ։)

4 Ռահաբը ու Բաբիլոնը պիտի յիշեմ իս ճանչցողներուն . ահա Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշին հետ . ասոնք ալ հոն ծընան ։

5 Ու Սիօնին համար պիտի ըսուի թէ այս մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ . և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկայ ։

6 Տէրը ազգերը գրած ժամանակը պիտի ըսէ թէ ասիկայ հոն ծնաւ ։ (Անէլայ ։)

7 Ու երգեցողները , նոյնպէս ալ սրնգահարները դէպ ըն՝ի . Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են ։

ՍԱՂՄ · ՁԸ

Կորխի որդւոցը երգը — Աղմոսը . Կլխաւոր երաժշտին , Մահալաթ լէանօթի վրայ . Իմանի Եզրահացիին երգը ։

1 Ով Տէր՝ իմ փրկութեանս Աստուածը , ցորեկը կ՝աղաղակեմ , — գիշերը քու առջիդ եմ ։

2 Իմ աղօթքս քու առջիդ թո՛ղ ելլէ . խոնարհեցո՛ւր քու ականջդ իմ աղաղակիս ։

3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ , ու իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ ։

4 Գուբը իջնողներուն հետ սեպուեցայ , ոյժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ ։

5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ՝ գերեզմանի մէջ պառկող մեռածներուն պէս , որոնք ալ չես յիշեր , ու քու ձեռքէդ մերժուածք են ։

6 Դուն զիս ամենէն խորունկ գու-

ըն մէջը գրէր , խաւարասէն ան-
դունդներուն մէջ ։
7 Վրս պատմութիւնդ ծանրացար
իմ վրաս , և քու բոլոր ալիքներովդ
ինծ տանջեցուցիր ։ (Անէզ ։)
8 Իմ ծանօթներս բնաւ հեռա-
ցուցիր ինծմէ ; իմ գարշելի ըներ ան-
տեղի դրուցիր զանոնք ու գուրս չեմ
ելլեր ։
9 Տառապանքէն աչքերս վատե-
ցան . ամէն օր քեզի աղաչեցի , ով
Տէր , ձեռքերս քեզի երկնցու-
ցի ։
10 Մի՞թէ մեռելներո՞ւն հրաշք պի-
տի բնես . մի՞թէ մեռածնե՞րը պի-
տի ելլեն ու քեզ գոհեն ։ (Անէ-
ղէզ ։)
11 Մի՞թէ կը պատմուի՞ քու ողոր-
մութիւնդ գերեզմանին մէջ , — քու
հաւատարմութիւնդ կորստեան
մէջ ։
12 Մի՞թէ կը ճանչցուի՞ քու հր-
րաշքներդ խաւարին մէջ , — քու
արդարութիւնդ մոռացման երկրին
մէջ ։
13 Բայց ես , ով Տէր , քեզի աղա-
ղակեցի , ու իմ աղօթքս առաւօտուն
քու առջեդ պիտի ելլէ ։
14 Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ իմ անձս կը
ձգես , — քու երեսդ կը ծածկես
ինծմէ ։
15 Նա խնդիր եմ ու մանկութենէս
՝ի վեր մեռնելու վրայ եմ . քու ա-
հիդ քաշեցի — խառնուեցայ ։
16 Վրս պատմութիւնդ իմ վրաս
խնա , ։ քու զարհուրանքներդ ին
կորընչացուցին ։
17 Զանձն օր ջուրի պէս ինծ պատեցին ,
միասին շուրջս կոզմս առին ։
18 Ընկերացիր ինծմէ սիրելին ու
բարեկամը , իմ ճանչցութենս խա-
ւարի մէջ ին ։

ՍԱՂՄՈՍ 89

Լիթան Հզրահայիին երգը ։

1 Տէրոջը ողորմութիւնները յաւի-
տեան պիտի երգեմ , քու հա-
ւատարմութիւնդ իմ բերնովս ազգէ
ազգ պիտի պատմեմ ։
2 Ըսած ըլլ ըսի թէ Ողորմութիւ-
ն յաւիտեան պիտի շինուի , հր-
կինքի մէջ պիտի հաստատես քու
հաւատարմութիւնդ ։
3 Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ ը-
րի , իմ Դաւիթ ծառայիս երդում
ըրի , ըսելով ,
4 Քու սերունդդ յաւիտեան պիտի
հաստատեմ , և ազգէ ազգ պիտի
շինեմ քու աթոռդ ։ (Անէզ ։)
5 Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու
հրաշքներդ , ով Տէր , և քու հա-
ւատարմութիւնդ սուրբերուն ժո-
ղովքին մէջ ։
6 Վասն զի ո՞վ կայ երկինքի մէջ
Տէրոջը հաւասար . — հզօրաց որ-
դիներուն մէջ ո՞վ կը նմանի Տէրոջը ։
7 Բաւական խիստ զարհուրելի է
սուրբերուն ժողովքին մէջ , և ա-
հաւոր է ամէն իր բոլորտիքը եղող-
ներուն ։
8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Յաստուած ,
ո՞վ է քեզի պէս հզօր Տէր . որ
քու հաւատարմութիւնդ քու բո-
լորտիքդ է ։
9 Դուն կը տիրես ծովուն հպար-
տութեանը վրայ . երբոր անոր ա-
լիքները կը բարձրանան , դուն կը
հանդարտեցընես անոնք ։
10 Դուն ձեղքեցիր Ռահաբը խոցուա-
ծի պէս . քու զօրութեանդ բազու-
կովը ցրուեցիր քու թշնամիներդ ։
11 Քուկդ է երկինքը , ու քուկդ է
երկիրը . դուն հիմնեցիր աշխարհը
ու անոր լիութիւնը ։
12 Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ըս-
տեղծեցիր . Թաւօրը ու Հերմոն
քու անունովդ կը ցնծան ։
13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունիս . 13
քու ձեռքդ ուժով է , քու աջ
ձեռքդ բարձրացած է ։
14 Արդարութիւնը ու իրաւունքը 14
քու աթոռիդ հիմն է , ողորմա-
ծութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու ե-
րեսիդ առջեւէն կ՚երթան ։
15 Երանելի են ժողովուրդին որ դի- 15
տեն ուրախութենան ձայնը . ով Տէր , անունք քու երե-
սիդ լուսովը պիտի քալեն ։
16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի 16
ցնծան , ու քու արդարութիւնովդ
պիտի բարձրանան ։

17 Ա՛յսու դի դուն ես անոնց դռրու-
թեանը փառքը , և քու հաճու-
թեամբդ պիտի բարձրանայ մեր եղ-
ջիւրը :

18 Վստահ որ մեր վահանը Տէրոջմե է ,
ու մեր թագաւորը Իսրայէլին Սուր-
բինն է :

19 Ան ժամանակը տեսիլքով խոսե-
ցար քու սուրբիդ հետ , ու ըսիր ։
Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ ,
ժողովուրդէն ընտրուածը բարձրա-
ցուցի :

20 Իմ ծառայ Դաւիթը գտայ , իմ
սուրբ եղոյս օծելի անիկայ .

21 Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի հաս-
տատուի , ու իմ բազուկս պիտի
զօրացընէ զանիկայ :

22 Թշնամին պիտի չհարատահարէ
զանիկայ , ու անօրէնութեան որդին
պիտի չյաղթարէ զանիկայ :

23 Ու անոր թշնամիները իր առջե-
էն պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ
ատողները պիտի զարնեմ :

24 Ու իմ հաւատարմութիւնս ու
ողորմութիւնս անոր հետ պիտի ըլ-
լայ . ու անոր եղջիւրը իմ անուա-
նովս պիտի բարձրանայ :

25 Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի
դնեմ , ու անոր աջ ձեռքը գետե-
րուն մէջ :

26 Անիկայ ինծի պիտի կանչէ թէ
Դուն ես իմ Հայրս , իմ Աստուա-
ծս , ու իմ փրկութեանս վէմը .

27 Ու ես զանիկայ անդրանիկ պիտի
ընեմ , երկրի թագաւորներէն ա-
ւելի բարձր :

28 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան
պիտի պահեմ անոր համար , ու իմ
ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պի-
տի ըլլայ :

29 Ան անոր սերունդը յաւիտեան ,
ու անոր աթոռը երկինքի օրերուն
չափ պիտի ընեմ :

30 Թէ որ անոր որդիքը իմ օրէնքս
թողուն , ու իմ իրաւունքներովս
չգացուին ,

31 Թէ որ իմ կանոններս անարգեն ,
ու իմ պատուիրանքներս չպահեն ,

32 Ես ալ գաւազանով պիտի պատ-
ժեմ անոնց յանցանքը , ու հա-
րուածներով անոնց անօրէնութիւ-
նը :

33 Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի
չխզեմ անկէ , ու իմ հաւատարմու-
թիւնս սուտ պիտի չհանեմ .

34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ , ու
շրթունքներէս ելածը պիտի չփո-
խեմ :

35 Մէկ մը երդուեր եմ իմ սրբու-
թիւնովս , որ սուտ պիտի չխոսիմ
Դաւիթին .

36 Անոր սերունդը յաւիտեան պի-
տի մնայ , ու անոր աթոռը իմ առ-
ջեւս արեգակին չափ .

37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի
հաստատուի , ու երկինքին մէջ հա-
ւատարիմ վկայի պէս : (Սէլա :)

38 Բայց դուն երեսդ դարձուցիր ու ա-
նարգեցիր , քու օծեալիդ բարկա-
ցար .

39 Ուռ ծառայիդ ուխտը մերժե-
ցիր . անոր թագը գետնին հաւա-
սար պղծեցիր .

40 Անոր բոլոր պարիսպները փլցու-
ցիր . անոր բերդերը աւերակ ը-
րիր :

41 Ոտքէր անցնողները կո-
ղոպտեցին զանիկայ . նախատինք ե-
ղաւ իր դրացիներուն :

42 Անոր հակիճներուն աջ ձեռքը
բարձրացուցիր , անոր բոլոր թըշ-
նամիները ուրախացուցիր :

43 Անոր սուրբին բերանն ալ դար-
ձուցիր , ու պինդը պատերազմին
մէջ չկայնեցուցիր :

44 Անոր փառքը դադրեցուցիր , ու
անոր աթոռը գետինը գարկիր :

45 Անոր երիտասարդութեան օրերը
կարճցուցիր , զանիկայ ամօթով
ծածկեցիր : (Սէլա :)

46 Մինչե՞ր , Տէր , քա՞ւ անդ-
ադիտ պիտի պահե՞ս , քա՞ւ սրտմտու-
թիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ :

47 Յիշէ՛ իմ կեանքիս ինչ ըլլալը . ինչ
ունայնութեան համար ստեղ-
ծեցիր մարդոց բոլոր որդիները :

48 Ո՞վ է այն մարդը որ ապրի ու
մահ չտեսնէ , և իր անձը գերեզմա-
նի ձեռքէն փրկէ : (Սէլա :)

49 Ո՛վ Տէր , ո՞ւր են քա՞ւ առջի ողոր-
մութիւններդ , որ Դաւիթի երդ-

Դաւիթին քու հաւատարմութիւնովդ ։

50 Ա՛վ Տէր ,յիշէ՛ քու ծառաներուդ նախատինքը , որ իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն .

51 Որ անով քու թշնամիներդ ա-նարգեցին , ով Տէր , որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին ։

52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան ։ Ամէն ու ամէն ։

ՍԱՂՄ · Ձ ·

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին աղօթքը ։

1 Ա՛վ Տէր ,դուն մեզի ապաւէն եղար ազգէ մինչև ազգ ։

2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ , ու երկրի և աշխարհի առեղծուելէն առաջ , յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն ես Աստուած ։

3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես , ու կ'ըսես , Նո՛ւ դարձէք , մարդոց որդիներ ։

4 Վասն զի հազար տարին քու առջիդ երէկուան օրին պէս է՝ որ անցաւ , կամ գիշերուան պահու մը պէս ։

5 Ո՛ր ընկղմես անոնք , երազի պէս կ'ըլլան . առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ'ըլլան .

6 Առտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչանայ , իրիկունը կը կոտրուի ու կը չորնայ ։

7 Վասն զի որ քու բարկութենէդ կը մաշինք , և քու սրտմտութենէդ կը խռովինք ։

8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ , — մեր ծածուկ դէպքերը քու երեսիդ լուսին մէջը դրիր ։

9 Վասն զի մեր բոլոր օրերը քու բարկութենովդ կ'անցնին . մեր տարիները ցնորքի մը պէս կ'անցընենք ։

10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են . ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան , տակաւին անոնց փառքը աշխատանք ու ցաւ է . վասն զի անոնք շուտով կ'անցնին , ու մենք կը թռչինք ։

11 Ո՞վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը , և քու սրտմտութիւնդ քու վախիդ համեմատ ։

12 Ընանկ սորվեցուր մեզի մեր օրերը համրել , որ սրտի իմաստութիւն ստանանք ։

13 Դարձիր , ով Տէր , մինչև ե՞րբ . ու գթութիւն ըրէ քու ծառաներուդ ։

14 Աղտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ , որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջ ։

15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը , որ տրտմեցուցիր . ան տարիներուն չափովը , որ չարիք տեսանք ։

16 Թող երևնայ քու գործդ քու ծառաներուդ , և քու փառդ անոնց որդիներուն ։

17 Ու մեր Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ . և ձեռքերնուս գործքը հաստատէ՛ մեր վրայ . մեր ձեռքերուն գործքը հաստատէ՛ ։

ՍԱՂՄ · Ղ ·

Բարձրելոյն ծածկոցին տակը բնակողը Ամենակարողին հովանաւորութեանը տակը պիտի հանգչի ։

2 Տէրոջը համար պիտի ըսեմ թէ Իմ ապաւէնս ու իմ ամրոցս է . իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ ։

3 Ընդարձև ան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որոգայթէն , ապականիչ ժանտամահէն ։

4 Վնեզ իր փետուրներովը պիտի ծածկէ , ու իր թևերուն տակը պիտի ապաստանիս . անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար մը պիտի ըլլայ քեզի ։

5 Պիտի չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն , — ցորեկը թռչող նետէն ,

6 Ո՛չ ալ մութի տեղը պտրտող ժանտամահէն , — կէս օրուան աւերնը սատակեցնող հարուածէն ։

7 Հազար հոգի քու կողմդ պիտի իյնան . բայց քեզի հարուածէ՛ չ պիտի մօտենայ ։

8 Միայն քու աչքերովդ պիտի նա-

յիս , ու ամբարիշտներուն հասու-
ցումը պիտի տեսնես ։
9 Որովհետև դուն Տէրը իմ Ապա-
ւէնս՝ Բարձրեալը քեզի ապաստա-
նարան ըրիր ,
10 Վնաս չպիտի չհասնի , և
քու բնակարանիդ հարուած մը պի-
տի չմօտենայ ։
11 Ինչու որ իր հրեշտակներուն պի-
տի ապսպրէ քեզի համար , որ քու
բոլոր ճամբաներուդ մէջը քեզ պա-
հեն ։
12 Ինծի ձեռքերնուն վրայ պիտի
վերցընեն քեզ , որ չքլլայ թէ ոտքդ
քարի զարնես ։
13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քա-
լես . առիւծի կորիւնը ու վիշապը
պիտի կոխկրտես ։
14 Որովհետև ինծի կը ցանկայ , ա-
նոր համար ես պիտի փրկեմ անիկայ .
անոր ամրութիւն պիտի ըլլամ , ին-
չու որ անիկայ իմ անունս գիտցաւ ։
15 Ինծի պիտի կանչէ , ու ես անոր
պատասխան պիտի տամ . նեղու-
թեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ .
պիտի ապրեցընեմ ու փառաւորեմ
անիկայ .
16 Երկայն օրերով պիտի կշտացը-
նեմ անիկայ , ու իմ փրկութիւնս
անոր պիտի ցուցընեմ ։

ՍԱՂՄ · ՂԱ

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս
— երգ ։

1 Բարի է գոհանալ Տէրոջմէն , ու
սաղմոս ըսել քու անունդ , ով
Բարձրեալ ,
2 Առտուանց քու ողորմութիւնդ ,
ու գիշերները քու հաւատարմու-
թիւնդ պատմել ,
3 Տասը լար ունեցող նուագարա-
նով ու տաւիղով և քնարի
ձայնով ։
4 Վասն զի դուն , ով Տէր , քու
գործքովդ ինծ ուրախացուցիր . քու
ձեռքերուդ գործքերովը պիտի ցըն-
ծամ ։
5 Ո՛վ Տէր , ի՜նչ մեծ են քու
գործքերդ . շատ խորունկ են քու
խորհուրդներդ ։
Անհիւս մարդը ասիկայ չիմանար , 6
ու յիմարը չհասկընար ։
Չարաբարիշտներուն խոտի պէս բուս- 7
նիլը , ու բոլոր անօրէնութիւն գոր-
ծողներուն ծաղկիլը , իրենց յաւի-
տենական կորստեանը կը տանի ։
Բայց դուն , ով Տէր , յաւիտեան 8
բարձր ես ։
Վասն զի ահա քու թշնամի- 9
ներդ , ով Տէր , վասն զի ահա քու
թշնամիներդ պիտի կորսուին . բոլոր
անօրէնութիւն գործողները պիտի
ցրուին ։
Բայց իմ եղջիւրս միեղջերուին 10
պէս պիտի բարձրացընես . ես նոր
իւղով օծուեցայ .
Եւ իմ աչքերս թշնամիներուս 11
[illegible] պիտի տեսնեն . իմ ա-
կանջներս ինծի դէմ ելլող չարա-
գործներուն [illegible] պիտի
լսեն ։
Արդարը արմաւենիի պէս պիտի 12
ծաղկի , Լիբանանի եղևնիի պէս պի-
տի մեծնայ ։
Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները 13
մեր Աստուծոյն սրահներուն մէջը
պիտի ծաղկին .
Ծերութեան ատեն ալ պտուղ 14
պիտի տան , պարարտ ու կանանչ
պիտի մնան ,
Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է . 15
Ինկիայ իմ Վէմս է , ու անիրաւու-
թիւն չկայ անոր մէջը ։

ՍԱՂՄ · ՂԴ

Տէրը կը թագաւորէ , մեծափա- 1
ռութիւն հագած է . Տէրը զօ-
րութիւն հագած — գօտևորած է .
աշխարհքն ալ հաստատուած է որ
չսասանի ։
Քու աթոռդ հին ժամանակէն 2
հաստատ է , ի յաւիտենից ես դուն ։
Ո՛վ Տէր , գետերը բարձրացու- 3
ցին , գետերը բարձրացուցին իրենց
ձայնը , գետերը կը բարձրացընեն
իրենց շառաչիւնը ։
Հաստ ջուրերուն ձայնէն — ծո- 4
վուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօ-
րաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։
Քու վկայութիւններդ շատ հա- 5
ւատարիմ են . ով Տէր , սրբու-

քինը քու տանդ կը վայլէ յաւիտեան :

ՍԱՂՄՈՍ · Ղ

1 Ա Վ Տէր՝ վրէժխնդրութեանց Աստուած , ով վրէժխնդրութեանց Աստուած , յայտնուէ :

2 Բարձրացիր , ով երկրին Դատաւորը , ամբարտաւաններուն հատուցում ըրէ :

3 Ո՛վ Տէր , մինչեւ ե՞րբ ամբարիշտները , մինչեւ ե՞րբ ամբարիշտները պարծենան .

4 Դառնութեամբ բարբառելով խօսին , — բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան :

5 Ո՛վ Տէր , անոնք քու ժողովուրդդ կը հարատահարեն , ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն .

6 Այրեւմարին ու պանդուխտը կը սպաննեն , և որբերը կը մեռցընեն .

7 Ու կ՚ըսեն , Տէրը չտեսներ , և Յակոբայ Աստուածը չիմանար :

8 Խելացէք , ով ժողովուրդին անմիտներդ , ու դուք՝ ով յիմարներ , ե՞րբ պիտի առնէք :

9 Մէթէ ականջը անկողը չը՞լսեր , կամ թէ աչքը ստեղծողը չը՞տեսներ :

10 Մէթէ ազգերը խրատողը չը՞յանդիմաներ . մէթէ մարդու գիտութիւն սորվեցընողը չը՞նչոփէր :

11 Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ որ ունայնութիւն են :

12 Երանի՜ ան մարդուն՝ որն որ դուն կը խրատաես , ով Տէր , և քու օրէնքդ անոր կը սորվեցընես ,

13 Որ չարութեան օրերուն մէջ ապրիկայ հանդչեցընես , մինչեւ որ ամբարշտին համար հոր փորուի :

14 Վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը երբեք պիտի չձգէ , ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ .

15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ , ու ամէն սրտով ուղիղները անոր ետեւէն պիտի երթան :

16 Ո՞վ ինծի համար չարեարուն դէմ պիտի ելլէ , ո՞վ ինծի համար անօրինութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի :

17 Թէ որ Տէրը ինծի օգնական չըլլար , քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան տեղը բնակէր :

18 Երբոր կ՚ըսէի թէ Իմ ոտքս կը սասանի , ով Տէր , քու ողորմութիւնդ իս կը հաստատէր :

19 Իմ ներսի դիս հոգերս չատցած ատենը՝ քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ՚ուրախացընէին :

20 Մի՞թէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՝ անօրէնութեան աթոռը , որ օրէնքին դէմ չարիք կը պատրաստէ :

21 Արդարին անձին դէմ կը ժողովուին , ու անմեղ արիւնը կը դատապարտեն :

22 Հապա Տէրը իմ ամրութիւնս է , ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը .

23 Ու անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձընէ , ու զանոնք իրենց չարութիւնովը պիտի ջնջէ . մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք :

ՍԱՂՄՈՍ · Ղ

1 Երկէք ցնծութիւն ընենք Տէրոջը առջեւը , աղաղակենք մեր փրկութեան վէմին :

2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջեւը գանք , սաղմոսներով աղաղակենք անոր :

3 Վասն զի Տէրը մեծ Աստուած է , ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է :

4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորունկ տեղերը , ու լեռներուն բարձրութիւնները անորն են :

5 Իրն է ծովը , ու ինքը չինեց զանիկայ . և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը :

6 Երկէք երկրպագութիւն ընենք ու ծռինք . ծունկ կրկնենք մեզ ըստեղծող Տէրոջը առջեւ .

7 Վասն զի ան է մեր Աստուածը , ու մենք անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք . այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,

8 Ձեր սիրտերը մի խստացընէք ինչպէս Մերիպային մէջ , անապա-

տին մէջ փոխնութեան օրհնանք պահ ,

9 Աւր որ ձեր հայրերը պիտ փորձեցին , քննեցին պիտ ու իմ գործքերս տեսան ։

10 Վարուն տարի զգուեցայ ան ազգին , ու ըսի , Ասոնք սրտով մոլորած ժողովրդ մըն են , իմ ճամբաներս չգիտցան ։

11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ երդուայ ըրի , թէ անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն ։

ՍԱՂՄ · Գ։

1 Ելէք երգեցէք Տէրոջը . ամէն բոլոր երկիր , երգեցէք Տէրոջը ։

2 Երգեցէք Տէրոջը , օրհնեցէք անոր անունը . օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։

3 Ասոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք , ա՛ անոր հրաշքները՝ բոլոր ժողովրդներուն մէջ .

4 Վանզի Տէրը մեծ է ու խիստ գովելի . անիկայ բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։

5 Վնչու որ ազգերուն բոլոր աստուածները կուռքեր են . բայց Յհովան երկինքը ստեղծեց ։

6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջին , զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ ։

7 Տէրո՛ջը տուէք , ա՛վ ժողովրդոց տոհմերը , Տէրո՛ջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։

8 Տէրո՛ջը տուէք իր անուանը փառքը . ընծայ առէք ու անոր սրահները մտէք .

9 Սուրբ հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք . վախցէք անոր երեսէն , ա՛վ բոլոր երկիր ։

10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք թէ Տէրը կը թագաւորէ . աշխարհն ալ հաստատուած է որ չսասանի . անիկայ պիտի դատէ ժողովրդները ուղղութիւնով ։

11 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցնծայ . ծովը իր լեռնիւամբը թող գոռայ .

12 Վաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան . անտառներ անտառին բոլոր ծառերը թող ցնծան

13 Երեսին առջեր , վնչու որ կուգայ , վնչու որ կուգայ երկիրը դատելու . պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովրդները իր հաւատարմութիւնով ։

ՍԱՂՄ · Դ։

1 Տէրը կը թագաւորէ , երկիրը թող ցնծայ . շատ կղզիներ թող ուրախանան ։

2 Վնոր բոլորտիքը ամպ ու մառախուղ կայ , արդարութիւնը ու իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են ։

3 Վնոր առջեւէն կրակ կ'երթայ , ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ'այրէ ։

4 Վնոր փայլակները աշխարհքը կը լուսաւորեն . երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ ։

5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Յհովային երեսէն , բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն ։

6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը , ու բոլոր ժողովրդները կը տեսնեն անոր փառքը ։

7 Թող ամէնան ան սանիկը որ կուռքերուն կը ծառայեն , որ ունայնութիւններով կը պարծենան . ա՛վ բոլոր աստուածներ , անոր երկրպագութիւն ըրէք ։

8 Սիոնը լսեց և ուրախացաւ , և Յուդայի աղջիկները ցնծացին քու իրաւունքներուդ համար , ա՛վ Տէր ։

9 Վ՛ասն զի դուն , ա՛վ Տէր , բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ . շատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ ։

10 Վ՛վ Տէրը սիրողներ , չարութիւնը ատեցէք . անիկայ իր սուրբերուն անձերը կը պահէ , ամբարիշտներուն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք ։

11 Արդարին համար լոյս ցանուեցաւ , ու սրտով ուղիղներուն համար ուրախութիւն ։

12 Տէրոջմով ուրախացէք , ա՛վ արդարներ , ու անոր սրբութիւնը յիշելով ընդհակիռակ եղէք ։

ՍԱՂՄ · Ղ.

Սաղմոս ։

1 Ո՛ր երգ երգեցէք Տէրոջը, ինչու որ հրաշքներ ըրաւ. իր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը իրեն փրկութիւն տուաւ ։

2 Տէրը յայտնեց իր փրկութիւնը, ազգերուն առջեւ յայտնեց իր արդարութիւնը ։

3 Հիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը Իսրայէլին տան համար. երկրին ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան ։

4 Ցնծացէք Տէրոջը առջեւը, ով բոլոր երկիր. ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք ու սաղմոս ըսէք ։

5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով, քնարով ու սաղմոսի ձայնով.

6 փողերով ու եղջիւրի ձայնով աղաղակեցէք Տէր Իմաստուրին առջեւը ։

7 Թող գոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը, աշխարհքը ու անոր բնակիչները ։

8 Գետերը թող ծափ զարնեն, ու լեռները միասին թող ցնծան

9 Տէրոջը առջեւը, ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու. անիկայ պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով, ու ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

ՍԱՂՄ · Ղ.Թ

1 Տէրը կը թագաւորէ, ժողովուրդները թող սարսափին. ինքը քերովբէից վրայ կը նստի, երկիրը թող շարժի ։

2 Տէրը մեծ է Սիոնի մէջ, ու բարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն վրայ ։

3 Թող գովեն քու մեծ ու ահաւոր անունդ. անիկայ սուրբ է ։

4 Նաեւ թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը սիրէ. ուղղութիւն հաստատեցիր, իրաւունք ու արդարութիւն բերիր Յակոբին մէջը ։

5 Խարնբացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն ըրէք անոր ոտքերուն պատուանդանին. անիկայ սուրբ է ։

6 Մովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջ, և Սամուէլ անոր անունը կանչողներուն մէջ, Տէրոջը կ'աղաղակէին, ու անիկայ պատասխան կու տար անոնց ։

7 Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ. անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները, ու այն հրամանը որ իրենց տուաւ ։

8 Ո՛վ Տէր՝ մեր Աստուածը, դուն կը լսէիր անոնց. դուն անոնց Աստուած էիր, թէպէտ վրէժխընդիր եղար անոնց գործքերուն ։

9 Խարնբացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն ըրէք անոր սուրբ լեռանը վրայ. ինչու որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է ։

ՍԱՂՄ · Ա'

Գոհութեան Սաղմոս ։

1 Աղաղակեցէք Տէրոջը, ով բոլոր երկիր ։

2 Ծառայեցէք Տէրոջը ուրախութեամբ. անոր առջեւն եկէք ցնծութեամբ ։

3 Ա՛նանկէք որ Եհովան է Աստուած. անիկայ ստեղծեց մեզ, ու չէ թէ մենք. մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք ։

4 Մտէք անոր դռները գոհութեամբ, ու անոր սրաշները օրհնութեամբ. գոհացէք անկէ ու օրհնեցէք անոր անունը ։

5 Վասն զի Տէրը բարի է. անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, ու անոր հաւատարմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ ։

ՍԱՂՄ · Ա'Ը

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ. ով Տէր, քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ ։

2 Խոհեմութիւնով պիտի քալեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ. ե՛րբ ինծի պիտի գաս. իմ տանս

մէջ սրտիս կատարելութիւնովը պիտի վարուիմ ։

3 Աչքերուս առջեւն չեմ բան մը պիտի չդնեմ . մոլորածներուն գործը կ'ատեմ . թող անիկայ ինծի չկպակչի ։

4 Չուռ սիրտը թող զատուի ինծմէ . չարը պիտի չճանչնամ ։

5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ , պիտի ջնջեմ . ան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան , անոր պիտի չհամբերեմ ։

6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ պիտի ըլան , որ ինծի հետ բնակին . կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն պիտի ընէ ։

7 Նենգաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ . սուտ խօսողը աչքերուս առջեւն պիտի չհաստատուի ։

8 Առտուանց կանուխ պիտի ջնջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները , որ Տէրոջը քաղաքէն բոլոր անօրէնութիւն գործողները կորսընցնեմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԺ

Աղտալին աղօթքը՝ երբոր տէրտէր կը մարի ու իր գանգատը Տէրոջը առջեւն կը թափէ ։

1 Ով Տէր , լսէ իմ աղօթքս . ու իմ աղաղակս թող քեզի հասնի ։

2 Չուռ երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ իմ նեղութեանս օրը . խոնարհեցո՛ւր ինծի քու ականջդ . շուտով պատասխան տուր ինծի ան օրը որ կանչեմ ։

3 Ինչու որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան , և իմ ոսկորներս խոխի պէս այրեցան ։

4 Սիրտս զարնուեցաւ ու խոտի պէս չորցաւ , անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ ։

5 Հառաչանքիս ձայնէն ոսկորներս մարմինիս փական ։

6 Ինապատին մէջի հաւալուսին նմանեցայ , աւերակներուն բուին պէս եղայ ։

7 Ինքնուն մնացի , ու նման եղայ տանիքին վրայ մինակ եղող ճընճղուկին ։

8 Ամէն որ իմ թշնամիներս խօ կը նախատեն , իմ վրաս սաստիկ բարկացողները ինծի դէմ երդում կ'ընեն ։

9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ , ու խմիչքս արցունքով խառնեցի

10 Չուռ բարկութեանդ ու սրտմտութեանդ համար , ինչու որ իս վերցուցիր ու նետեցիր ։

11 Իմ օրերս երկընցած ստուերի պէս եղան . ու ես խոտի պէս չորցայ ։

12 Բայց դուն , ով Տէր , յաւիտեան կը կենաս , և քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ ։

13 Դուն պիտի ելլես — Սիոնին ողորմիս . ինչու որ ժամանակ է անոր ողորմելու , ինչու որ որոշուած ժամանակը հասաւ ։

14 Ան զի քու ծառաներդ անոր քարերուն կը հաւնին ու անոր հողին կը դթան ։

15 Այն հեթանոսները պիտի վախնան Տէրոջը անունէն , ու երկրի բոլոր թագաւորները՝ քու փառքդ ։

16 Ինչու որ Տէրը պիտի չինէ Սիոնը . իր փառքովը պիտի երեւնայ ։

17 Տնանկներուն աղօթքը մտիկ պիտի ընէ , ու անոնց աղօթքը պիտի չանարգէ ։

18 Այս պիտի գրուի գալու ազգին համար . ու ստեղծուելու ժողովուրդը Տէրոջը գոհութիւն պիտի տայ ։

19 Ան զի իր սրբութեանը բարձրութենէն հայեցաւ . Տէրը երկինքէն երկրին վրայ նայեցաւ .

20 Որ կապուածին հառաչանքը լսէ , ու մահու որդիները արձակէ ,

21 Որ Սիոնի մէջ Տէրոջը անունը պատմեն , ու անոր գովութիւնը Երուսաղէմի մէջ ,

22 Երբոր ժողովուրդները մէկտեղ ժողովուին , ու թագաւորութիւնները՝ Տէրոջը ծառայելու համար ։

23 Ինիկայ զօրութիւնս տկարացուց ճամբուն մէջ , — իմ օրերս կարճցուց ։

24 Ես ըսի , Ով իմ Աստուածս , իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի՛ վերցներ . քու տարիներդ ազգէ մինչեւ ազգ են ։

25 Սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր ,

ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է :

26 Անոնք պիտի կորսուին , բայց դուն պիտի կենաս . ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին . հանդերձի պէս պիտի փոխես անոնք , ու պիտի փոխուին :

27 Բայց դուն նոյն ինքն ես , և քու տարիներդ պիտի չվերջանան :

28 Քու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին , ու անոնց սերունդը հաստատ պիտի մնայ քու առջիդ :

ՍԱՂՄ · Ա՛Գ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Օ՛վ իմ անձս , օրհնէ Տէրը , ու ան ամէնը որ իմ ներսի դիս է՝ անոր սուրբ անունը :

2 Օ՛վ իմ անձս , օրհնէ Տէրը , և անոր բոլոր բարերարութիւնները մի՛ մոռնար .

3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ , — կը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ .

4 Որ կը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն , և կը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գթութիւնով .

5 Որ կը լեցընէ քու ծերութիւնդ բարութիւնով . — քու մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի :

6 Տէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ կ՛ընէ բոլոր զրկուածներուն :

7 Ինիկայ իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց , — իր գործքերը՝ Իսրայէլի որդիներուն :

8 Ներեցող ու ողորմած է Տէրը , երկայնամիտ ու առատ ողորմութիւնով :

9 Ինիկայ մինչև վերջը չհակառակիր , և յաւիտեան ոխ չպահեր :

10 Ինիկայ մեր մեղքերուն համեմատ չըրաւ մեզի , ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հատուցում չըրաւ մեզի :

11 Ասպա՝ որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ իր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ զօրաւոր է :

12 Որչափ որ արեւելք արեւմուտքէն հեռու է , այնչափ հեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները :

13 Ինչպէս որ հայր մը կը գթայ իր որդուոցը վրայ , այնպէս ալ Տէրը կը գթայ իրմէն վախցողներուն վրայ :

14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը , կը յիշէ որ մենք հող ենք :

15 Արդեան օրերը խոտի պէս են . ինչպէս դաշտի ծաղիկը , անանկ կը ծաղկի :

16 Վասն զի հովը անոր վրայէն կանցնի ու ան կ՛ոչնչանայ , և ալ անոր տեղը չձանչնար զանիկայ :

17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից իրմէն վախցողներուն վրայ է , ու անոր արդարութիւնը որդուոց որդիներուն վրայ .

18 Անոնց վրայ՝ որ կը պահեն անոր ուխտը , և կը յիշեն անոր պատուիրանքները , ու կը կատարեն :

19 Տէրը իր աթոռը երկինքի մէջ հաստատեց . ու անոր թագաւորութիւնը ամենուն վրայ կը տիրէ :

20 Օրհնեցէ՛ք Տէրը , ո՛վ անոր հրեշտակները , որ ուժով զօրաւոր էք , որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ իր հրամանը կը կատարէք :

21 Օրհնեցէ՛ք Տէրը , ո՛վ անոր բոլոր զօրքերը , անոր կամքը կատարող պաշտօնեաները :

22 Օրհնեցէ՛ք Տէրը , ո՛վ անոր բոլոր գործքերը անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ . օրհնէ Տէրը , ո՛վ իմ անձս :

ՍԱՂՄ · Ա՛Դ

1 Օրհնէ Տէրը , ո՛վ իմ անձս . ո՛վ Տէր՛ իմ Աստուածս , դուն խիստ մեծ ես . փառք ու վայելչութիւն հագած ես .

2 Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնես , երկինքը վարագուրի պէս կը տարածես :

3 Ինիկայ իր վերնատունները ջուրերուն վրայ կը շինէ , ամպերը իրեն կառք կ՛ընէ , հովին թեւերուն վրայ կը պարտի :

4 Իր հրեշտակները հոգիներ կ՛ընէ , — իր պաշտօնեաները կրակի բոց :

5 Ընիկայ հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ, որ յաւիտեանս յաւիտենից չխախտի։

6 Անդունդով ծածկեցիր՝ իբր թէ հանդերձով. ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան.

7 Ու սաստկէդ փախան. քու որոտմունքիդ ձայնէն արտորալով փախան.

8 Լեռներուն վրայ ելան, ու հովիտներուն մէջ իջան, ան տեղը որ դուն հաստատեցիր անոնց համար։

9 Սահման դրիր որ չանցնին, ու նորէն երկիրը չծածկեն։

10 Ձորերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ. ջուրերը լեռներուն մէջէն կ'երթան։

11 Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցընեն. ու վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ'անցընեն։

12 Անոնց քովը երկինքի թռչունները կը բնակին, ոստերուն մէջէն ձայն կու տան։

13 Ընիկայ իր վերնատուններէն լեռները կը ջրէ. քու գործքերուդ պտուղէն երկիրը կը կշտանայ։

14 Ընիկայ անասուններուն համար խոտ կը բուսցընէ, ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս, որ կերակուր հանէ երկրէն,

15 Ու գինի՝ որ կ'ուրախացընէ մարդուն սիրտը, և իւղ՝ որ անոր երեսը կը փայլեցընէ, ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը։

16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են, Լիբանանի եղևիններըը՝ որ ինքը տնկեց։

17 Անոն թռչուններըը բոյներնին կը շինեն, ու արագիլին բնակարանը մայրերուն վրայ է։

18 ԵՒարթր լեռներըը այծեամներուն ապաւէն են, ու վէմերը՝ ճագարներուն։

19 Ժամանակներու համար լուսինը ստեղծեց. արեգակը իր մայրը մտնելը կը ճանչնայ։

20 Խաւարը կը դնես, ու գիշեր կ'ըլլայ, որուն մէջ անտառին բոլոր գազաններըը կը պտըտին։

21 Առիւծներուն կորիւններըը կը մռնչեն յափշտակութեան համար, ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն.

22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողովուին, և իրենց օրջերուն մէջը կը պառկին.

23 Մարդը մինչև իրիկուն իր գործքին ու իր ծառայութեանը կ'երթայ։

24 Ով Տէր, որչափ շատ են քու գործքերդ. անոնց բոլորը իմաստութիւնով ըրիր. երկիրը լցուած է քու ստեղծածներովդ։

25 Այս ծովը մեծ ու խիստ լայն է, հոն անթիւ սողացողներ, պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան։

26 Հոն նաւերը կը քալեն, ու Լեւիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր։

27 Բոնց ամենը քեզի կը սպասեն, որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս։

28 Դուն անոնց կու տաս, ու անոնք կը ժողվեն. ձեռքդ կը բանաս, ու բարութիւնով կը կշտանան։

29 Երբոր քու երեսդ կը ծածկես, կը խռովին. երբոր անոնց հոգին կ'առնես, կը մեռնին և իրենց հողը կը դառնան։

30 Հոգիդ կը խրկես ու անոնք կը ստեղծուին, ու երկրիս երեսը կը նորոգես։

31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ. Տէրը իր գործքերուն վրայ ուրախանայ.

32 Երկրիս վրայ կը նայի, ու ան կը դողայ. լեռներուն կը դպչի, և անոնք կը մխան։

33 Տէրոջը պիտի երգեմ իմ կենացս մէջ. սաղմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուծոյս՝ քանի որ ես եմ։

34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ. ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ։

35 Մեղաւորները աշխարհքէն թող պակսին, ու ամբարիշտները ոչնչանան։ Օրհնէ Տէրը, հո՛վ իմ անձս։ Ընէլուիա։

ՍԱՂՄՈՍ · Ա՛Ն

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, անոր անունը կանչեցէք, անոր գործքերը

ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէք։
2 Երգեցէք անոր. սաղմոս ըսէք անոր. պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները։
3 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ։
4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէք. ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէք։
5 Յիշեցէք անոր ըրած հրաշքները, անոր նշանները ու բերնին դատաստանները,
6 Ո՛վ անոր ծառային Աբրահամին սերունդը, ո՛վ Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալները.
7 Ան Տէրն է մեր Աստուածը. անոր դատաստանները բոլոր երկրիս մէջ են։
8 Անիկայ իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ, ո՛ր իր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ.
9 Ան ո՛ր Աբրահամին հետ ըրաւ, ու իր երդումը՝ որ Իսահակին ըրաւ.
10 Յակոբին ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք մը ըլլալու, ո՛ր Իսրայէլին՝ յաւիտենական ուխտ մը,
11 Ըսելով, Քեզի պիտի տամ Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը.
12 Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին, քիչ ու պանդուխտ անոր մէջը,
13 Ու մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին, մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի.
14 Անիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ. Թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար,
15 Ըսելով, Իմ օծեալներուս մի դպչիք, ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք։
16 Ու սով կանչեց երկրին վրայ. հացին բոլոր զօրութիւնը կոտրեց։
17 Անոնց առջևէն մարդ խրկեց, Յովսէփը՝ որ ծառայութեան ծախուեցաւ։
18 Անոր ոտքերը կապանքով նեղեցին. անոր անձը երկաթի մէջ դրուեցաւ.
19 Մինչև ան ժամանակը որ անոր խօսքը եկաւ, Տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ։
20 Թագաւորը խրկեց ու արձակեց անիկայ. ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց անիկայ։
21 Իր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկայ, և իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող.
22 Որ անոր իշխանները իր ուզածին պէս կապէ, ու անոր ծերերը իմաստուն ընէ։
23 Ու Իսրայէլ Եգիպտոս եկաւ, ու Յակոբ պանդուխտ եղաւ Քամի երկրին մէջ։
24 Ու Տէրը իր ժողովուրդը խիստ չաստցուց, ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր ըրաւ։
25 Անոնց սիրտը դարձուց որ իր ժողովուրդը ատեն, ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն։
26 Իր ծառան Մովսէսը խրկեց, և իր ընտրած Ահարոնը,
27 Որոնք անոնց մէջը իր նշանները ըրին, ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ.
28 Խաւար խրկեց ու խաւարեցուց. և անոր խօսքին դէմ չկեցան։
29 Անոնց ջուրերը արիւնի դարձուց, ու անոնց ձուկերը սպաննեց։
30 Անոնց երկիրը առատօրէն գորտեր դուրս բերաւ, մինչև անոնց թագաւորներուն ներքին սենեակներուն մէջը։
31 Խօսաւ, ու չանճաճներ և մուներ անոնց բոլոր սահմաններուն մէջը եկան։
32 Անձրևի տեղ կարկուտ տուաւ անոնց, ո՛ր կրակի բոցեր՝ անոնց երկրին մէջ։
33 Անոնց որթերը ու թզենիները զարկաւ, և անոնց սահմաններուն ծառերը կոտրտեց։
34 Խօսաւ, ու եկաւ մարախ, և ջրեակը՝ առանց համրանքի.
35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խոտը կերան, և անոնց արտերուն պտուղը կերան։
36 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր անդրանիկները, ո՛ր անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ։
37 Ու զանոնք արծաթով ու ոսկիով

հանեց , ու անոնց ցեղերուն մէջ տկար մարդ չկար ։

38 Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց դուրս ելլելուն , ինչու որ անոնց ահը իրենց վրայ ինկած էր ։

39 Յովսէփ հովանի բլլալու համար ամպը , ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը տարածեց ։

40 Խնդրեցին , ու լորամարգիներ բերաւ , ու երկինքի հացով կշտացուց զանոնք ։

41 Ալէմը պատռեց , ու ջուրերը վազեցին . գետի պէս քալեցին չոր տեղերուն մէջ ։

42 Ինչու որ իր սուրբ խօսքը յիշեց , որն որ իր Աբրահամ ծառային հետ ըներ էր ։

43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց , և իր ընտրածները ուրախութիւնով ։

44 Ու հեթանոսաց երկիրները անոնց տուաւ . և ժողովրդոց վաստակները ժառանգեցին անոնք .

45 Որպէս զի անոր պատուիրանքները պահեն , ու անոր օրէնքները կատարեն ։ Ալէլուիա ։

ՈՒՂՄ · Ա՛Ծ

1 Ալէլուիա ։ Խոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

2 Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործքերը . ո՞վ պիտի իմացընէ անոր ամէն գովութիւնը ։

3 Երանի՛ անոնց՝ որ իրաւունքը կը պահեն , ու ամէն ժամանակ արդարութիւն կ՚ընեն ։

4 Յիշէ զիս՝ ով Տէր , քու ժողովուրդիդ վրայ ունեցած հաճութեանդ համեմատ , ինծի այցելութիւն ըրէ քու փրկութիւնովդ .

5 Որ քու ընտրեալներուդ բարութիւնը տեսնեմ , քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախանամ . քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։

6 Անոնք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք . անօրէնութիւն ըրինք , ամբարշտութիւն գործեցինք ։

7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ չհմայեան քու հրաշքներդ , չյիշեցին քու ողորմութեանդ շատութիւնը . հապա ապստամբեցան ծովուն քովը , Կարմիր ծովուն քովը ։

8 Բայց զանոնք իր անուանը համար փրկեց , որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչցընէ ։

9 Ու Կարմիր ծովուն սաստեց , ու ցամքեցաւ . ու անդունդներուն մէջէն քալել տուաւ անոնց իբր թէ անապատին մէջէն ։

10 Ու զանոնք փրկեց ատելոյն ձեռքէն , ու ազատեց զանոնք թշնամիին ձեռքէն ։

11 Ու ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին . անոնցմէ մէկը չմնաց ։

12 Այն ատենը հաւատացին անոր խօսքին , և անոր օրհնութիւն երգեցին ։

13 Շուտով մոռցան անոր գործքերը , ու անոր խրատին չսպասեցին ։

14 Ու անապատին մէջ խիստ ցանկացան . ու Աստուած փորձեցին անջուր տեղին մէջ ։

15 Ու անոնց տուաւ իրենց ուզածը , թէպէտ և վատութիւն խրկեց անոնց անձերուն վրայ ։

16 Ու Մովսէսին նախանձեցան բանակին մէջ , ու Տէրոջը սուրբին՝ Ահարոնին ։

17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց Դաթանը , ու Աբիրոնին ժողովքը ծածկեց ։

18 Ու կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժողովքին մէջ . բոցը այրեց ամբարիշտները ։

19 Որթ չինեցին Խորեբի մէջ , ու երկրպագութիւն ըրին ձուլածոյ պատկերին ։

20 Ու իրենց փառքը խոտակեր արջառի նմանութեանը փոխեցին ։

21 Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուածը՝ որ մեծամեծ գործքեր ըրաւ Եգիպտոսի մէջ ,

22 Ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ , և ահաւոր բաներ՝ Կարմիր ծովուն մէջ ։

23 Ուստի ըսաւ որ զանոնք կորընչացնէ , եթէ որ անոր ընտրեալը Մովսէս մէջտեղը անոր առջին կայնած չըլլար , անոր բարկութիւնը նահ դարձնելու համար՝ որ չսատկեցնէ ։

24 Նաև ան ցանկալի երկիրը անար-

գնցին , ու անոր խօսքին չհաւատացին :

25 Ու իրենց վրաններուն մէջ տրտնջեցին . Տէրոջը ձայնը չլսեցին :

26 Ուստի անոնց համար երդում ըրաւ , որ զանոնք անապատին մէջ ձգէ ,

27 Ու անոնց սերունդը ազգերու մէջ ձգէ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցրուէ :

28 Ու անոնք Խելփեգովրին յարեցան , ու մեռածներուն զոհերը կերան .

29 Ու իրենց գործքերովը Տէրը բարկացուցին . ու անոնց վրայ ժանտամահ հասաւ :

30 Ինքը փինեհէս ելաւ ու դատաստան ըրաւ , և ժանտամահը դադրեցաւ :

31 Ու սա բանը անոր արդարութիւն սեպուեցաւ , ազգէ մինչև ազգ յաւիտեան :

32 Նաև բարկացուցին զԱԽԻՈՅ Մերիպայի ջուրերուն վրայ . ու անոնց համար Մովսէսին գէշ եղաւ .

33 Ինչու որ դառնացուցին անոր հոգին , ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը :

34 Ազգերը չկորսընցուցին ան ազգերը , որ Տէրը ըսեր էր անոնց .

35 Հապա հեթանոսներուն հետ խառնուեցան , ու անոնց գործքերը սորվեցան .

36 Ու անոնց կուռքերուն ծառայեցին , ու անոնք իրենց որոգայթ եղան :

37 Ու իրենց տղաքները ու աղջիկները դեւերուն զոհեցին .

38 Ու անմեղ արիւն թափեցին , իրենց տղաքներուն ու աղջիկներուն արիւնը , որոնք որ զոհեցին Քանանու կուռքերուն . ու երկիրը պղծուեցաւ արիւնով :

39 Ու իրենց գործքերովը պղծուեցան , ու իրենց ըրածներովը պոռնկութիւն ըրին :

40 Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ իր ժողովուրդին վրայ , ու զզուեցաւ իր ժառանգութենէն .

41 Ու զանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց . ու զանոնք ատողները տիրեցին անոնց վրայ :

42 Ու անոնց թշնամիները նեղեցին զանոնք . ու անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան :

43 Հազար անգամ փրկեց զանոնք . բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը դառնացուցին զԱԽԻՈՅ , ու նուաստացան իրենց անօրէնութիւններուն համար :

44 Սակայն անիկայ նայեցաւ անոնց նեղութեանը , երբոր անոնց աղաղակը լսեց .

45 Ու անոնց համար իր ուխտը յիշեց , և իր մեծ ողորմութենանը համեմատ զղջացաւ .

46 Ու անոնց բոլոր գերեվարներուն առջին գթութիւն գտնել տուաւ անոնց :

47 Փրկէ մեզ , ով Տէր՝ մեր Աստուածը , ու ժողվէ մեզ հեթանոսներուն մէջէն , որ քու սուրբ անունդ գոհութիւն մատուցանենք , ու քու օրհնութեամբդ պարծենանք :

48 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը յաւիտենից յաւիտենից . ու բոլոր ժողովուրդը թող ըսէ՝ Ամէն : Ալէլուիա :

ԱԾՂՄ . ՃԺ

1 Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է ; ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

2 Թող ասեն ըսին Տէրոջը փրկածները , որոնք փրկեց թշնամիին ձեռքէն ,

3 Ու ժողվեց անոնք երկիրներէն , արեւելքէն ու արեւմուտքէն , հիւսիսէն ու ծովէն :

4 Շնորք մոլորեցան անապատին մէջ՝ անջուր ճամբու մէջ , բնակկլու քաղաք չգտան :

5 Շնօթի ու ծարաւ ըլլալով , հոգինին իրենց ներսի դին կը մարէր :

6 Ու Տէրոջը աղաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ , և անիկայ փրկեց զանոնք իրենց տառապանքներէն .

7 Ու անոնց ուղիղ ճամբու մէջ առաջնորդեց , որ բնակկլու քաղաք երթան :

8 Ծոդ գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
9 Ինչու որ անիկայ ծարաւած հո-
գին կը յագեցնէ , ու անօթեցածը
բարութիւնով կը լեցնէ :
10 Անոնք խաւարի ու մահուան չուքի
մէջ կը նստէին , տառապանքով ու
երկաթով կապուած էին .
11 Ինչու որ Աստուծոյ խօսքերուն
հակառակ կեցան , ու Խորհրդոյն
խորհուրդը անարգեցին :
12 Ուստի անիկայ ալ նեղութիւնով
խոնարհեցուց անոնց սիրտը . ին-
կան , ու օգնական մը չկար :
13 Ու Տէրոջը աղաղակեցին իրենց
նեղութեանը մէջ , ու զանոնք փըր-
կեց իրենց տառապանքներէն :
14 Հանոնք խաւարէն ու մահուան
չուքէն հանեց , ու անոնց կապանք-
ները կոտրտեց :
15 Ծոդ գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
16 Ինչու որ պղնձէ դռնները փշրեց ,
ու երկաթէ նիդերը կոտրեց :
17 Հիմարները իրենց չար ճամբուն
համար ու իրենց անօրէնութիւն-
ներուն համար նեղութիւն կը կրեն .
18 Անոնց անձը ամէն կերակուրէ կը
զզուի . ու մինչև մահուան դռնե-
րուն կը մօտենան :
19 Ու Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց
նեղութեանը մէջ , ու կը փրկէ
զանոնք իրենց տառապանքներէն :
20 Իր խօսքը կը խրկէ ու կը բժշկէ
զանոնք , ու կ'ազատէ զանոնք իրենց
կործանումէն :
21 Ծոդ գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
22 Ու գոհութեան պատարագներ
մատուցանեն , ու անոր գործքերը
ցնծութեամբ պատմեն :
23 Նաւերով ծովը իջնողները ու
մեծ ջուրերու մէջ գործ գործողնե-
րը ,
24 Անոնք Տէրոջը գործքերը ու անոր
հրաշքները կը տեսնեն անդունդին
մէջ :
25 Ասան ալ ի'ր ու մրրկալից
հովը կը հանէ , որ անոր ալիքները
կը բարձրացընէ :
26 Երկինքը կ'ելլեն ու անդունդը
կ'իջնեն . անոնց անձերը նեղութե-
նէ կը հալին .
27 Գինով մարդու պէս կը դողդո-
ջան ու կ'երթան , և անոնց բոլոր
իմաստութիւնը կը հատնի :
28 Ան ատենը Տէրոջը կ'աղաղակեն
իրենց նեղութեանը մէջ , ու կը
փրկէ զանոնք իրենց տառապանքնե-
րէն :
29 Մրրիկը հանդարտութեան կը
դարձընէ , ու ալիքները կը դա-
դարին :
30 Իրենք ալ կ'ուրախանան որ դա-
դարեցան . և կ'առաջնորդէ անոնց
իրենց ուզած նաւահանգիստը :
31 Ծոդ գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
32 Ու թող բարձրացընեն զանիկայ
ժողովուրդին ժողովքին մէջը , ու
ծերոց ատեանին մէջը գովեն զանի-
կայ :
33 Գետերը անապատի կը դարձը-
նէ , ու ջուրերուն գնացքները չոր
երկրի ,
34 Պտղաբեր երկիրը աղի երկ-
րի , անոր բնակիչներուն չարու-
թեանը համար :
35 Անապատը ջուրերու լիճի կը
փոխէ , ու չոր երկիրը ջուրերու
գնացքի .
36 Ու անօթիները հոն կը բնակե-
ցընէ , որ բնակելու քաղաք հաս-
տատեն ,
37 Ու արտեր ցանեն և այգիներ
տնկեն , որ արմտիքի պտուղ բե-
րեն :
38 Հանոնք կ'օրհնէ , և անոնք խիստ
կը բազմանան , ու անոնց անասուն-
ները չպակսեցընէ :
39 Նորէն կը պակսին ու կը ցածնան
բռնութենէ , նեղութենէ ու տըրտ-
մութենէ :
40 Անարգանք կը թափէ իշխաննե-

բուն վրայ , ու զանոնք ձնասպիտ չու-
նեցող անապատի մէջ կը մաքրե-
ցընէ ։

41 Խաչը աղբատը խնդութեանէն կը
բարձրացընէ , և անոր տոհմերը ոչ-
խարներու հօտի պէս կ՚ընէ ։

42 Ուղիղները պիտի տեսնեն և ու-
րախանան . ու ամէն անօրէնութիւն
իր բերանը պիտի գոցէ ։

43 Ո՞վ է խելաւոն որ սա բաները
պահէ . անիկայ Տէրոջը ողորմու-
թիւնները պիտի հասկընայ ։

ՍԱՂՄ · Ճ՛Գ

Դաւիթին երգը — Սաղմոսը ։

1 Իմ սիրտս պատրաստ է , ո՛վ Աս-
տուած . պիտի երգեմ ու սաղ-
մոս պիտի ըսեմ իմ փառքովս ալ ։

2 Արթնցիր՝ ո՛վ տաւիղ ու քնար .
ես կանուխ պիտի արթննամ ։

3 Ո՛վ Տէր , ժողովրդոց մէջը քեզ
պիտի գովեմ , ու սաղմոս պիտի եր-
գեմ քեզի ազգերուն մէջը .

4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ
է — երկինքէն վեր , և քու ճշմար-
տութիւնդ մինչև ամպերը ։

5 Երկինքի վրայ բարձրացիր , ո՛վ
Աստուած , ու քու փառքդ բոլոր
երկրի վրայ բռնայ ։

6 Որ քու սիրելիներդ փրկուին .
աջ ձեռքովդ ապրեցո՛ւր ու պա-
տասխան տուր ինծի ։

7 Աստուած իր սրբութիւնովը խո-
սեցաւ . Ես պիտի ցնծամ , Սիւքէմը
պիտի բաժնեմ , ու Սոկքոթի հո-
վիտը պիտի չափեմ ։

8 Իմս է Գաղաադը , — իմս է
Մանասէն . և Եփրեմը գլխուս զօ-
րութիւնն է . Հնուդան իմ օրէնս-
դիրս է .

9 Մովաբը իմ լուացուելու ամանս
է . Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ
մուճակս . Փղշտացիներուն վրայ
ձայնով պիտի ցնծամ ։

10 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպա-
ւոր քաղաքը . Ո՞վ պիտի առաջ-
նորդէ ինծի մինչև Եդոմ ։

11 Չէ՞ որ դուն , ո՛վ Աստուած , որ
երեսէ ձգեցիր մեզ , ու մեր զօրքե-
րուն հետ չելար , ո՛վ Աստուած ։

12 Նեղութենէն մեզի օգնու-
թիւն տուր , վասն զի փուճ է մար-
դուն փրկութիւնը ։

13 Աստուծով քաջութիւն պիտի ը-
ընենք . ու ան պիտի կոխէ մեր թըշ-
նամիները ։

ՍԱՂՄ · Ճ՛Թ

Պէհաւոր երաժշտին . Սաղմոս
Դաւթի ։

1 Ո՛վ իմ օրհնութեանս Աստուածը ,
լուռ մի՛ կենար .

2 Վասն զի ամբարշտին բերանը ու
նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ
վրաս . ինծի դէմ սուտ լեզուով
խօսեցան ։

3 Ատելութեան խօսքերով իս պա-
տեցին , և ինծի հետ անիրաւ տեղը
կռուեցան ։

4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառա-
կութիւն ըրին ինծի , բայց ես ա-
ղօթք կ՚ընէի ։

5 Ասանկ բարիին տեղը չար հատու-
ցին , ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելու-
թիւն ։

6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերա-
կացո՛ւ դիր , և Սատանան թող
կայնի անոր աջ կո՛ղմը .

7 Երբոր դատուի , յանցաւոր ելլէ ,
ու անոր աղօթքը մեղք ըլլայ ։

8 Անոր օրերը պակսին , և անոր
պաշտօնը ուրիշը առնէ .

9 Անոր որդիները որբ ըլլան , ու ա-
նոր կնիկը որբևայրի ։

10 Ու անոր որդիները թափառա-
կան ըլլան ու մուրան , և իրենց
աւերակներէն հեռու՝ հաց փնտը-
ռեն ։

11 Փոխ տուողը առնէ անոր բոլոր
ունեցածը , ու օտարները յափշտա-
կեն անոր վաստկածը ։

12 Չունայ մէկը գթութիւն չընէ ա-
նոր , ու մէկը չողորմի անոր որբե-
րուն ։

13 Անոր զաւակները կորստեան մատ-
նուին , անոնց անունը գալու ազգին
մէջ ջնջուի ։

14 Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը
Տէրոջը առջին յիշուի , և անոր մօրը
մեղքը չջնջուի ։

15 Ընդունք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջին ըլլան , որ անոնց յիշատակը երկրէն վերցընէ ։

16 Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն ընելը չյիշեց , հապա խեղճը ու աղքատը հալածեց , որ սիրտը կոտրածը սպաննէ ։

17 Նաև անէծքը սիրեց , ու թող անոր վրայ գայ , և օրհնութիւնը չուզեց , ու թող անկէ հեռու ըլլայ ։

18 Ընդունքը իր հանդերձին պէս հագաւ . և անիկայ ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ , ու ձէթի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջ ։

19 Հագնելու հանդերձի պէս , ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս ըլլայ անոր ։

20 Ինծի հակառակ կեցողներուն ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձքը աս ըլլայ Տէրոջմէն ։

21 Բայց դուն , ով Տէր Եհովայ , օգնէ ինծի քու անուանդ համար . փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն համար ։

22 Ինչու որ ես խեղճ ու աղքատ եմ . ու իմ սիրտս ներսի դիս խոցուած է ։

23 Ես երկընցող ստուերի պէս անցայ . մարախի պէս թօթվուեցայ ։

24 Ծունկերս ծոմապահութենէն տկարացան , ու մարմինս իր պարարտութենէն մաշեցաւ ։

25 Ու ես անոնց նախատինք եղայ . երբոր զիս կը տեսնեն , գլուխնին կը շարժեն ։

26 Օգնէ ինծի , ով Տէր՝ իմ Աստուածս . փրկէ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ .

27 Ու գիտանան թէ քու ձեռքդ է աս , և դուն ըրիր ասիկայ , ով Տէր ։

28 Թող անոնք անիծեն՝ բայց դուն օրհնէ . երբոր ինծի դէմ ելլեն՝ թող ամչնան . բայց քու ծառադ թող ուրախ ըլլայ ։

29 Իմ թշնամիներս թող նախատինք հագնին , ու իրենց ամօթը պատմուճանի պէս վրանին առնեն ։

30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս , ու շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անիկայ ։

31 Ինչու որ ինքը աղքատին աջ կողմը կը կայնի , որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Ճ'Ժ

Ասղմոս Դաւթի ։

1 Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ , Նստէ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ ։

2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիոնէն պիտի խրկէ . քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ ։

3 Ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի ըլլայ սրբութեան զարդարանքներով . քու երիտասարդներդ արշալոյսին արգանդի ցօղին պէս քեզի ։

4 Տէրը երդում ըրաւ , ու պիտի չզղջայ , դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ ես ։

5 Տէրը քու աջ կողմդ է , անիկայ իր բարկութեան օրը թագաւորներ պիտի ջարդէ ։

6 Ընիկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի ընէ , մեռելներով պիտի լեցընէ , շատ երկիրներու վրայ գլուխ խոնարհը պիտի ջարդէ ։

7 Ա՛մբուն մէջ գետէն պիտի խմէ . անոր համար գլուխ պիտի վերցընէ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Ճ'ԺԱ

1 Ալէլուիա ։ Խորհուրդ սրտով Տէրը պիտի գովեմ ուղիղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջը ։

2 Տէրոջը գործքերը մեծ են , անոնք սիրողներուն բոլորին կը քննուին ։

3 Ընոր գործքը փառաւոր ու վայելուչ է , և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

4 Յիշել տուաւ իր հրաշքները . Տէրը ողորմած ու գթած է ։

5 Ներակուր տուաւ իրմէն վախցողներուն . իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ ։

6 Իր գործքերուն զօրութիւնը ցուցուց իր ժողովուրդին , անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը ։

7 Ընոր ձեռքերուն գործքերը ճշտու-

մարտութիւն ու իրաւունք են . ա-
նոր բոլոր պատուիրանքները հա-
ւատարիմ են .
8 Յաւիտեանս յաւիտենից հաս-
տատուած են , ճշմարտութեամբ և
ուղղութեամբ եղած են :
9 Փրկութիւն խրկեց իր ժողովուր-
դին ; իր ուխտը յաւիտեան պա-
տուիրեց . սուրբ ու ահաւոր է ա-
նոր անունը :
10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը
վախն է . բարի խոհեմութիւն ու-
նին ան ամէնը՝ որ անոնք կ'ընեն .
անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը
մնայ :

ՍԱՂՄ · Ա՛Ժ-Ի՛

1 Ալէլուիա : Երանի՛ ան մարդուն՝
որ Տէրոջմէն կը վախնայ , — —
անոր պատուիրանքներուն շատ կը
հաճի :
2 Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի
ըլլայ երկրի վրայ . ուղիղներուն ցե-
ղը պիտի օրհնուի :
3 Հարստութիւն ու հարստութիւն
պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ , ու
անոր արդարութիւնը յաւիտեան
պիտի մնայ :
4 Խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ու-
ղիղներուն . ողորմած ու գթած ու
արդար է :
5 Խարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ
կու տայ . իր բաները իրաւունքով
կը կատարէ :
6 Յիրաւի անիկայ յաւիտեան պի-
տի չսասանի . արդարին յիշատա-
կը յաւիտեան պիտի մնայ .
7 Անիկայ գէշ լուրէն չվախնար .
անոր սիրտը հաստատ է , — — Տէ-
րոջը կը յուսայ :
8 Անոր սիրտը հաստատուած է ,
չվախնար , մինչև որ իր թշնամինե-
րուն ջոր-ոգը տեսնէ :
9 Տարածեց՝ աղքատներուն տուաւ .
անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը
մնայ . անոր եղջիւրը փառքով պի-
տի բարձրանայ :
10 Ամբարիշտը պիտի տեսնէ ու բար-
կանայ , իր ակռաները պիտի կըր-
ճտէ ու պիտի հալի . ամբարիշտնե-
րուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի :

ՍԱՂՄ · Ա՛Ի-Գ

Ալէլուիա : Օրհնեցէք , ով Տէրո- 1
ջը ծառաները , օրհնեցէք Տէրո-
ջը անունը :
Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը 2
ասկէ եւս մինչև յաւիտեան :
Արեւելքէն մինչև արեւմուտք օրհ- 3
նեալ ըլլայ Տէրոջը անունը :
Տէրը բարձր է բոլոր ազգերուն 4
վրայ . անոր փառքը երկինքէն վեր
է :
Ո՞ր Տէր Աստուծոյն պէս ո՛վ 5
կայ , որ բարձրութեան մէջ կը
բնակի .
Ո՛ր երկինքի ու երկրի մէջ եղած 6
բաները տեսնելու համար կը խո-
նարհի .
Ո՛ր աղքատը փոշիէն վեր կը վեր- 7
ցընէ , — — տնանկը աղբանոցէն կը
բարձրացընէ ,
Ո՛ր ազնուացընէ իշխաննե- 8
րուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխան-
ներուն հետը .
Ո՛ր ամուլ կնիկը տունը կը բնա- 9
կեցընէ , — — որդիներու ուրախ մայր
կ'ընէ : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · Ա՛Ի-Դ

Երբոր Իսրայէլ Եգիպտոսէն դուրս 1
ելաւ , — — Յակոբին տունը օ-
տարալեզու ժողովուրդին մէջէն ,
Յուդա անոր սրբարանը՝ — — 2
Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը ե-
ղաւ :
Ծովը տեսաւ ու փախաւ , Յոր- 3
դանան ետ դարձաւ :
Լեռները խոյերու պէս ցատկը- 4
տեցին , — — բլուրները գառնուկնե-
րու պէս :
Ինչի՞ համար եղաւ , ով ծով , որ 5
փախար , և դուն Յորդանան , որ
ետ դարձար :
Ո՛վ լեռներ , ինչո՞ւ խոյերու պէս 6
ցատկըտեցիք , — — դուք՝ բլուրներ ,
գառնուկներու պէս :
Սարսափէ , ով երկիր , Տէրոջը ե- 7
րեսէն՝ Յակոբին Աստուծոյն երեսէն ,
Որ ժայռը ջուրերու լիճի դար- 8
ձուց , — — ապառաժը ջուրերու աղ-
բիւրի :

ՍԱՂՄ. ՃԻԵ.

Ա Ղ Ե Ք Թ Ե Մ Զ Ի , ՅՈՎ Տ Է Ր , Ա Ղ Ե Ք Թ Ե Մ Զ Ի , Հ Ա Պ Ա Ղ Ք Ո Ւ Ն Ա Ն Ե Ւ Ա Ն Ե Լ Ո Վ Փ Ա Ռ Ք Ո Ւ Մ Ե Ր , Ք Ո Ւ Ո Ղ Ո Ր Մ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ե Լ Ո Վ — Ձ Ր Ա Ց Մ Ա Ր Տ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ե Լ Ո Վ Հ Ա Մ Ա Ր ։

2 Ի Ն Չ Ո՞ Ւ Հ Ա Մ Ա Ր Հ Ե Թ Ա Ն Ո Տ Ն Ե Ր Ը Ը Ս Տ Ե Ն Թ Է Ո Ւ Ր Է Հ Ի Մ Ա Ա Ն Ո Ւ Ն Ց Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ը ։

3 Ն Ա Յ Ց Մ Ե Ր Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ը Ե Ր Կ Ի Ն Ք Ն Է . Ա Ն Ի Կ Ա Յ Ի Ր Բ Ո Լ Ո Ր Ո Ւ Զ Ա Ծ Ը Ը Ր Ա Ւ ։

4 Ա Ն Ո Ւ Ն Ց Կ Ո Ւ Ռ Ք Ե Ր Ը Ը Ր Ա Ծ Ա Թ Ո Ւ Ա Ս Ա Ց Կ Ի Ն Է Ն . Մ Ա Ր Դ Ո Ւ Ձ Ե Ռ Ք Ի Գ Ո Ր Ծ Ք Ե Ր Ք Է Ն ։

5 Ն Ե Ր Ա Ն Ո Ւ Ն Ի Ն՝ Բ Ա Յ Ց Չ Է Ն Խ Ո Ս Ի Ր . Ա Ւ Ջ Ե Ր Ը Ո Ւ Ն Ի Ն՝ Բ Ա Յ Ց Չ Է Ն Տ Ե Ս Ա Ն Ե Ր .

6 Ա Կ Ա Ն Ջ Ն Ե Ր Ո Ւ Ն Ի Ն՝ Բ Ա Յ Ց Չ Է Ն Լ Ս Ե Ր , Ք Ի Թ Ո Ւ Ն Ի Ն՝ Բ Ա Յ Ց Հ Ո Տ Չ Է Ն Ա Ռ Ն Ե Ր .

7 Ձ Ե Ռ Ք Ե Ր Ո Ւ Ն Ի Ն՝ Բ Ա Յ Ց Չ Է Ն Շ Ո Շ Ա Փ Ե Ր . Ո Տ Ք Ե Ր Ո Ւ Ն Ի Ն՝ Բ Ա Յ Ց Չ Է Ն Ք Ա Լ Ե Ր , — Ի Ր Է Ն Ց Կ Ո Կ Ո Ր Դ Ո Վ Ը Ձ Ա Յ Ն Չ Է Ն Հ Ա Ն Ե Ր ։

8 Ն Ո Ն Ց Ն Ման Կ՚Ը Լ Ի Ա Ն Ա Ն Ո Ն Ք Չ Ի Ն Ո Ղ Ն Ե Ր Ը Ը — Բ Ո Լ Ո Ր Ա Ն Ո Ն Ց Յ Ո Ւ Ս Ա Ց Ո Ղ Ն Ե Ր Ը ։

9 Ա՛Վ Ի Ս Ր Ա Յ Ե Լ , Տ Է Ր Ո՛Ջ Ը Յ Ո Ւ Ս Ա Ց . Ա Ն Է Ա Ն Ո Ն Ց Օ Գ Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ը Ն Ո Ւ Ա Ս Պ Ա Ր Ը ։

10 Ա՛Վ Ն Հ Ա Ր Ո Ն Ի Տ Ո Ւ Ն Ը , Տ Է Ր Ո՛Ջ Ը Յ Ո Ւ Ս Ա Ց Ե Ք . Ա Ն Է Ա Ն Ո Ն Ց Օ Գ Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ը Ն Ո Ւ Ա Ս Պ Ա Ր Ը ։

11 Ա՛Վ Տ Է Ր Ո Յ Ի Վ Ա Խ Ց Ո Ղ Ն Ե Ր , Տ Է Ր Ո՛Ջ Ը Յ Ո Ւ Ս Ա Ց Ե Ք . Ա Ն Է Ա Ն Ո Ն Ց Օ Գ Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ը Ն Ո Ւ Ա Ս Պ Ա Ր Ը ։

12 Տ Է Ր Ը Մ Ե Զ Կ Ը Յ Ի Շ Է — Պ Ի Տ Ի Օ Ր Ն Է , Ի Ս Ր Ա Յ Ե Լ Ի Տ Ո Ւ Ն Ը Պ Ի Տ Ի Օ Ր Հ Ն Է , Ն Հ Ա Ր Ո Ն Ի Տ Ո Ւ Ն Ը Պ Ի Տ Ի Օ Ր Ն Է .

13 Տ Է Ր Ո Յ Ի Վ Ա Խ Ց Ո Ղ Ն Ե Ր Ը Պ Ի Տ Ի Օ Ր Հ Ն Է , Պ Ա Տ Ի Ւ Ի Ն Ե Ր Ը Մ Ե Ծ Ե Ր Ո Ւ Ն Հ Ե Տ ։

14 Տ Է Ր Ը Ձ Ե Զ Ի Բ Ա Ր Ի Պ Ի Տ Ի Ա Ւ Ե Լ Ը Ը Ն Է , Ձ Ե Զ Ի Ո Ւ Ձ Ե Ր Ո Ր Դ Ի Ն Ե Ր Ո Ւ Ն ։

15 Օ Ր Ն Ե Ա Լ Է Ք Դ Ո Ւ Ք Տ Է Ր Ո Յ Ի Ն , Ա Ն Ո Ր Ե Ր Կ Ի Ն Ք Ը Ո Ւ Ե Ր Կ Ի Ր Ը Ս Տ Ե Ղ Ծ Ե Ց ։

16 Ե Ր Կ Ն Ի Ց Ե Ր Կ Ի Ն Ք Ը Տ Է Ր Ո Ջ Ն Է , Բ Ա Յ Ց Ե Ր Կ Ի Ր Ը Մ Ա Ր Դ Ո Ց Ո Ր Դ Ի Ն Ե Ր Ո Ւ Ն Տ Ո Ւ Ա Ւ ։

17 Ա Ե Ռ Ե Լ Ն Ե Ր Ը Տ Է Ր Ը Չ Ի Ն Օ Ր Ն Ե Ր . Ո՛Չ Ա Լ Ա Ն Ա Մ Ե Ն Ը , Ո Ր Գ Ե Ր Ե Զ Մ Ա Ն Ը Կ՚Ի Ջ Ն Ե Ն ։

18 Ն Ա Յ Ց Մ Ե Ն Ք Տ Է Ր Ը Պ Ի Տ Ի Օ Ր Հ Ն Է Ք , Ա Ս Կ Ե Ե Ւ Մ Ի Ն Չ Ե Ւ Յ Ա Ւ Ի Տ Ե Ա Ն ։ Ա Լ Ե Լ Ո Ւ Ի Ա ։

ՍԱՂՄ. ՃԻԶ.

Ա Ւ Ե Տ Ա Հ Ա Ս Ա Ւ Ե Մ , Ի Ն Չ Ո Ւ Ո Ր Տ Է Ր Ը Ի Մ Ձ Ա Յ Ն Ս Ո՝ Ա Ղ Ա Ւ Ա Ն Ք Ա Ս Ը Լ Ս Ե Ց ։ 1

Ի Ն Չ Ո Ւ Ո Ր Ա Ն Ի Կ Ա Յ Ի Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ի Ն Ձ Ի Խ Ո Տ Ա Ր Հ Ե Ց ո Ւ Ց . Ո Ւ Ի Մ Օ Ր Ե Ր Ո Ւ Ս Մ Է Ջ Ա Ն Ո Ւ Պ Ի Տ Ի Կ Ա Ն Չ Ե Մ ։ 2

Ա Հ Ո Ւ Ա Ն Լ Ա Ր Ե Ր Ը Ի Ս Պ Ա Տ Ե Ր Ց Ի Ն , Ո Ւ Գ Ե Ր Ե Զ Մ Ա Ն Ի Ն Վ Ի Շ Տ Ե Ր Ը Ի Ս Գ Ո Տ Ա Ն . Ն Ե Ղ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ո Ւ Տ Ր Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Գ Ա Տ Ա Յ ։ 3

Ն Ա Յ Ց Ե Ս Տ Է Ր Ո Ջ Ը Ա Ն Ո Ւ Ն Ը Կ Ա Ն Չ Ե Ց Ի Ր , Կ՚Ա Ղ Ա Ղ Չ Ե Մ , Ո՛Վ Տ Է Ր , Փ Ր Կ Է Ի Մ Ա Ն Ձ Ա ։ 4

Ո Ղ Ո Ր Մ Ա Ծ Ո Ւ Ա Ր Դ Ա Ր Է Տ Է Ր Ը Ը , Ե Մ Ե Ր Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ը Գ Թ Ա Ծ Է ։ 5

Տ Է Ր Ը Մ Ի Ա Մ Ի Տ Ա Ն Ե Ր Ը Կ Ը Պ Ա Հ Է . Ե Ս Խ Ե Ղ Ճ Ե Ղ Ա Յ , Ո Ւ Ա Ն Ի Կ Ա Յ Զ Ի Ս Ա Զ Ա Տ Ե Ց ։ 6

Ո՛Վ Ի Մ Ա Ն Ձ Ա , Դ Ա Ր Ձ Ի Ր Ք Ո Ւ Հ Ա Ն Ը Դ Ը Ս Տ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ե Ւ , Ի Ն Չ Ո Ւ Ո Ր Տ Է Ր Ը Ք Ե Զ Ի Բ Ա Ր Ի Ք Ը Ր Ա Ւ ։ 7

Ա Յ Ա Ն Զ Ի Դ Ո Ւ Ն Ի Մ Ա Ն Ձ Ա Մ Ա Հ Ո Ւ Ա Ն Է Փ Ր Կ Ե Ց Ի Ր , Ի Մ Ա Ւ Ջ Ե Ր Ս Ա Ր Ց Ո Ւ Ն Ք Է Ն , — Ի Մ Ո Տ Ք Ե Ր Ս Գ Ա Յ Թ Ա Կ Ո Ղ Է Լ Է Ն ։ 8

Տ Է Ր Ո Ջ Ը Ա Ռ Ջ Ի Ւ Ը Պ Ի Տ Ի Ք Ա Լ Է Մ Կ Է Ն Դ Ա Ն Ի Ն Ե Ր Ո Ւ Ն Ե Ր Կ Ր Ի Ն Մ Ի Ջ Ը ։ 9

Ա Ւ Ա Տ Ա Ց Ի՛ Ա Ն Ո Ր Հ Ա Մ Ա Ր Խ Ո Ս Ե Ց Ա Յ . Ե Ս Խ Ի Տ Թ Հ Ե Շ Ո Ւ Ա Տ Ա Ց Ա Յ ։ 10

Ի Մ Շ Ի Ն Ո Ր Հ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ս Մ Է Ջ Ը Ս Ի Թ Է Մ Ե Ն Մ Ա Ր Դ Ս Ո Ւ Տ Է ։ 11

Ի՞ Ն Չ Հ Ա Տ Ո Ւ Ց Ա Ն Ե Մ Տ Է Ր Ո Ջ Ը՝ Ա Ն Ո Ր Բ Ո Լ Ո Ր Ի Ն Ծ Ի Ը Ը Ջ Ո Ւ Բ Ա Ր Ու Թ Ե Ա Ն Ը Փ Ո Խ Ա Ր Է Ն ։ 12

Փ Ր Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Բ Ա Ժ Ա Կ Ը Պ Ի Տ Ի Ա Ո Ւ Ն Ե Մ , Ո Ւ Տ Է Ր Ո Ջ Ը Ա Ն Ո Ւ Ն Ը Պ Ի Տ Ի Կ Ա Ն Չ Ե Մ ։ 13

Ի Մ Ո Ւ Խ Տ Ե Ր Ս Տ Է Ր Ո Ջ Ը Պ Ի Տ Ի Հ Ա Ս Ո Ւ Ց Ա Ն Ե Մ Ի Ր Բ Ո Լ Ո Ր Ժ Ո Ղ Ո Վ Ո Ւ Ր Դ Ի Ն Ա Ռ Ջ Ի Ն ։ 14

Պ Ա Տ Ո Ւ Ա Կ Ա Ն Է Տ Է Ր Ո Ջ Ը Ա Ռ Ջ Ի Ն Ի Ր Ս Ո Ւ Ր Բ Ե Ր Ե Ր Ո Ւ Ն Մ Ա Հ Ը ։ 15

Ա՛Ղ Ա Ղ Չ Ե Մ , Ո՛Վ Տ Է Ր , Ի Ն Չ Ո Ւ Ո Ր Ե Ս Ք Ո Ւ Ծ Ա Ո Ւ Ա Ծ Ե Մ , Ե Ս Ք Ո Ւ Ծ Ա Ո Ւ Ա Ծ Ե Մ , Ո Ւ Ք Ո Ւ Ա Ղ Ա Խ Ի Ն Դ Ո Ր Դ Ի Ն . Դ Ո Ւ Ն Ի Մ Կ Ա Պ Ե Ր Ս Ա Ր Ձ Ա Կ Ե Ց Իր ։ 16

Պ Ո Հ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Պ Ա Տ Ա Ո Ւ Ա Ր Ա Դ Պ Ի Տ Ի Մ Ա Տ Ո Ւ Ց Ա Ն Ե Մ Ք Ե Զ Ի , Ո Ւ Տ Է Ր Ո Ջ Ը Ա Ն Ո Ւ Ն Ը Պ Ի Տ Ի Կ Ա Ն Չ Ե Մ ։ 17

Ի Մ Ո Ւ Խ Տ Ե Ր Ս Տ Է Ր Ո Ջ Ը Պ Ի Տ Ի Հ Ա Ս Ո Ւ Ց Ա Ն Ե Մ Ի Ր Բ Ո Լ Ո Ր Ժ Ո Ղ Ո Վ Ո Ւ Ր Դ Ի Ն Ա Ռ Ջ Ի Ն , 18

19 Տէրոջը տանը սրահներուն մէջը, քու մէջդ, ով Երուսաղէմ։ Ալէ-լուիա։

ՍԱՂՄ · ՃԺԱ

1 Օրհնեցէք Տէրը, ով բոլոր ազգեր, գովեցէք անիկա, ով բոլոր ժո-ղովուրդներ։

2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է, ու Տէրոջը ճշմար-տութիւնը յաւիտեան է։ Ալէ-լուիա։

ՍԱՂՄ · ՃԺԲ

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բա-րի է. ինչու որ անոր ողորմու-թիւնը յաւիտեան է։

2 Ներայէլը թող ըսէ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

3 Ներոնին տունը թող ըսէ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն թէ Անոր ողորմութիւնը յաւի-տեան է։

5 Նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչե-ցի, և Տէրը պատասխան տուաւ ինծի, լայնարձակ տեղ մը հանելով։

6 Տէրը իմ հետս է, չեմ վախնար. մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել։

7 Տէրը իմ օգնականներուս հետ ինծի հետս է, ու ես իմ թշնա-միներուս վրայ պիտի տես-նեմ։

8 Լաւ է Տէրոջը յուսալ, քան թէ մարդոց ապաւինիլ։

9 Լաւ է Տէրոջը յուսալ, քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ։

10 Հեղը ազգերը զիս պաշարեցին. բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջար-դեմ անոնք։

11 Իմ բոլորտիքս առին, և զիս պաշարեցին. բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։

12 Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս առին. փուշերու կրակի պէս մար-եցան. Տէրոջը անունովը պի-տի ջարդեմ անոնք։

13 Մատիկ հրեցիր զիս, որ վար իյնամ. բայց Տէրը օգնեց ինծի։

14 Տէրը իմ զօրութիւնս ու սաղ-մոս է, ու իմ փրկութիւնս եղաւ։

15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ. Տէրոջը աջ ձեռքը զօրու-թիւն կը գործէ։

16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է. Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։

17 Պիտի չմեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ, ու Տէրոջը գործքերը պատ-մեմ։

18 Տէրը զիս շատ խրատեց, բայց մահուան չմատնեց զիս։

19 Բացէք ինծի արդարութեան դռները. անոնց մէջը պիտի մտնեմ, — Տէրոջը գոհութիւն մատուցա-նեմ։

20 Սա է Տէրոջը դուռը, արդարնե-րը ասկէ պիտի մտնեն։

21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր, ու ինծի փըր-կութիւն եղար։

22 Այն քարը՝ որ շինողները անարգե-ցին, անկիւնին գլուխը եղաւ։

23 Այսիկա Տէրոջմէն եղաւ. զարմա-նալի է ասիկա մեր աչքերուն։

24 Սա այն օրն է, որ Տէրը սահեց-ուց. ցնծանք և ուրախ ըլլանք անոր մէջը։

25 Հիմա կ'աղաչեմ, ով Տէր, փրկէ, հիմա կ'աղաչեմ, ով Տէր, յաջողէ։

26 Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը ա-նունովը կու գայ. օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն։

27 Տէրը Աստուած է, և լոյս կը ցուցընէ մեզի. զոհի անասունները լուծաններով կապեցէք, — սեղանին եղջիւրներուն հասցուցէք։

28 Դուն ես իմ Աստուածս, ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ. ով իմ Աստուածս, քեզ պիտի բարձ-րացընեմ։

29 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ անոր ողորմու-թիւնը յաւիտեան է։

ՍԱՂՄ · ՃԺԹ

ԱԼԻՖ

1 Երանի՝ ճամբով ամբիծներուն՝ որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն։

2 Երանի՝ անոնց՝ որ անոր վկայու-

թիւններըը կը պահեն — բոլոր սրտով գինքը կը խնդրեն ,
3 Ու անօրէնութիւն չեն ըներ , Հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն :
4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ ըզգուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք :
5 Երանի՛ թէ իմ ճամբաներս յաջողին , որ քու կանոններդ պահեմ :
6 Այն ատենը պիտի չամչնամ , երբոր քու բոլոր պատուիրանքներուդ զգուշութիւն ընեմ :
7 Պիտի գովեմ քեզ ուղիղ սրտով , երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ :
8 Ուզու կանոններդ պիտի պահեմ . իս բոլորովին մի՛ թողուր :

Պ Ի Ն Ա

9 Երիտասարդը ինչո՞վ մաքրէ իր ճամբան . քու խօսքիդ համեմատ անոր զգուշութիւն ընելով :
10 Իմ բոլոր սրտովս խնդրեցի քեզ , մի՛ թողուր զիս որ քու պատուիրանքներէդ մոլորիմ :
11 Իմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ , որ չմեղանչեմ քեզի դէմ :
12 Օրհնեա՛լ ես դուն , ո՛վ Տէր . սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններդ :
13 Իմ շրթունքներովս պատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստանները :
14 Ուզու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ , որպէս թէ ամէն կերպ հարստութիւնով :
15 Ուզու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ , և քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ :
16 Ուզու կանոններովդ պիտի ուրախանամ , — քու խօսքդ պիտի չմոռնամ :

Կ Ի Մ Լ Հ .

17 Խարութիւն ըրէ քու ծառայիդ , որ ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ :
18 Բա՛ց իմ աչքերս , որ քու օրէնքէդ հրաշքներ տեսնեմ :
19 Պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ . մի՛ ծածկեր ինծմէ քու պատուիրանքներդ :
20 Իմ անձս կը նեղուի ամէն ժամ-

նակ քու դատաստաններուդ ցանկանալէն :
21 Դուն սաստեցիր անիծած ամբարտաւաններըը , քու պատուիրանքներէդ մոլորողները :
22 Նախատինքը ու անարգանքը վերցո՛ւր ինծմէ , ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի :
23 Իշխաններ ալ կը նստէին ու ինծի դէմ կը խօսէին . բայց քու ծառագ քու կանոններուդ վրայով կը մտածէը :
24 Ուզու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս — իմ խորհրդականներս են :

Տ Ա Լ Ե Թ .

25 Իմ անձս հողին կը փակչի . կենդանացո՛ւր զիս քու խօսքիդ համեմատ :
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի , ու դուն ինծի պատասխան տուիր . սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններդ :
27 Ուզու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացո՛ւր , և քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի մտածեմ :
28 Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի . հաստատէ՛ զիս քու խօսքիդ համեմատ :
29 Սուտութեան ճամբան հեռացո՛ւր ինծմէ , ու քու օրէնքդ ընորհէ՛ ինծի :
30 Ա՛մէնրութեան ճամբան ընտրեցի , և քու դատաստաններդ իմ — ջիս դրի :
31 Ուզու վկայութիւններուդ յարեցայ , ո՛վ Տէր , իս մի՛ ամչցըներ :
32 Ուզու պատուիրանքներուդ ճամբուն մէջ պիտի վազեմ . ինչու որ դուն իմ սիրտս պիտի լայնցընես :

Ե Ւ .

33 Ո՛վ Տէր , սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններուդ ճամբան . ու մինչև վերջը պիտի պահեմ անիկայ :
34 Իմաստո՛ւն ըրէ զիս , որ քու օրէնքդ պահեմ , ու բոլոր սրտով անիկայ ի գործ դնեմ :
35 Ընաւորդէ՛ ինծի քու պատուիրաններուդ շաւիղին մէջ , ինչու որ անոր հաւնեցայ :
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւննե-

բուդ յոժարեցո՛ւր , ու չէ՛ թէ ա-
գահութեան ։
37 Ն՛տ դարձուր իմ աչքերս , որ
անոտի բան չտեսանեն . և զիս քու
ճամբուդ մէջ կենդանացո՛ւր ։
38 Հաստատէ՛ քու խոսքդ քեզմէ
վախցող ծառայիդ վրայ ։
39 Ն՛տ դարձուր ինծմէ իմ նախա-
տինքս , ուսկից որ կը վախնամ ,
ինչու որ քու դատաստաններդ բա-
րի են ։
40 Ն՛հա ցանկացայ քու հրամաննե-
րուդ . քու արդարութեանդ մէջ
կենդանացո՛ւր զիս ։

Վ՚Ը Ա՚

41 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ վրաս գայ
քու ողորմութիւնդ , և քու փրկու-
թիւնդ քու խոսքիդ համեմատ ։
42 Ու ես խոսքով պատասխան պիտի
տամ իս նախատողին . վասն զի
քու խոսքիդ յուսացած եմ ։
43 Ն՛ւ ճշմարտութեան խոսքը բնաւ
մի՛ հեռացըներ իմ բերնէս , ինչու
որ քու դատաստաններուդ յուսա-
ցած եմ ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պա-
հեմ յաւիտեանս յաւիտենից .
45 Ն՛ւ լայնարձակ տեղ մէջ պիտի
քալեմ , քանզի քու հրամաններդ
խնդրեցի ։
46 Ու քու վկայութիւններդ թա-
գաւորներուն առջին պիտի խոսիմ ,
և պիտի չամչնամ ։
47 Ու պիտի ուրախանամ քու պա-
տուիրանքներովդ , որոնք սիրեցի ։
48 Ն՛ւ ձեռքերս դէպ՚ի քու պա-
տուիրանքներուդ պիտի վերցընեմ ,
որոնք սիրեցի , ու քու կանոններուդ
վրայով պիտի մտածեմ ։

Ո՚Ը Ց Ի՚Ն

49 Յիշէ՛ քու ծառայիդ եղած խոս-
քը , որուն վրայ ինծի յուսալ
տուիր ։
50 Ի՛մ նեղութեանս մէջ միխիթա-
րութիւնս աս է . վասն զի քու
խոսքդ զիս կենդանացուց ։
51 Ա՛մբարտաւանները խիստ չատ
ծաղր ըրին զիս . բայց ես քու օ-
րէնքէդ չխոտորեցայ ։
Ո՛վ Տէր , քու առջի դատաս- 52
տաններդ յիշեցի , ու մխիթա-
րուեցայ ։
Սոսկումը իս բռնեց ան ամբա- 53
րիշտներուն համար , որ քու օրէնքդ
կը թողուն ։
Քու կանոններդ ինծի երգեր ե- 54
ղան իմ պանդխտութեանս տանը
մէջ ։
Ո՛վ Տէր , գիշերը քու անունդ 55
յիշեցի , ու քու օրէնքդ պահեցի ։
Ա՛յս եղաւ ինծի , ինչու որ քու 56
հրամաններդ կը պահեմ ։

Ի՚Ը Թ

Դո՛ւռն իմ բաժինս է՛ս , ո՛վ Տէր . 57
ըսի որ քու խոսքերդ պահեմ ։
Ո՛ղջը սրտով քու երեսդ խընդ- 58
րեցի . ողորմէ՛ ինծի քու խոսքիդ
համեմատ ։
Իմ ճամբաներուս վրայով մտա- 59
ծեցի , և իմ ոտքերս քու վկայու-
թիւններուդ դարձուցի ։
Քու պատուիրանքներդ պահելու 60
արտօրացի ու չուշացայ ։
Ա՛մբարիշտներուն խումբերը իս 61
պատեցին , բայց ես քու օրէնքդ չը-
մոռցայ ։
Կէս գիշերին կ՚ելլեմ քեզի գո- 62
հութիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար ։
Ա՛յս ընկեր եղայ ան ամենուն որ 63
քեզմէ կը վախնան , ու քու հրա-
մաններդ կը պահեն ։
Ո՛վ Տէր , երկիրը լեցուն է քու 64
ողորմութեամբդ , սորվեցո՛ւր ինծի
քու կանոններդ ։

Ի՚Ը Թ

Խարութիւն ըրիր քու ծառայիդ , 65
ո՛վ Տէր , քու խոսքիդ համեմատ ։
Խարի իմաստութիւն ու գիտու- 66
թիւն սորվեցուր ինծի , ինչու որ
քու պատուիրանքներուդ հաւատա-
ցի ։
Քանի որ վշտացած չէի , կը սր- 67
խալէի . բայց հիմա քու խոսքդ կը
պահեմ ։
Խարի ես դուն ու բարերար . 68
սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններդ ։
Ա՛մբարտաւանները ստութիւն հը- 69

Նարեցին ինձի դէմ բայց ես բոլոր սրբոտով քու հրամաններդ պիտի պահեմ։

70 Ընոնց սիրտը ճարպի պէս պաթարտայաւ . բայց ես քու օրէնքովդ ուրախացայ ։

71 Աղէկ եղաւ ինձի որ վշտացայ , որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։

72 Ինձի հազարաւոր ոսկիէ ու արծաթէ աւելի աղէկ է քու բերնիդ օրէնքը ։

ՆՕՏ

73 Ձեռքերդ ըրին ու ստեղծացին . իմաստուն ըրէ զիս , որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ ։

74 Վնգմէ վախցողները իս պիտի տեսնեն և ուրախանան . ինչու որ քու խօսքիդ յուսացայ ։

75 Գիտեմ , Տէր , որ քու դատաստաններդ արդարութիւնով են . ու իրաւունքով զիս վշտացուցիր ։

76 Խիստ թող քու ողորմութիւնդ ինձի մխիթարութիւն ըլլայ քու ծառային խօսքիդ համեմատ ։

77 Թող քու գթութիւններդ իմ վրաս գան որ ապրիմ . վասն զի քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է ։

78 Ամբարտաւանները պիտի ամչնան . ինչու որ առանց պատճառի անիրաւութիւն ըրին ինձի դէմ . բայց ես քու հրամաններուդ վրայ պիտի մտածեմ ։

79 Թող ինձի դառնան քեզմէ վախցողները և քու վկայութիւններդ ճանչցողները ։

80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլլայ քու կանոններուդ մէջը , անանկ որ չամչնամ ։

ՎՆՖ

81 Իմ անձս քու փրկութեանդ կը կարօտի , ու ես քու խօսքիդ կը յուսամ ։

82 Իմ աչքերս քու խօսքիդ համար կը նուաղին , ըսելով թէ Ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս ։

83 Ինչու որ ես ծուխի մէջ դրուած տիկի պէս եղայ . բայց քու կանոններդ չմոռցայ ։

84 Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրերը . ի՞նչ ատեն պիտի դատաստան ընես իմ հալածողներուն ։

85 Ամբարտաւանները փոսեր փորեցին ինձի համար , որ քու օրէնքիդ պէս չեն ։

86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարիտ են . զուր տեղը զիս կը հալածեն , օգնէ՛ ինձի ։

87 Քիչ մնաց որ զիս կորսընցնէին երկրին մէջ . բայց ես քու հրամաններդ չթողուցի ։

88 Քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս , և քու բերնիդ վկայութիւնը պիտի պահեմ ։

ԼԱՄԵՑ

89 Ո՛վ Տէր , քու խօսքդ յաւիտեան հաստատ է երկինքի մէջ ։

90 Քու հաւատարմութիւնդ ազգէ մինչև ազգ կը մնայ . դուն հաստատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։

91 Քու հրամաններուդ պէս կը կենան մինչև այսօր , ինչու որ բոլորը քու ծառաներդ են ։

92 Եթէ որ քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս չըլլար , ան ատենը կորսուած պիտի ըլլայի իմ տրտմութեանս մէջ ։

93 Յաւիտեան պիտի չմոռնամ քու հրամաններդ , քանզի անոնցմով կենդանացուցիր զիս ։

94 Ես քուկդ եմ , փրկէ՛ զիս . ինչու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։

95 Ամբարիշտները ինձի սպասեցին , որ իս կորսընցնեն . բայց ես քու վկայութիւններդ միտքս պիտի բերեմ ։

96 Ամէն կատարելութեան վերջը տեսայ . քու պատուիրանքդ շատ ընդարձակ է ։

ՄԻՄ

97 Ո՜րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ . ան է ամէն օր իմ մտածութիւնս ։

98 Քու պատուիրանքներովդ զիս իմ թշնամիներէս իմաստուն ըրիր . քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։

99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի հանճարեղ եղայ . ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ մտածութիւնս են ։

100 Չոթքերէն աւելի իմաստուն ե-
ղայ, քան զիս քու հրամաններդ պա-
հեցին։

101 Ամէն գէշ ճամբայէն իմ ոտքերս
ետ քաշեցի, որ քու խօսքդ պա-
հեմ։

102 Քու դատաստաններէդ չխոտո-
րեցայ, ինչու որ դուն սորվեցուցիր
ինծի։

103 Ո՜րչափ քաղցր է քու խօսքդ
իմ բմնացս, մեղրէն աւելի անոյշ
է իմ բերնիս։

104 Քու հրամաններովդ իմաստուն
եղայ, անոր համար ստութեան ա-
մէն ճամբան ատեցի։

ՆՈՒՆ

105 Քու խօսքդ իմ ոտքերուս ճրագ
է, ու իմ շաւիղներուս լոյս։

106 Երդում ըրի ու պիտի կատա-
րեմ, որ քու արդար դատաստան-
ներդ պահեմ։

107 Շատ նեղացայ, ո՛վ Տէր, կեն-
դանացուր զիս քու խօսքիդ համե-
մատ։

108 Ընդունէ՛ իմ բերնիս կամաւոր զո-
հերը Տէր, ու քու դատաստաններդ սորվեցուր ինծի։

109 Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ա-
փիս մէջն է. բայց քու օրէնքդ չեմ մոռնար։

110 Ամբարիշտները որոգայթ լարե-
ցին ինծի համար. բայց ես քու հրամաններէդ չմոլորեցայ։

111 Քու վկայութիւններդ յաւի-
տեան ինծի ժառանգութիւն առի. ինչու որ անոնք իմ սրտիս ցնծու-
թիւնն են։

112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս, որ քու կանոններդ կատարեմ յաւի-
տեան մինչև վերջը։

ՍԱՄԵԽ

113 Երկմիտ խորհուրդները ատեցի, բայց քու օրէնքդ սիրեցի։

114 Իմ ապաւէնս ու վահանս դուն
ես, քու խօսքիդ յուսացայ։

115 Չար գործողներ ինծմէ, ո՛վ չա-
րագործներ, ինչու որ ես իմ Աստուծոյս պատուիրանները պիտի պահեմ։

116 Պահպանէ՛ զիս քու խօսքիդ հա-
մեմատ, որ ապրիմ. և զիս իմ յոյսիս մի՛ ամչցներ։

117 Օգնութիւր զիս որ ապրիմ, ու միշտ քու կանոններուդ ուշադրու-
թիւն ընեմ։

118 Ընդդիմացիր ան ամէնը՝ որ քու կանոններէդ խոտորեցան. քանզի անոնց նենգութիւնը սուտ է։

119 Դուն դիտէ՛ն երկրի բոլոր ամբարիշտները. անոր համար ես քու վկայութիւններդ կը սիրեմ։

120 Իմ մարմինս քու ահէդ դողաց, ու ես քու դատաստաններէդ վախ-
ցայ։

ԸՑԻՆ

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ը-
րի. զիս իմ նեղիչներուս մի՛ մատ-
ներ։

122 Քու ծառայիդ բարութեան համար երաշխաւո՛ր եղիր, որ ամ-
բարտաւանները չճարտահարեն զիս։

123 Իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար, ու քու ար-
դարութեանդ խօսքին համար։

124 Վարէ՛ քու ծառայիդ քու ողորմու-
թեանդ համեմատ, և քու կանոն-
ներդ սորվեցուր ինծի։

125 Ես քու ծառադ եմ, իմաստո՛ւն ըրէ զիս, որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ։

126 Տէրոջը բան տեւնելու ժամա-
նակն է. ինչո՞ւ որ քու օրէնքդ խա-
փանեցին։

127 Ընոր համար քու պատուիրանք-
ներդ ոսկիէն ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի։

128 Ուստի ամէն բանի վրայով պա-
տե՛ղէդ ես բոլոր հրամաններդ ուղիղ կը համարիմ, ու ատում եմ ամէն ճամբան կ'ատեմ։

ՓԻ

129 Քու վկայութիւններդ զարմա-
նալի են. անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ։

130 Քու խօսքերուդ յայտնութիւնը լոյս
կու տայ, ու միամիտները խմաս-
տուն կ'ընէ։

131 Իմ բերանս բացի ու հևացի , վասն զի քու պատուիրանքներուդ ցանկացայ ։

132 Ինծի՛ նայէ ու ողորմի՛ ինծի , ինչպես որ սովորաբար կ'ընես քու անունդ սիրողներուն ։

133 Իմ գնացք քներս հաստատէ՛ քու խոսքիդ մէջ , ու բնաւ անօրէնութիւն մը չտիրէ ինծի ։

134 Փրկէ՛ զիս մարդոց բռնութենէն , և քու հրամաններդ պիտի պահեմ ։

135 Երեսդ փայլեցո՛ւր քու ծառայիդ վրայ , ու սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններդ ։

136 Ջուրերու առուներ կ'իջնեն իմ աչքերէս , ինչու որ չպահեցին քու օրէնքներդ չպահեցին ։

ՅԵՏՆ

137 Ըրդար ես դուն , ո՛վ Տէր , և քու դատաստաններդ ուղիղ են ։

138 Քու պատուիրած վկայութիւնները արդար ու խիստ ճշմարիտ են ։

139 Իմ նախանձս իս մաշեց . ինչու որ իմ թշնամիներս քու խոսքերդ մոռցան ։

140 Քու խոսքդ խիստ մաքուր է , անոր համար քու ծառադ անիկայ կը սիրէ ։

141 Ես ցած ու անարգուած եմ , բայց քու հրամաններդ չմոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է , ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է ։

143 Նեղութիւնը ու ցաւը իս գըտան . բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախութիւնս են ։

144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտեան է . խելամուտ զիս , ու պիտի ապրիմ ։

ԿՕՖ

145 Խորոր սրտով աղաղակեցի . ո՛վ Տէր , պատասխան տուր ինծի . ո՛ր քու կանոններդ պիտի պահեմ ։

146 Քեզի աղաղակեցի , փրկէ՛ զիս , և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ ։

147 Կանուխ ելայ արշալոյսին , ու աղաղակեցի . քու խոսքիդ յուսացայ ։

Դէպ ի քեզ պահերէն առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խոսքերուդ վրայ մտածելու համար ։ 148

Իմ ձայնս լսէ՛ քու ողորմութենանդ համեմատ . ո՛վ Տէր , քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։ 149

Անօրէնութեան հետեւողները մօտեցան . անոնք քու օրէնքէդ հեռացան ։ 150

Ո՛վ Տէր՝ դուն մօտ ես , ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են ։ 151

Յառաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններէդ , որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր ։ 152

ՐԻՇ

Տես իմ խղճութիւնս , ու իս փրկէ՛ . ինչու որ քու օրէնքդ չըմոռցայ ։ 153

Իմ իրաւունքս պաշտպանէ՛ ու փրկէ՛ զիս . քու խոսքիդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։ 154

Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն . վասն զի քու կանոններդ չփնդրեցին ։ 155

Ո՛վ Տէր , քու գթութիւններդ շատ են . քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։ 156

Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս . բայց ես քու վկայութիւններէդ չխոտորեցայ ։ 157

Անօրէնները տեսայ ու զզուեցայ . ինչու որ անոնք քու խոսքդ չէին պահեր ։ 158

Նայէ՛ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ . ո՛վ Տէր , քու ողորմութենանդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս ։ 159

Քու խոսքիդ սկիզբը ճշմարտութիւն է , ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։ 160

ՇԻՆ

Իշխանները զուր տեղը իս հալածեցին . բայց իմ սիրտս քու խոսքէդ վախցաւ ։ 161

Ես կը ցնծամ քու խոսքերովդ շատ աւար գտնողի պէս ։ 162

Ստութիւնը ատեցի ու անար- 163

գեցի , քայց քու օրէնքդ սիրեցի :

164 Օրը եօթը անգամ կ'օրհնեմ քեզ , քու արդար դատաստաններուդ համար :

165 Խաղաղութիւն շատ կայ քու օրէնքդ սիրողներուն , ու անոնց գայթակղութիւն չըլլար :

166 Ա՛վ Տէր , քու փրկութեանդ սպասեցի , և քու պատուիրանքներդ կատարեցի :

167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց , ու ես անոնք շատ կը սիրեմ :

168 Ուղիներդ և քու վկայութիւններդ պահեցի . ինչու որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առջիդ են :

ԹԱՒ

169 Ա՛վ Տէր , թող իմ աղաղակս քու առջիդ մօտենայ . քու խօսքիդ համեմատ իմաստուն ըրէ զիս :

170 Թող իմ աղաչանքս քու առջիդ ելլէ . քու խօսքիդ համեմատ փրկէ զիս :

171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն պիտի բղխեն . վասն զի քու կանոններդ սորվեցուցիր ինծի :

172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի պատմէ . ինչու որ քու բոլոր պատուիրանքներդ արդար են :

173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնական ըլլայ . ինչու որ քու հրամաններդ ընտրեցի :

174 Ա՛վ Տէր , քու փրկութեանդ ցանկացայ , ու քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է :

175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ օրհնէ , և քու դատաստաններդ օգնեն ինծի :

176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ . փնտռէ քու ծառադ , ինչու որ քու պատուիրանքներդ չմոռցայ :

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

Յաւիտեանութեան երգը :

1 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը աղաղակեցի , ու անիկայ ինծի պատասխան տուաւ :

Ա՛վ Տէր՝ փրկէ իմ անձս սուտ շրթունքներէն , ու նենգաւոր լեզուէն :

2

Ա՛վ նենգաւոր լեզու , քեզի ի՞նչ տուի , և քեզի ի՞նչ աւելցուի :

3

Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը ու գիհիին կայծերը :

4

Ա՜յ ինծի՛ որ Մոսոքի մէջ պանդխտեցայ , և Կեդարի վրաններուն քովերը բնակեցայ :

5

Հատ ժամանակ իմ անձս բնակեցաւ խաղաղութիւնըատողներուն հետ :

6

Ես խաղաղասէր էի . բայց երբոր կը խօսէի , անոնք կռիւ կ'ընէին :

7

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

Յաւիտեանութեան երգը :

Աչքերս դէպ 'ի լեռները պիտի վերցընեմ , ուսկից որ իմ օգնութիւնս պիտի գայ :

1

Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է , որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց :

2

Ընկոյզ քու ոտքդ չդողացընէ , ու քու պահապանդ չքնանայ :

3

Ահա Իսրայէլի պահապանը պիտի չմրափէ ու պիտի չքնանայ :

4

Տէրը քու պահապանդ է . Տէրը քու աջ ձեռքիդ քովը քու հովանիդ է :

5

Ցորեկը արեգակը քեզ պիտի չզարնէ , ոչ ալ գիշերը՝ լուսինը :

6

Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահպանէ , քու անձդ պիտի պահպանէ :

7

Տէրը քու ելլելդ ու մտնելդ պիտի պահպանէ , ասկէ ետև միշտ յաւիտեան :

8

ՍԱՂՄ · ՃԻՀ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը :

Ա՛ուրախանայի երբոր ինծի կ'ըսէին , Տէրոջը տունը երթանք :

1

Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը կայնեցան , ով Երուսաղէմ :

2

Երուսաղէմ՝ անոնկ քաղաքի մը պէս շինուած է , որ ինքնիրմէն միաւորուած է .

3

Ուր ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը հոն

4

կ'ելլեն՝ Իսրայէլին պատուիրածին պէս, Տէրոջը անուանը գոհութիւն մատուցանելու համար։

5 Ինչու որ հոն դրուած են գատաստանի աթոռները, Դաւիթին տանը աթոռները։

6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը խնդրեցէք. թող յաջողին անոնք որ քեզ կը սիրեն։

7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու պարիսպներուդ մէջը, ու յաջողութիւն՝ քու պալատներուդ մէջը։

8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար հիմա պիտի ըսեմ, Խաղաղութիւն ըլլայ քու մէջդ։

9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝ քեզի բարութիւն պիտի ուզեմ։

ՍԱՂՄ · ՃԺԹ

Աստիճաններուն երգը։

1 Վէգիզ կը բարձրացնեմ իմ աչքերս, ով երկինքի մէջ Ինակող։

2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կ'նայեն, ու ինչպէս որ աղախինին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին, անանկ ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն պիտի նային, մինչև որ մեզի ողորմի։

3 Ողորմէ մեզի ով Տէր, ողորմէ մեզի, ինչու որ խիստ լեցուեցանք անարգանքով։

4 Խիստ լեցուած է մեր անձը հանգիստ վայելողներուն նախատինքովը, ու ամբարտաւաններուն անարգանքովը։

ՍԱՂՄ · ՃԺԹ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, հիմա Իսրայէլ թող ըսէ,

2 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան.

3 Ան ատենը ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ, երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր.

4 Ան ատենը ջուրերը մեզ պիտի ընկղմէին, հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր.

5 Ան ատենը հպարտացած ջուրերը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին։

6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։

7 Մեր անձերը ձնճղուկի պէս որսորդներուն որոգայթէն ազատեցան. որոգայթը կոտրտեցաւ, ու մենք ազատեցանք։

8 Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է, ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

Աստիճաններուն երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիօն լեռանը պէս են, որ չասասանիր, հապա յաւիտեան կը մնայ։

2 Ինչպէս որ Երուսաղէմ լեռները բովանդակ պատած է, անանկ ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։

3 Ինչու որ ամբարշտին գաւազանը արդարներուն վիճակին վրայ պիտի չմնայ, որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկլընցընեն։

4 Ով Տէր, բարիք ըրէ բարիներուն, ու սրտով ուղիղներուն։

5 Ասկայն անոնք որ իրենց ծուռ ճամբաներուն մէջը կը մոլորին, Տէրը պիտի կորսընցընէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ։ Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

Աստիճաններուն երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիօնին գերութիւնը դարձուց, երազ տեսնողներու պէս եղանք։

2 Ան ժամանակը մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ, ու մեր լեզուն ցնծութիւնով. ան ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ Տէրը մեծ բաներ ըրաւ։

3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ, ու մենք ուրախացանք։

4 Ով Տէր, դարձուր մեր գերութիւնը հարաւին առուներուն պէս։

5 Ընոնք որ արցունքով կը ցանեն, ցնծութիւնով կը հնձեն։
6 Ան որ լալով կ'երթայ ցանելու սերմը տանելով, անշուշտ ցնծութեամբ ետ պիտի դառնայ իր ցորինի խուրձերը բերելով։

ՍԱՂՄ · Ա՛ԻՒՂ

Սողոմոնի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը, զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները. թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը, զուր տեղը կը հսկեն պահապանները։
2 Պարապ բան է ձեզի համար կանուխ ելլելը, և ուշ հանգչիլը, — ցաւով հաց ուտելը. յիրաւի Ընկայ իր սիրելիին քուն կու տայ։
3 Ահա տղաքը Տէրոջը ժառանգութիւն են. որովայնի պտուղը՝ անոր պարգեւն է։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին ձեռքին մէջը, այնպէս են երիտասարդներուն տղաքը։
5 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց. երբոր դրանը մէջ թշնամեաց հետ խօսելու ըլլան, պիտի չամչնան։

ՍԱՂՄ · Ա՛ԻՒԸ

Աստիճաններուն երգը։

1 Երանի՛ ան ամենուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնան, — անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։
2 Վասն զի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես. երանի՛ է քեզի, ու քեզի բարի պիտի ըլլայ։
3 Քու կնիկդ պտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ քու տանդ ներսի դիմերը, — քու որդիներդ ձիթենիի տունկերու պէս՝ քու սեղանիդ չորս կողմը։
4 Ահա Տէրոջմէն վախցող մարդը ասանկ պիտի օրհնուի։
5 Տէրը քեզ Սիոնէն օրհնէ, ու Երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջը։
6 Ու քու որդւոցդ որդիները տեսնես։ Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ՍԱՂՄ · Ա՛ԻԹ

Աստիճաններուն երգը։

1 Յիմա Իսրայէլ թող ըսէ, Իմ մանկութենէս 'ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին.
2 Իմ մանկութենէս 'ի վեր շատ անգամ իս նեղեցին, բայց ինծի չյաղթեցին։
3 Երկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին, — իրենց ակօսները երկընցուցին։
4 Տէրը արդար է. անիկայ ամբարիշտներուն չուանները կտրտեց։
5 Սիոնըատողներուն ամէնը պիտի ամչնան ու ետ դառնան.
6 Տանիքի վրայի խոտին պէս պիտի ըլլան, որ դեռ չփրցուած կը չորնայ։
7 Որ հնձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցընել, ո՛չ ալ խուրձ կապողը իր գոգը.
8 Ու անցնողները չեն ըսեր Թէ Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ. — ձեզ Տէրոջը անունովը կ'օրհնենք։

ՍԱՂՄ · Ա՛Ի

Աստիճաններուն երգը։

1 Խորունկ տեղերէն քեզի կանչեցի, ո՛վ Տէր։
2 Ո՛վ Տէր, իմ ձայնս լսէ. քու ականջներդ թող մտիկ ընեն իմ աղօթքիս ձայնը։
3 Ո՛վ Տէր, Թէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս, Տէր՝ ո՞վ կրնայ կենալ։
4 Բայց քու քովդ է թողութիւնը, որ քեզմէ վախնան։
5 Յոյս Տէրոջը կը սպասեմ, իմ անձս կը սպասէ, ու անոր խօսքին կը յուսամ։
6 Առտուան սպասողներէն՝ առտուան սպասողներէն աւելի իմ անձս Տէրոջը կը սպասէ։
7 Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ, ինչու որ Տէրոջը քովը ողորմութիւն

կայ . ու անոր քովը չատ փրկու-
թիւն կայ .
8 Ու անիկայ պիտի փրկէ Իսրայէլը
իր բոլոր անօրէնութիւններէն :

ՍԱՂՄ · ՃԼԸ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը :

1 Վ՛ Տէր , իմ սիրտս չդոռոզացաւ ,
և իմ աչքերս չբարձրացան . ու
ես մեծամեծ բաներու մէջ և ինծմէ
բարձր բաներու մէջ չքալտեցի :
2 Հիրաւի իմ անձս հանդարտե-
ցուցի ու հանգստացուցի իր մօրը
կաթէն կտրուած տղու մը պէս . իմ
անձս կաթէն կտրուած տղու մը
պէս է :
3 Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ
ասկէ ետև մինչև յաւիտեան :

ՍԱՂՄ · ՃԼՐ

Ուխտիճաններուն երգը :

1 Դաւիթին համար յիշէ , ով Տէր ,
անոր բոլոր նեղութիւնը .
2 Որ ան երդում ըրաւ Տէրոջը , և
ուխտ դրաւ Յակոբին Զօրաւորին ,
3 Ըսելով թէ Իմ տանս բնակա-
րանը չմտնեմ , ու իմ փռած ան-
կողինիս վրայ չելլեմ ,
4 Թէ իմ աչքերուս քուն և ար-
տեւանունքներուս նիրհում չտամ ,
5 Մինչև որ Տէրոջը համար տեղ
մը գտնեմ , — Յակոբին Զօրա-
ւորին համար բնակարան :
6 Ահա անոր վրայով լսեցինք Եփ-
րաթայի մէջ , և զանիկայ գտանք
անտառի դաշտերուն մէջը :
7 Մտնենք անոր բնակարանները ,
— երկրպագութիւն ընենք անոր
պատուանդանին քովը :
8 Վեր հանգստութեանդ պէտք ես-
լիր , ով Տէր , դուն ու քու զօրու-
թեանդ տապանակը :
9 Քահանաներդ թող արդարու-
թիւն հագնին , և քու սուրբերդ
ցնծան :
10 Վասն Դաւիթ ծառայիդ համար
անդին մի՛ դարձներ քու օծեալիդ
երեսը :
11 Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին
ճշմարտութեամբ , — ետ չդառնար
անկէ , Թէ Քու որովայնիդ պտուղէն
քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցը-
նեմ :
12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ
ուխտս ու վկայութիւններս որ ա-
նոնց պիտի սորվեցընեմ , — անոնց
որդիներն ալ քու աթո-
ռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան :
13 Քանզի որ Տէրը Սիոնը ընտրեց ,
և զանիկա իրեն բնակութեան հա-
մար ուզեց ,
14 Ըսելով , Ա՛յս է յաւիտեան իմ
հանգիստս . ասոր մէջը պիտի բնա-
կիմ , քանզի որ ասիկայ ուզեցի :
15 Անոր պաշարը առատաբար պիտի
օրհնեմ , — անոր աղքատները հա-
ցով պիտի կշտացընեմ :
16 Ու անոր քահանաներուն փըր-
կութիւն պիտի հագցընեմ . ու ա-
նոր սուրբերը ուրախութեամբ պի-
տի ցնծան :
17 Ան տեղը Դաւիթին եղջիւր պի-
տի բուսցընեմ , — Քրիստոսիս
պատրաստեմ իմ օծեալիս համար :
18 Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի
հագցընեմ , բայց անոր վրայ իր
թագը պիտի ծաղկի :

ՍԱՂՄ · ՃԼԹ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը :

1 Ահա որչափ բարի ու որչափ վայե-
լուչ է որ եղբայրները իրարու հետ
միաբանութեամբ բնակին :
2 Ան ազնիւ իւղին պէս է , որ գըլ-
խուն վրայէն մօրուքին վրայ , Ահա-
րոնին մօրուքին վրայ վազեց , —
մինչև անոր զգեստներուն ծայրը ի-
ջաւ :
3 Սիոնի լեռներուն վրայ իջած
Հերմոնին շաղին պէս է . քանզի որ
Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը
— կեանքը մինչև յաւիտեան :

ՍԱՂՄ · ՃԼՔ

Ուխտիճաններուն երգը :

1 Ահա օրհնեցէք Տէրը , ով Տէրոջը
բոլոր ծառաները , որ Տէրոջը
տունը կը կենաք գիշերները :

2 Ոուրբ տեղը ձեռքերնիդ վերցուեցէք , ու օրհնեցէք Տէրը :
3 Երկինքը ու երկիրը ստեղծող Տէրը թող օրհնէ քեզ Սիոնէն :

ՍԱՂՄ· ՃԺԵ

1 Ալէլուիա : Օրհնեցէք Տէրոջը անունը , օրհնեցէք , ո՛վ Տէրոջը ծառաները ,
2 Որ Տէրոջը տունը կը կենաք , մեր Աստուծոյն տանը սրաշներուն մէջ :
3 Օրհնեցէք Տէրը , ինչու որ Տէրը բարի է . սաղմոս ըսէք անոր անունը , ինչու որ քաղցր է :
4 Ոյան զի Տէրը իրեն համար ընտրեց Յակոբը , — Իսրայէլը իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլալու :
5 Ոյան զի ես իմացայ , որ Տէրը մեծ է , ու մեր Տէրը բոլոր աստուածներէն :
6 Տէրը ամէն ինչ որ ուզեց ըրաւ , երկինքի ու երկրի մէջ , ծովերուն ու բոլոր անդունդներուն մէջ :
7 Երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ , անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ , — հովը կը հանէ իր շտեմարաններէն :
8 Ընիկայ Եգիպտոսին առջինեկները զարկաւ մարդէ մինչև անասուն .
9 Նշաններ ու հրաշքներ խրկեց քու մէջդ , ո՛վ Եգիպտոս , փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն վրայ .
10 Շատ ազգեր զարկաւ , ու զօրեղ թագաւորներ սպաննեց ,
11 Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը , Հասանի Ովգ թագաւորը , և Քանանու բոլոր թագաւորութիւնները .
12 Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուաւ , իր Իսրայէլ ժողովուրդին ժառանգութիւն :
13 Ո՛վ Տէր , քու անունդ մինչև յաւիտեան կը ձայ . ո՛վ Տէր , քու յիշատակդ ազգէ մինչև ազգ :
14 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը կը դատէ , և իր ծառաներուն կ'ողորմի :
15 Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են , մարդու ձեռքի գործքեր են .
16 Խերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .
17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր , ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջ :
18 Անոնց նման կ'ըլլան անոնք շինողները — բոլոր անոնց յուսացողները :
19 Ո՛վ Իսրայէլի տունը , օրհնեցէք Տէրը . ո՛վ Ահարոնի տունը , օրհնեցէք Տէրը .
20 Ո՛վ Ղևիի տունը , օրհնեցէք Տէրը . ո՛վ Տէրոջմէն վախցողներ , օրհնեցէք Տէրը :
21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը Սիոնէն , ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ· ՃԺԶ

1 Խոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
2 Խոհացէք աստուածներուն Աստուծմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
3 Խոհացէք տէրերուն Տէրոջմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
4 Ոինակ մեծ հրաշքներ ընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
5 Երկինքը խմաստութեամբ ստեղծողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
6 Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
7 Ոեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
8 Երեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
10 Եգիպտացւոց անդրանիկները զարնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
11 Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

12 ⁂զոր ձեռքով ու տարածուած բազուկով . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
13 Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
14 Ու Իսրայէլը անոր մէջէն անցընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
15 Ու փարաւոնը ու անոր զօրքը Կարմիր ծովուն մէջը թօթվողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
16 Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտըտցընողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
17 Մեծ թագաւորներ զարնողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
18 Ու զօրեղ թագաւորներ սպաննողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
19 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
20 Ու Խասանի Ովգ թագաւորը . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
21 Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
23 Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
25 Կը տայ մարմինի հաց ամէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .
26 Գոհացէք երկնից Աստուծմէն . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԱԼ

1 Բաբիլոնի գետերուն քովը հոն կը նստէինք , ու Սիոնը միտքերնիս բերելով կու լայինք :
Սիոն մէջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները :
2
3 Ինչու որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը խնդրեցին , ու մեր կողոպտիչները ուրախութիւն , ըսելով , Երգեցէք մեզի Սիոնին երգերէն :
4 Տէրոջը երգը ի՞նչպէս երգենք օտար երկրի մէջ :
5 Ո՛վ Երուսաղէմ , թէ որ քեզ մոռնամ , թող իմ աջ ձեռքս իր պլպջոնը մոռնայ .
6 Թող իմ լեզուս իմ քմոցս փակչի , թէ որ քեզ չյիշեմ , թէ որ Երուսաղէմը իմ գլխաւոր ուրախութենէս աւելի մեծ չհամարիմ :
7 Յիշէ՛ ով Տէր , Եդովմի որդիները Երուսաղէմի օրուանը մէջ , որ կ՚ըսէին , Փլցուցէք փլցուցէք մինչեւ անոր հիմը :
8 Ո՛վ Բաբիլոնի աւերող աղջիկը , երանի՛ անոր , որ քեզի կը հատուցանէ մեզի ըրած գործքերուդ փոխարէնը .
9 Երանի՛ անոր՝ որ քու ւաւակներդ կը բռնէ ու քարի կը զարնէ :

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԼ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ իմ բոլոր սրտովս . աստուածներուն առջին քեզի սաղմոս պիտի երգեմ :
2 Երկրպագութիւն պիտի ընեմ դէպ՝ի քու սուրբ տաճարդ , և քու անուանդ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար . ինչու որ քու բոլոր անունէդ վեր մեծցուցիր քու խօսքդ :
3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի , իմ անձիս մէջ զօրութեանով զիս ուժովցուցիր :
4 Ո՛վ Տէր , երկրին բոլոր թագաւորները քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեն , երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն .
5 Ու Տէրոջը ճամբաներուն մէջը պիտի երգեն . ինչու որ Տէրոջը փառքը մեծ է :

6 Քանզի Տէրը բարձր է, բայց
ցածը նղովը կը տեսնէ, ու բարձ-
րամիտը հեռուէն կը ճանչնայ։
7 Թէ որ նեղութեան մէջ ալ քա-
լեմ, դուն պիտի կենդանացը-
նես. իմ թշնամիներուս բարկու-
թեանը դէմ քու ձեռքդ պիտի եր-
կընցընես, և քու աջ ձեռքդ իս
պիտի փրկէ։
8 Տէրը պիտի գործէ ինծի համար.
ով Տէր, քու ողորմութիւնդ յաւի-
տեան է. քու ձեռացդ գործքերը
երեսէ մի՛ ձգեր։

ՍԱՂՄ · Ա՛Լ՛Թ

Վկնաւոր երաժշտին. Սաղմոս
Դաւթի։

1 Ով Տէր, իս քննեցիր ու ճանչցար։
2 Դուն գիտես իմ նստիլս ու ել-
լելս. իմ խորհուրդս հեռուանց
կ'իմանաս։
3 Իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քըն-
նես, ու իմ բոլոր ճամբաներս գի-
տես։
4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լե-
զուս վրայ, ահա, ով Տէր, դուն
ամենը գիտես։
5 Իմ ետևէս ու առջևէս զիս պա-
շարեցիր, և քու ձեռքդ իմ վրաս
դրիր։
6 Այս գիտութիւնը ինծի խիստ
զարմանալի է. բարձր է ու չեմ
կրնար հասկընալ անիկայ։
7 Ո՞ւր երթամ քու Հոգիէդ, և
քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ։
8 Թէ որ երկինքը ելլեմ, դուն
հոն ես. Թէ որ դժոխքը անկողինս
ընեմ. ահա դուն հոն ես.
9 Թէ որ արշալոյսին թևերը առ-
նեմ և ծովուն վերջի ծայրերը բնա-
կիմ,
10 Հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի
առաջնորդէ, ու քու աջ ձեռքդ
զիս պիտի բռնէ։
11 Թէ որ ըսեմ, Խաւարը զիս պիտի ծածկէ, ու ոտքիս
գիշերն ալ լոյս կ'ըլլայ իմ բոլոր-
տիքս։
12 Մութն ալ քեզի խաւար չէ.
հապա գիշերը ցորեկի պէս լուսաւոր
կ'ըլլայ. խաւարը և լոյսը մի և
նոյն բան է քեզ։
13 Ինչու որ դուն ստեղծեցիր իմ
երիկամունքներս, ու իմ մօրս որո-
վայնին մէջը դուն իս ծածկեցիր։
14 Կը գոհանամ քեզմէ, որ ահա-
ւոր ու զարմանալի կերպով ստեղ-
ծուեցայ. քու գործքերդ զարմա-
նալի են, ու իմ անձս աղէկ գիտէ։
15 Իմ գոյութիւնս չծածկուեցաւ
քեզմէ, երբոր գաղտուկ տեղը շի-
նուեցայ, երկրի խորութեանցը մէջ
ձարտարութեամբ կազմուեցայ։
16 Ուս աչքերդ իմ անկատար կազ-
մուածքս տեսան. ու անոնցմէ բո-
լորը քու գրքիդ մէջը գրուած
էին, որ ժամանակին պիտի կազ-
մուէին, երբոր դեռ անոնցմէ մէկը
չկար։
17 Ո՜րչափ պատուական են ինծի
քու խորհուրդներդ, ով Աստուած.
ո՜րչափ մեծ է անոնց թիւը։
18 Թէ որ համրեմ անոնք, աւազէն
շատ են. երբոր արթընցամ, դեռ
քեզի հետ եմ.
19 Իրաւցընէ ամբարիշտը պիտի
սպաննես, ով Աստուած. ուրեմն
ով արիւնահեղ մարդիկ, հեռացէք
ինծմէ։
20 Անոնք քեզի դէմ նենգութեամբ
կը խօսին. և քու թշնամիներդ ա-
նօրէն պարապ տեղը կ'առնեն։
21 Մեզ ատողները չէ՞մ ատեր, ով
Տէր, ու քեզի դէմ ելլողներէն չէ՞մ
զզուիր։
22 Ատելութեամբ կ'ատեմ, և ինծի թշնամի
կը համարիմ։
23 Փորձէ զիս, ով Աստուած, ու
գիտցիր իմ սիրտս. իս քննէ ու
գիտցիր իմ մտածմունքներս,
24 Նաև նայէ թէ արդեօք չար ճամ-
բու մէջ եմ, և զիս դէպ 'ի յաւի-
տենական ճամբան առաջնորդէ։

ՍԱՂՄ · Ա՛Խ

Վկնաւոր երաժշտին. Սաղմոս
Դաւթի։

1 Ով Տէր, չար մարդէն իս փրկէ,
ու բռնաւոր մարդէն իս պահէ,

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն, ու՝ ամէն օր կռիւներու համար կը ժողվուին։
3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին. իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը։ (Ակլայ։)
4 Ո՛վ Տէր, զիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ. զիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ, որոնք իմ գնացքներս խափանելու խորհուրդ ըրին։
5 Ամբարտաւանները ինծի համար գաղտնի որոգայթ ու չուաններ լարեցին. ուղիին մը փեղկին իմ ճամբուս վրայ. վարմեր դրին ինծի համար։ (Ակլայ։)
6 Ըսի Տէրոջը, Դուն ես իմ Աստուածս; ակ Տէր՝ լսէ իմ աղաչանքիս ձայնը։
7 Ո՛վ Տէր Եհովայ, իմ փրկութեանս զօրութիւնը, դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը։
8 Ո՛վ Տէր, ամբարշտին ցանկութիւնները մի՛ տար. անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողեր, որ չըլլայ ընէ բարձրանան։ (Ակլայ։)
9 Ես պաշարողներուն գլուխը՝ իրենց շրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ։
10 Ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ, կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք, ու՝ խորունկ ջուրերու մէջ, որ բնաւ վեր չելլեն։
11 Ձարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի. թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը, որ չանիլայ կործանէ։
12 Գիտեմ որ Տէրը դատաստան պիտի ընէ խեղճին, ու՝ իրաւունք՝ աղքատներուն։
13 Հիրաւի արդարները քու անունդ պիտի գովեն. ուղիղները քու առջեւդ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱ՛ԻԵ

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ո՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ, շուտով հասիր ինծի. ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ։
2 Թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի չհնակուի. ու իմ ձեռքերուս վեր վերցուիլը իրիկուան պատարագին պէս։
3 Ո՛վ Տէր, պահապան դիր իմ բերնիս. ու՝ իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ։
4 Իմ սիրտս չար բանի եւ անէ խոտորելու մի՛ թողուր, որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ զէշ գործքեր չընեմ, ու անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ։
5 Ընդարբը թող զիս զարնէ. ան ողորմութիւն է. ու զիս յանդիմանէ. ան գլխուս իւղ է. իմ գլուխս չմերժէ զանիլայ. քանի որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ։
6 Անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին, ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն, քանի որ քաղցր են։
7 Ինչպէս որ հերկողը ու ճեղքողը երկրի վրայ, անանիլ ալ մեր ոսկորները գերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան։
8 Սակայն, ակ Տէր Եհովայ, իմ աչքերս դէպ՝ ի քեզի են. քեզի յուսացայ, իմ հոգիս մի՛ մերկացներ։
9 Ինծի համար լարուած որոգայթէն, ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմերէն իս պահէ։
10 Ամբարիշտները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան, երբոր ես բոլորովին անցնիմ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԱ՛ԻԶ

Դաւիթին երգը՝ աղօթքը՝ երբոր ինքը այրին մէջն էր։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ'աղաղակեմ. իմ ձայնովս Տէրոջը կ'աղաչեմ։
2 Իմ գանգատս անոր առջեւն կը թափեմ. իմ նեղութիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մարէր, դուն իմ շաւիղս գիտցար. իմ քալած ճամբուս մէջ ինծի համար գաղտուկ որոգայթ լարեցին։
4 Նայէ աջ կողմը ու տես որ բնաւ իս ճանչցող մը չկայ. ապաւէնը ինծ-

մէ կորսուիցայ . բնաւ մէկը չկայ՝ որ իմ անձիս համար հոգ ընէ :

5 Ա՛վ Տէր, քեզի աղաղակեցի — ըսի , Դուն ես իմ ապաւէնս , և իմ կենդանեաց երկրին մէջ :

6 Ընկալ դիր իմ աղաղակիս , քանի որ շատ նուաստացայ . ազատէ զիս իմ հալածիչներէս , քանի որ իմէն զօրաւոր են :

7 Իմ անձս բանտէն հանէ , որ քու անուանդ գոհութիւն մատուցանեմ . արդարները իմ չորս կողմս պիտի պատեն , երբոր ինծի բարութիւն ընես :

ՍԱՂՄ · Ա՛ԽՊ

Աղաչանք Դաւթի :

1 Ա՛վ Տէր, լսէ իմ աղօթքս , ականջ դիր իմ աղաչանքիս . պատասխան տուր ինծի քու ճշմարտութիւնովդ , — քու արդարութիւնովդ :

2 Եւ քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի մտներ , քանի որ քեզի կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջիդ :

3 Այսան զի թշնամին իմ անձս հալածեց . իմ կեանքս գետինը զարկաւ , զիս չատոնցուցնէ մեռածներուն պէս մէռելը նստեցուց :

4 Եւ իմ հոգիս ներսի դիս մաբեցաւ , իմ սիրտս ներսի դիս խռովեցաւ :

5 Առջի օրերը կը յիշեմ , քու բոլոր գործքերուդ վրայ կը մտածեմ . քու ձեռացդ բրածներուն վրայ կը խորհիմ :

6 Ձեռքերս դէպ 'ի քեզի կ'երկընցընեմ . իմ անձս չորց երկրի պէս քեզի կը ծարաւի : (Սէլա :)

7 Շուտով պատասխան տուր ինծի , ով Տէր . իմ հոգիս մաբեցաւ . քու երեսդ մի ծածկեր ինծմէ , որ գուբը իջնողներուն պէս չըլլամ :

8 Լսեցուանց քու ողորմութիւնդ ինծի լսել տուր , քանի որ քեզի յուսացայ . իմ երթալու ճամբաս ինծի ցուցնէ , վասն զի իմ անձս դէպ 'ի քեզի վերցուցի :

9 Ա՛վ Տէր, փրկէ զիս իմ թշնամիներս , քեզ— որ քեզ իմ ապաւէնս ըրի :

10 Սորվեցնէ ինծի որ քու կամքդ ընեմ , քանզի դուն ես իմ Աստուածս . թող քու բարի Հոգիդ զիս ուղիղ երկիրը առաջնորդէ :

11 Ա՛վ Տէր, քու անուանդ համար կենդանացուր զիս . քու արդարութիւնդ համար իմ անձս նեղութենէ հանէ :

12 Եւ քու ողորմութեամբդ սատկեցնէ իմ թշնամիներս , ու կորսընցնէ բոլոր իմ անձս վտանգընողները , քանի որ ես քու ծառադ եմ :

ՍԱՂՄ · Ա՛ԽՊ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ իմ Վէմս , որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ , — իմ մատերս պատերազմելու :

2 Ընիկայ է իմ ողորմութիւնս ու պարիսպս , իմ ապաւէնս ու իմ փրկիչս , իմ վահանս , և ես անոր կը յուսամ , որ իմ ժողովուրդս ինծի կը ճնազանդեցընէ :

3 Ա՛վ Տէր, մարդը ի՞նչ է որ զանիկայ կը ճանչնաս , — մարդուս որդին՝ որ զանիկայ կը յարգես :

4 Մարդը ունայնութեան պէս է , անոր օրերը անցնող չուքի պէս են :

5 Ա՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու երկինքդ ու վար իջիր . լեռներուն դպչէ՝ ու պիտի մխան :

6 Փայլակը նետէ ու ցրուէ զանոնք . քու նետերդ խրկէ ու զանոնք խռովեցուր :

7 Քու ձեռքդ վերէն խրկէ և ազատէ զիս . փրկէ զիս մեծ ջուրերէն — օտարներուն ձեռքէն ,

8 Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի , և անոնց աջ ձեռքը ստութեան աջ ձեռք է :

9 Ա՛վ Աստուած , քեզի նոր երգ պիտի երգեմ . տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի :

10 Թագաւորներուն՝ փրկութիւն տուողը , — իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է :

11 Կա ապատէ ու ծառաներուն ձեռքէն փրկէ , որոնց բնբանը ունայնութիւն կը խօսի , և անոնց աջ ձեռքը սուտ ձեռք է .

12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասարդութեանը մէջ տունկերու պէս մեծնան , ու մեր աղջիկները պալատի չէնքին համար փորագրուած անկիւնի քարերու պէս ըլլան .

13 Որ մեր ամբարները լեցուին , և ամէն տեսակ կերակուրներ բղխեն . ու մեր ոչխարները հազարաւոր և բիւրաւոր ծնանին մեր արտերուն մէջը .

14 Որ մեր արջառները բազմանան ըլլան , ու ամենևին բռնութեամբ մտնել ու ելլել չըլլայ , ո՛չ ալ աղաղակ՝ մեր հրապարակներուն մէջը :

15 Երանի՛ ասանկ վիճակի մէջ եղող ժողովուրդին . երանի՛ այն ժողովուրդին՝ որուն Յաւուածը Եհովան է :

ՍԱՂՄ · Ա՛Ի՛Ե

Օրհնութիւն Գաւթի :

1 Կ՚ուզեմ պիտի բարձրացընեմ , ո՛վ իմ Յաւուածս , որ թագաւոր ես , ու քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի օրհնեմ :

2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ , և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի գովեմ :

3 Մեծ ու խիստ գովելի է Տէրը , ու անոր մեծութիւնը անքննելի է :

4 Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործերդ , և քու զօրութիւններդ պիտի պատմէ :

5 Քու փառացդ մեծութեանը վայելչութիւնը ու քու հրաշալի գործերդ պիտի զրուցեմ :

6 Եւ քու ահաւոր գործերդ պիտի խօսին , ու ես քու մեծութիւնդ պիտի պատմեմ :

7 Քու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պիտի հրատարակեն , և քու արդարութեամբդ պիտի ցընծան :

8 Ողորմած ու գթած է Տէրը , երկայնամիտ և բազումողորմ է :

9 Տէրը ամենուն բարի է , ու անոր ողորմութիւնները իր բոլոր գործքերուն վրայ է :

10 Ո՛վ Տէր՛ քու բոլոր գործքերդ քեզ պիտի գովեն , և քու սուրբերդ քեզ պիտի օրհնեն :

11 Քու թագաւորութեանդ փառքը պիտի խօսին , ու քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն .

12 Որ անոր զօրաւոր գործքերը ու անոր թագաւորութեանը փառաւոր մեծութիւնը մարդոց որդիներուն դիտցընեն :

13 Քու թագաւորութիւնդ յաւիտենական թագաւորութիւն է , ու քու տէրութիւնդ ազգէ մինչև ազգ :

14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնալու վրայ եղողները , և բոլոր վար ծռածները կը կանգնեցընէ :

15 Ամենուն աչքերը քեզի կը սպասեն , ու ժամանակին անոնց կերակուրը դուն անոնց կու տաս :

16 Քու ձեռքդ կը բանաս , ու ամէն կենդանիին փափաքը կը լեցընես :

17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ , ու ողորմած է իր բոլոր գործքերուն մէջ :

18 Տէրը մօտ է ան ամենուն որ զինքը կը կանչեն , ան ամենուն՝ որ ճշմարտութեամբ զինքը կը կանչեն :

19 Անոր իրմէն վախցողներուն փափաքը կը լեցընէ , և անոնց աղաղակը կը լսէ ու կը փրկէ զանոնք :

20 Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը պահէ , սակայն բոլոր ամբարիշտները կը կորսընցընէ :

21 Իմ բերանս Տէրոջը գովութիւնը պիտի խօսի , ու ամէն մարմին անոր սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեանս յաւիտենից :

ՍԱՂՄ · Ա՛Ի՛Զ

Ալէլուիա : Օրհնէ Տէրը , ո՛վ իմ անձս :

2 Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենացս մէջ , քանի որ ողջ եմ՝ իմ Յաւուածոյս սաղմոս պիտի ըսեմ :

3 Մի յուսար իշխաններուն , մարդու որդիին՝ որուն քովը փրկութիւն չկայ :

4 Ընոր հոգին կ'ելլէ , անիկայ իր
հողը կը դառնայ . նոյն օրը անոր
խորհուրդները կը կորսուին :
5 Երանի՛ անոր՝ որուն օգնականը
Յակոբին Աստուածն է , — անոր
յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է ,
6 Ան որ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը
ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղ-
ծեց , ճշմարտութիւն կը պահէ յա-
ւիտեան ,
7 Իրաւունք կ'ընէ զրկուածներուն ,
— հաց կու տայ անօթիներուն . Տէ-
րը կ'արձակէ կապուածները :
8 Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչ-
քերը Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռ-
ուածները . Տէրը կը սիրէ արդար-
ները .
9 Տէրը կը պահէ պանդուխտները ,
կը հաստատէ որբը ու որբևարին ,
բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը
ծռէ :
10 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւի-
տեան , քու Աստուածդ , ո՛վ Սիօն ,
ազգէ մինչև ազգ : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · Ճ՛ԻԱ

1 Գովեցէ՛ք Տէրը , ինչու որ բարի է
մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսելը .
ինչու որ քաղցր — վայելուչ է
օրհնութիւնը :
2 Տէրը կը շինէ Երուսաղէմը , Իս-
րայէլին ցրուածները կը ժողվէ .
3 Սրտով կոտրածները կը բժշկէ ,
ու անոնց խոցերը կը փաթթէ .
4 Աստղերուն թիւը կը համրէ ,
անոնց ամէնն ալ իրենց անուններովը
կը կանչէ :
5 Մեծ է մեր Տէրը , ու իր զօրու-
թիւնը չատ է . անոր իմաստութիւ-
նը անհուն է :
6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը ,
— ամբարիշտները մինչև հողը կը
խոնարհեցընէ :
7 Երգեցէ՛ք Տէրոջը գոհութիւնով .
մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսէք քա-
նարով .
8 Ան որ երկինքը ամպերով կը
ծածկէ , անձրև կը պատրաստէ երկ-
րիս համար , խոտ կը բուսցընէ լեռ-
ներուն վրայ .
9 Ու անասուններուն իրենց կերա-
կուրը կու տայ , — ագռաւին ձա-
գերուն՝ որ կ'աղաղակեն :
10 Ձիուն զօրութեանը չհա-
ճիր , մարդուն սրունքներուն չհա-
ճիր :
11 Տէրը կը հաճի իրմէն վախցող-
ներուն — իր ողորմութեանը յու-
սացողներուն :
12 Ո՛վ Երուսաղէմ , գովէ՛ Տէրը .
օրհնէ՛ քու Աստուածդ , ո՛վ Սիօն :
13 Ընչու որ անիկայ քու դռներուդ
նիգերը ամրցուց , և քու որդի-
ներդ քու մէջդ օրհնեց :
14 Անիկայ քու սահմաններուդ խա-
ղաղութիւն կու տայ , — պարարտ
ցորենով քեզ կը կշտացընէ :
15 Անիկայ իր խօսքը երկրին մէջ կը
խրկէ . իր խօսքը շուտով կը վազէ :
16 Անիկայ բուրդի պէս ձիւն կու
տայ , — եղեամը մոխիրի պէս կը
ցանէ :
17 Իր սառը պատառներու պէս կը
նետէ . անոր ցուրտին դէմ ո՞վ
կրնայ կենալ :
18 Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ , ու
կը հալեցընէ զանոնք . իր հովը փչել
կու տայ , — ջուրեր կը վազեն :
19 Անիկայ իր խօսքը կը պատմէ
Յակոբին , և իր կանոնները ու
դատաստանները՝ Իսրայէլին :
20 Ոչնաւ մէկ ազգի մը ասանկ չըրաւ ,
ու անոնք ուրիշ դատաստանները չը-
ճանչցան : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · Ճ՛ԻԲ

Ալէլուիա : Օրհնեցէ՛ք Տէրը եր-
կինքէն . օրհնեցէ՛ք անիկայ
բարձր տեղերուն մէջ :
2 Օրհնեցէ՛ք անիկայ , ո՛վ անոր բո-
լոր հրեշտակները . օրհնեցէ՛ք անի-
կայ , ո՛վ անոր բոլոր զօրքերը :
3 Օրհնեցէ՛ք անիկայ , ո՛վ արեգակ
ու լուսին . օրհնեցէ՛ք անիկայ , ո՛վ
բոլոր փայլուն աստղեր :
4 Օրհնեցէ՛ք անիկայ , ո՛վ երկնից
երկինքը ու երկինքէն վեր եղող
ջուրեր :
5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն .
ինչու որ ինքը հրամայեց , ու անոնք
ստեղծուեցան :
6 Ու զանոնք յաւիտեանս յաւի-

աւենից հաստատեց . կանոն դրաւ , որ չխափանուիր :

7 Օրինեցէք Տէրը երկրէն , ո՛վ վիշապներ ու բոլոր անդունդներ ,

8 Կրակ և կարկուտ , ձիւն ու շոգի , և անոր խօսքը կատարող մրրկալից հով ,

9 Լեռներ ու բոլոր բլուրներ , պտղատու ծառեր ու եղևիններ ,

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ , սողացողներ ու թեւաւոր թըռչուններ ,

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր , իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ ,

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ , ծերեր ու տղաքներ .

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն . ինչու որ միայն անոր անունը բարձր է , անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է :

14 Ընիկայ բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը , իր բոլոր սուրբերուն , իրեն մօտ եղող ժողովուրդին , Իսրայէլի որդւոցը օրհնութիւնը : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · Ա՛ԽԹ

1 Ալէլուիա : Տէրոջը նոր երգ երգեցէք ո՛ — անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքին մէջը :

2 Իսրայէլ թող ուրախանայ իր Ստեղծողին վրայ . Սիոնի որդիքը թող ցնծան իրենց Թագաւորին վրայ :

3 Թող անոր անունը պարո՛վ օրհնեն , թմբուկով ու քնարով սաղմոս թող ըսեն անոր :

4 Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի , խոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ :

5 Թող սուրբերը ուրախանան փառքով , ո՛ — իրենց անկողիններուն մէջը ցնծան :

6 Աստուծոյ գովութիւնները անոնց բերնին մէջը թող ըլլայ , ու երկսայր բերնով սուր՝ անոնց ձեռքին մէջը ,

7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն , ո՛ — ժողովուրդները պատժեն ,

8 Որ անոնց թագաւորները շղթաներով կապեն , ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով ,

9 Որ գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն . սա անոր բոլոր սուրբերուն փառքն է : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · Ա՛ՕԹ

1 Ալէլուիա : Օրհնեցէք զԱստուած իր սրբարանին մէջ . օրհնեցէք անիկայ իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ :

2 Օրհնեցէք անիկայ իր զօրաւոր գործքերուն համար . օրհնեցէք անիկայ իր մեծափառութեանը համեմատ :

3 Օրհնեցէք անիկայ փողի ձայնով . օրհնեցէք անիկայ տաւիղով ու քնարով :

4 Օրհնեցէք անիկայ թմբուկով ու պարով . օրհնեցէք անիկայ լար ու նեցող նուագարաններով ու սրինգով :

5 Օրհնեցէք անիկայ մեծաձայն ծնծղաներով . օրհնեցէք անիկայ ցնծութեան ծնծղաներով :

6 Ամէն շունչ ունեցողը թող Տէրը օրհնէ : Ալէլուիա :

ԳԻՐՔ ԸՕՒԿԱՅ

ԴԱՆԻԷԼ Ը

1 Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին առակները :

2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտնալու համար , հանճարին խօսքերը հասկընալու համար .

3 Իմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու համար , այսինքն արդարութիւնը , դատաստանը և ուղղութիւնը .

4 Անմիտներուն սրամտութիւն տալու համար , ո՛ — երիտասարդներուն գիտութիւն և հանճար :

5 Իմաստունը թող լսէ՝ ու իր իմաստութիւնը աւելցնէ, ու հանճարեղ մարդը խոհեմութիւն ստանայ,

6 Առակը ու նմանութիւնը հասկըննալու համար, նաև իմաստունների բուն խօսքերը, ու անոնց խրթնաբանութիւնները։

7 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է, բայց յիմարները իմաստութիւնը ու կրթութիւնը կ'անարգեն։

8 Ո՛րդեակ իմ, քու հօրդ խրատը մտիկ ըրէ, ու քու մօրդ օրէնքը մի՛ մերժեր.

9 Վասնզի անոնք քու գլուխդ՝ շնորհայ պսակ, և քու պարանոցդ՝ մանեակներ պիտի ըլլան։

10 Ո՛րդեակ իմ, թէ որ մեղաւորները քեզ գլխէ հանել ուզեն, դուն անոնց հաւանութիւն մի՛ տար։

11 Թէ որ ըսեն, Մեզի հետ եկուր, արեան համար դարանամուտ ըլլանք, անմեղ մարդուն համար առանց պատճառի ծածուկ տեղ ըսպասենք.

12 Անոնք գերեզմանի պէս ողջ ողջ՝ և գուբը իջնողներուն պէս ամբողջ կլլենք.

13 Մեզի տեսակ պատուական ստացուածք գտնենք, ու մեր տուները աւարով լեցընենք.

14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ. ամէնքս մէկ քսակ ունենանք.

15 Ո՛րդեակ իմ, անոնց հետ ճամբայ մի՛ երթար. անոնց շաւիղէն քու ոտքերդ եւ պահէ.

16 Վասնզի անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն, և արիւն թափելու կ'արտորան։

17 Հիբաւի ամէն թռչունին աչքերուն առջեւը պարապ տեղը վարմեր կը լարուի.

18 Հապա անոնք իրենց արեանը համար դարան կը գործեն, ու իրենց կեանցը համար ծածուկ տեղ կը սպասեն։

19 Ամէն ագահին ճամբաները ասանկ են. ոհմակ-ընկնանք իրեն անձնասուր եղողները կը մեռցընէ։

20 Իմաստութիւնը դուրսը բոլոր կ'աղաղակէ, ու հրապարակներու մէջ իր ձայնը կու տայ։

21 Ընդհակայ բազմութիւն եղած տեղերուն գլուխը՝ և դրանց մուտքերուն մէջ կ'աղաղակէ, ու քաղաքին մէջ իր խօսքերը կը խօսի, ու ըսէ,

22 Ո՛վ անմիտներ, մինչև ե՞րբ անմտութիւնը պիտի սիրէք. մինչև ե՞րբ ծաղր ընողները ծաղր ընելով պիտի զուարճանան, ու յիմարները գիտութիւնը ատեն։

23 Իմ յանդիմանութեանս դարձէք. ահա իմ հոգիս ձեր վրայ պիտի թափեմ. իմ խօսքերս ձեզի պիտի հասկըցընեմ։

24 Որովհետև ես կանչեցի, ու դուք չուզեցիք ընդունիլ. ձեռքս երկընցուցի, ու մտիկ ընող չեղաւ.

25 Հապա իմ բոլոր խրատներս մերժեցիք, և իմ յանդիմանութիւնս չուզեցիք.

26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը վրայ պիտի ծիծաղիմ, ու ձեր վախը հասնելուն, ծաղր պիտի ընեմ.

27 Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս հասնի, ձեր թշուառութիւնը մրրիկի պէս պատահի, և ձեր վրայ նեղութիւն ու տառապանք գայ,

28 Յն ատենը ինծի պիտի աղաղակեն, ու պատասխան պիտի չտամ. զիս պիտի փնտռեն, ու պիտի չգտնեն.

29 Որովհետև գիտութիւնը ատեցին, ու Տէրոջը վախը չընտրեցին.

30 Իմ խրատներս չուզեցին. ու բոլոր յանդիմանութիւնս անարգեցին.

31 Ուրեմն անոնք իրենց ճամբուն պտուղէն պիտի ուտեն, ու իրենց խորհուրդներէն պիտի կշտանան։

32 Վասն զի անմիտներուն խոտորիլը զիրենք պիտի մեռցընէ, և յիմարներուն անհոգութիւնը զիրենք պիտի կորսընցընէ։

33 Հայց ինծի մտիկ ընողը ապահովութեամբ պիտի բնակի, ու չարիքներու վախէն հանդարտ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ա

1 Ո՛րդեակ իմ, թէ որ իմ խօսքերս ընդունիս, ու իմ պատուիրանքներս քովդ պահես,

2 Ինչպէս որ ականջդ իմաստութեան տաս, ա՛ սիրտդ հանճարին բանաս,
3 Ոհե որ դուն իմաստութիւնը կանչես, և քու ձայնդ հանճարին ուղղես,
4 Ոհե որ զանիկայ արծաթի պէս փնտռես, ու ծածուկ գանձերու պէս խնդրես,
5 Ընն ատենը Տէրոջը վախը պիտի հասկընաս, և Աստուծոյ գիտութիւնը պիտի գտնես.
6 Վասն զի իմաստութիւնը Տէրը կու տայ. գիտութիւնը ու հանճարը անոր բերնէն է։
7 Ընիկայ ուղիղներուն համար փրկութիւն կը պահէ. անիկայ ուղղութեամբ քալողներուն վահան է,
8 Որ արդարութեան ճամբաները պաշտպանէ, ու իր սուրբերուն ճամբան պահէ։
9 Ընն ատենը արդարութիւնը, դատաստանը և ուղղութիւնը, ամէն աղէկ ճամբան պիտի հասկընաս։
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը մտնէ, և գիտութիւնը քու հոգւոյդ ախորժելի ըլլայ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պահէ, ա՛ հանճարը քեզ պիտի պաշտպանէ,
12 Որ քեզ չար մարդուն ճամբայէն, նենգութիւններ խօսող մարդէն ազատէ.
13 Որոնք՝ որ ուղիղ ճամբան թողուցեր են, որ խաւար ճամբաներու մէջ քալեն.
14 Չարութիւն ընելով կ'ուրախանան, և չարին նենգութիւններովը կը ցնծան.
15 Որոնց ճամբաները ծուռ են, ու անոնց ընթացքը խոտորնակ է։
16 Որ նաև քեզ ազատէ օտար կնիկէն, շողոքորթութիւն խօսող օտար կնիկէն.
17 Ընն որ իր երիտասարդութեան բարեկամը կը թողու, և իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ.
18 Վանդի անոր տունը մահուան կը տանի, ու անոր շաւիղները մեռելներուն։
19 Ընոր գացողները բնաւ չեն դառնար, և կենաց ճամբաները չեն հասներ։
20 Որպէս զի բարի մարդոց ճամբան երթաս, ու արդարներուն շաւիղները պահես։
21 Վանդի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին, և կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան։
22 Իսկ ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին, ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Որդեակ իմ, մի՛ մոռնար իմ օրէնքս, հապա քու սիրտդ թող իմ պատուիրանքներս պահէ.
2 Ինչու որ քեզի երկայն օրներ, ու կենդանութեան տարիներ, և յաջողութիւն պիտի աւելցընեն։
3 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չթողուն. զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ. քու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք։
4 Այսպէս Աստուծոյ և մարդոց առջեւը՝ շնորհք ու բարի համարում պիտի գտնես։
5 Ամբողջ սրտովդ Տէրոջը ապաւինէ, և քու իմաստութեանդ մի վստահիր։
6 Ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկայ ճանչցիր. ու անիկայ քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ։
7 Մի՛ ըլլար քու աչքիդ առջեւը իմաստուն մի՛ ըլլար. Տէրոջմէ վախցիր, ու չարութենէ ետ քաշուէ։
8 Ընիկայ քու ջիղերուդ առողջութիւն, և քու ոսկորներուդ պարարտութիւն կ'ըլլայ։
9 Տէրոջը պատի՛ր քու ստացուածքէդ, և քու բոլոր բերքերուդ երախայրիներէն.
10 Ամ քու շտեմարաններդ առատութեամբ պիտի լեցուին, ու հրնձանները նոր գինին դուրս պիտի թափի։
11 Որդեակ իմ, Տէրոջը խրատը մի՛ անարգեր, ու անոր յանդիմանութենէն մի՛ թուլնար։
12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ, ինչպէս որ հայր մը իր սիրական զաւակին կ'ընէ։

13 Երանի՛ այն մարդուն որ իմաստութիւն կը գտնէ , ու այն մարդուն՝ որ հանճար կը ստանայ .

14 Վասն զի անոր շահը արծաթի շահէն աղէկ է , ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն :

15 Ընիկայ գոհարներէն պատուական է . և քու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ :

16 Անոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնութիւն , և ձախ ձեռքին մէջ՝ հարստութիւն ու փառք կայ :

17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են , և անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն են :

18 Ընիկայ իրեն յարողներուն կենաց ծառ է . ու զինքը բռնողները երջանիկ կ՚ըլլան :

19 Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը , և հանճարով հաստատեց երկինքը :

20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատռին , ու ամպերը ցօղ կը կաթեցընեն :

21 Ո՛րդեակ իմ , մոռնա՛ քու աչքերուդ առջևէն չերթան . իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը պահէ .

22 Ու քու հոգւոյդ կեանք՝ ու քու պարանոցիդ զարդ ըլլան :

23 Ու ատենը ճամբադ ապահովութեամբ պիտի քալես , և քու ոտքդ պիտի չսայթի :

24 Թէ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս , ու թէ որ քնանաս՝ քունդ անուշ պիտի ըլլայ :

25 Պիտի չվախնաս յանկարծահաս վախէն , ո՛չ ալ ամբարիշտներուն կորուստէն՝ երբոր գայ .

26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ , և քու ոտքդ պիտի պահէ , որ չբռնուի :

27 Երբոր ձեռքէդ աղէկութիւն բռնել կու գայ , կարօտ եղողէն մի՛ արգիլեր զանիկայ :

28 Ինչու դրացիիդ բնաւ մի՛ ըսեր , Գնա ու դարձեալ եկուր , կամ վաղը կու տամ , երբոր քու քովդ կայ :

29 Ինչու դրացիիդ դէմ չարութիւն մի՛ մտածեր , քանի որ անիկայ վստահութեամբ քեզի հետ կը բնակի :

30 Առանց պատճառի մարդու հետ մի՛ վիճիր , երբոր անիկայ քեզի չարութիւն մը բրած չէ :

31 Նոնաւոր մարդուն մի՛ նախանձիր , ու անոր ճամբաներէն բնաւ մի՛ ընտրեր .

32 Վասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջևը պիղծ է . բայց Ընոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է :

33 Անիրաւ մարդուն տանը մէջ՝ Տէրոջը անէծքը կայ . բայց արդարներուն բնակարանը Ընիկայ կ՚օրհնէ :

34 Հեգնաւի Ընիկայ ծաղր ընողները ծաղր կ՚ընէ , բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ :

35 Իմաստունները փառք պիտի ժառանգեն . բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ :

Գ Լ . Գ

1 Ո՛րդիք , Յիւ հօրը խրատը լսեցէ՛ք , ու մտի՛կ ըրէ՛ք՝ որ իմաստութիւնը ձանչնաք :

2 Վասն զի ձեզի աղէկ կրթութիւն կու տամ . իմ օրէնքս մի՛ թողուք :

3 Վանգի ես իմ հօրս տղան էի , փափուկ ու սիրելի՝ իմ մօրս առջևը :

4 Ընիկայ ինծի կը սորվեցընէր ու կ՚ըսէր , Ինու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ . իմ պատուիրանքներս պահէ՝ ու ապրէ՛ :

5 Իմաստութիւն ստացիր , խոհեմութիւն ստացիր . մի՛ մոռնար , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիր .

6 Ո՛անիկայ մի՛ թողուր , ու անիկայ քեզ պիտի պահէ . զանիկայ սիրէ՛ , ու անիկայ քեզ պիտի պաշտպանէ :

7 Ա՛ն բանին գլուխը իմաստութիւնն է . իմաստութիւն ստացիր . ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմութիւն ստացիր :

8 Ո՛անիկայ մեծարէ՛ , ու անիկայ քեզ պիտի բարձրացընէ . թէ որ զանիկայ գրկես , քեզ պիտի պատուէ :

9 Ընիկայ քու գլխուդ շնորհաց

զարդ պիտի տայ • քեզի փառաց պսակ պիտի պարգևէ ։

10 Որդեակ իմ, ուր իմ խօսքերս ընդունի՛ • և քու կեանքդ տարիները պիտի շատանան ։

11 Ես քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ տարվեցուցի • քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պարտցուցի •

12 Որ քալելու ատենդ ոտքիդ քայլերը չնեղուին, ու վազելու ատենդ չսահիս ։

13 Պահէ՛ր բռնէ խրատը, — բնաւ մի՛ թողուր • զանիկայ պահէ՛ • վասն զի քու կեանքդ անիկայ է ։

14 Չմտնարիչներուն ճամբան մի՛ երթար, ու չարերուն ճամբուն մէջ մի՛ քալեր ։

15 Անկէ զգուշացիր, անոր քովէն մի՛ անցնիր, անկէ խոտորէ՛, ու անցի՛ր ։

16 Վասն զի անոնք մինչև որ չարութիւն չընեն, չեն քնանար • ու թէ որ ձեղը չկործանեն, քունէնին կը փախչի ։

17 Վասնզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ՛ուտեն, ու անիրաւութեան գինին կը խմեն ։

18 Բայց արդարներուն ճամբան՝ ծագող լոյսին պէս է, որ երթալով կը լուսաւորուի, մինչև որ կատարեալ օր ըլլայ ։

19 Չմտնարիչներուն ճամբան խաւարի պէս է, ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սահի ։

20 Որդեակ իմ, մտի՛ր ըրէ իմ խօսքերս, քու ականջներդ իմ խօսքերո՛ւս տուր ։

21 Չնոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան, զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ՛ •

22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք են, և անոնց բոլոր մարմնոյն՝ բժշկութիւն ։

23 Չմէն զգուշութիւնով քու սիրտդ պահէ՛ • քանզի կենաց աղբիւրները անկէ են ։

24 Չօուռ բերանը քեզմէ մեկդի՛ ընէ, ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացո՛ւր ։

25 Քու աչքերդ ուղիղ նային, ու աչքերդ առջևդ ուղիղ նային ։

26 Ոտքերուդ շաւիղները շիտակէ՛, և քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուին ։

27 Չջ կամ ձախ կողմը մի՛ խոտորիր • ոտքդ չարութենէ դարձո՛ւր ։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Որդեակ իմ, մտի՛ր ըրէ իմ իմաստութեանս, և քու ականջդ իմ հանճարիս տուր ,

2 Որ խոհեմութիւն պահես, ու քու շրթունքներդ գիտութիւն պահեն ։

3 Վասն զի օտար կնկան շրթունքներէն խորխոխի մեղր կը կաթի, և անոր քիմքը ձէթէն կակուղ է •

4 Բայց անոր վախճանը օշինդրի պէս դառն, — երկսայրի սուրի պէս սրած է ։

5 Անոր ոտքերը մահուան կ՛իջնեն, ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին ։

6 Անոր ճամբաները փոփոխական են, ու չես կրնար ընթա՛ր գիտնալ, որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մտածես ։

7 Ու հիմա՝ ո՛վ որդիք, ինծի՛ մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիք ։

8 Չն կնիկէն ճամբադ հեռացո՛ւր, ու անոր տանը դրանը մի՛ մտնեներ •

9 Ազրլայ որ քու փառքդ ուրիշներու, և տարիներդ անողորմ մարդու տաս •

10 Ազրլայ որ օտարները քու զօրութենէդ կշտանան, ու քու վաստակդ օտարներուն տունը մնայ •

11 Ու քու վերջին ատենդ չհառաչես, երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մաշին,

12 Ու չըսես, Ա՛խ ինչպէս խրատը ատեցի, ու իմ սիրտս յանդիմանութիւնը անարգեց •

13 Ու իմ ուսուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի, ու իմ ականջս վարժապետներուն չտուի •

14 Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ

գրկիդ տակն ալեաց քեզ տուողաս քեռան հանգիստդ։

15 Կուն քու ջրակցուածդ ջուր խմէ, և քու ջրհորիդ մէջէն վազող ջուրը։

16 Կու ազբիւրներդ դուրսը տարածուին, հրապարակներուն մէջ ջուրերնին հոսեցնելու համար։

17 Անոնք միայն քու կրնան ըլլալ, ու չէ թէ քու և օտարներուդ։

18 Կու ազբիւրդ օրհնեալ ըլլայ. և քու երիտասարդութեանդ կինայնը հնար ուրախ եղիր։

19 Անոյշ սիրելի եղնիկի պէս, և շնորհալի այծեամի պէս ըլլայ. անոր տուն անոր տիտիներէն քեզ կշտացընեն, — միշտ անոր սիրովը գմայլիս։

20 Ու ինչո՞ւ՝ որդեակ իմ, դուն օտար կինայ մը պիտի գմայլիս, ու օտար կինայ մը գիրկս։

21 Վասն զի մարդուն ճամբաները Տէրոջը աչքերուն առջեւն են. ու անոր ամէն շաւիղները ինք կը կշռէ։

22 Ձարագործը իր անօրէնութիւնները պիտի բռնեն. ու անիկայ իր մեղքին չուաններովը պիտի բռնուի։

23 Անիկայ առանց խրատի պիտի մեռնի, ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի։

ԳԼ. ՚Ա.

1 Որդեակ իմ, թէ որ քու բարեկամիդ համար երաշխաւոր եղար, նէ օտար մարդու համար քու ձեռքդ տուիր,

2 Կու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար, բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար։

3 Որդեակ իմ, շուտով ասանկ բրէ որ ազատիս. որովհետեւ դուն քու բարեկամիդ ձեռքը մտար, գնա քու բարեկամիդ խոնարհէ, ու զանիկայ թախանձէ։

4 Աչքերուդ քուն ու արտեւանունքներուդ նիրհում մի տար։

5 Ինչպէս որ այծեամը ազատիս ձեռքէն, կամ թռչունը հաւատիս ձեռքէն՝ ազատի։

6 Ո՛վ ծոյլ, մրջիւնին գնա, անոր ճամբաներուն մէտ, ու խելօքնայ եղիր։

7 Անոր որ ատիկայ ընելու իշխան, ատեկան, կամ տիրող չունի,

8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստէ, իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ։

9 Ո՛վ ծոյլ, մինչեւ ե՞րբ կը պառկիս. քունէդ ե՞րբ պիտի արթննաս։

10 Քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես նստելու համար.

11 Ընտանդ քու աղքատութիւնդ ճամփորդի պէս պիտի գայ, ու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մարդու պէս։

12 Ընօրէն ու չար մարդը ծուռ բերնով կը շարժի.

13 Անիկայ իր աչքերովը ակնարկութիւն կ՚ընէ, ոտքերովը կը խօսի, ու մատներովը բան կը սորվեցընէ.

14 Ընոր սրտին մէջը ծուռութիւն կայ, միշտ չարութիւն կը ձգրէ, ու կռիւներ կը հանէ։

15 Ընօր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ. անիկայ յանկարծ պիտի կոտրուի, ու անոր դարման պիտի չգտնուի։

16 Տէրը սա վեց բանէն կը զզուի, ու անոր հոգւոյն առջեւը եօթը բան պիղծ է.

17 Ամբարտաւան աչքեր, ստախօս լեզու, և անմեղ արիւն թափող ձեռքեր,

18 Չար խորհուրդներ ձարող սիրտ, չարութիւն ընելու համար շուտ վազող ոտքեր,

19 Սուտ խօսող անիրաւ վկայ, ու եղբարց մէջ կռիւներ ցանող մարդ։

20 Ո՛րդեակ իմ, քու հօրդ պատուիրանքը պահէ, և քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր։

21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ, զանոնք քու պարանոցդ կախէ։

22 Կ՚ալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն, քնացած ատենդ քեզ պահպանեն, ու արթնցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին։

23 Վանդի պատուիրանքը ճրագ, ու օրէնքը լոյս է, և խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ է.

24 Որ քեզ գէշ կնիկէն՝ օտար կրնկան շողոքորթող լեզուէն պահէ։

25 Սրտիդ մէջ անոր գեղեցկութիւնը մի ցանկար, և քեզ իր արուեստներովը չգրնէ։

26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառաւ հատ մինչև պատառ մը հացի կ'ըլլայ. և ընացող առնականը պատուական հոգին կ'որսայ։

27 Հնարք է որ մէկը իր ծոցը կրակ դնէ, ու հանդերձները չայրին.

28 Հնարք է որ մէկը կրակի կայծերու վրայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայրին։

29 Նոյնպէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողն ալ. ո՛վ որ անոր դպչի, անմեղ չըլլար։

30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ, չեն քամահրեր զանիկայ։

31 Սակայն թէ որ գտնուի, եօթնապատիկ կը հատուցանէ. իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ։

32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին խելքը պակաս է. ասանկը ընողը իր հոգին կը կորսընցնէ։

33 Անիկայ վէրք ու անարգանք կը գտնէ, և անոր նախատինքը անջնջելի է։

34 Վանդի նախանձը էրկանը կատաղութիւնն է. ու անիկայ վրէժխնդրութեան օրը՝ չխնայեր.

35 Անիկայ բնաւ մէկ փրկանքի մը չընայիր. կաշառք ալ շատցընելու ըլլաս անիկայ չհաճիր։

ԳԼՈՒԽ Ը։

1 Որդեակ իմ, պահէ իմ խօսքերս, ու իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ։

2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս, ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ։

3 Զանոնք մատներուդ վրայ կապէ. զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ դրէ։

4 Իմաստութեան ըսէ, Դուն իմ քոյրս ես. ու խոհեմութեանը՝ Բարեկամ կանչէ,

5 Որ քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքորթութիւնեամբ խօսող օտար կնիկէն պահէն։

6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն իմ վանդակիս նայեցայ.

7 Ու անմիտներուն մէջը տեսայ, երիտասարդներուն մէջը պակասամիտ պատանի մը գտայ,

8 Որ փողոցին մէջ անկիւնին քովէն կանցնէր, ու անոր տանը ճամբան բռնեց,

9 Իրրու իրիկուն եղաւ, օրը տաքած ատենս, ու գիշերուան մութը տիրեց.

10 Ու ահա անոր առջևը կնիկ մը ելաւ, անիկայ պոռնիկի կերպարանք ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր.

11 Անիկայ աղաղակող ու անզգամ էր, ան անոր ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար.

12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները, և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ'ըլլար.

13 Անիկայ բռնեց համբուրեց, ու լիրբ երեսով անոր ըսաւ,

14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան, ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.

15 Նոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ։

16 Իմ անկողինս ծածկոցներով զարդարեր եմ՝ Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.

17 Անկողինս վրայ զմուռս, հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ.

18 Եկո՛ւր մինչև առտու սիրով գուարճանանք, ու ցանկութիւններով զուարճանանք.

19 Վասն զի էրիկս տունը չէ, անիկայ հեռու ճամբայ գնաց.

20 Առակին քսակը իր հետը առաւ, և լուսնի լման օրը իր տունը պիտի դառնայ։

21 Նոյնիս իր շատ խօսքերովը զանիկայ հրապուրեց, ու իր շրթունքներուն շողոքորթութիւնովը զանիկայ ստիպեց։

22 Ըն ալ չիտակ՝ կնկանը հետևէն՝ սպանդանոցը գացող արջառի պէս, պատժուելու ճոցող կապուած յիմարի մը պէս կ'երթայ.

23 Մինչև որ նետը անոր լեարդը ծակէ. ինչպես որ թռչուն մը արտորալով դէպ 'ի ծուղակը կ'երթայ, ու չգիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն համար լուրաւէ է:

24 Ու հիմա ով որդիք, ինձի մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ գրէք:

25 Ինու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի, և անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս.

26 Վասն զի անիկայ շատերը խոցոտեց ու կործանեց. ու անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկները զօրաւոր էին:

27 Անոր տունը դժոխքին ճամբանեն է. անոնք մահուան ներքինիները կ'իջնեն:

ԳԼ. Ը

1 Չհա իմաստութիւնը կը կանչէ, ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ:

2 Անիկայ բարձր տեղերու գլուխ, ճամբու վրայ, և շաւիղներու մէջ կը կայնի:

3 Անիկայ դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը, ու դռներուն մուտքը աղաղակելով կ'ըսէ,

4 Ով մարդիկ, ձեզի կը կանչեմ. և իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է:

5 Ով տգէտներ, իմաստութիւն սորվեցէք. ով անմիտներ, իմացող սիրտ ունեցէք:

6 Լսեցէք, վասն զի ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ, ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ խօսելու համար:

7 Վասնզի իմ բերանս ճշմարտութիւն պիտի խօսի. բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի:

8 Ինրնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են, և անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ:

9 Անոնք ալ հասկցողին ուղիղ են, ու գիտութիւն գտնողներուն չիտակ են:

10 Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ արծաթ. ու ընտիր ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ինձմէ:

11 Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն աղէկ է. և բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ:

12 Ես իմաստութիւնս սրամտութեան հետ կը բնակիմ, և ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ:

13 Տէրոջը վախը չարութիւնը ատելն է. ես հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, չար ճամբան ու նենգաւոր բերանը կ'ատեմ:

14 Խորհուրդը և խոհականութիւնը իմ է. ես եմ հանճարը՝ ու զօրութիւնը իմ է:

15 Թագաւորները ինձմով կը թագաւորեն. ու նախարարները ինձմով արդարութեան կանոններ կը դնեն:

16 Ինձմով կ'իշխեն իշխանները, ազնուականները՝ երկրիս բոլոր դատաւորները:

17 Ես կը սիրեմ զիս սիրողները, և զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն:

18 Իմ քովս հարստութիւն ու փառք, ընտիր ստացուածք, և արդարութիւն կայ:

19 Իմ պտուղս ոսկիէն՝ ու մաքուր ոսկիէն, և իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղէկ է:

20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ, իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ,

21 Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցնեմ. ու անոնց գանձերը պիտի լեցընեմ:

22 Տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝ իր վաղեմի գործքերէն առաջ զիս ստացեր էր:

23 Ես յառաջմանէ՝ երկրիս սկիզբէն առաջ օծուեցայ:

24 Անդունդները չեղած՝ առատ ջուրերուն աղբիւրները չեղած ես ծնած էի:

25 Հեռները չտեղաւորուած՝ բլուրներէն առաջ ես ծնած էի։
26 Տակաւին երկիրը, ու բաց տեղուանքը, և աշխարհիս հողերուն առջինը չստեղծած,
27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր, ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր, ես հոն էի։
28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժովցընէր, և անդնդոց աղբիւրները կը հաստատէր,
29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր, որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն, ու երբոր երկրիս հիմերը կը ձգէր,
30 Ես առեներ ես անոր քովը ճարտարապետ էի, և ամէն օր անոր զուարճութիւն էի, ու միշտ անոր առջեւը կ'ուրախանայի։
31 Ես աշխարհիս մէջ, ու անոր երկրին վրայ կ'ուրախանայի, ու իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն հետ էր։
32 Ու հիմա՝ ով որդիք, ինծի՛ մտիկ ըրէք. վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջանիկ կ'ըլլան։
33 Խրատս մտիկ ըրէք, ու իմաստուն եղէք, ու զանց մի՛ մերժէք։
34 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ'ընէ, ամէն օր իմ դուռներուս քովը կը հսկէ, և իմ դրանդիքներս կը դիտէ։
35 Վասն զի ես գտնողը կեանք կը գտնէ, ու Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ։
36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը իր հոգւոյն անիրաւութիւն կ'ընէ, ու բոլորը ես ատողները մահը կը սիրեն։

ՊՐ. Թ.

1 Իմաստութիւնը իր տունը շինեց, ու իր եօթը սիւները կանգնեց.
2 Իր անասուններըը մորթեց, իր գինին խառնեց, ու իր սեղանը պատրաստեց։
3 Ընիկայ իր աղախիններըը խրկեց, ու քաղաքին բարձր տեղերուն վրայ կը կանչէ.
4 Ո՛վ որ պարզամիտ է, թող հոս գայ. ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ,
5 Եկէք իմ հացէս կերէք, ու խառնած գինիէս խմեցէք.
6 Յիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք, ու խոհեմութեան ճամբուն մէջ քալեցէք։
7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անարգանք՝ ու ամբարիշտը խրատողը իրեն արատ կը վաստըկի։
8 Ծաղր ընողը մի՛ յանդիմաներ, որ չըլլայ թէ քեզի թշնամի ըլլայ. իմաստունը յանդիմանէ, ու քեզ պիտի սիրէ։
9 Իմաստունին խրատ տուր, և աւելի իմաստուն պիտի ըլլայ. արդար մարդուն սորվեցո՛ւր, ու իր իմաստութիւնը պիտի աւելցընէ։
10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է, ու Սրբոցն գիտութիւնը հանճար է։
11 Վասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան, և քեզի կենաց տարիներ պիտի աւելնան։
12 Թէ որ իմաստուն ես, քեզի իմաստուն ես, ու թէ որ ծաղր ընող ես, անոր պատիժը միայնակ դուն պիտի կրես։
13 Ընդհամ կնիկը աղաղակող կ'ըլլայ. անիկայ անմիտ է, ու բան մը չգիտեր։
14 Ու քաղաքին բարձր տեղուանքը՝ իր տանը դուռը աթոռի վրայ կը նստի,
15 Որ իրենց ճամբան չիտակ գացող անցաւորները կանչէ.
16 Ո՛վ որ պարզամիտ է, թող հոս գայ. ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ,
17 Պողպատած ջուրերը անուշ են, և գաղտուկ հացը համով կ'ըլլայ։
18 Բայց անիկայ չգիտեր որ ան տեղը մեռելներ կան, ու անոր հրաւիրած մարդիկները դժոխքին անդունդներուն մէջն են։

ՊՐ. Ժ.

Սողոմոնին առակները։

1 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ. բայց անմիտ տղան իր մորը տրտմութիւն է։
2 Անօրէնութեան գանձերը օգուտ

չէն ըներ • բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։

3 Տէրը արդարին հոգին անօթի չթողուր • բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խափանէ ։

4 Ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ'ըլլայ • բայց ժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը բերէ ։

5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է • հունձքի ատեն քնացողը՝ ամօթոյ պատճառ եղող տղայ է ։

6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան • բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

7 Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ'ըլլայ • բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։

8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները կը բռնէ • բայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

9 Կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ կը քալէ • բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։

10 Աչքով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն կու տայ • ու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

11 Արդարին բերանը կենաց աղբիւր է • բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ • բայց սէրը ամէն յանցանքները կը ծածկէ ։

13 Իմաստունին շրթանցը վրայ իմաստութիւն կը գտնուի • բայց պակասամիտ եղողին կռնակին համար գաւազան պէտք է ։

14 Իմաստուններէն գիտութիւն կը գանձեն • բայց յիմարին բերանը կործանման մօտ է ։

15 Հարուստին ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է • բայց տնանկներուն աղքատութիւնը՝ իրենց կործանումն է ։

16 Արդարին գործը կենաց համար է • իսկ ամբարշտին արդիւնքը մեղաց համար է ։

17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջ է • բայց յանդիմանութիւնը մերժողը կը մոլորի ։

18 Ատելութիւնը ծածկողը՝ սուտ խօսք շրթունք առնէ , ու բամբասանք հանողը անմիտ է ։

19 Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ • բայց իր շրթունքները զսպողը խելացի է ։

20 Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ է • ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի ։

21 Արդարին շրթունքները՝ շատերուն առաջնորդութիւն կ'ընեն • բայց յիմարները խելքի պակասութենէն կը մեռնին ։

22 Տէրոջը օրհնութիւնն է որ հարբերութիւն կու տայ , ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ ։

23 Չարութիւն ընելը յիմարին զբօսանքն է • բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը ։

24 Չար մարդուն վախցած բանը իր վրայ կու գայ • բայց արդարներուն փափաքը կը լեցուի ։

25 Երբիկը անցնելուն պէս՝ ամբարիշտը բնաջինջ կ'ըլլայ • բայց արդարը յաւիտենական հիմ առնէ ։

26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն , և ծուխը աչքերուն , ծոյլն ալ զինքը խրկողներուն այնպէս է ։

27 Տէրոջը վախը օրերը կ'աւելցընէ • բայց ամբարիշտներուն տարիները պիտի կարճընան ։

28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է • բայց ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պիտի կորսուի ։

29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է • բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործանում է ։

30 Արդարը պիտի չսասանի յաւիտեան • բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չընակին ։

31 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխէ • բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կտրուի ։

32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն • բայց ամբարիշտներուն բերանը դէպ նենգութիւն ։

ԳԼ • ԺԱ

1 Կեղծ կշիռքը Տէրոջը ատելի է • բայց ուղիղ կշռոյքը անոր հաճոյ է ։

2 Ամբոր հպարտութիւնը դայ, ա-
նարգութիւնն ալ կու գայ. բայց
խոնարհներուն հետ
է:

3 Ուղիղներուն չիտակութիւնը ա-
նոնց առաջնորդութիւն կ'ընէ. բայց
անօրէններուն ծռութիւնը զանոնք
բնաջինջ կ'ընէ:

4 Նարկութեան օրը հարստութի-
նը օգուտ մը չըններ. բայց արդա-
րութիւնը մահուանէ կ'ազատէ:

5 Կատարեալներուն արդարութի-
նը անոնց ճամբան կը շիտակէ. բայց
անիրաւը իր անիրաւութեամբը
կ'իյնայ:

6 Ուղիղներուն արդարութիւնը
զանոնք կ'ազատէ. բայց անօրէն-
ները իրենց չարութեանը մէջ կը
բռնուին:

7 Ամբոր չար մարդը մեռնի, անոր
ակնկալութիւնը կը կորսուի. և
անօրէններուն յոյսը կը կորսուի:

8 Արդարը նեղութենէ կ'ազատի,
ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'եր-
թայ:

9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին
կը կորսընցընէ. բայց արդարները
գիտութեամբ կ'ազատին:

10 Արդարներուն յաջողութեանը
վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ. ու
երբոր չարերը կորսուին, ցնծու-
թեան ձայն կը լսուի:

11 Ուղիղներուն օրհնութիւնովը քա-
ղաքը կը բարձրանայ. բայց ամ-
բարիշտներուն բերնովը կը կործա-
նի:

12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին
կ'արհամարհէ. բայց խոհեմ մար-
դը կը լռէ:

13 Նանաարկութեան պտըտողը
գաղտնիքը կը յայտնէ. բայց հա-
ւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը
ծածկէ:

14 Ժողովուրդը առանց խոհակա-
նութեան կը կործանի. բայց
խորհրդականներու բազմութեամբ
փրկութիւն կ'ըլլայ:

15 Օտարականին երաշխաւոր եղողը
անշուշտ չարիքի կը հանդիպի.
բայց երաշխաւորութիւնը ատողը
ապահով է:

Շնորհալի կինիկը պատիւ կ'ըս-
տանայ. և զօրաւոր մարդիկները
հարստութիւն կը ստանան:

Ողորմած մարդը իր անձին ագէ-
կութիւն կ'ընէ. բայց անողորմ
մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն կու
տայ:

Չար մարդը անոտի գործ կը
գործէ. բայց արդարութիւն ցա-
նողը ապահով վարձք կ'ունենայ:

Ինչպէս որ արդարութիւնը կե-
նաց կ'առաջնորդէ, նոյնպէս ալ չա-
րութեան հետեւողը իր մահուանը
կ'երթայ:

Ծուռ սիրտ ունեցողները Տէրոջը
առջևը պիղծ են. բայց ուղիղ ճամ-
բայ քալողները անոր հաճոյ են:

Անօրէնները ձեռք ձեռքի
տալով դաբձնին, անպատիժ պիտի
չմնան. բայց արդարներուն սերուն-
դը պիտի ազատի:

Գեղեցիկ կինիկը՝ որ խոհեմութիւն
չունի, խոզին քիթը ոսկի
օղակին կը նմանի:

Արդարներուն ցանկութիւնը մի-
այն բարութիւն է. բայց անօրէն-
ներուն ակնկալութիւնը բարկու-
թիւն պիտի ըլլայ:

Մարդ կայ որ իր ապրուստը
ցրուելով՝ կ'աւելցընէ, ու մարդ կայ
որ չափէ դուրս կը խնայէ, բայց
կարօտութեան կը հասնի:

Նարեբար անձը պիտի գիրնայ. և
ան որ կ'ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի
ոռոգուի:

Հնորենը պահողին՝ ժողովուրդը
անէծք կու տայ. բայց գանիկայ
ծախողին գլուխն վրայ օրհնութիւն
կ'ըլլայ:

Աղէկութեան համար փոյթ ունե-
ցողը հնորհք կը ստանայ. բայց ով
որ գէշութիւն կը փնտռէ, անիկայ
իրեն պիտի հանդիպի:

Իր հարստութեանը վրայ յոյսը
դնողը պիտի իյնայ. բայց արդար-
ները կանանչ տերեւի պէս պիտի
ծաղկին:

Իր տանը նեղութիւն տուողը հով
պիտի ժառանգէ. ու յիմարը իմ-
աստուն սիրտ ունեցողին ծառայ
պիտի ըլլայ:

30 Աչդարի պսուղը կենաց ծառ է . և հոգիներ վաստակողը իմաստուն է :

31 Ետե արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրէ . ո՛րչափ աւելի՝ ամբարիշտը ու մեղաւորը :

ՊԼ . ԺԻ

1 Խրատը սիրողը գիտութիւնը կը սիրէ , ու յանդիմանութիւնը ատողը անմիտ է :

2 Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ . բայց Նենգաւոր մարդը պիտի դատապարտէ :

3 Մարդը անիրաւութեամբ հաստատուիլ չի նենգար . բայց արդարներուն արմատը չի շարժիր :

4 Բարեպաշտ կնիկը իր էրկանը պսակ է . բայց նախատինք բերողը՝ ածոր ոսկորներուն մէջի փտութեանը պէս է :

5 Արդարներուն մտածութիւնները իրաւունք են . բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն են :

6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան են . բայց ուղիշներուն բերանը զիրենք կ'ազատէ :

7 Ամբարիշտները կը կործանին , ու բնաջինջ կ'ըլլան . բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի :

8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի . բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի :

9 Աննշան մարդը՝ որ ծառայ ունի , դինքը մեծցընող ու հացի կարօտ եղողէն աղեկ է :

10 Արդարը իր անասուններուն կեանքը համար հոգ կը տանի . բայց ամբարիշտներուն աղիքները անողորմ են :

11 Իր երկիրը դործողը հացով կը կշտանայ . բայց դատարկ մարդիկներուն հետեւողը պակասամիտ է :

12 Ամբարիշտը չարերուն ուսարին կը փափաքի . բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ :

13 Չարը իր շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթը կ'իյնայ . բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ :

14 Արդը իր բերնին պտուղէն բարիքներով կը լեցուի . ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի դառնայ :

15 Հիմարին ճամբան՝ իր աչքերուն չիտակ է . բայց խրատ մտիկ ընողը իմաստուն է :

16 Հիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը . բայց անարգանքը ծածկողը խելացի է :

17 Ա՛շխարհութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ . իսկ սուտ վկան՝ նենգութիւն :

18 Արդէնիզ կան՝ որ իրենց շատախօսութեամբը սուրի պէս կը խոցոտեն . բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է :

19 Ա՛շխարհախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ . բայց ստախօս լեզուն վայրկենական է :

20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ . բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ ընողները ուրախութիւն կ'ունենան :

21 Արդարին բնաւ չարիք չ'հանդիպիր . բայց ամբարիշտները թշուառութիւններով կը լեցուին :

22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը զզուելի է . բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են :

23 Խոհեմ մարդը իր գիտցածը կը ծածկէ . բայց յիմարներուն սիրտը՝ յիմարութիւն կը հրատարակէ :

24 Ժիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ , ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ :

25 Արդուն սրտին մէջ եղող վիշտը զանիկայ կը ձնշէ . բայց աղէկ խօսքը կ'ուրախացընէ զանիկայ :

26 Արդարը իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ . բայց ամբարիշտներուն ճամբան դիրենք կը մոլորցընէ :

27 Ծոյլը իր որսը չեփեր . բայց ժիր մարդուն ստացուածքը պատուական է :

28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ . և անոր շաւիղներուն ճամբուն մէջ մահ չկայ :

ՊԼ . ԺԹ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը [illegible] . բայց ծաղր ընողը

յանդիմանութիւնը մոխիկ չըներ :
2 Արդը իր բերնին պատուղին բարութիւն կ'ուտէ . բայց անօրէններուն հոգին բռնութիւն :
3 Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ . բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի :
4 Ծոյլին հոգին կը ցանկայ , ու բան մը չունի . բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը գիրնայ :
5 Աուտ խօսքը արդարին աստէղ է . բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի :
6 Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալողները կը պաշտպանէ . բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ :
7 Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցընեն , ու բան մը չունին , Եւ կան որ զիրենք աղքատ կը ցուցընեն , ու շատ հարստութիւն ունին :
8 Արդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է . բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր :
9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի բլլայ . բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի :
10 Հիրաւի հպարտութենէ կռիւ կը ծագի . բայց խրատ մոխիկ ընողներուն քովը իմաստութիւն կայ :
11 Անիրաւութեամբ ձեռնասէտ հարըստութիւնը պիտի պակսի . բայց իր աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ :
12 Ուշացած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ . բայց փափաքին հասնիլը կենաց ծառ մըն է :
13 Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի . բայց պատուիրանքէն վախցողը վարձք պիտի առնէ :
14 Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է , մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար :
15 Խարի խոհեմութիւնը շնորհք կուտայ . բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է :
16 Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ . բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ :
17 Չար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ'իյնայ . բայց հաւատարիմ դեսպանը բժշկութիւն է :
18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը նչէ . բայց յանդիմանութիւն մոխիկ ընողը պատիւ կը գտնէ :
19 Փափաքին կատարուիլը հոգիին անոյշ է . ու չարագործութենէ ետ կենալը յիմարներուն գզուելի է :
20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ'ըլլայ . բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը չար կ'ըլլայ :
21 Մեղաւորներուն եւեւէն ձախորդութիւն կ'երթայ . բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի :
22 Խարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու . բայց մեղաւորին ստացուածքը արդարին համար կը պահուի :
23 Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ . բայց կայ որ անիրաւութենէ կը կորսուի :
24 Գաւազանին խնայողը իր որդին կ'ատէ . բայց զանիկայ սիրողը կանուխկէն կը խրատէ :
25 Արդարը մինչև իր անձին կշտանալը կ'ուտէ . բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ :

ԺԴ . ԺԴ

1 Իմաստուն կնիկները իրենց տունը կը շինեն . բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ :
2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ . բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ'անարգէ :
3 Յիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ . բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն :
4 Ուր որ արջառ չկայ , մսուրը մաքուր կը մնայ . իսկ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն առաջ կու գայ :
5 Ա՛շմարտութեան վկան սուտ չխօսիր . բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ բերնէն :

6 Ծաղր ընողը խնաստութիւն կը փնտռէ, ու չգտնէր. բայց խնաստուններուն համար գիտութիւնը դիւրին է:

7 Հիմար մարդէն հեռացիր, երբոր կ'իմանաս որ խնաստուն շրթունքներ չունի:

8 Խելացի մարդուն խնաստութիւնը իր ճամբան հասկընալն է. բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է:

9 Յիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն. բայց ուղիղներուն մէջը նեղողամտութիւն կայ:

10 Սրտին սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ. ու անոր ուրախութեանը՝ ուրիշը մասնակից չըլլար:

11 Մարթարիչներուն տունը պիտի կործանի. բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի:

12 Ա՛մբայ կայ որ մարդուն չիտակ կ'երեւնայ, բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է:

13 Ծիծաղելուատեն ալ սիրտը տրտմութիւն կը ղգայ, և ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ:

14 Պականած սիրտը իր ճամբաներէն՝ ու բարի մարդը ինքիրմէն պիտի կշտանայ:

15 Պիտիոտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ. բայց խելացին՝ իր քայլերը կը քննէ:

16 Խնաստունը կը վախնայ, ու չարութենէ կը փախչի. բայց անմիտը կը հպարտանայ, ու յանձնապաստան կ'ըլլայ:

17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ. ու նենգամիտ մարդը ատելի է:

18 Անխոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն. բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին:

19 Չարերը բարիներուն առջեւը կը խոնարհին, և ամբարիշտները արդարներուն դրանը քովը:

20 Աղքատը մինչեւ անգամ իր ընկերին ատելի է. բայց հարուստին բարեկամները շատ են:

21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ. բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ:

22 Անիւ չարութիւն մտածողները կը մոլորին. բայց բարութիւն մտածողներուն՝ ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ:

23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ. բայց դատարկաբանութիւնը՝ միայն կարօտութեան իջ տանի մարդը:

24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պսակն է. բայց անմիտներուն բաւրութիւնը յիմարութիւն է:

25 Ճշմարտարիմ վկան հոգիներ կ'ազատէ. բայց խարդախը ստութիւններ դուրս կու տայ:

26 Տէրոջը վախին մէջը հաստատ վստահութիւն կայ. ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան:

27 Տէրոջը վախը կենաց աղբիւր է, մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար:

28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է. բայց ժողովուրդին նաւազութիւնը իշխանին կործանումն է:

29 Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է. իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ:

30 Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է. բայց նախանձը ոսկորներուն փտութիւն է:

31 Աղքատին զրկանք ընողը անոր Ստեղծիչը կ'անարգէ. բայց տնանկին ողորմութիւն ընողը՝ զԱնիկայ կը պատուէ:

32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռնտուի. բայց արդարը իր մահուան ատենը ապաւէն կ'ունենայ:

33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն կը հանդչի. իսկ յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի:

34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ. բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է:

35 Խոհեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի. բայց նախատինք բերող ծառային կը բարկանայ:

ՊԱՌ. ԺԱ

1 Ա՛ղէմ պատասխանը արտմուա-
թիւնը կ՚իջեցընէ. բայց խիստ
խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ։
2 Իմաստուններուն լեզուն գիտու-
թիւնը հաճոյ կ՚ընծայէ. բայց ան-
միտներուն բերանը յիմարութիւն
կը բղխէ։
3 Տէրոջը աչքերը ամէն տեղ չա-
րերը ու բարիները կը դիտեն։
4 Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ
է. բայց խռովարար լեզուն սիրտ
կը կոտրէ։
5 Յիմարը իր հօրը խրատը կ՚ա-
նարգէ. բայց յանդիմանութեան
ընդունդողը խելացի կ՚ըլլայ։
6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ.
բայց ամբարշտին եկամուտներուն
մէջը խռովութիւն կայ։
7 Իմաստուններուն շրթունքները
գիտութիւն կը տարածեն. բայց
յիմարներուն սիրտը այնպէս չէ։
8 Ամբարիշտներուն զոհը Տէրոջը
առջևը պիղծ է. բայց ուղիղներուն
աղօթքը անոր ընդունելի է։
9 Տէրը ամբարշտին ճամբային կը
զզուի, բայց արդարութեան հե-
տևողը կը սիրէ։
10 Ո՛ւղիղ ճամբան մերժողին գէշ
պատիժ կ՚ըլլայ. ու յանդիմանու-
թիւնը ատողը պիտի մեռնի։
11 Դժոխքը ու կորուստը Տէրոջը
առջևն է. որչափ աւելի մարդոց որ-
դիներուն սիրտերը։
12 Ծաղր ընողը իր յանդիմանիչը
չսիրեր, և իմաստուններուն քովը
չերթար։
13 Ուրախ սիրտը երեսը կը զուար-
թացընէ. բայց սրտին տրտմութե-
նէն հոգին կը ձնշուի։
14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն
կը փնտռէ. բայց անմիտներուն բե-
րանը յիմարութեամբ կը սնանի։
15 Վշտալից մարդուն ամէն օրերը
գէշ են. բայց ուրախ սիրտը մշտըն-
ջենաւոր կոչունքի մէջ է։
16 Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրոջը
վախովը, քան թէ մեծ գանձը խռ-
ովութիւնով։
17 Աւելի աղէկ է սէր եղած տեղը
խոտեղէն կերակուրը, քան թէ դէր
զուարակը ատելութիւնով։
18 Խարկասիրտ մարդը վէճ կը հա-
նէ. բայց երկայնամիտը կռիւը կը
դադրեցընէ։
19 Ծոյլին ճամբան փշեղէն ցանկի
պէս է. բայց ուղիղներուն ճամբան
բանուկ է։
20 Իմաստուն տղան իր հայրը կ՚ու-
րախացընէ. բայց անմիտ մարդը իր
մայրը կ՚անարգէ։
21 Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարու-
թիւնը զբօսանք է. բայց իմաստուն
մարդը կ՚ուղղէ իր ընթացքը։
22 Առանց խորհուրդի դիտաւորու-
թիւնները կը ցրուին. բայց խորհր-
դականներուն շատութիւնովը կը
հաստատուին։
23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը
կ՚ուրախանայ. ու ատենովը ըսուած
խօսքը որչափ գեղեցիկ է։
24 Կենաց ճամբան խոհեմ մարդը
դէպ՝ ի վեր կ՚երթայ, որ վարի
դժոխքէն հեռանայ։
25 Տէրը հպարտներուն տունը կը
կործանէ. բայց որբևարիին սահմա-
նը կը հաստատէ։
26 Չար մարդուն խորհուրդները
Տէրոջը առջևը պիղծ են. բայց
պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի
են։
27 Ագահութեան անձնատուր եղողը
իր տունը խռովութեան մէջ կը
ձգէ. բայց կաշառքներէ զզուողը
պիտի ապրի։
28 Արդարին սիրտը՝ տալու պատաս-
խանը կը մտածէ. բայց ամբարիշտ-
ներուն բերանը չարիք կը բղխէ։
29 Տէրը ամբարիշտներէն հեռու է.
բայց արդարներուն աղօթքը կը
լսէ։
30 Աչաց լոյսը սիրտը կ՚ուրախացը-
նէ. բարի լուրը ոսկորները կը գիր-
ցընէ։
31 Կենաց յանդիմանութիւնը լսող
ականջը իմաստուններուն մէջը կը
բնակի։
32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ՚ա-
նարգէ. բայց յանդիմանութիւն մը-
տիկ ընողը խելք կը վաստկի։
33 Տէրոջը վախը իմաստութեան

խրատն է , ու փառաց առջևէն խոնարհութիւնը կ՚երթայ :

ԳԼ . ԺՈ .

1 Սրտին տրամադրութիւնները մարդուն է՛ վերաբերին . բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է :

2 Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր կ՚երևնան . բայց Տէրը հոգիները կը կշռէ :

3 Ինչ գործքերդ Տէրոջը յանձնէ , և քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին :

4 Տէրը ամէն բան իր նպատակին համար ստեղծեց , ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար :

5 Ամէն սրտով հպարտները Տէրոջը առջևը պիղծ են , ու թէև ձեռք ձեռքի տալով դժբաղդին , անպատիժ պիտի չմնան :

6 Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի , ու Տէրոջը վախովը մարդ չարութենէ կը հեռանայ :

7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի , մինչև անգամ անոր թշնամիները կը հաշտեցընէ անոր հետ :

8 Աղէկ է քիչ բան արդարութեամբ , քան թէ մեծ եկամուտներ՝ անիրաւութեամբ :

9 Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը ձևաբէ . բայց անոր քայլերը Տէրը կ՚ուղղէ :

10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուածային ազդեցութիւն կայ . անոր բերանը դատաստանի մէջ չսխալիր :

11 Ուղիղ կշռորդը և կշիռքը Տէրոջն է . մանաղին ամէն կշռոյ քարերը անոր գործքն են :

12 Չարագործութիւնը թագաւորներուն զզուելի է . վասն զի աթոռը արդարութեամբ կը հաստատուի :

13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են . ու շիտակ խօսողը կը սիրեն :

14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է . բայց իմաստուն մարդը զանիկայ կ՚ինջցընէ :

15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է . ու անոր հաճութիւնը վերջի անձրևին ամպին պէս է :

16 Իմաստութիւն ստանալը ոսկիէն որչափ աղէկ է . և հանճար վաստկիլը արծաթէն աւելի ընտիր է :

17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան չարութենէ հրաժարիլն է . իր ճամբան զգուշութիւն ընողը իր հոգին կը պահէ :

18 Կոտորածին առջևէն հպարտութիւն , ու կործանման առջևէն ամբարտաւանութեան ոգին է՛երթայ :

19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ըլլալը՝ հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է :

20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ . ու Տէրոջը ապաւինողը երանելի է :

21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ՚ըսուի . և շրթանց քաղցրութիւնը գիտութիւն կ՚աւելցընէ :

22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կենաց աղբիւր է . բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է :

23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ , ու իր շրթունքներուն գիտութիւն կ՚աւելցընէ :

24 Ախորժելուչ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է . հոգիին քաղցր՝ ու ոսկորներուն բժշկութիւն է :

25 Ա՛մբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ՚երևնայ , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է :

26 Աշխատող անձը իրեն համար կ՚աշխատի . քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ :

27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ , ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այրող կրակ մը կայ :

28 Ծուռ մարդը կռիւ կը հանէ , և քսուն մտերիմ բարեկամները կը զատէ :

29 Անօրէն մարդը իր ընկերը կը խաբէ , ու զանիկայ գէշ ճամբաներ կը տանի .

30 Աչքերը կը գոցէ , և շրթունքները խածնելով չարութիւնը կը կատարէ :

31 Աղէտ ձերմկութիւնը փառաց պսակ է , ըէ որ անիկայ արդարութեան ձամբուն մէջ գտնուի ։

32 Նրկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է , ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն ։

33 Ա՛իմակը ծոցը կը ձգուի . բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը Տէրոջմէ է ։

ԻԱ . ԺԱ։

1 Ա՛ղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութիւնով , քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր կռիւով ։

2 Խոհեմ ծառան՝ նախատինք բերող որդիին կ՚իշխէ , ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին կ՚առնէ ։

3 Ա՛րծաթի համար հալոց , և ոսկիի համար քուրայ կայ . բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է ։

4 Ձար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ՚ընէ , ու ստախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ ։

5 Ո՛ղքատը ծաղր ընողը՝ անոր Ստեղծիչը կ՚անարգէ , և ձախորդութեան վրայ ուրախացողը անպատիժ պիտի չմնայ ։

6 Որդւոց որդիները՝ ծերերուն պըսակն է , և որդւոց պարծանքը իրենց հայրերն են ։

7 Ա՛նոիր խօսքը անզգամին չվայլէր . ո՛րչափ աւելի ստախօս շրթունքը ազնուականին ։

8 Պարգեւը՝ գործածողին առջեւը պատուական գոհարի պէս է , ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ ։

9 Հանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը փնտռէ . բայց զանիկայ պատմողը մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ՚ազդէ նէ՛ յանդիմանութիւնը , քան թէ հարիւր գաւազանէ հարուած՝ յիմարին ։

11 Ձար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փնտռէ , ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի ։

12 Ա՛ղէկ է ձագերը գողցուած արջուն առջեւը ելլել , քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան առտնը ։

Ա՛ւ որ աղէկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ , չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ ։ 13

Կռիւին սկզբնաւորութիւնը ջուրին արձակմանը կը նմանի . ուրեմն վէճը չբռնկած՝ ետ քաշուէ ։ 14

Ա՛մբարիշտը արդարացընողը և արդարը ամբարիշտ հանողը՝ երկուքն ալ Տէրոջը առջեւը պիղծ են ։ 15

Խնաստութիւնը ծախու առնելու գինը՝ ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին ձեռքը , որովհետեւ խելք չունի ։ 16

Ո՛րեկամը ամէն առեն կը սիրէ , ու եղբայրը նեղութեան ատենին համար ծնած է ։ 17

Պակասամիտ մարդը ձեռքը կուտայ , ու իր բարեկամին համար երաշխաւոր կ՚ըլլայ ։ 18

Կռիւ սիրողը յանցանք կը սիրէ . իր դուռը բարձրացընողը՝ կործանումը կը փնտռէ ։ 19

Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկութիւն չգտներ , ու նենգաւոր լեզուով մարդը չարիքի մէջ կ՚իյնայ ։ 20

Հիմարը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ , և անզգամին հայրը չուրախանար ։ 21

Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտակար է . բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցընէ ։ 22

Ա՛նօրէն մարդը ո՛րթնչ ծոցէն կաշառք կ՚առնէ , որ արդարութեան ձամբաները ծռէ ։ 23

Խնաստութիւնը խոհեմ մարդուն առջեւն է . բայց յիմարին աչքերը՝ երկրին ծայրերն են ։ 24

Հիմար տղան իր հօրը տրտմութիւն , ու զինքը ծնանողին դառնութիւն կ՚ըլլայ ։ 25

Ա՛ղէկ չէ արդարէն տուգանք առնելը , ո՛չ ալ իշխանները ծեծելը՝ իրաւունք ընդհառաջ համար ։ 26

Իր խօսքերը զսպողը խնաստուն է , ու երկայնամիտ մարդը հանճարեղ է ։ 27

Հիմարը անգամ թէ որ լուռ կենայ , խնաստուն՝ ու իր շրթունքները գոցողը հանճարեղ կ՚անուի ։ 28

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ինքնահաճոյ մարդը էր ցանկու-
թիւնը կը փնտռէ և ամէն խոր-
հուրդի դէմ կը կենայ :
2 Հիմարը խոհեմութենէ չախոր-
ժեր . հապա իր սրտին մէջը եղածը
յայտնել կ'ուզէ :
3 Երբոր ամբարիշտը գայ , անար-
գութիւն ալ կու գայ , ու նախա-
տինքի հետ խայտառակութիւն :
4 Արդուն բերնին խօսքերը խո-
րունկ ջուրեր են . իմաստութեան
աղբիւրը առատաբուղխ գետ է :
5 Դատաստանի մէջ արդարը սուտ
հանելու համար , ամբարշտին աչա-
ռութիւն ընելը աղէկ չէ :
6 Ընտիր մարդուն շրթունքները
կռիւի մէջ կը մտնեն , ու անոր բե-
րանը ծեծը կը կանչէ :
7 Ընտիր մարդուն բերանը իրեն
կործանում է , և անոր շրթունքները
իր անձին որոգայթ է :
8 Չխու մարդուն խօսքերը քաղցր
պատառներու պէս են , ու անոնք
մինչև փորին շտեմարանները կ'իջ-
նեն :
9 Ան որ իր գործքին մէջը թոյլ է ,
չուայլ մարդուն եղբայրն է :
10 Տէրոջը անունը ամուր աշտարակ
է . արդարը անոր կը դիմէ , ու
ապահով ապաստանարան կ'ունե-
նայ :
11 Հարուստին ստացուածքը իր ա-
մուր քաղաքն է , ու անոր երևա-
կայութեանը մէջ բարձր բերդի
պէս է :
12 Ամօթածէն առաջ մարդուն սիր-
տը կը հպարտանայ . բայց փառաց
առջևէն խոնարհութիւնը կ'երթայ :
13 Ան որ բան չլսած պատաս-
խան կու տայ , հիմարութիւն ու
նախատինք է անոր :
14 Արդուն հոգին իր հիւանդու-
թեանը կը համբերէ . բայց վիրա-
ւորուած հոգին ո՞վ կրնայ մխիթա-
բել :
15 Խոհեմին սիրտը գիտութիւն կը
վաստկի . և իմաստուններուն ա-
կանջը գիտութիւն կը փնտռէ :
16 Արդուն ընծան անոր ճամբայ
կը բանայ , ու զանիկայ մեծերուն
առջևը կը տանի :
17 Իր դատը առաջ սկսողը իրա-
ւունք ունեցող կը թուի . բայց
երբոր իր ոսոխը գայ , զանիկայ կը
քննէ :
18 Վիճակը վէճերը կը դադրեցը-
նէ , ու զօրաւորներուն մէջտեղը ո-
րոշում կ'ընէ :
19 Վշտացած եղբայր մը ամուր քա-
ղաքէն անառնալի է , և անոր վէճերը
բերդի մը նիգերուն կը նմանին :
20 Արդը իր բերնին պտուղէն իր
փորը կը կշտացընէ , ու իր շըր-
թունքներուն արդիւնքէն կը կշտա-
նայ :
21 Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռքն
է , և զանիկայ սիրողները անոր
պտուղը կ'ուտեն :
22 Կնիկ գտնողը բարիք կը
գտնէ , ու Տէրոջմէ շնորհք մը կը
ստանայ :
23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի ,
բայց հարուստը խիստ պատասխան
կու տայ :
24 Բարեկամներ ունեցող մարդը
բարեկամութիւն ընելու է . ու եղ-
բօրմէ աւելի հաստատ բարեկամ
կայ :

ԳԼ. ԺԹ.

1 Իր կատարելութեանը մէջ քալող
աղքատը նենգաւոր շրթունք ու-
նեցող յիմարէն աղէկ է :
2 Հոգիին տգիտութիւնը աղէկ չէ ,
ու ոտքերովը արտորացողը կը սա-
հի :
3 Արդուն յիմարութիւնը անոր
ճամբան կ'աւրէ , և անոր սիրտը
Տէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ :
4 Հարստութիւնը շատ բարեկամ-
ներ կ'աւելցընէ . բայց աղքատը իր
բարեկամէն կը զատուի :
5 Սուտ վկան անպատիժ պիտի չը-
մնայ , ու ստութիւններ խօսողը պի-
տի չազատի :
6 Շատերը առատաձեռն մարդուն
հաճութիւնը կը փնտռեն , ու ամէն
մէկը պարգևատու մարդուն բարե-
կամ կ'ըլլայ :
7 Աղքատին բոլոր եղբայրները ան-

կէ կը զգուին . անոր բարեկամները՝ ալ աւելի անկէ կը հեռանան . ա-
նիկայ ոչնչ խօսքերու ետեւէ կ'իյ-
նայ :

8 Խելք վաստրկողը իր հոգին կը սիրէ . խնամտութիւն պահողը բա-
րիք պիտի գտնէ :

9 Սուտ վկան անպատրտ պիտի չը-
մնայ , ու ստութիւններ խօսողը պի-
տի կորսուի :

10 Հիմարին փափկութիւն չվայլեր . ծրչափ աւելի ծառայի մը՝ իշխաննե-
րու վրայ իշխել :

11 Արդուն խոհեմութիւնը անոր բարկութիւնը կը զսպէ , և յան-
ցանք ներելը՝ անոր պարծանք է :

12 Թագաւորին բարկութիւնը ա-
ռոյգ առիւծի մռնչիւնին կը նմա-
նի , իսկ անոր հաճութիւնը խոտի վրայի ցօղին պէս է :

13 Ընմիտ տղան իր հօրը թշուա-
ռութիւնն է , ու կնկան կռիւները շարունակ կաթիլներու պէս են :

14 Տունը ու ստացուածքը հայրերէն ժառանգութիւն է . բայց խոհեմ կնիկը Տէրոջմէ է :

15 Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ , և թոյլ մարդը անօթի կը մնայ :

16 Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ . իր ճամբաները անար-
գողը պիտի մեռնի :

17 Աղքատին ողորմութիւն ընողը Տէրոջը փոխ կու տայ . ու Ընիկայ անոր հատուցում պիտի ընէ :

18 Վրանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրա-
տէ , և անոր մահուանը կամակից մի՛ ըլլար :

19 Խիստ բարկացող մարդը պատ-
ասխ կը կրէ . վասն զի թէ որ անդամ մը ազատես՝ նորէն ընելու ես :

20 Խրատը լսէ , և կրթութիւնը ընդունէ , որ քու ետքի ատենդ խնամտուն ըլլաս :

21 Արդուն սրտին մէջը շատ դի-
տաւորութիւններ կան . բայց Տէրո-
ջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ :

22 Արդուն ողորմածութիւնը իր փառքն է . ու աղքատը ստախօսէն աղէկ է :

Տէրոջը երկիւղը կենաց պատճառ է , և գնդիկայ ուռնցողը կուշտ կը պառկի , ու ձախորդութեան չհան-
դիպիր :

Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ , ու զանիկայ իր բերանը անգամ չդարձներ :

Ծաղր ընողը ծեծէ , ու միամի-
տը խելացի կ'ըլլայ , և թէ որ խ-
մաստունը յանդիմանես , հանճարը կը հասկընայ :

Իր հայրը կործանողը , ու իր մայ-
րը վռընտողը ամօթի ու նախատինք բերող տղայ մըն է :

Ա՛րդևակ իմ , ե՛տ կեցիր ան խը-
րատը մոռիկ ընելէն , որ գիտ իմաս-
տութեան խօսքերէն կը խոտորցը-
նէ :

Ձար վկան արդարութիւնը ծաղր կ'ընէ , ու ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ :

Ծաղր ընողներուն համար դա-
տաստաններ , և անմիտներուն կըռ-
նակին համար՝ ծեծեր պատրաս-
տուած են :

ԳԼ . Ի

Գինին ծաղր ընող է , ու ցքին կռիւ հանող , և ով որ ատոնց անձնատուր կ'ըլլայ , իմաստուն չըլ-
լար :

Թագաւորին ահը առոյգ ա-
ռիւծի մռնչիւնին պէս է , ու զանի-
կայ բարկացընողը իր անձին վնաս կ'ընէ :

Կռիւէն ետ կենալը մարդուն փառք է . բայց ամէն յիմար կռուա-
սէր է :

Ծոյլը Ձմեռ է ըսելով գութը չհերկեր . ուստի հունձքի ատենը պիտի մուրայ , ու բան մը պիտի չունենայ :

Արդու մը սրտին մէջի խոր-
հուրդը խորունկ ջուրերու պէս է . բայց խելացի մարդը զանիկայ կը հանէ :

Արդոգին շատերը իրենց բարե-
բարութիւնը կը հրատարակեն . բայց հաւատարիմ մարդ ո՞վ կրնայ գտնել :

Իր անարատութեանը մէջ քա-

լողը արդար է . անոր որդիները իր
հաւէն երջանիկ պիտի ըլլան :
8 Իմաստունի մը բերանը նստող
թագաւորը իր աչքերովը ամէն չա-
րիք կը ցրուէ :
9 Ո՛վ կրնայ ըսել թէ Իմ սիրտս
սրբեցի , իմ մեղքերէս մաքրուեցայ :
10 Երկու տեսակ կշռի քար , երկու
տեսակ չափ հաւասարապէս Տէրոջը
առջևը պիղծ են :
11 Մինչև անգամ տղու մը վարքին
մաքրութիւնը և ուղղութիւնը անոր
գործերէն կը հասկըցուի :
12 Լսող ականջը ու տեսնող աչքը՝
երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է :
13 Չհաւնը մի՛ սիրեր , որ չըլլայ թէ
աղքատանաս . աչքերդ բաց , որ
հացով կշտանաս :
14 Ծախու առնողը՝ Վէ՛չ է , գէ՛չ
է , կ՛ըսէ . բայց երբոր երթայ , ան
առնէն կը պարծենայ :
15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի .
բայց գիտութեան շրթունքները
մեծագին զարդեր են :
16 Օտարականի մը հրաշխատուր հա-
գուին զգեստը առ , և օտար կնկան
համար էրաշխատուր իզուկն գրաւ առ :
17 Ստութեան հացը մարդուն ա-
խորժելի է . բայց ետքը անոր բե-
րանը խիճով պիտի լեցուի :
18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով
կը հաստատուի . ուստի խոհեմու-
թեամբ պատերազմ բրէ :
19 Խանարկութեան պատճառող
գաղտնիքը կը յայտնէ . ուրեմն
շրթունքներովը շաղաղորթութիւն ը-
նողին հետ հաղորդակցութիւն մի՛
ըներ :
20 Ո՛վ որ իր հայրը ու մայրը կ՛ա-
նիծէ , անոր ճրագը մութ խաւարի
մէջ պիտի մարի :
21 Այլ ժառանգութիւն՝ որ սկիզբը
արտօնօք կ՛առնուի , բայց անոր
վերջը պիտի չօրհնուի :
22 Չարութեան փոխարէնը հատու-
ցանեմ՝ մի՛ ըսեր . Տէրոջը սպա-
սէ , ու անիկայ քեզ պիտի ազա-
տէ :
23 Երկու տեսակ կշռի քարը Տէ-
րոջը առջևը պիղծ է , ու նենգաւոր
կշիռքը աղէկ չէ :
Արդուն քայլերը Տէրոջմէն է . 24
ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս
հասկընայ :
Ընխորհրդաբար բան մը նուիրե- 25
լը , և ուխտ ընելէն ետքը քննու-
թիւն ընելը մարդուն որոգայթ մըն
է :
Իմաստուն թագաւորը ամբա- 26
րիշտները կը ցրուէ , ու անիւը ա-
նոնց վրայ կը դարձընէ :
Արդուն հոգին Տէրոջը լոյսն 27
է , սրտին բոլոր ծոցերը կը
քննէ :
Ողորմութիւնը ու ճշմարտու- 28
թիւնը թագաւորը կը պահեն .
անիկայ ալ իր աթոռը ողորմու-
թեամբ կը հաստատէ :
Երիտասարդներուն զարդը անոնց 29
ոյժն է , և ծերոց փառքը ալեւորու-
թիւնն է :
Վէրքի նշանները ու փորի շտե- 30
մարանները հանող հարուածները
չար մարդուն մաքրողական դեղ են :

ԳԼ . ԻԸ

Թագաւորին սիրտը ջուրի վտակ- 1
ներու պէս է Տէրոջը ձեռքին
մէջ . զանիկայ ո՛ր կողմը ուզէ՝ կը
դարձընէ :
Արդուն ամէն ճամբան իրեն 2
ուղիղ կ՛երևնայ . բայց Տէրը սիր-
տերը կը կշռէ :
Արդարութիւն և իրաւունք գոր- 3
ծելը զոհէն աւելի ընդունելի է
Տէրոջը :
Աչաց ամբարտաւանութիւնը և 4
սրտի հպարտութիւնը՝ ամբարիշ-
տաց լոյսը մեղք է :
Աշխատասէր մարդուն խորհուրդ- 5
ները միայն առատութիւն կը բե-
րեն . բայց ամէն արտորացող միայն
կարօտութիւն կը բերէ :
Ստուտ լեզուով գանձեր վաստ- 6
կիլը մահը փնտռողներուն հալա-
ծած ունայնութիւնն է :
Ամբարիշտներուն բռնութիւնը 7
զանոնք պիտի կորսընցընէ . վասն
զի իրաւունք ընել չեն ուզեր :
Երբոր մարդուն ճամբան ծուռ է , 8
կը խոտորի . բայց մաքուր եղողին
գործը ուղիղ է :

9 Աղէկ է տանիքի մը՝ անկիւնը բնակիլ, քան թէ կռուասէր կնկան հետ մեծ տան մէջ։

10 Չարբարիշտ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ, ու անոր ընկերը անոր աչքերը շնորհք չգտներ։

11 Թէ որ ծաղր ընողը տուգանքի հանդիպի, միամիտը խմաստուն կ'ըլլայ, և թէ որ խմաստունը խրատուի, գիտութիւն կը առնայ։

12 Արդարը խոհեմութեամբ ամբարիշտները չարութեան համար կը կործանին։

13 Ո՛վ որ աղքատին աղաղակը չլսելու համար իր ականջը կը գոցէ, ինքն ալ պիտի աղաղակէ, ու իրեն լսող պիտի չըլլայ։

14 Գաղտնի պարգևը բարկութիւնը կ'իջեցնէ, և ծոցը տրուած ընծան սաստիկ կատաղութիւնը կը դադրեցնէ։

15 Իրաւունք ընելը արդարին ուրախութիւն է. բայց անիրաւութիւն ընողներուն տանջանք է։

16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը՝ մեռելներուն ժողովքին մէջը կ'իջնէ։

17 Ուրախութիւն սիրողը կաթսաութեան մէջ կ'իյնայ. գինին ու եղը սիրողը չհարստանար։

18 Չարբարիշտը արդարին համար, ու անօրէնը ուղիղներուն համար փրկանք կ'ըլլայ։

19 Աղէկ է անապատ տեղ մը բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ։

20 Խմաստունին բնակարանին մէջ ցանկալի գանձ ու եղ կը գտնուի. բայց անմիտ մարդը իր ունեցածը կը կլլէ։

21 Արդարութեան ու ողորմածութեան հետևողը՝ կեանք, արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ։

22 Խմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ'ելլէ, և անոնց ապաւինած ամրութիւնը կը փլցնէ։

23 Իր բերանը ու լեզուն պահողը՝ իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ։

24 Հպարտ ու յանդուգն ծաղր ընող՝ Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող մարդուն անունը՝ է։

25 Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկայ կը մեռցնէ. վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր։

26 Անիկա ամէն օր սաստիկ կը ցանկայ. իսկ արդարը կու տայ, ու չխնայեր։

27 Չարբարիշտներուն զոհը պիղծ է, մանաւանդ երբոր զանիկայ չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանեն։

28 Սուտ վկան պիտի կորսուի. բայց լսող մարդը հաւատարմութեամբ պիտի խօսի։

29 Չարբարիշտ մարդը իր երեսը կը պինդցընէ. բայց ուղիղը իր ճամբաները կը հիմկէ։

30 Խմաստութիւն, հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ, որ Տէրոջը դէմ ելնայ։

31 Պատերազմի օրուան համար ձին կը պատրաստուի. բայց փրկութիւնը Տէրոջմէ է։

ԳԼ. ԻՐ

1 Լաւ անունը շատ հարստութենէն աւելի ընտիր է, ու շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն աղէկ է։

2 Հարուստը ու աղքատը իրարու կը հանդիպին. անոնց ամէնը ստեղծողը՝ Տէրն է։

3 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ, ու կը զգուշանայ. բայց միամիտները առաջ կ'անցնին, ու վնաս կը կրեն։

4 Խոնարհութեան և Տէրոջը երկիւղին վախճանը հարստութիւն, փառք ու կեանք է։

5 Ծուռ մարդուն ճամբուն մէջը փուշեր ու որոգայթներ կան. իր հոգին պահողը՝ անոնցմէ հեռու կ'ըլլայ։

6 Կրթէ մանուկը իր ճամբան սկզբած ատենը, որ իր ծերութեան ատենն ալ անկէ չխոտորի։

7 Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ, ու փոխ առնողը փոխատուողին ծառայ կ'ըլլայ։

8 Չարութիւն ցանողը ունայնու-

թիւն կը ձեռնէ . և անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի :

9 Ընդհակառակն աչք ունեցողը օրհնած կ'ըլլայ . վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ :

10 Ծաղր ընողը թէ որ վռնտուի , կռիւը կ'անցնի , ու վէճը և անարգանքը կը դադարի :

11 Արտի մաքրութիւն սիրողին չքերթուղներուն վրայ շնորհք կայ , բայց թագաւորը անոր բարեկամ կ'ըլլայ :

12 Տէրոջը աչքերը գիտութիւնը կը պահպանեն , և նա անօրէնին խօսքերը կ'ապրեցնէ :

13 Ծոյլը կ'ըսէ , Առիւծ կայ , հրապարակին մէջը պիտի մեռցուիմ :

14 Օտար կնիկներուն բերանը խոր փոս է . Տէրոջը ատելի եղողը հոն կ'իյնայ :

15 Անուկին սրտին մէջ յիմարութիւնը կապուած է . զանիկայ խրատի գաւազանը կը հեռացընէ անկէ :

16 Իր ողջոյնները շատցընելու համար աղքատին զրկանք ընողը , հարուստին տուողը անշուշտ կաթսութեան կը հասնի :

17 Կանչող ծռէ ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ , և քու սիրտդ իմ գիտութեանս տուր .

18 վասն զի թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը պահես , հաճելի բան է . անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին :

19 Հիմա քեզի՝ այսօր իմացուցի . որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ :

20 Արդէն ես քեզի շատ անգամ խրատներով , ու գիտութեամբ չըգրեցի՞ ,

21 Որ քեզի ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ , որ քեզի հարցընողներուն ճշմարիտ խօսքերով պատասխան տաս :

22 Աղքատը մի կողոպտեր իր աղքատութեանը համար , ու տնանկը դատաստանի մէջ մի կոխեր .

23 վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ , և զանոնք կողոպտողներուն հոգին պիտի կողոպտէ :

24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի ըներ , ու ցասկոտ մարդուն հետ մի երթար .

25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս , և քու հոգւոյդ որոգայթ վաստըկիս :

26 Ձեռք տուողներէն մի ըլլար , ո՛չ պարտքի համար երաշխաւորներէն .

27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս , ինչո՞ւ համար տակէդ քու անկողինդ առնեն :

28 Ըրլայ որ տեղէն վերցընես ան վաղեմի սահմանին նշանը , որ քու հայրերդ դրեր են :

29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնե՞ս , անիկայ թագաւորներուն առջևը պիտի կայնի . աննշան մարդոց առջևը պիտի չկայնի :

ԳԼ . ԼԳ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս , առջևդ դրուածը աղէկ նայէ .

2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր եղած ես , կոկորդիդ վրայ դանակ դիր :

3 Անոր ազնիւ կերակուրներուն մի ցանկար . վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են :

4 Հարստանալու մի աշխատիր . քու խորհուրդդ ետ կեցիր :

5 Աչք պիտի տնկե՞ս ան բանին՝ որ ոչինչ է . անիկայ անշուշտ իրեն թևեր կը շինէ , ու արծիւի պէս օդը կը թռչի :

6 Ագար աչք ունեցողին հացը մի ուտեր , և անոր ազնիւ կերակուրներուն մի ցանկար .

7 վասն զի անիկայ իր սրտին մէջը ինչպէս որ կը մտածէ , այնպէս է . Ուզէ ու խմէ՝ կ'ըսէ քեզի , բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ :

8 Կերած պատառդ պիտի փսխես , ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընցընես :

9 Յիմարին ականջներուն մի խօսիր . քանզի քու խօսքերուդ իմաստութիւնը կ'անարգէ :

10 Վաղեմի սահմանին նշանը տեղէն

մի՛ վերցներ , ու որբերուն արտերը մի՛ մտներ .

11 Ո՛Հանդի անոնց Ա՛ղեժինդիրը զօրաւոր է , և քեզի դէմ անոնց իրաւունքը անիկայ պիտի պաշտպանէ :

12 Ո՛Ւու սիրտդ խրատի՛ տուր , ու ականջներդ գիտութեան խօսքերուն :

13 Տղայէն խրատը մի՛ կտրեր . վասն զի թէ որ զանիկայ գաւազանով ծեծես , չմեռնիր :

14 Ո՛Ւուն անիկայ գաւազանով կը ծեծես , բայց անոր հոգին դժոխքէն կ'ազատես :

15 Ո՛Ւրդեակ իմ , թէ որ քու սիրտդ իմաստուն ըլլայ , իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ :

16 Ո՛Ւ երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին , իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան :

17 Ո՛Ւու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի . հապա ամէն օր Տէրոջը վախին մէջ եղիր :

18 Ա՛սան զի իրաւցընէ վախճան մը կայ , ու քու յոյսդ պիտի չկտրի :

19 Ո՛Ւրդեակ իմ , լսէ՛ ու իմաստո՛ւն եղիր , և քու սիրտդ ուղի՛ ճամբուն մէջ չիտկէ՛ :

20 Ո՛Ւր ընկերանար գինեմոլներուն հետ , ու իրենց մարմինը մսեղներուն հետ .

21 Ա՛սան զի գինեմոլը ու շռայլը աղքատ կ'ըլլան . և լաք քունը պատրաստած հանդերձներ կը հագցընէ :

22 Հ՛նազանդութի՛ւն ըրէ հօրդ՝ որ քեզ ծներ է , ու մի՛ անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառուի :

23 Ճ՛շմարտութի՛ւնը ծախո՛ւ առ , ու զանի՛կայ մի՛ ծախեր . նմանապէս իմաստութի՛ւնը , խրատը ու հանճարը :

24 Ուրդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ , և իմաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ պիտի ուրախանայ :

25 Թո՛ղ քու հայրդ ու մայրդ ցո՛ւվջոք ուրախանան , ու քեզ ծնանողը՝ թո՛ղ ցնծա՛յ :

26 Ո՛Ւրդեակ իմ , քու սիրտդ ինձի՛ տուր , և քու աչքերդ թո՛ղ իմ ճամբաներս դիտե՛ն .

27 Ա՛սան զի պոռնիկը խորունկ փոս է , ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է .

28 Նա՛ անիկայ գողի պէս դարանը կը մտնէ , ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ'աւելցընէ :

29 Ո՛Ւրո՞ւնն է վա՛յը . որո՞ւնն է ո՛հը . որո՞ւնն են կռիւները . որո՞ւնն են տրտունջները . որո՞ւնն են առանց պատճառի վէրքերը . որո՞ւնն է աչաց կարմրութի՛ւնը :

30 Ո՛Ւինիին քովը մնացողներուն , խառնած գինին փնտռելու գացողներուն :

31 Ո՛Ւր նայիր գինիին կարմրութեանը՝ գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցընելուն ու՝ հետակ վազելուն .

32 Անիկայ ետքը օձի պէս կը խածնէ , ու քարբի պէս կը խայթէ :

33 Անէ՛ աչքերդ օտար կնիկներու պիտի նային , և քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի .

34 Ու ծովուն մէջը պառկողի պէս , ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս :

35 Ու՝ պիտի ըսե՛ս , Զիս ծեծեցին , ու ես ցաւ մը չզգացի , ինծի՛ զարկին , ու ես բան մը չիմացայ . ե՛րբ պիտի արթննամ , որ զանիկայ նորէն փնտռեմ :

ԳԼ . ԼԳ

1 Չար մարդոց մի՛ նախանձիր , ու անոնց հետ կենալու մի՛ ցանկար .

2 Ա՛սան զի անոնց սիրտը բռնութի՛ւն կը խորհի , և անոնց շրթունքները չա՛ար կը խօսին :

3 Տունը իմաստութեա՛մբ կը շինուի , ու հանճարո՛վ կը հաստատուի :

4 Ու շտեմարանները գիտութեա՛մբ՝ ամէն թանա՛ւ պատուական ու ախորժելի գանձերով կը լեցուին :

5 Իմաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ , ու գիտութի՛ւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցընէ :

6 Ա՛սան զի պատերազմդ խո՛հեմութեամբ կ'ընես . և ազատութի՛ւնը խորհրդականներու շատութի՛ւնով կ'ըլլայ :

7 Խնաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է . անիկայ դրանը մէջ իր բերանը չբանար :

8 Ո՛վ որ չարութիւն ընել կը մտածէ , անիկայ Նենգամիտ պիտի ըսուի :

9 Յիմարութեան խորհուրդը մեղք է , և ծաղր ընողը մարդոց զզուելի է :

10 Թէև որ Նեղութեան օրը թուլ- նաս , ոյժդ քիչ է :

11 Պատահէ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին , ու սպանուելու վրայ եղողները ազատել եթէ մի՛ կե- նար :

12 Թէև որ ըսես թէ Մենք ասիկայ չգիտցանք , ան՝ սիրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ . ու քու հոգիդ պահպանողը ինքը գիտէ , և ան՝ն մարդուն իր գործքին չափովը պիտի հատուցանէ :

13 Ո՛րդեակ իմ , մե՛ղր կեր , որ ա- ղէկ է , և մեղրախորիսխ ի՛ր , որ քաղցդ քաղցր է :

14 Խնաստութեան ճանաչումն ալ քու հոգիդ այնպէս տարբր պիտի ըլ- լայ , թէ որ գտնես , և վախճան մը կայ , ու քու յոյսդ պի- տի չկտրի :

15 Ո՛վ չար , արդարին տանը դա- րանակալ մի՛ ըլլար . անոր բնակա- րանը մի՛ աւերեր :

16 Վասն զի արդարը թէև եօթը անգամ ալ իյնայ , պիտի կանգնի . բայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան :

17 Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար , ու երբոր անոր ոտքը սահի , քու սիրտդ թող չյինծայ :

18 Ազըլայ որ Տէրը տեսնէ , ու իրեն անհաճոյ երևնայ , և իր բարկու- թիւնը անոր վրայէն դարձընէ :

19 Չարագործներուն համար մի՛ սրտմնիր , ա՛ մբարիշտներուն մի՛ նախանձիր .

20 Վասն զի չար մարդը ետքն վախ- ճան չունենար . ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի .

21 Ո՛րդեակ իմ , Տէրոջմէ ու թա- գաւորէն վախցիր , և խռովարար մարդոց հետ մի՛ խառնուիր :

22 Վանդի անոնց կործանումը յան- կարծ կ'ըլլայ , ու երկուքին ալ պա- տուհասը ո՞վ գիտէ :

Ա՛ս բաներն ալ իմաստուններուն 23
յարմար է . դատաստանի մէջ աչա- ռութիւն ընելը աղէկ չէ :

Ո՛վ որ ամբարիշտին կ'ըսէ թէ 24
Դուն արդար ես , ազգերը անոր ա- նէծք պիտի տան , ու ժողովուրդ- ները զանիկայ պիտի անարգեն :

Հայց յանդիմանութիւն տուողը 25
ներուն շնորհք կ'ըլլայ , և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ :

Շիտակ պատասխան տուողը 26
շրթունքներ կը համբուրէ :

Դուրսի գործդ կանոնաւորէ , և 27
զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի՛ դիր , ու տունդ ետքը շինէ :

Վնաս դրացիդ դէմ զուր տեղը 28
վկայութիւն մի՛ ըներ , և քու շըր- թունքներովդ մի՛ խաբեր :

Մի՛ ըսեր թէ Ինչպէս ինծի ինչ- 29
պէս որ ըրաւ , ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ , ան մարդուն իր գործ- քին համեմատ հատուցում պիտի ընեմ :

Ծոյլ մարդուն արտին քովէն ու 30
պակասամիտ մարդուն այդիին քո- վէն անցայ .

Ես ահա ամենուն մէջը փուշեր 31
բուսեր էին , ու անոնց երեսը ե- ղինճներ ծածկեր էին , և անոր քա- րէ պատը փլած էր .

Ու երբոր զանիկայ տեսայ , մտքիս 32
մէջը պահեցի , անոր նայեցայ , ու առի խրատ առի :

Թէև որ քիչ մը քնանաս , քիչ 33
մը նիրհես , ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար ,

Ու աղքատութիւնդ ճամբորդի 34
պէս պիտի գայ , և քու կարօ- տութիւնդ սպառազինեալ մարդու պէս :

ԻԱ . ԻՀ

Սոնք ալ Սողոմոնին առակներն 1
են , որ Եզեկիա թա- գաւորին մարդիկները օրինակեցին :

Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն 2
է . բայց թագաւորներուն փառքը բանը ազնիւ քննելն է :

Երկնից բարձրութիւնը ու երկ- 3

բիս խորութիւնը և թագաւորնե-
րուն սիրտը չքննուիր :
4 Վչերցնուր արծաթէն կղկղանքը ,
ու ոսկերիչին համար հոտուր անօթ
կ'ելլէ .
5 Վչերցուր թագաւորին առջևէն
ամբարիշտը , ու անոր աթոռը ար-
դարութեամբ կը հաստատուի :
6 Թագաւորին առջևը մի պար-
ծիր , և մեծերուն տեղը մի կե-
նար .
7 Վասն զի աղէկ է որ քեզի ըսեն
թէ՝ Ա՛հա ելիր , քան թէ քու աչ-
քերուդ տեսած իշխանին առջևը
վար իջեցընեն քեզ :
8 Կռիւի համար շուտով դուրս մի
ելլեր . չըլլայ թէ երբոր ընկերդ
քեզ ամչցընէ , դուն վերջը ինչ
ընելիդդ չգիտնաս :
9 Ընկերիդ հետ քու դատդ վարէ՛ ,
բայց գաղտնիքը ուրիշին մի յայտ-
ներ .
10 Չըլլայ որ լսողը քեզ անարգէ ,
ու գէշ անունդ անջնջելի մնայ :
11 Յարմարութեամբ ըսուած խօսքը՝
արծաթէ զարդերու մէջ դրուած
ոսկիէ խնձորներու կը նմանի :
12 Խմաստունին յանդիմանութիւնը՝
մտիկ ընող ականջին ոսկիէ օղ ու
մաքուր ոսկիէ մանեակ է :
13 Ա՛ատատարիմ դեսպանը՝ զինքը
խրկողներուն հունձքի ատենի ձիւ-
նին զովութեանը պէս է , և իր տի-
րոջը հոգին կը զուարճացընէ :
14 Սուտ առատաձեռնութեան վրայ
պարծենցողը անանձրև ամպերու ու
հովի պէս է :
15 Ա՛մբերութեամբ՝ իշխանին սիր-
տը կը շինուի , և անոյշ լեզուն ոս-
կորները կը կոտրէ :
16 Թէ որ մեղր գտնես , քեզի բա-
ւական եղածին չափ կեր , չըլլայ
որ անով կշտանաս , ու զանիկայ
փսխես :
17 Վոտդ ոտքդ դրացիդ տունը յա-
ճախ չդնէ , չըլլայ որ քեզմէ ձանձ-
րանայ , ու քեզ ատէ :
18 Իր դրացիին համար սուտ վկա-
յութիւն ընողը ուռի , սուրի և
սրած նետի պէս է :
19 Դնեղութեան օրը անհաւատարիմ
մարդու ապաւինիլը փչրուող ակ-
ռայի և դիւրաթլոր ոտքի ապաւինե-
լու պէս է :
20 Տրտում մարդուն առջևը երգեր
երգողը շուրթ օրը իր զգեստը հա-
նողին , կամ բորակի վրայ քացախին
կը նմանի :
21 Թէ որ թշնամիդ անօթի է , ա-
նոր հնոյ կերցուր , ու թէ որ ծարաւ
է , անոր ջուր խմցուր .
22 Վհանգի առնել ընելով անոր գլու-
խուն վրայ կրակի կայծեր կը դիզես , և Տէրը քեզի հատուցում
պիտի ընէ :
23 Հիւսիսային հովը անձրևը կը
շրուէ , ու խոժոռ դէմքը՝ չարախօս
լեզուն :
24 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բը-
նակիլ , քան թէ կռուասէր կնկան
հետ մեծ տան մէջ :
25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած
մարդուն՝ ասանկ ալ է հեռու երկրէ
եկած բարի լուրը :
26 Չար մարդուն առջևը իյնող ար-
դարը պղտորուած աղբիւրի , ու
աւրուած ակի կը նմանի :
27 Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ , և
մարդուն իր փառքը փնտռելը փառք
չէ :
28 Իր ոգին չզսպող մարդը փլած ու
անպարիսպ քաղաքի պէս է :

ԳԼ . Ի.Զ

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն ,
և հունձքի ատեն անձրև , այն-
պէս ալ յիմարին պատիւ չվայելեր :
2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պտըտի ,
ու ծիծեռնիկը կը թռչի , այնպէս
ալ առանց պատճառի անէծքը չը-
գար :
3 Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝
և յիմարներուն կռնակին գաւազան
պէտք է :
4 Յիմարին իր յիմարութեանը
համեմատ պատասխան մի՛ տար ,
չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլ-
լաս :
5 Յիմարին իր յիմարութեանը
համեմատ պատասխան տուր , չըլլայ
որ անիկայ ջինքը իմաստուն կարծէ :
6 Յիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը

իր ոտքերը կը կոթէ , ու ինքզինքը կը քաշէ :

7 Ինչպէս որ կապին ոտքերը կ'երեւան , այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը :

8 Յիմարին պատիւ տուողը՝ քարակոյտի մը մէջ պոռոտիան քարերու ծրար գնողին կը նմանի :

9 Առակը յիմարին բերնին մէջ՝ գինովին ձեռքը մտնող փուչին պէս է :

10 Ամէն բան ստեղծողը , որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորներուն վարձք կու տայ :

11 Ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ , այնպէս ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ :

12 Ինքզինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարին՝ քան թէ անկէ :

13 Ծոյլը կ'ըսէ թէ Առմբուն մէջ առիւծ կայ , հրապարակներուն մէջ առիւծ :

14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղնիներուն վրայ կը դառնայ , այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ :

15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ , ու բերանը անիկա տանելու դժուարութիւն կը զգայ :

16 Ծոյլը իր աչքերուն խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն աւելի իմաստուն կ'երեւնայ :

17 Իրենը չեղած դատին համար բարկացող անցաւորը շունը ականջներէն բռնողին պէս է :

18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր , նետեր ու մահ կը ցանէ ,

19 Այնպէս է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ , ու ետքը կ'ըսէ , Կատակ ըրի :

20 Առանց փայտի կրակը կը մարի , և թէ որ քսու չըլլայ , կռիւը կը դադարի :

21 Ինչպէս ածուխը կայծերուն , ու փայտը կրակին , այնպէս է կռուասէր մարդը վէճ բռնկցընելու :

22 Վնաս մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են , ու անոնք մինչեւ փորին ներսի մասերը կ'իջնեն :

23 Նրանգուն շրթունքները և չար սիրտը՝ արծաթի կղկղանքով ապիկած հողէ ամանի նման են :

Ատելոդը իր շրթունքներովը կը կեղծէ , ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ .

Ընոր գեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս . վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը գզուելի բան կայ :

Ան որ իր ատելութիւնը նենգութեամբ կը ծածկէ , անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտնուի :

Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ , և ան որ քար կը գլորէ , իրեն պիտի դառնայ :

Ստախօս լեզուն իր ծեծածները կ'ատէ , ու շողոքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ :

ԳԼ . ԻԷ

Վաղուան համար մի պարծիր . վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի :

Ուրիշը գովէ և չէ թէ քու բերանդ , օտարը՝ և չէ թէ քու շրթունքներդ :

Քարը ծանրութիւն , ու աւազը բեռ ունի . բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ ծանր է :

Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտութիւնը խիստ է . բայց նախանձին առջեւը ո՞վ կրնայ կենալ :

Յայտնի յանդիմանութիւնը ծածուկ սէրէն աղէկ է :

Բարեկամին պատուիրած վէրքերը հաւատարիմ են . բայց թշնամիին համբոյրները առատ են :

Ուշտ մարդը խորխոխը կ'արհամարհէ . բայց անօթի մարդունամէն լեղի բան անոյշ կու գայ :

Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝ իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին պէս է :

Ձէղ ու խունկը սիրտը կը զուարճացընեն . նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խորհրդով :

Մի բարեկամդ , ու քու հօրդ բարեկամը մի թողուր , և քու նեղութեանդ ատենը քու եղբօրդ տու-

նը մի երթար . մատ դրացին հե-
ռու եղող եղբօրմէ աղէկ է :
11 Ո՛րդեակ իմ , իմաստուն եղիր ,
ու սիրտս ուրախացո՛ւր , որ զիս ա-
նարգողին պատասխան տամ :
12 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ ,
ու կը զգուշանայ . բայց միամիտ-
ները առաջ կ'անցնին ու վնաս կը
կրեն :
13 Օտարականի մը երաշխաւոր ե-
ղողին զգեստը առ , և օտար կնկան
համար երաշխաւոր եղողէն գրաւ
առ :
14 Ինչ որ մէկը առաւօտուն կա-
նուխ ելլէ , ու իր դրացին բարձր
ձայնով օրհնէ , ասիկայ անոր անէծք
կը սեպուի :
15 Անձրևոտ օրուան շարունակ կա-
թիլը ու կռուասէր կնիկը իրարու
կը նմանին .
16 Անիկայ ծածուկ պահողը հովը
կը պահէ , և աջ ձեռքին վրչ պա-
հողը եղը վրչը կը յայտնէ :
17 Ներկաթը երկաթով կը սրուի ,
ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը
սրէ :
18 Ոչնիին հոգ տանողը անոր պը-
տուղը կ'ուտէ , և իր տէրը պահ-
պանողը՝ պատիւ կը գտնէ :
19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին ,
նոյնպէս ալ սիրտը մարդը մարդուն
կը ցուցնէ :
20 Ժոխքը ու կորուստը չեն կշտա-
նար . մարդուն աչքերն ալ չեն
կշտանար :
21 Ինչպէս հալոցը արծաթը՝ և քու-
րան ոսկին կը փորձէ , այնպէս ալ
մարդը զինքը գովող բերանը ըն-
փորձէ :
22 Հիմարը ցորենի հետ անկանի
մէջ սանդիտոռով ծեծես ալ , անոր
յիմարութիւնը անկէ չերթար :
23 Ուշ ոչխարներուդ վիճակը աղէկ
գիտցիր , և ո՛ հօտերուդ աղէկ
նայէ .
24 Ա՛յսն զի հարստութիւնը միշտ
չմնար , ու թագը դարէ ի դար
չտևեր :
25 Ամանդը կը բռնի , խոտը
կ'երևնայ , և լեռներուն խոտերը
կը ժողվուին :
26 Գառներդ քու հագուստիդ հա-
մար են . ու նոխազները դաշտերուն
գինն են :
27 Ուրու կերակուրիդ համար , և քու
տանդ կերակուրին համար , ու քու
աղախիններուդ ապրուստին համար
բաւական այծի կաթ պիտի ուն-
նաս :

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

1 Ամբարիշտը առանց մէկու մը հա-
լածելուն կը փախչի . բայց ար-
դարները առոյգ առիւծի պէս քա-
ջասիրտ կ'ըլլան :
2 Երկրին յանցանքովը անոր իշ-
խանները շատ կ'ըլլան . բայց անոր
վիճակը իմաստուն ու գիտուն մար-
դուն ձեռքովը երկար ատեն կը դիմա-
նայ :
3 Աղքատները զրկող չքաւոր մար-
դը հացի կարօտութիւն բերող
յորդահոս անձրևի պէս է :
4 Օրէնքը մերժողները ամբարիշտ-
ները կը գովեն . բայց օրէնքը պա-
հողները անոնց դէմ կը կենան :
5 Չար մարդիկները իրաւունքը չեն
հասկընար . բայց Տէրը փնտռող-
ները ամէն բան կը հասկընան :
6 Իր կատարելութեանը մէջ քա-
լող աղքատը ծուռ ճամբաներու
մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ
է :
7 Օրէնքը պահողը իմաստուն տղայ
է . բայց շռայլներուն բարեկամ ե-
ղողը իր հայրը կ'ամչցնէ :
8 Իր ստացուածքը տոկոսիքով և
վաշխով աւելցընողը գանիկայ աղ-
քատին ողորմութիւն ընդին համար
կը ժողվէ :
8 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ
կը դարձընէ իր ականջը , անոր ա-
ղօթքը անգամ պիղծ է :
10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մո-
լորցընողը իր փոսին մէջը պիտի ի-
նայ . սակայն արդարները բարիք
պիտի ժառանգեն :
11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն
իմաստուն կ'երևնայ . բայց հանճա-
րեղ աղքատը զանիկայ կը քննէ :
12 Երբոր արդարները ուրախանան ,
մեծ փառք կ'ըլլայ . բայց երբոր

ամբարիշտները բարձրանան , մարդ կը փնտռուի ։

13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չգտներ . բայց զանոնք խոստովանողը ու մէկդի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ ։

14 Միշտ վախցող մարդը երանելի է . բայց իր սիրտը խստացընողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ ։

15 Ընդսատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը մռնչող առիւծի ու անյագ արջու կը նմանի ։

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զրկողութիւններ կ'ընէ . բայց ագահութենէ զզուողը իր կեանքը կ'աւելցընէ ։

17 Արիւնապարտ մարդը մինչև գուբը կը փախչի . թող մէկը չպաշտպանէ զանիկայ ։

18 Ատաբելութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ . բայց ծուռ մարդը որ երկու ճամբով կը գնայ , անոնց մէկուն մէջը կ'իյնայ ։

19 Իր երկիրը գործողը հացով պիտի կշտանայ , ու դատարկ մարդոց հետևողը աղքատութեամբ պիտի լեցուի ։

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ'առնէ . բայց հարուստ ըլլալու արտորացողը պիտի չարդարանայ ։

21 Կշռութիւն ընելը աղէկ չէ . վասն զի պատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ ։

22 Չար աչք ունեցող մարդը հարուստ ըլլալու կ'արտորայ , ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ ։

23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ՝ լեզուով շողոքորթութիւն ընողէն աւելի ։

24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ , ըսելով թէ Յանցանք չէ , անիկայ ապականարար մարդուն ընկերն է ։

25 Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ . բայց Տէրոջըապաւինողը պիտի գիրնայ ։

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է . բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի ։

27 Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար . բայց անոնք երես դարձընողը շատ անէծքներ կ'առնէ ։

28 Երբ որ ամբարիշտները բարձրանան , մարդիկները կը պահուին . բայց երբ որ անոնք կորսուին , արդարները կը շատնան ։

ԿԹ . ԻՆ

1 Հաստ անգամ յանդիմանուած մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացընէ , յանկարծ պիտի կոտրուի , ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ ։

2 Երբ որ արդարները զօրանան , ժողովուրդը կ'ուրախանայ . բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ունենայ , ժողովուրդը կը հեծէ ։

3 Իմաստութիւն սիրող մարդը իր հայրը կ'ուրախացընէ . բայց պոռնիկներուն ընկեր եղողը ստացուածքը կը ցրուէ ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ իր երկիրը . բայց կաշառք առնողը զանիկայ կը կործանէ ։

5 Իր ընկերին շողոքորթութիւն ընող մարդը անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ ։

6 Չար մարդուն ամբարշտութեան մէջ որոգայթ կայ . բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ ։

7 Արդարը աղքատներուն դատը գիտէ . Բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար ։

8 Ծաղր ընող մարդիկները քաղաքը կը բռնկցընեն . բայց իմաստուններուն բարկութիւնը կը դադրեցընեն ։

9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ'ընէ , թէ՛ սրդողի և թէ ծիծաղի , հանգիստ չըլլար ։

10 Արիւնահեղ մարդիկները արդարը կ'ատեն . բայց ուղիղները անոր որպիսութիւնը կը հարցընեն ։

11 Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ . բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ ատենի կը պահէ ։

12 Ուշ խօսքերու ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան ։

13 Աղքատը ու բռնաւորը իրարու հանդիպեցան . երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է :

14 Աղքատներըը ձշմարտութեամբ դատող թագաւորին սեղոռը յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ :

15 Պատուազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ . բայց էր խմաջը ձգուած տղան իր մայրը կ'ամչցնէ :

16 Երրորդ ամբարիշտները չատնան , յանցանքը կը շատնայ . բայց արդարներըը անոնց խլնալը պիտի տեսնեն :

17 Լսրատէ քու որդիդ , որ քեզ հանգստացընէ , և քու հոգիդ զուարճացընէ :

18 Առանց մարգարէութեան ժողովուրդը կը խոտորի , բայց օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ :

19 Հասկրցող ու պատասխան չըտուղ ծառան խօսքերով չխրատուիր :

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարէն՝ քան թէ անկէ :

21 Ով որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ , վերջապէս անիկայ իր տղան կ'ըլլայ :

22 Խարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ , և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ :

23 Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ . բայց հեզահոգի մարդը փառք կը վաստկի :

24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ . անիկայ երդումը կը լսէ , ու չի գիւղացնար :

25 Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ . բայց Տէրոջը ապաւինողը ամուր ապաստանարան կ'ունենայ :

26 Շատերը իշխանին երեսը կը փընտրեն . բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է :

27 Ընօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է , և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է :

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Յակէեան Ագուրին խօսքերը , այսինքն պատգամը՝ որ անիկայ Իթիէլին խօսեցաւ , Իթիէլին և Ուքալին :

2 Հիրաւի ես ամէն մարդէ յիմարագոյն եմ , ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ .

3 Ու իմաստութիւն չսորվեցայ , ու Ս. Սինաստուրբին գիտութիւնը չեմ գիտեր :

4 Երկինքը ո՞վ ելաւ ու իջաւ . հովը իր ձեռքերուն մէջը ո՞վ ժողվեց . ջուրերը իր հանդերձին մէջ ո՞վ ամփոփեց . երկրիս բոլոր ծայրերը ո՞վ հաստատեց . անոր անունը ի՞նչ է , ու անոր որդւոյն անունը ի՞նչ է . թէ որ գիտես , ըսէ :

5 Աստուծոյ ամէն խօսքերը մաքուր են . անիկայ իրեն ապաւինողներուն ասպար է :

6 Դուն անոր խօսքերուն վրայ բան մի աւելցներ , որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ , ու դուն ստախօս ելլնաս :

7 Երեքմէ երկու բան կը խնդրեմ . մեռնելէս առաջ զանոնք ինծմէ մի արգիլեր .

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հեռացուր . ինծի աղքատութիւն կամ հարստութիւն մի տար . իմ սովորական հացովս զիս կերակրէ .

9 Ազնայ որ կշտանամ և ուրանամ , ու Տէրը ո՞վ է , ըսեմ . և չըլլայ որ աղքատանամ ու գողնութիւն ընեմ , և իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը բերանս առնեմ :

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաստանութիւն մի ըներ , չըլլայ որ քեզի անէծք տայ , ու դուն յանցաւոր գտնուիս :

11 Յեղ կայ որ իր հայրը կ'անիծէ , և իր մայրը չօրհներ :

12 Յեղ կայ որ իր աչքին առջևը մաքուր է , սակայն իր աղտեղութենէն լուացուած չէ :

13 Յեղ կայ որ անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են , ու անոր արտևանունքները բարձրացած են :

14 Յեղ կայ որ անոր ակռաները սուրերու պէս են , և անոր ժանիք-

ներըը դանակներու պէս են , աղ-
քատներըը երկրիս վրայէն՝ ու ար-
նանիներըը մարդոց մէջէն ուտելու
համար :

15 Տզրուկը երկու աղջիկ ունի . Տո՛ւր , տո՛ւր , կ՚ըսէ : Երեք իրերը
չեն կշտանար , ո՛ չորս բան կայ որ
ՙերիք է՝ չեն ըսեր .

16 Գերեզմանը , ամուլ արգանդը ,
երկիրը՝ որ ջրով չկշտանար , ու
կրակը՝ որ ՙերիք է՝ չըսեր :

17 Ան աչքը որ իր հայրը ծաղր կ՚ը-
նէ , և իր մորը ծառայելէն կ՚ա-
նարգէ , ձորերուն ագռաւները պի-
տի փորեն , ու զանիկայ արծիւնե-
րուն ձագերը պիտի ուտեն :

18 Երեք իրեք բանը ինծի զարմանալի
կ՚երևնայ , և չորս բան կայ որ չեմ
գիտեր .

19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան ,
ապառաժի վրայ օձին ճամբան , ծո-
վուն մէջը նաւուն ճամբան , ու
աղջկան քով երիկ մարդուն ճամ-
բան :

20 Շնացող կնկան ճամբան ալ
այնպէս է . կ՚ուտէ ու բերանը կը
սրբէ , և Ըարութիւն չըրի՝ կ՚ըսէ :

21 Երեք բանէ համար երկիրը կը
դողայ , ու չորս բան կայ , որոնք
չկրնար տանիլ .

22 Ծառան երբոր թագաւորէ ,
յիմարը երբոր հացով կշտանայ ,

23 Ատելի կնիկը երբոր կարգուի ,
և աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժա-
ռանգ ըլլայ :

24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ՝ որ
պզտիկ են , բայց անոնք շատ խելա-
ցի են .

25 Մրջիւնները զօրաւոր ժողովուրդ
մը չեն , բայց իրենց կերակուրը
ամառուընէ կը պատրաստեն .

26 Նագաներըը տկար ժողովուրդ
մըն են , բայց իրենց տուներըը վէմե-
րու մէջ կը շինեն .

27 Մարախներըը թագաւոր չունին ,
սակայն ամէնը գունդ գունդ դուրս
կ՚ելլեն .

28 Մողէսը իր ձեռքերովը պատրոյտ
կը փակչի , ու թագաւորաց պա-
լատներուն մէջ կը գտնուի :

29 Եղէկ քալող իրեք բան կայ . և
չորս բան կայ՝ որ գեղեցիկ քալուածք
ունի :

30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն
զօրաւոր է , ու բնաւ մէկուն երե-
սէն ետ չդառնար .

31 Մէջքը կապած ՙին ու նոխազը ,
և թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր
հետն է :

32 Թէ որ բարձրանալով յիմարու-
թիւն ըրիր , կամ մէկ չարութիւն
մը մտածեցիր , ձեռքդ բերնիդ վրայ
դիր .

33 Վասն զի թէ որ կաթը ծեծես ,
կոդի կ՚ելլէ , թէ որ քիթը ճմլես ,
արիւն կ՚ելլէ . նոյնպէս թէ որ բար-
կութիւնը գրգռես , կռիւ կ՚ելլէ :

ԳԼ . Լ Ը

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝
այսինքն պատգամը՝ որ անոր
մայրը անոր սորվեցուց :

2 Ի՞նչ ըսեմ , ո՛վ որդեակ իմ ,
ի՞նչ ըսեմ , ո՛վ իմ որովայնիս որ-
դին . ի՞նչ ըսեմ , ո՛վ իմ ուխտե-
րուս որդին :

3 Քու զօրութիւնդ կիներուն մի՛
տար , ո՛չ ալ քու ճամբաներդ թա-
գաւորներ բնաջինջ ընողներուն :

4 Ա՛վ Լեմուէլ , թագաւորներուն
չվայլէր , գինի խմելը թագաւորնե-
րուն չվայլէր , և օղի խմելը իշխան-
ներուն չվայլէր .

5 Ընչայ որ խմեն ու օրէնքը մո-
նան , և տառապեալներէն մէկուն
դատաստանը ծռեն :

6 Օղին կորսուելու վրայ եղո-
ղին , ու գինին դառնահոգիներուն
տուէք ,

7 Որ անոնք խմեն , ու իրենց աղ-
քատութիւնը մոռնան , և իրենց
նեղութիւնը մէյմըն ալ չյիշեն :

8 Ւա՛ց քու բերանդ համր մարդուն
համար , ո՛ բոլոր անխնամ մնա-
ցածներուն դատին համար :

9 Ւա՛ց քու բերանդ , արդարու-
թեամբ դատէ , և աղքատին ու
տնանկին դատաստանը տես :

10 Առաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գըտ-
նել . անոր գինը գոհարներէն շատ
աւելի է :

11 Անոր էրկանը սիրտը անոր վրայ

վատահ է, ու աւարի կարօտ չըլլար։
12 Ընիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ, և ոչ թէ չարիք։
13 Խորդ ու բթան կը փնտռէ, և ուղածը ձեռքովը կը գործէ։
14 Ընիկայ վաճառականի նաւերուն կը նմանի. իր հացը հեռու տեղէն կը բերէ։
15 Լաւ անիկայ գիշերով կ'ելլէ, ու տանը մարդիներուն կերակուր, և իր աղախիններուն բաժին կու տայ։
16 Արտի մը վրայ կը խորհի ու զայն իկայ ծախու կ'առնէ, և իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ։
17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պընդէ, ու իր բազուկները կը զօրացընէ։
18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ. անոր ճրագը գիշերը չմարիր։
19 Իր ձեռքերը իլիկին կ'երկընցընէ, ու ափովը բոքը կը բռնէ։
20 Ձեռքը աղքատին կը բանայ, ու ձեռքերը կարօտներուն կ'երկընցընէ։
21 Իր տանը մարդոցը համար ձիւնէն չվախնար. քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են։
22 Իրեն ծածկոցներ կը շինէ. իր հանդերձը բիսոզ ու ծիրանի է։
23 Անոր երիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ՝ երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի։
24 Վաստ կը գործէ ու կը ծախէ, և վաճառականներուն գօտիներ կու տայ։
25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի. ու ետքի օրերը պիտի ուրախանայ։
26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ, և իր լեզուին վրայ քաղցրութեան օրէնք կայ։
27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ, և ծուլութեան հացը չուտեր։
28 Անոր աղաքը կ'ելլեն, ու զանիկայ երանելի կ'անուանեն. անոր երիկն ալ զանիկայ կը գովէ, ըսելով,
29 Շատ աղիկներ առաքինի եղան. բայց դուն ամենէն գերազանց եղար։
30 Ազնւութիւնը սուտ է, ու գեղեցկութիւնը ունայն է. հապա Տէրոջմէ վախցող կնիկը պիտի գովուի։
31 Տուէք անոր իր ձեռքին պտուղէն, ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկայ։

ԳԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդւոյն Ժողովողին խօսքերը։
2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժողովողը, ունայնութիւն ունայնութեանց, ամէն բան ունայնութիւն է։
3 Ինչ օգուտ կ'ունենայ մարդ՝ ամբողջ տակը քաշած բոլոր աշխատանքէն։
4 Ազգ կ'երթայ և ազգ կու գայ. բայց երկիրը միշտ կը կենայ։
5 Նաև արևը կը ծագի, ու արևը կը մտնէ, և իր ծագած տեղը արտորալով կը դառնայ։
6 Հովը դէպ՝ի հարաւ կ'երթայ, ու դէպ՝ի հիւսիս կը պտըտի. և հովը աս դին ան դին պտըտելով՝ կ'երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ։
7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան, բայց ծովը չի լեցուիր. ան տեղը որ գետերը կ'երթային, նորէն հոն կ'երթան։
8 Ամէն խօսքերը կը հաճին, մարդս խօսելու կարող չէ. աչքը տեսնելով չկշտանար, ու ականջը լսելով չլեցուիր։
9 Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի

ըլլայ , ու ինչ որ գործուած է , նոյնը պիտի գործուի . և արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ :

10 Միթէ արդեօք անանկ բան մը՝ որուն համար կրնայ ըսուիլ , թէ Նայիկայ նոր է . ան մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր :

11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ . ու հետը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ :

12 Ես Ժողովողս Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ ,

13 Ու իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածները իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի . Նոտուած աս չար զբաղմունքը մարդոց որդիներուն տուաւ , որ անով զբաղին :

14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը տեսայ . և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն , ու հոգիի տանջանք է :

15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար չիտկուիլ , ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ :

16 Ես իմ սրտիս մէջ խօսեցայ ու ըսի , Ահա ես մեծցայ , ու իմաստութիւն ստացայ Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն ամէնէն աւելի . և իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տեսաւ :

17 Ու իմ սիրտս՝ իմաստութիւնը ճանչնալու , ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնալու տուի . հասկըցայ որ ասիկայ ալ հոգիի տանջանք է :

18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ շատ տրտմութիւն կայ . ու որ գիտութիւնը աւելցընողը կ՚աւելցընէ :

Գ Լ . Բ

1 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի , Եկո՛ւր հիմա ուրախութեան միջոցով քեզ փորձեմ . ուստի բարիքներ վայելէ . և ահա ասիկայ ալ ունայնութիւն է :

2 Ծիծաղին համար ըսի թէ Խիմար է , և ուրախութեան համար՝ թէ Ինչ ըրածը ի՞նչ է :

3 Սրտիս մէջ խորհեցայ որ մարմինս գինիով զուարթացընեմ , և իմաստութեան առաջնորդութեամբը անմտութիւնը ձանձնամ , որ տեսնեմ թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բաբին՝ որ կրնան ընել երկինքին տակը իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ :

4 Մեծ գործքեր ըրի . ինծի տուներ շինեցի , ու ինծի այգիներ տնկեցի .

5 Ինծի պարտէզներ և դրախտներ շինեցի , ու անոց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի .

6 Ինծի ջուրի աւազաններ շինեցի , որ անոնցմէ՝ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի .

7 Ծառաներ ու աղախիններ ստացայ , և իմ տանս մէջ ծնած ծառաներ ունեցայ . ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ , ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամէնէն աւելի :

8 Նաև ինծի արծաթ ու ոսկի , և թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի . ինծի այր և կին երգեցողներ ստացայ , ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները՝ ամէն տեսակ շքեղութիւն :

9 Ու ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամէնէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ . իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար :

10 Ու իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը անոնցմէ չպրգիլեցի , ու իմ սիրտս ամէն ուրախութենէ զուրկ չթողուցի . հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ . և իմ բոլոր աշխատութիւններէս բաժինս ասիկայ էր :

11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն , ու ընելու համար իմ քրտնած ամէն աշխատանքիս նայեցայ , և ահա ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք էր , ու արեւուն տակը օգուտ չկար :

12 Ու ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու , նաև յիմարութիւնը ու անմտութիւնը . վասն զի թագաւորին ետեւէն եկող մարդը ի՞նչ կրնայ ընել . ինչ որ արդէն ըրած են :

13 Աւետ տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է , ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է :

14 Իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ է , իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ . բայց ես հասկըցայ որ ա- նոնց ամենուն պատահած դիպուա- ծը մէկ է :

15 Ես ասացի իմ սրտիս մէջ ըսի , Որովհետև անմիտին պատահածը ինձի ալ պիտի պատահի , ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ . աս պատճառաւ իմ սրտիս մէջ ըսի որ աս ալ ունայնութիւն է :

16 Այսն զի ինչպէս անմիտին՝ նմա- նապէս իմաստունին ալ յաւիտեան յիշատակը չկայ . ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամենը ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի . ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի . անմիտին պէս :

17 Ինոր համար ատ կեանքէս զզուե- ցայ . վասն զի արեւուն տակը եղած գործքերը ինձի գէշ երեցան . քան- զի ամենը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է :

18 Ես ես արեւուն տակը քրաշած բոլոր աշխատութենէս զզուեցայ . քանզի ինծմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զանիկայ .

19 Ես ո՞վ գիտէ թէ անիկայ իմաս- տուն պիտի ըլլայ , թէ անմիտ . բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխա- տութիւններուս վրայ , որ արեւուն տակը աշխատեցայ , ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի . ասիկայ ալ ունայնութիւն է :

20 Ես ես դարձայ , որ արեւուն տա- կը քրաշած բոլոր աշխատանքիս վրա- յով իմ սրտէս յոյսս կտրեմ :

21 Այսն զի մարդ կայ՝ որուն աշ- խատութիւնը իմաստութեամբ , գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ'ըլլայ . բայց անոր մէջը չաշ- խատող մարդուն ընդ- բաժին կու տայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է .

22 Այսն զի մարդը՝ արեւուն տակը քրաշած իր բոլոր աշխատանքէն , ու սրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ .

23 Վասնզի անոր բոլոր օրերը վիշ- տերով՝ ու գործքը տրտմութեամբ լեցուն են . անոր սիրտը գիշերը անգամ հանգստութիւն չգտներ . ասիկայ ալ ունայնութիւն է :

24 Արդա ուտելէն ու խմելէն և իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճա- ցընելէն ի՛ նշ աղէկութիւն մը չունի . ես ասիկայ ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ'ըլլայ :

25 Այսն զի ինծմէ զատ ով կրնայ ուտել , և ո՞վ կրնայ զուարճա- նալ :

26 Վասնզի Աստուած՝ իր առջևը հաճելի եղող մարդուն իմաստու- թիւն , գիտութիւն և ուրախու- թիւն կու տայ . բայց մեղաւորին զբաղմունք կու տայ , որ անիկայ աստուածոյ ժողվէ ու դիզէ , որ Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողին տայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ամեն բանին աւեներ կայ , ու ե- րկինքին տակը եղող ամեն գոր- ծին ժամանակը .

2 Ծնանելու ժամանակ , և մեռ- նելու ժամանակ . տնկելու ժամա- նակ , ու տնկուածը խլելու ժամա- նակ .

3 Սպաննելու ժամանակ , և բժշ- կելու ժամանակ . փլցընելու ժա- մանակ , ու շինելու ժամանակ .

4 Լալու ժամանակ , և ծիծաղելու ժամանակ . սուգ ընելու ժամանակ , ու կաքաւելու ժամանակ .

5 Վարեր դուրս նետելու ժամա- նակ , և քարեր ժողվելու ժամա- նակ . գրկելու ժամանակ , ու գըր- կելէն հեռանալու ժամանակ .

6 Գտնելու ժամանակ , և կոր- սընցընելու ժամանակ . պահելու ժամանակ , ու դուրս ձգելու ժա- մանակ .

7 Պատռելու ժամանակ , և կարե- լու ժամանակ . լռելու ժամանակ , ու խօսելու ժամանակ .

8 Սիրելու ժամանակ , և ատելու ժամանակ . պատերազմի ժամանակ , ու խաղաղութեան ժամանակ :

9 Աշխատողին՝ իր քրտած աշխատանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ :

10 Տեսայ ան զբաղմունքը՝ որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին :

11 Ընդհակայ ամէն բան իր ժամանակին վայելուչ ըրաւ. և աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ. բայց Աստուծոյ ըրած գործերը մարդ չըկրնար սկիզբէն մինչև վերջը գըտնել :

12 Ես գիտեմ որ ուրախ ըլլալէն ու կենդանութեան ատենը աղէկութիւն ընելէն 'ի զատ՝ ուրիշ աղէկ բան մը չկայ անոնց մէջ :

13 Ու նաև ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը, և իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը Աստուծոյ պարգևն է :

14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն ըրածը յաւիտեան պիտի մնայ. անոր վրայ բան մը աւելցընել, կամ անկէ պակսեցընել կարելի չէ. և Աստուած ընկիսայ ըրաւ, որ իր երկնչին վախնան :

15 Ինչ որ եղած է, հիմա ալ կայ. ու ինչ որ պիտի ըլլայ, արդէն եղած է. և Աստուած անցածը կը փընտրէ :

16 Ու նաև արևուն տակը տեսայ որ դատաստանի տեղ՝ ամբարշտութիւն, և արդարութեան տեղ՝ անօրէնութիւն կար :

17 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի թէ Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը. վասն զի ամէն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն :

18 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով, թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ. ու պիտի տեսնեն որ իրենք անասուններ են :

19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը և անասուններուն պատահածը մէկ է. մէկը ինչպէս կը մեռնի, միւնն ալ այնպէս կը մեռնի. ու ամենուն չունչը մէկ է. և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի, վասն զի ամէնը ունայնութիւն է :

20 Ամէնը մէկ տեղ կ'երթայ. ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ :

21 Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ'ելլեն, և անասնոց հոգիները վար դեպինը կ'իջնեն :

22 Ու տեսայ որ մարդս իր գործերովը ուրախ ըլլալէն 'ի զատ ուրիշ աղէկութիւն մը չունի. քանզի ասոր բաժինը ան է. վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ թէ իրմէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ :

ԿԼ. Գ

1 Ու ես դարձայ, ու տեսայ արևուն տակը եղած բոլոր զրկանքները. և ահա զրկուածներուն արցունք կար. բայց անոնք մխիթարող չունէին. ու անոնց զրկանք ընողներուն ձեռքը ոյժ կար. բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար :

2 Ու ես մեռածները՝ արդէն մեռածները մինչև հիմա ապրող կենդանիներէն աւելի գովեցի :

3 Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է, վասն զի անիկայ արևուն տակը եղած չարութիւնը չտեսաւ :

4 Ու ես ամէն աշխատութիւնը, և ամէն յաջող գործքը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է :

5 Ընմիտը իր ձեռքերը կը ծալէ, ու իր միսը կ'ուտէ :

6 Աւելի աղէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է :

7 Ու ես դարձայ ու արևուն տակը ունայնութիւն տեսայ :

8 Մէկ մարդ մը կայ որ երկրորդ չունի, ո՛չ տղայ ունի և ո՛չ եղբայր. բայց անոր ամէն աշխատութիւնը վախճան չունի, ու անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար, և չըսեր թե Ես ո՞րուն համար կ'աշխատիմ, ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է :

9 Երկուքը մեկէն աղէկ է . վասն
զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք
ունի .
10 Վանդի թէ որ իյնան , մեկզմեկ
կը վերցընէն . բայց վա՛յ իյնող մե-
կուն՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ
մը չունի :
11 Ու երկու մարդ ջերմով պառկե-
լով կը տաքնան . բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ :
12 Ու թէ որ մեկը անոնց բռնու-
թիւն ընէ , երկուքը կրնան անոր
դէմ դնել . ու երեքպատիկ դեր-
ձանը դիւրաւ չկտրուիր :
13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն
տղան , քան թէ ծեր ու անմիտ
թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրա-
տուիլ :
14 Վանդի ջելը բանտէն կ'ելլէ՝ որ
թագաւորէ , բայց ուրիշ մը որ
թագաւոր ծնած է , աղքատ կ'ըլ-
լայ :
15 Տեսայ արեւուն տակը քալող ա-
մէն կենդանիները՝ անոր տղուն հետ՝
որ յաջորդին երկրորդն էր , ու ա-
նոր տեղը պիտի անցնէր .
16 Անոնց առջևը կեցող բոլոր ժո-
ղովուրդը անթիւ էր . սակայն ետքը
եկողները անկէ պիտի չուրախա-
նան . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու
հոգիի տանջանք է :

ԳԼ . Ե

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ'երթաս ,
ոտքիդ զգուշութիւն ըրէ . և
աւելի մոտիկ ընելու մտածիր , քան
թէ անմիտներու զոհ մատուցանե-
լու . վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ
չարութիւն կ'ընեն :
2 Ներնովդ մի՛ աճապարեր , և քու
սիրտդ Աստուծոյ առջևը խօսք հա-
նելու չարտօրայ . քանդի Աստուած
երկինքն է , ու դուն երկրի վրայ ես .
անոր համար քու խօսքերդ քիչ ըլ-
լան :
3 Վասն զի երազը շատ զբաղմունք-
էն առաջ կու գայ , ու յիմարին
ձայնը՝ շատ խօսքերէն :
4 Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես ,
զանիկայ կատարելը մի՛ ուշացըներ .
քանզի Աստուած անմիտներուն չը-
հաճիր . ըրած ուխտդ կատարէ :
5 Աղէկ է որ ուխտ չընես , քան թէ
ուխտ ընես ու չկատարես :
6 Թոյլ մի՛ տար որ քու բերանդ
մարմնոյդ մեղք գործել տայ , և
հրեշտակին առջևը մի՛ ըսեր թէ
Ակամայ եղաւ . ինչո՞ւ Աստուած
քու խօսքիդ համար բարկանայ , ու
ձեռքերուդ գործքը աւրէ :
7 Վասն զի երազներուն շատու-
թեանը մէջ , և խօսքերուն շա-
տութեանը մէջ ունայնութիւններ
ալ կայ . բայց դուն Աստուածմէ
վախցիր :
8 Թէ որ գաւառի մէջ աղքատին
եղած զրկանքը ու իրաւանց և ար-
դարութեան ծուռիլը տեսնես , մա-
բանիս վրայ մի՛ զարմանար . վասն
զի բարձրերուն վրայ Խարձր եղողը
կը դիտէ , և ասոնցմէ Խարձրը կայ :
9 Երկիրը ամենուն ալ օգտակար է .
թագաւորին անգամ արտէն ծառա-
յութիւն կ'ըլլայ :
10 Արծաթի սիրողը արծաթէն չկըշ-
տանար , ո՛չ ալ հարստութիւն սի-
րողը եւքէն բերքէն . ասիկայ ալ
ունայնութիւն է :
11 Երբոր բարիքը կը շատնայ , ու-
տողներն ալ կը շատնան . ուրենն
զանիկայ ունեցողներուն՝ աչքով
տեսնելէն 'ի զատ ի՞նչ օգուտ կ'ըլ-
լայ :
12 Քաղցր է աշխատող մարդուն
քունը՝ թէ՛ շատ և թէ քիչ ուտէ .
բայց հարուստին կուշտ ըլլալը չը-
թողուր որ անիկայ հանգիստ քնա-
նայ :
13 Արևուն տակը տեսայ որ մեկ գէշ
ցաւ մը կայ , այսինքն ան հարստու-
թիւնը որ իր տիրոջը ձախորդու-
թեանը համար պահուած է .
14 Ու ան հարստութիւնը մեկ ձա-
խորդ դիպուածով մը կը կորսուի .
ու ինքը տղայ կը ծնանի , և անոր
ձեռքը բան մը չկայ :
15 Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն
ելաւ , այնպէս մերկ կը դառնայ .
ինչպէս որ եկաւ , այնպէս կ'երթայ ,
ու իր աշխատութենէն բան մը չառ-
ներ որ իր հետը տանի :
16 Ա՛ս ալ գէշ ցաւ մըն է , որ ինչ-

պէս եկաւ , ձիշդ այնպէս կ'երթայ . և ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝ որ հովի համար կ'աշխատի :

17 Անիկայ իր բոլոր օրերը՝ խաւարի մէջ կ'ուտէ մեծ տրտմութեամբ , հիւանդութեամբ և սրտմտութեամբ :

18 Ես ահա ազէկութիւնը տեսայ , որ վայելուչ է ուտել ու խմել , և աշխատածով մէկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ արեւուն տակը իր քաշած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել . վասն զի անոր բաժինը ասիկայ է :

19 Նաև ո՛ր մարդուն որ Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք կու տայ , ու անկէ ուտելու , և բաժինը առնելու , ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանութիւն կու տայ , ասիկայ Աստուծոյ պարգեւն է :

20 Վասնզի անիկայ իր կենացը օրերը շատ չի հիշեր . վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախութիւնովը պատասխան կու տայ :

Կ. Ը

1 Արեւուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ , ու անիկայ մարդոց մէջը շատ իշխէ :

2 Արդ մէկ՝ որուն Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ , այնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բաներէն պակսութիւն մը չունենար . բայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար անկէ ուտելու , հապա զանիկայ օտար մարդ կ'ուտէ . սա ալ ունայնութիւն ու գէշ ցաւ մըն է :

3 Թէ որ մարդ հարիւր զաւակ ծնանի , ու շատ տարիներ ապրի , և անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ , ու անոր հոգին բարութենէն չկշտանայ , և անիկայ թաղում ալ չունենայ , կ'ըսեմ որ վիժածը անկէ աղէկ է .

4 Վասն զի ոչինչ ունայնութեամբ կու գայ , ու խաւարով կ'երթայ , և անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի .

5 Արեւն ալ չտեսաւ , ու բան մը չգիտցաւ .ասիկայ միւսէն աւելի հանգիստ է :

6 Յակ անիկայ թէ և երկու հազար տարի ապրի , ու աղէկութիւն չտեսնէ , միթէ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար :

7 Մարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին համար է . սակայն անոր հոգին չկշտանար :

8 Վասնզի իմաստունը անմիտէն աւելի ի՞նչ բան ունի . կենդանիներուն մէջը քալել գիտցող աղքատը ի՞նչ օգո՞ւտ կ'ունենայ :

9 Աչքերով տեսնելը հոգիով փափաքելէն աղէկ է . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է :

10 Ինչ որ եղաւ , արդէն անոր անունը դրուած է , և յայտնի է թէ մարդն է . ու անիկայ իրմէ զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ :

11 Որովհետև ունայնութիւն շատցընող շատ բաներ կան , մարդուն ի՞նչ կը մնայ :

12 Վասնզի ո՞վ գիտէ թէ ո՛ր բանը աղէկ է կենդանի մարդուն՝ աստուերի պէս անցուցած իր ունայն կենացը բոլոր օրերուն մէջ . վասն զի մարդուն ո՞վ պիտի յայտնէ , թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ի՞նչ պիտի ըլլայ :

Կ. Թ

1 Անուն անունը՝ հոտաւէտ եղէն , ու մահուան օրը ծննդեան օրէն աղէկ է :

2 Սուգի տուն երթալը կոչունքի տուն երթալէն աղէկ է . վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է , ու կենդանի եղողը ընդնիայ իր սրտին մէջ կը դնէ :

3 Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է . վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը կը զուարճանայ :

4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը , իսկ յիմարներուն սիրտը ուրախութեան տունը կ'ըլլայ :

5 Իմաստունին յանդիմանութիւնը լսելը յիմարներուն երգը լսելէն աղէկ է :

6 Վասն զի ինչպէս է փուշերուն

ձայնը կաթսային տակը , յիմար-
ներուն ծիծաղն ալ այնպէս է . ա-
սիկայ ալ ունայնութիւն է :
7 Իրաւ որ բռնութիւնը խմաս-
տունը յիմար կ'ընէ , ու պարգեւը
սրտերը սիրտը կ'ապականէ :
8 Վէկ բանին վախճանը սկիզբէն
աղէկ է . — երկայնամիտ ոգին՝
հպարտ ոգիէն աղէկ է :
9 Մի՛ արտորար հոգիովդ բարկա-
նալու . քանզի բարկութիւնը յի-
մարներուն ծոցին մէջ կը հանգչի :
10 Մի՛ ըսեր Թէ Ինչո՞ւ համար
առջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին .
վասն զի աս բանիս համար ըրած
հարցմունքդ խմաստութեամբ չէ :
11 Խմաստութիւնը ժառանգու-
թեան պէս աղէկ է , ու արեւը տես-
նողներուն օգտակար է :
12 Վասն զի խմաստութիւնը հով-
նաւորութիւն կ'ընէ , և արծա-
թը հովանաւորութիւն կ'ընէ . բայց
գիտութեան օգուտը — է , որ ի-
մաստութիւնը զինքը ստացողները
կ'ապրեցընէ :
13 Յաստուծոյ գործքին նայէ . վասն զի
անոր ծռածը ո՞վ կրնայ շիտկել :
14 Աղէկ օրը աղէկութեամբ ան-
ցուր , ու գէշ օրը զգուշութիւն ը-
րէ . և Յաստուած իրարու դիմացը
դրաւ ասոնք , որ մարդ իրմէ ետքը
բան մը չգտնէ :
15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջ
ամէնը տեսայ . արդար կայ որ իր
արդարութեանը մէջ կը կորսուի , և
ամբարիշտ կայ որ իր ամբարշտու-
թեանը մէջ իր կեանքը կ'երկընցը-
նէ :
16 Խիստ շատ արդար մի՛ ըլլար . ու
ինքզինքդ չափէ դուրս խմաստուն
մի՛ կարծեր . ինչո՞ւ համար քեզ
կորսընցընես :
17 Խիստ ամբարիշտ մի՛ ըլլար , ու
յիմար մի՛ ըլլար . ինչո՞ւ համար ա-
տենդ չելած մեռնիս :
18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու միւ-
սէն ալ ձեռքդ չքաշես . վասն զի
Յաստուծմէ վախցողը ամենէն ոչ-
հոլ կ'ելլէ :
19 Խմաստութիւնը աւելի ոյժ կու-
տայ խմաստունին , քան թէ քաղա-
քի մը մէջ եղող տասը իշխանը՝ ան-
տաղտկին :
20 Իրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ
չկայ որ աղէկութիւն ընէ , ու մեղք
չգործէ :
21 Ընդ քու սիրտդ ամէն խօսուած
խօսքերուն մի՛ տար , որ քու ծա-
ռայիդ քեզի անէծք տալը չլսես .
22 Վասն զի քու սիրտդ գիտէ որ
դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն
անէծք տուած ես :
23 Ամէնը խմաստութեամբ
փորձեցի . ըսի Թէ Կրնամ խմաստուն
ըլլալ . բայց անիկայ ինծմէ հեռու
եր :
24 Հեռուն ինչ ըլլալը , ու խիստ
խորունկ եղածը ո՞վ կը գտնէ :
25 Կրնամ իմ սրտովս պտըտիլ՝ որ
գիտնամ , և քննեմ , ու փնտռեմ
խմաստութիւնը ու հանձարը . և
յիմարութեան չարութիւնը , ու
անմտութիւնը և խենթութիւնը
գիտնամ .
26 Ու ես մահուանէ դառն գտայ ան
կինիկը՝ որուն սրտին մէջ ցանցեր
և ուռկաններ , — ձեռքերուն մէջ
կապանքներ կան . Յաստուծոյ առջևը
հաճելի եղողը անկէ կ'ազատի .
բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի :
27 Կ'ըսէ Եկեղեցական , Ահա ասիկայ գտայ , կ'ըսէ Եկ-
ղեցին , մէկիկ մէկիկ համրելով՝ հա-
շիւը գտնելու համար .
28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ ,
բայց չեմ կրնար գտնել .) Էրիկ
մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ . բայց
բոլոր ասոնց մէջը մէկ կնիկ մը չը-
գտայ :
29 Ահա միայն ասիկայ գտայ որ Ա-
ստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց .
բայց անոնք շատ չարքներ փնտռե-
ցին :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Խմաստունին պէս ո՞վ կայ , ու
խօսքի մեկնութիւնը ո՞վ գիտէ .
մարդուն խմաստութիւնը անոր ե-
րեսը կը փայլեցընէ . ու երեսին
պնդութիւնը կը փոխուի :
2 Ես կ'ըսեմ որ թագաւորին հրա-
մանը պահէ , մանաւանդ Յաստուծոյ
երդումին պատճառովը :

3 Ընոր առվելն ելնելու մի՛ արտո-
բար . չար գործքի մէջ մի՛ կենար .
վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ'ը-
նէ :

4 Ո՛ւր որ թագաւորին խօսքը կայ ,
հոն իշխանութիւն կայ , ու ո՞վ
կրնայ անոր ըսել , թէ ի՞նչ կ'ը-
նես :

5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի
չհանդիպիր . և իմաստունին սիրտը
ժամանակը ու յարմարութիւնը կը
ճանչնայ :

6 Վասն զի ամէն դիտաւորութիւն
իր ժամանակը ու յարմարութիւնը
ունի . քանզի մարդուն վրայ շատ
նեղութիւն կու գայ :

7 Վասն զի անիկայ ըլլալու բանը
չգիտեր . և ո՞վ պիտի յայտնէ անոր՝
թէ ինչպէս պիտի ըլլայ :

8 Հոգիին վրայ իշխող մարդ չկայ ,
որ հոգին արդիլէ , ու մահուան օ-
րուանը վրայ տիրող չկայ . և ան
պատերազմին մէջ արձակուրդ չկայ .
ու ամբարշտութիւնը իրեն հետևող-
ները չազատեր :

9 Այսոնց ամէնը տեսայ , ու արևուն
տակը եղող ամէն գործքին իմ
սիրտս տուի : Կայ կայ որ մէկ
մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ'իշ-
խէ իրեն թշուառութեանը համար :

10 Ու ասոր հետ տեսայ ամբարիշտ-
ները որ թաղուեցան գացին , ու
սուրբ տեղէն ելան . և մոռցուեցան
ան քաղաքին մէջը՝ ուր որ ասանկ
ըրին . ասս ալ ունայնութիւն է :

11 Որովհետև գէշ գործքին վրայ
վճիռը շուտով չկատարուիր , ասս
պատճառաւ մարդոց որդիներուն
սիրտը չարութիւն ընելու ի-
վ լեցուած է :

12 Թէև մեղաւորը հարիւր անգամ
չարութիւն ընէ , ու անոր կեանքը
երկրննայ ալ , այսու ամենայնիւ
ստոյգ գիտեմ որ բարութիւնը՝ Աս-
տուծմէ վախցողներուն , անոր երե-
սէն վախցողներուն պիտի ըլլայ :

13 Նայց ամբարշտին բարութիւն
պիտի չըլլայ . ու անիկայ իր օրերը
պիտի չերկրննցընէ , հապա ստուերի
պէս պիտի ըլլայ . վասն զի Աստու-
ծոյ երեսէն չվախնար :

14 Ունայնութիւն մը կայ , որ աշ-
խարհիս վրայ կ'ըլլայ . այսինքն ար-
դարներ կան , որոնց ամբարիշտնե-
րուն գործքին պէս կը պատահի .
ու ամբարիշտներ ալ կան , որոնց
արդարներուն գործքին պէս կը պա-
տահի . ըսի որ Աս ալ ունայնու-
թիւն է :

15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի ,
վասն զի մարդը արևուն տակը ու-
տելէն , խմելէն , և ուրախութիւն
ընելէն ի զատ աղէկ բան մը չունի .
վասն զի արևուն տակը Աստուծոյ
անոր տուած կենացը օրերուն մէջ
իր աշխատանքէն ասիկայ կը մնայ
անոր :

16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի իմաս-
տութիւնը գիտնալու , ու երկրի
վրայ եղած զբաղմունքը տեսնելու ,
(վասն զի թէ ցորեկ և թէ գի-
շեր իր աչքը քուն չտեսնող մարդ
կայ ,)

17 Ես տեսնը Աստուծոյ բոլոր գործ-
քերէն հասկըցայ , որ մարդ չկրնար
գտնել ան գործը՝ որ արևուն տակը
կ'ըլլայ . վասն զի մարդը կ'աշխատի
փնտռելու , բայց չգտներ , ու թէ և
իմաստունն ալ Գիտնամ ըսէ , գըտ-
նելու կարող չըլլար :

ԳԼ . ԼԱ

1 Վասն զի աս ամէնը իմ սրտիս
մէջ դրի , որ աս ամէնը քըն-
նեմ , որ արդարները և իմաստուն-
ները ու անոնց գործքերը Աստուծոյ
ձեռքին մէջ են . մարդ չգիտեր թէ
սերը և թէ ատելութիւնը . ամէն
բան անոնց առջևն է :

2 Ամէն բան ամենուն հաւասարա-
պէս կը պատահի . արդարին ու
ամբարշտին , բարի մարդուն , մա-
քուրին ու անմաքուրին , զոհ ընո-
ղին ու զոհ չընողին պատահած դի-
պուածը մէկ է . ինչպէս է բարի
մարդը , մեղաւորն ալ այնպէս է .
երդում ընողը երդումէն վախցողին
պէս է :

3 Արևուն տակը եղած բոլոր գործ-
քերուն մէջ գէշ բանը աս է , որ
ամենուն պատահած դիպուածը մէկ
է . ու նաև մարդոց որդիներուն

սիրտը չարութեամբ լեցուած ըլլալով՝ իրենց կենդանութեան առնները իրենց սրտին մէջ խեղթութիւն կայ. ու ետքը մեռելներուն կ՚իջնեն։

4 Վ՚անդի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդին յոյս կայ. վասն զի ողջ շունը մեռած առիւծէն աղէկ է։

5 Որովհետեւ կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին. բայց մեռելները բան մը չեն գիտեր, ու ալ վարձք մը չեն առներ. վասն զի անոնց յիշատակը մոռցուեցաւ։

6 Ահա՛ անոնց սէրը, թէ ատելութիւնը եւ թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ. ու անոնք արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ ալ յաւիտեան բաժին մը չունին։

7 Գնա՛ հացդ ուրախութեամբ կեր, ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ. վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաւնեցաւ։

8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճերմակ ըլլան, ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ։

9 Ինու սիրած կնկանդ հետ կեանք վայելէ քու ունայնութեան կենացդ բոլոր օրերուն մէջ, որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ. վասն զի ասիկայ կեանքիս մէջ քու բաժինդ անիկայ է, արեւուն տակը քաշած աշխատանքդ։

10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու, բոլոր ուժովդ ըրէ. քանզի ան քու երթալու գերեզմանիդ մէջ գործք, խորհուրդ, գիտութիւն ու իմաստութիւն չկայ։

11 Դարձայ ու արեւուն տակը տեսայ, որ ճամբան վազողներուն չէ, ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ. ու նաեւ հացը իմաստուններուն չէ, և հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ, ու նաեւ շնորհքը գիտուններուն չէ. հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն։

12 Վ՚ասն զի մարդ իր ատենը անգամ չգիտեր. ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին և թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին, նոյնպէս մարդոց որդիները ալ որոգայթի մէջ կ՚իյնան, երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ։

13 Արեւուն տակը աս իմաստութիւնն ալ տեսայ, ու անիկայ ինծի մեծ երեւցաւ.

14 Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու մէջն ալ քիչ մարդ կար. և անոր վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ, ու զանիկայ պաշարեց, և անոր դէմ մեծ պատնէշներ շինեց.

15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ իմաստուն մը գտնուեցաւ. և անիկայ իր իմաստութեամբը քաղաքը ազատեց. բայց աս աղքատ մարդը բնաւ յիշող մը չեղաւ։

16 Վ՚ն ատենը ըսի թէ Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է, թէ և աղքատին իմաստութիւնը կ՚անարգեն, ու անոր խօսքերը մտիկ չեն ըներ։

17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը յիմարներուն մէջ իշխան եղողին աղաղակէն աղէկ կը լսուին։

18 Իմաստութիւնը պատերազմական զէնքերէն աղէկ է. բայց մէկ մեղաւորը շատ բարութիւններու կորստեանը պատճառ կ՚ըլլայ։

ԳԼ. Ժ.

1 Մեռած ճանճերը իւղագործին եղը գարշահոտ կ՚ընեն. քիչ մը անմտութիւնն ալ իմաստութեամբ և պատուով երեւելի ընծոյ՝ Հոգեդ ցնծէ՛ կ՚ըսէ։

2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն է, ու անմիտին սիրտը իր ձախ կողմն է։

3 Ու անմիտ մարդը ճամբան քալելու ատենն ալ, խելքը պակաս ըլլալուն համար՝ իր յիմար ըլլալը ամենուն կը յայտնէ։

4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը քեզի դէմ ելլէ, քու տեղդ մի՛ ձգեր. վասն զի քաղցրութիւնը մեծ յանցանքները կը դադրեցնէ։

5 Արեւուն տակը մէկ չարութիւն մըն ալ տեսայ, որ իշխանին երեսէն

եւած անհաշեմութիւն մը ըլլալ կ'երեւնայ :

6 Աշխատութիւնը խիստ բարձր տեղերու վրայ կը դրուի . ու հարուստները ցած տեղ մը կը նստին :

7 Տեսայ ծառաներ՝ որ ձիերու վրայ հեծեր էին , և իշխաններ՝ որ երկրի վրայ ծառաներու պէս կը քալէին :

8 Փոս փորողը ինքը մէջը կ'իյնայ , ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ :

9 Վէմերը կտրողը անոնցմէ կը վնասուի , և փայտ ճեղքողը անկէ վտանգի մէջ կ'ըլլայ :

10 Եթէ որ երկաթը բթացած է , ու առաջ բերանը չսրէ , ան ատենը յոյժ կրկնապատկելու է . բայց իմաստութիւնը յաջողելու օգուտը առնէ :

11 Եթէ որ օձը թովելէն առաջ խածնէ , ան ատենը թովիչին օգուտ մը չմնար :

12 Իմաստունին բերնին խօսքերը շնորհք է . բայց անմիտին շրթունքները զինքը կը կլլեն :

13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբնաւորութիւնը անմտութիւն է . ու անոր խօսքին վերջը գէշ խենթութիւն է :

14 Ու յիմարը իր խօսքերը կը շատցընէ . մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր , ու անոր ո՞վ պիտի յայտնէ թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ :

15 Հիմարներուն աշխատանքը զիրենք կը ձանձրացընէ քաղաքը երթալը չգիտցողին պէս :

16 Ա՛յ քեզի երկիր, երբոր քու թագաւորդ տղայ է , ու իշխաններդ առտուընց ճաշոյթ կ'ուտեն :

17 Երանի՛ քեզի երկիր , երբոր քու թագաւորդ ազնուազարմ է . և քու իշխաններդ ատենով կ'ուտեն , ուժի համար , և ո՛չ թէ գինովութեան համար :

18 Շատ ծուլութիւնով չէնքը կը փլչի , և ձեռաց թուլութիւնով տունը կը կաթի :

19 Կոչունքը ծիծաղելու համար կ'ընեն , ու գինին կեանքը կ'ուրախացընէ . իսկ արծաթը ամէն բանի բաւական կ'ըլլայ :

20 Մ՚իտքիդ մէջ անգամ թագաւորին անէծք մի՛ տար , և քու պառկելու սենեակներուդ մէջ մեծերուն անէծք մի՛ տար . վասն զի երկինքի թռչունը ան ձայնը կը տանի , ու թեւաւորը խօսքը կը պատմէ :

Ժ.

1 Ո՛ւ հացդ ջուրերու երեսին վրայ ձգէ . վասն զի շատ օրերէն ետքը զանիկայ պիտի գտնես :

2 Եօթնին և ութին ալ բաժին տուր . վասն զի չես գիտեր թէ երկրիս վրայ ինչ պատուհաս պիտի ըլլայ :

3 Եթէ որ ամպերը լեցուն ըլլան , երկրիս վրայ անձրեւ կը թափեն . ու երբոր ծառ մը դէպ 'ի հարաւ կամ դէպ 'ի հիւսիս իյնայ , ան ծառը ինկած տեղը կը մնայ :

4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել , և ամպերուն նայողը չկրնար հնձել :

5 Ինչպէս որ դուն հովին ճամբան չգիտես , ո՛չ յղիին որովայնին մէջ ոսկորներուն ինչպէս խառնուիլը չես գիտեր , այնպէս ալ ամենաստեղծ Աստուծոյն գործը չես գիտեր :

6 Առտուանց քու սերմդ ցանէ՛ , և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի՛ թողուր . վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ , աս թէ ան . կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան :

7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է , ու արեւը տեսնելը աչքերու ախորժելի է .

8 Հապա թէ և մարդ մը շատ տարի ապրի , ո՛ր անոնց ամենուն մէջ ուրախանայ , խաւարի օրերն ալ յիշելու է , վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան . բոլորը գալիքը ունայնութիւն է :

9 Ա՛վ երիտասարդ , քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր . ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ թող քեզ զուարճացընէ՛ . և քու սրտիդ ճամբաներովը ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ՛ . բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ :

10 Ու քու սրտէդ տրտմութիւնը

վերցնուր , ու մարմինդ չարութիւնը հեռացնուր . վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է :

ԴԱՆ . ԺԱ

1 Ես քու Աստղիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ դու թշուառութեան օրերը չհկած , ու ան տարիները չհասած , որոնց մէջ պիտի ըսես թէ Անոնց չեմ հաւնիր .

2 Արևը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած , ու անձրևին ետևէն ամպերը չդարձած .

3 Ան օրը որ տանը պահապանները պիտի դողան , ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին , և աղացողները՝ քիչ մնալնուն համար , պիտի դադարին , ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթըննան .

4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը տկարանայ , փողոցներուն մէջ դռները պիտի գոցուին . և թռչունի ձայնով պիտի ելլեն , ու բոլոր երգեցող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան .

5 Ես բարձրէն պիտի վախնան , ու ճամբուն մէջ վախկոտ պիտի ըլլան . և նշենին պիտի ծաղկի , ու մարախը ծանրութիւն պիտի սեպուի , և ախորժակը պիտի դադարի . վասն զի մարդ իր յաւիտենական տունը կ'երթայ , ու լացողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին .

6 մինչև արծաթէ թելը չփրթած , ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած , և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած , ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած :

7 Ան ատենը հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ ինչ եղածին պէս . ու հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ , որ զանիկայ տուաւ :

8 Ունայնութիւն ունայնութեանց , ըսաւ Ժողովողը , ամէն բան ունայնութիւն է :

9 Ու որչափ որ Ժողովողը իմաստուն էր , այնպէս ալ ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց . և խորհելով ու քննելով շատ առակներ շարադրեց :

10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ . ու գրուածը ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են :

11 Իմաստուններուն խօսքերը խթաններու պէս են , ու ժողովներու տէրերէն գամուած բևեռներու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած :

12 Ու երջապէս որդեակ իմ , անոնցմէ խրատ առ . շատ գիրք շինելը ծայր չունի , ու շատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ :

13 Եկ բոլորը խօսքին վախճանը լսենք . Աստուծմէ վախցիր , ու անոր պատուիրանքները պահէ . վասն զի մարդուս բոլորը պարտաւորութիւնը ասիկայ է :

14 Վասնզի Աստուած ամէն գործքը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ թէ բարին և թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ :

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Երգ երգոց Սողոմոնի :

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս . վասն զի քու սէրդ գինիէն աղէկ է :

3 Քու եղերուդ հոտը ախորժելի է , քու անունդ թափուած եղի պէս է , անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն :

4 Ինծի քաշէ , քու ետևէդ պիտի վազենք . թագաւորը իր ներքին սենեակները տարաւ զիս . քեզի հետ ցնծանք և ուրախանանք , քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք . քեզ ուղղութեամբ կը սիրեն :

5 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներդ, ես սեւ եմ՝ բայց գեղեցիկ, Կեդարու վրաններուն պէս, Սողոմոնին վարագոյրներուն պէս։

6 Իմ սեւցած ըլլալուս մի՛ նայիք. վասն զի արեւը գիս տեսաւ, իմ մօրս որդիքը ինծի սրդողեցան. զիս այգիներու պահապան ըրին. բայց իմ այգիս պահպանութիւն չըրի։

7 Պատմէ՛ ինծի, ով հոգիս սիրածը, ուր հովիւ ո՞ւր կ'արածես. կէս օրին ո՞ւր կը պառկեցընես. քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը ինչո՞ւ թափառականի պէս ըլլամ։

8 Թէ որ դուն չես գիտեր, ով կընիկներուն գեղեցիկը, հօտերուն ետիդընէն գնա, ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուլերդ արածէ։

9 Փարաւոնի կառքերուն ընտիր ձիերուս նմանցուցի քեզ, ով իմ սիրուհիս.

10 Ունու այտերդ գարդերով գեղեցիկ է, և քու պարանոցդ՝ քառամատնեակներով։

11 Քեզի ոսկեղէն գարդեր պիտի շինենք արծաթէ կիտուածներով։

12 Երբոր թագաւորը սեղանն էր, իմ նարդոս իր հոտը բուրեց։

13 Իմ սիրականս ինծի ստամոքսի ծրարին պէս է, գիշերը իմ ստինքներուս մէջը պիտի հանգչի։

14 Իմ սիրականս Հինայի ողկոյզին պէս է ինծի՝ Ենգադդիի այգիներուն մէջ։

15 Ո՛հ գեղեցիկ ես, ով իմ սիրուհիս, ահա գեղեցիկ ես. քու աչքերդ աղաւնիներու աչքերուն կը նմանին։

16 Ո՛վ իմ սիրականս, ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ. և մեր անկողինը կանանչ է։

17 Մեր տուներուն գերաններըը եղևնափայտ են, և մեր առիւծները մայր փայտէ են։

ԳԼ. Ր

1 Ես Սարոնին ծաղիկն եմ, ու հովիտներուն շուշանը։

2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ։

3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծառերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ. անոր հովանիին տակը ախորժելով նստայ, ու անոր պտուղը իմ քմայս քաղցր է։

4 Ինծի խնձոյքին տունը բերաւ, և անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր։

5 Ինծի կարկանդակներով զօրացուցէք. զիս խնձորներով ուժովցուցէք. վասն զի ես սիրով կը նուաղիմ։

6 Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը ըլլայ, ու աջ ձեռքը զիս գրկէ։

7 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներդ, ձեզ այծեամներով, կամ դաշտի եղնիկներով կ'երդմնցընեմ, որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթընցընէք, մինչև որ ինքը չուզէ։

8 Իմ սիրականիս ձայնն է. ահա անիկայ լեռներուն վրայէն ցատկելով՝ ու բլուրներուն վրայէն ցատկըտելով կու գայ։

9 Իմ սիրականս այծեամի կամ եղնիկի ձագի կը նմանի. ահա հիմա մեր պատին ետևը կայներ է. պատուհաններէն կը նայի. վանդակներէն կ'երևնայ։

10 Իմ սիրականս պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ, Ելլէր ով սիրուհիս, ով գեղեցիկս, ու եկո՛ւր.

11 Վասնզի ահա ձմեռը անցաւ, անձրևները անցան գացին.

12 Վարտնի վրայ ծաղիկներ կ'երևնան, յօտելու ժամանակը հասաւ, ու մեր երկրին վրայ տատրակին ձայնը կը լսուի։

13 Ինձ թզենին իր թուզերը կը հասցընէ. ու որթերը ծաղկեցան, և իրենց հոտը կու տան. ելլէր ով սիրուհիս, ով գեղեցիկս, ու եկո՛ւր։

14 Ո՛վ իմ աղաւնիս, վէմին խոռոչներուն մէջը, ապառաժին հովանիին տակը եղող, ինծի երեսդ ցուցուր. ձայնդ ինծի լսել տուր. քանզի ձայնդ քաղցր, ու դէմքդ գեղեցիկ է։

15 Մեզի աղուէսները, այ-

դիներըը աւրող պղտիկ աղուէսներըը . վասն զի մեր այդիներըը ծաղկեր են :

16 Իմ սիրականս իմն է , ու ես անոր եմ . անիկայ իր հօտը շուշաններու մէջ կ'արածէ :

17 Օրուան հովը չփչած , ու ստուերները չհեռացած , դարձիր ա՛ռ իմ սիրականս . ա՛ — Լեռներուն վրայի այծեմման պէս կամ եղնիկներու ձագին պէս եղիր :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Իմ հոգւոյս սիրածը գիշերը անկողինիս մէջ փնտռեցի . զանիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ :

2 Ելլեմ հիմա պտըտիմ քաղաքին մէջը , փողոցներուն ու հրապարակներուն մէջ . իմ հոգիիս սիրածը փնտռեմ : Զանիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ :

3 Քաղաքին մէջ պտըտող պահապաններըը գիս գտան . Ըրդեօք իմ հոգիիս սիրածը տեսաք՝ ըսի :

4 Զանոնցմէ քիչ մը առաջ անցնելով՝ իմ հոգիիս սիրածը գտայ . զանիկայ բռնեցի ու չթողուցի , մինչև որ իմ մօրս տունը՝ ու զիս ծնանողին սենեակը տարի :

5 Ա՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ , ձեզ այծեամներով կամ դաշտին եղնիկներովը կ'երդմնցնեմ , որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթընցընէք , մինչև որ ինքը չուզէ :

6 Ա՛վ է ասիկայ՝ որ զմուռսով և կնդրուկով , ա՛ — փերեզակներուն ամէն փոշիովը խնկուած՝ անապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւներու պէս :

7 Ընդ Սողոմոնին գահոյքը , որուն բոլորտիքը Իսրայէլի զօրաւորներէն վաթսուն զօրաւոր կայ .

8 Զմէնք ալ սուսերաւոր են , ա՛ — պատերազմի վարժուած են . գիշերուան վախին համար՝ ամէն մէկուն սուրը իր ազդրին վրայ է :

9 Սողոմոն թագաւորը Լիբանանի ծառերէն մէկ գահաւորակ մը շինեց իրեն համար .

10 Սիւները արծաթէ , ներարանները ոսկիէ , բազմոցը ծիրանիէ շինեց . ու մէջը Երուսաղէմի աղջիկներէն խնամ գեղեցիկ նկարագործուած էր :

11 Ա՛վ Սիօնի աղջիկներ , ելէք , և Սողոմոն թագաւորը տեսէք ան թագովը , որով իր մայրը՝ իր փեսայութեան օրը , ու սրտին ուրախութեան օրը՝ պսակեց զանիկայ :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Ահա դուն գեղեցիկ ես՝ ա՛վ իմ սիրուհիս , ահա դուն գեղեցիկ ես . լաչակիդ մէջէն քու աչքերդ աղաւնիներու աչքերուն կը նմանին . քու մազերդ Գաղաադ լեռը պառկող այծերուն հօտին պէս են :

2 Ակռաներդ լուացարանէն ելլող խուզած հօտի պէս են , որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին , ու անոնց մէջը ամուլ չկայ :

3 Քու շրթունքներդ կարմիր դերձանի պէս են , ու խօսուածքդ գեղեցիկ է . այտերդ լաչակիդ մէջէն նուռի կտորներու կը նմանին .

4 Քու պարանոցդ զինաբանի համար շինուած Դաւիթի աշտարակին պէս է , որ հոն հազար ասպար կախուած են . ամէնն ալ զօրաւորներուն վահաններն են :

5 Քու երկու ստինքդ նման է երկու ուլերու , որ այծեամի մը երկուբեակ ձնաձ են , և շուշաններու մէջ կ'արածուին :

6 Օրուան հովը չփչած , ու ստուերները չհեռացած , ես զմուռսի լեռը ու կնդրուկի բլուրը պիտի երթամ :

7 Ամբողջովին գեղեցիկ ես՝ ա՛վ իմ սիրուհիս , և քու վրադ արատ չկայ :

8 Ա՛վ Լիբանա հարսն՝ ինձի հետ Լիբանանէն եկուր . Ամանային գագաթէն՝ Սանիրին ու Հերմոնին գագաթէն , առիւծներուն մորթերէն — ինձեր լեռներէն նայէ :

9 Սիրտս առիր , ա՛վ իմ հարս քոյրս . սիրտս առիր քու մէկ աչքովդ և պարանոցիդ մէկ քառամանեակովը :

10 Քու սէրդ ի՛նչ գեղեցիկ է , ա՛վ հարս քոյրս . քու սէրդ գինիէն աղէկ

է , ու քու եղերուդ անուշահոտու-
թիւնը՝ ամէն խունկերէն ։
11 Շրթունքներդ խորիսխի մեղր
կը կաթի՝ հարսն . լեզուիդ
տակը մեղր ու կաթ կայ . և քու
զգեստներուդ անուշահոտութիւնը
Լիբանանի հոտին պէս է ։
12 Իմ հարս քոյրս փակեալ պար-
տէզ մըն է , փակեալ աղբիւր ա-
կնքուած աղբերակ մըն է ։
13 Ա՛ռու տունկերդ քաղցրահամ պը-
տուղներով՝ հինանիներով ու նարդ-
դոսներով՝ նռնենեաց դրախտ է .
14 նարդոս և քրքում , եղէգն և
կինամոն , ամէն կնդրուկի ծառով ,
զմուռսով ու հալուէով , և բոլոր
գլխաւոր խունկերով .
15 պարտէզներու աղբիւր , կենդանի
ջուրի ջրհոր , ու Լիբանանէն վազած
հեղեղներ ։
16 Արթընցիր ա՛վ հիւսիս , եկո՛ւր
ա՛վ հարաւ . իմ պարտէզիս մէջը
փչէ , որ անոր խունկերը բուրեն .
իմ սիրականս թող իր պարտէզը
գայ , ու իրեն ախորժելի ղէշ պը-
տուղները ուտէ ։

ԳԼ . Ե

1 Իմ պարտէզս եկայ՝ ա՛վ հարս
քոյրս . իմ զմուռսս խունկե-
րուս հետ ժողվեցի , իմ խորիսխս
մեղրիս հետ կերայ . իմ գինիս կա-
թովս խմեցի . կերէ՛ք՝ ա՛վ բարե-
կամներ , խմեցէ՛ք ու գինովցէ՛ք՝ ա՛վ
սիրելիներ ։
2 Ես կը քնանամ , բայց իմ սիրտս
արթուն է . ահա՛ իմ սիրակա-
նիս ձայնն է . դո՛ւռը կը զարնէ ,
ա՛ռ ինծի , ա՛վ իմ քոյրս , իմ սի-
րուհիս , իմ աղաւնիս , իմ կա-
տարեալս , բա՛ց ինծի . քանզի իմ
գլուխս ցօղով լեցուեցաւ , ա՛ռ-
վարսերս գիշերուան շաղերով ։
3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ ,
զանիկայ ի՞նչպէս հագնիմ . ոտ-
քերս լուացեր եմ , զանոնք ի՞նչպէս
աղտեղեմ ։
4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն
ներկընցուց . ու անոր համար իմ
աղիքս գալարեցաւ ։
5 Ես ելայ որ իմ սիրականիս բա-
նամ . ու ձեռքերէս զմուռս՝ ու իմ
մատներէս ընտիր զմուռս կաթեց
փականակին բռնելու տեղին վրայ ։
6 Ես իմ սիրականիս բացի , բայց
իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր .
երբոր անիկայ կը խօսէր , իմ հո-
գիս նուաղեցաւ . զանիկայ փնտռե-
ցի , բայց չգտայ . զանիկայ կան-
չեցի , բայց ինծի պատասխան չը-
տուաւ ։
7 Վ՚ահաղաչին մէջ պտըտող պահա-
պանները զիս գտան , գարկին վի-
րաւորեցին զիս . պարսպին պա-
հապանները քօղս վրայէս վերցու-
ցին ։
8 Ա՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ ,
ձեզ կ՚երդմնցընեմ , թէ որ իմ
սիրականս գտնէք , անոր պատմէք
որ ես սիրով կը նուաղիմ ։
9 Ա՛վ կիներուն գեղեցիկը՝ քու
սիրականդ ո՞րէն սիրականէ ի՞նչ
տարբերութիւն ունի . քու սիրա-
կանդ ո՞րէն սիրականէ ի՞նչ տար-
բերութիւն ունի , որ մեզ այդպէս
կ՚երդմնցընես ։
10 Իմ սիրականս սպիտակ ու կար-
միր է . տասը հազարի մէջ երե-
ւելի է ։
11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է . վար-
սքերը ցրուած՝ ա՛ռ ագռաւի պէս
սեւ են .
12 աչքերը՝ վազող ջուրերուն քովը
կաթովը լուացուած աղաւնիներու
աչքերու նմանին կը նմանին . գամուած
գոհարներու պէս են ։
13 Անոր այտերը՝ խնկալից տունկե-
րու ածուին , և անուշահոտ ծա-
ղիկներու թաղարներուն պէս են .
շրթունքները ընտիր զմուռս կա-
թող շուշաններ են ։
14 Ձեռքերը ոսկի մատնիներ են ,
Թարսիսի քարերով լեցուած . ո-
րովայնը բանուած փղոսկր է , շա-
փիւղաներով ծածկուած ։
15 Սրունքները մարմարիոն սիւներ
են , ընտիր ոսկի խարիսխներու վը-
րայ հաստատուած . կերպարանքը
Լիբանանին պէս՝ եղևիններուն պէս
ընտիր է .
16 Անոր բերանը քաղցր , ու ինքը
բոլորովին ցանկալի է . ահա՛ այս-

պէս է իմ սիրականս , այսպէս է իմ բարեկամս , ով Երուսաղէմի աղջիկներ ։

ԳԼ . Ջ

1 Ո՞ւր սիրականդ գնաց , ով կնիկներուն գեղեցիկը . քու սիրականդ ո՞ւր դարձաւ , որ զանիկայ քեզի հետ փնտռենք ։
2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ խնկալից տունկերուն մէջ իջաւ , որ պարտէզներու մէջ արածէ , ու շուշաններ ժողվէ ։
3 Ես իմ սիրականին եմ , և իմ սիրականս ինձ է . անիկայ շուշաններու մէջ կ'արածէ ։
4 Թիրսայի պէս գեղեցիկ ես , ով իմ սիրուհիս . Երուսաղէմի պէս հաճելի ես , ու դրօշակիր զբօսէրու պէս ահարկու ես ։
5 Աչքերդ ինծմէ դարձուր . վասն զի անոնք ինծի յաղթեցին . մազերդ՝ Գաղաադը պառկող այծերուն հօտին պէս են ։
6 Ակռաներդ լուացարանէն ելած մաքրներուն հօտին կը նմանին , որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին , ու անոնց մէջը ամուլ չըկայ ։
7 Այտերդ լաչակիդ մէջէն նուռի կտորներու կը նմանին ։
8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու հարճերը ութսուն , և օրիորդները անթիւ են ։
9 Իմ աղաւնիս , իմ կատարեալս մէկ է . իր մօրը մէկ հատիկը զինքը ծնանողին ընտրեալն է . զանիկայ աղջիկները տեսան , ու անոր՝ Երանի ըսին . թագուհիները ու հարճերն ալ , և զանիկայ գովեցին ։
10 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ արշալոյսի պէս կը նայի , որ լուսինի պէս գեղեցիկ , արեւու պէս մաքուր , ու դրօշակիր զբօսէրու պէս ահարկու է ։
11 Ընկոյզներու պարտէզը իջայ , որ ձորին կանանչութիւնը տեսնեմ , և նայիմ թէ արդեօք որթը ծլեցաւ , ու նռնենիները ծաղկեցա՞ն ։
12 Ես չգիտցայ՝ իմ հոգիս Ամինադաբին կառքերուն պէս ըրաւ զիս ։
13 Դարձիր՝ դարձիր , ով Սողոմացիդ , դարձիր՝ դարձիր , որ քեզ տեսնենք ։

Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին վրայ ։ Երբեմն երկու բանակներու դունդը ։

ԳԼ . Զ

1 Քու քայլերդ կօշիկներով ով իշխանի աղջիկ . քու բարձերուդ կազմուածքը եւ ևելէլի արուեստաւորի մը ձեռքով շինուած մանեակներու կը նմանի ։
2 Քու պորտդ լմնցելիքով լեցուն բոլորակ թաս մը կը նմանի . քու փորդ՝ շուշաններով պատած ցորենի կոյտ մը կ'ըլլայ ։
3 Քու երկու ստինքդ նման են երկու ուլերու , որ այծեամի մը երկուորեակ ձագ են ։
4 Պարանոցդ փղոսկրէ աշտարակի պէս է . աչքերդ Հեսբոն՝ Բաթ-բարբիմի դրանը քովը եղող աւազաններուն կը նմանին . ունդդ դէպ՝ի Դամասկոս նայող Լիբանանին աշտարակին պէս է ։
5 Գլուխդ քու վրադ Կարմէղոսի պէս , և գլխուդ հիւսուածը ծիրանիի պէս է . թագաւորը բռ-պոպիքներուդ կապուած է ։
6 Ո՜րչափ գեղեցիկ և հրչափ քաղցր ես , իմ փափկալից սիրուհիս ։
7 Քու հասակդ արմաւենիի՝ ու ստինքներդ ողկոյզներուն կը նմանին ։
8 Ըսի , Արմաւենիին վրայ ելլեմ , անոր ոստերուն փակչիմ . և քու ստինքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս , ու ռնգացդ հոտը խնձորներու հոտին պէս ըլլայ ։
9 Ու քու քիմդ՝ ազնիւ գինիի պէս է , որ շիտակ կը վազէ իմ սիրականիս , ու քնացողներուն շրթունքները կը խօսեցընէ ։
10 Ես իմ սիրականին եմ , և անոր բաղձանքը ինծի է ։
11 Եկէ՛ւր , իմ սիրականս , դաշտը ելլենք . գիշերը գեղերու մէջ անցընենք .
12 Առտուանց կանուխ այգիները երթանք , ու տեսնենք թէ որթը ծլե՞ր է , ծաղիկը բացու՞եր է , և նռնենի-

նները ծաղկե՞ր են . հոն իմ սէրս քեզ տամ :

13 Մանրագործները իրենց հօտը կուտան . ու մեր դռներուն մէջը՝ ամէն ընտիր պտուղներէն՝ թէ նոր և թէ հին , քեզի համար պահեր եմ , ով իմ սիրականս :

ԳԼ . Ը

1 Երանի՛ թէ իմ մօրս ստինքը ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր . երբոր քեզ դուրսը գտնէի , պիտի համբուրէի , և զիս պիտի չանարգէին :

2 Կ'ելլէ առաջնորդելով իմ մօրս տունը կը տանէի , որ ինծի սորվեցընես . քեզի հոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցընէի :

3 Ձախ ձեռքը գլխուս տակը , ու աջ ձեռքը գիս կը գրկէր .

4 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ , ձեզ կ'երդմնցընեմ , որ չի՛ սիրուհիս չարթի ընցընէք ու չվրդովէք , մինչև որ ինքը չուզէ :

5 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ իր սիրականին կռթընած՝ անապատէն կ'ելլէ : Կ'ելլէ խնձորենիին տակը արթընցուցի . քու մայրդ քեզ հոն ծնաւ , քու ծնողդ քեզ հոն ծնաւ :

6 Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր . վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝ — նախանձը դերեզմանի պէս խիստ է . անոր կայծերը սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են :

7 Հազա՛ր ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել , ու գետերը զանիկայ չեն կրնար ընկղմել . թէ որ մէկ մարդ մը սիրոյ փոխարէն՝ իր բոլոր ստացուածքը տայ , զանիկայ բոլորովին կ'անարգեն :

8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք , ու անիկայ ստինք չունի . մեր քրոջը ի՞նչ ընենք , անոր համար խօսուած օրը :

9 Թէ որ անիկայ պարիսպ է , վրան մէկ արծաթէ աշտարակ մը չինենք . և թէ որ դուռ է , զանիկայ եղևնափայտի տախտակներով պատենք :

10 Ես պարիսպ եմ , ու իմ ստինքներս աշտարակներու պէս են . աս պատճառով անոր առջևը խաղաղութիւն գտածի պէս եղայ :

11 Սողոմոն Բաալհամոնի մէջ այգի ունէր , անիկայ այգին պահապաններու տուաւ , ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր :

12 Իմ այգիս իմ առջևս է . ով Սողոմո՛ն , հազարը քուկդ ըլլայ , ու երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը պահպանողներուն :

13 Ո՛վ պարտէզներու մէջ նստող՝ ընկերներդ քու ձայնդ կը լսեն . ինծի ալ լսել տուր :

14 Հո՛ւռ երթ՝ ով իմ սիրականս , ու խնկաբեր լեռներուն վրայ այծեմանի կամ եղնիկներու ձագի նման եղիր :

ՄԵՐԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՆԱՀԱՑՆԵՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ամովսի որդւոյն Եսայիին տեսիլքը՝ որ Հուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսաւ , Հուդայի Թագաւորներուն՝ Ոզիային , Հովաթամին , Աքազին — Եզեկիայեան օրերը :

2 Լսէ , ով երկինք , և ականջ դիր , ով երկիր , վասն զի Տէրը կը խօսի . Զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի , և անոնք ինծի դէմ ապստամբեցան :

3 Եզը իր Տէրը կը ճանչնայ , ու էշը իր տիրոջը մսուրը , բայց Իսրայէլ զիս չճանչնար , իմ ժողովուրդս չմտածեր :

4 Այ՛ մեղաւոր ազգին , անօրէնութիւնով ծանրացած ժողովուրդ , չարագործներու սերունդ , ապականի՛չ զաւակներ . անոնք Տէրը թողուցին , Իսրայէլին Սուրբը անար-

գնցին , ու եւս քաշուեցան :
5 Ո՞ր հաւէքնոյ վըայ կընաք զար-
նուիլ , երբոր ալ աւելի ապստամ-
բիք : Ամբողջ գլուխը հիւանդ՝ և
6 բոլոր սիրտը մաշած է : Ոտքին
թաթիէն մինչև գլուխը քեզ՝ անոր
վըայ ողջ տեղ չկայ . հարուած-
ներ , վէրքեր ու չարաչալիչ խոցեր
կան . անոնք չգոցուեցան , չկապուե-
ցան , ու եղով ալ չկակղցան :
7 Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է , և
ձեր քաղաքները կրակով այրուած
են . ձեր արտերը աչքերնուդ առ-
ջևը օտարները կ'ուտեն , ու անոնք օ-
տարներուն ըղձած աւերակներուն պէս
8 խոպանացած են : Եւ Սիոնին աղջիկը
այգիի մէջ խղճի խրճիթի պէս , վա-
րունդի արտի մէջ խղճ հիւղի պէս ,
պաշարուած քաղաքի պէս թողուած
9 ճոպիր է : Եթէ որ զօրաց Տէրը մեզի
քիչ մը մնացորդ թողուցած չըլլար ,
մենք Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք ,
ու Գոմորին պիտի նմանէինք :
10 Լսեցէք Տէրոջը խօսքը , իվ Սո-
դոմի իշխաններ , ականջ դրէք մեր
Աստուծոյն օրէնքին , իվ Գոմորի
11 ժողովուրդ : Ինչ պէտք է ինծի
ձեր զոհերուն շատութիւնը , կ'ըսէ
Տէրը , յինչ խոյերուն ողջակէզնե-
րէն ու պարարտ անասուններուն
ճարպէն կշտացած եմ , և զուա-
րակներուն ու գառներուն և նո-
խազներուն արիւնները չեմ ախոր-
12 ժեր : Երբոր կու գաք իմ առջևս
երևնալու՝ ո՞վ պահանջեց ձեզմէ ,
որ ասանկ իմ սրահներս կոխէք :
13 Ա՛լ ինձի ունայն ընծաներ մի բե-
րէք . յինչ խունկը ինծի պիղծ է .
ամսագլուխներուն ու շաբաթներ-
ուն և ժողովներու գումարուելուն
չեմ կրնար տանիլ , յինչ ոճնա-
խըմբութիւնը անգամ անօրէնու-
14 թիւն է : Ձեր ամսագլուխներէն
ու ոճներէն կը զզուի իմ հոգիս .
անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան .
15 վերցընելէն յոգնեցայ : Ասոր
երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէք ,
աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ . նաև
երբոր աղօթքնիդ կը շատցընէք ,
պիտի չլսեմ . ինչու՞ որ ձեռքերնիդ
արիւնով լեցուն են :

Լուացուեցէք , մաքրուեցէք , իմ 16
աչքերուս առջևէն ձեր չար գործ-
քերը մէկդի ըրէք , չարութիւն
գործելէն դադարեցէք . Խարու- 17
թիւն ընել սորվեցէք , իրաւունքը
փնտռեցէք , զկուսածին ուղղու-
թիւն ըրէք , որբին դատաստանը
տեսէք , ու որբևայրիին դատը
պաշտպանեցէք :
Հիմա եկէք վիճաբանինք , կ'ըսէ 18
Տէրը . թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի
կարմիրի պէս են , ձիւնի պէս պիտի
ճերմըկինան . և թէ որ որդան կար-
միրի նման են , ասրի պէս ճերմակ
պիտի ըլլան : Եթէ որ դուք յօժա- 19
րիք ու հնազանդիք , երկրին բա-
րիքը պիտի ուտէք . Բայց թէ որ 20
պիտ մերժելով ապստամբիք , սուրը
պիտի ուտէ ձեզ , ինչու որ Տէրոջը
բերանը խօսեցաւ ասիկայ :
Ո՜նչպէս պոռնկեցաւ ատ հաւա- 21
տարիմ քաղաքը . անիկայ իրա-
ւունքով լեցուն էր , ու անոր մէջը
արդարութիւն կը բնակէր . բայց
հիմա մարդասպաններու բնակարան
է : Քու արծաթդ կղկղանք դար- 22
ձաւ . գինիդ մէջը ջուր խառ-
նուած է : Քու իշխաններդ ապըս- 23
տամբ ու գողերու ընկեր եղան .
ամէնքն ալ կաշառք սիրելով՝ պար-
գևներ կը փնտռեն . անոնք որբին
դատաստանը չեն տեսներ , և որ-
բևայրիին դատը անոնց առջևը չը-
գար :
Ասոր համար զօրաց Յեհովայ Տէ- 24
րը , Իսրայէլին Հզօրը ասոնք կ'ը-
սէ . Ա՛հաղ , իմ հակառակորդ-
ներուս հաւտուցում պիտի ընեմ ,
ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առ-
նեմ : Ու իմ ձեռքս քու վրադ 25
պիտի դարձընեմ , և քու կղկղանքդ
իբր թէ բորակով պիտի մաքրեմ ,
ու բոլոր անագդ մէկդի պիտի զա-
տեմ : Ու քու դատաւորներդ ա- 26
ռաջինին պէս , ու խորհրդականներդ
սկիզբէն եղածին պէս նորէն պիտի
հաստատեմ . անկէ ետքը դուն
պիտի կոչուիս արդարութեան
քաղաք և հաւատարիմ աւան :
Սիոնը դատաստանով պիտի փըր- 27
կուի , և հոն դարձողները՝ արդա-

28 բուխեամն : Խոյց անօրէնները ու մեղաւորները միկտեղ պիտի ջարդուին , և անոնք որ Տէրը կը թողուն , բնաջինջ պիտի ըլլան :
29 Վասնզի ձեր ցանկացած բևեկինենրէն պիտի ամչնան , և ան ձեր ընտրած պարտէզներուն համար ա-
30 մօթով պիտի մնաք : Վասն զի տերևները թառամած բևեկնիի պէս , և ջուր չունեցող պարտէզի պէս
31 պիտի ըլլաք : Ու զօրութիւն ունեցողը՝ խածուծի պէս , և անոր գործը կայծի նման պիտի ըլլայ , ու երկուքն ալ միասին պիտի այրին , և մարդ պիտի չկանուխ :

Գ Լ · Ե

1 Ա՛մենի որդւոյն Նոյայիին՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսած տեսիլքին խօսքը :
2 Վերջի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տանը լեռը՝ լեռներուն գլխուն վրայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու բոլոր հեթանոսները հեղեղի պէս
3 պիտի դիմեն անոր : Ու շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն , Եկէք՝ Նովսյին լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք . ինչու որ օրէնքը՝ Սիօնէն , ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ . Ու
4 հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի տեսնէ , և շատ ժողովուրդներ պիտի յանդիմանէ . ու անոնք իրենց սուրերը խոփե՛ և իրենց նիզակները յօտացներ պիտի շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցընէ , և ալ պատերազմ պիտի չսորվին :
5 Ո՛վ Յակոբին տունը՝ եկէ՛ք Տէ-
6 րոջը լուսովը քալենք : Ինչու որ դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին տունը թողուցիր , վասն զի արևելքին խոհրդներով լեցուեցան , և Փղշտացւոց պէս հմայութիւն կ՛ընեն , ու օտարներու որդւոց հետ
7 դաշնադիր եղան : Ու անոնց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ , ու անոնց գանձերը անթիւ եղան . անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ , և անոնց կառքերը անթիւ են : Կուռքերով ալ լեցուն 8
է անոնց երկիրը . իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագութիւն կ՛ընեն , անոնց՝ որ իրենց մատները շինեցին : Ու ոամիկ մարդը ծռեցաւ , ու ազնուականը խոնարհեցաւ , և անոնց պիտի չներես : 9

Տէրոջը վախին երեսէն և անոր 10
վեհափառութեանը մեծութենէն վէմին մէջը մտիր , ու հողին մէջը պահուէ : Արդուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին , և 11
մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ , ու ան օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ : Ինչու որ զօրաց Տէ- 12
րոջը օրը՝ ամէն ամբարտաւաններուն ու բարձրամիտներուն վրայ , և ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի ըլլայ . ու անոնք պիտի խոնարհին :
Ու Լիբանանու ամէն բարձրացած 13
ու վերացած եղևիններուն վրայ , ու Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ , Ու ամէն բարձր լեռներուն վրայ , ու 14
ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ , Ու ամէն բարձր աշտարակներուն 15
վրայ , ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ , Ու Թարշիսի 16
ամէն նաւերուն վրայ , ու ամէն հաճելի երևցած բաներուն վրայ պիտի ըլլայ . Ու մարդուն ամբարտաւա- 17
նութիւնը պիտի ցածնայ , ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի , և ան օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ : Ու կուռքերը բնա- 18
ջինջ պիտի ըլլան : Ու քարայր- 19
ներու մէջ ու երկրին խոռոչները պիտի մտնեն Տէրոջը վախին երեսէն և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն , երբոր ինքը երկիրը սարսափեցնելէ ելլէ :

Ան օրը մարդ խլուրդներուն ու 20
չղջիկներուն պիտի նետէ իր արծաթեղէն կուռքերը , ու իր ոսկեղէն կուռքերը , որոնք իրեն շիներ են երկրպագութիւն ընելու համար .
Որ Տէրոջը վախին երեսէն ու անոր 21
վեհափառութեանը մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը ու վիմերուն ծերպերը մտնէ , երբոր Ե-

22 Նիկայ երկիրը սարսռալու եղև ։ Ա՛ռ
կեցէք մարդին՝ որուն շունչը իր
ռնգացը մէջն է . վասն զի ինչ
բանի մէջ հաշուած կը համարուի
ան ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Վասն զի ահա զօրաց Տէրն
Երուսաղէմէն ու Յուդայէն
պիտի վերցընէ գաւազանը և ցու-
պը , հացին բոլոր զօրութիւնը ու
2 ջուրին բոլոր զօրութիւնը . Արի-
ծը ու պատերազմող մարդը , դա-
տաւորը ու մարգարէն , գուշակու-
3 թիւն ընդոը ու ծերը , Հիսնապե-
տը ու պատուաւոր մարդը , խոր-
հրդականը ու իմաստուն ձարտա-
րապետը և հանճարեղ կախարդը ։
4 Ու անոնց վրայ մանուկները իշխան-
ներ պիտի կարգեմ , ու անոնց վրայ
5 տղաքը պիտի իշխեն . Ու ժողո-
վուրդը իրարմէ՝ ու ընկերը իր ըն-
կերէն հարստահարութիւն պիտի
կրեն . մանուկները ծերերուն դոռո-
զութիւն պիտի ընեն , և անարգնե-
6 րը՝ պատուականներուն ։ Վն ա-
տենը պիտի բռնէ մարդ իր հօրը
տունէն եղող իր եղբայրը , — ըսե-
լով , Դուն հանդերձ ունիս , մեր վրայ
իշխան եղիր , ու աս աւերակը քու
7 ձեռքիդ տակը ըլլայ ։ Վն օրը
անիկայ պատասխան պիտի տայ ու
ըսէ , Ես առաջնորդ չեմ ըլլար ,
ինչու որ իմ տանս մէջ ո՛չ հաց
կայ և ո՛չ հանդերձ . զիս ժողո-
վուրդին վրայ իշխան մի՛ կարգէք ։
8 Ինչու որ Երուսաղէմ սասանեցաւ ,
և Յուդա ինկաւ . վասն զի անոնց
լեզուները ու գործքերը Տէրոջը
դէմ են , որ բարկացընեն անոր փա-
9 ռաւոր աչքերը ։ Անոնց երեսնե-
րուն տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ ,
և իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը
յայտնեն , չեն ծածկեր . վա՛յ անոնց
անձին , ինչու որ իրենց վրայ չարիք
10 բերին ։ Ըրդարին ըսէք՝ որ երջա-
նիկ ըլլայ . ինչու որ անոնք
իրենց գործքերուն պտուղը պիտի
11 ուտեն ։ Վա՛յ անօրէնին՝ գէշ պիտի
ըլլայ անոր . ինչու որ անոր ձեռացը
գործերուն փոխարէնը իրեն պիտի
տրուի ։ Իմ ժողովուրդիս 12
վրայ տղաք բռնաւորութիւն կ՚ընեն ,
ու անոր վրայ կիներ կը տիրեն .
ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ քու առաջնորդ-
ներդ գէշ կ՚ընեն , և քու
շաւիղներուդ ճամբան կը խանգա-
րեն ։

Տէրը դատաստան տեսնելու եղեր 13
է , ու ժողովուրդները դատելու
կայներ է ։ Տէրը ինքը դատաստան 14
ընելու պիտի գայ՝ իր ժողովուրդին
ծերերուն ու իշխաններուն հետ .
ինչու որ դուք այդին այրեցիք , —
աղքատէն յափշտակուածը ձեր
տունն է ։ Ձեզի ի՞նչ եղաւ՝ որ 15
իմ ժողովուրդս կը գրկէք , ու աղ-
քատներուն երեսը կը ճնշէք , կ՚ըսէ
Տէրոջ՝ զօրաց Տէրը ։

Ու Տէրը ըսաւ . Որով- 16
հետև Սիոնի աղջիկները հպարտա-
ցան , և բարձրապարանոց կը քա-
լեն , անհամեստ ակնարկութիւններ
կ՚ընեն , մանրաքայլ կ՚երթան ու
ոտքերով շաչիւն կը հանեն . Տէրն 17
ալ Սիոնի աղջիկներուն գագաթը
պիտի կնտացընէ , և Տէրը անոնց
ամօթոյքը պիտի մերկացընէ ։ Ու 18
ան օրը Տէրը պիտի վերցընէ անոնց
ոտքի մեհեանդներուն փառքը , ու
ցանցակերպ ծամակալները և մա-
հիկները , Կիստերը , ապարանջան- 19
ները ու շղարշատեռները , Գլաթօշնե- 20
րը , ոտքի շղթաները ու գօտինե-
րը , անուշահոտ ոգիներուն տուփե-
րը , հմայեակները , Մատանիները և 21
քիթերնուն օղերը , Պատմուճան- 22
ները , վերարկուները , ծածկոցները
ու քսակները . Հայելիները ու 23
բեհեզները , խոյրերը ու քօղերը ։
Ու պիտի ըլլայ որ անուշահոտու- 24
թեան տեղ՝ փտութիւն , ու գօտիի
տեղ՝ չուան , և գանգուր մազերու
տեղ՝ կնտութիւն , և լանջագեղ
կամարի տեղ՝ խորգեղէն գօտի , —
գեղեցկութեան տեղ՝ խարան պիտի
ըլլայ ։ Ու մարդիկներդ սրով 25
պիտի իյնան , ու կտրիճներդ ալ
պատերազմի մէջ ։ Ու անոր դռ- 26
ները պիտի ողբան ու սուգ բռնեն ,
և անիկայ ամայի ըլլալով՝ գետինը
պիտի նստի ։

ՊԻ. · Գ

1 Ու ան օրը եօթը կնիկ մէկ էրիկ մարդը պիտի բռնեն ու ըսեն, Մեր հայրը ուտենք ու մեր հանդերձը հագնինք, բայց միայն քու անունդ կանչուի մեր վրայ, մեր նախատինքը վերցնելու համար։

2 Ան օրը Տէրոջը շառաւիղը փառաւոր ու պատուական պիտի ըլլայ, և Իսրայէլի փրկուածներուն՝ երկրին պտուղը պարծանայ և պատուոյ 3 համար պիտի ըլլայ։ Ու պիտի ըլլայ որ Սիոնի մէջ մնացածը, ու Երուսաղէմի մնացորդը, այսինքն Երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ կեցողները սուրբ պիտի ըսուին, Երբոր Տէրը Սիոնի աղջիկներուն աղտը լուայ, ու դատաստանի հոգիով և այրող հոգիով Երուսաղէմի ա- 5 րիւնները անոր մէջէն սրբէ։ Ու Տէրը Սիոն լեռանը ամէն տեղերուն վրայ ու անոր ժողովքներուն վրայ՝ ցորեկը ամպ և մէգ, ու գիշերը փայլուն կրակի բոց պիտի ստեղծէ. ինչու որ բոլորը փառքին վրայ հով- 6 ևի պիտի ըլլայ։ Ու ցորեկը վրան պիտի ըլլայ տաքութեան համար հովանի՝ և մրրիկի ու անձրևի համար ապաստանարան և ծածկոց ըլլալու։

ՊԻ. · Դ

1 Հիմա իմ սիրականիս երգը իմ սիրելիիս երգեմ իր այգիին վրայով. իմ սիրելիս այգի մը ունէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վրայ. 2 Ու անիկայ ցանկով պատեց, քարերը հանեց մէջէն, և ընտիր որթեր տնկեց, ու անոր մէջտեղը աշտարակ շինեց, և հոն ջնձան մըն ալ փորեց. ու կը սպասէր որ խաղող տար, բայց անիկայ ազխ տուաւ։

3 Ուստի հիմա դուք ով Երուսաղէմի բնակիչներ ու Հուդայի մարդիկ՝ իմ ու այգիիս մէջտեղը դա- 4 տաստան ըրէք։ Իմ այգիիս՝ ալ ի՞նչ պէտք էր ընել, որ ես անոր չըրի. ինչո՞ւ համար՝ երբոր ես խաղող տալուն կը սպասէի, ա- 5 նիկայ ազխ տուաւ։ Ու հիմա ես ձեզի պատմեմ՝ թէ ինչ պիտի ընեմ իմ այգիիս. անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ ուտուելու ըլլայ, անոր պատերը պիտի փլըրնեմ, որ ոտնակոխ ըլլայ. Խոպանացած պի- 6 տի թողում. անիկայ պիտի չլուսուի ու չքրուի, հապա ցախ ու փուշ պիտի բուսցընէ. և ամպերուն պիտի պատուիրեմ որ անոր վրայ անձրև չտեղան։ Ինչու որ 7 զօրաց Տէրոջը այգին Իսրայէլի տունն է, ու Հուդայի մարդիկը անոր ախորժելի տունկը. և անիկայ իրաւունքի կը սպասէր, և ահա արիւնհեղութիւն, արդարութեան՝ և ահա աղաղակ։

Ա՛յ անոնց՝ որոնք տունը տան 8 կը յարեն, ագարակը ագարակի վրայ կ'աւելցընեն, մինչև որ տեղ մը չմնայ, ու դուք միայնակ բնակիք երկրին մէջ։ Զօրաց Տէրը իմ 9 ականջիս խօսեցաւ՝ ըսելով, Հիրաւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլլան, մեծ ու գեղեցիկ պատնէր, ու անոնց մէջը բնակող պիտի չգտնուի։ Ա՛ւ ան զի տասը լծավար այգին մէկ 10 մար պիտի տայ, ու մէկ քոռ սերմը մէկ արդու պիտի տայ։

Ա՛յ անոնց՝ որ առաւօտուն կա- 11 նուխ կ'ելլեն, ու ցբի խմելու եռանդ կ'ըլլան, և իրիկունն ալ կ'ուշանան, մինչև որ գինին իրենց ջերմը տաքցընէ։ Ու անոնց խնճոյքներուն 12 մէջ քնար ու տաւիղ, թմբուկ ու սրինգ և գինի կը գտնուի. բայց Տէրոջը ըրածներուն ուշադրութիւն չեն ըներ, և անոր ձեռացը գործքերուն չեն նայիր։ Ուստի 13 մարդ իմ ժողովուրդս Տէրը չճանչնալով՝ գերի կ'իյնայ, ու անոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կրեն, և բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքին։

Ուստի համար դժոխքը ինքզինքը 14 կը լայնցընէ, ու բերանը չափէ դուրս կը բանայ. և անոր պարծանքը ու բազմութիւնը և աղաղակը ու զուարճութիւնը անոր ներքը պիտի իջնէ։ Ու ոտիկ մարդը 15 պիտի խոնարհի, ամբարտաւաններուն

16 աչքերն ալ պիտի խոնարհին : Եւ զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի
բարձրանայ , ու Սուրբն Աստուած արդարութիւնով պիտի փառաւո-
17 րի : Եւ գառնուկները իրենց սո-
վորութեանը պէս պիտի արածին ,
ու հարուստներուն աւերակները օ-
տարները պիտի ուտեն :
18 Ա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը
ունայնութեան չուաններով կը քա-
շեն , ու մեղքը՝ սայլի փոկերով
19 ետևէն պէս . Որոնք կ'ըսեն ,
Թող արտորայ , իր գործը շու-
տով կատարէ , որ զննինք տես-
ննենք . և Իսրայէլի Սուրբին խոր-
հուրդը թող մօտենայ , գայ , որ
20 զննինք գիտնանք : Ա՛յ անոնց՝
որ չարին բարի կ'ըսեն , ու բարիին
չար , որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու
լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն , որ
դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը
21 դառնի տեղ կը դնեն : Ա՛յ ա-
նոնց՝ որ իրենց աչքին իմաստուն՝ և
22 իրենց առջին խոհական են . Ա՛յ
անոնց՝ որ գինի խմելու զօրաւոր՝ ու
23 ցբի խառնելու կտրիճ են . Որոնք
կաշառքի համար ամբարիշտը կ'ար-
դարացընեն , և արդարը իր իրա-
ւունքէն կը զրկեն :
24 Ընոր համար ինչպէս որ կրակին
բոցը յարդը կ'ուտէ , ու չոր խոտը
բոցին մէջը կը հատնի , անանկ ալ
անոնց արմատը փտութեան պէս
պիտի ըլլայ , ու անոնց ծաղիկը
փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ . ինչու
որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժեցին ,
և Իսրայէլի Սուրբին խօսքը անար-
25 գեցին : Ընոր համար Տէրոջը բար-
կութիւնը իր ժողովուրդին դէմ
բորբոքեցաւ , ու անոնց վրայ ձեռքը
երկընցուց ու զարկաւ անոնք , ա-
նանկ որ լեռները դողացին , ու ա-
նոնց դիերը ճամբաներուն վրայ ազ-
բի պէս մնացին . այսու ամենայնիւ
անոր բարկութիւնը չիջաւ , հապա
անոր ձեռքը տակաւին երկընցած
է :
26 Եւ հեռաւոր ազգաց դրօշակ պի-
տի վերցընէ , ու զանոնք երկրիս
ծայրէն սուլելով պիտի կանչէ , և
ահա անոնք արտորալով արագու-
թեամբ պիտի գան :
27 Ընոնց մէջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ , ու
մէկը պիտի չսահի . մէկը պիտի
չմրափէ ու չքնանայ . մէկուն մէջ-
քին գօտին պիտի չքակուի , ոչ
ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի :
28 Ընոնց նետերը սուր են , ու բոլոր
աղեղները լարուած . անոնց ձիե-
րուն սմբակները գայլախազի կը նը-
մանին , և խոտերուն անիւները
մրրիկի պէս են : Ընոնց մռնչիւնը
29 առիւծին պէս է . կորիւններու պէս
կը մռնչեն , կը գոչեն ու կողո-
պուտը կը յափշտակեն , և ջննիլ
կը փախցընեն , ու ազատող մը
չկայ : Եւ ան օրը անոնց վրայ
30 պիտի գոչեն ծովուն գոչելուն պէս .
ու երբոր դէպ երկրին նայի , ահա
խաւար և տագնապ պիտի տեսնէ .
և լոյսը անոր ամպերուն մէջ պիտի
խաւարի :

ԳԼ. Ը.

1 Այն թագաւորին մեռած տարին
Տէրը տեսայ որ բարձր ու վե-
րացած աթոռի վրայ նստեր էր .
ու անոր քղանցքը տաճարը կը լե-
ցընէր : 2 Անոր կողմը սերովբէնե-
րը կը կայնէին անոր առջևը , որոնց
ամէն մէկը վեց վեց թևեր ունէին .
երկուքով երեսնին կը ծածկէին ,
երկուքով ոտքերնին կը ծածկէին ,
ու երկուքով կը թռչէին : 3 Եւ
փոխոխակի կ'աղաղակէին ու կ'ը-
սէին , Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ է զօ-
րաց Տէրը , բոլոր երկիրը անոր
փառքովը լեցուն է : 4 Եւ աղաղա-
կողին ձայնէն սեմերուն հիմերը շար-
ժեցան , ու տունը ծխով լեցուե-
ցաւ : 5 Եւ ըսի , Ա՛յ ինծի , ահա
կը կորսուիմ . վասն զի ես պիղծ
շրթունք ունեցող մարդ մըն եմ ,
ու պղծաշուրթին ժողովուրդի մէջ
կը բնակիմ , և իմ աչքերս զօրաց
Տէրը՝ Թագաւորը տեսան : 6 Յայն
սերովբէներուն մէկը դէպ 'ի ինծի
թռաւ , ու ձեռքը կրակի կայծ մը
կար՝ որ սեղանէն առնելիքով առած
էր , 7 Եւ բերնիս դպցընելով՝ ըսաւ ,
ահա ասիկայ քու շրթունքներուդ
դպաւ , ու քու անօրէնութիւնդ

քաղը դիմաւորելու. և ըսի ա- 4
նոր, Օգին եղիր որ հանդարտ
ըլլաս. մի վախնար ու սիրտդ չմա-
րի աս ծուխ հանող երկու կիսայ-
րեաց փայտի ծայրերէն, այսինքն
Ռասինի ու Ռասրուց, և Ռեմալեայի
որդւոյն սաստիկ բարկութենէն:
Որովհետև Ասորիք, Եփրեմ ու 5
Ռեմալեայի որդին քու վրայովդ չար
խորհուրդ ըրին ու ըսին, Երուսա- 6
ղէմի վրայ երթանք, ու զանիկայ
բռնադատանք, և մեզի նուազանդե-
ցընենք. հարը անոր մէջ Տաբէե-
լի որդին թագաւոր դնենք. Տէ- 7
րոյ Տէրը ասանկ կ'ըսէ. Ան խոր-
հուրդը պիտի չհաստատուի ու չկա-
տարուի. Ասան որ Ասորւոց Էփ- 8
րեմի գլուխը Դամասկոս, և Դա-
մասկոսի գլուխը Ռասին է. ու
վեց տասնուհինգ տարուան մէջ Եփ-
րեմ ժողովուրդ ըլլալէն պիտի ջնջ-
ջուի: Ու Եփրեմին գլուխը Սա- 9
մարիա, և Սամարիային գլուխը
Ռեմալեայի որդին է. թէ որ չհա-
ւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլլաք:
Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Ահա- 10
զին ու ըսաւ, Տէր Աստուծ- 11
մէդ քեզի համար նշան խնդրէ,
խորութեան մէջ կամ բարձրու-
թեան մէջ խնդրէ: Բայց Ահազ 12
ըսաւ, Չեմ խնդրեր, և Տէրը
չեմ փորձեր: Ան ատենը անիկայ 13
ըսաւ, Լսեցէք հիմա՝ Դաւիթին տունը. պզտիկ բան կ'ելլէ-
նայ ձեզի մարդիկներդ աչնաստոր-
նեցնելիդ՝ որ իմ Աստուածս ալ պիտի
աչնաստրնեցնէք: Ասոր համար Տէրը 14
ինքը նշան պիտի տայ ձեզի. ահա
կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պի-
տի ծնանի, և անոր անունը Էմ-
մանուէլ պիտի կոչէ: Ածիկայ կո- 15
գի ու մեղր պիտի ուտէ, մինչև որ
գիտնայ չարը մերժել ու բարին
ընտրել: Այսան որ տղան չարը 16
մերժելը ու բարին ընտրելը գիտնա-
լէն առաջ, պիտի թողուի այն եր-
կիրը՝ որուն երկու թագաւորներէն
դուն կը վախնաս: Տէրը քու վրա- 17
դաղ, ու քու ժողովուրդիդ վրայ,
և քու հօրդ տանը վրայ անակն օրեր
պիտի բերէ, որ Եփրեմ Հուդայէն

վերցաւ, և մեդքիդ քաւութիւն
եղաւ:
Ասորը լսեցի Տէրոջը ձայնը, որ 8
ըսաւ, Ո՞վ խրկեմ, և մեզի համար
ո՞վ պիտի երթայ. ու ես ըսի,
Ահաւասիկ ես, զիս խրկէ: Ան 9
ատենը ըսաւ, Գնա, ըսէ աս ժո-
ղովուրդին. Լսելով պիտի լսէք,
բայց պիտի չհանանաք, ու տեսնելով
պիտի տեսնէք, բայց պիտի չգի-
նաք: Այս ժողովուրդին սիրտը 10
թանձրացուր, և ականջները ծան-
րացուր, ու անոր աչքերը գոցէ,
որ չըլլայ թէ աչքերովը տեսնէ ու
ականջներովը լսէ և սրտովը խմա-
նայ, և դարձի գայ ու բժշկուի:
Ես ըսի, Մինչև ե՞րբ, տէր 11
իմ. ու ըսաւ, Մինչև որ քաղաք-
ները բնակիչ չունենալով, և տու-
ները մարդ չտնտուելով ամայի
ձգան, ու երկիրը բոլորովին աւե-
րակ ըլլայ. Ու մինչև որ Տէրը հե- 12
ռացընէ մարդիկը, ու երկրին մէջ
տեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ: Բայց 13
անոր մէջը գեռ տասներորդ մասը
պիտի դառնայ, և ան ալ դարձեալ
պիտի ոչնաստի. ինչպէս բևեհենին ու
կաղնին կտրուելով՝ անոնց բունը
կը մնայ, անանկ ալ սուրբ սերուն-
դը՝ ան ժողովուրդին բունը պիտի
ըլլայ:

Գ Լ. Ի

Եւ եղաւ որ Ահազի թագաւո- 1
րին Ոզիայի որդւոյն Յովաթամի
որդւոյն Ուքազին օրերը, Ասորւոց
Ռասին թագաւորը ու Իսրայէլի
թագաւորը Ռեմալեայի որդին վա-
կէն Երուսաղէմի վրայ պատերազ-
մելու ելան, բայց չկրցան անոր
հետ պատերազմ ընել: Ուստի 2
երբոր Դաւիթին տանը լուր տը-
բուեցաւ թէ Ասորիք Եփրեմին հետ
միաբանեցան, անոր սիրտը և ա-
նոր ժողովուրդին սիրտը շարժե-
ցաւ, ինչպէս որ անտառին ծառերը
հովէն կը շարժին: Բայց Տէրը 3
Եսայիին ըսաւ, Ելիա դուն ու
քու որդիդ Սէարյասուբ Թափիչի
ագարակին ճամբուն վրայ՝ վերի ա-
ւազանին ջրմուղին եզր ըլլիր Ա-

զաւուած օրէն ՚ի վեր չկան , այլ- 18 ևս՝ Յաբնեսանի թագաւորը : Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի սուլէ Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճանճերուն , ու Յա- բնեսանի երկրին մէջ եղած մեղու- 19 ներուն : Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի հանդչին ամպի ձորերուն մէջ , ու վէմերուն խոռոչներուն մէջ , և ամէն թուխերուն ու ամէն արօտներուն մէջ : Այն օրը Տէրը՝ 20 վարձքով առնուած ածելիով՝ այս- ինքն Ասորեստանի թագաւորով գլուխը ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ , և մօրուքն ալ բոլորովին պիտի 21 սափրէ : Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը մէկ երինջ ու երկու ոչ- 22 խար պահելով , Անոնց տուած կա- թին առատութենէն կոգի պիտի ուտէ . վասն զի երկրին մէջ բոլոր մնացորդները կոգի ու մեղր պիտի 23 ուտեն : Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ ուր որ հազար որթ տնկուած է հա- զար արծաթի արժէքով՝ ցա- խերով ու փուշերով պիտի լեցուի : 24 Նետերով ու ազեղներով հոն պի- տի գան . ինչու որ բոլոր երկիրը ցախերով ու փուշերով պիտի լե- 25 ցուի : Եւ ան ամէն լեռները՝ որ բրիւրով կը փորուէին , ցախի ու փուշի երկիւղին պատճառաւ հոն պիտի չերթաք . արջառներուն ա- բօտ ու խաչիներուն կոխան պիտի ըլլան :

ԻԶ . Ը

1 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Դուն քե- զի մեծ առմն մը առ , և անոր վրայ մարդու գրիչով գրէ՝ Անհեր 2 շալալ հաշ պազին վրայով : Եւ ինծի հաւատարիմ վկաներ բռնեցի՝ Ուրիա քահանան ու Յարաքիայի 3 որդին Զաքարիան : Եւ մերձեցայ մարգարէուհիին , ու անիկայ յղա- ցաւ ու որդի մը ծնաւ . և Տէրը ինծի ըսաւ , Անոր անունը Անհեր 4 շալալ հաշ պազ դիր . Ինչու որ դեռ տղան հայրս և մայրս կանչելը չսորված՝ Դամասկոսին հարստու- թիւնները ու Սամարիային աւարը Ասորեստանի թագաւորին առջևը պիտի տարուի :

Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսե- 5 ցաւ ու ըսաւ , Որովհետև այս ժո- 6 ղովուրդը Սիլոյեայի հանդարտ վա- զող ջուրերը կ՚արհամարհէ , և Ռա- սինին ու Յովմելեայի որդւոյն կը հաւնի , Ասոր համար ահա Տէրը 7 անոնց վրայ Ասորեստանի թագաւորը , ու անոր բոլոր զօրու- թիւնը պիտի հանէ . և անիկայ իր ամէն յաւակներէն վեր պիտի ելլէ , ու իր բոլոր եղերքներուն վրայէն պիտի գայ : Եւ Հուդայի մէջ 8 յորդելով՝ պիտի անցնի երթայ , ու մինչև Յորդանոյ պարանոցը պիտի հասնի , և անոր թեւերուն տարածու- թիւնը քու երկրիդ լայնութիւնը պիտի լեցընէ , ով Էմմանուէլ :

Ո՛վ ժողովուրդներ , դաշնակից 9 եղէք , բայց պիտի խորտակուիք . ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝ ա- կանջ դրէք . պատրաստուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք . պատ- րաստուեցէք , բայց պիտի խորտա- կուիք . Խորհուրդ ըրէք , բայց 10 պիտի խափանուի . խօսք խօսեցէք , բայց պիտի չհաստատուի . քանզի Աստուած մեզի հետ է : Վասնզի 11 Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսե- ցաւ ինծի , ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ այս ժողովուրդին ճամբուն մէջը քալել , ըսելով , Դաշնակ- 12 ցութիւն մի՛ ըսէք , ինչ բանի որ այս ժողովուրդը դաշնակցութիւն կ՚ըսէ . և անոր վախուը մի՛ վախ- նաք ու մի՛ զարհուրիք . Հիմա 13 զօրաց Տէրը փառաւորեցէք . անի- կայ ըլլայ ձեր վախը և ձեր զարհու- րանքը . Եւ անիկայ ինձի սրբարան 14 պիտի ըլլայ . բայց Իսրայէլի երկու տուներուն՝ գայթակղութեան քար և գլորելու վէմ , — Երուսաղէմի բնակիչներուն թակարդ ու որո- գայթ պիտի ըլլայ : Եւ անոնցմէ 15 շատերը պիտի գլորին , ու ինկալով պիտի խորտակուին , ու որոգայթի մէջ ինկալով պիտի բռնուին : Կը- 16 կայութիւնը կապէ , աշակերտնե- րուս մէջ օրէնքը կնքէ :

17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէրոջը՝ որ Յակոբին տունէն իր երեսը ծածկեր է, ու անոր պիտի յուսամ։ 18 Հաւատարիկ ես ու ան զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ, նշաններ ու սքանչելիքներ ըլլալու Իսրայէլի մէջ, Սիօն լեռը բնակող զօրաց Տէրոջը կողմանէ։ 19 Ու երբոր ձեզի ըսեն թէ Հնչող ու քրթմնջող վհուկներուն և նշանագէտներուն հարցուցէք, ան ազգին ըսի՞ր ըն ժողովուրդը իր Աստուծոյն պիտի չհարցընէ՞, կեանքանիներուն համար մեռածներո՞ւն պիտի հարցընէ։ 20 Օրէնքին ու վկայութեանը դէմ հարցընէն. թէ որ ան խօսքիս համեմատ չզրուցեն, 21 անոնք առաւօտ չունին։ Ու ժողովուրդը վիշտ ու սով կրելով պիտի անցնի անկէ. ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բարկանայ, ու իր թագաւորին և իր Աստուծոյն պիտի հայհոյէ, ու վեր նայի, 22 ու դէպ՚ի երկիրը պիտի նայի, և ահա վիշտ ու խաւար, նեղութեան մէգ. ու դէպ՚ի մառախուղ պիտի քշուին։

ԳԼ. ԹԻ

1 Բայց անոնք խաւար պիտի չըլլայ, ինչպէս նեղութեան ժամանակը, երբոր առջի աւուրը անարգեց Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը. հապա վերջին աւուրը պիտի պատուէ ծովուն ճամբան, Յորդանանու անդիի կողմը՝ Հեթանոսաց Գալիլեան։ 2 Խաւարի մէջ պտրտող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, մահուան սուերին երկիրը բնակողներուն լոյս ծագեցաւ։ 3 Ազգը շատցուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծցուցիր. անոնք քու առջիդ կ՚ուրախանան, հունձքի աւուրնի ուրախութեան պէս, ինչպէս կը ցնծան անոնք որ աւար կը բաժնեն։ 4 Ինչու որ Մադիամին օրուանը պէս՝ անոր ծանր լուծը ու կռնակին գաւազանը, և անոր վրայ բռնութիւն ընողին ցուպը կոտրեցիր։ 5 Վանդի չառաչիւնով պատերազմողներուն ամէն զէնքերը և արիւնաթաթախ հանդերձները պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան։

6 Ալան զի մեզի մանուկ մը ծնաւ, մեզի որդի մը տրուեցաւ, և իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ, ու անոր անունը պիտի կոչուի Սքանչելի, Խորհրդակից, Հզօր Աստուած, Յաւիտենական Հայր, Խաղաղութեան Իշխան։ 7 Դաւիթին աթոռին վրայ ու անոր թագաւորութեանը վրայ, անոր իշխանութեանը մեծնալուն ու խաղաղութեանը սահման չկայ, որ հիմակուընէ մինչև յաւիտեան իրաւունքով ու արդարութիւնով հաստատէ և զօրացընէ զանիկայ։ Զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ ասիկայ։

8 Տէրը Յակոբին պատգամ խրկեց, ու անիկայ Իսրայէլին վրայ իջաւ։ 9 Ու բոլոր ժողովուրդը պիտի իմանայ, այսինքն Եփրեմ ու Սամարիայի բնակիչները, որոնք ամբարտաւանութեամբ և սրտի հպարտութեամբ կ՚ըսեն, 10 Թէև աղիւսները ինկան, բայց մենք տաշուած քարերով պիտի շինենք. մալաթենիները կտրուեցան, բայց մենք անոնց տեղը եղևնափայտեր պիտի դնենք։ 11 Սակայն Տէրը անոր վրայ Ռասինին հակառակորդները պիտի յարուցանէ, ու անոր թշնամիները պիտի դրգռէ։ 12 Ասորիները արևելքէն, Փղշտացիները արևմուտքէն. ու անոնք լեցուն բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն։ Ասոնց ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չդիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկրնցած է։

13 Վանդի ժողովուրդը զինքը զարնողին չդառնար, ու զօրաց Տէրը չփնտռեր։ 14 Ու Տէրը Իսրայէլէն գլուխը ու պոչը՝ արմաւենիին ոստը ու կնիւնը՝ մէկ օրուան մէջ պիտի կտրէ։ (Ծերը ու պատուաւոր մարդը գլուխն է. և աստիճան սորվեցընող մարգարէն պոչն է։) 15 Ու ան ժողովուրդին առաջնորդները կը մոլորեցընեն զանոնք, և անոնցմէ առաջնորդուածները պիտի կլլուին։ 16 Ուստի Տէրը անոր երիտասարդներուն պիտի չհաճի, և

անոր որբերուն ու որբևարիներուն պիտի չողորմի . վասն զի ամէնքն ալ կեղծաւոր ու չարագործ եղան , և ամէն բերան անզգամութիւն կը խօսի : Այս ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չկշաւ , հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է :

18 Վասնզի անօրէնութիւնը կրակի պէս կ'այրէ . ցախերը ու փուշերը կը սպառէ . անտառին թանձրախիտ ծառերը կ'այրէ . ու անոնք կը ցնդին վեր ելլող ծուխի պէս :

19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն երկիրը պիտի այրի , ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլլայ . մարդ իր եղբօրը պիտի չխնայէ :

20 Ան աջ կողմը եղածը պիտի յափշտակէ , ու անօթի պիտի մընայ , և ձախ կողմինն ալ պիտի ուտէ ու չկշտանայ . ամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի ուտէ :

21 Մանասէ Եփրեմը պիտի ոտրտէ , ու Եփրեմ Մանասէն . և անոնք միևնոյն Յուդայի վրայ պիտի յարձակին : Այս ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չկշաւ , հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է :

ԻԱ . ժ

1 Վա՜յ անոնց՝ որ անօրէնութեան կանոններ կը սահմանեն , և անդպիրներուն՝ որ անիրաւութիւն կը
2 գրեն , Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն , ու իմ ժողովուրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն . որ որբևարիները իրենց աւար ըլլան , ու որբերը կողոպտեն :
3 Ուրմէն ի՞նչ պիտի ընէք այցելութեան օրը , և հեռուանց գալիք կործանման առտնը . օգնութեան համար որո՞ւն պիտի դիմէք , ու ձեր
4 փառքը ո՞ւր պիտի թողուք : Ասանց ինձի՛ գերիներուն մէջ պիտի ծռին , ու սպաննուածներուն մէջ պիտի իյնան : Այս ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չկշաւ , հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է :
5 Վա՜յ Ասորեստանի Եհովային՝ որ իմ բարկութեանս գաւազանը է՛ , որուն ձեռքի ցուպը իմ
6 սրտմտութիւնս է : Զանիկայ կեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի խրկեմ , ու իմ սրդողած ժողովուրդիս դէմ հրաման պիտի տամ անոր , որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ , և զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտէ :
7 Բայց անիկայ այնպէս չմտածեր , ու սրտովը այնպէս չխորհիր . հապա իր միտքը դրեր է որ կորսընցընէ , և շատ ազգեր բնաջինջ ընէ :
8 Վասն զի կ'ըսէ , Մի՞թէ իմ իշխաններս ամէնքն ալ թագաւորներ չե՞ն . Վաղանէ Վարքամիսի պէս չէ՞ . Եմաթ Արփադի պէս չէ՞ . Սամարիա Դամասկոսի պէս չէ՞ :
9 Ինչպէս որ իմ ձեռքս տիրեց կուապաշտ թագաւորութիւններուն , որոնց կուռքերը Երուսաղէմի ու Սամարիայի Քոռէթներէն շատ էին :
10 Մի՞թէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն ըրածիս պէս , Երուսաղէմին ու անոր կուռքերուն ալ այնպէս պիտի չընե՞մ :
11 Ու երբոր Տէրը Սիոն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ իր ամէն գործքը կատարէ , Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պտուղը և անոր ամբարտաւան աչքերուն փառքը պիտի քննեմ :
12 Վասնզի անիկայ կ'ըսէ , Ես իմ ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաստութեամբս ըրի ասիկայ , որովհետև ես խելացի եմ . և ազգերուն սահմանները վերցուցի , ու անոնց գանձերը յափշտակեցի , և զօրաւորի պէս բնակիչները նուաճեցի :
13 Ու իմ ձեռքս ժողովուրդոց ստացուածքը բոյնի պէս գտաւ . և բոլոր երկիրը ժողվեցի , ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները . ու թեւ շարժող կամ բերան բացող կամ ճիկ հանող մը չեղաւ :
14 Մի՞թէ տապարը իրմով կտրող մարդուն դէմ կը գոռոզանա՞յ . կամ սղոցը զինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ . ասիկա այնպէս է՝ որպէս թէ գաւազանը զինքը վերցընողը շարժէր , և ցուպը բարձրացընողը ան որ փայտ չէ :
15 Վնոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը անոր գէր հիւծախտէն նիհարութիւն պիտի խրկէ , ու անոր փառ-
16

քին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ
17 բոցավառ հրդեհի պէս : Իւ Իսրայէլին Հոյսը կրակ՝ ու անոր Սուրբը բոց պիտի ըլլայ . և մէկ օրուան մէջ անոր փուշերը ու ցախերը այրելով պիտի սպառէ .
18 Իւ անոր անտառին ու բարեբեր ագարակին փառքը՝ հոգին ու մարմինը պիտի հատցընէ . և մարդ հիւանդի պէս
19 պիտի ըլլայ : Իւ անոր անտառին մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան , այնպէս որ մէկ տղայ մը կարենայ զանոնք գրել :
20 Իւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը ու Յակոբին տանը ազատուածները մէյմըն ալ պիտի չապաւինին զիրենք զարնողին . հապա ճշմարտութեամբ Տէրոջը՝ Իսրայէլի Սուրբին պիտի ա-
21 պաւինին : Մնացորդը՝ Յակոբին մնացորդը՝ զօր Աստուծոյն պիտի
22 դառնայ : Վասն զի քու ժողովուրդդ՝ ով Իսրայէլ , թէև ծովու աւազին չափ ըլլայ , անոնցմէ մնացորդ մը դարձի պիտի դառնայ . Նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ պիտի յարձակի :
23 Վասն զի զօրաց Յհովայ Տէրը բոլոր երկրին մէջ Նախասահմանեալ աւե-
24 րումը 'ի գործ պիտի դնէ : Ընդհամար զօրաց Յհովայ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ Սիօնի մէջ բնակող ժողովուրդս՝ Ասորեստանցիէն մի վախնար . անիկայ քեզ գաւազանով պիտի զարնէ , և իր ցուպը քու վրադ պիտի վերցընէ Եգիպ-
25 տացւոց կերպովը . Ինչպէս շատ քիչ ժամանակի մէջ իմ բարկութիւնս պիտի դադարի , ու իմ սրտմտութիւնս անոնց կորստեանը պիտի
26 դառնայ : Իւ զօրաց Տէրը անոր վրայ մէկ խարազան մը պիտի վերցընէ , Օրէբի վէմին քովը Մադիամու հարուածին պէս . ու իր գաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցընէ , ինչպէս որ ըրաւ Եգիպտոսի մէջ :
27 Իւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ անոր բեռը քու կռնակէդ , ու անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի վերնայ . և լուծը գիրութեան պատճառով պիտի կոտրի :

Ընդ 28 Աղբրոն անցաւ — իր կահ կարասիքը Միքմասի մէջ տեղաւորեց : Ընդ- 29 քին անցան . Գաբայի մէջ իջևան ըրին . Հրամա վախցաւ . Սաւուղի Գաբաան փախաւ : Ո՛վ Դաղ- 30 ղիմի աղջիկը՝ ձայնդ վերցո՛ւր , Լայիսին լսէ տուր ով խեղճ Անաթովթ : Մադմենա հեռացաւ , 31 Գեբիմի բնակիչները փախան . Տա- 32 կաւին այսօր Նոբի մէջ պիտի կենայ , դէպ 'ի Սիօնի աղջկան լեռը , Երուսաղէմի բլուրը ձեռքը պիտի շարժէ :

Ահա զօրաց Տէր Եհովան ահաւոր 33 զօրութեամբ գեղեցիկ ոստերը պիտի կտրէ . և բարձրահասակները պիտի կտրուին , ու բարձրերը պիտի ցածնան : Իւ Սնիկայ անտա- 34 ռին խիտ ծառերը երկաթով պիտի կտրէ . ու Լիբանան զօրին ձեռքովը պիտի իյնայ :

ԳԼ . ԺԱ .

Իւ Յեսսէին բունէն ճառագիթ պի- 1
տի ելլէ , և անոր արմատէն բնձիւղ պիտի բուսնի . Իւ անոր վրայ 2
պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին , Իմաստութեան ու հանճարի Հոգին , խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին , գիտութեան և Աստուծոյ վախին Հոգին : Իւ անիկայ Տէրոջը վա- 3
խովը պիտի լեցուի . և իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի չդատէ , ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի չյանդիմանէ . Հապա 4
աղքատին դատը արդարութեամբ պիտի տեսնէ , ու երկրին զրկուածներուն համար իրաւամբ պիտի յանդիմանէ . և իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի զարնէ , ու իր շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ : Իւ իր մէջքի 5
գօտին՝ արդարութիւն , ու իր երիկամունքներուն գօտին հաւատարմութիւն պիտի ըլլայ : Իւ գայլը 6
գառին հետ պիտի բնակի , ու ինձը ուղին հետ պիտի պառկի . և որթը ու առոյգ առիւծը և պարարտ ղօսրոյկը մէկտեղ պիտի արածին .

ու զանոնք մէկ պղտիկ տղայ մը
7 պիտի քշէ : Նա կովը արջին հետ
պիտի ձարակի . անոնց ձագերը
միասին պիտի պառկին . և առիւ-
ծը արջատի պէս չարդ պիտի ուտէ :
8 Ու կաթնակեր տղան իժին ծակին
վրայ պիտի խաղայ , և կաթէն կըտ-
րուածը ձեռքը քարրին բոյնին վրայ
9 պիտի դնէ : Անոնք պիտի չվնասեն
ու չապականեն իմ բոլոր սուրբ լե-
ռանս վրայ . քանզի երկիրը Տէրոջը
գիտութեամբը պիտի լեցուի , ինչ-
պէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն :
10 Նա ան օրը Յեսսէին մէկ արմատը
պիտի ըլլայ , որ պիտի կայնի ժո-
ղովուրդց դրօշակ ըլլալու համար .
զանիկայ ազգերը պիտի փնտռեն ,
ու անոր հանգիստը փառաւոր պի-
11 տի ըլլայ : Նա ան օրը պիտի ըլլայ
որ Տէրը նորէն իր ձեռքը պիտի եր-
կընցընէ , որ Յօրեստանէն , Նա-
գիպատոսէն , Պաթուրեսէն , Նթի-
ովպիայէն , Նղամէն , Սենաարէն ,
Նմաթէն ու ծովու կղզիներէն ի-
րեն առնէ իր ժողովուրդին մնացած
12 մնացորդը . Նա ազգերուն դրօշակ
պիտի վերցընէ , ու Իսրայէլին ար-
ձակուածները պիտի ժողվէ . ու երկ-
րին չորս անկիւններէն Յուդային
13 ցրուածները պիտի ժողվէ : Ու
Եփրեմին նախանձը պիտի վերնայ .
և Յուդայի հէն Եղող նեղիչները
պիտի կորսուին . Եփրեմ պիտի
չնախանձի Յուդային , ու Յուդա
14 պիտի չնեղէ Եփրեմը . Հապա ա-
նոնք դէպ ի արեւմուտք վրղտացուց
ուսերուն վրայ պիտի թռչին , ա-
մէկտեղ արեւելքի բնակիչները պի-
տի կողոպտեն . Եդովմի և Մոաբի
վրայ ձեռքերնին պիտի երկընցընեն .
ու Ամմոնի որդիքը անոնց պիտի
15 հնազանդին : Նա Տէրը Եգիպ-
տոսի ծովին լեզուն պիտի կործանէ .
ու իր հովին սաստիկ զօրութեամբը
ձեռքը գետին վրայ պիտի երերցընէ ,
ու զանիկայ եօթը ձորի բաժնելով
պիտի զարնէ , այնպէս որ անոր վրայ
16 կօշիկներով քալուի : Նա իր ժո-
ղովուրդին մնացած մնացորդին հա-
մար բանուկ ճամբայ մը պիտի ըլլայ
Յօրեստանէն , ինչպէս որ եղաւ
Իսրայէլին ան օրը՝ որ Եգիպտոսի
երկրէն ելան :

ԳԼ . ԺԱ

1 Նա ան օրը պիտի ըսես , Ա՛վ
Տէր՝ քեզ պիտի օրհնեմ , որ
ինծի բարկացած էիր , սակայն
բարկութիւնդ ինձմէ դարձաւ , և
զիս մխիթարեցիր : 2 Ահա իմ փրկու-
թիւնս Յստուած է . ես պիտի
յուսամ ու պիտի չվախնամ .
քանզի իմ զօրութիւնս ու օրհնու-
թիւնս Տէր Նհովան է , ու անիկայ
իմ փրկութիւնս եղաւ : 3 Նա ու-
րախութեամբ ջուր պիտի քաշէք
փրկութեան աղբիւրներէն : 4 Ու
ան օրը պիտի ըսէք , Խոհացէք
Տէրոջմէ , անոր անունը կանչեցէք .
անոր գործքերը ազգերուն մէջ
պատմեցէք . յիշեցէ՛ք որ անոր
անունը բարձր է : 5 Տէրոջը սաղ-
մոս ըսէք , վասն զի անիկայ մե-
ծամեծ բաներ ըրաւ . ասիկայ բո-
լոր երկրի մէջ գիտցուած է : 6 Ա՛վ
Սիոնի բնակիչներ , աղաղակեցէք
ու ցնծացէ՛ք . քանզի ձեր մէջը Ի-
սրայէլին Սուրբը մեծ է :

ԳԼ . ԺԳ

1 Բաբիլոնի պատգամը՝ որ Յեսայի
որդւոյն Նսայիին յայտնուեցաւ :
2 Բերկ լեռանը վրայ դրօշակ տըն-
կեցէք , անոնց ձայն վերցուցէք ,
ձեռքով նշան ըրէք , որ իշխաննե-
րուն դռները գան : 3 Իմ որոշած-
ներուս հրաման ըրի . իմ զօրաւոր-
ներս՝ իմ փառքիս համար ուրախա-
ցողները իմ բարկութիւնս ի գործ
դնելու կանչեցի : 4 Լեռներուն վրայ
բազմութեան մը ձայն կայ , մեծ ժո-
ղովուրդի մը ձայնի պէս , մէկտեղ
ժողոված ազգերուն թագաւորու-
թեանցը աղմուկին ձայնը կայ . զո-
բաց Տէրը պատերազմի համար իր
զօրքերը ածէք կ՛անցընէ : 5 Նե-
ռաւոր երկրէ՝ երկինքէ ծայրէն Տէրը
ու անոր բարկութեանը գործիքնե-
րը բոլոր երկիրը աւերելու կու գան :
6 Ողբացէ՛ք , վասն զի Տէրոջը օրը
մօտ է . անիկայ Յամենակարողէն
ետ աւերման պէս կու գայ : 7 Նոր

համար ամէն ձեռքերը պիտի թեուլ-
նան , ու ամէն մարդուն սիրտը պի-
8 տի հալի : Եւ անոնք պիտի սոս-
կան . նեղութիւն ու անձկութիւն
պիտի տիրէ անոնց , ծննդական կը-
նոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն . ամէն
մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայի
— ապշի . անոնց երեսները բոցա-
գոյն պիտի ըլլան :
9 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ ան-
գթութեամբ , սրտմտութեամբ և
սաստիկ բարկութեամբ , որ երկիրը
աւերակ դարձընէ , ու անոր մեղա-
ւորները անկէ բնաջինջ ընէ :
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու ա-
նոնց համաստեղութիւնները իրենց
լոյսը պիտի չտան . արեւը իր ելած
ատենը պիտի խաւարի , և լուսինը
11 իր լոյսը պիտի չտայ : Եւ ես պի-
տի պատժեմ աշխարհը իր չարու-
թեանը համար , և ամբարիշտները
իրենց անօրէնութեանը համար . ու
հպարտներուն ամբարտաւանութիւ-
նը պիտի դադրեցընեմ , և բռնա-
ւորներուն գոռոզութիւնը պիտի
12 ցածցընեմ : Մարդը զուտ ոս-
կիէն , ու մարդը սկիէն պատուա-
13 կան պիտի ընեմ : Եւատի պիտի
սարսեմ երկինքը , ու երկիրը իր
տեղէն պիտի սասանի զօրաց Տէրոջը
սրտմտութեամբը՝ անոր սաստիկ
14 բարկութեան օրը : Եւ Նաբիլոնի
բնակիչները հալածուած այծեման
պէս պիտի ըլլան , ու մոլորած ոչ-
խարներու պէս՝ որ ոչ ոք
մը չկայ . անոնց ամէն մէկը իր ժո-
ղովուրդին պիտի դառնայ , և ամէն
մարդ իր երկիրը պիտի փախչի :
15 Ով որ գտնուի՝ պիտի խոցոտի , ու
ով որ բռնուի՝ սրով պիտի իյնայ :
16 Եւ անոնց տղաքը աչքերնուն առջին
գետինը պիտի զարնուին , անոնց
տուները պիտի կողոպտուին , և ա-
նոնց կիներնին պիտի պղծուին :
17 Ահա անոնց վրայ Մարսաց ոգին
պիտի յարուցանեմ , որ անոնք ար-
ծաթը բանի տեղ չեն դներ , ու
18 ոսկիէն չեն ախորժիր : Անոնց ա-
ղեղները երիտասարդները պիտի
խոցեն . ու անոնք որովայնի պտու-
ղին գթութիւն պիտի չընեն , և
անոնց աչքը պիտի չխնայէ տղաքնե-
րուն : Եւ թագաւորութիւններուն 19
փառքը և Քաղդեացւոց փառաւո-
րութեանը պարծանքը եղող Նաբի-
լոնը՝ Սոդոմ-Գոմորայ պիտի ըլլայ ,
ինչպէս որ Աստուած Սոդոմը ու
Գոմորը կործանեց : Հոն յաւի- 20
տեան բնակութիւն պիտի չըլլայ , և
ազգ ազգ մարդ պիտի չբնակի . ու
հոն Արաբացիք վրան պիտի չկանգ-
նեն , և հովիւները իրենց հօտը հոն
պիտի չպառկեցընեն . Հապա հոն 21
վայրենի կատուներ պիտի պառկին .
ու անոնց տուները ոռնացող անա-
սուններով պիտի լեցուին . և հոն
ջայլամներ պիտի բնակին , ու հոն
այծամարդներ պիտի կաքաւեն :
Եւ անոր պալատներուն մէջ բորե- 22
նիներ , ու զբօսանաց տուներուն
մէջ շնագարներ պիտի կանչուրա-
տեն . և անոր ժամանակը հասնելու
վրայ է . ու անոր օրերը ալ պիտի
չերկարնան :

ԺԴ . ԺԴ

Վասն զի Տէրը պիտի ողորմի Յա- 1
կոբին , և Իսրայէլը նորէն պի-
տի ընտրէ , ու զանոնք իրենց երկրին
վրայ պիտի հանգստացընէ . և օ-
տարազգիներ պիտի միանան անոնց ,
ու Յակոբին տանը պիտի յարին :
Եւ ժողովուրդները զանոնք պիտի 2
առնեն ու իրենց տեղը պիտի տա-
նին . ու Իսրայէլի տունը պիտի
ժառանգէ զանոնք Տէրոջը երկրին
վրայ իբրև ծառաներ ու աղախին-
ներ . և անոնք իրենց գերեվարները
գերի պիտի առնեն , ու իրենց բռը-
նութիւն ընողներուն վրայ պիտի
տիրեն :
Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր Տէրը 3
քեզ հանգստացընէ քու ա՛շխա-
տանքէդ , տանջանքէդ , ու քու
վրադ դրուած ծանր ծառայութե-
նէն , Նաբիլոնի թագաւորին հա- 4
մար առ առակը զրուցես ու ըսես ,
Ի՛նչպէս դադրեցաւ բռնութիւն
ընողը . Ի՛նչպէս դադրեցաւ հար-
կապահանջ հալածը : Տէրը ամ- 5
բարիշտներուն գաւազանը ու իշ-
խողներուն յուպը կոտրեց : Որոտ- 6

մեռութիւնէ և անդադար հարուա-
ծով ազգերը զարնողը՝ և բարկու-
թեամբ ժողովուրդներուն վրայ իշ-
խողը հալածուի , ու ար-
7 գիլող մը չկայ : Լոլոր երկիրը
հանգստացաւ ու հանդարտեցաւ ,
և ցնծութեան ձայներ կը հանեն :
8 Նաև մայրիները ու Լիբանանի եղե-
ւիններըը քեզի համար կ'ուրախա-
նան ու կ'ըսեն , Ուրկէ որ դուն
պառկեր ես , մեր վրայ ելոյդ կտրող
9 չելաւ : Ներքեւը վարէն քեզի հա-
մար դղրդեցաւ , որ քու գալուստդ
դիմաւորէ . քեզի համար արթըն-
ցուց մեռելները՝ երկրիս բոլոր իշ-
խանները . բոլոր ազգերուն թա-
գաւորները իրենց աթոռներէն վեր-
10 ցուց : Անոնք ամէնը պատասխան
կու տան , ու քեզի կ'ըսեն , Ութէ
դո՞ւն ալ մեզի պէս տկարացար ,
11 ու մեզի նմանեցար : Ներքեւ փառքդ
և տաւիղներուդ ձայնը գերեզմանը
իջան . քու տակդ գեռուններ տա-
րածուեցան , ու որդերը քեզ կը
12 ծածկեն : Ո՛վ առտուանց ծագող
Լրուսեակ՝ ի՛նչպէս երկինքէն ին-
կար , ու մինչև գետինը կործանե-
ցար , դուն որ ազգերը նկուն կ'ը-
13 նէիր : Դուն սրտիդ մէջ ըսած
էիր , Երկինքը ելլեմ , ու իմ ա-
թոռս Լաստուծոյ աստղերէն վեր
բարձրացընեմ . և ժողովքի լեռը
14 հիւսիսի կողմերը բնակիմ . Մմ
պերու բարձրութիւններուն վրայ
15 ելլեմ , Նարձրելոյն նմանիմ : Նայց
ահա դժոխքը կ'իջնես՝ գուբին խո-
16 րունկ տեղուանքը : Ներ տես-
նողները քու վրադ պիտի զարմա-
նան , ու քեզի նայելով պիտի ըսեն ,
Ա՛ս ան մարդն է՝ որ երկիրը կը
սարսեր , թագաւորութիւնները կը
17 դողացընէր . Նշխարհս անապատ
կը դարձընէր , և անոր քաղաքները
աւերակ կ'ընէր , ու իր գերիները
18 տուներնին չէր խրկեր : Ազգերուն
բոլոր թագաւորները՝ ամէն մէկը
պատուով իր տանը մէջ կը պառ-
19 կի : Նայց դուն գարշելի ընձիւղի
մը պէս գուբի քարերուն մէջը իջ-
նող՝ սրով խոցուած մեռելներուն
հանդերձին պէս՝ ոտքի տակ կո-
խուած դիակի պէս քու գերեզմա-
նէդ դուրս նետուեցար : Ներուն թա-
ղումով անոնց հետ չես միանար .
քանզի քու երկիրդ աւերեցիր , ու
ժողովուրդդ սպաննեցիր . չարերուն
սերունդը յաւիտեան պիտի չյի-
շուի : Պատնութիւն պատրաստե-
ցէք անոր տղոցը՝ իրենց հայրերուն
անօրէնութեանը համար , որ չել-
լեն ու երկիրը չժառանգեն , և
աշխարհիս երեսը թշնամիներով
չլեցընեն :

Նանզի զօրաց Տէրը կ'ըսէ որ
Անոնց վրայ պիտի ելլեմ , և Նա-
բիլոնի անունը , ու մնացորդը , և
զաւակը , ու սերունդը պիտի կըտ-
րեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . Ու զանիկայ
ոզնիներուն ժառանգութիւն , ու
ջուրի լճակներ պիտի ընեմ . և
կորստեան աւելովպիտի աւլեմ
զանիկայ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը :

Օ,օրաց Տէրը երդում ըրաւ ու
ըսաւ , Ինչպէս որ խորհեցայ , ան-
շուշտ անանկ պիտի ըլլայ , ու
ինչ որ որոշեցի , ան պիտի կա-
տարուի . Ար Ասորեստանցին իմ
երկրիս մէջ պիտի կոտրեմ , ու
զանիկայ լեռներուս վրայ պիտի
կոխկրտեմ . և անոր լուծը ա-
նոնց վրայէն պիտի վերնայ , ու ա-
նոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վեր-
նայ : Նոլոր երկրիս համար որո-
շուած նախասահմանութիւնը ասի-
կայ է . ու ամէն ազգերուն վրայ
երկրընցած ձեռքը ասիկայ է : Ո՞ւան
զի զօրաց Տէրը նախասահմանեց , և
ո՞վ կրնայ զանիկայ խափանել . ու
անոր ձեռքը երկրընցած է , և ո՞վ
կրնայ զանիկայ ետ դարձընել :

Նքագ թագաւորին մեռած տա-
րին ասս պատգամը եղաւ .

Ո՛վ բոլոր Փղշտացւոց երկիր՝
քեզ զարնողին գաւազանը կոտրե-
լուն համար մի՛ ուրախանար . քան-
զի օձին արմատէն քարոզ պիտի ելլէ ,
ու անոր պտուղը կիզող թեւաւոր
օձ պիտի ըլլայ : Նէ աղքատներուն
անդրանիկները պիտի կերակրին ,
ու չքաւորները ապահովութեամբ
պիտի պառկին . և քու արմատդ
սովով պիտի կորսընցընեմ , ու ա-

Նիկայ քու մեացորդդ պիտի մեռ-
31 ցընե : Ողբա, ով դուռն, ազա-
զակէ, ով քաղաք. դուն՝ ով բոլոր
փղշտացւոց երկիր՝ տակնուվրայ ե-
ղիր ըսիո. քանզի հիւսիսէն մէկ
ծուխ մը կու գայ, ու անոր զօրքե-
րէն աւտանդական մը պիտի չըլլայ :
32 Եւ ազգաց դեսպաններուն ի՞նչ
պատասխան պիտի տրուի : Թէ
Տէրը Սիոնին հիմունքը հաստա-
տեց, ու անոր ժողովուրդին աղ-
քատները հոն պիտի ապաստանին :

ԳԼ. ԺԱ

1 Մոաբի պատգամը :
Քիրաւի Մոաբին Ար ւոեալը
գիշերով կոխուեցաւ ու կործանե-
ցաւ. Քիրաւի Մոաբին Կիր ւոե-
ալը գիշերով կոխուեցաւ ու կոր-
2 ծանեցաւ : Ընիկայ տաճարը ու
Դիբոն Ե բարձր տեղերը ելաւ
լալու համար. Նաբաւի ու Մեդե-
բայի վրայ Մոաբ պիտի ողբայ.
անոր ամէն գլուխները կնտակ պի-
տի ըլլայ. ամէն մօրուք պիտի կըտ-
3 րուի : Անոր փողոցներուն մէջ
քուրձ պիտի հագնին. անոր տա-
նիքներուն վրայ ու հրապարակնե-
րուն մէջ ամէնքը պիտի ողբան ու
4 լան : Ու Եսբոն ու Եղեալէ պի-
տի աղաղակեն, անոնց ձայնը մինչև
Եհասա պիտի լսուի. անոր համար
Մոաբին սպառազէնները պիտի
կանչուրտուին, իրենց հոգիէն պի-
5 տի ձանձրանան : Իմ սիրտս Մո-
ւաբի համար պիտի աղաղակէ, ա-
նոր փախստականները իրենք տարե-
կան երինջի պէս մինչև Սեգոր պիտ
ւոեալը. քանզի Ղուխիթի զառ ի
վերը լալով պիտի ելլեն, վասն զի
Հորնայիմի ճամբան կոտորածի ա-
6 ղաղակ պիտի հանեն : Վանզի
Նիմրիմի ջուրերը կ'աւերուին.
քանզի խոտը կը չորնայ, կանանչ
խոտը կը հատնի ու կանանչեղէն
7 չմնար : Անոր համար իրենց ստա-
ցած հարստութիւնը ու բոլոր պա-
հածնին ուռիներուն ձորը պիտի
8 տանին : Վանզի Մոաբին սահ-
մանը աղաղակ չրջապատեց. անոր
ողբը մինչև Եգլայիմ, անոր ողբը
մինչև Բերելիմ հասաւ : 9 Վանզի
Դիմոնի ջուրերը արիւնով պիտի
լեցուի. քանզի Դիմոնի վրայ աւելի
ըներ՝ ու Մոաբէն ազատուածնե-
րուն վրայ ու երկրին մնացորդին
վրայ առիւծներ պիտի խրկեմ :

ԳԼ. ԺԶ

Խրկեցէ՛ք գառը երկրի տիրողին,
Սէլէն անապատի ճամբայով Սիո-
ծի աղջկան լեռը : 2 Ու Մոաբին
աղջիկները Առնոնի անցքերուն քո-
վը՝ բոյնէն վռընտուած թռափառա-
կան թռչունի պէս պիտի ըլլան :
3 Խորհուրդ տուր, դատաստան ըրէ,
քու հովանիդ կէս օրուան տունը
գիշերի պէս դիր, աքսորուածները
պահէ ու փախստականները ձեռք
մի տար : 4 Իմ աքսորուածներս թող
քու քովդ պանդուխտի պէս բնա-
կին՝ ով Մոաբ. դուն անոնց ծած-
կոյթ եղիր կործանողին երեսէն.
քանզի բռնաւորը չմնաց, աւերողը
պակսեցաւ Ե կոխողները երկրին
վրայէն վերցան : 5 Ու աթոռը ո-
ղորմութեամբ պիտի հաստատուի.
և անոր վրայ՝ Դաւիթի խորանին
մէջ անառիկ դատաւոր մը պիտի
նստի ճշմարտութեամբ, որ իրա-
ւունքը պիտի փնտռէ, ու արդա-
րութիւնը շուտով՝ ի գործ պիտի
դնէ :

6 Մոաբին ամբարտաւանութիւնը
լսեցինք, անիկայ խիստ ամբարտա-
ւան է. անոր գոռոզութիւնը,
ամբարտաւանութիւնը ու սրտմը-
տութիւնը լսեցինք, անոր անապարճ
խօսքերը պարապ են : 7 Ըս պատ-
ճառով Մոաբ Մոաբին համար
պիտի ողբայ, ամէն մէկը պիտի
ողբայ. Կիրհարէսեթին հիմանցը
համար պիտի հեծէք. անոնք յի-
րաւի կործանուած են : 8 Վանզի
Եսբոնին դաշտերը նուաղեցան.
ազգաց իշխանները Սերամայի որ-
թին պինտ պատուական ճիւղերը
կոտրեցին, որոնք մինչև Եազեր
հասեր էին. անապատը չրջապա-
տեր էին. անոր շառաւիղները եր-
կընցալով ծովէն անցեր էին : 9 Ընոր
համար Սերամայի որթին վրայ Հա-

պերի լայնովը պիտի լայ . քեզ աչքիս արդյունքովը պիտի ոտոգեմ՝ ամէն Էսթերն ու Էդէսացի . վասն զի ամառնային պտուղիդ և հունձքիդ համար եղած աղաղակը դադարեցաւ : Ու պղտրաբեր արտերէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու այգիներու մէջ երգով և ցնծութեամբ ձայն պիտի չլսուի . հնձանի մէջ՝ ալ գինի պիտի չկոխեն . ամէնէն աղաղակը վերջացուցի : Ու պատճառաւ իմ աղէքս Մովաբի համար , ու փորս Կիրհարեսեթի համար քնարի պէս ձայն պիտի տայ : Ուստի ամէնը պիտի երևնայ թէ ինչպէս Մովաբ իր բարձր տեղը Էրնուելվ պիտի յոգնի , ու իր սրբարանը պիտի մտնէ աղօթք ընելու համար , բայց օգուտ մը պիտի չըլլայ :

Ա՛յս է ան խօսքը որ Տէրը շատոնցմէ Մովաբին համար խօսեր է . Հայց հիմա Տէրը խօսեցաւ ու ըսաւ , Երեք տարուան մէջ՝ վարձկանի տարիներուն պէս Մովաբին փառքը պիտի անարգուի ան բոլոր մեծ բազմութիւնովը , և մնացորդը խիստ քիչըլոր ու տկար պիտի ըլլայ :

ԳԼ . ԺԱ

Դամասկոսի պատգամը :

Ա՛յս Դամասկոս քաղաք ըլլալէն պիտի վերնայ , ու աւերակի չեղջ մը պիտի ըլլայ : Արոերի քաղաքները պիտի թողուին . հօտերու ֆոթխնէր պիտի ըլլան , որ անոնք պառկին , ու վախցընող չըլլայ : Ու Եփրեմէն պարիսպը պիտի վերնայ , և Դամասկոսէն ու Ասորւոց մնացորդէն՝ թագաւորութիւնը . Ընոնք Իսրայէլի որդւոցը փառքին պէս պիտի ըլլան , կ՛ըսէ զօրաց Տէրը : Ու ան օրը Հակոբին փառքը պիտի պակսի , ու անոր մարմնոյն գիրութիւնը պիտի նիհարանայ : Ու այնպէս պիտի ըլլայ , ինչպէս որ ՚ի՛ձողը երբոր ցորեն կը ՚ի՛ձէ , թևին վրայ հասկերը կը ժողվէ . ու Ռափայնոց հովիտը հասկեր քաղողին պէս պիտի ըլլայ : Ու ինչպէս որ ձիթենին կը թօթվին , ա՛ռ բարձր ոստին ծայրը երկու իրէք հատ՝ և խիստ պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինգ հատ կը մնայ , անոր վրայ ալ ֆոյֆ ճիւղեր պիտի մնան , կ՛ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը :

Ա՛յն օրը մարդ իր Ստեղծողին պիտի նայի , ու իր աչքերը Իսրայէլի Սուրբը պիտի դիտեն : Ու իր ձեռքերուն գործը եղող սեղաններուն պիտի չնայի , ու իր մատերուն չինածը , թէ Աստարովթի կուռքերը և թէ արեգական կուռքերը պիտի չդիտէ : Ա՛յն օրը անոր ամուր քաղաքները՝ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն ձգուած անպիտան թուփերու և բարձր ոստերու պիտի նմանին , ու աւերակ պիտի ըլլան : Որովհետև դուն քու փրկութեանդ Աստուածը մոռցար , և քու զօրութեանդ Ա՛ժմը չյիշեցիր , անոր համար հաճելի տունկեր պիտի տնկես , և օտար Էրէթէ բնդոհաւ տունկեր պիտի տնկես : Տնկածդ ցորեկը պիտի ամեցընես , ու ցանածդ առաւօտուն պիտի բուսցընես . Բայց բերքին օրը հունձքը պիտի պակսի , և սաստիկ տրտմութիւն պիտի ըլլայ :

Ա՛յ շատ ժողովրդոց բազմութեանը՝ որ ծովու ձայնին պէս կը գոռան , ու ժողովուրդներուն աղմուկին՝ որ սաստիկ ջուրերու ձայնին պէս կը գոչեն : Ժողովուրդները շատ ջուրերու ձայնին պէս կը գոչեն . բայց Աստուած զանոնք պիտի յանդիմանէ , և հեռու պիտի փախչին . ու լեռներուն վրայի մղեղին պէս հովին երեսէն՝ և մրրիկին առջևէն գլորուած փոշիին պէս պիտի հալածուին : Ու իրիկուան ատեն՝ ահա խռովութիւն պիտի ըլլայ . և առաւօտ չեղած՝ բնաջինջ պիտի ըլլան . մեր յափշտակիչներուն բաժինը ու մեր կողոպտիչներուն վիճակը ասիկայ է :

ԳԼ . ԺԲ

Ով Եթովպացւոց գետերուն անդին կողմը եղող թևերով

2 հոլանաւոր երկիր, Որ ծովէն պըր-
տուելէն նաւակներով ջուրի երես-
սին վրայէն դեսպաններ կը խրկէ։
Ա՛վ արագընթաց դեսպաններ՝ գա-
ցէք երկայնահասակ ու լերկ ազգին,
սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողո-
վուրդին, խիստ զօրաւոր ու ոտնձ
կոխկրտտող ազգին, որուն երկիրը
3 գետերը կը կտրեն։ Ա՛վ աշխար-
հիս բոլոր բնակիչներդ՝ ու երկրի
վրայ բնակողներ, երբոր լեռները
դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէք, ու
4 երբոր փող ֆչուի՝ լսեցէք։ Վասն-
զի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Ես
հանգիստ պիտի ըլլամ, ու իմ բը-
նակարանէս պիտի նայիմ, խոտի
վրայի պայծառ տաքութեանը պէս,
— ինչոց տաքութեանը մէջ ցօղա-
5 գին ամպի պէս։ Վասնզի հունձքի
ժամանակէն առաջ, երբոր ընձիւղը
կը մեծնայ, ու ծաղիկը ազդս ըլլա-
լով հասնելու վրայ է, անիկայ ճիւ-
ղերը յատոցով պիտի կտրէ, և ու-
6 ռերը պիտի փրցընէ նետէ։ Անոնք
մէկտեղ լերանց թռչուններուն՝ ու
երկրի գազաններուն պիտի թո-
ղուին. և թռչունները ամառը ա-
նոնց վրայ պիտի անցընեն. ու երկ-
րի ամէն գազանները ձմեռը անոնց
7 վրայ պիտի անցընեն։ Ա՛ն ժամա-
նակը զօրաց Տէրոջը, երկայնահա-
սակ ու լերկ ժողովուրդէն՝ և ըս-
կիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողո-
վուրդէն, խիստ զօրաւոր ու ոտնձ
կոխկրտտող ազգէն՝ որուն երկիրը
գետերը կը կտրեն, զօրաց Տէրոջը
անունը տեղը՝ Սիօն լեռը ընծայ
պիտի բերուի։

ԺԸ. ԺՈՂ

1 Եգիպտոսի պատգամը։
Ա՛հա Տէրը թևթևընթաց ամպի
վրայ հեծեր է, ու Եգիպտոս պիտի
մտնէ. և անոր երեսէն՝ Եգիպտոսի
կուռքերը պիտի շարժին, ու Ե-
գիպտոսի սիրտը իր ներսի դին պի-
2 տի հալի։ Ու Եգիպտացիները
պիտի գրգռեմ Եգիպտացիներուն
վրայ, ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ,
և ամէն մէկը իր ընկերին հետ,
քաղաք քաղաքի հետ, ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան հետ
պատերազմ պիտի ընէ։ 3 Ու Ե-
գիպտոսի ոգին իր ներսի դին պիտի
պակսի, և անոր խորհուրդը պիտի
ցրուեմ. ու անոնք կուռքերուն,
կախարդներուն, վհուկներուն ու
նշանագէտներուն պիտի հարցընեն։
4 Ու Եգիպտացիները խստասիրտ տի-
րոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ, և
անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր
մը պիտի տիրէ՝ ըսէ զօրաց Տէրը
Յհովա Տէրը։ 5 Ու ջուրերը ծովէն
պիտի պակսին, ու գետը պիտի
ցամքի ու չորնայ։ 6 Ու գետերուն
ջրերը պիտի քաշուին, ու պարըս-
պաւոր տեղերուն գետերը պիտի
պարպուին ու չորնան. եղէգը ու
պտուտն պիտի թառամի։ 7 Գետին
քովը ու գետին եզերքին վրայ ե-
ղող մարգագետինները, և գետին
բոլոր վարուցանը պիտի չորնայ,
ցիրուցան ըլլայ ու կորսուի։ 8 Ձըկ-
նորսներն ալ պիտի հեծծեն, ու գե-
տին բոլոր կարթընկէցները պիտի
ողբան, և ջուրին վրայ ցանց նետող-
ները պիտի տրտմին։ 9 Ու բարակ
քթան գործողները, ու ճերմակ
կտաւ հիւսողները պիտի ամչնան։
10 Անոր սիւները պիտի կոտրտին, ու
ամէն վարձք առնողներուն հոգին
պիտի տրտմի։ 11 Իրաւ որ Տայա-
նիսի իշխանները յիմարներ են.
Փարաւոնի խնամտուն խորհրդա-
կաններուն խորհուրդը անասնական
է. ի՞նչպէս Փարաւոնին կրնաք ը-
սել Թէ Ես իմաստուններու որդի
եմ. Ես հին թագաւորներու որդի
եմ։ 12 Ուրդ ջուր են քու իմաստուն-
ներդ, որ հիմա քեզի պատմին, ու
իմացընեն թէ զօրաց Տէրը ին-
չ վճռեր է Եգիպտոսի համար։ 13 Տա-
նիսի իշխանները յիմարեցան.
Մեմփիսի իշխանները խաբուեցան.
ու Եգիպտոսը՝ իր ցեղերուն գլխա-
ւորները մոլորցուցին։ 14 Տէրը անոր
մէջը մոլորութեան ոգի խառնեց.
ու անոնք Եգիպտոսը իր ամէն գործ-
քին մէջը մոլորցուցին, ինչպէս որ
խմոող գինովը կը մոլորի։ 15 Ու
Եգիպտոսի մէջ գործ պիտի չըլ-
լայ, որ գլուխ կամ պոչ, ձեղք ար-

ԳԼ. Ի

1 Ի տարին որ Տարթան Ասո-
րեստանի Սարգոն թագաւորէն
խրկուելով՝ Ազովոս գնաց, ու Ա-
զովոսի հետ պատերազմ բռնաւ,
ու զանիկայ առաւ, Ի ժամանակը
2 Տէրը Ամովսի որդւոյն Եսայիին
ձեռքովը խօսեցաւ, ըսելով, Գնա
ու քէջդէդ քուրձդ հանէ, ու ոտքէդ
կօշիկներդ հանէ. ու անիկայ այն-
պէս ըրաւ, և մերկ ու բոկոտն կը
3 գնէր։ Ու Տէրը ըսաւ, Ինչպէս
որ իմ ծառաս Եսային իրեք տարի
մերկ ու բոկոտն գնեցաւ, որ Ե-
գիպտոսի համար ու Եթէովպիայի
4 համար նշան ու ցոյց մըն է, Այն-
պէս ալ Ասորեստանի թագաւորը
Եգիպտացիները գերի՝ ու Եթէով-
պացիները աքսոր պիտի տանի,
երիտասարդները ու ծերերը մերկ՝
բոկոտն և իրենց ամօթոյքը բաց,
Եգիպտոսի նախատինք ըլլալ հա-
5 մար։ Ու անոնք պիտի սոսկան ու
ամչնան Եթէովպիայէն՝ որ իրենց
ապաւէնն էր, ու Եգիպտոսէն՝ որ
6 իրենց փառքն էր։ Ու ան օրը աս
ծովեզերեայ երկրին բնակիչները
պիտի ըսեն, Ահա այսպէս եղաւ
մեր ապաստանարանը՝ որ մենք Ասո-
րեստանի թագաւորին երեսէն ա-
զատելու համար, ու օգնութիւն
գտնելու համար հոն փախանք. ու-
րեմն մենք ի՞նչպէս պիտի ազա-
տինք։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ծովու անապատին պատգամը։
Ասպարէզէն յարձակող մրրիկ-
ներուն պէս անիկայ անապատէն՝
սոսկալի երկրէն կու գայ։ Ինծի
2 մեկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուե-
ցաւ. յափշտակողը կը յափշտակէ,
ու կործանողը կը կործանէ. ով
Ելամացիք՝ վեր ելէք. ով Մարք՝
պաշարեցէք. անոր պատճառած
բոլոր հառաչանքը դադրեցուցի։
3 Ասոր համար երիկամունքս ցաւով
լեցուեցաւ, ու ծննդական կնոջ ցա-
ւերուն պէս ցաւեր բռնեց զիս.
անանկ կծկուած եմ որ լսել կրնար

մաւենիի ոստ կամ կնիւն գործէ։
16 Ան օրը Եգիպտոս կնիկներու պէս
պիտի ըլլայ, ու պիտի դողայ և
զարհուրի զօրաց Տէրոջը ձեռքին
շարժմունքէն, որ պիտի շարժէ ա-
17 նոր վրայ։ Ու Յուդայի երկիրը
Եգիպտացւոց արհաւիրք պիտի ըլ-
լայ. ով որ զանիկայ յիշէ, պիտի
վախնայ զօրաց Տէրոջը խորհուրդին
պատճառովը՝ որ անոր դէմ սահմա-
18 ներ է։ Ան օրը Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ Քանանու լեզուն խօսող՝ և
զօրաց Տէրոջը անուամբը երդում
ընող՝ հինգ քաղաք պիտի ըլլայ.
մեկը Արեգ քաղաք պիտի ըսուի։
19 Ան օրը Եգիպտոսի երկրին մէջ Տէ-
րոջը համար սեղան, ու անոր սահ-
մանին քովը Տէրոջը համար կոթող
20 մը պիտի ըլլայ. Ու անիկայ Եգիպ-
տացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց Տէրոջը
համար նշան ու վկայութիւն պիտի
ըլլայ. վասն զի բռնաւորներուն
պատճառաւ Տէրոջը պիտի աղաղա-
կեն, ու անիկայ մեկ ազատիչ ու
մեծ մարդ մը խրկելով անոնց՝ պիտի
21 ազատէ զանոնք։ Ու Տէրը Ե-
գիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի, ու
ան օրը Եգիպտացիք Տէրը պիտի
ճանչնան, և զոհեր ու պատարագ-
ներ պիտի մատուցանեն, և Տէրոջը
ուխտ պիտի ընեն ու կատարեն։
22 Ու Տէրը Եգիպտացիները պիտի
զարնէ. պիտի զարնէ ու պիտի
բժշկէ. և անոնք Տէրոջը պիտի
դառնան. ու անիկայ պիտի ընդունի
23 զանոնք, ու պիտի բժշկէ։ Ան օրը
Եգիպտոսէն դէպ ի Ասորեստան
բանուկ ճամբայ պիտի ըլլայ, ու
Ասորեստանցիք Եգիպտոս՝ ու Ե-
գիպտացիք Ասորեստան պիտի եր-
թան. ու Եգիպտացիք Ասորես-
տանցւոց հետ Աստուծոյ պիտի ծա-
24 ռայեն։ Ան օրը Իսրայէլ երրորդ
պիտի ըլլայ Եգիպտոսի ու Ասորես-
տանի հետ. ո՛ երկրին մէջ օրհնու-
25 թիւն պիտի ըլլայ։ Քանզի զօրաց
Տէրը զանիկայ պիտի օրհնէ, ու պի-
տի ըսէ, Օրհնեալ ըլլայ իմ ժողո-
վուրդս՝ Եգիպտոս, ու իմ ձեռքս
բուս գործը՝ Ասորեստան, և իմ
ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլ։

լսել . անանկ խռոված եմ որ չեմ
4 կրնար տեւանել : Աիրտս չփոթե-
ցաւ , արհաւիրքը զիս դողացուց .
իմ ուրախութեանս գիշերը ինծի
սրտադողի փեղէր ըրաւ :
5 Անգանը կը պատրաստեն , դե-
ռերը կը դնեն , կ'ուտեն կը խմեն ,
Ելէք ով իշխաններ , վահաններդ
6 օծեցէք : Վասնզի Տէրը ինծի այս-
պէս ըսաւ . Գնա մէկ գէտ մը դիր ,
7 որ տեսածը զրուցէ : Եւ անիկայ
հեծեալներ տեսաւ , երկու ձիաւոր ,
ո՛ր էշերու վրայ հեծածներ , և ուղ-
տերու վրայ հեծածներ , և ուշա-
դրութեամբ՝ մեծ ուշադրութեամբ
8 մտիկ ըրաւ , Եւ աղաղակեց առիւ-
ծի պէս , Ով տէր՝ ես ցորեկը միշտ
իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ ,
ու բոլոր գիշերը իմ պահպանու-
9 թեանս տեղը կը կենամ . Եւ ահա
հեծնող մարդիկներ , երկու ձիաւոր
կու գան . նաև պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Ինկաւ Բաբիլոն , ինկաւ . ու անոր աստուածներուն բո-
լոր արձանները կոտրտեցան ո՛ւ գե-
10 տինը Նեփուխեան : Ով իմ կո-
խուածներս ու իմ կալիս ցորենը ,
ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ
զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աս-
տուծմէն :
11 Եդոմի պատգամը :
Ասիրէն ձայն մը կու գայ ինծի , Ով
պահապան՝ գիշերուան համար ի՞նչ ,
ով պահապան՝ գիշերուան համար
12 ի՞նչ ըլլալ կայ : Պահապանը կ'ը-
սէ , Առաւօտը կու գայ ու նաև գի-
շերը . թէ որ կ'ուզէք հարցընել ,
հարցուցէք . դարձէ՛ք ու եկէ՛ք :
13 Արաբիայի պատգամը :
Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը
պիտի անցընէք , ով Դեդանացւոց
14 կարաւանները : Ով Թեմայի երկ-
րին բնակիչները՝ ծարաւին առջեւը
ջուր ով եէք , փախստականին առ-
15 ջեւը հացով եկէք : Վասն զի
անոնք կը փախչին սուրերուն առ-
ջեւէն , քաշուած սուրին առջեւէն ,
ու լարուած աղեղին առջեւէն , և
սաստիկ պատերազմին առջեւէն :
16 Վասնզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ .
Մէկ տարուան մէջ՝ վարձկանի տա-
րիներուն պէս՝ Կեդարի բոլոր
փառքը պիտի վերջանայ . Եւ ա-17
զեղնաւորներուն մնացած թիւը՝
Կեդարի որդւոց զօրաւորները պիտի
քիչնան . քանզի Տէր Աստուածը խօսեցաւ :

Գ Լ . Ի Ե

Տեսիլքի ձորին պատգամը : 1
Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ , որ
ամէնքդ տանիքներու վրայ ելաք :
Ով խռովութեամբ լեցուած աղ- 2
մուկի քաղաք՝ զբօսասէր քաղաք ,
քու սպաննուածներդ սրով սպան-
նուած չեն , ու պատերազմի մէջ
չմեռան : Իրարը իշխաններդ մե- 3
կէն փախան . աղեղնաւորներէն
կապուեցան . քու ժողովրդիդ հե-
ռու փախչողներէն բոլոր գտնուած-
ները մէկտեղ կապուեցան : Անոր 4
համար ըսի , Ծո՛ղ տուէք զիս ,
որ դառնապէս լամ . իմ ժողո-
վուրդիս աղջկանը կործանումին հա-
մար զիս մխիթարելու մի՛ աշխա-
տիք : Վասնզի տեսիլքի ձորին մէջ՝ 5
զօրաց Տէրոջմէն խռովու-
թեան , կոխման ու շփոթութեան
օր է . պարիսպը կը փլցընեն , և
աղաղակը մինչև լեռը կ'հասնի :
Ու Եղամ էր ձիաւոր մարդիկնե- 6
րովը կապարճը վերցուց , և Կիր
վահանը բացաւ . Եւ քու ընտիր 7
հովիտներդ կառքերով լեցուեցան .
ու ձիաւորները գունդ կազմեցին
դռներուն քովը . Եւ Հուդային 8
ծածկոցը բացուեցաւ . ու ան օրը
անտառի տանը զէնքերուն նայե-
ցաք . Եւ Դաւիթի քաղաքին փլած 9
տեղերուն շատ բլլալը տեսաք , ու
վարի աւազանին ջուրերը ժողվե-
ցիք . Ու Երուսաղէմի տուները 10
համրեցիք , և պարիսպը ամրացը-
նելու համար տուները փլցուցիք .
Ու հին աւազանին ջուրերուն հա- 11
մար երկու պարսպին մէջտեղը ջրա-
կոյտ մը շինեցիք , բայց զանիկայ
շինողին ընայեցաք , ու շատանցմէ
զանիկայ կազմողին ուշադրութիւն
չըրիք : Եւ ան օրը զօրաց Տէրը 12
Յէղ կանչեց լալու ու սգա-
լու , գլուխ կնատացընելու և քուրձ

13 հագնելու . Եւ ահա ցնծութիւն
և ուրախութիւն ըլլ . արջառներ
կը սպաննէիք և ոչխարներ կը մոր-
թէիք . միս կ'ուտէիք , ու գինի
կը խմէիք , ըսելով , Ուտենք ու
խմենք , քանզի վաղը պիտի մեռ-
14 նինք : Այլ զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներուս յայտնուեցաւ որ անշուշտ ասանկ անօրէնութիւնը ձեզի պիտի չթողուի , մինչև որ դուք մեռնիք , կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը :
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս ըսաւ . Գնա , ու պալատին հրամանատարին՝ Սեբնա գանձապետին
16 քով մտիր , ու ըսէ , Դուն հոս ի՞նչ ունիս , և հոս ո՞վ ունիս , որ հոս քեզի գերեզմանի փորեցիր , ով դուն՝ որ քու գերեզմանդ բարձր տեղ կը փորես , ու քեզի վէմի մէջ բնակարան կը
17 շինես : Ահա Տէրը քեզ պիտի նետէ մէկ զօրաւոր նետուածքով մը , և քեզ բոլորովին պիտի ծածկէ :
18 Ընշուշտ գնտակի պէս մէկ լայնատարած երկիր մը պիտի գլորէ քեզ . դուն հոն պիտի մեռնիս , և քու փառաւոր կառքերը հոն պիտի մնան , ո՛վ քու տիրոջդ տանը
19 անարգանքը . Ու քու պաշտօնէիդ քեզ պիտի վռընտեմ , և քու աստիճանէդ քեզ պիտի զրկեմ :
20 Ու ան օրը պիտի կանչեմ իմ ծառաս՝
21 Ելեղկիայի որդին Եղիակիմը , Եւ քու պատմուճանդ անոր պիտի հագցընեմ , ու քու գօտիովդ անիկայ պիտի զօրացընեմ , և քու իշխանութիւնդ անոր ձեռքը պիտի տամ . ու անիկայ Երուսաղէմի բնակիչներուն , ու Յուդայի տանը
22 հօր պէս պիտի ըլլայ : Եւ Դաւիթի տանը բանալին անոր ուսին վրայ պիտի դնեմ , որ անիկայ բանայ , և ոգոյղ չըլլայ , ու ոգոյ ,
23 և բացող չըլլայ : Ու զանիկայ մէկ հաստատ տեղ մը բևեռի պէս պիտի դամեմ . և անիկայ իր հօրը տանը՝ փառաւոր աթոռի պէս պիտի
24 ըլլայ : Ու անոր հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վրայ պիտի կախուի , անոր սերունդէն եղող պատուական անները ու անարգներըը , ամէն պզտիկ ամաններըը տեսակ տեսակ թասերէն մինչև ամէն տեսակ տիկերը :
25 Ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , սա հաստատ տեղը գամուած բևեռը պիտի վերցուի , և պիտի կոտրի ու իյնայ . ու վրան եղած բեռը պիտի կորսուի . քանզի Տէրը խօսեցաւ :

ԴԱՆ . ԻԴ

Տիւրոսի պատգամը :
1 Աղաղակեցէք՝ ով Թարսիսի նաւեր , քանզի անիկայ բնաջինջ եղաւ , հոն տուն կամ դուռ չմնաց . առէյ Կիտացւոց երկրէն յայտնուեցաւ անոնց :
2 Ո՛վ կղզիի բնակիչներ՝ լռեցէք . ծովէ անցնող Սիդոնացւոց վաճառականները լեցուցեր էին քեզ :
3 Եւ շատ ջուրերու մէջ Շիհովրի հունտերը՝ գետին հունձքը անոր եկամուտն էր . ու անիկայ ազգերուն վաճառանոցն էր :
4 Ո՛վ Սիդոն՝ ամչցիր . քանզի ծովը կը խօսի . ծովուն զօրութիւնը կ'ըսէ ու կ'ըսէ . Չեմ ծննդականի ցաւ չեմ քաշեր , ու չեմ ծնանիր . երիտասարդներ չեմ սնուցաներ , և կոյսերը չեմ մեծցըներ :
5 Երբոր սա բանը Եգիպտացւոց ականջը հասնի , Տիւրոսի լուրին համար պիտի տագնապին :
6 Թարսիս անցէք , ով ծովեզերքի բնակիչներ՝
7 ողբացէք : Ձեր ուրախութեան աղաղակը ասիկա՞յ է , որուն հնութիւնը շատոնցմէ է . անոր ոտքերը հեռու տեղ պանդուխտ ըլլալու պիտի տանին զանիկայ :
8 Ո՞վ սա խորհուրդը ըրաւ Տիւրոսի դէմ , որ իր բնակիչները կը պսակէր . անոր վաճառականները իշխաններ էին , սա առուտուր ընողները՝ երկրիս պատուաւոր մարդիկներըը :
9 Զօրաց Տէրը սա խորհուրդը ըրաւ , որ ամէն փառքին ամբարտաւանութիւնը խայտառակէ , սա երկրիս բոլոր պատուաւորներըը անարգէ :
10 Ո՛վ Թարսիսի աղջիկ , քու տեղէդ գետի պէս անցիր , ասկէ ետքը գօտի չկայ :
11 Իր ձեռքը ծովուն վրայ երկնցուց . թագաւորութիւններըը սարսեց . Տէրը Քանա-

պէս է փոխ տուողը՝ փոխ առնողն ալ այնպէս , ինչպէս է տոկոսիք առնողը՝ տոկոսիք տուողն ալ այնպէս պիտի ըլլայ : 3 Երկիրը բոլորովին պիտի պարպուի ու բոլորովին պիտի կողոպտուի . քանզի ատ խօսքը Տէրը խօսեցաւ : 4 Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը մաըի . աշխարհս կը նուաղի ու կը մաըի . երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը նուաղին : 5 Ու երկիրը իր բնակիչներուն տակը պղծուեցաւ . քանզի անոնք օրէնքները զանց ըրին , պատուիրանքը փոխեցին , յաւիտենական ուխտը խափանեցին : 6 Ատ պատճառաւ նզովքը կերաւ երկիրը . ու անոր մէջը բնակողները իրենց յանցանքին պատիժը կրեցին . ատ պատճառաւ երկրին բնակիչները այրեցան , ու քիչ մարդիկ մնացին : 7 Նոր գինին սուգ կը բռնէ , որթը կը նուաղի , և ամէն ուրախասիրտ եղողները կը հառաչեն : 8 Թմբուկներուն ցնծութիւնը կը դադարի . ուրախութիւն ընողներուն աղաղակը կը կտրի . քնարին ցնծութիւնը կը դադարի : 9 Երգով գինի պիտի չխմեն . ցբին՝ խմողներուն դառն պիտի ըլլայ : 10 Ալատարկ քաղաքը կործանեցաւ . ամէն տուն գոցուեցաւ , որ մտնդ մը չմտնէ : 11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար աղաղակ կայ . ամէն ուրախութիւն մթընցաւ , երկրին ցնծութիւնը վռնդուեցաւ : 12 Քաղաքին մէջը ամայութիւն մնաց . ու դուռը զարնուեցաւ , ու աւերակ եղաւ : 13 Քանզի երկրին մէջ՝ ժողովուրդոց մէջը թօթուած ձիթենիի պէս , ու այգեկութէն ետքը ճռաքաղին պէս պիտի ըլլայ : 14 Անոնք ձայներնին վերցնելով ցնծութեամբ պիտի երգեն , ծովու կողմէն Տէրոջը փառքին համար բարձրաձայն պիտի աղաղակեն : 15 Անոր համար արեւելեան կողմը փառաւորեցէք Տէրը , ծովու կղզիներուն մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը : 16 Երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք , արդարին փառք տալով . բայց ես ըսի . Նիհար եմ , նիհար եմ . վա՛յ ինձ .

Նացւոց համար հրամայեց , որ անոր 12 բերդերը աւերեն . Ու ըսաւ . Ասուն մէյմըն ալ պիտի չուրախանաս , ո՛վ Սիդոնի անարգուած կոյս աղջիկը . ելիր , Կիտիմ անցիր . Բայց հոն ալ հանգստութիւն պիտի չունես : 13 Ահա Քաղդէացւոց երկիրը՝ որ ասիկա ժողովուրդ չէր , գազիկայ Ասորեստանցիք հիմնեցին անապատի բնակիչներուն համար . անոր աշտարակները կանգնեցին , անոր պալատները շինեցին , Բայց անիկայ 14 հիմա աւերակ ըրաւ ասիկայ : Ողբացէ՛ք՝ ո՛վ Թարսիսի նաւեր , վասն զի ձեր զօրութիւնը կորսուեցաւ :

15 Ու ան օրը Տիւրոս մոռցուած պիտի մնայ եօթանասուն տարի՝ մէկ թագաւորի օրերուն չափ . Յետ եօթանասուն տարիէն ետքը Երէմ Տիւրոսին՝ պոռնիկի երգին պէս . Ա՛ռ մոռցուած պոռնիկ, 16 քնար առ ու քաղաքին մէջը պտըտէ՛ . աղէկ զարկ շատ խաղ կանչէ , որ քեզ յիշեն : 17 Ու եօթանասուն տարիէն ետքը Տէրը այցելութիւն պիտի ընէ Տիւրոսին . և անիկայ իր շահին պիտի դառնայ , ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր երկրիս թագաւորութիւններուն հետ պոռնկութիւն պիտի ընէ : 18 Ու անոր վաճառականութեան շահը Տէրոջը պիտի նուիրուի . անիկայ գանձատունը պիտի չդրուի , կամ շտեմարանի մէջ պիտի չպահուի , հապա անոր վաճառականութեան շահը Տէրոջը առջեւը բնակողներուն պիտի ըլլայ , որ մինչեւ կշտանալնին ուտեն , ու պատուական զգեստներ հագնին :

ԻԴ . ԻԴ

1 Ահա Տէրը երկիրը կը պարպէ ու զանիկայ կը դատարկացընէ , և տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչ- 2 ները կը ցրուէ : Ու ինչպէս է ժողովուրդը՝ քահանան ալ այնպէս , ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն ալ այնպէս , ինչպէս է աղախինը՝ իր տիկինն ալ այնպէս , ինչպէս է ծախուսառնողը՝ ծախողն ալ այնպէս , ինչ-

յափշտակողները կը յափշտակեն . յափշտակողները բռնի կը յափըշ-
17 տակեն : Ո՛վ երկրին բնակիչը՝ վախ , գուբ և որոդայթ պիտի ըլլայ
18 քու վրադ : Ու վախին ձայնէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ , և գուբին մէջէն ելլողը որոդայթին մէջ պիտի բռնուի . քանզի բարձրէն պատուհանները բաց են , ու
19 երկրին հիմերը կը շարժին : Երկիրը բոլորովին կը ճեղուի . երկիրը բոլորովին կը պատռի . երկիրը բո-
20 լորովին կը սասթի . Երկիրը գինովի պէս անդադար պիտի երթայ , ու հիւղի պէս պիտի շարժի . և անոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ . ու անիկայ պիտի իյնայ , ու
21 մէյմըն ալ պիտի չելլէ : Ու ան օրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն պիտի ընէ հպարտներուն զօրքին , ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագաւոր-
22 ներուն : Ու անոնք պիտի ժողովուին , ինչպէս որ բանտարկեալները գուբին մէջ կը ժողովուին ու բանտի մէջ պիտի գոցուին . և շատ առնէն ետքը անոնց այցելութիւն
23 պիտի ըլլայ : Ու լուսինը պիտի ամչնայ , ու արեւը պիտի պատկառի , երբոր զօրաց Տէրը Սիօն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորէ , ու իր ծերերուն առջեւը փառաւորուի :

ԳԼ . ԼԱ

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ Աստուածս դուն ես . քեզ պիտի բարձրացընեմ , քու անունդ փառք պիտի տամ . քանզի սքանչելի բաներ ըրիր , քու վաղեմի խորհուրդներդ հաւատարիմ
2 և ճշմարիտ են : Քանզի քաղաքը՝ հողակոյտ , ու պարսպաւոր քաղաքը աւերակ դարձուցիր , որ այլեւս քաղաք չըլլալով , օտարականներուն պալատը յաւիտեան
3 չշինուի : Անոր համար զօրաւոր ժողովուրդը քեզ պիտի պատուէ , և ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
4 պիտի վախնայ : Աստն զի դուն ապաւէն եղար աղքատին , ապաւէն չքաւորին՝ իր նեղութեան առնը , ապաստանարան՝ փոթորիկէն , հո-
վանի՝ տաքութենէն , երբոր անօրէնին մարդոց կատաղութիւնը պատ ի՛ջը-
ցընող փոթորկի պէս իս- ի՛ց : Օտարականներուն աղաղակը չոր
5 տեղոյն տաքութեանը պէս պիտի խոնարհեցընես . ինչպէս որ տաքութիւնը ամպի հովանիով կ՚իջնէ , նոյնպէս ալ բռնաւորներուն ցնծութեան
ձայնը պիտի ցածնայ :

Ու զօրաց Տէրը աս լեռանս վրայ
6 բոլոր ազգերուն կոչունք մը պիտի ընէ , պարարտ բաներու և հին գինիներու , ծուծով լեցուած պարարտ բաներու — զտուած հին
7 գինիներու կոչունք : Ու աս լեռանս վրայ ամէն ժողովուրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը , ու ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարա-
8 գոյրը բնաջինջ պիտի ընէ : Մահը յաւիտեան բնաջինջ պիտի ընէ , ու Տէր Եհովան ամէն աչքէ արցունքը պիտի սրբէ , և բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցընէ . վասն զի Տէրը խօսեցաւ :

Ու ան օրը պիտի ըսեն . Ահա մեր
9 Աստուածը ասիկայ է . անոր յուսացանք , ու անիկայ մեզ ազատեց . Տէրը ասիկայ է . անոր յուսացանք , անոր փրկութիւնովը պիտի ցնծանք և ուրախանանք : Քանզի Տէրոջը
10 ձեռքը աս լեռանս վրայ պիտի հանգչի , ու Մովաբը անոր տակը պիտի կոխուի , ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէջը : Ու իր
11 ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը , ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ լողալու համար . ու անոր հպարտութիւնը անոր ձեռացը հնարքներուն հետ պիտի կործանէ : Ու
12 քու բարձր պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցընէ , ու գետնի հետ հաւասարելով՝ փոշիի մէջ պիտի ձգէ :

ԳԼ . ԼԱ

1 Ան օրը Յուդայի երկրին մէջ աս երգը պիտի երգեն .

Ունինք զօրաւոր քաղաք ունինք . փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դրուի :

2 Դռները բացէք , որ ճշմարտու-
թիւն պահող արդար ազգը ներս
3 մտնէ : Հաստատ միտքը կատա-
րեալ խաղաղութեան մէջ կը պա-
հես , ինչու որ քեզի կը յուսայ :
4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք ,
քանզի Տէր Եհովան յաւիտենական
5 վէմ է : Վանդի անիկայ բարձր
տեղուանք բնակողները կը խոնար-
հեցընէ . բարձր քաղաքը կը ցած-
ցընէ , մինչև գետինը կը ցած-
ցընէ . զանիկայ հողի հետ հաւասար
6 կ'ընէ : Ոտքը զանիկայ պիտի կո-
խէ , աղքատին ոտքը ու չքաւորնե-
7 րուն գարշապարը : Արդարին ճամ-
բան շիտակ է . ով Ուղիղդ՝ արդա-
8 րին ճամբան դուն կ'ուղղես : Այս քու
դատաստաններուդ ճամբուն մէջը
քեզի կը սպասենք՝ ով Տէր . Քեր հո-
գիին փափաքը քու անուանդ և քու
9 յիշատակիդ վրայ է : Գիշերը փա-
փաքեցայ քեզի հոգւովս , ու առա-
ւօտուն քեզ կը փնտռեմ բոլոր սըր-
տովս . քանզի երբոր քու դատաս-
տաններդ երկրիս վրայ ըլլան , աշ-
խարհի բնակիչները արդարութիւն
10 պիտի սորվին : Ամբարշտին ողոր-
մութիւն ալ ըլլայ՝ արդարութիւն
ջորվիր . անիկայ ուղղութեան երկ-
րին մէջ անօրէնութիւն կը գործէ ,
ու Տէրոջը մեծափառութիւնը չտես-
11 նէր : Ով Տէր՝ ահա քու ձեռքիդ
բարձրանալը չեն տեսներ . Բայց ժո-
ղովուրդին վրայ նախանձ ունեցած նա-
խանձդ պիտի տեսնեն ու ամչնան .
և քու թշնամիներդ կրակը պիտի
12 սպառէ : Ով Տէր՝ մեզի խաղաղու-
թիւն պիտի տաս . վասն զի մեր ամէն
գործքերն ալ դուն մեզի համար գոր-
13 ծեցիր : Ով Տէր Աստուած մեր՝
քեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ տի-
րեցին . Բայց քու անունդ միայն
14 քովդ կը յիշենք : Անոնք մեռած
են , պիտի չողջունան . ուրուա-
կաններ են , չեն կրնար ելլել . վասն
զի դուն այցելութիւն ընելով՝ զա-
նոնք բնաջինջ ըրիր , ու անոնց բոլոր
15 յիշատակը կորսընցուցիր : Դուն
աս ազգը աւելցուցիր՝ ով Տէր ,
աս ազգը աւելցնելով՝ փառաւո-
րեցար . երկրին ամէն ծայրերը ըն-
դարձակեցիր : Ով Տէր՝ նեղու- 16
թեան մէջ քեզ փնտռեցին . քու
պատիժդ անոնց վրայ եղած ատենը
աղաչանք ըրին : Ինչպէս որ ծնա- 17
նելու մօտ եղող յղի կնիկը իր ե-
կանցը մէջ տանջուելով կ'աղաղա-
կէ , մենք ալ քու առջեդ այնպէս
եղանք՝ ով Տէր . Յղացանք , ցա- 18
ւեր քաշեցինք , հով ծնանողի պէս
եղանք , ու երկիրը չկրցանք ազա-
տել , և աշխարհիս բնակիչները
չծնան : Ուր մեռելներդ պիտի 19
ողջըննան , իմ մեռելներուս մար-
մինները յարութիւն պիտի առնեն .
արթընցէք ու ցնծութեամբ երգե-
ցէք՝ ով հողի մէջ բնակողներ .
քանզի քու ցօղդ խոտերու ցօղ է .
ու երկիրը իր մեռելները դուրս պի-
տի նետէ :

Գնա՛ ով իմ ժողովուրդս , քու 20
սենեակներուդ մէջը մտիր ու քու
վրադ դռներդ գոցէ . պահուէ՛ քիչ
մը՝ մէկ վայրկեան մը , մինչև որ
բարկութիւնը անցնի : Վանզի 21
ահա՛ Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ , որ
երկրի բնակիչներուն այցելութիւն
ընէ իրենց անօրէնութեանը հա-
մար . ու երկիրը իր արիւնները
պիտի յայտնէ , և սպաննուածները՝
ալ պիտի չծածկէ :

ԳԼ . ԻԷ

Ան օրը Տէրը իր ամրակուռ , մեծ 1
ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ
փախչող Լևիաթան օձը , այսինքն
ան ծռմռած Լևիաթան օձը , ու
ծովուն մէջը եղող վիշապը պիտի
մեռցընէ : Ան օրը գինիի այդիին 2
վրայ երգեցէք . Ես Տէրս կը պա- 3
հեմ զանիկայ . ամէն վայրկեանի
մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ . գի-
շեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն
պիտի ընեմ , որ չըլլայ թէ անոր
վրայ հարք մը յարձակի : Ես բար- 4
կութիւն չունիմ . երանի՛ թէ ցա-
խերը ինծի դէմ պա-
տերազմէին . ես անոնց վրայ պիտի
քալէի , ու զանոնք միասին պիտի
այրէի : Եթէ ոչ՝ թող իմ զօ- 5
րութենիս ապաւինին , թող ինծի

հետ խաղաղութիւն ընեն . ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն :
6 Ապագայ ժամանակին մէջ Յակոբ պիտի արմատանայ . Իսրայէլ պիտի ծաղկի ու պիտի ընձիւղի , և պտղով աշխարհիս երեսը
7 պիտի լեցընեն : Մի՞թէ զանիկայ զարնողին հարուածո՞ն պէս զարկաւ զանիկայ . կամ անկէ սպաննուածներուն սպանմա՞նը պէս սպաննուեցաւ :
8 Չափաւորութեամբ վիճեցար անոր հետ , երբոր զանիկայ խրկեցիր , Ըե՛ արևելեան հովին
9 օրը սաստիկ հովով տարիր : Ասոր համար Յակոբին անօրէնութեանը սով քաւութիւն պիտի ըլլայ . և բոլոր դիտաւորութիւնը աս է՝ որ անոր մեղքը վերցընեն , երբոր զոհարաններուն բոլոր քարերը կրոց փշրուած քարերու պէս ընէ , Աստարովթի կուռքերը ու արեգական արձանները՝ ալ պիտի չկանգ-
10 նին : Վանգի պարսպաւոր քաղաքը՝ ամայի , ո՛ չէն տեղը անապատի պէս թողուած ու մերժուած պիտի ըլլայ . հոն զուարակ պիտի արածի և հոն պիտի պառկի , ու անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ :
11 Ընոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին . կիներները պիտի գան ու զանոնք պիտի բռնկցընեն . քանզի անիկայ իմաստուն ժողովուրդ չէ . ուստի զանիկայ ստեղծողը անոր վրայ պիտի չգթայ , ու զանիկայ կազմողը անոր
12 պիտի չողորմի : Ըե՛ պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ Տէրը Կեհոին յորձանքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի թօթվէ . և դուք , ով Իսրայէլի որդիք , մէկիկ մէկիկ պիտի
13 ժողովուիք : Ու այն օրը մեծ փողը պիտի ֆչուի , և Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական եղողները , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ապստամբուածները պիտի գան , ու Երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն :

ԳԼՈՒԽ Ի՛Զ

1 Ա՛խ Եփրեմի գինեպներուն հպարտութեան պսակին՝ որուն փառաց զարդը թառամեալ ծաղիկ մըն է , որ գինիով թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը կը ծռէ :
2 Ահա Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր ընե՛մի կը կարկուտի փոթորիկի պէս , աւերիչ մրրիկի պէս , ու սաստիկ ջուրերուն յորդահոս հեղեղին պէս՝ ձեռքովը գետինը պիտի զարնէ զանոնք :
3 Եփրեմի գինեպներուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի :
4 Ու պարարտ հովիտին գլուխը եղող անոր փառաց զարդը՝ որ թառամեալ ծաղիկ մըն է , հունձքէն առաջ վաղահասուկ թուզի պէս պիտի ըլլայ , որ զանիկայ տեսնողը ձեռքը առածին պէս կը կլլէ :
5 Ան օրը զօրաց Տէրը իր ժողովրդեանը մնացորդին փառաց պսակ ու չքեղ թագ պիտի ըլլայ .
6 Ու դատաստանի նստողին՝ դատաստանի ոգի , ու պատերազմը դէպ՚ի դուռը դարձնողին զօրութիւն պիտի ըլլայ :
7 Ասոնք ալ գինիով կը մոլորին , ու ցքիով կը գանգատին . քահանան ու մարգարէն ցքիով կը մոլորին . անոնք գինիէն կ՚ընկղմին , ցքիէն կը գանգատին , տեսիլքի մէջ կը մոլորին , ո՛ դատաստանի մէջ կը սխալին :
8 Վասն զի անոնց ամէն սեղանները փսխունքի պղծութիւնով լեցուած են , այնպէս որ մաքուր տեղ մը չկայ :
9 Ո՞րո՞ւն գիտութիւն սորվեցընէ , ո՞րո՞ւն կրթութիւն հասկըցընէ . կաթէն կտրուածներո՞ւն , ստինքէն զատուածներո՞ւն :
10 Վանգի խրատ խրատի վրայ , խրատ խրատի վրայ , հրաման հրամանի վրայ , հրաման հրամանի վրայ , քիչ մը հոս , քիչ մը հոն :
11 Հիրաւի ասիկա ժողովուրդին հետ՝ չհասկըցուելու չրթունքով և օտար լեզուով պիտի խօսի :
12 Վանգի անոնց ըսաւ , Հոգնածը հանգստացընելու հանգիստնիդ ասիկայ է , ու մխիթարութիւնը ասիկայ է . բայց անոնք մտիկ ընել չուզեցին :
13 Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի ըլլայ անոնց՝ խրատ խրատի վրայ , խրատ խրատի վրայ , հրաման հրամանի վրայ , հրաման հրամանի վրայ , քիչ մը հոս , քիչ մը

հան . որպէս զի երթան՝ կռնակի վրայ իյնան ու կոտրտին , և որոգայթի մէջ իյնալով բռնուին :

14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մարդկ ըրէք՝ ով ծաղր ընող մարդիկ , որ Երուսաղէմի մէջ բնակող աս ժո-
15 ղովուրդին վրայ կը տիրէք : Որովհետև ըսիք , Մենք մահուան հետ ուխտ ըրինք , ու գերեզմանին հետ դաշնակից եղանք , որ երբէ յորդահոս հեղեղը ասիէ անցնի , մեր վրայ պիտի չգայ . վասն զի ստութիւնը մեզի պատսպարան ըրինք , և ու-
16 նայնութեան մէջ պահուեցանք . Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Սիոնի մէջ վէմ մը կը դնեմ իբրև հիմ , ընտիր վէմ , պատուական անկիւն , հաստատուն հիմ . ով որ հաւատայ անոր , պիտի չարտորայ փախչելու :
17 Ու դատաստանը լարին՝ ու արդարութիւնը կշիռին համեմատ պիտի դնեմ . և ստութեան պատսպարանը կարկուտը պիտի տանի . ու պահուելու տեղը ջուրերը պիտի
18 կոխեն : Ու մահուան հետ բրած ուխտերնիդ պիտի աւրուի , ու գերեզմանի հետ բրած դաշնակցութիւննիդ պիտի չհաստատուի . երբոր յորդահոս հեղեղը ասիէ անցնի , դուք անկէ պիտի կոխուիք :
19 Ինչպէս որ առտու առտու անցնելու առիթը ձեզ պիտի առնէ . քանզի ամէն առտու , ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի . ու անոր լուրը առնելը անդամ սոսկալի պիտի ըլ-
20 լայ : Վասն զի անկողինը երկրննալու համար կարճ է , ու ծածկոցը
21 ծածկուելու համար նեղ է : Վասն զի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ փարասին լեռանը վրայ Եղաւ , ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Գաբաւոնի ձորին մէջ բարկացաւ , որ իր գործը՝ իր օտար գործը գործէ , ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը
22 կատարէ : Ու հիմա ծաղր ընողներ մի ըլլաք , որ չըլլայ թէ ձեր կապանքները աւելի ուժգնանան . քանզի զօրաց Տէր Եհովային կողմանէ՝ բոլոր երկրին վրայ նախասահմանեալ աւերում մը լսեցի :
23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսեցէք . մտիկ ըրէք ու իմ խօսքս լսեցէք . Միթէ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞ . Գետ իր երկիրը կը բանայ , ու անոր կոշտերը կը տափանէ՞ . Ընոր երեսը չհոկելէն ետքը միթէ արջնդեղը ու չամանը չը՞ցաներ , և ցորենը կարգով , ու գարին որոշուած տեղը , և հաճարը իր սահմանին մէջը չը՞դներ . Վասն զի իր Աստուածը կը-
26 թուխիւն կու տայ անոր , ու կը սորվեցընէ թէ ինչ պէտք է ընել :
27 Վասնզի արջնդեղը կամնասայլով չծեծուիր , ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար . հապա արջնդեղը գաւազանով , ու չամանը ցուպով
28 կը թօթուի : Ալրին ցորենը կը կոխուի . բայց զանիկայ միշտ չծեծեր , ու սայլին անիւը զանիկայ չկոտրտեր , և ձիերը զանիկայ չեն
29 փշեր : Այսիկայ ալ զօրաց Տէրոջմէն կ'ելլէ , որուն խորհուրդը սքանչելի է , ու անոր իմաստութիւնը գերազանց է :

ԻԹ . ԻՕՒ

1 Վա՛յ Արիելին՝ Դաւիթին բնակած Արիէլ քաղաքին . տարի տարիի վրայ աւելցուցէք . թող պոբէխան տօները դառնան :
2 Հապա ես Արիէլը նեղը պիտի ձգեմ , ու անիկայ տրտում ու տխուր պիտի ըլլայ . և ինծի Արիէլի պէս պիտի ըլ-
3 լայ : Ու քեզի դէմ շուրջանակի բանակ պիտի դնեմ , և քեզ պատնէշներով պիտի պաշարեմ ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի
4 կանգնեմ : Ու պիտի ցածնաս ու գետնէն խօսես , և քու խօսքերդ հողէն տակէն պիտի ելլեն , ու քու ձայնդ վհուկի չոյնի պէս գետնէն պիտի ըլլայ , և քու խօսքդ հողէն պիտի փսփսայ :
5 Ու քու օտարականներուդ բազմութիւնը՝ մանր փոշիի պէս , և քու բռնաւորներուդ բազմութիւնը անցնող մղեղի պէս պիտի ըլլայ . ու ասիկայ յանկարծ մէկ վայրկեանի
6 մէջ պիտի ըլլայ : Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝ որոտումով , գետնաշարժով , մեծ ձայնով , մրրիկով , փո-

թորիկով ու մաշոց կրակի բոցով
7 այցելութիւն պիտի ըլլայ : Ու Երիւելի վրայ պատերազմի եկող բոլոր ազգերուն բազմութիւնը , և աս ոտքովը վրայ ու անոր պաբիսպներուն վրայ բոլոր յարձակողները , ու զանիկայ պաշարողները գիշերը տեսնուած երազի պէս պիտի
8 ըլլան : Ու ինչպէս որ անօթի երազին մէջ կը տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ , ու արթընալէն հոգը փորը անօթի կը մնայ , և ինչպէս որ ծարաւ մարդը երազին մէջ կը տեսնէ թէ ջուր կը խմէ , ու արթընալէն հոգը կը մարի ու հոգին կը պապակի , այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւնը՝ որ Սիօն լեռանը դէմ պատե-
9 բազմի կու գան : Սպասեցէք ու զարմացէք , յուսացէք ու թմրեցէք . անոնք արբած են , բայց գինիէն չէ . անոնք կը դանդաղին , բայց ցքիէն
10 չէ : Վասնզի Տէրը ձեր վրայ թրմբութեան ոգի թափեց , ու ձեր աչքերը գոցեց . մարգարէները ու ձեր գլխաւորները՝ որոնք տեսիլք կը
11 տեսնէին , կուրցուց : Ու ամենուն տեսիլքները կնքուած գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի , որ կարդալ գիտցողին կու տան , ու կ'ըսեն , Ա՛ղաչենք , ասիկայ կարդա . ու անիկայ կ'ըսէ , Չեմ կըր-
12 նար , վասն զի կնքուած է : Ու ան գիրքը կարդալ չգիտցողին կու տան , ու կ'ըսեն , Ա՛ղաչենք , ասիկայ կարդա . ու անիկայ կ'ըսէ ,
13 Կարդալ չեմ գիտեր : Ինոր համար Տէրը կ'ըսէ , Որովհետև աս ժողովուրդը ինձի բերնովը կը մօտենայ , և զիս շրթունքներովը կը պատուէ , բայց անոնց սիրտը ինձմէ հեռու է , ու ինծմէ ուրնչոցի վախերնին՝ մարդոց սովրեցուցած պա-
14 տուիրանք մըն է . Ինոր համար ահա ես աս ժողովուրդին մէջը այսուհետև զարմանալի գործքեր ու հրաշքներ պիտի ընեմ . և անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսուի , ու հանճարեղներուն
15 հանճարը բնաջինջ պիտի ըլլայ : Վա՜յ անոնց՝ որ խորունկ տեղ կը փնտռեն , խրճից խորհուրդը Տէրոջմէ պահելու համար . ու իրենց գործերը մութի մէջ կ'ընեն , ու կ'ըսեն , Ո՞վ զմեզ կը տեսնէ , ու
16 ո՞վ գիտէ : Ա՛յ ձեր կամակորութեանը . միթէ բրուտը կաւին տակը կը դրուի՞ . քանդի կարելի՞ է որ գործը զինքը գործողին համար ըսէ թէ Չնիկայ զիս չգործեց . ու ստեղծուածը՝ զինքը ստեղծողին համար թէ Չնիկայ չհասկըներ : Ո՞չ շատ քիչ ժամանակէն
17 եղբը Լիբանանը պտղաբեր արտի պիտի դառնայ , ու պտղաբեր արտը անտառ պիտի սեպուի : Ու
18 ան օրը խուլերը գիրքին խօսքերը պիտի լսեն , և կուրաց աչքերը մեգէն ու խաւարէն տեսնելով՝ պիտի
19 տեսնեն : Ու խեղճերը Տէրոջմով իրենց ուրախութիւնը պիտի աւելցընեն , ու չքաւոր մարդիկները Իսրայէլին Սուրբովը պիտի ցնծան :
20 Վասն զի բռնաւորը պիտի վերնայ , և ծաղր ընողը պիտի չմնայ . ու ամէն անոնք՝ որ անօրէնութեան համար կը հսկեն , պիտի կորսուին .
21 Անոնք որ մարդը դատաստանի մէջ յանցաւոր կը հանեն , ու դրանը մէջ ջատագովութիւն ընողին համար որոգայթ կը յարեն . և արդարին իրաւունքը կը խափանեն :
22 Անոր համար Աբրահամը փրկող Տէրը Յակոբին տանը համար այսպէս կ'ըսէ . Յակոբ ամչմըն ալ պիտի չամչնայ , ու անոր երեսը ամչմըն ալ պիտի չգեղնի .
23 Վասն զի երբոր տեսնէ իր տղաքը իմ ձեռացս գործը իր մէջը , ան սուրբ պիտի փառաւորեն . Յակոբին Սուրբը պիտի փառաւորեն , ու Իսրայէլի Աստուծմէն պիտի վախնան :
24 Ու հոգիով մոլորածները խոհեմութիւնը պիտի ճանչնան . ու տրտնջողները իմաստութիւն պիտի սորվին :

ԳԼՈՒԽ Լ.

1 Վա՜յ ապստամբ տղաքներուն՝ կ'ըսէ Տէրը , որ մեզք մեզքի վրայ աւելցընելու համար խորհուրդ կ'ընեն , բայց ինծմով չէ . ու գաղնադրու-

թիւն կ'ընեն , բայց իմ Հոգիով
2 չէ : Ուր առանց իմ բերնիս հար-
ցընելու կ'երթան Եգիպտոս կ'ին-
նեն , Փարաւոնի պաշտպանութեա-
նը տակը ամրանալու ու Եգիպ-
տոսի հովանիին ապաւինելու հա-
3 մար : Բայց Փարաւոնին պաշտ-
պանութիւնը ձեզի ամօթ , ու Ե-
գիպտոսի հովանիին ապաւինիլը ՅԵղ
4 նախատինք պիտի ըլլայ : Վասնզի
անոր իշխանները Տայանիս գացին ,
ու դեսպանները Հանէս հասան :
5 Ամէնքը ամչցան ան ժողովուրդին
պատճառովը՝ որ իրենց օգուտ մը
ընելու կարողութիւն չունի . անի-
կայ չկրնար օգնութիւն մը կամ օ-
գուտ մը ընել . հապա Ի՛նձնց ամօթ
6 ու նախատինք պիտի ըլլայ : Հհա
բնո կրող անասուններուը դէպ 'ի
Հարաւ՝ նեղութեան ու վշտաց ,
մատակ առիւծի , և առյգ առիւ-
ծի , խիի , ու կիզող թևաւոր օձին
երկիրը ի՛Իրնան . իրենց ստացուած-
քը էշերու կռնակին վրայ , ու իրենց
գանձերը ուղտի սապատին վրայ կը
տանին անանկ ժողովուրդի մը՝ որ
7 Ի՛նձնց օգուտ չունի : Այսն զի
Եգիպտացիք պարապ ու զուր տեղը
օգնութիւն կ'ընեն . անոր համար
անոր՝ Պոթոպ նստող պարծենկոտ
8 կանչեցի : Ուրեմն գնա , անոնց
առջևը ասիկայ տախտակի վրայ
գրէ , և գիրքի մէջ դրոշմէ՝ , որ
գալու ժամանակին միայ յաւիտե-
9 նական վկայութեան համար : Վասն-
զի ասիկայ ապստամբ ժողովուրդ մըն
է . ստախօս տղաքներ են , ու անոնք
տղաքներ են որ Տէրոջը օրէնքը լսել
10 չեն ուզեր , Որոնք տեսանողներուն
կ'ըսեն , Մի՛ տեսնէք , ու մար-
գարէներուն՝ Ուղիղ բաներ մի՛ մարգարէանաք . մեզի
շողոքորթութիւններ խօսեցէք ,
խաբէութիւններ մարգարէացէք .
11 Ա՛մբայեն ետ քաշուեցէք , շաւի-
ղէն խոտորեցէք , Իսրայէլին Սուր-
12 բը մեր առջևէն վերցուցէք : Ուս-
տի Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ը-
սէ . Որովհետև դուք աս խօսքը
անարգեցիք , և բռնութեան ու
ծռութեանն ապաւինեցաք , ու անոնց
վրայ կռթընեցաք . Ընոր համար 13
աս անօրէնութիւնը՝ բարձր պարսպի
մը խյնալու վրայ եղող ուռեցած
ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ ձե-
զի , որուն կործանումը յանկար-
ծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ :
Ու զանիկայ բրուտներու սափորին 14
կոտրուածքին պէս պիտի կոտրէ ,
պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ . և
անոր կտորուանքներուն մէջը՝ կրա-
կարանէն կրակ առնելու կամ փոսէն
ջուր հանելու կտոր մը պիտի չգըտ-
նուի : Այսն զի Ի՛հովայ Տէրը՝ 15
Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ .
Դուք դառնալով ու հանգստանա-
լով փրկութիւն կը գտնէք . ձեր
զօրութիւնը հանդարտութեամբ ու
ապաւինութեամբ կ'ըլլայ . բայց
դուք չուզեցիք , Հապա ըսիք , 16
Ոչ , ձի՛ հեծնենք փախչինք . անոր
համար պիտի փախչիք . Արագըն-
թաց ձիերու վրայ հեծնենք՝ ըսիր ,
անոր համար ձեզ հալածողներն ալ
արագընթաց պիտի ըլլան : Մէ- 17
կուն սպառնալիքովը հազարնիդ՝
հինգին սպառնալիքովը ամէնդ պի-
տի փախչիք . մինչև որ լեռան գը-
լուխը սեան պէս , ու բլուրի վրայ
դրօշակի պէս թողուիք : Բայց 18
Տէրը կը սպասէ որ ձեզի գթու-
թիւն ընէ , ու պիտի բարձրանայ
որ ձեզի ողորմի . քանզի Տէրը ար-
դար Աստուած մըն է . երանի՛ ան
ամենուն՝ որ անոր կը սպասեն :
Վասնզի ժողովուրդը Սիոնի վրայ , 19
Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի .
ալ բնաւ պիտի չլաս . քու աղաղա-
կիդ ձայնը Իլըձին պէս՝ շուտով
քեզի պիտի ողորմի , զանիկայ լը-
սածին պէս՝ քեզի պատասխան պի-
տի տայ : Թէև Տէրը ձեզի նեղու- 20
թեան հաց և տառապանաց ջուր
տայ , քու ուսուցիչներդ Ինքնին ալ
պիտի չհեռանան , հապա քու աչ-
քերդ քու ուսուցիչներդ պիտի
տեսնեն : Ու երբոր աջ կողմը 21
կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս ,
քու ականջներդ ետևէդ մէկ խօսք
մը պիտի լսեն , որ կ'ըսէ , Ասիկայ
է ճամբան , ասոր մէ՛ջը քալեցէք :
Ուն առնելը քու քանդակած ար- 22

ծաթի կուռքերուդ ծածկոյները ու
ձուլածոյ ոսկի կուռքերուդ զարդերը
պիտի պղծես. զանոնք դաշտանի լաթի
պէս պիտի նետես. անոնց ամէն մէ-
23 կուն պիտի ըսես, Դուրս ելլեր: Իս
Տէրը քու սերմանած երկրիդ հունա-
տերուն վրայ անձրեւ, ու երկրի
արդիւնքէն հաց պիտի տայ, և
առատ ու պարարտ պիտի ըլլայ.
ան օրը քու խաշինդ ընդարձակ
24 արօտի մէջ պիտի ձաշակին: Ու
երկիրը դործող եզները ու էշերը
թիով ու հեծանոցով հոսած մա-
25 քուր կերակուր պիտի ուտեն: Իս
մեծ կոտորածին օրը, երբ աշտա-
րակներուն կործանման առենը,
ամէն բարձր լեռան վրայ և ամէն
բարձրացած բլուրի վրայ գետեր
եւ ջուրի առուներ պիտի ըլլան:
26 Իս ան օրը որ Տէրը իր ժողովուր-
դին վէրքը պիտի պատէ, ու ա-
նոնց հարուածքին խոցը պիտի բը-
ժշկէ, լուսնին լոյսը արեւին լոյսին
պէս, ու արեւին լոյսը եօթնապա-
տիկ աւելի, ու եօթը օրուան լոյ-
սին չափ պիտի ըլլայ:
27 Ահա Տէրոջը անունը հեռուէն
կու գայ, անոր բարկութիւնը կը
վառի, ու բոցը սաստիկ է. շըր-
թունքները սրտմտութեամբ լե-
ցուած է, ու լեզուն մաշող կրակի
28 պէս է. Իս անոր հոգին յոր-
դահոս գետի պէս մինչև պա-
րանոցը պիտի հասնի, որ ազգերը
ունայնութեան մաղով մաղէ, և
ժողովուրդներուն կզակը սանձ դը-
29 նէլով զանոնք խոտորցնէ: Դուք
սուրբ տօնի մը գիշերուան պէս երդ
պիտի ունենաք, ու Իսրայէլի Ա-
մին՝ Տէրոջը լեռը երթալու համար՝
արծիգով գացողի պէս սրտի ու-
30 րախութիւն պիտի ունենաք: Իս
Տէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պի-
տի տայ, ու իր սաստիկ բարկու-
թեամբը և մաշող կրակին բոցո-
վը, հեղեղով, փոթորիկով ու
կարկուտի քարերով իր երկրացած
31 բազուկը պիտի յայտնէ: Ա՛ան
դի գաւազանով զարնող Ասորես-
տանցին Տէրոջը ձայնէն պիտի ճըն-
32 շուի: Ու որոշուած գաւազանին

ամէն հարուածը՝ որ Տէրը անոր
վրայ պիտի դնէ, թմբուկներով ու
քնարներով պիտի ըլլայ. և անոր
հետ աղմկալից պատերազմներով
պիտի պատերազմի: Վանգի Տո- 33
փեթ շատոնցմէ պատրաստուած
է, անիկայ ալ թագաւորին համար
պատրաստուեցաւ, ընդլայնուց խո-
րունկցուց. անոր դեզը կրակ ու շատ փայտ է, զանի-
կայ Տէրոջը շունչը ծծումբի հեղեղի
պէս պիտի բռնկցընէ:

ԳԼ. Լ.

Ա՛յ անոնց՝ որ օգնութեան հա- 1
մար Եգիպտոս կ'իջնեն, ու
ձիերու կը վստահին և կառքերու
կ'ապաւինին, որովհետև շատ են,
ու ձիաւորներուն, որովհետև խիստ
զօրաւոր են. և Իսրայէլին Սուրբին
չեն նայիր ու Տէրը չեն փնտռեր:
Բայց անիկայ ալ իմաստուն է, ու 2
չարիք կը բերէ. և իր խօսքերը ետ
չդարձըներ. ու չարերուն տանը
դէմ, և անօրէնութիւն գործողնե-
րուն օգնութեանը դէմ կ'ելլէ:
Մարդ Եգիպտացիք մարդ են, և չէ 3
թէ Աստուած. ու անոնց ձիերը մար-
մին են, և չէ թէ հոգի. ու երբոր
Տէրը իր ձեռքը երկընցընէ, թէ
օգնութիւն ընդունող պիտի սահի, և
թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյ-
նայ. ու ամէնը մէկտեղ պիտի կոր-
սուին: Վանգի Տէրը ինծի այս- 4
պէս ըսաւ. Որ օրինակ առիւծը
կամ կորիւնը իր որսին համար կը
գոչէ, ու երբոր հովիւներուն գունդը անոր վրայ կը ժողովուի, անոնց
ձայնէն չվախնար, ու անոնց աղա-
ղակէն չվհատիր, այնպէս ալ զօրաց
Տէրը Սիօն լեռանը համար ու
անոր բլուրին համար պատերազմե-
լու պիտի իջնէ: Ինչպէս որ թռըչ- 5
չունները իրենց յօթերը կը ծածկեն,
այնպէս ալ զօրաց Տէրը Երուսա-
ղէմին պաշտպանութիւն պիտի ընէ.
պիտի պաշտպանէ ու փրկէ զանի-
կայ. պիտի անցնի, ու պիտի ա-
զատէ:
Դուք ան Աստուծոյ դարձէք, 6
ուսկից որ Իսրայէլի որդիքը շատա-

7 չար ապստամբեցան : Վասնզի ան
օրը ամէն մարդ մէկդի պիտի նետէ
իր արծաթէ կուռքերը ու ոսկիէ
կուռքերը , որոնք ձեռքերնիդ չինե-
8 ցին ձեզի մեղքի համար : Ու Ե-
սորեստանցին սրով պիտի իյնայ ,
բայց չէ թէ մարդու սրով . հապա
զանիկայ անոնէ մէկ սուր մը պիտի
ուտէ , որ մարդու սուր չէ . ու ա-
նիկայ սուրին երեսէն պիտի փախչի ,
և անոր երիտասարդները հարկատու-
9 պիտի ըլլան : Ու անիկայ իր վա-
խին պատճառաւը իր բերդը պիտի
անցնի . և անոր իշխանները դրօշա-
կէն պիտի զարհուրին , կ'ըսէ Տէրը ,
որուն կրակը Սիօնի մէջ է , ու
փուռը Երուսաղէմի մէջ :

ԳԼ . Լ Ի

1 Ո՛հ թագաւոր մը արդարութեամբ
պիտի թագաւորէ . ու իշխան-
ները իրաւունքով պիտի իշխեն :
2 Ու մարդը հովի դէմ գնող պա-
տըսպարանի պէս , ու փոթորիկի
դէմ գնող ծածկոցի պէս , չոր տեղը
էղող ջուրի վտակներու պէս , և ծա-
րաւուտ երկրի մէջ մեծ ապառաժի
3 մը հովանիին պէս պիտի ըլլայ : Ու
տեսնողներուն աչքերը պիտի չլլա-
նան , և լսողներուն ականջները մը-
4 տիկ պիտի ընեն : Ու արտորա-
ցողներուն սիրտը գիտութիւն պի-
տի հասկընայ , և թոթովախօսնե-
րուն լեզուն յստակ խօսելու պատ-
5 րաստ պիտի ըլլայ : Ընդդամին մէյ-
մըն ալ ազնուաբարոյ պիտի չըսուի ,
ու ագահին մէյմըն ալ առատա-
6 ձեռն պիտի չըսուի . Վասն զի անբա-
դամը անզգամութիւն կը խօսի , ու
անոր սիրտը անօրէնութիւն կը գոր-
ծէ . կրնձաւորութիւն կ'ընէ ու
Տէրոջը վրայով ամբարշտութիւն կը
խօսի . անօթիին հոգին ի դերև կը
գրկէ , ու ծարաւածին խմլիքը
7 կը հատցընէ : Ու ագահին ձարբա-
ները չար են . անիկայ սուտ խօսքե-
րով աղքատները կորսընդընելու
համար նենգութիւններ կը խորհի ,
թէև տնանկը արդարութեամբ խօ-
8 սի : Բայց ազնուաբարոյ մարդը
ազնիւ բաներ կը խորհի , ու ազնիւ
բաներու վրայ հաստատ կը մնայ :

9 Ո՛վ հանգիստ կնիկներ՝ ելէք , 9
իմ ձայնս մտիկ ըրէք . ո՛վ ան-
հոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ակունջ
տուէք : Օրերով ու տարիներով 10
խռովութեան մէջ պիտի ըլլաք , ո՛վ
անհոգ կնիկներ . քանզի այգեկութը
կորսուեցաւ , հունձքի ժամանակ
պիտի չգայ : Ո՛վ հանգիստ կնիկ- 11
ներ՝ դողացէք . ո՛վ անհոգ կնիկ-
ներ՝ խռովութեան մէջ ինկէք .
հանուեցէք ու մերկ եղէք , ու մէջ-
քերնիդ տոպրակ կապեցէք : Ցան- 12
կալի արտերուն ու պտղաբեր որ-
թին համար կուրծքերնիդին պիտի ծե-
ծեն : Իմ ժողովուրդիս երկրին 13
վրայ փուշ և ցախ պիտի բուսնի .
նաև ամէն ուրախութեան տուներ-
ուն վրայ բերկրալի քաղաքին մէջ :
Վասնզի պալատները երեսէ պիտի 14
ձգուին . աղմկայոյզ քաղաքը պիտի
թողուի . բերդերը ու պարիսպները
յաւիտեան քարայրներ պիտի ըլլան ,
ցիռերու զուարճութեան համար ,
ու խաշինքներու արօտ ըլլալու հա-
մար , Մինչև որ վերէն մեր վրայ հո- 15
գի թափուի , ու անապատը պըտ-
ղաբեր արտի դառնայ , և պտղաբեր
արտը անտառ համարուի : Ան ա- 16
տենը անապատին մէջը իրաւունք
պիտի բնակի , ու պտղաբեր արտին
մէջը արդարութիւն պիտի հանդչի :
Ու արդարութեան գործը խաղա- 17
ղութիւն , ու արդարութեան ար-
դիւնքը հանգիստ ու ապահովու-
թիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան : Ու 18
իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնա-
կութեան մէջ , ու ապահով վրան-
ներու մէջ , և հանդարտ հանգըս-
տութեան մէջ պիտի բնակի :
Բայց կարկուտ պիտի իջնէ անտա- 19
ռին վրայ , ու քաղաքը բոլորովին
պիտի խոնարհի : Երանի՛ ձեզի՝ որ 20
ամէն ջուրերու քով կը ցանէք , ու
եզան և իշուն ոտքը հոն կոխել կու-
տաք :

ԳԼ . Լ Գ

1 Վա՛յ քեզի ո՛վ կործանող՝ որ դուն
չկործանուեցար . ու վա՛յ քեզ ո՛վ
յափշտակող՝ որ քեզ չյափըշ-

տակէցին . երբոր դուն կործանէիր
ըմբնցընես , քեզ պիտի կործաննին .
երբոր յափշտակէիր դադարիս ,
քեզ պիտի յափշտակին :
2 Ա՛վ Տէր՝ մեզի ողորմէ , քեզի
կը յուսանք . ամէն առտու անոնց
զօրութիւն եղիր , ու նեղութեան
ժամանակը մեզի փրկութիւն եղիր :
3 Ազգերուն ձայնէն ժողովուրդները կը
փախչին , քու բարձրանալէդ ազ-
գերը կը ցրուին :
4 Քու ձեր աւարը թրթռուրին ժող-
վելուն պէս պիտի ժողվին . անոր
վրայ՝ մարախներուն ցաթկելուն պէս
5 պիտի ցաթկին : Տէրը բարձրա-
ցած է . վասն զի բարձրերը կը
բնակի . Սիոնը իրաւունքով ու
6 արդարութիւնով լեցուց : Քու
ժամանակներուդ հաստատութիւ-
նը՝ փրկութեանդ զօրութիւնը
իմաստութիւն ու գիտութիւն պի-
տի ըլլայ . Տէրոջը վախը անոր
գանձն է :
7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը
կ'աղաղակեն . խաղաղութեան դես-
պանները դառնապէս կու լան :
8 Ճանուկ ճամբաները ամայի եղան ,
ճամբայէն անցնող չկնաց . անիկայ
ուխտը աւրեց , քաղաքները կ'ա-
նարգէ , մարդը բանի տեղ չսե-
9 պէր : Երկիրը սուգ կը բռնէ ու
կը նուաղի . Լիբանան ամչցաւ ,
՝ թառամեցաւ . Սարօն անա-
պատի պէս եղաւ , և Բասան ու
10 Կարմելոս կը թօթվուին : Հիմա
պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , հիմա
պիտի փառաւորուիմ , հիմա պիտի
11 բարձրանամ : Դուք յղութով պի-
տի յղանաք և մղեղ պիտի ծնա-
նիք . ու ձեր շունչը կրակի պէս
12 ձեզ պիտի ուտէ : Ու ժողովուրդ-
ները կիրի այրուելուն պէս պիտի
ըլլան . անոնք կրակի մէջ՝ կտրուած
13 փուշերու պէս պիտի այրին : Ա՛վ
հեռու եղողներ՝ իմ ըրածս լսեցէք .
ու մօտ եղողներ՝ իմ զօրութիւնս
14 գիտցէք : Սիոնի մէջ մեղաւորնե-
րը կը վախնան . կեղծաւորները
դող կը բռնէ : Ո՞վ պիտի
բնակի մաշող կրակին մէջ . ո՞վ
պիտի բնակի յաւիտենական
բոցերուն մէջ : Արդարութեամբ 15
քալողը , և ուղղութիւն խօսողը ,
անիրաւութեան շահը մերժողը ,
կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթ-
վողը , արիւնահեղութեան խոչոչէրը
լսելու համար ականջները դոցողը ,
ու չարութիւնը չտեսնելու համար
աչքերը գոցողը , Անիկայ բարձրերը 16
պիտի բնակի . անոր բերդը ամուր
վէմերու վրայ պիտի ըլլայ . անոր
հաց պիտի տրուի , ո՛ անոր ջուրը
անպակաս պիտի ըլլայ : Ձեր աչ- 17
քերդ թագաւորը իր վայելչու-
թեամբը պիտի տեսնեն . անոնք
հեռաւոր երկիր պիտի նային : Ձեր 18
սիրտդ վախերը պիտի մտածէ . Ո՞ւր
է դպիրը , ո՞ւր է կշռողը , ո՞ւր է
աշտարակները գրողը : Դուն պի- 19
տի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը ,
դժուարիմաց ու անծանօթ լեզու
ունեցող ժողովուրդը , թոթովա-
խօս ու անխմանալի լեզուով խօսո-
ղները : Մեր տօնախմբութեանց 20
քաղաքին՝ Սիոնին նայէ . քու աչ-
քերդ Երուսաղէմը պիտի տեսնեն ,
հանգիստ բնակարան մը՝
չվախտուելու վրան մը , որուն ցի-
ցերը յաւիտեան պիտի չհարժին ,
ու չուաններէն բնաւ պիտի չկտրին :
Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը 21
պիտի ըլլայ մեզի լայնատարած գե-
տերու՝ վտակներու տեղ , ուր որ
թիակաւոր նաւ պիտի չմտնէ , և
անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի :
Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է . 22
մեր օրէնսդիրը Տէրն է . մեր թա-
գաւորը Տէրն է , անիկայ մեզ պի-
տի ազատէ :
Ձեր չուաններդ թուլցան , ի- 23
րենց կայմին խարիսխը չկրցան հաս-
տատ բռնել , առագաստը չկրցան
բանալ . ան ատենը մեծ աւար
բաժնուելցաւ , մինչև անգամ կա-
ղերը աւար առին : Ու հոն բնա- 24
կողը պիտի չըսէ թէ Հիւանդ եմ .
հոն բնակող ժողովուրդին անօրէ-
նութիւնը պիտի թողուի :

ԻԳ

Ա՛վ ագռէս՝ մօտեցէք որ լսէք , ո՛վ 1
ժողովուրդներ՝ ականջ տուէք .

երկիրը ու անոր լիութիւնը , աշխարհքը ու անոր բոլոր բնակիչները թող մռնչ ընեն : Վասն զի
2 Տէրոջը բարկութիւնը ամէն ազգերուն վրայ , ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է . անոնք նուիկայ զանոնք նզովից , զանոնք սպանման մատնեց :
3 Նաև անոնց սպանուածները պիտի նետուին . ու անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ , և անոնց արիւնէն լեռները
4 պիտի հալին : Ու երկինքին բոլոր զօրքերը պիտի հալին . ու երկինքը մագաղաթի պէս պիտի գալարի . և անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին , ինչպէս որ տերեվը որթէն կը թափի , ու ինչպէս որ խոզ
5 թզենիէն կը թափի : Վասնզի իմ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է . ահա Եդովմին վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ դատաս-
6 տան ընելու պիտի իջնէ : Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է , ու ճարպով եղուտած է , գառներուն և նոխազներուն արիւնովը ու խոյերուն երիկամանց ճարպովը . քանզի Տէրը Բոսրայի մէջ զոհ ունի , ու Եդովմի երկրին մէջ՝ մեծ սպանդ :
7 Ու անոնց հետ պիտի իյնան միեղջերուները , ու զուարակները ցուլերուն հետ . և անոնց երկիրը արիւնով պիտի գինովնայ , ու անոնց հողը ճարպով պիտի պարարտանայ :
8 Վասնզի Տէրոջը վրէժխնդրութեան օրը՝ ու Սիոնի վէճին համար հատուցման տարին է :
9 Ու անոր գետերը՝ ձիւթի , ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ . և անոր երկիրը
10 վառած ձիւթ պիտի ըլլայ . Կիշեր ու ցօրեկ պիտի չմարի . անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ , և դարէ ի դար աւերակ պիտի մնայ . յաւիտեանս յաւիտենից անկէ անցնող
11 պիտի չըլլայ : Հապա զանիկայ հաւալուսնները ու ոզնիները պիտի ժառանգեն . և հոն քաջահաւը ու ագռաւը պիտի բնակի . ու անոր վրայ դատարկութեան լարը և ունայնութեան կշիռը պիտի քաշուի :
12 Անոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն , բայց հոն
13 չեն պիտի ըլլար . ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան : Ու անոր պալատներուն մէջը փուշեր , ու անոր պարիսպներուն վրայ եղինջ ու եկեղ պիտի բուսնի . և շագալներու բնակարան , ու ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ :
14 Ու վայրենի կատուները բորենիներուն պիտի հանդիպին , ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան , և յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին , ու հոն իրենց հանգիստ տեղ պիտի գտնեն :
15 Հոն նետ օձը իր բոյնը պիտի շինէ , ու հաւկիթ պիտի ածէ , և իր ձագերը պիտի հանէ , ու իր հովանիին տակը հաւաքէ՝ պիտի խնամէ . և ուրուրները հոն պիտի ժողովուին՝ ամէն մէկը իր ընկերին հետ :
16 Տէրոջը գիրքին մէջը փնտռեցէք ու կարդացէք . անոնց մէկը պիտի չպակսի . մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ . վասն զի իր բերանը հրամայեր է , ու իր Հոգին պիտի ժողվէ զանոնք :
17 Ու ինքը անոնց համար վիճակ ձգեր է . ու իր ձեռքը զանիկայ լարով բաժներ է անոնց . զանիկայ յաւիտեան պիտի ժառանգեն , դարէ ի դար անոր մէջը պիտի բնակին :

ԻԱ . ՆԱ

1 Անապատը ու չոր երկիրը պիտի ուրախանայ . և անբնակ երկիրը պիտի ցնծայ ու շուշանի պէս պիտի ծաղկի :
2 Ընիկայ բոլորովին պիտի ծաղկի , և ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրախանայ . անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը , Կարմելոսին ու Սարօնին վայելչութիւնը . անոնք Տէրոջը փառքը՝ մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն :
3 Թուլցած ձեռքերը ուժովցուցէք , ու դողդոջուն ծունկերը զօրացուցէք .
4 Թուլասիրտներուն ըսէք , Ուժովցէք , մի վախնաք . ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութիւնով՝ Աստուծոյ հատուցումը կու գայ . անիկայ պիտի գայ , ու
5 ձեզ ազատէ : Ան ատենը կոյրե-

րուն աչքերը պիտի բացուին , ու
խուլերուն ականջները պիտի բա-
6 ցուին : Ան առնետը կաղը եղջե-
րուի պէս պիտի ցատկըտէ , ու
համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի
երգէ . քանզի անապատի մէջ ջու-
րեր , ու անբնակ երկրի մէջ հո-
7 ղեղներ պիտի բղխին : Ու խոր-
շակահար երկիրը լիճ՝ի պիտի դառ-
նայ , ու ծարաւուտ երկիրը ջուրի
աղբիւրներ պիտի բղխէ . և շա-
գալներուն պառկած բնակարանը
եղէգի ու կնիւնի գաւիթ պիտի
8 ըլլայ : Ու հոն պողոտայ ու ճամ-
բայ պիտի ըլլայ , որ անիկայ սուրբ
ճամբայ պիտի ըսուի . անկէ պիղծ
մէկը պիտի չանցնի , հապա անի-
կայ անոնց համար պիտի ըլլայ . ան
ճամբուն մէջ քալողը , ու յիմար-
9 ները անդամ պիտի չմոլորին : Հոն
առիւծ պիտի չըլլայ , ու անոր վրայ
պատառող գազան պիտի չելլէ ,
և հոն պիտի չգտնուի , հապա փրը-
10 կուածները հոն պիտի քալեն : Ու
Տէրոջը փրկածները պիտի դառ-
նան , ու երգերով Սիոն պիտի գան ,
և անոնց գլուխն վրայ յաւիտենա-
կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ .
անոնք ցնծութիւն ու ուրախու-
թիւն պիտի ստանան . և տրտմու-
թիւնը ու հեծութիւնը անոնցմէ
պիտի հեռանայ :

ԳԼՈՒԽ Լ.Օ

1 Ու եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին
չորեքտասաներորդ տարին՝ Ասո-
րեստանի Սենեքերիմ թագաւորը
Հուդայի բոլոր պարսպաւոր քա-
ղաքներուն վրայ ելաւ , ու զանոնք
2 առաւ : Ու Ասորեստանի թագա-
ւորը Ռաբսակը շատ զօրքով Լա-
քիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա
թագաւորին . ու անիկայ թափիլի
ագարակին ճամբան եղող վերի ա-
ւազանին ջրմուղին վրայ կայնեցաւ :
3 Ու Եզեկիայի որդին Եղիակիմ՝
պալատին հաղարապետը ու Սեբ-
նա առենադպիրը ու յիշատակաց
դպիր Ասափի որդին Յովաքը անոր
ելան :
4 Ու Ռաբսակ անոնց ըսաւ , Ա-

զեկիային ըսէք . Մեծ թագաւորը՝
Ասորեստանի թագաւորը այսպէս
կ՚ըսէ . Ո՞նչ է ատ յոյսը որուն
դուն կ՚ապաւինիս . Դուն ըսիր ,
5 Պատերազմի համար խորհուրդ ու
զօրութիւն ունիմ , բայց շրթունքի
խօսքեր են . հիմա որո՞ւն ապաւինե-
լով՝ ինծմէ ապստամբեցար :
6 Ահա դուն այն ջախջախած եղէգին՝
Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ
անոր մէկ մարդ մը կռթնի , ձեռքը
պիտի մտնէ ու զանիկայ պիտի
ծակէ . Եգիպտոսի փարաւոն թա-
գաւորը բոլոր իրեն ապաւինողնե-
րուն այնպէս է . Բայց թէ որ ին-
7 ծի ըսես թէ Մենք մեր Եհովայ
Աստուծոյն կ՚ապաւինինք . ասիկայ
ան չէ՞ , որուն բարձր տեղւանքը
ու սեղանները Եզեկիա վերցուց ,
և Հուդային ու Երուսաղէմին ը-
սաւ , Ասոնց առջև սեղանիս առջև
երկրպագութիւն ընէք :
8 Ու հիմա
իմ տիրոջս Ասորեստանի թագաւո-
րին հետ հաշտուէ , ու քեզի երկու
հազար ձի տամ , թէ որ դուն քու
կողմանէդ անոնց վրայ հեծնողներ
դնելու կարող ես :
9 Ու իմ տի-
րոջս պիտա պզտիկ ծառաներէն մէկ
կուսակալին ի՞նչպէս կրնաս դէմ
դնել , որ դուն կառքերու ու ձիե-
րու համար Եգիպտոսին կ՚ապաւի-
նիս :
10 Ու հիմա ես երկրիս վրայ
արդեօք առանց Եհովայի հրամանի՞
ելեր եմ՝ զանիկայ աւերելու համար .
Եհովան ըսաւ , Ես երկրին
վրայ ելիր ու զանիկայ աւերէ :
11 Ու Եղիակիմ , և Սեբնա , ու
Յովաք Ռաբսակին ըսին , Հա-
նո՛ր ըրէ , քու ծառաներուդ հետ
Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը
հասկընանք , ու մեզի հետ Հրեայե-
րէն մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ
եղող ժողովուրդը լսէ :
12 Բայց
Ռաբսակ ըսաւ , Միթէ ես խօս-
քերը խօսելու համար իմ տէրս ձեռ
քու տիրոջդ ու քեզի՞ դոյն խրկեց .
չէ՞ որ ես մարդիկներուն՝ որոնք
պարապին վրայ կը նստին ձեզի հետ
իրենց աղբը ուտելու , ու իրենց
մէզը խմելու :
13 Ու Ռաբսակ ոտք ելաւ , ու մեծ

ձայնով մը Երբայեցերէն աղաղակեց ու ըսաւ, Աւե՛ծ թագաւորին՝ Յորեստանի թագաւորին խօսքերը
14 մոխկ ըրէք. Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Զգեկիա ձեզ չխաբէ. քանզի անիկայ չկրնար ձեզ ազա-
15 տել։ Ու Զգեկիա ձեզ Երուսաղէմին չյուսացընէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ մեզ անյուշտ պիտի ազատէ, ա-
16 սա քաղաքը Յորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։ Զգեկիային մնացեալ մոխկ մի ընէք, քանզի Յորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք ու ինծի ելէք. և ամէն մարդ իր որթին՝ ու ամէն մարդ իր թզենիին ուտէ, և ամէն մարդ իր ջրհորին ջուրէն
17 խմէ, Մինչև որ ես գամ, ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգի-
18 ներու երկիր մը տանիմ։ Ընդհակառակն որ Զգեկիա ձեզ գլխէ հանէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ մեզ պիտի ազատէ։ Վասն զի Եհովան մեզ պիտի ազատէ։
19 Միթէ ազգայ աստուածները Յորեստանի թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր երկիրը ազատե՞ց։ Եմաթի ու Արփադի աստուածները հո՞ւր են. Սեփարուիմի աստուածները հո՞ւր են. միթէ անոնք Սամարիան
20 իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն. Այս երկիրներուն ամէն աստուածներէն հո՞ր իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց, որ Երուսաղէմը իմ ձեռքէս
21 ազատէ։ Ու անոնք լուռ կեցան, և անոր ամենևին պատասխան մը չտուին. քանզի թագաւորը հրամայեր էր, ըսելով, Անոր պատասխան մի տաք։

22 Ու Վեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա առենադպիրը ու յիշատակաց դպիր Յասափի որդին Յովաքը հանդերձներն պատռած՝ Զգեկիային գացին, ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին։

Ի. Լ.

1 Ու երբոր Զգեկիա թագաւորը լսեց, իր հանդերձները պատռեց ու քուրձ հագաւ, և Տէրոջը
2 տունը մտաւ. Ու Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա առենադպիրը ու քահանայից ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց։
3 Եւ անոր ըսին, Զգեկիա այսպէս կ'ըսէ. Այսօր նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատանաց օր է. քանզի տղաքը մինչև ծննդեան վայրը կհասնին, բայց ծննդելու ոյժ չկայ։
4 Գուցէ որ քու Տէր Աստուածդ Ռափսակին խօսքերը լսէ, որն որ իր տէրը Յորեստանի թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար, ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար յանդիմանութիւն տայ. ուրեմն դուն գտնուող մնացորդին համար աղօթք ըրէ։
5 Ու Զգեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիին գացին։
6 Ու Եսայի ա-
նոնց ըսաւ, Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ, ու
7 որոնցմով Յորեստանի թագաւորին ծառաները զիս հայհոյեցին։ Ահա ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը խրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ, ու զանիկայ իր երկրին մէջ սրով պիտի կործանեմ։

8 Եւ Ռափսակ դարձաւ ու Յորեստանի թագաւորը գտաւ, որ Լբնայի հետ կը պատերազմէր. վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն չուեր է։
9 Ու Սենեքերիմ Թիրհակա թագաւորին համար լսեց, որ կ'ըսէին, Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր է. ու երբոր առիւծ լսեց, Զգեկիային դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով,
10 Այուդայի Զգեկիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք. Ին քու Աստուածդ՝ որուն դուն ապաւինիր ես, թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ Յորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։
11 Ահա դուն լսեցիր ինչ որ Յորեստանի թագաւորները բոլոր երկիրներուն ըրին, ու ինչպէս զանոնք բոլորովին կործանեցին, ու
12 հո՞ն դուն պիտի ազատիս։ Միթէ

իմ հայրերուս կործանած ազգերուն, այսինքն Քովզանին, Խառանին, Ռետեփին, ու Թէլասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը աստուածները զանոնք ազատեցի՞ն։ 13 Ո՞ւր է Էմաթի թագաւորը, ու Արփադի թագաւորը, ու Սեփարուիմ քաղաքին Ենայի և Աւայի թագաւորը։

14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ կարդաց, և Տէրոջը տունը ելաւ. ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը բացաւ 15 անիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ, 16 Ո՛վ Տէր զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի, որ քերովբէներուն վրայ կը նստիս. երկրիս ամէն թագաւորութիւններուն վրայ Աստուած միայնակ դուն ես. երկինքը ու երկիրը 17 դուն ստեղծեցիր։ Ո՛վ Տէր՝ ականջդ խոնարհեցո՛ւր ու լսէ. ո՛վ Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենեքերիմին բոլոր խօսքերը, որ խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու համար։ 18 Ո՛վ Տէր՝ իրաւ ցընէ Ասորեստանի թագաւորները բոլոր ազգերը ու անոնց երկիրը 19 աւերեցին, Ու անոնց աստուածները կրակի տուին. վասն զի անոնք Աստուած չէին, հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին, անոր համար զանոնք կորսընցուցին։ 20 Ու հիմա դուն ո՛վ Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ՛ մեզ անոր ձեռքէն, որպէս զի երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները գիտնան, որ Տէրը միայն դուն ես։

21 Ու Ամովսի որդին Եսայի Եզեկիայի խրկեց՝ ըսելով, Ասա Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին համար 22 աղօթք ըրիր ինծի, Անոր վրայով Տէրոջը ըսած խօսքը ասէ. Սիօնի կոյս աղջիկը քեզ անարգեց, քեզ ծաղր ըրաւ, Երուսաղէմի աղջիկը 23 քու ետևէդ գլուխ շարժեց. Զոնն ո՞վ նախատեցիր ու հայհոյեցիր, ու որո՞ւն վրայ ձայնդ վերցուցիր, և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր։ Քու ծառաներուդ ձեռքովը Տէրը նախատելով՝ ըսիր, Իմ կառքերուս շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու քովերը ելայ, ու անոր բարձր եղևինները և ընտիր մայրերը պիտի կարեմ. ու անոր խիստ բարձր ծայրը՝ անոր Կարմէղոսին անտառը պիտի մըտնեմ։ 25 Ես փորեցի ու ջուր խմեցի, ու պաշարուած տեղերուն բոլոր գետերը ոտքերուս թաթովը ցամքեցուցի։

26 Մի՞թէ լսած չէ՛ս որ ասիկայ շատոնցմէ ես չինեցի, ու առջի օրերէն՝ ի վեր ձևակերպեցի. հիմա հասուցի, որ դուն պարսպաւոր քաղաքները աւերակի հողակոյտներու դարձընես։ 27 Անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն համար զարհուրեցան ու ամչցան. անոնք դաշտի խոտի, և կանանչ բանջարի պէս, ու տանիքի խոտի պէս, և դեռ չհասած ու խորշակէն գարնուած հունձքի պէս եղան։ 28 Բայց ես քու բնակութիւնդ, ելլելդ ու մտնելդ և ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ։ 29 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ ու քու ամբարտաւանութիւնդ իմ ականջներուս ելաւ, ես ալ իմ կարթս քու քիթդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ, ու քու եկած ճամբայէդ քեզ ետ պիտի դարձընեմ։

30 Ու ասիկայ քեզի նշան ըլլայ. Այս տարի ինքիրմէ բուսածը, ու երկրորդ տարին՝ ինկած հատիկէն բուսածը պիտի ուտէք. ու երրորդ տարին ցանեցէ՛ք ու հնձեցէ՛ք և այգիներ տնկեցէ՛ք ու անոնց պտուղը կերէ՛ք։ 31 Ու Հրէաստանի տան ազատուած մնացորդը վարէն արմատ պիտի արձակէ, ու վերէն պտուղ պիտի տայ։ 32 Վասն զի Երուսաղէմէն մնացորդ, ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ. ասիկայ զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ։

33 Ասոր համար Ասորեստանի թագաւորին վրայով Տէրը այսպէս

կ'ըսէ . Ընիկայ աս քաղաքը պիտի չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չնետէ , և անոր առջևը վահանով պիտի չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
34 չկանգնէ . Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի դառնայ , ու աս քաղաքը
35 պիտի չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը : Ու աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու զանիկայ ազատեմ ինձի համար ու իմ ծառային Դաւիթին համար :
36 Ու Տէրոջը հրեշտակը ելաւ , և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսունուհինգ հազար մարդ զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն կանուխ ելան , ահա անոնց ամէնը
37 մեռած մարմիններ էին : Ու Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չուեց գնաց , ու դարձաւ Նինուէի
38 մէջ նստաւ : Ու երբոր անիկայ իր աստուածին Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր , անոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարասար զանիկայ սրով զարկին , ու Արարադի երկիրը փախան . և անոր տեղը անոր որդին Եսորդան թագաւոր եղաւ :

ԺԹ . Լ .

1 Ընդ օրերը Եզեկիա մահուան ատիճանը հիւանդացաւ : Ու Ամոսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Տանդ համար պատուէր տուր , քանզի դուն մեռնելու ես ու պիտի չապրիս :
2 Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ ,
3 ըսաւ , Ա՛վ Տէր , կ'աղաչեմ , քու առջևդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելս յիշէ . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ :
4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսա-
5 յիին , ըսելով , Գնա Եզեկիային ըսէ , Ա՛ու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ու աղօթքդ լսեցի , քու արտյունքը տեսայ . ահա ես քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պի-
6 տի աւելցընեմ . Ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և աս քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի ընեմ :
7 Ու ասիկայ քեզի Տէրոջմէն նշան ըլլայ , թէ Տէրը աս իր
8 ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Ահա ստուերը Ահազին արևու ժամացոյցին վրայ իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ պիտի դարձնէ . ու արևը իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ դարձաւ :
9 Ասոր է Հուդայի Եզեկիա թագաւորին գրածը , որ իր հիւանդանալուն ու հիւանդութենէն ելլելուն առնիը գրեց :
10 Ես ըսի , Իմ օրերուս հանդիստ ժամանակին մէջ գերեզմանին դռները պիտի երթամ . մնացած տարիներէս զրկուեցայ :
11 Ըսի թէ Տէրը պիտի չտեսնեմ , Տէրը ողջ կենդանեաց երկրին մէջ . և միւս աշխարհին բնակչացը հետ ըլլալով , ալ մարդու պիտի չնայիմ :
12 Իմ բնակութիւնս կը չուէ , ու հովիւներուն տաղաւարին պէս ինձմէ կը փոխադրուի . իմ կեանքս կարնչի ոստայնանկի պէս . առէջէն զիս կը կտրէ . ցորեկուընէ մինչև գիշեր զիս պիտի լմընցընես :
13 Մինչև առաւօտ սպասեցի . առիւծի պէս բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ . ցորեկուընէ մինչև գիշեր զիս պիտի լմընցընես :
14 Կռունկի պէս կամ ծիծեռնիկի պէս կը ճչէի . աղաւնիի պէս կը մնչէի . վեր նայելէն աչքերս տկարացան . ո՛վ Տէր՝ տագնապի մէջ եմ , ինծի ձեռնտու եղիր :
15 Ո՞նչ ըսեմ . ինքը ինծի խօսեցաւ ու ինքը կատարեց . իմ բոլոր տարիներուս մէջ հոգւոյս ասցաւին համար կամաց պիտի քալեմ :
16 Ա՛վ Տէր՝ մարդիկ ասոնցմով կ'ապրին . ու իմ հոգւոյս կեանքը ասոնց ամէնէն է . և դիս բժշկեցիր ու ապրեցուցիր :
17 Ահա խաղաղութեան տեղ մեծ դառնութիւն եկաւ ինծի . բայց դուն իմ հոգիս սիրեցիր , ու ապականութեան գուբէն ետիցդ . վասն զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետևը

18 նետեցիր։ Վանդի դերեզմանը քեզ
չկրնար օրինել. մահը քեզի փառք
չկրնար տալ. գուբը իջնողները քու
19 ճշմարտութենդ չեն կրնար
յուսալ։ Ապրողը՝ ապրողը քեզ
պիտի օրինէ, ինչպես որ ես այսօր
կ'ընեմ. քու ճշմարտութիւնդ հայ-
20 րը իր որդւոցը պիտի գիտցընէ։
Տէրը իմ փրկութիւնս եղաւ. ա-
նոր համար մեր կենացը բոլոր օրե-
րուն մէջ՝ իմ օրհնութիւններս Տե-
րոջը տաճարը մէջ լար ունեցող նուա-
գարաններով պիտի երգենք։
21 Այսան գի Նասայի ըսեր էր, Ձոր
թուզերը առնեն, մանրեն ու վէր-
քին վրայ դնեն, և պիտի առողջա-
22 նայ։ Ու Եզեկիա ըսեր էր, Տե-
րոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ
ըլլայ։

ԳԼ. Լ Թ

1 Ին աւուրները Բաբիլոնի թագաւորը՝
Խաղադանի որդին Մարովդաք
բաղադան նամակներ ու ընծաներ
խրկեց Եզեկիային, քանզի անոր
հիւանդանալը և առողջանալը լսեր
2 էր։ Ու Եզեկիա անոնց վրայ ու-
րախացաւ, և իր թանկագին բա-
ներուն տունը, արծաթը, ու ոս-
կին, ու խունկերը, և պատուա-
կան եղը, ու իր զինքերուն բոլոր
տունը, և իր գանձերուն մէջը բոլոր
գտնուածը ցուցուց. ու իր տանը
մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ
բան մը չմնաց, որ Եզեկիա անոնց
չցուցընէ։
3 Ու Նասայի մարգարէն Եզեկիա
թագաւորին եկաւ ու անոր ըսաւ,
Ա՛ս մարդիկները ի՞նչ ըսին, և ո՞ւր-
4 ակից եկան քեզի. ու Եզեկիա
ըսաւ, Հնծի հեռու տեղէ՝ Բաբի-
լոնէն եկան։ Ու անիկայ ըսաւ,
Ի՛նչ տանդ մէջ ի՞նչ տեսան. ու
Եզեկիա ըսաւ, Տանս մէջ ինչ որ
կայ՝ տեսան, ու գանձերուս մէջ
անոնց չցուցուցած բանս չմնաց։
5 Ին աւուրները Նասայի Եզեկիային ը-
սաւ, Օ՛րաց Տէրոջը խօսքը մտիկ
6 ըրէ. Ա՛հա օրեր կու գան՝ որ քու
տանդ մէջ ինչ որ կայ, ու քու
հայրերդ մինչև ասօր օրս ինչ որ ժո-
ղովեցին, Բաբիլոն պիտի տարուի.
մէկ բան մը պիտի չմնայ՝ կ'ըսէ
Տէրը. Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծը- 7
նանելու որդիներէդ պիտի առնեն,
և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին
պալատին մէջը ներքինիներ պիտի
ըլլան։ Ու Եզեկիա Նասայիին ը- 8
սաւ, Տէրոջը խօսքը որ դուն ը-
սիր, բարի է. Նաև ըսաւ, Ի-
րավհետև իմ օրերուս մէջ խաղա-
ղութիւն ու ապահովութիւն պիտի
ըլլայ։

ԳԼ. Ի

Մխիթարեցէք, մխիթարեցէք իմ 1
ժողովուրդս, կ'ըսէ ձեր Ա-
ստուածը. Երուսաղէմին քաղ- 2
րութեամբ խօսեցէք. ու անոր
կանչեցէք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լրացաւ, և անոր անօ-
րէնութիւնը թողուեցաւ. քանզի
իր բոլոր մեղքերուն համար Տե-
րոջը ձեռքէն կրկին հապարտ ա-
ռաւ։
Ձնապատի մէջ կանչողին ձայնը. 3
Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք,
ու ամայութեան մէջ մեր Ա-
ստուծոյն համար շաւիղ շինեցէք։
Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ, և 4
ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ,
ու ծուռը պիտի շիտկուի, և խորա-
ւուբորտ տեղերը հաւասար պիտի
ըլլան. Ու Տէրոջը փառքը պիտի 5
յայտնուի, և ամէն մարմին մէկ-
տեղ պիտի տեսնէ. քանզի
Տէրոջը բերանը խօսեցաւ։
Մէկ ձայն մը ըսաւ, Կանչէ. 6
ու անիկայ ըսաւ, Ի՞նչ կանչեմ.
ամէն մարմին խոտ է, ու անոր
բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծա-
ղիկին պէս է։ Խոտը կը չորնայ, 7
ծաղիկը կը թառամի, երբոր անոր
վրայ Տէրոջը հովը կը փչէ. իրաւ
ցընէ ժողովուրդը խոտ է։ Խոտը 8
կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի.
բայց մեր Աստուծոյն խօսքը յաւի-
տեան պիտի մնայ։
Լերը բարձր լեռան վրայ, ով 9
դուն՝ որ Սիօնին աւետիս կը բերես.
քու ձայնդ ուժով բարձրացուր, ով
դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս

կը բերես . բարձրացո՛ւր , մի՛ վախնար . Յուդայի քաղաքներուն ը-
10 սե՛ , Ահա՛ ձեր Աստուածը : Ահա՛ Տէրը Եհովան զօրութեամբ պիտի դայ , ու անոր բազուկը իրեն համար պիտի իշխէ . ահա՛ իր վարձքը իր հետն է , ու գործոց հատուցումը
11 իր առջևն է : Ինչպէս հովիւի պէս իր հօտը պիտի հովուէ . գառնուկները իր բազուկովը պիտի ժողվէ , ու ծոցին իր գրկացը մէջ պիտի կրէ և ծիծ տուողները կամաց պիտի քշէ :
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց , ու թիզովը երկինքը ծրագրեց , ու երկրիս հողը չափի մէջ ամփոփեց , և լեռները կշռորդով , ու բլուր-
13 ները կշիռքով կշռեց : Ո՞վ քրմնեց Տէրոջը Հոգին . ու անոր խորհրդակից ըլլալով , խելամուտ ըրաւ
14 զանիկայ : Անիկայ որո՞ւն խորհուրդ հարցուց . ու ո՞վ անոր իմաստութիւն տուաւ , և դատաստանի ճամբան սորվեցուց . ո՞վ ա-նոր գիտութիւն սորվեցուց , ու իմաստութեան ճամբան դիտցուց :
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթիլի պէս են , ու կշիռքի մէջի մանր փոշիին պէս կը սեպուին . ահա կղզիները ցրուած փոշիի պէս են :
16 Ու Լիբանան կրակի համար բաւական չէ . ու անոր անասունները ողջակէզի համար բաւական չեն :
17 Ամեն ազգերը անոր առջևը ոչինչի պէս ա՛ ոչինչէն պակաս , և ունայնութիւն կը սեպուին :
18 Աստի դուք զԱստուած որո՞ւ կը նմանցընէք , ու զանիկայ ի՞նչ նմանութեան հետ կը հաւասարցը-
19 նէք : Արուեստաւորը կը ձուլէ կուռքը , ու ոսկերիչը զանիկայ ոսկիով կը պատէ , և անոր արծա-
20 թէ շղթաներ կը շինէ : Ան աղքատը որ չկրնար դեղձիկ նուէրներ ընել , անփուտ փայտ կ'ընտրէ , իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը փնտռէ , որ անշարժ կուռք մը շի-
21 նէ : Միթէ չգիտցա՞ք , չլսեցի՞ք , ձեզի առաջուց չպրուցուեցա՞ւ , երկրիս հիմնադրութենէն չհասկրցա՞ք :
22 Ան է երկրիս շրջանին վրայ նստո-

ղը . ու անոր բնակիչները մարախներու պէս են . ան է երկինքը վարագուրի պէս տարածողը , ու նստելու համար գանիկայ վրանի պէս կանգնողը : Ան է իշխանները բնաջինջ ընողը , ա՛ երկրիս
24 դատաւորները ոչնչացընողը : Անոնք դեռ չտնկուած , չցանուած , և անոնց բունը հողի մէջ չարմատացած , անիկայ անոնց վրայ կը փչէ , ու անոնք կը չորնան . և փոթորիկը զանոնք մշեղի պէս կը տա-
25 նի : Երդ որո՞ւն կը նմանցընէք զիս , որ ես անոր հաւասար ըլլամ՝ կ'ըսէ Սուրբը : Ընդերնիդ վե՛ր
26 վերցուցէք ու նայեցէ՛ք . ասոնք ո՞վ ստեղծեց . անիկայ անոնց զօրքը համրանքով կը հանէ , անոնց ամէնը իրենց անունովը կը կանչէ . իր մեծ իշխանութեամբը ու սաստիկ զօրութեամբը անոնցմէ բնաւ մէկը ետ չմնար :
27 Ո՛վ Յակոբ՝ ինչո՞ւ կ'ըսես , ու ո՛վ Իսրայէլ՝ ինչո՞ւ կը պնդացես թէ Իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ , և իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէս զանց եղաւ :
28 Միթէ չգիտցա՞ք , կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Աստուածը Եհովան՝ երկրիս ծայրերուն Ստեղծիչը չյոգնիր ու չլմուլնար . անոր խնամութիւնը չքննուիր :
29 Անիկայ է յոգնածին ոյժ տուողը , ու կարողութիւն չունեցողին շատ զօրութիւն հասցընողը :
30 Երիտասարդները անգամ պիտի յոգնին ու թուլնան , և ընտիր կորիճները բոլորովին պիտի իյնան :
31 Հապա Տէրոջը ապաւինողներուն ոյժը պիտի նորոգուի . և անոնք արծիւներու պէս թեւերով վեր պիտի ելլեն . պիտի վազեն ու չլմուլնան , պիտի քալեն ու չյոգնին :

ԳԼ . ԽԱ

1 Ո՛վ կղզիներ՝ իմ առջևս լո՛ւռ կեցէք , ու ժողովուրդները նորէն ոյժը նորոգեն . մօտենան ա՛ ան-
2 տեղը խօսին . մէկտեղ դատաստանի մօտենանք : Ո՞վ ուր հանեց արդարը արևելքէն , ու զանիկայ իր շաւիղներուն կանչեց , ազ-

գերը անոր առջևը դրաւ , ու թա-
գաւորներու վրայ անոր տիրել
տուաւ , զանոնք փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջևը , ու հողմավար
մղեղի պէս՝ անոր աղեղին առջևը :
3 Ձանոնք հալածեց , ու խաղաղու-
թեամբ անցաւ անանկ ճամբայէ
մը , ուր որ բնաւ իր ոտքը կոխած
4 չէր : Ո՞վ է ասիկայ գործողը ու
ընողը , — շրջաններուն սկիզբէն
կանչողը . ես Տէրս որ առաջինն եմ ,
ու ետքիններուն հետ եմ :
5 Աղգիները տեսան ու վախցան ,
երկրիս ծայրերը դողացին , անոնք
6 մօտեցան ու եկան . Ընոնց ամէն
մէկը իր ընկերին օգնութիւն ըրաւ ,
ու անոնց մարդ իր եղբօրը Ձօրացիր՝
7 ըսաւ : Ու արուեստաւորը՝ ոս-
կերիչին , ուռով ծեծողը սալի վրայ
զարնողին սիրտ կու տայ , ու կ'ըսէ ,
Ձսիկայ կպցընելու համար աղէկ է ,
ու զանիկայ դամերով կը դամէ , որ
չշարժի :
8 Ասյց դուն՝ ով իմ ծառաս Ես-
բրայէլ , իմ ընտրեալս Ցակոբ՝ իմ
սիրելոյս Աբրահամին սերունդը՝
9 Ար քեզ երկրիս ծայրերէն առի , ու
քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի ,
և քեզի ըսի , Դուն իմ ծառաս ես ,
քեզ ընտրեցի ու քեզ չմերժեցի .
10 Մի վախնար , քանզի ես քեզի
հետ եմ . մի զարհուրիր , վասն զի
ես քու Ձստուածդ եմ . քեզ պի-
տի զօրացընեմ և քեզի օգնութիւն
պիտի ընեմ , ու իմ արդարու-
թեանս աջովը քեզ պիտի բռնեմ :
11 Ձհա քեզի դէմ ամէն բարկացող-
ները պիտի ամչնան ու պիտի
պատկառին . ու քեզի հետ վիճող
մարդիկները չեղածի պէս պիտի
12 ըլլան ու պիտի կորսուին : Ձնեզի
հետ կռուող մարդիկները պիտի
փնտռես ու պիտի չգտնես . քեզի
հետ պատերազմ ընող մարդիկները
չեղածի պէս ու ոչինչի պէս պիտի
13 ըլլան : Ձանզի ես քու Տէր Ձս-
տուածդ եմ , որ քու աջ ձեռքէդ
կը բռնեմ , — քեզի կ'ըսեմ .
Մի վախնար , ես քեզի օգնու-
14 թիւն կ'ընեմ : Ո՛վ Ցակորին
որդը՝ մի վախնար , ով Իսրայէլին
մահկանացուներդ , քեզի պիտի
օգնեմ , կ'ըսէ Տէրը ու Իսրայէլին
Սուրբը՝ քու Փրկիչդ : Ձհա ես 15
քեզ նոր՝ սուր ևատամնաւոր կամ-
նասյլի պէս պիտի ընեմ . լեռները
պիտի մանրես ու փշրես , և բլուր-
ները մղեղի պիտի դարձընես .
Ձանոնք պիտի հոսես , ու հովը 16
զանոնք պիտի տանի , և փոթորիկը
զանոնք պիտի ցրուէ . ու դուն Տէ-
րոջմով պիտի ցնծաս , Իսրայէլին
Սուրբովը պիտի պարծենաս :
Աղքատները ու տնանկները ջուր 17
կը փնտռեն , բայց չկայ . անոնց
լեզուն ծարաւէն չորցեր է . ես Տէրս
անոնց խնդրուածքը պիտի լսեմ ,
ես Իսրայէլին Ձստուածը զանոնք
երեսէ պիտի չձգեմ : Ձարձր տե- 18
ղերու վրայ գետեր , ու հովիտներու
մէջ աղբիւրներ պիտի բանամ .
անապատը ջուրի լիճի , ու չոր եր-
կիրը ջուրի աղբիւրներու պիտի
դարձընեմ : Ընապատին մէջ ե- 19
ղևին , սատիմ , մրտենի և իւղի
ծառ պիտի տնկեմ . անջուր երկրին
մէջ մայր , սօսի ու տօսախ միասեղ
պիտի դնեմ . Որպէս զի տեսնեն 20
ու գիտնան , ու միասեղ մտածեն
ու հասկընան , որ ասիկայ Տէրոջը
ձեռքը ըրաւ , ու Իսրայէլին Սուրբը
ստեղծեց :
Ձեր դատը առաջ բերէք , կ'ըսէ 21
Տէրը . ձեր զօրաւոր փաստերը մօ-
տեցուցէք , կ'ըսէ Ցակոբին Թա-
գաւորը : Թող մօտեցընեն , ու 22
ինչ ըլլալիքը մեզի պատմեն . առ-
ջիններուն մեզի յայտնեն թէ անոնք
ինչ էին , որպէս զի միտքերնիս
պահենք , ու անոնց վախճանը գիտ-
նանք . կամ ապագայ բաները մեզի
գիտցընեն : Ցակէ եղբը ըլլալիք- 23
ները պատմեցէք , որ ձեր աստուած
ըլլալը գիտնանք . կամ աղէկ կամ
գէշ բան մը ըրէք , որ զարմանանք
ու միասեղ տեսնենք : Ձհա դուք 24
ոչինչ էք , ու ձեր գործն ալ ոչինչ
է . ձեզ ընտրողը պղծութիւն է :
Հիւսիսի կողմէն հրէ արթընցուցի , 25
և պիտի գայ , — արևելքէն իմ
անունս պիտի կանչէ . և իշխաններուն
տիզմի պէս պիտի կոխէ , ինչպէս

26 որ բրուտը կաւը կը կոխէ ։ Ո՞վ
պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք . ու
առջի դարերէն՝ որ Ա՛շմարիտ է ը-
սենք . ո՛չ յայտնող մը կայ , ո՛չ
գիտցընող մը , և ո՛չ ձեր խօսքերը
27 մտիկ ընող մը ։ Առաջ է՛ն ըսի
Սիոնին , Ահա՛ ահա անոնք . ու
Երուսաղէմին աւետիս բերող տուի ։
28 Ու նայեցայ , ու մարդ մը չկար ,
և աստղացմէ բնաւ մէկ խորհրդական
մը չկար , որ հարցընեմ , ու պա-
29 տասխան տայ ։ Ահա ամէնքը սը-
նոտի են , գործքերնին ոչինչ է . .
անոնց ձուլածոյ կուռքերը հով և
ունայնութիւն են ։

ԿԱ . ԽՄ

1 Ահա իմ ծառաս՝ որուն ձեռնտու
պիտի ըլլամ , է՛ն իմ ընտրածս՝
որուն իմ սիրտս հաւնեցաւ . իմ
Հոգիս անոր վրայ դրի . անիկայ
ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ ։
2 Անիկայ պիտի չպոռայ ու պիտի
չաղաղակէ , և իր ձայնը դուրսը լսել
3 պիտի չտայ ։ Ջ՛աֆզախած եղէգը
պիտի չփշրէ , ու պլպլացած պատ-
րոյգը պիտի չմարէ . իրաւունքը
4 ճշմարտութեան պիտի հանէ ։ Անի-
կայ պիտի չտկարանայ ու պիտի
չթուլնայ , մինչև որ իրաւունքը
երկրի վրայ հաստատէ . և կղզի-
ները անոր օրէնքին պիտի սպասեն ։
5 Երկինքը ստեղծող ու զանիկայ
կազմող , երկիրը ու անոր մէջ
բուսածը տարածող , անոր վրայ
եղող ժողովրդեան շունչ՝ և անոր
մէջը քալողներուն ոգի տուող Տէր
6 Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ես Տէրս
քեզ արդարութեամբ կանչեցի , և
ձեռքէդ պիտի բռնեմ ու քեզ
պիտի պաշտպանեմ , և քեզ ժո-
ղովուրդին ուխտ , է՛ն ազգերուն
7 լոյս պիտի տամ . Որ կոյրերուն աչ-
քերը բանաս , բանտարկեալները
բանտէն հանես , է՛ն խաւարի մէջ
8 նստողները կապանքի տունէն ։ Ես
Եհովայ եմ , իմ անունս աս է .
ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ
տար , ոչ ալ իմ պատիւս կուռ-
9 քերուն ։ Առջի բաները ահա ե-
ղան , ու նորերը ես կը յայտնեմ .
անոնք դեռ չեղած ձեզի կ՚իմացը-
նեմ ։

10 Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , է՛ն
անոր գովութիւնը երկրիս ծայրե-
րէն , ով ծովը իջնողներ ու զա-
նիկայ լեցնողներ , կղզիները և ա-
նոնց բնակիչները ։ Անապատը ու
11 անոր քաղաքները Կեդարու բնա-
կած գեղերը յոյն վերցընեն . Ա՛մի
բնակիչները յաղթանակի երգով՝
լեռներուն գլխէն ձայն տան . Տէ-
12 րոջը փառք տան , և անոր գովու-
թիւնը կղզիներուն մէջ պատմեն ։
13 Տէրը հզօրի պէս պիտի ելլէ , պա-
տերազմող մարդու պէս իր նախան-
ձը պիտի արթընցընէ . պիտի ա-
ղաղակէ ու բարձրաձայն պիտի գո-
չէ , և իր թշնամիներուն վրայ յաղ-
թող պիտի ըլլայ ։

14 Ես շատոնցմէ լուռ կեցայ , ձայնս
կտրեցի , ու զիս զսպեցի . Հի՛մ
ծնանող կնկան պէս պիտի պոռամ ,
պիտի աւերեմ , ու մէկէն պիտի
15 կլլեմ . Լեռները ու բլուրները ա-
նապատ պիտի ընեմ , և անոնց բո-
լոր խոտը պիտի չորցընեմ , ու
գետերը ցամաքի պիտի դարձընեմ ,
և լիճերը պիտի ցամքեցընեմ ։
16 Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամ-
բուն մէջ պիտի պարտցընեմ , զա-
նոնք իրենց չգիտցած շաւիղներուն
մէջ պիտի քալեցընեմ . անոնց առ-
ջևը խաւարը՝ լոյս , ու խորտուբորտ
տեղերը հաւասար պիտի ընեմ .
անոնց ասոնք բաները պիտի ընեմ ,
ու զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ ։
17 Քանդակած կուռքերու ապաւի-
նողները , և ձուլածոյ կուռքերուն՝
Դուք մեր աստուածներն էք՝ ըսող-
ները ետ պիտի դառնան , ու ամօ-
թալից ըլլան ։

18 Ո՛վ խուլեր՝ լսեցէք , ու ով
կոյրեր՝ նայեցէք որ տեսնէք ։ Ո՞վ 19
է կոյր՝ բայց ի՛մ ծառայէս , կամ
խուլ՝ իմ խրկած դեսպանիս պէս .
ո՞վ է կոյր՝ Ամենակալին
պէս , և կոյր՝ Տէրոջը ծառային
պէս ։ Շատ բաներ կը տեսնես , 20
բայց զգուշութիւն չես ըներ . ա-
կանջներդ բաց են , բայց չես լսեր ։
Տէրը իր արդարութեանը համար 21

անոր հաճեցաւ . իր օրէնքը մեծ-
22 ցուց ու փառաւորեց : Բայց անի-
կայ յափշտակուած և կողոպտուած
ժողովուրդ է . ամէնքը քարայրներու
մէջ որոգայթի բռնուեցան , ու
բանտերու մէջ պահուեցան . անոնք
յափշտակուեցան մատնուեցան , և
ազատող մը չկայ . կողոպուտ ե-
ղան , ու մէկը չգտնուիր որ ետ
23 տուր՝ ըսէ : Ձեր մէջը ո՞վ կայ ,
որ ասոր ականջ դնէ , և մտիկ ընէ
ու լսէ գալու ժամանակին համար :
24 Ո՞վ մատնեց Յակորը յափշտա-
կումեան , ու Իսրայէլը կողոպ-
տիչներուն . չէ՞ որ Տէրը՝ որուն
դէմ մեղք գործեցինք . վասն զի
անոր ճամբաներուն մէջը քալել
չուզեցին , և անոր օրէնքին ջա-
25 զանդումիւն չըրին : Ուստի իր
սաստիկ բարկումիւնը ու պատե-
րազմի ուժգնումիւնը անոր վրայ
թափեց , և ամէն կողմէն զանիկայ
բռընկցուց , բայց անիկայ չգիտ-
ցաւ . զանիկայ այրեց , բայց անի-
կայ իր սրտին մէջ չդրաւ :

ԺԱ . ԽՊ

1 Եւ հիմա՝ ո՛վ Յակոբ՝ քեզ ստեղ-
ծողը , ու՝ ո՛վ Իսրայէ՛լ՝ քեզ
ձևակերպող Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Մի վախնար , վասն զի ես քեզ
փրկեցի . ես քեզ անունովդ կան-
2 չեցի . դուն իմս ես : Երբոր ջու-
րերէն անցնիս , ես քեզի հետ պիտի
ըլլամ , ու երբոր գետերէն անցնիս ,
քեզ պիտի չկոխեն . երբոր կրակի
մէջէն քալես , պիտի չայրիս , և
բոցը քեզ պիտի չբռընկցընէ :
3 Վասնզի ես քու Տէր Աստուածդ՝
Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ
եմ . Եգիպտոսը քեզի համար փըր-
կանք՝ Եթէովպիան ու Սաբան քե-
4 զի համար փոխարէն տուի : Որով-
հետև իմ առջևս պատուական ե-
ղար , պատիւ գտար , ու ես քեզ
սիրեցի . անոր համար քու անձիդ
փոխարէն՝ մարդ , ու քու հոգւոյդ
փոխարէն ժողովուրդներ պիտի
5 տամ : Մի վախնար , քանզի ես
քեզի հետ եմ . քու սերունդդ ա-
րևելքէն պիտի բերեմ , և քեզ ա-
րևմուտքէն պիտի ժողվեմ : Հիւ-
սիսին պիտի ըսեմ թէ Տուր , ու
հարաւին թէ Մի արգիլեր . իմ
տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս
երկրի ծայրէն բեր , Ամէն որ որ 7
իմ անունովս կոչուածներդ . վասն
զի անոնք իմ փառացս համար ստեղ-
ծեցի , զանոնք ձևակերպեցի ու
կատարեցի :

Աչք ունեցող կույր ժողովուրդը , 8
ու ականջ ունեցող խուլերը հանե-
ցէք : Հոլոր ազգերը մէկտեղ 9
ժողվուին , և ժողովուրդները հա-
ւաքուին . անոնցմէ ո՞վ կրնայ ասի-
կայ պատմել , ու առջի բաները
մեզի գիտցընել . իրենց վկաները
թող բերեն , որ արդարանան , և
լսողները լսեն ու ըսեն թէ Ան-
մշմարիտ է : Իմ վկաներս դուք 10
էք՝ կ'ըսէ Տէրը , նաև իմ ընտրած
ծառաս . որպէս զի գիտնաք ու
ինծի հաւատաք , և հասկընաք որ
ես եմ . ինծմէ առաջ Աստուած չե-
ղաւ , ու ինծմէ ետքն ալ պիտի
չըլլայ : Տէրը ես եմ՝ ես եմ , և 11
ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ : Ես 12
պատգեցի ու փրկեցի և գիտցու-
ցի , երբոր ձեր մէջը օտար աստուած
չկար . ու իմ վկաներս դուք էք ,
կ'ըսէ Տէրը , որ ես եմ Աստուած :
Ակիզբէն 'ի վեր ես նոյն եմ , ու 13
չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ .
երբոր ես բան մը կ'ընեմ , ո՞վ
կրնայ զանիկայ արգիլել :

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ ձեր Փրկիչը՝ 14
Իսրայէլին Սուրբը . Ձեր պատճա-
ռաւ Բաբիլոն կը խրկեմ , և անոնց
ամէն փախստականները , ու նաւե-
րու մէջ աղաղակող Քաղդէացի-
ները կ'իջեցընեմ : Ես եմ Եհովան՝ 15
ձեր Սուրբը , Իսրայէլին Ստեղծիչը՝
ձեր Թագաւորը : Այսպէս կ'ըսէ 16
Տէրը՝ որ ծովու մէջ ճամբայ , ու
զօրաւոր ջուրերու մէջ շաւիղ կը
դնէ , Որ կառքը ու ձին , զօրքը և 17
զօրութիւնը կը հանէ . անոնք մէկ-
տեղ կը պառկին ու չեն ելլեր .
անոնք պատրոյտի պէս կը մարին և
կ'անցնին . Յառջինները մի յիշէք , 18
ու հին բաները միտքերնիդ մի բե-
րէք : Ահա ես նոր բան պիտի 19

ընեմ , որ հիմա պիտի յայտնուի . միթէ դանիկայ պիտի չդիտնաք . ես անապատի մէջ ալ ճամբայ՝ ու անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի
20 դնեմ : Վախ դաշտի գազանները , չագալները ու ջայլամները պիտի փառաւորեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուս խմելու համար անապատի մէջ ջուրեր , և անջրդի երկրի մէջ գետեր
21 պիտի տամ : Այս ժողովուրդը ես ինծի համար ստեղծեցի , անոնք իմ գովութիւնս պիտի պատմեն :
22 Բայց դուն ինծի չկանչեցիր՝ ով Յակոբ , հապա ինծմէ ձանձրացար՝
23 ով Իսրայէլ : Ուղղակի ինծի ոչխարները չբերիր , և քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր . ընծայի համար քեզ չաշխատցուցի , ու կնդրուկի համար քեզ չյոգնեցուցի :
24 Ինծի համար ստակով խունկկղեղէն ծախու չառիր , և քու զոհերուդ ճարպովը զիս չկշտացուցիր . հապա քու մեղքերովդ զիս աշխատցուցիր , ու քու անօրէնու-
25 թիւններովդ զիս յոգնեցուցիր : Այս եմ՝ ես եմ , որ քու յանցանքներդ ինծի համար կը ջնջեմ , ու քու մեղքերդ՝ ալ պիտի չյիշեմ :
26 Մի՛ոքս ձգէ . մեկտեղ դատի ելլենք , դուն զրուցէ՝ որպէս զի արդարանաս :
27 Քու նախահայրդ մեղք գործեց , և քու ուսուցիչներդ ինծմէ
28 ապստամբեցան : Ուստի ես ալ սրբարանին իշխանները պիղծ սեպեցի , և Յակոբը նզովքի , ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի :

ԳԼ . ԽՍԻՒ

1 Այս հիմա մտիկ ըրէ՝ ով իմ ծառաս Յակոբ , ու դուն ով իմ
2 ընտրած Իսրայէլս : Քեզ ստեղծող , և արգանդի մէջ ձևակերպող , ու քեզի օգնութիւն ընող Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի՛ վախնար իմ ծառաս Յակոբ , և դուն ով իմ ընտրած Իսրայէլս՝ մի վախնար .
3 Վասնզի ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ , ու անջուր երկրին վրայ՝ հեղեղներ . քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ , և քու
4 որդւոցդ վրայ՝ իմ օրհնութիւնս : Ու անոնք խոտերու մէջ , ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս պիտի բուսանին :
5 Մէկը պիտի ըսէ թէ ես Տէրոջն եմ . մէկն ալ Յակոբին անունովը պիտի կանչուի , և միւսն ալ իր ձեռքովը պիտի գրէ , ըն՝ Տէրոջն եմ , ու Իսրայէլին անունովը պիտի մականուանի :
6 Տէրը՝ Իսրայէլին Ցագաւորը և զօրաց Տէրը՝ անոր Փրկիչը այսպէս կ'ըսէ . Ես եմ առաջինը ու ես եմ վերջինը , ու ինծմէ ուրիշ
7 Աստուած չկայ : Ու հին ժողովուրդը հաստատելէս ի վեր ո՞վ կրցաւ ինծի պէս ձայն տալ ու պատմել , և ասիկայ ինծի համար կարգի դնել . թող գուշեն գալու ու ըլլալու բաները :
8 Մի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք . միթէ ես ձեզի ան ատենէն չդիտցուցի՞ ու չզրուցեցի՞ : Իմ վկաներս դուք էք . ինծմէ ուրիշ Աստուած կա՞յ . յիրաւի ոչինչ Ալէմ չկայ , ոչինչ ալ չեմ գիտեր :
9 Կուռք շինողներուն ամէնն ալ ունայնութիւն են , և անոնց ընտիր գործերը օգուտ մը չեն ըներ , ու իրենք իրենց գէմ վկաներ են . չեն տեսներ ու չեն իմանար , որ ամչնան :
10 Ասոնց ո՞վ է անիկայ , որ աստուած կը շինէ , և կուռք կը ձուլէ , որ օգուտ մը չըներ :
11 Ահա անոր բոլոր ընկերները պիտի ամչնան . վասն զի արուեստաւորները անգամ մարդ են . թող անոնք ամէնը ժողովուին ու կայնին . պիտի վախնան ու մեկտեղ պիտի ամչնան :
12 Երկաթագործը ածուխով կը շինէ տապարը , և կրաններով անոր ձև կու տայ , ու զանիկայ իր զօրաւոր բազուկովը կը շինէ . երբոր անօթենայ , ուժէ կը կտրի . երբոր ջուր չխմէ , կը մաըի :
13 Ատաղձագործը լար կը քաշէ , և մատիտով գիծը կը գծագրէ . զանիկայ քանդակագործի գրիչով կը բանի , ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ . զանիկայ մարդու կերպարանքով , և մարդկային գեղեցկութիւնով կը

14 չինէ , որ տան մէջ գրուի : Այնի-
կայ իրեն եղեւիններ կը կտրէ , և
թեղով ու կաղնի կ'առնէ , որոնք
իրեն՝ անտառի ծառերէն կ'ընտրէ .
սոճի կը տնկէ , և ջրնկոյ անձ-
15 րևը կը մեծցընէ : Ու անոնք մար-
դուն վառելիք կ'ըլլան . և անոնցմէ
կ'առնէ , որ իրեն վառ ու տաք-
նայ . անոնց հետ հաւը կ'պրէ ու
հաց կ'եփէ . նաև աստուած մը կը
շինէ և անոր երկրպագութիւն կ'ը-
նէ . զանիկայ կուռք կը ձևացընէ
16 ու կը պաշտէ : Անոր կէսովը կրակ
կը վառէ , կէսովը միս կ'ուտէ .
խորոված կ'եփէ ու կը կշտանայ .
և կը տաքնայ , ու կ'ըսէ , Ըհա
17 տաքցայ , կրակը տեսայ : Ու ա-
նոր մնացածը աստուած՝ այսինքն
կուռք կը շինէ իրեն , զանիկայ կը
պաշտէ , ու անոր երկրպագութիւն
կ'ընէ և անոր աղօթք կ'ընէ ու
կ'ըսէ , Օ՛հս ազատէ՛ , քանզի իմ
18 աստուածս դուն ես : Չեն գիտեր
ու չեն հասկընար . քանզի անոնց
աչքերը՝ տեսնելէն , և անոնց սիր-
տերը հասկընալէն ծեփուեցաւ :
19 Ու մէկը միտքը չբերեր , և գիտու-
թիւն ու հանճար չունի՝ որ ըսէ ,
Անոր կէսովը կրակ վառեցի , և ա-
նոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփե-
ցի . միս խորովեցի ու կերայ , և
մնացածը պղծութի՞ւն շինեմ ,
20 ծառի կո՞ճղ պաշտեմ : Այնիկայ
մոխիրով կը սնանի . անոր խա-
բուած սիրտը զինքը կը մոլորցընէ ,
և իր հոգին չկրնար փրկել , ու չը-
սեր Թէ Իմ աջ ձեռքիս մէջը ստու-
21 թիւն չկա՞յ : Յիսո՛ւք մի՛ոգդ բեր՝
ով Յակոբ , և դուն ով Իսրայէլ ,
քանզի իմ ծառաս ես . ես ստեղ-
ծեցի քեզ , դուն իմ ծառաս ես .
ով Իսրայէլ , ինծմէ պիտի չմո-
22 ցուիս : Ցո՛ւ յանցանքներդ մեգի
պէս , ու քու մեղքերդ ամպի պէս
ջնջեցի . ինծի դարձիր , քանզի
քեզ փրկեցի :
23 Ուրախ եղէք՝ ով երկինք , քան-
զի Տէրը ըրաւ ասիկայ . ով երկրիս
վարի կողմերը՝ ցնծութեամբ աղա-
ղակեցէք . լեռներ , անտառ ու
անոր մէջը եղող բոլոր ծառեր՝ ու-
րախութեան ձայներ հանեցէք .
քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը , և
Իսրայէլի մէջ փառաւորուեցաւ :
Այսպէս կ'ըսէ Տէրը քու փրը- 24
կիչդ , ու քեզ արգանդի մէջ
ստեղծողը . Ես եմ Տէրը , որ ա-
մէն բաներըը ըրի . երկինքը միայնակ
ես տարածեցի , ու երկիրը իմ կա-
րողութեամբս հաստատեցի . Ու- 25
տախօսներուն նշաններըը պարապը
կը հանեմ , և գուշակողներըը կը
յիմարեցընեմ . իմաստուններըը ետ
կը դարձընեմ , ու անոնց գիտու-
թիւնը յիմարութեան կը հանեմ .
Իմ ծառայիս խօսքը կը հաստա- 26
տեմ , և իմ դեսպաններուս խոր-
հուրդը կը կատարեմ : Ես եմ՝ որ
Երուսաղէմին համար կ'ըսեմ Թէ
Պիտի բնակուի , ու Հուդայի քա-
ղաքներուն համար՝ Թէ Պիտի շի-
նուին . ու անոր աւերակներըը պի-
տի կանգնեմ : Ես անդունդին 27
կ'ըսեմ Թէ Ցորցիր , ու քու գե-
տերդ պիտի ցամքեցընեմ : Ես 28
Կիւրոսին համար կ'ըսեմ , Իմ հո-
վիւս է , ու իմ ամէն կամքս պիտի
կատարէ . ու Երուսաղէմին կ'ը-
սեմ Թէ Պիտի շինուիս , և տա-
ճարին՝ Թէ Քու հիմերդ պիտի ձը-
գուին :

ԳԼ . ԻԶ

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը իր օծեալ 1
Կիւրոսին , որուն աջ ձեռքը
բռնեցի , որ ազգերը անոր առջևը
հնազանդեցընեմ , ու թագաւորնե-
րուն մէջքը թուլցընեմ , և անոր
առջևը դռներուն փեղկերը բա-
ցուին ու դռները չգո- 2
ցուին . Ես քու առջևէդ պիտի
երթամ , և խորտուբորտ տեղուան-
քը պիտի շիտկեմ . պղնձէ դռներըը
պիտի փշրեմ , ու երկաթէ նիգերըը
պիտի կոտրտեմ . Ու քեզի խա- 3
ւարի հետ ծածկուած գանձերը , ու
պահուած հարստութիւններըը պի-
տի տամ , որպէս զի գիտնաս Թէ
ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը , որ քեզ քու անունովդ կը կան-
չեմ : Իմ Յակոբ ծառայիս հա- 4
մար , և իմ ընտրած Իսրայէլին

համար քեզ քու անունովդ կանչեցի — քեզի մականուն դրի, թէեւ զիս չէիր ճանչնար։ Ես եմ Տէրը, և ուրիշ մը չկայ, ինձմէ զատ Աստուած չկայ. ես քեզի գօտի կապեցի, թէեւ զիս չէիր ճանչնար. Որպէս զի արեւելքէն ու արեւմուտքէն գիտնան՝ որ ինձմէ զատ մէկը չկայ. ես եմ Տէրը, ու ուրիշ մը չկայ։ Լոյսը հաստատողը, և խաւարը ստեղծողը, խաղաղութիւնը ընդողը, ու չարիքը ստեղծողը, ես ամէն բաները ընդողը՝ ես Տէրս եմ։

Ա՛վ երկինքներ՝ վերէն ցօղ կաթեցուցէք, և ամպերը արդարութիւն տեղան. երկիրը բացուի ու փրկութեան պտուղ տայ, ու մէկտեղ արդարութիւն բուսնի. ասոնք ստեղծողը ես Տէրս եմ։

Ա՛յ անոր որ իր Արարչին հետ կը վիճի, — խեղ երկրիս խեցիներուն պէս խեցի մըն է. միթէ կաւը գինքը ձեւացընողին կրնա՞յ ըսել, թէ Ո՞նչ կը շինես, կամ քու գործդ իրո՞ց է ըսել, թէ Ձեռք չունիս։ Ա՛յ անոր որ իր հօրը կ'ըսէ, Ո՞նչ կը ծնանիս, ու իր մօրը՝ Ո՞նչ ցաւ կը բերես։

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը ու անոր Արարիչը. Գալու բաներուն վրայով ինձմէ հարցուցէք, իմ որդուոցս համար ու իմ ձեռացս գործքերուն համար ինձմէ պատուէր տուէք։ Երկիրը ես շինեցի, ու անոր վրայ մարդը ստեղծեցի. երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին, և անոր բոլոր զօրքին ես պատուէր տուի։ Ես զանիկայ արդարութեամբ արթընցուցի, ու անոր ամէն ճամբաները պիտի շտկեմ. անիկայ իմ քաղաքս պիտի շինէ, և իմ արտօրսածներս ետ պիտի դարձընէ առանց գնոյ ու առանց կաշառքի՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Եգիպտոսին վաստակը ու Եթէովպացւոց և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վաճառականութիւնը քեզի պիտի անցնի, ու քուկդ պիտի ըլլայ. անոնք քու ետեւդ պիտի քալեն, և շղթաներով պիտի պտըտին, ու քեզի երկրպագութիւն ընելով՝ քեզի պիտի աղաչեն, — ըսելն, Միայն քու մէջդ Աստուած կայ, ու անկէ՛ի զատ ուրիշ Աստուած մը չկայ։

Իսրաէլի դուն քեզ ծածկող Աստուած մըն ես, ով Իսրայէլին փրկիչ Աստուածը։ Ընոնք ամէնը պիտի ամչնան ու պատկառին. կուռք շինողները մէկտեղ ամօթով պիտի երթան։ Իսրայէլ յաւիտենական փրկութիւնով Տէրոջմէ պիտի փրկուի. դուք յաւիտեանս յաւիտենից պիտի չամչնաք ու չպատկառիք։

Վասնզի այսպէս կ'ըսէ երկինքը ստեղծող Տէրը, ան Աստուածը որ երկիրը կազմեց, զանիկայ չինեց և հաստատեց. զանիկայ պարապ տեղը չստեղծեց, հապա բնակութեան համար կազմեց. Տէրը ես եմ, ու ինձմէ ուրիշը չկայ։ Ես ծածկաբար՝ երկրիս մութ տեղը չխօսեցայ. Յակոբին սերունդին չըսի թէ Զուր տեղը զիս փնտռեցէք. ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ, և ճշմարիտ բաներ կը յայտնեմ։ Ժողվուեցէք ու եկէք. մէկտեղ մօտեցէք դուք՝ ով ազգերէն ազատուածներ. անոնք գիտութիւն չունին, որ իրենց կուռքին փայտը կը կանգնեն, ու փրկելու կարողութիւն չունեցող աստուծոյ աղօթք կ'ընեն։ Պարոզեցէք, ու զանազ մօտեցուցէք, և անոնք մէկտեղ խորհուրդ ընեն. ասիկայ՝ ի սկզբանէ ով գիտցուց, ան ժամանակէն՝ ի վեր ով պատմեց. չէ՞ որ ես Տէրս, որ ինձմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ, ու ինձմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած ու փրկիչ չկայ։ Ա՛վ երկրիս բոլոր ծայրերը՝ ինձի նայեցէք, որ փրկուիք. քանզի ես եմ Աստուած, և ինձմէ ուրիշը չկայ։ Իմ անձիս վրայ երդում ըրի. իմ բերնէս արդարութեան խօսք ելաւ, ու ետ չդառնար, որ ամէն ծունկ ինձի պիտի կրկնուի, և ամէն լեզու երդում պիտի ընէ։ Ան՝ պիտի ըսէ. Միայն Տէրոջմով արդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ. ամէն

ձելը անոր պիտի գայ. և բոլոր անոր դէմ բարկացողները պիտի
25 ամչնան։ Իսրայէլին բոլոր սե-
րունդը Տէրոջմով պիտի արդարա-
նայ ու պիտի պարծենայ։

ԳԼ. ԽԾ.

1 Լռէ խռնարհեցաւ, Կնաբաւ
ծռեցաւ, անոնց կուռքերը
կենդանիներու ու անասուններու
վրայ էին. ձեր բեռցուած բեռ-
ները յոգնած անասուններն ծանրու-
2 թիւն եղան։ Կնոնք ծռեցան ու
միկտեղ խռնարհեցան. բեռը ա-
զատելու կարող չեղան, և իրենք
ալ գերութեան գացին։
3 Լնձի՛ մոիկ ըրէք՝ ով Յակոբին
տունը, ու Իսրայէլի տանը բոլոր
մնացորդը, որ ձեզ որովայնէ կը
կրեմ, և արգանդէ կը վերցընեմ.
4 Մինչև չէր ծերութիւնը անգամ ես
նոյն եմ, ու մինչև չէր ալևորու-
թիւնը ես չէի պիտի կրեմ. ես
ստեղծեցի ու ես պիտի վերցընեմ,
ես պիտի կրեմ ու պիտի ազա-
տեմ։
5 Ո՞վ որո՞ւ կը նմանցընէք, և
ո՞ւմ հաւասար կը սեպէք. ինձի
ի՞նչ նմանութիւն կը շինէք, որ
6 նման ըլլանք։ Կսակէն ոսկի կը
թափին ու կշիռքով արծաթ կը
կշռեն, վարձքով ոսկերիչ կը բըռ-
նեն, որ անով աստուած կը շինէ.
պաչկայ կը պաշտեն և անոր եր-
7 կրպագութիւն կ՚ընեն։ Ոչանիկայ
ուսերու վրայ կը վերցընեն կը տա-
նեն, իր տեղը կը հաստատեն ու
կը կայնի, անիկայ իր տեղէն չշար-
ժիր. և թէ որ մէկը անոր աղա-
ղակէ, պատասխան չտար. զանի-
կայ իր նեղութենէն չազատեր։
8 Լսիկայ յիշեցէք, ու մնրդ ե-
ղէք, միտքերնիդ բերէք՝ ով յան-
9 ցաւորներ, Կյաւիտենից եղած առ-
ջի բաները յիշեցէք. քանդի ես եմ
Լստուած, և ինձմէ ուրիշը չկայ.
Ես եմ Լստուած, և ինձի պէս մէկը
10 չկայ, Որ վերջինը՝ սկիզբէն, ու
դէռ չեղածը առաջուընէ պատմե-
ցի. ու կ՚ըսեմ թէ Իմ խոր-
հուրդս պիտի հաստատուի, և իմ
ամէն կամքս պիտի կատարեմ։ Կա- 11
ես որ արևելքէն գիշատիչ թռչունը
կը կանչեմ, ես հեռու երկրէ՝ իմ
խորհուրդս Կնձի գործը
ես խօսեցայ ու ես պիտի կատա-
րեմ, ես խորհեցայ ու ես Կնձի գործ
պիտի դնեմ։ Ա՛վ արդարութեա- 12
նէ հեռացած խստասիրտներ՝ ինձի
մտիկ ըրէք. Իմ արդարութիւնս 13
մօտեցուցի, անիկայ պիտի չհեռա-
նայ, և իմ փրկութիւնս պիտի
չուշանայ. ու իմ փառքս Եղող
Իսրայէլին համար Սիոնի մէջ փըր-
կութիւն պիտի դնեմ։

ԳԼ. ԽԼ։

Ա՛վ Կաբիլոնի կոյս աղջիկ՝ իջիր 1
ու հողի վրայ նստէ. ով Կաղ-
դէացւոց աղջիկ՝ գետնի վրայ ա-
ռանց աթոռի նստէ. քանզի մէյ-
մըն ալ քնքուշ ու փափուկ պիտի
չկոչուիս։ Կղօրիքին քարերը առ, 2
ալիւր աղա. լաչակդ հանէ, քը-
ղանցքդ վերցուր, սրունքդ բաց,
գետերէն անցիր։ Կմոզ քու մեր- 3
կութիւնդ բացուի և նախատինքդ
ալ երևնայ. Կեղծ վրէժ պիտի
առնեմ, ու մարդու մը միջնորդու-
թիւնը պիտի չընդունիմ։ (Որ 4
փրկչին անունը Կհովայ Սաբա-
սովթ է. անիկայ Իսրայէլին
Սուրբն է։) Լռու նստէ, խա- 5
ւարի մէջ մտիր՝ ով Կաղդէացւոց
աղջիկ՝ քանզի մէյմըն ալ թագա-
ւորութեանց տիկին պիտի չկոչուիս։
Կս իմ ժողովուրդիս բարկացայ, Ե 6
իմ ժառանգութիւնս պղծեցի, ու
զանոնք քու ձեռքդ տուի. դուն ա-
նոնց գթութիւն չցուցուցիր. ծե-
րին վրայ քու լուծդ խիստ ծանրա-
ցուցիր. Կս ըսիր, Կս յաւիտեան 7
տիկին պիտի մնամ. այնպէս որ
ասիկայ մտքիդ մէջը չդրիր, ասոր
վախճանը չյիշեցիր։ Ու հիմա 8
մտիկ ըրէ՝ ով անհոգութեամբ նըս-
տող հեշտասէր, որ սրտիդ մէջը
կ՚ըսես, Կս եմ, ու ինձմէ ուրիշը
չկայ. որբևարի պիտի չնստիմ,
ու անզաւակութիւն պիտի չգիտ-
նամ։ Բայց ասոնց երկուքն ալ՝ 9
թէ անզաւակութիւնը և թէ որ-

Ականջ դիր ինծի, ով Յակոբ, ու Իսրայէլ, որ կանչուած ես իմ անունովս. ես նոյն եմ, ես առաջինն եմ, ես նաև վերջինն եմ։ Իմ ձեռքս հիմնեց երկիրը, ու իմ աջ ձեռքս տարածեց երկինքը. երբոր կանչեմ անոնք, անոնք միասին պիտի կայնին։ Դուք բոլորդ ժողովեցէք ու լսեցէք. անոնց մէջ ո՞վ յայտնեց այս բաները. Տէրը զայն սիրեց, անիկա պիտի կատարէ Բաբելոնի վրայ իր կամքը, ու անոր բազուկը Քաղդէացիներուն վրայ պիտի ըլլայ։ Ես, ես խօսեցայ, այո, զայն կանչեցի, զայն բերի, ու անոր ճամբան պիտի յաջողցնեմ։ Մօտեցէք ինծի, լսեցէք այս, սկիզբէն գաղտնի չխօսեցայ, երբոր եղաւ, հոն էի. ու հիմա Տէր Աստուած զիս ու իր Հոգին ղրկեց։ Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը, քու Փրկիչդ, Իսրայէլի Սուրբը. Ես եմ Տէր Աստուածդ, որ քեզ կը սորվեցնեմ օգտակար բաներ, որ քեզ կը տանիմ ճամբայ մը որով պիտի երթաս։ Երանի թէ ուշադրութիւն ընէիր իմ պատուիրաններուս, խաղաղութիւնդ գետի պէս պիտի ըլլար, ու արդարութիւնդ ծովու ալիքներուն պէս։ Զաւակներդ աւազի պէս պիտի ըլլային, ու քու սերունդդ աւազի հատիկներուն պէս. անոնց անունը պիտի չկտրուէր ու չջնջուէր իմ առջեւէս։ Բաբելոնէն դուրս ելէք, Քաղդէացիներէն փախէք, ուրախութեան ձայնով պատմեցէք, լսելի ըրէք ասիկա, հասցուցէք մինչեւ երկրին ծայրերը, ըսէք. Տէրը իր ծառան Յակոբը ազատեց։ Ու անապատին մէջէն անցուցած ատենը անոնք ծարաւցած չեղան, ան անոնց համար ջուր հոսեցուց ժայռէն, ժայռը պատռեց, ու ջուրերը հոսեցան։ Տէրը կ՚ըսէ, չարերուն համար խաղաղութիւն չկայ։

ԳԼ. ԽԸ

Լսեցէք ասիկա՝ ով Յակոբի տունը, որ Իսրայէլին անունովը կանչուած էք, ու Յուդայէն աղբիւրէն ելած էք, և Տէրոջը անունովը երդում կ՚ընէք, ու Իսրայէլին Աստուածը կը յիշէք, բայց ճշմարտութեամբ չէ՛, ու արդարութեամբ չէ՛։ (Քանզի անոնք Սուրբ քաղաքին անունովը կը յիշուին, և Իսրայէլի Աստուծոյն կը կռթնին, որուն անունը Տէրովայ Սաբաւովթ է։) Առջի բաները հին ժամանակէն՝ ի վեր պատմեցի, ու անոնք իմ բերնէս ելան, և զանոնք իմացուցի. յանկարծ բրի, ու եղան։ Որովհետեւ գիտէի որ դուն խիստ ես, և քու պարանոցդ երկաթէ ջիղեր ունի, ու պղնձէ ճակատ մը ունիս։ Աւասիկ քեզի հին ժամանակէն՝ ի վեր պատմեցի, ու դեռ չեղած՝ քեզի իմացուցի, որ չըլլայ թէ ըսես, Ինծի՛նք իմ արձանս բրաւ, և իմ քանդակած ու ձուլածոյ կուռքս հրամայեց։ Լուն ա՛ն, լսեցիր. նայէ՛ անոնց ամէնը, ու դուք պնդիլ պիտի չհրատարակէ՞ք. ես քեզի ասկէ ետքը նոր ու ծածուկ բաներ պիտի գիտցընեմ, որ դուն անոնք չգիտցար։ Անոնք հիմա ստեղծուեցան, և չէ՛ թէ առաջուց. ու ա՛ն օրէս առաջ զանոնք չլսեցիր, որ չըլլայ թէ ըսես. Ահա զանոնք գիտցայ։ Լուն ո՛չ լսեցիր, ո՛չ ալ գիտցար. և սկիզբէն քու ականջդ չբացուեցաւ. վասն զի գիտցայ որ դուն խիստ նենգաւոր ես, ու դուն որովայնէ ապստամբ կոչուեցար։ Իմ իմ անուանս համար բարկութիւնս պիտի ուշացընեմ. և իմ փառացս համար համբերող պիտի ըլլամ քեզի, որ քեզ չկորսընցընեմ։ Ահա քեզ մաքրեցի, բայց չէ թէ արծաթի պէս. ես քեզ նեղութեան հալոցին մէջը փորձեցի։ Ընդի՛ւ ինծի համար, ինծի համար պիտի ընեմ. քանզի իմ անունս ինչպէ՞ս պղծուի. ու ես իմ փառքս ուրիշին չեմ տար։ Ա՛վ Յակոբ ու իմ կանչած Իսրայէլ՝ ինծի՛ մտիկ ըրէ. Ես նոյն եմ, առաջինը ես եմ, վերջինն ալ ես եմ։ Ձեռաս երկիրը իմ ձեռքս հիմնեց, ու երկինքը իմ աջ ձեռքս տարածեց. երբոր ես անոնք կանչեմ, անոնք միասին իմ առջեւս կը կայնին։ Դուք բոլորդ ժողովեցէք ու լսեցէք. անոնց մէջ ո՞վ յայտնեց այս բաները. Տէրը զայն սիրեց, անիկա պիտի կատարէ Բաբելոնի վրայ իր կամքը, ու անոր բազուկը Քաղդէացիներուն վրայ պիտի ըլլայ։ Ես, ես խօսեցայ, այո, զայն կանչեցի, զայն բերի, ու անոր ճամբան պիտի յաջողցնեմ։ Մօտեցէք ինծի, լսեցէք այս, սկիզբէն գաղտնի չխօսեցայ, երբոր եղաւ, հոն էի. ու հիմա Տէր Աստուած զիս ու իր Հոգին ղրկեց։ Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը, քու Փրկիչդ, Իսրայէլի Սուրբը. Ես եմ Տէր Աստուածդ, որ քեզ կը սորվեցնեմ օգտակար բաներ, որ քեզ կը տանիմ ճամբայ մը որով պիտի երթաս։ Երանի թէ ուշադրութիւն ընէիր իմ պատուիրաններուս, խաղաղութիւնդ գետի պէս պիտի ըլլար, ու արդարութիւնդ ծովու ալիքներուն պէս։ Զաւակներդ աւազի պէս պիտի ըլլային, ու քու սերունդդ աւազի հատիկներուն պէս. անոնց անունը պիտի չկտրուէր ու չջնջուէր իմ առջեւէս։ Բաբելոնէն դուրս ելէք, Քաղդէացիներէն փախէք, ուրախութեան ձայնով պատմեցէք, լսելի ըրէք ասիկա, հասցուցէք մինչեւ երկրին ծայրերը, ըսէք. Տէրը իր ծառան Յակոբը ազատեց։ Ու անապատին մէջէն անցուցած ատենը անոնք ծարաւցած չեղան, ան անոնց համար ջուր հոսեցուց ժայռէն, ժայռը պատռեց, ու ջուրերը հոսեցան։ Տէրը կ՚ըսէ, չարերուն համար խաղաղութիւն չկայ։

վուեցէք ու մոխիկ ըրէք. անոնցմէ
ոմն պատմեց աս բաները. Տէրոջը
սիրածը Բաբիլոնի մէջ անոր կամ-
քը՝ ի գործ պիտի դնէ, և իր բա-
զուկը Քաղդէացւոց վրայ պիտի էր-
15 ձնցնէ: Ահա՛ ես խօսեցայ, ու
զանիկայ կանչեցի, անիկայ բերի,
և անոր ճամբան յաջողց պիտի ըլ-
16 լայ: Ինձի՛ մօտեցէք. ասիկայ
լսեցէք. առաջուց ծածուկ չխօսե-
ցայ. աս բոնելը եղած ժամանակէն
՝ի վեր ես հոն եմ. ու հիմա զիս
Տէր Եհովան ու անոր Հոգին խրր-
17 կեց: Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ քու
Փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը. ես
եմ քու Տէր Աստուածդ, որ քեզի
օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ,
ու քալելու ճամբուդ մէջ քեզ կ՚ա-
18 ռաջնորդեմ: Երանի՛ թէ իմ պա-
տուիրանքս մոխիկ ընէիր. ան ատենը
քու խաղաղութիւնդ գետի պէս,
ու արդարութիւնդ ծովուն ալիք-
19 ներուն պէս պիտի ըլլար. Ու քու
սերունդդ աւազի չափ՝ ու որովայնիդ
ծնունդը անոր խիճին չափ պիտի
ըլլար. անոր անունը իմ առջեւէս
պիտի չկտրուէր, ու չկորսուէր:
20 Բաբիլոնէն ելէք, Քաղդէացի-
ներէն փախէք. ասիկայ յաղթու-
թեան երգով պատմեցէք, ու հրա-
տարակեցէք. ասիկայ մինչեւ երկրիս
ծայրը տարածեցէք, ըսելով՝ Տէրը
21 իր Յակոբ ծառան փրկեց: Ու
երբոր ան անապատներու մէջ
պտըտցուց, չծարաւեցան. անոնց
համար վէմէն ջուրեր վազցուց.
վէմը պատռեց ու անկէ ջուրեր
22 բղխեցան: Ամբարիշտներուն խաղա-
ղութիւն պիտի չունենան, կ՚ըսէ
Տէրը:

ԳԼ. ԽԹ.

1 Լո՛վ կղզիներ՝ ինձի՛ մոխիկ ըրէք,
ու ո՛վ ժողովուրդներ՝ հեռուէն
ակնո՛ղ տուէք. Տէրը զիս արգան-
դէն կանչեց. իմ անունս մօր որո-
2 վայնէն յիշեց. Ու իմ բերանս
սրած թուրի պէս ըրաւ, զիս իր
ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց,
և զիս փայլուն նետի պէս ըրաւ.
իր կապարճին մէջը պահեց զիս.
3 Ու ինծի ըսաւ, Դուն իմ ծառաս
ես, ո՛վ Իսրայէլ՝ որ քեզմով պիտի
փառաւորուիմ: Ու ես ըսի, Պա-
4 րապ տեղը աշխատեցայ. Ե՛ւ իմ
զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տե-
ղը գործածեցի. բայց իմ իրաւունքս
Տէրոջը առջեւն է, և իմ գործքս իմ
Աստուածոյս քովն է: Ու հիմա այ-
5 սպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ որ զիս որովայնէ
իրեն ծառայ ըլլալու համար ստեղ-
ծեց, որ Յակոբը անոր դարձընեմ,
և Իսրայէլ անոր ժողվուի, որ Տէ-
րոջը առջեւը փառաւորուիմ, և իմ
Աստուածս ինծի զօրութիւն ըլլայ.
6 Այսպէս կ՚ըսէ. Յակոբին ցեղերը
նորէն հաստատելու համար ու Իս-
րայէլին ազատուածները դարձընե-
լու համար իմ ծառաս ըլլալդ քեզի
քիչ է. ահա՛ քեզ ազգերուն լոյս
պիտի դնեմ, որ մինչեւ երկրին ծայ-
րը իմ փրկութիւնս ըլլաս:
7 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին
Փրկիչը՝ անոր Սուրբը անարգուած
անձին՝ ազգացատելի եղողին՝ իշ-
խանաց ծառային. Թագաւորները
պիտի տեսնեն ու ոտք պիտի ելլեն.
իշխաններն ալ երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն, Տէրոջը համար՝
որ հաւատարիմ է, Իսրայէլի Սուր-
բին համար՝ որ քեզ ընտրեր է:
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ընդունելի
ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի, և
փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն
ըրի ու քեզ պահեցի, և ժողո-
վուրդին ուխտ ըլլալու տուի, որ
երկիրը հաստատես, ու աւերուած
ժառանգութիւնները ժառանգեցը-
նես. Ու կապուածներուն ըսես,
9 Ելէք, ու խաւարի մէջ եղողնե-
րուն՝ Յայտնուեցէք: Ընծք ճամ-
բաներու վրայ պիտի արածին, և
անոնց արօտը ամէն բլուրներու
վրայ պիտի ըլլայ: Ընծք պիտի
10 չանօթենան ու չծարաւին, և
զանոնք խորշակը կամ արեւը պիտի
չզարնէ. քանզի անոնց ողորմու-
թիւն ընողը պիտի առաջնորդէ
անոնց, ու ջուրի աղբերակներուն
քովը պիտի տանի զանոնք: Ու
11 ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի
ընեմ. ու իմ պողտաներս պիտի

12 բարձրանան : Ընդ ամենք հե-
ռուէն , և ահա ամենք հիւսիսէն
ու արեւմուտքէն . և ամենք Սինեա-
13 ցւոց երկրէն պիտի գան : Ո՛վ
երկինք՝ ուրախ եղիք , ու ո՛վ երկիր՝
ցնծութիւն ըրէ , և ո՛վ լեռներ՝
ուրախութեան ձայնով աղաղակե-
ցէ՛ք . քանզի Տէրը իր ժողովուր-
դին միխիթարութիւն տուաւ , ու իր
տնանկներուն ողորմեցաւ :
14 Բայց Սիօն ըսաւ , Յեհովան
զիս թողուց , ու Տէրը զիս մոռցաւ :
15 Մի՛թէ կնիկը իր կաթնկերը մանու-
կը կրնա՞յ մոռնալ , անանկ որ իր
որովայնին ծննդեանը վրայ չգթայ .
թէև անոնք մոռնան , բայց ես քեզ
16 պիտի չմոռնամ : Ընդ ես քեզ
իմ ձեռացս մէջ նկարագրեցի . քու
պարիսպներդ միշտ իմ առջեւս են :
17 Քու տղաքներդ պիտի արտորան ,
— քեզ փլցընողներդ և աւրողներդ
18 քեզմէ պիտի ելլեն : Աչքերդ վերցուր ,
ու բոլորտիքդ նայէ . ամենքը կը
ժողովուին — քեզի կու գան . Տէրը
կ'ըսէ որ Ես կենդանի եմ . ան-
շուշտ անոնց ամենը զարդերու պէս
պիտի հագնիս , և անոնցմով հարսի
19 պէս պիտի զարդարուիս : Վասնզի
քու աւերակներդ , ամայի տե-
ղերդ ու քու կործանմանդ եր-
կիրը հիմա իր բնակիչներուն նեղ
պիտի գայ , և քեզ կլլողները պի-
20 տի հեռանան : Քու անզաւա-
կութենէդ ետև ծնանելու որդիքդ
քու ականջներուդ պիտի ըսեն ,
Այս տեղը ինծի նեղ է , տեղ տուր
21 ինծի որ բնակիմ : Ու դուն քու
սրտիդ մէջը պիտի ըսես , Ասոնք
ինծի ո՞վ ծնաւ , ես անզաւակ ու
ամուլ էի . ես գերի ու աքսորուած
էի , ասոնք ո՞վ մեծցուց . ահա
ես մինակ մնացեր էի , ասոնք ո՞ւր
էին :
22 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Յեհովան .
Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի
վերցընեմ , ու իմ դրօշակս ժողո-
վուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ .
և անոնք քու տղաքներդ գրկին ծո-
ցին մէջը պիտի բերեն , ու քու
աղջիկներդ անոնց ուսերուն վրայ
23 պիտի վերցուին : Ու թագաւոր-
ները քու անուդիներդ պիտի ըլ-
լան , ու անոնց թագուհիները քու
դայեակներդ . երեսին գետինը
ծռելով՝ քեզի երկրպագութիւն պի-
տի ընեն , ու ոտքերուդ փոշին պի-
տի լզեն , և պիտի գիտնաս որ ես եմ
Տէրը . վասն զի ինծի ապաւինողները
պիտի չամչնան : Մի՞թէ հզօրէն ա- 24
ւարը կ'առնուի՞ , կամ ահարկու
մարդուն գերի առածը կ'ազատի՞ :
Բայց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հզօրին 25
գերի առածը անդամ պիտի առ-
նուի , ու բռնաւոր մարդուն աւարը
պիտի ազատուի . ու քեզի հետ
վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ ,
և քու տղաքներդ ես պիտի ազա-
տեմ : Ու քեզ հարստահարող- 26
ներուն իրենց մարմինները պիտի
կերցընեմ , և իրենց արիւնը նոր
գինիի պէս խմելով՝ պիտի գինով-
նան . և ամէն մարմին պիտի գիտ-
նայ թէ ես եմ Տէրը որ քեզ ա-
զատեցի , ու քու փրկիչդ Յակո-
բին Հզօրը :

ԳԼ . Ն

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՞ւր է ձեր 1
մօրը ապահարզանի թուղթը ,
որով ես զանիկայ արձակեցի . կամ
ո՞վ է ան պարտատէրը՝ որուն ես
ձեզ ծախեցի . ահա դուք ձեր ա-
նօրէնութեանցը համար ծախուե-
ցաք , ու ձեր մայրը ձեր յանցանա-
ցը համար արձակուեցաւ : Ինչո՞ւ 2
համար իմ եկած ատենս մարդ մը
չկար , — կանչած ատենս պատաս-
խան տուող մը չկար . միթէ իմ
ձեռքս բնաւ կարճցա՞ւ որ փրկելու
կարող չըլլամ , կամ թէ ազատե-
լու զօրութիւն չունի՞մ . ահա իմ
սաստելովս ծովը կը չամքցընեմ .
գետերը անապատ կը դարձընեմ .
անոնց ձուկերը ջուր չըլլալուն հա-
մար կը հոտին , ու ծարաւէն կը
մեռնին : Երկինքները ուն խաւար 3
կը հագցընեմ , ու ծածկոցի հա-
մար անոնց վրայ քուրձ կը դնեմ :
Տէր Յեհովան ինծի խնամուողնե- 4
րու լեզու տուաւ , որ յոգնածին
խօսքով օգնել գիտնամ . ամէն
առտու զիս կ'արթընցընէ . անի-

կայ իմ ականջս կ՚արթընցընէ , որ
5 աշակերտներու պէս լսեմ : Տէր
Ա֊Հովան իմ ականջս բացաւ , ու
ես անհնազանդ չեղայ , ետ չդար֊
6 ձայ : Իմ կռնակս՝ զարնողներուն ,
և այտերս փետուողներուն տուի .
իմ երեսս նախատինքէն ու թուքէն
7 չծածկեցի : Բայց Տէր Ա֊Հովան
ինձի կ՚օգնէ , անոր համար ամօ֊
թահարտ պիտի չըլլամ . անոր հա֊
մար իմ երեսս զայրախազի պէս ը֊
րի , ու գիտեմ որ պիտի չամչնամ :
8 Ինձ արդարացընողը մօտ է , ո՞վ
ինձի հետ պիտի վիճի . միասին
ոտքերնիս կայնինք . իմ դատա֊
խազս ո՞վ է , թող ինձի մօտե֊
9 նայ : Ահա Տէր Ա֊Հովան ինձի պա֊
տի օգնէ , ո՞վ է անիկայ որ զիս
յանցաւոր պիտի հանէ . ահա ա֊
մէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին ,
ցեցը պիտի ուտէ զանոնք :
10 Ձեր մէջը Տէրոջմէ վախցող ,
անոր ծառային ձայնը մտիկ ընող
ո՞վ կայ , որ մութի մէջ կը քալէ
ու բնաւ լոյս չունի . թող անիկայ
Տէրոջը անունը ապաւինի ու իր
Աստուծոյն կռթընի :
11 Ահա դուք ամէնդ՝ որ կրակ կը
վառէք , ու կայծերով կը շրջապա֊
տիք . ձեր կրակին լուսովը ու ձեր
վառած կայծերուն մէջը քալեցէք .
ասիկայ ձեղի իմ ձեռքէս պիտի ըլ֊
լայ , դուք տրտմութեամբ պիտի
պառկիք :

ԳԼ . ՆՕՆ

1 Ո՛վ դուք՝ արդարութեան հե֊
տևողներ ՝ Տէրը փնտռողներ՝
ինձի մտիկ ըրէք . դուք ան վէմին
նայեցէք , ուսկից որ կտրուեցաք ,
և ան գուբին փոսին , ուսկից որ
2 փորուեցաք : Ձեր հօրը Աբրահա֊
մին ու ձեզ ծնանող Սարրային
նայեցէք . քանզի անիկայ կանչեցի՝
որ մէկ հատ հոն էր , և զանիկայ
3 օրհնեցի ու բազմացուցի : Ա֊
սանզի Տէրը Սիոնը պիտի մխիթարէ ,
անոր բոլոր աւերակները պիտի
մխիթարէ . և անոր անապատը Ա֊
դեմի պէս , ու անոր ամայութիւնը
Տէրոջը դրախտին պէս պիտի ընէ .
անոր մէջը ցնծութիւն և ուրախու֊
թիւն , գովութիւն և օրհնութեան
ձայն պիտի գտնուի :
4 Ո՛վ իմ ժո֊
ղովուրդս՝ ինձի մտիկ ըրէ , ո՛վ իմ
ազգս՝ ինձի ականջ տուր . քանզի
ինձմէ օրէնք պիտի ելլէ , և իմ
իրաւունքս ժողովուրդներուն լոյս
ըլլալու համար պիտի հաստատեմ :
5 Իմ արդարութիւնս մօտ է . իմ
փրկութիւնս ելած է . ու իմ բա֊
զուկներս ժողովուրդները պիտի դա֊
տեն . կղզիները ինձի պիտի յու֊
սան , և իմ բազուկիս պիտի ապա֊
ւինին : Ձեր աչքերնիդ վէր վերցուցէք
6 դէպ ի երկինքը , ու վար նայեցէք
դէպ ի երկիրը . քանզի երկինքը
ծուխի պէս պիտի անցնի , ու եր֊
կիրը հանդերձի պէս պիտի մաշի .
նմանապէս անոր բնակիչներն ալ
պիտի մեռնին . բայց իմ փրկու֊
թիւնս յաւիտենական պիտի ըլլայ ,
ու իմ արդարութիւնս պիտի չը֊
պակսի :
7 Ինձի մտիկ ըրէք՝ ո՛վ արդարու֊
թիւն ճանչցողներ , և իմ օրէնքս
ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ .
մարդոց նախատինքէն մի՛ վախնաք ,
ու անոնց բամբասանքէն մի՛ զար֊
հուրիք : Ասանզի ցեցը պիտի
8 ուտէ զանոնք հանդերձի պէս , և
մեղը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի
պէս . բայց իմ արդարութիւնս
յաւիտեան , ու իմ փրկութիւնս
ամէն դարերու մէջ պիտի ըլլայ :
9 Արթընցիր , արթընցիր , ո՛վ
Տէրոջը բազուկը՝ զօրութիւն հա֊
գիր . արթընցիր առջի օրերուն
պէս , շատոնցմէ անցած դարերուն
պէս . դուն անիկայ չէ՞ս որ Ռա֊
հաբը ջարդեցիր ու վիշապը վիրա֊
10 ւորեցիր : Դուն անիկայ չէ՞ս որ
ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը ցամ֊
քեցուցիր , և ծովուն խորունկ տե֊
ղւանքը ճամբայ ըրիր , որ փըր֊
11 կուածները անցնին : Ու Տէ֊
րոջը փրկածները պիտի դառնան ,
ու երգերով Սիոն պիտի գան , և
անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական
ուրախութիւն պիտի ըլլայ . անոնք
ցնծութիւն և ուրախութիւն պի֊
տի ստանան , տրտմութիւնը ու֊

հնծուքիւնը անոնցմէ պիտի հեռանայ ։

12 Նա եմ , ես եմ որ ձեզ կը մխիթարեմ . դուն ո՛վ ես՝ որ մահկանացու մարդէն , ու խոտի նմանելու 13 մարդու զաւակէն կը վախնաս . Յիւ քեզ ստեղծող՝ երկինքները տարածող ու երկրին հիմերը դնող Տէրը կը մոռնաս . ու բռնաւորին սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը վախնաս , իբր թէ ելլ կորսընցնելու պատրաստուած է . բայց Հիմա ո՞ւր է բռնաւորին սրտմտութիւնը ։ 14 Կապուածը չուտով պիտի արձակուի , ու գուբին մէջը պիտի չմեռնի , և իր հացը պիտի չպակսի ։ 15 Վասնզի քու Տէր Աստուածդ ես եմ՝ որ ծովը կը յանդիմանեմ , երբոր անոր ալիքները կը գոռան . իմ 16 անունս Յհովայ Սաբաւովթ է ։ Ու իմ խօսքերս քու բերանդ դրի , և քեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկեցի , որ երկինքը հաստատեմ , ու երկրին հիմերը դնեմ , և Սիօնին ըսեմ . Դուն իմ ժողովուրդս ես ։

17 Արթնցիր , արթնցիր ո՛ւ ելլիր՝ ո՛վ Յերուսաղէմ , որ Տէրոջը ձեռքէն անոր բարկութեանը բաժակը խմեցիր . թմրութեան բաժակին 18 մրուրը քամելով խմեցիր ։ Անոր բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն առաջնորդող չկայ , ու բոլոր մեծցուցած տղաքներէն՝ իրեն ձեռնտու 19 չկայ ։ Այս երկու բաները քեզի պատահեցան , ո՞վ քեզի պիտի ցաւի . կործանում ու կոտորած , սով ու սուր . քեզ ինչո՞վ մխիթարեմ ։ 20 Ու տղաքդ մարած՝ ամէն փողոցներուն գլուխը կը պառկին , որոգայթի մէջ բռնուած յամոյրի պէս . անոնք Տէրոջը բարկութեամբը՝ քու Աստուածդ յանդիմանութեամբը լեցուած են ։ 21 Ուրեմն ասիկայ մտիկ բրէ՝ ո՛վ ողորմելի , որ արբած ես , բայց գինէն չէ ։ 22 Այսպէս կ՚ըսէ քու Տէրդ Յհովայ , և քու Աստուածդ՝ որ իր ժողովուրդին դատը կը պաշտպանէ . Ահա քու ձեռքէդ թմրութեան բաժակը , իմ բարկութեանս բաժակին մրուրը առի . զանիկայ ալ պիտի չխմես . 23 Ու զանիկայ քեզ հարստահարողներուն ձեռքը պիտի դնեմ , որոնք քու անձիդ կ՚ըսէին , Խոնարհ որ անցնինք . ու դուն կռնակդ՝ անցնողներուն համար՝ գետնի պէս ու փողոցի պէս դրիր ։

ԻԱ . ՆՕՒ

1 Արթնցիր , արթնցիր , քու զօրութիւնդ հագիր՝ ո՛վ Սիօն . քու փառաւոր հանդերձներդ հագիր՝ ո՛վ Երուսաղէմ սուրբ քաղաք . քանզի ալ անթլփատ ու պիղծ մէկը քու մէջդ պիտի չըմտնէ ։ 2 Փոշին քեզմէ թօթափէ , ելլ նստէ՝ ո՛վ Երուսաղէմ . քու պարանոցիդ կապերը քակէ , ո՛վ Սիօնի գերի աղջիկը ։ 3 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ձրի ծախուեցաք , և առանց ստակի պիտի փրկուիք ։ 4 Վասնզի Տէր Յհովան այսպէս կ՚ըսէ . Իմ ժողովուրդս առաջ Եգիպտոս իջաւ , որ հոն պանդխտութիւն ընէ . ու Ասորեստանցիք առանց պատճառի անոր բռնութիւն ըրին ։ 5 Յիս հիմա հոս ի՞նչ ունիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ իմ ժողովուրդս պարապ տեղը քշուեցաւ . անոր վրայ իշխողները կանչուոյց կը պոռացընեն , կ՚ըսէ Տէրը , ու միշտ ամէն օր իմ անունս կը հայհոյուի ։ 6 Ասոր համար իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ իմ անունս . ասոր համար ան օրուան մէջ պիտի գիտնայ , թէ ես ան եմ՝ որ կը խօսէի . ահա ես եմ ։

7 Ո՜Նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրայ անոր ոտքերը , որ աւետիս կը բերէ , խաղաղութիւն կը քարոզէ . բարութեան աւետիս կը բերէ , փրկութիւն կը քարոզէ , ու Սիօնին կ՚ըսէ , Քու Աստուածդ կը թագաւորէ ։ 8 Քու պահապանները ձայն պիտի վերցընեն , ցընծութեան ձայնով միաբերան պիտի երգեն . քանզի երբոր Տէրը Սիօնը ետ դարձընէ , անոնք յայտնապէս պիտի տեսնեն ։ 9 Ո՛վ Երուսաղէմի աւերակներ՝ ցնծութեան ձայնով մէկտեղ աղաղակեցէք . քանզի

Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց ,
10 ա՛ Երուսաղէմը փրկեց : Տէրը իր
սուրբ բազուկը մերկացուց բոլոր
ազգաց աչքերուն առջեւը , ու երկ-
րիս ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն
փրկութիւնը պիտի տեսնեն :
11 Վա՛ղ-վա՛ղ ելէք , քաշուեցէ՛ք , ան-
կէ ելէ՛ք . պիղծ բանի մի՛ դպչի՛ք .
անոր մէջէն ելէ՛ք . մաքո՛ւր եղէ՛ք
դո՛ւ Տէրոջը սպասները վերցընողներ :
12 Վանդի չէ՛ թէ արտորալով պիտի
ելլէք , և չէ՛ թէ փախչելով պիտի
երթաք . հապա Տէրը ձեր առջեւէն
պիտի երթայ , ու Իսրայէլին Աս-
տուածը ձեզի թիկնապահ պիտի
ըլլայ :
13 Ա՛հա իմ ծառաս յաջողութիւն
պիտի գտնէ և պիտի մեծնայ , ու
պիտի բարձրանայ ու խիստ պիտի
14 փառաւորի : Ինչպէս որ շատերը
անոր վրայ ապշեցան , (անոր երե-
սը՝ մարդու երեսէն , ու կերպա-
րանքը մարդու որդւոցմէն աւելի
15 աւրած ըլլալուն համար ,) Այնպէս
ա՛լ շատ ազգեր պիտի զարմացընէ ,
թագաւորները անոր առջեւը իրենց
բերանը պիտի գոցեն . վասն զի
իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն ,
և իրենց լսածը պիտի խմանան :

ԳԼ . ՆԴ

1 Ո՞վ հաւատաց մեր պատճէն լու-
րին , ու Տէրոջը բազուկը որո՞ւ
2 յայտնուեցաւ : Վանդի անիկայ
անոր առջեւը մատաղատունկի պէս
և ծարաւուտ երկրէ ելլող արմատի
պէս բուսաւ . անիկայ կերպարանք
կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր
նայէինք , ո՛չ ալ անանկ երեւոյթ
3 մը՝ որ անկէ ախորժէինք : Անիկայ
մարդոցմէ անարգուեցաւ ու երեսէ
ձգուեցաւ . վշտաց տէր ու ցաւոց
տեղեակ եղաւ , և անկէ երես դար-
ձընելու մարդու պէս եղաւ . անար-
գուեցաւ , ու զանիկայ չյարգեցինք :
4 Իրաւցընէ անիկայ մեր ցաւերը վեր-
ցուց , ու մեր վիշտերը իր վրան
առաւ . և մենք զանիկայ վիրա-
ւորուած , Աստուծմէ զարնուած
ու չարիքի հանդիպած սեպհեցինք :
5 Բայց անիկայ մեր մեղքերուն հա-
մար վիրաւորուեցաւ , և մեր անօ-
րէնութիւններուն համար ծեծուե-
ցաւ . մեր խաղաղութեան պատի-
ժը անոր վրայ եղաւ , և անոր վէր-
քերովը մենք բժշկուեցանք : Ա- 6
մենքս ոչխարներու պէս մոլորեցանք .
ամէն մէկնիս իր ճամբուն դար-
ձաւ . և Տէրը մեր ամենուն անօ-
րէնութիւնը անոր վրայ դրաւ :
Անիկայ անիրաւութիւն կրեց ու 7
չարչարուեցաւ , բայց իր բերանը
չբացաւ . մորթուելու տարուող
ոչխարի պէս , ու իր խուզողներուն
առջեւը մնացած կեցող մաքիի պէս՝
անանկ իր բերանը չբացաւ : Նեղ- 8
ութեամբ և դատապարտութեամբ
վերցաւ . ու անոր ազգատոհմը ո՞վ
կրնայ պատմել . քանզի անիկայ
կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ .
անիկայ իմ ժողովուրդիս յանցան-
քին համար զարնուեցաւ : Ան- 9
անոր գերեզմանը ամբարիշտներու
հետ դրուեցաւ . բայց երբոր մե-
ռաւ , հարուստին հետ եղաւ .
քանզի անիկայ անօրէնութիւն մը
չգործեց , ու անոր բերնին մէջ նեն-
գութիւն մը չգտնուեցաւ : Բայց 10
Տէրը հաճեցաւ որ զանիկայ ծեծե-
լով ցաւերու մատնէ . անոր անձը
մեղաց համար զոհ ընելէդ երբը
անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ , իր
օրերը պիտի երկընցընէ , ու Տէ-
րոջը կամքը անոր ձեռքովը պիտի
յաջողի : Իր անձին աշխատու- 11
թեանը պտուղը տեսնելով՝ պիտի
կշտանայ . իմ արդար ծառաս իր
գիտութեամբը շատերը պիտի ար-
դարացընէ , քանզի անոնց անօրէ-
նութիւնները ինքը պիտի կրէ :
Անոր համար մեծերուն հետ բաժին 12
պիտի տամ անոր , և հզօրներուն
հետ աւարին բաժին պիտի առնէ .
քանզի իր անձը մահուան մատնեց ,
ու յանցաւորներու հետ սեպուե-
ցաւ . և շատերուն մեղքը վեր-
ցուց , ու յանցաւորներուն համար
միջնորդութիւն ըրաւ :

ԳԼ . ՆԵ

1 Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա . ո՛վ
ծննդական ցաւ չքաշող՝ ցնծու-

թեամբ գուժ և աղաղակ . քանզի երեսէ ձգուածին տղաքները էրիկ ունեցողին տղաքներէն շատ
2 պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը : Ալ բանիդ տեղը լայնցուր , ու քու բնակարանիդ վարագոյրները տարածուին . մի խնայեր . չուանները երկընցուր , ու ցիցերդ ամրցուր :
3 Վանդի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս . և քու սերունդդ ազգեր պիտի ժառանգէ , ու աւերած քաղաքները բնակիչներով պիտի
4 լեցնէ : Մի վախնար , վասն զի պիտի չամչնաս . ու մի պատկառիր , վասն զի պիտի չնախատուիս . քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս , և քու որբևարութեանդ նախատինքը ալ-
5 պիտի չյիշես : Վանդի քու էրիկդ քու Ստեղծիչդ է , անոր անունը Տէրովս Սաբաւովթ է . ու քու Փրկիչդ Իսրայէլին Սուրբն է , Անիկայ բոլոր երկրին Աստուածը
6 պիտի կոչուի : Վանդի Տէրը քեզ՝ երեսէ ձգուած և հոգւով վշտացած կնկան պէս ու մերժուած նորահասակ հարսի պէս կանչեց ,
7 կ'ըսէ քու Աստուածդ : Փոքր վայրկեան մը քեզ թողուցի , բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
8 ժողվեմ : Վիճ մը սրտմտութեամբ՝ մէկ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծածկեցի , բայց յաւիտենական ողորմութիւնով քեզի պիտի ողորմիմ , կ'ըսէ քու Փրկիչդ Տէրո-
9 վան : Վանդի ասիկայ ինծի Նոյի ջուրերուն պէս է . ինչպէս որ երդում ըրի թէ Նոյի ջուրերը մէյմըն ալ երկրի վրայ չանցնին , այնպէս ալ երդում ըրի որ քեզի չբարկանամ , ու քեզ չսանդիմանեմ :
10 Վանդի լեռները պիտի վերնան և բլուրները պիտի սաանին . բայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չվերնայ ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի , կ'ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ'ողորմի :
11 Ով փոթորիկէ զարնուած անմխիթար ողորմելի , ահա ես քու քարերդ դոյնզգոյն պիտի դնեմ , ու քեզ շափիւղաներով պիտի հիմնեմ .
12 և քու մարտկոցներդ կարմիր յակինթներով , ու դռներդ կարկհանեներով , ու բոլոր պարիսպներդ թանկագին քարերով պիտի շինեմ :
13 ԵՒ քու բոլոր որդիքդ Տէրոջմէ սորված պիտի ըլլան , ու քու որդւոցդ խաղաղութիւնը շատ
14 պիտի ըլլայ : Ուուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս . բռնութենէ հեռու պիտի ըլլաս որ չվախնաս , ու արհաւիրքէն՝ որ քեզի չմօտենայ :
15 Ահա անշուշտ ժողով պիտի ընեն , բայց ինծմէ չէ . ով որ քու վրադ ժողվուի , քու կողմդ պիտի դառնայ :
16 Ահա կրակի մէջ ածուխները փչող՝ և իր գործքին համար գործիք հինող դարբինը ես ստեղծեցի , ու աւերելու համար կործանողը ես ստեղծեցի :
17 Վանդի դէմ շինուած գործիքը ամենևին պիտի չյաջողի , և քու վրադ դատաստանի ելլող ամէն լեզուն պիտի դատապարտուի . Տէրոջը ծառաներուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է , կ'ըսէ Տէրը :

ԻԵ . ԿԱՆ

Ով բոլոր ծարաւածներ՝ ջուրերուն 1
եկէք և ստակ չունեցողներ՝ եկէք , ծախու առէք ու կերէք . եկէք առանց ստակի և առանց գնոյ գինի ու կաթ ծախու առէք : Ան- 2
չո՞ւ ձեր ստակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի համար , և ձեր վաստակը անանկ բանի համար՝ որ չկշտացընէ . ուշադրութեամբ ինծի մտիկ ըրէք , որ բարիքներ ուտէք , ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զուարճանայ : Ձեր ականջը խոնար- 3
հեցուցէք ու ինծի եկէք . մտիկ ըրէք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի . և ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ , Դաւիթին հաստատուն ողորմութիւնները չէի՞ պատուիրեր : Ահա զանիկայ ժողովուրդ- 4
ներուն վկայ՝ ազգերուն առաջնորդ ու հրամանատար դրի : Ահա չե- 5
դիտցած ազգդ պիտի կանչես , և քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պի-

տի դիմեն , քու Տէր Աստուածդդ համար ու Իսրայէլի Սուրբին համար , քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց ։

6 Տէրը փնտռեցէք , քանի որ անիկայ կը գտնուի . զանիկայ կանչեցէք , քանի որ անիկայ մօտ է ։
7 Ամբարիշտը իր ճամբայէն՝ ու անօրէն մարդը իր խորհուրդներէն հրաժարի և Տէրոջը դառնայ , ու անիկայ պիտի ողորմի անոր . ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անիկայ
8 առատապէս կը ներէ ։ Վասնզի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդները չեն , ու ձեր ճամբաներդը իմ ճամբաներս չեն , կ'ըսէ Տէրը .
9 Ասպա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր են ,
10 և իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդներէն ։ Ա՛սան զի ինչպես որ անձրեւը ու ձիւնը երկինքէն կ'իջնէ և հոն չդառնար , հապա երկիրը կ'ոռոգէ , ու զանիկայ պտղաբեր և արգասաւոր կ'ընէ , ու ցանողին հունա՝ և ուտողին հաց կու տայ ,
11 իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ . ինծի պարապ պիտի չդառնայ , հապա իմ կամքս պիտի կատարէ , ու յաջողութեամբ՝ ի գործ դնէ ան բանը՝ որուն համար
12 զանիկայ խրկեցի ։ Վասնզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք , ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք . լեռները ու բլուրները ձեր առջեւէն ցնծութեամբ պիտի աղաղակեն , և դաշտերուն բոլոր ծառերը ծափ
13 պիտի զարնեն ։ Մէկուփին տեղը՝ մայր , ու դժնիկին տեղը մրտենի պիտի բուսանի . և ասիկայ Տէրոջը անունը փառքին համար անջինջ ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . ԾՕ.

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իրաւունքը պահեցէք , ու արդարութիւն ըրէք . քանզի իմ փրկութիւնս գալու , ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է ։
2 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ասիկայ կ'ընէ , ու մարդու որդիին՝ որ ասիկայ ամուր կը բռնէ , այնինչ շաբաթը կը պահէ , ու զանիկայ չպղծեր , և ամէն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը հետ կը պահէ ։
3 Ու Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող չըսուքչ ըսելով . Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց . ու ներքինին՝ թող չըսէ , Ահա ես չոր ծառ մըն եմ ։
4 Վասնզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան ներքինիներուն , որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն , և ինծի հաճոյ եղածը կ'ընտրեն , ու իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան ,
5 Անոնց՝ իմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ՝ տղաքներէ ու աղջիկներէ աւելի աղէկ տեղ ու անուն պիտի տամ . անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ , որ պիտի չկտրուի ։
6 Նաև օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յարեր են՝ անոր ծառայութիւն ընելու , Տէրոջը անունը սիրելու , ու անոր ծառաներ ըլլալու համար , այնինչ ամէն անոնք որ շաբաթը կը պահեն ու չեն պղծեր , և իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան ,
7 Անոնք ալ իմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ , և իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացնեմ . անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան , քանզի իմ տունս բոլոր ազգերուն համար աղօթքի տուն պիտի կոչուի ։
8 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Յեհովան , որ Իսրայէլին աքսորուածները կը ժողվէ . անոր ժողվուածներուն վրայ ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ անոր ։
9 Ա՛վ դաշտի բոլոր գազաններ , ա՛վ անտառի բոլոր գազաններ՝ ուտելու եկէք ։
10 Անոր բոլոր պահապանները կոյր են , բան մը չեն գիտեր . անոնք բոլորն ալ համր շուներ են , հաչելու կարող չեն . անոնք կը ցնորին , կը պառկին , քունը կը սիրեն .
11 Այո՛ շատակեր ու անյագ շուներ են , ու անոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են . ամէնքը իրենց ճամբանին դարձան՝ ամէն մէկը իր կողմէն իր ահնիրաւ վաստակը փնտռելով .

12 — ըսի, Լակէք, գինի բերեմ, ու ցբիով արբենանք. վաղն ալ
այս օրուան պէս — ալ աւելի մեծ
ոյաո պիտի ըլլայ։

Գլ. Ը.

1 Արդարը կը կորսուի, և ուշադրութիւն ընող մարդ չկայ.
ու բարի մարդիկը ամփոփուիլ կը
վերցուին, առանց մէկու մը իմա-
նալուն թէ արդարը չարիքին երե-
2 սէն կը վերցուի։ Խնկոյ խաղա-
ղութեան մէջ կը մտնէ. ուղղու-
թեամբ քալողները իրենց անկո-
ղիններուն վրայ հանգստութիւն կը
3 գտնեն։ Բայց դուք, ով վհուկի
որդիք, շնացողի ու պոռնիկի սե-
4 րունդ՝ հոս մօտեցէք. Ո՞ւր ուրախ
ծաղր կ'ընէք. ձեր բերանը որո՞ւ
վրայ կը լայնցընէք, — լեզուներդ
կ'երկընցընէք. չէ՞ որ դուք յանօ-
րէնութեան զաւակներ — սուտ
5 թեան սերունդ էք։ Ուրախ ամէն
կանանչ ծառերու տակ՝ դէպ ի
կուռքերուն ցանկութենէ կը տաք-
նաք. տղաքները ձորերու մէջ՝ վէ-
մերու խոռոչներուն մէջը կը մոր-
6 թէք։ Ուռու բաժինդ ձորին տա-
փակ խոպրեան մէջն է, քու վիճակդ
անոնք են անոնք. անոնց անգամ
նուէր թափեցիր, ընծայ մատու-
ցիր. միթէ ես ասոնց կրնա՞մ
7 համբերել։ Ուուն քու անկողինդ
բարձր ու վերացած լեռան վրայ
դրիր. հոն ալ զոհ ընելու ելար։
8 Նաև դռներուն ու դրանդիներուն ե-
տևը քու յիշատակդ դրիր. քանզի
ինծմէ բաժնուելով քու անձդ մերկացու-
ցիր, ու վեր ելլելով անկողինդ
լայնցուցիր. և անոնց հետ դաշ-
նադրութիւն ըրիր, անոնց անկո-
ղինը սիրեցիր, — անոր համար
9 տեղ պատրաստեցիր։ Նաև թա-
գաւորին քովը հագուստով եղով գա-
ցիր, ու անուշահոտութիւններդ
շատցուցիր, և դեսպաններդ հե-
ռաւոր տեղատեղ խրկեցիր, ու
ինքզինքդ մինչև դժոխքը խոնարհե-
10 ցիր։ Ուու ճամբուդ երկայնու-
թենէն յոգնեցար, բայց չըսիր
չըսիր. քու ձեռքիդ կեանքը գը-
տար, անոր համար չհուսցար։
11 Նաև դուն որմէ՞ զարհուրեցար ու
վախցար, որ ստախօս եղար, և զիս
չյիշեցիր, ու սիրտդ չդրիր. չէ՞
որ իմ շատանալուս կենալուս
համար է որ ինծմէ չես վախնար։
12 Նա քու արդարութիւնդ ու գործ-
քերդ պիտի հրատարակեմ, որ ա-
նոնք քեզի օգուտ պիտի չընեն։
13 Երբոր դուն աղաղակես, թող
քու ժողվածներդ քեզ փրկեն.
բայց ամէնը հովը պիտի տանի,
մէկ շունչ մը զանոնք պիտի առնէ.
սակայն ինծի յուսացողները երկիրը
իրբև կալուածք պիտի տանան, ու
իմ սուրբ լեռս պիտի ժառանգեն.
14 Նաև պիտի ըսեն։ Կարթացուցէք,
բարթացուցէք. ճամբայ պատրաս-
տեցէք, խոչը իմ ժողովուրդիս ճամ-
բայէն վերցուցէք։ Վանդի այսպէս
15 կ'ըսէ Կարթը ու Կարթրեալը՝ որ
յաւիտենականութեան մէջ կը բը-
նակի, ու անոր անունը Սուրբ է.
Նա բարձր ու սուրբ տեղը կը բնա-
կիմ, բայց կոտրած ու խոնարհ
հոգի ունեցողին հետ եմ, որ խո-
նարհներուն հոգին կենդանացընեմ,
և կոտրած սիրտերը ապրեցընեմ։
16 Վանդի յաւիտեան պիտի չվիճիմ,
ու միշտ պիտի չբարկանամ. վասն
զի իմ առջևս հոգիները պիտի
մաշէին, և ան կեանքերը՝ որ ես
ստեղծեցի։ Անոր ագահութեանը 17
անօրէնութեանը համար բարկա-
ցայ, ու զանիկայ զարկի, Ի՛մ Է-
ֆրեմ ծածկեցի ու սրտովղեցայ. և
ապստամբը իր կամացը ճամբուն
հետևեցաւ։ Անոր ճամբանները 18
տեսայ, ու զանիկայ պիտի բժշ-
կեմ, և անոր առաջնորդութիւն
պիտի ընեմ, ու զանիկայ ու անոր
սգաւորները պիտի մխիթարեմ։
Շրթունքներուն պտուղը ես կը 19
ստեղծեմ. խաղաղութիւն՝ խաղա-
ղութիւն ըլլայ հեռուն եղողին և
մօտը եղողին՝ կ'ըսէ Տէրը, ու ես
զանիկայ պիտի բժշկեմ։ Բայց 20
ամբարիշտները ալէծուփ ծովու պէս
են, որ չկրնար հանդարտիլ, որ
անոր ջուրերը տիղմ ու ցեխ դուրս
կը նետեն։ Ամբարիշտները խա- 21

զաղուէթիւն պիտի չունենան , կ'ըսէ
իմ Տ֊ուս ։

ԿԱ. ՆԵՐ.

1 Հարթրաձայն կանչէ և մի՛ խնա-
յեր , ձայնդ փողի պէս բարձրա-
ցո՛ւր , և իմ ժողովուրդիս՝ իրենց
յանցանքը , ու Յակոբին տանը
2 իրենց մեղքերը պատմէ ։ Հայդ
անոնք ամէն օր պիս կը փնտռեն ,
և իմ ճամբաներս գիտնալու կը
փափաքին , անանկ ազգի մը պէս՝
որ արդարութիւն կ'ընէ , ու իր
Տ֊ուծոյն իրաւունքը զանց չընէր .
ինձի արդարութեան կանոնները կը
հարցընեն , Տ֊ուծոյ մօտենալու
3 կը փափաքին . Ո՛ր ըսին , Ինչո՞ւ
ինչո՞ւ ծոմ պահեցինք , և դուն
չտեսար , մեր անձերը չարչարե-
ցինք , ու դուն չգիտցար . ահա ձեր
ծոմապահութեան օրը ձեր բաղ-
ձանքը կը կատարէք , և ձեր ամէն
պահանջմունքները խստութեամբ
4 կը պահանջէք ։ Ահա կռիւի ու
վէճի համար և չարութեան բռունա-
յով զարնելու համար ծոմ կը պա-
հէք . աս օրուան պէս ծոմ մի՛ պա-
հէք , որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել
5 տաք ։ Իմ ընտրած ծոմապահու-
թիւնս , ո՞ մարդու մը իր անձը
խոնարհեցընելու օրը միայն կ'ըլ-
լայ . իր գլուխը հինի պէս ծռե-
լով , և իր տակը քուրձ ու մոխիր
տարածելով կ'ըլայ . ասիկայ ծո-
մապահութիւն ու Տ֊էրոջը ընդու-
6 նելի օր պիտի անուանես ։ Հա
աս է իմ ընտրած ծոմապահութիւ-
նըս , որ անիրաւութեան կապերը
քակես , և լուծին կապերը թուլ-
ցընես , ու հարատահարութիւն
կրողները ազատ թողուս , և ամէն
7 լուծը կոտրես , Ու հացդ անօ-
թիին բաժնես , և թափառական
տնանկները տունդ բնդունիս , երբ-
որ մերկ մը տեսնես՝ զանիկայ հա-
գուեցընես , ու քու մարմինէդ քեզ
8 չպահես ։ Ի՞ն առեն քու լոյսդ
առաւօտի պէս պիտի ծագի , ու
բժշկութիւնդ շուտով պիտի յայտ-
նուի , և քու արդարութիւնդ
քու առջևէդ պիտի երթայ , ո՞
Տ֊էրոջը փառքը քու ետևէդ քեզ
պիտի պաշտպանէ ։ Ի՞ն առեն 9
պիտի կանչես , և Տ֊էրը պատաս-
խան պիտի տայ . պիտի աղաղակես ,
ու անիկայ պիտի ըսէ՝ Ի՞նչ ես ։
Թէ որ քու մէջէդ լուծը , մատով
ցուցընելը ու չար խօսքերը վեր-
ցընես . Թէ որ անօթին յօժարու- 10
թեամբ կերակրես , և կարօտին հո-
գին կշտացընես . ան առեն քու
լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի ,
ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս
պիտի ըլլայ . Ի՞ն Տ֊էրը միշտ քեզի 11
առաջնորդութիւն պիտի ընէ , ու
քու հոգիդ երաշտութեան ա-
տեն պիտի կշտացընէ , և ոսկոր-
ներդ պիտի զօրացընէ . ու դուն
ջրարբի պարտէզի պէս և ջուրը
չպակսող աղբերակի պէս պիտի ըլ-
լաս ։ Ու քեզմէ ձնաձներդը հին 12
աւերակները պիտի չինեն . սո՛ւկ
դարերուն հիմերը պիտի վերա-
կանգնես , և դուն փլածներն նորո-
գող , ո՞ բնակութեան համար
ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս ։
Թէ որ շաբաթը՝ իմ սուրբ օրս 13
քու ցանկութիւնդ կատարելէն
ոտքդ դարձընես , ու շաբաթը՝ ո՞
զուարճութիւնդ , և Տ֊էրոջը նուի-
րուած օրը պատուական անուանես
ու զանիկայ պատուես , քու ճամ-
բաներուդ չհետևելով , քու ցան-
կութիւնդ չկատարելով , ու պա-
րապ խօսք չխօսելով , Ի՞ն առեն 14
Տ֊էրոջմով պիտի ուրախանաս . և
քեզ երկրիս բարձր տեղուանքը
պիտի հանեմ , ու քու հօրդ Յա-
կոբին ժառանգութիւնը քեզի պի-
տի կերցընեմ . քանզի Տ֊էրոջը բե-
րանը խօսեցաւ ։

ԿԱ. ՆԵՐ.

Ի՞նչ Տ֊էրոջը ձեռքը փրկելէն չը- 1
կարճցաւ , ու անոր ականջը
լսելէն չծանրացաւ ։ Հապա ձեր 2
ու ձեր Տ֊ուծոյն միջտեղը բաժա-
նում ձգողը ձեր անօրէնութիւ-
նները եղան , և ձեր մեղքերը ան՞ը
երեսը ձեզմէ ծածկեցին , որ լսէ ։
Վ֊ասզի ձեր ձեռքերը արիւնով՝ 3
ու ձեր մատները անօրէնութիւնով

պղծուեցան . ձեր չրթունքը սուտ խօսեցան , և ձեր լեզուները անիրաւութիւն արտաբերեցին : 4 Չկայ մէկը որ արդարութեան համար բողոքէ , ու չկայ մէկը որ ճշմարտութեամբ դատ վարէ . անոնք անոտի բաներու կը յուսան և ունայնութիւն կը խօսին . թշուառութիւն կը յղանան ու անօրէնութիւն կը ծնանին . 5 Խարբի հաւկիթներ կը ծաքցընեն , ու սարդի ոստայն կը գործեն . անոնց հաւկիթներէն որ ուտողը կը մեռնի , ու բացուածէն իժ կ'ելլէ : 6 Անոնց ոստայններէն հանդերձ չըլլար , և իրենց գործքերովը չեն կրնար զիրենք ծածկել . անոնց գործքերը անօրէնութեան գործքեր են , ու անոնց ձեռացը մէջ բռնութեան գործ կայ : 7 Անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն , ու անմեղ արիւն թափելու կ'արտորան . անոնց խորհուրդները անօրէնութեան խորհուրդներ են , անոնց ճամբաներուն մէջը կործանում ու կոտորած կայ : 8 Խաղաղութեան ճամբան չեն գիտեր , և անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ . իրենց շաւիղները խոտորցուցին , անոնց մէջը քալողներուն ամէնը խաղաղութիւն չեն գիտեր : 9 Անոր համար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ , ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր . լոյսի կը սպասենք , և ահա խաւար կայ . պայծառութեան կը սպասենք , և մառախուղի մէջ կը չրջինք : 10 Կոյրերուն պէս պատերը կը շօշափենք , ու աչք չունեցողներուն պէս կը խարխափինք . կէս օրին դիւրաւան պէս կը գլորինք . պտղաբեր տեղերու մէջ մեռելներու պէս ենք : 11 Ամէնքս արջերու պէս կը մռնչինք , ու աղաւնիներու պէս անդադար կը ճնչինք . դատաստանի կը սպասենք , բայց չկայ . փրկութեան համար կը նայինք , բայց անիկայ մեզմէ հեռացած է : 12 Վասնզի մեր յանցանքները քու առջեդ շատցան , ու մեր մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն կու տան . ինչու որ մեր յանցանքները մեր քովն են , ու մեր անօրէնութիւնները գիտենք : 13 Յանցանք ըրինք , Տէրը ուրացանք և մեր Աստուծոյն հետևելէն խոտորեցանք . անիրաւութիւն ու ապստամբութիւն խօսեցանք , դէր սրտին մէջը սուտ խօսքեր մտածեցինք ու զրուցեցինք : 14 Նէ դատաստանը ետ դարձաւ ու արդարութիւնը հեռուն կայնեցաւ . քանզի ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջը ինկաւ , և ուղղութիւնը չկրնար ներս մտնել : 15 Ու ճշմարտութիւնը կը պակսի , և չարութենէ զգուշացողը կը կողոպտուի . ու Տէրը տեսաւ , և ասիկայ անոր առջևը գէշ երևցաւ , քանզի իրաւունք չմնաց : 16 Ու տեսաւ որ մարդ մը չկար , և զարմացաւ որ միջնորդ մը չէր գըտնուեր . ուստի իր բազուկը իրեն օգնեց , ու իր արդարութիւնը իրեն ձեռնտու եղաւ : 17 Նէ արդարութիւնը զրահի պէս՝ ու փրկութիւնը իր գլուխը սաղաւարտի պէս հագաւ , և վրէժխնդրութեան զգեստը պատմուճանի պէս հագաւ , ու նախանձը վերարկուի պէս իր վրան առաւ : 18 Ինչպէս վարմունքին համեմատ հատուցում պիտի ընէ . բարկութիւն՝ իր հակառակորդներուն , հատուցում՝ իր թշնամիներուն . կղզիներուն հատուցում պիտի ընէ : 19 Ու արևմուտքը՝ Տէրոջը անունէն , և արևելքը անոր փառքէն պիտի վախնան , երբոր թշնամին գետի պէս գայ , Տէրոջը Հոգին անոր դէմ դրօշակ պիտի կանգնէ : 20 Ու Փրկիչ պիտի գայ Սիոնին , ու Յակոբի մէջ չարութենէ դարձողներուն , կ'ըսէ Տէրը : 21 Նէ անոնց հետ ընելս ուխտս ասիկայ է՝ կ'ըսէ Տէրը . Իմ Հոգիս որ քու վրադ է , ու իմ խօսքերս որ քու բերանդ դրած եմ , քու բերնէդ ու քու զաւակներուդ բերնէն և քու զաւակիդ զաւակներուն բերնէն հիմակուընէ մինչև յաւիտեան պիտի չպակսին , կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ . Ն

1 Ելիր , լուսաւորուէ , քանզի քու լոյսդ եկաւ ու Տէրոջը փառքը

2 քու վրադ ծագեցաւ : Վասն զի
ահա երկիրը՝ խաւար , ու ազգերը
մառախուղ պիտի ծածկէ . բայց
քու վրադ Տէրը պիտի ծագի , և
անոր փառքը քու վրադ պիտի ե-
3 րեւնայ : Ու քու լոյսիդ ազգերը
պիտի գան , և քու վրադ ծագած
պայծառութեանը՝ թագաւորները :
4 Աչքերդ վերցո՛ւր ու բոլորտիքդ
նայէ . ամէնքը կը ժողովուին ու-
քեզի կու գան . քու տղաքներդ
հեռուէն պիտի գան , և քու աղ-
ջիկներդ գիրկի մէջ պիտի վեր-
5 ցուին : Ան ատենը պիտի տեսնես
և ուրախանաս , ու սիրտդ պիտի
շարժի ու բացուի . քանզի ծովուն
առատութիւնը քեզի պիտի դառ-
նայ , ազգաց հարստութիւնը քեզի
6 պիտի գայ : Ուղտերուն բա-
զմութիւնը՝ Մադիամու ու Եփեփայի
տաճիկ ուղտերը պիտի ծածկեն .
ամէնը Սաբայէն պիտի գան , ոսկի
ու խնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը
գովեստները պիտի աւետեն :
7 Կեդարին բոլոր հօտերը քու քովդ
պիտի ժողովուին , ու Նաբայեթին
խոյերը քեզի պիտի ծառայեն . ա-
նոնք իմ սեղանիս վրայ պիտի ելլեն
ընդունելի զոհ ըլլալու . և իմ փա-
ռաց տունը պիտի փառաւորեմ :
8 Ո՞վ են ասոնք , որ կը թռչին
ամպի պէս , ու դէպ՝ ի իրենց վան-
դակը ճուղղ աղաւնիներու պէս :
9 Վանգի կղզիները ու նախ Թարշիսի նաւերը ինձի համար պատրաստ պիտի ըլլան , որ հեռուէն քու տղաքներդ , և անոնց հետ ա-
նոնց արծաթը ու ոսկին բերեն , քու Տէր Աստուծոյդ անուանը հա-
մար ու Իսրայէլի Սուրբին համար , քանզի անիկայ քեզ կը փառաւորէ :
10 Ու օտարաց որդիքը քու պարիսպներդ պիտի շինեն , ու անոնց թագաւորները քեզի ծառայութիւն պիտի ընեն . քանզի իմ բարկութեամբս քեզ զարկի , բայց բարեհաճութեամբս քեզի պիտի ողորմիմ :
11 Ու քու դռներդ միշտ բաց պիտի ըլլան , ցորեկ ու գիշեր պիտի չգոցուին , որ քեզի ազգերուն ստացուածքը կրեն , և անոնց թագաւորները բերուին :
12 Վանգի քեզի ծառայութիւն չընող ազգը ու թագաւորութիւնը պիտի կորսուի , ու ազգերը բոլորովին պիտի կործանին :
13 Լիբանանին փառքը քեզի պիտի գայ , մայրը , սոսին ու տօսմախը միասին , իմ սրբարանիս տեղը զարդարելու համար , և իմ ոտքերուս տեղը պիտի փառաւորեմ :
14 Ու քեզի նեղութիւն տուողներուն տղաքները ծռելով քեզի պիտի գան , և քեզ անարգողներուն ամէնը քու ոտքերուդ գարշապարները երկրպագութիւն պիտի ընեն . ու քեզ՝ Տէրոջը քաղաքը , Իսրայէլի Սուրբին Սիոնը պիտի անուանեն :
15 Թէև որ երեսէդ ձգուած ու ատելի եղար , և ՚ի քեզ անցնող չեղաւ , քեզ յաւիտենական փառք՝ ու ազգէ ազգ ուրախութիւն պիտի ընեմ :
16 Ու ազգերուն կաթը պիտի ծծես , ու թագաւորներուն տունքը պիտի ծծես . և պիտի գիտնաս որ ես Տէրս եմ քու Փրկիչդ , ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը :
17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ , ու երկաթի տեղ՝ արծաթ , և փայտերու տեղ՝ պղինձ , ու քարերու տեղ երկաթ պիտի բերեմ . և քու վերակացուներդ խաղաղութիւն ընող , ու քու իշխաններդ արդարութիւն գործող պիտի ընեմ :
18 Այլմէն ալ քու երկրիդ մէջը բռնութիւն , և քու սահմաններուդ մէջը յափշտակութիւն ու կոտորած պիտի չլսուի . հապա քու պարիսպներդ՝ փրկութիւն , ու դռներդ գովութիւն պիտի անուանես :
19 Այլմէն ալ ցորեկը քու լոյսդ արեը պիտի չըլլայ , ու Տէրը լուսինը իր պայծառութեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս՝ և քու Աստուածդ քու փառդ պիտի ըլլայ :
20 Ու արեւդ մեյմէն ալ պիտի չմտնէ , ու քու լուսինդ պիտի չնուազի . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլլայ , և սուգի օրերդ պիտի վերջանայ :
21 Ու քու ժողովուրդդ ամէնը արդար պիտի ըլլան , ու երկիրը յաւիտեան պիտի

ժառանգեն . իմ անկած տունկս՝ իմ ձեռքերուս գործքը չի փառքիս
22 համար պիտի ըլլայ : Պզտիկը հազարաւոր , ու քիչորը մեծ ազգ պիտի ըլլայ . ես Տէրս յուսով պիտի կատարեմ ասիկայ իր ժամանակին :

ԳԼ . ԿԸ

1 Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս է . վասն զի Տէրը զիս օծեց , — զիս խրկեց աղքատներուն աւետիս տալու , կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու , գերիներուն ազատութիւն՝ և բանտարկեալց բանտին բացուիլը հրատարակելու .
2 Տէրոջը ընդունելի տարին , ու մեր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը հրատարակելու , ամէն սգաւորները
3 մխիթարելու , Սիոնի սգաւորներուն որոշելու , — անոնց մոխիրի տեղ՝ փառք , սուգի տեղ՝ ուրախութեան իւղ , կոտրած հոգիի տեղ գովութեան պատմուճան տալու . և պիտի անուանեն զանոնք Արդարութեան բևեռնիները , որ Տէրը տնկեր է իր
4 փառքին համար : Ու հին աւերակները պիտի շինեն , — առջի կործանուածները պիտի կանգնեն , և աւրուած քաղաքները ու շատ դարերէն ի վեր աւերակ մնացածներ
5 պիտի նորոգեն : Ու օտարականները պիտի ելլեն , ու ձեր հօտերը պիտի հովուեն , ու օտարացոց որդիքը ձեր երկրագործները և
6 այգեգործները պիտի ըլլան : Բայց դուք Տէրոջը քահանաները պիտի կոչուիք , մեր Աստուծոյն պաշտօնեաները պիտի ըսուիք , ազգաց հարստութիւնը պիտի ուտէք , ու անոնց փառքովը պիտի փառաւորուիք :
7 Ձեր ամօթին տեղը՝ կրկին — բախտաւորին , և անարգանացդ տեղը իրենց ժառանգութեանը մէջ պիտի ցնծան . ուստի իրենց երկրին մէջը կրկին ժառանգութիւն պիտի առնեն , անոնք յաւիտենական ու-
8 րախութիւն պիտի ունենան : Վասն զի ես Տէրս արդարութիւնը կը սիրեմ , անիրաւութիւնը ու յափշտակութիւնը կ'ատեմ , իրաւցընէ անոնց գործքերուն վարձքը պիտի տամ , ու անոնց հետ յաւիտենական ուխտ պիտի ընեմ :
9 Ու անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝ ու անոնց տղաքները ժողովուրդներուն մէջ պիտի գիտցուին . զանոնք ամէն տեսնողները պիտի ճանչնան , թէ անոնք Տէրոջը օրհնած սերունդն են :
10 Ես Տէրոջմով մեծապէս պիտի ցնծամ , — իմ հոգիս իմ Աստուծովս պիտի ուրախանայ . քանզի ինծի փրկութեան հանդերձներ հագուց , զիս արդարութեան պատմուճանով ծածկեց , փեսայի պէս՝ որ իրեն փառաւոր խոյր կը դնէ , ու հարսի պէս՝ որ իր զարդերովը կը զարդարուի :
11 Վասն զի ինչպէս որ երկիրը իր տունկը կ'աճեցընէ , ու պարտէզը իր մէջը ցանուածները կը բուսցընէ , այնպէս ալ Տէր Եհովան բոլոր ազգերուն առջեւը արդարութիւն ու գովութիւն պիտի բուսցընէ :

ԳԼ . ԿԹ

1 Սիոնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ , ու Երուսաղէմի սիրոյն համար պիտի չհանգարտիմ , մինչև որ անոր արդարութիւնը լուսոյ պէս , և անոր փրկութիւնը բոցավառ ջահի պէս ճառագայթէ :
2 Ու ազգերը քու արդարութիւնդ՝ և բոլոր թագաւորները քու փառքդ պիտի տեսնեն . ու դուն նոր անունով պիտի կոչուիս , որն որ Տէրոջը բերանը պիտի անուանէ :
3 Ու Տէրոջը ձեռքին մէջ վայելչութեան պսակ՝ ու քու Աստուծոյդ ձեռքին մէջ արքայական թագ պիտի ըլլաս :
4 Դուն մէյմըն ալ Թողուած պիտի չկոչուիս , ու քու երկիրդ մէյմըն ալ Աւերակ պիտի չըսուի . հապա դուն՝ Իմ հաւնածս , ու քու երկիրդ Ամուսնացեալ պիտի ըսուի . քանզի Տէրը քեզի պիտի հաւնի ու քու երկիրդ պիտի ամուսնանայ :
5 Այսն զի ինչպէս որ երիտասարդ մը կոյսի մը հետ կ'ամուսնանայ , այնպէս ալ քու տղաքներդ քեզի հետ պիտի ամուսնա-

նան . և ինձէ՛ ու փեսան հարսին վրայ կ՛ուրախանայ , այնպէս ալ քու Աստուածդ քու վրադ պիտի ուրախանայ :

6 Ու պարիսպներուդ վրայ , ո՛վ Երուսաղէմ՝ պահապաններ դրի . անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը բնաւ պիտի չլռեն . դուք ո՛վ Տէրը յիշողներ՝ լուռ մի կենաք , 7 ու անոր հանգստութիւն մի տաք , մինչև որ անիկայ հաստատէ , ու մինչև որ երկրի վրայ Երուսաղէմը գովելի 8 ընէ : Տէրը իր աջ ձեռքին վրայ ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ այսպէս երդում ըրաւ , թէ քու ցորենդ մէյմըն ալ քու թշնամիներուդ կերակուր պիտի չտամ . և օտարացց որդիքը պիտի չխմեն քու գինիդ , որուն համար դուն աշխատեցար . 9 ապա զանիկայ ժողովողները պիտի ուտեն , ու Տէրոջը փառք պիտի տան . և զանիկայ քաղողները իմ սուրբ սրահներուս մէջը պիտի խմեն :

10 Անցէք , անցէք դռներէն , ժողովուրդին ճամբայ պատրաստեցէք . շինեցէք , շինեցէք շաւիղները , քարերը հաւաքեցէք . ժողովուրդներուն դրօշակ վերցուցէք : 11 Ահա Տէրը մինչև երկրին ծայրը լսել տուաւ . Սիօնի աղջկանը ըսէք . Ահա քու Փրկիչդ կու գայ . ահա անոր վարձքը իր հետն է , ու գործոց հատուցումը իր առջևն է : 12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէրոջը փրկածները պիտի ըսուին . ու դուն վնտռտուած՝ Ազիողուած քաղաք պիտի կոչուիս :

ԳԼ . ԿԳ

1 Ա՞վ է ասիկայ որ կու գայ Եդովմէն , կարմրագոյն զգեստով Բոսրայէն , որ փառաւոր հանդերձով զարդարուած է , և իր շատ զօրութեամբը պանծալով կը քալէ :

Ես եմ , որ արդարութիւն կը խօսիմ՝ փրկելու կարողութիւն ունիմ :

2 Ինչո՞ւ համար քու հանդերձդ կարմիր է , ու քու զգեստներդ հնձանի մէջ կոխողին պէս :

3 Հնձանին մէջ մինակ ես կոխեցի , և ժողովուրդներէն ինծի հետ մարդ մը չկար . ու զանոնք իմ բարկութեամբս կոխեցի , և իմ սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի . ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս վրայ ցայտկեց , և բոլոր հանդերձներս ներկեցի . 4 Վասնզի իմ սրտիս մէջը վրէժխնդրութեան օր կար , ու իմ փրկածներուս տարին հասած էր . 5 Ես նայեցայ , բայց օգնող չկար , և զարմացայ որ ձեռնտու եղող մը չկար . ուստի իմ բազուկս ինծի համար փրկութիւն ըրաւ , ու իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու եղաւ : 6 Ես իմ բարկութեամբս ժողովուրդներ կոխեցի , ու զանոնք իմ սրտմտութեամբս գինովցուցի , և անոնց արիւնը գետինը իջեցուցի :

7 Տէրոջը ողորմութիւնները , Տէրոջը գովութիւնները պիտի յիշեմ , Տէրոջը բոլոր մեզի ըրածներուն համեմատ , և ան շատ բարիքներուն համեմատ որ իր գթութեամբը և առատ ողորմութեամբը Իսրայէլի տանը ըրած է : 8 Վասնզի ըսաւ , Իրաւցընէ անոնք իմ ժողովուրդս են , սուտ չընկնելու որդիներ են . ու անիկայ անոնց փրկիչ եղաւ . 9 Անոնց ամէն նեղութիւններուն ատենը նեղութիւն քաշեց . և իր երեսին հրեշտակը զանոնքազատեց . իր սիրովը ու գթութիւնովը զանոնք փրկեց , և զանոնք վերցուց , ու հին ժամանակին բոլոր օրերուն մէջ զանոնք կրեց : 10 Բայց անոնք ապստամբեցան , ու անոր Սուրբ Հոգին բարկացուցին . անոր նիկայ ալ դարձաւ անոնց թշնամի եղաւ , ու ինքը անոնց հետ պատերազմ ըրաւ : 11 Յն ատենը առջի օրերը՝ Մովսէսը և անոր ժողովուրդը յիշեցին . Ա՞ւր է անիկայ , որ իր հօտին հովիւովը զանոնք ծովէն հանեց . ա՞ւր է անիկայ , որ անոնց մէջը իր Սուրբ Հոգին դրաւ . 12 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին աջ ձեռքին հետ պարզեցուց . իրեն յաւիտենական անուն վաստըկելու համար անոնց առջևէն

13 Ջուրերը պատռեց . ու՞ր զանոնք անդունդներէն առանց սահելու անցուց , ինչպէս որ ձի մը անապատէն [14] կ՚անցնի : Տէրոջը Հոգին զանոնիկայ հանգստացուց հովիտի մէջ իջնող անասուններու պէս . դուն քու ժողովուրդիդ այնպէս առաջնորդութիւն ըրիր , որ քեզի փառաւոր անուն վաստըկիս :

15 Երկինքէն նայէ՛ , և քու սուրբ ու փառաւոր բնակութենէդ տես . ո՞ւր է քու նախանձդ ու զօրութիւնդ . քու աղիքներուդ դալարիլը և ինծի ըրած ողորմութիւն-
16 ներդ արգիլուեցա՞ն : Վասնզի մեր Հայրը դուն ես , թէև Աբրահամ մեզ չգիտեր , ու Իսրայէլ մեզ չճանչնար . դուն , ո՛վ Տէր՝ մեր Հայրն ես , ու՝ քու անունդ ՚ի
17 սկզբանէ մեր Փրկիչն է : Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ համար մեզ քու ճամբաներէդ կը մոլորցնես . ինչո՞ւ մեր սիրտը կը խստացընես , որ քեզմէ չվախնանք . քու ծառաներուդ համար՝ քու ժառանգութեանդ
18 ցեղերուն համար դարձիր : Վրու սուրբ ժողովուրդդ իրենց ժառանգութիւնը քիչ առնն վայելեցին . մեր թշնամիները քու սրբարանդ
19 ոտնակոխ ըրին : Մենք ՚ի սկզբանէ հո՛ն ենք . դուն անոնց վրայ չտիրեցիր , ու՝ քու անունդ անոնց վրայ չկանչուեցաւ :

ԳԼ . ԿՀ

1 Երանի՛ թէ երկինքը ճեղքելով վար իջնէիր . քու ներկայու-
2 թենէդ լեռները հալէին խոխուերը բռնկցընող կրակի պէս , ջուրերը եռացընող կրակի պէս , որ քու անունդ թշնամիներուդ յայտնէիր , ու՝ ազգերը քու երեսէդ դողային :
3 Երբոր ան սոսկալի բաները ըրիր , որոնց չէինք յուսար , իջար , քու
4 երեսէդ լեռները հալեցան : Վրանզի սկիզբէն ՚ի վեր չլսուեցաւ ու ականջ չլսեց և աչք չտեսաւ քեզմէ ուրիշ Աստուած մը , որ իրեն յուսացողներուն առնէ բանիր
5 ընէ : Ուրախ եղողին ու արդարութիւն գործողին և քու ճամբաներուդ մէջը քեզ յիշողներուն հասար . ահա բարկացար , վասն զի մեղք գործեցինք . անոնց մէջ տևողութիւն կայ , ու պիտի փրկուինք : Ասոնց ամէնքս պիղծ 6 բանի պէս եղանք , ու մեր բոլոր արդարութիւնները դաշտանի լաթին պէս է . և ամէնքս տերևի պէս կը թառամինք , ու մեր անօրէնութիւնները հովի պէս մեզ կը վերցընեն : Եւ քու անունդ կան- 7 չող չկայ , որ արթննայ , ու քեզմով ոյժ գտնէ . քանզի քու երեսդ մեզմէ ծածկեցիր , ու մեր անօրէնութիւններուն պատճառովը մեզ մաշեցիր : Ասոնց հիմա , ո՛վ 8 Տէր՝ դուն մեր Հայրն ես . մենք կաւ ենք , ու դուն մեր Ստեղծո՛ղն ես . և ամէնքս քու ձեռացդ գործքն ենք : Շատ մի՛ բարկանար՝ ո՛վ 9 Տէր , ու դէմ անօրէնութիւնը յաւիտեան մի՛ յիշեր . ահա նայէ՛ , կ՚աղաչենք , ամէնքս քու ժողովուրդդ ենք : Սուրբ քաղաքներդ 10 անապատ եղան . Սիօն անապատ եղաւ . Երուսաղէմ աւերակ եղաւ : Մեր սուրբ ու փառաւոր 11 տունը՝ որուն մէջ մեր հայրերը քեզ կ՚օրհնէին , հրոյ ճարակ եղաւ , և մեր ամէն ցանկալի փեղջուանդը ամայի եղաւ : Ասոնց վրայ ինքզինքդ 12 պիտի զսպե՞ս՝ ո՛վ Տէր . պահե՞ս պիտի լռե՞ս , ու մեզ խիստ շատ պիտի նեղե՞ս :

ԳԼ . ՀԸ

1 Օ՜ֆ չհարցընողներէն փնտռուեցայ , գիս չփնդրողներէն գտնուեցայ . իմ անունս չկանչող ազգին՝ Երէ՛ս ես , ահա՛ ես՝ ըսի : Ամէն 2 օր իմ ձեռքերս երկրպագուցի ապրստամբ ժողովուրդի մը՝ որոնք անանկ ճամբու մէջ կը քալեն որ աղէկ չէ , և իրենց խորհուրդներուն կը հետեւին . Անանկ ժողովուրդի մը՝ որ 3 միշտ երեսիս դէմ զիս կը սրդոզցընեն . պարտէզներու մէջ կը զոհեն , ու աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն . Գերեզմաններու մէջ կը 4 նստին , և գիշերը առանձին տեղւանք կ՚անցընեն . խոզի միս կ՚ու-

տէն , ու իրենց ամանները մէջը
գարշելի բաներու արդանակ կայ ,
5 Որովհետեւ կ'ըսեն , Ակկադի կեցիր , ինծի մի դպչիր ; քանզի ես քեզմէ
սուրբ եմ : Այսոնք իմ ընդացս
մէջ ծուխ են , ու ամէն օր բորբո-
6 քած կրակ են : Ահա իմ առջեւս գրուած է . պիտի չլռեմ , հապա պիտի հատուցանեմ . այո , անոնց
ծոցին մէջը պիտի հատուցանեմ
7 Ձեր անօրէնութիւնները ձեր հայրերուն անօրէնութեանցը հետ միասեղ , որոնք լեռներուն վրայ խունկ
ծխեցին , ու բլուրներուն վրայ զիս
անարգեցին , կ'ըսէ Տէրը . ուստի
անոնց առջի գործքերը իրենց ծոցերուն մէջ պիտի լեցընեմ :
8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ինչպէս օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցու
գտնուի , կ'ըսեն թէ Այիկայ մի
կորսընդներ , քանզի ատոր վրայ
օրհնութիւն կայ . ես ալ իմ ծառաներուս համար այնպէս պիտի ընեմ , որպէս զի ամէնը չկորսընդնեմ :
9 Ու Յակոբէն սերունդ , և Յուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի հանեմ . ու իմ
ընտրեալներս անկէորը պիտի ժառանգեն , և իմ ծառաներս հոն
10 պիտի բնակին : Ու զիս փնտռող ժողովուրդիս համար Սարոն՝ հօտերու փարախ , և Աքորի ձորը
արջառներու մակաղատեղ պիտի ըլ-
11 լայ : Հայց դուք Տէրը թողուցիք ու իմ սուրբ լեռս մոռցաք .
Պատ [illegible] սեղան պատրաստեցիք , ու Ենիին թափելու նուէր
12 լեցուցիք : Ահա ալ ձեզ սուրի պիտի մատնեմ , և ամէնքդ պիտի ծռոտիք մորթուելու համար . քանզի
կանչեցի ու պատասխան չտուիք .
խօսեցայ ու մտիկ չըրիք . հապա
իմ առջեւս չարութիւն ըրիք , և
ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցիք :
13 Ընդ համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա իմ ծառաներս պիտի
ուտեն , բայց դուք անօթի պիտի
մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի
խմեն , բայց դուք ծարաւ պիտի
մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի
ուրախանան , բայց դուք ամօթալից
պիտի ըլլաք . Ահա իմ ծառաներս 14
սրտի ուրախութեամբ պիտի ցընծան , բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի
աղաղակէք , և հոգիի ձնշումէն պիտի ոռնաք : Ու ձեր անունը իմ 15
ընտրածներուս անէծքի համար պիտի թողուք . և Տէր Եհովան քեզ
պիտի մեռցընէ , ու իր ծառաները
ուրիշ անունով պիտի կանչէ , Որ 16
երկրի վրայ օրհնուողը ճշմարիտ Աստուծով օրհնուի , ու երկրի վրայ
երդում ընողը ճշմարիտ Աստուծով
երդում ընէ . քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան ու անոնք
իմ աչքերէս ծածկուեցան : Վասն 17
զի ահա ես նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ . և առջիններուն
պիտի չյիշուին , ու [illegible] միտքը
պիտի չգան : Հայց դուք իմ 18
ստեղծագործութիւնովս յաւիտեանս
յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք . վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան համար , ու անոր
ժողովուրդը ուրախութեան համար
կը ստեղծեմ : Ու Երուսաղէմի 19
վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ .
ու հոն մէյմըն ալ լացի ձայն ու
ողբի ձայն պիտի չլսուի : Հոն 20
մէյմըն ալ քիչ օր ապրող տղայ ,
կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի
չըլլայ . քանզի երիտասարդը հարիւր տարեկան պիտի մեռնի , և
հարիւր տարեկան մեղաւորը անէծքի պիտի հանդիպի : Ու տուներ 21
պիտի շինեն ու պիտի բնակին , և
այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց
պտուղը պիտի ուտեն : Այնոնք 22
պիտի չշինեն որ ուրիշները բնակին , անոնք պիտի չտնկեն որ ուրիշները ուտեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ
պիտի ըլլան , և իմ ընտրածներս
իրենց ձեռացը գործքերը պիտի
հինցընեն : Այնոնք պարապ տեղը 23
պիտի չաշխատին , ու դժբաղդութեան համար [illegible] պիտի չծընանին . քանզի անոնք Տէրոջը
օրհնածներուն սերունդն են , ու ա-
նոնց հետ անոնց զաւակներն ալ :
Ու պիտի ըլլայ որ անոնք դեռ 24

չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ , ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի
25 լսեմ : Գայլը ու գառը միասին պիտի արածին , և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ , ու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ . ա- նոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան ու պիտի չա- պականեն , կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ . ԽԱ .

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտ- քերուս պատուանդանն է . ա՛ս ի՞նչ տուն է որ ինծի համար կը շինէք , և ա՛ս ի՞նչ տեղ է իմ
2 հանգստութեանս համար . Վասնզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս չհնեց , ու ասոնց ամէնը եղան , կ'ըսէ Տէրը . բայց ես ասոր պիտի նայիմ , այ- սինքն խոնարհին և կոտրած հոգի ունեցողին ու իմ խօսքէս դողացողին :
3 Երբեմն մորթողը մարդ սպաննո- ղի պէս է , գառնուկ զոհողը շուն մորթողի պէս , և նուէր մատուցա- նողը խոզի արիւն մատուցանողի պէս , կնդրուկ ծխողը կուռք պաշտողի պէս . իրա՛ւ որպէս անոնք իրենց ճամբաները ընտրեցին , ու անոնց հոգիները իրենց գարշելինե-
4 րէն կ'ախորժեն : Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտ- րեմ , և իրենց վախցած բաները իրենց վրայ պիտի բերեմ . վասն զի կանչեցի ու պատասխան տուող չեղաւ , խօսեցայ ու մտիկ չըրին . հապա իմ աչքիս չարութիւն ըրին , և իմ չհաւնածս ընտրեցին :
5 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ո՛վ անոր խօսքէն դողացողներ . իմ անուանս համար ձեզ ատող , ու ձեզ անարգող ձեր եղբայրները ը- սին , թող Տէրը փառաւորուի , ու ձեր ուրախութիւնը տեսնենք . բայց անոնք պիտի ամչնան :
6 Աղաքէն աղաղակի ձայն՝ տա- ճարէն մէկ ձայն մը կու գայ Տէրոջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պա-
7 տիժ կը հատուցանէ : Ցաւ չքաշած ծնաւ , ցաւ չհասած արու զաւակ
8 ծնաւ : Ո՞ւմեն բան մը ո՛վ լսեց , ասանկ բաներ ո՛վ տեսաւ . միթէ երկիրը մէկ օրուան մէ՞ջ կը ծնանի , կամ մէկ ազգ մը մէկ անգամի՞ն ծնաւ . քանզի Սիոն ցաւ քաշա- ծին պէս իր տղայները ծնաւ : Ես 9 որ ծնանելու վայրկեանը կը բերեմ , ծնանիլ պիտի չտամ , կ'ըսէ Տէրը . ես որ ծնանիլ կու տամ , արգիլեր պիտի գոյլե՞մ , կ'ըսէ քու Աս- տուածդ : Երուսաղէմին հետ ու- 10 րախացէ՛ք , ու անոր հետ ցնծացէ՛ք դուք ամէնդ որ զանիկայ կը սի- րէք . մեծապէս ուրախացէ՛ք անոր հետ դուք ամէնդ որ անոր համար սուգ կը բռնէք . Ա՛սան զի անոր 11 մխիթարութեան ծոնրքներէն պիտի ծծէք , ու կշտանաք . վասն զի դո՛ւք պիտի դիէք , և անոր փառքին առատութիւնովը զուարճանաք :
Վասնզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . 12 Ա՛հա ես անոր վրայ խաղաղութիւ- նը գետի պէս , ու ազգերուն փառքը յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տա- րածեմ . և պիտի դիէք , դիրկի վրայ պիտի վերցուիք , ու ծունկե- րու վրայ պիտի գգուիք : Ինչպէս 13 որ մէկ մայր մը իր տղան կը մխի- թարէ , այնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխիթարեմ . ու Երուսաղէմին մը- խիթարութիւն պիտի գտնէք :
Ա՛ս պիտի տեսնէք ու սրտերնիդ 14 պիտի ուրախանայ , և ձեր ոսկոր- ները կանանչ խոտի պէս պիտի ծաղկին . ու Տէրոջը ձեռքը իր ծա- ռաներուն վրայ՝ և անոր բարկու- թիւնը իր թշնամիներուն վրայ պիտի յայտնուի : Վասնզի ահա 15 Տէրը կրակով կու գայ , ու անոր կառքերը մրրիկի պէս են , որ իր բարկութիւնը սրտմտութիւնով , և իր սպառնալիքը կրակի բոցով՝ ի գործ դնէ : Վասնզի Տէրը կրակով 16 ու իր սրովը պիտի դատէ ամէն մար- մինը . ու Տէրոջմէ սպաննուածները շատ պիտի ըլլան :
Ո՛վ որ ինքնիր սրբողները , և պար- 17 տէզներու միջտեղը իրարմէ ետև մաքրուողները , և խոզի միս ու պիղծ բաներ և մուկ ուտողները միասին պիտի վերջանան , կ'ըսէ Տէրը : Բայց ես անոնց 18

գործքերը ու խորհուրդները գի-
պեմ . և պիտի ըլլայ որ բոլոր ազ-
գերը ու լեզուները պիտի ժողվեմ .
և անոնք պիտի գան ու իմ փառքս
19 տեսնեն : Ու անոնց մէջը նշան պի-
տի դնեմ , ու անոնցմէ ազատուած-
ները ազգերուն պիտի խրկեմ ,
այսինքն դէպ 'ի Թարսիս , դէպ 'ի
Փուղ և Ղուդ՝ (աղեղնաւորնե-
րը ,) դէպ 'ի Թորբէլ ու Յաւան ,
ան հեռու կղզիները , որ իմ համ-
բաւս լսեցին և իմ փառքս չտե-
սան . ու իմ փառքս ազգերու մէջ
20 պիտի պատմեն : Ու անոնք ձիե-
րով ու կառքերով , գահաւորակ-
ներով , ջորիներով ու տաճիկ
ուղտերով՝ ձեր բոլոր եղբայրները
ամէն ազգերէն իմ սուրբ լեռս Ե-
րուսաղէմ Տէրոջը ընծայ պիտի
բերեն , կ'ըսէ Տէրը , ինչպէս որ
Իսրայէլի որդիքը մաքուր ամանով
Տէրոջը տունը ընծայ կը բերեն :
Ու անոնցմէ ալ պիտի առնեմ , 21
քահանաներ ու Ղեւտացիներ ըլլա-
լու համար , կ'ըսէ Տէրը : Վասն- 22
զի ինչպէս որ իմ ստեղծելու նոր
երկինքս ու նոր երկիրս իմ առ-
ջեւս պիտի կենայ , կ'ըսէ Տէրը ,
այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր
անունը պիտի կենայ : Ու պիտի 23
ըլլայ որ նոր ամիսէ նոր ամիս ու
շաբաթէ շաբաթ ամէն մարմին
իմ առջեւս երկրպագութիւն ընելու
պիտի գայ , կ'ըսէ Տէրը : Ու ա- 24
նոնք պիտի ելլեն ու ինծի ապըս-
տամբ եղող մարդոց դիեերը պիտի
տեսնեն . քանզի անոնց որդը պիտի
չմեռնի , և անոնց կրակը պիտի
չմարի , ու անոնք ամէն մարմնոյ
զզուանք պիտի ըլլան :

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Յեհովային երկիրը՝ Յնաթովթի
մէջ եղող քահանաներէն Ղեղ-
կիայի որդւոյն Երեմիային խօսքե-
2 րը . Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը եղաւ ,
Յուդայի թագաւորին Յմոնի որ-
դւոյն Յովսիային օրերը՝ անոր թա-
գաւորութեանը տասուիրեքերորդ
3 տարին . Նաև Յուդայի թագա-
ւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակի-
մին օրերը՝ մինչև Յուդայի թագա-
ւորին Յովսիայի որդւոյն Սեդե-
կիային մետասաներորդ տարւոյն
վերջը՝ մինչև Երուսաղէմի գերու-
թիւնը՝ որ հինգերորդ ամսուն մէջ
եղաւ :
4 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ ,
5 ըսելով , Ղեզ որովայնի մէջ չըս-
տեղծած՝ քեզ գիտցայ , ու դուն
ես ծնդբ արգանդէն չելած՝ քեզ
սրբեցի . քեզ ազգերուն մարգարէ
6 ըրի : Յն ատենը ես ըսի , Ա՛հ ,
Տէր Յեհովայ , ահա ես խօսիլ չեմ
գիտեր . վասն զի ես մանուկ եմ .
Նայց Տէրը ինծի ըսաւ , Մի՛ ըսեր 7
թէ Յես մանուկ եմ . վասն զի ամէն
որ քեզ խրկեմ , պիտի երթաս ,
ու ինչ որ քեզի պատուիրեմ , պի-
տի խօսիս : Յնոնց երեսէն մի՛ 8
վախնար . քանզի ես քեզի հետ եմ
քեզ ազատելու համար , կ'ըսէ Տէ-
րը :
Ու Տէրը իր ձեռքը երկընցուց 9
ու իմ բերնիս դպաւ . և Տէրը ին-
ծի ըսաւ , Ետա իմ խօսքերս քու
բերանդ դրի : Նայէ , ես այսօր 10
քեզ ազգերուն վրայ և թագաւո-
րութիւններուն վրայ կայնեցուցի ,
որ խլես ու փլըցնես և կորընչ-
ցընես ու աւրես , նաև շինես ու
տնկես :
Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 11
ըսելով , Ա՛վ Երեմիա , ի՞նչ կը
տեսնես : Ես ըսի , Նշենիի
գաւազան մը կը տեսնեմ : Յն ատե- 12
նը Տէրը ինծի ըսաւ , Ղէկ տե-
սար . վասն զի ես իմ խօսքիս հա-

մար զանիկայ կատարելու պիտի արտորամ ։
13 Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Ո՞նչ կը տեսնես ։ Ու ես ըսի , Հռացող կաթսայ մը կը տեսնեմ՝ որ անոր երեսը դէպ ՚ի հիւսիս է ։
14 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Չարիքը հիւսիսէն պիտի բորբոքի երկրին
15 բոլոր բնակչացը վրայ ։ Վասնզի ահա ես հիւսիսի թագաւորութիւններուն բոլոր ազգատոհմերը պիտի կանչեմ , կ'ըսէ Տէրը , ու պիտի գան , և ամէն մէկը իր աթոռը Երուսաղէմի դռներուն առջեւը՝ և անոր շրջակայ պարիսպներուն վրայ ու Հուդայի բոլոր քաղաքներուն վրայ
16 պիտի դնեն ։ Եւ պիտի խօսիմ անոնց իմ դատաստաններս , անոնց բոլոր չարութիւններուն համար . վասն զի անոնք զիս թողուցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , ու իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագութիւն ըրին ։
17 Ուրեմն դուն քու մէջքդ պնդէ՛ ու ելլէր , և քեզի բոլորը հրամայածս անոնց ըսէ . անոնց երեսէն մի՛ վախնար , չըլլայ որ քեզ անոնց
18 առջեւը ամօթով ընեմ ։ Եւ ես ահա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝ Յուդայի թագաւորներուն , անոր իշխաններուն , անոր քահանաներուն և երկրին ժողովուրդին՝ ամուր քաղաքի պէս ու երկաթէ սիւնի պէս ու պղնձէ պարիսպնե-
19 րու պէս դրի . Եւ անոնք քեզի հետ պիտի պատերազմին , բայց պիտի չկրնան քեզ յաղթել . վասն զի ես քեզի հետ եմ քեզ ազատելու համար , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ . Ը

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ըսե-
2 լով , Գնա , ու Երուսաղէմին ականջներուն կանչէ ու ըսէ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընդապատին մէջ ան չրանուած երկիրը իմ եւրէս եկած առենդ՝ քու մանկութեանդ քաղցրութիւնը , քու հարսնութեանդ սէրը քեզի համար յիշեցի ։
3 Իսրայէլ Տէրոջը սուրբը էր . անոր արմտեացը երախայրին էր . ամէն անոնք որ զանիկայ կ'ուտէին , յանցաւոր կ'ըլլային . անոնց վրայ չարիք կը հասնէր , կ'ըսէ Տէրը ։
4 Տէրոջը խօսքը մտի՛ կ ըրէք՝ ո՛վ Յակոբի տունը , ու Իսրայէլի տան բոլոր ազգատոհմները .
5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , որ ինծմէ հեռացան , և ունայնութեան եւրէ երթալով՝ ունայն եղան . Ու չըսին թէ Ո՞ւր է Տէրը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց . որ մեզ անապատէն պտըտցուց , ամայութեան և փոսերու երկրէն , չորութեան և մահուան ստուերի երկրէն , անանկ երկրէ մը՝ ուսկից որ մարդ չէր անցներ , ու հոն մարդ չէր բնակեր ։
6
7 Եւ ձեզ բարեբեր երկիր մը բերի , որ անոր պտուղը ու բարիքը ուտէք . և դուք մտաք ու իմ երկիրս անմաքուր ըրիք , և իմ ժառանգութիւնս պղծեցիք ։
8 Քահանաները չըսին թէ Տէրը ո՞ւր է , ու օրինաց վարդապետները զիս չճանչցան , և հովիւները ինծմէ ապստամբեցան , ու մարգարէները Բահաղով մարգարէութիւն ըրին , և անօգուտ բաներու եւրէ գացին ։
9 Ասոր համար ձեզի հետ տակաւին պիտի վիճիմ՝ կ'ըսէ Տէրը . ու ձեր որդուոց որդիներուն հետ պիտի վիճիմ ։
10 Ալան զի Կիտացւոց կղզիները անցէ՛ք ու նայեցէ՛ք . և Կեդար մարդ խրկեցէ՛ք ու աղէկ հասկըցէ՛ք , և տեսէ՛ք թէ այսպէս բան մը եղե՞ր է ։
11 Արիթէ ազգ մը իր աստուածները փոխե՞ց , թէև անոնք Աստուած չեն . բայց իմ ժողովուրդս իր փառքը անօգուտ բանի հետ փոխեց ։
12 Ո՛վ երկինք՝ ասոր վրայ զարմացէ՛ք . ապշեցէ՛ք ու խիստ սոսկացէ՛ք , կ'ըսէ Տէրը .
13 Ալան զի իմ ժողովուրդս երկու չարութիւն գործեց , զիս՝ կենաց ջուրին աղբիւրը թողուցին և իրենց գուբեր փորեցին , ծակոտ գուբեր՝ որ չեն կրնար ջուր պահել ։
14 Արիթէ Իսրայէլ ծառայ է , կամ ծառայի զաւակ է . անիկայ ինչո՞ւ

համար յափշտակութեան մատնեցաւ . Ընոր վրայ առիւծի կորիւնները գոչեցին ու ձայներնին հանեցին , և անոր երկիրը աւերակ ըրին . անոր քաղաքները այրեցան , անբնակ եղան : Ա՛մբացոց ու Տաճնացւոց տղաքներըը անգամ քու գլխուդ գագաթը կոտրեցին : Ձի՞ որ ասիկայ դուն քու վրադ բերիր քու Տէր Ընտուածդ ձգելով , երբոր անիկայ ճամբուն մէջ քեզի առաջնորդութիւն կ՚ընէր : Ու հիմա դուն Եգիպտացւոց ճամբան ի՞նչ բան ունիս , որ Սիովրի ջուրը խմելու կ՚երթաս . կամ Ասորեստանի ճամբան ի՞նչ բան ունիս , որ Գետին ջուրը խմելու կ՚երթաս : Ա՛ու չարութիւնդ քեզ պիտի խրատէ , ու քու անհաւատարմութիւններդ քեզ պիտի յանդիմանեն . արդ գիտցիր ու տես թէ գէշ ու դառն բան մըն է , որ քու Տէր Ընտուածդ կը թողուս , և քու վրադ իմ վախս չկայ , կ՚ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը : Վասն զի քու լուծդ շատոնցմէ կոտրեցի , քու կապանքներդ փրցուցի , ու դուն ըսիր , Օրինազանց չեմ ըլլար . սակայն ամէն բարձր բլուրի վրայ , ամէն կանանչ ծառի տակ ծռեցար , պոռնկութիւն ըրիր : Ու ես քեզ ընտիր որթ , ո՛ր բոլորովին հարազատ սերմ տնկեր էի . և դուն ի՞նչպէս վայրենի որթի անպիտան ճիւղերու պէս եղար ինծի : Թէ որ բորակով լուացուիս ու շատ օճառ ալ գործածես , քու անօրէնութիւնդ առջևս բիծի պէս կը մնայ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան : Ի՞նչպէս կրնաս ըսել , Ես չպղծուեցայ . Հահաղին ետևէն չգացի . հովիտին մէջ քու ճամբադ նայէ , ինչ բան որ ըրիր , ո՛վ խոտորնակ ճամբաներ պտըտող արագընթաց տաճիկ ուղտ : Անապատը սովրած վայրենի էշը՝ որ իր հոգւոյն ցանկութեամբը օդը կը ծծէ , իր ցանկութենէն ո՛վ կրնայ ետ դարձընել . զանիկայ ամէն փնտռողները չեն յոգներ , զանիկայ իր ամսուն մէջ կը գտանեն : Ոտքդ մերկութենէ՝ ու կոկորդդ ծարաւէն ետ պահէ . բայց դուն ըսիր , Անկարելի է , չըլլար . վասն զի օտարները սիրեր եմ , ու անոնց ետևէն պիտի երթամ :

Ինչպէս որ գողը բռնուած ատենը կ՚ամչնայ , անանկ ալ պիտի ամչնան Իսրայէլի տունը՝ իրենք , իրենց թագաւորները ու իշխանները և քահանաները ու մարգարէները . Որոնք փայտին կ՚ըսեն , Դուն իմ հայրս ես , ու քարին՝ Դուն զիս ծնար . քանզի ինծի կռնակ դարձուցին և չէ թէ երես . բայց իրենց ձախորդութեան ժամանակը կ՚ըսեն , Ելլէ ու մեզ ազատէ : Ա՛ու ո՛ւր են քու աստուածներդ՝ որոնք քեզի չինեցիր . թէ որ քու ձախորդութեանդ ժամանակը քեզ կրնան ազատել , թող ելլեն . վասն զի քու աստուածներդ՝ ո՛վ Յուդա՝ քու քաղաքներուդ թուոյն չափ եղան : Ինչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք , դուք ամէնդ ինծմէ ապստամբեցաք , կ՚ըսէ Տէրը : Պարապ տեղը ձեր տղաքը ծեծեցի . անոնք խրատ չառին . ձեր սուրը ապականարար առիւծի պէս ձեր մարգարէները կերաւ .

Ո՛վ ազգ՝ Տէրոջը խօսքին նայեցէք . միթէ ես անապատ եղայ Իսրայէլին կամ մութ երկի՞ր մը . իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ՚ըսեն . Մենք ինքնագլուխ կը պտըտինք , մէյմըն ալ քեզի չենք գար : Միթէ կոյսը իր զարդերը , կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ . բայց իմ ժողովուրդս անթիւ օրեր իս մոռցաւ : Սէրը փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ աղէկ կը ցուցընես , անանկ որ քու ճամբաներդ չար կնիկներուն ալ սորվեցուցիր : Նաև քու քրտղանցքներուդ վրայ անմեղ աղքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ . զանոնք գաղտուկ տեղուանք չգտայ , հապա ատ ամէն բաներուն վրայ : Հայց դուն կ՚ըսես թէ Անմեղ ըլլալուս համար՝ անոր բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի դառնայ : Ա՛հա ես քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ Իս մեղք չգործեցի՝ ըսելուդ համար : Ինչո՞ւ

ճամբադ փոխելով այլազգի կը թա-
փառիս . դուն Եգիպտոսէն ալ պի-
տի ամչնաս , ինչպէս որ Ասորեստա-
37 նէն ամչցար : Դուն ասկէ ալ
պիտի ելլես՝ ձեռքերդ գլխուդ վրայ
դրած . քանզի Տէրը քու յոյսերդ
մերժեց , ու անոնցմով յաջողու-
թիւն պիտի չունենաս :

ԳԼ . Գ

1 Կ'ըսեն թէ Արկ մարդ մը թէ որ
իր կնիկը արձակէ , և անիկայ
անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ
էրիկ մը առնէ , անիկայ մէյմըն ալ
ան կնկանը կը դառնա՞յ . ան երկիրը
բոլորովին չի՞ պղծուիր . Բայց դուն
ինձ շատ հոմանիներու հետ շնու-
թիւն ըրիր , նորէն ինծի՛ դարձիր՝
2 կ'ըսէ Տէրը : Աչքերդ բլուրնե-
րո՛ւն վերցուր ու նայէ , ո՞ւր
պոռնկութիւն չըրիր . դուն անոնց
համար ճամբաներուն վրայ նստար
անապատի Արաբացիին պէս , և քու
պոռնկութիւններովդ ու չարութիւ-
3 նովդ երկիրը պղծեցիր : Ուստի
անձրևները խափանեցան , ու վերջի
անձրևը չեղաւ . սակայն քու ճա-
կատդ պոռնիկի ճակատին պէս և-
4 դաւ . ամօթը մէկդի ձգեցիր : Ա-
թէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղա-
ղակե՞ս ըսելով , Ա՛վ Հայր իմ՝
դուն ես իմ մանկութեանս առաջ-
5 նորդը : Արդեօք յաւիտեան պիտի
բարկանա՞յ , կամ իր սրտմտութիւնը
միշտ պիտի պահէ՞ . ահա դուն
ասանկ խօսեցար , և քու կարողու-
թեանդ չափ չարութիւն գործե-
ցիր :

6 Ու Հովսիա թագաւորին օրերը
Տէրը ինծի ըսաւ , Ապստամբ Իս-
րայէլին ըրածը տեսա՞ր . անիկայ
ամէն բարձր լեռան վրայ ու ամէն
կանանչ ծառի տակ գնաց , և հոն
7 շնութիւն ըրաւ : Ու անիկայ ասա
ամէն բաները ընելէն ետքը՝ ըսի ,
Ինծի դարձիր . բայց անիկայ չդարձաւ . և անոր ուխտադրուժ
8 քոյրը Հուդա տեսաւ : Ու
երբոր ապստամբ Իսրայէլին շնու-
թիւն ընելուն պատճառովը զանի-
կայ արձակեցի , և արձակման թուղ-
թը անոր տուի , տեսայ որ անոր
ուխտադրուժ քոյրը Հուդա չվախ-
ցաւ , հապա գնաց ինքն ալ շնու-
թիւն ըրաւ : Ու եղաւ որ անիկայ 9
իր շնութեան լրբութիւնովը եր-
կիրը պղծեց , քանզի քարի ու
փայտի հետ շնութիւն ըրաւ : Այ- 10
սու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ
քոյրը Հուդան ալ բոլորը սրտովը
ինծի չդարձաւ , հապա ստութեամբ
դարձա՛ , կ'ըսէ Տէրը : Ու Տէրը 11
ինծի ըսաւ , Ապստամբ Իսրայէլը
ուխտադրուժ Հուդայէն աւելի զին-
քը արդարացուց : Գնա՛ ասոնց խօս- 12
քերը դէպ 'ի հիւսիս կանչելով ը-
սէ , Դարձիր , ո՛վ ապստամբ Իս-
րայէլ՝ կ'ըսէ Տէրը , իմ բարկու-
թիւնս ձեր վրայ չեմ թափեր .
քանզի ես ողորմած եմ , կ'ըսէ Տէ-
րը , յաւիտեան ոխ չեմ պահեր .
Միայն թէ քու անօրէնութիւնդ 13
ճանչցիր , որ քու Տէր Աստուծմդ
ապստամբեցար , և ամէն կանանչ
ծառի տակ քու ճամբաներդ օտար-
ներուն տարածեցիր . ու իմ խօս-
քիս ձայնդ չըրիք , կ'ըսէ
Տէրը : Դարձէ՛ք՝ ո՛վ ապստամբ 14
որդիք , կ'ըսէ Տէրը , քանզի ձեր
վրայ տիրողը ես եմ , և ձեզ պիտի
առնեմ՝ մէկ քաղաքէ մէկ հոգի ,
ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի , ու
ձեզ Սիոն պիտի բերեմ . Ու ձեզի 15
իմ սրտիս յարմար հովիւներ պիտի
տամ , ու ձեզ գիտութեամբ և
հանճարով պիտի հովուեն : Ու 16
երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ
շատնաք ու աճիք , կ'ըսէ Տէրը ,
մէյմըն ալ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը պիտի չըսեն . և անիկայ մէյ-
մը միտքը պիտի չգայ , ու զանիկայ
պիտի չյիշեն , և անոր այցելութիւն
պիտի չընեն . ու ան նորէն մէյմըն
ալ պիտի չըլլայ : Ան աեսնեն Ե- 17
րուսաղէմը Տէրոջը աթոռը պիտի
անուանեն , և ամէն ազգերը հոն
Տէրոջը անունը համար Երուսա-
ղէմ պիտի ժողովուին . և մէյմըն
ալ իրենց չար սրտին կամակորու-
թեանը ետևէն պիտի չերթան :
Ան օրերը Հուդայի տունը Իսրա- 18
յէլի տանը հետ պիտի երթայ . ու

Էլիա՝ էը մեկտեղ հիւսիսի երկրէն անոնց հայրերուն ժառանգութիւն
19 տուած երկիրս պիտի գան։ Հապա ես ըսի, Ինձ զքե՛զ որդւոց մէջ դնեմ, և քեզի ան ցանկալի երկիրը՝ ազգաց խիստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ. ու ըսի, Ինձի Հա՛յր իմ պիտի աղաղակես, և ինձի հետևելէն ետ պիտի չդառնաս։
20 Իրա՛ւ զընէ՝ ով Իսրայէլի տունը՝ ինչպէս որ մէկ կնիկ մը իր էրկանը անհաւատարիմ կ'ըլլայ, այնպէս ալ դուք ինձի անհաւատարիմ եղաք, կ'ըսէ Տէրը։
21 Ելեւէնէրուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ, Իսրայէլի որդւոցը աղաչանքի ու լացի ձայնը. վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին, իրենց Տէր Աստուածը մոռցան։
22 Ո՛վ ապստամբ որդիք՝ դարձէ՛ք, ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ։

Ահա մենք քեզի կու գանք, քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես։
23 Յիրաւի բլուրներուն և լերանց բազմութեանը յոռետութ պարապ բան է. հապա Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր Աստուծմէն է։
24 Վասն զի մեր մանկութենէն ի վեր մեր հայրերուն վաստակը՝ անոնց հօտերը և արջառները, անոնց տղաքները ու աղջիկները ամօթը
25 կերաւ։ Մեր ամօթովը կը պառկինք, ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ. վասն զի մեր մանկութենէն մինչև այս օրս ես և մեր հայրերը մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք, ու մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին չհնազանդութիւն չըրինք։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Թէ որ դառնաս, ով Իսրայէլ, կ'ըսէ Տէրը, ինձի պիտի դառնաս. ու թէ որ քու պղծութիւններդ իմ առջևէս վերցընես, ալ
2 թափառական պիտի չըլլաս։ Ու ճշմարտութեամբ, իրաւամբ ու արդարութեամբ երդուս պիտի ընես թէ Տէրը կենդանի է. և ազգերը անով պիտի օրհնուին ու անով
3 պիտի պարծին։ Վասն զի Տէրը Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ'ըսէ. Ձմշակուած երկիրնէր հերկեցէք ձեզի. ու փուշերու մէջ մի՛ ցանէք։
4 Ո՛վ Յուդայի մարդիկնէր, ու Երուսաղէմի բնակիչներ, Տէրոջը թլփատուեցէք, և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք. որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար կրակի պէս բորբոքի ու այրէ, և մարող մը չըլլայ։
5 Յուդայի մէջ պատմեցէք, ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք, ու ըսէ՛ք, Երկրի վրայ փո՛ղ ՚ի՛ցեցուցէք. բարձրաձայն աղաղակեցէ՛ք, ու ըսէ՛ք, Ժողովուեցէ՛ք, ու պարսպապատ քաղաքները մտնենք։
6 Վէպ ՚ի Սիօն դրօ՛շ վերցուցէք. քաշուեցէ՛ք, մի՛ կայնիք. վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի բերեմ հիւսիսէն։
7 Առիւծը իր օրջէն ելաւ, և ազգերը ջարդողը իր տեղէն ելաւ՝ ձամբայ ինկաւ, որ քու երկիրդ աւերակ ընէ. քաղաքներդ պիտի փլչին, ու անոնց դէջ բնակիչ պիտի չգտնուի։
8 Ասոր համար քուրձե՛ր հագէք, և սուգ ընելով ողբացէ՛ք. վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ։
9 Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիրտը պիտի հատնի. և քահանաները պիտի ապշին, ու մարգարէները պիտի հիանան։
10 Անատենը ըսի, Յա՛ւ, ով Տէր Յեհովայ, յիրաւի դուն աս ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր, ըսելով, Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ. և սուրը մինչև անոնց հոգին հասաւ։
11 Ան ատենը աս ժողովուրդին ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի, Չրերող հով մը անապատին բլուրներէն իմ ժողովուրդիս աղջկանը ճամբուն մէջ, չէ թէ հոսելու համար, ոչ ալ մաքրելու համար։
12 Այս սաստիկ հով մը պիտի գայ ինծի. հիմա ես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ։

13 Ընդ անիկայ ամպերու պէս պիտի
ելլէ, և անոր կառքերը մրրիկի
պէս. անոր ձիերը արծիւներէն ա-
րագընթաց են. վա՛յ մեզի՝ որ կո՛ա-
14 րուինք: Ո՛վ Երուսաղէմ՝ սիրտդ
չարութենէ լուա, որպէս զի փըր-
կութիւն գտնես. քու չար խոր-
հուրդներդ մինչև ե՞րբ սրտիդ մէջը
15 պիտի մնան: Ա՛յսն զի ձայն մը
Դանէն լուր կը բերէ, ու Եփրեմի
լեռնէն թշուառութիւն լսել կու-
16 տայ: Ազգերուն յիշեցէք. ա-
հա՛ Երուսաղէմի վրայով պատ-
մեցէք, որ հեռաւոր երկրէ պաշա-
րողներ կու գան, և Յուդայի քա-
17 ղաքներուն վրայ իրենց ձայնը կո՛ար-
ձակեն: Անոր չորս կողմը ագա-
րակի պահապաններու պէս պիտի
պաշարեն. վասն զի անիկայ ինծմէ
18 ապստամբեցաւ, կ՛ըսէ Տէրը: Ա-
րարքերը քու ճամբաներդ ու գործ-
քերդ բերին քու վրադ. ասիկայ
քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն
է. որովհետև մինչև քու սիրտդ
հասաւ:

19 Փո՛ըս, փո՛ըս. մինչև սրտիս
տեսմամբանները ցաւ կը զգամ.
սիրտս իմ ներսի դիս կը խռովի,
չեմ կրնար լռել. քանզի դուն ո՛վ
իմ անձս, փողին ձայնը, պատե-
20 րազմին աղաղակը լսեցիր: Կո-
տորած կոտորածի վրայ կը կան-
չուի, վասն զի բոլոր երկիրը կոր-
ծանեցաւ. վրաններս յանկարծակի՝
ու խորաններս մէկէն կործանեցան.
21 մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ,
և փողին ձայնը պիտի լսեմ:
22 Հիմար իմ ժողովուրդս յիմար
է, զիս չճանչցան. անոնք անմիտ
զաւակներ են, ու անոնց խելք հան-
ճար չկայ. անոնք չարութիւն ընե-
լու խմաստուն են, բայց աղէկու-
թիւն ընել չեն գիտեր:
23 Երկրի վրայ նայեցայ, և ահա՛
անձև ու պարապ էր. երկինքը
24 նայեցայ, ու լոյս չունէր: Լեռ-
ներուն նայեցայ, և ահա՛ կը դո-
ղային, ու ամէն բլուրները կը
25 սարսեխին: Նայեցայ, և ահա՛ մարդ
մը չկար, ու երկինքի բոլոր թռըչ-
26 չունները փախած էին: Նայեցայ,
և ահա՛ պտղաբեր երկիրը անապատ
եղած էր, ու ամէն քաղաքները
Տէրոջը երեսէն՝ անոր սաստիկ բար-
կութեանը երեսէն փլած էին:
27 Ա՛սն զի Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. Ա-
մէն երկիրը պիտի աւերուի. բայց
բոլորովին չվերջացնեմ պիտի չընեմ:
28 Անոր վրայ երկիրը սուգ պիտի բռը-
նէ, ու վերէն երկինքը պիտի խա-
ւարի. վասն զի խօսեցայ, որո-
շեցի և պիտի չզղջամ, ու անկէ
ետ պիտի չդառնամ:
29 Ձիաւորնե-
րուն և աղեղնաւորներուն ձայնէն
բոլոր քաղաքը պիտի փախչի. ա-
նոնք թանձրախիտ անտառներու
մէջ պիտի մտնեն, ու ապառաժ-
ներու վրայ պիտի ելլեն. ամէն
քաղաքները պիտի թողուին, և
անոնց մէջ մարդ պիտի չբնակի:
30 Ու դուն ո՛վ աւերուած, ի՞նչ պի-
տի ընես. թէև կարմիրներ հագ-
նիս, քեզ ոսկի զարդերով զարդա-
րես, ու աչքերուդ վրայ շատ ծա-
րոյր ալ դնես, պարապ տեղը կը
զարդարուիս. քո՛ հմանները քեզ մերժեցին, և քու հոգիդ կը
31 փնտռեն: Վասն զի ձայն մը լսեցի
ծննդական կնոջ նմանին պէս, ո՛ր
իր անդրանիկը ծնանողին երկանցը
պէս, Սիոնի աղջկանը ձայնը՝ որ
կը հառաչէ, ու ձեռքերը բանա-
լով՝ կ՛ըսէ, Ո՛ւխ ինձի վմ՛ հիմա, քանզի սպանողներուն պատճառաւը
հոգիս մաշեցաւ:

ԳԼ. Ե

1 Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պը-
տըտեցէք, ու հիմա նայեցէք,
և գիտցէք, ու անոր հրապարակ-
ներուն մէջ փնտռեցէք. թէ որ
մարդ մը կրնաք գտնել, թէ որ
իրաւունք ընող, ճշմարտութիւն
փնտռող մը կայ, ես ան ո՛ըդէն
թողութիւն ընեմ:
2 Ու թէև Տէ-
րը կենդանի է՝ կ՛ըսեն, բայց սուտ
երդում կ՛ընեն:
3 Ո՛վ Տէր՝ միթէ քու աչքերդ
ճշմարտութեան չե՞ն նայիր. զա-
նոնք ծեծեցիր, բայց ցաւ մը չզգա-
ցին. զանոնք հատուցիր, բայց
խրատ ընդունիլ չուզեցին. իրենց

երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին , և դառնալ չուզեցին :
4 Ու ես ըսի , Իրաւցընէ անոնք աղքատ են . անոնք անմիտ են . քանզի Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը չեն գիտեր :
5 Ես մեծերուն երթամ , և անոնց հետ խօսիմ . վասն զի անոնք Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը գիտեն . բայց ահա անոնք ալ լուծը կոտրեցին . կապերը փրցուցին :
6 Ընոր համար զանոնք անտառին առիւծը պիտի մեռցընէ . զանոնք անապատներուն գայլը պիտի սատկեցընէ . անոնց քաղաքներուն վրայ ինձը պիտի հսկէ . անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը պիտի գիշատուի . վասն զի անոնց յանցանքները շատցան , ու անոնց ապստամբութիւնները բազմացան :
7 Ես բանիս համար քեզի ի՞նչպէս ներեմ . քու որդիներդ իս թողուցին , և չաստուածներով երդում ըրին . ու երբոր զանոնք կշտացուցի , անոնք շնութիւն ըրին , և բազմութեամբ բոզանոցը գացին :
8 Առտուանց գիրցած ձիերու պէս են . ամէն մարդ իր դրացիին կընկանը կը վնջէ :
9 Միթէ ասոնց համար պատիժ պիտի չընե՞մ , կ'ըսէ Տէրը , կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ :
10 Ընոր պարիսպներուն վրայ ելէք ու կործանեցէք , բայց չէ թէ բոլորովին . անոր մարակոցները վերցուցէք , վասն զի անոնք Տէրոջը
11 չեն : Վասնզի Իսրայելի տունը և Յուդայի տունը ինծի խիստ անհաւատարիմ եղան , կ'ըսէ Տէրը .
12 Ընոնք Տէրը ուրացան ու ըսին , Ան՝ չկայ , ու մեր վրայ չարիք պիտի չգայ . և սուր ու սով պիտի
13 չտեսնենք . Ու մարգարէները հովի պէս են , ու անոնց բերանը Տէրոջը խօսքը չկայ . անոնց այնպէս ըլլայ :
14 Ընոր համար զօրաց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ուրեք ասոնք խօսքը խօսեցնուդ համար , ահա ես իմ խօսքերս քու բերնիդ մէջը՝ կրակ , և աս ժողովուրդը փայտ պիտի ընեմ , ու զանոնք պիտի սպառէ :
15 Ահա ես ձեր վրայ հեռուէն մէկ ազգ մը կը բերեմ՝ տէ՛ Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէրը . անիկայ զօրաւոր ազգ է . անիկայ հին ազգ է , և անանկ ազգ մըն է , որ դուն անոր լեզուն չես գիտեր ու խօսածը չես հասկընար :
16 Ընոնց կապարձանները բաց գերեզմանի պէս են . ամէնքն ալ զօրաւոր մարդիկ են :
17 Ու անիկայ պիտի ուտէ քու հունձքըդ , ու քու տղայներուդ ու աղջիկներուդ ուտելու հացը . քու հօտերդ և արջառներդ պիտի ուտէ , քու այգիներդ ու թզենիներդ պիտի ուտէ . քու ապաւինած պարսպաւոր քաղաքներդ սրով պիտի աւրէ :
18 Բայց ան օրերն ալ՝ կ'ըսէ Տէրը , ձեզ պիտի չկատարեցնեմ :
19 Ու թէ որ ըսէք , Ինչ պատճառով մեր Տէր Աստուածը ասանկ ամէնը մեզի ըրաւ . դուն անոնց ըսես , Ինչպէս որ դուք զիս թողուցիք , ու ձեր երկրին մէջ օտար աստուածներու ծառայութիւն ըրիք , այնպէս ալ դուք ձերը չեղած երկրին մէջ օտարներու ծառայութիւն պիտի ընէք :
20 Ասիկայ Յակոբին տանը մէջ պատմեցէք , ու Յուդայի մէջ հրատարակելով ըսէք ,
21 Լսեցէք ասիկայ՝ տէ՛ յիմար ու անմիտ ժողովուրդ , որ աչքեր ունիք , բայց չէք տեսներ . ականջներ ունիք , բայց չէք լսեր :
22 Ինծմէ պիտի չվախնա՞ք , կ'ըսէ Տէրը , իմ երեսէս պիտի չդողա՞ք , որ յաւիտենական հրամանով մը աւազը ծովուն սահման դրի , և անկէ չանցնիր . թէև անոր ալիքները կը ծփին , բայց չեն կրնար յաղթել , թէև անոնք կը գոչեն , բայց անկէ չեն կրնար անցնել :
23 Սակայն աս ժողովուրդը անհնազանդ ու ապստամբ սիրտ մը ունի . անոնք երթալով իրենց ճամբան ծռեցին ,
24 Ու իրենց սրտին մէջ չըսին , Եկէք Տէր Աստուածնիս վախնանք , ան որ անձրևը՝ առջի ու վերջի անձրևը իր ատենին կու տայ , և հունձքի համար որոշուած շաբաթներուն մեզի կը պահէ :
25 Ձեր

անօրէնութիւնները ասոնք հեռացուցին . ձեր մեղքերը բարիքը
26 ձեզմէ արգիլեցին : Վասն զի իմ ժողովուրդիս մէջը ամբարիշտներ գտնուեցան . անոնք որսորդներուն կծկտելուն պէս դարանամուտ կ'ըլլան . որոգայթ կը լարեն , մարդիկներ կը բռնեն :
27 Ինչպէս որ վանդակը թռչուններով լեցուն է , այնպէս ալ անոնց տուները նենգութեամբ լեցուն են . անոր համար անոնք մեծցան ու հարստացան .
28 Կիրցան , պարարտացան , և չարութեան գործքերէն ալ գերազանցեցին . անոնք չիտակ դատաստան չեն ըներ , որբին իրաւունքը չեն պաշտպաներ , (այսու ամենայնիւ յաջողութիւն կը գտնեն ,) և աղքատին դատը չեն տեսներ :
29 Ասոնց համար այցելութիւն պիտի չընե՞մ , կ'ըսէ Տէրը . կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ :
30 Երկրի վրայ զարմանալի ու սոսկալի գործ կ'ըլլայ .
31 Մարգարէները ստութեամբ մարգարէութիւն կ'ընեն , և քահանաները անոնց ձեռքովը կ'իշխեն , ու իմ ժողովուրդս այսպէս կ'ախորժի . բայց ի՞նչ պիտի ընէք , երբոր ասոնց վախճանը հասնի :

ԿԱ . ՕՀ

1 Ա՛վ Բենիամինի որդիք՝ Երուսաղէմի մէջէն քաշուեցէք , ու Թեկուէի մէջ փող ՚ի՛ցուցէք , և Բեթաքարմայի վրայ նշան վերցուցէք . վասն զի հիւսիսէն չարիք ու մեծ կոտորած կ'երևնայ :
2 Աիօնի աղջիկը դեղեցիկ ու փափուկ
3 կնկան մը նմանցուցի : Հովիւները և անոնց հօտերը անոր պիտի երթան , անոր դէմ շուրջանակի վրաններ պիտի կանգնեն . ամէն մէկը իր սահմանին մէջը պիտի հո-
4 վուէ : Պատերազմ պատրաստեցէք անոր դէմ . ելլէք , ու կէս օրին ելլենք . վա՛յ մեզի , վասն զի օրը կանցնի , և իրիկուան ստուերները
5 կ'երկննան : Ելլէք , ու գիշերով ելլենք , և անոր բերդերը կործանենք :
6 Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Կտո՛ւրը կտրեցէք ու Երուսաղէմի դէմ պատնէշ կանգնեցէք . ասիկա այցելութիւն ընելու քաղաք մըն է . բոլորովին հարստահարութեամբ լեցուած է :
7 Ինչպէս որ ջրհորը իր ջուրերը կը բղխէ , անոնք ալ իր չարութիւնը այնպէս կը բղխեն . անոր մէջը զբօսանք ու յափշտակութիւն կը լսուի . իմ առջևս միշտ ցաւեր ու հարուածներ կան :
8 Ա՛վ Երուսաղէմ՝ խրատուէ՛ , չըլլայ որ իմ հոգիս քեզմէ զատուի , չըլլայ որ քեզ աւերակ և անբնակ երկիր մը դարձընեմ :
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իսրայէլի մնացորդները այգիի պէս բոլորովին ճռաքաղ պիտի ընեն . քու ձեռքդ՝ կրծողի պէս կողովնեբուն դարձուր :
10 Որո՞ւն խօսիմ ու վկայութիւն ընեմ , որ լսեն . ահա անոնց ականջները անթլփատ են , և չեն կրնար մտիկ ընել . ահա Տէրոջը խօսքը անոնց առջևը անարգանք եղաւ , անկէ չեն ախորժեր :
11 Սակայն ես Տէրոջը բարկութեամբը լեցուած եմ , ինքզինքս զսպելէն յոգնեցայ . պղնձեայ դուբսը պիտի թափեմ տղաքներուն վրայ , ու նաև երիտասարդաց ժողովին վրայ , քանզի էրիկ ու կնիկ մարդը , ծերը ու տարիքը առածը պիտի բռնուին :
12 Նաև անոնց տուները , ագարակները ու կնիկները միասեղ օտարաց ձեռքը պիտի անցնին . վասն զի երկրին բնակչացը վրայ իմ ձեռքս պիտի երկընցընեմ , կ'ըսէ Տէրը :
13 Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնքը ագահութեան տուէ եղան , ու մարգարէէն մինչև քահանան ամէնքը ստութեամբ կը վարուին :
14 Նաև իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքը հարևանցի բժշկելով՝ խաղաղութիւն , խաղաղութիւն է՛ կ'ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ :
15 Արհէ պղծութիւն ըրած ատեննին կամչնա՞ն . բնաւ չեն ամչնար , ու պատկառիլ չեն գիտեր . անոր համար իյնողներուն

մէջը պիտի իյնան . անոնց այցելու-
թիւն ըրած ատենս պիտի դլըրին ,
կ'ըսէ Տէրը :
16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛մբաստնե-
րու վրայ կայնեցէք ու նայեցէք ,
և հին շաւիղներուն համար հար-
ցուցէք , թէ ո՛րն է բարի ճամբան .
ու անոր մէ՛ջը քալեցէք , որ ձեր
հոգիներուն հանդիստ գտնէք . բայց
անոնք ըսին , Ո՛չ թէ չենք քա-
17 լեր : Ան ձեր վրայ դէտեր դրի ,
ըսելով , փողին ձայնը մտիկ ըրէք .
բայց անոնք ըսին , Ո՛տիկ չենք ը-
18 ներ : Ուրեմն ո՛վ ազգեր՝ լսեցէք .
ո՛վ ժողովք՝ անոնց մէջը եղած բանը
19 գիտցէր . Լսէ՛ , ո՛վ երկիր , ահա
ես աս ժողովուրդին վրայ չարիք՝
անոնց խորհուրդներուն պտուղը պի-
տի բերեմ . վասն զի իմ խօսքերս
մտիկ չըրին , և իմ օրէնքս ալ մեր-
20 ժեցին : Ինչո՞ւ ինծի այսպէս Սա-
բայէն կնդրուկ գայ , ու հեռաւոր
երկրէ անուշահոտ խունկերէդէն .
ձեր ողջակէզները ընդունելի չեն ,
և ձեր զոհերը ինծի հաճելի չեն :
21 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես աս ժողովուրդին առջևը
խոչընդոտ կը դնեմ , ու հայրերը որ-
դւոցը հետ մէկտեղ անոնց զար-
նուելով պիտի դլըրին . դրացին ու
բարեկամը պիտի կորսուին :
22 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա հիւ-
սիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու
գայ , ու երկրիս ծայրերէն մեծ ազգ
23 մը կ'ելլէ . Անոնք աղեղ և նիզակ
կը կրեն , անոնք անգութ ու անո-
ղորմ են . անոնց ձայնը ծովու պէս
կը գոռայ , և անոնք ձիերու վրայ
կը հեծնեն , ու պատերազմող մար-
դու պէս քեզի դէմ կը շարուին՝
ո՛վ դուստր Սիոնի :
24 Անոր լուրը լսեցինք . ձեռքերնիս
թուլցան , և ցաւերը մեզ պաշա-
րեցին՝ ծննդական կնոջ երկանցը
25 պէս : Արտերը մի՛ ելլէք , ու
ճամբաները մի՛ պտըտիք . վասն
զի սրա կողմը թշնամին սուրը ,
26 ո՛ վախ կայ : Ո՛վ իմ ժողովուր-
դիս աղջիկը՝ քո՛ւրձ հագիր , և
մոխիրի մէջ թաւալէ՛ , ու խիստ
գառն ողբով լաց , ինչպէս որ մէկ
հատիկ տղու վրայ կու լան . վասն
զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ
պիտի դայ :
Վնեղ իմ ժողովրդեանս մէջ փոր- 27
ձիչ ո՛ր բերդ դրի , որ անոնց ճամ-
բան դիտնաս և փորձես : Անոնք 28
կամակոր ապստամբներ են , բան-
սարկուներ կը պտըտին , պղինձ
ու երկաթ են . ամենքը ապակա-
նագործ են : Փուքը այրեցաւ , 29
կապարը կրակէն հատաւ . արծա-
թագործը պարապ տեղը կ'աշխա-
տի , վասն զի չարները չորոշուե-
ցան : Անոնց Ընպիտան արծաթ՝ 30
պիտի կանչեն , վասն զի Տէրը զա-
նոնք մերժեց :

ԳԼ . Ի :

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է , որ ըսաւ , Տէրոջը 2
տանը դուռը կայնէ՛ , ու հոն աս
խօսքը կանչէ՛ ու ըսէ՛ , Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք՝ ո՛վ բոլոր Յու-
դա , որ աս դռներէն կը մտնէք՝
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու
համար : Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ- 3
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր
ճամբաները ու գործքերը ուղղե-
ցէք , և ձեզ պիտի թողում որ
աս տեղը բնակիք : Դուք մի՛ ա- 4
պաւինիք սուտ խօսքերուն՝ որ կ'ը-
սեն , Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը
տաճարը , Տէրոջը տաճարը ասոնք
են : Վանզի թէ որ ձեր ճամբա- 5
ները ու գործքերը բոլորովին ուղ-
ղէք , և թէ որ մարդուն ու անոր
ընկերին մէջտեղը իրաւունքը զգու-
շութեամբ ի գործ դնէք , պան- 6
դուխտին , որբին ու որբևարիին
զրկանք չընէք , ու աս տեղը անմեղ
արիւն չթափէք , և օտար աս-
տուածներու ետևէ չերթաք , որ
ձեզի չարիքի պատճառ ըլլայ , Ան 7
ատենը աս տեղը՝ ձեր հայրերուն
տուած երկրիս մէջը պիտի բնակեցը-
նեմ ձեզ յաւիտեանս յաւիտենից :
Ահա դուք սուտ խօսքերու կ'ա- 8
պաւինիք , որոնք չեն կրնար օգուտ
մը ընել : Արդեօք գողութիւն , 9
մարդասպանութիւն և շնութիւն ը-
նելով , ու սուտ երդում ընելով ,

և Իսահաղին խունկ ծխելով , ու
ձեր չգիտցած օտար աստուածներուն
10 հաւէն երթալով , Արնաք գալ ,
ու իմ առջեւս կայնիլ առ տանս մէջ՝
որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
և ըսել թէ Ազատեցանք որ առ ամէն
11 պղծութիւնները ընենք : Ա՛ս տու-
նը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած
է , միթէ ձեր աչքերուն առջեւը ա-
ւազակներու քարանձր եղաւ . ահա
12 ես ալ տեսայ , կ՛ըսէ Տէրը : Խայտ
հիմա դուք Սիլովի մէջ եղող իմ
տեղս գացէք , ուր որ առաջ իմ
անունս հաստատեցի , և տեսէք
ինչ որ անոր ըրեր եմ՝ իմ ժողո-
վուրդիս Իսրայէլին չարութեանը
համար :
13 Ու հիմա որովհետեւ առ բոլոր
գործերը ըրիք՝ կ՛ըսէ Տէրը , ու
թէպէտ ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլե-
լով ու խօսելով , բայց դուք մտիկ
չըրիք , ձեզ կանչեցի , բայց դուք
14 պատասխան չտուիք , Ա՛ս ալ առ
ձեր ապաւինած տանը՝ որուն վրայ
իմ անունս կոչուած է , և ձեզի
ու ձեր հայրերուն տուած տեղս
Սիլովին ըրածիս պէս պիտի ընեմ .
15 Ա՛ս ինչպէս որ ձեր բոլոր եղբայր-
ները , Եփրեմի բոլոր սերունդը
վռընտեցի , անոնց ալ ձեզ իմ
առջեւէս պիտի վռընտեմ :
16 Ուստի դուն առ ժողովուրդին
համար աղօթք մի՛ ըներ . և անոնց
համար աղաղակ ու աղաչանք մի՛
մատուցաներ , ու ինծի բարեխօ-
սութիւն մի՛ ըներ , քանզի քեզի
17 մտիկ չեմ ըներ : Չուն չե՞ս տես-
ներ թէ անոնք ինչ կը գործեն
Հնոմայի քաղաքներուն մէջ ու
Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ :
18 Տղաքները փայտ կը ժողվեն , և
հայրերը կրակ կը վառեն , ու կիներ-
ները խմոր կը շաղեն , երկնից
թագուհիին բլիթներ շինելու հա-
մար . և օտար աստուածներուն
թափելու նուէրներ կը մատուցա-
19 նեն , որ զիս բարկացընեն : Մի-
թէ անոնք զի՞ս կը բարկացընեն ,
կ՛ըսէ Տէրը , չէ՞ որ իրենց անձը
իսկ Խոովին իրենց երեսին ամօթին
համար :
Ընոր համար այսպէս կ՛ըսէ Տէր 20
Եհովան . Ահա իմ բարկութիւնս
ու սրտմտութիւնս այս տեղս վրայ
պիտի թափի , մարդու վրայ և
անասունի վրայ ու դաշտի ծառե-
րուն վրայ ու երկրի պտուղներուն
վրայ . և պիտի բռնկի ու պիտի
չմարի :
Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աս- 21
տուածը այսպէս կ՛ըսէ . Ձեր ողջա-
կէզները ձեր զոհերուն վրայ աւելը-
ցուցէք , և միս կերէք : Վասն 22
զի ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն
հանած օրս անոնց բան մը չխօսեցայ
ողջակէզի ու զոհի վրայով , ոչ ալ
անոնց հրամայեցի . հապա անոնց 23
այս բանը հրամայեցի ու ըսի , Իմ
ձայնս մտիկ ըրէք , և ես ձեզի Աս-
տուած ըլլամ , ու դուք ինծի ժո-
ղովուրդ ըլլաք . և ձեզի ամէն հրա-
մայած ճամբաներուս մէջը քալեցէք ,
որ ձեզի աղէկ ըլլայ : Բայց անոնք 24
մտիկ չըրին , ու ականջնին չդե-
ցին . հապա իրենց չար սրտին կա-
մակորութեամբը իրենց խորհուրդ-
ներուն հետեւեցան , ու ետ գացին ,
և չէ թէ յառաջ : Ձեր հայրերը 25
Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մին-
չեւ այս օրս իմ բոլոր ծառաներս
մարգարէները ձեզի խրկեցի . ամէն
օր կանուխ ելլելով կը խրկէի .
Ու ինծի մտիկ չըրին , և ականջնին 26
չդնեցին . հապա իրենց պարանոցը
խստացուցին , իրենց հայրերէն ա-
ւելի չար եղան :
Ա՛ս դուն առ բոլոր խօսքերը ա- 27
նոնց պիտի զրուցես , բայց քեզի
մտիկ պիտի չընեն . զանոնք պիտի
կանչես , բայց քեզի պատասխան
պիտի չտան : Ըն առնոնք անոնց 28
ըսես , Ար Տէր Աստուծոյն ձայնը
մտիկ չընող ու խրատ չընդունող
ազգը ասիկայ է . ճշմարտութիւնը
կորսուեցաւ ու անոնց բերնէն կըտ-
րեցաւ :
Ածիլիդ կոթէ ու նետէ , ժէ 29
Ա՛ս , և բլուրներուն վրայ
ողբա . քանզի Տէրը մերժեց ու
երեսէ ձգեց ան ազգը՝ որուն դէմ
շատ սրդողէր էր :
Վասն զի Հնո- 30
դայի որդիքը իմ առջեւս չարու-

թիւն գործեցին , կ'ըսէ Տէրը . իրենց գարշելի բաները իմ անունս կոչուած տանը մէջ դրին , որ զանիկայ պղծեն : 31 Եւ Յովսիա որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթի բարձր տեղերը շինեցին , իրենց տղաքը ու աղջիկները կրակով այրելու համար . որ ես չհրամայեցի , ու միտքէս ալ անցած չէր : 32 Ուստի ահա օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէրը , որ ալ Տոփեթ , կամ Յոսիա որդւոյն ձորը պիտի չըսուի , հապա Սպանութեան ձոր . և Տոփեթի մէջ դնելէնէ պիտի թաղեն 33 մինչև որ ալ տեղ չմնայ : Եւ աս ժողովուրդին դիւերը երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլլան . և զանոնք 34 վռնտող մը պիտի չըլլայ : Եւ Հուդայի քաղաքներէն ու Երուսաղէմի փողոցներէն ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցընեմ . վասն զի երկիրը ամայի պիտի ըլլայ :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ն ժամանակը՝ կ'ըսէ Տէրը , Հուդայի թագաւորներուն ոսկորները , ու անոր իշխաններուն ոսկորները , և քահանաներուն ոսկորները , ու մարգարէներուն ոսկորները ու Երուսաղէմի բնակչացը ոսկորները իրենց գերեզմաններէն պի- 2 տի հանեն , Նէ պիտի տարածեն զանոնք արեւուն առջևը ու լուսնին առջևը , և երկինքի բոլոր զօրքին առջևը , որ զանոնք սիրեցին , ու անոնց ծառայեցին , և անոնց ետևէն գացին , ու զանոնք փնտռեցին , և անոնց երկրպագութիւն ըրին . անոնք պիտի չժողովուին ու պիտի չթաղուին . երկրի երեսին վրայ 3 աղբի պէս պիտի ըլլան : Նէ մնացը կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ աս չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք մնացեր են ան ամէն տեղուանքը , ուր որ զանոնք վռնտեր եմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :

4 Եւ անոնց ըսես , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մէկը անոնք պիտի իյնան ու պիտի չելլէ՞ն . կամ դէպ ետ դառնալը կը խոտորի ու ետ չդառնար . 5 Ինչո՞ւ աս Երուսաղէմի ժողովուրդը միտաւէտ խոտորումով մը խոտորեցաւ . անոնք նենգութեան բարեցան , դառնալ չուզեցին : 6 Կանչ դրի ու մտիկ ըրի . անոնք չիտակ չէն խօսիր . մարդ մը չկայ որ իր չարութենէն զղջայ , ու ըսէ թէ Ա՛ի՛նչ գործեցի . ամէնքը իրենց ընթացքին դարձան պատերազմի վազող ձիու պէս : 7 Նոյնիսկ արագիլը անգամ օդին մէջ իր որոշ ժամանակը դիտէ , ու տատրակը և կռունկը ու ծիծեռնիկը իրենց գալստեան ժամանակը կը դիտեն . բայց իմ ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը չգիտեր : 8 Ո՞նչպէս կ'ըսէք թէ Մենք իմաստուն ենք , ու Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է . իրաւ ըրաւ ահա դպիրներուն սուտ գրիչը սուտութիւն կը գործէ : 9 Իմաստունները ամչցան . անոնք զարհուրեցան ու բռնուեցան . ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին , ալ ա- նոնց քովը ինչ իմաստութիւն կը մնայ : 10 Ուստի անոնց կիներները օտարներուն , անոնց ագարակները անոնց տիրացներուն պիտի տամ . ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը ամէնքը ագահութեան ետևէ եղան . մարգարէէն մինչև քահանան ամէնքը սուտութեամբ կը վարուին : 11 Ու իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքը հարևանցի բժշկելով՝ խաղաղութիւն , խաղաղութիւն է՝ կ'ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չըկայ : 12 Ամօթէ պղծութիւն ըրած ատեննին կ'ամչնա՞ն . բնաւ չեն ամչնար , ու պատկառիլ չեն գիտեր . անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան . անոնց պզտըլութիւն եղած ատենը պիտի գլորին , կ'ըսէ Տէրը : 13 Զանոնք բոլորովին բնաջինջ պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը . որթին վրայ խաղող պիտի չըլլայ , և թզենիին վրայ թուզ պիտի չըլլայ . անոնց տերևն ալ պիտի թառամի , ու անոնց տուածս անոնցմէ պիտի անցնի :

Մենք ինչո՞ւ կը նստինք . ժո- 14

վուեցէք ու պարապատոր քաղաքներու մէջ մնանիք , և հոն լուռ կ'ենանք · վասն զի մեր Տէր Աստուածը մեզ լռեցուց , ու մեզի դառնութեան ջուր խմցուց · քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք :
15 Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց բարութիւն չկար · բժշկութեան ժամանակին ապուշեցինք , բայց ահա
16 խռովութիւն է՛ : Ընոր ձիերուն փռնչիւնը Դանէն լսուեցաւ · անոր երիվարներուն խրնջմանը ձայնէն բոլոր երկիրը շարժեցաւ · վասն զի պիտի գան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի ուտեն :
17 Վասնզի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարբեր կը խրկեմ , որ անոնց թովչութիւն չազդեր , և ձեզ պիտի խածնեն , կ'ըսէ Տէրը :
18 Իմ զուարթութիւնս տրտմութեան փոխուեցաւ · իմ սիրտս ներ-
19 սի դիս կը մարի : Ահա հեռաւոր երկրէ եկողներուն պատճառաւը իմ ժողովուրդիս աղջկանը ողջոյ ձայնը · Սիթէ Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞ · անոր թագաւորը հոն չէ՞ ·
Ինչո՞ւ իրենց քանդակած կուռքերովը ու օտարաց ունայնութիւններովը զիս բարկացուցին :
20 Հունձքի ատենը անցաւ , ամառը վերջացաւ , բայց մենք չփրկուեցանք :
21 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքին համար վիրաւորեցայ , խաւարեցայ ու ապշութիւնը իս պաշարեց :
22 Սիթէ Գաղաադու մէջ բալասան չկայ , հոն բժիշկ չկայ · հապա ինչո՞ւ համար իմ ժողովրդեանս աղջիկը բժշկութիւն չգըտաւ :

Գ.

1 Երանի թէ գլուխս ջուր , ու աչքերս արցունքի աղբիւր ըլլային , որ ցորեկ ու գիշեր լայի իմ ժողովուրդիս աղջկանը սպանուածներուն համար :
2 Երանի՛ թէ անապատի մէջ ճամրորդներու իջեւան մը ունենայի , որ իմ ժողովուրդս թողուի , ու անոնցմէ երթայի · վասն զի ամէնքը շնացողներ են , ու նենգաւորներու ժողով են · Ու իրենց լեզուները իրենց աղեղներուն պէս կը լարեն սուտ համար , բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քաջութիւն չունին · վասն զի չարութենէ՛ ի չարութիւն կ'երթան , ու զիս չեն ճանչնար , կ'ըսէ Տէրը :
4 Ամէն մարդ իր ընկերէն զգուշանայ , ու բնաւ մէկ եղբօր մը մի՛ ապաւինիք · վասն զի ամէն եղբայր խաբէութիւն կը ձգէ , և ամէն ընկեր բանսարկութեան կը պտըտի · Ու ամէն մարդ
5 իր ընկերը կը խաբէ , և ճշմարտութիւն չեն խօսիր · անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սորվեցուցած են , անօրէնութիւն ընելով կը յոգնին :
6 Դուն բնակարանդ նենգութեան մէջ է · նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն ուզեր , կ'ըսէ Տէրը :
7 Ընոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ահա զանոնք պիտի հալեցընեմ , ու պիտի փորձեմ · վասն զի իմ ժողովուրդիս աղջկանը համար ի՞նչպէս ընեմ :
8 Ընոնց լեզուն մնահաբեր նետ է · նենգութիւն կը խօսի · բերնովը իր ընկերին հետ խաղաղութիւն կը խօսի , բայց սրտովը անոր դարան կը պատրաստէ :
9 Սիթէ ասոնց բանը համար անոնց այցելութիւն պիտի չընե՞մ , կ'ըսէ Տէրը · կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ :
10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝ և անապատի արօտներուն համար կոծ պիտի ընեմ · վասն զի այրեցան · անոնք մարդ չանցնիր , ու խաշինքներու ձայն չլսուիր · օդին թռչուններէն մինչև անասուները փախան՝ դացին :
11 Ու Երուսաղէմը ՝ի բուրաստեր դնեմ , և չգալներու բնակարան պիտի ընեմ , ու Հրեաստանի քաղաքները անբնակ ամայութեան պիտի դարձընեմ :
12 Ո՞վ է ան խելացուն մարդը , որ ասիկա հասկընայ · և անոր՝ Որ տուեց բերանը խօսած ըլլայ , որ ասիկա պատմէ , Թէ երկիրը ին-

չը՞ւ համար աւրուեցաւ , ու այրած անապատի պէս եղաւ , ուսկից որ
13 մարդ չանցնիր : Եւ Տէրը ըսաւ , Այսան զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին , որն որ իրենց առջեւը դրեր էի , ու իմ ձայնիս մտիկ չընելով՝ անոր հա-
14 մեմատ չքալեցին , Հապա իրենց սրտին կամակորութեանը՝ և հայրերնուն իրենց սորվեցուցած Նահաղեմին ետեւէն գացին :
15 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս ժողովուրդին օշինդր պիտի կերցընեմ , ու անոնց դառնութեան ջուր պիտի խմցընեմ :
16 Եւ զանոնք պիտի ցրուեմ ան ազգերուն մէջը , որոնք ո՛չ իրենք գիտցան , ո՛չ ալ իրենց հայրերը , ու անոնց վրայ սուր պիտի խրկեմ , մինչև որ զանոնք հատցընեմ :
17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Աստածեցէք , ու լալկան կնիկներ կանչեցէք , որ գան , և հանճարեղ կնիկներուն ըղ՚ խրկեցէք , որ
18 գան , Ու մեզի համար շուտով ողբի ձայն վերցընեն , որ մեր աչքերը արցունքներ իջեցընեն , և մեր արտևանունքը ջուրեր վազցընեն .
19 Վասնզի Սիոնէն ողբի ձայն լսուեցաւ , Ո՛նչպէս կործանեցանք , խիստ ամչցանք . վասն զի երկիրը թողուցինք , վասն զի Ընտրիներնիս հիմնայատակ ըրին մեր բնակարան-
20 ները : Ուրեմն ո՛վ կնիկներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք , և ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը թող ընդունին . ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք . և ամէն կնիկ իր դրացիին եղերերգութիւն
21 սորվեցընէ : Այսան զի մահը մինչև մեր պատուհանները ելաւ , մեր պալատները մտաւ , որ փողոցներէն տղաքները՝ ու հրապարակներէն երիտասարդները բնաջինջ ընէ :
22 Ըսէ որ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մարդոց դիակունքը պիտի իյնան արտերու երեսին վրայ եղող աղբին պէս , կամ հնձողներուն ետեւը ձածուած խուրձի պէս . և պիտի չըլլայ մեկը որ զանոնք ժողվէ :

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իմաստունը 23
իր իմաստութեամբը չպարծի , ու զօրաւորը իր զօրութեամբը չպարծի . հարուստը իր հարստութեամբը չպարծի . Հապա ան որ կը 24
պարծի՝ թող ասոր պարծի , որ կը հասկընայ ու զիս կը ճանչնայ , Ե՛ֆէ թէ ես եմ Տէրը , որ երկրի վրայ ողորմութիւն , իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընեմ . քանզի ես ասոնց կը հաճիմ , կ'ըսէ Տէրը :
Ահա օրեր պիտի գան՝ կ'ըսէ Տէրը , 25
որ ամէն թլփատուածներուն ու անթլփատներուն , Եգիպտոսին և 26
Յուդային ու Եդովմին և Իմմոնի որդւոցը ու Մոաբին ու իրենց մօրուքին ծայրերը կտրող անապատի բոլոր բնակիչներուն այցելութիւն պիտի ընեմ . վասն զի ամէն ազգերը անթլփատ են , ու բոլոր Իսրայէլի տունը սրտով անթլփատ է :

ԴԱՆ . Ժ

Ո՛վ Իսրայէլի տուներ՝ Տէրոջը ձեզի 1
համար ըսած խօսքը մտիկ ըրէք : Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ազ- 2
գերուն ճամբաները մի՛ սորվիք , ու երկինքին նշաններէն մի՛ զարհուրիք . վասն զի անոնցմէ հեթանոսները կը զարհուրին : Վասն զի 3
ժողովրդոց սովորութիւնները ունայնութիւն են , քանզի անտառէն փայտ կը կտրեն . անիկայ արուեստագէտին ձեռացը գործն է՝ տապարով գործած :
Արծաթով և ոսկիով կը զարդարեն , 4
ու գամերով և ուռերով կը գամեն զանիկայ , ու չշարժիր : Անոնք 5
արմաւենիի պէս շիտակ են , բայց չեն խօսիր . անոնք՝ ի հարկէ պիտի վերցուին , վասն զի չեն կրնար քալել . անոնցմէ մի՛ վախնաք , վասն զի չարիք մը չեն կրնար հասցընել , ո՛չ ալ բարիք ընելու կարող են :
Ո՛վ Տէր՝ քեզի նման մեկը չկայ . 6
դուն մեծ ես , ու քու անունդ զօրութեամբ մեծ է : Վեզմէ ո՛վ պիտի 7
չվախնայ՝ ո՛վ ազգաց թագաւոր . քանզի քեզի կը վայլէ . վասն զի ազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջը

և անոնց բոլոր թագաւորութիւն-
ներուն մէջը քեզի նման մէկը չկայ :
8 Հայց անոնք բոլորովին անբան ու
անմիտ են . անոնց ըրածը ունայնու-
թիւնից վարդապետութիւն է . փայտ
9 է : Թարսիսէն ծեծուած արծաթ ,
և Ուփազէն ոսկի կը բերուի , անոնք
վարպետի ու ոսկերիչի ձեռացը
գործքն են . անոնց զգեստը կապու-
տակ ու ծիրանի է . ամէնը հանճա-
10 րեղներու գործքեր են : Սակայն
Տ֊Հովան է ճշմարիտ Աստուածը ,
անիկայ է կենդանի Աստուած և
յաւիտենական Թագաւոր . անոր
բարկութենէն երկիրը կը դողայ ,
ու ազգերը անոր սրտմտութեանը չեն
11 դիմանար : [Անոնց այսպէս ըսէք .
Ան աստուածները՝ որոնք երկինքը
ու երկիրը չշինեցին , երկրէ ու աս
երկինքներուն տակէն պիտի կոր-
12 սուին :] Երկիրը իր զօրութեամ-
բը շինեց . աշխարհը իր իմաստու-
թեամբը հաստատեց , ու երկինքը
13 իր խորհրդովը տարածեց : Երբոր
իր ձայնը կու տայ , երկինքի մէջ
ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ . և
երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ ,
անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ ,
ու հովը կը հանէ իր շտեմարաննե-
14 րէն : Ամէն մարդ դիւրութենէ
զրկուած՝ անասուն դարձաւ . ամէն
ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին
պատճառաւ ամօթով եղաւ . վասն
զի ձուլած կուռքը սուտութիւն է .
15 ու անոնք հոգի չունին : Անոնք
ունայնութեան և խաբէութեան
գործքեր են . անոնց այցելութիւն
եղած ատենը անոնք պիտի կոր-
16 սուին : Հակոբին Մասին ասոնց
պէս չէ , վասն զի անիկայ ամէն
բանը Ստեղծողն է , ու Իսրայէլ
անոր ժառանգութեանը վիճակն է .
Տ֊ անոր անունը Տ֊Հովայ Սաբա-
աւոթ է :
17 Ո՛վ բերդի մէջ բնակող՝ քու
վաճառներդ երկրէն ժողվէ :
18 Վասնզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես
Տ֊ աս անգամ երկրին բնակիչները
դուրս պիտի նետեմ , ու զանոնք
նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ , որ
իրենց ըրածը գտնեն :
19 Ա՛յ ինծի իմ հարուածքիս հա-
մար , իմ վէրքս անդարմանելի է .
բայց ես ըսի , Իրաւցընէ ասիկայ
ցաւ է , ու զանիկայ կրելու եմ :
20 Իմ վրանս կործանեցաւ և ամէն
չուաններս փրթան . տղաքներս
ինծմէ ելան ու չկան . ասկէ ետև
վրանս կանգնող ու վարագոյրներս
դնող չկայ :
21 Վասն զի հովիւները անասուն դարձան և Տէրը չխնդ-
րեցին . անոր համար յաջողութիւն
չգտան , ու անոնց բոլոր հօտը
ցրուեցաւ :
22 Ահա հիւսիսի երկրէն գուժի ձայն և մեծ խռովութիւն
կու գայ , որ Յուդայի քաղաքները
աւերակ՝ ու շագալներու բնակարան
ընէ :
23 Գիտեմ՝ ո՛վ Տէր , որ մարդուն
ճամրան իր ձեռքը չէ . քալող մար-
դը իր քալուածքը շիտկելու կա-
րող չէ :
24 Ո՛վ Տէր՝ զիս խրատէ՛ ,
բայց չափաւորութեամբ , և ո՛չ թէ
քու բարկութեամբդ , չըլլայ որ
զիս սպառես :
25 Վրու սրտմտու-
թիւնդ քեզ չճանչցող ազգերուն
վրայ և քու անունդ չկանչող ազ-
գաւոհմներուն վրայ թափէ . վասն
զի Յակոբը կերան . զանիկայ կերան
ու հատցուցին , և անոր բնակու-
թիւնը աւերակ դարձուցին :

Գ Լ . Ժ Ե

1 Ան խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Ե-
2 րեմիային եղաւ՝ ըսելով , Ես
ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք , և
Յուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
բնակչացը խօսեցէք . 3 Ու դուն
անոնց ըսես , Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ . Անիծեալ
ըլլայ ան մարդը՝ որ մտիկ չընէր աս
4 ուխտին խօսքերը , Որն որ ես ձեր
հայրերուն պատուիրեցի՝ Երկիւ-
տոսի երկրէն ան երկաթի շնորհն
զանոնք հանած օրս՝ ու ըսի , Իմ
ձայնս մտիկ ըրէք , ու ձեզի բոլոր
հրամայածիս համեմատ ի գործ դը-
րէք , որ դուք իմ ժողովուրդս ըլ-
լաք , ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ .
5 Որպէս զի հաստատեմ ան երդումը
որ ձեր հայրերուն ըրի , անանկ եր-
կիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու

մեղը կը բղխէ , ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ : Ու ես պատասխան տուի ու ըսի , Ո՛հ՛ն՝ իմ Տէր :

6 Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Այս բոլոր խօսքերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կանչելով ըսէ , Այս ուխտին խօսքերը մի՛կ ըրէք ու զա-
7 նոնք՝ ի գործ դրէք . Ա՛սան զի ձեր հայրերը փութով խրատեցի , զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս մինչեւ ասօր , կանուխ ելլելով ու խրատելով ըսի , Իմ
8 ձայնս մի՛կ ըրէք : Բայց անոնք մի՛կ չըրին , ու իրենց ականջը չըխոնարհեցուցին . հապա ամէն մարդ իր չար սրտին կամակորութեանը համեմատ քալեց . ուստի ես անոնց վրայ կը բերեմ ասօրէ ուխտիս բոլոր խօսքերը , որո՛ր որ ես անոնց պատուիրեցի որ ընեն , ու անոնք չը-
9 րին : Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Յուդայի մարդոցը մէջ ու Երուսաղէմի բնակչացը մէջ դաւաճա-
10 նութիւն գտնուեցաւ . Անոնք իմ խօսքերս մի՛կ ընել չուզող իրենց նախահարցը անօրէնութիւններուն դարձան , և օտար աստուածներու ետեւէ գացին , որ անոնց ծառայութիւն ընեն . Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը իրենց հայրերուն հետ ըրած ուխտս աւրեցին :
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՛հ՛ն ես անանկ չարիք կը բերեմ անոնց վրայ , որ անկէ ելլելու կարող պիտի չըլլան . և ինծի պիտի աղաղակեն , ու անոնց մի՛կ
12 պիտի չընեմ : Ու Յուդայի քաղաքները ու Երուսաղէմի բնակիչները պիտի երթան , ու պիտի աղաղակեն ան աստուածներուն՝ որոնց խունկ ծխեր էին . բայց անոնց ձախորդութեան ժամանակը բնաւ
13 պիտի չազատեն զանոնք : Վասն զի քու աստուածներդ , ո՛վ Յուդա, քու քաղաքներուդ թիւըն չափ եղան . ու Երուսաղէմի փողոցներուն թիւըն չափ՝ ամօթալից կռապաշտութեան համար սեղաններ , Բահաղին խունկ ծխելու համար
14 սեղաններ կանդնեցիք : Ուստի դուն աս ժողովուրդին համար աղօթք մի՛ ըներ , ու անոնց համար խնդրուածքով ու պաղատանքով մի՛ աղաչեր . քանզի երբոր իրենց վրայ հասած չարիքին համար ինծի աղաղակեն , անոնց մի՛կ պիտի չընեմ :

Իմ սիրելիս ի՞նչ բան ունի 15
իմ տանս մէջ , որովհետեւ շատ-
րուն հետ անօրէնութիւն գործեր
է . սուրբ միսն ալ քեզմէ անց-
ցաւ , քանզի բուն քու չարութիւ-
նովդ կ'ուրախանաս : Տէրը քու 16
անունդ կանանչ , գեղեցիկ պա-
բարեպտուղ ձիթենի կոչեց . Բայց
անոր վրայ մեծ աղմո՛ւկի ձայնով
կրակ բռնկեցուց , և անոր ոստերը
կոտրեցան : Ու քեզ տնկող զո- 17
բաց Տէրը քու վրայովդ չարիք խո-
սեցաւ , Իսրայէլի տանը ու Յու-
դայի տանը չարութեանը համար՝
որ անոնք գործեցին , և Բահաղին
խունկ ծխելով՝ զիս բարկացուցին :

Ու Տէրը ինծի գիտցուց , ու 18
ջանի՛կ գիտեմ . ան ատենը ինծի
անոնց գործքերը ցուցուցիր : Բայց 19
ես մորթուելու տարուող ընտանի-
ցած գառի մը պէս էի , ու չէի
գիտեր որ անոնք ինծի համար նեն-
գութիւններ կը խարէին , ըսելով ,
Ծառը իր պտղովը կործանի՛նք , և
զանի՛կայ կենդանեաց երկրէն բնա-
ջինջ ընենք , որ անոր անունը մի-
մըն ալ չյիշուի : Բայց ո՛վ Տէր 20
զօրութեանդ՝ արդար Դատաւոր ,
որ երիկամունքը ու սիրտը կը քըն-
նես , անոնցմէ սո՛ւնկը վրէժդ տես-
նեմ . քանզի իմ դատս քեզի
յայտնեցի :

Ուստի Տէրը այսպէս կ'ըսէ Ա- 21
նաթոթի մարդոցը համար՝ որոնք
քու հոգիդ կը փնտռեն , ու կ'ը-
սեն , Տէրոջը անունովը մարգա-
րէութիւն մի՛ ըներ , որ մեր ձեռ-
քերովը չմեռնիս : Անոր համար 22
զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՛հ՛ն
ես անոնց այցելութիւն պիտի ը-
նեմ . կտրիճները սրով պիտի մեռ-
նին , անոնց տղաքները ու աղջիկ-
ները սովամահ պիտի ըլլան . Ու 23
անոնք մնացորդ պիտի չունենան ,

վան զի ես Ընտիոքիի մարդոցը վրայ՝ անոնց այցելութեան տարին չարիք պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ա՛վ Տէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ, դուն արդար ես։ Սակայն քեզի իրաւունքի վրայով պիտի խօսիմ. ինչո՞ւ ամբարիշտներուն ճամբան յաջող է, ու բոլոր նենգութիւն ընողները
2 հանգստութիւն կը վայելեն։ Դուն զանոնք տնկեցիր, և անոնք արմատացան։ Ընդոք կ՚աճին ու պտուղ կու տան. դուն անոնց բերնին մօտ ես, բայց անոնց երիկամունքէն հեռու ես։
3 Իսկ դուն ո՛վ Տէր՝ զիս գիտես. զիս տեսար, ու իմ սիրտս քու առջեւդ քննեցիր. զատէ՛ անոնք մորթուելու ոչխարներու պէս, և սպանդան օրուան համար պատրաստէ։
4 Մինչեւ ե՞րբ երկիրը սուգ պիտի բռնէ իր բնակչացը չարութեանը համար, ու բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ. անասուններն ու թռչուններըը կորսուեցան, վասն զի ըսին, Ընդհակառակն մեր վախճանը պիտի չտեսնէ։
5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ վազեցիր, ու քեզ յոգնեցուցին, հապա ձիաւորներու հետ ինչպէս մրցարշաւը պիտի մնանես. և դուն որ խաղաղութեան երկրին մէջ ապահով ես, ինչ պիտի ընես երբոր Յորդանան ձիաւորը բարձրանայ։
6 Վասնզի քու եղբայրներդ ու քու հօրդ տունն ալ՝ անոնք անգամ քեզի դէմ նենգութիւն ըրին, և քու ետեւդէդ բարձրաձայն աղաղակեցին. թէև անոնք քեզի աղէկ բաներ ալ խօսին, դուն անոնց մի հաւատար։
7 Իմ տունս թողուցի, իմ ժառանգութիւնս ձգեցի, հոգիիս սիրածը իր թշնամիներուն ձեռքը
8 տուի։ Իմ ժառանգութիւնս անտառի առիւծին պէս եղաւ ինծի, անիկայ իր ձայնովը իմ վրաս պոռաց. ասոր պատճառով զանի-
9 կայ ատեցի։ Իմ ժառանգու-

թիւնս գոյնզգոյն թռչունի մը պէս եղաւ ինծի, թռչուններըը անոր չորս կողմն են. եկէք, անասպատին բոլոր գազաններըը ժողվեցէք. բերէք որ ուտեն։ Շատ հովիւներ իմ այգիս աւերեցին. իմ բաժինս ոտնակոխ ըրին, և իմ ցանկալի վիճակս անապատի ամայութեան դարձուցին։ Ամայութեան դարձուցին. ու ամայի ըլլալով իմ առջեւս սուգ բռնեց. բոլոր երկիրը ամայութեան դարձաւ, քանզի մարդ մը չկայ որ ասոր բանիրը մտածէ։ Անապատին ամէն բլուրներուն վրայ աւարառուներ եկան. վասն զի երկրին մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը Տէրոջը սուրը կ՚ուտէ, և ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ։ Ցորեն ցանեցին, բայց փուշեր պիտի հնձեն. աշխատանք քաշեցին, բայց օգուտ պիտի չտեսնեն. ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը համար ձեր արդիւնքներէն պիտի ամչնաք։

Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը իմ չար դրացիներուս համար, որոնք իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին տուած ժառանգութեանս կը դպչին. Ահա ես զանոնք իրենց երկրին երեսէն պիտի խլեմ, Յուդայի տունն ալ անոնց մէջէն պիտի խլեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ զանոնք խլելէս ետքը պիտի դառնամ անոնց ողորմիմ, և ամէն մէկը իր ժառանգութեանը՝ ու ամէն մէկը իր երկիրը պիտի դարձընեմ։ Ու թէ որ անոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները սորվին, ու իմ անունովս երդում ընեն՝ ըսելով, Կենդանի է Տէր, (ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուրդիս Բահաղին անունովը երդում ընել սորվեցուցին.) ան ատեն իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի հաստատուին։ Բայց թէ որ մնիկ չընեն, ան ատենը ան ազգը արմատապի պիտի խլեմ ու պիտի կորսընցընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԺԲ

Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Գնա, քեզի մէկ քթանէ գօտի մը ծախու առ, և զանիկայ մէջդ կապէ,

ու զանիկայ ջուրը մի խոթեր ։
2 Աստի Տէրոջը խօսքին համեմատ
գոտին ձախու առի ու մէջքս կա-
3 պեցի ։ Եւ երկրորդ անգամ Տէ-
րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
4 Ըն ձախու առած գոտիդ՝ որ քու
մէջքիդ վրայ է , ար ու ելլէ՝ Եփ-
րատ գնա , և հոն վէմին ծակին
5 մէջը պահէ զանիկայ ։ Ու ես գա-
ցի , և զանիկայ Եփրատի եզերքը
պահեցի , ինչպէս որ Տէրը ինծի
6 պատուիրեց ։ Եւ շատ օրերէն ետ-
քը Տէրը ինծի ըսաւ , Ելլէ՛ Եփ-
րատ գնա , ու անկէ առ անդոտին ,
որ քեզի հրամայեցի որ հոն պահես ։
7 Ես ալ Եփրատ գացի , ու փորե-
լով՝ գոտին ան պահած տեղէս առի .
և ահա գոտին փտեր էր , ու բնաւ
8 մէկ բանի մը չէր գար ։ Եւ Տէ-
րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
9 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Հնուդային
հպարտութիւնը ու Երուսաղէմին
մեծ հպարտութիւնը այդպէս պիտի
10 ապրեմ ։ Այս չար ժողովուրդը՝ որ
իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , ու
իրենց սրտին կամակորութեամբը
կը քալեն , և օտար աստուածներու
ետևէ կ՛երթան անոնց ծառայու-
թիւն ընելու և անոնց երկրպա-
գութիւն ընելու համար , առ ան-
պիտան գոտիին պէս պիտի ըլլան .
11 Ա՛ման թե ինչպէս որ գոտին մար-
դուն մէջքը կը փակչի , բոլոր Ի-
սրայէլի տունը ու բոլոր Հնուդայի
տունը ինծի այնպէս փակցուցեր էի՝
կ՛ըսէ Տէրը , որ ինծի ժողովուրդ
ըլլան , նաև անուն և փառը ու
պարծանք . բայց անոնք մտիկ չը-
բին ։
12 Նաև առ խօսքը ըսես անոնց ,
Ի սրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ՛ըսէ . Ամէն տիկ գինիով պիտի
լեցուի . բայց անոնք քեզի պիտի
ըսեն , Մի՞թէ մենք չե՞նք գիտեր
որ ամէն տիկ գինիով պիտի լե-
13 ցուի ։ Իսկ դուն անոնց ըսես ,
Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ահա ես աս
երկրին բոլոր բնակիչները , ու
Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
թագաւորները , և քահանաները ,
ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի
բոլոր բնակիչները արբեցութեամբ
պիտի լեցընեմ . Եւ զանոնք իրա- 14
րու ջախջախ պիտի կոտրտեմ ,
հայրերը տղոցը հետ միասին՝ կ՛ըսէ
Տէրը , և անոնց պիտի չխնայեմ , ու
պիտի չիմնայեմ , և առանց ողորմե-
լու՝ զանոնք բնաջինջ պիտի ընեմ ։
Մտիկ ըրէք , ականջ տուէք , 15
մի՛ հպարտանաք , վասն զի Տէրը
խօսեցաւ ։ Ձեր Տէր Աստուծոյն 16
փառք տուէք , դեռ խաւարը վրա-
նիդ չհասած , ու ձեր ոտքերը մըթ-
ներու վրայ չգահաւ , և ձեր լոյսի
սպասած առտուն՝ Ա՛մբոխ զանի-
կայ մահուան սուտերի չփոխած ,
ու զանիկայ թանձր մէգի չդարձու-
ցած ։ Ասոր համար եթէ որ մտիկ չընէք , 17
ձեր հպարտութեանը համար իմ
հոգիս ծածուկ տեղ պիտի
լայ , և իմ աչքս խիստ լալով
արցունք պիտի թափէ , վասն զի
Տէրոջը հօտը գերի առնուեցաւ ։
Թագաւորին ու թագուհիին ը- 18
սէ . Ձեր անձը խոնարհեցուցէք , ա-
ռէքսիէ վար նստեցէք . վասն զի ձեր
գլուխներնիդ ձեր փառաց թագը ինկաւ ։
Հարաւային քաղաքները գոցուեցան 19
ու բացող մը չկայ . բոլոր Հնուդա
գերութեան գնաց . ամէնը գերու-
թեան գացին ։ Աչքերնիդ վերցու- 20
ցէք և հիւսիսի կողմէն եկողնե-
րուն նայեցէք . քեզի տրուած հօ-
տը , քու փառաւոր խաչինքը ո՞ւր
են ։ Ի՞նչ պիտի ըսես՝ երբոր քե- 21
զի այցելութիւն ընեմ . վասն զի
դուն անոնց սորվեցուցիր որ քու
վրադ իշխան և գլուխ ըլլան . մի-
թէ քեզ ծննդական կնոջ պես
ցաւեր պիտի չբռնե՞ն ։ Ու թէ 22
որ սրտիդ մէջը ըսես , Ա՛ս բաները
ինչո՞ւ հանդիպեցան ինծի . քու
անօրէնութեանդ շատութենէն քու
քղանցքներդ բացուեցան , և գար-
շապարներդ բռնութեամբ մերկա-
ցան ։ Մի՞թէ կարելի՞ է որ Ա- 23
թէովպացին իր մորթը , կամ ինձը
իր խայտաբղետները փոխէ , որ դուք
ալ չարութիւն ընելու սորված
ըլլալով , կարենաք աղէկութիւն
ընել ։ Աստի անապատի հովին 24
վերցուած մշեղի պէս պիտի ցրուեմ

25 զանոնք : Այս է քու վիճակդ՝ քու բաժինդ՝ որն որ ես քեզի որո-
չեցի , կ՚ըսէ Տէրը . քանզի իս
մոռցար ու ստութեան ապաւի-
26 նեցար : Ուստի ես ալ քու քըղ-
ղանցքներդ քու երեսիդ վրայ վեր-
ցուցի , ու քու անարգանքդ երև-
27 ցաւ : Այո քու շնութիւններդ ,
ու վրնջիւններդ , և քու լիրբ պոռ-
նկութիւնդ , ո՛ բլուրներու վը-
րայ , և դաշտի վրայ քու ըռճ
պղծութիւններդ տեսայ . վա՛յ քե-
զի , ո՛վ Երուսաղէմ . պիտի չը-
մաքրուի՞ս . ալ մինչև ե՞րբ :

ԻԱ . ԺԱ

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ
2 երաշտութեան վրայով : Յու-
դա սուգ կը բռնէ , և անոր դրու-
նները կը նուաղին . անոնք գետնի
վրայ տրտում կը նստին . ու Ե-
րուսաղէմի աղաղակը վեր ելաւ :
3 Իր անոնց ազնուականները իրենց
մանկունքը ջուրի կը խրկեն . ա-
ւազանները գացին , ջուր չգտան ,
և դարձան՝ իրենց ամաններուն պա-
րապ բէրբէրով . ամչցան ու պատ-
կառեցան և գլուխնին ծածկեցին :
4 Երկրին վրայ անձրև չըլլալուն պատ-
ճառովը գետինը ճաթելուն համար ,
երկրագործները ամչցան , և գլուխ-
5 նին ծածկեցին : Վանզի նաև եղ-
նիկը դաշտի մէջ ծնաւ , ու խոտ
չըլլալուն համար իր ձագը թողուց :
6 Ու վայրենի էշերը բլուրներու վրայ
կայնեցան , և շագալներու պէս օդը
ծծեցին , ու աչքերնին տկարացաւ ,
վասն զի խոտ չկար :
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները
մեզի դէմ եղեր են , սակայն ո՛վ
Տէր՝ քու անուանդ համար ըրէ՛ ,
քանզի մեր յանցանքները շատ են .
8 քեզի դէմ մեղք գործեցինք : Ո՛վ
Իսրայէլին Յոյսը՝ նեղութեան ա-
տենը անոր Փրկիչը , ինչո՞ւ համար
երկրի վրայ հիւրի պէս , ու դիշերը
իջևան ընելու դարձող ճամբորդի
9 պէս ըլլաս : Ինչո՞ւ համար ապ-
շած մարդու պէս , կամ ազատելու
կարողութիւն չունեցող հզօրի մը
պէս ըլլաս . և դուն ո՛վ Տէր՝ մեր
մէջն ես , ու քու անունդ մեր վրայ
կոչուած է . մեզ մի՛ թողուր :
Ես այսպէս կ՚ըսէ Տէրը աս ժողո- 10
վուրդին համար . Ընդհանրապէս ինչպէս սիրեցին , և
իրենց ոտքերը չզսպեցին . ուստի
Տէրը անոնց չհաւնեցաւ . հիմա
անոնց անօրէնութիւնը պիտի յի-
շէ , ու անոնց մեղքերուն այցելու-
թիւն պիտի ընէ : Ես Տէրը ինծի 11
ըսաւ , Այս ժողովուրդին բարիք
ըլլալու համար աղօթք մի՛ ըներ :
Թէև որ անոնք ծոմ պահեն , անոնց 12
աղաղակը մտիկ պիտի չընեմ . ու
թէ որ ողջակէզ կամ զոհ մատու-
ցանեն , զանոնք պիտի չընդունիմ .
հապա սրով , սովով և ժանտախ-
տով պիտի սպառեմ զանոնք : Ու 13
ես ըսի , Ա՛հ՝ ո՛վ Տէր Եհովայ ,
ահա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն ,
Սուր պիտի չտեսնէք ու ձեր մէջը
սով պիտի չըլլայ . հապա ձեզի աս
տեղս ճշմարիտ խաղաղութիւն պի-
տի տամ : Ըն ատենը Տէրը ինծի 14
ըսաւ , Մարգարէները իմ անունովս
սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն . զա-
նոնք ես չխրկեցի և անոնց չհրա-
մայեցի ու անոնց չխօսեցայ . ա-
նոնք ձեզի սուտ տեսիլքներ , սնուտի
դուշակութիւններ և իրենց սրտին
խաբէութիւնները կը մարգարէա-
նան : Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . 15
Ըն մարգարէներուն համար , որոնք
իմ անունովս մարգարէութիւն կ՚ը-
նեն , (թէպետև զանոնք ես չխրը-
կեցի ,) ու կ՚ըսեն թէ Այս երկրիս
մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ ,
ան մարգարէները սրով ու սովով
պիտի կորսուին . Ես ան ժողո- 16
վուրդը՝ որոնց անոնք մարգարէու-
թիւն կ՚ընեն , սուրին ու սովին
պատճառովը Երուսաղէմի փողոց-
ները պիտի ձգուին . և զանոնք ,
անոնց կիներնին , տղաքներնին ու
աղջիկներնին թաղող պիտի չգըտ-
նուի . ու անոնց վրայ իրենց չա-
րութիւնը պիտի թափեմ :
Ուստի անոնց աս խօսքը պռու- 17
ցես . Գիշեր ու ցորեկ աչքերս ար-
ցունք պիտի թափեն ու բնաւ
պիտի չդադարին , վասն զի իմ

ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կո-
տորածով , խիստ սաստիկ հա-
18 րուածով կոտրեցաւ : Թէ որ
դաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռ-
ցուածներ , և թէ որ քաղաքը
մտնեմ , ահա սովով տկարացած-
ներ կան . վասն զի թէ՛ մարգարէն
և թէ քահանան իրենց չգիտցած
երկիրը կը պտրտին :
19 Արդեօք Յուդան բոլորովին մեր-
ժեցի՞ր . քու հոգիդ Սիոնէն զզուե-
ցա՞ւ . մեզի ինչու՞ այնպէս զարկիր՝
որ մեզի բժշկութիւն չկայ . մենք
խաղաղութեան սպասեցինք , բայց
բարութիւն չկար . բժշկութեան
ժամանակին սպասեցինք , բայց ահա
20 խռովութիւն եկաւ : Արնք՝ ո՛վ
Տէր՝ մեր ամբարշտութիւնը և մեր
հայրերուն անօրէնութիւնը գի-
տնք . վասն զի քեզի դէմ մեղք
21 գործեցինք : Քու անուանդ հա-
մար ինծի՛ զզուիր . քու փառացդ
աթոռը մի՛ անարգեր . մեզի հետ
ըրած ուխտդ յիշէ՛ և անիկայ մի՛
22 աւրեր : Արդեօք հեթանոսաց ունայ-
նութիւններուն մէջ անձրեւ տուող
մը կա՞յ , կամ թէ անձրեւը եր-
կինքնե՞րը կու տան . չէ՞ որ ասիկայ
ընողը դուն ես , ո՛վ մեր Տէր Ա-
տուածը . ուստի քեզի կը յու-
սանք , վասն զի ասոնց ամէնը դուն
ըրիր :

ԳԼ . ԺԱ

1 Ա Տէրը ինծի ըսաւ , Թէև Մով-
սէս ու Սամուէլ իմ առջեւս
կայնելու ըլլային , աս ժողովուրդին
վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի .
զանոնք առջեւէս վռնտէ՛ , ու թող
2 ելլեն : Ա Թէ որ քեզի՝ Ո՞ւր
ելլենք ըսեն , ան ատենը անոնց ը-
սես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛ւ-
հուան համար որոշուածները՝ մա-
հուան , ու սուրի համար որոշուած-
ները՝ սուրի , և սովի համար որո-
շուածները՝ սովի , ու գերութեան
համար որոշուածները գերութեան
3 երթան : Ա Անոնց վրայ չորս տե-
սակ պատիժ պիտի խրկեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը . մեռցընելու համար՝ սուրը ,
ու պատառելու համար՝ շուները ,
և ուտելու ու ապականելու համար՝
երկինքի թռչունները ու երկրի գա-
զաններըը : Ա Զանոնք նեղութիւն 4
կրելու համար երկրիս բոլոր թա-
գաւորութիւններուն ձեռքը պիտի
մատնեմ , Եզեկիայի որդւոյն Ա-
նասէին պատ-
ճառաւ՝ անոր Երուսաղէմի մէջ
ըրած բաներուն համար : Ա Ասն 5
զի ո՞վ քեզի պիտի խնայէ՝ ո՛վ Ե-
րուսաղէմ , ու ո՞վ քեզի ցաւակից
պիտի ըլլայ , և քու որպիսութիւնդ
հարցընելու համար ո՞վ պիտի դա-
նայ : Ա Դուն իս թողուցիր՝ կ՚ըսէ 6
Տէրը , ա՛ետ գացիր . ես ալ իմ
ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցը-
նեմ և քեզ պիտի կորսընցընեմ .
գթութիւն ընելէն յոգնեցայ : Ա և 7
զանոնք երկրին դռներուն մէջը պի-
տի հոսեմ խբէ ընէ հեծանոցով . իմ
ժողովուրդս անզաւակ պիտի թո-
ղում և պիտի կորսընցընեմ , վասն
զի անոնք իրենց ճամբաներէն չդար-
ձան : Ա Անոնց որբևարիները ծովու 8
աւազէն աւելի շատցան իմ առջեւս .
անոնց վրայ ա՛ետ երիտասարդին մօրը
վրայ կէս օրուան ասոնը աւարառու
բերի . անոր վրայ յանկարծ արհա-
ւիրք ու սոսկում ձգեցի : Ա Ծօթը 9
ըսաւ՝ ծնանողը նուաղեցաւ , իր
հոգին աւանդեց , յորեկուան ա-
ռտենը անոր արեւը մնաւ . անիկայ
ամչցաւ ու պատկառեցաւ , և ա-
նոնց մնացորդը իրենց թշնամեացը
առջեւը սուրի պիտի մատնեմ , կ՚ը-
սէ Տէրը :

Ա Ա՛յ ինծի՛ ո՛վ մայրս , որ զիս 10
բոլոր երկրին համար կռիւի մարդ
ու վէճի մարդ ծնար . ո՛չ ես շահով
ատակ տուի , ո՛չ ալ ինծի շահով
ատակ տուին , սակայն ամէնը ինծի
անէծք կու տան : Տէրը կ՚ըսէ որ 11
Ա Ընշուշտ քեզ պիտի ազատեմ , ու
երջանիկ պիտի ըլլաս . և անշուշտ
նեղութեան ու տառապանաց ժա-
մանակը թշնամիդ քեզի աղաչել
պիտի տամ : Ա Արդեօք երկաթը 12
հիւսիսի երկաթը ու պղինձը կը
կոտրէ՞ : Ա Քու բոլոր մեղքերուդ 13
համար՝ բոլոր սահմաններուդ մէջ
քու ստացուածդ ու գանձերդ

ձրիապէս յափշտակութեան պիտի
14 մատնեմ . Յե՛ս քանո՛ւ քու թշնամի-
ներուդ հետ քու չգիտցած երկիրդ
պիտի փոխադրեմ . վասն զի իմ
բարկութենէս կրակ վառեցաւ , ո՛ր
ձեր վրայ պիտի բորբոքի :
15 Ա՛վ Տէր՝ դուն քո՛վ գիտես . զիս յիշէ և ինձի այցելութիւն բրէ , ու իմ հալածիչներէս իմ վրէժս առ . քու երկայնմտութեանդ համար զիս մի՛ վերցներ . գիտցիր որ քեզի համար նախատինք
16 կրեցի : Քու խօսքերդ գտածիս պէս՝ զանոնք կերայ , և քու խօսքդ իմ սրտիս ցնծութիւն և ուրախութիւն եղաւ . վասն զի քու անունդ իմ վրաս կոչուած է՝ ո՛վ զօրաց Տէր
17 Աստուած : Ծաղր ընողներուն ժողովքին մէջ չնստայ ու չզուարճացայ . քու ձեռքիդ պատճառովը առանձին նստայ , վասն զի ո՛ր-
18 բարկութենովդ զիս լեցուցիր : Ինչո՞ւ իմ ցաւս մշտնջենաւոր , և իմ վէրքս անդարմանելի է . անիկայ բժշկիլ չուզեր . դուն ինծի բո-
լորովին սուտ ո՛ր անհաւատարիմ ջուրերու պէ՞ս պիտի ըլլաս :
19 Ընդ՝ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Թէ որ դառնաս , ես քեզ ետ պիտի բերեմ , ո՛ր իմ առջեւս պիտի կայնիս . և թէ որ պատուականը անարգէն որոշես , իմ բերնիս պէս պիտի ըլլաս . անոնք քեզի դառնան , բայց դուն անոնց մի՛ դառ-
20 նար : Ու քեզ ասոր ժողովուրդին պղնձէ ամուր պարիսպի պէս պիտի ընեմ . և քեզի հետ պիտի պատերազմին , բայց պիտի չկրնան քեզ յաղթել . վասն զի ես քեզի հետ եմ
քեզ փրկելու ու ազատելու համար ,
21 կ՚ըսէ Տէրը : Յե՛ս քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ազատեմ , ու բռնաւորներուն ձեռքէն պիտի փրկեմ :

ԳԼ . ԺՅ .

1 Յե՛ս Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ը-
2 սելով , Ինձի կնիկ մի՛ առներ , ու ասոր տեղը աղաքներ ու աղջիկներ
3 չունենաս . Վասն զի ասոր ծնած տղաքներուն ու աղջիկներուն հա-
մար , և ասոր երկրիս մէջ զանոնք ծնանող մայրերուն համար , ու զանոնք ծնանող հայրերուն համար ,
4 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ընդ՝ մահաոիթ հիւանդութիւններով պիտի մեռնին . անոնց համար սուգ պիտի չբռնուի , ու անոնք պիտի չթաղուին . երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան , և սրով ու սովով պիտի հատնին . և անոնց դիերը երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի
5 ըլլան : Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մուտք տուն մի՛ մտներ ու լալու մի՛ երթար , և անոնց համար մի՛ ողբար . վասն զի իմ խաղաղութիւնս ասոնց ժողովուրդէն վերցուցի՝ կ՚ըսէ Տէրը , ողորմութիւնը ու գթութիւնը վերցուցի : Ու ասոնք երկ-
6 րիս մէջ մեծերը ու պզտիկները պիտի մեռնին և պիտի չթաղուին . ու անոնց համար սուգ պիտի չբռնեն , և իրենց մարմիններուն վրայ կըտրածներ պիտի չընեն , ու անոնց համար իրենց մազերը պիտի չփետտեն : Յե՛ս մեռելի մը վրայով մխի-
7 թարութիւն տալու համար սուգի հաց պիտի չբաժնեն , ու անոնց հայրերուն ու մայրերուն համար՝ մխիթարութեան բաժակը անոնց պիտի չխմցընեն : Ասա կոչունքի
8 տուն մի՛ մտներ , որ անոնց հետը նստիս ուտելու ու խմելու համար .
9 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ընդ՝ ես աս տեղէն՝ ձեր աչքին առջեւէն ու ձեր օրերուն մէջը ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի
10 դադրեցընեմ : Ու երբոր աս բոլոր խօսքերը աս ժողովուրդին զրուցես , և անոնք քեզի ըսեն , Ինչո՞ւ համար Տէրը բոլոր աս մեծ չարիքը մեր վրայ խօսեցաւ , ու ի՞նչ է մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքը որ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք ,
11 Ին ատենը անոնց ըսես , Վասն զի ձեր հայրերը զիս թողուցին , կ՚ըսէ Տէրը , և ուրիշ աստուածներու ետեւէ գացին , ու անոնց ծառայութիւն ըրին և անոնց երկրպագու-

Թիւն ըրին . զիս թողուցին ու իմ
12 օրէնքս չպահեցին ։ Ու դուք ձեր
հայրերէն աւելի չարութիւն ըրիք .
և ահա ինծի մտիկ չընելով , ձեղ-
մէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամա-
13 կորութեանը ետևէն գնաց . Ես ալ
ասոր երկրին երեսէն ձեզ պիտի նե-
տեմ անանկ երկիր մը՝ որ չէք ճանչ-
նար ՚ւ դուք՝ ՚ւ ալ ձեր հայրե-
րը . ու հոն յորինկ ու գիշեր օտար
աստուածներու ծառայութիւն պի-
տի ընէք , ինչու որ ձեղի ողորմու-
թիւն պիտի չընեմ ։
14 Ինոր համար ահա օրեր կու գան՝
կ'ըսէ Տէրը , որ ալ պիտի չըսուի
Թէ Կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի
որդիքը Եգիպտոսի երկրէն հաննց .
15 Հապա՝ Կենդանի է Տէրը որ Իս-
րայէլի որդիքը հաննց հիւսիսի երկ-
րէն , և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ
զանոնք քշեր էր . ու զանոնք պիտի
դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որն որ
իրենց հայրերուն տուի ։
16 Ահա ես շատ ձկնորսներ բերել
պիտի տամ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու զա-
նոնք պիտի որսան . և անկէ ետքը
շատ որսորդներ բերել պիտի տամ ,
ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն և
ամէն բլուրի վրայէն ու վէմերուն
17 ծակերէն պիտի որսան ։ Վասն զի
իմ աչքերս անոնց ամէն ճամբաներ-
ուն վրայեն . իմ երեսէս ծածկուած
չեն , ու անոնց անօրէնութիւնը իմ
աչքերուս առջևէն պահուած չէ ։
18 Ու նախ անոնց անօրէնութեանը ու
մեղքին կրկնապատիկ հատուցում
պիտի ընեմ , որովհետև իմ երկիրս
պղծեցին , և իրենց գարշելիներուն ու պղծութիւններուն դիե-
րովը իմ ժառանգութիւնս լեցու-
ցին ։
19 Ո՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս և իմ
բերդս ու իմ ապաստանարանս նե-
ղութեան օրը , երկրին ծայրերէն
ազգերը քեզի պիտի գան ու պիտի
ըսեն , Խաբեցընէ մեր հայրերը սը-
տութիւն , ունայնութիւն ու անօ-
գուտ բաներ ժառանգեցին ։
20 Մի՞թէ մարդ իրեն աստուածնե՞ր
պիտի ընէ . ու անոնք աստուածներ
21 չեն ։ Ինոր համար ահա ես անոնց
ասանգամ պիտի գիտցընեմ , իմ
ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի
գիտցընեմ անոնց . և պիտի գիտ-
նան որ իմ անունս Յհովայ է ։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ։

1 Յուդային մեղքը երկաթի գրի-
չով ու անդամանդի ծայրով
գրուած է . անոնց սրտին տախտա-
կին վրայ և անոնց սեղաններուն
եղջիւրներուն վրայ փորուած է .
2 Երպէս զի անոնց տղաքը միտքերնին
բերեն անոնց սեղանները ու անոնց
Աստարովթի կուռքերը , որոնք կա-
նանչ ծառերուն քովը բարձր բլ-
լուրներուն վրայ կ'ըլլան ։
3 Ո՛վ իմ լեռս որ դաշտի մէջ ես , քու
ստացուածքդ , քու բոլոր գան-
ձերդ , ու բոլոր սահմաններուդ
մէջ մեղքի համար կ'ըլլաս բարձր
տեղերդ յափշտակութեան պիտի
մատնեմ ։ Ու դուն ալ պիտի
4 զրկուիս քու ժառանգութենէդ որ
քեզի տուի . և քու չգիտցած երկ-
րիդ մէջ քու թշնամիներուդ ծա-
ռայ պիտի ընեմ քեզ . վասն զի
իմ բարկութեանս մէջ կրակ վա-
ռեցիք , որ յաւիտեան պիտի բոր-
բոքի ։
5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Անիծեալ
ըլլայ ան մարդը որ մարդու կ'ա-
պաւինի , ու մարմինը իրեն բա-
զուկ կ'ընէ , և իր սիրտը Տէրոջմէ
6 կը խոտորի ։ Անիկայ անապատի
մէջ մրջոյի պէս պիտի ըլլայ .
ու երբոր աղէկութիւն գայ , պիտի
չտեսնէ . և անապատին այրուած
տեղուանքը՝ աղի ու անբնակ երկրի
մէջ պիտի բնակի ։
7 Օրհնեալ ըլ-
ըլայ ան մարդը որ Տէրոջը կ'ապա-
8 ւինի , ու անոր յոյսը Տէրն է ։ Ան-
անիկայ ջուրերու քովն անկուած ծա-
ռի պէս պիտի ըլլայ , որ իր ար-
մատները գետի քովը երկընցընելով՝
տապութեան գալը չտեսնէր . Հապա
անոր տերևը կանանչ կ'ըլլայ , ու
երաշտութեան տարին նեղութիւն
չքաշեր , ու պտուղ տալէն ետ
չմնար ։
9 Սիրտը ամէն բաներէն աւելի խա-
բեայ ու խիստ չար է . զանիկայ

10 ձվ կընայ գիտնալ : Ես Տէրս սիրտը կը քննեմ , երիկամունքնե-
ըը կը փորձեմ , որ մարդուն՝ իր ձամբաներուն համեմատ , ու իր
գործքերուն պտուղին համեմատ հա-
տուցում ընեմ :
11 Ընդրաւութեամբ հարստութիւն
դիզողը իր չածած հաւկիթներուն
թուխան նստող կաքաւի պէս է . զանիկայ իր օրերուն կէսին պիտի
թողու , ու վերջը անմիտ պիտի
ըլլայ :
12 Աոկր սրբարանին տեղը՝ ի սկզբա-
նէ փառաւոր ու բարձր աթոռ է :
13 Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին յոյսը , ամէն
անոնք որ քեզ կը թողուն՝ պիտի
ամչնան . ինձմէ հեռացողները երկ-
րի հողին վրայ պիտի գրուին , վասն
զի Տէրը՝ կենաց ջուրին աղբիւրը
թողուցին :
14 Ո՛վ Տէր՝ զիս բժշկէ ու պիտի
բժշկուիմ . զիս փրկէ ու պիտի
փրկուիմ . վասն զի իմ պարծանքս
15 դուն ես : Ահա անոնք ինծի կ'ը-
սեն , Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է . հիմա
16 թող գայ : Բայց ես քու եաւիդ
հովիւ ըլլալէն չփախայ , ու չարիքի
օրուան չյանկացայ , ինչպէս որ դուն
գիտես . իմ շրթունքներէս ելածը
17 քու առջեւդ էր : Ինծի արհաւիրք
մի ըլլար . նեղութեան օրը իմ ա-
18 պաւէնս դուն ես : Ինծմէ հալա-
ծողները թող ամչնան , ու ես
չամչնամ . թող անոնք զարհու-
րին , ու ես չզարհուրիմ . անոնց
վրայ թշուառութեան օրը բեր , և
զանոնք կրկին կոտորածով կոտրէ :
19 Տէրը այսպէս ըսաւ ինծի . Կեցո
ու ժողովուրդին որդւոցը դուռը՝
ուսկից որ Յուդայի թագաւորները
կը մտնեն ու կ'ելլեն , ու Երուսա-
20 ղէմին ամէն դռները կացնէ . Ու
անոնց ըսէ , Ո՛վ Յուդայի թա-
գաւորներ , ու բոլոր Յուդա , ու
Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ
աս դռներէն կը մտնէք , Տէրոջը
21 խօսքը մտի՛ր ըրէք . Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ձեր անձերուն զգուշու-
թիւն ըրէք , և շաբաթ օրը բեռ
մի՛ վերցնէք , ու Երուսաղէմի
22 դռներէն ներս մի՛ բերէք . Ու շա-
բաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ
մի՛ հանէք , ու բնաւ գործ մը չը-
նէք . հապա շաբաթ օրը սուրբ
պահեցէք , ինչպէս որ ձեր հայրե-
րուն պատուիրեցի . Բայց անոնք 23
մտիկ չըրին ու ականջնին չդնե-
ցին . հապա իրենց պարանոցը խըս-
տացուցին որ մտիկ չընեն ու խրատ
չընդունին : Իսկ թէ որ ուշադրու- 24
թեամբ ինծի մտիկ ընէք , կ'ըսէ
Տէրը , որ շաբաթ օրը աս քաղաքին
դռներէն ներս բեռ չբերէք , ու
շաբաթ օրը սուրբ պահէք , բնաւ
անոր մէջ գործ մը չընելով , Ան 25
ատենը Դաւիթի աթոռին վրայ
նստող թագաւորներ ու իշխաններ՝
կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝
աս քաղաքին դռներէն պիտի մտնեն ,
իրենք և իրենց իշխանները՝ Յուդայի
մարդիկներըը ու Երուսաղէմի բնա-
կիչներըը . ու աս քաղաքը յաւի- 26
տեան պիտի մնայ : Ու Յուդայի
քաղաքներէն ու Երուսաղէմի շրջա-
կայ տեղերէն , ու Բենիամինի երկ-
րէն և դաշտերէն ու լեռներէն
ու հարաւէն պիտի գան , և ողջա-
կէզ ու զոհ և հացի ընծայ ու
կնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը
տունը շնորհակալութեան ընծաներ
պիտի բերեն : Բայց թէ որ ինծի 27
մտիկ չընէք , որ շաբաթ օրը սուրբ
պահէք ու շաբաթ օրը բեռ չվեր-
ցընէք , ու Երուսաղէմի դռներէն
ներս չմտնէք , ես ալ անոր դռնե-
րուն մէջ կրակ պիտի բորբոքեցնեմ .
ու Երուսաղէմին պալատները պիտի
ուտէ , ու պիտի չմարի :

ԺԱ . ԺՈՂ

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է , որ ըսաւ , Անկեր 2
ու բրուտին տունը իջիր . և հոն
քեզի իմ խօսքերս լսել տամ : Ու 3
ես բրուտին տունը իջայ , և ահա
անիկայ ձախարակով կը գործէր :
Ու կաւէ չինած ամանը բրուտին 4
ձեռքին մէջը աւրուեցաւ . և զա-
նիկայ նորէն ուրիշ աման մը չինեց՝
ինչպէս որ բրուտին հաճոյ եղաւ որ
ընէ : Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 5
ըսելով , Ո՞հմէ ձեզի՝ աս բրուտին 6

ըսէ՛ն պէս ընելու կարող չե՞մ՝ ո՛վ Իսրայէլի տունը, կ՚ըսէ Տէրը. ահա ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս 7 էք, ո՛վ Իսրայէլի տունը: Երբոր մէկ ազգի մը, կամ թագաւորութեան մը համար ըսելու ըլլամ, թէ պիտի քակեմ, պիտի փլցընեմ 8 ու պիտի կորսընցընեմ, (Թէ որ ան ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ, իր չարութենէն դառնայ, ես ալ պիտի զղջամ ան չարիքին համար՝ որ 9 անոր ընելու մտածեր էի: Կամ երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան մը համար ըսելու ըլլամ, թէ պիտի շինեմ ու պիտի 10 տնկեմ, (Թէ որ անիկայ իմ խօսքս մտիկ չընելով՝ իմ առջեւս չարութիւն ընէ, ես ալ պիտի զղջամ ան բարիքին համար որ ըսեր էի՝ թէ անոր պիտի ընեմ:

11 Ու հիմա Հուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ՛ ու ըսէ՛, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ, ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ. հիմա ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբաներէն դարձէ՛ք, և ձեր ճամբաները 12 ու ձեր գործքերը ուղղեցէ՛ք: Հայց անոնք կ՚ըսեն, Հոգս չկայ. վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն ետեւէն պիտի երթանք, ու ամէն մէկերնիս մեր չար սրտին կամակորութիանը պէս պիտի ընենք:

13 Ինոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէ՛ք, ասանկ բան մը ո՞վ լսեր է: Իսրայէլին կոյսը խիստ սոսկալի բան 14 ըրաւ: Միթէ Լիբանանի ձիւնը արտին վէմէն կը պակսի՞, կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջուրերը կը 15 ցամքի՞ն: Հայց իմ ժողովուրդս զիս մոռցաւ, ունայնութիւններու խունկ ծխեցին. ու զանոնք իրենց քալած հին ճամբաներուն մէջը սահեցուցին, որ ո՛րէկ չաւիղներու մէջ՝ չշինուած ճամբայի մէջ քալեն, 16 Որ իրենց երկիրը աւերակ, ու յաւիտեան սուլելու խնոյթ ընեն. անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ, ու գլուխը պիտի շարժէ:

Օ՛, անոնք թշնամիին առջեւը պիտի 17 ցրուեմ իբր թէ արեւելեան հովով, անոնց թշուառութեան օրը անոնց կռնակ պիտի ցուցընեմ և ո՛չ թէ երես:

Ու ըսին, Եկէ՛ք Երեմիային 18 դէմ չարքներ խորհինք. վասն զի քահանային օրէնք, ու իմաստունէն՝ խորհուրդ, և մարգարէէն խօսք պիտի չկորսուի. եկէ՛ք զանիկայ լեզուով զարնենք, ու անոր ամէն խօսքերուն ականջ չտանք:

Ո՛վ Տէր, ինծի ականջ տուր, 19 ու ինծի հետ վէճ ընողներուն ձայնը լսէ: Միթէ աղէկութեան 20 փոխարէն՝ չարիք կը հատուցուի՞: Վասն զի անոնք իմ անձիս համար փոս փորեցին. յիշէ՛ որ քու առջեւդ կայնեցայ, որ անոնց համար բարեխօսութիւն ընեմ, ու քու բարկութիւնդ անոնցմէ դարձընեմ: Ինոր համար անոնց տղաքները սովէ մատնէ, ու զանոնք սուրին ձեռքը յանձէ. անոնց կիներնիները անզաւակ ու որբևարի ըլլան, և երիկնիները մահուամբ կոտրուին, ո՛ր երիտասարդները պատերազմի մէջ սրով զարնուին: Երբոր անոնց վրայ յանկարծակի 22 ապստամբող գունդեր բերես, անոնց տուներէն աղաղակ լսուի. քանզի որ զիս բռնելու համար փոս փորեցին, և իմ ոտքերուս համար ծածուկ որոգայթներ լարեցին: Ու 23 դուն ո՛վ Տէր՝ գիտես անոնց բոլոր խորհուրդը ինծի դէմ՝ ի մեռցընելու համար. անոնց անօրէնութիւնը մի քաւեր, և անոնց մեղքը քու առջեւդ մի ջնջեր, հապա անոնք քու առջեւդ կործանին. քու բարկութեանդ ատենը անոնց ըլլեա՛ր:

ԳԼՈՒԽ Ի

Տէրը այսպէս ըսաւ. Գնա՛, բրուտի չլաւ հողէ կուժ մը ծախու առ, ու ժողովուրդին ծերերէն և քահանաներուն ծերերէն 2 հե՛տ գնա. Ու խեցիներու դրանը դիմացը եղող Ինոմի որդւոյն ձորը

ելիք , ու հոն քարոզէ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի պատուիրեմ . Ու ըսէ ,
Ա՛վ Յուդայի թագաւորներ , ու
Երուսաղէմի բնակիչներ՝ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք . Այսպէս Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Ահա ես աս տեղուդ վրայ ա-
նանկ չարիք պիտի բերեմ , որ զա-
նիկայ ամէն լսողին ականջները պի-
4 տի խօսին . Վասն զի անոնք զիս
թողուցին , ու աս տեղը ինծմէ օ-
տարացուցին , և հոս խունկ ծխե-
ցին ուրիշ աստուածներու՝ որ
ո՛չ իրենք և ո՛չ իրենց հայրերը ,
ո՛չ ալ Յուդայի թագաւորները
ճանչցեր էին . ու աս տեղս անմեղ
5 արիւնով լեցուցին . Նաև Բահաղին
բարձր տեղեաններ շինեցին , որ ի-
րենց տղաքները կրակով այրեն՝
Բահաղին ողջակէզ ընեն որն որ
ես չհրամայեցի , չխօսեցայ ու միտ-
6 քէս ալ չանցաւ : Ասոր համար
օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ
ալ այս տեղը Տոփեթ ու
Ինոմի որդւոյն ձորը պիտի չը-
սուի , հապա Սպանութեան ձոր :
7 Ու աս տեղս Յուդային ու Երու-
սաղէմին խորհուրդը պիտի խափա-
նեմ . ու զանոնք իրենց թշնամի-
ներուն առջևը սրով , և իրենց
հոգին փնտռողներուն ձեռքովը պի-
տի կործանեմ . ու անոնց դիները
երկինքի թռչուններուն ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի տամ .
8 Ու աս քաղաքը աւերակ ու նա-
խատինք պիտի ընեմ . անկէ ամէն
անցնողը անոր բոլոր հարուածնե-
րուն պատճառաւ պիտի հիանայ
9 ու պիտի սուլէ : Ու պաշարման
ատեներ ան նեղութեանը մէջ՝ որով
անոնց թշնամիները և անոնց հոգին
փնտռողները՝ զանոնք պիտի նեղեն ,
իրենց տղոցը միսը ու իրենց աղջիկ-
ներուն միսը պիտի կերցընեմ ա-
նոնց . ու իրարու միսը պիտի ու-
տեն :
10 Յետոյ ան կուժը քեզի հետ ե-
կող մարդիկներուն աչքին առջևը
11 կոտրէ . Ու անոնց ըսէ , Զօրաց Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ . Ես ժողովուրդը
ու աս քաղաքը այնպէս պիտի կոտ-
րեմ , ինչպէս որ մէկը բրուտի ա-
մանը կը կոտրէ , որ ալ չկրնաք
նորոգուիլ . ու զանոնք Տոփեթի
մէջ պիտի թաղեն՝ մինչև որ ալ
թաղելու տեղ չմնայ : Ես տեղուս 12
ու անոր բնակիչները այսպէս պիտի
ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , և աս քաղաքը
Տոփեթի պէս պիտի ընեմ . Ու ե- 13
րուսաղէմի տուները և Յուդայի
թագաւորներուն տուները Տոփեթի
տեղին պէս պիղծ պիտի ըլլան , ան
բոլոր տուներուն պատճառովը որոնց
տանիքներուն վրայ երկինքի բոլոր
զօրքերուն խունկ ծխեցին , և օտար
աստուածներուն թափելու նուէրներ
մատուցին :

Ու Երեմիա Տոփեթէն եկաւ , 14
ուր որ Տէրը զանիկայ խրկեր էր
մարգարէութիւն ընելու համար .
և Տէրոջը տանը գաւիթը կայնե-
ցաւ ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ ,
Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա- 15
ծը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա աս քաղաքիս
վրայ ու անոր բոլոր գիւղաքաղաք-
ներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր
չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսեցայ .
վասն զի իրենց պարանոցը խստա-
ցուցին , որ իմ խօսքերս մտիկ չը-
նեն :

ԻԹ . Ի

Ու Տէրոջը տանը գլխաւոր վերա- 1
կացուն Իմմերի որդին Փաստուր
քահանան լսեց աս խօսքերը՝ որ Ե-
րեմիա կը մարգարէանար : Ու 2
Փաստուր Երեմիա մարգարէին զար-
կաւ , և զանիկայ Տէրոջը տանը մէջ
եղող Բենիամինի վերի դրանը
կոճղը դրաւ : Ու հետևեալ օրը 3
Փաստուր Երեմիան կոճղէն հա-
նեց . ու Երեմիա անոր ըսաւ , Տէ-
րը քու անունդ Փաստուր չկոչեց ,
հապա Մակոր Միսասափիպ . Վասն 4
զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես
քեզ արհաւիրք պիտի ընեմ քու
անձիդ ու քու բոլոր բարեկամնե-
րուդ . և անոնք իրենց թշնամինե-
րուն սրովը պիտի իյնան , ու քու
աչքերդ պիտի տեսնեն . և բոլոր
Յուդան Բաբիլոնի թագաւորին
ձեռքը պիտի մատնեմ , ու զանոնք

Խաբիլոն գերի պիտի տանի , ու
5 զանոնք սրով պիտի զարնէ : Իւ-
րաս քաղաքին բոլոր հարստութիւ-
նը ու անոր բոլոր վաստակը ու
անոր բոլոր պատուական բաները
պիտի տար . և Յուդայի թագա-
ւորներուն բոլոր գանձերը իրենց
թշնամիներուն ձեռքը պիտի տար .
և զանոնք պիտի յափշտակեն ու
6 առնեն և Խաբիլոն տանին : Իւ-
րեն ժամ վաստուր՝ ու քու տանդ
բոլոր բնակիչները՝ գերութեան պի-
տի երթաք . և Խաբիլոն պիտի եր-
թաս ու հոն պիտի մեռնիս , և
հոն պիտի թաղուիս՝ թէ դուն և
թէ քու բոլոր բարեկամներդ ,
որոնց սուտ մարգարէութիւն ը-
րիր :
7 Ո՛վ համոզեցիր ժվ Տէր , ու
ես համոզուեցայ . դուն ինծմէ զո-
րաւոր ես ու յաղթեցիր . ամեն
օր խաղք եղայ , ամենը զիս ծաղր
8 կ՚ընեն . Որանգի քանի որ կը խո-
սիմ՝ կ՚աղաղակեմ և բռնութեան
ու զրկանաց համար կը բողոքիմ .
վասն զի Տէրոջը խօսքը ամեն օր
նախատինք ու անարգանք եղաւ
9 ինծի : Ու ես ըսի , Ո՛չ անիկայ
չյիշեմ , և մէյմըն ալ անոր անու-
նովը չխօսիմ . բայց սրտիս մէջը վա-
ռած կրակի պէս եղաւ ոսկորներուս
մէջը գոցուած . և յոգնեցայ ընդհայ
10 կրնալէն ու ալ չեմ կրնար : Ո՛չ
զի շատերէն չարախօսութիւն լսե-
ցի . ամեն կողմանէ վախ էղաւ :
Համբաւեցէք , ու բամբասենք ը-
նէն , իմ բոլոր բարեկամներս իմ
սխալիս կը դիտէին , ըսելով , Գուցէ
անիկայ խաբուի , ու անոր յաղ-
թենք , և անկէ մեր վրէժը առ-
11 նենք : Բայց Տէրը ինծի հետ է
զօրաւոր ահեղանի պէս . անոր հա-
մար զիս հալածողները պիտի գլո-
րին ու պիտի չյաղթեն . անոնք
խիստ պիտի ամչնան , քանզի ան-
խնդրութեամբ կը վարուին . անոնց
իբրեւ անարգանքը յաւիտեան պի-
12 տի չմոռցուի : Բայց դուն՝ ո՛վ
զօրաց Տէր՝ որ արդարը կը փոր-
ձես , երիկամունքը ու սիրտը կը
տեսնես . անոնց վրայ քու վրէժխնդ-
րութիւնդ տեսնեմ , քանզի իմ
դատս քեզի յայտնեցի : Տէրոջը 13
երգեցէք , Տէրը գովեցէք . քանզի
տնանկին հոգին չարագործներուն
ձեռքէն ազատեց :
Անիծեալ ըլլայ ան օրը որ ես 14
ծնայ . իմ մօրս զիս ծնած օրը
օրհնեալ չըլլայ : Անիծեալ ըլլայ 15
ան մարդը որ իմ հօրս աւետիս բե-
րաւ , ու զանիկայ խիստ շատ ուրա-
խացուց՝ ըսելով , Քեզի արու զա-
ւակ մը ծնաւ : Իւ ան մարդը ան 16
քաղաքներուն պէս ըլլայ՝ որոնք Տէ-
րը կործանեց ու չխնայեց . անի-
կայ առաւօտուն ողբ լսէ , ու կէս-
օրուան աւետը աղաղակ : Վասն 17
զի մօրս արգանդէն զիս չմեռցուց ,
որ մայրս ինծի գերեզման ըլլար . և
անոր արգանդը յաւիտեան յղի
մնար : Ինչո՞ւ այսպէս մօրս ար- 18
գանդէն ելայ , որ աշխատանք ու
ցաւ տեսնեմ , և իմ օրերս ամօթով
սպառին :

ԳԼ . Ի.Ը

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է , երբոր Մեդեկիա թա-
գաւորը Մեղքիայի որդին Փաշու-
րը ու Մասեայի որդին Սոփոնիա
քահանան անոր խրկեց , ըսելով ,
Հ՚նորհք ըրէ՝ մեզի համար Տէրո- 2
ջը հարցուր . վասն զի Խաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մեզի
հետ պատերազմ կ՚ընէ . գուցէ
Տէրը մեզի համար իր բոլոր սքան-
չելիքներուն համեմատ ընէ . և ա-
նիկայ մեզմէ դառնայ :
Ու Երեմիա անոնց բսաւ , Ա- 3
դեդիային այսպէս ըսէք . Իսրայէլին 4
Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ի-
հա ես ձեր ձեռքերուն մէջ եղող
պատերազմական զէնքերը պիտի
դարձընեմ , որոնցմով դուք պարը-
պին դուրսէն ձեզ պաշարող Խա-
բիլոնի Թագաւորին ու Քաղ-
դեացիներուն հետ կը պատերազ-
միք . և զանոնք աս քաղաքիս մէջը
պիտի ժողվեմ : Ու ես ալ եր- 5
կընցած ձեռքով և զօրաւոր բա-
զուկով , սրտմտութեամբ , բար-
կութեամբ ու մեծ ցասումով ձեզի

կրակ պիտի բռընկցընեմ , որ ա-
ծոր ամէն բոլբոտիքը եղածը պիտի
ուտէ :

ԻԼ · ԻՒ

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հուդայի 1
թագաւորին տունը իջիր , ու
հոն աս խօսքը խօսէ . Ու ըսէ , 2
Ո՛վ Դաւիթի աթոռին վրայ նըս-
տող Հուդայի թագաւոր՝ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէ , թէ դուն և թէ
քու ծառաներդ ու ժողովուրդդ որ
աս դռներէն կը մտնէք : Տէրը 3
այսպէս կ'ըսէ . Իրաւունք ու ար-
դարութիւն ըրէք , ու գրկուածը
հարստահարողին ձեռքէն ազատե-
ցէք , և օտարականին , որբին ու
որբևարիին անիրաւութիւն ու
բռնութիւն մի՛ ընէք , և աս տեղս
անմեղ արիւն մի՛ թափէք : Վասն 4
զի թէ որ ամէն կերպով աս խօսքը
՚ի գործ դնէք , ան ատենը Դաւի-
թի աթոռին վրայ նստող թագա-
ւորներ կառքերու ու ձիերու վրայ
հեծած՝ աս տանը դռներէն պիտի
մտնեն , իրենք և իրենց ծառանե-
րը ու ժողովուրդը : Հապա թէ որ 5
աս խօսքերը մտիկ չընէք , իմ ան-
ձիս վրայ երդում կ'ընեմ , կ'ըսէ
Տէրը , որ աս տունը աւերակ պի-
տի ըլլայ : Վասնզի Հուդայի թա- 6
գաւորին տանը վրայով Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Դուն Գաղաադայ պէս
ու Լիբանանու գա-
գաթին պէս ես , սակայն անշուշտ
քեզ անապատի պէս պիտի ընեմ :
Քու վրադ կործանողներ պիտի 7
հանեմ . ամէն մէկը իր զէնքովը
պիտի գայ , ու քու ընտիր եղևին-
ներդ պիտի կտրեն և կրակը ձը-
ղեն : Ու աս քաղաքէն շատ ազգեր 8
պիտի անցնին . և իրարու պիտի
ըսեն , Ինչո՞ւ համար Տէրը աս մեծ
քաղաքին այսպէս ըրաւ : Ու պա- 9
տի ըսեն , Վասն զի իրենց Տէր Աս-
տուծոյն ուխտը թողուցին , և ու-
րիշ աստուածներու երկրպագու-
թիւն ըրին ու անոնց ծառայե-
ցին ;

6 Հիմա պիտի պատերազմիմ : Ու
աս քաղաքիս բնակիչները՝ թէ մարդ
և թէ անասուն պիտի զարնեմ . ա-
նոնք մեծ ժանտախտով պիտի մեռ-
7 նին : Ու անկէ հետը՝ կ'ըսէ Տէրը՝
Հուդայի թագաւորը Սեդեկիան ,
և անոր ծառաները ու ժողովուր-
դը , և աս քաղաքիս մէջ ժանտա-
խտէն , սուրէն ու սովէն մնա-
ցածները՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորին ձեռքը , և անոնց
թշնամիներուն ձեռքը , ու անոնց
հոգիները փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ . և զանոնք սուրի
բերան պիտի անցընէ , անոնց պիտի
չխնայէ , պիտի չգթայ ու ողորմու-
թիւն պիտի չընէ :

8 Իսկ աս ժողովուրդին ըսես , Տէ-
րը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեր
առջևը կը դնեմ կենաց ճամբան
9 ու մահուան ճամբան . Որ քաղա-
քիս մէջ կեցողը սրով , սովով ու
ժանտախտով պիտի մեռնի . իսկ
ելլողը ու ձեզ պաշարող Քաղ-
դէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մը-
նայ . ու անոր կեանքը իրեն աւարի
10 մը պէս պիտի ըլլայ : Վասնզի իմ
երեսս աս քաղաքիս վրայ հաստա-
տեցի չարիք ընելու համար , և ոչ
թէ բարիք՝ կ'ըսէ Տէրը . անիկայ
Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պի-
տի տրուի , ու զանիկայ կրակով
պիտի այրէ :

11 Իսկ Հուդայի թագաւորին տանը
12 ըսես , Տէրոջը խօսքը լսեցէք , Ո՛վ
Դաւիթի տունը , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Առտուանց իրաւունքով
դատաստան տեսէք , ու գրկուածը
հարստահարողին ձեռքէն ազատե-
ցէք . չըլլայ որ ձեր չար գործքե-
րուն համար իմ բարկութիւնս կը-
բակի պէս ելլելով բռընկի , ու
13 մարող մը չըլլայ : Ահա ես ձեզի
դէմ եմ , ով հովիտին՝ դաշտական
վէմին բնակիչները , որ կ'ըսէք թէ
Ո՞վ դէմ պիտի իջնէ , կամ
մեր բնակարաններուն մէջ ո՞վ պի-
14 տի մտնէ . Բայց ես ձեզի ձեր
գործքերուն պտուղին համեմատ ա-
ցելութիւն պիտի ընեմ , կ'ըսէ
Տէրը , ու անոր անտառին մէջ

10 Առնողին համար մի լար, ու անոր համար մի ողբար. Հոգա դայողին համար դառնապէս լացէք, որովհետեւ մէյմըն ալ պիտի չդառնայ, ու իր հայրենիքը պիտի չը-
11 տեսնէ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Անդրումին համար, որ իր հօրը Յովսիայիին տեղը թագաւոր նստաւ, ու աս տեղէս ելաւ. Ինկայ մէյմըն ալ հոս պիտի չը-
12 դառնայ. Հապա անիկայ իր դերի քշուած տեղը պիտի մեռնի. ու մէյմըն ալ աս երկիրը պիտի չը-
տեսնէ։

13 Վա՛յ անոր՝ որ իր տունը զրկանքով, ու իր վերնատուններըը անիրաւութեամբ կը շինէ. իր դրացին ձրի կը բանեցընէ, և անոր աշխատութեանը վարձքը չվճարեր.
14 Ինծի ընդարձակ տուն ու հովասուն վերնատուններ շինեմ՝ ըսելով՝ իրեն պատուհաններ կը բանայ, ու ղեղնափայտով կը պա-
15 տէ, ու նօթով կը ներկէ։ Մի-թէ դուն շատ եղեւնափայտեր ժողվելով թագաւոր պիտի ըլլաս։ Ա՛խ որ քու հայրդ կերաւ ու խմեց, նաև իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ, ան ատենը անոր աղէկ ե-
16 ղաւ. Աղքատին ու տնանկին դատը տեսաւ, ան ատենը անոր աղէկ եղաւ. միթէ ինծի գիտնալը ասիկայ
17 չէ՞, կ'ըսէ Տէրը։ Սակայն քու աչքերդ ու սիրտդ ուրիշ բանի վրայ չէ, բայց միայն քու ագահութեանդ և անմեղ արիւն թափելու և անիրաւութեան ու բռնաւորութեան վրայ է, որ անոնք ընես։

18 Անոր համար Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով, Ա՛խ, եղբայրս, կամ վա՛յ, քոյրս. անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով, Ա՛խ, աեր իմ, կամ վա՛յ անոր փա-
19 ռաքը։ Ինկայ իշու թաղումով պիտի թաղուի, և քաշկռտով պիտի տարուի, ու Երուսաղէմի դուռնէն դուրս պիտի նետուի։

Լիբանան՝ ելիր ու աղաղակէ, 20
և Բասանէն վրայ հանիր ձայնդ ձգէ, ու
Աբարիմէն աղաղակէ. վասն զի
քու բոլոր հոմանիներդ կոտրուեցան։ Երբոր դուն յաջողութեան 21
մէջ էիր՝ քեզի զգուշացայ, — դուն
ըսիր, Մտիկ չեմ ըներ. քու մանկութենէդ ի վեր ճամբադ աս է,
որ իմ խօսքս մտիկ չընես։ Քու 22
բոլոր հովիւներդ հովը պիտի կոթծանէ, ու հոմանիներդ գերութեան պիտի երթան. յիրաւի ան ատենը բոլորը չարութեանդ համար պիտի
ամչնաս ու պիտի պատկառիս։
Ա՛վ Լիբանանի մէջ բնակող, ու 23
եղևիններու մէջ բոյն ունեցող,
երբոր քեզի ծննդական կնոջ երկանքը պէս ցաւեր գան, որչափ
ողորմելի պիտի ըլլաս։ Ինչպէս կեն- 24
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, թէև Յուդայի թագաւոր՝ Յովակիմի որդին
Կեքոնիա, թէև իմ աջ ձեռքիս
վրայ կնիք ալ ըլլաս, անկէ ալ
քեզ պիտի փրցընեմ. Ու քեզ 25
քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը
ու ան մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց
երեսէն դուն կը վախնաս, և Նաբուքոդոնոսոր թագաւորին Բաբելացւոց ձեռքը ու Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի մատնեմ. Ու քեզ ու 26
քու մայրդ որ քեզ ծնաւ, օտար
երկիր պիտի նետեմ, ուր որ ծնած
չէք, և հոն պիտի մեռնիք։ Ու 27
պիտի չդառնան ան երկիրը, ուր
որ դառնալու կը յուսան։ Մի-թէ 28
աս Կեքոնիա ըսուածդ մարդը անարգուած ու կոտրած սափոր մըն է,
կամ թէ անանկ ամանն մըն է՝ որուն
մէկը չհաճիր. ինչո՞ւ համար ինքը
ու իր սերունդը նետուեցան, ու
իրենց չգիտցած երկիրը քշուեցան։
Ա՛վ երկիր, երկիր, երկիր, Տէ- 29
րոջը խօսքը մտի՛ր ըսէ. Տէրը այս- 30
պէս կ'ըսէ. Ան մարդը անզաւակ
պէս գրեցէք, — մարդը որ օրերուն
մէջը յաջողութիւն պիտի չգտնէ.
քանզի անոր սերունդէն բնաւ մէկը
յաջողութիւն պիտի չգտնէ, որ
Դաւիթի աթոռին վրայ նստի, և
այսուհետեւ Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ընէ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Վա՜յ ան հովիւներուն՝ որ իմ արօտիս ոչխարները կը կորսընչցընեն ու կը ցրուեն, կ'ըսէ Տէրը։
2 Ընոր համար այսպէս կ'ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը ան հովիւներուն վրայով, որ իմ ժողովուրդս կը հովուեն. դուք իմ ոչխարներս ցրուեցիք, ու զանոնք վռընտեցիք, և անոնց այցելութիւն չըրիք. ահա ես ձեր գործոց չարութեանը համար ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը.
3 Ու ես իմ ոչխարներուս մնացորդը պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր եմ, և զանոնք իրենց փարախները պիտի դարձընեմ, և պիտի աճին ու շատնան։
4 Ու անոնց վրայ հովիւներ պիտի դնեմ, որ զանոնք հովուեն. և անոնք մէյմըն ալ պիտի չվախնան ու պիտի չզարհուրին ու պիտի չպակսին, կ'ըսէ Տէրը։
5 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Դաւիթին արդարութեան Շառաւիղ մը պիտի հանեմ, որ թագաւորի պէս թագաւորութիւն պիտի ընէ, խմաստութեամբ պիտի վարուի, ու երկրի վրայ իրաւունք ու
6 արդարութիւն պիտի ընէ։ Ընոր օրերը Յուդա պիտի ազատի, և Իսրայէլ ապահովութեամբ պիտի բնակի. ու ասիկա է անոր անունը՝ որով պիտի կոչուի, ՏԷՐՔ ՄԵՐ ԸՐԴԻ-
7 ԿՈՒԹԻՒՆԸ։ Ընոր համար ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ալ պիտի չըսուի Թէ Կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսի
8 երկրէն հանեց. Հապա Կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի տանը սերունդը հանեց ու բերաւ հիւսիսի երկրէն, և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էի. ու անոնք իրենց երկրին մէջ պիտի բնակին։
9 Մարգարէներուն համար սիրտս ներսիդիս կը կոտրի. բոլոր ոսկորներս կը դողան. Տէրոջը երեսէն ու անոր սուրբ խօսքերուն երեսէն գինով մարդու պէս, և գինին զբօսխը զարկած մարդու պէս եղայ։
10 Վանդի երկիրը շնացողներով լեցուած է. քանդի անէծքի պատճառով երկիրը սուգ կը բռնէ. անապատին արօտները չորցան, որովհետև անոնց ճամբան չար եղաւ. և անոնց ոյժը ուղղութեան համար չէ։
11 Վասն զի Թէ՛ մարգարէն և Թէ քահանան պղծուեցան, անոնց չարութիւնը իմ տանս մէջն ալ գըտայ, կ'ըսէ Տէրը։
12 Ընոր համար անոնց ճամբաները խաւարի մէջ սահեցընող տեղերու պէս պիտի ըլլան անոնց, անոնք պիտի մղուին ու հոն պիտի իյնան. վասն զի ես անոնց այցելութեան տարին անոնց վրայ չարիք պիտի բերեմ, կ'ըսէ Տէրը։
13 Ու Սամարիայի մարգարէներուն մէջը անգգամութիւն տեսայ. Նահաղին անառնով մարգարէութիւն կ'ընեն, և իմ ժողովուրդս Իսրայէլը կը մոլորցընեն։
14 Ու Երուսաղէմի մարգարէներուն մէջը սոսկալի բան տեսայ. անոնք շնութիւն կ'ընեն, ու սուտութեան մէջ կը քալեն, և չարագործներուն ձեռքերը կ'ուժովցընեն, որ չդառնան ամէն մէկը իր չարութենէն. անոնց ամէնը ինծի Սոդոմի պէս, ու անոր բնակիչները Գոմորի պէս եղան։
15 Ընոր համար զօրաց Տէրը մարգարէներուն վրայով այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես անոնց օշինդր պիտի կերցընեմ, և անոնց դառնութեան ջուր պիտի խմցընեմ. վասն զի Երուսաղէմի մարգարէներէն ամբարբշտութիւն ելաւ, ո՛ր բոլոր երկրին մէջ պոռնկութիւն։
16 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեզի մարգարէութիւն ընող մարգարէից խօսքերուն մի՛կ մի՛ ընէք. անոնք ունայնութեան կը տանին ձեզ, իրենց սրտին տեսիլքը կը խօսին, ո՛չ Թէ Տէրոջը բերնէն։
17 Ընոր իս անարգողներուն կը խօսին ու կ'ըսեն, Տէրը ըսաւ, Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ. և իրենց սրտին կամակորութեանը մէջ բոլոր քալողներուն կ'ըսեն, Չեր վրայ չարիք պիտի չգայ։
18 Վասն զի Տէրոջը խորհուրդին մէջ ո՞վ

կայնեցաւ . ՚ի տեսաւ ու անոր
խօսքը լսեց . անոր խօսքին ՚ի ա-
կանջ տուաւ ու մեղիկ ըրաւ :
19 Ահա Տէրոջը մըրիկը սրտմտու-
թեամբ ելաւ . անիկայ սաստիկ
մրրիկ է , ամբարիշտներուն գլխուն
20 վրայ պիտի յարձակի : Տէրոջը
բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ ,
մինչև որ իր սրտին խորհուրդները
չկատարէ ու չհաստատէ . ետքի օ-
րերը ասիկայ աղէկ պիտի հասկը-
21 նաք : Ես մարգարէները ես չեր-
կեցի , բայց անոնք կը վազէին . ես
անոնց չխօսեցայ , բայց անոնք կը
22 մարգարէանան : Եակ թէ որ ա-
նոնք իմ խորհուրդիս մէջ կեցած
ըլլային , ան ատեն իմ խօսքս իմ
ժողովուրդիս լսել պիտի տային .
և զանոնք իրենց չար ճամբաներէն ,
ու իրենց չար գործքերէն պիտի
դարձընէին :
23 Արդեօք ես մօտաւոր Աստուած
եմ , ու հեռուանց Աստուած չէ՞մ՝
24 կ'ըսէ Տէրը : Կամ թէ մէկը ծա-
ծուկ տեղուանք կրնա՞յ պահուիլ ,
որ ես զանիկայ չտեսնեմ , կ'ըսէ
Տէրը . Արդեօք երկինքը ու երկիրը
լեցընողը ես չէ՞մ՝ կ'ըսէ Տէրը :
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէու-
թիւն ընող մարգարէներուն լսած-
ները լսեցի , որ կ'ըսեն . Երազ
26 տեսայ , երազ տեսայ : Մինչև
ե՞րբ սակայն սուտ մարգարէութիւն
ընող մարգարէներուն սրտին մէջ
պիտի ըլլայ , որ իրենց սրտին նեն-
գութիւնները կը մարգարէանան :
27 Ընոնք իրենց երազներովը՝ որ իրա-
րու կը պատմեն , իմ անունս իմ
ժողովուրդիս մոռցընել կը խոր-
հին , ինչպէս որ անոնց հայրերը
Բահաղին պատճառովը իմ անունս
28 մոռցան : Երազ ունեցող մար-
գարէն թող երազ պատմէ , իսկ
իմ խօսքս ունեցողը ճշմարտու-
թեամբ թող իմ խօսքս խօսի .
յարդը ցորենին քովը ի՞նչ է՝ կ'ը-
29 սէ Տէրը : Արդեօք իմ խօսքս կրա-
կի պէս չէ՞ , կ'ըսէ Տէրը , ու ա-
պառաժը կոտրտող մուրճի պէս
30 չէ՞ : Ընոր համար ահա ես ան
մարգարէներուն դէմ եմ , կ'ըսէ
Տէրը , որոնք ամէն մէկը իր ըն-
կերէն իմ խօսքերս կը գողնան :
31 Ահա ես՝ մարգարէներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ իրենց լե-
զուները կը գործածեն ու կ'ըսեն ,
Ընիկայ ըսաւ : Ահա ես ան սուտ
32 երազներ մարգարէացողներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ զանոնք պատ-
մելով իմ ժողովուրդս կը մոլորցը-
նեն իրենց ստութիւններովը ու սը-
նապարծութիւնովը . ու ես զա-
նոնք չլսրկեցի և անոնց չպատուի-
րեցի . ու անոնք աս ժողովուրդին
ամենևին օգուտ մը պիտի չընեն ,
կ'ըսէ Տէրը :
33 Ասոր երբոր աս ժողովուրդը , կամ մարգարէ մը , կամ քահանայ մը քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Տէրոջը բեռը ի՞նչ է . ան ատենը անոնց ըսես , Ո՞նչպէս բեռ . Ահա ձեզ անշուշտ պիտի թօղում , կ'ը-
34 սէ Տէրը : Ու ան մարգարէն , կամ քահանան , կամ ժողովուրդը որ Տէրոջը բեռը կ'ըսէ , ան մար-
35 դուն ու անոր տունը այցելութիւն պիտի ընեմ : Այսպէս մարդ իր ըն-
կերին ու ամէն մարդ իր եղբօրը այսպէս ըսէք . Տէրը ի՞նչ պա-
տասխան տուաւ , և Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ : Ու մէկմէկ ալ Տէրոջը
36 բեռը չյիշէք , վասն զի անոր բե-
ռը ամէն մարդուն խօսքը պիտի ըլլայ . բայց դուք կենդանի Աս-
տուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը մեր Աս-
37 տուծոյն խօսքը փոխեցիք : Այս-
դարէին այսպէս ըսես . Տէրը քեզի ի՞նչ պատասխան տուաւ և Տէրը
ի՞նչ խօսեցաւ : Բայց որովհետև
38 Տէրոջը բեռը կ'ըսէք , անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև աս խօսքը՝ Տէրոջը բեռը կ'ը-
սէք , թէև ես ձեզի ըսի խրկեցի ,
ու Տէրոջը բեռը մի՛ ըսէք՝ ըսի ,
39 Ընոր համար ահա ես ձեզ բոլո-
րովին պիտի մոռնամ , ու երեսս
պիտի ձգեմ ձեզ և ան քաղաքը որ
40 ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի . Ու
ձեր վրայ յաւիտենական նախա-
տինք , ու յաւիտենական անար-
գանք պիտի դնեմ , որ պիտի չմո-
ռցուի :

ԳԼ. ԻԴ

1 Բանը որ եղաւ Երեմիայի Տէրոջմէն՝ երբ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Բաբելացւոց ամբողջ զօրքովը եւ անոր իշխանութեան տակ եղած երկրին բոլոր թագաւորութիւնները եւ ամբողջ ժողովուրդը կռուելու կ'ելլէին Երուսաղէմին ու անոր բոլոր քաղաքներուն դէմ՝ ըսելով.

2 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը. Գնա՛ եւ Սեդեկիա Յուդայի թագաւորին խօսէ ու ըսէ անոր. Այսպէս կ'ըսէ Տէրը. Ահա ես այս քաղաքը պիտի տամ Բաբելացւոց թագաւորին ձեռքը, ու անիկա պիտի այրէ զայն կրակով։

3 Դուն ալ անոր ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա անպայման պիտի բռնուիս ու անոր ձեռքը պիտի տրուիս. ու քու աչքերդ պիտի տեսնեն Բաբելացւոց թագաւորին աչքերը, ու անիկա քեզի հետ բերան բերանի պիտի խօսի, եւ դուն Բաբելոն պիտի երթաս։

4 Բայց Տէրոջ խօսքը լսէ, Սեդեկիա Յուդայի թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ'ըսէ. Դուն սուրէն պիտի չմեռնիս.

5 խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս, ու ինչպէս քու նախորդ թագաւորներուդ՝ որ քեզմէ առաջ եղան, այրեցին զանոնք, նոյնպէս քեզի համար ալ սուգ պիտի ընեն՝ ըսելով. Վա՛յ տէր, վասն զի ես խօսքը պիտի հաստատեմ, կ'ըսէ Տէրը։

6 Եւ Երեմիա մարգարէն այս բոլոր խօսքերը Երուսաղէմի մէջ Յուդայի թագաւոր Սեդեկիային խօսեցաւ,

7 երբ Բաբելոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմին ու Յուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ կռուելու կ'ելլէր, Լաքիսին ու Ազեկային դէմ, վասն զի Յուդայի քաղաքներուն մէջ պարսպապատ քաղաքներ միայն այս երկուքը մնացին։

8 Սեդեկիա Երուսաղէմի բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ դրած էր, որ ազատութիւն հռչակեն անոնց,

9 որպէսզի ամէն մարդ իր ծառան եւ իր աղախինը ազատ արձակէ՝ եբրայեցի եւ եբրայեցի կին, եւ ոեւէ մէկը իր եղբայր հրեան ստրուկ չպահէ։

10 Ուստի բոլոր իշխանները եւ ամբողջ ժողովուրդը, որոնք այդ ուխտին մտած էին, հնազանդեցան, որ ամէն մարդ իր ծառան եւ իր աղախինը ազատ արձակէ, ու ստրուկ չպահեն անոնք այլեւս, հնազանդեցան ու ազատ արձակեցին զանոնք։

11 Բայց ետքը զղջացին ու դարձուցին զայրացնելով զանոնք ազատ արձակած ծառաները եւ աղախինները, ու ստրկութեան տակ առին զանոնք՝ ծառաներ ու աղախիններ ընելով։

12 Ուստի Տէրոջմէն բանը եղաւ Երեմիայի՝ ըսելով.

13 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը Իսրայէլի Աստուածը. Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ դրի այն օրը, որ զանոնք հանեցի Եգիպտոսի երկրէն, ծառայութեան տունէն, ըսելով.

14 Եօթը տարին մէկ անգամ ամէն մարդ իր եբրայեցի եղբայրը որ ինքզինքը քեզի ծախած է, թող արձակես զայն ազատ. վեց տարի քեզի ծառայած ատեն՝ թող ետ դարձնես զայն ազատ։ Բայց ձեր հայրերը ինծի չլսեցին ու ականջ չդրին։

15 Դուք ալ այսօր դարձայ ու ինծի համար ճիշդ բանը ըրիք՝ ամէն մարդ իր ընկերոջ ազատութիւն հռչակելով, ու ուխտ դրիք իմ առջեւս այն տան մէջ՝ որ իմ անունս կոչուած է։

16 Բայց դարձեալ դարձայ ու պղծեցիք զանունս, ամէն մարդ իր ծառան եւ իր աղախինը ետ առիք՝ որոնք ազատ արձակած էիք ինչպէս կ'ուզէին, ու զանոնք ձեզի ծառայ ու աղախին ընելով ստրկութեան տակ առիք։

17 Ուստի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի չլսեցիք՝ ամէն մարդ իր եղբայրը եւ ամէն մարդ իր ընկերը ազատութիւն հռչակելով. ահա ես ձեզի համար ազատութիւն կը հռչակեմ, կ'ըսէ Տէրը, սուրին, համաճարակին ու սովին համար, եւ ձեզ երկրի բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ նեղութեան ու թշուառութեան պիտի մատնեմ, որպէս զի անոնք նախատինք, առակ, անարգանք ու անէծք ըլլան ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ զանոնք պիտի քշեմ.

18 ու անոնց վրայ սուրը, սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ, մինչեւ որ հատնին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց հայրերուն տուի։

ԳԼ. ԻԵ

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին առաջին տարին էր, բոլոր Յուդայի ժողովուրդին վրայով Երեմիային եղած խօսքն է,

2 որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ,

3 Յուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիային տասուերկրորդ տարիէն մինչեւ այս օրս՝ որ քսանուերկու տարի է, Տէրոջմէն խօսքը ինծի եղաւ, ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով, բայց մտիկ չըրիք։

4 Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաները՝ մարգարէները, կանուխ ելլելով ու խրկելով, բայց մտիկ չըրիք, ու մտիկ ընելու համար ականջնիդ չբծռեցուիք,

5 որոնք կ'ըսէին, Ամէն մէկդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործերէն դարձէ՛ք, որ բնակիք յաւիտեանս յաւիտենից ան երկրին մէջ՝ որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն տուաւ. ու օտար աստուածներուն ետեւէն մի՛ երթաք՝ անոնց ծառայելու ու երկրպագութիւն ընելու համար. եւ ձես ձեր ձեռացը գործերովը մի՛ բարկացընէք, որ ձեզի չարիք չընեմ.

6 Բայց դուք ինծի մտիկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ձես ձեր ձեռացը գործերովը բարկացընէք, ու ձեզի գէշ ըլլայ։

7 Ասոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ իմ խօսքերս մտիկ չըրիք, Ահա ես պիտի խրկեմ,

ու բոլոր հիւսիսի աղգատոհմերը ,
և իմ ծառաս Նաբիւղոնի Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորը պիտի առ-
նեմ , կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք աս
երկրիս վրայ , և անոր բնակչացը
վրայ , ու բոլոր աս չրջակայ ազգե-
րուն վրայ պիտի բերեմ , ու զանոնք
նզովածի պէս բնաջինջ պիտի ընեմ ,
և զանոնք զարմանքի ու սուլելու
ենդհայ պիտի ընեմ , ու յաւիտենա-
կան աւերակի պիտի դարձընեմ :
10 Նէ անոնցմէ ցնծութեան ձայնը և
ուրախութեան ձայնը , փեսային
ձայնը ու հարսին ձայնը , աղօրիքին
ձայնը ու ճրագին լոյսը պիտի կոր-
11 սընցընեմ . Նէ աս բոլոր երկիրը
անապատ ու ամայութիւն պիտի
ըլլայ . և աս ազգերը եօթանասուն
տարի Նաբիւղոնի թագաւորին պի-
տի ծառայեն :
12 Ու եօթանասուն տարին լմննա-
լէն ետքը Նաբիւղոնի թագաւորին ,
ու ան ազգին այցելութիւն պիտի
ընեմ իրենց անօրէնութեանը հա-
մար . նաև Քաղդէացւոց երկրին
այցելութիւն պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէ-
րը , և զանիկայ յաւիտենական ա-
13 մայութեան պիտի դարձընեմ . Ու
ան երկրին վրայ պիտի բերեմ ան
բոլոր խօսքերը որ ես անոր դէմ
խօսեցայ , այսինքն Երեմիային բո-
լոր ազգերուն վրայով գրած մար-
գարէութեանը աս գրքին մէջ
14 գրուած բոլոր բաները : Վանզի
զանոնք ալ՝ շատ ազգեր ու մեծ
թագաւորներ՝ իրենց ծառայ պիտի
ընեն . ու ես անոնց հատուցում
պիտի ընեմ իրենց գործերուն ու
իրենց ձեռացը գործերուն համե-
մատ :
15 Վանզի Նաբայէլին Տէր Աստուա-
ծը ինծի այսպէս ըսաւ . Այս բար-
կութեան գինիին գաւաթը ձեռքէս
առ , ու զանիկայ խմցուր ան բոլոր
ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ կը
16 խրկեմ . Նէ խմեն ու խռովին ,
ու անոնց մէջը խրկած սուրին երե-
17 սէն չիմարին : Ես առի Տէրոջը
ձեռքէն գաւաթը առի ու խմցու-
ցի ան բոլոր ազգերուն , որոնց որ
18 Տէրը զիս խրկեց . Երուսաղէմին
ու Յուդայի քաղաքներուն , և անոր
թագաւորներուն , ու անոր իշ-
խաններուն՝ որ զանոնք անապատ ,
ամայութիւն , անարգանք ու անէծք
ընէ , ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ .
Նդիպտոսի Փարաւոն թագաւորին , 19
և անոր ծառաներուն ու իշխաննե-
րուն , ու անոր բոլոր ժողովուր-
դին . Նէ բոլոր խառնիճաղանճ 20
ժողովուրդներուն , ու Հուս երկ-
րին բոլոր թագաւորներուն , ու
Փղշտացւոց երկրին բոլոր թագա-
ւորներուն , այսինքն Նսկաղոնի ,
Գազայի ու Նեկկարոնի և Նզով-
տոսի մնացորդին . Նդովմին , ու 21
Մովաբին , ու Նմմոնի որդւոցը .
Նէ Տիւրոսի բոլոր թագաւորնե- 22
րուն , ու Սիդոնի բոլոր թագա-
ւորներուն , և ծովուն անդիի կողմը
եղող կղզիներուն թագաւորներուն .
Դեդանին , ու Թեմային , և Նու- 23
պին , ու ամէն խրինդ մօրուքին ծայ-
րերը կտրողներուն . Նէ Նրաբա- 24
յուց բոլոր թագաւորներուն , ու
անապատը բնակող խառնիճաղանճ
ժողովուրդին բոլոր թագաւորնե-
րուն . Նէ Զամբրիի բոլոր թա- 25
գաւորներուն , ու Նղամի բոլոր
թագաւորներուն , ու Մարաց բո-
լոր թագաւորներուն . Նէ իրարու 26
մօտ կամ հեռու եղող հիւսիսի բո-
լոր թագաւորներուն , ու երկրի ե-
րեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր
թագաւորութիւններուն իրարու-
ետքէ . և անոնցմէ ետքը Սիսակի թագաւո-
րը պիտի խմէ : Ու անոնց ըսես , 27
Զօրաց Տէրը՝ Նսրայէլին Նստուածը
այսպէս կ'ըսէ . Խմեցէք , ու գի-
նովցէք , ու փսխեցէք , և ձեր մէջը
խրկելու սուրիս երեսէն ինկէք , ու
մի՛ ելլէք : Ու թէ որ գաւաթը 28
քու ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու
համար , ան ատենը անոնց ըսես ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ին-
չուշտ պիտի խմէք . Վանզի ահա 29
ես իմ անունովս կոչուած քաղաքին
վրայ չարիք բերելու սկսայ . միթէ
դուք անպատի՞ժ պիտի մնաք . ան-
պատիժ պիտի չմնաք , քանզի երկ-
րիս բոլոր բնակիչներուն վրայ սուր
պիտի կանչեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :

30 Ուստի դուն աս բոլոր խօսքերը անոնց մարգարէանալով՝ անոնց ըսես, Տէրը բարձրէն պիտի գոռայ, ու իր սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի տայ. իր բնակարանին վրայ ահարկու ձայնով պիտի գոռայ, խաղողի կոխողներուն պէս երկրիս բոլոր բնակիչներուն պատասխան պիտի տայ:

31 Ընդ որ բարձր ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը պիտի հասնի, վասն զի Տէրը ազգերուն հետ դատաստան ունի. անիկայ ամէն մարմնոյ հետ դատ պիտի վարէ, ու ամբարիշտները սուրի պիտի տայ, կ'ըսէ Տէրը:

32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա չարիք պիտի ելլէ, ազգէ ազգի պիտի անցնի. ու երկրիս ծայրերէն մեծ մրրիկ պիտի ելլէ:

33 Ու անդր օրը Տէրոջմէ սպանուածները երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս միւս ծայրը պիտի ըլլան. անոնց համար սուգ պիտի չընուին, անոնք պիտի չժողովուին, ու պիտի չթաղուին. երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան:

34 Ողբացէ՛ք ով հովիւներ՝ ու աղաղակեցէ՛ք, և հեծէծ ըրէ՛ք ով հօտին ընտիրներ. վասն զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան ըլլալու օրերը լրացած է, ու պատուական ամանի պէս պիտի իյնաք:

35 Ու հովիւներուն փախչելու ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն ազատուելու

36 միջոց պիտի կորսուի: Հովիւներուն աղաղակին ձայնը, և հօտին ընտիրներուն ոռնալուն ձայնը կայ. վասն զի Տէրը անոնց արօտները

37 կորսընցուց. Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութենէն երեսէն խաղաղութեան բնակարանները ամայութեան

38 դարձան: Առյգ առիւծի պէս իր բնակարանը թողուց. քանզի բռնաւորին բարկութենէն, ու անոր սաստիկ սրտմտութենէն երեսէն՝ անոնց երկիրը ամայի եղաւ:

ԻԼ. ԻՕ.

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմանէ աս խօսքը եղաւ՝ ըսելով,

2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տէրոջը տանը գաւիթին մէջը կայնէ, ու Տէրոջը տունը երկրպագութիւն ընելու եկող Յուդայի բոլոր քաղաքներուն խօսէ՝ ան ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեցի անոնց խօսելու համար. մէկ խօսք մը ետ մի ձգեր.

3 Գուցէ մտիկ ընեն ու ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ. ես ալ զղջամ՝ ան չարիքին համար՝ որ անոնց չար գործքերուն պատճառովը իրենց վրայ բերելու կը խորհիմ:

4 Ու անոնց ըսես. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ով որ ինծի մտիկ չընելով՝ ձեր առջևը դրած օրէնքիս մէջ չքալէք,

5 Ու ձեզի խրկած ծառաներուս մարգարէներուն խօսքերը մտիկ չընէք, որ կանուխ ելլելով կը խրկէի, ու դուք մտիկ չըրիք.

6 Ես առնեմ աս տունը Սիլովի պէս պիտի ընեմ, և աս քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն անէծք պիտի ընեմ:

7 Ու քահանաները, և մարգարէները, ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին, երբոր Երեմիա Տէրոջը տանը մէջ աս խօսքերը կը խօսէր:

8 Ու երբոր Երեմիա լմընցուց ան բոլոր խօսքերը զրուցելը՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօսելու, քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնեցին ու ըսին, Անշուշտ անպատճառ պիտի մեռնիս:

9 Ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով, Այս տունը Սիլովի պէս պիտի ըլլայ, ու աս քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ, և հոն բնակիչ պիտի չըլլայ. ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը մէջ Երեմիային վրայ ժողովուեցաւ:

10 Ու երբոր Յուդայի իշխանները աս բաները լսեցին, թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը ելան, և Տէրոջը դռանը նոր դրանը մուտքը նստան:

11 Ու քահանաները և մարգարէները իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին. Այս մարդը մեռնելու արժանի է,

քանզի աս քաղաքիս դէմ մարգա-
բէութիւն ըրաւ , ինչպէս որ դուք
ձեր ականջներովը լսեցիք ։
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն
ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ ,
ու ըսաւ , Տէրը զիս խրկեց որ աս
տանը ու աս քաղաքիս վրայով ձեր
լսած բոլոր խօսքերը պրո֊ֆեթե՛ մար-
13 գարէութիւն ընեմ ։ Ուրեմն հիմա ձեր
ճամբաները ու գործքերը ուղղե-
ցէք , ու ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնը
մտիկ ըրէք . և Տէրը ձեր վրայով
ըսած չարիքին համար պիտի զղջայ ։
14 Ահայ ես ահա ձեր ձեռքն եմ . ձեր
աչքին աղէկ ու հետաք երևցածը
15 ըրէք ինծի . Սակայն աղէկ գիտ-
ցէք որ եթէ դուք զիս մեռցընէք ,
ձեր վրայ ու աս քաղաքիս վրայ
և անոր բնակիչներուն վրայ անշուշտ
անմեղ արեան պատիժը պիտի
բերէք . վասն զի ճշմարտապէս
Տէրը զիս ձեզի խրկեց , որ աս
բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն
զրուցեմ ։
16 Ան ատենը իշխանները ու բոլոր
ժողովուրդը քահանաներուն ու
մարգարէներուն ըսին , Այս մարդը
մեռնելու արժանի չէ . վասն զի
մեր Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի
17 խօսեր է ։ Ու երկրին ծերերէն
քանի մը մարդիկ ելան , և ժողո-
վուրդին բոլոր ժողովքին խօսեցան՝
18 ըսելով , Յուդայի Եզեկիա թա-
գաւորին օրերը Մօրաստացի Մի-
քիա մարգարէութիւն ըրաւ . և
բոլոր Յուդայի ժողովուրդին խօսե-
ցաւ ու ըսաւ , Զայրոյց Տէրը այս-
պէս կ՛ըսէ . Սիօն ագարակի պէս
պիտի հերկուի , ու Երուսաղէմ
աւերակներու դէզեր , ու Տէրոջ
տանը լեռը անտառի բարձր տե-
19 ղերու պէս պիտի ըլլայ ։ Մի՞թէ
Յուդայի Եզեկիա թագաւորը , ու
բոլոր Յուդա զանիկայ մեռցու-
ցի՞ն . չէ՞ որ անիկայ Տէրոջմէ
վախնալով՝ Տէրոջը առջևը աղօթք
ըրաւ , և Տէրը անոնց վրայով ը-
սած չարիքին համար զղջաց . ու-
րեմն մենք մեծ չարիք մը ըրած
կ՛ըլլանք մեր անձերուն ։
20 Ու նաև Սարիաթարիմէն Ուռիա-

քիայի որդի Ուրիա անունով մարդ
մը կար , որ Տէրոջը անունովը
մարգարէութիւն կ՛ընէր . և ա-
նիկայ աս քաղաքիս վրայ ու աս
երկրիս վրայ Երեմիային բոլոր խօս-
քերուն պէս մարգարէացաւ ։ 21 Ու
երբոր Յովակիմ թագաւորը , ու
անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը , ու
բոլոր իշխանները անոր խօսքերը
լսեցին , թագաւորը ուզեց որ զա-
նիկայ մեռցընէ . բայց Ուրիա
բանը լսելով վախցաւ , ու փախաւ
Եգիպտոս գնաց ։ 22 Ու Յովակիմ
թագաւորը մարդիկներ խրկեց Ե-
գիպտոս . Ակբորոսի որդին Եղնա-
թանը , ու անոր հետ քանի մը
մարդիկ Եգիպտոս . 23 ու ա-
նոնք Ուրիան Եգիպտոսէն հանե-
ցին , ու զանիկայ Յովակիմ թա-
գաւորին բերին . ան ալ զանիկայ
սրով զարկաւ , ու անոր մարմինը
ժողովուրդին որդւոցը գերեզման-
ները նետեց ։ 24 Բայց Սափանի որ-
դւոյն Ակիկամին ձեռքը Երեմիա-
յին հետ էր , որ չըլլայ թէ անիկայ
ժողովուրդին ձեռքը մատնուելով՝
մեռցուի ։

ԳԼ . Ի։

Յուդայի թագաւորին Յովսիայի 1
որդւոյն Ամոնիկիային թագա-
ւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կոչ-
մանէ Երեմիային աս խօսքը եղաւ ,
ըսելով ,
Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Վա- 2
զի կապեր ու լուծեր շինէ , ու զա-
նոնք պարանոցիդ վրայ դիր . Ու 3
զանոնք Երուսաղէմ Յուդայի Ա-
գեկիա թագաւորին եկող դեսպան-
ներուն ձեռքովը Եդոմի թագա-
ւորին , ու Սիդոնի թագաւորին ,
ու Ամմոնի որդւոցը թագաւորին ,
և Տիւրոսի թագաւորին , ու Սիդո-
նի թագաւորին խրկէ . Ու անոնց 4
պատուէր տուս իրենց տէրերուն
համար ու ըսես , Զայրոյց Տէրը
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՛ը-
սէ . Ձեր տէրերուն ասանկ ըսէք ,
Ես իմ մեծ զօրութեամբս ու եր- 5
կընցած բազուկովս երկիրը , մար-
դը ու երկրի երեսին վրայ եղող

անասունները ստեղծեցի , և զանի-
կայ կու տամ , որուն որ իմ աչքիս
6 առջեւը հաճոյ կ'երեւնայ պատ : Եւ
հիմա ասս բոլոր երկիրները ես իմ
ծառայիս՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորին ձեռքը կու տամ ,
ու դաշտի գազաններն ալ անոր կու
տամ , որ անոր ծառայութիւն ը-
7 նեն : Եւ բոլոր ազգերը ծառայու-
թիւն պիտի ընեն անոր , ու անոր
որդւոյն , ու անոր որդիին որդւոյն ,
մինչեւ որ անոր երկրին ժամանակն
ալ հասնի , ու զանիկայ ալ շատ
ազգեր ու մեծ թագաւորներ իրենց
8 ծառայ ընեն : Եւ ան ազգը կամ
թագաւորութիւնը որ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծա-
ռայութիւն չըներ , ու իր պարա-
նոցը Բաբիլոնի թագաւորին լուծին
տակը չդներ , ան ազգին սրով ,
սովով ու ժանտախտով այցելու-
թիւն պիտի ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ,
մինչեւ որ զանոնք անոր ձեռքովը
հատցընեմ :

9 Եւ դուք մտիկ մի՛ ընէք ձեր մար-
գարէներուն , բաղդ նայողներուն ,
երազատեսներուն , գուշակողներուն
ու կախարդներուն՝ որոնք ձեզի կը
խօսին՝ ըսելով , Բաբիլոնի թագա-
10 ւորին ծառայ պիտի չըլլաք : Վասն
զի անոնք ձեզի սուտ մարգարէու-
թիւն կ'ընեն , որպէս զի ձեր երկ-
րին վրայէն ձեզ հեռացընեն , ու ես
ձեզ վռընտեմ , ու կորսուիք :
11 Հայց իր պարանոցը Բաբիլոնի
թագաւորին լուծին տակը դնող և
անոր ծառայութիւն ընող ազգը
անդուլար իր երկրին վրայ հանգիստ
պիտի թողում , կ'ըսէ Տէրը , ու
պիտի մշակէ զանիկայ , ու անոր
մէջը պիտի բնակի :

12 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին
ալ ասս բոլոր խօսքերուն համեմատ
գրուցեցի ու ըսի , Ձեր պարա-
նոցը Բաբիլոնի թագաւորին լու-
ծին տակը դրէք՝ և անոր ու անոր
ժողովուրդին ծառայութիւն ըրէք ,
13 որ ապրիք : Ինչո՞ւ համար դուն
ու քու ժողովուրդդ սրով , սովով
ու ժանտախտով մեռնիք , ինչպէս
որ Տէրը Բաբիլոնի թագաւորին
ծառայութիւն չընող ազգին համար
խօսեցաւ : Եւ դուք մտիկ մի՛ 14
ընէք ան մարգարէներուն խօսքերը ,
որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով ,
Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ պի-
տի չըլլաք . վասն զի անոնք ձեզի
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն .
Վասնզի ես զանոնք չխրկեցի՝ կ'ըսէ 15
Տէրը , հապա անոնք իմ անունովս
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ,
որպէս զի ես ձեզ վռընտեմ , և
դուք ու ձեզի մարգարէութիւն ը-
նող մարգարէները կորսուիք :

Ու ես քահանաներուն և ասս բո- 16
լոր ժողովուրդին գրուցեցի ու ը-
սի , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր
մարգարէներուն խօսքերը մտիկ մի՛
ընէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն
կ'ընեն՝ ըսելով , Ահա Տէրոջը տա-
նը անօթները մտերս Բաբիլոնէն
ետ պիտի բերուին . քանզի անոնք
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզի .
Անոնց մտիկ մի՛ ընէք . Բաբիլոնի 17
թագաւորին ծառայեցէ՛ք , որ ապ-
րիք . ինչո՞ւ ասս քաղաքը աւերակ
ըլլայ : Հայց թէ որ անոնք մար- 18
գարէներ են , ու թէ որ անոնց
քովը Տէրոջը խօսքը կայ , թող հի-
մա զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն , որ
Տէրոջը տանը մէջ , և Յուդայի
թագաւորին տանը մէջ , ու Երու-
սաղէմի մէջ մնացած անօթները
Բաբիլոն չերթան : Վասն զի 19
զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ սիւնե-
րուն ու ծովին և մեքենովթներ-
րուն ու ասս քաղաքիս մէջ մնացած
անօթներուն վրայով , Որոնք Նա- 20
բիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագա-
ւորը չառաւ , երբոր Յուդայի
թագաւորը Յեքոնիան Յովակիմի որդին Յե-
քոնիան , և Յուդայի ու Երուսա-
ղէմի բոլոր ազնուականները Երու-
սաղէմէն Բաբիլոն գերի տարաւ .
Զիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 21
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ Տէրոջը
տանը մէջ , և Յուդայի թագաւո-
րին տանը մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ մնացած անօթներուն համար .
Անոնք Բաբիլոն պիտի տարուին , 22
և հոն պիտի մնան մինչեւ ան օրը՝
որ անոնց այցելութիւն ընեմ , կ'ը-

ած Տէրը , եւ քո զանոնք պիտի հա-
նեմ , ու աս տեղս պիտի դարձընեմ :

ԳԼ . ԻԶ

1 Ու եղաւ որ Նոյն տարին՝ Յուդայի
թագաւորին Սեդեկիայեն թա-
գաւորութեանը սկիզբը չորրորդ
տարւոյն հինգերորդ ամիսը Գա-
բաւոնեն եղող Ազզուրի որդին Ընա-
նիա մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ
քահանաներուն ու բոլոր ժողովուր-
դին առջեւը ինծի խօսեցաւ ու ը-
2 սաւ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կը խօսի ու
կ'ըսէ . Բաբիլոնի թագաւորին
3 լուծը կոտրեցի . Մինչեւ երկու
տարի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին աս տեղէն առած ու
Բաբիլոն տարած Տէրոջը տանը բո-
լոր անօթները աս տեղս պիտի դար-
4 ձընեմ . Ու Յուդայի թագաւորը
Յովակիմի որդին Եկոնիան , ու
Բաբիլոն գացած Յուդայի բոլոր
գերիները աս տեղս պիտի դարձը-
նեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , վասն զի Բա-
բիլոնի թագաւորին լուծը պիտի
կոտրեմ :

5 Ու Երեմիա մարգարէն Տէրոջը
տանը մէջ կայնող քահանաներուն
ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առ-
ջեւը Ընանիա մարգարէին խօսեցաւ .
6 Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ , Ա-
մէն . Տէրը այնպէս ընէ . Տէրը
քու մարգարէացած խօսքերդ հաս-
տատէ , ու Տէրոջը տանը անօթները
ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն աս
7 տեղս դարձընէ : Սակայն հիմա քու
ականջներուդ և բոլոր ժողովուրդին
ականջներուն աս իմ ըսելու խօսքս
8 մինչ կըրէ . Ինծմէ առաջ ու քեզմէ
առաջ՝ սկիզբէն ի վեր եղող մար-
գարէները շատ երկիրներու դէմ ու
մեծ թագաւորութիւններու դէմ պա-
տերազմի , չարիքի ու ժանտախտի
9 վրայով մարգարէացան : Երբոր
մէկ մարգարէ մը խաղաղութիւն կը
մարգարէանայ , ու ան մարգարէին
խօսքը կը կատարուի , ան ատենը
կը հասկըցուի որ անիկայ Ճշմար-
տապէս Տէրոջմէ խրկուած մարգարէ
մըն է :

Ան ատենը Ընանիա մարգարէն 10
Երեմիա մարգարէին պարանոցէն
լուծը առաւ ու զանիկայ կոտրեց :
Ու Ընանիա բոլոր ժողովուրդին 11
աչքին առջեւը խօսեցաւ ու ըսաւ ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մինչեւ երկու
տարի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին լուծը ամէն ազգերուն
պարանոցին վրայէն այսպէս պիտի
կոտրեմ , ու Երեմիա մարգարէն իր
ճամբան գնաց :

Ու Ընանիա մարգարէն Երեմիա 12
մարգարէին պարանոցին վրայէն լու-
ծը կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը
Երեմիային եղաւ՝ ըսելով , Գնա 13
Ընանիային խօսէ՝ ու ըսէ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Դուն փայտէ լու-
ծերը կոտրեցիր , սակայն անոնց
տեղը երկաթէ լուծեր պիտի չինես :
Վասնզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 14
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես բո-
լոր ազգերուն պարանոցին վրայ եր-
կաթէ լուծ դրի , որ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծա-
ռայութիւն ընեն . և անոր պիտի
ծառայեն . դաշտի գազաններն ալ
անոր տուի :

Ու Երեմիա մարգարէն Ընանիա 15
մարգարէին ըսաւ , Լսիմա լսէ՝ ով
Ընանիա , Տէրը քեզ խրկած չէ ,
ու դուն աս ժողովուրդը սուտութեան
յուսացուցիր : Ընոր համար Տէրը 16
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզ երկրի
երեսին վրայէն պիտի վռընտեմ .
դուն աս տարի պիտի մեռնիս , վասն
զի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն
խօսեցար : Ու Ընանիա մարգարէն 17
ան տարւոյն եօթներորդ ամսուն մէջ
մեռաւ :

ԳԼ . ԻԹ

Ասոնք են ան նամակին խօսքերը , 1
որ Երեմիա մարգարէն Երուսա-
ղէմէն խրկեց գերիներուն մնացած
ծերերուն , քահանաներուն և մար-
գարէներուն ու բոլոր ժողովուր-
դին , որոնք Նաբուգոդոնոսոր Ե-
րուսաղէմէն Բաբիլոն քշեր էր ,
Եկոնիա թագաւորը և թագու- 2
հին ու պալատականները , Յու-
դայի ու Երուսաղէմի իշխանները ,

ու հիւսերը և դարբիններըլ Երուսաղէմէն ելլելէն ետքը, Սափանի որդւոյն Աղեասային ու Մեղկիայի որդւոյն Պամարիայէն ձեռքովը, (որ զանոնք Յուդայի թագաւորը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոնի Ռիբղային խրկեր էր,) ըսելով.

4 Այսպէս կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը բոլոր գերիներուդ՝ որոնք Երուսաղէմէն Բաբիլոն քշել տուեր եմ. Տուներ շինեցէք ու բնակեցէք. պարտէզներ անկեցէք ու անոնց պտուղը կերէք. Կիներ առէք և տղաքներ ու աղջիկներ ունեցէք. ու ձեր տղոցը կիներ առէք, և ձեր աղջիկները երիկներու տուէք որ տղաքներ ու աղջիկներ ծնանին. և հոդ բազմացէք ու չքիչնաք: Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը փնտռեցէք, ուր որ ձեզ քշել տուեր եմ, և անոր համար Տէրոջը աղօթք ըրէք. վասն զի անոր խաղաղութիւնովը ձեզի խաղաղութիւն կ'ըլլայ: Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները, ու ձեր բաղդ նայողները ձեզ չխաբեն, և ձեր տեսնել տուած երազներուն մտիկ մի ընէք: Վասն զի անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւններ կ'ընեն ձեզի. զանոնք ես չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը: Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երբոր Բաբիլոնին եօթանասուն տարին լմննայ, ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, և ձեզ աս տեղս դարձընելով՝ իմ բարի խոստումնաբս ձեր վրայ պիտի կատարեմ: Վասն զի ես ձեր վրայով խորհած խորհուրդներս գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, անոնք չէր յուսացած վախճանը ձեզի տալու համար՝ խաղաղութեան խորհուրդներ էն և ոչ թէ չարիքի: Ու դուք ինծի պիտի կանչէք, և պիտի երթաք ու ինծի աղօթք պիտի ընէք, և ձեզի պիտի լսեմ: Ու զիս պիտի փնտռէք, և պիտի գտնէք. վասն զի ձեր բոլոր սրտովը պիտի գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը, և ձեր գերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ. ու ձեզ պիտի ժողվեմ բոլոր ազգերէն ու ան բոլոր տեղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի, կ'ըսէ Տէրը, և ձեզ պիտի դարձընեմ ան տեղը՝ ուսկից որ ձեզ գերութեան քշել տուի: (Վասն զի դուք ըսիք թէ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգարէներ հանեց:)

Վասնզի Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորին համար, ու ասք քաղաքիս մէջը բնակող բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի հետ գերութեան չգացող եղբայրներնուդ համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Կ'ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ սուրը, սովը ու ժանտախտը, և զանոնք խիստ գէշ թուզերուն պէս պիտի ընեմ, որոնք գէշութենէն չեն ուտուիր. Ու զանոնք սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ, և զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի մատնեմ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ. ու զանոնք անէծքի, զարմանքի, սուլելու, ու նախատինքի ենթակայ պիտի ընեմ ան բոլոր ազգերուն մէջ՝ ուր որ զանոնք պիտի քշեմ. Որովհետև իմ խօսքերս մտիկ չըրին՝ կ'ըսէ Տէրը, երբոր իմ ծառաներս մարգարէները անոնց խրկեցի, կանուխ ելլելով ու խրկելով. ու դուք մտիկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը: Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ դուք բոլոր գերիներդ՝ որ Երուսաղէմէն Բաբիլոն խրկեցի: Իմ անունովս ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընող Կողոյայի որդւոյն Աքաաբին վրայով ու Մասեայի որդւոյն Սեդեկիային վրայով զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Կ'ահա ես զանոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ. ու զանոնք ձեր աչքերուն առջեւը պիտի զարնէ. Ու Բաբիլոն եղող Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ անոնց պատճառեն անէծք պիտի առնուի՝ ըսելով. Տէրը քեզ Բաբիլոնի թագաւորին կրակի

մէջ խորոված Եղեկիային ու Ք-
23 քաբբին պէս ընէ ։ Ա՛ման զի Իս-
րայէլի մէջ անզգամութիւն գործե-
ցին , և իրենց ընկերներուն կա-
նանցը հետ շնութիւն ըրին , ու իմ
անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան ,
որ ես անոնց չհրամայեցի . բայց ես
գիտեմ , ու վկայ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
24 Ու Նեհեղամացի Սեմայիային խօ-
25 սիս ու ըսես , Օ՛րերաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կը խօ-
սի ու կ'ըսէ , Որովհետև դուն
Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուր-
դին , և Մասեայի որդւոյն Սո-
փոնիա քահանային , ու բոլոր քա-
հանաներուն քու անունովդ թուղ-
26 թեր խրկեցիր , ըսելով , Տէրը
քեզ Յոյիադա քահանային տեղը
քահանայ դրաւ , որ Տէրոջը տանը
վերակացու ըլլաս , ու ամէն խե-
լացնոր մարդը՝ որ զինքը մարգարէ
կը ձևացընէ , կոճղը ու երկաթը
27 դնես ։ Ու հիմա ինչո՞ւ համար
ձեզի մարգարէութիւն ընող Ան-
թովթացի Երեմիան չյանդիմանե-
28 ցիր . Ա՛ման զի անիկայ մեզի այս-
պէս նամակ խրկեց Բաբիլոն , ու
ըսաւ , Ա՛ս գերութիւնը պիտի եր-
կրննայ . տուներ շինեցէք , ու
բնակեցէք . պարտէզներ տնկեցէք ,
29 և անոնց պտուղը կերէք ։ Ու
Սոփոնիա քահանան աս թուղթը
Երեմիա մարգարէին ականջներուն
30 կարդաց ։ Ու Տէրոջը խօսքը Ե-
31 րեմիային եղաւ՝ ըսելով , Ողջը
գերիներուն ըսո՛ւր խրկէ ու ըսէ ,
Նեհեղամացի Սեմայիային համար
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև
Սեմայիա ձեզի մարգարէութիւն
ըրաւ , թէպէտև զանիկայ ես չը-
խրկեցի , ու ձեզ սուտութեան յու-
32 սացուց , Ընոր համար Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Ահա ես Նեհեղամացի
Սեմայիային ու անոր սերունդին
պիտի յցելութիւն պիտի ընեմ . ան
ժողովուրդին մէջը բնակող անոր
մէկ մարդը պիտի չմնայ , և իմ
ժողովուրդիս ընելու բարիքս անի-
կայ պիտի չտեսնէ , կ'ըսէ Տէրը .
վասն զի Տէրոջը դէմ ապստամբու-
թիւն խօսեցաւ ։

ԳԼ. Ա.

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է՝ որ ըսաւ , Իսրայէլին 2
Տէր Աստուածը այսպէս կը խօսի
ու կ'ըսէ , Ողջը քեզի ըսած խօս-
քերս գիրքի մը մէջ գրէ . Վասնզի 3
ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը ,
որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին և
Յուդային գերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք
իրենց հայրերուն տուած երկիրը
պիտի դարձընեմ , ու զանիկայ պի-
տի ժառանգեն ։
Ու Իսրայէլին համար ու Յու- 4
դային համար Տէրոջը ըսած խօս-
քերը ասոնք են . Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Սոսկալի ձայն լսեցինք , 5
վախ կայ ու խաղաղութիւն չը-
կայ ։ Հիմա հարցուցէ՛ք ու տե- 6
սէ՛ք , թէ արդեօք էրիկ մար-
դը զաւակ կը ծնանի՞ . ինչո՞ւ
համար ամէն կտրիճը՝ ծննդական
կնոջ պէս ձեռքերը մէջքը դրած ,
ու բոլոր երեսները դեղնած կը
տեսնեմ ։ Ա՛յ , քանզի անիկայ 7
մեծ օր է . անոր պէս չկայ . ու ա-
նիկայ Յակոբին նեղութեան ժա-
մանակ պիտի ըլլայ . բայց անկէ
պիտի ազատի . Ա՛ման զի ան օրը՝ 8
կ'ըսէ զօրաց Տէրը , անոր լուծը
քու պարանոցէդ պիտի կոտրեմ , և
քու կապերդ պիտի փրցընեմ , ու
զանիկայ մէյմըն ալ օտարները պի-
տի չծառայեցընեն . Հապա անոնք 9
իրենց Տէր Աստուծոյն ու իրենց
Դաւիթ թագաւորին ծառայու-
թիւն պիտի ընեն , որն որ ես պի-
տի հանեմ անոնց ։ Ասոր դուն 10
մի՛ վախնար՝ Յակոբ՝ իմ ծառաս
կ'ըսէ Տէրը , ու մի՛ խրտչիր՝
Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես
քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ
իրենց գերութեանը երկրէն պիտի
ազատեմ . ու Յակոբ պիտի դար-
նայ , և հանդարտ ու հանգիստ պի-
տի ըլլայ . և ոչ ոք վախցընող
պիտի չըլլայ . Ա՛ման զի ես քեզ 11
ազատելու համար քեզի հետ եմ ,
կ'ըսէ Տէրը . քանզի պիտի սպառեմ
ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ

տրուելէն , բայց քեզ պիտի չսպա-
ռիմ . հապա քեզ չափաւորու-
թեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ
բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ .
12 Վ՚սան զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Վրու
հարուածդ անբժշկելի է ու վէրքդ
13 անդարմանելի է . Օ՚գնչ՚ոյ պա-
տելու համար քու դատաստանդ
տեսնող մը չկայ . քեզի համար
14 դեղ — ապեղանի չկայ : Ա՚րու բո-
լոր հմանդիներդ քեզ մոռցան , քեզ
չեն փնտռեր . վասն զի քեզ թշնա-
միի հարուածքով՝ անգութ մէկու
մը պատիժովը զարկի քու անօրէ-
նութիւններուդ շատութեանը հա-
մար , զոնչ քու մեղքերդ շատցան :
15 Ա՚րու բեկմանդ համար ինչ՚ու կ՚ա-
ղաղակես . քու ցաւդ ամբժշկելի
է . ասանկ բաները քու անօրէնութի-
ներուդ շատութեանը համար քեզի
ըրի , զոնչ քու մեղքերդ շատ-
16 ցան : Ա՚նոր համար ամէն անոնք
որ քեզ կը կլլեն՝ պիտի կլլուին , և
քու բոլոր թշնամիներդ գերու-
թեան պիտի երթան , ու քեզ
յափշտակողները պիտի յափշտա-
կուին . ու քեզ կողոպտողներուն
ամէնը կողոպտուելու պիտի մատ-
17 նեմ . Վ՚սան զի քու վէրքդ պիտի
պատեմ , և քեզ քու վէրքերդ
պիտի բժշկեմ , կ՚ըսէ Տէրը . քան-
զի քեզի Ա՚քսորուած կանչեցին ,
Ա՚յս ան Սիոնն է՝ որ զանիկայ փնտը-
ռող չկայ ըսին :
18 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՚յն ես
Յակոբին վրաններուն գերութիւնը
պիտի դարձընեմ , և անոր բնա-
կարաններուն ողորմութիւն պիտի
ընեմ . ու քաղաքը իր աւերակնե-
րուն վրայ պիտի շինուի , և պալա-
տը առջինին պէս պիտի կանգնուի :
19 Ու անոնցմէ պիտի ելլէ գովութիւն՝
և ուրախութիւն ընդունողներու ձայն .
ու զանոնք պիտի չատցընեմ ու
պիտի չքչինան , և զանոնք պիտի
փառաւորեմ ու պզտիկ պիտի չնա-
20 նան : Ա՚նոնց տղաքները առ-
ջինին պէս պիտի ըլլան , անոնց ժո-
ղովքը իմ առջեւս պիտի հաստա-
տուի , ու բոլոր անոնց նեղութիւն
տուողներուն այցելութիւն պիտի
ընեմ : Ա՚նոնց իշխանը իրենց 21
մէ պիտի ըլլայ , ու անոնց վրայ տի-
րողը իրենց մէջէն պիտի ելլէ . և
զանիկայ պիտի մտերցընեմ , ու ին-
ձի մօտ պիտի ըլլայ . վասն զի ո՞վ է
անիկայ՝ որ իր սիրտը պատրաստեց
ինձի մտերնալու , կ՚ըսէ Տէրը . Ա՚ս 22
դուք ինձի ժողովուրդ պիտի ըլ-
լաք , ես ալ ձեզի Ա՚ստուած պիտի
ըլլամ :
Ա՚հա Տէրոջը մրրիկը սրտմուա- 23
թեամբ ելաւ . անիկայ աւլող մրը-
րիկ է . ամբարիշտներուն գլխուն
վրայ պիտի յարձակի : Տէրոջը 24
սաստիկ բարկութիւնը ետ պիտի
դառնայ , մինչև որ իր սրտին խոր-
հուրդները կատարէ ու՝ի գործ չը-
դնէ . ետքի օրերը ասիկայ պիտի
հասկընաք :

ԳԼ . Լ Ը

Ա՚ն ատենը կ՚ըսէ Տէրը , Իսրայէ- 1
լին բոլոր ազգատոհմներուն Ա՚ս-
տուած պիտի ըլլամ , ու անոնք ին-
ձի ժողովուրդ պիտի ըլլան : Տէրը 2
այսպէս կ՚ըսէ . Սուրէն փախած
ժողովուրդը անապատին մէջ շը-
նորհք գտաւ , երբոր կ՚երթար
Իսրայէլ հանգստութիւն գտնելու .
Տէրը շատոնցմէ ինձի երեցաւ , 3
ըսելով , Ա՚հեզ յաւիտենական սի-
րովն սիրեցի , անոր համար ողոր-
մութեամբ քեզ քաշեցի : Ա՚հեզ 4
նորէն պիտի շինեմ , ու պիտի շի-
նուիս՝ ով Իսրայէլի կոյսը . նորէն
քու թմբուկներովդ պիտի զարդա-
րուիս , և ցնծութեամբ պար բռնո-
ղներուն խումբին հետ պիտի ելլաս :
Ա՚նորէն Սամարիայի լեռներուն 5
վրայ այդիներ պիտի տնկես . տնկող-
ները պիտի տնկեն ու անոնց պտու-
ղը պիտի ուտեն : Վ՚սան զի օր պիտի 6
գայ որ Եփրեմի լեռանը վրայ պա-
հապանները պիտի կանչեն . Ելէք ,
ու մեր Տէր Ա՚ստուածին՝ դէպ՚ի
Սիոն ելլենք :
Ա՚նզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . 7
Յակոբին համար ուրախութեամբ
երգեցէք , և ազգաց գլուխին հա-
մար ցնծացէք . ձայն տուէք , օրհ-
նեցէք , ու ըսէք , Վ՚ե Տէր՝ քու

ժողովուրդդ՝ Իսրայէլին ժեռայորդը
8 փրկէ : Ես՝ ես զանոնք հիւսիսի
երկրէն պիտի բերեմ . և զանոնք
երկրի ծայրերէն՝ ո՛ր անոնց հետ կոյրը
ու կաղը , յղին ու ծնած կնիկը մի-
տեղ պիտի ժողվեմ . մեծ ժողովը
9 մը հոս պիտի դառնայ : Լալով պի-
տի գան , ու աղաչանքներով զանոնք
պիտի բերեմ . զանոնք ջուրերու
վտակներուն քովէն պիտի պտըտ-
ցընեմ , շիտակ ճամբայէն՝ որ անոր
մէջը չպայթակղին . վասն զի Իսրա-
յէլին հայր եղայ , ու Եփրեմ իմ
անդրանիկս է :
10 Ա՛վ ազգե՛ր՝ Տէրոջը խօսքը մտի՛կ
ըրէք , ու հեռաւոր կղզիներուն
պատմեցէ՛ք ու ըսէ՛ք , Իսրայէլը
ցրուողը՝ զանիկայ պիտի ժողվէ , և
զանիկայ պիտի պահպանէ , ինչպէս
որ հովիւը իր հօտը կը պահպանէ :
11 Վասնզի Տէրը փրկեց Յակորը , ու
զանիկայ անկէ զօրաւորին ձեռքէն
12 ազատեց : Ու պիտի գան , ու
Սիոնին բարձրութեանը վրայ ու-
րախութեան ձայն պիտի վերցը-
նեն , և պիտի դիմեն Տէրոջը բա-
րիքներուն՝ ցորենին , ու
գինիին , ու եղին , և հօտերուն ,
ու արջառներուն . և անոնց ան-
ձերը ջրուած պարտէզի պէս պի-
տի ըլլան , ու մէյմըն ալ պի-
13 տի չնուաղին : Ին ատեն կոյսը
պար բռնելով պիտի ուրախա-
նայ , նաև երիտասարդները և
ծերերը միասին . վասն զի անոնց
սուգը ուրախութեան պիտի դար-
ձընեմ , և անոնց սրտմտութենէն
զանոնք մխիթարելով պիտի ուրա-
14 խացընեմ : Ու քահանաներուն
հոգիները պարարտութիւնով պի-
տի լեցընեմ . և իմ ժողովուրդս
իմ բարիքներովս պիտի կշտանայ ,
կ՚ըսէ Տէրը :
15 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ռամայի
մէջ ձայն մը լսուեցաւ , ողբի ու
դառնագին լացի ձայն . Ռաքէլ իր
տղոցը համար կու լար , և իր տը-
ղոցը համար մխիթարուիլ չէր
ուզեր , վասն զի անոնք չկային :
16 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ձա՛յնդ
լալէն և աչքերդ արցունքէն դադ-
րեցո՛ւր . վասն զի քու գործիդ
համար վարձք կայ , կ՚ըսէ Տէրը ,
ու թշնամիին երկրէն պիտի դառ-
նան : Ու քու ապագայ ժամանա- 17
կիդ համար յոյս կայ , կ՚ըսէ Տէրը ,
որ որ տղաքներդ իրենց սահմանը
դառնան :
Հիրաւի Եփրեմին ասոնք ողբալը 18
լսեցի . Օ՛խս խթատեցիր , ու խրա-
տուեցայ ըմբէշ չսորուած զուարա-
կի պէս . զիս դարձո՛ւր որ դառ-
նամ . վասն զի իմ Տէր Աստուածս
դուն ես : Ետքէն դառնալէս 19
ետքը զղջացի . ու կրծուելէս ետքը
իմ ազդրիս զարկի . ամչցայ ու
պատկառեցայ , վասն զի իմ ման-
կութեանս անարգանքը կրեցի :
Արիթէ Եփրեմ իմ պատուական 20
որդի՞ս է , կամ սիրական զաւա՞կ մըն
է . վասն զի քանի որ ես անոր վը-
րայով կը խօսիմ , շարունակ զա-
նիկայ կը յիշեմ . ասս պատճառով
իմ աղիքս կը գալարի անոր հա-
մար . անշուշտ անոր ողորմութիւն
պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Տէրը :
Վեզի կոթողներ կանգնէ , քեզի 21
սիւներ տնկէ . սիրտդ մեծ ճամբուն
քու գացած շաւիղիդ դիր . դարձի՛ր
ով Իսրայէլի կոյսը՝ ասս քու քա-
ղաքներդ դարձի՛ր : Ո՛վ ապստամբ 22
աղջիկ՝ մինչև ե՞րբ աստանդական
պիտի ըլլայ . քանզի Տէրը երկրի
վրայ նոր բան ստղծեց . կնիկ մարդը
պիտի շրջապատէ երիկ մարդը :
Օ՛րհաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա- 23
ծը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛խ հետև
Յուդայի երկրին մէջ ու անոր քա-
ղաքներուն մէջ ասս խօսքը պիտի
ըսեն , երբոր անոնց գերութիւնը
դարձընեմ , Տէրը քեզ օրհնէ՝ ով
արդարութեան բնակարան՝ սուրբ
լեռ : Ու հոն՝ Յուդայի մէջ ու 24
միանգամայն անոր բոլոր քաղաքնե-
րուն մէջ երկրագործներ , ու հօտե-
րու հետ չուողներ պիտի բնակին :
Վանգի յոգնած հոգին պիտի զո- 25
վացընեմ , ու ամէն մաշած հոգին
պիտի կշտացընեմ : Անոր վրայ 26
արթընցայ ու նայեցայ , և իմ
քունս ինձի անուշ էր :
Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , 27

որ Իսրայէլի տունը և Յուդայի տունը մարդու սերմ ու անասունի
28 սերմ պիտի ցանեմ : Ինչպէս որ խլելու , փլցընելու , ու աւրելու , և կորսընցընելու ու չարիք հասցընելու համար անոնց վրայ հսկեցի , նոյնպէս ալ շինելու ու տնկելու համար անոնց վրայ պիտի հսկեմ՝
29 կ'ըսէ Տէրը : Ան օրերը մէյմէն ալ պիտի չըսեն , Հայրերը ազոխ կերան ու որդւոցը ակռաները աո-
30 ռին . Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը համար պիտի մեռնի . ամէն մարդ որ ազոխ կ'ուտէ , անոր ակռաները պիտի առնեն :

31 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի
32 ընեմ , Ոչ՝ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտս զանց ըրին , ես ալ անոնք մերժեցի ,
33 կ'ըսէ Տէրը . Հապա ան օրերէն ետքը Իսրայէլի տանը հետ ընելու ուխտս ասիկայ է , կ'ըսէ Տէրը , Իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի դնեմ , ու զանիկայ անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ , ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և անոնք
34 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան : Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին , ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցընէ՝ ըսելով թէ Տէրը ճանչցէք . Հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչնան , կ'ըսէ Տէրը . վասն զի անոնց անօրէնութիւնը պիտի նեբեմ , ու անոնց մեղքը մէյմէն ալ
35 պիտի չյիշեմ : Այսպէս կ'ըսէ Տէրը որ արեւը հաստատեց օրուան լոյսին համար , և գիշերուան լոյսին համար լուսինին ու աստղերուն կանոնները տուաւ , որ ծովը կը յանդիմանէ՝ երբոր անոր ալիքները կը գոռան . անոր անունը Հեովայ
36 Սաբաւովթ է . Եթէ որ ես կանոնները իմ առջևէս դադարին , կ'ըսէ Տէրը , Իսրայէլին սերունդն ալ իմ առջևս միշտ ազգ ըլալէն պիտի

դադարի : Տէրը այսպէս կ'ըսէ . 37
Եթէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ , ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ , ես ալ բոլոր Իսրայէլին սերունդը իրենց բոլոր ըրածներուն համար պիտի մերժեմ , կ'ըսէ Տէրը :

Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , 38
որ Հնանայէլի աշտարակէն մինչև Անկեան դուռը քաղաքը Տէրոջը համար պիտի շինուի . Նաև անոր 39
դիմացէն չափին լարը մինչև Գաբեի բլուրը պիտի ելլէ , ու դէպ 'ի Գոատ պիտի դառնայ : Նաև դիե- 40
րուն ու մոխրոց բոլոր ձորը , ու բոլոր արտերը մինչև Կեդրոն հեղեղատը , մինչև Ձիերուն դրանը անկիւնը դէպ 'ի արևելք սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը . մէյմէն ալ պիտի չքակուի ու չփլչի յաւիտեան :

ԳԼ . ԼՒ

Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին 1
տասներորդ տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորին տասնուութերորդ տարին Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է : Նաև ան 2
առենը Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր , ու Երեմիա մարգարէն Յուդայի թագաւորին տունը եղող բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր : Սայն զի Յուդայի Սեդեկիա թա- 3
գաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով , Ասուն ինչո՞ւ համար մարգարէութիւն ըրիր ու ըսիր թէ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանիկայ պիտի առնէ . Նաև Յուդայի Սեդեկիա 4
թագաւորը Քաղդէացւոց ձեռքէն պիտի չազատի , հապա անշուշտ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու անոր հետ բերան առ բերան պիտի խօսի , և անոր հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի . Ու անիկայ Սեդեկիան Բաբիլոն 5
պիտի տանի . ու անիկայ հոն պիտի մնայ , մինչև որ ես անոր այցելութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . Թէ որ Քաղդէացւոց հետ պատերազմ ը-

նէք , յաջողութիւն պիտի չգտնէք :
6 Ան առնը Երեմիա ըսաւ ,
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
7 Ահա քու հօրեղբօրդ Եղղումին
որդին Անամայէլ քեզի պիտի գայ ,
ու պիտի ըսէ , Անաթովթի մէջ
եղող ագարակս քեզի ծախէ առ .
վասն զի ազգականութեան իրա-
ւունքով քեզի կ՚իյնայ որ ծախու
8 առնես : Ու Տէրոջը խօսքին հա-
մեմատ իմ հօրեղբօրս որդին Ана-
մայէլ ինծի բանտին գաւիթը ե-
կաւ , ու ինծի ըսաւ , Հնդրկ
ըրէ , Անեխամինի երկիրը Ана-
թովթի մէջ ունեցած ագարակս
ծախէ առ . վասն զի ժառանգու-
թեան իրաւունքը քուկդ է , ու
քեզի կ՚իյնայ որ փրկես . քեզի ծա-
խէ առ . ան առնը գիտցայ որ
9 ասիկայ Տէրոջը խօսքն էր : Ու
հօրեղբօրս որդիէն Անամայէլէն Ա-
նաթովթի մէջ եղող ագարակը
ծախու առի , ու ստակը տասնու-
եօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր :
10 Ու մուրհակ մը գրեցի ու կնքեցի ,
ու վկաներ բռնեցի , և արծաթը
11 կշռոքով կշռեցի : Ու ստացուած-
քի մուրհակը՝ թէ՛ հրամանին ու
կանոններուն համեմատ կնքուածը ,
12 և թէ բաց եղածը առի : Ու ըս-
տացուածքի մուրհակը՝ հօրեղբօրս
որդւոյն Անամայէլին աչքերուն առ-
ջևը ու ստացուածքի մուրհակին
մէջը գրուող վկայից աչքերուն առ-
ջևը՝ բանտի գաւիթին մէջը նստող
բոլոր Հրէից աչքերուն առջևը՝
Մասեայի որդւոյն Ներիայի որ-
13 դւոյն Բարուքին տուի : Ու անոնց
աչքերուն առջևը Բարուքին պա-
14 տուիրեցի ու ըսի , Օրօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Այս մուրհակները՝ ասկնքուած
ստացուածքի մուրհակը , ու աս
բաց մուրհակը առ , և զանոնք հո-
ղէ ամանի մը մէջ դիր , որ շատ
15 օրեր մնան : Վասն զի զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Այս երկրիս մէջ նորէն տուներ
ու ագարակներ և այգիներ ծախու
պիտի առնուին :
16 Ու ստացուածքի մուրհակը Նե-
րիայի որդւոյն Բարուքին տալէն
ետքը՝ Տէրոջը աղօթք ըրի ու ըսի ,
17 Ո՜հ , Տէր Եհովայ՝ ահա դուն քու
մեծ զօրութեամբդ ու երկընցած
բազուկովդ երկինքը ու երկիրը ըս-
տեղծեցիր , քեզի մէկ բան մը քեզի
դժուարին չէ . Դուն հազարներուն
18 ողորմութիւն կ՚ընես , ու հայրերուն
անօրէնութեանը պատիժը անոնցմէ
ետքը անոնց որդիներուն ծոցը կու
տաս . դուն մեծ ու հզօր Աստուած
ես , և քու անունդ Օրօրաց Տէր է :
Դուն խորհրդով մեծ , ու գործքով
19 զօրաւոր ես , այնպէս որ ամէն մէ-
կուն իր ճամբաներուն համեմատ ,
ու անոր գործքերուն պտուղին հա-
մեմատ հատուցում ընելու համար՝
քու աչքերդ մարդոց որդիներուն
բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց է :
Դուն որ մինչև աս օրս Եգիպտոսի
20 երկրին մէջ , ու Իսրայէլի մէջ , և
ընդ մարդոց մէջ նշաններ ու հր-
բաշքներ ընելով՝ քեզի անուն վաս-
տկեցար , ինչպէս որ այսօր կ՚երե-
նայ . Ու քու ժողովուրդդ Իսրա-
21 յէլը՝ նշաններով , ու հրաշքներով ,
և զօրաւոր ձեռքով , ու երկընցած
բազուկով , և մեծ ահարկութեամբ
22 Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր , Ու
անոնց տուիր աս երկիրը որն որ
իրենց հայրերուն երդում ըրիր էիր
իրենց տալու , անոնք երկիր մը որ
23 կաթ ու մեղր կը բղխէ . Ու մտան
զանիկայ ժառանգեցին . բայց քու
ձայնիդ ականջ չտուին , և քու օ-
րէնքիդ համեմատ չգացին . անոնք
չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր
որ ընեն . ուստի աս բոլոր չարիքը
24 անոնց վրայ բերիր : Ահա քաղա-
քին դէմ պատնէշներ կանգնուեցաւ
որ զանիկայ առնեն , և քաղաքը՝
սուրին , սովին ու ժանտախտին
պատճառաւ՝ անոր դէմ պատե-
րազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը
տրուեցաւ . և քու ըսածդ կատա-
րուեցաւ , ու ահա կը տեսնես :
25 Բայց դուն՝ Ով Տէր Եհովայ , ինծի
ըսիր որ Ագարակը ստակով քեզի
ծախէ առ ու վկաներ բռնէ . և
ահա քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը
կը մատնուի :

26 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդին
27 եղաւ՝ ըսելով, Ահա ես եմ Ահո-
վայ տունն մարմնոյ Աստուածը.
միթէ ինծի դժուարին բան մը կա՞յ:
28 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես աս քաղաքը Վաղդէացւոց
ձեռքը ու Խարիլոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի
տամ, ու զանիկայ պիտի առնէ.
29 Եւ աս քաղաքիս դէմ պատերազմ
ընող Վաղդէացիները պիտի գան,
ու աս քաղաքը կրակի պիտի տան
ու այրեն. նաև իւրեանց այն
տուները՝ որոնց տանիքներուն վրայ
Բահաղին խունկ կը ծխէին, և օ-
տար աստուածներուն թափելու
նուէրներ կը մատուցանէին՝ զիս բար-
30 կացընելու համար: Վասնզի Իս-
րայէլի որդիքը ու Յուդայի որդիքը
իրենց մանկութենէն՝ ի վեր իմ առ-
ջեւս միայն չարութիւն կը գործեն.
որովհետեւ Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռացը գործքերովը անդադար զիս
կը բարկացընեն՝ կ'ըսէ Տէրը:
31 Վասնզի աս քաղաքը իր շինուած
օրէն մինչեւ աս օրս իմ բարկու-
թեանս ու սրտմտութեանս համար
եղաւ, որ զանիկայ երեսիս առջեւէն
32 վերցընեմ՝ Իսրայէլի որդւոցը, ու
Յուդայի որդւոցը՝ թէ՛ իրենց և
թէ՛ իրենց թագաւորներուն, իշ-
խաններուն, քահանաներուն, ու
մարգարէներուն, և Յուդայի մար-
դիկներուն, ու Երուսաղէմի բնակ-
չացը բոլոր չարութիւնը պատճա-
ռաւ՝ որ զրկին զիս բարկացընելու
33 համար: Եւ ինծի կռնակ դար-
ձուցին և չէ՛ թէ երես, ու թէեւ
անոնց սորվեցուցի՝ կանուխ ելլելով
ու սորվեցընելով, բայց անոնք մտիկ
34 չըրին, որ խրատ ընդունին. Հա-
պա իմ անունովս կոչուած տանը
մէջ իրենց պղծութիւնները դրին՝
35 զանիկայ պղծելու համար: Ու Հ-
նոմի որդւոյն Ձորին մէջ եղող
Բահաղին բարձր տեղերը շինեցին՝
իրենց տղաքները ու աղջիկները
Մողոքին համար իւրեանց անցընելու,
որ ես անոնց հրամայած չէի,
ու միտքէս ալ անցած չէր, որ ա-
նոնք աս պղծութիւնը ընեն՝ Յու-
դային մեղանչել տալու համար:
36 Ուստի հիմա Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ աս քաղաքիս
համար՝ որ դուք կ'ըսէք թէ սրով,
սովով ու ժանտախտով Խարիլոնի
թագաւորին ձեռքը կը մատնուի.
37 Ահա ես զանոնք պիտի ժողվեմ ան
բոլոր երկիրներէն, ուր որ զանոնք
իմ բարկութեամբս, սրտմտու-
թեամբս ու մեծ յաստմովս վռնդ-
տեցի, և զանոնք աս տեղս պիտի
դարձընեմ, ու ապահովութեամբ
38 պիտի բնակեցընեմ: Եւ անոնք
ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես
ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ.
39 Ու անոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ
պիտի տամ, որ միշտ ինծմէ վախ-
նան, և իրենց ու իրենցմէ ետքը
իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ:
40 Եւ անոնց հետ յաւիտենական ուխտ
մը պիտի ընեմ, որ անոնց բարիք
ընելէն անոնցմէ ետ չդառնամ. ու
իմ վախս անոնց սրտին մէջը պիտի
դնեմ, որ ինծմէ չխոտորին: Եւ
41 անոնց բարիք ընելով՝ անոնց վրայ
պիտի ուրախանամ, ու զանոնք
բոլոր սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝
ճշմարտութեամբ աս երկրիս մէջը
պիտի տնկեմ: Վասնզի Տէրը այս-
42 պէս կ'ըսէ. Ինչպէս որ աս ժողո-
վուրդին վրայ աս բոլոր մեծ չարիքը
բերի, այնպէս ալ անոնց վրայ պի-
տի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ
անոնց համար խօսեցայ: Ու Հող
43 ագարակներ ծախուս պիտի առնուի
աս երկրին մէջ, որուն համար
դուք կ'ըսէք թէ Ամայացած է,
ու մարդէ և անասունէ զուրկ է,
ահա Վաղդէացւոց ձեռքը տրուած
44 է: Բենիամինի երկրին մէջ, ու
Երուսաղէմին շրջակայ տեղւոյն,
և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու
լեռնային քաղաքներուն մէջ, և
դաշտային քաղաքներուն մէջ, ու
հարաւային քաղաքներուն մէջ ըս-
տակով ագարակներ ծախուս պիտի
առնուին. և մուրհակներ պիտի գր-
ուին ու պիտի կնքուին, ու վկաներ
պիտի բռնուին. վասն զի անոնց գե-
րութիւնը ետ պիտի դարձընեմ,
կ'ըսէ Տէրը:

ԳԼ · Լ Գ

1 Այս Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Երեմիային եղաւ , երբոր անիկայ տակաւին բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր , ըսելով ,
2 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը որ աս ըներդը շինեց , Տէրը որ զանիկայ հաստատելու համար զանիկայ ստեղծեց , որուն անունը Յեհովայ է . Ինծի՛ կանչէ ու քեզի պատասխան տամ , և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատմեմ , որ դուն չես գիտեր :
4 Վասն զի աս քաղաքին տուներուն համար , ու Յուդայի թագաւորներուն տուներուն համար՝ որոնք պատնէշներէն ու սուրէն փլած են , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
5 Քաղդէացւոց դէմ պատերազմ ընելու կու գան . և ան տեղերը մեռած մարդոց դիակովը պիտի լեցուին , որոնք իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի զարնեմ . վասն զի ես աս քաղաքէն իմ երեսս ծածկեցի անոնց բոլոր չարութեանը համար :
6 Ահա անոր առողջութիւն ու բժշկութիւն պիտի բերեմ , ու զանոնք պիտի բժշկեմ , և խաղաղութեան ու ճշմարտութեան առատութիւնը անոնց
7 պիտի յայտնեմ : Յուդային գերութիւնը ու Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ , ու զանոնք առջինին պէս պիտի հաստատեմ :
8 Ու անոնց ինծի դէմ գործած բոլոր անօրէնութիւնէն զանոնք պիտի սրբեմ . ու անոնց ինծի դէմ բրած բոլոր անօրէնութիւնները ու
9 յանցանքները պիտի ներեմ : Ու ասիկայ ինծի ուրախութեան անուն , փառք ու պարծանք պիտի ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝ որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքին որ ես անոնց պիտի ընեմ . և պիտի վախնան ու դողան ան ամէն բարիքին ու ամէն յաջողութեանը համար՝ որ ես աս քաղաքին պիտի ընեմ :
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր տեղւոյս մէջ՝ որուն համար դուք կ'ըսէք թէ Աւերակ ու անասուն եղաւ , Յուդայի քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ որոնք անմարդ ու անբնակ ու անասուն եղած են , նորէն պիտի լսուի
11 ձայն , և ուրախութեան ձայն , փեսայի ձայն , ու հարսի ձայն , նաև անոնց ձայնը՝ որոնք Տէրոջը տունը գոհութեան ընծաներ բերելով՝ կ'ըսեն , Փառաբանեցէք զօրաց Տէրոջմէն , ինչու որ Տէրը բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է . քանզի ես երկրիս գերիները նէրնց առջի վիճակին պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը :
12 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր տեղւոյս մէջ՝ որ մարդէ ու անասուն զուրկ ըլլալով՝ անապատ դարձած է , և անոր ամէն քաղաքներուն մէջ նորէն հօտեր պառկեցընող հովիւներու բնակարաններ պիտի ըլլան :
13 Լեռնային քաղաքներուն մէջ , դաշտային քաղաքներուն մէջ ու հարաւային քաղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկրին մէջ , ու Երուսաղէմի շրջակայ տեղւանքը և Յուդայի քաղաքներուն մէջ հօտերը դարձեալ ձեռքէն համրողին ձեռքէն պիտի անցնին , կ'ըսէ Տէրը :
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը համար և Յուդայի տանը համար ըսած բարի խօսքս պիտի կատարեմ :
15 Այն օրերը ու ան ժամանակը՝ Դաւիթին արդարութեան շառաւիղ մը պիտի բուսցընեմ , և անիկայ երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի ընէ : Այն օրերը Յուդա պիտի ազատի , ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակի . և աս է անոր անունը՝ որով պիտի կոչուի . Տէրը մեր արդարութիւնն է :
17 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Դաւիթէն՝ Իսրայէլի տանը աթոռին վրայ նստող մարդ պակաս պիտի չըլլայ .
18 Ու Ղեւտացի քահանաներէն՝ ողջակէզ , հացի ընծայ ու զոհ մատուցանող մարդ յաւիտեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առջեւս :

19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ'ը-
20 սէ. Թէ որ ցորեկուան ուխտս, ու գիշերուան ուխտս կրնաք աւրել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց
21 ժամանակովը չըլլան, Իմ ծառայիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխտս ալ պիտի աւրուի, որ իր աթոռին վրայ թագաւորութիւն ընելու որդի չունենայ, անանկ ալ Ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացի քահանաներուն հետ եղած ուխտս:
22 Ինչպէս որ երկնից զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն աւազը չափուիր, Իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդը՝ և Ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացիները այնպէս պիտի շատցընեմ:
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ ըսելով, Չմտա՞ս տեսներ որ ասոնք ժողովուրդը ինչ կը խօսի ու կ'ըսէ, Տէրը իր ընտրած երկու ազգատոհմերը երեսէ ձգեց. ու անոնք Իմ ժողովուրդս կ'անարգեն, մինչև զանիկայ իրենց առջևը ազգ
25 չեսեպելով: Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ ցորեկուան ու գիշերուան համար ուխտ րրած չեմ, և երկինքներուն ու երկրիս կանոններ դրած
26 չեմ, Յակոբին ու Իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդն ալ երեսէ պիտի ձգեմ, որ Իմ սերունդէն Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին սերունդին վրայ իշխաններ չդնեմ. վասն զի անոնց գերութիւնը պիտի դարձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ:

ԻԱ.

1 Երբոր Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը, ու իր իշխանութեան տակը եղող երկրին բոլոր թագաւորութիւններովը, և բոլոր ժողովուրդներով Երուսաղէմի վրայ ու անոր բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ'ընէր, Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ասա խօսքը եղաւ, ըսելով,
2 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Գնա, Յուդայի Ա-
դեկիա թագաւորին խօսէ, ու անոր ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա քաղաքը Նաբիւղոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ կրակով պիտի այրէ. Եւ դուն 3
անոր ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա անշուշտ պիտի բռնուիս, ու անոր ձեռքը պիտի տրուիս. և քու աչքերդ Նաբիւղոնի թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն, ու անոր բերանը քու բերնիդ հետ պիտի խօսակցի. ու Նաբիւղոն պիտի երթաս:
Տակայն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ՛ ով 4
Սեդեկիա Յուդայի թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ'ըսէ. Դուն սրով պիտի չմեռնիս, Դուն 5
խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս. և ինչպէս որ քեզմէ առաջ եղող քու հայրերուդ՝ առջի թագաւորներուն համար խունկեր ծխեցին, նոյնպէս ալ քեզի համար պիտի ծըխեն, ու Ա՜յ տէր Ի՛ ըսելով, քու վրադ պիտի ողբան. վասն զի ասիկա խօսքը ես խօսեցայ, կ'ըսէ Տէրը:
Եւ Երեմիա մարգարէն ասա բոլոր 6
խօսքերը Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսեցաւ Երուսաղէմի մէջ: Եւ բաբիւղոնի թագաւորին 7
զօրքը Երուսաղէմի դէմ ու Յուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ Լաքիսին ու Ազեկային հետ պատերազմ կ'ընէր. վասն զի Յուդայի քաղաքներէն պարսպաւոր քաղաքներ ասոնք մնացեր էին:
Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ե- 8
ղած խօսքն է՝ երբոր Սեդեկիա թագաւորը Երուսաղէմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ րրաւ որ ազատութիւն քարոզեն, Որ 9
ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը, Երբայեցի մարդը ու Երբայեցի կնիկը ազատ արձակէ, ու մէկմէկ մարդ մը իր Հրէայ եղբայրը չծառայեցընէ: Եւ Ջնազանդեցան բոլոր 10
իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը որոնք ան ուխտին մէջ մտան, որ ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ, և ալ զանոնք չծառայեցընէ. Ջնազանդեցան, և զանոնք արձակեցին.

11 Հայց անկէ ետքը դարձան ու ի-
րենց ազատ թող տուած ծառա-
ները ու աղախինները ետ դարձու-
ցին , և զանոնք բռնադատեցին որ
ծառաներ ու աղախիններ ըլլան :
12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ Տէրոջմէն , ըսելով , Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ . Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ
ըրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն ծա-
ռայութեան տունէն հանած օրս ,
14 ու ըսի , Քսթը տարիէն ետքը
ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի ար-
ձակէ իր Եբրայեցի եղբայրը , որ
քեզի ծախուած է ու վեց տարի
քեզի ծառայեր է . զանիկայ քովէդ
ազատ արձակես . բայց ձեր հայրերը
ինծի մտիկ չըրին ու ականջնին
15 չծռեցին : Ես դուք այսօր դար-
ձաք , ու ամէն մարդ իր ընկերին
ազատութիւն քարոզելով իմ առ-
ջեւս ուղիղ եղածը ըրիք , և իմ
առջեւս ուխտ ըրիք ան տանը մէջ՝
որուն վրայ իմ անունս կոչուած է .
16 Հայց Եփ-ը դառնալով՝ իմ անունս
պղծեցիք . ու ամէնքդ ալ ձեր ա-
զատ արձակած ու իրենց կամացը
ընդ որոշած ծառաները ու աղախին-
ները ետ դարձուցիք , ու զանոնք
բռնադատեցիք որ ձեզի ծառաներ
ու աղախիններ ըլլան :
17 Ինչո՛ր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Դուք ինծի մտիկ չըրիք , որ յիշէք
ամէն մէկը իր եղբօրը համար , ու
ամէն մէկը իր ընկերին համար ա-
զատութիւն քարոզէ . ահա ես ձեզի
համա՛ր կ'ըսէ Տէրը , սուրին՝ ժանտա-
խտին ու սովին ազատութիւն կը
քարոզեմ . ու ձեզ երկրիս բոլոր
թագաւորութիւններուն մէջ նե-
18 ղութեան պիտի մատնեմ : Ես
զուարակը երկուքի կտրելով , ու
անոր կտորներուն մէջտեղէն անց-
նելով՝ իմ առջեւս ըրած ուխտերնուն
խօսքերը չկատարող , Ե իմ ուխտս
զանց ընող մարդիկները պիտի մատ-
19 նեմ , Յուդային իշխան-
ները ու Երուսաղէմին իշխանն-
երը , պալատականները և քահա-
նաները , ու երկրին բոլոր ժողո-
վուրդը՝ որոնք զուարակին կտորնե-
րուն մէջտեղէն անցան , 20 Ոնանք
իրենց թշնամիներուն ձեռքը , ու
իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ . և անոնց դիերը
երկինքի թռչուններուն ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի ըլ-
լան : Ես Յուդայի Սեդեկիա 21
թագաւորը ու անոր իշխանները
իրենց թշնամիներուն ձեռքը , ու
իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռ-
քը , և ձեզմէ դարձող Քաբիլոնի
թագաւորին զօրքերուն ձեռքը պի-
տի մատնեմ : Ահա ես հրամայեցի՛ 22
կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք ան քաղա-
քը ետ պիտի բերեմ , և անոր դէմ
պատերազմ պիտի ընեն , ու զա-
նիկայ պիտի առնեն ու կրակով այ-
րեն . և Յուդայի քաղաքները՝ ան-
բնակ ամայութեան պիտի դարձը-
նեմ :

ԿԼ . Լ Ը

Յուդայի թագաւորին Յովսիայի 1
որդւոյն Յովակիմին օրերը Տէ-
րոջը կողմանէ Երեմիային եղած
խօսքն է , որ ըսաւ , Ռէքաբեանց 2
տունը գնա ու անոնց հետ խօսէ , և
զանոնք Տէրոջը տունը մէկ սենեակ
մը տար , ու անոնց գինի խմցուր :
Ես Քաբասինիայի որդւոյն Երեմի- 3
այի որդին Յազոնիան , ու անոր
եղբայրները և բոլոր որդիները ,
ու Ռէքաբեանց բոլոր տունը առի .
Ես զանոնք Տէրոջը տունը տարի 4
Անդրումի որդւոյն Ոանասիա դռնա-
պանին սենեակին վրայ եղող իշ-
խաններուն սենեակին քովի՝ Մա-
տուծոյ մարդուն Յեգդոդիայի որ-
դւոյն Շնանի որդւոյը սենեակը .
Ու Ռէքաբեանց տանը որդւոյը 5
առջեւը գինիով լեցուն ամաններ ու
գաւաթներ դրի , և անոնց ըսի ,
Գինի խմեցէք : Ու անոնք ըսին , 6
Գինի չենք խմեր . քանզի մեր հայ-
րը՝ Ռէքաբի որդին Յովնադաբ
մեզի պատուիրեց ու ըսաւ , Դուք
ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի
չխմէք . Ես տուն չշինէք ու սերմ 7
չցանէք և այդի չտնկէք ու չտուա-
նաք , հապա ձեր բոլոր օրերը վրան-
ներու մէջ բնակիք . որպէս զի ձեր

պանդուխտ եղած երկրին վրայ չատ
8 օրեր ապրիք : Ու մեր հօրը Ին-
քարի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր
մեզի հրամայածին պէս՝ անոր խօսքը
մտիկ ընելով՝ մեր բոլոր օրերուն
մէջ մենք , մեր կիները , մեր
տղաքները ու մեր աղջիկները գինի
9 չենք խմեր . Ու բնակելու համար
տուներ չենք շիներ , ու այգի և ա-
գարակ ու սերմ չենք ստանար .
10 Հապա վրաններու մէջ կը բնա-
կինք , ու հնազանդութիւն ընելով՝
մեր հօրը Յովնադաբին բոլոր հր-
բամայածը ի գործ կը դնենք .
11 Բայց երբոր Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորը՝ երկիրը ե-
լաւ , ըսինք , Եկէք , Վազէա-
ցւոց զօրքին երեսէն ու Ասորւոց
զօրքին երեսէն Երուսաղէմ եր-
թանք . այսպէս Երուսաղէմի մէջ
կը բնակինք :
12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ՝ ըսելով , Զօրաց Տէրը՝ Ի-
սրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
Գնա , Յուդայի մարդիկներուն ու
Երուսաղէմի բնակիչներուն ըսէ ,
Իմ խօսքերս մտիկ ընելու համար
խրատ չէ՞ք ընդունիր , կ'ըսէ Տէրը :
14 Ռէքաբի որդւոյն Յովնադաբին իր
որդւոցը գինի չխմելու համար պա-
տուիրած խօսքերը հաստատ պա-
հուեցան . վասն զի իրենց հօրը հր-
բամանին հնազանդութիւն ընելով ,
մինչև աս օրս չեն խմեր . բայց թէև
ես ձեզի խօսեցայ՝ կանուխ ելլելով
ու խօսելով , սակայն ինծի մտիկ չը-
15 րիք : Ու իմ բոլոր ծառաներս մար-
գարէները ձեզի խրկեցի՝ կանուխ
ելլելով ու խրկելով , ու ըսի ,
Ամէն մարդ իր չար ճամբայէն
դառնայ , և բարի գործքեր ըրէք ,
ու օտար աստուածներու ետևէ մի
երթաք որ անոնց ծառայութիւն
ընէք , որպէս զի ձեզի ու ձեր հայ-
րերուն տուած երկրիս մէջը բնա-
կիք . բայց ձեր ականջը չդնեցիք ,
16 ու ինծի մտիկ չըրիք : Ու Ռէքա-
բի որդւոյն Յովնադաբին որդիքը
իրենց հօրը պատուիրած հրամանը
հաստատ պահեցին , բայց աս ժո-
17 ղովուրդը ինծի մտիկ չըրաւ : Ա-
նոր համար զօրաց Տէր Աստուածը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ . Ահա ես Յուդային , ու Երու-
սաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ
պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ
անոնց համար խօսեր էի . վասն զի
անոնց խօսեցայ , բայց մտիկ չըրին ,
ու անոնց կանչեցի , բայց պատաս-
խան չտուին :
18 Ու Երեմիա Ռէքաբեանց տանը
ըսաւ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Որով-
հետև ձեր հօրը Յովնադաբին պա-
տուէրը մտիկ ըրիք , ու անոր բո-
լոր հրամանները պահեցիք , և ձե-
զի ամէն պատուիրածին պէս ըրիք .
19 Ընոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
Ռէքաբեան Յովնադաբէն միշտ իմ
առջևս կայնող մարդ պակաս պիտի
չըլլայ :

ԳԼ . ԼՉ

1 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին
Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին
չորրորդ տարին Տէրոջը կողմանէ աս
խօսքը եղաւ Երեմիային , ըսելով ,
2 Առ քեզի մէկ գիրքի տոմս մը առ , ու
անոր վրայ գրէ՛ ան բոլոր խօսքերը՝
որ քեզի հետ խօսելու եղած օրէս՝
Յովսիայի օրերէն մինչև աս օրս
Իսրայէլի վրայով , ու Յուդայի
վրայով , և բոլոր ազգերուն վրա-
յով խօսեցայ : 3 Գուցէ որ
Յուդայի տունը լսէ ան բոլոր չա-
րիքը որ ես կը մտածեմ անոնց ը-
նելու , որպէս զի ամէն մարդ իր
չար ճամբայէն դառնայ , և ես ա-
նոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը նե-
րեմ :
4 Ու Երեմիա Ներիայի որդին
Բարուքը կանչեց . և Բարուք Ե-
րեմիային բերնէն Տէրոջը անոր ը-
սած բոլոր խօսքերը ան գիրքի տոմ-
սին վրայ գրեց : 5 Ու Երեմիա
Բարուքին պատուիրեց ու ըսաւ ,
Ես ա՛ռեղ արգիլուած եմ . Տէ-
րոջը տունը երթալու կարող չեմ .
6 Ուստի դուն երթաս , ու ծոմապա-
հութեան օրը Տէրոջը տանը մէջ
ժողովուրդին ականջներուն իմ բեր-

նէս գրած տոմնէդ Տէրոջը խօսքերը
կարդաս , ու նաև իրենց քաղաքնե-
բէն եկող բոլոր Յուդային ականջ-
7 ներուն զանոնք կարդաս : Ուստի
Տէրոջը առջևը իյնալով աղօթք ը-
նեն , և ամէն մարդ իր չար ճամբա-
յէն դառնայ . քանզի մեծ է ան
բարկութիւնը ու սրտմտութիւնը
որ Տէրը աս ժողովուրդին համար
8 խօսեցաւ : Ու Դանիէլի որդին
Խարուք Յրեմիա մարգարէին բոլոր
իրեն հրամայածին պէս ըրաւ , և ան
դիրքէն Տէրոջը խօսքերը կարդաց
Տէրոջը տանը մէջ :
9 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւո-
րին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին
հինգերորդ տարին՝ իններորդ ա-
միսը բոլոր Երուսաղէմի ժողովուր-
դին , ու Յուդայի քաղաքներէն
Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողովուր-
դին՝ Տէրոջը առջևը ծոմապահու-
10 թիւն քարոզեցին : Ու Խարուք
Սափան դպիրին որդւոյն Գամա-
րիայի սենեակը՝ Տէրոջը տանը նոր
դրանը մուտքը՝ վերի գաւիթին մէջ
բոլոր ժողովուրդին ականջներուն
ան դիրքէն Յրեմիային խօսքերը
կարդաց :
11 Ու Սափանի որդւոյն Գամարի-
այի որդին Միքիան , երբոր գիր-
քէն Տէրոջը բոլոր խօսքերը լսեց ,
12 թագաւորին տունը դպիրին սե-
նեակը իջաւ . և ահա բոլոր իշխան-
ները՝ Էղիսամա դպիրը , ու Սեմա-
յիայի որդին Դաղայիա , ու Էլ-
բոզրի որդին Էղնաթան , և Սա-
փանի որդին Գամարիա , ու Ա-
նանիայի որդին Սեդեկիա , և բո-
լոր իշխանները հոն նստեր էին :
13 Ու Միքիա անոնց պատմեց ան բո-
լոր խօսքերը որ լսեր էր , երբոր
Խարուք ժողովուրդին ականջներուն
14 ան դիրքէն կը կարդար : Ու
բոլոր իշխանները՝ Քուսիի որդւոյն
Սեղեմիայի որդւոյն Նաթանիային
որդին Յուդին Խարուքին խրկեցին՝
ըսելով , Ժողովուրդին ականջներուն
կարդացած տոմդ ձեռքդ առ ու
հա՛ս եկուր . ուստի Ներիայի որդին
Խարուք տոմդ ձեռքը առաւ ու
15 անոնց գնաց : Ու անոնք ըսին ա-
նոր , Դառաջենք նստէ՛ ու մեր ա-
կանջներուն ալ կարդա զանիկայ :
Ու Խարուք անոնց ականջներուն
կարդաց : Ու երբոր ան բոլոր 16
խօսքերը լսեցին , վախով իրարու
կը նայէին . ու Խարուքին ըսին .
Ընշուշտ աս բոլոր խօսքերը թա-
գաւորին պիտի պատմենք : Ու 17
Խարուքին հարցուցին ու ըսին ,
Հնարկ ըրէ՝ պատմէ մեզի թէ
ինչպէս գրեցիր աս խօսքերը անոր
բերնէն : Ու Խարուք անոնց ը- 18
սաւ , Ա՛ս խօսքերուն ամէնը անիկայ
ինձի բերնով արտասանեց , ու ես
զանոնք մելանով՝՝ գրքին մէջ
գրեցի : Իշ աւելնը իշխանները 19
Խարուքին ըսին , Գնա պահուըտէ՝
թէ դուն և թէ Յրեմիան , և ա՛ր
ըլլալնիդ մարդ չգիտնայ :
Ու անոնք սրահը թագաւորին 20
մտան , բայց տոմդը Էղիսամա դը-
պիրին սենեակին մէջ պահեր էին ,
և՝՝ բոլոր խօսքերը թագաւորին
ականջներուն պատմեցին : Ու 21
թագաւորը խրկեց Յուդին որ ան
տոմդը առնէ . ու զանիկայ Էղիսա-
մա դպիրին սենեակէն առաւ . և
Յուդի զանիկայ թագաւորին ա-
կանջներուն ու թագաւորին քովը
կայնող բոլոր իշխաններուն ականջ-
ներուն կարդաց : Ու իններորդ 22
ամիսը ըլլալով՝ թագաւորը ձմեռա-
տանը մէջ նստած էր , ու առջևը
վառած կրակարան կար : Ու երբ- 23
որ Յուդի իրեք կամ չորս երես
կարդաց , զանիկայ զմեղմնով կըտ-
րեց , ու կրակարանի կրակին մէջ
նետեց , մինչև որ բոլոր տոմդը կը-
րակարանին կրակին մէջը հատաւ :
Ու թագաւորը ու անոր բոլոր 24
ծառաները՝ որոնք աս բոլոր խօս-
քերը կը լսէին , չվախցան , ա՛լ
հանդերձներնին պատռեցին . Եվ- 25
ալ Էղնաթան , Դաղայիա ու
Գամարիա թագաւորին աղաչեցին
որ տոմդը չայրէ , բայց անոնց մտիկ
չըրաւ : Ու թագաւորը Թագա- 26
ւորի որդւոյն Յերամէլին , ու Ազ-
րիէլի որդւոյն Սարայիային , ու Էլ-
դիէլի որդւոյն Սեղեմիային հրամա-
յեց որ Խարուք դպիրը ու Յրեմիա

մարգարէն բռնեն , բայց Տէրը զանոնք պահէց :

27 Ու թագաւորը ան տոմսը , ու Երեմիայի բերնէն Բարուքին գրած խօսքերը այրելէն ետքը , Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով ,
28 Առիր գնա , քեզի մէկ ուրիշ տոմս մը առ , ու անոր վրայ գրէ ան բոլոր առջի խօսքերը որ Յուդայի Յովակիմ թագաւորին այրած առջի տոմսին մէջը կային : Ու Յուդայի Յովակիմ թագաւորին ըսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դուն ատ տոմսը այրեցիր , ըսելով թէ Ինչու համար անոր վրայ գրեցիր թէ Բաբիլոնի թագաւորը անպատճառ պիտի գայ ; ու աս երկիրը պիտի աւերէ , և անկէ մարդը ու անասունը պիտի վերցընէ :
30 Անոր համար Տէրը Յուդայի Յովակիմ թագաւորին վրայով այսպէս կ՚ըսէ . Անիկայ Դաւիթի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չունենայ . և անոր մեռելը ցորեկը տաքի մէջ ու գիշերը ցուրտի մէջ
31 պիտի ձգուի : Ու անոր և անոր սերունդին ու անոր ծառաներուն այցելութիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը համար . և անոնց վրայ , ու Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ , ու Յուդայի մարդոցը վրայ պիտի բերեմ ան ամէն չարիքը որ անոնց խօսեցայ , և անոնք մտիկ չըրին :
32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ տոմս մը առաւ , ու զանիկայ Ներիայի որդուն Բարուք գպիրին տուաւ . և անիկայ անոր վրայ Երեմիային բերնէն Յուդայի Յովակիմ թագաւորին կրակով այրած գիրքին բոլոր խօսքերը գրեց . ու անոնց վրայ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր աւելցաւ :

ԻԼ . Լ Ը

1 Ու Յովսիայի որդին Սեդեկիա թագաւորը Յովակիմի որդւոյն Քեքոնիային տեղը թագաւորեց , որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Յուդայի վրայ թագաւոր դրաւ :
2 Բայց անիկայ ու անոր ծառաները ու երկրին ժողովուրդը Տէրոջը Երեմիա մարգարէին ձեռքովը խօսած խօսքերը մտիկ չըրին :
3 Ու Սեդեկիա թագաւորը Աղեմիայի որդին Յուքաղը ու Մասիայի որդին Սոփոնիա քահանան Երեմիա մարգարէին խրկեց , ըսելով , Աղաչեմ քեզ՝ մեզի համար մեր Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ :
4 Այն ժամանակը Երեմիա ժողովուրդին մէջ կը մտնէր կ՚ելլէր . ու զանիկայ դեռ բանտը դրած չէին :
5 Ու Եգիպտոսէն փարաւոնին զօրքը ելաւ . ու Երուսաղէմը պաշարող Քաղդէացիները երբոր անոնց լուրը լսեցին , Երուսաղէմին վրայէն քաշուեցան :
6 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիա մարգարէին եղաւ , ըսելով ,
7 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ինծի հարցընելու համար ձեզ ինծի խրկող Յուդայի թագաւորին այսպէս ըսէք . Ահա ձեզի օգնութեան համար ելլող փարաւոնի զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի դառնայ .
8 Ու Քաղդէացիք պիտի դառնան , և աս քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի ընեն . ու զանիկայ պիտի առնեն , և զանիկայ կրակով այրեն :
9 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի խաբէք ձեր անձերը , ըսելով թէ Քաղդէացիք անշուշտ մեզմէ պիտի երթան , վասն զի պիտի չերթան .
10 Վասնզի թէև ձեզի հետ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքը զարնէք , ու անոնցմէ ձեռք մէկ քանի վիրաւորուած մարդիկ մնան , անոնց ամէն մէկը իր վրանէն ելլելով՝ աս քաղաքը կրակով պիտի այրեն :
11 Ու երբոր Քաղդէացւոց զօրքը փարաւոնի զօրքին պատճառաւ Երուսաղէմի վրայէն քաշուեցան .
12 Երեմիա Երուսաղէմէն ելաւ որ Բենիամինի երկիրը երթայ , ու անկէ ժողովրդեան մէջը իր բաժինը առնէ :
13 Ու երբոր անիկայ Բենիամինի դուռն էր , հոն Շանանիայի որդւոյն Սեղեմիայի որդին Երիա անունով ոստիկան մը կար . և ա-

նիկայ Երեմիա մարգարէն բռնեց ու
ըսաւ , Ուուն Վաղդէացւոց կողմը
14 կ'անցնիս : Ու Երեմիա ըսաւ ,
Սուտ է , ես Վաղդէացւոց կողմը
չեմ անցնիր . բայց անիկայ անոր
մտիկ չըրաւ . ու Յերիա բռնեց
Երեմիան , ու զանիկայ իշխաննե-
15 րուն տարաւ : Ու իշխանները Ե-
րեմիային սրդոռնեցան , ու զանիկայ
ծեծեցին , և բանտարկեցին Յով-
նաթան դպիրին տանը մէջ . վասն
զի ան փոխը բանտ ըրեր էին :
16 Երբոր Երեմիա բանտը ու խու-
ցերուն մէջը մտաւ , ու հոն շատ
17 տեղն նստաւ , Սեդեկիա թագա-
ւորը խրկեց՝ զանիկայ առաւ ,
և թագաւորը իր տանը մէջ գաղ-
տուկ անոր հարցուց , ու ըսաւ ,
Բրդեզը Տէրոջմէ մէկ խօսք մը կայ :
Ու Երեմիա ըսաւ , Այ . Նաև
ըսաւ , Ուուն Խաբիլոնի թագա-
18 ւորին ձեռքը պիտի տրուիս : Ու
Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա թագա-
ւորին , Վրեզի , կամ ծառանե-
րուդ , կամ աս ժողովուրդին դէմ
ի՞նչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը
19 դրիք : Ու ո՞ւր են ձեր մարգարէ-
ները , որ ձեզի մարգարէութիւն
ըրին ու ըսին , Խաբիլոնի թա-
գաւորը ձեր վրայ ու աս երկրիս
20 վրայ պիտի չգայ : Ու հիմա կ'ա-
ղաչեմ՝ ով տէր իմ թագաւոր ,
մտիկ ըրէ , թող իմ աղաչանքս
քու առջեւդ ընդունելի ըլլայ . ու
զիս Յովնաթան դպիրին տունը ետ
21 մի խրկեր , որ հոն չմեռնիմ : Ու
Սեդեկիա թագաւորը հրամայեց ,
ու Երեմիան բանտին գաւիթը դը-
րին , ու ամէն օր հացագործներուն
փողոցէն մէյմէկ նկանակ հաց կու
տային անոր , մինչև որ քաղաքին
հացը բոլորովին հատաւ . ու Ե-
րեմիա բանտին գաւիթին մէջ կը
նստէր :

ԿԱ. Լ.Ը

1 Ու Պատթանի որդին Սափա-
տիա , ու Փասուրի որդին
Կոդողիա և Սեղեմիայի որդին
Յուքաղ , ու Մեղքիայի որդին
Փասուր Երեմիային բոլոր ժո-

ղովուրդեան հետ խօսած խօսքերը
լսեցին , որ ըսաւ , Տէրը այսպէս 2
կ'ըսէ . Ան քաղաքիս մէջ կեցողը
սրով , սովով ու ժանտախտով
պիտի մեռնի . իսկ Վաղդէացւոց
ելլողը ողջ պիտի մնայ . և անոր
կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի
ըլլայ , ու պիտի ապրի : Տէրը 3
այսպէս կ'ըսէ . Ան քաղաքը ան-
պատճառ Խաբիլոնի թագաւորին
զօրքին ձեռքը պիտի տրուի , ու
զանիկայ պիտի առնէ : Ու իշ- 4
խաննները թագաւորին ըսին , Ա՛ա-
ղաչենք , թող աս մարդը մեռ-
ցուի . ինչու որ աս քաղաքիս մէջ
մնացած պատերազմական մարդոց
ձեռքերը ու բոլոր ժողովուրդին
ձեռքերը կը թուլըցնէ՝ անոնց ա-
սանկ խօսքեր խօսելով . վասն զի
աս մարդը աս ժողովուրդին խաղա-
ղութիւնը չփնտռեր , հապա անոր
չարիքը : Ու Սեդեկիա թագա- 5
ւորը ըսաւ , Ահա անիկայ ձեր
ձեռքն է . որովհետև թագաւորը
ձեր քովը կարողութիւն մը չունի :
Ու Երեմիան առին , և զանիկայ 6
թագաւորի որդւոյն Մեղքիային
գուբը նետեցին , որ բանտին գա-
ւիթին մէջ էր . ու Երեմիան
չուաններով իջեցուցին . և ան գու-
բին մէջը ջուր չկար , հապա միայն
տիղմ . ու Երեմիա տիղմին մէջը
կ'ընկղմէր :

Ու թագաւորին տունը եղող 7
Եթէովպացի Ներքինին Բրդեմելէք
լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին .
ու թագաւորը Խնիամինի դուռը
կը նստէր : Ու Բրդեմելէք թա- 8
գաւորին տունէն ելաւ , ու թա-
գաւորին խօսեցաւ , ու ըսաւ ,
Ա՛վ տէր իմ թագաւոր՝ աս մար- 9
դիկները դէշ ըրին՝ ամէն ինչ որ
Երեմիա մարգարէին ըրին՝ զանիկայ
գուբը նետելով . քանզի քաղաքիս
մէջ՝ ալ հաց չգտնուելուն համար
անիկայ իր տեղը անօթութենէն պի-
տի մեռնի : Ու թագաւորը Եթէով- 10
պացի Բրդեմելէքին հրամայեց ու
ըսաւ , Հակէ քեզի հետ երեսուն
մարդ առ , ու Երեմիա մարգարէն
գուբէն հանէ , քանի որ մեռած

11 չէ : Եւ Երեմիա իր հետը ա-
ռաւ մարդիկները , ու թագաւորին
տունը՝ Յեհոնադաբին տակը գնաց ,
և անկէ պատռած լաթերը ու հին
լաթեր առաւ , և զանոնք չուաննե-
րով դուրը Երեմիային իջեցուց :
12 Ու Եբեդմելէք Երեմիային ա-
սաւ , Այս պատռած ու
հին լաթերը թեւերուդ տակը
չուաններուն տակէն դիր . ու Երե-
13 միա այնպէս ըրաւ : Ու Երեմիան
չուաններով քաշեցին , և զանիկայ
գուբէն դուրս հանեցին . ու Երե-
միա բանտին գաւիթին մէջը նըս-
տաւ :
14 Եւ Սեդեկիա թագաւորը խրկեց ու Երեմիա մարգարէն իր
քովը առաւ Տէրոջը տունը եղող
երրորդ մուտքը . և թագաւորը
Երեմիային ըսաւ , Վնեզի մէկ բան
մը պիտի հարցընեմ , ինծմէ բան
15 մի պահեր : Ու Երեմիա ըսաւ
Սեդեկիային , Թէ որ քեզի պատ-
մեմ , չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի
մեռցընես . և թէ որ քեզի խրատ
տամ , ինծի մտիկ պիտի չընես :
16 Նայց Սեդեկիա թագաւորը Երե-
միային գաղտուկ երդում ըրաւ ու
ըսաւ , Վեզի աս հոգին ստեղծող
Տէրը կենդանի է որ քեզ պիտի
չմեռցընեմ , և քեզ պիտի չմատ-
նեմ աս մարդիկներուն ձեռքը՝ ո-
րոնք քու հոգիդ կը փնտռեն :
17 Ին ատենը Երեմիա Սեդեկիային
ըսաւ , Զօրաց Տէր Աստուածը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Թէ որ Բաբիլոնի թագա-
ւորին իշխաններուն ելլես , քու հո-
գիդ ողջ պիտի մնայ . և աս քաղաքը
կրակով պիտի չայրի , հապա դուն
ու քու տունդ ողջ պիտի մնաք .
18 Նայց թէ որ Բաբիլոնի թագաւո-
րին իշխաններուն չելլես , ան ա-
տենը աս քաղաքը Քաղդէացւոց
ձեռքը պիտի տրուի , ու զանիկայ
կրակով պիտի այրեն . և դուն ա-
19 նոնց ձեռքէն պիտի չազատիս : Ու
Սեդեկիա թագաւորը Երեմիային
ըսաւ , Քաղդէացւոց կողմը անցած
Հրէաներէն կը վախնամ . չըլլայ
որ զիս անոնց ձեռքը տան , ու ինծի
հետ անարգանօք վարուին : Ու 20
Երեմիա ըսաւ , Պիտի չտան .
կ՚աղաչեմ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ , որպէս
զի քեզի աղէկ ըլլայ ու քու անձդ
ապրի : Նայց թէ որ ելլել չու- 21
զես , Տէրոջը ինծի յայտնացած բա-
նը աս է . Ահա Յուդայի թագա- 22
ւորին տունը մնացած բոլոր կիներ-
ները Բաբիլոնի թագաւորին իշ-
խաններուն պիտի տարուին . ու ան
կիներըը պիտի ըսեն , Ու բարե-
կամներդ քեզ հրապուրեցին , ու
քեզ յաղթեցին . ոտքերդ տիղմի
մէջ ընկղմելուն պէս անոնք ետ քա-
շուեցան : Եւ քու բոլոր կիներդ 23
ու տղաքներդ Քաղդէացիներուն
պիտի հանեն . դուն ալ անոնց ձեռ-
քէն պիտի չազատիս , հապա Բա-
բիլոնի թագաւորին ձեռքովը պիտի
բռնուիս . և դուն պատճառ պիտի
ըլլաս որ աս քաղաքը կրակով այրի :
Ու Սեդեկիա ըսաւ Երեմիային , 24
Ան խօսքերը մարդ մը չիմանայ , ու
դուն պիտի չմեռնիս : Եւ Թէ որ 25
իշխանները քեզի հետ խօսիլը լսեն ,
ու քեզի գան , ու քեզի ըսեն ,
Հիմա թագաւորին հետ ի՞նչ խօ-
սեցար՝ մեզի պատմէ . մեզմէ մի՛
պահեր , ու քեզ չենք մեռցըներ .
և թագաւորը քեզի հետ ի՞նչ խօ-
սեցաւ . Ին ատենը անոնց ըսես , 26
Ես թագաւորին առջևը աղաչանք
ըրի , որ զիս Յոնաթանին տունը
ետ չդրկէ , որ հոն մեռնիմ : Եւ 27
բոլոր իշխանները Երեմիային ե-
կան , ու անոր հարցուցին . և ա-
նոնց պատմեց աս ամէն խօսքերուն
համեմատ՝ որ թագաւորը պատուի-
րեր էր . ու անոր խօսելէն դադ-
րեցան , վասն զի բանը չյայտ-
նուեցաւ : Ու Երեմիա բանտին 28
գաւիթին մէջ կը նստէր՝ մինչև
Երուսաղէմին առնուած օրը . ու
երբոր Երուսաղէմ առնուեցաւ ,
անիկայ հոն էր :

ԳԼ . Լ

Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին 1
իննեերորդ տարին տասներորդ
ամիսը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնո-

սոր Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը
Երուսաղէմ եկաւ . ու զանիկայ
2 պաշարեցին : Եդեկիային Միւռա-
սանեորդ տարին չորրորդ ամիսը՝
ամսուն իննին քաղաքին պարիսպը
3 ճեղքուեցաւ : Ու Բաբիլոնի Թա-
գաւորին բոլոր իշխանները՝ այս-
ինն Նէրգեղսարասար , Սամեգար-
նաբաւ , Սարսեքիմ Ներքինապետը ,
Նէրգեղսարասար մոգպետը , ու
Բաբիլոնի Թագաւորին բոլոր մնա-
ցած իշխանները եկան միջին դուռը
նստան :

4 Ու երբոր Յուդայի Եդեկիա
Թագաւորը ու բոլոր պատերազ-
մական մարդիկները զանոնք տեսան ,
փախան , ու քաղաքէն գիշերով
Թագաւորի պարտէզին ճամբայովը
երկու պարսպին մէջի դռնէն ելան .
5 ու Խէտը դաշտի ճամբան եղաւ : Ու
Քաղդէացւոց զօրքը անոնց ետևէն
հնկան , ու Երիքովի դաշտերուն
մէջ Եդեկիային հասան և զա-
նիկայ բռնեցին , ու Համաթի երկիրը
Ռերղայի մէջ Բաբիլոնի Նաբու-
գոդոնոսոր Թագաւորին առջևը հա-
նեցին , որ անոր դատաստանը տե-
6 սաւ : Ու Բաբիլոնի Թագաւորը
Ռերղայի մէջ Եդեկիային տղաքը
անոր աչքերուն առջևը մորթեց .
ու Բաբիլոնի Թագաւորը Յուդա-
յի բոլոր ազնուականները մորթեց :
7 Ու Եդեկիային աչքերը կուրա-
ցուց , ու զանիկայ շղթաներով
8 կապեց , որ Բաբիլոն տանի : Ու
Քաղդէացիք կրակով այրեցին Թա-
գաւորին տունը ու ժողովուրդին
տուները , ու Երուսաղէմին պա-
9 րիսպները փլցուցին : Ու Նա-
բուզարդան դահճապետը քաղաքին
մէջ մնացած ժողովուրդին մնացոր-
դը , ու իրեն ինկած փախստական-
ները , և ժողովուրդին ուրիշ մնա-
ցորդները Բաբիլոն գերի տարաւ :
10 Ու Նաբուզարդան դահճապետը
Յուդայի երկրին մէջ Թողուց ժո-
ղովուրդին աղքատներէն՝ որոնք բան
մը չունէին , և նոյն օրը անոնց այ-
գիներ ու արտեր տուաւ :
11 Ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը Երեմիային համար՝
Նաբուզարդան դահճապետին պա-
տուիրեց ու ըսաւ , Օ՛անիկայ առ ,
12 և աչքդ անոր վրայ ըլլայ , ու անոր
ամենևին չարիք մի հասցըներ .
հապա ինչ որ քեզի ըսէ , անոր
ալնպէս ըրէ : Ու Նաբուզարդան
13 դահճապետը , ու Նաբուսազբան
Ներքինապետը , ու Նէրգեղսարա-
սար մոգպետը , և Բաբիլոնի Թա-
գաւորին բոլոր նախարարները հղ-
14 րկեցին , Ու Երեմիան բանտին
գաւիթէն առին , ու զանիկայ Սա-
փանի որդւոյն Աքիկամի որդւոյն
Գոդողիային տուին , որ զանիկայ
տունը տանի . ու անիկայ ժողո-
վուրդին մէջը բնակեցաւ :

15 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Երե-
միային , երբոր անիկայ բանտին
գաւիթին մէջը արգիլուած էր ,
16 ըսելով , Գնա Եթէովպացի Ա՛բ-
դեմելեքին խօսէ , ու ըսէ , Օ՛ս-
բաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՛ըսէ . Ա՛հա ես ասքա-
քիս վրայով ըսած խօսքերս ի գործ
պիտի դնեմ , չարիքի և ո՛չ թէ
բարիքի համար . ու ան օրը քու-
ա՛չերուդ առջևը պիտի կատա-
րուին : Ու ան օրը քեզ պիտի 17
ազատեմ , կ՛ըսէ Տէրը , ու պիտի
չտրուիս ան մարդիկներուն ձեռքը՝
որոնց երեսէն դուն կը վախնաս :
Ա՛սան զի քեզ անշուշտ պիտի ա- 18
զատեմ , ու սրով պիտի չիյնաս .
և քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս
պիտի ըլլայ , քանզի ինծի ապաւի-
նեցար՝ կ՛ըսէ Տէրը :

ԿԱ . Ի

Ա՛յն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Ե- 1
րեմիային եղաւ , Նաբուզարդան
դահճապետը զանիկայ Ռամայէն
արձակելէն ետքը . երբոր Նա-
բիլոն տարուող Երուսաղէմի ու
Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ
զանիկայ ա՛լ շղթաներով կապած
առեր էր :

Ու դահճապետը Երեմիան առ- 2
նելով , անոր ըսաւ , Ա՛ու Տէր
Աստուածդ ասոնց վրայ ասոր չա-
րիքը խօսած է . Ու Տէրը ընդ- 3
բերաւ ու իր ըսածին պէս ըրաւ ,

քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք, և անոր ձայնին մտիկ չըրիք, ու ա-
4 բանը ձեզի եղաւ։ Իսկ հիմա ահա այսօր քու ձեռքերուդ չղթաները քակեցի. թէ որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ առնիը աղէկ է՝ եկուր, ու իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ. բայց թէ որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ գէշ կ'երեւնայ, զանց ըրէ. ահա բոլոր երկիրը քու առջեւդ է, ուր որ քեզի աղէկ ու հաճոյ կ'երեւնայ
5 երթալու, հոն գնա։ Եւ մինչ Բաբիլոնի թագաւորին՝ Հրէաստանի քաղաքներուն վրայ դրած Ախիկամի որդւոյն Գեդոլիային որդին Սոդոդիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր գնա, ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ, և կամ ուր որ քեզի աղէկ կ'երեւնայ երթալու, հոն գնա. ու հացմաթերը անոր պաշարներ ու պարգեւ տուաւ, և զանիկայ արձա-
6 կեց։ Եւ Երեմիա Ախիկամի որդւոյն Գեդոլիային, և անոր հետ երկրին մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտեղը բնակեցաւ։
7 Եւ դաշտը եղող բոլոր զօրավարները իրենք ու իրենց մարդիկները երբոր լսեցին թէ Բաբիլոնի թագաւորը Ախիկամի որդին Սոդոդիան երկրին վրայ դրաւ, և Բաբիլոն չգրաւած մարդիկները ու կիները և տղաքները ու երկրին
8 աղքատները անոր յանձնեց, Ախիա եկան Սոդոդիային. այսինքն Իսմայէլ, ու Կարեհի որդիքը՝ Յովհանան ու Յովնաթան, և Թանհումեթի որդին Սարայիա, ու Նետոփաթացի Եփային որդիքը, ու Մաքաթիի որդին Յազանիա, թէ իրենք և
9 թէ իրենց մարդիկները։ Եւ Ախիկամի որդւոյն Գեդոլիային որդին Սոդոդիա՝ անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ, ու ըսաւ, Վախցեցուց ծառայութիւն ընելէն մի վախնաք. երկրին մէջ բնակեցէք, և Բաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն ըրէք, ու
10 ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ։ Եւ ես ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ, որ մեզի եկող Քաղդեացիներուն առջեւը կենամ. ու դուք գինի և ամառնային պտուղ ու եղ ժողվեցէք, ու ձեր ամաններուն մէջը դրէք, և ձեռքերնուդ տակը եղած քաղաքներուն մէջ բնակեցէք։ Ու 11
Մովաբի մէջ և Ամմոնի որդւոցը մէջ ու Եդովմի մէջ և ամէն երկիրներուն մէջ եղող բոլոր Հրէաները ալ երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողուցեր է, ու անոնց վրայ Ախիկամի որդւոյն Գեդոլիային որդին Սոդոդիան դրեր է, Ոլորը 12
Հրէաները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն դարձան, ու Յուդայի երկիրը՝ Մասփա Սոդոդիային եկան, և խիստ շատ գինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին։
Եւ Կարեհի որդին Յօհանան, 13
ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները Մասփա եկան Սոդոդիային, Ու անոր ըսին, Գիտե՞ս որ Իս- 14
մայէլ Նաթանիայի որդին Բաղիսը խրկեր է քեզ մեռցնելու համար. բայց Ախիկամի որդին Սոդոդիա անոնց չհաւատաց։ Եւ Կարեհի որդին 15
Յօհանան Մասփայի մէջ Սոդոդիային հետ դաղտուկ խօսեցաւ ու ըսաւ, Խնդրեմ երթամ, ու Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զարնեմ, ու մարդ չիմանայ. ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռցնէ, ու քովդ ժողվուած բոլոր Հրէաները ցրուին, և Յուդայի մնացորդը կորսուի։ Ու Ի- 16
սմայէլ Նաթանիայի որդին Սոդոդիա Կարեհի որդւոյն Յօհանանին ըսաւ, Այս բանը մի ըներ, վասն զի դուն Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս։

ԳԼ. ԽԱ.

Ու եղաւ որ եօթներորդ ամսուն 1
մէջ թագաւորական սերունդէն եղող Աղիսամայի որդւոյն Նաթանիային որդին Իսմայէլ թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով Մասփա եկաւ Ախիկամի որդւոյն Գեդոլիային, ու հոն միասին հաց կերան Մասփայի

2 մէջ ։ Եւ Նաթանիայի որդին Յա-
մայէլ ու իր հետը եղող տասը
մարդը ելան՝ և Սափանի որդւոյն
Աքիկամին որդին Գոդողիան սրով
զարկին ու մեռցուցին զանիկայ՝
որն որ Բաբիլոնի թագաւորը երկ-
3 րին վրայ դրեր էր ։ Նաև Գոդո-
ղիային հետ Սափայի մէջ եղող
բոլոր Հրեաները, և հոն դրա-
նուած Քաղդէացի պատերազմա-
կանները Յամայէլ կոտրեց ։
4 Ու եղաւ որ Գոդողիան մեռցը-
նելէն եռքը հետևեալ օրը դեռ
5 մարդ չիմացած, Միքմէն, Սի-
լովէն ու Յամարիայէն՝ մօրուքնին
ածիլած, և հանդերձնին պատ-
ռած, ու իրենց մարմինն վրայ կըտ-
րածներ ըրած ութսուն մարդ ե-
կան, և անոնց ձեռքը ընծաներ ու
կնդրուկ կար Տէրոջը տունը տա-
6 նելու համար ։ Եւ Նաթանիայի
որդին Յամայէլ Սափայէն ելաւ
զանոնք դիմաւորելու. անիկայ գա-
յածատենը լալով կ՚երթար. ու
երբոր անոնց հասաւ, անոնց ըսաւ,
Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային ե-
7 կէք ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք
քաղաքին մէջտեղը եկան, Նաթա-
նիայի որդին Յամայէլ՝ ինքը իր
հետը եղող մարդիկներովը զանոնք
մեռցուց ու փոսին մէջը նետեց ։
8 Եւ անոնց մէջը տասը մարդ գըտ-
նուեցան՝ որ Յամայէլին ըսին,
Մի՛ մեռցներ. վասն զի մենք դաշտը ցորենի, գարիի, եղի
ու մեղրի ծածուկ շտեմարաններ ու-
նինք. ուստի անիկայ զանց ըրաւ,
և զանոնք իրենց եղբարցը մէջ չե-
մեռցուց ։
9 Ու ան փոսը՝ որուն մէջ Յամա-
յէլ Գոդողիային պատճառաւը բո-
լոր մեռցուցած մարդիկներուն դին-
րը նետեց, նոյնն էր որ Յաս թա-
գաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի Հասա թագաւորին երեսէն վախնալուն հա-
մար. Նաթանիայի որդին Յամայէլ
զանիկայ մեռելներով լեցուց ։
10 Եւ Յամայէլ Սափայի մէջ եղող
ժողովուրդին բոլոր մնացորդը դերի
բրաւ, թագաւորին աղջիկները,
ու Սափայի մէջ մնացած բոլոր
ժողովուրդը, որոնց վրայ Նաբու-
զարդան դահճապետը Աքիկամի
որդին Գոդողիան վերակացու դրեր
էր. և Նաթանիայի որդին Յա-
մայէլ զանոնք դերի առնելով՝ գնաց
Յմմոնի որդւոյը անցնելու ։
11 Եւ Կարէի որդին Յօհանան,
ու անոր հետ եղող բոլոր զօրա-
վարները երբոր Նաթանիայի որ-
դւոյն Յամայէլին ըրած բոլոր չա-
րութիւնը լսեցին,
12 մարդիկները առին, ու Նաթա-
նիայի որդւոյն Յամայէլին հետ պա-
տերազմելու գացին, և զանիկայ
Գաբաւոնի շատ ջուրերուն քովը
գտան ։ Ու Յամայէլին հետը եղող
13 բոլոր ժողովուրդը երբոր Կարէի
որդին Յօհանանը ու անոր հետը
եղող բոլոր զօրավարները տեսան,
ուրախացան ։ Եւ Յամայէլին Սա-
14 փայէն դերի քշած բոլոր ժողովուր-
դը երեսնին դարձուցին, ու ետ
դառնալով՝ Կարէի որդւոյն Յօհա-
նանին գացին ։
15 Բայց Նաթա-
նիայի որդին Յամայէլ ութը մար-
դով Յօհանանին երեսէն փախաւ,
ու Յմմոնի որդւոյը գնաց ։
16 Եւ Կարէի որդին Յօհանան,
ու անոր հետ եղող բոլոր զօրա-
վարները Նաթանիայի որդին Յա-
մայէլէն ետ բերած ժողովուրդին
բոլոր մնացորդը Սափայէն առին՝
Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային
մեռցուելէն ետքը, այսինքն Գա-
բաւոնէն ետ բերած պատերազմող
կտրիճները ու կիներն ու տըղ-
աքները ու ներքինիները,
17 ու
գացին Քեթրէհէմին քովը եղող
Քամաամի պանդոկին մէջ նստան,
18 որ երթան Եգիպտոս մտնեն Քաղ-
դեացւոց երեսէն, վասն զի անոնց-
մէ վախցան. քանզի Նաթանիայի
որդին Յամայէլ Բաբիլոնի թա-
գաւորին՝ երկրին վրայ դրած Աքի-
կամի որդին Գոդողիան մեռցուցեր
էր ։

Գ. ԽԱ՛

Եւ բոլոր զօրավարները, ու Կա- 1
րէի որդին Յօհանան, և Հո-
սէիայի որդին Յեզոնիա, ու բոլոր

ժողովուրդը պղտիկէն մինչև մեծը
2 ճառեցան : Ու Երեմիա մարգարէին
ըսին , Մեր խնդիրքը քու առջեդ
ընդունելի ըլլայ . ու մեզի համար՝
այսինքն ասոնց բոլորը մնացորդներուն
համար քու Տէր Աստուծոդ աղօթք
ըրէ . վասն զի շատէն քիչ մնա-
ցինք , ինչպէս որ աչքերդ մեզ կը
3 տեսնեն . Նէ քու Տէր Աստուածդ
մեր երթալու ճամբան ու մեր ըն-
4 լուբանը մեզի իմացընէ : Ու Ե-
րեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ ,
Լսեցի . ահա ձեր Տէր Աստուծոյն
աղօթք կ'ընեմ ձեր խօսքերուն հա-
մեմատ , և Տէրը ձեզի համար ինչ
պատասխան որ տալու ըլլայ , ձեզի
կ'իմացընեմ . ձեզմէ բան մը չեմ
5 պահեր : Ու անոնք Երեմիային
ըսին , Տէրը մեր մէջը ճշմարիտ ու
հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ թէ որ
չընենք ան ամէն բաներուն համե-
մատ՝ որոնց համար քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ մեզի պիտի խրկէ :
6 Թէ բարի և թէ չար մեր Տէր
Աստուծոյն ձայնին պիտի ջնազան-
դինք , որուն որ քեզ կը խրկենք .
որպէս զի մեր Տէր Աստուծոյն ձայ-
նին ջնազանդելով՝ մեզի աղէկ ըլլայ :
7 Նէ տասը օրէն ետքը Տէրոջը
8 խօսքը եղաւ Երեմիային . Ու կա-
րէի որդին Յովհանանը , և անոր
հետ եղող բոլոր զօրավարները ,
ու պղտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժո-
9 ղովուրդը կանչեց , Ու անոնց ը-
սաւ , Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝
որուն որ դուք զիս խրկեցիք ձեր
աղաչանքը մատուցանելու համար ,
10 այսպէս կ'ըսէ . Թէ որ չարունա-
կէք աս երկրիս մէջ բնակելու , ես
ալ ձեզ պիտի չքնեմ ու պիտի
չփլցընեմ , և ձեզ պիտի տնկեմ ,
ու պիտի չխլեմ . վասն զի ձեզի
ըրած չարիքիս վրայով զղջացի :
11 Մի՛ վախնաք Բաբիլոնի թագա-
ւորին երեսէն՝ ուսկից որ կը վախ-
նաք . անկէ մի՛ վախնաք՝ կ'ըսէ
Տէրը , վասն զի ձեզ անոր ձեռքէն
ազատելու համար ու ձեզ ապրե-
ցընելու համար ես ձեզի հետ եմ .
12 Ու ձեզի ողորմութիւններ ցոյց
պիտի տամ , և անիկայ ձեզի պիտի
ողորմի , ու ձեզ ձեր երկիրը դար-
ձընէ : Բայց թէ որ ըսէք , Չա- 13
երկրիս մէջ չենք բնակիր . ու ձեր
Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ չընե-
լով՝ ըսէք , Չէ , հապա Եգիպ- 14
տոսի երկիրը մտնենք , որ հոն պա-
տերազմ պիտի չտեսնենք , ու փողի
ձայն պիտի չլսենք , և հացի համար
անօթի պիտի չմնանք , ու հոն պի-
տի բնակինք . Ուրեմն հիմա Տէ- 15
րոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ո՛վ Յու-
դայի մնացորդը : Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ . Թէ որ դուք ձեր երեսները
չտակէք Եգիպտոս մտնելու , ու հոն
պանդխտանալու երթաք , Ան ա- 16
տենը ան սուրը՝ ուսկից որ կը վախ-
նաք , հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ
ձեր վրայ պիտի գայ , և ան սովը՝
ուսկից որ դուք կը զարհուրիք , հոն
Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր ե-
տեւէն պիտի պաշարէ , ու հոն պիտի
մեռնիք : Նէ ան ամէն մարդիկը՝ 17
որոնք իրենց երեսները կը չտակեն
Եգիպտոս երթալու՝ հոն պանդխա-
տանալու համար , սրով , սովով
ու ժանտախտով պիտի մեռնին .
ու իմ անոնց վրայ բերելու չարիքիս
երեսէն անոնցմէ մնացորդ ու ազա-
տուած պիտի չմնայ :

Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ- 18
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ինչ-
պէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմը-
տութիւնս Երուսաղէմի բնակիչներուն
վրայ թափեցաւ , այնպէս ձեր վրայ
պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս ,
երբոր Եգիպտոս մտնէք . և անէծ-
քի , զարմանքի , նզովքի ու նա-
խատինքի ենթակայ պիտի ըլլաք , ու
մէյմըն ալ աս տեղը պիտի չտես-
նէք : Ո՛վ Յուդայի մնացորդ- 19
ներ , Տէրը ձեզի համար Եգիպտոս
մի՛ մտնէք՝ ըսաւ . ուրիշ աղէկ
գիտցէք որ այսօր ձեզի վկայութիւն
կ'ընեմ : Վասն զի դուք ձեր հո- 20
գուոյն դէմ նենգութիւն ըրիք ,
երբոր զիս ձեր Տէր Աստուծոյն խրբ-
կեցիք՝ ըսելով , Աղօթք ըրէ ,
մեզի համար մեր
Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ , ու
մեր Տէր Աստուծոյն ամէն ըսած
խօսքը մեզի պատմէ՝ , ու պիտի ը-

21 Նենք։ Ու ես այսօր ձեզի պատ-
մեցի, ու դուք մեկ չըրիք ձեր
Տէր Աստուծոյն ձայնը, ու ան ամէն
խօսէրը՝ որոնց համար զիս ձեզի
22 խրկեց։ Ու հիմա աղէկ գիտցէք՝
որ դուք սրով, սովով ու ժանտա-
խտով պիտի մեռնիք ան տեղը՝
ուր որ կ'ուզէք երթալ հոն պան-
դխտանալու համար։

ԳԼ. ԽԴ.

1 Երբոր Երեմիա բոլոր ժողովուր-
դին անոնց Տէր Աստուծոյն բո-
լոր խօսքերը խօսելը լմընցուց, ո-
րոնց համար անոնց Տէր Աստուածը
զանիկայ անոնց խրկեր էր, այսինքն
2 ան բոլոր խօսքերը, Ըն ատենը
Ազարիայի որդին Ազարիա, ու
Կարէի որդին Յոհանան, և բոլոր
ամբարտաւան մարդիկները Երեմի-
ային խօսեցան ու ըսին, Դուն
սուտ կը խօսիս։ Մեր Տէր Ա-
ստուածը քեզ չխրկեց որ դուն ըսես
Թէ Եգիպտոս մի՛ մտնէք հոն
3 պանդխտանալու համար. Հապա
Նէրիայի որդին Բարուք քեզ
մեզի դէմ ոտք կը հանէ, որպէս
զի մեզ Քաղդէացւոց ձեռքը տայ,
որ մեզ մեռցընեն, ու մեզ Բա-
4 բիլոն գերի տանին։ Ու Կարէի
որդին Յոհանան ու բոլոր զօրա-
վարները և բոլոր ժողովուրդը
Տէրոջը ձայնը մեկ չըրին, որ Յու-
5 դայի երկրին մէջ բնակին. Հապա
Կարէի որդին Յոհանան ու բոլոր
զօրավարները Յուդայի բոլոր մնա-
ցորդները առին, որոնք Յուդայի
երկրին մէջ բնակելու համար ետ
դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝
6 ուր որ ցրուած էին. Այսինքն երիկ
մարդիկները, ու կիներնին, և տը-
ղաքներնին, ու թագաւորին աղջիկ-
ները, և Նաբուզարդան դահճա-
պետին՝ Ափանի որդւոյն Աքիկամի
որդւոյն Պադոդիային քովը թողու-
ցած բոլոր մարդիկները, ու Երե-
միա մարգարէն, և Նէրիայի որդին
7 Բարուքը. Ու Եգիպտոսի երկիրը
գացին. վասն զի Տէրոջը ձայնը
մեկ չըրին. ու մինչև Տափնաս
եկան։

Ու Տափնասի մէջ Տէրոջը խօսքը 8
եղաւ Երեմիային՝ ըսելով, Ձեռքդ 9
մեծ քարեր առ, ու զանոնք Յու-
դայի մարդոցը աչքերուն առջևը՝
Տափնաս եղող փարաւոնի տանը
դրանը առջևի աղիւսատունը կաւին
մէջը թաղէ, Ու անոնց ըսէ, 10
Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ. Ընդ ես պիտի
խրկեմ, ու իմ ծառաս Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պի-
տի առնեմ, և անոր աթոռը ասիկայ իմ
թաղած քարերուս վրայ պիտի դը-
նեմ. ու անիկայ իր արքայական
խորանը անոնց վրայ պիտի տարա-
ծէ. Ու պիտի գայ Եգիպտոսի 11
երկիրը պիտի զարնէ. մահուան
համար եղողները՝ մահուան, գե-
րութեան համար եղողները՝ գե-
րութեան, և սուրի համար եղող-
ները սուրի ենթէ համար։ Ու 12
Եգիպտոսի աստուածներուն տու-
ներուն մէջը կրակ պիտի բոլընկցը-
նեմ. և անիկայ զանոնք պիտի
այրէ, ու զանոնք գերի պիտի տա-
նի. և անիկայ Եգիպտոսի երկիրը
պիտի հագնի, ինչպէս որ հովիւը
իր հանդերձը կը հագնի. ու անկէ
խաղաղութեամբ պիտի ելլէ։ Ու 13
Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող ա-
բեւու տանը արձանները պիտի կո-
տրըտէ, ու Եգիպտոսի աստուած-
ներուն տուները կրակով պիտի
այրէ։

ԳԼ. ԽԴ.

Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող 1
բոլոր Հրէաներուն համար,
այսինքն Մագդոլ, Տափնաս,
Նոմփիս, ու Պաթրոսի երկրին
մէջ բնակողներուն համար Երե-
միայի եղած խօսքն է, որ ըսաւ,
Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա- 2
ստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք տե-
սաք ան ամէն չարիքը որ Երուսա-
ղէմին վրայ, ու բոլոր Հուդայի
քաղաքներուն վրայ բերի. և ահա
անոնք այսօր աւերակ են, ու անոնց
մէջը բնակող չկայ, Ի բարկացընե- 3
լու համար ըրած չարութիւններ-
նուն պատճառաւը, որ գացին խունկ

ծխեցին , ու ծառայութիւն ըրին
ուրիշ աստուածներու , որոնք ո՛չ
իրենք ճանչցեր էին , ու՛չ դուք , ո՛չ
4 ալ ձեր հայրերը : Ու ես ձեզի
խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մար-
գարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրը-
կելով , և ըսի , Ա՛ռ պիղծ գործը
մի՛ ընէք , որն որ ես կ՚ատեմ :
5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին
չդուեցին որ իրենց չարութիւններէն
դառնան , և ուրիշ աստուածներու
6 խունկ չծխեն : Ուստի իմ սըրտս-
մտութիւնս ու բարկութիւնս թա-
փեցաւ , և Յուդայի քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն
մէջ բորբոքեցաւ . ու անոնք աս
օրուան նըման պէս անապատ ու
7 ամայի եղան : Ու հիմա զօրաց
Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աս-
տուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ինչո՞ւ հա-
մար դուք ձեր հոգւոյն դէմ ա՛ս մեծ
չարութիւնը կը գործէք , որ Յու-
դայի մէջէն երիկ մարդը ու կինիկը ,
տղան ու կաթնկեր մանուկը կոր-
սընցընէք , այնպէս որ ձեզի մնացորդ
8 մը չմնայ . Ձեր ձեռացը գործքերո-
վը զիս սրդողցընելով , և ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխելով Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ , ուր որ դուք
մտաք հոն պանդխտանալու համար ,
որպէս զի ձեր անձը կորսընցընէք ,
ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը
9 անէծք ու նախատինք ըլլաք : Մի-
թէ Յուդայի երկրին մէջ ու Ե-
րուսաղէմի փողոցներուն մէջ ձեր
հայրերուն ըրած չարութիւննե-
րը , և Յուդայի թագաւորներուն
չարութիւնները ու անոնց կը-
նիկներուն չարութիւնները , և
ձեր չարութիւնները ու ձեր կը-
նիկներուն չարութիւնները մո-
10 ռա՞ք : Անոնք մինչև աս օրս իրենց
անձերը չխոնարհեցուցին ու չը-
վախցան , և ձեր առջևը ու ձեր
հայրերուն առջևը դրած օրէնքիս
ու պատուիրանքներուս մէջ չգնա-
11 ցին : Անոր համար զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ . Ահա ես ձեր վրայ կը հաստա-
տեմ իմ երեսս չարիքի համար , ու
բոլոր Յուդան կորսընցընելու հա-
մար . Ու պիտի առնեմ Յուդայի 12
մնացորդը՝ որոնք երեսնին հաստա-
տեցին Եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝
հոն պանդխտանալու համար , ու
ամենքը Եգիպտոսի երկրին մէջ
պիտի հատնին . սրով , սովով
պիտի հատնին . պզտիկէն մինչև մեծը սրով ու սո-
վով պիտի մեռնին , և անէծքի ,
զարմանքի , նզովքի ու նախատինքի
ենթակայ պիտի ըլլան : Ու Եգիպ- 13
տոսի երկիրը բնակողներուն այցե-
լութիւն պիտի ընեմ , ինչպէս որ
Երուսաղէմին սրով , սովով ու
ժանտախտով այցելութիւն ըրի :
Ու Յուդայի մնացորդէն՝ այնոնք 14
Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանա-
լու գացողներէն մնացորդ ու ազա-
տուած պիտի չմնայ , որ Յուդայի
երկիրը դառնան , ուր որ անոնք կը
յուսան դառնալու . և հոն բնակե-
լու . վասն զի Եգիպտոսէն փախչող-
ները միայն պիտի դառնան :
Ու ան բոլոր մարդիկները՝ որ 15
գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար
աստուածներու խունկ կը ծխէին ,
և բոլոր ներկայ եղող կիներնե՛ր՝
մեծ ժողով մը , ու Եգիպտոսի
երկիրը՝ Պաթուրոսի մէջ բնակող
բոլոր ժողովուրդը Երեմիայի պա-
տասխան տուին , ըսելով , Տէրոջ 16
անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վը-
րայով մենք քեզի մտիկ չենք ըներ .
Հապա անշուշտ մեր բերնէն ելած 17
ամէն խօսքը պիտի ընենք , երկնից
թագուհիին խունկ ծխելով և ա-
նոր թափելու նուէրներ մատուցա-
նելով , ինչպէս որ ըրինք մենք ու
մեր հայրերը , մեր թագաւորները
ու մեր իշխանները Յուդայի քա-
ղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ , ուր որ հացով
կշտացանք և հանգիստ էինք ու
չարիք մը չտեսանք : Սակայն ան 18
ատենէն՝ ի վեր որ երկնից թագու-
հիին խունկ ծխելէն ու անոր թա-
փելու նուէրներ մատուցանելէն ետ
կեցանք , ամէն բանի կարօտ ե-
ղանք , և սրով ու սովով հատանք :
Ու երբոր երկնից թագուհիին 19
խունկ կը ծխէինք և անոր թա-

փելու նուէրներ կը մատուցանէ-
ինք . միթէ առանց մեր երիկնեռուն
Հրամանի՞ն՝ զանիկայ պաշտելու հա-
մար բլեթներ չընդունինք , ու անոր
թափելու նուէրներ մատուցինք ։
20 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին ,
երիկնեռուն և կնիկներուն , ու ի-
րեն առ պատասխանը տուող բոլոր
ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ ,
21 Միթէ ան խունկը որ Յուդայի
քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ կը ծխէիք դուք
ու ձեր հայրերը , ձեր թագաւոր-
ները ու ձեր իշխանները ու երկ-
րին ժողովուրդը , Տէրը չյիշե՞ց ,
22 ու անոր միտքը չինկա՞ւ ։ Եւ Տէ-
րը ձեր չար գործերուն , ու ձեր
ըրած գարշելութիւններուն՝ ալ չկըր-
ցաւ համբերել . ուստի ձեր եր-
կիրը անապատ , ամայի ու նզո-
ված և անբնակ եղաւ , ինչպէս
23 որ այսօր կ՚երեւայ ։ Որովհետեւ
դուք խունկ ծխեցիք , ու Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք , և Տէրոջը
ձայնին չհնազանդութիւն չըրիք , ու
անոր օրէնքին , պատուիրաններուն
ու վկայութիւններուն մէջ չգնալե-
ցիք , անոր համար աս չարիքը
ձեզի եկաւ , ինչպէս որ այսօր կ՚ե-
րեւայ ։
24 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին
ու բոլոր կնիկներուն ըսաւ , Տէրոջը
խօսքը մուիկ ըրէք՝ ո՛վ Եգիպտոսի
երկրին մէջ եղող բոլոր Յուդա ,
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կը խօսի ու կ՚ըսէ ,
Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բերնովը
խօսեցաք , ու ձեր ձեռքովը ի գործ
դրիք , ու ըսիք , Ընշուշտ ըրած
ուխտերնիս պիտի կատարենք , այս-
ինն երկնից թագուհիին խունկ պի-
տի ծխենք , ու անոր թափելու
նուէրներ պիտի մատուցանենք . այո՛
դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ
պիտի կենաք , և ձեր ուխտերը պի-
26 տի կատարէք ։ Ընոր համար Տէ-
րոջը խօսքը մուիկ ըրէք՝ ո՛վ բոլոր
Յուդա , որ Եգիպտոսի երկրին
մէջ կը բնակիք . Ահա ես իմ մեծ
անունովս երդում ըրի՛ կ՚ըսէ Տէ-
րը , որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
մէջ մէյմէն ալ բնաւ Յուդայի
մարդու մը բերնէն իմ անունս պի-
տի չկանչուի՛ ըսելով , Կեցուայ
Տէրը կենդանի է ։ Ահա ես անոնց 27
վրայ կը հսկեմ չարիքի համար և
չէ թէ բարիքի համար . ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղող Յուդայի
բոլոր մարդիկները սրով ու սովով
պիտի կուտուին մինչև որ հատնին ։
Ու խիստ քիչ մարդիկ պիտի ըլլան 28
որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտո-
սի երկրէն Յուդայի երկիրը պիտի
դառնան , ու Եգիպտոսի երկիրը
պանդխտանալու գացող Յուդայի
բոլոր մնացորդները պիտի գիտնան
թէ որո՛ւն խօսքը պիտի հաստա-
տուի , իմ թէ իրենցը ։ Ու ա- 29
սիկայ ձեզի նշան ըլլայ՝ կ՚ըսէ Տէրը ,
որ աս տեղս ձեզի պատիժ պի-
տի ընեմ , որպէս զի գիտնաք որ
իմ խօսքս ձեր վրայ անշուշտ պիտի
հաստատուի չարիքի համար ։ Տէ- 30
րը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Եգիպ-
տոսի փարաւոն Ափրա թագա-
ւորը իր թշնամիներուն ձեռքը՝ ու
իր հոգին փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ . ինչպէս որ Յու-
դայի Սեդեկիա թագաւորը իր
թշնամիին ու իր հոգին փնտռող
Նաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորին ձեռքը մատնեցի ։

ԳԼ . Խ Ա

Երեմիա մարգարէին խօսքը , որ 1
Բարուքին որդւոյն Նէրիայի որդւոյն Սարուքին խո-
սեցաւ , երբոր անիկայ աս խօսքերը
Երեմիային բերնէն գիրքի մէջ գը-
բեց՝ Յուդայի Թագաւորին Յով-
սիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ
տարին . ու ըսաւ ,
Ո՛վ Նարուք՝ Իսրայէլի Տէր Ա- 2
ստուածը քեզի համար այսպէս կ՚ը-
սէ . Դուն ըսիր , Ո՛խս վա՛յ ինծի , 3
վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վրայ
տրտմութիւն աւելցուց . իմ հե-
ծութենէս յոգնեցայ ու հանգըս-
տութիւն չեմ գտներ ։ Ընոր ա- 4
սանկ ըսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ահա ես իմ շինածս պիտի փլցընեմ ,
ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այս-
ինքն աս բոլոր երկիրը ։ Ու դուն 5

քեզի մեծ բաներ կը փնտռես . մի՛ փնտռեր ; քանզի ահա ես ամէն մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , բայց քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս պիտի տամ քու ամէն երթալու տեղուանքդ :

Գ Լ . Խ Ջ

1 Տէրոջը խօսքը որ եղաւ Երեմիա մարգարէին՝ ազգերուն վրայով :
2 Եգիպտոսի համար , Եգիպտացւոց թագաւորին՝ Փարաւոն Նեքաւովին Քարքամիսի մէջ Եփրատ գետին քովը եղող զօրքին վրայ՝ որն որ Նաբուգոդոնոսոր Բաբելացւոց թագաւորը զարկաւ , Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին :
3 Վահան ու վահան պատրաստեցէք , և պատերազմի մօտեցէք .
4 Ձիերը լծեցէք , ու դուք ով ձիաւորներ՝ հեծէք . սաղաւարտներով կայնեցէք , նիզակները փայլեցուցէք , զրահները հագէք :
5 Ո՞ւրտեղ համար զարհուրած ես՝ ետ դարձած կը տեսնեմ . անոնց զօրաւորները անգամ զարնուեցան , ու արտորդեք փախչելով ետևնին չդարձան . ամէն կողմէն վախ կայ՝ կ՚ըսէ Տէրը :
6 Ո՞ւտ վազողը թող չփախչի , ու զօրաւորը չազատի . անոնք հիւսիսային կողմը՝ Եփրատ գետին քովը գլորելով պիտի իյնան :
7 Ո՞վ է ասիկայ որ գետի պէս վեր կ՚ելլէ , որուն ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին :
8 Եգիպտոսը գետի պէս վեր կ՚ելլէ , և անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին . ու կ՚ըսէ , Վե՛ր ելլեմ , երկիրը ծածկեմ , քաղաքը ու անոր բնակիչները բնաջինջ ընեմ :
9 Ո՛վ ձիե՛ր՝ ելէ՛ք , և ով կառքե՛ր՝ կատղեցէ՛ք . և զօրաւորները թող ելլեն , վահան բռնող Եթէովպացիք ու Փուտացիք , ու աղեղ բռնող՝ լարող Լուդացիք .
10 Վասն զի այսօր զօրաց Տէր Եհովային վրէժխնդրութեան օրն է , որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ . և սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ , և անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ . վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ Եփրատ գետին քովը զօրաց Տէր Եհովան զոհ ունի :
11 Կաղաւա՛դ ելլէր , ու բալասան առ՝ ով Եգիպտոսին կոյս աղջիկը . դեղերը պարապ տեղը կը շատցնես , քեզի բժշկութիւն չկայ :
12 Ազգերը քու անարգանքդ լսեցին , ու քու աղաղակդ երկիրը լեցուց . վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ գլորեցաւ , երկուքը միասին ինկան :
13 Ա՛յն է ան խօսքը՝ որ Տէրը Երեմիա մարգարէին խօսեցաւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբելացւոց թագաւորին գալուն՝ Եգիպտոսի երկիրը զարնելուն վրայով :
14 Եգիպտոսի մէջ պատմեցէք , Մադդոլի մէջ հրատարակեցէք , և Մեմփիսի ու Տաբնասի մէջ հրատարակեցէք , ա՛ ըսէ՛ք , Կայնէ՛ , ու պատրաստ եղիր , վասն զի քու բոլորտիքդ սուրը պիտի ուտէ :
15 Ո՞ւ զօրաւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան . անոնք չկրցան կենալ , վասն զի Տէրը զանոնք վար ձգեց :
16 Սկսրուածնե՛րը շատցուց , ու իրարու վրայ ինկան . ու ըսին , Ելլէ՛ք , ու դառնանք մեր ժողովուրդին ու մեր ծնած երկիրը՝ Հոն կը կանչէին , Եգիպտոսի փառաւոր թագաւորը պոռթոռ աղաղակ է . անիկայ իր որոշուած ժամանակը անցուց :
17 Ես կենդանի եմ , կ՚ըսէ ան Թագաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր է , ինչպէս որ Թաբովը լեռներու մէջ է , ու ինչպէս որ Կարմէղոսը միտքի ծովը կը հառնի , այնպէս ալ անիկայ պիտի գայ :
18 Ո՛վ Եգիպտոս բնակող աղջիկ՝ դերութեան կարասիները պատրաստէ քեզի . վասն զի Մեմփիս ամայի պիտի ըլլայ , ու աւերակ՝ առանց բնակիչի :
19
20 Եգիպտոսը խիստ գեղեցիկ երինջ մըն է . բայց կոտորած կու գայ . հիւսիսէն կու գայ :
21 Ու անոր մէջը վարձքով բռնուած զբաղերը գիրացած զուարակներու պէս են . քանզի անոնք ալ դարձան , միասին փախան , չկայնեցան . վասն զի անոնց վրայ անոնց կորստեան օրը ,

ա՛ անոնց այցելութեան ժամանակը
22 հասաւ : Անոր ձայնը օձի ֆշֆշին պէս պիտի ըլլայ . վասն զի զօրքով պիտի հասնին , և անոր վրայ փայտահարներու պէս տապարներով
23 պիտի գան . Անոր անտառը պիտի կտրեն , կ՚ըսէ Տէրը , թէպէտև անոր ծառերը անթիւ են . քանզի անոնք մարախէն շատ են , այնպէս որ չեն
24 համրուիր : Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ , հիւսիսային ժողովուրդին ձեռքը պիտի մատ-
25 նուի : Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ՚ըսէ , Ահա ես Եւովդի Յմենին , և փարաւոնին , ու Եգիպտոսին , և անոր աստուածներուն , ու թագաւորներուն , այսինքն փարաւոնին , ու անոր ապաւինողներուն այցելութիւն պիտի
26 ընեմ . Եւ զանոնք անոնց հոգին փնտռողներուն ձեռքը , ու Նաբիղոնի Եւաւուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը , ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատնեմ . և անկէ ետքը առջի օրերուն պէս պիտի բնակուի՝ կ՚ըսէ Տէրը :

27 Ասյդ դուն , ով իմ ծառաս Յակոբ՝ մի՛ վախնար , և ով Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ . ու Յակոբ պիտի դառնայ , և հանգարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ , և ոեւէիւ վախցընող
28 պիտի չըլլայ : Դուն մի վախնար , ով իմ ծառաս Յակոբ՝ կ՚ըսէ Տէրը , վասն զի ես քեզի հետ եմ . քանզի պիտի սպառեմ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի . բայց քեզ պիտի չսպառեմ , հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ :

ԳԼ . Խ Լ

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Երեմիա մարգարէին եղաւ փղշտացւոց վրայով՝ գէթ փարաւոն Գազան չըզարկած :
2 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա հիւսիսէն ջուրեր կ՚ելլեն , որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլլան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն . և մարդիկները պիտի աղաղակեն , ու երկրին բոլոր բնակիչները պիտի ոռնան :
3 Անոր ե- բիւմբալներուն ամրակներուն ձայնէն , անոր կառքերուն շաչիւնէն ու անիւներուն շառաչիւնէն , հայրերը իրենց տղոցը պիտի չնային՝ իրենց
4 ձեռքերը թուլնալուն համար , Նոր Փղշտացիները կորսընցընելու , և Տիւրոսին ու Սիդոնին բոլոր մնացած օգնականները կտրելու ե- կող օրուանը պատճառաւ . քանզի Տէրը Փղշտացիները՝ Կափթոր կղզիին մնացորդները պիտի կոր-
5 սընցընէ : Գազայի վրայ կնաւ- թիւն եկաւ , Ասկաղոն իր հովիտին մնացորդովը աւերակ եղաւ . մինչև ե՞րբ քու մարմնոյդ վրայ կտրածներ պիտի ընես :

6 Ա՛վ Տէրոջը սուրը՝ մինչև ե՞րբ հանդարտ չես կենար . քու պատեանդ դարձիր , հանգչէ՛ ու լռէ :

7 Ո՞նչպէս կրնայ հանդարտ կենալ . վասն զի Տէրը անոր հրաման տուեր է Ասկաղոնի ու ծովեզերքի դէմ . հոն խրկեր է զանիկայ :

ԳԼ . Խ Լ

1 Մովաբի վրայով զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛յ Նաբաւին , վասն զի աւերուեցար . Կարիաթեմ ամչցաւ , ու առնուեցաւ . Մասգաբ ամչցաւ ,
2 ու զարհուրեցաւ : Մովաբ մէյմըն ալ պիտի չպարծի Եսերոնի մէջ . անոր վրայ չարիք խորհեցան , ըսելով , Երկէք , ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք : Դուն ալ ով Մադմէն՝ պիտի կտրուիս . քու ե-
3 տևէդ սուր կու գայ : Որոնայիմէն աղաղակի ձայն կու գայ . աւերում ու մեծ կոտորած կայ :
4 Մովաբ կոտրեցաւ . անոր պզտիկ տղայքները աղաղակ վերցուցին :
5 Անգի Լուխիթի զառ՝ ի վերին վայ մեծ լացով պիտի ելլեն . քանզի Որոնայիմի զառ՝ ի վայրին վրայ թշնամիները կոտորածի աղաղակ լսեցին :
6 Փախէք , ձեր անձը ազատեցէք ,

և անապատի մէջի մեղայինն պէս
7 եղիր : Վանդէ քու գործքերուդ
ու գանձերուդ ապաւինելուդ հա-
մար դուն ալ պիտի առնուիս . և
Վամովս գերութեան պիտի եր-
թայ իր քուրմերովը ու իր իշխան-
8 ներովը միասին : Ու ամէն քա-
ղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ .
ու քաղաք մը պիտի չազատի .
հովիտը պիտի կորսուի , ու դաշտը
պիտի աւրուի , ինչպէս որ Տէրը
9 ըսաւ : Մովաբին թեւերը տուէք ,
որ թռչելով փախչի . ու անոր
քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝
10 բնակիչ չունենալով : Տէրոջը
գործը նենգութեամբ կատարողը
անիծեալ ըլլայ , ու իր սուրը ա-
րիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ :
11 Մովաբը իր տղայութենէն ՚ի վեր
հանգստութեան մէջ էր , ու ջնին
ոչ իր մրուրին վրայ կը նստէր .
և ամանէ աման չթափուեցաւ , ու
գերութեան չգնաց . անոր համար
իր համը իր մէջը մնաց , ու հոտը
12 չփոխուեցաւ : Ասոր ահա օրեր
կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ անոր
փոխադրողներ պիտի խրկեմ , ու
զանիկայ պիտի փոխադրեն . և ա-
նոր ամաններըը պիտի պարպեն , ու
տիկերը կոտոր կոտոր պիտի ընեն :
13 Ու Մովաբը Քամովսէն պիտի ա-
մչնայ , ինչպէս որ Իսրայէլի տունը
իր ապաւինած Բեթելէն ամչցաւ :
14 Ի՞նչպէս կ՚ըսէք թէ Մենք կորիճ-
ներ ենք , ու պատերազմի համար
15 զօրաւոր մարդիկներ ենք : Մովաբ
աւերուեցաւ , և անոր քաղաքները
այրեցան , ու անոր ընտիր երի-
տասարդները մորթուելու իջան՝
կ՚ըսէ ան թագաւորը՝ որուն ա-
16 նունը Զօրաց Տէր է : Մովաբին
կորուստը գալու մօտ է , և անոր
պատուհասը խիստ կ՚արտորայ :
17 Ո՛վ անոր բոլորտիքը եղողներ՝ ա-
մէնքդ զանիկայ ողբացէք , ու ըսէք
դուք ամէնքդ որ անոր անունը
գիտէք , Զօրութեան գաւազանը՝
պարծանայ գուպը ի՛նչպէս կոտրե-
18 ցաւ : Ո՛վ Դիբոնի մէջ բնակող
աղջիկ՝ փառքէն իջիր , ու ծարա-
ւութեան մէջ նստէ . վասն զի
Մովաբը կործանողը քու վրադ պի-
տի գայ , և քու պարիսպներդ պիտի
աւրէ : Ո՛ամիւս վրայ կայնէ՝ ու 19
դիտէ՛ , ով Արոերի բնակիչ ,
փախչողին ու ազատողին հարցուր
ը՝ ըսէ՝ թէ Ի՞նչ եղաւ :
Մովաբ ամչցաւ , վասն զի կոտ- 20
րեցաւ . հեծէծ ու ազաղակէ .
Մովաբին աւերուիլը Առնոնի մէջ
պատմեցէք : Ու դաշտային երկ- 21
րին վրայ Հոլոնի , Յասսայի ու
Մեփայաթի վրայ դատաստան ե-
կաւ . Դիբոնի վրայ , Նաբաւի վրայ , 22
Բեթդիբլաթեմի վրայ , Կեթդիբլաթեմի վր-
րայ , Ու Կարիաթեմի վրայ , և 23
Բեթգամուղի վրայ , ու Բեթմաւ-
ոնի վրայ , Ու Կարիօթի վրայ , 24
ու Բոսրայի վրայ , ու Մովաբի
երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ
թէ՛ հեռաւոր և թէ մօտաւոր :
Մովաբին եղջիւրը կարուեցաւ , ու 25
բազուկը կոտրեցաւ՝ կ՚ըսէ Տէրը :
Զանիկայ գինովցուցէք , վասն զի 26
Տէրոջը դէմ հպարտացաւ . ու
Մովաբ թող իր փսխուքին մէջը
թաւալի , և ինքն ալ ծաղր ըլլայ :
Մի՞թէ Իսրայէլ քեզի ծաղր չե- 27
ղա՞ւ . անիկայ գողերո՞ւ մէջ գըտ-
նուեցաւ , որ դուն քանի որ անոր
վրայով կը խօսէիր՝ գլուխ կը շար-
ժէիր : Ո՛վ Մովաբի բնակիչներ՝ 28
քաղաքները թողուցէք՝ վէմերու
մէջ բնակեցէք , ու փոսի բերանին
քովերը իր բոյնը շինող աղաւնիին
պէս եղէք :
Մովաբին ամբարտաւանութիւնը 29
լսեցինք . անիկայ խիստ ամբար-
տաւան է . անոր հպարտութիւնը ,
ամբարտաւանութիւնը , գոռոզու-
թիւնը ու սրտին բարձրութիւնը
լսեցինք : Իա անոր սրտմտութիւ- 30
նը գիտեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , բայց պա-
րապ է . անոր ծառայած խօսքերը
պարապ պիտի ելլեն : Ասոր Մո- 31
վաբին համար պիտի ողբամ , ու
բոլոր Մովաբին համար պիտի ա-
ղաղակեմ . Կիրհարեսի մարդիկ-
ներուն համար սուգ պիտի բռնուի :
Ո՛վ Սեբամայի որթը , քու վրադ 32
Յազէրի լացովը պիտի լամ . քու
շառաւիղներդ ծովէն անցնելով՝

մինչև Հաղերի ծովը հասեր էին. քու ամառնային պտուղիդ վրայ, և այգեկութիդ վրայ աւարառու
33 ինկաւ։ Ու պղտղաբեր արտերէն և Մովաբի երկրէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ. ու ջամաններէն դինին դադրեցուցի. ցնծութեամբ խաղող պիտի չկոխուի, — ցնծութեան ձայն պիտի
34 չլսուի։ Հեսբոնին աղաղակէն մինչև Եղէաղէ, մինչև Հասսա իրենց ձայնը տուին, իրենք տարեկան երինջի պէս՝ Հագովրէն մինչև Հորոնայիմ. քանզի Նեմրիմի ջու-
35 րերը անգամ կ'աւրուին։ Ու Մովաբէն բարձր տեղը ողջակէզ մատուցանողը, ու իր աստուածներուն խունկ ծխողը պիտի վերցընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
36 Ես պատճառաւ իմ սիրտս Մովաբի համար սրինգներու պէս պիտի ձչէ, ու Կիրհարեսի մարդոցը համար իմ սիրտս սրինգներու պէս պիտի ձչէ, վասն զի անոնց ստացած հարստութիւնը կորսուեցաւ։
37 Վասնզի ամէն գլուխ կնատակ պիտի ըլլայ, և ամէն մօրուք պիտի կրտրուի. ու ամէն ձեռքերու վրայ կտրածներ պիտի ըլլայ, և ամէն մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ։
38 Մովաբին բոլորը տանիքներուն վրայ, ու անոր փողոցներուն մէջը բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ. վասն զի Մովաբը կոտրեցի անանկ ամանի մը պէս, որուն մէկը չհաճիր՝ կ'ըսէ
39 Տէրը։ Ո՛նչպէս կոտրեցաւ Մովաբ, ու ի՛նչպէս ամօթով կրնանակ դարձուց՝ ըսելով, պիտի ողբան. ու Մովաբ ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն՝ խայտառակութեան ու սոսկումի պատճառ պիտի
40 ըլլայ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ընձուղն արծիւի պէս պիտի թռչի, ու իր թևերը Մո-
41 վաբի վրայ պիտի տարածէ։ Քաղաքները կ'առնուին և բերդերը կը նուաճին. ու ան օրը Մովաբի զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
42 ըլլայ։ Ու Մովաբ ժողովուրդ ըլլալէն պիտի կորսուի, վասն զի
Տէրոջը դէմ հպարտացաւ։
43 Ա՛վ Մովաբի բնակիչ՝ քու վրադ վախ, գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը։
44 Վախէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ. և գուբէն ելլողը որոգայթին մէջ պիտի բռնուի. քանզի անոր վրայ՝ Մովաբին վրայ անոնց այցելութեան տարին պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
45 Ուժէն փախչողները Հեսբոնի հովանիին տակը կայնեցան. բայց Հեսբոնէն կրակ, ու Սիհոնին մէջէն բոց ելաւ, և Մովաբին ծայրը ու աղաղակողներուն գագաթը կերաւ։
46 Ա՜յ քեզ՝ Մովաբ, Քամոսի ժողովուրդը կորսուեցաւ. քանզի քու տղաքներդ գերի առնուեցան, ու աղջիկներդ գերութեան գացին։
47 Սակայն եւթի օրերը Մովաբին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը։

Մովաբին դատաստանը մինչև հոս է։

ԳԼ. ԽԹ.

1 Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Միթէ Իսրայէլ տղաքներ չունի՞. միթէ անիկայ ժառանգ չունի՞. ինչո՞ւ Մեղքոմը Գադին ժառանգ եղաւ, ու իր ժողովուրդը անոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ։
2 Ասոր համար ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Ամմոնի որդւոցը Հաբբայէն մէջ պատերազմի աղաղակ լսել պիտի տամ. ու անիկայ աւերակներու դեզ պիտի ըլլայ, և անոր գեղերը կրակով պիտի այրին. ու Իսրայէլ իրեն տիրողներուն վրայ պիտի տիրէ՝ կ'ըսէ Տէրը։
3 Աղաւ՝ ով Հեսբոն, վասն զի Գայի կորսուեցաւ. աղաղակեցէք՝ ով Հաբբայի աղջիկներ, քուրձեր հագէք, լացէք ու ցանգէ ցնդեգ վազեցէք. վասն զի Մեղքոմ գերութեան կ'երթայ իր քուրմերովը ու իշխաններովը միասին։
4 Ինչո՞ւ կը պարծիս. քու հովիտդ աւրեցաւ՝ ով ապստամբ աղջիկ, որ քու գանձերուդ ապաւիներ էիր, և ըսիր՝

ըն իմ վրաս ոմն կրնայ գալ :
5 Ուստի ահա՛ կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուած՝ քու վրադ վախ պիտի բերեմ քու բոլորտիքդ եղողներէն , և ամէն մէկը իր առջևի ճամբան էրլուզով՝ պիտի ցրուիք , ու փախստականները ժողվող պիտի չըլլայ :
6 Ետ անկէ եղբը Իմմերի որդւոցը դեռուխիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը :
7 Յոդովմի վրայով զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իրդեօք Թէմանի մէջ՝ ալ խմաստութիւն չկա՞յ . ո՞ հանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցա՞ւ . անոնց խմաստութիւնը
8 հատա՞ւ : Փախէք , դարձէք , խորունկ տեղուանք բնակեցէք՝ ովո՛վ Դեդանի բնակիչներ . վասն զի Եսաւին կորուստը՝ անոր այցելութիւն ըրած ժամանակս անոր վրայ կը
9 բերեմ : Թէ որ բեզի կթողներ գային , միթէ ձիւեր պիտի չթողուին . թէ որ գիշերով գողեր գային , իրենց բաւական եղածին
10 չափ պիտի յափշտակէին : Հայց ես Եսաւը մերկացուցի , անոր ծածուկ տեղերը բացի , ու անիկայ պահուըտելու կարող չէ . անոր զաւակները , անոր եղբայրները ու անոր դրացիները կորսուեցան , և
11 ինքը չկայ : Որբերդ թող տուր , ես պանդոխ ողջ կը պահեմ . ու քու որբևարիներդ թող ինծի ապաւի-
12 նին : Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա՛ անոնք որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին , անշուշտ պիտի խմեն . իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի մնաս . անպատիժ պիտի չմնաս , հապա անպատ-
13 ժառ պիտի խմես : Վասն զի իմ անձիս վրայ երդում կ'ընեմ , կ'ըսէ Տէրը , որ Բոսրա ամայութիւն , նախատինք , աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ , և անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան :
14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի , ու ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ որ ի՛ըռ , ժողվուեցէք , և անոր վրայ գացէք , ու պատերազմի ելէք ,
15 Վասնզի ահա՛ քեզ ազգերու մէջ պզտիկ , ո՛ մարդոց մէջ անարգ ըրի : Վհու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին , ո՛վ վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող , ու բարձր բլուրները փակչող . թէև քու բոյնդ արծիւի պէս բարձրերը չինես , քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ , կ'ըսէ Տէրը :
16
17 Ու Եդովմ սոսկալի պիտի ըլլայ . անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ , և անոր բոլոր հարուածներուն համար պիտի սուլէ :
18 Սոդոմի ու Գոմորի և անոր շրջակայ քաղաքներուն կործանմանը պէս՝ կ'ըսէ Տէրը , հոն ալ մարդ մը պիտի չնստի , ու անոր մէջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի :
19 Ահա՛ անիկայ առիւծի պէս ամուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ՝ Յորդանանու ջրերուն յորդելէն . բայց անոր վրայէն շուտով պիտի փախցընեմ զանիկայ . և ո՞վ է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ . վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ . ու ինծի հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի . և ո՞վ է ան հովիւը՝ որ իմ առջևս պիտի կենայ :
20 Ասոր համար Եդովմի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը , ու Թէմանի բնակիչացը վրայով մըտածած միտածմունքը մի՛ղկ ըրէք . հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք , անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ պիտի աւրէ :
21 Անոնց իյնալուն ձայնէն երկիրը կը շարժի , անոնց աղաղակին ձայնը մինչև Կարմիր ծովը կը լսուի :
22 Ահա՛ ընծիւն արծիւի պէս բարձրանալով պիտի թռչի , ու իր թևերը Բոսրայի վրայ պիտի տարածէ . և ան օրը Եդովմի զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի ըլլայ :

Դամասկոսի վրայով :

23 Եմաթ ու Արփադամչցան , քանզի գէշ լուր լսեցին՝ ո՛ մաըեցան . ծովուն մէջը տատապանք կայ , ո՛ անիկայ չկրնար հանդարտիլ :
24 Դամասկոս տկարացաւ , փախչելու դարձաւ , արհաւիրքը անոր վրայ հասաւ , զանիկայ ծնընդ-

ըն իմ վրաս ոմն կրնայ գալ :
5 Ուստի ահա՛ կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուած՝ քու վրադ վախ պիտի բերեմ քու բոլորտիքդ եղողներէն , և ամէն մէկը իր առջևի ճամբան էրլուզով՝ պիտի ցրուիք , ու փախստականները ժողվող պիտի չըլլայ :
6 Ետ անկէ եղբը Իմմերի որդւոցը դեռուխիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը :
7 Յոդովմի վրայով զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իրդեօք Թէմանի մէջ՝ ալ խմաստութիւն չկա՞յ . ո՞ հանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցա՞ւ . անոնց խմաստութիւնը
8 հատա՞ւ : Փախէք , դարձէք , խորունկ տեղուանք բնակեցէք՝ ովո՛վ Դեդանի բնակիչներ . վասն զի Եսաւին կորուստը՝ անոր այցելութիւն ըրած ժամանակս անոր վրայ կը
9 բերեմ : Թէ որ բեզի կթողներ գային , միթէ ձիւեր պիտի չթողուին . թէ որ գիշերով գողեր գային , իրենց բաւական եղածին
10 չափ պիտի յափշտակէին : Հայց ես Եսաւը մերկացուցի , անոր ծածուկ տեղերը բացի , ու անիկայ պահուըտելու կարող չէ . անոր զաւակները , անոր եղբայրները ու անոր դրացիները կորսուեցան , և
11 ինքը չկայ : Որբերդ թող տուր , ես պանդոխ ողջ կը պահեմ . ու քու որբևարիներդ թող ինծի ապաւի-
12 նին : Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա՛ անոնք որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին , անշուշտ պիտի խմեն . իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի մնաս . անպատիժ պիտի չմնաս , հապա անպատ-
13 ժառ պիտի խմես : Վասն զի իմ անձիս վրայ երդում կ'ընեմ , կ'ըսէ Տէրը , որ Բոսրա ամայութիւն , նախատինք , աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ , և անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան :
14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի , ու ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ որ ի՛ըռ , ժողվուեցէք , և անոր վրայ գացէք , ու պատերազմի ելէք ,
15 Վասնզի ահա՛ քեզ ազգերու մէջ պզտիկ , ո՛ մարդոց մէջ անարգ ըրի : Վհու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին , ո՛վ վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող , ու բարձր բլուրները փակչող . թէև քու բոյնդ արծիւի պէս բարձրերը չինես , քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ , կ'ըսէ Տէրը :
16
17 Ու Եդովմ սոսկալի պիտի ըլլայ . անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ , և անոր բոլոր հարուածներուն համար պիտի սուլէ :
18 Սոդոմի ու Գոմորի և անոր շրջակայ քաղաքներուն կործանմանը պէս՝ կ'ըսէ Տէրը , հոն ալ մարդ մը պիտի չնստի , ու անոր մէջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի :
19 Ահա՛ անիկայ առիւծի պէս ամուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ՝ Յորդանանու ջրերուն յորդելէն . բայց անոր վրայէն շուտով պիտի փախցընեմ զանիկայ . և ո՞վ է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ . վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ . ու ինծի հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի . և ո՞վ է ան հովիւը՝ որ իմ առջևս պիտի կենայ :
20 Ասոր համար Եդովմի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը , ու Թէմանի բնակիչացը վրայով մըտածած միտածմունքը մի՛ղկ ըրէք . հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք , անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ պիտի աւրէ :
21 Անոնց իյնալուն ձայնէն երկիրը կը շարժի , անոնց աղաղակին ձայնը մինչև Կարմիր ծովը կը լսուի :
22 Ահա՛ ընծիւն արծիւի պէս բարձրանալով պիտի թռչի , ու իր թևերը Բոսրայի վրայ պիտի տարածէ . և ան օրը Եդովմի զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի ըլլայ :

Դամասկոսի վրայով :

23 Եմաթ ու Արփադամչցան , քանզի գէշ լուր լսեցին՝ ո՛ մաըեցան . ծովուն մէջը տատապանք կայ , ո՛ անիկայ չկրնար հանդարտիլ :
24 Դամասկոս տկարացաւ , փախչելու դարձաւ , արհաւիրքը անոր վրայ հասաւ , զանիկայ ծնընդ-

Նկէք ու Տէրոջը յարմնք յաւիտենական ա՛ն անմոռաց ուխտով մը։

6 Իմ ժողովուրդս կորսուած ոչխարներու պէս եղաւ, զանոնք իրենց հովիւները մոլորցուցին, զանոնք լեռներու վրայ պտըտցուցին. անոնք ալ լեռնէ բլո՛ւրի բլուրը գացին, ա՛ն իրենց մակադատեղը մոռցան։ 7 Ամէն գտնողները զանոնք կերան. ու անոնց թշնամիները ըսին, Անոնք յանցանք չունինք. վասն զի անոնք արդարութեան բնակարան եղող Տէրոջը դէմ, ու իրենց հայրերուն յոյսը եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին։ 8 Բաբիլոնի մէջէն փախէք, ու Քաղդէացւոց երկրէն ելէք, և հօտերուն առջևէն ֆոցող նոխազներուն պէս եղէք։ 9 Վանդի ահա ես Բաբիլոնի վրայ հիւսիսի երկրէն մեծ ազգերու ժողովք պիտի արթընցընեմ ու հանեմ. և անոր առջևը գունդերով պիտի շարուին, անկէ պիտի առնուի. անոնց նետերը յաջողակ պատերազմողի նման պիտի ըլլան, որ պարապ պիտի չդառնայ։ 10 Ու Քաղդէացւոց երկիրը աւար պիտի ըլլայ, ա՛ն զանիկայ բոլոր թալլողները պիտի կշտանան՝ կ'ըսէ Տէրը։

11 Որովհետև դուք ուրախացաք ու խնդացիք՝ ով իմ ժառանգութեանս կողոպտիչները. կանանչ խոտերու մէջ արածուող երինջի պէս ցնծկեցիք, ու երիվարներու պէս վրնջեցիք. 12 Ձեր մայրը խիստ ամչցաւ, ձեզ ծնանողը ամօթով եղաւ. ահա անիկայ ազգերուն յետինը, անապատ, անջուր ու ամայի պիտի ըլլայ։ 13 Տէրոջը բարկութեանը պատճառաւ հոն մարդ պիտի չբնակի, հապա բոլորովին ամայի պիտի ըլլայ. Բաբիլոնէն ամէն անցնողը անոր բոլոր հարուածներուն վրայ պիտի հիանայ ու պիտի սուլէ։ 14 Բաբիլոնին դէմ շուրջանակի շարուեցէք՝ ով բոլոր աղեղ ըլորողներ, անոր նետեցէք, նետին մի խնայէք, քանզի անիկայ Տէրոջը 15 դէմ մեղք գործեց։ Անոր դէմ շուրջանակի աղաղակ վերցուցէք. անիկայ իր ձեռքը տուաւ. անոր հիմերը կործանեցան, անոր պարիսպները աւերեցան, վասն զի սա՛ Տէրոջը վրէժխնդրութիւնն է. անկէ վրէժ առէք, անոր իր գործին համեմատ ըրէ՛ք։ Բաբիլոնէն սերմանողը ու ջնոյց ժամանակը մանգաղ բռնողը կոտրեցէ՛ք. բռնաւոր սուրին երեսէն ամէն մարդ իր ժողովուրդին պիտի դառնայ, ու ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի։ 16

Իսրայէլ մոլորեալ ոչխար մըն է, առիւծները զանիկայ հալածեցին. զանիկայ նախ Ասորիստանի թագաւորը կերաւ, ու ետքը սա Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց։ 17 Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր երկրին այցելութիւն պիտի ընեմ, ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւորին այցելութիւն ըրի։ 18 Ու Իսրայէլը իր բնակարանը պիտի դարձընեմ, ու Կարմէղոսի և Բասանի մէջ պիտի արածի, ու անոր հոգին Եփրեմի լեռանը վրայ ու Գաղաադու վրայ պիտի կշտանայ։ 19 Ան օրերը ու ան ժամանակը, կ'ըսէ Տէրը, Իսրայէլին անօրէնութիւնը պիտի փնտռուի, բայց անիկայ անօրէնութիւն պիտի չունենայ. և Հնուդային մեղքերը պիտի գտնուին, բայց պիտի չգտնուին. վասն զի իմ պահած մնացորդներուս դէմը պիտի ներեմ։ 20

Մերաթայիմի երկրին վրայ և Փակուդի բնակիչներուն վրայ ելիր. անոնց հետևէն սուր՝ ու նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ՛ կ'ըսէ Տէրը, և քեզի ամէն պատուիրածիս պէս ըրէ։ 21 Երկրին մէջը պատերազմի ձայն, ու մեծ կոտորած կայ։ 22 Ինչպէս երկրին մուրճը ի՜նչպէս կոտրեցաւ ու մանրեցաւ. Բաբիլոն ազգերուն մէջ ի՜նչպէս աւերակ եղաւ։ 23 Վնզի որոգայթ լարեցի, ու բռնուեցար, ով Բաբիլոն, բայց դուն չգիտցար. գտնուեցար, ու ձեռք անցար, վասն զի Տէրոջը 24

25 դէմ հակառակեցար։ Տէրը իր զի-
նարանը բացաւ, ու իր բարկութեան
զէնքերը հանեց. քանզի Քաղդէա-
ցւոց երկրին մէջ զօրաց Տէր Յհովան
26 գործ ունի։ Յրիւթ՝ ծայրէն անոր
վրայ եկէք, անոր չոեմարաններըը
բացէք, զանիկայ շեղջերու պէս
դիզեցէք, ու նզովածի պէս զանի-
կայ բնաջինջ ըրէք. անոր մնա-
27 ցորդ մը չմնայ։ Անոր բոլոր
զուարակներըը կոտորեցուցէք, թող
անոնք սպանդանոցը իջնեն. վա՛յ
անոնց, քանզի անոնց օրը՝ անոնց
այցելութեան ժամանակը հասած
28 է։ Խաբիլոնի երկրէն փախչող-
ներուն ու ազատուածներուն ձայնը
է՝ որ մեր Տէր Աստուծոյն
վրէժխնդրութիւնը՝ անոր տաճարին
վրէժխնդրութիւնը Սիոնի մէջ
պատմէ։

29 Խաբիլոնի վրայ աղեղնաւորները
կանչեցէք, ո՛վ բոլոր աղեղ լարող-
ներ՝ անոր բոլորտիքը անոր դէմ
բանակեցէք, չըլլայ որ մարդ մը
ազատի. անոր իր գործոցը հաս-
մատ հատուցո՛ւմ ըրէք, անոր իր
ամէն ըրածին համեմատ ըրէք.
վասն զի անիկայ Տէրոջը դէմ՝ Ի-
սրայէլի Սուրբին դէմ հպարտու-
30 թիւն ըրաւ։ Ուստի անոր կըտ-
րիճներըը իր հրապարակներուն մէջը
պիտի իյնան. և անոր բոլոր պա-
տերազմական մարդիկներըը ան օրը
բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ Տէրը։
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ, ո՛վ հը-
պարտ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Յհովան.
քանզի քու օրդ՝ քեզի այցելու-
թիւն ընելու ժամանակս հասած է։
32 Ու հպարտը գլորելով պիտի իյ-
նայ, ու մէկը պիտի չըլլայ որ զա-
նիկայ վերցընէ. և անոր քաղաք-
ներուն մէջը կրակ պիտի բռընկ-
ցընեմ, որ անոր բոլոր չրջակայ տե-
ղուանքը պիտի ուտէ։

33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլի որդիքը, ու Յուդայի
որդիքը միասին զրկանք կրեցին.
ու անոնց բոլոր գերեվարներըը զա-
նոնք բռնեցին, ու չեն ուզեր զա-
34 նոնք արձակել։ Անոնց Փրկիչը
զօրաւոր է, անոր անունը Զօրաց

Տէր է. անիկայ անշուշտ անոնց
դատին ջատագով պիտի ըլլայ.
որպէս զի երկրին հանգստութիւն
տայ, ու Խաբիլոնի բնակիչներըը
խռովքընէ։ Տէրը կ'ըսէ որ Քաղ- 35
դէացւոց վրայ ու Խաբիլոնի բը-
նակիչներուն վրայ և անոր իշխան-
ներուն ու իմաստուններուն վրայ
սուր ու՛ ըլլայ։ Ստախօսներուն 36
վրայ սուր ու՛ ըլլայ, ու պիտի խեն-
թենան. անոր կտրիճներուն վրայ
սուր ու՛ ըլլայ, ու պիտի զարհու-
րին. Անոր ձիերուն ու կառքերուն 37
վրայ և անոր մէջը եղող բոլոր
խառնիճաղանճ բազմութեանը վը-
րայ սուր ու՛ ըլլայ, ու կնիկներու պէս
պիտի ըլլան. անոր գանձերուն վը-
րայ սուր ու՛ ըլլայ, ու պիտի յափըշ-
տակուին. Անոր ջուրերուն վրայ 38
չորութիւն ու՛ ըլլայ, ու պիտի
ցամքին. քանզի անիկայ դրօշակա-
ներու երկիր է. ու իրենց կուռքե-
րովը կը յիմարին։ Անոր համար 39
հոն վայրենի կատուներ ու բորենի-
ներ պիտի բնակին, ու հոն ջայ-
լամներ պիտի բնակին. և անիկայ
մէյմըն ալ մարդաբնակ պիտի
չըլլայ, ու ազգէ ազգ հոն բնակիլ
պիտի չըլլայ։ Աստուծոյ կործա- 40
նած Սոդոմին ու Գոմորին և ա-
նոր շրջակայ թաղաքներուն պէս՝ կ'ը-
սէ Տէրը, հոն ալ մարդ մը պիտի
չնստի, և անոր մէջ մարդու զաւակ
պիտի չբնակի։

Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու 41
գայ, ու մեծ ազգ և շատ թագա-
ւորներ երկրիս ծայրերէն պիտի
արթըննան։ Անոնք աղեղ ու 42
նիզակ կը կրեն, անոնք անգութ
ու անողորմ են. անոնց ձայնը ծո-
վու պէս կը գոռայ, և անոնք ձիե-
րու վրայ կը հեծնեն, ու պատե-
րազմող մարդու պէս քեզի դէմ
կը շարուին՝ ո՛վ Խաբիլոնի աղջիկ։
Երբոր Խաբիլոնի թագաւորը անոնց 43
լուրը լսեց, անոր ձեռքերը թուլ-
ցան. նեղութիւնը չընչացուց զա-
նիկայ ծննդական կնոջ երկանցը
պէս։ Ահա անիկայ առիւծի պէս 44
ամուր բնակարանին վրայ պիտի ել-
լէ Յորդանանու ջրերուն յորդե-

լէն . բայց անոր վրայէն չուտով պիտի փախչըլնեմ զանոնք . և ով է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դըներեմ . վասն զի ինծի նման ով կայ , ու ինծի հետ ով պիտի վիճաբանի . և ով է ան հովիւը որ իմ առջեւս պիտի կենայ : Վասն որոյ Տէրոջը խորհած խորհուրդը , ու Քաղդէացւոց երկրին վրայ մտածած մտածմունքը մըտիկ ըրէք . հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք . անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ պիտի աւրէ : Բաբիլոնին առնուելուն ձայնէն երկիրը կը շարժի , ու ազգերու մէջ աղաղակ կը լսուի :

ԳԼ . ՆԻ

1 Տէրը այսպէս կըսէ . Ահա ես Բաբիլոնի վրայ ու իմ Թշնամիներուս մէջտեղը բնակողներուն վրայ ապականիչ հով մը պիտի հանեմ :
2 Եւ Բաբիլոնի վրայ հոսողներ պիտի խրկեմ , ու զանիկայ պիտի հոսեն , և անոր երկիրը պիտի պարպեն . վասն զի պատուհասին օրը անոր վրայ ամէն կողմէն պիտի գան :
3 Աղեղնաւորը պիտի լարէ իր աղեղը աղեղնաւորին դէմ , ու իր զրահը վը հպարտացողին դէմ . և անոր երիտասարդներուն մի՛ խնայէք , անոր բոլոր զօրքը նզովածի պէս
4 բնաջինջ ըրէք : Ու Քաղդէացւոց երկրին մէջ սպաննուածներ , և անոր հրապարակներուն մէջը խո-
5 ցոտուածներ պիտի իյնան : Վասն զի Իսրայէլ ու Յուդա իր Աստուածմէն զօրաց Տէրոջմէն չմերժուեցաւ , թէպէտև անոնց երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ յանցանքով
6 լեցուեցաւ : Բաբիլոնի մէջէն փախէք , ու ամէն մարդ թող իր անձը ազատէ , որ անոր անօրէնութեանմը չկործանիք . քանզի ատիկայ Տէրոջը վրէժխնդրութեան ժամանակն է , ինքը անոր հատուցում պիտի
7 ընէ : Բաբիլոն Տէրոջը ձեռքին մէջ բոլոր երկիրը գինովցընող ոսկի գաւաթ եղաւ . անոր գինիէն ազգերը խմեցին , անոր համար
8 ազգերը յիմարեցան : Բաբիլոն յանկարծ ինկաւ կոտրեցաւ , անոր վրայ ողբացէք . անոր վէրքին համար բալասան առէք , գուցէ բըժշկութիւն գտնէ :
9 Բաբիլոնին դեղ ըրինք , բայց բժշկութիւն չգտաւ . զանիկայ թողէք , ու ամէն մէկերնիս իր երկիրը երթայ . վասն զի անոր դատաստանը մինչև երկինքը հասաւ , ու մինչև ամպերը ելաւ :
10 Տէրը մեր արդարութիւնը էրեւան հանեց . եկէք , ու Սիոնի մէջ մեր Տէր Աստուծոյն գործը պատմենք :
11 Նետերը փայլեցուցէք , վահաններն առէք . Տէրը Մարսյ թագաւորներուն հոգին արթընցուց , քանզի Բաբիլոնի վրայով խորհեցաւ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ . վասն զի ասիկայ Տէրոջը վրէժխընդրութիւնը՝ իր տաճարին վրէժխընդրութիւնն է :
12 Բաբիլոնի պարիսպներուն դէմ դրօշ վերցուցէք , պահապան զօրքը ուժովցուցէք , դէսերը կարգեցէք , դարաններ պատրաստեցէք . քանզի Տէրը որոշեց , և Բաբիլոնի բնակչացը վրայով ըսած խօսքը՝ ի գործ դրաւ :
13 Ո՛վ շատ ջուրերու քով բնակող , ո՛վ շատ գանձեր ունեցող , քու վախճանդ ո՛վ քու ագահութեանդ չափը եկաւ :
14 Զօրաց Տէրը իր անձին վրայ երդում ըրաւ՝ ըսելով , Ընշուշտ քեզ մարախի բազմութեանը չափ մարդիկներով պիտի լեցընեմ , ու քու վրադ բարձր ձայնով պիտի պոռան :
15 Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց . աշխարհքը իր իմաստութեամբը հաստատեց , ու երկինքը իր խորհրդովը տարածեց :
16 Երբոր իր ձայնը կու տայ , երկինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն կ՚ըլլայ , և երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ . անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ , ու հով կը հանէ իր շտեմարաններէն :
17 Ամէն մարդ գիտութենէ զուրկ՝ անասուն դարձաւ , ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատճառաւը ամօթով եղաւ .

վան զի իր ձուլածոյ կուռքը սը-
տուիթիւն է , ու անոնք հոգի չու-
18 նին : Անոնք ունայնութեան և
խաբէութեան գործքեր են . անոնց
այցելութիւն եղած ատենը անոնք
19 պիտի կորսուին : Յակոբին Աս-
ծինը ասոնց պէս չէ՛ , վասն զի ա-
նիկայ ամէն բանը Ստեղծողն է ,
ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեա-
նը վիճակն է . ԵՒ անոր անունը Ե-
հովայ Զաբաւովթ է :
20 Դուն իմ կռանս՝ պատերազմա-
կան գործիքս ես . և քեզմով ազգեր
պիտի կոտրեմ , ու քեզմով թա-
գաւորութիւններ պիտի աւրեմ ,
21 Ու ձին ու անոր հեծեալը քեզմով
պիտի կոտրեմ , ու կառքը և անոր
վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտ-
22 րեմ , Ու քեզմով մարդը ու կինիկը
պիտի կոտրեմ , և քեզմով ծերը
ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ ,
ու կտրիճը և կոյսը քեզմով պիտի
23 կոտրեմ , Ու հովիւը և անոր հօտը
քեզմով պիտի կոտրեմ , երկրա-
գործը ու անոր եզներուն զոյգը
քեզմով պիտի կոտրեմ , և կուսա-
կալներն ու նախարարները քեզ-
24 մով պիտի կոտրեմ : Ու Խաբի-
լոնին , ու Քաղդէացւոց երկրին
բոլոր բնակիչներուն պիտի հատու-
ցանեմ իրենց բոլոր չարութիւնը ,
որ Սիոնի աչքերուն առջեւ Աիօնին ը-
25 րին՝ կ'ըսէ Տէրը : Ա՛վ բոլոր
երկիրը աւրող սպականիչ լեռ՝
ահա ես քեզի դէմ եմ՝ կ'ըսէ Տէ-
րը , և իմ ձեռքս քու վրադ պիտի
երկընցընեմ , ու քեզ վէմերէն վար
պիտի գլորցընեմ , և քեզ այրած
26 լեռ պիտի ընեմ . Ու քեզմէ ան-
կեան քար և հիման քար պիտի
չառնեն , քանզի յաւիտենական
աւերակ պիտի ըլլաս՝ կ'ըսէ Տէրը :
27 Երկրին մէջ դրօշ վերցուցէք ,
ազգերուն մէջ փող հնչեցուցէք ,
անոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք ,
անոր վրայ Արարատի , Միննիի ,
ու Աբանասի թագաւորութիւննե-
րը կանչեցէք . անոր վրայ զօրա-
պետներ դրէք , մազու մարախներու
28 պէս ձիեր հանեցէք . Անոր վրայ
ազգեր՝ Մարաց թագաւորները ,
անոնց կուսակալները ու բոլոր
նախարարները և անոնց իշխանու-
թեանը բոլոր երկիրը պատրաստե-
ցէք : Ու երկիրը պիտի դողայ ու 29
նեղութիւն կրէ , վասն զի Բաբի-
լոնի վրայով Տէրոջը ունեցած խոր-
հուրդները պիտի հաստատուին ,
Բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամայու-
թիւն ընելու համար : Բաբիլոնի 30
զօրաւոր մարդիկները պատերազմե-
լէն դադարեցան , բերդերու մէջ
բնակեցան . ուժերնին կտրեցաւ ,
կիներու պէս եղան . անոր բնա-
կարանները այրեցին , անոր նիգերը
կոտրեցան : Աուրհանդակը աուր- 31
հանդակի հանդիպելու , ու լուրերը
լուրերի հանդիպելու պիտի վազէ ,
Բաբիլոնի թագաւորին պատմելու
համար թէ անոր քաղաքը մէկ
ծայրէն առնուեցաւ , Ու թէ անց- 32
քերը բռնուեցան , ու եղէգները
կրակով այրեցան , և պատերազմա-
կան մարդիկները զարհուրեցան :
Վասնզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 33
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Բաբի-
լոնի աղջիկը կալի պէս է , անոր
ծեծուելու ատենն է . քիչ ատենէն
ետքը անոր հունձքին ժամանակը
պիտի գայ :
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա- 34
գաւորը զիս կերաւ , զիս բնաջինջ
ըրաւ , զիս պարապ ամանի պէս
ըրաւ , վիշապի պէս զիս կլլեց ,
իմ փափկութիւններէս իր փորը
կշտացուց , զիս դուրս նետեց :
Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ , Ինծի 35
ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը
Բաբիլոնին վրայ ըլլայ . ու Երու-
սաղէմ պիտի ըսէ , Իմ արիւնս
Քաղդէացւոց երկրին բնակչացը
վրայ ըլլայ : Անոր համար Տէրը 36
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու դա-
տիդ պաշտպան պիտի կայնիմ , ու
քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլ-
լամ , և անոր ծովը ցամաք պիտի
ընեմ , ու անոր աղբիւրը պիտի
չորցընեմ : Ու Բաբիլոն աւե- 37
րակ դէզեր , շագալներու բնա-
կարան , սոսկանքի և սուլելու
նիւթ պիտի ըլլայ , ու հոն մարդ
պիտի չբնակի : Անոնք առյդ ա- 38

ութեանէրու պէս մէկտեղ պիտի
մռնչէին , և կորիւններու պէս պիտի
39 կանչուըտուին : Երբոր անոնք ջե-
ղուին տաքնան՝ անոնց կուշունք պի-
տի ընեմ . ու զանոնք պիտի գի-
նովցընեմ , որպէս զի զուարթա-
նան , և յաւիտենական քունով
քնանան ու չարթընանան , կ'ըսէ
40 Տէրը : Զանոնք սպանդանոցը
պիտի իջեցընեմ գառնուկներու պէս՝
հմ խոյերու պէս նոխազներու հետ :
41 Ի՜նչպէս առնուեցաւ Սիսակ ,
ու բոլոր երկրին պարծանքը բռնա-
նուեցաւ . Բաբիլոն ի՜նչպէս ա-
42 ւերակ եղաւ ազգերուն մէջ : Ծովը
Բաբիլոնին վրայ ելաւ , անոր ա-
լիքներուն շատութենէն ծածկուե-
43 ցաւ : Անոր քաղաքները աւերակ ,
անջուր երկիր ու անապատ եղաւ .
և անանկ երկիր մը եղաւ , որ հոն
մարդ մը չբնակիր , ու անկէ մար-
44 դու զաւակ չանցնիր : Ու Բա-
բիլոնի մէջ Բէլին պյտելութիւն
պիտի ընեմ , ու անոր բերնէն՝ ա-
նոր կլլածը պիտի հանեմ . ու ազ-
գերը անոր պիտի չդի-
մեն . Բաբիլոնի պարիսպն ալ պի-
45 տի փլչի : Անոր մէջէն ելէք , ո՛վ
իմ ժողովուրդս , և ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ Տէրոջը սաս-
46 տիկ բարկութենէն : Ու չըլլայ
որ երկրին մէջ լսուելու լուրէն ձեր
սիրտը թուլնայ ու վախնաք , երբ-
որ մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը ,
և հետևեալ տարւոյն մէջ մէկ ու-
րիշ լուր մը գայ , ու երկրին մէջ
բռնութիւն ըլլայ , և իշխան իշխա-
նի դէմ ոտք ելլէ :
47 Անոր համար ահա օրեր կու գան՝
որ Բաբիլոնի կուռքերուն պյտելու-
թիւն պիտի ընեմ . ու անոր բոլոր
երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ . և
անոր բոլոր սպանուածները անոր
48 մէջը պիտի իյնան : Ու երկինքը
ու երկիրը և բոլոր անոնց մէջը
եղածը Բաբիլոնին վրայ պիտի ցըն-
ծան , վասն զի աւերողները հիւ-
սիսէն պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէ-
49 րը : Ինչպէս որ Բաբիլոն Իս-
րայէլին սպանուածները վար ձգեց ,
այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր
երկրին սպանուածները պիտի իյ-
նան : Ո՛վ սուրէ ազատուածներ՝ 50
գայէք , մի՛ կայնիք . հեռուէն Տէ-
րը յիշեցէք , ու Երուսաղէմ ձեր
միտքը թող գայ :
Նախատինք լսելնուս համար ա- 51
մչցանք . ամօթը մեր երեսը ծած-
կեց , քանզի Տէրոջը տանը սրբա-
րաններուն մէջ՝ օտարազգիներ մը-
տան : Վասն որոյ ահա օրեր կու 52
գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ անոր կուռ-
քերուն պյտելութիւն պիտի ընեմ ,
և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւոր-
ներ պիտի հեծեծեն : Թէև Բաբի- 53
լոն մինչև երկինքը ելլէ , ու իր
զօրութիւնը բարձրութեան մէջ
հաստատէ , իմ կողմանէս աւերող-
ներ պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը :
Բաբիլոնէն աղաղակի ձայն , ու 54
Քաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորա-
ծի ձայն լսուի : Վասնզի Տէրը 55
Բաբիլոնը կ'աւերէ , ու անոր մէջէն
մեծ ձայնը կը խափանէ . որով-
հետև անոնց ալիքները շատ ջու-
րերու պէս կը գոչեն , և անոնց
ձայնը աղմկալից կ'ելլէ : Վասն- 56
զի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ
աւերող մը եկաւ , ու անոր զօրա-
ւորները առնուեցան , անոնց ա-
ղեղնները կոտրեցան . քանզի Տէրը
հատուցիչ Աստուած է , անշուշտ
հատուցում պիտի ընէ : Ու անոր 57
իշխանները ու իմաստունները , կու-
սակալները ու նախարարները , և
զօրաւոր մարդիկները պիտի գինով-
ցընեմ . ու անոնք յաւիտենական
քունով պիտի քնանան , ու պիտի
չարթընանն՝ կ'ըսէ անոր Թագաւորը՝
որուն անունը Զօրաց Տէր է :
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Բա- 58
բիլոնին լայն պարիսպները բոլորո-
վին պիտի փլչին , ու անոր բարձր
դռները կրակով պիտի այրին . և
ժողովուրդները պարապ տեղը , ու
ազգերը կրակի համար պիտի աշ-
խատին ու յոգնին :
Այս խօսքն է որ Երեմիա մարգա- 59
բէն պատուիրեց Մաասիայի որդւոյն
Ներիայի որդւոյն Սարայիային ,
երբոր անիկայ Հրէաստանի Սեդեկիա
թագաւորին կողմանէ անոր թա-

դաւորութեանը չըրրորդ տարին Խարիլոն գնաց . ու Արայիա
60 գլխաւոր սենեկապան էր : Ա՚ան զի Երեմիա Խարիլոնին վրայ գալու ամէն չարիքները մէկ դրքի մը մէջ դրեց , այսինքն ասոնք բոլոր խօսքերը որ Խարիլոնի դէմ գրուած են :
61 Ու Երեմիա Արայիային ըսաւ , Երբոր Խարիլոն երթաս , նայէ որ
62 կարդաս ասոնք բոլոր խօսքերը , Ու ըսես , Ո՛վ Տէր՝ դուն ասոնց տեղւոյս համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւերես , ու մարդ ու մինչև անասուն անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ . հապա յաւիտենական ամայութիւն
63 պիտի ըլլայ : Ու երբոր ասոնք գիրքը կարդալը լմընցընես , անոր վրայ քար մը կապես ու զանիկայ Եփ-
64 րատի մէջ նետես , Ու ըսես , Այսպէս պիտի ընկղմի Խարիլոնը , ու ջոյն ալ պիտի չկանգնի , իմ անոր վրայ բերելու չարիքներուս պատճառաւ . և անոնք պիտի յոգնին :

Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են :

ԾԱ . ԾԲ

1 Սեդեկիա քսանումէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Համիտաղ էր ո՝ Լբնացի Երեմիային աղջիկն էր :
2 Ու անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարու-
3 թիւն ըրաւ : Ա՚անզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Յուդային վրայ էր , մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Սեդեկիա Խարիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ :
4 Ու եղաւ որ անոր թագաւորութեանը իններորդ տարին տասնըրորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Խարիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ , ու անոր դիմացը բանակեցաւ , և անոր դէմ չուրջանակի պատնէշներ չինեցին .
5 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին մետասաներորդ տարին քաղաքը
պաշարման մէջ էր : Ու չորրորդ 6
ամսուն մէջ՝ ամսուն իններն քաղաքին մէջ սաստիկ սով կար , ու երկրին ժողովուրդը հաց չունէր .
Ու քաղաքին պարիսպը ճեղքուե- 7
ցաւ , ու բոլոր պատերազմողները փախան , և գիշերով թագաւորին պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան . ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին . ու անոնք դաշտի ճամբայէն գացին :
Ու Քաղդէացւոց զօրքը թագաւո- 8
րին եւսէն հնկան , ու Երիքովի դաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան . և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ .
Ու թագաւորը 9
բռնեցին , ու զանիկայ Խարիլոնի թագաւորին Հերդա տարին՝ Համաթի երկրին մէջ . և անոր դատաստանը տեսաւ :
Ու Խարիլոնի թա- 10
գաւորը Սեդեկիային տղաքները անոր աչքերուն առջևը մորթեց . Հուդայի բոլոր իշխաններն ալ Հերդայի մէջ մորթեց .
Ու Սե- 11
դեկիային աչքերը կուրացուց , ու զանիկայ շղթաներով կապեց , և Խարիլոնի թագաւորը զանիկայ Խարիլոն տարաւ , ու զանիկայ մինչև իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց :
Ու Խարիլոնի թագաւոր՝ Նա- 12
բուգոդոնոսոր թագաւորին տասնուիններորդ տարին հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին Խարիլոնի թագաւորին առջևը կայնող Նաբուզարդան դահճապետը Երուսաղէմի մէջ մտաւ . Ու Տէրոջը տու- 13
նը և թագաւորին տունը այրեց . ու Երուսաղէմին բոլոր տուները , ու ամէն մեծ տուները կրակով այրեց : Ու դահճապետին հետը 14
եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երուսաղէմին բոլոր չրջակայ պարիսպները փլցուցին :
Ու ժողո- 15
վուրդին աղքատներէն , և քաղաքին մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը , ու Խարիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները , ու մնացած բազմութիւնը Նաբուզարդան դահճապետը գերի տարաւ :
Ու 16

Նաբուզարգան դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց այգեգործներ ու երկրագործներ ըստ-
17 համար : Ու Քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները ու մեքենովթները , ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտր կոտր ըրին ,
18 ու անոնց բոլոր պղինձը Բաբիլոն տարին : Ու թաղարները , ու թիակները , և բաժակները , ու կոնքերը , և խնկամանները , ու պաշտօնի համար գործածուած բո-
19 լոր պղնձէ անօթները առին : Ու գաւաթները , ու բուրվառները , և կոնքերը , ու թաղարները , ու աշտանակները , և խնկամանները ու բաժակները առաւ դահճապետը , ինչ որ ոսկիէ էր՝ ոսկի , ու ինչ որ արծաթէ էր՝ արծաթ .
20 Նե Սողոմոն թագաւորին՝ Տէրոջը տանը համար չինած երկու սիւները , մէկ ծովը ու մեքենովթներու տակ եղած տասուերկու պղնձէ եզները . բոլոր աս գործիքներուն պղինձը կշռոքի չէր գար :
21 Ու սիւներուն մէկուն բարձրութիւնը տասնուութ կանգուն էր , ու անոր շրջապատը տասուերկու կանգուն էր , և անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր , ո-
22 մէջը պարապ էր : Ու անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար . ու մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր , և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նուռներ կային , ամէնն ալ պղնձէ էին . միւս սիւնն ալ նուռներով այնպես էր :
23 Ու նուռները ինն կողմէն իննսունուվեց էին , ու ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի բոլոր նուռները հարիւր էին :
24 Ու դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան ու դրան իրիք
25 պահապանները առաւ . Ու քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ , որ անիկայ պատերազմող մարդիկնե-

րուն զօրագլուխն էր . ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թագաւորին առջևը կայնողներէն եօթը մարդ , ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը , և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ ե-
26 ղան : Ու Նաբուզարգան դահճապետը զանոնք առաւ ու Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռիբղա տարաւ : Ու Բաբիլոնի թագաւորը
27 զանոնք զարկաւ , ու Համաթի երկրին Ռիբղային մէջ զանոնք մեռցուց : Ա՛յսպէս Յուդա իր երկրէն գերի տարուեցաւ :
28 Նաբուգոդոնոսորին գերի քշած ժողովուրդը ասիկայ է . եօթներորդ տարին իրիք հազար քսանուերիք Հրէայ . Նաբուգոդոնոսորին տասը-
29 ուութերորդ տարին՝ Երուսաղէմին ութը հարիւր երսունուերկու հոգի . Նաբուգոդոնոսորին քսանու-
30 իրիքերորդ տարին Նաբուզարգան դահճապետը Հրէաներէն եօթը հարիւր քառասունուհինգ հոգի գերի քշեց . ամէնը չորս հազար վեց հարիւր հոգի էր :
31 Ու եղաւ որ Յուդայի Յովաքին թագաւորին գերութեանը երսունուեօթներորդ տարին երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուհինգերորդ օրը , Բաբիլոնի Եղմարովդաք թագաւորը՝ իր թագաւոր եղած տարին , Յուդայի Յովաքին թագաւորին գլուխը բարձրացուց ,
32 ու զանիկայ բանտէն հանեց . Ու անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ , ու անոր աթոռը Բաբիլոնի մէջ իր հետ եղող թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ . Ու անոր
33 բանտի լաթերը փոխեց . ու անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ միշտ անոր առջևը հաց կ՛ուտէր .
34 Ու անոր ռոճիկը մշտատև ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ մինչև անոր մահուան օրը Բաբիլոնի թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր :

ՈՂՐՋ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ի՛նչպէս առանձին կը նստի բազմամարդ քաղաքը. աղքերուն մէջ մեծ եղողը որբևարիի պէս եղաւ, գաւառներուն մէջ իշխանուհի եղողը հարկատու եղաւ։

2 Գիշերը անդադար կու լայ, ու իր արցունքները իր այտերուն վրայ են. անոր բոլոր սիրելիներէն անոր մխիթարութիւն տուող չկայ. անոր բոլոր բարեկամները անոր նենգութիւն ըրին, անոր թշնամի եղան։

3 Յուդա տառապանաց և խիստ ծառայութեան համար գերի քշուեցաւ. հեթանոսներուն մէջը կը բնակի՝ հանգստութիւն չգտնելով. անոր բոլոր հալածիչները անոր նեղութեանցը մէջ անոր վրայ հասան։

4 Սիովնին ճամբաները սուգ կը բունեն, հանդիսաւոր տօներուն եկողներ չըլլալուն համար. անոր բոլոր դռները ամայացած են, անոր քահանաները կը հեծծեն. անոր կոյսերը կը տրտմին, ու ինքը դառնութեան մէջ է։

5 Անոր նեղիչները իշխան եղան, անոր թշնամիները յաջողութիւն գտան, վասն զի Տէրը զանիկայ տրտմութեան մատնեց՝ անոր շատ յանցանքներուն համար. անոր պզտիկ տղաքը թշնամիին առջևէն գերի գացին։

6 Ու Սիոնի աղջիկէն իր բոլոր վայելչութիւնը գնաց. անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուներու պէս եղան, ու հալածողին առջևէն առանց ուժի կ'երթան։

7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառութեան օրերը՝ իր առաջուց ունեցած բոլոր ցանկալի բաները յիշեց, երբոր իր ժողովուրդը թշնամիին ձեռքը ինկաւ, ու իրեն օգնութիւն ընող չեղաւ. թշնամիները զանիկայ տեսան ու անոր կործանմանը վրայ խնդացին։

8 Երուսաղէմ ծանր մեղք գործեց, անոր համար պիղծ սեպուեցաւ. զանիկայ ամէն պատուողները զանիկայ անարգեցին, վասն զի անոր մերկութիւնը տեսան. անիկայ ալ հառաչեց ու ետ դարձաւ։

9 Անոր պղծութիւնը իր քղանցքներուն վրայ է, անիկայ իր վախճանը չյիշեց, ու զարմանալի կերպով մը նուաստացաւ. անիկայ մխիթարիչ չունի։ Ո՛վ Տէր՝ իմ տառապանքիս նայէ, վասն զի թշնամին հպարտացաւ։

10 Անոր բոլոր ցանկալի բաներուն՝ թշնամին ձեռք երկընցուց. քանզի հեթանոսները տեսաւ որ իր սրբարանին մէջը մտան, որոնց համար դուն պատուիրեր էիր որ անոնք քու ժողովքիդ մէջը չմտնեն։

11 Անոր բոլոր ժողովուրդը հաց փնտռելէն հառաչեց. իրենց հոգին ուժովցընելու համար՝ իրենց ցանկալի բաները կերակուրի փոխարէն տուին. տես ով Տէր, ու նայէ, վասն զի անարգուեցայ։

12 Ըրդեօք հոդ չէք ըներ, ով բոլոր ճամբայէ անցնողներ. նայեցէք ու տեսէք, թէ արդեօք իմ ցաւիս պէս ցաւ կայ, որ իմ վրաս եկաւ. վասն զի Տէրը իս նեղեց իր սաստիկ բարկութեան օրը.

13 Վարձրէն իմ ոսկորներուս կրակ խրկեց, որ անոնց տիրեց. ոտքերուս ցանց տարածեց և զիս ետ դարձուց. զիս ամայի ըրաւ, ու բոլոր օրը զիս մարած ընդաց։

14 Իմ յանցանքներուս լուծը անոր ձեռքովը կապուեցաւ. անոնք միացան ու իմ պարանոցիս վրայ եկան. իմ ոյժս կտրեց, Տէրը զիս անանկ ձեռքերու մատնեց, որ ոտնկոնդ չեմ կրնար ազատիլ։

15 Տէրը իմ մէջս իմ բոլոր զօրաւորներս անարգեց. իմ երիտասարդներս կոտրելու համար իմ վրաս ժողովք կանչեց. Տէրը Յու-

դայի կոյս աղջիկը ՝ֆանի մէջ կոխեց ։

16 Անոնց համար կու լամ , աչքերս՝ աչքերս արցունք կ՚իջեցընեն , վասն զի ինծմէ հեռացաւ մխիթարիչը , որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր . իմ տղաքս նուաղեցան , վասն զի թշնամին զօրացաւ ։

17 Սիօն իր ձեռքերը տարածեց . անոր մխիթարութիւն տուող չըկայ . Տէրը՝ Հակոբին համար հրամայեց , որ անոր թշնամիները զանիկայ չրջապատեն . Երուսաղէմ անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան պէս եղաւ ։

18 Տէրը արդար է , վասն զի անոր հրամանին ապստամբ եղայ . հիմա ո՛վ բոլոր ժողովուրդներ՝ մտիկ ըրէք , ու իմ ցաւս տեսէք . իմ կոյսերս ու երիտասարդներս գերութեան գացին ։

19 Իմ սիրականներս կանչեցի . անոնք զիս խաբեցին . իմ քահանաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ հոգիին աւանդեցին , երբոր իրենց համար կերակուր կը փնտռէին , իրենց հոգին ուժովցընելու համար ։

20 Ո՛վ Տէր նայէ՛ , վասն զի նեղեցայ ։ աղիքներս խռովեցան , սիրտս ներսի դիս տակնուվրայ է , վասն զի խիստ շատ ապստամբեցայ . դուրսէն սուրը զիս կը զրկէ , ու ներսը մահ կայ ։

21 Իմ հառաչանքս լսեցին , բայց ինծի մխիթարութիւն տուող չըկայ . իմ բոլոր թշնամիներս իմ թշուառութիւնս լսելով ուրախացան , վասն զի դուն ըրիր ատիկայ . կանչած օրդ պիտի բերես , ու անոնք ինծի պէս պիտի ըլլան ։

22 Անոնց բոլոր չարութիւնը թող քու առջեդ հասնի . և անոնց այնպէս ըրէ , ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ բոլոր յանցանքներուս համար . վասն զի իմ հեծութիւններս շատ են , ու իմ սիրտս նուաղած է ։

Գ Լ . Ր

1 Ինչպէս Տէրը իր բարկութեամբը խաւարով ծածկեց Սիօնին աղջիկը . Իսրայէլին փառքը երկինքէն վար նետեց , ու իր բարկութեան օրը իր ոտքերուն պատուանդանը չյիշեց ։

2 Տէրը առանց խնայելու Յակոբին բոլոր բնակարանները կլլեց , Յուդայի աղջկանը ամրոցները իր բարկութեամբը փլուց ու հիմնայատակ ըրաւ , թագաւորութիւնը ու անոր իշխանները պղծեց ։

3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց . անոր աջ ձեռքը թշնամիին երեսէն ետ դարձուց , և Յակոբին մէջ կրակի բոցի պէս բռնկեցաւ , որ անոր բոլորտիքը կերաւ ։

4 Իր աղեղը թշնամիի պէս լարեց , իր աջ ձեռքովը հակառակորդի պէս կեցաւ , և բոլոր աչքի հաճոյ եղողները մեռցուց , իր բարկութիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի աղջկանը խորանին մէջ ։

5 Տէրը թշնամիի պէս եղաւ , Իսրայէլը կլլեց , անոր բոլոր պալատները կլլեց . անոր ամրոցները կործանեց , և Յուդայի աղջկանը մէջ ողբը ու կոծը շատցուց ։

6 Անոր հիւղը պարտէզի հիւղի պէս բռնութեամբ կործանեց , անոր ժողովատեղին աւրեց . Տէրը Սիօնի մէջ հանդիսաւոր տօնը ու շաբաթը մոռցուց , և իր սաստիկ բարկութեամբը թագաւորը ու քահանան անարգեց ։

7 Տէրը իր սեղանը մերժեց ու իր սրբարանէն զզուեցաւ . անոր պալատներուն պարիսպները թշնամիին ձեռքը մատնեց . անոնք Տէրոջը տանը մէջ հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս ձայն տուին ։

8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը պարիսպը աւրել . լարը քաշեց , իր ձեռքը կործանելէն ետ չդարձուց . պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ , անոնք մէկտեղ տրտմութեան մէջ են ։

9 Անոր դռները գետինը անցան , անոր նիգերը աւրեց ու կոտրեց . անոր թագաւորը ու իշխանները ազգաց մէջ են . օրէնք չկայ , անոր մարգարէներն ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գտներ ։

10 Արքան աղջկանը ծերերը գետնի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան . իրենց գլխուն վրայ հող դրին , քուրձեր հագան , Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջեցուցին :

11 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բնակմանը համար աչքերս արցունք հոսէն ալեցան , աղիքներս խառնվեցան , լեարդս գետինը թափեցաւ , վասն զի տղաքները ու կաթնկերնները քաղաքին հրապարակներուն մէջ կը մարին :

12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն , Ո՞ւր է ցորեն ու գինի , երբոր վիրաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ , ու երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ :

13 Վկեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ . քեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ՝ ով Երուսաղէմի աղջիկ . քեզ մխիթարելու համար քեզի ի՞նչ նմանութիւն բերեմ՝ ով Սիոնի կոյս աղջիկ . քանզի քու խրամատութիւնդ ծովու չափ մեծ է . ո՞վ կրնայ քեզ բժշկել :

14 Վրու մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու չիմարական տեսիլքներ տեսան , և քու անօրէնութիւնդ ծեղք չբայտնեցին , որ քու գերութիւնդ ետ դարձընեն . հապա քեզի համար սնոտի տեսիլքներ ու մոլորութիւններ տեսան :

15 Ոտոլոր ձամբայէ անցնողները քեզի համար ծափ զարկին , և սուլելով գլուխնին շարժեցին Երուսաղէմին աղջկանը համար , ու ըսին , Ա՞ս է ան քաղաքը որ Վեղեցկութեան կատարելութիւն՝ ու Ոտոլոր երկրին ուրախութիւնը կ'ըսուէր :

16 Վրու բոլոր թշնամիներդ իրենց բերանը քու վրադ բացին . և սուլելով ակռայ կրճտեցին ու ըսին , Ո՛ւռնիլ կլլեցինք . ահա աս է մեր սպասած օրը , գտանք , տեսանք զնիլ :

17 Տէրը իր խորհածը կատարեց , առջի օրերէն պատուիրած խօսքը 'ի գործ դրաւ . փլուց ու չխնայեց , և թշնամին քու վրադ ուրախացուց , քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց :

18 Անոնց սիրտը Տէրոջը աղաղակեց . ով Սիոնի աղջկանը պարիսպը՝ գոլեկ ու գիշեր հեղեղի պէս արցունք թափէ . քեզի հանգիստ մի տար , աչքիդ բիբը չդադարի :

19 Ելլէր , գիշերով աղաղակէ ջուրոան պահերուն սկիզբը . քու սիրտդ ջուրի պէս թափէ Տէրոջը երեսին առջևը . ձեռքերդ դէպ 'ի անոր վերցուր քու տղոցդ հոգիներուն համար , որոնք ամէն փողոցներուն գլուխը անօթութենէ կը մարին :

20 Տես ով Տէր , ու նայէ . որո՞ւն այսպէս ըրիր . միթէ կանայք իրենց պտուղը՝ իրենց գրկած տղաքները ուտե՞ն . քահանան ու մարգարէն Տէրոջը սրբարանին մէջը սպանուի՞ն :

21 Տղան ու ծերը փողոցներու մէջ գետնի վրայ պառկեցան , իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան . քու բարկութեանդ օրը զանոնք մեռուցիր , մորթեցիր ու չխնայեցիր :

22 Իմ կողմէն իմ վախերս հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս կանչեցիր , ու Տէրոջը բարկութեան օրը մնացորդ կամ ազատուած չկնայ : Իմ գրկածներս ու մեծցուցածներս իմ թշնամիս հատցուց :

Գ Լ · Գ

1 Ես ան մարդն եմ , որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը :

2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ պըտըտցուց , և ոչ թէ լոյսի մէջ :

3 Իւր ինծի դէմ դարձաւ , ամէն օր իր ձեռքը իմ վրաս դարձուց :

4 Իմ մարմինս ու մորթս մաշեց . ոսկորներս կոտրտեց :

5 Ինծի դէմ պատնէշներ չինեց , և գիս դառնութեամբ ու նեղութեամբ շրջապատեց :

6 Զիս մութ տեղեր նստեցուց չատոնցմէ մեռածներուն պէս :

7 Իմ բոլորտիքս ցանգ քաշեց , ու

չեմ կրնար դուրս ելլել . իմ շղթա-
ներս ծանրացուց :
8 Մինչև անգամ աղաղակած ու
կանչած առենս , անիկայ իմ ա-
ղօթքս մերժեց :
9 Իմ ճամբաներս տաշուած քարե-
րով շրջապատեց , իմ շաւիղներս
ծռեց :
10 Անիկայ ինծի դարանակալ արջու
պէս , ու ծածուկ տեղւանք պա-
հուըռտած առիւծի պէս եղաւ :
11 Իմ ճամբաներս խոտորցուց , և
զիս պատառեց , զիս ամայի բրաւ :
12 Իր աղեղը լարեց , ու զիս նետի
նպատակի պէս կայնեցուց :
13 Իր նետերը երիկամունքներուս
մէջը խոթեց :
14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս ծաղր
եղայ , ու բոլոր օրը անոնց երգը :
15 Դառնութիւններով կըշ-
տացուց , զիս օշինդրով գինով-
ցուց :
16 Ալեւ ակռաներս խիճերով կոտր-
տեց , զիս մոխիրով ծածկեց :
17 Խաղաղութենէ հեռացուցիր , բարիքը մոռցայ .
18 Ու ըսի , Կորսուեցաւ իմ զօրու-
թիւնս և իմ ակնկալութիւնս Տէ-
րոջմէ :
19 Յիշէ իմ տառապանքս ու թըր-
շուառութիւնս , օշինդրը ու դառ-
նութիւնը :
20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ զա-
նոնք , ու իմ ներսի դիս կը նուաս-
տանայ :
21 Այսկայ միտքս կը բերեմ , անոր
համար յոյս կ'ունենամ .
22 Տէրոջը ողորմութիւններէն է որ
չհատանք , վասն զի անոր գթու-
թիւնը չպակսեցաւ .
23 Անոնք առտու կը նորո-
գուին . քու ճշմարտութիւնդ մեծ է :
24 Իմ հոգիս ըսաւ , Տէրը իմ բա-
ժինս է , ասոր պատճառով անոր պի-
տի յուսամ :
25 Տէրը բարի է իրեն ապաւինող-
ներուն ու զինքը փնտռող հոգիին :
26 Տէրոջը փրկութեանը սպասելը ու
լռութեամբ յուսալը աղէկ է :
27 Աղէկ է մարդուս , որ իր երի-
տասարդութեան առենը լուծը կրէ :
Առանձին կը նստի ու լուռ կը կե- 28
նայ , քանզի լուծը վրան դրուեցաւ :
Իր բերանը հողին կու տայ , ըս- 29
պէլվ Ընէ Պուցէ յոյս կայ .
Իր ծնօտը զանիկայ զարնողին կու 30
տայ ; ու նախատինքով կը կշտա-
նայ :
Քանզի Տէրը յաւիտեան չմերժէր . 31
Վասն զի թէև տյաւ կու տայ , իր 32
ողորմութեանը շատութիւնովը գը-
թութիւն ալ կ'ընէ :
Քանզի իր կամքովը նեղութիւն 33
չտար , ու մարդու որդիները չը-
տրտմեցընէր :
Երկրիս բոլոր բանտարկեալները 34
ոտից տակ ճզմելը ,
Նարթիղէոսին առջևը մարդու մը 35
իրաւունքը ծռելը ,
Մարդու մը իր դատին մէջ ա- 36
նիրաւութիւն ընելը Տէրոջը հա-
ճելի չէ :
Ո՞վ է անիկայ որ կը խօսի ու 37
անոր խօսքը կը կատարուի , թանչ որ
Տէրը հրամայած չէ :
Ինչ բարիքը ու չարիքը Նարճ- 38
բևշին բերնէն չ՚ելլեր :
Ինչո՞ւ մարդը ինչո՞ւ տրտունջ 39
ընէ , մարդը իր մեղքերուն պատիժին
համար :
Եր ճամբաները քննենք ու փոր- 40
ձենք , և Տէրոջը դառնանք :
Եր սիրտերը դէպ ձեռքերուն 41
հետ երկինքը եղեղ Նատուծոյն վեր-
ցընենք :
Ենք յանցանք ըրինք ու ապս- 42
տամբեցանք , դուն թողութիւն չը-
տուիր :
Նարկութեամբ ծածկեցիր մեզ ե- 43
ւնդ ու մեզ հալածեցիր , մեռ-
ցուցիր ու չխնայեցիր :
Ամպով ծածկեցիր , որ մեր 44
աղօթքը չանցնի :
Եզ ժողովուրդներուն մէջտեղը 45
խոտան ու անարգ ըրիր :
Եր բոլոր թշնամիները մեզի 46
դէմ բերանները բացեր են :
Եր վրայ վախ ու գուբ , աւե- 47
րում ու կուտրած եկաւ :
Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բեկ- 48
մանը համար աչքէս ջուրի հեղեղներ
կ'իջնեն :

49 Իմ այքս անդադար ուրախ կը թափէ , ու բնաւ հանգստութիւն պիտի չունենայ ,

50 Մինչև որ Տէրը երկինքէն նայի ու տեսնէ ։

51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար այքս հոգւոյս նեղութիւն կու տայ ։

52 Իմ ինամիներս զուր տեղը անդադար զիս ձնձղուկի պէս կ'որսան ։

53 Իմ կեանքս գուբի մէջ կտրեցին , վրաս քար նետեցին ։

54 Ջուրերը գլխէս վեր բարձրացան . ըսի թէ Ես կտրեցայ .

55 Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի՝ ով Տէր ։

56 Իմ ձայնս լսեցիր . իմ հառաչանքիս ու աղաղակիս քու ականջդ մի՛ գոցեր ։

57 Մեզի կանչած օրս մօտեցար . ըսիր թէ Մի՛ վախնար ։

58 Իմ հոգւոյս դատը վարեցիր , ով Տէր , իմ կեանքս ազատեցիր ։

59 Ո՛վ Տէր՝ ինծի եղած զրկանքը տեսար . իմ իրաւունքս պաշտպանէ ։

60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝ անոնց ինծի դէմ ուներած բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։

61 Անոնց նախատինքը լսեցիր՝ ով Տէր , անոնց ինծի դէմ ուներած բոլոր դիտաւորութիւնները ,

62 Իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները ու ամէն օր ինծի դէմ անոնց խորհած ներքինները ։

63 Անոնց նստելուն ու ելլելուն նայէ . ես անոնց երգն եմ ։

64 Ո՛վ Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի ընես իրենց ձեռացը գործքերուն համեմատ ։

65 Անոնց սրտի թմրութիւն պիտի տաս , քու անէծքդ պիտի ըլլա անոնց ։

66 Խարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք , ու Տէրոջը երկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

ԳԼ . Գ

1 Ոսկին ի՜նչպէս իր գոյնը կորսընցուց , ու մաքուր ոսկին փոխուեցաւ . սրբարանին քարերը ամէն փողոցներուն գլուխը թափուեցան ։

2 Սիոնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հաւասար էին , ի՜նչպէս բրուտի ձեռքով չինուած խեցեղէն ամաններու պէս սեպուեցան ։

3 Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն — իրենց լակոտներուն կաթ կու տան . իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի ջայլմանց պէս անգութ եղաւ ։

4 Կաթնկերին լեզուն ծարաւութենէն իր քմացը փակաւ . տղաքները հաց ուզեցին , բայց անոնց ջարդող չկար ։

5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը յուսահատուր մնացին . կարմիր հագուստներով մեծցողները աղբանոցներ գրկեցին ։

6 Ու իմ ժողովուրդիս աղջկանը անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ . որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ , առանց ձեռք մը անոր դպչելու ։

7 Անոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր՝ կաթէն ճերմակ էին . անոնց մարմինը յակինթներէն կարմիր էր , անոնց կերպարանքը շափիւղայի կը նմանէր ։

8 Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սեւ եղաւ , ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր . անոնց մորթը իրենց ոսկորներուն փակաւ . չորցաւ ու փայտի պէս եղաւ ։

9 Սուրէ մեռածները անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին , վասն զի ասոնք ագարակի արդիւնացը պակասութենէն մաշեցան ու մեռան ։

10 Ողորմած կիներուն ձեռքերը իրենց տղաքը եփեցին , իմ ժողովուրդիս աղջկանը կոտորածին ատենը անոնց կերակուր եղան ։

11 Տէրը իր սրամտութիւնը կատարեց , իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց . և Սիոնի մէջ կրակ բռնընկուց , որ անոր հիմերը կլլաւ ։

49 Իմ աչքս անդադար արտասուք կը թափէ , ու բնաւ հանգստութիւն պիտի չունենայ ,

50 Մինչև որ Տէրը երկինքէն նայի ու տեսնէ ։

51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար աչքս հոգւոյս նեղութիւն կու տայ ։

52 Իմ թշնամիներս զուր տեղը անդադար զիս ճնճղուկի պէս կ'որսան ։

53 Իմ կեանքս գուբի մէջ կտրեցին , վրաս քար նետեցին ։

54 Ջուրերը գլխէս վեր բարձրացան . ըսի թէ Ես կտրեցայ .

55 Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի՝ ով Տէր ։

56 Իմ ձայնս լսեցիր . իմ հառաչանքիս ու աղաղակիս քու ականջդ մի՛ գոցեր ։

57 Վրէժ կանչած օրս մօտեցար . ըսիր թէ Մի՛ վախնար ։

58 Իմ հոգւոյս դատը վարեցիր , ով Տէր , իմ կեանքս ազատեցիր ։

59 Ո՛վ Տէր՝ ինծի եղած զրկանքը տեսար . իմ իրաւունքս պաշտպանէ ։

60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝ անոնց ինծի դէմ ուներած բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։

61 Անոնց նախատինքը լսեցիր՝ ով Տէր , անոնց ինծի դէմ ուներած բոլոր դիտաւորութիւնները ,

62 Իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները ու ամէն օր ինծի դէմ անոնց խորհած ներքինները ։

63 Անոնց նստելուն ու ելլելուն նայէ . ես անոնց երգն եմ ։

64 Ո՛վ Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի ընես իրենց ձեռացը գործքերուն համեմատ ։

65 Անոնց սրտի թմրութիւն պիտի տաս , քու անէծքդ պիտի ըլլա անոնց ։

66 Խարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք , ու Տէրոջը երկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

ԳԼ . Գ

1 Ոսկին ի՜նչպէս իր գոյնը կորսընցուց , ու մաքուր ոսկին փոխուեցաւ . սրբարանին քարերը ամէն փողոցներուն գլուխը թափուեցան ։

2 Սիոնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հաւասար էին , ի՜նչպէս բրուտի ձեռքով չինուած խեցեղէն ամաններու պէս սեպուեցան ։

3 Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն — իրենց լակոտներուն կաթ կու տան . իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի ջայլմանց պէս անգութ եղաւ ։

4 Կաթնկերին լեզուն ծարաւութենէն իր քմացը փակաւ . տղաքները հաց ուզեցին , բայց անոնց ջարդող չկար ։

5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը յուսահատուր մնացին . կարմիր հագուստներով մեծցողները աղբանոցներ գրկեցին ։

6 Ու իմ ժողովուրդիս աղջկանը անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ . որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ , առանց ձեռք մը անոր դպչելու ։

7 Անոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր՝ կաթէն ճերմակ էին . անոնց մարմինը յակինթներէն կարմիր էր , անոնց կերպարանքը շափիւղայի կը նմանէր ։

8 Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սեւ եղաւ , ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր . անոնց մորթը իրենց ոսկորներուն փակաւ . չորցաւ ու փայտի պէս եղաւ ։

9 Սուրէ մեռածները անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին , վասն զի ասոնք ագարակի արդիւնացը պակասութենէն մաշեցան ու մեռան ։

10 Ողորմած կիներուն ձեռքերը իրենց տղաքը եփեցին , իմ ժողովուրդիս աղջկանը կոտորածին ատենը անոնց կերակուր եղան ։

11 Տէրը իր սրամտութիւնը կատարեց , իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց . և Սիոնի մէջ կրակ բռնընկուցուց , որ անոր հիմերը կլլաւ ։

12 Երկրի թագաւորները ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չհաւատացին թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դռներէն պիտի մտնէ ։

13 Անոր մարգարէներուն մեղքերէն , անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝ որոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը թափեցին ,

14 փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս աստանդական պտրտեցան . արիւնով պղծուեցան . այնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու ։

15 Անոնց կը կանչէին , Կ՛ոտ քաշուեցէք՝ ով պիղծներ , ետ քաշուեցէք , ետ քաշուեցէք , մի՛ դպչիք . անոնք փախան ու աստին անդին պտրտեցան . ազգերուն մէջ ըսուեցաւ , Անոնք մէկմէկ ալ հոս չընակին ։

16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք , անոնց մէկմէկ ալ չնայիր . քահանայից երեսին պատիւ չբերին , ծերերուն գթութիւն չբերին ։

17 Մեզի ընդ օգնութեանը համար պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մաշեցան . դիտելով ըսպասեցինք անուն ազգի մը՝ որ չէր կրնար մեզ ազատել ։

18 Մեր քայլերը կ՛որսան , որ մեր փողոցներուն մէջը չպտրտինք . մեր վախճանը մօտեցաւ , մեր օրերը լեցուեցան , յիրաւի մեր վախճանը հասաւ ։

19 Մեզ հալածողները երկինքի արծիւներէն արագընթաց եղան , մեզ լեռներու վրայ սաստիկ հալածեցին , անապատի մէջ մեզի համար դարանամուտ եղան ։

20 Մեր ռնգացը չունչը՝ Տէրոջը օծեալը՝ անոնց որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ , որուն համար մենք կ՛ըսէինք , Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք ։

21 Ցնծա և ուրախ եղիր՝ ով Եդոմի աղջիկ , որ Ուս երկրին մէջ կը բնակիս . քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը . պիտի գինովնաս ու ինքզինքդ պիտի մերկացընես ։

22 Ցու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիոնի աղջիկ , քեզ մէյմըն ալ գերի պիտի չտանի . քու անօրէնութիւնդ պիտի ըննէ՝ ով Եդոմի աղջիկ , քու մեղքերդ պիտի յայտնէ ։

ԳԼ . Ե

1 Յիշէ՝ Տէր , Նայէ՛ ու մեր Նախատինքը տես ։

2 Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ , մեր տուները՝ օտարազգիներուն ։

3 Հայր չունեցող որբեր եղանք , մեր մայրերը որբևարիներու պէս են ։

4 Մեր ջուրը ստակով խմեցինք , մեր փայտը գնով կու գայ ։

5 Լո՛ծը մեր պարանոցին վրայ ընկած՝ հալածուեցանք , կ՛աշխատինք ու հանգստութիւն չունինք ։

6 Յացով կշտանալու համար դէպ ի Եգիպտոս ու Ասորեստան ձեռք երկընցուցինք ։

7 Մեր հայրերը մեղք գործեցին և չկան , ու անոնց անօրէնութիւնները պատիժը մենք կը կրենք ։

8 Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ , անոնց ձեռքէն մեզ ազատող չկայ ։

9 Անապատի սուրին երեսէն՝ մեր հացը մեր կեանքին վտանգովը ձեռք բերինք ։

10 Սովին սաստկութենէն պատճառաւ մեր մորթը փուռի պէս սևացաւ ։

11 Կիները Սիոնի մէջ խայտառակեցին , ու կոյսերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ։

12 Իշխանները անոնց ձեռքովը կախուեցան . ծերոց երեսին պատիւ չբերին ։

13 Երիտասարդները երկանաքարեր վերցուցին , ու տղաքը փայտի տակ ինկան ։

14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստելէն , ու երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն ։

15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ , մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ ։

16 Մեր գլխուն թագը ինկաւ . հիմա վայ մեզի , վասն զի մեղք գործեցինք ։

17 Քանզի համար մեր սիրտը նուա-
ղած է, ասոնց պատճառաւը աչ-
քերնիս խաւարեցան՝
18 Սիօն լեռանը պատճառաւ՝ որ
ամայի եղաւ. անոր վրայ աղուէս-
ներ կը պտըտին։
19 Դուն, ով Տէր՝ յաւիտեան կը
մնաս. քու աթոռդ գարէ՛ի գար
կը տեւէ։
20 Ինչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ
կը մոռնաս, ու երկար ժամանակ
մեզ կը թողուս։
21 Վերդի դարձուր մեզ՝ ով Տէր,
ու դառնանք. մեր օրերը առջինին
պէս նորոգէ։
22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ
մերժեցիր, մեր վրայ խիստ շատ
բարկացար։

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՒՆ ԵՕԵԿԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ու եղաւ որ երեսներորդ տարին՝
չորրորդ ամիսը, ամսուն հինգին՝
երբոր ես գերիներուն մէջը Քոբար
գետին քովն էի, երկինքը բացուե-
ցաւ, ու Աստուծոյ տեսիլքները
2 տեսայ։ Ամսուն հինգերորդ օրը՝
այսինքն Յովաքին թագաւորին գե-
րութեանը հինգերորդ տարին,
3 Քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ Քոբար
գետին քովը Բուզիի որդւոյն Եզե-
կիէլ քահանային յայտնապէս Տէ-
րոջը խօսքը եղաւ, և հոն անոր
վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ։
4 Ու տեսայ որ ահա հիւսիսային
կողմէն մրրկալից հով՝ մեծ ամպ ու
բռընկած կրակ կու գար, որուն
բոլորտիքը պայծառութիւն կար,
ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ոսկեզօ-
ծինձի նմանութիւն մը կ'երեւնար։
5 Ու անոր մէջը չորս կենդանիի կեր-
պարանք կար, ու անոնց երեւոյթը
այս էր. անոնք մարդու կերպարանք
6 ունէին։ Ու ամէն մէկը չորս երես
ունէր, ու անոնց ամէն մէկը չորս
7 թեւ ունէր։ Ու անոնց ոտքերը
շիտակ ոտքեր էին, ու անոնց ոտքե-
րուն թաթը զուարակի ոտքին թա-
թին պէս էր, ու փայլուն պղնձի
8 պէս կը փայլէին։ Ու անոնց չորս
կողմերը անոնց թեւերուն տակը
մարդու ձեռքեր կար, ու չորսն ալ
9 երեսներ ու թեւեր ունէին։ Անոնց
թեւերը իրարու կցուած էին. ա-
նոնք երթալու ատեննին չէին դառ-
նար, ամէն մէկը շիտակ առաջ
կ'երթար։ Ու անոնց երեսներուն 10
ձեւը առիւծի էր. չորսն ալ մարդու
երես ունէին, ու աջ կողմէն առիւ-
ծի երես. նաեւ չորսն ալ ձախ կող-
մէն եզի երես, ու չորսն ալ արծիւի
երես ունէին։ Ու անոնց երեսնե- 11
րը այսպէս էին. և անոնց թեւերը
վերէն կը տարածուէին, երկուքը
իրարու կցուած էին, ու երկուքը
անոնց մարմինը կը ծածկէին։ Ու 12
ամէն մէկը շիտակ առաջ կ'երթար.
ո՛ ոգին ուր որ երթալու ըլլար,
անոնք հոն կ'երթային. գացած ա-
տեննին չէին դառնար։ Ու կեն- 13
դանիներուն կերպարանքը՝ անոնց
երեւոյթը՝ կրակի վառուած կայծերու
պէս՝ ջահերու երեւոյթին պէս էր,
որ կենդանիներուն մէջտեղը կը
պտըտէր. ու ան կրակը լուսափայլ
էր. ու կրակէն փայլակներ կ'ելլէր։
Ու կենդանիները փայլակի երեւու- 14
թին պէս կը վազէին, ու կը դառ-
նային։
Ու կենդանիներուն նայեցայ, և 15
ահա դետնի վրայ՝ կենդանիներուն
ամէն մէկուն քովը չորս երեսով ա-
նիւ մը կար։ Անիւներուն երեւոյ- 16
թը ու անոնց շինուածքը ոսկեբարի
կը նմանէր, և չորսին ձեւը մէկ էր.
ու անոնց երեւոյթը ու շինուածքը
այնպէս էր, որպէս թէ անիւ անիւի
մէջ եղած ըլլար։ Գացած ատեն- 17
նին՝ իրենց չորս կողմերուն վրայ
կ'երթային. գացած ատեննին երբեք
ալ յետ չէին դառնար։

18 Իւ անոնց շրջանակները բարձր ու
ահեղ էին ։ և շորսին ալ շրջանակ-
ները ամէն կողմէն աչքերով լեցուն
19 էին ։ Ու երբոր կենդանիները
կ'երթային , անիւներն ալ անոնց
քովէն կ'երթային . ու երբոր կեն-
դանիները երկրի երեսէն կը վերա-
նային , անիւներն ալ կը վերանա-
20 յին ։ Ոդին ուր որ երթալու ըն-
ալր , անոնք հոն՝ ոգիին գացած
տեղը կ'երթային . անիւներն ալ
անոնց հետ մէկտեղ կը վերանային .
քանզի անիւներուն մէջը կենդանի-
21 ներուն ոգին կար ։ Երբոր անոնք
կ'երթային , առա՛ջ ալ կ'երթային ,
ու երբոր անոնք կը կայնէին , ա-
ռա՛ջ ալ կը կայնէին . ու երբոր ա-
նոնք երկրի երեսէն կը վերանային ,
անիւները անոնց հետ կը վերանային .
քանզի անիւներուն մէջը կենդանի-
22 ներուն ոգին կար ։ Ու կենդանի-
ներուն գլխուն վրայ՝ էքինէց հաստա-
տութեանը նմանութիւնը վերէն ա-
նոնց գլուխներուն վրայ տարածուած
23 էր՝ լուսափայլ ակնվանիի նման ։ Ու
ան հաստատութեանը տակը՝ անոնց
թևերը իրարու կը շիտկուէին . ա-
մէն մէկը մէկ կողմէն իր մարմինը
ծածկող երկու ընտ ունէր , և ամէն
24 մէկը միւս կողմէն իր մարմինը
ծածկող երկու ընտ ունէր ։ Ու
երբոր կ'երթային , անոնց թևերուն
ձայնը լսեցի , շատ ջուրերու ձայնին
պէս՝ Յաղթականողին ձայնին պէս ,
աղմուկի ձայնի պէս՝ բանակի ձայնի
պէս . երբոր կը կայնէին , իրենց
25 թևերը կ'իջեցընէին ։ Ու երբոր
անոնք կը կայնէին պէս՝ թևերնին
կ'իջեցընէին , անոնց գլխուն վրայ
եղող հաստատութենէն ձայն մը
կ'ելլէր ։

26 Իւ անոնց գլխուն վրայ եղող
հաստատութենէն վեր՝ շափիւղայ
քարի երեւութով աթոռի նմանու-
թիւն մը կար , ու ան աթոռի
նմանութեանը վրայ մարդու կերպարանքով նմանութիւն մը կար
27 վերէն ։ Իւ անոր երիկամանցը և-
րեւութէն վեր ոսկեպղինձի նման՝
բոլորտիքը՝ ներսը կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու երիկա-
մանցը երեւութէն վար կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու պայծա-
ռութեամբ շրջապատած էր . Ինչ- 28
պէս է անձրևի օրը ամպի մէջ եղող
ծիածանին երեւոյթը , այնպէս էր
ան շրջապատած պայծառութեանը
երեւոյթը ։ Այսիկա Տէրոջը փա-
ռացը նմանութեանը երեւոյթն էր .
ու երբոր տեսայ , երեսիս վրայ
ինկայ , ու մէկ խօսողի մը ձայնը
լսեցի ։

Գ Լ . Ը

Իւ ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ , 1
ոտքերուդ վրայ կայնէ , ու քեզի
հետ խօսիմ ։ Ու ինծի հետ խո- 2
սածին պէս Ոգին իմ վրաս եկաւ ,
և զիս ոտքերուս վրայ վերցուց . ու
ինծի հետ խօսողին ձայնը լսեցի .
Իւ ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ ես 3
քեզ Իսրայէլի որդւոցը՝ ինծի դէմ
ապստամբող ապստամբներու ազգին
կը խրկեմ , որ թէ՛ իրենք և թէ
իրենց հայրերը մինչև այս օրս ինծի
դէմ յանցաւոր գտնուեցան . Ու 4
անոնք պինտերես և խստասիրտ որ-
դիներ են . ես քեզ անոնց կը խրբ-
կեմ . ու անոնց ըսես , Տէր Իհո-
վան այսպէս կ'ըսէ ։ Իւ անոնք՝ 5
թէ լսեն , և թէ զանց ընեն ,
(քանզի անոնք ապստամբներու տուն
են ,) սակայն պիտի գիտնան թէ
մէջերնին մարգարէ կայ ։

Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ անոնցմէ 6
մի՛ վախնար , և անոնց խօսքերէն
մի՛ վախնար . թէև քու քովդ կա-
մակոր ու ծուռ մարդիկ կան , և
կարիճներու քով կը բնակիս . ա-
նոնց խօսքերէն մի՛ վախնար , և ա-
նոնց երեսէն մի՛ զարհուրիր , թէև
անոնք ապստամբներու տուն են ։
Ու անոնց իմ խօսքերս խօսիս , թէ՛ 7
լսեն և թէ զանց ընեն . քանզի ա-
նոնք ապստամբ են ։

Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի ը- 8
սածս մոռիկ ըրէ . ան ապստամբ
տունը պէս ապստամբ մի՛ ըլլար .
բերանդ բաց , ու քեզի տուածս
կեր ։ Ու նայեցայ , և ահա՛ ինծի 9
երկրընցած ձեռք մը , և ահա՛ անոր
մէջը գիրքի տոմս մը կար . Ու 10

զանիկայ իմ առջևս բացաւ , և անիկայ ներսէն ու դուրսէն գրուած էր . ու անոր վրայ ողբեր , հառաչանք ու վայ գրուած կար :

ԴԱՆ . Գ

1 Նե. Ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ ապ դառածդ կեր . առ տոմսը կեր ու գնա Իսրայէլի տանը խօսէ : 2 Ես իմ բերանս բացի , ու 3 ան տոմսը ինծի կերցուց . Նե. Ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ առ իմ քեզի տուած տոմսս փորիդ կերցուր ու աղիքներդ լեցուր . ու ես զանիկայ կերայ , ու բերնիս մէջը մեղրի պէս 4 անոյշ եղաւ : Ան առնը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ աղէ Իսրայէլի տանը գնա ու իմ խօսքերովս 5 անոնց խօսէ : Վասն զի դուն դժուարիմայ խօսք և ծանր լեզու ունեցող ազգի մը չէիր կուղարկուեցար , 6 հապա Իսրայէլի տանը . Դժուարիմայ խօսք ու ծանր լեզու ունեցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօսքերը դուն չես հասկընար . յիրաւի թէ որ քեզ անոնց խրկէի , անոնք քեզի 7 մտիկ պիտի ընէին : Բայց Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել պիտի չուզեն , վասն զի չեն ուզեր ինծի մտիկ ընել . որովհետև բոլոր Իսրայէլի տունը պինտերես ու խստասիրտ է : Ահա անոնց երեսին դէմ 8 քու երեսդ պինտ , ու անոնց ճակատին դէմ քու ճակատդ պինտ 9 ըրի : Քու ճակատդ վէմէն ամուր՝ անդամանդի պէս ըրի . անոնցմէ չվախնաս ու անոնց երեսէն չզարհուրիր , թէև անոնք ապստամբնեբու տուն են :

10 Նե. Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ , իմ բոլոր խօսքերս՝ որ քեզի պիտի խօսիմ , սրտիդ մէջը ընդունէ ու ականջներովդ լսէ . 11 Նե. գնա գերիներուն մէջը մտիր՝ քու ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ , ու անոնց խօսէ և անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . թէ՛ մտիկ ընեն և թէ զանց ընեն :

12 Ան առնը Հոգին զիս վերցուց , ու եռանման մեծ շարժումի ձայն մը լսեցի , որ Իւրը , Տէրոջը փառքը օրհնեալ ըլլայ իր տեղէն : 13 Նե. կեն դանիներուն թևոցը իրարու զարնելուն ձայնը , ու անոնց քովի անիւներուն ձայնը , ու մեծ շարժումի ձայն լսէի : 14 Նե. Հոգին զիս վերցուց՝ առաւ , ու ես իմ հոգիիս տաքութենէն դառնութեամբ գացի . ու Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ զօրութեամբ : 15 Նե. Թէլ-Աբիբ գետին քովը բնակող Թէզեկիպի գերիներուն եկայ , ու անոնց նստած տեղը նստայ , և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ :

16 Ու եօթը օրէնետքը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , 17 Որդի՛ մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշացընես : 18 Երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Ընդհարտ պիտի մեռնիս , ու դուն զանիկայ չզգուշացընես , ու չզգուշես որ ամբարիշտը ապրեցընելու համար՝ իր չար ճամբայէն զգուշացընես . ան ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ : 19 Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացընես , ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի . բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ՚ըլլաս : 20 Ու երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ , ու չարութիւն ընէ , ու ես անոր առջևը գայթակղութիւն դնեմ որ անիկայ մեռնի , զանիկայ չզգուշացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի , և անոր ըրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի . բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ : 21 Իսկ թէ որ դուն ան արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ , ու թէ որ անիկայ մեղք չգործէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի խրատ մտիկ ընելուն համար , ու դուն քու հոգիդ ազատած պիտի ըլլաս :

22 Նե. հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու ինծի ըսաւ , Ե՛լ , դաշտը գնա , ու հոն քեզի հետ պիտի

23 խօսիմ : Եւ ես ելայ՝ դաշտը գա-
ցի . և ահա հոն կայներ էր Տէրոջը
փառքը , Քորաբ գետին քովը տե-
սած փառքիս պէս . ու երեսիս վրայ
24 ինկայ : Եւ Հոգին իմ վրաս ե-
կաւ , ու զիս ոտքի վրայ կայնեցուց .
և ինծի հետ խօսեցաւ ու ինծի
ըսաւ , Վնա տանդ մէջ պահուը-
25 տէ : Եւ դուն որդի՛ մարդոյ՝ ահա
քու վրադ կապանքներ պիտի դնեն ,
և անոնցմով քեզ պիտի կապեն ,
26 ու անոնց մէջը պիտի չելլես : Եւ
քու լեզուդ քու բմնցդ պիտի
փակցընեմ , ու համր պիտի ըլլաս ,
և անոնց մէջը յանդիմանող մար-
դու պէս պիտի չըլլաս ; վասն զի
անոնք ապստամբներու տուն են :
27 Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ ,
քու բերանդ պիտի բանամ . ու
անոնց պիտի ըսես , Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ : Լսողը թող լսէ , ու
զանց ընողը թող զանց ընէ . վասն
զի անոնք ապստամբներու տուն են :

Գ.

1 Եւ դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ
աղեւս մը առ , ու զանիկայ
առջեւդ դիր , և անոր վրան քաղաք
մը՝ Երուսաղէմը գծագրէ :
2 Ու անոր բոլորտիքը պաշարում
դիր , և անոր դէմ մարտկոց շինէ ,
ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ ,
և անոր դէմ բանակ կազմէ , ու
անոր բոլորտիքը պատերազմական
3 մեքենաներ դիր : Եւ դուն քեզի
երկաթէ տապակ մը առ , ու զա-
նիկայ քու երկին ու քաղաքին մէջտե-
ղը երկաթէ պարիսպի պէս դիր ,
ու քու երեսդ անոր դէմ շիտակ ,
որ անիկայ պաշարուի , ու զանիկայ
պաշարէ . ասիկայ Իսրայէլի տա-
նը նշան ըլլայ :
4 Եւ դուն քու ձախ կողմիդ վրայ
պառկէ , ու անոր վրայ դիր Իս-
րայէլի տանը անօրէնութիւնը . ա-
նոր վրայ պառկած օրերուդ թիւուը-
վը անոնց անօրէնութիւնը կրես :
5 Վասնզի ես անոնց անօրէնութեանը
տարիները օրերու թիւով քու վը-
րադ դրի՝ իրիք հարիւր իննսուն օր ,
որ Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը
կրես : Ու երբոր ան օրերը լմնը-
ցընես , նորէն պառկիս քու ա-
կողմիդ վրայ , ու քառասուն օր Յու-
դայի տանը անօրէնութիւնը կրես .
քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէյ-
մէկ օր տուի :
7 Եւ քու երեսդ դէպ՚ի Երու-
սաղէմի պաշարումը շիտակես , ու
քու բազուկդ մերկացընես , ու
անոր վրայ մարգարէութիւն ընես :
8 Եւ ես ահա քու վրադ կապանքներ
պիտի դնեմ , որ մէկ կողմէդ միւս
կողմդ չդառնաս , մինչև որ քու
պաշարման օրերդ լմընցընես :
9 Ու դուն քեզի ցորեն , գարի ,
բակլայ , ոսպ , կորեակ ու հաձնար
առ , և զանոնք ամանի մը մէջ
դիր , ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ .
զանիկայ՝ քու յօխ կողմիդ վրայ
պառկած օրերուդ համրանքովը՝ ի-
րիք հարիւր իննսուն օր ուտես :
10 Եւ ուտելու կերակուրդ կշռով
ըլլայ , օրը քսան սիկղ . զանիկայ
ժամանակէ ժամանակ ուտես :
11 Եւ ջուրը չափով՝ հինինի մը վեցերորդ
մասը խմես . զանիկայ ժամանակէ
ժամանակ խմես :
12 Եւ զան ինչ-
պէս գարեղէն չօթերու պէս
վնիելով ուտես . ու զանիկայ անոնց
աչքին առջեւը մարդու աղբի վրայ
եփես :
13 Եւ Տէրը ըսաւ , Իսրա-
յէլի որդիքը այսպէս պղծութեամբ
պիտի ուտեն իրենց հացը ան ազ-
գերուն մէջ , ուր որ զանոնք պիտի
քշեմ :
14 Եւ ես ըսի , Ա՛հ , Տէր
Եհովայ՝ ահա իմ անձս չպղծուե-
ցաւ , և իմ տղայութենէս մինչև
հիմա մեռելոտի կամ գազանաբեկ
չկերայ . ու իմ բերանս պիղծ միս
չմտաւ :
15 Եւ ինծի ըսաւ , Նայէ ,
քեզի մարդու աղբին տեղը կովի
քակոր տուի , ու քու հացդ անոր
վրայ եփես :
16 Նաև ինծի ըսաւ , Որդի՛ մար-
դոյ՝ ահա ես Երուսաղէմի մէջ հա-
ցին ցուպը պիտի կոտրեմ , ու
հացը կշռով և անձկութեամբ
պիտի ուտեն , ու ջուրը չափով և
ապշութեամբ պիտի խմեն :
17 Այսպէս
զի հացի ու ջուրի կարօտութիւն
պիտի քաշեն , ու իրարու նայելով

պիտի ապչին, և իրենց անօրէնութիւնովը պիտի հալին։

ԿԼ. Ն.

1 Եւ դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի սուր դանակ մը առ, քեզի սափրիչի ածելի մը առ, և գլխուդ վրայէն ու մօրուքիդ վրայէն անցո՛ւր. և քեզի կշի՛ռք մը առ, ու
2 հաղէրը բաժին բաժին ըրէ։ Երբորդ մասը քաղաքին մէջը կրակով այրես, երբոր պաշարման օրերը լմննան. ու երրորդ մասը առնես, և դանակով զարնես անոր բոլորտիքը. ու երրորդ մասը հովին ցրուես, ու ես անոնց ետևէն սուր
3 պիտի քաշեմ. Եւ անոնցմէ քիչ թիւով առնես, ու զանոնք քո-
4 զանցքներուդ մէջը ծրարես։ Եւ դարձեալ անոնցմէ առնես ու զանոնք կրակը նետես և զանոնք կրակով այրես. անկէ բոլոր Իսրայէլի տանը կրակ պիտի ելլէ։

5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ա-սիկայ Երուսաղէմն է. զանիկայ ազգերուն մէջը ու իր բոլորտիքը
6 եղող երկիրներուն մէջը դրի։ Եւ անիկայ իմ դատաստաններս՝ ազգերէն, ու իմ կանոններս իր բոլորտիքը եղող երկիրներէն աւելի ամբարշտութեան փոխեց. վասն զի իմ դատաստաններս մերժեցին, և
7 իմ կանոններովս չքալեցին։ Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև ձեր բոլորտիքը եղող ազգերէն աւելի ապստամբ եղաք, իմ կանոններովս չքալեցիք և իմ դատաստաններս՝ ի գործ չդրիք. ա՛չ ալ ձեր բոլորտիքը եղող հեթանոսներուն սովորութեանցը հա-
8 մեմատ ըրիք. Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա՛ ես քեզի դէմ եմ, ու ազգաց աչքերուն առջևը քու մէջդ դատաստան-
9 ներ՝ ի գործ պիտի դնեմ։ Եւ քու բոլոր պղծութիւններուդ համար անանկ բան մը պիտի ընեմ քու մէջդ, որուն նմանը ա՛չ ըրած
10 եմ, ա՛չ ալ պիտի ընեմ։ Ասոր համար քու մէջդ հայրերը իրենց տղաքը պիտի ուտեն, ու տղաքը իրենց հայրերը պիտի ուտեն. և քու մէջդ դատաստաններ՝ ի գործ պիտի դնեմ, ու քու բոլոր մնացորդդ ամէն հովի պիտի ցրուեմ։
11 Ասոր համար ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որովհետև դուն քու բոլոր գարշութիւններովդ ու բոլոր պղծութիւններովդ իմ սրբարանս պղծեցիր, ես ալ անշուշտ փեղ պիտի կոտրեմ, և իմ աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ։
12 Քու երրորդ մասդ ժանտախտով պիտի մեռնին, և քու մէջդ սովով պիտի սպառին. և քու երրորդ մասդ չորս կողմդ սրով պիտի իյնան. ու երրորդ մասդ ամէն հովի պիտի ցրուեմ, ու անոնց ետևէն սուր պիտի քաշեմ։
13 Այսպէս իմ բարկութիւնս պիտի կատարուի, և իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի իջեցընեմ, ու վրէժ պիտի առնեմ. ու երբոր իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ կատարեմ, պիտի գիտնան թէ ես Տէրս՝ իմ նախանձովս խօսեցայ։
14 Եւ ամէն անցնողին աչքերուն առջևը՝ քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը աւերման ու անարգութեան պիտի մատնեմ քեզ։
15 Եւ երբոր բարկութեամբ, և սրտմտութեամբ, ու սրտմտութեան պատիժներով քու վրադ դատաստաններ՝ ի գործ դնեմ, առ բառը քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը անարգանք, նախատինք, առակ ու զարմացում պիտի ըլլայ. ես Տէրս
16 խօսեցայ։ Երբոր անոնց վրայ սովուն չար ու ապականիչ նետերը խրկեմ, որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի խրկեմ, սովը ձեր վրայ պիտի աւելցընեմ, ու ձեզի համար հացին ցուպը պիտի կոտրեմ։
17 Այսպէս ձեր վրայ սով ու չար գազաններ պիտի խրկեմ, ու քեզ անզաւակ պիտի թողուն. և քու մէջդ ժանտախտ ու արիւն պիտի անցնի, ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ. ես Տէրս խօսեցայ։

ԿԼ. Ա.

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով, Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ Իս-

շաղիք լեռներուն գործուը , ու ա-
3 նոնց մարգարէութիւն ըրէ , Ո-
ըսէ , Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր
Եհովային խօսքը մարի՛ք ըրէք . այս-
պէս կ՚ըսէ Եհովայ Տէրը լեռնե-
րուն , բլուրներուն , ձորերուն ու
հովիտներուն . Ահա ես ձեր վրայ
սուր պիտի բերեմ , ու ձեր բարձր
4 տեղուանքը պիտի կործանեմ . Ու
ձեր սեղաններդը աւերակ պիտի ըլան ,
ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի
խորտրին . և ձեր մեջէն սպանուած-
ներդը ձեր կուռքերուն առջեւը ինկած
5 պիտի ձգեմ : Ու Իսրայէլի որ-
գւոյզը դիակունքը իրենց կուռքե-
րուն առջեւը պիտի դնեմ , և ձեր
ոսկորներդը ձեր սեղաններուն բոլոր-
6 տիքը պիտի ցրուեմ : Ձեր ամէն
բնակած տեղերուն մէջ քաղաքները
աւերակ պիտի ըլլան , ու բարձր
տեղուանքը ամայի պիտի ըլլան .
որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ
ու ամայի ըլլան , և ձեր կուռքերը
խորտրին ու խափանուին , և ձեր
արեգական կուռքերը կործանին ,
7 ու ձեր գործքերը ջնջուին : Ու ձեր
մէջը սպանուածներ պիտի իյնան ,
և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէ-
րը :

8 Բայց երբոր դուք երկիրներու
մէջ ցրուիք , ձեզմէ սուրէն ազա-
տուածները ազգերուն մէջ միայորդ
9 պիտի թողում : Ու ձեր ազա-
տուածները զիս պիտի յիշեն ան
ազգերուն մէջը , ուր որ գերի պի-
տի քշուին . վասն զի իրենց շնա-
ցող ու ինծմէ խոտորած սրտովը ,
ու իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնը-
կութիւն ընող աչքերովը տանջուե-
ցայ . և անոնք իրենց բոլոր պղծու-
թիւններուն համեմատ ըրած չարու-
թիւններնուն պատճառովը իրենց
10 անձերէն պիտի զզուին : Ու պիտի
գիտնան թէ ես Տէրս պարապ տեղը
չխօսեցայ՝ թէ ասա չարիքը անոնց
11 պիտի ընեմ : Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ . Ձեռքերդ իրարու
զարկ ու ոտքդ գետինը զարկ ,
ու ըսէ , Վա՛խ Իսրայէլի տանը
բոլոր չար պղծութիւններուն . վասն
զի սրով , սովով ու ժանտախտով

պիտի իյնան : Հեռուն եղողը 12
ժանտախտով պիտի մեռնի , ու մօտ
եղողը սրով պիտի իյնայ , և մնա-
ցածը ու պաշարման մէջ եղողը սո-
վով պիտի մեռնի . այսպէս իմ
սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի
կատարեմ : Ու երբոր անոնց ըս- 13
պանուածները՝ իրենց կուռքերուն
մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բոլոր-
տիքը , ամէն բարձր բլուրի վրայ ,
ամէն լեռներու գլուխ , ու ամէն
կանանչ ծառի տակ , և ամէն տե-
ւեւախիտ բեւեկնիի տակ [illegible]
ըլլան , ուր որ անոնք իրենց բոլոր
կուռքերուն անոյշ հոտ կը մատու-
ցանէին , պիտի գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը : Ես այսպէս իմ ձեռքս անոնց 14
վրայ պիտի երկընցընեմ . ու երկի-
րը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած
տեղուանքը Դիբղայի կողմը եղող
անապատէն աւելի ամայի ու աւե-
րակ պիտի ընեմ . ու պիտի գիտ-
նան թէ ես եմ Տէրը :

Գ Լ . Ի

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե- 1
լով , Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ 2
[illegible] . Տէր Եհովան Իսրայէլի
երկրին այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛խճան՝
երկրին չորս կողմին վրայ վախճանը
հասեր է : Հիմա քու վրադ վախ- 3
ճանը կու գայ , ու իմ բարկութիւնս
քու վրադ պիտի խրկեմ . և քու
ճամբաներուդ համեմատ քեզի դա-
տաստան պիտի ընեմ , և քու բոլոր
պղծութիւններդ քու վրադ պիտի
բերեմ : Ու իմ աչքս քեզի պիտի 4
չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . հա-
պա քու ճամբաներդ քու վրադ պի-
տի դնեմ , և քու պղծութիւններդ
քու մէջդ պիտի բլլան , ու պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :

Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . 5
Չարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու
գայ : Վա՛խճանը կու գայ , վախ- 6
ճանը կու գայ . քու վրադ արթըն-
ցաւ . ահա կու գայ : Ո՛վ երկ- 7
րին բնակիչը՝ կարգը քեզի կու
գայ , ժամանակը կու գայ , խառ-
նուելու օրը մօտցաւ , և ոչ թէ
լեռանց ցնծութիւնը : Հիմա մե- 8

տեր իմ սրտմտութիւնս քու վրադ պիտի թափիմ , և իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի կատարեմ , ու քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի բռնեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ
9 քու վրադ պիտի բերեմ : Ու իմ աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ , և քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան , ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ :
10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ . կարգը գնաց հասաւ , գաւազանը ծաղկեցաւ , ամբարտաւանութիւնը ընձիւղեցաւ :
11 Հնձաւորութիւնը ելաւ , ամբարշտութեան գաւազան եղաւ . անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ . ու անոնց բազմութենէն ու ստացուածքէն բան մը պիտի չմնայ , և անոնց մէջը վայելչութիւն պիտի չըլլայ :
12 Ժամանակը եկաւ , օրը մօտեցաւ . գնողը չուրախանայ ու ծախողը չտրտմի , քանզի անոր բոլոր բազմութեանը վրայ բարկութիւն կու
13 գայ : Ինչու որ ծախողը ծախուածին պիտի չդառնայ , թէև ողջ ըլլան . վասն զի անոր բոլոր բազմութեանը համար եղած տեսիլքը ետ պիտի չդառնայ . ու մարդ մը իր կենացը անօրէնութեամբը պիտի չուժովնայ :
14 Փողը ձնչեցուցին , ամէն բան պատրաստեցին , բայց պատերազմի գացող չկայ . վասն զի իմ բարկութիւնս անոր բոլոր բազմութեանը
15 վրայ է : Դուրսէն սուր , ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի ըլլայ . դաշտը եղողը սրով պիտի մեռնի , ու քաղաքին մէջ եղողը սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ :
16 Ու անոնց ազատուածները որ պիտի ազատին , լեռներուն վրայ ձորերու աղաւնիներուն պէս պիտի ըլլան . ամէնքը պիտի հեծեծեն , ամէն մէկը իր անօրէնութեանը համար :
17 Ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան , ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի
18 հալին : Ու անոնք քուրձեր պիտի հագնին , ու զանոնք սոսկումը պատ ծածկէ . ու ամէն երեսի վրայ ամօթ , և անոնց ամէն գլուխ վրայ ինաւութիւն պիտի ըլլայ :
19 Անոնց արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի նետեն , ու անոնց ոսկին անդրդուն մը պիտի սեպուի . անոնց արծաթը ու ոսկին Տէրոջ բարկութեան օրը կարող պիտի չըլլայ զանոնք ազատելու . անով պիտի չկրնան իրենց անձը կշտացնել , ու իրենց փորը լեցնել , վասն զի անիկայ իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը եղաւ :
20 Իրենց զարդերուն փառքը հպարտութեան դարձուցին . և անով իրենց գարշելութիւնները՝ իրենց պղծութիւնները պատկերները շինցին . սա պատճառաւ անոնց առջեը անդրդուն մը կ'ընեմ զանիկայ :
21 Ու զանիկայ օտարներուն ձեռքը պիտի տամ՝ որ յափշտակեն , ու երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանիկայ կողոպտեն , ու զանիկայ պիտի պղծեն :
22 Ու իմ երեսս անոնցմէ պիտի դարձընեմ , ու իմ գաղտնի տեղս պիտի պղծեն . և հոն բռնաւորները պիտի մտնեն , ու զանիկայ պիտի պղծեն :
23 Մէկ շղթայ մը շինէ , վասն զի երկիրը արեան դատաստանով լեցուցաւ , ու քաղաքը բռնութիւնով լեցուցաւ :
24 Ու ազգերուն խիստ չարերը պիտի բերեմ , ու անոնց տուները պիտի ժառանգեն . և բռնաւորներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցնեմ , ու անոնց սուրբ տեղերը պիտի պղծուին :
25 Կործանումը կու գայ . ու խաղաղութիւն պիտի փնտռեն , բայց պիտի չգտնուի :
26 Պատուհասի վրայ պատուհաս պիտի գայ , և գուժի վրայ գուժ պիտի ըլլայ . ու մարգարէն տեսիլք պիտի ուզէ , և քահանային օրէնքը՝ ու ծերերէն խորհուրդը պիտի կորսուի :
27 Թագաւորը սուգ պիտի բռնէ , ու իշխանը սոսկում պիտի հագնի . ու երկրին ժողովուրդին ձեռքերը վախով պիտի թուլնան . անոնց ձանապարհներուն համեմատ ընեմ անոնց , և

անոնց գատաստաններուն համեմատ պանդիք պիտի դատեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ . Ը

1 Ու եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վեցերորդ ամսուն հինգերորդ օրը ես իմ տանս մէջ կը նստէի , և Յուդայի ծերերը իմ առջևս կը նստէին . ու հոն Տէր Եհովային ձեռքը իմ վրաս իջաւ . 2 նայեցայ , ու ահա նմոյշ կերպարանք մը կար կրակի երևոյթով . անոր երիկամանցը երևոյթէն վար կրակ էր , ու անոր երիկամունքներէն վեր ոսկեպղինձի նման փայլուն երևոյթ 3 մը կար : Ու անիկայ ձեռքի նմանութիւն մը երկընցուց , ու իմ գլխուս վարսքէն բռնեց . ու Հոգին զիս երկրի ու երկինքի մէջտեղը վերցուց , և զիս Աստուծոյ տեսիլքով Երուսաղէմ՝ դէպ՝ի հիւսիս նայող ներքին դրանը մուտքը բերաւ , ուր որ նախանձ դրգռող Նախանձու կուռքը կը կենար : 4 Ու ահա հոն՝ դաշտի մէջ տեսած տեսիլքիս պէս Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը կար :

5 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ հիմա քու աչքերդ դէպ՝ի հիւսիս վերցուր . ու երբոր աչքերս դէպ՝ի հիւսիս վերցուցի , ահա սեղանին դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը 6 ան Նախանձու կուռքը կար : Ան ատենը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ կը տեսնե՞ս ասոնց ըրածը՝ ան մեծ պղծութիւնները որ Իսրայէլի տունը հոս կ'ընէ , որպէս զի ես իմ սրբարանէս հեռանամ . բայց նորէն դարձիր , ու ասկէ մեծ պղծութիւններ պիտի տեսնես :

7 Ու զիս գաւիթին դուռը տարաւ . ու տեսայ , և ահա պատին 8 վրայ մէկ ծակ մը կար : Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ հիմա ան պատը փորէ . ու երբոր պատը փորեցի , ահա մէկ դուռ մը կար : 9 Ու ինծի ըսաւ , Մտիր ու տես ան չար պղծութիւնները որ անոնք 10 հոս կ'ընեն : Ու ես մտայ , ու տեսայ , և ահա ամէն տեսակ սողուններու ու գարշելի անասուններու պատկերներ՝ և Իսրայէլի տանը բոլոր կուռքերը պատին վրայ շուրջանակի փորուած էր : 11 Ու անոնց առջևը կայնած էին Իսրայէլի տունը ծերերէն եօթանասուն մարդ , և Սափանի որդին Յազոնիա ալ անոնց մէջը կայնած էր . ամէն մէկը ձեռքը բուրվառ ունէր . ու խունկին ծուխը ամպի պէս վեր կ'ելլէր :

12 Ու Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ'ընեն Իսրայէլի տանը ծերերը մութ տեղ՝ ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերասանը մէջ . վասն զի անոնք կ'ըսեն թէ Տէրը մեզ չտեսներ , Տէրը երկիրը թողուց : 13 Ու ինծի ըսաւ , Նորէն դարձիր , և անոնց ըրած աւելի մեծ պղծութիւնները պիտի տեսնես :

14 Ու զիս Տէրոջը տանը դէպ՝ի հիւսիս եղող դրանը մուտքը բերաւ . և ահա հոն Թամուզին համար լացող կիներները կը նստէին : 15 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ կը տեսնե՞ս . նորէն դարձիր , ու ասոնցմէ աւելի մեծ պղծութիւններ պիտի տեսնես :

16 Ու զիս Տէրոջը տանը ներքին գաւիթը բերաւ . և ահա Տէրոջը տաճարին դուռը՝ սրահին ու սեղանին մէջտեղը քսանուհինգ մարդու չափ կային . անոնք կռնակնին Տէրոջը տաճարին դարձուցեր էին , ու երեսնին արևելքին , ու դէպ՝ի արևելք արևուն երկրպագութիւն կ'ընէին : 17 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ տեսա՞ր . միթէ Յուդայի տունը պզտի՞կ բան կ'երևնայ իրենց հոս ըրած պղծութիւնները ընելը , որ երկիրն ալ բռնութիւնով լեցուցին , ու զիս բարկացընելու դարձան . և ահա ճիւղը իրենց քիթին կ'երկընցընեն : 18 Ու ես ալ սրտմտութեամբ պիտի վարուիմ անոնց հետ . աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . և անոնք իմ ականջներուս մեծ ձայնով պիտի կանչեն , սակայն անոնց մտիկ պիտի չընեմ :

ԵԼ. Թ.

1 Եւ մեծ ձայնով կանչեց իմ ականջները, ու ըսաւ. Մաղաքին վրայ որոշուածները մօտեցուցէք, ու ամէն մէկը իր ապականիչ զէնքը իր ձեռքը առնէ։ 2 Եւ ահա վեց հատ դէպ ի հիւսիս նայող վերի դրանը ճամբայէն վեց մարդ կու գար, ու ամէն մէկուն կոտորիչ զէնքը իր ձեռքն էր. և անոնց մէջը կտաւէ զգեստ հագած մարդ մը կար, ու մէջքը գրագիրի կաղամար ունէր. և անոնք գացին պղնձէ սեղանին քովը կայնեցան։ 3 Եւ Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը՝ որ քերովբէներուն վրան էր, անոնց վրայէն տանը սեմը եկաւ։

Եւ ան կտաւէ զգեստ հագած, ու մէջքը գրագիրի կաղամար ունեցող մարդը կանչեց. 4 Եւ Տէրը անոր ըսաւ, Մաղաքին մէջէն՝ Երուսաղէմին մէջէն անցիր, ու անոր մէջը եղած բոլոր պղծութիւններուն համար հառաչող ու ողբացող մարդոցը ճակատներուն վրայ նշան դիր։ 5 Եւ քանի որ ես կը լսէի՝ միւսներուն ըսաւ. Անոր ետևէն քաղաքէն անցէք ու զարկէք. աչքերնիդ չխնայէ ու մի՛ ողորմիք. 6 ծերը, երիտասարդը ու կոյսը, պզտիկ տղաքը ու կիներուն սպաննեցէք ու կոտորեցուցէք. բայց վրան նշան ունեցող մարդու մը մի՛ մօտենաք. ու իմ սրբարանէս սկսեցէք։ Եւ տան առջի ծեր մարդիկներէն 7 սկսան։ Եւ անոնց ըսաւ, Տունը պղծեցէք, ու գաւիթները մեռելներով լեցուցէք. ելէք։ Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին։

8 Եւ երբոր զանոնք զարկին, ու ես մնացի, ան առանը երեսիս վրայ ինկայ և աղաղակելով ըսի, Ա՛հ Տէր Յ֊Հովայ՝ դուն Երուսաղէմի վրայ քու բարկութիւնդ թափելով՝ Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնաջինջ պիտի ընես։ 9 Եւ ինծի ըսաւ, Իսրայէլի և Յուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ է, ու երկիրը արիւնով լեցուեցաւ և քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ. վասն զի ըսին, Տէրը երկիրը թողուց, ու Տէրը չտեսնէր։ 10 Եւ հիմա իմ աչքս ալ պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ. իրենց ճամբաները իրենց գլխուն պիտի բերեմ։

11 Եւ ահա կտաւէ զգեստ հագած, ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը լուր բերաւ ու ըսաւ, Ինծի հրամայածիդ պէս ըրի։

ԵԼ. Ժ.

1 Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն գլխուն վրայի հաստատութեանը մէջ՝ շափիւղայ քարի պէս աթոռի ձեւով նմանութիւն մը կ'երևնար անոնց վրայ։ 2 Եւ կտաւէ զգեստ հագած մարդուն խօսեցաւ ու ըսաւ, Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր, և ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակի կայծերէն լեցուր, ու քաղաքին վրայ ցանէ. և անիկայ իմ աչքերուս առջևը մտաւ։ 3 Եւ երբոր ան մարդը մտաւ, քերովբէները տանը աջ կողմը կայներ էին. և ամպը ներքին գաւիթը լեցուցեր էր։ 4 Եւ Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն տանը սեմը վերացաւ, և տունը ամպով լեցուեցաւ, ու գաւիթը Տէրոջը փառքին պայծառութեամբը լեցուեցաւ։ 5 Եւ քերովբէից թևերուն ձայնը մինչև արտաքին գաւիթը կը լսուէր Յ֊Ամենակարող Աստուծոյն ձայնին պէս, երբոր կը խօսի։ 6 Եւ երբոր կը տուէ կտաւէ զգեստ հագած մարդուն հրամայեց, ու ըսաւ թէ Քերովբէներուն մէջտեղը եղող անիւներուն մէջէն կրակ առ, անիկայ գնաց ու նիւներուն քովը կայնեցաւ։ 7 Եւ քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակին երկընցուց ու առաւ, և կտաւէ զգեստ հագնողին ձեռքը տուաւ. անիկայ ալ առաւ ու ելաւ։ (8 Եւ քերովբէից թևերուն տակը՝ մարդու ձեռքի նմանութիւն կ'երևնար։)

9 Եւ տեսայ որ՝ ահա քերովբէները-
րուն քովը չորս անիւ կար , ամէն
մէկ քերովբէին քովը մէյմէկ անիւ .
ու անիւներուն երեւոյթը ոսկեքա-
10 րի կը նմանէր : Եւ անոնց երեւոյ-
թը՝ չորսին ալ ձեւը մէկ էր , որպէս
թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար :
11 Գացած ատեններին իրենց չորս կող-
մերուն վրայ կ՚երթային . գացած
ատեններին երթալ իմ չդարձան
չէին դառնար , վասն զի որ կողմը
որ գլուխը կը նայէր , անոր ետեւէն
կ՚երթային , գացած ատեններին չէին
12 դառնար : Եւ անոնց բոլորը մարմի-
նը , կռնակները , ու ձեռքերը , ու
թեւերը , և անիւները այնպէս ան
չորսին անիւներուն ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին : Անիւներուն
համար լսեցի որ անոնց անուն դը-
14 բուեցաւ՝ Արբիկ : Ու ամէն մէկը
չորս երես ունէր . առջի երեսը քե-
րովբէի երես էր , երկրորդ երեսը
մարդու երես էր , ու երրորդը ա-
ռիւծի երես էր , և չորրորդը ար-
15 ծիւի երես էր : Ու քերովբէները
վերացան : Նորար գետին քովը
տեսած կենդանիներս ասոնք էին :
16 Ու երբոր քերովբէները կ՚երթա-
յին , անիւներն ալ անոնց քովէն
կ՚երթային , ու երբոր քերովբէները
երկրէն բարձրանալու համար թեւեր-
նին կը վերցընէին , աս անիւներն
ալ անոնց քովէն չէին զատուեր :
17 Երբոր անոնք կայնէին , ասոնք ալ
կը կայնէին , երբոր անոնք վերա-
նային , ասոնք ալ կը վերանային
անոնց հետ . վասն զի անոնց մէջը
կենդանիներուն ոգին կար :
18 Եւ Տէրոջը փառքը տանը սեմին
վրայէն ելաւ , ու քերովբէներուն
19 վրայ կայնեցաւ : Եւ իմ աչքերուս
առջեւը քերովբէները ելլելով թե-
ւերնին վերցուցին , ու երկրէն
բարձրացան . անիւներն ալ անոնց
հետ էին ու Տէրոջը տանը ա-
րեւելեան դրանը մուտքը կայնեցան ,
ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը վե-
20 րէն անոնց վրայ էր : Նորար գե-
տին քովը Իսրայէլի Աստուծոյն
տակը տեսած կենդանիներս ասոնք
էին , ու գիտցայ որ անոնք քերով-
բէներ են : Ամէն մէկը չորս երես
21 ու ամէն մէկը չորս թեւ ունէր , և
անոնց թեւերուն տակը մարդու
ձեռքերու նմանութիւն կար : Ու
22 անոնց երեսներուն երեւոյթը նոյն
երեսներուն ձեւն նմանէր որ Նորար
գետին քովը տեսայ , թէ անոնց
կերպարանքը և թէ իրենք . ամէն
մէկը հետակ յառաջ կ՚երթար :

ԻԱ . ԺԸ

Եւ Հոգին զիս վերցուց , ու Տե- 1
րոջը տանը դէպ ի արեւելք նա-
յող արեւելեան դուռը բերաւ . և
ահա դրանը մուտքը քսանուհինգ
մարդ կար . ու անոնց մէջը ժողո-
վուրդին իշխաններէն՝ Ազուրի որդին
Յեզոնիան , ու Նաեայի որդին
Փաղատիան տեսայ : Եւ անիկայ 2
ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ ասոնք
են ան մարդիկները որ անօրէնու-
թիւն կը մտածեն , ու չար խոր-
հուրդներ կու տան աս քաղաքիս
մէջ , Ու կ՚ըսեն , Մօտ չէ ժամա- 3
նակը , տուներ շինենք . աս հաղարը
կաթսայ է , ու մենք միս ենք :
Անոր համար մարգարէացիր անոնց վրայ , 4
մարգարէացիր՝ որդի մարդոյ :
Ան ատենը Տէրոջը Հոգին իմ 5
վրաս ինկաւ , ու ինծի ըսաւ ,
Ըսէ՝ Այսպէս կ՚ըսէ
Տէրը , այսպէս կ՚ըսէ .
Դուք այսպէս ըսիք՝ Ով Իսրայէլի
տուներ , բայց ես ձեր միտքին ան-
ցածը գիտեմ : Դուք աս քաղա- 6
քիս մէջ ձեր սպաննուածները շատ-
ցուցիք , ու անոր փողոցները սպան-
նուածներով լեցուցիք : Անոր հա- 7
մար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Ձեր սպաննուածները որ անոր մէջը
դրիք , անոնք միսն են , ու անիկայ
կաթսան է . բայց ձեզ անոր մէջէն
պիտի հանեմ : Դուք սուրէն վախ- 8
ցաք . ու ես սուրը ձեր վրայ պիտի
բերեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան : Ու 9
ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ , և
ձեզ օտարներուն ձեռքը պիտի
մատնեմ , ու ձեր մէջը դատաս-
տանները ի գործ պիտի դնեմ :
Դուք սրով պիտի իյնաք . Իսրա- 10
յէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի
դատեմ , ու պիտի գիտնաք թէ ես

11 եմ Տէրը : Ես [illegible]ը ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ , որ դուք
անոր մէջը միս ըլլաք : Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ , Ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը . վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չգալեցիք , ու իմ իրաւունք-
ներս ՚ի գործ չդրիք , հապա ձեր
բոլորտիքը եղող ազգերուն սովո-
րութիւնացը համեմատ վարուեցաք :
13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս Հանեայի որդին Փա-
զատիան մեռաւ . ան ատենը երե-
սիս վրայ ինկայ , բարձր ձայնով
աղաղակեցի , ու ըսի , Ա՛հ , Տէր
Եհովա՛ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառի՞ս : Ես
ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ , քու եղբայրներդ , քու
ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի
տունը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ը-
սին , Տէրոջը քովէն հեռացէք . ան
երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
ւած է :
16 Ինոր համար ըսէ , Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ . Թէպէտև զանոնք
ազգերուն մէջը հեռացուցի , ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի ,
բայց անոնց մնած երկիրներուն մէ-
ջը քիչ մը ատեն անոնց սրբարան
17 պիտի ըլլամ : Ինոր համար ըսէ ,
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեզ
ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ ,
և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք , ու
ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը :
18 Ու հոն պիտի մտնեն , ու անոր
բոլոր գարշելութիւնները ու բոլոր
պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցընեն : Ու անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ , ու անոնց ներսի դին նոր
հոգի պիտի դնեմ . և անոնց մար-
մինէն քարեղէն սիրտը պիտի հա-
նեմ , ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ . Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն , ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն ու զանոնք ՚ի
գործ դնեն , և անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան , ես ալ անոնց Ա-
տուած ըլլամ : Իսկայ անոնց՝ որոնց 21
սիրտը իրենց կամացը գարշելութիւն-
ներուն ու պղծութիւններուն ե-
տևէն կ՚երթայ , անոնց ճամբան
իրենց գլուխը պիտի բերեմ , կ՚ը-
սէ Տէր Եհովան :
Ու քերովբէները իրենց թեւերը 22
վերցուցին , ու անիւները անոնց
քովն էին . և Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը վերէն անոնց վրան էր :
Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ- 23
տեղին վրայէն ելաւ , և քաղաքին
արևելեան կողմը եղող լեռանը վրայ
կայնեցաւ :
Ու Հոգին զիս վերցուց , ու 24
Քաղդէացւոց երկիրը եղող գերի-
ներուն քովը բերաւ , Ե՛ւ Հ՚ի-
նէ՝ Աստուծոյ Հոգւովը տեսիլքի
մէջ . ու ան տեսած տեսիլքս իմ
վրայէս ելաւ : Ու ես գերիներուն 25
խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ
ինծի յայտներ էր :

ԳԼ . ԺԲ՛

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե- 1
լով . Որդի՛ մարդոյ՝ դուն ապրս- 2
տամբներու տանը մէջ բնակած ես ,
որ անոնք տեսնելու աչքեր ունին ,
ու չեն տեսներ , Ե՛ւ լսելու ականջ-
ներ ունին , ու չեն լսեր . վասն զի
անոնք ապստամբներու տուն են :
Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի չուելու 3
կարասիներ պատրաստէ , ու անոնց
աչքերուն առջևը ցորեկով չուէ , և
անոնց աչքերուն առջևը քու Էջ-
տեղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ , գու-
ցէ ուշադրութիւն ընեն , թէև ա-
նոնք ապստամբներու տուն են : Ու 4
անոնց աչքերուն առջևը քու կա-
րասիներդ ցորեկով հանես՝ չուելու
կարասիներու պէս . բայց դուն ա-
նոնց աչքերուն առջևը իրիկունը
ելլես՝ գերութեան գացողներուն
պէս : Անոնց աչքերուն առջևը 5
պատը ծակես , ու անկէ հանես .
Անոնց աչքերուն առջևը ջանա՛ ու 6
սիդ վրայ վերցնես , — մերընցած
ատենը հանես . երեսդ ծածկէ որ
երկիրը չտեսնես . վասն զի քեզ
Իսրայէլի տանը նշան տուի :
Ու այնպէս ըրի , ինչպէս որ ին- 7

ծի հրամայուեցաւ . իմ կարասիներս չուելու կարասիներու պէս ցրեկով հանեցի , ու իրիկունը ձեռքովս պատը ծակեցի , — մթընցած ատենը հանեցի . անոնց աչքերուն առջեւը ուսիս վրայ վերցուցի : Ու առտուանց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը՝ ան ապստամբներու տունը քեզի չըսի՞ն թէ՝ Դո՞ւ կ՚ընես : Անոնց ըսէ , Տէր Էհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես պատգամը Երուսաղէմի մէջ եղող իշխանին , ու հոն բնակող Իսրայէլի բոլոր տան համար է : Ըսէ , Ես ձեզի համար նշան եմ . ես ինչպէս որ ըրի , անոնց այնպէս պիտի ըլլայ . անոնք պիտի չուեն , — գերութեան երթան : Ու անոնց մէջը եղող իշխանը իր ուսին վրայ բե— պիտի վերցնէ , ու մթընցած ատենը պիտի ելլէ . պատը պիտի ծակեն՝ որ անկէ հանեն . անիկայ իր երեսը պիտի ծածկէ , որ երկիրը աչքով չտեսնէ : Ու անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ , ու անիկայ իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի . և զանիկայ Բաբիլոն՝ Քաղդէացւոց երկիրը պիտի տանիմ . ու անիկայ ան տեղը պիտի չտեսնէ , թէև հոն պիտի մեռնի : Ու անոր բոլորտիքը եղող բոլոր օգնականները , ու անոր բոլոր գունդերը՝ ամէն հովիւ ու պիտի ցրուեմ , և անոնցետեւէն սուր պիտի քաշեմ : Ու երբոր զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցանեմ , պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը : Ու անոնցմէ՝ սուրէն , սովէն ու ժանտախտէն՝ քիչ մարդ մնայորդ պիտի թողում , որպէս զի իրենց բոլոր պղծութիւնները պատմեն ան ազգերուն մէջը՝ ուր որ պիտի մըտնեն . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ քու հացդ դողալով ուտես , ու ջուրդ տագնապով և անձկութեամբ խմես ; Ու երկրին ժողովրդեանը ըսես , Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայով՝ Տէր Էհովան այսպէս կ՚ըսէ . Անոնք իրենց հացը անձկութեամբ պիտի ուտեն , ու իրենց ջուրը ապշութեամբ պիտի խմեն . որպէս զի իրենց երկիրը բոլորովին ամայի մնայ՝ իր բոլոր բնակչացը անիրաւութեանը պատճառաւ : Ու մարդաբնակ քաղաքները պիտի աւերուին , ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի այն առակը որ Իսրայէլի երկրին մէջ կը գործածէք , ու կ՚ըսէք , Օրերը կ՚երկարենան . ու ամէն տեսիլք պարապ կ՚ելլէ : Անոր համար անոնց ըսէ , Տէր Էհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես առակը պիտի խափանեմ . և ասոնք առակը մէյմըն ալ Իսրայէլի մէջ պիտի չգործուցնեն . բայց անոնց ըսէ , Օրերը մօտեցան , նաև ամէն տեսիլքին կատարումը : Վասն զի Իսրայէլի տանը մէջ մէյմըն ալ ունայն տեսիլք , և շողոքորթութեան գուշակութիւն պիտի չըլլայ : Վասնզի ես Տէրս կը խօսիմ , ու խօսած խօսքս 'ի գործ պիտի դրուի . ալ պիտի չուշանայ . վասն զի ձեր օրերուն մէջ՝ ո՛վ ապստամբներու տուն , խօսք պիտի խօսիմ ու պիտի կատարեմ , կ՚ըսէ Տէր Էհովան :

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ ահա Իսրայէլի տունը կ՚ըսեն թէ Անոր տեսած տեսիլքը շատ օրերու համար է , ու ասիկայ հեռաւոր ժամանակներու համար մարգարէութիւն կ՚ընէ : Անոր համար անոնց ըսէ , Այսպէս կ՚ըսէ Տէր Էհովան . Այսուհետեւ բնաւ մէկ խօսքս պիտի չուշանայ . հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՝ կ՚ըսէ Տէր Էհովան :

ԻԴ . ԺԴ

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ մար-

գարէուքիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու իրենց սրտէն մարգարէուքիւն ընողներուն ըսէ՝ , Տէրոջը խօսքը մտիկ
3 ըրէք • Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ • Վա՜յ անզգամ մարգարէներուն՝ որոնք իրենց հոգիին ետևէն կ'երթան , ու բան մը տեսած չէն ։ Վ'ու մար-
4 գարէներդ՝ ով Իսրայէլ , աւերակներու մէջ եղող աղուէսներու պէս եղան ։ Իսրամատուքեան տեղ ուքը չելաք , ու Տէրոջը օրը՝ պատերազմի մէջ հաստատ կայնելու համար Իսրայէլի տունը պարսպով
6 չպատեցիք ։ Ունոնք ունայն տեսիլք , և սուտ գուշակուքիւն կը տեսնեն , և կ'ըսեն թէ Տէրը ըսաւ , թէև Տէրը զանոնք խրկած չէ • և յոյս կու տան թէ իրենց
7 խօսքը պիտի կատարուի ։ Մի՞թէ դուք ունայն տեսիլքներ չտեսաք , և սուտ գուշակուքիւններ չխօսեցաք , ու չըսի՞ք թէ Տէրը խօսե-
8 ցաւ , երբոր ես խօսած չէի ։ Ունոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ • Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը սուտ ըլլալուն համար , ահա ես ձեզի դէմ եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան •
9 Ու իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տեսնող , և սուտ գուշակուքիւն ընող մարգարէներուն դէմ պիտի ըլլայ • անոնք իմ ժողովրդեանս խորհուրդին մէջ պիտի չըլլան , ու Իսրայէլի տանը գրքին մէջ պիտի չգըրուին , և Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն • ու պիտի դիտնաք թէ ես
10 եմ Տէր Եհովան ։ Որովհետև անոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն , և խաղաղուքիւն է՝ կ'ըսեն , երբոր խաղաղուքիւն չկայ • ու անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք
11 կիրով կը ծեփեն զանիկայ • Ուն կիրով ծեփողներուն ըսէ՝ որ Ունիկայ պիտի փլի • յորդահոս անձրև պիտի ըլլայ • և դուք ով կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք • ու զանիկայ
12 մրրկալից հովը պիտի ճեղքէ ։ Ու ահա երբոր պատը փլի , ձեզի պիտի չըսե՞ն թէ Ո՞ւր է ան ծեփը ,
13 որ դուք ծեփեցիք ։ Ունոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ • Իմ սրտմտուքեամբս մրրկալից հով պիտի հանեմ , և իմ բարկուքեամբս յորդահոս անձրև , ու սրտմտուքեամբս կարկուտի քարեր պիտի ըլլան , որ ջնջիլ բնաջինջ ընեն ։
14 Ու կիրով ծեփած պատը պիտի փլցընեմ , և զանիկայ գետնին հետ հաւասար պիտի ընեմ • ու անոր հիմը պիտի երևնայ , և անիկայ պիտի իյնայ , ու դուք անոր մէջը
15 բնաջինջ պիտի ըլլաք • ու պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։ Այսպէս իմ սրտմտուքիւնս պատին վրայ , ու զանիկայ կիրով ծեփողներուն վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի պիտի ըսեմ , Պատը , ու զանիկայ
16 ծեփողները ոչինչ եղան , Այսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Երուսաղէմի վրայ մարգարէուքիւն կ'ընեն , և անոր վրայով խաղաղուքեան տեսիլքներ կը տեսնեն , քանի որ խաղաղուքիւն չկայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
17 Իսկ դուն որդի մարդոյ՝ երեսդ դարձուր քու ժողովուրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ որոնք իրենց սրտէն մարգարէուքիւն կ'ընեն , ու անոնց վրայ մարգարէացիր ,
18 Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ • Վա՜յ անոնց որ ամէն թևերու տակ բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի համար գլուխներուն լաչակներ կը շինեն , որ հոգիներ որսան • Մի՞թէ դուք իմ ժողովուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները պիտի ապրեցընէ՞ք ։
19 Իսկ ափեր լեցուն գարիի համար , ու հացի պատառներու համար իմ ժողովուրդիս առջևը պիս պիտի անարգէ՞ք , որպէս զի սուտութեան ականջ դնող ժողովուրդիս սուտութիւն գուշակելով՝ մեռնեցնես հոգիները մեռցընէք , ու չապրեցնես հոգիները ապրեցընէք ։
20 Ունոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ • Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ որոնցմով դուք հոգիները կ'որսաք թռչուններու պէս , և զանոնք ձեր թևերէն պիտի պատռեմ , ու ան հոգիները պիտի արձակեմ , այսինքն ան հոգիները որոնք դուք կ'որսաք թռչուններու պէս ։
21

ձեր յաչակները պիտի պատռեմ , ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ , ու ա՛լ ձեր ձեռքին մէջը որս պիտի չըլլան . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :

22 Վասն զի դուք արդարին սիրտը չէիր տրտմեցուցիք , որ ես զանիկայ չէի տրտմեցուցած . ու ամբարշտին ձեռքը ուժովցուցիք , որպէս զի իր չար ճամբայէն չդառնայ , ու ապրի : 23 Ինձի համար ա՛լ ունայն տեսիլք պիտի չտեսնէք , և գուշակութիւն պիտի չընէք . ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ . և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :

ԻԵ . ԺԴ

1 Ու Իսրայէլի ծերերէն քանի մը մարդիկ ինձի եկան , ու իմ առջեւս նստան : 2 Եւ Տէրոջը խօսքը 3 ինձի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ ատ մարդիկը իրենց կուռքերը իրենց սրտերուն մէջը կանգնեցին , ու իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իրենց երեսներուն առջեւը դրին . միթէ բնաւ անոնց պատասխան պիտի տամ : 4 Ուստի անոնց հետ խօսէ ու անոնց ըսէ , Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Իսրայէլի տունէն ո՛վ որ իր կուռքերը իր սրտին մէջը կանգնէ , ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը դնէ , ու մարգարէին գայ՝ անոր միջոցովը ինձի հարցընելու համար , ես Տէրս ինձմէ պատասխան պիտի տամ անոր . 5 Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց սիրտերէն բռնեմ , վասն զի անոնց ամէնը իրենց կուռքերովը ինձմէ օտարացան :

6 Ինձի համար Իսրայէլի տանը ըսէ , Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Դարձէք , ու ձեր կուռքերէն չեղ դարձուցէք . և ձեր ամէն պղծութիւններէն երեսնիդ դարձուցէք :

7 Վասնզի Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ պանդխտ եղող օտարականներէն ո՛վ որ ինձմէ պատուի , և իր կուռքերը իր սրտին մէջը կանգնէ , ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը դնէ , և մարգարէին գայ՝ անոր միջոցովը ինձի հարցընելու համար , ես Տէրս ինձմէ պատասխան պիտի տամ անոր . 8 Ու իմ երեսս ան մարդուն վրայ պիտի հաստատեմ , և զանիկայ նշան ու առակ պիտի ընեմ , ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :

9 Ու թէ որ մէկ մարգարէ մը սխալելով բան մը խօսի , ան մարգարէն ես Տէրս սխալեցուցի . ու իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկընցընեմ , և իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջէն զանիկայ պիտի կորսընցընեմ : 10 Ու անոնք իրենց պատիժը պիտի կրեն . քահանային հարցընողին պատիժը ու մարգարէին պատիժը մէկ պիտի ըլլայ . 11 Որպէս զի Իսրայէլի տունը ա՛լ ինձմէ չխոտորի , ու ա՛լ իրենց բոլոր յանցանքներովը չպղծուին , հապա անոնք ինձի ժողովուրդ ըլլան , ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ՝ կ'ըսէ Տէր Էհովան :

12 Եւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսելով , 13 Որդի մարդոյ՝ թէ որ մէկ երկիր մը անհաւատարմութիւն ընելով ինձի դէմ մեղանչէ , ու ես անոր վրայ իմ ձեռքս երկընցընեմ , ու անոր հացին ցուպը կոտրեմ , և անոր վրայ սով խրկեմ , ու մարդը և անասունը անկէ կտրեմ . 14 Ու թէ որ ատ իրիք մարդը՝ Նոյ , Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան , անոնք իրենց արդարութեամբը միայն իրենց հոգին պիտի ազատեն՝ կ'ըսէ Տէր Էհովան :

15 Թէ որ երկրին վրայ չար գազաններ բերեմ , որ զանիկայ անզաւակ թողուն , ու ամայի ըլլայ . այնպէս որ գազաններուն պատճառաւ անկէ անցնող չըլլայ . 16 Թէ որ ան իրիք մարդիկը անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Էհովան , որ չորսին ոչ որդիները ոչ աղջիկները պիտի չկարենան ազատել . միայն իրենք պիտի ազատին , ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ :

17 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ

սուբ բերեմ , և ըսեմ թէ Ա՛վ
սուբ՝ երկրին մէջէն անցիր . ու ան-
կէ մարդը ու անասունը կտրեմ .
18 Ու ըե որ ան իրեք մարդիկը անոր
մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան , որ իրենց տղաքներըը
ու աղջիկները պիտի չկարենան ա-
զատել . բայց միայն իրենք պիտի
ազատին :
19 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ
ժանտախտ խրկեմ , ու արիւնով
իմ բարկութիւնս անոր վրայ թա-
փեմ , այնպէս որ՝ մարդը ու անա-
20 սունը անկէ կտրեմ . Ու Նոյ ,
Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան ,
ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան , որ իրենց մէկ տղան կամ աղ-
ջիկը պիտի չկարենան ազատել .
անոնք իրենց արդարութեամբը հոգի
իրենց անձը պիտի ազատեն :
21 Վասկայն Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ . Ա՛րչափ աւելի , երբոր ես
իմ չորս սաստիկ պատիժներս՝ սու-
րը , սովը , չար գազանները ու
ժանտախտը Երուսաղէմի վրայ խրր-
կեմ , մարդը ու անասունը անկէ
22 կտրելու համար : Բայց ահա հոն
ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլ-
լայ , որ իրենք տղաքներու ու աղջիկ-
ներու՝ որոնք պիտի հանուին . ահա
անոնք ձեզի պիտի գան , և անոնց
ճամբան ու անոնց գործքերը պիտի
տեսնէք . ու Երուսաղէմի վրայ բե-
րած չարիքիս վրայով՝ անոր վրայ
բերած բոլոր չարիքիս վրայով պիտի
23 մխիթարուիք : Ու երբոր անոնց
ճամբան ու գործքերը տեսնէք , ա-
նոնք ձեզ պիտի մխիթարեն . և
պիտի գիտնաք թէ ինչ որ ըրի
անոր մէջը , առանց պատճառի չըրի՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

ԻԵ . ԺԵ

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի մարդոյ՝ որթին
փայտը ի՞նչ ա—ւելի ածիկէ ունի
ամէն ա—ոյրէ փայտերէն , այնինչ ա-
նանկ շառաւիղ մը՝ որ անտառի
3 ծառերուն մէջն է : Արդեօք անկէ
փայտ կ՚առնուի՞ բանի մը գործ-
ածելու համար . կամ թէ անկէ ցից
մը կ՚առնուի՞ անկէ աման մը կա-
խելու համար : Ահա կրակի մէջ 4
կը նետուի , անոր կերակուր ըե-
լալու համար . կրակը անոր երկու
ծայրերը կ՚ուտէ , ու մէջը կ՚այրի .
միթէ անիկայ բանի մը օգտակար
է : Ահա անիկայ ամբողջ եղած 5
ատենը բանի մը չգար . ա՛ր մնայ
որ անիկայ բանի մը օգտակար ըե-
լայ՝ կրակը զանիկայ ուտելէն ու
այրելէն ետքը : Անոր համար Տէր 6
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ինչպէս
փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին
փայտը՝ որն որ կրակին տուի կերա-
կուրի համար , այնպէս ալ Երուսա-
ղէմի բնակիչները տուի : Ու իմ 7
երեսս անոնց վրայ պիտի հաստա-
տեմ . անոնք մէկ կրակէ պիտի ել-
լեն , և ուրիշ կրակ մը զանոնք պի-
տի ուտէ . ու երբոր իմ երեսս ա-
նոնց վրայ հաստատեմ , պիտի գիտ-
նաք թէ ես եմ Տէրը : Ու իրենց 8
անհաւատարմութիւն ընելուն հա-
մար , երկիրը ամայի պիտի ընեմ՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

ԻԶ . ԺԶ

Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ 2
Երուսաղէմին՝ իր պղծութիւնները
գիտցնէ՛ր . Ու ըսէ , Տէր Եհովան 3
այսպէս կ՚ըսէ Երուսաղէմին . Քա-
նակիզող ու ծնունդդ Քանանացւոց
երկրէն էր . քու հայրդ Ամորհացի ,
ու մայրդ Քետացի էր : Ու քու 4
ծնունդդ այսպէս էր . քու ծնած
օրդ պորտդ չկտրուեցաւ , ու մար-
րուելու համար ջրով չլուացուե-
ցար , և աղով չաղուեցար ու
խանձարուրով չփաթթուեցար :
Աչք մը քեզի չխնայեց , որ քեզի 5
ողորմի , ու ասոնցմէ մէկը
քեզի ընէ . բայց ծնած օրդ քու
անձիդ գարշելութեամբը դաշտի ե-
րեսին վրայ նետուեցար . Ու ես 6
քու քովէդ անցայ , և քեզ արեանդ
մէջ կոխուած տեսայ . ու Երբոր
արեանդ մէջն էիր , քեզի Կսպէ՛
ըսի . այո Երբոր արեանդ մէջն էիր ,
քեզի Կսպէ՛ ըսի . Քեզ դաշտի 7
բոյսերուն պէս բիւրաւոր ըրի , և

շատցար ու մեծցար, և կատարեալ գեղեցկութեան հասար. ստինքներդ զոյացան, ու մազերդ աճեցան. բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր։

8 Ու քու քովէդ անցայ ու քեզի նայեցայ, և ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժանանակ էր, ու ես իմ քղանցքս քու վրադ տարածեցի, և քու մերկութիւնդ ծածկեցի. ու քեզի երդում ընելով քեզի հետ ուխտ րրի՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան, ու 9 դուն իմ եղար։ Ու քեզ ջրով լուացի, ու քու վրայէդ քու արիւնդ աղէկ մաքրեցի, ու քեզ 10 եղով օծեցի. Ու քեզի նկարագործ հանդերձ հագցուցի, ու քեզի թխհաշի մորնե չնոաշ մուճակներ հագցուցի, և քու մէջդ բեհեզէ գօտի կապեցի, ու քեզ մետաքս 11 ներով ծածկեցի. Ու քեզ զարդերով զարդարեցի, ու ձեռքերուդ վրայ ապարանջաններ դրի, ու պա- 12 րանոցիդ վրայ մանեակ դրի. Ու քու քիթդ օղակ, ու ականջներդ դինտեր, ու գլուխդ պարծանաց 13 պսակ դրի։ Ու դուն ոսկիով ու արծաթով զարդարուեցար, ու քու հանդերձներդ բեհեզ, մետաքս ու նկարագործ եղան. նաշիհ, ու մեղր, ու եղ կերար, և խիստ շատ գեղեցկացար, ու թագաւորութեան 14 հասար։ Ու քու գեղեցկութեանդ համար քու անունդ ազգերուն մէջ տարածուեցաւ. վասն զի անիկայ կատարեալ եղաւ ան վայելչութեանը պատճառաւ, որն որ քու վրադ դրի՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան։

15 Բայց դուն քու անուանդ պատճառաւ՝ քու գեղեցկութեանդ ապաւինելով՝ շնութիւն ըրիր, և քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնողին առջեւը թափեցիր. անորը կ'ըլլար։ 16 Ու քու հանդերձներդէդ առիր, և քեզի դղնգոյն զարդերով բարձր տեղեր շինեցիր, ու անոնց վրայ շնութիւն ըրիր. անոնց նմանը չեղաւ, ո՛չ ալ պիտի ըլլայ։ 17 Ու իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծաթէս քու պարծանացդ գարդերը առիր, ու քեզի արուականի պատկերներ շինեցիր, և անոնցմով պոռնկեցար։ 18 Ու քու նկարագործ հանդերձներդ առնելով՝ զանոնք ծածկեցիր, ու իմ եղը ու խունկս անոնց առջեւն դրիր. Ու քեզի տուած 19 հացս, քեզի կերցուցած նաշիհս, եղս ու մեղրս ալ անոնց առջեւն դրիր անոյշ հոտի համար. ու ա- ւիլոյ եղաւ՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան։ Ու ինծի համար ծնած տղաքներդ 20 ու աղջիկներդ առիր, ու զանոնք կերակուրի համար զոհ ըրիր անոնց. ասքու պոռնկութիւնդ քի՞չ բան է, Որ իմ տղաքներս մորթեցիր, 21 ու զանոնք անոնց տուիր՝ իրենց անցընելով։ Ու քու բոլոր պղծութիւններուդ ու պոռնկութիւններուդ մէջ քու մանկութեանդ 22 օրերը չյիշեցիր, երբոր մերկ ու անծածկոյթ, և քու արեանդ մէջ կոխուած էիր։ Ու եղաւ որ բոլոր 23 չարութիւններդէդ ետքը՝ (ավ՝ վայ քեզի՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան,) Ոտն 24 քեզի բոզանոց ալ շինեցիր, ու քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ ըրիր։ Ամէն ճամբու գլուխ 25 քու բարձր տեղերդ շինեցիր, ու քու դեղեցկութիւնդ գզուելի ըրիր, և ամէն անցնողին քու ոտքերդ բացիր, ու քու պոռնկութիւններդ շատցուցիր։ Ու քու մեծանդամ 26 սահմանակիցներուդ՝ Եգիպտոսի որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր, ու զիս սրդողընելու համար քու պոռնկութիւններդ շատցուցիր։ Ու 27 ահա իմ ձեռքս քու վրադ երկընցուցի, ու քու ոռճիկդ պակսեցուցի, ու քեզ քու թշնամիներուդ՝ Փղշտացւոց աղջիկներուն կամքը յանձնեցի, որոնք քու անհամեստ վարմունքէդ կ'ամչնան։

Ու չկշտանալով Ասորեստանի 28 որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր, և թէպէտ անոնց հետ պոռնկութիւն ըրիր, սակայն չկշտացար։ Ու Քանանացւոց երկրէն մինչև 29 Քաղդէացւոց երկիրը քու պոռնկութիւններդ շատցուցիր, բայց ասով ալ չկշտացար։ Ու սիրտդ 30 ո՜րչափ տկար է՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան, որ ասանկ բաներ ըրիր,

անամեթ պոռնիկ կնկան մը գործ-
31 քը : Ամեն ձամբու գլուխ քու
բոզանոցներդ շինեցիր , և քեզի
ամեն հրապարակի մէջ բարձր տեղ
ըրիր , ու վարձքը անարգելով՝
32 պոռնիկ կնկան պէս չեղար , հապա
ան շնութիւն ընող կնկանը պէս
եղար , որ իր երկանը տեղը օտար-
33 ներ կ'առնէ : Ամեն բոզերուն
վարձք կու տան . բայց դուն ամեն
հոմանիներուդ քու վարձքերդ կու
տաս , այո կաշառք կու տաս անոնց՝
որ ամեն կողմէն քեզի գան , քեզի
հետ պոռնկութիւն ընելու համար :
34 Ու քու պոռնկութեանդդ մէջ կը-
նիկներուն եղածին ներհակը կ'ըլլայ
քեզի . վասն զի պոռնկութեան
համար քու ետևէդ եկող մարդ
չկայ , և քու վարձք տալովդ և
ուրիշէն վարձք չառնելովդ , դուն
ներհակը եղար :
35 Ասոր համար՝ ով պոռնիկ՝ Տէրոջը
36 խօսքը մտիկ ըրէ . Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև քու
պղինձդ տարածուեցաւ , և քու
պոռնկութիւններովդ մերկութիւնդ՝
քու հոմանիներուդ , ու ամեն գար-
շելի կուռքերուդ յայտնուեցաւ , և
անոնց նուիրած տղոցդ արիւնը
37 ետ տուիր , Ասոր համար ահա ես
պիտի ժողվեմ քու բոլոր հոմա-
նիներդ՝ որոնց դուն հաճոյ եղար ,
և ամեն անոնք որ սիրեցիր , ու ա-
մեն անոնք որատեցիր . և զանոնք
ամեն կողմէն քու վրադ պիտի ժող-
վեմ , ու քու մերկութիւնդ անոնց
պիտի բանամ , և անոնք քու բո-
լոր մերկութիւնդ պիտի տեսնեն :
38 Ու քեզ պիտի դատեմ շնութիւն
ընող և արիւն թափող կնիկներուն
դատաստանովը , ու քեզի բարկու-
թեամբ ու նախանձով արեան վճիռ
39 պիտի տամ . Ու քեզ անոնց ձեռ-
քը պիտի տամ , ու քու բոզա-
նոցդ պիտի փլցընեն , ու քու բարձր
տեղերդ պիտի աւերեն . և քու հան-
դերձներդ քեզ պիտի մերկացը-
նեն , ու քու պարծանացդ զարդերը
պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու
40 անծածկոյթ պիտի թողուն . Ու
քու վրադ ժողովք մը ոտք պիտի
հանեն , և քեզ քարերով պիտի
քարկոծեն , ու իրենց սուրերովը
քեզ պիտի խողոտեն . Ու քու տու- 41
ներդ կրակով պիտի այրեն , ու
շատ կնիկներու առջեւն քու վրադ
դատաստաններ ի գործ պիտի դը-
նեն . և քեզ պոռնկութիւն ընելէն
պիտի դադրեցընեմ , ու մէյմըն ալ
պարգև պիտի չտաս : Այսպէս 42
պիտի դադրեցընեմ իմ բարկու-
թիւնս որ քեզի դէմ է . ու իմ
նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ , ու
պիտի հանդարտիմ , ու ալ պիտի
չբարկանամ : Որովհետև դուն 43
քու մանկութեանդդ օրերը չյիշե-
ցիր , հապա ասանկովներով զիս
սրդողցուցիր , անոր համար ահա ես
ալ քու ճամբադ քու գլուխդ պիտի
բերեմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան . ու
դուն քու բոլոր պղծութիւններուդ
վրայ ասանկ եղեռնագործութիւնը պի-
տի չընես :
Ահա ամեն առակ խօսողը քու 44
վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով ,
Ինչպէս է մայրը , աղջիկն ալ այն-
պէս է : Դուն քու մօրդ աղջիկն 45
ես , որ իր երիկէն ու տղաքներէն
զզուեցաւ . և քու քոյրերուդ քոյրն
ես , որ անոնք իրենց երիկներէն ու
տղաքներէն զզուեցան . ձեր մայրը
Քետացի ու ձեր հայրը Ամորհացի
է : Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան 46
է , որ իր աղջիկներովը քու ձախ
կողմդ կը բնակի , և քեզմէ պզտիկ
քոյրդ Սոդոմն է , որ իր աղջիկնե-
րովը քու աջ կողմդ կը բնակի :
Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը 47
չքալեցիր , և անոնց պղծութիւն-
ներուն պէս չըրիր . հապա որպէս
թէ անոնց ըսածը պզտիկ մը չնչին
էր , դուն քու բոլոր ճամբաներուդ
մէջ անոնցմէ աւելի ապականեցար :
Ահա կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհո- 48
վան , որ քու քոյրդ Սոդոմը՝ ինքը
ու իր աղջիկները այնպէս չըրին ,
ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ
ըրիք : Ահա քու քրոջդ Սոդոմին 49
անօրէնութիւնը սա էր . անիկա
իր աղջիկներովը հպարտութիւն ,
հացի կուշտութիւն ու անհոգ հան-
գըստութիւն ունեցաւ , և աղքա-

տին ու տնանկին ձեռքը չուժովչեմ , ու քեզի հետ յաւիտենական
50 ցուց : Ու հպարտացան և իմ ուխտ պիտի հաստատեմ . Ու դուն 61
առջևս պղծութիւն ըրին . ու զա- քու ձամբաներդ պիտի յիշես , ու
նոնք տեսածիս պէս վերցուցի : պիտի ամչնաս՝ երբոր ընդունիս
51 Ու Սամարիան քու մեղքերուդ կէ- քեզմէ մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյ-
սին չափ մեղք չգործեց . ու դուն րերդ , ու Էքքոր զանոնք քեզի աղ-
քու պղծութիւններդ անոնցմէ աւել- ջիկներու տէղ տամ , բայց չէ թէ
ի շատցուցիր , և քու բոլոր քու ուխտովդ . Հապա ես քեզի 62
պղծութիւններովդ քոյրերդ հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ ,
52 արդարացուցիր : Ու դուն որ քու և պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը .
քոյրերդ դատապարտեցիր , քու ա- Որպէս զի յիշես ու ամչնաս , և 63
նարգանքդ կրէ քու մեղքերուդ հա- ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն ալ
մար , որ դուն անոնցմէ աւելի պըղ- բերանդ չբանաս , երբոր քու բոլոր
ծութիւն ըրիր . անոնք քեզմէ ար- բոլոր գործքերուդ համար՝ քեզի
դար են . իսկ դուն քոյրերդ ար- քաւութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Ե-
դարացընելուդ համար ամչցիր ու հովան :
53 քու անարգանքդ կրէ : Ու ես
պիտի դարձընեմ անոնց գերութիւ- ԻԶ . ԺԱ .
նը , Սոդոմին ու անոր աղջիկնե-
րուն գերութիւնը , և Սամարիա- Ե Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը- 1
յին ու անոր աղջիկներուն գե- սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Խոսա- 2
րութիւնը . անոնց մէջը քու գե- յէլի տանը հանելո՛ւկ պատմէ , ու
րութիւնդ ալ եւ պէսպէս գերու- առակ խօսէ , Ու ըսէ , Տէր Ե՛հո- 3
թիւնդ . վան այսպէս կ'ըսէ . Արծիւ մեծ
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես , մեծ թևերով , երկայն
ու ամէն ըրածէդ ամչնաս , անոնց փետուրներով ու դոյնզդոյն բարակ
միխիթարութիւն ըլլալուդ համար : փետուրներով լեցուն՝ Լիբանան ե-
55 Ու քու քոյրերդ՝ Սոդոմ ու ա- կաւ , ու եղևինին ամենաբարձր
նոր աղջիկները իրենց առջի վիճա- ճիւղը առաւ . Նոր ընձիւղներուն 4
կին պիտի դառնան , և Սամարիա ծայրը փրցուց , և զանիկայ վա-
ու անոր աղջիկներն ալ իրենց առջի ճառականի երկիրը տարաւ , ա-
վիճակին պիտի դառնան , ու դուն զանիկայ վաճառականաց քաղաքը
և քու աղջիկներդ ալ ձեր առջի դրաւ : Ու ան երկրին հունտէն 5
56 վիճակին պիտի դառնաք : Ա՛ման առաւ , ու զանիկայ բարերբեր արտի
զի քու հպարտութեանդ օրը քու մէջ դրաւ . ջրհեղեղ շատ ջուրերու
քոյրդ Սոդոմ քու բերնէդ չլսուե- քով տարաւ , ուռիի պէս դրաւ .
57 ցաւ , Մինչի որ դեռ քու չարու- (Ու անիկայ բուսաւ , ու տարա- 6
թիւնդ յայտնուած չէր , ինչպէս որ ծուած՝ կարճահասակ որթի մը ե-
հիմա յայտնուեցաւ , երբոր Ասորւոց ղաւ .) անանկ որ անոր ոստերը
աղջիկներուն առջևը , ու անոնց դէպ՝ ի իրեն նային , ու արմատները
բոլորտիքը եղող բոլոր Փղշտացւոց իր տակը ըլլան . և անիկայ որթ
աղջիկներուն առջևը ամօթով ե- բլլալով՝ ոստեր բուսցուց ու ըն-
դար , որ անոնք ամէն կողմէն քեզ ձիւղներ արձակեց :
58 նախատեցին : Մինչև եղեռնագոր- Ու մէկ ուրիշ մեծաթև ու բազ- 7
ծութիւնդ և քու պղծութիւններդ մամիւտուր մեծ արծիւ մըն ալ կար .
դուն կրեցիր՝ կ'ըսէ Տէրը : և ահա այս որթը իր արմատները
59 Ա՛ման զի Տէր Եհովան այսպէս դէպ՝ ի անոր ծռեց , ու իր ոստերը
կ'ըսէ . Քու րրածիդ համեմատ պի- դէպ՝ ի անոր երկրընցուց . որպէս
տի ընեմ քեզի , որ երդումը ա- զի իր անկուած ածուներովը ջինջը
նարգեցիր , և ուխտը աւրեցիր : ոռոգէ : Անիկայ բարերբեր արտի 8
60 Հապց ես քու մանկութեանդ օրերը մէջ , շատ ջուրերու քով անկուե-
քեզի հետ ըրած ուխտս պիտի յի- ցաւ , որ ոստեր արձակէ և պըտ-

տուզ բերէ ու ազնիւ որթի ըլլայ։
9 Ըսէ՛ որ Տէր Յհովան այսպէս կ՚ը-
սէ. Բրդեօք անիկայ պիտի յաջողի՞.
միթէ ան առնչի աբեղաները անոր ար-
մատները պիտի չխլէ՞, ու անոր
պտուղը պիտի չփրցնէ՞, որ չոր-
նայ։ Ինոր ամէն բուսած տերև-
ները պիտի չորնան. և առանց մեծ
բազուկի ու շատ ժողովուրդի զա-
10 նիկայ արմատէն պիտի խլէ։ Եւ
ահա տնկուելացաւ, միթէ պիտի յա-
ջողի՞. չէ՞ որ արևելեան հովը անոր
դպածին պէս բոլորովին պիտի չոր-
նայ. անիկայ իր բուսած ածուն-
րուն վրայ պիտի չորնայ։
11 Յարձնաւ Տէրոջը խօսքը ինձի
12 եղաւ՝ ըսելով, Հիմա ապստամբ-
ներու տանը ըսէ, Ասոնց ինչ
ըլլալը չէ՞ք գիտեր. ըսէ որ Ինչ
Խաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմ
եկաւ. և անոր թագաւորը ու իշ-
խանները առաւ, ու զանոնք իր
13 քովը Խաբիլոն տարաւ։ Եւ թա-
գաւորին սերունդէն հոլը առնելով,
անոր հետ ուխտ բրաւ, ու անոր
երդում ընել տուաւ. նաև երկ-
14 րին զօրաւորները առաւ. Որպէս
զի թագաւորութիւնը ցած ըլլայ,
ու չկրնայ զինքը բարձրացընել, և
իր ուխտը պահելով անոր վրայ
15 հաստատ կենայ։ Բայց անիկայ
անկէ ապստամբեցաւ, ու Եգիպտոս
դեսպաններ խրկեց, որ իրեն ձիեր
ու շատ զօրքեր տան. միթէ անի-
կայ յաջողութիւն պիտի գտնէ՞.
ան բաները ընողը պիտի ազատի՞,
կամ թէ ուխտը աւրելով պիտի
16 ազատի՞։ Եես կենդանի եմ՝ կ՚ը-
սէ Տէր Յհովան, որ անիկայ ան-
շուշտ ան թագաւորին քով՝ տե-
ղը որ զինքը թագաւոր ըրեր էր,
որուն երդումը անարգեր էր, ու
անոր ուխտը աւրեր էր, անոր քովը
17 Խաբիլոնի մէջ պիտի մեռնի։ Եւ
Փարաւոնը մեծ զօրքով ու շատ
բազմութիւնով պատերազմի մէջ
անոր համար բան մը պիտի չընէ,
երբոր պատնէշներ կանգնուի, ու
մարտկոցներ չինուի շատ հոգիներ
18 կոտրելու համար։ Վասն զի ա-
նիկայ երդումը անարգեց և ուխտը
աւրեց. և ահա անիկայ իր ձեռքը
տալէն ետքը, ասա ամէն բաները
ընելուն համար պիտի չազատի։
Ինոր համար Տէր Յհովան այս- 19
պէս կ՚ըսէ. Եես կենդանի եմ՝ որ
անշուշտ անոր գլուխը պիտի դար-
ձընեմ իմ երդումս որ անիկայ ա-
նարգեց, ու իմ ուխտս որ աւրեց.
Եւ անոր վրայ իմ ցանցս պիտի 20
տարածեմ, ու անիկայ իմ որոգայ-
թիս մէջ պիտի բռնուի. և զանի-
կայ Խաբիլոն պիտի տանիմ, ու
հոն անոր հետ դատ պիտի վարեմ,
անոր ինձի դէմ բրած յանցանքին
համար։ Ու անոր բոլոր փախըս- 21
տականները և անոր բոլոր զօրքերը
սրով պիտի իյնան, ու անոր մնա-
ցորդները ամէն հովերու պիտի ցը-
րուին, ու պիտի գիտնաք թէ ես
Տէրս խօսեցայ։
Տէր Յհովան այսպէս կ՚ըսէ. Եես 22
ալ բարձր եղևինին ամենաբարձր
ճիւղէն պիտի առնեմ ու պիտի
տնկեմ. ես անոր ընձիւղներուն
ծայրէն մատղաշը պիտի փրցընեմ,
ու մէկ բարձր ու վերացած լեռան
մը վրայ պիտի տնկեմ. Օ՚անիկայ 23
Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պի-
տի տնկեմ. և անիկայ ոստեր պի-
տի արձակէ, ու պտուղ պիտի
տայ, ու ազնիւ եղևին պիտի ըլ-
լայ. և անոր տակը ամէն տեսակ
թռչուններ բոլոր թռչուններ
պիտի նստին, անոր ոստերուն հո-
վանիին տակը պիտի բնակին։ Եւ 24
դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտ-
նան թէ ես Տէրս բարձր ծառը
ցածցուցի, ու ցած ծառը բարձ-
րացուցի, կանանչ ծառը չորցու-
ցի ու չոր ծառը կանանչցուցի.
ես Տէրս խօսեցայ, ու պիտի կա-
տարեմ։

ԴԱՆ. Ը՚.

Յարձնաւ Տէրոջը խօսքը ինձի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով, Ո՞նչ պիտի 2
ըլլայ ձեզի ան առակը որ դուք Ի-
սրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսե-
լով, Հայրերը ազոխ կերան, ու
որդւոցը ակռաները առին։ Եես 3
կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Յհովան,

որ Իսրայէլի մէջ աս առակը մէյմէն
4 ալ պիտի չգրուցեք։ Ահա բոլոր
հոգիները իմն են. ինչպէս հօրը
հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին
իմն է. ան անձը որ մեղք կը գոր-
5 ծէ՝ անիկայ պիտի մեռնի։ Իսկ
թէ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ,
և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ,
6 լեռներու վրայ չուտէ, ու աչքերը
դէպ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն
չվերցընէ, ու իր դրացիին կնիկը
չպղծէ, և իր դաշտանին մէջ եղող
7 կնկան մը չմօտենայ, Ու մարդու
մը զրկանք չընէ, ո՛ պարտականին՝
գրաւը ետ տայ, բռնութեամբ բան
մը չյափշտակէ, ԵՒ իր հացը քաղ-
ցածին տայ, ու մերկը հանդերձով
8 ծածկէ, Ոխով վաշխով չտայ,
ու տոկոսիք չառնէ, իր ձեռքը ա-
նօրէնութենէն ետ պահէ, երկու
մարդու մէջ ուղիղ դատաստան
9 տեսնէ, Հաւատարմութիւն ընելով՝
իմ օրէնքներուս մէջը քալէ, ու իմ
իրաւունքներս պահէ. անիկայ ար-
դար է, անշուշտ պիտի ապրի՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
10 Հապա թէ որ անիկայ անիրաւ ո՛
արիւնահեղ որդի մը ծնանի, որ
11 ասոնց պէս բան մը ընէ. Հապա
թէ որ անիկայ ան ամէն ուղիղ բա-
ները չընէ, հապա միայն լեռներու
վրայ ուտէ, ու իր դրացիին կնիկը
12 պղծէ, Հղքատին ու տնանկին զըր-
կանք ընէ, բռնութեամբ բան մը
յափշտակէ, գրաւը ետ չտայ, ու
իր աչքերը կուռքերուն վերցընե-
13 լով՝ պղծութիւն գործէ, Ա՛շխով
ո՛ւռի տայ, ու տոկոսիք առնէ.
անիկայ պիտի ապրի՞, պիտի չապ-
րի. անիկայ ասա բոլոր գարշու-
թիւնները ընելուն համար, ան-
շուշտ պիտի մեռնի. անոր արիւնը
իր վրան պիտի ըլլայ։
14 Հապա թէ որ անիկայ որդի ծնանի,
ու անիկայ իր հօրը ըրած բոլոր
մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու ա-
15 նոնց հասկցած չընէ. Լեռներու
վրայ չուտէ, ու իր աչքերը դէպ՚ի
Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվեր-
ցընէ, իր դրացիին կնիկը չպղծէ,
16 Ու մարդու մը զրկանք չընէ, գրա-
ւը չպահէ, ու բռնութեամբ բան
մը չյափշտակէ, իր հացը քաղցա-
ծին տայ, ու մերկը հանդերձով
ծածկէ, Հղքատին անէրա՛ ընէ 17
ընդունի իր ձեռքը ետ քաշէ, վաշխ
ու տոկոսիք չառնէ, իմ դատաս-
տաններս՚ի գործ դնէ, ո՛ իմ օ-
րէնքներուս մէջը քալէ. անիկայ
իր հօրը անօրէնութեանը համար
պիտի չմեռնի, անիկայ անշուշտ
պիտի ապրի։ Հա՛ անոր հայրը 18
որովհետեւ զրկանք ըրաւ, ո՛ իր
եղբօրմէն բռնութեամբ բան յա-
փշտակեց, և աղէկ չեղածը ըրաւ իր
ժողովուրդին մէջ, ահա անիկայ իր
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի։
Հա դուք կ՚ըսէք թէ՝ Ինչո՞ւ հա- 19
մար որդին չի հօրը անօրէնութիւնը
չկրեր։ Որովհետեւ որդին իրա-
ւունք ու արդարութիւն ըրաւ, և
իմ բոլոր օրէնքներս պահեց ու գա-
նոնք՚ի գործ դրաւ, անշուշտ պի-
տի ապրի։ Ան անձը որ մեղք կը 20
գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի. որ-
դին հօրը անօրէնութիւնը պիտի
չկրէ, ու հայրը որդւոյն անօրէնու-
թիւնը պիտի չկրէ. արդարին ար-
դարութիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ,
ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը
իր վրայ պիտի ըլլայ։ Հա թէ որ 21
ամբարիշտը իր գործած բոլոր մեղ-
քերէն դառնայ, ու իմ բոլոր օ-
րէնքներս պահէ, և իրաւունք ու
արդարութիւն ընէ, անիկայ ան-
շուշտ պիտի ապրի, պիտի չմեռնի։
Ան՚նոր ըրած բոլոր յանցանքները 22
իրեն դէմ պիտի չյիշուին, հապա
անիկայ իր ըրած արդարութեամբը
պիտի ապրի։ Մի՞թէ ես բնաւ 23
ամբարշտին մեռնիլը կ՚ուզե՞մ՝ կ՚ը-
սէ Տէր Եհովան. չէ՞ որ ես կ՚ու-
զեմ որ անիկայ իր ճամբայէն դառնայ ու
ապրի։ Հապա թէ որ արդարը իր 24
արդարութենէն դառնայ, ու ամ-
բարշտին ըրած բոլոր գարշութիւն-
ներուն պէս անօրէնութիւն ընէ,
պիտի ապրի՞. անոր ըրած բոլոր
արդարութիւնը պիտի չյիշուի.
անիկայ իր ըրած յանցանքովը ու
գործած մեղքովը՝ անոնցմով պիտի
մեռնի։

25 Եւ դուք կ'ըսէք թէ Տէրոջը
ճամբան ուղիղ չէ. հիմա մոխկ
ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը. միթէ
ի՞մ ճամբաս ուղիղ չէ. չէ՞ որ ձեր
26 ճամբան ուղիղ չէ: Երբոր ար-
դարը իր արդարութենէն դառնայ,
ու անօրէնութիւն ընէ, և անոր
մէջը մեռնի, անիկայ իր ըրած ա-
նօրէնութեանը համար կը մեռնի:
27 Ու երբոր ամբարիշտը իր ըրած ամ-
բարշտութենէն դառնայ, և իրա-
ւունք ու արդարութիւն ընէ, ա-
նիկայ իր անձը պիտի ապրեցընէ:
28 Որովհետեւ անիկայ ուշադրութիւն
ըրաւ, ու իր ըրած բոլոր յանցանք-
ներէն ետ դարձաւ, անշուշտ պիտի
ապրի, պիտի չմեռնի:
29 Բայց Իսրայէլի տունը կ'ըսէ թէ
Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. ով Իս-
րայէլի տունը՝ միթէ ի՞մ ճամբա-
ներս ուղիղ չեն. չէ՞ որ ձեր ճամ-
30 բաները ուղիղ չեն: Ինոր համար
ով Իսրայէլի տունը՝ ձեզմէ ամէն
մէկը իր ճամբաներուն համեմատ
պիտի դատեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան.
դարձի եկէք, ու ձեր բոլոր յան-
ցանքներէն ետ դարձէք, որպէս զի
անօրէնութիւնը ձեր կորստեանը
31 պատճառ չըլլայ: Ձեր ըրած բո-
լոր յանցանքները ձեր վրայէն նետե-
ցէք, և ձեզի նոր սիրտ ու նոր հոգի
ստացէք. քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝
32 ով Իսրայէլի տունը: Վասն զի
մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան, ուստի դարձէք ու
ապրեցէք:

ԴԱՆ. ԺԸ

1 Եւ դուն՝ Իսրայէլի իշխաններուն
2 վրայ ողբ ըրէ, Ու ըսէ, Ինու
մայրդ ի՞նչ է. մատակ առիւծ մըն
է, որ առիւծներու մէջ կը պառկի.
ու իր կորիւնները առոյգ առիւծնե-
3 րու մէջ կը մեծցընէ: Եւ անի-
կայ իր կորիւններուն մէկը մեծ-
ցուց. անիկայ առոյգ առիւծ
եղաւ, և յափշտակութիւն ընել
4 սորվեցաւ, մարդ կ'ուտէր: Եւ
անոր վրայով ազգերը լսեցին. ա-
նիկայ անոնց փոսին մէջը բռնուե-
ցաւ, ու զանիկայ կարթերով Ե-
գիպտոսի երկիրը տարին: Ու
5 երբոր անիկայ տեսաւ որ պտրտիլ
դէղջ կը սպասէ, յոյսը կտրեցաւ.
և իր կորիւններէն մէկ ուրիշը ա-
ռաւ ու զանիկայ առոյգ առիւծ
6 ըրաւ: Եւ անիկայ առիւծներու
մէջ պտրտող առոյգ առիւծ եղաւ,
ու յափշտակութիւն ընել սորվե-
ցաւ, մարդ կ'ուտէր. Եւ
7 անոնց պալատները գիտցաւ, ու
անոնց քաղաքները կործանեց. և
անոր մռնչելուն ձայնէն երկիրը իր
լիութեամբը սարսափեցաւ: Ու
8 շրջակայ գաւառներէն անոր վրայ
ազգեր ելան, և անոր դէմ իրենց
ցանցը տարածեցին, անոնց փո-
սին մէջը բռնուեցաւ: Եւ զանի-
9 կայ կարթերով վանդակի մէջ դրին,
ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին
տարին, զանիկայ բերդը դրին,
որպէս զի անոր ձայնը մէյմըն ալ
Իսրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի:
10 Ինու մայրդ քու նմանութիւնովդ՝
ջուրերու քով տնկուած որթի պէս
է, որ շատ ջուրերուն պատճառա-
ւը պտղատու ոստերով լեցուն և-
11 ղաւ: Եւ անիկայ զօրաւոր շառա-
ւիղներ ունեցաւ իշխանաց գաւա-
զաններու համար, ու իր հասակը
խիտ ճիւղերուն մէջէն բարձրացաւ,
և իր բարձրութեամբը ու բազու-
նակներուն շատութեամբը երեւցաւ:
12 Բայց անիկայ բարկութեամբ խլուե-
ցաւ, ու գետինը ձգուեցաւ. և
արեւելեան հովը անոր պտուղը չոր-
ցուց. անոր զօրաւոր շառաւիղները
կոտրեցան ու չորցան, և զանոնք
13 կրակը կերաւ: Ու հիմա անապա-
տի մը մէջ, չոր ու անջուր տեղ
14 մը տնկուեցաւ: Եւ անոր ոստե-
րուն մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ,
և անոր պտուղը կերաւ, և անոր
վրայ իշխանի գաւազանի համար
զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց: Ին-
սիկայ ողբ է, ու ողբի տեղ պիտի
ըլլայ:

ԴԱՆ. Ի

1 Ու եղաւ որ եօթնհարիւրդ տարին՝
հինգերորդ ամսուն տասներորդ
օրը Տէրոջը հարցընելու համար՝

Իսրայէլի ծերերէն մարդիկներ եկան, և իմ առջեւս նստան։

2 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
3 սելով, Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ, ու անոնց ըսէ, Տէր Յեհովան այսպէս կ'ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցընելո՞ւ ե-կաք. ես կենդանի եմ՝ որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ, կ'ըսէ
4 Տէր Յեհովան։ Միթէ անոնց դատաստան պիտի ընե՞ս, դատաստան պիտի ընե՞ս՝ որդի մարդոյ. անոնց հայրերուն պղծութիւնները անոնց
5 գիտցո՛ւր, Եւ անոնց ըսէ, Տէր Յեհովան այսպէս կ'ըսէ. Ն-ի օրը որ Իսրայէլը ընտրեցի, և Յակոբին տոհմը սերունդին իմ ձեռքս վերցուցի, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ անոնց յայտնուեցայ, և իմ ձեռքս անոնց վերցընելով, ըսի թէ Ձեր
6 Տէր Աստուածը ես եմ. Ն-ի օրը իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն՝ ան կաթ ու մեղր բղխող ու ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը հանեմ, որն որ անոնց համար
7 պատրաստեր էի. Եւ անոնց ըսի, Ա-մէն մարդ իր աչքերուն գարշելի-թիւնները թող մէկդի ձգէ. ու Եգիպտոսի կուռքերովը մի՛ պղծուիք. ես եմ ձեր Տէր Աստուածը։
8 Հայց անոնք ինծմէ ապստամբեցան, և չուզեցին ինծի մտիկ ընել, ա-մէկդի չձգեցին ամէն մէկը իր աչքերուն գարշելիութիւնները, ու Եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին. ան ատենը ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ։
9 Հայց ես ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց մէջը անոնք կը գտնուէին, և որոնց առջեւը ես անոնց յայտնուեցայ, երբոր անոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի։
10 Ու զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ու զանոնք անապատը
11 բերի. Ու իմ օրէնքներս անոնց տուի, ու իմ դատաստաններս ա-նոնց գիտցուցի, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ։
12 Ու իմ շաբաթներս ալ անոնց տուի, որ իմ ու անոնց մէջտեղը նշան ըլլան, որպէս զի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ։
13 Հայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ ինծմէ ապստամբեցաւ. իմ օրէնքներովս չքալեցին, ու իմ դատաստաններս մերժեցին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ շաբաթներս մեծապէս պղծեցին. անոր համար ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ անապատին մէջ, ու զանոնք սպառեմ։
14 Հայց ես ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի։
15 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք չտանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող, ու ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը, որ անոնց տուեր էի։
16 Վասն զի իմ դատաստաններս մերժեցին, ու իմ օրէնքներովս չքալեցին, և իմ շաբաթներս պղծեցին. վասն զի անոնց սիրտը իրենց կուռքերուն ետեւէն կ'երթար։
17 Հայց իմ աչքս անոնց խնայեց, որ զանոնք չկորսընցընեմ, ուստի անապատին մէջ զանոնք չսպառեցի։
18 Ու անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի, Ձեր հարցը կանոնները մի՛ քալէք, ու անոնց սովորութիւնները մի՛ պահէք, և անոնց կուռքերովը մի՛ պղծուիք.
19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը. իմ օրէնքներովս քալեցէք, ու իմ դատաստաններս պահեցէք, ու զանոնք ի գործ դրէք.
20 Ու իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէք. ու անոնք իմ ու ձեր մէջտեղը նշան ըլլան, որպէս զի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
21 Հայց անոնց որդիներն ալ ինծմէ ապստամբեցան. իմ օրէնքներովս չքալեցին, ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չըրին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ շաբաթներս պղծեցին. ուստի ըսի որ՝ իմ

սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ , ու անապատին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ :
22 Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի , ու ըրի իմ անուանս համար , որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի :
23 Նաեւ անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , որ զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ :
24 Վասն զի իմ դատաստաններս՝ ի գործ չդրին , ու իմ օրէնքներս մերժեցին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . ու անոնց աչքերը իրենց հարցը կուռքերուն ետեւէն եղաւ :
25 Ուստի ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին , ու անանկ դատաստաններ , որ անոնցմով չէին կրնար ապրիլ :
26 Ու զանոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի , զանոնք ետք ետքէ որ ամէն արգանդ բացողը էրթալ անցընեն , որպէս զի զանոնք կորսընցնեմ , որ գիտնան թէ ես եմ Տէրը :
27 Ինծի համար՝ որդի մարդոյ , Իսրայէլի տանը խօսէ ու անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ձեր հայրերը ասով ալ ինծի դէմ յանցանք ընելով , զիս նախատեցին :
28 Վասն զի երբոր զանոնք տարի ան երկիրը , որն որ անոնց տալու համար ձեռքս վերցուցեր էի , ամէն բարձր բլուրը ու ամէն տեւրևաթիս ծառը տեսնելով , հոն իրենց զոհերը մատուցին , և իրենց բարկութիւն գրգռող ընծաները հոն տարին , ու իրենց անուշահոտ խունկերը հոն ծխեցին , և իրենց թափելու նուէրները հոն մատուցին :
29 Ու անոնց ըսի , Ինչ է ատ բարձր տեղը որ դուք հոն կ'երթաք . և անոր անունը մինչև ասօր Բարձր տեղ կ'ըսուի :
30 Ինծի համար Իսրայէլի տանը ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Դուք որ ձեր հայրերուն ձամբուն մէջը կը պղծուիք , և անոնց գարշութիւններուն հետևելով պոռնկութիւն կ'ընէք ,
31 Ու ձեր ընծաները մատուցանելով ու ձեր տղաքը կրակէ անցընելով , ձեր բոլոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև ասօր . միթէ ես ձեզի պատասխան պիտի տամ , ով Իսրայէլի տունը . ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ :
32 Ու ձեր սրտին խորհուրդը ամենևին պիտի չկատարուի , որ կ'ըսէք թէ Ինչպիսի ու քար պաշտելով , հեթանոսներուն պէս՝ երկիրներուն ազգատոհմներուն պէս պիտի ըլլանք :
33 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ անշուշտ ձեր վրայ զօրաւոր ձեռքով ու երկընցած բազուկով ու թափուած բարկութիւնով թագաւորութիւն պիտի ընեմ :
34 Ու զօրաւոր ձեռքով , ու երկընցած բազուկով և թափուած բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրներէն՝ ուր որ դուք ցրուեցեալ էք :
35 Ու ձեզ ժողովրդոց անապատը պիտի տանիմ , ու հոն ձեզի հետ երես երեսի դատ պիտի վարեմ :
36 Ինչպէս որ Եգիպտոսի երկրին անապատին մէջ ձեր հայրերուն հետը դատ վարեցի , այնպէս ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :
37 Ու ձեզ գաւազանին տակէն պիտի անցընեմ , ու ձեզ ուխտին կապին տակը պիտի մտցընեմ :
38 Ու ապստամբները ու ինծի դէմ յանցաւորները ձեզմէ պիտի զատեմ , զանոնք իրենց պանդխտութեան երկրէն պիտի հանեմ , ու անոնք Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
39 Ու դուք՝ ով Իսրայէլի տունը՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Գացէք , պաշտեցէք ամէն մէկնիդ ձեր կուռքերուն ծառայութիւն ընէք , քանի որ դուք ինծի մտիկ ըրէք , բայց իմ սուրբ անունս ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը ետքէ պղծէք :
40 Վասն զի իմ սուրբ լեռանս վրայ , Իսրայէլին բարձր լեռանը վրայ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , բոլոր Իսրայէլի տունը ամէնը իրենց երկրին մէջ ըլլալով՝ հոն ինծի ծա-

ռայութիւն պիտի ընեն . հոն անոնց
պիտի հաձիմ , և ձեր պատարագ-
ները ու ձեր ընծաներուն երախայ-
րինները , ձեր բոլոր սուրբ բանի-
41 րովը հոն պիտի փնտռեմ : Երբոր
ձեզ ազգերէն հանեմ ու ձեզ ժող-
վեմ ան երկիրներէն , ուր որ դուք
ցրուած էք , անուշահոտ խառնով
ձեզի պիտի հաձիմ , և ձեր մէջը
ազգաց աչքերուն առջևը սուրբ պի-
42 տի ըլլամ : Ու երբոր ձեզ Իսրա-
յէլի երկիրը տանիմ , այն
երկիրը՝ որուն որ ձեր հայրերուն տա-
լու համար ձեռքս վերցուցի , պիտի
43 գիտնաք թէ ես եմ Տէրը : Ու
հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբաները ,
ու ձեր բոլոր գործքերը որոնցմով
պղծուեցաք . և ձեր ըրած բոլոր
չարութիւններուն համար դուք
44 ձեզմէ պիտի զզուիք : Ու պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը , երբոր
ձեզի այսպէս ընեմ իմ անուանս
համար , և չէ թէ ձեր չար ճամբա-
ներուն ու ձեր ապականած վար-
մունքին համեմատ , ով Իսրայէլի
տունը , կ'ըսէ Տէր Էհովան :
45 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
46 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ
դէպ ի հարաւ չիտակէ , ու դէպ ի
հարաւ խօսէ ու հարաւային դաշ-
տին անտառին վրայ մարգարէու-
47 թիւն ըրէ . Ու հարաւային ան-
տառին ըսէ , Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ . Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես քու մէջդ կրակ պիտի բըր-
ռընկըրնեմ , և քու մէջդ եղած
ամէն կանանչ ծառը ու ամէն չոր
ծառը պիտի ուտէ . բռընկած բոցը
պիտի չմարի , ու անով՝ հարաւէն
մինչև հիւսիս ամէն կողմերը պիտի
48 այրին : Ու ամէն մարմին պիտի
տեսնէ , թէ ես Տէրս զանիկայ բըռ-
ընկցուցի . ան անիկայ պիտի չը-
49 մարի : Ան ատենը ես ըսի , Ա՛հ ,
Տէր Էհովայ , անոնք ինծի համար
կ'ըսեն , Ա՞խ որ ասիկայ առակներ
կը խօսի :

ԻԱ . ԻԸ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
2 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ

դէպ ի Երուսաղէմ չիտակէ , ու
սուրբ տեղերուն խօսէ , ու Իսրա-
յէլի երկրին մարգարէութիւն ըրէ ,
3 Ու Իսրայէլի երկրին ըսէ . Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ
եմ , ու իմ սուրս իր պատեանէն
պիտի հանեմ , և արդարը ու ամ-
բարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ :
4 Որով հետև արդարը ու ամբարիշտը
քեզմէ պիտի կտրեմ , անոր համար
հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմ-
նոյ դէմ իմ սուրս իր պատեանէն
5 պիտի քաշուի : Ու ամէն մարմին
պիտի գիտնայ թէ ես Տէրս իմ
սուրս իր պատեանէն հաներ եմ .
անիկայ մէյմըն ալ ետ պիտի չդառ-
նայ :
6 Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝
հեծէ . մէջքը կոտրածի պէս դառ-
նութեամբ անոնց աչքերուն առջևը
հեծէ :
7 Ու երբոր քեզի ըսեն՝
թէ Ինչո՞ւ կը հեծես , ան ատենը
ըսես , Լուրին համար . վասն զի
կու գայ . և ամէն սիրտ պիտի
հալի , և ամէն ձեռք պիտի թուլ-
նայ , ու ամէն հոգի պիտի մարի , և
ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի ըլ-
լայ . ահա կու գայ ու պիտի կա-
տարուի՝ կ'ըսէ Տէր Էհովան :
8 Վարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ՝ ըսելով . Որդի մարդոյ՝
մարգարէացիր ու ըսէ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ըսէ՛ որ Սուրը ,
սուրը սրուեցաւ ու նաև սրբուե-
ցաւ :
10 Մեծ կոտորած ընելու հա-
մար սրուեցաւ , փայլելու համար
սրբուեցաւ . հիմա մենք ուրախա-
նա՞նք . իմ որդուոյս գաւազանը
11 ամէն փայտը կ'անարգէ : Ինայց
Ինքը սրբուելու տուաւ զանիկայ ,
որ ձեռքով բռնուի . ան սուրը
սրուած է ու սրբուած է , որ զա-
նիկայ սպաննողին ձեռքը տայ :
12 Աղաղակէ ու ողբա՝ որդի մարդոյ ,
քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս
վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
վրայ պիտի ըլլայ . իմ ժողովուր-
դիս վրայ սուրի պատճառաւ վախեր
պիտի ըլլայ . անոր համար ձա-
13 ագրիդ զարկ : Վասն զի փորձը
եղաւ . ու ի՞նչ ալ ըլլայ , թէ
որ ան անարգող գաւազանը ալ

14 չըլլայ՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած ։ Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն ըրէ, ու ձեռքերդ իրարու զարկ. և սուրը՝ սպաննուածներուն սուրը իրենք անգամ պիտի կըրկնուի. մեծամեծաց վիրաւորներուն սուրը ասիկայ է, որ անոնց բո-
15 լորտիքը պաշարեց ։ Սիրտերը նուաղելու համար, ու խոչընդոտները շատնալու համար անոնց բոլորը դռներուն վրայ սուրին վախը դրի. աւաղ, անիկայ փայլելու համար շինուեցաւ. մորթելու համար սրբուեցաւ ։ Ինքզինքդ ժողվէ՛, քու
16 աջ կամ ձախ կողմդ՝ ուր որ երեսդ
17 դարձած է, զարկ ։ Ու ես ալ ձեռքերս իրարու պիտի զարնեմ, և իմ սրտմտութիւնս պիտի հասցընեմ. ես Տէրս խօսեցայ ։
18 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ դուն քեզի երկու ճամբայ պատրաստէ, որ Բաբիլոնի թագաւորին սուրը գայ. անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պիտի ելլեն. ու մէկ տեղ մը ընտրէ, քաղաքին ճամբուն գլուխը ընտրէ ։
20 Ճամբայ պատրաստէ, որ Ամմոնի որդւոցը Հռաբբային վրայ և Հիւդայի մէջ եղող պարսպաւոր Երուսաղէմին վրայ սուր գայ ։
21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը ճամբուն բաժանմանը վրայ երկու ճամբուն գլուխը կայնեցաւ, որ հմայութիւն ընէ. անիկայ իր նետերը երերցուց, թերափիմներուն
22 հարցուց, լերդին նայեցաւ ։ Ինոր աջ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար Երուսաղէմի համար, որ մեքենաներ դնեն, պատերազմի մէջ բերանին բանան ու աղաղակով ձայն վերցընեն, դռներու դէմ մեքենաներ դնեն, հողաբլուր կանգ-
23 նեն, և մարտկոց շինեն ։ Հայց ասիկայ անոնց աչքերուն առջին ստոյգ հմայութեան մը պէս պիտի ըլլայ, որովհետև անոնց երդումներ ըրեր էին. բայց անիկայ իրենց անօրէնութիւնը պիտի յիշեցընէ, որպէս զի բռնուին ։
24 Ինոր համար Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուք ձեր անօրէնութիւնը յիշեցուիք, երբոր ձեր յանցանքները յայտնուեցան, ու բոլոր գործերնուդ մէջ ձեր մեղքերը երևցան, նաև յիշեցընելնուդ համար ձեռքով պիտի բռնուիք ։ Ու դուն՝ ով պիղծ 25
և ամբարիշտ իշխան Իսրայէլ, որ քու օրդ հասեր է, և անօրէնութեանդ ժամանակին վախճանը,
Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Խոյրը 26
վերցուր ու թագը հանէ. ասիկայ այսպէս չըլլար. ցածը բարձրացուր ու բարձրը ցածցուր ։
Ամանիկայ տակնուվրայ, տակնու- 27
վրայ, տակնուվրայ պիտի ընեմ. ու ալ պիտի չըլլայ, մինչև որ գայ անիկայ՝ որուն իրաւունքն է, ու անոր պիտի տամ ։
Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ մարգա- 28
րեացիր ու ըսէ՝ Ամմոնի որդւոցը համար, ու անոնց նախատանացը համար Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. ու ըսես, Սուրը՝ սուրը քաշուած է, և մորթելու համար սրբուած է, որ իր փայլմամբը հատցընէ, Երբոր քեզի համար 29
ունայն տեսիլքներ կը տեսնեն և սուտ հմայութիւններ կ'ընեն, որ քեզ սպաննուելու ամբարիշտներուն պարանոցին վրայ բերեն, որոնց օրը հասեր է, նաև անօրէնութեանը ժամանակին վախճանը ։ Ամանիկայ 30
իր պատեանը դարձընե՞մ. քեզ քու ստեղծուած տեղդ ու քու ծննդեանդ երկրին մէջ պիտի դատեմ. Ու քու վրադ իմ բար- 31
կութիւնս պիտի թափեմ. քու վրադ իմ սրտմտութեանս կրակովը պիտի փչեմ, ու քեզ բարբարոս մարդիկներուն՝ ապականելու վարպետ եղողներուն ձեռքը պիտի տամ ։ Հրոյ ճարակ պիտի ըլլաս, 32
քու արիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի ըլլայ, դուն պիտի չյիշուիս. վասն զի ես Տէրս խօսեցայ ։

ԴԱՆԻԷԼ Ի՛Զ

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը- 1
սելով, Ու դուն՝ որդի՛ մար- 2
դոյ՝ ահա արիւնահեղ քաղաքին դատաստան պիտի ընե՞ս, դատաստան

պիտի ընե՞ս . ուրեմն անոր բոլոր պղծութիւնները իրեն գիտցո՛ւր ,
3 Ու ըսէ , Տէր Աստուած այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛վ քաղաք՝ որ քու մէջդ արիւն կը թափես , որպէս զի քու ժամանակդ գայ , և քու անձդ պղծելու համար քեզի դէմ կուռքեր
4 կը շինես , Ուստի քու թափած արիւնովդ յանցաւոր եղար , ու շինած կուռքերովդ պղծուեցար , և քու օրերդ մօտեցուցիր , ու քու տարիներուդ հասար . անոր համար քեզ ազգերուն նախատինք , ու ամէն երկիրներուն ծաղր ընծա-
5 ուի : Մօտէ՛ն մօտ եղողները ու քեզմէ հեռու եղողները քեզ ծաղր պիտի ընեն , ո՛վ վատահամբաւ ու աղմկալից մարդ :
6 Ասա քու մէջդ Իսրայէլի իշխանները ամէն մէկը իր բազուկովը արիւն թափելու համար կայներ են :
7 Ուստի մէջդ հայրը ու մայրը անարգեցին , քու մէջդ օտարականին բռնութիւն ըրին , քու մէջդ որբին
8 ու որբևարիին զրկանք ըրին : Իմ սուրբ բաներս արհամարհեցիր , և իմ շաբաթներս պղծեցիր :
9 Ուստի մէջդ բանսարկու մարդիկներ եղան արիւն թափելու համար , ու քու մէջդ լեռներու վրայ կ՚ըրան , և քու մէջդ եղեռնագործութիւն ըրին :
10 Ուստի մէջդ պղծեց իր հօրը մերկութիւնը յայտնեց . քու մէջդ դաշտանի պատճառով անմաքուր եղող
11 կինիկը բռնադատեցին : Ասա մէկը իր դրացիին կնկանը հետ պղծութիւն ըրաւ , ու մէկը եղեռնագործութիւն ըրաւ իր հարսը պղծելով , և քու մէջդ ուրիշ մէն ալ իր քոյրը՝ իր հօրը աղջիկը բռնադաւաց :
12 Ուստի մէջդ արիւն թափելու համար կաշառք առին , վաշխ ու տոկոսիք առիր , և բռնութիւն ընելով քու դրացիներէդ բան վաստկեցար ապահութեամբ , ու զիս մոռցար կ՚ըսէ Տէր Աստուած :
13 Ահա ես քու ըրած ագահութեանդ , ու քու մէջդ եղած արիւնահեղութեանը համար ձեռքերս իրարու
14 զարկի : Մինչէ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ , կամ թէ ձեռքերդ կըզօրանան ուժոքնալ ան օրերը որ ես քեզի հաշուեյառնի պիտի ընեմ . ես Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ : Ես քեզ ազգերու մէջ պի- 15
տի ցրուեմ , ու քեզ երկիրներու մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ , և քու պղծութիւնդ քեզմէ պիտի հատցընեմ : Ու դուն քեզմէ պիտի 16
պղծուիս ազգայ աչքերուն առջեւը , ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը :
Ես Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 17
ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի 18
տունը ինծի կղկղանքի պէս եղաւ . ամէնը հալոցի մէջ՝ պղինձի , անագի , երկաթի ու կապարի պէս արծաթի կղկղանք եղան : Ասոր հա- 19
մար Տէր Աստուած այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետեւ ամէնդ կղկղանքի պէս եղաք , անոր համար ահա ես ձեզ Երուսաղէմի մէջ պիտի ժողվեմ :
Ինչպէս որ արծաթը , ու պղինձը , 20
ու երկաթը , և կապարը , ու անագը հալոցի մէջ կը ժողվեն , ու անոր վրայ կրակը կը փչեն՝ հալեցընելու համար , այնպէս ալ ձեզ իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի ժողվեմ , և պիտի թողում ու պիտի հալեցընեմ : Ես ձեզ մէկտեղ բերելով՝ 21
ձեր վրայ իմ բարկութեանս կրակովը պիտի փչեմ . և դուք անոր մէջը պիտի հալիք : Ինչպէս որ 22
արծաթը հալոցին մէջը կը հալի , դուք ալ անոր մէջը այնպէս պիտի հալիք , ու պիտի գիտնաք որ ես Տէրս իմ սրտմտութիւնս թափեցի ձեր վրայ :
Ես Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը- 23
սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ անոր ըսէ՝ , 24
Դուն անանուխ երկիր մըն ես , որ ո՛չ մաքրուած ես , ո՛չ ալ՝ բարկութեան օրը անձրեւով թրջուած : Անոր 25
մէջը իր մարգարէներուն դաւաճանութիւնը կայ , որոնք առաջ քաշտակող ու մռնչող առիւծի պէս հոգիներ կ՚ուտեն , անոնք գանձ ու պատուական բաներ առին , ու անոր մէջը անոր որբևարիները շատցուցին : Անոր քահանաները իմ 26
օրէնքս աւրեցին , ու իմ սուրբ

բաներ պղծեցին . սուրբը պիղծէն
չորոշեցին , և անմաքուրին ու մա-
քուրին տարբերութիւնը չգիտցու-
ցին , և իրենց աչքերը իմ շաբաթ-
ներէս ծածկեցին , ու ես անոնց մէ-
27 ջը պիղծ սեպուեցայ : Անոր իշ-
խաններըն անոր մէջը յափշտակող
գայլերու պէս արիւն թափելու ա-
հոգի կորընչացընելու համար եղան ,
որպէս զի ագահութեամբ բան վաս-
28 տրկին : Ու անոր մարգարէները
ունայն տեսիլքներ տեսնելով , ու
անոնց սուտ գուշակութիւն ընելով՝
զանոնք կիրով ծեփեցին , ու ըսին ,
Տէր Յհովան այսպէս կ'ըսէ , թէև
29 Տէրը խօսած չէր : Երկրին ժողո-
վուրդը մեծ գրկանք ըրին , ու մեծ
յափշտակութիւն ըրին , և աղքա-
տը ու տնանկը բռնադատեցին , ու
օտարականին անիրաւութեամբ զըր-
30 կանք ըրին : Ու անոնցմէ մարդ
մը փնտռեցի , որ պարիսպ չինէ ,
ու խրամատին մէջ իմ առջեւս կայնի
երկրին համար , որ զանիկայ չաւե-
31 րեմ . բայց չգտայ : Ուստի իմ
բարկութիւնս անոնց վրայ թափե-
ցի , զանոնք իմ սրտմտութեանս
կրակովը սպառեցի . անոնց ճամբա-
ները իրենց գլուխը տուի՝ կ'ըսէ
Տէր Յհովան :

ԳԼ . ԼԶ

1 Ա Ե Ա Ր Ե Ա Լ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝
երկու կիներկներ կային մէկ մօր աղ-
3 ջիկներ . Ու անոնք Եգիպտոսի մէջ
պոռնկութիւն ըրին , իրենց ման-
կութեան առներ պոռնկութիւն
ըրին . անոնց ծիծերը հոն ձեղուե-
ցաւ , ու անոնց կուսութեանը ըս-
4 պիներները հոն շօշափուեցաւ : Ու
անոնց անուններըն՝ մեծինը Ոհոլա ,
ու անոր քրոջը՝ Ոհոլիբա էր . ու
անոնք իմ եղան , և տղաքներ ու աղ-
ջիկներ ծնան . (ու անոնց անուն-
ներըն՝ Ոհոլա Սամարիան է , ու Ո-
հոլիբա Երուսաղէմն է :)
5 Ու Ոհոլա քանի որ իմ էր ,
պոռնկութիւն ըրաւ , ու իր հմա-
նեներուն սիրահարեցաւ , այսինքն
6 Ասորեստանցի դրացիներուն , Կա-

պուտակ հագնող կուսակալներուն
ու նախարարներուն , ձի հեծնող
ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնոր-
հալի երիտասարդներ էին : 7 Ու
անոնց վրայ պոռնկութիւն ըրաւ անոնց
հետ՝ այսինքն Ասորեստանի ամէն
ընտիր որդւոցը հետ , նաև ան ա-
մէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ
ու անոնց ամէն կուռքերովը պղծ-
ուեցաւ : 8 Ու Եգիպտոսէն ըն-
դունած պոռնկութիւնները չթողուց . վասն
զի անոր մանկութեան առներն ա-
նոր հետ պառկեր էին , և անոր
կուսութեանը ծիրանները ջշտափեր
էին , ու իրենց պոռնկութիւնը ա-
նոր վրայ թափեր էին : Անոր հա- 9
մար զանիկայ իր հոմանիներուն
ձեռքը տուի , Ասորեստանի որդւո-
ցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած էր :
Անոնք անոր մերկութիւնը յայտա- 10
նեցին . անոր տղաքներն ու աղջիկ-
ները առին , ու զանիկայ սրով
մեռցուցին . այսպէս անիկայ կնիկ-
ներուն մէջը անուանի եղաւ . և
անոր վրայ դատաստաններ ի գործ
դրին :
Ու երբոր անոր քոյրը Ոհոլիբա 11
տեսաւ , իր սիրահարելովը անկէ
աւելի ապականեցաւ . և իր պոռնը-
կութիւնները իր քրոջը պոռնկու-
թիւններէն աւելի շոգցուց . Ու- 12
դրացիներուն սիրահարեցաւ , այ-
սինքն Ասորեստանի որդիներուն ,
շքեղութեամբ հագուած կուսակալ-
ներուն ու նախարարներուն , ձի
հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամ-
ենը շնորհալի երիտասարդներ էին :
Ու տեսայ որ պղծեցաւ , — երկու- 13
քին ալ ճամբան մէկ եղաւ : Ու 14
իր պոռնկութիւնները աւելցուց ,
քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած
մարդիկներ՝ Քաղդէացւոց պատկերները տե-
սաւ , Որոնք մէջքերնին գօտի կա- 15
պած էին , և իրենց գլուխներուն
վրայ ներկուած խոյրեր ունէին ,
ու ամէնքը իշխաններու կերպարան-
քով էին , իրենց ծննդեան երկրին՝
Քաղդէացւոց Բաբիլոնի որդւոցը՝ Վաղդէացւոց 16
նմանութեանը պէս , Ու նմանեցաւ իր
աչքերովը տեսած պէս անոնց

սիրահաբեցաւ , և անոնց՝ Վհաղ-
դէացւոց երկիրը դեսպաններ խրը-
17 կեց : Եւ Խարիլոնի որդիքը անոր
հետ սիրոյ անկողինը մտան , և զա-
նիկայ իրենց պոռնկութիւններովը
պղծեցին , ու անիկայ անոնց հետ
պղծուեցաւ , ու Խաթը անոր հոգին
18 անոնցմէ զատուեցաւ : Իր պոռ-
նըկութիւնները յայտնեց , ու իր
մերկութիւնը բացաւ . ուստի իմ
հոգիս անկէ զատուեցաւ , ինչպէս
որ անոր քրոջմէն զատուեր էր :
19 Այսպէս անիկայ իր պոռնկութիւն-
ները շատցուց , յիշելով իր ման-
կութեան օրերը , Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ ընութիւն ըրած ժամանա-
20 կը . Եւ սիրահաբեցաւ անոնց տար-
փածուներուն , որոնց մարմինը է-
շերու մարմին է , ու անոնց զօրու-
21 թիւնը ձիերու զօրութիւն է : Այ-
դուն նորէն քու մանկութեանդ
պղծագործութիւնը ձեռք առիր , որ
քու մանկութեանդ ծիծերուն ձևե-
լոելնէ՝ սաիներդ Եգիպտացիները-
րէն չոշափուեցաւ :
22 Ինոր համար՝ ով Ոողիբայ , Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Այհա ես
քու վրադ պիտի արթընցընեմ քու
հոմանիներդ , որոնցմէ քու հոգիդ
զատուեցաւ , ու զանոնք ամէն կող-
23 մէն քու վրադ պիտի բերեմ , Խա-
բիլոնի որդիքը , ու բոլոր Վհաղ-
դէացիները , Փակուդը , Ոուէն ,
ու Ոուէն , և անոնց հետ Այսրես-
տանի բոլոր որդիքը , ամէնը շնոր-
հալի երիտասարդներ , կուսակալ-
ներ ու նախարարներ , ամէնը ձի
հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի
24 մարդիկները . Եւ անոնք զէնքերով ,
կառքերով , ու անիւներով , ու ժո-
ղովուրդներու բազմութիւնով քու
վրադ պիտի գան , և ամէն կողմէն
քեզի դէմ վահան , ասպար ու սա-
դաւարտ պիտի դնեն . և դատաս-
տանը անոնց ձեռքը պիտի տամ .
ու քեզ իրենց դատաստաններովը
25 պիտի դատեն : Եւ իմ նախանձս
քեզի դէմ պիտի դնեմ . ու քեզի
հետ բարկութեամբ պիտի վարուին ,
քու քիթդ ու ականջներդ պիտի
կտրեն , և քու մնացորդդ սրով
պիտի իյնայ . անոնք քու տղաք-
ներդ ու աղջիկներդ պիտի առնեն ,
ու քու մնացորդդ կրակով պիտի
այրի : Եւ քու հանդերձներէդ 26
քեզ պիտի մերկացընեն , ու քու
պարծանացդ զարդերը պիտի առ-
նեն : Եւ քեզմէ պիտի դադրեցը- 27
նեմ քու պղծագործութիւնդ ու
քու պոռնկութիւններդ՝ որ Եգիպ-
տոսի երկրէն բերիր . ու աչքերդ ա-
նոնց պիտի չվերցընես , ու մէյմըն-
ալ Եգիպտոսը պիտի չյիշես :
Վհանգի Տէր Եհովան այսպէս 28
կ'ըսէ . Այհա ես քեզ պիտի մատ-
նեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք դուն ա-
տելիր , և անոնց ձեռքը՝ որոնցմէ
քու հոգիդ զատուեցաւ : Եւ ա- 29
նոնք քեզի հետ ատելութեամբ պի-
տի վարուին , ու քու բոլոր վաս-
տակդ պիտի առնեն , և քեզ մերկ
ու անծածկոյթ պիտի թողուն . ու
քու պոռնկութիւններուդ մերկու-
թիւնը , քու պղծագործութիւնդ
ու պոռնկութիւնդ պիտի յայտնուի :
Այդպերուն հետևելով պոռնկութիւն 30
ընելուդ համար , և անոնց կուռքե-
րովը պղծուելուդ համար , աս բա-
ները քեզի պիտի ընեմ : Ոուն 31
քու քրոջդ Ծամբան գացիր , ես ալ
անոր բաժակը քու ձեռքդ պիտի
տամ : Տէր Եհովան այսպէս կ'ը- 32
սէ . Ոուն քու քրոջդ խորունկ ու
լայն բաժակը պիտի խմես , խաղք
ու խայտառակ պիտի բլլաս , ան
բաժակը շատ բան կ'առնէ . Ոուն 33
արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ
պիտի լցուիս , ապշութեան ու
զարմանացման բաժակ մըն է քու քրոջդ
Սամարիայուն բաժակը . Եւ դուն 34
զանիկայ պիտի խմես ու պիտի
քամես , և անոր կտորները պիտի
լզես , ու ստինքներդ պիտի պատրա-
տես , քանզի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան : Ինոր համար Տէր 35
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհե-
նալուդ ու կռնակիդ եաևը նետե-
լուդ համար , դուն ալ քու պղծա-
գործութիւնդ ու պոռնկութիւն-
ներդ կրէ :
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Որդի 36
մարդոյ՝ Ոողային ու Ոողիբային դա-

տաստանը պիտի տեսնե՞ս . ուրեմն անոնց պղծութիւնները իրենց պատ-
37 ժէ : Այսան ալ ընութիւն ըրին , ու ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ . և իրենց կուռքերովը ընութիւն ըրին , ու իրենց ինծի ծնած տղաքն ալ էրալէ անցուցին , որ անոնց կերա-
38 կուր ըլլան : Էս ալ ըրին ինծի . Նոյն օրը իմ սրբարանս անմաքուր ըրին ու իմ շաբաթներս պղծե-
39 ցին : Այսան ալ երբոր իրենց տըղաքը իրենց կուռքերուն զոհելու , Նոյն օրը իմ սրբարանս մտան որ զանիկայ պղծեն . և ահա իմ տանս
40 մէջ այսպէս ըրին : Ու նաև հեռուէն գալու մարդիկներուն ըղ խրկեցիք , որ անոնց պատգամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա անոնք եկան . և դուն անոնց համար լուացուեցար , ու աչքերուդ վրայ ծաբոյր դրիր , ու զարդերով զարդա-
41 րուեցար . Էս պատուական բազմոցի վրայ նստար , որուն առջևը պատրաստուած սեղան կար , և իմ խունկս ու եղս անոր վրայ դրիր :
42 Ու հոն ուրախութիւն ընող բազմութեան ձայն կը լսուէր . ու անբազմաթիւ մարդիկներէն ի զատ անապատէն գիներ մարդիկներ բերուեցան , որոնք անոնց ձեռքերը՝ ապարանջաններ , ու անոնց գլուխները՝ պարծանաց թագեր կը դը-
43 նէին : Էս ընութեան մէջ պառաւածին վրայով ըսի , Հիմա ալ ասոր հետ
44 պոռնկութիւն պիտի ընե՞ն : Ու անոր քովը կը մտնէին . ինչպէս որ պոռնիկ կնկան քովը կը մտնեն , անանկ ալ Ոողային ու Ոողիբային՝ ան պղծագործ կնիկներուն քովը կը
45 մտնէին : Բայց արդար մարդիկները՝ ընացող կնիկներուն դատաստանովը ու արիւն թափող կնիկներուն դատաստանովը պիտի դատուին զանոնք . վասն զի անոնք ընացող կնիկներ են , ու անոնց ձեռքերուն մէջը արիւն կայ :
46 Վասնզի Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Ընդոյ դէմ ժողովք պիտի հանեմ , և զանոնք նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ :
Ու ժողովքը զանոնք քարերով պի- 47
տի քարկոծեն , և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կտրեն . անոնց տղաքներն ու աղջիկները պիտի մեռցընեն , ու անոնց տուներն կրակովը պիտի այրեն : Ու երկրին 48
պղծագործութիւնը պիտի վերցընեմ , որ ամէն կնիկները խրատուին ու ձեր պղծագործութեանը պէս չընեն : Էս ձեր պղծագոր- 49
ծութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն , ու դուք ձեր կուռքերուն մեղքերը պիտի կրէք . ու պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէր Էհովան :

ԻԶ . Ի'Ի

Էս իններորդ տարին տասներորդ 1
ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի աս օրուան 2
անունը՝ բուն աս օրը գրէ . Նաբիլոնի թագաւորը բուն աս օրս Երուսաղէմին մօտեցաւ : Էս ան 3
ապստամբներուն տանը առակ խօսիս , ու անոնց ըսես , Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Կաթսան դիր , կանխայ դիր ու ջուր ալ ըզնէյ դիր : Անոր կտորները , ամէն 4
աղէկ կտորները , ազդրը և ուսը անոր մէջը ժողվէ . ոսկորներուն ընտիր ոսկորներով լեցուր : Ոչխարներուն ընտիրները առ , ու ոս- 5
կորներն ալ տակը դիզէ . զանիկայ խիստ շատ եռացուր , այնպէս որ մէջի ոսկորներն ալ եփին :
Անոր համար Տէր Էհովան այս- 6
պէս կ'ըսէ . Վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին , ան կաթսային՝ որուն ժանգը մէջէն իր մէջն է , ու ժանգը մէջէն ելած չէ . զանիկայ իր ջնջի կտորներովը հանէ . անոր վրայ վիճակ չգոհուի . Վասն զի անոր ա- 7
րիւնը իր մէջն է , զանիկայ հոր ապառաժի վրայ դրաւ , զանիկայ գետնի վրայ չթափեց որ զանիկայ հողով ծածկէ : Որ սրտմտութիւնս 8
հանելու — վրէժ առնելու համար , անոր արիւնը հոր ապառաժի վրայ դրի որ չծածկուի : Անոր 9
համար Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին , ես

ալ կրակին գէջը պիտի վառիլ ի վրաս։
10 Փայտերը շատցուր, կրակը բռնկիցուր որ վիրը հալի, հասմնձերը ալ
11 դիր, ու ոսկորները սրբին։ Ատ-
ջը պարապ դնուած կայնէրուն վրայ դիր, որպէս զի պղինձը տաքնայ ու
սրբի, ու անկի պղծութիւնը հալի,
12 — ժանգը հատնի։ Ինչիկայ աշխատութիւնով չի յոգնեցուց, ու
անոր շատ ժանգը իրմէն չէ ելաւ,
13 անոր ժանգը կրակով չի՝— Քու անմաքրութեանդ մէջ պղծագործութիւն կայ. որովհետև քեզ մաքրել աշխատեցայ, ու դուն
չմաքրուեցար, այսուհետև քու անմաքրութենէդ պիտի մաքրուիս,
մինչև որ իմ բարկութիւնս քու
14 վրադ չհանգչեցնեմ։ Ես Տէրս խօսեցայ. ի՛ հասնի պիտի գայ, ու
ընեմ, ու պիտի չնայիմ և պիտի չգթամ. քու ճամբանդուդ ու քու գործքերուդ համեմատ պիտի դատուիս՝ կ՚ըսէ Տէր
Յեհովան։
15 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
16 ըսելով։ Որդի մարդոյ՝ ահա ես հարուածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ.
ու դուն չողբաս ու չլաս և քու
17 —արտասուք չգայ։ Լռութեամբ բլլայ քու հնծութիւնդ, մեռելի սուգ մի բռներ. քու սաւանդ գլխուդ վրաը թող, կօշիկներդ ոտքերդ հագիր, ու չերեսնիդ մի ծածկեր, և մարդոց հացը մի
ուտեր։
18 Ու առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ, ու իրիկունը կնիկս մեռաւ, ու հետևեալ առաւօտուն
19 ինծի հրամայուածը ըրի։ Ու ժողովուրդը ինծի ըսաւ՝ Մեզի չե՞ս պատմեր թէ ատ քու ըրածներդ
Մեզ ալ չեմանան մեր
20 Ու ես անոնց ըսի՝ Տէրոջը խօս-
21 քը ինծի եղաւ՝ ըսելով՝ Իսրայէլի տանը ըսէ՝ Տէր Յեհովան այսպէս
կ՚ըսէ՝ Ահա ես իմ սրբարանս՝ ձեր զօրութեանը պարծանքը, ձեր աչացը ցանկութիւնը, ու ձեր հոգւոյն խնայանքը պիտի պղծեմ՝ և
ձեր թողուցած տղաքներնիդ ու աղջիկներնիդ սրով պիտի իյնան։
22 Ու դուք իմ ըրածիս պէս պիտի
ընէք՝ չէր ծրիտունքնիդը պիտի չծածկէք, ու մարդոց հացը պիտի
չուտէք։ Ու ձեր ապարօշները ձե-
23 ռերնիդին, և ձեր կօշիկները ոտքերնիդին պիտի բլլայ՝ պիտի չողբաք ու պիտի չլաք, հապա ձեր անօրէնութիւններովը պիտի մաշիք,
և իրարու հետ պիտի հեծէք։ Ու
24 Եզեկիէլ ձեզի նշան մըն է. դուք անոր բոլոր ըրածին պէս պիտի ընէք՝ ու երբոր ասիկայ բլլայ, պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Յեհովան։

Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ երբոր
25 ես անոնցմէ առնեմ անոնց զօրութիւնը, անոնց պարծանացը ցնծութիւնը, անոնց աչացը ցանկութիւնը, ու անոնց հոգւոյն սիրած
տղաքները ու աղջիկները, Այդ ան-
26 օրը ազատուածը քովդ պիտի գայ, և քեզ ականջներուդ պիտի պատմէ։
Ան օրը քու բերանդ պիտի բացուի
27 ազատուածին, ու պիտի խօսիս, և ալ համր չբլլաս. ու դուն անոնց նշան պիտի բլլաս, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԻԶ

Գլխաւեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
1 ղաւ՝ ըսելով՝ Որդի մարդոյ՝
2 երեսդ Յամմոնի որդիներուն դարձուր, ու անոնց վրայ մարգարէութիւն ըրէ. Ու Յամմոնի որդւոցը
3 ըսի՝ Տէր Յեհովային խօսքը մտիկ ըրէք. Տէր Յեհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վասնզի դուն՝ Աւ՜շ ըսիր իմ սրբարանիս վրայով, երբոր պղծուեցաւ, ու Իսրայէլի երկրին վրայով, երբոր աւերակ եղաւ, և Յուդայի տանը վրայով, երբոր
4 գերութեան գնաց. Ահա ես քեզ արևելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կու տամ՝ ու քու միջդ իրենց դեղերը պիտի հաստատեն, ու քու միջդ իրենց վրանները պիտի դնեն. քու պտուղներդ պիտի ուտեն, և քու
5 կաթդ պիտի խմեն։ ՈւՌաբբան

ուղևորու փարախ և Ըմմինի որդւոց Հիւթը հասերու մեկտղատեղ պիտի ընեմ , ու պիտի դիտեսք
6 թէ ես եմ Տէրը : Ա՚սած դի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոյհետև դուն ծափ զարկիր , ու ոտդ դարձիր զարկիր , ու Իսրայէլի երկրին վրայ քու հոդւոդդ բոլոր արհամարհանօքդ
7 հանգիր ուրախացար , Ինոր հասար ահա ես իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն ըլլալու պիտի տամ , և քեզ ժողովուրդներէն պիտի կտրեմ , ու քեզ երկիրներուն մէջէն պիտի կորսընցընեմ . քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու պիտի դիտեսք թէ ես եմ Տէրը :
8 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոյհետև Մովաբ ու Սէիր ըսին , Թէ Յհա Յուդայի տունը ամէն
9 ազգերուն պէս է . Ինոր հասար ահա ես Մովաբի սահմանը իր քաղաքներէն՝ իր ծայրը եղող քաղաքներէն , երկրին պարծանքը եղող Բեթեսիմոթի , Բէէլմէոնի ու Կաբրաթեմի կողմէն պիտի բանամ
10 Բրևկդի բնակիչներուն , որ Ըմմինի որդւոցը վրայ ֆառ . ու ան Իսիէը ամոնց ժառանգութիւն պիտի տամ , որպէս զի Ըմմինի որդիքը
11 ազգերուն մէջ յիշուին : Մովաբի մէջ ալ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դնեմ , ու պիտի դիտեսք թէ ես եմ Տէրը :
12 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոյհետև Եդոմ Յուդայի տանը դէմ դնելով՝ վրէժ առաւ , և անկ վրէժ առնելով մեծ յանցանք
13 ըրաւ , Ինոր հասար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Եդոմի վրայ ձեռքս պիտի երկընցընեմ , և մարդը ու անասունը անկէ պիտի կտրեմ , և զանիկայ անապատ պիտի ընեմ Թեմանէն , ու մինչև
14 Դեդան սրով պիտի իյնան : Եւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ձեռքովը՝ իմ վրէժխնդրութիւնս Եդոմի վրայ պիտի կատարեմ , ու անոնք իմ սրամտութեանս ու բարկութեանս համեմատ պիտի ընեն Եդոմի մէջ , և իմ վրէժխնդրութիւնս պիտի դիտեսք , կ՚ըսէ Տէրը Եհովան :

Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . 15
Երբոյհետև փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ վարուեցան , ու հոդիի արհամարհանօք վրէժ առին հինաւուրց ատելութեամբ ատելով ,
Ինոր հասար Տէր Եհովան այսպէս 16
կ՚ըսէ . Ընդա ես իմ ձեռքս փղշտացւոց վրայ պիտի երկընցընեմ , և քրեթեթիները պիտի կտրեմ , ու ծովեզերքը եղողներուն մնացորդը բնաջինջ պիտի ընեմ . Եւ անոնց 17
վրայ իմ սքանելաբեմանա յանդիմանութիւններովը մեծ վրէժխնդրութիւններ պիտի կատարեմ . ու երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ , պիտի դիտեսք թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼՈՒԽ Խ.Օ.

Ու եղաւ որ միսանասնեղորդ տա- 1
բեր՝ ամսուն առաջին շոր Տէրոջը
խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսելով , Մարդի 2
մարդոյ՝ որովհետև Տիւրոսը Երուսաղէմի վրայով ըսաւ : Ա՚հ՚ը՝ ժողովրդոց դռնները կոտրեցաւ , անոր ան- ձին ինձը ինձի փոխադրուեցաւ , անոր անապատ գառնալովը ես պիտի լեցնուիմ . Ինոր հասար Տէր 3
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ընդա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Տիւրոս , ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի յարուցանեմ , ինչպէս որ ծովը իր ալիքներովը կը յարուցանէ . Եւ անոնք 4
Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւերեն , ու անոր աշտարակները պիտի փլցընեն . ու ես անոր հողը անկէ պիտի աւլեմ , և զանիկայ շէր ապառաժի պիտի դարձընեմ : Ընդ 5
ծովուն մէջ ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ : Ինչո՞ւ որ ես խօսեցայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , ու անիկայ ազգերուն աւար պիտի ըլլայ . Եւ անոր աղջիկները որ 6
դաշտի մէջ են , սրով պիտի սպանուին , և հարկէ պիտի դիտեսք թէ ես եմ Տէրը :

Ա՚սած դի Տէր Եհովան այսպէս 7
կ՚ըսէ . Ընդա ես Հիւսիսէն Տիւրոսի վրայ պիտի բերեմ թագաւորաց թագաւորը՝ Նաբուգոդոնոսոր

գռնոսոր թագաւորը ձիերով , կառքերով , ձիաւորներով , բազմութիւնով ու շատ ժողովուրդով :
8 Ինկայ քու աղջիկներդ գաշտի մէջ սրով պիտի մեռցընէ , և քեզի դէմ մարտկոց պիտի հիներ , ու քեզի դէմ հողաբլուր պիտի կանգնէ , ու քեզի դէմ վահան պիտի վերցընէ :
9 Ու քու պարիսպներուդ դէմ իր պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ , ու իր տապարներովը քու աշտարակներդ պիտի
10 փլցընէ : Ինոր ձիերուն բազմութիւնէն՝ անոնց փոշին քեզ պիտի ծածկէ . ձիաւորներուն ու անիւներուն և կառքերուն ձայնէն քու պարիսպներդ պիտի սասանին , երբոր ինքը քու դռներէդ մտնէ՝ պաբիսպը փլած քաղաքի մէջ մըտնողներուն պէս :
11 Ու ամէն փողոցներդ իր ձիերուն սմբակներովը պիտի կոխէ , քու ժողովուրդդ սրով պիտի սպաննէ , և քու ամուր բերդերդ գետնի հետ հաւասար պիտի ըլլայ :
12 Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալնէն , ու ապրանքներդ աւար պիտի առնեն , և քու պարիսպներդ պիտի փլցընեն , ու գեղեցիկ տուներդ պիտի քակեն , և քու քարերդ , փայտերդ ու հողդ ջուրերուն մէջը պիտի ձգեն :
13 Ու քու երգերուդ աղաղակը պիտի դադրեցընեմ . ու քու քնարներուդ ձայնը ալ պիտի չըլսուի :
14 Ու քեզ չոր ապառաժի պիտի դարձընեմ . ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլաս , ու չես պիտի ալ շինուիս . վասն զի ես Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :
15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Տիւրոսին . Միթէ քու կործանմանդ ձայնէն կղզիները պիտի չսասանի՞ն , երբոր քու մէջդ կոտորած ըլլալով՝
16 վիրաւորները հեծծեն : Ին ատենը ծովուն բոլոր իշխանները իրենց աթոռներուն վրայէն պիտի իջնեն , և իրենց պատմուճանները պիտի հանեն , ու իրենց նկարագործ հանդերձները պիտի մերկանան , սոսկում պիտի հագնին , գետնի վրայ պիտի նստին , և ամէն վայրկեան պիտի սարսափին , ու քու վրայովդ պիտի ապշին . 17 Ու քու վրայովդ ողբ ընելով՝ քեզի պիտի ըսեն , Ո՛նչպէս կործանեցար՝ ով ծովայնակ անուանի քաղաք , որ ծովուն մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բնակիչներդ՝ որ ահարկու էիք ծովեղերքին բոլոր բնակիչներուն : 18 Հիմա քու կործանմանդ օրը կղզիները պիտի դողան , ու ծովու մէջ եղող կղզիները քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պիտի ապշին :
19 Վասնզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երբոր քեզ աւերակ քաղաք մը ընեմ ան քաղաքներուն պէս՝ որոնք բնակիչ չունին , և քու վրադ անդունդը հանեմ , ու շատ ջուրերը քեզ ծածկեն , 20 Ես քեզ գուբը իջնողներուն հետ հին ժողովուրդին իջեցընեմ , ու քեզ գուբը իջնողներուն հետ գետնին տակերը յաւիտենական աւերակներուն մէջը նստեցընեմ , այնպէս որ դարձալ չբնակուիս . ան ատենը ես կենդանեաց երկրին մէջ փառք պիտի դնեմ : 21 Վնէզ սոսկում պիտի ընեմ , ու պիտի ոչնչանաս . ու երբոր փնտուիս , ալ յաւիտեան պիտի չգտնուիս , կ'ըսէ Տէր Եհովան :

Գ Լ . Ի Ն

1 Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , 2 Ուստի որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ ողբ ըրէ : 3 Ու Տիւրոսին ըսէ , Ո՛վ ծովուն մուտքերը բնակող , շատ կղզիներու ժողովուրդներուն հետ վաճառականութիւն ընող , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ Տիւրոս՝ դուն ըսիր թէ Ես գեղեցկութեան մէջ կատարեալ եմ : 4 Ու սահմաններդ ծովուն մէջտեղն են . քեզ շինողները քու գեղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին :
5 Ինոր քու ամէն նաւաս տախտակներդ Սանիրի մայրէն շինեցին . Լիբանանէն եղեւիններ առին , որ քեզի կայմեր շինեն : 6 Ու Թիւրդ Բասանի կաղնիներէն շինեցին , քու

նստարաններդ Ախտացւոց կղզիներ-
րէն Էլեփ տօսախէ չինեցին փղոս-
7 կրօվ պատած ։ Ու բացած ա-
ռագաստդ Եգիպտոսի Նկարագործ
բեհեզն էր . քու ծածկոյդ Եղիսայի
կղզիներուն կապուտակ ու ծիրա-
8 նեգոյն էլեպատն էր ։ Սիդոնի ու
Արուադի բնակիչները քու թիա-
վարներդ էին . քու մէջդ եղող ի-
մաստուններդ՝ ով Տիւրոս , անոնք
9 քու նաւավարներդ էին ։ Վեբա-
ղին ծերերը ու անոր խմաստուն-
նները քու մէջդ էին , քու ծածկուած
նաւերդ նորոգելու համար . ծովուն
բոլոր նաւերը ու անոնց նաւաս-
տիները քու առուտուրդ ընելու
10 համար քու մէջդ էին ։ Ու զօր-
քերուդ մէջ պատերազմական մար-
դիկներդ Պարսք , Լուդացիք ու
Փուդացիք էին . քու մէջդ վահան
ու սաղաւարտ կախողը անոնք էին ,
ա՛ն անոնք քեզ փառաւորեցին ։
11 Արուադացիք քու զօրքիդ հետ
շուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ , ու Գամադացիք քու աշ-
տարակներուդ մէջն էին . անոնք
իրենց վահանները շուրջանակի քու
պարիսպներուդ վրայ կը կախէին ,
անոնք քու գեղեցկութիւնդ կատա-
րեալ ըրին ։
12 Արշաւ ապրանքը շատ ըլ-
լալուն համար Թարսիսի վաճառ-
կանները քու վաճառականներդ էին . անոնք
քու վաճառանոցներուդ մէջ ար-
ծաթի , երկաթի , անագի ու կա-
13 պարի առուտուր կ'ընէին ։ Յա-
ւան , Թուբէլ ու Մոսոք քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քեզի
հետ մարդոց հոգիներու ու պղնձէ
անօթներու առուտուր կ'ընէին ։
14 Թորգոմայի տունէն քու վաճառա-
նոցներդ կը բերէին ձիեր ու ձիա-
15 ւորներ , և ջորիներ ։ Ռեդանի
որդիքը քու վաճառականներդ էին .
շատ կղզիներու վաճառականութիւ-
նը քու ձեռքդ էր . անոնք քեզի
հետ փղոսկրի ժանիքներով ու ոպ-
նիազով փոխանակութիւն կ'ընէ-
16 ին ։ Ձեռագործներուդ շատու-
թեանը համար Ասորիք քու վա-
ճառականներդ էին . և քու վա-
ճառանոցներուդ մէջ կարկեհանի ,
ծիրանեդոյնի , նկարադործ կերպա-
սի , բեհեզի , բուստերու ու կար-
միր յակինթի առուտուր կ'ընէին ։
17 Հրէաստան ու Իսրայէլի երկիրը քու
վաճառականներդ էին . անոնք քե-
զի հետ Մինիթի ցորենի , խմո-
րեղէնի , մեղրի , եղի ու բալասանի
առուտուր կ'ընէին ։ 18 Ձեռագործ-
ներուդ շատութենէն՝ ամէն փեսա-
ապրանք շատ ըլլալուն համար՝ Դա-
մասկոս քու վաճառականդ էր՝
Վնեզրոնի գինիով ու ճերմակ բուր-
դով ։ 19 Վէդան ու Հաւան քու
վաճառանոցներդ մանած կը բերէ-
ին . քու վաճառներուդ մէջը՝ բա-
նուած երկաթ , կասիա ու խունձ
կեղեգն կար ։ 20 Ասքերու համար
պատառակալներ բերող վաճառա-
կանդ Ռեդան էր ։ 21 Արաբացիք ,
ու Կեդարի բոլոր իշխանները քու
պատրաստ վաճառականներդ էին .
անոնք քեզի հետ գառնուկներու ,
խոյերու ու նոխազներու առուտուր
կ'ընէին ։ 22 Սաբայի ու Ռեգմայի
վաճառականները քու վաճառական-
ներդ էին . անոնք քու վաճառա-
նոցներուդ մէջ ամէն փեսա ընտիր
խունկերու , և ամէն փեսա պա-
տուական քարերու ու ոսկիի ա-
ռուտուր կ'ընէին ։ 23 Խառան , Քան-
նէ ու Եդեմ , Սաբայի վաճառա-
կանները , Ասորեստան ա՛ն Քաղ-
մադ քու վաճառականներդ էին ։
24 Անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ
քեզի հետ չքեղ հանդերձներով ,
կապուտակ ու նկարագործ վերար-
կուներով , ու երփնագեղ գոգաս-
ներով կապուած՝ եղևնափայտէ պատուհան-
ներու առուտուր կ'ընէին ։ 25 Թար-
սիսի նաւերը քու առուտուրիդ
համար կը պտըտէին . ու դուն
լեցուեցար , ու խիստ փառաւոր
եղար ծովուն մէջտեղը ։
26 Ու թիավարներդ քեզ շատ ջու-
րերուն բերին . արևելեան հովը քեզ
ծովուն մէջտեղը կոտրեց ։ 27 Ու
ապրանքներդ ու վաճառանոցներդ
ա՛ն առուտուրդ , քու նաւաստիներդ
ու նաւավարներդ , քու նաւերդ նո-

բոգողներըը ու քեզի հետ առուտուր
ընողներըը , և քու մէջդ եղող բոլոր
պատերազմական մարդիկներդ , ու
քու մէջդ եղող բոլոր բազմու-
թիւնդ քու կործանմանդ օրը ծո-
28 վուն մէջտեղը պիտի իյնան : Ալու
նաւավարներուդ աղաղակին ձայնէն
արուարձաններըը պիտի սասան :
29 Ու ամէն թի քաշող նաւաստինե-
րըը , ամէն ծովու նաւավարներըը
իրենց նաւերէն պիտի իջնեն , ու
30 ցամաքը պիտի կայնին . Ու իրենց
ձայնը քու վրայովդ լսել պիտի
տան , ու դառնապէս պիտի աղա-
ղակեն , և իրենց գլուխներուն վրայ
հող պիտի գնեն , ու մոխիրի մէջ
31 պիտի թաւալին . Ալ քեզի համար
մազերնին պիտի փետեն , և քուրձ
պիտի հագնին . ու քեզի համար
սրտի ցաւով ու դառն ողբով պիտի
32 լան : Ու իրենց սուգին մէջը քե-
զի համար ողբալու ձայն պիտի վեր-
ցընեն , ու քու վրադ ողբան ըսե-
լով , Ո՞նչ տալաք կար Տիւրոսի
նման , որ ծովուն մէջը բնաջինջ
33 եղաւ : Վանի որ քու վաճառներդ
ծովէն կ'ելլէր , շատ ազգեր կը կըշ-
տացընէիր , շատ ապրանքներովդ ու
առուտուրներովդ երկրի թագաւոր-
34 ները կը հարստացընէիր : Ջու-
րերուն խորութեանը մէջ ծովերէն
կոտրուած ատենդ՝ քու վաճառա-
կանութիւնդ ու բոլոր բազմու-
35 թիւնդ քու մէջդ իևական : Կղզի-
ներուն բոլոր բնակիչները քու վը-
րայովդ ապշեցան . ու անոնց թա-
գաւորները խիստ զարհուրեցան .
36 Երեսնին երեսները դեղնեցան : Ազ-
գերուն մէջ վաճառականները քու
վրադ սուլեցին . դուն սոսկումի
պատճառ եղար և յաւիտեան
չընչացար :

ԻԱ . ԻՀ

1 Ալ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսե-
2 լով , Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի
իշխանին ըսէ Թէ Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ . Որովհետև քու սիրտդ
հպարտացաւ . ու ըսիր Թէ Աս
աստուած մըն եմ , ես ծովուն մէջ-
տեղը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ .
սակայն դուն մարդ ես ու չէ Թէ
Աստուած , Թէև քու սիրտդ Աս-
տուծոյ սրտին տեղը դրիր . Ահա 3
դուն Դանիէլէն իմաստուն ես ,
բնաւ մէկ գաղտնիք մը քեզմէ չպա-
հուեցաւ . Քու իմաստութեամբդ 4
ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն
ստացար , և գանձերուդ մէջը ոսկի
ու արծաթ ժողվեցիր : Շատ ի- 5
մաստութեամբդ ու վաճառակա-
նութեամբդ քու հարստութիւնդ
շատցուցիր , և քու հարստու-
թեանդ պատճառովը սիրտդ հպար-
տացաւ :

Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս 6
կ'ըսէ . Որովհետև դուն քու սիրտդ
Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր , Ա- 7
նոր համար ահա ես քու վրադ օտար-
ներ՝ ազգաց բռնաւորները պիտի
բերեմ . և անոնք քու իմաստու-
թեանդ գեղեցկութեանդը վրայ սու-
րերնին պիտի քաշեն , ու քու վա-
յելչութիւնդ պիտի ապականեն .
Վնեզ գուբը պիտի իջեցընեն . ու 8
ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն մա-
հուամբը պիտի մեռնիս : Արդեօք 9
քեզ սպանողներուն առջևը պիտի
կրնաս ըսել Թէ Աստուած
եմ . դուն քեզ մեռցընողներուն
ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս ու
չէ Թէ Աստուած : Օտարաց ձեռ- 10
քովը՝ անթլփատներուն մահուամ-
բը պիտի մեռնիս , քանզի ես խօ-
սեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :

Ու Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ 11
ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի 12
թագաւորին վրայով ողբ բրէ , ու
անոր ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Դուն որ կատարելութեան
կնիքն ես , իմաստութեամբ լե-
ցուած , ու գեղեցկութեան մէջ
կատարեալ ես , Դուն Աստուծոյ 13
դրախտին՝ Եդեմի մէջ էիր , քու
ծածկոցդ ամէն պատուական քարերն
էին , սարդիան , տոպազիոն ու ան-
դամանդ , ոսկեքար , եղնդնաքար և
յասպիս , շափիւղայ , կարկեհան և
զմրուխտ ու ոսկի . քու թմբուկ-
ներուդ ու սրինգներուդ գործը քու
մեղջուած օրդ քեզի պատրաս-
տուեցաւ : Դուն տարածուած 14

ծածկող քերովբէ մըն էիր , ու ես քեզ դրի . և դուն Աստուծոյ սուրբ լեռանը վրայ էիր , դուն հրեղէն քարերուն մէջ տեղուանքը կը շրջէիր : 15 Դուն քու ճամբաներուդ մէջը կատարեալ էիր , քու ստեղծուած օրէդ մինչև քու օրը՝ որ քու վրադ անօրէնութիւն գտնուեցաւ : 16 Քու առուտուրիդ շատութեանը համար քու մէջդ զրկանքով լեցուցին , ու մեղք գործեցիր . ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն իբրև պիղծ վար նետեցի , և քեզ՝ ով ծածկող քերովբէ , հրեղէն քարերուն մէջէն 17 բնաջինջ ըրի : Քու գեղեցկութեանդ համար սիրտդ հպարտացաւ , քու վայելչութեանդ պատճառաւը քու իմաստութիւնդ աւերեցիր . ես ալ քեզ գետինը նետեցի , քեզ թագաւորներուն առջևը դրի տեսարան ըլլալու համար : 18 Քու խարդախ վաճառականութեամդ ըռնչ շատ անօրէնութիւներովդ քու սրբութիւններդ պղծեցիր . ես ալ քու մէջէդ կրակ հանեցի , անիկայ քեզ կերաւ , ու ամէն քեզ տեսնողներուն աչքին առջևը քեզ գետնի վրայ մոխիր 19 ըրի : Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները քու վրայովդ ապշեցան . դուն սոսկումի պատճառ եղար , ու յաւիտեան ոչնչացար :

20 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 21 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ Սիդոնին դարձուր , ու անոր վրայով 22 մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ , Տէր Յեհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սիդոն , և քու մէջդ պիտի փառաւորուիմ . ու երբոր անոր մէջը դատաստաններ ընեմ , ու անոր մէջը սուրբ սեպուիմ , պիտի գիտնան թէ ես եմ 23 Տէրը : Վասն զի անոր մէջը ժանտախտ , ու անոր փողոցներուն մէջը արիւն պիտի խրկեմ . և շուրջանակի անոր վրայ եղող սրովը անոր մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը : 24 Ու Իսրայէլի տանը մէյմըն ալ խայթող տատասկ ու ցաւցընող փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլորտիքը եղող զիրենք ամէն նախատողներէն . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր Յեհովան :

Տէր Յեհովան այսպէս կ'ըսէ . 25 Երբոր Իսրայէլի տունը ժողվեմ ան ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջը որ ցրուած են , ան ատենը անոնց մէջը ազգաց աչքերուն առջևը սուրբ պիտի սեպուիմ . ու անոնք պիտի բնակին իրենց երկրին մէջ , որն որ ես իմ Ծառայիս Յակոբ տուի : Ու անոր մէջը ապահովութեամբ 26 պիտի բնակին , ու տուներ պիտի շինեն և այդիներ պիտի տնկեն . ու երբոր դատաստաններ՝ ի գործ դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին , անոնք ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը :

ԻԹ

Տասներորդ տարին՝ տասներորդ 1 ամսուն երկուտասաներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ Եգիպտոսի 2 փարաւոն թագաւորին դարձուր , ու անոր դէմ ու բոլոր Եգիպտոսին դէմ մարգարէութիւն ըրէ , խօսէ՝ ու ըսէ , Տէր Յեհովան 3 այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Եգիպտոսի փարաւոն թագաւոր՝ քու գետերուդ մէջը պառկող մեծ վիշապ , որ կ'ըսես թէ իմ գետս իմն է , ու ես ինծի համար շինեցի : Հապա ես քու կռակներուդ կարթեր պիտի անցընեմ , և 4 քու գետերուդ ձուկերը քու թեփերուդ պիտի փակցընեմ , ու քեզ գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ , ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու թեփերուդ պիտի փակչին : Ու քեզ 5 ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը պիտի նետեմ . դուն դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս , ա՛ պիտի չժողովուիս և չամբարուիս . քեզ երկրի գազաններուն ու երկինքի թռչուններուն կերակուր տուի : Ու Եգիպտոսի բոլոր բը- 6 նակիչները պիտի գիտնան թէ ես

եմ Տէրը ։ վասն զի Իսրայէլի տա-
7 նը եղէգէ ցուպ եղան ։ Երբոր ա-
նոնք քեզ ձեռքով բռնեցին , դուն
կուրծացար ու անոնց բոլոր բա-
զուկը ձեղքեցիր . ու երբոր քեզի
կռթընեցան , փշրուեցար ու ա-
նոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր ։
8 Ընոր համար Տէր Իհովան այս-
պէս կ'ըսէ . Ինչ ես քու վրադ սուր
պիտի բերեմ , և մարդը ու անա-
9 սունը քեզմէ պիտի կտրեմ ։ Ու
Եգիպտոսի երկիրը աւերակ ու ա-
նապատ պիտի ըլլայ . ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը . որով-
հետև անիկայ ըսաւ , Գետը ին-
10 ձ , ու ես շինեցի ։ Ընոր
համար ահա ես քեզի և քու գետե-
րուդ դէմ եմ , ու Եգիպտոսի եր-
կիրը Մագդոլէն մինչև Սուէնէ ,
ու մինչև Եթովպացոց սահմանը՝
աւերակ ու անշէն անապատ պիտի
11 ընեմ . Ինկէ մարդու ոտք պիտի
չանցնի , ոչ ալ անասունի ոտք
անկէ պիտի անցնի . և քառասուն
12 տարի անբնակ պիտի մնայ ։ Ու
Եգիպտոսի երկիրը՝ ամայացած եր-
կիրներու մէջ ամայի պիտի ընեմ ,
և անոր քաղաքները աւերուած քա-
ղաքներու մէջ քառասուն տարի ա-
մայի պիտի մնան , ու Եգիպտացի-
ները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ ,
ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուա-
ցան պիտի ընեմ ։
13 Սակայն Տէր Իհովան այսպէս
կ'ըսէ , Վերստուն տարիէն ետքը
Եգիպտացիները պիտի ժողվեմ ան
ազգերէն՝ որոնց մէջը որ ցրուեցան .
14 Ու Եգիպտացւոց գերութիւնը ետ
պիտի դարձնեմ , և զանոնք Պա-
թրոսեայ երկիրը՝ իրենց հայրենի
երկիրը պիտի դարձնեմ , ու հոն
ցած թագաւորութիւն մը պիտի
15 ըլլան ։ Թագաւորութիւններուն
խոնարհ ցածը պիտի ըլլայ , ու ուրիշ
ալ ազգերուն վրայ պիտի չբարձ-
րանայ . վասն զի զանոնք պիտի
պզտիկցընեմ , որ ազգերուն վրայ
16 չտիրեն ։ Ու անոնք ուրիշ ալ
Իսրայէլի տանը ապաւինութիւն
պիտի չըլլան , որ իրենց ետևէն եր-
թալնուն անօրէնութիւնը յիշուի .
ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր
Իհովան ։
17 Ու եղաւ որ քսանուհինգերորդ
տարին՝ առաջին ամսուն առաջին
օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
լով , Որդի՛ մարդոյ՝ Նաբուգոդոնոսոր
18 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ իր
զօրքը մեծ ծառայութեան գործա-
ծեց Տիւրոսի դէմ . ամէն գլուխ
կնատացաւ ու ամէն ուսին մորթը
հլաւ . սակայն իրեն ու իր զօրքին
մէկ հատուցում մը չեղաւ Տիւրո-
սէն՝ ան ծառայութեանը համար որ
անոր դէմ ըրաւ ։ Ընոր համար
19 Տէր Իհովան այսպէս կ'ըսէ . Ինչ
ես Եգիպտոսի երկիրը Նաբուգոդոնոսոր
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պի-
տի տամ . ու անոր բազմութիւնը
պիտի առնէ , և անոր կողոպուտը
պիտի կողոպտէ , ու անոր աւարը
պիտի յափշտակէ , և ասիկայ անոր
զօրքին վարձք մը պիտի ըլլայ ։
20 Ասոնք ըրած գործքին համար Եգիպ-
տոսի երկիրը անոր տուի . վասն զի
ինծի համար աշխատեցան՝ կ'ըսէ
Տէր Իհովան ։ Ին օրը Իսրայէլի
21 տանը եղջիւրը պիտի բուսցընեմ ,
ու անոնց մէջը քեզի բերնի բացու-
թիւն պիտի տամ . ու պիտի գիտ-
նան թէ ես եմ Տէրը ։

Գ Լ . Լ

Ղ Նաբաթեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ 2
մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ ,
Տէր Իհովան այսպէս կ'ըսէ . Ողբա-
ցէք , ո՛ ըսէ , Վա՜հ , յաւուրդ
օր . Վասն զի օրը մօտ է , Տէրոջը 3
օրը մօտ է , անիկայ ամպոտ օր է .
ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ ։
Ու Եգիպտոսի վրայ սուր պիտի 4
գայ , ու Եթովպիայի մէջ սաստիկ
խռովութիւն պիտի ըլլայ , երբոր
Եգիպտոսին մէջը վիրաւորներ կ'ի-
նան . և անոր բազմութիւնը պիտի
առնեն , ու անոր հիմերը պիտի
կործանին ։ Եթովպացիք , Փու- 5
դացիք , և Լուդացիք , ու բոլոր
խառնիճաղանճ ժողովուրդը , և
Քուբացիք , և ուխտի երկրին որ-
դիքը անոնց հետ մէկտեղ սրով

պիտի իյնան : Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Եգիպտոսի օգնականներն ալ պիտի իյնան , ու անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խոնարհի . Մագդոլէն մինչև Սուհէն սրով պիտի իյնան անոր մէջ՝ կ'ըսէ Տէր Էհովան . Ու ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի ըլլան , և անոր քաղաքները կործանուած քաղաքներու մէջ պիտի ըլլան : Ու երբոր Եգիպտոսի մէջ կրակ ձգեմ , ու անոր բոլոր օգնականները կոտրին , պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը : Ին օրը իմ առջևէս նաւերով դեսպաններ պիտի ելլեն , որ ապահովութեան մէջ եղող Եթէովպացիները վախցընեն , և անոնց վրայ սաստիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ Եգիպտոսի օրուանը պէս . վասն զի ահա կու գայ :

Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Եգիպտոսի բազմութիւնն ալ Նաբուգոդոնոսոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ընեմ : Ինքիկայ ու անոր հետ իր ժողովուրդը՝ ազգերուն ըռնաւորները երկիրը աւերելու պիտի բերուին . անոնք իրենց սուրերը Եգիպտոսի վրայ պիտի քաշեն , ու երկիրը սպաննուածներով պիտի լեցընեն : Ու ես գետերը պիտի ցամքեցընեմ , ու երկիրը չարերուն ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը և բոլոր անոր մէջը եղածը օտարներուն ձեռքովը պիտի կործընցընեմ . ես Տէրս խօսեցայ :

Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Կուռքերն ալ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու Եմփիխէն չաստուածները պիտի ոչնչացընեմ , ու մէյմըն ալ Եգիպտոսի երկրէն իշխան պիտի չըլլայ . ու Եգիպտոսի երկրին մէջը վախ պիտի դնեմ : Ու Պաթրոսը աւերակ պիտի ընեմ , ու Տանիսը կրակի պիտի տամ , ու Նոովի մէջ դատաստաններ՝ ի գործ պիտի դնեմ : Ու Սինի ամրոցին պիտի պիտի ձգեմ . Ին սաստիկ պիտի տաղնապի , ու Նոովի պատուիրանները բռնաւորութիւն պիտի ըլլայ , և Եմփիխին ցորեկով պատուհասներ պիտի ըլլան : Երեգ քաղաքին , ու Նուբաստին կորիճներուն սրով պիտի իյնան . ու անոնց բնակիչները գերութեան պիտի երթան : Նաև Տափնասի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլլայ , երբոր հոն Եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ . ու հոն անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի ոչնչանայ . զանիկայ ամպ պիտի ծածկէ , և անոր աղջիկները գերութեան պիտի երթան : Այսպէս Եգիպտոսի մէջ դատաստաններ՝ ի գործ պիտի դնեմ . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

Ու եղաւ որ մեսասանեերորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօթնին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին բազուկը կոտրեցի . և ահա անիկայ պիտի չիսթիւի , ոչ ալ անոր վրայ դեղեր ու կապեր դնելով՝ զանիկայ պիտի պատեն , որ զօրանայ սուր բռնելու : Ինոր համար Տէր Էհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին դէմ եմ , ու անոր բազուկները պիտի կոտրեմ , թէ զօրաւորը և թէ կոտրածը . և սուրը անոր ձեռքէն վար ձգել պիտի տամ : Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ : Ու Նաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ , և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ . իսկ փարաւոնին բազուկները պիտի կոտրեմ , ու անիկայ անոր առջևը՝ ի մահ վիրաւորուածին հեծութեամբը պիտի հեծէ : Այսպէս Նաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ , ու փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան . ու երբոր իմ սուրս Նաբիլոնի թագաւորին ձեռքը տամ , և ան ալ զանիկայ Եգիպտոսի երկրին վրայ երկընցընէ , պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը : Ու

Եգիպտացիները ազգերուն մէջ՝ պիտի ցրուիմ, և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼՈՒԽ

1 Ու եղաւ որ մետասաներորդ տարին երրորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով, Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին ու անոր բազմութեանը ըսէ, Կուն քու մեծութեամբդ որո՞ւ կը նմանիս։
3 Ահա Յորեստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղևինի մը պէս էր, անոր ոստերը գեղեցիկ, ու տերևախիտ շառաւիղները հովանաւոր էին, ու հասակը բարձր էր, և անոր գլուխը խիտ ճիւղերու մէջ էր։
4 Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին, անդունդները զանիկայ բարձրացուցին, իրենց գետերը անոր տնկուած տեղին բոլորտիքը կը պտրտէին, ու իրենց վտակները դաշտին
5 բոլոր ծառերուն կը խրկէին։ Ասոր պատճառով անոր հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ. ու տարածուելով՝ ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան, և
6 շառաւիղները երկնցան։ Անոր ոստերուն վրայ երկինքի բոլոր թռչունները բոյն կը շինէին, ու շառաւիղներուն տակը դաշտի բոլոր գազանները կը ծնանէին, և անոր հովանիին տակը բոլոր մեծ ազգերը
7 կը բնակէին։ Ու իր մեծութեամբը, ու իր ոստերուն երկայնութեամբը գեղեցիկ էր, վասն զի անոր արմատը շատ ջուրերու քով
8 էր։ Յաստուծոյ դրախտին եղևիններն զանիկայ չէին ծածկեր. մայր ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ, ու սօսիները անոր շառաւիղներուն պէս չէին. Յաստուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը գեղեցկութեան կողմանէ անոր նման
9 չէր։ Զանիկայ իր ոստերուն շատութիւնովը գեղեցիկ շիներ էի, ու Յաստուծոյ դրախտին մէջ եղող Եդէմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձէին։

Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև հասակով բարձրացար, ու գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը վերցուց, և իր սիրտը իր բարձրութեամբը հպարտացար, 10
Ես ալ զանիկայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի, որ անշուշտ անոր հանդուցեալ պիտի ընէ. զանիկայ իր չարութեանը համար քշեցի։ Ու 11
օտարները՝ ազգերուն բռնաւորները զանիկայ կտրեցին և զանիկայ թողուցին. անոր ոստերը լեռներու վրայ ու ամէն հովիտներու մէջ իյնան, և անոր շառաւիղները երկրին ամէն ձորերուն մէջ կոտրեցան, ու երկրիս ամէն ժողովուրդները անոր հովանիէն իջան ու զանիկայ թողուցին։ Անոր ինկած ատենը 13
վրայ երկինքի բոլոր թռչունները պիտի բնակին, և անոր շառաւիղներուն վրայ դաշտի բոլոր գազանները պիտի ըլլան։ Որպէս զի ջուրերուն ծառերը՝ բնաւ իրենց հասակին վրայ չհպարտանան, և իրենց գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը չվերցընեն, ու բոլոր ջրով ոռոգուածները անոնց հպարտութեանը համար անոնց չյարին. վասն զի ամէնը գետնի տակերը մահուան ձեռքը տրուած են դուրը իջնող մարդոց որդիներուն մէջ։ Տէր 15
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Գերեզմանը իջած օրը սուգ բռնել տուի. անոր համար անդունդը ծածկեցի ու անոր գետերը արգիլեցի, և շատ ջուրեր արգիլուեցան. ու անոր համար Լիբանանին սուգ հագցուցի, և անոր համար դաշտի բոլոր ծառերը թառամեցան։ Երբոր զա- 16
նիկայ գուբը իջնողներուն հետ գերեզմանը իջեցուցի, անոր կործանմանը ձայնէն ազգերը դողացուցի. ու Եդէմին բոլոր ծառերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղեցիկ ծառերը՝ ամէն ջրով ոռոգուածները գետնին տակերը մխիթարուեցան։ Անոնք 17
ալ անոր հետ՝ սրով սպաննուածներուն քովը գերեզմանը իջան, ու նաև անոր բազուկը եղողները, որ անոր հովանիին տակը ազգերուն մէջ կը նստէին։

18 Դուն ասանկ փառքով ու մեծութեամբ որո՛ւ կը նմանիս Եդեմի ծառերուն մէջը. դուն Եդեմի ծառերուն հետ գետնին տակը պիտի նետուիս, ա՛ռ սրով սպաննուածներուն հետ անթլփատներուն մէջը պիտի պառկիս: Փարաւոն, ու անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս պիտի ըլլայ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան:

ԳԼՈՒԽ Լ՚Զ

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը 2 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին վրայ ո՛ղբ ըրէ, ու անոր ըսէ՝ Դուն ազգաց մէջ առյդ առիւծի կը նմանիս, և ծովերու մէջ վիշապի պէս ես. դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս, ու ոտքերովդ ջուրերը կը խառնես, և անոնց գետերը կը 3 պղտորես: Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Քա՛ շատ ազգերու ժողովուրդով իմ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ. և քեզ իմ ուռկանովս 4 պիտի հանեն: Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ, և քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ, ու քու վրադ երկինքին բոլոր թռչունները պիտի իջեցնեմ. ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ պիտի կշտացնեմ. 5 Նեմ. Ու քու մարմինդ լեռներուն վրայ պիտի դնեմ, ու քու դէզերովդ ձորերը պիտի լեցնեմ: 6 Ու քու լողացած երկիրդ մինչև լեռները քու արիւնովդ պիտի ոռոգեմ. ու հեղեղատները քեզմէ պիտի լեցուին: 7 Ու երբոր քեզ մարեմ, երկինքը պիտի ծածկեմ, ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցնեմ. արեւը ամպով պիտի ծածկեմ, ու լուսինը իր լոյսը պիտի 8 չտայ: Քու վրադ երկինքին բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցնեմ, և քու երկրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ, կ՚ըսէ Տէր 9 Եհովան: Ու երբոր քու կործանումդ լուրը ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ, շատ ժողովուրդներուն սիրտը պիտի խռովեցընեմ: 10 Ու քու պատճառդ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ. ու քու պատճառդ անոնց թագաւորները խիստ պիտի զարհուրին, երբոր իմ սուրս անոնց երեսին առջեւը երերցընեմ. ու քու կործանմանդ օրը ամէն մարդ իր հոգիին համար ամէն վայրկեան պիտի սարսափի:

11 Վասնզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Բաբիլոնի թագաւորին սուրը քու վրադ պիտի գայ: 12 Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ, անոնց ամէնը ազգաց բռնաւորներն են. ու անոնք Եգիպտոսի փառքը պիտի կողոպտեն, ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի կորսուի: 13 Ու անոր բոլոր անասուններուը շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորսընցընեմ. ու մէյմըն ալ մարդու ոտքը զանոնք պիտի չպղտորէ, անասունի կճղակներն ալ զանոնք պիտի չպղտորեն: 14 Յետոյ անոնց ջուրերը ականակիտ պիտի ընեմ, և անոնց գետերը եղի պէս պիտի քալեցընեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, 15 Երբոր Եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ, ու երկիրը բոլորովին ամայի ձեայ, ա՛ռ երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ. և պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը:

16 Այս ողբն է, որ պիտի զրուցեն. զանիկայ ազգաց աղջիկները պիտի զրուցեն, Եգիպտոսի վրայ ու անոր բոլոր բազմութեանը վրայ զանիկայ պիտի զրուցեն, կ՚ըսէ Տէր Եհովան:

17 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնուհինգին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 18 Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի բազմութեանը վրայ ողբա՛. և զանիկայ ու երեւելի ազգերուն աղջիկները գուբը իջնողներուն հետ՝ գետնի տակերը իջեցուր: 19 Դուն որմէ՞ գեղեցիկ ես. իջիր ու անթլփատներուն հետ պառկէ՛: 20 Անոնք սրով սպաննուածներուն մէջը պիտի իյնան. անիկայ սուրի տրուելացաւ. զանիկայ ու անոր բոլոր բազմու-

21 Թիւնը քաշկռտեցէ՛ք : Վերեզ-
մանին մէջէն զօրաւոր կորիւնները՝
անոր օգնութիւն ընողներուն հետ՝
անոր պիտի զուգեն . անոնց սրով
սպաննուած անթլփատները Հոն ի-
ջած կը պառկին :
22 Ընաւր ու իր բոլոր ժողովքը
հոն են . անոր գերեզմանները իր
բոլորտիքն է . ամէնքը սպաննուած՝
23 սրով ինկած են . Որուն գերեզման-
ները գուբին խորունկ տեղուանքը
տեղաւորուած են , ու անոր ժողով-
քը իր գերեզմանին բոլորտիքն է .
ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած
են , անոնք որ կենդանեաց երկրին
մէջ վախ կու տային :
24 Ելամ ու իր բոլոր բազմութիւնը
հոն անոր գերեզմանին բոլորտիքն
են . ամէնքը սպաննուած՝ սրով ին-
կած են , ու գետնին տակերը ան-
թլփատ իջան , անոնք որ կեն-
դանեաց երկրին մէջ իրենց վախը
կու տային , սակայն գուբը իջ-
նողներուն հետ իրենց ամօթը կը
25 կրեն : Սպաննուածներուն մէջը ան-
կողին դրին անոր ու իր բոլոր բազ-
մութեանը . անոր գերեզմանները
իր բոլորտիքն է . ամէնքը սրով
սպաննուած անթլփատներ են . թէ-
պէտև անոնք կենդանեաց երկրին
մէջ իրենց վախը կու տային , սա-
կայն գուբը իջնողներուն հետ իրենց
ամօթը կը կրեն . անիկայ սպան-
նուածներուն մէջը դրուած է :
26 Մոսոք ևս Թոբէլ և անոր
բոլոր բազմութիւնը հոն է . անոր
գերեզմանները իր բոլորտիքն է .
ամէնքը սրով սպաննուած անթլփ-
փատներ են , թէպէտև անոնք
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
27 խը կու տային : Ու անոնք ան-
թլփատներէն իյնող զօրաւորներուն
հետ պիտի չպառկին , որոնք իրենց
պատերազմական զէնքերովը գերեզ-
մանը իջան , ու իրենց սուրերը
իրենց գլուխներուն տակը դրին .
սակայն անոնց անօրէնութիւնները
իրենց ոսկորներուն վրայ պիտի ըլ-
լայ , թէև անոնք կենդանեաց երկ-
րին մէջ զօրաւորներուն ահարկու-
28 թիւն էին : Ու դուն անթլփատ-

ներուն մէջը պիտի կոտրուիս , ու
սրով սպաննուածներուն հետ պիտի
պառկիս :
Եդովմ , անոր թագաւորները , 29
ու բոլոր իշխանները հոն են , որոնք
իրենց զօրութեամբը սրով սպան-
նուածներուն հետ դրուած են .
անոնք անթլփատներուն հետ ու
գուբը իջնողներուն հետ կը պառ-
կին :
Հիւսիսի բոլոր իշխանները և 30
բոլոր Սիդոնացիք հոն են , որոնք
սպաննուածներուն հետ իջան . ա-
նոնք իրենց ահարկութեամբը իրենց
զօրութենէն կ'ամչնան , և անոնք
սրով սպաննուածներուն հետ ան-
թլփատ կը պառկին , ու գուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
կրեն :
Փարաւոն զանոնք պիտի տեսնէ , 31
և իր բոլոր բազմութեանը համար
պիտի մխիթարուի . Փարաւոն ու
իր բոլոր զօրքը որ սրով սպան-
նուեցան , կ'ըսէ Տէր Եհովան :
Վասնզի կենդանեաց երկրին մէջ իմ 32
վախս դրի , և անիկայ անթլփատ-
ներուն մէջ սրով սպաննուածներուն
հետ պիտի պառկի , այսինքն Փա-
րաւոն ու անոր բոլոր բազմու-
թիւնը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :

ԻԳ . ԼԳ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինձի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ 2
քու ժողովրդեանդ որդւոցը խօսէ ,
ու անոնց ըսէ , Թէ որ երկրի մը
վրայ սուր բերեմ , ու ան երկրին
ժողովուրդը իրենց մէջէն մէկ մարդ
մը ընտրեն , ու զանիկայ իրենց հա-
մար դէտ դնեն . Ու անիկայ ան 3
երկրին վրայ սուրին գալը տեսնէ ,
և փողը փչեցընէ ու ժողովուրդը
զգուշացընէ . Ըն առնողը թէ որ 4
փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ , և
սուրը գայ՝ զանիկայ վերցընէ , անոր
արիւնը իր գլուխը պիտի ըլլայ :
Ընիկայ փողին ձայնը լսեց ու չը- 5
զգուշացաւ , անոր արիւնը իր վրայ
պիտի ըլլայ . բայց զգուշացողը իր
հոգին կ'ազատէ : Իսկ թէ որ 6
դէտը սուրին գալը տեսնէ և փողը

չընչացընէ , ու ժողովուրդը չզգուշանայ , և սուրը գայ ու անոնցմէ մէկ հոգի մը վերցընէ , անիկայ իր անօրէնութեանը համար վերցուեցաւ . բայց անոր արիւնը դէտին ձեռքէն պիտի պահանջեմ :

7 Իւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , և իմ կողմանէս զանոնք զգուշացընես :

8 Երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Ա՛վ ամբարիշտ՝ անշուշտ պիտի մեռնիս , ու դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն զգուշացընելու համար չխօսիս , ան ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ :

9 Իակ թէ որ դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն զգուշացընես՝ որ անկէ դառնայ , ու անիկայ իր ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ՚ըլլաս :

10 Իւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը ըսէ , Դուք այսպէս կը խօսիք ու կ՚ըսէք , Մեր յանցանքները ու մեղքերը մեր վրայ են , ու մենք անոնց մէջը կը մաշինք , ուրեմն ի՞նչպէս պիտի ապրինք :

11 Անոնց ըսէ , Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Իհովան , որ ամբարշտին մեռնիլը չեմ ուզեր , հապա որ ամբարիշտը իր ճամբայէն դառնայ ու ապրի . դարձէ՛ք՝ դարձէ՛ք ձեր չար ճամբաներէն , վասն զի ինչո՞ւ մեռնիք՝ ո՛վ Իսրայէլի տուն :

12 Իւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քու ժողովրդիդ որդւոցը ըսէ , Արդարին արդարութիւնը՝ անոր յանցանք բրած օրը զանիկայ պիտի չազատէ . ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝ իր ամբարշտութենէն դարձած օրը իրեն դլըխուն պատճառ պիտի չըլլայ . ո՛չ ալ արդարը՝ մեղք գործած օրը իր արդարութեամբը պիտի կրնայ ապրիլ :

13 Երբոր ես արդարին ըսեմ թէ անշուշտ պիտի ապրի . ու անիկայ իր արդարութեանը ապաւինելով անօրէնութիւն ընէ , անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի , հապա անիկայ իր բրած անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի :

14 Իւ երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս . ու անիկայ իր մեղքէն դառնայ և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ .

15 Ան ամբարիշտը գրաւը ետ տայ ու յափշտակածը հատուցանէ , և անօրէնութիւն չընելով կենաց կանոններուն համեմատ քալէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի .

16 Անոր գործած բոլոր մեղքերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին . անիկայ իրաւունք ու արդարութիւն բրաւ , անշուշտ պիտի ապրի :

17 Իւ քու ժողովրդիդ որդիքը կ՚ըսեն թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . սակայն իրենց ճամբան է որ ուղիղ չէ :

18 Երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ ու անօրէնութիւն ընէ , անիկայ անոր մէջը պիտի մեռնի :

19 Իւ երբոր ամբարիշտը իր ամբարշտութենէն դառնայ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անոնցմով պիտի ապրի :

20 Դայց դուք կ՚ըսէք թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ . ես ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի տեսնեմ՝ ո՛վ Իսրայէլի տուն :

21 Իւ եղաւ որ մեր գերութեանը երկուտասաներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդը՝ Երուսաղէմէն ազատուածին մէկը ինծի եկաւ , ու ըսաւ , Քաղաքը զարնուեցաւ :

22 Իւ ան ազատուածը չէկած՝ իրիկունը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու իմ բերանս բացաւ մինչև որ առաւօտուն անիկայ ինծի եկաւ , ու երբոր բերանս բացուեցաւ , ալ համր չէի :

23 Իւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

24 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ աս Իսրայէլի երկրին աւերակներուն բնակիչները կը խօսին ու կ՚ըսեն . Աբրահամ մէկ մարդ մըն էր , ու երկիրը ժառանգեց . մենք որ շատեր ենք , երկիրը մեզի ժառանգութիւն

25 տրուեցաւ : Անոր համար ըսէ անոնց , Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ . Դուք դէպ արիւնով կ'ուտէք , ու աչքերնիդ ձեր կուռքերուն կը վերցընէք , և արիւն կը թափէք . ու երկիրը պիտի ժառանգէ՞ք : Դուք ձեր սուրերուն կ'ապաւինիք , պղծութիւն կ'ընէք . ու 26 ամէն մէկերնիդ իր ընկերին կնիկը կը պղծէ . ու երկիրը պիտի ժառանգէ՞ք : Անոնց այսպէս ըսես . Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ աւերակներուն մէջ եղողները սրով պիտի իյնան , ու դաշտին երեսը եղողները գազաններուն կերակուր ըլլալու պիտի տամ , և բերդերուն ու քարայրներուն մէջ եղողները ժանտախտով 28 պիտի մեռնին . Ու երկիրը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ . և անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի կոտրեմ . Իսրայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի ըլլան , և անոնց վրայէն 29 անցնող պիտի չըլլայ : Ու երբոր երկիրը բոլորովին ամայի ընեմ իրենց ըրած բոլոր գարշութիւններուն համար , պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

30 Դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քու ժողովուրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու տուներուն դռները՝ քու վրայովդ խօսակցութիւն կ'ընեն . և իրարու՝ ամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ ու կ'ըսէ , Ելէք ու լսեցէ՛ք թէ 31 ինչ է Տէրոջմէ եկած խօսքը : Անոնք ժողովուրդին գալուն պէս քեզի կուգան , ու քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին , և քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք չեն ըներ . վասն զի անոնք իրենց բերնովը հաճութիւն կը ձեւացընեն . Բայց սրտերնին իրենց ագահութեանը ե- 32 տեւէն կ'երթայ : Ու ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածուի մը պարժելի երգին պէս ես , որ քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք՝ ի գործ չեն դներ : 33 Ակայն երբոր ասիկայ ըլլայ , (ահա պիտի ըլայ ,) ան ատեն պիտի գիտնան՝ թէ իրենց մէջը մարգարէ կար :

ԳԼ . Լ Ի

Պատգամ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ 2
Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն ըրէ , մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ , Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ հովիւներուն . Վա՛յ Իսրայէլի հովիւներուն՝ որոնք ինքզինքնին կ'արածեն . հովիւները հօտը արածելու չէ՞ն : Դուք ճարպը 3
կ'ուտէք , ու բուրդը կը հագնիք , և գերը կը մորթէք , Բայց հօտը չէք արածեր : Տկարները չուժովցուցիք , ու հիւանդները չբժշկեցիք , և կոտրածը չփաթթեցիք , ու մոլորածը չդարձուցիք , և կորսուածը չփնտռեցիք ; հապա բռնութեամբ ու խստութեամբ անոնց վրայ տիրեցիք : Ու անոնք հովիւ 5
չունենալնուն համար ցրուեցան , ու ցրուելով՝ դաշտի բոլոր գազաններուն կերակուր եղան : Իմ ոչխարներս 6
ամէն լեռներու վրայ , ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան , և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան , ու խնդրող չկայ , ու փնտռող չկայ :

Անոր համար ո՛վ հովիւնե՛ր՝ Տէ- 7
րոջը խօսքը մտի՛կ ըրէք . Ես կեն- 8
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած . որովհետեւ հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ , ու իմ ոչխարներս դաշտի բոլոր գազաններուն կերակուր եղան . և իմ հովիւներս իմ ոչխարներս չփնտռեցին , ու հովիւները ինքզինքնին արածեցին ու իմ հօտս չարածեցին . Անոր համա՛ր՝ ո՛վ հովիւնե՛ր՝ Տէրոջը 9
խօսքը մտի՛կ ըրէք . Տէր Աստուած 10
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ , ու իմ ոչխարներս անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ , և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի արգիլեմ . ու հովիւները ա՛լ զիրենք պիտի չարածեն . ու իմ ոչխարներս անոնց բերնէն պիտի հանեմ , որպէս զի ա՛լ անոնց կերակուր չըլլան :

Վասն զի Տէր Աստուած այսպէս 11
կ'ըսէ . Ահա ես ինքնին իմ ոչխար-

Ներս պիտի խնդրեմ՝ ու պիտի փնտը-
12 ռեմ : Ինչպէս որ հովիւը երբոր
իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը
գտնուի , իր հօտը կը փնտռէ ,
այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի
փնտռեմ , ու պիտի ազատեմ զա-
նոնք ամէն տեղերէն , ուր որ ամպի
13 ու մառախուղի օրը ցրուեցան . Ու
զանոնք ժողովուրդներէն պիտի հա-
նեմ , ու զանոնք երկիրներէն պիտի
ժողվեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը
պիտի բերեմ , և զանոնք Իսրայէլի
լեռներուն վրայ՝ ձորերու մէջ ու
երկրին ամէն բնակուելու տեղուան-
14 քը պիտի արածեմ . Չանոնք ա-
ղէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ .
ու անոնց փարախը Իսրայէլի բարձր
լեռներուն վրայ պիտի ըլլայ . հոն
աղէկ փարախի մէջ պիտի պառկին ,
ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ պա-
րարտ արօտի մէջ պիտի արածին :
15 Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ ,
ու զանոնք ես պիտի պառկեցընեմ՝
16 կ'ըսէ Տէր Ի'հովան : Կորսուածը
պիտի փնտռեմ ու մոլորածը պի-
տի դարձընեմ , և կոտրածը պիտի
փաթթեմ ու հիւանդը պիտի ու-
ժովընեմ , բայց պարարտը ու զօ-
րաւորը պիտի կորսընցընեմ . զա-
նոնք իրաւունքով պիտի արածեմ :
17 Ու դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝
Տէր Ի'հովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա
ես ոչխարին ու ոչխարին , խոյե-
րուն ու նոխազներուն մէջտեղը դա-
18 տաստան պիտի ընեմ : Մի թէ
աղէկ արօտի մէջ արածուիլը քի՞չ
բան է ձեզի , որ ձեր արօտներուն
մնացորդը ձեր ոտքերովը կը կո-
խէք . ու մաքուր ջուրերն ալ խմե-
լը , որ մնացածները ձեր ոտքերովը
19 կը պղտորէք : Ու իմ ոչխարներս
ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարա-
կեն , ու ձեր ոտքերէն պղտորածը
կը խմեն :
20 Անոր համար Տէր Ի'հովան այս-
պէս կ'ըսէ անոնց . Ահա ես ինքնին
դատաստան պիտի ընեմ պարարտ
ոչխարին ու նիհար ոչխարին մէջտե-
21 ղը : Որովհետև դուք ձեր կողովը
և ուսովը հրեցիք , ու ձեր եղջիւր-
ներովը բոլոր տկարները զարկիք ,
մինչև որ դուրսը ցրուեցիք զանոնք ,
22 Ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազա-
տեմ , ու ուլերն ալ պիտի չյափըշ-
տակուին , և ոչխարին ու ոչխարին
մէջտեղը դատաստան պիտի ընեմ :
23 Ու անոնց վրայ մէկ հովիւ մը՝ այս-
ինքն իմ ծառաս Դաւիթը պիտի
կեցընեմ , որ զանոնք հովուէ . ա-
նիկայ պիտի հովուէ զանոնք , և ա-
նիկայ պիտի ըլլայ անոնց հովիւը :
24 Ու ես Տէրս անոնց Աստուած պիտի
ըլլամ . և իմ ծառաս Դաւիթը
անոնց մէջը իշխան պիտի ըլլայ . ես
Տէրս խօսեցայ :
25 Ու անոնց հետ
խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ը-
նեմ , ու չար երկրէն զար գազաննե-
րը բնաջինջ պիտի ընեմ . և անա-
պատին մէջ ապահովութեամբ պի-
տի բնակին , ու անտառներուն մէջ
պիտի քնանան :
26 Ու զանոնք ու
իմ լեռանս չրջակայ տեղուանքը
օրհնութեամբ պիտի ընդունեմ , ու
անձրևները իրենց ժամանակին պի-
տի իջեցընեմ . անոնք օրհնութեան
անձրևներ պիտի ըլլան :
27 Ու դաշ-
տի ծառերը իրենց պտուղը պիտի
տան , ու երկիրը իր բերքը պիտի
տայ , և անոնք իրենց երկրին վրայ
ապահովութեամբ պիտի բնակին .
ու երբոր անոնց լուծին կապերը
կոտրեմ , ու զանոնք իրենց ծառա-
յեցընողներուն ձեռքէն ազատեմ ,
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :
28 Ու անոնք մէյմըն ալ ազգերուն պի-
տի չյափշտակուին , ու երկրին գա-
զանները զանոնք պիտի չուտեն .
այլ ապահովութեամբ պիտի բնա-
կին , ու վախցնող մը պիտի չըլ-
29 լայ : Ու անոնց մէկ անուանի
տունկ մը պիտի բուսցընեմ , ու
մէյմըն ալ երկրին վրայ սովով պի-
տի չկապարին , ու մէյմըն ալ ազ-
գերուն նախատինք պիտի չկրեն :
30 Ու
պիտի գիտնան թէ ես անոնց Տէր
Աստուածը անոնց հետն եմ , ու
անոնք Իսրայէլի տունը իմ ժողո-
վուրդս են , կ'ըսէ Տէր Ի'հովան :
31 Ու դուք իմ ոչխարներս՝ իմ ա-
րօտիս ոչխարները՝ մարդիկ էք , ես
ձեր Աստուածն եմ՝ կ'ըսէ Տէր
Ի'հովան :

ԳԼ. Լ.

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինձի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ Աէիր լեռանը վրայ դար-
3 ձուր , ու անոր դէմ մարգարէու-
թիւն ըրէ , Ու անոր ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Էհա ես քեզի դէմ եմ՝ ո՛վ Աէիր լեռ , ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ բոլորովին
4 ամայի պիտի ընեմ . Քու քաղաքներդ աւերակ պիտի ընեմ , և դուն ամայի պիտի ըլլաս , ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը :
5 Որովհետև դուն հինաւուրց ատելութիւն ունեցար , ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը , անօրէնութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռքը մատ-
6 նեցիր . Ընոր համար ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ , և արիւնը քեզ պիտի հալածէ . դուն արիւնը չատելուդ համար , արիւնը
7 քեզ պիտի հալածէ : Ու Աէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ , և անկէ անցնողը ու դարձողը
8 պիտի կտրեմ . Ու անոր լեռները իր սպաննուածներովը պիտի լեցնեմ . քու բլուրներուդ վրայ , քու հովիտներուդ մէջ ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպաննուածներ
9 պիտի իյնան : Քեզ մշտնջենաւոր ամայութիւն պիտի ընեմ , և քու քաղաքներդ դէմքն ալ պիտի չբնակուին . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
10 Որովհետև դուն ըսիր թէ Ա-
երկու ազգը , ու ա երկու երկիրը իմ պիտի ըլլան , ու անոնց պիտի
11 տիրենք . (ու Տէրը հոն էր .) Ընոր համար ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ քու թշնամութեամբդ անոնց դէմ ի գործ դրած բարկութեանդ ու նախանձիդ չափովը հատուցում պիտի ընեմ , և քու դատաստանդ տեսած ատենս
12 անոնց մէջը պիտի ճանչցուիմ : Ու պիտի գիտնաս որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւնները՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար , ըսելով , Ընոնք աւերակ եղան , անոնք մեզի կերակուր արուեցան .
13 Ու ձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք , ու խօսքերնիդ ինծի դէմ չատցուցիք , ա՛ ես լսեցի :
14 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երկրը երկրին ուրախութեան ատենը քեզ ամայի պիտի ընեմ :
15 Ինչպէս որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը վրայ ուրախացար , որ ամայի եղաւ , քեզի ալ այնպէս պիտի ընեմ . դուն՝ ո՛վ Աէիր լեռ ու բոլոր Եդոմ՝ բոլորովին ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ. Լ.Օ

1 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի լեռներուն մարգարէութիւն ըրէ՝ ու ըսէ , Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէրոջը խօսքը մտի՛ր ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև թշնամին ձեզի համար ըսաւ , Ա՛հ՝ յաւիտենական բլուրներն ալ մեզի ժառանգութիւն եղան , Ընոր համար
3 մարգարէութիւն ըրէ ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև ձեզ աւերեցին , ու ամէն կողմէն կլլեցին , այնպէս որ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք , ու դուք լեզուանի խօսքերուն խօսքը , ու ժողովուրդին նախատինքը եղաք . Ընոր համար՝ ո՛վ Իսրայէլի
4 լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտի՛ր ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն , և ամայի եղած աւերակներուն ու պոլսած թողուած քաղաքներուն՝ որոնք շրջակայ ազգերուն մնացորդին յափշտակութիւն ու նախատինք եղած
5 են : Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Անցած ազգերուն համար ու բոլոր Եդոմին համար անշուշտ իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ , վասն զի անոնք բոլոր սրտի ուրախութեամբ , ու հոգիի հպարտութեամբ իմ երկիրս իրենց ժառանգութիւն ըլլալու օրօշեցին ,

որ զանիկայ աւարի պէս յափշտակեն։
6 Ընոր համար Իսրայէլի երկրին վրայ մարգարէութիւն ըրէ, և ըսա՛ ու բլուրներուն, ձորերուն ու հովիտներուն ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահաւ ազգերէն նախանձով կրնալուդ համար, ահա ես իմ նախանձովս ու իմ
7 բարկութեամբս խօսեցայ։ Ընոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես իմ ձեռքս վերցուցի՝ որ ձեր բոլորտիքը եղող ազգերը իրենց անարգանքը իրենք պիտի կրեն։
8 Բայց դուք՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ ձեր ոստերը պիտի երկընցընէք, ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին համար ձեր պտուղները պիտի բերէք, վասն զի անոնք մօտերս պիտի գան։
9 Վասնզի ահա ես ձեր կողմէն եմ ու ձեզի պիտի դառնամ, և դուք պիտի մշակուիք ու պիտի սերմա-
10 նուիք. Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի շատցընեմ. ու քաղաքները պիտի բնակուին, և աւերակները
11 պիտի շինուին։ Ու ձեր վրայ մարդը ու անասունը պիտի շատցընեմ, և անոնք պիտի շատնան ու պտղաբեր պիտի ըլլան. և ձեր առջի կացութեանը պէս ձեզ պիտի բնակեցընեմ, ու ձեր առջի վիճակէն աւելի աղէկ պիտի ընեմ ձեզի. ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
12 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը պիտի պտըտցընեմ, ու անոնք քեզ պիտի ժառանգեն, և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի ըլլաս, ու մէլմին ալ զանոնք պիտի չպառնես։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև ձեզի համար կ'ըսեն թէ Դուն մարդակեր էղէր մէլեւ ես, քու
14 ազգերդ սպառնիչիր. Ընոր համար մէլմին ալ մարդ պիտի չուտես, ու մէլմին ալ քու ազգերդ պիտի
15 չպառնես՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ու քու մէջդ մէլմին ալ ազգերուն նախատինքը լսել պիտի չտամ, ու մէլմին ալ ժողովուրդներուն նարդանքը պիտի չկրես, և քու ազգերդ մէլմին ալ պիտի չպառնես՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
16 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
17 Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը իրենց երկրին մէջ բնակեցան, և զանիկայ իրենց ճամբայովը ու գործքերովը պղծեցին. անոնց ճամբան իմ առջեւս դաշտանաւոր կնկան անմաքրութեանը պէս եղաւ։
18 Ասոր համար իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի ան արիւնին համար՝ որ իրենք թափեցին երկրին վրայ, ու զանիկայ իրենց կուռքերովը պղծեցին.
19 Ու զանոնք ազգերուն մէջ ցրուեցի, ու երկիրներուն մէջ ցիրուցան եղան. զանոնք իրենց ճամբուն ու գործքերուն համեմատ դատեցի։
20 Ու իրենց գացած ազգերուն մէջ երթալուն պէս՝ իմ սուրբ անունս պղծեցին, երբոր իրենց համար ըսուեցաւ թէ Ասոնք Եհովային ժողովուրդն են, ու անոր երկրէն ելան։
21 Բայց ես խնայեցի իմ սուրբ անունս համար, որն որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած ազգերուն մէջ պղծեցին։
22 Ընոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ որ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Չէ թէ ձեզի համար կ'ընեմ ասիկայ՝ ով Իսրայէլի տունը, հապա իմ սուրբ անունս համար, որն որ դուք ձեր մտած ազգերուն մէջ պղծեցիք։
23 Ու սուրբ պիտի ընեմ իմ մեծ անունս, որ ազգերուն մէջ պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց մէջը պղծեցիք. ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան, երբոր անոնց աչքերուն առջեւը ձեր մէջը սրբուիմ։
24 Ու ձեզ ազգերէն պիտի առնեմ ու ամէն երկիրներէն ձեզ պիտի ժողվեմ, ու ձեզ ձեր երկիրը պիտի բերեմ։
25 Ու ձեր վրայ մաքուր ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաքրուիք. ձեր բոլոր պղծութիւններէն ու ձեր բոլոր կուռքերէն ձեզ պիտի մաքրեմ։
26 Ու ձեզի նոր սիրտ պիտի տամ, ու ձեր ներսի դին նոր հոգի պիտի դնեմ, և ձեր մարմնէն հանելէն քարեղէն սիրտը պիտի նեմ, ու ձեզի մարմնեղէն սիրտ

27 պիտի տամ . Նա իմ Հոգիս ձեր
նեղութ ըլլի պիտի գնեմ , ու ձեզի
իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի
տամ , ու իմ իրաւունքներս պիտի
28 պահէք ու ի գործ դնէք . Նա ձեր
հայրերուն տուած երկրին մէջ պիտի
բնակիք , ու դուք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլաք , ես ալ ձեզի Աստուած
29 պիտի ըլլամ : Նա ձեր բոլոր պըղ-
ծութիւններէն ձեզ պիտի ազա-
տեմ , ու ցորենը պիտի կանչեմ
և զանիկայ պիտի շատցընեմ , ու
30 ձեր վրայ սով պիտի չբերեմ : Նա
ծառերուն պտուղը ու արտերուն
բերքը պիտի շատցընեմ , որպէս
զի ազգերուն մէջ սովի
31 նախատինք չկրէք : Ու ձեր գէշ
ճամբաներէդ և անբարի գործքերը
պիտի յիշէք , ու ձեր անօրէնու-
թիւնքը հասաք և ձեր պղծու-
թիւնքը հասաք դուք ձեր անձերէն
32 պիտի զզուիք : Ձէ թէ ձեզի հա-
մար կ'ընեմ ասիկայ՝ կ'ըսէ Տէր
Նհովան , ձեզի յայտնի ըլլայ . ձեր
ճամբաներէն ամչցէք ու պատկառե-
ցէք՝ ով Իսրայէլի տունը :
33 Տէր Նհովան այսպէս կ'ըսէ . Ին
օրը որ ձեր բոլոր անօրէնութիւն-
ներէն ձեզ մաքրեմ , քաղաքները
մարդաբնակ պիտի ընեմ , ու աւե-
34 րակները պիտի շինուին : Նա ան
ամայացած երկիրը՝ ամէն անյնդոնէն
աչքերուն առջեւը ամայի ըլլալուն
35 տեղ՝ պիտի մշակուի : Ու պիտի
ըսեն , Ա՛ս ամայացած երկիրը Նա-
դէմի դրախտին պէս եղաւ . և ա-
ւերակ , ամայի ու փլած քաղաքները
պատսպարուր ու մարդաբնակ եղան :
36 Ու ձեր բոլորտիքը մնացած ազգերը
պիտի գիտնան՝ թէ ես Տէրս փլած-
ները կը շինեմ՝ , ա՛ս ամայացած Եր-
կիրը կը տնկեմ՝ . ես Տէրս խօսե-
ցայ ու պիտի կատարեմ՝ :
37 Տէր Նհովան այսպէս կ'ըսէ . Ի-
սրայէլի տունը ինդրուածքը ալ
պիտի ընդունիմ՝ , որ անոնց ասի-
կայ ընեմ՝ . անոնց մարդիկները հո-
38 տի պէս պիտի շատցընեմ՝ : Սուրբ
հօտին պէս՝ Երուսաղէմի համպե-
տական տեղերուն հօտին պէս՝ ան-
պէս լեցուն պիտի ըլլան . ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ . Լ :

Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , և 1
Տէրը զիս Հոգիով հանեց ու
զիս դաշտին մէջը դրաւ , և անիկայ
ոսկորներով լեցուն էր . Ու զիս 2
անոնց քովէրէն պատեցուց շուր-
ջանակի . և ահա անոնք դաշտին
երեսին վրայ խիստ շատ էին , և ա-
հա անոնք խիստ չորցած էին :
Ու ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ 3
ասա ոսկորներըդ կրնան կենդանա-
նալ . ու ըսի , Ո վ Տէր Նհովայ՝
դուն գիտես : Նա ինծի ըսաւ , 4
Այս ոսկորներուն վրայ մարգարէա-
թիւն ըրէ ու անոնց ըսէ , Ո՛վ
չորցած ոսկորներ՝ Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք . Այսպէս կ'ըսէ Տէր 5
Նհովան ասա ոսկորներուն . Ահա ես
ձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ՝ , ու
պիտի կենդանանաք . Նա ձեր վրայ 6
ջիղեր պիտի դնեմ՝ , ու ձեզ միսով
պիտի պատեմ՝ , ու ձեզ մաշկով
պիտի ծածկեմ՝ , և ձեր մէջը շունչ
պիտի դնեմ՝ , ու պիտի կենդանա-
նաք . և պիտի գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը :
Ու ես մարգարէութիւն ըրի՝ ինչ- 7
պէս որ ինծի հրամայուեցաւ . ու
մարգարէութիւն ըրած ատենս ձայն
մը եղաւ , և ահա շարժում մը ե-
ղաւ , ու ոսկորները իրարու մտան-
ցան՝ ոսկորը իր ոսկորին : Նա 8
տեսայ որ ահա անոնք ջիղերով ու
միսով պատեցան , ու վրայնէն մաշ-
կով ծածկուեցան , բայց անոնց
մէջը շունչ չկար : Ետքը ինծի 9
ըսաւ , Շունչին մարգարէութիւն
ըրէ , մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի
մարդոյ՝ ու շունչին ըսէ , Տէր Ն-
հովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ շունչ՝
չորս հովերէն եկո՛ւր , ու սա սպան-
նուածներուն վրայ փչէ՝ որ կենդա-
նանան : Նա ես մարգարէութիւն 10
ըրի , ինչպէս որ ինծի հրամայեց ,
ու շունչը անոնց մէջը մտաւ , ու
կենդանացան և իրենց ոտքերուն
վրայ կոչնեցան , սա խիստ մեծ զօրք
մը եղաւ :

11 Եւ ինձի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ աս ոսկրներըը բոլոր Իսրայէլի տունն է . ահա անոնք կ'ըսեն , Մեր ոսկրներըը չորցան ու մեր յոյսը կտրեցաւ . մենք կորսուած ենք :
12 Ուստի համար մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ՝ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեր գերեզմաններըը պիտի բանամ , ու ձեր գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս , և ձեզ Իսրայէլի երկիրը պիտի բերեմ :
13 Ու երբոր ձեր գերեզմաններըը բանամ , ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս , պիտի գիտնաք
14 թէ ես եմ Տէրը : Եւ իմ Հոգիս ձեր ներսի դին պիտի գնեմ , ու պիտի կենդանանաք . ու ձեր երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգստացընեմ , ու պիտի գիտնաք որ ես Տէրս խօսեցայ ու ըրի , կ'ըսէ Տէրը :
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝
16 ըսելով , Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ քեզի մէկ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ , Յուդայի համար ու անոր ընկերներուն Իսրայէլի որդւոցը համար . ետքը մէկ ուրիշ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ , Յովսէփի համար , Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իսրայէլի տանը փայտը .
17 Եւ զանոնք իրարու մօտեցուր , որ մէկ փայտ ըլլան , ու քու
18 ձեռքիդ մէջը միանան : Ու երբոր քու ժողովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին ու ըսեն , Ո՞նչ պիտի ըլլայ քեզի աս բաներըը . մեզի չե՞ս պատմեր .
19 Անոնց ըսէ՝ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես պիտի առնեմ Յովսէփին փայտը որ Եփրեմին ձեռքն է , ու անոր ընկերներըը՝ Իսրայէլի ցեղերըը , և զանոնք անոր հետ մէկտեղ Յուդայի փայտին հետը պիտի դնեմ , ու զանոնք մէկ փայտ պիտի ընեմ , ու իմ ձեռքիս
20 մէջը մէկ պիտի ըլլան : Եւ ան փայտերը՝ որոնց վրայ գուն պիտի գրես , անոնց աչքերուն առջեւը քու
21 ձեռքիդ մէջը ըլլան : Ու անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի առնեմ ան ազգերուն մէջէն՝ ուր որ գացին , ու զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողովեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ .
22 Եւ զանոնք երկրին մէջ Իսրայէլի լեռներուն վրայ մէկ ազգ պիտի ընեմ , ու անոնց ամէնուն վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի թագաւորէ . ու ասիկա՛ւ երկու ազգ պիտի ըլլան , ու ասիկա՛ւ երկու թագաւորութեան պիտի չբաժնուին .
23 Եւ անոնք իրենց կուռքերովը ու գարշելիներովը ու իրենց բոլոր յանցանքներովը պիտի չպղծուին . ու ես անոնք պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնակութիւններէն , որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին , և զանոնք պիտի սրբեմ . ու անոնք ինձի ժողովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ :
24 Եւ անոնց վրայ իմ ծառաս Դաւիթ թագաւոր պիտի ըլլայ , ու ամէնքը մէկ հովիւ պիտի ունենան . և իմ իրաւունքներուս մէջ պիտի քալեն , ու իմ օրէնքներս պիտի պահեն ու զանոնք պիտի կատարեն .
25 Եւ պիտի բնակին ան երկրին վրայ՝ որն որ իմ Յակոբ ծառային տուի , որուն մէջ ձեր հայրերը բնակեցան . ու անոր վրայ՝ իրենք ու իրենց որդիքը և իրենց որդւոցը որդիքը յաւիտեան պիտի բնակին . ու իմ ծառաս Դաւիթ յաւիտեան անոնց իշխան պիտի ըլլայ :
26 Եւ անոնց հետ խաղաղութեան ուխտ պիտի ընեմ , անիկա անոնց յաւիտենական ուխտ պիտի ըլլայ . և զանոնք պիտի հաստատեմ ու պիտի շատցընեմ , և իմ սրբարանս անոնց մէջը պիտի դնեմ յաւիտեան :
27 Ու իմ խորանս անոնց քովը պիտի ըլլայ . և ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , ու անոնք ինձի ժողովուրդ պիտի ըլլան :
28 Եւ իմ սրբարանս յաւիտեան անոնց մէջը ըլլալով , ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը որ Իսրայէլը կը սրբեմ :

ԳԼ. Ա.Ը.

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինձի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ Մագոգի երկրին դարձո՛ւր՝

սի , Մոաբի ու Ամոնի իշխանին՝ Պոգին դարձուր , և անոր վրայով
3 մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ընդ
ես քեզի դէմ եմ՝ ով Պոգ , Մովսի , Մոաբի ու Ամոնի իշխան .
4 Ու քեզ պիտի դարձընեմ , և քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցընեմ , ու քեզ ու քու բոլոր զօրքդ պիտի հանեմ , ձիերը , ու ձիաւորները՝ ամէնն ալ կատարելապէս հագուած . Ե վահանաւորներուն ու սպառազինեալներուն մեծ ժողովքը՝
5 ամէնն ալ սուր բռնող . Ընոնց հետ Պարսիկները , Եթովպացիները ու Փուդացիները , ամէնն ալ սպառազէն ու սաղաւարտաւոր .
6 Նաե Գոմեր ու անոր բոլոր գունդերը , Թորգոմայի տունը հիւսիսի ծայրերէն , ու անոր բոլոր գունդերը , շատ ժողովուրդներ քեզի հետ ալ եկած :
7 Պատրաստ եղիր , և քեզ ու քու քովդ ժողոված բոլոր ժողովներդ պատրաստէ , ու դուն անոնց
8 պահապան եղիր : Շատ օրերէն ետքը քու զօրքերդ պիտի համրես . ետքի տարիները պիտի գաս այն երկրին վրայ՝ որ սուրէն ազատուած է , և այն ժողովուրդին վրայ՝ որ շատ ազգերէն ժողոված է Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ որոնք միշտ ենաւոր աւերակ էին . բայց անիկայ ազգերէն ելած բլլալով , ամէնքը ապահովութեամբ պիտի բնակին :
9 Ակ դուն մրրիկի պէս պիտի ելլես գաս , ու երկիրը ծածկելու համար ամպի պէս պիտի բլլաս , դուն և քու բոլոր գունդերդ ու շատ ժողովուրդներ քեզի հետ :
10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ին օրը պիտի բլլայ որ քու միտքդ բաներ պիտի գան , ու չար խոր-
11 հուրդ մը պիտի մտածես . Ու պիտի ըսես , Ընպարիսպ գեղերուն երկիրը ելլեմ , հանգստութեան մէջ եղողներուն , ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ երթամ . անոնց ամէնը անպարիսպ պիտի բնակին , և նիգեր ու դռներ չունին .
12 Որ աւար յափշտակես և կողոպուտ կողոպտես , և քու ձեռքդ՝ բնակուած աւերակներուն վրայ , ու ազգերէն ժողոված և խաչինք ու ապրանք ստացած ես երկրին բարձր տեղուանքը բնակած ժողովուրդին վրայ դարձընես : Աբա ու Վեդան և Թարսիսի վաճառականները ու անոր բոլոր առոյգ առիւծները քեզի պիտի ըսեն , Մի՞թէ աւար յափշտակելու եկար . կողոպո՞ւտ կողոպտելու համար քու ժողովդ ժողվեցիր , որ արծաթ ու ոսկի վերցընես , խաչինք ու ապրանք առնես , մեծ աւար յափշտակես :
14 Ընոր համար մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի՛ մարդոյ , ու Գոգին ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ին օրը որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը ապահովութեամբ բնակի՝ ա-
15 հա դուն պիտի գիտնաս , Ու քու տեղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս , դուն ու քեզի հետ շատ ժողովուրդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած , մեծ բազմութեամբ ու շատ զօրքով .
16 Ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի ելլես . ասկէ յետքի օրերը պիտի բլլայ , ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ , որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան երբոր ես անոնց աչքերուն առջեւ՝ քու վրադ փառաւորուիմ՝ ով Գոգ :
17 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Դուն անիկա՞յ ես , որ քեզի համար առջի օրերը՝ ան օրերը ես տարիները մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս միջոցով ըսի թէ քեզ անոնց վրայ
18 պիտի բերեմ : Ու ան օրը Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , իմ սրտմտութիւնս երեսս պիտի ելլէ :
19 Ու իմ նախանձովս՝ իմ բարկութեանս կրակովը խօսեցայ , որ ան աստիճը անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ խռովութիւն պիտի բլլայ .
20 Ու ծովու ձուկերը ու երկինքի թռչունները և դաշտի գազանները ու գետնի վրայ սողացող բոլոր

սողունները ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկները իմ երեսս պիտի խռովին . և լեռները պիտի փլլին , ու գահավիժ ժայռերը պիտի իյնան , ու բոլոր պարիսպները 21 գետինը պիտի իյնան : Ես անոր դեմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ սուր պիտի կանչեմ , կ'ըսէ Տէր Յհովան . մարդուն սուրը իր եղբօրը 22 վրայ պիտի ըլլայ : Ես անոր հետ ժանտախտով ու արիւնով պիտի վիճիմ , և անոր վրայ ու անոր զօրքը գունդերուն վրայ ու անոր հետ եղող շատ ժողովուրդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրև ու կարկուտի քարեր , կրակ ու ծծումբ 23 պիտի տեղամ : Ես շատ ազգերու առջև պիտի փառաւորուիմ ու սրբուիմ և ճանչցուիմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԿԱ՛ . Լ՛Ա

1 Ես դուն՝ որդի՛ մարդո՛ , Կոգին վրայով մարգարէութիւն ըրէ ու ըսէ , Տէր Յհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ Կոգ , Մոսոքի , Մադոբելի 2 իշխանը . Ու ես քեզ պիտի դարձընեմ , քեզ պիտի տանիմ և հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հանեմ , ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն 3 վրայ պիտի բերեմ : Ես քու աղեղդ քու ձախ ձեռքէդ վար պիտի ձգեմ , ու քու նետերդ աջ ձեռքէդ 4 վար պիտի նետեմ : Դուն քու բոլոր գունդերովդ , ու քու հետդ եղող ժողովուրդներով Իսրայէլի լեռներուն վրայ պիտի իյնաս . քեզ ամէն տեսակ թռչուններուն ու դաշտի գազաններուն կերակուր պիտի 5 տամ . Դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս , վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ 6 Տէր Յհովան : Ես Մագոգի վրայ ու կղզիներուն մէջ ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ կրակ պիտի խրկեմ , ու պիտի գիտնան 7 թէ ես եմ Տէրը : Ես իմ սուրբ անունս իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը պիտի ճանչցնեմ , ու պիտի չթողում որ միւսմըն ալ իմ սուրբ անունս պղծուի . ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը : Ես 8 հան կու գայ , ու պիտի կատարուի՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան . իմ բուած օրս ասիկայ է : Ես Իսրայէլի քաղաքներուն բնակիչները պիտի ելլեն , 9 ու կրակ պիտի վառեն , ու զէնքերը պիտի այրեն . և առագաներով , վահաններով , աղեղներով , նետերով , բիրերով ու նիզակներով եօթը տարի կրակ պիտի վառեն : Ես դաշտէն փայտ պիտի չբերեն , 10 ծչ ալ անտառներէն պիտի կտրեն . հապա զէնքերով կրակ պիտի վառեն . ու զիրենք թալանողները պիտի թալլեն , ու զիրենք կողոպտողները պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր Յհովան :

Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը հոն 11 Իսրայէլի մէջ Կոգին գերեզմանի տեղ պիտի տամ անցաւորաց ձորը՝ ծովուն արեւելեան կողմէն . և անիկայ անցաւորները պիտի արգիլէ , ու հոն Կոգը ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի թաղեն , և կոչեն Յոդի բազմութեան ձորը պիտի կոչեն : Ու Իսրայէլի տունը 12 երկիրը մաքրելու համար եօթը ամիս զանոնք պիտի թաղեն : Ու 13 երկրին բոլոր ժողովուրդը զանոնք պիտի թաղեն . և անիկայ անոնց անուն մը պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ ես փառաւորուիմ , կ'ըսէ Տէր Յհովան : Ու մարդիկներ պիտի որոշեն՝ որ շարունակ երկրին մէջը պտըտին , ու անցնողներուն հետ՝ երկրի երեսին վրայ մնացածները թաղեն , որպէս զի զանիկայ մաքրեն . անոնք եօթը ամիսէն ետքը պիտի փնտռեն : Ու երկրին մէջէն 15 անցնողները անցած ատեննին՝ երբոր մարդու ոսկոր տեսնեն , քովը նշան մը պիտի կանգնեն մինչև որ թաղողները զանիկայ Կոգի բազմութեան ձորը թաղեն : Ու քա- 16 ղաքին անունն ալ՝ Համոնա պիտի ըլլայ . այսպէս երկիրը պիտի մաքրեն :

Ես դուն՝ Որդի՛ մարդո՛ , Տէր 17 Յհովան այսպէս կ'ըսէ . Ամէն տե-

սակ թևաւոր թռչունին ու դաշտի բոլոր գազաններուն ըսէ՝ ժողովուեցէք ու եկէք . իմ ձեզի համար զոհած զոհիս՝ Իսրայէլի լեռներուն վրայ Ի՛սրաելը մեծ զոհին ամէն կողմէն մսուցէք , որ միս ուտէք ու արիւն խմէք .
18 Զօրաւորներուն միսը ուտէք , ու երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք , խոյերու , գառներու , նոխազներու ու զուարակներու՝ որոնց ամէնը Բասանի գէր անասուններ են :
19 Ու ձեզի համար զոհած զոհէս՝ մինչև կշտանալնիդ ճարպ ուտէք , ու մինչև գինովնալնիդ արիւն խմէք :
20 Ու իմ սեղանիս վրայ ձիերուն ու կառքի անասուններէն , զօրաւորներէն ու ամէն պատերազմող մարդէն կշտա-
21 նաք՝ կ՛ըսէ Տէր Ի՛հովան : Ու ազգերուն մէջ իմ փառքս պիտի դնեմ , ու ամէն ազգերը իմ ըրած դատաստանս ու անոնց վրայ դրած ձեռքս
22 պիտի տեսնեն : Ու Իսրայէլի տունը ան օրէն ետև՝ ալ պիտի գիտնան թէ իրենց Տէր Ի՛հովան ես
23 եմ : Ու ազգերը պիտի գիտնան թէ Իսրայէլի տունը իրենց անօրէնութեանը համար՝ ինծի ապստամբ ըլլալնուն համար գերի եղան , ու ես իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի , և զանոնք իրենց թշնամեացը ձեռքը տուի , ու ամէնքը սրով իյնան :
24 Իրենց պղծութեանը համեմատ ու իրենց յանցանացը համեմատ իրենց Հոգոցաց՝ ըրի , ու իմ երեսս իրենցմէ ծածկեցի :
25 Ընոր համար Տէր Ի՛հովան այսպէս կ՛ըսէ . Հիմա Յակոբին գերութիւնը պիտի դարձնեմ , ու բոլոր Իսրայէլի տունը պիտի ողորմիմ , և իմ սուրբ անունս համար
26 նախանձաւոր պիտի ըլլամ : Ու երբոր անոնք իրենց երկրին մէջ ապահովութեամբ բնակին , ու վախցընող մը չըլլայ , ան ատենը իրենց անարգանքը ու իրենց ինծի դէմ ըրած բոլոր յանցանքները պիտի
27 կրեն : Երբոր զանոնք ժողովուրդներէն դարձնեմ , ու զանոնք իրենց թշնամեացը երկիրներէն ժողվեմ , ան ատենը անոնց մէջը՝ լաւ ազգաց աչքերուն առջևը պիտի սրբուիմ ; Ի՛ս պիտի գիտնան թէ ես եմ անոնց 28
Տէր Ի՛ստուածը . որովհետև զանոնք ազգերու մէջ գերի քշեցի , ու զանոնք նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի , և ալ անոնցմէ հոն մարդ մը չթողուցի : Ու ես երեսս 29
անոնցմէ պիտի չծածկեմ , քանզի իմ Հոգիս Իսրայէլի տանը վրայ թափեցի՝ կ՛ըսէ Տէր Ի՛հովան :

ԿԼ . Ի

Ա՛ՅՍ գերութեանը քսանուհինգերորդ տարին՝ առջի ամիսը ամսուն տասներորդ օրը՝ քաղաքին զարնուելնէն յետքտասաներորդ տարին՝ նոյն օրը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու զիս հոն տարաւ . Հիմա 2
Ի՛ստուածոյ տեսիլքներով Իսրայէլի երկիրը տարաւ , և զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ դրաւ . ու անոր վրայ հարաւային կողմը քաղաքի մը շինուածքի պէս էրևոյն մը կար :
Ու երբոր զիս հոն տարաւ , ահա 3
մէկ մարդ մը՝ որուն երևոյթը պղնձի երևութի պէս էր , և անոր ձեռքը քթանէ լար ու չափի եղէգ կար , ու անիկայ դուռը կայներ էր : Ու 4
ան մարդը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ աչքերովդ տես ու ականջներովդ լսէ , ու քեզի ամէն ցուցուցածներուս ուշադրութիւն ըրէ . վասն զի դուն հոս բերուեցար , որ ես բանիբը քեզի ցուցընեմ . ամէն տեսածդ Իսրայէլի տանը պատմէ :
Ու ահա տանը դուրսէն շուրջ- 5
ջանակի պարիսպ կար , ու ան մարդուն ձեռքը վեց կանգունի երկայնաչափ չափի եղէգ մը կար , լանջառը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ ըլլալով . ու պարսպին լայնութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրութիւնը եղէգ մը չափեց :
Ու անիկայ դէպ՝ ի արևելք նա- 6
յող դուռը եկաւ , ու անոր աստիճաններուն վրայ ելաւ , ու դրանը մէկ սեմը եղէգ մը լայն , ու միւս սեմը եղէգ մը լայն չափեց :
Ու ամէն խուց եղէգ մը եր- 7
կայն ու եղէգ մը լայն էր , ու խուցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր .

և դրանը սրահին քովը եղող դրանը սեամբ նեբսէն մէկ կանգուն էր։
8 Եւ անիկայ դրանը սրահը նեբսէն
9 մէկ եղէդ չափեց։ Յե դրանը սրահը ութը կանգուն չափեց. ու անոր դրանդիքը երկու կանգուն էր, ու դրանը սրահը նեբսի կողմն էր։
10 Եւ դէպ՝ի արեւելք եղող դրանը խուցերը մէկ կողմէն իրիք ու միւս կողմէն իրիք էին, ու իրիքին չափը մէկ էր. և դրանդեաձը չափը մէկ կողմէն ումիւս կողմն մէկ էր։
11 Եւ դրանը մուտքին լայնութիւնը տասը կանգուն չափեց, ու դրանը երկայնութիւնը
12 տասուիրիք կանգուն։ Յե խուցերուն առջևը՝ դէպ՝ կողմն մէկ կանգունի սահման՝ ու միւս կողմէն մէկ կանգունի սահման մը կար. ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կանգուն՝ ու միւս կողմէն վեց կան-
13 գուն էին։ Յե դուռը չափեց մէկ խուցի տանիքէն մինչև միւսին տանիքը. անոր լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր, ու մուտքերը
14 դիմացէ դիմաց էին։ Յե դրանդեացը ըսդդերը վեթասուն կանգուն բրաւ, մինչև դրանը բոլորտիքը
15 եղող գաւիթին դրանդիքը։ Յե դուրսի դրանը երեսէն մինչև ներսի դրանը սրահին երեսը յիսուն կան-
16 գուն էր։ Եւ խուցերուն և անոնց դրանդեացը քովը՝ դրանը ներսի կողմէն շուրջանակի վանդակապատ պատուհաններ կային, սրբաձևերն ալ այսպէս էին. ու ներսի կողմէն շուրջանակի պատուհաններ կային. և դրանդեացը վրայ արմաւենիներ կային։
17 Եւ զիս դուրսի գաւիթը բերաւ, և ահա հոն սենեակներ՝ ու գաւիթին համար շինուած շուրջանակի քարայատակ կար. ու քարայատակին վրայ երեսուն սենեակ կար։
18 Յե դռներուն քովի քարայատակը դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր։ Եւ անիկայ՝ վարի դրանը առջևէն մինչև ներքին սրահին առջևը դուրսէն՝ դէպ՝ի արեւելք ու հիւսիս լայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց։

Յե դուրսի գաւիթին դէպ՝ի 20
հիւսիս նայող դրանը երկայնութիւնը ու լայնութիւնը չափեց։
Եւ անոր խուցերը իրիք մէկ կող- 21
մէն էր, ու իրիք միւս կողմէն, և անոր դրանդիքը ու սրաձևերը առջի դրանը չափուն էին. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր։ Յե պատուհանները 22
ու սրաձևերը ու արմաւենիները դէպ՝ի արեւելք նայող դրանը չափուն էին, ու եօթը աստիճանով ան գ[illegible] կ՝ելլէին. և սրաձևերը անոնց առջևն էին։ Եւ ներսի 23
գաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսիսային դրանը ու արեւելեան գ[illegible]ը գիմացը, ու մէկ դռնէն մինչև միւս դուռը հարիւր կանգուն չափեց։

Յե զիս հարաւային կողմը տա- 24
րաւ, և ահա հարաւային կողմը դուռ մը կար. ու անոր դրանդիքը ու սրաձևերը չափեց, ոչ նոյն չափերուն համեմատ էին։ Յե ա- 25
նիկայ ու անոր սրաձևերը նոյն պատուհաններուն պէս պատուհաններ ունէին շուրջանակի. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր։ Յե ան գ[illegible]ը ելլելու համար 26
եօթը աստիճան կար, ու անոր սրաձևերը անոնց առջևն էին. ու անոր գրանդեացը վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ կային։

Եւ ներսի գաւիթը դուռ մը ու- 27
ներ դէպ՝ի հարաւ, ու մէկ դռնէն մինչև միւս դուռը դէպ՝ի հարաւ հարիւր կանգուն չափեց։ Յե զիս 28
հարաւային դռնէն ներսի գաւիթը բերաւ, ու հարաւային դուռը չափեց, ոչ նոյն չափերուն համեմատ
էր։ Յե անոր խուցերը ու 29
դրանդիքը ու սրաձևերը նոյն չափերուն համեմատ էին. և անիկայ ու անոր սրաձևերը շուրջանակի պատուհաններ ունէին. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն
30 էր։ Յե սրաձևերը շուրջանակի

քանուհինգ կանգուն երկայն , ու
31 հինգ կանգուն լայն էին : Ու սը-
րաշներըը դէպ 'ի դուրսի գաւիթին
էին , ու դրանդեակացը վրայ արմա-
ւենիներ կային . և ան ⁘ը լը-
լելու համար ութը աստիճան կար :
32 Ու գիս ներսի գաւիթը տարաւ
դէպ 'ի արեւելք , ու դուռը չա-
փեց , ու նոյն չափերուն համեմատ
33 էր : Ու անոր խուցերը ու
դրանդիքը ու սրաշներըը նոյն չա-
փերուն համեմատ էին . և անիկայ
ու անոր սրաշներըը շուրջանակի պա-
տուհաններ ունէին . անոր երկայ-
նութիւնը յիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն
34 էր : Ու անոր սրաշներըը դէպ 'ի
դուրսի գաւիթին էին , ու անոր
դրանդիքը մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն արմաւենիներ ունէին . և ան
⁘ը լլլելու համար ութը աս-
տիճան կար :
35 Ու գիս հիւսիսային դուռը բե-
րաւ , ու նոյն չափերուն համեմատ
36 չափեց խուցերը , դրանդիքը ու
սրաշներըը , և շուրջանակի պատու-
հաններ ունէր . անոր երկայնութիւ-
նը յիսուն կանգուն , ու լայնու-
թիւնը քսանուհինգ կանգուն էր :
37 Ու անոր դրանդիքը դէպ 'ի դուրսի
գաւիթին էր . ու դրանդիքը մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենի-
ներ ունէին : և ան ⁘ը լլլելու
համար ութը աստիճան կար :
38 Ու մէկ սենեակ մը կար , որ ա-
նոր մուտքը դռներուն քովի դրան-
դեացը մօտ էր . ողջակէզը հոն կը
39 լուային : Ու դրանը սրահին մէջ
մէկ կողմէն երկու սեղան՝ ու միւս
կողմէն երկու սեղան կար , որ անոնց
վրայ ողջակէզը ու մեղքի պատա-
րագը ու յանցանքի պատարագը
40 մորթեն : Ու հիւսիսային դրանը
մուտքը ելլելուն դուրսի կողմը եր-
կու սեղան , ու միւս կողմը եղող
դրանը սրահին մէջ երկու սեղան
41 կար : Դրանը քովը մէկ կողմէն
չորս սեղան , ու մէկալ կողմէն չորս
սեղան կար , ութը սեղան էր , ո-
42 անոնց վրայ կը մորթէին : Ու չորս
սեղանները որոնք ողջակէզի համար
էին , տաշուած քարէ մէկ ու կէս
կանգուն երկայն , ու մէկ ու կէս
կանգուն լայն , ու մէկ կանգուն
բարձր էին . և ողջակէզը ու զոհը
մորթելու գործիքները անոնց վրայ
կը դնէին : Ու ներսէն շուրջանա- 43
կի չորս մատնաչափ հզրերք մը շի-
նուած էր . ու սեղաններուն վրայ
ղՀին միսը կը ⁘ը :

Ու ներսի դրանը դուրսի կողմը՝ 44
հիւսիսային դրանը քովը եղող ներ-
սի գաւիթին մէջ երդեցողներուն
սենեակները կար . ու անոնց երեսը
դէպ 'ի հարաւ էր . մէկը արեւելեան
դրանը քովն էր , ու երեսը դէպ 'ի
հիւսիս էր : Ու ինձի ըսաւ , Ա- 45
սենեակը որ դէպ 'ի հարաւ կը նա-
յի , տանը պահապանութիւնը ընող
քահանաներուն համար է . Ու ան 46
սենեակը որ դէպ 'ի հիւսիս կը նա-
յի , սեղանին պահապանութիւնը ը-
նող քահանաներուն համար է . ա-
նոնք Ադովկի որդիքն են , որոնք
Ղևիի որդւոցմէ Տէրոջը կը մօտե-
նան՝ անոր ծառայութիւն ընելու
համար :

Ու գաւիթը չափեց , ու ⁘ը եր- 47
կայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու
լայնութիւնը հարիւր կանգուն էր ,
անիկայ քառակուսի էր . ու սեղա-
նը տանը առջևն էր :

Ու գիս տանը սրահը տարաւ , 48
ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ
կանգուն մէկ կողմէն ու հինգ
կանգուն միւս կողմէն . և դրանը
լայնութիւնը մէկ կողմէն իրիք կան-
գուն , ու միւս կողմէն իրիք կան-
գուն էր : Սրահին երկայնութիւ- 49
նը քսան կանգուն , ու լայնութիւնը
տասնումէկ կանգուն էր , և հոն
[⁘ը] աստիճաններով կ'ելլէին .
ու դրանդեացը քովը սիւներ կային ,
մէկը մէկ կողմէն , միւսն ալ միւս
կողմէն :

ԳԼ . ԻԵ

Ու գիս տաճարը տարաւ , ու անոր 1
դրանդիքը չափեց , մէկ կողմէն
վեց կանգուն լայն ու միւս կող-
մէն վեց կանգուն լայն էր , խորա-
նին լայնութեանը համեմատ : Ու 2

դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր, ու դրանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանգուն, ու միւս կողմէն հինգ կանգուն էին. և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափից։

3 Ու ներս մտաւ, և դրանը դրանդիքը երկու կանգուն, ու դուռը վեց կանգուն չափից. ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր։

4 Ու անոր երկայնութիւնը չափից քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին ընդդիմակը համեմատ. ու ինծի ըսաւ, Այսիկա է սրբութիւն սրբութեանց։

5 Ու տանը պատը վեց կանգուն, ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն լայնութիւնը չորս կանգուն չափից։

6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին իրիք գոգխնով, ու թաւուղ երեսուն. և անոնց ֆէրամներէն կը մտնէին տաճարին այն պատին մէջ՝ որ սենեակներուն համար ընտրած էր շուրջանակի, որ անոր կռթըներն, բայց տանը պատին մէջը չէին կռթըներ։

7 Ու սենեակները ելլելու համար՝ լայնցող ու շրջանակաւոր առաջոխ մը կար, որ տանը բոլորտիքը՝ վեր ելլելու համար տունը կը պարտէր. անոր համար ելլելով տունը կը լայնանար, և այսպէս վերի դատիկներէն վերի դատիկները միջին

8 դատիկներէն կ'ելլէին։ Ու շուրջանակի տանը բարձրութիւնը տեսայ. սենեակներուն հիմերը ամբողջ մէկ

9 եղէգ՝ վեց մեծ կանգուն էր։ Ու սենեակներուն պատին լայնութիւնը դուրսէն հինգ կանգուն էր, ու մնացածը սենեակներուն ներսի մի-

10 ջոցն էր։ Ու գոգխ սենեակներուն մէջտեղը՝ տանը բոլորտիքը քսան կանգուն լայն միջոց մը կար։

11 Ու սենեակներուն մուտքերը մնացած տեղին կը նայէին, մուտքին մէկը՝ դէպ ի հիւսիս, և մուտքին մէկը դէպ ի հարաւ կը նայէր. ու մնացած տեղին լայնութիւնը շուրջանակի հինգ կանգուն էր։

12 Ու զատուած տեղին առջի՝ դէպ ի արեւմտեան ծայրը եղող շէնքին լայնութիւնը եօթանասուն կանգուն էր. ու շէնքին պատը շուրջանակի հինգ կանգուն լայն ու երկայնութիւնը ինսուն կանգուն էր։

13 Ու տանը երկայնութիւնը հարիւր կանգուն չափից. ու զատուած տեղը, ու շէնքը իր պատերովը հարիւր կանգուն երկայն էր։

14 Ու տանը ու զատուած տեղին երեսը դէպ ի արեւելք հարիւր կանգուն լայն էր։

15 Ու փակը եռանի կողմէն՝ զատուած տեղին դիմացը եղող շէնքին երկայնութիւնը և անոր սենեակաց պաշնները մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ներքին տաճարին ու դահլիճին սրաշներուն հետ հարիւր կանգուն չափից։

16 Ութոքը սեմերը ու վանդակապատ պատուհանները, և շուրջանակի ան իրենք ընդդէմ սեմերը դիմացը եղող սրճնազարդ սրաշները ամէն կողմէն տախտակամած ընտած էին գետնէն մինչև պատուհանները, ու պատուհանները ծածկուած էին։ Ութոքը

17 դրանը վրան ու մինչև ներքին տունը, և դուրսէն ու բոլոր պատը շուրջանակի ներսէն ու դուրսէն չափերովը։

18 Ու փոխոխմանէն վրայ քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, ու երկու քերովբէներուն մէջը արմաւենի մը, ու ամէն

19 քերովբէն երկու երես ունէր։ Այսինքն մէկ կողմէն դէպ ի արմաւենին մարդու երես՝ ու միւս կողմէն դէպ ի արմաւենին առոյգ առիւծի երես. բոլոր տանը քանդակը շուրջանակի այսպէս էր։

20 Գետնակէն մինչև դրանը վրան քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, նոյնպէս ալ տաճարին պատին վրայ։

21 Տաճարին դրանդիքը քառակուսի էին, ու սրբարանին երեսը՝ ինչոն երևոյթը իւրաքանչիւրին պէս էր։

22 Փայտէ սեղանը իրիք կանգուն բարձր էր, ու երկայնութիւնը երկու կանգուն էր, և անոր անկիւն-

Նեկը խրճ էին , ու անոր երկայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին . ու անիկայ ինծի ըսաւ , Այս է Տէրոջը առջեւը եղող սեղանը : Ու տաճարը ու սրբարանը երկու դուռ ունէին . Ու դռները երկու փեղկ ունէին , ու փեղկերը երկուքի կը ծալուէին , երկու փեղկ մէկը ունէր ու երկու փեղկ միւսը : Ու անոնց վրայ՝ տաճարին դռներուն վրայ պատերուն վրայի քանդակին պէս քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին . ու դուրսէն սրահին երեսը փայտէ սանդուխ մը կար : Ու սրահին քովերը ու տաճը սենեակներուն մէջ և սանդուխներուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն վանդակապատ պատուհաններ ու արմաւենիներ կային :

Դ. ԽՐ

Ընկէ ետքը զիս դէպ՝ի հիւսիս եղող ճամբովը արտաքին գաւիթը հանեց , և զիս գաւուած տեղին դիմացը եղող՝ ու դէպ՝ի հիւսիս նայող շէնքին դիմացի սենեակները բերաւ : Որ երկայնութեան հիւսիսային մուտքին առջեւի երկայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու լայնութիւնը յիսուն կանգուն էր : Ներսի գաւիթին քսան կանգունին դէմ ու դուրսի գաւիթին քարայատակին դէմ՝ իրարու դիմացը իրիք դասիկոնով սիւնազարդ սրբաձեր կային : Ու սենեակներուն առջեւը՝ ներսէն տասը կանգուն լայն ճամբայ մը կար , և անոնց դռները դէպ՝ի հիւսիս էր : Ու վերի սենեակները կարճ էին , վասն զի սիւնազարդ սրահները անոնցմէ՝ ստորինն շէնքին վարի ու միջինն սենեակներէն աւելի կ՝առնէին : Որովհետեւ անոնք իրիք դասիկոն էին , ու գաւիթներուն սիւներուն պէս սիւներ չունէին . անոր համար դեռնէն՝ ստորինն վարի ու միջինն սենեակներէն կը նեղնային : Ու սենեակներուն դիմացը՝ դուրսի գաւիթին կողմը սենեակներուն առջեւի դուրսի պատին երկայնութիւնը յիսուն կանգուն էր : Սակայն որ դուրսի գաւիթը նայող սենեակներուն երկայնութիւնը յիսուն կանգուն էր . և ահա տաճարին դիմացը հարիւր կանգուն էր : Ու ասոնց սենեակներուն տակէն՝ դուրսի գաւիթէն ասոնց երթալու համար արեւելեան կողմէն մուտք մը կար : Որ գաւիթին պարապին լայնութեանը մէջ դէպ՝ի արեւելք՝ գաւուած տեղին դիմացը ու շէնքին դիմացը սենեակներ կային : Ու անոնց առջեւը ճամբայ մը կար դէպ՝ի հիւսիս եղող սենեակներուն երեւութին պէս , թէ անոնց երկայնութեանը՝ թէ անոնց լայնութեանը՝ և թէ անոնց բոլորը ելքերուն՝ և անոնց ձեւերուն ու դռներուն կողմանէ : Այսպէս ալ էին դէպ՝ի հարաւ եղող սենեակներուն մուտքերը . ճամբուն գլուխը մուտք մը կար , այսինքն արեւելեան ճամբուն բերանը՝ պատին առջեւի չիտակ ճամբան :

Ու ինծի ըսաւ , Գաւուած տեղին առջեւը եղող հիւսիսային կողմի սենեակները , — հարաւային կողմի սենեակները սուրբ սենեակներն են , ուր որ Տէրոջը մօտեցող քահանաները ամենասուրբ բաները պիտի ուտեն . հոն պիտի դնեն ամենասուրբ բաները ու հացի ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի պատարագը , քանզի ան տեղը սուրբ է : Երբոր քահանաները հոն մտնեն , սուրբ տեղէն դուրսի գաւիթը պիտի չելլեն , հապա իրենց պաշտօնի ըղդեստները որ հոն պիտի թողուն , վասն զի անոնք սուրբ են . և ուրիշ հանդերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին պիտի մօտենան :

Ու երբոր անիկայ ներքին տունը չափել լմնցուց , զիս դէպ՝ի արեւելք նայող դուռը հանեց , ու զանիկայ ամէն կողմէն չափեց : Արեւելեան կողմը չափի եղէգով՝ հնգհարիւր եղէգ չափեց չափի եղէգով : Հիւսիսային կողմը չափի եղէգով հինգ

18 հարիւր եղէգ չափոց ։ Ա՛սպատա-
չին կոգմը չափի եղէգով հինգ հա-
19 րիւր եղէգ չափոց ։ Արեւմտեան
կոգմը դարձաւ , ու չափի եղէգով
20 հինգ հարիւր եղէգ չափոց ։ Զ՛չա-
նիկայ չորս կոգմին չափից . անիկայ
հինգ հարիւր եղնէ երկայն , ու
հինգ հարիւր եղնէ լայն էր , ու
պարիսպ ունէր , սուրբ ու անսուրբ
տեղերուն մէջը զատելու համար ։

ԳՐՈՎ ԽՈ

1 Յե՛տ զիս դուռը՝ դէպ՝ ի արեւելք
2 նայող դուռը տարաւ ։ Ու
ահա արեւելեան ճամբայէն Իսրայէլի
Յաստուծոյն փառքը կու գար . ու
անոր ձայնը շատ ջուրերու ձայնին
պէս էր , ու երկիրը անոր փառքէն
3 լուսաւորուեցաւ ։ Ու տեսած տե-
սիլքս նման էր այն տեսիլքին , որն
որ տեսայ , երբոր քաղաքը աւերելու
եկայ . ու տեսիլքները Քորաբ գե-
տին քովը տեսած տեսիլքիս պէս
էին , ու երեսիս վրայ ինկայ ։
4 Ու Տէրոջը փառքը դէպ՝ ի ա-
րեւելք նայող դրանը ճամբայէն
5 տունը մտաւ ։ Ու Հոգին զիս վեր-
ցուց , և զիս ներքին գաւիթը տա-
րաւ , և ահա Տէրոջը փառքը տունը
6 լեցուցեր էր ։ Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝
Իսրայէլի որդւոցը մէջ յաւիտեան
բնակելու աթոռիս տեղը , և իմ
ոտներուս գարշապարներուն տեղը
սա՛կայ է , ու Իսրայէլի տունը՝ ի-
րենք ու իրենց թագաւորները իրենց
պոռնկութիւններովը , ու իրենց
թագաւորներուն դիւերովը իրենց
բարձր տեղերուն մէջ՝ ալ իմ սուրբ
8 անունս պիտի չպղծեն ։ Անոնք զի
իրենց սեմերը իմ սեմերուս , ու ի-
րենց դրանդիները իմ դրանդեացս
մօտ դրին , այնպէս որ իմ ու անոնց
մէջտեղը միայն մէկ պատ մը կար ,
և իրենց ըրած գարշութիւններովը
իմ սուրբ անունս պղծեցին . ես
ալ իմ բարկութեամբիս սպառեցի
9 զանոնք ։ Հիմա իրենց պոռնկութիւնը , ու իրենց թա-
գաւորներուն դիւերը ինծմէ հեռա-
ցրնեն , ու յաւիտեան անոնց մէջը
պիտի բնակիմ ։

10 Դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը տունը դիտմունք , որ իրենց անօրէնութիւններէն ամչնան , ու թող անոր գաղափարը չափեն ։ 11 Ու թէ որ իրենց բոլոր բրածներէն ամչնան , տանը ձևը ու կարգաւորութիւնը , և անոր ելքը ու մուտքը , ու բոլոր ձևերը , և բոլոր կանոնները , ու [բոլոր ձևերը] և բոլոր օրէնքները անոնց դիտցնէ . ու անոնց աչքերուն առջևը գրէ , և անոր բոլոր ձևերը ու բոլոր կանոնները պահեն ու զանոնք կատարեն ։ Սա է տանը օրէնքը . 12 Անոր բոլոր սահմանը շուրջանակի լեռանը գլուխն վրայ՝ ամենասուրբ պիտի ըլլայ . ահա տանը օրէնքը ասիկայ է ։

13 Ու սանդք են սեղանին չափերը՝ կանգուներով . (կանգունը մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ է ։) ու խոր տեղը մէկ կանգուն , ու անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն , և անոր սահմանը անոր եզերքին վրայ շուրջանակի մէկ թիզ մը պիտի ըլլայ . ու սա պիտի ըլլայ սեղանին հիմը ։ 14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչև վար՝ երկու կանգուն , և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ . ու պզտիկ չրջանակէն մինչև մեծ չրջանակը չորս կանգուն , ու լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ ։ 15 Ու կրակարանը չորս կանգուն քառակուսի պիտի ըլլայ , ու կրակարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի ըլլայ ։ 16 Ու կրակարանը տասներկու [տասներկու] երկայն ու տասներկու [տասներկու] լայն , չորս կողմն ալ հաւասարապէս շրջանաձև՝ քառակուսի պիտի ըլլայ ։ 17 Ու անոր բոլորտիքը եղող չրջանակը տասներկու [տասներկու] երկայն ու տասներկու [տասներկու] լայն պիտի ըլլայ , և բոլորտիքը եղող սահմանը կէս կանգուն , ու խոր տեղը շուրջանակի մէկ կանգուն պիտի ըլլայ , ու անոր աստիճանները դէպ՝ ի արեւելք պիտի ըլլան ։

18 Եւ ինձի ըսաւ. Որդի՛ մարդոյ՝ Տէր Յհովան այսպէս կ՚ըսէ. Իմոնք պիտի ըլլան սեղանին կանոնները՝ ան օրը որ զանիկայ չինեն, անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանելու, ու անոր վրայ արիւն սրսկելու համար։

19 Սադովկի սերունդէն եղող Ղեւտացի քահանաներուն (որոնք ինձի ծառայութիւն ընելու համար ինձի պիտի մտնեն, կ՚ըսէ Տէր Յհովան,) մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը պիտի տաս. Եւ անոր արիւնէն պիտի առնես, ու սեղանին չորս եղջիւրներուն վրայ, ու չրջանակին չորս անկիւններուն վրայ, և չուրջանակի անոր սահմանին վրայ դնես, ու զանիկայ պիտի սրբես և անոր համար քաւութիւն ընես։ Ու մեղքի պատարագին զուարակը պիտի առնես, և սրբարանէն դուրս տանաձրին որոշուած տեղը պիտի այրուի։ Ու երկրորդ օրը մեղքի պատարագի համար այծերէն անարատ նոխազ մը մատուցանես, ու սեղանը պիտի սրբեն, ինչպէս որ զուարակով սրբեցին։ Երբոր սրբելը լմընցընես, արջառներէն անարատ զուարակ մը, ու ոչխարներէն անարատ խոյ մը պիտի մատուցանես. Եւ զանոնք Տէրոջը առջևը պիտի մտեցընես, ու քահանաները անոնց վրայ աղ պիտի ցանեն, ու զանոնք Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցանեն։ Եօթը օր մեղքի պատարագի համար՝ օրը մէյմէկ նոխազ պիտի մատուցանես. Նաև արջառներէն զուարակ մը, ու ոչխարներէն խոյ մը պիտի մատուցանեն, որ անարատ պիտի ըլլան։ Եօթը օր սեղանին քաւութիւն պիտի ընեն, և զանիկայ պիտի սրբեն ու զանիկայ նուիրեն։ Ու երբոր ան օրերը լմընանան, ութերորդ օրը ու անկէետքը քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզներնիդ ու ձեր խաղաղութեան զոհերնիդ պիտի մատուցանեն, և ես ձեզ պիտի ընդունիմ՝ կ՚ըսէ Տէր Յհովան։

ԳԼ. ԽՊ

1 Եւ գիս սրբարանին դէպ՚ի արեւելք նայող դուրսի դրանը ձամբան դարձուց, ու անիկայ գոց էր։ 2 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Այս դուռը գոց պիտի մնայ, պիտի չբացուի, ու անկէ մարդ պիտի չմտնէ. քանզի անկէ Իսրայէլին Տէր Յաստուածը մտաւ, անոր համար գոց պիտի մնայ։ 3 Ինկոյ իշխանին համար պիտի ըլլայ, հոն միայն իշխանը պիտի նստի Տէրոջը առջևը հաց ուտելու համար. անիկայ դրանը սրահին ձամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ձամբայէն պիտի ելլէ։

4 Եւ գիս հիւսիսային դրանը ձամբայէն տանը առջևը բերաւ. ու տեսայ որ ահա Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր. ու երեսս վրայ ինկայ։ 5 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ Տէրոջը տանը բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր օրէնքներուն վրայով քիզի ամէն բանս որ ըսեմ մէջը դիր, ու աչքերովդ նայէ ևականջներովդ լսէ, ու տանը մուտքերը ու սրբարանին բոլոր ելքերը աղէկ դիտէ. 6 Եւ ապստամբներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսես, Տէր Յհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վե՛ր հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները՝ ով Իսրայէլի տուներ, 7 Որ դուք սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ օտարազգիներ մտցուցիք, որ իմ սրբարանիս մէջը ըլլան ու իմ տունս պղծեն, երբոր դուք իմ հացս՝ ճարպը ու արիւնը կը մատուցանէիք. ու ձեր բոլոր պղծութիւններուն՝ ի զատ անոնք իմ ուխտս խափանեցին։ 8 Եւ իմ սուրբ բաներուս պահպանութիւնը չպահեցիք, հապա իմ սրբարանիս մէջ ձեր օգնականներ դրիք։

9 Տէր Յհովան այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն՝ սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի

10 չմնանէ : Այնուամենայնիւ Ղեւտացիները՝ որ ինծմէ հեռացան , երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան ու իրենց կռոցը ետևէն գացին , իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն .
11 Իբ իմ սրբարանիս մէջ տանը դռները որոշուած սպասաւորներ , ու տաճարին սպասաւորները պիտի ըլլան . ժողովուրդին համար ողջակէզները ու զոհերը անոնք պիտի մորթեն , ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար անոնց առջևը անոնք
12 պիտի կայնին : Որովհետև անոնց համար անոնց կուռքերուն առջևը ծառայութիւն ըրին , ու Իսրայէլի տանը՝ գայթակղութիւն — անօրէնութեան պատճառ եղան , անոր համար անոնց վրայով իմ ձեռքս վերցուցի՝ կ'ըսէ Տէր Իհովան , որ իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն .
13 Իբ ինծի պիտի չմօտենան ինծի քահանայութիւն ընելու , ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս և ամենասուրբ բաներուս մօտենալու ; հապա իրենց անարգանքը ու իրենց ըրած պղծութիւնները պիտի
14 կրեն : Սակայն զանոնք տանը պահպանութեանը վրայ պահապան պիտի դնեմ , անոր ամէն ծառայութեանը համար , ու անոր մէջը ընելու ամէն գործին համար :
15 Իայց Ղեւտացի քահանաները՝ Սադովկի որդիքը , որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին , երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան , անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան , և ճարպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար անոնք իմ առջևս պիտի կայնին՝
16 կ'ըսէ Տէր Իհովան : Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն , ու ինծի ծառայութիւն ընելու համար անոնք պիտի մօտենան իմ սեղանիս , և իմ պահպանութիւնս պիտի պահեն :
17 Ու երբոր ներսի գաւիթին դռներէն մտնեն , կտաւէ զգեստներ պիտի հագնին , ու ներսի գաւիթին դռները , ու ներսը ծառայութիւն ըրած ատեններին վրանին բուրդ պիտի չհագնին .
18 Իրենց գլուխներուն վրայ կտաւէ ապարօշներ ըլլայ , ու մէջքերնին կտաւէ վարտիքներ ըլլայ . ո՛չ քրտընցընող բան պիտի չհագնին :
19 Ու երբոր դուրսի գաւիթը ժողովուրդին ելլեն , իրենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն , ու զանոնք սուրբ սենեակներուն մէջ դնեն , և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին , որպէս զի իրենց զգեստներովը ժողովուրդը չսրբեն :
20 Իգլուխնին պիտի չածիլեն , ո՛չ ալ վարսքերնին երկընցընեն , հապա միայն գլուխնուն մազերը փոքրեն :
21 Ու բնաւ մէկ քահանայ մը գինի չխմէ՝ երբոր ներքին գաւիթը կը մտնէ :
22 Ու որբևարին կամ արձակուածը իրենց կնիկ չառնեն , հապա Իսրայէլի տանը սերունդէն եղող կոյսը , կամ քահանայէ մը որբևարի մնացած կնիկը առնեն :
23 Ու իմ ժողովուրդիս՝ սուրբ ու անսուրբ բաներուն տարբերութիւնը պիտի սորվեցընեն , և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը անոնց գիտցընեն :
24 Ու դատերու վրայ անոնք պիտի կենան դատաստան ընելու համար , ու իմ իրաւունքներուս համեմատ զանոնք դատեն , և իմ բոլոր տօներուս մէջը իմ օրէնքներս ու կանոններս պիտի պահեն , ու իմ շաբաթներս սրբեն :
25 Իմարդու մեռելի քով չերթան՝ որ պղծուին . հապա միայն հօր համար , կամ մօր համար , կամ տղու համար , կամ աղջկան համար , եղբօր համար , կամ չամուսնացած քրոջ համար պղծուին :
26 Ու մէկը սրբուելէն ետքը եօթը օր պիտի համրեն անոր :
27 Իանիկայ սրբարանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար ներսի գաւիթը սրբարանը մտած օրը՝ անիկայ իր մեղքի պատարագը պիտի մատուցանէ , կ'ըսէ Տէր Իհովան :
28 Իսկ ասիկայ անոնց ժառանգութիւն ըլլայ . անոնց ժառանգութիւնը ես եմ . ու Իսրայէլի մէջ անոնց կալուածք չտաք . անոնց կալուածքը ես եմ :
29 Ատի ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի պատարագը անոնք պիտի ուտեն . ու Իսրայէլի մէջ ամէն նուէրը

30 անոնց պիտի ըլլայ : Եւ ամէն փո-
խած բանին բոլորը Երախայրիներուն
առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն
ամէն բանի ընծային բոլորը քահա-
նային պիտի ըլլայ · ու ձեր խմորնե-
րուն Երախայրին քահանային պիտի
տաք , որ քու տանդ վրայ օրհնու-
31 թիւն բերես : Ուր ատեղները բնաւ
մեռած կամ գազանաբեկ անասունի
ը դիպը պիտի չուտեն , թէ թռչուն ըլլայ ան և թէ չորքոտանի :

ԻԹ · ԻՆ

1 Ու երրոր երկիրը վիճակով ժա-
ռանգութիւն բաժնէք , երկրին քանուհինգ հազար Եղէգ երկայնութեամբ , ու տասը հազար լայնութեամբ սուրբ ընծայ մատուցանէք Տէրոջը · ասիկայ չուրջանակի իր բոլոր սահմաններուն մէջը սուրբ ըլլայ :
2 Ասկէ քառակուսի չափուած՝ հինգ հարիւրով հինգ հարիւրը սրբարանին համար ըլլայ , ու անիկայ չուրջանակի յիսուն կանգուն արուարձան
3 ունենայ : Եւ ասոր չափով՝ երկայնութիւնը քանուհինգ հազար ու լայնութիւնը տասը հազար չափես , ու անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝
4 ամենասուրբ տեղը : Ասիկայ Տէրոջը ծառայութիւն ընելու մօտեցող սրբարանի պաշտօնեաներուն քահանաներուն համար սուրբ ըլլայ երկրին , որ անոնց՝ տուներու համար տեղ մը , ու սրբարանին համար սուրբ տեղ մը ըլլայ :
5 Եւ տանը ծառայութիւնը ընող Ղեւտացիները քանուհինգ հազար երկայնութեամբ ու տասը հազար լայնութեամբ կալուածք պիտի ունենան , նոյն քան տնեակ :
6 Եւ հինգ հազար լայնութեամբ ու քանուհինգ հազար երկայնութեամբ՝ քաղաքին կալուածքը պիտի տաք սրբարանին ընծային քովը · ասիկայ բոլոր Իսրայէլի տանը ըլլայ :
7 Եւ իշխանին [ալ]ը՝ սուրբ ընծային ու քաղաքին կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն , սուրբ ընծային և քաղաքին կալուածքին դիմացը արեւմտեան ծայրէն դէպ՝ի արեւմուտք՝ ու արեւելեան ծայրէն դէպ՝ի արեւելք ըլլայ · ու երկայնութիւնը արեւմտեան սահմանէն մինչև արեւելեան սահմանը հաւասար բաժիններուն մէկուն հետ
8 հաւասար ըլլայ : Իսրայէլի մէջ երկրէն ասիկայ անոր կալուածք ըլլայ , ու իմ իշխաններս ալ իմ ժողովուրդս չհարստահարեն · ու հետոյ երկիրը Իսրայէլի տանը տուրի իրենց ցեղերուն համեմատ :
9 Տէր Յեհովան այսպէս կ՚ըսէ · Եւ հերիք է ձեզի՝ ով Իսրայէլի իշխաններ · զրկանքը ու յափշտակութիւնը վերցուցէք , և իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք · իմ ժողովուրդս ձեր բռնի պահանջմունքները վերցուցէք՝ կ՚ըսէ Տէր Յեհովան :
10 Ձեր կշիռքները արդար՝ ձեր արդուն արդար ու ձեր մսրը արդար ըլլայ :
11 Արդուն ու մսրը մէկ չափ ըլլան , որ մսրը՝ քոռին տասանորդը պարունակէ , ու արդուն ալ քոռին տասանորդը · քոռին նայելով պիտի ըլլայ անոնց չափը :
12 Եւ սիկղը քսան կերաս պիտի ըլլայ · ձեր մնասը քսան սիկղ , քսանուհինգ սիկղ , տասնուհինգ սիկղ պիտի ըլլայ :
13 Ձեր մատուցանելու ընծան ասիկայ ըլլայ · ցորենի քոռէն արդուն վեցերորդ մասը , ու գարիի քոռէն արդուն վեցերորդ մասը :
14 Ու եղին կանոնը ասիկայ ըլլայ · եղին մաքին՝ մաքին տասանորդը ամէն քոռէն , այսինքն ամէն խօմէրէն , որ տասը մար կը պարունակէ , վասն զի տասը մարը մէկ խօմէր մըն է :
15 Եւ Իսրայէլին ջրարբի արօտներուն հօտերէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչխար : Ասոնք պիտի մատուցանեն իրենց հացի ընծայ ու ողջակէզ և խաղաղութեան զոհ , որ իրենց համար քաւութիւն ըլլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Յեհովան :
16 Երկրին բոլոր ժողովուրդը այս ընծան Իսրայէլի մէջ իշխան եղողին տալու պարտաւոր պիտի ըլլան :
17 Եւ տօներու ու ամսագլուխներու ու շաբաթներու մէջ՝ Իսրայէլի տանը ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ՝

ողջակէզները ու հացի ընծան և թափելու նուէրը իշխանին վրայ պիտի ըլլայ · մեղքի պատարագը ու հացի ընծան ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհը անիկայ պիտի մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը քաւութիւն ընելու համար :

18 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Առջի ամսուն առջի օրը արջառներէն մէկ անարատ զուարակ մը առ-
19 նես , ու սրբարանը մաքրես : Եւ քահանան մեղքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , և տանը դրանդեացը վրայ , ու սեղանին չորս անկիւններուն վրայ , և ներքին գաւիթին դրանը դրանդեացը վրայ
20 դնէ : Ամսուն եօթներորդ օրն ալ սխալած կամ անմիտ մարդու համար այնպէս ընես , և տանը համար քաւութիւն պիտի ընէք :

21 Առջի ամսուն չորեքտասաներորդ օրը ձեզի զատիկ ըլլայ · եօթը օր
22 ուտուի · Եւ ան օրը իշխանը իրեն համար ու երկրին բոլոր ժողովուրդներուն համար մէկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ քէֆարէ մեղքի
23 պատարագ · Ու տօնին եօթը օրը Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցանէ , ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը եօթը զուարակ ու եօթը անարատ խոյ , և ամէն օր այծերէն մէկ նոխազ մը քէֆարէ մեղքի պատարագ ·
24 Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝ մէկ արդու մը , և ամէն մէկ խոյին համար՝ մէկ արդու մը հացի ընծայ , ու ամէն մէկ արդուին համար մէկ
25 հիմէն եղ մատուցանէ : Նոյնպէս ալ եօթներորդ ամսուն տօնին եօթը օր՝ տօնին առէնը եօթը օր ասանկ մեղքի պատարագին , ողջակէզին , հացի ընծային ու եղին պէս պիտի մատուցանէ :

ԳԼ · ԽԶ

1 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ներքին գաւիթին դէպ՚ի արեւելք նայող դուռը գործի վեց օրերը գոց ըլլայ , ու շաբաթ օրը բացուի , ու ամսագլխուն օրը բա-
2 ցուի : Եւ իշխանը ան դրանը սրահին ճամբայէն դուրսէն պիտի մտնէ , ու դրանը դրանդեացը քովը կայնի · և քահանաները անոր ողջակէզը ու խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն , ու անիկայ դրանը սեմին վրայ երկրպագութիւն պիտի ընէ ու ելլէ · և ան դուռը մինչև իրիկուն պիտի չգոցուի :
3 Ու երկրին ժողովուրդը շաբաթ օրերը ու ամսագլուխները Տէրոջը առջևը աս դրանը մուտքին մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեն :

4 Եւ իշխանին շաբաթ օրը Տէրոջը մատուցանելու ողջակէզը վեց անարատ գառն ու մէկ անարատ
5 խոյ ըլլայ : Եւ խոյին համար հացի ընծայ՝ մէկ արդու մը , ու գառանց համար հացի ընծայ՝ ձեռքէն եկածը , և ամէն մէկ արդուի համար մէկ հիմէն եղ :
6 Ու ամսագլուխն օրը՝ արջառներէն մէկ անարատ զուարակ մը ու վեց գառն ու մէկ խոյ մը , որոնք անարատ պիտի ըլլան :
7 Եւ զուարակին համար մէկ արդու մը , ու խոյին համար մէկ արդու մը հացի ընծայ մատուցանէ , ու գառանց համար՝ ինչ որ ձեռքէն կու գայ , և ամէն մէկ արդուի համար մէկ հիմէն եղ ըլլայ :

8 Ու երբոր իշխանը գայ , դրանը սրահին ճամբայէն մտնէ , և նոյն ճամբայէն ելլէ :
9 Ու երկրին ժողովուրդը՝ հանդիսաւոր օրերուն մէջ երկրպագութիւն ընելու համար Տէրոջը առջևը եկած ատեններնին , հիւսիսային դրանը ճամբայէն մտնողը հարաւային դրանը ճամբայէն ելլէ , ու հարաւային դրանը ճամբայէն մտնողը հիւսիսային դրանը ճամբայէն ելլէ · մտած դրանը չդառնայ , հապա անոր դիմացինէն ելլէ :
10 Եւ իշխանը անոնց մտած ատենը անոնց հետը մտնէ , ու անոնց ելած ատենը անոնց հետը ելլէ :

11 Եւ տօներու մէջ ու հանդիսաւոր օրերու մէջ հացի ընծան՝ ամէն զուարակի համար մէկ արդու մը , և ամէն խոյի համար մէկ արդու մը ըլլայ , ու գառանց համար՝ ձեռքէն

եկածը , ու ամէն մէկ արդուի հա-
12 մար մէկ հիմն եղ ըլլայ : Ու թէ
օր իշխանը մէկ կամաւոր ողջակէզ
մը , կամ մէկ կամաւոր խաղաղու-
թեան զոհ մը Տէրոջը մատուցանե-
լու ըլլայ , դէպ 'ի արեւելք նայող
դուռը անոր բանան . ու անիկայ
իր ողջակէզը , ու խաղաղութեան
զոհը մատուցանէ՝ ինչպէս որ շա-
բաթի օրը կը մատուցանէ , ու ել-
լէ . և անոր ելլելէն ետքը դուռը
գոցեն :
13 Ու ամէն օր մէկ տարեկան անա-
բատ գառնուկ մը Տէրոջը ողջակէզ
մատուցանես , զանիկայ ամէն առ-
14 աւտու մատուցանես . Ու անոր հետ
ամէն առաւտու արդուիին վեցերորդ
մասը հացի ընծայ մատուցանես , ու
հիմնին երրորդ մասը եղ՝ նաչիհին
հետ խառնելու համար . սոյնիսկ
յաւիտենական կանոնով Տէրոջը
մշանջենաւոր հացի ընծայ ըլլայ :
15 Ու գառնուկը ու հացի ընծան
ու եղը ամէն առաւտու մատուցանեն .
սոյնիսկ մշանջենաւոր ողջակէզ ըլ-
լայ :
16 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Երբոր իշխանը իր որդւոյը մէկուն
պարգեւ տայ , անոր ժառանգու-
թիւնը անոր որդւոյը ըլլայ . անի-
կայ ժառանգութեան կալուածք մը
17 ըլլայ անոնց . Իսկ երբոր իր ժա-
ռանգութենէն իր ծառաներուն մէ-
կուն պարգեւ տայ , ան տունը ա-
նիկայ մինչեւ թողութեան տարին
անորը պիտի ըլլայ , ետքը իշխանին
պիտի դառնայ . վասն զի անոր
ժառանգութիւնը միայն իր որդւո-
18 ցը պիտի ըլլայ : Ու իշխանը ժո-
ղովուրդին ժառանգութենէն չառ-
նէ , զանոնք իրենց կալուածքէն
դուրս վռնտելով . իր որդւոյը իր կա-
լուածքէն ժառանգութիւն տայ ,
որպէս զի իմ ժողովուրդս ամէն
մէկը իր կալուածքէն ցրուի :
19 Ու զիս դրանը քովը եղող մուտ-
քէն քահանաներուն դէպ 'ի հիւսիս
նայող սուրբ սենեակները տարաւ ,
և ահա հոն եւեթ կողմերը դէպ 'ի
20 արեւմուտք մէկ տեղ մը կար . Ու
ինծի ըսաւ , Այսկայ ան տեղն է՝
ուր որ քահանաները յանցանքի
պատարագին ու մեղքի պատա-
րագին դիւը պիտի խաշեն , ա՛ հոն
հացի ընծան պիտի եփեն , որ չըլլայ
թէ դուրսի գաւիթը հանեն ու
ժողովուրդը սրբեն : Ու զիս 21
դուրսի գաւիթը հանեց , ու զիս
գաւիթին չորս անկիւններէն ան-
ցուց , և ահա գաւիթին ամէն մէկ
անկիւնը մէյմէկ գաւիթ կար :
Գաւիթին չորս անկիւններուն մէջ 22
քառասուն կանգուն երկայնութեամբ ,
ու երեսուն լայնութեամբ՝ չորքեանա-
կի գոցուած գաւիթներ կային .
չորսին չափը մէկ էր անկիւններուն
մէջ : Ու անոնց բոլորտիքը՝ չոր- 23
սին ալ բոլորտիքը լեռներու կարգ
մը կար , ու ան կարգերուն տակը
շուրջանակի եփարաններ շինուած
էին : Ու ինծի ըսաւ . Այսոնք ե- 24
փողներուն տեղերն են , ուր որ
տանը պաշտօնեաները ժողովրդեան
զոհը պիտի եփեն :

ԻԷ . ԻՆ

Ու զիս նորէն տանը դրանը առջևը 1
բերաւ , և ահա արեւելեան կող-
մէն տանը սեմին տակէն ջուրեր
կ'ելլէին , քանզի տանը երեսը դէպ
'ի արեւելք էր . ու ջուրերը տանը
աջ կողմին տակէն՝ սեղանին հա-
րաւային կողմէն կ'իջնէին :
Ու զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն 2
հանեց , ու զիս դուրսի ճամբան՝
դուրսի դրանը արեւելք նայող ճամ-
բան պարտցուց . և ահա աջ կող-
մէն ջուրեր կը վազէին :
Ուն մարդը որ իր ձեռքը լար ու- 3
նէր , դէպ 'ի արեւելք ելաւ , ու
հազար կանգուն չափեց , և զիս
ջուրերէն անցուց , ա՛ ջուրերը մին-
չեւ գարշապարները կ'երթային . Ե՛ա- 4
զար եւս չափեց , ու զիս ջուրերէն
անցուց , ա՛ ջուրերը մինչեւ ծուն-
կերս կ'երթային . Հազար եւս չափեց ,
ու զիս ջուրերէն անցուց , և ջու-
րերը մինչեւ մէջքս կ'երթային . Դարձեալ 5
հազար ալ չափեց , ա՛ անանկ գետ
մը եղած էր , որ չէի կրնար անց-
նիլ . վասն զի ջուրերը յորդեր
էին , ա՛ անանց գետ մը եղեր էին ,

ուսկից որ մարդ չէր կրնար անցնիլ բայց միայն լողալով։

6 Յն առնոնը ինծի ըսաւ, Ցնսաւ՝ որդի՛ մարդոյ, և զիս տարաւ ու
7 գետին եզերքը պտըտցուց։ Յե քանի որ հոն կը պտըտէի, տեսայ որ գետին եզերքը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն խիստ շատ ծառեր
8 կային։ Յե ինծի ըսաւ, Յս ջուրերը արեւելեան կողմը կ'ելլեն ու անապատը կ'իջնեն ու ծովը կ'երթան. և ծովը ելլելով՝ անոր ջու-
9 րերը բժշկութիւն կը գտնեն։ Յե գետին ամէն գայած տեղը ամէն շարժուն կենդանիները պիտի ապրին, ու ձուկերը խիստ շատ պիտի ըլլան, քանզի ասոնց ջուրերը հոն պիտի երթան, ու գետին ամէն գայած տեղը բժշկութիւն պիտի
10 ըլլայ, ու պիտի ապրին։ Յե ասոնոր վրայ Ենգադդիէն մինչև Ենեգլայիմ ձկնորսներ պիտի կայնին, հոն ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ. ձուկերը տեսակ տեսակ պիտի ըլլան, մեծ ծովուն ձուկերուն պէս
11 խիստ շատ պիտի ըլլան։ Բայց անոր տղմալից տեղուանքը ու ճահիճները բժշկութիւն պիտի չգըտնեն, անոնք աղի համար պիտի ո-
12 րոշուին։ Ու գետին եզերքը՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ամէն պէսպէս պտղաբեր ծառեր պիտի բուսնին, որոնց տերեւը պիտի չթառամի ու պտուղը չվատնի. ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի տան. վասն զի անոր ջուրերը սըրբարանէն կ'ելլեն. և անոնց պտուղը կերակուրի համար, ու տերեւները բժշկութեան համար պիտի ըլլան։

13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Յս է երկրին սահմանը՝ որ դուք պիտի ժառանգէք Յսրայէլի տասներկու ցեղերուն համեմատ. (Յովսէփ
14 երկու բաժին պիտի առնէ.) Ու զանիկայ ամէն մարդ իր եղբօրը պէս պիտի ժառանգէ, վասն զի իմ ձեռքս վերցուցի որ զանիկայ ձեր հայրերուն տամ. և աս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն պիտի իյնայ։
15 Ու երկրին սահմանը աս է. Հիւսիսային կողմը՝ մեծ ծովէն Եթլոնի ճամբան մինչև Եզադ, Եմաթ,
16 Ներոթա, Սիբրայիմ՝ որ Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի սահմանին մէջտեղն է, — Հազեր Ենբանի սահմանը եղող Եսեր աթթիքոնը։ Ու երրորդ սահմանը
17 ծովէն մինչև Եսար Ենան՝ որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ՝ի հիւսիս, նաև Եմաթի սահմանը պիտի ըլլայ. և հիւսիսային կողմը ասիկայ ըլլայ։ Ու արեւելեան կողմը՝ Ես-
18 բանի մէջէն ու Գաղաադի մէջէն և Գաղաադի մէջէն ու Եհրդա-նանու երկրին մէջէն՝ սահմանէն մինչև արեւելեան ծովը չափէք. ու արեւելեան կողմը ասիկայ ըլլայ։ Յե դէպ՝ի հարաւ
19 հարաւային կողմը՝ Թամարէն մինչև Մրիճարանութեան ջուրերը Կադեսի մէջ, — մինչև մեծ ծովը. ասիկայ հեղեղատը պիտի ըլլայ. և դէպ՝ի հարաւ հարաւային կողմը ասիկայ
20 ըլլայ։ Ու արեւմտեան կողմը մեծ ծովը պիտի ըլլայ, սահմանէն մինչև Եմաթի դիմացը. արեւմտեան կողմը ասիկայ ըլլայ։

21 Յե աս երկիրը ձեզի բաժնէք
22 Յսրայէլի ցեղերուն համեմատ, Ու զանիկայ ժառանգութեան համար վիճակով բաժնէք՝ թէ ձեզի, և թէ ձեր մէջը բնակող ու ձեր մէջը զաւակներ ծնանող օտարականներուն. ու անոնք ձեզի բնաիներուպէս պիտի ըլլան Յսրայէլի որդւոյը մէջ, — անոնք ձեզի հետ ժա-
23 ռանգութիւն պիտի առնեն Յսրայէլի ցեղերուն մէջ։ Յե որ ցեղին մէջ որ օտարականը պանդխտացած է, հոն անոր ժառանգութիւնը պիտի տաք՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

1 Յե ցեղերուն անուններըն ասոնք են։ Հիւսիսի ծայրէն Եթլոնի ճամբուն քովը դէպ՝ի Եմաթ երթալով՝ մինչև Եսար Ենան որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ՝ի հիւսիս մինչև Եմաթին քովը, ու արեւելեան կողմն մինչև արեւմուտք

2 Ղևտացւոց բաժինը ըլլայ քանու-
հինգ հազար երկայնութեամբ ու
տասը հազար լայնութեամբ . բոլոր
երկայնութիւնը քանուհինգ հա-
զար , ու լայնութիւնը տասը հա-
զար ըլլայ : 14 Ու անկէ պիտի չծա-
խեն ու չփոխեն , ու երկրին ե-
խայրին առաջի վայ չզարձընեն ,
վասն զի անիկայ Տէրոջը նուի-
րուած է :

15 Ու քանուհինգ հազարին քով
լայնութենէն մնացած հինգ հազա-
րը անսուրբ պիտի ըլլայ քաղաքին
համար , բնակութեան համար ու
արուարձաններուն համար , և քա-
ղաքը անոր մէջտեղը ըլլայ : 16 Ու
անոր չափերը սոյնք ըլլան . Հիւ-
սիսային կողմը չորս հազար հինգ
հարիւր , և հարաւային կողմը չորս
հազար հինգ հարիւր , և արեւելեան
կողմը չորս հազար հինգ հարիւր ,
ու արեւմտեան կողմը չորս հազար
հինգ հարիւր : 17 Ու քաղաքին ա-
րուարձանը դէպ 'ի հիւսիս երկու
հարիւր յիսուն , ու դէպ 'ի հա-
րաւ երկու հարիւր յիսուն , և դէպ
'ի արեւելք երկու հարիւր յիսուն ,
ու դէպ 'ի արեւմուտք երկու հա-
րիւր յիսուն ըլլայ : 18 Ու սուրբ
ընծային քով երկայնութենէն մնա-
ցած դէպ 'ի արեւելք տասը հա-
զարը , ու դէպ 'ի արեւմուտք տասը
հազարը՝ (որ սուրբ ընծային քովին
է ,) անոր բերքը քաղաքին ծա-
ռայութիւնը ընդունելուն կերակուր
ըլլայ : 19 Ու քաղաքին ծառայու-
թիւնը ընդունողը Իսրայէլին ամէն
ցեղերէն պիտի ըլլան :

20 Բոլոր ընծան քանուհինգ հա-
զարով քանուհինգ հազար ըլլայ ,
ո՛ր սուրբ ընծան քաղաքին կա-
լուածքին հետ մէկտեղ քառակուսի
մնատուցանէք :

21 Ու սուրբ ընծային , ու քաղաքին
կալուածքին մէկ կողմն ու միւս
կողմն մնացածը իշխանին համար
ըլլայ . նուիրուած քանուհինգ հա-
զարին դիմացը մինչև արեւելեան
սահմանը՝ ու դէպ 'ի արեւմուտք
քանուհինգ հազարին դիմացը մին-
չև արեւմտեան սահմանը՝ ցեղերուն

2 Իսաքարին մէկ բաժին ըլլայ . Ու
Իսաքարի սահմանին քովը՝ արեւելեան
կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝
3 Զաբուղոնին մէկ բաժին ըլլայ . Ու Զա-
բուղոնի սահմանին քովը՝ արեւելեան
կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝
Նեփթաղիմին մէկ բաժին ըլլայ .
4 Ու Նեփթաղիմի սահմանին քովը՝
արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը՝ Մանասէին մէկ բաժին ըլլայ .
5 Ու Մանասէի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին ըլլայ .
6 Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արեւե-
լեան կողմէն մինչև արեւմտեան կող-
մը՝ Ռուբինին մէկ բաժին ըլլայ .
7 Ու Ռուբինի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը՝ Յուդային մէկ բաժին ըլլայ :
8 Ու Յուդայի սահմանին քովը՝
արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը պիտի ըլլայ ան ընծան՝ որ
պիտի նուիրէք , ո՛ր հինգ քսան-
ուհինգ հազար եղէգ լայնութիւն ,
և միւս բաժիններուն մէկուն չափ
երկայնութիւն պէտք ո՛րքան , ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը . և սրբարանը անոր մէջտե-
9 ղը պիտի ըլլայ : Տէրոջը նուիրե-
լու ընծանիդ՝ քանուհինգ հազար
երկայնութիւն , ու տասը հազար
10 լայնութիւն ունենայ : Ու սուրբ
ընծան սոսնց ըլլայ՝ այսինքն քահա-
նաներուն . հիւսիսին՝ երկայնու-
թիւնը քանուհինգ հազար , ու արև-
մուտքին՝ լայնութիւնը տասը հա-
զար , և արեւելքին՝ լայնութիւնը
տասը հազար , ու հարաւին՝ եր-
կայնութիւնը քանուհինգ հազար
եղէգ . ու Տէրոջը սրբարանը անոր
11 մէջտեղը ըլլայ : Ու Բաժինը Սա-
դովկի որդւոցմէ սրբուած քահա-
նաներուն ըլլայ , որ անոնք իմ
պահպանութիւնս պահեցին , ու
երբոր Իսրայէլի որդիները մոլորեցան ,
անոնք չմոլորեցան , ինչպէս որ Ղե-
12 ւտացիները մոլորեցան : Ու երկրին
ընծային՝ սա ընծան անոնց համար
ամենասուրբ պիտի ըլլայ՝ Ղևտա-
ցւոց սահմանին քովը :
13 Ու քահանայից սահմանին քովը

բաժիններուն քովը իշխանին հա-
մար ըլլայ : Ասիկայ պիտի ըլլայ
սուրբ ընծան . ու տաճարին սրբա-
բանը անոր միջտեղը պիտի ըլլայ :
22 Իշխանին բաժինին միջտեղը եղող
Լևտացւոց կալուածքէն ու քա-
ղաքին կալուածքէն դուրս , Յու-
դայի սահմանին ու Ենիամինի
սահմանին միջտեղը իշխանին պիտի
ըլլայ :
23 Իսկ մնացած ցեղերուն՝ արևելեան
կողմէն մինչև արևմտեան կողմը
24 Ենիամինին մէկ բաժին ըլայ . ու
Ենիամինի սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Շմաւունին մէկ բաժին ըլայ .
25 Իսկ Շմաւունի սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը Իսաքարին մէկ բաժին ըլայ .
26 Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը Զաբուղոնին մէկ բաժին
27 ըլայ . Իսկ Զաբուղոնի սահմանին
քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև ա-
րևմտեան կողմը Գադին մէկ բաժին
28 ըլայ . Ու Գադի սահմանին քովը՝
հարաւային կողմը դէպ ի հարաւ
Թամարէն սահմանը՝ Մաամարէն հինգ
Ազիճաբանութեան ջուրերը Կադե-
սի մէջ , ու հինգ մեծ ծովը իջնող
29 հեղեղատը պիտի ըլլայ : Ա՛ս է ան
երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վի-
ճակով պիտի բաժնէք ժառանգու-
թեան համար , ու անոնց բաժին-
ները ասոնք են , կ՛ըսէ Տէր Եհո-
վան :
30 Ու քաղաքին ելքերը ասոնք են . Հիւսիսային կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով ,
31 քաղաքին դռները Իսրայէլի ցեղերուն անուններուն համեմատ պիտի ըլլայ .) իրեք դուռ դէպ ի հիւսիս . մէկ դուռ մը Ռուբենին , մէկ դուռ մը Յուդային ու մէկ դուռ մը Ղեւիին . Ու արևե-
32 լեան կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով , իրեք դուռ ալ ըլայ . մէկ դուռ մը Յովսեփին , մէկ դուռ մը Ենիամինին ու մէկ դուռ մը Դանին . Ու հարա-
33 ւային կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով իրեք դուռ ալ ըլայ . մէկ դուռ մը Շմաւունին , մէկ դուռ մը Իսաքարին ու մէկ դուռ մը Զաբուղոնին .
34 Արևմտեան կողմէն ալ չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով , իրեք դուռ ալ ըլայ . մէկ դուռ մը Գադին , մէկ դուռ մը Ասերին ու մէկ դուռ մը Նեփթաղիմին :
35 Քոլոր չրջապատը տասնուերեք հազար չափ պիտի ըլլայ . ու ան օրէն քաղաքին անունը Եհովաշամա պիտի ըլայ :

ՄԸՐԳՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յովակիմին թագաւորութեանը երրորդ տարին Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ , ու
2 զանիկայ պաշարեց : Ու Տէրը անոր ձեռքը տուաւ Յուդայի Յովակիմ թագաւորը , ու Աստուծոյ տանը անօթներուն մէկ մասը . և անիկայ զանոնք Սենաար երկիրը՝ իր աստուծոյն տունը տարաւ , ու անոնք Աստուծոյն գանձատունը դրաւ :
3 Ու թագաւորը իր ներքինապետին Ասփանեզին ըսաւ որ Իսրայէլի որդիներէն ու թագաւորական ա-
4 րունդէն և իշխաններէն՝ Ննաւ ա-
տար չունեցող , դեղեցիկ դէմքով , ու ամէն իմաստութեան հմուտ , ու գիտութեան տեղեակ՝ հանձարեղ , և թագաւորին պալատին մէջ կայ-
նելու կարողութիւն ունեցող տղաքներ բերէ , և անոնց Քաղդէա-

պարգևները , տուրքերը ու շատ պատիւ պիտի առնէք . ուրեմն ե-
բազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի
7 իմացուցէք : Ինոնք նորէն պա-
տասխան տուին ու ըսին , Թա-
գաւորը թող ըսէ երազը իր ծա-
ռաներուն , ու անոր մեկնութիւնը
8 իմացընենք : Թագաւորը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ , Հդէկ գի-
տեմ որ դուք ժամանակը ծախու
կ'առնէք . վասն զի կը տեսնէք որ
9 բանը ինծմէ ելած է : Ասոր թէ
որ դուք երազը ինծի չյայտնէք ,
ձեզի համար մէկ վճիռ կայ . վասն
զի դուք մէջերնիդ որոշեցիք՝ որ իմ
առջեւս սուտ ու ապականեալ խօսք
մը գրուցէք՝ մինչեւ որ ժամանակը
փոխուի . ուստի ըսէք ինծի երազը ,
որ գիտնամ թէ պիտի կարենաք
անոր մեկնութիւնը իմացընել :
10 Ինաղդեանները թագաւորին առջեւը
պատասխան տուին ու ըսին , Երկ-
րի վրայ անանկ մարդ մը չկայ , որ
կարող ըլլայ թագաւորին պահանջած բանը իմացընելու . անոր հա-
մար բնաւ մէկ թագաւոր մը , նա-
խարար մը , կամ իշխան մը աս
բան պահանջած չէ մէկ մոգէ մը
կամ հմայողէ մը կամ Քաղդեայէ
11 մը . Ու թագաւորին պահանջած
բանը դժուար է , և ուրիշ մէկը
չկայ որ զանիկայ թագաւորին առջեւը իմացընէ , բայց եթէ աս-
տուածները որ մսեղացս մէջ չեն
բնակիր :
12 Ինոր վրայ թագաւորը սրդոզե-
ցաւ ու խիստ բարկացաւ , և հրա-
մայեց որ Բաբիլոնի բոլոր իմաս-
13 տուններըը կոտրեն : Ու հրամանը
ելաւ , և իմաստուններըը կը կոտ-
րուէին . ու փնտռեցին Դանիէլը
ու անոր ընկերներըը որ մեռցընեն :
14 Ինե աստեն Դանիէլ իմաստու-
թեամբ ու խոհեմութեամբ խօսե-
ցաւ թագաւորին դահճապետին Ա-
րիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաս-
15 տուններըը կոտրելու ելլեր էր . Ու-
թագաւորին իշխանին Արիովքին
խօսեցաւ ու ըսաւ , Ինչո՞ւ համար
աս հրամանը թագաւորին երեսէն
արտորնոք ելաւ . ան աստեն Արիովք
բանը Դանիէլին յայտնեց : Ու 16
Դանիէլ մտաւ ու թագաւորէն
խնդրեց որ իրեն ժամանակ տայ ,
որ մեկնութիւնը թագաւորին իմա-
ցընէ : Ու Դանիէլ իր տունը 17
գնաց , և աս բանը իր ընկերներուն՝
Ինանիային , Միսայելին ու Ազա-
րիային յայտնեց , Որ աս գաղտնի- 18
քին համար՝ երկնից Աստուծմէն գո-
թութիւն խնդրեն , որպէս զի Դա-
նիէլ ու անոր ընկերները Բաբի-
լոնի միւս իմաստուններուն հետ
չկորսընցընեն :
Ու գաղտնիքը գիշերուան տե- 19
սիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուե-
ցաւ . ան ատեն Դանիէլ երկնից
Աստուածը օրհնեց : Դանիէլ խո- 20
սեցաւ ու ըսաւ , Աստուծոյ անու-
նը յաւիտանս յաւիտենից օրհնեալ
ըլլայ , վասն զի իմաստութիւնը ու
զօրութիւնը անոն է . Ու ատեն- 21
ները ու ժամանակները փոխողը ,
թագաւորներ վերցընողը ու թա-
գաւորներ դնողը անիկայ է . անիկայ
իմաստուններուն իմաստութիւն կու-
տայ , ու հանճարեղներուն գիտու-
թիւն . Խորունկ ու ծածկուած 22
բաներըը ինքը կը յայտնէ , մութի
մէջ եղածը գիտէ , ու լոյսը անոր
քովը կը բնակի : Ես քեզի գո- 23
հութիւն ու փառք կը մատուցա-
նեմ՝ ով իմ հայրերուս Աստուածը ,
որ ինծի իմաստութիւն ու զօրու-
թիւն տուիր . ու հիմա ինծի գիտ-
ցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրեցինք ,
քանզի թագաւորին բանը մեզի
գիտցուցիր :
Ուստի Դանիէլ Արիովքին ա- 24
ջեւը ելաւ , որն որ թագաւորը գո-
րեր էր Բաբիլոնի իմաստուններըը
կորսընցընելու . գնաց ու անոր այ-
պէս ըսաւ . Բաբիլոնի իմաստուն-
ները մի կորսընցըներ , զիս թա-
գաւորին առջեւը տար , ու մեկնու-
թիւնը թագաւորին իմացընեմ :
Ան ատեն Արիովք արտորնոք Դա- 25
նիէլը թագաւորին առջեւը հանեց ,
ու անոր այսպէս ըսաւ . Հրեաս-
տանի գերիներէն մարդ մը գտայ ,
որ մեկնութիւնը պիտի գիտցընէ
թագաւորին : Պատասխան տուաւ 26

ցոց գիրը ու լեզուն սորվեցընէ ։
5 Ու թագաւորը անոնց օրական ուռձիկ սահմանեց՝ թագաւորին ազնիւ կերակուրէն ու իր խմած գինիէն, որ զանոնք իրեք տարի սնուցանէ, ու ետքը թագաւորին առջեւը կայնին ։
6 Ու անոնց մէջէն էին Յուդայի որդիներէն Դանիէլ, Ննանիա, Միսայէլ ու Ազարիա ։
7 Ու ներքինապետը անոնց անուններ դրաւ. Դանիէլին՝ Բաղտասասար, Ննանիային՝ Սեդրաք, Միսայէլին՝ Միսաք, ու Ազարիային Աբեդնագով դրաւ ։
8 Ու Դանիէլ միտքը դրաւ որ թագաւորին ազնիւ կերակուրովը ու անոր խմած գինիովը չպղծուի. և ներքինապետէն խնդրեց որ առանձին ինքզինքը չպղծէ ։
9 Ու Աստուած ներքինապետին առջեւը շնորհք ու գթութիւն գտնել տուաւ Դանիէլին ։
10 Ու ներքինապետը Դանիէլին ըսաւ, Ես կը վախնամ իմ թագաւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու խմելիքը սահմանեց. վասն զի ինչու համար անիկայ ձեր երեսները ձեզի հասակակից եղող տղոցը նէ՛ներէն աւրած տեսնէ, ու գլխապարտ ընէք ։
11 Ու Դանիէլ ըսաւ մնատեսին՝ որն որ ներքինապետը Դանիէլին, Ննանիային, Միսայէլին ու Ազարիային վրայ դրեր էր՝
12 Հնդհնորհք ըրէ, քու ծառաներդ տասը օր փորձէ՛, ու մեզի ուտելու համար ընդեղէն, ու խմելու համար ջուր տրուի. Ու քու առջեւդ մեր դէմքը, ու թագաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող տղոցը դէմքը երեւնան, և ինչպէս որ տեսնես, անոր համեմատ ըրէ քու ծառաներուդ ։
14 Ու անիկայ ասոր բանիս համար անոնց մտիկ ըրաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց ։
15 Ու տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝ թագաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող ամէն տղոցը դէմքէն աւելի առողջ ու գեր երեւցաւ ։
16 Ասոնք մնատեսը անոնց ազնիւ կերակուրը ու խմելու գինին կը վերցնէր, ու անոնց ընդեղէն կու տար ։
17 Ու Աստուած ասոնց չորս տղոցը՝ ամէն գպրութեան ու իմաստութեան մէջ գիտութիւն ու հանճար տուաւ. ու Դանիէլ ամէն տեսիլքը ու երազը կը հասկընար ։
18 Ու ան օրերը լմընալէն ետքը՝ որ թագաւորը հրաման ըրեր էր որ զանոնք բերեն, ներքինապետը զանոնք Նաբուգոդոնոսորին առջեւը տարաւ ։
19 Ու թագաւորը անոնց հետ խօսեցաւ, և անոնց ամենուն մէջը Դանիէլին, Ննանիային, Միսայէլին ու Ազարիային պէս չգտնուեցաւ. ու անոնք թագաւորին առջեւը կը կայնէին ։
20 Ու թագաւորը անոնց հարցուցած ամէն իմաստութեան ու գիտութեան վերաբերեալ բաներուն մէջը՝ զանոնք իր բոլոր թագաւորութեան մէջ եղող բոլոր մոգերէն ու հմայողներէն տասնապատիկ գերազանց գտաւ ։
21 Ու Դանիէլ մինչեւ Կիւրոս թագաւորին առաջին տարին հոն էր ։

Կ. Ա

1 Ու Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ, և անոր ոգին խռովեցաւ ու քունը փախաւ ։
2 Ու թագաւորը հրամայեց որ մոգերը, հմայողները, կախարդները ու Քաղդեացիները կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր երազները պատմեն. և անոնք եկան ու թագաւորին առջեւը կայնեցան ։
3 Ու թագաւորը անոնց ըսաւ, Երազ տեսայ, ու իմ ոգիս կը խռովի որ ան երազը գիտնամ ։
4 Ու Քաղդեացիները թագաւորին Ասորերէն ըսին, Ով թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր. ըսէ երազը քու ծառաներուդ, ու մենք անոր մեկնութիւնը յայտնենք ։
5 Թագաւորը պատասխան տուաւ ու Քաղդեացիներուն ըսաւ, Խօսքս ինձմէ ելաւ. Թէ որ երազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի չյայտնէք, դուք կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր տուները աղբանոց պիտի ըլլան ։
6 Հապա թէ որ երազը ու անոր մեկնութիւնը ինձի յայտնէք, ինծմէ

թագաւորը ու ըսաւ Դանիէլին , որուն անունը Կաղտեացասար էր , Արո՞ղ ես դուն իմ տեսած երազս ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընելու :

27 Դանիէլ թագաւորին առջեւը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թագաւորին հարցուցած գաղտնիքը՝ իմաստունները , հմայողները , մոգերը եւ բաղդ նայողները թագաւորին յայտնելու կարող չեն .

28 Հապա երկինքի մէջ գաղտնիքները յայտնող Աստուած կայ , ու Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կը յայտնէ ինչ որ եղած օրերը պիտի ըլլայ : Երազդ , ու անկողնիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը՝ ասիկայ է .

29 Դուն ով թագաւոր՝ քու անկողնիդ մէջը կը մտածէիր թէ ասկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ . ու գաղտնիքները յայտնողը՝ ըլլալու բանը

30 քեզի գիտցուց : Ու ես գաղտնիքը՝ չէ թէ ամէն ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս համար ինծի յայտնուեցաւ , հապա մեկնութիւնը թագաւորին գիտցընելու համար , և որ դուն քու սրտիդ խորհուրդները գիտնաս :

31 Դուն՝ ով թագաւոր՝ կը տեսնէիր որ ահա մէկ մեծ արձան մը կար . ան մեծ ու խիստ պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր , և անոր

32 երեսոյթը ահաւոր էր : Այս արձանին գլուխը զուտ ոսկի , անոր կուրծքը ու թեւերը արծաթէ ,

33 մէջքը ու ազդրերը պղնձէ , Սրունքները երկաթէ , — ոտքերուն մէկ մասը երկաթէ , ու մէկ մասը կաւէ

34 էր : Դուն կը տեսնէիր , մինչև որ մէկ քար մը կտրուեցաւ առանց ձեռքի , ու ան արձանին երկաթէ ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ , ու

35 զանոնք փշրեց : Ան ատեն երկաթը , կաւը , պղինձը , արծաթը ու ոսկին մէկտեղ փշրուեցան , և ամառուան կալերուն մղեղին պէս եղան . ու հովը զանոնք տարաւ , ու ամենևին անոնց տեղ մը չգտնուեցաւ . բայց արձանը զարնող քարը մեծ լեռ մը եղաւ , ու բոլոր

36 երկիրը ընդունեց : Երազը ասիկա է , ու

թագաւորին առջեւը անոր մեկնութիւնը ըսենք :

37 Դուն՝ ով թագաւոր՝ դուն թագաւորաց թագաւոր ես , վասն զի երկնից Աստուածը քեզի թագաւորութիւն , կարողութիւն , զօրութիւն ու պատիւ տուեր է .

38 մարդոց որդիներուն բոլոր բնակած տեղերուն մէջ՝ դաշտի գազանները , ու երկինքի թռչունները քու ձեռդ տուեր է , և անոնց ամենուն վրայ քեզ իշխան դրեր է . ան ոսկի գլուխը դուն ես :

39 Ու քեզմէ ետքը մէկ ուրիշ թագաւորութիւն մը պիտի ելլէ քեզմէ ցած , ու պղնձէ մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորութիւն մը՝ որ բոլոր երկրին պիտի տիրէ :

40 Ու չորրորդ թագաւորութիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի ըլլայ . — ինչպէս որ երկաթը ամէն բաներ կը փշրէ ու կը մանրէ , ասիկայ ալ՝ ան ամէն բանները կոտրող երկաթին պէս փշրելով պիտի կոտրէ :

41 Ու որովհետև ոտքերը ու մատները՝ մէկ մասը բրուտի կաւէ ու մէկ մասը երկաթէ տեսար , ան թագաւորութիւնը պիտի բաժնուի , բայց երկաթի պնդութենէն բան մը պիտի ունենայ , քանզի երկաթը տղմուտ կաւի հետ խառնած տեսար :

42 Ու ոտքերուն մատները՝ մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ ըլլալը — է որ՝ ան թագաւորութեանը մէկ մասը ամուր , ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ :

43 Ու տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տեսնելդ — է որ՝ անոնք մարդոց սերունդին հետ պիտի խառնուին , բայց անոնք իրարու պիտի չփակչին , ինչպէս որ երկաթը կաւին հետ չխառնուիր :

44 Ու ան թագաւորներուն օրերը երկնից Աստուածը մէկ թագաւորութիւն մը պիտի հանէ , որ անհկայ յաւիտեան պիտի չաւրի , և ան թագաւորութիւնը ուրիշ ժողովուրդի պիտի չթողուի . անիկայ ան բոլոր թագաւորութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի հատցընէ , ու ինքը յաւիտեան պիտի մնայ :

45 Ինչպէս որ տեսար որ առանց ձեռքի լե-

նէն կտրած քար մը առանց , և ա-
նիկայ երկաթը , պղինձը , կաւը ,
արծաթը ու ոսկին փշրեց , մեծ
Աստուածը ասկէ ետքը ինչ ըլլա-
լիքը թագաւորին գիտցուց . ու
երազը ճշմարիտ է , և անոր մեկնու-
թիւնը հաւատարիմ :

46 Այն ատենը Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը իր երեսին վրայ ինկաւ ,
ու Դանիէլին երկրպագութիւն ը-
րաւ , և հրամայեց որ ընծայ ու ա-
նոյշ հոտեր մատուցանեն անոր :
47 Ու թագաւորը Դանիէլին պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Իրաւ-
ցընէ ձեր Աստուածը՝ ինքն է աս-
տուածներուն Աստուածը , և թա-
գաւորաց Տէրը , ու գաղտնիքները
յայտնողը , քանզի դուն կարող ե-
48 ղար աս գաղտնիքը յայտնելու : Այն
ատենը թագաւորը մեծցուց Դա-
նիէլը , ու անոր շատ ու մեծ պար-
գեւներ տուաւ , և զանիկայ Նա-
բիխոնի բոլոր գաւառին վրայ կա-
ռավարիչ , ու Բաբիլոնի բոլոր
իմաստնոց գլխաւորներուն վրայ իշ-
49 խան դրաւ : Ու Դանիէլ թա-
գաւորէն խնդրեց , ու Բաբիլոնի
գաւառին գործոցը վրայ Սեդրաքը ,
Միսաքը ու Աբեդնագովը դրաւ .
ու Դանիէլ թագաւորին դուռն
էր :

ԳԼ . Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ՄԿ
ոսկիէ արձան մը շինեց , անոր
բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն ,
ու լայնութիւնը վեց կանգուն ,
զանիկայ Բաբիլոնի գաւառը՝ Դու-
2 րա դաշտին մէջ կանգնեց : Ու
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հրա-
ման խրկեց՝ կուսակալները , նախա-
րարները , կառավարիչները , գա-
տաւորները , գանձապետները ,
խորհրդականները , օրէնսգէտները
ու գաւառներուն բոլոր իշխանները
ժողվելու , որ Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին կանգնած արձանին
3 նաւակատիքին գան : Այն ատենը
կուսակալները , նախարարները ,
կառավարիչները , գատաւորները ,
գանձապետները , խորհրդականնե-
րը , օրէնսգէտները ու գատա-
ւներուն բոլոր իշխանները Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորին կանգնած
արձանին նաւակատիքին ժողվուե-
ցան , ու Նաբուգոդոնոսորին կանգ-
նած արձանին առջեը կայնե-
ցան :

Ու մունետիկը ուժով կը կան- 4
չէր , Ա՛վ ժողովուրդներ , ազգեր
ու լեզուներ՝ ձեզի կը զրուցուի .
Երբոր փողին , սրինգին , քնարին , 5
ջուրթակին , տաւիղին , տիկին ու
ամէն տեսակ նուագարաններուն
ձայնը լսէք , Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին կանգնած ոսկի ար-
ձանին առջեը իյնաք , ու երկրպա-
գութիւն ընէք . Ու ո՛վ որ չիյ- 6
նայ ու երկրպագութիւն չընէ ,
նոյն ժամուն բորբոքած կրակի հը-
նոցին մէջը պիտի նետուի : Ուստի 7
երբոր բոլոր ժողովուրդները փողին ,
սրինգին , քնարին , ջուրթակին ,
տաւիղին ու ամէն տեսակ նուա-
գարաններուն ձայնը լսեցին , բոլոր
ժողովուրդները , ազգերը ու լե-
զուները կ՛իյնային , և Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորին կանգնած ո-
սկի արձանին երկրպագութիւն կ՛ը-
նէին :

Ուստի ան ատենը քանի մը 8
Քաղդէացի մարդիկ մօտեցան , ու
Հրէաներուն վրայով ամբաստա-
նութիւն ըրին . Նաբուգոդոնոսոր 9
թագաւորին խօսեցան ու ըսին ,
Ա՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ո՛ղջ կե-
ցիր . Դուն՝ ո՛վ թագաւոր՝ հրա- 10
ման ըրիր որ ամէն մարդ որ փողին ,
սրինգին , քնարին , ջուրթակին ,
տաւիղին , տիկին և ամէն տեսակ
նուագարաններուն ձայնը լսէ , իյ-
նայ ու ոսկի արձանին երկրպագու-
թիւն ընէ . Ու ո՛վ որ չիյնայ ու 11
երկրպագութիւն չընէ , բորբոքած
կրակի հնոցին մէջը նետուի : Ուս- 12
նի մը Հրէայ մարդիկ կան , որոնք
դուն Բաբիլոնի գաւառին գործոցը
վրայ դրիր , Սիդրաք Միսաք և Աբեդնագով , ա՛ս մարդիկը
քեզ բանի տեղ չեն սեպեր՝ ո՛վ
թագաւոր . քու աստուածներդ չեն
պաշտեր , և քու կանգնած ոսկի

կը խրկեց , ու իր ծառաները ազա-
տեց . վասն զի անոր ապաւինելով՝
թագաւորին խօսքը անարգեցին , ու
իրենց մարմինները լքելի տուին ,
որպէս զի իրենց Աստուծմէն զատ
ուրիշ աստուծոյ մը ծառայութիւն
29 ու երկրպագութիւն չընեն : Արդ
ես հրաման կու տամ որ ամէն ժո-
ղովուրդ , ազգ ու լեզու , որ Աե-
րաքին , Միսաքին ու Աբեդնագո-
վին Աստուծոյն դէմ սխալ բան մը
ըսէ , կտոր կտոր ըլլայ , ու անոր
տունը աղբանոց ըլլայ . վասն զի
ուրիշ աստուած չկայ , որ կարող
30 ըլլայ այսպէս ազատելու : Ան ա-
տենը թագաւորը աւելի մեծցուց
Աեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնա-
գովը Բաբելոնի գաւառին մէջ :

Դ Լ . Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր բոլոր
երկրի վրայ բնակող բոլոր ժո-
ղովուրդներուն , ազգերուն ու լե-
զուներուն . Ձեր խաղաղութիւնը
2 շատնայ : Իմ առջեւս հաճոյ երե-
ցաւ որ Բարձրեալ Աստուծոյն
ինծի ըրած նշանները ու հրաշքնե-
3 րը յայտնեմ : Անոր նշանները
ի՜նչ մեծ , ու հրաշքները ի՜նչ
զօրաւոր են . անոր թագաւորու-
թիւնը յաւիտենական թագաւո-
րութիւն է , ու անոր իշխանու-
թիւնը դարէ ի դար կը մնայ :
4 Ես Նաբուգոդոնոսոր երբոր իմ
տանս մէջ հանգիստ էի , ու պալա-
5 տիս մէջ կը զուարճանայի , Երազ
տեսայ , որ զիս վախցուց . և ան-
կողինիս վրայ իմ խորհուրդներս
ու իմ գլխուս տեսիլքները զիս խը-
6 ռովեցուցին : Ուստի Բաբելոնին
բոլոր իմաստունները իմ առջեւս բե-
րելու հրաման ըրի , որ անոնք ինծի
երազին մեկնութիւնը գիտցընեն :
7 Ան ատենը մոգերը , հմայողները ,
Քաղդեացիները ու բաղդ նայողները
եկան , ու ես երազը անոնց առջեւը
ըսի , բայց անոնք չկրցան մեկնու-
8 թիւնը ինծի գիտցընել : Ու վեր-
ջապէս Դանիէլ առջեւս եկաւ ,
որուն անունը իմ աստուծոյս ա-
նունը համեմատ Բաղտասասար
կոչեցի , և որուն նէրսի դին սուրբ
աստուածներուն հոգին կայ , ու ա-
նոր առջեւը երազը պատմեցի ըսի ,
9 Ո՛վ մոգերուն իշխանը Բաղտասա-
սար , որովհետեւ գիտեմ որ քու
նէրսի դիդ սուրբ աստուածներուն
հոգին կայ , ու քեզի բնաւ մէկ
գաղտնիք մը նեղութիւն չտար .
ահա տեսած երազիս տեսիլքները ,
ու դուն անոնց մեկնութիւնը ըսէ :
10 Իմ անկողինիս մէջ գլխուս տե-
սիլքները աստիք էին . Ես կը տես-
նէի որ ահա երկրին մէջ ծառ մը
կար , ու անոր բարձրութիւնը մեծ
11 էր : Ան ծառը մեծցաւ , և ու-
ժովցաւ , ու անոր բարձրութիւնը
մինչեւ երկինքը հասաւ . ու անիկայ
բոլոր երկրիս ծայրերէն կը տես-
12 նուէր : Անոր տերեւները գեղեցիկ ,
ու պտուղը առատ էր , և անոր վրայ
ամենուն համար կերակուր կար .
դաշտի անասուները անոր շուքին
տակը կը նստէին , ու երկինքի
թռչունները անոր ոստերուն վրայ
կը բնակէին , և ամէն մարմին անկէ
13 կը կերակրուէր : Անկողինիս վրայ
գլխուս տեսիլքներուն մէջ կը տես-
նէի որ ահա երկինքէն սուրբ պա-
14 հապան մը իջաւ . Անիկայ ուժով
կանչեց ու ասանկ ըսաւ . Ծառը
կտրեցէք , ու ոստերը մէկդի հա-
նեցէք . տերեւները թօթափեցէք ,
ու պտուղները ցրուեցէք . անոր
տակէն անասունները , ու ոստերէն
15 թռչունները փախչին . Հայց ար-
մատներուն բունը երկրի մէջ թո-
ղուցէք , ու երկաթէ և պղնձէ կա-
պանքով դաշտի խոտերուն մէջը ըլ-
լայ , ու երկինքին ցօղովը թրջուի ,
և անոր բաժինը անասուններու հետ
16 երկրի խոտին մէջ ըլլայ . Անոր սիր-
տը մարդու սրտէն փոխուի , ու ա-
նոր անասունի սիրտ տրուի , և ա-
նոր վրայէն եօթը ժամանակ անցնի :
17 Այս բանը պահապաններուն վճռովն
է , ու ասոնց խնդիրքը սուրբերուն
խօսքովն է . որպէս զի ապրողները
գիտնան թէ Բարձրեալը կը տիրէ
մարդոց թագաւորութեանը վրայ ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ ,
ու անոր վրայ մարդոց անարգը կը

արձանիդ երկրպագութիւն չենք ընել։

13 Ան առենը Նաբուգոդոնոսոր սրամտութեամբ եւ բարկութեամբ հրամայեց որ Աղեքսք, Միսաք ու Ազարիա բերեն. ուստի ան մարդիկը թագաւորին առջեւը 14 բերին։ Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր, ու անոնց ըսաւ, Ո՛վ Աղեքսք, Միսաք ու Ազարիա՛ խորհրդա՞ւ է որ իմ աստուածներս չէք պաշտեր, և իմ կանգնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն չէք 15 ըներ։ Հիմա թէ որ պատրաստ էք, փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսած առենիդ՝ իյնալու ու իմ շինած արձանիս երկրպագութիւն ընելու, օրհ։ բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի հնոցին մէջը պիտի նետուիք. և ո՞վ է ան Աստուածը որ ձեզ իմ ձեռքէս պիտի ազատէ։

16 Պատասխան տուին Աղեքսք, Միսաք ու Ազարիա, ու թագաւորին ըսին, Ո՛վ Նաբուգոդոնոսոր՝ աս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորութեան 17 մը չունինք։ Հիմա մեր պաշտած Աստուածը մեզ բորբոքած կրակի հնոցէն ազատելու կարող է. քու ձեռքդ ալ դուն պիտի ազատէ, ո՛վ թագաւոր։ Այս թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ո՛վ թագաւոր, որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ընել։

19 Ան առենը Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ, ու անոր երեսին երեւոյթը փոխուեցաւ Աղեքսքին, Միսաքին ու Ազարիային վրայ, և պատասխան տալով՝ հրամայեց որ հնոցը վառելու սովորութենէն եօթնապատիկ աւելի 20 վառեն. ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց որ Աղեքսքը, Միսաքը ու Ազարիան կապեն, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեն։ Ան առենը ան 21 մարդիկը իրենց անդրաւարտիքներովը, բաճկոններովը, վերարկուներովը ու ամէն հանդերձներովը կապեցին, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեցին։ Եւ թագաւորին հրամանը տիպողական ըլլալուն, ու հնոցը շատ տաքցած ըլլալուն համար, Աղեքսքը, Միսաքը ու Ազարիային վերցնող մարդիկները կրակին բոցը սպաննեց։ Եւ ան իրեք մարդիկը՝ Աղեքսք, Միսաք ու Ազարիա կապուած ինկան բորբոքած կրակի հնոցին մէջը։

Ան առենը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ապշած՝ արտօրինք ոտք ելաւ, իր խորհրդականներուն խօսեցաւ ու ըսաւ, Մենք կրակին մէջ իրեք կապուած մարդ չնետեցի՞նք. անոնք պատասխան տուին ու թագաւորին ըսին, Այո՛, ո՛վ թագաւոր։ Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա ես կրակին մէջ չորս արձկուած մարդ կը տեսնեմ որ կը քալեն, անոնք ամենևին վնաս մը չեն քաշեր. ու չորրորդին դէմքը աստուածներու որդիի մը կը նմանի։ Ան առենը Նաբուգոդոնոսոր բորբոքած կրակի հնոցին դրանը մօտենալով, խօսեցաւ ու ըսաւ, Ո՛վ Բարձրեալ Աստուծոյն ծառաները՝ Աղեքսք, Միսաք և Ազարիա՝ դո՛ւրս ելէք ու հո՛ս եկէք։ Ան առենը Աղեքսք, Միսաք ու Ազարիա կրակին մէջէն ելան։ Եւ կուսակալները, նախարարները ու կառավարիչները ու թագաւորին խորհրդականները ժողովուեցան, և տեսան ան մարդիկները, որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենևին չտիրեց, ու անոնց գլուխն մէկ մազը չխանձեցաւ, ու անոնց անդրաւարտիքները գոյներնին չնետեցին. անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար։

Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Աղեքսքին, Միսաքին ու Ազարիային Աստուածը, որ իր հրեշտա-

18 դնէ : Իսկ Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորս սա երազը տեսայ ; ու դուն՝
ով Հաղտասասար՝ անոր մեկնու-
թիւնը ըսէ . վասն զի իմ թագա-
ւորութեանս բոլոր իմաստունները
կարող չեղան անոր մեկնութիւնը
ինծի գիտցընել . բայց դուն կա-
րող ես , քանզի քու ներսի դիդ
սուրբ աստուածներուն հոգին կայ :
19 Ան առենը Դանիէլ՝ որուն ա-
նունը Հաղտասասար էր , մէկ ժամու
չափ հիացած մնաց . ու անոր խոր-
հուրդները զանիկայ խռովեցուցին :
Պատասխան տուաւ թագաւորը ու
ըսաւ , Ով Հաղտասասար՝ երազը
կամ անոր մեկնութիւնը քեզ չը-
խռովեցընէ . պատասխան տուաւ
Հաղտասասար ու ըսաւ , Ով տէր
իմ , երազը քեզ ատողներուն , ու
անոր մեկնութիւնը քու թշնամի-
20 ներուդ ըլլայ : Ան տեսած ծառդ՝
որ մեծցաւ և ուժովցաւ , ու անոր
բարձրութիւնը մինչև երկինքը հա-
սաւ , ու անիկայ բոլոր երկրի մէջ
21 կը տեսնուէր , Ու անոր տե-
ւիները գեղեցիկ , ու պտուղը ա-
ռատ էր , ու անոր վրայ ամենուն
համար կերակուր կար , անոր տակը
դաշտի անասունները կը բնակէին ,
ու անոր ոստերուն վրայ երկինքի
22 թռչունները կը կենային , Ինչպէս
դուն ես՝ ով թագաւոր , որ մեծ-
ցար և ուժովցար . և քու մեծու-
թիւնդ բարձրացաւ ու մինչև եր-
կինքը հասաւ , ու քու իշխանու-
թիւնդ մինչև երկրիս ծայրերը հա-
23 սաւ : Ու որովհետև թագաւորը
մէկ սուրբ պահապան մը տեսաւ որ
երկինքէն իջաւ ու ըսաւ , Ծառը
կտրեցէք ու զանիկայ աւերեցէք ,
բայց անոր արմատներուն բունը
երկրի մէջ թողուցէք , ու երկաթէ
և պղնձէ կապանքով դաշտի խո-
տերուն մէջը ըլլայ , ու երկինքին
ցօղովը թրջուի , և անոր բաժինը
դաշտի անասուններուն հետ ըլլայ ,
մինչև որ անոր վրայէն եօթը ժա-
24 մանակ անցնի . Այս է մեկնութիւնը՝
ով թագաւոր , և ասիկա է Կարձրե-
լոյն վճիռը՝ որ իմ թագաւոր տի-
25 րոջս վրայ հասած է . Քեզ մարդոց
մէջէն պիտի վռընտեն , և դու բը-
նակութիւնդ դաշտի անասուննե-
րուն հետ պիտի ըլլայ . ու քեզ
պիտի թողուն որ արջառներու պէս
խոտ ուտես , ու երկինքին ցօղովը
թրջուիս . և քու վրայէդ եօթը
ժամանակ պիտի անցնի , մինչև որ
դիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Կարձրեալը կը տի-
րէ , ու զանիկայ իր ուզածին կու
տայ : Ու որ ըսուեցաւ թէ ան 26
ծառին արմատներուն բունը թո-
ղուի , ասոր է որ դուն երկնաւոր իշ-
խանութիւնը ճանչնալէդ ետքը ,
քու թագաւորութիւնդ քեզի պիտի
հաստատուի : Ինչո՞ր համար՝ ով 27
թագաւոր , թող իմ խրատս քեզի
հաճոյ երևնայ . քու մեղքերդ ար-
դարութեամբ , ու քու անօրէնու-
թիւններդ աղքատներուն ողորմե-
լով մեկդի ձգէ . գուցէ հանգստու-
թիւնդ երկարնայ :
Այս ամենը Նաբուգոդոնոսոր 28
թագաւորին վրայ եկաւ : Տասե- 29
ւերկու ամիսէն ետքը երբոր Բա-
բիլոնի թագաւորութեանը պալա-
տին վրայ կը ճեմէր , Թագաւորը 30
խօսեցաւ ու ըսաւ , Այս չէ՞ն ան մեծ
Բաբիլոնը՝ որ ես իմ զօրութեամբս
ու կարողութեամբս՝ իմ մեծու-
թեանս փառքին համար թագաւո-
րութեան տուն շինեցի : Երբոր 31
խօսքը դեռ թագաւորին բերանն
էր , երկինքէն ձայն մը իջաւ , Քեզի
կ՚ըսուի , ով Նաբուգոդոնոսոր
թագաւոր , Թագաւորութիւնը
քեզմէ գնաց . Ու քեզ մարդոց 32
մէջէն պիտի վռընտեն , և քու բը-
նակութիւնդ դաշտի անասուննե-
րուն հետ պիտի ըլլայ , քեզ պիտի
թողուն որ արջառներու պէս խոտ
ուտես , ու քու վրայէդ եօթը ժա-
մանակ պիտի անցնի , մինչև որ
դիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Կարձրեալը կը տի-
րէ , ու զանիկայ իր ուզածին կու
տայ : Նոյն ժամուն մէջ ան խօսքը Նա- 33
բուգոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ , ու մարդոց մէջէն վռընտուե-
ցաւ , ու արջառներու պէս խոտ
կ՚ուտէր , և անոր մարմինը երկինքին

յօղովը կը թրջուէր , մինչև որ մապերը արծիւներու ֆէոտըններուն պէս , ու ըղունդները թռչուններու հաֆիլներուն պէս երկընցան :

34 Ու ան օրերուն վերջը՝ ես Նաբուգոդոնոսոր աչքերս երկինքը վերցուցի , ու խելքս ինծի դարձաւ , և Վարձրեալը օրհնեցի , ու գովեցի ու փառաւորեցի զանիկայ որ յաւիտեան կ'ենդանի է , ու անոր իշխանութիւնը յաւիտենական իշխանութիւն է , և անոր թագաւորու-
35 թիւնը դարէ ի դար կը մնայ : Ու երկրիս բոլոր բնակիչները ոչինչի պէս կը սեպուին . և անիկայ երկինքի զօրքերուն մէջ ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր ուզածը կը գործէ . ու անոր ձեռքին դէմ դնող , կամ անոր Ո՞նչ կ'ըսես ըսող չկայ :

36 Ին ատենը խելքս ինծի դարձաւ , ու իմ թագաւորութեանս պատուոյն հետ իմ փառքս ու մեծվայելչութիւնս ինծի դարձաւ , և իմ խորհրդականներս ու մեծամեծներս զիս փնտռեցին , ու իմ թագաւորութեանս մէջ հաստատուեցայ . և ինծի աւելի մեծ վեհափառութիւն տրուեցաւ :

37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսոր երկինքի թագաւորը կը գովեմ , կը բարձրացընեմ ու կը փառաւորեմ , ինչու որ անոր բոլոր գործերը ճշմարտութիւն , ու ճամբաները իրաւունք են , ու անիկայ կարող է ամբարտաւանութեամբ քալողները ցածցընելու :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Հազտասար թագաւորը իր մեծամեծներէն հազար հոգիի մեծ կոչունք բրաւ , ու հազարին առջևը
2 գինի խմեց : Ու երբոր Հազտասար գինիէն զուարթացաւ , հրամայեց որ իր հօրը Նաբուգոդոնոսորին Նրուսաղէմի տաճարէն հանած ոսկիէ ու արծաթէ անօթները բերեն , որպէս զի թագաւորը ու իր մեծամեծները , իր կիներն ու
3 հարճերը անոնցմով խմեն : Ուստի Նրուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը տաճարէն հանուած ոսկի անօթները բերին . և թագաւորը , ու իր մեծամեծները , իր կիներն ու հարճերը անոնցմով խմեցին :

4 Գինի խմեցին , ու ոսկիէ , արծաթէ , պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ աստուածները գովեցին :

5 Նոյն ժամուն մէջ մարդու ձեռքի մատներ ելան , ու աշտանակին դիմացը՝ թագաւորական պալատին պատին ծեփին վրայ գրեցին . և թագաւորը ան գրող ձեռքին թաթը տեսաւ :

6 Ին ատենը թագաւորին գոյնը փոխուեցաւ , ու անոր խորհուրդները զանիկայ խռովեցուցին , այնպէս որ մէջքին յօդուածները կը քակուէին , ու ծունկերը իրարու կը զարնէին :

7 Թագաւորը բարձրաձայն աղաղակեց որ հմայողները , Քաղդեացիները ու բազդ նայողները բերեն . թագաւորը Բաբիլոնի իմաստուններուն խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ որ այդ գիրը կարդայ ու մեկնութիւնը ինծի իմացընէ , ծիրանի պիտի հագնի ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ պիտի դրուի , և թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլայ :

8 Ուստի թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան , բայց գիրը կարդալու ու անոր մեկնութիւնը թագաւորին գիտցընելու կարող չեղան :

9 Ին ատենը Հազտասար թագաւորը սաստիկ խռովեցաւ ու երեսին գոյնը փոխուեցաւ . անոր մեծամեծներն ալ սարսափեցան :

10 Ի՜ թագուհին՝ թագաւորին ու անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ կոչունքին տունը եկաւ , և թագուհին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրէ կեցիր . քու խորհուրդներդ քեզ չխռովեցընեն , ու երեսիդ գոյնը չփոխուի . Վասն թագաւորութեանդ 11
մէջ մարդ մը կայ , ու անոր ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , և քու հօրդ օրերը անոր վրայ լոյս , հանճար , ու աստուծոյ իմաստութեանը պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ , և քու հայրդ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ զանի-

յեց , ու Դանիէլին ծիրանի հագ-
ցուցին ու պարանոցը ոսկի մանեակ
դրին , և անոր համար մունետիկ
կանչել տուին՝ որ թագաւորու-
թեանը մէջ երրորդ իշխան ըլլայ :
30 Նոյն գիշերը Քաղդէացւոց Նաղ-
տասար թագաւորը սպանուեցաւ :
31 Ու թագաւորութիւնը Մարաց Դա-
րեհ Քաղաքացը առաւ , երբոր վեթ-
սունուերկու տարեկանի չափ էր :

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Դարեհին առջեւը հաճոյ երեցաւ
որ թագաւորութեանը վրայ
հարիւր քսան կուսակալներ դնէ ,
որոնք բոլոր թագաւորութեանը
2 մէջ ըլլան . Ու անոնց վրայ իրեք
հրամանատար՝ որոնց մէկը Դանիէլ
էր . որպէս զի ան կուսակալները
անոնց հաշիւ տան որ թագաւորին
3 վնաս չըլլայ : Ու ասիկա Դանիէլ
ինքն հրամանատարներէն և կուսա-
կալներէն նախապատիւ էր , վասն
զի անոր վրայ գերազանց հոգի կար ,
ու թագաւորը միտք ունէր որ զա-
նիկայ բոլոր թագաւորութեանը
վրայ դնէ :
4 Ու հրամանատարները ու կու-
սակալները թագաւորութեանը
գործէրէսն կողմէ Դանիէլին դէմ
պատճառ մը գտնելու կը ջանային ,
բայց անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը
կամ չարութիւն մը գտնելու կարող
չեղան . վասն զի անիկայ հաւատա-
րիմ էր , ու անոր վրայ բնաւ մէկ
յանցանք մը կամ չարութիւն մը
5 չգտնուեցաւ : Ասոնք ասիկա մարդիկը
ըսին , Անոնք ասիկա Դանիէլին դէմ
ամենևին մէկ պատճառ մը պիտի
չգտնենք , բայց եթէ անոր դէմ
անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմանէ
գտնենք :
6 Ասոնք հրամանատարները ու
կուսակալները թագաւորին քովը
ժողվուեցան , ու անոր այսպէս ըսին .
Ո՛վ Դարեհ թագաւոր՝ յաւիտեան
7 ա՛ղջ կեցիր : Թագաւորութեանը
բոլոր հրամանատարները , նախա-
րարները , կուսակալները , խորհր-
դականները ու կառավարիչները
խորհուրդ ըրին , որ թագաւորա-
կան հրաման մը որոշուի , և արգե-
լիչ օրէնք մը հաստատուի , թէ ո՛վ
որ մինչև երեսուն օր խնդրուած մը
խնդրէ մէկ աստուածմէ մը կամ
մարդէ մը , բայց Ի քեզմէ՝ ո՛վ
թագաւոր , առիւծներուն գուբը
նետուի : Հիմա ո՛վ թագաւոր՝ 8
ասա արգելիչ օրէնքը հաստատէ , ու
հրովարտակը ստորագրէ , որ Մա-
րաց ու Պարսից անխափանելի օրէն-
քին համեմատ չփոխուի : Ասոր 9
համար Դարեհ թագաւորը հրովար-
տակը ու արգելիչ օրէնքը ստորագ-
րեց :
Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ 10
հրովարտակը ստորագրուեցաւ , իր
տունը գնաց , ու իր սենեակին մէ-
ջը պատուհանները դէպ Ի Երուսա-
ղէմ բաց էին , և օրը իրեք անգամ
ծունկի վրայ գալով աղօթք կ՚ընէր ,
ու իր Աստուծոյն գոհութիւն կը
մատուցանէր իր առջի սովորութեա-
նը պէս : Ասոնք ասիկա մարդիկները 11
ժողվուեցան , ու Դանիէլը գտան՝
որ իր Աստուծոյն առջեւը աղօթք ու
աղաչանք կ՚ընէր : Անոնք ատենը մո- 12
տեցան , ու թագաւորին առջեւը
թագաւորին արգելիչ օրէնքին վրա-
յով ըսին , Դուն մէկ արգելիչ
օրէնք մը չստորագրեցիր , թէ ո՛վ
որ մինչև երեսուն օր բան մը խնդրէ
մէկ աստուածմէ մը կամ մարդէ
մը բայց Ի քեզմէ՝ ո՛վ թագաւոր ,
առիւծներուն գուբը նետուի . Թա-
գաւորը պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Այո խօսքը ճշմարիտ է՝ Մա-
րաց ու Պարսից անխափանելի օրէն-
քին համեմատ : Անոնք ատենը անոնք 13
պատասխան տուին ու թագաւո-
րին առջեւը ըսին , Երեսատանի
գերութեանը որդիներէն եղող Դա-
նիէլը՝ քեզ և քու ստորագրած ար-
գելիչ օրէնքդ բանի տող չսեպէ՝
ո՛վ թագաւոր , հապա օրը իրեք
անգամ իր խնդրուածքը կը մատու-
ցանէ : Անոնք ատենը թագաւորը ասա 14
խօսքերը լսածին պէս , ինքնիրեն
շատ տրտմեցաւ , ու իր սիրտը Դա-
նիէլին վրայ դրաւ որ զանիկայ ա-
զատէ , ու մինչև արեւուն մտնելը
կը ջանար որ զանիկայ ապրեցնէ :

կայ մոգերուն , հմայողներուն , վհաղեաններուն — բաղդ նայողներուն վրայ իշխան դրաւ : Վասն զի աս յոյժ քաջ ոգի ‘Դանիէլն՝ որուն անունը Թագաւորը Նաղտասասար դրաւ , գերազանց հոգի , գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազները մեկնելու , առեղծուածները յայտնելու ու դժուարին խնդիրները լուծելու . հիմա ‘Դանիէլ թող կանչուի , ու անիկայ մեկնութիւնը պիտի իմացընէ :

13 Ան ատենը ‘Դանիէլ Թագաւորին առջեւը տարուեցաւ . Թագաւորը խօսեցաւ ու ‘Դանիէլին ըսաւ , Իմ Թագաւոր հօրս՝ Նաբուգոդոնոսորին գերեաստանէն բերած Յուդեաստանի գերիներէն եղող ‘Դանիէլը դո՞ւն ես .

14 Ա՛յսն զի քեզի համար լսեցի որ քու ներսի դիդ աստուածներուն հոգին կայ , և քու քովդ լոյս , հանճար ու գերազանց իմաստութիւն կը գտնուի :

15 Ու հիմա իմ առջեւս իմաստուններ — հմայողները բերուեցան որ աս գրուածը կարդան , ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընեն . բայց անոնք չկրցան աս խօսքին մեկնութիւնը իմացընել .

16 Ու ես քեզի համար լսեցի որ մեկնութիւններ տալու , ու դժուարին խնդիրներ լուծելու կարող ես . հիմա թէ որ դուն ան գրուածը կարդալու , և անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընելու կարող ըլլաս , ծիրանի պիտի հագնիս , և քու պարանոյդ ոսկի մանեակ պիտի դրուի , ու Թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս :

17 Ան ատենը ‘Դանիէլ պատասխան տուաւ ու Թագաւորին առջեւը ըսաւ , Ինու պարգեւներդ քեզի ըլլան , ու տուրքերդ ուրիշին տուր . բայց ես ան գրուածը Թագաւորին պիտի կարդամ , ու մեկնութիւնը անոր գիտցընեմ :

18 Ո՛վ Թագաւոր՝ Նաբուգոդոնոսորին Թագաւորութիւն ու մեծութիւն և

19 պատիւ ու փառք տուաւ . Ու անոր տուած մեծութենէն՝ բոլոր ժողովուրդները , ազգերը ու լեզուները անոր երեսէն կը դողային ու կը վախնային . անիկայ ուզածը կը մեռցընէր և ուզածը ողջ կը թողուր . անիկայ ուզածը կը բարձրացընէր և ուզածը կը ցածցընէր :

20 Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ , ու անոր հոգին ամբարտաւանութեամբ կարծրացաւ , իր Թագաւորութենէն աթոռէն ինկաւ , ու պատիւը անկէ առնուեցաւ .

21 Ու անիկայ մարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ , ու անոր սիրտը անասունց պէս եղաւ , և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ . արջառներու պէս խոտ կը կերցընէին անոր , ու անոր մարմինը երկինքին ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ գիտցաւ Թէ մարդոց Թագաւորութենէնը վրայ Նարձրեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած մարդը անոր վրայ կը դնէ :

22 Ու դուն՝ ո՛վ Նաղտասասար անոր որդին՝ քու սիրտդ չխոնարհեցուցիր , թէև աս ամէնը գիտցար .

23 Հապա երկինքի Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր , ու անոր տանը անօթները քու առջեւդ բերին . և դուն ու քու մեծամեծներդ , քու կնիկներդ ու հարճերդ անոնցմով գինի խմեցիք . և դուն արծաթէ , ոսկիէ , պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ չտեսած աստուածները գովեցիր , որոնք ո՛չ կը տեսնեն , ո՛չ կը լսեն , ո՛չ ալ բան մը գիտեն . և ան Աստուածը՝ որուն ձեռքն է քու շունչդ , և որուն են քու ամէն ճամբաներդ , չփառաւորեցիր .

24 Անոր համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն խրկուեցաւ , ու աս գրուածը գրուեցաւ :

25 Ու գրուած գիրը ասիկայ է . ՄՈՆԷ , ՄՈՆԷ , ԹԵԿԷԼ , ԱՒ ՓԻՐԱՒՆ :

26 Աս խօսքին մեկնութիւնը աս է . Մանէ , Աստուած քու թագաւորութիւնդ համրեց ու վերջացուց :

27 Թեկէղ , կըշռուեցար ու պակաս գտնուեցար :

28 Վարէս , քու թագաւորութիւնդ բաժնուեցաւ և Մարաց ու Պարսից տրուեցաւ :

29 Ան ատենը Նաղտասասար հրամա-

15 Ապա ան մարդիկները թագաւորին
քովը ժողվուեցան, ու թագաւորին
ըսին. «Ո՛վ թագաւոր՝ գիտցիր որ
Մարաց ու Պարսից օրէնքը սա է,
որ թագաւորին ամէն հաստատած
արգելիչ օրէնքը ու հրամանը չփո-
16 խուիր։ Ան ատենը թագաւորը
հրամայեց, ու Դանիէլը բերին, և
զանիկայ առիւծներուն գուբը նետե-
ցին։ Թագաւորը Դանիէլին խօ-
սեցաւ ու ըսաւ, «Քու Աստուածդ՝
որ դուն անդադար կը պաշտես, ա-
17 նիկայ քեզ պիտի ազատէ։ Ու մէկ
քար մը բերին, ու գուբին բերանը
դրին, և թագաւորը զանիկայ իր
կնիքովը, ու իր մեծամեծներուն
կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլին վրա-
18 յով բան մը չփոխուի։ Ետքը
թագաւորը իր տունը գնաց, ու
գիշերը անօթի անցուց, և իր առ-
ջևը նուագարաններ բերել չտուաւ.
ու քունը իրմէ փախաւ։
19 Ու թագաւորը արշալուսին կա-
նուխ ելաւ, ու արտորնօք առիւծ-
20 ներուն գուբը գնաց։ Ու երբոր
գուբին մօտեցաւ, տրտում ձայնով
մը Դանիէլին պոռաց, և թագա-
ւորը խօսեցաւ, ու Դանիէլին ը-
սաւ. «Ո՛վ Դանիէլ՝ կենդանի
Աստուծոյ ծառան, քու Աստուա-
ծըդ՝ որն որ դուն անդադար կը
պաշտես, կարող եղաւ քեզ ա-
21 ռիւծներէն ազատելու։ Ան ատենը
Դանիէլ թագաւորին ըսաւ, «Ո՛վ
թագաւոր՝ յաւիտեան ծդյ կեցիր.
22 Իմ Աստուածս իր հրեշտակը խըր-
կից, ու առիւծներուն բերանը գո-
ցից, ու ինծի չնաս չտուին. վասն
զի անոր առջևը իմ վրաս անմեղու-
թիւն գտնուեցաւ, և քու առջևդ
ալ՝ ո՛վ թագաւոր, մէկ յանցանք
23 մը բրած չեմ։ Ան ատենը թա-
գաւորը շատ ուրախացաւ, ու հը-
րամայեց որ Դանիէլը գուբէն հա-
նեն. և Դանիէլը գուբէն հանեցին,
ու անոր վրան ամենևին մէկ չնաս
մը չգտնուեցաւ, վասն զի իր Ա-
24 ստուծոյն հաւատաց։ Ու թագա-
ւորը հրամայեց, ու Դանիէլին վը-
րայով չարախօսութիւն ընող մար-
դիկները բերին, և զանոնք ո՛ւ
անոնց տղաքները ու կիներնըը ա-
ռիւծներուն գուբը նետեցին. ու
անոնք գետ գուբին յատակը չհա-
սած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրե-
ցին, ու անոնց բոլոր ոսկորները
փշրեցին։

Ան ատենը Դարեհ թագաւորը՝ 25
բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողո-
վուրդներուն, ազգերուն ու լեզու-
ներուն այսպէս գրեց. «Ձեր խաղա-
ղութիւնը շատնայ. Ինծմէ հրա- 26
ման ելաւ որ իմ թագաւորու-
թեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ՝
Դանիէլին Աստուծոյն երեսէն դո-
ղան ու վախնան, վասն զի անիկայ
կենդանի Աստուած է ու յաւի-
տեան կը կենայ, և անոր թագա-
ւորութիւնը չաւրուիր, ու անոր
իշխանութիւնը մինչև վերջը կ՚ըլ-
լայ։ Անիկայ կ՚ազատէ ու կը 27
փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վը-
րայ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ընէ,
որ Դանիէլը առիւծներուն բերնէն
ազատեց։

Ու սա Դանիէլը Դարեհին թա- 28
գաւորութեանը, ու Պարսիկ Կի-
րոսին թագաւորութեանը ատենը
յաջողութիւն գտաւ։

ԳԼ. Ը

Բաբիլոնի Նաղտասար թագաւո- 1
րին առջի տարին Դանիէլ ե-
րազ տեսաւ, ու իր անկողինին մէջ
իր գլխուն տեսիլքները. և անիկայ
երազը գրեց ու բաներուն հաս-
կացուածքը ըսաւ։ Դանիէլ 2
խօսեցաւ ու ըսաւ, «Տիշերը տեսիլ-
քիս մէջ տեսայ որ ահա երկինքին
չորս հովերը մեծ ծովուն վրայ կը
յարձակէին։ Ու չորս մեծ 3
գազաններ ելան, որոնք իրարմէ
տարբեր էին։

Առաջինը առիւծի պէս էր, ու 4
արծիւի թևեր ունէր. ու կը տես-
նէի մինչև որ անոր թևերը փըր-
ցուեցան, ու երկրէն վերցաւ և
մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնե-
ցաւ. ու անոր մարդու սիրտ տը-
րուեցաւ։

Ու ահա մէկ ուրիշ երկրորդ 5
գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քո-

վին վրայ կայնեցաւ , ու բերանը՝ ակռաներուն մէջը իրեք կողի ոսկոր կար . և անոր այսպէս ըսին , Ելիր , շատ միս կեր ։

6 Ասկէ ետքը կը տեսնէի . և ահա ընձուղնման մէկ ուրիշ մը՝ որուն կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր կային . և աս գազանը չորս գլուխ ունէր , ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ ։

7 Ասկէ ետքը գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա մէկ չորրորդ գազան մը . անիկայ ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր , և անիկայ մեծ երկաթէ ակռաներ ունէր ։ անիկայ կ'ուտէր ու կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր , ու իրմէ առաջ եղող ամէն գազաններէն տարբեր էր , և 8 տասը եղջիւր ունէր ։ Երբոր ես ան եղջիւրները կը դիտէի , ահա անոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ , որ անոր առջևէն՝ առջի եղջիւրներուն իրեքը խլուեցաւ . և ահա աս եղջիւրին վրայ մարդու աչքերու պէս աչքեր , ու մեծ բաներ խօսող բերան կար ։

9 Նա կը տեսնէի մինչև որ աթոռներ դրուեցան , ու Հինաւուրցը նստաւ . անոր զգեստը ձիւնի պէս ճերմակ՝ ու գլխուն մազը մաքուր բուրդի պէս էր . անոր աթոռը կրակի բոցի պէս , ու անիւները 10 վառած կրակի պէս էր . Անոր առջևէն կրակի գետ կ'ելլէր ու կը վազէր . հազարք հազարաց ծառայութիւն կ'ընէին անոր , և բիւրք բիւրուց անոր առջևը կը կայնէին .ատեանը բազմեցաւ , ու գիրքերը 11 բացուեցան ։ Նա տեսնել կը նայէի ան եղջիւրին խօսած մեծ խօսքերուն ձայնին համար , ու նայեցայ մինչև որ ան գազանը սպաննուեցաւ , և անոր մարմինը կորսուեցաւ ու 12 կրակի բոցերու տրուեցաւ ։ Նաև միւս գազաններուն իշխանութիւնը վերցուեցաւ , բայց մինչև ժամանակ մը ու ատեն մը կենաց երկա- 13 րութիւն տրուեցաւ անոնց ։ Գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա երկինքի ամպերով մարդոյ Որդւոյն նման մէկը կու գար , ու մինչև Հինաւուրցը եկաւ , և զանիկայ անոր առջևը մատուցին ։ 14 Ու անոր իշխանութիւն՝ պատիւ ու թագաւորութիւն տրուեցաւ , որ ամէն ժողովուրդները , ազգերը ու լեզուները անոր ծառայութիւն ընեն . անոր իշխանութիւնը յաւիտենական իշխանութիւն է որ չանցնիր , ու թագաւորութիւնը չաւրուիր ։

Ես Դանիէլս հոգւով վշտացայ իմ 15 ներսի դիս , և իմ գլխուս տեսիլքները զիս խռովեցուցին ։ Մօտ 16 կայնողներէն մէկուն մօտեցայ , ու ասոր ամէն բանէրուան ճշմարտութիւնը անոր հարցուցի . և անիկայ ինծի խօսեցաւ , ու աս բաներուն մեկնութիւնը ինծի գիտցուց ։ Այս չորս 17 մեծ գազանները չորս թագաւորներ են , որոնք երկրէն պիտի ելլեն ։ Բայց թագաւորութիւնը Հարթրելոյն 18 սուրբերը պիտի առնեն , ու անոնք պիտի ժառանգեն թագաւորութիւնը յաւիտեան , և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Յետքը չորրորդ գազանին վրայով 19 ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի , որ անիկայ բոլոր միւաներէն տարբեր էր , — խիստ ահեղ էր . անոր ակռաները երկաթէ , և ըղունգները պղնձէ էին ։ անիկայ կ'ուտէր , կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր . Բայց անոր գլուխը եղող 20 տասը եղջիւրներուն վրայով , ու միւս ելածին վրայով՝ որ անոր առջևէն իրեքը ինկան , այսինքն ան եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան ունէր , և անոր դէմքը միւսներէն մեծ էր ։ Նա կը տեսնէի որ ան եղջիւրը 21 սուրբերուն հետ պատերազմ կ'ընէր , ու անոնց յաղթեց , Մինչև 22 որ Հինաւուրցը եկաւ , և Հարթրելոյն սուրբերուն իրաւունք տուեցաւ , ու ժամանակը հասաւ որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին ։ Այնպէս ըսաւ . Չորրորդ 23 գազանը երկրի վրայ չորրորդ թագաւորութիւն պիտի ըլլայ , որ ամէն թագաւորութիւններէն տար-

14 սիլքը մինչև ե՛րբ պիտի տեւե : Ու
անիկայ ինծի ըսաւ , Մինչև երկու
հազար իրիք հարիւր օր . ետքը
սրբատաքը պիտի մաքրուի :
15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը
տեսայ , ու դիտումը կը փնտռէի
որ հասկընամ , ահա իմ դիմացս
մարդու կերպարանքով մէկը կայ-
16 նէր : Ու Ուլայ գետին մէջէն մար-
դու ձայն լսեցի , որ կը կանչէր ու
կ՚ըսէր , Ո՛վ Գաբրիէլ՝ տեսիլքը
17 ատոր հասկըցո՛ւր : Ու անիկայ իմ
կեցած տեղիս մօտ եկաւ . ու երբոր
եկաւ , վախցայ ու երեսիս վրայ
ինկայ . և անիկայ ինծի ըսաւ ,
Հասկըցի՛ր՝ որդի՛ մարդոյ , որ սա
տեսիլքը վերջին ժամանակին համար
18 է : Ու երբոր անիկայ ինծի հետ
կը խօսէր , ես թմրած՝ երեսիս վրայ
գետինը ինկած էի . և անիկայ ին-
ծի դպաւ , ու զիս իմ կեցած տեղս
19 կայնեցուց . Ու ըսաւ , Ահա քեզի
կ՚իմացընեմ բարկութեան վերջը
ինչ ըլլալիքը . վասն զի սա փետիչ-
ը վերջի ժամանակին համար է :
20 Ան քու տեսած խոյդ՝ որ երկու եղ-
ջիւր ունէր , Մարաց ու Պարսից
21 թագաւորներն է : Ու այծերու
քօչը Յունաց թագաւորն է . ու
անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղ-
22 ջիւրը՝ առաջին թագաւորն է : Ու
ան որ կոտրեցաւ , ու անոր տեղը
չորսը ելաւ , սա է որ ան ազգէն
չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ ,
բայց չէ թէ անոր զօրութեամբը :
23 Ու անոնց թագաւորութեանը վեր-
ջը՝ երբոր ամբարիշտները իրենց ա-
նօրէնութիւնը լեցընեն , մէկ
պինտերես ու խորագէտ թագաւոր
24 մը պիտի ելլէ . Ու անոր իշխա-
նութիւնը պիտի զօրանայ , բայց
չէ թէ իր զօրութեամբը . ու ա-
նիկայ սքանչելի կերպով պիտի աւե-
րէ , և պիտի յաջողի ու բան
պիտի տեսնէ , ու զօրաւորները և
սրբոց ժողովուրդը պիտի աւրէ .
25 Ու իր խելքին միջոցովը՝ իր ձեռքին
մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի ,
և իր սրտին մէջ պիտի հպարտա-
նայ , ու խաղաղութեան մէջ շա-
տերը պիտի կորսընցընէ , և իշխա-
նաց Իշխանին դէմ պիտի դնէ .
բայց առանց ձեռքի պիտի կոտրի :
26 Ու իրիկուան ու առաւօտան տեսիլ-
քը որ ըսուեցաւ , ճշմարիտ է . ու
դուն տեսիլքը դոցէ , քանզի շատ
օրերու համար է :
27 Ու ես Դանիէլս մարեցայ և
քանի մը օր հիւանդացայ . ետքը
ելայ թագաւորին գործը տեսայ .
ու տեսիլքին համար զարմացման
մէջ էի . ու մէկը չկար որ ինձի
հասկըցընէր :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Յօսուերոսի որդւոյն Դարեհին առ-
ջի տարին որ անիկայ Քաղդէացւոց
թագաւորութեանը վրայ թագա-
2 ւոր դրուեցաւ , Ինծի թագաւո-
րութեանը առջի տարին ես Դա-
նիէլս դիրքերէն իմացայ ան տա-
րիներուն թիւը՝ որոնց համար Տէ-
րոջը խօսքը եղեր էր Երեմիա մար-
գարէին , թէ եօթանասուն տարիով
պիտի վերջացընէր Երուսաղէմի ա-
ւերումները :
3 Ու ես իմ երեսս Տէր Յաստուծոյ
դարձուցի , որ ծոմապահութեամբ ,
քուրձով ու մոխիրով աղօթք ու
4 աղաչանք մատուցանեմ . Ու իմ
Տէր Յաստուծոյս աղօթք ըրի , խոս-
տովանեցայ ու ըսի , Ո՛հ , Տէր՝
մեծ և ահաւոր Յաստուած , որ քեզ
սիրողներուն և քու պատուիրանք-
5 ներդ պահողներուն ուխտ ու ողոր-
մութիւն կը պահես , Մենք մեղք
գործեցինք , անօրէնութիւն ը-
րինք , ու ամբարշտութիւն ը-
րինք , և ապստամբ եղանք , ու
քու պատուիրանքներէդ ու իրա-
6 ւունքներէդ խոտորեցանք . Ու քու
ծառաներուդ՝ մարգարէներուն մը-
տիկ չըրինք , որոնք մեր թագա-
ւորներուն , մեր իշխաններուն ու
մեր հայրերուն ու երկրին բոլոր
7 ժողովրդեանը քու անունովդ խօս-
ցան : Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը վայլէ
արդարութիւն , ու մեզի՝ երեսի
ամօթ , (ինչպէս որ այսօր է-
ղաւ ,) Յուդայի մարդիկներուն ,
Երուսաղէմի բնակիչներուն , ու

բեր պիտի ըլլայ , ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ , ու զանիկայ պիտի
24 կոխէ ու փշրէ : Ու եղջիւրները անկից թագաւորութենէն
ելլելու տասը թագաւորներ են , ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշը պիտի
ելլէ , ու անիկայ առաջիններէն տարբեր պիտի ըլլայ , և երեք
25 թագաւոր պիտի կործանէ . Ու Խարձրելոյն դէմ խօսքեր պիտի ըսէ , ու Խարձրելոյն սուրբերը պիտի
մաշէ , և պիտի մտածէ ժամանակներ ու օրէնքներ փոխելու . ու անոնք մինչև ժամանակ մը , ժամանակներ ու կէս ժամանակ անոր
26 ձեռքը պիտի տրուին : Բայց ատեանը պիտի բազմի , ու անոր իշխանութիւնը պիտի վերցընեն , զայն մինչև վերջը բնաջինջ պիտի
27 ընեն ու կորսընցընեն : Ու թագաւորութիւնը ու իշխանութիւնը , ու բոլոր երկինքին տակը եղող թագաւորութեանց մեծութիւնը Խարձրելոյն սուրբերուն ժողովուրդին պիտի տրուի . անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է , ու բոլորը իշխանները անոր պիտի ծառայեն ու պիտի հնազանդին :
28 Խօսքին վերջը մինչև հոս է : Ինծի Դանիէլս իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին , ու երեսս դոյնը փոխուեցաւ . և այս խօսքը սրտիս մէջը պահեցի :

Գ Լ . Ը

1 Հազտասար թագաւորին թագաւորութեանը երրորդ տարին ինծի Դանիէլիս տեսիլք երեւցաւ ,
2 ան առջի տեսածէս ետքը : Ու տեսիլքի մէջ տեսայ . ու եղաւ որ տեսած ատենս , ես Շուշամի գաւառին մէջը եղող Ը ուլան մայրաքաղաքն էի , ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ Ուլայ գետին քովն էի :
3 Ու իմ աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա գետին քովը խոյ մը կայնած էր , ու անիկայ երկու եղջիւր ունէր , և ան եղջիւրները բարձր էին , ու մէկը միւսէն բարձր էր , ու ան բարձրը ետքէն եղաւ :
4 Ու տեսայ ան խոյը որ իր եղջիւրովը դէպ ի արեւմուտք , դէպ ի հիւսիս ու դէպ ի հարաւ կը զարնէր , ու բնաւ մէկ գազան մը անոր առջևը չէր կրնար կայնիլ , և անոր ձեռքէն ազատող չկար . հապա անիկայ իր ուզածին պէս ըրաւ ու մեծցաւ :
5 Ու երբոր ես կը մտածէի , ահա արևմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու քոչ մը եկաւ , ու գետնին չէր դպչէր . ու քոչը իր աչքերուն մէջտեղը մէկ նշանաւոր եղջիւր մը ունէր .
6 Ու անիկայ հասաւ մինչև երկու եղջիւր ունեցող խոյը , որն որ տեսայ որ գետին քովը կայնած էր , ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ յարձակեցաւ :
7 Ու տեսայ որ խոյին մօտեցաւ , ու անոր վրայ կատաղելով խոյը զարկաւ , և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց . ու խոյը ոյժ չունէր որ անոր առջևը կայնի , ու զանիկայ գետինը զարկաւ ու զանիկայ կոխկռտեց . և մէկը չկար որ խոյը անոր ձեռքէն ազատէ :
8 Ու այծերու քոչը խիստ մեծցաւ . ու անիկայ ուժովցածին պէս՝ ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ , և անոր տեղը դէպ ի երկինքին չորս հովերը չորս նշանաւոր Էջիւռ-ներ ելան :
9 Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղջիւր մը ելաւ , և անիկայ դէպ ի հարաւ , դէպ ի արևելք ու դէպ ի փառաւոր Երկիրը խիստ մեծցաւ .
10 Ու մինչև երկինքի զօրքը մեծցաւ , և զօրքէն ու աստղերէն գետինը ձգեց ու զանոնք կոխկռտեց .
11 Ու մինչև զօրաց Իշխանը դիմքը բարձրացուց . ու անկէ մշտնջենաւոր ղուռնը վերցուեցաւ , և անոր սրբարանին բնակարանը կործանեցաւ :
12 Ու զօրք մը ամբարշտութեամբ մշտնջենաւոր պատարագին դէմ դրաւ , ու ճշմարտութիւնը գետինը զարկաւ , ու բան տեսաւ և յաջողեցաւ :
13 Ու լսեցի որ մէկ սուրբ մը կը խօսէր , և ան խօսողին մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ . Մշտնջենաւոր ղուռնին , ու աւերող ամբարշտութեանը , ու սրբարանին և զօրքին կոխուելու տրուելուն տե-

ամէն մեքձաւոր ու հեռաւոր Իսրայէլացիներուն՝ ան բոլոր երկիրներուն մէջ ուր որ դուն զանոնք քշեցիր՝ անոնց քեզի դէմ ըրած յանցանքին համար։ Ո՛վ Տէր՝ երեսի ամօթ է մեզի, մեր թագաւորներուն, մեր իշխաններուն ու մեր հայրերուն, ինչու որ քեզի դէմ մեղք գործեցինք։ Իսկ ողորմութիւն ու ներողութիւն մեր Տէր Աստուծոյն կը վայլէ, վասն զի մենք անկէ ապստամբեցանք, Իսկ մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ չըրինք որ անոր օրէնքներովը քալենք, որոնք իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը մեր առջեւը դրաւ։ Ու բոլոր Իսրայէլ քու օրէնքդ զանց ըրին, և քու ձայնիդ մտիկ չընելով խոտորեցան. ուստի Աստուծոյ ծառային Մովսէսին օրինացը մէջ գրուած անէծքը ու երդումը մեր վրայ թափեցաւ. քանզի Ընոր դէմ մեղք գործեցինք։ Ու մեր վրայ մեծ չարիք բերելով՝ հաստատեց իր խօսքերը՝ որ մեր վրայով, ու մեզ դատող մեր դատաւորներուն վրայով խօսեր էր. անանկ որ Երուսաղէմի մէջ եղածին պէս բոլոր երկինքին տակը չեղաւ։ Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս ամ բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ. սակայն մենք մեր անօրէնութիւնները դառնալու և քու ճշմարտութեանդ խելամուտ ըլլալու համար՝ մեր Տէր Աստուծոյն երեսը չաղաչեցինք։ Ու Տէրը ամ չարիքին համար հսկելով՝ զանիկայ մեր վրայ բերաւ, քանզի մեր Տէր Աստուածը իր ըրած բոլոր գործերուն մէջ արդար է. բայց մենք անոր ձայնին մտիկ չըրինք։ Իսկ արդ՝ ով Տէր Աստուած մեր՝ որ քու ժողովուրդդ զօրաւոր ձեռքով Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, ու քեզի անուն վաստըկեցար՝ ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ, մենք մեղք գործեցինք, ամբարշտութիւն ըրինք։ Ո՛վ Տէր՝ քու բոլոր բարութեանդ համեմատ չըներսէդ ըրէ, քու սուրբ լեռնէդ՝ Երուսաղէմ քաղաքէն քու սրբութիւնդ ու բարկութիւնդ դառնայ. վասն զի մեր մեղքերուն համար, ու մեր հարցը անօրէնութիւններուն համար Երուսաղէմ ու քու ժողովուրդդ ամէն մեր բոլորտիքը եղողներուն նախատինք եղան։ Իսկ հիմա ով Աստուած մեր՝ քու ծառայիդ աղօթքը ու աղաչանքը լսէ, ու Տէրոջը համար՝ քու ամայացած սրբարանիդ վրայ երեսդ փայլեցուր։ Ականջդ խոնարհեցուր, ով Աստուած իմ, ու լսէ, աչքերդ բաց ու տես մեր աւերուածները և ան քաղաքը՝ որուն վրայ քու անունդ կոչուած է. վասն զի մեր աղաչանքը չէ թէ մեր արդարութիւններուն համար քու առջեւդ կը մատուցանենք, հապա քու մեծ ողորմութեանդ համար։ Ո՛վ Տէր՝ լսէ, ով Տէր՝ ներէ, ով Տէր՝ մտիկ ըրէ, ու կատարէ. մի ուշանար քեզի համար՝ ով Աստուած իմ, քանզի քու քաղաքիդ վրայ ու քու ժողովրդեանդ վրայ քու անունդ կոչուած է։

Ու երբոր ես տակաւին կը խօսէի, կ՚աղօթէի, և իմ մեղքս ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղքը կը խոստովանէի, և իմ Աստուծոյս սուրբ լեռանը համար իմ աղաչանքս իմ Տէր Աստուծոյս առջեւը կը մատուցանէի. Երբոր ես տակաւին աղօթքի մէջ կը խօսէի, ահա ան առջի տեսիլքին մէջը տեսած մարդս Գաբրիէլ շուտ մը թռչելով՝ ինծի դպաւ իրիկուան զոհին ատենը, Ու ինծի հասկցընելով՝ ինծի հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Ո՛վ Դանիէլ՝ հիմա ելայ, որ քեզի իմաստութիւն սորվեցընեմ։ Քու աղաչանքիդ սկիզբը պատգամ ելաւ, ու ես ելայ որ պատմեմ, վասն զի դուն Աստուածոյ սիրելի ես. ուրեմն պատգամը միտք առ, ու տեսիլքը հասկըցիր։ Եօթանասնքը վերջացնելու, ու մեղքը հատցընելու, և անօրէնութիւնը քաւելու, ու յաւիտենական արդարութիւնը բերելու, և տեսիլքը ու մարգարէութիւնը կնքելու, ու սրբոց Սուրբը օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ

վըայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ՝ եօթանասուն եօթնեակ որոշուած
25 է։ Ու գիտցիր ու հասկըցիր, որ Երուսաղէմը Նորէն չինելու հրամանը կելլէ մինչև Օծեալ իշխանը եօթը եօթնեակ ու վաթսունուերկու եօթեակ կայ. և Նորէն հրապարակը ու պարիսպը պիտի չինուի Նեղութեան ժամանակներու մէջ։
26 Ու վաթսունուերկու եօթնեակէն ետքը Օծեալը պիտի կորուի, բայց չէ թէ իրէն համար. ու գալու իշխանին ժողովուրդը՝ քաղաքը ու սրբարանը պիտի աւրէ, և վերջը հեղեղով պիտի ըլլայ. ու մինչև պատերազմին վերջը աւերումներ
27 սահմանուած են։ Ու մէկ եօթնեակ մը շատերուն հետ ուխտ պիտի հաստատէ, և եօթնեկէն մէջտեղը գոհը ու պատարագը պիտի դադրեցընէ. ու աւրողը՝ պղծութեանց աշտարակին վրայ պիտի ըլլայ, մինչև որ աւրուածին վրայ նախասահմանեալ կորուստը թափուի։

Ժ.

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին երրորդ տարին խօսք մը յայտնուեցաւ Դանիէլին, որուն անունը Բաղտասասար կոչուած էր. ու ան խօսքը ճշմարիտ էր, ու մեծ տառապանաց վրայով էր. ու անիկայ խօսքը հասկըցաւ ու տեսիլքին
2 տեղեակ եղաւ։ Ին օրերը ես Դանիէլս լման իրիք շաբաթ սուգի մէջ
3 էի. Ախորժելի կերակուր չկերայ ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ, ու ամենևին Իղիւ չօծուեցայ, մինչև որ իրիք շաբաթը լմննցաւ։
4 Ու առաջին ամսուն քսանուչորսերորդ օրը ես Տիգրիս կոչուած մեծ
5 գետին եզերքն էի. Ու աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ահա կտաւ հագած, ու մէջքը Ուփազի ոսկիէ գօտի կապած մարդ մը կար. Ու անոր մարմինը ոսկեբարի պէս, ու երեսը փայլակի երեւոյթի պէս, և աչքերը կրակի բոցերու պէս, ու թեւերը ու ոտքերը փայլուն պղնձի գոյնին պէս, և իր խօսքերուն ձայնը բազմութեան ձայնին պէս էր։
7 Ու ես տեսիլքը միայնակ ես Դանիէլս տեսայ, ու ինծի հետ եղող մարդիկները տեսիլքը չտեսան, հապա անոնց վրայ մեծ վախ իյնակաւ, ու փախան որ պահուըտին։
8 Ու ես միայնակ մնացի, ու ան մեծ տեսիլքը տեսայ, ու իմ վրաս ոյժ չմնաց, և իմ վայելչութիւնս ապականութեան գարձաւ, ու ալ ոյժ չունեցայ։
9 Ու անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի, ու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս՝ թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը իյնկայ։
10 Ու ահա ինծի մէկ ձեռք մը դպաւ, ու գիս ծունկերուս ու ձեռքերուս թաթերուն վրայ վերցուց.
11 Ու ինծի ըսաւ, Ո՛վ Դանիէլ՝ սիրելի մարդ, քեզի ըսելու խօսքերս հասկըցիր, ու եղած տեղդ կայնէ՝ քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ. ու երբոր անիկայ աս խօսքը ինծի ըսաւ, դողալով կայնեցայ։
12 Ու ինծի ըսաւ, Մի՛ վախնար, ով Դանիէլ, քանզի ան առջի օրէն՝ի վեր որ քու սիրտդ տուիր հասկընալու, և քու Աստուծոյդ առջեւը քու անձդ խոնարհեցընելու, քու խօսքերդ լսուեցան, ու ես քու
13 խօսքերուդ համար եկայ։ Պայց Պարսից թագաւորութեանը իշխանը քսանումէկ օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ. սակայն ահա Միքայէլ՝ առաջին իշխաններէն մէկը ինծի օգնութեան եկաւ, ու ես հոն Պարսից թագաւորներուն քովը
14 մնացի. Ու հիմա եկայ, որ ետքի օրերը քու ժողովուրդիդ բնչ բլլալիքը քեզի հասկըցընեմ, վասն զի տեսիլքը գալու օրերուն համար է։
15 Ու անիկայ ինծի ասանկ խօսքեր ըսածին պէս, երեսս դէպ՝ի գետինը ծռեցի ու համր մնացի։
16 Ու ահա մարդու որդւոց կերպարանքով մէկը շրթունքներուս դպաւ, ու բերանս բացի ու խօսեցայ, ու դիմացս կայնողին ըսի. Ո՛վ տէր իմ՝ առ տեսիլքով ցաւերս վրաս դարձան, և ալ ոյժ չունեցայ։
17 Ու ես իմ տիրոջս ծառան՝ ես իմ տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու կա-

տութեամբ անշուշտ պիտի դայ :
14 Եւ ան ժամանակներըը հարաւի թա-
գաւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն .
ու քու ժողովուրդիդ բռնաւորնե-
րուն որդիքը ոտք պիտի ելլեն՝ տե-
սիլքը կատարելու համար , բայց
15 պիտի գլորին : Եւ հիւսիսի թա-
գաւորը պիտի դայ , ու հողաբլուր-
ներ պիտի կանգնէ , ու պարսպաւոր
քաղաքներ պիտի առնէ . և հարաւի
ըռաֆաուրին բազուկներըը ու անոր
ընտրեալներըը պիտի չդիմանան , ո՛չ
ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան :
16 Եւ անոր վրայ եկող իր ուզածին
պէս պիտի ընէ , ու անոր երեսին
դէմ դնող պիտի չըլլայ , և փա-
ռաւոր երկրին մէջը պիտի կենայ ,
17 որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի : Ու
երեսը պիտի շիտակէ իր բոլոր թա-
գաւորութեանը ուժովը գալու , և
իր հետը ուղիղներ պիտի ընէ , ու
բան պիտի տեսնէ . և կանանց աղ-
ջիկը անոր պիտի տայ , որ անոր
ըռաֆաուրութիւնը աւրէ , բայց ա-
նիկայ անոր հետ պիտի չկայնի ու
18 անոր պիտի չըլլայ : Երեսը իր երե-
սը դէպ 'ի կղզիներըը պիտի դարձը-
նէ , ու շատերը պիտի առնէ . և
մէկ իշխան մը անոր նախատինքը
պիտի դադրեցընէ , ու ասկէ 'ի զատ
անոր նախատինքը վրան պիտի դար-
19 ձընէ : Եւ իր երեսը դէպ 'ի իր
երկրին ամրոցներըը պիտի դարձընէ ,
բայց պիտի գլորի , պիտի իյնայ ու
պիտի չգտնուի :
20 Եւ անոր տեղը մէկը պիտի ելլէ ,
որ հարկապահանջը պիտի խրկէ էր
թագաւորութեանը փառքին հա-
մար . բայց անիկայ քիչ օրերու
մէջ պիտի կոտրի , սակայն ո՛չ
բարկութեամբ և ո՛չ պատերազ-
մով :
21 Ու անոր տեղը մէկ անարգ մը
պիտի ելլէ , որ անոր թագաւորա-
կան պատիւ պիտի չտան . բայց
անիկայ հանդարտութեամբ պիտի
դայ , ու շողոքորթութիւններով
թագաւորութիւնը պիտի առնէ :
22 Եւ անոր առջեէն հեղեղին բազուկ-
ներովը պիտի ընկզմին ու պիտի
կոտրին , նաև ուխտին իշխանը :
Վանդի անոր հետ դաշնակցութիւն 23
ընելէն ետքը անիկայ նենգութիւն
պիտի ընէ , և պիտի ելլէ ու սղղ-
տիկ ազգով պիտի յաղթէ : Անի- 24
կայ հանդարտութեամբ խիստ պա-
րարտ գաւառին մէջը պիտի մտնէ ,
ու իր հայրերուն ու հարցը հայ-
րերուն չըրածը ինքը պիտի ընէ .
անոնց մէջը աւար և կողոպուտ ու
ստացուածք պիտի բաշխէ , ու մինչև
մէկ ժամանակ մը պարիսպներուն
դէմ իր խորհուրդները պիտի խոր-
հի : Ու մեծ զօրքով իր զօրու- 25
թիւնը ու սիրտը պիտի գրդռէ հա-
րաւի թագաւորին դէմ . հարաւի
թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօ-
րաւոր զօրքով պատերազմի պիտի
ելլէ , բայց պիտի չկարենայ դիմա-
նալ . վասն զի անոր դէմ խոր-
հուրդներ պիտի խորհին : Անոր 26
ապրիլու կերակուրներըը ուտողներըը
անդամ զանիկայ պիտի կոտրեն . և
անոր զօրքը պիտի ցրուի , ու շա-
տերը սպաննուած պիտի իյնան :
Եւ ասոնք թագաւորներուն երկուքին 27
ալ սիրտը չարութիւն ընելու հա-
մրխոխել պիտի ըլլայ , ու մէկ սե-
ղանի վրայ սուտ պիտի խօսին , բայց
պիտի չյաջողի . վասն զի վախճանը
որոշուած ժամանակի մէջ պիտի ըլ-
լայ : Ու անիկայ շատ հարստու- 28
թիւնով իր երկիրը պիտի դառ-
նայ , և իր սիրտը սուրբ ուխտին
դէմ պիտի ըլլայ , ու բան պիտի
տեսնէ , ու իր երկիրը պիտի դառ-
նայ :
Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի 29
դառնայ , ու հարաւի վրայ պիտի
երթայ . բայց վերջինը առջինին
պէս պիտի չըլլայ : Վանդի Կի- 30
տացոց նաւերը անոր վրայ պիտի
երթան , և անիկայ պիտի թուլ-
նայ , ու դառնալով սուրբ ուխտին
դէմ պիտի բարկանայ , ու բան
պիտի տեսնէ . և պիտի դառնայ ,
ու սուրբ ուխտը թողղներուն ու-
շադրութիւն պիտի ընէ : Ու ա- 31
նոր կողմէն բազուկներ պիտի կայ-
նին , և սրբարանը՝ ամրոցը պիտի
պղծեն , ու մշտընջենաւոր ղօրը պի-
տի վերցընեն , ու աւրող պղծու-

բող ըլլայ • վասն զի հիմակուընէ վրաս ոյժ չկայ , ու վրաս չունէ
18 չենայց : Ու ան մարդու կերպարանք ունեցողը նորէն ինծի դպաւ
19 և զիս ուժովցուց • Ու ըսաւ , Մի վախնար՝ ով սիրելի մարդ , խաղաղութիւն ըլլայ քեզի , ուժովցիր և քաջ եղիր • ու երբոր անիկայ ինծի հետ խօսեցաւ , ուժովցայ ու ըսի , Թող խօսի իմ տէրս , վասն զի ուժովցուցիր զիս :
20 Ու անիկայ ըսաւ , Գիտե՞ս թէ ինչո՛ւ համար քեզի եկայ • ու հիմա Պարսից իշխանին դէմ պատերազմելու պիտի դառնամ , ու ելլելուս պէս , ահա Յունաց իշխանը պիտի
21 գայ : Բայց ես ճշմարտութեան գիրքին մէջը գրուածը քեզի պիտի պատմեմ • ու ասոնց մէջ մէկը չկայ որ ինծի օգնէ , բայց միայն ձեր իշխանը Միքայէլ :

ԺԱ • ԳԼ

1 Ու Մարայ Դարեհ Ընգ֊աւորին առջի տարին ես կայնեցայ որ զանիկայ ուժովցընեմ ու զօրացընեմ :
2 Ու հիմա քեզի ճշմարտութիւն պիտի պատմեմ • Ահա Պարսից Էրէյէն մէջ իրեք թագաւոր ալ պիտի ելլէ • ու չորրորդը մեծ հարստութիւնով՝ ամենէն հարուստ պիտի ըլլայ , ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժովնայ , ամենը ոտք պիտի հանէ Յունաց թագաւորութեանը դէմ :
3 Ետքը մէկ զօրաւոր թագաւոր մը պիտի ելլէ , ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ , և իր կամացը
4 պէս պիտի ընէ • Ու ելլելուն պէս անոր թագաւորութիւնը պիտի կոտրի , ու երկինքին չորս հովերուն պիտի բաժնուի • բայց իր յաջորդներուն չէ , ո՛չ ալ իր վարած իշխանութեանը պէս • վասն զի անոր թագաւորութիւնը պիտի քակուի , ու անոնցմէ ուրիշներուն պիտի ըլլայ :
5 Ու հարաւի թագաւորը պիտի ուժովնայ , ու անոր իշխաններէն մէկը անոր վրայ պիտի ուժովնայ , ու պիտի տիրէ • անոր իշխանութիւնը մեծ իշխանութիւն պիտի ըլլայ :
6 Ու մէկ քանի տարիէն ետքը իրարու հետ դաշնակցութիւն պիտի ընեն , վասն զի հարաւի թագաւորին աղջիկը հիւսիսի թագաւորին պիտի երթայ հաշտութիւն ընելու համար , բայց բազուկի ոյժ պիտի չունենայ • և ան ընտանութը ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ , հապա ան աղջիկը ու զանիկայ բերողները ու զանիկայ ծնանողը և զանիկայ ժամանակներուն համեմատ ուժովցընողը ձեռք պիտի տրուին :
7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն մէկը պիտի ելլէ անոր տեղը , ու անիկայ զօրքով պիտի գայ , և հիւսիսի թագաւորին ամրոցները պիտի մտնէ , ու անոնց մէջը բան պիտի տեսնէ ու յաղթող պիտի ըլլայ • Ու անոնց աստուածներն ալ՝ ձուլածոյ կուռքերուն ու ոսկեղէն ու արծաթեղէն ընտիր ամաններուն հետ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի • ու անիկայ հիւսիսի թագաւորէն աւելի շատ տարիներ պիտի կայնի •
9 Ու հարաւի թագաւորին թագաւորութեանը մէջ պիտի մտնէ , ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ :
10 Ու անոր որդիքը պատերազմի պիտի ելլեն , ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի ժողվեն • ինքն ալ անպատճառ պիտի գայ ու հեղեղի պէս պիտի անցնի , և դարձեալ մինչև անոր ամրոցը պիտի պատերազմի : Ու հարաւի թա-
11 գաւորը պիտի կատղի ու պիտի ելլէ , և անոր հետ՝ այսինքն հիւսիսի թագաւորին հետ պատերազմ պիտի ընէ • ան ալ շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ , բայց բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի :
12 Ու երբոր ան բազմութիւնը առնէ , իր սիրտը պիտի բարձրանայ , ու բիւրաւորներ պիտի կործանէ , բայց պիտի չուժովնայ • Վասնզի հիւսիսի
13 թագաւորը պիտի դառնայ , ու առջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ , ու մէկ քանի տարիէն ետքը՝ մեծ զօրքով , ու մեծ պատրաս-

32 թիւնը պիտի դնեն : Իւ ուխտին դէմ ամբարշտութիւն ընողները շողոքորթութիւններով գլխէ պիտի հանէ . բայց իրենց Աստուածը ճանչցողներուն ժողովուրդը ոյժ պիտի գտնեն , ու բան պիտի տես-
33 նեն : Իւ ժողովուրդին խելացիները շատերուն պիտի սորվեցնեն , ու սուրի , կրակի , գերութեան և յափշտակութեան պի-
34 տի հանդիպին : Իւ երբոր սա բանիւրան հանդիպին , քիչ մը օգնութիւն պիտի գտնեն , ու շատերը շողոքորթութիւններով անոնց պի-
35 տի յարին : Իւ խելացիներէն ոմանք սա բանիւրան պիտի հանդիպին , որպէս զի մինչև վերջին ժամանակը զանոնք փորձէ , մաքրէ ու ճերմկցնէ . քանզի անիկայ տակաւին որոշ ժամանակ մը պիտի
36 տեւէ : Իւ ան թագաւորը իր ուզածը պիտի ընէ , ու զինքը բոլոր աստուածներէն վեր պիտի բարձրացընէ ու պիտի մեծցընէ , և աստուածոց Աստուծոյն դէմ սոսկալի բաներ պիտի խօսի , ու յաջողութիւն պիտի գտնէ՝ մինչև որ բարկութիւնը կատարուի . քանզի նախասահմանուածը ի գործ պիտի
37 դրուի : Իւ անիկայ իր հարցը աստուածները բանի տեղ պիտի չսեպէ , և կանանց ցանկութիւնը ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի չսեպէ . վասն զի զինքը ամենուն
38 վրայ պիտի մեծցընէ . Հապա բերդերուն աստուածը իր եղած տեղը պիտի պատուէ , ու իր հայրերուն չճանչցած աստուածը ոսկիով , արծաթով , պատուական քարերով ու ցանկալի բաներով
39 պիտի պատուէ : Իւ ան օտար աստուածոյն հետ զօրաւոր բերդերու մէջ բան պիտի տեսնէ , ու զանիկայ ճանչցողներուն փառքը պիտի շատցընէ , և շատերուն վրայ տիրել պիտի տայ անոնց , ու երկիրը իբրև վարձք պիտի բաժնէ :

40 Իւ վերջին ժամանակը հարաւի թագաւորը անոր հետ պիտի ծեծկուի . ու հիւսիսի թագաւորը կառքերով , ձիաւորներով ու շատ նաւերով մրրիկի պէս անոր դէմ պիտի երթայ , ու երկիրները պիտի մտնէ ու կոխելով պիտի անցնի .
41 Իւ փառաւոր երկիրը պիտի մտնէ . ու շատ երկիրներ տակնուվրայ պիտի ըլլան . բայց անոր ձեռքէն ասոնք պիտի ազատին . Եդոմ , Մովաբ ու Ամմոնի որդւոց գլխաւոր հո-
42 ծը : Իւ իր ձեռքը երկիրներուն վրայ պիտի երկընցընէ , ու Եգիպտոսի երկիրը պիտի չկարենայ ազա-
43 տիլ : Իւ ոսկիի ու արծաթի գանձերուն ու Եգիպտոսի բոլոր պատուական բաներուն պիտի տիրէ ; և Լիբէացիք ու Եթէովպացիք անոր հետեւող պիտի ըլլան :
44 Բայց արեւելքէն ու հիւսիսէն լուր պիտի գան , և զանիկայ պիտի խռովեցընեն . ու մեծ բարկութեամբ պիտի ելլէ որ շատերը կորսընցընէ ու բնաջինջ ընէ :
45 Իւ պալատներու պէս վրաններըն՝ ծովերուն մէջտեղը փառաւոր ու սուրբ լեռան վրայ պիտի կանգնէ . բայց անիկայ մինչև իր վախճանը պիտի հասնի , ու անոր օգնութիւն ընող պիտի չըլլայ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Իւ ան ժամանակը քու ժողովուրդիդ որդւոցը վրայ կեցնող Միքայէլ մեծ իշխանը պիտի ելլէ , ու անոնք նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ , որ ազգ ըլլալէն մինչև ան ատենը անանկը եղած չէ . և ան ժամանակը քու ժողովուրդդ պիտի ազատի , այսինքն ով որ գրքին մէջը
2 գրուած գտնուի : Իւ երկրիս հողին մէջը քնացողներուն շատերը պիտի արթննան , ոմանք յաւիտենական կենաց համար , և ոմանք ալ նախատանաց ու յաւիտենական անարգանաց համար :
3 Իւ խոհականները երկինքի հաստատութեանը լոյսին պէս , ու անոնք որ շատերը արդարութեան կ'առաջնորդեն՝ աստղերուն պէս պիտի փայլին յաւիտեանս յաւիտենից :
4 Իւ դուն՝ ով Դանիէլ՝ սա խօսքերը գոցէ , ու գիրքը կնքէ՝ մինչև վերջին ժամանակը . շատերը

ուշադրութեամբ պիտի կարդան , ու գիտութիւնը պիտի շատնայ :

5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ ահա ուրիշ երկու մարդիկ կային էին , մէկը գետին մէկ եզերքը , ու միւսը գետին միւս եզերքը : 6 Ու ըսի ան կտաւ հագած մարդուն որ գետին ջուրերուն վրայ էր . Ո՞ր սրանչելի բաներուն վերջը մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ : 7 Ու լսեցի որ ան կտաւ հագած մարդը որ գետին ջուրերուն վրայ էր , իր աջ ու ձախ ձեռքերը երկինքը վերցընելով՝ յաւիտեան կենդանի եղողին վրայ երդում ըրաւ , որ ժամանակ մը , ժամանակներ , ու կէս ժամանակ պիտի ըլլայ . ու երբոր սուրբ ժողովուրդին զօրութիւնը բոլորովին ցրուի , ասոնց ամէնը պիտի կատարուի :

8 Ու ես լսեցի , բայց չհասկըցայ . ու ըսի , Ո՛վ տէր իմ՝ ասոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ : 9 Ու անիկայ ըսաւ , Գնա՛ ո՛վ Դանիէլ , քանզի խօսքերը մինչև վերջին ժամանակը գոցուած ու կնքուած են : 10 Շատերը պիտի մաքրուին ու պիտի ճերմկնան ու պիտի փորձուին , բայց ամբարիշտները ամբարշտութիւն պիտի ընեն . ու բնաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի չըհասկընայ , հապա իմաստունները պիտի հասկընան : 11 Ու մշտնջենաւոր զոհին վերցուելուն և աւերող պղծութեանը դրուելուն ժամանակէն հազար երկու հարիւր իննսուն օր պիտի ըլլայ : 12 Երանի անոր որ պիտի սպասէ , ու հազար իրիք հարիւր երսունուհինգ օրուան պիտի հասնի : 13 Բայց դուն գնա մինչև վախճանը , վասն զի պիտի հանգչիս , ու օրերուն վերջը քու վիճակիդ մէջը պիտի կայնիս :

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Աէերիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ , Յուդայի թագաւորներուն Ոզիային , Յովաթամին , Աքազին ու Եզեկիային օրերը և Իսրայէլի թագաւորին Յովասի որդւոյն Երոբովամին օրերը :

2 Ովսէէին միջոցովը խօսած Տէրոջը խօսքին սկիզբը : Ու Տէրը ըսաւ Ովսէէին , Գնա , քեզի պոռնկութեան կնիկ մը ու պոռնկութեան տղաքներ առ , քանզի երկիրը Տէրոջմէ խոտորելով , խիստ շատ պոռնկեցաւ :

3 Ու անիկայ գնաց ու Դաբելայիմի աղջիկը Գոմերը առաւ , և անիկայ յղացաւ ու անոր որդի մը 4 ծնաւ : Ու Տէրը անոր ըսաւ , Անոր անունը Յեզրայէլ դիր , քանզի քիչ առեն Եհուի տունը Յեզրայէլի վրէժ կառնէ Եհուի տունէն պիտի պահանջեմ , ու Իսրայէլի տանը թագաւորութիւնը պիտի դադրեցընեմ : 5 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը Յեզրայէլի հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտրեմ :

6 Ու Գոմեր դարձեալ յղացաւ ու աղջիկ մը ծնաւ : Ու Տէրը ըսաւ Ովսէէին , Անոր անունը Լոռուհամա դիր , քանզի ալ պիտի չողորմիմ Իսրայէլի տանը , հապա զանիկայ բոլորովին պիտի վերցընեմ : 7 Բայց Յուդայի տանը ողորմութիւն պիտի ընեմ , ու զանոնք իրենց Տէր Աստուծովը պիտի փրկեմ , և զանոնք աղեղով կամ սրով կամ պատերազմով , ձիերով կամ ձիաւորներով պիտի չփրկեմ :

8 Ու երբոր Լոռուհաման կաթէն կտրեց , նորէն յղացաւ ու որդի մը 9 ծնաւ : Ուր ատեն Տէրը ըսաւ , Անոր անունը Լոամմի՛ դիր , քան-

հետ ուխտ պիտի ընեմ , ու երկրէն աղեղը , սուրը ու պատերազմը պիտի կոտրեմ , և զանոնք ապահովութեամբ պիտի պառկեցընեմ :
19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի նշանեմ , և քեզ արդարութեան
նով , իրաւունքով , ողորմութեան
նով ու գթութիւնով ինծի պիտի
20 նշանեմ . Այո՛ քեզ ճշմարտութեան
նով ինծի պիտի նշանեմ , ու Տէրը
21 պիտի ճանչնաս : Ու պիտի ըլլայ որ
ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , պատասխան պիտի տամ . ես երկինքներուն պատասխան պիտի տամ , ու անոնք երկրին պատասխան պիտի տան ,
22 Ու երկիրը ցորենին , գինիին ու
եղին պատասխան պիտի տայ , և անոնք Յեզրեաղելին պատասխան պի-
23 տի տան : Ու զանիկայ ինծի համար երկրի վրայ պիտի սերմանեմ , ու չողորմեալին պիտի ողորմիմ , և իմ ժողովուրդս չեղողին՝ Դուն իմ ժողովուրդս ես՝ պիտի ըսեմ . ան ալ ինձի՝ Իմ Աստուածս ես՝ պիտի ըսէ :

ԴԱՀ . Գ

1 Ասկէ ետքը Տէրը ինծի ըսաւ ,
Դարձեալ գնա , էր բարեկամէն սիրուած ընացող կնիկ մը սիրէ , ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը կը սիրէ , թէև անոնք օտար աստուածներու կը դառնան , ու չամչեղէն կարկանդակներ կը սիրեն :
2 Ասոր զանիկայ տասնուհինգ արծաթով ու մէկ ու կէս քոռ
3 գարիով ինծի առի . Ու անոր ըսի , Ինծի համար շատ օրեր նստիս , չնութիւն չընես և ոեւէ մարդու մը չմտնես , ու ես ալ քեզի համար այնպէս պիտի ըլլամ :
4 Վասնզի Իսրայէլի որդիքը շատ օրեր առանց թագաւորի , առանց իշխանի , առանց զոհի , առանց կուռքի , առանց եփուտի ու թե-
5 րափիմի պիտի նստին : Յետքը Իսրայէլի որդիքը պիտի դառնան , ու իրենց Տէր Աստուածը և իրենց Դաւիթ թագաւորը պիտի փնտռեն , ու ետքի օրերը Տէրոջը ու անոր բարութեանը պիտի ապաւինին :

ԴԱՀ . Դ

1 Տէրոջը խօսքը մարդկ ըրէք , ով Իսրայէլի որդիք , քանզի Տէրը երկրի բնակիչներուն հետ վէճ ունի , քանզի երկրի վրայ ճշմարտութիւն չկայ ու ողորմութիւն չկայ ու Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ :
2 Երդումը , ստախօսութիւնը , մարդասպանութիւնը , գողութիւնը ու շնութիւնը շատցեր են , ու արիւնները արիւններու կը հասնին :
3 Անոր համար երկիրը սուգ պիտի բռնէ , ու անոր բոլոր բնակիչները դաշտի գազաններուն ու երկինքի թռչուններուն հետ պիտի նուաղին , ու ծովու ձուկերն ալ պիտի սպառին :
4 Սակայն մարդ մը թող չվիճի , ու մարդ մը թող չդատիմանէ , քանզի քու ժողովուրդդ քահանային հետ վիճողներու պէս է :
5 Ասոր դուն ցորեկով պիտի գլորիս , ու մարգարէն ալ քեզի հետ գիշերով պիտի գլորի . և քու մայրդ բնաջինջ պիտի ընեմ :
6 Իմ ժողովուրդս գիտութիւն չունենալուն համար բնաջինջ եղաւ . որովհետև դուն գիտութիւնը մերժեցիր , ես ալ քեզ պիտի մերժեմ , որ ինծի քահանայ չըլլաս . և որովհետև քու Աստուծոյդ օրէնքը մոռցար , ես ալ քու
7 որդիներդ պիտի մոռնամ : Անոնք ծրչափ որ բազմացան , այնչափ ալ ինծի դէմ մեղք գործեցին . ոոոխ անոնց փառքը անարգութեան պիտի փոխեմ :
8 Անոնք իմ ժողովուրդիս մեղքը կ՚ուտեն , և իրենց սրտերը անոնց անօրէնութեանը կուտան :
9 Ուրեմն ինչպէս ժողովուրդին՝ նոյնպէս ալ քահանային պիտի ըլլայ . և զանոնք իրենց ճամբաներուն համեմատ պիտի պատժեմ , ու անոնց իրենց գործքերուն փոխարէնը պիտի հատուցանեմ :
10 Ու պիտի ուտեն , բայց պիտի չկշտանան . պոռնկութիւն պիտի ընեն , բայց պիտի չշատնան . քանզի Տէրոջը ուշադրութիւն ընելը թողուցին :
11 Շնութիւնը , գինին ու քաղ-

պի դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու
ես ձեզի Աստուած պիտի չըլլամ։
10 Հայց Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծո-
վու աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ
անչափ ու անթիւ է. ու ան տեղը
որ անոնց ըսուեցաւ Թէ Ժողով իմ
ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կեն-
դանի Աստուծոյն որդիքը պիտի ը-
11 սուին։ Եւ Յուդայի որդիքը
ու Իսրայէլի որդիքը միկտեղ պիտի
ժողովուին, ու իրենց վրայ իշխան
մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի
ելլեն, քանզի Յեզրայելին օրը մեծ
պիտի ըլլայ։

Գ Լ. Ը

1 Ձեր եղբայրներուն Ամմի, ու ձեր
քոյրերուն Ռուհամա ըսէք.
2 Ա՛ֆ՚ձգէ՛ք ձեր մօրը հետ, վիճե-
ցէ՛ք, քանզի անիկայ իմ կինիկս չէ,
ու ես անոր էրիկը չեմ. և անիկայ
իր երեսէն իր պոռնկութիւնները,
ու իր ծիծերուն մէջէն իր շնու-
3 թիւնները թող վերցընէ. Որ չըլ-
լայ թէ զանիկայ մերկացընեմ, ու
զանիկայ իր ծնած օրուանը պէս
թողում, և զանիկայ անապատի
դարձընեմ, ու զանիկայ անջուր
երկրի պէս ընեմ, ու զանիկայ ծա-
4 րաւով մեռցընեմ։ Եւ անոր որ-
դւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ,
քանզի անոնք պոռնկութեան որ-
5 դիք են։ Վասնզի անոնց մայրը
պոռնկութիւն ըրաւ, զանոնք յղա-
ցողը խայտառակութիւն գործեց,
վասն զի ըսաւ, Իմ հոմանիներուս
ետևէն երթամ, որոնք իմ հացս ու
ջուրս, բուրդս ու քթանս, եղս ու
6 խնկենիքներս ինձ կու տան։ Ասոր
համար ահա ես փուշերով ցանդ
պիտի քաշեմ անոր ճամբուն, ու
անոր Բանդակը պատ պիտի շինեմ,
որ իր ճամբաները չգտնայ գտնել։
7 Եւ անիկայ իր հոմանիներուն ետևէն
պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի
չհասնի, ու զանոնք պիտի փնտռէ,
բայց պիտի չգտնայ գտնել. ան ա-
տենը պիտի ըսէ, Երթամ իմ
առջի էրկանս դառնամ, քանզի
անատենը հիմակուընէ աղէկ վիճակ
8 ունէի։ Եւ անիկայ չգիտցաւ որ
ցորենը ու գինին ու ձէթը ես անոր
կու տայի, և անոր արծաթը ու ոս-
կին ես կը շատցընէի, որոնցմով
անոնք Բահաղի կռոտածը չընկային։
9 Ասոր համար պիտի դառնամ, ու
իմ ցորենս իր եղանակին մէջ, ու
իմ գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ
պիտի առնեմ, և անոր մերկու-
թիւնը ծածկող բուրդս ու քթանս
ետ պիտի առնեմ։ Եւ հիմա անոր
10 հոմանիներուն առջեւը անոր անպա-
տամբութիւնը պիտի յայտնեմ, ու
մարդ մը պիտի չըլլայ որ զանիկայ
իմ ձեռքէս ազատէ։ Եւ անոր
11 բոլոր ուրախութիւնը, անոր տօ-
ները, ամսագլուխները ու շա-
բաթները և բոլոր հանդիսաւոր
օրերը պիտի խափանեմ։ Եւ պի-
12 տի աւերեմ անոր որթերը ու թը-
զենիները, որոնց համար կ՚ըսէր
Թէ Վարձք իմ հոմանիներուս ինծի
տուած պարգևներն են, և զանոնք
անտառի պիտի դարձընեմ. ու
զանոնք դաշտի գազանները պի-
տի ուտեն։ Եւ զանիկայ պիտի
13 պատժեմ ան օրերուն համար, ո-
րոնց մէջ անիկայ Բահաղիմներուն
խունկ կը ծխէր, իր օղերովը ու
մանեակներովը կը զարդարուէր, և
իր հոմանիներուն ետևէն կ՚երթար,
ու զիս մոռցեր էր, կ՚ըսէ Տէրը։
Ասոր համար ահա ես զանիկայ 14
պիտի համոզեմ, և զանիկայ անա-
պատը պիտի տանիմ, ու անոր
սրտին պէս պիտի խօսիմ։ Եւ 15
անկէ անոր այգիները ու Աքորվոյ
ձորը յոյսի դրան համար անոր
պիտի տամ. և հոն իր մանկու-
թեան օրերուն պէս, ու Եգիպտոսի
երկրէն ելած օրերուն պէս երգեր
պիտի երգէ։ Եւ պիտի ըլլայ որ 16
ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը, զիս Իմ Ա-
րիկս պիտի կոչես, ու Ինծմէն ալ
զիս Իմ Բահաղս պիտի չկոչես։
Եւ անոր բերնէն Բահաղիմին ա- 17
նուանները պիտի վերցընեմ, ու ա-
նոնք Ինծմէն ալ իրենց անուննե-
րովը պիտի չյիշուին։ Եւ անոնց 18
համար ան օրը դաշտի գազաննե-
րուն հետ ու երկինքի թռչուննե-
րուն հետ ու երկրի սողուններուն

12 ցուն սիրտը կը խաբեն ։ Իմ ժողովուրդս իր փայտին կը հարցընէ , ու իր ցուպը իրեն կ'իմացընէ . քանզի պոռնկութեան ոգին ջանաց գլխէ հանից , ու իրենց Աստուածը թող տալով , պոռնկեցան ։ 13 Լեռներուն գլուխները զոհ կը մատուցանեն , ու բլուրներուն վրայ կաղնիի , կաղամախի ու բևեկնիի տակ՝ անոնց հովանին հաճելի ըլլալուն համար խունկ կը ծխեն . անոր համար ձեր աղջիկները պոռնկութիւն պիտի ընեն , ու ձեր հարսերը շնութիւն պիտի ընեն ։ 14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝ երբոր պոռնկութիւն ընեն , ոչ ալ ձեր հարսերը՝ երբոր շնութիւն ընեն . քանզի Հայրերը՝ իրենք պոռնիկներուն հետը կը զատուին , ու բոզերուն հետը կը զոհեն . ուստի անհանճար ժողովուրդը պիտի կործանի ։

15 Թէև դուն պոռնկութիւն կ'ընես , ով Իսրայէլ , Յուդա թող յանցաւոր չըլլայ . ու Գաղգաղա մի մտնէք , ու Բեթաւան մի՛ ելլէք , և Տէրը կենդանի է ըսելով՝ 16 երդում մի՛ ընէք ։ Վանգի Իսրայէլ կամակոր երինջի պէս ապրստամբեր է . հիմա Տէրը լայնարձակ տեղ մը գառներու պէս պիտի արածէ զանոնք ։ 17 Եփրեմ կուռքերուն յարեր է . զանիկայ թող տուր ։ 18 Անոնց խնճոյքը ապականած է . շատ պոռնկութիւն ըրին . Տուէք ըսելը կը սիրեն . ամօթ անոնց իշխաններուն ։ 19 Հովը զանիկայ իր թևերուն վրայ պիտի կապէ , ու անոնք իրենց զոհերէն պիտի ամչնան ։

Գ.

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահանաներ , ու մտիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը , ու ականջ տուէք՝ ով թագաւորին տունը , քանզի դուք Մասփայի մէջ որոգայթ , և Թաբաւորի վրայ տարածուած վարմ 2 եղաք ։ Մոլորածները սպանութիւն ընելով դէշէն դէշ խորասոյզ եղան , թէև ես անոնց ամենուն խրատ եղայ ։ 3 Ես Եփրեմը կը ճանչնամ , ու Իսրայէլ ինծմէ պահուած չէ . այո հիմա՝ ով Եփրեմ , դուն շընութիւն կ'ընես , ու Իսրայէլ պղծուած է ։ 4 Անոնք իրենց գործքերը չեն շիտկեր , որ իրենց Աստուծոյն դառնան , քանզի անոնց մէջը պոռնկութեան ոգի կայ , ու Տէրը չեն ճանչնար ։ 5 Իսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին առջեւը պիտի խոնարհի . և Իսրայէլ ու Եփրեմ իրենց անօրէնութեամբը պիտի գլորին . Յուդա ալ անոնց հետ պիտի գլորի ։ 6 Անոնք իրենց ոչխարներովը ու արջառներովը Տէրը փնտռելու պիտի երթան , բայց պիտի չգտնեն . ան նիկայ անոնցմէ քաշուեցաւ ։ 7 Անոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն ըրին , քանզի օտար տղաքներ ծնան . հիմա իրենց վիճակներովը մկկտեղ մկ ամսուան մէջ պիտի սպառին ։

8 Գաբաայի մէջ շեփոր ֆչեցուցէք , Ռամայի մէջ աւագափող . Բեթաւանի մէջ բարձրաձայն կանչեցէք , քու եռևէդ՝ ով Բենիամին ։ 9 Յանդիմանութեան օրը Եփրեմը ամայի պիտի ըլլայ . Իսրայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարիտը գիտցուցի ։ 10 Յուդայի իշխանները սահմաններ փոխողներու պէս եղան . անոնց վրայ ջուրի պէս պիտի թափեմ իմ բարկութիւնս ։ 11 Եփրեմ հարբատահարուած , ու դատաստանով կոտրուած է , քանզի յօժար կամք հրամանին եւևէն քալեց ։ 12 Ուստի ես Եփրեմին ցեցի պէս՝ և Յուդայի տանը՝ փայտի որդի պէս պիտի ըլլամ ։ 13 Երբոր Եփրեմ իր ախտը , և Յուդա իր վէրքը տեսաւ , Եփրեմ Ասորեստան դնաց , ու Յարէբ թագաւորին դեսպաններ խրկեց . բայց անիկայ ձեզ բժշկելու ու ձեր վէրքը առողջացընելու կարող չէ ։ 14 Վանգի ես Եփրեմին առիւծի պէս , և Յուդայի տանը առյոգ առիւծի պէս պիտի ըլլամ . ես՝ ես պիտի պատառեմ ու պիտի երթամ . պիտի տանիմ , ու ազատող մը պիտի չըլլայ ։ 15 Ես պիտի երթամ

ու իմ տեղս դառնամ, մինչև որ անոնք իրենց յանցաւոր ըլլալը խոստովանին, ու իմ երեսս փնտռեն. երբոր նեղութեան մէջ մնանեն, ինծի կանուխ պիտի փնտռեն։

ԳԼ. ՀԱ.

1 Եկէք, ու Տէրոջը դառնանք, քանզի անիկայ պատառեց, ու անիկայ մեզ պիտի բժշկէ. անիկայ զարկաւ, ու անիկայ մեզ պիտի
2 պատէ. Երկու օրէն հոգը մեզ պիտի կենդանացընէ. երրորդ օրը մեզ պիտի կանգնեցընէ, ու անոր առ-
3 ջևը պիտի ապրինք։ Ու Տէրը պիտի ճանչնանք, ու ջանկայ ճանչնալու հետևէ պիտի ըլլանք. անոր ելքը արշալոյսի պէս պատրաստուած է, ու անիկայ մեզի պիտի գայ՝ անձրևի պէս, երկիրը թրջող վերջի անձրևին պէս։

4 Վեզի ի՞նչ ընեմ՝ ով Եփրեմ, քեզի ի՞նչ ընեմ՝ ով Յուդա, վասն զի ձեր բարութիւնը առաւօտեան ամպին պէս, ու կանուխ իջած
5 ցօղին պէս է, որ կ'անցնի։ Անոր համար մարգարէներուն ձեռքովը զանոնք կտրեցի, բերնիս խօսքերովը զանոնք մեռցուցի, ու քու դատաստաննե՛րդ լուսոյ պէս պիտի ելլէ։
6 Վասնզի ես ողորմութիւն կ'ուզեմ, և չէ թէ զոհ, ու ողջակէզներէն առելի՝ Աստուծոյ գիտութիւնը։
7 Հակ անոնք Ադամին պէս ուխտազանց եղան. հոն ինծի անհաւատարմութիւն ըրին։
8 Գաղաադ անօրէնութիւն ընողներու քաղաք է, արեան շաւիղներով լեցուն է։
9 Ու ինչպէս որ աւազակաց գունդերը մարդու համար դարանամուտ կ'ըլլան, այնպէս ալ քահանաներուն խումբը Սիքեմի ճամբուն մէջ սպանութիւն կ'ընեն, քանզի անոնք
10 նզովանպարծութիւն կ'ընեն։ Իսրայէլի տանը մէջ սոսկալի բան տեսայ, Եփրեմին պոռնկութիւնները հոն է, Իսրայէլ պղծուեցաւ։
11 Վեզի ալ հունձք մը պատրաստուած է՝ ով Յուդա, երբոր իմ ժողովուրդիս գերութիւնը դարձընեմ։

ԳԼ. Ա.

1 Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշկէի, Եփրեմին անօրէնութիւնը, ու Սամարիայեան չարութիւնները յայտնուեցան. քանզի անոնք ստութիւն կը գործեն. ու գողը ներս կը մտնէ, ո՛ւ դուրսը աւազակներուն գունդը
2 կը մերկացընէ։ Ու իրենց սրտին մէջը չեն մտածեր, թէ ես անոնց բոլոր չարութիւնը կը յիշեմ. հիմա անոնց գործքերը զերծնք պաշարեցին, անոնք իմ երեսիս առջևն են։
3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝ ու իրենց ստութիւններովը իշխանները կ'ուրախացընեն։
4 Անոնց ամենը շնացողներ են՝ հաց եփողին վառուած թոնիրի պէս, որ անիկայ զանգուածը շաղկէն ետքը՝ մինչև անոր խմորիլը վառելէն կը դադարի։
5 Մեր թագաւորին օրը իշխանները գինիին տաքութենէն հիւանդացան. անիկայ իր ձեռքը ծաղր ընողներուն երկընցուց։
6 Վասնզի անոնք դարանամուտ ըլլալով, իրենց սիրտը թոնիրի պէս պատրաստեցին. անոնց եփողը բոլոր գիշերը կը քնանայ, առտուանց անիկայ բոցավառ կրակի պէս կը
7 վառի։ Ամենքը թոնիրի պէս տաքցան, ու իրենց դատաւորները կլլեցան. անոնց բոլոր թագաւորնե՛րը ինկան. անոնց մէջը ինծի կանչողմը չկայ։

8 Եփրեմ ժողովուրդներուն հետ խառնուեցաւ. Եփրեմ չզարձուած
9 հրթի պէս է։ Անոր զօրութիւնը օտարները կլլեցան, ու ինքը չգիտեր. մազերուն մէջը անգամ ձերմակ ինկաւ, ու ինքը չգիտեր։
10 Ու Իսրայէլին հպարտութիւնը՝ իր երեսին առջևը խոնարհած է. այսու ամենայնիւ անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն չեն դառնար, ու զանիկայ չեն փնտռեր։
11 Ու Եփրեմը միամիտ ու անխելք աղաւնիի պէս եղաւ. Եգիպտացիները կը կանչեն, Ասորեստան կ'երթան։
12 Երբոր որ անոնք երթան, անոնց վրայ իմ վարմս պիտի տարածեմ, որ զանոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-

5 Տէրոջը տունը պիտի չմտնէ։ Ո՞նց
պիտի ընէք տօնի օրը ու Տէրոջը
6 տօնախմբութեան օրը։ Վանդի ահա
կործանումէն փախչելով կ'երթան.
Եգիպտոս զանոնք պիտի ժողվէ,
Մեմփիս զանոնք պիտի թաղէ.
անոնց արծաթին փափաքելի ցանկալի տեղուանքը եղինճը պիտի
7 ժառանգէ. անոնց վրաններուն մէջը
փուշեր պիտի բուսանին։ Այցելութեան օրերը հասան, հատուցման
օրերը հասան, Իսրայէլ պիտի
գիտնայ. քու անօրէնութեանդ շատութեանը համար և քոնա մեծ
հակառակութեանդ համար մարգարէն անմիտ, ու հոգևոր մարդը
8 խելէ եղաւ։ Եփրեմ իմ Աստուծոյս կը դիտէ, մարգարէն իր
ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ
կը լարէ, ոո իր Աստուծոյն տանը
մէջ հակառակութեան պատճառ է։
9 Կաբաայի օրերուն պէս խիստ շատ
ապականեցան. անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, ոո անոնց
մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ։

10 Իսրայէլը անապատի մէջ եղող
խաղողի պէս գտայ. ձեր հայրերը
թզենիին առջի կանխահաս պտուղին պէս տեսայ. ոոկայն անոնք
Բէելփեգովը մտան, ու իրենց անձը
ամօթալիից փոքիթերու համար զատեցին, և իրենց սիրած բանին պէս
11 իրենք ալ պիղծ եղան։ Եփրեմին
փառքը ծնունդէն և արգանդէն
ու յղութենէն՝ թռչունի պէս պիտի
12 թռչի։ Թէև իրենց տղաքները
մեծցընեն, զանոնք մարդէ զուրկ
պիտի թողում. Նաև վա՛յ անոնց՝
13 երբոր անոնցմէ քաշուիմ։ Եփրեմ
ալ՝ ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ,
զուարճալի տեղ մը տնկուած էր.
բայց Եփրեմ իր տղաքները մեռցը-
14 նողին պիտի հանէ։ Տո՛ւր անոնց՝
ո՛վ Տէր. ի՞նչ պիտի տաս. ա-
նոնց վիժող արգանդ, ու չոր ծի-
15 ծիքներ տուր։ Անոնց բոլոր չարութիւնը Գաղգաղայի մէջ է,
քանզի հոն անոնցմէ զզուեցայ.
անոնց չար գործերուն պատճառով զանոնք իմ տունէս պիտի վըտե-
տեմ, զանոնք ալ պիտի
չսիրեմ. անոնց բոլոր իշխանները
ապստամբներ են։ Եփրեմ զար- 16
նուեցաւ, անոնց արմատը չորցաւ,
պտուղ պիտի չտան. թէ որ ա-
նոնք ծնանին ալ, անոնց արգանդին ցանկալի պտուղներն ալ պիտի
մեռցընեմ։

Իմ Աստուածս զանոնք պիտի 17
մերժէ, քանզի անոր մտիկ չըրին.
ու ազգերու մէջ թափառական պիտի ըլլան։

ԺԱ

Իսրայէլ լայնատարած որթ մըն 1
է, իրեն համար պտուղ կը
բերէ. իր պտուղին չատութեանը
չափ սեղաններ չատցուց, իր երկրին դեղեցկութեանը պէս գեղեցիկ
կուռքեր չինեցին։ Անոնց սիրտը 2
փոփոխական է, հիմա յանցաւոր
պիտի ելլեն. անիկայ անոնց սեղաններուն պիտի փլցընէ, անոնց
կուռքերը պիտի աւրէ։ Վասն զի 3
հիմա անոնք պիտի ըսեն՝ Մենք
թագաւոր չունինք, քանզի Տէրոջմէ չվախցանք. ու թագաւորը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ։ Ականջ ըրած 4
առաններին՝ սուտ երդում ընելով
խօսքեր խօսեցան. ու դատաստանը՝ արտին ակօսներուն մէջ թունաւոր խոտի պէս պիտի բուսնի։
Սամարիայի բնակիչները Բեթա- 5
ւանի որթերուն պատճառաւ պիտի վախնան, քանզի անոր վրայ
անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ,
ու անոր քուրմերը անոր փառացը
համար պիտի դողան, քանզի անկայ իրմէ գերութեան կ'երթայ։
Անիկայ ալ Ասորեստան պիտի տա- 6
րուի՝ Յարէբ թագաւորին պարգև
ըլլալու. Եփրեմ ամօթ պիտի
կրէ, ու Իսրայէլ իր խորհուրդէն
պիտի ամչնայ։ Սամարիայի թա- 7
գաւորը բնաջինջ պիտի ըլլայ,
ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին
պէս։ Ու Բէնէի բարձր տեղուան- 8
քը՝ Իսրայէլին մեղքը աւերակ պիտի ըլլան. անոնց սեղաններուն վրայ փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի, և լեռներուն պիտի ըսեն, Ծած-

նեմ , ու զանոնք պատժեմ , ինչ-
պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է :
13 Ա՛յդ անոնց , քանզի ինծմէ փա-
խան . կորուստը անոնց պիտի հաս-
նի , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր
եղան , ու թէեւ զանոնք ես փրկեցի ,
բայց անոնք ինծի դէմ ստութիւն-
14 ներ կը խօսին : Ու երբոր անոնք
իրենց անկողիններուն վրայ կ'ող-
բային , իրենց սրտովը ինծի չաղա-
ղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի
համար կը ժողովուին ա՛ — ինծմէ
15 կ'ապստամբին : Ու թէպէտ զա-
նոնք խրատեցի , ա՛ — անոնց բազուկ-
ները զօրացուցի , սակայն ա՛ — ինծի
16 չարութիւն սեպեցին : Ընդնք կը
դառնան , բայց Վարթրէլին չէ .
անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են ,
անոնց իշխանները իրենց լեզուին
կատաղութեանը համար սրով պիտի
իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց
նախատինքը Եգիպտոսի երկրին
մէջ :

Գ Լ . Ը

1 Փողը բերանդ դիր . ընծային տէ-
րոջը տանը վրայ արծիւի պէս
պիտի գայ , քանզի իմ ուխտս զանց
ըրին , ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան : Իսրայէլ ինծի կ'ա-
ղաղակէ , ա՛ — Էլոհե , Ա՛վ իմ Ա-
տուածդ՝ մենք քեզ կը ճանչնանք :
3 Իսրայէլ բարին մերժեց , զանիկայ
4 թշնամին պիտի հալածէ : Անոնք
թագաւորներ դրին , բայց ինծմով
չէ . իշխաններ ընտրեցին , բայց ես
չգիտցայ . իրենց արծաթովը ու
ոսկիովը իրենց կուռքեր չինեցին ,
որպէս զի բնաջինջ ըլլան :
5 Վռւ որթդ՝ ով Սամարիա , մեր-
ժուեցաւ . իմ բարկութիւնս
անոնց վրայ բորբոքեցաւ . մինչև
երբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն : Վանգի ասիկայ ալ Ի-
սրայէլէն է . զանիկայ արուեստա-
ւորը չինեց . ուրեմն Աստուած չէ .
հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիոյին որթը : Վանգի հով
յանեցին ու մրրիկ պիտի ջնձին .
անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբերէ ,
ա՛ — անոր արդիւնքէն ալիւր պիտի
չըլլայ . և թէ որ ըլլայ ալ , օտար-
ները պիտի կլլեն զանիկայ : Ի-
8 սրայէլ կլլուեցաւ , հիմա ազգերուն
մէջ անպիտան ամանի պէս պիտի
ըլլան : Վանգի անոնք առանձ-
9 նակեաց վայրենի իշու պէս Աորես-
տան գացին . Եփրեմ վարձքով
սիրականներ բռնեց : Թէէւ ազ-
10 գերէն օգնականներ վարձքով բռնեն
ալ , հիմա զանոնք պիտի ժողվեմ .
ու իշխանաց թագաւորին բեռնէն
քիչ մը նեղութիւն պիտի կրեն :
11 Վանգի Եփրեմ շատ սեղաններ չի-
նեց մեղքի համար , ան սեղանները
12 իրեն մեղքի համար եղան : Իմ
օրէնքիս մեծ բաները անոր գրեցի ,
սակայն օտար բանի պէս սեպուե-
ցան : Իմ ընծաներուս զոհերուն
13 համար անոնք միս կը զոհեն ու
կ'ուտեն , բայց Տէրը անոնց չհաւ-
նիր . հիմա անոնց անօրէնութիւնը
պիտի յիշէ , և անոնց մեղքերուն
այցելութիւն պիտի ընէ . անոնք
14 Եգիպտոս պիտի դառնան : Վանգի
Իսրայէլ իր Ստեղծողը մոռցաւ ,
ու մեհեաններ չինեց , և Հուդա
պարսպաւոր քաղաքներ շատցուց .
բայց ես անոր քաղաքները կրակ
պիտի խրկեմ , ու անոր պալատնե-
րը պիտի ուտէ :

Գ Լ . Թ

Ժողովուրդներուն պէս ցնծու- 1
թեամբ մի ուրախանար , ով
Իսրայէլ . քանզի քու Աստուծմդ
հնազանդութիւն ըրիր ,
ամէն ցորենի կալերուն վրայ պոռնը-
կութիւն վարձք սիրեցիր : Կալը ու 2
Ճնձանը զանոնք պիտի չկերակրէ ,
և քաղցուն հոն պիտի աւրուի :
Անոնք Տէրոջը երկրին մէջ պիտի 3
չբնակին . հապա Եփրեմը Եգիպ-
տոս պիտի դառնայ , ու Աորես-
տանի մէջ պիղծ բաներ պիտի ու-
տեն : Տէրոջը գինիի նուէր պիտի 4
չմատուցանեն , և անոր ընդունելի
պիտի չըլլան . անոնց զոհերը սգա-
ւորաց հացին պէս պիտի ըլլան ի-
րենց , զանիկայ ամէն ուտողները
պիտի պղծուին . քանզի անոնց հա-
ցը իրենց անձերուն համար է ,

ծածկեցէք . ու բլուրներուն՝ Ձեր վրայ ինկէք :
9 Կարապայի օրերէն՝ ի վեր մեղք գործեցիր՝ ով Իսրայէլ . հոն կայ- նեցան ։։։

տանի հետ դաշնակցութիւն կ'ընէն , ու Եգիպտոս եղ կը տանին :
3 Տէրը Յուդային հետ ալ վէճ ունի , ու Յակոբին անոր ճամբաներուն համեմատ պիտի ընէ , ու անոր գործոցը համեմատ հատուցում պիտի ընէ անոր :
4 Անիկայ արգանդի մէջ իր եղբօրը գարշապարէն բռնեց , և իր ուժովը Աստուծոյ հետ ըմբշամարտեցաւ :
5 Ու հրեշտակին հետ ըմբշամարտեցաւ և յաղթ հասաւ , լացաւ և անկէ ընորհք խնդրեց . զանիկայ Բեթէլի մէջ գտաւ , ու հոն մեզի հետ խօսեցաւ Անիկայ ,
6 Բ.յսինքն զօրաց Տէր Աստուածը , որուն յիշատակը Տէր է :
7 Ուրեմն դուն քու Աստուածդ դարձիր , ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ , ու միշտ քու Աստուածդ յուսա :
8 Եփրեմ վաճառական է , անոր ձեռքը նենգութեան կշիռ կայ , անիկայ հարստահարելը կը սիրէ :
9 Ու Եփրեմ ըսաւ , Իրաւցընէ հարըստացայ , ինձի ստացուածք գըտայ . իմ ամէն վաստակներուս կողմէ՝ անօրէնութիւն պիտի չգտանեն
10 իմ վրաս , որ մեղք ըլլայ : Իսկ ես Եգիպտոսի երկրէն 'ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ . քեզ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ հանդիսաւորօր տօնի օրերուն պէս :
11 Ու մարգարէներուն միջոցովը խօսեցայ , ու տեսիլքները շատցուցի , ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւններ գործածեցի :
12 Գիրաւի Գաղաադ անօրէն է . գիրաւի ունայնութիւն եղան . Գաղգաղայի մէջ արջառներ մորթեցին , անոնց սեղաններըը անգամ արտի ակօսներուն վրայ եղող քարակոյտներու պէս են :
13 Ու Յակոբ Ասորւոց դաշտը փախաւ , ու Իսրայէլ կնկան համար ծառայութիւն ըրաւ , ու կնկան համար հովիւ եղաւ :
14 Ու Տէրը մէկ մարգարէով Եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը , ու անիկայ մէկ մարգարէով պահպանուեցաւ :
15 Եփրեմ դառնապէս բարկացուց Ա՛ստուած , անոր համար անոր արիւնը անոր վրայ պիտի ձգէ , ու անոր Տէրը անոր նախատինքը անոր պիտի հատուցանէ :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Եփրեմ երբոր դողալով կը խօսէր , Իսրայէլի մէջ բարձրացաւ . բայց երբոր Բահաղով յանցաւոր եղաւ , մեռաւ :
2 Ու հիմա նորէն մեղք կը գործեն , ու իրենց համար իրենց արծաթէն՝ իրենց խելքովը ձուլածոյ կուռքեր — արձաններ կը շինեն , որոնց ամէնը արուեստաւորի գործքեր են . իրենք անոնց համար կ'ըսեն , Զոհ ընող մարդիկը թող որթերը համբուրեն :
3 Անոր համար անոնք առաւօտեան ամպին պէս , ու կանուխ իջած վաղանցիկ ցօղին պէս , կաչէն փոթորիկով վերցուած մղեղին պէս , ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին պէս պիտի ըլլան :
4 Սակայն ես Եգիպտոսի երկրէն 'ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ . ու ինծմէ ուրիշ աստուած չգիտնաս , քանզի ինծմէ ուրիշ Փրկիչ մը չկայ :
5 Ես քեզ անապատի մէջ՝ խիստ անջուր երկրի մէջ ճանչցայ :
6 Անոնք իրենց արօտին համեմատ կշտացան , կշտացան ու անոնց սիրտը բարձրացաւ , անոր համար զիս մոռցան :
7 Ուստի անոնց առիւծի պէս պիտի ըլլամ . ճամբուն քովը ընձուղտի պէս դարանամուտ պիտի ըլլամ :
8 Իր ձագերը կորսընցուցած արջու պէս անոնց պիտի հանդիպիմ , ու անոնց սրտին վարագուրը պիտի պատառեմ , և զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի ուտեմ . զանոնք դաշտի գազանը պիտի պատառէ :
9 Քուն քեզ կորսընցուցիր՝ ով Իսրայէլ , բայց քու օգնութիւնդ ինծմէ է :
10 Ո՞ւր է քու թագաւորդ , որ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ ազատէ . և ո՞ւր են այն դատաւորները , որոնց համար դուն կ'ըսէիր Տուր ինծի թագաւոր ու իշխաններ :
11 Իմ բարկութեանովս քեզի թագաւոր տուի , ու իմ սրտմտութեանովս առի :
12 Եփրեմին անօրէնութիւնը կապուած , անոր մեղքը պահուած

խմեղները , սուգ բռնեցէք քաղքուին
համար , քանզի ձեր բերնէն կորե-
6 ցաւ : Ա՛յսն զի իմ երկրիս վրայ
մէկ զօրաւոր ու անթիւ ազգ մը ե-
լաւ . անոր ակռաները առիւծի ակ-
ռաներ են , ու անիկայ մատակ ա-
7 ռիւծի ժանիքներ ունի : Ընիկայ իմ
որթիս աւերեց , և իմ թզենիս կո-
տրտեց . զանիկայ բոլորովին մեր-
կացուց ու վար ձգեց , անոր ուռե-
րը ճերմկցան :
8 Ա՛ղբ ըրէ կոյսի մը պէս , որ իր
մանկութեան էրկանը համար քուրձ
9 հագած լ՚ողբայ : Հացի ընծան ու
թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն
կտրեցաւ . Տէրոջը պաշտօնը կա-
տարող քահանաները սուգ կը
10 բռնեն : Արտերը աւերեցան , եր-
կիրը սուգ կը բռնէ , քանզի ցորե-
նը աւերեցաւ , նոր գինին չորցաւ ,
եղը պակսեցաւ :
11 Ա՛մչէք՝ ով երկրագործներ , ողբ
բացէք՝ ով այգեգործներ , թէ ցո-
րենին համար և թէ գարիին հա-
մար . քանզի արտերուն բերքը կոր-
12 սուեցաւ : Որթը չորցաւ ու
թզենին նուաղեցաւ . նռնենին ,
արմաւենին , խնձորենին , արտին
բոլոր ծառերը չորցան . այսպէս
մարդոց որդիներէն ուրախութիւնը
վերցաւ :
13 Վա՛ռ՚յ հագէք ու ողբացէք ,
ով քահանաներ . հառաչեցէք ,
ով սեղանին պաշտօնեաները . ե-
կէք ով իմ Աստուծոյս ծառաները ,
գիշերը քուրձերու մէջ անցուցէք ,
քանզի հացի ընծան ու թափելու
նուէրը ձեր Աստուծոյն տունէն վեր-
14 ցան : Ժողովատունի օր որո-
շեցէք , հանդիսաւոր ժողով քա-
րոզեցէք . ծերերը ա՛ս երկրին բո-
լոր բնակիչները ձեր Տէր Աստու-
ծոյն տունը ժողվեցէք , ու Տէրոջը
աղաղակեցէք :
15 Ա՛յ այն օրուան համար , քանզի
Տէրոջը օրը մօտ է , ու Ամենակա-
րողէն եկած աւերման պէս պիտի
16 գայ : Չէ՞ մեր աչքին առջեւէն
կերակուրը , մեր Աստուծոյն տու-
նէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւ-
17 նը կտրեցաւ : Հողին չոր կոշտե-
րուն տակը սերմերը փտեցան ,
շտեմարանները ամայի մնացին ,
ամբարները աւերեցան , քանզի ցո-
րենը խորշակահար եղաւ : Ո՛նչ-
18 պէս կը հեծեծեն անասունները . ար-
ջառներուն անդեռանները աստանդա-
կան կը պտըտին , քանզի անոնց
համար արօտ չկայ , ոչխարներուն
հօտերն ալ կորսուեցան :
19 Վ՚նզի պիտի աղաղակեմ , ով Տէր . քա-
նզի անապատին արօտները կրակը
կերաւ , ու դաշտին բոլոր ծառերը
բոցը այրեց :
20 Դաշտին անասուն-
ները անդամ քեզի կը նային ,
քանզի ջուրերուն վտակները ցամ-
քեր են , ու անապատին արօտները
կրակը կերեր է :

ԴԱՆ . Ե

1 Սիոնի մէջ փո՛ղ ՝ի բերուցէք , և
իմ սուրբ լեռանս վրայ աղաղա-
բարութեան ձայն վերցուցէք . երկ-
րին բոլոր բնակիչները դողան ,
քանզի Տէրոջը օրը կու գայ , վասն
զի մօտ է ,
2 Խաւարի ու մէգի օրը՝
ամպի ու մառախուղի օրը . ինչպէս
որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը
տարածուի , այնպէս ալ մեկ շատոր
ու զօրաւոր ժողովուրդ մը պիտի
գայ , որ ՚ի յաւիտենից անոր նմանը
չէ եղած , ու անկէ ետքը մինչեւ
ալ պիտի չըլլայ յետագայ ժամա-
3 նակին մէջ՝ դարէ ՚ի դար : Անոր
առջեւէն կրակը պիտի սպառէ , ու
ետեւէն բոցը պիտի այրէ . երկիրը
անոր առջեւը Եդեմի դրախտին
պէս , և անոր ետեւը ամայի անա-
պատ պիտի ըլլայ . ու անկէ բան
մըն ալ պիտի չազատի :
4 Անոնց կերպարանքը ձիերու կեր-
պարանքին պէս է , ու անոնք ձիա-
5 ւորներու պէս պիտի վազեն : Լե-
բանոնց գլուխներուն վրայ կառքերու
ձայնին պէս , յարդը ուտող կրա-
կի բոցին ձայնին պէս , պատերազմի
շարուած զօրաւոր ժողովուրդի պէս
6 պիտի շարժին : Անոնց երեսէն
ժողովուրդները պիտի տագնապին ,
ամէն երեսները գոյներնին պիտի
7 նետեն : Անոնք զօրաւորներու պէս

13 է : Ինոր վրայ ծննդական կնոջ
ցաւերը պիտի հասնին . անիկայ
իմաստուն տղայ չէ . ապա թէ ոչ
արգանդին բերանը այնպէս առնէ
14 չէր կենար : Զանոնք գերեզմանին
ձեռքէն պիտի փրկեմ . զանոնք
մահուանէ պիտի ազատեմ . քու
ժանտախտդ ո՞ւր է , ով մահ ,
քու աւերումդ ո՞ւր է , ով գե-
րեզման . իմ աչքերէս զղջու-
15 մը պիտի ծածկուի : Թէեւ անիկայ
եղբայրներուն մէջը պտղաբեր ըլլայ ,
արեւելեան հովը պիտի գայ , Տէ-
րոջը հովը պիտի
ելլէ . և անոր աղբիւրը պիտի ցամ-
քի , ու անոր աղբերակը պիտի
չորնայ . անիկայ բոլոր ցանկալի
ամաններուն գանձը պիտի կողոպ-
16 տէ : Սամարիա աւերակ պիտի
ըլլայ , քանզի իր Աստուծմէն ապս-
տամբեցաւ . անոնք սրով պիտի
իյնան . անոնց պզտիկ տղաքը գե-
տինը պիտի զարնուին , ու յղի
կիներնին պիտի ճեղքուին :

ԳԼ . ԺԴ

1 Ո՛վ Իսրայէլ՝ քու Տէր Աստու-
ծոյդ դարձիր , քանզի քու անօ-
րէնութեանդ պատճառաւ գլորե-
2 ցար : Ձեր հետը խօսքեր առէք ,
ու Տէրոջը դարձէք . անոր ըսէք ,
Ամէն անօրէնութիւնը վերցուր և
դէպ բարութեամբ ընդունէ , ու
մեր շրթունքներուն զոհերը պի-
3 տի մատուցանենք : Ասորեստանցին
մեզ պիտի չփրկէ . ձիերու վրայ
պիտի չհեծնենք , ու մէյմըն ալ
մեր ձեռացը գործքին՝ Ա՛ր Ա-
աստուածն ես՝ պիտի չըսենք . քան-
զի որբը քեզմէ ողորմութիւն կը
գտնէ :

Ինոնց ապստամբութիւնը պիտի 4
բժշկեմ , զանոնք ձրիապէս պիտի
սիրեմ , քանզի իմ բարկութիւնս
անոնցմէ դարձաւ : Իսրայէլին յօ- 5
ղի պէս պիտի ըլլամ . անիկայ շու-
շանի պէս պիտի ծաղկի , և իր ար-
մատները Լիբանանի ԷԼԻՆԷՐՈՆ
պէս պիտի արձակէ : Ինոր ոստե- 6
րը պիտի տարածուին , ու անոր
վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պիտի
ըլլայ , և անոր անուշահոտութիւնը
Լիբանանի պէս պիտի ըլլայ : Ինոր 7
հովանիին տակը նստողները պիտի
դառնան , ցորենի պէս պիտի կեն-
դանանան , ու որթի պէս պիտի
ծաղկին . անոր յիշատակը Լիբա-
նանի գինիին պէս պիտի ըլլայ :
Էփրեմ պիտի ըսէ , Կուռքերու 8
հետ՝ ալ ի՞նչ բան ունիմ : Ես
անոր խնդրուածքը լսեցի ու անոր
խնամք տարի . ես կանանչ մայր
ծառի պէս եմ , քու պտուղդ ինձ-
մէ է :

Ո՞վ է իմաստուն , որ ասոնք 9
հասկընայ , խո՞հեմ , որ ասոնք
գիտնայ . քանզի Տէրոջը ճամբանե-
րը շիտակ են , ու արդարները ա-
նոնց մէջը պիտի քալեն . բայց յան-
ցաւորները անոնց մէջը պիտի գլո-
րին :

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փաթուէ-
2 լի որդւոյն Յովէլին : Լսեցէք
ասիկայ՝ ով ծերեր , ու ականջ
առէք՝ ով երկրիս բոլոր բնակիչնե-
րը . միթէ ասանկ բան մը եղաւ
ձեր օրերուն մէջ , կամ ձեր հարցը
3 օրերուն մէջ : Ասիկայ ձեր որդւո-
ցը պատմեցէք , ու ձեր որդիքը
իրենց որդւոցը , ու անոնց որդիքը
յետագայ ազգին պատմեն : Խատ- 4
նիձին թողածը մարախը կերաւ ,
ու մարախին թողածը ջրեակը կե-
րաւ , ու ջրեակին թողածը գըր-
ուիճը կերաւ :

Արթընցէք՝ ով գինովետներ , ու 5
լացէք , և դուք ամենքդ՝ ով գինի

պիտի վաչէն , պատերազմականաց մարդոց պէս պարբեպներու վրայ պիտի հլլեն . և ամէն մէկ մը իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն , ու իրենց շաւիղները պիտի չփոխեն : 8 Ու մէկզմէկ պիտի չհրեն , ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ . ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան , պիտի չվիրաւորին : 9 Քաղաքին մէջ պիտի պորտին , ու պարսպին վրայ պիտի վազեն . տուներէը պիտի հլլեն , գողի պէս պատուհաններէն պիտի մտնեն : 10 Անոնց երեսէն երկիրը պիտի դողայ , երկինքը պիտի սասի , արեգը ու լուսինը պիտի խաւարի , ու աստղերը իրենց պայծառութիւնը 11 չեն ետ պիտի քաշեն : Ու Տէրը իր զօրացը առջեւը իր ձայնը պիտի տայ , քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է , քանզի անոր խօսքը ի գործ դնողը զօրաւոր է . քանզի Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է , ու ո՞վ կրնայ անոր դիմանալ :

12 Սակայն հիմա ալ Տէրը կ՚ըսէ . Ինծի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը ծոմապահութեամբ , լալով ու ազալով , 13 Ու ձեր սիրտերը պատռեցէք , և չէ թէ ձեր հանդերձները , և ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք . քանզի անիկայ ողորմած ու գթած , երկայնամիտ ու բազմողորմ է , ու չարիքի համար կը գղջայ : 14 Ո՞վ գիտէ , դուրէ անիկայ դառնայ ու գղջայ , ու իր ետեւէն օրհնութիւն թողու , որ ձեր Տէր Աստուծոյն հացի ընծայ ու թափելու նուէր մատուցանիք :

15 Սիոնի մէջ փող ՚ի հնչեցուցէք , ծոմապահութեան մը որոշեցէք . հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք . 16 ժողովուրդը ժողվեցէք , ժողովքը սրբեցէք , ծերերը հաւաքեցէք . տղաքներն ու կաթնակեր մանուկները ժողվեցէք . փեսան իր անկողինէն թող ելլէ , ու հարսը իր առագաստէն : 17 Տէրոջը պաշտօնեայ քահանաները սրահին ու սեղանին միջտեղը թող լան , ու բան՚ն , Ով Տէր՛ քու ժողովուրդիդ խնայէ , և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի տար , որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն . ինչո՞ւ համար ժողովուրդներուն մէջը ըսեն թէ Ո՞ւր է անոնց Աստուածը :

18 Այն առեն Տէրը իր երկրին համար պիտի նախանձի , ու իր ժողովուրդին պիտի ողորմի : 19 Ու Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժողովուրդին ըսէ , Ահա ես ձեզի ցորեն , գինի ու եղ պիտի խրկեմ , ու անոնցմով պիտի կըշտանաք , և ձեզ ՚ի յս՚ն ալ ազգաց մէջ նախատինք պիտի չընեմ : 20 Ու հիւսիսային զօրքը ձեր վրայէն պիտի հեռացընեմ , ու անոր երեսը դէպ ՚ի արեւելեան ծովը , ու եւսը դէպ ՚ի արեւմտեան ծովը ընկղմեմ , զանիկայ չօր ու ամայի երկիր մը պիտի քշեմ . ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ , և անոր գարշահոտութիւնը պիտի բարձրանայ , քանզի մեծ բաներ ըրաւ : 21 Մի՛ վախնար՝ ով երկիր , ցնծա և ուրախացիր , քանզի Տէրը մեծ բաներ պիտի ընէ : 22 Ո՛վ դաշտի անասուններ՝ մի՛ վախնաք , քանզի անապատին արօտները կը կանանչին . քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ , թզենին ու որթը իրենց զօրութիւնը կու տան : 23 Ու դուք՝ ով Սիոնի որդիք , ձեր Տէր Աստուծով ցնծացէք և ուրախ եղիք . քանզի անիկայ չափաւորապէս առջի անձրեւը ձեզի կու տայ , ձեզի անձրեւ կ՚իջեցընէ՝ առջի անձրեւը , ու վերջի անձրեւը առջի ամառան մէջ : 24 Ու կալերը ցորենով պիտի լեցուին , ու հնձանները գինով ու եղով պիտի յորդին : 25 Ու ձեզի ետ պիտի տամ ան տարիները՝ որ մարախը , ջրասակը , դրուխճը ու խառնիճը , ձեր մէջը խրկած իմ մեծ զօրքս կերաւ . 26 Ու առատօրէն պիտի ուտէք ու կշտանաք , ու ձեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք , որ ձեզի համար հրաշքներ ըրաւ . և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի չամչնայ : 27 Ու պիտի գիտնաք թէ ես Իսրայէլին մէջն եմ , և թէ ձեր Տէր Աստուածը ես եմ , ու ուրիշ

մը չկայ · և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի չամչնայ :

28 Ու պիտի ըլլայ որ ասկե ետև իմ Հոգիս ամէն մարմինոյ վրայ պիտի թափեմ , ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան . ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն , ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տես-
29 նեն : Ու ծառաներուն վրայ ու աղախիններուն վրայ ալ ան օրերը
30 իմ Հոգիս պիտի թափեմ : Ու երկինքի մէջ ու երկրի վրայ նշաններ պիտի դնեմ , արիւն ու կրակ և ծուխի սիւներ :
31 Արեւը խաւարի պիտի դառնայ , ու լուսինը արիւնի , գէտ Տէրոջը մեծ
32 ու ահեղ օրը չեկած : Ու պիտի ըլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջը անունը կանչէ , պիտի ազատի . քանզի Տէրոջը ըսածին պէս՝ Սիոն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ փրկութիւն պիտի ըլլայ , ու նոր ան ճնացորդներուն մէջը՝ որոնք Տէրը պիտի կանչէ :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Վ Քանզի ահա ան օրերը ու ան ժամանակը , որ ես Յուդայի ու Երուսաղէմի գերութիւնը նո-
2 պիտի դարձընեմ , Ըն ամէնը բոլոր ազգերը պիտի ժողվեմ , ու զանոնք Յովսափատայ հովիտը պիտի իջեցընեմ , և հոն անոնց հետ գատ պիտի վարեմ , իմ ժողովուրդիս ու իմ ժառանգութեանս Իսրայէլին համար , որն որ ազգերու մէջ ցրուեցին , ու իմ երկիրս բաժնեցին .
3 Ու իմ ժողովուրդիս համար վիճակ ձգեցին , ու տղան պոռնիկի վարձքի տուղ տուին , և աղջիկը գինիի
4 համար ծախեցին , որ խմեն : Ու նաև դուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք , ով Տիւրոս ու Սիդոն , և Փղշտացւոց բոլոր սահմաններըն , միթէ դուք ինծի հատուցո՞ւմ պիտի ընէք . թէ որ դուք ինծի հատուցում ընէք , չուտով ու անյապաղ ձեր հատուցումը ձեր գլուխը պիտի դարձընեմ :
5 Վ Քանզի իմ արծաթս ու ոսկիս առիք , ու իմ աղէկ ու ցանկալի բաներս ձեր մեհեանները տարիք .
6 Նաև Յուդայի որդիքը ու Երուսաղէմի որդիքը Յունաց որդւոցը ծախեցիք , որպէս զի զանոնք իրենց սահմանէն հեռացընէք :
7 Ա Նա ես զանոնք պիտի արթնցընեմ ան տեղէն ուր որ դուք զանոնք ծախեցիք , և ձեր հատուցումը ձեր գլուխը վրայ պիտի դարձընեմ .
8 Ու ձեր տղաքները ու աղջիկները Յուդայի որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ . և անոնք հեռաւոր ազգի՝ Սաբայեցւոց պիտի ծախեն զանոնք , քանզի Տէրը խօսեցաւ :
9 Ազգերու մէջ հրատարակեցէք , պատերազմ քարոզեցէք , զօրաւորները արթնցուցէք , բոլոր պատերազմական մարդիկները մօտենան — ելլեն :
10 Ձեր խոփերը սուրեր շինեցէք , ու ձեր գործանները՝ նիզակներ . տկար եղողը ես զօրաւոր եմ՝ թող ըսէ :
11 Հ Ամով եկէք՝ ով բոլոր չրջակայ ազգեր , ու ժողովուեցէք . հոն զօրաւորներդ՝ ով Տէր՝ հոն իջեցուր :
12 Ազգերը թող արթննան ու Յովսափատայ հովիտը ելլեն . քանզի բոլոր չրջակայ ազգերը դատելու համար հոն պիտի նստիմ :
13 Մանգաղը երկընցուցէք , քանզի հունձքը հասած է . եկէք , իջէք , քանզի ճնձանը լեցուեցաւ , աւազանները կը լորդին . քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է :
14 Բազմութիւն բազմութիւններ՝ Վնասու հովիտին մէջ . քանզի Տէրոջը օրը մօտ է Վնասու հովիտին մէջ :
15 Լսիը ու լուսինը պիտի խաւարի , և աստղերը իրենց պայծառութիւնը չեն պահեր .
16 Տէրը Սիածէն պիտի գոչէ , ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ , և երկինքը ու երկիրը պիտի սարսին . բայց Տէրը իր ժողովուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որդւոցը ամրութիւն պիտի ըլլայ :
17 Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Ընտուածը , որ իմ սուրբ լեռանս Սիածին մէջ կը բնակիմ . ու Երուսաղէմ սուրբ պիտի ըլլայ . և

բըսպին վրայ կրակ պիտի բռընկըցնեմ , ու անոր պալատները պիտի ուտէ . ասիյոյ պատերազմի օրը աղաղակով ու փոթորիկի օրը
15 խառուռթեամբ պիտի ըլայ : Ու անոնց թագաւորը գերութեան պիտի երթայ , ինքը ու իր իշխանները միասին , կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ . Ը

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մովաբի իրեք յանցանքին համար , ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ . քանզի Եդոմի թագաւորին ոսկորները մինչև կիր
2 դառնալը այրեց . Ակայն Մովաբի վրայ կրակ պիտի խրկեմ , ու Կարիօթի պալատները պիտի ուտէ . ու Մովաբ խառուռթեամբ , աղաղակով ու փողի ձայնով պի-
3 տի մեռնի . Ու անոր մէջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ , ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցընեմ , կ'ըսէ Տէրը :

4 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Յուդայի իրեք յանցանքին համար , ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ . քանզի Տէրոջը օրէնքը անարգեցին , ու անոր պատուիրանքները չպահեցին . հապա իրենց ստութիւնները զիրենք մոլորցուցին , որոնց հետևող եղեր էին
5 իրենց հայրերը . Ակայն Յուդայի վրայ կրակ պիտի խրկեմ , ու Երուսաղէմի պալատները պիտի ուտէ :

6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իսրայէլի իրեք յանցանքին համար , ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ . քանզի անոնք արդար ը ստակով , ու տնանկը զոյգ մը
7 կօշիկով ծախեցին . Ընոնք աղքատներուն գլխուն վրայ եղող երկրի հողին կը ցանկան , ու չքաւորներուն ճամբան կը ծռեն . և իմ սուրբ անունս պղծելու համար տըղան ու հայրը՝ ջ և նոյն աղջկան կը
8 մտնեն . Ու ամեն սեղանի քով գրաւ առնուած հանդերձներու վրայ կը պառկին , և իրենց աստուածներուն տանը մէջ գինին կը խմեն :

9 Բայց ես անոնց առջևէն Ամորհացին բնաջինջ ըրի , որուն բարձրութիւնը եղևիններու բարձրութեան պէս էր . և անիկայ կաղնիներու պէս ամուր էր . ու վերէն անոր պտուղը , և վարէն անոր արմատները բնաջինջ ըրի :

10 Ու ես ձեզ Եդիպտոսի երկրէն հանեցի , և ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտըտցուցի , որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք :

11 Ու ձեր տղաքներէն մարգարէներ , և ձեր երիտասարդներէն ուխտաւորներ հանեցի . հիմա ասանկ չէ՞ , ով Իսրայէլի որդիքը՝ կ'ըսէ Տէրը :

12 Բայց դուք՝ ուխտաւորներուն գինի խմցուցիք , ու մարգարէներուն պատուիրեցիք ըսելով , Մարգարէութիւն մի ընէք :

13 Ահա ես ձեր եղած տեղը յետ պիտի կոխեմ , ինչպէս որ որանովը լեցուն սայլը էր անոյշ պէտք կը կոխէ :

14 Ու արագընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ , և ուժով մարդը պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել , և զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել ,

15 Ու աղեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ , և չուտ վազողը պիտի չկրնայ ձին ազատել , ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել ,

16 Ու զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը ան օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ . Գ

1 Լսեցէք աս խօսքը՝ ով Իսրայէլի որդիք , որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի , ան բոլոր ազգաւտոհմին վրայ՝ որ Եդիպտոսի երկրէն հանեցի ,
2 ըսելով , Երկրիս բոլոր ազգաւտոհմներէն միայն ձեզ ճանչցայ , ասոր պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն համար ձեզ պիտի պատժեմ :

3 Արթնի՞ է որ երկու հոգի մէկտեղ քալեն , թէ որ միաբանութիւն չունենան :

4 Արիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ՞ , թէ որ որս մը չունենայ . առիւծը իր մորիէն իր ձայնը կուտայ , թէ որ բան մը առած չըլլայ :

5 Արիւծ թռչունը երկրի վրայ վարմի

անկէ մէրքեն ալ օտարներ պիտի չանցնին :
18 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը լեռները քաղցու պիտի կաթեցընեն, ու բլուրները կաթ պիտի վազցընեն, և Յուդայի բոլոր ձորերը ջուրեր պիտի քալեցընեն. ու Տէրոջը տունէն աղբիւր պիտի ելլէ, և Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ :
19 Յուդայի որդւոցը Եղիպտոս անիրաւութեանը համար, Եդիպտոս ամայութիւն պիտի ըլլայ, ու Եդովմ ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թափեցին :
20 Բայց Յուդա մարդաբնակ պիտի ըլլայ յաւիտեան, և Երուսաղէմ դարէ՛ դար :
21 Եւ պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը որ մաքրած չէի. և Տէրը Սիօնի մէջ պիտի բնակի :

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԸՄՈՎՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Թեկուէի հովիւներուն մէջէն եղող Ամովսի խօսքերն են, որ Յուդայի թագաւորին Ոզիային օրերը ու Իսրայէլի թագաւորին Յովասի որդւոյն Երոբովամին օրերը գետնաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուեցաւ Իսրայէլի վրայով :
2 Ու ըսաւ, Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և հովիւներուն արօտները սուգ պիտի բընեն, ու Կարմէղոսի գլուխը պիտի չորնայ :
3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դամասկոսի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի անոնք Գաղաադը երկաթէ կամնասայլերով ծեծեցին.
4 Ակայն Ազայէլի տունը վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Ենհադադի պալատները պիտի ուտէ :
5 Եւ Դամասկոսի նիգերը պիտի կոտրտեմ, ու Աւենի դաշտէն բնակիչը, ու Եդեմի տունէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ. և Ասորւոց ժողովուրդը Կիր գերի պիտի քշուի, կ'ըսէ Տէրը :
6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Գազայի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին, որ
7 Եդովմի ձեռքը մատնեն. Ակայն Գազայի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ :
8 Եւ Ազոտոսէն բնակիչը, ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ, և իմ ձեռքս Եկկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ. ու Փղշտացւոց մնացորդը պիտի կորսուի, կ'ըսէ Տէր Եհովան :
9 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տիւրոսի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի գերիները բոլորովին Եդովմին ձեռքը մատնեցին, ու եղբայրական ուխտը չյիշեցին.
10 Ակայն Տիւրոսի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ :
11 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Եդովմի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի իր եղբայրը սրով հալածեց, ու իր ողորմութիւնը կտրեց. և իր բարկութիւնը միշտ պատառեց, ու իր կատաղութիւնը յաւիտեան պահեց.
12 Ակայն Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Բոսրայի պալատները պիտի ուտէ :
13 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ամմոնի որդւոցը իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոնց պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի Գաղաադի յղի կիներուն ձեղքեցին, որպէս զի իրենց սահմանները լայնցընեն. Ակայն Հռաբբայի պա-
14

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Լսեցէք ասս խօսքը , ով Սամարիայի լեռանը վրայ եղող Խասանի կովեր , որ աղքատներուն զրկանք կ'ընէք , ու անանկները ոտքի տակ կ'առնէք , և ձեր տէրերուն՝ Ներ որ խմենք՝ կ'ըսէք : 2 Տէր Յհովան իր սրբութեամբը երդում ըրաւ , թէ ահա ձեր վրայ օրեր կուգան , որ ձեզ կարթերով պիտի վերցընէ , ու ձեր սերունդը՝ ձուկի կարթերով : 3 Ու փլած տեղերէն պիտի ելլէք ամէն մէկերնիդ իր երեսին դարձած կողմէն , ու բերդը պիտի նետուիք , կ'ըսէ Տէրը :

4 Մտէք՝ ու յանցանք գործեցէք . Գազգաղայի մէջ յանցանք ընելը շատցուցէք . և ամէն առտու ձեր զոհերը , — ամէն իրեք օրը ձեր տասանորդները բերէք : 5 Ու շնորհակալութեան զոհը խմորեալ մատուցէք , ու կամաւոր ընծաները քարոզեցէք — հրատարակեցէք . քանզի այսպէս սիրեցիք՝ ով Իսրայէլի որդիք , կ'ըսէ Տէր Յհովան :

6 Ու ես ալ ձեզի ձեր ամէն քաղաքներուն մէջ՝ ակռայի մաքրութիւն , ու ձեր ամէն տեղուանքը հացի կարօտութիւն տուի . սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը : 7 Ու նաև հունձքէն իրեք ամիս առաջ անձրևը ձեզմէ արգիլեցի . ու մէկ քաղաքին վրայ անձրև իջեցուցի , և միւս քաղաքին վրայ անձրև չիջեցուցի . մէկ վիճակին վրայ անձրև եկաւ , ու միւս վիճակը՝ որուն վրայ անձրև չեկաւ , չորցաւ : 8 Ու երկու իրեք քաղաք ջուր խմելու համար մէկ քաղաքի մէջ ժողվուեցան , բայց բաւական չդտան . սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը : 9 Ձեզ խորշակահարութեամբ ու դալկութով զարկի . խառնիճը կերաւ ձեր բազմաթիւ պարտէզները ու այգիները և թզենիները ու ձիթենիները , սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը : 10 Եգիպտոսի ձամբուն մէջ ձեր վրայ ժանտախտ խրկեցի . ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի , ու ձեր ձիերը գերի ըրի , և

մէջ կ'ինծայ , թէ որ անոր համար որոգայթ լարուած չըլլայ . — վար- մը երկրէն կը վերցուի՞ , երբոր 6 բան մը բռնած չէ : Թէ որ քա- ղաքին մէջ փող ֆչուի , ժողովուր- դը չըվախնար . միթէ քաղաքին մէջ չարիք մը կ'ըլլայ , թէ որ 7 Տէրը զանիկայ ըրած չէ : Վերուի Տէր Յհովան բան մը չըներ , մինչև որ իր գաղտնիքը իր ծառաներուն՝ 8 մարգարէներուն չյայտնէ : Առիւծը մռնչեց , ո՞վ պիտի չվախնայ . Տէր Յհովան խօսեցաւ , ո՞վ պիտի չմարգարէանայ :

9 Աշդովտոսի մէջ պալատներու վրայ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ պալատներու վրայ կանչեցէք ու ըսէք , Սամարիայի լեռներուն վրայ ժողվուեցէք , և անոր մէջը շատ խռովութիւններ , ու անոր մէջը 10 բռնութիւնները տեսէք : Վանդի ուղղութիւն ընել չեն գիտեր , կ'ըսէ Տէրը , իրենց պալատներուն մէջը զրկանք ու յափշտակութիւն 11 կը դիզեն : Ուստի համար Տէր Յհովան այսպէս կ'ըսէ . Թշնամին երկրին բոլորտիքը պիտի ըլլայ , ու քեզմէ քու ոյժդ պիտի իջեցընէ . և քու պալատներդ պիտի կողոպտուին :

12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ինչպէս որ հովիւը առիւծին բերնէն երկու ազդր կամ մէկ ականջի կտոր կ'ազատէ , այնպէս ալ պիտի ազատին Իսրայէլի որդիքը , որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի անկիւնը , ու Դամասկոսի մէջ անկողինի վրայ կը նստին :

13 Լսեցէք ու Յակոբին տանը վկայութիւն ըրէք , կ'ըսէ զօրաց 14 Աստուածը՝ Տէր Յհովան , Որ ան օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն պատիժը անոր վրայ բերեմ , Բեթէլի սեղաններն ալ պիտի պատժեմ . ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրին ու գետինը պիտի 15 իյնան : Ու ձմեռնային տունը ու ամառնային տունը պիտի զարնեմ , և փղոսկրեայ տուները պիտի կորսուին , ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը :

ձեր բանակներուն դարշահոտու-
թիւնը մինչև ձեր քիթը հանելի. տակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէ-
11 րը։ Աստուծոյ կործանած Սոդո-
մին ու Գոմորին պէս ձեզ ալ կոր-
ծանեցի. ու կրակէ հանուած խան-
ձողի պէս եղաք, տակայն ինծի չը-
12 դարձաք, կ'ըսէ Տէրը։ Ասոր հա-
մար քեզի այսպէս պիտի ընեմ, ով
Իսրայէլ. և որովհետև քեզի ասա
բանը պիտի ընեմ, քու Աստուածդ
դիմաւորելու պատրաստուէ, ով
13 Իսրայէլ։ Վանդի ահա ան որ
լեռները հաստատեց ու հովը ըս-
տեղծեց, և կը յայտնէ մարդուն՝
թէ ի՛նչ է անոր խորհուրդը, ար-
շալոյսը խաւար կ'ընէ, ու երկրիս
բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ,
անոր անունը Եհովայ՝ զօրաց Աս-
տուած է։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ ձեր վրայ ըրած
ողբս, ով Իսրայէլի տուն։
2 Իսրայէլի կոյսը ինկած է. մէյմըն
ալ պիտի չելլէ. իր երկրին վրայ
ձգուած է, զանիկայ վերցընող
3 չկայ։ Վանդի Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ. Ան քաղաքին մէջը՝
ուսկից որ հազար կ'ելլէր, հարիւր
պիտի մնայ, և ուսկից որ հարիւր
կ'ելլէր, տասը պիտի մնայ Իսրայէ-
4 լի տանը։ Վանդի Տէրը Իսրայէլի
տանը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի փնտռը-
5 ռեցէք, որ ապրիք. Բայց Բեթէ-
լը մի՛ փնտռէք, ու Գաղգաղա մի՛
մտնէք, ու Բերսաբէէ մի՛ անցնիք.
քանդի Գաղգաղա անշուշտ գերու-
թեան պիտի քշուի ու Բեթէլ
6 պիտի ոչնչանայ։ Տէրը փնտռէ-
ցէք, որ ապրիք. չըլլայ որ Յով-
սեփին տանը մէջ կրակի պէս իյնայ,
և զանիկայ ուտէ, ու Բեթելի մէջ
7 մարող չըլլայ։ Դուք որ իրաւուն-
քը օշինդրի կը դարձնէք, ու ար-
դարութիւնը գետինը կը ձգէք,
8 Փնտռեցէ՛ք զանիկայ, որ Բազմա-
տեղը ու Ասկը շինեց, ու մա-
հուան ստուերը առաւօտեան լոյս
կը դարձընէ, և ցորեկը խաւարի
պէս կը մթընցընէ, ու ծովուն ջու-
րերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի
երեսին վրայ կը թափէ. անոր ա-
նունը Եհովայ է. Ան զօրաւորին 9
վրայ յանկարծ կորուստ կը բերէ,
ու կորուստը մինչև ամրոցը կը
հասնի։

Դրանը մէջ յանդիմանողը կ'ա- 10
տեն, ու շիտակ խօսողէն կը գ-
զուին։ Աստի՛ որովհետև աղքա- 11
տին վրայ կը կոխէք, ու անկէ
ցորենի պարգևներ կ'առնէք, ընե-
տաշուած քարէ տուներ չինէք,
բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք.
ո՛ր ընե՛ ցանկալի այգիներ տնկէք,
բայց անոնց գինին պիտի չխմէք։
Վանդի ձեր շատ յանցանքները 12
ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ.
արդարը կը նեղէք, կաշառք կ'առ-
նէք ու դրանը մէջ տնանկներուն
դատը կը ծռէք։ Ասոր համար 13
խելացի եղողը ան ատենը պիտի
լռէ, քանզի ժամանակը չար է։
Խարուեցէ՛ք փնտռեցէք ու չէ՛ 14
թէ չարութիւն, որպէս զի ապ-
րիք. և այսպէս զօրաց Տէր Աս-
տուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ,
ինչպէս որ ըսիք։ Չարութիւնը 15
ատեցէք, ու բարութիւնը սիրե-
ցէք, և դրանը մէջ իրաւունքը
հաստատեցէք. գուցէ զօրաց Տէր
Աստուածը Յովսեփին մնացորդին
ողորմութիւն ընէ։

Ասոր համար զօրաց Աստուածը՝ 16
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Բոլո-
հրապարակներու մէջ ողբ պիտի
ըլլայ, ու ամէն փողոցներու մէջ
Ա՛յ, վա՛յ պիտի ըսեն, ու երկրա-
գործը սուգի, ու ողբ գիտցողները
ողբալու պիտի կանչեն։ Ու ամէն 17
այգիներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ.
քանզի քու մէջդ պիտի անցնիմ՝
կ'ըսէ Տէրը։

Ա՛յ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուան 18
կը ցանկան. ձեզի ի՞նչ պիտի ըլ-
լայ Տէրոջը օրը. անիկայ խաւար
է, և չէ թէ լոյս. Ինչպէս երբոր 19
մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի,
ու արջ մը անոր հանդիպի, և
կամ տունը մտնէ ու ձեռքը պա-
տին վրայ կոթընցընէ, և զանիկայ
օձը խածնէ։ Չէ՞ Տէրոջը օրը 20

խաւար է, և չէ թէ լոյս, ու անոր մէջը մառախուղ կայ, և չէ թէ պայծառութիւն։

21 Ձեր տօներըդ կ'ատեմ ու կը
22 ձանձրանամ, և ձեր հանդիսաւոր ժո-
ղովներուն մէջ հոտ պիտի չառ-
23 նեմ։ Թէև որ ինծի ողջակէզներ
ու ձեր հացի ընծաները մատու-
ցանէք ալ, պիտի չընդունիմ, և
ձեր գէր անասուններուն խաղա-
ղութեան զոհերուն պիտի չնա-
24 յիմ։ Ուս երգերուդ ազաղակը
ինծմէ հեռացուր. քանզի քու տա-
էիցներուդ եղանակը պիտի չլսեմ։
25 Իսպ իրաւունքը ջուրի պէս թող
վազէ, ու արդարութիւնը՝ զօրա-
26 ւոր գետի պէս։ Միթէ անապա-
տին մէջ քառասուն տարի ինծի զոհեր
ու ընծաներ մատուցիք, ով Իս-
27 րայէլի տուն։ Հապա դուք ձեր
Մողոքի խորաններըը ու ձեր Քի-
ունի կուռքերը և ձեզի համար
շինած աստուածներնուդ աստղը կը-
թեցիք։ Ուստի ձեզ Դամասկոսէն
անդին գերի պիտի քշեմ, կ'ըսէ
Տէրը, որուն անունը Զօրաց Աս-
տուած է։

Գ Լ. Զ

1 Վա՜յ Սիոնի մէջ հանդիստ բնա-
կողներուն, ու Սամարիայի լե-
ռանը վրայ ապահովութեամբ նըս-
տողներուն, ազգայ գլուխին երևե-
լիներուն՝ որ Իսրայէլի տունը անոնց
2 կը դիմէ։ Վազանէ՛ անցէք ու
տեսէք, ու անկէ՛ մեծ Համաթը
գացէք, ու փղշտացւոց Գէթը ի-
ջէք. միթէ անոնք աս թագաւո-
րութիւններէն աղէկ են, կամ
անոնց սահմանը ձեր սահմանէն մե՞ծ
3 է։ Վա՜յ անոնց՝ որ չար օրը կը
հեռացընեն, ու բռնութեան աթո-
4 ռը կը մօտեցընեն, փղոսկրեայ
մահիճներու մէջ կը պառկին, ու
իրենց անկողիններուն վրայ կ'ել-
կրնեան, և հօտերէն գառնուկ-
ները, ու գոմերու մէջէն պարարտ
5 որթերը կ'ուտեն, Տաւիղի ձայնով
խաղ կը կանչեն, ու Դաւիթին
պէս իրենց երաժշտական գործիք-
6 ներ կը ձարեն, Գաւաթներով

գինի կը խմեն, ու ծանրագին եղե-
րով կ'օծուին, և Յովսեփին բնկ-
ճումը վրայ չեն ցաւիր։ Ասոր հա- 7
մար հիմա առջի գերիներուն հետ
գերի պիտի քշուին, ու անկոչնե-
րուս վայ հրկրնցողներուն ուրա-
խութեան ձայնը պիտի վերնայ։

Տէր Եհովան իր անձին վրայ եր- 8
դում ըրաւ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Աս-
տուածը, Ես Յակոբին պարծան-
քէն կը զզուիմ, ու անոր պալատ-
ները կ'ատեմ, և քաղաքը ու բո-
լոր անոր մէջը եղողը Ընծայինի պիտի
մատնեմ. Ու թէ որ մէկ տան մէջ 9
տասը մարդ մնալու բլլայ, անոնք
ալ պիտի մեռնին։ Ու մէկուն 10
հօրեղբայրը, կամ դԱխիը այրող
մարդը զանիկայ պիտի վերցընէ, ոս-
կորները տունէն դուրս հանելու հա-
մար, ու տանը մէջ եղողին պիտի
ըսէ, Դեռ ուրիշ մէկը կա՞յ քովդ.
և անիկայ պիտի ըսէ, Ո՛չ. ու
դԱխը պիտի ըսէ, Լռէ՛ւռ կեցիր.
քանզի Տէրոջը անունը յիշելու
ատեն չէ։ Ա՞ռան զի ահա Տէրը կը 11
հրամայէ. ու մեծ տունը կործա-
նումով, ու պզտիկ տունը պատա-
ռումով պիտի զարնէ։

Միթէ ձիերը ապառաժի վրայ 12
կը վազե՞ն. կամ անիկայ եզներով
կը հերկուի՞. քանզի դուք իրա-
ւունքը՝ դառնութեան, և արդա-
րութեան պտուղը օշինդրի դար-
ձուցիք, Ո՛վ ոչինչ բանով ուրա- 13
խացողներ, որ ըսիք Թէ Ձե՞ռ
մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք։
Վնոր համար ահա ես՝ ով Իսրա- 14
յէլի տուն՝ ձեր վրայ մէկ ազգ մը
ոտք պիտի հանեմ, կ'ըսէ զօրաց
Տէր Աստուածը, ու ձեզ Համաթի
մուտքէն մինչև անապատի ձորը պի-
տի նեղեն։

Գ Լ. Է

Տէր Եհովան ինծի այսպէս յայ- 1
տնեց, որ ահա վերջին խոտին
բուսանելուն սկիզբը մարախներ ըս-
տեղծեց. և ահա վերջին խոտը
թագաւորին հունձքէն ետքն էր։
Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը 2
բոլորովին ուտելէն ետքը, ես ըսի,

Ա՛վ Տէր Աստուած՝ կ՚ապացնեմ , նե-
րէ · Յակոբ ինչպէս պիտի կանգ-
3 նի , քանզի քիչուոր է · Տէրը ասոր
համար զղջայ , Եսիկայ չըլլայ , ը-
սաւ Տէրը ։
4 Տէր Աստուած ինծի այսպէս յու-
յուց , որ ահա Տէր Աստուած կրակը
կը կանչէր որ անոյշ դատաստան
ընէ · և անիկայ մեծ անդունդը կե-
5 րաւ , ու արտերը ոսկուեց ։ Ու
ես ըսի , Ա՛վ Տէր Աստուած՝ կ՚աղա-
չեմ , դադարէ · Յակոբ ինչպէս
պիտի կանգնի , քանզի քիչուոր
6 է ։ Տէրը ասոր համար զղջայ ,
Եսիկայ ալ չըլլայ , ըսաւ Տէր Աս-
տուած ։
7 Ինծի այսպէս յուցուց , որ ահա
Տէրը գնտակի ըսրով լիներուած պա-
րսպի մը վրայ կայներ էր , ու ձեռ-
8 քը գնտակ մը կար ։ Ու Տէրը
ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես՝ ո՛վ
Եսիա · ու ես ըսի , Գնտակ մը ·
և Տէրը ըսաւ , Ահա ես իմ ժո-
ղովուրդիս Իսրայէլին մէջը գնտակ
մը կը դնեմ · ալ անոնց անօրէ-
նութիւնը անտես պիտի չընեմ ։
9 Ու Իսահակին բարձր տեղերը աւե-
րակ պիտի ըլլան , ու Իսրայէլին
սրբարաններուն պիտի աւերին , ու
Երոբոամին տանը վրայ սրով
պիտի ելլեմ ։
10 Ու Ներեելին քուրմը Եսիասիա
Իսրայէլի Երոբոամ թագաւորին
ըսր խրկեց՝ ըսելով , Իսրայէլի
տանը մէջ Եսիա քեզի դէմ դա-
ւաճանութիւն կ՚ընէ · երկիրը չը-
կրնար անոր բոլոր խօսքերը տա-
11 նիլ · Վասնզի Եսիա այսպէս կ՚ըսէ ·
Երոբոամ սրով պիտի մեռնի ,
ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն ան-
շուշտ գերութեան պիտի երթայ ։
12 Ու Եսիասիա ըսաւ Եսիային ,
Ա՛վ տեսանող՝ գնա Յուդայի եր-
կիրը փախիր , ու հոն հաց կեր , և
13 հոն մարգարէութիւն ըսէ , Ու մէյ-
մըն ալ Ներեելի մէջ մարգարէու-
թիւն մի՛ ըներ , քանզի անիկայ
թագաւորին սրբարանն է , ու թա-
գաւորութեանը տունն է ։
14 Ու Եսիա պատասխան տուաւ
ու Եսիասիային ըսաւ , Ես մէյ մար-
դարէ էի , ոչ ալ մարգարէի որ-
դի · հապա ես արջառներու հովիւ ,
ու մանրենուղ քաղող էի · Ու Տէրը
պես հօտին ետևէն առաւ , և Տէրը
ինծի ըսաւ , Գնա , իմ ժողովուր-
դիս Իսրայէլին մարգարէութիւն ը-
սէ ։ Ու հիմա Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըսէ · դուն կ՚ըսես որ Իսրայէլի
համար մարգարէութիւն մի՛ ըներ ,
ու Իսահակի տանը վրայով խօս
մի՛ խօսիր ։ Վասն հասոր Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ · Քու հինիկդ քաղա-
քին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ ,
և քու աղջիկներդ ու աղջիկներդ
սրով պիտի իյնան , ու քու երկիրդ
լարով պիտի բաժնուի , և դուն
պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս ·
ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն ան-
շուշտ գերութեան պիտի երթայ ։

ԳԼՈՒԽ Ը.

Տէր Աստուած ինծի այսպէս յու-
յուց · և ահա մէկ կողով մը
ամառնային պտուղ ։ Ու ըսաւ ,
Ի՞նչ կը տեսնես՝ ո՛վ Եսիա · ու
ես ըսի , Կողով մը ամառնային
պտուղ · և Տէրը ինծի ըսաւ ,
Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վերջ
վախճան հասած է · ալ անոնց
անօրէնութիւնը անտես պիտի չը-
նեմ ։ Ու ան օրը տաճարին եր-
գերը հառաչանքներ պիտի ըլլան ,
կ՚ըսէ Տէր Աստուած · շատ մեռելներ
պիտի ըլլան , ու ամէն տեղ
լռութեամբ պիտի նետեն ։
Եսիկայ մտիկ ըրէք , դուք որ
տնանկը կլլէք , ու երկրին աղ-
քատները կորնչցնելու կը ջան-
կաք , Ու կ՚ըսէք , Ե՞րբ պիտի
անցնի , որ ընդունիլ
ծախենք , և շաբաթը՝ որ ցորեն
բանալ տանք , ու արդուն պզտ-
նել , սրիկայութիւնք ու սիկղը մեծցնենք ,
և նենգութեամբ խաբեպէս կշռենք
գործածենք · Որ աղքատները ար-
ծաթով , ու տնանկները զոյգ մը
կօշիկով ծախու առնենք , ու ցո-
րենին խոտանը ծախենք ։ Տէրը
Յակոբին մեծափառութեանը վերջ
երդում ըրաւ , ըսելով , Անոնց ը-
րեք գործերը յաւիտեան պիտի չը-

8 մեռանիմ : Ձէ՞ որ առ բանիս հա-
մար երկիրը պիտի դողայ , ու ամէն
անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի
բռնէ , և բոլոր Էրկինքը գետի պէս
միր պիտի ելլէ , ու պիտի քշուի
ու պիտի ընկղմի որպէս թէ Եգիպ-
9 տոսի գետով : Եւ պիտի ըլլայ
որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
արեւը կէս օրուան առենը մարը
պիտի մտցընեմ , ու ցորեկուան
լոյսին առենը երկիրը պիտի խա-
10 ւարեցընեմ : Եւ ձեր տօները սու-
գի , ու ձեր բոլոր երգերը ողբի
պիտի գարձընեմ . ու ամէն մէջ-
քերու վրայ քուրձ և ամէն գլուխ
վրայ ճնաւութիւն պիտի բերեմ .
ու Էրկրին վրայ որդի պիտի բե-
րեմ մէկ հատիկ զաւակի հա-
մար եղած սուգին պէս , և անոր
վախճանը՝ դառնութեան օրուան
պէս :

11 Էհա օրեր կու գան , կ'ըսէ Տէր
Եհովան , որ երկրին վրայ սով մը
պիտի խրկեմ . չէ թէ հացի սով ,
և չէ թէ ջուրի ծարաւ . հապա
12 Տէրոջը խօսքերը լսելուն սովը : Ու
մէկ ծովէն միւս ծովը , և հիւսի-
սէն մինչև արեւելք պիտի թափա-
ռին . Տէրոջը խօսքը փնտռելու
համար հոս հոն պիտի պտըտին ,
13 բայց պիտի չգտնեն : Ան օրը գե-
ղեցիկ կոյսերը ու երիտասարդնե-
14 րը ծարաւով պիտի մաբին , Որոնք
Սամարիայի յանդգնութիւնը երդուած
կ'ընեն ու կ'ըսեն , Կենդանի է
քու աստուածդ , ով Դան , ու
Կենդանի է Բերսաբէէին ճամբան .
անոնք պիտի իյնան ու ալ
պիտի չելլեն :

Գ.

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայ-
ներ էր ու ըսաւ , Խոյակին
գլուխ որ սեմերը դողան , և զա-
նոնք կտոր կտոր ըրէ անոնց ամ-
նուն գլխուն վրայ . ու անոնց վեր-
ջորդը սրով պիտի մեռցընեմ . ա-
նոնց փախստականը պիտի չկարենայ
փախչիլ , ու անոնց ազատուածը
2 պիտի չկարենայ ազատիլ : Թէև
անոնք մինչև դժոխքը փորեն , իմ
ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք ,
ու թէև երկինքը ելլեն , զանոնք
անկէ պիտի իջեցընեմ . Ու թէև 3
Կարմէղոսի գլուխը պահուըտին ,
զանոնք պիտի փնտռեմ , անկէ պի-
տի առնեմ . ու թէև իմ աչքե-
րուս առջևէն ծովուն խորութեանը
մէջ ծածկուին , հոն օձին պիտի
հրամայեմ , ու զանոնք պիտի խայ-
թէ . Ու թէև անոնք իրենց թշնա- 4
միներուն առջևէն գերութեան եր-
թան , հոն սուրին պիտի հրամա-
յեմ , ու զանոնք պիտի մեռցընէ .
և իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ
չարիքի համար , և ոչ թէ բարիքի
համար :

Վանդէ զօրաց Տէր Եհովան ինքն 5
է որ երկրին կը դպչի , ու անիկայ
կը հալի , ու անոր բոլոր բնակիչ-
ները սուգ կը բռնեն , և բոլոր Էր-
կինքը գետի պէս վեր կ'ելլէ , ու
կ'ընկղմի որպէս թէ Եգիպտոսի
գետով : Ինքն է որ երկինից մէջ 6
իր վերնաաուններըը կը շինէ , ու
անոր կամարը երկրին վրայ կը հիմ-
նէ , ծովուն ջուրերը կը կանչէ , ու
զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թա-
փէ . անոր անունը Եհովայ է :

Արդեօք դուք ինծի Եթովպացւոց 7
որդիներուն պէս չէ՞ք , ով Իսրա-
յէլի որդիք կ'ըսէ Տէրը . չէ՞ որ
Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն , ու
Փղշտացիները Կափթորէն , և Ա-
սորիները Կիրէն հանեցի : Էհա 8
Տէր Եհովային աչքերը աս մեղաւոր
թագաւորութեանը վրայն , ու զա-
նիկայ երկրին երեսին վրայէն պիտի
կորսընցընեմ . սակայն Յակոբին
տունը բոլորովին պիտի չկորսընցը-
նեմ , կ'ըսէ Տէրը : Վանդի 9
ահա ես կը հրամայեմ , ու Իսրա-
յէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի
խարթաւեմ , ինչպէս որ ցորենը մա-
ղով կը խարթաւին . բայց մէկ հատ
մը գետինը պիտի չիյնայ : Իմ 10
ժողովրդիս բոլոր մեղաւորները
սրով պիտի մեռնին , որոնք կ'ըսեն
թէ Չարիքը չէ՛ պիտի չը-
հասնի , ու մեր առջևը պիտի չտա-
նէ :

Ան օրը Դաւիթին ինկած խորա- 11

նը պիտի կանգնեմ , և անոր փլած-
նները պիտի նորոգեմ , ու աւեր-
նները պիտի կանգնեմ , և զանիկայ
հին օրերուն պէս պիտի շինեմ .
12 Որպէս զի անոնք Եդովմին մնացորդը ու բոլոր ազգերը ժառանգեն ,
որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է ,
կ'ըսէ Տէրը՝ որ ասոնք կ'ընէ :
13 Ահա օրերը կու գան , կ'ըսէ Տէրը ,
որ հերկողը ժնտողին , և խաղող կո-
խողը սերմնացանին պիտի հասնի .
ու լեռները քաղցու պիտի կաթե-
ցընեն , և ամէն բլուրները պիտի
հալին : 14 Ու իմ ժողովուրդիս Իս-
րայէլին գերութիւնը պիտի դարձը-
նեմ , ու աւերած քաղաքները պիտի
շինեն , ու անոնք ինկէք բնակին . և
այգիներ պիտի անկնն ու անոնց
գինին խմեն ; և պարտէզներ պիտի
շինեն ու անոնց պտուղները ուտեն :
15 Ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պի-
տի անկնեմ . ու ալ պիտի
չհանուին իրենց երկրէն որ իրենց
տուի , կ'ըսէ քու Տէր Աստուածդ :

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՒՆ ԸՐԳԻՒԻ

1 Բդիու տեսիլքը :

Տէր Իհովան Եդովմի վրայով այսպէս կ'ըսէ . Տէրոյմէ լուր լսե-
ցինք . ու ազգերուն դեսպան խրը-
կուեցաւ , ըսելով , Ելէք , ու ա-
նոր վրայ պատերազմի ելլենք :
2 Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ
ըրի . դուն խիստ անարգուած ես :
3 Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ
խաբեց , դուն վէմին խոռոչներուն
մէջը բնակող , ո՛ բարձր բնակա-
րան ունեցող , որ սրտիդ մէջ կ'ը-
սես , Ո՞վ զիս գետինը պիտի ի-
4 ջեցընէ : Թէեւ արծիւի պէս բարձ-
րանաս , և քու բոյնդ աստղերուն
մէջը դնես , քեզ անկէ պիտի իջե-
5 ցընեմ , կ'ըսէ Տէրը : Թէ որ
քեզի գողեր կամ գիշերային աւա-
զակներ գային , (ի՜նչպէս կործա-
նեցար .) անոնք իրենց բաւական
եղածին չափ պիտի չգողնայի՞ն . Թէ
որ քեզի կիթողներ գային , միթէ
6 ճիռեր պիտի չձգողուի՞ն : Ինաւ
ի՜նչպէս քննուեցաւ . անոր ծա-
7 ծուկ անգերը փնտռուեցան : Քու
բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչև
սահմանը խրկեցին . քեզի հետ
խաղաղութիւն ունեցող մարդիկնե-
րը քեզ խաբեցին ու քեզ յաղ-
թեցին . քու հացդ ուտողները քու
տակդ որոգայթ դրին . անոր քովը
հանճար չկայ :
8 Ահա ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Ե-
դովմէն իմաստուններուը , ու Իսաւ
լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի
ընեմ : 9 Ու քու զօրաւորներդ՝
ով Թեմանի՝ պիտի զարհուրին .
որպէս զի Իսաւի լեռնէն ամէն մարդ
ապանուելով կոտորուի : 10 Քու
եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւու-
թեանը համար ամօթը քեզ պիտի
ծածկէ , ու յաւիտեան բնաջինջ
պիտի ըլլաս : 11 Ընդ գիմացը կա-
նած օրդ՝ երբոր օտարազգիները
անոր զօրքը գերի առին , ու օտար-
ները անոր դռները մտան , ու Ի-
րուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին ,
դուն ալ անոնց մէկուն պէս էիր :
12 Ու պէտք չէր որ քու եղբօրդ օրը ,
անոր օտարութեան օրը դիմաց-
նայէիր , և Յուդայի որդւոցը վրայ
անոնց կորուստան օրը խնդայիր , ու
անոնց նեղութեան օրը՝ քու բերանդ
մեծցընէիր , 13 Ո՛չ ալ իմ ժողո-
վուրդիս դուռը անոնց թշուառու-
թեան օրը մտնէիր , անոնց կոր-
ծանման օրը դուն ալ անոնց չա-
րիքին վրայ նայէիր , և անոնց կոր-
ծանման օրը անոնց ստացուածքին
վրայ չերեւ ձգէիր . 14 Ու ճանր
ազատուածները կոտրելու համար
ճամբուն բերանը կայնէիր , ու անոր
նեղութեան օրը անոր մնացորդները
մատնէիր : 15 Վասնզի բոլոր ազգե-
րուն վրայ Տէրոյմէ օրը մօտ է . քե-
զի քու ըրածդ պէս պիտի ընեն ,

մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս ձեր վրայ եղաւ :
13 Եւ ան մարդիկը թէի քաշելով կը ջանային նաւը ցամաքը դարձնել , բայց չկրցան . քանզի ծովը երթալով կը սաստկանար անոնց 14 վրայ : Ու Եհովային աղաղակեցին ու ըսին , Ո՛հ , Եհովայ՝ կ՚աղաչենք , աս մարդուս հոգիին համար չկորսուինք , ու մեր վրայ անմեղ արիւն մի՛ դներ . քանզի դուն՝ ով Եհովայ , ուզածիդ պէս ըրիր :
15 Եւ Յովնանը վերցուցին ու ծովը նետեցին . և ծովը իր սաստկութենէն դադարեցաւ : 16 Ու ան մարդիկը Եհովային մեծ վախով վախցան , ու Եհովային զոհ մատուցին և ուխտեր ըրին :
17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ Յովնանը կլլէ . ու Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր ձուկին փորը մնաց :

ԳԼ . Ը

1 Եւ Յովնան ձուկին փորէն իր Տէր
2 Աստուծոյն աղօթք ըրաւ , Ու ըսաւ , Իմ նեղութենէս Տէրոջը աղաղակեցի . և անիկայ ինծի պատասխան տուաւ . դերեզմանին փորէն կանչեցի , — իմ ձայնս լսեցիր :
3 Քանզի որ դիս ծովերուն մէջը՝ անդունդը նետեցիր . ու հեղեղները զիս պաշարեցին . քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս
4 անցան : Ու ես ըսի , Քու աչքերուդ առջևէն վռնտուեցայ , բայց տակաւին քու սուրբ տաճարիդ պիտի նայիմ : 5 Ջուրէ մինչև հոգիս ջուրերը պաշարեցին . անդունդը ամէն կողմէն զիս չրջապատեց . կնիւնները գլուխս փաթթուեցան :
6 Լեռներուն տակերը իջայ . երկիրը իր նիդերովը յաւիտեան իմ բոլորս ալ էր . բայց դուն իմ կեանքս գուբէն հանեցիր , ով իմ Տէր
7 Աստուածս : Երբոր հոգիս իմ վրաս մարեցաւ , Տէրը յիշեցի . ու իմ աղօթքս քեզի քու սուրբ տաճարդ
8 հասաւ : Ուտ ունայնութիւններու նայողները իրենց ըլլալու ողորմութիւնը կը թողուն :
9 Բայց ես շնորհակալութեան ձայնով քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ , — ըրած ուխտս պիտի կատարեմ . փրկութիւնը Տէրոջն է :
10 Եւ Տէրը ձուկին հրամանը ըրաւ . ան ալ Յովնանը ցամաքը փսխեց :

ԳԼ . Գ

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
2 Յովնանին եղաւ՝ ըսելով , Ելլէ՛ , Նինուէ մեծ քաղաքը գնա , ու քարոզէ՛ անոր ան քարոզութիւնը որ ես քեզի կը խօսիմ : 3 Եւ Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ ելաւ Նինուէ գնաց : Իսկ Նինուէ խիստ մեծ քաղաք մըն էր , իրեք օրուան ճամբու չափ :
4 Եւ Յովնան սկսաւ քաղաքը մըտնել , ու մէկ օրուան ճամբայ գնաց՝ քարոզելով՝ կը քարոզէր ու կ՚ըսէր , ԵՒս քառասուն օր կայ , ու Նինուէ պիտի կործանի :
5 Եւ Նինուէի մարդիկը Աստուծոյ հաւատալով՝ ծոմապահութիւն քարոզեցին , ու անոնց մեծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան : 6 Եւ — խօսքը Նինուէի թագաւորին հասաւ , ու անիկայ իր աթոռէն ելաւ ու վրայէն պատմուճանը հանեց , և քուրձ հագաւ ու մոխիրի վրայ նստաւ . 7 Եւ Նինուէի մէջ մունետիկ կանչել տուաւ , ու թագաւորին ու իր մեծամեծներուն հրամանովը պատուիրեց ըսելով , Արդ ու անասուն , արջառ ու ոչխար բան մը չուտեն , չարածին ու ջուր չխմեն . 8 Եւ մարդիկները ու անասունները քուրձ հագնին , ու բոլոր ուժով Աստուծոյ աղաղակեն . և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն ու իր ձեռքերուն մէջ եղած անիրաւութենէն դառնայ . 9 Ո՞վ գիտէ . գուցէ Աստուած դառնայ ու զղջայ , և իր սաստիկ բարկութենէն դառնայ , ու չկորսուինք : 10 Եւ Աստուած անոնց գործերը տեսաւ , որ իրենց չար ճամբաներէն դարձան . ու Աստուած զղջաց այն չարիքին համար որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ , ու չհնչեց :

քու հառուցուածդ գլուխդ պիտի
16 գառնայ : Վանդի ինչպէս որ
դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմե-
ցիք , բոլոր ազգերն ալ շարունակ
պիտի խմեն . պիտի խմեն ու պի-
տի կլլեն , ու չեղածի պէս պիտի
ըլլան :
17 Բայց Սիօն լեռանը վրայ փրկու-
թիւն պիտի ըլլայ , և սրբութիւն
պիտի ըլլայ . ու Յակոբին տունը
իրենց կալուածքներուն պիտի տի-
18 րեն : Ու Յակոբին տունը կրակ ,
ու Յովսեփին տունը բոց , ու Ե-
սաւին տունը խարդ պիտի ըլլայ .
և անոնց մէջը պիտի բռնկին , ու
զանոնք պիտի ուտեն . ու Եսաւի
տանը մնացորդ մը պիտի չըլլայ .
քանզի Տէրը խօսեցաւ : Ու հա- 19
րաւայիները Եսաւի լեռը պիտի
ժառանգեն , ու դաշտայիները
Փղշտացւոց երկիրը . նաև Եփրեմի
դաշտը ու Սամարիայի դաշտը
պիտի ժառանգեն . ու Բենիամին
Գաղաադը պիտի ժառանգէ : Ու 20
Իսրայէլի որդւոցը աս զօրքին գե-
րիները՝ Քանանացւոց եղածը պիտի
ժառանգեն մինչև Սարեփթա , ու
Երուսաղէմի գերիները որոնք Սե-
փարադի մէջ են , հարաւային քա-
ղաքները պիտի ժառանգեն : Ու 21
ազատողներ պիտի ելլեն Սիօն լեռը ,
Եսաւի լեռը դատելու համար . ու
թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի
ըլլայ :

ՄԵՐԹԵՐԻՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԷՆԱՒ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ու Տէրոջը խօսքը Յոնաթի որ-
դւոյն Յովնանին եղաւ , ըսե-
2 լով , Ելիր , Նինուէ մեծ քաղաքը
գնա , ու անոր դէմ քարոզութիւն
բրէ . քանզի անոնց չարութիւնը
3 իմ առջիս ելաւ : Բայց Յովնան
ելաւ որ Տէրոջը երեսէն Թարսիս
փախչի . և Յոպպէ իջաւ , ու մէկ
նաւ մը գտաւ որ Թարսիս կ'եր-
թար , և անոր վարձքը տուաւ ու
անոր մէջը մտաւ , որ անոնց հետ
Թարսիս երթայ Տէրոջը երեսէն :
4 Ու Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը
հանեց , ու ծովուն մէջ մեծ փոթո-
րիկ մը եղաւ , այնպէս որ նաւը
խորտակուելու վտանգի մէջ էր :
5 Ու նաւավարները վախցան , և ա-
մէն մէկը իր աստուծոյն կ'աղաղա-
կէր . ու նաւուն մէջի կարասիները
ծովը նետեցին , որ զանոնք իրենցմէ
թեթեւցընեն . բայց Յովնան նա-
ւուն խորշը իջնելով պառկեր էր
6 ու խորունկ կը քնանար : Ու
նաւապետը անոր մտեցաւ ու ա-
նոր բաւ , Վեզի ի՞նչ եղաւ քեզ
խորունկ քնացող . ելիր քու Ա-
տուածոդ աղաղակէ , գուցէ Ա-
տուած մեզ յիշէ , որ չկորսուինք :
Ու իրարու ըսին , Եկէք վիճակ 7
ձգենք , ու գիտնանք Թէ աս չարիքը
որո՞ւն պատճառովը մեր վրայ եկաւ :
Ու վիճակ ձգեցին , ու վիճակը
Յովնանին ելաւ : Ու անոնք ըսին 8
անոր , Ըսիմա պատմէ մեզի Թէ
աս չարիքը որո՞ւն պատճառովը մեր
վրայ եկաւ . քու գործդ ի՞նչ է ,
և ո՞ւրկից կու գաս , քու երկիրդ ո՞րն
է , ու դուն ո՞ր ժողովուրդէն ես :
Ու անիկայ ըսաւ անոնց , Ես Ե- 9
բրայեցի եմ , և ծովը ու ցամաքը
ստեղծող երկնից Աստուծմէն կը
վախնամ : Ու ան մար- 10
դիկը խիստ շատ վախցան , ու անոր
ըսին , Ա՛ս բանը ինչո՞ւ ըրիր .
քանզի ան մարդիկը գիտցան որ
անիկայ Տէրոջը երեսէն կը փախչէր ,
ինչու որ անոնց պատմեր էր : Ու 11
անոր ըսին , Վեզի ի՞նչ ընենք
որ ծովը մեզմէ դադարի . քանզի
ծովը երթալով աւելի կը սաստկա-
նար : Ու անիկայ ըսաւ անոնց , 12
Վերցուցէք ու պիտ ծովը նե-
տեցէք , ու ծովը ձեզմէ պիտի դա-
դարի . քանզի գիտեմ որ աս

Գ Լ · Գ

1 Եւ Յովնան խիստ դժուարեցաւ
2 ու նեղացաւ. Եւ Տէրոջը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ, Ա՛հ Տէր, երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի, իմ խօսքս ասն էր. ասոր համար առաջ Թարսիս փախչելու եղայ. քանզի գիտէի որ դուն ողորմած, գթած, երկայնամիտ և բազումողորմ Աստուած ես, ու չարիքի համար կը
3 զղջաս: Եւ հիմա ո՛վ Տէր, կ'աղաչեմ, իմ հոգիս ինծմէ առ. քանզի մեռնիլս ապրելէս աղէկ է:
4 Եւ Տէրը ըսաւ, Մի՞թէ բարկանալովդ նեղանալովդ աղէ՞կ կ'ընես:
5 Եւ Յովնան քաղաքէն դուրս ելաւ, ու քաղաքին արևելեան կողմը նստաւ, և հոն իրեն տաղաւար մը շինեց, ու անոր հովանիին տակը նստաւ, մինչև որ տեսնէ թէ
6 քաղաքին ինչ պիտի ըլլայ: Եւ Տէր Աստուած դդմենիի մը հրամայեց, ու Յովնանին վրայ ելլաւ, որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլլայ, որպէս զի զանիկայ իր տառապանքէն ազատէ. և Յովնան դդմենիին համար մեծ ուրախութիւնով ուրախացաւ:
7 Ու հետևեալ օրը երբոր առտու կ'ըլլար, Աստուած հրամայեց որդի մը, որ դդմենին զարկաւ, ու անիկայ չորցաւ:
8 Ու եղաւ որ երբ արևը կը ծագէր, Աստուած խոր շոգեկարեր արևելեան հովի մը հրամայեց, ու արևը Յովնանին գլխուն վրայ զարկաւ, այնպէս որ անիկայ մաշեցաւ. ու անիկայ ինքն իրեն մահը ուզելով՝ ըսաւ, Աւելը ապրելէս աղէկ է:
9 Եւ Աստուած Յովնանին ըսաւ, Մի՞թէ դդմենիին համար նեղանալովդ աղէ՞կ կ'ընես. ու անիկայ ըսաւ, Ինչև՛ ի մահ նեղանալովս աղէկ կ'ընեմ:
10 Ան ատենը Տէրը ըսաւ, Դուն դդմենիին խնայեցիր, որ անոր համար աշխատութիւն չքաշեցիր ու զանիկայ չմեծցուցիր. որ մէկ գիշերուան մէջ բուսաւ ու մէկ գիշերուան մէջ կորսուեցաւ.
11 Ու ես պիտի չխնայե՞մ Նինուէէին՝ ան մեծ քաղաքին, որուն մէջը հարիւր քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան, որոնք աջ ու ձախ ձեռքին տարբերութիւնը չեն գիտեր, ու նաև շատ անասուններ:

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԻԱՑ

Գ Լ ՈՒ Խ Ը

1 Տէրոջը խօսքը որ Յուդայի Թագաւորներուն՝ Յովաթամին, Ահազին և Եզեկիային օրերը Մօրաստացի Միքիային եղաւ, և Սամարիայի ու Երուսաղէմի վրայով անոր յայտնուեցաւ:
2 Լսեցէք՛ ո՛վ բոլոր ժողովուրդներ, մտիկ ըրէ՛ ո՛վ երկիր, ու անոր բոլոր բնակիչները. և Տէր Եհովան ձեզի դէմ վկայ ըլլայ, Տէրը իր սուրբ տաճարէն:
3 Վասնզի ահա Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ, և պիտի իջնէ ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ պիտի պտըտի: Ու լեռները անոր տակը պիտի հալին, և հովիտները պիտի պատռին, կրակին առջևը մոմի պէս, ու զառ՝ի վայրէն թափուած ջուրի պէս:
4
5 Ասոնք ամենը Յակոբին յանցանքին համար ու Իսրայէլի տանը մեղացը համար է. Յակոբին յանցանքին պատճառը ո՞վ է. Սամարիա չէ՞. և Յուդայի բարձր տեղերուն պատճառը ո՞վ է. Երուսաղէմ չէ՞:
6 Ուստի Սամարիան դաշտի քարակոյտի պէս պիտի դարձնեմ. անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գլորեցնեմ, ու անոր հիմերը պիտի բանամ.
7 Ու անոր բո-

ներու՝ ու զանոնք կ՚առնեն . և մար-
դուն ու իր տանը , մարդուն ու
իր ժառանգութեանը զրկանք կ՚ը-
նեն : Ինոր համար Տէրը այսպէս 3
կ՚ըսէ . Ինչո՞ւ ես ատոնց պղծին վրայով
չարիք մը կը խորհիմ , ուրկից պի-
տի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել ,
ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ
քալել , վասն զի ժամանակը չար
է : Ին օրը ձեր վրայ առակ պիտի 4
խօսին , ու տրտմալի ողբով պիտի
ողբան ու ըսեն , Խոլորովին յա-
փըշտակուեցանք . իմ ժողովուրդիս
բաժինը փոխեց , զանիկայ ի՛նչ-
պէս ինծմէ վերցուց . մեր ագարակ-
ները ետ տալու տեղը բաժնեց :
Ինոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ 5
վիճակով չար քաշող մը պիտի չու-
նենաս :

Արգարէութիւն ընդդիմերուն՝ 6
Արգարէութիւն մի՛ ընէք , կ՚ըսեն .
անոնց մարգարէութիւն պիտի չը-
նեն , ամօթը նախատինքը պիտի չը-
վերնայ : Ո՞վ Յակոբի տունը ը- 7
սուող՝ միթէ Տէրոջը ոգին կարճը-
ցա՞ւ , անոր գործքերը ասո՞նք են .
միթէ ուղղութեամբ քալողին իմ
խօսքերս աղէկ չե՞ն : Այ իմ ժո- 8
ղովուրդս չառտնցաւ ոտք ելաւ
թշնամի ըլլալու համար . ապա-
հովութեամբ անցնողներէն՝ պատե-
րազմէ դարձողներէն հանդերձներուն
վրայէն պատմուճանը կը կողոպ-
տէք : Իմ ժողովուրդիս կիներուն- 9
ը իրենց զուարճալի տուներէն կը
վըռնտէք , անոնց տղաքներէն յա-
ւիտեան իմ փառքս կ՚առնէք : Այ- 10
լէք ու գացէ՛ք , քանզի ասիկայ
հանգստութեան տեղ չէ . պիղծ
ըլլալուն պատճառով մեծ կործա-
նումով բնաջինջ պիտի ըլլայ : Թէ- 11
որ մէկ մարդ մը հովի և ունայնու-
թեան ետեւէ երթայ , ու սուտ խօսի՝ ըսելով , Գինիի ու օղիի հա-
մար քեզի մարգարէութիւն ընեմ ,
անիկայ պիտի ըլլայ աս ժողովուր-
դին մարգարէն :

Ո՛վ Յակոբ՝ ամէնդդ անշուշտ 12
պիտի ժողվեմ , Իսրայէլին մնացորդը պիտի հաւաքեմ , — Իսրայէլի
ոչխարներուն պէս՝ իրենց փարախին

լոր կուռքերը պիտի կոտրտին , ու
անոր բոլոր նուիրուած բաները
կրակով պիտի այրին , և անոր բո-
լոր արձաններըը բնաջինջ պիտի
ընեմ . քանզի անոնք բոզի վարձ-
քով ժողվեց , ու բոզի վարձքի պի-
տի դառնան :

Ինոր համար պիտի ողբամ ու 8
պիտի հառաչեմ , անծածկոյթ ու
մերկ պիտի շրջիմ , չագալներու
պէս կոծ , ու ջայլամներու պէս սուգ
պիտի ընեմ : Քանզի անոր վէր- 9
քերը անբժշկելի են . քանզի մինչև
Յուդա եկաւ , մինչև իմ ժողո-
վուրդիս դուռը՝ մինչև Երուսաղէմ
հասաւ : Գէթի մէջ մի՛ պատ- 10
մէք ա՛ն բնաւ մի՛ լար . Բեթափ-
բայի մէջ փոշիի մէջ թաւալէ՛ :
Ո՛վ Սափիրի բնակիչ՝ քու մեր- 11
կութիւնդ բաց ունենալով անցիր .
Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր ,
Բեթեսելի կոծը իր օթևանը ձեզմէ
կ՚առնէ : Ա՛ն զի Մարօթի բը- 12
նակիչը բարիքի համար կը վշտա-
նայ . քանզի մինչև Երուսաղէմի
դուռը Տէրոջմէ չարիք իջաւ :
Երիվարը կառքին լծէ՝ ով Լաքիսի 13
բնակիչ . Սիօնի աղջկանը մեղքին
սկիզբը անիկայ է . քանզի քու մէջդ
Իսրայէլին յանցանքները գտնուե-
ցան : Ինոր համար Մօրեսեթ- 14
գէթին ընծաներ պիտի տաս . Ա-
քեզբիի տուները՝ Իսրայէլի թա-
գաւորներուն պիտի սուտն : Տա- 15
կաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ՝
ով Մարեսայի բնակիչ . Իսրայէլի
փառքը մինչև Ադողամ պիտի հաս-
նի : Վա՛ւ սիրելի որդւոցդ համար 16
մազերդ փետտէ՛ ու կտրէ՛ . կըլ-
տուէ՛ինդ արծիւի պէս չատցո՛ւր ,
քանզի քեզմէ գերութեան գացին :

Գ Լ · Ե

Ա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը 1
խորհին , ու իրենց անկողնին-
Ներուն վրայ չարութիւն կը հնարեն .
անոնք առաւօտեան լոյսին առնը-
զանիկայ՝ ի գործ կը դնեն , քանզի
իրենց ձեռքերուն մէջը զօր կայ . Ու 2
անոնք ագարակներու կը ցանկան
ու զանոնք կը յափշտակեն , և տու-

իր աստուծոյն անունովը կը քալէ , բայց մենք յաւիտեանս յաւիտենից մեր Տէր Աստուծոյն անունովը պիտի քալենք :

6 Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , կաղը պիտի ժողվեմ , ու ապստրուածը պիտի հաւաքեմ , և զանիկայ՝ որ
7 նեղչեցի • Ու կաղը մնացորդ պիտի ընեմ , ու հեռուն վռընտուածը՝ զօրաւոր ազգ • և Տէրը Սիօն լեռանը մէջ անոնց վրայ պիտի թագաւորէ հիմակուընէ մինչև յաւիտեան :
8 Ու դուն՝ ով հօտի աշտարակ , Սիօնի աղջկանը բլուրը , մինչև քեզի պիտի դայ , հին պիտի հասնի առջի իշխանութիւնը , ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղէմի աղջկանը :

9 Հիմա ինչո՞ւ բարձրաձայն կը պոռաս • միթէ քու մէջդ թագաւոր չկա՞յ , կամ թէ քու խորհրդականդ կորսուեցա՞ւ , որ քեզ ծնընդական կնոջ պէս յաւ բռնեց :
10 Ցաւ քաշէ , ու ծննդականի պէս երկանց մէջ եղիր , ով Սիօնի աղջիկ , քանզի հիմա քաղաքէն պիտի ելլես , ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս , ու մինչև Բաբելոն պիտի երթաս , և հոն պիտի ազատիս • հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ քու
11 թշնամիներուդ ձեռքէն : Ու հիմա քու վրադ շատ ազգեր ժողվուեցան , որոնք կ'ըսեն , թող անիկայ պղծուի , ու մեր աչքերը Սիօնը տեսնեն :
12 Բայց անոնք Տէրոջը խորհուրդները չեն գիտեր , ու անոր դիտաւորութիւնը չեն հասկընար • քանզի ինքը զանոնք կը ժողվէ , ինչպէս որաններըը կալին մէջ իր
13 թողուխ : Ելլէր ու կալը ձեծէ , ով Սիօնի աղջիկ , քանզի քու եղջիւրդ երկաթէ պիտի ընեմ , և քու կճղակներդ պղնձէ պիտի ընեմ , ու շատ ժողովուրդներ պիտի մանրես • ու անոնց վաստակը Տէրոջ յին , և անոնց ստացուածքը բոլոր երկրին Տէրոջը պիտի նուիրեմ :

ՊՍ • Ե

1 Հիմա ով գունդի աղջիկ՝ քեզի դէմ կապէ • մեր վրայ պա-

շարում դրուեցաւ • Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին գաւազանով պիտի զարնեն :
2 Ու դուն՝ ով Բեթլէհէմ Եփրաթա , թէև Յուդայի հազարաւորներուն մէջը ըլլալու պզտիկ ես , բայց քեզմէ պիտի ելլէ ինձի ան որ Իսրայէլի վրայ իշխան պիտի ըլլայ , ու անոր ելքը՝ ի հնուց յաւիտենական օրերէն է :
3 Անոր համար զանոնք պիտի տայ , մինչև ծնանողին ծնանելու ժամանակը • և անոր եղբայրներուն մնացորդը Իսրայէլի որդւոցը պիտի դառնայ :
4 Ու անիկայ պիտի կենայ , ու Տէրոջը զօրութեամբը և իր Տէր Աստուծոյն անուանը մեծավայելչութեամբը պիտի հովուէ , ու անոնք պիտի բնակին • քանզի հիմա մինչև երկրին ծայրերը պիտի մեծանայ :
5 Ու անիկայ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ • երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մտնէ , ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ , անոր դէմ հօթը հովիւ և ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի հանենք :
6 Ու անոնք Ասորեստանի երկիրը սրով ու Նեբրովթի երկիրը իր դռներուն մէջը պիտի ապառնեն • և անիկայ Ասորեստանցիներէն , երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն :
7 Ու Յակոբին մնացորդը շատ ժողովուրդոց մէջ ցօղի պէս պիտի ըլլայ՝ որ Տէրոջմէ կու գայ , և խոտի վրայ իջնող պէս՝ որ կանանչ խոտի վրայ կ'իջնէ • որ անիկայ մարդէ չսպասեր , ու մարդու որդիներէն չյուսար :
8 Ու Յակոբին մնացորդը ազգաց մէջ , շատ ժողովուրդոց մէջ՝ առիւծի պիտի ըլլայ , ինչպէս առիւծ մը՝ անտառի գազաններուն մէջը , կամ առյդ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն մէջը • որ եթէ անցնի , կը կոխկռտէ ու կը պատառէ , և ազատող մը չըլլար :
9 Քու ձեռքդ քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի վերնայ , ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կտրին :
10 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , քու ձիերդ քու մէջդէն բնա-

մէջը եղող հօտերուն պէս մէկտեղ պիտի դնեմ . մարդոց բազմութեան համար աղմուկ պիտի ըլլայ :
13 Իրամատուբիւն ընողը անոնց առջեւը ելաւ . անոնք իրամատեցին ու դռնէն անցան և անկէ ելան . ու անոնց թագաւորը անոնց առջեւը անցաւ , և Տէրը իրենց գլխուն ՚ԼՒՒՆ ՅԻՇՄՈՒ :

ԳԼ . Գ

1 Եւ ըսի , Լսեցէք իմ մտիկ ընէք , ո՛վ Յակոբին գլխաւորները , ու Իսրայէլի տանը իշխանները . պէտք չէ՞ որ դուք իրաւունքը ճանչնաք .
2 Դուք որ ազէկութիւնը կ'ատէք , ու չարութիւնը կը սիրէք ; մարդոց վրայէն մորթերը , ու անոնց ոսկորներէն միսերը կը հանէք .
3 Եւ անոնք որ իմ ժողովուրդիս միսը կ'ուտեն , և անոնց վրայէն մորթերը կը հանեն , ու անոնց ոսկորները կը փշրեն , և զանոնք պատուկի մէջ ու կաթսայի մէջ Խէլը- միսի պէս
4 կտոր կտոր կ'ընեն , Յն ատենը Տէրոջը պիտի աղաղակեն , բայց ան անոնց պատասխան պիտի չտայ , ու ան ժամանակը իր երեսը անոնցմէ պիտի ծածկէ , վասն զի անոնք չար գործքեր ըրին :
5 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը ան մարգարէներուն համար՝ որոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն , ու իրենց ակռաներովը կը խածնեն , և խաղաղութիւն կը քարոզեն , ու ո՛վ որ անոնց բերանը բան չդներ , անոր դէմ պատերազմ կը հրատարակեն :
6 Ինոր համար ձեզի գիշեր պիտի ըլլայ , որ տեսիլք չտեսնէք . և ձեզի խաւար պիտի ըլլայ , որ գուշակութիւն չընէք . ու մարգարէներուն վրայ արեւը պիտի մտնէ , և անոնց
7 վրայ օրը պիտի խաւարի . Եւ տեսանողները պիտի ամչնան , և գուշակողները ամթով պիտի ըլլան . ամէնն ալ իրենց չմեղունքը պիտի ծածկեն , վասն զի Յաստուծմէ պատասխան մը պիտի չըլլայ :
8 Սակայն ես Տէրոջը Հոգւովը՝ զօրութեամբ , դատաստանով և արիութեամբ լեցուած եմ , որ Յակոբին իր յանցանքը , ու Իսրայէլին իր մեղքը յայտնեմ :
9 Լսեցէք իմ մտիկ ընէք , ո՛վ Յակոբի տանը գլխաւորները ու Իսրայէլի տանը իշխանները , դուք որ իրաւունքէն կը զզուիք , ու ամէն ուղղութիւնը կը ծռէք ,
10 Սիօնը արիւններով , ու Երուսաղէմը անիրաւութեամբ կը շինէք :
11 Ինոր գլխաւորները կաշառքով կը դատեն , ու անոր քահանաները վարձքով կը սորվեցընեն , և անոր մարգարէները ստակով գուշակութիւն կ'ընեն , ու Տէրոջը վրայ կը կռթնին ու կ'ըսեն , Յն՞ որ Տէրը մեր մէջն է . մեր վրայ չարիք պիտի չգայ :
12 Ուրեմն ձեր պատճառաւ Սիօն ագարակի պէս պիտի հերկուի , ու Երուսաղէմ աւերակներու դէզեր , ու Տէրոջ տանը լեռը անտառի բարձր տեղերու պէս պիտի ըլլայ :

ԳԼ . Դ

1 Վերջի ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տանը լեռը՝ լեռներուն գլուխն վրայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու ժողովուրդները հեղեղի պէս անոր պիտի դիմեն .
2 Ու շատ ազգեր պիտի երթան ու ըսեն , Եկէք , Երթովային լեռը՝ Յակոբին Յաստուծոյն տունը երթանք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք . ինչու որ օրէնքը Սիօնէն՝ ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ .
3 Ու անիկայ շատ ժողովուրդներու մէջ դատաստան պիտի ընէ , ու զօրաւոր ազգեր մինչև հեռաւոր տեղեր պիտի յանդիմանէ . ու անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցընէ , և ալ պատերազմ պիտի չսորվին .
4 Հապա ամէն մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը պիտի նստի , ու վախցընող պիտի չըլլայ . ինչու որ զօրաց Տէրոջը բերանը խօսեցաւ :
5 Վասնզի բոլոր ժողովուրդներն ամէն մէկը

չընչէ պիտի ընեմ , և քու ֆարքերդ
11 պիտի կորսընցընեմ . Եւ քու երկ-
րիդ քաղաքները բնաջինջ պիտի
ընեմ , ու բոլոր պարիսպներդ պի-
12 տի փլցընեմ . Եւ քու ձեռքիդ
կախարդութիւնները բնաջինջ պի-
տի ընեմ . ու ալ գուշակութիւն
13 ընողներ պիտի չունենաս . Եւ քու
մէջդէդ քու գրաճաներդ ու ար-
ձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու
մէյմըն ալ քու ձեռացդ գործըք-
րուն երկրպագութիւն պիտի չը-
14 նես : Եւ քու մէջդէդ Աստարովթի
կուռքերդ պիտի կործանեմ , ու քու
15 քաղաքներդ պիտի աւրեմ : Եւ
ինչ մարդիկ չընող ազգերէն սրտմը-
տութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ
պիտի առնեմ :

Գ Լ . Օ

1 Ո՛խ Տէրոջը ըսածը մարդկ ըրէք .
Լեռէր ու լեռներուն առջևը
գնա վարէ , և բլուրները քու ձայ-
2 նըդ թող լսեն : Ո վ լեռներ ,
ու երկրին ամուր հիմերը՝ Տէրոջը
գատը մարդկ ըրէք , քանզի Տէրը
իր ժողովուրդին հետ դատ ունի ,
ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի :
3 Ո վ իմ ժողովուրդս՝ քեզի ի՛նչ
ըրի ու ի՛նչ բանով քեզ յոդնեցու-
ցի . ինծի դէմ պատասխան տուր :
4 Վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն
հանեցի , ու ծառայութեան տունէն
քեզ փրկեցի , և քու առջևդ Մով-
սէսը , Ահարոնը ու Մարիամը խրր-
5 կեցի : Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝
մի՛ոտդ բեր ինչ որ Մովաբացւոց
Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ , ու
ինչ որ Բէովրեան Բաղաամ անոր
պատասխանեց , և ինչ որ եղաւ
Սատիմէն մինչև Գաղգաղա , որպէս
զի Տէրոջը արդարութիւնը գիտ-
նաս :
6 Տէրոջը առջևը ինչո՞վ երթամ ,
ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջևը
իյնամ . արդեօք անոր առջևը ող-
ջակէզներո՞վ , մէկ տարեկան որ-
7 թերո՞վ երթամ : Արդեօք Տէրը
հազարաւոր խոյերու , կամ բիւ-
րաւոր եղի գետերու պիտի հաճի .
արդեօք իմ յանցանքիս համար իմ
անդրանիկս , ու հոգւոյս մեղքին
համար որովայնիս պտուղը տամ :
8 Ո՛վկէ յայտնեց՝ ով մարդ , թէ
ինչ է աղէկը . ու Տէրը քեզմէ
ի՞նչ կը պահանջէ , բայց միայն
իրաւունք ընել , ողորմութիւն սի-
րել , ու խոնարհութեամբ քու
Աստուծոյդ հետը քալել :
9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կան-
չէ , ու իմաստունը քու անունդ
պիտի տեսնէ . գաւազանը ու ա-
նոր հրամայողը լսեցէք :
10 Ընօրէնին տանը մէջ տակաւին անօրէնու-
թեան գանձեր կա՞ն , ու պակաս
արդեօ՝ որ պիղծ է :
11 Արիթէ անօ-
րէնութեան կշիռներ ու խարդախ
քարերու քսակ ո՞նէյողը մաքուր
պիտի սեպե՞մ :
12 Վանդի անոր
հարուստները զրկանքով լեցուն են ,
և անոր բնակիչները սուտ կը խօ-
սին , ու իրենց բերնին մէջ նենգա-
ւոր լեզու ունին :
13 Ասոր ես ալ
քեզ զարնելով հիւանդ պիտի ը-
նեմ , և քու մեղքերուդ համար
ւէղ աւերակ պիտի ընեմ :
14 Դուն
պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս ,
և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը
պիտի բլլայ . պիտի յափշտակես ,
բայց պիտի չկարենաս ազատել ,
ու ազատածդ սուրի պիտի մատ-
նեմ :
15 Դուն պիտի սերմանես ,
բայց պիտի չնձես . դուն ձիթա-
պտուղ պիտի կոխես , բայց եղով
պիտի չօծուիս . քաղցու գինի
պտտցընես , բայց գինի պիտի չը-
խմես :
16 Վանդի Ամրիին հրաման-
ները կը պահուին և Աքսաբին
տանը բոլոր գործքերը . և դուք ա-
նոնց խորհուրդներովը կը քալէք ,
որպէս զի քեզ ամայի ընեմ , և
քու բնակիչներդ սուլելու Խրնաւոյ .
ուստի իմ ժողովուրդիս նախատին-
քը պիտի կրէք :

Գ Լ . Ե

1 Ա՛ւ ինծի՝ որ ամառնային պտուղը
քաղուածի պէս , այգեկութէն
ճաշացի ձիւերու պէս եղայ . ու-
տելու ողկոյզ չկայ . հոգիս կան-
խահաս պտուղներուն կը ցանկայ :
2 Նարեկացին երկրէս կորսուեցաւ ,

ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ ։
ամէնքը արիւններու համար դարան
կը դնեն , ամէն մարդ իր նդ-
3 բայրը որոգայթով կ'որսայ ։ Չնո-
քերով չատ չարութիւն ընելու հա-
մար՝ իշխանը պարգեւ կը պահանջէ ,
և դատաւորը կաշառքի կը նայի ,
ու մեծ մարդը իր սրտին ցանկու-
թիւնը համեմատ կը խօսի . այս-
4 պէս զանիկայ կը ծռեն ։ Անոնց
աղէկը փուշի պէս , շիտակը փշ-
ղէն ցանդէն գեղ է . քու դիտա-
բուդ օրը՝ քու պատիժդ եւ
կաւ , անոնց չփոթութիւնը հիմա
5 պիտի ըլլայ ։ Խարնկամի մի հա-
ւատաք , մտերիմ բարնկամի մի
ապաւինիք , ծոցդ պառկողէն բեր-
6 նիդ դռնները պահէ ։ Վանգի որ-
գան իր հայրը կ'անարգէ , աղջիկը
իր մօրը վրայ , ա— հարսը իր կե-
սուրին վրայ կ'ելլէ . մարդուն թշ-
նամիները իր ընտանիքն են ։
7 Բայց ես Տէրոջը պիտի ապասեմ ,
իմ փրկութեանս Աստուծոյն պիտի
յուսամ , իմ Աստուածս ինծի պի-
8 տի լսէ ։ Ո՛վ իմ թշնամիս՝ վրաս
մի՛ խնդար . թէև իյնամ , պիտի
ելլեմ ; թէև խաւարի մէջ նըս-
տիմ , Տէրը ինծի լոյս պիտի ըլլայ ։
9 Տէրոջը բարկութիւնը պիտի կրեմ ,
(քանզի անոր դէմ մեղք գործե-
ցի ,) մինչև որ անիկայ իմ դատս
պաշտպանէ ու ինծի իրաւունք
ընէ , զիս լոյսը հանէ ու անոր
10 արդարութիւնը տեսնեմ ։ Ան ա-
տունը իմ թշնամիս պիտի տեսնէ .
ամօթը պիտի ծածկէ զանիկայ , որ
ինծի կ'ըսէր թէ Ո՞ւր է քու Տէր
Աստուածդ . իմ աչքերս զանիկայ
պիտի տեսնեն . հիմա անիկայ փո-
ղոցներուն ցեխին պէս ոտից կոխան
պիտի ըլլայ ։
11 Ան օրը որ քու պարիսպներդ

պիտի շինուին , նոյն օրը պատուէ-
րը հեռացած պիտի ըլլայ ։ Ան 12
օրը Յորնատանէն և պարսպատոր
քաղաքներէն , ու պարիսպէն մինչև
Ափրատ , և ծովէ ծով ու լեռնէ
լեռ քեզի պիտի գան ։ Սակայն 13
երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնա-
կիչներուն պատճառաւ , ու իրենց
գործերուն պատուղին համար ։
Քու գաւազանովդ հովուէ քու 14
ժողովուրդդ , քու ժառանգու-
թեանդ խաչիքը՝ որ առանձին
անտառ մը կը նստի Կարմէղոսի
մէջ . անոնք առիլ օրերուն պէս
Բասանի ու Գաղաադի մէջ թող
արածին ։ Ինծի հրաշքները պիտի 15
ցուցընեմ , ինչպէս ան օրերը որ
Եգիպտոսի երկրէն ելար ։ Ազգերը 16
պիտի տեսնեն , ու իրենց բոլոր
քաջութիւնէն պիտի ամչնան . բե-
նի վրայ ձեռք պիտի դնեն , — ա-
նոնց ականջները պիտի խլանայ ։
Օձի պէս հող պիտի լզեն , երկրի 17
սողուններուն պէս իրենց պահուր-
տած տեղերէն պիտի դողան ։ Ու
Տէր Աստուածէն պիտի զարհուրին ,
ու քեզմէ պիտի վախնան ։
Ո՞վ պէս Աստուած քեզի կայ , 18
որ անօրէնութիւնը կը ներէ , ու
իր ժառանգութեանը ճնացորդին
յանցանքը անտես կ'ընէ . իր բար-
կութիւնը յաւիտեան չպահեր ,
քանզի ողորմութիւնը կը սիրէ ։
Ան իկայ պիտի դառնայ , մեզի ո- 19
ղորմութիւն պիտի ընէ , մեր ան-
բէնութիւնները ոտքին տակը պիտի
առնէ . այո՝ անոնց բոլոր մեղքերը
ծովուն խորութիւնը մէջ պիտի
նետես ։ Յակոբին ճշմարտութիւն 20
պիտի ընես , և Աբրահամին ողոր-
մութիւն , ինչպէս որ առիլ օրերն
ի վեր մեր հայրերուն երդում
խոստացար ։

ՄԵՐԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՆԱՀՈՒՄԵՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ա՛ինուէի պատգամը . Ելկեսացի
Նաւումին տեսիլքին գիրքը :
2 Յեհովան նախանձոտ ու վրէժխընդիր Աստուած է . Յեհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է . Յեհովան իր հակառակորդներէն վրէժ կ՛առնէ , ու իր թշնամիներուն բարկութիւնը կը պահէ :
3 Յեհովան երկայնամիտ է , ու անոր զօրութիւնը մեծ է , բայց յանցաւորը ամենևին անպատիժ չ՚թողուր : Յեհովային ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է , ու ամպերը անոր ոտքերուն փոշին են :
4 Ծովուն կը սաստէ ու զանիկայ կը ցամքեցընէ , և բոլոր գետերը կը չորցընէ . Բասան ու Կարմեղոս կը թառամին , և Լիբանանին ծաղիկը կը թառամի :
5 Լեռները անկէ կը դողան ու բլուրները կը հալին . երկիրը անոր երեսէն կը խախտի , աշխարհքը ու անոր բոլոր բնակիչները :
6 Անոր ցասմանը առջեւը ո՞վ կրնայ կայնիլ , և անոր սաստիկ բարկութեանը ո՞վ կրնայ դէմ դնել . անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի , ու ապառաժները անկէ կը խորտակին :
7 Յեհովան բարի է , նեղութեան օրը ամրութիւն է . ու իրեն ապաւինողները կը ճանչնայ :
8 Խայտ ան տեղը յորդահոս հեղեղով բոլորովին պիտի աւրէ . և խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները :
9 Յեհովային դէմ ի՞նչ կը խորհիք . բնաջինջ ընողը անիկայ է . նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չ՚ելլէ :
10 Անոնք քանի որ անոնք փուշերու պէս փաթթուած են , ու իրենց ըմպելիքովը գինովցածի պէս են , բոլորովին չորցած խրտիլի պէս պիտի այրին :
11 Անոնցմէ Յեհովային դէմ չարութիւն մտածող մը , անօրէն խորհրդական մը ելաւ :
12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Թէև անոնք խաղաղութեան մէջ են ու բազմաթիւ են , սակայն անոնք պիտի կտրին , երբոր անիկայ անցնի . թէև քեզ նեղեցի , ալ պիտի չ՚նեղեմ :
13 Ու հիմա քու վրայէդ անոնց լուծը պիտի կոտրեմ , ու քու կապերդ պիտի կտրեմ :
14 Ու Տէրը քեզի համար հրամայեց , որ մէյմըն ալ քու անունէդ սերդ չսերածուի . քու աստուածներուդ տունէն քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ պիտի ընեմ . զանիկայ քու գերեզմանդ պիտի ընեմ , քանզի դուն անարդ եղար :
15 Ահա լեռներուն վրայ աւետիս բերողին՝ խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը . տօներդ պահէ՛ ո՛վ Յուդա , ուխտերդ կատարէ . քանզի մէյմըն ալ քու մէջդ անօրէն պիտի չանցնի , անիկայ բոլորովին կտրեցաւ :

ԳԼ . Ը

1 Ա՛որտակողը քու երեսիդ դէմ ելաւ . պարիսպը պահպանէ , ճամբան դիտէ , մէջքերը ուժովցնէ , զօրութիւնդ բոլոր չափովը :
2 Վասնզի Տէրը Յակոբին վայելչութիւնը Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց . վասն զի պարպողները զանոնք պարպեցին , ու անոնց որթի ուռերը աւրեցին :
3 Անոր զօրաւորներուն վահանը կարմրեցաւ , անոր քաջ մարդիկները կարմիրով ներկուեցան . անոր պատրաստութեան օրը կառքը պողպատի փայլունութիւն պիտի ունենայ , ու նիզակները պիտի երերցուին :
4 Ահա քերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին , հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն . անոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ , ու փայլակներու պէս պիտի վազեն :
5 Իր կորիձները պիտի յիշէ . անոնք քալած ատեննին պիտի գլորին , իւղ ընծայիները պարսպին մէջ պիտի արտորան , ու պատսպարան պիտի պատրաստուի :

6 Գետերուն դռները պիտի բացուին ,
7 և պալատը պիտի փլի ։ Ու նա-
խասահմանուեցաւ որ անիկայ գե-
րութեան պիտի երթայ , և անոր
աղախինները կուրծքերնուն զար-
նելով ՝ աղաւնիի պէս մնչելով ,
8 անոր հետը պիտի երթան ։ Ու
Նինուէ շատ ժամանակէ ՚ի վեր
ջուրերու աւազանի պէս էր . սա-
կայն անոնք փախչելով՝ Այսնեցէք ,
կայնեցէք՝ պիտի ըսեն , բայց դար-
9 ձող պիտի չըլլայ ։ Ուրծանէք յափըշ-
տակեցէք , ոսկի՝ յափշտակեցէք .
քանզի անոր զարդերը անթիւ են ,
ու ամէն յանկալի ապառաներու առա-
10 տութիւն կայ ։ Պարապ ու պար-
պած ու դատարկացած է . և սիր-
տերը կը հալին , ու ծունկերը
իրարու կը զարնեն , և ամէն մէջ-
քերը կը դողան , ու ամենուն ե-
րեսները դոյներնին կը նետեն ։
11 Ո՞ւր է առիւծներուն բնակա-
րանը , և առոյգ առիւծներուն ա-
բուտը , որ արու առիւծը , մատակ
առիւծը ու առիւծի կորիւնը հոն
կը պտըտէին , ու ջնջուած վախցնող
12 մը չկար ։ Առիւծը իր կորիւննե-
րուն բաւական եղածին չափ կը
պատառէր , ու իր մատակ առիւծ-
ներուն համար կը խեղդէր , և իր
մորիները որսով , ու իր բնակա-
րանները յափշտակութեամբ կը
13 լեցնէր ։ Ահա ես քեզի դէմ եմ ,
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , և անոր կառ-
քերը պիտի այրեմ ՝ ծուխի պէս
գոլչնէ՛մ , և քու առոյգ առիւծ-
ներդ սուրը պիտի ուտէ , ու քու
որոշ երկրին վրայէն պիտի չընդե՛մ ,
և քու դեսպաններուդ ձայնը մէլմէլ
ալ պիտի չըսուի ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Վա՜յ արիւններու քաղաքին , բո-
լորովին սուտութեամբ ու յափըշ-
տակութեամբ լեցուն է . հոն որսը
2 պակաս չէ ։ Ահա խարազանին ձայ-
նը , ու անիւին շարժման ձայնը ,
և սրընթաց ձիին ու ցնցուող
3 կառքին լլկոնը ։ Հեծեալը կը
վերցնէ փայլուն սուրը ու շող-
չողուն նիզակը , և շատ վիրաւոր-
ներ ու խիստ շատ մեռելներ կ՚ըլ-
լան , ու դիերը անթիւ են , դիե-
րուն վրայ կը գլորին , Ան պոռնի-
4 կին պոռնկութեանցը շատութեանը
համար , որ խիստ շնորհալի ու
կախարդութեանց տէր ըլլալով , իր
պոռնկութիւններովը ազգեր , և իր
կախարդութիւններովը ազգատոհմ-
ներ կը ծախէր ։ Ահա ես քեզի
5 դէմ եմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , ու
քու երեսիդ դէմ քու քղանցքդ
պիտի բանամ , և քու մերկու-
թիւնդ ազգերուն՝ ու քու անար-
զանքդ թագաւորութիւններուն պի-
տի յայտնեմ . Ան քու վրադ
6 պղծութիւններ պիտի նետեմ , ու
քեզ խայտառակ պիտի ընեմ , ու
քեզ օրինակ պիտի դնեմ ։ Ու
7 պիտի ըլլայ որ ամէն քեզ տեսնողը
քեզմէ պիտի փախչի , ու պիտի
ըսէ , Նինուէ աւերակ եղաւ .
անոր վրայ ո՞վ պիտի ողբայ . քեզի
ո՞ւսկից մխիթարիչներ փնտռեմ ։
8 Աիթէ դուն Նովմէն աղո՞ւ
ես , որ գետերուն մէջը կը բնակէր ,
ու ջուրերով շրջապատած էր , որ
ծովը անոր խրամ եղած էր , ո՞ր ծո-
վը անոր պարիսպն էր . Ան
9 բութիւնը Եթէովպիա ու Եգիպ-
տոս էր , ու ծայր չունէր . Փու-
դացիք ու Լիբէացիք քեզի օգնա-
կան էին ։ Անիկայ ալ աքսոր ու
10 գերութեան գնաց , անոր ազաքնե-
րը անգամ ամէն ճամբու գլուխ
գետինը գարնուեցան . և անոր պա-
տուականներուն վրայ վիճակ ձգե-
ցին , ու անոր բոլոր մեծամեծները
շղթաներով կապուեցան ։ Դուն
11 ալ պիտի գինովնաս ու անյայտ
ըլլաս , դուն ալ թշնամիէն ամրա-
նալու տեղ պիտի փնտռես ։ Ան-
12 նալու բոլոր բերդերդ՝ կանխահաս պտուղ-
ներ ունեցող թզենիներու պէս պի-
տի ըլլան , որոնք երբոր թօթուին ,
ուտողին բերանը կ՚իյնան ։ Ան
13 քու ժողովուրդդ քու մէջդ կիներնե-
րու պէս պիտի ըլլան , քու երկրիդ
դռները անշուշտ քու թշնամինե-
րուդ պիտի բացուին , կրակը պի-
14 տի ուտէ քու նիգերդ ։ Պաշար-

մեն համար քեզի ջուրեր քաշէ ,
ըմբռնէրդ ամրացուր . ցեխի մէջ
մտիր ու կաւը կոխէ , և աղիւսին
15 փուռը նորոգէ . Հոն կրակը քեզ
պիտի ուտէ , սուրը քեզ պիտի
կոտրէ , ու Ջրեակի պէս քեզ պի-
տի հատցընէ . քեզ Ջրեակի պէս
շատցուր , քեզ մարախի պէս շատ-
16 ցուր : Վաճառականներդ եր-
կինքի աստղերէն աւելի շատցու-
ցիր . Ջրեակը տարածուեցաւ , եւ-
17 քը թռաւ : Վու թագակիրներդ
մարախի պէս , ու զօրավարներդ
անթիւ մարախներու պէս են , որ
ցուրտ օրը ցանգերու վրայ կը հանգ-
չին . երբոր արեւը ծագի՝ կը չուէն ,
ու անոնց տեղը ուր ըլլալը չգիտ-
ցուիր : Վու հովիւներդ կը քնա- 18
նան , ով Ասորեստանի թագաւոր ,
քու ազնուականներդ կը պառկին .
քու ժողովուրդդ լեռներուն վրայ
ցրուեցան , ու մէկը չկայ որ զանա-
ժողվէ : Վու բեկմանդ ձար չկայ , 19
քու վէրքդ անդարմանելի է . ամէն
անոնք որ քու լուրդ կը լսեն , քե-
զի համար ծափ պիտի զարնեն ,
քանզի ամէն ժամանակ քու չարու-
թիւնդ որո՞ւ վրայ անցած չէ :

ՄԵԾԱԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ասմբակում մարգարէին տեսիլքով
յայտնուած պատգամը :
2 Մինչև ե՞րբ ով Տէր՝ աղաղա-
կեմ , ու չլսես , և զրկանաց համար
3 քեզի կանչեմ , ու չազատես : Ինչո՞ւ
համար ինծի անօրէնութիւն կը ցու-
ցընես , և նեղութիւն կ'երեւցընես .
քանզի իմ առջիս յափշտակութիւն
ու զրկանք կայ , և դատ ու վէճ հա-
4 նող կայ : Անոր համար օրէնքը կը
խափանի , ու իրաւունքը՝ ի գործ
չդրուիր , վասն զի անօրէնը արդա-
րին բոլորտիքը կ'առնէ . ասոր պատ-
ճառաւ դատաստանը ծուռ կ'ելլէ :
5 Ազգերուն մէջ նայեցէք ու տես-
սէք , և զարմանալով ապշեցէք ,
վասն զի ձեր օրերուն մէջը անանկ
գործ մը պիտի գործեմ , որ եթէ
ինչէ պատմուի , պիտի չհաւատաք :
6 Վանզի ահա ես պիտի արթընցը-
նեմ Վաղդէացիները , ան դառն
ու արագընթաց ազգը , որ իրենը
չեղող բնակութիւններուն տիրելու
համար երկրիս լայնութիւնը կը
7 պտըտի : Անիկա սոսկալի և ա-
հարկու է , անոր դատաստանը ու
8 իշխանութիւնը իրմէ կ'ելլէ : Ա-
նոր ձիերը ինձմէն աւելի արագա-
շարժ են , ու երիկոյեան գայլերէն
աւելի կատաղած են . և անոր ձիա-
ւորները պիտի յաթկեն , ու անոր
ձիաւորները հեռուէն պիտի գան ,
ու կերակուրի վրայ արտորացող
արծիւի պէս պիտի թռչին : Անոնք 9
զրկանաց համար պիտի գան ,
դունդերուն երեսները դէպ՝ ի ա-
ռաջ պիտի ըլլայ , ու աւազի պէս
գերիներ պիտի ժողվէ : Ան՝ 10
կայ թագաւորները ծաղր պիտի ը-
նէ , ու իշխանները անոր խաղալիկ
պիտի ըլլան . անիկայ ամէն պա-
րսպի վրայ պիտի քնդայ . վասն զի
հող պիտի դիզէ ու զանիկայ պի-
տի առնէ : Ան աւեր անոր միտ- 11
քը պիտի փոխուի ու պիտի հը-
պարտանայ , և ասիկա իր զօրութիւնը
իր աստուածն ոխակալով , յանցաւոր
պիտի ըլլայ :
Մի՞թէ դուն՝ ի յաւիտենից չէ՞ս , 12
ով իմ Տէր Աստուածս , իմ Սուր-
բըս . պիտի չմեռնինք : Ո՛վ Տէր՝
զանիկայ դատաստանի համար որո-
շեցիր . ով Վէմ՝ զանիկայ յանդի-
մանելու համար հաստատեցիր :
Դուն որ քու աչքերդ չարութիւն 13
տեսնելէն մաքուր են , ու անիրա-
ւութեան նայելու կարող չես ,
նենգաւորներուն ինչո՞ւ կը նայիս ,
ամբարիշտը իրմէ արդար եղողը
կլլած ատենը ինչո՞ւ կը լռես . Ու 14

մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ'ըլլան , սողուններուն պէս՝ որոնք իրենց վրայ տիրող չունին : Անոնց 15 ամէնը կարթով կը հանէ , զանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ , և զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ ; անոր համար կ'ուրախանայ ու կը ցնծայ . 16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ , ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ , վասն զի անոնցմով իր բաժինը գէր , ու իր կերակուրը 17 պարարտ է : Արդեօք աս պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞ , ու միշտ ազգերը կոտրելէն պիտի չդադարի՞ :

ԳԼ . Ը

1 Ամէն պահպանութեանս տեղը պիտի կենամ , ու պարսպին վրայ պիտի կայնիմ , ու պիտի սպասեմ որ տեսնեմ թէ ինծի հետ ինչ պիտի խօսի , և թէ իմ կրած յանդիմանութեանս վրայ ինչ պատասխան պիտի տամ :

2 Ու Տէրը ինծի պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Տեսիլքը գրէ ու տախտակներու վրայ յայտնի նշանակէ , որ զանիկայ կարդացողը 3 համարձակ կարդայ : Վասնզի տեսիլքը տակաւին որոշուած ժամանակի համար է , բայց վախճանին կ'արտորայ , սուտ պիտի չելլէ . թէ որ ուշանայ , անոր սպասէ . քանզի անշուշտ պիտի գայ , ետ 4 պիտի չմնայ : Ահա հպարտ հոգւոյն հոգին իր ներսիդին ուղիղ չէ , բայց արդարը իր հաւատքովը 5 պիտի ապրի : Ասանաւանդ գինին կը կատղեցնէ , հպարտ մարդը հանդարտ չկենար , քանզի իր հոգին դերեզմանի պէս կը լայնցնէ , ու մահուան պէս բլլալով՝ չկշտանար , հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ , ու բոլոր ժողովուրդնե- 6 րը իր քովը կը գումարէ : Արդեօք ասոնց ամէնը անոր վրայ առակ պիտի չհանե՞ն , ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չըսե՞ն , Ալ՛ւ անո՛ր որ իրերը չհազած կը շատցընէ . (մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ ,) ու իր վրայ գրաւներ կը բնռնաւորէ : Արդեօք յանկարծ 7 քեզ խածնողներ պիտի չկրնա՞ն , ու քեզի նեղութիւն տուողները պիտի չարթընա՞ն , և դուն անոնց աւար պիտի չըլլա՞ս : Որովհետև 8 դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր , քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլորը մնացորդները պիտի կողոպտեն մարդոց արիւններուն համար ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զրկանացը համար :

Ալ՛ւ անո՛ր որ իր տանը համար 9 չար ագահութեամբ ճառ կը վաստկի , որպէս զի իր բոյնը բարձր տեղ դնէ չարին ձեռքէն ազատելու համար : Հաստ ժողո- 10 վուրդներ կտրելովդ , քու տանդ վրայ անարգանք բերիր , և քու հոգւոյդ դէմ մեղք գործեցիր : Վասն- 11 զի քարը պատէն պիտի աղաղակէ , ու գերանը չինուն փայտերուն մէջէն պատասխան պիտի տայ անոր :

Ալ՛ւ անո՛ր որ արիւններով քա- 12 ղաք կը շինէ , ու անիրաւութեամբ աւան կը հաստատէ : Արդեօք 13 զօրաց Տէրոջմէն չէ՞ , որ ժողովուրդները կրակի համար կ'աշխատին , ու ազգերը պարապ տեղը կը յոգնին : Վասնզի երկիրը Տէրոջ 14 փառացը գիտութեանը պիտի լեցուի , ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն :

Ալ՛ւ ընկե՛ր որ քու ընկերիդ խմել 15 կը խմցընես , և քու արբեցուցիչ ըմպելիքդ առատ կը բաշխես , որ անոնց ալ գինովցնես , որպէս զի անոնց մերկութիւնը տեսնես : Փառքէն աւելի ամօթով կշտա- 16 ցար , դուն ալ խմէ ու մերկացիր . Տէրոջը աջ ձեռքին բաժակը քեզի պիտի դառնայ , և քու փառացդ վրայ անարգանք պիտի ըլլայ : Վասնզի Լիբանանին զրկանքը քեզ 17 պիտի ծածկէ , ու գազաններուն յափշտակութիւնը պիտի վախցընէ , մարդոց արիւններուն համար ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զրկանացը համար :

Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստա- 18

ւորին քանդակած կուռքը , ձուլա-
ծոյ կուռքը և սուտ թիւն սորվե-
ցընողը , որ շինողը իր շինած բա-
նին ապաւինի , ու համր կուռքեր
19 շինէ : Ա՛յ անոր՝ որ փայտին
կ՚ըսէ , Արթնցիր , և համր քա-
րին՝ Նկեր . միթէ անիկայ ըսած չը
պիտի սորվեցընէ՞ . ահա անիկայ
ոսկիով ու արծաթով պատած է ,
բայց անոր մէջը ամենևին հոգի չը-
20 կայ : Ասկայն Տէրը իր սուրբ
տաճարին մէջն է . անոր երեսին
առջեը լռութիւն կեցիր՝ ո՛վ բոլոր երկիր :

ԿԱՀ . Գ

1 Հ ԱԿԿԱԿՈՒՄԻ վերջ , Ամբակում
մարգարէին աղօթքը :

2 Ո՛վ Տէր՝ քու լուրդ լսեցի — ես
վախցայ . քու գործդ տարիներուն
մէջը նորոգէ՛ , ո՛վ Տէր . տարիներ-
ուն մէջը գիտցո՛ւր , բարկութեան
մէջ ողորմութիւն յիշէ՛ :

3 Աստուած Թեմանէն եկաւ , ու
Սուրբը՝ Փառան լեռնէն . (Հէ-
լայ .) անոր փառքը երկինքը ծած-
կեց , ու երկիրը անոր գովութեամ-
4 բը լեցուեցաւ : Ու անոր պայ-
ծառութիւնը լուսոյ պէս էր . անոր
ձեռքէն՝ ճառագայթներ ի՛նկնին , ու
անոր զօրութեանը ծածկոյթը հոն
5 էր . Անոր առջևէն ժանտախտը
կ՚երթար , և անոր ոտքերուն ետե-
ւէն հրաստաղնապ տենդը կ՚ելլէր :
6 Անիկայ կայնեցաւ ու երկիրը չա-
փեց , նայեցաւ և ազգերը դո-
ղացուց . ու յաւիտենական լեռնե-
րը փշրուեցան , և վաղեմի բլուր-
ները խոնարհեցան . անիկայ յա-
ւիտենական ճամբաներ ունի :

7 Կուշանի վրաններուն նեղութեան
տակ տեսայ , Մադիամու երկրին
8 վրաններուն դողացին : Միթէ գե-
տերուն բարկացա՞ւ Տէրը , քու
սրամտութիւնդ գետերուն վրա՞յ էր ,
բարկութիւնդ ծովուն վրա՞յ էր , որ
քու ձիերդ — փրկութեան կառ-
քերդ հնձար : Ու աղեղդ բոլո-
րովին մերկ եղաւ , խոստովէ ցեղե-
րուն ըստ երդումներուդ , ու գե-
տերով պատուհիր : (Հէլայ .) երկիրը
դետերով պատուհիր : Լեռները 10
քեզ տեսան — դողացին , ջու-
րերուն յորդութիւնը անցաւ , ան-
դունդը իր ձայնը տուաւ , — ձեռ-
քերը վեր վերցուց : Արևը — 11
լուսինը իրենց կարգին մէջը կայ-
նեցան , անոնք քու նետերուդ լու-
սովը և քու շողշողուն նիզակիդ
պայծառութիւնովը քալեցին : Երկ- 12
րին վրայ սրտմտութեամբ պտըտե-
ցար , ու բարկութեամբ ազգերը
կոխեցիր : Ժողովուրդիդ փրկու- 13
թեանը համար՝ քու օծեալիդ
հետ փրկութեան համար ելար . ա-
նօրէնին տունէն գլուխ ձղմեցիր ,
հիմը մինչև պարանոցը բանալով :
(Հէլայ :) Իրենց գաւազաններովը 14
իրենց գլխաւորներուն գլուխը խոր-
տակեցիր , գիս ցրուելու համար
փոթորիկի պէս եկան , անոնց ու-
րախութիւնը տնանկը գաղտուկ
ուտելու պէս էր : Ձիերովդ 15
ծովուն վրայ՝ շատ ջուրերուն խոռ-
վութեանը վրայ քալեցիր : Լսեցի 16
ու սիրտս սարսափեցաւ , ձայնէն
շրթունքներս դողացին , ոսկորնե-
րուս մէջը փտութիւն մտաւ , ու
եղած տեղս սարսափեցայ , որ հան-
գըստութիւն ունենամ նեղութեան
օրը , երբոր ժողովուրդին ելլե՝ ան-
որ իր գունդերովը անոր վրայ պիտի
յարձակի :

Թէև թզենին ընձիւղ չտայ , ու 17
որթերու վրայ պտուղ չըլլայ , և
ձիթենիին բերքը սուտ , ու արտերը
կերակուր չտան , — փարախէն ոչ-
խարը կտրի , և գոմերու մէջ ար-
ջառ չըլլայ , Ասկայն ես Տէրոջմով 18
պիտի ցնծամ , իմ փրկութեանս
Աստուծովը պիտի ուրախանամ :
Տէր Եհովան իմ զօրութիւնս է , 19
ու իմ ոտքերս եղնիկի ոտքերու պէս
պիտի ընէ , և զիս իմ բարձր տե-
ղերուս վրայ պիտի պտրտցընէ :

Վկայասոր երաժշտին , իմ գար-
նանը նուագարաններուս վրայ :

ՄԸՐԳԸՐԻՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Հզեկիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Կոդողիայի որդւոյն Կուսիի որդւոյն Սոփոնայիին եղաւ. Յուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիայիին օրերը։

2 Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլորովին պիտի կորսընցընեմ, կ՚ըսէ
3 Տէրը։ Մարդը ու անասունը պիպի կորսընցընեմ, երկինքին թռչունները ու ծովուն ձուկերը և գայթակղութիւնները ամբարիշտներուն հետ պիտի կորսընցընեմ, ու երկրիս երեսէն մարդը պիտի
4 կտրեմ, կ՚ըսէ Տէրը։ Նաև իմ ձեռքս Յուդայի վրայ ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի երկընցընեմ. ու ասոնց տեղէն բնաջինջ պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը, քուրմերուն անունը՝ քա-
5 հանաներուն հետ, նաև տանիքներու վրայ երկինքի զօրքերուն երկրպագութիւն ընողները, ու երկրպագութիւն ընելով Տէրոջմով երդում ընողները, և Մելքոմով երդում
6 ընողները, ու Տէրոջմէ ետ դարձողները, ու Տէրը չփնտռողները և զանիկայ չխնդրողները։

7 Տէր Եհովային առջեւը լուռ կեցիր, քանզի Տէրոջը օրը մօտ է, քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց, իր
8 կոչնականները հրաւիրեց։ Նաև պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը իշխանները ու թագաւորին տղաքները ու բոլոր օտար զգեստ հագ-
9 նողները պիտի պատժեմ։ Նաև ան օրը սեմին վրայէն բոլոր յանթկողնները՝ իրենց տիրոջը տունը զրկանքով ու նենգութեամբ լեցընողները
10 պիտի պատժեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը, Ձկան դռնէն աղաղակի ձայն, և Մասնայէն հեծեծութիւն՝ ու բլուրներէն
11 մեծ կոտորած պիտի ըլլայ։ Ողբացէք ո՛վ Մաքթեսի բնակիչնե-

րը, քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կորուսեալ, բոլոր արծաթ բերողները կտրեցան։

12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանակը Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ, ու ինչ որ իրենց մրուրին վրայ հանգիստ նստող մարդիկները պիտի պատժեմ, որոնք իրենց սրտին մէջը կ՚ըսեն, Տէրը ո՛չ բարիք պիտի ընէ և ո՛չ չարիք։

13 Նաև անոնց ստացուածքը աւար, ու անոնց տուները աւերակ պիտի ըլլան. և տուներ պիտի շինեն, բայց անոնց դէնք պիտի չբնակին, ու այգիներ պիտի տնկեն, բայց անոնց գինին պիտի չխմեն։

14 Տէրոջը մեծ օրը մօտ է, մօտ է, ու խիստ կ՚արտորայ. Տէրոջը օրուան ձայնը ի՛նչ դառն է, զօրաւորը հոն դառնապէս պիտի աղաղակէ։
15 Այն օրը բարկութեան օր է։ Նեղութեան ու տառապանաց օր, կործանման ու աւերման օր, խաւարի ու մէգի օր, ամպի ու մռայլութեան
16 օր է. Պարսպաւոր քաղաքներու դէմ և բարձր աշտարակներու
17 դէմ փողի ու աղաղակի օր է։ Ու մարդիկները նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ, և կոյրերու պէս պիտի պտըտին, քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին. ու անոնց արիւնը փոշիի պէս ու մարմինները աղբի պէս պիտի թափուի։
18 Տէրոջը բարկութեան օրը անոնց արծաթը ու ոսկին անգամ զանոնք ազատելու կարող պիտի չըլլան. Հապա բոլոր երկիրը անոր նախանձին կրակովը պիտի սպառի, քանզի անիկայ խիստ չուտով երկրիս բոլոր բնակիչները պիտի հատցընէ։

ԳԼ. Ը

1 Ժողովեցէք ձեր անձերը, այնպէս
2 ո՛վ չամչացող ազգ, Պէտ նա-

չկամ , դէտ Տէրոջը բարկութեան
3 օրը ձեր վրայ չկամ : Տէրը փնտռռնեցէք՝ ով երկրիս բոլոր խոնարհները , դուք որ անոր իրաւունքը ՚ի գործ կը դնէք , արդարութիւն փնտռեցէք , խոնարհութիւն փնտռեցէք , գուցէ Տէրոջը բարկութեան օրը պահուիք :
4 Վասն զի Գազա պիտի թողուի , Ասկաղոն ամայի պիտի ըլլայ . Ազովոտը կէս օրուանատեն պիտի վռնտեն , և Եկրոն արմատէն պիտի խլուի :
5 Ալ՝ ծովեզերքը բնակողներուն , Քերեթհիներուն ազգին . Տէրոջը խօսքը քեզի դէմ է , ով Փղշտացւոց երկիրը Քանան . քեզ ալ պիտի աւրեմ , անանկ որ բնակիչ
6 չունենաս : Եւ ծովեզերքը հովիւներու բնակարաններ — աւազաններ ու հօտերու փարախներ պիտի
7 ըլլայ : Եւ ծովեզերքը Յուդայի տանը մնացորդին պիտի ըլլայ , հոն պիտի արածին . իրիկունը Աշկաղոնի տուներուն մէջ պիտի պառկին , քանզի անոնց Տէր Աստուածը անոնց այցելութիւն պիտի ընէ , և անոնց գերութիւնը պիտի դարձնէ :
8 Մովաբին նախատինքը ու Ամմոնի որդւոցը հայհոյութիւնները լսեցի , որ անոնք իմ ժողովուրդս նախատեցին , ու անոնց սահմանին
9 դէմ հպարտացան : Անոր համար Իսրայէլին Աստուածը՝ զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Կենդանի եմ ես , որ Մովաբը Սոդոմի պէս , ու Ամմոնի որդիքը Գոմորի պէս եղինձնեղրու կալուածք և ագի հանք ու յաւիտեան ամայութիւն պիտի ըլլայ . իմ ժողովուրդիս մնացորդը զանոնք պիտի յափշտակէ , ու իմ ազգիս մնացորդները զանոնք պիտի
10 ժառանգեն : Այսպէս անոնց հպարտութեանը համար իրենց պիտի ըլլայ , քանզի անոնք զօրաց Տէրոջը ժողովուրդը նախատեցին , ու անոր
11 դէմ հպարտացան : Տէրը անոնց վրայ ահարկու պիտի ըլլայ , քանզի անիկայ երկրիս բոլոր աստուածները բնաջինջ պիտի ընէ , և ազգայ բոլոր կղզիները՝ ամէն մէկը իր տեղէն երկրպագութիւն պիտի ընեն անոր :
12 Դուք ալ՝ ով Եթովպացիք՝ իմ սրտովս պիտի սպաննուիք :
13 Եւ անիկայ իր ձեռքը հիւսիսին վրայ պիտի երկնցընէ , ու Ասորեստանցին պիտի կորսընցընէ . և Նինուէն աւերակի — անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձնէ .
14 Եւ անոր մէջը հօտեր՝ ազգայ բոլոր գազաններըը պիտի պառկին . հաւալուսը ու ոզնին ալ անոր խոյակներուն մէջ տեղուանքը դիշերը պիտի անցընեն . պատուհաններէն ձայն պիտի ՚ի լսուի , սեմերուն մէջ աւերում պիտի ըլլայ , քանզի ե-
15 ղէնափայտը պիտի քակուի : Այս բօսասէր քաղաքը ասիկայ է , որ ապահովութեամբ կը բնակէր , ՚ որ իր սրտին մէջը կ՚ըսէր Թէ Ես եմ ու ինծմէ ուրիշ չկայ . Ինչպէս աւերակ ու գազանաց խլտի եղաւ . անկէ ամէն անցնողը պիտի սուլէ , — ձեռքը պիտի շարժէ :

ԳԼ . Գ

Վա՜յ ապստամբ ու պիղծ ու բռնակալ
1 հարստահարութիւն ընող քա-
2 ղաքին : Խօսք մտիկ չըրաւ , խրատ չընդունեց , Տէրոջը չապաւինեցաւ ,
3 իր Աստուծոյն չմօտեցաւ : Անոր իշխանները անոր մէջը մնչող առիւծներ են , անոր դատաւորները երեկոյեան գայլեր են , որ մինչև առտու բան մը չեն թողուր :
4 Անոր մարգարէները սնապարծ — նենգաւոր մարդիկներ են . անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին — օրէնքը բռնադատեցին :
5 Արդար Տէրը անոր մէջն է . անիկայ անօրէնութիւն չգործեր . առտուէ առտու իր իրաւունքը ՚ի լոյս կը հանէ — ետ չմնար . բայց անիրաւը ամչնալ չգիտեր :
6 Ազգերը բնաջինջ ըրի , անոնց աշտարակները կործանեցան . անոնց փողոցները աւերեցի , անանկ որ անոնցմէ անցնող չըլլայ . անոնց քաղաքները ամայացան , անմարդ ու անբնակ եղան :
7 Ըսի որ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս — խրատ

պիտի ընդունիս . և անոր բնակա-
բանը բնաջինջ չըլլայ , ՚ի բաց ի որ
զանիկայ պատժեմ . սակայն անոնք
կանուխ ելան , — իրենց բոլոր
գործքերը ապականեցին :
8 Ուրեմն ինծի՛ պատեցէք , կ՚ըսէ
Տէրը , մինչև ան օրը որ որսի հա-
մար ոտք կելնեմ . քանզի իմ վճիռս
ազգերը ժողվել , թագաւորու-
թիւնները գումարել է , որ անոնց
վրայ իմ սրտմտութիւնս՝ իմ բոլոր
սաստիկ բարկութիւնս թափեմ .
քանզի բոլոր երկիրը իմ նախանձիս
կրակովը պիտի սպառի :
9 Վասն զի ան ժամանակը ժողո-
վուրդներուն ընտրեալները մաքուր
շրթունքներու պիտի դարձընեմ ,
որ ամենքը Տէրոջը անունը կանչեն ,
ու մէկ սրտով անոր ծառայութիւն
10 ընեն : Եթովպիայի գետերուն
անդին կողմէն իմ աղօթողներս ,
իմ ցրուածներուս աղջիկը իմ ընծ-
11 ան պիտի բերեն : Ան օրը պիտի
չամչնաս քու բոլոր գործքերդ ,
որոնցմով ինծի դէմ յանցանք ըր-
բիր . քանզի ան ատենը քու հը-
պարտութիւնդ զուարճացողները
քու մէջդէն պիտի վերցընեմ , ու
մէյմըն ալ իմ սուրբ լեռանս վրայ
12 գոռոզութիւն պիտի չընես : Ու
քու մէջդ խոնարհ ու աղքատ ժողո-
վուրդ՝ ճնացորդ պիտի թողում ,
ու Տէրոջը անունը պիտի յուսան :
13 Իսրայէլին ճնացորդը անօրէնու-
թիւն պիտի չընեն , ու սուտ պիտի
չխօսին , և անոնց բերնին մէջ նեն-
գաւոր լեզու պիտի չգտնուի . քան-
զի անոնք պիտի արածին ու պիտի
պառկին , ու վախցընող պիտի չը-
լայ :
14 Ցնծա , ով Սիոնի աղջիկ ,
բարձրաձայն աղաղակէ՛ , ով Իսրա-
յէլ , բոլոր սրտով ուրախ ու
զուարթ եղիր , ով Երուսաղէմի
աղջիկ : 15 Տէրը քու դատաստան-
ներդ վերցուց , քու թշնամիդ վըռն-
տեց . Իսրայէլին Թագաւորը՝ Տէրը
քու մէջդ է , մէյմըն ալ չարիք
պիտի չտեսնես :
16 Ան օրը Երուսաղէմին պիտի ը-
սուի , Մի՛ վախնար , — Սիոնին՝
Ձեռքերդ չթուլնան : 17 Քու Տէր
Աստուածդ քու մէջդ զօրաւոր է ,
անիկայ փրկել պիտի փրկէ . անիկայ
քեզի համար ուրախութեամբ պիտի
զուարճանայ , — իր սիրովը պիտի
թողութիւն պիտի տայ , և քու
վրադ ցնծութեամբ պիտի ուրախա-
նայ : 18 Հանդիսաւոր տօներու հա-
մար տրտմածները պիտի ժողվեմ ,
որոնք քեզմէ էին , — անոնց վրայ
նախատինքը բեռ էր : 19 Ահա ես
ան ժամանակը քու բոլոր ներեղներդ
պիտի սպառեմ , և կաղը պիտի
ազատեմ , ու վռնտուածը պիտի
ժողվեմ . և զանոնք գովելի ու
անուանի պիտի ընեմ ան բոլոր եր-
կիրներուն մէջ՝ ուր որ նախատինք
կրեր էին : 20 Ան ատենը ձեզ կը
պիտի բերեմ , և ան ատենը ձեզ
պիտի ժողվեմ . վասն զի երկրիս
բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ձեզ
անուանի ու գովելի պիտի ընեմ ,
երբոր ձեր գերութիւնը ձեր աչ-
քերուն առջևը ետ դարձընեմ ,
կ՚ըսէ Տէրը :

ՄԸՐԿԸՐԻՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԵՑ

ԴԱՆԻԷԼ Ը

1 Պարսից թագաւորին երկրորդ տա-
րին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն
առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Ընդե
մարգարէին ձեռքովը Յուդայի Իշ-
խանին Սաղաթիէլեան Զօրաբա-
բելին , ու մեծ քահանային Յով-
սեդեկեան Յեսուին եղաւ , ըսելով ,
2 Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս
կ՚ըսէ . Այս ժողովուրդը կ՚ըսէ
թէ , Ժամանակը չէ հասած ,
Տէրոջը տունը չհիմնուելու ժամանա-
կը : 3 Ու Ընդե մարգարէին ձեռ-

քովը Տէրոջը խօսքը եղաւ , ըսելով ,
4 Երդեցք ժամանակ է որ դուք ձեղունազարդ տուներնուդ մէջ բնակիք , ու ասս տունը աւերակ
5 մնայ : Ասկայն հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ճամբաներուն
6 վրայով մտածեցէք : Հասս յանեցիք , բայց քիչ բերիք . կերաք , բայց չկշտացաք . խմեցիք , բայց ծարաւնիդ չանցուցիք . հագուեցաք , բայց չտաքցաք . ու վարձքով բանողը ծակ քսակի համար կը վաստըկի իր վարձքը :
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածե-
8 ցէք : Լեռը ելէք , փայտ բերէք ու տունը շինեցէք , և անոր պիտի հաճիմ , ու պիտի փառաւորիմ ,
9 կ'ըսէ Տէրը : Հասին նայեցաք , և ահա քիչ եղաւ . ձեր տուները անգամ բերիք , բայց անոր վրայ փչեցի : Ինչո՞ւ համար՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Իմ տանս համար , որ անիկայ աւերակ է . ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ :
10 Անոր համար երկինքը ձեր վրայէն իր ցօղը ետ կը պահէ , ու երկիրն
11 ալ իր պտուղը չտար : Ու ես երկրի վրայ , ու լեռներուն վրայ , և ցորենին վրայ , ու գինիին վրայ , ու եղին վրայ , ու գետնի բերքերուն վրայ , և մարդոց վրայ , ու անասուններուն վրայ , և ձեռաց բոլոր վաստակին վրայ երաշտութիւն կանչեցի :
12 Ես ատենը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ , ու մեծ քահանայ Յովսեդեկեան Յեսու , և ժողովուրդին բոլորը Տէր Աստուծոյն ձայնին ու Անգէ մարգարէին խօսքերուն , ինչպէս որ իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ խրկեր էր . ու ժողովուրդը Տէրոջը
13 երեսէն վախցաւ : Ու Տէրոջը դեսպանը Անգէ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ես ձեզի հետ եմ , կ'ըսէ
14 Տէրը : Ու Տէրը՝ Յուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին հոգին , ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին հոգին , և ժողովուրդին բոլորը մնացորդին հոգին արթընցուց . ու գացին և իրենց Աստուածոյն՝ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխատեցան ,
15 Քառասուներրորդ տարին վեցերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը :

Գ. Ա

1 Եօթնեներորդ ամսուն քսանումէկերորդ օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ , ըսելով ,
2 Խիմա Յուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին , ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին , և ժողովրդեան մնացորդին խօսէ ու ըսէ ,
3 Ձեր մէջը մնացած ո՞վ կայ , որ ասս տունը իր առջի փառաւորութեամբը տեսած ըլլայ . ու հիմա զանիկայ ի՞նչպէս կը տեսնէք . մի՞թէ ասիկայ անոր քովը ոչինչ բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն առջեւը : Բայց արդ զօրացիր՝ ո՛վ
4 Զօրաբաբէլ , կ'ըսէ Տէրը . և ո՛վ Յովսեդեկեան Յեսու մեծ քահանայ՝ զօրացիր . ու դուք ո՛վ երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ զօրացէք , կ'ըսէ Տէրը , ու աշխատեցէք . քանզի ես ձեզի հետ եմ ,
5 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ինչպէս որ ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը ձեզի հետ խօսք կապեցի , իմ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ . մի՛ վախնաք :
6 Վասնզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի՛ քանի ատենէն ետքը նորէն երկինքը ու երկիրը , և ծովը ու ցամաքը
7 պիտի շարժեմ : Նաև ամէն ազգերը պիտի շարժեմ , ու ամէն ազգերուն ցանկալի բաները պիտի գան . և ասս տունը փառքով պիտի լեցընեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
8 Արծաթը իմ է ու ոսկին իմ է ,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ասս վերջի տանը փառքը առջինէն մեծ պիտի ըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու ասս տեղս խաղաղութիւն պիտի տամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
10 Դարեհին երկրորդ տարին՝ իններորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէ-

11 րոջը խօսքը եղաւ, ըսելով, Օ՛օրաց
Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. Ահա՛ իմա օձէնքին վրայով հարցմունք ըրէ քա-
12 հանաներուն ու ըսէ՛, Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին քղանցքովը սուրբ միս վերցընէ, ու քղանցքովը՝ հացի կամ ապուրի կամ գինիի կամ եղի կամ ինչ և իցէ կերակուրի դպչի, անիկայ սուրբ կ՛ըլլա՞յ: Ու քահանաները պատասխան տուին ու ըսին,
13 Ո՛չ: Ու Ագէ ըսաւ, Թէ որ մեռելէ պղծուած մը ասոնց մէկուն դպչի՛ըլլայ, կը պղծո՞ւի: Ու քահանաները պատասխան տուին
14 ու ըսին, Կը պղծուի: Ու Ագէ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Այսպէս է ան ժողովուրդը, և այսպէս է ան ազգը իմ առջեւս, կ՛ըսէ Տէրը, ու այսպէս է իրենց ձեռացը բոլոր գործքը. ու ինչ որ հոն ընծայ կը մատուցանեն պիղծ է:
15 Ուրեմն հիմա ան օրէն առաջ խղճեցէք մտածեցէ՛ք, երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի վրայ դրուած չէր. Ար ան առնէր երբոր
16 Դէյը քան ԽՈ՝ ցորեան դեղին քովը կ՛երթար, տասը ԽՈ՝ կը գտնուէր. ԽՈ՝ երբոր իր գինւոյ աւազանին քովը կ՛երթար Ղնանէն յիսուն Խոր հանելու, քսան Խոր կը գտնուէր:
17 Ձեզ ԽՈ՝ ձեր ձեռացը բոլոր գործքը խորշակահարութեամբ և դալկութով ու կարկուտով զարկի, սակայն ինծի չդարձաք, կ՛ըսէ Տէրը: Ահա՛ ան օրէն առաջ խղճեցէք
18 մտածեցէ՛ք, Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը օրէն, իննեերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրէն առաջ խղճեցէք մտածեցէ՛ք:
19 Ունաը տակաւին ամբարին մէ՞ջն է. և որթը ու թզենին և նռնենին ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին. ան օրէն՝ի վեր պիտի օրհնեմ:

Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ ան-
20 գամ Ագէին եղաւ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ ըսելով,
21 Յուդայի իշխանին՝ Օ՛օրաբաբէլին խօսէ ու ըսէ, Ահա երկինքը ու երկիրը պիտի շարժեմ,
22 Ու թագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի ընեմ, ու ազգաց թագաւորութեանց զօրութիւնը պիտի կորսընցընեմ. և կառքը, ու անոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի ըլլան. և ձիերը ու անոց հեծեալները պիտի իյնան, ամէն մէկը իր եղբօրը սրովը:
23 Ան օրը՝ կ՛ըսէ զօրաց Տէրը, քեզ պիտի առնեմ՝ ով Սաղաթիէլեան Օ՛օրաբաբէլ՝ իմ ծառա, կ՛ըսէ Տէրը, ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ, քանզի քեզ ընտրեր եմ, կ՛ըսէ զօրաց Տէրը:

ՄԸՐԳԸՐԻՒԹԻՒՆ ՕՁԱՐԵՐԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Դարեհին երկրորդ տարին ութերորդ ամիսը՝ Տէրոջը խօսքը Ագդովի որդւոյն Խարաբիայի որդւոյն Օ՛աբաբիա մարգարէին եղաւ, ը-
2 սելով, Տէրը ձեր հայրերուն խիստ
3 բարկացաւ: Ու անոնց ըսես, Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. Ինծի դարձէ՛ք, կ՛ըսէ զօրաց Տէրը, ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ՛ըսէ
4 զօրաց Տէրը: Ձեր հայրերուն պէս մի՛ ըլլաք, որ առջի մարգարէները անոնց կը կանչէին՝ ըսելով, Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ. Ձեր չար ճամբաներէն ու չար գործքերէն դարձէ՛ք, բայց անոնք մտիկ չըրին, ու ինծի ականջ չտուին, կ՛ըսէ
5 Տէրը: Ձեր հայրերը ո՞ւր են. ու մարգարէները յաւիտեան կ՛ապրի՞ն:
6 Սակայն իմ խօսքերս ու հրամաններս որ իմ ծառաներուս մարգարէներուն պատուիրեր էի, ձեր հայրերուն չհասա՞ն. խակ անոնք դարձան ու ըսին, Օ՛օրաց Տէրը ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր

Հաճութեան ու գործքերուն հա-
մեմատ, ըստ իմիկայ մեր վրայ՝ ի գործ
գրաւ։
7 Յարձակեցաւ երկրորդ տարին մե-
ռասանեակրորդ ամսուն՝ այսինքն Ա-
բիբի ամսուն քառասունչորեակրորդ օրը
Տէրոջը խօսքը Եզդովէի որդւոյն
Խարաքիայի որդւոյն Օպաթրիա
8 մարգարէին եղաւ, ըսելով, Պի-
ղատոսի առաջ որ այն աչքէտ ձիի
վրայ հնձած մարդ մը ձորին մէջը
եղող մրտնջիքներուն մէջտեղը կը
կայնէր, ու անոր հառաչ աչքեր,
պիտակ ու մէնրմակ ձիեր կային։
9 Ու ըսի, Տառնք ինչ են՝ ով տէր
իմ. ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակը ինծի ըսաւ, Տառնց ինչ
10 ըլլալը քեզի պիտի ցուցընեմ։ Ու
մրտնջիքներուն մէջը կայնող մարդը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Տառնք անոնք են, որ Տէրը խրկեց
11 երկիրը պտըտելու համար։ Ու
մրտնջիքներուն մէջը կայնող Տէրոջը
հրեշտակին պատասխան տուին ու
ըսին, Երկիրը պտըտեցանք, և ա-
հա բոլոր երկիրը հանգստութեամբ
12 կը նստի։ Ու Տէրոջը հրեշտակը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Ո՛վ զօրաց Տէր, մինչև ե՞րբ չես ո-
ղորմիր Երուսաղէմին, ու Յուդայի
քաղաքներուն, որոնց սա եօթա-
13 նասուն տարին բարկացար։ Ու
Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին
բարի խօսքերով — մխիթարա-
կան խօսքերով պատասխան տուաւ։
14 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը
ինծի ըսաւ, Կանչէ ու ըսէ, Օ՛ս-
բաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Երու-
սաղէմի համար ու Սիոնի համար
մեծ նախանձով կը նախանձիմ.
15 Ու հանդիստ եղող ազգերուն խիստ
շատ բարկացած եմ, քանզի ես
քիչ բարկացայ, ու անոնք չարիքը
16 աւելցուցին։ Ասոր համար Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Երուսաղէմին ո-
ղորմութեամբ դարձայ. Իմ տունս
անոր մէջ պիտի շինուի, կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը, ու Երուսաղէմի վրայ
17 լար պիտի քաշուի։ Դարձեալ
կանչէ ու ըսէ, Օ՛զօրաց Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ. Իմ քաղաք-
ներս նորէն բարիքներով պիտի
յորդին, և Տէրը նորէն Սիոնը
պիտի մխիթարէ, ու նորէն Երու-
սաղէմը պիտի ընտրէ։
18 Ու աչքերս վերցուցի ու նայեցայ,
և ահա չորս եղջիւր։ 19 Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակին ըսի, Ասոնք
ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ, Ասոնք
են ան եղջիւրները՝ որոնք Յուդան,
Իսրայէլը ու Երուսաղէմը ցրուե-
ցին։ 20 Ու Տէրը ինծի չորս ա-
րուեստաւոր ցուցուց։ 21 Ու ըսի,
Ասոնք ի՞նչ ընելու կու գան. և
անիկայ խօսեցաւ ու ըսաւ, Ա-
սոնք են ան եղջիւրները որ Յու-
դան ցրուեցին, այնպէս որ մարդ
մը չկրցաւ իր գլուխը վերցընել.
ուստի ասոնք եկան որ զանոնք
վախցընեն, ու Յուդայի երկրին
վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար եղ-
ջիւր վերցընող ազգերուն եղջիւր-
ները վար ձգեն։

Գլ. Բ

1 Ու աչքերս վերցուցի ու նայեցայ,
և ահա մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռ-
քին մէջ չափնիլու լար կար։ 2 Ու
ըսի, Դուն ո՞ւր կ՚երթաս. ու ինծի
ըսաւ, Երուսաղէմը չափելու, որ
լայնութիւնը ո՛րչափ, ու երկայ-
նութիւնը ո՛րչափ ըլլալը տեսնեմ։
3 Ու ահա ինծի հետ խօսող հրեշտա-
կը ելաւ, ու անոր դիմացը ուրիշ
4 հրեշտակ մը ելաւ. Ու անոր ը-
սաւ, Պազէ՛ սա երիտասարդին
խօսէ ու ըսէ, Երուսաղէմ առանց
պարսպի պիտի բնակուի մարդու
ու անասունի բազմութեանը հա-
մար, որ անոր մէջը պիտի ըլլան։
5 Ու ես անոր բոլորտիքը հրկիզեն
պարիսպ պիտի ըլլամ՝ կ՚ըսէ Տէրը,
ու անոր մէջը փառաց համար պիտի
ըլլամ։
6 Ելէ՛ ելէ, հիւսիսի երկրէն փա-
խէ՛ք, կ՚ըսէ Տէրը, քանզի ձեզ
երկինքի չորս հովերուն պէս ցրուե-
ցի, կ՚ըսէ Տէրը։ 7 Ելէ՛ փրկ ա-
զատէ, ով Սիոն, որ Բաբիլոնի
աղջկանը հետ կը բնակիս։ 8 Վասն-
զի զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Փառաց ետևէն ինձ ձեզ կողոպտող

իմ ճամբանեըս մէջը քալես ու
իմ պահպանութիւնս պահես , ան
առնեը դուն ալ իմ տունս պիտի
դառնես և իմ սրահներս ալ պիտի
պահես , ու քեզի ես հոս կեր-
նուողներուն մէջէն առաջնորդներ
պիտի տամ : Ահա մոխիկ երկ- 3
ու վ Հեսու մեծ քահանայ դուն ու
քու առջեդ նստող բարեկամներդ ,
քանզի անոնք նշան ըլլալու մար-
դիկ են . վասն զի ահա ես իմ ծա-
ռաս Հ՚առաւիղը պիտի բերեմ :
Վանզի ահա Հեսուին առջեը դր- 9
ած քարա , — մէկ քարին վրայ
եօթը աչք պիտի ըլլայ . ահա ես
անոր փորագրութիւնը պիտի փո-
րագրեմ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , և ան
երկրին անօրէնութիւնը մէկ օրուան
մէջ պիտի վերցընեմ : Ի՛ն օրը 10
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն
մէկը իր դրացին որթի տակ ու
թզենիի տակ պիտի կանչէ :

Գ Ի Լ . Դ

Ու ինձի հետ խօսող հրեշտակը 1
դարձաւ , և զիս իր քունէն
արթընցող մարդու պէս արթըն-
ցուց : Ու ինձի ըսաւ , Ի՞նչ կը 2
տեսնես . ու ըսի , Կը տեսնեմ որ
ահա բոլորովին ոսկիէ աշտանակ մը
կայ , ու անոր վրայ բաժակ մը ,
և անոր վրայ եօթը մրագ , ու անոր
վրայի եօթը մրագներուն համար
եօթը խողովակ կայ . Ու անոր քո- 3
վը երկու ձիթենի կայ . մէկը բա-
ժակին աջ կողմէն , ու միւսը ձախ
կողմէն : Ու պատասխան տուի , 4
ու ինձի հետ խօսող հրեշտակին
խօսեցայ ու ըսի , Ասոնք ի՞նչ են ,
տէր իմ : Ու ինձի հետ խո- 5
սող հրեշտակը պատասխան տուաւ
ու ինձի ըսաւ , Չգի՞տես ասոնք ի՞նչ
են ըսելու . ու ես ըսի , Չէ , տէր
իմ : Ու պատասխան տուաւ 6
ու ինձի խօսեցաւ ըսելով , Ա՛յս է
Տէրոջը խօսքը որ Զ՚ոռոբաբէլին
կ՚ըսուի . Զօրութեամբ չէ , և ու-
ժով չէ , հապա իմ Հոգւովս կ՚ը- 7
սէ զօրաց Տէրը : Դուն՝ ո՛վ մեծ
լեռ , ո՞վ ես . Զ՚ոռոբաբէլին առ-
ջեը դաշտ պիտի ըլլաս . ու գլուխը

աղեղուն խրկեց , քանզի ձեզի
դպչողը անոր աչքին բիբին կը դպ-
չի : Վասն զի ահա ես իմ ձեռքս 9
անոնց վրայ պիտի շարժեմ , ու ա-
նոնք իրենց ծառաներուն աւար պի-
տի ըլլան , ու պիտի գիտնաք որ
զօրաց Տէրը զիս խրկեր է : Ձեզ- 10
ծա և ուրախացիր՝ ո՛վ Սիոնի
աղջիկ , քանզի ահա ես կու գամ
ու քու մէջդ պիտի բնակիմ , կ՚ը-
սէ Տէրը : Ու ան օրը շատ ազ- 11
գեր Տէրոջը պիտի յարին , ու ինձի
ժողովուրդ պիտի ըլլան . և ես քու
մէջդ պիտի բնակիմ , ու պիտի
գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս քեզի
խրկեր է : Ու Տէրը իր բաժինը 12
Յուդան սուրբ երկրին մէջ ժա-
ռանգութիւն պիտի առնէ , ու նո-
րէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ :
Տէրոջը առջեը լուռ կեցէք՝ ո՛վ բո- 13
լոր մարմին , քանզի անիկայ իր
սուրբ բնակութենէն արթընցաւ :

Գ Ի Լ . Դ

Ու Տէրը ինձի ցուցուց մեծ քա- 1
հանան Հեսուն որ Տէրոջը հր-
եշտակին առջեը կայներ էր , ու
Սատանան անոր աջ կողմը կայներ
էր՝ անոր դէմ դնելու համար : Ու 2
Տէրը Սատանային ըսաւ , Տէրը
քեզ յանդիմանէ՝ ո՛վ Սատանայ ,
ու քեզ Երուսաղէմը ընտրող Տէ-
րը յանդիմանէ . միթէ ասիկայ կր-
բակէ հանուած խանձող չէ՞ :
Ու Հեսու աղտոտ հանդերձներ 3
հագեր էր , ու հրեշտակին առջեը
կը կայնէր : Ու իր առջեը կայ- 4
նողներուն պատասխան տուաւ , ու
խօսեցաւ ըսելով , Աղտոտ հան-
դերձները ասոր վրայէն հանեցէք .
և անոր ըսաւ , Նայէ , քու անօ-
րէնութիւնդ վրայէդ վերցուցի , ու
քեզի պատուական զգեստներ պիտի
հագցընեմ : Ու ես ըսի որ անոր 5
գլուխը մաքուր խոյր դնեն . և անոր
գլուխը մաքուր խոյրը դրին , ու ա-
նոր հանդերձներ հագցուցին . ու
Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր :
Ու Տէրոջը հրեշտակը Հեսուին 6
վկայութիւն բրաւ ու ըսաւ , Զօ- 7
րաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Եթէ որ

քարը ինքը պիտի հանէ . ու պիտի աղաղակեն , Հ՚Նո՛րհք ընորհք առնոր :

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի 9 եղաւ ըսելով , Այս տունը Օ՚օրաբաբելին ձեռքերը հիմնեցին , և անոր ձեռքերը պիտի կատարեն զանիկայ . ու պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է : 10 Վանդի պզտիկ բաներուն օրը ո՞վ անարգեց . վասն զի ան եօթը աչքերը ուրախութեամբ պիտի տեսանեն գնոտակը Օ՚օրաբաբելին ձեռքին մէջ . անոնք Տէրոջը աչքերն են , որ բոլոր երկրին մէջ կը պտըտին :

11 Ու ես պատասխան տուի ու ան- 12 նոր ըսի , Աշտանակին աջ կողմը ու անոր ձախ կողմը եղող աս երկու ձիթենիները ի՞նչ են : Ու երկրորդ անգամ պատասխան տուի ու անոր ըսի , Երկու ոսկի խողովակներուն միջոցովը ետ իրենցմէ ոսկիի պէս թափող երկու ձիթե- 13 նիի ոստերը ի՞նչ են : Ու ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ , Անոնց ինչ ըլլալը չե՞ գիտեր . ու ես ըսի , Չէ, 14 ո՛վ տէր իմ : Ու ըսաւ , Անոնք երկու օծեալներն են , որ բոլոր երկրին Տէրոջը առջևը կը կայնին :

ԳԼ . Ե

1 Ու դարձայ ու աչքերս վերցնե- լով տեսայ , և ահա թռչող 2 տոմս մը : Ու ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես . ու ըսի , Թռչող տոմս մը կը տեսնեմ . երկայնութիւնը քսան կանգուն , ու լայնութիւնը 3 տասը կանգուն է : Ու ինծի ըսաւ , Ասիկայ բոլոր երկրի երեսին վրայ ելլող անէծքն է . քանզի ամէն գողութիւն ընողը աս կողմէն ջնջուելով համեմատ պիտի կորուի , ու ամէն երդում ընողը միւս կողմէն ջնջուելով համեմատ պիտի 4 կորուի : Օ՚անիկայ ես կը հանեմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , ու գողին տունը և իմ անունովս սուտ երդում ընողին տունը պիտի մտնէ , ու անոր տանը մէջ պիտի մնայ . և զանիկայ իր փայտերովը ու իր քարերովը պիտի սպառէ :

5 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ ու ինծի ըսաւ , Համա աչքերդ վերցուր ու նայէ թէ աս 6 ելլողը ինչ է : Ու ես ըսի , Ինչ է . ու ըսաւ , Ա՛ս ելլողը արդու է . ու ըսաւ , Երկրի վրայ անոնց նմանութիւնը ասիկայ է : 7 Ու ահա կապարեայ տաղանդ մը վերցուեցաւ , ու կնիկ մը արդուն մէջը կը նստէր : 8 Ու ըսաւ , Ա՛ս է Չարութիւնը . ու զանիկայ արդուն մէջը ձգեց , և ան կապարեայ կլիոքը անոր բերանը ձգեց : 9 Ու աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա երկու կնիկ ելլաւ , ու հովը անոնց թևերուն մէջն էր , և անոնք արագիլի թևերու նման թևեր ունէին , ու ան արդուն երկրի ու երկինքի մէջտեղը վերցուցին : 10 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի , Անոնք ո՞ւր կը տանին արդուն : 11 Ու անիկայ ինծի ըսաւ , Անոր որ անոր տուն շինեն Շինաար երկրին մէջ . ու պիտի հաստատուի և հոն իր խարսխին վրայ պիտի դրուի :

ԳԼ . Զ

1 Ու դարձայ ու աչքերս վերցուցի ու տեսայ , և ահա երկու լեռներու մէջէն չորս կառք կ՚ելլէր , ու լեռները պղնձէ լեռներ էին : 2 Առջի կառքին սլաքաձև ձիեր էին , ու երկրորդ կառքին՝ սև ձիեր , 3 Ու երրորդ կառքին՝ ճերմակ ձիեր , և չորրորդ կառքին՝ պիսակ ու գորշագոյն ձիեր : 4 Ու պատասխան տուի , ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի , Անոնք ի՞նչ են , ո՛վ տէր իմ : 5 Ու հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինծի ըսաւ , Անոնք երկինքի չորս հովերուն հոգիներն են , որ բոլոր երկրին Տէրոջը առջևը կայնելէն կ՚ելլեն . 6 ԵՒս ձիերը՝ որ ան հիւսիսի երկիրը կ՚ելլեն , ու ճերմակները անոնց ետևէն կ՚ելլեն , ու պիսակները հարաւոյ երկիրը կ՚ելլեն : 7 Ու գորշագոյնները ելան , և ուզեցին որ երթան երկրի վրայ պտըտին . և անիկայ ըսաւ , Գացէք ,

երկրի վրայ պտըտեցէք . ու անոնք
8 երկրի վրայ պտըտեցան : Ու ա-
նիկայ ինծի աղաղակից ու ինծի
խօսեցաւ , ըսելով , 'Այո՛' հիւ-
սիսի երկիրը ելլողները իմ հոգիս
հիւսիսային երկրին մէջ հանդէ-
ցուցին :

9 Վարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
10 եղաւ , ըսելով , Մերութենէ զոր-
ծողներուն՝ Եղոայէն , Տուբիայէն
ու Հեդայիայէն ա՛ռ , ու նոյն օրը
գնա Բաբիլոնէն եկող Սոփոնիայի
որդւոյն Յովսիայեան տունը մտիր .
11 Ըրծաթ ու ոսկի՛ առ ու պսակներ
շինէ , ու մեծ քահանային՝ Յովսե-
12 դեկեան Յեսուին գլխուն դիր . Ու
անոր խօսի՛ ըսելով , Զօրաց Տէ-
րը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ .
Ո՛վ ան մարդը՝ որուն անունը
Հառաւիղ է . անիկայ իր տեղէն
պիտի բուսնի , ու Տէրոջը տաճարը
13 պիտի շինէ : Ընիկայ պիտի շինէ
Տէրոջը տաճարը , ու պատիւ պիտի
ունենայ , և իր աթոռին վրայ նստե-
լով՝ իշխանութիւն պիտի վարէ ,
ու քահանայ պիտի ըլլայ իր աթո-
ռին վրայ . ու երկուքին մէջը խա-
ղաղութեան խորհուրդ պիտի ըլ-
լայ :

14 Ու պսակները Եղեմին , Տու-
բիային ու Հեդայիային և Սո-
փոնիայի որդւոյն Հենին պիտի
ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ յիշո-
15 տակ ընծա՛ յ համար : Ու հեռուն
եղողները պիտի գան , ու Տէրոջը
տաճարին մէջ պիտի շինեն . և
պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս
ձեզի խրկեր է . ու ասիկայ պիտի
ըլլայ , թէ որ ուշադրութեամբ
ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ
ընէք :

Դ Լ . Ը

1 Ու եղաւ որ Դարեհ թագաւորին
չորրորդ տարին իննեւորդ ամ-
սուն՝ այինն Վասղևին չորրորդ օրը
Տէրոջը խօսքը Զաքարիային եղաւ ,
2 Երբոր Աստասար ու Ռեգեմմե-
լէք և անոնց մարդիկները Աս-
տուծոյ տունը խրկուեցան , որ Տէ-
3 րոջը առջևը աղօթք ընեն , Ու
զօրաց Տէրոջը տանը մէջ եղող
քահանաներուն ու մարգարէներուն
խօսին ու ըսեն , Արդեօք հինգե-
րորդ ամսուն մէջ իմ անձս զատե-
լով լա՞մ , ինչպէս որ այսչափ տա-
րիներ ըրի : Ես առնը զօրաց 4
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
Ես երկրիս բոլոր ժողովուրդին ու 5
քահանաներուն խօսէ ու ըսէ , Ես
եօթանասուն տարին՝ երբոր հինգե-
րորդ ու եօթնեւորդ ամիսներուն
մէջ ծոմապահութիւն կ'ընէիք ու
սուգ կը բռնէիք , միթէ ինծի՞
համար ծոմապահութիւն կ'ընէիք :
Ու երբոր կ'ուտէիք ու կը խմէիք , 6
ձեզի համար չէի՞ք ուտեր , ու ձեզի
համար չէի՞ք խմեր : Ես առա՛ չէ՞ն 7
ան խօսքերը , որ Տէրը առջի մար-
գարէներուն ձեռքովը հրատարակից ,
երբոր Երուսաղէմ ու անոր չորս-
կայ քաղաքները բնակուած ու հան-
գիստ էին , և հարաւային ու դաշ-
տային կողմերը բնակուած էին :

Վարձեալ Տէրոջը խօսքը Զա- 8
քարիային եղաւ ըսելով , Զօ- 9
րաց Տէրը այսպէս խօսեցաւ ու
ըսաւ . Արդար դատաստան տե-
սէք , և ձեզմէ ամէն մէկը իր եղ-
բօրը ողորմութիւն ու գթութիւն
ընէ . Ու որբևարին ու որբը , 10
օտարականը և տնանկը մի՛ հարբա-
տահարէք , ու բնաւ մէկը իր եղ-
բօրը համար իր սրտին մէջ չարու-
թիւն չմտածէ . Բայց անոնք չու- 11
զեցին մտիկ ընել , հապա ետևնին
ուսը ետ քաշեցին , և ականջնին
ծանրացուցին որ չլսեն . Ու իրենց 12
սիրտը անդամանդի պէս ըրին , որ
չլսեն այն օրէնքը ու այն խօսքերը ,
որ զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի
մարգարէներուն ձեռքովը անոնց
խրկեց . անոր համար զօրաց Տէ-
րոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն ե-
ղաւ : Ու եղաւ որ ինչպէս որ 13
անիկայ կանչեց ու անոնք մտիկ
չըրին , այնպէս ալ անոնք կանչե-
ցին ու ես մտիկ չըրի՝ կ'ըսէ զօ-
րաց Տէրը . Հապա զանոնք իրենց 14
չգիտցած բոլոր ազգերուն մէջը փո-
թորիկով ցրուեցի , և անոնց ե-
տևէն երկիրը՝ անցնողէ ու դարձողէ

ամոյի մեաց . այսպէս ցանկալի երկիրը ամոյի ըրին :

ԻԱ . Ե

1 Պարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
2 ինձի եղաւ ըսելով , Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Սիօնի համար խիստ մեծ նախանձով նախանձեցայ , ու անոր համար մեծ սրտմրմտութիւնով նախանձեցայ :
3 Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Սիօնին դարձած եմ , ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակիմ , ու Երուսաղէմ Ա՛ըմարտութեան քաղաք , և զօրաց Տէրոջը լեռը Սուրբ լեռ պիտի կոչուի :
4 Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Երուսաղէմի հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մարդիկներ ու պառաւ կիներ պիտի նստին , որ օրերու շատութենէն ամէն մէկուն
5 ձեռքը գաւազ պիտի ըլլայ . Ու քաղաքին հրապարակները տղաքներով ու աղջիկներով պիտի լեցուին , որ
6 անոր հրապարակներուն մէջը պիտի խաղան :
Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Թէ որ ան օրերը՝ ասիկա ժողովուրդին մնացորդին աչացը սոսկալի դժուար երևնայ , միթէ իմ աչքերո՞ւս ալ դժուար պիտի երևնայ , կ՛ըսէ զօրաց Տէրը :
7 Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ահա իմ ժողովուրդս արևելեան երկրէն ու արևմտեան երկրէն պի-
8 տի փրկեմ : Ու զանոնք պիտի բերեմ , ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին . և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ :
9 Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ձեր ձեռքերը թող ուժովնան , ով դուք՝ որ ասօրերս կը լսէք ասխօսքերը ան մարգարէներուն բերնէն , որոնք զօրաց Տէրոջը տանը հիմնարկութեան ու տաճարին նո-
10 րոգութեան օրը խօսեցան : Վանդի ան օրերէն առաջ մարդու համար վարձք չկար , ու անասունի համար վարձք չկար . և նեղութեան պատճառաւ՝ ելլողին ու մտնողին խաղաղութիւն չկար , քանզի ես ամէն մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ էի : Բայց հիմա ասոր ժողովրդեանս
11 մնացորդին՝ առջի օրերուն պէս պիտի չըլլամ , կ՛ըսէ զօրաց Տէրը :
12 Վանդի հունտը խաղաղութիւն պիտի տայ . որթը իր պտուղը պիտի տայ , ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ , ու երկինքը իր ցօղը պիտի տայ . և ասոր ամէն բաները ասոր ժողովրդեանս մնացորդին ժառանգել
13 պիտի տամ : Ու պիտի ըլլայ որ ինչպէս դուք ազգերու մէջ անէծք եղաք , ով Յուդայի տունը ու Իսրայէլի տունը , այնպէս ալ ձեզ պիտի ազատեմ , ու օրհնութիւն պիտի ըլլաք . մի՛ վախնաք , ձեր ձեռքերը թող ուժովնան :
14 Վանդի զօրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ինչպէս որ ձեզի չարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի , երբոր ձեր հայրերը զիս սրդողուցին , կ՛ըսէ
15 զօրաց Տէրը , ու չզղջացի , Այնպէս ալ դարձայ , ու աս օրերը Երուսաղէմին , ու Յուդայի տանը բարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի . մի՛ վախնաք :
16 Ձեր ընելու բաները ասոնք են . Ա՛շմարտութիւն խօսեցէք ամէն մէկ՛ընդ իր ընկերին հետ , ձեր դուռներուն մէջ արդարութեամբ և խաղաղութեամբ
17 դատաստան տեսէք . Ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկերին համար չարութիւն չմտածէ , և սուտ երդումը մի՛ սիրէք . վասն զի ես ասոր բոլոր բաները կ՛ատեմ , կ՛ըսէ Տէրը :
18 Պարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
19 ինձի եղաւ , ըսելով , Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Չորրորդ ամռան ծոմը , ու հինգերորդին ծոմը , ու եօթներորդին ծոմը , և տասներորդին ծոմը Յուդայի տանը ցնծութիւն և ուրախութիւն ու խնդալից տօներ պիտի ըլլան . ուստի ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէք :
20 Օ՛օրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Դեռ ժողովուրդներ ու շատ քաղաքներու բնակիչներ պիտի գան .

21 Ու մեկուն բնակիչները միասին պիտի երթան ու ըսեն, Նկէք Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու և զօրաց Տէրը փնտռելու երթանք.
22 ես ալ պիտի երթամ։ Ու շատ ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փընտռելու, ու Տէրոջը առջևը աղօթք
23 ընելու պիտի գան։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ան օրերը ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ՝ Հեթանոսը պիտի բռնեն, այսինքն՝ Հրեայ եղող մարդուն քղանցքը պիտի բռնեն, ու ըսեն, Ձեզի հետ երթանք, քանզի լսեցինք որ Աստուած ձեզի հետ է։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Հադրաքի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատգամն է, ու Դամասկոսի վրայ պիտի հանգչի. (քանզի Տէրոջը աչքը մարդու, ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն կը
2 նայի,) Ու Եմաթի ալ անոր սահմանակիցն է, նաև Տիւրոս ու Սիդոն թէև շատ իմաստուն են։
3 Ու Տիւրոս իրեն ամրոց շինեց. ու արծաթը՝ հողի պէս, և զուտ ոսկին փողոցներու ցեխի պէս դիզ
4 եց։ Ահա Տէրը զանիկայ պիտի քշէ, և ծովուն մէջ անոր ունեցած զօրութիւնը պիտի զարնէ, ու ան նիկայ կրակով պիտի սպառի։
5 Ասկաղոն պիտի տեսնէ ու պիտի վախնայ, Գազա ալ՝ ու մեծապէս պիտի տագնապի։ Ակկարոն ալ, քանզի իր յոյսը պարապ պիտի ելլէ. և Գազայէն թագաւորը պիտի կորսուի, ու Ասկա
6 ղոն պիտի չբնակուի. Ու Ազովտոսի մէջ օտարազգի պիտի բնակի, ու փղշտացւոց հպարտութիւնը պի
7 տի ջնջեմ. Ու անոնց արիւնը իրենց բերնէն, ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն մէջէն պիտի վերցընեմ. ու Մնացորդը՝ անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ, և Յուդայի մէջ հազարապետի պէս, ու Ակկարոն Եբուսացիին պէս պիտի ըլլայ։

Ու անցնող ու դարձող զօրքին 8 պատճառով՝ իմ տանս բոլորտիքը պիտի բանակիմ, ու մէյմըն ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանցնի, քանզի հիմա իմ աչքերովս տեսայ։

Ուրախացիր, ով 9 Սիոնի աղջիկ, ցնծութեամբ աղաղակէ, ով Երուսաղէմի աղջիկ. ահա քու Թագաւորդ քեզի կու գայ. անիկայ արդար ու փրկիչ է, հեզ է, ու իշու վրայ հնձած, և իշու ձագի՝ աւանակի վրայ։ Ու 10 Եփրեմէն կառքը, ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ջնջեմ, ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի. և անիկայ ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի. ու անոր իշխանութիւնը ծովէն մինչև ծով, ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի ըլլայ։ Ու 11 քեզի համար՝ քու ուխտիդ արիւնովը քու գերիներդ ջուր չունեցող գուբէն հանեցի։ Ամրոցը դար- 12 ձէք, ով յուսոյ գերիներ. ես այսօր ալ կը յայտնեմ, որ քեզի կրկնապատիկ հատուցում պիտի ընեմ. Այսան զի Յուդան ինձի 13 համար աղեղի պէս պիտի լարեմ, Եփրեմը նետի պէս պիտի դնեմ, և քու որդիքդ՝ ով Սիոն, Յունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ, ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի ընեմ։ Ու Տէրը անոնց վրայ 14 պիտի երևնայ. ու անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ, և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցընէ, ու հարաւային մրրիկներով պիտի քալէ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի 15 պաշտպանէ. և անոնք բնաջինջ պիտի ընեն, ու պարապարերու վրայ պիտի կոխեն, և պիտի խմեն գինովի պէս պիտի աղաղակեն. ու անոնք սափորի պէս՝ սեղանին անկիւններուն պէս պիտի լեցուին։ Ու 16 ան օրը անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովուրդը հօտին պէս պիտի փրկէ, քանզի անոր երկրին վրայ թագի քարերու պէս պիտի բարձրանան։ Վասնզի անոր բա- 17 րութիւնը ու գեղեցկութիւնը ի՜նչ մեծ է. ցորենը՝ երիտասարդ-

ները , ու քաղցուն կոյսերը պիտի մեծցընէ :

Գ Լ · Ժ

1 Լոտի անձրևին ժամանակը Տէրոջմէ անձրև խնդրեցէք · Տէրը փայլակներ պիտի ընէ , և անոնց առատ անձրև պիտի տայ , ո՛ր ամէն մէկուն ագարակին խոտը : 2 Վասնզի թերափիմները ունայնութիւն խօսեցան , ու գուշակութիւն ընողները սուտ տեսան , և սուտ երազներ գըուշեցին , պարապ մխիթարութիւն տուին · անոր համար հօտերու պէս չուեցին , հովիւ չըլլալուն համար տագնապեցան : 3 Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ , ու նոխազներուն այցելութիւն պիտի ընեմ · քանզի զօրաց Տէրը իր հօտին՝ Յուդայի տանը այցելութիւն ըրաւ , և զանոնք իր պատերազմի մէջ հէյհոյ գեղեցիկ ձիուն պէս պիտի ընէ : 4 Անկիւնը անկէ՝ բևեռը անկէ՝ պատերազմի աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ մէկտեղ անկէ պիտի ելլէ . 5 ու անոնք զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան , որ պատերազմի մէջ ընդոծին փողոցներուն ցեխին մէջ կը կոխեն . ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն . քանզի Տէրը անոնց հետ է , ու ձիերու վրայ հեծնողները պիտի 6 ամչնան : Ու Յուդայի տունը պիտի զօրացընեմ , և Յովսեփի տունը պիտի փրկեմ , և զանոնք նորէն պիտի բնակեցընեմ , քանզի անոնց ողորմեցայ . ու անոնք ինծի պիտի ըլլան , որպէս թէ զանոնք երբեք ձգած չէի . քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես եմ , ու անոնց 7 պիտի լսեմ : Ու Եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ , և անոնց սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ գինիով . անոնց աղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի ուրախանան . անոնց սիրտը Տէրոջմով պիտի 8 ցնծայ : Անոնց պիտի սուլեմ ու զանոնք պիտի ժողվեմ , ինչու որ զանոնք փրկեցի . ու անոնք պիտի շատանան , ինչպէս որ շատ էին : 9 Թէև զանոնք ժողովուրդներու մէջ ցանեմ , սակայն հեռաւոր տեղուանք պիս պիտի յիշեն , և իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին , ու ետ պիտի դառնան : 10 Ու զանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձընեմ , ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ , և զանոնք Գաղաադու երկիրը ու Լիբանան պիտի բերեմ . ու անոնց համար բաւական պիտի չգտնուի : 11 Ու ծովէն նեղութեամբ պիտի անցնի , ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ . ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին , և Ասորեստանի հպարտութիւնը պիտի իջնէ , ու Եգիպտոսի գաւազանը պիտի վերցուի : 12 Ու զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ , ու անոր անունովը պիտի պարտին , կ՛ըսէ Տէրը :

Գ Լ · Ժ Ե

1 Պռնեղդ բաց , ով Լիբանան , ու կրակը քու եղևիններդ ուտէ : 2 Այր ծառը թող ողբայ , քանզի եղևինը ինկաւ , վասն զի ազնուականները կողոպտուեցան . Բասանու կաղնիները թող ողբան , քանզի անմատչելի անտառը կտրուեցաւ : 3 Հովիւներուն ողբալուը ձայնը կը լսուի , քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ . առիւծուներու մռնչելուն ձայնը կը լսուի , քանզի Յորդանանու շքեղութիւնը յափշտակուեցաւ :

4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ՛ըսէ . Արթնութեան ոչխարները արածէ , 5 Զանոնք որ ծախու առնողները կը մորթեն , ու յանցաւոր չեն սեպուիր . և զանոնք ծախողները կ՛ըսեն , Տէրը օրհնեալ ըլլայ , որ հարստացայ . ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չունին : 6 Վասնզի ես ալ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ , կ՛ըսէ Տէրը , մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր ընկերին ձեռքը ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը պիտի զարնեն . և անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ :

ԳԼ. ԺԶ

1 Իսրայելի վրայով Տէրոջը խօսքին
պատգամը։ Երկինքը տարա-
ծող, ու երկիրը հիմնարկող, ու
մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղ-
2 ծող Տէրը կ'ըսէ, Ահա ես Երու-
սաղէմը բոլոր շրջակայ ազգերուն
թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ.
նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ
Երուսաղէմի պաշարման ատենը։
3 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը Երու-
սաղէմը բոլոր ժողովուրդներուն
ծանր քար պիտի ընեմ. ամէն ա-
նոնք որ անով կը բեռնաւորուին,
բոլորովին պիտի կոտրին, թէև
երկրիս բոլոր ազգերը անոր վրայ
ժողվուին։ 4 Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը,
ամէն ձի սոսկումով պիտի զար-
նեմ, ու անոր հեծեալը ապշու-
թեամբ. և Յուդայի տանը վրայ
աչքերս պիտի բանամ, ու ժողո-
վուրդներուն բոլոր ձիերը կուրու-
թեամբ պիտի զարնեմ։ 5 Ու Յու-
դայի հազարապետները իրենց սրտին
մէջը պիտի ըսեն, Երուսաղէմի
բնակիչները մեր զօրութիւնն են
զօրաց Տէրոջմով՝ իրենց Աստու-
ծովը։ 6 Ան օրը Յուդայի հազարա-
պետները կրակի վառարանի պէս
պիտի ընեմ փայտերու մէջ, ու
կրակի ջահի պէս՝ snրաններու մէջ.
և անոնք աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
բոլոր շրջակայ ժողովուրդները պի-
տի ուտեն. և դարձեալ Երուսա-
ղէմ իր տեղը՝ Երուսաղէմի մէջ
պիտի բնակուի։ 7 Ու Տէրը նախ
Յուդայի վրանները պիտի փրկէ,
որպէս զի Դաւիթի տանը պար-
ծանքը ու Երուսաղէմի բնակիչ-
ներուն պարծանքը Յուդայի վրայ
չհպարտանայ։ 8 Ան օրը Տէրը Ե-
րուսաղէմի բնակիչներուն պաշտ-
պանութիւն պիտի ընէ. ու անոնց
մէջը տկար եղողը ան օրը Դաւի-
թին պէս պիտի ըլլայ, և Դաւիթի
տունը Աստուծոյ պէս, Տէրոջը
հրեշտակին պէս պիտի ըլլայ անոնց
առջևը։ 9 Ու պիտի ըլլայ որ ան
օրը Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր
ազգերը բնաջինջ ընելու համար պի-

7 Ու մորթուելու ոչխարները՝ այո
հօտին խեղճերը արածեցի։ Ու
ինծի երկու գաւազան առի, մէկուն
անունը՝ Գեղեցկութիւն, ու մի-
սին անունը Կապեր դրի, և
8 ոչխարները արածեցի։ Ու մէկ
ամսուան մէջ իրեք հովիւ կոտրեցի,
քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ, և
անոնց հոգին ալ ինծմէ զզուեցաւ։
9 Ու ըսի, Ձեզ պիտի չհովուեմ.
մեռնողը թող մեռնի, ու կոտ-
րուողը թող կոտրուի, և մնացած-
ները թող իրարու միս ուտեն։
10 Ու Գեղեցկութիւն գաւա-
զանս առի, և զանիկայ կոտրեցի,
որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ ը-
11 րած ուխտս աւրեմ. Ու նոյն օրը
աւրեցաւ. և ինծի սպասող հօտին
խեղճերը հաստատ գիտցան որ ա-
սիկայ Տէրոջը խօսքն է։
12 Ու անոնց ըսի, Ինչ որ ձեր
աչքերուն հաճոյ կ'երևնայ, իմ
վարձքս տուէք, ապա թէ ոչ՝ զանց
ըրէք. ու իմ վարձքիս համար ե-
13 րեսուն արծաթի կշռեցին։ Ու Տէ-
րը ինծի ըսաւ, Օձանիկայ բրուտին
նետէ. ասիկայ վայելուչ գին մըն
է, որ անոնք ինծի համար կտրե-
ցին. ու երեսուն արծաթը առի,
և զանիկայ Տէրոջը տունը՝ բրուտին
14 նետեցի։ Ետքը կապեր գեղեցիկ
միւս գաւազանս կոտրեցի, որ
Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող
եղբայրութիւնը աւրեմ։
15 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Դարձեալ
նորէն յիմար հովիւի գործիքներ
16 առ. Վասնզի ահա ես երկրի վրայ
մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ. անի-
կայ կորսուելու վրայ եղողներուն
այցելութիւն պիտի չընէ, ցրուածը
պիտի չփնտռէ և կոտրածը պիտի
չբժշկէ, ու ողջը պիտի չսնուցանէ.
հապա գէրերուն միսը պիտի ուտէ,
ու անոնց կճղակները պիտի խոր-
17 տակէ։ Վա՜յ ունայնութեան հո-
վիւին՝ որ ոչխարները կը թողու.
անոր բազուկին վրայ ու աջ աչ-
քին վրայ սուր պիտի ըլլայ. անոր
բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ,
ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խա-
ւարի։

10 տի ըլլամ : Եւ Դաւիթի տանը վրայ ու Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ շնորհաց և աղօթից հոգին պիտի թափեմ , և անոնք ինձի՛ իրենց խոցածին պիտի նային . ու անոր վրայ մէկ հատիկ զաւակի վրայ ողբալու պէս պիտի ողբան , ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի վրայ ցաւելու պէս պիտի ցաւին :
11 Ին օրը Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ պիտի ըլլայ , Մակեդովէի դաշտին մէջ Հադադ ռեմմոնին ողբին պէս .
12 ու երկիրը պիտի ողբայ , ամէն մէկ ազգատոհմը առանձին . Դաւիթին տանը ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիւիկները առանձին . Նաթանին տանը ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիւիկները առանձին ,
13 Լևիի տանը ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիւիկները առանձին . Եմէիին ազգատոհմը առանձին , ու անոնց կիւիկները առանձին ,
14 Հոլոր մնացած ազգատոհմներուն ամէն մէկը առանձին , ու անոնց կիւիկները առանձին :

ԺԳ . ԺԴ

1 Ին օրը Դաւիթի տանը ու Երուսաղէմի բնակիչներուն բացուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ , մեղքի համար ու պղծութեան համար :
2 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՛ըսէ զօրաց Տէրը , կուռքերուն անունները երկրէն պիտի ջնջեմ , ու ա՛լ պիտի չյիշուին . և ա՛նոնց մարգարէները ու պիղծ ոգին
3 ալ երկրէն պիտի վերցընեմ : Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր մէկ մարդ մը անկէետև մարգարէութիւն ընէ , ծնանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը անոր պիտի ըսեն , Ապրիս , քանի Տէրոջը անունովը սուտ խօսացար . և անոր մարգարէութիւն ընող ծնանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը անոր պիտի
4 խոցեն : Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը մարգարէները մարգարէութիւն ընած ատենին պիտի ամչնան , ամէն մէկը իր տեսիլքէն , ու խաբելու համար մազոտ վերարկու պի-
5 տի չհագնին : Եւ անոնց ամէն մէկը պիտի ըսէ , Ես մարդարէ չեմ , ես երկրագործ մարդ եմ , քանզի իմ մանկութենէս ի վեր գիս առացան ։ Եւ անոր
6 պիտի ըսուի , Ձեռքերուդ մէջ ասվէրքերը ի՞նչ են . ու անիկայ պիտի ըսէ , Անոնք իմ բարեկամներուս տանը մէջ ընդունած վերքերս են :
7 Սրթընցիր , ովվ սուր՝ իմ հովիւիս վրայ , ու իմ ընկերս եղող մարդուն վրայ , կ՛ըսէ զօրաց Տէրը . հովիւը զարկ , ու ոչխարները ցրուին , ու իմ ձեռքս պզտիկներուն վրայ դարձընեմ :
8 Եւ պիտի ըլլայ բոլոր երկրին մէջ՝ կ՛ըսէ Տէրը՝ որ երկու մասը պիտի կտրուի ու պիտի մեռնի , ու երրորդ մասը պիտի մնայ անոր մէջը :
9 Եւ ան երրորդ մասը կրակէ պիտի անցընեմ , ու զանոնք պիտի զտեմ , ինչպէս որ արծաթը կը զտուի , և զանոնք պիտի փորձեմ , ինչպէս որ ոսկին կը փորձուի . անոնք իմ անունս պիտի կանչեն , ու ես անոնց պատասխան պիտի տամ . ես պիտի ըսեմ թէ Ասիկայ իմ ժողովուրդս է . անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս է՝ պիտի ըսեն :

ԺԴ . ԺԴ

1 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ , և քու աւարդ քու մէջդ պիտի բաժնուի :
2 Վանդի բոլոր ազգերը պատերազմի համար Երուսաղէմի վրայ պիտի ժողվեմ . և քաղաքը պիտի առնուի , ու տուները պիտի կողոպտուին , և կիւիկները պիտի պղծուին , ու քաղաքին կէսը գերութեան պիտի ելլէ , բայց ժողովուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի չկտրի :
3 Եւ Տէրը պիտի ելլէ , ու ան ազգերուն հետ պիտի պատերազմի , ինչպէս որ պատերազմին օրը պատերազմեցաւ :
4 Եւ ան օրը անոր ոտքերը Ձիթենեաց լեռանը վրայ պիտի կայնին , որ Երուսաղէմի առջևն է դէպ՛ի արևելք . ու Ձիթենեաց լեռը դէպ՛ի արևելք ու դէպ՛ի արևմուտք կիսէն պիտի պատռի , ա՛ խոր

մեծ ձոր պիտի ըլլայ . և լեռանը կէսը դէպ՝ի հիւսիս , ու կէսը դէպ՝ի հարաւ պիտի քաշուի : Եւ դուք լեռներուն ձորը պիտի փախչիք , քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ասել պիտի հասնի . ու պիտի փախչիք , ինչպէս որ դուք փախաք Յուդայի թագաւորին Ոզիային օրերը . և իմ Տէր Աստուածս պիտի գայ , բոլոր սուրբերը քու հետդ պիտի ըլլան : Եւ պիտի ըլլայ որ 6 ան օրը լոյսը պայծառ կամ աղօտ 7 պիտի չըլլայ : Ու անիկայ Տէրոջը յայտնի օր մը՝ ո՛չ ցորեկ ու ո՛չ գիշեր պիտի ըլլայ . սակայն երեկոյեան ժամանակը լոյս պիտի ըլլայ : 8 Եւ ան օրը Երուսաղէմէն կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն , կէսը դէպ՝ի արևելեան ծովը , ու կէսը դէպ՝ի արևմտեան ծովը . ամառ ու ձմեռ 9 այնպէս պիտի ըլլայ : Եւ Տէրը բոլոր երկրի վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ . ան օրը Տէրը մէկ՝ ու անոր 10 անունը մէկ պիտի ըլլայ : Բոլոր երկիրը դաշտ պիտի դառնայ Գաբայէն մինչև Ռեմոն , Երուսաղէմի հարաւային կողմը , ու պիտի բարձրանայ ու իր տեղը պիտի բնակուի , Բենիամինի դռնէն մինչև Առաջին դրանը տեղը՝ մինչև Անկեանց դուռը , ու Ընանայէլի աշտարակէն մինչև թագաւորին հնձանները : 11 Եւ հոն պիտի բնակին , ու հոն մէյմըն ալ նզովք պիտի չըլլայ . ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակուի :

12 Եւ ասիկա պիտի ըլլայ ան հարուածը՝ որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի դէմ պատերազմեցան . ոտքի վրայ կայնած աւեներին անոնց մարմինը պիտի հալի , ու անոնց աչքերը իրենց խորշերուն մէջը պիտի հալին , և անոնց լեզուն իրենց բերնին մէջը 13 պիտի հալի : Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը անոնց մէջը մեծ խռովութիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ , և ամէն մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բռնէ , ու անոր ձեռքը իր ընկերին ձեռքին դէմ պիտի վերցուի : 14 Եւ Յուդա ալ Երուսաղէմի մէջ պիտի պատերազմի . ու բոլոր չորս կողմի ազգերուն ստացուածքը՝ ոսկի ու արծաթ ու հանդերձներ մեծ առատութեամբ հոն պիտի ժողվուի : 15 Եւ ձիին , ջորիին , ուղտին ու էշուն և ան բանակներուն մէջի բոլոր անասուններուն հարուածը նոյն հարուածին պէս պիտի ըլլայ : 16 Ու Երուսաղէմի վրայ եկած բոլոր ազգերէն ամէն մնացորդը՝ ան տարին տարի թագաւորին զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու , և տաղաւարահարաց տօնը կատարելու պիտի ելլեն : 17 Ու երկրի ազգատոհմներէն ո՛վ որ Երուսաղէմ չելլէ թագաւորին զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու , անոր վրայ անձրև պիտի չըլլայ : 18 Եւ թէ որ Եգիպտացւոց ազգատոհմը չելլէ ու չգայ , (որ անոնք անձրև չունին ,) անոնց վրայ պիտի ըլլայ ան հարուածը , որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգերը՝ որոնք տաղաւարահարաց տօնը կատարելու չեն ելլեր : 19 Եգիպտոսի պատիժը , և տաղաւարահարաց տօնը կատարելու չելլող բոլոր ազգերուն պատիժը :

20 Ան օր ձիերուն սանձի զարգերուն վրայ ՍՐՏՈՒԹԻՒՆ ՏԻՐՈՋ պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը տանը մէջի կաթսաները սեղանին առջևի կոնքերուն պէս պիտի ըլլան : 21 Ու Երուսաղէմի մէջ և Յուդայի մէջ ամէն կաթսայ զօրաց Տէրոջը սուրբ պիտի ըլլայ . և ամէն զոհ բնաղները պիտի գան , ու անոնցմէ պիտի առնեն , ու անոնց մէջը պիտի եփեն . և ան օրը մէյմըն ալ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ Քանանացի պիտի չըլլայ :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ա՛ղաքիային ձեռքովը Իսրայէլին
Էլ՚ած Տէրոջը խօսքին պատգամը։
2 Ես ձեզ սիրեցի, կ՚ըսէ Տէրը,
ու դուք Անոր ինչո՞վ սիրեցիր՝
կ՚ըսէք։ Մի՞թէ Եսաւ Յակո-
բին եղբայրը չէ՞ր, կ՚ըսէ Տէրը,
3 ու Յակոբը սիրեցի, Եսայ Եսաւը
ատեցի, և անոր լեռները՝ ամայու-
թեան, ու անոր ժառանգութիւնը
անապատի բնակութեան դարձու-
4 ցի։ Թէ որ Եդովմ ըսէ Թէ
Կործանեցանք, բայց պիտի դառ-
նանք ու աւերակները չինենք, զօ-
րաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Անոնք
պիտի չինեն, բայց ես պիտի փլըց-
նեմ. և անոնք պիտի կոչուին Ա-
նօրէնութեան սահման, ու ժողո-
վուրդ՝ որուն դէմ Տէրը յաւիտեան
5 բարկացեր է։ Եւ ձեր աչքերը
պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք,
Տէրը Իսրայէլի սահմանէն անդին
փառաւորուի։
6 Տղան իր հօրը, ու ծառան իր
տիրոջը պատիւ կ՚ընէ. Թէ որ ես
հայր եմ, իմ պատիւս ո՞ւր է, ու
Թէ որ տէր եմ, ինծմէ վախնալը
ո՞ւր է, կ՚ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը,
ո՛վ քահանաներ՝ որ իմ անունս
կ՚անարգէք. և դուք կ՚ըսէք, Ո՛ւ-
անունդ ի՞նչ բանով անարգեցինք։
7 Իմ սեղանիս վրայ պղծած հաց կը
մատուցանէք, ու կ՚ըսէք, Ինչ
ինչո՞վ պղծեցինք. Տէրոջը սեղանը
8 անարդ է՝ ըսելովնիդ։ Եւ երբոր
կոյրը զոհի համար կը մատուցա-
նէք, դէշ չէ՞. ու երբոր կաղը
կամ հիւանդը կը մատուցանէք,
դէշ չէ՞. աղէ, զանիկայ քու իշ-
խանիդ ընծայէ, միթէ քեզի պիտի
հաճի՞, կամ քեզ սիրով պիտի
ընդունի՞, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
9 Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը աղա-
չեցէք, որ մեզի ողորմութիւն ընէ.
ասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ. միթէ
ձեզ սիրով պիտի ընդունի՞, կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը։ Ձեր մէջը անգամ 10
դռները չէ՞ դոցող ո՞վ կայ. իմ
սեղանիս կրակն ալ ձրի չէք վա-
ռեր. ձեզի չեմ հաճիր, կ՚ըսէ զօ-
րաց Տէրը, ու ձեր ձեռքէն ընծայ
չեմ ընդունիր։ Արեւուն 11
ծագած տեղէն մինչև անոր մտած
տեղը՝ ազգաց մէջ իմ անունս մեծ
պիտի ըլլայ. և ամէն տեղ իմ ա-
նունիս խունկ ու սուրբ ընծայ պի-
տի մատուցուի. քանզի իմ անունս
ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլլայ, կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը։ Եւ դուք զանիկայ 12
կը պղծէք, ըսելով Թէ Տէրոջը
սեղանը պիղծ է, ու անոր բերքը
ոչնչութիւն կերակուրը՝ անարգ։ Դարձ 13
կ՚ըսէք, Ահա ի՛նչ աշխատութիւն
է, ու անոր վրայ կը փչէք, կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը. և յափշտակուածը
ու կաղը ու հիւանդը բերիք.
այսպէս ընծայ բերիք, միթէ զա-
նիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդու-
նի՞մ, կ՚ըսէ Տէրը։ Նայեցի անիծեալ 14
ըլլայ ան խաբեբայ մարդը, որ իր
հօտին մէջը արձ ունենալով, ուխտ
կ՚ընէ, և արատաւորը Տէրոջը կը
մատուցանէ. քանզի ես մեծ թագա-
ւոր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ու իմ
անունս ազգաց մէջ ահարկու է։

ԳԼ. Ը

Եւ հիմա աս պատուէրը ձեզի է 1
ո՛վ քահանաներ։ Թէ որ մը- 2
տիկ չընէք, ու Թէ որ Յէր սրտին
մէջը չդնէք որ իմ անունս պա-
տիւ տաք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ան
ատենը ձեզի անէծք պիտի խրկեմ,
ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անի-
ծեմ. այո՛ զանոնք արդէն անիծեր
եմ, քանզի դուք Յէր սրտին մէջը
չէք դներ։ Ահա ես ձեր սերունդը 3
պիտի յանդիմանեմ, ու ձեր երե-
սին վրայ աղբ՝ ձեր տոներուն աղբը
պիտի ցանեմ. և անիկայ ձեզ իր
հետը պիտի տանի։ Եւ պիտի 4
դիտնաք որ ես ձեզի խրկեցի աս
պատուէրը, որպէս զի իմ ուխտս

Ղևիին հետ բլլայ , կ'ըսէ զօրաց
5 Տէրը : Իմ ուխտս անոր հետ էր՝
կենաց ու խաղաղութեան համար .
ու զանոնք անոր տուի ան երկիւղին
համար՝ որով ինծմէ կը վախնար ,
ու իմ անունիս երեսէն կը սարսա-
6 փէր : Ճշմարտութեան օրէնքը ա-
նոր բերնին մէջն էր , և անոր շըր-
թունքներուն մէջ անիրաւութիւն
չգտնուեցաւ . ինծի հետ խաղա-
ղութեամբ և ուղղութեամբ կը
քալէր , ու շատերը անօրէնութենէ
7 դարձուց : Վասնզի քահանային
շրթունքները գիտութիւն պահե-
լու են , և Հոգին անոր բերնէն
օրէնքը փնտռելու են , քանզի անի-
կայ զօրաց Տէրոջը դեսպանն է :
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք ,
շատերը օրէնքին մէջ գայթակղե-
ցուցիք , Ղևիին ուխտը ապրեցիք ,
9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ասոր ես
ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին առջևը
անարգուած ու ցած ըրի , ինչպէս որ
դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք , ու
օրէնքին մէջ ակնառութիւն ըրիք :
10 Միթէ ամէնքս մէկ հայր չու-
նի՞նք . միթէ մէկ Աստուած չըս-
տեղծի՞ց մեզ . ինչո՞ւ համար մեր
հայրերուն ուխտը ապրելով , մեզմէ
ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն
11 կ'ընէ : Յուդա նենգութիւն ը-
րաւ . և Իսրայէլի մէջ ու Երուսա-
ղէմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ .
վասն զի Յուդա պղծեց Տէրոջը
սրբարանը , որն որ ինքը կը սիրէր ,
և օտար աստուծոյ աղջկանը էրիկ
12 եղաւ : Տէրը Յակոբի վրաններէն
բնաջինջ պիտի ընէ այս բանը ընող
մարդը , արթուն եղողը ու պատաս-
խան տուողը , և զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանողը :
13 Ու դարձեալ ասիկայ ըրիք .
Տէրոջը սեղանը արցունքներով ,
լացով ու ողբով ծածկեցիք . այն-
պէս որ Ան՝ նկիկայ մէյմըն ալ ընծային
չնայիր , որ ընդունի ձեր ձեռքէն
14 հաճութեամբ ընդունի : Բայց
դուք ըսիք , Ինչո՞ւ . անոր համար
որ Տէրը վկայ եղաւ քու և քու
երիտասարդութեանդ կնկանը մէջ-
տեղը , որուն հետ անհաւատարմա-
թեամբ վարուեցար . ու անիկայ
քու ընկերդ ու քու ուխտիդ կը-
նիկն է : Ու մէկը չէրա՞ծ , որ 15
Հոգիին առատութիւնը ունէր .
և ան մէկը ի՞նչ կը փնտռէր . Աս-
տուծոյ սերունդ . ուրեմն ձեր հո-
գիին զգուշութիւն ըրէք , ու ձեզմէ
մէկը իր երիտասարդութեանը կըն-
կանը հետ անհաւատարմութեամբ
չվարուի : Վասնզի Իսրայէլի Տէր 16
Աստուածը կ'ըսէ թէ ինքը կ'ատէ
ամուսնալուծութիւնը . բայց հագուստը իր
հանդերձովը զրկանքը կը ծածկէ ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը . ուստի ձեր հո-
գիին զգուշութիւն ըրէք , ու ան-
հաւատարմ մի՛ ըլլաք :
Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրացու- 17
ցիք . բայց դուք կ'ըսէք , Ինչո՞վ
ձանձրացուցինք : Որով որ ըսելով-
նիդ . Ամէն չարութիւն ընողը Տէ-
րոջը աչքերուն առջևը հաճոյ է , ու
ինքը անոնց կը հաւնի , կամ թէ
Դատաստանի Աստուածը ո՞ւր է :

ԳԼ . Գ

Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ , 1
ու իմ առջևս ճամբայ պիտի
պատրաստէ . և ձեր փնտռած Տէրը
այսինքն ուխտին հրեշտակը՝ որուն
կը հաւնիք , յանկարծ իր տաճարը
պիտի գայ . ահա կու գայ՝ կ'ըսէ
զօրաց Տէրը : Ու անոր գալստեա- 2
նը օրը ո՞վ կրնայ դիմանալ , և
անոր երեւնալուն առեւը ո՞վ կրնայ
կայնիլ . քանզի անիկայ հալչըցը-
նողին կրակին պէս , ու թափիչնե-
րուն օճառին պէս պիտի ըլլայ . Ան- 3
անիկայ արծաթի հալչըցնողի ու մաք-
րողի պէս պիտի նստի , ու Ղևիի
որդիները պիտի մաքրէ , և զանոնք
ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պիտի
զտէ . ու անոնք արդարութեամբ
Տէրոջը ընծայ մատուցանողները պի-
տի ըլլան . Ու Յուդայի ու Երու- 4
սաղէմի ընծան հին օրերուն պէս
ու առջի տարիներուն պէս Տէրոջը
ընդունելի պիտի ըլլայ : Ու գա- 5
տաստանի համար ձեզի պիտի մօտե-
նամ , և կախարդներուն ու շնա-
ցողներուն ու սուտ երդում ընող-
ներուն , և վարձկանին իր վարձքին

վրայով , որբևարիին ու որբին գրկանք ընողներուն , և պանդուխտին չարաչարելը խստորեն ընողներուն , ու ինձմէ չվախցողներուն դէմ ա-
բաղ վկայ պիտի ըլլամ , կ'ըսէ զօ-
6 բաց Տէրը : Վասնզի ես Յհովայ եմ , չեմ փոխուիր . անոր համար դուք՝ ով Յակոբի որդիք՝ չսպառեցաք :
7 Ձեր հայրերուն օրերէն՝ ի վեր իմ հրամաններէս զատուեցաք ու չեն պահեցիք . ինծի՛ դարձէք , ու ես ձեզի պիտի դառնամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը . սակայն դուք կ'ըսէք ,
8 Ինչո՞վ դառնանք : Մարդ կրնա՞յ աստուած կողոպտել , որ դուք զիս կը կողոպտէք . բայց դուք կ'ը-
սէք , Ինչմէ՞ կողոպտեցինք . տասանորդներ ու ընծաներ :
9 Դուք անէծքով անիծուած էք , քանզի դուք՝ բոլոր ազգդ զիս կո-
10 ղոպտեցիք : Ամբողջ տասանորդնե-
րը գանձատունը տարէք , որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ . և ասով զիս փորձեցէ՛ք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , թէ արդեօք ձեզի երկինքին պատու-
հանները չե՞մ բանար , ու ձեզի օրհնութիւն թափեր , այնպէս որ
11 անոր բաւական չեղ չըլլայ : Ու ձեզի համար ուտողը պիտի յանդի-
մանեմ , ու անիկայ ձեր երկրին պտուղը պիտի չապականէ , և ձեր այդիին մէջ որթը անպտուղ պիտի
12 չըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ու ամէն ազգերը ձեզի երանի պիտի ըսեն , քանզի դուք ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
13 Ձեր խօսքերը ինծի դէմ խիստ եղան , կ'ըսէ Տէրը . բայց դուք կ'ըսէք , Ինչի դէմ ի՞նչ խօսե-
14 ցանք : Դուք ըսիք , Աստուծոյ ծառայութիւն ընելը պարապ բան է , և անոր պահպանութիւնը պա-
հելն ու զօրաց Տէրոջը առջևը սուգով քալելն ի՞նչ շահեցանք .
15 Ու հիմա մենք հպարտներուն երա-
նի՛ կ'ըսենք . ամբարշտութիւն ը-
նողները անգամ բարգէն կ'ըլլան , Աստուած ալ կը փորձեն ու կ'ա-
զատին :

16 Այն ատեն Տէրոջմէ վախցողները իրարու հետ խօսեցան , և Տէրը մտիկ ըրաւ ու լսեց . և իր առջևը յիշատակի դիրք գրուեցաւ Տէրոջմէ վախցողներուն համար , ու անոր անունը մտածողներուն համար :
17 Ու անոնք իմ պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ան օրը որ ես սեփ-
հական գանձս ժողվեմ . ու անոնց պիտի խնայեմ , ինչպէս որ մարդ
մը կը խնայէ իր որդւոյն՝ որ իրեն
18 ծառայութիւն կ'ընէ : Ու պիտի դառնաք , ու արդարին և ամբա-
րիշտին , Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին և անոր ծառայութիւն չընողին տարբերութիւնը պիտի տեսնէք :

Գ Լ · Գ

1 Վասնզի ահա փուռի պէս վառած օրը կու գայ , ու բոլոր հը-
պարտները և բոլոր ամբարշտու-
թիւն ընողները յարդի պիտի ըլլան . ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , այնպէս որ անոնց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու :
2 Բայց ձեզի՝ իմ անունէս վախցողներուդ՝ արդարութեան ա-
րեգակը պիտի ծագի , և անոր թևե-
րուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլ-
լայ . ու դուք դոմի պարարտ որթե-
րուն պէս դուրս պիտի ելլէք ու
3 պիտի ցաթկէք : Ու ամբարիշտ-
ները պիտի կոխէք , վասն զի իմ գործ տեսնելու օրս անոնք ձեր ոտից թաթերուն տակը մոխիր պիտի ըլ-
լան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
4 Յիշեցէ՛ք իմ ծառայիս Մովսէսին օրէնքը , այն՝ որ ես պատուիրեցի անոր Խորեբի մէջ բոլոր Իս-
րայէլին համար : Ահա ես Եղիա
5 մարգարէն ձեզի պիտի խրկեմ , գեր Տէրոջը մեծ ու ահեղ օրը չեկած .
6 Ու անիկայ հայրերուն սիրտը որ-
դւոցը , ու որդւոցը սիրտը հայրե-
րուն պիտի դարձնէ . որ չըլլայ թէ ես գամ , ու երկիրը անէծքով զարնեմ :

ՄՈՒԲԲ ԳՐՈՑ ՄԻՋՈՑ ՅԻՇՈՒԱԾ ՉԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՆԿԸ

1. ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ

	Էնգլ. ի. 100-ին	Մետր ի. 100-ին
Ուղուկ, չորս մատնաչափ,	0 · 12	0 · 08
Թիզ, 3 ուղուկ,	0 · 36	0 · 23
Կանգուն, 2 թիզ,	0 · 71	0 · 46
Գրկալափ, 4 կանգուն,	2 · 85	1 · 85
Եղեկիելի եղեգը, 6 կանգուն,	4 27	2 · 77
Ասպարէզ, 100 գրկալափ,	284 · 62	184 · 94
Շաբաթի օրուան ճամբայ, 6 ասպարէզ,	1·707 71	1·109 · 62
Մղոն, 8 ասպարէզ,	2·276 · 95	1·479 · 50

2. ՀԵՂԱՆԻՒԹՈՑ ՉԱՓԵՐ*

	Օձ-	Տր.	Լիւր ի. 100-ին
Ճաշակ,	0	100	0 · 32
Հիմէն, 12 ճաշակ,	3		3 · 88
Մաբ, 6 հիմէն,	18		22 · 97
Քոռ կամ խօռիր, 10 մաբ,	180		229 · 68

3. ԸՐՄՑԵԱՑ ՉԱՓԵՐ*

	Օձ-	Տր.	Լիւր ի. 100-ին
Կապիճ,	1		1 · 27
Օմէր, կամ տասանորդ արդուին 10երորդ մասը,	1	320	2 · 30
Գրիւ, 6 կապիճ,	6		7 · 65
Ընդու, 3 գրիւ,	18		22 · 97
Քոռ կամ խօռիր, 10 արդու,	180		229 · 68

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օձ-	Տր. ի. 100-ին	Կր- ի. 100-ին
Կերաս,		0 · 23	0 · 71
Սիկղ, 20 կերաս,		4 · 68	14 · 25
Մնաս, 100 սիկղ,	1	46 · 83	1·425 · 51
Տաղանդ, 3000 սիկղ,	33	206 · 10	42·765 · 50

5. ԵՒՐԱՑԵՑԻՈՑ ԱՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղ-ն.	Փր.	Փր-ով ի. 100-ին
ԱՐԾԱԹԻ			
Սիկղ,	12	24	2 · 86
Մնաս,	1·260	26	286 · 46
Տաղանդ,	37·812	29	8·593 · 75
ՈՍԿՒՈՑ			
Սիկղ,	201	27	45 · 83
Մնաս,	20·166	27	4·583 · 33
Տաղանդ,	605·000		137·500

6. ՀՈՎՎՄԱՑԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղ-ն.	Փր. ի. 100-ին	Փր-ով ի. 100-ին
Լումայ,		1 · 57	0 · 01
Նաքարակիս, 2 Լումայ,		3 · 15	0 · 02
Դանկ, 4 Նաքարակիս,		12 · 60	0 · 07
Դահեկան, 10 դանկ,	3	06	0 · 72
Երկդրամեան, 2 դահեկան,	6	12	1 · 43
Աստեր, 4 դահեկան,	12	24	2 · 86
Մնաս, 100 դահեկան,	315	00	71 · 59

* Ցիշեալ չափերը, յատկապէս հեղանիւթոց և արմտեաց, ամանք աւելի և ամանք պակաս կը հաշուեն։

ՆԱՐ

ԿՏԱԿԱԲԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՑԵԿՈՒՄՊՕՑԵՄԱՆ

1888



ԵՒԱՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիս-
տոսի Դաւիթի որդւոյն , Ա-
բրահամի որդւոյն :
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը . Ի-
սահակ ծնաւ Յակոբը . Յակոբ
ծնաւ Յուդան ու անոր եղբայրնե-
3 րը . Յուդա ծնաւ Փարէսը ու
Զարան Թամարէն . Փարէս ծը-
նաւ Էսրոնը . Էսրոն ծնաւ Ար-
4 մը . Արամ ծնաւ Ամինադաբը .
Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը . Նա-
5 ասոն ծնաւ Սաղմոնը . Սաղմոն ծը-
նաւ Հռոսը Սախաբէն . Հռոս
ծնաւ Ովբէդը Հռութէն . Ովբէդ
ծնաւ Յեսսէն . Յեսսէ ծնաւ Դա-
6 ւիթ թագաւորը . Դաւիթ թա-
գաւորը ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի
7 կնիկէն . Սողոմոն ծնաւ Ռոբովա-
մը . Ռոբովամ ծնաւ Աբիան . Ա-
8 բիա ծնաւ Ասան . Ասա ծնաւ
Յովսափատը . Յովսափատ ծնաւ
Յովրամը . Յովրամ ծնաւ Ոզիան .
9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը . Յովա-
թամ ծնաւ Աքազը . Աքազ ծնաւ
10 Եզեկիան . Եզեկիա ծնաւ Մանա-
սէն . Մանասէ ծնաւ Ամոնը . Ամոն
11 ծնաւ Յովսիան . Յովսիա ծնաւ
Յեքոնիան ու անոր եղբայրները
Բաբելոնեան գերութեանը առն-
12 նելը . Բաբելոն գերութեան ե-
թեանէն ետև Յեքոնիա ծնաւ Սա-
ղաթիէլը . Սաղաթիէլ ծնաւ Զո-
13 րաբաբելը . Զորաբաբէլ ծնաւ
Աբիուդը . Աբիուդ ծնաւ Եղիա-
կիմը . Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը .
14 Ազովր ծնաւ Սադոկը . Սադոկ
ծնաւ Աքինը . Աքին ծնաւ Եղիու-
15 դը . Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը .
Եղիազար ծնաւ Մատթանը .
16 Մատթան ծնաւ Յակոբը . Յա-
կոբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն Մարիա-
մայ , որմէ ծնաւ Յիսուս , որ
17 կ'ըսուի Քրիստոս : Բոլոր ա-
զգերը Աբրահամէն մինչև Դա-
ւիթ տասնուչորս ազգ , և Դաւի-
թէն մինչև Բաբելոնեան գերու-
թիւնը տասնուչորս ազգ , ու Բա-
բելոնեան գերութենէն մինչև Քրի-
ստոս տասնուչորս ազգ :
18 Ա՛յ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը
այս կերպով էր . անոր մայրը
Մարիամ Յովսեփին նշանուած ,
դեռ իրարու քով չեկած՝ Սուրբ
Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ : Ա՛յ
19 Յովսէփ անոր էրկիկը արդար ըլլա-
լով՝ ու չուզելով որ զանիկայ
խայտառակ ընէ , մտածեց որ ծած-
կաբար արձակէ զանիկայ : Ա՛յ
20 քանի որ անիկայ այս բանը կը մը-
տածէր , ահա Տէրոջը հրեշտակը
երազի մէջ երեւցաւ անոր ու ըսաւ ,
Յովսէփ Դաւիթի որդին , մի՛
վախնար քեզի առնել քու Մա-
րիամ կնիկդ , ինչու որ անոր ներսի
դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է : Ա՛յ
21 որդի մը պիտի ծնանի , ու անոր
անունը Յիսուս դնես , քանզի ա-
նիկայ իր ժողովուրդը իրենց մեղ-
քերէն պիտի փրկէ : Ա՛յ ասիկա
22 ամէնը եղաւ որ կատարուի Տէրոջմէն
մարգարէին ձեռքով , որ
23 կ'ըսէ , Ահա կոյսը պիտի յղանայ ,
ու որդի պիտի ծնանի , և անոր
անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն ,
որ կը թարգմանուի Մեզի
24 հետ : Ա՛յ Յովսէփ քունէն ար-
թընալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հր-
եշտակը իրեն հրամայեց , ընդու-
նաւ ու իր կնիկը քովը առաւ .
25 Ա՛յ չէր գիտեր զանիկայ , մինչև իր
անդրանիկ որդին ծնաւ , ու անոր
անունը Յիսուս դրաւ :

ԳԼ . Բ

1 Ա՛ւ երբոր Յիսուս ծնաւ Բեթա-
սանի Յուդէացիոյ մէջ Հե-
րովդէս թագաւորին օրերը , ահա
արեւելքէն մոգեր եկան Երուսաղէմ ,

2 Ու ըսին, Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ Էրբեաներուն թագաւոր ծնաւ. քանզի
որ մենք արեւելքի մէջ անոր աստղը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպա-
3 գութիւն ընելու։ Ու երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմը իրեն
4 հետ. Ու ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին դպիրները, հարցուց անոնց՝ թէ
5 Քրիստոս ո՞ւր պիտի ծնանի։ Անոնք ալ իրեն ըսին, Հրէաստանի Բեթլեհեմին մէջ. քանզի որ ասանկ գրուած է մարգարէին ձեռքովը.
6 Ու դուն Բեթլեհե՛մ՝ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. քանզի քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի
7 հովուէ։ Ան ատենը Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու աստուգեց անոնցմէ աստղին երեւցած ատենը. Ու զանոնք Բեթլեհեմ խրկելով՝ ըսաւ, Գացէ՛ք
աստղը իմացէ՛ք մանուկին վրայով, ու երբոր գտնէք, ինծի իմացուցէ՛ք, որ ես ալ գամ՝ անոր եր-
9 կրպագութիւն ընեմ։ Ու երբոր անոնք թագաւորէն ելան գացին, գացին. և ահա ան աստղը որ արեւելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջեւէն գնաց, մինչեւ որ եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։
10 Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ
11 ուրախութիւնով ուրախացան։ Ու տունը մտնելով, տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու կընդրուկ և զմուռս։ Ու հրաման առնելով երազի մէջ՝ որ Հերովդէսին չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։
13 Ու երբոր անոնք գացին անոնք, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսեփին՝ ու ըսաւ, Ելլէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, ու Եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէ ատ
մանուկը կորսընցընելու համար։
14 Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ և գնաց Եգիպտոս, ու մինչեւ Հերովդեսին
15 մահը հոն էր. Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ, Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս։
16 Ան ատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խաբուեցաւ մոգերէն, աստիկ սրդողեցաւ, ու խրկեց ջարդեց Բեթլեհեմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր տղաքը՝ երկու տարեընէն վար, ան ժամանակին համեմատ որ մոգերէն ստուգեց։
17 Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը, որ կ'ըսէ,
18 Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր միխիթարուիլ, ինչու որ չկային։
19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսեփին երեւցաւ, Ու
20 ըսաւ, Ելլէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք որ մանուկին կեանքը կը փնտռէին։ Ան ալ ելաւ՝ 21
մանուկը ու անոր մայրը առաւ և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ Իսկ 22
երբոր լսեց թէ Արքեղայոս թագաւորեց Հերովդէսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու, ու երազի մէջ պատգամ առնելով՝ Գալիլեայի կողմերը գնաց. Ու եկաւ Նազարէթ ըսուած 23
քաղաքը բնակեցաւ, որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ան օրերը Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ, ու Հրէաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր, Ու կ'ըսէր,
2 Ապաշխարեցէ՛ք, քանզի որ երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է։
3 Վասն զի ասիկա ան է որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ'ըսէ, Անապատի

մէջ կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք , անոր շաւիղները չիտկեցէք : 4 Ան Յովհաննէսը իր հանդերձը ուղտի մազէ , ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ունէր . և իր կերակուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր : 5 Ան ատենը Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն 6 կ'ելլէին , ու կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու մէջ , ու իրենց մեղքերը կը խոստովանէին : 7 Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը եկած , ըսաւ անոնց , Ժխտերու ծնունդներ , ո՞վ խնայուց ձեզի գալու բարկութենէն փախչիլ : 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղ բերէք . 9 ու մի՛ խորհիք դուք ձեր ներսի դին ըսել թէ Անիկա մեր հայրն Աբրահամն ունինք . քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ 10 հանել : Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէր , կը կտրուի ու կրակը կը 11 ձգուի : Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար , բայց իմ ետևէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է , ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ . անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու 12 կրակով . Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ ու իր ցորենը հաւաքելով պիտի ժողվէ , և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ :

13 Ան ատենը Յիսուս Գալիլեայէն Յորդանան եկաւ Յովհաննէսին , 14 որ անկէ մկրտուի : Ու Յովհաննէս կ'արգիլէր անիկա ու կ'ըսէր , Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ , 15 ու դուն ինծի՞ կու գաս : Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Ներէ՛ տուր հիմա , ինչու որ այսպէս կը վայլէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք . ետքը 16 թող տուաւ անոր : Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ , շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ , և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ'իջնէր , ու կու գար իր վրայ : 17 Ու ահա երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ'ըսէր , Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւնեցայ եմ :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Ան ատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ Հոգիէն որ Սատանային փորձուի . 2 Ու քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը՝ անօթեցաւ :

3 Ու փորձողը անոր մօտենալով՝ ըսաւ , Եթէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ՛ որ այս քարերը հաց ըլլան : 4 Ինիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Գրուած է թէ Մարդ միայն հացով կ'ապրի մարդ , հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ :

5 Ան ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ սուրբ քաղաքը , և կայնեցուց զանիկայ տաճարին աշտարակին վրայ , 6 Ու ըսաւ անոր , Եթէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , քեզ ասիկ վար ձգէ , ինչու որ գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար , ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ , որ չըլլայ թէ ոտդ քարի զարնես : 7 Յիսուս ըսաւ անոր , Դարձեալ գրուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ չփորձես :

8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը վրայ , և ցուցուց անոր աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ու անոնց փառքը . 9 Ու ըսաւ անոր , Այսունք ամէնը քեզի կու տամ , թէ որ իյնաս՝ ինծի երկրպագութիւն ընես : 10 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր , [Անցիր] գնա՝ Սատանայ . ինչու որ գրուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ երկրպագութիւն ընես , ու միայն զանիկայ պաշտես : 11 Ան ատենը Սատանան զանիկայ թողուց . և ահա հրեշտակները եկան ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէին :

12 Ու երբոր լսեց Յիսուս թէ Յով-

հաձեցա մնառուդեան , եւ ես գնաց
13 Պաղեստինա . Եւ ձգեցաւ նաւեցաւ
քը , եկաւ բնակեցաւ Ափիա-
նայեայ Ծովեզերեայ Տալաւէ , Օ-
բադեայի ու Նեփթաղիմի սահման-
14 նէրուն մէջ . Եւ կատարեաց Լեայի
մարդարէին ձեռքով ըսուած խօս-
15 քը , Օաբադեայի երկիրը ու Նեփ-
թաղիմի երկիրը , ծովու ճամբով
Յորդանանու անդիի կողմը , Հե-
16 թանոսաց Գալիլեան . Խաւարի
մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս
տեսաւ , եւ լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ
մահուան երկրին ու ստուերին մէջ կը
17 նստէին : Ընկէ ետեւ Յիսուս սկը-
սաւ քարոզել ու ըսել , Ապաշ-
խարեցէք , ինչու որ երկինից թա-
գաւորութիւնը մօտ է :
18 Երբոր Յիսուս Գալիլեացւոց
ծովուն քովերը կը պտրտէր , տե-
սաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կո-
չուած Սիմոնը և անոր եղբայրը
Անդրէասը՝ որ ծովը ուռկան կը ձը-
19 գէին , ինչու որ ձկնորս էին . Ու ը-
սաւ անոնց , Իմ ետեւէս եկէք , ու
20 ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ : Անոնք
ալ շուտ մը ուռկանները թողու-
ցին ու անոր ետեւէն գացին :
21 Ու անկէ առաջ երթալով՝ տեսաւ
ուրիշ երկու եղբայրներ , Յակե-
դեան Զաբեդոսը ու անոր եղբայրը
Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօ-
րը Զաբեդէոսին հետ , երբ իրենց
ուռկանները կը կարկըտէին . ու
22 կանչեց զանոնք . Անոնք ալ շուտ
մը նաւը ու հայրերնին թողուցին
ու անոր ետեւէն գացին :
23 Ու Յիսուս բոլոր Գալիլեան
պտրտելով , կը սորվեցընէր անոնց
ժողովարաններուն մէջ , և աւետա-
րանութեան ուսմունքը կը քարո-
զէր , ու ժողովուրդին մէջի ամէն
կերպ հիւանդութիւններն ու ամէն
24 կերպ ցաւերը կը բժշկէր : Ու ա-
նոր համբաւը բոլոր Սիւրիա տա-
րածուեցաւ , և բերին անոր բոլոր
հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւե-
րով ու տանջանքներով կը նեղուէ-
ին , և դիւահարները ու լուսնոտ-
ները և անդամալոյծները . ու բը-
25 ժշկեց զանոնք : Ու շատ ժողո-

փուրդներ անոր ետեւէն կ'երթային
Գալիլեայէն ու Դեկապոլիսէն և
Երուսաղէմէն ու Հրէաստանէն
և Յորդանանու անդիի կողմէն :

Գ Լ . Ա

Ու տեսնելով ժողովուրդները՝ լե- 1
ռը ելաւ . ու երբոր նստաւ
անոր , իր աշակերտները քովը գա-
ցին . Ու իր բերանը բանալով 2
կը սորվեցընէր անոնց ու կ'ըսէր ,
Երանի՛ հոգւով աղքատներուն , 3
ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
անոնց է : Երանի՛ սգաւորները- 4
ուն , ինչու որ անոնք պիտի մխի-
թարուին : Երանի՛ հեզերուն , 5
ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն
երկիրը : Երանի՛ անոնց՝ որ անօ- 6
թի ու ծարաւ են արդարութեան ,
ինչու որ անոնք պիտի կշտանան :
Երանի՛ ողորմածներուն , ինչու որ 7
անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն :
Երանի՛ անոնց՝ որ սրտով մաքուր 8
են , ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն
զԱստուած : Երանի՛ խաղաղու- 9
թիւն ընողներուն , ինչու որ անոնք
Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին :
Երանի՛ անոնց՝ որ հալածուած են 10
արդարութեան համար , ինչու որ
երկնից թագաւորութիւնը անոնց
է : Երանի՛ ե՛ ձեզի երբոր կը 11
նախատեն ձեզ ու կը հալածեն , և
սուտ ամեն տեսակ չար խօսքեր
կը խօսին վրաներդ ինձի համար :
Ցնծացէք և ուրախ եղէք , ինչու 12
որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը :
քանզի ան կերպով հալածեցին
ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները :
Դուք եք երկրի աղը . հապա 13
թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ ,
ինչով ինչի պիտի աղուի . անկէ
ետեւ բանի մը չպար , միայն թէ
դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին
տակը կոխուելու : Դուք եք աշ- 14
խարհի լոյսը . քաղաք մը՝ որ լեռան
վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ :
Ու ճրագը չեն վառեր և դներ գր- 15
ուանի տակ , հապա աշտանակի
վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը
մէջ եղողներուն : Ընանկ թող 16
լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առ-

ջին, որ տեսանեն ձեր բարի գործքերը, ու փառաւորեն ձեր Հայրը որ երկինքն է։

17 Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները աւերելու. չեկայ աւերելու, հապա կատարելու։
18 Վասնզի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի, Մինչև որ երկինք ու երկիրը անցնին, օրէնքէն յոտ մը կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի, մինչև
19 որ բոլորն ալ կատարուի։ Ուստի ով որ ասոնց ամենափոքր պատուիրանքներուն մէկը աւրէ, ու մարդոց անանկ սորվեցընէ, անիկայ ամենափոքր պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը մէջ. բայց ով որ ընէ և սորվեցընէ, անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից թագաւորու-
20 թեանը մէջ։ Վասնզի կ'ըսեմ ձեզի, Թէ որ ձեր արդարութիւնը դպիրներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն աւելի չըլլայ, բնաւ պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը։
21 Լսեր էք որ ըսուեցաւ առաջիններուն, Պատուիրիր մի ըներ. և ով որ սպանութիւն ընէ, դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ։
22 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ, Ով որ իր եղբօրը պարապ տեղը սրդողի, դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ. և ով որ իր եղբօրը Հիմար ըսէ, առեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ. և ով որ Էր Եղբօրը Անմիտ ըսէ, գեհենի կրակին պարտաւոր
23 պիտի ըլլայ։ Ուրեմն թէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես, ու հոն միտդ գայ թէ քու եղբայրդ
24 քեզի դէմ բան մը ունի, Հոն ձգէ քու ընծադ սեղանին առջևը, և գնա առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ, ու ետքը եկուր որ քու
25 ընծադ մատուցանես։ Քու ոսոխիդ հետ չուտով միաբանէ՛, քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես. չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին մատնէ, և դատաւորը դահիճին, և բանտը ձգուիս։
26 Ամէնէն ճիշտ կ'ըսեմ քեզի, պիտի չելլես անկէ, մինչև որ վերջի նուաստակիտը չվճարես։

Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Շնա- 27
թիւն մի ըներ։ Բայց ես ձեզի 28
կ'ըսեմ, Ով որ կնիկ մարդու կը նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անիկայ իր սրտին մէջ շնա-
թիւն բրաւ անոր հետ։ Ուստի թէ 29
որ քու աջ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, հանէ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ. քեզի որ աղէկ է քու անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չերթալ։ Ու թէ որ ալ ձախ 30
քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ. քեզի որ աղէկ է քու անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չերթալ։ Ըսած 31
ըսուեցաւ թէ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ, թող անոր արձակման թուղթը տայ. Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ 32
թէ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի, կը պատճառ կ'ըլլայ անոր շնութիւն ընելուն, և ով որ ան արձակուածը առնէ, շնութիւն կը գործէ։

Դարձեալ լսեր էք որ ըսուեցաւ 33
առաջիններուն, Ուտ երդում մի ըներ, հապա ըրած երդումներդ վճարէ Տէրոջը։ Բայց ես ձեզի 34
կ'ըսեմ, Բնաւին երդում մի ընէք, ո՛չ երկինքի վրայ որ Աստուծոյ աթոռն է, Ու ո՛չ երկրի վրայ 35
որ անոր ոտքերուն պատուանդանն է, ո՛չ ալ Երուսաղէմի վրայ որ մեծ Խնագատուրին քաղաքն է. Ու 36
ո՛չ քու գլխուդ վրայ երդում ընես, քանի որ չես կրնար մէկ մազ մը սպիտկցընել կամ սևցընել։ Ձեր 37
պատասխանը ըլլայ պարզ այո՛, և ոչը՝ ո՛չ. ու աւելի աւելին չարէն կուգայ։

Լսեր էք որ ըսուեցաւ, Աչքի 38
տեղ աչք, ու ակռայի տեղ ակռայ։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ, 39
Չարին հակառակ մի կենար, հապա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր միւսն ալ։ Ու մէկը որ կ'ուզէ քեզի 40
հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առնել, թող տուր անոր նաև վե-

41 բարկուդ ալ : Նա՛ւ ահ՛ւ որ քեզ պահակ բռնէ ու մէկն մը ձամբայ քշէ , գնա անոր հետ երկուք :
42 Վնեզմէ ուզողին տո՛ւր , ու երես մի՛ դարձըներ անկէ՝ որ կ՛ուզէ քեզմէ փոխ առնել :
43 Լսեր էք որ ըսուեցաւ , Վնու ընկերդ սիրես ու թշնամիդ ատես :
44 Բայց ես ձեզի կ՛ըսեմ , Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները , օրհնեցէ՛ք ձեզ անիծողները , բարի՛ ըրէ՛ք անոնց որ ձեզ կ՛ատեն , և աղօթք ըրէ՛ք անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչըրկեն
45 ու կը հալածեն . Սր ձեր երկնաւոր Հօրը որդիքը ըլլաք . ինչու որ իր արեւը կը ծագեցընէ թէ՛ չարերուն և թէ բարիներուն վրայ , և անձրեւ կը խրկէ թէ՛ արդարներուն և թէ
46 մեղաւորներուն վրայ : Վ՚ասն զի թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք , ի՞նչ վարձք կ՛ունենաք . չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ՛ընեն :
47 Նա՛ւ թէ որ միայն ձեր եղբայրներուն բարեւ տաք , ի՞նչ աւելի կ՛ընէք ուրիշներէն . չէ՞ որ մաքսաւորներն
48 ալ նոյնը կ՛ընեն : Սրեմն դուք կատարեա՛լ եղէ՛ք՝ ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեա՛լ է :

ԳԼ. Զ.

1 Զգո՛յշ եղէք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց առջեւը չընէք՝ անոնց երեւնալու համար , եթէ ոչ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն՝ որ երկինքն
2 է : Սւստի երբոր ողորմութիւն կ՛ընես , առջեւդ փող մի՛ հնչեցըներ , ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովրանոցներուն ու փողոցներուն մէջ կ՛ընեն , որ մարդոցմէ փառաւորուին . ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի , առնած կ՛ըլլան :
3 Բայց դուն երբոր ողորմութիւն կ՛ընես , ձախ ձեռքդ թող չգիտնայ
4 աջ ձեռքիդ ինչ գործելը . Սր քու ողորմութիւնդ գաղտուկ ըլլայ . և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ , քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի ընէ :
5 Սւ երբոր աղօթք կ՛ընես , կեղծաւորներուն նման չըլլաս , որ կը սիրեն ժողովարաններուն մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները կայնելով աղօթք ընել , որ մարդոց երեւնան . ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի , առնած իրենց վարձքը առած կ՛ըլլան :
6 Բայց դուն երբոր աղօթք կ՛ընես , մտի՛ր քու ներքին սենեակդ ու դուռդ գոցէ՛ , և աղօթք ըրէ՛ քու Հօրդ որ գաղտուկ տեղ կը տեսնէ . և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ , քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի ընէ :
7 Սւ երբոր աղօթք կ՛ընէք , հեթանոսներուն պէս շատախօս մի՛ ըլլաք . վասն զի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն համար պիտի լսուին :
8 Սրեմն մի՛ նմանիք անոնց , ինչու որ ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ դուք դուք իրմէ չխնդրած :
9 Սւստի սա՛նկ աղօթք ըրէ՛ք դուք .

Մ՛ր Հայր մեր որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ .
10 Վնու թագաւորութիւնդ գայ , քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրի վրայ .
11 Մեր ամէն աւուր հացը այսօր մեզի տո՛ւր .
12 Նա՛ւ մեզի ներէ՛ մեր պարտքերը , ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն .
13 Սւ մեզ փորձութեան մի՛ տանիր , հապա չարէն մեզ ազատէ՛ . ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեան : Ամէն :

Վ՚ասն զի թէ որ դուք ներէք
14 մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը ներէ .
15 Հապա թէ որ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր Հայրն ալ ձեզի չներէ ձեր յանցանքները :

Սւ երբոր ծոմ կը պահէք , կեղծաւորներուն պէս տրտում մի՛ ըլլաք . քանզի իրենց երեսները կ՛աւրեն որ մարդոց երեւնան թէ ծոմ կը պահեն . ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի , Վնոնք իրենց վարձքը առած
17 կ՛ըլլան : Բայց դուն երբոր ծոմ կը պահես , գլուխդ օծէ՛ ու երեսդ լուա՛ ,
18 Սր մարդոց ծոմ պահողի պէս չերեւնաս , հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կը տեսնէ . և

քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տես-
նէ , քեզի հատուցում պիտի ընէ ։
19 Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի դի-
զէք , ուր որ ցեցը ու ժանկը կ'ա-
պականեն , և ուր գողերը պատ կը
20 ծակեն ու կը գողնան ։ Հապա
ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը ,
ուր որ ո՛չ ցեցը և ո՛չ ժանկը կ'ա-
պականէ , ու ո՛չ գողերը պատ կը
21 ծակեն և կը գողնան ։ Վասնզի
ձեր գանձը ո՛ւր որ է , սիրտերնիդ
22 ալ հոն պիտի ըլլայ ։ Աչքերնին
ճրագը աչքն է . հապա թէ որ քու
աչքդ պարզ է , բոլոր մարմինդ
23 լուսաւոր կ'ըլլայ . Հայց թէ որ քու
աչքդ վատ է , բոլոր մարմինդ մութ
կ'ըլլայ . ուրեմն թէ որ քու մէջդ
եղած լոյսը խաւար է , ալ ան խա-
24 ւարը որչա՜փ է ։ Ո՛արդ մը չկրնար
երկու տիրոջ ծառայութիւն ընել .
ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և
միւսը սիրէ , կամ մէկուն պիտի
յարի և միւսը արհամարհէ . չէք կըր-
նար ծառայել Աստուծոյ ու մամո-
25 նայի ։ Ասոր կ'ըսեմ ձեզի , Հոգ
մի ընէք ձեր կեանքին համար թէ
ինչ պիտի ուտէք , կամ ինչ պիտի
խմէք . ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն
համար , թէ ինչ պիտի հագնիք .
չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է ,
26 ու մարմինը հագուստէն ։ Նայե-
ցէք երկինքի թռչուններուն , որ
ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը հնձեն և
ո՛չ ամբարի մէջ կը ժողվեն , ու
ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ
զանոնք . չէ՞ որ դուք անոնցմէ աւե-
27 լի լաւ էք ։ Հիմա ձեզմէ ո՞վ
կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին
28 վրայ կանգուն մը աւելցընել ։ Ու
հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ը-
նէք . նայեցէք դաշտի շուշաննե-
րուն՝ ինչպէս կ'աճին . ո՛չ կ'աշ-
29 խատին և ո՛չ կը մանեն . Հայց
ձեզի կըսեմ որ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա-
նոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ ։
30 Ասոր թէ որ դաշտի խոտը որ այ-
օր կայ և վաղը փուռը կը ձգուի ,
Աստուած անանկ կը հագուեցընէ ,
հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ՝ թերա-
31 հաւատներ ։ Ուրեմն հոգ մի ը-
նէք ըսելով , Ի՞նչ պիտի ուտենք ,
կամ Ի՞նչ պիտի խմենք , կամ
Ի՞նչ պիտի հագնինք . (Ընչու որ 32
ատ բոլորը բաները հեթանոսները
կը խնդրեն .) վասն զի ձեր երկ-
նաւոր Հայրը գիտէ՝ թէ ատ բոլորը
բաները ձեզի պէտք են ։ Հայց 33
առաջ խնդրեցէք Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը և անոր արդարու-
թիւնը , ու ատ բոլորը բաներն ալ
ձեզի պիտի տրուի ։ Ուստի վա- 34
ղուան համար հոգ մի ընէք , ինչու
որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ
պիտի ընէ . Հերիք է օրուան իր
նեղութիւնը ։

ԳԼ . Ի։

Մի՛ դատէք՝ որ չդատուիք ։ 1
Վասնզի ինչ դատաստանով որ 2
դատէք , անով պիտի դատուիք . և
ինչ չափով որ չափէք , անով պիտի
չափուի ձեզի ։ Ու ինչո՞ւ քու եղ- 3
բօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես ,
ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես
նայիր ։ Կամ ի՞նչպէս կրնաս ը- 4
սել քու եղբօրդ , Թո՛ղ տուր
աչքէդ շիւղը հանեմ . և ահա՛ քու
աչքիդ մէջը գերան կայ ։ Ա՛յ ղ- 5
ծաւոր՝ առաջ քու աչքէդ գերանը
հանէ , ու ետքը պարզ պիտի տես-
նես եղբօրդ աչքէն շիւղը հանելու ։
Սուրբ բանը շուներուն մի տաք , 6
և ձեր մարգարիտները խոզերուն
առջևը մի ձգէք , որ ոտքերնուն
տակը չկոխկըռտեն զանոնք , ու
դառնան ձեզ պատառեն ։
Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձե- 7
զի . փնտռեցէք՝ և պիտի գտնէք .
դո՛ւռը զարկէք՝ և պիտի բացուի
ձեզի . Վասն զի ամեն ո՛վ որ կը 8
խնդրէ՝ կ'առնէ , և ո՛վ որ կը
փնտռէ՝ կը գտնէ , և ո՛վ որ դո՛ւռը
կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր ։
Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն իր 9
որդին հաց որ ուզէ , մի՞թէ քար
պիտի տայ անոր . Ու կամ թէ որ 10
ձուկ ուզէ , մի՞թէ օ՛ձ պիտի տայ ա-
նոր ։ Ուստի եթէ դուք որ չար էք , 11
ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ
տալ գիտէք , ո՛րչափ աւելի ձեր
Հայրը որ երկինքն է , բարի բա-

նէր պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը
խնդրեն :
12 Ուստի ամէն ինչ որ կ'ուզէք որ
մարդիկ ձեզի ընեն , դուք ալ ա-
նոնց անանկ ըրէք , քանզի ասիկա է
օրէնքը ու մարգարէները :
13 Նեղ դռնէն ներս մտէք , ինչու
որ լայն է ան դուռը ու ընդարձակ
ան ճամբան , որ դէպ 'ի կորուստ
կը տանի . և շատ են անոնք որ
14 անկէ կը մտնեն : Ինչու որ նեղ է
ան դուռը ու նեղուցած է ան ճամ-
բան , որ դէպ 'ի կեանք կը տանի՝
և քիչ են անոնք որ զանիկայ կը
գտնեն :
15 Զգոյշ կեցէք սուտ մարգարէ-
ներէն՝ որոնք ձեզի կու գան ոչխարի
հանգերձներով , բայց ներսէն յա-
16 փշոտակող գայլեր են : Իրենց պը-
տուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք .
միթէ փուշերէն խաղող կը քա-
ղե՞ն , կամ տատասկէն՝ թուզ .
17 Այսպէս ալ ամէն բարի ծառ բարի
պտուղ կու տայ , և չար ծառ չար
18 պտուղ կու տայ : Բարի ծառը
չկրնար չար պտուղ տալ , ոչ ալ
19 չար ծառը բարի պտուղ տալ : Ա-
մէն ծառ որ բարի պտուղ չտար՝ կը
կտրուի ու կրակը կը ձգուի :
20 Ուրեմն իրենց պտուղէն պիտի
ճանչնաք զանոնք :
21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը որ ինծի
Տէր Տէր կ'ըսէ , պիտի մտնէ երկ-
նից թագաւորութիւնը , հապա ա-
նիկայ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ-
22 քը կը կատարէ : Շատերը ան
օրը ինծի պիտի ըսեն , Տէր Տէր՝
չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէու-
թիւն ըրինք , և քու անունովդ
դևեր հանեցինք , ու քու անունովդ
23 շատ հրաշքներ ըրինք : Եւ ան ա-
տենը անոնց յայտնապէս պիտի ը-
սեմ թէ Ես բնաւ ձեզ չեմ ճանչ-
նար . մեկդի գացէք քովէս դուք
որ անօրէնութիւն կը գործեիք :
24 Ուրեմն ով որ սա իմ խօսքերս կը
լսէ ու կը կատարէ անոնք , զանի-
կայ պիտի նմանցընեմ խելացի մար-
դու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ
25 շինեց . Եւ անձրև իջաւ , ու
գետերը վազեցին ու հովերը փչե-
ցին , և զարկին ան տանը , ու
չփլաւ . ինչու որ վէմի վրայ հաս-
տատուած էր : Եւ ով որ սա իմ 26
խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր ա-
նոնք , կը նմանի անխելք մարդու
մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց .
Եւ անձրև իջաւ ու գետերը վազե- 27
ցին ու հովերը փչեցին , և զար-
կին ան տանը , ու փլաւ , և մեծ
էր անոր կործանումը :
Ու երբոր Յիսուս լմընցուց ասս 28
խօսքերը , ժողովուրդները կը զար-
մանային անոր վարդապետութեանը
վրայ . Ինչու որ իշխանութիւն ու- 29
նեցողի մը պէս կը սորվեցընէր ա-
նոնց , ու չէ թէ դպիրներուն պէս :

Գ Լ . Ը

Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ , 1
շատ ժողովուրդներ գացին անոր
ետևէն : Եւ ահա բորոտ մը եկաւ , 2
երկրպագութիւն կ'ընէր անոր ու
կըսէր , Տէր՝ թէ որ ուզես , կրնաս
զիս մաքրել : Եւ Յիսուս իր ձեռ- 3
քը երկնցընելով դպաւ անոր ու
ըսաւ , Ո՛ւզեմ՝ մաքրուէ . և յեսս
մը անոր բորոտութիւնը մաքրու-
եցաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , 4
Զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես ,
հապա դնա՛ քեզ քահանային ցու-
ցո՛ւր , և Մովսէսին պատուիրած
ընծան տո՛ւր , անոնց վկայութիւն
ըլլալու համար :
Ու երբոր Կափառնայում մտաւ , 5
հարիւրապետ մը եկաւ քովը , կ'ա-
ղաչէր անոր , Ու կ'ըսէր , Տէր՝ իմ 6
ծառաս տունը անդամալոյծ պառ-
կած չարաչար կը տանջուի : Եւ 7
Յիսուս ըսաւ անոր , Ես կու գամ
ու զանիկայ կը բժշկեմ : Եւ հա- 8
րիւրապետը պատասխան տալով՝
ըսաւ , Տէր՝ ես արժանի չեմ որ
դուն իմ յարկիս տակը մտնես .
միայն թէ խօսքով զըսպէ , ու իմ
ծառաս պիտի բժշկուի . Ինչու որ 9
ես ալ իշխանութեան տակ մարդ
մըն եմ , ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ . և ասոր կ'ը-
սեմ , Գնա՛ , ու կ'երթայ . և մի-
սին՝ թէ Եկո՛ւր , ու կու գայ . և
ծառայիս՝ թէ Այս բանը ըրէ , ու

10 կ'ընէ : Հիսուս երբոր լսեց՝ զար-
մացաւ , և իր եւևէն գացողներուն
ըսաւ , Ա՛մէնիրիտ կ'ըսեմ ձեզի ,
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
11 հաւատք չգտայ : Եւ ձեզի կ'ըսեմ
որ արևելքէն ու արևմուտքէն շատ
տեր պիտի գան , ու երկնից թագա-
ւորութեանը մէջ պիտի բազմին
Աբրահամին ու Իսահակին և Յա-
12 կոբին հետ . Իսկ թագաւորու-
թեանը որդիքը դուրսի խաւարը
պիտի հանուին . հոն պիտի լայ
13 լալ ու ակռաները կրճտել : Եւ
Հիսուս հարիւրապետին ըսաւ ,
Գնա , ու ինչպէս որ դուն հաւա-
տացիր , անոնկ թող ըլլայ քեզի .
և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկ-
կուեցաւ :
14 Եւ Հիսուս Պետրոսին տունը
գալով՝ տեսաւ որ անոր զոքանչը
15 ջերմէն բռնուած պառկած էր . Եւ
անոր ձեռքէն բռնեց , ու ջերմը
թող տուաւ զանիկայ . ան ալ
ոտքի վրայ եղաւ և անոնց սպասա-
ւորութիւն կ'ընէր :
16 Երբոր իրիկուն եղաւ , շատ
դիւահարներ բերին անոր , ու խօս-
քով հանեց ըզ ոգիները և բոլոր
17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի
մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը
կատարուի , Ինքնիկայ մեր հիւան-
դութիւնները վերցուց և դէր ցա-
ւերը կրեց :
18 Հիսուս իր բոլորտիքը շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով , հրաման ըրաւ
19 որ մեկալ կողմը երթան : Եւ
դպիր մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր ,
Վարդապետ՝ ես քու եւևէդ պիտի
20 գամ , ուր որ երթաս : Եւ Հի-
սուս ըսաւ անոր , Աղուէսները որ-
ջեր ունին , ու երկնից թռչունները
բոյներ . բայց Որդին մարդոյ գլուխ
մը չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ :
21 Եւ մեկ ուրիշը՝ որ անոր աշակերտ-
ներէն էր , ըսաւ անոր , Տէր՝ ինծի
22 հրաման տուր , որ երթամ առաջ
իմ հայրս թաղեմ : Հիսուս ըսաւ
անոր , Հետևէ՛ իմ եւևէս , ու
թող տուր մեռելներուն որ թաղեն
իրենց մեռելները :
23 Եւ երբոր նաւը մտաւ , իր աշա-
կերտները իր եւևէն գացին . Եւ 24
ահա մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ
ծովուն մէջ , անանկ որ նաւը ա-
լիքներէն կը ծածկուէր . իսկ ինքը
կը քնանար : Եւ աշակերտները 25
մօտ գացին՝ արթընցուցին զանի-
կայ ու ըսին , Տէր՝ ազատէ մեզ .
Հա՛ կը կորսուինք : Եւ ըսաւ 26
անոնց , Ով քիչհաւատներ՝ ինչո՞ւ
պոռնկ վախկոտ էք . ան ատենը
ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց ,
և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Եւ 27
մարդիկը զարմացան՝ և կ'ըսէին ,
Ի՛նչպէս մարդ է սա՝ որ հովերը ու
ծովը ասոր կը հնազանդին :
Եւ երբոր միւս կողմը Կերգե- 28
սացւոց երկիրը անցաւ , երկու
դիւահար պատահեցան իրեն՝ գե-
րեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատ-
ղած , անանկ որ ճամբայէն անցնիլ
ան ձամբայէն անցնիլ : Եւ ահա 29
աղաղակեցին ու ըսին , Հիսուս Որ-
դի Աստուծոյ՝ դուն մեր հետը ի՞նչ
բան ունիս , ատենէն առաջ մեզ
տանջելո՞ւ համար հոս եկար : Եւ 30
անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երա-
մակ մը կար , որ կ'արածուէին :
Եւ դևերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ը- 31
սէին , Թէ որ մեզ կը հանես ,
հրամայէ՛ տուր մեզի որ երթանք
խոզերուն երամակին մէջը հանենք :
Եւ ըսաւ անոնց , Կացէք . ու ա- 32
նոնք ելան գացին խոզերուն երա-
մակին մէջը մտան . և ահա բոլոր
երամակը գահավէժ տեղէն ծովը
վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մե-
ռան : Խոզարածներն ալ փախան , 33
և քաղաքը երթալով բոլորը պատ-
մեցին , ու դիւահարներուն պա-
պոհած բաները : Եւ ահա բոլոր 34
քաղաքը Հիսուսին դէմ ելաւ . ու
երբոր տեսան զանիկայ , աղաչեցին
որ իրենց սահմաններէն երթայ :

ՊՂ . ԹԱ

Եւ նաւը մտնելով՝ անդին կողմը 1
անցաւ , ու եկաւ իր քաղաքը :
Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ 2
մը , որ մահիճի մէջ պառկած էր .
և Հիսուս անոնց հաւատքը տեսնե-
լով՝ ըսաւ անդամալոյծին , Վա-

ջալերուէ՝ արդեակ , քու մեղքերդ
3 քեզի ներուած են : Ու ահա դը-
պիրներէն ոմանք իրենց մէջ
ըսին , Այրիկայ հայհոյութիւն կ'ը-
4 նէ : Իսուս ալ անոնց խորհուրդ-
ները իմանալով ըսաւ , Ինչո՞ւ
սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խոր-
5 հիք . Ո՞րն աւելի դիւրին
է . Ո՞ւ մեղքերդ ներուած են՝ ը-
սո՞ւլը , թէ Յառիր ու քալէ՝ ըսելը :
6 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեղքերու թողութիւն տա-
լու , (ան առենը անդամալոյծին
ըսաւ ,) Յառիր՝ մահիճդ առ ու
7 տունդ գնա : Ու անիկայ յարո՝
8 իր տունը գնաց : Ժողովուրդները
երբոր տեսան՝ զարմացան , ու փա-
ռաւորեցին զԱստուած , որ մարդոց
անանկ իշխանութիւն տուեր էր :
9 Ու Իսուս անկէ առաջ անցնե-
լով՝ մարդ մը տեսաւ Մատթէոս
անունով , որ մաքս ընդունելու
տեղը նստեր էր , ու ըսաւ անոր ,
Յառէ՛ս ետևէս . ան ալ յարո՝ անոր
10 ետևէն գնաց : Ու եղաւ որ տունը
սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ
շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ
եկած՝ ու սեղան նստած էին Իսու-
սին ու անոր աշակերտներուն
11 հետ : Ու փարիսեցիները երբոր
տեսան , ըսին անոր աշակերտնե-
րուն , Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը
մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն
12 հետ կ'ուտէ : Բայց Իսուս երբոր
լսեց , ըսաւ անոնց , Առողջներուն
բժիշկ պէտք չէ , հապա հիւանդ-
13 ներուն : Գացէ՛ք՝ սորվեցէք թէ
ի՛նչ է — Ողորմութիւն
կ'ուզեմ և չէ թէ զոհ . ինչու որ ես
արդարները կանչելու չեկայ , հապա
մեղաւորները ապաշխարութեան :
14 Ի՛ն ատենը Յովհաննէսին աշա-
կերտները անոր եկան ու ըսին ,
Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ
անգամ ծոմ կը պահենք , և քու
15 աշակերտներդ չեն պահեր : Ու
Իսուս ըսաւ անոնց , Միթէ կա-
րելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը սուգ
պահեն քանի որ փեսան իրենց հետն
է . բայց օրեր պիտի գան որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի , ան ատե-
նը ծոմ պիտի պահեն : Ու մէկը 16
չղթեր նոր լաթի կտոր հին հան-
դերձի վրայ , քանզի ան որ անոր
լրումը համար չրուաւ է ,
կ'առնէ հանդերձէն , ու պատ-
ռուածքը աւելի գէշ կ'ըլլայ .
Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու 17
մէջ կը դնեն . եթէ ոչ՝ տիկերը
կը պատռին ու գինին կը թափի ,
և տիկերը կը կորնչին . հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն ,
ու երկուքն ալ կը պահուին :
Երբոր անիկայ անոնց հետ առ 18
բաները կը խօսէր , ահա իշխան մը
եկաւ , երկրպագութիւն կ'ընէր ա-
նոր ու կ'ըսէր , Աղջիկս՝ ալ մինչև
հիմա մեռած է , բայց եկո՛ւր ձեռքդ
անոր վրայ դիր , ու պիտի ապրի :
Ու Իսուս ելաւ ու իր աշա- 19
կերտներուն հետ անոր ետևէն գը-
նաց :
Ու ահա տասներկու տարուան 20
տեւառտես կին մը մօտեցաւ ետևէն՝
անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ .
Վանդի իր մտքին մէջ կ'ըսէր , Թէ 21
որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ ,
պիտի բժշկուիմ : Բայց Իսուս 22
երբոր ետին դարձաւ ու տեսաւ
զանիկայ , ըսաւ , Վառջալերուէ՝
աղջիկ , քու հաւատքդ քեզ բժըշ-
կեց . և կնիկը նոյն ժամէն բժըշ-
կուեցաւ :
Ու երբոր Իսուս իշխանին տու- 23
նը եկաւ , ու տեսաւ փողահարները
և խռոված բազմութիւնը , Ըսաւ 24
անոնց , Ա՛կդի գացէք , ինչու
որ աղջիկը մեռած չէ , հապա կը
քնանայ . և ծաղր կ'ընէին անիկայ :
Ու երբոր բազմութիւնը դուրս 25
ձգուեցաւ , ինքը ներս մտաւ՝ անոր
ձեռքէն բռնեց , ու աղջիկը ոտք
ելաւ : Ու աս լուրը ան բոլոր եր- 26
կիրը տարածուեցաւ :
Ու երբոր Իսուս անկէ՝ առաջ 27
անցաւ , երկու կոյր իրեն անոր
ետևէն , կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին ,
Ողորմէ՛ մեզի Որդի Դաւթի :
Ու երբոր տուն եկաւ , կոյրերը ի- 28
րեն եկան . և Իսուս անոնց ը-
սաւ , Կը հաւատաք թէ կրնամ

ասս բանը չեզի ընել . ըսին անոր ,
29 Աչք տեր : Ան ատենը անոնց աչ-
քերուն դպաւ ու ըսաւ , Ձեր
30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի : Ու
անոնց աչքերը բացուեցան . և Յի-
սուս սաստիկ պատուէր տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ , Տեղդ կեցէք ,
31 մէկը չիմանայ : Բայց անոնք ելան
ան երկրին մէջ անոր համ-
բաւը տարածեցին :
32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան ,
ահա մէկ համր դիւահար մարդ մը
33 բերին իրեն : Ու երբոր դևը ե-
լաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողո-
վուրդները զարմացան ու կ'ըսէին
34 թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ ասանկ
բան մը տեսնուած չէ : Բայց փա-
րիսեցիները կ'ըսէին թէ Սատիկայ
դևերուն իշխանովը դևերը կը հա-
նէ :
35 Ու Յիսուս կը պտըտէր բոլոր
քաղաքները ու գեղերը , և անոնց
ժողովարաններուն մէջ կը սորվե-
ցընէր ու կը քարոզէր արքայու-
թեան աւետարանը , և կը բժշկէր
բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդու-
36 թիւնները ժողովուրդին մէջ : Ու
ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց
վրայ խղճայ , ինչու որ յոգնած ու
ցիրուցան եղած էին հովիւ չունե-
37 ցող ոչխարներու պէս : Ան ա-
տենը ըսաւ իր աշակերտներուն ,
Հունձքը շատ է , բայց մշակները
38 քիչ . Ուստի հունձքին Տէրոջը
աղաչեցէք , որ մշակներ հանէ իր
հունձքին :

ԳԼ . Ժ

1 Ու իր քովը կանչելով իր տասու-
երկու աշակերտները , անոնց
իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներ-
ուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և
ամէն տեսակը ու ամէն հիւանդու-
թիւնները բժշկեն :
2 Ու տասներկու առաքելոց ա-
նուններն ասոնք են . առաջինը
Սիմոն՝ որ Պետրոս ըսուածը և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս , Յակոբոս Ո-
բեդեան և անոր եղբայրը Յով-
հաննէս , Փիլիպպոս և Բարթո-
ղիմէոս , Թովմաս և Մատթէոս
մաքսաւոր , Յակոբոս Ալփեան և
Ղեբէոս որ կոչուէր մականուա-
նեցաւ , Սիմոն Կանանացի և Յու-
դա Իսկարիովտացի , որ նաև մատ-
նեց զանիկայ :
5 Ասոնք տասներկուքը Յիսուս խրբ-
կեց , և անոնց պատուիրեց ըսե-
լով , Հեթանոսներու ճամբայ մի՛
երթաք , ու Սամարացիներու քա-
ղաք մի մտնէք . 6 ապա աւելի Ի-
սրայէլի տանը կորսուած ոչխարնե-
րուն գացէք : 7 Ու երբոր կ'երթաք ,
քարոզեցէք ու ըսէք թէ Երկնից
թագաւորութիւնը մօտեցած է :
8 Հիւանդները բժշկեցէք , բորոտ-
ները մաքրեցէք , դևերը հանեցէք .
ձրի առեր էք , ձրի տուէք : 9 Մի
ստանաք ոսկի՛ և ո՛չ արծաթ՝ և ո՛չ
պղինձ ձեր գօտիներուն մէջ , 10 Ո՛չ
ճամբու համար պարկ , և ո՛չ
կրկին հանդերձ , ո՛չ կօշիկ , ո՛չ
գաւազան . ինչու որ մշակը իր կե-
րակուրին արժանի է : 11 Ու ո՛ր
քաղաք կամ գեղ մտնէք , հարցու-
ցէք թէ ո՞վ է անոր մէջը արժա-
նաւոր , ու հոն կեցէք մինչև որ
անկէ ելլէք : 12 Ու երբոր տունը կը
մտնէք , բարեւ տուէք անոր : 13 Ու
թէ որ ան տունը արժանաւոր է ,
ձեր բարեւը անոր վրայ գայ . հապա
թէ որ արժանաւոր չէ , ձեր բարեւը
ձեզի դառնայ : 14 Ու ո՛վ որ ձեզ
չընդունի՛ ու ձեր խօսքերը մտիկ չը-
նէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն
կ'ելլէք , ձեր ոտքերուն փոշին թօթ-
վեցէք : 15 Ա՛մէնիսիկ կ'ըսեմ ձեզի ,
Սոդոմայեցոց ու Գոմորացւոց երկրին
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաս-
տանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին :
16 Ահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև
ոչխարներ գայլերու մէջ . ուստի
օձերու պէս խորագէտ եղէք և ա-
զատներու պէս միամիտ : 17 Բայ
մարդոցմէ զգուշացէք , ինչու որ
ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն ,
ու իրենց ժողովարաններուն մէջը
18 ձեզ պիտի ծեծեն . Ու իմ [illegible]
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի տարուիք ,
անոնց և հեթանոսներուն վկայու-
թիւն ըլլալու համար : 19 Բայց երբ-

որ ձեզ մատնեն , հոգ մի ընէք թէ
ինչպէս կամ ինչ պիտի խօսիք ,
ինչու որ ձեզի պիտի տրուի ան ժա-
մուն ինչ որ պիտի խօսիք : Վասն
ոչ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք ,
հապա ձեր Հօրը Հոգին՝ որ ձեր
մէջէն կը խօսի : Ու եղբայր
եղբայրը մահուան պիտի մատնէ ,
և հայրը՝ որդին . և որդիք ելլելով
ծնողացը վրայ պիտի յուզեն ու մեռ-
ցընեն զանոնք : Ու իմ անուանս
համար ամենուն ատելի պիտի ըլ-
լաք . բայց ով որ մինչև վերջը
համբերէ , անիկայ պիտի ապրի :
Ու երբոր ասոնք քաղաքին մէջ ձեզ
կը հալածեն , ուրիշ տեղ փա-
խչիք . ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Իս-
րայէլի քաղաքները պիտի չհասցը-
նէք , մինչև որ Որդին մարդոյ գայ :
Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի
չէ , և ծառան իր տիրոջմէն :
Հերիք է աշակերտին՝ որ իր վար-
դապետին պէս ըլլայ , ու ծառային՝
իր տիրոջը պէս . թէ որ տանուտէ-
րը Բէէլզեբուղ կոչեցին , ո՛րչափ
աւելի անոր ընտանիքը :
Ուստի
մի վախնաք անոնցմէ , ինչու որ
բան մը ծածուկ չկայ յայտնուելիք ,
և գաղտուկ որ պիտի
չգիտցուի : Ինչ որ ձեզի մութի
մէջ կ՚ըսեմ , ան լոյսի մէջ
խօսեցէք , և ինչ որ ականջին մի
վար կը լսէք , տանիքներուն վրայ
քարոզեցէք : Ու մի վախնաք ա-
նոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն ,
ու չեն կրնար հոգին սպաննել .
հապա աւելի անկէ վախցէք դուք ,
որ կրնայ հոգին ու մարմինը դժոխքին
մէջ կորընչցընել : Չէ՞ որ երկու
ճնճղուկ մէկ դանակի կը ծախուին ,
և անոնցմէ մէկը գետինը չի՛յնար
առանց ձեր Հօրը : Բայց ձեր
գլուխն իսկ բոլոր մազերն ալ համրուած
են : Ուրեմն մի վախնաք , ինչո-
ւ որ շատ ճնճղուկներէն լաւ էք դուք :
Ուրիշ ով որ մարդոց առջև զիս կը
դաւանի , ես ալ անոնց պիտի
դաւանիմ իմ Հօրս առջևը որ եր-
կինքն է : Ու ով որ մարդոց առջև
զիս կ՚ուրանայ , ես ալ անոնց պի-
տի ուրանամ իմ Հօրս առջևը որ

երկինքն է : Մի կարծէք թէ ես 34
երկրի վրայ խաղաղութիւն դնելու
եկայ . խաղաղութիւն դնելու չե-
կայ , հապա սուր . Ինչու որ ես եկայ 35
մարդը իր հօրմէն զատելու , ու աղ-
ջիկը՝ իր մօրմէն , ու հարսը՝ իր կե-
սուրէն . Ու մարդուն թշնամիները 36
իր ընտանիքը պիտի ըլլան : Ան ով 37
հայրը կամ մայրը իմէն աւելի կը
սիրէ , չունի արժանի չէ . և ան ով
տղան կամ աղջիկը իմէն աւելի կը
սիրէ , չունի արժանի չէ . Ու ան 38
որ իր խաչը չառնէր ու իմ հետևե-
լար , չունի արժանի չէ : Ան ով 39
իր անձը կը գտնէ , պիտի կորսնը-
ցընէ զանիկայ . և ան որ իր անձը
չունի համար կը կորսընցընէ , պիտի
գտնէ զանիկայ : Ան որ ձեզ կ՚ըն- 40
դունի , զիս կ՚ընդունի . և ան ով
զիս կ՚ընդունի , զիս խրկողը կ՚ըն-
դունի : Ան որ մարգարէ մը կ՚ըն- 41
դունի մարգարէի անունով , մար-
գարէի վարձք կ՚առնէ . և ան ով
արդար մը կ՚ընդունի արդարի ա-
նունով , արդարի վարձք կ՚առնէ :
Ու ան որ աս պզտիկներէն մէկուն 42
միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը
խմցընէ աշակերտի անունով , ճշմ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , բնաւ իր
վարձքը պիտի չկորսընցընէ :

ԳԼ . ԺԱ .

Ու եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց 1
իր տասներկու աշակերտներուն
պատուէրը տալը , դնաց անկէ ա-
նոնց քաղաքներուն մէջ քարոզելու
և սորվեցընելու :
Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջ 2
երբոր լսեց Քրիստոսի գործքերը ,
իր աշակերտներէն երկուքը խրկե-
լով Ըսաւ անոր : Դուն ա՞ն ես որ 3
գալու էիր , թէ ուրիշը մը սպա-
սանք : Ու Յիսուս պատասխան
տալով՝ անոնց ըսաւ , Գացէք
պատմեցէք Յովհաննէսին ինչ որ
կը լսէք ու կը տեսնէք . Կոյրերը 5
կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն ,
բորոտները կը մաքրուին , խուլերը
կը լսեն , մեռելները յարութիւն
կ՚առնեն ու աղքատներուն աւե-
տարան կը քարոզուի : Ու երանի 6

անոր որ իմ վրայով լացիր ակ-
դիր :
7 Եւ երբոր անոնք դացին, Հիսուս
սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Հով-
հաննէսին համար. Ի՞նչ տեսնել-
լու ելաք անապատին մէջ. եղէզ
8 մը հովէն շարժուած : Ա՞պա ի՞նչ
տեսնելու ելաք. փափուկ հանդերձ-
ներ հագած մարդ մը. ահա փա-
փուկ հանդերձներ հագնողները թա-
9 գաւորաց տուներն են : Ա՞պա
ի՞նչ տեսնելու ելաք. մարգարէ՞.
այո՛ կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն
10 ալ աւելի : Ինչու որ ասիկայ է
որուն համար գրուած է. Ահա ես
իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երե-
սիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պի-
տի պատրաստէ քու առջևէդ :
11 Ամէնարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Կնիկնե-
րէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս
Մկրտիչէն մեծը ելած չէ. սակայն
երկնից թագաւորութիւնը մէջ
12 պինտ պզտիկը անկէ մեծ է : Եւ
Յովհաննէս Մկրտիչին օրերէն մինչև
հիմա երկնից թագաւորութիւնը
ուժով կ'առնուի, և ուժեղները
13 կը յափշտակեն անիկայ : Ինչու որ
բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մին-
չև Յովհաննէս մարգարէութիւն ը-
14 րին. Ու եթէ կ'ուզէք ընդունիլ,
անիկայ է Եղիան՝ որ պիտի գար :
15 Ան որ լսելու ականջ ունի, թող
16 լսէ : Ասոր որո՞ւ նմանցընեմ այս
ազգը. կը նմանի տղոց, որ շու-
կաներուն նստելով՝ իրենց ընկերնե-
17 րուն կը կանչեն, Ու կ'ըսեն, Փող
փչեցուցինք ձեզի՝ ու չպարեցիք, ող-
բացինք ձեզի՝ ու կոծ չը-
18 րիք : Վասն զի Յովհաննէս եկաւ,
ոչ կ'ուտէր և ոչ կը խմէր, ու
19 կ'ըսեն, Դեւ կայ անոր ներսը
դին : Մարդին Որդին եկաւ՝ կ'ուտէ
ու կը խմէ, և կ'ըսեն, Ահա ա-
տոր և արբեցող մարդ մը՝ մաք-
սաւորներու ու մեղաւորներու բա-
րեկամ. և իմաստութիւնը ար-
դարացաւ իր որդւոցմէն :
20 Ան ատենը սկսաւ նախատել ան
քաղաքները, որոնց մէջ գործուեր
էին իր հրաշքներուն շատերը,
21 քանզի չապաշխարեցին. Ա՛յ քեզ՝

Խորազին, վա՛յ քեզ Բեթսայիդա,
ինչու որ եթէ Զիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած զօրութիւնները
որ ձեր մէջը եղան, շատոնց
քուրձով ու մոխիրով ապաշխարած
պիտի ըլլային : Սակայն ձեզի կ'ը-
22 սեմ, Զիւրոսին և Սիդոնին աւելի
դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին
օրը՝ քան թէ ձեզի : Ու դուն
23 Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես, մինչև դժոխքը
պիտի իջնես, ինչու որ եթէ Սո-
դոմի մէջ եղած զօրութիւնները
ներսդ՝ որ քու մէջդ եղան, իրաւ որ
մինչև այս օրս դեռ պիտի մնար :
Սակայն ձեզի կ'ըսեմ որ Սոդոմացոց
24 երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ
դատաստանին օրը, քան թէ քե-
զի :
Յայն ժամանակին պատասխան
25 տուաւ Հիսուս ու ըսաւ, Կ'ընդ-
հակառ եմ քեզմէ Ա՛յր Տէր
երկնի և երկրի, որ այս բաները ի-
մաստուններէն և գիտուններէն
ծածուկ պահեցիր յայտնե-
ցիր : Այո՛ Ա՛յր, քանի որ
26 քու առջիդ այսպէս հաճելի եղաւ :
Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ
27 Հօրմէս, ու Որդին չի ճանչնար ով
որ է Հայրը. և Հայրը չի ճանչնար
Հայրը՝ բայց Որդին, և ան՝ որուն
որ Որդին կ'ուզէ յայտնել : Եկէք
28 ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւո-
րուածներ, և ես ձեզ պիտի հանգ-
29 ստեցնեմ : Իմ լուծս ձեր վրայ ա-
ռէք, և ինծմէ սորվեցէք որ հեզ
եմ ու սրտով խոնարհ, և ձեր
անձերուն հանգստութիւն պիտի
30 գտնէք : Ինչու որ իմ լուծս քաղցր
է, և իմ բեռս թեթև :

ԺԲ. ԳԼՈՒԽ

1 Ան ատենը Հիսուս շաբաթի օրը
գնաց ցորեաններուն միջէն. և իր
աշակերտները անօթեցան, ու սկը-
սան ցորենի հասկեր փրցընել և ու-
2 տել : Փարիսեցիները երբոր տե-
սան, ըսին անոր. Ահա քու աշա-
կերտներդ կը գործեն բան որ օրէ-
3 նքով չէ շաբաթի օրը գործել : Ան
ալ անոնց ըսաւ. Ձո՞ւք կարդացեր

դուք Յաւիթին ըրածը , երբոր
անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
4 հետն էին . Ինչպէս մտաւ Աս-
տուծոյ տունը , և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ , որ ոչ իրեն
օրինաւոր էր ուտել , և ոչ անոնց՝
որ իր հետն էին , բայց միայն քա-
5 հանաներուն : Կամ թէ օրէնքին
մէջը չէք կարդացեր , որ քահա-
նաները շաբաթ օրերը տաճարին
մէջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու անմեղ
6 են : Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ աս
տեղը տաճարէն մեծ մէկը կայ :
7 Ու թէ որ գիտնայիք թէ ինչ
ըսել է , Ողորմութիւն կ'ուզեմ՝
ու չէք թէ զոհ , ան առենը ան-
պարտները չէիք դատապարտեր .
8 Վասնզի Որդին մարդոյ շաբաթին
տէրն է :
9 Ու անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը : Ու հոն մէկ
մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած
էր . և հարցուցին անոր ու ըսին
թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժա՞ն
11 է , որ անոր վրայով ամբաստանու-
թիւն բնեն : Ան ալ ըսաւ անոնց ,
Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչ-
խար մը ունենայ , և անիկայ շա-
բաթ օրը փոսի մէջ իյնայ , պիտի
չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ :
12 Մարդ որչափ աւելի է մարգը ոչ-
խարէն . ուրեմն շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է : Ան առենը
ըսաւ ան մարդուն , Երկընցուր
ձեռքդ . ան ալ երկընցուց , ու
14 ողջացաւ միւսին պէս : Իսկ վա-
րիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր
վրայ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինտո՞ր
անիկայ կորսընցընեն :
15 Ու Յիսուս երբոր դիտցաւ , զա-
տուեցաւ անկէ . և շատ ժողովուրդ-
ներ անոր ետևէն գացին , ու ամէնը
16 բժշկեց : Ու սաստիկ պատուիրեց
անոնց որ զինքը ձեւո՛ չ'ընեն
17 նէն . Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէին ձեռքով ըսուած խօսքը ,
18 Ո՛հն իմ ծառան՝ որ ընտրեցի , Ե՛
իմ սիրելին՝ որուն հաւնեցաւ իմ
անձս . իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի
դնեմ , ու հեթանոսներուն իրա-
19 ւունք պիտի պատմէ : Ո՛չ պիտի
վիճի , և ոչ պիտի աղաղակէ , և
ոչ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը
հրապարակներուն մէջ : Ջախ- 20
ջախած եղէգը պիտի չփշրէ , ու
պլպլցած պատրոյդը պիտի չմարէ ,
մինչև որ դատաստանը յաղթու-
թեան հանէ : Ու հեթանոսները 21
անոր անունը պիտի յուսան :
Ան առենը կոյր ու համր դիւա- 22
հար մը բերին իրեն , և գանիկայ
բժշկեց , անանկ որ համրը ու կոյրը
խօսեցաւ ու տեսաւ : Ու բոլորը 23
ժողովուրդները զարմացան ու կ'ը-
սէին , Արդեօք ասիկա՞յ է Յաւիթի
որդին : Բայց փարիսեցիները երբոր 24
լսեցին , ըսին , Ասիկայ դեւերուն
չհաներ դևերը՝ բայց դևերուն Էե-
ղզեբուղ իշխանովը : Ու Յիսուս 25
անոնց խորհուրդները իմանալով՝
ըսաւ անոնց , Ամէն թագաւորու-
թիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'ա-
ւերի . և ամէն քաղաք կամ տուն
իրեն դէմ բաժնուած՝ չկրնար կե-
նալ : Ու թէ որ Սատանան 26
Սատանայ կը հանէ , իրեն դէմ
բաժնուեցաւ . ուստի ինտո՞ր պիտի
կենայ անոր թագաւորութիւնը :
Ու թէ որ ես Էեղզեբուղով դևե- 27
րը կը հանեմ , ձեր որդիները ին-
չո՞վ կը հանեն . ուրեմն անոնք
պիտի ըլլան ձեր դատաւորները :
Բայց թէ որ ես Աստուծոյ Հո- 28
գիովը կը հանեմ դևերը , ուրեմն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր
վրայ հասած է : Կամ ինտո՞ր 29
կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը
տունը մտնել , և անոր կարասի-
ները յափշտակել , թէ որ առաջ
ան զօրաւոր մարդը չկապէ , ու
յետոյ անոր տունը կողոպտէ : Ան 30
որ իմ հետս չէ , ինծի հակառակ
է , և ան որ ինծի հետ չժողվեր ,
ցիրուցան կ'ընէ : Անոր համար 31
ձեզի կ'ըսեմ , Ամէն մեղք ու հայ-
հոյութիւն պիտի ներուի մարդոց ,
բայց Հոգւոյն Հոգւոյն դէմ խօսե-
լու հայհոյութիւնը պիտի չներուի մար-
դոց . Ու ով որ Որդւոյ մարդոյ 32
դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի
անոր . բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ կ'ըսէ , պիտի չներուի անոր ,

ձէ աս աշխարհիս մէջ՝ և ձէ գա-
33 լու աշխարհին մէջ : Կամ ծառը
բարի՛ ըրէք , ու անոր պտուղը բա-
րի ; կամ ծառը չար ըրէք , ու ա-
նոր պտուղը չար . ինչու որ ծառը
34 պտուղէն կը ճանչցուի : Ժէրմէ
ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի
խօսիլ , որ չար էք . ինչու որ սրբո-
ւթին աւելցուքէն բերանը կը խօսի :
35 Բարի մարդը իր սրտին բարի գան-
ձէն բարի բաներ կը հանէ ; և չար
մարդը իր սրտին չար գանձէն չար
36 բաներ կը հանէ : Բայց ձեզի կ'ը-
սեմ թէ Աստուծմէն դատաստանի
համար՝ որ մարդիկ կը խօսին , դա-
տաստանին օրը հաշիւ պիտի տան :
37 Ինչու որ քու խօսքերէդ պիտի ար-
դարանաս , և քու խօսքերէդ պիտի
դատապարտուիս :
38 Ան ատենը դպիրներէն ու փա-
րիսեցիներէն ոմանք պատասխան
տուին իրեն ու ըսին , Վարդա-
պետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տես-
39 նել : Ան՝ պատասխան տուաւ
ու անոնց ըսաւ , Չար և շնացող
ազգը նշան կ'ուզէ , և ոչ նշան
պիտի տրուի անոր , բայց միայն
40 Յովնան մարգարէին նշանը : Վասն-
զի ինչպէս որ Յովնան երեք օր ու
երեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն
էր , անանկ ալ Որդին մարդոյ
պիտի ըլլայ երկրիս սրտին մէջը ե-
41 րեք օր ու երեք գիշեր : Նինուէի
մարդիկը դատաստանին ժրը աս
ազգին դէմ պիտի կանգնին , ու պիտի
դատապարտեն անոնք , ինչու որ
Յովնանին քարոզութեամբը զղջի
եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը
42 կայ հոս : Հարաւի թագուհին
դատաստանին ժրը աս ազգին դէմ
պիտի կանգնի ու պիտի դատապարտէ
անոնք , ինչու որ ինքը երկրի ծայ-
րերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստու-
թիւնը լսելու . և ահա Սողոմոնէն
մեծ մէկը կայ հոս :
43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը
կ'ելլէ , անջուր տեղեանք կը պըտ-
րտի , հանգստութիւն կը փնտռէ
44 ու չգտնէր . Ան ատենը կ'ըսէ ,
Դառնամ նորէն իմ տունս ուրկից
որ ելայ . և կու գայ պարապ կը
դտնէ պարապած ու յարդարուած :
45 Ան ատենը կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնելով հոն կը բնակին , և ան մարդուն վերջը առջինէն դէշ կ'ըլլայ . ասանկ պիտի ըլլայ աս չար ազգին ալ :
46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին կը խօսէր , ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ էին , և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ :
47 Ու մէկը իրեն ըսաւ , Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են , և կ'ուզեն հետդ խօսիլ :
48 Ան ալ իրեն ըսողին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՞վ է իմ մայրս , և ո՞վ են իմ եղբայրներս :
49 Ու իր ձեռքը դէպ իր աշակերտներուն երկնցընելով՝ ըսաւ , Ահա իմ մայրս և իմ եղբայրներս .
50 Վասն զի ով որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս :

ԺԳ . ԺԹ

1 Ան օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝
2 Ծովուն եզերքը նստաւ : Ու շատ ժողովուրդներ քովը ժողովուեցան , անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու նստաւ . և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր :
3 Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով՝ և ըսաւ ,
4 Ահա սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ . ու երբոր կը ցանէր՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը ինկան , և թռչուններն եկան ու կերան զանոնք :
5 Ու ուրիշները ապառաժուտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր որ շատ հող չկար , և շուտ մը բուսան հողը խորունկութիւն չունենալուն համար .
6 Բայց արեւուն ծագած ատենը այրեցան , ու արմատ չունենալնուն համար չորցան :
7 Ու ուրիշները ինկան փուշերու մէջ , և փուշերը ելան ու խեղդեցին զանոնք :
8 Ու ուրիշները ինկան աղէկ հողի մէջ , ու պտուղ կու տային՝ ձրը հարիւր տեղ հարիւր , որը վաթսուն , և որը երեսուն :
9

որ ընէ ու ասածէ ունի , թող լսէ :

10 Ու աշակերտները մօտենալով՝ ըսին իրեն , Ինչո՞ւ համար առակ-
11 ներով կը խօսիս անոնց : Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոնց , Ձեզի տրուած է գիտնալ երկնից թագաւորութեանը խորհուրդները , և
12 անոնց տրուած չէ : Վասն զի ով որ ունի անոր պիտի տրուի ու պի-
տի աւելնայ . և ով որ չունի , ու-
նեցածն ալ անկէ պիտի առնուի :
13 Ձեզի համար առակներով կը խօսիմ անոնց , որ կը տեսնեն՝ ու չեն տեսներ , և կը լսեն՝ ու չեն լսեր
14 ու միտք չեն առներ : Ու անոնց վրայ կը կատարուի Եսայիին մար-գարէութիւնը որ կ'ըսէ , Լսելով պիտի լսէք՝ ու պիտի չիմանաք , և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք : Ինչու որ այս ժողո-վուրդին սիրտը թանձրացաւ , և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին , ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ թէ բնաւ աչքերով տեսնեն և ականջներով լսեն և սրտով իմա-նան ու դարձի գան , և ես անոնք
16 բժշկեմ : Բայց երանի է ձեր աչ-քերուն որ կը տեսնեն , ու ձեր ա-
17 կանջներուն՝ որ կը լսեն : Վասնզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ շատ մարգարէներ և արդարներ փափա-քեցան ձեր տեսածները տեսնելու՝ ու չտեսան , և ձեր լսածները լսելու՝ ու չլսեցին :
18 Հիմա դուք սերմ ցանողին ա-
19 ռակը լսեցէք : Ան ամէնը որ թա-գաւորութեան խօսքը կը լսէ ու միտք չառնէ , չարը կու գայ ու անոր սրտին մէջ ցանուածը կը յափշտակէ . ասիկայ ան է որ ճամ-
20 բուն քովը ցանուեցաւ : Ու ապա-ռաժուռ տեղերու վրայ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը , չուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունի զա-
21 նիկայ . Բայց իր մէջը արմատ չու-նենալով՝ քիչ ժամանակ կը տևէ . ու երբոր նեղութիւն կամ հալա-ծանք բլլայ խօսքին համար , չուտ
22 մը կը դայթակղի : Ու փուշերուն մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը , աշխարհիս զբաղմունքը և հարստութեան խաբէութիւնը խօսքը կը խեղդեն , ու կ'ըլլայ ան-պտուղ : Իսկ աղէկ հողի մէջ 23 ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը , միտք կ'առնէ , և պտուղ կու տայ՝ հարիւր , որը վեց-սուն , ու որը երեսուն :

Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ 24 բերաւ անոնց ու ըսաւ , Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ մարդու մը , որ իր արտին մէջ բա-րի սերմ ցանեց . Ու երբոր մարդիկ 25 կը քնանային , իր թշնամին եկաւ ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց և գնաց . Ու երբոր խոտը բուսաւ 26 ու պտուղ բերաւ , անկէ ետև ո-րոմն ալ երևցաւ : Ուստի տա- 27 նուտիրոջը ծառաները մօտեցան ու իրեն ըսին , Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր , ուրեմն որոմը ո՞ւսկից ունի : Ան 28 անիկայ ըսաւ անոնց , Թշնա-մի մարդ մը ըրած է ասիկայ . ծա-ռաները իրեն ըսին , Հիմա կ'ու-զե՞ս որ երթանք անիկայ մէկդի քաղենք : Ան ալ ըսաւ , Չէ՛ , 29 չըլլայ թէ որոմը քաղած ատենիդ ցորենն ալ անոր հետը փրցընէք : Թո՛ղ տուէք որ երկուքն ալ մին- 30 տեղ աճին մինչև հունձքի ատենը . և հունձքին ատենը հնձողներուն պի-տի ըսեմ , Նախ որոմը քաղեցէք , և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու համար , իսկ ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք :

Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ 31 բերաւ անոնց ու ըսաւ , Երկնից թագաւորութիւնը մանանեխի հա-տի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր արտին մէջը ցանեց . Որ ամէն 32 սերմերէն պզտիկ է , ու երբոր աճի՝ ամէն խոտեղէններէն մեծ է , ու ծառ կ'ըլլայ , անանկ որ երկինքի թռչունները կու գան և անոր ճիւղերուն վրայ կը հանգչին :

Ուրիշ առակ մըն ալ պրուցեց 33 անոնց ատ ըսաւ , Երկնից թագա-ւորութիւնը խմորի նման է , որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք դրեւ ալե-

բի մէջ պահենք , մինչև որ ամէն
ալ խմորեցաւ :
34 Յիսուս ասոնց ամէն բաները առակ-
ներով խօսեցաւ ժողովուրդին , ու
առանց առակի բան մը չէր խօսեր
35 անոնց : Որ կատարուի մարգարէին
ձեռքով ըսուած խօսքը , Առակ-
ներով պիտի բանամ իմ բերանս ,
աշխարհի սկիզբէն ի վեր ծած-
կուած բաները յառաջ պիտի բե-
րեմ :
36 Յետոյ Յիսուս ժողովուրդ-
ները թողուց , տունը եկաւ . և
իր աշակերտները մօտեցան իրեն ու
ըսին , Բերթին որոմներուն առակը
37 մեկնէ մեզի : Ան ալ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Հարի
սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է .
38 ու արտը աշխարհս է . իսկ բարի
սերմը անոնք են որ Թագաւորու-
թեանը որդիքն են , բայց որոմը
39 չարին որդիքն են . ու թշնամին
որ անոնց ցանեց Սատանան է ,
և հունձքը աշխարհիս վերջն է , ու
40 հնձողները հրեշտակներն են : Բրդ
ինչպես որ որոմը կը ժողվուի ու
կրակի մէջ կ'այրի , աշխարհիս
վերջն ալ անանկ պիտի ըլլայ :
41 Որդին մարդոյ իր հրեշտակները
պիտի խրկէ , ու պիտի ժողվեն ա-
նոր Թագաւորութենէն բոլոր գայ-
թակղութիւնները և անոնք որ ա-
42 նօրէնութիւն կը գործեն , Ու կրա-
կի հնոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք .
հոն պիտի ըլլայ լաց ու ակռաններ
43 կրճտել : Յն առեն արևի պէս
պիտի փայլին արդարները իրենց
Հօրը Թագաւորութեանը մէջ :
Ան որ լսելու ականջ ունի , թող
լսէ :
44 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը արտի մէջ պահուած գանձի
նման է , որ անիկայ մէկ մարդ մը
գտնելով՝ կը ծածկէ , և ուրախու-
թենէն կ'երթայ բոլոր ունեցածը
կը ծախէ , ու ան արտը կը գնէ :
45 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը վաճառական մարդու մը նը-
ման է , որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 կը փնտռէ . Ու մէկ պատուական
մարգարիտ մը գտնելով՝ գնաց իր
բոլոր ունեցածը ծախեց , ու զանի-
կայ գնեց :
47 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը ծովը ձգուած ուկեայի մը
նման է , որ ամէն տեսակէն կը ժո-
ղովէ . Ու երբոր լեցուեցաւ՝ ցամաքը
48 հանեցին , ու նստան աղէկները ա-
մաններու մէջ ժողվեցին և անպի-
տը դուրս ձգեցին : Յն առեն պիտի
49 ըլլայ աշխարհիս վերջը . հրեշտակ-
ները պիտի ելլեն ու արդարներուն
մէջէն չարները պիտի զատեն , Ու
50 պիտի ձգեն զանոնք կրակի հնոցին
մէջ . հոն պիտի ըլլայ լաց ու ակ-
ռաններ կրճտել :
51 Ըսաւ անոնց Յիսուս , Հասկը-
ցաք ասոնց ամէն բաները . ըսին ա-
նոր , Այո Տէր :
52 Ան անիկայ ը-
սաւ անոնց , Ինոր համար ամէն դը-
պիր որ երկնից Թագաւորութեան
աշակերտեալ է , նման է տանուտէր
մարդու մը՝ որ իր գանձէն նոր ու հին
բաներ կը հանէ :
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս ա-
54 ռակները , անկէ մեկնեցաւ . Ու
եկաւ իր գաւառը , ու անոնց կը
սորվեցնէր իրենց ժողովարանին
մէջը . մինչև որ կը զարմանային
անոնք ու կ'ըսէին , Անիկայ ո՞ւրկից
ունի ասա իմաստութիւնը և հրաշք-
ները . Անիկայ հիւսին որդին չէ .
55 ասոր մայրը Մարիամ չէ՞ կոչուիր ,
ու ասոր եղբայրները՝ Յակոբոս և
Յովսէս ու Սիմոն և Յուդա :
56 Ու ասոր քոյրերը՝ ամէնը մեր քովը
չե՞ն . ալ ինչը ո՞ւրկից ունի ասա
57 ամէն բաները : Ու անոր վրայով
կը գայթակղէին . բայց Յիսուս ը-
սաւ անոնց , Մարգարէ մը անպա-
տիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
իր տանը մէջ :
58 Ու հոն շատ հր-
բաշխներ չըրաւ անոնց անհաւա-
տութեանը համար :

Գ Լ · Ի Գ

1 Յն ժամանակը Հերովդէս չորրոր-
գապետը Յիսուսին համբաւը
լսեց . Ու իր ծառաներուն ըսաւ ,
2 Անիկայ Յովհաննէս Մկրտիչն է .
անիկայ մեռելներէն յարութիւն ա-

ռած է , և անոր համար հրաշքներ
կ'ըլլան անով :
3 Ուստի Հերովդէս Յովհաննէսը
բռներ , զանիկայ կապեր ու բանտը
դրեր էր իր եղբօրը Փիլիպպոսին
կնկանը Հերովդիային համար :
4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր ,
Չէ՛ր օրինաւոր քեզ անիկայ ունի ու-
5 նենալ : Ուստի կ'ուզէր զանիկայ
սպաննել , բայց ժողովուրդէն կը
վախնար , ինչու որ իբրև մարգարէ
6 կ'ընդունէին զանիկայ : Ու երբոր
Հերովդէսին ծննդեան օրը եղաւ ,
Հերովդիային աղջիկը խաղաց հան-
դիսի մէջ , ու Հերովդեսին
7 հաճելի եղաւ : Ուստի երդումով
խոստացաւ որ տայ անոր ինչ որ
8 ուզելու ըլլայ : Ան անիկայ առաջ
իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ ,
Տո՛ւր ինծի հոս Յովհաննէս Մկըր-
չին գլուխը սկուտեղի մը վրայ :
9 Ու թագաւորը տրտմեցաւ . բայց
երդումներուն համար ու իր հետը
նստողներուն համար հրաման ըրաւ
10 որ տրուի : Ու ղրկելով՝
Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
11 տեց : Ու անոր գլուխը սկուտե-
ղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ
աղջկանը , ան ալ իր մօրը տա-
12 րաւ : Ու անոր աշակերտները ե-
կան ու մարմինը վերցնելով թա-
ղեցին , և գացին Յիսուսին պատ-
մեցին :
13 Ու երբոր լսեց Յիսուս , անկէ
նաւով անապատ տեղ մը գնաց ա-
ռանձին . երբոր լսեցին ժողովուրդ-
ները՝ ոտքով անոր ետևէն գացին
էրիէնց քաղաքներէն :
14 Ու երբոր դուրս եկաւ , շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով խղճաց անոնց
վրայ , ու անոնց հիւանդները բժշ-
կեց :
15 Ու իրիկուան ատեն իր աշա-
կերտները իրեն եկան , ու ըսին ,
Տո՛ւն անապատ տեղ մըն է , և ժա-
մանակը ուշացած է . արձակէ՛ ժո-
ղովուրդները , որ գեղերը երթան՝
16 ու իրենց կերակուր գնեն : Ու
Յիսուս անոնց ըսաւ , Պարկ չէ՛
որ ատոնք երթան , դուք տուէք ա-
17 տոնց որ ուտեն : Անոնք ալ ըսին
անոր , Հոս մեզի քան հինգ չունինք ,
բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու
18 ձուկ : Ու ըսաւ անոնց , Հոս ինծի
բերէք զանոնք : Ու հրաման ըրաւ
19 որ ժողովուրդները խոտին վրայ նըս-
տին . և հինգ նկանակը ու երկու ձու-
կը առաւ , ու դէպ՝ի երկինքը նայե-
լով օրհնեց , ու կտրելով նկանակնե-
րը աշակերտներուն տուաւ , և ա-
շակերտները ժողովուրդին : Ու
20 ամէնքը կերան ու կշտացան , և տա-
սներկու կողով լցուն՝ ուրիշած
կտորտանքները վերցուցին : Ու
21 անոնք որ կերան , հինգ հազարի
չափ էրիկ մարդիկ էին՝ կնիկներէն
և տղաքներէն՝ի զատ :
Ու շուտ մը աշակերտները ար-
22 տորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ անդիի կողմը անցնին , մինչև
որ ինքը ժողովուրդները արձակէ :
23 Ու ժողովուրդները արձակելէն ետ-
քը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին ա-
ղօթք ընելու . ու երբոր իրիկուն
եղաւ , հոն մինակ էր . Իսկ նաւը
24 արդէն ծովուն մէջտեղը ալեկոծու-
թեան մէջ էր , ինչու որ հովը դէմ
էր : Ու գիշերուան չորրորդ պա-
25 հուն Յիսուս դէպ՝ի անոնց գնաց՝
ծովուն վրայ քալելով : Ու աշա-
26 կերտները երբոր անիկայ տեսան՝
որ ծովուն վրայ կը քալէր , խռով-
վեցան , և ըսին Թէ ուրուական
բան մըն է . ու վախէն գոռացին :
27 Ու շուտ մը Յիսուս
խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ , Վստահ
եղէք՝ ես եմ , մի վախնաք : Պետ-
28 րոս պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ , Տէ՛ր Թէ որ դուն ես , հրա-
մայէ որ ինծի որ քովդ գամ ջուրե-
րուն վրայէն : Ան ալ ըսաւ ,
29 Եկո՛ւր . Պետրոս ալ նաւէն իջաւ ,
ջուրերուն վրայէն քալեց որ Յի-
սուսի քովն երթայ . Բայց հովը
30 սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ , ու
երբոր սկսաւ ընկղմիլ , աղաղա-
կեց ու ըսաւ , Տէ՛ր՝ ազատէ՛ զիս :
31 Ու Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը եր-
կընցուց , բռնեց զանիկայ և անոր
ըսաւ , Ո՛վ քիչ հաւատո՛ , ինչո՞ւ երկ-
մտեցար :
32 Ու երբոր նաւը ե-
33 լան , հովը դադարեցաւ : Ու ա-

նոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան երկրպագութիւն ըրին անոր ու ըսին ։ Իրաւցընէ Որդի Աստուծոյ ես դուն ։

34 Ու անդիի կողմը անցնելով՝ Գեննեսարեթի երկիրը հասան ։
35 Ու երբոր այն տեղի մարդիկը ճանչցան զանիկայ , հրդէ խրկեցին բոլոր շրջակայ տեղուանքը , ու բոլորը հիւանդները անոր բերին .
36 Ու կ'աղաչէին անոր , որ միայն իր հանդերձին քղանցքին դպչին . և անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան ։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Ետոն Փարիսեցիները եկան դպիրները ու Սադուկեցիները՝ որ Յիսուսի եկան դպիրներ էին , ու ըսին , Ինչպէս կ'ուզես որ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութիւնը զանց կ'ընեն , ինչու որ ձեռքերնին չեն լուար , երբոր հաց կ'ուտեն ։
2 Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Հապա դուք ինչպէս Աստուծոյ պատուիրանքը զանց կ'ընէք ձեր աւանդութեանը պատճառաւ ։
3 Վասնզի Աստուած պատուիրեց ըսելով , Պատուէ հայրդ ու մայրդ պատուէ . Ու ով որ չար հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով թող մեռնի ։
4 Հայց դուք կ'ըսէք , Ով որ չար հօրը կամ մօրը ըսէ՝ Թէ Ան բանը՝ որ ինծմէ պիտի շահիս , Աստուծոյ պատրաստ ընծայ է . ու իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ , ազատ է . և այսպէս ձեր աւանդութեանը պատճառաւ Աստուծոյ պատուիրանքը խափանած էք ։
7 Կեղծաւորներ՝ աղեկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ Եսայի ու ըսաւ ,
8 Այս ժողովուրդը շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռացած զատուած է ինծմէ .
9 Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները իբրեւ վարդապետութիւն սորվեցընելով ։
10 Ու ժողովուրդները իրեն կանչելով ըսաւ անոնց , Լսեցէք ու միտ առէք .
11 Ան թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը , հապա ինչ որ բերնէն կ'ելլէ՝ անիկայ կը պղծէ մարդը ։
12 Յետոյ աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն , Գիտե՞ս որ փարիսեցիները դայթակղեցան՝ երբոր լսեցին այս խօսքը ։
13 Ան ալ պատասխան տալով ըսաւ , Ամէն տունկ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ տնկեր , պիտի խլուի ։
14 Թողէք զանոնք . իրենք կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ . իսկ թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ , երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան ։
15 Պետրոս պատասխան տալով անոր ըսաւ , Բացէ՛ մեզի այս առակը ։
16 Յետոյ Յիսուս , Դուք ալ տակաւին անմիտ էք .
17 Ու չէք հասկընար , թէ ամէն ինչ որ բերանը կը մտնէ , փորը կ'երթայ ու արտաքնոցը կը ձգուի .
18 Հայց բերնէն ելած բաները սրտէն յառաջ կու գան , և անոնք կը պղծեն մարդը ։
19 Վասնզի սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ , սպանութիւններ , շնութիւններ , պոռնկութիւններ , գողութիւններ , սուտ վկայութիւններ , հայհոյութիւններ ։
20 Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը , բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը չպղծեր մարդը ։
21 Ետոն Յիսուս անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց ։
22 Ետ ահա Քանանացի կնիկ մը ան տահմաններէն ելած՝ կ'աղաղակէր անոր ու կ'ըսէր , Ողորմէ ինծի Տէր՝ որդի՛ Դաւթի , աղէկ դեւն սաստիկ կը չարչարուի ։
23 Ետ ինքը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր . ու իր աշակերտները մտանալով՝ կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին , Արձակէ ատիկայ , վասն զի մեր ետեւէն կ'աղաղակէ ։
24 Ետ ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ես ուրիշ մը չխրկուեցայ՝ բայց միայն Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխարներուն ։
25 Ետ անիկայ եկաւ երկրպագութիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր , Տէր՝ օգնէ ինծի ։
26 Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Աղեկ չէ՝ ազգոց հացը առնել ու շուներուն ձգել ։
27 Ետ անիկայ ըսաւ , Այո՛ Տէր , ինչու որ շու-

Նէրն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն
ինկած փշրանքներէն կը կերակ-
28 րուին : Ին աւետն Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու ըսաւ ,
Ո՛վ կին՝ քու հաւատդ մեծ է ։
քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի . և
նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուե-
ցաւ ։
29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալի-
լեայի ծովեզերքը եկաւ , և լեռը
30 ելլելով հոն նստաւ ։ Ու շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան , որ ի-
րենց հետ ունէին կաղեր , կոյրեր ,
համրեր , հաշմանդամներ , և ուրիշ
շատեր . ու ձգեցին անոնք Յիսուսի
31 ոտքը , և բժշկեց զանոնք . Ինչպէս
որ ժողովուրդները զարմացան , տես-
նելով որ համրերը կը խօսէին ,
հաշմանդամները կը բժշկուէին ,
կաղերը կը քալէին և կոյրերը կը
տեսնէին , ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին ։
32 Ու Յիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով՝ ըսաւ , Կը խղճամ
այս ժողովուրդին վրայ , ինչու որ
հիմա իրիք օր է որ իմ քովս են , և
բան մը չունին ուտելու . ու անոնք
անօթի արձակել չեմ ուզեր , չըլ-
33 լայ որ ճամբան մարին ։ Իսկ աշա-
կերտները անոր ըսին , Մենք անա-
պատի մէջ ո՞րսկից պիտի ունենանք
այնչափ հաց , որ այսչափ բազմու-
34 թիւնը կշտացընենք ։ Ու Յիսուս
ըսաւ անոնց , Քանի՞ նկանակ ու-
նիք . անոնք ալ ըսին , Յօթը ,
35 ու քանի մը մանր ձուկեր ։ Ու
հրաման ըրաւ ժողովուրդին որ գետ-
36 նին վրայ նստին ։ Ու յօթը նկա-
նակը և ձուկերը առաւ , գոհացաւ
և կտրեց ու տուաւ աշակերտնե-
րուն , աշակերտներն ալ՝ ժողովուր-
37 դին ։ Ամբողջն ամենքը և կշտա-
ցան , ու յօթը զամբիւղ լեցուն՝
աւելցած կտորտանքները վերցու-
38 ցին ։ Ու անոնք որ կե-
րան՝ չորս հազար էրիկ մարդիկ
էին կնիկներէն և տղաքներէն զատ ։
39 Ու երբոր ժողովուրդը արձակեց ,
նաւը մտաւ ու Մագդալայի սահ-
մաններն եկաւ ։

ՊԼ . ԺՅ .

1 Ու փարիսեցիները ու սադուկե-
ցիները քովը գալով՝ փորձելով
իրմէն կ'ուզէին որ երկինքէն նշան
մը ցուցընէ իրենց ։ Ինքն պա-
2 տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ , կ'ըսէք
թէ պարզ ժամ ըլայ , ինչու որ
3 երկինքը կարմրած է ։ Ու առ-
տուանց՝ Այսօր մրրիկ ժամ ըլայ ,
ինչու որ երկինքը միգապատ ու
կարմրած է ։ Ա՛ղ գնաւորներ՝ եր-
կինքին երեսը քննելը գիտէք , բայց
ժամանակներուն նշանները չէ՞ք կըր-
4 նար գիտնալ ։ Չար ու շնացող
ազգը նշան կ'ուզէ . և ուրիշ նշան
պիտի չտրուի անոր , բայց Յովնան
մարգարէին նշանը . և թողուց ա-
նոնք՝ ու գնաց ։
5 Ու երբոր իր աշակերտները ան-
դիի կողմը անցան՝ հաց առնելու
6 մոռցեր էին ։ Ու Յիսուս անոնց
ըսաւ , Նայեցէ՛ք ու զգուշացէ՛ք
փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմո-
րէն ։ Անոնք մէջերնին կը խորհէին
7 ու կ'ըսէին թէ Հաց չբերինք
8 հետերնիս ։ Յիսուս անոնց
խորհուրդը գիտնալով ըսաւ ա-
նոնց , Ա՛ջ հաւատքի՛ն , ինչո՞ւ կը խոր-
հիք՝ թէ հաց չունիք , թէ հաց
9 չառնիք ։ Տակաւին չէ՞ք հասկընար
և չէ՞ք յիշեր հինգ նկանակը՝ հինգ
հազարին , ու քանի՛ կողով վեր-
10 ցուցիք . Ո՞չ ալ եօթը նկանակը՝
չորս հազարին , ու քանի՛ զամբիւղ
11 վերցուցիք ։ Ի՞նչպէս չէք հաս-
կընար թէ ես հացի համար չըսի
ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց
խմորէն զգոյշ կենալ ։ Ին աւետնը
12 հասկըցան որ հացի խմորէն զգու-
շանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց
ու սադուկեցւոց վարդապետութե-
նէն ։
13 Ու Յիսուս Փիլիպպոսի Կեսա-
րիայէն կողմերը երթալով , իր ա-
շակերտներուն հարցուց ու ըսաւ ,
Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ ես
14 Որդի մարդոյ ։ Ու անոնք ըսին ,
Ումանք Յովհաննէս Մկրտիչն է , ուրիշներ՝ Եղիան , ու-

բիշներն ալ՝ Երեմիան կամ մար-
15 գարէներէն մէկը ։ Բայց անոնց ,
16 ըսաւ դուք ինծի համար ո՞վ կ'ը-
նէք՝ թէ եմ ։ Սիմոն Պետրոս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Ա-
17 տուծոյ Որդին ։ Ու Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոր ,
Երանի քեզ , Յովնանու
որդի , ինչու որ մարմինը և արիւ-
նը քեզի չյայտնեց ա՛յլ , հապա
18 իմ Հայրս որ երկինքն է ։ Ու ես
քեզի կ'ըսեմ որ դուն Պետրոս ես ,
ու ասի վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ
եկեղեցիս , և դժոխքին դռները ա-
19 նոր պիտի չյաղթեն ։ Ու երկ-
նից թագաւորութեան բանալիները
քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկ-
րի վրայ կապես , երկինքի մէջ կա-
պուած պիտի ըլլայ . ու ինչ որ
երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ
20 արձակուած պիտի ըլլայ ։ Յետոյ
աշակերտներուն պատուիրեց ,
որ մէկու մը չըսեն թէ ինքը Քրիս-
տոս է ։

21 Ընկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր ա-
շակերտներուն յայտնել թէ պէտք
է որ ինքը Երուսաղէմ երթայ , ու
շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և
քահանայապետներէն ու դպիրներէն ,
և սպաննուի , ու երրորդ օրը յարու-
22 թիւն առնէ ։ Ու Պետրոս մէկդի
առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդի-
մանել զանիկայ ու ըսել , Վաղ
լինի քեզ Տէր՝ աս բանը քեզի
23 չըլլայ ։ Ու ինքը դառնալով՝
Պետրոսին ըսաւ , Հարիս գնա Սա-
տանայ , ինծի գայթակղութիւն ես
դուն . ինչու որ Աստուծոյ բաները
չես մտածեր , հապա մարդոց բանե-
րը ։

24 Յետոյ աշակերտներուն ըսաւ , Թէ որ մէկը իմ ե-
տևէս գալ կ'ուզէ , թող իր անձը
ուրանայ և իր խաչը վերցնէ ու
25 իմ ետևէս գայ ։ Վասն զի ո՛վ որ
կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի
կորսընցընէ անիկայ . և ո՛վ որ ինծի
համար իր անձը կը կորսընցընէ ,
26 պիտի գտնէ զանիկայ ։ Վասն զի
ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ բո-
լոր աշխարհը վաստկի և իր ան-
ձը կորսընցընէ , կամ իր անձին
համար ի՞նչ ազատուէք պիտի տայ
մարդ ։ Վասն զի Որդին մարդոյ իր 27
Հօրը փառքովը պիտի գայ իր հր-
եշտակներուն հետ , և ան ատենը
ամէն մէկուն իր գործքերուն համե-
մատ հատուցում պիտի ընէ ։ Ա՛մէն 28
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Հոս նե-
կայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝
որոնք մահուան համը պիտի չառ-
նեն , մինչև որ տեսնեն Որդին
մարդոյ իր թագաւորութիւնովը ե-
կած ։

ՊՂ. ԺԷ։

Ու վեց օրէն ետև Յիսուս իր հե- 1
տը առաւ Պետրոսը ու Յակո-
բոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէ-
սը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը
հանեց առանձին ։ Ու անոնց առջևը 2
այլակերպեցաւ , ու իր երեսը փայ-
լեցաւ արեգակի պէս , ու իր հան-
դերձները ձերմրկացան լուսոյ պէս ։
Ու ահա երևցան անոնց Մովսէս ու 3
Եղիա , ու իր հետը կը խօսէին ։
Պատասխան տուաւ Պետրոս ու 4
ըսաւ Յիսուսին , Տէր՝ ազէկ է որ
հոս կենանք . թէ որ կ'ուզես , իրեք
խրճիթ շինենք հոս , մէկը քեզի՝ և
մէկը Մովսէսին՝ ու մէկը Եղիային ։
Ու քանի որ անիկայ կը խօսէր , 5
ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ
հովանի եղաւ . և ահա ամպէն ձայն
մը էր՝ ըսելով , Այրիկայ է իմ
սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ ,
աստր մտիկ ըրէք ։ Աշակերտները 6
երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ
ինկան ու խիստ վախցան ։ Ու 7
Յիսուս մօտենալով դպաւ անոնց
ու ըսաւ , Ելէք ու մի՛ վախնաք ։
Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չտե- 8
սան , բայց միայն Յիսուսը ։
Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջ- 9
նէին , Յիսուս պատուիրեց անոնց
ու ըսաւ , Ձեր տեսիլքը մարդու մի՛
զրուցէք , մինչև Որդին մարդոյ մե-
ռելներէն յարութիւն առնէ ։ Ու 10
իր աշակերտները իրեն հարցուցին
ու ըսին , Ուրեմն ինչո՞ւ համար
գպիրները կ'ըսեն թէ պէտք է որ

11 առաջ Հղիան գայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց ,
12 Իրաւի առաջ Հղիան կու գայ և ամէն բան կարգի կը դնէ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Հղիան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան , հապա ինչ որ ուզեցին՝ ընին անոր . անանկ ալ Որդին մարդոյ անոնցմէ
13 պիտի չարչարուի : Ն՚ն ատենը Հասկըցան աշակերտները , որ Յովհաննէս մկրտչին համար ըսաւ ա-
14 նոնց : Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր , և ծնկան վրայ գալով՝ կ'ըսէր , Տէր՝ իմ որդւոյս ողորմէ , որ կը լուսնոտի և չարաչար կը տանջուի , քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ'իյնայ
15 ու շատ անգամ ջուրի մէջ : Ու անիկայ քու աշակերտներուդ բերի ,
16 ու չկրցան զանիկայ բժշկել : Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ .
17 զանիկայ հոս ինծի բերէք : Ու Յիսուս սաստեց անոր , ու դեւը անկէ ելաւ , և բժշկուեցաւ տղան
18 նոյն ժամէն : Ն՚ն ատենը աշակերտները առանձին Յիսուսի քովը երթալով՝ ըսին , Մենք ինչո՞ւ
19 չկրցանք անիկայ հանել : Ու Յիսուս ըսաւ անոնց , Ձեր թերահաւատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք , ասը լեռանս պիտի ըսէք՝ Տակէ անդին փոխադրուէ , և պիտի փոխադրուի . ու բան մը անկարելի
20 պիտի չըլլայ ձեզի : Սակայն ասը տեսակը ոչինչ բառով չելլեր , բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ :
21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտրտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց , Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը ,
22 Ու զանիկայ պիտի մեռցընեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան :
23 Երբոր անոնք Կափառնայում եկան , երկդրամեան գանողները Պետրոսին եկան ու ըսին , Ձեր վարդապետը երկդրամեանը չ՚տուողներ . Ե անիկայ ըսաւ , Այո , կ՚տայ :
24 Ու երբոր տունը մտաւ , Յիսուս անոր դէմը ելաւ ու ըսաւ , Ինչ կ՚երեւնայ՝ Սիմոն , երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ'առնեն հարկը կամ տուրքը , իրենց որդիներէ՞ն ,
25 թէ օտարներէն : Պետրոս անոր ըսաւ թէ Օտարներէն . Յիսուս անոր ըսաւ , Ուրեմն որդիքը ազատ են :
26 Բայց չըլլայ որ անոնք գայթակղեցընենք , գնա ծովը և կարթ ձգէ , ու առջի ձուկը որ կ'ելլէ՝ առ , և անոր բերանը բանալով՝ սատեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար :

ԳԼ . ԺՀ .

1 Նոյն ժամանակը աշակերտները Յիսուսի քովը եկան ու ըսին , Ո՞վ է մեծ երկինից թագաւորութեանը մէջ :
2 Ու Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց մէջտեղը կայնեցուց ,
3 Ու ըսաւ , Ա՛մէնքրիստ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ դարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք , երկինից թագաւորութիւնը բնաւ պիտի չմտնէք :
4 Ուստի ո՛վ որ իր անձը ասոր տղուն պէս խոնարհեցընէ , անիկայ է մեծ երկինից թագաւորութեանը մէջ :
5 Ու ո՛վ որ ասանկ տղայ մը ընդունի իմ անունովս ,
6 զիս կ'ընդունի : Ու ո՛վ որ գայթակղեցընէ ասոնց պզտիկներուն մէկը որ ինծի կը հաւատան , աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի , ու ծովուն անդունդին մէջ ընկղմի :
7 Ա՛յ աշխարհին՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ . վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան , բայց վա՛յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կու գայ :
8 Ըրդ Թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտդ քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՝ անիկայ ու քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի կաղ կամ պակասաւոր

մտնել կեանքը, քան թէ երկու
ձեռք կամ երկու ոտք ունենալ ու
յաւիտենական կրակին մէջը ձը-
9 գուիլ: Եւ թէ որ աչքդ քեզ
կը գայթակղեցընէ, հանէ՛ անիկայ
և քեզմէ ձգէ. ազէկ է քեզի մէկ
աչքով կեանքը մտնել, քան թէ
երկու աչք ունենալ ու կրակին
գեհենքը ձգուիլ:
10 Զգոյշ կեցէք որ չանարգէք ասոնց
պզտիկներէն մէկը. քանզի կ'ըսեմ
ձեզի որ երկինքի մէջ անոնց հրեշ-
տակները միշտ կը տեսնեն իմ Հօ-
11 րըս երեսը՝ որ երկինքն է: Ինչու
որ Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը
12 փրկելու: Ո՞նչպէս կ'երեւնայ ձե-
զի. թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար
ունենայ, և անոնց մէկը մոլորի,
իննսունուինը ալեռները չը՞-
ձգեր, ու երթար մոլորածը փնտը-
13 ռեր: Եւ թէ որ գտնելու ըլլայ
զանիկայ, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
որ աւելի ուրախ կ'ըլլայ անոր վրայ
քան թէ իննսունուիններուն որ մոլո-
14 րած չէն: Նմանակ ալ ձեր երկնա-
ւոր Հայրը չկամիր որ ասոնց պզտիկ-
ներէն մէկը կորսուի:
15 Եթէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ, գնա՛ յանդիմանէ՛ անի-
կայ՝ երբոր դուն և ան մինակ էք.
Թէ որ քեզի մտիկ ընէ, շահեցար
16 քու եղբայրդ: Հապա թէ որ
մտիկ չընէ ւեղէ, քու հետդ մէկ
ւ-րիւ մը կամ երկուք ալ առ, որ
երկու կամ իրիք վկայներու բերնէ
17 ամէն բան հաստատուի: Եւ թէ
որ անոնց ալ մտիկ չընէ, եկեղե-
ցիին ըսէ. իսկ թէ որ եկեղեցիին
ալ մտիկ չընէ, հեթանոսի ու մաք-
սաւորի պէս թող ըլլայ քեզի:
18 Ա՛մէնորիս կ'ըսեմ ձեզի, Երկ-
րի վրայ ինչ որ կապէք, երկինքի
մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու երկ-
րի վրայ ինչ որ արձակէք, երկին-
քի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ:
19 Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի, Եթէ որ
ձեզմէ երկու հոգի երկրի վրայ միա-
բանին ամէն ինչ բանի համար որ
խնդրեն, պիտի ըլլայ անոնց իմ
20 Հօրմէս՝ որ երկինքն է: Վասնզի
ուր որ երկու կամ իրիք հոգի ժո-
ղո-
վուած ըլլան իմ անունովս, հոն եմ
ես անոնց մէջը:
21 Այն ատենը Պետրոս մտեցաւ ա-
նոր ու ըսաւ, Տէր քանի՞ անգամ
թէ որ եղբայրս ինձի դէմ մեղանչէ՝
ներեմ անոր. մինչև եօթը ան-
գամ:
22 Յիսուս անոր ըսաւ, Չեզի
չեմ ըսեր թէ մինչև եօթը անգամ,
հապա մինչև եօթանասուն անգամ
եօթը:
23 Ասոր համար երկնից թա-
գաւորութիւնը կը նմանի թագա-
ւորի մը, որ իր ծառաներէն հաշիւ
առնել ուզեց:
24 Ու երբոր սկսաւ
առնել, տասը հազար տաղանդի
պարտական մը բերուեցաւ իրեն:
25 Եայց անիկայ վճարելու կարողու-
թիւն չունենալով, իր տէրը հրա-
մայեց որ անիկայ և անոր կինը
ու որդիքը և անոր բոլորը ունեցածը
ծախուի, ու պարտքը վճարուի:
26 Ուստի ծառան անոր առջևը իյնալով
երկրպագութիւն կ'ընէր ու կ'ըսէր,
Տէր՝ համբերէ՛ ինձի և ամէնը
քեզի կը վճարեմ: Եւ ան ծա-
27 ռային տէրը վրան խղճալով ար-
ձակեց զանիկայ, ու պարտքը ընո-
28 ղեց անոր: Եւ նոյն ծառան ելաւ,
իր ծառայակիցներէն մէկը գտաւ
որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք
ունէր, ու զանիկայ բռնելով կը
խեղդէր ու կ'ըսէր, Վճա՛րէ ինձի
ունեցած պարտքդ:
29 Ուստի
անոր ծառայակիցը անոր ոտքը
ինկաւ, կ'աղաչէր անոր ու կ'ը-
սէր, Համբերէ՛ ինձի ու քեզի
կը վճարեմ:
30 Եւ ինքը չէր ու-
զեր, հապա գնաց՝ բանտը դրաւ
զանիկայ, մինչև որ պարտքը վճա-
ռէ:
31 Երբոր իր ծառայակից-
ները տեսան եղած բանները, խիստ
տրտմեցան, ու եկան իրենց տիրոջը
հասկըցուցին բոլոր եղածը:
32 Ան
ատենը անոր տէրը կանչեց զանիկայ
ու ըսաւ անոր, Ո՛վ ծառա՛ այն
բոլոր պարտքը ես քեզի ընողհեցի՝
ինձի աղաչելուդ համար.
33 Քե՞զ
ալ պէտք չէր քեզի ալ քու ծառա-
կակիցդ ողորմիլ, ինչպէս որ ես
քեզի ողորմեցայ:
34 Եւ անոր տէ-
րը բարկանալով՝ գահիճներուն
մատնեց զանիկայ, մինչև որ բոլոր

35 գործոցը վճարէ : Բառնի ալ իմ
երթալուդ ետքը պիտի ընէ ձեզի ,
թէ որ ձեր պատերէն չէք ձերբեր
ամէն մէկը իր եղբօրը իրենց յան-
ցանքները :

Գ Լ · ԺԹ

1 Ու եղաւ որ երբ Յիսուս այս խօսք-
երը լմնցուց , Գալիլեացւոյն ելաւ ,
ու եկաւ Յորդանանի սահմանները
2 Յորդանանու անդիի կողմը : Ու
անոր հետևէն շատ ժողովուրդներ
գացին , ու հոն բժշկեց զանոնք :
3 Ու փարիսեցիները անոր մօտե-
ցան , զանիկա կը փորձէին ու
կ'ըսէին թէ Կրնա՞ն է որ մարդ մը
իր կինը արձակէ ամէն պատճառի
4 համար : Անիկա ալ պատասխան
տուաւ ու անոնց ըսաւ , Չէ՞ք
կարդացեր թէ ան որ սկիզբէն
ստեղծեց , արու և էգ ստեղծեց ա-
5 նոնք՝ ու ըսաւ , Ասոր համար մարդ
իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և
իր կինոջը պիտի յարի , ու եր-
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան :
6 Ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ
մարմին . ուրեմն ան որ Աստուած
7 միացուցեր մարդ թող չջատէ : Ա-
նոնք իրեն , Ապա Մովսէս ին-
չո՞ւ պատուիրեց արձակման թուղթ
8 տալ և արձակել : Ան ըսաւ անոնց ,
Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրու-
թեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
ձեր կիները արձակել , բայց սկիզ-
9 բէն անանկ չէղաւ : Ասկից ձեզի
կ'ըսեմ , Ո՛վ որ առանց պոռնը-
կութեան պատճառի իր կինը ար-
ձակէ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն
կ'ընէ . և ով որ արձակուածը առնէ
10 շնութիւն կ'ընէ : Իր աշակերտ-
ները ըսին իրեն , Եթէ որ առանձ
բան կայ երկան ու կնկան միջտղը
11 չտնտեսանալը աղէկ է : Ան ըսաւ
անոնց , Բոլոնը բանական չէն
առ բանին , հապա անոնք որոնց
12 տրուած է : Ինչու որ կան ներ-
քինիներ , որ էրկնց մօրը որովայնէն
անանկ ծնան . և կան ներքինիներ ,
որ մարդոցմէ ներքինի եղան . և
կան ներքինիներ որ ինքզինքնին
ներքինի ըրին երկնից թագաւոր-
քինաը համար . ով որ կրնայ տա-
նիլ , թող տանի :

13 Ան ատենը մանր տղաք բերուե-
ցան իրեն , որ անոնց վրայ ձեռք
դնէ և աղօթք ընէ , ու աշակերտ-
ները կը յանդիմանէին զանոնք :
14 Բայց Յիսուս ըսաւ , Թոյլ տուէք
տղաքը , և մի արգիլէք
առանք հետևի գալէն , ինչու որ երկ-
նից թագաւորութիւնը տառանկնե-
րուն է : Ու անոնց վրայ ձեռք
15 դնելէն ետև գնաց անկէ :

16 Ու ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ
անոր , Վարի վարդապետ՝ ինչ
բարի բան պիտի գործեմ , որ յաւիտե-
նական կեանքը ընդունիմ : Ան
17 անիկայ ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս
բարի կ'անուանես . մէկէն՝ի վատ
բարի չկայ , որ է Աստուած . հապա
թէ որ կ'ուզես կեանքը մտնել ,
պատուիրանքները պահէ : Ըսաւ
18 անոր , Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ ,
Բոնք . Պատուիրէ մի ըներ ,
Շնութիւն մի ըներ , Գողութիւն
մի ըներ , Սուտ վկայութիւն մի
ըներ , Ուս հայրդ ու մայրդ պա-
19 տուէ , և Ուս ընկերդ քու անձիդ
պէս սիրես : Պատանին ըսաւ ա-
20 նոր , Բոնք ամէնը մանկութենէս
՝ի վեր պահեր եմ . ալ ի՞նչ բա-
նով պակաս եմ : Ըսաւ անոր
21 Յիսուս , Թէ որ կ'ուզես կատա-
րեալ ըլլալ , դնա ունեցածդ ծա-
խէ և տուր աղքատներուն , ու
երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և
եկուր իմ հետևէս : Երբոր պա-
22 տանին այս խօսքը լսեց՝ տրտմած
դնաց , ինչու որ շատ ստացուածք
ունէր :

23 Ու Յիսուս ըսաւ աշակերտնե-
րուն , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ
հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ
երկնից թագաւորութիւնը : Դար-
24 ձեալ կ'ըսեմ ձեզի , Ներելն է որ
ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան
թէ հարուստը Աստուծոյ թագա-
25 ւորութիւնը մտնէ : Աշակերտները
երբոր լսեցին , շատ զարմացան ու
ըսին , Արդեօք ո՞վ կրնայ փրկուիլ :
26 Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ ,
Մարդոց կողմանէ անկարելի

է բոլոր Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է։
27 Ան առնոր պատասխան տուաւ ու բաւ անոր։ Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քու ետևդ եկանք. ուստի մեզի ինչ պի-
28 տի ըլլայ։ Յաւ անոնց Յիսուս, Ամէնարիւտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ դուք որ իմ ետևէս եկաք, միւսանգամ դալուստին երբոր Որդին մարդոյ իր փառաց աթոռոը նստի, դուք ալ տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու
29 ցեղերը դատելու։ Ան ով որ թողուց տուներ, կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր՝ իմ անուանս համար,
30 հարիւրապատիկ պիտի առնէ, և յաւիտենական կեանք պիտի ժառանգէ։ Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, և յետիններ՝ առաջին։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Քանզի երկնից թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է, որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր այգիին համար բանւորներ բռնե-
2 լու։ Ան բանւորներուն հետ օրը մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց, ու
3 զանոնք խրկեց իր այգին։ Ան ժամը իրեքին առնոնները ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ, որ չուկային մէջ
4 պարապ կայներ էին. Ու բաւ անոնց, Դուք ալ գացէք իմ այգիս, և ինչ որ արժան է՝ կու տամ ձե-
5 զի։ Անոնք ալ գացին. ու նորէն ժամը վեցին և ժամը իննին առնե-
6 ները ելաւ՝ անանկ ըրաւ։ Ան ժամը տասնումէկին առնոնները ելաւ, ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին, ու անոնց բաւ, Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ-
7 ներ էք։ Անոնք իրեն, Անոր համար որ մէկը մեզ վարձքով չբռնեց. բաւ անոնց, Դուք ալ այգին գացէք, ու ինչ որ արժան
8 է՝ պիտի առնէք։ Ան իրիկուն որ եղաւ, այգիին տէրը իր տնտեսին բաւ, Բանւորները կանչէ, և անոնց վարձքը տուր, հոգիներէն սկսելով մինչև առաջինները։
9 Երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնումէկին գացեր էին, մէկմէկ դահեկան առին։ Ան առաջինները գա-
10 լով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն, ու անոնք ալ առին մէկմէկ դահեկան։ Երբոր առին, տանը
11 տիրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէին ու
12 կ'ըսէին թէ Այս հոգիները մէկ ժամ մը գործեցին, և անոնք հաւասար ըրիր մեզի, որ օրուան հանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշեցինք։ Ան իրիկայ պատասխան տուաւ
13 անոնցմէ մէկուն ու բաւ, Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր. չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք կապեցիր։
14 Առ քուկդ ու գնա, կ'ուզեմ որ այս հոգիին քեզի պէս տամ։
15 Արդեօք ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ բանիրուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու. կամ թէ քու աչքդ չար է՝ որ ես բարերար եմ։ Այսպէս յետիները
16 առաջին պիտի ըլլան, և առաջինները՝ յետին. Ընդ որ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները քիչ։

17 Ու երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կ'ելլէր, ճամբան տասներկու աշակերտները հետը առաւ առանձին, ու բաւ անոնց։ Ահա Երու-
18 սաղէմ կ'ելլենք, և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն, և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն,
19 Եւ զանիկայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու և խաչը հանելու. ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։

20 Ան առնոր Զեբեդեսեան որդուոցը մայրը իր որդուոցը հետ եկաւ անոր, երկրպագութիւն կ'ընէր՝ ու
21 բան մը կը խնդրէր անկէ։ Ան ալ բաւ անոր, Ինչ կ'ուզես։ Ըսաւ անոր, Ըսէ որ աս իմ երկու որդիքս մէկը աջ կողմդ, և միւսը ձախ կողմդ նստին քու թագաւո-
22 րութեանդ մէջ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բաւ, Դուք գիտեր ինչ կը խնդրէք. կրնա՞ք

խմել ան գաւաթը՝ որ ես պիտի
խմեմ , կամ ան մկրտութիւնովը
մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ ։
23 ըսին իրեն ։ Կրնանք ։ Ան ըսաւ ա-
նոնց ։ Իմ գաւաթս պիտի խմէք ,
և ան մկրտութիւնովը որ ես մկրը-
տուելու եմ , պիտի մկրտուիք ։
բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն
նստիլը՝ իմս չէ տալը , հապա որոնց
որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս ։
24 Ու երբոր ՓԻՍԱՍ տասը աշակերտները
լսեցին , ան երկու եղբայրներուն
25 նեղացան ։ Յակ Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք ու ըսաւ ։ Գիտէք
որ ազգաց իշխանները կը տիրեն
անոնց , և մեծամեծները կ'իշխեն
26 անոնց ։ Հայդ ձեր մէջը անանկ պի-
տի չըլլայ , հապա ձեզմէ ո՛վ որ
մեծ ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ
27 ձեր սպասաւորը ըլլայ ։ Ու ձեզմէ
ո՛վ որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ , թող
28 անիկայ ձեր ծառան ըլլայ ։ Ինչպէս
Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորու-
թիւն ընդունելու , հապա սպասա-
ւորութիւն ընելու , և իր կեանքը
շատերուն համար փրկանք տալու ։
29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ե-
լան , մեծ բազմութիւն անոր ետևէն
30 գնաց ։ Ու ահա ճամբուն քովը
երկու կոյր նստած էին ։ երբոր լսե-
ցին թէ Յիսուս կ'անցնի , աղաղա-
կեցին ու ըսին , Ողորմի՛ մեզի Տէր՝
31 որդի Դաւթի ։ Ու բազմու-
թիւնը կը յանդիմանէր զանոնք
որ լռեն ։ բայց անոնք՝ աւ աւելի
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ողորմի՛
32 մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի ։ Ու
Յիսուս կանգ առնելով կանչեց
զանոնք ու ըսաւ , Ի՞նչ կ'ուզէք
33 որ ձեզի ընեմ ։ Ըսին անոր , Տէր՝
34 որ աչքերնիս բացուին ։ Ու Յի-
սուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն
դպաւ ։ և շուտ մը անոնց աչքերը
բացուեցան , ու անոր ետևէն գա-
ցին ։

ԻԱ ։ ԻԵ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան
ու եկան Բեթփագէ դէպ ի
Ձիթենեաց լեռը , ան ատենը Յի-
սուս իր աշակերտներէն երկուքը
խրկեց ։ Ու ըսաւ անոնց ։ Գացէք 2
ատ ձեր դիմացի գեղը , և շուտ մը
պիտի գտնէք կապած էշ մը ու
անոր հետ աւանակ մը ։ արձըկեցէք
անոնք ու ինծի բերէք ։ Ու թէ 3
որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , ըսէք
թէ՝ Տէրոջը պէտք են ։ և շուտ մը
անոնք պիտի խրկէ ։ Ա՛ս ամէն 4
բաները եղաւ , որ կատարուի մար-
գարէին խօսքը որ կ'ըսէ , Ըսէք 5
Սիոնի աղջկանը , Ահա քու թա-
գաւորդ քեզի կու գայ , հեզ՝ ու ի-
շու վրայ հեծած՝ և իշու ձագի աւա-
նակի վրայ ։ Աշակերտները գա- 6
ցին , և ինչպէս որ Յիսուս իրենց
պատուիրեր էր , ըրին ։ Ու բերին 7
էշը և աւանակը , և անոնց վրայ
իրենց հանդերձները դրին , ու
նստաւ անոնց վրայ ։ Ու ժողո- 8
վուրդէն շատերը իրենց հանդերձ-
ները ճամբուն վրայ փռեցին , և ու-
րիշները ծառերէն ճիւղեր կը կըտ-
րէին ու ճամբուն վրայ կը տարա-
ծէին ։ Ու ժողովուրդները որ 9
առջևէն ու ետևէն կ'երթային ,
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ով-
սաննա Որդւոյ Դաւթի , օրհնեալ
է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ ։
Ովսաննա ՚ի բարձունս ։
Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ 10
մտաւ , բոլոր քաղաքը շարժեցաւ
ու ըսաւ , Ո՞վ է աս ։ Ու ժողո- 11
վուրդները ըսին , Ա՛սիկայ Յիսուս
մարգարէն է՝ Նազարեթէն ։
Ու Յիսուս Աստուծոյ տաճարը 12
մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն ա-
նոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին
ու կը գնէին , և ստակ փոխողնե-
րուն սեղաններն ու աղաւնի ծա-
խողներուն աթոռները կործանեց ։
Ու ըսաւ անոնց , Կրուած է թէ 13
Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կո-
չուի , բայց դուք աւազակներու
այր ըրիք ։
Ու տաճարին մէջ կոյրեր ու կա- 14
ղեր եկան իրեն , և բժշկեց զանոնք ։
Երբոր քահանայապետները ու դը- 15
պիրները տեսան անոր ըրած հրաշք-
ները , և տղաքը որ տաճարին մէջ
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսան-

նա որդւոյ Դաւթի , բարկացան .
16 Ու ըսին անոր . Ինչ՞ կ'ըսեն առնք . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Այո՛ . բնաւ չե՞ք կարդացեր , թէ Մանկանց ու կաթնկերը տղայոց բերնէն գովութիւն կատարեցիր ։
17 Ու թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Լեթանիա ելաւ , ու գիշերը հոն կեցաւ ։
18 Ու առտուանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար , անօթեցաւ . Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝ գովը գնաց , և անոր վրայ տերևներէն 'ի զատ բան մը չգտաւ . ու ըսաւ անոր , Ա՛կէ եւս քեզմէ պտուղ չըլլայ յաւիտեան . և խա-
20 կոյն թզենին չորցաւ : Ու աշակերտները երբոր տեսան , զարմացան ու ըսին թէ Ինչո՞ր թզենին
21 շուտ մը չորցաւ : Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ա՛մէնիւտ կ'ըսեմ ձեզի , Եթէ որ հաւատք ունենաք ու չերկմտիք , չէ՛ թէ միայն ատ թզենիին եղածը պիտի ընէք , հապա նաև՝ թէ որ ատ լեռանը ըսէք՝ Համբ ու ծովը
22 իննկիր , պիտի ըլլայ : Ու ամէն ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք ։
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը եկաւ , քահանայապետները և ժողովուրդին ծերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցընէր , ու ըսին , Ո՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի ատ իշ-
24 խանութիւնը : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , որ եթէ անիկայ ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանու-
25 թիւնով կ'ընեմ ատ բաները : Յովհաննէսին մկրտութիւնը ո՞ւսկից էր , երկինքէ՞ն թէ մարդոցմէ . և անոնք մէջերնին կը խորհէին ու
26 կ'ըսէին , Եթէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , մեզի պիտի ըսէ թէ Ա՛սպա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր . իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողովուրդէն կը վախնանք , ինչու որ բոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև մար-
գարէ կ'ընդունին : Ու պատաս- 27
խան տալով Յիսուսին ըսին , Չենք գիտեր . և ինքը ըսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ բաները ։
Ա՛յդ ի՞նչպէս կ'երևնայ ձեզի . 28
մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր , ու գնաց առջինին ըսաւ , Ո՛րդեակ՝ գնա այսօր այգիիս մէջ գործէ ։
Ինիկայ պատասխան տուաւ ու ը- 29
սաւ , Չեմ ուզեր երթալ , բայց ետքը զղջացաւ ու գնաց : Միւսին ալ գնաց և անանկ ըսաւ . 30
անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ա՛երթամ՝ տէր . և չգնաց ։
Ա՛յս ասոնցմէ երկուքէն ո՞րը իր 31
կամքը կատարեց . ըսին անոր՝ Առջինը . Յիսուս ըսաւ անոնց , Ա՛մէն մարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ մաքսաւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը : Վասն զի որ Յով- 32
հաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և դուք անոր չհաւատացիք . բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր հաւատացին . և դուք տեսաք ու ետքը չզղջացիք անոր հաւատալու ։
Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք . 33
Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ որ այգի մը տնկեց ու ցանգով պատեց զանիկայ , և անոր մէջը հնձան փորեց ու աշտարակ շինեց , և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր մը գնաց ։ Երբ- 34
որ պտուղին ժամանակը մօտեցաւ , իր ծառաները մշակներուն խրկեց , որ անոր պտուղները առնեն ։ Ու 35
մշակները անոր ծառաները բռնեցին , մէկը ծեծեցին՝ միւսը սպանցին , նեցին՝ մէկ ուրիշը քարկոծեցին ։ Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց 36
առջիններէն շատ , և անոնց ալ անանկ ըրին ։ Ա՛ետքը իր որդին 37
նանկ ըսին . Ա՛մօթ խրկեց անոնց՝ ըսելով , Պատ- 38
ուիրեն իմ որդիէս ։ Բայց մշակները երբոր տեսան որդին , իրարու ըսին , Ա՛սիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ սպաննենք ու անոր ժառանգութեանը տիրենք ։ Ու առին 39

զանիկայ՝ այդիէն դուրս հանեցին
40 ու սպաննեցին : Ուստի երբոր
այդիին տէրը գայ , ի՞նչ պիտի
41 ընէ ան մշակներուն : Ըսին իրեն ,
Չար չարերը չարաչար պիտի կոր-
սընցընէ , և այդին պիտի յանձնէ
ուրիշ մշակներու , որոնք պտուղ-
ները իրենց ժամանակին պիտի տան
42 իրեն : Ըսաւ անոնց Յիսուս ,
Ընաւ չէ՞ք կարդացեր գրքին մէջ ,
Չի քարը որ չինողները անարգե-
ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը
եղաւ . ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ և
43 զարմանալի է մեր աչքերուն . Ասոր
համար կ՚ըսեմ ձեզի , որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի
առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի
տրուի՝ որ անոր պտուղները բերէ :
44 Ու ով որ ասի քարիս վրայ իյնայ՝
պիտի կոտրտի , և որու՛ վրայ որ
իյնայ՝ պիտի փորէ զանիկայ :
45 Ու երբոր քահանայապետները և
փարիսեցիները անոր առակները լը-
սեցին , իմացան որ իրենց համար
46 կ՚ըսէր : Ու կը փնտռէին ըն-
ԿՆԱԼԵ- բռնեն զանիկայ , բայց ժո-
ղովուրդէն վախցան , ինչու որ
մարգարէի պէս կ՚ընդունէին զա-
նիկայ :

ԳԼ . ԻՒ

1 Պարձեալ պատասխան տուաւ Յի-
սուս և առակներով ըսաւ ա-
2 նոնց , Երկինից թագաւորութիւնը
թագաւոր մարդու մը կը նմանի ,
որ իր որդւոյն համար հարսնիք ը-
3 րաւ : Ու իր ծառաները խրկեց
որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրուած-
ները , և անոնք չուզեցին գալ :
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց ու
ըսաւ , Ըսէ՛ք հրաւիրուածներուն ,
Ահա իմ ճաշս պատրաստեցի ,
զուարակներս ու գէր կենդանիներս
մորթուած են , և ամէն բան պատ-
5 րաստ է . հարսնի՛ք եկէք : Բայց
անոնք անհոգութիւն ընելով գա-
ցին , մէկը իր արտը , ու միւսը
6 իր առուտուրին . Ու ուրիշները
անոր ծառաները բռնեցին , նախա-
7 տեցին ու սպաննեցին : Թագա-
ւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ ,
և իր զօրքերը խրկեց ու ան սպան-
նողները սատկեցուց , ու անոնց
քաղաքը պրծեց : Ըն աւուրն իր 8
ծառաներուն ըսաւ , Հարսնիքը
պատրաստ է՝ բայց հրաւիրուածնե-
րը արժանի չէին : Ուստի գացէ՛ք 9
ճամբու գլուխները , և ով որ գըտ-
նէք՝ հարսնիքի՛ հրաւիրե-
ցէ՛ք : Ու ան ծառաները ելան 10
ճամբաներուն վրայ , ու ով որ գը-
տան թէ՛ չար և թէ բարի՝ ա-
մէնն ալ ժողվեցին , ու հարսնիքը
հարսնևորներով լեցուեցաւ : Ու 11
թագաւորը երբոր մտաւ հարսնե-
ւորները տեսնելու , հոն մէկ մարդ
մը տեսաւ , որ հարսնիքի հանդերձ
հագած չէր . Ու ըսաւ անոր , 12
Ընկե՛ր՝ ինչո՞ւ համար հոս մտար ,
առանց հարսնիքի հանդերձ ունե-
նալու . և անիկայ պապանձեցաւ :
Ըն աւուրն թագաւորը սպասաւոր- 13
ներուն ըսաւ , Կապեցէ՛ք անոր
ոտքերը ու ձեռքերը , և առէ՛ք ու
հանեցէ՛ք զանիկայ դուրսի խաւա-
րը . հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
ռաններ կրճտել . Ընչու որ կան- 14
չուածները շատ են ու ընտրուած-
ները քիչ :
Ըն աւուրն փարիսեցիները գա- 15
ցին խորհուրդ ըրին , թէ ինչպէս
անոր որոգայթ մը դնեն խօսքով :
Ու իրենց աշակերտները Հերո- 16
դեսեաններուն հետ մէկտեղ խրկե-
ցին անոր ու ըսին , Վարդապետ՝
գիտենք որ ճշմարիտ ես , և ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը
սորվեցընես , ու մէկու մը համար
հոգդ չէ , քանզի մարդոց երես-
պաշտութիւն չես ըներ : Ուստի 17
մեզի ըսէ , քեզի ի՞նչպէս կ՚երև-
նայ , Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն
է թէ չէ : Յիսուս գիտնալով ա- 18
նոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ ,
Ինչո՞ւ զիս կը փորձէ՛ք կեղծաւոր-
ներ . Ցուցուցէ՛ք ինծի տուրքին 19
դրամը . և անոնք դահեկան մը բե-
րին իրեն : Ու ըսաւ անոնց , Ո- 20
րո՞ւնն է աս պատկերը ու գիրը :
Ըսին անոր՝ Կայսրին . ան ատենը 21
ըսաւ անոնց , Արձա՛ն որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէ՛ք , և ան որ

Աստուծոյն է Աստուծոյ պատե-
22 ալ երբոր լսեցին՝ զարմացան, և թո-
ղուցին զանիկայ ու գացին։
23 Նոյն օրը անոր քովը եկան սա-
դուկեցիները, որոնք կ'ըսեն թէ
յարութիւն չկայ, և անոր հար-
24 ցուցին՝ Վսլալով, Վ՚արդապետ՝
Մովսէս ըսաւ, Եթէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ, ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը, և
25 իր եղբօրը զաւակ հանէ։ Արդ
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը,
և առջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
26 կնիկը ձգեց իր եղբօրը։ Նոյնպէս
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթներորդը։ Ամենէն ետքը կնիկն
28 ալ մեռաւ։ Ուրեմն յարութեան
առեներ ան եօթներէն որո՞ւն կնիկը
պիտի ըլլայ, ինչու որ ամէնքն ալ
29 զանիկայ ունեցան։ Ու Յի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց ը-
սաւ, Դուք մոլորած էք, որ ո՛չ
գիրքերը գիտէք՝ և ո՛չ Աստուծոյ
30 զօրութիւնը. Վանդի յարութեան
առեներ ո՛չ կնիկ կ'առնեն՝ և ո՛չ
էրկան կը տրուին, հապա երկինքի
31 մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս
են։ Նայեցէք մեռելներուն յարու-
թիւն առնելուն համար՝ չէ՞ք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
32 խօսքը. Ես եմ Աբրահամին Ա-
ստուածը, և Իսահակին Աստուա-
ծը, ու Յակոբին Աստուածը.
Աստուած մեռելներուն Աստուածը
33 չէ, հապա կենդանիներուն։ Ու
ժողովուրդները լսելով՝ կը զարմա-
նային անոր վարդապետութեանը
վրայ։
34 Նայեց փարիսեցիները երբոր լսե-
ցին թէ անիկայ պապանձեցուց
սադուկեցիները, մէկտեղ ժողո-
35 վուեցան. Ու անոնցմէ մէկը՝ օրի-
նական մը հարցուց՝ զանիկայ փոր-
36 ձելով, ու ըսաւ, Վ՚արդապետ՝
ո՞ր պատուիրանը մեծ է օրէնքին
37 մէջ։ Ու Յիսուս ըսաւ անոր՝
Կու Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
38 ու քու բոլոր մտքովդ. Ա՛յս է առա-
39 ջին ու մեծ պատուիրանքը։ Ու

երկրորդը ասոր նման՝ Կու ընկերդ
սիրես քու անձիդ պէս։ Ա՛յս երկու 40
պատուիրանքէս կախուած են բոլոր
օրէնքը և մարգարէները։
Ու երբոր փարիսեցիները ժողո- 41
վուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց
ու ըսաւ, Քրիստոսի վրայով ի՞նչ 42
կարծիք ունիք. անի՞կայ որո՞ւ որ-
դին է։ Անոնք իրեն, Դաւիթին։ 43
ըսաւ անոնց Յիսուս, Ապա
ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանի-
կայ Տէր կը կոչէ ու կ'ըսէ, Տէրը 44
իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ՛ իմ աջ
կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ
ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։
Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկայ 45
Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ ա-
նոր որդին կ'ըլլայ։ Ու մէկը չէր 46
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել. ու ան օրէն ետև մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու։

ԻԳ.

Ն ատենը Յիսուս խօսեցաւ ժո- 1
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
ներուն ու ըսաւ, Մովսէսին աթո- 2
ռը դպիրները և փարիսեցիները
նստած են. Ուրեմն ինչ որ ձեզի 3
կ'ըսեն որ պահէք, պահեցէ՛ք ու
ըրէ՛ք, բայց անոնց գործքերուն պէս
մի՛ ընէք. ինչու որ կ'ըսեն ու չեն
ըներ։ Վանդի ծանր և տանելու 4
դժուար բեռներ կը կապեն ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
շարժել։ Ու իրենց ամէն գործ- 5
քերը մարդոց երևնալու համար
կ'ընեն. կը լայնցընեն իրենց գրա-
պանակները, ու կ'երկընցընեն ի-
րենց հանդերձներուն քղանցքները.
Ընթրիքներու մէջ առաջին բազ- 6
մոցները կը սիրեն, և ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները, ու
շուկաներուն մէջ բարևները, Ու 7
մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլ։
Նայեցէ՛ դուք Ռաբբի մի՛ կոչուիք 8
ինչու որ ձեր ուսուցիչը մէկ մըն է,
Քրիստոս, և դուք ամէնքդ
եղբայր էք։ Ու երկրի վրայ հո՛ւր 9
ձեզի Հայր մի՛ կոչէք ինչու որ ձեր

Հայրը մէկ մըն է , որ երկինքն է ։
10 Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք ,
քանզի ձեր ուսուցիչը մէկ մըն է ,
11 այսինքն Քրիստոս ։ Եւ ձեր մէջէն
մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ ։
12 Ո՛վ որ իր անձը կը բարձրացնէ ,
պիտի խոնարհի . և ով որ իր ան-
ձը կը խոնարհեցնէ , պիտի բարձ-
րանայ ։
13 Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիր-
ներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկինքը
թագաւորութիւնը մարդոց առջեւը
կը գոցէք . քանզի դուք չէք մըտ-
ներ , և մտնողներն ալ չէք թողուր
14 որ մտնեն ։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ որ-
բևայրիներուն տուները կ՚ուտէք ,
ու Աստուած երկնալու համար աղօթ-
քը կ՚երկնցնէք . անոր համար
աւելի դատապարտութիւն պիտի
15 ընդունիք ։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ծով
ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորա-
հաւատ ընելու . ու երբոր ըլլայ ,
զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի
16 գեհենի որդի կ՚ընէք ։ Վա՜յ ձեզի
կոյր առաջնորդներ՝ որ կ՚ըսէք թէ
Ով որ տաճարին վրայ երդում
ընէ , բան մը չէ . բայց ով որ տա-
ճարին ոսկիին վրայ երդում
17 ընէ , պարտաւոր կ՚ըլլայ ։ Ո՛վ
յիմարներ ու կոյրե՛ր , որը մեծ է ,
ոսկի՞ն թէ տաճարը որ կը սրբ-
18 բացնէ ոսկին ։ Նաև թէ՝ Ով որ
ս[illegible]ին վրայ երդում ընէ , բան
մը չէ , բայց ով որ սեղանին վրայի
պատարագին վրայ երդում ընէ ,
19 պարտաւոր կ՚ըլլայ ։ Կո՛յրեր ,
ո՞րը մեծ է , պատարագը
թէ՞ սեղանը որ կը սրբացնէ պա-
20 տարագը ։ Ուստի ով որ սեղանին
վրայ երդում ընէ , երդում կ՚ընէ
անոր վրայ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ ։ Եւ ով որ տաճարին
վրայ երդում ընէ , երդում կ՚ընէ
անոր վրայ և անոր մէջ բնակողին
22 վրայ ։ Եւ ով որ երկինքին վրայ
երդում ընէ , երդում կ՚ընէ Աս-
տուծոյ աթոռին վրայ և անոր վրայ
23 նստողին վրայ ։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւ-
որ դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ

անանուխին ու սամիթին և չամա-
նդրի սերմանդրոյը կ՚վճարէք , ու
կը ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բա-
ներըն՝ դատաստանը և ողորմա-
ծութիւնը ու հաւատարմութիւնը . սոնդր
պէտք էր բնաւ և անոնք չձգել ։
Կո՛յր առաջնորդներ՝ որ մէղուկը 24
կը քամէք և ուղտը կը կլլէք ։
Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ 25
ու փարիսեցիներ՝ որ գաւաթին
ու պնակին դուրսի կողմը կը
մաքրէք , ու ներսէն յափշտա-
կութեամբ և անիրաւութեամբ լե-
ցուն էք ։ Կո՛յր փարիսեցի՝ առաջ 26
գաւաթին ու պնակին ներսի կողմը
մաքրէ , որ անոնց դուրսի կողմն ալ
մաքուր ըլլայ ։ Վա՜յ ձեզի կեղծա- 27
ւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ
կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու ,
որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ՚երևնան ,
և ներսէն մեռելներու ոսկորներով
և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
են ։ Նոյնպէս ալ դուք դուրսէն 28
մարդոց արդար կ՚երևնաք , ու ներ-
սէն կեղծաւորութեամբ և անօրէ-
նութեամբ լեցուն էք ։ Վա՜յ ձեզի 29
կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսե-
ցիներ՝ որ մարգարէներուն տապան-
ները կը շինէք , և արդարներուն
գերեզմանները կը զարդարէք ։ Ու 30
կ՚ըսէք , Թէ ով որ մեր հայրերուն
օրերը բլլայինք , անոնց հետ մար-
գարէներուն արիւնը մասնակից չէ-
ինք բլլար ։ Ուրեմն դուք ձեր վը- 31
րայ կը վկայէք թէ անոնց զաւակ-
ներն էք՝ որ մարգարէները կը
սպաննէին ։ Ասոնք դուք ալ ձեր 32
հայրերուն չափ լեցուցէ՛ք ։ Օ՛ձեր՝ 33
իժերու ծնունդներ , ի՞նչպէս պիտի
փախչիք դեհենին դատապարտու-
թենէն ։ Ասոր համար ահա ես 34
կը խրկեմ ձեզի մարգարէներ և ի-
մաստուններ ու դպիրներ , և ա-
նոնցմէ ոմանք սպան-
նէք ու խաչը հանէք , և ոմանք քա-
նիներդ ձեր ժողովարաններուն
մէջը պիտի տնտնէք , ու քաղաք
քաղաք հալածէք ։ Որպէս զի եր- 35
կիր վրայ թափուած բոլոր արդար
արիւնը ձեր վրայ գայ , արդար
Աբելին արիւնէն մինչև Բարաքիա-

յի որդւոյն Յ՚ապաթիայինն արիւնը ,
որ սատակուին ու սեղանին միջեւը
36 սպաննեցիք ։ Ա՛շխարհս կ՚բանայ
ձեզի , Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ ,
37 որ մարգարէները կը սպաննէիր ,
ու քեզի խրկուածները կը քարկո-
ծէիր . քանի անգամ քու զա-
ւակներդ ժողվել ուզեցի՛ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տա-
կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք ։
38 Ա՛հա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
39 տի մնայ . Վասն զի ձեզի կ՚ըսեմ
որ ալ ասկէ եւեթ պիտի չտեսնէք
զիս , մինչեւ որ ըսէք , Օրհնեա՛լ է
ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ ։

Փ Ի Լ · Ի Դ

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլե-
լով՝ կ՚երթար , ու աշակերտ-
ները անոր քովը գացի՛ տաճարին
2 շէնքերը իրեն ցուցընելու ։ Ան
Յիսուս անոնց ըսաւ , Չէ՞ք տես-
ներ աս ամէն բաները . Ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի , պիտի չմնայ հոս քար
քարի վրայ՝ որ չքակուի ։
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց
լեռը նստեր էր , աշակերտները ի-
րեն եկան առանձին ու ըսին , Ըսէ՛
մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան աս բաներ-
րը . և քու գալուստիդ ու աշխար-
հիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի ըլ-
4 լայ ։ Եւ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Զգուշա-
կեցէ՛ք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ .
5 Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ
անունովս ու ըսեն թէ Ես եմ
Քրիստոսը , ու շատերը պիտի մո-
6 լորցընեն ։ Եւ պիտի լսէք պատե-
րազմներ ու պատերազմներու լուր-
բեր . զգուշա՛ կեցէք որ չխռովիք ,
ինչու որ ան ամէն բաները պէտք է
որ ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ ։
7 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի հա-
րի , ու թագաւորութիւն թագաւո-
րութեան վրայ , և տեղ տեղ
սովեր ու մահաւարաժամեր և երկ-
րաշարժութիւններ պիտի ըլլան ։
8 Ասոնց ամէնը ցաւերուն սկիզ-
9 բն են ։ Այն ատենը ձեզ նեղու-
թեան պիտի մատնեն և ձեզ պի-
տի սպաննեն , ու իմ անունիս հա-
մար ամէն ազգերուն ատելի պիտի
ըլլաք ։ Եւ ան ատենը շատերը 10
պիտի գայթակղին , ու միմեանց
պիտի մատնեն , և միմեանց պիտի
ատեն ։ Եւ շատ սուտ մարգարէ- 11
ներ պիտի ելլեն , ու շատերը պիտի
մոլորցընեն ։ Եւ անօրէնութիւնը 12
շատանալուն համար շատերուն սէրը
պիտի պաղի ։ Բայց ով որ մինչեւ 13
վերջը համբերէ , անիկա պիտի
ազատի ։ Եւ այս յաւետեան աս- 14
տուածային թագաւորութեան պիտի
քարոզուի բոլոր աշխարհի մէջ
վկայութիւն բլլալու , և անկէ ետեւ
վերջը պիտի գայ ։
Ուստի երբոր տեսնէք ատիրուն 15
քին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մար-
գարէին ձեռքովը ըսուած է , թէ
սուրբ տեղը կը կենայ . (թո՛ղ որ
կարդայ՝ թող հասկընայ .) Ան ա- 16
տենը Հրէաստանի մէջ եղողները
լեռները թող փախչին . Եւ ան 17
որ տանիքին վրայ է թող չիջնայ
իր տունէն բան մը առնելու . Եւ 18
ան որ արտին մէջն է թող ետ չդառնայ իր հագուստները առնելու ։
Բայց վա՜յ ան օրերը յղի եղողնե- 19
ու ծիւծ տուողներուն ։ Եւ աղօթք 20
ըրէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ , ու շաբաթ օրը . Վասն 21
զի ան ատենը անոնք մեծ նեղու-
թիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը
աշխարհի սկիզբէն մինչեւ հիմա ե-
րբեք չէ , ու ալ պիտի չըլլայ ։ Եւ 22
եթէ ան օրերը չկրճատուէին , բնա-
կից մէկ մարմին մը պիտի չազատուէր . բայց
ընտրեալներուն համար ան օրերը
պիտի կրճատուին ։ Ան ատենը թէ 23
ով որ ձեզի ըսէ թէ Ահա հոս է
Քրիստոսը կամ հոն , մի՛ հաւա-
տար ։ Ինչու որ սուտ քրիստոսներ 24
ու սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն ,
և մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի
ցուցընեն , որ եթէ կարելի ըլլայ՝ ընտրեալները ալ մոլորեցընեն ։ Ահա 25
ես ձեզի առաջուց ըսի ։ Ուստի թէ 26
որ ձեզի ըսեն թէ Ահա անապատին
մէջ է , մի՛ ելլէք , և թէ Ահա
ներքին անձնասենեակները մէջն է , մի՛

27 հաւատաք : Վասն զի ինչպէս որ
փայլակը արեւելքէն կ'ելլէ ու մինչեւ
արեւմուտք կ'երեւնայ , անանկ պիտի
ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գալուստը :
28 Ուր որ մեռած մարմին կայ ,
հոն պիտի ժողովուին արծիւները :
29 Ու շուտ մը ան նեղութեան օրե-
րէն ետքն արեգակը պիտի խաւա-
րի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի
չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի
իյնան , ու երկինքի զօրութիւնները
30 պիտի շարժին : Ու ան ատենը
Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւնայ
երկինքի մէջ , ու ան ատենը երկ-
րի բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն ,
ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ
երկինքի ամպերուն վրայ եկած զօ-
րութիւնով ու մեծ փառքով : 31 Ու
անիկա իր հրեշտակները պիտի
խրկէ մեծաձայն փողով , ու պիտի
ժողվեն իր ընտրեալները չորս հո-
վերէն՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչեւ
միւս ծայրը :
32 Թզենիէն առակ մը սորվեցէք .
որ երբ անոր ոստերը կը կակուղ-
նան ու տերեւները կը ցցուին ,
33 գիտէք թէ ամառը մօտ է : Նոյն-
պէս ալ դուք երբոր սա ամէն բա-
ները տեսնէք , գիտցէք որ մօտ է
34 դռներուն քովը : Ամէնարիւ կ'ը-
սեմ ձեզի որ սա ազգը պիտի
չանցնի մինչեւ որ սա ամէն բա-
35 ները ըլլան : Երկինք ու երկիր
պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս
բնաւ պիտի չանցնին :
36 Իսկ ան օրուան և ան ժամուն
համար մէկը չգիտեր , ոչ ալ
երկինքի հրեշտակները , հապա միայն
37 իմ Հայրս : Նոյն ինչպէս որ
Նոյի օրերը եղաւ , Որդւոյ մարդոյ
գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ :
38 Վասն զի ինչպէս էին ան օրերը ջրա-
հեղեղէն առաջ , կ'ուտէին կը խը-
մին կնիկ կ'առնէին ու երկան կու
տային , մինչեւ ան օրը որ Նոյ
39 տապանը մտաւ , Ու չգիտցան՝
մինչեւ որ ջրհեղեղը եկաւ ու ա-
մէնը վերցուց . Որդւոյ մարդոյ
գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ :
40 Այն ատենը երկու հոգի արտի
մը մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի
ու միւսը ձգուի . 41 Երկու
կնիկ մէկ ալիւրքարի մէջ աղալու վը-
րայ գտնուին , մէկը պիտի առնուի
ու միւսը ձգուի :
42 Ուրեմն արթուն կեցէք , վասն զի
չէք գիտեր թէ ձեր Տէրը որ ժամուն պիտի
կու գայ : 43 Այլ սա գիտցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ գիշերուան որ պահուն գո-
ղը կու գայ , արթուն կը կենար
և թոյլ չէր տար որ իր տունը ծա-
կեն : 44 Ձեզի համար դուք ալ պատ-
րաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ
կու գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ դուք
չէք կարծեր : 45 Ուստի ո՞վ է ան
հաւատարիմ ու խոհեմ ծառան՝
որն որ իր տէրը իր ծառաներուն
վրայ դրաւ , որ ատոնին անոնց կե-
րակուր տայ : 46 Երանի՛ է ան ծա-
ռային , որն որ իր տէրը եկած ա-
տենը անանկ ըրած պիտի գտնէ :
47 Ամէնարիւ կ'ըսեմ ձեզի որ իր
բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կե-
նցնէ զանիկայ : 48 Հապա թէ որ
ան չար ծառան իր սրտին մէջը
ըսէ . Իմ տէրս իր գալը կ'ուշա-
ցընէ . 49 Ու սկսի իր ծառայակից-
ները ծեծել , ու գինովներուն հետ
ուտել ու խմել , 50 Ան ծառային
տէրը պիտի գայ անոնկ մէկ օր մը՝
որ չսպասեր , և անոնկ մէկ ժամ
մը՝ որ չգիտեր . 51 Ու զանիկայ մէջ-
տեղէն պիտի կտրէ , ու անոր բա-
ժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի
դնէ . հոն պիտի ըլլայ լալ ու
ակռաները կրճտել :

ԳԼՈՒԽ ԻԵ

1 Այն ատենը երկնից թագաւորու-
թիւնը պիտի նմանի տասը կոյ-
սերու , որոնք իրենց լապտերները
առնելով՝ փեսան դիմաւորելու ե-
լան : 2 Անոնցմէ հինգը խոհեմ
էին , և հինգը յիմար : 3 Յիմար-
ները առին իրենց լապտերները , ու
հետերնին եղ չառին . 4 Այլ խոհե-
մները իրենց լապտերներուն հետ
անմարներով եղ ալ առին : 5 Ու
փեսան որ ուշացաւ , ամէնն ալ
թմրեցան ու քնացան : 6 Ու կէս
գիշերին ձայն մը եղաւ , Ահա փե-

սան կու գայ՝ զանիկայ դիմաւորելու։
7 Ելէք ։ Ան առնը բոլոր կոյսերը
ելան ու իրենց լապտերները շի-
8 կեցին ։ Ու յիմարները ըսին ի-
մաստուններուն ։ Տուէք մեզի ձեր
եղէն ։ Ընչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են ։ Պատասխան
տուին իմաստունները ու ըսին ։
Գուցէ որ մեզի ու ձեզի չբաւակա-
նանայ ։ այլ յաւէտ ծախողներուն
գացէք և գնեցէք ձեզի համար ։
10 Երբոր անոնք գային գնելու՝ փեսան
եկաւ ու պատրաստ եղողները ա-
նոր հետ հարսնիքը մտան , և դու-
11 ռը գոցուեցաւ ։ Յետքը միւս
կոյսերը եկան ու ըսին , Տէր՝ Տէր՝
12 բաց մեզի ։ Պայց անիկայ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Ա՛մէն
ճարիս կ՚ըսեմ ձեզի թէ Չա ձեզ
13 չեմ ճանչնար ։ Արթնցէն
կեցէք , ընչու որ ո՛չ օրը գիտէք
և ո՛չ ժամը ։
14 Վասնզի ինչպէս օտար երկիր գա-
ցող մարդ մը կանչեց իր ծառանե-
րը , և իր ունեցածը անոնց յանձ-
15 նեց ։ Ու էկուն տուաւ հինգ տա-
զանդ , ու մէկուն՝ երկուք , և
մէկուն՝ մէկ , ամէն մէկուն իր կա-
րողութեանը չափ , ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ ։ Ու ան որ հինգ
տազանդը առած էր , գնաց անոնց-
մով գործ ածաւ , և ուրիշ հինգ
17 տազանդ շահեցաւ ։ Նմանապէս
ան որ երկուքը առած էր , ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ ։ Պակ ան որ
մէկը առած էր , գնաց գետինը փո-
րեց , ու իր տիրոջը տուակը պա-
19 հեց ։ Շատ ժամանակէ ետև ան
ծառաներուն տէրը եկաւ , և ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց ։ Ու հինգ
տազանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ
հինգ տազանդ ալ բերաւ , ու ը-
սաւ , Տէր՝ հինգ տազանդ յանձ-
նեցիր ինծի , տես ուրիշ հինգ
տազանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ ։
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը , Ապրի՛ս
բարի ու հաւատարիմ ծառայ ,
դուն որ քիչ բաներն մէջ հաւատա-
րիմ եղար , քեզ շատ բաներու վե-
րայ պիտի կեցընեմ . մտիր քու
22 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ ։ Ու-
կու տազանդը առնողն ալ եկաւ ու
ըսաւ , Տէր՝ երկու տազանդ յանձ-
նեցիր ինծի , տես ուրիշ երկու
տազանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ ։
23 Ըսաւ անոր իր տէրը , Ապրի՛ս
բարի ու հաւատարիմ ծառայ ,
դուն որ քիչ բաներն մէջ հաւատա-
րիմ եղար , քեզ շատ բաներու վե-
րայ պիտի կեցընեմ . մտիր քու
տիրոջդ ուրախութեանը մէջ ։ Ա՛ն
24 տազանդը առնողն ալ եկաւ ու ը-
սաւ , Տէր՝ գիտէի որ դուն խիստ
մարդ մըն ես , չհերկածդ տեղէդ
կը ժնտես , ու չցանածդ տեղէդ կը
ժողվես . Ուստի վախնալով , գա-
25 ցի քու տազանդդ գետնին տակը
պահեցի . Ահա՛ քուկդ քեզի ։
26 Պատասխան տուաւ անոր տէրը ու
ըսաւ անոր , Չար և ծոյլ ծառայ
գիտէիր որ չհերկածս տեղէս կը
ժնտեմ ու չցանածս տեղէս կը ժո-
27 ղովեմ . Ուրեմն պէտք էր քեզի որ
իմ ստակս սեղանաւորներուն տա-
յիր , որ ես եկած ատենս շահովս
առնէի իմ ։ Ուրեմն առէք տակի-
28 տազանդը , ու տասը տազանդ ու-
նեցողին տուէք ։ Ընչու որ ամէն
29 ունեցողին պիտի տրուի , ու պիտի
աւելնայ . և չունեցողին ունեցածն
ալ անկէ պիտի առնուի ։ Ու ա-
30 նպիտան ծառան դուրսի խաւարը
հանեցէք . հոն պիտի լայ շրշ-
ու ակռաներ կրնամ ։
31 Ու երբոր Որդին մարդոյ իր
փառքովը գայ , և բոլոր սուրբ հրե-
շտակները իր հետը , ան ատենը իր
փառաց աթոռը պիտի նստի ։ Ու
32 անոր առջևը պիտի ժողովուին բոլոր
ազգերը , ու զանոնք իրարմէ պի-
տի գատէ , ինչպէս որ հովիւը մը
ոչխարները այծերէն կը գատէ ։
33 Ու ոչխարները իր աջ կողմը պի-
տի կացնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ
կողմը ։
34 Ան ատենը թագաւորը իր աջ
կողմը եղողներուն պիտի ըսէ , Ե-
կէք իմ Հօրս օրհնածները , ա-
խարհի սկիզբէն ձեզի համար պատ-
րաստուած թագաւորութիւնը ժա-
ռանգեցէք ։ Ընչու որ անօթեցայ ,
35 և ինծի ուտելիք տուիք , ծարա-

ւեցաք , ու ինձի խմցուցիք . ասա-
րախան էի , և զիս ձեր առիք .
36 Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք .
հիւանդ էի , ու ինձի տես եկաք .
բանտի մէջ էի , և ինձի եկաք :
37 Ի՛ն առնեն արդարները անոր պա-
տասխան պիտի տան ու ըսեն , Տէր՛
մե՞ր քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու
կերակրեցինք , կամ ծարաւած՝ ու
38 խմցուցինք . Ե՞րբ քեզ օտարական
տեսանք՝ և ձեր առինք , կամ մերկ
39 ու հագուեցուցինք . Ե՞րբ քեզ
հիւանդ կամ բանտի մէջ տեսանք ,
40 ու քեզի եկանք : Ու թագաւորը
պատասխան տալով պիտի ըսէ ա-
նոնց . Ա՛մէնդիտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Որովհետև ասոնց իմ եղբայրներուս
պիտի պզտիկներէն մէկուն ըրիք ,
ինծի ըրիք :
41 Ի՛ն առնեն ձախ կողմը եղողնե-
րուն ալ պիտի ըսէ . Ա՛նկից գա-
ցէք ինծմէ անիծեալներ՝ յաւիտե-
նական կրակին մէջը , որ պատ-
րաստուած է Սատանային ու իր
42 հրեշտակներուն : Ինչու որ անօ-
թեցայ , և ինծի ուտելիք չտուիք .
ծարաւեցայ , ու ինծի ջնմցուցիք .
43 Օտարական էի , և զիս ձեր չա-
ռիք . մերկ էի , և զիս չհագուե-
ցուցիք . հիւանդ ու բանտի մէջ
44 էի , և ինծի տես չեկաք : Ի՛ն ա-
ռնեն անոնք ալ պատասխան պիտի
տան ու ըսեն , Տէ՛ր Ե՞րբ տեսանք
քեզ անօթեցած կամ ծարաւած կամ
օտարական կամ մերկ կամ հիւանդ
կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպա-
45 սաւորութիւն չընրինք : Ի՛ն առնեն
պատասխան պիտի տայ անոնց ու
ըսէ , Ա՛մէնդիտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Որովհետևասոնց պիտի պզտիկ-
ներէն մէկուն չընրիք , ինծի ալ
չընրիք :
46 Ու սոնք պիտի երթան յաւի-
տենական տանջանքը , իսկ արդա-
րները՝ յաւիտենական կեանքը :

ԳԼՈՒԽ ԻԶ.

1 Ու երբոր Յիսուս վերջացուց սա բո-
լոր խօսքերը , ըսաւ իր աշա-
2 կերտներուն . Գիտէք որ երկու օ-
րէն հետ զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին
մարդոյ կը մատնուի խաչը հանելու :
3 Ի՛ն ատենը քահանայապետները
ու գրիչները և ժողովուրդին ծե-
րերը ժողովուեցան քահանայապե-
տին սրահը , որուն անունը Կայիա-
փա էր . 4 Ու խորհուրդ ըրին որ
նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը ու
սպաննեն : 5 Ասոր կ՚ըսէին թէ
Ո՛չ տօնին ատենը , որ ժողովուր-
դին մէջ խռովութիւն չըլլայ :
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա էր
բորոտ Սիմոնին տունը , 7 Անոր մէ
հատ անոթ՝ որ ունէր ծանրագին ե-
ղի չէր մը , և թափեց անոր գըլ-
խուն վրայ՝ երբոր անկոյ սեղան
նստած էր : 8 Ու անոր աշակերտ-
ները տեսնելով զժուարացան՝ ու
ըսին , Ընչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ .
9 Վասնզի աս եղը կրնար սուղ գնով
ծախուիլ , ու աղքատներուն տը-
րուիլ : 10 Ու Յիսուս իմանալով՝
ըսաւ անոնց , Ընչո՞ւ անհանգիստ
կ՚ընէք կինիկը . քանզի ատիկայ բա-
րի գործ մը գործեց ինծի : 11 Ընչու
որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հե-
տը ունիք , բայց զիս ամէն ատեն
չունիք : 12 Վասն զի ատիկայ՝ որ ատ
եղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ
թաղմանս համար ըրաւ : 13 Ա՛մէն
ըսեմ ձեզի թէ ըսկզբը աշ-
խարհի մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս
քարոզուի , ատոր ըրածն ալ պիտի
խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու հա-
մար :
14 Ի՛ն ատենը տասներկուքէնին մէկը՝
որ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ը-
սուէր , գնաց քահանայապետնե-
րուն ու ըսաւ . 15 Ի՞նչ կ՚ուզէք ին-
ծի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զա-
նոնիկ . և անոնք երեսուն արծաթ խոստացան անոր : 16 Ու անկէ
ետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր ,
որ զանոնիկ մատնէ անոնց :
17 Ու բաղարջակերաց առաջին օրը աշ-
կերտները Յիսուսի եկան ու ա-
սոր ըսին , Ո՞ւր կ՚ուզես որ քեզի
պատրաստենք զատիկը ուտելու հա-
մար : 18 Ու անոնիկ ըսաւ , Գացէք
քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէք
անոր , Վարդապետը կ՚ըսէ , Ժա-
մանակս մօտ է , աշակերտներուս

հետ մնկուել քու քոյդ պիտի բ-
19 նեմ գաթիկը : Ալեկսանդրեն ալ
ըրին ինչպես որ Հիսուս իրենց հր-
բաներն ըրաւ , ու պատրաստեցին
զատիկը :
20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , տա-
սուներկուքին հետ սեղան նստաւ :
21 Ու քանի որ կ'ուտէին ըսաւ ,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ
22 մէկը զիս պիտի մատնէ : Ու շատ
տրտմեցան , և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր , Տէ՛ր միթէ ե՞ս
23 եմ : Ան պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Ան որ իմ հետս իր ձեռ-
քը պնակը խօթեց , նոյնը պիտի
24 մատնէ զիս : Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպես որ գրուած է
իրեն համար , բայց վա՛յ այն մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ
կը մատնուի . աղէկ էր ան մար-
25 դուն որ ծնած չըլլար : Պատաս-
խան տուաւ Հուդա որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ , Ռաբբի՝
պետ՝ միթէ ե՞ս եմ . ըսաւ անոր ,
Դուն ըսիր :
26 Ու քանի որ անոնք կ'ուտէին ,
Հիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կըտ-
րեց , և տուաւ աշակերտներուն ու
ըսաւ , Առէ՛ք՝ կերէ՛ք , սա է իմ
27 մարմինս : Ու գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ , ու տուաւ անոնց և ը-
սաւ , Ամէնդ ալ խմեցէ՛ք ասկէ .
28 Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս նոր
ուխտի , որ շատերու համար կը
թափուի մեղաց թողութեան հա-
29 մար : Ասկից կ'ըսեմ ձեզի , Ասկէ
ետև որթին բերքէն բնաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր ձեր
հետը անիկայ նոր խմեմ իմ Հօրս
թագաւորութեանը մէջ :
30 Ու օրհնութիւն մը երգելէն ետև
31 Ձիթենեաց լեռը ելան : Ան ատ-
ենը Հիսուս ըսաւ անոնց , Դուք ա-
մէնդ այս գիշեր իմ վրայովս պիտի
գայթակղիք . ինչու որ գրուած է
թէ Հովիւը պիտի զարնեմ , ու
հօտին ոչխարները պիտի ցրուին :
32 Ասկից յարութիւնս առնելէս ետև
ձեզմէ առաջ Գալիլիա պիտի եր-
33 թամ : Պատասխան տուաւ Պետ-
րոս ու ըսաւ անոր , Ինչպես ա-
մէնքն ալ քու վրայովդ դայթակղին ,
բայց ես քու պատճառովդ չեմ դայթակղիր :
34 Հիսուս անոր ըսաւ , Ճշմարիտ
կ'ըսեմ քեզի , Այս գիշեր դու հա-
րիւր անգամ իրիկնամուտին պիտի
ուրանաս :
35 Պատասխան տուաւ Պետրոս ,
Եթէ քեզի հետ մեռնելը ալ ըլ-
լայ՝ պատճառ քեզ պիտի չուրանամ ,
առանց կ'ըսեին նաև ամէն աշա-
կերտները :
36 Ան ատենը Հիսուս անոնց հետ
անդ մը եկաւ , որուն անունը
Գեթսեմանէ էր , ու ըսաւ աշա-
կերտներուն , Ձե՛ս նստեցէք մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ :
37 Ու իր հետը առնելով Պետրոսը
ու Զեբեդեոսին երկու որդիները ,
սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ :
38 Ան ատենը ըսաւ անոնց , Իմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է . հոս մն-
ցէք և ինծի հետ արթուն մնա-
ցէք :
39 Ու քիչ մը առաջ երթալով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ և
աղօթք ըրաւ՝ ըսելով , Ով Հայր
իմ՝ թէ որ կարելի է , թող ան
գաւաթը ինծմէ անցնի . բայց ոչ
թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ , հապա
ինչպէս որ դուն կ'ուզես :
40 Ան
եկաւ աշակերտներուն ու գտնէր
քնացած զանոնք , և ըսաւ Պետրո-
սին , Այդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցա՞ք ինծի հետ արթուն մնալ :
41 Արթուն կեցէ՛ք և աղօթք ըրէ՛ք ,
որ փորձութեան մէջ չմտնէք . հո-
գին յօժար է , բայց մարմինը ա-
կար :
42 Դարձեալ երկրորդ անգամ
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով , Ով
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ ա-
գաւաթը ինծմէ անցնի առանց ան-
կէ խմելու , թող քու կամքդ
ըլլայ :
43 Ան եկաւ գտնէր նորէն
քնացած զանոնք , քանզի աչքերնին
ծանրացած էր :
44 Ան թողուց
անոնք , ու նորէն գնաց երրորդ ան-
գամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ը-
սելով :
45 Ան ատենը եկաւ իր աշա-
կերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց ,
Այսչափ ժամանակ հանգչեցէ՛ք ու
առնո՛ւ ժամն հասաւ , ահա Որդին մարդ-
կան ձեռքերուն մատնուի կը մեռ-
նուի : Ելէ՛ք ասկէ երթանք , ա-
հա

հան մատեան անիկայ՝ որ չէս պիտի մատնէ ։

47 Ու գնաց անիկայ ասոր որ կը խօսէր, ահա Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը եկաւ. և իր հետը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով քահանայապետներէն և ժողովուրդին ծերերէն ։ 48 Ու անիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով ։ Ու՛վ որ ես համբուրեմ՝ նա է, բռնեցէք անիկայ ։ 49 Ու շուտ մը Յիսուսին մատնելով ըսաւ ։ Ողջո՛յն քեզ՝ վարդապետ ։ ու համբուրեց զանիկայ ։ 50 Ու Յիսուս ըսաւ անոր ։ Ո՞վեր՝ ինչո՞ւ համար եկար դուն. այն ատենը մօտեցան՝ ձեռք ըրին Յիսուսին ու բռնեցին զանիկայ ։ 51 Ու ահա Յիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկնցուց և իր սուրը հանելով՝ զքահանայապետին ծառային հատ նեց ։ 52 Յն ատենը Յիսուս ըսաւ անոր ։ Սուրդ իր տեղը դարձուր ։ ինչու որ ամէն սուր առնողները սրով պիտի կորսուին ։ 53 Կը կարծո՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել, և ինծի հասցընէ տասներկու գունդէն աւելի հրեշտակներ ։ 54 Բայց ի՞նչպէս պիտի կատարուին գիրքերը, թէ պէտք է ասանկ ըլլալ ։

55 Յն ատենը Յիսուս ըսաւ ամբոխներուն ։ Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելած սուրերով ու բիրերով դիս բռնելու եկաք. ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նստէի ու կը սորվեցնէի, և դիս չբռնեցիք ։ 56 Բայց ասիկա ամէն բաները եղաւ՝ որ կատարուին մարգարէից գիրքերը ։ Յն ատենը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկայ ու փախան ։

57 Յն անոնք որ Յիսուսը բռնեցին, Կայիափա քահանայապետին տարին, ուր որ դպիրները ու ծերերը ժողովեր էին ։ 58 Պետրոս հետեւեցաւ անոր հեռուն մինչև քահանայապետին դատիճը, ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետ նստաւ՝ որ վերջը տեսնէ ։ Իսկ քահանայապետները ու ծերերը և բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին, որ անիկայ մեռցընեն ։ 60 Թէև շատ սուտ վկաներ ալ եկան, բայց չգտան. հոգը երկու սուտ վկայ եկան ։ 61 Ու ըսին Թէ Այրիկայ ըսաւ, Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել, և զանիկայ իրիք օրուան մէջ շինել ։ 62 Ու քահանայապետը ոտք ելլելով ըսաւ անոր ։ Պատասխան մը չե՞ս տար. ինչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։ 63 Ու Յիսուս լուռ կը կենար ։ Պատասխան տուաւ քահանայապետը ու ըսաւ անոր ։ Կենդանի Աստուծով քեզ կ՚երդմնցընեմ որ մեզի ըսես, թէ դո՞ւն ես Քրիստոս Որդին Աստուծոյ ։ 64 Ըսաւ անոր Յիսուս ։ Դուն ըսիր. բայց կ՚ըսեմ ձեզի ։ Յիկէ ետև պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Օրհնութեան աջ կողմը նստած, ու երկնից ամպերուն վրայ եկած ։ 65 Յն ատենը քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց՝ ու ըսաւ ։ Հայհոյութիւն ըրաւ. ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ. ահա հիմա լսեցիք աստր հայհոյութիւնը. 66 Ձեզի ի՞նչ պէս կ՚երեւնայ. անոնք պատասխան տուին ու ըսին ։ Մահապարտ է ։ 67 Յն ատենը անոր երեսը թուքին, ու բռունցով ծեծեցին անիկայ. ոմանք ալ ապտակ զարնելով՝ ըսին ։ 68 Մարգարէացիր մեզի՛ դուն Քրիստոս, ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ ։

69 Իսկ Պետրոս դուրսը դատիճը նստեր էր. և մէկ աղախին մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ ։ Դուն ալ Գալիլեացի Յիսուսին հետ էիր ։ 70 Բայց անիկայ ամենուն առջեւը ուրացաւ ու ըսաւ ։ Չեմ գիտեր դուն ինչ կը խօսիս ։ 71 Ու երբոր դուռը ելաւ, ուրիշ աղախին մը զանիկայ տեսաւ, և հոն եղողներուն ըսաւ ։ Այրիկայ ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետ էր ։ 72 Ու դարձեալ ուրացաւ՝ երդում ընելով. թէ Չեմ ճանչնար զմարդը ։ 73 Ու քիչ մը ատենէն հոն եղողները եկան և ըսին Պետրոսին ։ Անշուշտ դուն ալ անոնցմէ ես, ինչու որ

քու զրուցուածդդ ալ քեզ յայտնի
74 կ'ընէ ։ Ան առնոր սկսաւ անիծել
ու երդում ընել՝ ըսելով թէ Լա
ան մարդը չեմ ճանչնար . և խա-
75 կոյն հաւը խօսեցաւ ։ Ու Պետ-
րոս միտքը բերաւ Յիսուսի խօսքը՝
որ իրեն ըսեր էր թէ Պէտ հաւը
չխօսած՝ իրիք անգամ պիտի ուրա-
նաս զիս . ու դուրս ելլելով դառ-
նապէս լացաւ ։

ԳԼ. Ի։

1 Երբոր առաւոտ եղաւ , բոլոր քա-
հանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը Յիսուսի դէմ խոր-
հուրդ ըրին որ զանիկայ մեռցընեն ։
2 Ու կապկռլով զանիկայ տարին , ու
Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին
ձեռքը տուին ։
3 Ան առեն Յուդա՝ որ զանիկայ
մատնեց , տեսնելով թէ դատա-
պարտուեցաւ , զղջալի եկաւ , ու
երեսուն արծաթը հետ դարձուց քա-
հանայապետներուն և ծերերուն ,
4 Ու ըսաւ ։ Մեղայ , որ անմեղ ա-
րիւն մատնեցի . և անոնք ըսին ։
5 Մեզի ի՞նչ , դուն նայէ ։ Ու
արծաթը տաճարին մէջ ձգեց ու
դուրս ելաւ , և գնաց ինքզինքը
6 խեղդեց ։ Քահանայապետներն ալ
արծաթը առնելով՝ ըսին ։ Չրժա-
չէ սուիկայ կորբանին մէջ դնել ,
7 քանզի որ արեան գին է ։ Ուստի
խորհուրդ ըրին , և անով բրուտին
արտը ծախու առին՝ օտարներու
գերեզմանատուն ըլլալու համար ։
8 Ան պատճառով ան արտը Արեան
9 արտ ըսուեցաւ մինչև այսօր ։ Ան
առեն կատարուեցաւ Երեմիա
մարգարէին ձեռքով ըսուած խօս-
քը , Ու առին երեսուն արծաթը՝
գին կարուածին գինը , որ Իսրայէլի
10 որդւոցմէ ոմանք գին կարեցին , Ու
տուին անիկայ բրուտին արտին ,
քանզի որ ինծի հրամայեց Տէ-
րը ։
11 Ու Յիսուս կուսակալին առջեւ
կայնեցաւ . և կուսակալը հարցուց
անոր ու ըսաւ , Հրէից թագա-
ւորը դուն ես ։ Ու Յիսուս ըսաւ
12 անոր , Դուն կ'ըսես ։ Ու քահա-
նայապետներէն և ծերերէն ամբաս-
տանուած առեն բնաւ պատաս-
13 խան մը չտուաւ ։ Ան առեն
Պիղատոս ըսաւ անոր , Չե՞ս լսեր
թէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն
14 առնեք ։ Ու անոր բան մը պա-
տասխան չտուաւ , մինչեւ շատ զար-
մացաւ կուսակալը ։
15 Հապց կուսակալը սովորութիւն
ունէր որ տօնին առեն բանտած
մը արձակէր ժողովուրդին , զոր
ուզէին ։ Ան առեն Barabbas
16 անունով մէկ երեւելի բանտարկեալ
մը ունէին ։ Երբոր ժողովեցան
17 բոլոր անոնց Պիղատոս , Ո՞րը կ'ու-
զէք որ ձեզի արձակեմ . Barabbas
բա՞ն թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս
18 կ'ըսուի . Վասնզի գիտէր թէ նա-
խանձի համար մատնեցին զանի-
կայ ։
19 Ու երբոր անիկայ առեանը նստեր
էր , անոր կնիկը հասը խրկեց անոր
ու ըսաւ , Դուն ան արդարին հետ
բան մը չունենաս , քանզի որ այ-
սօր երազիս մէջ շատ գիպուածներ
անցան գլխէս անոր համար ։
20 Հապց քահանայապետները և ծե-
րերը ժողովուրդը համոզեցին որ
Barabbas խնդրեն ու Յիսուսը
կորսընցընեն ։ Պատասխան առաւ
21 կուսակալը ու ըսաւ անոնց , Ո՞ր
երկուքէս ձերը կ'ուզէք որ ձեզի
արձակեմ . և անոնք ըսին , Barabbas ։ 22
Ըսաւ անոնց Պիղատոս ։ Ուրեմն ի՞նչ ընեմ Յիսուսը՝ որ
Քրիստոս կ'ըսուի ։ Բոլոր ալ 23
ըսին անոր , Խաչ հանել . և
կուսակալը ըսաւ , Ո՞րչափ չար
գործ ըրաւ . և անոնք ետ առաւել
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Խաչ
հանել ։ Ու Պիղատոս տեսնելով 24
որ օգուտ մը չըլլար , հապա
ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլար ,
ջուր առաւ՝ ձեռքերը ըսուց ժողո-
վուրդին առջեւ՝ ու ըսաւ , Ես ան-
արդարին արիւնէն անպարտ եմ .
դուք մտածեցէք ։ Ու բոլոր ժո- 25
ղովուրդը պատասխան տալով ը-
սաւ , Անոր արիւնը մեր վրայ ու
մեր որդւոցը վրայ ըլլայ ։ Ան- 26
առեն Barabbas արձակեց անոնց ,

և Ջիռուզը ծեծելով՝ անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչըն ։
27 Ու սանեը կուսակալին գիտուռ- նելը գալատեն ներսը առին Յի- սուսը , ու բոլոր գնդապետն ի- 28 գունդը անոր վրայ ժողվեցին . Ու զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր վերարկու մը հագուցին անոր ։
29 Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին , ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը . և անոր առջեը ծնկան վրայ գալով՝ ծաղր կ'ընէին զանիկայ , ու կ'ըսէին , Ողջոյն քեզ՝ 30 Հրէից թագաւոր ։ Ու թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կ'առնէին ու 31 անոր գլուխը կը ծեծէին ։ Ու երբոր ծաղր ըրին անիկայ , վերար- կուն վրայէն հանեցին ու իր հան- դերձները հագուցին անոր , և տա- րին զանիկայ խաչը հանելու ։
32 Ու գուրս ելլելով՝ Կիւրենացի մարդ մը գտան Սիմոն անունով , զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ անոր 33 խաչը վերցընէ ։ Ու Golgotha գոթթա ըսուած տեղը , որ է գանկի 34 տեղ . Ու լեղիով խառնած քացախ տուին անոր որ խմէ . ու երբոր համը առաւ , խմել չէր ուզեր ։
35 Ու զանիկայ խաչը հանելով , անոր հանդերձները վիճակով բաժնեցին . [որ մարգարէին ըսուածը կատա- րուի , Իմ հանդերձներս իրենց մէջ բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս 36 վրայ վիճակ ձգեցին ։] Ու նստած 37 անիկայ կը պահէին ։ Ու անոր դլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած դրին , Թէ Սա է Յիսուս՝ Հրէից 38 թագաւորը ։ Ան ատեն անոր հետ երկու աւազակ խաչուե- ցան , մէկը անոր աջ կողմին , ու մէկը ձախ կողմին ։
39 Ու անոնք որ կ'անցնէին կը հայ- հոյէին անոր , գլխնիներին կը շար- 40 ժէին , Ու կ'ըսէին , Դուն որ տա- ճարը կը քակես և երեք օրուան մէջ կը շինես , ապրեցիր ազատէ . թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , իջիր 41 ատ խաչէդ ։ Նոյնպէս ալ քահա- նայապետները դպիրներն ու ծերե- րուն հետ անդր բնելով՝ կ'ըսէին , 42 Ուրիշները ազատեց , ինքզինքը չկրնար ազատել . թէ որ Իսրայէ- լի թագաւոր է , թող հիմա իջնէ խաչէն , և իրեն հաւատանք ։ Ա- 43 ստուծոյ յուսացեր է , հիմա թող փրկէ ատիկայ՝ եթէ կ'ուզէ ատիկայ . ինչու որ ըսաւ , Թէ Ես Որդի Ա- ստուծոյ եմ ։ Իր հետը խաչուած 44 աւազակներն ալ նոյնպէս կը նա- խատէին զանիկայ ։
Ու վեցերորդ ժամէն մինչև ին- 45 ներորդ ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ ։ Ու ժամը իննին 46 առնոները Յիսուս մեծ ձայնով ա- ղաղակեց ու ըսաւ , Էլի՛ Էլի՛ լա՞- մա սաբաքթանի . որ ըսել է Ա- ստուած իմ , Աստուած իմ , ինչո՞ւ զիս թողուցիր ։ Ոմանցմէ ոմանք՝ 47 որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին , Եղիան կը կանչէ ։ Ու շուտ մը անոնցմէ մէկը 48 վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ ։ Ու միւս- 49 ները կ'ըսէին , Թող տուր՝ տես- նենք թէ Եղիան կու գայ ատիկայ ազատելու ։
Ու Յիսուս գարձեալ մեծ ձայ- 50 նով աղաղակեց՝ ու հոգին աւանդեց ։
Ու ահա տաճարին վարագուրը 51 վերէն 'ի վար երկուքի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , և քարերը պատռեցան ։ Ու գերեզմանները 52 բացուեցան , ու շատ սուրբ նին- ջեալներու մարմիններ յարուցին առին ։ Ու գերեզմաններէն ելան 53 անոր յարութենէն ետև , մտան սուրբ քաղաքը ու շատերուն երե- ցան ։
Բայց հարիւրապետը և անոր հետ 54 Յիսուսը պահողները՝ երբոր տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները , շատ վախցան ու ըսին , Անշուշտ ասիկայ Աստուծոյ Որդի Սատուծոյ էր ։
Ու հոն շատ կիներ կային որ 55 հեռուէն կը նայէին , որոնք Գալի- լեացէն Յիսուսի ետևէն եկած էին ծառայութիւն ընելու ։ Որոնց մէջ 56 էր Մարիամ Մագդալենացին և Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մարիամ և Զեբեդեսի որդոց մայրը ։

57 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն
58 ալ Յիսուսի աշակերտ էր : Այս այս Պիղատոսին գոյը երթալով՝ Յիսուսին մարմինը խնդրեց . ան ատենը Պիղատոս հրաման ըրաւ որ
59 մարմինը առնուի : Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով
60 պատենց , եւ դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր . և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը գլորելնելով գնաց :
61 Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացին և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը նստած :

62 Եւ հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթին ետև էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողվուեցան Պի-
63 զատոսին գոյը , եւ ըսին , Տէր՝ կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր թէ Երեք օրէն ետև յարութիւն
64 կ'առնեմ : Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին ըզգուշութիւն ընեն . չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկայ գողնան , և ժողովուրդին ըսեն թէ Մեռելներէն յարութիւն առաւ . ու եղբի մոլորութիւնը առ-
65 ջինէն գէշ ըլլայ : Պիղատոս ա-նոնց ըսաւ , Ունիք պահապան զինուորներ . գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպես որ գիտէք :
66 Անոնք ալ գացին գերեզմանին ըզգուշութիւն ըրին , քարը կնքելով ու պահապան զինուորներ դնելով :

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Եւ շաբաթի գիշերը որ Միկշաբթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին ու միւս Մարիա-
2 մը՝ գերեզմանը տեսնելու : Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , (քանի որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց գահնն Միկիի գլորեցուց քարը , ու անոր վրայ
3 նստաւ : Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հանդերձները
4 Միւնի պէս ճերմակ : Եւ անոր

վախէն պահապանները խռովեցան , ու մեռածի պէս եղան : Պատա-
5 խան տուաւ հրեշտակը ու ըսաւ կիներուն , Դուք մի վախնաք , քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յի-
6 սուսը՝ որ խաչուեցաւ . Այրիկայ հոս չէ , ինչպէս որ յարութիւն առաւ , ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք այն
7 տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր : Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ , և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ . ահա ձեզի ըսի : Եւ անոնք
8 շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու :

Եւ երբոր կ'երթային անոր աշա-
9 կերտներուն պատմելու , ահա Յիսուս անոնց դէմը ելաւ ու ըսաւ , Ողջոյն ձեզ : Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին , ու
10 երկրպագութիւն ըրին անոր : Ա-տենը Յիսուս ըսաւ անոնց , Մի վախնաք , գացէք իմ եղբայրներուս ըսէք որ Գալիլեա երթան , ու հոն զիս պիտի տեսնեն :

Երբոր անոնք կ'երթային՝ ահա
11 պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան , ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած բաները : Եւ անոնք ժողո-
12 վուելով հետ մէկտեղ ժողովրդով ու խորհուրդ ընելով՝ շատ դրամ տուին զինուորներուն ,
13 ըսին , Ասէք թէ Անոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք :
14 Եւ թէ որ այս բանը կառավարչին ականջը հասնի , մենք անիկայ կը համոզենք , և ձեզ ապահով կ'ընենք :
15 Անոնք ալ առակը առին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին . և այս խօսքը Հրէից մէջ տարածուեցաւ մինչև այս օրս :

Իսկ տասնմէկ աշակերտները
16 գացին Գալիլեա այն լեռը՝ ուր որ Յիսուս իրենց հրամայեր էր :
17 Եւ երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն ըրին անոր , բայց անոնք

18 տարակուսեցան : Եւ Յիսուս մա-
տենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ ,
Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուե-
19 ցաւ երկինքի ու երկրի մէջ : Ուս-
րեմն գացէ՛ք բոլոր ազգերը աշա-
կերտեցէ՛ք , մկրտեցէ՛ք զանոնք յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
Սրբոյ . Սորվեցուցէ՛ք անոնց որ ան 20
ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես
ձեզի պատուիրեցի . և ահա ամէն
օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխար-
հիս վերջը :

ԵՒԵՏԵՐԵՆ ԸՍՏ ՄԵՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Աստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիս-
տոսի աւետարանին սկիզբը :
2 Ինչպէս որ մարգարէից մէջ գրուած
է , Ահա ես իմ դեսպանս կը խըր-
կեմ քու երեսիդ առջևէն , որ քու
ճամբադ պիտի պատրաստէ քու
3 առջևէդ : Անապատի մէջ կան-
չողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան
պատրաստեցէ՛ք , անոր շաւիղները
4 շիտկեցէ՛ք . Յովհաննէս անապա-
տին մէջ կը մկրտէր , և ապաշխա-
րութեան մկրտութիւն կը քարո-
զէր՝ մեղքերու թողութեան հա-
5 մար : Եւ բոլոր Հրէաստանի
երկիրը ու Երուսաղէմացիք կ'եր-
թային անոր , ու ամէնքը կը մկըր-
տուէին անկէ Յորդանան գետին
մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով :
6 Եւ Յովհաննէս հագեր էր ուղտի
մազ , և իր մէջքը կաշիէ գօտի .
ու իր կերակուրը մարախ ու վայ-
7 րենի մեղր էր : Եւ կը քարոզէր
ու կ'ըսէր , Իմ ետևէս ինծմէ զօ-
րաւորը կու գայ , որ ես արժանի
չեմ ծռելու և անոր կօշիկներուն
8 կապերը արձկելու : Ես ձեզ ջը-
րով մկրտեցի , բայց անիկայ ձեզ
Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ :
9 Ու եղաւ որ ան օրերը Յիսուս
Գալիլեայի Նազարեթէն եկաւ , ու
Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յոր-
10 դանանու մէջ : Եւ շուտ մը ջու-
րէն ելլելուն պէս երկինքը բացուած
տեսաւ , և Հոգին աղաւնիի պէս՝
11 որ իր վրայ կ'իջնէր : Եւ ձայն մը
եկաւ երկինքէն՝ որ կ'ըսէր , Դուն
ես իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւ-
նեցայ եմ :
Եւ շուտ մը Հոգին անապատը 12
հանեց զանիկայ : Ու քառասուն օր 13
հոն էր անապատին մէջ՝ Սատա-
նայէն փորձուած . և գազաններու
հետ էր , ու հրեշտակները իրեն
սպասաւորութիւն կ'ընէին :
Եւ Յովհաննէսին մատնուելէն 14
ետև Յիսուս Գալիլեա եկաւ , Աս-
տուծոյ արքայութեան աւետարանը
կը քարոզէր ու կ'ըսէր , Թէ ժա- 15
մանակը լրացած է , և Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մտեցած է .
ապաշխարեցէ՛ք ու աւետարանին
հաւատացէ՛ք :
Երբոր Գալիլեացւոյ ծովուն քո- 16
վերը կը պտըտէր , տեսաւ Սիմոնը
ու Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը՝
ծովը ուռկան ձգած , ինչու որ ձկ-
նորս էին : Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 17
նոնց , Իմ ետևէս եկէք , ու ես
ձեզ կընեմ որ մարդու որսորդ ըլ-
լաք : Անոնք ալ շուտ մը իրենց 18
ուռկանները թողուցին ու անոր
ետևէն գացին : Եւ անկէ քիչ մը 19
առաջ երթալով՝ տեսաւ Զեբե-
դեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը
Յովհաննէսը , որ անոնք ալ նա-
ւին մէջ ուռկանները կը կարկը-
տէին . Եւ շուտ մը զանոնք կան- 20
չեց . անոնք ալ իրենց հայրը Զե-
բեդեոսը վարձկաններուն հետ նա-
ւին մէջ ձգելով , անոր ետևէն
գացին :
Ու մտան Կափառնայում . և 21
իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը
մտնելով՝ կը սորվեցընէր : Եւ կը 22
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ , ինչու որ իշխանու-
թիւն ունեցողի մը պէս կը սորվե-
ցընէր անոնց , ու չէ թէ դպիրնե-

23 բուն պէս : Եւ անոնց ժողովարա-
նին մէջ մարդ մը կար , որ պիղծ
ոգի ունէր իր ներսին դէն , որ աղա-
24 ղակեց ըսելով , Ովծդ տուք ,
դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝
Յիսուս Նազովրեցի . միթէ մեզ
կորսընցընելո՞ւ եկար . դիտեմ քեզ՝
25 ով ես , Աստուծոյ Սուրբը : Եւ
Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով ,
26 Պապանձէ՛ ու ե՛լ ատկէ : Եւ
պիղծ ոգին սաստիկ ջնջեց զանի-
կայ , ու մեծ ձայնով մը աղաղա-
27 կեց ու անկէ ելաւ : Եւ ամէնքը
զարմացան , անանկ որ իրարու հար-
ցուփորձ կ՛ընէին ու կ՛ըսէին , Ա՛յս
ի՞նչ է . ի՞նչ նոր վարդապետու-
թիւն է աս , որ իշխանութիւնով
պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ ,
28 ու իրեն կը ծառայեն : Եւ շուտ
մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն
կողմերը ելաւ :

29 Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելլե-
լով՝ Սիմոնին ու Անդրէասին տունը
մտան Յակոբոսին և Յովհաննէսին
30 հետ : Ու Սիմոնին զոքանչը ջեր-
մէ բռնուած պառկած էր , և շուտ
31 մը անոր համար ըսին իրեն : Ու
Յիսուս մօտեցաւ անոր ձեռքէն բըռ-
նեց՝ վերցուց անիկայ . և խկոյն
ջերմը թող տուաւ զանիկայ , ու
անոնց սպասաւորութիւն կ՛ընէր :

32 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ արե-
գակին մտած ատենը բոլոր հի-
ւանդները և դիւահարները իրեն
33 կը բերէին : Ու բոլոր քաղաքը
34 դուռը ժողվուեր էր : Եւ շատ
հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէ
բժշկեց , ու շատ դևեր հանեց . ու
դևերուն խօսիլ չէր տար , ինչու որ
գինքը կը ճանչնային :

35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ
ելլելով գեռ լուսցած՝ ելաւ ու
գնաց անապատ տեղ մը , և հոն ա-
36 ղօթք կ՛ընէր : Ու Սիմոն և իր
հետը եղողները գացին անոր ետևէն ,
37 Ու երբոր գտան զանիկայ՝ ըսին
անոր թէ Ամէնը քեզ կը փնտը-
38 ռեն : Եւ ըսաւ անոնց , Երթ-
երթանք մերձակայ գիւղաքաղաք-
ները , որ հոն ալ քարոզեմ , ո-
քանզի ասոր համար ելեր եմ :
39 Եւ անոնց ժողովարանները մէջը
կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ ,
ու դևեր կը հանէր :

40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ՛ա-
ղաչէր , ծունկ կը դնէր ու կ՛ըսէր
անոր , Թէ որ ուզես , կրնաս զիս
մաքրել : Եւ Յիսուս խղճալով՝
41 ձեռքը երկնցուց , դպաւ անոր՝ ու
ըսաւ անոր , Կ՛ուզեմ՝ մաքրուէ :
42 Ու երբոր ան ըսաւ անոր , շուտ մը
բորոտութիւնը անկէ գնաց , ու
43 մաքրուեցաւ : Եւ սաստիկ պա-
տուէր տալով անոր՝ շուտ մը դուրս
հանեց անիկայ , ու ըսաւ անոր ,
44 Ո՛գոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չը-
սես . հապա գնա՛ քեզ քահանային
ցուցո՛ւր , և տո՛ւր քու մաքրուե-
լուդ ընծան , որ Մովսէս պատուի-
րեց՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու
համար : Հայդ անիկայ ելլելով՝ 45
սկսաւ շատ հրատարակել ու բա-
նը տարածել , անանկ որ ալ ինքը
չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք
մը մտնել . հապա դուրսը անա-
պատ տեղուանք էր , և ամէն կող-
մերէն իրեն կու գային :

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ նորէն Կափառնայում մտաւ
քանի մը օրէն ետև . Ու լսուե-
2 ցաւ որ անիկայ տան մէջ է , և
շուտով շատ մարդիկ ժողովուեցան ,
անանկ որ՝ ալ տեղ չկար , ո՛չ ալ
դրանը քովերը . ու կը խօսէր ա-
3 նոնց Աստուծոյ խօսքը : Եւ կու
գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած
4 անդամալոյծ մը կը բերէին : Ու
երբոր բազմութիւնէն չէին կրնար
անոր մօտենալ , քակեցին տանը
տարկը՝ ուր որ Յիսուս էր , ու ծակ
մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահի-
ճը՝ որուն վրայ պառկած էր անդա-
5 մալոյծը : Եւ Յիսուս անոնց
հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդա-
մալոյծին , Ո՛րդեակ՝ քու մեղքերդ
6 քեզի ներուած են : Ու գրիչներէն
մէկ քանիները կային որ հոն նըս-
տեր էին , և իրենց սրտերուն մէջ կը
7 խորհէին՝ ըսելով , Ա՛ռնչու հոսկի
ասիկայ ասանկ հայհոյութիւններ
կը խօսի . ո՞վ կրնայ մեղաց թո-

զանիկայ տալ , բայց ինչպէս Յա-
8 սուած : Եւ Հիսուս խոկալէն յանե-
նալով իր հոգւոյն մէջ՝ որ ան-
դիմակաց կը խորհէին մէջերնին , ը-
սաւ անոնց , Ինչ իմաստ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ : Ո՞րը աւելի դիւ-
րին է , անդամալոյծին ըսել՝ Ու-
ղիդիդ ներուած են , եթէ ըսել ,
10 Ելիր , վերցուր անկողինդ ու քալէ : Բայց
որպէս զի գիտնաք թէ Որդւոյն մար-
դոյ իշխանութիւն ունի երկրի վը-
րայ մեղքերու թողութիւն տալու ,
11 (ըսաւ անդամալոյծին ,) Կ'ըսեմ
ձեզի , Ելիր , վերցուր անկողինդ ու
12 տունդ գնա : Ան ալ յարուցաւ մէջ
եղաւ , և իր անկողինը առնելով՝ ա-
ռջերնուն ասկից դուրս եղաւ , ա-
նոնք որ ամենքը ապշած ձեռացին ,
և փառք տուին Աստուծոյ ու ըսին
թէ Այսպէս բան մը ամենևին տեսած
չենք :
13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու
բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային ,
14 և կը սորվեցընէր անոնց : Ու
երբոր կ'անցնէր , տեսաւ Ղևի Ալ-
փէոսեանը , որ մաքս ընդունելու
տեղը նստած էր . ու ըսաւ անոր ,
Կիսկուր իմ ետևէս . ան ալ ելաւ
15 անոր ետևէն գնաց : Ու եղաւ որ
երբոր սեղան նստած էր անոր տանը
մէջ , շատ մաքսաւորներ ու մեղա-
ւորներ ալ սեղան նստած էին Յի-
սուսի հետ ու անոր աշակերտներուն
հետ . քանզի շատեր էին , ու ա-
16 նոր կ'երթային : Եւ դպիրնե-
րը ու փարիսեցիները երբոր տեսան
թէ անիկայ մաքսաւորներուն ու մե-
ղաւորներուն հետ կ'ուտէ , ըսին
անոր աշակերտներուն , Ինչո՞ւ հա-
մար մաքսաւորներուն ու մեղաւոր-
ներուն հետ կ'ուտէ ու կը խմէ :
17 Եւ Հիսուս երբոր լսեց , ըսաւ ա-
նոնց , Առողջներուն բժիշկ պէտք
չէ , հապա հիւանդներուն . ես ար-
դարները կանչելու չեկայ , հապա
մեղաւորները :
18 Եւ Յովհաննէսին ու փարիսեցի-
ներուն աշակերտները ծոմ կը պահէ-
ին . և եկան ու ըսին անոր , Ին-
չո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցի-
ներուն աշակերտները ծոմ կը պա-
հեն , ու քու աշակերտներդ ծոմ
չեն պահեր : Եւ Հիսուս ըսաւ 19
անոնց , Արդեօք կարելի՞ է որ
հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան
իրենց հետ է , ծոմ պահեն . որ-
չափ ժամանակ որ փեսան իրենց
հետը ունին , կարելի չէ ծոմ պա-
հել : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ 20
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հա-
պա ան օրը ծոմ պիտի պահեն :
Ոեւէր կարկտան չձգեր նոր լաթի 21
կտոր մը հին հանդերթի վրայ . թէ
չէ՝ ան նորը որ անոր լրութեանը
համար գրաուած է , հինէն կ'առնէ ,
ու պատռուածքը ալ աւելի գէշ
կ'ըլլայ . Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին 22
հին տիկերու մէջ կը դնէ . եթէ
ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ ,
ու գինին կը թափի և տիկերը
կը կորընչին . հապա նոր գինին նոր
տիկերու մէջ դնելու է :
Ու եղաւ որ շաբաթի օրը ինքը 23
ցորեանուն մէջէն կ'անցնէր , և իր
աշակերտները որ կ'երթային , սկը-
սան ցօղունները հասկերը փրցընել : Ու 24
փարիսեցիները ըսին իրեն , Տե՛ս
շաբաթի օրը ի՞նչ կ'ընեն , որ ար-
ժան չէ : Ինքն ալ անոնց ըսաւ , 25
Ինչու չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւի-
թին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ ,
և անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
հետն էին . Ինչպէս մտաւ Աբիա- 26
թար քահանայապետին օրովը , և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ , ու տուաւ
անոնց ալ որ իր հետն էին , որ
ինչու իրը օրինաւոր չէ ուտել , բայց
միայն քահանաներուն : Եւ ըսաւ 27
անոնց , Շաբաթը մարդուն հա-
մար եղաւ , ու չէ թէ մարդը շա-
բաթին համար : Ուրեմն Որդին 28
մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է :

Գ.

Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ , ու 1
հոն մարդ մը կար , որուն ձեռ-
քը չորցած էր : Եւ իրեն կը 2
սպասէին թէ արդեօք շաբաթի օրը
զանիկայ պիտի բժշկէ , որ իր վրա-
յով ամբաստանութիւն բերեն : Եւ 3
ինքը ձեռքը չորցած մարդուն ը-

4 սաւ • Ելլէր մէջտեղը կոչնէ ։ Ու
բսաւ անոնց , Հ՞արամ օրը բա-
րի՞ք ընել արժան է , թէ չարիք
ընել • հոգի մը ապրեցընե՞լ , թէ
մեռցընել • բայց անոնք լուռ կե-
5 ցան ։ Ու Յիսուս բարկութեամբ
շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝
անոնց սրտերուն կուրութեանը հա-
մար տրտմած , ըսաւ ան մարդուն ,
Ձեռքդ երկընցու՛ր • ան ալ եր-
կընցուց , և անոր ձեռքը ողջացաւ ։
6 Ու փարիսեցիները ելլելով Հերոդեսեան-
ներուն հետ մէկտեղ չուտ մը դուրս
ելլելով , անոր դէմ խորհուրդ կ'ը-
նէին թէ ինչպէս կորսընցընեն ա-
նիկայ ։
7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը
ծովեզերքը գնաց • և շատ բազ-
մութիւն անոր ետևէն գացին Գա-
8 լիլեայէն , ու Հրէաստանէն , Ու
Երուսաղեմէն , ու Իդումէն և
Յորդանանու անդիի կողմէն • ու
անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի չըր-
ջակայ տեղերէն էին , շատ բազմու-
թիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ'ընէր ,
9 իրեն եկան ։ Ու իր աշակերտնե-
րուն ըսաւ որ նաւակ մը պատրաստ
կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին
բազմութեանը պատճառու , որ
10 զինքը չնեղեն ։ Վասնզի շատերը
բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցող-
ները վրան կը դիպուէին որ իրեն
11 դպչին ։ Ու պիղծ ոգիները երբոր
զինքը կը տեսնէին , կ'իյնային իր
առջևը , կը կանչըռտային ու կ'ը-
12 սէին , Դուն ես Աստուծոյ Որդին •
և ինքը սաստիկ կը յանդիմաներ
զանոնք , որ զինքը չյայտնեն ։
13 Ու լեռը ելլելով , իր ուզածնե-
րը իրեն կանչեց • ու գացին անոր
14 քովը ։ Ու տասներկու հոգի ո-
րոշեց , որ իր հետը ըլլան , և որ
15 անոնք խրկէ քարոզել , Ու իշխա-
նութիւն ունենալ ցաւերը բժշկե-
16 լու և դևերը հանելու ։ Ու Սի-
17 մոնին անունը Պետրոս դրաւ • Ու
Զեբեդեան Յակոբոսին՝ ու Յա-
կոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ ա-
նոնց անուններն Բոանեռգես դրաւ ,
18 որ ըսել է՝ Որդիք օրոտման • Ու
Անդրէասը , ու Փիլիպպոսը , և
Բարթուղիմէոսը , ու Մատթէոսը ,
և Թովմասը , ու Ալփէոսեան Յա-
կոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն
Կանանացին , Ու Յուդա Իսկա- 19
րիովտացին , որ նաև մատնեց զա-
նիկայ ։
Տուն մը եկան , և նորէն ժողո- 20
վուրդը ժողվուեցաւ , անանկ որ
հաց ուտելու ալ չկրցան
ըլլալ ։ Ու երբոր իրենները լսե- 21
ցին , ելան որ զինքը բռնեն , քան-
զի կ'ըսէին թէ խելքէն ելած է ։ Ու 22
ան դպիրները որ Երուսաղեմէն ի-
ջեր էին , կ'ըսէին թէ Բէել-
զեբուղ կայ , և
դևերուն իշխանովը դևերը կը հա-
նէ ։ Ու իրեն կանչելով զանոնք , 23
առակներով կ'ըսէր անոնց , Ի՞նչ-
պէս կրնայ Սատանան Սատանայ
հանել ։ Ու թէ որ մէկ թագա- 24
ւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի ,
ան թագաւորութիւնը չկրնար կե-
նալ ։ Ու թէ որ տուն մը իրեն 25
դէմ բաժնուի , ան տունը չկրնար
կենալ ։ Ու թէ որ Սատանան իրեն 26
դէմ ելաւ ու բաժնուած է , անկ-
կայ չկրնար կենալ , հապա անոր
վերջը հասած է ։ Մէկը չկրնար 27
զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝
անոր կարասիները յափշտակել ,
թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը
կապէ , ու յետոյ անոր տունը կո-
ղոպտէ ։ Ամէնքին կ'ըսեմ ձեզի 28
որ Որդիք մեղքերը պիտի ներուին
մարդոց որդիներուն , և հայհոյու-
թիւնները՝ որչափ որ հայհոյեն ։
Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ 29
հայհոյէ , յաւիտեան թողութիւն
պիտի չունենայ , հապա յաւիտե-
նական դատաստանի պարտաւոր
պիտի ըլլայ • Վասն զի կ'ըսէին 30
թէ Պիղծ ոգի կայ անոր ներսի
դին ։
Էտքը անոր մայրը ու եղբայր- 31
ները եկան , և դուրսը կայնելով՝
հարդ խրկեցին ու կը կանչէին զա-
նիկայ ։ Ու ժողովուրդը անոր բո- 32
լորտիքը նստեր էր • ու իրեն ըսին
թէ Ահա քու մայրդ ու եղբայր-
ներդ դուրսը կայներ են և քեզ
կ'ուզեն ։ Ու անոնց պատասխան 33

տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ո՞վ է
34 իմ մայրս կամ եղբայրներս : Ու
իր բոլորտիքը նստողներուն նայե-
լով՝ ըսաւ , Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս . Ո՛ւր ան որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , ա-
նիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու
մայրս :

Գ Լ · Դ

1 Դարձեալ սկսաւ սորվեցընել ծով-
եզերքին վրայ , և շատ ժո-
ղովուրդ անոր քովը ժողվուեցաւ ,
անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու
նստաւ ծովուն վրայ , և բոլոր ժո-
ղովուրդը ցամաքը ծովուն եզերքն
2 էր : Ու անոնց շատ բաներ կը
սորվեցընէր առակներով , ու կ'ը-
սէր անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ , Լսեցէք , ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ : Ու երբոր
կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն
քովը ինկաւ , և թռչունները եկան
5 ու կերան զանիկայ : Ու ուրիշը
ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ ,
ուր որ շատ հող չկար . և շուտ
մը բուսաւ , հող խորունկութիւն
6 չունենալուն համար . Արեւուն ա-
րեւուն ծագած ատենը այրեցաւ ,
ու արմատ չունենալուն համար չոր-
7 ցաւ : Ու ուրիշը ինկաւ փուշերու
մէջ , և փուշերը ելան՝ ու խեղդե-
ցին զանիկայ , ու պտուղ չտուաւ :
8 Ու ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ ,
ու պտուղ կու տար , որ ելաւ
ու մեծցաւ , և կը բերէր մէ-
կուն տեղը երեսուն , ու մէկուն
տեղը վաթսուն , և մէկուն տեղը
9 հարիւր : Ու կ'ըսէր , Ան որ լսե-
լու ականջ ունի , թող լսէ :
10 Ու երբոր առանձին էր , իր քո-
վը եղողները տասներկուքին հետ
մէկտեղ հարցուցին իրմէն ան առա-
11 կը : Ու ըսաւ անոնց , Ձեզի
տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը խորհուրդը , բայց
անոնց որ դուրսէն են , ամէն բան
12 առակներով կ'ըլլայ . Որ տեսնելով
տեսնեն՝ ու չտեսնեն , և լսելով
լսեն՝ ու չհմանան , որ չըլլայ թէ
դարձի դան , և իրենց մեղացը թո-
ղութիւն ըլլայ : Ու ըսաւ անոնց , 13
Ձես առակը չէ՞ք գիտեր . ուրեմն
ի՞նչպէս պիտի գիտնաք ամէն ա-
ռակները : Սերմ ցանողը խօսքը 14
կը ցանէ : Ու ճամբուն քովին- 15
նները անոնք են՝ որոնց մէջ խօսքը
կը ցանուի . ու երբոր կը լսեն ,
շուտ մը Սատանան կու գայ և ա-
նոնց սրտերուն մէջ ցանուած խօսքը
կը հանէ : Նոյնպէս ալ ապառա- 16
ժուտ տեղերու վրայ ցանուածները
անոնք են , որ երբոր կը լսեն խօս-
քը՝ շուտ մը ուրախութեամբ կ'ըն-
դունին զանիկայ . Ու իրենց մէջը 17
արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ
կը տևեն , ետքը երբոր նեղութիւն
կամ հալածանք ըլլայ խօսքին հա-
մար , շուտ մը կը գայթակղին :
Ու փուշերուն մէջ ցանուածները 18
անոնք են՝ որ երբ խօսքը կը լսեն ,
Աշխարհիս գբաղմունքները ու հա- 19
րստութեան խաբէութիւնները ,
և ուրիշ բաներուն ցանկութիւն-
ները մէջ մտնելով՝ խօսքը կը խեղ-
դեն , ու կ'ըլլայ անպտուղ : Ու ա- 20
ղէկ հողի մէջ ցանուածները անոնք
են , որ խօսքը կը լսեն՝ և կ'ընդու-
նին , ու պտուղ կու տան՝ մէկուն
տեղը երեսուն , և մէկուն տեղը
վաթսուն , ու մէկուն տեղը հա-
րիւր :

Ու ըսաւ անոնց , Միթէ ճրագը 21
գրուանին կամ մահիճին տա՞կը
դրուելու համար կու գայ . չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու համար :
Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ , որ 22
պիտի չյայտնուի . և գաղտուկ բան
մը չէ եղած՝ որ երեւան պիտի չելլէ :
Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի , 23
թող լսէ :

Ու ըսաւ անոնց , Տեսէք ինչ 24
կը լսէք . ինչ չափով որ դուք կը
չափէք , նոյն չափովը պիտի չափուի
ձեզի . և ձեզի՝ որ կը լսէք , պիտի
աւելնայ : Ան որ ունի , 25
անոր պիտի տրուի . և ան որ չու-
նի , ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի :

Ու կ'ըսէր , Աստուծոյ թագա- 26
որութիւնը տանկ է , որպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ

27 ձգէ , Ու բնանայ և արթընայ գի-
շէր ու ցորեկ , և սերմը բուսնի
ու մեծնայ , ա՛ ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս : Վասնզի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ , առաջ խոտը ,
հետը հասկը , անկէ հետև լիցուն
29 ցորենը հասկին մէջ : Ու երբոր
պտուղը հասուննայ , շուտ մը մանգաղը կը խրկէ , ինչու որ հունձքի
ատենը հասած է :

30 Ու կ'ըսէր , Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցնենք , կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք : Անանձնի հատին
նման է , որ հողի մէջ ցանուած
ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմե-
32 րուն ամենէն պզտիկն է . Ու երբոր ցանուի , կը բուսնի և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ ,
ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ , անոնք
որ երկնից թռչուններուն հերիք
կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնակելու :

33 Ու ասանկ շատ առակներով կը
խօսէր անոնց հետ խօսքը ծրչափ
34 որ կընային մտիկ ընել . Ու առանց առակի բան մը չէր խօսեր անոնց ,
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկնէր ամենը :

35 Ու նոյն օրը երբոր իրիկուն կ'ըլ-
լար , ըսաւ անոնց , Երթ-
36 անդիի կողմը անցնինք : Անոնք
ալ ժողովուրդը թողուցին՝ ա-
ռին գինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ . և ուրիշ նաւակներ ալ կա-
37 յին անոր հետ : Ու հովի մեծ
փոթորիկ մը եղաւ , և ալիքները
նաւուն վրայ կու դային , անոնք
38 որ գրեթէ կը լեցուէր : Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար . արթընցուցին զանի-
կայ և կ'ըսէին անոր , Վարդապետ՝
39 հողդ չէ՞ որ կը կորսուինք : Ու
ելլելով՝ սաստկց հովին , և ծովուն
ըսաւ , Դադարէ՛ լուռ կեցիր . ու
հովը դադարեցաւ , և մեծ խաղա-
40 ղութիւն եղաւ : Ու ըսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ ասանկ վախկոտ էք , ի՞նչ-
պէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք :
Ու անոնք խիստ վախցան , ու կ'ը-
սէին իրարու , Արդեօք ո՛վ է ասի-

կայ , որ հովը ու ծովը ասոր կը
հնազանդին :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ու եկան ծովուն անդիի կողմը
Գադարացւոց երկիրը : Ու
2 երբոր ինքը նաւէն ելաւ , դիմա-
ւորեցին զինքը անմիջապէս մարդ մը պատա-
հելցաւ իրեն , որ պիղծ ոգի ունէր .
3 Ու անոր բնակած տեղն ալ գերեզ-
մաններուն մէջն էր . ու չղթայով
ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կա-
պել . Ուրովհետև շատ անգամ
4 ոտնակապերով և չղթաներով կա-
պուած էր , բայց անիկայ չղթաները
կտրեր ու ոտնակապերը կոտրտեր
էր , և մէկը չէր կրնար զանիկայ
5 նուաճել . Ու միշտ գիշեր ու ցե-
րեկ գերեզմաններուն մէջ ու լեռ-
ներուն մէջ կը կանչըռտէր , ու
իր մարմինը քարերով կը ճեղքըռ-
6 տէր : Երբոր Յեսուսը հեռուանց Հիսուսը
տեսաւ , վազեց ու երկրպագութիւն
7 ըրաւ անոր , Ու մեծ ձայնով մը
աղաղակեց ու ըսաւ , Ի՛ւն իմ
հետս ի՞նչ բան ունիս Հիսուս՝
Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ , քեզ
Աստուծով կ'երդմնցընեմ , գիս մի՛
8 տանջեր : (Վասնզի կ'ըսէր անոր ,
Պիղծ ոգի՝ ելլիր ատ մարդէն :)
9 Ու անոր հարցուց թէ Ինչ անուն
ի՞նչ է . ու ըսաւ անոր , Իմ ա-
նունս Լեգէոն է , ինչու որ մենք
շատեր ենք : Ու շատ կ'աղաչէին
10 անոր՝ որ զիրենք ան երկրէն դուրս
չխրկէ : Ու հոն լեռանը մօտ խո-
11 զերու մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'ա-
րածուէին : Ու բոլոր դևերը ա-
12 ղաչեցին անոր ու ըսին , Մեզ
խոզերուն խրկէ , որ անոնց մէջը
13 մտնենք : Ու Հիսուս շուտ մը
հրաման տուաւ անոնց . ու երբոր
պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը
մտան , և երամակը գահավէժ տե-
ղէն ծովը վազեց , (երկու հազարի
չափ կային ,) ու ծովուն մէջը խեղ-
դուեցան : Ու խոզարածները փա-
14 խան , ու պատմեցին քաղաքը ու
գաւառակները . և մարդիկ ելան տես-
նելու՝ թէ ինչ բան է որ եղաւ :
15 Ու եկան Հիսուսին , և տեսան դի-

տահարը՝ որ լճգէան ունէր , որ հա-
գուած ու խնկոյը վրան եկած նաեր
16 էր , ու վախցան : Ու անոնք որ
տեսեր էին , պատմեցին անոնց թէ
ինչ եղաւ դիւահարին , նաև խո-
17 զերուն վրայով : Ու սկսան ա-
ղաչել անոր , որ իրենց սահմաններէ-
18 ն երթայ : Ու երբոր անիկայ
նաւը մտաւ , դիւահարը կ՚աղաչէր
19 անոր որ հետը ըլլայ : Ու Յի-
սուս թող չտուաւ անոր , հապա
ըսաւ անոր , Գնա քու տունդ քու
ընտանեացդ , ու պատմէ անոնց
ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ , և ողոր-
20 մցաւ քեզի : Ան ալ գնաց , և
սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել
ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ . և ա-
մէնը կը զարմանային :

21 Ու երբոր Յիսուս նաւով նորէն
հինգ անդիի կողմը անցաւ , շատ
բազմութիւն ժողվուեցաւ անոր քո-
22 ղը , և ինքը ծովեզերքն էր : Ու
ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու
գար , որուն անունը Յայրոս էր ,
ու երբոր տեսաւ զանիկայ , անոր
23 ոտքը ինկաւ . Ու շատ կ՚աղաչէր
անոր ու կ՚ըսէր թէ Իմ ագիկիս
մունետիկ մատ է , գաս անոր վը-
րայ ձեռք դնես , որպէս զի ապատի ,
24 ու պիտի ապրի : Ու գնայ անոր
հետ , ու շատ բազմութիւն իր
ետեւէն կ՚երթային ու կը նեղէին
զինքը :

25 Ու կնիկ մը՝ որ տասներկու տա-
րի արիւնէն տեղատութեան մէջ
26 էր , Ու շատերէն բաներ կրած էր շատ
բժիշկներէն , և իր բոլոր ունեցա-
ծը վատներ էր , ու օգուտ մը չէր
գտեր , հապա ևս առաւել գայրա-
27 կոտ էր , Երբոր Յիսուսին վրայով
լսեց , եկաւ հետեւ բազմութեանը
մէջ , ու անոր հանդերձին դպաւ .
28 Վասնզի կ՚ըսէր , Թէ որ միայն անոր
հանդերձներուն դպչիմ , պիտի
29 բժշկուիմ : Ու շուտ մը իր ա-
րիւնին աղբիւրը չամրեցաւ , ու իր
մարմնին մէջ իմացաւ թէ ան-
30 կաներն բժշկուեցաւ : Ու Յիսուս
շուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ
ան զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ ,
դարձաւ բազմութեանը մէջ ու ը-
սաւ , Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձնե-
րուս : Ու իր աշակերտները 31
ըսին իրեն , Կը տեսնես որ բազ-
մութիւնը քեզ կը նեղէ , ու կ՚ը-
սե՞ս թէ՝ Ո՞վ դպաւ : Ու 32
իր բոլորտիքը կը նայէր որ աս բա-
նը ընողը տեսնէ : Ու կինիկը վախ- 33
ցաւ ու դողաց , ինչու որ գիտէր
թէ իրեն ինչ եղաւ . և եկաւ՝ անոր
առջևը ինկաւ , ու բոլորը ճշմարտը
չիտկէ չիտակ զրուցեց անոր : Ու 34
Յիսուս ըսաւ անոր , Աղջիկ՝ քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց . գնա խա-
ղաղութեամբ , ու բժշկուած եղիր
քու տանջանքէդ :

Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , 35
ժողովրդապետին տունէն մարդ ե-
կան ու ըսին թէ Աղջիկդ մեռաւ ,
ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնե-
ցընես : Իսկ Յիսուս ըսուած խօս- 36
քը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին
ըսաւ , Մի վախնար , միայն թէ
հաւատա : Ու մէկը թող չտուաւ 37
իր հետը երթալու , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակո-
բոսին եղբայրը Յովհաննէսը : Ու 38
ժողովրդապետին տունը գալով՝ տե-
սաւ աղմուկ և սաստիկ լացողներ ու
աղաղակողներ : Ու ներս մտնելով՝ 39
ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ խռովիր էք
ու կու լաք . մանուկը մեռած չէ ,
հապա կը քնանայ : Ու ծաղր կ՚ը- 40
նէին անիկայ . բայց ինքը ամէնը
դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ
մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք
որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն ուր
որ մանուկը պառկած էր : Ու 41
մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ
անոր , Տալիթա կում , որ կը
թարգմանուի , Աղջիկ (քեզի կ՚ը-
սեմ ,) ելլէ : Ու իսկոյն աղջիկը 42
ոտք ելաւ ու կը քալէր , ինչու որ
տասներկու տարեկան էր . ու մեծ
ապշութեամբ ապշեցան : Ու սաս- 43
տիկ պատուիրեց տուաւ անոնց որ մէ-
կը չգիտնայ սա բանը , ու ըսաւ որ
անոր ուտելիք տան :

ԳԼՈՒԽ Ը.

Ու անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկի- 1
քը , ու անոր աշակերտները իր

2 եւ եկաւ գայթն ։ Եւ շաբաթ օրը
սկսաւ ժողովարանին մէջ
սորվեցընել . ու շատերը լսելով՝
կը զարմանային ու կ'ըսէին , Այս-
կայ ո՞ւսկից ունի այս բաները , կամ
այս ի՞նչ իմաստութիւն է որ այսը
տրուած է , որ այսպէս հրաշքներ
3 կ'ըլլան այսը ձեռքովը ։ Այսիկայ
հիւսը չէ՞ , Մարիամին որդին , և
Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յու-
դային ու Սիմոնին եղբայրը . ու
այսը քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն .
և անոր վրայով կը գայթակղէին ։
4 Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց , Մար-
գարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն
իր երկրին մէջ ու իր ազգական-
5 ներուն և իր տանը մէջ ։ Ու
չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ
ընել , միայն թէ քանի մը հի-
ւանդներու վրայ ձեռք դրաւ ու
6 բժշկեց զանոնք ։ Եւ անոնց ան-
հաւատութեանը վրայ կը զարմա-
նար . ու շրջակայ գեղերը պտըտե-
լով՝ կը սորվեցընէր ։
7 Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը ,
ու սկսաւ երկու երկու խրկել զա-
նոնք , ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ ։ Եւ
պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու հա-
մար բան մը չառնեն , բայց միայն
գաւազան մը . ո՛չ պարկ , ո՛չ
հաց , ո՛չ տակ գօտիներնուն մէջ .
9 հապա հողաթափ հագնին . և
Արկին հանդերձ մի՛ հագնիք՝ ըսաւ ։
10 Ու ըսաւ անոնց , Որ տուն որ
մտնէք , հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 կերթէք ։ Եւ անոնք որ ձեզ չեն ըն-
դունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ ,
երբոր անկէ կ'երթէք , ոտքերնուդ
տակի փոշին թօթվեցէ՛ք՝ անոնց
վկայութիւն ըլլալու համար ։ Ա՛ն-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ատենանոց ու
Գոմորացւոց աւելի դիւրին պի-
տի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան
թէ ան քաղաքին ։
12 Եւ անոնք երթալով՝ կը քարոզէին
13 որ մարդիկ ապաշխարեն ։ Եւ շատ
դեւեր կը հանէին , ու շատ հիւանդ-
ներ եղով՝ կ'օծէին ու կը բժշկէին
զանոնք ։
14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց ,
(ինչու որ անոր անունը յայտնի
եղաւ ,) ու կ'ըսէր թէ Յովհան-
նէս մկրտիչը մեռելներէն յարու-
թիւն առեր է , ու անոր համար
հրաշքներ կ'ըլլան անով ։ 15 Ուրիշ-
ները կ'ըսէին թէ Եղիան է , ուրիշ-
ներն ալ կ'ըսէին թէ Մարգարէ մըն
է , կամ մարգարէից մէկուն պէս ։
Բայց երբոր Հերովդէս լսեց , ը- 16
սաւ , Այսիկայ Յովհաննէսն է՝ որուն
գլուխը ես կտրեցի , մեռելներէն
յարութիւն առեր է ։
Վասն զի Հերովդէս ինքը հար- 17
խրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու
կապեց բանտը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդեայեին
համար , ինչու որ իրեն կին առեր
էր զանիկայ ։ Վասն զի Յովհան- 18
նէս Հերովդեսին կ'ըսէր , Չի՛ պէտք
օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կինը
ունենալ ։ Եւ Հերովդիա ոխ ու- 19
նէր անոր դէմ , ու կ'ուզէր անիկայ
մեռցընել ու չէր կրնար . Վասն- 20
որ Հերովդէս կը վախնար Յովհան-
նէսէն , գիտնալով թէ անիկայ ար-
դար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր
բերանը կը նայէր , ու անկէ լսելով՝
շատ բան կ'ընէր , և ախորժա-
թեամբ անոր մտիկ կ'ընէր ։ Ու 21
երբոր դիպուկ օր մը եղաւ , որ
Հերովդէս իր ծննդեան օրը ընթրիք
կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազա-
րապետներուն ու Գալիլեայի երևե-
լիներուն , Եւ Հերովդիային ազ- 22
ջիկը ճամբէն ներս մտնելով խա-
զայ , ու հաճեցուց եղաւ Հերովդե-
սին և իր հետը նստողներուն .
թագաւորը ըսաւ աղջկանը , Խըն-
դրէ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես , ու
պիտի տամ քեզի ։ Եւ անոր եր- 23
դում ըրաւ ըսելով , Ինչ որ գուն
ինձմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի ,
մինչև թագաւորութեանս կէսը ։
Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը 24
ըսաւ , Ինչ ուզեմ , ան ալ ը-
սաւ , Հովհաննէս Մկրտչին գլու-
խը ։ Եւ շուտ մը արտորալով 25
թագաւորին քովը մտաւ ու խնդ-
րեց՝ ըսելով , Կ'ուզեմ որ շուտով
սկուտեղի մը վրայ Հովհաննէս
Մկրտչին գլուխը տաս ինծի ։ Եւ 26

թագաւորը խիստ տրտմեցաւ , բայց երդումներուն համար ու իր հիւրը նստողներուն համար չուզեց
27 որ անոր խնդրուածքը մերժէ : Ու թագաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերելու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ . Ու սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը ու տուաւ աղջկանը , և աղջիկը զանիկայ իր
29 մօրը տուաւ : Ու անոր աշակերտները լսելով , եկան անոր մարմինը վերցուցին ու գերեզմանի մէջ դրին :

30 Ու առաքեալները Յիսուսի քովը ժողովուեցան , ու պատմեցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին և ինչ
31 որ սորվեցուցին : Ու անիկայ ըսաւ անոնց , Ակէք դուք առանձին՝ անապատ տեղ մը , և քիչ մը հանգչեցէք . քանզի շատերը կային որ կու գային ու կ'երթային . և
ՀԱՅ ուտելու ալ ժամանակ չէին
32 ունենար : Ու նաւով անապատ
33 տեղ մը գացին առանձին : Ու ժողովրդները տեսան զանոնք որ կ'երթային , և շատերը զանիկայ ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազեին , և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
34 վը ժողովուեցան : Ու Յիսուս երբոր դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ . ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին . և սկսաւ շատ բաներ սորվեցնել անոնց :

35 Ու երբոր ժամանակը շատ ուշացաւ , իր աշակերտները իրեն եկան՝ ու ըսին , Ասոր անապատ տեղ մըն է , ու ժամանակը ուշացած է .
36 Արձակէ ժողովրդները որ երթան բոլորտիքի գաւառակները ու գիւղերը ու իրենց համար հաց գնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին : Բայց անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Դուք տուէք անոնց որ ուտեն : Ու ըսին իրեն , Երթանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք անոնց որ ուտեն : Ըսաւ անոնց , Քանի՞ նկանակ ունիք ,

գացէք նայեցէք . ու երբոր գիտցան՝ ըսին , Հինգ , ու երկու ձուկ :
39 Ու հրաման ըրաւ անոնց՝ որ ամէնը կանանչ խոտին վրայ գունդ գունդ նստեցնեն : Ու դաս դաս նստան՝
40 հարիւրական ու յիսունական :
41 Ու հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ ու դէպ ի երկինքը նայելով , օրհնեց . և մասերից նկանակները ու տուաւ իր աշակերտներուն , որ անոնց առջևը դնեն , ու երկու ձուկը ամենուն ալ բաժնեց :
42 Ու ամէնքը կերան ու կշտացան .
43 Ու տասներկու կողով լցուցին՝ կտորտուքներէն ու ձուկերէն ալ :
44 Ու ան հացկերէն ուտողները հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ էին :

45 Ու շուտ մը իր աշակերտները արտօրցուց որ նաւը մտնեն , և իրենց առաջ միւս կողմը Բեթսայիդա անցնեն , մինչև որ ինքը ժողովուրդը արձակէ :
46 Ու անոնցմէ զատուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու :
47 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը մինակ ցամաքն էր :
48 Ու տեսաւ անոնք որ կը տագնապէին հովին համար , քանզի հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան չորրորդ պահուն առաւնները՝ ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ :
49 Անոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր , կարծեցին թէ ուրուական բան մըն է , ու կանչեցին .
50 Վասնզի ամէնքն ալ զանիկայ տեսան , ու խռովեցան . և ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ ու ըսաւ անոնց , Վա՛յ եղէք՝ ես եմ , մի՛ վախնաք :
51 Ու նաւը ելաւ անոնց քովը , ու հովը դադարեցաւ . և անոնք մտքերնուն մէջ չափէ դուրս ապշած էին ու կը զարմանային :
52 Վասն զի հացին վրայ խելք հասցնելը չհամցան , ինչու որ սիրտերնին թմրած էր :

53 Ու միւս կողմը անցնելով , Գեննեսարեթի երկիրը հասան և նաւը տեղաւորեցին :
54 Ու երբոր նաւէն ելան , ան տեղը ճանչցին իս-

55 կոյն Հանչցան գանիկայ · Եւ ասդին անդին վազելով բոլոր շրջակայ տեղուանքը , սկսան մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լսէին թէ հոն է : Եւ ուր որ կը
56 մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները , հրապարակները մէջ կը դնէին հիւանդները , ու կ'աղաչէին իրեն որ գոնէ իր հանդերձին քղանցքին դպչին . և որոնք որ դպան , բժշկուեցան :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Եւ իր քովը ժողվուեցան փարիսեցիները ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած էին :
2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
3 մեղադրեցին : Վասն որ փարիսեցիները ու բոլոր Հրէաները մինչև որ աղիկ մը ձեռքերնին չլուան , հաց չեն ուտեր , քանզի ծերերուն աւանդութիւնը կը բռնեն .
4 Եւ շուկայէն գալէն առանց թէ որ չլուացուին , չեն ուտեր . և ուրիշ շատ բաներ կայ որ ընդունած են ու կը բռնեն , այսինքն գաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ ամաններու և անկողիններու լուացմունք-
5 ներ : Վասն աստնիկայ փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր , թէ Վասն ի՞նչ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութիւնը պէս չեն երթար , հապա անլուայ ձեռքերով
6 հաց կ'ուտեն : Ան ալ պատասխանելով ու ըսաւ անոնց , Աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս որ գրուած է , Այս ժողովուրդը շրթունքներովը պիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռացած գաւառած է ինձմէ .
7 Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները իբրև վարդապետութիւն սորվեցընելով :
8 Վասն զի Աստուծոյ պատուիրանքը թողուալով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ինչպէս փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ , և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ը-
9 նէք : Ու ըսաւ անոնց , Աղէկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը պահէք :
10 Վասնզի Մովսէս ըսաւ , Ուս հայրդ ու մայրդ պատուէ . և Ով որ չար հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով թող մեռնի :
11 Բայց դուք կ'ըսէք , Թէ որ մարդ չար հօրը կամ մօրը ըսէ , Ան բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Կորբան է , (որ ըսել է ընծայ ,)
12 ուրեք կ'ելլայ անկից : Եւ ալ թող չէք տար անոր բան մը ընել իր հօրը կամ իր մօրը .
13 Ու Աստուծոյ խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը որ կ'աւանդէք . և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք :
14 Եւ բոլորը ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց , Լսեցէք ինձի ամէնքդ ու հասկըցէք :
15 Ոչ մէկ բան կայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ պղծելու , հապա ան բաները որ անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը կը պղծեն :
16 Ով որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
17 Ու երբոր ան բազմութենէն ներս եղաւ տուն մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն ան առակին համար :
18 Ու ըսաւ անոնց , Ա՞խ դուք ալ առանկ անմիտ էք . չէք հասկընար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի դին կը մտնէ ,
19 չկրնար զանիկայ պղծել . Վասն զի չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ , ու բոլոր կերածները կը մաքրէ :
20 Եւ կ'ըսէր թէ Ինչ որ կ'ելլէ մարդուն ներսէն , անիկայ կը պղծէ մարդուն :
21 Վասն որ ներսէն մարդոց մարդը , սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները , շնութիւններ , պոռնկութիւններ ,
22 սպանութիւններ , Գողութիւններ , ագահութիւններ , չարութիւններ , նենգութիւն , գիձութիւն , չար աչք , հայհոյութիւն , ամբարտաւանութիւն , անզգամութիւն :
23 Այս բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն , ու կը պղծեն մարդը :
24 Եւ անկէ ելլելով Տիւրոսի ու

Սիմոնի սահմաններէն գնաց , և
տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ
մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ
25 ծածկուիլ . Վասնզի կնիկ մը՝ որուն
աղջիկը պիղծ ոգի ունէր իր մէջ
դէն , լսեց անոր վրայով , ու եկաւ՝
26 անոր ոտքը ինկաւ : Եւ ան կնիկը
Հեթանոս էր՝ ազգով Փիւնիկ Սո-
րի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դեւը իր
27 աղջիկէն հանէ : Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր , Յո՛ղ տուր որ առաջ տը-
ղաքը կշտանան . քանզի աղէկ չէ
տղոցը հացը առնել ու շուներուն
28 ձգել : Ընիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր , Այո՛ Տէր , ինչու
որ շուներն ալ սեղանին տակը տը-
ղոցը փշրանքներէն կը կերակրուին :
29 Եւ ըսաւ անոր , Այս խօսքիդ հա-
մար գնա , դեւը աղջիկէդ ելաւ :
30 Եւ իյնալ իր տունը երթա-
լով՝ գտաւ որ դեւը ելած , ու աղ-
ջիկը անկողինին վրայ պառկած էր :
31 Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի
սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Կա-
լիլեայի ծովեզերքը Դեկապօլիսի
32 սահմաններուն մէջէն : Եւ մէկը
բերին անոր առջին՝ խուլ ու դը-
ժուարախօս , ու կ'աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ : Եւ ժողո-
վուրդէն մէկդի առնելով զանիկայ ,
իր մատները անոր ականջներուն
մէջը խոթեց ու թքաւ , և անոր
34 լեզուին դպաւ , Ու երկինքը նայե-
լով՝ հառաչեց ու ըսաւ անոր ,
Ե՛փփաթա , (որ լսել է Կա-
35 յուի՛ ,) Եւ իսկոյն անոր ականջ-
ները բացուեցան , ու անոր լեզուին
կապը քակուեցաւ , և շիտակ կը
36 խօսէր : Ու պատուիրեց անոնց որ
մէկու մը չըսեն . և որչափ ինքը
կը պատուիրէր անոնց , անոնք՝ ալ
37 աւելի կը քարոզէին . Ու չափէ
դուրս կը զարմանային և կ'ըսէին ,
Ամէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկայ ,
որ խուլերուն լսել կու տայ և համ-
բերուն խօսիլ :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 Ն օրերը ժողովուրդը խիստ շատ
ըլլալով , և ուտելու բան մը
չունենալով , Յիսուս իրեն կան-
չեց իր աշակերտները ու ըսաւ
անոնց , Ես խղճամ աս ժողովուր- 2
դին վրայ , ինչու որ հիմա երեք օր
է որ իմ քովս են , և բան մը չու-
նին ուտելու . Ու թէ որ տունէնին 3
անօթի իրենց տուները ձամբուն մէջ պիտի մարին , ինչու-
որ ատոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ ե-
կած են : Եւ իր աշակերտները 4
պատասխան տուին իրեն , Այս ա-
նապատիս մէջ ո՞րկէց կրնայ մէկը
հացով կշտացընել ատոնք : Եւ 5
հարցուց անոնց , Քանի՞ նկանակ
ունիք . ու անոնք ըսին , Եօթը :
Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ 6
գետնին վրայ նստին , ու առաւ
եօթը նկանակը , գոհացաւ և
կոտրեց ու տուաւ աշակերտներուն ,
որ ժողովուրդին առջևը դնեն , և
դրին : Ու քանի մը մանր ձուկեր 7
ունէին , և օրհնեց ու ըսաւ որ
անոնք ալ դնեն առջևը : Եւ կերան ու կշտացան , 8
ու աւելցած կտորուանքները վեր-
ցուցին եօթը զամբիւղ : Եւ ու- 9
տողները չորս հազարի չափ էին ,
ու արձակեց զանոնք : Եւ շուտ 10
մը նաւը մտնելով աշակերտներուն
հետ , եկաւ Դալմանութայի կող-
մերը :

Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկը- 11
սան անոր հետ վիճաբանութիւն
ընել , և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
նշան մը կ'ուզէին երկինքէն : Եւ 12
անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչելով
ըսաւ , Ո՞նչ է որ աս ազգը նշան
կ'ուզէ . ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ
աս ազգին նշան պիտի չտրուի :
Ու զանոնք թողլով՝ նորէն նա- 13
ւը մտաւ , ու գնաց յայնկոյս
կողմը :

Եւ հաց առնելու մոռցեր էին , 14
ու նաւուն մէջ իրենց հետը միայն
մէկ նկանակ մը ունէին : Եւ կը 15
պատուիրէր անոնց ու կ'ըսէր ,
Նայեցէք և զգուշացէք փարիսե-
ցւոց խմորէն ու Հերովդեսին
խմորէն : Եւ իրարու հետ կը խոր- 16
հէին ու կ'ըսէին թէ հաց չու-
նենալնուս համար է : Իսկ Յիսուս 17
անոնց խորհուրդը գիտնալով ըսաւ

անոնց , Ինչու կը խորհիք թէ հաց չունիք . տակաւին չէք հաս-
կընար ու չէք իմանար . դեռ
18 սիրտերնիդ թմրած է . Աչքեր ու-
նիք ու չէք տեսներ , և ականջներ
ունիք ու չէք լսեր , և չէք յի-
19 շեր : Երբոր հինգ նկանակը հինգ
հազարին կոտրեցի , քանի՞ կողով
լեցուն կտորուանք վերցուցիք . ըսին
20 անոր , Տասներկու : Ու երբոր
եօթը նկանակը չորս հազարին էր-
բեր , քանի՞ զամբիւղ լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք . անոնք ալ
21 ըսին , Եօթը : Ու ըսաւ ա-
նոնց , Ա՞ռած ինտոր չէք հաս-
կընար :
22 Եւ Բեթսպիդա եկաւ , ու անոր
առջևը կոյր մը բերին , ու կ'աղա-
23 չէին իրեն որ դպչի անոր . Եւ ա-
նոկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գե-
ղէն դուրս հանեց , ու անոր աչ-
քերուն թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ
դրաւ , ու կը հարցընէր անոր թէ
24 բան մը կը տեսնէ . Ան ալ նա-
յեցաւ ու կ'ըսէր , Մարդիկներ
կը տեսնեմ ծառերու պէս՝ որ կը
25 պտրտին : Յետոյ ձեռքը անոր
աչքերուն վրայ դրաւ , ու անոր
ծայրէ տուաւ . և ողջացաւ ու ամէն
26 բան համաձայն կը տեսնէր : Եւ
զանիկայ իր տունը խրկելով ըսաւ ,
Գեղը մի՛ մտներ , ու գեղին մէջ
մէկուն մի՛ ըսեր :
27 Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն
հետ մեկտեղ Փիլիպպոսի Կեսա-
րիայի գեղերը ելաւ , ու ճամբուն
մէջ կը հարցընէր իր աշակերտնե-
րուն ու կ'ըսէր անոնց , Ինծի հա-
մար ինչ կ'ըսեն մարդիկ թէ եմ :
28 Եւ անոնք պատասխան տուին ա-
նոր , Յովհաննէս Մկրտիչը ,
և ուրիշներ՝ Եղիան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ
ինքը ըսաւ անոնց , Ա՞պա դուք
ինծի համար ինչ կ'ըսէք թէ եմ .
պատասխան տուաւ Պետրոս ու
ըսաւ անոր , Դուն ես Քրիստո-
30 սը : Եւ սաստիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չպատմեն :
31 Ու սկսաւ սորվեցընել անոնց ,
թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն
և քահանայապետներէն ու դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպանուի , և
իրեք օրէն ետև յարութիւն առնէ :
32 Ու խօսքը յայտնի խօսեցաւ . և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ :
33 Եւ ինքը դարձաւ ու իր աշակերտ-
ներուն նայելով , յանդիմանեց Պետրոսը ու ըսաւ , Ետին դնա՛
Սատանայ , ինչու որ դուն Աստու-
ծոյ բաները չես մտածեր , հապա
մարդոց բաները :
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
ըսաւ անոնց , Ո՛վ որ կ'ուզէ իմ
ետևէս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
35 իմ ետևէս գայ : Ա՛ւան զի ո՛վ
որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել ,
պիտի կորսընցընէ զանիկայ . և ո՛վ
որ ինծի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապ-
36 րեցընէ զանիկայ : Վասնզի ի՞նչ
օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստկի , և իր անձը կոր-
37 սընցընէ . Կամ իր անձին համար
ի՞նչ ազատութիւն պիտի տայ մարդ :
38 Ա՛ւան զի ո՛վ որ ինծի ու իմ խօս-
քերս [illegible] ամօթ սեպէ այս
շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ [illegible]
ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
տակներուն հետ :
39 Եւ ըսաւ ա-
նոնց , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան՝ որոնք մինչեւ որ տեսնեն
պիտի չտառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զո-
րութիւնով եկած :

ԳԼՈՒԽ Թ.

1 Եւ ինչ օրէն ետև Յիսուս իր հե-
տը առաւ Պետրոսը ու Յակո-
բոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք
մէկ բարձր լեռ մը հանեց առան-
ձին , և անոնց առջևը պայծառա-
2 ցաւ : Ու իր հանդերձները եղան
փայլուն խիստ ճերմակ , անանձ

որ երկրի վրայ թափիչ մը չկրնար
3 այնպէս ձերմակցընել : Ու Եղիան
Մովսէսին հետ երեցաւ անոնց , և
4 Յիսուսի հետ կը խօսէին : Ու
Պետրոս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ Յիսուսին , Ռաբբի՛ , աղէկ
է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ
չինենք , մէկը քեզի , և մէկը Մով-
5 սէսին , ու մէկը Եղիային . Վասն
զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , ին-
6 չու որ զարհուրեր էին : Ու մէկ
ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ ,
ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով ,
Այրիկայ է իմ սիրելի որդիս ,ատր
7 մեկ ըրէք : Ու յանկարծ ապրին
անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ
մէկը չտեսան , հապա միայնակ Յի-
8 սուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռ-
նէն վար կ'իջնէին , պատուիրեց ա-
նոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատ-
մեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մե-
ռելներէն յարութիւն առնելէն ետև :
9 Ու անոնք ան խօսքը պահեցին , ու
մէջերնին հարցուփորձ կ'ընէին թէ
մեռելներէն յարութիւն առնելը
10 ի՞նչ է : Ու իրեն հարցուցին
ու ըսին , Ուրեմն ի՞նչ է որ դպիրնե-
րը կ'ըսեն թէ Պէտք է որ առաջ
11 Եղիան գայ : Ինիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Եղիան կու գայ , և ամէն
բան կարգի կը դնէ . և թէ ինծմէ
գրուած է Որդւոյ մարդոյ համար ,
որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ
12 ու անարգուի . Հապա ձեզի կ'ըսեմ
որ Եղիան եկաւ ալ , և ինչ որ
ուզեցին՝ ըրին անոր , ինչպէս որ
գրուած է անոր համար :
13 Ու աշակերտներուն քովը գա-
լով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց
բոլորտիքը՝ և դպիրները , որ վի-
ճաբանութիւն կ'ընէին անոնց հետ :
14 Ու շուտ մը բոլոր ժողովուրդը
երբոր տեսան անիկայ՝ խիստ զար-
մացան , ու առաջ վազելով բարև
15 կու տային անոր : Ու հարցուց
դպիրներուն թէ Ի՞նչ վիճաբա-
16 նութիւն կ'ընէք անոնց հետ : Ու
ժողովուրդին մէկը պատասխան
տալով ըսաւ , Վարդապետ իմ
որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի
ունի . Ու ուր որ անոր հասնի , զա- 17
նիկայ գետինը կը զարնէ . ան ալ
կը փրփրի և իր ակռանները կը
կրձտէ ու կը չամքի . և քու
աշակերտներուդ ըսի որ զանիկայ
հանեն , ու չկրցան : Պատասխան 18
տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ո՛վ ան-
հաւատ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ
պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի
պիտի համբերեմ . բերէք
անիկայ : Ու զանիկայ բերին ի- 19
րեն . երբոր տեսաւ զանի-
կայ , շուտ մը ոգին ցնցեց զա-
նիկայ , ու գետինը ինկած կը թա-
ւալէր ու կը փրփրէր : Ու 20
Յիսուս հարցուց անոր հօրը ու
ըսաւ , Որչափ աուն է որ աս
բանը աուոր եղաւ . ու անիկայ ը-
սաւ , Տղայութենէն ի վեր . Ու 21
շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ
կը նետէ ատիկայ՝ որ կորսընցընէ .
բայց թէ որ կարողութիւն մը ու-
նիս , օգնէ մեզի , խղճալով մեր
վրայ : Ու Յիսուս ըսաւ անոր , 22
Թէ որ կարող ես հաւատալու ,
ամէն բան կարելի է անոր որ կը
հաւատայ : Ու տղուն հայրը շուտ 23
մը աղաղակեց ու արցունքով ը-
սաւ , Կը հաւատամ Տէր , օգնէ
իմ անհաւատութեանս : Յիսուս 24
երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան
կը դիզուի , սաստեց պիղծ ոգիին
ու ըսաւ անոր , Համր ու խուլ
ոգի՛ ես կը հրամայեմ քեզի , ելլէր
ատկէ , ու մէկմէն ալ չմտնես աւոր
ներսը : Ու կանչուըտուելով՝ սաս- 25
տիկ ցնցեց զանիկայ ու ելաւ . և
պզտիկ մեռելի պէս եղաւ , անանկ
որ շատերը ըսին թէ Մեռաւ :
Ու Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով 26
վերցուց զանիկայ . ան ալ կայնե-
ցաւ : Ու երբոր ինքը տուն 27
մտաւ , իր աշակերտները առանձին
հարցուցին իրեն՝ ըսելով , Մենք
ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկայ :
Ու ըսաւ անոնց , Այս տեսակը կա- 28
րելի չէ ո՛րեւէ բանով մը ելլել ,
բայց միայն աղօթքով ու ծոմապա-
հութեամբ :
Ու անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի 29
միջէն կ'անցնէին . ու չէր ուզեր որ

30 մեկը գիտնայ : Ինչու որ կը սոր-
վեցընէր իր աշակերտներուն ու
կ'ըսէր անոնց Թէ Որդին մարդոյ
պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը , և
զանիկայ պիտի սպաննեն . ու երբ-
որ սպաննուի , երրորդ օրը յարու-
31 թիւն պիտի առնէ : Եւ անոնք
չէին հասկընար ան խօսքը , ու կը
վախնային իրեն հարցընելու :
32 Եւ եկաւ Կափառնայում , ու
երբոր տունն մտաւ , հարցուց ա-
նոնց , Ո՞նչ վիճաբանութիւն կ'ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ : Եւ
անոնք լուռ կեցան , ինչու որ ճամ-
բուն մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 թիւն կ'ընէին Թէ ո՛վ մեծ է : Ու
երբոր նստաւ , կանչեց տասներ-
կուքը ու ըսաւ անոնց , Եթէ որ
մեկը կ'ուզէ առաջին ըլլալ , ամե-
նուն յետինը պիտի ըլլայ և ա-
35 մենուն սպասաւորը : Ու տղայ
մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը ,
և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ը-
36 սաւ անոնց , Ո՛վ որ ասանկ տղոց-
մէն մեկը ընդունի իմ անունովս ,
զիս կ'ընդունի . և ո՛վ որ զիս ըն-
դունի , չէ Թէ զիս կ'ընդունի ,
37 հապա զիս խրկողը : Պատասխան
տուաւ անոր Յովհաննէս ու ըսաւ ,
Վարդապետ մեկը տեսանք որ քու
անունովդ դևեր կը հանէր , ու մեր
ետևէն չպտըտիր , և զանիկայ ար-
գիլեցինք մեր ետևէն չպտըտելուն
38 համար : Եւ Յիսուս ըսաւ , Մի՛
արգիլէք զանիկայ , ինչու որ մեկը
չկայ որ իմ անունովս հրաշք գոր-
ծէ , ու կարենայ չուտ մը զիս հայ-
39 հոյել . Վանգի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ , մեր կողմէն է : Վասն
զի ո՛վ որ ձեզի գաւաթ մը ջուր
խմցընէ իմ անունովս՝ Թէ դուք
Քրիստոսինն էք , ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , Չկորսընցընէ իր վարձքը պիտի
41 չտրսընցընէ : Եւ ո՛վ որ գայ-
թակղեցընէ սա պզտիկներէն մեկը
որ ինծի կը հաւատան , աւելի ա-
ղէկ էր անոր՝ որ աղացքի քար
մը իր վիզէն կախուէր , ու ծովը
42 ձգուէր : Եւ Թէ որ քու ձեռքդ
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛ ա-
նկայ . աղէկ է քեզի պակասաւոր
մտնել կեանքը , քան Թէ երկու
ձեռք ունենալ ու գեհենքը երթալ
չմարելու կրակին մէջը . Ուր որ 43
անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը
չմարիր : Եւ Թէ որ քու ոտքդ 44
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛
անկայ . աղէկ է քեզի կաղ մտնել
կեանքը , քան Թէ երկու ոտք ու-
նենալ ու գեհենքը ձգուիլ չմա-
րելու կրակին մէջը . Ուր որ անոնց 45
որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր :
Եւ Թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայ- 46
թակղեցընէ , հանէ՛ անկայ . ա-
ղէկ է քեզի մեկ աչքով Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մտնել , քան
Թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին
գեհենքը ձգուիլ . Ուր որ անոնց 47
որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր :
Ինչու որ ամեն մարդ կրակով պի- 48
տի աղուի , և ամեն զոհ աղով
պիտի աղուի : Աղը աղէկ է , բայց 49
Թէ որ աղը անհամնայ , ինչո՞վ պի-
տի համովցընէք . ձեր անձին մէջ
աղ ունեցէք , և իրարու հետ խա-
ղաղութիւն ըրէք :

ԺԱ. Ժ.

Եւ անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի 1
սահմաններէը եկաւ Յորդանա-
նու անդիի կողմէն , ու նորէն ժո-
ղովուրդները անոր քովը կը ժող-
վուէին . և ինչպէս որ սովորութիւն
ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր
անոնց :

Ու փարիսեցիները քովը եկան , 2
և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին
անոր Թէ Արժա՞ն է որ երիկը իր
կնիկը արձակէ : Եւ անիկայ պա- 3
տասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ ,
Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց :
Եւ անոնք ըսին , Մովսէս հրաման 4
տուաւ արձակման գիր գրել , ու ար-
ձակել : Եւ Յիսուս պատասխան 5
տալով՝ անոնց ըսաւ , Ձեր սրտին
կարծրութեանը համար գրեց ձեզի
սա պատուէրը . Բայց աստիզծա- 6
գործութեան սկիզբէն Աստուած ա-
նոնք արու և էգ բրաւ , — ըսաւ , —
Անոր համար մարդ իր հայրը ու 7
մայրը պիտի ձգէ , և իր կնկանը
պիտի յարի . Ու երկուքը մեկ 8

մարդին պիտի ըլլան . ուստի ալ
էրկուք չեն , հապա մէկ մարդին .
9 Ուրեմն ան որ Աստուած միուա-
10 րեց , մարդ թող չջատէ : Եւ
ատոնք իր աշակերտները նորէն նոյն
11 բանը հարցուցին իրեն : Ու ըսաւ
անոնց , Ո՛վ որ իր կիները արձա-
կէ և ուրիշ մը առնէ , անոր դէմ
12 շնութիւն կ՚ընէ : Ու կինը մը
թէ որ իր էրիկէն զատուի և ու-
րիշ էրկան մը ըլլայ , շնութիւն
կ՚ընէ :
13 Եւ մանր տղաք բերին իրեն , որ
անոնց դպչի , բայց աշակերտները
14 կը յանդիմանէին բերողները : Յի-
սուս երբոր տեսաւ , սրդողելով ա-
նոնց ըսաւ , Թոյլ տուէք որ մանր
տղոցը ինծի գան , և մի արգի-
լէք ատոնք , ինչու որ Աստու-
ծոյ թագաւորութիւնը ատանկնե-
15 րունն է : Ամէնարիւտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Ո՛վ որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը պզտիկ տղու մը պէս չըն-
դունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր
16 մէջը : Եւ անոնք գիրկը առաւ ,
վրանին ձեռք դրաւ ու օրհնեց զա-
նոնք :
17 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ
ճամբուն մէջ , ահա մէկ մարդ մը
վազեց ու անոր առջևը ծունկ դը-
նելով կը հարցնէր անոր ըսելով , Վ-
ա՛ղ , Խարի վարդապետ , ի՞նչ
բնեմ որ յաւիտենական կեանքը
18 ժառանգեմ : Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուա-
նես . մէկէն՝ի զատ բարի չկայ ,
19 ոչ ։ Աստուած : Պատուիրանք-
ները գիտես . Շնութիւն մի ը-
ներ , Սպանութիւն մի ըներ , Կո-
ղութիւն մի ըներ , Սուտ վկայու-
թիւն մի ըներ , Զրկանք մի
ըներ , Քու հայրդ ու մայրդ պա-
20 տուէ : Անիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր , Վարդապետ , ա-
տոնք ամէնը մանկութենէս՝ի վեր
21 պահեր եմ : Եւ Յիսուս անոր
նայելով՝ սիրեց զանիկայ , ու ըսաւ
անոր , Մէկ բան մը պակաս է
քեզի . գնա ունեցածդ ծախէ և
տուր աղքատներուն , ու երկինքը
գանձ պիտի ունենաս , և եկուր
վերցուր ու եկուր իմ հետևէս :
22 Եւ անիկայ այս խօսքին համար խո-
ժոռելով՝ տրտմած գնաց , ինչու
որ շատ ստացուածք ունէր :
23 Եւ Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝
ըսաւ իր աշակերտներուն , Որչափ
դժուար է անոնց որ հարստութիւն
ունին , Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը մտնել :
24 Եւ աշակերտները
զարմացեր էին անոր խօսքերուն վը-
րայ . բայց Յիսուս նորէն պատաս-
խան տալով՝ անոնց ըսաւ , Որ-
դեակներ՝ հրշափ դժուար է իրենց
հարստութեանը յուսացողներուն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
նել :
25 Դիւրին է որ ուղտը ասե-
ղին ծակէն անցնի , քան թէ հա-
րուստը Աստուծոյ թագաւորութի-
նը մտնէ :
26 Եւ անոնք խիստ շատ
կը զարմանային ու կ՚ըսէին իրա-
րու , Ա՛վ ո՛վ կրնայ փրկուիլ :
27 Եւ Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ ,
Առնուս մարդոց կողմանէ անկարելի
է , բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ .
քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն
բան կարելի է :
28 Պետրոս սկսաւ
ըսել անոր , Ահա մենք ամէն բան
թողուցինք և քու հետևէդ եկանք :
29 Եւ Յիսուս պատասխան տալով
ըսաւ , Ա՛մէնարիւտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Մէկը չկայ որ թողուց տուն , կամ
եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ
հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ
որդիներ , կամ արտեր՝ ինծի համար
ու աւետարանին համար ,
30 Որ պիտի
չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս
առեներ տուներ , ու եղբայրներ ,
և քոյրեր , ու մայրեր , և որդիներ ,
ու արտեր՝ հալածանաց հետ , և
գալու աշխարհին մէջ յաւիտենա-
կան կեանքը :
31 Բայց շատ առա-
ջինները պիտի ըլլան յետին , ու յե-
տինները՝ առաջին :
32 Եւ անոնք դեպ՝ի Երուսաղէմ
կ՚երթային — ճամբուն մէջն էին .
և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ՚եր-
թար , ու անոնք կը զարմանային ,
ու հետևէն երթալով՝ կը վախնա-
յին : Եւ նորէն քովը առնելով
տասներկուքը , սկսաւ ըսել ա-
նոնց թէ բաներ որ իրեն պիտի

33 պատահէին . Ո՞ր ըսես , Ո՛չ
Երուսաղէմ կ՛երթանք , և Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի քահանա-
յապետներուն ու դպիրներուն , և
պանիկայ մահուան պիտի դատա-
պարտեն , ու զանիկայ հեթանոս-
34 ներուն պիտի մատնեն . Ու զա-
նիկայ ծաղր պիտի ընեն ու ծեծեն ,
և անոր վրայ պիտի թքնեն , ու զա-
նիկայ մեռցընեն ; ու երրորդ օրը
յարութիւն պիտի առնէ :
35 Ու անոր քովը գացին Յակոբոս
ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի որ-
դիքը , ու ըսին , Վարդապետ՝
կ՛ուզենք որ ինչ որ խնդր-
36 ենք , մեզի ընես : Ան ալ ըսաւ
անոնց , Ո՞նչ կ՛ուզէք որ ձեզի
37 ընեմ : Ու անոնք ըսին իրեն ,
Շնորհէ մեզի որ նստինք մեզմէ
մէկը աջ կողմդ , և միւսը ձախ
38 կողմդ քու փառացդ մէջ : Ու Յի-
սուս ըսաւ անոնց , Չէք գիտեր
ինչ կը խնդրէք . կրնաք խմել ան
գաւաթը որ ես կը խմեմ , և ան
մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որով
39 ես կը մկրտուիմ : Ու անոնք ը-
սին իրեն , Կրնանք . ու Յիսուս
ըսաւ անոնց , Ան գաւաթը որ ես
կը խմեմ՝ պիտի խմէք , և ան
մկրտութիւնովը որ ես կը մկրը-
40 տուիմ՝ պիտի մկրտուիք . Բայց
իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը
իմս չէ տալը , հապա որոնց որ
41 պատրաստուած է : Ու երբոր ը-
տասը զայն լսեցին , ըս-
կսցան Յակոբոսին ու Յովհաննէ-
42 սին նեղանալ : Ուստի Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք ու ըսաւ անոնց ,
Գիտէք որ ազգաց իշխան սե-
պուածները կը տիրեն անոնց , և
անոնց մեծամեծները կ՛իշխեն ա-
43 նոնց . Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի
չըլլայ , հապա ձեզմէ ով որ մեծ
ըլլալ կ՛ուզէ , անիկայ ձեր սպասա-
44 ւորը ըլլայ . Ու ձեզմէ ով որ ա-
ռաջին ըլլալ կ՛ուզէ , անիկայ ամե-
45 նուն ծառայ ըլլայ : Վասնզի Որդին
մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորուիլ
ընդունելու , հապա սպասաւորու-
թիւն ընելու , և իր կեանքը չատե-
րուն համար փրկանք մը տալու :

46 Ու կուգան Երիքով . ու երբոր
Երիքովէն կ՛ելլէր աշակերտներովը
և շատ բազմութիւնով , Տիմէոսի
որդին կոյր Բարտիմէոս ճամբուն
քովը նստեր էր մուրալու : Ու
47 երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազով-
րեցին է , սկսաւ աղաղակել ու
ըսել , Յիսուս՝ որդի Դաւիթի
ողորմէ ինծի : Ու շատերը կը
48 յանդիմանէին զանիկայ , որ լռէ ,
բայց անիկայ՝ աւելի կ՛աղաղա-
կէր , Որդի Դաւիթի ողորմէ ին-
ծի : Ու Յիսուս կանգ առնելով
49 ըսաւ որ անիկայ կանչեն . կանչե-
ցին կոյրը ու ըսին անոր , Քաջ
եղիր , ելլէ՛ քեզ կը կանչէ : Ու
50 անիկայ իր հանդերձը ձգելով ,
ելաւ ու եկաւ Յիսուսին : Ու
51 Յիսուս պատասխան տուաւ ու
անոր ըսաւ , Ո՞նչ կ՛ուզես որ քե-
զի ընեմ . կոյրը ըսաւ անոր ,
Ռաբբունի՛ որ աչքերս բացուին :
52 Ու Յիսուս ըսաւ անոր , Գնա՛ ,
քու հաւատդ քեզ բժշկեց . և
շատ մը անոր աչքերը բացուեցան ,
ու ճամբան Յիսուսին ետևէն կ՛եր-
թար :

ԳՂ . ԺԱ

Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ 1
Ներթփագէ ու Բեթանիա դէպ
՚ի Ձիթենեաց լեռը , Յիսուս իր
աշակերտներէն երկուքը խրկեց ,
2 Ու ըսաւ անոնց , Գացէք ատ ձեր
դիմացի գեղը . և անոր մէջ մըտ-
նելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապած
աւանակ մը , որուն վրայ մարդ մը
նստած չէ . արձրկեցէք անիկայ ու
3 բերէք . Ու թէ որ մէկը ըսէ ձեզի ,
Թէ Ա՛տ ի՞նչ կ՛ընէք , ըսէ՛ք թէ
Տէրոջը պէտք է . և շուտ մը հոս
4 պիտի խրկէ զանիկայ : Գացին
և գտան աւանակը դուրսը փողոցին
մէջ դրանը քով կապած , ու ար-
ձրկեցին զանիկայ : Ու հոն կայ-
5 նողներէն ոմանք ըսին անոնց , Ի՞նչ
կ՛ընէք որ կ՛արձրկէք ատ աւանա-
կը : Ու անոնք ըսին անոնց ինչ-
6 պէս որ Յիսուս պատուիրեր էր ,
7 ու իրենց թոյլ տուին : Ու աւա-
նակը Յիսուսի բերին , ու անոր

վայ իրենց հանգիստները դրին ,
8 ու ձատաւ անոր վայ : Ու շատե-
րը իրենց հանգիստները ճամբուն
վայ փռեցին , և ուրիշները ծառե-
րէն տնիզներ կը կտրէին ու ճամբ-
9 բուն վայ կը տարածէին : Ու
առջևէն ու ետևէն գացողները կ'ա-
ղաղակէին ու կ'ըսէին , Փրկանա .
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունո-
10 վը կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դա-
ւիթի հօրը թագաւորութիւնը որ
կու գայ . Փրկանա 'ի բարձունս :
11 Ու Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ
ու տաճարը , և չորս կողմը ամէն
բաներէն աչքէ անցուց . և արդէն
ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Ռա-
թանիա ելաւ տասուերկուքին հետ
մէկտեղ :
12 Ի հետեւեալ օրը երբոր Ռա-
թանիայէն կ'ելլէին , անօթեցաւ .
13 Ու հեռուանց տեսնելով թզենի
մը տնտնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր
վրայ բան մը գտնէ . ու երբոր անոր
քովը գնաց , տերևներէն 'ի զատ
բան մը չգտաւ , ինչու որ գեռ
14 թուզի ատեն չէր . Ու պատասխան
տուաւ ու բսաւ անոր , Յակէ ետև
մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւի-
տեան . և իր աշակերտները լսե-
ցին :
15 Ու եկան Երուսաղէմ . և Յի-
սուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ
դուրս հանել անոնք որ տաճարին
մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և
ստակ փոխողներուն սեղանները ,
ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ-
16 ները կործանեց . Ու թող չէր
տար որ մէկը տաճարին մէջէն ա-
17 նօթ մը անցընէ : Ու կը սորվե-
ցընէր ու կ'ըսէր անոնց , Գրուած
չէ՞ որ իմ տունս ազօթքի տուն
պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն ,
բայց դուք աւազակներու
18 ապր բոյր : Ու դպիրները ու
քահանայապետները սա լսելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպես կորսընցընեն
զանիկայ , քանզի անկէ կը վախնա-
յին . ինչու որ բոլոր ժողովուրդը
զարմացեր էր անոր վարդապետու-
19 թեանը վրայ : Ու երբոր իրիկուն
եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ :

Ու առտուանց երբոր անցեր կ'անց- 20
նէին , թզենին տեսան արմատէն
չորցած : Ու Պետրոսին միտքը 21
եկաւ ու բսաւ անոր , Ռաբբի՛
ահա թզենին որ անիծեցիր , չոր-
ցեր է : Ու Յիսուս պատասխան 22
տալով բսաւ անոնց , Ունեցէք
հաւատք ուներուն : Վասնզի ճըշ- 23
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Որ ով որ ա-
յեռանը ըսէ՝ Վերէն ու ծովը ինկիր ,
և իր սրտին մէջը չերկմտի , հապա
հաւատայ թէ ինչ որ ըսէ՝ կ'ըլլայ ,
պիտի ըլլայ անոր ինչ որ ըսէ :
Ունեցէք հաւատք ուներուն : Ունեցէք 24
Ունեցէք հաւատք ուներուն : Ունեցէք
Ունեցէք հաւատք ուներուն : Ունեցէք
Ունեցէք հաւատք ուներուն : Ունեցէք

նոյնց ։ Այս ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ասոնք բաները ։

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Յետ սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ ասանկ ըսելով , Ակիզ մարդ մը այգի տնկեց , ու անոր բոլորտիքը ցանգ քաշեց , և սուրահներ փորեց , ու աշտարակ շինեց , և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու
2 ինքը օտար երկիր մը գնաց ։ Եւ առներն ծառայ մը խրկեց մշակներուն , որ մշակներէն այգիին պտուղէն առնէ ։ Իսկ անոնք բռնեցին՝ ծեծեցին զանիկայ ու պարապ
4 ձամբեցին ։ Դարձեալ ուրիշ ծառայ մըն ալ խրկեց անոնց . և զանիկայ քարկոծելով՝ գլուխը վիրաւորեցին
5 ու անարգուած ձամբեցին ։ Եւ դարձեալ ուրիշ մը խրկեց . ու զանիկայ սպաննեցին . և շատ ուրիշներ ալ , երբեմն մէկ քանիները ծեծեցին ու մէկ քանիները սպան-
6 նեցին ։ Ասոր մէկ սիրելի որդի մըն ալ ունենալով , վերջապէս զանիկայ ալ խրկեց անոնց՝ ըսելով ,
7 Պատկառեն իմ որդիէս ։ Բայց ան մշակները ըսին իրարու , Այս է ժառանգը . եկէք զանիկայ սպաննենք , ու ժառանգութիւնը
8 մերը ըլլայ ։ Եւ բռնեցին զանիկայ ու սպաննեցին , և այգիէն դուրս
9 հանեցին ։ Ասոր այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի գայ ու կորսընցընէ մշակները , և այգին
10 ուրիշներու պիտի տայ ։ Եւ ան գիրը չէ՞ք կարդացած , Թէ Ան քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
11 Այսիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչքերուն ։
12 Եւ կը փնտռէին թէ ինչպէս բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն վախցան , քանզի իմացան որ ան առակը իրենց համար ըսաւ . և ձգեցին անիկայ ու գացին ։
13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեսեաններէն քանի մը հոգի խրկեցին անոր , որ խօսքով բռնեն զա-
14 նիկայ ։ Եւ անոնք եկան ու ըսին անոր , Վարդապետ գիտենք որ ճշմարիտ ես , և մէկու մը հաճար հոգդ չէ , քանզի մարդոց երեսպաստութիւն չես ըներ , հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես . Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է թէ չէ , տա՞նք թէ չտանք ։ Եւ Յիսուս գիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ գէս կը փորձէք . բերէք ինծի մէկ դահեկան մը որ տեսնեմ ։ Եւ անոնք բերին . ու ըսաւ անոնց , Որո՞նն է ասոր պատկերը ու գիրը . և անոնք ըսին անոր , Կայսրին ։ Եւ Յիսուս պատասխանելով ըսաւ անոնց , Ան որ կայսրինն է կայսրին տուէք , և ան որ Աստուծոյն է Աստուծոյ տուէք . ու զարմացան անոր վրայ ։
18 Եւ անոր քովը եկան սադուկեցիները , որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և անոր հարցուցին ը-
19 սելով , Վարդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և իր եղբօրը զաւակ հանէ ։ Երդ
20 եօթը եղբայրներ կային , և առաջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ և զաւակ
21 չձգեց ։ Ու երկրորդը առաւ զանիկայ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց . նոյնպէս ալ երրորդը ։ Ու
22 եօթն ալ զանիկայ առին և զաւակ չձգեցին . ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան
23 առեն՝ երբոր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ ունեցան ։ Եւ Յիսուս պատաս-
24 խան տալով անոնց ըսաւ , Ասոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ո՛չ Գիրքը գիտէք , և ո՛չ Աստուծոյ զօրութիւնը ։ Վասնզի երբոր մե-
25 ռելներէն յարութիւն առնեն , ո՛չ կնիկ կ'առնեն , և ո՛չ երկան կը տրուին , հապա երկինքի հրեշտակներուն պէս են ։ Սակայն մեռելնե-
26 րուն համար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն , Մովսեսին գրքին մէջը չէք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Աստուած անոր խօսեցաւ ըսելով ,

Աբրահամին Աստուածը, և Իսահակին Աստուածը, ու Յակոբին Աստուածը։ Ընիկայ մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա կենդանիներուն. ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք։

Ու դպիրներէն մէկը եկաւ, ու մինչ կ'ընէր անոնց՝ երբոր վիճաբանութիւն կ'ընէին, որ երբոր տեսաւ թէ աղէկ պատասխան տուաւ անոնց, հարցուց անոր ո՞ր քառ, Որն է բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը։ Ու Յիսուս պատասխանեց անոր, Բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը սա է. Լսէ՛ Իսրայէլ, Մեր Տէր Աստուածը մէկ Տէր մըն է. Ու քու Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ, և քու բոլոր անձէդ, ու քու բոլոր մտքէդ, և քու բոլոր զօրութենէդ. ասիկայ է առաջին պատուիրանքը։ Ու երկրորդըասոր նման՝ Ու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս. ասոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք չկայ։ Ու դպիրը ըսաւ անոր, Աղէկ՛ վարդապետ, ճիշտակ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է, և անկէ՛ ի զատ ուրիշ մը չկայ. Ու բոլոր սրտէ, ու բոլոր մտքէ, և բոլոր անձէ, ու բոլոր զօրութենէ անիկայ սիրելը, ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը ամէն ողջակէզներէ ու զոհերէ աւելի է։ Ու Յիսուս տեսնելով որ անիկայ խելացութիւնով պատասխան տուաւ, ըսաւ անոր, Աստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես. և ալ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր բան հարցնելու։

Ու Յիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր, պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Դպիրները ինչո՞ր կ'ըսեն, թէ Քրիստոս Դաւիթի որդին է. Ու ինքը Դաւիթ Հոգիով կ'ըսէ, Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Դառ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։ Ուրեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ. և ժողովուրդէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ կ'ընէին անոր։

Ու իր վարդապետութեանը մէջ կ'ըսէր անոնց, Զգուշացէք դպիրներէն, որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտըտիլ, և շուկաներուն մէջ բարեւներ ըլլալ, Ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները, և ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները. Որոնք որբևարիներուն տուները կ'ուտեն, ու խոտոր երևնալու համար աղօթքը կ'երկընցընեն.ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին։

Ու Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինչո՞ր ժողովուրդը գանձանակին մէջ ըսոտակ կը ձգէ. և շատ հարուստներ շատ բան ձգեցին։ Մէկ աղքատ որբևարի մըն ալ եկաւ ու երկու լումայ ձգեց, որ մէկ նաբարակիտ մը կ'ընէ։ Ու իր աշակերտները իրեն կանչելով ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ սա աղքատ որբևարին գանձանակը ձգողներուն ամէնէն աւելի ձգեց. Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին, բայց սա իր չքաւորութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց՝ իր բոլոր ապրուստը։

ԻԳ. ԺԴ

Ու երբոր տաճարէն դուրս կ'ելլէր, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Վարդապետ՝ նայէ՛ ինչո՞ր քարեր են, և ինչ կերպ շէնքեր։ Ու Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոր, Կը տեսնե՞ս սա մեծ շէնքերը. քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի։

Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լերը տաճարին դիմացը նստեր էր, Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն առանձին, Ըսէ՛ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները, և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ ատ ամէն բաներուն կատարուելու ատենը։ Ու Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու սկսաւ ըսել, Զգո՛յշ կեցէ՛ք ձեր

6 լայ որ մեկը ձեզ խաբէ . Վնչուս որ
շաւթերը պիտի գան իմ անունովս
ու ըսեն Թէ Ես եմ Քրիստոսը ,
ու շաւթերը պիտի մոլորցընեն :
7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և
պատերազմներու լուրեր , մի խը-
ռովիք , վնչուս որ պէտք է լը-
8 լայ , բայց դեռ վերջը չէ : Վգան
զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ , և տեղ տեղ երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան , սո-
վեր ու խռովութիւններ ալ պիտի
ըլլան . ասոնք ցաւերուն սկիզբներն
9 են : Զգուշացէք ձեր անձերուն ,
քանզի ձեզ առեւանգներու պիտի
մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջ
ձեզ պիտի ծեծեն , և իմ անունս
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի կենաք՝ ա-
նոնց վկայութիւն ըլլալու համար .
10 Ու առաջ պէտք է որ աւետարանը
11 քարոզուի բոլոր ազգերուն : Բայց
երբոր ձեզ մատնելու տանին , ա-
ռաջուց հոգ մի ընէք և մի մը-
տածէք Թէ ինչ պիտի խօսիք ,
հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի
տրուի , անիկայ խօսեցէք . վնչու
որ չէ Թէ դուք էք որ կը խօսիք ,
12 հապա Սուրբ Հոգին : Ու եղ-
բայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատ-
նէ , և հայրը՝ որդին , և որդիք
ելլելով ծնողացը վրայ պիտի ելլեն
13 ու մեռցընեն զանոնք : Ու իմ ա-
նունս համար ամենուն ատելի պի-
տի ըլլաք . բայց ով որ մինչև վեր-
ջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի :
14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին
պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգա-
րէին ձեռքովը ըսուած է , Թէ որ-
ժան չեզած տեղը կը կենայ . (ով
որ կարդայ՝ Թող հասկընայ .) ան
ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները
15 լեռները Թող փախչին . Ու ան
որ տանիքին վրայ է Թող տուն
չիջնէ , ու չմտնէ իր տունէն բան մը
16 առնելու . Ու ան որ արտին մէջն
է՝ Թող ետ չդառնայ իր հանդերձը
17 առնելու : Բայց վայ ան օրերը յղի
եղողներուն ու ծիծ տուողներուն :
18 Ու աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը
ձմեռը չըլլայ . Վանդի ան օրերը 19
անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ ,
որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած
արարածոյ սկիզբէն մինչև հիմա ե-
ղած չէ , ոչ ալ պիտի ըլլայ : Ու 20
Թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճցը-
նէր , բնաւ մէկ մարմին մը պի-
տի չապրէր . բայց ընտրեալներուն
համար որոնք ընտրեց , ան օրե-
րը կարճցուց : Ու ան ատենը 21
Թէ որ մեկը ձեզի ըսէ , Ահա հոս
է Քրիստոսը՝ կամ ահա հոն ,
մի հաւատաք . Վնչուս որ սուտ 22
քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ
պիտի ելլեն , ու նշաններ և հրաշք-
ներ պիտի ցուցընեն , որ եթէ կա-
րելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոլոր-
ցընեն : Իսկ դուք զգոյշ կե- 23
ցէք . ահա առաջուց ըսի ձեզի
ամենը :
Բայց ան օրերը ան նեղութենէն 24
ետև արեգակը պիտի խաւարի , ու
լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , Ու 25
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
Թին , ու երկնից մէջի զօրու-
Թիւնները պիտի շարժին : Ու ան 26
ատենը պիտի տեսնեն Մարդին Որդ-
դոյ ամպերու մէջ եկած , մեծ զօ-
րութիւնով ու փառքով : Ու ան 27
ատենը իր հրեշտակները պիտի
խրկէ , ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
մինչև երկինքի ծայրը : Ծառենիէն 28
առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան ու տերև-
ները կը ցցուին , գիտէք Թէ ա-
մառը մօտ է : Նոյնպէս ալ դուք 29
երբոր ասոնք բանները եղած տեսնէք ,
գիտցէք որ մօտ է դռներուն քովը :
Ամէն Յ'ըսեմ ձեզի , որ ասոնք 30
ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ ասոնք
ամէն բաները ըլլան : Երկինք 31
ու երկիր պիտի անցնին , բայց
իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին :
Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար 32
մեկը չգիտեր , ոչ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները և ոչ Որ-
դին , հապա միայն Հայրը : Զգո- 33
ղեցէք , արթուն մնացէք և
գոյզ կեցէք , Վնչուս որ չէք գիտեր
ատենը երբ է . Վնչպէս օտար եր- 34

կիր գացող մարդ մը իր տունը կը
թողու , ու իր ծառաներուն իշխա-
նու թիւն կու տայ , և ամէն մէկուն
իր գործը ; ու դռնապանին կ'ա-
35 պըսպրէ որ արթուն կենայ . Ու-
րեմն արթուն կեցէք , ինչու որ չէք
գիտեր թէ երբ կու գայ տանու-
տէրը , իրիկունը՝ թէ կէս գիշերին՝
թէ հաւաքոսին և թէ առտուանց .
36 Ձրլլայ որ յանկարծակի գայ ու
37 ձեզ քունի մէջ գտնէ : Ու ինչ
որ կ'ըսեմ ձեզի , ամենուն կ'ըսեմ ,
Արթուն կեցէք :

ԿԱ . ԺԴ

1 Ու երկու օրէն Հաւ զատիկ ու
բաղարջակերք էր . և քահա-
նայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս նենգու-
թեամբ բռնեն զանիկայ՝ ու մեռ-
2 ցընեն : Ըսէին թէ Ո՛չ
տօնին առեն , որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ :
3 Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր
բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նըս-
տած , կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը
պատուական սուղ նարդոսի եղ
ունէր , և կոտրեց ան շիշը ու անոր
4 գլխուն վրայ թափեց : Ու կային
ոմանք որ կը դժուարէին ու կ'ը-
սէին , Ընչո՞ւ համար եղաւ աս
5 եղին կորուստը . Կրնայ [եղը]
իրեք հարիւր դահեկանէն աւելի
կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն
տրուիլ . և սաստիկ կը յանդի-
6 մանէին զանիկայ : Բայց Յիսուս
ըսաւ , Թո՛ղ տուէք անոր ; ին-
չո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք անոր .
7 բարի գործ մը գործեց ինծի : Ընչ-
ու որ աղքատները ամէն առեն ձեր
հետը ունիք , ու երբոր ուզէք՝
կրնաք անոնց բարիք ընել , բայց
8 զիս ամէն առեն չունիք : Ինչ որ
ինչ որ ունէր՝ ըրաւ . առաջուց իմ
մարմինս օծեց իմ թաղմանս հա-
9 մար . Ա՛մէնքիս կ'ըսեմ ձեզի ,
Թէ բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ
աս աւետարանս քարոզուի , ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յի-
շատակ ըլլալու համար :
10 Ու Յուդա Իսկարիովտացին
տասներկուքէն մէկը գնաց քա-
հանայապետներուն , որ զանիկայ
մատնէ անոնց : Անոնք ալ լսելով 11
ուրախացան , ու իրեն ատակ տալ
խոստացան . և կը փնտռէր թէ
ինչպէս պատեհութիւնով մը մատ-
նէ զանիկայ :
Ու բաղարջակերաց առջի օրը 12
որ զատիկը կը մորթէին , անոր
աշակերտները ըսին իրեն , Ո՞ւր
կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ
զատիկը ուտես : Ու իր աշա- 13
կերտներէն երկուքը խրկեց ու
ըսաւ անոնց , Գացէ՛ք քաղաքը ,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի ,
որ սափոր վրայ ջուրի սափոր մը կը
տանի . գացէ՛ք անոր ետևէն . Ու 14
ուր որ մտնէ , տանը տիրոջը ըսէք ,
Վարդապետը կ'ըսէ , Ո՞ւր է օ-
թևանը՝ որ հոն աշակերտներուս
հետ զատիկը ուտեմ : Ան ալ ձեզի յարդարուած 15
պատրաստ մեծ վերնատուն մը պի-
տի ցուցընէ . հոն պատրաստեցէ՛ք
մեզի : Ու իր աշակերտները գա- 16
ցին ու քաղաքը մտան , և ինչ-
պէս որ իրենց ըսաւ՝ այնպէս գտան ,
և զատիկը պատրաստեցին :
Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տա- 17
սներկուքին հետ մէկտեղ եկաւ :
Ու երբոր սեղան նստան և կ'ու- 18
տէին , ըսաւ Յիսուս , Ա՛մէնքիս
կ'ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ
ինծի հետ կ'ուտէ , պիտի
մատնէ : Ու անոնք սկսան տրտո- 19
միլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր ,
Արդեօք ե՞ս եմ , և ուրիշ մը՝ Արդեօք
ե՞ս եմ : Անոնց պատասխան 20
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Է՛ս տա-
սներկուքէն մէկը՝ որ ինծի հետ էջ
կ՚առնէ պնակը խօթեց : Որդին 21
մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս
որ գրուած է իրեն համար , բայց
վայ այն մարդուն՝ որուն ձեռքովը
մարդոյ որդին կը մատնուի . ա-
զէկ էր ան մարդուն որ ծնած չըլ-
լար :
Ու քանի որ անոնք կ'ուտէին , 22
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
կոտրեց , և տուաւ անոնց ու ըսաւ ,
Առէ՛ք , աս է իմ մարմինս : Ու 23

գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու տուաւ անոնց , և ամէնքն ալ խըմեցին անկէ : 24 Ու ըսաւ անոնց , Այսիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտին , որ շատերու համար կը թափուի : 25 Ամէնարիւտ կ'ըսեմ ձեզի , Այսկէ ետև որթին բերքէն չըմնար պիտի չխմեմ մինչև այն օրը՝ երբոր անիկայ նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ : 26 Ու օրհնութիւն մը երգելէն ետև 27 Ձիթենեաց լերը ելան : Ու Յիսուս ըսաւ անոնց , Ամէնքդ ալ ասգիչերը իմ վրայովս պիտի գայթակղիք . ինչու որ գրուած է թէ Հովիւը պիտի զարնեմ , ու ոչխարները պիտի ցրուին : 28 Բայց յարութիւն առնելէս ետև ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ : 29 Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր , Թէպէտ ամէնքն ալ գայթակղին , բայց չէ՛ 30 թէ ես : Ու Յիսուս ըսաւ անոր , Ամէնարիւտ կ'ըսեմ քեզի , որ դուն օր այս գիշերը դեռ հաւը երկու անգամ չհաստած , իրիք անգամ զիս պիտի ուրանաս : 31 Բայց Պետրոս աւելի կը պնդէր ու կ'ըսէր , Թէկուզ քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինծի , բնաւ քեզ պիտի չուրանամ . նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ :

32 Իսկ անոնք տեղը՝ որուն անունը Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ իր աշակերտներուն , Ետև նստեցէ՛ք 33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ : Ու իր հետը առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը , սկսաւ խռովիլ և վշտանալ : 34 Ան ատենը ըսաւ անոնց , Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է . հոս կեցէք և արթուն մնացէք : 35 Ու քիչ մը առաջ երթալով , իր երեսին վրայ գետինը ինկաւ և աղօթք ըրաւ , որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ 36 անցնի : Ու ըսաւ , Աբբա Հայր , ամէն բան քեզի հնարաւոր է , այս գաւաթը ինծմէ անցուր . բայց չէ թէ ինչպես որ ես կ'ուզեմ , հապա ինչպես որ դուն կ'ուզես : 37 Ու եկաւ ու զանոնք քնացած գըտաւ , և ըսաւ Պետրոսին , Սիմո՛ն , կը քնանա՞ս . չկրցար ժամ մը արթուն կենալ : 38 Արթո՛ւն կեցէք և աղօթք ըրէք , որ փորձութեան մէջ չմտնէք . հոգին յօժար է , բայց մարմինը տկար : 39 Նորէն գնաց աղօթք ընելու , նոյն խօսքը ըսելով : 40 Ու դարձաւ ու զանոնք նորէն քնացած գտաւ , ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր , և չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան անոր : 41 Երրորդ անգամ ալ եկաւ ու ըսաւ անոնց , Այսկէ ետև քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք . բաւական է , ժամը հասաւ . ահա Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի : 42 Ելէ՛ք երթանք , ահա մատնեցաւ անիկայ որ զիս պիտի մատնէ :

43 Ու դեռ անիկայ ան որ կը խօսէր , իսկոյն Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը եկաւ , և իր հետը քահանայապետներուն և դպիրներուն ու ծերերուն կողմէն շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով : 44 Ու զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով , Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէ՛ք անիկայ և զգուշութեամբ տարէ՛ք : 45 Ու անիկայ գալով շուտ մը մտեցաւ անոր և ըսաւ , Ռաբբի՛ Ռաբբի , ու համբուրեց զանիկայ : 46 Ու անոնք ձեռք զարկին անոր ու բռնեցին զանիկայ : 47 Ու քովը կայնողներէն մէկը սուրը քաշեց ու զարկաւ քահանայապետին ծառային , ու անոր ականջը մէկդի հանեց : 48 Ու Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց , Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելլաք սուրերով ու բիրերով զիս բռնելու . 49 Ամէն օր ձեր քովն էի ու տաճարին մէջ կը սորվեցընէի , և զիս չբռնեցիք . բայց որպէս զի գիրքերը կատարուին : 50 Ան ատենը բոլորը ալ՝ Իրեք թողուցին զանիկայ ու փախան : 51 Ու մէկ երիտասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝ մերկ հաբիճին վրայ կտաւ մը առած , ու երիտասարդները զանիկայ բռնեցին . 52 Ան ալ կտաւը թողուց ու մերկ փախաւ անոնցմէ :

53 Ու տարին Յիսուսը քահանա-

յապետին , ու անոր քովը ժողովուեցան բոլոր քահանայապետներ
54 ը և ծերերը ու դպիրները : Իսկ Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն գնաց մինչև ներսը քահանայապետին գաւիթը , և սպասաւորներուն հետ նստաւ , ու կրակին
55 քովը կը տաքնար : Իսկ քահանայապետները ու բոլոր ժողովը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին որ զանիկայ մեռցընեն ,
56 և չէին գտներ . Ինչու որ շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ , ու վկայութիւնները իրարու
57 համաձայն չէին : Ու ոմանք ելան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
58 դէմ ու կ'ըսէին , Թէ Մենք լսեցինք մարդէ որ կ'ըսէր , Ես աս ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ , և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի
59 չշինեմ առանց ձեռագործի : Իսկայն անանկ ալ իրենց վկայութիւնը
60 համաձայն չէր : Ու քահանայապետը մէջտեղը ոտք ելլելով , հարցուց Յիսուսին ու ըսաւ , Պատասխան մը չե՞ս տար . ի՞նչ կը
61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ : Իսկայն անիկայ լուռ կը կենար և պատասխան մը չէր տար . քահանայապետը նորէն կը հարցընէր անոր ու կ'ըսէր , Ո՞ւն ես Քրիստոսը՝
62 օրհնեալ Աստուծոյ Որդին : Ու Յիսուս ըսաւ , Ես եմ . ու պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած , ու երկ-
63 նից ամպերովը գալած : Ու քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց ու ըսաւ , Ա՛լ ի՞նչ պէտք է
64 մեզի վկաներ : Դուք հայհոյութիւնը լսեցիք . ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ . և ամէնքը դատապարտեցին զանիկայ թէ մահապարտ է :
65 Ու ոմանք սկսան թքնել անոր ու երեսը ծածկել և բռունցքով ծնծղել ու ըսել , Մարգարէացիր . ու սպասաւորները ապտակ կը զարնէին անոր :
66 Ու Պետրոս վարը գաւիթն էր , ու քահանայապետին աղախիններէն
67 մէկը եկաւ , Ու տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար , նայեցաւ անոր ու ըսաւ , Դուն ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետն էիր :
68 Իսկայն անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ , Չեմ գիտեր և չեմ հասկընար թէ դուն ինչ կը խօսիս . ու երբոր դուրս ելաւ գաւիթին դրանը առջևը , հաւը խօսեցաւ :
69 Ու աղախինը նորէն տեսաւ զանիկայ , ու սկսաւ բոլորտիքը կայնողներուն ըսել թէ Ա՛ս ալ անոնցմէ է .
70 Ու անիկայ նորէն ուրացաւ : Ու քիչ մը ետևէն եւրը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները ըսին Պետրոսին , Յիրաւի դուն անոնցմէ ես , ինչու որ Գալիլեացի ես , և քու զրուցուածդ ալ նման է անոնց :
71 Իսկայն անիկայ սկսաւ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով Թէ Ա՛ս ան մարդը չեմ ճանչնար , որուն համար դուք կ'ըսէք :
72 Ու իսկոյն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ . ու Պետրոս միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր Թէ Դուն հաւը երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս . ու սկսաւ լալ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Ու առտուանց շուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու դպիրներուն հետ՝ և բոլոր ժողովքն ալ խորհուրդ ըրին , Յիսուսը կապեցին ու տարին մատնեցին Պիղատոսին :
2 Ու Պիղատոս հարցուց անոր ո՞ւ ըսաւ , Ո՞ւն ես Հրէից Թագաւորը . անիկայ ալ պատասխան տալով ըսաւ անոր , Դուն կ'ըսես :
3 Ու քահանայապետները շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայով :
4 Ու Պիղատոս նորէն հարցուց անոր ըսելով , Պատասխան մը չե՞ս տար . Նայէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն :
5 Ու Յիսուս տակաւին պատասխան մը չտուաւ , մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ :
6 Իսկայն ոտնէն առնը կապուած մը կ'արձակէր անոնց , ինչ որ խնդրէին :
7 Ու Հէլ կար Բարաբա անունով իր ընկերներուն հետը կապուած , որոնք

խռովութեան առնեը մարդասպա-
8 նութիւն ըրեր էին : Եւ ժողո-
վուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խընդ-
րել որ ընէ ինչպէս որ միշտ կ'ընէր
9 իրենց : Եւ Պիղատոս անոնց պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Կ'ու-
զէք որ Հրէից թագաւորը արձա-
10 կեմ ձեզի : Վասնզի գիտէր որ
քահանայապետները նախանձի հա-
11 մար մատներ էին զանիկայ : Բայց
քահանայապետները ժողովուրդը
դրդռեցին որ Բնդրէն յաւէտ Բա-
12 րաբբան իրենց արձակել : Ւսկրէն
Պիղատոս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոնց , Ուրեմն ի՞նչ կ'ուզէք որ
13 ընեմ Հրէից թագաւորը ըսածնիդ ի՞նչ կ'ուզէք որ
14 ընեմ : Եւ անոնք նորէն կ'աղա-
ղակէին , Խաչը հանէ ատիկայ :
Պիղատոս ըսաւ անոնց , Բայց ի՞նչ
չար գործ ըրած է ատիկայ . և ա-
նոնք՝ աւ աւելի կ'աղաղակէին ու
15 կ'ըսէին , Խաչը հանէ ատիկայ : Եւ
Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել
ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց , ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք
տուաւ որ խաչուի :
16 Եւ զինուորները Ներս տարին
զանիկայ գաւիթը՝ այսինքն պալա-
տը , և բոլոր գունդը մէկտեղ
17 կանչեցին . Եւ հագցուցին անոր
ծիրանինները , և փշեղէն պսակ հիւ-
18 սելով՝ անոր գլուխը դրին . Եւ
սկսան բարև տալ անոր ու ըսել ,
Ողջո՛յն քեզ՝ Հրէից թագաւոր :
19 Եւ անոր գլուխը եղէգով կը ծե-
ծէին ու կը թքնէին անոր , և
ծնկան վրայ գալով երկրպագու-
20 թիւն կ'ընէին անոր : Եւ երբոր
ծաղր բրին զանիկայ , ծիրանինները
վրայէն հանեցին և իր հանդերձ-
ները հագցուցին անոր , ու դուրս
հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը հանեն :
21 Եւ Սիմեն Սիրենացին՝ Ալէք-
սանդրոսին և Ռուփոսին հայրը ,
որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած ,
պահակ բռնեցին որ անոր խաչը վեր-
22 ցընէ : Եւ տարին անիկայ Գող-
գոթա ըսուած տեղը , (որ կը
23 Թարգմանուի Գանկի տեղ .) Եւ
անոր գինուած խառնած գինի
տուին որ խմէ , բայց ինքը չառաւ .
Եւ խաչը հանեցին զանիկայ , և ա- 24
նոր հանդերձները բաժնեցին , ա-
նոնց վրայ վիճակ ձգելով թէ ով
ինչ պիտի առնէ : Ժամը իրեքն 25
էր , ու խաչը հանեցին անիկայ :
Եւ անոր յանցանքի գիրը գրուած 26
էր Ն Հրէից Թագաւորն է : Եւ 27
անոր հետ երկու աւազակ խաչը
հանեցին , մէկը անոր աջ կողմէն
ու մէկը ձախ կողմէն : Եւ կատա- 28
րուեցաւ ան գիրը՝ որ կ'ըսէ Թէ
Անօրէններուն հետ սեպուեցաւ :
Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայ- 29
հոյէին անոր , գլուխնին կը շար-
ժէին ու կ'ըսէին , Ւսա՛ղ որ տա-
ճարը կը քակէիր , և իրեք օրուան
մէջ կը շինէիր . Ինքզինքդ ազա- 30
տէ ու իջի՛ր ատ խաչէդ : Նոյն- 31
պէս ալ քահանայապետները դպիր-
ներուն հետ իրենց մէջը ծաղր ընե-
լով կ'ըսէին , Ուրիշները ազատեց ,
ինքզինքը չկրնար ազատել : Ւսա 32
Քրիստոսը Իսրայէլի Թագաւորը
թող հիմա խաչէն վար իջնէ , որ
տեսնենք ու հաւատանք . և իր հե-
տը խաչը ելլողները կը նախատէին
զանիկայ :
Եւ վեցերորդ ժամը հասածին 33
պէս , բոլոր երկրին վրայ խաւար
եղաւ մինչև իններորդ ժամը : Եւ 34
իններորդ ժամուն Յիսուս մեծ ձայ-
նով աղաղակեց ու ըսաւ , Ելոի
Ելոի՛ լամա սաբաքթանի . որ կը
թարգմանուի , Աստուած իմ՝ Աս-
տուած իմ , ինչո՞ւ զիս թողուցիր :
Եւ քովը կայնողներէն ոմանք երբոր 35
լսեցին՝ կ'ըսէին Թէ Եղիան կը
կանչէ : Եւ մէկը վազեց սպունգ 36
մը քացախով լեցուց , ու եղէգի մը
անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ ,
և ըսաւ , Թո՛ղ տուր տեսնենք թէ
Եղիան կու գայ ատիկայ վար իջե-
ցընելու :
Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց 37
ու հոգի տուաւ : Եւ տաճարին 38
վարագոյրը երկուքի պատռեցաւ վե-
րէն՝ ի վար : Եւ հարիւրապետը 39
որ անոր դիմացը կեցեր էր , տես-
նելով որ այսպէս աղաղակելով հո-
գի տուաւ , ըսաւ , Ճիրաւի Որդի
Աստուծոյ էր ասիկա մարդը : Անիկ- 40

ներ ալ կային որ հետեւանց կը նա-
յէին , որոնց մէջն էր Մարիամ
Մագդաղենացին , և պզտիկ Յա-
կոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մա-
41 րիամ , և Սողովմէ . որոնք՝ երբոր
Յիսուս Գալիլեա էր , իր ետեւէն
կ'երթային և իրեն սպասաւորու-
թիւն կ'ընէին . և ուրիշ շատ
կիներ ալ՝ որ իր հետը Երուսա-
ղէմ եկեր էին :

42 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , ան օրը
ուրբաթ՝ այսինքն շաբաթին առջի
43 օրը ըլլալով , Յովսէփ Արիմաթա-
ցի երեւելի խորհրդական մը՝ որ ինքն
ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը
կը սպասէր , եկաւ ու համարձա-
կութիւն ընելով՝ Պիղատոսին քո-
վը մտաւ , և Յիսուսի մարմինը
44 խնդրեց : Ու Պիղատոս զարմա-
ցաւ որ արդէն մեռած ըլլայ . և
հարեւրապետը իրեն կանչելով՝ հար-
ցուց անոր թէ Շա՞տ ատեն է որ
45 մեռաւ : Ու երբոր հարցնէը իմա-
ցաւ հարեւրապետէն , մարմինը
46 Յովսեփին շնորհեց : Եւ Յովսէփ
կտաւ գնեց , ու զանիկայ վար իջե-
ցընելով՝ կտաւովը փաթթեց , ու
դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ
փորուած էր . և քար մը գլտորցուց
47 գերեզմանին դուռը : Իսկ Մարիամ
Մագդաղենացին ու Յովսեսին
մայրը Մարիամ տեսան ան տեղը
ուր որ դրուեցաւ :

ԿԱ . ԺՈՂ

1 Ու երբոր շաբաթը անցաւ , Մա-
րիամ Մագդաղենացին և Յա-
կոբոսին մայրը Մարիամ և Սողովմէ
խունկեր ծախու առին , որ գան
2 օծեն անիկայ : Եւ մէկշաբթի
առտուանց շատ կանուխ՝ արեւը որ
3 կը ծագէր՝ եկան գերեզմանը , Ու
իրարու կ'ըսէին , Քարը ո՞վ պիտի
գլտորցընէ մեզի գերեզմանին դրա-
4 նէն , (Ու նայեցան տեսան որ քա-
րը գլտորցուած էր ,) ինչու որ
5 շատ մեծ էր : Եւ ներս գերեզմա-
նը մտնելով՝ երիտասարդ մը տե-
սան որ աջ կողմը նստեր էր ճեր-
մակ պատմուճան հագած , ու զար-
6 հուրեցան : Եւ անիկայ ըսաւ ա-
նոնց , Մի զարհուրիք . Յիսուս
Նազովրեցին կը փնտռէք , որ խա-
չուեցաւ . անիկայ յարութիւն ա-
ռաւ , հոս չէ . ահա ան տեղը ուր
որ դրին զանիկայ : Բայց գացէք՝ 7
ըսէք անոր աշակերտներուն և
Պետրոսին , թէ առաջ ձեզմէ առաջ
Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տես-
նէք անիկայ՝ ինծոր որ ձեզի ըսաւ :
Եւ անոնք դողդով ու ապշութեամբ 8
բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզ-
մանէն , և մէկու մը բան չըսին ,
քանզի կը վախնային :
Յիսուս մէկշաբթի առտուանց 9
յարութիւն առած՝ առաջ Մա-
րիամ Մագդաղենացիին երեւցաւ ,
որմէ եօթը դեւ հաներ էր : Անի- 10
կայ գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք
անոր հետն էին , երբոր սուգ կ'ը-
նէին ու կու լային : Իսկ անոնք 11
երբոր լսեցին թէ կենդանի է և թէ
իրեն երեւցաւ , չհաւատացին :
Ետքը ուրիշ կերպարանքով ե- 12
րեւցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որ քա-
լելով արտը կ'երթային : Եւ 13
անոնք գացին ուրիշներուն պատմե-
ցին ու անոնց ալ չհաւատացին :
Վերջը տասնումէկին երեւցաւ , 14
երբոր սեղան նստած էին , ու ե-
րեսնին զարկաւ իրենց անհաւա-
տութիւնը և սրտերնուն կարծրու-
թիւնը , վասն զի որոնց որ ինքը
երեւցաւ մեռելներէն յարութիւն
առած , իրենք չհաւատացին :
Եւ ըսաւ անոնց , Գացէք բոլոր 15
աշխարհ , ու աւետարանը քարո-
զեցէք բոլոր ստեղծուածներուն :
Ան որ հաւատայ ու մկրտուի , պի- 16
տի փրկուի , և ան որ չհաւատայ ,
պիտի դատապարտուի : Եւ ա- 17
նոնք որ կը հաւատան , սա նշաններըը
անոնց հետ պիտի երթան . Իմ ա-
նունովս դեւեր պիտի հանեն , նոր
լեզուներ պիտի խօսին . Ձեռքեր- 18
նին օձեր պիտի բռնեն , և թէ որ
մահաբեր գինի մը խմեն , իրենց
պիտի չվնասէ . հիւանդներու վրայ
ձեռք պիտի դնեն , ու անոնք պիտի
առողջանան :
Երբ Տէրը անոնց հետ խօսելէն 19
ետքը երկինքը համբարձաւ , ու

20 Աստուծոյ աչ կողմը նստաւ։ Եւ անոնք ելան ու ամէն տեղ կը քարոզէին , և Տէրը անոնց գործակից էր , ու խօսքը կը հաստատէր ան նշաններով որ անոնց հետը կ՚երթային ։ Ամէն ։

ԵՒ ԵՏԸՐԸՆ ԸՍՏ ԴԱՆԻԿԱՑՈՒ

ԴԱՆԻԷԼ Ը

1 Պարսից Բաղտասարայ թագաւորին երրորդ տարին ես Դանիէլ տեսիլ մը տեսայ , յետ այն տեսիլին զոր առաջ տեսեր էի ։

2 Տեսիլ մը տեսայ , ու տեսիլին մէջ կը տեսնէի թէ Շուշան պալատին մէջ եմ , որ Ելամ գաւառին մէջ է ։ Տեսիլին մէջ կը տեսնէի թէ Ուբալ գետին քովը եմ ։

3 Աչքերս վերցուցի ու տեսայ , ահա խոյ մը կայնած էր գետին առջեւ , որ եղջիւր ունէր ։ Երկար եղջիւր ունէր , բայց մէկ եղջիւրը միւսէն երկար էր , ու երկարը ետքէն ելած էր ։

4 Խոյը տեսայ որ արեւմուտք , հիւսիս ու հարաւ կը հրէր ։ Ոչ մէկ գազան կրնար անոր դիմանալ , ոչ ալ անոր ձեռքէն ազատող կար ։ Ինչ որ կ՚ուզէր կ՚ընէր ու կը մեծնար ։

5 Ես կը մտածէի , ահա նոխազ մը արեւմուտքէն կու գար , ամբողջ երկրին երեսը կը պտտէր ու գետնին չէր դպչիր ։ Նոխազին աչքերուն մէջ տեսանելի եղջիւր մը կար ։

6 Ան գետին առջեւ կայնած խոյուն մօտեցաւ , որուն երկար եղջիւրը կար , ու զայրոյթով վազեցաւ անոր վրայ ։

7 Տեսայ որ խոյուն մօտեցաւ , ու զայրացաւ անոր վրայ ու զարկաւ խոյուն ու կոտրեց անոր երկու եղջիւրները ։ Խոյուն զօրութիւն չունէր անոր դիմանալու , ան զարկաւ զայն գետին ու կոխկրտեց զայն , ու խոյուն չկար որ ազատէր զայն անոր ձեռքէն ։

8 Նոխազը մեծցաւ մինչեւ շատ մեծ եղաւ , բայց երբ զօրաւոր եղաւ , մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ , ու անոր տեղ չորս երեւելի եղջիւրներ ելան դէպի չորս կողմերու երկնքին չորս հողմերուն ։

9 Անոնցմէ մէկէն մէկ ուրիշ եղջիւր ելաւ , որ սկիզբը փոքր էր , բայց շատ մեծցաւ հարաւ , արեւելք ու գեղեցկութեան երկրին կողմը ։

10 Ան մեծցաւ երկնքի զօրութեան չափ , ու երկնքի զօրութենէն ու աստղերէն գետին վրայ ձգեց ու կոխկրտեց զանոնք ։

11 Ան մեծցաւ երկնքի զօրութեան չափ , ու անկէ առաջի զոհը վերցուց անկէ , ու անոր սրբարանին տեղը կործանեցաւ ։

12 Զօրութիւն տրուեցաւ անոր , ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ ։ Ան հրեշտակը ըսաւ անոր ,

13 Մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ տեսիլը , որ կը խօսի յաւիտենական սրբոց մասին , ու մէկ ուրիշ սուրբ կը խօսի տեսիլին մասին որ տրուեցաւ , ու մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ աւերումը որ կը պատճառէ սրբարանին ու զօրութեան կոխկրտումը ։

14 Ան ալ ըսաւ անոր , Երկու հազար երեք հարիւր օր պիտի անցնի , ու անոր ետքը սրբարանը պիտի սրբագործուի ։

15 Ես Դանիէլ տեսիլը տեսայ ու կ՚ուզէի հասկնալ զայն , ահա մարդու նման մէկը իմ առջեւս կայնած էր ։

16 Ու լսեցի մարդու ձայն մը Ուբալ գետին միջէն , որ կանչեց ու ըսաւ , Գաբրիէլ , այս մարդուն տեսիլը հասկցուր ։

17 Ան եկաւ իմ կայնած տեղս , ու երբ եկաւ , վախցայ ու դէմքի վրայ ինկայ ։ Ան ինծի ըսաւ , Հասկցիր , մարդու որդի , որ տեսիլը վերջի ժամանակին համար է ։

18 Երբ ան ինծի հետ կը խօսէր , ես գետին վրայ ինկայ քնացած , ու ան ինծի դպաւ ու զիս ոտքի կանգնեցուց ։

19 Ան ըսաւ , Ահա ես քեզի պիտի ծանուցանեմ թէ ինչ պիտի պատահի վերջի ժամանակին , որովհետեւ տեսիլը վերջի ժամանակին համար է ։

20 Խոյ որ տեսար , որ եղջիւր ունէր , Մարաց ու Պարսից թագաւորները կը նշանակէ ։

21 Ու նոխազը Յունաց թագաւորութիւնը կը նշանակէ , ու անոր աչքերուն մէջ եղած մեծ եղջիւրը առաջին թագաւորն է ։

22 Ու երբ որ կոտրեցաւ , ու անոր տեղ չորս եղջիւրներ ելան , չորս թագաւորութիւններ պիտի ելլեն անոր ազգէն , բայց անոր զօրութեան չափ պիտի չըլլան ։

տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է . ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ , և համր կը կենար : Ու եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը
24 լմընցան , իր տունը գնաց : Ու ան օրերէն ետքը անոր կինը Ելի-սաբեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս ինքզինքը կը պահէր , և կ'ըսէր ,
25 Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը ՚՚՚ օրերս , որ իմ վրա՚՚՚ նայեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վերցընելու :
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբ-րիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրր-կուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարէթ էր , Մէկ կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած , որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւի-թի տունէն , և ան կոյսին անունը
28 Մարիամ էր : Ու հրեշտակը ա-նոր գալով ըսաւ , Ողջոյն քեզ՝ ով ընորհընկալ կոյս , Տէրը քու հետդ է . դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես : Ու անիկայ տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ , ու ինքն-իրեն կը մտածէր թէ ինչպէս
30 բան պիտի ըլլայ աս ողջոյնը : Ու հրեշտակը անոր ըսաւ , Մի՛ վախ-նար՝ Մարիամ , ինչու որ Աստուծմէ
31 ընորհք գտար . Ու ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս , և անոր անունը Յիսուս պիտի դը-
32 նես : Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ , ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ըս-ուի , և Տէր Աստուած պիտի տայ անոր իր հօրը Դաւիթին աթոռը ,
33 ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան պիտի թագաւորէ , Ու անոր թա-գաւորութիւնը վերջ պիտի չունե-
34 նայ : Ու Մարիամ ըսաւ հրեշ-տակին , Ո՞նչպէս պիտի ըլլայ աս բանը , որովհետև ես էրիկ մարդ
35 չեմ գիտեր : Ու հրեշտակը պա-տասխան տալով ըսաւ անոր , Հո-գին Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ . ուստի ան քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստուծոյ
36 Որդի պիտի ըսուի : Ու ահա քու ազգականդ Ելիսաբեթ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան առնը որդի պա-
ւակով մը յղի է , ու ասիկայ ան-ունը ամուլ ըսուածին վեցերորդ ամիսն է . Ինչու որ Աստուծոյ քովը բնաւ 37
մէկ բան մը անկարելի չըլլար : Ու 38
Մարիամ ըսաւ , Ահա ես Տէրոջը աղախինն եմ , քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց :
Ան օրերը ելաւ Մարիամ ու 39
արագութեամբ լեռնակողմը Յուդայի հռ քաղաքը գնաց : Ու մտաւ 40
Զաքարիայի տունը ու Ելիսա-բեթին բարև տուաւ : Ու եղաւ 41
որ երբ լսեց Ելիսաբեթ Մարիամին բարևը , մանուկը անոր որովայնին մէջը խաղաց , ու Ելիսաբեթ Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ . Ու բարձր 42
ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ , Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ , և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը :
Ու աս ինծի ո՞րկից եղաւ , որ իմ 43
Տէրոջս մայրը ինծի գայ . Վասն 44
զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը ականջիս եկաւ , մանուկը որովայնիս մէջը խաղաց ուրախութենէն : Ու 45
երանի անոր որ հաւատացեր է , բանզի պիտի կատարուի ան բաները որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն : Ու 46
Մարիամ ըսաւ , Իմ անձս կը մեծ-ցընէ Տէրը , Ու իմ հոգիս ուրա- 47
խացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս :
Ինչու որ իր աղախինին խոնարհու- 48
թեանը նայեցաւ , քանզի ահա ասկէ ետև բոլոր ազգերը ինծի երանու-թիւն պիտի տան : Վասն զի 49
Հզօրը ինծի մեծամեծ բաներ ը-րաւ ու անոր անունը սուրբ է :
Ու անոր ողորմութիւնը իրմէն 50
վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ :
Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց , 51
յիրուցան ընաւ ամբարտաւաններըը իրենց սրտին խորհուրդովը :
Զօ- 52
րաւորները էրկից աթոռներէն իջե-ցուց , ու խոնարհները բարձրա-ցուց :
Անօթիները բարիքներով 53
լեցուց , և հարուստները պարապ ձամբեց :
Օգնութիւն ընաւ իր 54
Իսրայէլ ծառային՝ Իր ողորմութի-նը միտը բերելով , Ինչպէս 55
որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Ը-րահամին ու անոր սերունդին յա-
ւիտեան :

56 Եւ Աբրահամ անոր քոյրը իրեք
աղիսի չափ կեցաւ, ու իր տունը
դարձաւ։
57 Ու Սղխսաբեթին ծնանելու ժա-
մանակը լեցուեցաւ, ու որդի մը
58 ծնաւ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր
բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր
ազգականները, որ Տէրը անոր վը-
րայ իր մեծ ողորմութիւնը յու-
յուց, և անոր հետ կ'ուրախա-
նային։
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան
թլփատելու եկան, և զանիկայ իր
հօրը անունովը Զաքարիա կը կո-
60 չէին։ Իսկ անոր մայրը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, Ձկ, հա-
պա Յովհաննէս պիտի կոչուի։
61 Եւ անոր ըսին Թէ Ձու ազգա-
կաններուդ մէջ մէկը չկայ որ աս
62 անունով կոչուի։ Նշան կ'ընէին
անոր հօրը Թէ ինչ անունով կ'ու-
63 զէ որ անիկայ կոչուի։ Ան ալ
տախտակ մը ուզեց ու գրեց՝ ը-
սելով, Յովհաննէս է անոր ա-
նունը. ու ամէնքը զարմացան։
64 Եւ իսկոյն բացուեցաւ անոր բերա-
նը ու անոր լեզուն, և կը խօսէր
65 ու կ'օրհնէր Աստուած։ Եւ վախ
մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ՝ որոնք
անոնց բոլորտիքը կը բնակէին.
ու աս ամէն բաները Հրէաստանի
բոլոր լեռնակողմը կը զրուցուէր։
66 Եւ ամէն լսողները իրենց սիրտե-
րուն մէջը գրին, ու կ'ըսէին,
Երդիք աս տղան ինչ պիտի ըլ-
լայ. ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետ
էր։
67 Եւ անոր հայրը Զաքարիա
Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգա-
68 րեացաւ ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ այ-
ցելութեան եկաւ և իր ժողովուր-
69 դին փրկութիւն ըրաւ. Ու մեզի
փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր
70 Դաւիթ ծառային տունէն. (Ինչ-
պէս որ սուրբերուն բերնովը խօսե-
ցաւ, որոնք աշխարհի սկիզբէն ի
վեր անոր մարգարէներն էին.)
71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն և
բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն,
72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրե-
րուն վրայ, և իր սուրբ ուխտը
միտք բերելու, (Ան երդումը որ
73 մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ,) մե-
զի տալու, Որ մեր թշնամիներուն
74 ձեռքէն ազատուելով առանց վախի
զանիկայ պաշտենք Արդարութե-
75 նով ու արդարութիւնով անոր
առջեւը մեր կեանքի բոլոր օրերուն
մէջ։ Եւ դուն ալ մանուկ Նարթե-
76 ղէոն մարգարէն պիտի կոչուիս,
ինչու որ Տէրոջը երեսին առջեւէն
պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները
պատրաստելու, Անոր ժողովուրդին
77 գիտցընելու Երկնից փրկութիւնը ի-
րենց մեղքերուն թողութիւնովը,
Որ Աստուծոյն գթած ողորմու-
78 թեանը համար՝ որով Ծագող ա-
րեգակը վերէն մեզի այցելութեան
եկաւ, Խաւարի և մահուան ըս-
79 տուերքի մէջ նստողներուն լոյս տա-
լու, — մեր ոտքերը խաղաղու-
թեան ճամբուն մէջ շիտկելու։
Եւ տղան կը մեծնար ու կը զո-
80 րանար հոգիով, և անապատներուն
մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլին երեւցաւ։

ԴԻԼ. Ա

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս
կայսրէն հրաման եկաւ՝ որ բո-
2 լոր աշխարհ գրուի։ (Ան առջի
աշխարհագիրը եղաւ Կիւրինոսին
Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւն
3 ըրած ատենը։) Եւ ամէնքը կ'եր-
թային աշխարհագիրը մտնելու՝ ա-
4 մէն մէկը իր քաղաքին մէջ։ Յով-
սէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթ
քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան
Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլեհէմ
կ'ըսուի, (ինքը Դաւիթի տունէն
ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար,)
5 Աշխարհագիրը մտնելու Մարիամին
հետ մէկտեղ, որ ան իր նշանածն
6 էր, և յղի էր։ Ու եղաւ որ երբ
անոնք հոն էին, անոր ծնանելու
7 օրերը լեցուեցան. Եւ իր անդրա-
նիկ որդին ծնաւ, ու խնձարուրով
փաթթեց, և զանիկայ մսուրին
մէջը պառկեցուց, ինչու որ իջևա-
նին մէջ իրենց տեղ չկար։
8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային

դաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանու-
9 թիւնը կ'ընէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ , ու խիստ շատ վախ-
10 ցան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց , Մի վախնաք , ինչու որ ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ , որ բոլոր ժողովուրդին
11 պիտի ըլլայ . Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ , որ ինքը Օծեալ Տէր
12 է : Եւ ասիկա ձեզի նշան մը ըլլայ . մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթած եւ մսուրի մէջ
13 պառկած : Եւ իսկոյն ան հրեշտակին հետ երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ , որոնք զՆա-
14 տուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին , Ընդ-Նէց բարձրութեանց մէջ Աստուծոյ փառք , ու երկրիս վրայ խաղաղութիւն , մարդոց մէջ հաճութիւն :
15 Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները ա-նոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւնե-րը իրարու ըսին , Եկէք մինչև Բեթլեհէմ երթանք , ու տեսնենք՝ ըն կ'նէ ասեղած բանը , որն որ
16 Տէրը մեզի յայտնեց : Ու եկան արտորնօք , և գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մսուրին մէջ պառկած
17 մանուկը : Ու երբոր տեսան , ի-մացուցին ան խօսքին վրայով , որ ասիկա մանուկին համար իրենց զրու-
18 ցուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէին , կը զարմանային ան բաներուն վրայ որ հովիւները իրենց կը զը-
19 րուցէին : Բայց Մարիամ ասիկա ամէն բաները կը պահէր , ու իր
20 սրտին մէջը կը մտածէր : Եւ հովիւները դարձան , կը փառաւո-րէին ու կ'օրհնէին զԱստուած ան ամէն բաներուն համար որ լսեցին ու տեսան , ինչպէս որ իրենց զրու-ցուած էր :
21 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան մանուկը թլփատելու , անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ , որ հրեշտակին կոչուած էր՝ դեռ ինքը մօրը որո-վայնին մէջ չյղացած :
22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ երբոր անոնց մաքրութեան օրերը լմննցաւ , Երուսաղէմ տարին զա-նիկայ Տէրոջը առջևը հանելու ,
23 (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օ-րէնքին մէջ , Թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ , Տէրոջը սուրբ
24 ըսուի ,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տալու զոյգ մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ :
25 Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար , որուն անունը Սի-մէօն էր , ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր , և Իսրայէլի մխիթարութեանը կը սպասէր . ու
26 Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր : Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հո-գիէն Թէ մահ պիտի չտեսնէ , մին-չև որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ :
27 Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ . ու երբ-որ ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը պէս ա-նոր համար ընեն ,
28 Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ , և օրհնեց զԱս-տուած ու ըսաւ ,
29 Այ հիմա՛ ո՛վ Տէր՝ արձակէ՛ քու ծառադ խաղա-ղութիւնով քու խօսքիդ համեմատ .
30 Վասն զի իմ աչքերս տեսան քու
31 փրկութիւնդ , Որ բոլոր ժողո-
32 վուրդներուն առջևը պատրաստե-ցիր , Լոյս մը հեթանոսները լու-սաւորելու , և փառք քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ :
33 Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին ան բա-
34 ներուն վրայ , որ անոր համար կը խօսուէին : Ու Սիմէօն օրհնեց զա-նոնք , և անոր մօրը Մարիամին ըսաւ , Ահա ասիկա Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց ինկնալուն ու ելլե-լուն համար , ու հակառակութեան նպատակ մը ըլլալու համար կեցած է . (Եւ քու սրտիդ ալ թուր
35 մը պիտի անցնի ,) որ առանձին շատ սրտերէն խորհուրդները յայտ-նուին :
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փա-նուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն . ա-սիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ երկանը հետ եօթը տարի կե-նալով իր կուսութեանը ժամանա-կէն ,
37 Եւ որբևարի էր գրեթէ ութսունչորս տարուան . որ տա-

ձորէն չէր զատուեր , հապա ծանով և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ :
38 Եւ ասիկայ նոյն ժամուն եկաւ , ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար , ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն , որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին :
39 Եւ երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ , նորէն Գալիլեա դարձան իրենց Նազարէթ քաղաքը :
40 Եւ մանուկը կը մեծնար ու հզօրով կը զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած , ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր :
41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթային :
42 Եւ երբոր անիկայ տասներկու տարեկան եղաւ , տօնին սովորութեանը պէս երբոր անոնք Երուսաղէմ ելան ,
43 Եւ ան օրերը որ լմընցուցին ու նորէն ետ դարձան , Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց . և Յովսէփ ու անոր մայրը
44 չէին գիտեր . Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն է , մէկ օրուան ճամբայ գացին , ու կը փնտռէին զանիկայ իրենց ազգականներուն և ճանչցողներուն մէջ :
45 Եւ երբոր չգտան , նորէն Երուսաղէմ դարձան անիկայ փընտռելու :
46 Եւ եղաւ որ իրեք օրէն տաճարին մէջը գտան զանիկայ , որ վարդապետներուն հետ նստեր էր , անոնց մտիկ կ'ընէր
47 ու անոնց հարց կը տար : Եւ ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ :
48 Եւ երբոր տեսան անիկայ , ապշած մնացին . և անոր մայրը ըսաւ անոր , Ո՛րդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի այդպէս ըրիր . ահա քու հայրդ ու ես խիստ վշտացած քեզ կը փնտռէինք :
49 Եւ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ կը փնտռէիք , չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս տունը ըլլամ :
50 Եւ անոնք չհասկըցան ան խօսքը որ իրենց ըսաւ :
51 Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ , և անոնց հնազանդ էր . բայց անոր մայրը այս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր :
52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով , և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք գտնելով :

ԻԱ . Գ

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն բրած առնեը , ու Հերովդեսին՝ Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան առնեը , և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին՝ Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան առնեը ,
2 Եւ Ընայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան առնեը՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ անապատին մէջ :
3 Եւ անիկայ եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր մեղաց թողութեան համար .
4 Ինչպէս որ Աստծոյ մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է՝ բանլով , Անապատի մէջ կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէ՛ք , անոր շաւիղները շիտակեցէ՛ք .
5 Ամէն ձոր պիտի լեցուի , և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ , և ծուռը պիտի շիտկուի , ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան .
6 Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ :
7 Եւ իրմէն մկրտուելու ելլող ժողովուրդներուն ըսաւ , Խիթերնէ ծնունդներ՝ ո՞վ խրատց ձեզի զայլ բարկութենէն փախչիլ :
8 Եւ ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք , և մի՛ ըսէք ձեր ներսի դին ըսել թէ Ունինք մեզի հայր՝ Աբրահամ ուներնին . քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է այս քարերէն Աբրահամին որդիներ հանելու :
9 Եւ հիմա կացինը ծառերուն ար-

մատին քովը կը դրուի . ուստի
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չը-
բերէր , կը կտրուի ու կրակը կը
10 ձգուի : Եւ ժողովուրդները կը
հարցընէին իրեն ու կ'ըսէին , Ու-
11 րեմն ի՞նչ ընենք : Պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ո՛վ որ
երկու հանդերձ ունի , թող տէ՛ր
չունեցողին տայ . և ո՛վ որ կերա-
12 կուր ունի , նոյնպէս ընէ : Մաք-
սաւորներ ալ եկան մկրտուելու ,
ու ըսին անոր , Վարդապետ՝ մենք
13 ի՞նչ ընենք : Ան ալ ըսաւ ա-
նոնց , Ձեզի հրամայուածէն աւելի
14 բան չպահանջէք : Զինուորներն
ալ կը հարցընէին անոր ու կ'ը-
սէին , Եւ մենք ի՞նչ ընենք . ըսաւ
անոնց , Ոչ ոքը մի՛ հարստահարէք ,
և տէ՛ր մի՛ ըլլայ զրպարտութիւն մի՛
ընէք , ու ձեր թոշակովը բաւակա-
նացէ՛ք :

15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր ,
և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը
մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ
16 գո՞ւ է արդեօք Քրիստոսը , Յով-
հաննէս պատասխան տուաւ ամե-
նուն ու ըսաւ , Ես ձեզ ջրով կը
մկրտեմ , բայց ինձմէ աւելի զօրա-
ւորը կու գայ , որ ես անոր կօշիկ-
ներուն կապերը քակելու արժանի
չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ
17 Հոգւով Սրբով և կրակով . Ո-
րուան հնձանոցը իր ձեռքն է , և իր
կալը պիտի մաքրէ , ու ցորենը իր
ամբարը պիտի ժողվէ , և յարդը
չմարելու կրակով պիտի այրէ :
18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարո-
զէր՝ ժողովուրդը յորդորելով :
19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը
անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը
կնկանը Հերովդիային համար , և
բոլոր չարութիւններուն համար որ
20 Հերովդէս գործեց , Ան ամենուն
վրայ ասկէ ալ աւելցուց , որ Յով-
հաննէսը բանտի մէջ գոցեց :
21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժո-
ղովուրդը , և Յիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր , երկինքը
22 բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին
մարմնաւոր երեւոյթով աղաւնիի
պէս անոր վրայ իջաւ , ու երկինքէն
ձայն մը եկաւ՝ որ կ'ըսէր , Դուն
ես իմ սիրելի Որդիս , քեզմէ հաւա-
նեցայ :

Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր գրե- 23
թէ երեսուն տարեկան ըլլալ , որ
(ինչպէս կը կարծուէր) ինքը
Յովսեփին որդին էր , որ ան Հե-
ղիին , որ ան Մատաթին , Որ ան 24
Ղևիին , որ ան Մելքիին , որ ան
Յաննէին , որ ան Յովսեփին , Որ 25
ան Մատաթիային , որ ան Ամո-
սին , որ ան Նաւումին , որ ան
Հեսղիին , որ ան Նանգէին , Որ ան 26
Մաաթին , որ ան Մատաթիային ,
որ ան Նեմէիին , որ ան Յովսեփին ,
որ ան Յուդային , Որ ան Յով- 27
հաննային , որ ան Ռեսային , որ ան
Զօրաբաբելին , որ ան Սաղաթիէ-
լին , որ ան Ներիին , Որ ան Մել- 28
քիին , որ ան Ադդիին , որ ան Կով-
սամին , որ ան Եղմոդադին , որ
ան Երին , Որ ան Յովսեսին , որ 29
ան Եղիազարին , որ ան Յովրիմին ,
որ ան Մատաթին , որ ան Ղևիին ,
Որ ան Սիմէոնին , որ ան Յուդա- 30
յին , որ ան Յովսեփին , որ ան
Յովնանին , որ ան Եղիակիմին ,
Որ ան Մելեային , որ ան Մայնա- 31
նին , որ ան Մատաթային , որ ան
Նաթանին , որ ան Դաւիթին ,
Որ ան Յեսսէին , որ ան Ովբէդին , 32
որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմոնին ,
որ ան Նաասոնին , Որ ան Ամին- 33
դաբին , որ ան Երամին , որ ան
Եսրոնին , որ ան Փարեսին , որ
ան Յուդային , Որ ան Յակոբին , 34
որ ան Իսահակին , որ ան Աբրա-
համին , որ ան Թարային , որ ան
Նաքորին , Որ ան Սերուգին , որ 35
ան Ռագաւին , որ ան Փաղեկին ,
որ ան Եբերին , որ ան Սաղային ,
Որ ան Կայնանին , որ ան Արփաք- 36
սադին , որ ան Սեմին , որ ան Նո-
ային , որ ան Ղամեքին , Որ ան 37
Մաթուսաղային , որ ան Ենովքին ,
որ ան Յարեդին , որ ան Մաղա-
զիելին , որ ան Կայնանին , Որ ան 38
Ենոսին , որ ան Սեթին , որ ան
Ադամին , որ ան Աստուծոյ :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ու Յիսուս Հոգւով Սրբով լե-
ցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ,
ու Հոգիէն անապատը տարուե-
2 ցաւ, Ու քառասուն օր Սատանա-
յէն փորձուեցաւ. ու ան օրերը
բան մը չկերաւ, և ան օրերը լմըն-
նալէն ետև անօթեցաւ։
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր, Թէ
որ Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՝ աս
4 քարին որ հաց ըլլայ։ Ու Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ, Գրուած է Թէ Ո՛չ միայն
հացով կ'ապրի մարդ, հապա Աս-
տուծոյ ամէն խօսքովը։
5 Ու Սատանան մէկ բարձր լեռ մը
հանելով զանիկայ, աշխարհի բոլոր
թագաւորութիւնները յուսուց ա-
6 նոր մէկ վայրկեանի մը մէջ. Ու
Սատանան ըսաւ անոր. Ես ամէն
իշխանութիւնը ու անոնց փառքը
քեզի պիտի տամ, ինչու որ ինծի
յանձնուած է. և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ. Ուստի Թէ որ
դուն իմ առջեւս խոնարհութիւն
Թիւն ընես, ամէնը քեզի ըլլայ։
8 Ու Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոր ու ըսաւ, Գրուած է Թէ
Տէր Աստուածդ երկրպագու-
Թիւն ընես, ու միայն զանիկայ
պաշտես։
9 Ու զանիկայ տարաւ Երուսա-
ղէմ ու տաճարին աշտարակին վը-
րայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր,
Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ. Ինչու որ
գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն
պիտի պատպրէ քեզի համար՝ որ
11 քեզ պահեն. Ու ձեռքերնուն վրայ
պիտի վերցընեն քեզ, որ չըլլայ
12 Թէ ոտդ քարի զարնես։ Ու Յի-
սուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր, Ըսուած է Թէ Տէր
13 Աստուածդ չփորձես։ Ու երբ-
որ Սատանան ամէն փորձութիւնը
կատարեց, ատեն մը ետ կեցաւ
անկէ։
14 Ու Յիսուս Հոգիին զօրու-
Թեամբը Գալիլեա դարձաւ, ու
անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
կողմերը տարածուեցաւ։ Ու ինքը 15
անոնց ժողովարաններուն մէջը կը
սորվեցընէր, ու ամենէն կը փա-
ռաւորուէր։
Ու եկաւ Նազարէթ, ուր որ 16
ինքը մեծցած էր. և իր սովորու-
Թեանը պէս շաբաթ օրը մտաւ
ժողովարանը, ու ելաւ որ կար-
դայ։ Ու տուին անոր Եսայի 17
մարգարէին գիրքը. ու երբոր գիր-
քը բացաւ, գտաւ ան տեղը՝ ուր
որ գրուած էր, Տէրոջը Հոգին իմ 18
վրաս է. Ինչու որ զիս օծեց աղ-
քատներուն աւետարան քարոզե-
լու, զիս խրկեց կոտրած սիրտ ու-
նեցողները բժշկելու, Գերիներուն 19
ազատութիւն՝ և կոյրերուն աե-
սութիւն քարոզելու, Հարստահա-
րուածները ազատ թող
տալու, Տէրոջը ընդունելի տարին
քարոզելու։ Ու գիրքը գոցելով՝ 20
տուաւ սպասաւորին ու նստաւ. և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը
աչքերնին տնկած անոր կը նայէին։
Ու սկսաւ անոնց ըսել, Այսօր աս 21
գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր
ականջները լսեցին։ Ու ամէնքը 22
անոր վրայ կը վկայէին, ու կը
զարմանային անոր բերնէն ելած շը-
նորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ'ը-
սէին, Այսիկայ Յովսեփին որդին
չէ՞։ Ու ըսաւ անոնց, Իրաւ որ 23
դուք ինծի պիտի ըսէք աս առակը,
Ախիմշկ՝ քու անձդ բժշկէ. Ինչափ
բաներ լսեցինք որ Կափառնայումի
մէջ եղաւ, հոս ալ ըրէ քու քա-
ղաքիդ մէջ։ Ու ըսաւ, Ա՛մէն 24
բիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ Մարգարէ
մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ։
Ու յիրաւի կ'ըսեմ ձեզի Թէ Շատ 25
որբևարիներ կային Եղիայի օրերը
Իսրայէլի մէջ, երբոր իրեք տարի
ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ,
անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր
երկրին մէջ. Բայց Եղիա անոնց- 26
մէ մէկուն չխրկուեցաւ, հապա մի-
նակ Սիդոնացւոց Սարեփթա քա-
ղաքին մէջ որբևարի կնկան մը։
Ու շատ բորոտներ կային Իսրայէլի 27
մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը,
ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ,

հապա միւնակ Աստուածն Յորդանանի։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր
29 աս խօսքերը լսեցին. Եւ ելան ա-նիկայ քաղաքէն դուրս հանեցին, և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը ցցուած ծայրը, որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր, որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն։ Նայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց։
31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնաում քաղաքը, ու շաբաթ օրերը
32 կը սորվեցընէր անոնց։ Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, ինչու որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը։ Եւ ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Լսելով, Ա՛հ՛ զ տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար. գիտեմ քեզ ո՛վ ես, Աստուծոյ
35 Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով, Պապանձէ ու ել ատկէ. ու դեւը զանիկայ Նէյոյ ֆոնօոգընէրան մէջտեղը գետինը զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր։ Եւ զարմանք եկաւ ամէնուն վրայ. և իրարու հետ կը խօսէին ու կ՚ըսէին, Այս ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութիւնով և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն, ու կ՚ելլեն։ Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայ գաւառին ամէն տեղերը։
38 Եւ ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ։ Սիմոնին զօրքանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տանջուէր, ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն։ Եւ Յիսուս անոր վրայ կայնելով՝ սաստեց ջերմին, որ թողուց զանիկայ. և յանուտ մը ելաւ ու անոնց սպասաւորութիւն կ՚ընէր։
41 Եւ արեւը մայր մտած ատենը՝ ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք։ Դեւեր ալ կ՚ելլէին շատերէն, կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին թէ Դուն ես Քրիստոս՝ Աստուծոյ Որդին. և ինքը կը սաստէր ու թող չէր տար անոնց որ խօսին, ինչու որ գիտէին թէ ինքը Քրիստոսն է։

Եւ երբոր ցորեկ եղաւ, ելաւ 43
ու գնաց անապատ տեղ մը, և ժողովուրդները կը փնտռէին զանիկայ. եկան մինչև անոր, ու կը ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չերթայ. Նայց անիկայ ըսաւ անոնց՝ 44
Պէտք է ինծի՝ որ ուրիշ քաղաքներու ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզեմ, քանզի ասոր համար խրկուած եմ։ Եւ 45
Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր։

Գ Լ · Ե

Եւ եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր 1
բոլորտիքը դիզուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար, ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին քովը կեցեր էր։ Եւ տեսաւ երկու նաւեր 2
որ ծովակին քովը կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուրկաններնին կը լուային։ Ինքը ան 3
նաւերուն մէկուն մէջը մտաւ որ Սիմոնինն էր, և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն ձովը տանի. և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվեցընէր։
Եւ երբոր խօսելէն դադրեցաւ, 4
ըսաւ Սիմոնին, Առանջ տար նաւը դէպ ՚ի խորունկը, և ուրկաններնիդ ձգեցէ՛ք յո՛ւ որսալու։ Եւ 5
Սիմոն պատասխան տալով ըսաւ անոր, Վարդապետ՝ բոլոր գիշերս աշխատեցանք, ու բան մը չբռնեցինք, բայց քու խօսքիդ համար ուրկանը ձգեմ։ Եւ երբոր ասոր ը- 6
րին, խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը, ու իրենց ուրկանը կը պատռտուէր։ Եւ աչք կ՚ընէին միւս 7
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և եկան, ու երկու նաւերն ալ լեցուցին, մինչև որ ընկղմելու մօտ էին։
Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ, Յի- 8
սուսի ծունկերուն իյնալով ըսաւ՝ Ելի՛ իմ քովէս Տէր, [ին-

չու՝ որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ ։
9 Ա՛յսն գի ապշութիւնը պատեց ա-
նիկայ և անոր հետը եղողք ամէնը ,
ան իրենց բռնած ձուկերուն որոյն
10 համար . Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսին որդիքը Յակոբոս և Յովհաննէս , որոնք Սիմոնին ընկերներն էին . ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնին , Մի՛ վախնար , ասկէ ետև մարդոց
11 որսորդ պիտի ըլլաս ։ Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թողուցին ու անոր ետևէն գացին ։
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի մը մէջ էր , ահա մէկ մարդ մը բոլոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Յիսուսը տեսաւ , երեսի վրայ իյնալով աղաչեց անոր ու ըսաւ , Տէր՝ թէ որ ուզես , կրնաս զիս մաքրել ։
13 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկարցընելով դպաւ անոր , ու ըսաւ , Կ՚ուզեմ՝ մաքրուի՛ . և չուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց ։
14 Ու ինքը պատուիրեց անոր որ մէկու մը չըսէ , հապա ըսաւ , Գնա՛ քեզ քահանային ցուցո՛ւր , և Մովսէսին պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր՝ անոնց վկայութիւն
15 ըլլալու համար ։ Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր . ու շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մտիկ ընելու , և անով իրենց հի-
16 ւանդութիւններէն բժշկուելու ։ Ու ինքը անապատ տեղուանք կը քաշուէր և աղօթք կ՚ընէր ։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվ՚ցընէր , ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին , որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժողված էին . ու Տէրոջը զօրութիւնը Ներկայ էր անոնք
18 բժշկելու ։ Եւ ահա քանի մը մարդիկ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը բերին , և հնարը կը փնտռէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խո-
19 թեն , ու դնեն անոր առջևը . Ու երբոր բազմութենէն ճամբայ չէին գտնէր՝ որ անկէ ներս խոթեն անիկայ , տանիքին վրայ ելան , և զանիկայ կղմինտրներուն մէջէն մահիճովը մէջտեղը Յիսուսին առջևը
իջեցուցին ։ Եւ անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր , Ա՛վ մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած են ։ Եւ դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել , Ո՞վ էասիկայ , որ հայհոյութիւններ կը խօսի . ո՞վ կրնայ մեղաց թողութիւն տալ , բայց միայն Աստուած ։ Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ մտածեցէք ձեր սիրտերուդ մէջ ։ Ո՞րն է աւելի դիւրին է , Ձեզ մեղքերդ քեզի ներուած են ըսե՞լը , թէ Ելլէ՛ր ու քալէ՛ ըսելը ։ Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու , (ըսաւ անդամալոյծին ,) Կ՚ըսեմ , Ելլէր մանչիկդ ձեռ ու տո՛ւնդ գնա ։ Ան ալ իսկոյն անոնց առջևը ելաւ , ու վրան առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր , և գնաց իր տունը , ու Աստուծոյ փառք կուտար ։ Եւ ամէնքը ապշած մնացին , ու Աստուծոյ փառք կուտային , և վախով լեցուած՝ կ՚ըսէին Թէ Այսօր նոր բաներ տեսանք ։
Եւ ասոնք բաներէն ետև ելաւ , ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Ղեւի էր , որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր , ու ըսաւ անոր , Յետևէս եկուր ։ Ան ալ թողուց ամէնը և ելաւ գնաց անոր ետևէն ։ Ու Ղեւի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ . և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստեր էին ։ Եւ անոնց դպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կ՚ընէին անոր աշակերտներուն ու կ՚ըսէին , Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէք ու կը խմէք ։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց , Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ՛ , հապա հիւանդներուն . Ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա մեղաւորները ապաշխարութեան ։
Անոնք ալ ըսին անոր , Ինչո՞ւ Յովհաննէսին աշակերտները շատ

անգամ ծոմ կը պահեն , և ա-
զօթքներ կ'ընեն , նոյնպէս ալ փա-
րիսեցւոց աշակերտները . և քա-
կիններդ կ'ուտեն ու կը խմեն :
34 Ան ալ ըսաւ անոնց , Արդեօք
հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել
տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետ
35 է : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա
36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն : Ա-
ռակ մըն ալ ըսաւ անոնց , թէ
Ոչ ոք չձգեր նոր լաթի կտոր հին
հանդերձի վրայ . եթէ ոչ՝ ան նորը
պատռուածք ալ կ'ընէ , ու հին-
ցածին հետ ալ չի յարաբերիր ան նոր
37 ը-ընէն եղած կտորը : Ու ոչ ոք
նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ .
եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը
կը պատռէ , ինքը կը թափի ու
38 տիկերը կը կորնչին . Հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է ,
39 ու երկուքն ալ կը պահուին : Ու
ոչ ոք հին գինին խմելէն ետև ան-
միջապէս նորը չուզեր , քանզի կ'ը-
սէ թէ Հինը աւելի ախորժելի է :

Գ. Ո. Ղ.

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շա-
բաթ օրը ինքը արտերուն մէջէն
կ'անցնէր և իր աշակերտները ցորեան
հասկեր փրցնելով , ձեռքերնուն
2 մէջ կը շփէին ու կ'ուտէին : Ու
փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց ,
Ա՛ո ի՞նչ բան կ'ընէք , որ արժան
3 չէ ընել շաբաթ օրը : Ու Յի-
սուս պատասխան տալով անոնց
ըսաւ , Չէ՞ք կարդացեր դուք Դա-
ւիթին ըրածը , երբոր անօթեցաւ
ինքը և անոնք որ իր հետն էին .
4 Ինչպէս անիկայ Աստուծոյ տունը
մտաւ , և առաջաւորութեան հա-
ցերը առաւ ու կերաւ , և տուաւ
անոնց ալ որ իր հետն էին . որ
ո՛չ-ոք չի կրնար ուտել , բայց
միայն քահանաներուն : Ու ըսաւ
անոնց , Շաբաթը մարդոյ համար եղաւ
և ոչ մարդ շաբաթին
համար : Ուստի Մարդոյ Որդին
է նաև շաբաթուան տէրը :
6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր
մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ
ու կը սորվեցնէր . և հոն մարդ մը
կար որուն աջ ձեռքը չորցած
էր : Ու դպիրներն ու փարիսե- 7
ցիները անոր կը սպասէին՝ թէ շա-
բաթ օրը չո՞ղջ կը բժշկէ՞ , որպէս
զի ամբաստանութեան առիթ մը
գտնեն անոր դէմ : Բայց ինքը 8
գիտնալով անոնց խորհուրդները ,
ըսաւ ան մարդուն որուն ձեռքը
չորցած էր , Ելլէ՛ մէջտեղը կայնէ .
ան ալ ելաւ կայնեցաւ : Ան ա- 9
տենը Յիսուս ըսաւ անոնց , Ձեզի
բան մը հարցընեմ . Հաբաթ օրը
ի՞նչ արժան է , բարի՞ք ընել ,
թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրե-
ցընե՞լ , թէ մեռցընել : Ու 10
շուրջանակի ամենուն վրայ նայելով՝
ըսաւ անոր , Ձեռքդ երկընցո՛ւր .
ան ալ այնպէս ըրաւ , ու անոր
ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս :
Ու անոնք կատաղութեամբ լեցուե- 11
ցան , ու իրարու հետ կը խօսէին
թէ ի՛նչ ընեն Յիսուսին :

Ու եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ 12
աղօթք ընելու , ու բոլոր գիշերը
Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց :
Ու երբոր առաւօտ եղաւ , կանչեց 13
իր աշակերտները , ու անոնցմէ
տասներկուս հոգի ընտրեց , որոնք
առաքեալ ալ անուանեց . Սիմոնը՝ 14
որն որ Պետրոս ալ անուանեց , և
անոր եղբայրը Անդրէասը , Յակո-
բոսը ու Յովհաննէսը , Փիլիպ-
պոսը և Բարթուղիմէոսը , Մատ- 15
թէոսը և Թովմասը , Ըղիէոսեան
Յակոբոսը և Նախանձայոյզ ը-
նտուած Սիմոնը , Յակոբոսին Ե- 16
ղբայրը Յուդան և Իսկարիովտացի
Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ :
Ու անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տա- 17
փարակ տեղ մը կայնեցաւ , նաև
իր աշակերտներուն ժողովը ու մեծ
բազմութիւն մը ժողովուրդներու
բոլոր Երուսաղէմէն ու Հրէա-
ստանէն և Տիւրոսի ու Սիդոնի
ծովեզերքէն . Որոնք եկան անոր 18
խօսքերը մտիկ ընելու , ու իրենց
հիւանդութիւններէն բժշկուելու .
և պիղծ ոգիներէն նեղուածներն ալ
բժշկուեցան : Ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն 19
դպչիլ , քանզի զօրութիւն կ'ելլէր իրմէն ու ամենքը կը բժշկէր :

բնթանը սրտին աւելցուքն կը խօսի :

46 Ու ինչու զիս Տէր Տէր՝ կը կո-
չէք , ու ըսած բաներս չէք կատա-
47 րեր : Ամէն ոք որ ինծի կու գայ
և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք
կը կատարէ , ձեզի ցուցընեմ թէ
48 որու կը նմանի : Նմանի տուն
շինող մարդու մը կը նմանի , որ
փորեց ու խորունկցուց , ու հիմը
վէմի վրայ դրաւ . և ջուրերուն
յորդած ատենը գետը զարկաւ ան
տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շար-
ժել , ինչու որ վէմի վրայ հաստա-
49 տուած էր : Բայց ան որ իմ խօսքերս
կը լսէ ու չկատարեր , կը նմանի
ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց
հիմի տուն կը շինէ . որուն գետը
զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան
տանը կործանումը մեծ էր :

Գ Լ . Ւ :

1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժո-
ղովուրդին ականջներուն խօսէք
լմընցուց , մտաւ Կափառնայում :
2 Ու հարիւրապետի մը ծառայ ծանր
հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու , որ
3 սիրելի էր անոր : Երբոր Հիսուսի
վրայով լսեց , Հրէաներէն հոն մի
ծերեր խրկելով , աղաչեց անոր որ
4 գայ իր ծառան ապրեցնէ : Անոնք
ալ եկան Հիսուսի և թախան-
ձանօք կ'աղաչէին անոր ու կ'ը-
սէին թէ Անիկայ արժանի է՝ ո-
5 րուն ասիկա ընծրհը պիտի ընես . Ինչու
որ մեր ազգը կը սիրէ , ու ժողո-
6 վարանը անիկայ շինեց մեզի : Ու
Հիսուս անոնց հետ գնաց . Երբոր
տունէն շատ հեռու չէր , հարիւրա-
պետը խրկեց անոր հոն ըսելու
կամիներ , ու ըսաւ անոր , Տէր՝ մի
յոգնիր , ինչու որ ես արժանի չեմ
որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես .
7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ ար-
ժանի չսեպեցի քեզի գալու . հա-
պա խօսքով ըսուցէ , և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի . Ինչու որ ես ալ
իշխանութեան տակ դրուած մարդ
մըն եմ , ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ . և ասոր կ'ը-
սեմ՝ Գնա , ու կ'երթայ . և մի-
սին թէ եկիր , ու կու գայ , և
ծառայիս թէ Այս բանը ըրէ , ու
կ'ընէ : Հիսուս ասս բաներուն լսե- 9
լով՝ զարմացաւ անոր վրայ . և իր
ետևէն գացող ժողովուրդին դար-
ձաւ ու ըսաւ , Ձեզի կ'ըսեմ , որ
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
հաւատք չգտայ : Ու պատգամա- 10
ւորները նորէն տուն դարձան , և
հիւանդ ծառան առողջացած գը-
տան :

Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քա- 11
ղաք մը կ'երթար , որուն անունը
Նային էր . և անոր հետը կ'եր-
թային իր աշակերտներէն շատերը
ու մեծ բազմութիւն : Ու երբոր 12
քաղաքին դրանը մօտեցաւ , ահա
մեռել մը դուրս կը հանէին , իր
մօրը մէկ հատիկ տղան . և անիկայ
որբևայրի էր , ու քաղաքին շատ
ժողովուրդը անոր հետն էր : Ու 13
Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճայ
անոր վրայ , ու ըսաւ անոր , Մի՛
լար : Ու մօտենալով՝ դագաղին 14
դպաւ , ու տանողները կանգ ա-
ռին . և ըսաւ , Ո՛վ պատանի՛
քեզի կ'ըսեմ՝ Ելլէր : Ու մեռելը 15
ելաւ նստաւ , և սկսաւ խօսիլ . ու
տուաւ զանիկայ իր մօրը : Ու ա- 16
մէնքն ալ վախով բռնուեցան , ու
գՔստուած կը փառաւորէին ըսե-
լով թէ Մեծ մարգարէ մը եղեր
է մեր մէջը . և թէ Քստուած իր
ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ :
Ու ասիկա ձայնը անոր վրայով բոլոր 17
Հրէաստան ելաւ , ու բոլոր շրջա-
կայ տեղուանքը :

Ու Յովհաննէսին պատմեցին իր 18
աշակերտները ասս ամէն բաներուն
վրայով : Յովհաննէս ալ իր ա- 19
շակերտներէն երկուքը իրեն կան-
չեց , և զանոնք Հիսուսի խրկեց՝
ըսելով , Դուն ա՞ն ես որ գալու
էիր , թէ ուրիշի մը սպասենք :
Ու ան մարդիկը եկան անոր ու ը- 20
սին , Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ
խրկեց քեզի , ու կ'ըսէ , Դուն
ա՞ն ես որ գալու էիր , թէ ուրիշի
մը սպասենք : Ու նոյն ժամուն 21
շատերը բժշկեց ներէն հիւանդու-
թիւններէն ու հարուածներէն և

չար ոգիներէն , ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց : Ու Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ , Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք . որ կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն , բորոտները կը մաքրուին , խուլերը կը լսեն , մեռելները յարութիւն կ'առնեն , աղքատներուն
23 աւետարան կը քարոզուի . Ու երանի անոր որ իմ վրայովս չգայթակղիր :

24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած մարդիկը գացին , Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար , Ո՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ , եղէ՞գ մը հովին
25 շարժուած : Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք , փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը . ահա անոնք որ փառաւոր հագուստներով ու փափկութեան մէջ են , թագաւորական
26 պալատներն են : Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք , մարգարէ՞ . այո՛ կ'ըսեմ ձեզի , մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի : Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար գրուած է , Ահա ես իմ դիւսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևէդ : Վերջապէս կ'ըսեմ ձեզի , Անիկներէն ծնածներուն մէջ Յովհաննէս մկրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ . սակայն Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ պզտիկը անկէ մեծ է :

29 Ու բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները երբոր լսեցին , արդարացուցին զԱստուած , որ Յովհաննէսին մկրտութիւնովը մկրտուեցան :
30 Բայց փարիսեցիները և օրինականները իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին , որ անկէ չմկրտուեցան :

31 Ուստի որո՞ւ նմանցնեմ այս ազգին մարդիկը , և որո՞ւ կը նմա-
32 նին : Կը նմանին տղոց , որ շուկաները նստելով՝ իրարու կը կանչեն ու կ'ըսեն , Փող ձեզի ածեցինք ձեզի՝ ու չպարեցիք , ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չլացիք :
33 Վասն զի Յովհաննէս մկրտիչ եկաւ , ո՛չ հաց կ'ուտէր և ո՛չ գինի կը խմէր , ու կ'ըսէք , Դեւ կայ անոր ներսիդին : Մարդին Որդին եկաւ՝ կ'ուտէ 34
ու կը խմէ , և կ'ըսէք , Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն բարեկամ . Ու իմաստութիւնը արդա- 35
րացաւ իր բոլոր որդւոցմէն :

Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր 36
անոր որ իր հետը հաց ուտէ . ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու սեղան նստաւ : Ու ահա քաղաքին 37
մէջ մեղաւոր կին մը կար , երբոր իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին տունը սեղան նստեր է , մէկ շիշ մը անուշահոտ եղ բերաւ . Ու ե- 38
տևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը կեցեր՝ կու լար , և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել , ու իր գլխուն մազերովը կը սրբէր , և կը համբուրէր անոր ոտքերը , ու եղովն կ'օծէր : Ու երբոր տեսաւ 39
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր էր , կ'ըսէր իր մտքին մէջ , Այս-կայ թէ որ մարգարէ ըլլար , պիտի գիտնար թէ ո՛վ և ինչպէս կին է իրեն դպչողը , ինչու որ մեղաւոր է : Ու Յիսուս պատասխան տուաւ 40
ու ըսաւ անոր , Սիմո՛ն՝ քեզի բան մը ունիմ ըսելու . ան ալ ըսաւ , Ուսո՛ , վարդապետ . Ե ըսաւ , Երկ 41
փոխ տուող մը երկու պարտականներ ունէր . մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ունէր , ու միւսը յիսուն : Ու որովհետև հատու- 42
ցանելու իրողութիւն չունէին , երկուքին ալ շնորհեց . հիմա զուգէ , Անոնցմէ ո՞րը աւելի պիտի սիրէ զանիկայ : Պատասխան տուաւ 43
Սիմոն ու ըսաւ , Կարծեմ ասանկ կ'երևնայ , թէ որուն որ շատ շնորհեց . ան ալ ըսաւ անոր , Ուղիղ դատեցիր : Ու դառնալով դէպ'ի 44
կինը՝ ըսաւ Սիմոնին , Կը տեսնե՞ս այս կինիկը . ես քու տունդ մտայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր , բայց այսիկայ իր արցունքովը ոտքերս թրջեց , և իր մազերովը սրբեց :
Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր , 45
բայց այսիկայ ես մտնելէս ի վեր ոտքերս համբուրելէն չդադրեցաւ :

46 Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր , բայց արիկայ իմ ոտքերս անուշա-
47 հոտ եղով օծեց : Ասոր համար կ'ըսեմ քեզի , Ներուած են ասոր շատ մեղքերը , ինչու որ շատ սի-
48 րեց . բայց որուն որ քիչ կը նե-
49 րուի , անիկայ քիչ կը սիրէ : Ու ըսաւ անոր , Ներու մեղքերդ նե-
50 րուած են : Ու անոր հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել , Ո՞վ էասիկայ որ մեղաց թողու-
թիւն ալ կու տայ : Ու ինքը ը-
սաւ կնկանը , Ներու հաւատքդ քեզ փրկեց , գնա խաղաղութեամբ :

ԳԼ . Ը

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև՝ ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր , և Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւե-
տաբաներ , ու տասներկուքը իր
2 հետն էր . Ու ալև քանի մը կիներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւն-
ներէ բժշկուեր էին , Մարիամ որ Մագդաղենացի կ'ըսուէր , ուսկից
3 որ եօթը դև ելեր էր , Ու Յով-
հաննա՝ Հերովդեսին տանը վերա-
կացուին Խուզային կինը , ու Շուշան և շատ ուրիշներ , որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծառա-
յութիւն կ'ընէին :

4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժո-
ղովուեցաւ , և շատ քաղաքներէ իրեն կուգան , առակով մը ըսաւ անոնց ,
5 Ելլաւ ցանող մը ելլաւ իր սերմը ցանելու . ու ցանած առներ մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ և ոտքէ տակ կոխուեցաւ , ու երկինքի
6 թռչունները կերան զանիկայ : Ու ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ ու բուսածին պէս չորցաւ՝ հոգ հիւթ
7 չունենալուն համար : Ու ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝ խեղդեցին
8 անիկայ : Ու ուրիշը աղէկ հողի մէջ ինկաւ , ու բուսնելով՝ հարիւ-
րապատիկ պտուղ տուաւ . երբոր ասս բաները կը ըսուցէր , կ'աղա-
ղակէր , Ան որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

9 Ու իր աշակերտները կը հարցը-
նէին իրեն՝ ըսելով թէ Ո՞նչ պի-
տի ըլլայ ան առակը : Ան ալ ը-
10 սաւ , Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խոր-
հուրդները , բայց ուրիշներուն ա-
ռակներով կը խօսիմ . որ տեսնե-
լով՝ չտեսնեն , և լսելով՝ չհաս-
նան :

11 Ըրդ առակը ասս է . Սերմը Աս-
12 տուծոյ խօսքն է : Ու ճամբուն քո-
վինները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու ետքը Սատանան կու գայ՝ անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ թէ հաւատան ու փրկուին : Ու 13
ապառաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը , բայց արմատ չունին . առեն մը կը հաւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը հե-
ռանան : Ու փուշերուն մէջ ին- 14
կածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց հոգերով ու հարստութիւնով և ասս կեանքիս ցանկութիւններովը զբա-
ղած ըլլալով՝ կը խեղդուին և ան-
պտուղ կ'ըլլան : Իսկ աղէկ հողի 15
մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ'ըն-
դունին ու համբերութիւնով պը-
տուղ կու տան :

Ձկայ մէկը որ ճրագը վառէ ու 16
ամանի մը տակ կամ մահիճին ներ-
քևը դնէ . հապա աշտանակի վրայ կը դնէ , որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն : Վասն զի չկայ ծածուկ 17
բան մը որ պիտի չյայտնուի , ո՛չ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չը-
գիտցուի ու երևան չելլէ : Ուս- 18
տի նայեցէք թէ ինչպէս կը լսէք , քանզի ո՛վ որ ունի՝ անոր պիտի տրուի , և ո՛վ որ չունի՝ ան ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ պիտի առնուի :

Ու անոր մայրը ու եղբայրները 19
իրեն եկան , ու բազմութենէն չէին կրնար անոր քովը երթալ : Ու 20
անոր խնդրուցին՝ ըսելով , Ո՛ւս-
մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայ-
ներ են , ու քեզ տեսնել կ'ուզեն :
Ու անիկայ պատասխան տալով ը- 21
սաւ անոնց , Իմ մայրս ու իմ եղ-
բայրներս ասոնք են , որ Աստուծոյ

խօսքը կը լսեն ու գանիկայ կը կա-
տարեն :
22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը Նաւը
մնաւ ինքը և իր աշակերտներն
ալ , ու բսաւ անոնց , Ծովակին
միւս կողմը անցնինք . և ճամբայ
23 ելան : Ու երբոր նաւով կ'եր-
թային , ինքը քնացաւ ու հովի
փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ ,
և նաւը կը լեցուէր , ու իրենք վը-
24 տանգի մէջ էին : Մօտեցան ար-
թընցուցին անիկայ ու ըսին ,
Վարդապետ վարդապետ՝ մեռնի կը
կորսունինք . ան ալ ելաւ սաստեց
հովին ու ջուրերուն խռովու-
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ : Ու բսաւ
անոնց , Ո՞ւր է ձեր հաւատքը .
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա-
ցան , ու իրարու կ'ըսէին , Ա՛րդեօք
ո՞վ է սակայն , որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ , և կը
ենազանդին ասոր :
26 Ու նաւեցով իջան Գադարա-
ցւոց երկիրը , որ Գալիլեացին
27 դիմացի կողմն է : Ու ինքը ցա-
մաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը եկաւ դիմացը՝ որուն դեւերը
շատ ատենէ 'ի վեր դեւեր կային .
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ո՛չ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա գերեզմաններու մէջ : Ու
Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ,
ու ինկաւ անոր առջեւը ու բարձր
ձայնով բսաւ , Ի՞ւն իմ հետս
ի՞նչ բան ունիս Յիսուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ . կ'աղաչեմ
29 քեզ զիս մի տանջեր . (Վասն ու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին որ ան մար-
դէն ելլէ . որովհետև շատ ատեն
էր՝ որ զանիկայ յափշտակեր էր . և
անիկայ շղթաներով , ու ոտնա-
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կոտրտէր , ու
դեւէն անապատը կը քշուէր .)
30 Հարցուց անոր Յիսուս ու բսաւ ,
Ինունդ ի՞նչ է . ան ալ բսաւ , Լե-
գէոն . ինչու որ շատ դեւեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին : Ու կ'ա-
ղաչէին անոր՝ որ անդունդը երթա-
32 լու հրաման չընէ իրենց : Ու ան
տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար՝ որ լեռը կ'արածուէին . ու ա-
ղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու . և հրա-
ման տուաւ անոնց : Ու դեւերը 33
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան , և երամակը զահլիճէ տե-
ղին ծովակը վազեց ու խեղդուե-
ցաւ : Ու խոզաբածնները — և- 34
զած բանը տեսնելով փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ-
ները : Ու հոգիէ եկան եղած բա- 35
նը տեսնելու , ու եկան Յիսուսին ,
և գտան ան մարդը՝ ուսկից որ դեւե-
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
գլուխ Յիսուսի ոտքերուն քովը
նստած , ու վախցան : Ու անոնք 36
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց
թէ ինչպէս դիւահարը ազատե-
ցաւ : Ու Գադարացւոց շրջակայ 37
տեղուանքը գտնուող բոլոր բազ-
մութիւնը կ'աղաչէր անոր , որ
իրենցմէ երթայ , ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին . ան ալ նաւը
մտնելով ետ դարձաւ : Ու ան 38
մարդը՝ ուսկից որ դեւերը ելեր էին ,
կ'աղաչէր անոր որ հետը ըլլայ ,
բայց Յիսուս արձակեց անիկայ՝ ու
բսաւ , Դարձիր քու տունդ , ու 39
պատմէ ինչ որ Աստուած քեզի
ըրաւ . ան ալ գնաց , ու բոլոր
քաղաքին մէջը քարոզեց ինչ որ
Յիսուս իրեն ըրաւ :

Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ , 40
ժողովուրդը գանիկայ ընդունեց ,
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ-
ին : Ու ահա Յայրոս անունով 41
մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողով-
րանին իշխանն էր . և Յիսուսի
ոտքը իյնալով կ'աղաչէր անոր՝
որ իր տունը մտնէ . Վասն որ մէկ 42
հատիկ աղիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասներկու տարեկան , որ մեռ-
նելու մօտ էր . ու երբոր անիկայ
կ'երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ :

Ու կնիկ մը՝ որ տասներկու 43
տարիէ 'ի վեր արիւնի աճապար-
ութեան մէջ էր , ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք ըրած
էր , և իրմէ մէկէ մը բժշկուելու մտք

44 մը եղած չէր , նաեւէն մեռնելով՝ անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ ,
և իսկոյն իր արիւնին հոսումը դա-
45 դարեցաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ , Ո՞վ էր ան որ ինձի դպաւ . երբոր ամէնքը կ'ուրանային , ըսաւ Պետրոս ու անոր հետ եղողները , Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ'ըսե՞ս թէ
46 Ո՞վ ինձի դպաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ , Մէկը ինձի դպաւ , քանզի իմացայ որ ինձմէ զօրութիւն մը
47 ելաւ : Երբոր տեսաւ կնիկը որ բնաւ անկէ չպահուեցաւ , դողալով եկաւ ու անոր առջեւը ինկաւ , և բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր պատմեց թէ ինչ բանի համար անոր դպեր էր , և թէ ինչպէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ :
48 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Դուստր՝ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց , գնա խաղաղութեամբ :
49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , ժողովրդապետին տունէն մէկը եկաւ ու ըսաւ անոր , Աղջիկդ մեռաւ , մի վարդապետը մի յոգ-
50 նեցներ : Բայց Յիսուս երբոր լսեց , պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ , Մի վախնար , միայն
51 հաւատա , ու պիտի ապրի : Եւ երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը թող չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը ու աղջկան հայրը ու
52 մայրը : Ամէնքն ալ կու լային ու կ'ողբային անոր վրայ . և ինքը ըսաւ , Մի լաք , անիկայ մեռած
53 չէ , հապա կը քնանայ : Եւ անոնք ծաղր կ'ընէին զանիկայ , քան-
54 զի գիտէին՝ թէ մեռաւ : Ու ինքը ամէնն ալ դուրս հանելով , բռնեց անոր ձեռքէն ու կան-
55 չեց ըսելով , Աղջիկ՝ ելլէը : Եւ անոր հոգին դարձաւ , ու իսկոյն ոտք ելաւ . և Յիսուս հրամայեց որ ուտելիք տան անոր :
56 Ու անոր ծնողքը ապշած մնացին . և ինքը անոնց պատուիրեց որ եղած բանը մէկու մը չպատմեն :

ԳԼ . Թ

Եւ իր տասներկու աշակերտները մէկտեղ իրեն կանչելով , անոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ և ախտերը բժշկելու : Եւ զանոնք 2
խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզեն ու հիւանդները բժշկեն : Եւ ըսաւ անոնց , Ճամբու համար բան չառնէք , ո՛չ գաւազան և ո՛չ պարկ , ո՛չ հաց և ո՛չ ոսկի , ո՛չ ալ կրկին հանդերձ ունենաք : Եւ որ տուն որ 4
մտնէք՝ հոն մնացէք , ու անկէ ելէք : Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ելլէք , ձեր ոտքերուն փոշին անգամ թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն ըլլալու համար : Եւ անոնք 6
ելան ու գիւղէ գիւղ կը պտըտէին , և ամէն տեղ աւետարանը կը քարոզէին ու բժշկութիւն կ'ընէին :

Եւ Հերովդէս չորրորդապետը 7
անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տարակուսանաց մէջ էր . որովհետեւ ոմանք ըսած էին թէ Յովհաննէս յարութիւն առաւ մեռելներէն , 8
և ոմանք՝ թէ Եղիան յայտնուեցաւ , և ուրիշներն ալ՝ թէ Հնչի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ : Եւ Հերովդէս ըսաւ , 9
Յովհաննէսը ես գլխատեցի , հապա ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն վրայով ասանկ բաներ կը լսեմ . ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ :

Եւ առաքեալները դարձան ու 10
պատմեցին անոր ինչ որ ըրին . և առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը քով , որուն անունը Բեթսայիդա էր : Եւ ժողովուրդները երբոր 11
իմացան , անոր եաւէն գացին , ու զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր անոնց Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով . և որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին , կը բժշկէր :

Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկնանալ մտնել , տասներկուքը եկան ու 12
ըսին անոր , Արձակէ ժողովուր-

նէրը , որ չորեակայ գեղերը ու ա-
գարակներըը երթան՝ իջևանին ու
կերակուր գտնեն , ինչու որ հոս
13 անապատ տեղ մըն ենք : Ըսաւ
անոնց , Դուք տուէք ատոնց ու-
տելիք . անոնք ալ ըսին , Մենք
հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն
աւելի բան չունինք , թէ որ չեր-
թանք աս բոլոր ժողովուրդին հա-
14 մար կերակուր չգնենք : (Հանդի
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
կային :) Ու ըսաւ իր աշակերտ-
ներուն , Հոնոք զաս զաս՝ հիսուն
15 հիսուն նստեցուցէք : Ան անանկ
ըրին ու ամէնն ալ նստեցուցին :
16 Ան հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով ու դէպ ի երկինքը
նայելով , օրհնեց զանոնք ու կոտրեց ,
և կու տար աշակերտներուն , որ
17 ժողովուրդին առջևը դնեն : Ան
կերան ու կշտացան ամէնքն ալ ,
ու աւելցած կտորուանքները տա-
սներկու կողով վերցուցին :
18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին
աղօթք կ'ընէր , աշակերտներն ալ
իր հետն էին , և հարցուց անոնց
ըսելով , Ժողովուրդները ինծի
19 համար ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ : Ան-
նոնք ալ պատասխան տալով ըսին ,
Ոմանք՝ Յովհաննէս Մկրտիչը , և ու-
րիշներըը՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝
թէ Հնչի մարգարէներէն մէկը յա-
20 րութիւն առեր է : Ան ինքը ըսաւ
անոնց , Ձեզ դուք ինծի համար
ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ . պատասխան
տուաւ Պետրոս ու ըսաւ , Հա-
21 ստուածոյ Քրիստոսը : Ան ինքը
սաստիկ պատուիրեց անոնց որ աս
22 բանը մէկու մը չզրուցեն . Ու ը-
սաւ , թէ պէտք է որ Մարդին Որ-
դոյ շատ չարչարանքներ կրէ , և
ծերերէն ու քահանայապետներէն և
գպիրներէն մերժուի , ու սպան-
նուի , ու երրորդ օրը յարութիւն
23 առնէ : Ան ամենուն կ'ըսէր , Թէ
որ մէկը կ'ուզէ իմ ետևէս գալ ,
թող իր անձը ուրանայ , և ամէն
օր իր խաչը վերցնէ , ու իմ ետև-
24 ևէս գայ : Վասն զի ով որ կ'ուզէ
իր անձը ապրեցընել , պիտի կոր-
սընցընէ զանիկայ . և ով որ ինծի
համար իր անձը կորսընցընէ , պի-
տի ապրեցընէ զանիկայ : Վասնզի
25 ի՞նչ կը չահի մարդ մը՝ թէ որ
բոլոր աշխարհը վաստկի , և իր
անձը կորսընցընէ կամ վնասէ :
26 Վասն զի ով որ ինծ ու իմ խօս-
քերս ամաչի , Որդին մարդոյ ալ զանիկայ ամաչի
ամեն պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր
ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն
փառքովը : Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ 27
ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քա-
նիներըը կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը :
Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ 28
ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Յով-
հաննէսը և Յակոբոսը առնելով՝
լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու 29
երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր
երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը ե-
ղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ ե-
փյլլուն եղաւ : Ան ահա երկու 30
մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո-
րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , փառ- 31
քով երևցած , և անոր Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա-
րուէր : Բայց Պետրոս և անոր 32
հետ եղողներըը քունով ծանրացած
էին , ու երբոր արթընցան , տե-
սան անոր փառքը և ան երկու
մարդիկը՝ որ անոր քովը կեցեր էին :
Ու եղաւ որ երբ անոնք կը զատուէին 33
անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յի-
սուսի , Վարդապետ՝ աղէկ է որ
հոս կենանք , ու իրեք խրճիթ շի-
նենք , մէկը քեզի , և մէկը Մով-
սէսին , ու մէկը Եղիային . վասն
զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր :
Ան քանի որ անիկայ ասանք 34
կը խօսէր , ամպ մը եկաւ ու անոնց
վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տես-
կը մտած առնէնին վախցան : Ու 35
ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով ,
Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս , ա-
նոր մտիկ ըրէք : Ան ձայնը 36
որ եղաւ , Յիսուս միայնակ գտնուե-
ցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան , և
իրենց տեսածներէն ան օրերը մէ-
կուն բան մը չպատմեցին :

37 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը՝ երբ-
որ անոնք լեռնէն վար իջան, շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմ ելաւ։ Ու
ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ
մը աղաղակեց ու ըսաւ, Վարդա-
պետ՝ կ'աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ
որդիիս, քանզի իմ մէկ հատիկս
39 է. Ու ահա ոգի մը կը բռնէ զա-
նիկայ. ան ալ յանկարծ կը կան-
չէ բառնէ, և զանիկայ ցնցելով կը
փրփրցնէ, ու հազիւ կը զատուի
անկէ՝ ջարդուբարդ ընելով զանի-
40 կայ. Ու քու աշակերտներուդ ա-
ղաչեցի որ հանեն զանիկայ, ու
41 չկրցան։ Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու ըսաւ, Ո՛վ անհաւատ և
խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի
հետ պիտի ըլլամ ու ձեզի համբե-
42 րեմ. հո՛ն բեր քու որդիդ։ Ու
երբոր դեռ կը մօտենար, դևը զա-
նիկայ գետինը զարկաւ ու սաստիկ
43 ցնցեց։ Յակ Յիսուս սաստեց
պիղծ ոգիին, և բժշկեց տղան ու
44 զանիկայ իր հօրը տուաւ։ Ու
ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ
մեծամեծ գործերուն վրայ։

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմա-
նային Յիսուսի բրած բոլոր գործ-
երուն վրայ, անիկայ ըսաւ իր ա-
շակերտներուն, Դուք աս խօսքերը
ականջներնիդ դրէք, վասն զի
Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մար-
45 դոց ձեռքը։ Բայց անոնք չէին
իմանար ան խօսքը, և անոնցմէ
ծածկուած էր որ չհասկընան, ու
կը վախնային ան խօսքին համար ի-
րեն հարցընելու։

46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց
մէջ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՞վ է
47 մեծ։ Յակ Յիսուս անոնց սրտին
խորհուրդը իմանալով, տղայ մը
առաւ ու զանիկայ իր քովը կայնե-
48 ցուց, Ու ըսաւ անոնց, Ո՛վ որ
ասոր տղան իմ անունովս կ'ընդունի՝
զիս կ'ընդունի. և ան որ զիս կ'ըն-
դունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ'ըն-
դունի. վասն զի ան որ ձեր ամէնուն
մէջը պզտիկ է, անիկայ մեծ պիտի
ըլլայ։

49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս
ու ըսաւ, Վարդապետ՝ մէկը տե-
սանք որ քու անունովդ դևեր կը
հանէր, և զանիկայ արգիլեցինք,
ինչու որ մեր հետը չպարտիր։ Ու
50 Յիսուս ըսաւ անոր, Մի՛ արգի-
լէք, քանզի ան որ մեզի հակառակ
չէ, մեր կողմն է։

Ու եղաւ որ երբ իր ալեբերձ
51 վերնալու օրերը կը կատարուէր,
ինքն ալ հաստատ որոշեց Երու-
սաղէմ երթալ։ Ու իր երեսին
52 առջևէն պատգամաւորներ խրկեց,
որ երբոր գացին՝ Սամարացւոց մէկ
գեղը մտան որ իրեն համար պատ-
րաստութիւն մը ընեն։ Ու չըն-
53 դունեցին զանիկայ, ինչու որ անոր
երեսը դէպ՝ի Երուսաղէմ երթա-
լու վճռած էր։ Երբոր իր ա-
54 շակերտները Յակոբոս ու Յովհան-
նէս տեսան, ըսին, Տէր՝ կ'ուզե՞ս
որ ըսենք, ու երկինքէն կրակ իջնէ
և սատկեցընէ անոնք, ինչպէս որ
Եղիան ալ բրաւ։ Ու դարձաւ
55 յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով, Ձե՛ք
գիտեր թէ ի՛նչ հոգիի ո՛ւեր էք
դուք. Վասն զի Որդին մարդոյ
56 չեկաւ մարդոց հոգիները կորընչ-
ցընելու, հապա փրկելու. և ուրիշ
գեղ մը գացին։

Ու երբոր անոնք ճամբան կ'եր-
57 թային, մէկը ըսաւ անոր, Տէր՝
քու եռևէդ գամ՝ ո՛ւր որ երթաս։
Ու Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէս-
58 ները որջեր ունին, ու երկինքի թռչ-
չունները բոյներ, բայց Որդին մար-
դոյ ո՛ւր հանգչի չունի, որ հո՛ն իր գլուխը
դնէ։

Ան ուրիշ մէն ալ ըսաւ, Ե-
59 կո՛ւր իմ եռևէս. ան ալ ըսաւ,
Տէր՝ ինծի հրամմէ տուր որ առաջ
երթամ իմ հայրս թաղեմ։ Յի-
60 սուս ըսաւ անոր, Թո՛ղ տուր մե-
ռելներուն որ թաղեն իրենց մեռել-
ները. բայց դուն գնա՛ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը քարոզէ։

Ան ուրիշ մէն ալ ըսաւ, Տէր՝
61 ես քու եռևէդ պիտի գամ, բայց
ինծի հրամմէ տուր որ առաջ իմ
տանս մէջ եղողներուն հրաժարա-
կան ողջոյն տամ։ Յիսուս ըսաւ
62 անոր, Ո՛չ մէկը որ ձեռքը մանէին
վրայ կը դնէ ու նայի՝

Աստուծոյ թագաւորութիւնը յար-
մար է։

ՊՂ. Ժ.

1 Այս բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօ-
թանասուն ալ որոշեց, և զա-
նոնք իր առջևէն երկու երկու խրկեց
բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր
2 որ ինքը պիտի երթար։ Եւ կ'ը-
սէր անոնց, Հունձքը շատ է, ու
մշակները փիչ. ուստի հունձքին
Տէրոջը աղաչեցէք որ մշակներ
3 հանէ իր հունձքին։ Գացէք. ա-
հա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև գառ-
4 ներ գայլերու մէջ։ Հետերնիդ
քսակ մի՛ առնէք, ոչ ալ պարկ,
և ոչ կօշիկներ, ու ճամբան մէկու
5 մը բարև մի՛ տաք։ Եւ որ տուն
որ մտնէք, առաջ ըսէք, Խաղա-
6 ղ տանս։ Եւ թէ որ հոն բարեւի
արժանաւոր մարդ կայ, ձեր բարեւը
պիտի հանգչի անոր վրայ, հապա
7 թէ չէ՝ ձեզի պիտի դառնայ։ Եւ
ան տանը մէջ մնացէք, ու անոնց-
մէ կերէք ու խմեցէք, ինչու որ
մշակը իր վարձքին արժանի է.
8 տունէ տուն մի՛ փոխուիք։ Եւ որ
քաղաք որ մտնէք ու ձեզ ընդու-
նին, ինչ որ առջևնիդ դրուի,
9 կերէք. Եւ բժշկեցէք անոր մէջի
հիւանդները, և ըսէք անոնց, Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօ-
10 տեցեր է։ Բայց որ քաղաք որ
մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր
11 հրապարակները ելլելով՝ ըսէք, Ան
փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր
ոտքերուն փակած է, ձեզի կը թօթ-
վինք. միայն թէ աս գիտնաք որ
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի
12 մօտեցեր է։ Ձեզի կ'ըսեմ որ
ան օրը Սոդոմի դատաստանը աւե-
լի դիւրին պիտի ըլլայ, քան թէ
13 ան քաղաքին։ Վա՛յ քեզ՝ Քորա-
զին, վա՛յ քեզ՝ Բեթսայիդա, ին-
չու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝
որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ քու-
րձով՝ ու մոխիրի մէջ նստելով ա-
14 պաշխարած պիտի ըլլային։ Բայց
դատաստանին օրը Տիւրոսին ու
Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլ-
լայ, քան թէ ձեզի։ Եւ դուն 15
Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես, մինչև դժոխքը
պիտի իջնես։ Ան որ ձեզի մտիկ 16
կ'ընէ, ինծի մտիկ կ'ընէ. և ան
որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ.
և ան որ զիս կը մերժէ, զիս խրբ-
կողը կը մերժէ։

Եւ եօթանասուն աշխատաները 17
դարձան ուրախութեամբ ու ըսին,
Տէր՝ քու անունովդ դեւերն ալ մեզ
կը հնազանդին։ Եւ ըսաւ ա- 18
նոնց, Սատանան փայլակի պէս
երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի։
Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ 19
օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին
բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկրտե-
լու. ու բնաւ մէկ բան մը ձեզի պի-
տի չվնասէ։ Սակայն դուք անոր վրայ 20
մի՛ ուրախանաք որ ոգիները
ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրա-
խացէք որ ձեր անուննները երկինքը
գրուած են։

Ան նոյն ժամուն Յիսուս Հոգիով 21
ուրախացաւ ու ըսաւ, Կ'խոստո-
վանիմ քեզմէ, Հա՛յր Տէր
երկինքի և երկրի, որ ասոնք բաները
ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն
և գիտուններէն, ու տղոց յայտնե-
ցիր. այո՛ հա՛յր, ինչու որ
քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ։
Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ 22
Հօրմէս, ու մէկը չգիտեր թէ ո՛վ
է Որդին, բայց միայն Հա՛յրը. և
թէ ո՛վ է Հա՛յրը, բայց միայն Որ-
դին, և ան՝ որուն որ Որդին կ'ու-
զէ յայտնել։

Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ 23
առանձին ըսաւ, Երանի՛ ան աչք-
երուն՝ որ ձեր տեսածները կը տես-
նեն. Վերանի կ'ըսեմ ձեզի, որ 24
շատ մարգարէներ և թագաւորներ
ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել,
ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել,
ու չլսեցին։

Եւ ահա մէկ օրէնսգէտ մը ե- 25
լաւ, ու գայթակղեցնելով ըսաւ,
Վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւի-
տենական կեանքը ժառանգեմ։
Ան ալ ըսաւ անոր, Օրէնքին 26
մէջ ի՞նչ գրուած է. ինծո՞ր կը

27 կարգաս : Պատասխան տուաւ ա-
նիկայ ու ըսաւ , Ինու Տէր Ա-
տուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ
ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր
զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքդ ,
և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս :
28 Ան ինքը ըսաւ անոր : Շիտակ
պատասխան տուիր . առիկայ ըրէ ,
29 ու պիտի ապրիս : Հակ անիկայ
ուզելով ինքզինքը արդարացընել ,
ըսաւ Յիսուսին , Այց իմ ընկերս
30 ո՞վ է : Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու ըսաւ , Մէկ մարդ մը Ա-
րուսաղէմէն Երիքով կ'իջնէր , ու
աւազակներու յանկաւ ինկաւ , որոնք
մերկացուցին զանիկայ ու վիրաւո-
րելով կիթաողուցին ու գա-
31 ցին : Ան պատահեցաւ որ քահա-
նայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր , ու
զանիկայ տեսնելով՝ ան դիի կողմէն
32 անցաւ : Նոյնպէս ալ Ղեւտացի
մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց ու
տեսաւ , և անդիի կողմէն անցաւ :
33 Այց Սամարացի մը որ ճամբոր-
դութիւն կ'ընէր , ինկաւ անոր քովը ,
34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Ա-
մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝
վրան ձէթ և գինի թափելով , ու
իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ
անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր
35 հոգ տարաւ : Ու հետեւեալ օրը
երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահե-
կան հանեց պանդոկապետին տուաւ
և անոր ըսաւ , Հոգ տար անոր ,
ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ես
դառնալուս ես քեզի կը վճարեմ :
36 Ինծի ան իրիքէն ո՞րը քեզի կ'երեւ-
նայ ընկերը ելլալ աւազակներուն
37 Յիսուսը իյնողին : Ան անիկայ ը-
սաւ , Ան որ անոր ողորմութիւն
ըրաւ : Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր , Գնա՝ դուն ալ ասիպէս ը-
րէ :
38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթա-
յին , ինքը գեղ մը մտաւ . և մէկ
կնիկ մը Մարթա անունով զանի-
39 կայ իր տունը ընդունեց : Ան ա-
նիկայ քոյր մը ունէր , որուն անու-
նը Մարիամ էր , որ Եհ Յիսուսի
ոտքերուն քովը նստաւ , ու անոր
40 խօսքերը մտիկ կ'ընէր : Այց

Մարթա շատ ապասաւորութիւնով
զբաղած էր , ինկաւ անոր քովը ու
ըսաւ , Տէր՝ քու հոգդ չէ՞ , որ իմ
քոյրս գիս միայնակ թողուց ապասա-
ւորութեան մէջ . ուստի ատոր
գըսուցէ որ ինծի օգնէ : Պատաս- 41
խան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ ա-
նոր , Մարթա , Մարթա , դուն
շատ բաներու համար հոգ ընելով
կը տագնապիս . Այց մէկ բան մը 42
պէտք է , և Մարիամ ան աղէկ
բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի
չառնուի :

ԳԼ . ԺՈՒ

Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք 1
կ'ընէր . ու երբոր դադարեցաւ ,
իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ ի-
րեն , Տէր՝ մեզի աղօթք ընել սոր-
վեցուր , ինչպէսոր Յովհաննէս ալ
իր աշակերտներուն սորվեցուց : Ան- 2
ըսաւ անոնց , Երբոր աղօթք կ'ը-
նէք , ըսէք , Ա՛վ Հայր մեր՝ որ
երկինքն ես , քու անունդ սուրբ
ըլլայ . քու թագաւորութիւնդ
գայ , քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ
երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ .
Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր 3
մեզի տուր . Ան մեզի ներէ՝ մեր 4
մեղքերը , ինչու որ մենք ալ կը
ներենք ան ամենուն՝ որ մեզի պար-
տական են . ու մեզ փորձութեան
մի տանիր , հապա չարէն մեզ ա-
զատէ :
Ան ըսաւ անոնց , Ձեզմէ ո՞վ 5
Ե՜ն , որ բարեկամ մը ունե-
նայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ
անոր և ըսէ անոր , Ա՛րբեկամ՝
ինծի իրիք նկանակ փոխ տուր .
Ընչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամ- 6
բայէ ինծի ելաւ , ու բան մը չու-
նիմ անոր առջեւը դնելու : Ան- 7
կայ ալ ներսէն պատասխան տայ
և ըսէ , Ձոխս մի՛ յոգնեցըներ ,
արդէն դուռը գոցուած է , ու
տղաքս իմ քովս անկողնին մէջ են ,
չեմ կրնար ելլել ու քեզի հոց
տալ : Ձեզի կ'ըսեմ , Թէև բա- 8
րեկամութեան համար չելլէ տայ
անոր , սակայն անոր թեսանձան-
քին համար պիտի ելլէ ու պէտք

9 եղածը տայ անոր : Ես ալ կ'բանամ
ձեզի , ինդրեցէք և պիտի տրուի
ձեզի , փնտռեցէք ու պիտի դըտ-
նէք . դո՛ւռը զարկէք և պիտի
10 բացուի ձեզի . Վասն զի ամէն ոմն
որ կը խնդրէ կ'առնէ , և ոմն որ
կը փնտռէ կը դտնէ , և ոմն որ
դո՛ւռը կը զարնէ պիտի բացուի
11 անոր : Ընդմէջ ձեզ է ան հայրը
որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , մի-
թէ քար պիտի տայ անոր . կամ
թէ որ ձուկ ո՛ւզէ , միթէ ձուկին
12 տեղը ճա պիտի տայ անոր . Ես
կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ , միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր : Ուստի
եթէ դուք որ չար էք , ձեր զա-
ւակներուն ագէկ ընծաներ տալ
գիտէք , որչափ աւելի ձեր Հայրը
երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ
անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն :
14 Ու դեւ մը կը հանէր և անիկայ
համր էր . ու եղաւ որ երբ դեւը
ելաւ , համրը խօսեցաւ , և ժողո-
15 վուրդները զարմացան : Բայց ա-
նոնցմէ մէկ քանիները ըսին , Ա-
տիկայ դեւերուն Իշխողեբուղ իշ-
խանին միջոցովը դեւերը կը հանէ :
16 Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն
17 նշան մը կ'ուզէին անկէ : Բայց
ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդ-
ները՝ ըսաւ անոնց , Ամէն թագա-
ւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝
կ'աւերի , և տուն մը իրեն դէմ
18 բաժնո՛ւած՝ կը կործանի . Ասպա
թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժ-
նուած է , անոր թագաւորութիւնը
ինչո՞ւ պիտի կենայ . որովհետև
կ'ըսէք թէ Իշխողեբուղով դեւերը
19 կը հանեմ : Իսկ թէ որ ես Իշ-
խողեբուղով դեւերը կը հանեմ ,
ձեր որդի՞քը ինչով կը հանեն .
ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
20 տաւորները : Բայց թէ որ ես Աս-
տուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը ,
ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւ-
21 նը ձեր վրայ հասած է : Երբոր
զօրաւոր մարդ մը զէնքերը վրան
առած՝ իր տունը բակը կը պահ-
պանէ , անոր բաները խաղաղու-
22 թեան մէջ կը մնան . Բայց երբոր
անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով
յաղթէ անոր , անոր զինքերը
կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր ,
և անոր ապրանքը կը բաժ-
նէ : Ան որ իմ հետս չէ , ինձի 23
հակառակ է . և ան որ ինձի հետ
չի ժողվեր , ցիրուցան կ'ընէ :
Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը 24
կ'ելլէ , անջուր տեղեաւոր կը պը-
տըտի , հանգստութիւն կը փնտռէ .
ու երբոր չգտնէ , կ'ըսէ , Դառ-
նամ տունս իմ որմէն ելայ . Ու կու գայ գտնելով մաք- 25
րուած ու յարդարուած կը գըտ-
նէ : Ան ատենը կ'երթայ և ի- 26
նէ եօթը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ
իրմէ աւելի չար , ու մտնելով հոն
կը բնակին . և ան մարդուն վերջը
առջինէն դէշ կ'ըլլայ :
Ու եղաւ որ երբ անիկայ ա- 27
յսպէսները կը խօսէր , ժողովուրդին
մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝
ու ըսաւ անոր , Երանի՜ այն որո-
վայնին որ քեզ կրեց , և այն ծի-
ծերուն որ քեզի կաթ տուին :
Ան ինքը ըսաւ , Այնպէս թէ 28
երանի՜ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը
կը լսեն ու կը պահեն :
Ու երբոր ժողովուրդները 29
ի՞նչ կը դիպչէին , սկսաւ ըսել ,
Ա՛ս ազգը չար է . Նշան կ'ուզէ , և
նշան պիտի չտրուի անոր ,
բայց միայն Յովնան մարգարէին
նշանը : Վրանգի ինչպէս որ Յով- 30
նան Նինուէացիներուն նշան եղաւ ,
անդամ ալ Որդին մարդոյ այս ազ-
գին պիտի ըլլայ : Հարաւի թա- 31
գուհին դատաստանին օրը այս ազ-
գին մարդոյը դէմ պիտի ելլէ , ու
պիտի դատապարտէ անոնք , ինչու
որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմո-
նին իմաստութիւնը լսելու . և ա-
հա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս :
Նինուէի մարդիկը դատաստանին 32
օրը այս ազգին դէմ պիտի ելլեն ,
ու պիտի դատապարտեն անիկայ ,
ինչու որ Յովնանին քարոզու-
թեամբը ապրեցան . և ահա
Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս :
Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ 33
տեղ մը դներ , ոչ ալ գրուանի
տակ , հապա աստանակի վրայ , որ

նեբա մնողները լոյսը տեսանեն ։
34 Ամարմինին ձրագը աչքն է . ուստի
երբոր աչդ պարզ է , բոլոր
մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ .
բայց երբոր ՚ի՚ վատ է , մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ ։ Ուրեմն զգոյշ
կեցիր , որ քու մէջդ եղած լոյսը
36 խաւար չըլլայ ։ Ուրդ թէ որ քու
բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և
մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ
լուսաւոր կ'ըլլայ , ինչպէս երբոր
ձրագ մը իր փայլունութեամբը
քեզ կը լուսաւորէ ։
37 Ու երբոր ՚ի՚ խօսէր կը խնդրէր
փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր՝ որ
իր քովը ճաշ ուտէ . անիկայ ալ
38 մտաւ՝ սեղան նստաւ ։ Իսկ փա-
րիսեցին երբոր տեսաւ՝ զարմա-
ցաւ , որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն
39 առաջ ։ Ու Տէրը ըսաւ անոր ,
Հիմա դուք փարիսեցիները՝ գաւա-
թին ու պնակին դուրսի դին կը
մաքրէք , ու ձեր ներսիդին յա-
փըշտակութեամբ և չարութեամբ
40 լեցուն է ։ Անխելքներ՝ ան որ
դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
41 չըրա՞ւ ։ Սակայն անոնց մէջը ե-
ղածներէն ողորմութիւն տուէք ,
և ահա ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ
42 ձեզի ։ Ուայ վայ ձեզի փարիսե-
ցիներուդ՝ որ անանուխին ու փեգե-
նայիին և բոլոր խոտիղէններուն տա-
սանորդը կը վճարէք ու զանց կ'ը-
նէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը .
ասոնք պէտք էր ընել , և անոնք
43 չձգել ։ Ալ ձեզի փարիսեցինե-
րուդ՝ որ ժողովարաններուն մէջ
առաջին աթոռները կը սիրէք , ու
շուկաներուն մէջ բարեւները ։
44 Ալ ձեզի կ'ըլլայ որ դպիրներ ու
փարիսեցիներ՝ որ անյայտ գերեզ-
մաններու նման էք , որոնց վրա-
յէն մարդիկ կը քալեն ու չեն դի-
տեր ։
45 Ու օրինականներէն մէկը պա-
տասխան տալով ըսաւ անոր ,
Վարդապետ՝ ասա խօսքերը զրուցե-
լով՝ մեզ ալ վար կը զարնես ։
46 Ու անիկայ ըսաւ , Ձեզ ալ վայ
օրինականներուդ , որ տանելու դը-
ժուար բեռներ կը բեռցընէք մար-
դոց , ու դուք մէկ մատովիկդ ան
բեռներուն չէք դպչիր ։ Ալ վայ 47
ձեզի՝ որ մարգարէներուն գերեզ-
մանները կը շինէք , ու ձեր հայ-
րերը սպաննեցին զանոնք ։ Ուրեմն 48
կը վկայէք և հաւանութիւն կու
տաք ձեր հարցը բրածներուն . ին-
չու որ իրենք սպաննեցին զանոնք ,
ու դուք անոնց գերեզմանները կը
շինէք ։ Ընոր համար ալ Աստու- 49
ծոյ իմաստութիւնը ըսաւ , Պիտի
խրկեմ անոնց մարգարէներ ու ա-
ռաքեալներ , և անոնցմէ որը պի-
տի սպաննեն ու որը հալածեն .
Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ 50
թափուած բոլոր մարգարէներուն
արիւնը աս ազգէն պահանջուի ,
Աբէլին արիւնէն մինչև Զաքա- 51
րիայի արիւնը , որ սեղանին ու
տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աս ազգէն
պիտի պահանջուի ։ Ալ ձեզի 52
օրինականներուդ՝ որ գիտութեան
բանալին վերցուցիք . դուք չմտաք ,
և մտնողներն ալ արգիլեցիք ։
Ու երբոր ասոնք անոնց կը 53
զրուցէր , դպիրները ու փարիսեցի-
ները սկսան խիստ դժուարիլ , և
շատ բաներու վրայով անոր բերնէն
խօսք փնտռել . Ու անոր դարան 54
պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ
ինչպէս անոր բերնէն բան մը որ-
սան , որ անոր վրայով ամբաստա-
նութիւն ընեն ։

ԺԲ . ԺՈՒ

Ա յս միջոցին երբոր բիւրաւոր ժո- 1
ղովուրդներ վրան ժողվուեցան ,
մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին ,
սկսաւ ըսել իր աշակերտներուն ,
Պահե առաջ ինքզինքիդ գգոյշ
պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն , որ
է կեղծաւորութիւն ։ Ինչո՞ւ որ 2
բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չը-
յայտնուի , և գաղտուկ՝ որ պիտի
չգիտցուի ։ Ուստի ինչ որ մութ 3
տեղը զրուցեցիք , անիկայ լոյս տե-
ղը պիտի լսուի . և ան որ ներքին
սենեակներուն մէջ ականջի խօսե-
ցաք , տանիքներուն վրայ պիտի
քարոզուի ։ Ուայ ձեզի իմ բա- 4

բնակմներուս կը զրուցեմ , Ար՛ի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն , ու անկէ ետև աւելի բան մը ընելու իշխանութիւն չու-
5 նին : Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ որմէ պիտի վախնաք . Վախնաք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանութիւն ունի գեհեանը ձգելու . այո՛
6 կ'ըսեմ ձեզի , Վախցէք : Հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը ծախուի , և անոնցմէ մէկը մո-
7 ռցուած չէ Աստուծոյ առջին : Հապա ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած է . ուրեմն մի վախնաք , քանի՛ որ դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի աղէկ էք : Ու ձեզի կ'ըսեմ , Ամէն ո՛վ որ զիս կը դաւանի մարդոց առջեւը , Որդին մարդոյ ալ անոր պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջեւը : Հապա ան որ զիս մարդոց առջեւը կ'ուրանայ , ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջեւը : Ու ամէն ո՛վ որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի անոր ; բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ , պիտի չնե-
11 րուի անոր : Ու երբոր ձեզ ժողովարանները՝ և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջեւ տանելու ըլլան , հոգ մի ընէք թէ
12 ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք , կամ ինչ պիտի ըսէք . Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ
13 որ պէտք է խօսիլ : Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր , Վարդապետ՝ զրուցէ եղբօրս , որ հետս բաժնէ Թիւնը իմ հետս բաժնէ : Ան ալ
14 ըսաւ անոր , Մարդ՝ ո՞վ զիս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող
15 դրաւ : Ու ըսաւ անոնց , Նայեցէք և զգուշացէք ագահութենէն . ինչու որ մարդուս ստացուածքներուն առատութենէն
16 չէ իր կեանքը : Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով , Հարուստ մարդու մը արտերը առատ բերքեր տուին . Ու ինքը կը
17 մտածէր ինքնիրեն ու կ'ըսէր , Ի՞նչ
ընեմ , վասն զի տեղ չունիմ , որ հոն իմ բերքերս ժողվեմ : Ու ը-
18 սաւ , Այս ընեմ . իմ մամբարներս քակեմ ու ալ աւելի մեծ շինեմ , և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
ու բարիքներս . Ու իմ անձիս ը-
19 սեմ , Ո՛վ անձ՝ շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողված . հանգչէ , կեր , խմէ՝ ուրախ եղիր : Հապա Աստուած ը-
20 սաւ անոր , Ո՛ նմիտ , այս գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի . ուստի ան բոլ պատրաստած բաներդ որո՞ւն պիտի ըլլայ : Այսպէս
21 է անիկայ որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ , ու Աստուծոյ չհարստանար :

Ու ըսաւ իր աշակերտներուն , Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի , Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար թէ ինչ պիտի ուտէք , ո՛չ ալ մարմինին համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք . Քանի՛ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հագուստէն : Նայեցէք ագռաւներուն , որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը հնձեն , որոնք ո՛չ շտեմարաններ ունին՝ ո՛չ ալ ամբարներ , ու Աստուած անոնք կը կերակրէ . դուք որչափ աւելի լաւ էք թռչուններէն : Ու ձեզմէ ո՛վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցընել : Հապա թէ որ ամենափոքր բանին կարող չէք , ուրիշ բաներուն համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք : Նայեցէք շուշաններուն՝ ինչպէս կ'աճին . ո՛չ կ'աշխատին և ո՛չ կը մանեն , բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ : Ուստի թէ որ խոտը որ այսօր դաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգուի , Աստուած անանկ կը հագուեցընէ , որչափ աւելի ձեզ՝ թերահաւատներ : Ուրեմն դուք մի՛ փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք և ինչ պիտի խմէք , ու մի՛ շփոթիք . Վասն զի աս բոլոր բաները աշխարհիս ազգերը կը փնտռեն . ու ձեր Հայրը գիտէ որ աս

31 բաներըը ձեզի պէտք են ։ Խայց դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը
խնդրեցէք , և ասոնք բոլոր բաներն
32 ալ ձեզի պիտի տրուին ։ Մի՛ վախնար՝ պզտիկ հօտ , ինչու որ ձեր
Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորու-
33 թիւնը ձեզի տայ ։ Ծախեցէք ձեր ստացուածքը և ողորմութիւն
տուէք . ան ձեզի չխիննալու քսակներ պատրաստեցէք , ան երկինքը՝
չզգակելու գանձ մը , ուր գող կը մօտենայ և ցեց կ'ապականէ ։
34 Վրանդի ձեր գանձը ուր որ է , սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլ-
35 լայ ։ Ձեր մէջքերը գօտեպատած
36 ըլլան , ու ճրագները վառած . Ինչպէս դուք մարդոցը նմանիք՝ որ իրենց
տիրոջը կը սպասեն՝ թէ ե՞րբ պիտի
դառնայ հարսնիքէն . որ երբ գայ և դրաւը զարնէ , իսկոյն բանան
37 անոր ։ Երանի՛ այն ծառաներուն , որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք արթուն պիտի գտնէ . ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ինքը գօտին մէջքը
պիտի կապէ ու սեղան նստեցընէ
անոնք , և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն պիտի ընէ անոնց ։
38 Ինչ թէ որ գիշերուան երկրորդ պահուն գայ , կամ երրորդ պահուն
գայ ու անանկ գտնէ , երանելի են
39 այն ծառաները ։ Խայց սա գիտցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ ո՛ր ատեն գողը կու գայ ,
արթուն կը կենար ու թող չէր
40 տար որ իր տունը ծակեն ։ Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք ,
քանզի Որդին մարդոյ կու գայ ա-
նանկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր ։
41 Ինչ Պետրոս ըսաւ անոր , Տէր՝ այս առակը մեզի՞ կ'ըսես թէ ամե-
42 նուն ալ ։ Ինչ Տէրը ըսաւ , Ուրեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ ու խմաստուն անտեսը , որն որ տէրը իր
գերդաստանին վրայ պիտի դնէ , որ
43 ատենին անոնց ուտելիքը տայ ։ Երանի՛ է այն ծառային , որն որ իր
տէրը եկած ատենը անանկ բրած
44 պիտի գտնէ ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկայ ։ Խայց
թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջը
ըսէ , Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացընէ . և սկսի ծառաները ու աղա-
խինները ծեծել , և ուտել ու խմել ու գինովնալ , Ան ծառային 46
տէրը պիտի դայ անակն՝ մէկ օր մը
որ չսպասեր , և անակն՝ մէկ ժամ մը որ չգիտեր , և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կտրէ , ու անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ ։
Ան ծառան՝ որ իր տիրոջը կամ- 47
քը գիտէ ու չպատրաստուիր ,
ոչ ալ անոր կամքը՝ ի գործ կը
դնէ , շատ ծեծ պիտի ուտէ ։ Խայց 48
ան որ չգիտեր ու ծեծի արժանի
բան մը կ'ընէ , քիչ ծեծ պիտի
ուտէ . որուն որ շատ տրուեցաւ ,
շատ պիտի ուզուի անկէ , և որուն որ աւելի յանձնուեցաւ , ալ աւելի
պիտի պահանջուի անկէ ։
Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս 49
վրայ , ու ի՞նչ կ'ուզեմ թէ որ արդէն բորբոքած է ։ Խայց մկրտու- 50
թիւն մը ունիմ մկրտուելու , և
ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ
կատարուի ։ Կը կարծէք թէ ես 51
երկրի վրայ խաղաղութիւն տալու եկայ . ձեզի կ'ըսեմ՝ Ոչ , հապա
բաժանմունք . Ինչու որ ասկէ ետև 52
մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժնուած պիտի ըլլան . իրեքը երկուքին , ու երկուքը իրեքին . Հայրը 53
պիտի բաժնուի որդիէն , և որդին հօրմէն , մայրը աղջիկէն ու
աղջիկը մօրմէն , կեսուրը իր հարսէն ու հարսը իր կեսուրէն ։
Ես ըսաւ ժողովուրդներուն ; 54
Երբոր արեւմուտքին կողմէն ամպ մը
ելած կը տեսնէք , շուտ մը կ'ըսէք
թէ Ինձրեւ պիտի գայ , և անանկ
կ'ըլլայ ։ Ու երբոր հարաւային 55
հովը կը փչէ կ'ըսէք թէ Տաք
պիտի ըլլայ , և անանկ կ'ըլլայ ։
Ալ ձեւաւորներ՝ երկրի ու երկինքի 56
երեսը քննելը գիտէք , հապա ատ
ժամանակը ինչպէս չէք քններ ։
Ես ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր 57
իրաւունքը ։ Երբոր դուն քու 58
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու
ըլլաս , ճամբուն մէջ անկէ ապատեղու համար ջանք ըրէ . որ չըլլայ թէ

քեզ դատաւորին առջին քաշէ , ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ քեզ , ու դահիճն ալ բանտը դնէ :
59 Վ.եզի կ'ըսեմ , բնաւ պիտի չելլես անկէ , մինչև որ վերջի լուման չվճարես :

ԺԲ · ԺԹ

1 Ու ոմանք ան առիթը ներկայ գըտնուելով՝ պատմեցին անոր Գալիլեացւոց վրայով , որոնց արիւնը Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց : Ու Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց , Կը կարծէք որ ան Գալիլեացիները բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր էին , որ ասանկ բաներ քաշեցին :
3 Չեզի կ'ըսեմ՝ Չէ . հապա թէ որ չապաշխարէք , ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք : Կամ թէ ան տասնուութը հոգին որոնց վրայ Սիլոամին մէջի աշտարակը ինկաւ և անոնք մեռցուց . կը կարծէք որ անոնք Երուսաղէմի մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի
5 պարտաւոր էին : Չեզի կ'ըսեմ՝ Չէ . հապա թէ որ չապաշխարէք , ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք :
6 Ան առակն ալ բսաւ . Մարդ մը իր այգիին մէջ տնկուած թզենի մը ունէր , ու եկաւ անկէ պտուղ
7 փնտռելու և չգտաւ : Ուստի ըսաւ այգեպանին , Ահա իրեք տարի է որ կու գամ ատ թզենիին վրայ պտուղ փնտռելու , ու չեմ գտներ . ալատիկայ կորէ , ինչո՞ւ համար
8 գետինը խափանէ : Անիկայ պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ , Տէր՝ ատ տարի ալ ատիկայ թող տուր , մինչև որ ատոր բոլորտիքը
9 բրնտ՝ ու թրիք դնեմ , Ու թէ որ պտուղ տայ , ապ՛է . հապա թէ չէ՝ գալ փառի կտրես ատիկայ :
10 Ու ինքը ժողովարաններուն մէկուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 նէր : Ու ահա մէկ կնիկ մը կար , որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր տասնուութը տարիէ ՚ի վեր , ու կծկուած էր և ամենևին չէր կրնար
12 վեր կայնիլ : Ու Յիսուս զանիկայ տեսնելով՝ ներսը կանչեց և ըսաւ անոր , Կնիկ՝ դուն քու հիւանդութենէդ արձակուած ես :
13 Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ . և իսկոյն շտկուեցաւ ու փառք կուտար Աստուծոյ : Իսկ ժողովարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց , և ըսաւ ժողովուրդին , Վեց օր կայ որոնց մէջ արժան է գործ գործել , ուստի անոնց մէջը եկէք բժշկուեցէք , ու չէ թէ շաբաթ օրը :
15 Ան տէրը պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ , Եղծաւոր , ձեզմէ ամէն մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը մսուրէն չաքձըկէր՝ որ տանի ջուրը տայ :
16 Հապա ասիկայ որ Աբրահամ աղջիկ էր , որ ահա տասնուութը տարի Սատանան գանիկայ կապեց , չէր վայլեր որ շաբաթ օրը
17 ան կապէն արձըկուի : Ու ասոր ըսած որ ըսաւ , իրեն հակառակ կեցողները ամէնքն ալ ամօթով մնացին . ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր գործքերուն համար՝ որ անկէ կ'ըլլային :
18 Ու ըսաւ , Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմանի , ու ի՞նչ բանի նմանցնեմ
19 անիկայ : Մանանեխի հատի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր պարտէզը ձգեց . և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ . ու երկինքի թռչուններըը անոր ճիւղերուն վրայ բնակեցան :
20 Կարձեալ ըսաւ , Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցնեմ :
21 Խմորի նման է , որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ :
22 Ու քաղաքներն ու գեղերը պտըտելով՝ կը սորվեցընէր , ու դէպ ՚ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր :
23 Ու մէկը ըսաւ անոր , Տէր՝ փրկուողն ան անոնք որ պիտի փրկուին : Ինքն
24 ալ ըսաւ անոնց , Ջանք ըրէք որ նեղ դռնէն մտնէք , քանզի կ'ըսեմ ձեզի՝ որ շատերը մտնել պիտի

ԳԼ. ԺԹ

Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն 1
մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու, ու անոնք անոր կը սպասէին: Ու 2
ահա հոն ջրգողնալ մարդ մը կար իր առջեւը: Ու Յիսուս պատաս- 3
խան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրինա-
կաններուն ու փարիսեցիներուն ը-
սելով, Արժա՞ն է շաբաթ օրը
բժշկել: Անոնք ալ լուռ կեցան. 4
և ինքը բռնեց զանիկայ՝ բժշկեց ու
ճամբեց. Ու պատասխան տալով 5
ըսաւ անոնց, Ձեզմէ որո՞ւն էշը
կամ եզը հորը իյնալու ըլլայ, ու
չուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
օրը: Ու ասոնց բաներուս չկրցան 6
անոր պատասխան տալ:

Նոյնակ մը զուցեց ան հրաւի- 7
րուած մարդոց ալ, երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջին բազմոցները
կ'ընտրէին, ու ըսաւ անոնց;
Երբոր մէկէ մը հարսնիքի հրաւի- 8
րուիս, առաջին բազմոցին վրայ մի՛
նստիր. չըլլայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկին՝ ու հրաւիրուած
ըլլայ անկէ. Ու ան որ քեզ ու 9
անիկայ հրաւիրեց, գայ զքեզի՛ կ,
Այսոր տե՛ղ տուր, և անկէ
ետև սկսիս ամօթով յետին տեղը
բռնել: Հապա երբոր հրաւի- 10
րուիս, գնա յետին տեղը նստէ.
որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ, քե-
զի ըսէ, Բարեկամ՝ վեր հրամմէ.
ան ատենը քու հետդ նստողներուն
առջեւը քեզի փառք կ'ըլլայ:
Վասն զի ամէն ոք որ իր անձը կը 11
բարձրացընէ, պիտի խոնարհի. և
ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ,
պիտի բարձրանայ:

Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ, 12
Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես,
մի՛ կանչեր քու բարեկամներդ, ոչ
ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու
ազգականներդ, ու ոչ հա-
րուստ դրացիներդ, որ չըլլայ թէ
անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա-
ւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ:
Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ընես, 13
աղքատներ, պակասաւորներ, կա-

25 ուզէն և պիտի չկրնան: Ընկէ
ետև որ տանուտէրը եղէ ու դուռը
գոցէ, և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ, ու դուռը զարնել և ըսել,
Տէր՝ Տէր, բաց մեզի. ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձե-
զի, Ձեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք:
26 Ան ատենը պիտի սկսիք ըսել, Մենք
քու առջեւդ կերանք ու խմեցինք, և
դուն մեր փողոցներուն մէջը սոր-
27 վեցուցիր: Ու անիկայ պիտի ըսէ,
Ձեզի կ'ըսեմ, Ձեզ չեմ ճանչնար
ուսկից էք, մէկ դի կեցէք ինծմէ
բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ:
28 Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ
կրճտել, երբոր տեսնէք Աբ-
րահամը ու Իսահակը և Յակոբը
ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ, ու ձեզ
29 դուրս հանած: Ու պիտի գան
արեւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւսի-
սէն ու հարաւէն, ու պիտի բազմին
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ:
30 Ու ահա կան յետիններ՝ որ առա-
ջիններ պիտի ըլլան, ու կան առա-
ջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան:
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան ու ըսին անոր, Ելլէր
ու գնա ասկէ, ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ'ուզէ: Ու ինքը
ըսաւ անոնց, Գացէ՛ք՝ ան աղուէ-
սին ըսէ՛ք, Ահա ես դեւեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը, ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարուիմ: Սիայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և մէկալ
օրը պտըտիմ, վասն զի կարելի չէ
որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն դուրս
34 կորսուի: Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Ե-
րուսաղէմ, որ մարգարէները կը
սպաննէիր, ու քեզի խրկուածները
կը քարկոծէիր, քանի՛ անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տա-
կը կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք:
35 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
տի մնայ. սակայն ձեզի կ'ըսեմ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք, մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք,
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անուա-
նովը կու գայ:

14 ղէր ու կոյրե՛ր հրաւիրէ . Եւ երբա-
նալէ պիտի ըլլաս , ինչու որ ա-
նոնք չէն կրնար փոխարէնը քեզի
հատուցանել . քանզի արդարեան-
բուն յարութիւն առած ատենը
փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի :
15 Ու սեղան նատողներէն մէկը
երբոր լսեց սա խօսքը՝ ըսաւ անոր ,
Երանի՛ անոր որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ հաց պիտի
16 ուտէ : Ու ինքը ըսաւ անոր ,
Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ
17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց : Ու
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծա-
ռան , որ հրաւիրուածներըը կանչէ ,
ըսելով , Եկէ՛ք , ինչու որ արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է : Ու ա-
մէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ .
առջինը անոր ըսաւ , Ես արտ մը
ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ
տեսնեմ անիկայ . կ'աղաչեմ քեզի ,
19 զիս հրաժարուածէ սեպէ : Ու
միւսը ըսաւ , Հինգ զոյգ եզ ծա-
խու առի , ու կ'երթամ որ անոնք
փորձեմ . կ'աղաչեմ քեզի , զիս
20 հրաժարուածէ սեպէ : Ու միւսը
ըսաւ , Կնիկ առի , ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ : Ու ան
ծառան եկաւ ու իր տիրոջը պատ-
մեց սա բաները . ան ատենը բար-
կացաւ տանուտէրը ու ըսաւ իր
ծառային , Շո՛ւտով քաղաքին հը-
րապարակներըը ու փողոցներըը ելիր ,
և աղքատներըը ու պակասաւորնե-
րըը և կաղերըը ու կոյրերըը հա-
22 մոզուր : Ծառան ալ ըսաւ ,
Տէր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր ,
23 ու տակաւին տեղ կայ : Ու Տէրը
ըսաւ ծառային , Ելիր ճամբաներըը
ու ցանկերըը , և ֆոռճէնէրը ստիպէ
հոս մտնելու , որ տունս լեցուի :
24 Վասնզի կ'ըսեմ ձեզի որ ան հրա-
ւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթր-
իքիս համը պիտի չառնէ :
25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ
կ'երթային . և դառնալով անոնց
26 ըսաւ , Թէ որ մէկը ինծի կու
գայ , ու չատեր իր հայրը և մայրը ,
ու կինը և զաւակներըը , ու եղբայր-
ներըը և քոյրերըը , նաև իր կեանքն
ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ :
27 Ու խաչ որ իր խաչը չվերցընէր ու
իմ ետևէս գար , չկրնար իմ աշա-
կերտս ըլլալ :
28 Վասն զի ձեզմէ
ո՞վ աշտարակ մը չկենալ ուզելով ,
առաջ չնստիր ու հաշիւ չընէր ծախ-
քը , թէ անիկայ լմընցընելու ի՞նչ-
ը-ը-ն-ա՞ ունի՞ : Որ չըլլայ թէ 29
երբ հիմը ձգէ ու չկրնայ լմընց-
նել , բոլոր տեսնողներըը սկսին ա-
նիկայ ծաղր ընել , Ու ըսել թէ 30
Այս մարդը սկսաւ շինել ու չկրցաւ
լմընցընել : Կամ թէ ո՞ր թա- 31
գաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ
պատերազմելու երթալով , առաջ
չնստիր ու խորհիր , թէ արդեօք
տասը հազարով կրնայ դէմ կե-
նալ անոր՝ որ քսան հազարով իր
վրայ կու գայ : Ապա թէ չէ՝ 32
քանի որ անիկայ հեռու է , դես-
պան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը
խնդրէ : Ինչ սաանակ ալ ձեր 33
մէջէն ամէն մէկը թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չկենայ , չկրնար
իմ աշակերտս ըլլալ : Աղը աղէկ 34
բան է . բայց թէ որ աղը իր համը
կորսընցընէ , ինչո՞վ պիտի հա-
մեցնայ : Ո՛չ հողի ու ոչ թրիքի 35
տեղ օգտակար կ'ըլլայ , հապա ա-
նիկայ դուրս կը նետեն : Ան որ
լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

ԺԵ . ԺԱ

Ու բոլոր մաքսաւորներըը ու մե- 1
ղաւորներըը անոր կը մտենային
իմաստն լսելու համար : Ու փա- 2
րիսեցիներըը ու դպիրներըը տրտունջ
կ'ընէին ու կ'ըսէին , Այսիկայ մե-
ղաւորներըը կ'ընդունի , ու անոնց
հետ կ'ուտէ :
Ու անիկայ սա առակը խօսեցաւ 3
անոնց՝ ըսելով , Ձեզմէ ո՞վ է ան 4
մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ ,
և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ ,
իննսունինը չէ՞ձգեր անապատին
մէջ՝ ու ան կորսուածին եւէն եր-
թար , մինչև որ զանիկայ գտնէ :
Ու երբոր կը գտնէ , ուրախանալով 5
իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ ,
Ու տունը գալով , կը կանչէ բա- 6
րեկամներըը ու դրացիներըը , ու ա-
նոնց կ'ըսէ , Ուրախ եղէք ինծի

հետ , ինչու որ իմ կորսուած ոչ-
7 խարս գտայ : Ձեզի կ'ըսեմ որ
այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ
երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար
որ կ'ապաշխարէ , քան թէ իննա-
սունիններուն արդարներուն համար
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ : Կամ թէ ո՞վ է ան կինը
որ տասը դրամ ունենայ , ու թէ
որ դրամ մը կորսընցընէ , ճրագ
չվառեր , ու տունը մէջ ալ
զարնէր և զգուշութեամբ փնտռ-
9 ռէր , մինչև որ գտնէ : Ու երբոր
կը գտնէ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները , և կ'ըսէ , Ուրախ
եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ կոր-
10 սընցուցած դրամն գտայ : Ինձնիկ
ը՝ Ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջեւը մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ :
11 Նաև ըսաւ , Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր . Ու անոնցմէ պզտիկը
հօրը ըսաւ , Հայր՝ տո՛ւ ինծի
ցուածքէդ ինծի իյնալու բաժինը
տո՛ւր ինծի . ան ալ բաժնեց ա-
13 նոնց իր ունեցածը : Նաև շատ օրեր
չանցած՝ պզտիկ որդին բոլորը բա-
ները ժողվեց ու հեռու երկիր մը
գնաց , և հոն անառակութեամբ
ապրելով իր ունեցածը փճացուց :
14 Ու երբոր ամէնը հատցուց , ան
երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ ,
ու ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ :
15 Նա գնաց ան երկրին քաղաքացինե-
րէն մէկուն քովը մնաւ . ան ալ
իր ագարակը խրկեց զանիկայ՝ խո-
16 զեր արածելու համար : Նա կը
փափաքէր խոզերուն կերած եղջիւ-
րէն իր փորը լեցընելու , ու մէկը
17 չէր տար անոր : Նա ինքզինքին
գալով ըսաւ , Հայրս քանի՜ վարձու
կան իմ հօրս հացով լե-
ցուած , ու ես հոս սովամահ կը
18 կորընչիմ . Նա՛ելի՜մ՝ երթամ իմ
հօրս , և ըսեմ անոր , Հա՛յր՝ մե-
ղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առ-
19 ջեդ , Նա ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու . դիս քու վարձա-
20 կաններուդ մէկուն պէս ըրէ : Ու
ելաւ իր հօրը եկաւ . և դեռ որ
հինքը շատ հեռու էր , հայրը տեսաւ
զանիկայ ու գութը շարժեցաւ , և
վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ
ինկաւ , ու համբուրեց զանիկայ :
21 Որդին ալ ըսաւ անոր , Հա՛յր՝
մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու
առջեւդ , և ալ արժանի չեմ քու
որդիդ ըսուելու : Հայց հայրը ը-
22 սաւ իր ծառաներուն , Հանեցէ՛ք
առաջին պատմուճանը ու հագցու-
ցէ՛ք անոր , և մատնի դրէք անոր
ձեռքը , ու կօշիկներ անոր ոտքե-
23 րը . Նա պարարտ զուարակը բե-
րէ՛ք մորթեցէ՛ք , և ուտենք ու ու-
24 րախ ըլլանք . Ինչու որ ասիմ
որդիս մեռած էր ու ողջընցաւ ,
կորսուած էր ու գտնուեցաւ . և
սկսան ուրախ ըլլալ : Ու անոր
25 մեծ որդին ագարակն էր , ու երբո-
ր կու գար ու տանը մօտեցաւ ,
նուագարաններուն և պարերուն
ձայնը լսեց : Ու ծառաներէն մէ-
26 կը իրեն կանչելով՝ կը հարցնէր
թէ ասի՞նչ է : Անիկայ ալ ը-
27 սաւ անոր , Նաղբայրդ եկաւ , ու
հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
մեցաւ , ինչու որ ողջ առողջ ձեռք
ձգեց զանիկայ : Նակ ինքը բար-
28 կացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել .
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով
կ'աղաչէր անոր : Նա անիկայ պա-
29 տասխան տալով ըսաւ հօրը , Նա՛
այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ , ու բնաւ քու խօսքէդ
դուրս չելայ , ու ինծի երբէք մէկ
ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամ-
ներուս հետ ուրախութիւն ընէի :
30 Հայց երբոր եկաւ ասիքու որդիդ՝
որ քու սեացուածքդ բոզերու հետ
կերաւ , անոր մորթեցիր պարարտ
զուարակը : Նա անիկայ ըսաւ ա-
31 նոր , Ո՛րդեակ՝ դուն միշտ իմ
հետս ես , ու իմ բոլոր ունեցածս
քուկդ է . Նակայն պէտք էր ու-
32 րախ ըլլալ և խնդալ , ինչու որ ասիքու եղբայրդ մեռած էր ու ողջըն-
ցաւ , կորսուած էր ու գտնուեցաւ :

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ , 1
Մէկ հարուստ մարդ մը կար ,

որ անտես մը ունէր , և անոր վրայ գանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս թէ իր ունեցածը կը վճանչնէ :
2 Ուստի կանչեց զանիկայ ու ըսաւ անոր , Ի՞նչ է աս որ քեզի համար կը լսեմ . քու անտեսութենանդ հաշիւը տուր , ինչու որ ալ չես
3 կրնար անտես ըլլալ : Եւ անտեսը իր մտքին մէջ ըսաւ , Ի՞նչ ընեմ , որովհետեւ իմ տէրս անտեսութիւնը ինծմէ կ'առնէ . հողագործութիւն չեմ կրնար ընել ,
4 մուրալու կ'ամչնամ : Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ , որպէս զի երբոր ինծմէ անտեսութենէս մերժուիմ , զիս իրենց տունը ընդունին :
5 Եւ իր տիրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առաջինին , Դուն իմ տիրոջս որչափ
6 պարտք ունիս : Ան ալ ըսաւ , Հարիւր մար ձէթ . և ըսաւ անոր , Դիրդ առ՝ ու շուտով նստէ
7 յիսուն գրէ : Յետքը միւսին ըսաւ , Դուն ալ որչափ պարտք ունիս . և անիկայ ըսաւ , Հարիւր քոռ ցորեն . ու ըսաւ անոր , Դիրդ
8 առ՝ և ութսուն գրէ : Եւ տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց , որ խելացութիւնով բրաւ . վասն զի աս աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խե-
9 լացի են : Եւ ես ալ ձեզի կ'ըսեմ , Ընթրաւ մամոնային ձեզի բարեկամներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի , ձեզ յաւիտենական բնակարաննե-
10 րու մէջ ընդունին : Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է , շատի մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է , շատի մէջ
11 ալ անիրաւ է : Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի ապայ ձեզի :
12 Եւ թէ որ օտարին բանին մէջ հաւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի ապայ ձեզի :
13 Ոչ մէկ ծառայ մը կրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել , ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ , կամ մէկուն պիտի յարի և միւսը արհամար-
հէ . չէք կրնար Աստուծոյ ու մամոնայի :
14 Եւ փարիսեցիներն ալ որ ագահասէր էին , ասոնք ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկայ :
15 Եւ ըսաւ անոնց , Դուք էք որ մարդոց առջեւը ինքզինքնիդ կ'արդարացընէք . բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը . ինչու որ մարդոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ առջեւը պիղծ է :
16 Օրէնքը ու մարգարէները մինչեւ Յովհաննէս էին . անկէ ետեւ Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը քարոզուի , և ամէն մէկը անոր մէջը մտնելու կ'արտօրսայ :
17 Դիւրին է որ երկինք ու երկիր անցնի , քան թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր մը իյնայ :
18 Ամէն որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ամէն որ երիկէ արձակուած կնիկ մը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ :
19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր , և ամէն օր փառաւորապէս ուրախութիւն կ'ընէր :
20 Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վէրքերով լեցուն , որ անոր դրանը առջեւն դրուած էր .
21 Եւ կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցնէ . նաեւ շուներն ալ կու գային և անոր վէրքերը կը լզէին :
22 Ու եղաւ որ աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակները Աբրահամին գոգը տարին զանիկայ . հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ :
23 Եւ դժոխքին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչքերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամ , ու Ղազարոսը անոր գոգը հանգչած :
24 Եւ ինքը ազազակեց ու ըսաւ , Հայր Աբրահամ՝ ողորմէ ինծի ու խրկէ Ղազարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ , ու զովացընէ իմ լեզուս , ինչու որ սա բոցին մէջ կը տանջուիմ :
25 Եւ Աբրահամ ըսաւ , Որդեակ՝ մի՛ոգդ բերիր , որ դուն քու կեանքիդ առածը քու բարիքներդ առիր , նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքներ . հիմա ան-

կայ [հոս] կը միխիթարուի , ու դուն
26 կը տանջուիս : Եւ ասկէ առաջ ամէն բա-
ներէն 'ի զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը
մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած .
անանկ որ ասկէ ձեզի անցնիլ ու
զղջները չկրնան , ոչ ալ ասկէ
27 մեզի փոխ ո՛չընչերը անցնին : Ան
ալ ըսաւ , Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝
հայր , որ անիկայ իմ հօրս տու-
28 նը խրկես , Վասնզի հինգ եղբայր
ունիմ , որ էրկնայ անոնց վկայու-
թիւն տայ , որ չըլլայ թէ անոնք
29 ալ ասոնց չարչարանքին տեղը գան :
Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր , Անոնք
Մովսէսը ու մարգարէները ունին ,
30 թող անոնց մտիկ ընեն : Ան ալ
ըսաւ , Ո՛չ հայր Աբրահամ , հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ , պիտի ապաշխարեն : Եւ
անիկայ ըսաւ անոր , Թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն
ըներ , ոչ ալ թէ որ մեռելներէն
մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ ,
պիտի համոզուին :

ԺԷ . ԺԱՆ

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն , Ան-
կարելի է որ գայթակղութիւն-
ներ չգան . բայց վա՛յ անոր , որուն
2 ձեռքովը կու գան : Անոր աւելի
աղէկ է , որ անոր պարանոցէն իշու
աղացքի քար մը կախուի , ու ա-
նիկայ ծովը ձգուի , քան թէ աս
պզտիկներէն մէկը գայթակղեցնէ :
3 Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն :
Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ , յանդիմանէ՛ զանիկայ .
ու թէ որ ապաշխարէ , ներէ՛ ա-
4 նոր : Եւ թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը
եօթը անգամ դառնայ քեզի ու
ըսէ , Կ'ապաշխարեմ , ներէս անոր :
5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը ,
6 Մեր հաւատքը աւելցո՛ւր : Եւ
Տէրը ըսաւ , Թէ որ մանանեխի
հատի չափ հաւատք ունենայիք ,
աս թթենիին կրնայիք ըսել , Ը-
մատաքի խլուէ՛ ու ծովուն մէջը
տնկուէ՛ , ան ալ պիտի ճաղանդէր
ձեզի :

Ասոնց ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ 7
ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ
ծառայ մը , որ անիկայ երբոր ագա-
րակէն գա՝ անոր մինչ թէ Ընդի՛ր սեղան նստէ .
Հապա չը՞սեր անոր թէ Պատրաս- 8
տէ՛ իմ ընթրիքս , ու գօտիդ կա-
պած ինձի սպասաւորութիւն ըրէ ,
մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ . ու
ետքը դուն ալ կեր ու խմէ : Միթէ 9
շնորհակա՞լ կ'ըլլայ ան ծառա-
յին , իրեն հրամայուած բաները
կատարելուն համար . չեմ կարծեր :
Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլորը ձե- 10
զի հրամայուած բաները ընէք , ը-
սէք թէ Անպիտան ծառաններ
ենք , քանզի ան որ պարտական
էինք ընելու , ըրինք :
Ու եղաւ որ երբ Երուսա- 11
ղէմ կ'երթար , Սամարիայի և Գա-
լիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր : Ու 12
երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր ,
տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան
անոր , որոնք հեռուն կայնեցան ,
Եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին , 13
Յիսո՛ւս վարդապետ , ողորմի՛ մեզի : Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ , 14
Գացէ՛ք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէ՛ք . ու եղաւ որ երբ կ'եր-
թային , մաքրուեցան : Եւ անոնց- 15
մէ մէկը երբոր տեսաւ թէ բժշկուե-
ցաւ , ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով
փառք կու տար Աստուծոյ . Ու ե- 16
րեսի վրայ անոր ոտքը խնայլով՝ շը-
նորհակալ կ'ըլլար անոր . և ին-
քը Սամարացի էր : Պատասխան 17
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ , Չէ՞ որ
տասն ալ մաքրուեցան , իսկ ան
ինը ո՞ւր են . Չը գտարազգիին 'ի 18
զատ ո՞րչ՛ըլլան՝ որ դառ-
նալով Աստուծոյ փառք տան : Եւ 19
ըսաւ անոր , Ելլէ՛ր գնա , քու հա-
ւատդ քեզ բժշկեց :
Ու երբոր փարիսեցիները իրեն 20
հարցուցին թէ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ո՛րբ պիտի գայ , պա-
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ ,
Աստուծոյ թագաւորութիւնը դէ-
ռահաս երեւցած բաներով չգայ .
Ու պիտի չըսեն թէ Ո՛հն հոս է 21
կամ Ո՛հն հոն , ինչու որ ահա Աս-

տուածոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսի դին է :
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ , Օրեր պիտի գան որ դուք Որդւոյ մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պիտի փափաքիք , ու պիտի չտեսնէք :
23 Ու ըն որ ըսեն ձեզի Թէ Ա՛ն հոս է կամ Ա՛ն հոն , մի՛ երթաք ու
24 անոնց մի՛ հետեւիք : Վասն զի ինչպէս որ փայլակը երկինքին տակը մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև երկինքին տակը միւս դին լոյս կուտայ , նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որդին մարդոյ իր գալուստն օրը :
25 Սակայն Թէ պէտք է որ ինքը առաջ շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի ասագէն :
26 Ու ինչպէս որ Նոյի օրերը եղաւ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օրերն ալ :
27 Կ՚ուտէին՝ կը խմէին՝ կ՚առնէին , երկան կը տրուէին , մինչև ան օրը որ Նոյ տապանը մտաւ , և ջրհեղեղը եկաւ ու ամենը կորսընցուց :
28 Նմանապէս՝ ինչպէս որ Լովտին օրերը եղաւ , կ՚ուտէին՝ կը խմէին՝ ծախու կ՚առնէին՝ կը ծախէին՝ կը տնկէին՝
29 կը շինէին . Հայց ան օրը որ Լովտ Սոդոմէն ելաւ , երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն ալ կորսընցուց :
30 Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան օրը՝ որուն մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի :
31 Ան օրը՝ ան որ տանիքին վրայ է և իր կարասիները տանը մէջ , Թող վար չիջնէ զանոնք առնելու . և ան որ արտին մէջն է՝ նոյնպէս Թող ետ չդառնայ :
32 Ինչքներնիդ բերէք Լովտին կնոջ :
33 Ո՛վ որ իր կեանքը կ՚ուզէ ապրեցընել , պիտի կորսընցնէ զանիկայ . և ո՛վ որ կը կորսընցընէ , պիտի ապրեցընէ զանիկայ :
34 Ձեզի կ՚ըսեմ , Ան գիշերը Ըն որ երկու հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի .
35 Ու ըն որ երկու կնիկ մէկտեղ աղալու ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի . Ու ըն որ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի :
36 Ու պատասխան տալով ըսին անոր , Տէր , ՚ի ո՞ւր տեղ պիտի ըլայ ա՛ն բա-
նը : Ան ալ ըսաւ անոնց , Ո՛ւր 37
որ մարմին կայ , հոն պիտի ժողովուին արծիւները :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

Անոնց առակ մըն ալ ըսաւ առ 1
բանիս վրայով Թէ պէտք է աՄէն աւուն աղօթք ընել ու չձանձրանալ , Ըսաւ , Մէկ դատաւոր 2
մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աստուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր ամչնար : Ու նոյն քաղաքին մէջ 3
որբևարի մը կար , որ անոր կուգար ու կ՚ըսէր , Իրաւունք ըրէ ինծի ա՛ռ ոչխէ՛ ձեռ իմ ոսոխէս :
Ու անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր 4
անոր հնչել ընել , բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ , Թէև Աստուծմէ չեմ վախնար , ու մարդէ չեմ ամչնար , Կոնէ ան որբևարին զիս 5
ձանձրացընելուն համար իրեն իրաւունք ընեմ , որ չգայ ամէն աւուն զիս Թախանձէ : Ու Տէրը ըսաւ , 6
Լսեցէ՛ք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ կ՚ըսէ : Ա՞ռաջ Աստուած իր ընտ- 7
րեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ՚աղաղակեն , Թէև երկայնամիտ ալ ըլլայ անոնց վրայ : Ձեզի կ՚ըսեմ 8
որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի ընէ . բայց Որդին մարդոյ երբոր գայ , արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ :
Ու մէկ քանիներուն՝ որոնք իրենց 9
անձերուն վրայ կը վստահանային Թէ արդար են , և ուրիշները կ՚անարգէին , ասա առակը ըսաւ . Ը- 10
կու մարդ ելան տաճարը աղօթք ընելու , մէկը փարիսեցի ու միւսը մաքսաւոր : Փարիսեցին կայներ 11
էր , ու առանձին այսպէս աղօթք կ՚ընէր . Ով Աստուած՝ շնորհակալ եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ , յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնացող , և կամ ասոր մաքսաւորին պէս . Ամէն շաբաթը երկու ան- 12
գամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլորը ստացուածքիս տասանորդը կուտամ : Ու մաքսաւորը հեռուն 13
կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինքը վերցընել , հապա իր

կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր , Աս-
տուած՝ ողորմ՝ ինձի մեղաւորիս :
14 Ձեզի կ'ըսեմ թէ ասիկայ ան միւս-
սէն աւելի արդարացած իր տու-
նը իջաւ . վասն զի ո՛վ որ իր անձը
կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհի .
և ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ ,
պիտի բարձրանայ :
15 Անոր տղաք ալ բերին իրեն ,
որ անոնց դպչի . ու աշակերտնե-
րը տեսնելով կը յանդիմանէին
16 զանոնք : Հայց Յիսուս անոնք
իրեն կանչելով ըսաւ , Թոյլ
տուէք որ մանր տղոցը ինձի
գան , և մի արգիլէք առոնք . ին-
չու որ Աստուծոյ թագաւորութիւ-
17 նը առանձնաբուն է : Ամէնէն
կ'ըսեմ ձեզի , Ո՛վ որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը
պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ
անոր մէջը :
18 Ու մէկ իշխան մը հարցուց անոր
ու ըսաւ , Խարի վարդապետ՝ ի՞նչ
գործեմ որ յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ : Ու Յիսուս
ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի
կ'անուանես , մէկէն՝ի զատ բարի
20 չկայ , որ է Աստուած : Պատուի-
րանքները գիտես . Շնութիւն մի՛
ընէր , Սպանութիւն մի՛ ընէր ,
Գողութիւն մի՛ ընէր , Սուտ վկա-
յութիւն մի՛ ընէր , Ձու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ : Ան ալ ըսաւ ,
Անոնք ամէնը մանկութենէս՝ի վեր
22 պահեր եմ : Ա՛ս լսելով Յիսուս
ըսաւ անոր , Մէկ բան մըն ալ
պակաս է քեզի . քու բոլոր ունե-
ցածդ ծախէ , և աղքատներուն
բաշխէ , ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս , և եկուր իմ հետևէս :
23 Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝
տրտմեցաւ , ինչու որ շատ հարուստ
24 էր : Ու Յիսուս երբոր անիկայ
տրտմած տեսաւ , ըսաւ , Ո՛րչափ
դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն
ունին , Աստուծոյ թագաւորու-
25 թիւնը մտնել : Վասնզի դիւրին
է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի ,
քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ : Ու անոնք
որ լսեցին կ'ըսէին , Ա՛ռ ո՞վ կըր-
նայ փրկուիլ : Ու ինքը ըսաւ , 27
Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
բանները Աստուծոյ կողմանէ կարելի
են : Ու Պետրոս ըսաւ , Ահա մենք 28
ամէն բան թողուցինք և քու ե-
տևէդ եկանք : Ու անիկայ ըսաւ 29
անոնց , Ա՛մէնէն կ'ըսեմ ձեզի
թէ Մարդ մը չկայ՝ որ թողուց
տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայր-
ներ , կամ կին , կամ որդիներ՝
Աստուծոյ թագաւորութեանը հա-
մար , Ու պիտի չառնէ բազմա- 30
պատիկ աս առենիս մէջ , և գալու
աշխարհին մէջ յաւիտենական
կեանքը :
Ու տասներկուքը իր քովը առ- 31
նելով՝ ըսաւ անոնց , Ահա մենք
Երուսաղէմ կ'ելլենք , և մարգարէ-
ներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ
համար բոլոր գրուածները պիտի
կատարուին : Ինչու որ հեթա- 32
նոսներուն պիտի մատնուի , ու
ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախա-
տուի , ու պիտի թքնեն անոր , 33
Ու պիտի ծեծեն ու սպանեն անի-
կայ , ու երրորդ օրը յարութիւն
պիտի առնէ : Հայց անոնք աս 34
բաներէն մէկն ալ չհասկըցան . ու
աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր ,
և ըսած բաները չէին իմանար :
Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին 35
կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն
քովը նստեր էր մուրալու : Երբոր 36
լսեց բազմութեանը անցնիլը , հար-
ցուց թէ ի՞նչ է ան : Ու իրեն 37
ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին
կ'անցնի : Ուստի աղաղակեց ու 38
ըսաւ , Յիսուս՝ որդի Դաւթի ,
ողորմէ՛ ինձի : Ու անոնք որ 39
առջևէն կ'երթային , կը յանդի-
մանէին զանիկայ , որ լռէ . բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր ,
Որդի՛ Դաւթի՛ ողորմէ՛ ինձի :
Ու Յիսուս կանգ առնելով՝ հրաման 40
ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերեն , ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ , հարցուց
անոր ու ըսաւ , Ի՞նչ կ'ուզես որ 41
քեզի ընեմ . անիկայ ալ ըսաւ ,
Տէր՝ որ աչքերս բացուին : Ու 42
Յիսուս ըսաւ անոր , Թոյլ բա-
ցուին . քու հաւատդ քեզ եր-

43 ժըշկից : Եւ իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան , ու անոր ետեւէն կ'եր-
թար՝ և փառք կու տար Աստուծոյ .
բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով
զԱստուած կը գովաբանէին :

ԺԶ . ԺԹ.

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անց-
2 նէր : Եւ ահա մարդ մը կոչ ,
անունը Զաքէոս ըսուած , որ մաք-
սապետ էր ու հարուստ մէկ մըն
3 էր : Եւ կ'ուզէր տեսնել թէ ո՛վ
է Յիսուս , ու բազմութենէն չէր
կրնար , ինչու որ հասակով կարճ
4 էր : Եւ առաջ վազեց ու ժան-
տաթզենիի մը վրայ ելաւ , որ զա-
նիկայ տեսնէ . ինչու որ անկէ պիտի
5 անցնէր : Ու երբոր Յիսուս ան
տեղը եկաւ , վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ , ու ըսաւ անոր , Զաքէոս՝
չուտ իջի , ատկէ վար իջիր , ինչու
որ պէտք է ինձի այսօր քու տունդ
6 կենալ : Եւ արագրալով վար ի-
ջաւ , և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ : Երբոր ամէնն ալ տես-
նան , կը տրտնջէին ու կ'ըսէին թէ
Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջևան
8 ընելու : Եւ Զաքէոս կայնեցաւ
ու ըսաւ Տէրոջը , Տէր՝ ահա իմ
ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու
տամ , ու թէ որ զրպարտութեամբ
մէկու մը զրկանք բրած եմ , չորք-
պատիկ կը հատուցանեմ անոր :
9 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Այսօր
աս տանը փրկութիւն եղաւ . ինչու
որ ասիկայ ալ Աբրահամի որդի է :
10 Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ
կորսուածը փնտռէ ու փրկէ :
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին , առակ մըն ալ ըսաւ իր Ե-
րուսաղէմ մտնելուն համար , և
անոնց անանկ կարծելուն համար
թէ չուտ մը Աստուծոյ թագաւո-
12 րութիւնը պիտի յայտնուի : Ուս-
տի ըսաւ , Ա՛կկ ազնուական մարդ
մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն թա-
գաւորութիւն առնելու և դառնա-
13 լու : Եւ իր տասը ծառաները
կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ ա-
նոնց , ու ըսաւ անոնց , Առնեցուց-
ջէք ատոնք՝ մինչև որ ես գամ :
14 Եւ անոր քաղաքացիները զանիկայ
կ'ատէին , ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետեւէն , ըսելով թէ Ասոնք
ուզեր որ ատիկայ մեր վրայ թագա-
15 ւորութիւն ընէ : Ու եղաւ որ երբ
անիկայ թագաւորութիւնը առնե-
լով ետ դարձաւ , իրեն կանչել
տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր , որ գիտնայ թէ
ո՛վ ինչ շահ բրած է : Եւ ա-
16 ջինը եկաւ ու ըսաւ , Տէր՝ քու
մնաւդ տասը մնաս շահ բրաւ :
17 Եւ ըսաւ անոր , Ապրիս՝ բարի ծա-
ռայ . որովհետև քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար , տասը քաղաքի
վրայ իշխանութիւն ունեցիր : Ու
18 երկրորդը եկաւ ու ըսաւ , Տէր՝
քու մնաւդ հինգ մնաս շահ բրաւ :
19 Եւ ըսաւ անոր , Դուն ալ հինգ
քաղաքի վրայ եղիր : Եւ ուրիշ
20 մը եկաւ ու ըսաւ , Տէր՝ ահա
քու մնաւդ՝ որ թաշկինակի մէջ
ծրարած կը պահէի . Վախնալի կը
21 վախնայի քեզմէ , ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես . չղրած բանդ
կը վերցընես ու չսերմանածդ կը
22 ձգես : Եւ անիկայ ըսաւ անոր ,
Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ո՛վ չար ծառայ . գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ , չղրած բանս
կը վերցընեմ , ու չսերմանածս կը
23 ձգեմ . Եւ ինչո՞ւ համար իմ տուա-
կըս սեղանաւորներուն չտուիր , որ
ես եկած ատենս շահովը առնէի ա-
24 նիկայ : Եւ հոն կայնողներուն ը-
սաւ , Առէք ատկէ մնասը ու
տուէք անոր՝ որ տասը մնաս ունի .
25 (Եւ ըսին իրեն , Տէր՝ անիկայ
տասը մնաս ունի .) Վասն զի կ'ը-
26 սեմ ձեզի , թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի , և չունեցողին ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի :
27 Սակայն ան իմ թշնամիներս՝ որոնք
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ , հո՛ս բերէք ու իմ
առջեւս սպաննեցէք :
28 Եւ աս բա-
ները խօսելէն ետև , առաջ գնաց
Երուսաղէմ ելլելու :
29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին
ու Բեթանիային մօտեցաւ , դէպ՝ ի
ան լեռը որ Ձիթենեաց լե՛ռ կ'ը-

սուի , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , Ու ըսաւ ։ Գացէք դէպ դի-
մացը եղած գիւղը , և անոր մէջ մըտ-
նելնուդ պէս պիտի գտնէք կապուած
էշուկ մը , որուն վրայ բնաւ մարդ
մը նստած չէ . արձըկեցէք անիկայ
31 ու բերէք . Ու թէ որ մէկը ձեզի
հարցընէ թէ Ինչո՞ւ կ'արձըկէք ,
այսպէս ըսէք անոր թէ Տէրոջը
32 պէտք է ։ Երթող գացին անոնք որ
խրկուեցան , ինչպէս որ իրենց ը-
33 սուցեր էր՝ գտան ։ Ու երբոր ա-
էշուկը կ'արձըկէին , անոր տէրերը
ըսին անոնց , Ինչո՞ւ կ'արձըկէք
34 այս էշուկը ։ Անոնք ալ ըսին ,
35 Տէրոջը պէտք է . Ու զանիկայ Յի-
սուսի բերին ։ ու իրենց հանդերձ-
ները էշուկին վրայ ձգելով՝ Յի-
36 սուսը հեծցուցին ։ Ու երբոր
կ'երթար , իրենց հանդերձները
37 ճամբուն վրայ կը փռէին ։ Ու
երբոր ալ մօտեցաւ , և Ձիթե-
նեաց լեռանը գառ՝ի վայրէն կ'իջ-
նէր , աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով
38 ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
տեսեր էին . Ու կ'ըսէին ։ Օրհնեալ
է այն թագաւորը որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ . երկինքի մէջ
խաղաղութիւն , ու փառք՝ բարձ-
39 րութեան մէջ ։ Ու բազմութեան-
նը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քա-
նիները ըսին անոր , Վարդապետ՝
այս քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ ։ Ու անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ձեզի կ'ը-
սեմ , թէ որատոնք լուռ կենան ,
քարերը պիտի աղաղակեն ։
41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը
տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ և ը-
42 սաւ , Ո՛նպէ աս քու օրուանդ մէջ
գիտնայիր քու խաղաղութիւնդ ,
բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ ։ Ինչու որ օրեր պիտի
գան քու վրադ , որ թշնամիներդ
քու բոլորտիդդ պատնէշ պիտի շի-
նեն , ու քեզ պիտի պաշարեն ,
և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Ու հիմնայատակ պիտի ը-
նեն քեզ ու քու մէջդ եղած զա-
ւակներդ , և քար մը քարի վրայ
ամենևին պիտի չթողուն քու մէջդ ,
անոր համար որ չճանչցար քու այ-
ցելութեան ժամանակդ ։
Ու տաճարը մտնելով՝ սկսաւ 45
դուրս հանել անոր մէջ ծախողը-
ները և գնողները . Ու ըսաւ ա- 46
նոնց , Գրուած է թէ Իմ տունս
աղօթքի տուն է , բայց դուք ա-
տիկայ աւազակներու այր ըրիք ։
Ու ամէն օր տաճարին մէջ կը 47
սորվեցընէր . բայց քահանայապետ-
ները ու դպիրները և ժողովուր-
դին գլխաւորները կը փնտռէին
թէ ինչպէս կորսընցընեն զանիկայ ,
Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ 48
ինչ ընեն . ինչու որ բոլոր ժողո-
վուրդը անոր կապուեր էին մտիկ
ընելու ։

ԳԼ . Ի

Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ 1
երբոր տաճարին մէջ ժողովուր-
դին կը սորվեցընէր և աւետա-
րանը կը քարոզէր , քահանայա-
պետները ու դպիրները ծերերուն
հետ մէկտեղ վրայ հասան , Ու 2
անոր խօսեցան՝ ըսելով , Օրսուցէ
մեզի ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ը-
նես սա բաները , կամ ո՞վ է սա
իշխանութիւնը քեզի տուողը ։
Պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա- 3
նոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հար-
ցընեմ , և ըսէք ինծի , Յովհան- 4
նէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր
թէ մարդոցմէ ։ Ու անոնք մէ- 5
ջերնին խորհեցան ու ըսին , Թէ 6
որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ ,
Ընդէ՞ր ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր .
իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ ,
բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քա-
րկոծեն . ինչու որ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգա-
րէ էր ։ Ու պատասխան տուին 7
թէ չենն գիտեր ուսկից էր ։ Ու 8
Յիսուս ըսաւ անոնց , Ես ալ ձե-
զի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ սա բաները ։
Սկսաւ սա առակը գըսուցել ժո- 9
ղովուրդին . Ունկ մարդ մը այգի
տնկեց և զանիկայ մշակներու

յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր
երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց :
10 Ու աւետնին ծառայ մը խրկեց մը-
շակներուն , որ այդ պտուղէն
անոր տան . իսկ մշակները ծեծեցին
զանիկայ ու պարապ ձամբեցին :
11 Ու ուրիշ ծառայ մըն ալ խրր-
կեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ ծե-
ծեցին , անարգեցին ու պարապ
12 ձամբեցին : Ու երրորդ մըն ալ
խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ
վիրաւորեցին ու դուրս հանեցին :
13 Ուն աւետնը այդ ին տէրը ըսաւ ,
Ո՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս
խրկեմ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան : Ռայց մշակները երբոր
տեսան զանիկայ , իրարու հետ
խորհուրդ ըրին՝ ըսելով , Ասիկայ
է ժառանգը , եկէք զանիկայ ըս-
պաննենք՝ որ ժառանգութիւնը մե-
15 րը ըլլայ : Ու զանիկայ այդպէն
դուրս հանեցին ու սպաննեցին .
ուստի այդ ին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ ու կոր-
սընցնէ ան մշակները , և այգին
ուրիշներու պիտի տայ : Երբոր
ասոնք լսեցին , ըսին , Վայ լիցի :
17 Ու ինքը անոնց նայելով ըսաւ ,
Ապա ի՞նչ է աս գրուածը թէ
Ուն քարը որ շինողները մերժե-
ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
18 ղաւ : Ամեն ով որ ան քարին վրայ
իյնայ՝ պիտի կոտրտի , և որու վրայ
որ իյնայ՝ պիտի փոշրէ զանիկայ :
19 Ու քահանայապետները ու գպիր-
ները կը փնտռէին թէ ի՛նչպես նոյն
ժամուն ձեռք զարնեն անոր , բայց
ժողովուրդէն վախցան . քանզի ի-
մացան որ ան առակը իրենց համար
ըսաւ :
20 Ու խթէը յարմար ոչխնի սպասե-
լով՝ խրկեցին քանի մը խարեբայ
մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձևացընէին ,
որ զանիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
թեան և կուսակալին իշխանութեա-
21 նը զանիկայ մատնելու : Ու անոր
հարցուցին ըսելով , Վարդապետ՝
գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կը
սորվեցընես , և աչառութիւն չես
ըներ , հապա ճշմարտութեամբ Ա-
ստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես :
Արդի արժանի է Կայսրին տուրք 22
տալ թէ չէ : Ու անոնց խո- 23
րամանկութիւնը հասկընալով՝ ը-
սաւ անոնց , Ինչո՞ւ զիս կը փոր-
ձէք . Ցուցուցէք ինծի դահեկան 24
մը : Ումո՞ւն պատկերը ու գիրը
ունի վրան : Պատասխան տուին
ու ըսին , Կայսրինը : Ու ինքը 25
ըսաւ անոնց , Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ
Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք :
Ու չկրցան զանիկայ խօսքով մը 26
բռնել ժողովուրդին առջևը , ու
զարմանալով անոր պատասխանին
վրայ՝ լռեցին :
Ու սադուկեցիներէն ոմանք ե- 27
կան , (որոնք հակառակութիւն կ'ը-
նեն՝ թէ յարութիւն չկայ ,) և
անոր հարցուցին՝ Ըսելով , Վար- 28
դապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց , Թէ
որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենալով
մեռնելու ըլլայ , ու մեռած աւետնը
զաւակ չունենայ , անոր եղբայրը
առնէ ան կնիկը և իր եղբօրը
զաւակ հանէ : Արդ եօթը եղ- 29
բայրներ կային . ու առջինը կնիկ
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
ռաւ : Երկրորդն ալ առաւ ան 30
կնիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց
զաւակի : Երրորդն ալ առաւ 31
զանիկայ , նմանապէս եօթն ալ ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան :
Ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ : 32
Ուրեմն յարութեան աւետնը ա- 33
նոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ ,
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
ունեցան : Ու Հիսուս պատաս- 34
խան տալով անոնց ըսաւ , Այս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու
երկան կը տրուին : Ռայց անոնք 35
որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն , ոչ կնիկ
կ'առնեն և ոչ երկան կը տրուին .
Որով հետև ալ չեն կրնար մեռնիլ . 36
քանզի հրեշտակներուն հաւասար
են , ու Աստուծոյ որդիք են ,
որ յարութեան որդիք են : Ռայց 37
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Մովսէս ալ խնացուց մորենիին

պատմաբէնքը մէջ , երբոր կը կոչէ Տէրը՝ Երրահամին Աստուածը , ու Իսահակին Աստուածը , և Հակոբին Աստուածը : Ու Աստուած մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա կենդանիներուն ; ինչու որ ամէնը անոր կենդանի են : Իսկ գպիրներէն մէկ քանին պատասխան տուին ու ըսին , Ա՛րդապէտ՝ աղէկ ըսիր : Ու ալ մէկը համարձակութիւն չէր ըներ անոր բան մը հարցընելու :

Իսկ ըսաւ անոնց , Ինչպէս կ'ըսեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որդին է . Իսկ ինքը Դաւիթ Սաղմոսներուն գրքին մէջ կ'ըսէ , Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ , Նստէ՛ իմ աջ կողմս , Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ : Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ինչպէս անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ :

Իսկ բոլոր ժողովուրդին առջևը ըսաւ իր աշակերտներուն , Ղգուշացէ՛ք դպիրներէն , որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պըտըտիլ , և շուկաներուն մէջ բարևներ կը սիրեն , ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները , և ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները . Որոնք որբևարիներուն տուները կ'ուտեն ու խըթգոց երևնալու համար աղօթքը կ'երկընցընեն .ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին :

ԻԱ . ԻԸ

Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները որ իրենց ընծաները գանձանակը կը ձգէին : Մէկ տնանկ որբևարի մըն ալ տեսաւ , որ հոն երկու լումայ ձգեց : Ու ըսաւ , Ա՛ստիպիսի կ'ըսեմ ձեզի որ աս աղքատ որբևարին ամէնէն աւելի ձգեց . Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւելցուցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջը ձգեցին , բայց ասիկայ իր չքաւորութենէն բոլորը իր ունեցած ապրուստը ձգեց :

Ու երբոր մէկ քանիները տաճարին համար կ'ըսէին թէ Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով զարդարուած է , ըսաւ , Ա՛ս բաները որ կը տեսնէք , օրեր պիտի գան որ ան տունը քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի : Հարցուցին իրեն ու ըսին . Ա՛րդապէտ՝ ե՞րբ պիտի ըլլան աս բաները , և ի՞նչ է նշանը՝ երբոր աս բաները պիտի ըլլան : Ան ալ ըսաւ , Զգոյշ կեցէք՝ չխաբուիք , ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն թէ Ես եմ Ինքնիսոսը . ու ժամանակը մօտեցած է . ուրեմն անոնց ետևէն չերթաք : Հայց երբոր լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ՝ մի վախնաք , ինչու որ պէտք է առաջ աս բաները ըլլան , բայց վախճանը իսկոյն չէ : Ան ատոնք ըսաւ անոնց , Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ . Ու տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան , ու սովեր և մահտարաժամներ , նաև երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ նշաններ պիտի ըլլան : Հայց աս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի գարնեն ու հալածեն , և ժողովարաններու ու բանտերու պիտի մատնեն . և իմ անուանս համար թագաւորներու ու կուսակալներու առջև պիտի տանուիք : Ու աս բաները վերջը ձեզի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ : Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ առաջուց չմտածէք պատասխան տալու վրայով : Վասն զի ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ , որուն պիտի չկրնան դէմ խօսիլ , կամ դէմ կենալ ձեր ամէն հակառակորդները : Ու պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգականներէ ու բարեկամներէ , ու ձեզմէ պիտի սպաննեն . Ու իմ անուանս համար ամենուն աւելի պիտի ըլլաք . Հայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի : Ձեր համբերութեամբը հոգիներդ պիտի առնաք :

Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը շրջապատուած զօրքերով , ապա

ան առնենը դիտցէք որ անոր աւե-
21 բումը մօտ է : Այն առնենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները լեռները
թող փախչին , ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան , և անոնք
որ գաւառակներն են , թող չմտնեն
22 անոր մէջը : Ա՛ստն զի ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են , որ
բոլորը գրուածները կատարուին :
23 Ա՛ոյգ վա՛յ ան օրերը յղի եղողներուն
ու ծիծ տուողներուն , ինչու որ մեծ
նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վը-
րայ , ու բարկութիւն պիտի ըլլայ
24 ժողովուրդին վրայ . Ու սուրի բեր-
նով պիտի իյնան , ու բոլորը ազգե-
րուն մէջ գերի պիտի տարուին . ու
Երուսաղէմ ազգերուն ոտից կոխան
պիտի ըլլայ , մինչև որ ազգերուն
25 ժամանակները լմննայ : Ու արե-
գակին և լուսնին ու աստղերուն
վրայ նշաններ պիտի ըլլան , ու
երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ
պիտի տագնապին , և ծովը ու ա-
26 լիքները պիտի գոռան . Մարդոց
սիրտերը պիտի նուաղին երկնչ վա-
խէն՝ և աշխարհի վրայ գալու բա-
ներուն սպասելէն , ինչու որ երկ-
նից զօրութիւնները պիտի շարժին :
27 Ու ան առնենը պիտի տեսնեն Որ-
դին մարդոյ ամպի մէջ գալած զօ-
28 րութիւնով ու մեծ փառքով : Ու
երբոր ասա բաները սկսին ըլլալ ,
նէ՛ք ու գլուխնիդ բարձրացուս-
ցէ՛ք , ինչու որ ձեր փրկութիւնը
մօտ է :
29 Ու առակ մը բսաւ անոնց , Ճե-
ա՛ք թզենին ու ամէն ծառերը .
30 Երբոր կը բողբոջին , տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ՚իմանաք թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է : Ա՛յնպէս ալ դուք
երբոր ասա բաները եղած տեսնէք ,
գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւորու-
32 թիւնը մօտ է : Ա՛ստուածիտ կ՚ըսեմ
ձեզի , որ ասա ազգը պիտի չանցնի ,
մինչև որ ասա ամէն բաները ըլլան :
33 Երկինք ու երկիր պիտի անցնին ,
բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի
34 չանցնին : Ա՛կ դուք զգուշացէ՛ք
ձեր անձերնուն , չըլլայ որ սիրտեր-
նիդ կերուխումով ու գինովութիւ-
նով և աշխարհային զբաղմունքնե-
րով ծանրանայ , ու յանկարծակի
ան օրը ձեր վրայ հասնի . Ա՛սան 35
զի բոլոր երկրին երեսը բնակողնե-
րուն ամենուն վրայ որոգայթի մը
պէս պիտի հասնի : Ա՛ւստի ար- 36
թնութիւն կեցէ՛ք , ու ամէն առեն ա-
ղօթք ըրէ՛ք , որ արժանի ըլլաք ան
բոլորը ըլլալու բաներէն ազատուե-
լու և Որդւոյ մարդոյ առջևը կայ-
նելու :
Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը 37
սորվեցընէր , և գիշերները կ՚ելլէր
Ձիթենեաց լսուած լեռը կը կե-
նար : Ու բոլոր ժողովուրդը առ- 38
տուանց կանուխ իրեն կ՚երթային
տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու :

ՂԵՒ . ԻԸ

Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ որ 1
Հ՚Ջատիկ կ՚ըսուէր . Ու քա- 2
հանայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն
զանիկայ , քանզի ժողովուրդէն կը
վախնային :
Ու Սատանան Իսկարիովտացի 3
մականուանեալ Հնուդային ներսը
մտաւ , որ անիկայ տասներկուքին
համրանքէն էր : Ու գնաց քահա- 4
նայապետներուն ու իշխաններուն
հետ խօսք լրաւ թէ ինչպէս զանի-
կայ մատնէ անոնց : Անոնք ալ ու- 5
րախացան և խոստացան անոր ըս-
տակ տալ : Ու ինքը վրան ա- 6
ռաւ , և պատեհութիւն մը կը
փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց
առանց բազմութեանը ժողովե-
լուն :
Ու բաղարջակերաց օրը եկաւ , 7
որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր-
թել : Ու խրկեց Պետրոսը և 8
Հովհաննէսը ու ըսաւ , Գացէ՛ք
պատրաստեցէ՛ք մեզի զատիկը որ
ուտենք : Անոնք ալ ըսին անոր , 9
Ո՞ւր կ՚ուզես որ պատրաստենք :
Ու ըսաւ անոնց , Ահա երբոր քա- 10
ղաքը մտնէք , ձեզի մարդ մը պիտի
պատահի որ սափոր ջուրի տա-
փոր մը կը տանի . անոր տունն
գացէ՛ք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
մտնէ . Ու ան տանը տիրոջը ը- 11
սէ՛ք , Ա՛րդապետը կ՚ըսէ քեզի ,

Ո՞ւր է օրհնածը՝ որ հան աչակիրա-
ներուս հետ ինկած գառիկը ու-
12 սեմ : Ես ալ ձեզի յարգարուած
մեծ վիճաստան մը պիտի ցուցընեմ ,
13 հոն պատրաստեցէք : Եւ գացին
գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ , ու
պատրաստեցին :
14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ տեղան
նստաւ , և տասներկու առաքելա-
15 նները իր հետը : Ու ըսաւ անոնց ,
Փափաքելով փափաքեցայ որ աս
գառիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չար-
16 չարչարելէս առաջ : Վասնզի կ'ըսեմ
ձեզի որ ալ բնաւ ասկէ պիտի
չուտեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը մէջը կատարուի :
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու
ըսաւ , Առէք ասիկայ ու բաժնե-
18 ցէք ձեր մէջը . Ինչու որ ձեզի
կ'ըսեմ որ բնաւ որթին բերքէն
պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը գայ :
19 Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ , կտրեց
և տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ա՛ս է
իմ մարմինս , որ ձեզի համար տը-
րուած է . ասիկայ ըրէք զիս յի-
20 շելու համար : Նոյնպէս ալ գա-
ւաթը ընթրիքէն ետև ու
ըսաւ , Ա՛ս գաւաթը նոր ուխտ է
իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կը
21 թափուի :
Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ սեղանս է : Եւ մի-
րաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ին-
ծոր որ սահմանուած է , բայց վայ
23 անոր մարդուն՝ որուն ձեռքովը անիկայ
կը մատնուի : Եւ անոնք սկսան
միջերնին հարցուփորձ ընել , թէ
իրենցմէ ո՞վ է որ ան բանը պիտի
24 ընէ :
Ու էն մին ալ եղաւ անոնց մէջը
թէ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի սե-
25 պուի : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց ,
Հեթանոսաց թագաւորները անոնց կը
տիրեն , և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին . Բայց դուք
անանկ պիտի չըլլաք , հապա ան որ
ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող
ըլլայ , և առաջնորդը սպասաւորին
27 պէս : Վասնզի ո՞վ է մեծը , սե-
ղան նստո՞ղը թէ սպասաւորը . չէ՞
որ սեղան նստողը . սակայն ես ձեր
մէջը սպասաւորի մը պէս եմ : Եւ 28
դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ
կը կենայիք իմ փորձութիւններուս
մէջ . Ես ալ ձեզի նշանակութիւն 29
մը ուխտ կ'ընեմ , ինչպէս որ իմ
Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը
ուխտ ըրաւ . Որ դուք իմ սեղա- 30
նէս ուտէք ու խմէք իմ թագաւո-
րութեանս մէջ , և աթոռներու վը-
րայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու
ցեղերը դատելու :
Եւ Տէրը ըսաւ , Սիմո՛ն՝ Սիմո՛ն՝ 31
ահա Սատանան ձեզ փնտռեց , որ
ցորենի պէս խարխլէ . Բայց ես 32
քեզի համար աղօթք ըրի որ քու
հաւատդ չպակսի . և դուն երբոր
դարձի գաս , քու եղբայրներդ ալ
հաստատէ : Իակ ինքը ըսաւ ա- 33
նոր , Տէ՛ր՝ ես պատրաստ եմ քե-
զի հետ բանտը երթալու ալ , մեռ-
նելու ալ : Եւ անիկայ ըսաւ : 34
Պետրո՛ս՝ քեզի կ'ըսեմ որ այսօր
հաւը պիտի չխօսի՝ մինչև որ դուն
իրիք անգամ ուրանաս , ըսելով թէ
զիս չես ճանչնար :
Եւ ըսաւ անոնց , Երբոր ձեզ 35
խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և
կօշիկներու , բանի մը կարօտ եղա՞ք :
Անոնք ալ ըսին , Բանի՛ մըն ալ 36
չէ . ետքը ըսաւ , Բայց հիմա ան
որ քսակ ունի՝ թող հետը առնէ ,
նոյնպէս ալ պարկը . և ան որ չու-
նի , թող իր հանդերձը ծախէ
ու իրեն թուր մը ծախու առնէ .
Վասնզի կ'ըսեմ ձեզի որ ասոր գը- 37
րուած բանն ալ պէտք է որ իմ
վրաս կատարուի , Եւ անօրէններու
հետ անպուկեցաւ . քանզի ինչ որ
ինծի համար որոշուած է , կատա-
րուելու վրայ է : Անոնք ալ ը- 38
սին , Տէ՛ր՝ ահա հոս երկու թուր
կայ . ան ալ ըսաւ անոնց , Բաւիք
են :
Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս 39
Ձիթենեաց լեռը գնաց . աշա-
կերտներն ալ իր հետէն գացին :
Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ ա- 40
նոնց , Աղօթք ըրէք որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք : Եւ ինքը ա- 41
նոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը

չափ , ու ծնկան վրայ դալով աղօթք
42 կ'ընէր , ու կ'ըսէր , Հայր՝ թէ որ կ'ուզես , աս գաւաթը ինծմէ անցուր . բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ թող ըլլայ :
43 Ու երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ անոր և կը զօրացընէր զանիկայ .
44 ու տաստիկ նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ'ընէր : Ու իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր , որ գետինը կը թափուէր :
45 Ու աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քովը եկաւ , ու գտաւ զանոնք տրտմութենէն քնացած .
46 ու ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ կը քնանաք . ելլէք աղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չմտնէք :
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա մէկ բազմութիւն մը , և Յուդա ըսուածն ալ՝ տասուերկուքէն մէկը անոնց առջեւէն կ'երթար , ու Յիսուսին մօտեցաւ որ զանիկայ համբուրէ :
48 Հայր Յիսուս ըսաւ անոր , Յո՛ւդա՝ համբուրելո՞վ կը մատնես
49 Որդին մարդոյ : Երբոր անոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար , ըսին անոր , Տէ՛ր ,
50 թուրով զարնե՞նք : Ու անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու մէկդի հանեց անոր
51 աջ ականջը : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ , Թո՛ղ տուէք մինչեւ ատ տեղը . և դպաւ անոր
52 ականջին ու բժշկեց զանիկայ : Ու Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ , Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելլէք սուրերով ու
53 բիրերով : Յո՛ւմն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզարկիք . բայց աս է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշխանութիւնը :
54 Ու զանիկայ բռնելով տարին ու քահանայապետին տունը մտցուցին . Պետրոս ալ հեռուանց անոր
55 ետեւէն կ'երթար : Երբոր կրակ վառեցին գաւիթին մէջ ու մէկտեղ նստան , Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջը :
56 Աղկ աղախին մը տեսնելով զանիկայ որ կրակին քովը նստած էր , նայեցաւ անոր ու ըսաւ , Այսկայ ալ անոր հետն էր :
57 Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ , Կնի՛կ , ես անիկայ չեմ ճանչնար :
58 Ու քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ ու ըսաւ , Դուն ալ անոնցմէ ես . և Պետրոս ըսաւ , Մարդ՝ ես անոնցմէ չեմ :
59 Ու ժամու մը չափ անցնելէն ետեւ , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ'ըսէր , Հիրաւի ասիկայ ալ անոր հետն էր , ինչու որ Գալիլեացի է :
60 Բայց Պետրոս ըսաւ , Մարդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը զրուցես դուն . և քանի որ իր խօսքը բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսեցաւ :
61 Ու Տէրը դարձաւ ու Պետրոսին նայեցաւ . Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր թէ Դեռ հաւը չխօսած՝ իրիկ անգամ պիտի ուրանաս զիս :
62 Ու Պետրոս դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ :
63 Ու ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին , ծաղր կ'ընէին զանիկայ , ու կը ծեծէին .
64 Ու անոր աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին , ու կը հարցընէին իրեն ըսելով , Մարգարէացիր՝ ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ :
65 Ու ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյելով :
66 Ու երբոր առտու եղաւ՝ ժողովուրդին ծերակոյտը , քահանայապետները և դպիրները ժողվուեցան , ու տարին զանիկայ իրենց առեանը՝ և ըսին ,
67 Թէ որ Քրիստոսը դուն ես , ըսէ մեզի : Ըսաւ անոնց , Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ ,
68 պիտի չհաւատաք . Ու թէ որ ձեզի բան մը հարցընեմ , ինծի պատասխան պիտի չտաք , ո՛չ ալ ինծի պիտի արձակէք :
69 Ահա եւս Որդին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը դին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը
70 աջ կողմը պիտի նստի : Ու ամէնքը ըսին , Ուրեմն դուն Աստուծոյ որդի՞ն ես . ինքն ալ ըսաւ անոնց , Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ :
71 Ու անոնք ըսին , Ա՛լ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն , ինչու որ մենք մեզմէ աւտր բերնէն լսեցինք :

ԳԼ. ԻԳ

1 Յն անոնց բոլոր բազմութիւնը
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին. Ու սկսան անոր վը-
բայով ամբաստանութիւն ընել ե
ըսել, Զսիկայ գտանք՝ որ ձեր ազ-
գը կը մոլորցընէր, ու կայսրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր, և իրեն
համար կ'ըսէր Թէ ինքը Քրիստոս
3 ե՛ թագաւոր է: Իսկ Պիղատոս
հարցուց անոր ու ըսաւ, Հրէից
թագաւորը դո՞ւն ես. անիկայ ալ
պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ,
4 Դուն կ'ըսես: Յն ատենը Պի-
ղատոս քահանայապետներուն ու
ժողովուրդներուն ըսաւ, Ես ոս
մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը չեմ
5 գտներ: Հայց անոնք ոտք կը կո-
խէին ու կ'ըսէին Թէ ժողովուր-
դը իրար կ'անցընէ, ու բոլոր
Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝
Գալիլեայէն սկսած մինչև ոս տեղս:
6 Յն Պիղատոս երբոր լսեց Գալի-
լեայի համար՝ հարցուց Թէ ոտ
7 մարդը Գալիլեացի՞ է: Ու երբոր
իմացաւ Թէ Հերովդեսի իշխանու-
թեան տակէն էր, զանիկայ Հե-
րովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ
ան օրերը Երուսաղէմ էր:
8 Յն Հերովդէս երբոր Յիսուսը
տեսաւ, շատ ուրախացաւ, վասն
զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր
անիկայ տեսնելու. ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր,
և կը յուսար որ անկէ եղած նը-
9 շան մը տեսնէ: Ու շատ խօսքե-
րով հարցուփորձ կ'ընէր անոր,
բայց անիկայ բնաւ իրեն պատաս-
10 խան մը չտուաւ: Քահանայա-
պետները ու դպիրները ալ կեցեր
էին, և աստիկ ամբաստանութիւն
11 կ'ընէին անոր վրայ: Իսկ Հե-
րովդէս անարգեց զանիկայ իր զօրա-
կաններուն հետ, ու ծաղր ընելէն
ետև փառաւոր հանդերձներ հագ-
ցուց անոր, և նորէն Պիղատոսին
12 խրկեց: Ու ան օրը Պիղատոս և
Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ
եղան. որովհետև առաջ իրենց
մէջը թշնամութիւն կար:

13 Յն Պիղատոս քահանայապետ-
ները ու իշխանները և ժողովուրդը
14 մէկտեղ կանչեց, Ու ըսաւ անոնց,
Ես մարդը առջևս բերիք ժողո-
վուրդը մոլորցնողի մը պէս, և
ահա ես ձեր առջևը քննութիւն ը-
նելով՝ ատոր համար ձեր ըրած ամ-
բաստանութիւններէն յանցանք մը
չգտայ ատ մարդուն վրայ. Ո՛չ ալ
15 Հերովդէս, ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի, և ահա ատիկայ մահու
արժանի գործ մը ըրած չէ. Ու-
16 րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու
արձակեմ. (Իսկ ոտնին ատենը
17 պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց.)
Յն բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ
18 աղաղակեցին ըսելով, Վերցուր
ատիկայ ու Բարաբբան արձակէ
19 մեզի. (Որ անիկայ քաղաքին մէջ
եղած խռովութեան մը և մարդաս-
պանութեան համար բանտը դը-
րուած էր:) Յն Պիղատոս Յի-
20 սուսը արձակել ուզելով, նորէն
խօսեցաւ անոնց: Հայց անոնք
21 կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Խա-
չը հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ:
22 Յն ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա-
նոնց, Հայց ի՞նչ չար գործ ըրած
է ատիկայ. ես ատոր վրայ մահու
արժանի յանցանք մը չգտայ. ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու
արձակեմ: Իսկ անոնք մեծաձայն
23 աղաղակներով ոտք կը կոխէին, ու
կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի. և ա-
նոնց ու քահանայապետներուն ձայ-
նները զօրաւոր եղան: Ու Պիղա-
24 տոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը ի
գործ դրուի: Յն անոնց ուզած
25 հատը՝ որ խռովութեան և մարդաս-
պանութեան համար բանտը դրուած
էր, արձակեց անոնց, և Յիսուսը
իրենց կամացը յանձնեց:

26 Ու երբոր զանիկայ կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի ըսուած մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և
խաչը անոր վրայ դրին որ Յիսուսի
ետևէն բերէ: Ու անոր ետևէն 27
կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողո-
վրդոց, նաև կանանց, որոնք կ'ողբայն ու կու լային անոր համար:
28 Յն Յիսուս դարձաւ անոնց ու ը-

սաւ , Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկունք՝ իմ վրաս մի՛ լար , հապա ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրա՛յ լացէք : Ընչու որ ահա օրեր կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն , Երանի՛ ամուլներուն , և այն որովայններուն որ չծնան , և ծիծե-
30 րուն որ կաթ չտուին : Այն ատենը պիտի սկսին ըսել լեռներուն , Ա՛ռէք վրա՛յ մեզի , ու բլուրներուն , Ա՛ռէք
31 ծածկեցէ՛ք : Վասն զի թէ որ դա-լար փայտին ասանկ կ՚ընեն , հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ :
32 Ուրիշ երկուք ալ չարագործներ բերուեցան անոր հետը սպանուելու :
33 Երբոր Golgotha ըսուած տեղը գացին , հոն խաչը հանեցին զանիկայ , և ան չարագործներն ալ մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ
34 կողմէն խաչեցին : Ու ըսաւ Յիսուս , Հա՛յր՝ թողութի՛ւն տուր ատոնց , ինչու որ չեն գիտեր ինչ կ՚ընեն : Ու անոր հանդերձները բաժնելու ատենին վիճակ ձգեցին :
35 Ու ժողովուրդը կայներ կը նայէր . իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկայ ու կ՚ըսէին , Ուրիշները ազատեց , թող ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատիկայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ ընտրեալը :
36 Զօրաղը կ՚ընէին անիկայ գինուորներն ալ , առջևը կու գային՝ քա-
37 ցախ կը մատուցանէին անոր , ու կ՚ըսէին , Թէ որ դուն ես Հրէից թագաւորը , քու անձդ ազատէ :
38 Ու գիր մը գրուած էր անոր վրայ Յունարէն ու Լատիներէն և Հրայեցերէն գիրերով Թէ Այսիկայ է Հրէից Թագաւորը :
39 Ու ան կախուած չարագործներուն մէկը հայհոյութի՛ւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր , Թէ որ դուն Քրիստոսն ես , ազատէ՛ քու անձդ ու
40 մեզ ալ : Հակ միւսը պատասխան տուաւ և զանիկայ յանդիմանելով ըսաւ , Դուն Աստուծմէ չե՞ս վախնար , որովհետև նոյն դատա-
41 պարտութեան մէջն ես : Ու մենք իրաւունքով , քանզի առ՛ած մեր ըրածներուն արժանաւոր հատուցումը կ՚առնենք . բայց ասիկայ մէկ
42 գէշ բան մը չըրաւ : Ու ըսաւ Յիսուսի , Տէր՝ յիշէ զիս , երբոր քու թագաւորութիւնովդ գաս :
43 Յիսուս ալ ըսաւ անոր , Ա՛մէն՝ քեզի կ՚ըսեմ՝ քիչի , Դուն այսօր իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլլաս :
44 Ու ժամը վեցին ատեններն էր , ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը . և արևը խաւարեցաւ , Ու տաճարին վա-
45 րագոյրը մէջտեղէն պատուեցաւ .
46 Ու Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու ըսաւ , Հա՛յր՝ քու ձեռքդ կ՚աւանդեմ իմ հոգիս . ու երբոր ասը ըսաւ , հոգի տուաւ :
47 Ու հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ ու ըսաւ , Իրաւցընէ ասիկայ մարդը արդար էր :
48 Ու ասիկայ տեսարանը դիտելու համար ժողվուած բոլոր բազմութիւնները եղած բաները տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար-
49 նէին ու ետ կը դառնային : Ա՛մէն իր ճանչորներն ալ հետուն կայներ էին , նոյնպէս ալ ան կիներները՝ որ իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն , ու կը տեսնէին ասը բաները :
50 Ու ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ անունով , որ խորհրդական էր՝ բա-
51 րի ու արդար մարդ մը , (Այսիկայ անոնց խորհուրդին ու գործքին հաւանութիւն տուած չէր ,) Հրէաներուն Արիմաթիա քաղաքէն , որ ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր .
52 Այսիկայ Պիղատոսին գնաց , ու Յիսուսի մարմինը խնդրեց :
53 Ու զանիկայ խոնձն իջեցընելով՝ կտաւով փաթթեց , ու քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ , որ հոն բնաւ մէկը դրուած չէր :
54 Ու ան օրը ուրբաթ էր , ու շաբաթը պիտի սկսէր :
55 Ու անոր հետևէն գացին ան կիներն՝ որ իրեն հետ Գալիլեայէն եկած էին , ու տեսան գերեզմանը՝ և թէ ինչպես անոր մարմինը հոն դրուեցաւ :
56 Ու դառնալով՝ խունկ ու եղներ պատրաստեցին , և շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ :

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Միշաբթի օրը առտուանոյ շատ
կանուխ գերեզմանը եկան, ու
բերին ան խունկերը որ պատրաս-
տեր էին, և ուրիշ կիներ ալ ա-
2 նոնց հետ։ Եւ քարը գերեզմանէն
3 Մկդի գլորուած գտան։ Եւ
Ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մար-
4 մինը հոն չգտան։ Եւ եղաւ որ
երբ անոնք ասոր բանիս համար տա-
րակուսանաց մէջ էին, ահա երկու
մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով
5 հասան անոնց։ Եւ երբոր վախով
լեցուած՝ երեսնին դէպ՝ի գետինը
ծռեցին, ան Մարդիները ըսին անոնց,
Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն
6 հետ կը փնտռէք. Հոս չէ ան,
հապա յարութիւն առաւ. միտ-
քերնիդ բերէք թէ ինչո՛ր խօսեցաւ
ձեզի՝ երբոր դեռ Գալիլեայի մէջ
7 էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ
պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը
մատնուի ու խաչը ելլէ, ու եր-
8 րորդ օրը յարութիւն առնէ. Եւ
միտքերնին բերին անոր խօսքերը։
9 Եւ գերեզմանէն դառնալով ասոնք ա-
մէն բաները պատմեցին տասնու-
10 մէկին, ու բոլոր ուրիշներուն։ Եւ
էին Մարիամ Մագդաղենացին ու
Յովհաննա և Յակոբոսին Մայրը
Մարիամ, ու անոնց հետ ուրիշներ
ալ, որ ասոնք առաքեալնե-
11 րուն պատմեցին։ Եւ անոնց առ-
ջևը ցնորական խօսքեր երևցաւ
անոնց գրուցածը, ու չէին հաւա-
12 տար անոնց։ Ոտքի Պետրոս ելաւ
վազեց դէպ՝ի գերեզմանը, ու
ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ
միայն կտաւները կը կենային. ու
գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով
ան եղածին վրայ։

13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն
օրը մէկ գեղ մը կ'երթային, որ
Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ
հեռու էր, և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր։ Եւ անոնք կը խօսէին
իրարու հետ ասոնք բոլորը եղած անց-
15 քերուն վրայով։ Եւ եղաւ որ երբ
անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդա-
դատութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինքն
ալ մօտենալով՝ հետերնին կ'եր-
թար։ Բայց անոնց աչքերը բռնա-
ւած էին, որ զինքը չճանչնան։
16 Եւ ըսաւ անոնց, Ո՞նչ է ատ
17 խօսքերը, որ քալելով իրարու հետ
կը խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք։
Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝
18 որուն անունը Կղէովպաս էր, ու
ըսաւ անոր, Դուն միայնակ Երու-
սաղէմի մէջ կը կենաս, ու չես գի-
տեր թէ ինչեր եղաւ հոն ասոր օրերս։
19 Եւ ինքը ըսաւ անոնց, Ո՞նչ. ա-
նոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի
Յիսուսին համար, ան որ Մարդ-
ծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջևը
գործքով ու խօսքով զօրաւոր մար-
գարէ մը եղաւ. Ինչպէս քահա-
20 նապետները ու մեր իշխանները
մահուան դատաստանի մատնեցին
անիկայ և խաչը հանեցին։ Իսկ
21 մենք կը յուսայինք թէ անիկայ էր
որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և
ասոնց ամենուն վրայ ասոր երրորդ օրն է
22 որ ասոր բաները եղաւ։ Նաև մեր
ջէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ
զարմացուցին, որոնք առտուանոյ
23 կանուխ գերեզմանը գացին, Եւ ա-
նոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու
ըսին թէ հրեշտակներու տեսիլք
ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ
24 անիկայ ողջ է։ Եւ մերիններէն
մէկքանիներն ալ գերեզմանը գա-
ցին ու անանկ գտան, ինչպէս
որ ան կիներն ըրուցեցին, միայն
25 թէ զինքը չտեսան։ Ան ալ ըսաւ
անոնց, Ա՛վ անմիտներ ու թու-
լասիրտներ հաւատալու ան բոլոր
բաներուն՝ որ մարգարէները խօսե-
26 ցան. Չէ՞ որ Քրիստոսի պէտք
էր ասոնց չարչարանքները կրել, և իր
փառքը մտնել։ Եւ սկսելով Մով-
27 սէսէն և բոլոր մարգարէներէն՝ կը
մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն հա-
մար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած
էր։ Երբոր մօտեցան ան գեղին՝
28 ուր որ կ'երթային, ինքն ալ կը
ցուցընէր որպէս թէ աւելի հեռու
տեղ մը պիտի երթար։ Բայց
29 ստիպեցին զինքը ու ըսին, Մնա
քովը կեցիր, ինչու որ իրիկունը
մօտ է և օրը իջած է. և մտաւ

30 անոնց հետ կենալու : Ու եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ , հացը առաւ՝ օրհնեց , ու
31 կտրելով տուաւ անոնց : Ան ատենը անոնց աչքերը բացուեցաւ ու զինքը ճանչցան , և ինքը ա-
32 նտեսի անհետացաւ : Ու իրա-րու կ'ըսէին , Ձէ՞ որ սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր , երբոր ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ , և գիրքերը կը մեկնէր մեզի :
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան , ու մէկտեղ ժողովուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները , Որոնք կ'ըսէին Թէ Իրաւցընէ Տէրը յարուցաւ Թիւն առաւ , ու Սիմոնին երեւցաւ :
35 Ու իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ , և Թէ ինչո՛ր ինքզինքը իրենց ճանչցուց հացը կոտրած առնելնին :
36 Ու քանի որ ասոնք կը խօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ ա-նոնց մէջտեղը ու ըսաւ անոնց ,
37 Խաղաղութիւն ձեզի : Բայց ա-նոնք զարհուրելով կը վախնային , ու կը կարծէին Թէ ոգի մը կը տես-
38 նէին : Ու ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ խռոված էք , և ինչո՞ւ սիրտերնուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն :
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես ինքնս եմ . շօշափեցէք զիս ու տե-սէք , վասն զի ոգին մարմին և ոս-կորներ չունիներ , ինծոր որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ : Ու ասոնք ըսելով ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց : Ու երբոր տակաւին իրենց ուրախութենէն չէին հաւա-
տար՝ և զարմանքի մէջ էին , ըսաւ անոնց , Ուտելիք մը ունի՞ք հոս :
42 Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն :
43 Ու առաւ կերաւ անոնց առջեւը :
44 Ու ըսաւ անոնց , Ասոնք են ան-խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր դեռ ձեր հետ էի , Թէ պէտք է որ կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղմոսներուն մէջ ինծի համար գրուած են :
45 Ան-նը անոնց միտքը բացաւ որ գիր-քերը հասկընան .
46 Ու ըսաւ ա-նոնց Թէ Ասանկ գրուած է , և ա-սանկ պէտք էր Քրիստոսի չարչա-րուիլ , ու երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առնել .
47 Ու անոր ա-նունովը ապաշխարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազ-գերու մէջ՝ Երուսաղէմէն սկսած :
48 Ու դուք էք ասոնց վկաներ-րը :
49 Ու ահա ես իմ Հօրս խոստ-մունքը ձեր վրայ կը խրկեմ . բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջը նստեցէք , մինչև որ վերէն զօրու-թիւն առնէք վրանիդ :
50 Ու զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց , ու իր ձեռքերը վեր վեր-ցընելով օրհնեց անոնք :
51 Ու ե-ղաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր , զա-տուեցաւ անոնցմէ ու վեր կ'ելլէր երկինքը :
52 Անոնք ալ երկրպա-գութիւն ընելով անոր , մեծ ու-րախութեամբ Երուսաղէմ դար-ձան .
53 Ու ամէն ատեն տաճարին մէջն էին , ու կը գովաբանէին և կ'օրհնէին զԱստուած : Ամէն :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Սկիզբէն էր Բանը , ու Բանը Աս-տուծոյ քովն էր , և Բանը Աս-
2 տուած էր : Ինիկայ սկիզբէն Աս-
3 տուծոյ քովն էր : Ամէն բան ա-նով եղաւ , և առանց անոր բան մը
չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ : Կեանքը
4 անով էր , ու կեանքը մարդոց լոյսն
5 էր . Ու լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր , ու խաւարը զանիկայ չհասկըցաւ :
6 Աստուծմէ խրկուած մարդ մը կար , որուն անունը Յովհաննէս

7 Եր։ Սիկայ վկայութեան եկաւ
որ լուսոյն համար վկայէ, որ ա-
մէնքը անոր միջոցովը հաւատան։
8 Ինքը չէր ան լոյսը, հապա եկաւ
որ լուսոյն համար վկայութիւն տայ։
9 Ճշմարիտ լոյսը ան էր, որ աշ-
խարհ եկող բոլոր մարդիկը կը լու-
10 սաւորէ։ Ինքը աշխարհի մէջ
էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու
11 աշխարհս զանիկայ չճանչցաւ։ Ի-
րենները գալուն եկաւ, և իրենները զին-
12 քը չընդունեցին։ Հապց որոնք որ
զինքը ընդունեցին, անոնց իշխա-
նութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիները
լլլալու, որոնք կը հաւատան իր
13 անուանը. Որ անոնք ո՛չ արիւնէ
և ո՛չ մարմինի կամքէ՝ ո՛չ ալ մար-
դու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծը-
14 նան։ Եւ Խանը մարմին եղաւ
ու մեր մէջը բնակեցաւ, (և անոր
փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի
փառքին պէս,) շնորհքով ու ճըշ-
մարտութիւնով լեցուն։
15 Յովհաննէս վկայեց անոր հա-
մար և աղաղակեց ըսելով, Սի-
կայ է որուն համար կը զրուցէի,
Ան որ իմ ետևէս կու գայ, ինծմէ
առաջ եղաւ, ինչու որ ինծմէ ա-
16 ռաջ էր։ Եւ անոր լեցունութե-
նէն մենք ամէնքս շնորհք առինք
17 շնորհքի տեղ։ Ինչու որ օրէնքը
Մովսէսի ձեռքովը տրուեցաւ, բայց
շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան։
18 Աստուած երբէք գիտուած տեսած
չէ, բայց միածին Որդին որ Հօրը
ծոցին է, անիկայ պատմեց։
19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը
ասէ, երբոր Հրեաները Երուսա-
ղէմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ
խրկեցին որ հարցընեն անոր թէ
20 Դուն ո՞վ ես։ Եւ անիկայ խոս-
տովանեցաւ ու չուրացաւ. խոս-
տովանեցաւ թէ Ես Քրիստոսը
21 չեմ։ Ու հարցուցին անոր, Ուա-
պա ի՞նչ, Եղիա՞ն ես. և ըսաւ,
Չեմ. Ան մարգարէ՞ն ես. պա-
22 տասխան տուաւ թէ Չէ։ Ան
ատենը ըսին անոր, Դուն ո՞վ ես.
ըսէ՛ դէպի, որ պատասխան տանինք
մեզ խրկողներուն. դուն ի՞նչ կ'ը-
սես քեզի համար։ Ըսաւ, Ես 23
անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ
կը կանչէ, Շիտակցէք Տէրոջը
ճամբան, ինտոր որ Եսայի մար-
գարէն ըսաւ։ Ու ան խրկուած- 24
ները փարիսեցիներէն էին. Ու 25
հարցուցին իրեն ըսելով, Ուապա
ինչո՞ւ մկրտութիւն կ'ընես, թէ
որ դուն Քրիստոսը չես, ու ո՛չ
Եղիան, և ո՛չ մարգարէն։ Պա- 26
տասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս
ու ըսաւ, Ես ջրով կը մկրտեմ,
բայց ձեր մէջը մէկը կայ որ դուք
ան չէք ճանչնար. Անիկայ է իմ 27
ետևէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ ե-
ղաւ, որ ես արժանի չեմ անոր
կօշիկին կապը քակելու։ Ես բա- 28
ները Ներթաբարայի մէջ եղաւ Յոր-
դանանու անդիի կողմը, ուր որ
Յովհաննէսը կը կնար ու կը մ-
կըրտէր։
Հետևեալ օրը Յովհաննէս տե- 29
սաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար, և
ըսաւ, Ահա Աստուծոյ Գառը՝ որ
աշխարհի մեղքը կը վերցընէ։ Ա- 30
սիկայ է որուն համար ես կը զրու-
ցէի, Իմ ետևէս մարդ մը կու գայ՝
որ ինծմէ առաջ եղաւ, ինչու որ
ինծմէ առաջ էր։ Ու ես զանիկայ 31
չէի ճանչնար, բայց անոր համար
ես եկայ ջրով մկրտելու, որ ան-
կայ Իսրայէլին յայտնուի։ Ու 32
Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ը-
սելով թէ Կը տեսնէի Հոգին՝
որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'ի-
ջնէր, ու անոր վրայ կը հանգչէր։
Ու ես զանիկայ չէի ճանչնար, բայց 33
ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու,
ինքը ըսաւ ինծի, Որու՛ վրայ տես-
նես Հոգին, որ կ'իջնէ ու կը
հանգչի անոր վրայ, անիկայ է որ
Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ։ Ես 34
ալ տեսայ, ու վկայեցի թէ ասիկայ
է Աստուծոյ Որդին։
Հետևեալ օրը դարձեալ Յով- 35
հաննէս կայներ էր, և իր աշա-
կերտներէն երկուքը։ Ու նայելով 36
Յիսուսի վրայ որ կը պտըտէր,
ըսաւ, Ահա Աստուծոյ Գառը։
Ու լսեցին անկէ երկու աշակերտ- 37
ները՝ երբոր կը խօսէր, ու գացին

38 Յիսուսի եռևէն : Յիսուս երբոր դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ էր եռևէն կու գային , ըսաւ անոնց , Ի՞նչ կ'ուզէք . անոնք ալ ըսին իրեն , Ռաբբի , (որ թարգմա-նուելով վարդապետ ըսել է ,) 39 ո՞ւր է քու օթևանդ : Ըսաւ ա-նոնց , Եկէք ու տեսէք . եկան ու տեսան ո՛ւր տեղ որ էր իր օթևա-նը . և ան օրը անոր քովը կեցան , ինչու որ ժամը տասնի աւուններ 40 էր : Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրեաս ան երկուքէն մէկն էր , որ լսեցին Յովհաննէսէն և անոր 41 եռևէն գացին : Նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ և կ'ըսէ անոր , Գտանք Մեսիան , (որ 42 Քրիստոս կը թարգմանուի .) Եւ տարաւ զանիկայ Յիսուսի քովը . Յիսուս անոր նայելով ըսաւ , Դուն ես Յովհանի որդին Սիմոնը . դուն Կեփաս պիտի ըսուիս , որ Պետրոս կը թարգմանուի :

43 Հետևեալ օրը Յիսուս Գալի-լեա ելլել ուզեց , և Փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր , Եկուր իմ 44 եռևէս : Եւ Փիլիպպոս Բեթսա-յիդայէն էր՝ Անդրեասին ու Պետ-45 րոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը և կ'ըսէ անոր , Ան՝ որուն համար Մովսէս օրինաց մէջ գրեց , և մարգարէներն ալ , գտանք , այսինքն Յիսուս Նազովրեցին՝ Յովսեփի որդին : 46 Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր , Նազարեթէն կարելի՞ է որ աղէկ բան մը ըլլայ . ըսաւ անոր Փիլիպ-47 պոս , Եկո՛ւր ու տես : Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը որ դէպ ի իրեն կու գար , ըսաւ անոր համար , Ահա իրաւցընէ Իսրայէլացի մը , որուն նենգութիւն չը-48 կայ : Նաթանայէլ ըսաւ անոր , Ուսկի՞ց կը ճանչնաս զիս . պատաս-խան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ ա-նոր , Երբ Փիլիպպոս քեզ կանչեցած , դուն որ թզենիին տակն էիր , 49 ես քեզ տեսայ : Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ ու ըսաւ ա-նոր , Ռաբբի՝ դուն ես Աստուծոյ Որդին , Դուն ես Իսրայէլի թա-

գաւորը : Յիսուս պատասխան 50 տուաւ և ըսաւ անոր , Անոր համար՝ որ քեզի ըսի թէ քեզ թզենիին տակը տեսայ , կը հաւատաս . աս-կէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես : Եւ ըսաւ անոր , Ամէն ամէն ըս-51 ըսի կ'ըսեմ ձեզի , ասկէ ետև պիտի տեսնէք երկինքը բացուած , և Աս-տուծոյ հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու կ'իջնեն Մարդուն Որդւոյ վրայ :

ԳԼՈՒԽ Բ

Եւ երրորդ օրը հարսնիք մը կար 1 Գալիլեայի Կանայ քաղաքը , և Յիսուսի մայրը հոն էր : Յիսուս 2 ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու իր աշակերտներն ալ : Եւ երբոր 3 գինին պակսեցաւ , Յիսուսի մայ-րը ըսաւ անոր , Գինի չունին : Յիսուս ըսաւ անոր , Մնի՛կ դուն 4 իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . իմ ժամանակս դեռ հասած չէ : Իր 5 մայրը սպասաւորներուն ըսաւ , Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ , ըրէ՛ք : Հոն 6 վեց հատ քարէ կարասներ դրուած էին Հրէից մաքրուելու սովորու-թեանը համեմատ , որ անոնց ամէն մէկը երկու կամ իրէք մաո բան կ'առնէր : Յիսուս ըսաւ անոնց , 7 Լեցուցէ՛ք ատ կարասները ջրով . ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը : Եւ ըսաւ անոնց , Հիմա հանեցէ՛ք 8 ու սեղանապետին տարէ՛ք . անոնք ալ տարին : Եւ սեղանապետը 9 երբոր գինի եղած ջուրին համը ա-ռաւ , և չէր գիտեր ուսկից ըլլալը . (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաշեր էին , գիտէին .) սեղանա-պետը կը խօսի փեսային , Եւ անոր 10 կ'ըսէ , Մարդ աղէկ գինին ա-ռաջ կը մատուցանէ , ու երբոր խմած կ'ըլլան , ան աւելը ատոր-նագոյնը . բայց դուն աղէկ գինին մինչև հիմա պահեցիր : Յիսուս 11 հրաշքներուն սկիզբը ասր ըրաւ Գա-լիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ , և իր փառքը յայտնեց . ու իր աշակերտ-ները հաւատացին իրեն :

Ետկէ հետև Յիսուս Կափառնա- 12 ում իջաւ , ինքը և իր մայրը ու

իր եղբայրները և իր աշակերտները , ու շատ օրեր հոն չկեցան :

13 Ու Հրէից պատիկը մօտ էր , ու
14 Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ . Ու տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները , ու սակ փոխողները ալ՝ որ նստեր
15 էին . Ու շուանէ խարազան մը շինելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հանեց , ոչխարներն ալ ու արջառներն ալ , և սակ փոխողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սեղանները կործանեց .
16 Ու աղաւնի ծախողներուն ըսաւ . Ասկէ վերցուցէք աստոնք , իմ Հօրս տունը առուտրի տուն մի՛ ընէք :
17 Ու իր աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է , Քու տանդ նախանձը զիս կերբաւ :

18 Ուստի Հրեաները պատասխան տուին ու ըսին անոր , Ո՞նչ նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ասոնք
19 ընես կ՚ընես : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Քակեցէք աս տաճարը , ու իրիք օրուան
20 մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ : Ու Հրեաները ըսին , Վառասունուվեց տարուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը , և դուն իրիք օրուան մէջ
21 պիտի կանգնե՞ս անիկայ : Բայց ինքը իր մարմնոյն տաճարին համար
22 կ՚ըսէր : Ուստի երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ , իր աշակերտները միտքերնին բերին թէ ասոնք ըսած էր , ու հաւատացին գիրքին և Յիսուսի ըսած խօսքին :

23 Ու երբոր զատկի տօնին առնեը Երուսաղէմ էր , շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝ հա-
24 ւատացին անոր անուանը : Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար , ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն մարդ . Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկայութիւն տայ իրեն , քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն նէրսի դին :

Գ Լ . Գ

1 Ու փարիսեցիներէն մարդ մը կար Նիկոդեմոս անունով , որ Հրէից իշխան էր :
2 Այիկայ գիշերով Յիսուսի քովը եկաւ , և ըսաւ անոր , Ռաբբի , գիտենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես , ինչու որ մէկը չկրնար ընելատ հրաշքները որ դուն կ՚ընես , թէ որ Աստուած իր հետը չըլլայ :
3 Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր , Ամէնէն ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , թէ որ մէկ մարդ մը նորէն չծնանի , չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել :
4 Նիկոդեմոս ըսաւ անոր , Ինտո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ , որ ծերացած է . Ցառաւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը որովայնը մտնէ ու ծնանի :
5 Յիսուս պատասխան տուաւ , Ամէնէն ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չծնանի , չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել :
6 Արմիէն ծնածը մարմին է , ու Հոգիէն ծնածը հոգի է :
7 Ասոր մի՛ զարմանար որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ :
8 Հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ուսկից կու գայ՝ կամ ուր կ՚երթայ . ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի :
9 Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս ու ըսաւ անոր , Այ ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ :
10 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր , Դուն Իսրայէլի դէջ վարդապետ մըն ես , և աս բաները չի՞ս գիտեր :
11 Ամէնէն ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , ու մեր վկայութիւնը չէք ընդուներ :
12 Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զուցեմ՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զուցեմ :
13 Ու մէկը երկինքը չելաւ , բայց անիկայ միայն որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է :
14 Ու ինսոր որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , անանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ ,
15 Որ ամէն ոք որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւի-

16 տնական կեանք ունենայ : Ինչու որ Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ , որ ամէն հաւատացող չկորսուի , հապա յաւիտենական կեանք ունենայ : 17 Աստուած իր Որդին չղրկեց աշխարհ որ աշխարհը դատէ , հապա որ աշխարհս անով փրկուի : 18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է , ինչու որ Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց : 19 Ասա է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին , ինչու որ իրենց գործքերը չար էին : 20 Ամէն մէկ որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ'ատէ , և լոյսին քովը չգար որ իր գործքերը չյանդիմանուին : 21 Հապա ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ Աստուծով գործուեցան :

22 Ասկէ բանէրէն ետքը Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ մկրտէր , ու մկրտութիւն կ'ընէր : 23 Յովհաննէս ալ Էնոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր , որովհետև հոն շատ ջուր կար . ու կու գային և կը մկրտուէին . 24 Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր :

25 Աս առնը վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն Հրեացիներուն հետ՝ մաքրութեան վրայով : 26 Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին , Ռաբբի՝ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանու անդին կողմն էր , որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ահա ինքը կը մկրտէ , և ամէնը անոր կու գան : 27 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս և ըսաւ , Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , թէ որ երկինքէն տրուած չըլլայ անոր : 28 Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , որ ըսի թէ Ես Քրիստոսը չեմ , հապա անոր առջևէն խըրկուած եմ : 29 Ան որ հարսն ունի , փեսան անիկայ է . բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի ասիկա իմ ուրախութիւնս լրացած է : 30 Անիկայ պէտք է որ մեծնայ , բայց ես պզտիկնամ : 31 Ան որ վերէն կու գայ՝ ամէնէն վեր է . ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . ան որ երկինքէն կու գայ՝ ամէնէն վեր է . 32 Ինչ որ տեսաւ ու լսեց , ան կը վկայէ , ու անոր վկայութիւնը մէկը չընդունիր : 33 Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի , կնքեց թէ Աստուած ճշմարիտ է : 34 Ասանկ ան որ Աստուած խրկեց , Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի , ինչու որ Աստուած անոր չափով չտար Հոգին : 35 Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը տուած է : 36 Ան որ Որդւոյն կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդւոյն չհնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ , հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Երբ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են՝ թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ կ'ընէ և կը մկրտէ , (2 թէպէտ չէ թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր , հապա իր աշակերտները ,) 3 Հրեաստանը ու նորէն Գալիլեա գնաց : 4 Ու պէտք եղաւ որ Սամարիայի միջէն անցնի : 5 Ուստի Սամարացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սուքար էր , անդին մօտ՝ այն որ Յակոբ իր որդւոյն Յովսեփին տուաւ . 6 Ու հոն Յակոբին մէկ աղբիւրը կար . Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ անմիջապէս աղբիւրին վրայ նստաւ . և ժամը վեցին առեներն էր :

7 Սամարիայէն կինիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Յիսուս ըսաւ անոր , 8 Ինծի ջուր տուր խմելու . (Քանզի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին , որ ուտելիք առնեն :)

9 Ի՞ւ աուէնը Սամարացի կնիկը բսաւ անոր ։ Դուն որ Հրեայ ես , ի՞նչ պէս կ՚ուզես ջուր խմել ինձմէ՝ Սամարացի կնիկ մը ։ վասն զի Հրեայք Սամարացւոց հետ հաղոր-
10 դակցութիւն չեն ըներ ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր , Եթէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը , և թէ ո՛վ է ան որ քեզի կ՚ըսէ , Ինծի ջո՛ւր տուր խմելու , դուն անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը քեզի կենդանի ջուր պիտի տար ։
11 Կնիկը բսաւ անոր , Տէր՝ դուն ջրհան ալ չունիս ու ան հորը խորունկ է . ուրտեղ՞ւսկից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը ։
12 Մի՞թէ դուն մեր Հայկոբ հօրմէն աւելի մե՞ծ մըն ես , որ ան հորը մեզի տուաւ , և ասկէ խմեց ինքը ու իր որդիները և իր անասուններ-
13 ը ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ անոր , Ամէն ո՛վ որ ատ ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւի , բայց ո՛վ որ խմէ ան ջուրէն՝ որ ես անոր պիտի տամ , յաւի-
14 տեան պիտի չծարաւի . Հապա ան ջուրը որ ես անոր պիտի տամ , պիտի ըլլայ անոր ներսիդին ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կենաց համար
15 կը բղխէ ։ Կնիկը բսաւ անոր , Տէր՝ տո՛ւր ինծի ան ջուրը որ չըծարաւիմ , և հոս չգամ ջուր հա-
16 նելու ։ Յիսուս բսաւ անոր , Գնա՛ քու էրիկդ կանչէ՝ ու հո՛ս
17 եկուր ։ Կնիկը պատասխան տաւ ու բսաւ , Ես էրիկ չունիմ . Յիսուս բսաւ անոր , Ճի՛շդ բսիր ,
18 Թէ Էրիկ չունիմ . Քանի որ դուն հինգ էրիկ ունեցեր ես , և ան որ հիմա ունիս , քու էրիկդ չէ . ա-
19 տիկայ չիստակ ըրուցեցիր ։ Կնիկը բսաւ անոր , Տէր՝ կը տեսնեմ որ
20 դուն մարգարէ մըն ես ։ Մեր հայրերը սա լեռանս վրայ երկրպա-գութիւն ըրին , և դուք կ՚ըսէք Թէ Երուսաղէմ է տեղը , ուր պէտք է երկրպագութիւն ը-
21 նել ։ Յիսուս բսաւ անոր , Կնի՛կ հաւատա ինծի որ ժամանակ կու գայ , որ ան տեղը ո՛չ սա լեռանը վրայ և ո՛չ Երուսաղէմի մէջ եր-

կրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը ։
22 Դուք անոր երկրպագութիւն կ՚ը-նէք , որ չէք ճանչնար . մենք անոր երկրպագութիւն կ՚ընենք՝ որ կը ճանչնանք . ինչու որ փրկութիւնը Հրեաներէն է ։
23 Բայց ժամանակ կու գայ ու հիմա ալ է , որ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը՝ հոգիով ու ճշմարտութիւնով ։ ինչու որ Հայրն ալ իրեն անանկ երկրը-
24 պագողներ կ՚ուզէ ։ Աստուած Հոգի է , և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմար-տութիւնով երկրպագութիւն ը-
25 նեն ։ Կնիկը բսաւ անոր , Գի-տեմ որ Մեսիան կու գայ , (Որը-բիստոս բսուածը ,) երբոր ինքը գայ , ամէն բան մեզի պիտի պատ-
26 մէ ։ Յիսուս բսաւ անոր , Ես ա-եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ ։
27 Ու ասոր վրայ իր աշակերտնե-րը եկան , ու զարմացան որ ան կնկանը հետ կը խօսէր . բայց ա-նոնցմէ մէկը չբսաւ Թէ Ո՞նչ կ՚ու-զես , կամ ի՞նչ կը խօսիս անոր հետ ։
28 Ան ատենը կնիկը ձգեց իր սափորը , ու քաղաքը գնաց , և բսաւ մարդիկներուն ,
29 Եկէ՛ք տե-սէ՛ք մէկ մարդ մը՝ որ բսաւ ինծի ամէն ինչ որ գործեր եմ . արդեօք անիկա՞յ է Քրիստոսը ։
30 Ու ա-նոնք քաղաքէն ելան ու անոր կու գային ։
31 Ու ատ միջոցիս աշակերտները իրեն կ՚աղաչէին ու կ՚ըսէին , Ռաբ-բի՝ հա՛ց կեր ։
32 Ան նոնց , Ես կերակուր ունիմ ուտե-լու՝ որ դուք չէք գիտեր ։
33 Աստի աշակերտները կ՚ըսէին իրարու , Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան մը բերա՞ւ ։
34 Յիսուս բսաւ անոնց , Իմ կերակուրս ան է որ ես զիս խրկողին կամքը բնեմ , և անոր գործը կատարեմ ։
35 Չէ՞ որ դուք կ՚ըսէք Թէ Քաղաքին չորս ամիս կայ որ հունձքի ատենը գայ . ահա ես ձեզի կ՚ըսեմ , Աչքերնիդ վեր-յուցէ՛ք ու արտերուն նայեցէ՛ք , որ արդէն ճերմկած են հունձքի
36 պատրաստ են ։ Ու ան որ կը հնձէ

վարձք կ'առնէ , ու յաւիտենական
կենաց համար պահուղ կը ժողվէ ,
որ սերմանողը ու հնձողը միասին
37 ուրախանան : Վասն զի ասոր համար
նախ մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը թէ
Ուրիշը կը սերմանէ և ուրիշը կը
38 հնձէ : Ես ձեզ խրկեցի հնձելու այն
որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշները
աշխատեցան , ու դուք անոնց աշ-
խատանքին մէջ մտաք :
39 Եւ այն քաղաքէն շատ Սամարա-
ցիք իրեն հաւատացին այն կնկանը
խօսքին համար որ վկայեց , ըսելով
թէ Ինձ որ ես գործերը էի , բոլո-
40 րը ինծի ըսաւ : Ուր երբոր Սամա-
րացիք անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր
որ իրենց քովը կենայ . ու երկու օր
41 հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն
հաւատացին իր խօսքին համար :
42 Ու կ'ըսէին կնկանը , Այսկէ ետև չէ
թէ քու խօսքիդ համար կը հաւա-
տանք , ինչու որ մենք մեզմէ լսե-
ցինք , և գիտենք որ ատիկայ է
Ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝
Քրիստոսը :
43 Ուր երկու օրէն ետև ելաւ անկէ
44 և Գալիլեա գնաց : Ինչու որ Յի-
սուս ինքը վկայեց թէ Մարգարէ
մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունե-
45 նար : Ուր երբոր Գալիլեա եկաւ ,
Գալիլեացիները զինքը ընդունե-
ցին , ինչու որ տեսած էին ան բո-
լոր հրաշքները՝ որ ինքը ըրաւ Երու-
սաղէմի մէջ տօնին առներ . վասն
զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին :
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալի-
լեացւոց Կանայ քաղաքը , ուր որ
ջուրը գինի ըրած էր . և հոն ազ-
նուական մէկը կար , որուն որդին
հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ :
47 Երբոր լսեց որ Յիսուս Հրեաս-
տանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ ա-
նոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որ-
դին բժշկէ , ինչու որ մեռնելու վր-
48 րայ էր : Յիսուս ըսաւ անոր , Թէ
անոր , Եթէ որ նշաններ ու հրաշք-
ներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւա-
49 տաք : Պալատականը ըսաւ անոր ,
Տէր՝ իջիր քանի որ իմ տղաս մե-
50 ռած չէ : Յիսուս ըսաւ անոր ,
Գնա , քու որդիդ ողջ է . մարդն
ալ հաւատաց այն խօսքին որ Յի-
սուս իրեն ըսաւ , ու գնաց : Ու 51
երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները
դիմաւորելով զինքը , և աւետա-
ւուն բերելով թէ Քու տղադ
ողջ է : Ուստի հարցուց անոնց թէ 52
ո՞ր ժամին սկսաւ աղէկի դառնալ .
և ըսին իրեն , Երէկ ժամը եօթնին
տենդը թողուց զանիկայ : Ուր ա- 53
տենը գիտցաւ անոր հայրը թէ ան
ժամին էր որ Յիսուս իրեն ըսաւ
թէ Քու որդիդ ողջ է . ու հաւա-
տաց ինքը և իր բոլոր տունը : Ա- 54
նոր երկրորդ հրաշքն է որ Յի-
սուս բրաւ , երբոր Հրէաստանէն
Գալիլեա եկաւ :

Գ Լ . Ե

Այսկէ ետև Հրէից տօն էր , և Յի- 1
սուս Երուսաղէմ ելաւ : Ու 2
Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց դրան
քովը աւազան մը կայ , որ Եբրա-
կերէն Բեթհեզդա կ'ըսուի , որ
հինգ սրահ ունի : Այսոնց մէջ 3
խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին ,
կոյրեր՝ կաղեր՝ չորցածներ , որոնք կը
սպասէին ջուրին խառնուելուն :
Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ 4
ժամանակ աւազանը կ'իջնէր ու
ջուրերը կը խառնէր , և ո՛վ որ
ջուրին խառնուելէն ետև պիտի ա-
ռաջ անոր դիմէ կը մտնէր , կը
բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն որ
ունենար : Ուր հոն մէկ մարդ մը 5
կար , որ երեսունութը տարիէ ի
վեր հիւանդութիւն մը ունէր :
Երբոր տեսաւ զանիկայ որ 6
ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ
որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ
անոր , Կ'ուզե՞ս առողջանալ :
Հիւանդը պատասխան տուաւ ա- 7
նոր , Տէր՝ մարդ մը չունիմ որ
երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւա-
զանը ձգէ . հապա քանի որ ես
ծանր կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
ուրիշ մը կ'իջնէ : Յիսուս ըսաւ 8
անոր , Յառիր մահիճդ ու քա-
լէ : Ուր խօսքէն մարդը առողջա- 9
ցաւ , ու իր մահիճը վերցնելով
կը քալէր . ու ան օրը շաբաթ էր :
Ուստի Հրեաները բսին 10

կուած մարդուն , Հաւաթի է , և արժան չէ որ մահիճդ վերցընես :
11 Պատասխան տուաւ անոնց ան ը-ան , Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ , Առիճդ ա՛ռ ու քալէ :
12 Ուստի հարցուցին անոր , Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Առիճդ
13 ա՛ռ ու քալէ : Իւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ո՛վ է ան , ինչու որ Յիսուս ժկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը բազմութիւն ըլլալուն համար :
14 Ետկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր , Ահա բժշկուեցար , ալ մեղք մի՛ գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի : Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց թէ Յիսուս էր որ զինքը բժշկեց :
16 Իւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փնտրէին զանիկայ սպաննել , որ ասանկ
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր : Իւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ : Ասոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել , վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Աս-
19 տուծոյ հաւասար կ'ընէր : Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ամէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի , Որդին ինքիրմէն բան մըն ալ չկրնար ընել , միայն թէ
20 ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ . վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ , նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ :
Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան կը ցուցընէ անոր՝ ինչ որ ինքը կ'ընէ . և աւելի մեծ գործքեր պիտի ցուցընէ անոր , որպէս զի դուք զար-
21 մանաք : Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ ու կենդանի կ'ընէ , անանկ ալ Որդին որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանա-
22 ցընէ : Վասնզի Հայրը մէկը չդատեր , հապա ամէն դատաստանը
23 Որդոյն տուաւ . Որ ամէնը պատուեն Որդին , ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն . ան որ Որդին չպատուեր , զանիկայ խրկող Հայրը չպատուեր :
24 Ամէնէն ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ , և կը հաւատայ անոր որ զիս խրկեց , յաւիտենական կեանք ունի , ու դատապարտութեան տակ չէ՛ինար , հապա մահուանէ դէպ՝ի կեանք անցած է :
25 Ամէնէն ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա է , որ ան առեներ մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն ձայնը , և անոնք որ կը լսեն , պիտի ապրին :
26 Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի , անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր անձին մէջը
27 կեանք ունենայ . Իւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր , քանզի անիկայ Որդի մարդոյ է :
28 Ասոր վրայ մի զարմանաք , ինչու որ ժամանակ պիտի գայ որ բոլոր գերեզմաններու մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն ,
29 Իւ դուրս պիտի գան , անոնք որ բարի գործեր են , կենաց յարութեան համար , և անոնք որ չար գործեր են , դատապարտութեան յարութեան համար :
30 Ես ինքիրմէս բան մը չեմ կրնար ընել . ինչպէս որ կը լսեմ՝ անանկ կը դատեմ , և իմ դատաստանս արդար է , ինչու որ ես իմ կամքս չեմ փնտռեր , հապա անոր կամքը որ զիս խրկեց :
31 Թէ որ ես ինծի համար վկայեմ , իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ :
32 Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ . և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար վկայեց :
33 Դուք Յովհաննէսին խրկեցիք , և ինքը ճշմարտութեանը վկայեց :
34 Բայց ես չէ՛ թէ մարդոյմէ վկայութիւն կ'առնեմ , հապա ասոնք կ'ըսեմ որ դուք փրկուիք :
35 Անիկայ ճրագ մըն էր որ կը վառէր ու լոյս կու տար . և դուք քիչ մը աուեն ուզեցիք անոր լուսովը ուրախանալ :
36 Բայց ես Յովհաննէսին վկայութենէն ալ մեծ վկայութիւն ունիմ , քանզի ան գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ

որ անոնք կատարեմ , ան նոյն գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն Թէ Հայրը զիս խրկեց :
37 Ու Հայրը որ զիս խրկեց , ինքը վկայեց ինծի համար . դուք բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք , ո՛չ ալ անոր
38 կերպարանքը տեսաք . Ու ո՛չ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք , քանզի ան որ ինքը խրկեց , դուք
39 անոր չէք հաւատար : Պիրքերը քննեցէ՛ք , ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ , և բուն անոնք են որ ին-
40 ծի համար կը վկայեն . Ու դուք չէք ուզեր ինծի գալ , որ կեանք
41 ունենաք : Ես մարդոցմէ փառք
42 չեմ առներ : Սակայն գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ սէրը մէջերնիդ չու-
43 նիք : Ես իմ Հօրս անունովը եկայ , ու զիս չէք ընդունիր . Թէ որ ուրիշ մէկը իր անունովը գայ , ա-
44 նիկայ պիտի ընդունիք : Ինչպէ՞ս կրնաք հաւատալ , որ իրարմէ փառք կ'առնէք , և ան փառքը որ մէկ Աստուծմէն է , չէք փնտրու-
45 ր : Մի՛ կարծէք Թէ ես ձեզի համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը . կայ Մէկը որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կ'ընէ , Մովսէսը՝ որուն դուք յուսացած էք :
46 Վասն զի Թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք , ինծի ալ պիտի հաւատայիք , ինչու որ անիկայ ինծի
47 համար գրեց : Սակայն Թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւատար , իմ խօսքերուս ինչո՞ր պիտի հաւատաք :

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Յետ բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեացի այսինքն Տիբերիայի ծովուն
2 անդիի կողմը գնաց . Ու անոր ետևէն շատ ժողովուրդ կ'երթար , ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները որ հիւանդներուն վրայ կ'ը-
3 նէր : Ու Յիսուս լեռը ելաւ , ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ
4 մէկտեղ : Ու Հրէից զատկի տօնը մօտ էր :
5 Յիսուս երբոր իր աչքերը վեր վերցուց ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն , ըսաւ Փիլիպոսին , Որտեղից հաց ծախու առնենք որ ասոնք ուտեն : (Ըսա 6
ս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար , քանզի ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր :) Փիլիպոս պա- 7
տասխան տուաւ անոր , Երկու հարիւր դահեկանի հաց ասոնց հերիք չէ , որ ամէն մէկը քիչ մը առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը՝ 8
Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրէաս ըսաւ իրեն , Հոս մէկ պա- 9
տանի մը կայ , որ հինգ գարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի , բայց անոնք ինչ պիտի ըլլան այդչափ մարդոց : Յիսուս ըսաւ , 10
Նստեցուցէ՛ք ատ մարդիկը . և ան տեղը շատ խոտ կար , ու մարդիկը նստան թիւով հինգ հազարի չափ :
Ու Յիսուս հացերը առաւ ու գո- 11
հացաւ , և աշակերտներուն բաժնեց , աշակերտներն ալ նստողներուն , նոյնպէս ալ ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին : Ու երբոր կշտացան , 12
ըսաւ իր աշակերտներուն , Ժողվեցէ՛ք աւելցած կտորուանքները՝ որ բան մը չկորսուի : Ուստի ժողո- 13
վեցին , և տասնւերկու կողով լեցուցին ան հինգ գարեղէն հացերէն կտորուանքները , որ ուտողներէն աւելցաւ : Իսկ մար- 14
դիկը երբոր Յիսուսի ըրած հրաշքը տեսան , կ'ըսէին Թէ Անսխկայ է Ճշմարտապէս ան մարգարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար : Ու 15
Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ընեն , նորէն միայնակ լեռը գնաց : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , 16
իր աշակերտները ծովեզերքը իջան . Ու նաւը մտնելով ծովուն անդի 17
կողմը Կափառնայում կ'երթային . Ե արդէն մութը կոխեր էր , ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր . Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն 18
տակնուվրայ կ'ըլլար : Ու երբոր 19
Թէ քաշելով քսան ու հինգ կամ երեսուն ասպարէզի չափ գացին , տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մօտենար , ու վախցան : Սակայն ինքը ըսաւ ա- 20
նոնց , Ես եմ՝ մի վախնաք : Ան 21

20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ՚ի իր աշակերտներուն վերցուց ու ըսաւ, Երանի՛ ձեզի աղքատներուդ, ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը։ 21 Երանի՛ ձեզի որ հիմա անօթի էք, ինչու որ պիտի կշտանաք. երանի՛ ձեզի որ հիմա կու լաք, ինչու որ պիտի խնդաք։ 22 Երանի՛ է ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ ատեն, ու երբոր ձեզ իրենց ընկերակցութենէն մերժեն ու նախատեն, և ձեր վրայով զէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճառովը։ 23 Ուրախ եղէք դուք այն օրը ու ցնծացէ՛ք, որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ՚ընէին մարգարէներուն։ 24 Բայց վա՛յ ձեզի հարուստներուդ, ինչու որ ձեր մխիթարութիւնը առած էք։ 25 Վա՛յ ձեզի որ կուշտ էք, ինչու որ պիտի անօթենաք. վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք, ինչու որ սուգ պիտի քնէք ու լաք։ 26 Վա՛յ ձեզի երբոր մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօսին, ինչու որ իրենց հայրերը այդպէս կ՚ընէին սուտ մարգարէներուն։

27 Բայց կ՚ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ՚ընէք, Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները, ձեզ ատողներուն բարի ըրէք. 28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէ՛ք, ձեզի նեղութիւն տուողներուն համար 29 աղօթեցէ՛ք։ Ան որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ, միւսն ալ մատուցու՛ր անոր. և ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի՛ արգիլեր անկէ չապիկդ ալ։ 30 Ամէնուն որ քեզմէ կ՚ուզէ՝ տո՛ւր, ու քու բաներդ առնողէն դառնա՛յ մի՛ պահանջեր։ 31 Եւ ինչպէս կ՚ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք։ 32 Եւ թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ի՞նչ շնորհ կ՚ունենաք. ինչու որ մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները։ 33 Եւ թէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ շնորհ կ՚ունենաք. ինչու որ մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ՚ընեն։ 34 Եւ թէ որ անանկ մարդիկներուն փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ունիք առնելու, ի՞նչ շնորհ կ՚ունենաք. ինչու որ մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կու տան, որ նոյն չափովը ետ առնեն։ 35 Հապա սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները, ու բարի ըրէք, և փո՛խ տուէք առանց փոխարէնի մը սպասելու, և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ, ու Վերին Բարձրեալին որդիքը պիտի ըլլաք. ինչու որ անիկայ բարերար է ապերախտներուն ու չարերուն։ 36 Ողորմած եղէ՛ք՝ ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթած է։ 37 Մի՛ դատէք, ու պիտի չդատուիք. մի՛ դատապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք. ներեցէ՛ք, ու ձեզի պիտի ներուի. 38 Տո՛ւէք՝ ու ձեզի պիտի տրուի. աղէկ չափով՝ կոխուած՝ ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի տրուի ձեր գոգը. քանզի ան չափովը որով դուք կը չափէք, ձեզի պիտի չափուի։

39 Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց, Միթէ կոյրը կոյրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել, չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։ 40 Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ, բայց ամէն կատարեալ վարժուածը իր վարդապետին պէս կ՚ըլլայ։

41 Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր։ 42 Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ, Ո՛ղբայր՝ թո՛ղ տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ. և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւո՛ր՝ առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ, ու ետքը պարզ պիտի տեսնես քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը հանելու։ 43 Ինչու որ չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ. ոչ ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ բերէ. 44 Այսան զի ամէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի. ինչու որ փուշերէն թուզ չեն քաղեր, ու մորենիէն խաղող չեն ժողվեր։ 45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարութիւն կը բղխէ, և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ. ինչու որ իր

առնեն ուզեցին զանիկայ նաւը առնել . և չուտ մը նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային ։

22 Հետևեալ օրը ժողովուրդը որ ծովուն անդիի կողմն էր , և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան մէկէն 'ի զատ՝ որուն մէջ անոր աշակերտները մտեր էին , և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր , հապա միայնակ անոր աշակերտները գացեր էին .
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր
24 էին .) Ան առենը ժողովուրդը տեսնելով թէ ո՛չ Յիսուս հոն է , ո՛չ ալ անոր աշակերտները , իրենք ալ նաւերը մտան ու եկան Կափառնայում Յիսուսը փնտռելու ։
25 ԵՒ երբոր անդիկայ ծովուն անդիի կողմը գտան , ըսին անոր , Ռաբբի՝
26 ե՞րբ եկար գուն հոս ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց և ըսաւ , Ա՛մէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի , Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք , հապա անոր համար որ հացերէն կե-
27 րաք ու կշտացաք ։ Գո՛յ գործեցէք՝ չէ թէ կորստական կերակուրին համար , հապա ան կերակուրին համար որ յաւիտենական կենաց մէջ կը մնայ , որ զանիկայ Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ . քանզի որ Հայր
28 Աստուած զանիկայ կնքեց ։ Ան առենը ըսին անոր , Ի՞նչ ընենք որ Աստուծոյ գործքերը գործենք ։
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Ա՛ս է Աստուծոյ գործը , որ անոր խրկածին հաւատաք ։
30 Ըսին անոր , Բայց գուն ի՞նչ նշան կ'ընես որ տեսնենք ու քեզի հաւատանք . ի՞նչ կը գործես ։
31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ինտոր որ գրուած է , Երկինքէն հաց տուաւ անոնց
32 որ ուտեն ։ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ա՛մէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը , բայց իմ Հայրս կուտայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր հա-
33 ցը ։ Քանզի որ Աստուծմէ իջած

հացը ան է որ երկինքէն կ'իջնէ , ու աշխարհիս կեանք կուտայ ։
34 Ըսին անոր , Տէր՝ ամէն ա-
35 տեն սա հացը մեզի տուր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ես եմ կեանց հացը . ան որ ինծի կու գայ , երբէք պիտի չանօթենայ . և ան որ ինծի կը հաւատայ , պիտի չծարաւի ։
36 Բայց ես ձեզի ըսի որ դուք զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար ։
37 Ան ամէնը որ Հայրը ինծի կուտայ , ինծի պիտի գայ . և ան որ ինծի կու գայ , բնաւ դուրս պիտի չհանեմ ։
38 Քանզի որ ես երկինքէն իջայ , չէ թէ իմ կամքս ընելու , հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց ։
39 Ու զիս խրկող Հօրը կամքը սա է որ ան ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկորսընցնեմ անկէ , հապա անոր յարութիւն առնել տամ վերջին օրը ։
40 Քանզի զիս խրկողին կամքը սա է , որ ան ամէնը որ կը տեսնէ Որդին և կը հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յարութիւն առնել տամ վերջին օրը ։
41 Ան առենը Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար , քանզի որ ըսաւ , Թէ Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
42 Ու կ'ըսէին , Այիկայ Յովսեփի որդին Յիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք . ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ Թէ Ես երկինքէն իջայ ։
43 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Տրտունջ մի՛ ընէք միջերնիդ ։
44 Ոչ ոք չկրնար ինծի գալ , թէ որ զիս խրկող Հայրը զանիկայ չքաշէ . ու ես անոր յարութիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը ։
45 Մարգարէից մէջ գրուած է , Ու ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան . ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու կը սորվի , ինծի կու գայ ։
46 Ոչ թէ մէկը Հայրը տեսած է , եթէ ոչ ան որ Աստուծմէ է , անիկայ Հայրը տեսած է ։
47 Ա՛մէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի Թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի ։
48 Ես եմ կենաց հացը ։
49 Ձեր հայրերը անապատին

մէջ մնանանան կերան , ու մեռան ։
50 Այս է ան հացը որ երկինքէն կ'իջ-
նէ , որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,
51 պիտի չմեռնի ։ Ես եմ կենդանի
52 հացը որ երկինքէն իջայ ։ Եթէ որ
մէկը աս հացէն ուտէ , յաւիտեան
պիտի ապրի . և ան հացը որ ես
պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ
ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը
համար ։
53 Անոր վրայ Հրէաները իրարու
հետ կը վիճէին ու կ'ըսէին , Ին-
տո՞ր կրնայ ասիկայ իր մարմինը մե-
54 զի տալ ուտելու ։ Յիսուս
ըսաւ անոնց , Ամէնէն ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , Եթէ որ Որդւոյ մար-
դոյ մարմինը չուտէք և անոր ա-
րիւնը չխմէք , ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չէր ունենար ։ Որ իմ
մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խմէ ,
յաւիտենական կեանք կ'ունենայ ,
ու ես անոր յարութիւն առնել
56 պիտի տամ վերջին օրը ։ Ինչու
որ իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր
է , և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք
57 է ։ Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ ,
և իմ արիւնս կը խմէ , անիկայ իմ
ներսի դիս կը բնակի՝ ու ես անոր
58 ներսի դին ։ Ինչպէս որ կենդանի
Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի
եմ Հօրը ձեռքովը , այսպէս ալ
ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ
59 ձեռքովս կենդանի կը մնայ ։ Այս է
ան հացը որ երկինքէն իջած է .
չէ՛ թէ ինծոր որ հայրերնիդ մա-
նանան կերան ու մեռան . ոմն որ
աս հացը ուտէ , յաւիտեան պիտի
ապրի ։
60 Այս բաները զրուցեց ժողովարա-
նին մէջ՝ երբոր Կափառնայումի
մէջ կը սորվեցընէր ։
61 Ու աշակերտներէն շատերը երբ-
որ լսեցին , ըսին , Խիստ է աս
խօսքը , ո՞վ կրնայ անոր մէկիկ ը-
62 նել ։ Յիսուս երբոր ինքնիրենը
հասկըցաւ որ իր աշակերտները
ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն ,
ըսաւ անոնց , Այսիկայ ձեզ կը գայ-
63 թակղեցընէ՞ ։ Ապա ի՞նչ պիտի
ըլլայ , թէ որ տեսնէք Որդին
մարդոյ որ ելլէ ուր տեղ որ առաջ
էր ։ Հոգին է կենդանի ընողը , 64
մարմինը շահ մը չըներ . ան խօս-
քերը որ ես ձեզի կը խօսիմ , հոգի
ու կեանք են ։ Այլ ձեր մէջէն 65
կան ոմանք որ չեն հաւատար . ին-
չու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր՝ թէ
ո՛վ են անոնք որ չեն հաւատար , և
ո՛վ է ան որ զինքը պիտի մատնէ .
Ու կ'ըսէր , Այսոր համար ձեզի ը- 66
սի որ մէկը չկրնար ինծի գալ ,
թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ
անոր ։
Այս պատճառով իր աշակերտնե- 67
րուն շատերը ետ գացին , և ալ իր
հետը չէին պտըտեր ։ Ուստի 68
Յիսուս տասներկուքին ըսաւ ,
Միթէ դուք ալ կ'ուզէ՞ք երթալ ։
Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ 69
անոր , Տէր՝ որո՞ւ պիտի երթանք ,
դուն յաւիտենական կենաց խօսքեր
ունիս . Ու մենք հաւատացինք ու 70
գիտցանք թէ դուն ես Քրիստոսը
Աստուծոյ Որդին ։ Յիսուս պա- 71
տասխան տուաւ անոնց , Ես ձեզ
տասներկուքդ չընտրեցի՞ , ու ձեզմէ
ալ մէկը սատանայ է ։ Ան կ'ըսէր 72
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա-
յին համար , ինչու որ անիկայ էր
որ զինքը պիտի մատնէր , ու տա-
սներկուքէն մէկն էր ։

ԳԼՈՒԽ Ի։

Ետև սա բաներէն ետև Յիսուս Գա- 1
լիլեայի մէջ կը պտըտէր . ին-
չու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ
պտըտիլ , վասն զի Հրէաները զին-
քը սպաննել կ'ուզէին ։
Ու Հրէաներուն տաղաւարահա- 2
րաց տօնը մօտ էր ։ Ուստի իր 3
եղբայրները ըսին իրեն , Հեռա-
կէ ու Հրէաստան գնա , որ քու
աշակերտներդ ալ տեսնեն քու
գործքերդ որ կ'ընես . Ինչու որ 4
մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը
ընէ , և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ .
Եթէ որ դուն սա բաները կ'ընես ,
ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ ։
Վասնզի իր եղբայրներն ալ չէին 5
հաւատար իրեն ։ Յիսուս ը- 6
սաւ անոնց , Իմ ժամանակս դեռ
հասած չէ , բայց ձեր ժամանակը

7 միշտ պատրաստ է : Աշխարհը
ձեզ չկրնար ատել , բայց զիս կ'ա-
տէ , ինչու որ ես անոր վրայով կը
վկայեմ թէ իր գործքերը չար են :
8 Դուք ելէք ա տօնիս . ես [դեռ] չեմ
ելլեր ա տօնիս , ինչու որ իմ ժա-
9 մանակս դեռ լրացած չէ : Ա՛ս ըսե-
լով անոնց , ինքը Գալիլեա մնաց :
10 Բայց երբոր իր եղբայրները ելան ,
նորը ինքն ալ ելաւ տօնին , չէ՛
թէ յայտնի՛ հապա գաղտուկ կեր-
պով մը :
11 Ու Հրէաները տօնին առջևը կը
փնտռէին զինքը՝ ու կ'ըսէին , Ո՞ւր
12 է անիկայ : Ու ժողովուրդին մէջ
շատ չընչիւն կար անոր վրայով .
ոմանք կ'ըսէին թէ Բարի մարդ է .
ուրիշները կ'ըսէին , Ո՛չ , հապա
13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ : Ա-
կայն մէկը անոր վրայով համար-
ձակ չէր խօսեր Հրէաներուն վա-
խէն :
14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ , Յի-
սուս տաճարը ելաւ ու կը սորվե-
15 ցընէր : Ու Հրէաները կը զար-
մանային ու կ'ըսէին , Ինտո՞ր ասի-
կայ գիրքերը գիտէ , որ սորված
16 չէ : Յիսուս պատասխան տուաւ
անոնց ու ըսաւ , Իմ վարդապե-
տութիւնս իմս չէ , հապա զիս խրբ-
17 կողինն է : Ով որ մէկը կ'ուզէ
անոր կամքը ընել , պիտի գիտնայ
թէ վարդապետութենէն համար թէ
արդեօք Աստուծմէ՞ է , թէ ես ին-
18 քիրմէս կը խօսիմ : Ան որ ին-
քիրմէն կը խօսի , իր անձին փառքը
կը փնտռէ . բայց ան որ զինքը խրբ-
կողին փառքը կը փնտռէ , անիկայ
ճշմարիտ է , և անոր քովը անիրա-
19 ւութիւն չկայ : Մովսէս չտուա՞ւ
ձեզի օրէնքը , ու ձեզմէ մէկն ալ
20 չպահեր օրէնքը : Ինչո՞ւ կը փնտռ-
էք զիս սպաննել . պատասխան
տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ , Դև
կայ քու ներսդ . ո՞վ քեզ կը
21 փնտռէ սպաննել : Պատասխան
տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց ,
Մէկ գործ մը գործեցի , ու ամէնդդ
22 ալ զարմացեր էք : Բրդ Մովսէս
ձեզի թլփատութիւնը տուաւ , (որ
չէ՛ թէ Մովսէսէն էր , հապա նախ-
նիքներէն) ու շաբաթ օրը մարդ
կը թլփատէք . Ով որ շաբաթ օրը 23
մարդ թլփատութիւն կ'առնէ՝ որ
Մովսէսին օրէնքը չքակուի , ինծի
կը բարկանա՞ք որ ես շաբաթ օրը
ամբողջ մարդ մը բժշկեցի : Աչքի 24
երևցածին պէս դատաստան մի՛ ը-
նէք , հապա արդար դատաստան
ըրէք :
Ոմն տեղը Երուսաղեմացիներէն 25
ոմանք կ'ըսէին , Արդեօք ան չէ՞
որն որ կը փնտռեն սպաննել . Ու 26
ահա յայտնի կը խօսի , ու բան մը
չեն ըսեր անոր . միթէ իշխանները
գիտցած են թէ ասիկայ Ճշմարտա-
պէս Քրիստոսն է : Սակայն մենք 27
ասիկայ գիտնանք ուրկից է . բայց
Քրիստոս երբոր գայ , մէկը չգի-
տեր ուրկից է : Ու Յիսուս քանի 28
որ կը սորվեցընէր , տաճարին մէջ
աղաղակեց ըսելով , Դա ալ գի-
տէք , և ուրկից ըլլալս ալ գիտէք .
ու ես ինքիրմէս եկած չեմ , հապա
ան որ զիս խրկեց , Ճշմարիտ է , որ
անիկայ դուք չէք գիտեր : Բայց ես 29
գիտեմ անիկայ , ինչու որ ես անկէ
եմ , և անիկայ զիս խրկեց : Ասոր 30
տի կը փնտռէին զինքը բռնել ,
բայց մէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ ,
ինչու որ իր ժամանակը դեռ հասած
չէր : Ու ժողովուրդէն շատ մար- 31
դիկ հաւատացին իրեն , և կ'ըսէին ,
Քրիստոս երբոր գայ , աստուցմէ
աւելի նշանները պիտի ընէ , ո՞րչափ
որ ասիկայ կ'ընէ :
Փարիսեցիները լսեցին ժողովուր- 32
դին ասոնց չընչիւնը անոր վրայով . ու
փարիսեցիները և քահանայապետ-
ները սպասաւորներ խրկեցին , որ
զանիկայ բռնեն : Իսկ Յիսուս ը- 33
սաւ , Ինչ մը ժամանակ ալ ձե-
զի հետ եմ , ու կ'երթամ անոր
որ զիս խրկեց : Դուք պիտի փնտռ- 34
ռէք ու պիտի չգտնէք , և իմ ե-
ղած տեղս դուք չէք կրնար գալ :
Ուստի Հրէաները ըսին իրա- 35
րու , Ո՞ւր պիտի երթայ ատիկայ ,
որ մենք զինքը պիտի չգտնենք .
միթէ Հեթանոսաց մէջ ցրուեալ
եղածներո՞ւն պիտի երթայ , և Հե-
թանոսներուն պիտի սորվեցընէ :

36 Ի՞նչ է ան խօսքը որ ըսուցից , Ես պիտի փնտռէք ու պիտի չգըտնէք , և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ ։
37 Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս կայներ էր , կ՚աղաղակէր ու կ՚ըսէր , Թէ որ մէկը ծարաւ է , թող
38 ինձի՛ գայ ու խմէ ։ Ան որ ինձի կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը կ՚ըսէ , անոր փորէն կենդանի ջուրի
39 գետեր պիտի բղխին ։ Ան ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատացողները պիտի առնէին ։ վասն զի Սուրբ Հոգին դեռ չէր տակաւին , ինչու որ Յիսուս դեռ փա-
40 ռաւորուած չէր ։ Ժողովուրդէն շատ մարդիկ ան խօսքը որ լսեցին , կ՚ըսէին , Իրաւցընէ ասիկայ է մար-
41 գարէն ։ Ուրիշները կ՚ըսէին , Ա-սիկայ է Քրիստոսը ։ ուրիշներն ալ կ՚ըսէին , Ա՛ւթէ Քրիստոսը Գա-
42 լիլեայէ՞ն կու գայ ։ Չէ՞ որ գիրքը կ՚ըսէ Թէ Քրիստոս Դաւիթի սերունդէն ու Դաւիթին եղած
43 գեղէն Բեթլէհեմէն կու գայ ։ Ա-սոր համար ժողովուրդին մէջ երկպառա-
44 կութիւն եղաւ անոր համար ։ Ու անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել ա-նիկայ , բայց մէկը անոր ձեռք չը-զարկաւ ։
45 Ու սպասաւորները նորէն եկան քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն ։ ու ասոնք ըսին անոնց ,
46 Ինչո՞ւ անիկայ հոս չբերիք ։ Պա-տասխան տուին սպասաւորները , Երբեք մէկը ան մարդուն պէս խո-
47 սած չէ ։ Ան ատենը փարիսեցի-ները պատասխան տուին անոնց և ըսին , Ա՛ւթէ դո՞ւք ալ մոլորե-
48 ցաք ։ Իշխաններէն կամ փարի-սեցիներէն մէկը հաւատացե՞ր անոր ։
49 Բայց ան ռամիկ ժողովուրդը՝ որ օրէնքը չեն գիտեր , նզոված են ։
50 Նիկոդէմոս ըսաւ անոնց , (որ ա-ռաջ գիշեր ատեն իրեն եկեր էր ,
51 և անոնցմէ մէկն էր ,) Ա՛ւթէ մեր օրէնքը մարդ կը դատէ՞ , թէ որ առաջ անկէ բան մը լսէ , և գիտե-
52 նայ թէ ինչ կ՚ընէ ։ Պատասխան տուին ու ըսին անոր , Ա՛ւթէ դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես ։ քննէ՛ ու նայէ՛ որ Գալիլեայէն մարգարէ չելլեր ։
53 Ու ամէն մէկը իր տունը գնաց ։

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Ու Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գը-նաց ։
2 Ու առտուանց նորէն տաճարը եկաւ , և բոլոր ժողովուր-դը իրեն կու գար , ու ինքը նստեր կը սորվեցընէր անոնց ։
3 Ու դպիր-ները ու փարիսեցիները շնութեան մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-նոր , ու զանիկայ մէջտեղը կայնե-ցընելով՝
4 Ըսին իրեն , Վարդա-պետ , ասկնիկը շնութեան մէջ ասմեղքը գործած ատենը բռնուե-ցաւ ։
5 Ու օրինաց մէջ Մովսէս մեզի պատուիրեց ասանկները քար-կոծել ։ Հիմա դուն ի՞նչ կ՚ըսես
6 անոր համար ։ Ա՛յս կ՚ըսէին՝ անի-կայ փորձելով , որ անոր վրայ ամ-բաստանութիւն ընելու մը ունենան ։ բայց Յիսուս դէպ՚ի վար ծռելով՝ մատովը գետնին վրայ կը գրէր ։
7 Ա՛կայն երբոր վրան ինկան՝ հարցընելով իրեն , վեր նա-յեցաւ ու ըսաւ անոնց , Ձեզմէ անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ թող քար ձգէ ատոր վրայ ։
8 Ու նորէն դէպ՚ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ կը գրէր ։
9 Ու անոնք ա՛ս լսելով ու խղճմտանքէն յանդիմա-նուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ՚ել-լէին , ծերերէն սկսած մինչև յե-տիններն ։ և Յիսուս մինակ մնաց , ու կնիկը մէջտեղը կայնած ։
10 Ու Յիսուս վեր նայելով ու կնիկէն զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր , Անի՛կ՝ ո՞ւր են անոնք որ քու վը-րայովդ ամբաստանութիւն կ՚ընէ-ին ։ մէկը քեզ չդատապարտե՞ց ։
11 Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛չ մէկը՝ Տէր ։ ու Յիսուս ըսաւ անոր , Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ ։ գնա ու ասկէ ետև մեղք մի՛ գոր-ծեր ։
12 Ա՛րդ Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ , Ես եմ աշխարհի լոյսը ։ ան որ իմ ետևէս կու գայ , խաւարի մէջ պիտի չգալէ , հապա կենաց լոյսը պիտի ունենայ ։ Իսկ 13

ձեզի հանելը խօսելու և դատելու ։ Բայց
ան որ զիս խրկեց , ճշմարիտ
է , և ես ինչ որ իրմէ լսեցի , ա-
նիկայ կը խօսիմ աշխարհիս մէջ ։
Անոնք չհասկցան թէ Հօրը համան 27
կը զրուցէր իրենց ։

Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց , Երբ- 28
որ Որդին մարդոյ բարձրացընէք ,
ան ատեն պիտի գիտնաք թէ ես
եմ , ու ինքիրմէս բան մը չեմ ը-
ներ , հապա Հայրս ինչպէս որ ին-
ձի ուսուցուց , անանկ կը խօսիմ ։
Ու զիս խրկողը իմ հետս է . Հայ- 29
րը զիս միայնակ չթողուց . ինչու որ
ես միշտ անոր հաճելի եղած բանե-
րը կ'ընեմ ։

Երբոր ասոնք խօսեցաւ , շատ 30
մարդիկ իրեն հաւատացին ։ Ուս 31
տոնը Յիսուս իրեն հաւատացող
Հրէաներուն ըսաւ , Թէ որ դուք
իմ խօսքիս մէջ կենաք , ճշմարիտա-
պէս իմ աշակերտներս կ'ըլլաք .
Ու ճշմարտութիւնը պիտի գիտ- 32
նաք , ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ
պիտի ազատէ ։ Պատասխան տուին 33
իրեն , Մենք Աբրահամի սերունդ
ենք , ու երբէք մէկու մը չծառա-
յեցինք . դուն ինչո՞ր կ'ըսես թէ
ազատ պիտի ըլլաք ։ Յիսուս 34
պատասխան տուաւ անոնց , Հրէս-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ
Ամէն մէկ որ մեղք կը գործէ , անի-
կայ մեղքի ծառայ է ։ Ու ծառան 35
տունը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց
որդին յաւիտեան կը մնայ ։ Ուս- 36
տի թէ որ Որդին ձեզ ազատ ը-
նէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլ-
լաք ։ Գիտեմ որ Աբրահամի սե- 37
րունդ եք , բայց կը փնտռէք զիս
մեռցընել , ինչու որ իմ խօսքս ձեր
ներսի դին տեղ չունի ։ Ես ինչ 38
որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ան կը
խօսիմ . և դուք ալ ինչ որ տես-
տաք ձեր Հօրը քովը՝ ան կ'ընէք ։
Պատասխան տուին ու ըսին անոր , 39
Անոր Հայրը Աբրահամն է . Յիսու
անոնց , Թէ որ Աբրահա-
մի զաւակ ըլլայիք , Աբրահամին
գործերը պիտի գործէիք ։ Բայց 40
հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս ,
անոնկ մարդ մը որ ձեզի ճշմարտու-

ցինք ձեզի Աստուծմէ լսած ։ Դուք
չոր անոնք հայրը կը գիտցիս ։
Յիսուս պատասխան տուաւ . Թէ 14
ես եմ անոնք որ իմ անձիս
համար կը վկայեմ , դարձ իմ վկայու-
թիւնս ճշմարիտ է , ինչու որ գի-
տեմ ուրկից եկայ և ուր կ'եր-
թամ . բայց դուք չէք գիտեր ուր-
կից կու գամ կամ ուր կ'եր- 15
թամ ։ Դուք մարմնական դատաստան կ'ընէք , ես բնաւ մէկը
չեմ դատեր . Ու թէ դատեր- 16
ալ ըլլամ , իմ դատաստանս ճըշ-
մարիտ է . ինչու որ ես միայնակ չեմ ,
հապա ես , և Հայրը որ զիս խըր-
կեց ։ Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ 17
գրուած է թէ երկու մարդու վը-
կայութիւնը ճշմարիտ է ։ Ես եմ 18
որ իմ անձիս համար կը վկայեմ ,
ու կը վկայէ ինծի համար Հայրն
ալ որ զիս խրկեց ։ Ան ատենը 19
ըսին անոր , Ո՞ւր է քու Հայրդ .
Յիսուս պատասխան տուաւ , Ո՛չ
զիս գիտէք և ո՛չ իմ Հայրս . թէ
որ զիս գիտնայիք , իմ Հայրս ալ
պիտի գիտնայիք ։
Յիսուս այս խօսքերը խօսեցաւ 20
գանձատունը , երբոր տաճարին մէջ
կը սորվեցընէր . ու մէկը չբռնեց
զանիկայ , վասնզի որ դեռ անոր ժա-
մանակը հասած չէր ։
Նորէն Յիսուս ըսաւ ա- 21
նոնց , Ես կ'երթամ ու դուք պիտի
փնտռէք , և ձեր մեղաց մէջ պիտի
մեռնիք . ուր որ ես կ'երթամ ,
դուք չէք կրնար գալ ։ Հրէայ վոյ 22
Հրէաները կ'ըսէին , Միթէ ինք-
նիզիջը պիտի մեռցընէ՞ , որ կ'ըսէ
թէ Ուր որ ես կ'երթամ , դուք
չէք կրնար գալ ։ Ու բաւ անոնց , 23
Դուք վարէն եք , ես վերէն եմ .
դուք աս աշխարհէս եք , ես աս
աշխարհէս չեմ . Ինձմէ Հաներ ձեզի 24
ըսի թէ Ձեր մեղաց մէջ պիտի
մեռնիք , ինչու որ եթէ չհաւատաք
թէ ես եմ , ձեր մեղաց մէջ պիտի
մեռնիք ։ Ուստի ըսին անոր , 25
Դուն ո՞վ ես . և Յիսուս բաւ
անոնց , Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը
խօսիմ ։ Շատ բաներ ունիմ 26

թիւն խօսեցայ , որն որ Յաւուժմէ լսեցի ։ Աբրահամ աս բանը չը-
41 բաւ ։ Ասուր ձեր հօրը դորձքերը կ'ընէք . ան ատենը լսին անոր , Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած , մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ է
42 Յաւուժ ։ Յիսուս ըսաւ անոնց , Թէ որ Յաւուժ ձեր Հայրը ըլ-ար , պիտի սիրէիք զիս . քանի որ ես Յաւուժմէ ելայ ու եկայ . և չէ թէ ես ինքիրմէս եկայ , հապա ա-
43 նիկայ զիս խրկեց ։ Ինչո՞ւ դուք իմ ըսուցուածքս չէք հասկընար . անոր համար որ չէք կրնար իմ
44 խօսքս մտիկ ընել ։ Ասուր ձեր հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել . անիկայ սկիզբէն հետէ մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չկե-ցաւ , ինչու որ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անի-կայ սուտ խօսի , բուն իրեն-ներէն կը խօսի , քանզի անիկայ
45 սուտխօս է և անոր Հայրը ։ Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինծի չէք հաւատար ։
46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ թէ որ ես ճըշ-մարտութիւն կը խօսիմ , ինչո՞ւ
47 ինծի չէք հաւատար ։ Ան որ Յա-ստուծմէ է , Յաստուծոյ խօսքերը մը-տիկ կ'ընէ . դուք անոր համար մը-տիկ չէք ըներ , որ Յաստուծմէ չէք ։
48 Պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր , Ազէկ չէ՞նք ըսեր մենք , թէ դուն Սամարացի ես՝ ու դեւ կայ
49 քու ներսդ ։ Յիսուս պատասխան տուաւ . Ես դեւ չունիմ , հապա իմ Հայրս կը պա-տուեմ , և դուք զիս կ'անարգէք ։
50 Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ մէկը որ կը փնտռէ ու կը
51 դատէ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ը-սեմ ձեզի , Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պիտի չը-
52 տեսնէ ։ Ան ատենը Հրէաները ըսին անոր , Հիմա գիտցանք որ քու դեւ կայ . Աբրահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները , և դուն կ'ըսես , Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ ։ Մի՞թէ դուն աւե- 53
լի մեծ ես մեր Հայր Աբրահամէն որ մեռաւ , ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես ։ Յիսուս պատասխան տուաւ , Եթէ 54
որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . իմ Հայրս է որ զիս կը փառաւորէ , որուն դուք կ'ըսէք Թէ Ան մեր Յա-ստուածն է . Եւ անիկայ չէք ճանա- 55
նար , բայց ես գիտեմ անիկայ . ու Թէ որ ըսեմ Թէ անիկայ չեմ գի-տեր , ձեզի պէս սուտխօս պիտի ըլ-լամ . հապա ես գիտեմ անիկայ , և անոր խօսքը կը պահեմ ։ Ձեր 56
Հայրը Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս տեսնելու , ու տեսաւ և ուրա-խացաւ ։ Իսկ Հրէաները ըսին 57
անոր , Դուն տակաւին հիսուն տարեկան չես , Աբրահամին ալ տեսար ։ Յիսուս ըսաւ անոնց , 58
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աբրահամին ըլլալէն առաջ եմ ես ։ Ան ատենը քարեր վերցուցին որ 59
անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ [illegible] , և տա-ճարէն անցնելով՝ սուսերէն դուրս ելաւ , ու այսպէս գնաց ։

ԳԼՈՒԽ ԻԹ.

Ու երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը 1
տեսաւ կոյր ծնած . Ու իր ա- 2
շակերտները հարցուցին իրեն ու ըսին , Ուսուցի՛չ , ո՞վ մեղաւոր եղաւ , ասոր թէ իր ծնողացը , որ անիկայ կոյր ծնաւ ։ Պատասխան տուաւ 3
Յիսուս , Ո՛չ ասոր և ոչ իր ծնողացը , հապա որ Յաստուծոյ գործքերը ասոր վրայ յայտնի ըլլան ։ Ինձի որ ղրկո- 4
ղ է , պէտք է որ զիս խրկողին գործ-քերը գործեմ . գիշերը կու գայ որ ան ատենը մէկը չկրնար գոր-ծել ։ Ինձի որ ես աշխարհի մէջ 5
եմ , աշխարհի լոյսն եմ ։ Այսպէս 6
ան ըսաւ , թքաւ գետինը , և թուքովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոյրին աչքերուն փայլ ձգեց . Ու 7
ըսաւ անոր , Գնա լուացուի Սի-լոամի աւազանին մէջ , (որ Իրգ-նուած կը թարգմանուի) ուստի

գնաց ու լուացուեցաւ , եկաւ ու
8 կը տեսնէր : Իսկ դրացիները և ա-
նոնք որ առաջուց տեսած էին զա-
նիկայ որ կոյր էր , կ'ըսէին , Այս-
կայ չէ՞ր որ կը նստէր և կը մու-
րար . ոմանք կ'ըսէին , Անիկայ
9 է . ուրիշները կ'ըսէին , Անոր նը-
ման ձին է . Ինքը կ'ըսէր Թէ
10 Ես եմ : Ուստի ըսին իրեն , Ա-
պա ինչո՞ր բացուեցան քու աչքե-
11 րըդ : Ինքը պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Յիսուս կոչուած մարդ
մը կաւ շինեց ու աչքերս ծեփեց ,
և ըսաւ ինծի , Գնա Սիլոամի
աւազանը ու լուացուէ : Ես ալ
գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ :
12 Ուր ըսին իրեն , Ո՞ւր է անիկայ .
ըսաւ Ոչինչ , Չեմ գիտեր :
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ որ առաջուն կոյր էր : Ուր շա-
բաթ օր էր երբոր Յիսուս կաւը
շինեց , ու անոր աչքերը բացաւ :
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հար-
ցընէին իրեն , Թէ ինչո՞ր կը տես-
նէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց , Կաւ
դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ : Ասոր վը-
րայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին ,
Այն մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ
շաբաթ օրը չպահէր . ուրիշները
կ'ըսէին , Ինչո՞ր կրնայ մեղաւոր
մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել . ու
Միջերնին երկպառակութիւն կար :
17 Նորէն ըսին կոյրին , Դուն ի՞նչ
կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ
բացաւ . ան ալ ըսաւ Թէ Մար-
18 գարէ մըն է : Իսկ Հրէաները
չէին հաւատար անոր համար՝ Թէ
կոյր էր ու բացուեցաւ , մինչև որ
ան աչքը բացուածին ծնողքը կան-
19 չեցին . Ու անոնց հարցուցին ու
ըսին , Ա՞ս է ձեր որդին , որուն
համար դուք կ'ըսէք Թէ կոյր ծնաւ .
հապա հիմա ինչո՞ր կը տեսնէ :
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին
անոնց ու ըսին , Գիտենք որ ասի-
կայ է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ . Բայց հիմա ինչո՞ր կը տես-
նէ , չենք գիտեր , կամ Թէ ո՛վ
բացաւ աւոր աչքերը , մենք չենք
գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն
հարցուցէք . Թող ինքը խօսի ի-
22 րեն համար : Այս ըսին անոր ծնող-
քը Հրէաներէն վախնալնուն հա-
մար , քանզի Հրէաները միաբան
հաւանութեամբ որոշեր էին որ եթէ
մէկը անիկայ Քրիստոս դաւանի ,
ժողովարանէն դուրս ձգուի : Ասոր
23 համար անոր ծնողքը ըսին Թէ
Ինքը չափահաս է , իրմե՛ն հարցու-
ցէք :
24 Ետքը նորէն կանչեցին ան
մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր ,
Աստուծոյ փառք տուր . մենք գի-
տենք որ ան մարդը մեղաւոր է :
25 Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ
գիտեր . միայն մե գիտեմ որ կոյր
էի և հիմա կը տեսնեմ :
26 Նորէն
ըսին անոր , Ի՞նչ բրաւ քեզի .
քու աչքերդ ինչո՞ր բացաւ :
27 Պա-
տասխան տուաւ անոնց , Ըսի
ըսի ձեզի ու լսեցիք . ինչո՞ւ հա-
մար նորէն լսել կ'ուզէք . միթէ
դո՞ւք ալ կ'ուզէք անոր աշակերտ
ըլլալ :
28 Անոնք նախատելով զա-
նիկայ ըսին , Դուն ես անոր աշա-
կերտը . իսկ մենք Մովսէսին աշա-
կերտներն ենք :
29 Մենք գիտենք որ
Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ ,
բայց ասիկայ չենք գիտեր Թէ ուս-
կից է :
30 Պատասխան տուաւ մար-
դը և ըսաւ անոնց , Այսիկայ է
զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք
գիտեր Թէ ուսկից է , և անիկայ
իմ աչքերս բացաւ :
31 Գիտենք որ
Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չը-
ներ , բայց Թէ որ մէկը աստուա-
ծապաշտ ըլլայ ու անոր կամքը
կատարէ , անոր մտիկ կ'ընէ :
32 Հա-
րկաւ սկիզբէն ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
բացած է :
33 Թէ որ Աստուծմէ
չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
կրնար ընել :
34 Պատասխան տուին
և ըսին անոր , Դուն բոլորովին
մեղաց մէջ ծնած ես , ու մեզի վար-
դապետութի՞ւն կ'ընես . և դուրս
ըրին անիկայ :
35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս
ըրին , ու երբոր գտաւ զանիկայ՝
ըսաւ անոր , Դուն կը հաւատա՞ս
36 Աստուծոյ Որդիին : Անիկայ պա-

տասիան տուաւ ու ըսաւ , ՏԷՐ
37 Քրիստոս է որ հաւատամ անոր : Յի-
Յիսուս ըսաւ անոր , Տեսար ալ
անիկայ , և քեզի հետ խօսողը ան
38 է : Ընդիկայ ալ ըսաւ , Կը հա-
ւատամ՝ Տէր . ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ : Յիսուս ը-
սաւ , Ես դատաստանի համար ե-
կայ աս աշխարհս , որ չտեսնող-
ները տեսնեն և տեսնողները կու-
բանան :
40 Յիսուսի փարիսեցիներէն ոմանք որ իր
հետ էին , աս բաները լսելով՝ ը-
սին իրեն , Մի՞թէ մենք ալ կույր
41 ենք : Յիսուս ըսաւ անոնց , Թէ
որ կույր ըլլայիք , դուք մեղք չէիք
ունենար . բայց հիմա կ՚ըսէք թէ
կը տեսնենք , ասոր համար ձեր
մեղքը յիւր վրայ կը մնայ :

ԺԱ. Ժ.

1 Ամէն ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Ան որ դռնէն չմտնէր ոչխար-
ներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն
կ՚ելլէ , անիկայ գող ու աւազակ
2 է : Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ ,
անիկայ ոչխարներուն հովիւն է :
3 Դռնապանը կը բանայ անոր , և
ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն ,
ու իր ոչխարները անունովին կը
կանչէ , և դուրս կը հանէ զանոնք :
4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ ,
անոնց առջևէն կ՚երթայ , ու ոչ-
խարները իր ետևէն կ՚երթան , ին-
չու որ անոր ձայնը կը ճանչնան :
5 Ասկայն օտարի ետևէ չեն երթար .
հապա անկէ կը փախչին , ինչու որ
օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար :
6 Յիսուս աս առակը ըսաւ անոնց ,
բայց անոնք չէին իմանար թէ ինչ
7 էր որ իրենց կը խօսէր : Յի-
սուս նորէն ըսաւ անոնց , Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը : Ամէն
անոնք որ ինծմէ առաջ եկան , գող
ու աւազակ էին , բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները : Ես եմ դուռը .
թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պի-
տի փրկուի , ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ և արօտ գտնէ : Գողը չգայ ,
միայն թէ գողնալու և սպաննելու
ու կորսընցնելու համար . Ես եկայ
որ կեանք ունենան , և աւելի
ունենան : Ես եմ բարի հովիւը . 11
բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
ներուն համար կը դնէ : Վարձկան 12
վարձկանը որ հովիւ չէ ու ոչխար-
ները իրը չեն , երբոր կը տեսնէ
գայլը որ կու գայ , կը թողու ոչ-
խարները ու կը փախչի . և գայլը
կը յափշտակէ ոչխարները ու զա-
նոնք կը ցրուէ : Ան վարձկանը 13
կը փախչի , ինչու որ վարձկան է
ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
մար : Ես եմ բարի հովիւը , և 14
կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչ-
ցուիմ իմիններէս : Ինչպէս որ 15
Հայրը զիս կը ճանչնայ , ես ալ
Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ կեան-
քս ոչխարներուն համար կը դնեմ :
Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ , որոնք 16
աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է
որ բերեմ , ու իմ ձայնիս պիտի
լսեն , և պիտի ըլլան մէկ հօտ
մէկ հովիւ : Ինծի համար Հայ- 17
րը զիս կը սիրէ , որ ես իմ
կեանքս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ
անիկայ : Մէկը չունի անիկայ 18
ինծմէ , հապա ես կը դնեմ անիկայ
ինքիրմէս . իշխանութիւն ունիմ
անիկայ դնելու , և իշխանութիւն
ունիմ անիկայ նորէն առնելու . աս
պատուէրը իմ Հօրմէս առի :
Նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլ- 19
լար Հրէից մէջ աս խօսքերուն հա-
մար : Ան անոնցմէ շատերը կ՚ը- 20
սէին , Դեւ կայ ատոր ներսի դին՝
ու խելքնուաճ է , ինչո՞ւ ատոր մտիկ
կ՚ընէք : Ուրիշները կ՚ըսէին , Ա- 21
խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն .
միթէ դեւը կրնա՞յ կոյրերուն աչքե-
րը բանալ :
Ան ատեն Երուսաղէմ նաւա- 22
կատիքի ժողը եղաւ , ու ձմեռ էր :
Ան Յիսուս կը պտըտէր տաճարին 23
մէջ Սողոմոնին սրահը : Ան Հրէ- 24
րեաները անոր չորս կողմը առին ու
ըսին անոր , Մինչև ե՞րբ մեզ տա-
րակուսանաց մէջ կը թողուս . թէ
որ Քրիստոսը դուն ես , մեզի հա-
մարձակ ըսէ : Յիսուս պատաս- 25
խան տուաւ անոնց , Ձեզի ըսի ու

չէք հաւատար . ան գործքերը որ
ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ ,
անոնք կը վկայեն ինծի համար :
26 Բայց դուք չէք հաւատար , ինչու
որ իմ ոչխարներէս չէք , ինչպէս որ
27 ձեզի ըսի : Իմ ոչխարներս իմ
ձայնիս կը լսեն , ես ալ անոնք կը
ճանչնամ , ու իմ ետևէս կու գան .
28 Եւ ես անոնց յաւիտենական կեանք
կու տամ , ու յաւիտեան պիտի
չկորսուին , և մէկը իմ ձեռքէս
29 պիտի չյափշտակէ զանոնք : Իմ
Հայրս որ անոնք ինծի տուաւ , ա-
մէնէն մեծ է , և մէկը չկրնար իմ
30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել : Ես
ու Հայրը մէկ ենք :
31 Ան առենը Հրէաները նորէն
քարեր վերցուցին , որ անիկայ
32 քարկոծեն : Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց , Շատ բարի գործ-
քեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս ,
անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը
33 քարկոծէք : Հրէաները պատաս-
խան տուին անոր՝ ըսելով , Խարի
գործի համար քեզ չենք քարկոծեր ,
հապա հայհոյութեան համար , և
քանզի դուն որ մարդ ես , ինք-
34 զինքդ Աստուած կ'ընես : Յիսուս
պատասխան տուաւ անոնց , Չէ՞
որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է ,
Ես ըսի Թէ դուք աստուածներ էք :
35 Եթէ որ աստուածներ կ'անուանէ
զանոնք , որոնց որ Աստուծոյ խօսքը
եղաւ , (ու կարելի չէ որ Սուրբ գը-
36 լուածը աւրուի ,) Հապա ան որ
Հայրը սրբեց և աշխարհս խրկեց ,
դուք Անոր կ'ըսէք Թէ Հայհոյու-
Թիւն կ'ընես , Աստուծոյ Որդի եմ
37 ըսելուս համար : Եթէ որ իմ Հօրս
գործքերը չեմ գործեր , ինծի մի
38 հաւատաք . Հապա Թէ որ կը
գործեմ , Թէև ինծի չէք հաւա-
տար , գոնե գործքերուն հաւատա-
ցէք . որ գիտնաք ու հաւատաք Թէ
Հայրը իմ մէջս է , և ես անոր
մէջ :
39 Նորէն կը փնտռէին զանիկայ
բռնել , և անոնց ձեռքէն ելաւ .
40 Ու նորէն գնաց Յորդանանու ան-
դիի կողմը՝ ան տեղը , ուր որ Յով-
հաննէս առաջուց կը մկրտէր , ու
հոն կեցաւ : 41 Ու շատերը եկան
անոր ու կ'ըսէին , Իրաւ Յով-
հաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ .
Բայց ինչ որ Յովհաննէս բաւ ա- 42
նոր համար , ամէնը ճշմարիտ էր .
և շատ մարդիկ հոն անոր հաւա-
տացին :

ԳԼ . ԺԱ

Ու Մարիամին և անոր քրոջը Մար- 1
Թային գիղէն՝ Նեթանիայէն
Ղազարոս անունով մէկը հիւանդ
էր : Ասիկա ան Մարիամն էր , որ 2
Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը
իր մազերովը սրբեց , որուն եղբայ-
րը Ղազարոս հիւանդ էր : Ուստի 3
Եր քոյրերը հրէշ խրկեցին անոր ու
ըսին , Տէր՝ ահա անիկայ որ դուն
կը սիրես , հիւանդ է : Յիսուս 4
երբոր լսեց , ըսաւ , Այս հիւան-
դութիւնը մահուան համար չէ ,
հապա Աստուծոյ փառացը համար ,
որ Աստուծոյ Որդին անով փառա-
ւորուի : Մրդ Յիսուս կը սիրէր 5
Մարթան և անոր քոյրը ու Ղա-
զարոսը : Ասկ երբոր լսեց Թէ 6
հիւանդ է , եղած տեղը երկու օր
ալ կեցաւ : Ես անկէ ետքը ըսաւ 7
աշակերտներուն , Եկէ՛ նորէն Հրէ-
աստան երթանք : Աշակերտները 8
իրեն ըսին , Ռաբբի՛ Հրէաները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծե-
լու , ու նորէն հո՞ն կ'երթաս :
Պատասխան տուաւ Յիսուս , Չէ՞ 9
որ օրը տասներկու ժամ է . Թէ
որ մէկը ցորեկը քալէ , չսահիր ,
ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը
տեսնէ . Բայց Թէ որ մէկը գիշերը 10
քալէ , կը սահի , ինչու որ իր
հետը լոյս չկայ : Ես բաները ըսե- 11
լէն ետև ըսաւ անոնց , Ղազարոս
մեր բարեկամը քնացած է , բայց
կ'երթամ որ անկէ արթընցը-
նեմ : Ես աշակերտները ըսին , 12
Տէր՝ Թէ որ քնացած է , պիտի ա-
ռողջանայ : Ասկ Յիսուս անոր 13
մեռնելուն համար կ'ըսէր , բայց ա-
նոնք կը կարծէին Թէ քունի քնանա-
լուն համար կ'ըսէր : Ես առենը 14
Յիսուս յայտնապէս ըսաւ անոնց ,
Ղազարոս մեռաւ . Ու ես ուրախ 15

եմ ձեզի համար որ հոն չէի, որ դուք հաւատաք. բայց երթանք անոր։ Յովմաս որ Երկուորեակ կ'ըսուէր, ըսաւ իր աշակերտակիցներուն, Մենք ալ երթանք որ անոր հետ մեռնինք։

17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ որ անիկայ արդէն չորս օրուան գերեզմանը դրուած էր։ 18 Ու Խթանիա Երուսաղէմին մօտ էր՝ տասնուհինգ ասպարէզի չափ։ 19 Ու Հրեաներէն շատերը Մարթային ու Մարիամին եկած էին որ միխիթարեն զանոնք իրենց եղբօրը համար։ 20 Երբ երբոր լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու գայ, զանիկայ դիմաւորելու գնաց, բայց Մարիամ տանը մէջ նստեր էր։ 21 Ու Մարթա ըսաւ Յիսուսին, Տէր՝ թէ որ հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս չէր մեռներ. 22 Բայց գիտեմ որ հիմա ալ դուն ինչ որ խնդրես Աստուծմէ, Աստուած պիտի տայ քեզի։ 23 Յիսուս ըսաւ անոր, Ոտ եղբայրդ 24 յարութիւն պիտի առնէ։ Մարթա ըսաւ անոր, Գիտեմ որ յարութեան ժամանակը՝ վերջին օրը յարութիւն պիտի առնէ։ 25 Յիսուս ըսաւ անոր, Ես եմ յարութիւնը և կեանքը. ան որ ինծի կը հաւատայ, թէև մեռնի՝ պիտի ապրի. 26 Ու ան ամէնը որ կենդանի է ու ինծի կը հաւատայ, յաւիտեան պիտի չմեռնի. դուն կը հաւատաս 27 սորա։ Ըսաւ անոր, Այո՛ Տէր՝ ես հաւատացեր եմ որ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, 28 որ աշխարհք գալու էիր։ Ու երբոր ասիկա ըսաւ, գնաց իր քոյրը Մարիամը գաղտուկ մը կանչեց՝ ըսելով, Վարդապետը եկեր է՝ ու քեզ կը կանչէ։ 29 Անիկայ լսածին պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր։ 30 Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր, հապա ան տեղն էր, ուր որ Մարթա զանիկայ դիմաւորեց։ 31 Յայց Հրեաները որ անոր հետ տանը մէջն էին ու կը միխիթարէին զանիկայ, երբոր տեսան որ Մարիամ շուտ մը ելաւ ու գնաց, յետեւ ալ անոր եկան գացին, ըսելով թէ

Գերեզմանը կ'երթայ որ հոն տեղը լայ։ Իսկ Մարիամ երբոր Յիսուսին եղած տեղը եկաւ ու զանիկայ տեսաւ, անոր ոտքը իյնալով ըսաւ անոր, Տէր՝ թէ որ հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս չէր մեռներ։ 33 Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ կու լար, և անոր հետ եկող Հրեաները որ կու լային, իր հոգւոյն մէջ հառաչեց ու խռովիցաւ, 34 Ու ըսաւ, Ո՞ւր դրած էք անիկայ. ըսին իրեն, Տէր՝ եկո՛ւր ու տես։ 35 Յիսուս լացաւ։ 36 Ուստի Հրեաները կ'ըսէին, Նայեցէք որչափ կը սիրէր զանիկայ։ 37 Ոմանցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին, Ասիկայ որ կոյրին աչքերը բացաւ, չէ՞ր կրնար ընել որ ասոր ալ չմեռնէր։ 38 Յիսուս նորէն իր մէջ հառաչելով՝ գերեզմանը կու գայ. և անիկայ քարայր մըն էր, ու անոր վրայ քար մը դրուած էր։ 39 Յիսուս ըսաւ, Վերցէք քարը. մեռելին քոյրը Մարթան ըսաւ անոր, Տէր՝ արդէն հոտած պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս օրուան է։ 40 Ըսաւ անոր Յիսուս, Չհաւատացիր որ եթէ հաւատաս, Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես։ 41 Ուստի վերցուցին քարը. և Յիսուս իր աչքերը վեր վերցուց ու ըսաւ, Հա՛յր՝ շնորհակալ եմ քեզմէ, որ ինծի լսեցիր։ 42 Ու ես գիտէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես. բայց ասոնց բոլորտիքը կայնող ժողովուրդին համար ըսի, որ հաւատան թէ դուն խրկեցիր զիս։ 43 Ու ասոնք ըսելէն ետքը, մեծ ձայնով մը կանչեց, Ղազարո՛ւ, դուրս եկուր։ 44 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռքերը պատանիքով կապած, և երեսը վարշամակով պատած. Յիսուս ըսաւ անոնց, Արձակեցէ՛ք զանիկայ ու թողէ՛ք որ երթայ։

45 Ու Հրեաներէն շատերը որ Մարիամին եկեր էին, երբոր Յիսուսի ըրածը տեսան, հաւատացին իրեն։ 46 Բայց անոնցմէ ոմանք գացին փարիսեցիներուն, ու Յիսուսի ըրածը անոնց պատմեցին։

47 Ուստի քահանայապետները և

փարիսեցիները ժողով գումարեցին՝ ու ըսին , Ի՞նչ ընենք , քանզի այս
48 մարդը շատ հրաշքներ կ՚ընէ : Թէ որ անոր ասանկ թողու տանք , ամէնքն ալ անոր պիտի հաւատան , և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր տեղը ու ազգը պիտի վերցընեն :
49 Ու անոնցմէ մէկը Կայիափա անուն՝ որ անոր տարեւոյն քահանայապետն էր , ըսաւ անոնց , Դուք բան մը չէք գիտեր ։
50 Ու չէք ալ խորհիր , թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի , ու բոլոր ազգը չկորսուի :
51 Բայց այս բանը չէ թէ ինքիրմէն զրուցեց , հապա ան տարուան քահանայապետը ըլլալով , մարգարէացաւ թէ Յիսուս ազգին համար
52 պիտի մեռնէր . Ու չէ թէ միայն ազգին համար , հապա որ Աստուծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ մէկտեղ ժողվէ :
53 Եւ ան օրէն ետև խորհուրդ ըրին
54 որ սպաննեն զանիկայ : Ուստի Յիսուս այնկէ ետքը համարձակ չէր պտըտեր Հրէից մէջ , հապա անկէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց , մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Եփրայիմ էր , ու իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ հոն կը կենար :
55 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր , ու անոնց տեղէն շատ մարդիկ զատկէն առաջ Երուսաղէմ ելան որ ինքնիրենք մաքրեն .
56 Ու կը փնտռէին Յիսուսը , ու տաճարին մէջ կեցած ատենները իրարու կ՚ըսէին , Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ , թէ սա տօնիս բնաւ պիտի չգայ :
Իսկ քահանայապետները ու փարիսեցիները պատուէր տուեր էին , որ եթէ մէկը գիտնայ անոր ուր ըլլալը՝ իմացընէ , որ անիկայ բռնեն :

ԺԲ . ԺՒ

1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ , ուր էր Ղազարոս մեռեալը , որն որ Յիսուս
2 մեռելներէն յարուցած էր : Ու հոն անոր ընթրիք մը ըրին . ու Մարթա սպասաւորութիւն կ՚ընէր , և Ղազարոս անոր հետ սեղան նստողներուն մէկն էր :
3 Իսկ Մարիամ մէկ լիտր նարդոսի պատուական մեծագին եղ առնելով , Յիսուսի ոտքերը օծեց ու իր մազերովը անոր ոտքերը սրբեց . և տունը եղին անուշահոտութեամբը լեցուեցաւ .
4 Ուստի աշակերտներուն մէկը Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա՝ որ զանիկայ պիտի մատնէր ,
5 ըսաւ , Ինչո՞ւ համար այս եղը չծախուեցաւ իրիք հարիւր դահեկանի , որ աղքատներուն տրուէր :
6 Այս ըսաւ , չէ թէ աղքատներուն համար իր հոգն էր , հապա որ գող էր , ու գանձանակը ինքը կը պահէր , և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը կրէր :
7 Իսկ Յիսուս ըսաւ , Թո՛ղ տուր անոր . այս բանը իմ պատանքուելուս օրուանը համար պահեց :
8 Վասն զի աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք , բայց զիս ամէն ատեն չունիք :
9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժողովուրդ անոր հոն ըլլալը իմացան , ու եկան , չէ թէ միայն Յիսուսի համար , հապա որ Ղազարոսն ալ տեսնեն , որն որ մեռելներէն յարուց :
10 Իսկ քահանայապետները խորհուրդ ըրին որ Ղազարոսն ալ մեռցընեն .
11 Ինչու որ Հրէաներէն շատերը անոր պատճառովը կ՚երթային ու կը հաւատային Յիսուսի :
12 Հետևեալ օրը շատ ժողովուրդ որ տօնին եկած էին , երբոր լսեցին թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ ,
13 Արմաւենիի ոստեր առին ու ելան զանիկայ դիմաւորելու , և կ՚աղաղակէին , Ովսաննա՝ օրհնեալ է Իսրայէլի թագաւորը՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ :
14 Ու Յիսուս առանակ մը գտնելով անոր վրայ նստաւ , ինչպէս որ գրուած է ,
15 Մի վախնար՝ Սիոնի աղջիկ , ահա քու Թագաւորդ կու գայ իշուառանակի վրայ նստած :
16 Ու անոր աշակերտները առաջ չհմացան այս բաները . բայց երբոր Յիսուս փառաւորուեցաւ , ան ատենը միտքերնին բերին թէ այս բաները անոր համար գրուած էր , և թէ ինքնիր այս

17 բանները ըրին անոր : Ան իր հետը եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու տար թէ Ղազարոսը դերեզմանէն դուրս կանչեց , ու մեռելներէն յա-
18 րուց զանիկայ : Ասոր համար ալ ժողովուրդը զանիկայ դիմաւորեց , վասն զի լսեցին թէ անիկայ աս
19 հրաշքը ըրած էր : Ուստի փարիսեցիները իրարու կ'ըսէին , Կը տես նէ՞ք որ օգուտ մը չէք կրնար ընել . ահա բոլոր աշխարհ անոր ետևէն գնաց :
20 Ան հոն քանի մը Յոյներ կային ոտնին երկրպագութիւն ընելու ելլ-
21 լողներուն մէջ : Ասոնք Փիլիպպոսին եկան , որ Գալիլեայի Ներսայիթայէն էր , և կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին , Տէր , կ'ուզենք
22 Յիսուսը տեսնել : Փիլիպպոս եկաւ ու Անդրէասին ըսաւ , և Անդրէաս ու Փիլիպպոս Յիսուսին ըսի :
23 Յիսուս ալ պատասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ժամանակը հասաւ , որ փառաւո-
24 րուի Որդին մարդոյ : Ա՛մէն ամէն կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով
25 չմեռնի , Ինքը միայնակ կը մնայ . հապա թէ որ մեռնի , շատ պտուղ կը բերէ : Ան որ իր անձը կը սիրէ , պիտի կորսընցնէ զանիկայ . և ան որ իր անձը աս աշխարհիս մէջ կ'ատէ , յաւիտենական կեանց համար պիտի պահէ զա-
26 նիկայ : Թէ որ ինծի կը ծառայէ , Թող իմ ետևէս գայ . ու ես ուր որ եմ , իմ ծառաս ալ հոն պիտի ըլլայ . Թէ որ ինծի կը ծառայէ , Հայրը պիտի պա-
27 տուէ զանիկայ : Հիմա իմ հոգիս խռոված է , և ի՞նչ ըսեմ . Հայր , զիս ազատէ աս ժամէն . բայց ես ասոր համար եկայ աս ժա-
28 մին : Հայր՝ փառաւորէ քու անունդ . ան ատենը ձայն մը եկաւ երկինքէն , Փառաւորեցի ալ , ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ : Ան ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը լսէր , կ'ըսէին՝ Որոտում կ'ըլլայ . ուրիշներ ալ կ'ըսէին՝ Հրեշտակ խո-
30 սեցաւ իրեն հետ : Յիսուս պա-

տասխան տուաւ ու ըսաւ , Այս ձայնը ինծի համար չեկաւ , հապա ձեզի համար : Հիմա է աս աշ- 31
խարհիս դատաստանը , հիմա աս աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի ձգուի : Ես ալ երբոր երկրէն 32
բարձրանամ , ամէնն ալ ինծի պիտի քաշեմ : Այս բանս կը զրուցէր՝ 33
իմացընելով թէ ինչ կերպ մահով պիտի մեռնէր : Ժողովուրդը ա- 34
նոր պատասխանեց , Մենք օրէնքէն լսեցինք որ Քրիստոս յաւիտեան կը մնայ , և դուն ինչո՞ր կ'ըսես թէ պէտք է Որդին մարդոյ բարձրանայ . ո՞վ է աս Որդին մարդոյ :
Ան Յիսուս անոնց ըսաւ , Դիւ 35
մը առեն ալ լոյսը ձեր հետն է . քանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէ՛ք , որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հասնի . ինչու որ խաւարի մէջ քալողը չգիտեր թէ ուր կ'երթայ : Դիւ 36
որ լոյսը ունիք , հաւատացէ՛ք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք . Յիսուս աս բաները զրուցեց , ու գնաց պահուեցաւ անոնցմէ :
Ան թէպէտ այնքան հրաշքներ 37
ըրած էր անոնց առջևը , Բայց աանոնք չէին հաւատար իրեն . Որ 38
կատարուի Եսայի մարգարէին խօսքը , որ ըսաւ , Տէր՝ ո՞վ հաւատաց մեր պատմած լուրին , և Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ : Ան- 39
նոր համար չէին կրնար հաւատալ , որ դարձեալ կ'ըսէ Եսայի , Անոնց 40
աչքերը կուրցուց , և անոնց սիրտերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ աչքովներնին տեսնեն ու սրտովներնին իմանան և դարձի գան , ու ես անոնք բժշկեմ : Այս խօսքը ըսաւ 41
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառքը , ու խօսեցաւ անոր վրայով :
Այսու ամենայնիւ իշխաններէն ալ 42
շատերը իրեն հաւատացին , բայց փարիսեցիներուն համար զանիկայ չէին դաւաներ , որ ժողովարանէն դուրս չձգուին . Ինչու որ մարդոց 43
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին :
Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու կ'ը- 44
սէր , Ան որ ինծի կը հաւատայ՝ ինծի չհաւատար , հապա ինձ խրը-

45 կողքին . Նա՛ ան որ զիս կը տեսնէ ,
46 զիս խրկողը կը տեսնէ : Նա լոյս
եկայ աշխարհ , որ ամէն ոք որ
ինծի հաւատայ , խաւարի մէջ
47 չմնայ : Եւ թէ որ մէկը իմ խօս-
քերս լսէ ու չհաւատայ , ես անիկայ
չեմ դատեր . քանզի ես չեկայ որ
աշխարհը դատեմ , հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ : Ան որ զիս կ'ա-
նարգէ և իմ խօսքերս չընդունիր ,
կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ .
ան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան պի-
տի դատէ զանիկայ վերջին օրը :
49 Ինչու որ ես ինքիրմէս չխօսեցայ .
հապա Հայրը որ զիս խրկեց , ին-
քը ինծի պատուիրեց ինչ որ պիտի
բսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ :
50 Նա գիտեմ որ անոր պատուիրածը
յաւիտենական կեանք է . ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ , ինտոր որ
Հայրը ինծի ըսաւ , անանկ կը
խօսիմ :

ԿԱ . ԺԳ

1 Զատկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս
գիտնալով թէ իր ժամանակը
հասեր է որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը , սիրելով իրենները
որ աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն
ալ սիրեց զանոնք :
2 Նա ընթրիքը որ կ'ըլլար , (Սա-
տանան արդէն Իսկարիովտացի Ի-
մոնեան Յուդային սրտին մէջը դրեր
3 էր , որ զանիկայ մատնէ .) Յիսուս
գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան
իր ձեռքը տուաւ , և թէ ինքը Աս-
տուծմէ ելաւ ու Աստուծոյ քովը
4 կ'երթայ , Ընթրիքէն ելաւ , և
հանդերձները մէկդի դրաւ ու
ընծակ մը առնելով մէջքը փաթ-
5 թեց : Ետքը կոնքին մէջ ջուր
ընդուց , ու սկսաւ աշակերտներուն
ոտքերը լուալ , և ան իր փաթ-
6 թուած ընծակովը սրբել : Ասա-
տի հկաւ Սիմոն Պետրոսին . ան
ալ ըսաւ անոր , Տէր՝ դո՞ւն իմ
7 ոտքերս պիտի լուաս : Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր ,
Ինչ որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես
իմանար , հապա ետքը պիտի իմա-
8 նաս : Պետրոս ըսաւ անոր , Ին-
նաւ դուն իմ ոտքերս պիտի չը-
լուաս ; պատասխան տուաւ անոր
Յիսուս , Թէ որ քեզ չլուամ ,
դուն ինծի հետ բաժին չունիս :
Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր , Տէր՝ 9
չէ թէ միայն ոտքերս , հապա նաև
ձեռքերս ու գլուխս : Յիսուս ը- 10
սաւ անոր , Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն ի զատ ուրիշ բան պէտք
չէ , այլ բոլորովին մաքուր է . և
դուք մաքուր էք , բայց չէ թէ
ամէնքդ : Վասն զի գիտէր զա- 11
նիկայ որ զինքը պիտի մատնէր .
անոր համար ըսաւ՝ Չէ թէ ամէնքդ
ալ մաքուր էք : Եւ երբոր անոնց 12
ոտքերը լուաց , և իր հանդերձները
առնելով նորէն սեղան նստաւ , ը-
սաւ անոնց , Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձե-
զի : Դուք զիս Վարդապետ ու 13
Տէր կը կոչէք , և աղէկ կ'ըսէք ,
ինչու որ այնպէս եմ : Հապա թէ 14
որ ես Տէրս ու Վարդապետս ձեր
ոտքերը լուացի , պէտք է որ դուք
ալ իրարու ոտքերը լուաք : Վասն 15
զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի , որ
ինտոր ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք :
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , 16
Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ , ոչ
ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ
է : Եթէ դուք աս բաները գի- 17
տէք , երանելի էք՝ թէ որ ասոնք
կատարէք : Չէ թէ ձեր ամենուն 18
համար կ'ըսեմ . Ես զիս ընտրեցի ,
ճանչցամ անոնք որ ես ընտրեցի ,
հապա որ ան գրուածը կատարուի
թէ Ան որ իմ հետս հաց կ'ուտէր ,
ինծի դէմ կրունկ վերցուց : Հի- 19
մակուընէ կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ
եղեր , որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք
թէ ես ան եմ : Ճշմարիտ ճշմա- 20
րիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ով որ կ'ըն-
դունի անիկայ որ ես կը խրկեմ ,
զիս կ'ընդունի . և ով որ զիս կ'ըն-
դունի , զիս խրկողը կ'ընդունի :
Յիսուս երբոր աս ըսաւ , Ի՛ր հո- 21
գիին մէջ խռովեցաւ , և վկայեց ը-
սելով , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը զիս պի-
տի մատնէ : Աստուծոյ աշակերտները 22
տարակուսած իրարու կը նայէին
թէ ո՞րու համար կը զրուցէ : Ու 23

աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսի
գովը նստած , որն որ Յիսուս կը
24 սիրէր : Ու Սիմոն Պետրոս անոր
ակը կ'ընէր հարցընելու թէ ո՞վ
պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար
25 կը զրուցէ : Ան ալ Յիսուսին
կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ ա-
26 նոր , Տէր՝ ո՞վ է ան : Յիսուս
պատասխան տուաւ , Անիկայ է
որուն որ պատառը թրջելով կու
տամ . և թրջելով պատառը Ի-
կարիովտացի Սիմոնեան Յուդա-
27 յին տուաւ : Ու պատառէն ետքը
Սատանան անոր ներսը մտաւ :
Ու Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչ որ
28 պիտի ընես , շուտով ըրէ : Բայց
ասոնց բանը սեղան նստողներէն մէկը
չհասկըցաւ , թէ ինչու համար ը-
29 սաւ անոր : Ոմանք գի ոմանք կը
խորհէին թէ՝ որովհետև գանձա-
նակը Յուդան կը պահէր , Յի-
սուս անոր կ'ըսէր , Ծախածդ առ
ինչ որ մեզի ասոնց պէտք է ,
կամ որ աղքատներուն բան մը
30 տայ : Անիկայ ալ պատառը ա-
ռածին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ ,
ու գիշեր էր :
31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ,
Յիսուս ըսաւ , Հիմա փառաւո-
րուեցաւ Որդին մարդոյ , ու Ա-
ստուած փառաւորուեցաւ անով .
32 Եթէ որ Աստուած անով փառա-
ւորուեցաւ , Աստուած ալ անիկայ
իր անձովը պիտի փառաւորէ , և
շուտով պիտի փառաւորէ զանիկայ :
33 Ո՛րդեակք՝ քիչ մը ատեն ալ
ձեզի հետ եմ . զիս պիտի փնտռէք .
և ինչպէս որ Հրեաներուն ըսի
Թէ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուք
չէք կրնար գալ , հիմա ձեզի ալ
34 կ'ըսեմ : Նոր պատուիրան մը
կու տամ ձեզի որ միկզմիկ սիրէք ,
ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի , որ դուք
35 ալ միկզմիկ սիրէք : Ասով ա-
մէնը պիտի գիտնան Թէ իմ աշա-
կերտներս էք , Թէ որ իրարու միայ
36 սէր ունենաք : Սիմոն Պետրոս
ըսաւ անոր , Տէր՝ ո՞ւր կ'երթաս .
Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ,
Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուն հիմա
չես կրնար իմ ետևէս գալ , բայց
ետքը պիտի դաս իմ ետևէս :
Պետրոս ըսաւ անոր , Տէր՝ ինչո՞ւ 37
հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ .
ես իմ կեանքս ալ քեզի համար պի-
տի դնեմ : Յիսուս պատասխան 38
տուաւ անոր , Քու կեանքդ պիտի
դնես ինձի համար . Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ քեզի , Աւրը պիտի
չհասնի մինչև որ դուն իրիք անգամ
զիս ուրանաս :

ԺԴ . ԺՈՂ

Սիրտերնիդ չխռովի . Հաւատաք 1
Աստուծոյ հաւատացէք , ինծի ալ հա-
ւատացէք : Իմ Հօրս տունը շատ 2
բնակարաններ կան . ապա թէ ոչ
ես ձեզի պիտի ըսէի : Հո՛ կ'եր-
թամ ու ձեզի տեղ կը պատրաս-
տեմ : Ու թէ որ երթամ ու 3
ձեզի տեղ պատրաստեմ , նորէն
կու գամ և ձեզ քովս կ'առնեմ ,
որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք ալ
հոն ըլլաք : Ու ուր որ ես կ'եր- 4
թամ՝ գիտէք , ու ճամբան ալ
գիտէք :
Թովմաս ըսաւ անոր , Տէր՝ չենք 5
գիտեր ուր կ'երթաս , և ի՞նչպէս
կրնանք ճամբան գիտնալ : Յի- 6
սուս ըսաւ անոր , Ես եմ ճամբան
ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը .
մէկը Հօրը քով չգար , եթէ ոչ
ինծմով : Թէ որ զիս ճանչնայիք՝ 7
իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք , և
ասկէ ետև կը ճանչնաք անիկայ ու
տեսաք անիկայ :
Փիլիպպոս ըսաւ անոր , Տէր՝ 8
Հայրը մեզի ցուցուր , ու հերիք է
մեզի : Յիսուս ըսաւ անոր 9
քան ժամանակ ձեզի հետ եմ , և
զիս չճանչցար Փիլիպպոս . ան որ
զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ , և դուն
ինծի՞ր կ'ըսես Թէ Հայրը մեզի
ցուցուր : Չե՞ս հաւատար Թէ 10
ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը իմ
մէջս է . ան խօսքերը որ ես ձեզի
կը խօսիմ , չե՛մ Թէ ինքիրմէս կը
խօսիմ , հապա Հայրը որ իմ մէջս
բնակած է , անիկայ կը գործէ ան
գործքերը : Հաւատացէք ինծի , 11
Թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
իմ մէջս է . Այլապէս Թէ ոչ գոնէ 12

գործքերուն համար ինձի հաւատացէք : Ո՛չմարիւտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինձի կը հաւատայ , ան գործքերը որ ես կը գործեմ , ինքն ալ պիտի գործէ , և անոնցմէ աւելի մեծ գործէ պիտի գործէ , ինչու որ ես Հօրս քով կ'երթամ : Ու իմ անունովս 13 ինչ որ խնդրէք , պիտի կատարեմ 14 անիկայ , որ Հայրը Որդիովը փառաւորուի . Եթէ որ իմ անունովս բան մը խնդրէք , ես անիկայ պիտի կատարեմ : Եթէ որ զիս կը սիրէք , իմ պատուիրանքներս պահեցէք : Ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ , և ուրիշ Մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի , որ յաւիտեան 17 ձեզի հետ բնակի , Ո՛ճմարտութեան Հոգին , որ աս աշխարհս անիկայ չկրնար ընդունիլ , ինչու որ չտեսներ անիկայ ու չճանչնար անիկայ . բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ , ինչու որ ձեր քովը կը բնակի և ձեր հետը պիտի ըլլայ : 18 Ձեզ որբ չեմ թողուր , կու գամ 19 ձեզի : Մինչ մը աւելին եւս՝ ալ աշխարհս զիս չտեսներ . բայց դուք պիտի տեսնէք զիս , ինչու որ ես կենդանի եմ , և դուք կենդանի 20 պիտի ըլլաք : Ան օրը պիտի գիտնաք թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ , և դուք 21 իմ մէջս , ես ալ ձեր մէջը : Ան որ իմ պատուէրներս կը բռնէ ու կը պահէ անոնք , անիկայ է զիս սիրողը . և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սիրուի . ու ես անիկայ պիտի սիրեմ , և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ :

22 Ասաւ անոր Յուդա , (ոչ Ի-կարիովտացին ,) Տէր՝ ինչպէս կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի պիտի յայտնես , և չէ թէ աշխարհին :

23 Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Եթէ որ մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ . ու իմ Հայրս անիկայ պիտի սիրէ , և անոր պիտի գանք ու անոր քովը 24 օթեւան պիտի ընենք : Ան որ զիս չսիրեր , իմ խօսքերս չպահեր , ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմս չէ , 25 հապա Հօրը՝ որ զիս խրկեց : Ա-

բաներըը ձեզի խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ : Բայց Մխիթարիչը՝ 26 Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ , անիկայ ձեզի բոլորը պիտի սորվեցընէ , և ինչ որ ձեզի ըսի՝ միտքերնիդ պիտի բերէ : Խաղաղութիւն կը թողում 27 ձեզի , իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի . չէ թէ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ . սիրտերնիդ չխռովի ու չվախնայ : Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի թէ Կ'երթամ ու ձեզի կու գամ . թէ որ զիս սիրէիք , պիտի ուրախանայիք , թէ ես Հօրը քով կ'երթամ . 28 29 30 31 ինչու որ իմ Հայրս ինձմէ մեծ է : Ու հիմակուց դեռ չեղած ըսի ձեզի , որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք : Ալ ձեր հետը շատ պիտի չխօսիմ , ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը կու գայ , և իմ վրաս բան մը չունի . Հապա թէ աշխարհս գիտնայ որ ես Հօրը կը սիրեմ , ու ինչպէս որ Հայրը ինձի պատուիրեց , անանկ կ'ընեմ . ելէք ասկէ երթանք :

ԺԵ . ԺՈՂ

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը , և իմ 2 Հայրս մշակն է : Իմ ձիւղ որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերը , կը կտրէ զանիկայ . և ամէնը որ պտուղ կը բերէ , կը մաքրէ զանիկայ , որ աւելի պտուղ բերէ : 3 Դուք հիմակուընէ մաքուր էք ան 4 խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ : Իմ մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէջը . ինչպէս որ ձիւղը չկրնար ինքիրմէն պտուղ բերել , թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ , նոյնպէս ալ դուք չէ՛ր կրնար , թէ որ իմ վրաս 5 հաստատուած չըլլաք : Ես որթն եմ ա՛ դուք ձիւղերն էք . ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես անոր վրայ , անիկայ շատ պտուղ կը բերէ , ինչու որ առանց ինձի բան մը չէք կրնար ընել : 6 Եթէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ , անիկայ ձիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է . և կը ժողվեն զանոնք ու կրակը կը նետեն , ու կ'այրին : 7 Եթէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ

խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան , ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք , ու պիտի
8 ըլլայ ձեզի : Այսով իմ Հօրս փա-
ռաւորուեցաւ , որ դուք շատ պը-
տուղ բերէք , ու իմ աշակերտներս
ըլլաք :
9 Ինչպէս որ Հայրը զիս սիրեց , ես
ալ ձեզ սիրեցի . իմ սիրոյս մէջ
10 հաստատ կեցէք : Եթէ որ իմ պա-
տուէրներս պահէք , իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք . ինչպէս որ ես իմ
Հօրս պատուէրները պահեցի , և
11 անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ : Այս
բաները ձեզի խօսեցայ որ իմ ու-
րախութիւնս ձեր մէջը մնայ , ու ձեր
12 ուրախութիւնը լման ըլլայ : Այս է
իմ պատուէրս որ միկզմիկ սիրէք ,
13 ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի : Այսչէ
աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունե-
նալ , որ մէկը իր կեանքը բարե-
14 կամներուն համար դնէ : Դուք իմ
բարեկամներս էք , թէ որ ընելու
ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուի-
15 րեմ : Այսչէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ
անուաներ , ինչու որ ծառան չգի-
տեր իր տէրը ինչ կ'ընէ . հապա
ես ձեզ բարեկամ անուանեցի , ին-
չու որ ան ամէն բաները որ իմ
Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի :
16 Չէ թէ դուք զիս ընտրեցիք , հա-
պա ես ձեզ ընտրեցի , ու դրի ձեզ ,
որ դուք երթաք և պտուղ բերէք ,
ու ձեր պտուղը մնայ . որպէս զի իմ
անունովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք ,
17 ձեզի տայ : Այս կը պատուիրեմ
ձեզի որ միկզմիկ սիրէք :
18 Եթէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ ,
գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց :
19 Եթէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք ,
աշխարհ իրենները կը սիրէր . բայց
որովհետև աշխարհէ չէք՝ հապա ես
ձեզ աշխարհէն ընտրեցի , անոր հա-
20 մար աշխարհ ձեզ կ'ատէ : Միտ-
քերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի
ըսի Թէ Ծառան իր տիրոջմէն
մեծ չէ . Թէ որ զիս հալածեցին ,
ձեզ ալ պիտի հալածեն . Թէ որ
իմ խօսքս պահեցին , ձերն ալ պի-
21 տի պահեն : Այլ ասոնք ամէն բա-
ները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
համար , ինչու որ չճանչցան անիկայ
որ զիս խրկեց : Եթէ որ ես եկած և 22
անոնց խօսած չըլլայի , անոնք մեղք
չէին ունենար . բայց հիմա իրենց
մեղքին պատճառանք մը չունին :
Ան որ զիս կ'ատէ , իմ Հայրս ալ 23
կ'ատէ : Եթէ որ ան գործքերը ի- 24
րենց մէջը ըրած չըլլայի , որոնք ու-
րիշ մէկը չէ ըրած , անոնք մեղք
չէին ունենար . բայց հիմա տեսան ,
ու ատեցին զիս ալ իմ Հայրս ալ :
Սակայն որ կատարուի ան 25
խօսքը որ իրենց օրինացը մէջ գը-
րուած է Թէ Զուր տեղը զիս ա-
տեցին : Այլ երբոր Մխիթարի- 26
չը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի
խրկեմ , ան ճշմարտութեան Հո-
գին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ , անիկայ ին-
ձի համար պիտի վկայէ . Ու դուք 27
ալ կը վկայէք , ինչու որ սկիզբէն
ի վեր իմ հետս էք :

ԳԼ . ԺՂ

Այս բաները ձեզի խօսեցայ որ չգայ- 1
թակղիք : Իրենց ժողովարան- 2
ներէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ . ու
ժամանակ ալ պիտի գայ որ ամէն
ով որ ձեզ սպաննէ , անանկ պիտի
սեպէ Թէ Աստուծոյ պաշտօն կը մա-
տուցանէ : Ու ասոնք բաները 3
պիտի ընեն՝ անոր համար որ ոչ
Հայրը ճանչցան ոչ ալ զիս :
Այլ ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ 4
որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ
բերէք Թէ ես ըսի ձեզի . և ասոնք բա-
ները սկիզբէն չըսի ձեզի , ինչու որ
ես հետերնիդ էի :
Սակայն հիմա ես կ'երթամ զիս 5
խրկողին քովը , և ձեզմէ մէկն ալ
չհարցըներ ինծի Թէ Ո՞ւր կ'եր-
թաս : Այլ որովհետև ասոնք բանե- 6
րը ձեզի խօսեցայ , ձեր սիրտերը
տրտմութիւնով լեցաւ : Այլ ես 7
ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի , ազէկ է
ձեզի Թէ որ ես երթամ . քանզի
Թէ որ ես չերթամ , Մխիթարիչը
ձեզի չգար . հապա Թէ որ երթամ ,
անիկայ ձեզի կը խրկեմ : Ու ին- 8
քը երբոր գայ՝ աշխարհը պիտի
յանդիմանէ մեղքի համար և ար-
դարութեան համար ու դատաս-
տանի համար : Մեղքի համար՝ որ 9

10 ինձի չեն հաւատար . Երդաբու-
թեան համար՝ որ ես իմ Հօրս քով
կ'երթամ , և ալ զիս չէք տեսներ .
11 Ու դատաստանի համար՝ որ աս աշ-
խարհիս իշխանը դատապարտուած
12 է : Ձեզի տակաւին շատ բաներ
ունիմ ըսելու , բայց հիմա չէք կրը-
13 նար տանիլ : Իսկ երբոր ինքը՝
Ճշմարտութեան Հոգին գայ , ամէն
Ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ
ձեզի , ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն
պիտի խօսի , հապա ինչ որ լսէ՝
ան պիտի խօսի ու գալիքները ձե-
14 զի պիտի պատմէ : Ինիկայ զիս
պիտի փառաւորէ , ինչու որ իմինէս
15 պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ : Ին
ամէն բաները որ Հայրը ունի ,
իմս է . անոր համար ձեզի ըսի թէ
իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատ-
16 մէ : Փիչ մը ատենէն՝ ալ զիս
պիտի չտեսնէք , և դարձեալ քիչ
մը ատենէն զիս պիտի տեսնէք ,
քանզի ես Հօրը կ'երթամ :
17 Ետոր համար աշակերտներէն ոմանք
իրարու կ'ըսէին , Ո՞նչ է աս որ
մեզի կ'ըսէ թէ Փիչ մը ատենէն՝
ալ զիս պիտի չտեսնէք . և դար-
ձեալ քիչ մը ատենէն զիս պիտի
տեսնէք . և Հանգի ես Հօրը
18 կ'երթամ : Ու կ'ըսէին , Ո՞նչ
պիտի ըլլայ ան Փիչ մըն ալը՝ որ
կ'ըսէ . չենք գիտեր ինչ կը գը-
19 բուցէ : Իսկ Յիսուս գիտնալով
որ կ'ուզեն իրեն հարցընել , ըսաւ
անոնց , Ետոր համար իրարու կը
հարցընէք , որ ըսի թէ Փիչ մը
ատենէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք ,
և դարձեալ քիչ մը ատենէն զիս
20 պիտի տեսնէք : Ճշմարիտ Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի , դուք պիտի լաք
ու ողբաք , բայց աշխարհս պիտի
ուրախանայ . դուք պիտի տրտմիք ,
սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութեան պիտի փոխուի : Ինիկ
մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմու-
թիւն կ'ունենայ , ինչու որ իր ժա-
մը հասած է . բայց երբոր տղան
ծնանի , ալ նեղութիւնը միտք չը-
բերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ
22 մարդ մը ծնաւ : Ու յիրաւի դուք
հիմա տրտմութիւն ունիք . բայց ես
ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , և ձեր
սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան , ու
ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
պիտի չհանէ : Ու ան օրը ինձի 23
բան մը պիտի չհարցընէք : Ճշ-
մարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ
իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր-
մէն , պիտի տայ ձեզի : Մինչև 24
հիմա իմ անունովս բան մը չը-
խնդրեցիք . խնդրեցէք ու պիտի
առնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
լման ըլլայ : Ա բաները առակ- 25
ներով խօսեցայ ձեզի . Բայց ժա-
մանակ պիտի գայ , որ ալ ձեզի
առակներով պիտի չխօսիմ , հա-
պա յայտնապէս Հօրը վրայով պի-
տի պատմեմ ձեզի : Ան օրը իմ 26
անունովս պիտի խնդրէք . և չեմ
ըսեր ձեզի թէ ես ձեզի համար պի-
տի աղաչեմ Հօրը . Ինչու որ ին- 27
քը Հայրը ձեզ կը սիրէ , վասն զի
դուք զիս սիրեցիք և հաւատացիք
թէ ես Աստուծմէ ելայ : Հօրմէն 28
ելայ ու աշխարհ եկայ . նորէն կը
թողում աշխարհը և Հօրը կ'եր-
թամ :
Իսին անոր իր աշակերտները , 29
Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս ,
և առակ մըն ալ չես ըսեր : Հի- 30
մա իմացանք որ ամէն բանը գիտես
և բան մը ալ պէտք չէ որ մէկը քե-
զի հարցընէ . ասով կը հաւատանք
որ Աստուծմէ ելար : Յիսուս պա- 31
տասխան տուաւ անոնց , Հիմա կը հաւատաք . Ահա ժամա- 32
նակ պիտի գայ , ու եկած ալ է ,
որ ցիրուցան պիտի ըլլաք ամէն մէ-
կը իր տեղը , ու զիս միայնակ պիտի
թողուք . բայց ես միայնակ չեմ , ին-
չու որ Հայրը իմ հետս է : Ա 33
բաները ձեզի խօսեցայ , որ ինծմով
խաղաղութիւն ունենաք . աշխարհի
մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք ,
բայց քաջալերեցէք . ես աշխար-
հին յաղթեցի :

ԳԼ . ԺԷ :

Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , 1
իր աչքերը դէպ՝ի երկինքը վեր-
ցուց ու ըսաւ , Հայր՝ ժամանակը
հասեր է , փառաւորէ՛ քու Որդիդ ,

որ քու Որդիդ ալ քեզ փառա-
2 ւորէ. Ինչպէս որ իրեն իշխանու-
թիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ,
որ յաւիտենական կեանք տայ ան-
3 ամենուն որ իրեն տուիր: Ա-
սա է յաւիտենական կեանքը, որ
ճանչնան քեզ մի միայն ճշմարիտ
Աստուածդ, ու Յիսուս Քրիստո-
4 սը՝ որն որ դուն խրկեցիր: Ես
քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի,
ան գործը որ ինծի տուիր ընելու՝
5 լմընցուցի: Ես հիմա ո՛վ Հայր՝
փառաւորէ զիս քու քովդ ան
փառքովը՝ որ աշխարհի բլլալէն ա-
6 ռաջ քովդունէի: Քու անունդ
յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ որոնք որ
աշխարհէն ինծի տուիր. քուկդ
էին, ու ինծի տուիր անոնք, և
7 քու խօսքդ պահեցին: Հիմա
գիտցան թէ ան ամէն բաները որ
8 ինծի տուիր, քեզմէ են. Ինչու որ
ան խօսքերը որ ինծի տուիր, ես
անոնց տուի, անոնք ալ ընդունե-
ցին, և ճշմարտութեամբ իմացան
որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին
9 թէ դուն խրկեցիր զիս: Ես ա-
նոնց համար կ՚աղաչեմ. չէ թէ
աշխարհի համար կ՚աղաչեմ, հա-
պա անոնց համար որոնք դուն ինծի
տուիր, ինչու որ քուկդ են անոնք:
10 Ես ինչ որ իմս է, ան բոլորը
քուկդ է, և ինչ որ քուկդ է, ան
իմս է, ու ես անոնցմով փառա-
11 ւորուած եմ: Ես ես՝ ալ աշխար-
հի մէջ չեմ, բայց անոնք աշխարհի
մէջ են, ու ես քեզի կու գամ.
ո՛վ Սուրբ Հայր՝ քու անունովդ
պահէ անոնք որ դուն ինծի տուիր,
որպէս զի մէկ բլլան, ինծոր որ
12 մենք մէկ ենք: Երբոր աշխար-
հի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պա-
հէի անոնք քու անունովդ. որոնք
որ դուն ինծի տուիր, ես պահեցի,
և անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ,
միայն թէ ան կորստեան որդին, որ
13 գրուածը կատարուի: Եւ հիմա
քեզի կու գամ, ու աշխարհի մէջ
ես բաները կը խօսիմ, որ իմ ու-
րախութիւնս իրենց անձերուն մէջ
14 կատարեալ ունենան: Ես քու
խօսքդ անոնց տուի, ու աշխարհս
անոնք ատեց. ինչու որ աշխարհէ
չեն, ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ:
15 Չեմ աղաչեր որ անոնք աշխարհէն
վերցընես. հապա որ անոնք չարէն
պահես: Անոնք աշխարհէ չեն,
16 ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ: Սուրբ-
17 բէ՛ անոնք քու ճշմարտութիւնովդ.
քու խօսքդ ճշմարտութիւն է:
18 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհ խրր-
կեցիր, ես ալ անոնք աշխարհ
խրկեցի: Ես անոնց համար ես
19 իմ անձս կը սրբեմ, որ իրենք ալ
ճշմարտութիւնով սրբացած բլլան:
Հայց չէ թէ միայն անոնց համար
20 կ՚աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը
բոլորը հաւատացողներուն հա-
մար ալ. Որ ամէնն ալ մէկ բլ-
21 լան, ինչպէս որ դուն ո՛վ Հայր՝
իմ մէջս, ու ես քու մէջդ, որ ա-
նոնք ալ մեր մէջը մէկ բլլան, որ-
պէս զի աշխարհս հաւատայ թէ
դուն խրկեցիր զիս: Ես ան փառ-
22 քը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց
տուի, որ մէկ բլլան՝ ինչպէս որ
մենք մէկ ենք. (Ես անոնց մէջ՝ և
23 դուն իմ մէջս,) որ իրենք կատա-
րեալ բլլան միութեան մէջ. ու
աշխարհս գիտնայ թէ դուն խրկեցիր
զիս, ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ
զիս սիրեցիր: Ո՛վ Հայր՝ անոնք 24
որ դուն ինծի տուիր, կ՚ուզեմ որ
ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ հետս
բլլան, որպէս զի տեսնեն իմ փառ-
քս որն որ ինծի տուիր. ինչու որ
դուն զիս սիրեցիր աշխարհիս սկիզ-
բէն առաջ: Ո՛վ արդար Հայր՝ 25
աշխարհս քեզ չճանչցաւ, բայց ես
քեզ ճանչցայ, և ասոնք ճանչցան
թէ դուն զիս խրկեցիր: Ես քու 26
անունդ անոնց ճանչցուցի, ու պի-
տի ճանչցընեմ, որ ան սէրը որով
դուն զիս սիրեցիր, անոնց մէջը բլ-
լայ, ու ես ալ անոնց մէջը:

ԺԸ.

Յիսուս ասանկ բաները ըսելէն ետև՝ 1
իր աշակերտներուն հետ մեկ-
նեցաւ Կեդրոն հեղեղատին անդին
կողմը ելաւ, ուր որ պարտէզ մը
կար, որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր
աշակերտները: Եւ Յուդա ալ 2

որ զանիկայ պիտի մատնէր , գիտէր
ան տեղը ; ինչու որ Յիսուս շատ
անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 հոն ժողվուած էր : Ուս-
տի Յուդա զինուորները առնելը
ու քահանայապետներէն և փարի-
սեցիներէն սպասաւորներ հետը առ-
նելով , ան տեղը եկաւ ջահերով
ու լապտերներով և զէնքերով :
4 Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր
բաները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
5 անոնց , Ո՞վ կը փնտռէք : Պա-
տասխան տուին անոր , Նազովրե-
ցի Յիսուսը . ըսաւ անոնց Յի-
սուս , Ես եմ . Յուդա ալ որ
զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր : Ու երբոր ըսաւ թէ
Ես եմ , ետ ետ գացին ու գետինը
7 իյնան : Ու նորէն հարցուց ա-
նոնց , Ո՞վ կը փնտռէք . անոնք
ալ ըսին , Նազովրեցի Յիսուսը :
8 Յիսուս պատասխան տուաւ , Ձե-
զի ըսի թէ Ես եմ . ուստի թէ որ
զիս կը փնտռէք , թող տուէք ա-
9 տոնք որ երթան : Որ կատարուի
ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր՝ թէ
Ինոնք որ ինծի տուիր , անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորընցուցի : Ուս-
նը Սիմոն Պետրոս որ սուր մը
ունէր , քաշեց անիկայ ու քահա-
նայապետին ծառային զարնելով՝ ա-
նոր աջ ականջը կտրեց հանեց . և
ան ծառային անունը Մաղքոս էր :
11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին ,
Սուրդ իր պատեանը դիր . ան գա-
ւաթը որ Հայրը ինծի տուաւ ,
պիտի չխմե՞մ անիկայ :
12 Ուստի զինուորները գունդը ու
հազարապետը և Հրէից սպասա-
ւորները բռնեցին Յիսուսը ու
13 կապկպին . Ու առաջ զանիկայ Ին-
նային տարին , քանզի ինքը ան
տարուան քահանայապետին Կա-
14 յիափային աներն էր : Ուս-
ա Կայիափան էր , որ Հրէից խրատ
տուաւ թէ Աղէկ է որ մէկ մարդ
մը կորսուի ժողովուրդին համար :
15 Ու Յիսուսի ետևէն կ՚երթային
Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ
մը . և ան աշակերտը քահանայա-
պետին ծանօթորը ըլլալով՝ Յիսու-
սի հետ քահանայապետին դատիճը
մտաւ : Իսկ Պետրոս դուրսը դը-
րանը քովը կը կենար . ուստի ե-
լաւ միւս աշակերտը որ քահանա-
յապետին ծանօթն էր , և ըսաւ
դռնապանին , ու ներս մղեց
Պետրոսը : Ուս ատենը դռնապան
աղջիկը ըսաւ Պետրոսին , Մի թէ
դո՞ւն ալ ան մարդուն աշակերտնե-
րէն ես . ան ալ ըսաւ , Չեմ :
Իսկ ծառաները ու սպասաւորները
հոն կայներ էին , և կրակ վառած
կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր :
Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր
ու կը տաքնար : Ու քահանայա-
պետը Յիսուսին հարցուց անոր
աշակերտներուն ու վարդապետու-
թեանը վրայով : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր , Ես աշ-
խարհին յայտնի խօսեցայ . ես ա-
մէն ատեն ժողովարաններուն մէջ
ու տաճարին մէջ սորվեցուցի , ուր
որ բոլոր Հրէաները կը ժողվուին ,
ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ :
Ինչո՞ւ ինծի կը հարցընես , լսող-
ներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ
իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ ,
գիտեն իրենք : Երբոր ասս ըսաւ ,
սպասաւորներէն մէկը որ հոն կայ-
ներ էր , Յիսուսին ապտակ մը
զարկաւ՝ ըսելով , Ասո՞նկ պա-
տասխան կու տաս քահանայապե-
տին : Յիսուս անոր պատասխա-
նեց , Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ
չարին համար . հապա թէ որ բարի
խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես ինծի :
Ու Ինոնա զանիկայ կապած՝ Կայիա-
փա քահանայապետին խրկեց : Սի-
մոն Պետրոսն ալ հոն կայներ էր ու
կը տաքնար . և ըսին իրեն , Մի
թէ դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն
ես . անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ թէ
Չեմ : Քահանայապետին ծառա-
ներէն մէկն ալ՝ ան մարդուն ազգա-
կանը՝ որուն ականջը Պետրոս կըտ-
րեր էր , ըսաւ , Չէ՞ որ ես քեզ
տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ :
Ուս ատենը Պետրոս նորէն ուրա-
ցաւ , և շուտ մը հաւը խօսեցաւ :
Ու Յիսուսը Կայիափայի տունէն
խառնիճաղին պալատը տարին , և ալ

առաու էր . ու իրենք պալատը չմըտան որ չպղծուին , հապա որ զատիկը ուտեն : 29 Ասոր Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց ու ըսաւ , Ի՞նչ մեղադրանութիւն կը ներկայացընէք այս մարդուն դէմ : 30 Պատասխան տուին ու ըսին իրեն , Թէ որ ատիկայ չարագործ մը չըլլար , քեզի չէինք մատներ զանիկայ : 31 Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոնց , Առէք առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստանը տեսէք : Հրեաները իրեն ըսին , Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռցընել . 32 Որ կատարուի Յիսուսի խօսքը , որ ըսաւ , խմացընելով թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր : 33 Յետ Պիղատոս նորէն պալատը մըտաւ , կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ անոր , Դո՞ւն ես Հրէից թագաւորը : 34 Յիսուս պատասխան տուաւ անոր , Ատիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , թէ ինծի համար ուրիշները քեզի ըսին : 35 Պատասխան տուաւ Պիղատոս , Միթէ ես Հրեայ եմ . քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ 36 ըրած ես դուն : Յիսուս պատասխան տուաւ , Իմ թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . թէ որ աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւորութիւնս , իմ սպասաւորներս կը կռուէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը չըմատնուիմ . բայց հիմա իմ թա- 37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոր , Ուրեմն դուն թագաւո՞ր մըն ես . պատասխան տուաւ Յիսուս , Դուն կ'ըսես , քանզի թագաւոր եմ . ես աս բանիս համար ծնած եմ , և ասոր համար աշխարհ եկած , որ ճշմարտութեան համար վկայեմ . ան ամենը որ ճշմարտութենէն է , իմ 38 ձայնիս կանչ կը դնէ : Պիղատոս ըսաւ անոր , Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս ըսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրեաներուն , և ըսաւ ա- 39 նոնց , Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ անոր վրայ : Հապց սովորութիւն ունիք որ մէկ հատ մը արձակեմ ձեզի զատկին . հիմա կ'ուզէ՞ք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի : Ան ատենը ամենքն 40 ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով , Մի՛ այդ մարդը , հապա Բարաբբան . ու Բարաբբա աւազակ մըն էր :

ԺԹ . ԺԱ .

Ան ատենը Պիղատոս առաւ Յիսուսը ու խածեց : 2 Զինուորները 1 նորէն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին , և անոր ծիրանի հանդերձ մը հագցուցին . 3 Ու կ'ըսէին , Ողջո՛յն քեզ՝ Հրէից թագաւոր . և ապտակներ կը զարնէին անոր : 4 Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ ու ըսաւ անոնց , Ահա անիկայ դուրս կը բերեմ ձեզի , որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յանցանք մը չեմ գտներ : 5 Ան ատենը Յիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պսակ ու ծիրանի հանդերձ հագած . և Պիղատոս ըսաւ անոնց , Ահա ան մարդը : 6 Վճռականապետները ու սպասաւորները երբոր տեսան անիկայ , աղաղակեցին ու ըսին , Խա՛չը հանի՛ խա՛չը հանի՛ [ատիկայ] : Պիղատոս ըսաւ անոնց , Դո՛ւք առէք ատիկայ ու խա՛չը հանեցէք , ինչու որ ես ասոր վրայ յանցանք մը չեմ գտներ : 7 Հրէաները պատասխան տուին իրեն . Մենք օրէնք ունինք , և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի , ինչու որ ինքզինքը Աստուծոյ Որդի ըրաւ : 8 Երբոր Պիղատոս ասոր խօսքը լսեց , աւելի վախցաւ : 9 Ու նորէն պալատը մտնելով՝ ըսաւ Յիսուսին , Ո՞ւրկից ես դուն . բայց Յիսուս պատասխան չտուաւ անոր : 10 Ասոր Պիղատոս ըսաւ անոր , Ինծի հետ չե՞ս խօսիր . չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ արձակելու : 11 Յիսուս պատասխան տուաւ , Դուն իմ վրաս մեկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար . անոր համար՝ ան որ զիս քեզի մատնեց , անոր մեղքը աւելի մեծ է : 12 Եւ անկէ ետև Պիղատոս կը

փնտռեր թէ ինչպէս զանիկայ սպանակէ . բայց Հրէաները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Թէ որ տուիկայ արձակես , կայսրին բարեկամը չես . ամէն ոք որ ինքզինքը թագաւոր կ'անուանէ , անիկայ կայսրին հակառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս երբոր ասոնց խօսքը լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Վարպետակ կ'ըսուէր , և Եբրայեցերէն Ապպաթա . (Ուրբաթ օրն էր ու ժամը վեցին առնելն էր ,) և Հրէաներուն ըսաւ , Ահա ձեր թագաւորը : Նայեցան անոնք աղաղակեցին , Վերցուր՝ վերցուր , խաչը հանէ տուիկայ . Պիղատոս ըսաւ անոնց , Ձեր թագաւորը խաչը հանեմ . քահանայապետները պատասխան տուին , Մենք կայսրէն ի զատ թագաւոր չունինք : Ան առնը անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի : Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին . և ինքը իր խաչը վերցընելով , ելաւ Գագաթ բսուած տեղը , որ Եբրայեցերէն Golgotha կ'ըսուի . Հոն զանիկայ խաչը հանեցին , և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու միւս դիէն , և մէջտեղը Յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու գրաւ խաչին վրայ , և այսպէս գրուած էր . ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՐԵԱՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԱՅԻՑ : Ու ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած էր Եբրայեցերէն Յունարէն և Լատիներէն : Ան առնը Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին ըսին , Մի գրեր Թագաւոր Հրէից , հապա թէ Ինքը ըսաւ , Թագաւոր եմ Հրէից : Պիղատոս պատասխան տուաւ , Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի :

Ու զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձները առին , ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . նաև պատմուճանը . իսկ պատմուճանը առանց կարի էր վերէն ի վար բոլորը հիւսուած . Ուստի ըսին իրարու , Տիկայ չպատռենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ թէ որու պիտի ըլլայ . որ կատարուի ան գրուածը որ կ'ըսէ , Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները ասանկը ըրին :

Ու Յիսուսի խաչին քովը կայներ էին իր մայրը և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Կղէովպասին կինը ու Մարիամ Մագդաղենացին : Ուստի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը , և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ հոն կայներ էր , ըսաւ իր մօրը , Ա՛վ կին՝ ահա քու որդիդ : Ետքը ըսաւ աշակերտին , Ահա քու մայրդ . և ան ժամանակէն աշակերտը զանիկայ իր քովը առաւ :

Ինկէ ետև Յիսուս գիտնալով թէ արդէն ամէն բան լմընցած է , (որպէս զի գրուածը կատարուի ,) ըսաւ , Ծարաւ եմ : Ու հոն քացախով լեցուն աման մը կար . անոնք ալ քացախով սպունգ մը լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ փաթթած , անոր բերնին մօտեցուցին : Ուստի Յիսուս երբոր քացախը առաւ , ըսաւ , Ահն բան կատարուեցաւ . ու գլուխը ծռելով հոգին աւանդեց :

Իսկ Հրէաները՝ որովհետև ուրբաթ օր էր , որ չըլլայ թէ ան սարմինները խաչին վրայ մնան մինչև շաբաթ օրը , (ինչու որ ան շաբաթը մեծ օր էր ,) Պիղատոսին աղաչեցին որ անոնց սրունքները կոտրտեն , ու վերցուին : Ուստի զինուորները եկան՝ և առջինին սրունքները կոտրտեցին , նաև միւսինը , որ անոր հետ խաչը եկած էր : Բայց երբոր Յիսուսին եկան ու տեսան որ արդէն մեռած էր , անոր սրունքները չկոտրտեցին . Հապա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց , և շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ : Ու ան որ տեսաւ՝ վկայեց , ու անոր վկա-

յութիւնը Ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ Ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք [ալ]
36 հաւատաք: Ինչու որ ասոնք բաները եղաւ որ կատարուի ան գրուածը
37 թէ Ոսոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրուի: Եւ մէյմըն ալ ուրիշ գրուած մը կ'ըսէ թէ Պիտի նային
38 անոր՝ որ խոցկրտին: Ետքէ եւս Յովսէփ որ Արիմաթիայէն էր, (Յիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ Հրէաներուն վախէն,) աղաչեց Պիղատոսին, որ Յիսուսի մարմինը վերցընէ. Պիղատոս ալ հրաման տուաւ. ուստի եկաւ ու վերցուց Յիսուսի
39 մարմինը. Նիկոդեմոս ալ եկաւ, (որ ինքը առաջուց գիշերով Յիսուսի եկեր էր,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հա-
40 լուէի խառնուրդ մը: Եւ Յիսուսի մարմինը առին՝ ու խունկերով փաթթեցին զանիկայ կտաւներու մէջ, ինչպէս որ Հրէայք սովորութիւն ունին թաղելու:
41 Եւ ան տեղը ուր որ խաչուեցաւ, պարտէզ մը կար, ու ան պարտէզին մէջ նոր գերեզման մը, որուն մէջը ամենևին
42 մարդ դրուած չէր: Հրէաներուն ուրբաթին համար հոն դրին Յիսուսը, ինչու որ գերեզմանը մօտ էր:

ԳԼ. Ի

1 Եւ մէկշաբթի օրը Մարիամ Magդաղենացին առտուանդ դեռ չլուսցած գերեզմանը կու գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին
2 դռնէն վերցուած է: Ետքը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին և միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր, և կ'ըսէ անոնց, Տէրը գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք
3 գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ: Ուստի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը, ու դէպ 'ի գերեզմանը կու գային:
4 Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վազէին. և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի չուտ վազելով՝ անկէ ա-
5 ռաջ գերեզմանը եկաւ: Եւ ծռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ կտաւները հոն կը կէնային, բայց ինքը
6 ներս չմտաւ: Սիմոն Պետրոս ալ հասաւ, որ անոր ետևէն կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ կտաւները որ հոն կը կէնային.
7 Ու վաշտամակը որ անոր գլուխն էր, կտաւներուն հետը չէր, հապա ծալլած զատ մէկ կողմը դրուած էր:
8 Ուստի ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց:
9 Ինչու որ դեռ գրուածը չէին գիտեր թէ պէտք է որ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առնէ:
10 Ետքը աշակերտները նորէն իրենց տունը գացին:
11 Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրսը կայներ էր և կու լար, ու երբոր կու լար՝ դէպ 'ի գերեզմանը ծռեցաւ նայելու.
12 Եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով, որ նստեր էին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր, մէկը գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին կողմէն:
13 Եւ անոնք իրեն ըսին, Կին՛կ՝ ինչո՞ւ կու լաս. ըսաւ ա-նոնց, Վասն որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին, ու չեմ
14 գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ. Ա՛ս որ ըսաւ, ետին դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր, ու չէր գիտեր թէ Յիսուս է:
15 Յիսուս ա-նոր ըսաւ, Կին՛կ՝ ինչո՞ւ կու լաս, ո՞վ կը փնտռես: Ինքը կարծելով թէ անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ անոր, Տէր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկայ, ըսէ՝ ինձի՝ ո՛ւր դրիր
16 ան, որ ես անիկայ առնեմ: Յիսուս ըսաւ անոր, Մարիամ. ան ալ դարձաւ ու [Հրէայեցերէն] ա-նոր ըսաւ, Ռաբբունի՛, որ Վարդապետ ըսել է:
17 Յիսուս ըսաւ անոր, Մի՛ դպչիր, ինչու որ դեռ Հօրս քովը ելած չեմ. Հապա գնա եղբայրներուս և ըսէ անոնց, Ես կ'ելլեմ իմ Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը, և իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր Աստուծոյն քովը:
18 Մարիամ Magդաղենացին եկաւ ու աշակերտներուն պատմեց թէ ինքը Տէրը տեսաւ, և թէ անիկայ ասոնք բաները իրեն ըսաւ:

19 Ու նոյն օրը մէկշաբթի իրիկուն՝ աշակերտներուն ժողվուած տեղին դռները գոց ըլլալով՝ Հրեաներէն վախնալնուն համար, Յիսուս եկաւ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու բսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։ 20 Ու ասս ըսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց. աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէրը տեսան։ 21 Ու Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի. ինչպէս որ Հայրը զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ։ 22 Ու ասս ըսելով՝ անոնց վրայ փչեց, ու բսաւ անոնց, Ընդունեցէք Սուրբ Հոգին։ 23 Որոնց որ մեղքերը թողուք, թողուած ըլլայ անոնց. և որոնց որ փղձնէք ետ բռնէք, բռնուած ըլլայ։

24 Բայց տասներկուքէն մէկը՝ Ղուկաս անունով, Յիսուս եկաւ երբոր հետը չէր։ 25 Ուստի միւս աշակերտները կ'ըսէին անոր թէ Տէրը տեսանք. ան ալ բսաւ անոնց, Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշանը չտեսնեմ, ու մատս բևեռներուն տեղը չխոթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխոթեմ, չեմ հաւատար։

26 Ու ութը օրէն ետև դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ. եկաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով, ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը և բսաւ, Խաղաղութիւն ձեզի։ 27 Ետքը բսաւ Թովմասին, Մատդ հոս բեր և նայէ իմ ձեռքերս, ու բէր քու ձեռքդ և իմ կողս խոթէ, ու մի՛ ըլլար անհաւատ, հապա հաւատացեալ։ 28 Ու Թովմաս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Իմ Տէրս և իմ Աստուածս։ 29 Յիսուս բսաւ անոր, Որովհետև դուն զիս տեսար, հաւատացիր. երանի՛ անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան։

30 Ու Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ բրաւ իր աշակերտներուն առջին, որ ասս գրքիս մէջ գրուած չեն. 31 Բայց ասոնք գրուեցան, որ հաւատաք թէ Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Աստուծոյ Որդին է, և որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ետև Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը, և ասանկ յայտնեց։ 2 Էին Սիմոն Պետրոս ու Թովմաս Երկուորեակ ըսուածը, և Նաթանայէլ որ Գալիլեայի Կանայ փոքրիկէն էր, ու Զեբեդեոսի որդիքը և աշակերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ 3 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց, Ես ձուկ որսալու կ'երթամ. ըսին անոր, Մենք ալ կու գանք քեզի հետ. ելան և նստան մը նաւը մտան, ու ան գիշերը բան մը չբռնեցին։ 4 Ու երբոր ալ առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ էր, բայց աշակերտները չճանչցան թէ Յիսուսն է։ 5 Յիսուս ըսաւ անոնց, Տղա՛ք, ուտելու բան մը ունի՞ք. պատասխան տուին իրեն, Ո՛չ։ 6 Ու ըսաւ անոնց, Աջակողմը նաւին աջ կողմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք. ուստի ձգեցին, և ձուկերուն շատութենէն՝ ալ չէին կրնար դանիկայ քաշել։ 7 Ուստի՝ ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրոսին, Տէրն է. իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է, վերարկուն վրան առաւ, (քանզի մերկ էր), ու ծովը նետուեցաւ։ 8 Ու միւս աշակերտները նաւակովը եկան, (քանզի հեռու չէին, միայն թէ երկու հարիւր կանգունի չափ,) և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին։ 9 Ու երբոր ցամաքը ելան, հոն վառած կրակ տեսան, ու վրան ձուկ դրուած, և հաց։ 10 Յիսուս ըսաւ անոնց, Բերէ՛ք ասս ձուկերէն որ դուք հիմա բռնեցիք։ 11 Սիմոն Պետրոս նաւը մտաւ, և ուռկանը ցամաքը քաշեց հարիւր յիսունհինգ խոշոր ձուկերով լեցուն. և այնչափ բան կար ու չպատռեցաւ ուռկանը։ 12 Յիսուս ըսաւ անոնց, Եկէ՛ք ճաշ ըրէ՛ք. ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր հա-

մաքձակեր անոր հարցընելու թէ Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին
13 թէ Տէրն է։ Ան առնը Յիսուս եկաւ ու առաւ հացը և անոնց
14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը։ Ա՛ս երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երևցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև։
15 Ու երբոր ճաշը լրին, Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին, Սիմոն՝ Յովհաննի որդի՛, զիս առնցմէ աւելի կը սիրե՞ս. անիկայ ըսաւ անոր, Այո՛ Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր, Արածէ՛ իմ
16 գառնուկներս։ Երկրորդ անգամ ըսաւ անոր, Սիմոն՝ Յովհաննի որդի՛, զիս կը սիրե՞ս. ըսաւ անոր, Այո՛ Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր, Արածէ՛ իմ ոչխարներս։
17 Երրորդ անգամ ըսաւ անոր, Սիմոն՝ Յովհաննի որդի՛, զիս կը սիրե՞ս. Պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ Զիս կը սիրե՞ս. և ըսաւ անոր, Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես, դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր Յիսուս, Արածէ՛ իմ
18 ոչխարներս։ Ա՛մէնամէն ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ երբ դուն պատանի էիր, ինքիրմէդ գօտի կը կապէիր, ու կ՚երթայիր ուր որ ուզէիր. բայց երբոր ծերանաս, ձեռքերդ վեր պիտի բառնես, և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ ու պիտի տանի ուր որ չես ուզեր։
19 Ա՛ս բանը ըսաւ, յուշընելով թէ ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած. ու երբոր ա՛ս զրուցից, ըսաւ անոր, Հետևէ՛ս իմ ետևէս։
20 Ու Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր, որ ետևէն կ՚երթար, (որ նաև ընթրիքին առնը անոր կուրծքին վրայ հենկեր և ըսեր էր, Տէր՝ ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ։)
21 Պետրոս անիկայ տեսնելով, ըսաւ Յիսուսին, Տէր՝ հապա ասիկայ ի՞նչ ելթով ըլայ։
22 Յիսուս ըսաւ անոր, Թէ որ ես ուզեմ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է. դուն իմ ետևէս եկուր։
23 Ել ա՛ս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի. սակայն Յիսուս չըսաւ անոր՝ Թէ պիտի չմեռնի, հապա՝ Թէ որ ես ուզեմ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է։
24 Ա՛յսիկայ ան աշակերտն է, որ կը վկայէ ա՛ս բաներուս համար, որ գրեց ալ ա՛ս բաները. ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է։
25 Ու ուրիշ շատ բաներ ալ կան, որ Յիսուս ըրաւ, որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային, կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային։ Ամէն։

ԳՈՐԾՔ ԸՈՒՂՂԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ա՛ռջի պատմութիւնը ըրի, ո՛վ Թէոփիլոս, ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ ընել և
2 սորվեցընել, Մինչև ան օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն, ու համբարձաւ. Ու անոնց
3 ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր շարչարանքներէն ետև շատ ապացոյցներով, քառասուն օրուան մէջ ա-
4 նոնց երևնալով, ու Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսելով։ Ու անոնց հետ մէկտեղ գտնուած առնը կ՚ապսպրէր անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա ըսպասեն Հօրը խոստմունքին, որ ան
5 ինծմէ լսեցիք ի՛ըր։ Ա՛նշու որ Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք ասկէ շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք։

6 Ընդունք ալ մէկտեղ գալով կը հարցընէին իրեն ու կ՚ըսէին , Տէր՝ Իսրայէլի թագաւորութիւնը ասժամանակի՞ս մէջ նորէն պիտի հաստատես : 7 Եւ ըսաւ անոնց , Ձեզի չվիճարկիր ժամերը և ժամանակները գիտնալը , որն որ Հայրը իր իշխանութեանը մէջ դրաւ . 8 Այլ Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը զօրութիւն պիտի առնէք , ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ ու մինչև երկրի ծայրերը : 9 Եւ ասոնք բաները որ ըսաւ , երբոր անոնք կը նայէին , համբարձաւ , և ամպ մը զանիկայ անոնց աչքէն առաւ : 10 Ու քանի որ աչքերնին տնկած դէպ՝ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ , ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան ճերմակ հանդերձներով , 11 որոնք նաև ըսին , Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ՝ի երկինքը կը նայիք . ասոնք Յիսուսը որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ , ասանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը : 12 Ան ատենը Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց լեռնէն , որ շաբաթ օրուան ճամրու չափ մօտ է Երուսաղէմին : 13 Ու երբոր հոն հասան , ելան վերնատունը , ուր որ կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Անդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Բարթուղիմէոս և Մատթէոս , Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձայոյզ և Յուդա Յակոբեան : 14 Ասոնք ամենը միաբանութեամբ միշտ աղօթք ու աղաչանք կ՚ընէին կիներուն հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամին ու անոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ :

15 Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը , (ասոր որ հաւիւր քսան հոգիի չափ ժողովուած բազմութիւն կար ,) ու ըսաւ , 16 Արդիւնք եղբայրնե՛ր՝ պէտք էր որ կատարուէր աս գրուածը , որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը ըսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ . 17 Ինչու որ անիկայ մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ , և աս պաշտօնէս ան ալ բաժին ունէր : 18 Անիկայ անիրաւութեան վարձքով ագարակ մը ստացաւ , ու գլխիվար իյնալով մէջտեղէն ձեղքուեցաւ , և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ : 19 Ու աս բանը Երուսաղէմ բնակողներուն ամենուն յայտնի եղաւ , մինչև որ իրենց լեզուովը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ , այսինքն Արեան ագարակ : 20 Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ : 21 Արդեօք պէտք է որ աս մարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր առենը , որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ , 22 Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ համբարձաւ , ասոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը : 23 Եւ երկու հոգի կայնեցուցին , Յովսէփը՝ որ Բարսաբայ կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մականուանեցաւ , ու Մատաթիան . 24 Եւ աղօթք ընելով ըսին , Դուն՝ ո՛վ Տէր , որ ամենուն սիրտը գիտես , աս երկուքէն մէկը որն որ ընտրեցիր , 25 Դեղ յայտնէ . Որ աս պաշտօնին և առաքելութեանն վիճակը առնէ , որ անկէ Յուդա ինկաւ իր տեղը երթալու : 26 Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մատաթիային ելաւ , և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ սեպուեցաւ :

Գ Լ . Ը

1 Եւ Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ ամենքն ալ միաբան մէկտեղ էին : 2 Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ աստիճանաշունչ հովի մը նմանին պէս , և բոլոր տունը ուր որ նստեր էին լեցուց : 3 Եւ բաժնուած լեզուներ երեցան իրենց որպէս թէ կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ : 4 Եւ ամենքն ալ Հոգւով Սրբով լե-

ցուհյան , ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս որ Հոգին իրենց խօսիլ կու տար : 5 Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրեաներ կային՝ աստուածավախ մարդիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն 6 Հոգեաց : Ու երբոր ան ձայնը եղաւ , բազմութիւնը միկտեղ եկաւ ու խառնակեցաւ , ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն 7 լեզուովը կը խօսէին : Ամէնքն ալ կը սքանչանային ու կը զարմանային և իրարու կ՚ըսէին , Ահ՝ որ ասոնք ամէնն ալ որ կը խօսին , 8 Գալիլեացի են . Ու ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝ 9 որ անոր մէջը ծնած ենք . Պարթեւք և Մարք ու Հղամացիք , և անոնք որ կը բնակին Միջագետի մէջ , և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի մէջ , Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ , 10 Փռիգիայի և Պամփիւլիայի մէջ , Եգիպտոսի մէջ , և Կիւրենէի մօտ Լիբէացւոց կողմերուն մէջ , նաև 11 Հռովմայեցի պանդուխտներ , Հրէաներ և թէ նորահաւատներ , Կրետացիներ և Արաբացիներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բա- 12 ները : Ու սքանչանային ամէնքն ալ ու տարակուսած իրարու կ՚ըսէին , 13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ սա : Ուրիշներ ալ ծաղր ընելով կ՚ըսէին թէ Անոնք նոր գինիով լեցուեր են :

14 Բայց Պետրոս ելաւ տասնումէկին հետ միկտեղ , ձայնը վերցուց ու խօսեցաւ անոնց , Ա՛վ Հրեայ մարդիկ և դուք ամէնքդ որ Երուսաղէմ կը բնակիք , սա ձեզի յայտնի ըլլայ , ու ականջ դրէք իմ 15 խօսքերուս : Վասնզի չէ թէ ասոնք գինովցած են , ինչպէս որ դուք կը կարծէք . ինչու որ ցե- 16 օրուան երրորդ ժամն է . Հապա ասիկայ ան է որ Յովէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուեցաւ . 17 Ու պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ՚ըսէ Աստուած , իմ Հոգիէս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ , ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան , ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն , և ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն . Ու իմ ծառաներուս վրայ 18 ու իմ աղախիններուս վրայ ալ ան օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ , և պիտի մարգարէանան : Ու վերը 19 երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցնեմ , ու վարը երկիրը նշաններ , արիւն ու կրակ և ծուխի մառախուղ . Արևը խաւարի պիտի 20 դառնայ , և լուսինը արիւնի , դեռ Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չհկած : Ու պիտի ըլլայ որ ամէն ով որ 21 Տէրոջը անունը կանչէ , պիտի փրկուի : Ա՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ 22 լսեցէք սա խօսքերը . Յիսուս Նազովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցուցած մարդ մը զօրութիւններով ու հրաշքներով և նշաններով , որ Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր մէջը , ինտոր որ դուք ալ գիտէք . Անիկայ Աստուծոյ որոշած խորհրդով 23 դովը և կանխագիտութեամբը մատնուած ըլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ գամելով սպաննեցիք . Ան որ 24 Աստուած յարուցի՝ մահուան ցաւերը քակելով , քանզի չէր որ ինքը անկէ բռնուի : Ինչու որ 25 Դաւիթ անոր համար կ՚ըսէ , Ես առջեւս ամէն ատեն Տէրը կը տեսնէի իմ առջեւս , քանզի իմ աջ կողմէ , որ չսասանիմ . Անոր համար 26 ուրախ եղաւ իմ սիրտս , ու իմ լեզուս ցնծաց . նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ , Ա՜ան զի իմ անձս գերեզմանին մէջը 27 պիտի չթողուս , ու քու Սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս : Կեանց ճամբաները ինծի 28 ճանչցուցիր . քու երեսիդ առաքութիւնովը զիս պիտի լեցընես : Արդեօք եղբայրնե՛ր՝ արժան է հա- 29 մարձակ զրուցել ձեզի Դաւիթ նահապետին համար , թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ , և անոր գերեզմանը մինչև այս օրս մեր մէջն է : Բայց որովհետև անիկայ մարգարէ 30 էր , և գիտէր թէ Աստուած հաստատ երդումով ըրաւ իրեն , թէ իր երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կողմանէ

մանէ Ներիատոսը պիտի յարուցանէ
31 որ իր աթոռը նստի , Ինչը կան-
խատեսութեամբ խօսեցաւ Ներիա-
տոսի յարութեանը համար , թէ ա-
նոր անձը գերեզմանը չթողուեցաւ ,
և անոր մարմինը ապականութիւն
32 չտեսաւ : Այս Յիսուսը Աստուած
յարուց , որուն մենք ամէնքս ալ
33 վկայ ենք : Աստի Աստուծոյ աջ
ձեռքովը բարձրանալով , ու Հո-
գւոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօրմէն
առնելով՝ տարածեց ասիկայ , որ
դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք :
34 Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ ,
բայց ինքը կ'ըսէ , Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ , Նստէ իմ աջ կողմս ,
35 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտ-
քերուդ պատուանդան դնեմ :
36 Աստի բոլոր Իսրայէլի տունը ճըշ-
մարտապէս թող գիտնայ , որ Այ-
տուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Հա-
ծեալ ալ , ան Յիսուսը որ դուք
խաչեցիք :
37 Ու — որ լսեցին՝ իրենց սրտե-
րուն մէջ զղջացին , և ըսին Պետրո-
սին ու միւս առաքեալներուն , Ար-
38 դիկ եղբայրնե՛ր՝ ի՞նչ ընենք : Ու
Պետրոս ըսաւ անոնց , Ապաշխա-
րեցէ՛ք , ու ձեզմէ ամէն մէկը թող
մկրտուի Յիսուս Ներիատոսի անու-
նովը մեղաց թողութեան համար ,
և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի
39 ընդունի՛ք : Ինչու որ խոստմունքը
ձեզի է ու ձեր որդւոցը , և ամէն
հեռու եղողներուն՝ որո՛նք որ մեր
40 Տէր Աստուածը պիտի կանչէ : Ու
ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն
կու տար , ու կը յորդորէր ըսելով
և կ'ըսէր , Այս խոտորած ազգէն ինք-
41 զինքնիդ ազատեցէ՛ք : Ու անոնք
որ սրտանց ընդունեցին անոր խօս-
քերը , մկրտուեցան . ու ան օրը
իրենք հազար հոգիի չափ աւելցան :
42 Ու միշտ առաքելոց վարդապետու-
թեանը եռանդ էին , ու միաբանու-
թեանը և հաց կոտրելուն ու ա-
ղօթքներուն :
43 Ու ամէն մարդու վրայ վախ ին-
կաւ . և առաքելոց ձեռքովը շատ
հրաշքներ ու նշաններ կը գոր-
44 ծուէին : Ու բոլոր հաւատացեալ-
ները միասէղ էին , և ամէն բա-
45 ներնին հասարակաց էր : Ու տա-
ցուածքնին և ունեցած բաներնին
կը ծախէին , ու անոնց գինը կը
բաժնէին ամէնուն , որուն որ բան
46 մը պէտք ըլլար : Ու ամէն օր
միաբանութեամբ տաճարը երթա-
լու եռանդ էին , և տուներնին հաց
կը կոտրէին , ու կերակուրնին կ'ու-
տէին ուրախութեամբ և միամտու-
47 թեամբ սրտի . Աստուած կ'օրհ-
նէին , ու բոլոր ժողովուրդին առ-
ջև ընտրեալ կը դառնէին . և Տէրը
օր օր փրկուածները կ'աւելցներ
եկեղեցիին :

Գ · Գ

1 Երդ Պետրոս ու Յովհաննէս ին-
ներորդ ժամու աղօթքին տաճարը
2 մէկտեղ տաճարը կ'երթային : Ու
իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած մարդ
մը կը բերուէր , որ գանիկայ ամէն
օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դը-
ռանը քով կը դնէին , որ տաճարը
մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ :
3 Ասիկայ տեսնելով Պետրոսը և
Յովհաննէսը որ տաճարը մտնելու
վրայ էին , կ'աղաչէր որ ողորմու-
4 թիւն առնէ : Իսկ Պետրոս Յով-
հաննէսին հետ մէկտեղ անոր նա-
յեցաւ ու ըսաւ , Մեզի՛ նայէ . Ին-
5 ալ դէպ ի անոնց դարձաւ ու կը
յուսար անոնցմէ բան մը առնել :
6 Ու Պետրոս ըսաւ , Ըրծաթ ու
ոսկի չունիմ , հապա ինչ որ ու-
նիմ՝ ան քեզի կու տամ . Նազով-
րեցի Յիսուս Ներիատոսին անու-
նովը ելլէ՛ ու քալէ՛ : Ու անոր
7 աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց ան-
կոյ , ու իսկոյն անոր ոտքին թա-
8 թերը ու կոճերը զօրացան : Ու
վեր ցատկելով կայնեցաւ ու կը
քալէր , և անոնց հետ տաճարը
մտաւ , քալելով ու ցատկելով և
9 Աստուած օրհնելով : Ու բոլոր
ժողովուրդը տեսաւ անիկայ որ
կը քալէր ու կ'օրհնէր Աստուած .
10 Ու կը ճանչնային թէ անիկայ էր ,
որ ողորմութեան համար տաճարին
Գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը
նստէր . և զարմանքով ու ապշու-

թեամբ լեցուցան անոր եղած բանին համար ։

11 Եւ քանի որ անիկայ Պետրոսին ու Յովհաննէսին յարեր էր , բոլոր ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ վազեցին անոնց քովը ան սրահը որ
12 Սողոմոնինը կ'ըսուէր ։ Եւ տեսնելով Պետրոս , պատասխան տուաւ ժողովուրդին , Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր էք ասոր վրայ , կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ մեզի կը նայիք , որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ բարեպաշտութեամբը ատոր չինելու
13 տուած ըլլանք ։ Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին Աստուածը՝ մեր հայրերուն Աստուածը փառաւորեց իր Որդին Յիսուսը , որն որ դուք մատնեցիք , և ուրացաք Պիղատոսին առջեւը՝ երբոր ինքը վճռեց
14 որ արձակէ ։ Բայց դուք ան Սուրբը և Արդարը ուրացաք , ու խնդրեցիք որ մարդասպան մարդ մը ձեզի շնորհուի ։
15 Եւ կեանքի Առաջնորդը սպաննեցիք , որ զանիկայ Աստուած մեռելներէն յարուց , որուն մենք վկայ ենք ։ Եւ անոր անունը հաւատքով , անոր անունը հաստատեց ասիկա՝ որն որ դուք կը տեսնէք ու գիտէք ։ և ան հաւատքը որ անով է՝ ասոնց առողջութիւնը ատոր տուաւ
17 ձեր ամենուն առջեւը ։ Եւ հիմա եղբայրնե՛ր՝ գիտեմ որ չգիտնալով ըրիք , ինչպէս որ ձեր իշխաններն
18 ալ ։ Բայց Աստուած ինչ որ առաջուց իր բոլոր մարգարէներուն բերնով յայտներ էր Քրիստոսի չարչարուելուն վրայով , այսպէս կատարեց ։
19 Ապաշխարեցէ՛ք ու դարձի եկէ՛ք , որ մեղքերնիդ ջնջուի ։ Որպէս զի սփոփանաց ժամանակները գան Տէրոջը երեսէն , և առաքուց ձեզի քարոզուած Յիսուս Քրիստոսը խրկէ ։
21 Որ զանիկայ պէտք է որ երկինքը ընդունի մինչեւ ան առեններուն՝ որ ամէն բաներուն կարգադրութեան , որոնց համար Աստուած սկիզբէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերնովը
22 խօսած է ։ Մովսէս հարկ հայրերուն ըսաւ թէ Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի , անոր մտիկ ըրէ՛ ամէն ինչ որ ձեզի խօսի ։ Եւ
23 պիտի ըլլայ թէ ամէն ով որ ան մարգարէին մտիկ չընէ , ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։ Ու
24 բոլոր մարգարէները որ Սամուէլէն ի վեր խօսեցան , ասոնք օրերուս հաւատար ալ խնացուցին ։ Դուք էք
25 մարգարէներուն որդիքը և ան ուխտին , որ Աստուած մեր հայրերուն հետ բրաւ , ու բաւ Աբրահամին , Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը ։ Աստուած
26 իր Որդին յարուցանելով առաջ ձեզի խրկեց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ , ամէն մէկերնիդ ձեր չարութիւններէն դարձնելով ։

ԳԼ ։ Դ

Ու երբոր անոնք ժողովուրդին կը
1 խօսէին , քահանաները ու տաճարին իշխանը և սադուկեցիները
2 անոնց վրայ հասան , Ցաւ առնելով որ անոնք ժողովուրդին կը սորվեցընէին , և Յիսուսի միջոցով մեռելներէն յարութիւն առնելը կը
3 քարոզէին ։ Ու ձեռք զարկին անոնց և բանտը դրին զանոնք մինչեւ հետեւեալ օրը , ինչու որ ալ իրիկուն էր ։
4 Բայց ան խօսքը լսողներէն շատերը հաւատացին , ու մարդոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ ։
5 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը մէկտեղ ժողովեցան անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիրները Երուսաղէմի մէջ ,
6 Նաև Աննա քահանայապետը ու Կայիափան և Յովհաննէսը ու Աղէքսանդրոսը և ան ամէնը որ քահանայապետի ցեղէն էին ։ Եւ զանոնք մէջտեղը կայնեցուցած՝ կը հարցընէին , Ո՞նչ
8 զօրութիւնով կամ ո՞նչ անունով ըրիք դուք աս բանը ։ Յն ատենը Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ բաւ անոնց , Ո՛վ ժողովուրդին իշխանները և Իսրայէլի ծերերը ,
9 թէ որ մենք այսօր տկար մարդու մը եղած բարիքին համար կը քննուինք , թէ ինչ միջոցով անիկայ

10 բժշկուեցաւ , Յայտնի ըլլայ ձեզի ամէնքնուդ ու բոլոր Իսրայէլի
ժողովուրդին , որ Նազովրեցի Յի-
սուս Քրիստոսի անունովը՝ որն որ
դուք խաչեցիք , և որն որ Աստուած
մեռելներէն յարուց , ասիկայ ձեր առջեւը բժշկուած կեցեր
11 է : Ինքիկայ է ան քարը ձեզմէ
շինողներէդ անարգուած , որ անկ-
12 կիւնի գլուխ եղաւ . Եւ ուրիշ
մէկով մը փրկութիւն չկայ . ինչու
որ անկէ՛ւ զատ ուրիշ անուն մը
չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ
տրուած , որ անով կարող ըլլանք
13 փրկուելու : Իսկ անոնք Պետրոսին
ու Յովհաննէսին համարձակութեան-
նը նայելով , և հասկընալով որ
տգէտ ու առանց ուսման մարդիկ
են , կը զարմանային . և իմացան
որ անոնք Յիսուսի հետ էին .
14 Ու ան բժշկուած մարդը տեսնելով
որ անոնց հետ կայներ էր , չէին
կրնար անոնց դէմ բան մը խօսիլ :
15 Եւ հրամայելով անոնց որ ատեա-
նէն դուրս ելլեն , իրարու հետ խոր-
16 հուրդ ըրին , Եւ ըսին , Ի՞նչ ը-
նենք սա մարդոցը . ինչու որ Երու-
սաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտ-
նի է թէ ասոնց ձեռքովը հրեւելի
հրաշք մը եղաւ , ու մենք չենք
17 կրնար ուրանալ : Բայց թէ ժո-
ղովուրդին մէջը աւ աւելի չտարա-
ծուելու համար՝ սաստիկ սպառնա-
լիք ընենք անոնց , որ ան անունով
մէյմըն աւ չըլլայ որ մարդու բան
18 խօսին : Եւ զանոնք կանչելով պա-
տուիրեցին անոնց որ ամենեւին չը-
խօսին և չսորվեցընեն Յիսուսի ա-
19 նունովը : Իսկայ Պետրոս ու Յով-
հաննէս պատասխան տուին անոնց
ու ըսին , Թո՛ղ որ Աստուծոյ առջեւը
ուղիղ է որ Աստուծմէ աւելի ձեզի
մտիկ ընենք , դո՛ւք դատեցէք :
20 Վ՚ան զի մենք ան որ տեսանք ու
21 լսեցինք , չենք կրնար չխօսիլ : Իսկ
անոնք նորէն սպառնալիք ընելէն
ետև արձակեցին զանոնք , բան մը
չգտնելով թէ ինչպէս պատժեն զա-
նոնք ժողովուրդին համար , ինչու
որ ամէնքն ալ Աստուած կը փա-
ռաւորէին եղած բանին համար :
Վ՚ան զի ան մարդը քառասուն տա- 22
րեկանէն աւելի էր , որուն վրայ ասիկայ բժշկութեան հրաշքը եղաւ :

Եւ անոնք արձակուելով՝ իրենց- 23
ներուն գովը եկան , ու պատմեցին
ինչ որ քահանայապետները և ծե-
րերը իրենց ըսին : Անոնք ալ երբ- 24
որ լսեցին , միաբանութեամբ ձայ-
ներնին Աստուծոյ վերցուցին՝ ըսե-
լով , Ո՛վ Տէր , դուն հա ան Աս-
տուածը՝ որ երկինքը ու երկիրը և
ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները
ստեղծեցիր , Որ քու ծառայիդ Դա- 25
ւիթին բերնովը խօսեցար , Ինչո՞ւ
հեթանոսները խռովութիւն ըրին ,
ու ժողովուրդները պարապ բաներ
մտածեցին . Երկրի թագաւորները 26
պատրաստ կայնեցան , և իշխանները
մէկտեղ ժողվուեցան Տէրոջը դէմ
և անոր Օծեալին դէմ : Վ՚անզի 27
արդարև [աս քաղաքիս մէջ] ժո-
ղովուեցան քու սուրբ Որդւոյդ Յի-
սուսին վրայ՝ որն որ դուն օծեցիր ,
Հերովդէս և Պոնտացի Պիղա-
տոս ազգերուն հետ ու Իսրայէլի
ժողովուրդներուն հետ , Ընելո՛ւ ինչ 28
որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ սահ-
մանեց առաջուց որ ըլլայ : Եւ 29
հիմա ո՛վ Տէր՝ նայէ անոնց սպառ-
նալիքներուն , ու շնորհէ քու ծա-
ռաներուդ որ բոլոր համարձակու-
թիւնով քու խօսքդ խօսինք , Ու- 30
ղիղդ երկընդլնելով բժշկելու , և
քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի ա-
նունովը նշաններ ու հրաշքներ ը-
լլալու : Ու երբոր անոնք աղօթք 31
ըրին , շարժեցաւ ան տեղը՝ ուր որ
ժողովուած էին , և ամէնքը Հո-
գւով Սրբով լեցուեցան , ու Աս-
տուծոյ խօսքը համարձակ կը խո-
սէին :

Եւ հաւատացեալներուն բազ- 32
մութիւնը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի
ունէին . և անոնցմէ մէկը չէր ըսեր
իր ստացուածներէն մէկուն համար՝
թէ իրն է , հապա իրենց ամէն
բաները հասարակաց կը սեպէին :
Եւ մեծ զօրութիւնով առաքեալնե- 33
րը վկայութիւն կու տային Տէր
Յիսուսի յարութեանը , և անոնց
ամենուն վրայ մեծ շնորհք կար :

34 Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քա-
ջող մը չկար , վասն զի անոնք որ
ագարակներու կամ տուներու տէր
էին , կը ծախէին և ծախուածնե-
35 րուն գիները կը բերէին , Ու ա-
ռաքելոց ոտքը կը դնէին . և ամէն
մէկուն իր կարօտութեանը նայելով
36 կը բաժնուէր : Ու Յովսէս որ
առաքեալներէն Առնաբաս մակ-
անունանցաւ , (որ կը թարգմա-
նուի Մխիթարութեան որդի ,)
Ղեւտացի , Կիպրացի ,
37 Ագարակ մը ունենալով՝ ծախեց
ու ստակը բերաւ առաքելոց ոտքը
դրաւ :

ԳԼ . Ի

1 Հայց մէկ մարդ մը Անանիա ա-
նունով իր կնկանը Սափիրային
հետ մէկտեղ ստացուածք մը ծա-
2 խեց . Ու անոր գիտնալ խորեց , որ
կնիկն ալ գիտէր , ու մէկ բաժինը
բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ :
3 Ու Պետրոս ըսաւ , Ա՛նանիա՝ ին-
չո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լեցուց ,
որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօ-
սիս , ու ագարակին գինէն խորես .
4 Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ
կեցեր էր , ու ծախուած ալ՝ քու
իշխանութեանդ տակն էր . ատ
ի՞նչ է որ քու սրտիդ մէջ ասբանը դրիր . չէ՛ թէ մարդոց սուտ
5 խօսեցար , հապա Աստուծոյ : Ու
Անանիա ասխօսքերը լսելով՝ ին-
կաւ ու հոգի տուաւ . և մեծ վախ
բնկաւ ամենուն վրայ որ ասլսեցին :
6 Ու երիտասարդները ելան ու
պատնեցին անիկայ , և դուրս հա-
7 նելով թաղեցին : Ու երբոր իրեք
ժամու չափ վրան անցաւ , անոր
կնիկը չգիտնալով ինչ որ եղեր էր ,
8 Ներս մտաւ . Ու Պետրոս ըսաւ ա-
նոր , Ա՛ս ինծի , ագարակը ա՞յն-
չափ գնով ծախեցիք . ան ալ ը-
9 սաւ , Այ՛ , այնչափ : Ու Պետ-
րոս ըսաւ անոր , Ա՛ռ ի՞նչ է որ
դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին
փորձելու . ահա՛ քու երիկդ թա-
ղողներուն ոտքերը դրանը քովն
են , քեզ ալ դուրս պիտի հանեն :
10 Ու իսկոյն անոր ոտքերուն քովը
բնկաւ ու հոգի տուաւ . և երի-
տասարդները ներս մտնելով անի-
կայ մեռած գտան , ու հանելնին
իր երկանը քովը թաղեցին : Ու 11
մեծ վախ մը բնկաւ բոլոր եկեղե-
ցիին վրայ ու ամենուն վրայ որ ասբանները լսեցին :

Ու առաքեալներուն ձեռքովը 12
շատ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ըլլա-
յին ժողովուրդին մէջ . և ամենը
միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին
մէջն էին : Ու ուրիշներէն մէկը 13
չէր համարձակեր անոնց յարելու ,
հապա ժողովուրդը կը մեծարէր ա-
նոնք : Ու Տէրոջը հաւատացող- 14
ները աւելի կը շատնային ,
բազմութիւն երիկմարդոց ու կնիկ-
ներու . Անանկ որ հիւանդները 15
հրապարակները կը հանէին , և
պատգարակներով ու մահիճներով
կը դնէին , որ Պետրոսին անցնելու
ատեներ՝ գոնէ անոր չուքը անոնց
մէկուն վրայ հասնի : Ու շրջակայ 16
քաղաքներուն բազմութիւնը Երու-
սաղէմ կը ժողվուէր , հիւանդ-
ներ և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն
կրողներ բերելով , որոնք ամենն ալ
կը բժշկուէին :

Ապէ ելաւ քահանայապետը և 17
բոլորը իր հետը եղողները , որոնք
սադուկեցւոց աղանդէն էին՝ նա-
խանձով լեցուած , Ու առաքեալ- 18
ներուն ձեռք զարկին և հասարա-
կաց բանտը դրին զանոնք : Հայց 19
Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բան-
տին դռները բացաւ , ու դուրս
հանելով զանոնք՝ ըսաւ , Կացէ՛ք 20
և տաճարին մէջը կայնելով ժողո-
վուրդին խօսեցէ՛ք աս կենաց բոլոր
խօսքերը : Ու երբոր լսեցին , 21
տաճարը մտան առտուանց և կը
սորվեցընէին . խակ քահանայապե-
տը եկաւ ու իր հետը եղողները՝
ու մէկտեղ կանչեցին ժողովքը ու
Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյ-
տը , և մարդ խրկեցին բանտը՝ որ
զանոնք բերեն : Ու երբոր սպա- 22
սաւորները գացին , զանոնք բան-
տին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան
պատմեցին , Ու ըսին թէ Կան- 23
տը ամեն զգուշութիւնով գո-

ցուած գտանք , ու պահապանները դռներուն առջևը կայնած , բայց բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք :
24 Ու երբոր դէտ քահանան և տաճարին իշխանը ու քահանայապետները լսեցին աս խօսքերը , կը զարմանային անոնց համար թէ ինչ
25 պիտի ըլլայ ան : Ու մէկը եկաւ պատմեց անոնց թէ Ահա ան մարդիկը որ բանտը դրիք , տաճարը կայներ են և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն : Ան ատենը իշխանը սպասաւորներովը մէկտեղ գնաց զանոնք բերաւ առանց բռնութեան , քանզի ժողովուրդէն կը վախնային որ չքարկոծուին :
27 Ու բերին զանոնք ատեանը կայնեցուցին . և քահանայապետը ա-
28 նոնց հարցուց , Ըսելով , Ձէ՞ որ սաստիկ զգաստիրեցինք ձեզի որ աս անունով չսորվեցընէք . և ահա Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք , և ան մարդուն արիւնը կ՚ուզէք մեր վրայ բերել :
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և ուրիշ առաքեալները ու ըսին , Աստուծոյ Ջազանդիլ պէտք
30 է քան թէ մարդոց : Մեր հայրերուն Աստուածը Յիսուսը յարուցց , որն որ դուք փայտէն կախելով սպաննեցիք :
31 Զանիկայ Աստուած իր աջ ձեռքովը Առաջնորդ ու Փրկիչ ընելը բարձրացուց , Իսրայէլին ապաշխարութիւն և մեղաց թողու-
32 թիւն տալու : Ու մենք աս բաներուս համար անոր վկաներ ենք , ու Հոգին ալ՝ որն որ Աստուած իրեն Ջազանդ եղողներուն
33 տուաւ : Ու անոնք աս լսելով խիստ կատղեցան , ու կը խորհէին որ զանոնք մեռցընեն :
34 Ու ատեանին մէջ փարիսեցի մը ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը Գամաղիէլ էր , օրինաց վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջևը պատուաւոր մէկը , ու հրաման բրաւ որ առաքեալները քիչ մը դուրս հա-
35 նեն . Ու ըսաւ անոնց , Ա՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգուշացէք աս մարդոցը համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք . Վանզի աս օրերէս առաջ Թևդաս ելաւ , իրեն համար ըսելով թէ Ինքնիշխան մէկ մըն է , ու թուով չորս հարիւրի չափ մարդիկ իրեն յարեցան . որ ինքը սպաննուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Ջազանդեր էին՝ ցրուեցան ու ոչինչ եղան : Անոր ետևէն Յուդա 37
Գալիլեացին ելաւ աշխարհագիր եղած օրերը , և շատ ժողովուրդ իր կողմը ձգեց . ինքն ալ կորաւեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Ջազանդեր էին՝ ցիրուցան եղան : Ու 38
հիմա ձեզի կ՚ըսեմ , Ատ մարդոցմէ մէկդի կեցէք ու թող տուէք զանոնք , ինչու որ եթէ ատ խորհուրդը կամ գործը մարդոցմէ է , պիտի քակուի . Բայց թէ որ 39
Աստուծմէ է , չէք կրնար ատիկայ քակել , չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ մարտնչող ալ գտնուիք : Ու անոնք 40
հաւանութիւն տուին անոր . ու առաքեալները կանչելով՝ ծեծեցին , և պատուիրելով որ Յիսուսի անունովը չխօսին , արձակեցին զանոնք : Անոնք ալ ժողով- 41
քին առջևէն գացին , ուրախանալով որ Տէրոջը անունը համար արժանի եղան անարգուելու : Ու 42
ամէն օր տաճարը ու տուներուն մէջ չէին դադարեր սորվեցընելէն ու Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէն :

ԳԼ . Զ

Ու ան օրերը աշակերտները որ 1
շատցան , Հելլենացիները կողմէն տրտունջ մը եղաւ Երբայեցւոց դէմ , ինչու որ իրենց որբևարիները ամէն օրուան ուղիւթեան մատակարարուելուն մէջ անտես կ՚ըլլային : Ու տասներկուքը կան- 2
չեցին աշակերտներուն բազմութիւնը ու ըսին , Մենք չվայելեր Աստուծոյ խօսքը ձգել ու սեղաններու ծառայութիւն ընել : Ասոր 3
համար եղբայրնե՛ր՝ ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէ՛ք՝ բաւչ վկայուած՝ Հոգւով և իմաստութիւնով լեցուն , որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք . Ու մենք աղօթքի ու Խօսքին պաշտօնին պարապինք : Ու 4
աս խօսքը բոլոր բազմութեան առ- 5

ջևը հաճոյ երևցաւ. ու ընտրեցին Ստեփաննոսը՝ հաւատովով և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը, ու Փիլիպպոսը, և Պրոքորոնը, ու Նիկանովրան, և Տիմովնան, ու Պարմենաս և Նիկողայոս նորահաւատ Անտիոքացին. 6 առաքեալներուն առջևը կացնեցուցին. անոնք ալ աղօթք ընելով՝ ձեռքերնին 7 անոնց վրայ դրին։ Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր, ու աշակերտներուն թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի մէջ. և քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին։

8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ հաւատքով ու զօրութիւնով լեցուած մարդ մը էր, մեծ հրաշքներ և նշաններ կ'ը- 9 նէր ժողովուրդին մէջ։ Նոյն ո- մանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց, և Կիւրենացւոց ու Աղէքսանդրացւոց ժողովարան կ'ըսուէր, և ոմանք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն էին, ելան ու Ստեփաննոսին հետ 10 վիճաբանութիւն կ'ընէին. Եւ չէին կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը ու հոգիին, որով կը խո- 11 սէր։ Ան առներ հրապուրեցին քանի մը մարդիկ, որ ըսին թէ Մենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու 12 Աստուծոյ դէմ։ Եւ գրգռեցին ժողովուրդը ու ծերերը և դպիրները, ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին ու առանը տարին։ 13 Եւ սուտ վկաներ կացնեցուցին, որոնք կ'ըսէին, Ան մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ 14 տեղիս և օրէնքին դէմ. Վասնզի լսեցինք ատկե որ կ'ըսէր թէ Ան Նազովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ աս տեղը, ու պիտի փոխէ Մովսէսին մեզի աւանդած սովորութիւնները։ 15 Եւ առներուն նստողներուն ամենը երբոր անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան։

ԳԼՈՒԽ Ը։

1 Ան առներ քահանայապետը ըսաւ, Ըրաւըղնէ աս բաները առաջնակ

են։ Եւ անիկայ ըսաւ, Մարդիկ 2 եղբայրներ ու հայրեր՝ մտիկ ըրէք. Փառաց Աստուածը մեր հօրը Աբրահամին երևցաւ, քանի որ Միջագետք մէջ էր, դեռ Խառանի մէջ չբնակած. և ըսաւ անոր, 3 Ելիր քու երկրէդ և քու ազգականներէդ, ու եկուր ան երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ։ Ան 4 առներ Քաղդէացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ. և անոր հօրը մեռնելէն ետև անկէ փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը, ուր որ դուք հիմա կը բնակիք։ Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգու- 5 թիւն չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը տեղ, բայց խոստացաւ որ ասիկայ իրեն տայ իբրև կալուածք, և իրմէ ետև իր սերունդին, երբոր դեռ ինքը որդի չունէր։ Եւ Աս- 6 տուած այսպէս խօսեցաւ՝ Թէ Անոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտած պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցընեն անիկայ և չարչարեն չորս հարիւր տարի։ Եւ ան ազ- 7 գը՝ որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ, ըսաւ Աստուած, և անկէ ետև պիտի ելլեն ու աս տեղս պիտ պաշտեն։ Եւ անոր թլփա- 8 տութեան ուխտը տուաւ, ու ետքը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ, և ութ- փառեց զանիկայ ութերորդ օրը. Իսահակ ալ Յակոբը ծնաւ, Յակոբ ալ տասներկու նահապետները։ Եւ նահապետները 9 Յովսեփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս պատանի ծախեցին. բայց Աստուած անոր հետ էր, Եւ փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղու- 10 թիւններէն, և անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջևը. ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի ու իր բոլոր տանը վրայ։ Եւ Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր 11 երկրին վրայ սով մը եկաւ, ու մեծ նեղութիւն, և մեր հայրերը ուտելիք չէին գտներ։ Եւ Յակոբ 12 երբոր լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի, առջի անգամին մեր հայրերը խրկեց։ Եւ երկրորդ 13

անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն
ձանչցուց ինքզինքը . ու Յովսէփին
ազգը փարաւոնին յայտնի եղաւ :
14 Եւ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր
հայրը Յակոբը ու բոլոր ազգա-
կանքը , եօթանասունհինգ հո-
15 գի : Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ ,
ու մեռաւ ինքը ու մեր հայրերը :
16 Եւ Սիւքէմ տարուելով՝ ան գե-
րեզմանին մէջը դրուեցան , որն որ
Աբրահամ արծաթի գնով ծախու
առեր էր Սիւքէմի Հորը Եմմորի
17 որդիներէն : Ու երբոր մտածեցաւ
խոստումնէրին առեներ , որ Աստուած
երդումով խոստացեր էր Աբրահա-
մին , ժողովուրդը աճեցաւ ու շատա-
18 ցաւ Եգիպտոսի մէջ , Մինչև որ
ուրիշ թագաւոր մը եկաւ՝ որ Յով-
19 սէփը չէր ձանչնար : Ընիկայ հը-
նարք բանեցուց մեր ազգին դէմ
ու չարչարեց մեր հայրերը , մինչև
անգամ անոնց տղաքը դուրս ձգել
20 ըլլալ որ չապրին : Ին ժամանա-
կը Մովսէս ալ ծնաւ , և Աստուծոյ
առջևը գեղեցիկ էր , որ իր հօրը
21 տունը մեծցաւ իրեք ամիս : Ու
երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ ,
փարաւոնին աղջիկը զանիկայ վեր-
ցուց , և իրեն իրրև որդի մեծ-
22 ցուց : Ու Մովսէս Եգիպտացւոց
բոլոր իմաստութիւնովը վարժուե-
ցաւ , և զօրաւոր էր իր խօսքերովը
23 ու գործքերովը : Ու երբոր քա-
ռասն տարեկան եղաւ , իր սիրտը
բնկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի
24 որդւոցը այցելութիւն ընել : Ու
Իսրայելացիներէն մէկը հարստահա-
րուած տեսնելով՝ պաշտպանեց , և
պլկուածին վրէժը առաւ՝ ան Ե-
25 գիպտացին սպաննելով : Կը կար-
ծէր թէ իր եղբայրները պիտի իմա-
նային որ Աստուած իր ձեռքովը ա-
նոնց ազատութիւն պիտի տար ,
26 բայց անոնք չիմացան : Ու հետե-
ւեալ օրը անոնց դիմացը ելաւ՝
երբոր կը կռուէին , և խաղաղու-
թիւն ընելու սիրելց զանոնք , ը-
սելով , Արդիւկ՝ դուք եղբայրներ
էք , ինչո՞ւ միկմիկ կը զրկէք :
27 Բայց ան որ բնկերը կը զրկէր ,
մերժեց զանիկայ ու ըսաւ , Ո՞վ
քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր
դրաւ . Օ՞ր 28
զես , ինչպէս որ երէկ Եգիպտացին
սպաննեցիր : Եւ Մովսէս այս խօս- 29
քին վրայ փախաւ , ու Մադիամի
երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ , ուր
որ երկու որդի ծնաւ : Ու քառա- 30
սուն տարի անցնելէն ետև՝ Սինայ
լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը
հրեշտակը երևցաւ անոր մորենիի
կրակի բոցով : Մովսէս ալ երբոր 31
տեսաւ՝ զարմացաւ ան տեսիլքին
վրայ , ու երբոր մտեցաւ զննելու ,
Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր որ ը-
սէր , Ես եմ քու հայրերուդ Ա- 32
ստուածը , Աբրահամին Աստուածը ,
ու Իսահակին Աստուածը , և Յա-
կոբին Աստուածը . Մովսէս ալ
վախէն դողալով չէր համարձակեր
զննելու : Ու Տէրը ըսաւ անոր , 33
Ոտքերուդ կօշիկները հանէ՝ , ինչու-
որ ատ տեղը որ դուն կայներ ես ,
սուրբ երկիր է : Իերսաւի Եգիպ- 34
տոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չար-
չարանքը տեսայ , ու լսեցի անոնց
հառաչանքը , և իջայ զանոնք ազա-
տելու . և հիմա եկէ՛ք քեզ Ե-
գիպտոս խրկեմ : Ին Մովսէսը որ 35
ուրացան ու ՝ըսէին , Ո՞վ քեզ
իշխան ու դատաւոր դրաւ , Ա-
ստուած զանիկայ իշխան և փրկիչ
խրկեց ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ
մորենիին մէջ անոր երևցաւ : Ա- 36
նիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու
նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին
ու Կարմիր ծովուն մէջ , և անա-
պատին մէջ քառասուն տարի :
Ա- 37
Մովսէսն է որ ըսաւ Իսրայէլի որ-
դւոցը , Ձեր Տէր Աստուածը ձեր
եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը
պիտի հանէ ձեզի , անոր մտիկ ը-
րէք : Անիկայ ան է որ անապատը 38
ժողովքին մէջն էր , Սինայ լեռան
վրայ իրեն խօսող հրեշտակին հետ
ու մեր հայրերուն հետ , որ կեն-
դանի պատգամներ առաւ մեզի տա-
լու . Որուն մեր հայրերը չուզեցին 39
ձեռքնէ ելլել , հապա մերժեցին ,
և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար-
ձան : Ու ըսին Ահարոնին , Մեզի 40
աստուածներ շինէ որ մեր առջևէն

երթան . քանզի ան Մովսէսը որ մեզ Եդիպտոսի երկրէն հանեց , չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր :
41 Ես ան օրերը որթի մը չհնեցին , ու
կուռքին զոհ մատուցին , և իրենց
ձեռացը գործերովը կը զուարճա-
42 նային : Ասոնց ալ Էրէս դար-
ձուց , ու թողուց զանոնք որ երկինքի
զօրքը պաշտեն . ինչպէս որ գրուած
է մարգարէից գրքին մէջ , Մի՛թէ
անապատին մէջ քառասուն տարի
զոհեր ու պատարագներ մատուցիք
43 ինձի՛ , ով Իսրայէլի տունը . Ես
Մողոքին վրանը առիք ու ձեր
Ռեմփա աստուծոյն աստղը , ան
պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց
երկրպագութիւն ընելու . ես ալ
ձեզ Բաբելոնէն անդին պիտի փո-
44 խադրեմ : Վկայութեան խորանը
անապատին մէջ մեր հայրերուն
հետն էր , ինչպէս որ Մովսէսին
հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ որ տե-
սած օրինակին պէս շինէ զանիկայ .
45 Ու մեր հայրերն ալ յաջորդաբար
առնելով՝ Յեսուսին հետ բերին զա-
նիկայ ան ազգերուն կալուածքը ,
որոնք Աստուած վռնտեց մեր հայ-
րերուն առջևէն մինչև Դաւիթին
46 օրերը , Ու Աստուծոյ առջևը չը-
նորհք գտաւ , և ուզեց որ Յակո-
բին Աստուծոյն բնակարան մը գըտ-
47 նէ : Ու Սողոմոն անոր տուն մը
48 շինեց : Սակայն Ղարձեալը ձեռ-
քով շինուած տաճարներու մէջ չը-
բնակիր , ինչպէս որ մարգարէն կ՚ը-
49 սէ , Երկինքը իմ աթոռս է , ու
երկիրը իմ ոտքերուս պատուան-
դանն է . որպիսի՞ տուն պիտի շինէք
ինձի , կ՚ըսէ Տէրը , կամ ի՞նչ
պէտք ըլայ իմ հանգստութեանս
50 տեղը . Չէ՞ որ աս ամէնը իմ
51 ձեռքս չիներ է : Ո՛վ խստապա-
րանոցներ ու սրտով և ականջով
չթլփատուածներ , դուք ամէն ա-
տեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը
կենաք , ինչպէս ձեր հայրերը՝ ա-
52 նանկ ալ դուք : Մարգարէներէն
ո՞ր չհալածեցին ձեր հայրերը , ու
սպաննեցին զանոնք որ առաջուց
պատմեցին ան Արդարին գալուն
համար , որ դուք հիմա անոր մատ-
նիչները և սպանողները եղաք .
53 Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակ-
ներուն մատակարարութեամբը՝ ու
չպահեցիք :
54 Ես անոնք աս բաները լսելով՝
սրտերնուն մէջ կը կատղէին ու
ակռաններնին անոր վրայ կը կըր-
ճտցնէին : Բայց անիկայ Հոգւով
55 Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ
և տեսաւ Աստուծոյ փառքը , ու
Յիսուսն ալ՝ որ Աստուծոյ աջ կող-
մը կայներ էր , և ըսաւ , Ահա կը
տեսնեմ երկինքը բացուած , ու
Որդին մարդոյ Աստուծոյ աջ կողմը
կայնած : Իսկ անոնք մեծաձայն
56 աղաղակելով՝ ականջներնին գոցե-
ցին , և ամէնը մէկէն վազեցին ա-
նոր վրայ . Ու քաղաքէն դուրս
57 հանելով՝ կը քարկոծէին զանիկայ .
և վկաները իրենց հանդերձները
Սաւղ կը դնէին երիտասարդի մը
ոտքերուն քովը , որ Սօղոս կ՚ը-
58 սուէր : Ես կը քարկոծէին Ստե-
փաննոսը , որ աղօթք կ՚ընէր ու
կ՚ըսէր , Տէր Յիսուս՝ ընդունէ՛
իմ հոգիս : Ու ծնկան վրայ գա-
59 լով բարձրաձայն աղաղակեց , Տէր՝
աս մեղքը մի՛ սեպեր ատոնց . և
աս ըսելով ննջեց . Սօղոս ալ կա-
մակից էր անոր սպաննուելուն :

ԳԼՈՒԽ Ը.

Ես ան օրը մեծ հալածում եղաւ
Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղե-
ցիին վրայ , և առաքեալներէն Ի
զատ ամէնն ալ ցիրուցան եղան
Հրէաստանի ու Սամարիայի եր-
կիրներուն մէջ : Ես աստուածա-
2 վախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցու-
ցին , ու անոր վրայ մեծ ողբ ըրին :
3 Բայց Սօղոս եկեղեցիին չատ վնաս
կու տար , տուները կը մտնէր ,
էրիկ ու կնիկ մարդիկները կը քա-
շէր՝ բանտը դնել կու տար :
4 Ես ան ցիրուցան եղածները կը
պտրաէին ու խօսքը կը քարոզէին :
5 Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա-
ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քա-
րոզէր անոնց : Ես ժողովուրդները
6 միաբան հաւանութեամբ Փիլիպ-
պոսին ըսածներուն ուշադրութիւն

կու տային՝ ընելով ու տեսնելով ան
7 նշանները որ կ'ընէր : Վասն զի
շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները
մեծաձայն աղաղակելով կ'ելլէին ։
8 Նաև շատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին . Ու մեծ ուրախու-
թիւն եղաւ ան քաղաքին մէջ :
Բայց Սիմոն անունով մարդ մը կար՝
որ առաջուց ան քաղաքին մէջ մա-
գութիւն կ'ընէր , ու Սամարացւոց
ազգը կ'ապշեցընէր , իրեն համար
10 ըսելով թէ մեծ մէկ մըն է . Ու
անոր ուշադրութիւն կու տային
ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը ,
և կ'ըսէին , Այսկայ Աստուծոյ մեծ
11 [ըսուած] զօրութիւնն է : Հաս-
ւոյց ժամանակէ ի վեր կախարդութիւն-
ներով զանոնք ապշեցընելուն հա-
մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա-
12 յին : Բայց երբոր Փիլիպպոսին
հաւատացին՝ որ Աստուծոյ թագա-
ւորութեանը ու Յիսուս Քրիստոսի
անուանը վրայով կը քարոզէր , կը
մկրտուէին թէ էրիկ մարդիկ և թէ
13 կիներ մարդիկ : Ու Սիմոն ինքն ալ
հաւատաց , ու մկրտուելով միշտ
Փիլիպպոսին հետ էր . և տեսնե-
լով ան նշանները ու մեծ զօրու-
թիւնները որ կ'ըլլային , կը զար-
14 մանար : Յակ Երուսաղէմի մէջ
եղող առաքեալները երբոր լսեցին
թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը
ընդուներ են , Պետրոսը ու Յով-
15 հաննէսը անոնց խրկեցին . Որոնք
իջնելով՝ աղօթք ըրին անոնց հա-
մար որ Սուրբ Հոգին առնեն .
16 (Վասն զի դեռ անոնց մէկուն վրայ
իջած չէր , հապա միայն Տէր Յի-
սուսի անունովը մկրտուած էին .)
17 Ան ատենը ձեռքերնին դրին անոնց
վրայ , ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին :
18 Երբոր տեսաւ Սիմոն թէ առա-
քեալներէն անոնց վրայ ձեռք դնելով՝
Սուրբ Հոգին կը տրուի , անոնց
19 ստակ մատուց ու ըսաւ , Ինծի՛ ալ
ասիկայ իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս
զի որու վրայ ձեռք դնեմ , անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ : Բայց Պետ-
րոս ըսաւ անոր . Վնաս արծաթդ
քեզի հետ թող կորսուի՛ , ընչու
որ Աստուծոյ պարգևը կարծեցիր
թէ ստակով կ'առնուի : Դուն 21
ատ բանին մէջ մասն ու բաժին
չունիս , ընչու որ քու սիրտդ Աս-
տուծոյ առջևը չիտակ չէ՛ : Ուս- 22
տի ատ քու չարութենէդ ապրի՛ր
հիմա ու Աստուծոյ աղաչէ՛ , գու-
ցէ նէրուի քեզի քու սրտիդ միտ
խորհուրդը : Ընչու որ ես քեզ 23
մաղձի դառնութեան մէջ և անի-
րաւութեան կապին մէջ կը տես-
նեմ : Սիմոն պատասխան տուաւ 24
ու ըսաւ , Դուք ինձի համար ա-
ղօթք ըրէք Տէրոջը , որ ատ ձեր
ըսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ :
Անոնք ալ վկայութիւն տալով Ա- 25
տուծոյ խօսքը խօսեցին ետև , դար-
ձան Երուսաղէմ , և Սամարացւոց
շատ գեղերուն մէջ աւետարանը
քարոզեցին :

Ու Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպ- 26
պոսին խօսեցաւ՝ ըսելով , Ելիր ու
գնա դուն հարաւային կողմը ան
ճամբան , որ Երուսաղէմէն գէպ՝ի
Գազա կ'իջնէ , որ անապատ տե-
ղն է : Ան ալ ելաւ գնաց . և 27
ահա Եթովպացի նեղբինի մարդ
մը՝ Եթովպացւոց Կանդակա թա-
գուհիին մէկ զօրաւորը , որ ինքը
անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր , որ
Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագու-
թիւն ընելու . Ու անկէ ետ կը 28
գառնար , ու իր կառքը նստած՝
Եսայի մարգարէին գիրքը կը կար-
գար : Ու Հոգին ըսաւ Փիլիպ- 29
պոսին , Մօտեցիր և ատ կառքին
քովը գնա : Փիլիպպոս ալ վա- 30
զելով մօտ գնաց՝ ու մեկ կ'ընէր
որ Եսայի մարգարէին գիրքը կը
կարդար , և ըսաւ , Արդեօք ատ
կը հասկընաս արդեօք : Ան ալ 31
ըսաւ , Ինտո՞ր կրնամ , հասկընալ ,
թէ որ մեկը ինծի չառաջնորդէ .
ու աղաչեց Փիլիպպոսին որ ելլէ
իր քովը նստի : Ու գրքին մէջ 32
կարդացած տեղը ատ էր , Ոչխարի
պէս մորթուելու տարուեցաւ , ու
իր խուզողին առջևը մունջ կերպով
դառնուկի պէս՝ անանկ իր բերանը
չբանար . Իր խոնարհութեանը 33
մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ ,
և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի

պատմէ ։ ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի ։ Անդրքինին պատասխանեաւ Փիլիպպոսին ու ըսաւ , Ա՛ղաչեմ քեզի , մարդասէրն որո՞ւ համար կ՚ըսէ աս ։ իրմե՞ն համար թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար ։ Յետ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ , և դրբին աս Խոսքէն սկսելով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր ։
36 Ու երբոր էրէնց ճամբան կ՚երթային , ջուրի մը քով եկան . ու ըսաւ Ներքինին , Ահա ջուր , ալ ի՞նչ բան զիս կ՚արգիլէ մկրտուիլէն ։
37 [Ու Փիլիպպոս ըսաւ անոր , Թէ որ քու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս , կարելի է . անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Կը հաւատամ թէ Յիսուս Քրիստոս Որ-
38 դի Աստուծոյ է ։] Ու հրաման ըրաւ որ կառքը կայնեցընեն . և երկուքն ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոսը ու Ներքինին , և մկրտեց զանիկայ ։
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան , Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպոսը , և ալ Ներքինին զանիկայ չտեսաւ , ու իր ճամբան կ՚երթար
40 ուրախութեամբ ։ Բայց Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ . ու պատրաստով բոլոր քաղաքներուն աւետարան կը քարոզէր , մինչև որ ինքը Կեսարիա եկաւ ։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Բայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 քովը գնաց . Ու անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարաններէրը գտնելու , որ եթէ ան ճամբուն հետևողներ գտնէր , երիկ մարդիկ կամ կիներ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ ։ Ու երբոր կ՚երթար , ու Դամասկոսին մօտեցաւ , յանկարծ իր բոլորտիքը երկինքէն լոյս մը փայլատակեց .
4 Ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց՝ որ կ՚ըսէր իրեն , Սաւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես ։
5 Ու անիկայ ըսաւ , Ո՞վ ես դուն՝ Տէր . և Տէրը ըսաւ , Ես եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալածես . դըժուար բան է քեզի խթանի դէմ
կից զարնել ։ Ան ալ դողով ու
6 ապշութեամբ ըսաւ , Տէր՝ ի՞նչ
7 կ՚ուզես որ ընեմ ։ Ու Տէրը ըսաւ անոր , Ելլէր ու քաղաքը մտիր , և քեզի պիտի զգուշանալ ինչ որ պարտես ընել . իսկ ան մարդիկը որ իր հետը կ՚երթային , ապշած կեցեր էին , ձայնը միայն կը լսէին , բայց մէկը չէին տեսներ ։
8 Ու Սօղոս գետնէն ելաւ , ու բայց աչքերով մէկը չէր տեսներ . ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին ու Դամասկոս մտցուցին ։
9 Ու իրիք օր կոյս առանց տեսնելու , և ոչ կերաւ , ոչ ալ խմեց ։

10 Ու Անանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ , Անանիա . ան ալ ըսաւ , Տէր՝ ահա հոս եմ ։
11 Ու Տէրը ըսաւ անոր , Ելլէր ու գնա ան փողոցը որ Ուղիղ կ՚ըսուի , և հոն Յուդային տանը մէջ փնտռէ Սօղոս անունով Տարսոնացի մը . վասն զի ահա անիկայ աղօթք կ՚ընէ . Ու տեսիլքի մէջ
12 մարդ մը տեսաւ Անանիա անունով՝ ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դնած , որ տեսնէ ։
13 Անանիա ալ պատասխան տուաւ , Տէր շատերէն լսեցի ան մարդուն համար թէ որչափ չարիքներ ըրաւ քու սուրբերուդ Երուսաղէմի մէջ .
14 Ու հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնը , որ
15 քու անունդ կը կանչեն ։ Ու Տէրը ըսաւ անոր , Գնա դուն , ինչու որ անիկայ ինծի ընտիր ամանն մըն է , իմ անունս կրելու հեթանոսներուն ու թագաւորներուն և Իսրայէլի որդւոցը առջեւը .
16 Քանզի ես անոր պիտի ցուցընեմ թէ որչափ պէտք է իրեն իմ անունս
17 համար նեղութիւն կրել ։ Ու Անանիա գնաց ու ան տունը մտաւ , և ձեռքերը անոր վրայ դնելով ըսաւ , Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց , ան Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երեցաւ երբոր կու գայիր , որպէս զի տեսութիւնդ ստանաս , ու Հոգւով Սրբով լեցուիս ։
18 Ու շատ

մը անոր աչքերէն թեփերու պէս բաներ ինկան . և իսկոյն տեսաւ
19 ու ելաւ մկրտուեցաւ . 19 Ու կերակուր ուտելով ոյժը վրան եկաւ ,
ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետը կեցաւ :
20 Ու անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը ,
թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին :
21 Ու ամէն լսողները զարմացեր էին , ու կ'ըսէին , Այսիկայ
ան չէ՞ , որ Երուսաղէմի մէջ կը կործանէր անոնք որ այս անունը կը
կանչէին . և հոս ալ ան բանին համար եկած էր , որ զանոնք կապած՝
22 քահանայապետներուն տանի : Բայց Սօղոս՝ աւելի կը զօրանար , և
Դամասկոսի մէջ բնակող Հրեաները կը պապանձեցընէր , ապացուցանելով թէ Քրիստոսը ասիկայ է : 23 Ու շատ օրեր անցնելէն
հետը՝ Հրեաները խորհուրդ ըրին
24 որ անիկայ սպաննեն : Բայց Սօղոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռները կը սպասէին որ անիկայ ըս-
25 պաննեն : Յետ աշակերտները գիշերով առին զանիկայ , ու զամբիւղով մը կախելով պատէն վար իջեցուցին :
26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ ,
կը ջանար աշակերտներուն յարելու , բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ , չհաւատալով թէ անի-
27 կայ աշակերտ էր : Բայց Բառնաբաս անիկայ առնելով առաքեալներուն տարաւ , ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ , և թէ անոր հետ խօսեցաւ ,
և թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց Յիսուսի անու-
28 նով : Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց հետ կը մտնէր ու կ'ելլէր , Տէր
Յիսուսի անունովը համարձակ քա-
29 րոզելով : Նաև Հելլենացելոց դէմ կը խօսէր և վիճաբանութիւն կ'ընէր . անոնք ալ կը փնտռէին
30 անիկայ սպաննել : Յետ եղբայրները իմանալով՝ զանիկայ Կեսարիա իջեցուցին , և անկէ Տարսոն խրկեցին զանիկայ :

Ին աւետը եկեղեցիները բոլոր 31
Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունեցան , և շինութիւն կ'ընդունէին ,
ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութեամբը քալելով կ'աճէին :

Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը 32
պտըտէր , Լիդդեա բնակող սուրբերուն քովն ալ իջաւ : Ու հոն 33
մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը Ենէա էր , ութը տարիէ ի վեր մահիճը պառկած անդամալոյծ . Ու 34
Պետրոս ան՝ Ենէա՝ Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ . ելլէր ու քու անկողինդ շիտակէ . անոր ալ չուտ մը ելաւ : Ու Լիդդեայի ու Սարոնի մէջ բնակողները 35
ամէնը անիկայ տեսան , ու Տէրոջը դարձան : Ու Յոպպէի 36
մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝ անունը Տաբիթա , (որ Թարգմանուելով Դկթեմիկ կ'ըսուի .) անիկայ լեցուած էր բարի գործքերով ու ողորմութիւններով , որ
կը կ'ընէր : Ու եղաւ որ ան օրերը 37
ինքը հիւանդացաւ ու մեռաւ . լուացին անիկայ և վերի սենեակ մը
դրին : Ու Լիդդեա Յոպպէին 38
մօտ էր . ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է , անոր երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով որ չուշանայ իրենց գալու : Պետ- 39
րոս ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ . ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հանեցին զանիկայ . և բոլոր որբևայրիները անոր բոլորտիքը կայնեցան , կու լային ու կը ցուցընէին անոնց բաճկոնները և հանդերձները որ կ'ընէր Դկթեմիկ , քանի որ իրենց հետն էր : Պետրոս ալ ամէնը 40
դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու աղօթք ըրաւ , և դէպ ի մարմինը դառնալով՝ ըսաւ , Տաբիթա՝ ելլէր կայնէ . ան ալ իր աչքերը բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝ նստաւ : Անդր ալ 41
ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց զանիկայ . և սուրբերը ու որբևայրիները կանչելով՝ անոնց առջեւը ողջ կայնեցուց զանիկայ : Ու սա բանը 42

բոլոր Յոպպէին մէջ խնացուեցաւ ,
ու շատերը Տէրոջը հաւատացին :
43 Ու եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպպէ
կեցաւ Սիմոն անուանով կաշի բա-
նողի մը քով :

ԳԼ. Ժ.

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար
Կոռնելիոս անուանով , հարիւ-
րապետ՝ Իտալացի զօրուած գունդ-
2 դէն . Հարեպաշտ ու աստուածա-
վախ իր բոլոր տունովը , որ ժողո-
վուրդին շատ ողորմութիւններ կու-
տար , և ամէն առեն Աստուծոյ ա-
3 ղօթք կ՚ընէր : Անիկայ օրուան
ժամը իննին առենները տեսիլքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակը յայտնի
տեսաւ , որ իր քովը մտաւ և իրեն
4 ըսաւ , Կոռնելիոս . Ան ալ անոր
նայելով ու խիստ վախնալով , ը-
սաւ , Ո՞նչ է Տէր . ան ալ ըսաւ
անոր , Քու աղօթքներդ ու ողոր-
մութիւններդ Աստուծոյ առջևը ե-
5 լան յիշատակի համար : Ու հիմա
Յոպպէ մարդիկ խրկէ , ու կանչէ
Սիմոն անուանով մէկը որ Պետրոս
6 մականուանեալ է . Անիկայ իրբև
հիւր կը կենայ Սիմոն անուանով կաշի
բանողի մը քով , որուն տուներ ծո-
7 վուն մօտ է : Ու երբոր գնաց ան
հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խօսէր ,
իր ծառաներէն երկուքը կանչեց , ու
իր քովը սպասաղներէն ալ բարե-
8 պաշտ զինուոր մը , Ու բոլորը ա-
նոնց պատմելով՝ Յոպպէ խրկեց
զանոնք :
9 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք
ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտե-
ցան , Պետրոս ժամը վեցին առեն-
ները տանիքը ելաւ աղօթք ընելու .
10 Ու խիստ անօթեցած ըլլալով՝ կ՚ու-
զէր ճաշ ընել . ու քանի որ կերա-
կուրէ պատրաստութիւն կը տես-
նէին , իր վրայ մտքի յափշտակու-
11 թիւն մը եկաւ . Ու տեսաւ երկինք
բացուած , ու չորս ծայրէն կա-
պուած աման մը մեծ կտաւի մը
12 պէս , որ իջաւ երկրի վրայ . Որուն
մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտանի-
ներն ու գազաններն և սողուններն
13 ու երկնից թռչուններն : Ու ձայն
մը եկաւ իրեն , Ելլիր Պետրոս՝
մորթէ ու կեր : Բայց Պետրոս 14
ըսաւ , Չէ՛ն լեր Տէր , ինչու որ
ես ամենևին պիղծ կամ անմաքուր
բան կերած չեմ : Երկրորդ մ՚ալ 15
ձայն եկաւ իրեն , Ինչ որ Աս-
տուած մաքրեց , դուն պիղծ մի սե-
պեր : Անիկայ իրիք անգամ եղաւ , 16
և ամանը երկինքը վերցաւ : Ու 17
Պետրոս երբոր իր մտքին մէջ կը
զարմանար թէ ինչ պիտի ըլլայ ան
իր տեսած տեսիլքը , ահա Կոռնե-
լիոսէն խրկուած մարդիկը Սիմոնին
տունը հարցուցին , ու դրանը առ-
ջևը կայնեցան . Ու կանչելով կը 18
հարցընէին թէ Սիմոնը որ Պետ-
րոս կ՚ըսուի , հո՞ս կը կենայ : Ու 19
երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրա-
յով կը մտածէր , Հոգին Աստ-
ըսաւ անոր , Ահա իրիք մարդիկ
քեզ կը փնտռեն . Ուստի ելլիր 20
իջիր , և անոնց հետը գնա առանց
խղճահարութեան , ինչու որ ես
խրկեցի անոնք : Պետրոս ալ ան 21
մարդիկներուն քովը իջնելով՝ ը-
սաւ , Ահա ես եմ անիկայ որ դուք
կը փնտռէք . ի՞նչ բանի համար
եկած էք : Անոնք ալ ըսին , Կոռ- 22
նելիոս հարիւրապետը՝ արդար և
աստուածավախ մարդ՝ բոլոր Հրէից
ազգէն վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ
մը հրաման առաւ , որ քեզ իր
տունը կանչէ և քեզմէ խօսքեր
լսէ : Ան առեներ ներս կանչեց ա- 23
նոնք և իր քովը վար դրաւ :
Ու հետևեալ օրը Պետրոս ելաւ՝
անոնց հետը գնաց , և քանի մըն
ալ Յոպպէէն եղող եղբայրներէն իր
հետը գացին : Ու հետևեալ օրը 24
Կեսարիա մտան . Կոռնելիոս ալ
իր ազգականները և մտերիմ բարե-
կամները կանչած՝ անոնց կը սպա-
սէր : Ու երբոր Պետրոս ներս կը 25
մտնէր , Կոռնելիոս անոր դիմացը
ելաւ , ու անոր ոտքը իյնալով
երկրպագութիւն կ՚ընէր : Բայց 26
Պետրոս անիկայ կանգնեցուց ու ը-
սաւ , Ելլիր՝ կայնէ . ես ինքնս ալ
մարդ եմ : Ու անոր հետը խօսակ- 27
ցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ
մարդիկ ժողվուած գտաւ . Ու ը- 28

սաւ անոնց ։ Դուք գիտէք թէ ինչ-
պէս ապօրինաւոր բան է Հրեայ
մարդու մը օտարազգիի հետ հաղոր-
դակցութիւն ընելը կամ անոր մօ-
տենալը . բայց Աստուած ինծի ցու-
ցուց որ մարդիկներէն մէկուն պիղծ
29 կամ անմաքուր չըսեմ : Ընոր հա-
մար ես ալ որ կանչուեցայ՝ առանց
դէմ խօսելու եկայ . բայց հիմա կը
հարցընեմ , ի՞նչ բանի համար զիս
30 կանչեցիք : Կոռնելիոս ալ ըսաւ ,
Չորս օր առաջ մինչև ասժամ ծոմ
կը պահէի , ու ժամը իննին տանս
մէջ աղօթք կ՚ընէի . և ահա փայ-
լուն հանդերձներով մարդ մը կայ-
31 նեցաւ առջևս ու ըսաւ , Կոռնելիոս՝ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և
քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ
32 առջևը յիշուեցան . Ուստի հարդ
խրկէ Յոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը՝
որ Պետրոս ալ կ՚ըսուի . անիկայ
ծովուն մօտ Սիմոն անուանով կաշի
բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր
կը կենայ . որ երբոր գայ , քեզի
33 պիտի խօսի : Ուստի անմիջապէս
հարդին խրկեցի քեզի , դուն ալ ա-
ղէկ ըրիր որ եկար . և հիմա մենք
ամենքս Աստուծոյ առջևը կեցեր ենք
լսելու ան ամէն բաները , որ Աս-
տուծմէ հրամայուած է քեզի :
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ ու
ըսաւ , Ա՛ստիպտուիեամբ կը հաս-
կընամ որ Աստուծոյ քովը ազգու-
35 թիւն չկայ . հապա ամէն ազգի
մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու
արդարութիւն կը գործէ , անոր
36 ընդունելի է : Ան խօսքը որ Իս-
րայէլի որդւոցը խրկեց Աստուած
խաղաղութիւն քարոզելու Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը , (ասիկայ է
37 ամենուն Տէրը .) Դուք աղէկ գի-
տէք ան բանը , որ բոլոր Հրէաս-
տանի մէջ եղաւ Գալիլեայէն սկը-
սած՝ ան մկրտութենէն ետև որ
38 Յովհաննէս քարոզեց . Յիսուսը
որ Նազարեթէն էր , որ Աստուած
զանիկայ օծեց Հոգւով Սրբով և
զօրութիւնով , որ պտըտեցաւ բա-
րիք ընելով , ու Սատանային բո-
լոր տանջուածները բժշկելով ,
քանզի Աստուած իր հետն էր :
Ու մենք վկայ ենք ան ամէն բան-
րուն որ ըրաւ Հրէաստանի երկրին
մէջ ու Երուսաղէմի մէջ , որն ու
փայտէն կախած սպաննեցին ալ :
Աստուած զանիկայ երրորդ օրը յա-
րուց , և յայտնի ըրաւ զանիկայ ,
Ո՛չ թէ բոլոր ժողովուրդին , հա-
պա մեզի առաջուց Աստուծմէ վը-
կայ ընտրուածներուս . որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք
ալ՝ անոր մեռելներէն յարութիւն
առնելէն ետքը : Ու ինքը պա-
տուիրեց մեզի որ ժողովուրդին
քարոզենք ու վկայութիւն տանք ,
թէ անիկայ է Աստուծմէ սահմա-
նուած՝ կենդանիներուն ու մեռել-
ներուն դատաւորը : Ընոր կը
վկայեն բոլոր մարգարէները թէ
ամէն իրեն հաւատացողները իր ա-
նունովը մեղաց թողութիւն կ՚առ-
նեն :
Ու երբոր Պետրոս ասս խօսքերը
կը խօսէր , Հոգին Սուրբ իջաւ
ամենուն վրայ , որոնք խօսքը կը
լսէին : Ու թլփատուածներէն
եղող հաւատացեալները՝ որոնք
Պետրոսին հետը եկած էին , զար-
մացան որ հեթանոսներուն վրայ
ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգևը կը
լեցուէր : Վասնզի կը լսէին ա-
նոնցմէ որ ուրիշ լեզուներով կը
խօսէին , և զԱստուած կը փառա-
ւորէին : Յն ատենը Պետրոս
պատասխան տուաւ , Արդեօք մէկը
ջուրը արգիլել որ ասոնք չմկըր-
տուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
ընդունեցին մեզի պէս : Ու հրա-
ման ըրաւ որ Տէրոջը անունովը
մկրտուին . ան ատենը իրեն աղա-
չեցին որ քանի մը օր հոն մնայ :

ԺԱ . ԺԸ

Ու առաքեալները ու եղբայրները
որ Հրէաստանի կողմերն էին ,
լսեցին որ հեթանոսներն ալ Աս-
տուծոյ խօսքը ընդուներ են : Ու
երբոր Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ ,
թլփատուածներէն եղողները անոր
հետ կը վիճէին , Ու կ՚ըսէին թէ
Դուն անթլփատ մարդոց քովը մը-
տար , և անոնց հետ հաց կերար :

4 Պետրոս ալ սկսաւ բանը կարգով
5 պատմել անոնց , ու ըսաւ , Էս
Յոպպէ քաղաքը աղօթք կ'ընէի ,
ու մտքի յափշտակութեան մէջ
տեսիլք մը տեսայ . մէկ աման մը
մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն եր-
կինքէն կախուած իջաւ , ու մինչև
6 ինծի հասաւ . Աչքս անոր վրայ ուշ-
անկեր կը նայէի , և տեսայ երկրի
չորքոտանիները , ու գազանները ,
և օդընթացները , ու երկնից թռչուն-
7 ները : Էս ձայն մը լսեցի որ կ'ը-
սէր ինծի , Ելէր Պետրոս՝ մորթէ
8 ու կե՛ր : Բայց ես ըսի , Չէ՛ր
լինի Տէր , ինչու որ պիղծ կամ
անմաքուր բան մը ամենևին մտած չէ
9 իմ բերանս : Պատասխան տուաւ
ինծի երկրորդ անգամ ան ձայնը
երկինքէն , Ան որ Աստուած մաք-
10 րեց , դուն պիղծ մի՛ սեպեր : Էս
իրիք անգամ եղաւ , ու նորէն բո-
11 լորը երկինքը քաշուեցաւ : Էս
ահա իսկոյն իրիք մարդ Կեսարիա-
յէն ինծի խրկուած՝ Էյնան իմ եղած
12 տանս առջևը կեցան : Հոգին
ալ ինծի ըսաւ որ անոնց հետը
երթամ առանց խղճահարութեան .
ասվնց եղբայրներն ալ ինծի հետ
գացին , ու մտանք ան մարդուն
13 տունը : Էս անիկայ մեզի պատ-
մեց թէ ինսոր իր տանը մէջ հրեշ-
տակը տեսաւ՝ որ կայներ էր և
իրեն կ'ըսէր , Ղրկէ Յոպպէ՝
ու կանչէ Սիմոնը որ Պետրոս ալ
14 կը կոչուի . Որ ան քեզի խօսքեր
պիտի խօսի , որոնցմով փրկուիս
15 դուն և քու բոլոր տունդ : Ու
երբոր սկսայ խօսիլ , Հոգին Սուրբ
անոնց վրայ իջաւ , ինչպէս որ ա-
16 ռաջուց մեր վրայ ալ : Էն առենը
յիշեցի Տէրոջը խօսքը որ կ'ըսէր ,
Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց
դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրը-
17 տուիք : Ուստի թէ որ Աստուած
մի և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝
ինչպէս որ մեզի ալ , երբոր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին ,
ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ
18 դէմ դնել : Էս բաները լսելով
ձայնները կարկչին , և Աստուած կը
փառաւորէին ու կ'ըսէին , Ուրեմն
Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց
համար ապաշխարութիւն տուաւ :

19 Էս Ստեփաննոսին հետևողները
վրայ եկած նեղութենէն ցիրուցան
եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպ-
րոս և Անտիոք հասան , ու մէկու-
մը Հրեաներուն խօսքը չէին խօսեր ,
միայն թէ Հրէաներուն : Բայց
20 անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրե-
նացի մարդիկ էին , որոնք երբոր
Անտիոք մտան , Հելլենացւոց հետ կը
խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով :
21 Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր ,
և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով
Տէրոջը դարձան : Էս անոնց վրա-
22 յով ասա լուրը Երուսաղէմի եկեղե-
ցիին ականջը հասաւ . ու Բառնա-
բասը խրկեցին որ մինչև Անտիոք
երթայ . Որ երբոր եկաւ և Աս-
23 տուծոյ շնորհքը տեսաւ , ուրախա-
ցաւ , ու կը յորդորէր ամէնն ալ
որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ հա-
պարտ մնան . Վասնզի ինքը բարի
24 մարդ էր , ու Սուրբ Հոգիով և
հաւատքով լեցուն . ու Տէրոջը շատ
ժողովուրդ աւելցաւ : Էտքը Բառ-
25 նաբաս Տարսոն ելաւ՝ Սողոսը
փնտռելու , և գանիկայ գտնելով՝
Անտիոք բերաւ : Ու եղաւ որ ա-
26 նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ
մէկտեղ ժողովուելով , շատ ժողո-
վուրդի սորվեցուցին . ու պիտի ա-
ռաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները
Քրիստոնեայ անուանեցան :

Էն օրերը Երուսաղէմէն մարգա- 27
բէներ իջան Անտիոք : Էս անոնց- 28
մէ մէկը Ագաբոս անունով՝ ելաւ
խմացուց Հոգիին զօրութեամբը
թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր
աշխարհ , որ և եղաւ Կղովդիոսին
օրերը : Էս աշակերտները որոշե- 29
ցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն
եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բնա-
կող եղբայրներուն օգնութիւն
խրկեն . Ու կատարեցին ալ , երբ- 30
ներուն խրկելով Բառնաբասին ու
Սողոսին ձեռքովը :

Գ Լ . Ժ Ի Ր

Էն առենները Հերովդէս Թագա- 1
ւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիին

2 Աչք քանինները չարչարելու։ Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը
3 սրով սպաննեց։ Եւ տեսնելով որ Հրեաներուն հաճելի է, անոր վրայ
Պետրոսն ալ բռնեց. ու բազարչա-
4 կերաց օրերն էին։ Զանիկայ երբ որ բռնեց՝ բանտը գրաւ, և չորս
կարգ չորսական զինուորներու յանձ-
նեց որ պահեն, և կ'ուզէր զատկէն
ետև ժողովուրդին հանել զանիկայ։
5 Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պա-
հուած էր, բայց եկեղեցին անդա-
դար աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ անոր
6 համար։ Եւ երբոր Հերովդէս ու-
զեց զանիկայ դուրս բերել, ան գի-
շերը Պետրոս երկու զինուորներու
մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթա-
ներով կապուած. ու պահապանները
դրանը առջևը բանտը կը պահպա-
7 նէին։ Եւ ահա Տէրոջը հրեշտա-
կը էր— վրան կայնեցաւ, ու տանը
մէջ լոյս մը ծագեց, և Պետրոսին
կողը խթելով արթընցուց զանի-
կայ, ու ըսաւ, Շուտով ելիր.
ու շղթաները անոր ձեռքերէն վար
8 ինկան։ Եւ հրեշտակը ըսաւ ա-
նոր, Գօտիդ կապէ ու հողա-
թափներդ ոտքդ հագիր. անիկայ
ալ այնպէս ըրաւ. և ըսաւ անոր,
Անդերձդ վրադ առ ու եկուր իմ
9 ետևէս։ Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ'երթար, և չէր գիտեր թէ
ան հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է,
հապա կը կարծէր թէ տեսիլք կը
10 տեսնէ։ Եւ երբոր անոնք առաջին
ու երկրորդ պահապաններէն ան-
ցան, եկան մինչև երկաթի դուռը,
որ քաղաքին մէջը կը հանէր, որ
ան ինքիրմէ բացուեցաւ անոնց. և
անոնք ելլելով՝ մէկ փողոց մը անցան,
հրեշտակն ալ իսկոյն անկէ զատուե-
11 ցաւ։ Եւ Պետրոս ինքզինքին գա-
լով ըսաւ, Իմա՛ճշմարտապէս
գիտեմ որ Տէրը իր հրեշտակը խրբ-
կեց, և ազատեց զիս Հերովդեսին
ձեռքէն ու Հրէից ժողովուրդին
12 բոլոր ակնկալութենէն։ Եւ մտա-
ծելով՝ եկաւ Մարկոս ըսուած Յով-
հաննէսին մօրը Մարիամին տունը,
ուր որ շատերը ժողոված աղօթք
13 կ'ընէին։ Եւ դռնը դուրսի դու-
ռը որ զարկաւ, Հոդէ անունով
աղախին մը գնաց ականջ դնելու.
14 Ու երբոր Պետրոսին ձայնը ճանչ-
ցաւ, ուրախութենէն դուռը չբա-
ցաւ, հապա նէրս վազելով պատ-
մեց թէ Պետրոս դրանը առջևը
15 կայներ է։ Իսկ անոնք ըսին անոր,
Խենթեցեր ես. բայց ինքը կը պընդ-
դէր թէ անանկ է. անոնք ալ կ'ը-
սէին, Անոր հրեշտակը պիտի ըլ-
16 լայ։ Սակայն Պետրոս անդադար
կը զարնէր. ու երբոր բացին,
զինքը տեսնելով ապշեցան։ Նայց
17 անիկայ ձեռքով նշան կ'ընէր անոնց
որ լուռ կենան, ու պատմեց անոնց
թէ ինչպէս Տէրը զինքը բանտէն
հանեց, և ըսաւ, Յակոբոսին ու եղբայրներուն պատմեցէք.
և ելաւ ուրիշ տեղ գնաց։ Եւ
18 երբոր առտու եղաւ, մեծ խռովու-
թիւն կար զինուորներուն մէջը թէ
արդեօք ի՞նչ եղաւ Պետրոս։
19 Հերովդէս ալ երբոր ուզեց անիկայ՝
ու չգտաւ, պահապաններուն հար-
ցուփորձ ընելով՝ հրաման ըրաւ որ
սպաննուին. և ինքը Հրէաստանէն
Կեսարիա իջաւ, ու հոն կը կենար։
20 Եւ Հերովդէս խիստ բարկացած
էր Տիւրացիներուն ու Սիդոնացի-
ներուն հետ. անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան, ու
թագաւորին Ղաստոս սենեկապե-
տը համոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրէին. ինչու որ իրենց երկիրը
թագաւորին էրկրեն ապրուստ կ'առ-
նէր։ Եւ մէկ որոշուած օր մը 21
Հերովդէս թագաւորական հան-
դերձը հագած ու առեանը նստած՝
անոնց առեներաբանութիւն կ'ընէր։
22 Ժողովուրդն ալ կ'աղաղակէր, թէ
Աստուծոյ ձայն է, ու չէ
23 մարդու։ Եւ իսկոյն Տէրոջը
հրեշտակը զանիկայ զարկաւ, Աս-
տուծոյ փառք չտալուն համար. և
որդնալից ըլլալով մեռաւ։
24 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու
25 կը շատնար։ Եւ Բառնաբաս ու
Սօղոս երբոր իրենց յանձնուած պաշ-
տօնը լմընցուցին՝ Երուսաղէմէն
դարձան, Մարկոս ըսուած Յով-
հաննէսն ալ հետերնին առնելով։

ԳՈՐԾՔ ԺԹ։

1 Եւ Ընտիրի մէջ եղած ներկղկիին քանի մը մարգարէներ ու վարդապետներ կային , Նաղնաբաս ու Շմաւոն որ Նիգեր կ՚ըսուէր , և Ղուկիոս Կիւրենացի ու Մանայէն՝ Հերովդէս չորրորդապետին
2 սնգակիցը , և Պօղոս : Երբոր ատոնք Տէրոջը պաշտօնին մէջն էին՝ և ծոմ կը պահէին , Հոգին Սուրբ ըսաւ , Ձատեցէք ինծի Նաղնաբասը և Պօղոսը ան գործին համար ,
3 որուն ես կանչեր եմ ատոնք : Ընտիր ատոնք ծոմ պահելով և աղօթք ընելով , ձեռք դրին անոնց վրայ ու խրկեցին :

4 Ընտիր ալ Սուրբ Հոգիէն խրկուած՝ Սելեկիա իջան , ու անկէ
5 նաւով Կիպրոս գացին : Եւ Սալամինա հասնելով՝ Հրէից ժողովարաններուն մէջ Աստուծոյ խօսքը կը քարոզէին , ու Յովհաննէսն ալ
6 իրենց սպասաւոր ունէին : Եւ պըտըտելով ան [բոլոր] կղզին մինչև Պափոս , հոն գտան սուտ մարգարէ՝ Հրէայ մոգ մը , որուն անունը
7 Նարէյեսու էր . Որ ինքը փոխանորդ բդեշխին հետ էր , որ Երկրիս Պօղոս , խելացի մարդ մը . ասիկայ Նաղնաբասը և Սօղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Աստուծոյ
8 խօսքը լսել : Սակայն անոնց դէմ կեցաւ Նգիմաս մոգը , (քանզի այսպէս կը թարգմանուի անոր անունը) որ կ՚ուզէր փոխանորդ բդեշխը հաւատքէն դարձնել :
9 Բայց Սօղոս (որ Պօղոս ալ Երկրիս) Հոգւով Սրբով լեցուած՝ աչքերը
10 անոր վրայ անկաց , Ու ըսաւ , Ով ամէն խարէբայութիւնով և ամէն խորամանկութիւնով լեցուած Սատանայի որդի՛ թշնամի բոլոր արդարութեան , պիտի չդադարի՞ս Տէրոջը շիտակ ճամբանները ծռելէն :
11 Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է . ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առանց մը արեւը չտեսնելով : Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը իջաւ , ու պտըտելով առաջնորդ
12 կը փնտռէր : Յն ատենը փոխանորդը եղած բդեշխը ան բանը որ տեսաւ՝ հաւատաց , Տէրոջը վարդապետութեանը վրայ :

13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէն ելան , ու եկան Պամփիլիայի Պերգէն . բայց Յովհաննէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ դարձաւ :
14 Անոնք ալ Պերգէն դացին ու եկան Պիսիդիայի Անտիոքը , և շաբաթ օրը ժողովարանը մտնելով՝ նստան :
15 Ու օրէնքը և մարգարէները կարդացուելէնետև՝ ժողովարապետները հղան իրենց ու ըսին , Արդիւկ եղբայրնե՛ր թէ որ դուք ժողովուրդին համար խրատական խօսք մը ունիք , խօսեցէ՛ք :
16 Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով , ձեռքը շարժեց ու ըսաւ , Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք , մտիկ ըրէ՛ք :
17 Այս Իսրայէլ ժողովուրդիս Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց , ու ժողովուրդը բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան ատենը , և բարձր բազուկով զանոնք անկէ հանեց :
18 Ու քառասուն տարուան ժամանակի
19 չափ անապատին մէջ կերակրեց զանոնք : Եւ Քանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով , անոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժառանգեն :
20 Եւ անկէ հետև չորս հարիւր յիսուն տարիի չափ գատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սամուէլ մարգարէն :
21 Ու ետքը թագաւոր ուզեցին . և Աստուած Կիսի որդին Սաուղը տուաւ անոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը , քառասուն տարի :
22 Ու երբոր զանիկայ փոխեց , Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր , որուն համար վկայութիւն ալ տալով ըսաւ , Յեսսէի որդին Դաւիթը գտայ իմ սրտիս համեմատ մարդ , որ իմ բոլոր կամքս պիտի կատարէ :
23 Նորա սերունդէն Աստուած իր խոստումնին պէս Յիսուսը հանեց Իսրայէլին՝ Փրկիչ :
24 Եւ գէթ անիկայ իր գալուստը չսկսած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին ապաշխա-

բութեան մկրտութիւնը քարոզէց ։
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը
կը կատարէր , ըսաւ , Ո՞վ կը
կարծէք թէ եմ . ես Քրիստոսը
չեմ , հապա անկից ա՛ռաջ իմ ե-
կաւէս կու գայ , որ ես արժանի չեմ
անոր ոտքերուն կօշիկները քակե-
26 լու ։ Արդեօք եղբայրնե՛ր Աբրա-
համի տոհմին որդիքը , ու անոնք
որ ձեր մէջը աստուածավախ են ,
ասոնց փրկութեան խօսքը ձեզի խրե-
27 կուեցաւ ։ Վասնզի Երուսաղէմ
բնակողները և անոնց իշխանները
ո՛չ անկից ճանչցան , ո՛չ ալ մար-
գարէներուն ձայները , որ ամէն
շաբաթ օրերը կը կարդացուին .
հապա զանոնք կատարեցին՝ դատա-
28 պարտելով . և մահուան
պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղա-
տոսէն խնդրեցին որ անկից սպան-
29 նուի ։ Ու երբոր անոր համար
բոլորը գրուած բաները կատարե-
ցին , փայտէն վար իջեցընելով՝
30 գերեզմանի մէջ դրին . Բայց Աս-
տուած անկից յարուցց մեռելնե-
րէն . որ ինքը շատ օրեր երեւցաւ
31 անոնց , Որ իր հետը Գալիլեացէն
Երուսաղէմ եկեր էին , որոնք հիմա
անոր վկաներն են ժողովուրդին առ-
32 ջեւը ։ Մենք ալ ձեզի կը քարո-
զենք ան խոստմունքը որ հայրերուն
33 եղած էր , Որ զանիկայ Աստուած
կատարեց մեզի որ անոնց զաւակ-
ներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով ,
ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն
ալ գրուած է , Դուն իմ Որդիս
34 ես , ես այսօր քեզ ծնայ ։ Ու
որ զանիկայ մեռելներէն յարուց ,
ու ա՛լ ետ ապականութիւն պի-
տի չտեսնէ , ասանկ կ՚ըսէ թէ
Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հա-
ւատարիմ սուրբ խոստմունքները ։
35 Ուստի ուրիշ սաղմոսի մը մէջ ալ
կ՚ըսէ , Դուն Սուրբիդ ապակա-
նութիւն տեսնել պիտի չտաս ։
36 Ինչու որ Դաւիթ իր դարուն մէջ
Աստուծոյ կամացը ծառայելով՝ մե-
ռաւ , ու իր հայրերուն քովը դր-
բուեցաւ և ապականութիւն տե-
37 սաւ ։ Բայց ան որ Աստուած յա-
րուց , ապականութիւն չտեսաւ ։
Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՛ մարդիկ 38
եղբայրնե՛ր , որ ասոր միջոցովը ձեզի
մեղայ թողութիւն կը քարոզուի .
Ու ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին 39
օրէնքովը չկրցաք արդարանալ . ա-
սով՝ ամէն հո՛ւ որ հաւատայ , կ՚ար-
դարանայ ։ Արդ զգուշացէ՛ք որ 40
չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մար-
գարէներուն մէջ ըսուած է , Նա- 41
յեցէ՛ք արհամարհողնե՛ր՝ և զարմա-
ցէ՛ք ու ոչնչացէ՛ք . ինչու որ
գործ մը պիտի ընեմ ձեր օրերուն
մէջ , անանկ գործ մը՝ որ եթէ
մեկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւա-
տաք ։
Ու երբոր անկէ դուրս ելան , 42
կ՚աղաչէին որ հետեւեալ շաբաթ
ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի ։
Ու ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ , 43
Հրեաներէն ու նորահաւատ բարե-
պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու
Բառնաբասին հետեւեցան՝ որոնք
որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու
կը յորդորէին զանոնք , որ միշտ
Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաստատ
կենան ։ Ու հետեւեալ շաբաթ 44
օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողո-
վուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու ։
Իսկ Հրեաները երբոր տեսան ան 45
բազմութիւնը , նախանձով լե-
ցուեցան , ու Պօղոսի ըզուցածնե-
րուն դէմ կը խօսէին հակառակե-
լով ու հայհոյութիւն ընելով ։
Յն ատենը Պօղոս և Բառնաբաս 46
համարձակեցան ու ըսին , Պէտք
էր որ առաջ ձեզի խօսուի Աստու-
ծոյ խօսքը , բայց որովհետեւ դուք
անկից կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ
յաւիտենական կենաց արժանի չէք
սեպեր , ահա մենք հեթանոսնե-
րուն կը դառնանք ։ Ինչու որ 47
Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի .
Քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի ,
որ դուն փրկութեան պատճառ ըլ-
լաս մինչև երկրի ծայրերը ։ Ա- 48
սիկա լսելով հեթանոսները կ՚ուրախա-
նային , ու Աստուծոյ խօսքը կը
փառաւորէին . և որոնք որ յաւի-
տենական կենաց սահմանուած էին ,
հաւատացին ։ Ու Տէրոջը խօսքը 49
բոլոր գաւառը կը տարածուէր ։

50 Բայց Հրէաները դրդռեցին բարեպաշտ և պատուաւոր կիներուն ու քաղաքին մեծերը , և Պօղոսին ու Բառնաբասին վրայ հալածանք հանելով՝ զանոնք իրենց սահմաններէն դուրս ըրին : 51 Անոնք ալ իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ 52 թօթափելով՝ Իկոնիոն եկան : Ու աշակերտները ուրախութեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցուէին :

ԺԳ · ԺԴ

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք միասին Հրէաներուն ժողովարանը մտան , և այնպէս խօսեցան որ խիստ շատ Հրէաներ և Յոյներ 2 հաւատացին : Բայց չհաւատացող Հրէաները դրդեցին ու չարութեան դրգռեցին հեթանոսներուն սիրտը 3 եղբայրներուն դէմ : Հակ անոնք շատ ժամանակ հոն կենալով՝ համարձակ կը քարոզէին Տէրոջմով , որ իր շնորհայ խօսքին կը վկայէր , և նշաններ ու հրաշքներ ընել կուտար անոնց ձեռքովը : 4 Քաղաքին բազմութեանը մէջ երկպառակութիւն մը եղաւ . ոմանք Հրէաներուն կողմէն եղան , ոմանք 5 ալ առաքեալներուն : Ու երբոր հեթանոսները և Հրէաները իրենց իշխաններովը վրանին յարձակեցան՝ զանոնք նախատելու ու քարկոծելու , 6 Իրենք իմանալով՝ Լիկայոնացւոց քաղաքները փախան՝ Լիստրա ու Դերբէ և շրջակայ տեղուանքը , ու հոն աւետարանը կը քարոզէին :

7 Ու Լիստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր ոտքերովը տկար , իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած , որ բնաւ 8 քալած չէր : Այսկայ Պօղոսին խօսքերը մտիկ կ'ընէր . ան ալ աչքը անոր անկեցնելով և տեսնելով թէ 9 բժշկուելու հաւատք ունի , Խարձր ձայնով մը ըսաւ , Էլիր ոտքերուդ վրայ շիտակ կայնէ՛ . ան ալ ցատկելով կը քալէր : 10 Ու ժողովուրդները երբոր Պօղոսին ըրածը տեսան՝ ձայներնին վերցընելով Լիկայոնարէն ըսին , Աստուածները մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր են : 11 Ու Բառնաբասին Դիոս կը կանչէին , և Պօղոսին Հերմէս , ինչու որ անիկայ էր դլխաւոր խօսողը : 12 Իսկ քաղաքին առջևը եղած Դիոսին քուրմը ցուլեր և պսակներ բերելով դռներուն առջևը , բազմութեանը հետ մտկաեղ կ'ուզէր որ զոհ ընէ : 13 Բայց Բառնաբաս ու Պօղոս առաքեալները երբոր լսեցին , իրենց հանդերձները պատռելով՝ դուրս ցատկեցին բազմութեանը մէջ , կ'աղաղակէին 14 Ու կ'ըսէին , Արդիկ՝ ինչո՞ւ համար ասո բաները կ'ընէք . մենք ալ ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ ենք , ու կը քարոզենք ձեզի որ ասո փուճ բաներէն կենդանի Աստուծոյն դառնաք , որ ինքը ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր անոնց մէջի եղածները : 15 Որ անցած դարերուն մէջ թող տուաւ ամէն ազգերուն իրենց ճամրաները երթալու : 16 Այսու ամենայնիւ ինքզինքը առանց վկայութեան չթողուց , բարերարութիւնով երկինքէն մեզի անձրևներ ու պտղաբեր եղանակներ տալով , կերակուրներով և ուրախութիւնով մեր սիրտերը լեցընելով : 17 Ու ասո բաները ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները դադրեցընել , որ իրենց զոհ չընծայեն :

18 Սակայն Անտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաներ հասան , ու ժողովուրդները համոզեցին , և Պօղոսը քարկոծեցին ու քաղաքէն դուրս քաշեցին՝ կարծելով թէ մեռած է : 19 Բայց աշակերտները երբոր անոր բոլորտիքը պատեցին , ելաւ քաղաքը մտաւ , ու հետևեալ օրը Բառնաբասին հետ մեկտեղ Դերբէ ելաւ : 20 Ու անոնք ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով , ու շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիստրա և Իկոնիոն և Անտիոք դարձան , 21 Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով , և յորդորելով որ հաստատ մնան հաւատքի մէջ . և ըսելով թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել : 22 Ու երբոր ա-

օրերէն Յաւուած պէս ընտրեց մեր
մէջէն , որ իմ բերնովս հեթանոս-
ները աւետարանի խօսքը լսեն ու
հաւատան : Ու սրտագէտ Ա- 8
ստուած վկայեց անոնց , Հոգին
Սուրբը տալով անոնց՝ ինչպէս որ
մեզի ալ : Ու մէկ խտրութիւն 9
մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը , հա-
ւատքով անոնց սիրտերը մաքրե-
լով : Ուստի հիմա ինչո՞ւ Ա- 10
ստուած կը փորձէք , աշակերտներուն
պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը
դնելով , որ անիկայ ո՛չ մեր հայ-
րերը՝ ո՛չ ալ մենք կրցանք վերցը-
նել : Հապց կը հաւատանք որ Տէր 11
Յիսուսի շնորհքովը կը փրկուինք
մենք , ինչպէս որ անոնք ալ :

Ու բոլոր ժողովուրդը լուռ կե- 12
ցաւ , ու մտիկ կ՚ընէր Առնաբա-
սին ու Պօղոսին , որոնք կը պատ-
մէին թէ Յաւուած ո՛րչափ նշաններ
ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսնե-
րուն մէջ իրենց ձեռքովը : Ու ա- 13
նոնք խօսքերնին կտրելէն ետք՝ Յա-
կոբոս պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Արդիւնք եղբայրնե՛ր՝ ինձի
մտիկ ըրէք . Շմաւոն պատմեց 14
թէ Յաւուած ինչպէս առաջ այ-
ցելութիւն ըրաւ , որ հեթանոս-
ներէն ժողովուրդ առնէ իր անուանը
համար : Ու ասոր բանիս մարգա- 15
րէից խօսքերն ալ կը միաբանին ,
ինչպէս որ գրուած է , Յետոյ 16
պիտի դառնամ ու Դաւիթին
ինկած խորանը նորէն պիտի շինեմ ,
և անոր կործանուած տեղուանքը
նորէն պիտի շինեմ , և կանգնեմ
անիկայ . Որ մնացած մարդիկը Տէրը 17
փնտռեն , և բոլոր հեթանոսները՝
որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է ,
կ՚ըսէ Տէրը՝ որ ասոնք ամէն բաները կ՚ը-
նէ : Յայտնի է Յաւուածոյ իր բոլոր 18
գործքերը աշխարհիս սկիզբէն հե-
տէ : Ասոր համար ես յորմոր կը 19
դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց
որ հեթանոսներէն Յաւուածոյ կը
դառնան , Հապա թուղթ մը գր- 20
րել անոնց՝ որ եօթ կինան կոոց պղծ-
ութիւններէն և պոռնկութենէ
ու խեղդուածէ և արիւնէ : Ին- 21
չու որ Մովսէս հին դարերէն՝ ի վեր

Նոյնց առջև մէկ եկեղեցիին երէցներ
ձեռնադրեցին , ծոմապահութեամբ
աղօթք ընելով զանոնք յանձնեցին
Տէրոջը՝ որուն հաւատացեր էին :
23 Ու Պիսիդիայի մէջէն պատռելով
24 եկան Պամփիւլիա : Պէրգէի մէջ
ալ Տէրոջը խօսքը խօսելէն ետև
25 Յատալիա իջան : Ընկէ ալ նաւով
Ընտիոք գացին , ուսկից որ Յաստո-
ծոյ շնորհքին յանձնուած էին ան
գործին համար որ կատարեցին :
26 Ու երբոր եկան , եկեղեցին մէկ-
տեղ ժողվելով՝ պատմեցին ինչ որ
Յաստուած բրեր էր իրենց հետ , և
որ հեթանոսներուն հաւատքի դուռ
27 բացեր էր : Ու հոն շատ ժամանակ
աշակերտներուն հետ կեցան :

ԳԼ . ԺԵ

1 Ու մէկ քանիներ Հրէաստանէն
իջած՝ եղբայրներուն կը սորվե-
ցընէին որ Մովսէսին սո-
վորութեանը համեմատ չը-
թլփատուիք , չէք կրնար փրկուիլ :
2 Ուստի Պօղոս և Առնաբաս անոնց
դէմ շատ մը հակառակութիւն ու
վէճ ընելէն ետքը , վճռեցին որ
Պօղոս ու Առնաբաս և մէկ քանի-
ներն ալ անոնցմէ՝ Երուսաղէմ ելլեն
առաքեալներուն ու երէցներուն աս
3 խնդրոյս համար : Ընոնք ալ եկե-
ղեցիէն ճամբայ դրուած՝ փիւնիկէն
ու Սամարիայէն անցնելով , հեթա-
նոսաց դարձի գալը կը պատմէին ,
և մեծ ուրախութիւն կու տային
4 բոլոր եղբայրներուն : Ու երբոր
Երուսաղէմ հասան , եկեղեցին ու
առաքեալներն և երէցներն ընդու-
նուեցան , և պատմեցին ինչ որ
Յաստուած բրեր էր իրենց հետ :
5 Փարիսեցւոց աղանդէն հաւատա-
ցեալներէն ոմանք ելան՝ ու կ՚ըսէին
թէ պէտք է թլփատել անոնք ու
պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը
պահեն :
6 Ու առաքեալները ու երէցները
ժողովուեցան աս բանիս վրայով խոր-
7 հելու : Ու շատ վիճաբանութիւն
ըլլալէն ետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ
ելաւ ու ըսաւ անոնց , Արդիւնք
եղբայրնե՛ր՝ դուք գիտէք որ առջի

ամէն քաղաքի մէջ դիները քարոզողներ ունի , և ժողովարաններու մէջ
22 ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի ։ Ան առներ առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ միասին ազէկ երևցաւ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ ,
Բարսաբա մականուանեալ Յուդան և Շիղան՝ որոնք գլխաւոր մարդիկ
23 էին եղբայրներուն մէջ . Ու անոնց ձեռքովը նամակ մը խրկեցին այսպէս գրուած .

Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիայի և Կիլիկիայի մէջ հեթանոսներէն եղած
24 եղբայրներուդ ողջոյն ։ Որովհետև լսեցինք թէ ոմանք մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր և ձեր անձերը խախտեր են , ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել , որ անոնց մենք
25 այսպէս չպատուիրեցինք , Անզի միաբանութեամբ ժողովածներուս ազէկ երևցաւ , որ մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սիրելիներուն Բառնաբասին ու Պօղոսին
26 հետ , Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը համար անձերնին
27 մահուան մատնած մարդիկ են ։ Ուստի խրկեցինք Յուդան և Շիղան , որ իրենք ալ բերնով նոյն բաները
28 յիշէ զրուցեն ։ Վասն որ ազէկ երևցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել , աս հարկաւոր բաներէս զատ ,
29 Որ կոտ կենաք կուռքերու զոհուածէ և արիւնէ ու խեղդուածէ և պոռնկութենէ . որ աս բաներէն ինքզինքնիդ պահելով ազէկ պիտի ընէք ։ Ա՛ղջ եղիք ։

30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին , և ժողովուրդը մեկտեղ ժողվելով թուղթը տուին ։
31 Ու երբոր կարդացին , ուրախացան
32 ան մխիթարութենանը վրայ ։ Իսկ Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին , շատ խօսքերով յորդորեցին եղբայրները՝ ու հաստատեցին ։
33 Ու առեն մը հոն կեցնալէն ետև՝ եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան առաքեալներուն ։ Բայց
34 Շիղայէն ազէկ երևցաւ հոն մնալ ։ Պօղոս ու Բառնաբաս ալ
35 Անտիոքի մէջ կը կենային , և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցընէին ու կը քարոզէին ։

Ու քանի մը օրերէ ետև Պօղոս
36 բսաւ Բառնաբասին , Դառնանք ու այցելենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները , ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք , և տեսնենք թէ ինչպէս են ։ Իսկ Բառ-
37 նաբաս կ'ուզէր որ Յովհաննէսն ալ առնեն , որ Մարկոս կ'բսուէր ։
Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ
38 Պամփիլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը ու իրենց հետը գործի չերկողը հետերնին առնեն ։ Անոսկէս
39 ծծլունին զժտութիւն մը եղաւ , մինչև որ իրարմէ զատուեցան . և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը ու նաւով Կիպրոս գնաց ։ Պօ-
40 ղոս ալ Շիղան ընտրեց՝ ու ելաւ , եղբայրներէն Շնորհացը յանձնուելով ,
41 Ու Սիւրիայի ու Կիլիկիայի մէջ կը պտըտէր , ու եկեղեցիները կը հաստատէր ։

ԳԼ . ԺԸ

Ու հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա . 1
և ահա հոն աշակերտ մը կար Տիմոթէոս անունով , որ հաւատացեալ Հրէայ կնկան մը զաւակ էր , և հայրը Յոյն էր . Որ Լիւս- 2
տրացի ու Իկոնացի եղբայրներէն ալ բարի վկայուած էր ։ Պօղոս 3
ուզեց որ ասկէյ իր հետը ելլէ , և առաւ թլփատեց զանոնք այն տեղուանքը եղած Հրեաներուն համար , վասն որ ամէնն ալ գիտէին թէ անոր հայրը Յոյն էր ։ Ու 4
քաղաքներէն անցնելով , Երուսաղէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն ապացուած հրամաններըը կ'աւանդէին անոնց որ պահեն ։
Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը 5
հաստատուէին , և օրէ օր անոնց թիւը կ'աւելնար ։

Ու Փռիւգիա ու Գաղատացւոց 6
կողմերը պտըտեցան , և Սուրբ

Հոգիէն արգիլուելով որ Բանին
7 խօսքը Ասիոյ մէջ չխօսին , Մի-
սիոյ կողմերը որ եկան , կը ջա-
նային դէպ ի Բիւթանիա երթալ .
և Յիսուսի Հոգին թոյլ չտուաւ
8 անոնց : Ու Միսիոյ քովէն անց-
9 նելով Տրովադա իջան : Ու Հռ-
գիշերը Պօղոսին տեսիլք մը երե-
ցաւ . Մակեդոնացի մարդ մը կայ-
ներ կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր ,
Մակեդոնիա անցիր և օգնէ մե-
10 զի : Ու երբոր ան տեսիլքը տե-
սաւ , շուտ մը ուզեցինք Մակեդո-
նիա ելլել , հասկընալով որ Տէրը
մեզ կը հրաւիրէ անոնց աւետարան
քարոզելու :

11 Ուստի Նաւով Տրովադայէն ե-
լանք ու շիտակ Սամոթրակէ գա-
ցինք , ու հետևեալ օրը Նէապո-
12 լիս . Ու անկէ ալ Փիլիպպէ , որ
է Մակեդոնիայի Ա մասին գլխաւոր
քաղաքը՝ կողոնիա . և ան քաղա-
13 քին մէջ քանի մը օր կեցանք . Ու
շաբաթի օրը քաղաքէն դուրս ելանք
գետեզերքին քովը՝ ուր որ աղօթք
ընելու , ու նստելով ժողոված կիներուն կը
14 խօսէինք : Ու Թիւատիր քաղա-
քէն ծիրանավաճառ կին մը՝ Լիդիա
անուն , որ աստուածավախ մէկ մըն
էր , մեզի կ'ըսէր . որուն սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին ըսածներուն
15 ուշադրութիւն ընելու : Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը , ա-
ղաչեց ու ըսաւ , Թէ որ զիս Տէ-
րոջը հաւատացեալը կը սեպէք , իմ
տունս մտէք՝ բնակեցէք . և ստիպե-
լով տարաւ մեզ :

16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ'երթայինք , աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի որ հարցուկ ոգի ու-
նէր , որ գուշակութիւն ընելով՝ իր
տէրերուն շատ վաստակ կը բերէր :
17 Անիկայ Պօղոսին և մեր ետևէն կու-
գալով կը պոռար ու կ'ըսէր , Ա-
մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ ծա-
ռաներն են , որ մեզի փրկութեան
18 ճամբան կը քարոզեն : Ու սա
բանը շատ օրեր կ'ընէր . իսկ Պօ-
ղոս վշտանալով՝ դարձաւ ու ըսաւ
անոգիին , Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունովը հրաման կ'ընեմ քեզի , Ե-
լիր ատկէ . և նոյն ժամուն ելաւ :
19 Երբոր տեսան անոր տէրերը որ յու-
սնոց վաստակին յոյսը կտրեցաւ ,
Պօղոսը ու Շիղան բռնեցին ու հը-
րապարակը քաշեցին իշխաններուն
առջին : Ու տարին զանոնք զօ-
20 րագլուխներուն քով ու ըսին , Ա-
մարդիկները մեր քաղաքը իրար
կ'անցընեն . հրէնք Հրեայ են , Ու
21 անանկ սովորութիւններ կը քարո-
զեն , որ արժան չէ մեզի ընդունիլ ,
ո՛չ ալ ընել , ինչու որ Հռովմա-
յեցի ենք : Ու բազմութիւնը ա-
22 նոնց վրայ դիպչեցաւ . զօրագլուխ-
ներն ալ բռնութեամբ անոնց հան-
դերձները հանեցին , և հրաման ը-
րին որ ցուպով ծեծեն . Ու անոնց
23 շատ վէրքեր տալէնետև բանտը
դրին , պատուիրելով բանտապետին
որ զգուշութեամբ պահէ զանոնք :
24 Ան ալ ասանկ հրաման առնելով՝
զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամրցուց :

25 Ու կէս գիշերին Պօղոս ու Շի-
զա աղօթք կ'ընէին և զԱստուած
կ'օրհնէին , ու բանտարկեալներն ալ
26 անոնց մտիկ կ'ընէին : Ու յան-
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան , և անմիջապէս բոլոր դռները
բացուեցան , ու ամենուն կապերը
27 արձկուեցան : Ու բանտապետը
երբոր արթնցաւ ու բանտին դրա-
նները բացուած տեսաւ , Թուրը
քաշեց և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր , կարծելով Թէ կապուածները
28 փախեր են : Բայց Պօղոս բարձր
ձայնով կանչեց ու ըսաւ , Դուն
քու անձիդ վնաս մը մի՛ ըներ ,
29 ինչու որ ամէնքս ալ հոս ենք : Ու
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց , և դողալով Պօղոսին ու
30 Շիղային առջևը ինկաւ . Ու ա-
նոնք դուրս բերելով ըսաւ , Տէ-
րեր՝ ինծի ի՞նչ պէտք է ընել , որ
31 փրկուիմ : Անոնք ալ ըսին , Հա-
ւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
ու պիտի փրկուիս դուն և քու
32 տունդ : Ու Տէրոջը խօսքը խօսե-
ցան անոր , ու ան ամենուն որ իր

33 տանը մէջն էին։ Ու առաւ զա-
նոնք դիչերուան նոյն ժամուն ու
անոնց վէրքերը լուաց, և չուտ մը
ինքը ու բոլորը իրենց
34 ները։ Ու զանոնք իր տունը տա-
նելով, անոնց առջևը սեղան դրաւ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Աս-
35 տուծոյ հաւատալով։ Ու երբոր
առտու եղաւ, զօրագլուխները խրր-
կնչին սպասաւորները ու ըսին,
36 Արձակէ այս մարդիկը։ Նաստա-
պետն ալ այն խօսքերը Պօղոսին
պատմեց թէ Զօրագլուխները
խրկեցին որ արձակուիք, ուստի
հիմա ելէք և խաղաղութեամբ գա-
37 ցէք։ Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց,
Անգ յայտնապես ծեծելով՝ որ չը-
դատապարտուած հռովմայեցի մար-
դիկ ենք, բանտը դրին, ու հիմա
գաղտուկ կը հանեն մեզ. աստանկ
չէ, հապա թող իրենք գան ու
38 մեզ հանեն։ Ու սպասաւորները
զօրագլուխներուն պատմեցին այն
խօսքերը. անոնք ալ երբոր լսե-
ցին թէ հռովմայեցի են, վախ-
ցան, ու եկան բաղդրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ. Ու դուրս
հանելով՝ կ'աղաչէին որ ան քաղա-
40 քէն երթան։ Անոնք ալ բանտէն
ելլելով՝ Լիդիացին մտան,
ու եղբայրները տեսնելով մխիթա-
րեցին զանոնք և գացին։

ԳԼ. ԺԷ։

1 Ե Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիա-
յէն պտըտելով Թեսաղոնիկէ
եկան, ուր էր հրէաներուն ժո-
2 ղովարանը։ Պօղոս ալ իր սովո-
րութեանը պէս անոնց մէջը մը-
տաւ, և երեք շաբաթ օր խօսեցաւ
3 անոնց հետ գիրքերէն։ Հնդնե-
լով և առջևնին դնելով թէ պէտք
էր Քրիստոսի չարչարուիլ, ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել, և
թէ Այն Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ, ըսաւ, Քրիստոսն է։
4 Ու անոնցմէ ոմանք հաւատացին
ու Պօղոսի և Շիլային հետ մի-
ացան. աստուածավախ Յոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն, ու երեւելի
կիներէն ալ հետզհետէ չքիչուոր չէին։ Բայց չհաւատա- 5
ցող Հրեաները նախանձեցան, և
քանի մը գաւառականներ առնելով՝ ազմուկ հանեցին
ու քաղաքը տակնուվրայ ըրին, և
Յասոնին տանը վրայ յարձակելով՝
կ'ուզէին զանոնք ժողովքին առջևը
տանիլ։ Ու երբոր զանոնք չը- 6
գտան, Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրներ քաշելով տարին քաղա-
քապետներուն առջևը, կանչուրտ-
ելով թէ անոնք որ աշխարհը
տակնուվրայ ըրին, հոս ալ հասեր
են. Որոնք Յասոն ընդուներ է 7
և ասոնք ամէնը կայսրին հրամա-
նացը դէմ կը գործեն, ըսելով թէ
ուրիշ Թագաւոր մը կայ Յիսուս։
Ու խռովեցուցին ժողովուրդը ու 8
քաղաքապետները, որ ասբանները
կը լսէին։ Բայց երբոր Յասոնէն 9
և ուրիշներէն երաշխաւորութիւն
առին, արձակեցին զանոնք։ Իսկ 10
եղբայրները չուտ մը գիշերով Պօ-
ղոսը և Շիլան Կերիա խրկեցին.
որոնք հոն հասնելով՝ Հրէից ժողո-
վարանը գացին։ Այսոնք Թեսա- 11
ղոնիկէի մէջ եղողներէն աւելի ազ-
նիւ մարդիկ էին, որ Բան-ը-ն
խօսքը կատարեալ յօժարութեամբ
ընդունեցին, և ամէն օր Գիրքերը
կը քննէին թէ ասբանները ասանկ
է։ Ուստի անոնցմէ շատերը հա- 12
ւատացին. և պատուաւոր Յոյն
կիներէն ու մարդոցմէն հա-ը-
տ-ց-ո-ղ-ներէն ալ քիչուոր չէին։ Բայց 13
երբոր իմացան Թեսաղոնիկացի Հրէ-
րեաները թէ Կերիայի մէջ ալ Աս-
տուծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Պօ-
ղոսէն, հոն ալ եկան ու ժողո-
վուրդը գրգռեցին։ Ուն ատենը 14
եղբայրները չուտ մը Պօղոսը խրր-
կնչին որ մինչև ծովեզերքը եր-
թայ. բայց Շիլա ու Տիմոթէոս
հոն մնացին։ Ու անոնք որ Պօ- 15
ղոսը կը տանէին, մինչև Աթէնք
բերին զանիկայ. և ետևէն հրաման
առնելով Շիլային ու Տիմոթէոս-
սին համար որ չուտով իրեն գան՝
գացին։

Ու Պօղոս Աթէնքի մէջ անոնց 16
սպասելով՝ իր հոգին անհանգիստ

էր ներսի դին , վասն զի քաղաքը բոլորովին կուապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսնէր : Ուստի ժո-
ղովարանին մէջ կը խօսէր Հրեա-
ներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և
ամէն օր հրապարակներուն մէջ ո-
18 րոնց որ պատահէր : Ու Էպիկու-
րեան և Յոյիկեան փիլիսոփանե-
րէն մէկ քանիները իրեն հետ հա-
կառաութիւն կ'ընէին . և ոմանք
կ'ըսէին , Ես ներմանաքաղը ի՞նչ
ըսել կ'ուզէ . ուրիշներն ալ կ'ըսէ-
ին , Կ'երեւի թէ օտար աս-
տուածներու քարոզիչ է . ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ'ա-
19 ւետարանէր անոնց : Ու առին
զանիկայ Արիսպագոս տարին , ու
կ'ըսէին , Կրնա՞նք իմանալ թէ
ինչ է աս նոր վարդապետութիւ-
20 նը որ դուն կը զրուցես . Վասնզի
մեր ականջներուն օտար բաներ կը
բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
21 թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք . (Ին-
չու որ Աթենացիները ամէն ալ ,
ու հոն կեցող օտարականները ու-
րիշ բանի չէին պարապիր , բայց
միայն նոր բան զրուցելու կամ լսե-
լու :)
22 Ան առներ Պօղոս Արիսպագոսին
մէջը կայնեցաւ ու ըսաւ , Ա՛վ Ա-
թենացի մարդիկ՝ ամէն կողմանէ
խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ :
23 Վասնզի ես պտըտելով ու ձեր պաշ-
տամունքը զննելով՝ մէկ սեղան մը
գտայ , որուն վրայ գրուած էր
ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ . ուստի անիկայ որ դուք չճանչնալով
կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի կը
24 քարոզեմ : Աստուած որ աշխարհը
ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բա-
ները , անիկայ երկինքը ու երկրի
Տէրն ըլլալով , ձեռագործ տա-
25 ճարներու մէջ կը բնակի , Ա՛յն ալ
մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ բա-
նի մը կարօտի պէս . քանզի ին-
քը կու տայ ամէնուն կեանք ու
26 շունչ և ամէն բան . Ու բոլոր
մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը
բրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին
վրայ բնակին . և որոշեաց ժա-
մանակներ հաստատուց , ու ա-
նոնց բնակութեան սահմանները ,
27 զԱստուած փնտռելու , Որ
ըլլայ թէ խարխափելով գինքը
գտնեն . թէպէտև մեր ամէն մէկէն
28 ալ հեռու չէ . Ինչու որ անով
կ'ապրինք և կը շարժինք ու կանք ,
ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն
մէկ քանիներն ալ ըսին , Վասնզի
29 մենք անոր ցեղէն ալ ենք : Ուստի
որով հետև Աստուծոյ ցեղէն ենք ,
պէտք չէ որ անանկ սեպենք թէ
Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոս-
կիի կամ արծաթի կամ քարի ,
որ մարդուս վարպետութիւնովը ու
30 խելքովը քանդակուած է : Արդ
Աստուած տգիտութեան առեններըը
անտես ընելով , հիմա ամէն տեղ
կը պատուիրէ բոլոր մարդոց որ
31 ապաշխարեն : Ինչու որ ինքը մէկ
օր մը սահմանեց , որուն մէջ աշ-
խարհս արդարութեամբ պիտի դա-
տէ ան մարդուն ձեռքովը , որն որ
որոշեց , ու ամենուն հաւատա-
ցուց՝ զանիկայ մեռելներէն յարու-
ցանելով :
32 Երբոր մեռելոց յարութիւնը
լսեցին , ոմանք ծաղր կ'ընէին , ո-
մանք ալ կ'ըսէին , Էս բանիդ
համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
ընենք քեզը : Ու այսպէս Պօղոս
33 անոնց մէջէն ելաւ : Ասկայն քանի
34 մը մարդիկ իրեն յարելով հաւա-
տացին , որոնց մէջ էր Դիոնեսիոս
Արիսպագացին , և Դամարիս անու-
նով կնիկ մը , ու անոնց հետ ու-
րիշներ ալ :

ԳԼ . ԺԸ

1 Ետքէ եւս Պօղոս Աթենքէն զա-
2 տուելով Կորնթոս եկաւ , Ու
մէկ Հրեայ մը գտաւ Ակիւղաս ա-
նունով Պոնտացի , որ
իր Պրիսկիղլա կնկանը հետ նոր ե-
կեր էր Իտալիայէն , (Կղօդիոսին
հանած հրամանին համար որ բոլոր
Հրեաները Հռոմէն հեռանան ,)
ու անոնց քովը գնաց : Ու որով-
3 հետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց
քովը կեցաւ և կը բանէր , ինչու
որ արհեստով վրանագործ էին :
4 Ու ամէն շաբաթ օրերը ժողովարա-

նին մէջ կը խօսէր , և Հրեաները
5 ու Հոյները կը համոզէր : Եւ երբոր Հ. Իւղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան , Պօղոսի հոգին եռանդով վառուած էր , Հրեաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր թէ Յիսուսը Քրիստոս
6 է : Ինոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին , ինքը հանդերձները թօթափելով ըսաւ անոնց , Ձեր արիւնը ձեր գլուխը , ես անպարտ եմ . ասկէ ետև հեթանոս-
7 ներուն պիտի երթամ : Եւ անկէ երթալով մտաւ մէկու մը տունը , որուն անունը Յուստոս էր՝ աստուածավախ մարդ մը , որուն տունը
8 ժողովարանին կից էր : Եւ ժողովարանապետը Կրիսպոս իր բոլոր տունովը հաւատաց Տէրոջը . և Կորնթացիներէն շատերը լսելով
9 հաւատացին ու մկրտուեցան : Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ Պօղոսին , Մի վախնար՝ հապա
10 խօսէ և լուռ մի կենար , Ինչու որ ես քեզի հետ եմ , և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցընելու . քանզի աս քաղաքիս մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ :
11 Եւ Հռ տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ , ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցընէր :
12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ եղած Գաղիոնին օրերը Հրեայք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ ելան ,
13 և զանիկայ առնանը տարին , Ըսելով թէ Աթիկայ կը հրապուրէ մարդիկ օրէնքէն դուրս Աստուած
14 պաշտելու : Եւ երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր , Գաղիոն ըսաւ Հրեաներուն , Օհ որ անիրաւութեան մը կամ չար գործքի մը համար ըլլար՝ ով Հրեաներ , արժան էր ինձի որ ձեզի
15 մինիկ ընէի : Հապա թէ որ վիճը խօսքի ու անուններու և ձեր օրէնքին վրայով է , դուք ձեզմէն տեսէք . ինչու որ ես ատանկ բաներու
16 դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր : Եւ
17 զանոնք առնանէն վռնտեց : Ան առնեն բոլոր Յոյները Սոսթենէս ժողովրդապետը բռնեցին ու առնեան առջեը կը ծեծէին . և ասոնցմէ Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ըներ :
18 Պօղոս ալ տակաւին շատ մնաց ետքը՝ եղբայրներէն հրաժարելով , նաւով գնաց դէպ ի Սիրիա գնաց . ու իր հետն ալ Պրիսկիղա և Ակիւղաս , Կենքրեայի մէջ էր գլուխը փոքրած , ինչու որ ուխտաւոր էր : Եւ Եփեսոս
19 որ հասաւ , անոնք հոն ձգեց , և ինքը ժողովարանը մտնելով՝ Հրեաներուն հետ կը խօսէր :
20 Եւ իրեն կ'աղաչէին որ ալ աւելի ժամանակ իրենց քովը մնայ , բայց չհանձնառու չեղաւ . Հապա հրա-
21 ժարեցաւ անոնցմէ ըսելով , Պէտք է որ անպատճառ աս առաջիկայ տօնը Երուսաղէմի մէջ ընեմ . բայց Աստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը դառնամ . ու Եփեսոսէն նաւով
22 մեկնեցաւ . Եւ Կեսարիա հասնելով՝ Երուսաղէմ ելաւ , ու եկեղեցին բարեւ տուաւ , ու Անտիոք
23 իջաւ Անտիոք . Եւ առեն մը հոն կենալէն ետև ելաւ , ու կարգով Գաղատացւոց երկիրը և Փռիւգիա կը պտըտէր , ու բոլոր աշակերտները կը հաստատէր :
24 Եւ Պօղոս անունով Հրեայ մը , Ծննդեամբ Գրքանադրացի՝ մարտասան մարդ մը եկաւ Եփեսոս . որ ինքը զօրաւոր էր գիրքերով :
25 Այսիկայ Տէրոջը ճամբուն մէջ վարժուած էր , և ջերմեռանդ հոգի ունենալով , կը խօսէր ու կը սորվեցընէր ճշդութեամբ Տէրոջը վրայով . բայց Յովհաննէսին մկրտութիւնը գիտէր :
26 Այսիկայ սկսաւ ժողովարանին մէջ համարձակ խօսիլ . ու երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիղա լսեցին անկէ , ալ զանիկայ իրենց քովը առին , և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ
27 ճամբան անոր հասկըցուցին : Եւ երբոր անիկայ ուզեց Աքայիա երթալ , եղբայրները քաջալերեցին և աշակերտներուն որ զանիկայ ընդունին . որ հոն հասնելով՝ շատ օգտակար եղաւ շնորհքով հաւա-

28 տացուշներուն . Վրանգի հրապա-
բակաւ տաստիկ կը յանդիմանէր
Հրէաները , որոնք գիրքերուն յու-
ցընելով թէ Յիսուսը Քրիստոս
է :

ԳԼ . ԺԹ .

1 Ու քանի որ Ապողոս Կորնթոսի
մէջ էր , Պօղոս վերի կողմերը
պտըտելով Եփեսոս եկաւ ; և քա-
2 նի մը աշակերտներ գտնելով , Ը-
սաւ անոնց , Երբոր հաւատացիք՝
Սուրբ Հոգին առիք արդեօք .
անոնք ալ ըսին իրեն , Մենք
լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ : Ու ըսաւ անոնց , Ինչո՞վ
ուրեմն մկրտուեցաք . անոնք ալ
ըսին , Յովհաննէսին մկրտութիւ-
4 նովը : Պօղոս ալ ըսաւ , Յով-
հաննէս ապաշխարութեան մկրտու-
թիւնով մկրտեց , ժողովուրդին ը-
սելով թէ անոր որ իրմէ ետքը պի-
տի գայ՝ անոր հաւատան , այսինքն
5 Քրիստոս Յիսուսի : Ու երբոր
լսեցին , Տէր Յիսուսի անու-
6 նովը մկրտուեցան : Ու Պօղոս
երբոր անոնց վրայ ձեռք դրաւ ,
Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ ,
և լեզուներ կը խօսէին ու կը մար-
7 գարէանային : Ու ան բոլորը մար-
դիկը տասներկուքի չափ էին :
8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ իրիք
ամիս համարձակութեամբ կը խօս-
ուէր թագաւորութեանը վրայով կը
9 խօսէր ու կը համոզէր : Հակ
երբոր մէկ քանիները կը յամառէին
ու դէմ կը դնէին բազմութեան
առջեւը ան ճամբան բամբասելով ,
ինքը անոնցմէ հեռացաւ և աշա-
կերտները զատեց , ու ամէն օր
Տիւրան անուն մէկու մը դպրատա-
10 նը մէջ կը խօսէր : Ու ասիկա երկու
տարի քշեց՝ մինչև որ բոլորը Ասիոյ
մէջ բնակող Հրէաները ու Յու-
11 նները Տէրոջը խօսքը լսեցին : Ու
Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ'ը-
12 նէր Պօղոսին ձեռքովը . Ինանկ որ
անոր մարմնէն թաշկինակներ ու
գոգնոցներ կը տանէին հիւանդնե-
րուն , և իրենց ցաւերէն կը բժշկ-
ուէին , ու չար ոգիները կ'ելլէին :
Հայց աստուածական Հրեաներէն 13
մէկ քանիները որ երթեւեկողներ
էին , յանդգնեցան Տէր Յիսուսի
անունը կանչել անոնց վրայ որոնք
չար ոգիներ ունէին , և կ'ըսէին ,
Ձեզ կ'երդմեցընենք Յիսուսով ,
որն որ Պօղոս կը քարոզէ : Ու 14
ասա բանը ընողները Սկեւա քուրա-
հայ քահանայապետի մը եօթը
որդիքն էին : Ոակ չար ոգին պա- 15
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Յի-
սուսը կը ճանչնամ ու Պօղոսը գի-
տեմ , բայց դուք ո՞վ էք : Ու 16
ան մարդը որուն ներսի դին էր չար
ոգին , անոնց վրայ ցատկելով՝
բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև
որ ան տունէն մերկ ու վիրաւո-
րուած դուրս փախան : Ու ասա 17
բանը Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր
Հրեաներուն ու Յոյներուն յայտնի
եղաւ . և անոնց ամենուն վրայ վախ
մը իյնաւ , ու Տէր Յիսուսի ա-
նունը կը մեծարուէր : Ու հա- 18
ւատացեալներէն շատերը կու գա-
յին , ու կը խոստովանէին ու կը
պատմէին իրենց ըրածները : Ու 19
կախարդութեան հետեւողներուն շա-
տերը գիրքերնին մէկտեղ բերելով՝
ամենուն առջեւը կ'այրէին . և ա-
նոնց գինը հաշուեցին ու յիսուն
հազար արծաթի դահեկան գտան :
Այսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս 20
կ'աճէր և կը զօրանար :
Ու երբոր ասա բաները լմնցաւ , 21
Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդո-
նիայէն ու Աքայիայէն պտըտելով՝
Երուսաղէմ երթայ . ու կ'ըսէր
թէ Հոն երթալէս ետքը պէտք է
ինծի որ Հռոմ ալ տեսնեմ : Ու 22
իրեն սպասաւորութիւն ընողներէն
երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու Երաստոսը
խրկեց Մակեդոնիա , ու ինքը ա-
տեն մըն ալ Ասիոյ մէջ կեցաւ :
Ու ան առիթներէն շատ խռովու- 23
թիւն եղաւ Տէրոջը ճամբուն հա-
մար : Վրանգի Դեմետրիոս անու- 24
նով արծաթագործ մը Արտեմիսին
քոյրիկ տաճարներ կը շինէր ար-
ծաթէ , ու քիչ շահ չէր բերեր
վարպետներուն . Որոնք ասիկայ 25
մէկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին

բանաւորներուն հետ , ու բսաւ ։
Արդիկ՝ դուք գիտէք որ ասոր գոր-
26 ծէս է մեր շահը ։ Ու կը տեսնէք
ու կը լսէք որ ասոր Պօղոսը չէ՛ թէ
միայն Էփեսացւոց , հապա գրեթէ
բոլոր Ասիացւոց շատ ժողովուրդ-
ները համոզելով՝ մոլորեցնեն դար-
ձուց , ըսելով թէ Ձեռքով շի-
27 նուածները աստուածներ չեն ։ Ուս-
տի վտանգ կայ որ չէ՛ թէ միայն ասի
մեր կողմը պիտի նախատուի , հա-
պա մեծ աստուածուհւոյն Արտեմի-
սին տաճարն ալ ոչինչ պիտի սե-
պուի , և անոր մեծափառութիւնը
պիտի խափանուի , որն որ բոլոր
Ասիա ու աշխարհք կը պաշտեն ։
28 Ու երբոր ասոնք լսեցին , բարկու-
թեամբ լեցուած կը կանչըրտէին
ու կ՛ըսէին , Մեծ է Էփեսացւոց
29 Արտեմիսը ։ Ու բոլոր քաղաքը
խռովութեամբ լեցուեցաւ . և յա-
փըշտակելով Գայիոս ու Արիստար-
քոս Մակեդոնացիները՝ Պօղոսին
ճանապարհորդակիցները , ամէնը
30 մէկէն թէատրոնը վազեցին ։ Իսկ
Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին
մէջը մտնել , աշակերտները թոյլ
31 չտուին զինքը ։ Ասիոյ պետերէն
ալ ոմանք որ իր բարեկամներն էին ,
մարդ խրկելով իրեն կ՛աղա-
չէին որ չհամարձակի թէատրոնը
32 երթալու ։ Ուստի մէկը մէկ կերպ
ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը
կանչըրտէին . ինչու որ ժողովքը
շփոթութեան մէջ էր , և շատերը
չէին գիտեր թէ ինչ բանի համար
33 ժողված են ։ Ու բազմութեանը
մէջէն առաջ բերին Աղէքսանդրոսը ,
որն որ Հրէայք առաջ քշեցին .
Աղէքսանդրոս ալ ձեռքը շարժելով՝
կ՛ուզէր որ ժողովուրդին պատաս-
34 խան տայ ։ Իսկ երբոր գիտցան
թէ անիկայ Հրէայ է , ամէնքը
մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ
կը կանչըրտէին թէ Մեծ է Ար-
35 տեմիսը Ասիոյ Էփեսացւոց ։ Ապայն
առնադպիրը բազմութիւնը հան-
դարտեցընելով՝ բսաւ , Ո՛վ Էփե-
սացի մարդիկ՝ ո՞ր մարդն է որ չը-
գիտնայ թէ Էփեսացւոց քաղաքը
մեծ Արտեմիսին և Յիրսէն ինկած
կուռքին տաճարին պաշտնեայն է ։
Երբոյն ասոր որ անհերքելի բան մըն 36
է , պէտք է ձեզի հանդարտ կենալ ,
և յանդգնութեամբ բան մը չընել ։
Վասնզի դուք ասոնք մարդիկը հոս բե- 37
րիք , որոնք ո՛չ տաճարը կողոպտողներ
են , ո՛չ ալ ձեր աստուածուհւոյն
հայհոյանք ըրեր են ։ Ուստի թէ 38
որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած
վարպետները մէկու մը հետ բան մը
ունին , դատի օրեր կան ու փո-
խանորդ բռնչիս կայ , թող իրարու
դէմ ամբաստանութիւն ընեն ։
Հապա թէ որ ուրիշ բաներու 39
համար է ձեր պահանջմունքը , օրի-
նաւոր ժողովքի մէջ թող որոշուի ։
Վասնզի մենք ալ այս օրուան խռո- 40
ովին համար իրաւ խռովայոյզ մար-
դիկ ամբաստանուելու վտանգի մէջ
ենք , քանզի պատճառ մը չկայ ո-
րով կարող ըլլանք այս խառնամ-
բոխ բազմութեանը համար պա-
տասխան տալ ։ Ու այսպէս ըսե-
լով՝ ժողովքը արձակեց ։

ԳԼՈՒԽ Ի

Ու աղմուկը դադրեցնելէն ետև Պօ- 1
ղոս աշակերտները իրեն կան-
չեց , ու հրաժարական ողջոյն տա-
լով ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ ։
Ու ան կողմերը պտըտելէն ու 2
շատ խօսքերով զանոնք յորդորելէն
ետև՝ Հելլադա եկաւ ։ Ու հոն ի- 3
րեք ամիս կենալէն ետքը , Հրէա-
ները իրեն դէմ նենգութեան խոր-
հուրդ ըրին՝ երբոր կ՛ուզէր Սիւրիա
ելլել . անոր համար որոշեց Մա-
կեդոնիայի վերայէն դառնալ ։ Ու 4
մինչև Ասիա իր հետը կ՛երթայ
Ներիայի Պիւռոսի որդին Սոպատ-
րոս , և Թեսաղոնիկեցիներէն Ա-
րիստարքոս ու Սեկունդոս , և
Գայիոս Դերբացին ու Տիմոթէոս
սը , և Ասիացիք Տիւքիկոս ու 5
Տրոփիմոս ։ Անոնք առաջ գացին
ու Տրովադայի մէջ մեզի կը սպա-
սէին ։ Մենք ալ բաղարջակերաց 6
օրերէն ետև Փիլիպպէնն նաւեցինք ,
և հինգ օրուան մէջ Տրովադա ե-
կանք անոնց քովը , ու հոն եօթը
օր կեցանք ։

7 Եւ մեկշաբթի օրը երբոր ժողովուեր էինք հաց կոտրելու, Պօղոս անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հետեւեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր. և խօսքը երկընցուց մինչև կէս գի-
8 շեր։ Ու շատ լապտերներ կային ան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք
9 ժողոված էինք։ Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մտեր էր. երբոր Պօղոս խօսքը երկընցուց, անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դասիկանէն վար ինկաւ, ու զանիկայ մեռած
10 վերցուցին։ Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ անոր վրայ ինկաւ ու գրկեց ըսելով՝ Մի խռովիք, ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է։
11 Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ. ու երկար խօսելով մինչև
12 առաւօտ, ետքը ելաւ գնաց։ Եւ ան պատանին ողջ բերին ու մեծապէս մխիթարուեցան։ Իսկ մենք նաւը մտնելով ճամբայ ելանք դէպ՝ի Ասոն, որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք, ինչու որ անանկ ապրուպրեր էր, որովհետեւ ինքը ցա-
14 մարով պիտի երթար։ Ու երբոր Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ, առինք անիկայ և Միտիլենէ եկանք։
15 Անկէ ալ նաւելով հետեւեալ օրը Քիոսի դիմացը հասանք. և միւս օրը Սամոս հասանք, ու Տրոգիլիոն կենալով՝ միւս օրը
16 Մելիտոս եկանք. Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսի քովէն, որ չըլլայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ, որովհետեւ կ'արտոռար որ եթէ կարելի է իրեն, Պենտեկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ։
17 Եւ Մելիտոսէն Յղդ խրկեց Եփեսոս ու եկեղեցիին երէցները կան-
18 չեց։ Ու երբոր իրեն եկան, ըսաւ անոնց. Դուք գիտէք որ ան առջի օրէն հետէ որ ես Ասիա եկայ, ինծի՛ ձեր հետը վարուեցայ բոլոր
19 ժամանակը. Խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով, և շատ արցունքով ու փորձութիւններով, որ Հրէից նենգութիւններէն ինծի պատահեցան. Ինծի՛ ո՛չ մէկ 20
բան չկեցայ օգտակար բաներուն բընաւ մէկը ձեզի ըսուցնելէն, ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ սորվեցընելէն. Վկայութիւն տալով 21
Հրէից և Յունաց ալ՝ դէպ՝ի Աստուած ապաշխարութեան հաւատալ, ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ եղած հաւատքին համար։ Եւ հիմա ահա ես հոգւով 22
կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ, և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՛ չեմ գիտեր. Միայն թէ Հո- 23
գին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի՛ կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ կապերը ու նեղութիւններ ինծի կը սպասեն։ Բայց ես բանի մը համար հոգ չեմ 24
ըներ, և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր, միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ, և ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի Աստուծոյ շնորհացը աւետարանին վկայ ըլլալու։ Եւ հիմա ահա ես 25
գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնքդ, որ մէջերնիդ պտըտեցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով։ Ուստի 26
ես օրս կը վկայեմ ձեզի, որ ես անպարտ եմ ամէնուն արիւնէն. Ինչու որ ես չկեցայ Աստուծոյ բո- 27
լոր կամքը ձեզի յայտնելէն։ Ու- 28
րեմն զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն և բոլոր հօտին, որուն վրայ Հոգին Սուրբ ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու, որն որ իր արիւնովը ստացաւ։ Գիտեմ 29
որ իմ պատուիրէս ետքը ձեր մէջը յափշտակող գայլեր պիտի մտնեն, որ պիտի չխնայեն հօտին։ Եւ ձեզմէ ալ անոնք մարդիկ պիտի 30
ելլեն՝ որ ծուռ բաներ պիտի խօսին, աշակերտները իրենց ետեւէն քաշելու համար։ Ուստի արթուն 31
կեցէ՛ք, և միտքերնիդ բերէ՛ք՝ որ իրիկ տարի գիշեր ու ցորեկ չդադրեցայ ամէն մէկը արցունքով խրատելէն։ Եւ հիմա Ը՛ղբայրնե՛ր՝ 32
կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու անոր շնորհացը խօսքին, որ կարող է շինելու և բոլոր սրբուածներուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու։

33 Արկու մը արծաթին կամ ոսկիին
34 կամ հագուստին չդանկացայ. Դուք
ձեզմէ գիտէք որ ինծի և իմ հետս
եղողներուն պէտք եղածը աս ձեռ-
35 քերս հոգացին: Ամէն բան ձեզի
ցուցուցի, թէ ասանկ պէտք է աշ-
խատիլ ու տկարներուն օգնու-
թիւն ընել, և միտք բերել Տէր
Յիսուսի խօսքը, որ ինքը ըսաւ,
Ընդունելէ երանելի է տալը քան թէ
36 առնելը: Եւ աս որ ըսաւ, անոնց
ամենուն հետ ծնկան վրայ դալով
37 աղօթք ըրաւ: Ամէնքն ալ սաս-
տիկ կու լային, ու Պօղոսի պա-
րանոցին վրայ իյնալով զանիկայ կը
38 համբուրէին: Մերտեղինին մանա-
ւանդ կը ցաւէր ան խօսքին համար,
որ կ'ըսէր թէ ալ պիտի չտեսնէն
իր երեսը. և զանիկայ ձամբայ
դրին մինչև նաւը երթ-ալ:

ԳԼՈՒԽ ԻԱ

1 Եւ երբոր ելանք ու անոնցմէ զա-
տուելնուն՝ շիտակ նաւելով Կոյ
եկանք, և միւս օրը Ռոդոն, ու
2 անկէ Պատարա: Եւ նաւ մը
գտանք որ Փիւնիկէ կ'երթար, ու
անոր մէջը մտնելով՝ ձամբայ ելանք:
3 Եւ Կիպրոս որ երևցաւ, զանիկայ
ձախ կողմերնիս թողլ տալով՝ դէպ
ի Սիւրիա նաւեցանք և Տիւրոս
ելանք, ինչու որ նաւը հոն պիտի
4 թափէր իր բեռը: Եւ աշակերտ-
ները գտնելով՝ եօթը օր հոն կե-
ցանք, որոնք Սուրբ Հոգիով կ'ը-
սէին Պօղոսին որ Երուսաղէմ չեր-
5 լե: Եւ երբոր ան օրերը անցու-
ցինք, ելանք ու կ'երթայինք. ա-
մէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով
մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ձամբայ
դրին. և ծովուն եզերքը ծնկան
6 վրայ գալով՝ աղօթք ըրինք: Եւ
իրարու հրաժարական ողջոյն տա-
լով՝ մենք նաւը ելանք, անոնք ալ
7 տեղերնին դարձան: Իսկ մենք
Տիւրոսէն վարելով և ծովու
ճամբորդութիւնը լմընցնելով Պ-
տողեմայիս հասանք, ու եղբայրնե-
րը բարևելով օր մը քովերնին կե-
8 ցանք: Եւ հետևեալ օրը ան-
ելանք ու Կեսարիա եկանք, և փի-
լիպպոս աւետարանչին տունը մըտ-
նելով, որ ինքը եօթնէն մէն
էր, անոր քովը կեցանք: Անիկայ 9
չորս կոյս աղջիկ ունէր, որ մար-
գարէութիւն կ'ընէին: Եւ հոն 10
շատ օրեր որ կեցանք, Ագաբոս
անունով մարգարէ մը Յուդա
աստանէն եկաւ. Եւ երբոր մեզի եկաւ, 11
Պօղոսին գոտին առնելով իր ձեռ-
քերը ու ոտքերը կապկպ, և ը-
սաւ, Ասանկ կ'ըսէ Սուրբ Հո-
գին. Այն մարդը՝ որուն է աս գոտին,
ասանկ պիտի կապեն Երուսաղէմի մէջ, ու հեթանոս-
ներուն ձեռքը պիտի մատնեն: Եւ 12
երբոր աս լսեցինք, աղաչեցինք մենք
ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
ղէմ չելլէ: Իսկ Պօղոս պատաս- 13
խան տուաւ, Ինչ կ'ընէք, լա-
ցո՞ւ կու լաք ու իմ սիրտս կը
ձմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն
Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հա-
պա նաև մեռնելու ալ պատրաստ
եմ Տէր Յիսուսի անունը համար:
Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ 14
կեցանք, ու ըսինք՝ Տէրոջը կամքը
թող ըլլայ:

Եւ ան օրերէն ետև պատրաս- 15
տուելով Երուսաղէմ ելանք: Կե- 16
սարացի աշակերտներէն ալ մեզ քա-
նիները մեր հետը եկան, և Ման-
բին նախնի աշակերտի մը՝ Կիպրա-
ցի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
կենայինք: Եւ երբոր Երուսաղէմ 17
մտանք, եղբայրները ուրախու-
թեամբ մեզ ընդունեցին: Եւ 18
հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ
Յակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր
երէցներն ալ եկան: Եւ զանոնք 19
բարևելով մի քսան միջոց կը պատ-
մէր ինչ որ Աստուած հեթանոսնե-
րուն մէջը ըրաւ իր ծառայութիւ-
նովը: Անոնք ալ լսելով փառը 20
կու տային Տէրոջը. և ըսին իրեն,
Կը տեսնե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրա-
ւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան,
ու ամէնն ալ օրէնքին նախանձաւոր
են: Խոյց քու վրայովդ խմացան 21
թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն
մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն
ապստամբել կը սորվեցնես, ը-

սէրով որ տղայքին չհլփատեն , և սովորութիւններուն համեմատ չվա-
22 րուին : Երբ ի՛նչ պիտի ըլլայ . անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողվուի , ինչու որ պիտի լսեն թէ ե-
23 կեր ես : Ուստի ասա բանը ըրէ՛ որ քեզի կ՚ըսենք . Մեր քովը չորս մարդ կայ , որոնք իրենց վրայ ուխտ
24 դրած են . Զոնոնք առ՝ իրենց հետը մաքրուէ , և անոնց համար ծախք ըրէ , որ իրենց գլուխը ածիլեն . որպէս զի ամէնն ալ գիտնան թէ քու վրայովդ իմացած բաներնին ոչինչ է , հապա դուն ալ դէր հետը կը քալես օրէնքը պահելու մէջ :
25 Հայց հաւատքի եկող հեթանոսներուն համար մենք թուղթ խրկեցինք՝ ընչպէս որ որոշեցինք , որ ասոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն . միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ ու արիւնէ . և խեղդուա-
26 ծէ ու պոռնկութենէ : Յն ատենը Պօղոս ան մարդիկը առաւ , ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ տաճարը մտաւ , մաքրութեան օրերը լմընալը ցուցընելու համար , մինչև որ անոնց ամէն մէկուն համար պատարագ մատուցուեցաւ :
27 Ու երբոր եօթը օրերը լմընալու վրայ էին , Ասիացի Հրէաները զանիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովեցուցին , և անոր ձեռք զարկած՝ կը կան-
28 չուըռտէին , Իսրայէլացի՛ մարդիկ՝ օգնութեան հասէք . ասիկա ան մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին և օրէնքին ու ասոր տեղին դէմ բան կը սորվեցընէ ամէնուն , մինչև որ տաճարին մէջը Հոյներ ալ մտցուց ,
29 և ասոր սուրբ տեղը պղծեց . (Ընչու որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր էին , և կը կարծէին թէ Պօղոս
30 զանիկայ տաճարը մտցուց .) Ու բոլոր քաղաքը շարժեցաւ , և ժողովուրդը դիզուեցաւ , ու բունեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին . և շուտ մը դռնները գոցուեցան ,
31 Ու երբոր անոնք կ՚ուզէին անիկայ սպաննել , լուր հասաւ գունդին

հազարապետին թէ բոլոր Երուսաղէմ իրար անցեր է : Ան ալ ան- 32
միջապէս պետեր առաւ՝ անոնց վրայ վազեց . անոնք ալ հազարապետը ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը ծեծելէն դադրեցուցին : Ան առենը 33
հազարապետը մօտենալով՝ բռնեց զանիկայ , և հրաման ըրաւ որ կրկին չղթայով կապեն . ու կը հարցընէր թէ անիկայ ո՞վ է ու ի՞նչ ըրեր է : Ու բազմութեանը մէջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը կանչուըռտէին . իսկ երբոր չկրցաւ ան չփոթութենէն ստոյգը գիտնալ , հրաման ըրաւ որ զանիկայ բերդը տանին : Ու երբոր սանդուխը հասաւ , ա- 35
նանկ պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցընեն անիկայ՝ ժողովուրդին բռնութեանը համար . Ընչու որ 36
ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն կ՚երթար , ու կ՚ըսէին ; Վերցո՛ւր աս ի՛կայ : Ու երբոր Պօղոս բերդը 37
մտնելու վրայ էր , հազարապետին ըսաւ ; Չրդեօք կարելի՞ է որ քեզի բան մը խօսիմ : Ան ալ ըսաւ , Յունարէն գիտե՞ս . Չէ՞ որ դուն 38
ան Եգիպտացին ես , որ առաջ չորս հազար սրիկայ մարդիկ ապստամբեցուցիր , ու անապատը հանեցիր : Պօղոս ալ ըսաւ , Ես 39
Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնէն , չէ՛ թէ անշնան քաղաքի մը քաղաքացի , ու կ՚աղաչեմ քեզի՝ ինծի հրաման տուր որ ժողովուրդին խօսիմ :

Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ , 40
Պօղոս սանդուխին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժողովուրդին , ու երբոր աղէկ մը լռութիւն եղաւ , Եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց , ու ըսաւ ,

ԻԱ . ԻՒ

Ա՛րդիւք եղբայրներ և հայրեր՝ ին- 1
ձի՛ մտիկ ըրէք որ հիմա ձեզի պատասխան կու տամ . (Երբոր 2
լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր իրենց , աւելի լուռ կեցան . Ես անիկայ ըսաւ ;) Ես 3

ՀՐԵԱՅ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և աս քաղաքիս մէջ Գամալիէլին ոտքը մեծցած , ու Հին Հայրերնիս օրէնքին ճշդութեանը պէս կրթուած , նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս որ այսօր դուք 4 ամէնդ էք : Ու ես էրիկ մարդիկ ու կիներ մարդիկ կապկըռվ , ու բանտերու մատնելով աս Ճամբան հալածեցի մինչև ի մահ . Ինչպէս 5 որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը . որ իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ'երթայի , որ հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ բերեմ որ պատժուին : Ու եղաւ որ երբ 6 կ'երթայի ու Դամասկոսին մատուցայ , կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը փայլատակից իմ բոլորտիքս . Ու գետինը 7 ինկայ , ու ձայն մը լսեցի որ ինծի կ'ըսէր , Սաւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես : Ես ալ 8 պատասխան տուի թէ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր . ան ալ ինծի ըսաւ , Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ , որ դուն կը հալածես : Հայց անոնք որ իմ 9 հետս էին՝ լոյսը տեսան , ու վախով լեցուեցան , սակայն ինծի խօսողին ձայնը չլսեցին : Ու ըսի , Ո՞նչ 10 ընեմ՝ Տէր . և Տէրը ինծի ըսաւ , Ելլէր դնա Դամասկոս , ու հոն քեզի պիտի զգուցուի ան ամէն բաներուն համար , որ սահմանուած է որ ընես : Ու երբոր չէի տեսներ 11 ան լոյսին փառքին , հետս եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս մտայ : Ու Անանիա անուն մարդ 12 մը՝ օրէնքին համեմատ աստուածավախ , ու Դամասկոս բնակող բոլոր Հրէաներէն բարի վկայուած , Ինծի եկաւ , ու քովս կայնելով ինծի ըսաւ , Սաւուղ եղբայր , վեր նայ : Ես ալ նոյն ժամուն վեր 13 14 նայեցայ իրեն . և անիկայ ըսաւ , Մեր Հայրերուն Աստուածը առաջուց քեզ ընտրեց , որ իր կամքը ճանչնաս ու ան Արդարը տեսնես , և անոր բերնէն ձայն լսես . Վասնզի 15 բոլոր մարդոց առջևը անոր վկայ պիտի ըլլաս ան բաներուն համար , որ տեսար ու լսեցիր : Ու հիմա 16 ալ ի՞նչ կ'ուշանաս . ելլէր մկրտուէ ու մեղքերդ լուա անոր անունը կանչելով : Ու եղաւ որ 17 երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք կ'ընէի , մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ վրաս , Ու զինքը տեսայ , որ ինծի կ'ըսէր , 18 Արագացիր՝ շուտով Երուսաղէմէն ելլէր , ինչու որ քու ինծի համար ըրած վկայութիւնդ պիտի չընդունեն : Ես ալ ըսի , Տէր՝ իրենք 19 ոչի գիտեն թէ ես էի որ քեզի հաւատացողները բանտը կը գնէի , և ժողովարաններուն մէջ կը ծեծէի . Ու երբոր քու Ստեփաննոս 20 վկայիդ արիւնը կը թափուէր , ես ինքնս ալ ներկայ էի և կամակից էի անոր սպաննուելուն . ու զանիկայ սպաննողներուն հանդերձները ես կը պահէի : Ու ինծի ըսաւ , 21 Գնա , ինչու որ ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի խրկեմ :

Ու անոնք մինչև աս խօսքս ա- 22 կանջ դրին իրեն , ետքը ձայներնին վերցուցին ու ըսին , Ա՛երցուր աշխարհէնատանկ մարդը , քանզի չվայելեր ատոր ողջ մնալ : Ու երբ- 23 որ կը կանչուըռտէին ու հանդերձներնին կը նետէին , և փոշին դէպ՚ի օդը կը ցանէին , Հազարապե- 24 տը հրաման ըրաւ որ գանիկայ բերդը մտցընեն , ու ըսաւ որ ծեծով հարցուփորձ ընեն անոր , որ գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար անոր դէմ անանկ կը կանչուըռտէին : Ու երբոր կաշի կապերով զինքը 25 կապեցին , Պօղոս վերակացու հարիւրապետին ըսաւ , Հրաժա՞ն է ձեզի Հռովմայեցի ու չդատապարտուած մարդ մը ծեծել : Հա- 26 րիւրապետը երբոր աս լսեց , գնաց հազարապետին պատմեց ու ըսաւ , Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ աս մարդը Հռովմայեցի է : Հազա- 27 րապետն ալ գնաց ու ըսաւ անոր , Ըսէ՛ ինծի , դուն Հռովմայեցի՞ ես . ան ալ ըսաւ , Այո՛ : Հազարապետը պատասխան տուաւ , 28 Ես շատ մեծակով ձեռք բերի աս

քաղաքացիութեան իրաւունքը . և Պօղոս ըսաւ . Ես բուն Տարսոնի
29 ծնած եմ : Ու անոնք որ իրմէն հարցուփորձ պիտի ընէին , չուտ մը ետ կեցան իրմէն . և հազարապետն ալ վախցաւ , երբոր իմացաւ թէ Հռովմայեցի է , և որովհետև զանիկայ կապեր էր :

30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ չիտակը դիտնայ թէ ինչ է Հրէացներուն ըրած ամբաստանութիւնը անոր դէմ , արձակեց անիկայ , և հրաման ըրաւ որ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը մէկտեղ գան . և Պօղոսը իջեցընելով ա-նոնց առջևը կայնեցուց :

ԻԳ . ԻԴ

1 Ու Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դարձընելով՝ ըսաւ , Արդի՛ կ եղբայրներ , ես բոլորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ Աստուծոյ առջևը մինչև այս օրս :
2 Ինանիա քահանայապետն ալ հրաման ըրաւ իր քովը կայնողներուն
3 որ անոր բերնին զարնեն : Յն ատենը Պօղոս ըսաւ անոր , Աստուած քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ , որ դուն նստեր ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու , և օրէնքէն դուրս հրաման կ՚ընես որ ինծի զար-
4 նեն : Ու բոլորտիքը կայնողները ըսին , Աստուծոյ քահանայապե՞տը
5 կը նախատես : Պօղոս ալ ըսաւ , Ա՛ղբայրնե՛ր չէի գիտեր որ քահանայապետ է . ինչու որ գրուած է , Ո՛ւս ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ : Ու Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը սադուկեցիներ են ու միւսը փարիսեցիներ , կ՚աղաղակէր ժողովքին մէջ , Արդի՛ կ եղբայրնե՛ր , ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի . մեռելոց յարութեանը յոյսին հա-
7 մար կը դատուիմ : Ու երբոր ասիկա ըսաւ , փարիսեցւոց և սադուկեցւոց մէջը երկպառակութիւն ինկաւ , և բազմութիւնը բաժնուե-
8 ցաւ : Վանդի սադուկեցիք կ՚ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և ոչ հրեշտակ ոչ ալ հոգի . բայց փարի-
սեցիք երկուքն ալ կը դաւանին :
9 Ու մեծ աղաղակ մը եղաւ . ու փարիսեցւոց կողմէն եղող դպիրներէն ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային ու կ՚ըսէին . Ոչինչ ասոր մարդուն վրայ չարութիւն մը չենք գտներ . հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշտակ մը անոր խօսած է , ինչ :
10 Ու երբոր աղմուկը շատցաւ , հազարապետը վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ պատառուի , զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց մէջէն յափշտակեն ու բերդը բերեն :
11 Ու հետևեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ , Քաջասիրտ եղիր՝ Պօղոս , վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր , անանկ պէտք է քեզի որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես :
12 Ու երբոր առտու եղաւ , Հրէաներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին , ըսելով որ չուտեն ու չխմեն մինչև որ
13 Պօղոսը սպաննեն : Ու քառասունէն աւելի էին որ այս երդումը իրարու հետ ըրին . Ար ասոնք քահա-
14 նայապետներուն և ծերերուն գացին ու ըսին , Ինէձքով անիծեցինք անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչև
15 որ Պօղոսը սպաննենք : Հիմա դուք ժողովքին հետ մէկտեղ հազարապետին իմացուցէք որ վաղը զանիկայ ձեզի իջեցընէ , որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ՚ուզէք անոր վրայով . և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ ենք զանիկայ սպաննելու :
16 Ու Պօղոսին քրոջը որդին երբոր այս դաւաճանութիւնը լսեց , եկաւ բերդը մտաւ ու Պօղոսին պատմեց :
17 Պօղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ , Այս պատանին հազարապետին տար , ինչու որ բան մը ունի անոր իմացընելու :
18 Ին ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հազարապետին ու ըսաւ , Կանտարկեալ Պօղոսը զիս կանչեց , և աղաչեց որ այս պատանին քեզի բերեմ , որ քեզի խօսելիք ունի :
19 Ու հազարապետը անոր ձեռքէն բռնե-

լով մեկդի դնաց , ու հարցուց թէ
Ի՞նչ բան ունիս ինծի խնդրելու :
20 Ան անիկայ ըսաւ , Էրէանները
միաբանեցան քեզի աղաչելու որ
վաղը Պօղոսը առնանը իջեցընես ,
որպէս թէ կ՚ուզեն աւելի ճիշդ քըն-
նութիւն մը ընել անոր վրայով .
21 Բայց դուն անոնց մտիկ չընես , ին-
չու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի
մարդիկ դարանամուտ եղած են ա-
նոր համար , որոնք ինքզինքնին ա-
նէծքի տակ դրին որ չուտեն ու
չխմեն , մինչև որ անիկայ սպաննեն .
ու հիմա պատրաստ են , և քու
22 հրամանիդ կը սպասեն : Ան առե-
նը հազարապետը պատանին ձամ-
բեց , պատուիրելով թէ Ասկու մը
մի ըսեր որ ասոնք բանը ինծի իմա-
ցուցիր :
23 Ան հարիւրապետներէն երկուքը
կանչեց ու ըսաւ Երկու հարիւր
զինուոր պատրաստեցէք , ու եօթա-
նասուն ձիաւոր և երկու հարիւր
գեղարդաւոր , որ մինչև Կեսարիա
երթան գիշերուան ժամը իրեքին .
24 Ան գրասանդ պատրաստեցէք , որ
Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովու-
թեամբ Փելիքս կուսակալին տա-
25 նին : Ան թուղթ մը գրեց ասա
26 օրինակին պէս : Ազդրիոս Լի-
սիաս՝ պատուական Փելիքս կուսա-
27 կալիդ ողջոյն : Այս մարդը Հրէա-
ներէն բռնուելէ էր , և անոնցմէ պի-
տի սպաննուէր , իսկ ես զինուորնե-
րով վրայ հասած՝ ազատեցի զանի-
կայ , իմանալով որ Հռոմայեցի է :
28 Ան ուզելով պատճառը գիտնալ՝
որուն համար ասոր վրայ ամբաստա-
նութիւն կ՚ընէին , իջեցուցի ասո-
29 կայ անոնց առեանը . Ան գտայ ամ-
բաստանուած իրենց օրէնքին վերա-
բերեալ խնդիրներու համար , և
մեռնելու կամ կապուելու արժանի
30 յանցանք մը չունէր : Ու երբոր
լուր առի որ Հրէայք ասո մարդուն
համար որոգայթ պիտի լարեն , իս-
կոյն քեզի խրկեցի , հրաման ընելով
ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առ-
ջեւդ խօսին ասոր վրայով : Ո՛ղջ
եղիր :
31 Զինուորներն ալ իրենց հրա-
մայուածին համեմատ առին Պօղոսը
ու գիշերով Անտիպատրոս տարին :
32 Ան հետեւեալ օրը թողուցին ձիա-
ւորները անոր հետը երթալու , ու
իրենք բերդը դարձան : Անոնք
33 ալ Կեսարիա մտան , ու թուղթը
կուսակալին տուին , և Պօղոսը անոր
առջևը կայնեցուցին : Երբոր
34 կարդաց , հարցուց թէ որ գաւա-
ռէն է , և իմանալով որ Կիլիկիա-
յէն է , ըսաւ , Պիտի լսեմ քեզի
35 երբոր քու ամբաստանողներդ ալ
գան . և հրամայեց որ պահնիկայ
Հերովդեսին պալատը պահեն :

ԻԴ

1 Ան հինգ օրէն նոքա Անանիա քա-
հանայապետը ծերերուն հետ՝
ու Տերտիւղոս անուն ճարտասանի
մը հետ իջան . և ասոնք կուսակա-
լին խնդիրքին դէմ
2 կանչեցին անիկայ , Տերտիւղոս ըս-
կսաւ ամբաստանել ու ըսել , Ա-
րովհետև քու ձեռքովդ շատ խա-
ղաղութիւն , ու քու խնամքովդ ա-
զգին բաներուն աղէկ կարգադրու-
3 թիւնը կը վայելենք , Ամեն կեր-
պով ու ամեն տեղ բոլորովին գոհ
ըլլալով՝ շնորհակալ ենք՝ ով պա-
տուական Փելիքս :
4 Բայց չըլ-
լայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն
տամ քեզի , կ՚աղաչեմ որ քու
քաղցրութեամդ մեզի ականջ դը-
նես , որ համառօտաբար ըսէ ինչ-
ուն :
5 Ինչու որ մենք ասոր մարդը
գտանք ապականիչ և խռովարար
բոլոր Հրէաներուն որ աշխարհիս
մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
առաջնորդ .
6 Ան տաճարն ալ ու-
զեց պղծել . որուն որ բռնեցինք ու
մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
7 դատաստանը ընել , Բայց Լի-
սիաս հազարապետը եկաւ մեծ
բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ ,
8 Հրաման ըրաւ որ անոր դատա-
խազները քեզի գան , որն որ դուն
քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տե-
ղեկանալ ան ամեն բաներուն , ո-
րոնց համար մենք ամբաստանու-
9 թիւն կ՚ընենք ասոր վրայ : Հը-

բլանեբն ալ ամենը մեկ եղած՝ ըսին
թե Աստված է։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս՝
(երբոր կուգակալը անոր ալիք ըրաւ
որ խօսի.) Գիտնալով որ շատ
տարիներէ հետէ դուն այս ազգին
դատաւորն ես, աւելի յօժարու-
թեամբ ինծի վերաբերեալ բանե-
րուն համար պատասխան կուտամ.
11 Որովհետև կրնաս գիտնալ որ ես
տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի
որ Երուսաղէմ էլայ երկրպագու-
12 թիւն ընելու։ Եւ զիս տաճարին
մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն
ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
մէկտեղ ժողված չգտան, ոչ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ, ոչ ալ
քաղաքին մէջ. ոչ ալ կրնան ա-
պացուցանել ան բաները, որոնց
համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ՚ընեն ինծի դէմ։ Այլ ասիկա
խոստովանիմ քեզի թէ ան ձամ-
բուն համեմատ որ աստնք հերձուած
կ՚ըսեն, ես անանկ կը պաշտեմ իմ
հայրերուն Աստուածս, հաւատալով
ան ամեն բաներուն որ օրինաց և
15 մարգարէից մէջ գրուած են։ Եւ
յոյս ունիմ առ Աստուած՝ ինտոր
որ աստնք ալ ակնկալութիւն ու-
նին, որ մեռելոց յարութիւն պի-
տի ըլլայ, թէ արդարներուն և թէ
16 մեղաւորներուն։ Եւ ես ասոր բա-
նիս համար կը ջանամ, որ ամեն
ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ
Աստուծոյ առջևը ու մարդոց առ-
17 ջևը։ Արդ ես շատ տարիներէ
ետև եկայ իմ ազգիս ողորմութիւն-
ներ բերելու ու ընծաներ պատ-
18 Աստանկով քանի մը Գալիլացի Հր-
էաներ զիս տաճարին մէջը մաք-
րուած գտան՝ ոչ բազմութիւնով
19 և ոչ ամբոխով, Որ անոնց պէտք
էր առջևդ գալ ու ամբաստանու-
թիւն ընել, թէ որ իմ վրայովս
20 ըներբան մը ունէին. Կամ թէ
աստնք իրենք թող ըսեն՝ ինչ ա-
նիրաւութիւն գտան իմ վրաս,
21 երբոր առեանը կայներ էի. Միայն
թէ աս մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ
մէջերնին կայներ էի, կանչեցի
թէ Մեռելոց յարութեանը համար
ես այսօր ձեզմէ կը դատուիմ։

Եւ Փելիքս ուրիշ անգամի թողուց 22
անոնք, ինչու որ աղէկ տեղեկու-
թիւն ունէր ան ճամբուն վրայով.
ու ըսաւ, Երբոր Լիսիաս հազա-
րապետը հոս իջնէ, պիտի քննեմ
ձեր գործը։ Եւ հարիւրապետին 23
հրաման ըրաւ որ զանիկայ պահէ,
և ընդարձակութիւն տայ, ու իրեն-
ներէն մէկը չարգիլէ անոր սպասա-
ւորութիւն ընելէն կամ անոր քովը
երթալէն։

Եւ քանի մը օրէն ետև Փելիքս 24
եկաւ իր Դրուսիլա կնկանը հետ
որ Հրէայ էր, ու Պօղոսը կանչել
տուաւ, և լսեց անկէ ան հաւատ-
քին համար որ Քրիստոս Յիսուսի
վրայ է։ Ու երբոր անիկայ ար- 25
դարութեան ու ժուժկալութեան
և գալու դատաստանին վրայով կը
խօսէր, Փելիքս զարհուրելով պա-
տասխան տուաւ, Դուն հիմա գնա,
ու երբոր ժամանակ ունենամ՝ ես
քեզ նորէն կը կանչեմ։ Նաև 26
յոյս ունէր որ Պօղոսին կողմէն իրեն
տակ տուի, անոր համար շատ
անգամ կանչել կուտար զանիկայ
ու հետը կը խօսակցէր։ Այլ 27
երկու տարի որ եղաւ, Փելիքսին
տեղը Պորկիոս Փեստոսը եկաւ.
Փելիքս ալ Հրէաներուն շնորհք
ընել ուզելով, Պօղոսը կապուած
թողուց։

Գլ. Ի.

Եւ երբոր Փեստոս իր Հիւանդա- 1
նոցը գաւառը հասաւ, իրեք
օրէն ետև Կեսարիայէն Երուսա-
ղէմ եկաւ։ Եւ քահանայապետը 2
ու Հրէից գլխաւորները անոր ի-
մացուցին Հրէից ամբաստանութիւնը
Պօղոսին դէմ, Եւ կ՚աղաչէին ի- 3
րեն ու շնորհք կը խնդրէին անոր
դէմ, որ զանիկայ Երուսաղէմ բե-
րել տայ. ու իրենք դարան կը
պատրաստէին ճամբուն մէջ զանի-
կայ սպաննելու։ Այլ Փեստոս 4
պատասխան տուաւ, որ Պօղոս
Կեսարիայի մէջ պահուի, և որ ին-
քը շատ չանցած հոն պիտի եր-
թար։ Ուստի ձեզմէ որոնք որ 5

կարող են՝ ըսաւ , Իմ հետս թող իջնեն , և թէ որ ան մարդուն վըրայ յանցանք մը կայ , թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն : Իր հոն ութը կամ տասը օրէն աւելի չկենալով , Կեսարիա իջաւ . ու հետևեալ օրը առեանը նստելով՝ հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն :
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսաղէմէն իջնող Հրէաները անոր բոլորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր ամբաստանութիւններ կը բերէին Պօղոսի դէմ , որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել . Ինչու որ Պօղոս պատասխան կու տար թէ Ես ոչ Հրէաներուն օրէնքին՝ և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ կայսրին դէմ յանցանք մը ըրած եմ :
9 Կայց փեստոս ուզելով որ Հրէաներուն շնորհք ընէ , պատասխան տուաւ Պօղոսին ու ըսաւ , Կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ երթալ , և հոն ատ բաներուն վրայով իմ առջևս դատուիլ :
10 Պօղոս ալ ըսաւ , Կայսրին առեանը կայներ եմ , ուր որ պէտք է ինծի դատուիլ . Ես Հրէաներուն անիրաւութիւն մը ըրած չեմ , ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
11 գիտես : Վնասով թէ որ անիրաւութիւն մը և մահուան արժանի բան մը ըրած եմ , Ես մեռնելէն չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ ի՛նչ անոնք բաներէն մէկն ալ՝ որոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամբաստանութիւն կ'ընեն , Մէկը չըկրնար զիս ատոնց շնորհել : Կայսրին կը բողոքեմ :
12 Յետոյ խորհրդականաց հետը խօսելով՝ պատասխան տուաւ Թէ Կայսրին բողոքեցիր , կայսրին պիտի երթաս :
13 Իր քանի մը օր անցնելէն ետև՝ Ագրիպպաս թագաւորը և Երենիկէ Կեսարիա եկան փեստոսը
14 ողջունելու : Իր շատ օրեր որ հոն անցուցին , փեստոս Պօղոսին համար Թագաւորին իմացուց ու ըսաւ , Հոս մարդ մը կայ՝ որն որ Փելիքս բանտարկուած Թողուցեր
15 է , Որուն վրայով՝ երբոր Երուսաղէմ գացի , քահանայապետները ու Հրէից ծերերը իմացուցին ինծի ,
և կը խնդրէին որ անոր դէմ դատապարտութեան վճիռ տրուի .
16 Բոնց պատասխան տուի Թէ Հռոմայեցւոց սովորութիւնը չէ մարդ մը կորսուան ընծրհել , մինչև որ ամբաստանուածը ամբաստանողները դիմացը չունենայ , ու ան ամբաստանութեանը պատասխան տալու պատեհութիւն չտրուի իրեն :
17 Ուստի երբոր անոնք հետս հոս եկան , ամենևին չուշացուցի , հապա հետևեալ օրը առեանը նստելով՝ հրաման ըրի որ մարդը բերեն .
18 Որոր դատախազներն ալ ներկայանալով , իմ կասկած ըրած յանցանքներէս մէկն ալ յառաջ չէին բերեր .
19 Հապա մէկ քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ իրենց կրօնքին վրայ , և Յիսուս անուանով մեռածի մը վրայ , որուն համար Պօղոս կ'ըսէր թէ կենդանի է :
20 Ու երբոր տարակուսանքի մէջ էի ատ բանիս քննութեանը վրայով , ըսի թէ Կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ երթալ , և հոն ատ բաներուն համար դատուիլ :
21 Կայց Պօղոս երբոր բողոքեց որ պահուի Աւգոստոսին դիմացը ելլելու , հրաման ըրի որ զինքը պահեն՝ մինչև որ Կայսրին խրկեմ :
22 Իր Ագրիպպաս ըսաւ փեստոսին , Ես ալ կ'ուզէի ատ մարդը մտիկ ընել . ան ալ ըսաւ , Վաղը մտիկ կ'ընես :
23 Ու հետևեալ օրը երբոր Ագրիպպաս ու Երենիկէ մեծ հանդէսով եկան՝ ու առեանը մտան հազարապետներով և քաղաքին պատուաւոր մարդիկներովը մէկտեղ , փեստոս ալ հրաման ընելով՝ բերին Պօղոսը :
24 Իր ըսաւ փեստոս , Ագրիպպա արքայ՝ և դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեր հետն էք , ասիկայ կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրէից բոլորը բազմութիւնը ինծի ներկայացան Երուսաղէմի մէջ և հոս , ու կ'աղաղակէին թէ Պէտք չէ որ ալ աւելի ողջ մնայ :
25 Կայց ես որ հասկրցայ թէ անիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած չէ , և ինքը որ Աւգոստոս Կայսրին բողոքեց , որոշեցի որ խրկեմ զանիկայ .

26 Որուն համար մէկ հաստատ բան մը
չունիմ գրելու իմ տիրոջս . ուստի
ատիկայ ձեր առջեւը բերի , և մա-
նաւանդ քու առջեւդ՝ ով Ագրիպ-
պաս արքայ , որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետեւ՝ գրելու բան մը ունե-
27 նամ : Ինչու որ ինծի անվայել
կ'երեւնայ որ մէկ բանտարկեալ մը
խրկեմ , և անոր վրայ դրուածք յան-
ցանքները չիմացընեմ :

ԳԼ . ԼՕ

1 Եւ Ագրիպպաս բսաւ Պօղոսին ,
Բաման է քեզի որ դուն քեզի
համար խօսիս . ան ատենը Պօղոս
ձեռքը երկընցընելով իրեն համար
2 պատասխան տուաւ . Իրեանե-
րուն իմ վրաս բրած բոլոր ամբաս-
տանութիւններուն համար՝ ով Ագ-
րիպպաս արքայ՝ ես զիս երանելի
կը սեպեմ , որ այսօր քու առջեդ
3 պատասխան պիտի տամ . Մա-
նաւանդ որ դուն Իրեաներուն բո-
լոր սովորութիւնները և խնդիր-
ները աղէկ գիտես , անոր համար
կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես : Արդ իմ ման-
կութենէս՝ ի վեր իմ ինչպես ապ-
րելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ
ազգիս մէջ բլլալովս , բոլոր Իր-
5 եանները տեղեակ են : Վանզի
առաջուց՝ ի վեր զիս գիտեն , (թէ
որ ուզեն վկայել ,) որ մեր կրօնքին
պինա զգուշաւոր ճամբուն պէս
6 փարիսեցի ապրեր եմ : Եւ հիմա
ապեանը կեցեր կը դատուիմ՝ Աս-
տուծմէ մեր հայրերուն եղած խոստ-
7 մունքին յուսոյն համար . Որ մեր
տասներկու ցեղը անդադար գիշեր
ու ցորեկ պաշտելով՝ կը յուսան
անոր հասնելու . ես ասոր յոյսին հա-
մար Իրեաներէն կ'ամբաստանուիմ՝
8 ով Ագրիպպաս արքայ : Ինչ .
չհաւատալու բան կ'երեւնայ ձեզի
թէ Աստուած մեռելները կը յա-
9 րուցանէ : Ես ինքնս ալ ինծի
պարտք կը սեպեի Յիսուս Նազով-
րեցիին անունը դէմ շատ բաներ
10 ընել . Որ ըսի ալ Երուսաղէմի
մէջ , և քահանայապետներէն իշ-
խանութիւն առած՝ սուրբերէն շա-
տերը բանտարկեցի , ու անոնց
սպանուած ատենը հաւանութիւն
տուի : Եւ բոլոր ժողովարաննե- 11
րուն մէջը շատ անգամ պատիժներով՝ կը բռնադատէի որ
հայհոյին , և անոնց դէմ սաստիկ
կատղած՝ մինչև օտար քաղաքները
կը հալածէի : Ասանկով երբոր 12
Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահա-
նայապետներէն իշխանութիւն ու
հրաման առած , ճիշ օրուան ատե- 13
նը ճամբուն վրայ՝ ով արքայ , եր-
կինքէն լոյս մը տեսայ արեւին լու-
սաւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս
ծագած , Նաև անոնց բոլորտիքը
որ իմ հետս կ'երթային : Ու 14
երբոր մենք ամէնքս գետինը ին-
կանք , ձայն մը լսեցի որ Եբրայա-
կան լեզուով ինծի կ'ըսէր , Սա-
ւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը
հալածես . դժուար բան է քեզի
խթանի դէմ կնգ զարնել : Ես 15
ալ ըսի , Դուն ո՞վ ես՝ Տէր . և
անիկայ ըսաւ , Ես եմ Յիսուսը՝
որ դուն կը հալածես . Հայդ ելիր՝ 16
ու ոտքիդ վրայ կայնէ . Ինչու որ
ասոր համար քեզի երեւցայ , որ
քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և
վկայ ընելու ան բաներուն որ տե-
սար , ու ան բաներուն որոնցմով
պիտի երեւնամ քեզի , Քեզ ա- 17
զատելով սա ժողովուրդէն ու հե-
թանոսներէն , որոնց հիմա քեզ
կը խրկեմ , Ընոնց աչքերը բա- 18
նալու , խաւարէն՝ լոյսի , ու Սա-
տանայի իշխանութիւնէն Աստուծոյ
դարձընելու , որ անոնք մեղաց թո-
ղութիւն առնեն , և սուրբերուն
հետ մասնակից բլլան ինծի հաւա-
տալով : Ասոր Ագրիպպաս արքայ՝ 19
ան երկնային տեսիլքին անհնազանդ
չեղայ ես . Հապա առաջ Դա- 20
մասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն ,
և բոլոր Իրեաստանի երկիրը ու
հեթանոսներուն քարոզեցի որ ա-
պաշխարեն , ու Աստուծոյ դառ-
նան , և ապաշխարութեան արժա-
նաւոր գործերը գործեն : Ես պատ- 21
ճառով Իրեանները զիս տաճարին
մէջը բռնեցին , և կը ջանային որ
սպաննեն : Սակայն Աստուծմ 22

օգնութիւն հասնելով՝ մինչև աս օրս ոչ մեծի, ոչ փոքրիկին ու միծին վկայութիւն տալով, բան մը չգրըւցնելով ան բաներէն զոր՝ որ մարգարէները և Մովսէս խօսեցան
23 թէ պիտի ըլլային. Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, և թէ առնիկայ պիտի առաջ մեռելներէն յարութիւն առած՝ լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն:
24 Ու քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան կու տար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ, Դը խելագարիս Պօղոս. շատ կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարեցընէ:
25 Պօղոս ալ ըսաւ, Ես չեմ խելագարիր՝ ով պատուական Փեստոս, հապա ճշմարտութեան և բզգաստութեան խօսքեր կը զրուցեմ:
26 Վասնզի աս բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջևը ես ալ համարձակ կը խօսիմ. ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ, վասն զի աս բանը մէկ անկիւնի մը մէջ եղած
27 չէ: Արդարէներուն կը հաւատա՞ս Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ
28 որ կը հաւատաս: Ու Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Քիչ մնաց որ գիս համոզես քրիստոնեայ ըլլալու:
29 Պօղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ կը խնդրէի որ թէ՛ քիչով և թէ շատով՝ չէ թէ միայն դուն, հապա ամէնքն ալ որ այսօր ինծի կը լսեն, անանկ ըլլան ինչպէս որ ես եմ, աս կապերէս 'ի զատ:
30 Ուստի վրայ ելաւ թագաւորը և կուսակալը ու Բերնիկէ, և անոնք որ իրենց հետը նստեր էին:
31 Ու դուրս ելլելէն ետև, իրարու հետ խօսեցան ու ըսին թէ Այս մարդը մեռնելու կամ կապուելու
32 արժանի բան մը չըներ: Ագրիպպաս ալ Փեստոսին ըսաւ, Արձակել էր աս մարդը արձակել, թէ որ Կայսրին չդողդոջած չըլլար:

ԳԼ. ԻԷ

1 Երբոր որոշուեցաւ որ Նաւով Իտալիա երթանք, Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին հարիւրապետի մը՝ որուն անունը Յուլիոս էր, Աւգոստեան գունդէն: Ու մեկ Ադրամիտեացի 2
նաւ մը մտնելով ձամբայ ելանք, ու Ասիայի կողմերէն պիտի նաւեինք. Թեսաղոնիկէէն եղող Արիստարքոս Մակեդոնացին ալ մեր հետն էր: Ու հետևեալ օրը Սիդոն իջանք. և Յուլիոս մարդասիրութիւն ցուցընելով Պօղոսին՝ հրաման տուաւ որ բարեկամներուն երթայ ու դարման գտնէ: Ու 4
անկէ ելլելով՝ Կիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք հովը դէմ ըլլալուն համար: Ու Կիլիկիայի ու 5
Պամփիւլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով Լիկիայի Միւռա քաղաքը իջանք: Ու հարիւրապետը հոն 6
Աղէքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ'երթար, մեզ անոր մէջ մտցուց: Ու շատ օրեր կամաց 7
կամաց նաւելով՝ հազիւ թէ Ընիդոսին քովերը հասանք. և հովը մեզ դէմ ըլլալով՝ Կրետէին վարի կողմէն Սաղմոնայի քովէն նաւեցինք: Ու դժուարաւ անկէ անցնելով՝ մեկ 8
ուղղ մը եկանք, որ Վէղեցիկ Նաւահանգիստ կ'ըսուէր, որուն մօտ էր Լասեա քաղաքը:

Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ, 9
և նաւին ձամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր, ծոմին ատենն ալ արդէն անցած ըլլալով, Պօղոս խրատ կու տար, Ու կ'ըսէր անոնց, 10
Արդիւկ՝ ես կը տեսնեմ որ աս նաւուն ձամբայ ընելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ, ոչ թէ միայն բեռին ու նաւին՝ հապա մեր անձերուն ալ: Ետպայ հարիւ- 11
րապետը աւելի նաւապետին և նաւավարին մտիկ կ'ընէր, քան թէ Պօղոսին խօսքերուն: Ու որով- 12
հետև ան նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն անցընելու, շատերը խորհեցան անկէ երթալ, որ գուցէ կարող ըլլան Փինիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու, որ Կրետէի նաւահանգիստ մըն է, ու դէպ 'ի հարաւ և արևմտեան հիւսիս կը նայի: Ու երբոր հարաւային մեղմ 13
հով մը փչեց, կարծելով թէ իրենց

պիտաւորութիւնը չհասկը էր, հասկ
րաց հրամ ու Աբեսաղոմ քաղաքին
14 կ'սպասէին։ Ու շատ ատեն չան-
ցաւ մինչեւ որ Հուշի մը հրամ անոր
գիմաց, որ Երուսաղէմէն կ'գար։
15 Երբոր դուռը յանձնատուր եղաւ, ի
հարկէ գիմաց պիտանալու, քանզի
ատամ կ'նկատուէր ու կու գայիր։
16 Ու գիտէ՞ մէկ փորը երգնի մը և-
սած խոշոր գիմակով՝ որ ինչուա
կ'նայուէր, հագած կրնայիր մանկոյկը
17 տանել։ Ամէն որ առին ու տգնու-
թիւնները գործածելով նաւը տանկին
խառնեցին։ և վախնալով որ չըլ-
լայ թէ յորմանուց էլլած, առա-
գաստը իջնցուցած անանկ կ'եր-
18 թային ու կու գային։ Ու տատիկ
աղէկտուելեան մէջ որ էինք, հի-
անալ որը բնաւորը գուրս նետե-
19 ցին։ Ու երբոր որը նաւին գոր-
ծիքները ձեռնոցներս գուրս նետե-
20 ցինք։ Ու երբոր շատ օրեր ծչ
արեւ ծչ ալ աստղեր կ'երեւնային,
և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս, ալ
բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը
21 վիրցաւ։ Ու որովհետև շատ օրե-
րէ ի վեր անոթի էին, ան ատենը
Պօղոս անոնց մէջը կայնելով բաւ,
Ով մարդիկ պէտք էր ձեզի որ
ինծի մտիկ ընէիք ու Կրետէէն
չելլէիք, և ասանկ տգնութիւնը ու
22 վնասը չգտնէիք։ Ու հիմա ձեզ
կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք,
քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս
մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին.
23 Վասն որ ան գիշեր երկնցու ինծի
ան Աստուծոյն հրեշտակը, որ ես
Անոնն եմ ու պաշտիկայ կը պաշ-
24 տամ, Ու բաւ, Մի վախնար,
Պօղոս Կայսրին դիմացը պէտք է որ
երթաս դուն, և ահա Աստուած քե-
զի ընկերցեց ան ամէնը՝ որ գուռ հնծող
25 նաւին մէջն են։ Ասոնք մտիկ
սիրտ առէք, քանզի ես կը հա-
ւատամ Աստուծոյ որ ասանկ պիտի
բլլայ, ինչպէս որ ինծի ըսաւ ե-
26 ղաւ։ Մեզի հարկ է պէտք է որ մէկ
կղզի մը երթանք։
27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գի-
շերն եկաւ որ Ադրիական ծովուն մէջ
կը տարուբերէինք, կէս գիշերին
դատարկներնիը կը կարծէին թէ մէկ
հրկրի մը մօտիկներ են։ Ու գնաս- 28
կը ձգէյով՝ քսան գրկալափ գտան,
ու քիչ մը տակաւ հրթալով՝
նորէն ձգէցին, և տասնու հինգ գըր-
կալափ գտան։ Ու փախնալով որ 29
շըլլայ թէ քարոս տեղ ունէ խո-
նաւ, հետի կողմէն չորս խարիսխ
ձգէցին, և առտու ըլլալուն կը փա-
փաքէին։ Իսկ նաւավարները նա- 30
ւէն փախչիլ ուզելով՝ մանկոյկը ծովը
իջնցուցին, պատմառելով որպէս
թէ առջի կողմէն ալ խարիսխներ
պիտի ձգեն։ Ինձմէ Պօղոս ըսաւ 31
հարիւրապետին ու զինուորներուն,
Եթէ որ ասոնք նաւին մէջը չկե-
նան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ։
Ան ատենը զինուորները մանկոյկին 32
շուանները կտրեցին, և թողուցին
որ գուրս իյնայ։ Ու երբոր առ- 33
տու ըլլալու վրայ էր, Պօղոս կ'ա-
ղաչէր ամէնուն որ կերակուր ու-
տեն, ըսելով, Այսօր տասնուչորս
օր է որ դուք սպասելով անօթի
ծացեր էք, ու բան մը կերած
չէք։ Ասոր կ'աղաչեմ ձեզի որ 34
կերակուր ուտէք, ինչու որ ասիկա
ձեր ազատութեանը համար է,
քանզի ձեզմէ մէկուն գլխէն մազ մը
պիտի չկորսուի։ Ու այսպէս ըսե- 35
լով, հաց առաւ, ու ամենուն առ-
ջեւը Աստուծմէ գոհացաւ, և կըտ-
րելով սկսաւ ուտել։ Ու ամէնն 36
ալ սիրտ առին, ու իրենք ալ կե-
րակուր կերան։ Ու նաւին մէջը 37
ամէնքս երկու հարիւր եօթանասուն-
ւեց հոգի էինք։ Երբոր կշտա- 38
ցան կերակուրով՝ նաւը թեթեւցու-
ցին՝ ցորենը ծովը թափելով։
Ու երբոր առտու եղաւ, ցամաքը 39
չէին ճանչնար, միայն թէ մէկ ծոց
մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ու-
նէր, ու կը խորհէին որ եթէ կա-
րելի է նաւը անոր մէջը մղեն։ Ու 40
խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգե-
ցին, ու զկեղբուն կապերը թող-
ցուցին, և առագաստը հագին բա-
նալով՝ դէպ ի ան ծովեզերքը կ'եր-
թային։ Ու անոնք տեղ մը հա- 41
նալով որ երկու կողմի ծով էր,
նաւը նստեցուցին, և նաւին առջի

կոչմն Խրիստոս՝ անչարժ Ճարպ ; ու ե-
ան ֆոքմն ալ ֆրիսներուն սասակու-
42 թեանէն կը քաշուէր : Ա՛յնպես որ-
նէրն ալ խորհուրդ բրին որ կա-
պուածները սպաննեն , որ չորպայ մի
43 Ճկը լողայ ու փախչի : Սակայն հա-
րիւրապետը որ Պօղոսը ազատել
կ՚ուզէր , արդիլեց զանոնք ան խոր-
հուրդէն , և հրամայեց բրաւ թէ ո-
րոնք որ կրնան լողալ , թող անոնք
առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն ։
44 Ու մնացածները՝ ոմանք տախտակ-
ներով և ոմանք նաւին սրբէ բա-
ներովը . և այսպէս ամէնը ազատե-
ցան՝ ցամաքը ելան ։

ԳԼՈՒԽ ԻԷ

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ
ան կղզիին անունը Մելիտէ էր ։
2 և բարբարոսները քիչ մնրդասի-
րութիւն չցուցին մեզի . Ինչու-
որ կրակ վառեցին , և մեզ ամէնքս
ալ ընդունեցին՝ վրանիս հասած
անձրևին համար ու ցուրտին հա-
3 մար ։ Ու երբոր Պօղոս շատ մը
խուրձ ժողվեց և կրակին վրայ դը-
րաւ , տաքութենէն իժ մը ելաւ՝
4 անոր ձեռքը բռնեց ։ Ներբարոս-
ներն ալ երբոր ան գազանը տեսան
անոր ձեռքէն կախուած՝ իրարու
կ՚ըսէին , Ա՛նշուշտ ասիկայ մար-
դասպան մըն է , որ թէպէտ ծովէն
ազատեցաւ , բայց իրաւունքը թող
5 չտուաւ որ ապրի ։ Սակ անիկայ
գազանը կրակին մէջը թօթվեցուց՝
6 իրեն մէկ վնաս մը չեղաւ ։ Ու ա-
նոնք կը սպասէին որ անիկայ ուռ-
նայ՝ կամ յանկարծակի մեռած իյ-
նայ . բայց երբոր շատ մը սպասե-
ցին , ու տեսան որ իրեն վնաս մը
չեղաւ , կարծիքնին փոխելով , կ՚ը-
7 սէին թէ աստուած մըն է ։ Ի-
ան տեղին բոլորտիքը կղզիին գլխա-
ւոր մարդուն պատրաստները կա-
յին , որուն անունը Պուպղիոս էր ,
որ ինքը մեզ ընդունեց և իրիք օր
հիւրասիրաբար իր քովը պահեց ։
8 Ու եղաւ որ Պուպղիոսին հայրը չիր-
միով և թանձրքով հիւծեցած պառ-
կած էր . ու Պօղոս անոր քովը
մտաւ , և աղօթք ընելով ձեռքերը
վրան դրաւ ու զինքը գետնիկայ ։
9 Ու երբոր ասիկայ եղաւ , ուրիշ
հիւանդներ որ ան կղզիին մէջը կ՚ե-
կուդային և կը բժշկուէին ։ Որոնք
10 շատ պատիւներով ալ մեզ պա-
տուեցին , ու երթալու ատենին
պետք եղած բաները տուին ։

11 Ի՛ր իրիք ամիսէն հետ Ա՛լէք-
սանդրացի նաւով մը հասցուց ե-
լանք , որ ձմեռը ան կղզին անցուցած
էր , ու Դիոսկուրացոց նշանք ու-
նէր ։ 12 Ի՛ր Սիրակուսա իջնելով՝
իրիք օր հոն կեցանք ։ 13 Ետկէ ալ
պտոյտ մը ընելով՝ Հռեգիոն հա-
սանք . և մէկ օրէն հետ որ հարաւ
փչեց , երկրորդ օրը Պատեղս ե-
կանք ։ Ու հոն եղբայրներ գտանք ,
14 որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց
քովը մնանք . ու հոռմ
ելանք ։ Ի՛ր անկէ եղբայրները
15 երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ
դիմաւորելու եկան մինչև Ա՛պփիոյ
վաճառանոցը ու Իրիք պանդոկնե-
րը . և Պօղոս անոնք տեսնելով ,
գոհութիւն տուաւ Ա՛ստուծոյ և
սիրտ առաւ ։

16 Ու երբոր հոռմ մտանք , հա-
րիւրապետը կապուածները զօրա-
պետին յանձնեց . իսկ Պօղոսին հր-
րամայեց եղաւ որ իր պահապան զի-
նուորին հետ զատ կենայ ։ 17 Ու
եղաւ որ իրիք օրէն հետ անիկայ
հրէից գլխաւորները կանչեց . ու
երբոր միկտէ եկան՝ ըսաւ անոնց ,
Արդի՛ք եղբայրնե՛ր , ես ժողովուր-
դին կամ հայրենական սովորու-
թեանց դէմ բան մը չըրած , Ի-
րուսաղէմէն կապուած՝ հռոմեաց-
ւոց ձեռքը մատնուեցայ . 18 որոնք
երբոր զիս քննեցին , ուզեցին որ
արձակեն , ինչու որ իմ վրաս մե-
նելու չանցանք մը չկար ։ Սակայն 19
երբոր հրեաները հակառակ կեցան ,
պետք եղաւ որ Կայսրին բողոքեմ ,
չի թէ իմ ազգիս դէմ ամբաստա-
նութիւն մը ունենալով պէս ։ Ա՛ս- 20
ի՛ս սա պատճառով աղաչեցի որ
ձեզ տեսնեմ ու ձեզի խօսիմ . ին-
չու որ Իսրայէլի յուսոյն համար ես
այս շղթան վրաս ունիմ ։ Ա՛նոնք 21

ալ ըսին իրեն ։ Մենք քու վրայով
Հրէաստանէն ոչ թուղթեր ա-
ռինք , և ոչ եղբայրներէն մէկը հոս
գալով՝ քու վրայով չարութիւն
22 մը պատմեց կամ խօսեցաւ ։ Ասկից
կ'ազաչենք որ քեզմէ լսենք թէ դուն
ինչ միտքի վրայ ես . ինչու որ մենք
ատ աղանդին վրայով տեղեկացած
ենք՝ որ ամէն տեղ առոր դէմ կը
23 խօսին ։ Ու մէկ օր մը որոշե-
լով անոր՝ շատերը անոր գացին իր
բնակած տեղը , որոնց Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կը ծանուցանէր
վկայութիւնով , և կը համոզէր
զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին
օրէնքէն ու մարգարէներէն՝ առտուը-
24 նէ մինչև իրիկուն ։ Ու ոմանք կը
հաւատային ըսածներուն , ու ոմանք
25 չէին հաւատար ։ Ու իրարու հետ
չհաւնած գացին՝ երբոր Պօղոս
մէկ խօսք մը ըսաւ , թէ Հոգին
Սուրբ աղէկ խօսեցաւ մեր հայրե-
րուն Եսայի մարգարէին ձեռքովը ,
26 Ու ըսաւ , Գնա այս ժողովուրդին
ու ըսէ , Լսելով պիտի լսէք՝ ու
չհմնաք , և տեսնելով պիտի տես-
նէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ այս 27
ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ ,
և ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ իրենց աչքերովը տեսնեն , ու
ականջներովը լսեն , և սրտերովը
իմանան , ու դարձի գան , և ես
բժշկեմ զանոնք ։ Ուստի յայտնի 28
ըլլայ ձեզի որ Աստուծոյ փրկութիւ-
նը հեթանոսներուն խրկուեցաւ , և
անոնք միուկ պիտի լսեն ։ Ու երբ- 29
որ այս զրուցից , Հրէաները դուրս
եկան , շատ վիճաբանութիւն ունե-
նալով մէջերնին ։

Ու լման երկու տարի իր վարձ- 30
քով բռնած տունը կեցաւ . Ու 31
իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդու-
նէր , Կը քարոզէր Աստուծոյ թա- 32
գաւորութիւնը , և Տէր Յիսուս
Քրիստոսի վրայով առանց արգի-
լուելու կը սորվեցնէր ամենայն հա-
մարձակութեամբ ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՈՒԸՐԴԵԼՈՑՆ

ԸՆ ՀՌՈՄԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծա-
ռայ՝ առաքեալ ընտր- կան-
չուած , Աստուծոյ աւետարանին
2 համար որոշուած , (Ան որ առա-
ջուց իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով խոստացաւ ,) Իր
Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի վրայով՝ որ մարմնոյ կողմանէ
4 Դաւիթի սերունդէն եղաւ , Ան որ
սրբութեան հոգիին կողմանէ Որ-
դի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրու-
թեամբ , մեռելներէն յարութիւն
5 առնելով . Որով շնորհք և առա-
քելութիւն առինք՝ հաւատքի հնա-
զանդութեան համար բոլոր ազգե-
րուն մէջ , անոր անունին համար .
6 Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս
7 Քրիստոսի կանչուածներն էք . Ձեր
ամենուն որ Հռոմայ մէջ էք՝ Աս-
տուծոյ սիրելիներուդ , սուրբ ըն-
տր- կանչուածներուդ՝ շնորհք և
խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստո-
սէն ։

8 Նախ կը գոհանամ իմ Աստուծ-
մէս Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը
ձեր ամենուն համար , որ ձեր հա-
ւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
մուի ։ 9 Վկանիզի վկայ է ինծի Աս-
տուած , որուն որ ես կը պաշտամ իմ
հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարա-
նին մէջ , Թէ ինչպէս անդադար 10

ձեզ կը յիշեմ , ամէն առն իմ
աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ
գուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամ-
քովը ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 ձեզի գալու : Վասնզի կը փափա-
քիմ ձեզ տեսնելու , որ ձեզի հո-
գևոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս
12 զի հաստատուիք : Այսինքն ձեր
հետը ես ալ միխիթարակից ըլլամ
իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը : Սակայն չեմ ուզեր որ
չգիտցող ըլլաք եղբայրնե՛ր , որ շատ
անգամ ուզեցի գալ ձեզի , (և
մինչև հիմա արգիլուեցայ ,) որ ձեր
մէջն ալ պտուղ մը ունենամ ,
ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսաց մէջ
14 ալ : Յոյներուն ու Խարբարոս-
ներուն , իմաստուններուն ու ան-
միտներուն ալ պարտական եմ :
15 Ուստի ծրչափ որ ձեռքէս կու գայ՝
յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ որ
Հռովմայ մէջ եք՝ աւետարանը քա-
րոզելու :
16 Վասնզու որ ես ամօթ չեմ սեպեր
աւետարանը , վասն զի Աստուծոյ
զօրութիւնն է ան բոլոր հաւատա-
ցեալներուն փրկութեան համար ,
առաջ Հրէային ու ետքը Յոյնին :
17 Վասնզու որ անով Աստուծոյ արդա-
րութիւնը՝ որ է հաւատքէն , հա-
ւատքի համար կը յայտնուի . ին-
ծոր որ գրուած է թէ Արդարը
հաւատքէն պիտի ապրի :
18 Վասնզի Աստուծոյ բարկութիւնը
երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բո-
լոր ամբարշտութեանը և անիրա-
ւութեանը վրայ , որոնք ճշմարտու-
թիւնը անիրաւութեամբ բռնած են :
19 Վասն զի Աստուծոյ վրայով գիտ-
նալու բանը իրենց մէջը յայտնի է ,
որովհետև Աստուած անոնց յայտ-
20 նեց : Վասնզու որ իր աներեւոյթ բա-
նները աշխարհի սկիզբէն ստեղ-
ծուածներովը կ՚իմացուին կը տես-
նուին , այսինքն է իր մշտնջենաւոր
զօրութիւնը ու աստուածութիւ-
նը , որպէս զի անպատասխանի մը-
21 նան : Վասնզու որ իրենք Աստուած
ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառա-
ւորեցին , կամ շնորհակալ չեղան .
հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ
ունայնացան , և սիրտերնին անմը-
տութիւնով խաւարեցաւ : Իրենք 22
Իմաստուն ենք՝ ըսելով , յիմարե-
ցան . Ու անեղծ Աստուծոյ փառքը 23
փոխեցին՝ նմանցընելով եղծանելի
մարդու , և թռչուններու , ու
չորքոտաններու և սողուններու
պատկերին : Անոր համար Ա- 24
ստուած ալ պղծութեան մատնեց
զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկու-
թիւններովը՝ իրենց մարմիննե-
րը իրենց մէջը խայտառակելու .
Որոնք Աստուծոյ ճշմարտութի- 25
նը սուտի հետ փոխեցին , ու
երկրպագութիւն և պաշտօն մատու-
ցին ստեղծուածներուն քան թէ
Ստեղծողին , ան որ յաւիտեան
օրհնեալ է : Ամէն : Անոր համար 26
Աստուած զանոնք անարգ կիրքերու
մատնեց , որ իրենց էգերը անգամ
բնական պէտքը բնութեան դէմ ե-
ղող գործի փոխեցին : Նոյնպէս 27
ալ արուները կնական բնական պէտ-
քը թողուցած՝ իրենց ցանկութի-
նովը իրարու հետ վառուեցան . ա-
րուները արուներու հետ խայտա-
ռակութիւն կը գործէին , և իրենց
մոլորութեանը վայելած հատուցումը
իրենց վրայ կ՚ընդունէին : Ու ո- 28
րովհետև չուզեցին զԱստուած էրէնց
գիտութեանը մէջ պահել , Ա-
ստուած ալ զանոնք անարգ խոր-
հուրդներու մատնեց անվայել բա-
ներ ընելու . Որոնք լեցուած էին 29
ամէն անիրաւութիւնով , պոռնը-
կութիւնով , անզգամութիւնով ,
ագահութիւնով , չարութիւնով ,
նախանձով լեցուն , մարդասպա-
նութիւնով , հակառակութիւնով ,
նենգութիւնով , չարասրտութի-
նով , Ա՛ն էն քսուներ , Զարախօս- 30
ներ , Աստուած ատողներ , նախա-
տողներ , հպարտներ , ամբարտա-
ւաններ , չար բաներ շնարողներ ,
ծնողաց անշնազանդներ , Անմիտ- 31
ներ , ուխտ չպահողներ , անգութ-
ներ , անհաշտներ , անողորմներ .
Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դա- 32
տաստանը թէ անոնք որ ասանկ
բաներ կ՚ընեն՝ մահուան արժանի
են , չէ թէ միայն ան բաները կ՚ը-

նեն , հապա ընդհակառակն հաւանութիւն ալ կու տան :

Գ Լ . Ը

1 Աւասիկ ծվ մարդ՝ ծվ որ ըլլաս դուն որ կը դատես , պատասխան չունիս տալու . քանզի ինչ բանով որ ուրիշը կը դատես , անով քու անձդ կը դատապարտես ; վասն զի դուն ալ որ կը դատես ,
2 նոյն բաները կ'ընես : Իսկ գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ , որ անանկ բաներ կը գործեն :
3 Արդ՝ ծվ մարդ , դուն որ ասանկ բաներ ընողները կը դատես , և դուն նոյն բաները կ'ընես , ասիկա կ'անցընե՞ս թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի ըլլաս .
4 կամ թէ անոր այնչափ քաղցրութիւնը և համբերութիւնը ու երկայնմտութիւնը կ'արհամարհե՞ս , չգիտնալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ :
5 Իսկ դուն քու խստութիւնովդ և անզիջող սրտովդ քու անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ բարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին յայտնուելու օրուանը
6 համար . Ան որ ամէն մէկուն իր գործքերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ .
7 Յաւիտենական կեանք անոնց՝ որ բարի գործքերու մէջ համբերութեամբ յարատևելով , փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն .
8 Իսկ անոնց որ հակառակ են , և ճշմարտութեան անհնազանդ ու անիրաւութեան հնազանդած ,
9 բարկութիւն և սրտմտութիւն՝ նեղութիւն և տառապանք ամէն մարդու վրայ որ չար կը գործէ , առաջ Հրէային ու նաեւ Յունին .
10 Իսկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամենուն որ բարի կը գործէ , առաջ Հրէային ու նաեւ Յունին :
11 Քանզի Աստուծոյ քով աչառութիւն չկայ :
12 Վասնզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին , առանց օրէնքի պիտի կորսուին . և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին , օրէնքով պիտի դատուին :
13 (Քանզի որ չէ թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջեւը արդար են , հապա օրէնքը կատարողները պիտի արդարանան :
14 Վասն զի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնականաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն , օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը նոյն իրենք կ'ըլլան .
15 Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը , և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝ կամ իրաւունք տալովը ,)
16 Ան օրը որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ իմ խոստարանիս համեմատ :
17 Ահա դուն Հրէայ ըսուիր ես , և օրէնքին կոթըներ ես , ու Աստուծով կը պարծենաս ,
18 Ու անոր կամքը գիտես , ու տարբեր բաները կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով .
19 Ու քու անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս թէ կոյրերուն առաջնորդ ես , խաւարածներուն լոյս ,
20 Տգիտներուն խրատ տուող , տղայոց վարժապետ , և թէ գիտութեան ու ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքէն ունիս :
21 Իսկ արդ դուն որ ընկերիդ կը սորվեցընես , քու անձիդ չե՞ս սորվեցըներ . որ կը քարոզես գողութիւն չընել , կը գողնա՞ս .
22 Որ կ'ըսես շնութիւն չընել , շնութի՞ւն կ'ընես . որ կը զզուիս կուռքերէն , սրբապղծութի՞ւն կ'ընես .
23 Որ օրէնքով կը պարծենաս , օրինազանց ըլլալով՝ զԱստուած կ'անարգե՞ս :
24 Քանզի որ Աստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հեթանոսաց մէջ կը հայհոյուի , ինչպէս որ գրուած է :
25 Արդ թլփատութիւնը շահ կ'ունենայ , թէ որ օրէնքը պահես . իսկ թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես , քու թլփատութիւնդ անթլփատութիւն եղաւ :
26 Ուստի թէ որ անթլփատութիւնը օրէնքին իրաւունքները պահէ , չէ՞ որ անոր անթլփատութիւնը թլփատութիւն

27 պիտի սեպուի . Ուր՝ ի՞նչ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատարելով՝ պիտի դատապարտէ քեզ , որ գիրով ու թլփատութիւնով
28 օրէնքին յանցաւոր ես : Ինչու որ ՚ըրէպայ չէ ան որ դրսուանց է , և թլփատութիւն չէ ան որ դրսուանց
29 մարմինով է . ՚ապա հրէայ ան է որ ներսուանց է , և թլփատութիւն սրտինը՝ հոգիով , ու չէ՛ թէ գիրով . որուն գովութիւնը չէ՛ թէ մարդիկներէն է , հապա Աստուծմէ :

Գ Լ . Գ

1 Ուրեմն ՚ըրէան ի՞նչ աւելի բան ունի , կամ թլփատութենէն
2 ի՞նչ շահ կայ : Հաւատ՝ ամէն կերպով . պինտ առաջ ան՝ որ Աստուծոյ պատգամները անոնց հաւատացուեցաւ :
3 Վանդի թէ որ ոմանք չհաւատացին , ի՞նչ . միթէ անոնց անհաւատութիւնը Աստուծոյ հաւատարմութիւնը կը
4 խափանէ՞ր . քան լեցի : Ակայն Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ , և բոլոր մարդիկ՝ սուտ . ինչպէս որ գրուած է , Որ քու խօսքերուդ մէջ արդար ըլլաս , և դատուելու առենդ
5 դուն յաղթես : Ուրեմն թէ որ մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցուցընէ , ի՞նչ ըսենք . արդեօք ա՞նիրաւ է Աստուած որ իր բարկութիւնը վրանիս կը բերէ . (Ադրդկօրէն կ՚ըսեմ .)
6 քան լեցի . հապա թէ չէ՛ ի՞նչպէս Աստուած պիտի
7 դատէ աշխարհը : Ինչու որ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սուտութիւնովս կ՚աւելնայ իր փառքին համար , ալ ես ինչո՞ւ մեղաւորի
8 մը պէս կը դատուիմ : Ու ինչո՞ համար պէտք չէ ըսել , ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չարաբասութիւն ընելով կ՚ըսեն թէ մենք կ՚ըսենք , Չարը գործենք՝ որ բարին գայ . որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է :
9 Ուստի ալ ի՞նչ ընենք . բանով մը աւելի՞ ենք Հրէաներէն . ի՛րաւ որ բանով մին ալ չէ՛ . ինչու որ առաջ մեղադրեցինք Հրէաները
և Հեթանոսները թէ ամէնքը մեղայ տակ են .
10 Ինչպէս որ գրուած է թէ Արդար մը չկայ՝ ո՛չ մէկ
11 հատ մը . Ամէկը չկայ որ հասկըՆայ , մէկը չկայ որ Աստուած փընտրէ :
12 Ամէնքը խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ
13 չկայ : Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է , իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան , իժերու թոյն կայ անոնց
14 շրթունքներուն տակը . Անոնց բերանը անէծքով ու դառնութեամբ
15 լեցուն է . Անոնց ոտքերը լուա են
16 արիւն թափելու . Կործանում և թշուառութիւն կայ իրենց ճամբաներուն մէջը .
17 Ու խաղաղութեան ճամբան չճանչցան :
18 Աստուծոյ վախը չկայ անոնց աչքերուն առջին :
19 Ակայն գիտենք որ օրէնքը ինչ որ կ՚ըսէ , անոնց կ՚ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են . որպէս զի ամէն բերան գոցուի , և բոլոր աշխարհ դատապարտուած ըլլայ Աստուծոյ առջեւը :
20 Ինչու որ անոր առջեւը մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ օրէնքին գործքերովը , քանզի օրէնքով է մեղքը ճանչնալը :
21 Հայդ հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնուած է , օրէնքէն և մարգարէներէն վկայուած ըլլալով .
22 Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն է՝ ամէն հաւատացողներուն ու անոնց ամէնուն վրայ կ՚ըլլայ , քանզի խարութիւն չկայ .
23 Ինչու որ ամէնքը մեղք գործեցին ,
24 և Աստուծոյ փառքէն պակսած են : Ու անոր շնորհքովը ձրի կ՚արդարանան Քրիստոս Յիսուսով եղած
25 փրկութեամբը . Որ զանիկայ առաջուց սահմանեց Աստուած՝ քաւութիւն ըլլալու անոր արեանը հաւատքով , Աստուծոյ երկայնմտութեան առենները առաջուց գործուած մեղքերուն թողութիւն տալով՝ իր արդարութիւնը յայտնելու
26 համար . Այո՛ն իր արդարութիւնը աս ժամանակիս մէջ յայտնելու համար , որ ինքը արդար ըլլայ , և արդարացընէ Յիսուսի

27 հաւատքէն եղողը : Ուրեմն ո՞ւր
ձեռց պարծենալը . խափանեցաւ .
ո՞ր օրէնքէն , գործքերո՞ւն օրէնքէն .
չէ՛ , հապա հաւատքի օրէնքէն :
28 Ինչու որ կը սեպնենք թէ մարդը
հաւատքով կ'արդարանայ առանց
29 օրէնքին գործքերուն : Միթէ Աս-
տուած միայն Հրէաներո՞ւնն է ու
հեթանոսներունը չէ՞ . այո՛ , հե-
30 թանոսներունն ալ : Որովհետև
Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւ-
նը հաւատքէն կ'արդարացընէ , և
անթլփատութիւնը նոյն հաւատ-
31 քով : Ուստի մենք հաւատքով
օրէնքը կը խափանե՞նք . քա՛ւ լի-
ցի . հապա օրէնքը կը հաստա-
տենք :

Գ Լ . Գ

1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ
գտաւ Աբրահամ մեր նահա-
2 պետը մարմնոյ կողմանէ : Ինչու
որ եթէ Աբրահամ գործքով ար-
դարացած ըլլար , ներո՛ղքն պար-
ծանք կ'ունենար , բայց չէ՛ թէ
3 Աստուծոյ առջևը : Վասնզի գիր-
քը ի՞նչ կ'ըսէ . Աբրահամ Աս-
տուծոյ հաւատաց , և ան իրեն ար-
4 դարութիւն սեպուեցաւ : Բայց
ան որ գործ մը կ'ընէ , վարձքը
շնորհքէ եղած չսեպուիր անոր ,
5 հապա պարտքէ : Իսկ ան որ չը-
գործեր , բայց կը հաւատայ անոր
որ ամբարիշտը կ'արդարացընէ ,
անոր հաւատքը իրեն արդարու-
6 թիւն կը սեպուի : Ինչպէս որ
Դաւիթ ալ կը գըուցէ ան մար-
դուն երանութիւնը , որուն Աս-
տուած արդարութիւն կը սեպէ
7 առանց գործքերու : Երանի՛ ա-
նոնց՝ ո՛ր , որոնց անօրէնութիւն-
ները ներուեցան , և որոնց մեղքերը
8 ծածկուեցան : Երանի՛ ան մար-
դուն որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր :
9 Ուստի ա՞ս երանութիւնը թլփա-
տութեանն վրայ է , թէ անթլփա-
տութեան վրայ ալ . քանզի կ'ըսենք
թէ Հաւատքը Աբրահամին արդա-
10 րութիւն սեպուեցաւ : Ուրեմն
ինչո՞ւ սեպուեցաւ . թլփատու-
թեանն մէջ եղած առնը , թէ
անթլփատութեան մէջ . չէ՛ թէ
թլփատութեան մէջ , հապա ան-
թլփատութեան . Ու նշանը թլը- 11
փատութեան նշանը առաւ՝ իբր
անթլփատութեան առնէն ունե-
ցած հաւատքին արդարութեանը
մէկ կնիք մը , որ ինքը հայր ըլլայ
ան բոլոր հաւատացողներուն՝ որոնք
անթլփատութենէ են , (անոնց ալ
արդարութիւն սեպուելու համար ,)
Ու հայր թլփատութեան՝ չէ թէ 12
միայնակ թլփատութենէ եղողներուն ,
հապա անոնց ալ՝ որ մեր Հօրը Աբ-
րահամին անթլփատութեան առենի
հաւատքին շաւիղներուն մէջը կը
քալեն : Ինչու որ Աբրահամին և 13
անոր սերունդին՝ աշխարհը ժառան-
գելու համար խոստումը
չէ՛ թէ օրէնքով եղաւ , հապա հա-
ւատքին արդարութիւնովը : Վասնզի 14
եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ
ըլլային , հաւատքը փուճ պիտի ըլ-
լար , և խոստումնըը պիտի խափա-
նուէր : Վասն զի օրէնքը բարկու- 15
թիւն կը գործէ . քանզի ուր որ
օրէնք չկայ , օրինազանցութիւն ալ
չկայ : Ասոր համար հաւատքէ ըլլալ 16
հաւատքէն է , որ շնորհքով եղած
ըլլայ , խոստումնըը հաստատուն ըլ-
լալու համար բոլոր սերունդին ,
չէ՛ թէ միայն անոր որ օրէնքէն է ,
հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամին
հաւատքէն է , որ մեր ամենուն
հայրն է , (Ինչպէս որ գրուած է 17
թէ Զեզ շատ ազգերու հայր ըրի ,
) Աստուծոյ առջևը , որուն ինքը հա-
ւատաց , ան որ մեռելները կ'ողջ-
ընցընէ , և չեղած բաները եղած-
ներու պէս կը կանչէ : Ու չյու- 18
սացուելու բանին յուսով հաւա-
տաց՝ թէ ինքը շատ ազգերու հայր
պիտի ըլլայ , (ինչպէս որ ըսուեցաւ
ալ թէ Ասու սերունդդ ասանկ
պիտի ըլլայ .) Ու ինքը հաւատ- 19
քի մէջ չտկարացած , չնայեցաւ իր
մարմինին արդէն մեռածի պէս ըլ-
լալուն , (որովհետև ինքը հարիւր
տարեկանի չափ էր ,) ո՛չ ալ Սա-
ռային արգանդին մեռած ըլլալուն :
Ու անհաւատութիւնով չտարա- 20
կուսեցաւ Աստուծոյ խոստմունքէն ,

հապա հաւատքով զօրացած՝ Աստուծոյ փառք տուաք , Եւ իր մտքին
21 մէջ հաստատ պահէց թէ ան որ խոստ տուաւ , ինքը կարող է ընելու
22 ալ : Ասոր համար իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ :
23 Ասոյց չէ թէ միայն անոր համար գրուեցաւ որ իրեն սեպուեցաւ ,
24 Հապա մեզի համար ալ՝ որոնց պիտի սեպուի , որ կը հաւատանք անոր որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր
25 Յիսուսը , Ան որ մեր յանցանացը համար մատնուեցաւ , և մեզ արդարացընելու համար յարութիւն առաւ :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Հետեւապէս մենք հաւատքով արդարացած ըլլալով՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ մեր Տէրոջը
2 Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . Որուն միջոցովը ընդունեցինք հաւատքով ասկէ շնորհքիս մտնելն ալ , որուն մէջը կեցեր ենք , և Աստուծոյ փառաց յուսովը կը պարծինք : Եւ
3 ոչ միայն այսքան , հապա նաև նեղութիւններու մէջ կը պարծինք . ինչու որ գիտենք թէ նեղութիւնը
4 համբերութիւն կը գործէ , Եւ համբերութիւնը՝ փորձառութիւն ,
5 ու փորձառութիւնը՝ յոյս . Եւ յոյսը ամօթով չձգեր . ինչու որ Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջը տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքովը , որ մեզի տրուեցաւ :
6 Ան զի երբոր մենք դեռ տկար էինք , յարմար ժամանակին Քրիստոս ամբարիշտներուն համար
7 մեռաւ : Ինչու որ արդարի մը համար հազիւ կ'ըլլայ որ մէկը մեռնի . (բայց մէկ բարի մարդու մը համար կարելի է որ մէկը համար-
8 ձակի մեռնելու :) Ասկայն Աստուած իր սէրը որ մեր վրայ առնէ՝ յայտնեց , որ երբ դեռ մեղաւոր
9 էինք , Քրիստոս մեզի համար մեռաւ . ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը արդարացանք , հոգւով պիտի ազատինք բարկութեան
10 նէն : Ան զի թէ որ թշնամի եղած առեններս Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք իր Որդւոյն մահովը , որչափ աւելի մեր հաշտուած առնելը պիտի ապրինք անոր կեանքովը :
11 Եւ ոչ միայն — , հապա Աստուծով ալ կը պարծենանք մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , որով հիմա հաշտութիւնը ընդունեցինք :
12 Ասոնց դի ինչպէս որ մէկ մարդէ մը մեղքը աշխարհք մտաւ , և ան մեղքէն մահը , և այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ մահը , քանզի ամէնքը մեղանչեցին :
13 (Ասոնց դի մինչև օրէնքին առնը աշխարհի մէջ մեղք կար . բայց մեղք չսեպուիր՝ ուր որ օրէնք չկայ :
14 Ասկայն մահը Ադամէն մինչև Մովսէս թագաւորեց , նաև Ադամին յանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ , որ ան օրինակ էր անոր որ ետքէն պիտի գար :
15 Ասոյց չէ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է . ինչու որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը մեռան , ալ աւելի Աստուծոյ շնորհքը և ան պարգեւը որ Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովն է , շատերուն վրայ աւելցաւ :
16 Եւ չէ թէ — պարգեւը անոնց է՝ ինչպէս մէկէ մը որ մեղանչեց . ինչու որ դատաստանը մէկ հոգւոյն դատապարտութեան մէջ էր . բայց շնորհքը շատ մեղքերէն արդարութեան — :
17 Ասոնց դի թէ որ մէկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց ան մէկովը , աւելի անոնք որ շնորհքի ու արդարութեան պարգեւին առատութիւնը կ'առնեն , կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մէկ Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը :)
18 Ուրեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան էր — , անանկ ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կենաց արդարութեան ընդունելութիւնը :
19 Ասոնց դի ինչպէս որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղաւոր եղան , անանկ ալ մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար պիտի ըլլան :
20 Ասկայն օրէնքը մէջտեղը ինկաւ որ յանցանքը շատնայ . բայց ուր որ աւելի

եղաւ մեղքը , ալ աւելի եղաւ շնորհքը · 21 Որ ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահուամբ , անանկ ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մինչև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :

Գ Լ · Զ

1 Ալ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք · մեղքերու մէջ մնա՞նք արդեօք , որ շնորհքը շատնայ : 2 Չլի՛նի · մենք որ մեղքին մեռանք , ի՞նչպէս դեռ անոր մէջը կենանք : 3 Չէ՞ք գիտեր թէ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք , անոր մահուանը մկրտուեցանք : 4 Ընո՛ր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար , որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն , անանկ ալ մենք կենաց նորոգութեան մէջ պտրտինք : 5 Վասնզու որ եթէ մենք տնկակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը , նաև անոր յարութեանը նմանութիւնովը ալ կ՚ըլլանք : 6 Այս գիտնանք որ մեր հին մարդը անոր հետը խաչուեցաւ , որ մեղայ մարմինը փճանայ , որ ասկէ ետև մեղքի չծառայենք : 7 Վասն զի ան որ մեռած է՝ մեղքէն արդարացած է : 8 Իրդ թէ որ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք , կը հաւատանք որ անոր հետը պիտի ապրինք ալ : 9 Վասնզի գիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած ըլլալով՝ նորէն չմեռնիր , ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի : 10 Վասն զի ան որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ , և որ կենդանի է՝ Աստուծոյ կենդանի է : 11 Նմանկ ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպհեցէք , բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը : 12 Ուստի ալ մեղքը չթագաւորէ՛ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ , որ անոր յանկութիւններուն 13 չհնազանդիք : Ու ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի՛ ընծայէք մեղքին , հապա ձեր անձերը Աստուծո՛յ ընծայեցէք՝ որպէս թէ մեռելներէն ողջնացած · և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝ Աստուծոյ : 14 Վասնզի մեղքը վրանիդ պիտի չիշխէ · ինչու որ օրէնքի տակ չէք , հապա շնորհքի տակ :

15 Ուրեմն ի՞նչ · մե՞ղք գործենք որ օրէնքի տակ չենք , հապա շնորհքի տակ · քա՛ւ լիցի : 16 Չէ՞ք գիտեր թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ կ՚ընծայէք հնազանդելու , ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը հնազանդիք , թէ մեղքի՛ որ մահուան կ՚երթայ , և թէ հնազանդելու՝ որ արդարութեան : 17 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ ըլլա՛ք մեղայ ծառայ էիք , սակայն սրտանց հնազանդեցաք ան վարդապետութեան գաղափարին որ ձեզի յանձնուեցաւ : 18 Ուստի դուք մեղքէն ազատ ըլլալով՝ արդարութեան ծառայ եղաք · (Արդու սովորութեան պէս կ՚ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարութեանը համար ·) քանզի ինչպէս որ ձեր անդամները անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ ըլլա՛ք , անանկ ալ հիմա ձեր անդամները սրբութեան համար ընծայեցէք՝ արդարութեան ծառաներ ըլլա՛ք : 20 Վասն զի երբոր դուք մեղայ ծառաներ էիք , արդարութենէն ազատ էիք : 21 Ուրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝ որոնցմով հիմա կ՚ամչնաք · ինչու որ անոնց վերջը մահ է : 22 Բայց հիմա մեղքէն ազատուած և Աստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով , ու վերջը յաւիտենական կեանք : 23 Վասնզի մեղայ վարձքը մահ է , բայց Աստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :

Գ Լ · Է

1 Միթէ չէ՞ք գիտեր եղբայրնե՛ր , (քանզի ես օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ ,) որ օրէնքը մարդուս վրայ կ՚իշխէ՝ ա՛րչափ ժամանակ որ ողջ է : 2 Ինչու որ երիկ ունե-

ցո՞ղ կնիկը իր ողջ էրկանը կա-
պուած է օրէնքով . բայց թէ որ է-
րիկը մեռնի , արձակուած է էրկանը
3 օրէնքէն : Ուրեմն քանի որ էրիկը
ողջ է , չուն պիտի ըսուի՝ թէ որ
ուրիշ էրկան մը ըլլայ . բայց թէ
որ էրիկը մեռնի , ան օրէնքէն ա-
զատ կ'ըլլայ , անանկ որ շնացող
չըլլար , թէ որ ուրիշ էրկան մը
4 ըլլայ : Ուստի դուք ալ իմ եղ-
բայրնե՛ր՝ Քրիստոսի մարմինովը
օրէնքին մեռաք , որ ուրիշի մը ըլ-
լա՛ք , անո՛ր՝ որ մեռելներէն յարու-
թիւն առեր է , որ Աստուծոյ պը-
5 տուղ բերող ըլլանք . Վանդի
քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մե-
ղաց կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլա-
յին , մեր անդամներուն մէջը կը
ներգործէին , որ մենք մահուան
6 պտուղ բերենք : Հայց հիմա ան
օրէնքէն արձակուեցանք . ինչու որ
մեռանք անո՛ր՝ որով բռնուած էինք ,
որ մենք ծառայենք հոգւոյն նորո-
գութեամբը , և չէ թէ գրոյն հնու-
թեամբը :

7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք . օրէնքը
մի՞ղք է , քա՛ւ լեցի . բայց ես մեղ-
քը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէնքով . ինչպէս ցանկութիւնն ալ
չէի գիտեր , թէ որ օրէնքը ըսած
8 չըլլար , Մի՛ ցանկար : Հայց մեղ-
քը պատուիրանքէն առիթ առնե-
լով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւն-
ները գոյացուց . ինչու որ առանց
9 օրէնքի մեղքը մեռած է : Ես ալ
առանց օրէնքի առեն մը կ'ենդանի
էի . բայց երբոր պատուիրանքը
հո՛ս հասաւ , մեղքը ողջնցաւ ,
10 Ու ես մեռայ . ու ան պատուիրանքը
որ կենաց համար էր , նոյնը ինծի
11 մահուան համար եղաւ : Ինչու
որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ
առնելով՝ իս խաբեց , ու անով
12 մեռուց : Ուստի օրէնքը սո՛ւրբ
է , ու պատուիրանքը սո՛ւրբ և ար-
դա՛ր ու բարի :

13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ ,
քա՛ւ լեցի . հապա մեղքը , որպէս
զի երևնայ մեղքը որ ան բարի բա-
նով ինծի մահ գործեց , որ մեղքը
պատուիրանքով աւելի մեղաւոր
ըլլայ : Վանի զի գիտենք որ օ- 14
րէնքը հոգեւո՛ր է , բայց ես մարմ-
նաւո՛ր եմ՝ մեղքի տակ ծախուած :
Վանդի ինչ որ կ'ընեմ չեմ ճանչ- 15
նար . չէ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝
ան կ'ընեմ , հապա ինչ որ կ'ա-
տեմ՝ ան կ'ընեմ : Հայց թէ որ 16
չուզածս կ'ընեմ , հաւանութիւն
կու տամ օրէնքին թէ բարի է :
Հակ արդ չէ թէ ես կ'ընեմ անի- 17
կայ , հապա մեղքը՝ որ իմ նէրսի
դիս կը բնակի : Վանդի գիտեմ 18
որ իմ նէրսիդիս՝ այսինքն իմ մար-
մինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբը-
նակիր . ինչու որ կամեցողութիւն
կայ քովս , բայց բարին՝ ի գործ
դնելը չեմ գտներ : Վանդի չէ թէ 19
բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ , հապա
չարը որ չեմ ուզեր՝ ան կ'ընեմ :
Հակ թէ որ չուզած բանս կ'ընեմ , 20
ալ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկայ ,
հապա մեղքը՝ որ իմ նէրսի դիս
բնակած է : Ուստի ես կը գտնեմ 21
օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը
կամենամ , չարը իմ քովս է :
Վ՚ան զի նէրսի մարդուն նայելով՝ 22
Աստուծոյ օրէնքին կը հաւնիմ .
Հայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ 23
իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մըտ-
քիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի ,
և զիս գերի կ'ընէ մեղայ օրէնքին
որ իմ անդամներուս մէջն է :
Ո՛վ խղճալի մարդ եմ ես . ո՞վ 24
զիս պիտի ազատէ այս մահացու
մարմինէն : Փառք Աստու- 25
ծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստո-
սի ձեռքովը . ուրեմն ես ինքնըս մըտ-
քով Աստուծոյ օրէնքին կը ծառա-
յեմ , ու մարմնով՝ մեղայ օրէնքին :

ԳԼՈՒԽ Ը.

Հակ արդ դատապարտութիւն չը- 1
կայ Քրիստոս Յիսուսով եղող-
ներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով
չեն վարուիր : Ինչու որ Քրիստոս 2
Յիսուսով կենաց հոգիին օրէնքը
զիս ազատեց մեղայ և մահուան
օրէնքէն : Վ՚ան զի ան որ անկա- 3
րելի էր օրէնքին՝ որովհետև տկար
էր մարմնով , Աստուած իր Որդին
իւրկնց մեղանչական մարմինի նմա-

առաջնեկ ու Վկիչասուկ ժառանգ
կանչեցին , որ Հիւ չէ յարութա-
նուած մեռելոց մէջէն , չէ փառաց
ու Տէրութեան մէջ ,

18 Վասն զի ինքն պատճառ կը գտանէր
որ ան ժամանակին չարչարանքները
քան մի չէին գոչէր փառքին վրայ ,
19 որ մեզի դիտուի յայտնուի : Ինչու
որ առաքեալոց հոգեզուն ակնկա-
լութիւնը Աստուծոյ արդարոյն յայտ-
նուելն կը տեսնէ : Ինչու որ
20 ունցեալ Հաւատացեալ տեղ-
ծուածները (չէ՞ որ իրենց կամ-
քովը , հապա անոր համար որ Հա-
ւատացեալ ,) Ան յուսով՝ որ
21 առաքեալները իրենք ալ ապա-
կանութենէն ծառայութենէն ազա-
տելով՝ Աստուծոյ արդարոյն փառա-
ւոր ազատութեանը հասնին : Գիտ-
22 ենք որ ամէն առեղծուածները
միմեանց հետ մէկտեղ կը հաւաքուին
ու ծնանելու ցաւ կը քաշեն : Եւ
23 ոչ միայն այսուհետ , հապա մենք ալ
որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք ,
մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը
հառաչենք որդեգրութեան՝ այսինքն
մեր մարմինին ազատութեանը ըս-
պասելով : Ինչու որ յուսով փրկ-
24 ուեցանք . բայց յոյսը որ կը տես-
նուի յոյս չէ . վասն զի ան բանը
որ կը տեսնէ մէկը ալ ինչի՞ պիտի
յուսայ : Հապա թէ որ չտեսած
25 բաներնուս կը յուսանք , ալ համ-
բերութեամբ կը սպասենք անոր :
26 Նմանակ ալ Հոգին օգնութեան կը
հասնի մեր տկարութիւններուն .
քանզի ինչ՝ զանի համար աղօթելու
ինք ըստ արժանւոյն , չենք գիտեր .
բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ՚ըլլայ
մեզի համար անպարբառ հառա-
27 ղանքներով : Եւ սիրտերը Քնն-
նող գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը
քանզի Աստուծոյ կամացը համեմատ
բարեխառնութիւն կ՚ընէ սուրբերուն
համար :

28 Ասկէ գիտենք որ ամէն բաներ
բարիի գործակից կ՚ըլլան անոնց որ
Աստուած կը սիրեն , որոնք ան-
նախատեսութեամբը կանչուած
29 են : Վասն զի անոնք որ առաջ
ճանչցաւ , առաջուց ալ սահմանեց

պի ես ինձս կը խնդրէի Դեղեան բլուր Աբրահամէն իմ մօրեղբօրմէն եղբայրներուս ու ազգականներուս համար , Որոնք Խորշկլայի են , որ իրենցն է արդիգրութիւնը ու փառքը և ուխտերը ու օրինադրութիւնը և պաշտօնը ու խոստմունքները . Իրենցն են նահապետները , իրենցմէ Եւ Աբրահամ ալ մօրեղբօրմէ , որ ինքն է ամենուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան . Ամէն : Սակայն ան իր թէ Աստուծոյ խօսքը գետինը ինկած է . քանի չէ թէ ամէն Իսրայէլէն եղողները Իսրայէլացի են . Ու չէ թէ Աբրահամի սերունդ բլլալնուն համար ամէնը որդիք են . հապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի : Այսինքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմնի որդիք են , Աստուծոյ որդիք ալ են , հապա խոստմունքի որդիքը սերունդ կը սեպուին : Ինչու որ խոստմունքին խօսքը ասիկա էր թէ Ես ասենս պիտի գամ , ու Սառա որդի պիտի ունենայ : Ու ոչ միայն այսքան , հապա Ռեբեկային ալ յոյսդէ ե որ յղացաւ մէկէ մը , այսինքն մեր Իսահակ հօրմէն . Ինչու որ տղաները դեռ չծնած , և դեռ մէկ ազէկ կամ գէշ բան մը չգործած , (որ Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաստատուն ընտրութեանը պէս՝ ՀՀ թէ գործքերէն , հապա անկէ որ կանչողէն ,) իրեն ըսուեցաւ , Մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ . ինչպէս որ գրուած է թէ Հակոբը սիրեցի , բայց Եսաւըատեցի :

Ուրեմն ի՞նչ բանիր . միթէ Աստուծոյ քովը անիրաւութի՞ւն կայ . քան լեցի : Ինչու որ Մովսէսին կ'ըսէ , Որու որ պիտի ողորմիմ՝ կ'ողորմիմ , ու որու վրայ որ պիտի գթամ՝ կը գթամ : Ուրեմն ան անկէ է որ կը կամի , ու ան անկէ որ կը վազէ , հապա Աստուծմէ որ կ'ողորմի : Վանդի գիրքը Փարաւոնին կ'ըսէ , Ասոր համար քեզ վիրցուցի , որ իմ զօրութիւնս քեզմով յայտնեմ , ու բոլոր երկրի

Ար Աբրահամի պատկերին կերպարանքին բլլալու , որ անիկայ անդրանիկին բլլալու չատ հպարտներու մէջ ,
30 Ու որոնք որ առաքեալ նահնեցնէ , նաև ֆանչէկ գտեցիր , և որոնք որ ֆանչէկ , նաև արդարացուց գտեցիր , և որոնք որ արդարացուց ,
31 նաև փառաւորեց գտեցիր : Ուրեմն ի՞նչ բանիր ասոնց համար . Թէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ
32 պիտի բլլայ մեզի հակառակ : Ան որ իր Որդւոյն չխնայեց , հապա մեր ամենուն համար մատնեց զանիկայ , ալ ի՞նչպէս անոր հետ ամէն բա-
33 նեւ մեզի չպարգեւեր : Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր բլլայ . Աստուած է որ կ'արդարացընէ .
34 Ո՞րն է ան որ կը դատապարտէ . Քրիստոս է որ մեռաւ , մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ , ու Աստուծոյ աջ կողմն է , որ նաև մեզի համար բարեխո-
35 սութիւն կ'ընէ . Ո՞րն է ան որ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն . տառապա՞նքը , կամ նեղութի՞ւնը , կամ հալածա՞նքը , կամ սո՞վը , կամ մերկութի՞ւնը , կամ վտան-
36 գը , կամ սո՞ւրը . (Ինչպէս որ գրուած է , Քէզի համար ամէն օր քեզի կը սպանուինք , մորթուելու ոչ-
37 խարի պէս կը սեպուինք :) Հապա ասոնց ամէնն բաներուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող կ'բլլանք անով որ
38 մեզ սիրեց : Ինչու որ ես համոզուած գիտեմ թէ ո՛չ մահը , և ո՛չ կեանքը , ու ո՛չ հրեշտակները , և ո՛չ իշխանութիւնները , ու ո՛չ զօրութիւնները , և ո՛չ ներկայ բա-
39 ները , ու ո՛չ գալու բանները , Ու ո՛չ բարձրութիւնը , ու ո՛չ խորունկութիւնը , և ո՛չ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն , որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով է :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Ասոյդը կ'ըսեմ Քրիստոսով — չեմ սուտ , (իմ խիղճն ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով Սրբով ,)
2 Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի , ու
3 իմ սրտիս անդադար ցաւ : Վանդ-

18 մէջ իմ անունս պատմուի : Ուս-
տի որու որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի , և
19 որն որ կ'ուզէ՝ կը խստացընէ : Ու-
րեմն ինծի պիտի ըսես Թէ Ուս
ինչու մեղադիր կ'ըլլայ . վասն զի
ո՞վ անոր կամացը դէմ դրաւ :
20 Բայց դուն ո՞վ ես մարդ՝ որ Աս-
տուծոյ դէմ պատասխան կու տաս .
միթէ սեղծուածը իր Սեղծողին
կրնայ ըսել Թէ Ինչ համար ա-
21 տանկ չինեցիր : Խրուտը իշխա-
նութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն
շաղուածքէն աման չինելու , մէկը
պատուոյ և միւսը անարգանաց
22 համար : Ապա ի՞նչ ըսենք եթէ
Աստուած իր բարկու-
թիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրու-
թիւնը յայտնել ուզելով , շատ եր-
կայնմտութեամբ համբերեց կոր-
սուելու պատրաստուած բարկու-
23 թեան ամաններուն . Ու ի՞նչ որ իր
փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ
ողորմելու ամաններուն վրայ , որոնք
որ փառքի համար առաջուց պատ-
24 րաստեց . Այսինքն մեզ որ կանչեց ,
ո՛չ Թէ միայն Հրէաներէն , հապա
25 հեթանոսներէն ալ . Ինչպէս Ովսէի
մէջ ալ կ'ըսէ , Իմ ժողովուրդս չեղողին իմ ժողովուրդս
պիտի կանչեմ , ու սիրելի չեղողին՝
26 սիրելի : Ու պիտի ըլլայ Թէ ան
տեղը որ անոնց ըսուեցաւ Թէ Դուք
իմ ժողովուրդս չէք , հոն անոնք
Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պի-
27 տի ըսուին : Հապա Եսայի ալ Իսրա-
յէլին համար կ'աղաղակէ , Թէև
Իսրայէլի որդւոցը Թիւը ծովու ա-
ւազին պէս ըլլայ , Հոգի միայն մը
28 պիտի ազատի : Վասնզի Տէրը
համառօտ և կարճ բան մը կ'ընէ
արդարութեամբ . Ինչու որ Տէրը
կարճ բան մը պիտի ընէ երկրի վը-
29 րայ : Ու ինչպէս որ Եսայի ա-
ռաջուց ըսաւ , Եթէ որ զօրաց Տէ-
րը մեզի սերունդ մը Թողուցած
չըլլար , մենք Սոդոմին պէս պիտի
ըլլայինք , ու Գոմորին պիտի նմա-
նէինք :
30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք . Թէ հե-
թանոսները որ արդարութեան չէին
հետեւիր՝ արդարութեան հասան ,
ան արդարութիւնը որ հաւատքէն
է . Բայց Իսրայէլ որ արդարու- 31
թեան օրէնքին կը հետեւէր , ար-
դարութեան օրէնքին չհասաւ :
Ինչու համար . վասն զի չէ՛ Թէ 32
հաւատքէն , հապա որպէս Թէ օրի-
նաց գործերէն ուղիղ արդարանալ .
ինչու որ գայթակղութեան վէմին
վրայ գլորեցան . Ինչպէս որ գը- 33
րուած է , Ահա Սիոնի մէջ գայ-
թակղութեան քար մը կը դնեմ
ու գլորելու վէմ մը . և ամեն հո
որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ :

ԺԱ . ԺԱ

Ա՛ղբայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը 1
ու աղօթքը առ Աստուած Իս-
րայէլին փրկուելուն համար է : Ինչու 2
որ ես կը վկայեմ անոնց համար
Թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւ-
նը ունին , բայց ոչ Թէ գիտու-
թեամբ : Վասն զի անոնք Աս- 3
տուծոյ արդարութիւնը չգիտնա-
լով , ու իրենց արդարութիւնը
հաստատել ուզելով , Աստուծոյ
արդարութեանը չհնազանդեցան :
Վասնզի օրէնքին վախճանը Քրիս- 4
տոս է ամեն հաւատացեալին ար-
դարութեան համար :
Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած 5
արդարութիւնը կը ստորագրէ ,
Թէ զանոնք կատարող մարդը ա-
նոնցմով պիտի ապրի : Բայց հա- 6
ւատքէն եղած արդարութիւնը ա-
սանկ կ'ըսէ . Ո՞վ ըսեր քու սըր-
տիդ մէջը , Ո՞վ պիտի երթայ
երկինքը , (այսինքն Քրիստոսը իջե-
ցընելու .) Կամ Թէ Ո՞վ պիտի 7
իջնէ անդունդը , (այսինքն Քրիս-
տոսը մեռելներէն հանելու :) Ա- 8
պա ի՞նչ կ'ըսէ . Խօսքը մօտ է ,
քու բերնիդ մէջը և քու սրտիդ
մէջն է , այսինքն հաւատքին խօս-
քը որ մենք կը քարոզենք : Ինչու 9
որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր
խոստովանիս , ու քու սրտիդ մէջը
հաւատաս Թէ Աստուած զանիկայ
մեռելներէն յարուց , պիտի փըր-
կուիս . (Վասն զի սրտով կը հա- 10
ւատայ մէկը արդարանալու , ու
բերնով կը խոստովանի փրկուե-

11 լու։) Վասնզի գիրքը կ'ըսէ, Ա-
մէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի
12 չամչնայ։ Ինչու որ խտրութիւն
չկայ Հրէային ու Հեդինին միջտեղը.
վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է,
առատ ամենուն որ իրեն կը կան-
13 չեն։ Վասնզի ով որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ՝ պիտի փրկուի։
14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն
անոր՝ որուն որ չհաւատացին. կամ
ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ ո-
րուն վրայով լսեցին. կամ քնարոր
պիտի լսեն՝ առանց մէկու մը քա-
15 րոզելուն. կամ ի՞նչպէս պիտի
քարոզեն՝ թէ որ չխրկուին. ինչ-
պէս որ գրուած է. Ինտոր գեղե-
ցիկ են խաղաղութիւն աւետարա-
նողներուն ոտքերը բարի բաներու աւե-
16 տիս տուողներուն ոտքերը։ Հայց
ամենը չհագանդ եղան աւետարա-
նին. քանզի Եսայի կ'ըսէ, Տէր՝
ով հաւատաց մեր քարոզած լուրին։
17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է, ու
18 լսելը Աստուծոյ խօսքէն։ Հայց
կ'ըսեմ, Արդեօք լսեցի՞ն. մա-
նաւանդ Հոլորը երկիրը ելաւ անոնց
ձայնը, ու անոնց խօսքը մինչև
19 աշխարհի ծայրերը։ Հայց կ'ը-
սեմ, Արդեօք Իսրայէլ չգիտցա՞ւ.
առաջ Մովսէս կ'ըսէ, Ես ձեզ
նախանձի պիտի գրգռեմ անպիտան
ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազ-
գով մը ձեզ պիտի բարկացընեմ։
20 Հայց Եսայի կը համարձակի ու
կ'ըսէ, Ես անոնց գտնուեցայ՝ որ
զիս չէին փնտռեր, յայտնի եղայ
անոնց՝ որ զիս չէին հարցըներ։
21 Մակայն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ,
Հոլոր օրը իմ ձեռքերս երկնցուցի
անհնազանդ ու հակառակող ժողո-
վուրդի մը։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ուրեմն կ'ըսեմ, Արդեօք Աստուած
իր ժողովուրդը մերժե՞ց. քան
լեցի. ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի
եմ, Աբրահամի սերունդէն՝ Բենի-
2 ամինի ցեղէն։ Աստուած
իր ժողովուրդը՝ զոր որ ինքը առա-
ջուց ճանչցաւ. Մի՞թէ չէք գիտեր
Եղիայի պատմութեանը մէջ՝ գիրքը
ի՞նչ կ'ըսէ. թնտեր անդիկայ Ա-
իսրայէլին համար գանգատ կ'ընէ Ա-
աստուծոյ, ըսելով, Տէր՝ քու մարգա- 3
բներդ մեռցուցին ու քու սե-
ղաններդ փլցուցին, ու միայակ ես
մնացեր եմ, և իմ անձս կը փնտռե-
ռնեն։ Հայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր՝ 4
աստուածային պատասխանը. Ինձի
թողուցի՝ կ'ըսէ, եօթը հազար
մարդիկ, որոնք Բահաղին ծնրադ-
րութիւն չըրին։ Ընանկ ալ ա- 5
ռաջնոյս ընորհքին ընտրութեանը
համեմատ մնացորդ մը կայ. Ե- 6
թէ որ ընորհքով, ուրեմն ալ գործ-
քերէն չէ. ապա թէ ոչ՝ ընորհքը
ալ ընորհք չըլլար. իսկ թէ որ
գործքերէն է, ալ ընորհք չէ. ապա
թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար։
Ուրեմն ի՞նչ. Իսրայէլ չհասաւ 7
ան բանին որ կը փնտռէր. բայց
ընտրուածները հասան, ու միւս-
ցածները կուրցան, (Ինչպէս որ 8
գրուած է, Աստուած անոնց թըմ-
րութեան ոգի տուաւ, աչքեր՝ ո-
րոնցմով պիտի չտեսնեն, ու ականջ-
ներ՝ որոնցմով պիտի չլսեն,) մինչև
այս օրուան օրս։ Ու Դաւիթ 9
կ'ըսէ, Ընոնց սեղանը իրենց որո-
գայթ ու որս և գայթակղութիւն
ու հատուցում ըլլայ. Ընոնց աչ- 10
քերը մթնանան որ չտեսնեն, ու
անոնց կռնակը միշտ ծռէ։
Ուրեմն կ'ըսեմ, Արդեօք անո՞ր 11
համար անոնք յանցանք ըրին, որ
կործանին. քան լեցի. Հապա իրենց
յանցանքովը Հրէանոսաց փրկու-
թիւն եղաւ, որ զիրենք նախանձի
գրգռէ։ Աստի թէ որ անոնց 12
յանցանքը աշխարհի մեծութիւն Ե-
ղաւ, ու անոնց նուաստութիւնը՝
Հրէանոսներուն մեծութիւն, ալ
ո՛րչափ աւելի անոնց լրութիւնը։
Հայց ձեզի կ'ըսեմ Հրէանոսնե- 13
րուդ։ Որովհետև Հրէանոսներուն
առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մե-
ծարեմ. Ար գուցէ իմ մարմինս 14
եղբայրները նախանձի գրգռեմ, ու
անոնցմէ մէկ քանիները ապրեցը-
նեմ։ Վասն զի թէ որ անոնց 15
մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն
է, հապա անոնց ընդունուիլը ի՞նչ

պիտի ըլլայ , բայց եթէ մեռելներէն
16 կենդանի ըլլալ : Ըրդ թէ որ
Երթայրին սուրբ է , նաև գան-
գուածը . և թէ որ արմատը սուրբ
17 է , ոյնպէս ճիւղերն ալ : Ծէ որ
ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտ-
րեցան , ու դուն որ վայրենի ձիթենի
էիր՝ անոնց մէջ պատուաստեցար ,
ու ձիթենիին արմատին և պարար-
18 տութեանը հաղորդ եղար , Ա՛ին-
ղերուն դէմ մի պարծենար . հապա
թէ որ պարծենաս , չէ թէ դուն
արմատը վեր բռներ ես , հապա ար-
19 մատը քեզ : Ուրեմն պիտի ըսես ,
Ա՛իղերը կոտրեցան որ ես պա-
20 տուաստուիմ : Ըղէկ , անոնք ան-
հաւատութենով կոտրեցան , ու
դուն հաւատքով հաստատուեցար .
մի՛ հպարտանար , հապա վախցիր .
21 Ինչու որ եթէ Աստուած բնական
ճիւղերուն չխնայեց , գուցէ քեզի
22 ալ չխնայէ : Ուստի տես Աստուծոյ
քաղցրութիւնը ու խստութիւնը ,
կործանուածներուն վրայ խստու-
թիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւ-
նը , թէ որ ան քաղցրութեանը
մէջ կենաս . ապա թէ ոչ՝ դուն ալ
23 պիտի կտրուիս : Ու անոնք ալ՝
թէ որ իրենց անհաւատութեանը
մէջ չկենան , պիտի պատուաստին .
ինչու որ կարող է Աստուած անոնք
24 նորէն պատուաստել : Վ՚անզի
եթէ դուն ինքդ բնական Էղող վայ-
րենի ձիթենիէն կտրուեցար , ու ան
բարի ձիթենիին վրայ որ ինդ բը-
նական չէր , պատուաստեցար , ալ
որչափ աւելի անոնք որ բնական
ճիւղեր են , պիտի պատուաստին ի-
25 րենց ձիթենիին վրայ : Ա՛ւան զի
չեմ ուզեր եղբայրնե՛ր՝ որ չգիտնաք
ասոր խորհուրդս , (որպէս զի ինք-
զինքնիդ իմաստուն չսեպէք .) որ
քանմասին կուրութիւն եղաւ Իս-
րայէլին , մինչև որ հեթանոսներուն
26 լրութիւնը մտնէ . Ու այսպէս բո-
լոր Իսրայէլ պիտի փրկուի . ինչ-
պէս որ գրուած է , Ազատիչը պիտի
գայ Սիոնէն , ու Յակոբէն ամ-
բարշտութիւնները մէկդի պիտի
27 դարձընէ . Ու ասիկա է իմ ուխտս ա-
նոնց , երբոր անոնց մեղքերը վեր-
ցընեմ : Աւետարանին նայելով՝ 28
անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն հա-
մար . բայց ընտրութեանը նայելով՝
սիրելի են հայրերուն սիրոյն հա-
մար : Ինչու որ Աստուծոյ պար- 29
գևները ու կոչումը առանց զղջա-
նալու են : Ա՛ւան զի ինչպէս որ 30
դուք ալ առեն մը Աստուծոյ չէիք
հաւատար , ու հիմա ողորմութիւն
գտաք անոնց անհաւատութեա-
նովը , Ընանկ ալ անոնք հիմա ան- 31
հաւատ եղան որ ձեր ողորմութիւն
գտնելովը՝ անոնք ալ ողոր-
մութիւն գտնեն : Ինչու որ Աս- 32
տուած ամէնն ալ անհաւատութեան
մէջ արգիլեց , որ ամենուն ողորմի :
Ո՛վ Աստուծոյ մեծութեան ու 33
իմաստութեան և գիտութեան խո-
րութիւնը . ինչպէս անքննելի
են իր դատաստանները , ու ան-
գիւտելի են իր ճամբաները : Ա՛ւան 34
զի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը .
կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղաւ .
Կամ ո՞վ առաջուց անոր բան մը 35
տուաւ , որ փոխարէնը իրեն տը-
րուի : Ինչու որ ամէն բաները 36
անկէ ու անով և անոր համար են .
իրեն փառք յաւիտեան : Ամէն :

ԳԼ . ԺՒ

Ըրդ կ՚աղաչեմ ձեզի՝ Եղբայրնե՛ր՝ 1
Աստուծոյ ողորմութեամբը , որ
ձեր մարմինները ընծայէք կենդանի
զոհ մը՝ սուրբ , Աստուծոյ հաճելի ,
որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը . Ու 2
մի՛ կերպարանիք աս աշխարհիս
կերպարանքովը , հապա ձեր մտքին
նորոգութեամբը նորոգուեցէ՛ք , որ
քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամ-
քը , ան որ բարի ու հաճելի և
կատարեալ է : Վ՚անզի ինծի տը- 3
րուած շնորհքովը աս կ՚ըսեմ
ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն ,
որ արժան եղածը մտածելէն աւելի
բան չմտածէ , հապա զգաստ կե-
նալ մտածէ , ինչպէս որ Աստուած
ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին
չափը : Ա՛ւան զի ինչպէս որ մէկ 4
մարմինի մէջ շատ անդամներ ու-
նինք , ու ան ամէն անդամները մի
և նոյն գործը չունին . Ընանկ ալ 5

մինք շաւուրներս մէկ մարմին մըն ենք Քրիստոսով, և ամէն մէկիմնիս
6 իրարու անդամներ ենք։ Ասոնի մինք զանազան պարգեւներ ունենալով ան շնորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է, թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը գործածենք.
7 ծառայութիւն՝ ծառայութեան մէջ ըլլանք. թէ ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
8 եւեւէ ըլլայ. ևոր ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու եւեւէ, ան որ կը բաշխէ՝ պարզմտութեամբ ևող ընէ, ան որ վերակացու է՝ ջանքով, ան որ կ'ողորմի՝ յօժարութեամբ.
9 Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ, չարէն զզուելով՝
10 բարիին յարելով. Եղբայրասիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք. պատուելու մէջ իրարմէ առաջ եղէք.
11 Ջանքի մէջ թուլասիրտ չըլլաք. հոգիով բորբոքեցէք. Տէրը ծառայեցէք.
12 Յուսով ուրախ եղէք. նեղութեան մէջ համբերեցէք. աղօթքի կեցէք.
13 Սուրբերուն պիտոյիցը հաղորդեցէք. հիւրասիրութեան եւեւէ եղէք.
14 Ձեզ հալածողները օրհնեցէք, օրհնեցէք ու մի անիծէք.
15 Ուրախացողներուն հետ ուրախացէք, և լացողներուն հետ լացէք.
16 Իրարու վրայ միտք եղէք. Նոյն խորհուրդը ունեցէք. ամբարտաւանութիւն մի ընէք, հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք. ինքզինքնիդ իմաստուն մի՛ դնէք.
17 Ոեւէ մարդու չարութեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի՛ հատուցանէք. ամէն մարդոց առջեւը բարի բաներ ընդդէմ հոգ տարէք.
18 Որչափ որ կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց հետ խաղաղութիւն ունեցէք.
19 Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի՛ ընէք ձեր անձերուն համար, հապա բարկութեան տեղ տուէք. ինչու որ գրուած է, Վրէժխնդրութիւնը իմն է, ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
20 Ասոր համար թէ որ քու թշնամիդ անօթեցնես՝ հացով տուր անոր, և թէ որ ծարաւի՝ ջուր տուր անոր. քանզի ասիրելով անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր պիտի դիզես։
21 Չարէն մի յաղթուիր, հապա բարիով յաղթէ չարին։

Գ Ի Ղ· Ա·Գ

1 Կ՚ըսեն մարդ էր վրան եղած իշխանութիւնները Թող Ձագանդի. վասն զի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ. և անոնք որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են.
2 Ուրիմն ով որ իշխանութեան դէմ կը կենայ, Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ. և անոնք որ դէմ կը կենան, անձերնուն դատապարտութիւն կ'ընդունին։
3 Վասն զի իշխանները բարի գործքերու վախ չեն, հապա չարերու. կ'ուզե՞ս չվախնալ իշխանութենէն. բարի գործէ, ու անկէ գովութիւն պիտի ընդունիս.
4 Ինչու որ անիկայ Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարիի համար. բայց թէ որ դուն չար կը գործես, վախցիր. ինչու որ դատարկ տեղը սուր չէ կապեր, քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է, և վրէժխնդիր բարկութիւն հատուցանէ անոր վրայ որ չար կը գործէ։
5 Ասոր համար պէտք է ենթադրել, չէ թէ միայն բարկութեանը համար՝ հապա խղճմտանքի համար ալ։
6 Ասոր պատճառով է որ տուրք ալ կուտաք. ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն են ան նոյն բանին հոգ տանելու։
7 Ուստի հատուցէք պէտք եղածը ամենուն. որուն որ տուրը՝ տուրը, որուն որ մաքս՝ մաքսը, որուն որ վախ՝ վախնալը, որուն որ պատիւ՝ պատիւը։
8 Ոեւէ մէկուն պարտական մի՛ գտնուիք, միայն թէ մէկզմէկ սիրելու. վասն զի ով որ ընկերը կը սիրէ, օրէնքը կը կատարէ.
9 Ինչու որ ան՝ Մի՛ շնար, Մի՛ սպաններ, Մի՛ գողնար, Ուրիշ վկայութիւն մի՛ ըներ, Մի՛ ցանկար, և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ բոլորը ան խօսքին մէջ կը բովանդակուի թէ՝ Ուրիշ ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս։
10 Սէրը ընկերին

գէշութիւն չըներ . ուրեմն օրէնքին լուսմը սէրն է :

11 Եւ այսպէս ըրէ՛ , դիտնալով ատ ատենս , որ հիմա ժամանակ է մեզի քունէ արթընալու . ինչու որ հիմա մօտ է մեզի փրկութիւնը՝ քան թէ ան ատենը որ հաւատացինք :

12 Գիշերը շատ անցած է ու ցորեկը մօտեցած . ուստի մեկդի ընենք խաւարին գործքերը , ու վրանիս հագնինք լուսոյ զէնքերը :

13 Ըրպէս թէ ցորեկ ատեն պարկեշտութեամբ պտըտինք , չէ՝ թէ անառակութիւններով ու գինովութիւններով , և չէ՝ թէ խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով , և չէ՝ թէ հակառակութիւնով ու նախանձով .

14 Հապա վրանիդ հագէք Տէր Յիսուս Քրիստոսը , ու մարմնոյ խնամք մի տանիք ցանկութիւններու համար :

ԳԼ . ԺԴ

1 Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ՝ թէ տարակուսական որոշմունքներով :

2 Մեկը կը հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ուտել . և ան որ տկար է՝ կանանձէղն կ'ուտէ :

3 Ան որ կ'ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ , ու ան որ չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ . ինչու որ Աստուած զանիկայ ընդուներ է :

4 Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես . իր Տէրոջը կը կանգնի կամ կ'իյնայ . բայց պիտի կանգնի , ինչու որ Աստուած կարող է զանիկայ կանգնեցընել :

5 Մեկը մեկ օրը ուրիշ օրէն աւելի կը սեպէ , ու մեկն ալ ամէն օրը հետ կը սեպէ . թող ամէն մարդ իր միտքը համոզեալ ըլլայ :

6 Ան որ կը հոգայ օրը , Տէրոջը կը հոգայ , և ան որ չհոգար օրը , Տէրոջը չհոգար . ու ան որ կ'ուտէ , Տէրոջը կ'ուտէ , քանզի Աստուծմէ կը գոհանայ . և ան որ չուտեր , Տէրոջը չուտեր , ու Աստուծմէ կը գոհանայ :

7 Ինչու որ մեզմէ մեկը իր անձին համար չապրիր , ու մեկը ինքզինքին համար չմեռնիր :

8 Քանզի թէ որ ապրինք , Տէրոջը համար կ'ապրինք , և թէ որ մեռնինք , Տէրոջը համար կը մեռնինք . ուրեմն թէ ապրինք և թէ մեռնինք , մենք Տէրոջն ենք :

9 Վասն զի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ ու ապրեցաւ , որ ատ հասուրէ մեռելներուն ու կենդանիներուն իշխէ :

10 Իսկ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կը դատես , կամ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անարգես . վասն զի ամէնքս ալ Քրիստոսի ատեանին առջևը պիտի կայնինք :

11 Ինչու որ գրուած է , Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի , և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոստովանի :

12 Ուրեմն մեզմէ ամէն մեկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին համար :

13 Ուստի ալ իրար չդատենք , հապա աւելի ատ որոշեմը ըրէք մտքերնուդ մէջ՝ խոչ կամ գայթակղութիւն չդնել եղբօրը :

14 Ես գիտեմ ու հաստատուած եմ Տէր Յիսուսով , որ մեկ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ , բայց ով որ պիղծ կը սեպէ մեկ բան մը , անոր պիղծ է ատ :

15 Իսկ թէ որ կերակուրի համար քու եղբայրդ տրտմի , ալ դուն սիրով չվարուեցար . քու կերակուրովդ մի կորսընցըներ անիկայ՝ որուն համար որ Քրիստոս մեռաւ :

16 Երդ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին :

17 Ինչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ , հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու ընդութիւն Սրբով :

18 Վասնզի թէ որ մեկը ատ բաներով Քրիստոսի կը ծառայէ , անիկայ Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց գովելի :

19 Ապա ուրեմն խաղաղութեան և իրարու չինութեան ետևէ ըլլանք :

20 Չըլլայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես . ամէն բան մաքուր է . միայն թէ ան մարդուն է գէշ՝ որ ատ ընդդայթակղութիւն տալով կ'ուտէ :

21 Չղէկ է միս չուտել և գինի չխմել , ոչ ալ բան մը ընել , որով քու եղբայրդ կը գլորի կամ կը գայթակղի կամ կը տկարանայ :

22 Դուն հաւատք ունի՞ս , անիկայ քե-

զի պահէ Յաւուրց առջևը . երանի՛
անոր որ իր անձը չդատապարտեր
23 անով՝ որ ինքը կ՚ընդունի : Հայց
ան որ խիղճ կ՚ընէ , թէ որ ուտէ կը
դատապարտուի , վասն զի չէ թէ
հաւատքով ՚ի՞ոչ . քանզի ինչ
բան որ հաւատքով չէ , մեղք է :

ԳԼ . ԺԱ

1 Պէտք է մեզի որ կարող ենք ,
տկարներուն տկարութիւնը վեր-
ցընել , և չէ թէ հնա՛ մեր անձին
2 հաճոյ ըլլալ . ՚ապա մեզմէ ամէն
մէկը չնոյութեան համար իր ընկե-
րին հաճոյ ըլլայ բարի բաներու
3 մէջ : Քանզի Քրիստոս ալ չէ
թէ իր անձին հաճոյ եղաւ , հապա
ինչպէս որ գրուած է , Քէզ նա-
խատողներուն նախատինքները իմ
4 վրաս իյնան : Ա՚յսն զի ինչ որ
առաջուց գրուեցաւ , մեր սորվելուն
համար գրուեցաւ , որ համբերու-
թիւնով ու Գիրքերուն մխիթա-
5 րութիւնովը յոյս ունենանք : Ու
համբերութեան ու մխիթարու-
թեան Յաւուածը տայ ձեզի իրարու
հետ մի և նոյն խորհուրդը ունենալ
Քրիստոս Յիսուսի ո՚՚ղջէն պէս .
6 Որ մէկ սրտով ո՚՚ մէկ բերնով
փառաւորէք զՅաւուած ու մեր Տէ-
րոջը Յիսուս Քրիստոսի ՚այրը :
7 Յաոր համար մէկզմէկ ընդունեցէք ,
ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ ըն-
դունեց Յաւուծոյ փառքին համար :
8 Հայց կ՚ըսեմ թէ Յիսուս Քրիս-
տոսի թլփատութեան պաշտօնեայ
ըլլալը Յաւուծոյ ճշմարտութեանը
համար էր , որ նախահայրերուն ՚ը-
դրուա՚ խոստմունքները հաստատէ .
9 Ա՚կայն հեթանոսները ողորմու-
թեան համար զՅաւուած փառա-
ւորին . ինչպէս որ գրուած է ,
Ա՚սոր համար ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովեմ , և քու անուանդ
10 սաղմոս պիտի երգեմ : Ու դար-
ձեալ կ՚ըսէ թէ Ո՚վ ազգեր՝ անոր
ժողովուրդին ուրախակից եղէք :
11 Ու դարձեալ թէ Օրհնեցէ՛ք Տէրը՝
ո՚վ բոլոր ազգեր , ու գովեցէ՛ք ա-
նիկա՝ ո՚վ բոլոր ժողովուրդներ :
12 Ու դարձեալ Եսայի կ՚ըսէ , Յես-
սէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ ,
ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի
կայնի , ազգերը անոր պիտի յու-
սան : Ա՚րդ յուսոյ Յաւուածը ձեզ 13
լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու
խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ ,
որ առատանաք յուսով ՚ոգւոյն
Սրբոյ զօրութեամբը :
Ես ինքնս ալ հաստատուած եմ 14
ձեզի համար՝ իմ եղբայրներս , որ
դուք լեցուն էք բարութիւնով ,
լեցուած էք ամէն գիտութիւնով ,
և կրնաք մէկզմէկ խրատել : Սա- 15
կայն մէկ կողմանէ համարձակաբար
գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս , որ-
պէս թէ միտքերնիդ ձգեմ ո՚՚ բո-
նէրը ան ընորհքին պատճառովը՝ որ
Յաւուծմէ ինծի տրուած է , Որ ես 16
Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորը ըլ-
լամ հեթանոսներուն մէջ , և Յա-
ւուծոյ աւետարանը մատակարա-
րեմ , որպէս զի հեթանոսաց ըն-
ծայուիլը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ
՚ոգիով սրբուելով : Ուստի Յա- 17
ւուծոյ քովը պարծանք ունիմ Քրի-
ստոս Յիսուսով : Քանզի որ չեմ 18
համարձակիր խօսելու ան բաներէն
մէկը , որ Քրիստոս իմ ձեռքովս
գործած չէ հեթանոսները Ջնազան-
դեցընելու համար՝ խօսքով ու գործ-
քով , Նշաններու ու հրաշքներու 19
զօրութիւնով , Յաւուծոյ ՚ոգւոյն
զօրութիւնովը . անանկ որ ես Յ-
րուսաղէմէն ա՚՚ռո՚՚ և չրջան ընկալ-
մինչև Իլլիւրիկացւոց կողմերը Քր-
իստոսի աւետարանը լեցուցի : Ա- 20
նանկ ջանացի աւետարանը քարո-
զելու , չէ թէ ուր որ Քրիստոսի
անունը յիշուած էր , որ չըլլայ թէ
մէկ ուրիշի մը ՚ըրո՚՚ հիմին վրայ
շինեմ . հապա ինչպէս որ գրուած
է , Թէ որոնց որ չպատմուեցաւ 21
անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն , ու
որոնք որ չլսեցին՝ պիտի խմանան :
Ա՚նոր համար ալ շատ արգիլուեցայ 22
ձեզի գալէն : Հայց հիմա որ ա- 23
կողմերս՝ ալ ինծի տեղ չկայ , ու
շատ տարիներէ ՚ի վեր խիստ կը
փափաքիմ ձեզի գալու , Երբոր 24
դէպ ՚ի Սպանիա երթամ , կը յու-
սամ որ անցնելու առթիս ձեզ տես-

նեմ , ու ձեզմէ յուզարկուիմ հոն
Իսպանիա , թէ որ առաջ քիչ մը
25 ձեզմով լեցուիմ : Հայց հիմա Ե-
րուսաղէմ կ'երթամ սուրբերուն
26 սպասաւորելու : Վասն զի Մա-
կեդոնացիք և Աքայեցիք յօժարե-
ցան՝ որ Երուսաղէմի մէջ եղած
աղքատ սուրբերուն քիչ մը հա-
27 ղորդութիւն ընեն . յօժարեցան ,
ինչու որ անոնց պարտական ալ
են . վասն զի թէ որ անոնց հոգևոր
բաներուն հաղորդ եղան հեթանոս-
ները , կը պարտաւորին որ հաղոր-
դութիւն ընեն անոնց՝ մարմնաւոր
28 բաներու մէջ ալ : Ուրեմն ասի-
կայ կատարելով՝ ու կնքելով անոնց
առ պտուղը , ձեզմէ Սպանիա պիտի
29 անցնիմ : Ու առ գիտեմ որ իմ
ձեզի գալու առենս՝ Քրիստոսի ա-
ւետարանին լեցուն օրհնութիւնով
պիտի գամ :
30 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրնե՛ր՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսով , ու
Հոգւոյն սիրովը , որ ինծի հետ
պատերազմակից ըլլաք ձեր աղօթք-
ներուն մէջ առ Աստուած ինծի հա-
31 մար , որ Հրէաստանի մէջ հաւատա-
քի չհնազանդողներէն ազատուիմ ,
ու իմ Երուսաղէմ ընծա- սպասա-
ւորութիւնս սուրբերուն ընդունելի
32 ըլլայ , որպէս զի Աստուծոյ կամ-
քովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝
33 ձեզի հետ հանգչիմ : Ու խաղա-
ղութեան Աստուածը ձեր ամենուդ
հետը ըլլայ : Ամէն :

ԺԶ . ԺՏ .

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր քոյ-
րը , որ Կենքրեայի եկեղեցիին ըս-
2 պասաւորն է . որ անոր ընդունիք
Տէրոջմով՝ ինչպէս որ սուրբերուն
արժան է , և անոր ինչամէ տանիք
ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութիւնը
կարօտի . քանզի ինքն ալ շատե-
րուն ինչամէ տարաւ , ու ինծի ալ :
3 Ողջունեցէք Պրիսկէլլան ու Ակիւ-
ղասին՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ
4 գործակիցներուս . (Որոնք իմ
կեանքիս համար իրենց պարանոց-
ները տուին . որ անոնցմէ ես թէ
միայնակ ես ընդհակառակ կ'ըլլամ ,
հապա հեթանոսներուն բոլոր եկե-
ղեցիներն ալ .) Ու անոնց տանը
մէջի եկեղեցիին ալ : Ողջունեցէք
Եպենետոս իմ սիրելիս , որ Ա-
քայիայէն առջի պտուղ մըն է Քրի-
ստոսի : Ողջունեցէք Մարիամին ,
որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ :
7 Ողջունեցէք Անդրոնիկոսին ու Յու-
նիային՝ իմ ազգականներուս և գե-
րութեան ընկերներուս , որոնք ա-
ռաքեալներուն մէջը երևելիներ են ,
որոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
8 եղան : Ողջունեցէք Ամպղիա իմ
9 սիրելիս Տէրոջմով : Ողջունեցէք
Ուրբանոս մեր գործակցին Քրիս-
տոսով , ու Ստաքիս իմ սիրելիս :
10 Ողջունեցէք Ապելեսին որ ընտ-
րեալ է Քրիստոսով : Ողջունե-
11 ցէք անոնց որ Արիստաբուղոսի
տունէն են : Ողջունեցէք Հե-
րովդիոն իմ ազգականիս : Ողջու-
նեցէք անոնց որ Նարկիսեան տունէն
են Տէրոջմով : Ողջունեցէք Տրի-
12 փենային ու Տրիփոսային՝ Տէրոջմով
աշխատողներուն : Ողջունեցէք
Պերսիդէ սիրելիին , որ շատ աշ-
խատեցաւ Տէրոջմով : Ողջունե-
13 ցէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ընտ-
րեալին , ու անոր մօրը և իմին :
14 Ողջունեցէք Ասինկրիտոսին , Փլե-
գոնին , Հրմասին , Պատրոբային ,
Հրմեսին , ու անոնց հետ եղող
15 եղբայրներուն : Ողջունեցէք Փի-
լողոգոսին ու Յուլիային , Նե-
րեսոսին ու անոր քրոջը , և Ողիմ-
պասին ու անոնց հետ եղող բո-
լոր սուրբերուն : Ողջունեցէք ի-
16 րարու սրբութեան համբուրով :
Ողջունեն ձեզի Քրիստոսի [բո-
լոր] եկեղեցիները :
17 Ա՛ղաչեմ ձեզի եղբայրնե՛ր , որ
դիտէք այնպիսիները՝ որոնք ձեր
սորված վարդապետութենէն դուրս
հերձուածողութիւններ ու գայթակ-
ղութիւններ կ'ընեն , և անոնցմէ
18 հետ կեցէք . Ինչու որ անանկները
մեր Տէրոջը Քրիստոսի չեն ծա-
ռայեր , հապա իրենց որովայնին .
և անոյշ խօսքերով ու գովութիւն-
ներով պարզամիտներուն սիրտերը
19 կը խաբեն : Ուրախ ձեր ծնողա-

դութիւնը ամենուն հասած է . ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ . բայց կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք բարիին , ու միամիտ՝ չարին :
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը խորտակէ Սատանան չուտով ձեր ոտքին տակը : Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ :
21 Կարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ գործակիցս , և Լուկիոս ու Յասոն և Սոսիպատրոս՝ իմ ազգականներս :
22 (Կարև կ'ընեմ ձեզի Տերտիոս՝ ես ալ Տերթիոս , որ սա թուղթը գրեցի :)
23 Կարև կ'ընէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը : Կարև կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս գանձապետը ,
24 ու Կուարտոս եղբայրը : Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ : Ամէն :
25 Բայց անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել իմ աւետարանիս պէս ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը պէս , ան խորհուրդին յայտնութիւն պէս , որ յաւիտենական ատեններէն՝ ի վեր ծածկուած էր ,
26 Եւ հիմա յայտնուեցաւ , ու մարգարէական գիրքերով յաւիտենական Աստուծոյ հրամանովը բոլոր հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ հաւատքի հնազանդելու համար ,
27 Մի միայն իմաստուն Աստուծոյն՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը փառք յաւիտեանս : Ամէն :

ԵՒՐԵՍՏԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒՐԵԱՑԻՆ

ԵՒ ԿԱՐԴԹՈՒԵՑԻՒ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ընտրեալ , ու Տոսթենէս եղբայրը ,
2 Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Քրիստոս Յիսուսով սրբուածներուն՝ սուրբեր ընտրեալ կանչուածներուն , ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը կը կանչեն , իրենցը ու մերը .
3 Ձեզի շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
4 Ամէն առեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ Աստուծոյ շնորհքին վրայ , որ ձեզի տրուած է
5 Քրիստոս Յիսուսով . Որ դուք անով ամէն բանի մէջ հարստացաք ամէն խօսքով ու ամենայն գիտութեամբ .
6 Ինչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը հաստատուեցաւ .
7 Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը սպասելով .
8 Որ նաև ձեզ պիտի հաստատէ մինչև վերջը՝ անմեղադրելի ընտրեալ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի օրը :
9 Հաւատարիմ է Աստուած , որ իրմով կանչուեցաք հաղորդ ըլլալու իր որդւոյն՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին :
10 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը , որ մի և նոյն խօսքը ունենաք ամէնքդ , ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը . հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ հաստատուած ըլլաք :
11 Քանզի որ ձեզի համար բնծի լուր հասաւ եղբայրներ՝ Քղուէի թոռնէն եղողներէն , թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ կայ :
12 Ասիկա աս կը զըրուցեմ , որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ըսէ եղբէ թէ Ես Պօղոսեան եմ , ու Գ—ը՝ թէ Ես Ապողոսեան , և ա—րինք՝ թէ Ես Կեփասեան , ու

գործ՝ թէ ևս Վրիաստոսեան ։
13 Արդեօք Վրիաստոս բաժնուա՞ծ է ։ միթէ պօղո՞ս խաչը եղաւ ձեզի հա-
մար , կամ թէ պօղոսի՞ անունովը
14 մկրտուեցաք ։ Կը գոհանամ Ա-
ստուծմէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի ,
միայն թէ Կրիսպոսը ու Գայիոսը ։
15 որ մէկը չըսէ թէ իմ անունովս
16 մկրտեցի ։ Իրաւ Ստեփաննեանին
ընտանիքն ալ մկրտեցի ։ ալ ուրիշ
մէկը չեմ գիտեր ամենևին թէ մը-
կըմկրտեցի ։
17 Վասն որ Վրիաստոս զիս մկրտելու
չիրկեց , հապա աւետարանը քա-
րոզելու , չէ թէ խօսքերու ճարտա-
րութիւնով , որ Վրիաստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ ։ Վասնզի խաչին
քարոզութիւնը կորսուածներուն
յիմարութիւն է , բայց մեզի փրը-
կուածներուս Աստուծոյ զօրութիւնն
19 է ։ Ասոնք զի գրուած է , Իմաս-
տուններուն իմաստութիւնը պիտի
կորսընչընեմ , ու հանճարեղներուն
20 հանճարը պիտի խափանեմ ։ Ո՞ւր
է իմաստունը , ո՞ւր է դպիրը ,
ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը . չէ՞
որ Աստուած յիմարեցուց աս աշ-
21 խարհիս իմաստութիւնը ։ Վասն-
զի որովհետև Աստուծոյ իմաստու-
թեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱս-
տուած իր իմաստութիւնովը , Աս-
տուած հաճեցաւ քարոզութեան
յիմարութիւնովը հաւատացեալնե-
22 րը ապրեցընելու ։ Վասնզի որ Հը-
բէացիները նշան կ՚ուզեն , և Հոյները
23 իմաստութիւն կը փնտռեն . Իսկ
մենք կը քարոզենք խաչեալ Վրիս-
տոսը՝ Հրէացիներուն գայթակղու-
թիւն , ու Հոյներուն յիմարու-
24 թիւն . Հապա անոնց որ կանչուած
են , թէ՛ Հրէացիներուն և թէ Հոյնե-
րուն , Վրիաստոսը՝ Աստուծոյ զօ-
րութիւնը և Աստուծոյ իմաստու-
25 թիւնը ։ Վասնզի որ Աստուծոյ յի-
մարը մարդիկներէն աւելի իմաս-
տուն է , և Աստուծոյ տկարը մար-
26 դիկներէն աւելի զօրաւոր է ։ Ար-
դարև դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝
Եղբայրնե՛ր , որ չէ՛ թէ մարմնոյ կող-
մանէ շատ իմաստուններ , և չէ՛ թէ
շատ զօրաւորներ , և չէ՛ թէ շատ
ազնուականներ կանչուեցան . Հապա 27
Աստուած աշխարհիս յիմարները
ընտրեց , որ ամօթով բնէ իմաս-
տուններըը . ու աշխարհիս տկար-
ները ընտրեց Աստուած , որ ամ-
թով բնէ զօրաւորները . Ու աշ- 28
խարհիս ցածագոյնները ու անարգ-
ները ընտրեց Աստուած՝ և ոչինչնե-
րը , որ բան մը եղողները խափա-
նէ . Որպէս զի մէկ մարմին մը չը- 29
պարծի Աստուծոյ առջին ։ Իսկ 30
դուք անկէ էք Վրիաստոս Յիսու-
սով , որ ան մեզի Աստուծմէ իմաս-
տութիւն՝ արդարութիւն՝ սրբու-
թիւն և փրկութիւն եղաւ . Որ 31
ինչպէս գրուած է , Ան որ կը պար-
ծենայ՝ Տէրոջմո՛վ թող պարծենայ ։

Գ Լ . Ր

Ու ես Եղբայրնե՛ր՝ որ ձեզի ևկայ , 1
չէ՛ թէ խօսքի կամ իմաստու-
թեան գերազանցութիւնով մը Ա-
ստուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտ-
նելու ևկայ ։ Վասն զի ես միտքս 2
չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտ-
նալ , բայց միայն Յիսուս Վրիս-
տոսը , ու ան՝ խաչը եղած ։ Ու 3
ես տկարութիւնով ու վախով և
շատ դողով ձեր քովը ևկայ . Ու 4
իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ՛
թէ մարդկային իմաստութեան հա-
մոզիչ խօսքերով էր , հապա Հո-
գւոյն և զօրութեան ապացուցու-
թեամբը . Որպէս զի ձեր հաւատ- 5
քը մարդոց իմաստութիւնովը չըլ-
լայ , հապա Աստուծոյ զօրութիւ-
նովը ։ Սակայն կատարեալներուն 6
հետ իմաստութիւն կը խօսինք ,
բայց չէ՛ թէ աս աշխարհիս իմաս-
տութիւնը , և ոչ աս աշխարհիս
ոչնչանալու իշխաններուներունը . Հա- 7
պա Աստուծոյ ծածուկ իմաստու-
թիւնը կը խօսինք խորհրդով , որ
աշխարհէն առաջ սահմանեց Ա- 8
ստուած մեր փառքին համար . Որ
գանիկայ աս աշխարհիս իշխաններէն
մէկը չճանչցաւ . քանզի թէ որ
ճանչցած ըլլային , ալ փառաց
Տէրը խաչը չէին հաներ . Հապա 9
ինչպէս որ գրուած է , Ան բաները
որ աչք չէ տեսեր և ականջ չէ

ըսեր ու մարդու սրտին մէջ չէ
ինկեր, Աստուած գինքը սիրողներուն
10 պատրաստեց : Բայց Աստուած
մեզի յայտնեց իր Հոգիովը , ինչու
որ Հոգին ամէն բան կը քննէ ,
11 Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ : Ո՞վ
գիտէ մարդկանց ներսէն գիտէ
մարդուն բաները , բայց միայն
մարդուն հոգին որ իր մէջն է . նա-
նակ ալ Աստուծոյ բաները
մէկը չգիտեր , բայց միայն Աս-
12 տուծոյ Հոգին : Բայց մենք չէ-
ինք ստացեր աշխարհիս հոգին ա-
ռինք , հապա այն Հոգին որ Աս-
տուծմէ է . որ մենք ճանչնանք այն
բաները որ Աստուծմէ տրուեցաւ
13 մեզի . որոնք նաև կը խօսինք ,
ոչ թէ մարդկային իմաստութեան
սորվեցուցած խօսքերովը , հապա
Հոգիին սորվեցուցածներովը , և
հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը
14 յարմարցնենք : Բայց հոգի չունեցող
մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները
չընդունիր , ինչու որ անոնք իրեն
յիմարութիւն են , ու չկրնար ալ
գիտնալ , ինչու որ հոգևոր կեր-
15 պով կը քննուին : Բայց ան որ
հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ , ու
16 ինքը մէկէ մը չքննուիր : Վանդի
ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը , որ
անոր խրատ տուող ալ ըլլայ . բայց
մենք Քրիստոսի միտքը ունինք :

ԳԼ. Գ

1 Ու ես ե՛ղբայրնե՛ր՝ չկրցայ խօսիլ
ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու ,
հապա որպէս թէ մարմնաւորնե-
2 րու , որպէս թէ Քրիստոսով տղ-
ոյոց . ձեզի կաթ կերցուցի , և
չէ թէ կերակուր . ինչու որ դեռ
կարող չէիք , ու հիմա ալ տա-
կաւին կարող չէք . վասն զի դեռ
3 մարմնաւոր էք : Որովհետև տա-
կաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակա-
ռակութիւն և բաժանումներ կան ,
չէ՞ որ մարմնաւոր էք , ու մարդկօ-
4 րէն կը քալէք : Վանդի երբոր
մէկը կ'ըսէ թէ Ես Պօղո-
սինն եմ , և միւսը թէ Ես Ապո-
ղոսինն , չէ՞ որ մարմնաւոր էք :
Ապողոս ո՞վ է Պօղոս կամ ո՞վ է
5 Պօղոս . Պաշտօնեաներ են , ո-
րոնցմով հաւատացիք . և ինչպէս
որ Տէրը տուաւ ամէն մէ-
կուն : Ես տնկեցի , Ապողոս ջուր
6 տուաւ , բայց Աստուած աճեցուց :
Ուստի ո՛չ տնկողը բան մըն է , և
7 ո՛չ ջուր տուողը , հապա Աստուած՝
որ աճեցուց : Տնկողը ու ջուր
8 տուողը մէկ են , և ամէն մէկը իր
վարձքը պիտի առնէ իր աշխատու-
թեանը չափովը : Ինչու որ մենք
9 Աստուծոյ գործակից ենք . դուք Ա-
ստուծոյ մշակութիւն էք , Աստու-
ծոյ շինութիւն էք : Աստուծոյ
10 շնորհացը չափովը որ ինծի տրուե-
ցաւ , իմաստուն ճարտարապետի
մը պէս հիմ դրի , բայց ուրիշ վրայ
շինողը ուրիշ է . միայն թէ ամէն
մէկը թող զգուշանայ թէ ինչպէս
կը շինէ : Ինչու որ մէկը՝ այ ու-
11 րիշ հիմ չկրնար դնել դրուածէն
զատ , որ է Յիսուս Քրիստոս :
12 Ինչ որ մէկը ասոր հիմին վրայ կը շինէ
ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝
փայտ՝ խոտ՝ եղէգ , Ամէն մէկուն
13 գործը յայտնի պիտի ըլլայ . քան-
զի օրը երևան պիտի հանէ , ինչու
որ կրակով պիտի յայտնուի . և
ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ
14 ըլլալը կրակը պիտի փորձէ : Ինչ
որ մէկուն շինած գործը մնալու ըլ-
լայ , ինքը վարձք պիտի առնէ .
15 Ինչ որ մէկուն շինածը այրելու
ըլլայ , անիկայ վնաս պիտի քաշէ .
բայց ինքը պիտի ազատի , սակայն
անանկ՝ իբր թէ կրակի միջէն :
16 Չէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար
էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր
17 մէջը բնակած է : Ինչ որ մէկը
Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ ,
Աստուած անիկայ պիտի ապականէ ,
ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ
է , որ դուք էք :
18 Ոչ ոք ձեզի մէկը ինքզինքը խաբէ .
թէ որ ձեզմէ մէկը գինքը իմաստուն
կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ , թող
յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ .
19 Ինչու որ աս աշխարհիս իմաստու-
թիւնը Աստուծոյ առջեը յիմարու-
թիւն է . վասն զի գրուած է թէ
Անիկայ իմաստուններն իրենց խա-

բանաձեւութեանը մէջ կը բռնէ ։
20 Եւ գտանէաք թէ Տէրը գիտէ ի-
մաստուններուն խորհուրդները , որ
21 ունայն են ։ Ուրեմն մէկը թող
22 չպարծենայ մարդոցմով . Քանզի որ
ամէն բան ձերն է , թէ Պօղոս ,
թէ Ապողոս , թէ Կեփաս , թէ
աշխարհ , թէ կեանքը , թէ մա-
հը , թէ ներկայ բաները և թէ
գալիքները՝ ամէն բան ձերն է .
23 Դուք ալ Քրիստոսինն էք , և Քրի-
ստոս՝ Աստուծոյ ։

ԳԄ . Ա

1 Թող մարդիկ մեզ ասանկ սեպեն՝
որպէս թէ Քրիստոսի սպասա-
ւորները ու Աստուծոյ խորհուրդ-
2 ներուն տնտեսները ։ Ասոր տըն-
տեսներուն մէջ կը փնտռուի որ
3 մէկը հաւատարիմ գտնուի ։ Ասոր
ինծի ասիկայ ոչինչ բան մըն է ,
որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոց
դատողութենէն , մանաւանդ որ ես
4 ալ իմ անձս չեմ դատեր . (Վասն
զի ես իմ անձիս վրայով բան
մը չեմ գիտեր . բայց չէ թէ ասով
5 կ'արդարանամ .) Հապա զիս դա-
տողը Տէրն է ։ Ուրեմն ժամանա-
կէն առաջ դատողութիւն մի՛ ընէք ,
մինչեւ որ գայ Տէրը՝ որ խաւարին
գաղտնիքը ի լոյս պիտի հանէ , ու
սրտերուն խորհուրդները յայտնի
պիտի ընէ . և ան ատենը ամէն
մէկուն գովութիւնը Աստուծմէ պի-
տի լլայ ։
6 Այսոք օրինակ բերի ես ղբայրնե՛ր
իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի
համար , որ դուք մեզմէ սորվիք
Հրեշտակ վրայով գրուածէն աւելի բան
մը չհորհիլ , որ չլլայ թէ ձեզմէ
մէկը հպարտանայ մէկու մը համար
7 ուրիշի մը դէմ ։ Քանզի ո՞վ է
ան որ քեզ տարբեր կ'ընէ . Ընչի-
նէ՞ր ունիս որ չես առեր
դուն . և թէ որ առիր՝ ինչո՞ւ չա-
ռածի պէս կը պարծենաս ։
8 Արդէն կշտացած էք , արդէն
հարստացաք , առանց մեզի թա-
գաւորեցիք . և երանի՛ թէ թա-
գաւորէիք , որ մենք ալ ձեր հետը
9 թագաւորէինք ։ Քանզի կարծեմ
թէ Աստուած մեզ առաքեալներս վերջը
տուաւ իբրեւ մահապարտներուն նը-
ման . ինչու որ աշխարհի , և հրեշտակներուն ու
մարդիկներուն ։ Մենք յիմարներ 10
ենք Քրիստոսի համար , և դուք
խելացիներ Քրիստոսով . մենք
տկար՝ և դուք զօրաւոր . դուք փա-
ռաւորեա՛լ՝ ու մենք անարգեա՛լ ։
Մինչեւ ասս օրուան ատենը կ'անօ- 11
թեւնանք ալ , կը ծարաւնինք ալ ,
մերկ ալ կը մնանք , կը ծեծուինք
ալ , աստանդական ալ կը պտը-
տինք , Եւ մեր ձեռքերովը գործելով 12
կ'աշխատինք . երբոր մեզ կը նախա-
տեն՝ կ'օրհնենք . երբոր կը հալածեն՝
կը համբերենք . Երբոր գէշ կը 13
խօսին՝ կ'աղաչենք . մինչեւ հիմա
աղտեղութիւնը՝ ամենուն անարդը
ըլլալով մինչեւ հիմա ։ Ես բաները 14
կը գրեմ՝ չէ թէ ձեզ ամչցնելու
համար , հապա կը խրատեմ իբ-
սիրելի որդիներուս պէս ։ Վասն 15
զի թէև դուք տասը հազար վար-
ժապետներ ունենաք Քրիստոսով ,
բայց չէ թէ շատ հայրեր ունիք ,
ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ես
ձեզ ծնայ աւետարանովը ։ Ուրեմն 16
կ'աղաչեմ ձեզի՝ ինձի նմանող ե-
ղէք ։ Ասոր համար ձեզի խրկեցի 17
Տիմոթէոսը , որ իմ սիրելի որդիս
է՝ ու Տէրոջմով հաւատարիմ . որ
անիկայ ձեր միտքը պիտի ձգէ Քրիս-
տոսով իմ ճամբաներս ,
ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկե-
ղեցիներուն մէջ կը սորվեցընեմ ։
Մէկ քանիները , որ- 18
պէս թէ ես պիտի չգամ ձեզի ։
Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի՝ թէ 19
որ Տէրը կամենայ , և պիտի հաս-
կընամ չէ թէ հպարտացողներուն
խօսքերը , հապա զօրութիւնը ։
Վասն զի Աստուծոյ թագաւորու- 20
թիւնը չէ թէ խօսքով է , հապա
զօրութիւնով ։ Ո՞ինչպէս կ'ու- 21
զէք , գաւազանո՞վ գամ ձեզի ,
թէ սիրով և հեզութեան հոգիով ։

ԳԄ . Բ

1 Ա՛ւ հասարակ կը լսուի ձեր մէջը
պոռնկութիւն ընել , և անանկ

պոռնկութիւն՝ որ հնթանոնեներուն
մէջ ալ չկայ ։ որպէս թէ մէկը իր
2 հօրը կնիկը ունենայ ։ Եւ դուք
հպարտացեր էք , և ոչ մանաւանդ
սուգ ըրիք , որ ձեր մէջէն վերցուի
3 այս բանը ընողը ։ Ինչու որ թէ-
պէտ ես մարմնով հեռու եմ , բայց
հոգիով ներկայ եմ . ուստի հիմա
որպէս թէ ներկայ ըլլալով որոշեցի ,
4 որ այս բանը ընողը՝ Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը մէկ-
տեղ ժողովուիք դուք՝ ու իմ հոգիս
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրու-
5 թիւնովը , Սատանան
մսոնէք՝ մարմինը կորսուելու հա-
մար , որ հոգին փրկուի Տէր Յի-
6 սուսի օրը ։ Այս ձեր պարծանքը
աղէկ չէ . չէք գիտեր որ քիչ մը
խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ ։
7 Աքրեցէք հին խմորը մէկդի , որ
ըլլաք նոր զանգուած , ինչպէս որ
անխմոր էք . ինչու որ Քրիստոս
մեր զատիկը մեզի համար զոհուե-
8 ցաւ ։ Ուստի տօն կատարենք՝ չէ
թէ հին խմորով և չէ թէ չարու-
թեան ու անզգամութեան խմորովը ,
հապա անկեղծութեան ու ճշմար-
9 տութեան անխմոր հացովը ։ Գրե-
ցի ձեզի թուղթին մէջ , որ պոռ-
10 նիկներուն հետ չխառնուիք ։ Ա-
յլաբանօրէն չէ թէ աս աշխարհիս պոռ-
նիկներուն հետ , կամ ագահներուն
հետ , կամ յափշտակողներուն հետ ,
կամ կռապաշտներուն հետ . հապա
թէ չէ՝ պէտք էր որ դուք աշխարհէն
11 դուրս ելլէիք ։ Հայց հիմա ձեզի
գրեցի չխառնուիլ , այսինքն թէ որ
մէկը եղբայր ըսուած՝ կամ պոռնիկ
ըլլայ , կամ ագահ , կամ կռա-
պաշտ , կամ նախատող , կամ
գինով , կամ յափշտակող , ա-
նանկին հետ հայ ալ չուտել ։
12 Վասն զի ինչ պէտք է ինծի դուր-
սիններն ալ դատել . չէ՞ որ դուք
13 ներսիններըը կը դատէք . Իսկ դուր-
սիններըը Աստուած պիտի դատէ .
ուստի չարը ձեր մէջէն վերցուցէք ։

ԳԼ . Զ

1 Ձեզմէ մէկը՝ թէ որ մէկ բան մը
ունենայ իր ընկերին հետ , կը
համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւ
դատուիլ , ու չէ թէ սուրբերուն
առջեւ ։ Չէ՞ք գիտեր որ սուրբե-
2 րը պիտի դատեն աշխարհը . ու թէ
որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի ,
ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չնչին
դատեր որոշելու ։ Չէ՞ք գիտեր որ
3 մենք հրեշտակներ պիտի դատենք .
ո՛րչափ կը մնան հապա աշխարհային
բաները ։ Ուրեմն թէ որ ձեր մէջը
4 աշխարհային դատեր ունիք , նկա-
տողութիւն անարգներըը ձեզի դատաւոր
դրէք ։ Ձեզ ամչցնելու համար
5 կը զրուցեմ . այնչափ եղաւ որ ձեր
մէջը մէկ իմաստուն մը չկայ որ
կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել իր
6 եղբայրներուն մէջ . Հապա եղբայր
եղբօր հետ դատի կը մտնէ , ան
7 ալ անհաւատներուն առջեւ ։ Ար-
դարև բոլորովին յանցանք մըն է ա-
ձեր մէջը , որ իրարու հետ դատեր
ունիք . ինչո՞ւ մանաւանդ դուք ա-
նիրաւութիւն չէք կրեր . ինչո՞ւ
մանաւանդ դուք զրկանք չէք քաշեր ։
8 Հապա դուք անիրաւութիւն ու
զրկանք կ՚ընէք , և ան ալ եղբայր-
9 ներուն ։ Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւ-
ներըը Աստուծոյ արքայութիւնը պի-
տի չժառանգեն . մի՛ խաբուիք ,
ոչ պոռնիկներըը՝ ոչ կռապաշտնե-
րըը՝ ոչ շնացողներըը՝ ոչ իգացեալ-
10 ներըը՝ ոչ արուագէտներըը՝ ոչ գո-
ղերըը՝ ոչ ագահներըը՝ ոչ գինոլնե-
րըը՝ ոչ նախատողներըը — ոչ յափշ-
տակողներըը Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը պիտի չժառանգեն ։ Եւ
11 դուք մէկ քանիներդ անանկներ
էիք . բայց լուացուեցաք , բայց
սրբուեցաք , բայց արդարացաք Տէր
Յիսուսի անունովը ու մեր Աս-
տուծոյ Հոգիովը ։
12 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է ,
բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար .
ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց
ես մէկ բանի մը իշխանութեան
տակ պիտի չըլլամ ։ Կերակուր-
13 ներըը փորին համար է , փորն ալ
կերակուրներուն . բայց Աստուած
ասոնք ալ՝ անոնք ալ պիտի խափանէ ։
Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար
չէ , հապա Տէրոջը , ու Տէրը՝ մար-

14 միմեան համար : Եւ Աստուած որ
Տէրը յարուց , մեզ ալ պիտի յա-
15 րուցանէ իր զօրութիւնովը : Ձէ՞ք
գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիս-
տոսի անդամներն են . ուստի Քրիս-
տոսի անդամները առնելով՝ պոռ-
նիկի անդամնե՞ր ընեմ . քաւ լիցի :
16 Ձէ՞ք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի
կը մօտենայ , անոր հետ մէկ մարմին
կ'ըլլայ . քանզի ըսուածը կ'ըսէ , Ե-
րկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան :
17 Իսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայ ,
18 անոր հետ մէկ հոգի կ'ըլլայ : Պոռ-
նկութենէն փախէք . ամէն մեղք որ
մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս
է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մար-
19 մինն դէմ կը մեղանչէ : Ձէ՞ք
գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար
են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջն է ,
որ անիկայ Աստուծմէ ունիք , ու
20 դուք ձեր անձին տէրը չէք . Վասն-
զի գնով ծախու առնուեցաք . ուս-
տի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր
մարմիններուն ու հոգիներուն մէջը ,
որ Աստուծոյ են :

Կ Ո Ր . Ա

1 Ըստ ան բաներուն համար որ դուք
ինծի գրեցիք , աղէկ է մար-
2 դուս որ կնկան չմօտենայ : Բայց
պոռնկութիւնը փրկելու համար
ամէն մարդ թող իր կինիկը ունե-
3 նայ , ու ամէն կնիկ իր էրիկը թող
4 ունենայ : Էրիկը իր կնկանը թող
պարտքը վճարէ , նոյնպէս կինին
5 ալ իր էրկանը : Կնիկը իր մար-
մինին չիշխեր , հապա էրիկը . ա-
նոնք ալ էրիկը իր մարմինին չիշ-
խեր , հապա կնիկը : Մէկզմէկ
մի զրկէք , եթէ ոչ միաբանու-
թեամբ առեն մը՝ աղօթքի պարա-
պելու համար , ու նորէն իրարու
դարձէք , որ Սատանան ձեզ չփորձէ
ձեր անժուժկալութեանը համար :
6 Բայց կը զրուցեմ թոյլ տալով , և
7 չէ թէ հրամայելով : Կամզի կ'ու-
զէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլ-
լային . բայց ամէն մէկը իր պար-
գևը ունի Աստուծմէ , մէկը ասանկ՝
8 ու միւսը անանկ : Բայց չամուս-
նացածներուն ու որբևարիներուն
կ'ըսեմ , Աղէկ է անոնց՝ թէ որ
ինծի պէս կենան : Ձապա թէ որ
9 ժուժկալութիւն չունին , թող ա-
մուսնանան , Քանզի աղէկ է ա-
մուսնանալը քան թէ բորբոքիլը :
10 Բայց ամուսնացածներուն կը պա-
տուիրեմ ձէ թէ ես , հապա Տէ-
րը , որ կնիկը էրիկէն չզատուի ,
11 (Իսկ թէ որ զատուի ալ՝ առանց
ամուսնանալու մնայ , կամ իր էր-
կանը հետ հաշտուի ,) ու էրիկը
12 իր կնիկը թող չձգէ : Բայց ու-
րիշներուն ես կ'ըսեմ՝ ձէ թէ Տէ-
րը . Թէ որ մէկ եղբայր մը ան-
հաւատ կնիկ ունենայ , ու անոր
հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը ,
թող չձգէ զանիկայ : Ու կնիկ
13 մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ , ու
անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնա-
կիլը թող չձգէ զանիկայ : Քանզի
14 որ անհաւատ էրիկը սրբուած է
կնիկովը , և անհաւատ կնիկը սրբ-
բուած է էրիկովը . ապա թէ ոչ՝
ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային .
բայց հիմա սուրբ են : Իսկ թէ
15 որ անհաւատը զատուի , թող զա-
տուի . եղբայր մը կամ քոյր մը
անանկ պարագաներու մէջ դերի
չէ . սակայն Աստուած խաղաղու-
թեան կանչեց մեզ : Վասնզի ի՞նչ
16 գիտես դուն կրնին՝ դուքէ քու էրիկդ
պիտի ապրեցընես . կամ դուն ի՞նչ
գիտես էրիկ՝ դուքէ քու կնիկդ պի-
տի ապրեցընես :
17 Միայն թէ ամէն
մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց ,
ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած
կանչեց , անանկ թող երթայ , ու
ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես ասանկ
պատուէր կու տամ :
18 Ձի որ թլփատուած մէկը հա-
րաւ կանչուեցաւ , թող նորէն
անթլփատ չըլլայ . չթլփատուած-
ներէն մէկը կանչուեցաւ , թող
19 չթլփատուի : Ինչը որ թլփա-
տութիւնը բան մը չէ , ու անթլ-
փատութիւնը բան մը չէ . հապա
Աստուծոյ պատուիրանքներուն պահ-
պանութիւնը գլխաւոր է :
20 Բայց ամէն
մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , թող անոր մէջը կենայ :

21 Ծառայ կանչուեցար, հոգ չըլլայ քեզի. բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ, ան ընտրէ։ Վասն զի ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է, Տէրոջը ազատացեալն է անիկայ. նոյնպէս ալ ան ազատը որ կանչուած է, Քրիստոսի ծառան
23 է։ Գնով ծախու առնուեցաք, մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք։
24 Ա՛ղբայրներ՝ ամէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջը կենայ Աստուծոյ առջեւը։
25 Հայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն հրաման մը չունիմ, միայն թէ Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու ողորմութիւն գտած մը պէս խրատ կու
26 տամ։ Ուրեմն ես կը սեպեմ որ ասիկայ աղէկ է հիմակուան նեղութեանը համար, այսինքն աղէկ է
27 մարդուս որ ասանկ ըլլայ։ Կապուած ես կնկան, մի՛ փնտռեր արձակուիլ. արձակուա՞ծ ես կնիկէ,
28 մի՛ փնտռեր կնիկ։ Իսկ թէ որ ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր, և թէ որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց. բայց անանկներուն մարմնոյ նեղութիւն պիտի ունենան. սակայն ես ձեզի կը
29 խնայեմ։ Հայց ասիկա կ'ըսեմ ըղբայրներ, որ ժամանակը կարճցած է. ալ անոնք որ կնիկ ունին, ա-
30 նանկ ըլլան որպէս թէ չունին, և անոնք որ կու լան, որպէս թէ չեն լար, ու անոնք որ կը խնդան, որպէս թէ չեն խնդար, և անոնք որ ծախու կ'առնեն, որպէս թէ բան
31 մը չունին, և անոնք որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս թէ գէշ կերպով չեն գործածեր. ինչու որ ասիկա աշխարհիս կերպարանքը կ'անցնի։
32 Հայց ես կ'ուզեմ որ դուք անհոգ ըլլայիք. վասն զի չամուսնացած մարդը Տէրոջը բաներըը կը հոգայ, թէ
33 ինչպէս Տէրոջը հաճելի ըլլայ. իսկ ամուսնացածը աշխարհիս բաներըը կը հոգայ, թէ ինծոր իր կնկանը
34 հաճելի ըլլայ։ Ու ամուսնացած կնիկը ու կոյսը կը տարբերին իրարմէ. ինչու՞ որ կոյսը Տէրոջը բաներըը կը հոգայ, որ ինքը սուրբ ըլլայ հոգւով ու մարմնով. իսկ ամուսնացած կնիկը աշխարհիս բաներըը կը հոգայ, թէ ինծոր իր էրկանը հաճելի ըլլայ։
35 Հայց ասիկա ձեր օգուտին համար կը դուրգնեմ, չէ՛ թէ ձեր վրայ վարմ մը ձգելու, հապա պարկեշտութեան համար ու առանց զբաղանաց Տէրոջը ծառայելու համար։
36 Իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր կոյսին համար՝ թէ որ չափը անցնէ է, ու պէտք է անանկ ըլլալ, ինչ որ կ'ուզէ՝ թող ընէ, մեղք չգործեր. թող ամուսնանան։
37 Հայց ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը կենայ, ու իր վրայ հարկ մըն ալ չկայ, հապա իր կամքին վրայ իշխանութիւն ունի, ու իր սրտին մէջ այսպէս որոշեր է որ իր կոյսը պահէ, աղէկ կ'ընէ։
38 Ուստի ան որ չի՛ կոյսը կ'ամուսնացընէ, աղէկ կ'ընէ. ու ան որ չամուսնացընէր, աւելի աղէկ կ'ընէ։
39 Կնիկը կապուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր էրիկը ողջ է. հապա թէ որ իր էրիկը մեռնի, ազատ է ամուսնանալու որու որ ուզէ, միայն թէ Տէրոջմով։
40 Հայց իմ դատումիս նայելով աւելի երանելի է՝ թէ որ անանկ կենայ. և կարծեմ թէ ես ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ։

ԳԼ. Ը.

1 Հայց կուռց զոհերուն վրայով՝ գիտենք որ ամէնքս ալ գիտութիւն ունինք. գիտութիւնը կը հպարտացընէ, բայց սէրը շինութիւն
2 կ'ընէ։ Ու թէ որ մէկը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ, դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝ ինչպէս որ պէտք է
3 գիտնալ։ Իսկ թէ որ մէկը զԱստուած կը սիրէ. ինքը անկէ ճանչցուած է։
4 Ուստի կուռց զոհուածներուն ուտելու վրայով՝ գիտենք որ կուռքը ոչինչ է աշխարհիս մէջ, և որ մէկէն ի զատ ուրիշ Աստուած մը չկայ։
5 Վասնզի թէև ըլլան ալ անուններով աստուածներ՝ թէ երկինքը և թէ երկրիս վրայ, (ինչպէս որ կան շատ աստուածներ ու շատ տէրեր,)
6 Հայց մենք մէկ Աստուած ունինք Հայրը, ուսկից են ամէն

բանները , և մենք ալ անով . ու մէկ Տէր Հիսուս Քրիստոս , որ անով են ամէն բաները , ու մենք ալ ա-
7 նով : Այլ ամենուն քովը գի-տութիւն չկայ . և ոմանք կուռքի վրայով խղճմտանք ունենալով՝ մին-չև հիմա կ'ուտեն կուռց զոհուածի պէս , և իրենց խղճմտանքը որով-
8 հետև տկար է՝ կը պղծուի : Ա-նկայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ առ-ջևը չկեցըներ . քանզի ոչ եթէ ուտենք՝ կ'աւելնանք , և ոչ եթէ
9 չուտենք՝ կը պակսինք : Այլ զգո-ւշ կեցէք , որ չըլլայ թէ աս ձեր իշխանութիւնը տկարներուն գայ-
10 թակղութիւն ըլլայ : Վանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս , կուռատունի մէջ սեղան նըս-տած , չէ՞ որ ան տկար մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պի-տի առնէ կուռց զոհուածը ուտելու ,
11 Ու քու գիտութեամբդ ան տկար եղբայրը կորսուի , որուն համար որ
12 Քրիստոս մեռաւ : Ու այսպէս եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու անոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորե-լով , Քրիստոսի դէմ կը մեղան-
13 չէք : Ուստի թէ որ կերակուրը կը գայթակղեցընէ իմ եղբայրս , միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չգայթակղեցընեմ :

Գ Լ . Թ .

1 Չէ՞ որ ես առաքեալ եմ . չէ՞ որ ես ազատ եմ . չէ՞ որ մեր Տէր Հիսուս Քրիստոսը տեսայ . չէ՞ որ դուք էք իմ գործս Տէրոջ-
2 մով : Թէպէտ ուրիշներուն ա-ռաքեալ չըլլամ ալ , բայց անտա-րակոյս ձեզի եմ . ինչու որ իմ ա-ռաքելութեանս կնիքը դուք էք Տէ-
3 րոջմով : Իմ պատասխանս անոնց
4 որ զիս կը քննեն՝ աս է . Միթէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք ու-
5 տելու ու խմելու : Միթէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք Քրիստո-սով քոյր եղող կնիկ մը մեր հետը պտըտցընելու , ինչպէս որ ուրիշ առաքեալները ու Տէրոջը եղբայր-
6 ները ու Կեփաս ։ Միթէ ես ու Բառնաբաս միայն իշխա-նութիւն չունինք չգործելու :
7 Ո՞վ իր ապրուստովը պինուրութիւն կ'ընէ . ո՞վ այգի կը տնկէ , ու անոր պտուղէն չուտեր . կամ ո՞վ ոչխարներ կ'արածէ ու ոչխար-ներուն կաթէն չուտեր :
8 Միթէ մարդկօրէն կը զրուցեմ աս բա-ները , կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյ-նը կը զրուցէ :
9 Վանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն ալ գրուած է , Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապես : Միթէ եզերո՞ւն համար
10 Աստուծոյ հոգն էր . Չէ՞ որ մանա-ւանդ մեզի համար կ'ըսէ . վասն զի մեզի համար գրուեցաւ . որով հետև ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ յու-սով հերկէ , և ան որ յորինը կը ձեզէ՝ պէտք է որ վայելելու յուսով ըլլէ :
11 Թէ որ մենք ձեզի հոգևոր բաներ սերմանեցինք , մի՞ծ բան մըն է թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր բաներ ընձենք :
12 Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ աս իշխանութիւնը ունին , չէ՞ որ ալ աւելի մենք . բայց մենք աս իշխանութիւնը չգործածեցինք , հապա ամէն բանի կը համբերինք , որ Քրիստոսի աւետարանին ար-գելք մը չըլլանք :
13 Չէ՞ք գիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ'ուտեն , ու անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են , սեղա-նէն բաժին կ'առնեն :
14 Նմանակ ալ Տէրը հրաման տուաւ , որ աւետա-բանը քարոզողները աւետարանէն ապրին :
15 Այլ ես աս բաներուն մէկը չգործածեցի , ոչ ալ աս բաները գրեցի որ ինծի ասանկ ը-լլայ . քանզի աւելի աղէկ է ինծի որ մեռնիմ , քան թէ մէկը իմ պար-ծանքս պարապ հանէ :
16 Վասն զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ , ինծի պարծանք մը չկայ , ինչու որ իմ վրաս հարկ մըն է . մանաւանդ վայ է ինծի՝ թէ որ աւետարանը չքարոզեմ :
17 Ինչու որ եթէ ա-սիկայ կամաւ ընեմ , վարձք կ'ունե-նամ . իսկ եթէ ակամայ , ան ինծի յանձնուած տնտեսութիւն մըն է :
18 Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ'ըլլայ ինծի . ա՛ըսայ որ քարոզելու ատենս

Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ, որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ իշխանութիւնս գէշ կերպով գործածեմ։ 19 Վասնզի թէեւ ես ամենէն ազատ էի, իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի, որ շատերը շահիմ։ 20 Հրեաներուն հետ Հրեայի պէս եղայ՝ որ Հրեաները շահիմ. Օրէնքի տակ եղողներուն հետ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես օրէնքի տակ էի,) որ օրէնքի տակ եղողներն ալ շահիմ. 21 օրէնքի տակ չեղողներուն հետ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես Աստուծմէ օրէնք չունէի, հապա Քրիստոսի օրէնքին տակն էի,) որ օրէնք չունեցողներն ալ շահիմ. 22 Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ, որ տկարները շահիմ. ամենուն հետ ամէն բան եղայ, որ ըլլայ թէ 23 մէկ քանիները ապրեցընեմ։ Այս ամէնիկայ աւետարանին համար կ'ընեմ, որ անոր կցորդ ըլլամ։ 24 Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ վազողները իրաւ կը վազեն ամենը, բայց մէկը կ'առնէ մրցանակը. 25 անանկ վազեցէք որ հասնիք։ Ամէն մարզիչ ալ որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ չափաւորութիւն կը պահէ. անոնք եղծանելի պսակը առնելու համար, ու մենք՝ անեղծանելին։ 26 Ուստի ես անանկ կը վազեմ, չէ թէ որպէս թէ անըստուգութեամբ. ես անանկ բռնամարտութիւն կ'ընեմ, չէ թէ որպէս թէ հովը ծեծելով. 27 Հապա իմ մարմինս կը ձեղքեմ ու կը նուաճեմ, որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս ետեւ ես ինքս խոտելի գտնուիմ։

ԺԱ. Ժ.

1 Եղբայրնե՛ր, ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրներ, որ մեր հայրերը ամէնքն ալ ամպին տակն էին, ու ամէնքն ալ ծովէն անցան, 2 ամէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան ամպին ու ծովին մէջ, 3 ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր կերակուրը կերան. 4 ու ամէնքն ալ նոյն հոգեւոր խմելիքը խմեցին, (ինչու որ կը խմէին հոգեւոր վէմէն որ անոնց հետը կ'երթար. ու ան վէմը Քրիստոս էր։ 5 Բայց չէ թէ անոնցմէ շատերուն հաւնեցաւ Աստուած, ինչու որ անապատին մէջ փուճած ինկան։ 6 Ու ան բաները մեզի օրինակ եղան, որ չար բաներու ցանկացող չըլլանք, ինծոր որ անոնք ցանկացան։ 7 Ա՛չ ալ կռապաշտ ըլլաք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք. ինծոր որ գրուած է, Ժողովուրդը նստաւ ուտելու ու խմելու, ու ելան խաղալու։ 8 Ու պոռնկութիւն չընենք, ինծոր որ անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան, ու մէկ օրուան մէջ քսաներեք հազար հոգի ինկան։ 9 Ու Քրիստոսը չփորձենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին, ու օձերէն ջարդուեցան։ 10 Ու տրտունջ չընէք, ինծոր որ անոնցմէ ոմանք տրտունջ ըրին, ու սատակիչէն ջարդուեցան։ 11 Բայց ասոնք ամէն բաները իրենց օրինակ կը պատահէր անոնց. իսկ մեզի որոնց դարերուն վերջը հասաւ, խրատ ըլլալու համար գրուեցաւ։ 12 Ուստի ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն կեցած է, թող զգուշանայ որ չըլլայ թէ իյնայ։ 13 Ձեզի մարդկային փորձութիւնէ՝ի գատ ուրիշ չէ պատահած. բայց Աստուած հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի չըթողու ձեր կարողութենէն աւելի փորձուելու, հապա փորձութեանը հետ ազատութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ, որ կարող ըլլաք համբերելու։

14 Ասոր համար, իմ սիրելիներս՝ կռապաշտութենէ փախէք։ 15 Իբրեւ թէ խմաստուններու հետ կը խօսիմ. դուք դատեցէք ինչ որ կը ըսեմ։ 16 Օրհնութեան գաւաթը որ մենք կ'օրհնենք, չէ՞ որ Քրիստոսի արիւնը հաղորդութիւնն է. հացը որ մենք կը կոտրենք, չէ՞ որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդութիւնն է։ 17 Ինչու որ մենք շատերնիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք, վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն կը վայելենք։ 18 Կայեցէ՛ք մարմնաւոր Իսրայէլին. չէ՞ որ ան զոհուածները

ՀԻ. ԺԲ

Ինձի նմանող եղիք, ինչպէս որ 1
ես ալ Քրիստոսի։ Բայց ձեզ 2
կը գովեմ՝ եղբայրներ, որ ամէն
բանի մէջ զիս կը յիշէք, ու ա-
պրեցարածներս կը բռնէք՝ ինծոր որ
ես ձեզի աւանդեցի։ Բայց կ'ու- 3
զեմ որ գիտնաք թէ ամէն էրիկ
մարդուն գլուխը Քրիստոս է, ու
կնկանը գլուխը՝ էրիկ մարդը, և
Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած։ Ա- 4
մէն էրիկ մարդ որ գլուխը գոց ա-
ղօթքի կը կայնի կամ մարգա-
րէութիւն կ'ընէ, անպատիւ կ'ընէ
իր գլուխը։ Ու ամէն կնիկ որ 5
գլուխը բաց ազօթքի կը կայնի,
կամ մարգարէութիւն կ'ընէ, ան-
պատիւ կ'ընէ իր գլուխը. ինչու-
որ մի և նոյն բան է ածիլուած
թէ ածիլուած էր։ Վասն զի թէ 6
որ կնիկը չծածկուիր, թող իր
մազերն ալ կտրէ. հապա թէ որ
ամօթ է կնկան մը իր մազերը կըտ-
րել կամ ածիլուիլ, թող ծած-
կուի։ Էրիկ մարդու պէտք չէ իր 7
գլուխը ծածկել, ինչու որ Աստու-
ծոյ պատկերը ու փառքն է. բայց
կնիկը էրկանը փառքն է։ Վասն- 8
զի չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է,
հապա կնիկը՝ էրիկ մարդէն։ Ան- 9
ուշ որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ
կնկանը համար, հապա կնիկը՝ էր-
կանը համար։ Ա՛ս պատճառով պէտք 10
է որ կնիկը իր գլխուն շուք դնէ
հրեշտակներուն համար։ Բայց ո՛չ 11
կնիկը առանց էրիկ մարդու կ'ըլլայ,
ու ո՛չ էրիկ մարդը առանց կնկան՝
Տէրոջմով։ Վասն զի ինչպէս որ 12
կնիկը էրիկ մարդէն է, անանկ ալ
էրիկ մարդը կնկան միջոցով, բայց
ամէնը Աստուծմէ։ Դուք ձեզմէ՛ 13
դատեցէք. կը վայլէ՞ կնիկ մարդու
գլուխը բաց ազօթքի կայնիլ Ա-
ստուծոյ առջեւը. Չէ՞ որ բնու- 14
թիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի որ
էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մա-
զերով է, իրեն անարգանք է.
Բայց կնիկը թէ որ երկար մազերով 15
է, իրեն փառք է. ինչու որ մա-
զերը ծածկոցի տեղ տրուած են

նէրը ուսողներըը սեղանին հաղորդ
19 են։ Ուրեմն ի՞նչ կ'ըսեմ, թէ
կուռքը բան մըն է, կամ թէ կուռ
20 գոհուածը բան մըն է։ Հապց ես
կ'ըսեմ թէ ան բաներըը որ հեթա-
նոսները զոհ կ'ընեն, դեւերուն կը
զոհեն ու չէ թէ Աստուծոյ. ու
չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հա-
ղորդ ըլլաք. չէք կրնար խմել Տէ-
րոջը գաւաթը ու դեւերուն գաւա-
21 թը. Չէք կրնար վայելել Տէրոջը
սեղանէն ու դեւերուն սեղանէն։
22 Նախանձի՞ գրգռենք Տէրը, միթէ
մենք անկէ զօրաւո՞ր ենք։
23 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է,
բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար.
ամէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց
չէ թէ ամէն բան շինութիւն կ'ը-
24 նէ։ Ոըլլայ որ մէկը փնտռէ իր ան-
ձին օգո՛ուտը, հապա իր
25 ընկերինն ալ։ Ամէն ինչ որ ըս-
պանդանոցին մէջը կը ծախուի՝ կե-
րէք, ու քննութիւն մի՛ ընէք
26 խղճմտանքի համար. Ինչու որ եր-
կիրը իր լիութեամբը Տէրոջն է։
27 Ու թէ որ անհաւատներէն մէկը
ձեզ ի՛րաւո՛ւր հրաւիրէ, և ուզէք
երթալ, ամէն ինչ որ առջեւնիդ
դրուի՝ կերէք, ու քննութիւն մի՛
28 ընէք խղճմտանքի համար։ Հապա
թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Այսիկայ
կուռքի զոհուած է, ան ատենը իրեն
համար որ յայտնեց, ու խղճ-
29 մտանքի համար մի՛ ուտէք. Ա-
կայն խղճմտանք կ'ըսեմ՝ չէ թէ
ձերը, հապա ընկերինը։ Բայց
ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն. Թէ
որ ես շնորհակալութեամբ կը վայե-
լեմ, ինչո՞ւ հայհոյուիմ, որուն համար
31 որ կը գոհանամ։ Ուրեմն թէ՛ ուտէք
թէ խմէք և թէ ինչ գործ որ ընէք,
ամէն բան Աստուծոյ փառքին համար
32 ըրէք։ Պայթակղութեան պատ-
ճառ մի՛ ըլլաք, ո՛չ Հրէաներուն,
ոչ հեթանոսներուն և ոչ Աստու-
33 ծոյ եկեղեցիին. Ինչպէս որ ես ալ
ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ'ըլ-
լամ, ու չեմ փնտռեր իմ անձիս
օգուտը, հապա շատերունը՝ որ
փրկուին։

16 իրեն : Սակայն թէ որ մէկը հա-
կառակող ըլլալ կ'ուզէ , մենք ա-
նանկ սովորութիւն չունինք , ո՛չ
ալ Աստուծոյ եկեղեցիները :
17 Ասոր ատ պատուիրելով Յեհու չեմ
գովեր , ինչու որ ձեր ժողովուրդը
չէ թէ աղէկի հապա դէշ արդիւնք
18 կ'ունենայ : Վասնզի նախ' երբոր
մէկուն կը ժողվուիք եկեղեցւոյն
մէջ , կը լսեմ որ բաժանումներ
կան ձեր մէջը , և ըստ մասին կը
19 հաւատամ : Պետք դի հարկաւ
ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ
պիտի ըլլան , որ ձեր մէջը եղող
20 ընտիրները երեւնան : Ուստի դուք
որ մէկուն կը ժողվուիք , տեսնել
Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ .
21 ինչու որ ուտելու ատենը ամէն մէ-
կը առաջ իր ընթրիքը կ'առնէ .
ու մէկը անօթի կը մնայ , ու մի-
22 սը կը գինովնայ : Միթէ ուտե-
լու ու խմելու համար տուն չու-
նի՞ք , կամ թէ Աստուծոյ եկեղե-
ցին կ'անարգէք , և ամօթով կ'ը-
նէք չքաւորները . ձեզի ի՞նչ ը-
սեմ , ձեզ գովի՞մ . սա բանին
23 մէջ չեմ գովեր : Ինչու որ ես
Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի
ալ աւանդեցի՝ թէ Տէր Յիսուս
իր մատնուած գիշերը հաց առաւ .
24 ու գոհանալով՝ կտրեց ու ըսաւ ,
Առէ՛ք ու կերէ՛ք , սա է իմ մար-
մինս՝ որ ձեզի համար կը կտրուի .
սա ինչպէս ըրէ՛ք զիս յիշելու համար :
25 Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն
ետև ըսաւ ու ըսաւ , Այս գաւա-
թը նոր ուխտ է իմ արիւնովս .
սա ինչպէս ըրէ՛ք քանի անգամ որ խը-
մելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար :
26 Վասն զի քանի անգամ որ սա հա-
ցը ուտէք ու սա գաւաթը խմէք ,
Տէրոջը մահը կը պատմէք , մինչև
27 որ ինքը գայ : Ուստի ով որ սա
հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը
խմէ անարժանաբար , պարտական
պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը : Ուրեմն թող մարդ իր
անձը փորձէ՛ , ու այսպէս ան հացէն
ուտէ և ան գաւաթէն խմէ :
29 Վասն զի ան որ անարժանաբար
կ'ուտէ ու կը խմէ , իր անձին դա-
տապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը
խմէ , ինչու որ Տէրոջը մարմինը
չտրոշէր : Ասոր համար ձեր մէջը 30
շատ հիւանդներ ու տկարագարներ
կան , և շատեր ալ կը նինջնեն :
Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դատէինք 31
չըլլայինք , պիտի չդատուէինք : Հակ 32
երբոր կը դատուինք , Տէրոջմէ կը
խրատուինք , որ աշխարհի հետ չը-
դատապարտուինք : Ուստի իմ 33
եղբայրնե՛ր՝ երբոր միկտեղ կը ժող-
վուիք ուտելու , իրարու սպասե-
ցէ՛ք : Հակ թէ որ մէկը անօթի 34
է , թող իր տանը մէջ ուտէ , որ
չըլլայ թէ դատապարտութեան հա-
մար ժողվուիք : Իսկ ուրիշ բա- 35
ները՝ ինչ եկած ատենս պիտի պա-
տուիրեմ :

ԺԱ . ԺՈ

Հայց հոգևոր պարգևներուն վրա- 1
յով չեմ ուզեր՝ եղբայրնե՛ր ,
որ չգիտցող ըլլաք : Դուք դի- 2
տէք որ երբ հեթանոս էիք , մունջ
կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս
որ կ'առաջնորդուէիք : Ուստի 3
ձեզի կ'իմացընեմ , թէ մէկը
չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խո-
սի՝ ու Յիսուսը նզովեալ կո-
չէ . և մէկն ալ չկրնար Յիսուսը
Տէր կոչել , եթէ ո՛չ Հոգիով
Սրբով : Ու պարգևները զա- 4
նազան են , բայց Նոյն Հոգին
է : Ու պաշտօնները զանազան 5
են , բայց Նոյն Տէրն է : Ու զանազան 6
ներգործութիւնները զանազան են ,
բայց Նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներ-
գործէ ամէնը ամէն բանի մէջ :
Հայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտ- 7
նութիւնը տրուած է օգուտի հա-
մար : Որովհետև մէկուն Հոգիով խօսա- 8
տութեան խօսք տրուած է , ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
կանոնով . Հաւատին հաւատք՝ 9
նոյն Հոգիովը . ուրիշին բժշկու-
թեան պարգևներ՝ նոյն Հոգիովը .
Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ , 10
ուրիշին՝ մարգարէութիւն , ուրի-
շին՝ հոգւոց ընտրութիւն , ուրիշին
զանազան լեզուներ , ուրիշին լե-
զուներու թարգմանութիւն : Հայց 11

Նէրը ուսողները սեղանին հաղորդ
19 են : Արդեօք ի՞նչ կ'ըսեմ , թէ կուռքը բան մըն է , կամ թէ կուռ-
20 պտհուածը բան մըն է : Հապա ա՛ռ ըսի՛ր թէ ան բաները որ հեթա-
նոսները զոհ կ'ընեն , դեւերուն կը զոհեն ու չէ՛ թէ Աստուծոյ . ու
չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հա-
ղորդ ըլլաք : Չէք կրնար խմել Տէ-
րոջը գաւաթը ու դեւերուն գաւա-
21 թը . Չէք կրնար վայելել Տէրոջը սեղանէն ու դեւերուն սեղանէն :
22 Նախանձի՞ գրգռենք Տէրը , միթէ մենք անկէ զօրաւոր ենք :

23 Ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինձի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան շինութիւն կ'ը-
24 նէ : Ըրլայ որ մէկը դէպ՚ի իր ան-
ձին չափ՚ը փնտռէ , հապա իր
25 ընկերին ալ : Ամէն ինչ որ ըս-
պանդանոցին մէջը կը ծախուի՝ կե-
րէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք
26 խղճմտանքի համար . Ինչու որ եր-
կիրը իր լիութեամբը Տէրոջն է :
27 Իսկ թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ հրաւիրէ , և ուզէք երթալ , ամէն ինչ որ առջևնիդ դրուի՝ կերէք , ու քննութիւն մի՛
28 ընէք խղճմտանքի համար : Հապա թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Այսիկայ կուռքի զոհուած է , ան ապրնէը իրեն համար որ յայտնեց , ու խղճ-
29 մտանքի համար մի՛ ուտէք . Ասկայն խղճմտանք կ'ըսեմ՝ չէ՛ թէ ձերը , հապա ընկերինը : Ասկայն ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն . Թէ որ ես շնորհակալութեամբ կը վայելեմ , ինչո՞ւ հայհոյուիմ , որուն համար
31 որ կը գոհանամ : Արդ թէ ուտէք թէ խմէք և թէ ինչ գործ որ ընէք , ամէն բան Աստուծոյ փառքին համար
32 ըրէք : Պատճառ մի՛ եղէք , ո՛չ Հրեաներուն , ո՛չ հեթանոսներուն և ո՛չ Աստու-
33 ծոյ եկեղեցիին . Ինչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ'ըլլամ , ու չեմ փնտռեր իմ անձիս օգուտը , հապա շատերունը՝ որ փրկուին :

ԳԼ . ԺԱ

Ինծի նմանող եղէք , ինչպէս որ 1
ես ալ Քրիստոսի : Արդ ձեզ 2
կը գովեմ՝ ետ ըզայրենը , որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք , ու ա-
պրպարածներս կը բռնէք՝ ինչպէս որ ես ձեզի աւանդեցի : Հայց կ'ու- 3
զեմ որ դիտնաք թէ ամէն էրիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է , ու կնկանը գլուխը՝ էրիկ մարդը , և Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած : Ա- 4
մէն էրիկ մարդ որ գլուխը գոց աղօթքի կը կայնի կամ մարգա-
բէութիւն կ'ընէ , անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը : Իսկ ամէն կնիկ որ 5
գլուխը բաց աղօթքի կը կայնի , կամ մարգարէութիւն կ'ընէ , ան-
պատիւ կ'ընէ իր գլուխը . Ինչու որ մի և նոյն բան է ածիլուած պէս թէ ածիլուած էր : Վասն զի թէ 6
որ կնիկը չծածկուիր , թող իր մազերն ալ կտրէ . Հապա թէ որ ամօթ է կնկան մը իր մազերը կտրել կամ ածիլուիլ , թող ծած-
կուի : Էրիկ մարդու պէտք չէ իր 7
գլուխը ծածկել , ինչու որ Աստու-
ծոյ պատկերը ու փառքն է . բայց կնիկը էր էրկանը փառքն է : Վասն 8
զի չէ՛ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է , հապա կնիկը՝ էրիկ մարդէն : Ան- 9
ջու որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ կնկանը համար , հապա կնիկը՝ էր-
կանը համար : Այս պատճառով պէտք 10
է որ կնիկը իր գլխուն շուք դնէ հրեշտակներուն համար : Հայց ո՛չ 11
կնիկը առանց էրիկ մարդու կ'ըլլայ , ու ո՛չ էրիկ մարդը առանց կնկան՝ Տէրոջմով : Վասն զի ինչպէս որ 12
կնիկը էրիկ մարդէն է , անանկ ալ էրիկ մարդը կնկան միջոցով , բայց ամէնը Աստուծմէ : Դուք ձեզմէ՛ 13
դատեցէք . կը վայլե՞ կնիկ մարդու գլուխը բաց աղօթքի կայնիլ Աստուծոյ առջևը . Չէ՞ որ բնու- 14
թիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի որ էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մազերով է , իրեն անարդանք է . Հայց կնիկը թէ որ երկար մազերով 15
է , իրեն փառք է . ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են

աս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը
ներգործէ, և ամէն մէկուն զատ
զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ։
12 Վասնզի ինչպէս որ մարմինը մէկ
է ու շատ անդամներ ունի, և ան
մարմինին բոլոր անդամները որ շատ
են՝ մէկ մարմին են, անանկ ալ
13 Քրիստոս։ Ինչու որ մենք ա-
մէնքս մէկ Հոգիով մէկ մարմին
ըլլալու մկրտուեցանք, թէ Հը-
բեաներ, թէ Հեթանոսներ, թէ
ծառաներ, թէ ազատներ, և ա-
մէնքս ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք։
14 Ինչու որ մարմինը մէկ անդամ մը
15 չէ, հապա շատ։ Թէ որ ոտքը
ըսէ, Որովհետև ես ձեռք չեմ՝
մարմինէն չեմ, չէ թէ անով ան
16 մարմինէն չէ։ Ու թէ որ ականջը
ըսէ, Որովհետև ես աչք չեմ՝ մար-
մինէն չեմ, չէ թէ անով ան մար-
17 մինէն չէ։ Թէ որ բոլոր մարմի-
նը աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ւր պիտի
ըլլար. և թէ որ բոլորը լսելիք
ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար հոտոտե-
18 լիքը։ Հայց հիմա Աստուած ան-
դամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը
մարմինին մէջ, ինչպէս որ ինքը
19 ուզեց։ Հապա թէ որ ամէնը
մէկ անդամ ըլլար, մարմինը ո՞ւր
20 պիտի ըլլար։ Հայց հիմա ան-
դամները շատ են, ու մարմինը՝
21 մէկ։ Աչկընար աչքը ըսել ձեռ-
քին թէ Դուն ինծի պէտք չես.
և ո՛չ դարձեալ գլուխը ոտքերուն
22 թէ Ինծի պէտք չէք։ Անանկնիւ
մարմնոյն ան անդամները որ շատ
տկար կ'երեւնան, աւելի հարկա-
23 ւոր են. Ու մարմնոյն ան մասերը
որ յաւէտ անպատիւ ըլլալ կը
սեպնենք, անոնց վրայ աւելի պա-
տիւ կը դնենք. ու ամօթով մեր
անվայելուչ անդամները աւելի վա-
24 յելուչութիւն ունին։ Ու մեր վայե-
լուչ անդամներուն բան մը պէտք
չէ. բայց Աստուած մարմինը
բարեխառնեց, ու պակասութիւն
ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ,
25 Որպէս զի մարմնոյն մէջ երկպա-
ռակութիւն չըլլայ, հապա անդամ-
ները մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ։ Ու թէ որ մէկ
անդամը նեղութիւն քաշէ, բոլոր
անդամները կը նեղին անոր հետը.
և թէ որ փառաւորի մէկ անդամը,
բոլոր անդամները կ'ուրախանան
անոր հետը։ Արդ դուք Քրիս- 27
տոսի մարմինն էք, ու մասնաւո-
րապէս անոր անդամները։ Ու 28
Աստուած եկեղեցիին մէջը դրաւ մէկ
քանիները, նախ՝ առաքեալներ,
երկրորդ՝ մարգարէներ, երրորդ՝
վարդապետներ, ետքը հրաշքներ,
ետքը բժշկութիւններու պարգև-
ներ, օգնութիւններ, կառավա-
րութիւններ, լեզուներու տեսակ-
ներ։ Միթէ ամէնը առաքեալ- 29
նե՞ր են. միթէ ամէնը մարգարէ-
նե՞ր են. միթէ ամէնը վարդա-
պետնե՞ր են. միթէ ամէնը հրաշք-
նե՞ր են. Միթէ ամէնը 30
բժշկութեան պարգևնե՞ր ունին.
միթէ ամէնը լեզունե՞ր կը խօսին.
միթէ ամէնը թարգմանութի՞ւն
կ'ընեն։

Հայց դուք նախանձաւո՛ր եղէք 31
ան շնորհքներուն որ լաւագոյն են.
և ես՝ ալ աւելի ուղիղ ճամբայ մը
կը ցուցընեմ ձեզի։

ԺԳ. ԺՈՂ

Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն 1
լեզուները խօսիմ՝ և սէր չու-
նենամ, ես ձայն տուող պղինձի
պէս եղայ, կամ ղնղղացող ծնծղա-
ներու պէս։ Ու թէ որ մարգա- 2
րէութիւն ունենամ, ու հասկընամ
ամէն խորհուրդները ու ամէն գի-
տութիւնը, և թէ որ ունենամ
ամէն հաւատքը մինչև լեռները տե-
ղահանելու, ու սէր չունենամ,
ոչինչ եմ։ Ու թէ որ իմ բոլոր 3
ստացուածքս աղքատներո՛ւն կեր-
ցընեմ, ու իմ մարմինս այրուելու
տամ, և սէր չունենամ, օգուտ մը
չեմ ունենար։ Սէրը երկայնամիտ 4
է, քաղցր է. սէրը չնախանձիր,
սէրը չպարծենար, չհպարտանար,
Չնվաչել վարմունք չունենար, իրե- 5
նը չփնտռեր, բարկութեան չը-
գրգռուիր, չարութիւն չխորհիր,
Անիրաւութեան վրայ չնեղար, 6
հապա ճշմարտութեան խնդակից

7 կ'ըլլայ , Ամէն բանի կը դիմանի , ամէն բանի կը հաւատայ , ամէն բանի կը յուսայ , ամէն բանի կը
8 համբերէ : Սէրը բնաւ չի դիպար . բայց թէ որ մարգարէութիւններ ըլլան՝ պիտի խափանին , թէ որ լեզուներ՝ պիտի դադարին , թէ որ
9 գիտութիւն՝ պիտի խափանի : Վասն- զու որ չատէն քիչը գիտենք՝ ու չատէն քիչը կը մարգարէանանք .
10 Բայց երբոր կատարեալը գայ , ան ատենը չատէն քիչը պիտի խափա-
11 նի : Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս կը խօսէի , տղայի պէս կը խորհէի , տղայի պէս համարատ ունէի . բայց երբոր այր եղայ , տղայութեան բա-
12 ները մէկդի ձգեցի : Վասնզի հի- մա մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը տեսնենք անյայտ կերպով , բայց ան ատենը երես առ երես . հիմա շա- տէն քիչ մը տեղեակ եմ , բայց ան ատենը անանկ պիտի ճանչնամ՝
13 ինչպէս որ ճանչցուեցայ : Հիմա հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր , ասոնք իրիքը , ու ասոնց մեծագոյնը սէրն է :

Ա. ԿՈՐ. ԺԴ

1 Հետեւեցէք սիրոյ , ու հոգեւոր պարգեւներուն նախանձաւոր եղէք , մանաւանդ մարգարէութիւն
2 ընելու : Վասն զի ան որ օտար լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոց կը խօսի , հապա Աստուծոյ . ինչու որ մէկը չկայ որ իմանայ , բայց անիկայ հոգիով խորհուրդներ կը
3 խօսի : Ասկայն ան որ կը մարգարէանայ , մարդոց կը խօսի՝ շինուելիւն ու յորդորանք և մխիթա-
4 րութիւն պատճառ : Ան որ օտար լեզուով կը խօսի , իր անձին շինուելիւն կ'ընէ . ու ան որ կը մարգարէանայ , եկեղեցւոյն շինուելիւն
5 կ'ընէ : Կ'ուզեմ որ դուք ամէնդ լեզուներ խօսիք , բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն ընէք , ինչու որ աւելի աղէկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ , քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի . միայն թէ թարգմանէ ըլլայ , որ եկեղեցին շինուելիւն առնէ :

6 Իսկ հիմա եղբայրնե՛ր՝ թէ որ ես ձեզի դամ լեզուներ խօսելով , ի՞նչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի կամ յայտնութեամբ , կամ գիտութիւնով , կամ մարգարէութիւնով , կամ վարդապետութիւնով :
7 Իսկ ձայն տուող անկենդան բաները անդամ , թէ սրինգ և թէ քնար , եթէ ձայներու զանազանութիւն չընեն , ի՞նչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով կամ քնարով ածուածը :
8 Վասնզու որ եթէ փողն ալ անորոշ ձայն հանէ , ո՞վ պիտի պատրաստուի պատերազմի :
9 Ասանկ ալ դուք թէ որ լեզուով բացայայտ խօսք չղրուցէք , խօսուածը ինծո՞ր պիտի հասկըցուի . ինչու որ օդին խօսողներ պիտի ըլլաք :
10 Հիմա աշխարհի մէջ այնքան տեսակ ձայներ կան , և անոնց մէկը առանց նշանակութեան չէ :
11 Ուստի թէ որ ան ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ , ես խօսողին բարբարոս մը պիտի ըլլամ , խօսողն ալ ինծի
12 բարբարոս մը պիտի ըլլայ : Ասանկ ալ դուք որովհետեւ հոգեւոր պարգեւներու նախանձաւոր էք , եկեղեցւոյն շինութեանը համար խնդրեցէք որ աւելնաք նոյն պարգեւները :
13 Ասոր համար ան որ օտար լեզուով կը խօսի , աղօթք թող ընէ որ թարգմանէ ալ :
14 Վասնզի թէ որ ես աղօթք ընեմ օտար լեզուով , իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ , բայց միտքս անպտուղ է :
15 Ուրեմն ի՞նչ է . աղօթք ընեմ հոգիով , աղօթք ընեմ մտաւութեամբ ալ . սաղմոս երգեմ հոգիով , սաղմոս երգեմ մտաւութեամբ ալ :
16 Ապա թէ չէ՝ թէ որ դուն հոգիով օրհնութիւն ընես , անիկայ որ տեղւոյն տեղ կայներ է՝ ինծո՞ր Ամէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալուդ առնդ . ինչու որ ան քու ըրածդ չի մանար :
17 Որ թէպէտ դուն աղէկ գոհութիւն կ'ընես , բայց միւսը շինութիւն չառներ :
18 Սուրմէ կը գոհանամ որ ձեր ամենէն աւելի լեզուներով կը խօսիմ .
19 Բայց եկեղեցւոյն մէջ կ'ուզեմ հինգ խօսք մտաւութեամբս

խօսիլ , որ ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ , քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լեզուով :

20 Եղբայրնե՛ր՝ միտքով տղայ մի՛ ըլլաք , հապա չարութիւն ջնջուածքի տղայ եղէք , ու միտքով չափահաս եղէք : 21 Օրէնքին մէջ գրուած է թէ Օտար լեզուներով ու օտար շրթունքներով ատ ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ , սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պիտի 22 չընեն , կ՚ըսէ Տէրը : Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ չէ թէ հաւատացեալներուն , հապա անհաւատներուն , բայց մարգարէութիւնը չէ թէ անհաւատներուն , 23 հապա հաւատացեալներուն : Ուրեմն թէ որ բոլոր եկեղեցին մէկտեղ գայ , ու ամէնն ալ օտար լեզուներով խօսելու ըլլան , և հոն մտնեն ոգեհաներ կամ անհաւատներ , պիտի չըսե՞ն թէ դուք խենթեցեր էք : 24 Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան , ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ ոգեհ մը մտնէ , ամէնէն ալ կը յանդիմանուի , ամէնէն ալ կը 25 քննուի , Ու անոր սրտին ծածուկ բաները յայտնի կ՚ըլլան . և այսպէս երեսի վրայ իյնած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ , ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր մէջն է :

26 Ուրեմն ի՞նչ է եղբայրնե՛ր . երբոր մէկտեղ կը ժողվուիք , ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի , վարդապետութիւն ունի , լեզու ունի , յայտնութիւն ունի , թարգմանութիւն ունի . ամէնը շինութեան 27 համար թող ըլլայ : Թէ որ մէկը օտար լեզու կը խօսի , երկու հոգի , և թէ շատը՝ իրիք երեք ըլլան , և ան ալ մէկիկ մէկիկ , ու մէկը թող 28 թարգմանէ : Իսկայց թէ որ թարգմանող չըլլայ , եկեղեցւոյն մէջ լուռ թող կենայ , և ինքնիրեն ու Աստուծոյ թող խօսի : 29 Իսկ մարգարէները երկու կամ իրիք հոգի թող խօսին , ու միւսները թող քննութիւն ընեն : 30 Հապա թէ որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան յայտնուելու ըլլայ , առաջինը թող լռէ : 31 Ինչու որ ամէնդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ , որ ամէնն ալ սորվին ու ամէնն ալ մխիթարուին : 32 Ու մարգարէներուն հոգիները մարգարէներուն հնազանդ են : 33 Ինչու որ Աստուած խռովութեան Աստուած չէ , հապա խաղաղութեան , ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջը :

34 Ձեր կիներդ եկեղեցիներուն մէջ լուռ կենան , ինչու որ անոնց հրաման չկայ խօսելու , հապա հնազանդ ըլլալու , ինչպէս որ օրէնքն ալ կ՚ըսէ : 35 Իսկայց թէ որ բան սորվիլ կ՚ուզեն , տունը իրենց էրիկներուն թող հարցընեն . քանզի կիներուն անվայել է եկեղեցւոյ մէջ խօսիլը : 36 Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ , կամ թէ միայն ձեզի՞ հասաւ : 37 Թէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ է , կամ հոգևոր , թող հասատատ գիտնայ թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը պատուէրներն են . 38 Իսկայց թէ որ մէկը ոգեհ է , թող ոգեհ ըլլայ : 39 Ուստի եղբայրնե՛ր՝ մարգարէութիւն ընելու նախանձաւո՛ր եղէք , ու լեզուներ խօսիլն ալ մի՛ արգիլէք : 40 Իսկ ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ :

ԺԵ . ԺԱ

1 Եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կ՚իմացընեմ ան աւետարանը որ ես ձեզի քարոզեցի , որ նաև ընդունեցիք ու անոր վրայ հաստատուած էք . 2 Որով կը փրկուիք ալ , թէ որ ամուր բռնէք ան խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի , միայն եթէ պարապ տեղը հաւատացած չէք : 3 Ինչու որ պինտառաջ ես ձեզի աւանդեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ընդունեցի , թէ Քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ գիրքերուն ըստ հոգւոյն համեմատ , 4 Ու թէ թաղուեցաւ ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ գիրքերուն ըստ հոգւոյն համեմատ . 5 Ու թէ երևցաւ Կեփասին , ու հետը տասնեւերկուքին . 6 Ետքը հինգ հարիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ

երկցաւ , որոնցմէ չատերը միջնէ հիմա կան , և ամենք ալ ննջեցին .
7 Ո՚ւ եղբօր երկցաւ Եակոբոսին , եւ
8 զբ բոլոր առաքեալներուն : Այն-
9 նէն եղբօր որպէս թէ վիժածի մը՝ ինձի ալ երկցաւ : Վասն զի ես առաքեալներուն ամենէն լինելիս եմ , որ արժանի ալ չեմ առաքեալ բառուելու , ինչու որ Աստուծոյ եկե-
10 ղեցին հալածեցի : Այլայն թէ Աստուծոյ շնորհօքն եմ՝ ինչ որ եմ . և անոր շնորհքը որ իմ վրաս է , պարապ քան չը երեցաւ , հապա ես անոնց ամենէն աւելի աշխատեցայ . և չէ թէ ես , հապա Աստուծոյ շը-
11 նորհքը որ իմ հետս կը : Ուստի թէ ես և թէ անոնք ասանկ կը քա-
12 րոզենք , ու դուք ասանկ հաւատա-
ցիք :
Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը քարոզուի որ մեռելներէն յարու-
13 թիւն առած է , ի՞նչպէս ձեզմէ մէկ քանիներդ կ՚ըսեն թէ Մե-
14 ռելոց յարութիւն չկայ : Թէ որ մեռելոց յարութիւն չկայ , ուրեմն Քրիստոս ալ յարութիւն առած
15 չէ . Ա՛ւ թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած չէ , ուրեմն մեր քա-
16 րոզութիւնը պարապ է , ու ձեր հաւատքն ալ պարապ է . Ա՛ւ մենք ալ Աստուծոյ սուտ վկաները գըտնուած կ՚ըլլանք . որովհետև Աստուծոյ համար վկայութիւն տուինք թէ Հոգը Ջ-ԷՆԷՐՆ յարուցց Քրիստոսը . որ իրաւ չյարուցց զանիկայ , թէ որ մեռելները յարութիւն
17 չեն առներ . Վասնզի թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ , Քրիստոս ալ յարութիւն առած
18 չէ . Ա՛ւ թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած չէ , ձեր հաւատքը պարապ է , ըո տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն էք . Նոյնպէս ալ Քրիստոսով ննջողները կորսուած
19 են : Թէ որ միայն աս կեանքիս համար Քրիստոսի յուսացած ենք , մենք բոլոր մարդիկներէն աւելի
20 խղճալի ենք : Այլայն հիմա Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած
21 է՝ ննջեցեալոց առջի պտուղը : Վասնզի որովհետև մարդով եղաւ մահը , մարդով ալ մեռելոց յարութիւնը :
22 Ա՛սան որ ինչպէս որ Ադամով ա-մենը կը մեռնին , անանկ ալ Քրիս-տոսով ամենը կենդանի պիտի
23 ըլլան . Հայց ամէն մէկը իր կար-գովը , առջի պտուղը Քրիստոս , ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալս-
24 տեանը . Ընկէ ետև՝ ջ-էջ վախ-ճանը , երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռ-քը , երբոր խափանէ ամէն իշխա-նութիւնը և ամէն պետութիւնը
25 ու զօրութիւնը : Ինչու որ անոր պէտք է թագաւորութիւն ընել , մինչև որ բոլոր թշնամիները իր
26 ոտքերուն տակը դնէ : Ա՛խրջին թշնամին որ պիտի խափանի , մահ է . վասն զի ԱՅՆՏԸ Ի ԲՈՒՆ անոր ոտքերուն տակը ՀԱ-ՂԱՆԵՑՈՒՑ . Հայց երբոր կ՚ըսէ
27 թէ ԱՅՆ բան անոր Հաղանգած է , յայտնի է թէ բաց ի անկէ որ
28 ամենը անոր Հաղանգեցուց : Ու երբոր ամենը անոր Հաղանգ ըլլայ , ան առենը Որդին ինքն ալ պիտի Հաղանգի անոր , որ իրեն Հաղան-գեցուց ամենը , որպէս զի Աստուած ըլլայ ամենը ամէն բանի մէջ :
29 Հապա թէ չէ , ի՞նչ պիտի ընեն անոնք որ մեռելներուն համար կը մկրտուին , թէ որ մեռելները ըս-պասու յարութիւն չառնեն . ինչ-ու ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին .
30 Ինչու համար մենք ալ վտանգի
31 մէջ կը մտնենք ամէն ժամ : Ա՛յոյ կը բերեմ ան պարծանքը՝ որ ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Հիսուս մեր Տէրոջմով , որ ես ամէն օր կը
32 մեռնիմ : Թէ որ Էփեսոսի մէջ մարդոյ նման գազաններու հետ մարտնչեցայ , ի՞նչ օգուտ է ինծի , թէ որ մեռելները յարութիւն չառ-նեն . ուտենք ու խմենք , ինչու որ վաղը կը մեռնինք :
33 Մի խաբուիք . չար ընկերակցութիւնները աղէկ
34 բարքը կ՚ապականեն : Բդեացու-բարքը կ՚ապականեն : Բդեացու-մեցէք , ու մեղք մի գործէք , ինչու որ Հեղ ոմանք Աստուծոյ գիտութիւնը չու-նին . ձեզ ամչցընելու համար կը ըսեցի :

35 Նայց պիտի ըսէ մէկը թէ Ան-
տո՛ր մեռնելները յարութիւն կ'առ-
նեն, կամ թէ ինչ մարմնով կու
36 գան: Ա՛նմիտ՝ դուն անիկայ որ
կը սերմանես, թէ որ չմեռնի՝ կեն-
37 դանանար. Ու ան որ կը սերմա-
նես, չէ՛ թէ ան մարմինը որ պիտի
բուսնի՝ կը սերմանես, հապա մերկ
հատ մը թէ ցորենի ըլլայ և թէ
38 մէկ ուրիշ սերմ. Ու Աստուած
անոր մարմին կու տայ ինչպէս որ
կ'ուզէ, և ամէն մէկ սերմին իր
39 յարմար մարմինը: Ամէն մարմին
մէկ մարմին չէ՛, հապա մարդոց
մարմինը ուրիշ է, ու անասնոց
մարմինը ուրիշ, ձուկերունն ալ
ուրիշ, և թռչուններունը ուրիշ:
40 Երկնաւոր մարմիններ ալ կան,
երկրաւոր մարմիններ ալ. բայց
երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է,
41 ու երկրաւորներունը ուրիշ: Ար-
եւուն փառքը ուրիշ է, ու լուսնին
փառքը ուրիշ, և աստղերուն
փառքը ուրիշ. ու մէկ աստղը
միւս աստղէն տարբեր է փառքով:
42 Նոյնպէս ալ է մեռելոց յարութիւ-
նը. Տկրտինը ապականութիւնով կը
սերմանուի, ու անապականութիւ-
43 նով յարութիւն կ'առնէ. Անար-
գութիւնով կը սերմանուի, ու
փառքով յարութիւն կ'առնէ. տը-
կարութիւնով կը սերմանուի, ու
զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ.
44 Կը սերմանուի հոգեւոր մարմին, և
յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր մար-
մին. հոգեւոր մարմին կայ, հո-
45 գեւոր մարմին ալ կայ: Ինչպէս
գրուած է, Առջի մարդը Ադամ
կենդանի հոգի եղաւ, վերջի Ադա-
46 մը՝ կենդանարար հոգի: Նայց չէ
թէ առաջ հոգեւորը, հապա հոգե-
47 կանը, ու ետքը հոգեւորը. Առջի
մարդը երկրէն է՝ հողեղէն, երկ-
րորդ մարդը՝ Տէր է՝ երկինքէն:
48 Ինչպէս էր հողեղէնը, անանկ ալ
հողեղէններն ալ. ու ինչպէս երկնա-
ւորը, անանկ ալ երկնաւորներն ալ.
49 Ինչպէս որ հողեղէնին կերպա-
րանքը հագեր ենք, երկնաւորին
կերպարանքն ալ պիտի հագնինք:
50 Նայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրնե՛ր, որ
մարմին ու արիւն Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը չեն կրնար ժա-
ռանգել. ոչ ալ ապականութիւ-
նը կը ժառանգէ անապականու-
թիւն:

51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը գը-
րուցեմ. ամէնքս պիտի չննջենք,
բայց ամէնքս ալ պիտի փոխուինք,
52 Անկարծակի աչք գոցել բանալու
մէջ՝ վերջին փողին հնչելուն ատե-
նը, որովհետև փողը պիտի հնչէ,
ու մեռելները յարութիւն պիտի
առնեն առանց ապականութեան,
53 և մենք ալ պիտի փոխուինք: Ա-
սըն զի պէտք է որ աս ապական-
նացու մարմինը անապականու-
թիւն հագնի, ու աս մահկանացուս ան-
մահութիւն հագնի: Նայց երբոր
54 աս ապականացու մարմինը անապա-
կանութիւն հագնի, և աս մահ-
կանացուս անմահութիւն հագնի,
ան ատենը պիտի կատարուի ան
խօսքը որ գրուեցաւ թէ Մահը
յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ:
55 Ո՞ւր է ո՛վ մահ՝ քու խայթոցդ,
ո՞ւր է ո՛վ դերեզման՝ քու յաղ-
թութիւնդ: Մահին խայթոցը
56 մեղքն է, ու մեղքին զօրէ՝ օրէնքը:
57 Նայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ
մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով:
58 Ուստի իմ սիրելի եղբայրնե՛ր՝
հաստատ եղէք, անշարժ կեցէ՛ք և
ամէն ատեն աւելցէ՛ք Տէրոջը գոր-
ծին մէջ, գիտնալով որ ձեր աշ-
խատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով:

ԺԶ. ԺՕ.

1 Նայց սուրբերուն համար ողոր-
ման ընէ ժողվելու վրայով, ինչպէս
որ պատուէր տուի Գաղատացւոց
եկեղեցիներուն, դուք ալ անանկ
ըրէք: 2 Ամեն մէկշաբթի օրերը
ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը թող
դիզէ ինչ որ կը յաջողի, Որ չըլ-
3 լայ թէ երբոր գամ, ան ատենը
ժողովումներ ըլլան. ու երբոր
գամ, որոնց որ դուք հաճիք,
ես զանոնք թուղթերով պիտի
խրկեմ՝ ձեր պարգևները Երուսա-

զէմ տանելու ։ Եւ թէ որ իմ
երթալս ալ արժան սեպուի , իմ
5 հետս թող երթան ։ Ասկայն ես
ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդո-
նիայէն անցնիմ ։ (քանզի Մակե-
6 դոնիայէն կ'անցնիմ ։) Եւ կարելի
է որ ձեր քովը մնամ , կամ ձմեռն
ալ անցընեմ ։ որ դուք ինս ճամբայ
դնէք , ուր որ ես պիտի երթամ ։
7 Քանզու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա
հարևանցի մը տեսնել , բայց յոյս
ունիմ որ տաճն մը ձեր քովը կե-
նամ , թէ որ Տէրը հրաման տայ ։
8 Սակայն Հնդ ես Հփեսոս պիտի
9 մնամ մինչև Պենտէկոստէ ։ Քանզու
որ բնծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ
մը բացուած է , ու շատ հակա-
ռակորդներ կան ։
10 Երբ թէ որ Տիմոթէոսը գայ ,
նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի
ըլլայ ։ քանզի անիկայ Տէրոջը գոր-
ծը կը գործէ , ինչպէս որ ես ալ ։
11 Ուստի չըլլայ որ մէկը անիկայ ար-
համարհէ , հապա խաղաղութեամբ
անիկայ ճամբայ դրէք , որ ինծի
գայ ։ քանզու որ անոր կը սպասեմ
12 եղբայրներով մէկտեղ ։ Իսկ Ա-
պողոս եղբօրը համար , շատ աղա-
չեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրնե-
րուն հետ մէկտեղ ։ ու բնաւ կամք
չունեցաւ որ հիմա գայ , բայց պիտի
գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ ։

Երբեմն կեցէք , հաւատքի մէջ 13
հաստատ կեցէք , ժիր եղէք , զօ-
րացէք ։ Ձեր ամեն բաները սի- 14
րով ըլլայ ։

Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրնե՛ր , 15
(գիտէք դուք Ստեփաննասին ըն-
տանիքը թէ Աքայիայի առջի պը-
տուղն է , ու անձնվիրութեան
սպասաւորութեանը նուիրեցին ։)
Որ դուք ալ այսպէս հնազանդ ըլլաք 16
և ամենուն որ դէմ հիմք մէկտեղ
կը գործէ ու կ'աշխատի ։ Ուրախ 17
եմ ես Ստեփաննասին ու Փորտու-
նատոսին ու Աքայիկոսին գալուն
վրայ , որ ձեր պակսութիւնը անոնք
լեցուցին ։ Քանզի հանգստացու- 18
ցին իմ հոգիս ու ձերը ։ ուստի ա-
նանկներուն ճանչցէք ։

Խարև կ'ընեն ձեզի Ասիայի եկե- 19
ղեցիները ։ շատ խարև կ'ընեն ձեզի
Տէրոջմով Ակիւզաս ու Պրիսկիլ-
լա՝ իրենց տանը մէջի եկեղեցիով
մէկտեղ ։ Խարև կ'ընեն ձեզի բո- 20
լոր եղբայրները ։ բարև տուէք ի-
րարու սուրբ համբուրով ։

Ես բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին 21
է ։ Թէ որ մէկը Տէր Յիսուս 22
Քրիստոսը չսիրեր , նզովեալ ըլլայ՝
Էրէ մեր Տէրը գայ ։ Տէր Յիսուս 23
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ։
Իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ 24
Քրիստոս Յիսուսով ։ Ամէն ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԸՆ ԿՈՐՆԹՈՍԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրի-
ստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը , ու
Տիմոթէոս Դէ եղբայրը ։ Կորնթո-
սի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին ,
և բոլոր Աքայիայի մէջ եղող ա-
2 մէն սուրբերուն ։ Շնորհք և խա-
ղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն ։

Օրհնեալ ըլլայ Աստուած ու մեր 3
Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը ,
գթութեանց Հայրը և ամեն մխի-
թարութեան Աստուածը ։ Ան որ 4
մեզ կը մխիթարէ մեր ամեն նե-
ղութիւններուն մէջ , որ մենք կա-
րող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ

ամէն նեղութիւններու մէջ են , ան
միխիթարութիւնով՝ որով մենք Ա-
5 ստուծմէ կը միխիթարուինք : Վասն-
զի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչա-
րանքները մեր վրայ շատ եղան ,
նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր
միխիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ :
6 Եւ թէ՛ նեղութիւն քաշենք , ձեր
միխիթարութեանը ու փրկութեանը
համար է , և թէ միխիթարուինք ,
ձեր միխիթարութեանը ու փրկու-
թեանը համար է , որ կը յաջողի
համբերելով ան չարչարանքներուն՝
որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք .
7 Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի
համար , ինչու որ գիտենք թէ ին-
չոր որ չարչարանքներուն հաղորդ
էք , անանկ ալ միխիթարութեանը
8 հաղորդ ըլլաք : Ալ ան կ'ախայի
մէջ մեզի պատահած նեղութիւն-
ներուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չը-
գիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ , թէ
մեր կարողութենէն շատ աւելի ծան-
րաբեռնեցանք , մինչև որ կեանքեր-
9 նուս ալ անյոյս եղանք : Հապա մա-
հուան վճիռը մենք վրանիս պահե-
ցինք , որ ինքզինքնուս չապաւինինք ,
հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը
10 յարուցանէ . Ին իրեն անանկ մեծ
մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ .
11 Ին ալ կը յուսանք թէ տակաւին
պիտի փրկէ , մեզի համար ձեր ըղձ
աղօթքին օգնականութիւնովը . որ
շատերուն ազդեցին պատճառովը մե-
զի եղած շնորհքին համար՝ շատե-
րէն գոհութիւն տրուի մեզի հա-
մար :
12 Ինչու որ մեր պարծանքը սա է ,
մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ թէ
մենք Աստուծոյ սրտին պարզամտու-
թեամբ ու անկեղծութեամբ , և
չէ՛ թէ մարմնաւոր իմաստութիւ-
նով մը , հապա Աստուծոյ շնորհ-
քովը աշխարհի մէջ վարուեցանք ,
13 բայց աւելի դէպ՝ ի ձեզի : Վասն-
զի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի ,
հապա ան որ դուք կը կարդաք ու
կը ճանչնաք . և կը յուսամ թէ
14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք . Ինչ-
պէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ ,
որ ձեր պարծանքն ենք , ինչոր որ
դուք ալ մերը , Տէր Յիսուսի օ-
րը :
15 Եւ ասով վստահութիւնով կ'ու-
զէի առաջ ձեզի գալ , որ դուք
երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք .
16 Եւ ձեզմէ անցնիլ դէպ՝ ի Մակե-
դոնիա , և դարձեալ Մակեդոնիա-
յէն ձեզի գալ , ու ձեզմէ ճամբայ
դրուիլ դէպ՝ ի Հրէաստան : Ասա-
17 տի ասոր որ ես մտածեցի , միթէ թե-
թեւութիւնո՞վ շարժեցայ . կամ թէ
ան որ ես կը խորհիմ , մարմնաւորա-
պէ՞ս կը խորհիմ , որ իմ կողմա-
նէս այո՛ այո և ո՛չ ոչ ըլլայ : Ա-
18 կայն հաւատարիմ է Աստուած ,
որ մեր խօսքը ձեզի որ հասաւ ,
այո՛ և ո՛չ չէր : Ինչու որ Աստու-
19 ծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս՝ որ
մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ ,
(ինձմով և Սիղուանոսով ու Տի-
մոթէոսով ,) այո՛ և ո՛չ չեղաւ ,
հապա իր մէջը եղաւ այոն . Վասն-
20 զի որչափ որ Աստուծոյ խոստումնե-
ները կան , իր մէջը Այո՛ են , ու իր
մէջը Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին
համար մեր ձեռքովը : Հապա ան
21 որ մեզ ձեզի հետ միասին Քրիս-
տոսով հաստատեց , ու մեզ օծեց ,
Աստուած է . Ին մեզ կնքեց ալ ,
22 և Հոգին տուաւ՝ մեր սրտերուն մէջը
սեպհական գրաւը մեր
23 Հապա ես զԱս-
տուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս ,
որ ձեզ խնայելուս համար տակաւին
Կորնթոս չեկայ . ոչխար չէ՛ թէ
ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապե-
տենք , հապա գործակից ենք ձեր
ուրախութեանը . ինչու որ դուք
հաւատքով կը կենաք :

Գ Լ . Ո

1 Սակայն ես ինծմէ սա որոշեցի , որ
նորէն տրտմութիւնով չգամ ձե-
2 զի : Ինչու որ եթէ ես ձեզ տրըտ-
մեցընեմ , ալ ո՞վ է որ զիս պիտի
ուրախացընէ , թէ չէ ան՝ որ ինծմէ
3 կը տրտմի : Եւ սա գրեցի , որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ տրտմու-
թիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից
որ պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ .
քանզի ձեր ամենուն վրայ վստահ
եմ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր

ԳԼ. Գ

1 Կը սկսի՞նք նորէն անձերնիս յանձն
ընել. կամ թէ ոմանց պէս
պէ՞տք է մեզի յանձնաբարութեան
թուղթեր ձեզի, կամ ձեզմէ։
2 Հապա մեր թուղթը դուք էք
մեր սրտերուն մէջը գրուած, ճանչ-
ցուած ու կարդացուած ամէն մար-
դերնէրէն. 3 Յայտնի ըլլալով որ
դուք Քրիստոսի թուղթն էք մեր
սպասաւորութիւնովը, չէ թէ մե-
լանով գրուած, հապա կենդանի
Աստուծոյ Հոգիովը, չէ թէ քա-
րեղէն տախտակներու վրայ, հապա
սրտին մարմնեղէն տախտակներուն
վրայ։ 4 Ու ասանկ վստահութիւն
ունինք մենք Աստուծոյ վրայ Քրիս-
տոսի ձեռքովը. 5 Ոչ թէ մենք ինքն-
իրենիս բաւական ենք բան մը
խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ, հա-
պա մեր բաւականութիւնը Աս-
տուծմէ է. 6 Որ մեզ բաւական ալ
ըրաւ նոր կտակարանին պաշտօնեա-
ներ ըլլալու՝ չէ թէ գիրին, հապա
հոգիին. ինչու որ գիրը կը սպան-
նէ, բայց հոգին կ'ապրեցընէ։ 7 Իսկ
թէ որ քարերու վրայ գրով փո-
րուած մահուան պաշտօնը փառքով
եղաւ, որ Իսրայէլի որդիքը կարող
չեղան Մովսէսին երեսը նայելու՝ ա-
նոր երեսին փառացը համար, որ
պիտի խափանուէր. 8 Ո՞րչափ հոգի-
ին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի փառ-
քով պիտի ըլլայ։ 9 Ինչու որ ե-
թէ դատապարտութեան պաշտօնը
փառքով էր, ո՛րչափ աւելի արդա-
րութեան պաշտօնը փառքով պիտի
ըլլայ։ 10 Այսպէս ալ ան որ փառաւոր
էր, ասմասին փառաւոր չէ գո-
րագոյն փառքին պատճառովը։
11 Վասնզի եթէ ան որ պիտի խափա-
նուէր՝ փառքով էր, ո՛րչափ աւելի
ան որ կը կենայ՝ փառքով պիտի
ըլլայ։ 12 Ուստի ասանկ յոյս ու-
նինք, շատ համարձակութեամբ կը
վարուինք 13 Եւ չ'ըներ
թէ ինչպէս որ Մովսէս իր երեսին
վրայ ծածկոց կը ձգէր, որ Իսրա-
էլի որդիքը չնային ան խափա-
նուէլու բաներուն վախճանին։ 14 Սա-

4 ամենուն է։ Ինչու որ շատ նե-
ղութենէ և սրտի տագնապէ ես
ձեզի գրեցի շատ արցունքով. չէ
թէ՝ որ դուք տրտմիք, հապա որ
գիտնաք ան սէրը՝ որ ես ունիմ
աւելի ձեր վրայ։
5 Բայց թէ որ մէկը տրտմեցուց,
չէ թէ ինձ տրտմեցուց, հապա
բոլո մասին (որ չեմ
6 ձեզ ամէնքդ։ Բաւական է անանկ
մարդուն ան պատիժը, որ շատե-
7 րէն եղաւ։ Ուստի ընդհակառակն
պէտք է աւելի ներել անոր ու
մխիթարել, որ չըլլայ թէ անանկը
8 աւելի տրտմութենէն ընկղմի։ Ուս-
տի կ'աղաչեմ ձեզ, որ անոր վրայ
9 ձեր սէրը հաստատէք. (Վասնզի ասոր
համար ալ գրեցի, որ ձեզ փորձե-
լով գիտնամ թէ ամէն բանի մէջ
10 հնազանդ էք։ Իւ որուն որ դուք
բան մը կը ներէք, ես ալ ին ներեմ.
ինչու որ եթէ ես ալ ներեմ, որու
11 որ ներեմ՝ ձեզի համար է Քրիս-
տոսի կողմանէ.) Որ չըլլայ թէ
զրկանք մը կրենք Սատանայէն.
քանզի անոր խորհուրդները չգիտ-
ցող չենք։
12 Երբ եկայ ես Տրովադա հասայ
Քրիստոսի աւետարանը տարածելու,
և ինծի դուռ մը բաց էր Տէրոջմով,
13 Իմ հոգւոյս մէջ հանգստութիւն
չունեցի, ինչու որ իմ Տիտոս եղ-
բայրս հոն չգտայ. հապա անոնցմէ
հրաժարելով՝ Մակեդոնիա գացի։
14 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ՝ որ
միշտ յաղթող կ'ընէ մեզ Քրիստո-
սով, ու զինքը ճանչնալուն հոտը
մեզմով յայտնի կ'ընէ ամէն տեղ.
15 Ինչու որ մենք Աստուծոյ առջևը
Քրիստոսի անոյշ հոտն ենք՝ փըր-
կուածներուն մէջ և կորսուածնե-
16 րուն մէջ. Ոմանց մահուան հոտ
դէպ՝ի մահ, և ոմանց կենդանու-
թեան հոտ դէպ՝ի կեանք. և ասա
17 բաներուն ո՞վ բաւական է։ Վասն-
զի մենք շատերուն պէս չենք, որ
Աստուծոյ խօսքին խարդախութիւն
կ'ընեն. հապա որպէս թէ անկեղ-
ծութեամբ, հապա որպէս թէ Աս-
տուծմէ՝ Աստուծոյ առջևը Քրիս-
տոսով կը խօսինք։

կան անոնց միտքերը կուրցան . մինչեւ որ մինչեւ այսօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմունքին վրայ , ու չվերնաբ , (ինչու որ Քրիստոսով կը
15 խափանուի ,) ։ Ապա մինչեւ ցայսօր երբոր Մովսէսին գիրքը կը կարդան , անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը
16 կենայ ։ Բայց երբոր Տէրոջը դառնան , ան առենը պիտի վերնայ ան
17 ծածկոցը · Որդ Տէրը ։ոգին է · և ուր որ Տէրոջը հոգին կայ ,
18 հոն ազատութիւն կայ ։ Բայց մենք ամէնքս բաց երեսով Տէրոջը փառքը որպէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով , նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառաց՝ի փառս , որպէս թէ Տէրոջը ։ոգիէն ։

Գ Լ · Գ

1 Ասոր աս պաշտօնը ունենալով , ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք ,
2 չենք ձանձրանար · ։ապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն , ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , և խարդախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ · հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ՝ընծայենք Աստուծոյ առջեւը ։
3 Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է , կորսուածներուն մէջ
4 ծածկուած է · Որոնց մէջ աս աշխարհիս աստուածը անհաւատներուն միտքերը կուրցուց , որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ , որ ինքն է Աս-
5 տուծոյ պատկերը ։ Ինչու որ չէ թէ անձերնիս կը քարոզենք , հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը , ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի համար ։
6 Ասոր գի Աստուած որ հրամայեց լոյս ծագել , ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի անձոյն ։
7 Բայց մենք աս գանձը հողէ ամաններու մէջ ունինք , որ զօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ
8 ըլլայ , ու չէ թէ մեզմէ ։ Ամէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղ
9 չենք · կարօտեալ ենք , բայց յուսահատած չենք · ։ալածուած ենք , բայց երեսէ ձգուած չենք ·
10 վար ձգուած ենք , բայց կորսուած չենք · Միշտ առնն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտնուի ։
11 Վասն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի ըլլայ ։
12 Ասոր մահը մեր մէջը կը ներգործէ , և կեանքը ձեր մէջը ։
13 Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք , ինչպէս որ գրուած է , ։աւատացի , անոր համար խօսեցայ · մենք ալ կը հաւատանք , ու անոր համար կը խօսինք ·
14 Ա՛ս դիտնալով թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուցց , մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ , ու անոր առջեւը պիտի կայնեցընէ ձեզմով միասին ։
15 Ինչու որ ամէն բան ձեզի համար է , որ ան շնորհքը առատացած՝ շատերուն գոհութիւն ընելովը աւելնայ Աստուծոյ փառքին համար ։
16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար · բայց թէպէտ ան մեր դուրսի մարդը կ՝ապականի , սակայն մեր ներսի
17 մարդը օրէ օր կը նորոգուի ։ Ինչու որ մեր վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը առաւել քան զառաւել փառաց յաւիտենական գերազանցութիւն կը գործէ մեզի ։
18 Վասն զի մենք երեցած բաներուն չենք նայիր , հապա չերեցածներուն · ինչու որ երեցած բաները ժամանակաւոր են , բայց չերեցածները՝ յաւիտենական ։

Գ Լ · Ե

1 Վասն զի դիտենք որ եթէ մեր վրանի նման երկրաւոր տունը քակուի , մեկ չինուածք մը ունինք Աստուծմէ , անձեռագործ յաւիտենական տուն մը երկնից մէջ ։
2 Ա՛յնիրաւի ասոր մէջ կը հառաչենք , մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով ·
3 Այսպէս թէ երբոր ան հագնելու ըլլանք ,

4 մերկ չգտանուինք : Այսու զի մենք
որ այս վրանին մարմնի մէջ կը հառա-
չենք ծանրութիւն քաշելով . ինչու
որ չենք ուզեր վրանուս հանել , հա-
պա հնչեայ տարբ վրայէն հագնիլ ,
որ մահկանացուն ընկղմի կեան-
5 քէն : Իսկ ան որ մեզ այս բանիս
կը պատրաստէ՝ Աստուած է , որ
նաև մեզի տուաւ Հոգւոյն գրաւը :
6 Վստահ ամէն ատեն վստահութիւն
ունինք , և գիտենք թէ մարմնի մէջ կը կենանք , Տիրոջմէ
7 հեռու ենք . (Ինչու որ հաւատքով
կը քալենք , ու չէ թէ երևութով .)
8 Վստահ վստահութիւն ունինք՝ և ալ
աւելի կ'ուզենք մարմինէն հեռա-
նալ ու Տիրոջը քովը կենալ :
9 Այսր համար կը ջանանք ալ , որ
թէ կենանք և թէ հեռանանք ,
10 անոր հաճոյ ըլլանք : Այսու զի
պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի
առեանին առջևը ներկայանանք , որ
ամէն մէկը իր մարմնովը բրածներուն
փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է ,
թէ՛ բարի և թէ չար :
11 Վստահ Տիրոջը վախը գիտնալով՝
մարդոց միտքը կը հաճեցընենք .
սակայն մենք Աստուծոյ առջևը
յայտնի ենք , և կը յուսամ որ ձեր
խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք :
12 Չէ թէ նորէն անձներնիս ձեզի կ'ըն-
ծայենք . հապա առիթ կու տանք
ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու . որ
բան մը ունենաք պատասխանելու ա-
նոնց՝ որ աչքի երևցածովը կը պար-
13 ծենան , ու չէ թէ սրտով : Ին-
չու որ եթէ խելքնուած ենք՝ ան Աս-
տուծոյ համար է , և թէ որ գգաստ
14 ենք՝ ան ձեզի համար է . Ինչու որ
Քրիստոսի սէրը մեզ կը սոսկեցնէ .
քանզի մեր դատումը սա է որ եթէ
մէկը ամենուն համար մեռաւ , ուս-
15 րեմն ամէնն ալ մեռան . Ու
ամենուն համար մեռաւ , որ կեն-
դանի եղողները՝ ալ իրենց անձե-
րուն կենդանի չըլլան , հապա անոր՝
որ իրենց համար մեռաւ ու յարու-
16 թիւն առաւ : Վստահ ասկէ ետև
մենք մէկ մը մարմնով չենք գիտեր .
ու թէև Քրիստոսը մարմնով ճանչ-
ցանք , բայց հիմա՝ ալ ասոնցմով չենք
ճանչնար : Վերջին թէ որ մէկը 17
Քրիստոսի մէջ է , անիկայ նոր բա-
ռեղծուած մըն է . հինները անցան ,
և ահա ամէն բան նոր եղաւ : Սա- 18
կայն ամէն բան Աստուծմէ է , որ
մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը , ու տուաւ
մեզի հաշտութեան պաշտօնը . Այս- 19
ինքն Աստուած էր , որ Քրիստո-
սով աշխարհս իրեն հետ հաշտե-
ցուց , և անոնց յանցանքները իրենց
չհաշիւ , ու հաշտութեան խօսքը
մեր մէջը դրաւ : Վերջին Քրիս- 20
տոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ը-
ներնք , իբրև թէ Աստուած կը բա-
րեխօսէր մեզմով . կ'աղաչենք Յի-
սուս Քրիստոսի կողմանէ , հաշտուեցէք
Աստուծոյ հետ : Այսու զի Ա- 21
մաւթ զանիկայ որ մեղք չէր գի-
տեր , մեզի համար մեղաւոր սեպից ,
որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ
արդարները ըլլանք :

Գ. ԿՈՐ. Զ.

Վստահ մենք ալ գործակից ըլլա- 1
լով՝ կ'աղաչենք որ Աստուծոյ
շնորհքը պարապ տեղը ընդունած
չըլլաք : Ինչու որ՝ Ընդունելի ժա- 2
մանակի մը մէջ լսեցի քեզի՝ կ'ըսէ ,
և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրի
քեզի . ահա հիմա է ընդունելի ժա-
մանակը , ահա հիմա է փրկութեան
օրը : Ինչու մէկ բանով մը գայ- 3
թակղութիւն չենք տար , որ մեր
պաշտօնը չարատաւորի . Հապա ա- 4
մէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծա-
յենք Աստուծոյ սպասաւորներու պէս՝
շատ համբերութիւնով վիշտերու
մէջ , տառապանքներու , նեղու-
թիւններու , Ծեծերու , բանտ- 5
րու , խռովութիւններու , աշխատու-
թիւններու , հսկումներու , ծոմերու
մէջ , Ներքնութիւնով , գիտութիւ- 6
նով , երկայնմտութիւնով , քաղցր-
րութիւնով , Սուրբ Հոգիով , ան-
կեղծ սիրով , Ճշմարտութեան խօս- 7
քով , Աստուծոյ զօրութիւնով ,
արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ
կողմէն ու ձախ կողմէն է . փառքով 8
ու անարգութիւնով , պարսաւան-
քով և գովեստով . մոլորեցնողը

9 Ներու պէս՝ ու ձմեռթիներ. Ընծա-
նօթներու պէս՝ և ծանօթներ. Մու-
նողներու պէս՝ և ան՛ն կիներուն
նը. պատժուածներու պէս, ու
10 չպատուածներ. Տրամածներու
պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք. աղ-
քատներու պէս՝ ու շատերը կը
հարստացընենք. բան մը չունե-
ցողներու պէս՝ և ամէն բան տուա-
11 ցած ենք: Ա՛ր բերանը ձեզի
բացուած է՝ ով Կորնթացիք, Ա
12 մեր սիրտը լայնցած: Դուք մեր
կողմէն չէք նեղուիր, հապա ձեր
ո՛ւրիշ գթոյն կողմէ կը նեղուիք:
13 Ասոր անոր հատուցումը ընդու-
համար (իբրև որդիներուս կը խո-
սիմ յիշէ,) դուք ալ դեղով ի ընդ
լայնցէք:

14 Անհաւատներուն հետ օտարա-
խառն լծակից մի ըլլաք. քանզի
ի՞նչ մասնակցութիւն ունի ար-
դարութիւնը անօրէնութեան հետ, ու
և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը
15 խաւարին հետ. Ու ի՞նչ միա-
բանութիւն ունի Քրիստոս Բե-
լիարին հետ, կամ ի՞նչ բաժին
ունի հաւատացեալը անհաւատին
16 հետ. Ու ի՞նչ յարմարութիւն
ունի Աստուծոյ տաճարը կռոց հետ.
վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ
տաճարն էք, ինչպէս որ Աստուած
ըսաւ թէ Անոնց մէջը պիտի բնա-
կիմ, ու անոնց մէջը պիտի քալեմ,
և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
ու անոնք ինձի ժողովուրդ պիտի
17 ըլլան: Ասոր համար ելէք անոնց
մէջէն, ու զատուեցէք, կ'ըսէ Տէ-
18 րը, և պիղծ բանի մի՛ դպչիք. Ու
ես ձեզ պիտի ընդունիմ, և ես
ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու դուք
ինձի տղաքներ ու աղջիկներ պիտի
ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամենակալ Տէրը:

Գ Լ. Ը

1 Այսպէս սիրելիք՝ որովհետև մենք
այս խոստումնքները ունինք, մեր
անձերը մարմնի ու հոգիի ամէն
ի՛րէ պղծութենէն մաքրենք, և սրբ-
բութիւնը կատարեալ գործենք Աս-
տուծոյ վախովը:

2 Ընդունեցէք մեզ. մեկու մը
չեսաս չտուինք, ո՛չ մեկը եղծեցինք,
և ո՛չ մեկը գրկեցինք: Ձի թէ 3
յիշ դատապարտելու համար ասս կը
ըսեմ. որովհետև ես առաջուց
ըսեր եմ որ դուք մեր սիրտերուն
մէջն էք՝ մեռնելու ու ապրելու յիշէ
հետ: Շատ է իմ համարձակու- 4
թիւնս ձեր վրայ. շատ է իմ պար-
ծանքս ձեզի համար. լեցուն եմ
մխիթարութիւնով, աւելցած եմ
ուրախութիւնով մեր ամէն նեղու-
թիւններուն մէջ: Ա՛սան գի երբ- 5
որ Մեզ Մակեդոնիա հասանք, բնաւ
մեր մարմինը հանգստութիւն չու-
նեցաւ, հապա ամէն կողմանէ նե-
ղութիւն կը քաշէինք. դուրսէն
պատերազմներ էին, ո՛ն ներսէն
վախեր: Բայց Աստուած որ խո- 6
նարհները կը մխիթարէ, մեզ մը-
խիթարեց Տիտոսի գալովը: Ո՛ 7
չէ թէ միայն անոր գալովը, հապա
ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով
ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով,
երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձան-
քը, ձեր ողբը, ձեր ինծի համար
ո՛ւրիշ նախանձաւորութիւնը,
անանկ որ աւելի ուրախ եղայ:
Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան 8
թուղթովը, չեմ զղջար, (թէև
զղջացեր էի,) քանզի կը տեսնեմ
որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց,
թէև քիչ մը ատեն: Բրդ ու- 9
րախ եմ, չէ թէ՝ որ տրտմեցաք,
հապա որ ապաշխարութեան համար
տրտմեցաք. որովհետև դուք Աս-
տուծոյ ո՛րպէսին պէս տրտմեցաք, ա-
նանկ որ բանով մէն ալ մեզմէ վնաս
չքաշէք: Ինչու որ Աստուծոյ ո՛ր- 10
պէսին պէս եղած տրտմութիւնը
փրկութեան համար ապաշխարու-
թիւն կը գործէ, որ զղջանալու
բան չէ. բայց աշխարհի տրտմու-
թիւնը մահ կը գործէ: Վ՛անգի 11
այն ատ բանը՝ որ դուք Աստուծոյ
ո՛րպէսին պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը
ո՛րչափ ջանք գործեց, ո՛րչափ չըմե-
ղութիւն, ո՛րչափ տրտմութիւն,
ո՛րչափ վախ, ո՛րչափ բաղձանք, ո՛ր-
չափ նախանձաւորութիւն, ո՛րչափ
վրէժխնդրութիւն. ամէն կերպով
ինքզինքնիդ ցոյց տուիք թէ ան բա-

12 նին մէջ մեռուր էր : Աբելմն ան
որ ես ձեզի գրեցի , չէ թէ դրկան-
քը ընողին համար էր , և չէ թէ
դրկանքը կրողին համար , հապա որ
ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի
13 ըլլայ ձեզի Աստուծոյ առջեւը : Ասոր
համար ան ձեր մխիթարութեանը հա-
մար մենք մխիթարուեցանք . յատ
աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ու-
րախութեանը համար , ինչու որ
անոր հոգին ձեր ամենուն հանգստաց-
14 թիւն գտեր էր : Ա՛ւսն զի ինչ որ
ես անոր առջեւը ձեզի համար պար-
ծենցայ՝ ամօթով չելայ . հապա
ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտու-
թիւնով խօսեցանք ձեզի , անանկ
ալ Տիտոսին առջեւը պարծենալնիս
15 ճշմարիտ եղաւ : Եւ անոր սէրը
աւելի է ձեր վրայ , երբոր կը յիշէ
ձեր ամենուն հնազանդութիւնը ,
թէ ինչպէս վախով ու դողով անի-
16 կայ ընդուներ էք : Ուսոի ուրախ
եմ որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ
վստահութիւն ունիմ :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ա՛յրդ՝ եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը ծանու-
ցանենք Աստուծոյ շնորհքը , որ
Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն տը-
2 րուած է . Որ նեղութեան մեծ փոր-
ձին մէջ իրենց ուրախութեանը ա-
ռատութիւնը խրախոյս , և իրենց
ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ
3 առատաձեռնութիւն եղաւ : Ես-
չու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կա-
րողութեանը չափովը՝ ու կարողու-
թենէն ալ աւելի յօժարակամ ըլլա-
4 լով , Շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին
որ տուրքերը ու սուրբերուն համար
եղած պաշտօնին մասնակցութիւնը
5 ընդունինք : Եւ չէ թէ որչափ որ
մենք կը յուսայինք , հապա անձեր-
նին ալ տուին , առաջ Տէրոջը ու
6 ետքը մեզի Աստուծոյ կամքովը . Որ
Տիտոսին աղաչեցինք թէ ինչպէս որ
անիկայ առաջուց սկսեց , անանկ ալ
ձեր մէջը կատարէ աս շնորհքն ալ :
7 Բայց ինչպէս որ ամէն բանով ա-
ռատացած էք դուք , (Հաւատքով
ու խօսքով ու գիտութիւնով և
ամէն ջանքով ու ձեզմէ մեր վրայ
եղած սիրովը ,) Նայեցէ՛ք որ աս
8 շնորհքով ալ առատանաք . Չէ
թէ հրամայելով մը կը զրուցեմ ,
հապա ուրիշներուն ջանքին պատ-
ճառովը , և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
հարազատութիւնը : Վասնզի դուք
9 գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքը , թէ ինքը ձեզի համար
աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր ,
որ դուք անոր աղքատանալովը հա-
րստանայք : Ես աս բանիս մէջ
10 խրատ մը կու տամ . ինչու որ ա-
սիկայ ձեր օգտին համար է , դուք
որ չէ՛ թէ միայն ընելը , հապա կա-
մենալն ալ առաջուց սկսեցիք ան-
11 ցած տարի ընել հնաւ . Ուստի հի-
մա ընեցէք ալ կատարեցէք , որ ին-
ձի կամայ յօժարութիւն կայ ,
նոյնպէս ալ ընելը ունեցածնիդ չա-
փովը ըլլայ : Վասն զի թէ որ
12 առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ ինչ
ունեցածին չափովը ընդունելի է ,
ու չէ թէ չունեցածին չափովը :
13 Ինչու որ չէ՛ թէ ես ուրիշներուն
հանգստութիւն կ՚ուզեմ , ու ձեզի
14 նեղութիւն . Հապա հաւասարու-
թիւնով՝ հիմակուան աւելնա ձեր
աւելին անոնց պակսութիւնը լեց-
նէ , որպէս զի անոնց աւելին ալ ձեր
պակսութիւնը ըլլայ ձեր պակսու-
թեանը , որ հաւասարութիւն ըլ-
15 լայ . Ինծոր որ գրուած է թէ Ան
որ շատ ժողվեց , չաւելցաւ , ու ան
որ քիչ , չպակսեցաւ : Բայց գո-
16 հութիւն Աստուծոյ , որ նոյն հոգը
ձեր վրայ Տիտոսին սիրտը ձգեց .
17 Ինչու որ ան աղաչանքը ընդունեց ,
և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլ-
լալով՝ իր կամքովը եկաւ ձեզի
18 մօտ : Ու անոր հետ խրկեցինք ան
եղբայրը , որուն գովութիւնը աւե-
տարանին մէջէն է՝ բոլոր եկեղեցի-
19 ներուն մէջ . Եւ ոչ միայն այսքան ,
հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուե-
ցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկեր
ըլլալու՝ աս առատութեանը մէջ , որ
մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին
համար , ու մեր յօժարութեամբը :
20 Բայց աս մասին զգուշութիւն կ՚ը-
նենք , որ չըլլայ թէ մեզի արատ
մը դնէ մեր վրայ աս առատութեանս

մէջ , որուն մէնք կը ծառայենք ։
21 Վասնզի ո՛չ միայն Տէրոջը առջևը , հապա մարդոց առջևն ալ բարի բաներ ընել հոգ կը տանինք ։
22 Նե անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յոժարամիտ գտեր ենք . ու հիմա՝ ալ աւելի յոժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնը
23 վը որ ձեր վրայ ունի ։ Հայդ թէ որ Տիտոսին համար իմ հոգըցնէ , ան ինկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար , անոնք եկեղեցիներուն խրկածներն են , ո՛վ Քրիս-
24 տոսի փառքը ։ Ուստի ձեր սիրոյն՝ և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցըատոնց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջևը ։

Գ Ի Ղ · Թ

1 Վասնզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ինչու որ գիտեմ ես ձեր յոժարամտութիւնը , որուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ , թէ Աքայեցիք անցած տարուընէ հետէ պատրաստ են . ու ձեր քաջ նա-
3 խանձը շատերը գրդռնց ։ Նե ահա եղբայրները խրկեցի , որ մեր ձեզի համար պարծենալըատ մասին մէջ պարապ չելլէ , հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր
4 եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան ու ձեզ անպատրաստ գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք ,) ամօթով մնանք աս պարծանքին վստահու-
5 թեանը մէջ ։ Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան ու առաջուց կարդի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝ որ պատրաստ ըլլայ , անանկ որ ընծայի պէս ըլայ , ու չի թէ ագահութեան պէս ։
6 Հայդ ասիկայ իմ ձեռնտուհին թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ , ու ան որ առատութեամբ կը սերմանէ՝ առա-
7 տութեամբ պիտի հնձէ ։ Ամէն

մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի , ընդ այնպես պայ , չի թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ . ինչու որ Աստուած յոժարակամ տուողը կը սիրէ ։
8 Հայդ կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու , որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի գործքերով առատանաք .
9 Ինչպէս որ գրուած է , Տարածեց ու աղքատներուն տուաւ . անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։
10 Նե անիկայ որ սերմ ցանողին սերմ կը պարգևէ , և կերակուրի համար հաց , ձեր սերմանիքը պարգևէ և աւելցընէ , ու ձեր արդարութեան պտուղները շատցընէ .
11 Որ ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն կերպ առատութիւնով , որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ գոհութիւն Աստուծոյ ։
12 Ինչու որ աս պաշտօնիս մատակարարութիւնը չէ թէ մինակ սուրբերուն պակսութիւնը լեցընելու համար է , հապա նաև աւելի շատցընելու Աստուծոյ գոհութիւն տալը .
13 Երբոր աս չէր պաշտօնին փորձովը փառաւորուն զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ ջնազանդութեանը համար , և ան առատաձեռնութեանը համար որով հաղորդակցութիւն կ'ընէք անոնց ու ամենուն .
14 Նե իրենց աղօթքը ձեզի համար յորդորանքն , փափաք ունենալով ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին համար՝ որ ձեր մէջն է ։
15 Աւ գոհութիւն Աստուծոյ՝ անոր չպատմուելու պարգևին համար ։

Գ Ի Ղ · Ժ

1 Հայդ ես Պօղոս ձեզի կ'աղաչեմ Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը , որ երես առ երես ներկայ՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը , բայց հեռուէն կը համարձակիմ ձեզի .
2 Ա՛ղաչեմ՝ որ չըլլայ թէ մնաէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ

կը կարծեն թէ մարմնաւորապէս
3 կը քալենք ։ Վասնզի թէպէտ մար-
մինի մէջ կը քալենք , բայց չենք
4 թէ մարմնաւորապէս պիտոյից
կ'ընենք ։ Ընչու որ մեր պիտոյ-
քութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն ,
հապա Աստուծմէ զօրութիւն ա-
ռած՝ ամրոցները քակելու ։ Մենք
5 խորհուրդներ կը քակենք , Ու Աս-
տուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր
հպարտացած բարձր բաները , ու
բոլոր միտքերը Քրիստոսի ծառայ-
6 դութեանը գերի կ'ընենք ։ Ու պատ-
րաստութիւն ունինք վրէժ առնելու
ամէն անհնազանդութենէ , երբոր
ձեր հնազանդութիւնը կատարեալ
7 ըլլայ ։ Նայեցէք երեսուվրէն կը նա-
յիք ։ Թէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր
անձին վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն
է , սա նորէն ինքիրմէ խորհի՝ որ
ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է , ա-
8 նանկ ալ մենք ։ Վասնզի թէ որ
աւելի ալ պարծենալու ըլլամ սա
մեր իշխանութենանը վրայով՝ որ
Տէրը մեզի տուաւ ձեզ չքնելու ,
ու չէ թէ քակելու համար , պիտի
9 չամչնամ ։ Որ անանկ չսեպուիմ՝
որպէս թէ ես թուղթերովս ձեզի
10 վախ մը կը ձգեմ ։ Վասնզի Անոր
թուղթերը , կ'ըսէ Դուք , ծանր
ու զօրաւոր են , բայց անոր մար-
մնոյն ներկայութիւնը տկար է , ու խօս-
11 քը անարդ ։ Այնպէս մարդը սա
թող խորհի , որ մենք հեռուէն
ինչպէս որ ենք խօսքով մեր թուղ-
թերովը , մօտէն ալ անանկ պիտի
12 ըլլանք գործքով ։ Ընչու որ մենք
չենք համարձակիր մեր անձը կշիռքի
դնել ու բաղդատել անանց հետ ,
որ ինքզինքնին կը գովին ։ բայց ա-
նոնք իրենցմով իրենց անձերը չա-
փելով , և զիրենք իրենց հետ բաղ-
13 գատելով՝ չեն հասկընար ։ Բայց
մենք չափէ դուրս բաներով պիտի
չպարծենանք , հապա ան կանոնին
չափովը , որ Աստուած մեզի բաժին
14 տուաւ մինչև ձեզի հասնելու ։ Ձի
թէ որպէս թէ մենք ձեզի հասած
չենք , ու ինքզինքնիս չափէն աւելի
կ'երկընցընենք ։ ընչու որ Քրիս-
տոսի աւետարանովը մինչև ձեզի

հասանք ։ Ու չի թէ չափէ դուրս 15
բաներով՝ ուրիշներուն աշխատանք-
քովը կը պարծենանք , հապա յոյս
ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնա-
լուն՝ մեր կանոնին չափովը ձեզմով
աւելի ընդարձակինք , Ձեզմէ ան- 16
դին կողմերը աւետարանը քարոզ-
ելու , և չէ թէ պատրաստ բա-
ներու վրայ պարծենալու ուրիշի մը
կանոնով ։ Բայց ան որ կը պար- 17
ծենայ , թող Տէրոջմով պարծե-
նայ ։ Ա՛սան զի չէ թէ ան որ իր 18
անձը կը գովէ , անիկայ է ընտ-
րուածը , հապա ան որ Տէրը գո-
վէ ։

ԺԱ . ԺԱ Ը

Երանի թէ քիչ մը ներէիք իմ 1
անմտութեանս . և իրաւցընէ
համբերեցէք ինծի ։ Ա՛սան զի ձեր 2
վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ
նախանձովը . ընչու որ ես ձեզ մէկ
երկան մը նշանեցի՝ մաքուր կոյսի մը
պէս Քրիստոսի դիմացը հանելու ։
Ա՛խայն թէ կը վախնամ՝ չըլլայ թէ 3
ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր
խորամանկութիւնովը , անանկ ալ
ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի
վրայ եղած միամտութենէն ։ Ա՛սան 4
զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ և
ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան
չքարոզեցինք , կամ ուրիշ հոգի
առնէք՝ որ չառիք , կամ ուրիշ
աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած ,
անոնկընդոստ ազէկ կը համբերէիք ։
Վասնզի ես սասանկ կը սեպեմ՝ որ 5
ամենէն երևելի առաքեալներէն բա-
նով մըն ալ պակաս չեմ ։ Ու 6
թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ ,
բայց չէ թէ գիտութեան կողմէ ,
ամէն բանի մէջ բոլորովին
անձներեւոյթ ձեզի յայտնի ըրինք ։ Ա՞ի- 7
թէ յանցաւոր գործած եղայ՝ որ Ա-
ստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քա-
րոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի ,
որ դուք բարձրանաք ։ Ուրիշ ե- 8
կեղեցիները կողոպտեցի՝ անոնցմէ
թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու
համար ։ Ու ձեր քովը գտնուած 9
աեն՝ երբոր պակասութիւն մը ու-
նեցայ , ոչոքի մէկուն ձանձրութիւն

բայց ըսի ձեզ , ես ալ ։ Խաթոլիկոսը
ձեզ , ես ալ ։ Աբրահամի սերունդ
ձեզ , ես ալ ։ Արքեպատոսի պաշտօ-
նեանը ձեզ , (Յիմարաբար կը խո-
սիմ՝) ալ աւելի ես ։ աշխատանք-
ներով՝ աւելի , ձեռներով՝ ալ աւե-
լի , բանտարկութիւններով՝ աւե-
լի , մահուան վտանգներով՝ շատ ան-
գամ ։ Հրեաներէն հինգ անգամ
քառասունէն մէկ մը պակաս ձեռ կե-
րայ ։ Երկու անգամ ձաղկով ծե-
ծուեցայ ։ մէկ անգամ քարկոծուե-
ցայ ։ Երկու անգամ նաւաբեկու-
թեան հանդիպեցայ ։ գիշեր մը ու
ցորեկ մը ծովին անդունդը մնացի ։
Շատ անգամ ճամբորդութեանց
մէջ լերանց-եցայ ։ գետերէն վը-
տանգներ , աւազակներէն վտանգ-
ներ , իմ ազգէս վտանգներ , հե-
թանոսներէն վտանգներ , քաղաքի
մէջ վտանգներ , անապատի մէջ
վտանգներ , ծովու վրայ վտանգներ ,
սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ
եղեալ ։ Վաստակի ու աշխատանքի
մէջ , շատ անգամ քնահատութեան
մէջ , անօթութեան ու ծարաւու-
թեան մէջ , շատ անգամ ծոմ կե-
նալու մէջ , ցուրտի ու մերկու-
թեան մէջ էի ։ Զգէ արտաքին
նեղութիւնները , ամէն օրուան ըզ-
բաղմունքը՝ բոլոր եկեղեցիներուն
հոգը վրաս կը դիզուէր ։ Ո՞վ կը
տկարանայ , ու ես չեմ տկարա-
նար ։ Ո՞վ կը գայթակղի , ու իմ
սիրտս չայրիր ։ Եթէ որ պարծենալ
պէտք ըլլայ , տկարութեանս բա-
ներուն վրայ պարծենամ ։ Աս-
տուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի Հայրը որ յաւիտեան օրհ-
նեալ է , գիտէ որ սուտ չեմ ըսեր
ձեզ ։ Դամասկոսի մէջ Արետա
թագաւորին ազգապետը զիս բռնել
ուզելով՝ Դամասկացւոց քաղաքը
պահապաններ դրեր էր ։ Եւ ես
պատուհանէ մը զամբիւղով պա-
րսպէն վար իջող տրուեցայ , ու
անոր ձեռքէն փախայ ։

ԻԲ ։

1 Պարծենալ իրաւցնէ ինձի ա-
նպատուտ է ։ Սակայն Եէ Տէրոջը

շատ , քանի որ ես պատրաստ եմ
չէրտելու Սահմանադրիչին հետ ձեր
բոլորիդ , և ամէն ինչ ձեզ
ծառայելու համար ծախսելու , թէև
ձեզ շատ սիրելով՝ աւելի քիչ սի-
րուած ըլլամ ։ Սակայն ես ձեզ
10 չեմ ծանրացուցած ։ Բայց ես
խորամանկ ըլլալով՝ ձեզ խաբէութեամբ
11 առի , ըսէ՛ք ։ Ես ձեզ ոչ մէկէն
խնդրեցի , որուն որ ես չեմ
ուղարկած ։ Տիտոսին խնդրեցի ,
12 և եղբայրը անոր հետ ։ Տիտոս
ձեզմէ շահեցա՞ւ , մենք նոյն հոգիով
չենք գացած , նոյն քայլերով չենք
13 քալած ։ Ուրիշ ինչո՞վ էք պակսած
ուրիշ եկեղեցիներէ , եթէ ոչ միայն
ես ինքս ձեզի ծանրացուցած չեմ ։
Ներեցէ՛ք ինծի այս անիրաւութիւնը ։
14 Ահա երրորդ անգամ պատրաստ եմ
գալու ձեզի , և ձեզի ծանրացուցած
պիտի չըլլամ , վասն զի ձեր ունե-
ցածը չեմ ուզեր , հապա ձեզ ։ Զի
որդիները ծնողաց համար չեն
պարտաւոր դիզելու , հապա ծնող-
քը որդիներուն համար ։ Ես ալ
ամենայն սիրով պիտի ծախսեմ ու
ինքզինքս ալ պիտի ծախսուիմ ձեր
հոգիներուն համար , թէև որ ես
ձեզ աւելի սիրելով՝ աւելի քիչ
15 սիրուած ըլլամ ։ Բայց ըլլայ որ
ես ձեզի ծանրացուցած չեմ , հա-
պա խորամանկ ըլլալով՝ ձեզ խա-
բէութեամբ առի , ըսէ՛ք ։ Ձեզ
ղրկածներէս մէկուն միջոցաւ ձեզմէ
շահեցա՞ւ , Տիտոսին խնդրեցի ,
և եղբայրը անոր հետ գացի ։
Տիտոս ձեզմէ շահեցա՞ւ , մենք նոյն
հոգիով չքալեցինք , նոյն քայլերով
չենք քալած ։ Ձեզ կարծես թէ
մենք մեզ կ՚արդարացնենք ։ Ոչ ,
Քրիստոսի մէջ խօսելով կ՚ըսենք ,
և ամէն բան , սիրելիներ , ձեզ
շինելու համար ։ Վախնալով կ՚ը-
սեմ , որ գուցէ երբ գամ , ձեզ
ինչպէս որ չեմ ուզեր , այնպէս
չգտնեմ , և ես ալ ձեզի համար
անպատուելի ըլլամ , գուցէ կռիւ ,
նախանձ , բարկութիւն , հակա-
ռակութիւն , չարախօսութիւն ,
խոժոռութիւն , ամբարտաւանու-
թիւն , խռովութիւն ըլլայ ։ Գու-
ցէ երբ գամ , Աստուած զիս նո-
րէն ձեր առջեւ խոնարհեցնէ , և
սգամ շատերուն համար որ առաջ
մեղանչեցին , և չապաշխարեցին
իրենց պոռնկութեան , շնութեան
և անառակութեան համար որ ա-
նոնք գործեցին ։ Ահա երրորդ
անգամ կու գամ ձեզի ։ Ամէն
գործ երկու կամ երեք վկաներու
բերնով պիտի հաստատուի ։ Ես
նախապէս ըսի , և կրկին կ՚ըսեմ ,
ինչպէս երկրորդ անգամ ներկայ
եղած ատեն , հիմա ալ բացակայ
եղած ատենս , անոնց որ առաջ
մեղանչեցին , և բոլոր միւսներուն ,
որ եթէ նորէն գամ , չեմ խնայեր ։
Քանի որ Քրիստոսի խօսքին ապա-
ցոյց մը կ՚ուզէք , որ ինծի մէջ
խօսող Քրիստոս է , որ ձեզի հետ
տկար չէ , հապա զօրաւոր է ձեր
մէջ ։ Վասն զի թէև խաչուեցաւ
տկարութենէն , բայց կեցած է
Աստուծոյ զօրութենէն ։ Վասն զի
մենք ալ անոր հետ տկար ենք ,
բայց Աստուծոյ զօրութենէն ձեզի
հետ կենդանի պիտի ըլլանք ։ Ինք-
զինքնիդ քննեցէ՛ք , թէ հաւատքի
մէջ էք , ինքզինքնիդ փորձեցէ՛ք ։
Չէ՞ք գիտեր ինքզինքնիդ , որ Յի-
սուս Քրիստոս ձեր մէջ է , եթէ
որ ոչ թէ փորձուած էք ։ Բայց
յուսամ որ գիտնաք թէ մենք փոր-
ձուած չենք ։ Կ՚աղօթենք Աստուծոյ
որ ձեզի չարութիւն չընէք , ոչ
թէ մենք փորձուած երեւնանք ,
հապա դուք պատուական ըլլաք ,
և մենք անպատուելի ըլլանք ։
Վասն զի ճշմարտութեան դէմ
բան մը չենք կրնար , հապա ճշ-
մարտութեան համար ։ Վասն զի
մենք տկար ըլլանք , և դուք զօ-
րաւոր ըլլաք , ասով ալ կ՚ուրա-
խանանք , և ձեր կատարելութեան
համար կ՚աղօթենք ։ Ասոր համար
հեռուէն կը գրեմ , որ հասած ա-
տենս ձեզի հետ խստութեամբ չվա-
րուիմ , ըստ այն իշխանութեան
զոր Տէրը ինծի տուաւ շինելու
համար , և ոչ թէ քանդելու ։ Ա-
մէն ինչ , եղբայրնե՛ր , ուրախ
եղէ՛ք , կատարեալ եղէ՛ք , մխի-
թարուեցէ՛ք , նոյն միտքը ունեցէ՛ք ,
խաղաղութեամբ ապրեցէ՛ք , և
սիրոյ և խաղաղութեան Աստուածը
ձեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Իրարու
սուրբ համբոյրով ողջունեցէ՛ք ։
Ձեզ կ՚ողջունեն բոլոր սուրբերը ։
Տեառն մերոյ Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքը , և Աստուծոյ սէրը , և
Սուրբ Հոգիին հաղորդութիւնը
ձեզ բոլորիդ հետ ըլլայ ։ Ամէն ։

ԻԲ ։

1 Պարծենալ իրաւցնէ ինձի ա-
նպատուտ է ։ Սակայն Եէ Տէրոջը

ակնկիրքներուն ու յոյսակատարութիւննե-
2 րուն գամ : Արդ մի գիտեր Աբրահամով ասանիւ չորս տարի ա-
առաջ , (հին մնարմինով եր՝ չեմ գիտեր , և հին առանց մնարմինի՝ չեմ գիտեր , Աստուած գիտէ ,)
3 որ անանկ մէկը յափշտակուեցաւ մինչև երրորդ երկինքը : Ու գի-
տեմ անանկ մարդ մը , (հին մնարմինով և հին առանց մնարմինի , չեմ գիտեր , Աստուած գիտէ ,)
4 Որ դրախտը յափշտակուեցաւ ու լսեց չպատմելու խօսքեր , որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ : Այս ա-
նանկին համար պիտի պարծենամ . բայց իմ անձին համար պիտի չը-
պարծենամ , հապա միայն տկա-
6 րութեանս վրայ : Վասն որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պի-
տի չըլլամ , որովհետև ճիշտը պիտի գըսւցեմ . բայց կը խնայեմ Ի-
ՀՈՒԴԱՅ՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս աւելի համարում ունենայ , քան որչափ որ իմ վրաս կը տեսնէ , կամ
7 ինծմէ կը լսէ : Ու որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ խիստ շատ յայտ-
նութիւններուն համար , ինծի մար-
մինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սա-
տանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու համար , որ չըլլայ թէ հպարտա-
8 նամ : Ասոր համար երեք անգամ աղաչեցի Տէրոջը , որ մէկդի ընէ
9 ինծմէ : Ու ըսաւ ինծի , Իմ շը-
նորհքս հերիք է քեզի , ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի . ուստի մեծ յօժա-
րութեամբ աւելի իմ տկարութիւն-
ներուս վրայ պիտի պարծենամ , որ Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս
10 հանգչի : Ասոր համար հաւներ եմ ես տկարութիւններու , նախատինք-
ներու , տառապանքներու , հալա-
ծանքներու , ու նեղութիւններու՝ Քրիստոսի համար . ինչու որ երբ-
որ կը տկարանամ՝ , ան ատենը զո-
11 բաւոր եմ : Այս անմիտ եղայ պար-
ծենալով . դուք ստիպեցիք զիս . վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկա-
յութիւն առնել , քանզի ես և-
րևելի առաքեալներէն բանով մը պակաս չգտնուեցայ , թէև ես ո՛չ
ինչ եմ : Հիրաւի ձեր մէջը ա- 12
ռաքեալի նշաններ գործուեցան ամէն համբերութիւնով , նշաններով և պատիւներով ու զօրութիւն-
ներով : Վասն զի ալ ի՞նչ կայ , 13
որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն , միայն ինչ անով՝ որ ես ձեզի ծանրութիւն չտուի . նե-
րեցէք ինծի այս յանցանքը :

Ահա այս երրորդ անգամ է որ կը 14
պատրաստուիմ ձեզի գալու . և ես ձեզի ծանրութիւն պիտի չտամ , ինչու որ ես ձեր ստացուածքը չեմ փնտռեր , հապա ձեզ . որովհետև որդիները պարտաւոր չեն ծնող-
ներուն համար բան դիզել , հապա ծնողքները՝ որդիներուն համար :
Ու ես մեծ յօժարութեամբ ծախք 15
պիտի ընեմ , ու ծախք պիտի ըլ-
լամ ալ ձեր անձերուն համար , թէ-
պետև ձեզ աւելի սիրելովս՝ ինծի քիչ սիրուիմ ալ :

Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի 16
ծանրութիւն մը չտուի , բայց ՓՈՅԼ
ԴԷԼԸ ԸՆԴ ԽՈՐԱԳԻՏ ԸԼԼԱԼՈՎ
ՆԵՆԴՈՒԹԵԱՄԲ ձեզ բռնեցի : Մի- 17
թէ իմ ձեզի խրկածներուս մէկուն ձեռքովը ձեզմէ բան մը քաշեցի՞ :
Տիտոսին աղաչեցի , ու անոր հետ 18
ան եղբայրը խրկեցի . միթէ Տի-
տոս ձեզմէ բան մը քաշե՞ց . չէ՞ որ ԻՄՈՒՆ ՈՒ ՆոյՆ Հոգիով քալե-
ցինք , չէ՞ որ նոյն ձամբով գոր-
ծեցինք :

Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր 19
առջին չատագովութիւն կ՚ընենք մեր անձերուն . Աստուծոյ առջեւ Քրիստոսով կը խօսինք . և ամէն բան սիրելիք՝ ձեր շինութեանը հա-
մար է . Վախնամ որ 20
չըլլայ թէ երբոր գամ , ձեզ ու-
զածիս պէս չգտնեմ , և ես ալ ձե-
զի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ . չըլլայ թէ ՅԻՒ ՓՈՂ ՓՈՅԼ վէճեր , նախանձներ , սրտմտութիւններ , գրգռութիւններ , չարախօսութիւն-
ներ , բանսարկութիւններ , ամբար-
տաւանութիւններ , խռովութիւն-
ներ . Չըլլայ թէ երբոր նորէն 21
գամ՝ իմ Աստուածս զիս նկուն ընէ ձեր քովը , ու սուգ ընեմ շատերուն

համար՝ որ առաջուց մեզ գործեցին, ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծութեանը և պոռնկութեանը ու պիճուրութեանը վրայ։

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

1 Այս երրորդ անգամ է որ ձեզի կուգամ. երկու կամ իրիք վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի ամէն բան։ 2 Առաջուց ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուց կը զգուշեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ թէև հիմա հեռուէն կը գրեմ) առջի մեղանչողներուն և ուրիշ ամենուն, որ եթէ նորէն 3 գամ՝ պիտի չխնայեմ. որով հետև Քրիստոսի ինծմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ինքը ձեր վրայ տկարացած չէ, հապա ձեր 4 մէջը զօրացած է. որ թէպէտ խաչուեցաւ տկարութիւնով, բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամբը. քանզի մենք ալ թէպէտ կը տկարանանք անով, բայց կենդանի պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ 5 զօրութեամբը ձեր մէջը։ Փորձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին մէջն էք. քննեցէք ձեր անձերը. չէ՞ք դիտեր ինքզինքնիդ, որ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, միայն 6 թէ որ խոտելի չըլլաք։ Բայց կը յուսամ որ պիտի դիտնաք թէ մենք խոտելի չենք։ 7 Եւ կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք մեկ չարութիւն մը չընէք. չէ՛ թէ որ մենք ընտիր երեւինք, հապա որ դուք բարին գործէք, թէև մենք իրրև խոտելի ըլլանք։ 8 Վասն որ ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա ճշմարտութեան համար։ 9 Որ երբոր մենք կը տկարանանք ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք, և մենք ալ սա ձեր հաստատութեանը համար կ'աղօթենք։ 10 Ասոր համար կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ սաստկութեամբ վարուիմ ան իշխանութեանը համեմատ, որ Տէրը ինծի տուաւ շինելու և չէ թէ քակելու համար։

11 Վերջապէս, եղբայրնե՛ր, ուրախ եղէք, հնաստատ կեցէ՛ք, միխիթարուեցէ՛ք, միաբան եղէ՛ք, խաղաղութիւն ըրէ՛ք. և սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։ 12 Բարեւ տուէ՛ք իրարու սուրբ համբուրով. բարեւ կ'ընեն ձեզի բոլոր սուրբերը։ 13 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը և Աստուծոյ սէրը ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԷՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ Խլեաց չէ թէ մարդոյմէ ու չէ թէ մարդու ձեռքով, հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ որ զանիկայ մեռելներէն յարուցց, 2 Ու բոլոր եղբայրները որ իմ հետս են Գաղատիոյ եկեղեցիներուն. 3 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօրմէ Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն, 4 Որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն Աստուծոյ ու մեր Հօրը կամայն համեմատ. 5 Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

6 Կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք անկէ որ ձեզ Քրիստոսի

7 շնորհացը կանչեց . Ար չկայ ուրիշ
ա՛նխոտրան . միայն թէ կան ոմանք՝
որ ձեզ կը խռովեցընեն , ու կ՛ու-
զեն Քրիստոսի աւետարանը խան-
8 դարել : Բայց թէ որ մենք կամ
երկինքէն հրեշտակ մը ձեզի աւետա-
բանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք
աւետարանեցինք ձեզի , նզովեա՛լ
9 ըլլայ : Ինչպէս որ առաջ ըսինք ,
հիմա ալ նորէն կ՛ըսեմ , Թէ որ
մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ ա-
ւետարան քարոզելու ըլլայ ձեզի ,
10 նզովեա՛լ ըլլայ : Վասնզի հիմա
մարդիկնի՞ը կը հաճեցընեմ թէ զԱստուած . կամ մարդո՞ց հաճե-
լի ըլլալ կը փնտռեմ . ինչու որ
եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի
ըլլայի , ալ Քրիստոսի ծառայ չէի
ըլլար :
11 Կը ծանուցանեմ ձեզի , Եղբայր-
նե՛ր՝ ան աւետարանը՝ որ ինծմէ քա-
րոզուեցաւ , թէ անիկայ մարդու
12 բան չէ : Վրովհետեւ ես ալ մար-
դէ չառի անիկայ , և ո՛չ ալ
սորվեցայ , հապա Յիսուս Քրիս-
13 տոսի յայտնութենէն : Վ՛ատն զի
լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի
վարմունքս Հրէութեան մէջ , ին-
տո՛ր չափէ դուրս կը հալածէի Ա-
ստուծոյ եկեղեցին՝ ու կը կործանէի
14 զանիկա . Ու իմ հայրենի աւան-
դութիւններուս խիստ նախանձա-
ւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած
շատ հասակակիցներէս աւելի յա-
ռաջադէմ էի Հրէութեան մէջ :
15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (ո՛ր
որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն , և
16 իր շնորհքովը զիս կանչեց ,) Ինծի
իր Որդին յայտնել , որ զանիկայ
հեթանոսաց մէջ քարոզեմ , մէկէն
՝ի մէկ բան մը չխմացուցի մարմինին
17 ու արիւնին , Ո՛չ ալ Հրուսաղէմ
եկայ ինծմէ առաջ առաքեալ եղող-
ներուն քովը , հապա Երաբիա
գացի , ու նորէն Դամասկոս դար-
18 ձայ : Յետքը երեք տարիէն ետև Հ-
րուսաղէմ եկայ Պետրոսը տեսնե-
լու , և տասնուհինգ օր անոր քովը
19 կեցայ . Ուրիշ առաքեալներէն
ուրիշ մէկը չտեսայ , բայց միայն
20 Յակոբոս՝ Տէրոջը եղբայրը : Բայց
ասոր որ կը գրեմ ձեզի՝ ահա Աստու-
ծոյ առջեւը կ՚ըսեմ , որ սուտ
21 չեմ գրուցեր : Ետքը եկայ
Սիրիայի ու Կիլիկիայի կողմերը .
22 Ու դէմս առ դէմ չէին ճանչ-
նար ան եկեղեցիները՝ որ Հրէաս-
տանի մէջ էին Քրիստոսով .
23 Այն թէ անոնք լսած էին թէ Ին-
ծի որ առնուազ մեզ կը հալածէր , հի-
մա ինքը ան հաւատքը կը քարո-
զէ՝ որ առեն մը կը կործանէր . Ու
24 ինծմով զԱստուած կը փառաւորէ-
ին :

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Յետքը տասնուչորս տարիէն ետև
նորէն Երուսաղէմ եկայ Բառ-
նաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ մէկտեղ
2 առնելով : Ու եկայ յայտնութիւ-
նով , և անոնց իմացուցի ան աւե-
տարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ
կը քարոզեմ , բայց առանձին ա-
նոնց որ երեւելիներ էին , որ չըլլայ
թէ պարապ տեղը վազեմ կամ
3 վազած ըլլամ : Բայց չէ թէ իմ
հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն
էր , պարտաւորեցաւ թլփատուիլ .
4 Վանաւանդ ներս սկրտուող սուտ
եղբայրներուն համար՝ որոնք սահե-
լով ներս մտան Քրիստոս Յիսուսով
մեր ունեցած ազատութիւնը լրտե-
սելու համար , որ մեզ ծառայեց-
5 նեն . Ար անոնց չիչ մը տուինք
անգամ մտիկ ընդրնք ենազանդելու ,
որ աւետարանին ճշմարտութիւնը
6 հաստատուն մնայ ձեր մէջը : Բայց
անոնք որ կը կարծուէին բան մը
ըլլալ , ինչ որ էին՝ ան իմ
հոգս չէ . Աստուած մարդոց ա-
ռութիւն չըներ . ինձի անո՛նք
կարծուածները բան մը չխմացուցին
7 ինծի : Հապա անոր հակառակը՝
երբոր տեսան որ անթլփատներուն
աւետարանը ինծի յանձնուած է ,
ինչպէս Պետրոսին ալ թլփա-
8 տուածներուն . (Վ՛ատն զի ան որ
Պետրոսին յաջողեց թլփատուած-
ներուն առաքելութիւն ընելու ,
ինծի ալ յաջողեց հեթանոսներու-
9 նը .) Ու երբոր ինծի տրուած չո-
նորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կե-

փաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ սեպուած էին , աջ ձեռքերնին տուին ինձի ու Բառնաբասին՝ Հնըչեան հաղորդակցութեան , որ մենք հեթանոսներուն մէջը երթնանք , ու անոնք՝ թլփատուածներուն : Միայն թէ մեզի որ աղքատները յիշենք . որ ես ալ փոյթ ունեցայ ան բանը ընելու : Բայց երբոր Պետրոս Անտիոք եկաւ , ես անոր դէմ կեցայ . որովհետև ինքը մեղադրուելու էր : Վասն որ դեռ Յակոբոսին քովէն մէկ քանի հոգի չեկած , ինքը հեթանոսներուն հետ առանց բաժնի կ'ուտէր . բայց երբոր եկան՝ մէկդի կը քաշուէր , ու ինքզինքը կը զատէր , վախնալով անոնցմէ՝ որ թլփատուածներէն էին : Ու անոր հետ կեղծաւորեցան միւս Հրեաներն ալ , անանկ որ Բառնաբաս ալ անոնց կեղծաւորութեանը մէջ տարուեցաւ : Բայց ես երբոր տեսայ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ չիտակ չեն քալեր , ամենուն առջեւ Պետրոսը ըսի . Եթէ դուն որ Հրեայ ես , հեթանոսի պէս ու չէ՛ թէ Հրեայի պէս կ'ապրիս , ի՞նչպէս հեթանոսները կը ստիպես Հրեայի պէս ապրելու : Մենք որ բուն Հրեայ ենք , և չէ՛ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ , Աս գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործքերէն չկրնար արդարանալ , հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն , մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն , և չէ՛ թէ օրէնքին գործքերէն , որովհետև օրէնքին գործքերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ : Իսկ եթէ մենք որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ , մեղաւոր գտնուինք , ուրեմն Քրիստոս մեղայ պաշտօնեայ եղաւ . քա՛ չըլլի : Վասնզի թէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ , իմ անձս յանցաւոր կը ցուցընեմ : Վասն որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին , որ Աստուծոյ կենդանի ըլլամ : Քրիստոսի հետ խաչը եղայ . Ու ալ կենդանի եմ , չէ՛ թէ ես՝ հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս . բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ՝ ան որ ինձ սիրեց , ու իր անձը ինձի համար մատնեց : Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ խափաներ . վասնզի եթէ արդարութիւնը օրէնքէն էր , ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղը մեռաւ :

Գ Լ . Գ

Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք՝ ո՞վ ձեզ հրապուրեց . որ ձեր աչքերուն առջեւը Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջը խաչը եղած նկարագրուեցաւ : Սոսկայ միայն կ'ուզեմ ձեզմէ սորուիլ . Օրէնքի՞ն գործքերովը դուք Հոգին առիք՝ թէ հաւատքին լսելովը : Այդչափ անմի՞տ էք . Հոգիով սկսեցիք , ու հիմա մարմինո՞վ կը վերջանաք : Այնչափ դիպուածները պարա՞պ տեղը ձեր վրայէն անցան , (թէ որ պարապ ըլլայ ալ :) Աւասիկ ան որ ձեզի Հոգին բաշխեց , և ձեր մէջը զօրութիւններ գործեց , օրէնքի՞ն գործքերովն էր՝ թէ հաւատքին լսելովը : Ինչպէս որ Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , ու անոր արդարութիւն սեպուեցաւ : Ուրեմն գիտցէ՛ք թէ անոնք որ հաւատքէն են , անոնք են Աբրահամի որդիքը : Ու գիրքը՝ առաջուց գիտնալով թէ Աստուած հեթանոսները հաւատքով կ'արդարացնէ , առաջուց աւետիս տուաւ Աբրահամին թէ Քեզմով պիտի օրհնուին բոլոր ազգերը : Ասոնք անոնք որ հաւատքէն են՝ կ'օրհնուին հաւատացեալ Աբրահամին հետ : Վասն զի անոնք որ օրէնքին գործքերէն են , անէծքի տակ են . վասնզի գրուած է թէ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ չկենայ՝ որ զանոնք կատարէ : Ու թէ օրէնքով մէկը չկրնար արդարանալ Աստուծոյ առջեւը , ա՛ յայտնի է . քանզի Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի : Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ , հապա Ան որ կը կատարէ ան

բանները՝ անոնցմով պիտի ապրի ։
13 Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեղի համար անէծք ըլլալով . (ինչու որ գրուած է թէ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտի
14 կը կախուի .) Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով . որ մենք ալ Հոգւոյն խոստմունքը առնենք հաւատքով ։ Արդու ե-
15 ղբայրներ . իրաւ որ մարդու մը հաստատած կտակը մէկը չխափաներ , ոչ ալ անոր վրայ ուրիշ
16 պատուէր մը կ'աւելցընէ ։ Արդ խոստմունքները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան . չըսեր , Ու հո- սերունդներուդ՝ որպէս թէ շատերու համար , հապա որպէս թէ մէկու մը համար , Ու քու սերուն-
17 դիդ , որ ան Քրիստոս է ։ Այս ասկը կը զրուցեմ . Ան կտակը՝ որ առաջուց Հոգւոյ հաստատուեցաւ Քրիստոսով , օրէնքը չորս հարիւր երեսուն տարիէն եւս որ դրուեցաւ , չկրնար անվաւեր ընել՝ խոստմունքը խափանելու համար ։
18 Վասն զի թէ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլլայ , ուրեմն ալ խոստմունքէն չէ . բայց Աբրահամին խոստմունքով շնորհեց Հոգւոյն ։
19 Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը . յանցանաց համար վրայ աւելցաւ , (մինչեւ որ գայ ան սերունդը՝ որուն որ խոստացուեր էր ,) հրեշտակներով տրուած՝ միջնորդի մը ձեռ-
20 քով ։ Հայց միջնորդը մէկու մը միջնորդ չէ . սակայն Հոգւոյն մէկ
21 է ։ Ուրեմն օրէնքը հակառակ բան մը՞ն է Հոգւոյ խոստմունքներուն . քա՛ւ լեցի . քանզի թէ որ տրուած ըլլար անոնք օրէնք մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի ընելու , ան ատենը իրաւցընէ արդարութիւնը օրէնքէն
22 կ'ըլլար ։ Հայց գիրքը ամէնը մեղքի տակ դոյնց , որ խոստմունքը Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը տրուի հաւատացեալներուն ։
23 Հայց քանի որ հաւատքը չէր եկած , օրէնքին տակը գոյուած կը պահուէինք , ապառնիով ան հաւատքին՝
որ պիտի յայտնուէր ։ Ուրեմն օ- 24
րէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ դէպ Քրիստոսի Բերելո՛ , որ մենք հաւատքով արդարանանք ։ Հայց երբ 25
որ հաւատքը եկաւ , ալ դաստիարակի տակ չենք ։ Ինչու որ ամէնքդ 26
ալ Հոգւոյ որդիք էք՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով ։ Վասնզի դուք ամէնքդ որ Քրիստո- 27
սով մկրտուեցաք , Քրիստոսը վրանիդ հագած էք . Հոգւոյ-Հիմա 28
ոչ Հրեայ կայ , ոչ ալ Յոյն . ոչ ծառայ կայ , ոչ ալ ազատ . ոչ արու կայ , ոչ ալ էգ . ինչու որ դուք ամէնքդ ալ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսով ։ Հապա թէ որ դուք 29
Քրիստոսինն էք , ուրեմն Աբրահամին սերունդն էք , ու խոստմունքին նայելով՝ ժառանգներ ։

ԳԼ . Դ

Հայց ես կը զրուցեմ , որչափ ժա- 1
մանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառային տարբերութիւն մը չունի , թէեւ ամէնուն տէրն է . Հա- 2
պա խնամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է՝ մինչեւ հօրը որոշած ժամանակը ։ Նոյնպէս ալ մենք 3
երբոր տղայ էինք , աշխարհիս սկզբունքներուն տակը ծառայ եղած էինք ։ Հայց երբոր ժամանակը 4
լեցուեցաւ , խրկեց Հոգւոյն իր Որդին՝ որ կնիկէ մը եղաւ , ու օրէնքի տակ մտաւ . Որպէս զի օրէնքի 5
տակ եղողները փրկէ , որ մենք որդեգրութիւնը ընդունինք ։ Ու ո- 6
րովհետեւ դուք որդիք էք , Հոգւոյն իր Որդիին Հոգին ձեր սիրտերուն մէջը խրկեց , որ կ'աղաղակէ Աբբայ Հայր ։ Ուստի ալ ծառայ 7
չես , հապա որդի . և թէ որ որդի , ալ Հոգւոյն ժառանգը Քրիստոսով ։ Հայց ան ատենը որ չէիք 8
գիտեր զՀոգւոյն , կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Հոգւոյնները չէին ։ Ականջ հիմա որ ձանչցաք 9
զՀոգւոյն՝ մանաւանդ որ դուք Հոգւոյմէ ձանչցուեցաք , ինչո՞ր նորէն կը դառնաք ան տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն , որոնց նորէն կ'ուզէք ծառայութիւն ընել ։

10 Օրերը կը զանազանէք, ու ամիս-
ները, և ժամանակները ու տարի-
11 ները։ Կը վախնամ ձեզմէ, որ
գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշ-
խատած ըլլամ։
12 Ինծի պէս եղէք, ինչու որ ես
ալ ձեզի պէս եղայ, եղբայրներ՝ ձե-
զմէ կ'աղաչեմ. դուք ինծի ընաս մը
13 հասուցած չէք։ Գիտէք դուք՝ որ
մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի առ-
ջի անգամ աւետարանը քարոզեցի.
14 և իմ մարմինիս վրայ [փոքր] փորձու-
թիւնս Ձանարգեցիք ու չարհա-
մարհեցիք, հապա Աստուծոյ հրեշ-
տակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝
15 Յիսուս Քրիստոս Հիսուսի պէս։ Ուրեմն
ո՞ւր էր ան ձեր երանութիւնը.
քանզի ես կը վկայեմ ձեզի, որ
16 եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի
հանէիք ու ինծի տայիք։ Ուստի
ձեր թշնամի՞ն եղայ ձեզի ճշմարիտը
17 խօսելուս համար։ Ձեզի նախանձա-
ւոր են անոնք՝ չէ թէ բարիին,
և կ'ուզեն ձեզ արգիլել, որ իրենց
18 նախանձաւոր ըլլաք։ Սակայն աղէկ
է ամէնատեն բարիին նախանձաւոր
ըլլալ, ու չէ թէ միայն երբոր ձեր
19 մէջը ըլլամ։ Իմ որդեակներս՝ որ
ձեզմով նորէն ծննդական ցաւ կը
քաշեմ, մինչև որ Քրիստոս ձեր
20 մէջը ձեւակերպի։ Կ'ուզէի հիմա
ձեր մէջը ներկայ ըլլալ, ու փոխել
իմ ձայնս. ինչու որ ես ձեր վրայով
տարակուսած եմ։
21 Ըսէք ինծի, դուք որ օրէնքին
տակը կ'ուզէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք
22 լսեր։ Վասն զի գրուած է թէ
Աբրահամ երկու որդի ունէր, մէ-
կը՝ աղախինէն, ու միւսը՝ ազատ
23 կնիկէն։ Բայց ան որ աղախինէն
էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր, իսկ
ան որ ազատ կնիկէն՝ խոստմունքին
24 համեմատ. Ուր ասս բաները այլա-
բանօրէն կը մեկնուին. ինչու որ
ասոնք են երկու կտակարանները,
մէկը՝ Սինայ լեռնէն որ ծառայու-
թեան համար կը ծնանի, որ է
25 Հագար. Ինչու որ Հագար Ա-
րաբիոյ մէջ Սինայ լեռն է, և կը
համեմատի հիմակուան Երուսաղե-
մին՝ որ իր զաւակներովը մեկտեղ
կը ծառայէ։ Բայց վերի Երու-
26 սաղէմը ազատ է, որ մեր ամենուն
մայրն է։ Ինչու որ գրուած է,
27 Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա. ձայն
ծննդական ցաւ չքաշող՝ դուխ և
աղաղակէ. քանզի երեսկ ձգուա-
ծին տղաքները էրիկ ունեցողին զը-
ղջեխէրեն շատ պիտի ըլլայ։ Ուստի
28 մենք Եղբայրներ՝ Իսահակին պէս
խոստմունքին որդիներն ենք։ Բայց
29 ինչպէս որ ան ատեն մարմնոյ կող-
մանէ ծնածը կը հալածէր զանիկայ
որ հոգիին կողմանէ էր, անանկ ալ
հիմա։
30 Սակայն գիրքը ի՞նչ կ'ը-
սէ. Դուրս հանէատ աղախինը
ու անոր որդին, ինչու որ աղախի-
նին որդին ազատ կնկանը որդւոյն
հետ ժառանգութիւն պիտի չառ-
31 նէ։ Ուստի Եղբայրներ՝ մենք ա-
ղախինին զաւակները չենք, հապա
ազատին։

ԳԼ. Ե

1 Ուստի ամուր կեցէք ան ազատու-
թիւնովը՝ որով Քրիստոս մեզ
ազատեց, և նորէն ծառայութեան
լուծի տակ մի՛ մտնէք։
2 Ընդ ես
Պօղոս կը գրուցեմ ձեզի, որ եթէ
թլփատուիք, Քրիստոս ձեզի օ-
գուտ մը չընէր։
3 Նաև դարձեալ ա-
մէն թլփատուող մարդու կը վկա-
յեմ թէ պարտական է բոլոր օ-
րէնքը կատարելու։
4 Խափանած էք
դուք Քրիստոսէն, որ օրէնքով
արդարանալ կ'ուզէք, ու շնորհ-
քէն ինկած էք։
5 Ինչու որ մենք
Հոգիով կը սպասենք արդարու-
թեան յոյսին՝ հաւատքով։
6 Վասն
զի Քրիստոս Յիսուսի քով ո՛չ
թլփատութիւնը բան մը կարող է,
ոչ ալ անթլփատութիւնը, հապա
հաւատքը՝ որ սիրով ներգործ կը
դրուի։
7 Դուք աղէկ կը վազէիք.
ո՞վ ձեզ ետ կտրաւ՝ որ ճշմարտու-
թեան չհնազանդիք։
8 Այս դրդումը
անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց։
9 Խիչ
մը խմորը բոլոր զանգուածը կը
խմորէ։
10 Բայց ես յոյս ունիմ ձեր
վրայ Տէրոջմով, որ ուրիշ միտ-
քան մը պիտի չհորհիք. և ան որ
ձեզ կը խռովեցնէ, դատապար-

տութիւն պիտի կրէ՝ ով որ ըլլայ :
11 Սակայն ե՛ղբայրներ՝ թէ որ ես տա-
կաւին թլփատութիւն կը քարո-
զեմ , ալ ինչո՞ւ կը հալածուիմ .
ուրեմն խաչին գայթակղութիւնը
12 խափանուած է : Երանի՛ թէ բո-
լորովին կտրուէին անոնք որ ձեզ
կը խռովեցընեն :
13 Սա՛ռն զի դուք ազատութեան
կանչուած էք՝ ե՛ղբայրներ . միայն
թէ չէը ազատութիւնը մարմնոյ
ցանկութեանը պատճառ չըլլայ ,
հապա սիրով իրարու ծառայու-
14 թի՛ւն ըրէք : Վասն զի բոլոր օ-
րէնքը աս մէկ խօսքիս մէջ կը կա-
տարուի թէ Ինչո՛ւ ընկերդ սիրես
15 քու անձիդ պէս : Հապա թէ որ
իրար խածնէք և ուտէք , զգո՛յշ
կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ սպա-
16 ռի՛ք : Ասիկա՛ թէ ես կը զրու-
ցեմ . Հոգիով գացէք , ու մար-
մինին ցանկութիւնը պիտի չկատա-
17 րէք : Վասն զի մարմինը կը ցան-
կայ հոգիին հակառակ , ու հոգին
մարմինին հակառակ . և ասոնք ի-
րարու հակառակ են , որ չըլլայ թէ
18 ինչ որ կ՛ուզէք՝ ան ընէք : Հապա
թէ որ Հոգիէն կ՛առաջնորդուիք ,
19 ալ օրէնքին տակը չէք : Արդ
մարմինին գործքերը յայտնի են ,
որ ասոնք են . շնութիւն , պոռ-
նկութիւն , պղծութիւն , գիճու-
20 թիւն , Կռապաշտութիւն , կա-
խարդութիւն , թշնամութիւններ ,
կռիւներ , նախանձներ , բարկու-
թիւններ , հակառակութիւններ ,
երկպառակութիւններ , բաժանումն
21 ներ , Շար նայուածքներ , մարդա-
սպանութիւններ , գինովութիւն-
ներ , անառակութիւններ , ու ինչ
որ ասոնց նման են . որ հիմակուց
ես ձեզի կը զգուշեմ , ինչպէս ա-
ռաջուց ալ կը զգուշեի , որ ասանկ
բաներ գործողները Աստուծոյ ար-
քայութիւնը պիտի չժառանգեն :
22 Հապա Հոգիին պտուղը աս է . սէր ,
խնդութիւն , խաղաղութիւն , եր-
23 կայնմտութիւն , Ազնըւութիւն ,
բարութիւն , Հաւատարմութիւն ,
Հեզութիւն , ժուժկալութիւն . ա-
սանկ բաներուն դէմ օրէնք չկայ :
Ու անոնք որ Քրիստոսինները են՝ 24
իրենց մարմինը խաչ հանեցին քա-
ռն կիրքերով ու ցանկութիւննե-
րով միասին : Եթէ որ Հոգիով 25
կ՛ապրինք , Հոգիին համեմատ քա-
լենք : Անապարծ չըլլանք միմիկ 26
գրգռելով , ու իրարու վրայ նա-
խանձելով :

ԳԼՈՒԽ Զ.

Ե՛ղբայրներ՝ թէ որ մէկը յանկարծ 1
բնչ և իցէ յանցանքով բռնա-
նուելու ըլլայ , դուք որ հոգևոր էք՝
անանկը հեզութեան հոգիով ուղ-
ղութեան բերէք . քու անձիդ ալ
զգուշութիւն ըրէ որ չըլլայ թէ
փորձութեան մէջ իյնաս : Իրա- 2
րու նեղութիւնները կրեցէ՛ք , ու
անանկ Քրիստոսի օրէնքը կատա-
րեցէ՛ք : Վասն զի թէ որ մէկը 3
ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ
ու չէ , անիկայ իր անձը կը խաբէ :
Հապա ամէն մարդ իր գործը թող 4
կշռէ՛ , ու ետքը միայն իր անձին
վրայ պարծանք ունենայ , և չէ թէ
ուրիշին վրայ : Վասն զի ամէն 5
մէկը իր բեռը պիտի կրէ :
Խօսքին աշակերտութիւն ընողը 6
իր վարդապետը ամէն բարի բան-
րու մասնակից ընէ : Մի՛ խա- 7
բուիք՝ Աստուած ծաղր չըլլար :
Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը կը 8
սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ . ան որ
իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան մար-
մինէն ապականութիւն պիտի հնձէ . ու ան որ Հոգիին կը սերմա-
նէ , ան Հոգիէն յաւիտենական
կեանք պիտի հնձէ : Հապա բարի 9
գործելէն չձանձրանանք , քանզի
յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝
թէ որ չհուսահատինք : Ուստի քանի 10
որ ժամանակը ձեռքերնիս է , բարիք
ընենք ամենուն՝ մանաւանդ հաւատ-
քին ընտանիներուն :
Տեսէ՛ք՝ ինչպէս գիրերով գրե- 11
ցի ձեզի իմ ձեռքովս : Որոնք որ 12
կ՛ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի ե-
րեւնալ , անոնք ձեզ կը ստիպեն որ
թլփատուիք , միայն որ Քրիստոսի
խաչին համար չհալածուին : Վասն- 13
զի անոնք ալ որ թլփատուած են ,

իրենք օրէնքը չեն պահեր , հապա կ'ուզեն որ դուք թլփատուիք , որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան :
14 Բայց ես՝ քանի լեցի որ պարծենամ , հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը , որ անով աշխարհ ինծի խաչը եղած է , ես ալ
15 աշխարհի : Վասն որ Քրիստոս Յիսուսով ո՛չ թլփատութիւնը բան մըն է , ո՛չ ալ անթլփատութիւնը . հապա նոր ստեղծուած
16 ըլլալն է բանը : Ու ան ամէնը որ ասոր կանոնին համեմատ կը քալեն , խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ անոնց վրայ , ու Իսրայէլին վրայ :
17 Ասկէ ետև մէկը ինծի թող չդժգնցընէ . վասն որ ես Տէր Յիսուսին վէրքի նշանները իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ :
18 Եղբայրնե՛ր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ : Ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՍՏԱՐԱԼՈՑՆ

ԸՆ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը , Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝ և Քրիստոս Յիսուսի հաւատացողներուն :
2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , ան որ մեզ օրհնեց ամէն հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն մէջ
4 Քրիստոսով . ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց , որ մենք սուրբ ու անա-
5 բասա ըլլանք իր առջևը սիրով . Ու առաջուց մեզ սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը իր կամքին հաճութեանը
6 պէս , Իր փառաւոր շնորհացը գովութեանը համար , որով մեզ գար-
7 դարեց Սիրելիին ձեռքովը . Որ անով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով , մեղաց թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութեանը
8 չափովը . Որ մեր վրայ աւելցուց բոլոր իմաստութեամբ ու գիտու-
9 թեամբ , Մեզի յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճութեանը պէս , որն որ իր մէջը նախասահմաներ էր .
10 Որ ժամանակաց լրանալուն անտեսութեանը մէջ ամէն բան բովանդակէ Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ , անով՝
11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ առաջուց որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութիւնովը , որ ամէն բան իր կամքին խորհրդովը՝ ի գործ կը դնէ .
12 Որ մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝ առաջուց Քրիստոսի վրայ յոյսացողներս .
13 Որուն վրայ դուք ալ յուսացաք՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութեան աւետարանը , որուն նաև հաւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ Հոգւոյն կնքուեցաք .
14 Որ ան մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է մինչև ստացուածքին փրկութիւնը՝ իր փառացը գովութեանը համար :
15 Ուստի ես ալ երբոր լսեցի Տէր Յիսուսի վրայ ունեցած հաւատքնիդ , ու բոլոր սուրբերուն վրայ
16 ունեցած սէրը , Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով .
17 Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ փառաց Հայրը

տայ ձեզի իմաստութեան ու յայտնութեան հոգին իր գիտութիւնովը.
18 Որպէս զի սրտերնուդ աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր յիւղ կանչելուն յոյսը, ու ինչ է անոր ժառանգութեանը փառքին
19 ճոխութիւնը սուրբերուն մէջ, Ու ինչ է իր զօրութեանը գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ՝ իր կարող զօրութեանը գործադրութեամբը,
20 Որն որ Քրիստոսի վրայ՝ ի գործ դրաւ, երբոր զանիկայ մեռելներէն յարուցց, ու նստեցուց իր աջ կողմը երկինքին
21 մէջ Ամէն իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անուան վրայ որ կ'անուանի, ոչ՝ թէ միայն աս աշխարհիս մէջ, հապա գալիքին
22 մէջ ալ. Ու ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուց, և զանիկայ ամէն բաներու վրայ եկեղեցիին գլուխ դրաւ,
23 Որ ան անոր մարմինն է, անոր լրումը, որ կը լեցնէ ամէնը ամէն բանի մէջ։

ԳԼ. Ը

1 Ու դուք որ յանցանքներու ու մեղքերու մէջ մեռած էիք, Ինչ
2 յիւղ կենդանացուց. Որոնց մէջը ատենօք կը քալէիք աս աշխարհիս բռնած ճամբովը, ա՛ս օդուս իշխանութեանը իշխանին՝ հոգիին՝ պէս, ան ոգիին՝ որ հիմա ապստամբութեան որդւոցը ներսի դին կը ներ-
3 գործէ. Որ ատենօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պտրտէինք մեր մարմինին ցանկութիւններովը, և մարմինին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. և բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ու-
4 րիշները. Հայց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն
5 համար՝ որով մեզ սիրեց, Երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք շնորհքով փրկուած էք,)
6 Ու անոր հետ դիզ յարուցց, ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն
7 մէջ Քրիստոս Յիսուսով, Որ գալու դարերուն մէջը ցուցնէ իր շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի ցոյց
8 տալ քաղցրութիւնովը։ Վասն զի շնորհքով փրկուած էք դուք հաւատքի միջոցով. և ասիկ չէ թէ ձեզմէ է, հապա Աստուծոյ պարգևն է.
9 Ոչ թէ գործերէն, որ մէկը չպարծի.
10 Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Յիսուսովստեղծուած բարի գործերու համար, որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց դիզ, որ անոնց մէջը քալենք։

11 Ուստի միտքերնիդ բերէք, որ դուք առեն մը մարմինով հեթանոսներ ըլլալով, (որոնք անթլփատութիւն կ'ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ'ըսուին մարմինի
12 մէջ ձեռքով եղած,) Որ ան ատենը դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքակցութենէն, և օտարացած խոստումներուն ուխտերէն, ու յոյս մը չունէիք, և աշխարհի մէջ անաստուած էիք։ Հայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով դուք որ առեն
13 մը հեռաւոր էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ Վասն զի
14 անիկայ է մեր խաղաղութիւնը, որ երկուքը մէկ ըրաւ, ու մէջ առնող բաժանող պատը՝ այսինքն էնմութիւնը իր մարմինովը քակեց, Ու հրամաններով
15 եղած պատուիրանքներուն օրէնքը խափանեց. որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատէ, ու
16 այսպէս խաղաղութիւն ընէ. Ու երկուքն ալ մէկ մարմին եղած հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ իր խաչովը. ինչու որ անով սպաննեց թշնամութիւնը.
17 Ու եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք, ու
18 անոնց՝ որ մօտ էին։ Վասնզի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենալու ա-
19 ռնուինք։ Ուրեմն ալ ասկէետև դուք օտար ու պանդխտ չէք, հապա սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը,
20 Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմնի վրայ շինուած,

որ անոր անկիւնին գլուխը Քիւրեղոս
21 Քրիստոս է. Որով բոլորը շինքը
միկտեղ յարմարութեամբ կազ-
մուած՝ կ'աճի սուրբ տաճար մը կ'ըլ-
22 լայ Տէրոջմով. Որ անով դուք ալ
միկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բը-
նակարան ըլլալու Հոգւով Աբեով։

Գ Լ. Գ

1 Ասոր ես Պօղոս՝ Քիւրեղոս Քրիս-
տոսի կապուածը ձեզի հեթա-
2 նոսներուդ համար. Որ դուք ան-
շուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին
տնտեսութիւնը, որ ինձի տրուած
3 է ձեզի համար, (Թէ ինձի ան խոր-
հուրդը յայտնութիւնով ցուցուե-
ցաւ. (ինչպէս առաջուց ալ ձեզի
4 համառօտաբար գրեցի, Որով կըր-
նաք կարդալ ու միտք առնել իմ
տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խոր-
5 հուրդին վրայով.) Որ ուրիշ դա-
րերուն մէջ մարդոց որդիներուն չէ-
ր ցուցուեր, ինչպէս որ հիմա Հոգւով
Աբեով յայտնուեցաւ իր սուրբ ա-
ռաքեալներուն ու մարգարէներուն.
6 Որ հեթանոսները Քրիստոսով ժա-
ռանգակից ու մարմնակից և անոր
խոստումնին հաղորդ ըլլան աւե-
7 տարանով. Որուն ես սպասաւոր
եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց պարգեւին
համեմատ՝ որ ինձի տրուեցաւ՝ իր
զօրութեանը ներգործութիւնովը,
8 (Ինձի՝ որ ամէն սուրբերուն փոքրա-
գոյնն եմ, ասս շնորհքը տրուեցաւ,)
հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի
անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու,
9 Ու ամէնը լուսաւորելու, որ տես-
նան թէ ինչ է ան խորհուրդին
տնօրէնութիւնը, որ՝ ի յաւիտենից
ծածկուած էր Աստուծոյ մով, որ
10 ամէն բանը ստեղծեց. Որ հիմա
Աստուծոյ բազմաձեւակ իմաստու-
թիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի
ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւն-
11 ներուն ու պետութիւններուն, Ի-
յաւիտենական նախասահմանու-
թեանը համեմատ, որ ըրաւ մեր
Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքո-
12 վը. Որով մենք ալ համարձակու-
թիւն ու մօտենալու ապրեցուցիչն
ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հա-
ւատալով։

Ուստի կ'աղաչեմ որ չձանձրանաք 13
իմ նեղութիւններուս պատճառովը,
որ ձեզի համար են, և որ ձեր փառքն
են։ Ասոր համար ծնկան վրայ 14
գալով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
Հօրը առջևը, Ուսկից որ բոլոր 15
ազգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի
վրայ անուն կ'առնէ, Կ'աղաչեմ որ 16
տայ ձեզի իր փառայ ճոխութեանը
չափովը՝ զօրութիւնով հաստա-
տուիլ իր Հոգիովը ներսի մարդուն
մէջ. Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր 17
սրտերուն մէջը բնակի, և դուք սի-
րով արմատացած ու հաստատուած
ըլլաք, Որ կարենաք հասկընալ 18
բոլոր սուրբերուն հետ միկտեղ,
թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայ-
նութիւնը և խորութիւնը ու բարձ-
րութիւնը. Ու յայտնի ձանչնալ 19
Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ
դերազանց է, որ լցուիք Աստուծոյ
ամէն լրութիւնովը։ Արդ անոր 20
որ կարող է առատութեամբ ընել
ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը
խնդրենք կամ կը խորհինք, ան զօ-
րութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը ներ-
գործուի. Իրեն փառք եկեղեցւոյն 21
մէջ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր
դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւի-
տենից։ Ամէն։

Գ Լ. Դ

Ասոր կ'աղաչեմ ձեզի ես որ Տէ- 1
րոջը համար կապուած եմ, որ
դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը
վայլէ ան կոչմանը որով կանչուե-
ցաք, Հոլոր խոնարհութիւնով ու 2
հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ,
սիրով իրարու նեղոզութիւն ըլլալով.
Ջանալով Հոգւոյն Աբեոյ միաբա- 3
նութիւնը խաղաղութեան կապովը
պահել. Անկ մարմին ու մէկ հո- 4
գի, ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր
կոչմանը մէկ յուսովը. Տէրը մէկ 5
է, հաւատքը մէկ, մկրտութիւնը
մէկ. Անկ է Աստուած և ամենուն 6
Հայրը, որ ամենուն վրայ ու ամե-
նուն հետ և ձեր ամենուն մէջն է։
Հայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք 7

տուած է Քրիստոսի պարգեւին
8 չափովը : Ինչո՞ւ համար կ՚ըսէ թէ
Վարձրը ելաւ , դերութիւնը ղերի
բռնեց , ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ : Ան ելաւ ըսելը ի՞նչ է ,
միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ : Ան որ իջաւ՝
նոյն ինքն է , որ բոլոր երկինքներէն
վեր ելաւ , որ ամէն բան լեցնէ :
11 Ու ինքը մէկ քանին առաքեալներ ը-
նտրեաց , մէկ քանին մարգարէներ ,
մէկ քանին աւետարանիչներ , մէկ քանին հովիւներ ու
12 վարդապետներ . Սուրբերուն հա-
մաոտութեանը համար , պաշտօնին
գործքին համար , Քրիստոսի մար-
13 մնոյն շինութեանը համար . Մին-
չեւ որ ամէնքս ալ հաւատքին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնա-
լուն միաբանութեանը , կատարեալ
մարդ ըլլալու , Քրիստոսի լման
14 հասակին չափը ունենալու . Որ ալ
ասկէետեւ տղայ չըլլանք երերած ու
վարդապետութեան ամէն հովերէն
տոչին անդին տարուբերուած՝ մար-
դոց խաբէութիւնովը , ու խորա-
մանկութեամբ կը խարեն մոլորեց-
15 նելու . Հապա սիրով ճշմարտու-
թեան հետեւելով՝ ամէն բան Անով
աճեցընենք՝ որ գլուխ է՝ այսինքն
16 Քրիստոս . Որ անկէ բոլոր մարմի-
նը մէկտեղ կազմուած՝ և ամէն յօ-
դուածներէը իրարու հաղորդութեամբ
կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով
ներգործելով՝ մարմինին աճում կու
տայ իրեն շինութեանը համար սի-
րով :

17 Ասոր համար կ՚ըսեմ ու Տէրոջմով
վկայութիւն կ՚ընեմ , որ դուք մէ-
մէն ալ անոնց չգաք , ինչպէս որ
ուրիշ հեթանոսները կը գալեն ի-
րենց մտքին ունայնութեանը մէջ .
18 Որոնց խնայողութիւնը խաւարած
է , ու օտարացած են Աստուծոյ
կեանքէն , իրենց մէջը եղած տգի-
տութեան պատճառովը իրենց սըր-
19 տին կուրութեանը համար . Որոնք
անզգայ ըլլալով , ինքզինքնին անա-
ռակութեան տուին , ամէն կերպ
պղծութիւն գործելու ագահութիւ-
20 նով : Բայց դուք ասանկ չսորվե-
ցաք Քրիստոսը , 21 թէ որ անոր
վրայով լսեցիք ու անկէ սորված
էք , ինչպէս որ ճշմարտութիւնը
Յիսուսի մէջ է . 22 Որ ձեր վրայէն
մկրտի հանէք ան յին առջի վար-
մունքին պէս խաբէի հին մարդը՝ խա-
բեալ ցանկութիւններով ապակա-
նուածը . 23 Ու ձեր միտքին հոգիովը
նորոգուիք , 24 Ու նոր մարդը վրա-
նիդ հագնիք , ան որ Աստուծոյ
պատկերին պէս ստեղծուած է ար-
դարութիւնով ու ճշմարիտ սրբու-
թիւնով : 25 Ուստի սուտութիւնը
մէկդի ձգելով , ճշմարտութիւն
խօսեցէք ամէն մէկիդնիդ իր ըն-
կերին հետ , ինչու որ մենք ի-
րարու անդամներ ենք : 26 Թէ որ
բարկանաք՝ մեղք մի գործէք . ա-
րեւը ձեր բարկութեանը վրայ մարը
չմտնէ : 27 Ու Աստանային տեղ մի
տաք : 28 Ան որ գողութիւն կ՚ընէր ,
ալ թող չգողնայ . այլ մանաւանդ
աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր
ձեռքերովը աշխատի , որ կարող
ըլլայ տալ կարօտ եղողին : 29 Չնա-
ձեր բերնէն ապականեալ խօսք մը
ելլէ , հապա ինչ որ աղէկ է
պէտք եղած շինութեանը համար ,
որ լսողներուն շնորհք տայ : 30 Ու
Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի արհա-
մարհեցընէք , որով դուք կնքուեցաք
փրկութեան օրուանը համար : 31
Մին դառնութիւն և բարկութիւն
ու սրտմտութիւն և աղաղակ ու
հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ ամէն
չարութիւններով հետ : 32 Ու
իրարու հետ քաղցր եղէք , գթած ,
ներելով իրարու , ինչպէս որ Աս-
տուած Քրիստոսով ներեց ձեզի :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ուրեմն Աստուծոյ նմանող եղէք սի-
2 րելի զաւակներու պէս . Ու
սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քր-
իստոս ալ մեզ սիրեց , ու իր
անձը մեզի համար մատնեց՝ անու-
շահոտ պատարագ ու զոհ ըլլալով
Աստուծոյ : 3 Բայց պոռնկութիւն
և ամէն ինչով պղծութեան կամ
ագահութեան անունը անգամ չլի-

չուբ ձեր մէջը , (ինչպէս որ կը
4 վայելէ սուրբերուն ,) եւ դարշելի
բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր
կամ խնդկատակութիւն , որ չվայ-
լեր , այլ մանաւանդ գոհութիւն .
5 Վասնզի աս գիտէք , որ ամէն
պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ
որ կուապաշտ է , Քրիստոսի ու
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
6 ժառանգութիւն չունի : Ձըլլայ
որ մէկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքե-
րով . ինչու որ աս բաներուն հա-
մար Աստուծոյ բարկութիւնը կու
գայ անհնազանդութեան որդւոց վը-
7 րայ : Ուստի անոնց հաղորդ մի
8 ըլլաք : Վասնզի ՌԷՒ ատեն մը
դուք խաւար էիք , բայց հիմա լոյս
էք Տէրոջմով . լուսոյ որդիներու
9 պէս քալեցէք . Ինչու որ Հոգւոյն
պտուղը ամէն հեզ բարութիւնով
և արդարութիւնով ու ճշմարտու-
10 թիւնով է : Փնտռեցէք ինչ է
11 Տէրոջը հաճելին . Ու կցորդ մի
ըլլաք խաւարին անպտուղ գործքե-
րուն , այլ մանաւանդ զանոնք յան-
12 դիմանեցէք : Ինչու որ անոնց մէջը
գաղտուկ գործուած բաները խօ-
13 սիլն ալ ամօթ է : Բայց ամէն
բան յանդիմանուած՝ լուսով յայտ-
նի կ'ըլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
14 յայտնի կ'ըլլայ , լոյս է : Ընոր
համար կ'ըսէ , Արթնցիր դուն
որ կը քնանաս , և կանգնէ՛ մեռե-
լներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պի-
տի տայ :
15 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս ըզ-
գուշութեամբ պիտի քալէք , չէ
16 թէ անմիտներու պէս , Հապա ի-
մաստուններու պէս . ժամանակը
ծախու առէք , ինչու որ օրերս չար
17 են : Ընոր համար անմիտ մի ըլ-
լաք , հապա իմացէք թէ ինչ է
18 Տէրոջը կամքը : Ու մի գինով-
նաք գինիով , որուն մէջ անառա-
կութիւն կայ , հապա Հոգիով
19 լեցուեցէք . Ու սաղմոսներով ու
օրհնութիւններով և հոգևոր երգե-
րով միւսերնիդ խօսակցելով , եր-
գեցէք ու սաղմոս ըսէք Տէրոջը ձեր
20 սրտերուն մէջ : Միշտ ամէն բան
տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը :
Հնազանդ եղէք Աստու- 21
ծոյ վախովը : Կիներդ իրենց 22
էրիկներուն հնազանդ ըլլան՝ որ-
պէս թէ Տէրոջը . Ինչու որ է- 23
րիկը կնկանը գլուխն է , ինչ-
պէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցւոյն
գլուխն է , ու ինքը մարմինին Փըր-
կիչն է : Ուստի ինչպէս որ եկե- 24
ղեցին հնազանդ կ'ըլլայ Քրիստո-
սի , անանկ ալ կիներն ալ ամէն
բանի մէջ իրենց էրիկներուն :
Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կիները , 25
ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց և-
կեղեցին , ու իր անձը մատնեց ա-
նոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու 26
մաքրէ աւազանին ջրովը՝ խօսքով .
Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր կե- 27
ղեցի մը կարենայ կենդանի մը
կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ ա-
սոնց պէս բան մը չունենայ , հապա
որ սուրբ ու անարատ ըլլայ : Նոյն- 28
պէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց
կիները սիրեն իրենց մարմիննե-
րուն պէս . ան որ իր կնիկը կը սի-
րէ՝ իր անձը կը սիրէ . Ինչու որ 29
մէկը բնաւ իր անձը չատեր ,
հապա կը սնուցանէ ու կը խնամէ
զանիկայ , ինչպէս Տէրն ալ և-
կեղեցին , վասն զի մենք անոր մար- 30
մինին անդամներն ենք՝ անոր մար-
մինէն ու անոր ոսկորներէն : Ընոր 31
համար մարդը պիտի ձգէ իր հայրը
ու մայրը , և իր կնկանը պիտի յա-
րի , ու երկուքը մէկ մարմին պիտի
ըլլան : Այս խորհուրդը մեծ է , 32
բայց ես կը պատգամեմ Քրիստոսի ու
եկեղեցիին վրայով : Սակայն ձեզ- 33
մէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ
սիրէ որպէս թէ իր անձը , ու կնիկը
իր էրիկէն ակնածութիւն ընէ :

Գ Լ . Զ

Զաւակներ՝ ձեր ծնողացը հնազանդ և- 1
ղէք Տէրոջմով , որ ան է ար-
ժանը : Պատուէ՛ քու հայրդ ու 2
մայրդ , (որ առջի պատուիրանքն
է խոստմունքով ,) Որ քեզի աղէկ 3
ըլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
երկրի վրայ : Եւ դուք , հայրե՛ր 4

ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք, հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը։ 5 Ծառաներ՝ հնազանդեցէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն ահով ու դողով՝ ձեր սրտին միամտութիւնովը, 6 որպէս թէ Քրիստոսի. Ձի թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով, հապա Քրիստոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց Աստուծոյ 7 կամքը ընելով. Յօժարութեամբ ծառայելով որպէս թէ Տէրոջը, ու 8 չէ թէ մարդոց. Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ, նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի, թէ ծառայ ըլլայ և թէ ազատ։ 9 Ու դուք ալ տէրե՛ր՝ նոյնը ըրէք անոնց, ու սպառնալիքը թո՛ղ տուէք, գիտնալով որ անոնց ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է. ու անոր քովը աչառութիւն չկայ։

10 Վերջապէս եղբայրնե՛ր՝ զօրացէ՛ք Տէրոջմով ու անոր զօրութեան կարողութիւնովը։ 11 Հագե՛ք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք սատանային նենգութիւններուն դէմ դնելու։ 12 Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ, հապա իշխանութիւններու՝ պետութիւններու հետ, և աս խաւար աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկնաւոր նեղութիւններուն մէջը եղող չար ոգիներուն 13 հետ։ Անոր համար վրանիդ առէ՛ք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ դնելու, ու ամէն բանը լմընցընելէն ետև՝ հաստատուն կայնելու։ Ուստի չէ՛ր պէտք կայնեցէ՛ք, մէջքերնիդ ճշմարտութեամբ ամուրցընելով, ու արդարութեան զրահը հագնելով. 15 Ու ոտքերնուդ հագցընելով խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնը. 16 Ամէն բանին վրայ հաւատքին վահանը առէ՛ք, որով կարող պիտի ըլլաք չարին ամէն կրակոտ նետերը մարելու. 17 Ու փրկութեան սաղաւարտը առէ՛ք, ու Հոգիին սուրը՝ որ Աստուծոյ խօսքն է. 18 Ամէն աղօթքով ու խնդրուածքով ամէն աւուն աղօթք ըրէք Հոգիով, ու ասոր բանին վրայ հաչելէ՛ք կաուրեալ յարատևութեամբ ու աղաչանքով՝ բոլորը սուրբերուն համար, 19 Ինծի համար ալ, որ ինծի խօսք տրուի որ բերանս բանամ համարձակութեամբ աւետարանին խորհուրդը յայտնելու. 20 Որուն համար ես դեսպանութիւն կ'ընեմ կապանքով, որ անով համարձակութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է։

21 Հապա որ դուք ալ գիտնաք իմ վրայով՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես, ամէն բանը պիտի ցուցընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ պաշտօնեան Տէրոջմով. 22 Որն որ յատկապէս ասոր բանին համար ձեզի խրկեցի, որ գիտնաք դուք մեր վրայով, ու ինքը ձեր սիրտերը մխիթարէ։

23 Խաղաղութիւն եղբայրներուն և աէր հաւատքով մեկտեղ Հօր Աստուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ 24 Շնորհք ան ամենուն հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը անկեղծութեամբ կը սիրեն։ Ամէն։

ԹԻՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԸՆ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառաները, Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝ որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ եպիսկոպոսներով ու սարկաւագներով. 2 Շնորհք ու խաղաղութիւն

ձեզի Յաւուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։
3 Կը գոհանամ իմ Յաւուծմէս ամէն անգամ որ ձեզ կը յիշեմ ,
4 (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս մէջ ձեր ամենուն համար ուրախու-
5 թեամբ աղօթք կ'ընեմ ,) Աւետարանին հաղորդ ըլլալնուդ համար
6 առջի օրուընէ մինչև հիմա . Ես մասին վստահ ըլլալով՝ թէ ան որ ձեր մէջը բարի գործ մը սկսեց , մինչև Յիսուս Քրիստոսի օրը պի-
7 տի կատարէ . Ինչպէս որ ինծի արժան ալ է ձեր ամենուն վրայ այս բանը խորհիլ՝ ձեզ իմ սրտիս մէջը ունենալուս համար իմ կապերուս մէջ , և աւետարանին ջատագովութեանը ու հաստատութեանը մէջ , և ամէնքդ ինծի հետ շնորհքին
8 հաղորդ ըլլալնուդ համար : Վկան ինծի Աստուած , որ ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամենուն վրայ Քրիստոս Յիսուսի գութովը :
9 Ու այս աղօթքը կ'ընեմ , որ ձեր սէրը հետզհետէ աւելի շատնայ գիտութիւնով ու բոլոր ընտրողու-
10 թիւնով , Որ դուք տարբերը բանները զանազանէք , որպէս զի ջինջ Քրիստոսի օրը անկեղծ և առանց
11 գայթակղութեան ըլլաք . Արդարութեան պտուղներով լցուած Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ փառքին ու գովեստին համար :
12 Ա՛ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրներ , թէ ինչ որ ինծի պատահեցաւ՝ աւելի աւետարանին յառաջադիմութեանը պատճառ եղաւ .
13 Մինչև իմ կապերս ոչ Քրիստոսի համար էն , բոլոր պալատին մէջը և ուրիշ ամենուն ալ յայտնի ե-
14 ղան . Ու Տէրոջմով եղբայրներուն շատերը սիրտ առին իմ կապերէս՝ ալ աւելի համարձակիլ Աստուծոյ
15 խօսքը խօսելու առանց վախի : Ոմանք նախանձէ ու հակառակութենէ և ոմանք բարեսիրութենէ քարոզեցէլ՝ Քրիստոսը կը քարոզեն .
16 Անոնք հակառակութեան համար Քրիստոսը կը պատմեն , չէ թէ անկեղծութեամբ , կարծելով վիշտ աւելցընել իմ կապերուս վրայ .
17 Ասոնք սիրոյ համար , ինչու որ գիտեն թէ ես աւետարանին համար պատասխան տալու կեցեր եմ :
18 Ապա ի՞նչ է . որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճառանքով և թէ ճշմարտութիւնով Քրիստոս կը պատմուի . ու ասոր վրայ ուրախ եմ և ուրախ ալ պիտի ըլլամ :
19 Վասնզի գիտեմ որ ասոր վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ ձեր խնդրուածքովը , ու Յիսուս Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութեամբը ,
20 Իմ եռանդուն ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ , որ բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ . հապա կատարեալ համարձակութիւնով ինչպէս որ ամէն ատեն՝ անանկ ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ ապրելովս և թէ մեռնելովս :
21 Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս է , ու մեռնիլը օգուտ :
22 Հապա թէ որ մարմինի մէջ ապրիլս իմ գործոյս պտուղ կը բերէ , ալ չեմ գիտեր ո՛րը ընտրեմ :
23 Վասնզի կողմանէ ալ նեղը մնացած եմ , մեկնելու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով . քանզի ան շատ աւելի աղէկ է .
24 Բայց մարմինի մէջ կենալը ձեզի համար աւելի հարկաւոր :
25 Ու այս բանիս համոզուած ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամենուն հետը պիտի կենամ ու մընամ , որ դուք զարգանաք և ուրախ ըլլաք հաւատքով .
26 Որ ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով , իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը :
27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք . որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ , և կամ հեռու ըլլամ , ձեր վրայովը լսեմ որ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով , ու մէկ հունչով պատերազմակից կ'ըլլաք աւետարանին հաւատքին համար .
28 Ու մէկ բանով մըն ալ մի՛ զարհուրիք հակառակորդներէն , որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն է , ու ձեզի՝ փրկութեան . Ան ալ Աստուծմէ է .
29 Ինչու որ ձեզի տըր-

բուեցաւ Քրիստոսի համար՝ չէ թէ միայն անոր հաւատալ , հապա ա-
30 նոր համար չարչարուիլ ալ , Նոյն պատերազմը ունենալով՝ որ իմ վրա տեսաք ու հիմա իմ վրայս կը լսէք :

ԳԼ . Ե

1 Ուստի թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ , թէ սիրոյ սփոփանք մը , թէ Հոգիի հաղորդութիւն մը , թէ գթութիւն ու
2 ողորմութիւն մը , Իմ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք , նոյն խորհուրդը ունենալէք , մի և նոյն սէրը ընդունելով , մէկ հոգի ,
3 մէկ մտածմունք . Ոեւէ մը դրգռութիւնով կամ սնապարծութիւնով մի ընէք . հապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր անձէն լա-
4 սելցէք . Մինակ անձերնուդ լոհը մի նայիք . հապա ամէն մէկը իր
5 ընկերին ալ : Ձեզմէ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ , որ
6 Քրիստոս Յիսուսի մէջն էր . Որ Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով , յափշտակութիւն մը չսեպեց
7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը . Հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք առնելով՝ մարդոց նման ըլլալով . և կերպարանքովը մար-
8 գու պէս գտնուելով , Ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչև մահուան ջա-
9 զանդ եղաւ , ու ան ալ խաչին մահուանը : Ասոր համար Աստուած ալ զանիկայ խիստ բարձրացուց , ու անոր անուն մը տուաւ՝ որ ամէն
10 անունէն վեր է . Որ Յիսուսի անունին ամէն ծունկ ծռի , երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն
11 և անդրադամետականներուն . Ու ամէն լեզու դաւանի թէ Յիսուս Քրիստոս Տէր է Հօր Աստուծոյ
12 փառքին համար : Ուստի իմ սիրելիներս՝ ինչպէս որ ամէն ատեն ջազանդ եղաք՝ ոչ միայն իմ ներկայութեանս , հապա ալ աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատենը , ահով ու դողով անձերնուդ
13 փրկութիւնը գործեցէք . Ինչու որ Աստուած է որ ձեր մէջը կը
14 ներգործէ կամենալը ու ընելը իր հաճութեանը համար : Ամէն բան
15 առանց տրտունջներու ու վիճաբանութիւններու ըրէք . Որ ըլլաք ամբիծ ու անարատ՝ Աստուծոյ որդիներ առանց մեղադրանքի՝ կա-
մակոր ու խոտորեալ ազգին մէջ , որոնց մէջը դուք լուսաւորներու պէս
16 կը փայլիք աշխարհիս մէջ , Կենաց խօսքը ամուր բռնելով՝ ինծի պարծանք ըլլալու համար Քրիստոսի օրը , թէ պարապ տեղը չթալեցի , և պարապ տեղը չաշխատեցայ :
17 Հապց թէպէտև ձեր հաւատքին պատարագին ու պաշտօնին վրայ ընծայուիմ , կ'ուրախանամ և ձեր
18 ամենուն հետը ուրախակից կ'ըլլամ . Նոյնպէս ալ դուք ուրախացէք ու իմ հետս ուրախակից եղէք :
19 Բայց կը յուսամ Տէր Յիսուսով որ Տիմոթէոսը շուտով ձեզի խրկեմ , որ իմ սիրտս ալ հանդչի ,
20 երբոր ձեր վիճակը գիտնամ : Ինչու որ անոր նման սրտակից մէկը չունիմ , որ մտերմաբար ձեզի համար հոգայ :
21 Վասնզի ամէնը իրենցը կը
22 փնտռեն , ու չէ թէ Յիսուս Քրիստոսինը : Հապց դուք անոր փորձը գիտէք , որ ինչպէս որդի մը հօրը
23 հետ՝ անոնով ինծի հետ ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին մէջ :
24 Ուստի կը յուսամ անիկայ խրկել , շուտ մը իմ ինչպէս ըլլալիքս տես-
գած պէս : Հապց վստահութիւն
25 ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ ատենէն պիտի գամ : Սիրայն թէ հարկաւոր սեպեցի Հիմա ձեզի խրկել Էպափրոդիտոս իմ եղբայրս և գործակիցս ու զինուորակիցս՝ ձեր
26 խրկածը ու իմ պիտոյիցս ծառայողը : Որով հետև ինքն ալ շատ փափաք ունէր ձեզ ամէնքդ ալ [տես-
նելու] . ու կը տրտմէր , որ դուք լսած էիք թէ ինքը հիւանդացաւ :
27 Ու իրաւի ինքը հիւանդացաւ մեռհուան մօտ , բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր . Ոչ թէ մինակ անոր՝ հապա ինծի ալ , որ տրտմութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ :
28 Ասոր համար աւելի փութով խրկե-

կեցի որ դուք զանիկայ տեսնելով
Նորէն ուրախ ըլլար , ու ես առանց
29 արտմութեան ըլլամ : Ուրեմն
ընդունեցէք անիկայ Տէրոջմով ա-
մէն ուրախութեամբ , ու անանկ-
ները պատուականներու կարգը
30 բռնեցէք . Քանզի Քրիստոսի
գործին համար մինչև մահուան մօ-
տեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ
ձգելով , որ ձեր ինձի ծառայելու
պակասութիւնը ինքը լեցնէ :

Գ Լ . Գ

1 Ուստի իմ եղբայրներս՝ ուրախ ե-
ղէք Տէրոջմով . նոյն բաները
ձեզի գրելը ինձի ձանձրութիւն չէ ,
2 ու ձեզի ապահովութիւն է : Հզ-
գուշացէք շուներէն , զգուշացէք
չար մշակներէն , զգուշացէք կրճա-
3 տութենէն : Ինչու որ թլփատու-
թիւնը մենք ենք , որ հոգիով Աս-
տուած կը պաշտենք , ու կը պար-
ծենանք Քրիստոս Յիսուսով , և
մարմինի վրայ չէ վստահութիւններս :
4 Թէպէտ ես ալ նոյն վստահութիւնը
ունիմ մարմինի վրայ . Թէ որ ու-
րիշ մէկը կը կարծէ Թէ վստահու-
թիւն ունի մարմինի վրայ , ալ ա-
5 ւելի ես . Ութ օրուան թլփա-
տուած , Իսրայէլի ազգէն , Բենիա-
մինի ցեղէն , Հբրայեցի Հբրայեցի-
ներէ , օրէնքին նայելով փարիսեցի .
6 Նախանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝
եկեղեցին կը հալածէի . օրէնքին
արդարութեանը կողմանէ անարատ
7 էի : Բայց ինչ որ ինձի շահ էր ,
անիկայ Քրիստոսի համար վնաս
8 սեպեցի : Ու իրաւ բոլոր բաներն
ալ վնաս կը սեպեմ իմ Տէրոջս
Քրիստոս Յիսուսի գերազանց գի-
տութեանը համար . որուն համար
ամէն բաներն զրկուեցայ , և աղտե-
ղութիւն կը սեպեմ , որ Քրիստոսը
9 շահիմ , ու իր մէջը գտնուիմ , չէ՛
Թէ իմ արդարութիւնս ունենամ
որ օրէնքէն է , հապա Քրիստոսի
հաւատքովը եղած արդարութիւնը՝
10 որ Աստուծմէ է հաւատքով . Ա՛նդ-
նալու անիկայ և անոր յարութեանը
զօրութիւնը ու անոր չարչարանք-
ներուն հաղորդ ըլլալը , անոր մա-
հուան կերպարանքը առնելով . Որ 11
ըլլայ Թէ մեռելներուն յարութեա-
նը հասնիմ : Ոչ Թէ ես ար- 12
դէն առեր եմ , կամ արդէն կատա-
րեալ եղեր եմ , հապա հետևիլ ին-
կած եմ որ բռնեմ հըշտակոլը , որուն
համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս
Յիսուսէն : Եղբայրներ՝ ես չեմ 13
սեպեր որ բռներ եմ . բայց մէկ
բան մը կայ , որ հետևի եղածները
մոռցած եմ , ու առջևի եղածնե-
րուն կը դիմեմ . Նպատակը դի- 14
տելով՝ Քրիստոս Յիսուսով եղած
Աստուծոյ վերին կոչմանը մրցանա-
կին կը վազեմ : Ուստի մենք ա- 15
մէնս որ կատարեալ ենք , ասիկայ
խորհինք , և Թէ որ բան մը ուրիշ
կերպով խորհելու ըլլաք , զանիկայ
ալ ձեզի պիտի յայտնէ Աստուած :
Միայն Թէ ինչ որ հա- 16
սեր ենք՝ նոյն կանոնին համեմատ
քալենք , նոյն խորհուրդը ունե-
նանք : Ընդի նմանող եղէք՝ ե- 17
բայրներ , ու նայեցէ՛ք անոնց որ
այնպես կը քալեն , ինչպէս որ մեզ
ձեզի օրինակ ունիք : Ինչու որ 18
շատերը կը քալեն , որոնց համար
շատ անգամ ձեզի կ՛ըսէի , և հիմա
լալով ալ կը գրուցեմ , այսինքն
Քրիստոսի խաչին թշնամիներուն
համար . Որ անոնց վերջը կորուստ 19
է , որոնց աստուածը իրենց որո-
վայնն է , ու անոնց փառքը իրենց
ամօթն է , որոնք դէպի երկրաւոր
բաները կը մտածեն : Բայց մեր 20
քաղաքականութիւնը երկինքն է ,
ուսկից ալ Փրկիչին կը սպասենք՝ Տէր
Յիսուս Քրիստոսին . Որ պիտի 21
նորոգե մեր խոնարհ մարմինը՝ իր
փառաւոր մարմինին կերպարանա-
կից ըլլալու , ան զօրութիւնովը՝ որ
կարող է ամէնը իր տակը ճնազան-
դեցընելու :

Գ Լ . Դ

1 Ուստի իմ սիրելի ու բաղձալի
եղբայրներս՝ իմ ուրախութիւնս
ու պսակս , սանկ հաստատուն կե-
ցէք Տէրոջմով՝ սիրելիներս :
2 Եւոդիային կ՛աղաչեմ ու Սին-
տիքին կ՛աղաչեմ՝ որ մի և նոյն

խորհուրդը ունենան Տէրոջմով ։
3 Իրաւ քեզի ալ կ'ազաչեմ՝ իմ հարազատ լծակիցս , գնա ալ օգնական եղիր անոնց , որոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին մէջ Կղեմեսին և իմ ուրիշ գործակիցներուս հետ , որոնց անուն-
4 ները կենաց գրքին մէջն են ։ Ուրախ եղիք Տէրոջմով ամէն ատեն . դարձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղիք ։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մարդոց թող յայտնի ըլլայ . Տէրը
6 մօտ է ։ Ոեւէ մէկ համար հոգ մի ընէք . հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով ու աղաչանքով , գոհութիւնով մեր խնդրուածքը
7 Աստուծոյ յայտնի ըլլայ ։ Եւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է , ձեր սիրտերը ու միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պահ
8 պահպանէ ։ Վերջապէս , եղբայրնե՛ր , ինչ որ ճշմարտութիւնով է , ինչ որ պարկեշտութիւնով , ինչ որ արդարութիւնով , ինչ որ մաքրութիւնով , ինչ որ սիրով , ինչ որ բարի համբաւով , ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն որ կայ , ան բաները խոր-
9 հեցէք ։ Ինչ որ սորվեցաք ու առիք և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս , ան ըրէք . և խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ ։
10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով , որ իմ վրաս ունեցած հոգերնիդ հիմա նորոգուեցաւ , ինչպէս որ կը հոգայիք ալ , միայն թէ
11 պատեհութիւն չունէիք ։ Ձե՛ր թէ կարօտութեան համար կ'ըսեմ , ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ ։ Գի-

տեմ չքաւորութիւն՝ քաշելը , գիտեմ շատ ունենալը . ամէն բանի մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ թէ կշտանալը , թէ անօթենալը , թէ շատ ունենալը և թէ պակսութիւն քաշելը ։
13 Կրնամ բանի կարող եմ անով՝ որ զիս զօրացուց ։
14 Սակայն աղէկ ըրիք որ իմ նեղութեանս մէջ բնաի հաղորդ եղաք ։
15 Դուք ալ գիտէք Փիլիպպեցիներ , որ աւետարանին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ , մէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղորդութիւն չբրաւ տալու և առնելու կողմէ , հապա միայնակ դուք ։
16 Որ Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու անգամ բնաի պէտք եղածը խրկեցիք ։
17 Ձե՛ր թէ ես տուրք կը փնտռեմ , հապա պտուղ կը փնտռեմ՝ որ ձեր հաշիւին վրայ աւելնայ ։
18 Կրնայ ես ամէն բան առած եմ ու առատօրէն ունիմ . լեցուած եմ՝ Եպափրոդիտոսին ձեռքովը ձեր Էլիճներէը ընդունելով , որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի ։
19 Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցնէ իր Յոխտութեանը չափովը փառքով , Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը ։ Ընդ
20 Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
21 Ողջունեցէ՛ք ամէն սուրբերուն Քրիստոս Յիսուսով ։ Ձեզի բա-
22 րեւ կ'ընեն իմ հետս եղող եղբայրները ։ Ձեզի բարեւ կ'ընեն բոլոր
23 սուրբերը , մանաւանդ անոնք որ Կայսրին տունէն են ։ Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԸՆ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը , և Տիմոթէոս եղբայրը , Կողոսայի մէջ
2 եղող սուրբ ու հաւատացեալ եղբայրներուն Քրիստոսով ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ա-
3

աուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

Ամէն առեն ձեզի համար աղօթք ընելով՝ կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին Հօրմէն, լսելով ձեր հաւատքը՝ որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ, և ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ ունիք. Յոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի, որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը. Որ ձեզի հասաւ, ինչպէս որ բոլոր աշխարհ, ու պտղաբեր ըլլալով կ'աճի, ինչպէս ձեր մէջն ալ, ան օրէնէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութեան։ Ինչպէս որ սորվեցաք մեր սիրելի ծառայակիցէն՝ Եպափրասէն, որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի. Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը հոգիով։

Ընոր համար մենք ալ ան օրէնէն որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խնդրուածք մատուցանելէն, որ կատարեալ ըլլաք անոր կամքին գիտութեամբը՝ բոլոր իմաստութիւնով ու հոգևոր հանճարով. Որ դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք ամէն բանի մէջ գոհանալով, ամէն բարի գործերու մէջ պտղաբեր ըլլալով, ու աճելով Աստուծոյ գիտութիւնովը. Իր փառաւոր զօրութեանը համեմատ ամէնայն ուժով ուժովցած՝ բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան համար ուրախութեամբ. Գոհանալով Հօր՝ Որ մեզ լուսոյ մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու արժանացուց. Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն, ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեանը փոխադրեց. Որ անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը, այսինքն մեղաց թողութիւն. Որ ինքը անտեսանելի Աստուծոյ պատկերն է՝ բոլոր ստեղծուածներուն անդրանիկը. Ընչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ, անոնք որ կ'երեւնան և անոնք որ չեն երեւնար, թէ աթոռները՝ թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները. բոլոր բաները անով ու անոր համար ստեղծուեցան. Ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է, և ամէն բան անով հաստատ կը կենայ. Ու անիկայ է մարմինին՝ այսինքն եկեղեցւոյն գլուխը. որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն անդրանիկը, որ ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նախապատիւ. Ընչու որ Հայրը հաճեցաւ որ Որդւոյն բոլոր լիցունութիւնը անոր մէջը բնակի. Ու անով ամէնը հաշտեցընէ իրեն հետ, խաղաղութիւն ընելով անոր խաչին վրայ նորա արիւնովը, թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ եղողները։

Ու ձեզ ալ՝ որ առեն մը օտարացած էիք, ու չար գործերով թշնամիներ յիր խորհուրդներովը, Հիմա հաշտեցուց բուն իր մարմնովը՝ մահուամբ, որ ձեզ անոր դիմացը սուրբ ու ամբիծ և անբասիր կայնեցընէ. Թէ որ կենաք հաւատքին մէջ հիմնուած ու հաստատ և առանց խախտելու աւետարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք, որ երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղծուածներուն քարոզուեցաւ, որուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ։ Հիմա ուրախ եմ՝ իմ ձեզի համար ունեցած չարչարանքներուս վրայ, ու Քրիստոսի նեղութիւններուն պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջը կը լեցընեմ անոր մարմինին համար, որ եկեղեցին է. Որուն ես սպասաւոր եղայ Աստուծոյ անտեսութիւնովը՝ որ ինծի տրուեցաւ ձեզի համար՝ Աստուծոյ խօսքը լման քարոզելու, Այն խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր ամէն դարերէն ու ազգերէն հետէ, հիմա իր սուրբերուն յայտնուեցաւ. Որոնց ուզեց Աստուած գիտցընել, թէ ինչ է այս խորհուրդին փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ. որ ան Քրիստոսն է ձեր մէջը՝ փառացն յոյսը. Որ անիկայ մենք կը

քարոզնիր , ու ամէն մարդ կը խրատուիր , և կը սորվեցընես ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով , որ ամէն մարդ կատարեալ կեցցնենք
29 Քրիստոս Յիսուսով · Որուն համար ես ալ կ'աշխատիմ՝ ջանք ընելով իր ներգործութեանը համեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս ի գործ կը դրուի ։

ԳԼ · Ե

1 Քանզի կ'ուզեմ որ գիտնաք թէ
ինչպէս մեծ անձկութիւն ունիմ ձեզի համար ու Լաւոդիկեացւոց համար , ու ամէն անոնց համար՝ որ իմ երեսս մարմինով չեն տեսեր ·
2 Որ անոնց սիրտերը մխիթարուին՝ սիրով միացած , ու կատարեալ իմացողութեան բոլոր ճոխութեանը հասնին , այսինքն Աստուծոյ և Քրիստոսի խորհուրդին գիտութեանը ·
3 Որուն մէջը իմաստութեան ու գիտութեան բոլոր գանձերը պահուած են ։
4 Այս կ'ըսեմ , որ չըլլայ թէ մէկը հրապուրական խօսքերով ձեզ մոլորցընէ ։
5 Որ թէպէտ մարմնով հեռու եմ , բայց հոգւով ձեզի հետ եմ , և կ'ուրախանամ երբոր ձեր բարեկարգութիւնը կը տեսնեմ , ու ձեր հաւատքին հաստատութիւնը Քրիստոսի վրայ ։
6 Ուստի ինչպէս որ ընդունեցիք Քրիստոս Յիսուս Տէրը՝ անով քալեցէք ,
7 Իրմով կապած ու անոր վրայ շինուած՝ և հաստատութեան մէջ հաստատուած՝ ինչպէս որ սորվեցաք , և անոր մէջը առատութիւնով գոհութիւնով ։
8 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ գերի վարէ փիլիսոփայութիւնով ու փուճ խաբէութիւնով , որ մարդոց աւանդութեան պէս է՝ աշխարհիս սկզբունքներուն պէս , և չէ թէ Քրիստոսի վերթափոխութեանը պէս ·
9 Վասն զի անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան բոլոր լիութիւնը
10 մարմնապէս ։ Ու դուք ալ անով լրացած էք , որ ինքը գլուխն է բոլոր իշխանութեան ու պետութեան ·
11 Որ անով դուք անձեռագործ թլփատութիւնով թլփատուեցաք՝ մեզաց մարմինը մերկանալով Քրիստոսի թլփատութիւնովը · Թաղուելով անոր հետ մկրտութիւնով , որով նաև անոր հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ զօրութեանը հաւատալով · որ ինքը զանիկայ մեռելներէն յարուցց ։
13 Ու ձեզ՝ որ ատեն որ յանցանքներու մէջ ու ձեր մարմինին անթլփատութեանը մէջ մեռած էիք , կենդանացուց անոր հետը · Երբ ամէն յանցանքները ներեց մեզի ,
14 Հրամաններով խըղճի մեզի հակառակ եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը կենար , ջնջեց , գանիկայ մէջ տեղէն վերցուց ու խաչափայտին վրայ գամեց ·
15 Ու իշխանութիւնները ու պետութիւնները մերկացուց , ու յայտնապէս խայտառակեց՝ յաղթելով անոնց անով ։
16 Ուստի ով մէկը թող չգատէ ձեզ ուտելու կամ խմելու կամ տօներու կամ ամսագլուխներու կամ շաբաթներու կողմանէ ·
17 Որոնք գալու բաներուն ստուերն են , բայց մարմինը Քրիստոսինն է ։
18 Ըլլայ որ մէկը գրկէ ձեզ մրցանակէն , որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով չտեսած բաներուն միջամուխ ըլլալ , իր մարմնոյն միտքովը փուճ տեղը հպարտանալով ·
19 Ու չբռնէ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խազերով հաղորդուած ու միկտղ կցուած՝ Աստուծոյ աճումովը կ'աճի ։
20 Եթէ դուք Քրիստոսի հետ աշխարհիս սկզբունքներէն մեռաք , ալ ինչո՞ւ համար աշխարհիս մէջ կենդանի եղողներու պէս ատենի կանոններու
21 Ձեզ կը ծառայեցնէք , ըսելով , Մի մօտենար , համ մի առնէր , մի դպչիր ,
22 (Որոնց ամէնը ապականութեան համար են գործածուելէ ,) մարդոց պատուիրանքներուն ու սորվեցուցածներուն համեմատ ։
23 Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ինքնակամ կրօնքով ու խոնարհութիւնով և մարմինի չխնայելով , բայց չէ թէ պատիւ

մը ուրիշն է , հոգւոյ մարմինը յարգելընելու իշխանին :

Գլ. Գ

1 Ընդ որ եթէ որ Քրիստոսի հետ յարութիւն առիք , ուրեմն վերի բաները փնտռեցէք , ուր որ Քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը :
2 Վերի բաները մտածեցէք , չէ թէ
3 աս երկրիս վրայինները : Ինչու որ դուք մեռաք , ու ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիստոսի հետ :
4 Երբոր Քրիստոս՝ մեր կեանքը յայտնուի , ան ատենը դուք ալ անոր հետ փառքով պիտի յայտնուիք :
5 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները սպաննեցէք . պոռնկութիւնը , պղծութիւնը , անասնի կիրքը , չար ցանկութիւնը և ագահութիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է .
6 Որոնց համար Աստուծոյ բարկութիւնը անհնազանդութեան որդւոց
7 վրայ կու գայ . Որ ատեն մը դուք ալ անոնց մէջը կը քալէիք , երբոր
8 անոնց մէջը կ'ապրէիք : Հայց հիմա մեկդի' ձգեցէք դուք ալ ան ամենը . բարկութիւնը , սրտմտութիւնը , չարութիւնը , հայհոյութիւնը , անհամեստ խօսքերը ձեր
9 բերաննէրէն : Իրարու սուտ մի՛ ըսուցէք . հին մարդը իր գործքերովը ձեր վրայէն հանեցէք .
10 Եւ հագէք ան նորը գիտութիւնով նորոգուած՝ իր Ստեղծողին պատկերին պէս . Ուր որ Հոյն ու Հրէայ , թլփատութիւն ու անթլփատութիւն , Խարբարոս , Սկիթացի , ծառայ կամ ազատ չկայ . հապա Քրիստոս է ամենը՝ և ամեն
12 բանի մէջ : Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ սուրբերու ու սիրելիներու պէս վրանիդ հագէք գութը , ողորմութիւնը , քաղցրութիւնը , խոնարհութիւնը , հեզութիւնը ,
13 երկայնամտութիւնը , Իրարու համբերելով և իրարու ներելով՝ թէ որ մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ մը ունենայ . ինչպէս որ Քրիստոս ձեզի ներեց , անանկ ալ դուք :
14 Եւ
15 ասոնց ամէն բաներուն վրայ սէրը հագիր , որ կատարելութեան կապն է . Ու Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սրտերուն մէջը թագաւորէ , որ դուք անոր կանչուելնուդ մէկ մարմինով . ու գոհացող եղէք :
16 Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատապէս ամէն իմաստութիւնով՝ իրար սորվեցընելու ու խրատելու , սաղմոսներով և օրհնութիւններով ու հոգևոր երգերով ձեր սրտերուն մէջը շնորհքով գոված օրհնելու :
17 Եւ ամէն ինչ որ կ'ընէք թէ խօսքով և թէ գործքով , բոլորը Տէր Յիսուսի անունովը ընէք , Աստուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մատուցանելով անոր ձեռքովը :
18 Կիներ՝ ձեզի եղէք ձեր էրիկներուն , ինչպէս որ կը վայլէ՝ Տէրոջմով :
19 Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կիները , ու դառն մի՛ ըլլաք անոնց :
20 Որդիներ՝ ամէն բանի մէջ ձեզի եղէք ձեր ծնողքներուն , ինչու որ ան է Տէրոջը առջևը հաճելի :
21 Հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք որ չվհատին :
22 Ծառաներ՝ ամէն բանի մէջ ձեզի եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն . չէ թէ աչքի առջև ծառայելով մարդահաճներու պէս , հապա սրտի մաքրամտութեամբ՝ Տէրոջմէ վախնալով .
23 Ինչ որ կ'ընէք՝ սրբտութենէ ընէք , որպէս թէ Տէրոջը ու չէ թէ մարդոց ,
24 Գիտնալով որ ժառանգութեան հատուցումը Տէրոջմէ պիտի առնէք . ինչու որ Տէր Քրիստոսին կը ծառայէք .
25 Հայց անօրէնը իր անօրէնութեանը պատիժը պիտի ընդունի , և աչառութիւն չկայ :

Գլ. Դ

1 Տէրեր՝ ձեր ծառաներուն իրաւունք ու հաւասարութիւն տուէք , գիտնալով որ դուք ալ Տէր ունիք երկինքը :
2 Շարունակ աղօթքի եռանդ եղէք , անոր մէջը արթուն մնալով գոհութեամբ :
3 Աղօթք ըրէք նաև մեզի համար , որ Աստուած խօսքին

գուռը բանայ մեզի Աբրիատոսի խոր-
հուրդը խօսելու , որուն համար
4 կապուած ալ եմ , Ար յայտնի ը-
նեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ : Իմաստութեամբ
վարուեցէք դուրսիններուն հետ ,
6 ժամանակը ծախու առնելով : Ձեր
խօսքը ամէնատեն շնորհքով՝ որպէս
Ըն աղով համեմուցած ըլլայ , ու
գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի
ամէն մէկուն պատասխան տալ :
7 Եւ իմ վրայովս բոլորը պիտի
իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղ-
բայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով . Որ-
որ ատ բանին համար ձեզի խրբ-
կեցի , որ գիտնայ ձեր վրայով ,
9 ու ձեր սիրտերը մխիթարէ , Ո-
նեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի
եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ ԴԷՒ
է . իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ : Խարև
կ'ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գե-
րութեան ընկերս , և Մարկոս՝ Խոս-
նաբասին եղբօրորդին , (որուն հա-
մար պատուէր առիք . թէ որ ձեզի
գալու ըլլայ , ընդունեցէք անիկայ ,)
11 Ու Յիսուս՝ որ Յուստոս ըսուած
է , որոնք թլփատութենէն են . ա-
12 նոնք միայն Ինծի գործակից եղան
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ,
որոնք ինծի մխիթարութիւն եղան :
Խարև կ'ընէ ձեզի Էպափրաս՝ Ար-
բիատոսի ծառան , որ ձեզմէ ԴԷՒ է ,
ամէնատեն աղօթքի մէջ ձեզի հա-
մար ջանք ընելով , որ դուք կա-
տարեալ ու լման կենաք Աստուծոյ
13 բոլոր կամացը մէջ : Վկանգի անոր
վրայով ես կը վկայեմ թէ շատ
նախանձաւորութիւն ունի ձեզի հա-
մար ու Լաւոդիկէի և Եկերապոլիսի
14 մէջ եղողներուն համար : Խարև
կ'ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշ-
կը ու Դեմաս : Խարե՛ ըրէք
15 եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են ,
և Նիմփասին ու անոր տանը մէ-
ջի եկեղեցւոյն : Ու երբոր ատեղ-
16 թեր ձեր մէջը կարդացուի , Լա-
ւոդիկեցւոց եկեղեցւոյն մէջն ալ
կարդալ տուէք . և դուք ալ Լա-
ւոդիկիայէն նէոթ ըսուածը կարդա-
ցէք : Ու ըսէք Արքիպպոսին ,
17 Զգոյշ եղիր քու սպասաւորու-
թեանդ՝ որ Տէրոջմով առիր , որ
անիկայ կատարես : Ողջոյնը իմ
18 ձեռքիս Պօղոսին է . իմ կապերս
միտքերնիդ թող ըլլան : Շնոր-
հքը ձեզի հետ : Ամէն :

ԵՒՍԷԲԻՈՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒՍԿՐԵԼՈՑՆ

ԵՒ ԹԱՂԹԱՑԱՆԻԿՈՒԹԻՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմո-
թէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկե-
ղեցւոյդ Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով . Շնորհք և
խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստո-
սէն :

Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն
ատեն ձեր ամենուն համար՝ ձեզ յի-
շելով մեր աղօթքներուն մէջը .
3 Ընդհատ յիշելով ձեր հաւատ-
քին գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը
և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյ-
սին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու
մեր Հօրը առջեւը . Ու գիտնալով
4 Աստուածմէ սիրուած եղբայրնե՛ր՝ ձեր
ընտրութիւնը . Որ մեր աւետա-
5 րանը չէ՛ թէ միայն խօսքով եղաւ
ձեզի , հապա զօրութիւնով ալ և
Հոգւով Սրբով ու շատ ապա-
հովութիւնով , ինչպէս որ գիտէք
ալ թէ ինծոր կեցանք ձեր մէջը

6 ձեզի համար ։ Ոյնպէս ալ մեզի ու Տէրոջը նմանող ըլլալով՝ ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւնովը ։
7 Ընանկ որ դուք օրինակ եղաք բոլոր հաւատացեալներուն՝ որոնք Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ են ։
8 Ընչու որ ձեզմէ հռչակուեցաւ Տէրոջը խօսքը , չէ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ , հապա նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ դէպ ի Աստուած է տարածուեցաւ , անանկ որ ալ պէտք չէ մեզի
9 բան մը խօսիլ ։ Վանզի իրենք կը պատմեն մեզի համար , թէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր քովը մտնելը , և ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ ծառայելու ,
10 Ու սպասելու անոր Որդւոյն երկինքէն . որ ինքը մեռելներէն յարուց զանիկայ՝ Յիսուսը , որ կ՚ազատէ մեզ գալու բարկութենէն ։

Գ Լ · Ե

1 Վանզի եղբայրներ՝ դուք ինքնիրեններդ գիտէք ձեր մէջը մտնելը
2 նիւ՝ որ պարապ տեղը չեղաւ . Հապա առաջ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք կրելով ու անարգուելով՝ ինչպէս որ գիտէք , համարձակութիւն ըրինք մեր Աստուծովը՝ ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւետարանը
3 մեծ հակառակութեան մէջ ։ Ընչու որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է ու ոչ պղծութենէ
4 և ոչ խաբէութեամբ . Հապա ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք ու աւետարանը դնել հաւատացուեցաւ , այնպէս կը խօսինք , չէ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար , հապա Աստուծոյ՝ որ մեր սիրտերը կը քննէ .
5 Ընչու որ մենք բնաւ շողոքորթութեան խօսքեր չգործածեցինք , ինչպէս որ գիտէք , ոչ ալ ագահութեան պատճառանք ,
6 Աստուած վկայ է , Ու մարդոցմէ փառք չփնտռեցինք , ոչ ձեզմէ ,
7 ոչ ալ ուրիշներէն , թէև կրնայինք իբրև Քրիստոսի առաքեալներ ծանրութիւն տալ . բայց մենք հեզ եղանք ձեր մէջը , ինչպէս որ դայեակ մը իր երախաները կը խնամէ ։
8 Ոյնպէս ալ մենք ձեր վրայ փափաք ունենալով կը յօժարէինք , ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ , հապա մեր անձերն ալ , ինչու որ դուք մեզի սիրելիներ եղաք ։
9 Վանզի կը յիշէք եղբայրներ՝ մեր աշխատութիւնը ու ջանքը , որ ձեզմէ մէկու մը ծանրութիւն չտալու համար գիշեր ու ցորեկ գործելով , ձեզի Աստուծոյ աւետարանը քարոզեցինք ։
10 Ուրիշ վկայ էք , և Աստուած ալ թէ ինչպէս սրբութիւնով ու արդարութիւնով և անարատութիւնով վարուեցանք ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք .
11 Ինչպէս գիտէք ալ , որ ձեզմէ ամէն մէկը՝ ինտոր հայր մը իր որդիները՝
12 Ընդունկ կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք և վկայութիւն կը դնէինք որ դուք Աստուծոյ վայելուչ պէս քալէք , ան որ ձեզ իր թագաւորութեանը ու փառքին կանչեց ։
13 Ասոր համար մենք ալ անդադար կը գոհանանք Աստուծմէ , որ մեզմէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք , չէ թէ իբրև մարդոց խօսք , հապա ինտոր որ ճշմարտապէս է , Աստուծոյ խօսք , որ նաև կը ներգործէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք ։
14 Վանզի դուք եղբայրներ՝ նմանող եղաք Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝ որ Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս Յիսուսով . ինչու որ դուք ալ նոյն ազգայիններէդ կրեցիք ձեր համազգիներէն , ինչպէս որ անոնք ալ Հրեաներէն .
15 Որոնք Տէր Յիսուսն ալ սպաննեցին՝ մարգարէներն ալ , և մեզ հալածեցին , ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ և բոլոր մարդոց հակառակ են .
16 Ու մեզ կ՚արգիլեն հեթանոսներուն խօսելէն անոնց փրկութեանը համար , որ իրենց մեղքերուն չափը լեցնեն ամէնատեն . և բարկութիւնը անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը ։
17 Իսկ մենք եղբայրներ՝ իրաւ քիչ մը ատեն ձեզմէ որբ մնացինք երեսով ու չէ թէ սրտով , բայց աւելի ջանացինք ձեր երեսը տեսնելու

18 մեծ փափաքով ։ Ընոր համար ես պիտի ոչ ոքեւս մէկ երկու անգամ ուղեկցի ձեզի գալ , բայց Սատանան մեզ
19 արգիլեց ։ Ինչու որ ո՞վ է մեր յոյսը կամ ուրախութիւնը կամ դէր պարծանքին պսակը , եթէ ոչ դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
20 առջեւը անոր գալուն առեն ։ Որովհետեւ դուք էք մեր փառքը և ուրախութիւնը ։

ԳԼ . Դ

1 Սատի ալ չկրնալով աւելի համբերել , ազէկ երեւցաւ մեզի մի-
2 նակ Աթէնք մնալ . Ու Տիմոթէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ պաշտօնեան և մեր գործակիցը Քրիստոսի աւետարանին մէջ՝ խրկեցինք ձեզ հաստատելու ու մխիթարելու ձեր
3 հաւատքին համար . Որ ասոնց նեղութիւններուն մէջ ոեւէ մէկը չխախտի . ինչու որ դուք ինքներնիդ գիտէք որ մենք ատոր բաներուն հա-
4 մար կեցեր ենք ։ Վանզի երբոր մենք ձեր քովն էինք , առաջուց ձեզի կը զգուշէինք թէ նեղութիւններու պիտի հանդիպինք , ինչպէս որ
5 եղաւ ալ , ու գիտէք ։ Ընոր համար ես ալ չկրնալով աւելի համբերել , մարդ խրկեցի ձեր հաւատքը գիտնալու , որ չըլլայ թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ , և մեր աշխա-
6 տութիւնը պարապ ըլլայ ։ Հայց հիմա երբոր Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի եկաւ , ու ձեր հաւատքին և սիրոյն աւետիսը մեզի տուաւ , որ ամէն ժամանակ մեր բարի յիշատակը փութկոտ ունիք , և կը փափաքիք մեզ տեսնելու , ինչպէս որ մենք
7 ալ ձեզ , Ընոր համար ե՛ղբայրներ՝ ձեր վրայ մխիթարուեցանք մեր բոլոր վիշտերուն ու նեղութիւններուն
8 վրայ՝ ձեր հաւատքովը . Ինչու որ հիմա կենդանի ենք մենք , թէ որ դուք հաստատուն կենաք Տէրոջմով ։
9 Վանզի ի՞նչ գոհութիւն կրնանք մատուցանել Աստուծոյ ձեր վրայով՝ ան ամէն ուրախութեանը համար՝ որ կ՚ուրախանանք ձեզի համար մեր
10 Աստուծոյ առջեւը , Ու գիշեր ու ցորեկ խիստ շատ աղաչանք կ՚ընենք ձեր երեսը տեսնելու , ու ձեր հաւատքին պակսութիւնները լեցընելու ։
11 Հայց Աստուած ինքն ու մեր Հայրը և մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս մեր ճամբան դէպ ի ձեզի յաջողէ ։
12 Ու Տէրը աճեցընէ ու աւելցընէ ձեր սէրը իրարու վրայ ու ամենուն վրայ , ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ ենք ,
13 Հաստատելով ձեր սիրտերը անբասո՝ սրբութեան մէջ Աստուծոյ և մեր Հօրը առջեւ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի գալուն առեն իր բոլոր սուրբերուն հետ ։

ԳԼ . Դ

1 Ա՛յ հիմա , ե՛ղբայրներ՝ ձեզի կ՚աղաչենք ու կը յորդորենք Տէր Յիսուսով , որ ինչպէս սկզբնաւորիք՝ թէ ինտոր պէտք է ձեզի քալել ու Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ , ալ
2 աւելի անոր ճամբէն շատնաք ։ Վանզի գիտէք թէ ինչ պատուէրներ տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով ։
3 Ընչու որ Աստուծոյ կամքը ատ է՝ ձեր սուրբ ըլլալը , որ դուք հետկենաք պոռնկութենէ .
4 Ձեզմէ ամէն մէկը գիտնայ իր անօթը սրբութիւնով ու պատիւով առնալ .
5 Ո՛չ թէ ցանկութեան կիրքով՝ ինչպէս հեթանոսները՝ որոնք Աստուած չեն ճանչնար ։
6 Ըրլայ որ ո՛ եւ բանին մէջ չափէ անցնի ձեզի ու իր եղբայրը գրկէ , ինչու որ Տէրը ատ բոլոր բաներուն համար վրէժխնդիր է . ինչպէս առաջուց ըսինք ձեզի ու վկայութիւն տուինք ։
7 Ինչու որ Աստուած մեզ պզծութեան չկանչեց , հապա սրբութեան ։
8 Ուստի ան որ կ՚անարգէ , չէ թէ անիկայ մարդ մը կ՚անարգէ , հապա Աստուած՝ որ իր Սուրբ Հոգին ալ մեզի տուաւ ։
9 Հայց եղբայրասիրութեան վրայով պէտք չէ ձեզի բան գրել , ինչու որ դուք ինքներնիդ Աստուծմէ սորված էք միմիկ սիրել .
10 Ու իրաւ ատ բաներ կ՚ընէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի մէջ եղող ամէն եղբայրներուն , սակայն կ՚աղաչենք ձեզի ե՛ղբայրներ՝ որ ալ աւելի առատանաք .
11 Ու ջանք ընէք որ հան-

գարտ կ'ենաք , ու ամէն մէկերնիդ իր գործը գործէ , ու ձեր ձեռքերովը աշխատիք , (ինչպէս որ ձեզի պատուիրեցինք ,) որ դուրսիններուն հետը պարկեշտութեամբ վարուիք , ու բանի մը կարօտ չըլլաք :

12 Ձեզ ուզեր՝ եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով , որ չտրտմիք ինչպէս ուրիշները՝ որոնք
13 յոյս չունին : Վասնզի թէ որ կը հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ ու յարութիւն առաւ , անանկ ալ Աստուած ննջեցեալները Յիսուսով պի-
14 տի բերէ անոր հետ : Այսն զի ասկը գըրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը , թէ մենք որ մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք , բնաւ ննջեցեալ-
15 ներէն առաջ պիտի չանցնինք : Ետչու որ Տէրը ինքն ազդարարութեան հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայնովը ու Աստուծոյ փողովը երկինքէն պիտի իջնէ , և Քրիստոսով մեռածները առաջ յարութիւն պիտի
16 առնեն : Ետքը մենք ալ որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով մէկտեղ պիտի յափշտակուինք ամպերով Տէրոջը առջևը ելլելու օդին մէջը , և անանկ յաւիտեան Տէրոջը հետ
17 պիտի ըլլանք : Աստի մէկզմէկ մխիթարեցէք ասոնց խօսքերով :

ԳԼ · Ե

1 Բայց ան ժամերուն ու ժամանակներուն համար եղբայրներ՝ պէտք
2 չէ բան մը գրել ձեզի . Վասնզի դուք ինքնիրենիդ աղէկ գիտէք թէ Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս
3 անանկ կը հասնի : Երբոր ըսելու ըլլան թէ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն է , ան ատենը կորուստը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի հասնի յղիին երկանցը պէս , ու
4 պիտի չազատին : Բայց դուք եղբայրներ՝ խաւարի մէջ չէք , որ ան օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի .
5 Ետչու որ դուք ամէնքդ լուսոյ որդիք էք ու ցորեկուան որդիք . գիշերուան չենք , խաւարինը չենք :
6 Ուրեմն չքնանանք ինչպէս որ ուրիշները , հապա արթուն ու զգաստ ըլ-
7 ընք : Վասնզի անոնք որ կը քնանան՝ գիշերը կը քնանան , և անոնք որ կ'արբենան՝ գիշերը կ'արբենան :
8 Բայց մենք որովհետև ցորեկուան ենք , զգաստ ըլլանք , և հաւատքին ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք , ու փրկութեան յուսոյն սաղաւարտը գլխուներնիս :
9 Ետչու որ Աստուած մեզ բարկութեան համար չորոշեց , հապա փրկութիւն ստանալու համար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը .
10 Որ ինքը մեզի համար մեռաւ . որպէս զի թէ արթուն ըլլանք և թէ քնանանք , իր հետը միասին ապրինք :
11 Անոր համար միմիանց մխիթարեցէք և իրարու շինութիւն տուէք , ինչպէս որ կ'ընէք ալ :

12 Ու ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները ու վերակացուները Տէրոջմով , ու
13 ձեզի խրատ տուողները . Ու զանոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով իրենց գործքին համար . իրարու հետ խաղաղութիւն ունեցէք .
14 Ու ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ անկարգ վարմունք ունեցողները խրատեցէք , վատասիրտները մխիթարեցէք , տկարներուն ձեռնտու եղէք , ամենուն ալ երկայնամիտ եղէք :
15 Ողջ ըլլայ որ մէկը չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէ մէկու մը . հապա ամէն ատեն բարիք ընելու եռանդ եղէք թէ իրարու , և թէ ամենուն :
16 Ամէն ատեն ուրախ եղէք :
17 Անդադար աղօթք ըրէք :
18 Ամէն բանի մէջ գոհութիւն տուէք . ինչու որ ասիկա է Աստուծոյ կամքը Քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ :
19 Սուրբ Հոգին մի մարէք :
20 Մարգարէութիւնները մի արհամարհէք :
21 Ամէն բան փորձեցէք , բարին ամուր բռնեցէք :
22 Ամէն տեսակ գէշ բանէն ետ կեցէք :
23 Ու ինքը խաղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ ընէ , ու ձեր բոլոր հոգին և հունչը ու մարմինը անարատ պահուի մինչև մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստը :
24 Հաւատարիմ է ան որ ձեզ կանչեց , որ ինքը պիտի կատարէ ալ :

25 Ն՛ղբայրներ՝ աղօթիք ըրէք մեզի
26 համար ։ Խարէ՛ տուէք բոլոր եղ-
բայրներուն սուրբ համբուրով ։
27 Կ՚ողջմիջնցնեմ ձեզ Տէրոջմով ,
որ սա թուղթը բոլոր սուրբ եղ-
բայրներուն կարդացուի ։ Որ 28
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հետը ըլայ ։ Ամէն ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾԱՌԱԼԱՑՆ

ԸՆ ԹԱՆԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէ-
ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղե-
ցւոյդ մեր Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով ։ Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրը-
իստոսէն ։
3 Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ
դոհանալ՝ ձեզի համար՝ եղբայրներ ,
ինտոր որ կը վայլէ · քանզի ձեր
հաւատքը շատ աճելու վրայ է , և
ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ
4 կը շատնայ · Ընանկ որ մենք ալ
ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ
եկեղեցիներուն մէջը՝ ձեր համբե-
րութեանը ու հաւատքին համար
ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նե-
ղութիւններուն մէջ , որոնց որ դուք
5 կը համբերէք · Որ է Աստուծոյ
արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ
դուք արժանանաք Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը , որուն համար ալ
6 նեղութիւն կը կրէք · Վանզի
Աստուծոյ առջևը իրաւունք է՝ ձեզի
նեղութիւն տուողներուն նեղութիւն
7 հատուցանել , և ձեզի նեղութիւն
կրողներուդ՝ մեզի հետ հանգիստ ,
Տէր Յիսուսի երկինքէն յայտնուե-
լու ատենը իր զօրաւոր հրեշտակնե-
8 րովը , Խորշոմած կրակով վրէժ
առնելու անոնցմէ՝ որ Աստուած չեն
ճանչնար , և որ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի աւետարանին չեն հնա-
9 զանդիր · Որոնք պիտի պատժուին
յաւիտենական սատակումով՝ Տէրո-
ջը երեսէն ու անոր զօրութեանը
փառքէն , Երբոր ինքը գայ փա- 10
ռաւորուելու իր սուրբերուն մէջը ,
և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւա-
տացեալներուն մէջը , (ինչու որ
մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւա-
տացուեցաւ ,) ան օրը ։ Ընա 11
պատճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթիք կ՚ընենք , որ մեր
Աստուածը ձեզ արժանի ընէ իր
կոչմանը , և իր բարութեան բոլոր
հաճութիւնը կատարէ , ու հա-
ւատքին գործը զօրութիւնով · Որ 12
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունը փառաւորուի ձեր մէջը , և
դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աստուծոյն
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնոր-
հայը համեմատ ։

ԳԼ · Բ

Կ՚աղաչենք ձեզի եղբայրնե՛ր՝ մեր 1
Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալստեանը՝ ու մեր անոր քովը ժողո-
վուելուն համար , Ընելայ որ չուտ 2
մը խախտիք չէր միտքէն , ու չըլ-
լայ որ խռովիք՝ ո՛չ հոգիով ու ո՛չ
խօսքով , ո՛չ ալ թուղթով մը
իբր թէ մեզմէ ղրկուած , որպես թէ
Տէրոջը օրը եկած հասած ըլլայ ։
Ընելայ որ մէկը ձեզ խաբէ մէկ 3
կերպով մը · Ինչու որ նախ ջրջ
կ՚ըլայ՝ թէ որ ապստամբութիւնը
առաջ չգայ , ու յայտնուի մեղսոյ
մարդը՝ կորստեան որդին , Որ հա- 4
կառակորդը հպարտացած ամէնուն
վրայ որ Աստուած կըսուի կամ կը
պաշտուի , մինչև անիկայ Աստուծոյ
տաճարին մէջ պիտի նստի , և ինք-
զինքը ցուցընէ թէ Աստուած է ։

Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ ամէն ատեն. Տէրը ձեր ամենուն հետը ըլայ։

17 Ես պողպինը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին ողջոյնը, որ ամէն թուղթերուն մէջ նշան է. ատանկ կը գրեմ։ 18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլայ։ Ամէն։

ԵՒԵՂԵՒՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒԵՐԵԼԱՑՆ

ԵՒ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը մեր Փրկիչ Աստուծոյ և մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուսի
2 հրամանովը, Տիմոթէոսի՝ իմ հաւատքով որդուս հաւատքով. շնորհք՝ ողորմութիւն ու խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի Եփեսոս մնալու, երբոր ես Մակեդոնիա կ'երթայի, որ պատուիրես մէկ քանիներուն օտար ուսմունք չսորվեցընել, ու չհայիլ առասպելներու ու ազգահամարներուն՝ որ վերջ չունին, որոնք աւելի վէճեր կը պատճառեն, քան թէ Աստուծոյ հաստատութիւնը՝ որ է՝ ըլայ
5 հաւատքով։ Իսկ պատուիրանքին վախճանը սէր է՝ սուրբ սըրտով ու բարի խղճմտանքով և անկեղծ հաւատքով. Որոնցմէ խոտորելով ոմանք փուճ խօսքերու հետևեցան. Օրինաց վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն, բայց իրենք չեն հասկընար ինչ որ կը խօսին, ոչ ալ ան բաները՝ որոնց համար ուզ
8 կը կռնեն։ Բայց գիտենք որ օրէնքը աղէկ է, թէ որ մէկը անիկայ օրինաւոր կերպով գործածելու
9 ըլայ։ Հայց սա թող գիտնայ որ արդարներուն համար չէ օրէնքը, հապա անօրէններուն ու անհնազանդներուն համար, ամբարիշտներուն ու մեղաւորներուն, անսուրբներուն և պիղծներուն, հայր ու մայր զարնողներուն, մարդասպաններուն,
10 պոռնիկներուն, արուագէտներուն, մարդ գողցողներուն, սուտ երդնողներուն, սուտ երդում ընողներուն, և թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեան, Որ երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին համեմատ է, ան որ ինծի յանձնուեցաւ։
12 Ու շնորհակալ եմ անոր՝ որ զիս զօրացուց, Յիսուս Քրիստոս Տէրոջը, որ հաւատարիմ սեպելով զիս՝ ծառայութեանը մէջ դրաւ.
13 առաջուց հայհոյիչ էի ու հալածող և թշնամանող. բայց ողորմութիւն գտայ, ինչու որ անհաւատութեան մէջ չգիտնալով ըրի.
14 Ու մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ շատ եղաւ ինծի հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս
15 Յիսուսով է։ Ա՛ս խօսքը հաւատարիմ է ու բոլորովին ընդունելութեան արժանի, որ Քրիստոս Յիսուս աշխարհք եկաւ մեղաւորները փրկելու, որոնց գլուխը ես եմ.
16 Բայց անոր համար ողորմութիւն գտայ, որ պիտի առաջ Յիսուս Քրիստոս իմ վրաս ցուցընէ բոլոր երկայնմտութիւնը՝ օրինակ ըլլալ անոնց որ պիտի հաւատային իրեն յաւիտենական կենաց համար։
17 Բայց յաւիտենական թագաւորին՝ որ անեղծ ու անտեսելի է, մի միայն Աստուծոյն՝ փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
18 Ա՛ս պատուէրը կ'աւանդեմ քեզի՝ իմ որդեակս Տիմոթէոս, քու վրադ

5 Ձեզ յիշեր որ երբ ձեր քովն էի ,
6 սա բաները կ'ըսէի ձեզի : Եւ
հիմա գուք ինչ որ պահէք
ինչ է ան որ կ'արգիլէ , որ ինքը
7 իր ատենին յայտնուի : Վասն որ
անօրէնութեան խորհուրդը հիմա
կ'ուրնէ կը գործածայ . բայց ան որ
հիմա կ'արգիլէ , պիտի արգիլէ մին-
8 չեւ որ ինքը միջնեզէն վերնայ : Եւ
յետոյ պիտի յայտնուի ան անօրէ-
նը , որն որ Տէր Յիսուս իր բերնին
հոգիովը պիտի սպառէ , ու իր գալուն
9 յայտնութիւնովը պիտի կորսընցնէ . Ա-
րուն գալը Սատանային ազդեցու-
թիւնովն է բոլոր զօրութիւնով և
նշաններով ու սուտ հրաշքներով ,
10 Եւ կորուսեալներուն վրայ անիրա-
ւութեան բոլոր խաբէութիւնովը .
որովհետև անոնք ճշմարտութեան
սէրը չընդունեցին որ փրկուին ,
11 անոր համար Աստուած ալ պիտի
խրկէ անոնց ուժով մոլորութիւն
մը՝ որ ստութեան հաւատան .
12 Որ դատապարտուին ամէն անոնք որ
չհաւատացին ճշմարտութեան , հա-
պա անօրէնութեան յօժարեցան :
Բայց մեզի պէտք է միշտ Ա-
ստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝
Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ , ինչու
որ Աստուած առաջուց ձեզ ընտրեց
փրկութեան Հոգիին սրբելովը ու
13 ճշմարտութեան հաւատքովը . Որուն
ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառ-
քը ստանալու :
14 Ուստի եղբայրներ՝ հաստատ կե-
ցէք , ու պինդ բռնեցէք ան ա-
նանդութիւնները որ սորվեցաք թէ
խօսքով ու թէ մեր թուղթովը :
15 Եւ ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս ու մեր Հայրը Աստուած ,
որ մեզ սիրեց ու տուաւ մեզի յա-
ւիտենական մխիթարութիւն և
16 բարի յոյս շնորհքով , Ձեր սիր-
տերը մխիթարէ և ձեզ հաստատէ
ամէն բարի խօսքերու և գործքերու
մէջ :

Գ.

1 Վերջապէս եղբայրներ՝ մեզի հա-
մար աղօթք ըրէք , որ Տէրոջը
խօսքը յառաջանայ ու փառաւոր
ըլլայ , ինչպէս որ ձեր մէջը . Եւ
2 որ անիրաւ ու չար մարդիկներէն
ազատինք . ինչու որ ամէնը հա-
ւատք չունին . Հայց Տէրը հաւա-
3 տարիմ է , որ ձեզ պիտի հաս-
տատէ ու չարէն պահէ : Եւ ձեր
4 վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջ-
մով , թէ ինչ որ ձեզի պատուիրե-
ցինք՝ կ'ընէք , ու պիտի ընէք ալ :
5 Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ
սիրոյն ու Քրիստոսի համբերու-
թեանը ուղղէ :
6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք Եղ-
բայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի անունովը , որ հետ քաշուիք
ամէն եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ
կը վարուի , ու չէ թէ ան աւան-
դութեանը պէս՝ որ մեզմէ առաւ :
7 Վասն որ դուք ինքներնիդիդ գիտէք
թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող
ըլլալ . քանզի մենք ձեր մէջը ան-
8 կարգութեամբ չվարուեցանք , Ո՛չ
ալ մէկուն հացը ձրի կերանք .
հապա ջանքով և աշխատանքով
գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ
մէկուն ծանրութիւն չտալու հա-
9 մար . Ոչ թէ՝ որ մենք իշխանու-
թիւն չունէինք , հապա որ անձերնիս
ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանող
ըլլաք : Վասն զի երբոր մենք ձեր
10 քովն էինք՝ սա ձեզի կը պատուի-
րէինք , թէ ան որ չուզեր գործ
գործել , հաց ալ թող չուտէ :
11 Երբ կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք
անկարգութեամբ կը վարուին , ու
գործ մը չեն գործեր , հապա հե-
12 տաքրքիր կը պտըտին : Անոնք-
ներուն պատուէր կու տանք ու
կ'աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսով , որ հանդարտութեամբ
գործեն և իրենց հացը ուտեն :
13 Հայց դուք Եղբայրներ՝ մի ձանձ-
րանաք բարիք գործելէն :
14 Իսկ թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօս-
քին ատ թուղթով , դուք նշանա-
կեցէք անիկայ , ու անոր հետը մի
խառնուիք , որ ամչնայ :
15 Հայց չըլլայ թէ թշնամի պէս սեպէք
անիկայ , հապա եղբօր պէս խրատե-
ցէք :
16 Եւ ինքը խաղաղութեան

բայումիջ առաջուց եղած մարգարէու-
թիւններուն համեմատ, որ անոնց-
մով պատերազմիս ան բարի պա-
19 տերազմը, Յս ունենաս հաւատք
ու մաքուր խղճմտանք, որուն որ մէկ
քանիները իրենցմէ մէկդի ձգելով՝
նաւակոծութիւն կրեցին հաւատքին
20 կողմանէ. Որոնցմէ են Հիմենոս
ու Ղէքսանդրոս, որոնք ես Սա-
տանային մատնեցի, որ սորվին հայ-
հոյութիւն չընել։

ԳԼ. Ե

1 Ընդ կ'աղաչեմ ամէն բանէն ա-
ռաջ՝ աղօթք ընել, խընդ-
րուածք, աղաչանք, դոհութիւն
2 ամէն մարդոց համար, Թագաւոր-
ներուն և բոլոր իշխանա-
ւորներուն համար. որ խաղաղ ու
հանդարտ կեանք վարենք բոլորովին
աստուածպաշտութիւնով ու պար-
3 կեշտութիւնով։ Ինչու որ ան է
աղէկը ու ընդունելին մեր Փրկիչ
4 Աստուծոյն առջևը. Որ կ'ուզէ թէ
ամէն մարդիկ փրկուին ու ճշմար-
5 տութիւնը ճանչնալու գան։ Վասն-
զի մէկ Աստուած մը կայ, ու մէկ
միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց
մէջը՝ Քրիստոս Յիսուս մարդը,
6 Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք
տուաւ՝ իր առենին վկայութիւնը ըլ-
7 լալու. Որ ես անոր քարոզիչ ու
առաքեալ դրուեցայ, (ճշմարիտ
կ'ըսեմ Քրիստոսով և սուտ չեմ
խօսիր,) հեթանոսներուն վար-
դապետ եղայ հաւատքով ու ճշմար-
8 տութիւնով։ Ընդ կ'ուզեմ որ
էրիկ մարդիկ ամէն տեղ աղօթք
ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցընելով ա-
ռանց բարկութեան ու երկմտու-
9 թեան։ Ոյնպէս ալ կիներները
վայելուչ հագուստով, ամօթխա-
ծութեամբ և պարկեշտութեամբ
ինքզինքնին զարդարեն, չէ թէ
հիւսուածքներով կամ ոսկիով կամ
մարգարիտներով կամ մեծաժա-
10 նիք հանդերձներով, Հապա բարի
գործքերով՝ ինչպէս որ կը վայէ
աստուածպաշտութիւնը դաւանող
11 կիներուն։ Կին մարդը թող սոր-
վի լռութեամբ՝ ամենայն հնազան-
դութիւնով։ Կայց կին մարդու
12 հրաման չեմ տար սորվեցընելու,
ոչ ալ էրիկ մարդուն իշխելու,
հապա լուռ կենալու։ Ինչու որ
13 առաջ Ադամ ստեղծուեցաւ, ե-
տքը Եւայ։ Եւ Ադամ չխա-
14 բուեցաւ, հապա կինը խաբուե-
ցաւ ու յանցանք գործեց. Սակայն
15 պիտի փրկուի անիկայ որդեծնու-
թեամբ, թէ որ կենան հաւատքի
և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պար-
կեշտութիւնով։

ԳԼ. Զ

1 Այս խօսքը հաւատարիմ է, թէ որ
մէկը եպիսկոպոսութեան կը
ցանկայ՝ աղէկ գործի կը ցանկայ։
Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անա-
2 բատ ըլլալ, մէկ կնկան մը էրիկ,
զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւ-
բասէր, սորվեցընող. Ո՛չ գինե-
3 մոլ, ոչ զարնող, հապա հան-
դարտ, ոչ կռուող, ոչ արծա-
թասէր. Որ իր տանը աղէկ վերա-
4 կացութիւն ընող ըլլայ, իր զա-
ւակները ՚ամազանդութեան մէջ պա-
հելով բոլոր ծանրաբարոյութեամբ.
5 (Հապա թէ որ մէկը իր տանը
վերակացութիւն ընելը չգիտնայ,
ի՞նչպէս Աստուծոյ եկեղեցւոյն հո-
6 գաբարձու պիտի ըլլայ.) Ո՛չ ալ
նորահաւատ ըլլայ, որ չըլլայ թէ
հպարտանալով Սատանային դա-
տապարտութեանը մէջ իյնայ։
7 Հապա պէտք է անոր դուրսէն ե-
ղողներէն ալ բարի վկայութիւն
ունենալ, որ չըլլայ թէ նախատին-
քի մէջ ու Սատանային որոգայթին
մէջը իյնայ։

8 Ոյնպէս ալ սարկաւագները ըլ-
լան ծանրաբարոյ, ոչ երկլեզու,
ոչ գինեսէր, ոչ անարդ շահա-
9 խնդրութեան ետևէ եղող. Հապա
հաւատքին խորհուրդը պահեն մա-
քուր խղճմտանքով։ Եւ ասոնք
10 ալ առաջ թող փորձուին, ետքը՝
թէ որ անմեղադրելի գտնուին,
սարկաւագութեան պաշտօնը կա-
տարեն։ Ինանկ ալ անոնց կիներ-
11 ները՝ ծանրաբարոյ ըլլան, ոչ չա-
րախօս, հապա զգաստ, ամէն բանի

12 մէջ հաւատարիմ : Աարկաւագները մէկ կնկան մը էրիկ ըլլան ,
և իրենց զաւակներուն ու իրենց տանը աղէկ վերակացութիւն ընող
13 ըլլան : Վանգի անոնք որ սարկաւագութեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն , բարի աստիճան մը իրենց կը շահին՝ ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն :
14 Ա՛ս բաները կը գրեմ քեզի , յուսալով մօտերս քեզի գալ .
15 Հապց եթէ ուշանալու ըլլամ , որ գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի Աստուծոյ տանը մէջ պտըտիլ , որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է , ճշմարտութեան սիւնը ու հաստա-
16 տութիւնը : Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը . Աստուած մարմինով յայտնուեցաւ , Հոգիով արդարացաւ , հրեշտակներուն երեցաւ , հեթանոսաց մէջ քարոզուեցաւ , աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ , ա՛ փառքով համբարձաւ :

ԳԼ . Դ

1 Հապց Հոգին յայտնի կ'ըսէ , թէ
ետքի ատեններըը մէկ քանիները հաւատքէն պիտի ապստամբին , և մոլորեցուցիչ ոգիներու ու դիւաց ուսմունքներու ուշադրութիւն պի-
2 տի տան , Ստախօսներուն կեղծաւորութեամբը , որոնց խղճմտանքը
3 խանձուած է . Արգիլ ամուսնանալէն պիտի արդիլեն , ա՛ եւ պիտի պահնին կերակուրներէն՝ որ Աստուած ստեղծեր է որ հաւատացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները գոհութեամբ վայելեն :
4 Վանզի Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը չկայ , թէ որ գոհութեամբ ըն-
5 դունուի . Վանզի Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի :
6 Ա՛ս բաները եղբայրներուն յիշեցընելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս , ու պիտի սնանիս հաւատքին խօսքերովը և ան բարի վարդապետութեան
7 նոմը , որուն հետևող եղար : Հապց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն ետ կեցիր . և քու անձդ աստուածպաշտութեան վարժեցուր .
8 Վանզի որ մարմինին վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է , բայց աստուածպաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար է , որ թէ՛ ներկայ և թէ ապառնի կենաց խոստումնքը ունի :
9 Ա՛ս խօսքը հաւատարիմ է և բոլորովին ընդունելու արժանի :
10 Վանզի որ բուն ասոր համար կ'աշխատինք ու նախատինք կը կրենք . վանզի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր ենք , որ ամէն մարդոց Փրկիչն է , մանաւանդ հաւատացեալներուն :
11 Ա՛ս բաները պատուիրէ ու սորվեցո՛ւր :
12 Ձըլլայ որ մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ . հապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով , վարմունքով , սիրով , հաւատքով և մաքրութեամբ :
13 Մինչև որ ես գամ՝ մի՛ տր դիր կարդալու , յորդորելու , սորվեցընելու :
14 Մի՛ ըլլար քու վրադ եղած պարգևին վրայով , որ մարգարէութեամբ քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն ձեռքերը դ՛ա վրադ դրուելովը :
15 Ասոնց վրայ խորհէ ու ասոնց մէջը պարապէ , որ քու յառաջադիմութիւնդ ամենուն յայտնի ըլլայ :
16 Զգուշացիր քու անձիդ ու վարդապետութեանը՝ ա՛ միշտ ասոնց մէջը կեցիր . քանզի այդպէս ընելով , քեզ ալ պիտի ապրեցընես , ու անոնք ալ որ քեզի մտիկ կ'ընեն :

ԳԼ . Ե

1 Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ ,
Հապա հօր պէս յորդորէ՛ անոր . երիտասարդները՝ եղբայրներու պէս ,
2 պառաւները՝ մայրերու պէս , դեռահասակ կիներըը՝ քոյրերու պէս՝ ամէն Երջ մաքրութիւնով :
3 Որբևարիները պատուէ՝ անոնք որ
4 Ճշմարտապէս որբևարի են : Ա՛ապա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ թոռներ ունենայ , թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որդիական դուէ ցու-

ցընել, ու փոխարէն հատուցանել իրենց ծնողացը. ինչու որ ան է բարի
5 և ընդունելի Աստուծոյ առջեւը: Այլ ան որ ջնմարտապէս որբևարի է ու մինակ մնացած, իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած է, և գիշեր ցորեկ աղօթքի ու աղաչանքի կը պարապի.
6 Այլ փափկասէրը ողբևարին կեն-
7 դանին մեռած է: Ու ասոնք բաները պատուիրէ՛ որ անարատ ըլ-
8 լան: Այլ թէ որ մէկը իրեններուն ու մանաւանդ իր ընտանեացը հոգ չտանիր, անիկայ հաւատքը ուրացած է, ու անհաւատէ մէն ալ
9 գէշ է: Որբևարին ողբևորին-
թան կարգը թող տպուի, որ վաթսուն տարուընէ պակաս չէ,
10 մէկ երկան մը կնիկ եղած, Ճարի գործքերով վկայուած. թէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ, թէ հիւրեր ընդունած ըլլայ, թէ սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլլայ, թէ նեղեալներուն օգնութիւն ըրած ըլլայ, թէ ամէն գործ բարեգործութեան մէջ յարատևած ըլլայ:
11 Այլ դեռահասակ որբևարիները մերժէ. քանզի երբոր Քրիստոսի դէմ յանդգնելով հեշտասիրութեան անձնատուր կ'ըլլան, ամուսնանալ
12 կ'ուզեն. Ու դատապարտութիւն կ'ընդունին, ինչու որ առջի հա-
13 ւատքնին մէկդի ձգեցին: Նաև ծոյլ ըլլալ կը սորվին, տունէ տուն պտըտողներ. և ո՛չ միայն ծոյլ, հապա չատախօսներ ու հետաքրքիրներ, և անպատեհ բաներ կը
14 խօսին: Ուստի կ'ուզեմ որ դեռահասակ կնիկները ամուսնանան, զաւակներ ծնանին, տնաշէն ըլլան, ու նախատանաց պատճառ չտան
15 հակառակորդին: Վանգի արդէն ոմանք Սատանային ետևէն էրթալու-
16 խոտորեցան: Ով որ հաւատացեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը որբևարիներ ունենայ, թող օգնութիւն ընէ անոնց, և եկեղեցին չծանրաբեռնի, որ ջնմարտապէս որբևարիներուն օգնութիւն ընէ:
17 Աղէկ վերակացութիւն ընող երէցները կրկին պատուոյ արժանի թող սեպուին, մանաւանդ անոնք
որ կ'աշխատին խօսքը տարածելով ու սորվեցընելով: Ինչու որ գիրքը
18 կ'ըսէ թէ՝ Ցալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապես. և թէ Աշա-
19 կը իր վարձքին արժանի է: Երէցի վրայով ամբաստանութիւն մի՛ ընդունիր, բայց միայն երկու կամ իրեք վկաներով:
20 Անոնք որ մեղք կը գործեն, ամենուն առջեւը յանդիմանէ, որ ուրիշներն ալ վախնան:
21 Կ'կայութիւն կը դնեմ Աստուծոյ առջեւը և Յիսուս Քրիստոսի ու ընտրեալ հրեշտակներուն, որ ասոնք պահես առանց նախապաշարման, բան մը աշառութեամբ չընելով:
22 Ձուտով մէկուն վրայ ձեռք չդնես, և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլլաս. դուն քեզ մաքուր պահէ:
23 Ոչկէ ետև ջուր չխմես, հապա քիչ մըն ալ գինի գործածէ քու ստամոքսիդ ու յաճախ հիւանդութիւններուդ համար:
24 Ոմանց մարդիկ որ իրենց մեղքերը յայտնի են, ու առաջուց դատաստանի հասած. և կան որ իրենց ետևէն կ'երթան:
25 Ինանկ ալ ոմանց բարի գործքերը յայտնի են. ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն են, չեն կրնար ծածուկ մնալ:

Գլ. Զ.

1 Ոյն ամէնը որ ծառայութեան լուծի տակ են, իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն, որ Աստուծոյ անունը ու վարդապետութիւնը չհայհոյուի:
2 Ու անոնք որ հաւատացեալ տէրեր ունին, թող չարհամարհեն՝ եղբայրներ ըլլալնուն պատճառաւը. հապա աւելի ծառայութիւն ընեն, ինչու որ անոնք հաւատացեալ են ու սիրելի, ոյնոնք բարերարութիւն ընելու մէջ մասնակից են. ասա բաները սորվեցո՛ւ ու յորդորէ:
3 Ով որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցընէ, ու մտիկ չընէ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ողջամիտ խօսքերուն, և ան վարդապետութեանը որ աստուածպաշտութեան համեմատ է,
4 Ինչպէս հպարտացած է ու բան մը չգիտէը,

հապա վէճերով ու հակառակութիւններով ախտացած է . որոնցմէ կ'ըլլայ նախանձ , կռիւ , հայհոյութիւններ , գէշ կասկածներ ,
5 Աղտով ապականած ու ճշմարտութենէն հեռացած մարդոց զրաբանութիւնները , որոնք աստուածպաշտութիւնը շահավաճառութիւն մը կը սեպեն . անոնցմէ դէկդ'
6 կեցիր : Սակայն աստուածպաշտութիւնը գոհունակութիւնով մեծ շահավաճառութիւն մըն
7 է : Ինչու որ բան մը չբերինք աշխարհ , ու յայտնի է որ չենք կրնար
8 անկէ բան մը տանիլ : Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով ,
9 անոնցմով բաւականանանք : Հայց անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն , կ'ինյնան փորձութեան ու որոգայթի և շատ յիմարական ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ , որոնք սատակումի ու կորստեան մէջ կ'ընկղմեն մարդիկ :
10 Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը արծաթասիրութիւնն է . որուն մէկ քանիները անձնատուր ըլլալով՝ հաւատքէն մոլորեցան , ու ինքզինքնին շատ ցաւերով խոցեցին :
11 Հայց դուն ո՛վ մարդ Աստուծոյ՝ փախիր ասոր բաներէն , ու գնա արդարութեան՝ աստուածպաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերութեան՝ հեզութեան ետևէն .
12 պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պատերազմը , բռնէ յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար , և շատ վկաներու առջև դաւանեցար
13 բարի դաւանութիւնը : Կը պատուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջևը՝ որ կենդանի կ'ընէ բոլորը , և Յիսուս Քրիստոսի՝ որ Պոնտացի Պիղատոսին առջին վկայեց բարի դաւանութիւնը .
14 Որ դուն պատուէրը ամրիծ՝ անարատ պահես՝ մինչև մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսին յայտնութիւնը .
15 Որն որ իր ատենին պիտի յուցընէ Երանելին ու մի միայն Հզորը , թագաւորներուն Թագաւորը ու տէրերուն Տէրը .
16 Որ ինքը միայնակ անմահութիւն՝ անմատչելի լուսոյ մէջ բնակած . որն որ մարդիկներէն մէկը տեսած , ոչ ալ տեսնելու կարող է , որուն պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս : Ամէն :
17 Այս աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր որ չհպարտանան , և անստոյգ հարստութեան վրայ յոյսերնին չդնեն , հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ որ ամէն բաներ մեզի առատօրէն կուտայ վայելելու ,
18 Բարիք գործեն , բարի գործքերով հարստանան , առատաձեռն , և հաղորդ ըլլան .
19 Խարիք հիմ գանձեն անձերնուն հանդերձելին համար , որ յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն :
20 Ո՛վ Տիմոթէոս՝ ինչ որ քեզի աւանդը պահէ՛ , փախչելով պիղծ ունայնաբանութիւններէն և սուտ անուն գիտութեան հակառակութիւններէն ,
21 Որն որ մէկ քանիները դաւանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան : Շնորհքը քու հետդ ըլլայ : Ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑՆ

ԱՌ ՏԻՄոԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը կենաց
2 խոստմունքին պէս , որ Քրիստոս Յիսուսով է , Տիմոթէոս իմ սիրելի որդիիս՝ շնորհք , ողորմութիւն և խաղաղութիւն ի՛ր Աստուծմէն

ամենուն , սորվեցընող , ոխ չպահ-
հող ։ Խոգբրութեամբ խրատել
հակառակ կեցողները , որ ըլայ
թէ Աստուած ապաշխարութիւն
տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը ճանչ-
նալու համար , Եւ Սատանային
որոգայթէն գգաստանան , որ անկէ
բռնուած են իր կամքին ծառայե-
լու ։

ԳԼՈՒԽ Գ

Այս գիտցիր որ եօթն օրերը
չար ժամանակներ պիտի գան .
Ինչու որ մարդիկ պիտի ըլլան անձ-
նասէր , արծաթասէր , ամբարտա-
ւան , հպարտ , հայհոյիչ , ծնողաց
անհնազանդ , ապիրախտ , անսուրբ ,
Ընգուէր , անհաշտ , բանսարկու ,
անժուժկալ , դաժանաբարոյ , բա-
րին չսիրող , Մատնիչ , յանդուգն ,
գոռոզ , աւելի հեշտասէր քան թէ
աստուածասէր . Որոնք աստուած-
պաշտութեան կերպարանքը ունին ,
բայց անոր զօրութիւնը ուրացած
են . և դուն ասոնցմէ մէկդի կե-
ցիր ։ Ինչու որ ասոնցմէ են որ
տուներէն ներս կը մտնեն , ու գերի
կ'ընեն մեղքով բեռնաւորուած տը-
կարամիտ կիներ՝ զանազան ցան-
կութիւններէ վարուած , Որ միշտ
կը սորվին , ու բնաւ ճշմարտու-
թիւնը ճանչնալու չեն կրնար հաս-
նիլ ։ Ասպա ինչպէս որ Յանէս
ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մով-
սէսին , անանկ ալ ասոնք ճշմար-
տութեանը հակառակ կը կենան .
ապականած մտքով մարդիկներ ,
հաւատքի մէջ անպիտաններ են ։
Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան ,
ինչու որ ասոնց անմտութիւնը ա-
մենուն յայտնի պիտի ըլլայ , ինչ-
պէս որ անոնցը եղաւ ։ Իսկ դուն
տեղեակ եղար իմ վարդապետու-
թեանս , վարմունքիս , դիտաւո-
րութեանս , հաւատքիս , երկայնմէ-
տութեանս , սիրոյս , համբերու-
թեանս , Հալածանքներուս , չար-
չարանքներուս , ինչպէս որ ինծի ե-
ղան Ինոփոլի և Լիւստրայի մէջ , ինծոր հալածանք-
ները համբերեցի , ու ամենէն ալս

խափանութիւնք . Իսկ որ պիտի ուրա-
խանաք , ինքն ալ մեզ պիտի ուրախացը ։
13 Ինչ որ չհաւատաք , ինչը հաւա-
տարիմ կը մնայ , իր անձը չկրնար
14 ուրանալ ։ Այս բաներուն անանց
միտքը ձգէ՝ Տէրոջը առջեւը վկայու-
թիւն գնելով , խոսքերու վրայ վէճ
չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ ,
Հապա փոյթ լսողներուն կործանմա-
15 նը համար է ։ Ջանք բրէ քու
անձդ ընտիր ցուցընելու Աստուծոյ
առջեւը , անանկ բանուոր մը ըլլալ
որ պիտի չամչնայ , Ճշմարտութեան
16 խօսքը չճիտակ բացատրելով ։ Բայց
պիղծ ու փուճ խոսքերէն մէկդի
կեցիր ։ քանզի անոնք աւելի յառաջ
կ'երթան ամբարշտութեան մէջ ։
17 Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս
կը ճաքակէ ։ որոնց կարգն են Հի-
18 մենէոս ու Փիղետոս ։ Որոնք ճըշ-
մարտութենէն մոլորեցան , ու կ'ը-
սեն թէ Յարութիւնը արդէն եղած է , և կը կործանեն
19 մէկ քանիներուն հաւատքը ։ Բայց
Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը
կենայ , ու աս կնիքը ունի , թէ
Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են .
Ա Ընթրաւութենէ մէկդի թող կե-
նայ ան ամէնը՝ որ Քրիստոսի անու-
20 նը կ'անուանէ ։ Մակայն մէկ մեծ
տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ
ու արծաթէ ամաններ կան , հապա
փայտէ ու հողէ ամաններ ալ կան .
և ոմանք պատուոյ համար են , ու
21 ոմանք անարգանաց համար ։ Ուս-
տի թէ որ մէկը իր անձը անանկ
բաներէն մաքրէ , անիկայ մէկ պա-
տուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝
սրբուած ու իր Տէրոջը պիտանի՝
ամէն բարի գործերու համար
22 պատրաստուած ։ Երիտասարդա-
կան ցանկութիւններէն ալ փա-
խիր , ու գնա արդարութեան՝ հա-
ւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան հետ
անոնց հետ՝ որ Տէրոջը սրտով
23 կանչեն մաքուր սրտով ։ Բայց
յիմարական ու անխմաստ վէճերէն
մէկդի քաշուէ , գիտնալով որ ա-
24 նոնցմէ կռիւներ կը ծնանին ։ Եւ
Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ
ընել , հապա հեզահոգի ըլլալ

ա. Վկայեսա Աստուա մեր Տէրոջ-
մէ։
3 Հնդերհակ եմ Աստուծոյ որուն
ես որ կը պաշտեմ իմ նախնիքներուս
մաքուր խղճմտանքով, (ինչպէս ան-
պակաս կերպ իմ ալաչիքներուս մէջ
4 կը յիշեմ գիշեր ու ցորեկ, Յան-
կուցով կերպ տեսնել, ու միտք
բերելով քու արցունքներդ, որ ու-
5 րախութիւնով լեցուիմ.) Առա-
ջերով քու վերջ եղած անկեղծ
հաւատդը, որ առաջ քու մեծ մօրդ
Լաւոդիկեի ու քու մօրդ Եւնիկէին
վերայ բնակեցաւ, և համոզուած եմ
6 որ քու վերջ ալ ի՛նչ։ Վասն որ հա-
մար քու միտքդ կը դնեմ որ ար-
ծարծես Աստուծոյ պարգեւը, որ
[illegible]
7 վերջ դրուելովդ։ Վասն որ Աս-
տուած մեզի երկիւղածութեան հոգի
չտուաւ, հապա զօրութեան ու
8 սիրոյ և զգաստութեան։ Ուստի
ամեն մի անգամ մեր Տէրոջը վկա-
յութիւնը, ոչ ալ ինծ անոր ա-
մօթ կապուածս. հապա մասնակից
եղիր աւետարանին չարչարանքնե-
րուն Աստուծոյ զօրութեանը հա-
9 մեմատ. Որ մեզ փրկեց ու սուրբ
կոչումով կանչեց՝ ոչ թէ մեր գործ-
քերուն նայելով, հապա իր նախա-
սահմանութեանը ու շնորհացը նա-
յելով, որ Յիսուս Քրիստոս մեզի
տուաւ յաւիտենական դարերէն
10 առաջ. Բայց հիմա յայտնուեցաւ
մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի
երեւնալովը. որ մահը խափանեց,
և՛ ի լոյս հանեց կեանքը ու անմա-
հութիւնը աւետարանին միջոցով.
11 Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ
դրուեցայ ու հեթանոսներուն վար-
12 դապետ։ Վասն որ համար ասս չար-
չարանքներն ալ կը կրեմ. բայց
ամեն մի չեմ ամչկար, ինչու որ
գիտեմ թէ որուն եմ հաւատացեր,
և համոզուած եմ որ իմ ներին
աւանդած բանս կրնայ պահել մինչև
13 այն օրը։ Ունիմ այն ողջա-
միտ խօսքերուն օրինակը որ ինծմէ
լսեցիր, հաւատովդ ու սիրովդ որ
Քրիստոս Յիսուսով է։
14 Այն բարի աւանդը պահէ Հո-

գւովն Սրբոյ մեզի բնակեալ որ մեր մէջ բնակած է։ Ասիա գիտես որ 15
ինծմէ երես դարձուցին ան ամենը
որ Ասիա էին, որոնցմէ են Փի-
գեղոս ու Հերմոգինէս։ Տէրը ո- 16
գորմութիւն տայ Անեսիփորոսին
տանը, ինչու որ շատ անգամ զիս
հանգստացուց, ու իմ շղթաս ամեն
ատեն չամչցաւ. Հապա երբոր Հռոմ 17
եկաւ, շատ ջանքով զիս որոնեց ու գտաւ։ (Տէրը իրեն տայ որ 18
ան օրը Տէրոջմէն ողորմութիւն
գտնէ.) և Եփեսոսի մէջ ալ ա՛ր
չափ սպասաւորութիւն որ ըրաւ ին-
ձի, դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես։

ԳԼ. Բ

Արդ դուն իմ որդեակս, զօրացիր 1
ան շնորհքովը որ Քրիստոս
Յիսուսով է։ Ու ան բաները որ 2
ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հա-
ւատարիմ մարդոց յանձնէ, որոնք
կարող ըլլան ուրիշներուն ալ սոր-
վեցընելու։ Արդ դուն նեղու- 3
թիւններու համբերէ Յիսուսի
Քրիստոս բարի զինուորի մը պէս։
Մէկ զինուորական մը ան կեանքիս 4
գործառնութիւններովը չզբաղիր,
որ զօրավարին հաճոյ ըլլայ։ Ու 5
թէ որ մէկը մրցի, չպսակուիր՝ թէ
որ ըստ օրինի չմրցի։ Աշխա- 6
տող երկրագործին պէտք է առաջ
պտուղներէն վայելել։ Խմացիր 7
ինչ որ կ'ըսեմ. Տէրը քեզի խոհա-
ւութիւն տայ ամեն բանի մէջ.
Յիսուս Քրիստոսը մեռելներէն 8
յարութիւն առած՝ իմ Աւետարանիս համեմատ. Որուն 9
մէջը չարագործի մը պէս կը չար-
չարուիմ մինչև անդամ կապերով.
բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած
չէ։ Ասոր ամեն բանի կը համ- 10
բերեմ ընտրեալներուն համար,
որ անոնք ալ հասնին ան փրկու-
թեանը որ Քրիստոս Յիսուսով
է յաւիտենական փառքով։ Ահա 11
խօսքը հաւատարիմ է. վասն զի
թէ որ անոր հետ մեռանք, անոր
հետն ալ պիտի ապրինք. Թէ որ 12
համբերենք, անոր հետն ալ պիտի

12 ազատեց Տէրը : Եւ ամէն անոնք
որ կ'ուզեն աստուածապաշտութեամբ
ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ հա-
13 լածանք պիտի կրեն : Բայց չար
ու խաբեբայ մարդիկները չարու-
թեան մէջ պիտի յառաջանան՝ մո-
14 լորցնելով ու մոլորելով : Սակայն
դուն հաստատուն կեցիր ան բանե-
րուն մէջ որ սորվեցար ու հաւա-
տացիր , ինչու որ գիտես թէ որմէ
15 սորված ես . Եւ որ մանկութե-
նէդ ի վեր սուրբ գիրքերը գիտես ,
որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ
փրկուելու՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ
16 եղած հաւատքովը : Ամէն գիրքը
Աստուծոյ շունչն է , և օգտակար
է սորվեցընելու , յանդիմանելու ,
շիտակելու ու արդարութեան խը-
17 րատելու համար . Որ Աստուծոյ
մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն բա-
րի գործերու պատրաստուած :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 Ես վկայութիւնը կը դնեմ Աս-
տուծոյ առջեւը և Յիսուս Քրի-
ստոսի , որ պիտի դատէ կենդա-
նիները ու մեռելները իր յայտ-
նուելուն ու թագաւորութեանը
2 առնեն . Խօսքը քարոզէ , մնադ-
րութեամբ եղիր պարապէ ա-
տենին ու առանց դուրս , յանդի-
մանէ , սաստէ , յորդորէ ամէնայն
երկայնմտութեամբ ու վարդապե-
3 տութեամբ : Ինչու որ ժամա-
նակ պիտի գայ՝ որ առողջաբեր վար-
դապետութեանը պիտի չհամբե-
րեն , հապա իրենց լսելիքին հա-
մեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց . Եւ ճշմարտութե-
նէն ականջները պիտի դարձընեն ,
ու առասպելներու եւեւէ պիտի մո-
5 լորին : Բայց դուն ամէն բանի
մէջ արթուն կեցիր , նեղութիւն-
ներու համբերէ , աւետարանիչի
գործ գործէ , քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ : Ինչու որ ես արդէն զոհ
ըլլալու նուիրուած եմ , ու իմ
7 մեկնելուս առնը հասեր է : Բարի
պատերազմը պատերազմեցայ , ըն-
թացքը կատարեցի , հաւատքը
8 պահեցի : Ասկէ ետեւ կայ կը մնայ
ինծի արդարութեան պսակը , որ
Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի
հատուցանէ ինծի ան օրը , ու չէ թէ
միայն ինծի , հապա ան ամէնուն ալ՝
որ անոր յայտնութիւնը սիրեցին :

9 Ջանք ըրէ շուտով ինծի գալու .
10 Ինչու որ Դէմաս զիս թողուց ու
աս աշխարհը սիրեց , և գնաց Թե-
սաղոնիկէ . Կրէսկէս Գաղ-
11 ղատիա , Տիտոս՝ Դաղմատիա .
Միայն Ղուկաս իմ հետս է .
Մարկոսը առնես քու հետդ բերիս ,
12 ինչու որ ինծի օգտակար է սպա-
սաւորութեան համար : Եւ ես
13 Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի : Ին
վերարկուն՝ որ Տրովադա թողու-
ցի Կարպոսին քովը , երբոր գաս՝
բեր , գիրքերն ալ , մանաւանդ
14 մագաղաթները : Դարբին Ալէք-
սանդրոսը շատ չարութիւն ըրաւ
ինծի . Տէրը անոր հատուցանէ
15 իր գործերուն համեմատ : Դուն
ալ անկէ զգուշանաս , ինչու որ
մեր խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ :
16 Առջի անգամ ատեանին առջեւը
պատասխան տալուս՝ իմ կողմա-
նէս մէկը չկայնեցաւ ինծի հետ ,
հապա ամէնն ալ զիս թողու-
17 ցին . աս իրենց չսեպուի : Բայց
Տէրը իմ քովս կայնեցաւ ու զիս զօ-
րացուց , որ քարոզութիւնը իմ
միջոցովս լման ըլլայ , ու բո-
լոր հեթանոսները լսեն . և ես
18 առիւծին բերնէն ազատեցայ : Եւ
Տէրը ամէն չար գործէ պիտի
ազատէ զիս , և ապահովութեամբ
իր երկնային թագաւորութեանը
պիտի հասցընէ . իրեն փառք յա-
ւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :

19 Խարէ տուր Պրիսկէին և Ակիւ-
ղասին , ու Անեսիփորոսին տանը :
20 Երաստոս Կորնթոսի մէջ մնաց .
21 և Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
ղուցի հիւանդացած : Ջանք ըրէ
ձմեռէն առաջ գալ : Խարէ կ'ը-
նեն քեզի Եւբուղոս ու Պուդէս
և Լինոս ու Կղոդիա և բոլոր եղ-
բայրները : Տէր Յիսուս Քրիս-
22 տոս քու հոգիիդ հետը ըլլայ . Շո-
նորհը ձեզի հետ : Ամէն :

ԹԻՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՂԵԼՈՑՆ

ԸՆ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ և Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ , Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին՝ ու աստուածպաշտութեան հետ կից եղող ճշմարտութեանը գիտութեա-
2 նը համեմատ , յաւիտենական կեանց յոյսովը , որ ինքն անսուտ Աստուած խոստացաւ յաւիտենական
3 դարերէն առաջ , Խոյց իր խօսքը իր ժամանակին յայտնեց քարոզութիւնով , որ ինծի յանձնուեցաւ մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանովը ,
4 Տիտոսին՝ իմ հարազատ որդւոյս հասարակաց հաւատքովը՝ շնորհք և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր Փրկչէն՝ Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն :
5 Ասոր համար ես քեզ Կրետէ թողուցի , որ ինչ պակաս բան որ կայ , շիտակես , ու ամէն մէկ քաղաքի մէջ երէցներ կարգես , ինչպէս
6 որ ես քեզի պատուիրեցի . Թէ որ մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ մէկ կնկան մը երիկ , հաւատացեալ զաւակներ ունենայ , որ անառակութեան համար ամբաստանուած՝ կամ անշա-
7 գանդ չըլլան : Ինչու որ եպիսկոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ Աստուծոյ տնտեսին պէս . ոչ յանդուգն , ոչ բարկացող , ոչ գինեմոլ , ոչ զարնող , ոչ անարգ շահախնդրութեան եւեւէ եղող ,
8 հապա հիւրասէր , բարեսէր , խոհեմ , արդար , սուրբ , ժուժկալ ,
9 աստատ բռնելով վարդապետութեան հաւատարիմ խօսքը , որ կարող ըլլայ ողջմիտ վարդապետութիւնով յորդորել , և հակառակ
10 կեցողները յանդիմանել : Վասնզի շատ են անշնազանդները , ունայնաբանութիւն խօսողները , ու միտք խաբողները ,
11 մանաւանդ անոնք որ թլփատութենէն են . Որոնք պէտք է պապանձեցընել , որ ամբողջ տուները կը կործանեն , ու անպատեհ բաները կը սորվեցընեն անարգ շահախնդրութեան համար :
12 Անոնցմէ մէկը զըսուցեց՝ որ իրենց բուն մարգարէն էր , Կրետացիները միշտ սուտզրուց էն , չար գազաններ , դատարկապորտներ :
13 Այս վկայութիւնը ճշմարիտ է . անոր համար սաստիկ յանդիմանէ՛ անոնք , որ առողջանան հաւատքին մէջ .
14 Ու չըլլայ հրէական առասպելներուն և ճշմարտութենէ հեռացող մարդոց պատուէրներուն :
15 Ամէն բան մաքուր է մաքուրներուն , բայց պիղծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան մը մաքուր չէ , հապա անոնց միտքն ալ խղճմտանքն ալ պղծուած են :
16 Կը խոստովանին թէ զԱստուած կը ճանչնան , և իրենց գործքովը կ՚ուրանան , պիղծ ու անհնազանդ ըլլալնուն , և ամէն բարի գործի անպիտան :

ԳԼ . Բ

1 Բայց դուն խօսէ՛ ինչ որ կը վայլէ ողջմիտ վարդապետութեանը .
2 Ծերերուն զգաստ ըլլալ , ծանրաբարոյ , խոհեմ , ողջմիտ՝ հաւատքով , սիրով , համբերութիւնով :
3 Նոյնպէս ալ պատանեներուն առանձին վարմունք ունենալ , ինչպէս որ կը վայլէ սրբութեան , ոչ բանսարկու ըլլալ , ոչ գինեմոլ , հապա բարի խրատ տուող .
4 Որ խրատեն նորահասակ կիներուն՝ երիկնին սիրող , զաւակներն սիրող ըլլալ ,
5 խոհեմ , ողջախոհ , տնասէր , բարեգործ , իրենց երիկներուն ենթակայ , որ չըլլայ թէ Աստուծոյ խօսքը հայհոյուի :
6 Նմանապէս ալ երիտասարդները յորդորէ՛ խոհեմ ըլլալ .
7 Ամէն կողմէ քու անձդ բարի

գործքերու օրինակ ցուցընելով , վարդապետութեան մէջ անեղծութիւն , պարկեշտութիւն , Աղջամիտ ու անմեղադրելի խօսք , որ հակառակ կեցողը ամչնայ , ու մեր վրայով գէշ բան մը չունենայ ըսելու : Չառանելուն ծերերուն իրենց աչքերուն ջազանդ ըլլալ , և ամէն բանի մէջ հաճելի . ոչ հակառակախօսներ , Ոչ խորոզներ , հապա բոլորովին բարի հաւատարմութիւն ցուցընեն , որ մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը ամէն բանի մէջ զարդարեն : Ինչու որ Աստուծոյ փրկարար շնորհքը բոլոր մարդոց երևցաւ . Որ մեզ կը խրատէ՝ որ ամբարշտութիւնը ու աշխարհային ցանկութիւնները ուրանանք , և զգաստութիւնով ու արդարութիւնով և բարեպաշտութիւնով ապրինք աս աշխարհիս մէջ , Ու սպասենք ան երջանիկ յոյսին , և մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի փառացը յայտնուելուն . Որ իր անձը մեզի համար տուաւ , որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ , ու մաքրէ իրեն սեփական ժողովուրդ ընէ՝ բարի գործքերու նախանձաւոր : Այս բաները խօսէ և յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորովին սաստկով . չըլլայ որ մէկը քեզ անարգէ :

Կ Ւ . Գ

Զնոնց մի՛տքը դիզ իշխանութիւններուն և պետութիւններուն ջազանդիլ ու հպատակ ըլլալ , ու ամէն բարի գործքերու պատրաստ գտնուիլ . Մէկու մը հայհոյութիւն չընել , կռուարար չըլլալ , Հապա հեզահոգի , ամէն մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն ցուցընել : Ինչու որ մենք ալ ատեն մը անմիտ էինք , անհնազանդ , մոլորեալ , և զանազան ցանկութիւններու ու հնչտութիւններու կը ծառայէինք . չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք , ատելի էինք և մէկզմէկ կ'ատէինք : Բայց երբոր մեր Փրկիչ Աստուծոյն քաղցրութիւնը ու մարդասիրութիւնը յայտնուեցաւ , Ոչ թէ արդարութեան գործքերէն՝ որ մենք ըրինք , հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց նորէն ծնանելու աւազանին միջոցովը ու Սուրբ Հոգիին նորոգելովը , Որն որ առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին ձեռքովը , Որ անոր շնորհքովը արդարացած՝ յաւիտենական կենաց յուսով ժառանգ ըլլանք : Այս խօսքը հաւատարիմ է . և կ'ուզեմ որ ատոնք հաստատես , որ Աստուծոյ հաւատացողները հոգ տանին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ . ատոնք են բարի ու մարդոց օգտակար բաները : Բայց դուն յիմարական վէճերէն ու ազգահամարներէն ու հակառակութիւններէն և օրէնքի վրայով եղած կռիւներէն մէկդի կեցիր , ինչու որ անօգուտ են ու ունոտի : Հերձուածող մարդէն՝ առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէն ետև ետ քաշուէ , Գիտնալով որ անանկը խոտորած է , և մեղք կը գործէ ինքզինքը դատապարտելով :

Երբոր Արտեման կամ Տիքիկոսը քեզի խրկեմ , ջանք ըրէ ինծի գալու Նիկոպոլիս , ինչու որ միտքս դրի ձմեռը հոն անցընելու : Զենաս օրինականը ու Ապողոսը փութով ճամբայ դիր , հոգ տանելով որ անոնց բան մը չպակսի : Ու մերիններն ալ թող սորվին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ , որ անպտուղ չըլլան : Քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս են . բարեւ տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատքով . շնորհքը ձեր ամէնուն հետը ըլլայ : Ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ԸՆ ՓԻԼԻՄՈՆ

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կա-
պեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը ,
փիլիմոն մեր սիրելիին ու գործակ-
2 ցին , Ու Ափիա սիրելիին , ու
Աքիպպոս մեր զինուորակիցին , ու
3 քու տանդ մէջի եկեղեցիին . Շ-
նորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ա-
տուածմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն :
4 Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծ-
մէս , քեզ իմ աղօթքներուս մէջ
5 յիշելով . Լսելով կը լսեմ քու
սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր
Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն
6 վրայ . Որ քու հաւատքիդ հաղոր-
դակցութիւնը պողպեր ըլլայ ,
Քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ եղած
ամէն բարութիւնները ճանչցուելովը :
7 Վասնզի շատ ուրախութիւն և մխի-
թարութիւն ունինք քու սիրոյդ
վրայ , որ սուրբերուն սիրտերը քեզ-
մով հանգստացած են՝ եղբայր :
8 Ասոր համար թէև շատ համար-
ձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝ վայե-
լուչը եղածը քեզի հրամայելու ,
9 Հապա յանուն սիրոյ համար կ'աղա-
չեմ , անանկ մէկը ըլլալով՝ ինծոր
որ եմ ես Պօղոս ծերացած , ու
հիմա Յիսուս Քրիստոսի համար
10 կապուած ալ : Կ'աղաչեմ քեզի
իմ որդեդրս Ունեսիմոսին համար՝ որն
որ իմ կապանքներուս մէջը ծնայ .
11 Որ առանն մը անպիտան էր քեզի ,
բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ պի-
12 տանի է . Անիկայ ես խրկեցի .
դուն ալ ընդունէ զանիկայ՝ որ է
13 իմ աղիքս . Որն որ կ'ուզէի իմ
քովս պահել , որ քու տեղդ ինծի
սպասաւորութիւն ընէ աւետարա-
նին կապանքներուն մէջ :
14 Բայց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը
ընել , որ քու բարերարութիւնդ
իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ ,
հապա կամաւ :
15 Վասնզի գուցէ ասոր
պատճառով անիկայ քիչ մը առանն
զատուեցաւ , որ զանիկայ յաւի-
տեան ունենաս ;
16 Ալ թէ ծառա-
յի մը պէս , հապա ծառայէն վեր՝
սիրելի եղբօր պէս . Ե ընդ որ ինծի
այսպէս անյայտ է , ո՛րչափ աւելի ա-
րէ ըլլայ քեզի՝ թէ մարմինի կող-
մանէ ու թէ Տէրոջը :
17 Ուստի թէ
որ դիս ֆնկ հաղորդ կը սեպես ,
ընդունէ՛ անիկայ՝ որպէս թէ դիս :
18 Ու թէ որ քեզի անիրաւութիւն
մը ըրած է կամ պարտք մը ունի ,
ան իմ հաշիւիս անցուր .
19 Ես Պօ-
ղոս իմ ձեռքովս գրեցի , ես կը
վճարեմ . որ չըսեմ քեզի թէ դուն
ալ քու անձդ ինծի պարտական
ես :
20 Այո՛ եղբայր՝ թող քեզմէ
ունենամ ես օգուտը Տէրոջմով .
Հանգչեցո՛ւր իմ աղիքս Տէրոջ-
մով :
21 Վստահանալով քեզի գրեցի . գի-
տեմ որ ըսածէս ալ աւելի
պիտի ընես :
22 Բայց ի՛ պատ ինծի բնակարան
մըն ալ պատրաստէ . Ինչու որ
կը յուսամ թէ ձեր աղօթքնե-
րուն միջոցովը ձեզի պիտի շնոր-
հուիմ :
23 Ողջոյն կ'ընէ ձեզի Ե-
պափրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
Քրիստոս Յիսուսով .
24 Ե՛ւ Մար-
կոս՝ Արիստարքոս՝ Դեմաս՝ Ղու-
կաս՝ իմ գործակիցներս :
25 Շնորհը
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ընդ հոգիին ձեր
ձեր հոգիին հետը ըլլայ : Ամէն :

[ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹՅՈՒՆ]

ԸՆԴ ԵՐԵՑԻՑՆԵՐՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Հաստատեցաք ուշադրութեամբ առաքելոց խոսքով Քրիստոսի
2 հայտնուած հինգ մեծագործութեամբ, Ո՛վ եղբայրք սրբոց եւ ընդհանրական մեր հնազանդ, որ գանիկայ ամէն բանի ժառանգ դրաւ, որ անով աշխարհն ալ ստեղծեց. Որ ամենայն իր փառացը լոյսն է եւ իր էութեանը բուն պատկերը. ան որ իր զօրութեան խոսքովը ամէն բան կը բառնէ, իր անձովը մեր մեղքերը սրբելով, բարձրերը՝ Հոգոյն մեծութեանը աջ կողմը նստաւ։
4 Նա այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակներէն, որչափ որ անոնցմէ աւելի
5 ազնիւ անուն ժառանգեց։ Ինչու որ հրեշտակներէն որո՞ն բսաւ երբէք, Դուն իմ Որդի՛ս ես, ես այսօր քեզ ծնայ. եւ դարձեալ՝ Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անիկա
6 ինծի Որդի պիտի ըլլայ. Ու դարձեալ՝ երբոր անդրանիկը աշխարհ կը մտցնէ, կ՚ըսէ, Երկրպագեսցեն նմա ամենայն հրեշտակք Աստուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ անոր երկրպագութիւն մատուցանեն։
7 Ու հրեշտակներուն վրայով կ՚ըսէ, Որ իր հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ, ու իր պաշտօնեաները կրակի
8 բոց։ Մակայն Որդիին կ՚ըսէ, Աթոռ քո հաստատ է յաւիտեան յաւիտենից է. գաւազան ուղղութեան գաւազան է քո թագաւորութեան։
9 Սիրեցիր արդարութիւնը եւ ատեցիր անօրէնութիւնը. անոր համար Քեզ Աստուա՛ծ, քու Աստուածդ ուրախութեան եղով օծեց քեզ քու
10 ընկերներէդ աւելի։ Ու՝ Դուն Տէ՛ր ի սկզբանէ երկիրն հիմնեցիր դուն, ու երկինքը քու ձեռքերուդ
11 գործն է. Անոնք պիտի կորսուին, բայց դուն կը մնաս ու կը մնաս. ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին,
12 Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես զանոնք՝ եւ պիտի փոխուին. բայց դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարիներդ պիտի չպակսին։
13 Ու հրեշտակներէն որո՞ն բսաւ երբէք, Մինչեւ որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատառանդան դնեմ։
14 Չէ՞ որ անոնք ամէնը սպասաւորող հոգիներ են, որոնք սպասաւորութեան կը խրկուին անոնց համար՝ որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Անոր համար պէտք է մեզի՝ աւելի ուշադրութիւն տալ գրուածը բաներուն, որ չըլլայ թէ երբէք պակսինք։
2 Վասն զի թէ որ ան խոսքը որ հրեշտակներուն ձեռքովը զրուցուեցաւ, հաստատուն եղաւ, և ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում առաւ,
3 Ա՞պա մենք ինչո՞ր պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ բլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը, որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ, ու լսողներուն ձեռքովը մեզի հաստատուեցաւ. Աստուած ալ
4 վկայեց նշաններով ու հրաշքներով եւ զանազան զօրութիւններով ու Սուրբ Հոգիին պարգեւներովը՝ ինչպէս որ կամեցաւ։
5 Վասն զի չէ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցուց ան գալու աշխարհը, որուն վրայով մենք կը խօսինք.
6 Ա՞պա մեկը մեկ տեղ մը վկայեց ու բսաւ, Ա՞րդեօք ի՞նչ է որ գանիկայ կը յիշես, կամ մարդու որդին՝ որ անոր պատկերութիւն կ՚ընես.
7 Ինչ մի վար բերիր զանիկայ հրեշտակներէն, փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ, և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ

8 կիցուքիը փաթիկպ . Ամէն բան անոր
ոտքերուն տակը ֆագանդեցուքիը .
ուստի ամէնը որ անոր ֆագանդե-
ցուց , անոր չֆագանդած բան մը
չձգեց . բայց հիմա դեռ չենք տես-
9 ներ ամէնը անոր ֆագանդած . Սա-
կայն Հիսուսը փառքով ու պա-
տուով պսակուած կը տեսնենք՝ որ
հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած
էր մահուան չարչարանքին համար ,
որ Աստուծոյ շնորհքովը ամենուն
10 համար մահ ճաշակէ : Որովհետեւ կը
վայելէր Անոր , (որուն համար ամէնը՝
և անով ամէն բանները եղած են ,)
շատ որդիներ փառքին մէջ մտցընելու
առաջնորդը չարչարանքով կատարել :
11 Վասն զի ան որ կը սրբէ ու ան
որ կը սրբուի , ամէնն ալ մէկէ
մէն են . անոր համար ինքը ամօթ
չսեպեր եղբայր կոչել զանոնք ըսե-
12 լով , Քու անունդ եղբայրներուս
պիտի պատմեմ , ժողովքին մէջ
քեզ պիտի գովեմ : Ու դարձեալ՝
Ես անոր պիտի յուսամ . ու դար-
ձեալ՝ Ահա ես ու ան զաւակները
14 որ Աստուած ինծի տուաւ : Ուստի
որովհետեւ զաւակները մարմինին ու
արիւնին հաղորդ եղան , ինքն ալ
նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ ,
որ իր մահովը փճացընէ զանիկայ որ
մահուան իշխանութիւնը ունէր ,
15 այսինքն է Սատանան . Ու ազատէ
զանոնք որ մահուան վախովը միշտ
ծառայութեան մէջ կ'ապրէին :
16 Վասնզի ընաւ հրեշտակներուն ձեռք
չտուաւ , հապա Աբրահամի սե-
17 րունդին ձեռք կը բռնէ : Ընդ
հանոր պէտք էր անոր բոլորովին
եղբայրներուն նման ըլլալ , որ ինքը
ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քա-
հանայապետ Աստուծոյ կողմանէ ,
ժողովուրդին մեղքերը քաւելու հա-
18 մար : Վասնզի ինչ բանով որ ինքը
չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրե-
լով , կրնայ փորձանաւորներուն ալ
օգնական ըլլալ :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Ուստի սուրբ եղբայրնե՛ր՝ երկնային
կոչմանը մասնակիցներ , նայե-
ցէ՛ք մեր դաւանութեանը Յիսու-
քրիստոսին ու Հաստատապետին՝ Քրի-
2 ստոս Հիսուսի . Որ հաւատարիմ
է անոր՝ որ զինքը դրաւ , ինչպէս
որ Մովսէս ալ՝ անոր բոլոր տանը
3 մէջ : Վասն զի ինքը Մովսէսէն
աստիճան աւելի փառքի արժանացաւ ,
որչափ որ աւելի պատիւ կ'ունե-
նայ տունը շինողը քան թէ տու-
4 նը : Վասնզի ամէն տուն մէ-
կէ մը կը շինուի . բայց ան որ
ամէն բանները բրաւ , Աստուած է :
5 Ու մինչեւ Մովսէս անոր բոլոր
տանը մէջ հաւատարիմ էր ծառայի
մը պէս՝ գուշակելու բաներուն վկայ
6 ըլլալու համար . Բայց Քրիստոս
որդիի մը պէս իր տանը վրայ . ո-
րուն տունը մենք ենք , միայն թէ
ան համարձակութիւնը և յոյսին
պարծանքը մինչեւ վերջը հաստատ
բռնենք :
7 Ուստի ինչպէս որ կ'ըսէ Հոգին
Սուրբ , Այսօր թէ որ անոր ձայնին
8 պիտի լսէք , Ձեր սիրտերը մի՛
խստացընէք բարկացընելու առնին
պէս անապատին մէջ փորձութեան
9 օրը . Ուր որ ձեր հայրերը զիս
փորձեցին , քննեցին զիս՝ ընդ-
քառասուն տարի իմ գործքերս տե-
10 սան . Ընդ որոնց զգուեցայ ան
ազգէն , ու ըսի , Միշտ մոլորած
են սրտովին , և իմ ճամբաներս
11 չճանչցան անոնք . Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ
12 հանգիստս պիտի չմտնեն : Տե-
սէք եղբայրնե՛ր , չըլլայ որ ձեզմէ
մէկուն նենգսիրտ դէն անհաւատու-
թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
13 ըլլալու կենդանի Աստուծմէն . Հա-
պա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէ՛ք՝
քանի որ այսօր կ'ըսուի , որ չըլլայ
թէ ձեզմէ մէկը խաբուի մեղքին
14 խաբէութիւնովը : Վասնզի մենք
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք ,
միայն թէ ան հաստատութեան բա-
կիսիրը մինչեւ վերջը պինդ բռնենք .
15 Վասն որ կ'ըսուի , Այսօր թէ որ
անոր ձայնին պիտի լսէք , ձեր սիր-
տերը մի՛ խստացընէք բարկացընե-
16 լու առնին պէս : Վասնզի ոմանք
լսեցին ու բարկացուցին , բայց չէ

թէ ան ամէնը որ Հոգիպատուէն եղած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը : Որովհետև
զգուշացաւ ան քառասուն տարին .
չէ որ մեղանչողներէն , որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջ թափեցան : Եւ
որո՞նց համար երդում ըրաւ իր
հանգիստը չմտնելու , եթէ ոչ՝ ան-
19 հաւատներուն համար : Ուրեմն կը
տեսնենք որ չկրցան մտնել իրենց
անհաւատութեանը համար :

Գ Լ . Գ

1 Վերնին ալ վախնանք , որ չըլլայ
թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ դեռ մնայուն է ,
ձեզմէ մէկը ետին զրկուած գտնուի :
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք . բայց անոնց չահ
մը չբերաւ ան խօսքը լսելը , քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ : Ապա մենք որ հաւա-
տացինք , հանգիստը կը մտնենք .
ինչպէս որ ըսաւ , Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն . թէև
իր գործքերը աշխարհի սկիզբէն ե-
4 ղած էին : Ինչու որ Ինչ-ը ասանկ
կ՚ըսէ մէկ տեղ մը եօթներորդ օ-
րուանը համար , Ու Աստուած
եօթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բո-
5 լոր գործքերէն . Ու հոս նորէն ՝Չը-
՚ն թէ Իմ հանգիստս պիտի չմըտ-
6 նեն : Ուստի որովհետև ոմանց կը
մնայ հոն մտնել , և անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին , ան-
7 հաւատութեան համար չմտան , ՚Նո-
րէն օր մը կը սահմանէ՚ ու կ՚ըսէ ,
Այսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև , ինչպէս որ ըսուե-
ցաւ , Այսօր թէ որ անոր ձայնին
պիտի լսէք , ձեր սիրտերը մի խըս-
8 տացընէք : Ինչու որ եթէ Յեսու
հանգչեցուցած ըլլար զանոնք , ալ
անկէ ետքը ուրիշ օրուան համար
9 չէր զրուցեր : Ուրեմն Աստուծոյ
ժողովուրդին գէթ հանգիստ մը կը
10 մնայ : Վասն զի ան որ անոր հան-
գիստը մտաւ , ալ հանգչեցաւ իր
գործքերէն , ինչպէս որ Աստուած
11 ալ իրենները : Ուրեմն ջանանք
անոր հանգիստը մտնելու , որ չըլլայ
թէ մէկը նոյն անհաւատութեան օ-
րինակին պէս իյնայ : Ինչու որ 12
Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու զօ-
րեղ՝ և ամէն երկայրի սուրէ կըտ-
րուկ , որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու , և կը քննէ սրտին
խորհուրդները ու մտածմունքները .
Ու չկայ մէկ արարած մը անոր դի- 13
մացը չերեւցած , հապա ամէն բան
բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն
առջևը , որուն պիտի պրոյէ մեր
հաշիւը :
Արդ մենք որ մեծ Քահանայա- 14
պետ մը ունինք երկինքը անցած ,
Յիսուսը Աստուծոյ Որդին , ա-
մուր բռնենք դէպ դաւանութիւնը :
Քանզի չէ թէ անանկ քահանայա- 15
պետ մը ունինք՝ որ կարող չըլլայ
մեր տկարութիւններուն կարեկից
ըլլալու , հապա ինքը ամէն կերպով
փորձը առած է դեռ նման , բայց
առանց մեղքի : Ուստի ալ հա- 16
մարձակութիւնով մտնենանք շնոր-
հաց աթոռին առջևը , որ ողոր-
մութիւն ընդունինք ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած առեն դեռ
օգնելու :

Գ Լ . Ե

Ինչու որ ամէն քահանայապետ 1
մարդոց մէջէն առնուած՝ մարդոց
համար կը կենայ Աստուծոյ կողմը ,
որ պատարագներ ու զոհեր մատու-
ցանէ մեղքերու համար . Ու կարող 2
է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ տգէտ
ու մոլորեալ են , ինչու որ ինքն
ալ տկարութիւնով պաշարուած
է . Ու ասոր պատճառով պարտաւոր 3
է ինչպէս ժողովուրդին համար՝ ա-
նանկ ալ իր անձին համար մեղքի
պատարագ մատուցանել : Ու չէ 4
թէ մէկը ինքիրմէ առ պատիւը
կ՚առնէ , հապա ան որ Աստուծմէ
կանչուած է՝ ինչպէս որ Ահարոն :
Անանկ ալ Քրիստոս չէ թէ իր 5
անձը մեծարեց քահանայապետ ըլ-
լալու , հապա անիկա՝ որ զրուցեց
անոր թէ Դուն իմ Որդիս ես , ես
այսօր քեզ ծնայ . Ինչպէս ուրիշ 6
տեղ մըն ալ կ՚ըսէ , Դուն յաւի-

տեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի
7 կարգին պէս : Որ իր մարմնին
օրերը սաստիկ գոչումով ու ար-
ցունքով աղօթք և աղաչանք մա-
տուց անոր՝ որ կարող էր զինքը
մահուանէ ազատելու , ու լսուեցաւ
էր բարեպաշտութեանը պատճառով .
8 Թէպէտ ինքը Որդի է , բայց իր չար-
չարանքներէն Հնազանդութիւն սոր-
9 վեցաւ : Ու երբոր կատարուեցաւ ,
բոլոր իրեն Հնազանդողներուն յաւի-
տենական փրկութեան պատճառ ե-
10 ղաւ : Ու Աստուծմէ կոչուեցաւ Քա-
հանայապետ Մելքիսեդեկի կարգին
11 պէս : Որուն վրայով շատ բան ունինք
ունինք , որ դժուարին ալ է մեկ-
նելու , ինչու որ ձեր լսելիքները
12 բթացած են . Որ պէտք էր ձեզի
ժամանակին նայելով սորվեցնող
ըլլալ . բայց նորէն պէտք է ձեզի
սորվիլ թէ ինչ են Աստուծոյ պատ-
գամներուն առջի սկզբունքները . ու
դուք կաթի կարօտ եղաք , և չէ՛
13 թէ հաստատուն կերակուր : Վասն-
զի ան ամէնը որ կաթնկեր է , ար-
դարութեան խօսքին անհմուտ է ,
14 որովհետև տղայ է : Բայց հաս-
տատուն կերակուրը կատարեալնե-
րուն է , որոնց զգայարանքները սո-
վորութեամբ կրթուած են բարին
ու չարը զանազանելու :

ԳԼՈՒԽ Զ.

1 Ասոր Քրիստոսի վրայով առջի
սորվելիքները ձգելով՝ կատա-
րեալին դանք . առանց նորէն հիմ
ձգելու մեռած գործքերէն ապաշ-
խարելու ու առ Աստուած հա-
2 ւատք ունենալու , Ու մկրտութիւն-
ներուն վարդապետութեանը , ու
ձեռք դնելուն , և մեռելներուն յա-
րութեանը , ու յաւիտենական դա-
3 տաստանին : Ու ասպիսի ընենք ,
թէ որ Աստուած հրամայեց մեզ :
4 Ինչու որ անկարար է մեկ անգամ
լուսաւորուածներուն՝ որոնք երկնա-
ւոր պարգեւին համը առին , ու
5 Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդ եղան , Ու
Աստուծոյ բարի խօսքին ու գալու
աշխարհին զօրութիւններուն համը
6 առին , Թէ որ իյնան , նորէն ա-
պաշխարութեան նորոգուիլ . ո-
րովհետև կրկին Աստուծոյ Որդին
խաչը կը հանեն իրենց անձին , ու
կը խայտառակեն : Ինչու որ ան 7
երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ
եկած անձրևը կը խմէ , և ար-
դիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝
որոնց համար որ կը մշակուի , Ա-
ստուծմէ օրհնութիւն կ'ընդունի .
Բայց ան որ փուշեր ու տատասկներ 8
կը բերէ՝ անպիտան է ու անէծքի
մօտ , և անոր վերջը այրուիլ է :
Թակ մենք սիրելիներ՝ ձեր վրայով 9
լաւագոյն և փրկութեան վերաբե-
րեալ յոյսեր ունինք , թէև ասանկ
կը խօսինք : Վասնզի Աստուած 10
անիրաւ չէ , որ ձեր գործը մոռնայ ,
ու ան սէրը որ իր անուանը համար
ցուցուցիք , որ սուրբերուն ծառա-
յեցիք ու կը ծառայէք :

Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ 11
ամէն մեկը նոյն ջանքը ցուցնէ յոյ-
սին հաստատուելուն մինչև վերջը .
Որ դուք չհեղգանաք , հապա նմա- 12
նողք ըլլաք անոնց որ հաւատքով ու
համբերութիւնով խոստումները
ժառանգեցին : Վասն զի երբոր 13
Աստուած Աբրահամին խոստումնը
ըրաւ , որովհետև իրմէ մեծը չկար՝
որ անոր վրայ երդում ընէր , Ու 14
անձին վրայ երդում ըրաւ ու ըսաւ ,
Անշո՛ւշտ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ ,
ու շատցընելով պիտի շատցընեմ
քեզ : Ու այսպէս համբերելով 15
խոստումնին հասաւ : Վասնզի 16
մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում
կ'ընեն , ու անոնց բոլոր հակառա-
կութեանը հաստատ վճիռ [illegible]
երդումն է : Որ անով Աստուած 17
իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը
աւելի յայտնել ուզելով խոստա-
մնաւորներուն , եր-
դումը մէջ ձգեց . Որ երկու ան- 18
փոփոխելի բաներով՝ որոնցմով ան-
կարելի է Աստուծոյ սուտ գործել ,
հաստատուն մխիթարութիւն ու-
նենանք մենք՝ որ ապաստանեցանք
առջևնիս դրուած յոյսը ամուր բռ-
նելու . Որ ան յոյսը ունենանք իբրև 19
մեկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ
մը մեր անձին , որ վարագուրին

20 Ներսի կողմն ալ կը մտնէ . Ուր որ Յիսուս իբրև Առաջնորդ մտաւ մեզի համար՝ յաւիտենական Քահանայապետ ըլլալով Մելքիսեդեկի կարգին պէս :

Գ Լ · Ը

1 Վասնզի աս Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագաւորն էր՝ Քարձրեալ Աստուծոյ քահանան , որ ինքը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անիկայ թագաւորներուն կոտորածէն կը
2 դառնար , ու օրհնեց զանիկայ . Ումն Աբրահամ ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն . որ նախ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի , ետքը Սաղեմի թագաւոր՝
3 որ է խաղաղութեան թագաւոր . Առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգաշամբ չունեցող , որ ո՛չ անոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ո՛չ ալ կեանքին վերջը . և Աստուծոյ Որդւոյն նման ըլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ :

4 Ըրդ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ասիկայ , որ անոր Աբրահամ նահապետն ալ տասանորդ
5 տուաւ աւարէն : Ու Ղևիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն կ'առնեն , պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն օրէնքին համեմատ , այսինքն իրենց եղբայրներէն . թէպէտև անոնք Աբ-
6 րահամին երանքէն ելեր են . Բայց անիկայ՝ որուն ազգաշամբը անոնցմէ չէր , Աբրահամէն տասանորդ առաւ , ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստմունքները առած էր :
7 Անկայն ասիկայ անհակառակելի բան մըն է , որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի :
8 Ու հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ'առնեն , բայց հոն ասնիկայ՝ որուն համար վկայուած է թէ կենդանի է :
9 Ու կրնայ ըսուիլ թէ Ղևին ալ որ տասանորդ կ'առնէ , Աբրահամին
10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ . Ինչու որ տակաւին իր հօրը երանքն էր , երբոր Մելքիսեդեկ զանիկայ դիմաւորեց :

11 Ըրդ թէ որ կատարելութիւնը Ղևտացւոց քահանայութեան ձեռքովն ըլլար , (որովհետև ժողովուրդը անոր առնելը օրէնքին տակը դրուեցաւ ,) ալ ինչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ , ու չըսուի Ահարոնի կարգին պէս : Ըրդ քահա- 12
նայութիւնը փոխուելուն պէս , հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխութիւն ըլլայ : Ու երբ որ ինչու որ ան՝ որուն համար ասանկ 13
կ'ըսուի , ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն ունեցաւ , որ ան ցեղէն բնաւ մէկը սեղանին չմօտեցաւ . Վասնզի 14
յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը , որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չգրուցեց քահանայութեան համար : Ու 15
ալ աւելի յայտնի է որ ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ ,
Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ , հապա ան- 16
վախճան կենաց զօրութեանը պէս :
Ինչու որ կը վկայէ թէ Դուն յա- 17
ւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս :
Վասնզի առջի պա- 18
տուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու անշահութեանը համար ,
(Ինչու որ օրէնքը մէկ բան մը կա- 19
տարեալ չըրաւ ,) և անոր տեղը կը մտնէ լաւագոյն յոյս մը՝ որով Աստուծոյ կը մօտենանք :

Ու որքան որ Յիսուս չէ թէ 20
առանց երդումի քահանայ եղաւ . (ինչու որ անոնք առանց երդումի քահանայ եղած են . Բայց ասիկայ 21
երդումով՝ անոր ձեռքովը որ իրեն ըսաւ , Տէրը երդում ըրաւ ու պիտի չզղջայ , Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս .) Այնքան աւելի աղեկ ու- 22
տի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս :

Ու անոնք շատ քահանաներ եղած 23
են , իրենց միշտ մնալուն մահը արգելք ըլլալուն համար . Բայց ասի- 24
կայ յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի քահանայութիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ 25
է ապրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կու գան . որովհետև ին-

քը միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօս ըլլալու :
26 Ա՛ան զի մեզի ՅԼԸ սանակ քահանայապետ մը կը վայլէր , սուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած ու երկինքէն վեր բարձրացած . որուն ամէն օր հարկ չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել , ու ետքը ժողովուրդին դէղէրուան համար . վասն զի ինքը մէկ անգամ մը ըրաւ ասիկայ , իր անձը պատարագ մատուցանելով : Ինչու որ օրէնքը տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ , բայց երդումին խօսքը որ օրէնքէն ետև էր , Որդին՝ որ յաւիտեան կատարեալ է :

ԳԼ . Ը

1 Ու զոյացած խօսքերուս բովանդակութիւնը ԱՅՍ է . անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը Աստուծոյ մեծութեանը աթոռին աջ կողմը նստաւ .
2 Սրբարանին պաշտօնեայ , ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց
3 և չէ թէ մարդ : Վանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար որոշուած է . ուստի հարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ մատուցանելու :
4 Ու եթէ երկրի վրայ ըլլար , քահանայ անգամ պիտի չըլլար , ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ .
5 (Ու անոնք երկնային բանին նմանութիւնովը ու շուքովը կը ծառայեն , ինչպէս որ Մովսէսին հրամայուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի շինէր . քանզի ըսաւ , Նայէ՛ որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին
6 պէս չինես ամէնը .) Հապց հիմա Յիսուս ալ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ , որչափ որ լաւագոյն խոստումներովը հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է :
7 Ինչու որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար , ուրիշ երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուեր : Վանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ՛ըսէ , Ահա օրեր կու գան՝ կ՛ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ ,
9 Ո՛չ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի , ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկացան , ես ալ անհոգ եղայ անոնց վրայով՝ կ՛ըսէ Տէրը :
10 Վանզի ասիկայ է ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ՛ըսէ Տէրը . իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ , և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք , ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան :
11 Ու բնաւ պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր ընկերին , և ամէն մէկը իր եղբօրը , ըսելով թէ Տէրը ճանչցիր . ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչնան .
12 Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ , և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ :
13 Երբ Նոր ըսելովը առաջինը հինցուց . ու ան որ կը հինցնայ և կը ծերանայ , ալ կոթստեան մօտ է :

ԳԼ . Թ

1 Արդարև առաջին Ուխտն ալ ունէր պաշտամունքին կանոնագրութիւնները ու աշխարհային սուրբ տեղը :
2 Ինչու որ առաջին խորանը որ Սրբութիւն կ՛ըսուէր , ՈՐԻ կագմուեցաւ , որուն մէջը Ելք աշտանակը ու սեղանը և առաջաւորութեան հացը :
3 Ու երկրորդ վարագուրին ետին ան խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբութեանց կ՛ըսուէր .
4 Որուն մէջն էր ոսկի բուրվառը , և ուխտին տապանակը ամէն կողմէն ոսկիով պատած . որուն մէջն էր ոսկիէ սափորը մանանայով ՔՕՆ , և Ահարոնին գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ , և ուխտին տախտակները .
5 Ու անոր վրայէն փառաց քերովբէները՝ որ քաւութիւնին

վրայ հովանի կ՚ընէին , որոնց համար պէտք չէ հիմա մէկիկ մէկիկ գրուցել :

6 Եւ ասանկ բաները այսպէս կարգադրուած ըլլալով , առաջին խորանը ամէն առանձ կը մտնէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու .
7 Իսկայց երկրորդը՝ տարին անգամ մը միայն քահանայապետը կը մտնէր . ան ալ չէ թէ առանց արիւնի , որն որ իրեն համար ու ժողովուրդին սխալմունքներուն համար կը մատուցանէր ,
8 Հոգին Սուրբ ասով ցուցնելով՝ թէ սրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր , քանի որ տակաւին առջի խորանը կը կենար .
9 Որ ան օրինակ մըն էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցուէին , որոնք խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար կատարեալ ընել պաշտօն մատուցանողը ,
10 Հապա միայն կերակուրներով ու խմելիքներով , Եւ կերպ կերպ լուացումներով՝ մարմնաւոր արարողութիւններ էին , որոնք մինչև ուղղութեան ատենը կը կենային :
11 Իսկայց Քրիստոս որ եկաւ՝ գալու բարիքներուն Քահանայապետը՝ աւելի մեծ ու կատարեալ և անձեռագործ խորանով , այսինքն ան որ աս ստեղծուածներէն
12 չէ , Ա՛յլ ալ նոխազներու ու զուարակներու արիւնով , հապա իր արիւնովը մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ՝ յաւիտենական փրկութիւն ստանալով :
13 Վասն զի թէ որ ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը և երինջին մոխիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը սրբէր մարմինի մաքրութեան կողմանէ ,
14 Եւ որչափ աւելի Քրիստոսի արիւնը՝ որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքովը իր անձը անարատ պատրաստ մատուց Աստուծոյ , պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն՝ կենդանի Աստուածը պաշտելու :
15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է , որ իր մահը առջի ուխտին ժամանակը գործուած յանցանքներուն քաւութեանը համար եղած ըլլալով , հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան խոստումնքը առնեն :
16 Վասնզի ուր որ կտակ մը ըլլայ , հարկ է որ կտակը ընողին մահը մէջ մտնէ .
17 Ինչու որ կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ՚ըլլայ . քանզի բնաւ վաւերական չէ , քանի որ կը կտակը ընողը ողջ է :
18 Ասոր համար առջի ուխտն ալ առանց արիւնի չէր հաստատուեր :
19 Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց , ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ սրսկեց .
20 Եւ ըսաւ , Այսիկայ է ան ուխտին արիւնը , որ Աստուած ձեզի պատուիրեց :
21 Եւ խորանին վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը :
22 Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով , ու արիւն չթափուած թողութիւն չըլլար :
23 Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին . բայց բուն երկնաւորները ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհերով :
24 Վասնզի Քրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ , որ ճշմարիտին օրինակն է , հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջևը ներկայանայ .
25 Ոչ թէ որ շատ անգամ իր անձը պատրաստ մատուցանէ , ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ իրը չեզած արիւնով .
26 Այս թէ ոչ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ . բայց հիմա մէկ անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը մէկդի ձգելու համար :
27 Եւ ինչպէս որ մարդոց սահմանուած է մէկ անգամ մը մեռնիլ , ու անկէ ետքը դատաստան ,
28 Նմանակ ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը պատրաստ մատուցեալ՝ շատերուն մեղքերը վերցնելու համար , բայց

երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան հա-
մար անոնց որոնք անոր կը սպասեն։

Ե Լ · Ժ.

1 Վասնզի օրէնքը գալու բարիքնե-
րուն չուքը, ու չէ թէ ան բա-
ներուն բուն կերպարանքը ունենա-
լով, միշտ ամէն տարի մատու-
ցուած նոյն զոհերով երբէք չկրնար
կատարեալ ընել անոնք որ կը
2 մօտենան։ Ապա թէ ոչ՝ պիտի
չդադարէի՞ն մատուցուելէն, պաշ-
տօն մատուցանողները մէկ անգամ
մաքրուելէն ետև՝ ալ մեղքի վրայով
խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը
3 չունենալնուն համար. Հապա ա-
նոնցմով ամէն տարի մեղաց յիշա-
4 տակութիւն կ'ըլլայ. Վասն զի
նոխազներուն ու ցուլերուն արիւնը
5 չկրնար մեղքերը վերցընել։ Անոր
համար իր աշխարհ մտնելու առենը
կ'ըսէ, Զոհ ու ընծայ չուզեցիր
դուն, հապա ինծի մարմին մը
6 պատրաստեցիր. Ողջակէզներու ու
մեղքի պատարագներու չհաւնե-
7 ցար։ Ան առենը ըսի, Ահա կու
գամ ես, (գիրքի տոմսի մէջ ինծի
համար գրուած է,) քու կամքդ
8 ընելու՝ ով Աստուած։ Վերը ը-
սելով թէ Զոհ ու ընծայ և ողջա-
կէզներ ու մեղքի պատարագներ
քուզեցիր՝ ու անոնց չհաւնեցար,
(որոնք օրէնքին համեմատ կը մա-
9 տուցուին,) Ապա կ'ըսէ, Ահա
կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ով
Աստուած. առջինը կը հերքէ որ
10 երկրորդը հաստատէ. Որ ան կամ-
քովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս
Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ
պատարագուելովը։

11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ
իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և
նոյն զոհերը շատ անգամ կը մա-
տուցանէ, որոնք երբէք չեն կրնար
12 մեղքերը վերցընել. Հապա ասիկա
մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղք-
րու համար, յաւիտենաւորապէս
13 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. Եւ
ասկէ ետև կը սպասէ՝ մինչև որ իր
թշնամիները իր ոտքերուն պա-
տուանդան դրուին։ Վասն զի 14
մէկ պատարագով մը յաւիտենաւո-
րապէս կատարեց սրբուածները։

Հապա Հոգին Սուրբ ալ մեզի 15
վկայութիւն կու տայ. քանզի առա-
ջուց ըսելէն ետև Ահա այս է ան 16
ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի
ընեմ ան օրերէն ետքը, (կ'ըսէ
Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրտե-
րին մէջը պիտի դնեմ, ու անոնց
միտքին մէջը պիտի գրեմ զանոնք.
Ետքը կ'ըսէ Անոնց մեղքերը 17
և անոնց անօրէնութիւնները ալ
պիտի չյիշեմ։ Ասկ ուր որ ասոնց 18
թողութիւն կայ, ալ մեղքի համար
պատարագ չկայ։

Արդեն եղբայրնե՛ր՝ համարձակու- 19
թիւն ունենալով սուրբ տեղը մտա-
նելու Յիսուսի արիւնովը, Ան նոր 20
ու կենդանի ճամբովը՝ որ բացաւ
մեզի վարագուրին միջէն՝ որ է իր
մարմինը, Ու մեծ քահանայ մը 21
ունենալով Աստուծոյ տանը վրայ,
Մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ լիցուն 22
հաւատարով, սիրտերնիս չար խիղ-
ճէն մաքրուած, ու մարմիններնիս մա-
քուր ջրով լուացուած. Անխախտ 23
պահենք յոյսին դաւանութիւնը,
(քանզու որ հաւատարիմ է անիկայ
որ խոստացաւ։) Ու իրարու հոգ 24
տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան
գրգռելով. Ու մէկտեղ ժողովելը 25
չլծողունք, ինչպէս սովորու-
թիւն ունին. հապա զիրարու յոր-
դորենք, ու այնչափ աւելի՝ որ-
չափ որ կը օրուան մօտենալը կը
տեսնէք։

Վասն զի թէ որ ճշմարտութեան 26
գիտութիւնը ընդունելէն ետև՝ կա-
մաւ մեղք գործելու ըլլանք, ալ
անկէ ետև մեղքերու համար ան-
զոհ մը չմնաց. Հապա մեզի զար- 27
հուրելի սպասել մը դատաստանին,
ու կրակի բարկութիւն մը Հակա-
ռակորդները պիտի լափէ։
Մէկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը 28
անարգէր, առանց ողորմութեան
երկու կամ իրեք վկաներով կը
մեռնէր. Դարձեալ որչափ աստիկ պատ- 29
ժոյ արժանի պիտի սեպուի անիկայ,

որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ, և ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց, որ անով ինքը սրբուեցաւ, և շնորհաց Հոգին նախատեց։
30 Վասն զի գիտենք անոր որ ըսաւ, Իմս է վրէժխնդրութիւնը, ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. և դարձեալ՝ Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը։ Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը։
32 Բայց միտքերնիդ բերէք ան առջի օրերը՝ որ լուսաւորուելէնետև շատ
33 սաստիկ չարչարանքներ կրեցիք. Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով խայտառակուած, երբեմն ալ առանձին վիճակի մէջ եղողներուն կը-
34 ցորդ ըլլալով։ Ինչու որ իմ կապերուս մէջ ինծի չարչարակից եղաք, ու ձեր ստացուածքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունեցիք, գիտնալով որ լաւագոյն և
35 մնայուն ստացուածքներ ունիք ձեզի երկինքը։ Ուստի չեղծէ՛ մի ձգէք ձեր վստահութիւնը, որ ան մեծ
36 վարձքի հատուցում ունի։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն, որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ խոստմունքը վայելէք.
37 Վանդի ալ ասկէ քիչ մը առեն՝ ան որ գալու է, պիտի գայ ու պիտի չուշանայ։
38 Ու Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի. ու թէ որ դնէը ետ քաշուի,
39 իմ հոգիս անոր չհաճիր։ Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք, հապա կը հաւատանք որ Հոգին փրկուի։

ԺԱ.

1 Արդ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը — չերեւցած բաներուն ապացոյցն է.
2 Վասն զի անով առջիններըը վկայութիւն ընդունեցին։
3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու աներեւոյթ բաներէն — երեւցածները եղան։
4 Հաւատքով Աբէլ Կայինէն առելի աղէկ զոհ մատուց Աստուծոյ, որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը. ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ իրեն. և անով, թէպէտ մեռաւ, բայց տակաւին կը խօսի։
5 Հաւատքով Ենովք երկինք փոխադրուեցաւ, որ մահ չտեսնէ. ու դիւղ գտնուեր չէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած փոխադրեց զանիկայ. քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի էր։
6 Բայց առանց հաւատքի անհնար է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք է որ հաւատայ թէ Աստուած կայ, և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց որ զինքը կը փնտռեն։
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով Աստուծմէ՝ դեռ չերեւցած բաներուն համար, վախնալով տապանը շինեց՝ իր տունը փրկելու համար, որով աշխարհս դատապարտեց, և ժառանգաւոր եղաւ ան արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ։
8 Հաւատքով՝ Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մտիկ ըրաւ ան տեղը երթալու, որն որ ժառանգութիւն պիտի առնէր. և ելաւ գնաց, ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտար երկրի մէջ, և վրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկտեղ, որոնք իր հետը ժառանգորդ էին նոյն խոստմունքին.
10 Վասն զի ինքը կը սպասէր ան հիմերով հաստատուած քաղաքին, որուն ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ արդիւնաւորութիւն ընդունեց, և աւետեաց անցած հասակի մէջ զաւակ ծնաւ. ինչու որ հաւատարիմ սեպեց զանիկայ՝ որ խոստմունքը ըրեր էր։
12 Ասոր ան մէկէն ծնան, (ան ալ մեռածի պէս,) շատ թեան կոզմէ երկինքի աստղերուն պէս, ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս առանց համրանքի։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մե-

ուան՝ խոստմունքները չառած , հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ողջունեցին , և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտներ
14 են երկրի վրայ : Վանգի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , յայտնի կ՚ընեն թէ մէկ գաւառ մը կը
15 փնտռեն : Եւ յիրաւի թէ որ անիկայ յիշէին՝ ուսկից որ ելան , ժամանակ ունէին հոն դառնալու :
16 Հապց հիմա լաւագոյն ֆռռառէ մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամօթ չսեպեր Աստուած անոնց Աստուածը ըսուիլը , ինչու որ ինքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց :
17 ՟Աւաւտքով Աբրահամ իր փորձուած առնելը Իսահակը պատրաստ մատուց . և ան որ խոստմունքները առած էր , էր մէկ հատիկ որդին կը
18 մատուցանէր . Որուն ըսուեցաւ թէ Իսահակով քեզի սերունդ պիտի
19 կոչուի . Վանգի կը մտածէր թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել . ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ :
20 ՟Աւաւտքով Իսահակ գալու բաներուն համար խրատեցաւ՝ օրհ-
21 նեց Յակոբը ու Եսաւը : ՟Աւաւտքով Յակոբ իր մեռնելու առնը՝ Յովսեփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց , ու երկրպագութիւն ըրաւ իր գաւազանին դլխուն վրայ :
22 ՟Աւաւտքով Յովսէփ իր վախճանելու առնը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը , ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ :
23 ՟Աւաւտքով՝ երբոր ծնաւ Մովսէս , իր ծնողքներուն ձեռքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ , ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան ու չվախ-
24 ցան թագաւորին հրամանէն : ՟Աւաւտքով Մովսէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց փարաւոնի աղջկանը որ-
25 դի ըսուիլը : Վանգի աւելի աղէկ սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան թէ մեղայ ժամանակաւոր զուարճութիւնը վայե-
26 լել . Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը ,

քան թէ Եգիպտոսի գանձերը , ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձքի հատուցմանը :
27 ՟Աւաւտքով Եգիպտոսը թողուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն , ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Չնատեսանելին կը տեսնէր :
28 ՟Աւաւտքով ըրաւ զատիկը և արիւն սրսկելը , որ անդրանիկները սատկեցընողը իրենց չդպչի :
29 ՟Աւաւտքով Կարմիր ծովէն անցան որպէս թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան :
30 ՟Աւաւտքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց չուրջտիքը պտըտելով :
31 ՟Աւաւտքով Ռահաբ պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ , որ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր :
32 Եւ ալ ի՞նչ ըսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնին ու Բարակին և Սամփսոնին ու Յեփթայէին և Դաւիթին ու Սամուէլին և մարգարէներուն համար . Որոնք
33 հաւատքով թագաւորութիւններու յաղթեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հասան , առիւծներու բերանները գոցեցին ,
34 կրակի զօրութիւն մարեցին , սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժ ուղան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտարներու բանակները ցրուեցին , կիներ իրենց մեռելներն
35 առնելով ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չարչարուեցան և չընդունեցին ազատութիւնը , որ լաւագոյն յարութեան հասնին . Ու-
36 րիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու բանտերու փորձը առին . Վկարկոծուե-
37 ցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպանուելով մեռան , ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտըտեցան , կաբտութիւն քաշելով , նեղը իյնալով , չարչարուելով , (Որ ա-
38 նոնց արժանի չէր աշխարհս ,) անապատներու ու լեռներու և այրե-

բու ու երկրի խոռոչներու մէջ մո-
լորելով ։
39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով
վկայուած՝ խոստմունքը չառին .
40 Վասնզի Աստուած մեզի համար աւելի
աղէկ բան մը նախապատրաստեց ,
որ անոնք առանց մեզի չկատարուին ։

ԺԱ · ԺԲ

1 Ասոր համար մենք ալ՝ որ այսչափ վկա-
ներուն բազմութիւնը մեր բո-
լորտիքը պատած ունինք , ամէն
ծանրութիւնը մեր վրայէն մէկդի
ձգենք և դիւրաւ պաշարող
մեղքը , ու համբերութիւնով վա-
զենք մեր առջեւը դրուած ասպարէ-
2 զի ընթացքը . Յիսուսի նայինք՝
հաւատքին առաջնորդին ու կա-
տարողին . որ ինքը ան ուրախու-
թեանը համար՝ որ իր առջեւը կե-
ցած էր , խաչը յանձն առաւ , ա-
մօթը արհամարհեց , ու Աստուծոյ
աթոռին աջ կողմը նստաւ ։
3 Արդ մի՛տք բերէք անիկայ , որ
ասանկ համբերեց մեղաւորներուն
իրեն դէմ հակառակ խօսելուն , որ
չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք ու
4 թուլնաք ։ Տակաւին արիւն հա-
ֆելու չափ պատերազմելով հակա-
5 ռակ չկեցաք մեղքին . Եւ մոռցաք
ան յորդորանքը որ ձեր հետը կը
խօսի որպէս թէ որդիներու հետ ,
Ո՛րդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի՛
անարգեր , ու անկէ յանդիմանուե-
6 լով՝ մի՛ թուլնար ։ Վասն զի Տէ-
րը իր սիրածը կը խրատէ , և կը
ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ'ըն-
7 դունի ։ Թէ որ խրատի համբե-
րէք , Աստուած ձեզի հետ որպէս
թէ որդիներու հետ կը վարուի .
քանզի ո՞ր որդին է ան՝ որ հայրը
8 չպատժեր զանիկայ ։ Իսկ թէ որ
դուք առանց խրատի ըլլաք , որուն
ամէնը մասնակից եղան , ուրեմն
խորթ էք դուք՝ ու չէ՛ թէ որդի-
9 ներ ։ Ապա մեր մարմնաւոր հայրե-
րը դէմ խրատիչ ունենալով՝ ա-
նոնցմէ կ'ամչնայինք . չէ՞ որ ալ
աւելի պիտի ՚ի հնազանդինք հոգինե-
10 րուն Հօրը ու ապրինք ։ Ինչու
որ ասոնք քիչ օրեր դէմ կը խրա-
տէին իրենց հաճոյ երեւցածին պէս ,
բայց անիկայ մեր օգուտին համար՝
որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք ։
11 Եւ յիրաւի ամէն խրատ նոյն ատենը
ուրախարար չթուիր , հապա տրտու-
մնական ; բայց ետքը արդարութեան
խաղաղաբար պտուղը կը հատուցա-
նէ անով վարժուողներուն ։
12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու
13 տկար ծունկերը հաստատեցէ՛ք . Եւ
շիտակ ճամբաներ ըրէ՛ք ձեր ոտքե-
րուն , որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է
խոտորի , այլ մանաւանդ բժշկուի ։
14 Խաղաղութեան հետևէ եղէ՛ք ամե-
նուն հետ՝ և սրբութեան , որ ա-
նանց ասոր՝ մէկը պիտի չտեսնէ
15 Տէրը ։ Հսկեցէ՛ք , չըլլայ որ
մէկը Աստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ .
չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը
վեր բուսնալով՝ ՚ի նեղ , ու անով
16 շատերը պղծուին . Չըլլայ որ մէկը
պոռնիկ ըլլայ , կամ անսուրբ՝ Ե-
սաւին պէս , որ կերակուրի մը հա-
մար իր անդրանկութիւնը ծախեց ։
17 Վասնզի գիտէք որ թէպէտ ետքը
ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել ,
բայց մերժուեցաւ . ինչու որ ա-
պաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը
վրայ , թէպէտև արցունքով խընդ-
րեց զանիկայ ։
18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք
շօշափելի լեռանը , որ կրակով
կը վառէր , ոչ ալ մէգին ու
խաւարին ու մրրիկին , 19 Եւ փողին
ձայնելուն , ու խօսքերուն ձայնին ,
որ անիկայ լսողները աղաչեցին
որ մէյմըն ալ ան խօսքը չլսուի
իրենց . 20 Ինչու որ չէին կրնար տա-
նիլ ան հրամանին ; Թէ որ գազան
մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քար-
կոծուի . 21 Եւ այնպէս ահագին էր
ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ ,
Սաստիկ կը վախնամ ու կը դո-
ղամ ։ 22 Հապա դուք Սիօն լեռանը
մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Աստու-
ծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսա-
ղէմին , և բիւրաւոր հրեշտակնե-
րուն , 23 Ու երկինքը գրուած անդ-
րանիկներուն հանդիսաւոր ժո-
ղովին ու եկեղեցիին , և Աստու-
ծոյ՝ որ ամենուն Դատաւորն է ,

ու արդարոց հոգիներուն՝ որ կա-
24 տարուեր են , Նոյ Հիսուսի՝ որ նոր
ուխտին միջնորդն է , ու սրսկուե-
լու արեանը՝ որ Աբելին արիւնէն
աւելի աղէկ կը խօսի :
25 Զգուշացէ՛ք՝ չըլլայ որ մերժէք
զանիկա որ կը խօսի . վասն զի
թէ որ անոնք երկրի վրայ Աստո-
ծոյ պատգամները խօսողը մերժելով
չազատեցան , ո՛րչափ աւելի մենք՝ թէ
որ երկինքէն խօսողէն երես դարձը-
26 նենք . Ո՛ր անոր ձայնը ան ատենը
երկիրը շարժեց , և հիմա խոստացեր
է ու կ՚ըսէ , Դարձեալ պիտի շարժեմ՝
ոչ թէ միայն երկիրը՝ հապա նաև
27 երկինքը : Եւ ան Դարձեալ խօսքը
կը ցուցընէ շարժուած բաներուն
յեղափոխութիւնը՝ չինուած բանե-
րու պէս , որ անշարժ բանները հաս-
28 տատուն մնան : Ուստի անշարժ
թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝
ամօթ բռնենք ան շնորհքը , որով
Աստուած պաշտենք հաճոյական
կերպով , ակնածութեամբ և բա-
29 բեպաշտութեամբ . Վասն զի մեր
Աստուածը մաշող կրակ է :

ԺԲ . ԺԳ

1 Եղբայրսիրութիւնը յիր ծէջ հաս-
2 տատ մնայ : Հիւրասիրութիւ-
նը մի մոռնաք , վասն զի անով
ոմանք հրեշտակներ ընդունելին չը-
3 գիտնալով : Կիսեցէ՛ք բոլոր
կապուածներուն , որպէս թէ անոնց
հետ դուռ ալ կապուած եք , և
չարչարուածներուն , որպէս թէ դուք
4 ալ մարմին ունեցող էք : Ամու-
սնութիւնը բոլորովին պատուական
է , ու անկողինը անարատ է . բայց
պոռնիկները ու շնացողները Աս-
5 տուած պիտի դատէ : Ձարքերնիդ
արծաթասէր չըլլայ , բաւական սե-
պհական ո՛րչափ բան որ ձեռքերնիդ
կայ . վասն զի ինքը ըսած է թէ
Չեմ քեզ պիտի չթողում , ու
բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ .
6 Ինանկ որ համարձակ ըլլանք ըսե-
լու , Տէրը իմ օգնականս է , ու
ես պիտի չվախնամ , մարդը ինծի
7 ի՞նչ պիտի ընէ : Յիշեցէ՛ք ձեր
առաջնորդները՝ որ Աստուծոյ խօս-
քը ձեզի խօսեցան , և՝ անոնց վար-
մունքին վախճանին նայելով՝ էրէնց
հաւատքին նմանո՛ղ եղէք : Հի- 8
սուս Քրիստոս նոյն է երէկ ու
այսօր և յաւիտեան :
Կերպ կերպ և օտարաձայն ուս- 9
մունքներով մի՛ տարուբերիք . քան-
զի աղէկ է որ սիրտը շնորհքով
հաստատուի — չէ թէ կերակուր-
ներով . որ անոնցմով օգուտ մը
չունեցան անոնք որ անանկ գացին :
Մեզան մը ունինք մենք՝ ուսկից ի- 10
խանութիւն չունին ուտելու անոնք
որ խորանին ծառայութիւն կ՚ընեն :
Վասնզի ո՛ր անասուններուն արիւնը 11
որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղաց
համար քահանայապետին ձեռքովը ,
անոնց մարմինները բանակէն դուրս
կ՚այրուին : Ուստի Հիսուս ալ 12
իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու
համար , դուռն դուրս չարչարուե-
ցաւ : Ուրեմն երթ+ իրեն ելլենք 13
բանակէն դուրս , վրանիս առնելով
անոր նախատինքը : Վասն զի մենք 14
հոս մնայուն քաղաք չունինք , հապա
հանդերձեալը կը փնտռենք : Ուս- 15
տի անոր ձեռքովը միշտ Աս-
տուծոյ օրհնութեան պատարագ մա-
տուցանենք , այսինքն դէմ չըխունք-
ներուն պտուղը՝ որ իր անունը կը
դաւանին : Խակ բարերարութիւ- 16
նը ու իրարու հաղորդակ-
ցութիւնը մի՛ մոռնաք . վասն-
զի Աստուած անանկ պատարագնե-
րուն կը հաճի : Ձեր առաջնորդ- 17
ներուն մտիկ ըրէք , ու անոնց չհա-
պանդ կեցէ՛ք , վասն զի անոնք ձեր
հոգիներուն համար կը հսկեն , որ-
պէս թէ հաշիւ պիտի տան . որ
խնդութիւնով ընեն այդ գործը , և
չէ թէ հառաչելով , որ այն ձեզի
օգտակար չէ : Աղէկ համար ա- 18
ղօթք ըրէք , վասն զի մենք հա-
մոզուած ենք թէ աղէկ խղճմտանք
ունինք , և ամէն բանի մէջ կ՚ու-
զենք աղէկ վարմունք ունենալ :
Եւ մանաւանդ կ՚աղաչեմ որ աս 19
ընէք , որ աւելի շուտով ձեզի
դառնամ :
Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ 20
որ մեռելներէն յարուցց մեր Տէր

Հիմունքը ; ոչ յարխամնափան ուխտի արիւնովը ուշխարհութիւն մեծ
21 Հաստատ է , Հիմ ամէն բարի գործի մէջ հաստատակամ իր կամքը ընելու , և ձեր մէջը իր սուքը հաճոյ եղածը ընել Հիմնուս Քրիստոսի միջոցովը ,
որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
22 Ա՛ղաչեմ ձեզի եղբայրնե՛ր՝ — յորդորական խօսքիս համբերել ,

քանզու որ համառօտապար գրեցի ձեզի ։ Գիտցէք որ մեր եղբայրը 23
Տիմոթէոս արձակուած է , որուն հետ՝ թէ որ շուտով գայ՝ պիտի տեսնեմ ձեզ ։ Խաղաղ ըլլէ ձեր 24
բոլորը առաջնորդներուն ու բոլոր սուրբերուն . ձեզի բարեւ կ՚ընեն անոնք որ Իտալիայէն են ։ Շնորհք 25
քը ձեր ամենուն հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԸՈՒՂՂԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յակոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան , տասներկու ցեղերուն՝ որ ամէն տեղ ցրուած էք , ողջոյն ։
2 Ի՛ղբայրներ՝ բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք , երբոր կերպ կերպ փորձանքներու
3 մէջ կ՚իյնաք , Գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գործէ ։
4 Հապց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ , որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք , ու բանի մը պակասութիւն չունենաք ։
5 Հապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակսած ըլլայ , թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ ու չնախատիր ,
6 և անոր պիտի տրուի ։ Միայն թէ հաւատքով թող խնդրէ ու չերկմտի , վասն զի ան որ կերկմտի , ծովուն հոսմանման եղած ու տատանուելու
7 նման է . Ան մարդը թող չկարծէ որ Տէրոջմէ բան մը պիտի առնէ .
8 Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ ։
9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ ,
10 Իսկ ան որ հարուստ է , իր խոնարհութեանը վրայ ։ Քանզի որ անիկայ

խոտի ծաղկի մը պէս պիտի անցնի . Վասնզի արեւը սաստիկ տաքութիւնով մը կը ծագի ու կը չամրեցընէ խոտը , և անոր ծաղիկը կը թափի , ու անոր երեսութիւնին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի . ասնանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի ։
Երանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ . Քանզու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի , կենաց պսակը պիտի առնէ , որն որ Տէրը զինքը սիրողներուն խոստացաւ ։ Ոչ ոք երբոր փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ . Քանզու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր , ոչ ալ ինքը մէկը կը փորձէ ։
Հապա ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր չարակամութիւններէն հրապուրուած ու խաբուած . Ընկէ ետև չարակամութիւնը յղանալով , մեղք կը ծնանի . և մեղքը որ կատարուի , մահ կը ծնանի ։ Մի խաբուիք իմ սիրելի եղբայրներս .
Ամէն բարի տուրք ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է , և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ , որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն կամ դառնալու շուք մը չկայ ։
Ու ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը , որ մենք իր ստեղծածներուն երախայրի մը ըլլանք ։
Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս , ամէն մարդ

քաւարն ըսէք՝ թէ Աստուած հոգւորի վրայ կայնի, կամ թէ Նէկուբ նահապետին քովը, Ձեր 4
միջը խորութիւններ ընող ու չար խորհուրդներու գտաւուր չէ՞ք ըլլար։ Ասիկ ըրէք՝ սիրելի ե- 5
բայրներս. չէ՞ որ Աստուած աշխարհս աղքատները ընտրեց, հաւատքով հարուստ ըլլան, ու ժառանգաւոր արքայութեանը, որ զինքը սիրողներուն խոստացաւ։ Հայց դուք աղքատները անարգեցիք. հարուստները չէ՞ն որ ձեզ 6
կը հարստահարեն, ու ձեզ դատաստանարանները կը քաշեն։ Անոնք չէ՞ն որ կը հայհոյեն ան բարի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած է։ Արդ թէ որ դուք արքայական 7
օրէնքը կը կատարէք Գրքին համեմատ թէ՝ Ու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս, աղէկ կ'ընէք. Հայց թէ որ աչառութիւն 8
կ'ընէք, մեղք կը գործէք, ու օրէնքէն կը յանդիմանուիք օրինազանցներու պէս։ Վասնզի ով որ 9
բոլոր օրէնքը պահէ, ու մէկ բանի մէջ յանցաւոր ըլլայ, անիկայ ամենուն պարտական կ'ըլլայ։ Վասն 10
զի ան որ ըսաւ թէ՝ Շնութիւն մի՛ ընէր, ըսաւ ալ թէ՝ Մի՛ սպաննաներ. ուստի թէ որ շնութիւն չընես՝ բայց սպանութիւն ընես, օրինազանց կ'ըլլաս։ Ինչպէս խօսիցէք 11
և այնպէս ըրէք՝ որպէս թէ ազատութեան օրէնքովը պիտի դատուիք։ Վասն զի դատաստանը անողորմ 12
պիտի ըլլայ անոր որ ողորմութիւն չընէր. և ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստանին դէմ։

Ի՞նչ օգուտ է՝ եղբայրներս, թէ 13
որ մէկը ըսէ թէ հաւատք ունի, ու գործ չունենայ. միթէ հաւատքը կրնա՞յ փրկել զանիկայ։ Թէ 14
որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ՝ կամ օրուան կերակուրին կարօտ, Ու ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ, 15
Գացէք խաղաղութեամբ, տաքցիք ու կշտացիք. և մարմինին պէտք եղած բաները անոնց չտաք, ի՞նչ օգուտ է։ Այսպէս ալ հա- 16
ւատքը թէ որ ինքը գործ չունե-

քոզ չափս ըլլայ ըսելու, ու ժամը՝ խօսելու, և ժամը՝ բարկանալու. Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործէ։ Ուստի ամէն ազտեղութիւնը ու չարութեան առատելութիւնը մէկդի ձգելով, հեզութեամբ ընդունեցէք յիր մէջը սերմանուած խօսքը, որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել։ Հայց խօսքը կատարողներ եղէք, և չէ թէ միայն լսողներ՝ ինքզինքնիդ խաբելով. Ինչու որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին ու կատարող չըլլայ, անիկայ նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ աչքերը տնկած իր բնական երեսը կը դիտէ. Ինչու որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը ու անցաւ գնաց, և չուտ մը մոռցաւ թէ ինտր մէկ մըն էր։ Հայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին աչք տնկելով կը նայի, և անոր մէջը կը կենայ, անիկայ խօսք լսող մոռցող չըլլալով՝ հապա գործը կատարող, երանելի պիտի ըլլայ իր կատարելութեան մէջ։ Եթէ որ մէկը զինքը կրօնասէր կը սեպէ ու իր լեզուին սանձ չղներ, հապա իր սիրտը կը խաբէ, անանկին կրօնասիրութիւնը փուճ է։ Աստուծոյ ու Հօրը քով մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը ասիկա է, Որբևայրիներուն ու որբևայրիներուն տես երթալ իրենց նեղութեան ատենը, ու անձը անարատ պահել աշխարհէն։

ԳԼՈՒԽ Ը

Իմ եղբայրներս՝ չըլլայ որ աշխարհի Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատքը, որ Փառքը փառաց Տէրն է։ Վասնզի թէ որ ձեր ժողովքին մէջ մէկ մարդ մը մտնելու ըլլայ՝ որ ունենայ ոսկի մատանի և փառաւոր հանդերձներ, հոն մէկ աղքատ մըն ալ մտնելու ըլլայ ազտոտ հանդերձներով, Ու նայիք անոր վրայ որ փառաւոր հանդերձներ ունի, ու ըսէք թէ Դուն հոս նստէ պատուով, և ան աղ-

ուզէ : Ընանկ ալ լեզուն մէկ 5
պզտիկ անդամ մըն է , ու մեծ բա-
ներ կը խօսի . ահա քիչ մը կրակը
ո՛րչափ բան բոցի կու տայ : Լե- 6
զուն ալ կրակ մըն է՝ անիրաւու-
թեան տիեզերք մը . լեզուն մեր
անդամներուն մէջ անանկ դրուած
է , որ բոլոր մարմինը կ'ապականէ ,
և բնութեան շրջանը կը բռընկցը-
նէ , ու ինքը գեհենէն կը բռընկի :
Բոլոր գազաններուն ու թռչուննե- 7
րուն և սողուններուն ու ծովու մէջ
եղածներուն բնութիւնը կը նուա-
ճի՛ և նուաճեալ է մարդկային բը-
նութենէն : Բայց լեզուն մարդոց 8
մէկը չկրնար նուաճել . անիկայ ան-
զուսպ չար է , — մահաբեր թունով
լեցուն . Անով կ'օրհնենք զԱստուած 9
ու Հայրը , և անով կ'անիծենք
մարդիկ՝ որոնք Աստուծոյ նմանու-
թեամբը ստեղծուած են : Ա՛ի և 10
նոյն բերնէն կ'ելլեն օրհնութիւն ու
անէծք . Եղբայրներս՝ պէտք չէ որ
այս ասանկ ըլլայ : Աիթէ աղբիւր 11
մը մի և նոյն բերնէն անոյշ ու դա-
ղի կը բղխի՞ : Աիթէ կարելի՞ է 12
Եղբայրներս՝ որ թզենին ձիթապը-
տուղ բերէ , կամ որթը՝ թուզ .
նմանապէս խրխինջ չէ որ մէկ աղբիւ-
րէ մը աղի ու անոյշ ջուր ելլէ :
Ձեր մէջը իմաստուն ու խելացի 13
ո՞վ կայ . թող անիկայ բարի վար-
մունքովը ցուցընէ իր գործերը
իմաստութեան հեզութիւնով :
Բայց թէ որ դառն նախանձ և 14
հակառակութիւն ունենաք սրտեր-
նուդ մէջ , մի՛ պարծենաք ու ճըշ-
մարտութիւնը սուտ հանէք : Այս 15
իմաստութիւնը վերէն իջած չէ ,
հապա երկրաւոր՝ շնչաւոր և դիւա-
կան է : Վանդի ո՛ւր որ նախանձ 16
ու կռիւ կայ , հոն է անկարգու-
թիւնը և ամէն չար բաները :
Բայց վերին իմաստութիւնը 17
նախ սուրբ է , ետքը խաղաղարար ,
հեզ , հլու , ողորմութիւնով ու բա-
րի պտուղներով լեցուն , անկողմ-
նակեր ու անկեղծ : Ու արդա- 18
րութեան պտուղը խաղաղութիւ-
նով կը սերմանուի անոնց՝ որոնք
խաղաղութիւն կ'ընեն :

18 Նայ , ըստ ինքեան մեռած է : Այսպէս
կրնայ մէկը ըսել թէ Ունի հա-
ւատք ունիմ , ես ալ գործքեր ու-
նիմ . դուն քու հաւատքդ ցուցո՛ւր
ինծի առանց գործքերու , ու ես
քեզի ցուցընեմ իմ հաւատքս իմ
19 գործքերէս : Ունի կը հաւատաս
որ Աստուած մէկ է , աղէկ կ'ընես .
դեւերն ալ կը հաւատան և կը
20 սարսափին : Բայց կ'ուզե՞ս գիտ-
նալ դուն՝ ո՛վ անոտի մարդ , որ
հաւատքը առանց գործքերու մեռած
21 է : Աբրահամ մեր հայրը գործ-
քերով չարդարացա՞ւ , երբոր իր
որդին Իսահակը սեղանին վրայ հա-
22 նեց զո՞հ ընե՞լ : Կը տեսնե՞ս որ
հաւատքը անոր գործքերուն հետ
մէկտեղ գործեց , ու ան գործքերով
23 հաւատքը կատարեալ եղաւ . Ու
Գրքին խօսքը կատարուեցաւ՝ որ
կ'ըսէ , Աբրահամ Աստուծոյ հա-
ւատաց , ու ան իրեն արդարութիւն
սեպուեցաւ . և ինքը Աստուծոյ բա-
24 րեկամ ըսուեցաւ : Կը տեսնե՞ք
որ մարդս գործքերով կ'արդարա-
նայ , ու չէ՛ թէ միայնակ հաւատքով :
25 Նոյնպէս ալ Ռահաբ պոռնիկը չէ՞
որ գործքերով արդարացաւ , երբոր
լրտեսները ներս առաւ , և ուրիշ
26 ճամբայով արձակեց զանո՛նք : Վան-
զի ինչպէս որ մարմինը առանց հո-
գիի մեռած է , նոյնպէս ալ հա-
ւատքը առանց գործքերու մեռած է :

Գ.

1 Ե՛ղբայրներս՝ շատ վարդապետներ
մի՛ ըլլաք . գիտնալով որ աւե-
լի մեծ դատաստան պիտի ընդու-
2 նինք . Վասն զի ամէնքս ալ շատ
յանցանքներ կ'ընենք . Թէ որ մէկը
խօսքով յանցանք չընէ , անիկայ
կատարեալ մարդ է , որ կարող է
3 բոլոր մարմինն ալ սանձելու : Ահա
որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝
որ անոնք մեզի հնազանդին , ու ա-
նոնց բոլոր մարմինը կը կառավա-
4 րենք . Ահա նաւերն ալ ո՛րչափ
մեծ բաներ են , և սաստիկ հովե-
րէն կը քշուին , բայց ամենա-
փոքր ղեկով մը կը կառավարուին՝
ղեկավարին կամքը որ կողմը որ

ԴԱ. Դ

1 Ո՞ւակից են պատերազմները, և ո՞ւակից կռիւները ձեր մէջը. չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն, որ ձեր անդամներուն մէջ կը պատերազմին։ Կը ցանկաք ու չունիք, կը սպաննէք ու կը նախանձիք, և չէք կրնար ձեռք առնել. կը պատերազմիք ու կը կռուիք, բայց չունիք, ինչու որ չէք խնդրեր. Կը խնդրէք ու չէք առներ, ինչու որ չարաչար կը խնդրէք, որ ձեր ցանկութիւններուն բանեցընէք։ Շնացողներ՝ չէ՞ք գիտեր որ աշխարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. ուստի ո՛վ որ կ'ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ, ինքզինքը Աստուծոյ թշնամի կ'ընէ։ Կամ թէ կը կարծէք որ Գիրքը պարապ տեղը կ'ըսէ թէ Նախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնակող հոգին. Սակայն աւելի շնորհք կու տայ. անոր համար կ'ըսէ, Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ։ Ուստի ձգազանդեցէք Աստուծոյ. Սատանային հակառակ կեցէք, և անիկայ ձեզմէ պիտի փախչի։ Աստուծոյ մօտեցէք, ու անիկայ ձեզի պիտի մօտենայ. սրբեցէք ձեռքերնիդ՝ մեղաւորներ, և մաքրեցէք սրտերնիդ՝ երկմիտներ. Տառապանք քաշեցէք, սուգ ըրէք ու լացէք. ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ, ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմութեան։ Տէրոջը առջեւը խոնարհեցէք, ու ան ձեզ պիտի բարձրացնէ։

11 Ա՛ր կ՛ոմէկ մի բամբասէք՝ եղբայրներ. ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ կամ իր եղբայրը կը դատէ, օրէնքը կը բամբասէ և օրէնքը կը դատէ. հապա թէ որ օրէնքը դատես, ալ դուն օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր։

12 Ա՛ն-ոյն մէկ Օրէնսդիր [ու Դատաւոր] մը կայ, որ ինքը կարող է փրկելու և կորսընցընելու. դուն ո՞վ ես որ ուրիշը կը դատես։

13 Հիմա մտիկ ըրէք դուք որ կ'ըսէք, Այսօր կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը, ու հոն տարի մը կենանք և առուտուր ընենք ու վաստկինք. (Դուք որ վաղը չէք 14 գիտեր. Ինչի՞ նման է ձեր կեանքը. Շիրաւի շոգի մըն է, որ քիչ մը առեն կ'երեւնայ ու ետքը կ'ոչընչանայ.) անոր տեղը բանալու էիք, թէ որ Տէրը կամենայ ու ապրինք, աս կամ ան բանը ընենք։ 15 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանութիւնովը կը պարծենաք. բոլոր ասանկ պարծանքները չարութիւն են։ Ուստի ո՛վ որ բարին ընելը 16 գիտնայ ու չընէ, ան մեղք է անոր։

ԴԱ. Ե

1 Ա՛ղէ հիմա հարուստներ՝ լացէք ու ողբացէք ան թշուառութիւնէրուն համար՝ որ ձեր վրայ պիտի գան։ 2 Ձեր հարստութիւնը ապականած է, ու ձեր հանդերձները ցեցի կերակուր եղած։ 3 Ձեր ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է, և անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի ըլլայ, ու ձեր մարմինը պիտի ուտէ կրակի պէս. վերջի օրերուն համար գանձ դիզեցիք։ 4 Ահա ձեր արտերը հնձող բանուորներուն վարձքը որ եւ պահեցիք, կ'աղաղակէ, ու հնձողներուն բողոքը զօրութիւնները Տէրոջը ականջներուն հասաւ։ 5 Երկրի վրայ փափկութեամբ և հեշտութեամբ ապրեցաք, սիրտերնիդ սբնուցիք՝ որպէս թէ մորթուելու օրուան համար։ 6 Դատապարտեցիք՝ սպաննեցիք արդարը, ու ձեզի հակառակ չկենար։

7 Ուստի համբերող եղէք եղբայրներ՝ մինչեւ Տէրոջը գալուստը. ահա երկրագործը կը սպասէ երկրի պատուական պտուղին, անոր համար համբերելով, մինչեւ որ առջի ու վերջի անձրեւը առնէ։ 8 Դուք ալ համբերութիւն ըրէք, սիրտերնիդ հաստատ բռնեցէք. ինչու որ Տէրոջը գալուստը մօտ է։ 9 Իրարու դէմ մի՛ հառաչէք՝ եղբայրներ, որ չդատապարտուիք. ահա Դատաւորը

10 ւորը դրանը քովը կայներ է : Ի՛ղ-
բայրներս չարչարանքներու ու Համ-
բերութեան օրինակ առէք մարգա-
րէներըը , որոնք Տէրոջը անունովը
11 խօսեցան . Ահա Համբերողներուն
երանի կու տանք . Յոբին Համբե-
րութիւնը լսեցիք դուք , և Տէրոջը
վախճանը տեսաք , որ Տէրը բազմագութ ու ողորմած է :
12 Մըդ ամէն բանէն առաջ ե՛ղ-
բայրներս՝ երդում չընէք , ո՛չ եր-
կինքի վրայ՝ ո՛չ երկրի վրայ , ո՛չ
ալ մէկ ուրիշ երդում մը . հապա
ձեր այոն այո՛ ըլլայ , և ո՛չը՝ ո՛չ ,
որ չըլլայ թէ դատապարտութեան
տակ իյնաք :
13 Ով որ ձեզմէ մէկը նեղութեան
մէջ է , աղօթք թող ընէ . թէ որ
մէկը ուրախ է , սաղմոս թող եր-
14 գէ : Ով որ ձեզմէ մէկը հիւանդ
է , եկեղեցիին երէցները թող
կանչէ , ու անոր վրայ աղօթք թող
ընեն , ու Տէրոջը անունովը եղով
15 օծեն զանիկայ . Ու հաւատքով ե-
ղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւան-
դը , ու Տէրը զանիկայ ոտք պիտի
հանէ . և թէ որ մեղք ալ գործեր
է , պիտի ներուի անոր : Ձեր
16 յանցանքները իրարու խոստովանե-
ցէ՛ք , ու աղօթք ըրէ՛ք իրարու հա-
մար որ բժշկուիք . արդարին ջեր-
մեռանդ աղօթքը շատ ազդուու-
թիւն ունի : Եղիան մեզի պէս
17 կրից ենթակայ մարդ մըն էր , ու
աղօթք ըրաւ որ անձրեւ չգայ , և
իրիք տարի ու վեց ամիս երկրի վրայ
անձրեւ չեկաւ : Ու նորէն աղօթք
18 ըրաւ՝ ու երկինքը անձրեւ տուաւ
և երկիրը իր պտուղը բուսցուց :
Ի՛ղբայրներ՝ թէ որ ձեզմէ մէկը
19 ճշմարտութենէն մոլորի , ու մէկը
զանիկայ դարձի բերէ , Գիտցած
20 ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլո-
րութեան ճամբայէն կը դարձընէ ,
հոգի մը մահուանէ կ՛ազատէ , ու
մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ :

ԵՒԵՂԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒԵՂԱՑՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալ , օտարականներուդ որ
ցրուած էք Պոնտոսի , Գաղա-
տիայի , Կապադովկիայի , Ասիայի
ու Բիւթանիայի մէջ , ընտրուած
2 Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեա-
նը համեմատ՝ Հոգիին սրբացընե-
լովը , Ցազանդութեան և Յիսուս
Քրիստոսի արիւնը սրսկուելուն
համար . ընորհք և խաղաղութիւն
ձեր վրայ շատնայ :
3 Օրհնեալ է Աստուած ու մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի Հայրը , որ իր
առատ ողորմութեանը համեմատ
մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսի
համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռե-
4 նեռնէն յարութիւն առնելովը , Ա-
նեղծ ու անարատ և անթառամ
ժառանգութեանը համար՝ որ եր-
կինքը պահուած է ձեզի , Ո՛ր Ա-
5 տուծոյ զօրութեամբը պահպանուած
էք հաւատքով ան փրկութեանը
համար՝ որ պատրաստուած է վերջի
ժամանակը յայտնուելու . Ո՛ր ա-
6 նով կ՛ուրախանաք , թէև հիմա
ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ ,
քիչ մը ատեն տրտմած էք զանա-
զան փորձութիւններով . Որպէս
7 զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝
(որ կորստական ոսկիէն աւելի պա-
տուական է , թէև անիկայ կրակով
կը փորձուի ,) գտնուի գովութիւ-
նով ու պատուով և փառքով Յի-
սուս Քրիստոսի յայտնուելուն ա-
տենը . Ընոր զուք չտեսած՝ կը սի-
8 րէք , որ անիկայ հիմա չէք տեսներ ,
բայց կը հաւատաք , և ուրախ էք
անպատմելի ու փառաւորեալ խընդ-

9 գութիւնով . Ձեր հաւատքին
փախճանը ընդունելով , այսինքն
10 հոգիներնուդ փրկութիւնը : Ու
ան փրկութեանը համար փնտռեցին
ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք
մարգարէացան ձեզի ըլլալ ընորհ-
11 քին համար . Ու կը քննէին թէ
երբ կամ ինսոր ատեն կ՚ինացընէր
իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հո-
գին՝ որ առաջ կը վկայէր Քրիս-
տոսի չարչարութիւնը , ու անկէ ետև
12 փառաւորութիւնը : Որոնց յայտնուե-
ցաւ , որ չէ թէ իրենց հապա մեզի
մատակարարելին ան բաները , ո-
րոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց
ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզե-
ցին ձեզի Հոգւով Սրբով որ եր-
կինքէն խրկուեցաւ . որ ան բանե-
րուն՝ հրեշտակները կը ցանկան
ակնկառոյց նայիլու :
13 Ուստի ձեր միտքերուն մէջը
գօտևորած՝ արթուն կեցած , կա-
տարեալապէս յուսացէք ան ձեր վրայ
հասնելու ընորհացը՝ Յիսուս Քրի-
14 ստոսի յայտնուելու ատենը , Հնա-
զանդ զաւակներու պէս , չէ թէ
ձեր տգիտութեան առաջի
ցանկութիւններովը վարուելով .
15 Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս
դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր
16 վարմունքներուն մէջ . Ինչու որ
գրուած է թէ Սուրբ եղէք , քան-
17 զի ես սուրբ եմ : Ու թէ որ Հայր
կը կոչէք անիկայ որ առանց աչա-
ռութեան կը դատէ ամէն մէկուն
գործքին համեմատ , ուրեմն ձեր
պանդխտութեան ժամանակը վա-
18 խով անցուցէք , Գիտնալով որ
դուք չէ թէ ապականացու արծա-
թով կամ ոսկիով փրկուեցաք ձեր
հայրերէն աւանդուած ունայն ձամ-
19 բաներէն , Հապա Քրիստոսի պա-
տուական արիւնովը՝ որպէս թէ
20 ամբիծ ու անարատ գառի մը . Ու
առաջուց ճանչցուած էր աշխարհիս
սկիզբէն առաջ , ու եօթի ատեն-
ները յայտնուեցաւ ձեզի համար ,
21 Ու անոր միջոցովը Հաւատացիք
Հաւատացիք , որ զանիկայ մեռելներէն
յարուցի , և անոր փառաւորութիւն
տուաւ . որ ձեր հաւատքը ու յոյսը
Հայր Աստուծոյ վրայ ըլլայ : Ձեր ան-
22 ձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը
ճշմարտութեանը Հնազանդելով ,
եղբայրասիրութեան մէջ անկեղծ ըլ-
լալով , սուրբ սրտով միկզմիկ
պինտ սիրեցէք զիրար : Վորէն ծնած
23 ըլլալով՝ չէ թէ ապականացու սեր-
մէն , հապա անապականացուէն Հա-
տուածոյ կենդանի ու յաւիտենական
խօսքովը : Վասն զի ամէն մարմին
24 խոտի պէս է , և մարդուն բոլոր
փառաւորութիւնը խոտի ծաղիկի
պէս . խոտը կը չորնայ ու անոր
ծաղիկը կը թափիլ կ՚ելլայ .
25 Հայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ ,
այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւետարա-
նով ձեզի քարոզուեցաւ :

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ուրեմն մէկդի ձգելով ամէն չա-
րութիւնը ու ամէն խաբէու-
թիւնը ու կեղծաւորութիւնները ,
և նախանձը ու ամէն չարախօսու-
2 թիւնը , Վորպէս մանկանց պէս
բանական ու անխարդախ կաթին
փափաքեցէք , որ անով մեծնաք
3 [մինչև փրկութիւնը] , Եթէ որ Տէ-
րոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք .
4 Որուն մօտենալով ան կենդանի
Վէմին , որ թէպէտ մարդիկներէն
անարգուած է , բայց Հատուածմէ
ընտրուած ու պատուական է ,
5 Դուք ալ կենդանի քարերու պէս
շինուիք հոգևոր տաճար մը ,
սուրբ քահանայութիւն մը , Հի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը Հատուածոյ
հաճելի հոգևոր պատարագներ մա-
տուցանելու : Որովհետև գիրքին
6 մէջն ալ կայ թէ Հմն Սիոնի մէջ
ընտիր՝ պատուական անկիւն վէմ
մը կը դնեմ . և ով որ անոր հա-
ւատայ , բնաւ պիտի չամչնայ :
7 Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ
պատուական է ան , բայց անհա-
ւատներուն՝ ան քարը որ շինողները
անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլ-
8 լուխը եղաւ : Ու գլորման վէմ ու
գայթակղութեան քար անոնց՝ որ
չհաւատալով խօսքին կը գայթակ-
ղին , որուն սահմանուած ալ էին .
9 Հայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք ,

թագաւորական քահանայութիւն , սուրբ ազգ , սեփհական ժողովուրդ մը , որ քարոզէք անոր առաքինութիւնները , որ ձեզ խաւարէն իր աքանչելի լոյսին կանչեց . Որ առեն մը ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք . որ առանց ողորմութեան էիք , բայց հիմա ողորմութիւն գտաք :

Սիրելիներ՝ կ՚աղաչեմ , պանդուխտներու և օտարականներու պէս մեկդի կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն , որ հոգիի դէմ կը պատերազմին , Ձեր վարմունքը հեթանոսաց մէջ բարի պահելով , որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու պէս կը բամբասեն , ձեր բարի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զԱստուած այցելութեան օրը :

Ուստի ՚ի Տեառն եղիք ամէն մարդկային սահմանադրութեան Տէրոջը համար , թէ թագաւորին՝ վերնագոյն մեկու մը պէս , թէ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն խրկուածներու պէս՝ չարագործները պատժելու և բարեգործները գովելու համար : Ինչու որ Աստուծոյ կամքը ասանկ է , որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մարդոց տգիտութիւնը պապանձեցընէք . Ազատներու պէս ըլլալով , և չէ թէ չար ազատութիւնը չարութեան ծածկոյթի մը պէս գործածելով , հապա Աստուծոյ ծոյ ծառաներու պէս : Ամէնը պատուեցէք . եղբայրութիւնը սիրեցէք . Աստուծմէ վախցէք . թագաւորը պատուեցէք :

Ծառաները ամէն բանի մէջ վախով ՚ի Տեառն ըլլան էրէնց տէրութուն , չէ թէ միայնակ բարերարներուն ու հեզերուն , հապա ժանտաբարոներուն ալ : Վասն զի ասոր շնորհք մըն է , թէ որ մէկը առ Աստուած ունեցած խղճմտանքովը անիրաւ տեղը կրած վիշտերուն համբերելու ըլլայ : Այսն զի ինչ գովութիւն կ՚ըլայ չէ՞ , թէ որ մեղք գործելով ծեծուիք ու համբերէք . հապա թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք ու համբերէք , ասիկայ Աստուծոյ քովը շնորհք մըն է : Վասն զի դուք ասոր բանիս համար կանչուեցաք , որ Քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ , ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր շաւիղներուն հետևիք . Որ ինքը մեղք մը չգործեց , ու իր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ . Որ կը նախատուէր և փոխարէնը չէր նախատեր , կը չարչարուէր ու սպառնալիք չէր ըներ . հապա ինքզինքը արդարութեամբ դատողին կը յանձնէր : Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերցուց , որ մենք մեղքերէն ազատինք ու արդարութեան համար ապրինք . որուն վէրքերովը դուք բժշկուեցաք : Ինչու որ մոլորեալ ոչխարներու պէս էիք , բայց հիմա ձեր հոգիներուն Հովիւին ու Տեսուչին դարձաք :

ԳԼ . Գ

Ամանապէս կիներքը ՚ի Տեառն ըլլան իրենց էրիկներուն . որ եթէ ոմանք խօսքին չհագնիլ չըլլան ալ , առանց խօսքի շահուին կիներուն վարմունքովը , Տեսնելով ձեր երկիւղած պարկեշտ վարքը : Որ իրենց զարդարանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածքներով և ոսկիներու չարքերով կամ շքեղ հանդերձներ հագնելով . Հապա սրբտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով հեզ ու հանդարտ հոգիին ՝ՀՐՈՐԸ ԲՈՂ ԸԼԼՈՅ , որ Աստուծոյ առջևը խիստ պատուական է : Ինչու որ առնուք սուրբ կիները՝ որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած էին , անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց էրիկներուն ՚ի Տեառն ըլլալով . Ինչպէս որ Սառա Աբրահամին , և զանիկայ տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ ըլլալով ու մէկ երկիւղ մը չվախնալով՝ անոր զաւակները կ՚ըլլաք :

Ամանապէս էրիկները խոհեմութիւնով անոնց հետը բնակին , տկար անօթի պէս պատիւ տալով կիներուն , իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներ , որ ձեր աղօթքները արգելք չըլլայ :

8 Ա՛ երջապէս ամէնքնիդ մէկ միտքի
վրայ ըլլաք , կարեկից , եղբայրասէր ,
9 ողորմած ու քաղցրաբարոյ : Չըլ-
լայ որ չարութեան փոխարէն չա-
րութիւն հատուցանէք , կամ նա-
խատանայ փոխարէն նախատինք .
այլ ընդհակառակն օրհնեցէ՛ք , գիտ-
նալով որ ասոր համար կանչուեցաք , որ օրհնութիւն ժառան-
10 գէք : Ա՛ւան որ կ՚ուզէ
կեանքը սիրել ու բարի օրեր տես-
նել , իր լեզուն թող դադրեցնէ
չարութենէն , ու իր շրթունքները
11 նենգութիւն խօսելէն . Չարութենէ
ետ քաշուի ու բարութիւն ընէ ,
խաղաղութիւն փնտռէ և անոր ե-
12 տևէն երթայ : Ինչու որ Տէրոջը
աչքերը արդարներուն վրայ է , ու
իր ականջները անոնց աղօթքին .
բայց Տէրոջը երեսը չարագործնե-
13 րուն վրայ է : Ու ո՛վ ձեզի չարիք
մը պիտի հասցընէ՝ թէ որ դուք
14 բարիին հետևող ըլլաք : Հապց թէ
որ արդարութեան համար չարչա-
րուիք ալ՝ երանելի էք . և անոնց
ահէն մի՛ վախնաք ու մի՛ շիոթիք .
15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ
մէջ սուրբ պահեցէ՛ք . և միշտ
պատրաստ եղիք հեզութեամբ ու ե-
կիւղածութեամբ պատասխան տա-
լու ամէնուն որ ձեր ունեցած յոյ-
սին պատճառը ձեզի կը հարցընեն .
16 Ու բարի խղճմտանք ունենաք , որ
ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն
իրենց չարագործներ , ամօթով մնան
անոնք՝ որ Քրիստոսով եղած ձեր
բարի վարմունքը կը պախարակեն :
17 Ինչու որ աւելի աղեկ է բարեգոր-
ծութիւն ընելով չարչարուիլ՝ թէ
որ Աստուծոյ կամքը ան ըլլայ , քան
թէ չարագործութիւն ընելով :
18 Ա՛ւան զի Քրիստոս ալ մեզի հա-
մար մէկ անգամ չարչարուեցաւ ,
Արդարը անարդարներուն վրայ , որ
մեզ Աստուծոյ մօտեցընէ . որ թէ-
պէտ մեռաւ մարմինով , բայց կեն-
19 դանի եղաւ հոգիով . Որով բանտի
մէջ եղած հոգիներուն ալ գնաց ու
20 քարոզեց . Որոնք առաջ մը ապըս-
տամբ էին , երբոր Աստուծոյ եր-
կայնմտութիւնը կը համբերէր անոնց
Նոյի օրերը՝ երբոր տապանը կը
շինուէր , որուն մէջը քիչ անձինք՝
այսինքն ութը հոգի ջուրէն ապրե-
ցան . 21 Որ մեզ ալ ան օրինակին
պէս մկրտութիւնը հիմա կ՚ապրե-
ցընէ , (չէ թէ մարմինին աղտը
մեկդի ձգելը , հապա բարի խղճմ-
տանքին վկայութիւնը առ Ա-
ստուած ,) Յիսուս Քրիստոսի յա-
րութիւնովը . 22 Որ անիկայ երկինք
գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է՝ հը-
րեշտակները ու իշխանութիւնները
և զօրութիւնները իրեն հնազանդե-
լով :

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Աստի Քրիստոս որ մեզի համար
չարչարուեցաւ մարմինով , դուք
ալ նոյն միտքով զինուորեցէ՛ք .
վասն զի ան որ մարմինով չարչարուե-
ցաւ , մեղքէն դադարած է . 2 Որ ալ
չէ՛ թէ մարդոց ցանկութիւններուն
պէս՝ հապա Աստուծոյ կամքին պէս
ապրիք մարմնի մէջ մնացած ա-
տեն : 3 Ինչու որ հերիք է մեզի կենաց
անցեալ ժամանակը , որուն մէջ հե-
թանոսներուն կամքը կատարեցիք ,
ու գիձութիւններով՝ ցանկութիւն-
ներով՝ գինեմոլութիւններով՝ անա-
ռակութիւններով՝ արբեցութիւն-
ներով ու անօրէն կռապաշտու-
թիւններով վարուեցանք : 4 Ու ան
բանին կը զարմանան՝ որ դուք նոյն
չափազանց անառակութեան մէջ
անոնց հետ չէք վազեր , ու հայհո-
յութիւն կ՚ընեն . 5 Որոնք պատաս-
խան պիտի տան անոր՝ որ պատ-
րաստ է դատելու կենդանիները ու
մեռելները : 6 Վասնզի ասոր համար
մեռելներուն ալ աւետարանը քա-
րոզուեցաւ , որ դատուին մարդոց
կողմանէ մարմինով , ու կենդանի
ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով :
7 Ասկայն ամէն բանին վախճանը
մօտեցեր է . ուստի զգաստ եղէք
ու աղօթքի մէջ արթուն կեցէ՛ք :
8 Ու ամէն բանէն առաջ իրարու հետ
սրտանց սէր ունեցէ՛ք . ինչու որ
սէրը մեղաց բազմութիւնը կը
ծածկէ : 9 Իրարու հիւրասիրու-

քիչ ցուցուցէք առանց տրտունջ
10 ընելու ։ Եմէն մէկը ինչ տեսակ
ընթերք որ առաւ , անիկայ իրարու
մատակարարեցէք Աստուծոյ գանա-
զան ընծրհացը բարի տնտեսնե-
11 րուն պէս ։ Թէ որ մէկը խօսի ,
Աստուծոյ պատգամներուն պէս թող
խօսի , թէ որ մէկը մատակարարու-
թիւն ընէ , որպէս թէ Աստուծոյ
ընծրհած զօրութենէն թող ընէ , որ
ամէն բանի մէջ Աստուած փառա-
ւորուի Յիսուս Քրիստոսի միջո-
քովը . որուն փառք և զօրու-
թիւն յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն ։

12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի՛ տեսէք
ան նեղութիւն բորբոքը , որ ձեզ
փորձելու համար կ՚ըլլայ , որպէս
թէ օտար բան մը ձեղի հանդիպած
13 է . Հապա ուրախ եղէք՝ քանի որ
Քրիստոսի չարչարանքներուն հա-
ղորդ եղած էք , որ անոր փառքին
յայտնուելու ատենն ալ ցնծու-
14 թեամբ ուրախանաք ։ Թէ որ
Քրիստոսի անունը համար նա-
խատուիք , երանելի էք . ինչու որ
փառաց[և զօրութեան] և Աստուծոյ
Հոգին ձեր վրայ հանգչած է . ի-
բաւի անոնց կողմանէ կը հայհոյուի
անիկայ , բայց ձեր կողմանէ կը
15 փառաւորուի ։ Ձըլլայ որ ձեզմէ
մէկը չարչարուի իբրև մարդաս-
պան , կամ գող , կամ չարագործ ,
կամ իբրև ուրիշին բանին խառ-
16 նուող . Բայց թէ որ Քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ ,
հապա աս մասին թող Աստուծոյ
17 փառք տայ ։ Վասնզի ժամանակ է
որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն
սկսի . և թէ որ առաջ մեզմէ կը
սկսի , հապա անոնց վերջը ինչ
պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւե-
18 տարանին չեն չնազանդիր ։ Եւ
թէ որ արդարը դժուարաւ կը
փրկուի , հապա ամբարիշտը ու մե-
19 ղաւորը ո՞ւր պիտի գտնուի ։ Ասոր
համար անոնք որ Աստուծոյ կամացը
համեմատ կը չարչարուին , բարիք
գործելով իրենց հոգիները թող
անոր յանձնեն , իբրև հաւատարիմ
Ստեղծողին ։

Գլ . Ե

Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ՚ա- 1
զաչեմ՝ ես ալ անոնց պէս երէց
ըլլալով , ու Քրիստոսի չարչարանա-
ցը վկայ , և յայտնուելու հանգերձ
ձեզ փառքին մասնակից . Աստուծոյ 2
հօտը որ ձեր մէջն է՝ արածեցէք ,
վերակացու ըլլալով չէ՛ թէ ակա-
մայ՝ հապա կամաւ , չէ՛ թէ անարդ
շահախնդրութեամբ , հապա յօ-
ժարութեամբ . Չէ՛ թէ վիճակնե- 3
րուն վրայ տիրելով , հապա հօտին
օրինակ ըլլալով . Եւ Հովուապե- 4
տին երեցած ատենը փառաց ան-
թառամ պսակը պիտի ընդունիք ։
Նմանապէս դուք երիտասարդ- 5
նե՛ր՝ չնազանդեցէք ծերերուն . և
ամէնքդ իրարու չնազանդ ըլլա-
լով՝ խոնարհութիւն հագէք . ին-
չու որ Աստուած ամբարտաւաննե-
րուն հակառակ կը կենայ , բայց
խոնարհներուն շնորհք կու տայ ։
Ուրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին 6
տակը խոնարհեցէ՛ք , որ ձեզ ժա-
մանակին բարձրացընէ ։ Ձեր ա- 7
մէն հոգը անոր ձգեցէք , վասն զի
անիկայ ձեզի համար կը հոգայ ։
Զգաստ կեցէք , հսկեցէք , ինչու 8
որ ձեր հակառակորդը Սատանան
մռնչող առիւծի պէս կը պտըտի ,
ու կը փնտռէ թէ ո՛վ կլլէ . Ան- 9
րան դէմ կեցէք հաւատքով հաս-
տատուած , գիտնալով որ ձեր եղ-
բայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն
չարչարանքները կը կրեն ։
Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ 10
մեզ իր յաւիտենական փառքին
կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքո-
վը՝ քիչ մը ատեն նեղութիւն կը-
րելնէդ ետքը , ինքը ձեզ կատա-
րեալ ընէ , հաստատէ , զօրացընէ ա-
հիմնէ ։ Իրեն փառք և զօրութիւն 11
յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօրը 12
ձեռքովը (ինչպէս ես կը կարծեմ ,)
համառօտ մը ձեզի գրեցի , յորդո-
րելով ու վկայելով՝ թէ սա է
Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը , որուն
մէջը հաստատ կեցեք էք ։ Ներսե- 13
կ՚ընդ ձեզի Բաբիլոնի մէջ եղած

Եւ ինձէն որ չեմ հետ բնաւրուած է ,
14 ու իմ որդիս Մարկոս ալ : Իսա-
ռնէ՝ տուէք իրարու սիրոյ համբու-
րով : խաղաղութիւն ձեր ամենուն
հետ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ
էք : Ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՐԱԽԱՅՑՆ

ՊՂՈՒԽ Ը

1 Շ Ս ՄԱՒՈՆ Պետրոս՝ Յիսուս Քրիս-
տոսի ծառայ և առաքեալ ,
յԱՆՈՒՆ որ մեր հետը նոյն պատուա-
կան հաւատքին հասաք մեր Աստու-
ծոյն ու Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի
2 արդարութիւնովը : Շնորհք և
խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ
Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսի
գիտութիւնովը :
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զո-
րութիւնը կենաց և աստուածապաշ-
տութեան վերաբերեալ ամէն բա-
ները մեզի տուաւ անոր գիտու-
թիւնովը՝ որ մեզ փառքով ու ա-
4 ռաքինութիւնով հրաւիրեց : Ո-
րոնցմով ամենամեծ ու պատուական
խոստումներներ տրուած են մեզի ,
որպէս զի ասոնցմով աստուածային
բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ աշխար-
հի մէջ ցանկութենէն յառաջ եկած
5 ապականութենէն փախչելով : Ու
ասոր բանին համար բոլոր ջանքերնիդ
դրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առա-
քինութիւն աւելցուցէք , ու առա-
քինութեան վրայ գիտութիւն ,
6 Ու գիտութեան վրայ ժուժկալու-
թիւն , ու ժուժկալութեան վրայ
համբերութիւն , և համբերու-
թեան վրայ աստուածապաշտութիւն ,
7 Ու աստուածապաշտութեան վրա-
յայ եղբայրսիրութիւն , ու եղ-
բայրսիրութեան վրայ սէր :
8 Վ ԱՆ զի քանի որ ասոնք բոլորը ձեր
վրայ կը գտնուին ու կ'աճին , պա-
տակ ու անպտուղ չեն ըներ զձեզ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ճանչ-
9 նալուն մէջ : Բայց որուն քով որ
ասոնք բոլոր չկայ , անիկա կոյր է
ու կարճատես , որ մոռցեր է իր
առջի մեղքերէն մաքրուիլը : Ասոր 10
համար՝ եղբայրներ՝ աւելի ջանք ը-
րէք որ ձեր կոչումը ու ընտրու-
թիւնը հաստատէք , ինչու որ ասս
ընելով՝ բնաւ պիտի չվրիպիք .
Վ ԱՆԳԻ այսպէս ձեզի առատօրէն 11
պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական
թագաւորութիւնը մտնելը :
Ա ԱՏԻ ես միշտ ասոնք բաները մըտ- 12
քերնիդ ձգելու վրայով զանցառու
պիտի չըլլամ , թէև գիտէք և
հաստատուած էք ներկայ ճշմար-
տութեանս վրայ : Ու իրաւունք 13
կը սեպեմ՝ քանի որ ասս մար-
մինիս մէջն եմ՝ մտքերնիդ ձգելով
ձեզ արթընցընել : Վ ԱՆԳԻ գի- 14
տեմ որ ես շուտով — իմ մարմինս
պիտի մերկանամ , ինչպէս որ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց
ինծի : Ա ԱՏԻ պիտի ջանամ որ 15
իմ աշխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ
կարող ըլլաք ասոնքը յիշելու :
Ինչու որ չէ՛ թէ մենք վարպետու- 16
թեամբ չհնուած առասպելներու ե-
տեւէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի զօրութիւնը ու գալուս-
տը ձեզի ցուցուցինք , հապա անոր
մեծափառութեանը ականատես ըլ-
լալով : Վ ԱՍՆ զի ինքը Հօր 17
տուժմէ փառք ու պատիւ առաւ ,
ան մեծվայելչութեան փառքէն ա-
նոնկ ձայն մը գալով , թէ Ասիկայ
է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ
եմ : Ու ասս երկինքէն եկած ձայնը 18
մենք լսեցինք , որ անոր հետ էինք
սուրբ լեռանը վրայ : Ու մարգա- 19
րեական խօսքն ալ ունինք՝ որ աւելի
հաստատուն է . ու աղէկ կ'ընէք

թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք ,
որպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող
ճրագի մը , մինչև որ յորինկը լուսնայ ու արուսեակը սրտերնուդ մէջը
20 ծագի : Այլ առաջ սա գիտնաք ,
որ գրոց ամէն մարգարէութիւն իր
21 յատուկ մեկնութիւնը չունի : Վասն զի մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս չտրուեցաւ , հապա Յատուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան :

Գ Լ · Բ

1 Այլ սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ , ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան , որ գաղտուկ պիտի մտցընեն կորուսիչ հերձուածողութիւններ , ու զիրենք ծախու առնող Տէրը ուրանալով՝ իրենց վրայ պիտի բերեն արագահաս կո-
2 րուստ . Ու շատերը անոնց կորընտական ընթացքին եւևէն պիտի երթան , որոնց համար Ճշմարտութեան
3 ճամբան պիտի հայհոյուի . Ու ագահութիւնով՝ խորամանկութեամբ Ձեզ վաճառաշահութեան պիտի գործածեն . որոնց դատապարտութիւնը շատոնցմէ պատրաստ ըլլալով չուշանար , ու անոնց կորուստը չմրափեր :

4 Վասն զի թէ որ Յատուած մեղք գործող հրեշտակներուն չխնայեց , հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել
5 տուաւ . Ու առջի աշխարհին ալ չխնայեց . միայն թէ Նոյ ութերորդ անձը՝ արդարութեան քարոզիչը պահից , երբոր ջրհեղեղը ամբարիշտ-
6 ներուն աշխարհին վրայ բերաւ . Ու Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձընելով — կործանելով դատապարտից , ետքէն ամբարիշտութիւն ընելու մարդոց օրինակ
7 ընելով անոնք . Ու ազատից արդար Lոտը՝ որ անօրէններուն անառակ
8 վարմունքին ձանձրացեր էր . (Վասն զի որ ան արդարը անոնց մէջը կենալով՝ աչքովը տեսնելով ու ականջովը լսելով , օրէ օր իր արդար հոգին
կը տանջէր անոնց անօրէն վարմունքովը .) Տէրը գիտէ բարե- 9
պաշտները փորձութենէ ազատելը , և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը :

Մանաւանդ անոնք որ պղծալից 10
ցանկութեամբ մարմինի ետևէ կ'երթան , և տէրութիւնը կ'անարգեն , ինքնահաւան ու յանդուգն են , չեն վախնար փառաւորներուն դէմ հայհոյելու . Երբոր հրեշտակները՝ որ 11
անոնցմէ շատ մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւնով , Տէրոջը առջևը հայհոյութեամբ դատապարտութիւն չեն բերեր անոնց վրայ : Այլասոնք անբան անասուններու 12
պէս՝ (որ բնականաբար որսի ու ապականութեան համար էլած են ,) չգիտցած բաներնուն դէմ կը հայհոյեն , և իրենց ապականութեանովը պիտի ապականին , Անիրա- 13
ւութեան վարձքը ընդունելով . որ ցորեկուան մէջ եղած զեղխութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն . արատ ու բիծ են , իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝ ձեզի հետ կերուխումի նստած աւուններին . Շա- 14
նութեամբ լեցուն աչքեր ունին , որ մեղքէ չեն դադարիր . անհաստատ հոգիները կը խաբեն . ագահութեան սովորած սիրտեր ունին . անիծեալ զաւակներ են . Շիտակ 15
ճամբան ձգելով մոլորեցան , Ղեովրեան Բաղաամին ճամբուն հետևելով . որ անիրաւութեան վարձքը սիրեց . Այլ իր անօրէնութեանը 16
յանդիմանութիւնը առաւ . անխօս էշը մարդկային ձայնով խօսելով՝ մարգարէին յիմարութիւնը արգիլեց : Անոնք ջուր չունեցող աղ- 17
բիւրներ են , ու փոթորիկէ քշուած մէգեր , որոնց համար թանձր խաւարը պահուած է յաւիտեան : Վանդի ունայնութեան հպարտ խօս- 18
քեր ընելով՝ դիմութիւններով՝ մարմնոյ ցանկութիւններով կը խաբեն զանոնք որ քիչ մը առաջ փախեր էին անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ կը պտրտին . Անոնց ազատութիւն 19
կը խոստանան , և իրենք ապականութեան ծառաներ են . վասն զի

ինչ բանէ որ մեկը յաղթուի , ա-
20 նոր ծառայ ալ կ'ըլլայ : Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրի-
տոսի գիտութիւնովը աշխարհիս
պղծութիւններէն հրաժարելէն ետև՝
դարձեալ ան բաներէն բռնուած
յաղթուին , անոնց վերջը առջինէն
21 գէշ կ'ըլլայ : Ինչու որ աղեկ էր
անոնց՝ որ բնաւ արդարութեան
ճամբան ճանչցած չըլլային , քան թէ
ճանչնալով ետ դառնային ան սուրբ
պատուիրանքէն՝ որ իրենց յանձ-
22 նուեցաւ : Ականջն անոնց հանդի-
պեցաւ ան ճշմարիտ առակին բանը ,
թէ Շունը նորէն իր փսխածին կը
դառնայ , ու լուացուած խոզը ցե-
խի մէջ թաւալըլտրկելու :

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Սիրելիներ՝ ասիկա երկրորդ թուղթը
հիմա ձեզի կը գրեմ , որոնցմով
ձեր անկեղծ միտքը կ'արթընցնեմ
2 յիշելու , Որ սուրբ մարգարէներէն
առաջուց զրուցուած խօսքերը , և
մեր՝ այսինքն Տէրոջը ու Փրկչին ա-
ռաքեալներուս պատուէրները միտ-
3 քերնիդ բերէք : Նայց առաջ ասիկա
գիտնաք , որ վերջի օրերը ծաղր
ընողներ պիտի գան , որոնք ի-
րենց ցանկութիւններուն համե-
4 մատ պիտի քալեն . Ու պիտի
ըսեն , Ո՞ւր է անոր գալուն
խոստումնքը . վասն զի քանի որ
հայրերը քնացան , ամեն բան ա-
նոնակ կայ կը մնայ արարածոց ըս-
5 կիզբէն հետէ : Վասնզի անոնք
(որ իրենց ուզածը ասա է) ան բա-
նը մոռցեր են , թէ երկինքը առա-
ջուց եղաւ , ու երկիրը ջուրերէն և
ջուրերով հաստատ կեցեր է Ա-
6 ստուծոյ խօսքովը . Ասոր հետ
աշխարհը ջրհեղեղով ապականած
7 կորսուեցաւ . Ու հիմակուան եր-
կինքը ու երկիրը նոյն խօսքով
պահպանուած են , մինչև դատաս-
տանին ու ամբարիշտ մարդոց կո-
րըստեան օրը կրակի համար պա-
8 հուած : Ու ասիկ մէկ բանը ձեզմէ
ծածուկ չմնայ՝ սիրելիներ , որ Տէ-
րոջը քովը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է , ու հազար տարին մէկ օ-
րուան պէս : Տէրը չուշացընէր 9
իր խոստմնքը , ինչպէս որ ոմանք
ուշացած կը սեպեն , հապա մեզի
երկայնամիտ կ'ըլլայ . ինչու որ չու-
զեր որ մեկը կորսուի , հապա որ
ամենքը ապաշխարանքի դան : Սա- 10
կայն Տէրոջը օրը գողի պէս պիտի
գայ , որ ան ատենը երկինքը սաս-
տիկ շառաչիւնով պիտի անցնի ,
ու տարերքները բռնկած պիտի
լուծուին , երկիրս ալ՝ ու ինչ
գործքեր որ անոր մէջը կը գտնուին ,
պիտի այրուին : Ուստի ասանկ 11
բաները որ պիտի լուծուին , ձեզի
ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայելէ
սուրբ վարմունքով ու բարեպաշ-
տութեամբ , սպասելով Ու ար- 12
տորալով Աստուծոյ օրուանը գա-
լուն , որուն մէջ երկինքը կրակով
այրուած պիտի լուծուի , ու տա-
րերքները բռնկած պիտի հալին :
Սակայն իր խոստմնքին համեմատ 13
նոր երկինքի մը ու նոր երկրի մը կը
սպասենք , որոնց մէջ արդարու-
թիւն կը բնակի :

Ուստի սիրելիներ՝ ասոնց սպա- 14
սելով ջանացէք , որ ան ձեզ ան-
բիծ ու անարատ գտնէ խաղաղու-
թիւնով . Ու մեր Տէրոջը երկայն- 15
մտութիւնը փրկութիւն սեպե-
ցէք . ինչպէս որ մեր սիրելի եղ-
բայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած
իմաստութիւնովը գրեց ձեզի . Ինչ- 16
պէս որ ամեն թուղթերուն մէջ
ալ ասս բաներուս վրայով կը խօ-
սի . որոնց մէջ քանի մը դժ-
ուարիմաց խօսքեր կը գտնուին ,
որ զանոնք տգէտները ու անհաս-
տատները ծուռ կոչմէ կը դարձը-
նեն , ինչոր ուրիշ գիրքերն ալ՝
իրենց անձին կորստեանը համար :
Ուրեմն դուք սիրելիներ՝ առաջուց 17
գիտնալով զգոյշ եղէք , որ չըլլայ
թէ անօրէններուն խաբէութիւնէն
բռնուած՝ ձեր հաստատութենէն
իյնաք . Հապա աճեցէք մեր Տէր 18
ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքովը ու գիտութիւնովը . անոր
փառք հիմա ալ , ու մինչև յաւիտե-
նական օրն ալ : Ամէն :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՒԵՂԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Կ[ենաց Բանին վերայով որ սկիզբէն
էր, որուն համար լսեցինք, որն
որ մեր աչքերովը տեսանք, որուն
Նայեցանք ու մեր ձեռքերը չօշա-
2 փեցին. (Ու կեանքը յայտնուե-
ցաւ, ու տեսանք և կը վկայենք
ու ձեզի կը պատմենք ան յաւիտե-
նական կեանքը, որ Հօրը քովն
3 էր ու մեզի յայտնուեցաւ.) Ան
որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը
պատմենք, որ դուք ալ մեզի հետ
հաղորդութիւն ունենաք. և մեր
հաղորդութիւնը Հօրը հետ է ու
իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի
4 հետ: Ու ասոնք բաները կը գրենք
ձեզի, որ ձեր ուրախութիւնը կա-
տարեալ ըլլայ:

5 Ու ասիկայ է ան պատգամը որ
իրմէն լսեցինք ու ձեզի կը պատ-
մենք, թէ Աստուած լոյս է, ու
անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ:
6 Եթէ որ ըսենք թէ Անոր հետ հա-
ղորդութիւն ունինք, ու խաւարի
մէջ պտըտինք, սուտ կը զրուցենք
և ճշմարտութիւնը չենք ըներ:
7 Հապա թէ որ լուսոյ մէջ քալենք,
ինչպէս որ անիկայ լուսոյ մէջ է,
իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ու-
նենանք, ու անոր Որդւոյն Յիսուս
Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղ-
8 քէ կը սրբէ: Եթէ որ ըսենք թէ
Մենք մեղք մը չունինք, ինքզինք-
նիս կը խաբենք, ու մեր մէջը ճըշ-
9 մարտութիւն չկայ: Եթէ որ խոս-
տովանինք մեղքերնիս, հաւատա-
րիմ ու արդար է անիկայ մեր մեղ-
քերուն թողութիւն տալու, և մեզ
բոլոր անիրաւութենէն սրբելու:
10 Եթէ որ ըսենք թէ Մեղք մը չգոր-
ծեցինք, սուտզրուց կ'ընենք անի-
կայ, ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ:

ԳԼ. Բ

1 Իմ որդեակներս՝ ասոնք բաները ձեզի
կը գրեմ որ մեղք չգործէք. և

թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ,
Հօրը քով բարեխօս ունինք Յի-
սուս Քրիստոս արդարը. 2 Ու անի-
կայ մեր մեղքերուն քաւութիւն է,
և չէ թէ միայն մերիններուն, հա-
պա բոլոր աշխարհին ալ:

3 Ու ասով գիտենք թէ անիկայ
ճանչցանք, թէ որ անոր պատուի-
րանքները պահենք: 4 Ան որ կ'ըսէ
թէ Ես անիկայ ճանչցայ, ու անոր
պատուիրանքները չպահեր, ստա-
խօս է, և անոր մէջը ճշմարտու-
թիւն չկայ: 5 Հապա ան որ անոր
խօսքը կը պահէ, իրաւցընէ իր
մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը.
ասով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն
ենք: 6 Ան որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը
կը բնակի, անանկ պէտք է որ քա-
լէ՝ ինքնոր որ անիկայ քալեց:

7 Սիրելիներ, չէ թէ մէկ նոր պա-
տուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, հա-
պա ան հին պատուիրանքը որ ըս-
կիզբէն ի վեր ունէիք. և հին
պատուիրանքը ան խօսքն է, որ
դուք սկիզբէն լսեցիք: 8 Դարձեալ
նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձե-
զի, որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու
ձեր մէջը. ինչու որ խաւարը կ'անց-
նի, ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'ե-
րեւնայ: 9 Ան որ կ'ըսէ թէ լուսոյ
մէջ է, ու իր եղբայրը կ'ատէ,
անիկայ տակաւին խաւարի մէջ է:
10 Ան որ իր եղբայրը կը սիրէ, լուսոյ
մէջ կը բնակի, ու իր մէջը գայ-
թակղութիւն չկայ. 11 Հապա ան որ
իր եղբայրը կ'ատէ, խաւարի մէջ
է ու խաւարի մէջ կը քալէ, և
չգիտեր թէ ո՛ւր կ'երթայ, ինչու-
որ խաւարը անոր աչքերը կուր-
ցուցեր է:

12 Կը գրեմ ձեզի՝ որդեակներ, ին-
չու որ ձեր մեղքերը թողուած են
անոր անունին համար: 13 Կը գրեմ
ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք ճանչ-
ցաք անիկայ որ սկիզբէն է: Կը
գրեմ ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու-
որ դուք չարին յաղթեցիք: 14 Կը

գրեմ ձեզի՝ տղաքներ , ինչու որ
դուք ճանչցաք Հայրը : Գրեցի
ձեզի՝ հայրեր , ինչու որ դուք ճանչ-
ցաք անիկայ որ սկիզբէն է : Գրեցի
ձեզի՝ երիտասարդներ , ինչու որ
դուք ուժով էք , և Աստուծոյ խօս-
քը ձեր մէջը կը բնակի , ու չարին
15 յաղթեցիք : Մի՛ սիրէք աշխար-
հը , ո՛չ ալ ինչ որ աշխարհիս մէջ
16 է : Թէ որ մէկը աշխարհը կը
սիրէ , անոր ներսի դին Հօրը սէրը
չկայ . քանզի ամէն բան որ աշխար-
հի մէջ է , մարմնոյ ցանկութիւնը
ու աչաց ցանկութիւնը և ան-
կեանքիս ամբարտաւանութիւնը ,
Հօրմէն չէ , հապա աշխարհէն
17 է : Աշխարհս ալ կ'անցնի , անոր
ցանկութիւնն ալ . բայց ան որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , յա-
ւիտեան կը մնայ :

18 Մանկտիկներ՝ վերջին ժամանակն
է . ու ինչպէս որ լսեցիք թէ Նե-
ռը պիտի գայ , և արդէն շատ նեռեր
եկած են . անկէ կ'իմանանք թէ
19 վերջին ժամանակ է : Անոնք ելան
մեզմէ , բայց մեզմէ չէին . ինչու
որ եթէ մեզմէ ըլլային , մեր հետը
պիտի մնային . հապա դուրս ելան ,
որ յայտնի ըլլան թէ անոնք ամէնը
20 մեզմէ չէին : Հայց դուք օծու-
թիւն ունիք Սուրբէն , ու ամէն
21 բան գիտէք : Ձգրեցի ձեզի՝ իբր
թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտեր ,
հապա թէ գիտէք անիկայ , ու նաև
թէ ամէն սուտ ճշմարտութե-
22 նէ չէ : Ո՞վ է սուտաւոր , եթէ
ոչ՝ ան որ կ'ուրանայ թէ Յիսուս
Քրիստոս չէ . անիկայ է Նեռը որ
23 կ'ուրանայ Հայրը ու Որդին : Ա-
մէն ոք որ կ'ուրանայ Որդին , ա-
նիկայ Հայրն ալ չընդունիր . [Բայց
ան որ կը խոստովանի Որդին , ա-
24 նիկայ Հայրն ալ կ'ընդունի :] Ա-
րեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք ,
թող անիկայ ձեր մէջը բնակի . Թէ
որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը
բնակի , դուք ալ Որդւոյն ու Հօրը
25 մէջ պիտի բնակիք : Ու ասիկայ
է ան խոստումնը որ ինքը մեզի
խոստացաւ , այսինքն յաւիտենական
26 կեանքը : Ա՛ս բաները ձեզի գրեցի՝

ձեզ մոլորցընողներուն համար : Ու 27
ան օծութիւնը որ դուք իրմէն ըն-
դունեցիք , ձեր մէջը կը մնայ , ու
պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցընէ .
հապա ինչպէս որ նոյն օծութիւնը
ձեզի կը սորվեցընէ ամէն բանի վը-
րայով , և ճշմարիտ է ու սուտ չէ ,
և ինչպէս որ անիկայ ձեզի սորվե-
ցուց , անոր մէջը կեցէք :

Ու հիմա որդեակներ՝ անոր մէջը 28
կեցէք , որ երբ անիկայ յայտնուի ,
մենք համարձակութիւն ունենանք ,
ու անկէ չամչնանք իր գալուստը :
Թէ որ գիտէք թէ անի- 29
կայ արդար է , կ'իմանաք թէ ամէն
ոմն որ արդարութիւն կը գործէ ,
անկէ ծնած է :

ԳԼՈՒԽ Գ

Տեսէք՝ Հայրը ինծի սէր շնորհեց 1
մեզի , որ մենք Աստուծոյ որդիք
ըսուինք . ասոր համար աշխարհ
մեզ չճանչնար , ինչու որ զանիկայ
ալ չճանչցաւ : Սիրելիներ՝ հիմա 2
մենք Աստուծոյ որդիքն ենք , և տա-
կաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի
ըլլանք . բայց գիտենք որ երբ անի-
կայ յայտնուի , անոր պէս պիտի
ըլլանք . վասն զի անիկայ պիտի
տեսնենք՝ ինչպէս որ է :

Ու ամէն ոմն որ ասոր յոյսը անոր 3
վրայ ունի , ինքզինքը կը մաքրէ ,
ինչպէս որ անիկայ մաքուր է : Ու 4
ամէն ոմն որ մեղք կը գործէ , անի-
կայ անօրէնութիւն ալ կը գործէ ,
և բուն մեղքը անօրէնութիւն է :
Ու գիտէք որ անիկայ անոր համար 5
յայտնուեցաւ , որ մեր մեղքերը
վերցնէ . ու իր մէջը մեղք չկայ :
Ամէն ոմն որ անոր մէջը կը կենայ , 6
մեղք չգործեր . ամէն ոմն որ մեղք
կը գործէ , զանիկայ տեսած չէ ու
զանիկայ ճանչցած չէ : Մանկտիկ- 7
ներ՝ մէկը ձեզ չխաբէ . ան որ ար-
դարութիւն կը գործէ՝ արդար է ,
ինչպէս որ Անիկայ արդար է : Ու 8
ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն
է , ինչու որ Սատանան սկիզբէն
իվեր կը մեղանչէ . ասոր համար
Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ , որ

ջը, ի՛ւր ինչ որ ընդունի, փա- 22
նեք անկէ. քանի որ իր պա-
տուիրանքները կը պահենք, ու իր
աչքին հաճոյ եղած բաները կ'ը-
նենք: Ի՛ւր ապիկոյ է անոր պա- 23
տուիրողը, որ իր Որդւոյն Յի-
սուս Քրիստոսի անունը հաւա-
տայ ու զիրարու սիրէնք, ինչպէս
որ մեզի պատուիր տուաւ: Ի՛ւր 24
ան որ անոր պատուիրանքները կը
պահէ, անոր մէջը կը կենայ, ու
անիկայ ալ սոր մէջը. և ասկէ
գիտենք որ անիկայ մեր մէջը կը
կենայ, Հոգիէն որ մեզի
տուաւ:

Գ Լ. Դ

Սիրելիներ՛ ամէն հոգիի մի հա- 1
ւատաք, հապա հոգիները փոր-
ձեցէք թէ արդեօք Աստուծմէ՛ են.
ըսելու որ աշխարհիս մէջ շատ սուտ
մարգարէներ ելած են: Ասով կըր- 2
նաք ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին.
ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը
մարմնով եկած կը խոստովանի,
անիկայ Աստուծմէ է. Ու ամէն 3
հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մար-
մնով եկած չխոստովանիր, անի-
կայ Աստուծմէ չէ. ու ասիկայ Հա-
կաքրիստոսին հոգին է, որուն համար լսեցիք
թէ պիտի գայ, ու հիմակուընկ ալ
աշխարհիս մէջ է: Դուք Աս- 4
տուծմէ՛ կ'էք հոգեակներ, ու անոնց
յաղթեցիք, քանզի մեծ է անիկայ
որ ձեր մէջն է, քան թէ անիկայ
որ աշխարհիս մէջ է: Անոնք 5
աշխարհինն են, անոր համար աշխար-
հի վրայով կը խօսին, ու աշխարհս
անոնց կ'լսէ անոնց: Ա՛նոր Աս- 6
տուծմէ ենք. ան որ զԱստուած կը
ճանչնայ, մեզի մտիկ կ'ընէ: ան որ
Աստուծմէ չէ, մեզի մտիկ չըներ:
ասով կը ճանչնանք ճշմարտու-
թեան Հոգին ու խաբեութեան
հոգին:

Սիրելիներ՛ միմեանք սիրենք, 7
քանզի սէրը Աստուծմէ է, ու
ամէն ոք որ կը սիրէ, Աստուծմէ
ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱս-
տուած: Ան որ չսիրեր, զԱստուած 8

չ'ճանչնար, քանզի Աստուած սէր է:
Ասով յայտնեցաւ Աստուծոյ սէրը մեզի հետ, որ
Աստուած զմիածին Որդին իր աշխարհս ղրկեց, որ
մենք անով կենդանանանք: Ասոր մէջ է սէրը, ոչ
թէ մենք Աստուծոյ սիրեցինք, հապա ան մեզ սի-
րեց, ու մեր մեղքերուն համար իր Որդին ղրկեց
իբր քաւութիւն:

Սիրելիներ՛ եթէ Աստուած այսպէս մեզ սիրեց,
մենք ալ պարտական ենք միմեանք սիրել:
Աստուած ոչ ոք երբեք տեսած է, եթէ մենք միմեանք
սիրենք, Աստուած մեր մէջ կը բնակի, ու անոր
սէրը մեր մէջ կատարեալ կ'ըլլայ:
Ասով կը ճանչնանք թէ մենք Աստուծմով կը բնակինք
ու ան մեր մէջ, որ մեզի իր Հոգիէն տուաւ:
Ու մենք տեսանք ու կը վկայենք թէ Հայրը Որդին
աշխարհի Փրկիչ ղրկեց:
Ով որ խոստովանի թէ Յիսուս է Որդին Աստուծոյ,
Աստուած անոր մէջ կը բնակի, ու ան Աստուծոյ մէջ:
Ու մենք գիտցանք ու հաւատացինք այն սէրը
զոր Աստուած մեզի ունի: Աստուած սէր է, ու ով
որ սիրոյ մէջ կը բնակի, Աստուծոյ մէջ կը բնակի,
ու Աստուած անոր մէջ:
Ասով սէրը մեզի հետ կատարեալ եղաւ, որ դատաս-
տանի օրը վստահութիւն ունենանք, քանզի ինչպէս
ինքն է, մենք ալ այսպէս ենք այս աշխարհիս մէջ:
Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը
վախը դուրս կը հանէ, քանզի վախ տանջանք ու-
նի, ու վախցողը սիրոյ մէջ կատարեալ չէ:
Մենք կը սիրենք, քանզի Աստուած նախ մեզ սի-
րեց:
Եթէ մէկը ըսէ թէ Աստուած կը սիրեմ, ու իր եղ-
բայրը կ'ատէ, սուտ է. ան որ իր տեսած եղբայրը
չի սիրեր, ինչպէ՞ս կրնայ Աստուած որ չտեսաւ
սիրել:
Ու մենք ասկէ պատուիրանը ունինք, որ Աստուած
սիրողը իր եղբայրն ալ սիրէ:
Ամէն ոք որ կը հաւատայ թէ Յիսուս է Քրիստոս,
Աստուծմէ՛ ծնած է, ու ամէն ոք որ կը սիրէ ծնո-
ղը, սիրէ անոր ծնած զաւակն ալ:
Ասով կը ճանչնանք թէ մենք Աստուծոյ զաւակնե-
րը կը սիրենք, երբ Աստուած կը սիրենք ու անոր
պատուիրանքները կը պահենք:
Ասիկայ է Աստուծոյ սէրը, որ անոր պատուիրան-
քները պահենք, ու անոր պատուիրանքները ծան-
րացուցիչ չեն:
Քանզի ամէն ոք որ Աստուծմէ՛ ծնած է, կը յաղ-
թէ աշխարհին, ու մեր հաւատքը այն յաղթու-
թիւնն է որ աշխարհը կը յաղթէ:
Ո՞վ է որ աշխարհը կը յաղթէ, եթէ ոչ ան որ կը
հաւատայ թէ Յիսուս է Որդին Աստուծոյ:
Ասիկայ է որ եկաւ ջրով ու արիւնով, Յիսուս Քրիս-
տոս, ոչ միայն ջրով, հապա ջրով ու արիւնով:
Ու Հոգին է որ կը վկայէ, քանզի Հոգին ճշմարտու-
թիւնն է:
Վկայողները երեք են, Հոգին, ջուրը ու արիւնը,
ու երեքն ալ միեւնոյն են:
Եթէ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ
վկայութիւնը աւելի՛ մեծ է, քանզի Աստուծոյ վկա-
յութիւնն է որ իր Որդւոյն համար տուաւ:
Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ, վկայու-
թիւնը իր մէջ ունի. ան որ Աստուծոյ չհաւատաց,
զայն սուտ ըրած է, քանզի չհաւատաց այն վկայու-
թեան որ Աստուած իր Որդւոյն համար տուաւ:
Ու վկայութիւնը այս է, որ Աստուած մեզի յաւիտե-
նական կեանք տուաւ, ու այս կեանքը իր Որդւոյն
մէջ է:
Ան որ Որդին ունի, կեանքը ունի. ան որ Աստուծոյ
Որդին չունի, կեանքը չունի:
Այս բաները ձեզի գրեցի, որ դուք որ Աստուծոյ Որ-
դւոյն անունին կը հաւատաք, գիտնաք թէ յաւիտե-
նական կեանք ունիք, ու որ Աստուծոյ Որդւոյն անու-
նին հաւատաք:
Ու մենք այս վստահութիւնը ունինք անոր առջեւ,
որ եթէ ինչ որ խնդրենք, իր կամքին համեմատ,
մեզի կը լսէ:
Ու եթէ գիտնանք որ ինչ որ խնդրենք, կը լսէ մեզի,
գիտենք որ անոր ինչ որ խնդրեցինք, կը ստանանք:
Եթէ մէկը տեսնէ իր եղբայրը մեղք մը գործելիս,
որ մահու չէ, կրնայ խնդրել, ու Աստուած կեանք
կու տայ անոր, անոնց որ մեղք չեն գործեր մահու:
Մեղք կայ որ մահու է, ոչ թէ անոր համար որ
կ'ըսեմ որ խնդրէ:
Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, ու մեղք կայ որ մա-
հու չէ:
Գիտենք որ Աստուծմէ՛ ծնած ամէն ոք մեղք չի գոր-
ծեր, հապա Աստուծմէ՛ ծնածը կը պահէ զինքը, ու
չար մարդը չի դպչիր անոր:
Գիտենք որ Աստուծմէ՛ ենք, ու ամբողջ աշխարհը
չար մարդուն մէջ կը պառկի:
Գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, ու մեզի հասկ-
ցուց որ ճշմարիտը ճանչնանք, ու ճշմարիտին մէջ
ենք, անոր Որդին Յիսուս Քրիստոսի մէջ: Ան է ճշ-
մարիտ Աստուածը ու յաւիտենական կեանքը:
Զանազանուեցէք, զաւակներ՛, կուռքերէն:

ՅՈՎՀ. Ե

Ամէն հվ որ կը հաւատայ թէ 1
Յիսուս Քրիստոս է, Աստուծմէ ծնած է, և ամէն հվ որ
ծնողը կը սիրէ, անկէ ծնածն ալ
կը սիրէ։ Այով կը ճանչնանք թէ 2
Աստուծոյ որդիները կը սիրենք,
երբոր Աստուած սիրենք ու անոր
պատուիրանները պահենք։ Ար- 3
դարեւ որ սիրկոյ է Աստուծոյ սէրը,
որ անոր պատուիրանքները պա-
հենք. և անոր պատուիրանքները
ծանր բան չեն։ Ամէն զի ան ա- 4
մէնը որ Աստուծմէ ծնած է, աշ-
խարհին կը յաղթէ. և ասիկոյ է
յաղթութիւնը որ աշխարհին կը
յաղթէ, այսինքն մեր հաւատքը։
Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ, 5
եթէ ոչ անիկոյ որ կը հաւատայ
թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է։

Ասիկոյ է որ եկաւ ջուրով և 6
արիւնով, այսինքն Յիսուս Քրիս-
տոս. չէ՛ թէ միայն ջուրով, հա-
պա ջուրով ու արիւնով. և Հո-
գին է որ կը վկայէ, ինչու որ Հո-
գին ճշմարտութիւն է։ Ամէն 7
զի երեք են որ [երկինքի մէջ կը
վկայեն, Հայրը՝ Բանը ու Սուրբ
Հոգին, և ասոնք երեքը մէկ են։ Ու 8
երեք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն,
Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը, և երե-
քը միաբան են։ Թէ որ մարդոյ 9
վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստու-
ծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է.
ինչու որ ասիկոյ է Աստուծոյ վ-
կայութիւնը, որ իր Որդւոյն հա-
մար վկայեց։ Ան որ Աստուծոյ 10
Որդւոյն կը հաւատայ, վկայութիւ-
նը իր մէջը ունի. ան որ Աստուծոյ
չհաւատար, ստախօս կ'ընէ անի-
կոյ. ինչու որ չհաւատար ան վ-
կայութեանը՝ որ Աստուած իր Որ- 11
դւոյն համար վկայեց։ Ու վ-
կայութիւնը ասա է, որ Աստուած
մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ,
ու ասա կեանքը անոր Որդւոյն մէջն
է։ Ան որ Որդին ընդունած է, 12
կեանք ունի, և ան որ Աստուծոյ
Որդին ընդունած չէ, կեանք չու-
նի։

չունինք. ինչու որ Աստուած սէր
է։ Ան բանին մէջ Աստուծոյ սէրը
մեր վրայ յայտնի եղաւ, որ Աս-
տուած իր միածին Որդին աշխարհ
խրկեց, որ անոր միջոցով ապրինք։
Ան բանին մէջ է սէրը, որ չէ
թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հա-
պա որ անիկոյ մեզ սիրեց, ու իր
Որդին խրկեց մեր մեղքերուն քա-
ւութիւնը ըլլալու։ Սիրելիներ՝ թէ
որ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց,
ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք
միմեանց սիրել։ Աչկը երբեք
զԱստուած տեսած չէ. թէ որ մի-
մեանց կը սիրենք, Աստուած մեր
մէջը կը բնակի, ու անոր սէրը մեր
մէջը կատարեալ է։ Այով գի-
տենք թէ մենք անոր մէջը կը բնա-
կինք՝ ու անիկոյ մեր մէջը, որ Իր
Հոգիէն մեզի տուաւ։ Ու մենք
տեսանք ու կը վկայենք որ Հայրը
Իր Որդին խրկեց աշխարհի Փրկիչը
ըլլալու։ Ո՛վ որ կը խոստովանի
թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է,
Աստուած անոր մէջը կը բնակի,
ան ալ Աստուծոյ մէջը։ Ու մենք
ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը
որ Աստուած մեր վրայ ունի. Աս-
տուած սէր է. և ան որ սիրոյ մէջ
կը բնակի, Աստուծոյ մէջ կը բնա-
կի, ու Աստուած անոր մէջը։
Այով սէրը մեր վրայ կատարեալ
կ'ըլլայ, որ համարձակութիւն ու-
նենանք դատաստանին օրը. վասն
զի ինչպես է ինքը, անանկ ալ մենք
ենք ան աշխարհիս մէջ։ Սիրոյ
մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ
սէրը վախը դուրս կը հանէ. ինչու
որ վախը տանջանքի հետեւակայ է
ուստի ան որ կը վախնայ, սիրոյ
մէջ կատարեալ չէ։ Մենք զա-
նիկայ կը սիրենք, ինչու որ առաջ
անիկայ մեզ սիրեց։ Թէ որ մէկը
ըսէ թէ Ես Աստուած կը սիրեմ,
ու իր եղբայրը ատէ, անկայ սուտ
խօս է. քանզի ան որ իր եղբայրը
չսիրէ՝ որ կը տեսնէ, զԱստուած՝
որ չտեսաւ, քնաձի կրնայ սիրել։
Ու անկէ ասոր պատուէրը ունինք,
թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ, իր
եղբայրն ալ սիրէ։

13 Ես բաները գրեցի ձեզի՝ որ գիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն անունը կը հաւատաք ։ 14 Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ աս է, որ ինչ բան որ խնդրենք ըլլանք իր կամքին համեմատ կը լսէ մեզի ։ 15 Եւ թէ որ գիտնանք թէ մեզի կը լսէ, ինչ որ խնդրելու ըլլանք, — գիտնանք թէ կ՚առնենք խնդրածնիս, որ կը խնդրենք իրմէն ։

16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործեց՝ չէ թէ մահացու, թող խնդրէ ու Աստուած անոր կեանք պիտի տայ ան մահացու չեղած մեղքը գործողին. մեղք կայ որ մահացու է, չեմ ըսեր որ անոր համար խնդրէ ։ 17 Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, և մեղք կայ որ մահացու չէ ։

18 Գիտենք որ ան ամենը որ Աստուծմէ ծնած է, մեղք չգործեր. հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է, իր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն չդպչիր ։ 19 Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք, ու բոլորը աշխարհք չարին մէջն է ։ 20 Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, ու միտք մը տուաւ, որ ճշմարիտը ճանչնանք. և ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի մէջ. ասիկայ է ճշմարիտ Աստուած ու յաւիտենական կեանք ։ 21 Որդեակներ՝ ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒԸՔԵԼՈՅՆ

1 Երէցէն ընտրեալ Տիկնոջը ու անոր որդիներուն, որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և չէ թէ միայնակ ես, հապա ամենքն ալ՝ որ ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,) 2 Ան ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր հետը պիտի ըլլայ. 3 Շնորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն Հօրմէն Աստուծմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն՝ Հօրը Որդիէն ձեր հետը ըլլայ ճշմարտութիւնով ու սիրով ։

4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ գտայ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն՝ ան պատուիրանքին համեմատ, որ Հօրմէն առինք ։ 5 Եւ հիմա քեզի կ՚աղաչեմ՝ օվ Տիկին, ոչ իբր թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ սկիզբէն ունէինք, որ միմիանց սիրենք ։ 6 Եւ սէրը աս է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք. — պատուիրանքը աս է՝ որ ինչպէս սկիզբէն 'ի վեր լսեցիք, անոր համեմատ քալէք ։ 7 Ինչու որ շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չեն խոստովանիր. անանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու Հակաքրիստոս է ։ 8 Զգուշացէք ձեր անձերուն, որ աշխատանքնիս չկորսընցնենք, հապա որ լման վարձք առնենք ։ 9 Ամէն ոք որ յառաջանք կը գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չկենար, անիկայ Աստուած չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ, անիկայ Հայրն ալ ունի՝ Որդին ալ ։ 10 Թէ որ մէկը ձեզի գայ ու աս վարդապետութիւնը չբերէ, անիկայ տուներնիդ մի՛ ընդունիք, և անոր Խաղաղութիւն մի՛ ըսէք ։ 11 Վասնզի ով որ անոր Խաղաղութիւն կ՚ըսէ, անոր չար գործքերուն հաղորդ կ՚ըլլայ ։

12 Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ու մելանով գրել. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ ։ 13 Խաղաղութիւն քեզի քու ընտրեալ քրոջդ որդիքը ։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

1 Երէցէն Կայիոս սիրելիին, որն որ
ես կը սիրեմ ճշմարտութեամբ։
2 Սիրելի՛ աղօթք կ'ընեմ որ ամէն
կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ
ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ
3 յաջողութեան մէջ է։ Ինչու որ
շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը
եղբայրներ եկան, ու քու ճշմար-
տութեանդ վրայով վկայեցին,
ինչպէս որ դուն ճշմարտութեամբ
4 կը քալես։ Ասկէ մեծ ուրախու-
թիւն մը չունիմ, որ կը լսեմ թէ
իմ որդիներս ճշմարտութեան մէջ
5 կը քալեն։ Սիրելի՛ դուն հաւա-
տարմաբար կ'ընես, ինչ որ կ'ընես
եղբայրներուն և օտարներուն.
6 Որոնք եկեղեցիին առջեւը վկայեցին
քու սիրոյդ վրայով. որ եթէ ա-
տուածահաճոյ կերպով զանոնք
ճամբայ դնես, աղէկ պիտի ընես։
7 Ինչու որ Յովհաննայ անունը համար
ելան, ու հեթանոսներէն բան մը չեն
8 առներ։ Ուստի մենք պարտաւոր
ենք անանկները ընդունել, որ
ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք։
9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտ-
բեփէս՝ որ մէջերնին առաջին ըլլալ
կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ Ասոր 10
համար թէ որ գամ, անոր ըրած
գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի
դէմ չաղակրատելով չարախօսու-
թիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չե-
ղած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները,
ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունիլ
կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
հանէ։ Սիրելի՛ չարին նմանողմ 11
մի՛ ըլլար, հապա բարիին. ան որ
բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է.
բայց ան որ չարիք կը գործէ,
անիկայ զԱստուած տեսած չէ։
Դեմետրիոսին համար ամէնն ալ կը 12
վկայեն, բուն իսկ ճշմարտութիւնն
ալ. մենք ալ կը վկայենք, և դուք
գիտէք որ մեր վկայութիւնը ճշմա-
րիտ է։
Շատ բան ունէի գրելու, բայց 13
չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով
քեզի գրել։ Սակայն յոյս ու- 14
նիմ մօտերս քեզ տեսնելու, ու
բերան առ բերան պիտի խօսինք։
Խաղաղութիւն քեզի. բարեկամ- 15
ները քեզի բարեւ կ'ընեն. բարե՛
ըսէ դէր բարեկամներուն՝ ամէն մէ-
կուն անունովը։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

1 Յուդա Յիսուս Քրիստոսի ծա-
ռայ ու Յակոբոսին եղբայրը, ա-
ձեզի՛ որ Հայր Աստուծմէն սրբը-
ւած եք, և Յիսուս Քրիստոսէն
2 պահուած ու կանչուած. Ողորմա-
թիւն ու խաղաղութիւն և սէր
ձեր վրայ շատնայ։
3 Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս
առնելով ձեզի գրելու հասարակաց
փրկութեանը համար, ինծի ան-
հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու յոր-
դորել, որ մրցիք ան հաւատքին
համար որ անգամ մը սուրբերուն
աւանդուեցաւ. Վասնզի մէկ քանի 4
մարդիկ գաղտուկ մտան, անոնք որ
առաջուց ալ դատապարտութեանը
համար որոշուած էին, ամբարիշտ-
ներ, որ մեր Աստուծոյ շնորհքը
անառակութեան դարձուցին, և մի
միայն Իշխանը ու մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսը ուրացան։ Բայց կ'ու- 5
զեմ միտքերնիդ բերել, թէև ա-

դէն գիտէք ասիկայ , թէ Տէրը որ ազատեց զժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն , ետքը չհաւատացողները կորսընցուց : 6 Նաև հրեշտակները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չպահեցին , հապա իրենց բնակութիւնը ձգեցին , մշտնջենաւոր կապերով խաւարի մէջ պահեց մեծ օրուան 7 դատաստանին : Ինչպէս Սոդոմ ու Գոմոր և անոնց բոլորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց նման պոռնկեցան ընկերներուն մարմինին ետևէն երթալով , առջևնիս օրինակ կեցեր են՝ յաւիտենական կրակին դատապարտութիւնը ընդունելով : 8 Նմանապէս ասոնք ալ մարմինը կը պղծեն , տէրութիւնը կ՚անարգեն , փառաւորներուն դէմ կը հայհոյեն : 9 Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը երբոր Սատանային դէմ դնելով՝ Մովսէսին մարմինին համար կը վիճէր , չհամարձակեցաւ հայհոյութեան դատապարտութիւն բերել անոր վրայ , հապա ըսաւ , Տէրը 10 յանդիմանէ քեզ : Իսկ ասոնք՝ ան բաներուն որ չեն հասկընար , հայհոյութիւն կ՚ընեն . և ան բաները որ բնականաբար անբան անասուններու պէս գիտեն , անոնց 11 մէջ կ՚ապականին : Վա՛յ անոնց՝ որ Կայենին ճամբովը գացին , ու Բաղաամին մոլորութեանը վարձքի եռեւ գացին , և Կորխին հակառակութեանը 12 պէս կորսուեցան : Ասոնք ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են , ու ձեզի հետ կերուխումի նըստած առանց վախի անձերնիդ կը կերակրեն . անջուր ամպեր հովերէն քշուած . պտուղներին կորսընցուցած ծառեր , բերք չունեցող , երկու անգամ մեռած , արմատէն խլուած . 13 Ծովու կատղածալիքներ , որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրցընեն . մոլորական աստղեր , որոնց համար խաւարին մէգը պահուած է յաւիտեան :

14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Նո-

նովք ալ՝ որ եօթներորդ էր Ադամէն , ու ըսաւ , Ահա Տէրը իր բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ , 15 Մինուն դատաստան ընելու , ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց ըրած ամբարշտութեանը բոլոր գործքերուն համար , և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ խօսեցան : 16 Ասոնք տրտնջողներ ու քրթմնջողներ են , որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ՚երթան ; և իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը զրուցեն , և շահի համար երեսպաշտութիւն կ՚ընեն : 17 Բայց դուք՝ սիրելիներ՝ միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջուց զրուցուեցաւ . 18 Որ ձեզի կ՚ըսէին թէ Վերջի ժամանակը ծաղր ընողներ պիտի ըլլան , որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան :

19 Ասոնք ինքզինքնին զատող , չընչաւորներ են , որ Հոգին չունին : 20 Բայց դուք սիրելիներ՝ անձերնիդ չինելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ , և Սուրբ Հոգիով աղօթք ընելով , 21 Ձեզերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յաւիտենական կենաց համար : 22 Ու խորհուրդ ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք . 23 ոմանք վախով ազատեցէք՝ կրակէն յափշտակելով զանոնք , ատելով մարմինէն աղտոտուած հանդերձն ալ :

24 Ու անոր՝ որ կարող է ձեզ անբիծ պահել , և իր փառքին առջևը անարատ կայնեցընել ցնծութիւնով , 25 Միակ փրկիչն մի միայն Աստուծոյ [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը] փառք ու մեծութիւն , զօրութիւն ու իշխանութիւն [բոլոր դարերէն առաջ ,] և հիմա ու բոլոր դարերու մէջ : Ամէն :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՒՅՐԵԼՈՑՆ

ՆԻ ԸՍՏՈՒԵՆՕՐԵՒԸՆ ԵԻԵՏԵՐԵՆՁԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւ-
նը, որ Աստուած անոր տուաւ
իր ծառաներուն ցուցընելու ի՛նչ որ
չուտով պէտք է ըլլալ. և իր հրե-
տակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յով-
2 հաննէս ծառային իմացուց, Որ
Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ը-
րաւ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկա-
3 յութիւնը, ինչ որ տեսաւ: Ա-
րանի՛ անոր որ կը կարդայ, ու ա-
նոնց որ կը լսեն սա մարգարէու-
թեանս խօսքերը, և կը պահեն ի՛նչ
որ անոր մէջը գրուած է. ինչու որ
ժամանակը մօտ է:

4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցինե-
րուն որ Ասիոյ մէջ են. շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ որ է
և որ էր և որ պիտի գայ, ու եօ-
թը հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին
5 առջևն են, Ու Յիսուս Քրիստոս
հաւատարիմ վկային, որ մեռելնե-
րուն անդրանիկն է ու երկրի թա-
գաւորներուն իշխանը. անոր որ
մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը
6 մեր մեղքերէն լուացց, Ու մեզ
թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ
Աստուծոյ ու իր Հօրը, անոր փառք
և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտե-
նից: Ամէն:

7 Ահա ամպերով կու գայ. ու ա-
մէն աչք պիտի տեսնէ զանիկայ, և
անոնք որ զանիկայ խոցեցին. և ա-
նոր վրայ կոծ պիտի ընեն երկրիս
8 բոլոր ազգերը: Այո՛, Ամէն: Ես
եմ Ալֆա և Օմեղա՝ կ'ըսէ Տէր
[Աստուած], որ է և որ էր և որ
պիտի գայ՝ Ամենակալը:

9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և
Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը
ու արքայութեանը և համբերու-
թեանը մէջ ընկերակիցը, պատ-
միս ըսուած կղզին էի, Աստուծոյ
խօսքին համար ու Յիսուս Քրիս-
տոսի վկայութեանը համար: Ու
10 կիրակի օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ,
ու ետևէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի
11 ձայնի պէս, որ կ'ըսէր, Ինչ որ
կը տեսնես գիրքի մը մէջ գրէ, ու
խրկէ եօթը եկեղեցիներուն, որ
Եփեսոսի, ու Զմիւռնիայի, և
Պերգամոնի, ու Թիւատիրի, և
Սարդիկէի, ու Փիլադելփիայի, և
Լաւոդիկիայի մէջ են: Ու դար-
12 ձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը
խօսէր. ու երբոր դարձայ՝ եօթը
ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ. Ու
13 եօթը աշտանակներուն մէջ մէկը
Որդւոյ մարդոյ նման՝ պճղնաւոր
պատմուճան մը հագած, ու կուրծ-
քին վրայ ոսկի գօտի մը կապած.
14 Ու իր գլուխը ու մազերը՝ բուրդի
պէս ճերմակ ու ձիւնի պէս, ու իր
15 աչքերը՝ կրակի բոցի պէս. Ու իր
ոտքերը ոսկեպղինձի նման՝ որպէս
թէ ջոցի մէջ կրակ դարձած, ու
իր ձայնը շատ ջուրերու ձայնի պէս.
16 Ու իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ
ունէր, ու իր բերնէն սրած երկբե-
րան սուր մը կ'ելլէր, և իր երեսը
արևու պէս էր՝ որ իր զօրութեամբը
կը փայլի: Ու երբոր տեսայ անի-
17 կայ, իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս.
ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու
ըսաւ ինծի, Մի վախնար. ես եմ
18 Առաջինը ու Վերջինը. Ու ես
կենդանի եմ, ու ես ան եմ որ մե-
ռայ, և ահա կենդանի եմ յաւի-
տեանս յաւիտենից. և ես ունիմ
մահուան ու դժոխքին բանալիները:
19 [Ուստի] գրէ ինչ որ կը տեսնես,
ան որ կայ ու ան որ եղբը պիտի
20 ըլլայ. Եօթը աստղերուն խորհուր-
դը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար,
և եօթը ոսկեղէն աշտանակները.
ան եօթը աստղերը եօթը եկեղե-
ցիներուն հրեշտակներն են. և եօ-

քը աշտանակներէն հօքը ակնկէսկ-
նէքն են :

ԳԼ. Ե

1 Լաֆնատի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրէշտակին գրէ ՝ Այսպէս կ'ը-
սէ ամէնէսյ որ իր աջ ձեռքին մէջ
հօքը աստղերը ունի , ու հօքը
ոսկեղէն աշտանակներուն մէջէն կը
2 պտըտի . Գիտեմ քու գործքերդ
և քու աշխատութիւնդ ու քու
համբերութիւնդ , և որ չարերուն
չես կրնար տանիլ , ու փորձեցիր
անոնք որ կ'ըսեն թէ իրենք առա-
քեալ են ու չեն , և գտար թէ
3 ստախօս են . Ու համբերութիւն
ունենալով՝ Ինէ-ինէն կրեցիր իմ
անուանս համար ու չհուսկցար :
4 Սայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ
5 քու առջի սէրդ ձգեցիր : Ուրեմն
բերը հիմա ուրկից որ իննար , ու ա-
պաշխարէ և դո՛ առջի գործքերդ
բրէ . եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ
քեզի , ու քու աշտանակդ իր տե-
ղէն պիտի շարժեմ՝ թէ որ չապաշ-
6 խարես : Սայց ասիկայ ունիս , որ
Նիկողայոսականց գործքերը կ'ատես ,
7 որոնք ես ալ կ'ատեմ : Ան որ ա-
կանջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին
ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ան որ
կը յաղթէ՝ անոր ուտել պիտի տամ
կենաց ծառէն , որ Աստուծոյ դրախ-
տին մէջն է :

8 Եւ Սմիւռնիայի մէջ եղած եկե-
ղեցւոյն հրէշտակին գրէ ՝ Այսպէս
կ'ըսէ Առաջինը ու Վերջինը , որ
9 մեռաւ ու կենդանացաւ . Գիտեմ
քու գործքերդ ու նեղութիւնդ և
աղքատութիւնդ , (բայց հարուստ
ես ,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ որ
կ'ըսեն թէ իրենք Հրեայ են ու
չեն , հապա Սատանայի ժողով-
10 մը : Ինծի մի վախնար ան բա-
ներէն որ պիտի կրես . ահա Սատ-
անան ձեզմէ մէկ քանիները բան-
ար պիտի ձգէ որ փորձուիք , և
տասը օր նեղութիւն պիտի ունե-
նաք . մինչև ի մահ հաւատարիմ
եղիր , ու քեզի կենաց պսակը պի-
11 տի տամ : Ան որ ականջ ունի՝
թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ
եկեղեցիներուն . Ան որ կը յաղթէ՝
երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի :

12 Եւ Պերգամոնի մէջ եղած եկե-
ղեցւոյն հրէշտակին գրէ ՝ Այսպէս
կ'ըսէ անիկայ որ սրած երկրերան
սուրը ունի . Գիտեմ քու գործ-
13 քերդ , և թէ ուր կը բնակիս՝ այ-
սինքն Սատանային աթոռին եղած
տեղը , ու իմ անունս կը պահես ,
և իմ հաւատքս չուրացար ան օ-
րերը անգամ՝ որ Անթիպաս իմ
հաւատարիմ վկաս սպաննուեցաւ
ձեր մէջը , ուր որ Սատանան կը
բնակի : Սայց քեզի դէմ քիչ մը 14
բան ունիմ , որ հոն Բաղաամին
վարդապետութիւնը բռնողներ ու-
նիս որ Բաղակին սորվեցուց Իսրա-
յէլի որդւոց առջևը գայթակղու-
թիւն դնել , որ անոնք կռոց զո-
հուածներ ուտեն ու պոռնկութիւն
ընեն : Այսպէս ալ դուն Նիկողա- 15
յոսեանց վարդապետութիւնը բռնո-
ղներ ունիս , որն որ ես կ'ատեմ :
[Աւստի] ապաշխարէ . եթէ ոչ՝ շու- 16
տով կու գամ քեզի , ու իմ բերա-
նիս սրովը պիտի պատերազմիմ ա-
նոնց հետ : Ան որ ականջ ունի՝ 17
թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ
եկեղեցիներուն . Ամէն որ կը յաղ-
թէ՝ պահուած մանանայէն ուտել
պիտի տամ անոր , ու ճերմակ խիճ
մը պիտի տամ անոր , և ան խիճին
վրայ նոր անուն մը գրուած , որն որ
մէկը չգիտեր , բայց միայն ան՝ որ
կ'ընդունի :

Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկե- 18
ղեցւոյն հրէշտակին գրէ ՝ Այսպէս
կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին , որ կրակի
բոցի պէս աչքեր ունի , ու իր ոտ-
քերը ոսկեպղինձի նման են . Գի- 19
տեմ քու գործքերդ և սէրդ ու
ծառայութիւնդ , և քու հաւատքդ
ու համբերութիւնդ , և թէ քու
վերջին գործքերդ առաջիններէն շատ
են : Սայց քեզի դէմ բան մը ու- 20
նիմ , որ թող կու տաս Կնեզաբէլ
կինը , որ ինքզինքը մարգարէուհի
կ'անուանէ , ու իմ ծառաներս մո-
լորեցնելով՝ կը սորվեցնէ պոռնկու-
թիւն ընել և կռոց զոհուածներ
ուտել : Ու ես անոր ժամանակ 21

տուի ինձ պատճառքեանդը վրայ ա-
պաշխարեցու , ու չտապաշխարից :
22 Ընդ ես քանդիկայ անիրաւութիւնդը պիտի
ջնջեմ , ու ամպոր հետ ընդհարութիւն
ընդունելդը՝ ամպ նեղութեան մէջ ,
քեզ որ իրենց գործքերուն վրայ չտա-
23 պաշխարին : Ու ամպոր զաւակներդը մահով պիտի սպաննեմ . ու
բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան
թէ ես ան եմ՝ որ երիկամունդները
ու սիրտերը կը քննեմ . և ամէն
մէկիդուդ ձեր գործքերուն համե-
24 մատ պիտի հատուցանեմ : Բայց
ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ որ Թիւ-
ատիրի մէջ էք , ու ամպ վարդա-
պետութիւնը չունիք , որ չեմանաք
ցաթ Սատանային խորունկ բաներըդ՝
(ինչպէս որ կ'ըսեն .) Ձեր վրայ
ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր .
25 ✝ապա ան որ ունիք՝ պահեցէք
26 մինչև որ ես գամ : Ու ան որ կը
յաղթէ ու իմ գործքերս մինչև
վերջը կը պահէ , անոր իշխանու-
թիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ ,
27 (Ու պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ
գաւազանով . անոնք բրուտի ա-
մաններու պէս պիտի փշրուին .)
28 ինծմոր որ ես ալ իմ ✝օրէս առի .
ու անոր պիտի տամ առաւօտեան
29 աստղը : Ան որ ականջ ունի՝ թող
լսէ թէ ✝ոգին ինչ կ'ըսէ եկեղե-
ցիներուն :

Գ Լ . Գ

1 Ու Սարդիկէի մէջ եղած եկեղե-
ցւոյն հրեշտակին գրէ՝ Այսպէս
կ'ըսէ անիկայ որ ունի Աստուծոյ
եօթը ✝ոգիները ու եօթը աստ-
ղերը . Գիտեմ քու գործքերդ՝
որ դուն անուն ունիս թէ կենդա-
2 նի ես , ու մեռած ես : Արթնցուն
կեցիր և հաստատէ միւսյած բա-
նները որ մեռնելու վրայ են , ինչու
որ քու գործքերդ Աստուծոյ առ-
3 ջևը կատարեալ չգտայ : ✝Ինձմ
մի արդ բնր թէ ինչպէս ընդունե-
ցիր ու լսեցիր , ու պահէ , և ա-
պաշխարէ . բայց թէ որ արթնցու-
նալու չըլլաս , գողի պէս քու վրադ
պիտի գամ՝ , ու բնաւ պիտի չգիտ-
նաս թէ ո՛ր ժամուն քու վրադ
պիտի գամ : Սակայն քանի մը 4
անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ ,
որոնք իրենց հանդերձները չեղ-
ուոտկցին , և ձերմակներով պիտի
պտրտին ինծի հետ , քանզի ար-
ժանի են : Ան որ կը յաղթէ 5
ձերմակներ պիտի հագնի , ու ես
անոր անունը կենաց գիրքէն պիտի
չսրեմ , և անոր անունը պիտի
դաւանիմ իմ ✝օրս առջևը՝ ու անոր
հրեշտակներուն առջևը : Ան որ 6
ականջ ունի՝ թող լսէ թէ ✝ոգին
ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :

Ու Փիլադելփիայի մէջ եղած 7
եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ , Այս-
պէս կ'ըսէ ան Սուրբը՝ ան Ճշմա-
րիտը որ Դաւիթի բանալին ունի ,
կը բանայ՝ ու մէկը չկայ որ գոցէ ,
և կը գոցէ ու մէկը չկայ որ բանայ .
Գիտեմ քու գործքերդ . ահա քու 8
առջիդ բացուած դուռ մը դրի , որ
մէկը չկրնար գոցել . ինչու որ
դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս ,
և իմ խօսքս պահեցիր ու իմ ա-
նունս չուրացար : Ահա ես քեզի 9
կու տամ Սատանային ժողովքէն
եղողները՝ որոնք կ'ըսեն թէ իրենք
✝Հրեայ են , ու չեն , հապա սուտ
կ'ըսեն . ահա պիտի ստիպեմ զա-
նոնք որ գան ու երկրպագութիւն
ընեն քու ոտքերուդ առջևը , և
ճանչնան թէ ես քեզ սիրեցի :
Որովհետև իմ համբերութեանս 10
խօսքը պահեցիր , ես ալ քեզ պի-
տի պահեմ փորձութեան ժամա-
նակը , որ պատրաստ է գալու բո-
լոր աշխարհի վրայ՝ երկրիս երեսը
բնակողները փորձելու համար :
Ահա ես շուտով կու գամ . ունե- 11
ցածդ ամ՛՛ր բռնէ , որ մէկը չառ-
նէ քու պսակդ : Ան որ կը յաղ- 12
թէ՝ անիկայ իմ Աստուծոյս տաճա-
րին մէջ սիւն մը պիտի ընեմ , ու
ալ դուրս պիտի չելլէ . և անոր
վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի
գրեմ , ու իմ Աստուծոյս քաղաքին
անունը , այսինքն նոր Երուսաղէ-
մին , որ երկինքէն իմ Աստուծմէս
կ'իջնէ , և իմ նոր անունս . Ան որ 13
ականջ ունի՝ թող լսէ թէ ✝ոգին
ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :

14 Եւ Լաւոդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ՝ Այսպէս կ՚ըսէ Ամէնը՝ հաւատարիմ ու ճշմարիտ վկան, Աստուծոյ արարած
15 ծոց Սկիզբը. Գիտեմ քու գործքերդ որ ո՛չ պաղ ես ու ո՛չ տաք. երանի՛ թէ պաղ ըլլայիր
16 կամ տաք: Ուստի դուն որ գաղջ ես, ու ո՛չ տաք՝ ո՛չ ալ պաղ, քեզ բերնէս դուրս փսխելու վրայ եմ. Վասնզի կ՚ըսես, Ես
17 հարուստ եմ ու մեծցայ և բանի մը կարօտ չեմ. ու չես գիտեր որ դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ: Ես քեզի խորհուրդ կու տամ. ինծմէ կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու առ որ հարստանաս, ու ճերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս, որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ. և աչքերդ դեղ դիր որ տեսնես:
19 Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ. ուստի նախանձաւո՛ր եղիր ու ապաշխարէ:
20 Ահա ես դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ. թէ որ մէկը իմ ձայնս լսէ ու դուռը բանայ, անոր քովը պիտի մտնեմ և անոր հետը ընթրիք պիտի ընեմ, ան ալ իմ հետս:
21 Ան որ կը յաղթէ, իմ հետս իմ աթոռս նստել պիտի տամ անոր, ինծոր որ ես ալ յաղթեցի ու իմ Հօրս հետ անոր աթոռը նստայ:
22 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ի՛նչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն:

Գ Լ. Գ

1 Այս բաներէն ետքը տեսայ, և ահա երկնից մէջ բացուած դուռ մը կար, և առջի ձայնը որ լսեցի, փողի նման էր, որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ՚ըսէր, Ե՛կո ելլիր՝ ու ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի
2 ցուցընեմ: Եւ շուտ մը Հոգին իմ վրաս եկաւ. և ահա աթոռ մը
3 դրուած էր երկնից մէջ. Ու աթոռին վրայ մէկը նստեր էր. և նստողը յասպիս ու սարդիոն քարու երեւութին նման էր: Եւ աթոռին բոլորտիքը ծիածան՝ զմրուխտի երեւութի նման. ու աթոռին բոլորտիքը քսանուչորս աթոռներ, և ան աթոռներուն վրայ քսանուչորս երէցներ նստեր էին ճերմակ հանդերձներ հագած, ու գլուխնին ոսկի պսակներ ունէին:
5 Եւ աթոռէն փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ կ՚ելլէին, ու աթոռին առջին եօթը հատ բորբոքած կրակի ջամբարներ կային, որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են:
6 Եւ աթոռին առջևը իբրև ապակի ղէն ծով մը՝ ակնվանիի նման, և աթոռին մէջը ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ, որ աչքերով լեցուն էին առջևէն ու ետևէն:
7 Եւ առջի կենդանին առիւծի նման էր, ու երկրորդ կենդանին՝ զուարակի նման, և երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր, ու չորրորդ կենդանին՝ թռչող արծիւի նման:
8 Եւ չորս կենդանիներուն ամէն մէկը շուրջանակի վեց վեց թեւ ունէր, ու ներսէն աչքերով լեցուն էին. ու չէին հանգչեր ո՛չ ցորեկը ո՛չ ալ գիշերը՝ ըսելով, Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամենակալ, որ էր և որ է և որ պիտի գայ:
9 Ու երբոր ան կենդանիները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վրայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս
10 յաւիտենից, Քսանուչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջևը կ՚իյնային ու երկրպագութիւն կ՚ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կեն-դանի եղողին, և իրենց պսակները աթոռին առջևը կը ձգէին՝ ըսելով,
11 Արժանի ես՝ Տէր՝ փառք ու պատիւ և զօրութիւն առնելու, ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր, ու քու կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան:

Գ Լ. Ե

1 Եւ աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը մէկ գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած, և եօթը կնիքով կնքուած:
2 Ու մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր. Ո՞վ արժանի է բանալու գիրքը և

3 ատոր կնիքները քակելու : Եւ
ուշ երկնից մէջ՝ ուշ երկրի վրայ
ու ուշ երկրի տակը ֆոնոէյոս-
մէկը՝ որ կարող ըլլար ան գիրքը
բանալու ուշ ալ անոր նայելու :
4 Ես ալ սաստիկ կուլայի՝ որ մէկը
արժանի չգտնուեցաւ ան գիրքը
բանալու , ուշ ալ անոր նայելու :
5 Եւ երէցներէն մէկը ըսաւ ինծի ,
Մի՛ լար . ահա Յուդայի ցեղէն
եղող Առիւծը՝ Դաւիթի Ընտանը
յաղթեց ան գիրքը բանալու ու
անոր եօթը կնիքները քակելու :
6 Եւ տեսայ որ աթոռին ու չորս կեն-
դանիներուն մէջտեղը և երէցներուն
մէջտեղը կայնած Գառնուկ մը կար՝
որպէս թէ մորթուած , որ եօթը
եղջիւր ու եօթը աչք ուներ , որոնք
Աստուծոյ եօթը հոգիներն են՝ որ
7 բոլորը երկիրը կը խրկուին : Եւ
անիկայ եկաւ ու աթոռին վրայ
նստողին աջ ձեռքէն գիրքը առաւ :
8 Եւ երբոր գիրքը առաւ , չորս կեն-
դանիները ու քսանուչորս երէց-
ները Գառնուկին առջեւը ինկան ,
և ամէնքն ալ քնարներ ունէին , ու
ոսկիէ խնկամաններ խունկով լե-
ցուն , որ սուրբերուն աղօթքն է :
9 Եւ նոր երգ մը կ'երգէին՝ ըսելով ,
Արժանի ես դուն առ գիրքը առնե-
լու և անոր կնիքները բանալու .
Ինչու որ մորթուեցար , ու մեզ
Աստուծոյ քու արիւ-
նովդ ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժո-
10 ղովուրդէ ու ազգէ . Եւ մեզ մեր
Աստուծոյ թագաւորներ ու քահա-
նաներ ըրիր , ու երկրի վրայ պիտի
11 թագաւորենք : Եւ նայեցայ՝ ու
շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի ,
որոնք աթոռին ու կենդանիներուն
և երէցներուն բոլորտիքն էին . ու
անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց և
12 հազարք հազարաց . Որոնք մեծ
ձայնով կ'ըսէին , Արժանի մորթուած
Գառնուկը արժանի է զօրութիւն
ու հարստութիւն և իմաստութիւն
ու կարողութիւն և պատիւ ու
փառք ու օրհնութիւն առնելու :
13 Եւ բոլոր արարածները որ երկինքի
մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տա-
կը և ծովուն մէջ , ու ամէն ինչ որ
անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ'ըսէին ,
Աթոռին վրայ նստողին և Գառնուկին
օրհնութիւն ու պատիւ և
փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից : Եւ չորս կենդանի- 14
ները կ'ըսէին , Ամէն . ու երէցները
ինկան ու երկրպագութիւն ըրին :

ԳԼ. Ը.

Եւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը կը- 1
նիքներուն մէկը բացաւ , ու
չորս կենդանիներուն մէկէն որոտու-
մի պէս ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր ,
Եկուր ու տես : Եւ տեսայ՝ և ա- 2
հա ճերմակ ձի մը , ու անոր վրայ
հեծնողը աղեղ մը ունէր . և պսակ
մը տրուեցաւ անոր , և անիկայ
յաղթող էր ու յաղթելու ելաւ :
Եւ երբոր երկրորդ կնիքը բա- 3
ցաւ , երկրորդ կենդանիէն լսեցի
որ կ'ըսէր , Եկուր : Եւ ուրիշ 4
ձի մը ելաւ շառագոյն , ու անոր
վրայ հեծնողին իշխանութիւն տուե-
ցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը
առնէ , որ իրար սպաննեն . ու ա-
նոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ :
Եւ երբոր երրորդ կնիքը բացաւ , 5
երրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ը-
սէր , Եկուր ու տես . ու տեսայ՝
և ահա սև ձի մը , ու անոր վրայ
հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր :
Եւ չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն 6
մը լսեցի որ կ'ըսէր , Կապիճ մը
ցորենը մէկ դահեկանի , ու երեք
կապիճ գարին մէկ դահեկանի . և
ձէթին ու գինիին վնաս չընես :
Եւ երբոր չորրորդ կնիքը բա- 7
ցաւ , չորրորդ կենդանիէն ձայն մը
լսեցի որ կ'ըսէր , Եկուր ու տես :
Եւ տեսայ՝ և ահա գեղին ձի մը , ու 8
անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ
էր , և Ժոխքը անոր ետեւէն կ'եր-
թար . ու անոնց իշխանութիւն տը-
րուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ ,
որ սրով ու սովով և մահով ու
երկրի գազաններով սատկեցընեն :
Եւ երբոր հինգերորդ կնիքը բա- 9
ցաւ , սեղանին տակը տեսայ ան
մարդոց հոգիները , որ սպաննուած
էին Աստուծոյ խօսքին համար , ու
անոր վկայութեանը համար՝ որ ի-

10 բնիկ ունէին . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին ՝ Ով սուրբ ու ճշմարիտ Տէր՝ մինչեւ ե՞րբ չես դատեր ու մեր արիւնին վրէժը երկրի
11 բնակիչներէն պահանջեր : Եւ ձեռնհաս հանդերձներ տրուեցաւ անոնց , ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը ատեն ալ հանգչին , մինչեւ որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան , որոնք իրենց պէս պիտի սպաննուէին :
12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ , ու մեծ շարժ մը եղաւ , ու արեգը սեւցաւ մազեղէն քուրձի մը պէս , և լուսինը [բոլորովին] ա-
13 րիւնի պէս եղաւ . Ու երկինքէ աստղերը գետինը թափեցան , ինչպէս որ տաշիկ հովէն շարժուած թզենին իր տհաս պտուղները կը
14 թափէ . Եւ երկինքը գալարուող մոմի պէս կը քաշուէր . ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն
15 շարժեցան : Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հարուստները , հազարապետները և զօրաւորները , ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները այրերուն և լերանց ապառաժներուն մէջ պահուըտե-
16 ցան . Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ՚ըսէին , Վրանիս ինկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին բարկութենէն .
17 Վասն զի որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , ու ո՞վ կրնայ դիմանալ :

Գլ. Է

1 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , ու երկրի չորս հովերը բռներ էին , որ երկրի վրայ հով չփչէ , ու ո՛չ ծովու վրայ , ո՛չ
2 ալ մէկ ծառի մը վրայ : Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ արեւելքէն ելաւ , ու Կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր . և մեծ ձայնով մը աղաղակեց ան չորս հրեշտակներուն , որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասելու ,
3 Եւ ըսաւ , Երկրին վնաս մի՛ ընէք , ո՛չ ծովուն , ո՛չ ալ ծառերուն , մինչեւ որ մեր Աստուծոյն ծառաներուն ճակտները կնքենք :
4 Եւ կնքուածներուն համարը լսեցի՝ որ էր հարիւր քառասունչորս հազար՝ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած .
5 Յուդայի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Ռուբենի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Գադի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած ,
6 Ասերի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Նեփթաղիմի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Մանասէի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած ,
7 Շմաւոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Ղեւիի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Իսաքարի ցեղէն տասներկու հազար
8 կնքուած , Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Յովսեփի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած , Բենիամինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած :
9 Յետոյ եղբը տեսայ , և ահա մեծ բազմութիւն՝ որն որ մէկը չէր կրնար համրել , բոլոր ազգերէն ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն ու լեզուներէն , որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ ձերմակ հանդերձներ հագած և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած .
10 Եւ մեծաձայն կ՚աղաղակէին ըսելով , Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին :
11 Եւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին , ու իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը ինկան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին ,
12 Ըսելով , Ամէն . օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն յաւիտեանս յաւիտենից , Ամէն :
13 Ու երէցներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ , Անոնք որ ձերմակ հանդերձներ հագած են՝ ո՞վ են , և ո՞ւրկից եկան :
14 Ես ալ ըսի անոր , Տէ՛ր իմ՝ դուն գիտես . ու ըսաւ ինծի , Անոնք են մեծ նեղութենէ

ձկոյնէրը , որ իրենց հանգիստնէրը լուացին , ու զանոնք Կառնուելին արիւնովը Գերդաստանին .
15 Ընդ որում Աստուծոյ սիրոյն առջեւն է , և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջը . և Աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի
16 տարածէ անոնց վրայ . Ալ տուչեւտեւ չպիտի անօթենան ու չպիտի ծարաւնան , ալ արեւը կամ մէկ տաքութիւն մը անոնց վրայ պիտի
17 իյնայ . Վասն զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն է , պիտի հովուէ զանոնք , ու կենդանի ջուրերու աղբիւրներուն պիտի առաջնորդէ զանոնք . և Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն :

ԳԼ . Ը

1 Ու երբոր եօթնեւորդ կնիքը բացաւ , լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ :

2 Ու տեսայ ան եօթը հրեշտակները , որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնէին . ու անոնց եօթը փող
3 տրուեցաւ : Ու ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւը կայնեցաւ , ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր . և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ , որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ աթոռին առջեւը եղող ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ :
4 Ու խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ առջեւը ելաւ :
5 Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը ու զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց , և ձգեց երկրին վրայ . ու եղաւ ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ
6 ու երկրաշարժ : Ու եօթը հրեշտակները որ եօթը փողերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ փչեցընեն :

7 Ու առջի հրեշտակը փող փչեցուց , ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած , ու երկրի վրայ ձգուեցաւ , [ու երկրին երրորդ մասը այրեցաւ , և ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ ,] ու ամէն կանանչ խոտ այրեցաւ :

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փող փչեցուց , և որպէս թէ մէկ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ , ու ծովուն երրորդ մասը արիւն եղաւ . Ու ծովուն մէջի չունչ ունեցող արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ , ու նաւերուն երրորդ մասը կորաուեցաւ :

10 Ու երրորդ հրեշտակը փող փչեցուց , ու երկինքէն մէկ մեծ աստղ մը ինկաւ ջահի պէս բորբոքած , և գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ : 11 Ան աստղին անունը Օշինդր էր . ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ , և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան , քանզի դառն եղան :

12 Ու չորրորդ հրեշտակը փող փչեցուց , ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ , անանկ որ անոնց երրորդ մասը խաւարի , և օրուան երրորդ մասը լոյս չտայ , նոյնպէս ալ գիշերուանը :

13 Ու նայեցայ՝ ու երկինքի մէջ թռչող հրեշտակի մը յ֊ն լսեցի , որ մեծ ձայնով կ'ըսէր , Ա՛յ , վա՛յ , վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մնացած փողի ձայներուն համար , որ իրենք հրեշտակները պիտի փչեցընեն :

ԳԼ . Թ

1 Ու հինգերորդ հրեշտակը փող փչեցուց , ու տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ , և անդունդի գուբին բանալին անոր տրուեցաւ . 2 Ու անդունդին գուբը բացաւ , ու ան գուբէն ծուխ կ'ելլէր մեծ չոգի մը ծուխին պէս . ու խաւարեցաւ արեւը ու օդը գուբին ծուխէն :

3 Ու ծուխէն մարախներ կ'ելլէր երկրի վրայ . ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ երկրի կարիճներուն ունեցած զօրութեանը պէս . 4 Ու անոնց ըսուեցաւ որ չվնասեն երկրի խոտին , ոչ ալ կանանչեղէնի մը և ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն ան մարդոց , որոնք իրենց ճակատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին : 5 Ու անոնց հրաման տրուեցաւ որ չսպաննեն զանոնք , հապա չար-

չարեն զանոնք հինգ ամիս . ու ա-
նոնց ~~փոշի~~ չարչարանքը ձարիճի
~~փոշի~~ չարչարանքին պէս էր՝ երբոր
6 մարդը կը զարնէ : Ու ան օրերը
մարդիկ մահը պիտի փնտռեն ու
պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն
մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի
7 փախչի : Ու մարախներուն նը-
մանութիւնը՝ պատերազմի պատ-
րաստուած ձիերու պէս , ու անոնց
գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակ-
ներու պէս , և անոնց երեսները
8 մարդոց երեսներու պէս էր . Ու
անոնք մազեր ունէին կանանց մա-
զերուն պէս , ու անոնց ակռաները
առիւծներու ~~ատամներու~~ պէս էր :
9 Ու զրահներ ունէին երկաթէ զրահ-
ներու պէս . ու անոնց թեւերուն
ձայնը պատերազմի վազող շատ
ձիերու ~~կառքերու~~ կառքերու ձայնին պէս
10 էր : Ու կարիճներու նման պոչեր
ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայ-
թոց . և իշխանութիւն ունէին
հինգ ամիս մարդոց վնասելու :
11 Ու իրենց վրայ թագաւոր ունէին
անդունդին հրեշտակը , որուն ա-
նունը Ա֊բրայեցերէն Աբադոն , և
Հ֊յոյն լեզուով կ'ըսուի Ապողլիոն :
12 Ա՛ւկ վայը անցաւ . ասկէ ետև
ահա երկու վայեր ալ կու գան :
13 Ու վեցերորդ հրեշտակը փողը
փչեցուց , ու ձայն մը լսեցի Ա֊ստու-
ծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանին
14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ'ըսէր
վեցերորդ հրեշտակին որ փողը
ունէր , Արձակեա մեծ գետին վրայ
կապուած չորս հրեշտակները ար-
15 ձակէ : Ու ան չորս հրեշտակները
արձակուեցան , որ պատրաստուած
էին ժամի ու օրուան և ամիսի
ու տարիի համար , որ մարդոց եր-
16 րորդ մասը մեռցընեն : Ու ձիա-
ւոր զօրքերուն համրանքը երկու
բիւրք բիւրուց էր , ու լսեցի անոնց
17 համրանքը : Ու տեսիլքին մէջ
այսպէս տեսայ ձիերը , ու անոնց
վրայ հեծնողները , որ ունէին հրե-
ղէն ու յակինթեղէն և ծծմբեղէն
զրահներ . և ձիերուն գլուխները
առիւծներու գլուխներուն պէս էր ,
ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և
ծծումբ կ'ելլէր : Ա֊յս երիք [հա- 18
րուած] ներէն մարդոց երրորդ մասը
մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծու-
խէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց
բերնէն կ'ելլէր : Ա֊նոր որ անոնց 19
զօրութիւնը բերաններուն մէջն է
ու պոչերնուն մէջ . քանզի անոնց
պոչերը օձերու նման էին , ու գը-
լուխներ ունէին որոնցմով կը վը-
նասէին : Ու ուրիշ մարդիկ որ 20
ասոնց հարուածներէն չսպաննուեցան ,
իրենց ձեռացը գործքերէն չապաշ-
խարեցին , որ երկրպագութիւն չը-
նեն դեւերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ
ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ շի-
նուած կուռքերուն , որոնք ո՛չ
կրնան տեսնել , ո՛չ ալ լսել ու
ո՛չ քալել . Ա֊նաև չապաշխարեցին 21
իրենց մարդասպանութիւններէն ,
ո՛չ ալ իրենց կախարդութիւննե-
րէն , ո՛չ ալ իրենց պոռնկութիւն-
ներէն , և ո՛չ իրենց գողութիւննե-
րէն :

Գ Լ . Ժ

Ու տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշ- 1
տակ մը որ երկինքէն կ'իջնէր ,
ու ամպ հագած էր և իր գլխուն
վրայ ծիածան կար . ու իր երեսը
արեւի պէս էր , և իր ոտքերը կրակի
սիւներու պէս . Ու իր ձեռքը գըր- 2
քոյկ մը ունէր բացուած . ու իր
աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և
ձախը՝ ցամաքին վրայ . Ու մեծ 3
ձայնով աղաղակեց առիւծի մը գո-
չելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,
եօթը որոտումները իրենց ձայնե-
րովը խօսեցան : Ու երբոր եօթը 4
որոտումները խօսեցան , պիտի գը-
րէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ
կ'ըսէր , Կնքէ՛ ան բաները որ եօ-
թը որոտումները խօսեցան , ու
զանոնք մի՛ գրեր : Ու ան հրեշ- 5
տակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին
վրայ կայնած տեսայ , իր [աջ] ձեռքը
երկինքը վերցուց . Ու երդում 6
ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից Ա֊ն-
դանի եղողին վրայ , որ ստեղծեց
երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է ,
ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է ,
և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է ,

թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ ։
7 Ձապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը ՚ի՚ղեցը-
նէ, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կա-
տարուի, ինչպէս որ իր ծառանե-
րուն մարգարէներուն աւետիս տու-
աւ ։
8 Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի, նորէն խօսեցաւ ինծի ու ըսաւ, Գնա՛ առ ան բաց գրքոյկը՝ որ ծո-
վուն ու ցամաքին վրայ կայնող հր-
9 եշտակին ձեռքն է ։ Եւ ալ հրեշ-
տակին գացի ու ըսի անոր, Տո՛ւր ինծի առ գրքոյկը. ու ըսաւ ինծի, Ա՛ռ ասիկայ ու կե՛ր. և քու փո-
րիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատ-
ճառէ, բայց բերնիդ մէջ մեղրի
10 պէս անոյշ պիտի ըլլայ ։ Եւ գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի ու կերայ զանիկայ. և իմ բերնիս մէջը մեղրի պէս անոյշ էր, և ու-
տելէս ետքը փորիս մէջը դառնու-
11 թիւն եղաւ ։ Եւ ըսաւ ինծի, Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէ-
ութիւն ընես շատ ժողովուրդնե-
րու և ազգերու ու լեզուներու և թագաւորներու վրայով ։

ԺԱ · ԺԲ

1 Եւ ինծի մէկ եղէգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս, և հրեշտակը կայներ էր ու կ՚ըսէր, Ելլո՛ր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սե-
զանը՝ և անոր մէջ երկրպագու-
2 թիւն ընողները ։ Եւ գաւիթը որ տաճարին դուրսն է, ձգէ և մի՛ չափեր, ինչու որ անիկայ հեթա-
նոսներուն տրուած է, ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 քառասունուերկու ամիս ։ Եւ իմ երկու վկաներուս պըրո-ՆԻՆ պիտի տամ, և անոնք քուրձ հագած հա-
զար երկու հարիւր ու վաթսուն օր
4 մարգարէութիւն պիտի ընեն ։ Ա-
նոնք են երկու ձիթենիները ու երկու աշտանակներն են, որ երկրին
5 Տէրոջը առջևը կը կենան ։ Եւ թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս ը-
նել, անոնց բերաններէն կրակ կ՚ելլէ, ու իրենց թշնամիները կ՚ուտէ. և թէ որ մէկը ուզէ անոնց
վնաս ընել, պէտք է որ անիկայ այսպէս սպանուի ։
6 Անոնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ, ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն դարձընելու, և ամէն ին-
դ պա-
տուհասներով երկիրը զարնելու՝ քանի անգամ որ ուզեն ։
7 Եւ երբոր իրենց վկայութիւնը կատարեն, ան գազանը որ անդունդէն ելլող գա-
զանը անոնց հետ պատերազմ պիտի ընէ, և անոնց պիտի յաղթէ ու պիտի սպաննէ անոնք ։
8 Եւ անոնց դիերը Խոշ ալիքի ճամբան մեծ քաղաքին հրապարակին մէջ, որ հոգևորապէս կ՚ըսուի Սոդոմ ու Եգիպտոս, ուր որ մեր Տէրն ալ խաչուեցաւ ։
9 Եւ ժողովուրդներէն ու ցեղերէն և լեզուներէն ու ազ-
գերէն պիտի տեսնեն անոնց դիերը իրենք ու կէս օր. ու թող պիտի չտան անոնց դիերը գերեզմաններու մէջ թաղելու ։
10 Եւ անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին, ուրախ պիտի ըլլան ու խնդան անոնց վրայ. մինչև անգամ իրարու ընծաներ պիտի խրկեն. ինչու որ ասոնք երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին ։
11 Եւ իրենք ու կէս օրէն ետև Աս-
տուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ անոնց մէջ, ու իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան. և զանոնք տեսնող-
12 ներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ ։ Եւ երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցին, որ կ՚ըսէր անոնց, Ելէ՛ր ելէք՝ հո՛ս նէ՛ւ. և անոնք ամպով երկինքը վերացան. ու անոնց թշնամիները զանոնք տեսան ։
13 Եւ նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ու քա-
ղաքին տասներորդ մասը կործանե-
ցաւ, և ան երկրաշարժէն եօթը հազար մարդիկ մեռան, ու մնա-
ցածները վախով լեցուեցան ու փառք տուին երկինքից Աստուծոյ ։
14 Երկրորդ վայը անցաւ. ահա եր-
րորդ վայը չուտով կու գայ ։
15 Եւ եօթներորդ հրեշտակը փողը ՚ի՚ղեցուց. ու երկինքի մէջ մեծ ձայ-
ներ եղան որ կ՚ըսէին, Աշխարհին

թագաւորութիւնները մեր Տէրոջը ու իր Օծեալինը եղան, և ինքը պիտի թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից։

16 Եւ քահանայապետը երէցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Յաստուծոյ առջեւը, իրենց երեսներուն վրայ ինկան, և Յաստուծոյ երկրպագութիւն ըրին՝

17 ըսելով, Վնեզի գոհութիւն կը մատուցանենք՝ Ամենակալ Տէր Յաստուած՝ որ ես և որ էիր, որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր ու թագաւորեցիր։

18 Եւ ազգերը բարկացան, ու քու բարկութիւնդ եկաւ, և մեռելներուն ժամանակը՝ որ դատուին, ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունէդ վախցողներուն՝ պզտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապականիչները ապականես։

19 Եւ երկինքի մէջ Յաստուծոյ տաձարը բացուեցաւ, և անոր ուխտին տապանակը իր տաձարին մէջը երեւցաւ. ու եղան փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ ու երկրաշարժ և խոշոր կարկուտ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ երկինքի մէջ մեծ նշան մը երեւցաւ. մէկ կնիկ մը արեւը իր վրան առած, ու լուսինը իր ոտքերուն տակը. և իր գլխուն վրայ

2 տասնւերկու աստղէ պսակ մը. Եւ յղի էր, ու երկանց մէջ ըլլալով և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով կը պոռար։

3 Եւ երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երեւցաւ, և ահա մէկ մեծ շառագոյն վիշապ մը, որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր, և իր գլուխներուն

4 վրայ եօթը թագ։ Եւ անոր պոչը երկինքի աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր, ու անոնք երկրի վրայ ձգեց. և վիշապը կեցեր էր ան կնկանը առջեւը որ ծնանելու վրայ էր, որ երբոր ծնանի, անոր

5 զաւակը կլլէ։ Եւ ինք արու զաւակ մը ծնաւ, որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը. և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Յաստուծոյ քովը ու անոր աթոռին քովը։

6 Եւ կնիկը անապատը փախաւ, ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Յաստուծմէ, որ հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր։

7 Եւ երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ. Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմեցան. վիշապն ալ իր հրեշտակներովը պատերազմեցաւ. Եւ չկրցան դէմ կենալ, ու երկինքի մէջ՝ ալ տեղ չգտնուեցաւ անոնց։

9 Եւ վար ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ ան առջի օձը որ Սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշխարհ մոլորեցուց. ու իր հրեշտակները իրեն հետ վար ձգուեցան երկրի վրայ։

10 Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ՝ որ կ'ըսէր, Հիմա եղաւ մեր Յաստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը. ինչուորովհետեւ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ, որ անոնց դէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր Յաստուծոյն առջեւը ցորեկ ու գիշեր։

11 Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը, ու իրենց վկայութեանը խօսքովը. և իրենց կեանքը չսիրեցին մինչեւ 'ի մահ։

12 Անոր համար ուրախացէ՛ք ո՛վ երկինք ու անոր մէջը բնակողներ. վա՛յ երկրին ու ծովուն, որ Սատանան ձեզի իջաւ, որ շատ բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ քիչ ժամանակ պիտի կենայ։

13 Եւ երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ, արու զաւակ ծնանող կնկանը հետեւեցաւ։

14 Եւ ան կնկանը մեծ արծիւի երկու թեւեր տրուեցաւ, որ անապատ իր տեղը թռչի, ուր որ պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին երեսէն։

15 Եւ օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնկանը հետեւէն, որ զանիկայ հեղեղով ընկղմէ։

16 Եւ երկիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը իր բերանը բացաւ և կլլեց ան գետը, որ վիշապը իր բերնէն վազ-

17 ցուց : Ու վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ , և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահէին , ու Յիսուսի վկայութիւնը ունէին :
18 Ու կայնեցայ ծովուն աւազին վրայ :

ԴԱՆ . Ը.Դ

1 Ու տեսայ որ ծովէն գազան մը կ'ելլէր , և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր . և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ , ու անոր գլուխներուն վրայ հայհոյութեան
2 անուններ կար : Ու ան գազանը որ տեսայ՝ ընձուղնման էր , ու իր ոտքերը արջու պէս , և իր բերանը առիւծի բերնի պէս . ու վիշապը անոր տուաւ իր զօրութիւնը և իր
3 աթոռը ու մեծ իշխանութիւն : Ու անոր գլուխներուն մէկը մահու չափ վիրաւորուածի պէս էր . ու անոր մահուան վէրքը առողջացաւ , և բոլոր երկիրը գազանին ետևէն զար-
4 մացաւ : Ու երկրպագութիւն ըրին վիշապին՝ որ գազանին իշխանութիւն տուաւ , ու երկրպագութիւն ըրին գազանին՝ ըսելով , Ո՞վ է պէս գազանին նման . և ո՞վ կրնայ
5 անոր հետ պատերազմ ընել : Ու անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւններ խօսող բերան տրուեցաւ . և քառասունուերկու ամիս անոր իշխանութիւն տրուեցաւ իր խօսքը ընե-
6 լու : Ու իր բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ , անոր անունը ու անոր խորանը ու երկինքը բնակողները հայհոյելու :
7 Ու անոր խնդառնուիլ տրուեցաւ սուրբերուն հետ պատերազմ ընելու ու անոնց յաղթելու . և անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու [և ժողովուրդներու] ու լեզուներու և ազգերու վրայ .
8 Ու անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն երկրի վրայ բոլոր բնակողները , որոնց անունները աշխարհիս սկիզբն 'ի վեր՝ մորթուած Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած չեն :
9 Ո՛վ որ ականջ ունի՝ թող լսէ :
10 Ո՛վ որ գերութեան քշէ , ինքը գերի պիտի տարուի . ո՛վ որ սրով սպաննէ , պէտք է որ ինքը սրով սպաննուի . հոս է սուրբերուն համբերութիւնը ու հաւատքը :
11 Ու մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ՝ որ երկրէն կ'ելլէր , ու գառնուկի նման երկու եղջիւր ունէր , ու կը խօսէր վիշապին պէս :
12 Ու առջի գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը վարէր անոր առջևը , ու երկիրը և անոր բնակիչները կը ստիպէր որ երկրպագութիւն ընեն առջի գազանին՝ որուն մահուան վէրքը առողջացաւ :
13 Ու մեծ նշաններ կ'ընէր , ու մինչև անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցընէր երկրի վրայ մարդոց առջևը :
14 Ու երկրի վրայ բնակողները կը մոլորցընէր ան նշաններով , որ իր ձեռքը տրուած էր գազանին առջևը ընելու . ու երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր որ պատկեր շինեն ան գազանին , որ սրով վիրաւորուած էր ու առողջացաւ :
15 Ու իշխանութիւն տրուեցաւ անոր , որ գազանին պատկերին հոգի տայ , որ գազանին պատկերը խօսի . և ո՛վ որ գազանին պատկերին երկրպագութիւն չընէ , զանիկայ սպաննել տայ :
16 Ու կը ստիպէր ամէնը՝ այնինչ պզտիկները ու մեծերը և հարուստները ու աղքատները և ազատները ու ծառաները , որ իրենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ ընդունին .
17 Ու որ մէկը չկրնայ գնել կամ ծախել , բայց միայն ան որ ունի դրոշմը կամ գազանին անունը կամ անոր անուանը թիւը :
18 Հոս է իմաստութիւնը . ո՛վ որ միտք ունի , թող հաշուէ գազանին թիւը . քանզի մարդու մը թիւ է , ու անոր թիւը վեց հարիւր վաթսունուվեց է :

ԴԱՆ . Ժ.Դ

1 Ու տեսայ՝ և ահա Գառնուկը կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ , ու անոր հետը հարիւր քառասունուչորս հազարը , որոնք ունէին [անոր անունը և] անոր Հօրը անունը ի-

բնից ձախատներուն վրայ գրուած :
2 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի շատ
ջուրերու ձայնի պէս ու մեծ որո-
տումի ձայնի մը պէս , ու լսած ձայնս
քնարահարներուն իրենց քնարնե-
րը զարնելուն ձայնին կը նմանէր :
3 Ու նոր երգ կ'երգէին աթոռին
առջևը ու չորս կենդանիներուն
ու երէցներուն առջևը . և մէկը
չէր կրնար ան երգը սորվիլ բայց
՝ի ան հարիւր քառասուներչորս
հազարէն , որոնք երկրէն փրկուած
4 էին : Անոնք անոնք են որ կնիկ-
ներու հետ չխառնակեցան , քանզի
կոյս են . ասոնք Գառնուկին ետևէն
կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ . ասոնք
մարդոց մէջէն փրկուեցան Աստու-
ծոյ ու Գառնուկին երախայրի ը-
5 ը— . Ու անոնց բերանը սուտ
չգտնուեցաւ , ինչու որ անբիծ
են :
6 Ու ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝
որ կը թռչէր երկինքին մէջ , և
ունէր յաւիտենական աւետիսը՝
քարոզելու բոլոր ազգերուն ու ցե-
ղերուն և լեզուներուն ու ժողո-
վուրդներուն որ երկրի վրայ կը
7 բնակին . Ու մեծ ձայնով կ'ըսէր ,
Աստուծմէ վախցէ՛ք ու փառք տուէ՛ք
անոր , ինչու որ անոր դատաստա-
նին ժամը եկաւ . ու երկրպագու-
թիւն ըրէ՛ք անոր՝ որ ստեղծեց եր-
կինքը ու երկիրը և ծովը ու ջուրե-
րուն աղբիւրները :
8 Ու անոր ետևէն ուրիշ հրեշտակ
մը եկաւ ու ըսաւ , Ինկաւ՝ ինկաւ
մեծ Բաբիլոնը , ինչու որ բոլոր
ազգերը արբեցուց իր կատաղի
9 պոռնկութեանը գինիէն : Ու ա-
նոնց ետևէն երրորդ հրեշտակ մըն
ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ը-
սաւ , Ո՛վ որ գազանին ու անոր
պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ ,
և դրոշմը իր ձախատին վրայ կամ
10 իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի , Ին-
կայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գի-
նիէն պիտի խմէ՝ որ անխառն լե-
ցուած է անոր բարկութեանը գա-
ւաթին մէջ , և կրակով ու ծծումբ-
ով պիտի տանջուի սուրբ հրեշ-
տակներուն առջևը ու Գառնուկին
առջևը : Ու անոնց տանջանքին 11
ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտե-
նից . և ցորեկ ու գիշեր հանգստու-
թիւն չունին անոնք՝ որ գազանին
ու անոր պատկերին երկրպագու-
թիւն կ'ընեն , և անոր անուանը
դրոշմը կ'ընդունին : Հոս է 12
սուրբերուն համբերութիւնը , ո-
րոնք Աստուծոյ պատուիրանքները
ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն :
Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ը- 13
սէր , Գրէ՛ , Երանելի
են ան մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով
կը ննջեն . այո՛ կ'ըսէ Հոգին , որ
իրենց աշխատութիւնէն հանգչին .
ու իրենց գործքերը իրենց ետևէն
կ'երթան :
Ու տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ 14
մը , ու ան ամպին վրայ մէկը նըս-
տեր էր Որդւոյ մարդոյ նման . և իր
գլուխը ոսկիէ պսակ մը՝ ու իր ձեռ-
քը սուր մանգաղ մը ունէր :
Ու տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը 15
կ'ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին
մեծ ձայնով կ'աղաղակէր ու ըսէր ,
Գրկընցուր քու մանգաղդ ու հնձէ՛ .
ինչու որ հնձելու ժամանակը եկաւ ,
ինչու որ երկրի հունձքը հասուն-
ցած է : Ու ան որ ամպին վրայ 16
կը նստէր , իր մանգաղը երկրին
վրայ երկրընցուց՝ ու երկիրը հնձուե-
ցաւ :
Ու երկինքին մէջի տաճարէն ու- 17
րիշ հրեշտակ մը ելաւ , և ասիկայ
ալ սուր մանգաղ մը ունէր : Ու 18
սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ ,
որ կրակի վրայ իշխանութիւն ու-
նէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝
որ սուր մանգաղը ունէր , ու ըսաւ ,
Գրկընցուր քու սուր մանգաղդ , ու
երկրի այգիին ողկոյզները կքէ՛ ,
ինչու որ անոր խաղողները հասուն-
ցած են : Ու ան հրեշտակը իր 19
մանգաղը երկրին վրայ երկրընցուց ,
ու երկրին այգիին խաղողները կքեց ,
ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ
հնձանին մէջ ձգեց : Ու հնձանը 20
քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու
հնձանէն արիւն կ'ելլէր , որ մինչև
ձիերուն սանձերը — հազար վեց
հարիւր ասպարէզ կը հասնէր :

ԴԻ. ԺԱ.

1 Եւ ուրիշ մեծ ու զարմանալի նըշան մը տեսայ երկինքի մէջ, եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին, ո-
2 րովհետեւ անոնցմով կը կատարուէր Աստուծոյ բարկութիւնը։ Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը կրակով խառնուած. և անոնք որ յաղթեցին գազանին ու անոր պատկերին և անոր անուանը թըւոյն, ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին, ու Աստուծոյ փնարները
3 ունէին. Եւ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին, ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով, Մեծ ու զարմանալի են քու գործքերդ՝ Ո՛վ Տէր Աստուած Ամենակալ. արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ՝ Ո՛վ Թագաւոր սրբոց.
4 Տէր՝ ո՞վ պիտի չվախնայ քեզմէ, ու քու անունդ չփառաւորէ, ինչու որ դուն միայն սուրբ ես. քանզի բոլոր ազգերը պիտի գան ու քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի ընեն, ինչու որ քու արդար դատաստաններդ յայտնուեցան։
5 Եւ ասկէ ետև տեսայ՝ ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին տա-
6 ճարը, որ երկինքն էր. Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները մաքուր ու պայծառ կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքերուն վրայովը ոսկեղէն գօտի կապած՝ տա-
7 ճարէն ելան։ Եւ չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւառակները տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը
8 լեցուն։ Եւ տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ. ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել, մինչև որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները։

ԴԻ. ԺԲ.

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր, Գացէք Աստուծոյ բարկութեան [եօթը] սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։
2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. ու չարաչար պալարներ եղաւ անմարդոցը վրայ որոնք գազանին դրոշմը ունէին՝ ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէին։
3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, ու ըստ-ըբը մեռած մարդու արիւն դարձան և ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան։
4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն և ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց, ու անոնք արիւն դարձան։ Եւ ջուրերուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Արդար ես դուն, որ ես և որ էիր, և սուրբ ես, որ ասանկ դատաստաններ ըրիր. Ինչու որ անոնք
6 սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին. և դուն անոնց արիւն խմել տուիր, քանզի արժանի են։ Եւ սեղանէն լսեցի՝ որ
7 կ'ըսէր, Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած, քու դատաստաններդ արդար ու ճշմարիտ են։
8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց։
9 Ու անոր զօրութիւն տրուեցաւ որ խորշակահար ընէ մարդիկները կրակով. և սաստիկ տաքէն խորշակահար եղան մարդիկ, և հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ ասհարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի. ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան։
10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. և ցաւէն լեզուները կը ծամէին. Ու երկ-
11 նից Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն և իրենց պալարներուն պատճառովը. ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։
12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց, ու անոր ջուրերը ցամքեցան, որ արեւելքի թագաւորնե-

13 բուն Ամէնայն պատրաստուի ։ Եւ
տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գա-
զանին բերնէն և սուտ մարգարէին
բերնէն իրեք պիղծ ոգիներ ելեր
14 գորտերու նման . Քանզի որ անոնք
դևերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ը-
նեն , ու բոլոր աշխարհին թագա-
ւորներուն կ'երթան , որ զանոնք
Ամենակալ Աստուծոյ ան մեծ օրուա-
նը պատերազմին համար ժողվեն .
15 (Ահա գողի պէս կու գամ . երանի՛
անոր՝ որ արթուն կը կենայ ու իր
հանդերձները կը պահէ , որ մերկ
չպտըտի , ու իր ամօթը երևնայ .)
16 Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին ,
որ Եբրայեցերէն Արմագեդոն կ'ը-
սուի ։
17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկա-
ւառակը օդին վրայ թափեց . ու
երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ
ձայն մը ելաւ՝ ըսելով , Լրդա ։
18 Եւ փայլակներ ու ձայներ և որո-
տումներ եղան . ու մեծ երկրաշարժ
մը եղաւ , անանկ որ մարդոց երկրի
վրայ ըլլալէն ի վեր անանկ մեծ
19 երկրաշարժ մը եղած չէր ։ Եւ մեծ
քաղաքը իրեք մաս եղաւ , ու ազ-
գերուն քաղաքները կործանեցան ,
և մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջևը
յիշուեցաւ , որ իր սաստիկ բար-
կութեանը գինիին գաւաթը անոր
20 տայ ։ Եւ ամէն կղզի փախաւ , ու
21 լեռները չգտնուեցան ։ Եւ խոշոր
կարկուտ գրեթէ մէկ տալանդի մը
կշիռով երկինքէն կ'իջնէր մարդոց
վրայ . ու մարդիկ հայհոյեցին զԱս-
տուած կարկուտին հարուածին հա-
մար ; քանզի որ խիստ մեծ էր ան
հարուածը ։

ԺԷ . ԺԱ

1 Եւ եօթը սկաւառակները ունեցող
եօթը հրեշտակներէն մէկը ե-
կաւ , ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսե-
լով , Եկիր ու քեզի ցուցընեմ
ան մեծ պոռնիկին դատաստանը ,
որ շատ ջուրերուն վրայ կը նստի .
2 Որուն հետ երկրի թագաւորները
պոռնկեցան , ու երկրի բնակիչները
անոր պոռնկութեանը գինիովը գի-
նովցան ։ Եւ գիս անապա- 3
տը տարաւ հոգիով . ու տեսայ մէկ
կնիկ մը՝ որ կարմիր գազանի մը
վրայ նստեր էր . և ան գազանը լե-
ցուն էր հայհոյութեան անուննե-
րով , ու եօթը գլուխ և տասը եղ-
ջիւր ունէր ։ Եւ կնիկը ծիրանի ու 4
կարմիր հագած էր , և զարդարուած
էր ոսկիով ու պատուական քարե-
րով և մարգարիտներով , և իր
ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր
պղծութիւններով ու իր պոռնկու-
թեանը անմաքրութիւններով լե-
ցուն . Եւ անոր ճակատին վրայ 5
անուն մը գրուած էր խորհուրդ ,
Մեծ Բաբիլոն՝ պոռնիկներուն ու
երկրի պղծութիւններուն մայրը ։
Եւ տեսայ ան կնիկը որ սուրբերուն 6
արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն
արիւնովը գինովցած էր . ու երբոր
տեսայ անիկայ , մեծ զարմանքով
զարմացայ ։ Եւ հրեշտակը ինծի 7
ըսաւ , Ինչո՞ւ զարմացար . ես քե-
զի ըսեմ ան կնկանը խորհուրդը ,
ու ան գազանին՝ որ զանիկայ վրան
կը կրէ , ու եօթը գլուխ և տասը
եղջիւր ունի ։ Ան գազանը որ տե- 8
սար , կար ու չկայ , և անդունդէն ելլելու ու կորուստը երթալու
վրայ է . ու երկրի վրայ բնակողները՝
որոնց անունները աշխարհի սկիզ-
բէն ի վեր կենաց գրքին մէջը գր-
ուած չեն , պիտի զարմանան երբ-
որ տեսնեն ան գազանը թէ կար
ու չկայ , թէև կայ ։ Հոս պէտք է 9
իմաստութիւն ունեցող միտք մը .
ան եօթը գլուխը եօթը լեռներ են ,
ուր որ կնիկը անոնց վրայ կը նստի .
և եօթը թագաւորներ են . Հին- 10
գը ինկած են՝ մէկը կը կենայ , և
միւսը դեռ եկած չէ , ու երբոր
գայ՝ քիչ ատեն պիտի մնայ ։ Եւ 11
ան գազանը որ կար ու չկայ , ա-
նիկայ ալ ութերորդ է , ու եօթ-
ներէն է , ու դէպ ի կորուստը կ'եր-
թայ ։ Եւ տասը եղջիւրը որ տե- 12
սար , տասը թագաւորներ են , ո-
րոնք դեռ թագաւորութիւն առած
չեն , հապա գազանին հետ մէկ
ժամու չափ թագաւորներու պէս
իշխանութիւն կ'առնեն ։ Անոնք 13

մէջ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը և իշխանութիւնը գազանին
14 կու տան։ Անոնք Գառնուկին հետ պիտի պատերազմին. և Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ, քանզի անիկայ տէրերուն Տէրն է ու թագաւորներուն Թագաւորը. և անոր հետը եղողները կանչուած ու ընտ-
15 րուած և հաւատարիմ են։ Ու ըսաւ ինծի, Ն՚ջուրերը որ տեսար՝ որոնց վրայ պոռնիկը նստեր է, ժողովուրդներ են ու բազմութիւն-
16 ներ և ազգեր ու լեզուներ։ Ու տասը եղջիւրները որ գազանին վրայ տեսար, անոնք պիտի ատեն պոռնիկը, ու զանիկայ ամլոյի ու մերկ պիտի ընեն, և անոր մարմինը պիտի ուտեն, ու զանիկայ կրակով
17 պըրեն։ Ինչու որ Աստուած անոնց սրտին մէջը դրաւ որ իր կամքը կատարեն ու մէկ կամք ըլլան, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, մինչև որ Աստուծոյ խօսքերը
18 կատարուին։ Ու կինիկը որ տեսար, ան մեծ քաղաքն է, որ կը թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ։

ԴԱՆ. ԺԸ.

1 Ետքը ասկէ եսքը [ուրիշ] հրեշտակ մը տեսայ որ երկինքէն կ՚իջնէր, և մեծ իշխանութիւն ունէր, ու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուե-
2 ցաւ։ Ու զօրաւոր ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով, Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը, և դեւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ ոգիներու արգելանոց, և բոլոր պիղծ ու ա-
3 տելի թռչուններու վանդակ. Ինչու որ անոր կատաղի պոռնկութեանը գինին խմեցին բոլոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր հետ պոռնկեցան, և երկրի վաճառականները անոր չափազանց զեղուս-
4 թենէն հարստացան։ Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ՚ըսէր, Ելէք ատոր մէջէն՝ ի՛մ ժողովուրդս, որ ատոր մեղքերուն հաղորդ չըլլաք, ու ատոր հարուած-
5 ներէն ընդունիլ չառնէք. Ինչու որ ատոր մեղքերը մինչև երկինքը հասան կ՚ուռեցան. ու Աստուած ատոր անիրաւութիւնները յիշեց։
6 Հատուցէ՛ք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը հատուց. ու իր գործերուն համեմատ կրկնապատիկ փոխարինեցէ՛ք ատոր. ան գաւաթը որ ինքը լեցուց՝ կրկնապատիկ լեցուցէ՛ք իրեն։
7 Որչափ որ փառաւորեց ինքզինքը և զեղխութեամբ ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հատուցէ՛ք անոր. ինչու որ իր սրտին մէջը կ՚ըսէ թէ Նստած թագուհի կը նստիմ, ու որբևայրի չեմ, ու բնաւ սուգ պիտի չտեսնեմ։
8 Անոր համար մէկ օրուան մէջ պիտի գան ատոր հարուածները՝ մահ ու սուգ և սով, ու կրակով պիտի այրի. Ինչու որ հզօր է Տէր Աստուած որ զանիկայ դատեց։
9 Ու երկրի թագաւորները՝ որ ատոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան, պիտի լան ու կոծեն ատոր վրայ երբոր ատոր հրդկիզութեանը ծուխը տեսնեն.
10 Ու ատոր տանջանքին վախէն հեռուն պիտի կայնին ու ըսեն, Ա՛յ՛ վա՛յ, մեծ Բաբիլոն քաղաք՝ հզօր քաղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ քու դատաստանդ։
11 Ու երկրի վաճառականները պիտի ողբան ու սուգ ընեն անոր վրայ. ինչու որ ալ մէկը ծախու չառներ անոնց վաճառքը,
12 Ոսկիի՝ ու արծաթի՝ և պատուական քարերու՝ ու մարգարիտներու՝ և բեհեզի՝ ու ծիրանիի՝ և մետաքսի՝ ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ամէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փղոսկրեայ ամաններ՝ և ամէն պատուական փայտէ ու պղնձէ և երկաթէ ու մարմարիոնէ ամաններ՝
13 Ու կինամոն՝ ու ամոմներ՝ և խունկերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդրուկը՝ և գինին՝ ու ձէթը՝ և նաշխարը՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝ և մարմինները ու մարդոց հոգինե-
14 րը։ Ու քու հոգիիդ ցանկացած պտուղները քեզմէ գնաց, ու բոլոր չքեղ ու փայլուն բանները քեզմէ կորսուեցաւ, և ալ բնաւ պիտի չգտնես զանոնք։
15 Այս բաներուն

վճառականները՝ որ անկէ հարըս-
տացած էին, հեռուն պիտի կայնին
անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու
16 սուգ ընելով, ու պիտի ըսեն,
Ա՛յ՝ վա՛յ՝ մեծ քաղաք՝ որ բիսէզ ու
ծիրանի և որդան կարմիր հագած
էիր, ու ոսկիով և պատուական
քարերով ու մարգարիտներով զար-
17 դարուած էիր. Ինչու որ այնքան
հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ
փճացաւ: Ու ամէն նաւավարնե-
րը՝ և ան ամէնը որ նաւով տեղ
տեղ կ՚երթան, ու նաւաստիները
և որոնք որ ծովու մէջ կը բանին,
18 հեռուն կայնեցան. Ու տեսնելով
անոր հրկիզութեանը ծուխը, կ՚ա-
ղաղակէին ըսելով՝, Ո՞վ նման է
19 — մեծ քաղաքիս. Ու իրենց գը-
լուխներուն վրայ հող ցանեցին, և
լալով ու սուգ ընելով կ՚աղաղա-
կէին ըսելով՝, Ա՛յ՝ վա՛յ ան մեծ
քաղաքին, որուն մէջ իր պատուա-
կանութենէն հարստացան ամէնքը
որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ. ին-
չու որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ:
20 Ուրախացի՛ք անոր վրայ, երկինք
ու սուրբ առաքեալներ և մար-
գարէներ, որ Աստուած ձեր վրէժը
անկէ առաւ:
21 Ու մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրիքի մեծ դոյլի
նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով՝, Ա-
սանկ ուժով վար պիտի ձգուի Նա-
բիլոն մեծ քաղաքը, ու ալ պիտի
22 չգտնուի: Ու քնարահարներուն ու
երաժիշտներուն և սրինգահարներուն
ու փողահարներուն ձայնը ալ պի-
տի չլսուի քու մէջդ. և արհեստի
վարպետ մը ալ բնաւ պիտի չգըտ-
նուի քու մէջդ, ու աղօրիքին ձայնը
23 ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. Ու
ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ քու
մէջդ. ու փեսային ձայնը և հարսին
ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ.
քանզի քու վաճառականներդ երկ-
րի մեծամեծներն էին. ինչու որ
քու կախարդութիւնովդ բոլոր ազ-
24 գերը մոլորեցան: Ու մարգարէ-
ներուն ու սուրբերուն ու երկրի
վրայ բոլոր սպաննուածներուն ա-
րիւնը անոր մէջը գտնուեցաւ:

ԳԼ. ԺԹ.

Ընկէ ետքը շատ բազմութեան մեծ
ձայն մը լսեցի երկինքը՝ ըսելով՝, Ա-
ղէլուիա. փրկութիւն ու փառք և
պատիւ ու զօրութիւն մեր Աստու-
ծոյն. Ինչու որ ճշմարիտ ու ար-
դար են անոր դատաստանները, որ
քանզի դատեց ան մեծ պոռնիկը,
որ իր պոռնկութիւնովը երկիրը
ապականեց, ու իր ծառաներուն
արեան վրէժը անոր ձեռքէն պա-
հանջեց: Ու կրկին անգամ ըսին՝ 3
Ալէլուիա. ու անոր ծուխը յաւի-
տեանս յաւիտենից կ՚ելլէ: Ու 4
քսանուչորս երէցները ու չորս կեն-
դանիները իյնան ու երկրպագու-
թիւն ըրին Աստուծոյ՝ որ աթոռը
կը նստի, ըսելով՝, Ամէն, Ալէ-
լուիա: Ու աթոռէն ձայն մը ե- 5
լաւ՝ ըսելով՝, Մեր Աստուծոյն
օրհնութիւն տուէք՝ իր բոլոր ծա-
ռաները, ու դո՛ւք որ իրմէն կը
վախնաք՝ պզտիկներ ու մեծեր:
Ու լսեցի շատ բազմութեան ձայնի 6
պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի պէս՝
ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝
որ կ՚ըսէին՝, Ալէլուիա, ինչու որ
[մեր] Ամենակալ Տէր Աստուածը
թագաւորեց: Խնդանք և ուրա- 7
խանանք ու փառք տանք անոր,
քանզի Գառնուկին հարսնիքը հա-
սաւ, ու անոր կինը ինքզինքը
պատրաստեց: Ու իրեն տուե- 8
ցաւ որ մաքուր ու լուսափայլ բիւ-
հեզ հագնի, (որ ան բիւհեզը սուր-
բերուն արդարութիւնն է:) Ու 9
ինծի ըսաւ՝, Գրէ՛. Երանելի են
անոնք որ Գառնուկին հարսանեացը
ընծրիքին կանչուած են. ու ինծի
ըսաւ՝, Ասոնք են Աստուծոյ ճըշ-
մարիտ խօսքերը: Ես ալ անոր 10
ոտքերուն առջևը ինկայ՝ որ անոր
երկրպագութիւն ընեմ. ու ըսաւ
ինծի՝, Տեսուչացիր՝ մի՛ ընէր. ե-
ղբա՛ որ եմ ես քու ծառայակիցդ
եմ ու քու եղբայրներուդ՝ որոնք
Յիսուսի վկայութիւնը ունին.
Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ.
(ինչու որ Յիսուսի վկայութիւնը
մարգարէութեան հոգին է:)

11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած . եւ ահա ձի՛ սպիտակ մը , ու անոր վրայ հեծնողը Հաւատարիմ ու Ճշմարիտ կ՚ըսուի . եւ արդարութեամբ դատաստան կը տեսնէ
12 ու կը պատերազմի . Եւ անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էր , ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կար , ու գրուած անուն մը ունէր՝ որ ոեւէ
13 հոգի չգիտեր , բայց միայն ինքը . Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ մը հագեր էր . ու անոր անունը Եան
14 Աստուծոյ կ՚ըսուի : Ու երկինքի զօրքերը անոր հետևէն կ՚երթային ճերմակ ձիերով , ճերմակ ու մաքուր բէհեզներ հագած :
15 Եւ անոր բերնէն սրած սուր մը կ՚ելլէր , որ անով ազգերը զարնէ . ու ինքը երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէ զանոնք ; ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ :
16 Եւ իր պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած գիր մը ունէր , ԹԱԳԱՒՈՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒՑ ԵՒ ՏԻՐ ՏԵՐՈՒՆՑ :
17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւին մէջը կայներ էր , ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսելով , Եկէ՛ք Աստուծոյ մեծ ընթրիքին՝
18 Որ ուտէք թագաւորներուն մարմինները՝ ու հազարապետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն մարմինները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները՝ ու ամենուն մարմինները՝ թէ ազատներուն և թէ ծառաներուն , թէ պզտիկներուն և թէ մեծերուն :
19 Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը մէկտեղ ժողվուած պատերազմ բանելու անոր հետ , որ ձիուն վրայ հեծեր էր , ու անոր զօրքերուն
20 հետ : Եւ գազանը բռնուեցաւ , ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջևը նշաններ ըրաւ , որոնցմով մոլորցուց գազանին դրոշմը ընդունողները , և անոր պատկերին երկրպագութիւն ընողները . երկուքն ալ ողջ ողջ ծծումբով վառուած կրակին լիճը ձգուեցան : Եւ
21 ուրիշներն ալ սպանուեցան ձիուն վրայ հեծնողին սուրէն , որ իր բերնէն կ՚ելլէր , ու բոլոր թռչուններըը անոնց մարմիններէն կշտացան :

ԳԼ . Ի

1 Եւ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն կ՚իջնէր , ու անդունդին բանալին և մեծ շղթայ մը ունէր իր ձեռքը . 2 Ու բռնեց վիշապը օձը՝ որ Սատանան ու Սատանան է , և կապեց զանիկայ հազար տարի . 3 Ու անդունդը ձգեց զանիկայ՝ և գոցեց ու վրայէն կնքեց , որ ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմննայ , և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ քիչ մը ժամանակ :

4 Եւ աթոռներ տեսայ , ու նստան անոնց վրայ . և անոնց դատաստանութիւն տրուեցաւ . նաև Յիսուսի վկայութեանը համար ու Աստուծոյ խօսքին համար գլխատուածներուն հոգիները տեսայ , և անոնք որ երկրպագութիւն չըրին գազանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին , ու անոր դրոշմը իրենց ճակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին . և ապրեցան՝ ու Քրիստոսի հետ հազար տարի թագաւորեցին : 5 Եւ ուրիշ մեռելները չապրեցան մինչև որ հազար տարին կատարուեցաւ . ասիկա է առջի յարութիւնը : 6 Երանելի և սուրբ է ան որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի . ասոնց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի , հապա անոնք Աստուծոյ և Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան , ու անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն :

7 Եւ հազար տարին լրանալուն՝ պիտի արձակուի Սատանան իր բանտէն . և պիտի ելլէ ու մոլորցնէ երկրի չորս անկիւնները և ղող ազգերը՝ Գոգը ու Մագոգը , որ զանոնք պատերազմի ժողվէ , որոնց համրանքը ծովու աւազին չափ է : 8 Ու երկրի ընդարձակու-

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

ՀԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԼԻՈՅ

1 Յայտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զոր տուաւ
նմա Աստուած ցուցանել ծառայից իւրոց զոր
պիտի լինիցի շուտով, եւ եղեալ նշանակեաց
զայն առաքելոյն իւրոյ Յովհաննու,
2 որ վկայեաց զբանն Աստուծոյ եւ զվկայու-
թիւն Յիսուսի Քրիստոսի, զամենայն զոր
3 ինչ ետես։ Երանի ընթերցողին եւ լսողաց
զբանիցս մարգարէութեան եւ պահողաց
զոր ինչ գրեալ է ի նմա. զի ժամանակն
մերձ է։

4 Յովհաննէս եպիսկոպոսաց եպիսկոպոսին
Ասիոյ։ Շնորհք ձեզ եւ խաղաղութիւն ի
Տեառնէ, որ է եւ որ էր եւ որ գալոց է,
եւ ի յոգւոց եպտակի որ առաջի աթոռոյ
5 նորա, եւ ի Յիսուսէ Քրիստոսէ, որ է վկայ
հաւատարիմ, անդրանիկ յարուցելոց ի
մեռելոց, եւ իշխան թագաւորաց երկրի։
Որ սիրեաց զմեզ եւ լուացեալ զմեզ ի մե-
6 ղաց մերոց արեամբ իւրով, եւ արար մեզ
թագաւորութիւն, քահանայս Աստուծոյ եւ
Հաւր իւրոյ, նմա փառք եւ իշխանութիւն
7 յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։ Ահա գայ
ընդ ամպս, եւ տեսցէ զնա ամենայն աչք,
եւ որք զնա խոցեցին, եւ լացցեն վասն
նորա ամենայն ազգք երկրի։ Այո, ամէն։
8 Ես եմ Ալֆա եւ Օմեգա, սկիզբն եւ վախ-
ճան, ասէ Տէր Աստուած, որ է եւ որ էր
եւ որ գալոց է, Ամենակալ։

9 Ես Յովհաննէս, եղբայր ձեր եւ հաղոր-
դակից նեղութեան եւ արքայութեան եւ
համբերութեան Յիսուսի Քրիստոսի, էի
ի կղզւոջն որ կոչի Պատմոս վասն բանի
10 Աստուծոյ եւ վկայութեան Յիսուսի։ Եղէ
ես ի Հոգւոյն յաւուր կիրակէի, եւ լուայ
զայր մեծ ձայնիւ իբրեւ զշեփորի ասելով
11 ցիս։ Զոր տեսանես գրեա ի գիրս, եւ առ
եկեղեցիսն որ ի Ասիա, յԵփեսոս եւ ի Զմիւռնիա
եւ ի Պերգամոն եւ ի Թիատիրա եւ ի Սարդիս
եւ ի Փիլադելփիա եւ ի Լաւդիկիա։

12 Դարձայ տեսանել զձայնն որ խօսէր ընդ
ինձ։ Եւ դարձեալ տեսի զեօթն աստեղսն
13 ոսկիս, եւ ի միջի եօթանց աստեղացն զոր-
դւոյ մարդոյ, հագեալ զգեստիւ ոտնկոչ
եւ ընդ կուրծս ոսկի գօտեալ։ Գլուխ նո-
14 րա եւ մազք սպիտակ իբրեւ զբուրդ սպի-
տակ եւ իբրեւ զձիւն, եւ աչք նորա իբրեւ
15 զբոց հրոյ, եւ ոտք նորա նման արդեամբ
պղնձոյ, որպէս ի հնոցի ջեռուցեալ, եւ
ձայն նորա իբրեւ ձայն ջուրց բազմաց։
16 Եւ ունէր ի ձեռին աջում իւրում զեօթն
աստեղսն, եւ ի բերանոյ նորա սուր երկ-
կողմանի սրեալ սուր էր, եւ երեսք նորա
իբրեւ զարեգակն որ լուսաւորէ զցերեկն
17 զօրութեամբ իւրով։ Եւ յորժամ տեսի զնա,
անկայ առ ոտս նորա իբրեւ մեռեալ։ Եւ
եդ զաջ իւր ի վերայ իմ եւ ասէ ցիս։ Մի
երկնչիր, ես եմ առաջին եւ վերջին,
18 եւ կեցուցիչ, եւ մեռեալ էի, եւ ահա կեցու-
ցիչ եմ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։
Եւ ունիմ զբանալիսն մահու եւ դժոխոց։
19 Գրեա զոր տեսեր, եւ զոր են, եւ զոր գալոց
20 են յետ այսորիկ։ Խորհուրդ աստեղացն
զոր տեսեր ի ձեռին աջում իմում, եւ զեօթն
ոսկիսն։ Աստեղքն եօթն՝ հրեշտակք եկե-
ղեցեաց են, եւ ոսկիքն եօթն՝ եկեղեցիք են։

2 Հրեշտակին եկեղեցւոյն որ յԵփեսոս գրեա։
Այսպէս ասէ որ կալեալ է զաստեղսն
ի ձեռին աջում իւրում, որ շրջի ի միջի
2 եօթանց ոսկեաց կանթեղացն։ Գիտեմ զգոր-
ծս քո եւ զվաստակ եւ զհամբերութիւն քո,
եւ զի ոչ կարես համբերել չարաց, եւ
փորձեցեր զորս ասեն թէ առաքեալք են
եւ ոչ են, եւ գտեր զնոսա ստախօսս։
3 Եւ համբերութիւն ունիս, եւ վասն անուան
իմոյ վաստակեցար, եւ ոչ նեղեցար։
4 Բայց ունիմ զայս ինչ ընդ քեզ, զի զսէրն
քո զառաջինն թողեր։ Յիշեա ուրեմն
զորմէ անկար, եւ ապաշխարեա, եւ զա-
ռաջին գործսն արա. եթէ ոչ, գամ առ
քեզ շուտով, եւ շարժեցից զաստեղն քո
5 ի տեղւոյ իւրմէ, եթէ ոչ ապաշխարես։
Բայց զայս ունիս, զի ատես զգործս նի-
կողայեցւոց, զորս եւ ես ատեմ։
6 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։ Որ յաղթէ՝ տացեմ նմա
ուտել ի փայտէ կենացն, որ է ի դրախտի
Աստուծոյ։

7 Եւ հրեշտակին եկեղեցւոյն Զմիւռնացւոց
գրեա։ Այսպէս ասէ Առաջին եւ Վերջին,
որ մեռեալ էր եւ կեցեալ է։ Գիտեմ զգոր-
ծս քո եւ զնեղութիւն եւ զաղքատութիւն
քո, այլ դու հարուստ ես, եւ զհայհոյու-
թիւն նոցա որ ասեն թէ հրեայք են եւ ոչ
են, այլ ժողով Սատանայի։ Մի երկնչիր
ոչ ինչ ի նեղութեանցդ զոր պիտի կրես։
Ահա սատանայ պիտի արկանէ զոմանս
ի ձեզանէ ի բանտ, զի փորձեսջիք, եւ
նեղութիւն ունիցիք տասն աւուրս։ Եղիր
հաւատարիմ մինչեւ ի մահ, եւ տացեմ
քեզ զպսակ կենաց։
11 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։ Որ յաղթէ՝ ոչ վնասիցի
նմա ի մահուանէ երկրորդէ։

12 Եւ հրեշտակին եկեղեցւոյն որ ի Պերգամոն
գրեա։ Այսպէս ասէ որ ունի զսուր երկ-
կողմանի սրեալ սուր։ Գիտեմ զգործս քո,
եւ զի ուր է աթոռ սատանայի, եւ կալեալ
ես զանուն իմ, եւ ոչ ուրացար զհաւատս
իմ, եւ յաւուրս որ Անտիպաս վկայ հա-
ւատարիմ իմ սպանաւ առ ձեզ, ուր է
սատանայ բնակեալ։ Այլ ունիմ զայս ինչ
ընդ քեզ, զի ունիս անդ զկալեալսն զվար-
դապետութիւն Բաղաամայ, որ ուսոյց
Բաղակայ արկանել գայթակղութիւն առաջի
որդւոցն Իսրայէլի, ուտել զկուռս եւ
պոռնկանալ։ Նոյնպէս եւ դու ունիս զկա-
լեալսն զվարդապետութիւն նիկողայեցւոց
որ նոյնպէս ատեն զգործս նոցա։ Ապա-
շխարեա ուրեմն, եթէ ոչ, գամ առ քեզ
շուտով, եւ պատերազմեցայց ընդ նոսա
սրով բերանոյ իմոյ։
17 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։ Որ յաղթէ՝ տացեմ նմա
ուտել ի մանանայէն ծածկեալ, եւ տացեմ
նմա քար սպիտակ, եւ ի քարին անուն նոր
գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ բայց միայն որ
առնու։

18 Եւ հրեշտակին եկեղեցւոյն Թիատիրացւոց
գրեա։ Այսպէս ասէ Որդի Աստուծոյ, որ
ունի զաչսն իբրեւ զբոց հրոյ, եւ ոտք նո-
19 րա նման արդեամբ պղնձոյ։ Գիտեմ զգոր-
ծս քո եւ զսէր եւ զհաւատս եւ զծառայու-
թիւն եւ զհամբերութիւն քո, եւ զգործս
քո զվերջինսն զառաջինէն աւելի։
20 Այլ ունիմ զայս ինչ ընդ քեզ, զի հանդուր-
ժես կնոջ Յեզաբելի որ կոչէ զանձն մար-
գարէ, եւ ուսուցանէ եւ մոլորեցուցանէ
զծառայս իմ պոռնկանալ եւ ուտել զկուռս։
21 Եւ տուի նմա ժամանակ զի ապաշխարեսցէ
ի պոռնկութենէ իւրմէ, եւ ոչ ապաշխարեաց։
22 Ահա ես արկանեմ զնա ի մահիճ, եւ որ
պոռնկանան ընդ նմա ի նեղութիւն մեծ,
եթէ ոչ ապաշխարեսցեն ի գործոց նորա։
23 Եւ զորդիսն նորա սատակեցից ի մահ, եւ
գիտասցեն ամենայն եկեղեցիք թէ ես եմ
որ քննեմ զերիկամունս եւ զսիրտս, եւ
տացեմ ձեզ ամենեցուն ըստ գործոց ձե-
24 րոց։ Ձեզ ասեմ եւ մնացելոց Թիատիրացւոց
որ ոչ ունիք զվարդապետութիւնդ զայդ,
որ ոչ գիտացաք զխորս Սատանայի, որ-
պէս ասեն, ոչ արկանեմ ի ձեզ ուրեք այլ
25 զոր ունիք, մինչեւ գամ։ Եւ որ յաղթէ եւ
պահէ զգործս իմ մինչեւ ի վախճան,
26 տացեմ նմա զիշխանութիւն ի վերայ ազ-
գաց, եւ հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ
երկաթի, եւ իբրեւ զամանս կաւագործի
27 խորտակեսցէ զնոսա, որպէս եւ ես առի
զիշխանութիւն ի Հաւրէ իմմէ, եւ տացեմ
նմա զաստեղն առաւօտեան։
28 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։

3 Եւ հրեշտակին եկեղեցւոյն որ ի Սարդիս
գրեա։ Այսպէս ասէ որ ունի զեօթն ոգիսն
Աստուծոյ եւ զեօթն աստեղսն։ Գիտեմ
զգործս քո, զի անուն ունիս թէ կենդա-
նի ես, եւ մեռեալ ես։ Արի արթնացիր,
եւ զմնացեալսն որ մեռանին հաստատեա։
Ոչ գտի զգործս քո լցեալ առաջի Աստուծոյ
3 իմոյ։ Յիշեա ուրեմն զորպէս առեր եւ լուար,
եւ պահեա եւ ապաշխարեա։ Եթէ ոչ արթ-
նանաս, գամ իբրեւ զգող, եւ ոչ գիտասցես
ո՛ր ժամ գամ առ քեզ։
4 Բայց ունիս անուանս ինչ սակաւս ի Սարդիս,
որ ոչ պղծեցին զհանդերձս իւրեանց, եւ
գնասցեն ընդ իս ի սպիտակս, զի արժա-
նի են։
5 Որ յաղթէ՝ նոյնպէս զգեցցի ի հանդերձս
սպիտակս, եւ ոչ ջնջեցից զանուն նորա
ի գրոց կենաց, եւ խոստովանեցայց զնա
առաջի Հաւր իմոյ եւ առաջի հրեշտակաց
նորա։
6 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։

7 Եւ հրեշտակին եկեղեցւոյն Փիլադելփացւոց
գրեա։ Այսպէս ասէ Սուրբն, Ճշմարիտն,
որ ունի զբանալի Դաւթի, որ բանայ եւ
ոչ ոք գոցէ, գոցէ եւ ոչ ոք բանայ։ Գիտեմ
զգործս քո, ահա տուի առաջի քո դուռն
բացեալ, զոր ոչ ոք կարէ գոցել, զի սա-
կաւ ինչ զօրութիւն ունիս, եւ պահեցեր
զբանս իմ, եւ ոչ ուրացար զանուն իմ։
9 Ահա տամ ի ժողովոյ Սատանայի զոմանս
որ ասեն թէ հրեայք են եւ ոչ են, այլ
ստեն, ահա արասցեմ զնոսա եկեալ եւ
երկիր պագանել առաջի ոտից քոց, եւ
գիտասցեն թէ ես սիրեցի զքեզ։
10 Վասն զի պահեցեր զբանս համբերութեան
իմոյ, եւ ես պահեցից զքեզ ի ժամ փոր-
ձութեան որ գալոց է յամենայն տիեզերս
11 փորձել զամենայն որ բնակեալ են ի վերայ
երկրի։ Ահա գամ շուտով, կալ զոր ունիս
զի մի ոք առցէ զպսակ քո։
12 Որ յաղթէ՝ արասցեմ զնա սիւն ի տաճարի
Աստուծոյ իմոյ, եւ ոչ ելցէ այլեւս, եւ
գրեցից ի վերայ նորա զանուն Աստուծոյ
իմոյ, եւ զանուն քաղաքի Աստուծոյ իմոյ,
զՅերուսաղէմ նորոգ որ իջանէ յերկնից
ի մէնջ, եւ զանուն իմ նորոգ։
13 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։

14 Եւ հրեշտակին եկեղեցւոյն Լաւդիկիացւոց
գրեա։ Այսպէս ասէ Ամէն, վկայ հաւա-
տարիմ եւ ճշմարիտ, սկիզբն արարածոց
Աստուծոյ։ Գիտեմ զգործս քո, զի ոչ ես
15 ցուրտ եւ ոչ տաք, օ՛ձ թէ տաքուկ լինէիր
եւ թէ ցուրտ։ Բայց զի տաքուկ ես եւ ոչ
ցուրտ եւ ոչ տաք, սկսայց փսխել զքեզ
16 յերանոյ իմմէ։ Զի ասես թէ մեծատուն եմ
եւ հարստացայ, եւ ոչ կարօտ է ինչ ինձ,
եւ ոչ գիտես թէ դու ես թշուառ եւ ողոր-
մելի եւ աղքատ եւ կոյր եւ մերկ։
17 Խրատեմ զքեզ գնել յինէն ոսկի կրակեալ
զի մեծատուն լիցիս, եւ հանդերձս սպի-
տակս զի զգեցեալ լիցիս, եւ մի երեւեսցի
ամօթ մերկութեան քո, եւ աչս քո օծա-
նել դեղով զի տեսցես։
18 Ես զորս սիրեմ՝ նզովեմ եւ խրատեմ։ Նախ-
ծեռնեա եւ ապաշխարեա։
19 Ահա կայեմ առ դրան եւ զարկանեմ, եթէ
ոք լուիցէ ձայնի իմոյ եւ բացցէ զդուռն,
մտից առ նա եւ ընթրեցից ընդ նմա, եւ
նա ընդ իս։
20 Որ յաղթէ՝ տացեմ նմա նստել ընդ իս ի
գահ իմ, որպէս եւ ես յաղթեցի եւ նստա
ընդ Հաւր իմում ի գահ նորա։
21 Որ ունի ականջս՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին
ասէ եկեղեցեաց։

4 Ապա տեսի եւ ահա դուռն բացեալ յերկինս,
եւ ձայնն առաջին զոր լուայ իբրեւ զշեփո-
րի խօսելով ընդ իս, ասէ։ Ելի՛ր հոս, եւ
ցուցից քեզ զոր պիտի լինիցի յետ այսո-
2 րիկ։ Եւ անդէն եղէ ես ի Հոգւոյն, եւ ահա
աթոռ դրեալ էր յերկինս, եւ ոմն նստեալ
3 էր ի վերայ աթոռոյն։ Եւ նստեալն նման
էր տեսլեամբ քարանց յասպեղի եւ սար-
դեոնի, եւ ծիածան շրջապատ աթոռոյն
նման տեսլեամբ զմրուխտի։
4 Եւ շուրջ զաթոռովն աթոռք քսան եւ չորք,
եւ տեսի ի վերայ աթոռոցն քսան եւ չոր-
քից երիցանս նստեալս, զգեցեալս հան-
դերձս սպիտակս, եւ ի գլուխս նոցա պսակ
5 ոսկի։ Եւ ի աթոռոյն ելանէին փայլատակ-
մունք եւ ձայնք եւ որոտմունք, եւ եօթն
ճրագք հրոյ վառեալք առաջի աթոռոյն,
որ են եօթն ոգիք Աստուծոյ։
6 Եւ առաջի աթոռոյն իբրեւ զծով ապակի
նման բիւրեղի, եւ ի միջի աթոռոյն եւ
շուրջ զաթոռովն չորք կենդանիք լի աչս
7 առաջ եւ յետս։ Եւ կենդանին առաջին նման
առիւծու, եւ կենդանին երկրորդ նման
հորթոյ, եւ կենդանին երրորդ ունէր զերես
իբրեւ զերես մարդոյ, եւ կենդանին չոր-
8 րորդ նման արծուոյ թռչելոյ։ Եւ չորք կեն-
դանիքն ունէին զվեցվեցեան թեւս, եւ
շուրջ եւ ներքոյ լի էին աչս, եւ հանգիստ
չունէին ցերեկ եւ գիշեր ասելով։ Սուրբ,
սուրբ, սուրբ Տէր Աստուած Ամենակալ,
որ էր եւ որ է եւ որ գալոց է։
9 Եւ յորժամ տային կենդանիքն փառս եւ
պատիւ եւ շնորհակալութիւն նստելոյն
ի վերայ աթոռոյն, որ կենդանի է յաւի-
10 տեանս յաւիտենից, անկանէին քսան եւ չորք
երիցունքն առաջի նստելոյն ի վերայ աթո-
ռոյն, եւ երկրպագանէին կենդանի յաւի-
տենից, եւ արկանէին զպսակս իւրեանց
11 առաջի աթոռոյն ասելով։ Արժան ես, Տէր
մեր եւ Աստուած մեր, առնուլ զփառս եւ
զպատիւ եւ զզօրութիւն, զի դու ստեղծեր
զամենայն եւ վասն կամաց քոց էին եւ
ստեղծան։

5 Եւ տեսի ի ձեռին աջում նստելոյն ի վերայ
աթոռոյն գիրս ներքուստ եւ արտաքուստ
գրեալ, կնքեալ կնիքս եօթնիւ։ Եւ տեսի
զհրեշտակ զօրաւոր քարոզեալ ձայնիւ մե-
ծաւ, ով արժան է բանալ զգիրսն եւ զկնիքս
3 նոցա։ Եւ ոչ ոք կարէր ոչ յերկինս եւ ոչ
ի վերայ երկրի եւ ոչ ներքոյ երկրի բանալ
զգիրսն եւ նայել ի նոսա։
4 Եւ ես լայի շատ, զի ոչ ոք գտաւ արժան
բանալ զգիրսն եւ նայել ի նոսա։
5 Եւ մի ի երիցանցն ասէ ցիս։ Մի լար, ահա
յաղթեաց առիւծն որ է ի ցեղէ Յուդայի,
արմատ Դաւթի, բանալ զգիրսն եւ զեօթն
կնիքսն նոցա։
6 Եւ տեսի եւ ահա ի միջի աթոռոյն եւ չոր-
քից կենդանեացն եւ ի միջի երիցանցն
գառն կայր իբրեւ սպանեալ, որ ունէր
զեօթն եղջիւրս եւ զեօթն աչս, որ են եօթն
ոգիք Աստուծոյ, որ առաքեալ են յամե-
7 նայն երկիր։ Եւ եկն եւ առ զգիրսն ի ձե-
ռին աջում նստելոյն ի վերայ աթոռոյն։
8 Եւ յորժամ առ զգիրսն, չորք կենդանիքն
եւ քսան եւ չորք երիցունքն անկանէին
առաջի գառնին, ունելով իւրաքանչիւր
քինարս եւ ամաններ ոսկի լի խնկովք,
որ են աղօթք սրբոց։
9 Եւ երգէին զերգ նոր ասելով։ Արժան ես
առնուլ զգիրսն եւ բանալ զկնիքս նոցա,
զի սպանեալ էիր եւ արեամբ քով գնեցեր
Աստուծոյ զամենայն ազգաց եւ լեզուաց
եւ ժողովրդոց եւ հեթանոսաց։
10 Եւ արարեր զնոսա մեզ թագաւորութիւն
եւ քահանայս Աստուծոյ մերոյ, եւ թագա-
11 ւորեսցեն ի վերայ երկրի։ Եւ տեսի եւ լուայ
ձայն հրեշտակաց բազմաց շուրջ զաթոռո-
վն եւ զչորից կենդանեացն եւ զերիցանցն,
եւ էր թիւ նոցա բիւր բիւրուց եւ հազար
12 հազարաց, ասելով ձայնիւ մեծաւ։ Արժան
է գառնին սպանելոյ առնուլ զզօրութիւն
եւ զհարստութիւն եւ զիմաստութիւն եւ
զպատիւ եւ զփառս եւ զօրհնութիւն։
13 Եւ զամենայն արարած զոր ինչ ի երկինս
եւ ի վերայ երկրի եւ ներքոյ երկրի եւ
որ ի ծովուն, եւ զամենայն որ ի նոսա,
լուայ զնոսա ասելով։ Նստելոյն ի վերայ
աթոռոյն եւ գառնին օրհնութիւն եւ պա-
տիւ եւ փառք եւ զօրութիւն յաւիտեանս
14 յաւիտենից։ Եւ չորք կենդանիքն ասէին։
Ամէն։ Եւ քսան եւ չորք երիցունքն անկեալ
երկրպագանէին կենդանի յաւիտենից։

6 Եւ տեսի յորժամ բացաւ գառնն զմի ի կնիքս
եւ լուայ մի ի չորից կենդանեացն ասելով
իբրեւ զձայն որոտման։ Եկ եւ տես։
2 Եւ տեսի եւ ահա ձի սպիտակ, եւ որ նստէր
ի վերայ նորա ունէր աղեղն, եւ տրեալ
էր նմա պսակ, եւ ել յաղթելով եւ զի յաղ-
թեսցէ։
3 Եւ յորժամ բացաւ զերկրորդ կնիքն, լուայ
զերկրորդ կենդանին ասելով։ Եկ եւ տես։
4 Եւ ել ձի ուրուական, եւ որ նստէր ի վերայ
նորա տրեալ էր նմա առնուլ զխաղաղու-
թիւն ի երկրէ, եւ զի սպանցեն զմիմեանս,
եւ տրեալ էր նմա սուր մեծ։
5 Եւ յորժամ բացաւ զերրորդ կնիքն, լուայ
զերրորդ կենդանին ասելով։ Եկ եւ տես։
Եւ տեսի եւ ահա ձի սեւ, եւ որ նստէր ի
վերայ նորա ունէր կշիռս ի ձեռին իւրում։
6 Եւ լուայ իբրեւ զձայն ի մէջ չորից կեն-
դանեացն ասելով։ Չափ ցորենոյ դահե-
կին մի, եւ երիք չափք գարեաց դահեկին
մի, եւ զձէթ եւ զգինի մի՛ վնասեր։
7 Եւ յորժամ բացաւ զչորրորդ կնիքն, լուայ
զչորրորդ կենդանին ասելով։ Եկ եւ տես։
8 Եւ տեսի եւ ահա ձի դալկադէմ, եւ որ նստէր
ի վերայ նորա անուն նորա մահ, եւ դժո-
խոց հետեւէր նմա, եւ տրեալ էր նոցա
իշխանութիւն ի վերայ չորրորդ մասան
երկրի, սատակել սրով եւ սովով եւ մա-
հով եւ գազանօք երկրի։
9 Եւ յորժամ բացաւ զհինգերորդ կնիքն, տե-
սի զոգիս սրբոց որ սպանեալ էին վասն
բանի Աստուծոյ եւ վկայութեան զոր ունէին։
10 Եւ աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ ասելով։
Մինչեւ ե՞րբ, Տէր սուրբ եւ ճշմարիտ,
մինչեւ ե՞րբ ոչ դատիս եւ ոչ վրէժխնդրես
զարիւն մեր ի բնակչաց երկրի։
11 Եւ տրեալ էր նոցա իւրաքանչիւր զգեստ
սպիտակ, եւ ասացաւ նոցա զի հանգիստ
առցեն մինչեւ կատարեսցին եւ ընկերք
նոցա ծառայք եւ եղբարք նոցա որ սպան-
նուն իբրեւ զնոսա։
12 Եւ տեսի յորժամ բացաւ զվեցերորդ կնիքն,
եւ ահա երկրաշարժ մեծ եղեւ, եւ արեգակն
սեւացաւ իբրեւ զտրեխ մազեղէն, եւ լու-
սին ամենայն իբրեւ զարիւն,
13 եւ աստեղք երկնից անկան ի վերայ երկրի
իբրեւ զթզենի որ ընկենու զպտուղս իւր
անհասս յորժամ ի մեծէ հողմոյ շարժի,
14 եւ երկինք պատառեցան իբրեւ զմագաղաթ
որ փաթթի, եւ ամենայն լերինք եւ կղզիք
ի տեղեաց իւրեանց շարժեցան,
15 եւ թագաւորք երկրի եւ մեծամեծք եւ զօրա-
վարք եւ հարուստք եւ հզօրք եւ ամենայն
ծառայ եւ ազատ պահեցան ի քարանձա-
ւսն եւ ի ժայռս լերանց,
16 եւ ասեն լերանցն եւ ժայռոցն։ Անկարուք
ի վերայ մեր եւ ծածկեցէք զմեզ ի երե-
սաց նստելոյն ի վերայ աթոռոյն եւ ի բար-
կութենէ գառնին,
17 զի եկն աւուր մեծի բարկութեան նորա, եւ
ո՞վ կարէ կալ։

7 Եւ յետ այսորիկ տեսի զչորս հրեշտակս
կայեալս ի չորս կողմանս երկրի, պահե-
լով զչորս հողմս երկրի, զի մի հողմ շնչեսցէ
ի վերայ երկրի եւ ոչ ի ծովուն եւ ոչ ի
2 վերայ ամենայն ծառոց։ Եւ տեսի զհրեշ-
տակ այլ ելանէր յարեւելից արեգական,
որ ունէր զկնիք Աստուծոյ կենդանւոյ, եւ
աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ զչորս հրեշ-
տակսն որոց տրեալ էր նոցա վնասել զեր-
3 կիր եւ զծով, ասելով։ Մի՛ վնասէք զերկիր
եւ զծով եւ ոչ զծառս, մինչեւ կնքեսցուք
զծառայս Աստուծոյ մերոյ ի ճակատս
4 նոցա։ Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն, հարիւր
քառասուն եւ չորք հազարք կնքեալք ի
5 ամենայն ազգաց որդւոց Իսրայէլի։ Յազ-
գէ Յուդայի տասն եւ երկու հազարք կնքե-
ալք, յազգէ Ռուբինի տասն եւ երկու հա-
զարք կնքեալք, յազգէ Գադայ տասն եւ
6 երկու հազարք կնքեալք, յազգէ Ասերի տասն
եւ երկու հազարք կնքեալք, յազգէ Նեփթա-
լիմայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք,
յազգէ Մանասէի տասն եւ երկու հազարք
7 կնքեալք, յազգէ Շմաւոնի տասն եւ երկու
հազարք կնքեալք, յազգէ Ղեւեայ տասն
եւ երկու հազարք կնքեալք, յազգէ Իսաքա-
րայ տասն եւ երկու հազարք կնքեալք,
8 յազգէ Զաբուղոնի տասն եւ երկու հազարք
կնքեալք, յազգէ Յովսեփայ տասն եւ երկու
հազարք կնքեալք, յազգէ Բենիամինի տասն
եւ երկու հազարք կնքեալք։
9 Ապա տեսի եւ ահա բազմութիւն մեծ զոր
ոչ ոք կարէր համրել զնոսա, յամենայն
ազգաց եւ ցեղից եւ ժողովրդոց եւ լե-
զուաց, որ կային առաջի աթոռոյն եւ առաջի
գառնին, զգեցեալք հանդերձս սպիտակս,
եւ արմաւենիք ի ձեռս իւրեանց,
10 եւ աղաղակէին ձայնիւ մեծաւ ասելով։ Փրկու-
թիւն Աստուծոյ մերոյ նստելոյն ի վերայ
աթոռոյն եւ գառնին։
11 Եւ ամենայն հրեշտակք կային շուրջ զաթո-
ռովն եւ զերիցանցն եւ զչորից կենդանե-
ացն, եւ անկեալ երկրպագանէին առաջի
12 աթոռոյն ի վերայ երեսաց իւրեանց եւ երկ-
րպագանէին Աստուծոյ ասելով։ Ամէն։
Օրհնութիւն եւ փառք եւ իմաստութիւն
եւ շնորհակալութիւն եւ պատիւ եւ զօրու-
թիւն եւ զօրութիւն Աստուծոյ մերոյ յա-
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն։
13 Եւ պատասխանի ետ մի ի երիցանցն եւ ասէ
ցիս։ Սոքա որ զգեցեալք են զհանդերձս
սպիտակս, ո՞վ են եւ ուստի եկին։
14 Եւ ասեմ ցնա։ Տէր իմ, դու գիտես։ Եւ ասէ
ցիս։ Սոքա են որ եկին ի նեղութենէ մե-
ծէ, եւ լուացին զհանդերձս իւրեանց եւ
սպիտակեցուցին զնոսա յարեան գառնին։
15 Վասն այսորիկ են առաջի աթոռոյն Աստուծոյ,
եւ ծառայեն նմա ցերեկ եւ գիշեր ի տա-
ճարի նորա, եւ նստեալն ի վերայ աթոռոյն
հովանի լիցի նոցա։
16 Ոչ քաղցցեն եւ ոչ ծարաւիցեն եւ ոչ հարկա-
նիցէ զնոսա արեգակն եւ ոչ ամենայն
17 հուր, զի գառնն որ է ի մէջ աթոռոյն հովո-
ւեսցէ զնոսա եւ առաքեսցէ զնոսա առ
աղբերս ջուրց կենդանեաց, եւ սրբեսցէ
Աստուած զամենայն արտասուս ի նոցանէ։

8 Եւ յորժամ բացաւ զեօթներորդ կնիքն, եղեւ
լռութիւն ի երկինս իբրեւ ի կէս ժամու։
2 Եւ տեսի զեօթն հրեշտակսն որ կային առաջի
Աստուծոյ, եւ տրեալ էին նոցա եօթն փող։
3 Եւ հրեշտակ այլ եկն եւ կայաւ առաջի սեղա-
նոյն, ունելով ամանս ոսկի խնկոյ, եւ տրեալ
էին նմա խունկք բազումք, զի մատուսցէ
զաղօթս սրբոց ամենայն ի սեղանոյ ոսկի
4 որ առաջի աթոռոյն։ Եւ ելանէր ծուխ խնկոյ
ի ձեռանէ հրեշտակին առաջի Աստուծոյ
5 ի վերայ աղօթից սրբոց։ Եւ առ հրեշտակն
զամանն եւ լցեալ զնա ի հրոյ սեղանոյն
եւ արկ յերկիր, եւ եղեն ձայնք եւ որոտ-
մունք եւ փայլատակմունք եւ շարժումն
մեծ։
6 Եւ եօթն հրեշտակքն որ ունէին զեօթն փող
պատրաստեցան զի հարցեն զեօթն փող։
7 Եւ հրեշտակն առաջին հարկանէ զփող, եւ
եղեւ կարկուտ եւ հուր խառնեալ արեամբ,
եւ արկաւ յերկիր, եւ երրորդ մասն երկրի
այրեցաւ, եւ երրորդ մասն ծառոց այրե-
ցաւ, եւ ամենայն խոտ կանաչ այրեցաւ։
8 Եւ հրեշտակ երկրորդ հարկանէ զփող, եւ
իբրեւ զլեառն մեծ հրով այրեալ արկաւ
ի ծովն, եւ երրորդ մասն ծովուն արիւն
9 եղեւ, եւ երրորդ մասն արարածոց որ ի ծո-
վուն մեռան, եւ երրորդ մասն նաւուց
կորեան։
10 Եւ հրեշտակ երրորդ հարկանէ զփող, եւ
անկաւ յերկնից աստղ մեծ այրեալ իբրեւ
զճրագ, եւ անկաւ ի վերայ երրորդ մասան
գետոց եւ ի վերայ աղբերաց ջուրց,
11 եւ անուն աստեղն ասի Դառնութիւն, եւ
դարձաւ երրորդ մասն ջուրցն ի դառնու-
թիւն, եւ բազում մարդիկ մեռան ի ջուրց
12 անտի, զի դառնացան։ Եւ հրեշտակ չոր-
րորդ հարկանէ զփող, եւ խոցեցաւ երրորդ
մասն արեգական եւ երրորդ մասն լուսնի
եւ երրորդ մասն աստեղաց, զի մթասցի
երրորդ մասն նոցա, եւ մի երրորդ մասն
ցերեկուն ոչ լուսաւորեսցէ, եւ նոյնպէս
եւ գիշերն։
13 Եւ տեսի եւ լուայ զհրեշտակ մի թռչեալ ի
մէջ երկնի ասելով ձայնիւ մեծաւ։ Վա՛յ,
վա՛յ, վա՛յ բնակչաց երկրի ի վերայ մնա-
ցեալ ձայնից հրեշտակին երեքին որ ի
պատրաստ էին հարկանել զփող։

9 Եւ հրեշտակ հինգերորդ հարկանէ զփող, եւ
տեսի զաստղ մի անկեալ յերկնից ի վերայ
երկրի, եւ տրեալ էր նմա բանալի հորոյ
2 անդնդոյ։ Եւ բացաւ զհոր անդնդոյն, եւ
ելանէր ծուխ ի հորէն իբրեւ զծուխ հնո-
ցի մեծի, եւ խաւարեցաւ արեգակն եւ
3 օդ ի ծխոյ հորոյն։ Եւ ի ծխոյ հորոյն ել
մարախ ի վերայ երկրի, եւ տրեալ էր նոցա
իշխանութիւն որպէս ունին կարողու-
4 թիւն երկրի ոզնիք։ Եւ ասացաւ նոցա զի
մի՛ վնասեսցեն զխոտ երկրի եւ ոչ զամե-
նայն կանաչ եւ ոչ զամենայն ծառ, այլ
միայն զմարդիկ որ չունիցեն զկնիքն Աս-
5 տուծոյ ի ճակատս իւրեանց։ Եւ տրեալ էր
նոցա ոչ սպանանել զնոսա, այլ տանջել
զնոսա հինգ ամիս, եւ տանջանք նոցա իբ-
րեւ տանջանք կարկամի յորժամ խոցոտէ
6 զմարդ։ Եւ յաւուրսն յայնոսիկ խնդրեսցեն
մարդիկ զմահ եւ ոչ գտցեն զնա, եւ ցան-
կասցին մեռանել եւ փախչի մահ ի նոցանէ։
7 Եւ նմանութիւն մարախին նման էին ձիոց
պատրաստեալ ի պատերազմ, եւ ի գլխոց
նոցա իբրեւ զպսակս նման ոսկւոյ, եւ
երեսք նոցա իբրեւ զերեսս մարդկան,
8 եւ ունէին զմազս իբրեւ զմազս կանանց, եւ
ատամունք նոցա իբրեւ զատամունս առ-
9 եւոց էին, եւ ունէին զրահս իբրեւ զրահս
երկաթեայս, եւ ձայն թեւոց նոցա իբրեւ
ձայն կառաց ձիոց բազմաց վազելոց ի
10 պատերազմ, եւ ունէին պոչս նման ոզնեաց
եւ խայթս, եւ ի պոչս նոցա էր իշխանու-
թիւն նոցա վնասել զմարդիկ հինգ ամիս։
11 Եւ ունէին թագաւոր ի վերայ իւրեանց զհրե-
շտակ անդնդոյն, որում անուն ասի եբրա-
յերէն Աբադոն, եւ յունարէն անուն ունի
Ապողիոն։
12 Վա՛յ մի գնաց, ահա գան դեռ երկու վա՛յք
13 յետ այսորիկ։ Եւ հրեշտակ վեցերորդ հար-
կանէ զփող, եւ լուայ ձայն մի ի չորից
եղջիւրացն սեղանոյ ոսկւոյ որ առաջի
14 Աստուծոյ, ասելով հրեշտակին վեցերորդի
որ ունէր զփող։ Արձակեա զչորս հրեշ-
տակսն որ կապեալ են առ գետովն մե-
15 ծաւ Եփրատ։ Եւ արձակ

11 ինչու որ ժամանակը մօտ է։ Ան
որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ անի-
րաւութիւն թող ընէ, ու ան որ
աղտոտ է՝ ալ աղտոտ ըլլայ, և ան
որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ, ու
ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ։
12 Ահա ես չուտով կու գամ, և իմ
վարձքս իմ հետս է՝ ամէն մէկուն իր
գործքին համեմատ հատուցանելու։
13 Ես եմ Ալֆա և Օմէգա՝ առաջինը
ու վերջինը՝ սկիզբը և վախճանը։
14 Երանելի են անոնք որ անոր պա-
տուիրանքները կը կատարեն, որ
իշխանութիւն ունենան կենաց ծա-
ռին վրայ, և դռներէն ներս քաղա-
15 քը մտնեն։ Բայց դուրս պիտի
հան շուները ու կախարդները և
պոռնիկները ու սպանութիւն ը-
նողները և կռապաշտները ու ան
ամէնը որ սուտ կը սիրէ և
կ'ընէ։
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրր-
կեցի՝ ատ բաները ձեզի վկայելու
եկեղեցիներուն մէջ. ես Դաւիթի
արմատը ու ցեղն եմ, ու առաւօ-
տեան պայծառ աստղը։ 17 Ու Հո-
գին ու հարսը կ'ըսեն, Եկիր. և
ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ, Եկիր.
ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ, ու
ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի
առնէ։

18 Ես կը վկայեմ ամենուն՝ որ ատ
գրքիս մարգարէութեան խօսքերը
կը լսէ. Թէ որ մէկը ատոնց վրայ
բան մը աւելցընէ, Աստուած ալ
անոր վրայ պիտի աւելցընէ ան հա-
րուածները որ ատ գրքիս մէջը գր-
ուած են։ 19 Ու թէ որ մէկը ատ
մարգարէութեանս գրքին խօսքերէն
բան մը պակսեցընէ, Աստուած ալ
անոր բաժինը պիտի պակսեցընէ
կենաց գրքէն և սուրբ քաղաքէն՝ որ
ատ գրքիս մէջը գրուած են։ 20 Ան
բաներուն վկայութիւն տուողը կ'ը-
սէ, Այո՛ չուտով կու գամ ես։
Ամէն, եկուր՝ Տէր Յիսուս։ 21 Եր
Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր ամենուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

ՎԵՐՋ.



10n.

379
64